BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
25 G
8

R 297
C. I
S. D
O. 3
N. 21

MARTYROLOGIVM
ROMANVM.

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

ECCLESIA.
RELIGIO.
GLORIA HÆC EST OMNIBVS SANCTIS EIVS.
SOLA CORONAT.
Eſſe Martyr non poteſt, Qui in Eccle-ſia non eſt.
Cypr. de unit. Eccl.
Roſæ deſunt
ba flores ſuos
Quibus Xpi mili-
tes coronentur.

MARTYROLOGIVM ROMANVM,

AD NOVAM KALENDARII RATIONEM, ET ECCLESIASTICAE HISTORIAE VERITATEM RESTITVTVM.

GREGORII XIII. PONT. MAX. IVSSV EDITVM.

ACCESSERVNT NOTATIONES atque Tractatio de Martyrologio Romano:

AVCTORE CÆSARE BARONIO SORANO, CONGREGATIONIS ORATORII PRESBYTERO.

- *Secunda editio ab ipſo auctore emendata & compluribus aucta.*

ANTVERPIAE,
Ex officina Chriſtophori Plantini,
Architypographi Regij.
M. D. LXXXIX.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EMENDATO *iam Kalendario, curauimus (quod antea quoque decreueramus) Romanum Martyrologium nonnullis in locis librariorum typographorumque negligentia mendoſum, per viros eruditos ad fidem hiſtoriæ, quæ rerum geſtarum, perſonarum, locorum, temporum veritate continetur, adhibitis etiam codicibus vetuſtioribus atque emendatioribus, corrigi, correctumque, & multis in locis auctum, propoſita etiam atque explicata Epactarum, Lunæque ſingulis diebus numerandæ ratione, edi, vetuſtiſſimoque Eccleſiæ more in Choro legendum proponi, ad Dei gloriam, ad Sanctorum ipſorum, quorum memoria celebratur, laudem; ad eorum qui legunt, quique audiunt, fructum. Habet enim Sanctorum innocentiæ, charitatis, fortitudinis, ceterarumque virtutum commemoratio ſtimulos quoſdam acerrimos, quibus tum maximè incitamur, cùm illorum propoſitis exemplis, noſtram deſidiam agnoſcimus; quamque procul ab illorum laude & perfectione abſumus, cogitamus. Mandamus igitur omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, ceteriſque Eccleſiis, Monaſteriis, Conuentibus, Ordinibus ſiue ſecularibus, ſiue regularibus quibuſcunque præfectis, vt in peragendo diuino in Choro officio, omni alio Martyrologio amoto, hoc tantùm noſtro vtantur, nulla re addita, mutata, adempta. Si quos alios habuerint Sanctos in ſuis Eccleſiis aut locis celebrari ſolitos, eos in hunc librum ne inferant, ſed ſeparatim deſcriptos habeant, eumque illis locum atque ordinem tribuant, qui regulis hic deſcriptis traditur. Eadem etiam iis qui in Horis Eccleſiaſticis priuatim Martyrologio vti voluerint (quodquidem magnopere cuperemus vt omnes facere vellent) mandamus; omnibusque aliorum Martyrologiorum omnium publicè priuatimque in Eccleſiaſticis Horis vſu interdicimus. Typographis etiam prohibemus, ne in poſterum hoc noſtrum vlla in re minutum, auctum, mutatum edere audeant. Siquis aliter quàm hoc noſtro decreto comprehenſum eſt, fecerit; nouerit ſe in Dei omnipotentis, beatorumque Apoſtolorum Petri & Pauli indignationem incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die xiiij. Ianuarij.* M. D. LXXXIIII. *Pontificatus noſtri anno duodecimo.*

Ant. Buccapadulius.

SANCTISSIMO
ET BEATISSIMO PATRI
ET D. N. SIXTO
V. PONT. MAX.

CÆSAR BARONIVS CONGREGATIONIS ORATORII PRESBYTER S.

CONFECI, Pater Beatiſſime, non mediocri ſanè labore ac diligentia, in Martyrologium Romanum, annis proximis reſtitutum, Notationes ad omnem Eccleſiaſticæ antiquitatis hiſtoriam illuſtrãdam accommodatas; quibus multiplices difficultates, multiſque interdum obſcuritatibus inuolutas, explicare, pro mea ingenij mediocritate ſum conatus. Id mihi, vt facerem, mandauerat vir ſingulari pietate, ſumma eruditione, piæ recordationis Gulielmus Sirletus Cardinalis & Bibliothecarius Apoſtolicus, qui Martyrologio iam Romæ edito, cùm à pleriſque viris bonis & ſtudioſis, multarum quæſtionum, vt fit, explicationem requiri, vberioremque rerum notitiam deſiderari animaduerteret: eorum ſiue dubitationibus, ſiue deſiderio ſatisfieri, ſiue commodo atque vtilitati conſuli, hac potiſſimùm ratione cupiebat. Illius ergo ampliſſimi Cardinalis auctoritate permotus, plus fortaſſe oneris ſuſcepi, quàm ferre poſſem; ſuſcepi tamen, diuinæ gratiæ præſidio fretus. Tametſi ad hanc ſcriptionem non omninò imparatus acceſſerim; qui multos iam annos in tota Eccleſiaſtica hiſtoria tractanda, & accurata in primis temporum diſtinctione diſponenda, ita verſor, vt non ſolùm peruulgatis hiſtoricis legendis, ſed ſanctorum Patrum ſcriptis & monimentis peruoluendis & perſcrutandis, iis præſertim, quæ in

optimis codicibus refertiſſima, & toto terrarum orbe nobiliſſima, Sanctitatis V. Vaticana Bibliotheca, recondita ſunt, magnam ætatis partem contriuerim. cuius rei (vt ſpero) teſtes aliquando erunt Annales noſtri eccleſiaſtici, quos ad Dei gloriam, pro ea exigua talenti portione, quæ mihi à Domino credita eſt, Sanctitatis veſtræ auſpiciis, & patrocinio optimi & doctiſſimi Cardinalis Antonij Carafæ Bibliothecarij Apoſtolici, diligentiùs pertexere & perpolire non deſiſtimus. Verè enim hoc mihi dicere liceat, Pater Sancte, ſemper quidem Sanctitas Veſtra, cùm Cardinalem gereret, & mihi ad hæc currenti adderet calcaria, ſtudioſis hominibus ſuffragata eſt; nunc autem maximè illorum induſtriam excitat ſua iſta Pontificia ſolicitudine & animi magnitudine, cuius proprium eſt, magna & præclara ſemper agere; aliis item boni aliquid ad communem vtilitatem molientibus benignè admodum fauere. Interea verò, Pater Beatiſſime, noſtras haſce in Martyrologium Rom. Notationes, atque hoc quicquid eſt diligentiæ & lucubrationis, tuis ſanctiſſimis pedibus offero atque ſubiicio; non quòd Sanctitati Veſtræ tantum à grauiſſimis publicis curis otij ſupereſſe putem, vt hæc poſſit legere; ſed vt ſua paterna & ſalutari benedictione communitæ, ſuoque beatiſſimo nomine ornatæ Notationes noſtræ vtiliores & commendatiores ad eorum manus perueniant, qui otio abundantes, eiuſmodi rerum cognitione, religioſis hominibus planè digna, delectantur. Hanc igitur benedictionem, Pater Sáctiſſime, omni animi demiſſione poſtulo; & Sanctitati veſtræ pro Eccleſiæ Catholicæ pace & amplificatione dies noctesque laboranti, vnà cum fratribus meis Congregationis Oratorij, ſeruis veſtris, à ſummo Deo diuturnam vitam, & fauſta omnia ac felicia precor.

PIO

PIO AC VERITATIS STVDIOSISSIMO LECTORI

CÆSAR BARONIVS S.

QVID præſtiterim in his meis ad Romanum reſtitutum Martyrologium Notationibus, tuum erit amice & erudite Lector iudicium. Elaboraui certè, ne multa de hoc genere deſiderares: nam alia Martyrologia Latinorum, & Græcorum Menologium, cum hoc Romano accuratè contuli, res geſtas & actiones Sanctorum ex omni antiquitatis memoria collegi; ac pro inſtitutæ ſcriptionis ratione, ita quidem breuiter attigi, vt fontes vnde vberiùs hauriri poſſint, indicarem. Qui ſcriptores, quæve narrationes probatiores & fideliores ſint, admonui; certa ab incertis diſtinxi; difficultates, dubitationes & controuerſias complures, ſiue quæ iam à nonnullis afferebantur, ſiue quæ oriri poſſent, explicare, diſſoluere, ſedare ſtudui; ac certis argumentis oſtendere, nihil temerè, nihil parum conſideratè actum. Tum etiam plurimarum dictionum ſanè obſcuram notionem & vim declaraui, earum præſertim, quæ ea inſtrumenta & machinas deſignant, quibus teterrimi fidei oppugnatores fortiſſimos Martyres miris modis cruciarunt, diuexaruntque; in quorum inſtrumentorum, aliarumque nonnullarum rerum explicatione aliqui interdum à veritate fortaſſe aberrarunt; homines enim ſumus omnes: nec nobis ipſis tantum tribuimus, vt nuſquam putemus offendiſſe; ſed quæ diuturno ſtudio & labore nobis comparauimus, nunc, quando ita iis viſum eſt, quibus non obtemperare, nefas erat, in medio proponimus ad Dei gloriam & cõmunem vtilitatem, doctorúmque iudicio examinanda peruulgamus. Præfiximus operi, ne quid in hoc genere haberes, quod vlterius cuperes, de Romano Martyrologio ſcriptionem. Hæc tu beneuole lector boni conſule, dúmque ſacra Martyrologij lectione te crebrò oblectas, & Sanctorum, in quibus admirabilis eſt Deus, gloriam & triumphos miraris, eorum quoque virtutem & pietatem imitari, diuina adiutrice gratia, ne pigeat.

CÆSAR BARONIVS CHRISTOPHORO PLANTINO, ARCHITYPOGRAPHO REGIO S.

PERGRATAS accepi abs te litteras Non. Martij, Plantine amantiſſime, quibus in cudendis noſtris in Martyrologium Romanum Notationibus omne ſtudium & induſtriam polliceris: quo certè nihil mihi optatius ac iucundius potuit accidiſſe. Erit ſpero aliquando, vt meæ lucubrationes, qualeſcumque ſint, ſed hactenus mendis obſita, & ob eam cauſam non tam in lucem edita, quàm offuſa tenebris, tua induſtria illuſtrentur. Dolui eas è manibus meis, haud ſatis excultas, præreptas fuiſſe; ſed maiori affectus ſum moleſtia, cùm eas Correctoris vitio ſcatentes mendis reperi: &, quod inſuauius acceſſit, me penitus inconſulto, eaſdem Typographus Venetiis emiſit adeò inemendatas, vt eas in deterius dilabentes, iam propemodum deſperarem in ſuum candorem amplius vindicandas. Inter tot verò animi mei fluctus, feliciſſimos illos exiſtimabam, qui accuratiſſimum Plantinum (dicam liberè ſicut verè) in rebus ſuis edendis Typographum nacti eſſent. Sed opportunè accidit, vt his curis affecto tuæ mihi litteræ redderentur; quod non niſi diuino conſilio factum exiſtimo, cuius prouidentiæ cuncta mea ſemper ſubijcere conſueui. Lubentiſſimè igitur curabo quod petis. Mittam quamprimùm ipſum Romanum Martyrologium emendatum, & aliis compluribus auctum. Adiungam & primum Tomum Annalium; qui licet adhuc ſit ſub prælo, ſuperſunt tamen cudendi quinque tantummodò terniones, & index: abſoluenda ad ſummum omnia hæc infra menſem. Interea velim, vt cui ſarcinulam ſim crediturus, quò fideliùs ac celeriùs pariter tibi reddatur, me facias certiorem. Etenim neſcio quo infortunio accidit, vt eaſdem Notationes ante penè biennium ad R.D. Lindanum miſſas vix tandem hiſce diebus ipſe acceperit. Vale, mi Plantine, meq́; hoc nomine tibi plurimum debiturum certò ſcias. Interim, quod mei muneris eſt, precibus apud Deum contendam, vt tibi in his quæ ſunt Catholicæ Eccleſiæ laboranti, iugiter præſto eſſe dignetur. Iterum vale. Romæ, octauo Idus Martij, M. D. LXXXVIII.

CANDIDO LECTORI CHRISTIANO, ANTIQVITATIS ECCLESIASTICÆ STVDIOSO S.

COMMENTARII *venerabilis Chriſti Sacerdotis D. Cæſarij Sorani in Martyrologium Romanum, à nobis locis omnibus, ex iuſſione Sanctiſſimi Domini noſtri Sixti Papæ quinti, recogniti, nobis quidem nihil obiecerunt, quod iuſtam cenſuram mereri æquis lectoribus videatur, quod ad orthodoxam quidem fidem, doctrinamq́; Catholicam pertinet. Si quæ paradoxa quibuſdam fortè videbuntur, illa equidem eo eſſe loco habenda arbitror, vt auidiùs expetantur, & cùm ſolida firmaq́ue veritate conſiſtant, libentiùs accipiantur: quòd in iis inſunt, vt & in aliis huius auctoris lucubrationibus, erudita in primis, præclara, & incredibili Chriſtianæ antiquitatis ſtudio in lucem eruta; quæ admirandā ſcriptoris arguunt in Eccleſiaſticis hiſtoriis, aut corrigendis, aut conciliandis, aut de caligine, morſuq́; blattarum eruendis induſtriam, ſicuti & rarū eiuſdem, idq́ue argutum variis de hiſtoricis æquo minus exactis, aut fide dignis iudicium; & elaboratiſſimū antiquitatis Eccleſiaſticæ inter tot ſalebroſa & ſpinoſa veluti dumeta inueſtigandæ ſtudium. Ad cognoſcendam enim venerandam illam Religionis Chriſtianæ non modò antiquitatem, ſed ſanctorum etiam Patrum & Synodorum, actarumq́ue in Chriſti Eccleſia ab vſque ſui exordio rerum veritatē, certam annorum ſeriem, liquidamq́ue temporum intricatiſſimorum ſupputationem faciant eximiè, potiſſimùm iis qui ſeriò hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ex vero cognoſcendæ ſtudio tenentur, vanas, apocryphas, & aniles, ne dicam ſuperſtitioſas execrati fabellas, quæ longum poſt ſomnum, ſcriptis, imò doctis alioqui ſcriptoribus ſenſim irrepentes Eccleſiaſticis, non leuiter ſacras contaminauerunt SS. Martyrum hiſtorias. Denique vt finem faciam, incomparabile tibi adferant momentum ad ſolidam rerum in Eccleſia dubiarum in poſterum cōſtituendarum confirmationem aduerſus vertiginoſa, ne dicam ſemideliria, quorundam huius ſeculi ardelionum, leuiſſimorumq́ue nouatorum (quorum hodie, proh dolor, magna eſt natio) ingenia, qui ſurſum deorſum omnia voluentes, illas iam pridem à SS. noſtræ Religionis Catholicæ Patribus definitas conantur in dubium reuocare. Manifeſtam enim in his agnoſcas Romani Pontificis in Apoſtolica S. Petri Chriſti Ieſu Vicarij Paſtoris cathedra ſucceſſionem, quod nunc tempeſtatis contra vnam Dei ſupra Petrum fundatam Eccleſiam infeſtiſſimæ, tot inter fidei vndique oppugnatiſſimæ controuerſias caput eſt: quo vno euicto & conſtabilito, faceſſat, cōcidat facilè, imo ſuos in fumos vaniſſimos euaneſcat oportet omnis infeſtiſſimorum Chriſti hoſtium, & cæleſtem illam Sion odientium inanis molitio, vereq́ue Theomachica coniuratio, & futiliſſima exagitatio; vt ad illuſtrem ſolis ſplendorē nebuloſa diffluit caligo. Vale Chriſtiane lector, & his commentariis felix fruere, breui Annalibus Eccleſiaſticis eiuſdem Scriptoris maiori ſtudiorum tuorum emolumento, & fructu incomparabili perfruiturus.* Romæ XIV. Kal. Septemb. Anno M.D.LXXXV.

Tuis piis ſtudiis adiuuandis atque ad Dei gloriam promouendis in Chriſto Ieſu deditiſſimus ex animo,

VVilhelm. Damaſi Lindanus, Epiſcopus Ruremundenſis.

DE MARTYROLOGIO ROMANO.

Præcapitulatio dicendorum.

DE exacta diligentia adhibita à S. Romana Eccleſia in conſcribendis rebus geſtis ſanctorum Martyrum. CAP. I.
Quæ de ſanctorũ hiſtoriis ab hæreticis vel alijs falſa ſcripta ſunt. CAP. 2.
De immenſa iactura, quam paſſa ſunt acta ſanctorum Martyrum. CAP. 3.
De antiquo cultu ſanctorum Martyrum, vnde Martyrologium ſcribendi occaſio manauit. CAP. 4.
A quibus primùm ſcripta ſunt Martyrologia. CAP. 5.
De Euſebij libro de Martyribus & verſione Hieronymi. CAP. 6.
De fide epiſtolarum, quæ Chromatij, Heliodori, & Hieronymi nomine inſcriptæ ſunt. CAP. 7.
De antiquo Martyrologio Romano ſæpius aucto. CAP. 8.
De cæteris antiquis Martyrologijs. CAP. 9.
De falſis martyribus & pſeudomartyrologijs hæreticorum. CAP. 10.

CAP. I.

De exacta diligentia adhibita à S. Romana Eccleſia in conſcribendis rebus geſtis ſanctorum Martyrum.

NIHIL antiquius apud S. R. Eccleſiæ Præſules fuiſſe videtur, quàm vt Chriſtianorum acta fortia, ipſę ſanctorum Martyrum res pręclariſſimè geſtæ, perpetuæ memoriæ monimentis conſignarentur. Cui rei egregiam nauatam operam primùm fuiſſe à S. Clemente Romano Pontifice, teſtatum habetur in libro de Rom. Pontific. qui à quibuſdam recentioribus citari conſueuit nòmine Damaſi, vbi hæc in Clemente leguntur: Hic fecit ſeptem regiones diuidi Notarijs fidelibus Eccleſiæ, qui geſta Martyrum ſolicitè & curioſè, vnuſquiſque per regionem ſuam, perquirerent. Hæc ibi. Licet verò teſtimonio antiquorum ſcriptorum Taciti, Plinij, Sex. Rufi, Publij Victoris, & aliorum, exploratiſſimum ſit, Romanam Vrbẽ illis temporibus in regiones quatuordecim fuiſſe diuiſam: tamen olim à Romanis Pontificibus in ſeptem tantùm regiones fuiſſe partitam, ſecundum numerum ſeptem Diaconorum, qui Regionarij dicebãtur; docent vetera Romanæ Eccleſiæ monumenta. Perſeueraſſe diutiùs, vt in Romana Eccleſia non niſi ſeptem Diaconi ordinarentur, auctor eſt Sozom. hiſt. lib. 7. c. 19. His ergo ſeptẽ cùm diuiſæ dicantur à Fabiano Papa regiones Vrbis; quatuordecim illas in ſeptem fuiſſe conflatas, fatendum neceſſariò videtur. Porrò ſicut ſeptem erant Diaconi, ſic & totidem Subdiaconi, & his par numerus Notariorum, qui ijſdem Subdiaconis & Diaconis ſubiecti erant. vnde in eodem lib. de Rom. Pont. hæc leguntur in Fabiano: Hic regiones diuiſit Diaconibus, & fecit ſeptem Subdiacones, qui ſeptẽ Notarijs imminerent, qui geſta Martyrum in integrum colligerent. Habetur de his recentius exemplum ex Paulino S. Ambroſij Notario, qui & vitam eius cõſcripſit, in qua ait, ſe fuiſſe ſub cura Caſti Diaconi, ad quem cuncta referret. Ex his perpende quàm diligens ſtudium olim adhibitum fuerit, vt acta ſanctorum Martyrum purè ac ſincerè conſcriberentur, cùm non modò Notarij in id opus grauiter incumberẽt, ſed & qui prætereà Notarijs Subdiaconi, ac Diaconi, ijdemque iure dicti, oculi Epiſcopi, quorum eſſet munus, cuncta exactè peruestigare, ac Pontifici nota facere, qui à Notarijs ſcripta, qualia ea demũ eſſent, probaret, atque inter Eccleſiaſtica monumenta reconderet. Id eſt enim quod de Antero Papa ſcriptum habes in hunc modum:

modum: Hic geſta martyrum diligenter à Notarijs exquiſiuit, & in Eccleſia recondidit. Hæc ille. Adhæc, non tantùm acta Martyrum ſcribere, ſed & cætera quæ ad Eccleſiam pertinerent, eorum muneris fuiſſe, expreſſum eſt in eodem libro de Rom. Pont. in Iulio. Atqui non ſolùm Romana Eccleſia in perquirendis atque ſcribendis ſanctorum Martyrũ actis ſedulam curam impendit: ſed & aliæ nobiles eccleſiæ in iiſdem haud ſegniter laboraſſe noſcuntur. Exſtant de his clariſſima antiquitatis monumenta, vt Smyrnenſis eccleſiæ epiſtola de Martyribus illic paſſis ſub Marco Aurelio & Lucio Vero Impp. apud Euſeb. hiſt. lib. 4. c. 14. Viennenſis & Lugdunenſis eccleſiarum litteræ ab eodem Euſebio ex parte recitatæ lib. 5. c. 2. & 3. Dionyſij Alexandrinæ eccleſiæ epiſcopi complures epiſtolæ ad diuerſos conſcriptæ, apud eundem Euſeb. lib. 6. c. 33. & 34. & lib. 7. c. 10. Scimus in eccleſia Carthaginenſi S. Cyprianum fuiſſe ſolicitum, vt dies quibus Martyres eſſent martyrio coronati, exactè adnotarentur, prout conſtat ex eius epiſtola quã dedit ad preſbyteros & diaconos eccleſiæ Carthaginenſis: ponitur ordine 37. edit. Pamel. Quin & longè ante Cypriani tempora à maioribus eidem rei egregiam cõſtat nauatam eſſe operam. Audi quid de antiquioribus Pontius diaconus ſcribat: Maiores noſtri, inquit, plebeis & catechumenis martyrium conſecutis, tantum honoris pro martyrij ipſius veneratione dederunt, vt de paſſionibus eorum multa, aut, propè dixerim, penè cuncta cõſcripſerint; vt ad noſtram quoque notitiam, qui nondũ nati fuimus, peruenirent. Hæc in Cypriano Pontius eius diaconus. Erant & illa acta Martyrum pura atque ſincera, quæ (cùm de illis coram iudicibus quæſtio haberetur) à Notarijs publicis exceptoribus excepta, in acta publica, quæ Proconſularia ſæpe dicta inuenimus, inferebantur, atque inter alia publica monumenta aſſeruabantur: horum exſtant adhuc nonnulla, eorumq; in notationibus mentionem facimus. Citat aliquando eadem Pontius diaconus in Cypriano, dum ait: Et quid Sacerdos Dei Proconſule interrogante reſponderit taceam: ſunt acta quæ referant. Hæc ille.

CAP. II.

Quæ de ſanctorum Hiſtorijs ab hæreticis vel alijs falſa ſcripta ſunt.

SED quid? Quamuis optimi patres familias (vt habet parabola Euangelica) bonũ ſemẽ ſeminaſſent in agro: nihilominus inimicus homo, qui fuit homicida ab initio, veritatis aduerſarius ipſe ſatan ſuperſeminauit zizania: ipſoq; penè initio exurgentis Eccleſiæ, falſa veris, inania ac incerta, certis ac ſolida firmitate conſtantibus admiſcenda curauit: idque non tantùm per hæreticos, Catholicæ fidei perduelles, ſed & per Catholicos ipſos, eos tamen, qui quæſtum pietatem putarent, vel qui zelum quidem haberent, ſed non ſecundum ſcientiam. Satis modò ſit de his vnum tantùm in exemplum adducere Aſianum presbyterum, de quo Tertullianus hæc ſcribit in libro de baptiſmo: Si quæ Pauli perperam ſcripta legunt, exemplum Theclæ ad licentiam mulierum docendi tingendiq; defendunt: ſciant in Aſia presbyterum, qui eam ſcripturam conſtruxit, quaſi titulo Pauli de ſuo cumulans, conuictum atque confeſſum, id ſe amore Pauli feciſſe, loco exceſſiſſe. Hæc Tertul. Inſcriptus erat liber ille περίοδος Pauli & Theclæ, continens & baptizati Leonis fabulam, vt teſtatur S. Hieron. de ſcrip. eccleſ. in Luca. Eiuſdem generis illa erant inſomnia, nimirum circuitus Petri, circuitus Ioannis, circuitus Thomæ, actus Andreæ, actus Ioannis, actus Philippi, actus Petri, actus Pauli, itinerarium Clementis; quæ omnia damnant Athanaſius in Synopſi, Philaſter de hæreſibus, & Gelaſius in Conc. Rom. Hæc enim & alia huiuſcemodi ab hæreticis eſſe excogitata, certiſſimum eſt. Ab Ebione in primis hæc factitata, ab eoque falſa acta Apoſtolorum inuenta, & circuitus Petri eſſe corruptos, & Pauli acta referta blaſphemijs introducta, tradit Epiphan. in Panar. hæreſi 30. A Gnoſticis de S. Dei genitrice Maria portentoſum librum eſſe conſcriptum, teſtatur idem Epiphan. in Panar. hęreſi 26. Encratitas in medium adduxiſſe ad ſtabiliendam ſuam ipſorum hæreſim, actus Andreæ, Ioannis, & Thomæ, & alia huiuſcemodi, idem auctor narrat hæreſ. 47. Manichæos id generis commenta excogitaſſe, Apoſtolorumq; nomine conſcripſiſſe falſas hiſtorias, fidem facit Auguſtinus lib. de fide contra Manichæos, aliiſq; in locis; idemq; Philaſter, Cyrillus Hieroſolymitanus, & alij. Priſcillianiſtas & ipſos alios adinueniſſe actus Apoſtolorum, Oroſius affirmat in epiſt. ad Auguſtinũ de error. Priſcil. Exempla alia complura hîc omittimus. Sanè quidem qui talia præſumpſerunt de ſanctis Apoſtolis, nequaquam putandum

erga

erga ſanctorum Martyrum acta fuiſſe modeſtiores: quæ ſic corruperunt, deprauaruntq́; vt eorundem quàm plurima in ſuſpicionem adduxerint; adeò vt S. R. Eccleſia, ab illis abſtinere, conſultius aliquando eſſe putarit. Vnde Gelaſius in Rom. Concilio: Geſta, inquit, ſanctorum martyrum, ſecundum antiquam conſuetudinem, ſingulari cautela in S. R. Eccleſia non leguntur: quia eorum qui conſcripſere, nomina penitus ignorantur, & ab infidelibus, aut idiotis ſuperflua, & minus apta quàm rei ordo fuerit, ſcripta eſſe putantur, ſicut cuiuſdam Quirici & Iulittæ, ſicut Georgij, aliorumq́; huiuſmodi paſſiones, quæ ab hæreticis perhibentur compoſitæ: propter quod (vt dictum eſt) ne vel leuis ſubſannandi oriretur occaſio, in S. Romana Eccleſia non leguntur. Hęc Gelaſius de Romanæ Eccleſię in recipiendis ac promulgandis actis martyrum diſciplina. Cæterùm non tantùm cautelæ adhibitum in alijs fuiſſe videtur eccleſijs: quandoquidem in eccleſia Africana in ſacris conuentibus poſſe legi acta martyrum, decretum eſt in Concilio Carthaginenſi celebrato poſt conſulatum Stiliconis, anno Domini quadringenteſimoprimo, vt habet eius canon 13. his verbis: Liceat etiam legi Paſſiones martyrum, cùm anniuerſarij dies eorum celebrantur. Hęc canon. Apud Hadrianum Rom. Pont. in epiſtola ad Carolum Magnum hæc in eandem ſententiam leguntur: Vitæ enim Patrum ſine probabilibus auctoribus minimè in Eccleſia leguntur: nam ab orthodoxis titulatæ, ſuſcipiuntur & leguntur. magis autem paſſiones ſanctorum Martyrum ſancti canones cenſuerunt vt liceat eas etiam in Eccleſia legi, cùm anniuerſarij dies eorum celebrantur. Hæc ibi. In eccleſia Gallicana eandem viguiſſe de legendis actis ſanctorum Martyrum in Eccleſia conſuetudinem, ſatis ſignificant ea quæ Gregorius Turonenſis lib. de gloria Mart. cap. 86. teſtatur his verbis: Dies paſſionis erat Polycarpi martyris magni; & in Ricomagenſi vico ciuitatis Aruernæ eius ſolennia celebrabantur. Lecta igitur paſſione cū reliquis lectionibus, quas canon ſacerdotalis inuexit, &c. Sed vt de actis martyrum per hæreticos deprauatis cœptā ſequamur narrationem, eſt de his canon 63. ſextæ Synodi his verbis conſcriptus: Quæ à veritatis hoſtibus falsò confictæ ſunt Martyrum hiſtoriæ, vt Dei Martyres ignominia afficerēt, & qui eas audituri eſſent, ad infidelitatem deducerēt; in Eccleſia non publicari, iubemus, ſed eas igni tradi: qui autem eas admittunt, vel tanquam veris, his mentem adhibent, anathematizamus. Hęc S. Synodus: cuius auctoritate Gręci epiſcopi exactiorem curam adhibere conſueuerunt, vt dum ſuas eccleſias viſitarent, de ſanctorum Martyrum actis conſcriptis ſubtiliùs inquirerent. vnde Theodorus Ball. eo in loco hæc de Nicolao Muzalo patriarcha teſtatur: Cùm ille, inquit, vitam S. Paraſceues, quæ in quodam Callicratiæ vico colebatur, à quodam vicano ineptè ac indoctè, & ſancta angelica viuendi ratione indignè compoſitam inueniſſet; eam igni mandari iuſſit, & diacono illi Baſilico mandauit, Deo gratam & acceptam eius vitam conſcribere. Hæc ille.

Cap. III.

De immenſa iactura quam paſſa ſunt acta ſanctorum Martyrum.

SEd vt de rebus quæ ad Romanam Eccleſiam ſpectant, de cuius agimus Martyrologio, cœptum proſequamur inſtitutum: ex his quæ nuper ex Gelaſio recitauimus, ſatis declarari videntur acta illa ſanctorum Martyrum tanta cura ac diligentia perquiſita, per Notarios S. R. Eccleſiæ conſcripta, per Subdiaconos & Diaconos cognita, ac demū per ipſos Romanos Pontifices probata atque recondita, eſſe collapſa, deperdita, vel ſaltem adulterata. Nam ſi integra remanſiſſent, qua ratione (quod ait Gelaſius) ſecundum conſuetudinem in Romana Eccleſia non legebantur; cùm præſertim, à quibus eſſent ſcripta, probata, ac conſignata, & vnde accepta, ſic exploratum eſſet, vt nullus penitus de eorum integritate dubitandi ſcrupulus ſupereſſet? Fuiſſe namque deprauatas, quæ à maioribus commendatę eſſent, res geſtas ſanctorū Martyrum, Arnobius lib. 1. aduerſus Gentes declarat his verbis: Sed neque hæc omnia conſcribi, aut in aures omnium peruenire potuerunt, geſta gentibus in ignotis & vſum neſcientibus literatum: aut ſi qua ſunt litteris conſcriptionibusq́ue mandata, maleuolentia dæmonum, quorum cura & ſtudium eſt hanc intercipere veritatem, & conſimilium his hominum interpolata quædam & addita, partim mutata atque detracta, verbis, ſyllabis, literis, vt credentium tardarent fidem, & geſtorum corrumperent auctoritatem. Hæc Arnobius. At nequaquam adduci poſſumus, vt credamus

eadem

eadem acta vel omnino eſſe ſublata, vel ab hęreticis penitus adulterata. Romæ ſiquidem Catholici ſemper vixere Pōtifices, nec alterius ſectæ illic aliquádo ſedit epiſcopus. Quòd ſi vel ſub Conſtantio Auguſto Ariano, vel ſub Odoacre Herulo, Theodorico, alijſq́, Gothorum regibus idem Arianis, Romanæ Eccleſiæ negotium factum eſt: non tamen fuit huiuſmodi, vt illi ſanctorum memorijs vim inferrent (de ſanctis enim eorumq́ue cultu æquè cum Catholicis ſentiebant) adeò vt nec cùm Vrbs obſideretur, his, quæ foris extra mœnia erant, baſilicis irrogarent iniuriam; nec Vrbe capta, in eas, quæ intus erant, more barbarorum ſæuirent, profanarent, vel ad ſua ſacra peragenda ſibi vendicarent: ſed tanquam ſacra ſepta, atque aſyla diuinitus inſtituta ab illis eſſe exiſtimata, adeò vt & ijs etiā (licet hoſtes haberentur) qui ad ea confugiſſent, pepercerint. Sunt de his fideles teſtes ſcriptores illorum temporum Oroſius lib. 7. Auguſtinus de ciuitate Dei, & Procopius de bello Gothico. Vnam illam, quam ſub Gothis regibus Ariani ſibi vendicarūt eccleſiolā, dictam S. Agatham in Suburra, vix credi poteſt quàm ſumptuoſè, ac piè, licet impij, ornauerint liberalitate Gothi hominis Ricimeri V. C. vt ſuo loco pluribus in Notationibus dicemus inferiùs. Omnis ergo ſuſpicio de Arianorum perfidia tollitur, vt ab eis vis aliqua in acta Martyrum ſit illata. Ad alios potius tanta eſt referenda clades: quam quidem non aliunde manaſſe credimus; quàm ex inuictiſſimis illis atque ſæuiſſimis Diocletiani Imperatoris edictis, quibus omnes Chriſtianæ religionis codices incendio damnati ſunt. Meminit eiuſmodi feralis ſanctionis Euſebius hiſt. lib. 8. c. 2. & 3. Quando (inquit) diuinas & ſanctas ſcripturas medio foro in rogum impoſitas oculis noſtris aſpeximus. De eodem edicto plura habet Arnobius, Optatus, & S. Auguſtinus quoties agit de ſchiſmate Donatiſtarum, occaſione traditionis ſacrorum librorum conflato: nosq́ue de eodem pluribus inferiùs in Notationibus agimus. Tunc temporis in tanto Chriſtianarum ſcripturarum naufragio factam eſſe lachrymabilem illam actorum Martyrum iacturam, nulla eſt penes nos dubitatio; tuncq́ue ſublata illa nobiliſſima rerum geſtarum monumenta, tanto labore collecta, tot cognitoribus comprobata, ac tanto denique ſtudio cuſtodita: vixq́; ex tam immenſo naufragio perpaucas tabulas remanſiſſe putamus, tabulas, inquam; quoniam haud integra atque perfecta & omnibus numeris abſoluta illa eſſe putamus, quæ titulo notariorum Romanæ Eccleſiæ acta Martyrum à quibuſdam edita habentur: cùm ſi vel ad exactam cenſuram rerum ac temporum eas adducas; vix perpauca reperias, quæ aliqua ſaltem ex parte non arguantur erroris; vt perinde ſit aliqua ex his reperiri, quæ emendatione non indigeant, vt poſt vindemiam eſſe ſolet racemus vnus vel alter, & ſicut (quod eſt apud Iſaiam. c. 7.) excuſſio oleę duarū vel trium oliuarū in ſummitate rami, ſiue quatuor vel quinque in cacuminibus eius. Perijſſe ea funditus, numquam dixerimus, ſed diminuta. Vnde Gregorius Turonenſ. de glor. Mart. cap. 40. hæc ait: Multi quidem ſunt Martyres apud Vrbem Romam, quorum hiſtoriæ paſſionum nobis integræ non ſunt delatæ. Hęc ille: qui & inferius cap. 51. & 64. teſtatur iterum, acta Gallicanorum Martyrum in Italia à Gallis eſſe quæſita & inuenta, miſſa eſſe in Gallias: vt ex his poſſis intelligere magnum olim à noſtris adhibitum eſſe ſtudium in colligendis actis ſanctorum Martyrum; & qui collegerūt aliarum prouinciarū Martyrum cōmentarios, ſuorū acta minimè prætermiſiſſe. Obijciet fortaſſe prudens lector: Quidnam cauſæ fuit, vt cùm edicto Diocletiani Chriſtianorum libri damnati ſunt igni; ſacræ ſcripturæ codices, vtriuſque teſtamenti volumina remanſerint illibata; ea etenim integra atque ſincera, vt patres noſtri olim ante Diocletiani tempora, poſſidemus. Ad hæc perfacilis eſt reſponſio, ſi vtriuſque ſcripturæ diuerſa ratio attendatur. Sacra enim volumina non tantùm penes vnam vel alteram erant eccleſiam, ſed præter quamplurima illa, quæ priuato vſui epiſcoporum, presbyterorum, cæterorumq́ue miniſtrorum, vel aliorum ex populo inſeruiebant, apud cunctas orbis eccleſias, ob neceſſitatem ſacrarum functionum cuſtodiri ſolita, certum eſt. Eſſe enim cōſueuerant in Eccleſia duo ſecretaria, à dextro ſiniſtroq́; latere apſidis poſita, in quorū altero ſacra Euchariſtia, in altero diuinæ ſcripturæ ſacri codices aſſeruabantur. De vtriſque S. Paulinus epiſt. 12. ad Seuerum, cùm de Nolana à ſe erecta baſilica agit, meminit his verſibus in frontibus eorum affixis: aitq́; in primis: In ſecretarijs verò duobus, quæ ſuprà dixi, circa apſidem eſſe, hi verſus indicant officia ſingulorum. A dextera abſidis:

Hîc locus eſt veneranda penus qua conditur, & qua
Ponitur alma ſacri pompa miniſterij.

A ſiniſtra:

A ſiniſtra eiuſdem:

Si quem ſancta tenet meditanda in lege voluntas,
Hic poterit reſidens ſacris intendere libris.

Hæc de ſecretario ſacrorum librorum Paulinus; quorum voluminum ſicut erat frequentior vſus, ita abſque dubio numerus multiplicior; atque ob id non mirum ſi non omnes ſimul diuinæ ſcripturę codices periere. Non ſic quidem de cæteris libris, licet eccleſiaſticis, licet pernecesſarijs: nam immenſam raritatem illorum fuiſſe conſtat. exemplo ſit vulgatus ille per orbem liber Euſebij Cæſarienſis de temporibus, vnicus eo argumento conſcriptus, quem Alipius vir eruditus epiſcopus Tagaſtenſis in Africa non inuentum, à prædicto Paulino apud Nolam commorante quæſiuit: qui cùm non tantùm apud ſe nō haberet, ſed nec nomen auctoris agnoſceret (appellat enim eum Euſebium epiſcopum Conſtantinopolitanum) Romæ quæſitum, ac tandem apud Domnionem inuentum ad eum miſit, vt conſtat ex epiſtola eiuſdem tunc ad Alipium ſcripta apud Auguſtin. epiſt. 35. His itaque in exemplum de raritate aliorum librorum adductis, hæc inferimus: Si liber ad ſupputanda rerum ſacrarum tempora, quæ in diuina ſcriptura continentur, vnicus, atque adeò Eccleſię pernecesſarius, eaq; de cauſa à S. Hieronymo Latinitati donatus, tanto labore quæſitus, vix tandem repertus fuit: quid de ſcriptis alijs dicendum, quæ alicuius eccleſiæ viderentur eſſe peculiaria, quæ nec vno vel paruo codice continebantur, ſed permultis, ijſdemq; prægrandibus, vt par eſt credere (acta enim vnius tantùm Martyris multas impleſſe chartas, ſi accuratè ſcripta eſſent, certiſſimum eſt) quorum nec facilis eſſet deſcribendi facultas, vt videmus accidere in his quæ in archiuijs ſumma diligentia aſſeruantur itemq; impenſæ nimiæ deterrerent, & labor immenſus auerteret? Quid ergo mirum ſi taliū perpauca quæ erant exemplaria, tanto terræmotu orbis Chriſtiani fuerint obruta, vniuerſaliq; incendio concremata; ita vt ex buſto perpaucæ vix reliquiæ ſuperfuerint? At quis numerare ſufficiet aliorum Eccleſiaſticorum librorum funera, qui licet vbique gentium ſparſi (vt taceam de aliarum eccleſiarum peculiaribus actis martyrum) tamen eadem ſunt conflagratione conſumpti? Sed de his hactenus: iam cætera proſequamur.

CAP. IIII.

De antiquo cultu Sanctorum Martyrum, vnde ſcribendi Martyrologium manauit occaſio.

SICVT olim Romæ Notarijs de conſcribendis ſanctorum Martyrum actis, ita & in alijs eccleſijs, etiam tranſmarinis, alicui ex clero negotium fuiſſe videtur impoſitum, qui cuiuſque martyris natalem diem (ſic enim appellare conſueuerunt ex hac vita ad cælum tranſitum) conſcriberet, vt per ſingulos annos, eodem recurrente die, in eiuſdem ſancti Martyris memoriam Deo offerretur ſacrificium. Hoc ipſum eſt quod Tertullianus lib. de Corona militis ait: Pro natalitijs annua die facimus. Facere enim idem eſſe penes antiquos, quod ſacrificare, opportuniori loco inferiùs, cùm agimus de Pontificis voce, monſtramus. Porrò illic agi à Tertulliano non de natalitijs more gentilium, vt perperam interpretatur infelix Rhenanus, ſed de die quo ſancti martyres victores in cælum à Deo recepti ſunt; conſule in eum locum pientiſſimi & erudītiſſimi viri Pamelij adnotationem. Habes de eodem priſtino vſu epiſtolam S. Cypriani ad presbyteros & diaconos eccleſiæ Carthaginenſis; eſt in edit. Pamel. 37. in qua hæc verba deſcripta habentur: Denique & dies eorum, quibus excedunt, adnotate; vt commemorationes eorum inter memorias Martyrum celebrare poſſimus. quamquam Tertullus fideliſſimus & deuotiſſimus frater noſter pro cætera ſolicitudine & cura ſua, quam fratribus in omni obſequio operationis impertit, qui nec illic circa curam corporum deeſt, ſcripſerit, & ſcribat, ac ſignificet mihi dies quibus in carcere beati fratres noſtri ad immortalitatem glorioſæ mortis exitu tranſeunt, & celebrantur à nobis hîc oblationes & ſacrificia ob commemorationes eorum, quæ citò vobiſcum, Domino protegente, celebrabimus. Hæc Cyprianus; qui & ad Clerum & plebem ſcribens epiſt. 34. ſic in eandem ſententiam: Sacrificia pro eis ſemper, vt meminiſtis, offerimus, quoties martyrum paſſiones & dies anniuerſaria commemoratione celebramus. Hæc ille. Quod porrò ait: ſacrificia pro illis offerri: nemo putet pro peccatis illorum expiandis id fieri ſolitum; cùm omnia mundentur in ſanguine: maioremq; (teſte ipſomet Domino) hac charitatem nemo habeat, vt animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis. Si enim flenti

mulieri peccatrici dimiſſa ſunt, ex ſententia Saluatoris, peccata multa, quoniam dilexit multum; quis dicere audeat poſt imbrem ſanguinis, conſummato martyrio, adhuc ſupereſſe expiandas ſordes? ſed ſic accipiendum, ſacrificia pro eis offerre, ac ſi diceret, in eorum commemorationem illud facere, prout ea, quæ ponuntur inferiùs, verba declarãt, & quæ ex dicta epiſt. 37. ex eodẽ auctore ſuperiùs recitauimus. Vnde S. Auguſtinus tractatu 84. in Ioannem hæc habet: Ideo quippe ad ipſam menſam non ſic eos commemoramus, quemadmodum alios qui in pace requieſcunt, vt etiam pro eis oremus; ſed magis vt orẽt ipſi pro nobis, & eorum veſtigiis inhæreamus. Hæc ibi. Et de verb. Apoſt. ſer. 17. c. 1. in eandem ſententiam ſic ait: Habet Eccleſiaſtica diſciplina (quod fideles norunt) cùm Martyres eo loco recitantur ad altare Dei, ibi non pro ipſis oretur; pro cęteris autem commemoratis defunctis oratur. Iniuria eſt enim pro Martyre orare, cuius nos debemus orationibus commendare. Hæc Auguſtinus: ex quibus omnibus dilucidiùs intelligere potes, quid ſit offerre pro martyre. Si hæc vberiùs cupis, cõſule in citata loca Tertulliani ac Cypriani notationes Pamelij. Recitabantur poſt Apoſtolos nomina ſanctorum Martyrum, prout etiã docet ſacræ Miſſæ canon, qui habet: Communicantes & memoriam venerantes in primis, &c. Recitabantur ex ſcripto ſecundùm prærogatiuam ſtatus & meritorum, nec tantùm nomina Martyrum, ſed & aliorum Sãctorum; vnde & Auguſt. lib. de ſancta virginit. cap. 45. hæc ait: Perhibet eccleſiaſtica auctoritas, in qua fidelibus notũ eſt, quo loco Martyres, & quo loco defunctæ ſanctimoniales recitantur. Hæc ille. Ex prædicta igitur nota dierum natalium ſanctorum Martyrum pro commemorationibus faciendis, Martyrologij cõſcribendi prouenit occaſio, cùm etenim frequens eſſet Martyrum numerus (decem enim illis, quas numerant, perſecutionibus in vnaquaque prouincia necatos fuiſſe quamplurimos, nemo poterit dubitare) atque in chartis Eccleſiæ ſingulorum nomina & dies quibus Martyrium conſummaſſent, notata haberentur: ex iiſdem eccleſiaſticis monumentis pridie diei natalis (vt hodie fit in Martyrologio) annunciabantur nomina in Eccleſia, quorum natalitia recenſenda eſſent die ſequenti, eorundemque vnà cum ſacrificio foret commemoratio facienda. Eiuſmodi eccleſiaſticas tabulas, quibus ſingulorum Martyrum natalitia conſcripta haberentur, à Tertulliano Faſtos fuiſſe appellatas, optimè eruditeq; notat Pamel. in dicta epiſt. 37. Cypr. Ille enim in libro de Coron. milit. hæc ait: Habes tuos cenſus, tuos Faſtos, nihil tibi cum gaudiis ſeculi, &c. Hæc Tertullianus idcirco, quòd in dictis ſanctorum Martyrum natalitiis ſolebant Chriſtiani mutua inter ſe charitate gaudere, quando & conuiuium, quod Agapen dicebant, celebrare in ipſa Memoria, in Eccleſia inquam martyris, conſueuerant: licet, quod ad locũ ſpectat, vſum illum Concilium Laodicenum can. 38. reſtrinxerit. Reperimus apud Gregorium Nazianzenum in carm. de vitæ differentiis eiuſmodi Agapas dici alio nomine, Sacrum epulum natalitium. Idemq; in orat. in laud. Cypriani hæc de commemoratione Martyrum: Omniũ quidem Martyrum memoria læta ſolennitate colenda eſt. In eandem ſententiam Theodoretus de Euang. verit. cognit. lib. 8. qui de Martyribus inſcribitur, in fine hęc ait: Illos (deos gentium ſcilicet) caſſos gloria, vanoſque Deus reddidit, ſuis autem Martyribus honorem illorum dedit: pro Pandiis, Daſiiſque, ac Dionyſiis, hoc eſt, Iouis, Liberiq; patris ſolennitatibus, Petro, Paulo, Thomę, Sergio, Marcello, Leontio, Antonino, Mauritio, aliiſque ſanctis Martyribus ſolennitates populari epulo peraguntur: proq; illa veteri pompa, pro turpi obſcœnitate & impudentia, fiunt modeſtæ, caſtæ, ac temperantiæ plenæ feſtiuitates: non illæ quidem mero delibutæ, non commeſſationibus leues, non cachinnis ſolutæ, ſed diuinis canticis perſonantes, ſacris ſermonibus audiẽdis intentæ, quibus ad Deum preces non ſine ſanctis lachrymis & ſuſpiriis ſummittuntur. Hæc ille. Similiter Gregorius Nyſſenus in vita magni illius Gregorij cognomento Thaumaturgi, qui vixit temporibus Decij, hęc de populari lætitia in natalitiis Martyrum ab illo inſtituta: Deſcendit, inquit, rurſus in vrbem, & omni circa regione vndique peragrata ac perluſtrata, additamentum, & quaſi corollarium ſtudij ſui erga numen diuinum inſtituebat: apud omnes vbique populos ſanciens, vt nomine eorum qui pro fide certaſſent, dies feſti, atque ſolennes conuentus celebrarentur: cumq; alius in alium locum corpora Martyrum diduxiſſent, per anniuerſarij circuli ambitum congregati lætabantur, in honorem Martyrum ferias agentes, &c. Et paulo inferiùs: Cùm animaduertiſſet enim quòd propter corporis voluptates ſimplex & imperitum vulgus in errore ſimulachrorum cultus permaneret, quo maximè id quod

præcipuum eſt, interim in eis aſſequeretur; nempe vt vanis ſuperſtitionibus relictis, ad Deum conuerterentur, permiſit, vt in memoriam ſanctorum ſeſe exhilararent & oblectarent, atque in lætitiã effunderentur. Hæc Nyſſenus tranſlat. Siſan. Quę cuncta voluimus recitaſſe, ob exactam prædictæ Tertulliani ſententiæ explicationem, quòd ſcilicet Chriſtiani ſuos haberent cenſus & Faſtos: nec eſſe, videlicet, quòd vana illorum gaudia inuiderent: per Faſtos nimirum intelligentis Eccleſiaſticas tabulas, in quibus Chriſtianorum ſolennitates, ipſaq; natalitia Martyrum certis diebus notata haberentur, è quibus (vt diximus) Martyrologij conſcribendi profluxit origo. Hæc de his ſatis. At antiquitas veneranda & ab Apoſtolis manans, ſemperque ſeruata atque propagata traditio non tantùm egit vt anniuerſaria celebritate ſanctorum Martyrum cõmemoratio ageretur; ſed etiam vt in ipſorum honorem Memorię paſſim erigerentur: eo quippe nomine à maioribus nominatæ ſunt Eccleſiæ quæ in honorem ſanctorum Martyrum Deo cõſecrarentur, vt ſanctus Auguſtinus teſtatur de ciuitate Dei lib. 22. cap. 10. Qui quidem laudabilis vſus Apoſtolorum temporibus (vt dictum eſt) viſus eſt duxiſſe principium, ea nimirum occaſione; quòd veneranda Martyrum corpora ſub altare recondi conſueuerint, ſecundùm illud Iohannis in Apocal. 6. (vt omnes, præſertim antiquiores, declarant interpretes) Vidi ſub altare Dei animas interfectorum propter verbum Dei, & propter teſtimonium quòd habebant. Cumq; ipſa altaria ſepulcra eſſe Martyrũ viderentur, ac ſubinde eadẽ præclara memoria Martyrum haberentur, quæ eadẽ ex cauſa ſuperædificarentur eccleſiæ, æquè Martyrum Memoriæ dicebantur. Accidit inſuper vt pium ardensque fidelium in Martyres ſtudium non ſatis eſſe putaret, ſi vnius vel alterius Martyris in vno tãtùm loco eſſet Memoria collocata, ſed plures optaret. Quamobrem factum eſt, vt nõ ſine reliquiis eiuſdem Martyris, in eius honorem altare erigere & Memoriam ſuperſtruere liceret, id legibus Eccleſiaſticis prohibentibus, Concil. Afric. c. 50. Quamobrem cùm ex corpore Martyris ſumptæ reliquiæ in pluribus altaribus collocarentur; id effecerunt, vt plura vnius eiuſdemq; Martyris ſepulcra atque memoriæ dicerentur, proq; numero altariũ, ſepulcrorum numerus augeretur. Sed ex his anſam calumniandi nacti ſunt Nouatores, vt ſicut ſtultè ita & temerè dicerent, Catholicos quibuſdam illuſiſſe præſtigiis, vt frequẽter vnius martyris corpus diuerſis in locis traderent ſitum eſſe: ignorãtes, vel neſcire diſſimulantes, nos non dicere in diuerſis ſepulcris vnum idemque integrum eſſe corpus; ſed in ſingulis (vt dictum eſt) ſepulcris vnius Martyris cõſeruari reliquias, ac proinde eidem honorem eundem impẽdi, ac ſi integrum eſſet corpus. Nã ſententia Gregorij Nazianzeni eſt in Orat. 1. in Iulianum, eaſdẽ præſtare virtutes quaſlibet Martyris ſanguinis guttas & exigua paſſionis ſigna, quas integra corpora. ac proinde non eſſe indecens vt vnius Martyris plura erecta appareant monumenta: cùm alioqui (niſi lex Chriſtiana prohiberet) nec indecens videri poſſet, etiam ſine ipſorum reliquiis eiſdem excitari Memorias, vtpote teſtes eorum virtutis egregiæ & beneficiorum eorundem ope conſequutorum. Nam (ſi licet ad ſacra profanum exemplum adducere) de multis Æneæ & aliorum ſepulcris Dionyſius Halicarnaſſæus hanc ipſam affert rationẽ lib. 1. hiſt. Rom. ſic dicens: Quòd ſi quem perplexũ facit quòd Æneę ſepulcra monſtrentur in multis locis, nec poſſit niſi in vno eſſe conditus; cogitet hãc dubitationem eſſe vulgarem; & intelligat, quòd quamuis vnicus locus capiat corpora talium, apud multos tamen monumenta eis facta ſunt in gratiam acceptæ vtilitatis cuiuſpiam. Hæc ille. At de cura ſacrarum reliquiarum ſanctorum Martyrum, agemus in fine huius de Martyrologio ſcriptionis.

Cap. V.

A quibus primùm ſcripta ſint Martyrologia.

PRimvs omnium qui ſcribendo Martyrologio operam dedit, ab omnibus prædicatur Euſebius Pamphili, epiſcopus Cæſarienſis. Id etenim in primis teſtatum habetur in epiſtola quę fertur nomine S. Hieronymi ad Heliodorum, de cuius fide inferiùs diſputabimus; Id profitetur Beda in Retractat. in Act. Apoſt. cap. 1. Hoc ipſum etiam Vualfridus Strabo lib. de reb. eccleſ. capit. 28 in fine. Id denique recentiores omnes, ac nouiſſimè Molanus in libello quem ſcripſit in Martyrologiis, cap. 2. Poſt Euſebium, id ipſum præſtitiſſe S. Hieronymum, iidem omnes affirmant; non quòd ipſe auctor illius fuerit, ſed quòd Martyrologium ab Euſebio

Græcè ſcriptum, à ſe tranſlatum Latinis tradiderit. id enim Beda vbi ſuprà his verbis: Adſtipulatur (inquit) & liber Martyrologij, qui beati Hieronymi nomine ac præfatione attitulatur: quamuis idem Hieronymus illius libri non auctor, ſed interpres; Euſebius autem auctor exſtitiſſe narretur. Hæc Beda. Vvalfridus item in eandem ſentētiam hæc ait: Hieronymus Martyrologium, ſecutus Euſebium Cæſarienſem, per anni circulum cōſcripſit; ea occaſione ab epiſcopis Chromatio & Heliodoro illud opus rogatus componere, quia Theodoſius, religioſus Imperator, in Concilio epiſcoporū laudauit Gregorium Cordubenſem epiſcopum, quòd omni die Miſſas explicans, eorum martyrum quorum natalitia eſſent, nomina plurima commemoraret. Hactenus ille; nec aliūde, quàm ex dictis epiſtolis, quę in hanc diē editis Martyrologiis præfigi cōſueuerūt, quas & nos (quò de rei veritate exactior certiorq́; cognitio habeatur) ſuis titulis hîc deſcribimꝰ: ſunt autē huiuſmodi.

Epiſtola Chromatij & Heliodori Epiſcoporum ad beatum Hieronymum, de opere Martyrologij colligendo.

Domino ſancto Patri Hieronymo, Chromatius & Heliodorus Epiſcopi, in Domino ſalutem.

CVM religioſiſſimus Auguſtus Theodoſius Mediolani vrbem eſſet ingreſſus, vniuerſoſq́; Italiæ epiſcopos ad ſe inuitaſſet; & ob cauſam aliquantulorum epiſcoporum, qui ex Ariana fece ſuas animas inquinaſſent, inquireret: cōtigit, & noſtram paruitatem in eodem adeſſe concilio. In quo, cùm dicenda dicta eſſent, & definienda definita: cœpit Chriſtianiſſimus Princeps ſanctum Gregorium Cordubēſis eccleſiæ in eo præferre antiſtitem, quòd omni die, ſiue non ieiunans, matutinas; ſiue ieiunans, veſpertinas explicans Miſſas, eorum Martyrum, quorum natalitia eſſent, plurima nomina memoraret. Factumq́; eſt, vt omnes ſtatueremus, ad tuam ſcribere charitatem, vt famoſiſſimos Feriales de archiuio ſancti Euſebij Cæſareæ Palæſtinæ epiſcopi inquirēs, Martyrū ad nos dirigas feſta; vt poſſimus hoc officiū per tuam ſanctā induſtriā meliùs perfectiuſq́; ad honorē Dei Martyribus exhibere. Hactenus illi.

Sequitur Hieronymi nomine epiſtola, huiuſmodi inſcriptionis titulo conſignata.

Beati Hieronymi ſuper eo ipſo ad eoſdem reſponſio.

C*HROMATIO, & Heliodoro ſanctis epiſcopis, Hieronymus presbyter. Conſtat Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum omni die Martyrum ſuorum triumphos excipere, quorum paſſiones à ſancto Euſebio Cæſarienſi epiſcopo ſcriptas reperimus. Nam Conſtantinus Auguſtus, cùm Cæſareā fuiſſet ingreſſus, & diceret memorato antiſtiti, vt peteret aliqua beneficia Cæſarienſi Eccleſiæ profutura: legitur, reſpondiſſe Euſebius: Opibus ſuis eccleſiam ditatam, nulla petendi beneficia neceſſitate compelli: ſibi tamen deſiderium immobile exſtitiſſe, vt quicquid in Republica Romana geſtum ſit erga Sanctos Dei, iudices iudicibus ſuccedentes in vniuerſo orbe Romano, ſolicita perſcrutatione, monumenta publica diſcutiendo, perquirerēt; & qui Martyrum, à quo iudice, in qua prouincia vel ciuitate, qua die, quáve perſeuerantia, paſſionis ſuæ obtinuerunt palmam, de ipſis archiuiis ſublata, ipſi Euſebio, regio iuſſu, dirigerent. Vnde factum eſt, vt idoneus relator exiſtens, & Eccleſiaſticam hiſtoriam texeret, & omnium penè Martyrum prouinciarum omnium Romanarum trophæa diligens hiſtoriographus declararet; quatenus omni die ſacrificium Deo offerentes, eorum nomina meminiſſent: ſtudentes qui die ipſo, quo ſacrificium offerretur, victores diaboli exſtitiſſent, & martyrij ſui triumpho pollentes atque ouantes ad regem ſuum perueniſſent Chriſtū. Hac de cauſa ſingulorum menſium, ſingulorumq́; dierum feſta conſcripſimus, vt iubere dignabamini, perennem noſtræ paruitatis memoriam fore credentes, cùm diebus omnibus per tot annorum ſpatia ſancta Sanctorum nomina fuerint feſtiuè celebrata. Et quoniam per ſingulos dies diuerſarum prouinciarum, diuerſarumq́; vrbium pluſquam octingentorum, & nongentorum Martyrum ſunt nomina nominata: vt nullus dies ſit, qui non intra quingentorum numerum reperiri poſſit adſcriptus, exempto die Kalendarum Ianuariarum: conſiderans inter innumerabiles turbas lectoris animum intra vnum menſem poſſe laſſeſcere: ne id eueniat, breuiter & ſuccinctè eorū qui ſunt in ampliſſima feſtiuitate in ſuo loco tantùm præ omnibus memoratus ſum; vt amputato faſtidio, vnus de omnibus ſufficiat libellus adſcriptus. Sanè in prima parte libelli, omnium beatorum Apoſtolorum feſta conſcripſimus, vt dies varij non videantur diuidere, quos vna dignitas Apoſtolatus in cæleſti gloria fecit eſſe ſublimes.*

Hucuſque

Hucuſque epiſtola Hieronymi nomine ſcripta. Cui quidem primo aſpectu adſtipulari videtur & Caſſiodorus, omnibus prædictis auctoribus antiquior; in libro enim de Inſtitut. diuinarum lect. cap. 32. hæc ait: Et ideò futuræ beatitudinis mores, vitas Patrum, confeſſiones fidelium, paſſiones Martyrum legite conſtanter, quas inter alia in epiſtola ſancti Hieronymi ad Chromatium & Heliodorum deſtinata, proculdubio reperitis, qui per totum Orbem terrarum floruere; vt ſancta imitatio vos prouocans, ad cæleſtia regna perducat. Hæc ille. Ioannes Molanus, vir quidem pius & eruditus, in ſua tractatione quam ſcripſit de Martyrologiis, quamque auctam poſuit in appendice ſui Vſuardi ſecundò editi, ſicut prædictas nuper recitatas epiſtolas non eſſe memoratorum antiſtitum, nec Hieronymi putat, ſed illorum nomine eſſe ſuppoſitas; ita nec Caſſiodorũ de prædicta Hieronymi nomine ſcripta epiſtola exiſtimat intellexiſſe. Certè quidem Molani ſententiæ haud inuitus adſtipulor: ſed quoniam prædictæ epiſtolæ iam antiquitus videntur receptæ, ac penè temporum diuturnitate præſcriptæ, habentque grauem aſſertorem Vualfridum Strabonem, quem ante annos octingentos claruiſſe conſtat, cuius de prædictis epiſtolis graue teſtimonium recitauimus: non perfunctoriè tanta res tractanda videtur, ſed de illarum fide accuratiùs agendum, ac ſolicitiùs perſcrutandum; ipſaſque ad lapidẽ Lydium, ad ipſam, inquam, rerum ac temporum exactam hiſtoricam rationem afferre atque conferre operę pretium fuerit: vt quid verum, quidve adulterinum ſit, perfacilè dignoſci queat. Agemus ergo de ſingulis, ac in primis, quidnam qualéve fuerit Euſebij, quod dicunt, Martyrologiũ; ſimulq; tractabimus de Hieronymi verſione, ac deniq; de fide prędictarũ epiſtolarum.

CAP. VI.

De Euſebij libro de Martyribus, ac verſione Hieronymi.

ERRARE omninò certum eſt, qui exiſtimarunt Euſebij librum de Martyribus non alium fuiſſe, quàm compendioſam omnium ſanctorum Martyrum collectionem, ea breuitate contextam, qua Martyrologia noſcuntur eſſe conſcripta; hacque de cauſa illum ab eo ſcriptum librum de Martyribus, eſſe à pluribus Martyrologium appellatum. Sed quàm mendaciter hæc dicantur, non aliunde, nec ab alio, quàm ab ipſomet libri auctore Euſebio teſtimonium petamus. Ipſe enim in ſuis Hiſtoriarum libris de eo frequẽtiùs meminit, & qualis fuerit, non obſcurè deſcribit. Ac primùm quidem lib. 4. cap. 14. cùm agit de Pionio martyre perilluſtri, hæc ait: Qualem denique, & quàm inſignem mortem, præter alias omnes res tanta cum admiratione geſtas, eos, quibus libitum eſt cognoſcere, ad libellum à nobis de veterum ſanctorum Martyrum in vnum redactis editum, qui quidem omnia facta illius pleniſſimè complectitur, amandamus. Idem lib. 5. c. 1. de eodem commentario agit his verbis: Tota illa epiſtola, ſcilicet Lugdunenſis Eccleſię, quę accuratiſſimam iſtarum rerum explanationem complectitur, in libro de Martyribus à nobis compoſito, qui non ſolùm veram rerum geſtarum narrationem, ſed etiam illuſtria virtutum exempla, ad vitam piè degendam accõmodata, continet, poſita eſt: tamen quæcunque ad hoc inſtitutum ſpectare videantur, ea in præſentia ex eodem repetens, in hunc hiſtoriæ noſtræ locum colligabo. Et inferiùs eodem lib. cap. 4. in hunc modum: Perfacilè (inquit) ſi cui viſum fuerit, licet iſta pleniſſimè cognoſcere: modò illam epiſtolam, quam in libro noſtro de Martyribus (vt dictum eſt) poſuimus, accuratè voluerit euoluere. Hæc ille. Ex quibus planè colligitur, tantum abeſſe, vt ille Euſebij liber de Martyribus fuerit ex actis Martyrum in compendium reducta narratio; vt potius, reſpectu prolixitatis eius, ipſi eiuſdem auctoris Hiſtoriarũ libri videantur fuiſſe in his quæ ad Martyres ſpectant, illius epitome. Sed audiamus cætera, quibus eadem certiora redduntur. Idem Euſebius eodem libro 5. cap. 20. cùm agit de Apollonio Senatore martyre, hæc habet ad calcem: Iſtius verò coram iudice verba, & reſponſa quæ ad Perennij iudicis rogata dabat, & orationem apologeticam apud Senatum habitam, ſi cui libitum fuit accuratè cognoſcere, ex libro noſtro, quem de veteribus Martyribus compoſuimus, manifeſtò intelliget. Hactenus de eo libro Euſebius. Quantum ergo putandum eſt illud fuiſſe volumẽ, quod non tantùm ipſa acta Martyrum, rogata, & reſponſa, ac cætera ad eorum martyrium ſpectantia continebat, ſed etiam ipſorum Apologias, etſi non aliorum, certè Apollonij deſcriptas habebat? De Apollonio verba faciens S. Hieron. lib. de Script. Eccleſiaſt. hæc ait: Impetrato vt rationem fidei ſuæ redderet, inſignè volumen cõpoſuit, quod in Senatu legit, &c. Ex his itaque plus ſatis conſpicuò poteſt intelligi, qualis quan-

túſve fuerit Euſebij de Martyribus liber. Quibus quidem in primis erroris redarguuntur, qui putarunt illum non aliud fuiſſe quàm breue Martyrologium, idemq́; à ſancto Hieronymo in Latinum conuerſum, Latinis Eccleſiis legendum traditum. Rurſum ex ipſis impoſtura detegitur eius epiſtolæ, quæ Hieronymi nomine ſcripta, ſuperiùs eſt recitata, qua dicitur Euſebius opera Conſtantini Imperatoris collegiſſe totius Chriſtiani Orbis Martyres, eoq́; libro illorum certamina conſcripſiſſe. Quonam pacto, quæſo, vnus liber, volumen vnum, tot Martyrum acta continere potuiſſet, ad quorum tantùm nomina recenſenda vix ſufficere potuiſſet? Equidem, ſi tam prolixè, vt fecit in aliis, totius Eccleſiæ Catholicæ ab ipſo ſcribendæ fuiſſent res geſtæ ſanctorum Martyrum; non vnus liber, non centum, audacter dicam, non denique mille fuiſſent ſatis, imò (vſurpare liceat & illam Euangelicam hyperbolen) nec ipſum mundum capere potuiſſe eos, qui de ea re ſcribendi fuiſſent, libros. Quod autem ad Hieronymum ſpectat; nequaquam cum illis dixerimus, ipſum in Latinum tranſtuliſſe librum illum Euſebij de Martyribus. Quî enim fieri potuit, vt vna epiſtolà, quam de ea re conſcripſiſſe teſtatur Caſſiodorus, prægrande volumen comprehendere potuiſſet? quin potiùs exiſtimandum eſt, Hieronymum breui ſumma librum illum Euſebij in compendium redegiſſe, ipſumq́ue opus poſteà Martyrologium eſſe dictum, ac Hieronymi nomine nuncupatum. Hæc autem, etſi ſatis eſſe videantur ad prædictarum litterarum impoſturam arguendam: tamen quo nullus remaneat dubitandi locus, & cuncta ſint toto cælo lucis veritate perſpicua; age de rebus ſingulis in eis contentis paulo fuſiùs diſſeramus.

CAP. VII.

De fide epiſtolarum quæ Chromatij, Heliodori, & Hieronymi nomine inſcripta ſunt.

QVon pertinet ad epiſtolam Chromatij & Heliodori epiſcoporum nomine ad Hieronymum ſcriptam, in primis ex eiuſdem inſcriptione impoſturam facilè deteges, ſi illorum temporum loquendi generis habueris rationem; dum in ea prædicti epiſcopi, imò ipſa Synodus (Synodi enim, quam prætexunt, nomine ſcribere profitētur) ipſum Hieronymum presbyterum appellant Patrem; cuius quidem nomenclaturæ nullum prorſus penes illorum temporum ſcriptores exemplum inuenies, vt in inſcriptione litterarum, epiſcopi, vel ipſa Synodus presbyterum cuiuſuis meriti dicant Patrem, cùm alioqui & ampliſſimarum ſediū epiſcopos & patriarchas non niſi fratres cōſueuerint appellare. Habetur mentio in eadē epiſtola de quodam Concilio totius Italiæ epiſcopis Mediolani Theodoſio Imp. præſente coacto. Verùm iſtud commentum eſſe, non dubites: quî enim fieri potuit, vt tam celebris Synodus ſic è ſcriptorum monumentis exciderit, ſic ſilentio fuerit obuoluta, vt nullus illorum temporum ſcriptorum, quorum ſanè haud exiguus fuit numerus, nec nominetenus eius meminerit? Sed hæc manifeſtiora reddentur, ſi lucubrationum Hieronymi temporis exacta ratio habeatur. Quando, rogo, volunt illam Synodum coram Theodoſio Mediolani congregatam? num cùm primùm, aduerſus Maximum tyrannum pugnaturus, Conſtantinopoli anno decimo ſui Imperij in Italiam venit? certè id dici non poſſe, quæ S. Hieronymus ſcribit, vehementer repugnant: dum enim in libro de ſcriptoribus Eccleſiaſticis, ad calcem, cunctàs quas hactenus vſque ad annum decimumquartum eiuſdem Theodoſij Imp. elaboraſſet lucubrationes recēſet; nec verbum quidē de conſcripto, vel à ſe tranſlato libro illo de Martyribus habet, quem ſtatim poſt illam Synodum ſcriptum eſſe, illæ ipſæ recitatæ epiſtolæ indicant: ex quibus ſatis apparet, dictam Synodum cōmentitiam ad primum Theodoſij Mediolanum aduentū non poſſe referri. Quòd ſi ad ſecundum aduentum eius (bis tantùm poſt adeptum Imperium in Italiam veniſſe certum eſt) quando iterùm ad expugnandū Eugenium tyrannū ex Oriente in Italiam deſcendit, eandē Synodum Mediolani celebratam eſſe dixerint: certè ratio temporum contradicit. Deſcendit Theodoſius in Italiam cum exercitu, anno decimoſexto, eodemq́; vltimo ſui Imperij, decernenſq́; cum Eugenio, ſexta die Septembris, illū obtinuit, inde Mediolanū ſe contulit; quæ autē tunc ab eo illic ſunt facta vſq; ad diem xvij. Ianuarij, qua ex hac vita migrauit, Ambroſius ca oratione quam habuit in eius funere, & alij illorum temporum ſcriptores exactè deſcribunt, adeò vt nullū eiuſmodi cogendi Concilium reliquū fuiſſe tempus, appareat. Ex his itaq; totum illud commentū de litteris ex prædicta Synodo datis, aliiſq́; rebus quæ iiſdem continentur epiſtolis, planè clarâ luce detegitur; vt quod in illis habetur

de

dē Gregorio epiſcopo Cordubenſi, matutinas ac veſpertinas Miſſas agente: Auguſtinus etenim, qui iiſdē temporibus vixit, id tantùm quinta feria maioris hebdomadæ in Cœna Dñi in Eccleſia Catholica fieri conſueuiſſe, teſtari videtur, ſcribens ad Ianuariū epiſt. 118. c. 5. Licet ſciamus olim tēporibus Cypriani, matutinū ac veſpertinum ſacrificiū in Africa offerri, in vſu fuiſſe, vt idem Cypr. teſtatur ad Cæcilium ſcribens epiſt. 63. edit. Pam. quem morem apud Ægyptios tantùm perſeueraſſe, auctor eſt Sozom. hiſt. lib. 7. c. 19. Licet ſciamus in Concilio Agathenſi ſecundùm recentiorū lectionem haberi mentionē de Miſſis matutinis & veſpertinis, & ex eo c. 13. diſt. 15. Sed in hæc non obnitimur, cùm ſciamus Eccleſiaſticorū rituum diuerſam fuiſſe diuerſarum Eccleſiarū conſuetudinē. Deprehenditur & in eo de Gregorio impoſtura, dum dicitur, ipſum etiā ieiunij tēpore celebraſſe natalitia Martyrū: diuerſam quippe ab his fuiſſe Eccleſiæ conſuetudinē, teſtantur antiqui canones, vt Concil. Laodic. c. 51. apud Mart. collect. c. 48. & 33. q. 1. Non licet in quadrag. Quod inſuper tam in dicta epiſcoporum epiſtola, quàm in ea quæ ad eoſdem Hieronymi nomine reddita habetur, Euſebius epiſcopus Cæſareę ſanctitatis elogio cōmendatur, pro monſtro quidē habetur. Etenim etſi olim ſanctitatis titulus cōmunior eſſe videretur, vt non ſolùm (vt hodie) illis tribueretur Chriſtianis qui vita functi in cælo regnant cum Chriſto, ſed & quibuſcunque laudabilioris vitæ fidelibus: datū tamen aliquando homini hęretico, nemo dicere iure poterit. At verò quibus titulis idē Hieronymus Euſebiū ipſum nominare conſueuerit, ab ipſo audiamus: qui ad Pammachium ſcribens epiſt. 65. hæc de eo: Impietatis Arij apertiſſimus propugnator eſt, &c. In fine etiam plura habet in eandem ſententiam. In Apologia aduerſus Rufin. lib. 1. hæc de eodem: Euſebius epiſcopus Cæſarienſis, Arianæ quondam ſignifer factionis. Et lib. 2. eundem Principem Arianorum appellat. Idem ad Cteſiphontem agens de ſcriptis ipſius: Eum (inquit) fuiſſe Arianum, nemo eſt qui neſciat. Et ad Minerium epiſt. 152. ipſum erraſſe in dogmatum veritate, apertè teſtatur. Ecce tibi quibus titulis, & quàm diuerſis à præconio ſanctitatis Euſebius à Hieronymo nūcupetur; vt ex his ſaltē liquidò cognoſcas, alium lōgè diuerſum à Hieronymo fuiſſe epiſtolæ illius auctorem: quem (etſi aliud non eſſet, ac cætera de eodem conſentirent) ab eo eſſe longè diuerſum, ex dicendi ſtilo, non eſt qui eam epiſtolam legens, facillimè nō cognoſcat. Hæc de verbis. Quòd ſi res ipſas in ea conſcriptas diſquiras, magis magisq́; impoſturam intelliges. Si enim vera ſunt, quæ inter Conſtantinum Auguſtum & Euſebiū acta idem auctor enarrat; quæ tanta modeſtia in Euſebio, qui ſuarū laudum egregius prædicator ſemper eſt viſus, vt illa ſilentio prætererit, cùm eadem ſæpiùs repetendi, quoties agit de libro à ſe de Martyribus ſcripto, opportuna ſe daret occaſio? Conſueuit enim ipſe res à ſe cum Conſtantino geſtas, narrare, extollere, eademq́; ſæpiùs inculcare, vt de vita Cōſtantini libro 2. cap. 44. & 45. lib. 3. c. 57. 58. 59. & 60. & lib. 4. cap. 33. 34. & 35. Quòd demū auctor (quiſquis ille fuerit) in eadem epiſt. excipit de Kal. Ian. quaſi ea die nullus paſſus ſit Martyr: quàm mendax ac friuola ea ſit de Kalendis exceptio, conſule quę inferiùs notantur die 1. Ian. B. Hæc iam ſatis (etſi alia quoque ſupereſſent) ad coarguendam prædictarū epiſtolarum falſitatem ſufficere exiſtimamus.

Cap. VIII. *De antiquo Martyrologio Romano ſæpiùs aucto.*

PVTARVNT nonnulli (vt vidimus) primum omnium Martyrologij ſcriptorem Euſebium fuiſſe: quem quidē nec Martyrologiū ſcripſiſſe, ex eiuſdem auctoris ſæpè iterata atq; teſtata ſententia ſuperiùs demōſtrauimus; ab ipſo enim acta ſanctorum Martyrum copioſiſſimè fuiſſe conſcripta, & non compendioſam de illis narrationē, vt cōmuni loquendi vſu Martyrologiū dici poſſit, ſatis eſt ſuperiùs declaratum. Quòd ſi ob id tantùm, quòd ſcripſerit res geſtas Martyrum, Martyrologij auctor dicēdus eſt: cur non potiùs eadem ex cauſa in eo genere S. R. E. Protonotariis primæ ſunt deferendæ, iidemq́; dicendi, conſcribendi Martyrologij primi auctores? ipſi enim (vt in noſtræ narrationis exordio dictum eſt) initio naſcentis Eccleſiæ ſub Clemente Romano Pontifice id locupletiùs ac diligentiùs præſtiterunt: quorum etſi exciderint commentarij: nomina ſaltem Martyrum, quæ in Romano Martyrologio hactenus recenſita reperiuntur, integra remanſiſſe, nemo negarit; vnde meritò iureq́; dicere poſſimus, non à Hieronymo, non ab Euſebio, ſed ab ipſis S. R. E. Protonotariis, iam inde à temporibus S. Clementis Papæ Romanum Martyrologium originem ducere, & initium auſpicari: quod diuerſis temporibus (vt auctus eſt ſubinde Martyrum

atque aliorum ſanctorum numerus) incrementum accepit; ac in primis ex ſcriptione illa Hieronymi, quam Caſſiodorus vbi ſuprà cap. 32. appellat epiſtolam; perbreuẽ certè fuiſſe libellum, Vſuardus in ſui Martyrologij præfatione teſtatur: putamus etenim, etſi non antea, tunc ſaltem Orientalis Eccleſiæ Martyres eidem acceſſiſſe: quos enim ex Euſebio Martyres Hieronymus ſummatim collegit, maiori ex parte fuiſſe Orientalis Eccleſiæ, facilè poteſt intelligi. Quidnam verò, qualéve fuerit Martyrologium Romanum ſic auctum, ſanctus Gregorius Papa, ſcribens ad Eulogium epiſcopum Alexandrinum epiſt. 29. libro ſeptimo, Ind. 1. exactam in hæc verba reddidit rationem: Nos (inquit) penè omnium Martyrum, diſtinctis per dies ſingulos paſſionibus, collecta in vno codice nomina habemus: atq; quotidianis diebus in eorum veneratione Miſſarum ſolennia agimus. non tamen eodem volumine, quis qualiter ſit paſſus, indicatur; ſed tantùm locus, & dies paſſionis ponitur. Vnde fit, vt multi ex diuerſis terris atq; prouinciis per dies (vt prædixi) ſingulos, cognoſcantur martyrio coronati. Sed hæc habere vos beatiſſimos, credimus. Hactenus Gregorius; qui dum ait, ſe exiſtimare eandem collectionem Martyrum, quam nos Martyrologium dicimus, æquè ac Romæ reperiri apud Eulogium epiſcopum Alexandrinum, & alios collegas, ſatis inſinuare videtur, fuiſſe in vniuerſali Eccleſia hac etiam ex parte declaratam communionem ſanctorum, vt quos Romana coleret, eoſdem & cæteræ longè poſitæ venerarentur Eccleſiæ. Hoc ipſum ſimplex abſque alio additamento Romanum Martyrologium, idemque perbreue, in quo tantùm nomina Martyrum, locus, ac dies paſſionis poſiti haberentur, eſt illud ipſum cuius meminit Ado in ſui Martyrologij præfatione his verbis: Huic operi, vt dies Martyrum veriſſimè notarentur, qui conſuſi in Kalendariis ſatis inueniri ſolent, adiuuit nos venerabile & perantiquum Martyrologium ab vrbe Aquileia cuidam ſancto epiſcopo à Pontifice Romano directum, & mihi poſtmodum à quodam religioſo fratre aliquot diebus præſtitum: quod ego diligenti cura tranſcriptum, poſitus apud Rauennam, in capite huius operis ponendum putaui. Hæc Ado. Porrò in omnibus quæ viderim Martyrologiis Adonis impreſſis, illud ipſum Roma acceptum deſideratur. Egregiam certè, ac viris eruditis dignam optatamq; nauaſſet operam Moſander, ſi eiuſmodi illuſtre vetuſtatis monumentum, quod in ſuo manuſcripto Adone haberi teſtatur, vnà cum ipſo Martyrologio Adonis, quod poſt Surium ad ſeptimum tomum vitarum Sáctorum adiecit, edidiſſet. Cæterùm poſthæc Romani Martyrologij diuerſa eſſe cœperunt exemplaria, quorum alia abſque additamento, in eadem, qua ſunt ſcripta, ſimplicitate, remanſerunt; alia autem alias ac diuerſas in dies acceſſiones acceperunt; ac in primis, vt non tantùm (quod habet Gregorius) ipſa nomina Martyrum, diem, locaque paſſionum contineret: ſed (quod deſiderari videbatur) quid quis ſit paſſus, ſæpè perbreuiter narraretur. auctumque inſuper eſt ſanctorum numero, aliis ſuperadditis Martyribus & Confeſſoribus, cùm diuerſarũ Eccleſiarum particulares Martyres, quorum annua celebritate natalitia agerentur, Martyrologio illi antiquo coniungerentur. Cùm autem non æquè omnes ab omnibus adderentur Eccleſiis (de omnibus enim omnium Eccleſiarum Martyribus ſimul agere, viſum eſt nimis prolixum atque laborioſum) inde accidit, vt quot eſſent Eccleſiæ, totidem ferè haberentur Romani Martyrologij exemplaria, eademque inter ſe diuerſa. Nam (quod ſatis ſit in exemplum adduxiſſe) Eccleſia Principis Apoſtolorum in Vaticano, diuerſo à cæteris Vrbis Eccleſiis, prædicta ex cauſa, vtebatur Martyrologio, quod manuſcriptum in eiuſdem Eccleſiæ bibliotheca hactenus aſſeruatur. Verùm cùm non tantùm eſſent inter ſe diuerſa, ſed mirum in modum deprauata: optimè conſultum eſt, vt ſicut Catholicæ fidei vnitate omnes Eccleſiæ vnum corpus ſunt in Chriſto ſub vno viſibili capite coagmentatæ; ita etiam vno eodemque emendato, ex aliiſque aucto vtentes Martyrologio, eadem communione ſanctorum, vnóve eodémque ritu, ac vno ſpiritu pariter omnes in ſanctis ſuis Deum collaudarent. Scimus in eo reſtituendo piorum ac eruditorum virorum ſudaſſe ingenia, ſummáque adhibita diligentia, antiquorum multiplicium exemplariorum collatione, qui irrepſiſſent errores, ac menda, eſſe emaculata atque purgata: ita tamen, vt ab illo antiquo ſimplici ac minus affectato dicendi genere (quantum licuit) recedere non placuerit: tantum etenim venerandæ antiquitati noueris eſſe tributum, vt non verba, ſed errores diſplicuiſſe cognoſcas. Habétur in eo ex omnibus Chriſtiani orbis prouinciis collecti Martyres. Ipſa etenim Romana Eccleſia, quæ Apoſtolica auctoritate cæteris præeſt, & materna charitate fideles omnes ſuos filios eſſe nouit, nõ tãtũ

Romæ

Romæ paſſos Martyres cenſuit eſſe ſuos; ſed omnes vbique gentium ſe cum dolore peperiſſe congaudens materno fouet amplexu; & quos ſcit coronis triumphalibus auctos, in cæleſti gloria collocatos, debito religionis obſequio veneratur. Verùm non datur ſingillatim ſingulorum nomina recenſere: tum, quòd (vt ait S. Gregorius homil. 27. in Euangel.) ipſi ſancti Martyres Deo numerabiles, nobis ſuper arenam multiplicati ſunt; quia quot ſint, à nobis comprehendi non poſſunt: nouit enim eos tãtùm ille, qui (vt habet Pſal. 146.) numerat multitudinem ſtellarum, & omnibus eis nomina vocat; tum etiam quòd ex inſtituto antiqui ritus Eccleſiæ, breuitati eſſet conſulendum. Nec eſt prætereà, quod quis miretur, ſi in eodem ipſo de quo agimus Romano Martyrologio, clariſſimos illos Martyres videat prætermiſſos, quos noſtro ſeculo, ob tuendam propagãdamque Catholicam fidem, pœnas atrociſſimas, ſi qui alij olim Martyres, in Anglia potiſſimùm atque in Gallis ab hæreticis paſſos, & in cælum (vt par eſt credere) inter alios Martyres æquali ſcimus triumphi gloria cooptatos: nec inſuper illos inueniat recenſitos, qui velut tonitrui filij, in ſimilitudinẽ fulguris coruſcantis nouo Orbi Euangelico lumine illuxerunt, ac fidei cauſa martyrium ſubiere. Non enim (vt apparet) fuit in præſens Romanæ Eccleſiæ inſtitutum, nouum conſcribere Martyrologium; ſed vetus (vt diximus) ex veteribus exemplaribus reſtituere. De quo etiam illud neceſſariò lectorem monendum putamus, Romani Martyrologij triplicem hactenus in Vrbe eſſe factam editionem, eiúſque primam & ſecũdam eſſe mendoſam, nec ſatis dignam, quæ iterum prælo traderetur: quod cuius culpa acciderit; libentiùs ſilentio prætermus. Tertia editio purior eſt atque ſincerior, facta anno Domini milleſimo quingẽteſimo octogeſimo quarto: illi enim tantùm, vt legitimæ atque germanæ, acceſſerunt litteræ Apoſtolicæ, datæ die decimaquarta Ianuarij, eodem anno: cui etſi ex noſtris Notationibus leuis certè aliqua acceſſit emendatio, vel ſi quid additum reperitur (quod ſemel tantùm, vel iterum factum inuenies;) id nos eius, cuius ſumma eſt in Eccleſia auctoritas, conſtanti voluntate feciſſe, lector intelligat.

Cap. IX.

De cæteris antiquis Martyrologiis.

ETſi hac in re noſtrum præcipuum inſtitutum ſit de Romano dumtaxat Martyrologio agere: tamen ab eo alienum non putamus, ſi ſummatim & reliquorum meminerimus; cùm præſertim eadem omnia ab ipſo ducant originem, ab eoque, veluti è fonte riui, dimanent. Habet; ſi quis plura quærat; eius argumẽti luculentam piamq; valdè ac eruditam lucubrationem R. D. Ioannis Molani Theologi Louanienſis, quam in ſecunda ſui Vſuardi editione poſuit, Appendicis De Martyrologiis titulo prænotatam; de qua illud, quod dignum admiratione videtur, Lectorem commonendum putamus. Cur nempe ille de cunctis Martyrologiis eruditam inſtituens tractationem, de Romano tamen Martyrologio agere prætermiſerit? Id quidem non iniuria, vel (quod procul abeſt à viro pientiſſimo) dolo malo factum noueris: ſed quòd exiſtimauit Romanam Eccleſiam non alio quàm Vſuardi vti Martyrologio: id enim ipſe teſtatur eodem libello, cap. 4. ſicque agens de Martyrologio Vſuardi, ea ratione & Romano ſatisfactum putauit. credidit enim nullum aliud reperiri Romanum Martyrologium ab eo, quod typis excuſum Venetiis, ſcriptum, emendatum, editúmq; habetur, auctore Alexandro de Peregrinis, presbytero Brixienſi. Prætererunt enim Molanum quamplurima antiqua manuſcripta Romani Martyrologij exemplaria; ex quibus, quodnam, qualéve eſſet germanum ipſum Romanum Martyrologium intelligere certiùs potuiſſet. Tolerabilis quidem & venia dignus error; cùm ipſe tam longè poſitus ea neſciuerit, quæ illi qui Romæ agunt, vix magno labore, peruigili diligentia, & ſumma ſunt induſtria conſecuti. Gauiſus verò non mediocriter fui, cùm nuper opportunè admodum accincto iam ad ſecundam editionem Typographo, coniecturam ſuſpicionémque hanc meam ex litteris R. D. Hẽrici Grauij Theologi Louaniẽſis, viri probitate ac eruditione clariſſimi, minimè vanam aut inanem fuiſſe cognoui. Scribit is enim ad me, R. D. Molanum accepto iam recèns edito Romano Martyrologio, notationes mox ſuas quas in Vſuardum iam pridem ſcripſerat, probè recognitas auctáſque eidem Martyrologio attemperaſſe atque accommodaſſe; ſed eo præmatura morte ſubtracto, minus facere licuiſſe. Quæ proinde mihi cauſa fuit vt apud prædictum D. Grauium per litteras agere cœperim vt eruditiſſimi viri monu-

monumentum edere non prætermitteret: ita enim fururum, vt duorum vel trium concurrente teſtimonio, veritati poſſit firmiùs eſſe conſultum. Equidem tanti viri, de Eccleſia Dei & veritate Catholica optimè meriti, nec breuem ſcedulam depetire ęquanimiter patior: cui (dicam ingenuè) iſthæc omnia hac ex parte accepta fero, quòd in denſiſſimam ſiluam primus ipſe ingreſſus, mihi aliiſque aditum patefecit: quo etiam nomine cùm ego tum eruditi omnes plurimùm nos ei debere lubenter agnoſcimus & confitemur. Id hoc loco inſerere viſum fuit, partim boni viri memoriæ cauſa, partim ne quis eius cõſilij ignarus, ſecus quàm ſe res habeat, factum eius accipere aut interpretari fortaſſe poſſit. Verùm ea de re hactenus: iam ad inſtitutum redeamus. Poſt Martyrologium Romanum, quod æquè & Hieronymi nomine olim editum repetimus, illud Bedæ primo loco ponitur, de quo auctor Catalogi Scriptorũ eius, qui habetur excuſus poſt præfationẽ eiuſdem Bedæ lib. de temp. hæc ait: Martyrologium ſcripſit de natalitiis Sãctorum diebus, in quo omnes quos inuenire potuit, non ſolùm qua die, verùm quo genere certaminis, vel ſub quo iudice vixerint, diligenter adnotare ſtuduit. Hæc ibi. Mea quidẽ ſententia nihil aliud Beda feciſſe videtur, niſi quòd Romanum Martyrologium, cuius (vt vidimus) S. Gregorius meminit, in Angliam per Auguſtinum vel ſucceſſores allatum, aliquibus additionibus auxit, quas aliquanto prolixiores fuiſſe, argumento ſunt ea quæ ex eodem recitat Amalarius de Offic. eccleſ. lib. 2 cap. 24. & de Ord. Antiph. cap. 28. aliquot tamẽ dies nominibus Martyrum vacuos reliquiſſe (cauſa autem ignoratur) eoſq; Flori additamentis ſuppletos, Ado in ſui Martyrologij præfatione reſtatur. Meminit eiuſdem Flori Vſuardus, necnon & Sigebert. de viris illuſt. c. 94. Fuit monachus Ordinis S. Benedicti in monaſterio S. Trudonis Leodiẽſis diœceſis, vt teſtatur Tritthem. de vitis illuſt. Ord. S. Bened. cap. 44. Poſt Bedam ac Florum, poſt annos circiter ſeptuaginta, temporibus Caroli Magni, Vſuardus & ipſe monachus Ordinis S. Benedicti, natione Gallus (vt de eodem tradit Tritthemius) ſcripſit Martyrologium; & quod ab aliis prætermiſſum vidiſſet, adiecit: id enim ipſe ſua præfatione teſtatur, dum ait: Venerabilium Hieronymi ſcilicet & Bedæ presbyterorum piis quamuis & ſuccinctis ſuper hoc prouocabar deſcriptis, quorũ prior breuitati ſtudens, alter verò quamplures calendarum dies intactos relinquens, multa inueniũtur huius operis prætetiiſſe neceſſaria: quos tamẽ ſecutus, cenſui & Flori, memorabilis viri, latiora iam in eo ipſo negotio ſequi veſtigia, præſertim in ſecundo eiuſdem libro; ibi enim multa quę in priori omiſerat, & correxit, & addidit. & ſi quid præter quod ab illis accepi, hoc tẽpore auctum vel mutatum eſt, ſagaci à me indagine id perquiſitũ agnoſci poterit. Hæc Vſuardus: quibus conſtat non tantùm cæterorum antiquorum Martyrologia ab eo fuiſſe per ſuum aucta, ſed etiam emendata. Poſt annos ab his circiter quinquaginta Vvandelbertus diaconus & monachus Prumienſis Cœnobij, qui claruit ſub Lothario Imper. anno Domini 850. inter illorum temporũ poëtas non ignobilis, heroico carmine Martyrologium ſcripſit, cuius meminit Sigebert. de vitis illuſt. cap. 130. & Tritthem. pluribus lib. de vit. illuſt. Ord. S. Benedicti cap. 36. Putatur illud ipſum eſſe, quod apud Bedæ tomũ primum legitur ſub titulo Ephemeridum Bedæ: ſed cùm in eo nonnulla recenſeantur quæ poſt Bedę tempora contigerũt, certè Bedæ non eſſe, exploratum habetur. Poſt prædictos, Ado epiſcopus Treuerenſis, vir laudatiſſimus, qui claruit temporibus Gregorij Papæ ſeptimi, & ipſe locupletiùs ſcribens Martyrologium, non tantùm quæ ab aliis viderentur prætermiſſa, ſuperaddidit; ſed & quæ à cæteris breuiùs dicta eſſent de paſſionibus martyrum, fuſiùs enarrauit. Qui autem poſt hæc diuerſis temporibus in eodem ſcribẽdi genere verſati ſint (quoniam de antiquioribus tantùm agere animus eſt) qui ſcire cupit, cõſulat prædictum Molani libellum. Cæterùm ſiquis horum omnium quæ à nobis ſunt recenſita Martyrologia, & quę poſteà acceſſerunt, originem petat, & ad ſuum principium reducere velit: omnia è Romano, velut ex trunco ramos, producta eſſe, cognoſcet. quæ etiam ſi (vt de fluminibus accidit; quæ cùm è ſuo fonte modica ſcaturigine fluant, licet maiorum fluminum acceſſione turgeſcant, tamen nomen, quod ab eo acceperant, non tantùm non amittunt, ſed communicant cæteris) ſic à ſuo principio nomen ſumerent: prædicta omnia, non Hieronymi, non Bedæ, vel Flori, non Vſuardi, Adonis, aliorúmve nomine eſſent inſcribẽda, ſed Romani Martyrologij ab hoc vel illo aucti, eſſent potiùs titulo cõſignãda.

CAP. X.

De falſis hæreticorum martyribus, eorundemq́ pſeudomartyrologiis.

HIs iam de Romano Martyrologio enarratis, & è claris puriſque Eccleſiæ Catholicæ fontibus ductis, ac quæ quiſque pius ſequi debet oſtenſis: non ab re fore exiſtimamus, imò operæ pretium ducimus, ſi & de falſis martyribus, atque pſeudomartyrologiis ab hæreticis ſcriptis agamus: ac primùm oſtendamus, nuſquam gentium niſi in Eccleſia Catholica eſſe cum corona martyrium. Haud longior vel ambigua de huiuſmodi quæſtione diſputatio eſſe poteſt, quam Apoſtolus, iam prolata ſententia, definiuit, dum ad Corinthios ſcribens 1. cap. 13. hæc de ſeipſo (ne cuiuſuis meriti ſibi homo blandiatur) ait: Si tradidero corpus meum ita vt ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt. Sic ille, & non aliunde quàm ex lege Chriſti apud Lucam aientis, cap. 11. Qui non eſt mecum, contra me eſt; & qui non colligit mecum, diſpergit. In eandem ſententiam plura in Conſtit. Clement. libro 1. cap. 9. Sed audiamus quid de his ſcribat ſanctus Cyprianus ad Antonianum epiſtola 52. edit. Pamel. Si (inquit) ab Eccleſia durè & crudeliter ſegregatus, ad Gentiles ſe vias & ſecularia opera conuertat, vel ad hæreticos & ſchiſmaticos, reiectus ab Eccleſia, tranſeat, vbi & ſi occiſus propter nomen poſtmodum fuerit extra Eccleſiam conſtitutus, & ab vnitate atque charitate diuiſus; coronari in morte non poterit. Et in fine: Apoſtatæ verò & deſertores, vel aduerſarij, & hoſtes, & Chriſti Eccleſiam diſſipantes, nec ſi occiſi pro nomine foris fuerint, admitti, ſecundùm Apoſtolum, poſſunt ad Eccleſiæ pacem, quandò nec ſpiritus, nec Eccleſiæ tenuerunt vnitatem. Hæc ibi. Idem ad Cornelium Papam epiſtola 54. Idoneus (inquit) eſſe non poteſt ad martyrium, qui ab Eccleſia non armatur ad prœlium, &c. Et ad eundem epiſt. 57. Non eſt quòd ſibi in confeſſione nominis blandiatur, cùm conſtet, ſi occiſi huiuſmodi extra Eccleſiam fuerint, fidei coronam non eſſe, ſed pœnam potius eſſe perfidiæ, nec in domo Dei inter vnanimes habituros eſſe, quos videmus de pacifica & diuina domo furore diſcordiæ receſſiſſe. Hæc & alia in eandem ſententiam ad Iubaianum epiſtola 73. de oratione Dominica, & de vnit. Eccleſiæ ſæpiùs ingerit; vt cùm ait: Eſſe Martyr non poteſt, qui in Eccleſia non eſt: ad regnum peruenire non poterit, qui eam quæ regnatura eſt, dereliquit. Et paulo pòſt: Cum Deo manere non poſſunt, qui eſſe in Eccleſia Dei vnanimes noluerunt: ardeant licet flammis, vel ignibus traditi, vel obiecti beſtiis animas ſuas ponant; non erit illa fidei corona, ſed pœna perfidiæ, nec religioſæ virtutis exitus glorioſus, ſed deſperationis interitus: occidi talis poteſt, coronari non poteſt. Hæc Cyprianus, & alia plura eodem argumento. Eadem Optatus Mileuit. contra Parmenian. libro 3. cùm ait: Si ſuprà memoratos videri Martyres vultis, probate illos amaſſe pacem; in qua prima ſunt fundamenta martyrij, aut dilexiſſe Deo placitam vnitatem, aut habuiſſe cum fratribus vnitatem, ſine qua nullum, vel nomine poteſt, vel re eſſe martyrium, &c. Hæc ipſa ſanctus Auguſtinus agens contra Donatiſtas lexcetis ferè locis inculcat, quos breuitatis cauſa enumerare prætermittimus. Hæc Ioannes Chryſoſtomus & Hieronymus dixere, ac omnes quotquot fuerunt in Eccleſia Catholici Patres. Sed quid amplius? Dei Eccleſia ſicut omnes reſpuit hæreticos pſeudomartyres, ſic non omnes recipit communionis Catholicæ qui videntur Martyres, ſed eos tantùm, quos ſicut fide, ita & charitate nouit eſſe probatos. Nam & in his multæ ſubeſſe poſſunt cauſæ ſubeundi martyrium, quæ Deo diſplicent; quales erant illi, quorum meminit ſanctus Auguſtinus in Breuic. collat. diei 3. cap. 13. In eandem ſententiam S. Hieronymus in comment. in epiſt. ad Galat. lib. 3. cap. 5. hæc ait: Vide quantum bonum ſit charitatis: ſi ita martyrium fecerimus, vt noſtras velimus ab hominibus reliquias venerari: ſi opinionem vulgi ſectantes, intrepidi ſanguinem fuderimus, & ſubſtantiam noſtram vſq; ad mendicitatem propriam dederimus; huic operi non tam præmium quàm pœna debetur, & perfidiȩ magis tormenta ſunt, quàm corona victoriæ. Hæc ibi, & eadem ferè infrà cap. 4. A cultu talium pſeudomartyrum auocat fideles Concilium Laodicenum can. 34. itemque Concilium Carthaginenſe primum can. 2. his verbis: Martyrum dignitatem nemo profanus infamet, neque ad paſſiua corpora, quæ ſepulturæ tantùm propter miſericordiam eccleſiaſticam commendari mandatum eſt, redigat, vt aut inſania præcipitatos, aut aliquo tali pacto, aut alia ratione peccati diſcretos; non ratione vel tempore competenti;

Comedi fauum cum melle meo: quem & à ſanctis Martyribus in perſecutorum rabie coagmentandum (quod habet Iud. cap. 14.) fauus ille mellis ex ore leonis à Samſone depromptus, typicè demonſtrauit. Sic etenim fauus Eccleſiæ eſt melle plenus, vt ſcateat; ſic ſacris chariſmatibus affluens ac redundans, vt effluat. Audi quid vertex ille Theologorum S. Gregorius Nazianzenus de Catholicæ Eccleſiæ Martyribus dicat, ſcribens in Iulianum apoſtatam: Ab his dæmones pelluntur, & morbi curantur, quorum apparitiones & prædictiones, quorum vel ſola corpora idem poſſunt quod animæ, ſiue manibus contrectentur, ſiue honorentur, quorum vel ſolæ ſanguinis guttæ, atq; exigua paſſionis ſigna idem poſſunt quod corpora. Hæc ille in Iul. Orat. 1. ſed eodem argumento hæc locupletiùs in Cygneis carm. dum ait: Orbem igitur hunc penè totum, inſtar ſiderum ſerenis ſplendoribus, ſublimibus thronis, doctrinis, cœtibus, concurſibus integrarum familiarum, hymnis conuenientibus colluſtrant hi, qui iugulati, Chriſti glorioſi ſunt victores. Eſtque adeò frequens horum luctæ certaminumq; veneratio, vt exiguus puluis, aut reliquiæ veterum oſſium, totius ad honorem ſufficiat; & nonnullorum ſaltem appellationem reliquiarum omnino expertem ſcio locis certis inditam eſſe pro toto Martyre, quæ tamen eandem vim obtinuerit. O rem prodigioſam! ſalutem affert ſola recordatio. quid ſi commemorem morborum, malorumque dæmonum purgationem incredibilem à ſepulchris profectam, quæ meruerunt aliquando recipere, ſpirituum illorum incurſionibus reſiſtentia? talia ſunt meorum athletarum miracula. Hæc Gregor. vbi ſuprà de ſummiſſ. animi, caſtitate, & temp. edit. Leuencl. Magna ſunt hæc; ſed quod ad reliquias ſpectat, maiora his addimus: quòd non tantùm tenuis puluis ex oſſibus Martyrum, capillus, vel pannus vilis, aliaque tenuiora eorundem Martyrum monumenta talia præſtent; ſed etſi ſuper illorum ſepulchra flores, vel alia huiuſmodi admoueantur, tantam ex his quæ intus ſunt ſacræ reliquiæ, virtutem hauriant, vt ad animarum corporumque ſalutem conſequendam, ac inſuper ad mortuos excitandos poteſtatem accipiant. Eſt de his omnibus locuples teſtis S. Auguſtinus, qui de Ciuitate Dei libro 22. cap. 8. aliiſque in locis hæc fuſiùs eſt proſequutus. Sed adhuc maiora his accipe. Puluis ipſe, qui ſitu ſepulchrum obducit, vel circa ipſum iacens pedibus teritur, virtute Martyrum miracula ingentia edere conſueuit: quam ob cauſam Chriſtiani peregrinantes ad veneranda Martyrum ſepulchra, pro magno munere ſanctum illum colligere puluerem, vt magni pretij margaritas recondere, ſecum ferre, & ad conciliandam ſibi ſanctorum Martyrum gratiam domi aſſeruare conſueuerunt. Habes de his egregium teſtimonium Gregorij Nyſſeni in Orat. in laudem magni Martyris Theodori, in hunc modum dicentis: Si quis puluerem, quo conditorium, vbi Martyris corpus quieſcit, obſitum eſt, auferre permittat: pro munere puluis accipitur, atque tanquam res magni pretij condenda terra colligitur, &c. Porrò quot quantáve miracula ex puluere è tumulis Sanctorum collecto Deus operari conſueuerit, conſule eum, qui hæc eſt ſæpè expertus, fidum teſtē Gregorium Turonenſem lib. 2. de mirac. S. Mart. cap. 1. libro 3. c. 12. lib. 4. c. 32. & 33. & ſeq. De glor. Mart. libro 1. cap. 62. & libro 2. cap 24. 33. & 45. vbi admiranda reperies. Sed quod adhuc prædicta omnia ſuperare videtur: ipſum oleum, quod nec ſepulchra Martyrum tangit, ſed circa vel deſuper ipſa in lampadibus ardet, eandem omnino, quæ ex ſacro Martyris corpore manare conſueuit, gratiam miraculorum nanciſci ſolitum; iam plurima de ea re edita tam apud Græcos quàm Latinos exempla declarant. Habes id in primis egregiè teſtatum à Theodoreto in hiſtoria ſanctorum Patrum, Theophilis appellata, cap. 21. in Iacobo, vbi admiranda leges de lecytho olei ex lychnis ad Martyrum ſepulchra appenſis collecti. Venantius Fortunatus & ipſe, quam ex eodem oleo ſit gratiam conſecutus, egregiè carmine cecinit lib. 4. vit. S. Mart. in fine. cui & adſtipulatur Paulus diaconus de geſtis Lōgobard. lib. 2. cap. 9. Id generis complura narrat Gregorius Turonenſis, quæ ſuis temporibus acciderunt, vt lib. de gloria Confeſſ. cap. 3. & 9. Id ipſum de cera cap. 10. & 69. aliiſque in locis. Hæc ſunt quæ obiter, prædictorum occaſione, ex Catholicæ Eccleſiæ fauis mella deprompſimus. Sed premant hæretici ſcilicet atque contorqueant veſparum ſuarum fauos aridos & inanes: non eſt quod vel ſaltem guttulam vnam diuinæ virtutis in operatione miraculorum elicere valeant: ad ſtabiliendam enim fidei veritatem eiuſmodi ſigna atque prodigia ex ſacris Martyrum reliquiis Deus oſtendi voluit, vt pluribus docet S. Auguſtinus de Ciuitate Dei lib. 22. cap. 9. & 10. à qua cùm illi ſemel exciderint, his carere neceſſe eſſe quis dubitat? Ad hæc mox

illi, ex diuina ſcriptura comparata tergiuerſatione, vel potiùs honeſta fuga: Signa (inquiunt) non fidelibus, ſed infidelibus. Sic olim & Vigilantius, in quem Hieronymus: Nolo (ait) mihi dicas, ſigna infidelium ſunt: ſed reſponde, quomodo in viliſſimo puluere & fauilla, neſcio qua, tanta ſit ſignorum virtutumq́ue præſentia. Sentio, infeliciſſime mortalium, quid doleas, quid timeas: ſpiritus eſt immundus qui hæc te cogit ſcribere; ſæpè hoc viliſſimo tortus eſt puluere. Hæc ille, & alia plura id generis. Eſto, ſigna ſint infidelium, quales nos eſſe iactatis: certè nobis illa debentur, qui falſis dogmatibus veſtris non credentes, adeò aduerſamur, veſtrosque pſeudomartyres execramur. Exhibeantur ab illis illa diuina miracula, quæ olim à ſanctis martyribus, Gentilibus non credentibus, deteſtantibus, ac perſequentibus, vt crederent, benedicerent, atque adorarent, ſunt exhibita. Si tantopere conamini, vt vobis aſſentiamur: vel vnum ſaltem ex tanta pſeudomartyrum turba diuinum miraculum editum demonſtrate. Sed quid? nunquid colligere poterunt ex ſpinis vuas, aut de tribulis ficus? Certè ex ſententia Domini, non poteſt arbor mala bonos fructus facere. Sed habent non tantùm quod de ſuis ſic excuſent, ſed & de noſtris accuſent. Cùm etenim ex ſanctis Martyribus prodimus certa fide teſtata miracula; quid ad hoc illi, niſi quæ ipſorum patriarchæ dixerunt in Chriſtum Dominum Scribæ & Phariſæi: In Beelzebub principe dæmoniorum eiicit dæmonia? vt habet Matth. 9. Marc. 3. & Luc. 11. Hæc eadem olim (vt auctor eſt S. Hieronymus in Vigilant.) impius Porphyrius, Iulianus apoſtata in Chriſtianos: hæc Eunomius hæreſiarcha, Vigilantius, Euſtatius Sebaſtenus, & Claudius Taurinenſis in Catholicos: hæc denique noſtrorum temporum Hagiomachi, feces hæreticorum, vnà cum prædictis effutiunt. Sed ago gratias Chriſto meo, qui has & ipſe calumnias paſſus, pro ſe ſuisq́; Martyribus in ſacro Euangelio apud Marcum cap. 3. & Lucam cap. 11. luculentam defenſionem inſtituere, & ad curandam tantam mentis inſaniam præſentaneum antidotum præparare dignatus eſt, quo vtinam miſelli iſti vterentur, vt aliquando tandem, licet ſerò, ſed ſeriò reſipiſcerent. Verùm de his ſatis, ac fortaſſe pluſquam inſtituti ratio patiatur: cùm non ſit meum conſilium inpræſentiarum de dogmatibus diſputare: id etenim cùm præſtiterint complures diſertiſſimi viri, tum præſertim R. D. Alanus Copus, Anglicanæ Eccleſiæ ornamentum, in hoc ſcribendi genere magna cum laude verſatus eſt, qui aduerſus huiuſcemodi pſeudomartyrologos, piè admodum, diſertè valde, ac luculenter noſtris temporibus ſcripſit.

EXPLI-

EXPLICATIO EORVM QVÆ IN MARTYROLOGIO ROMANO AD PRONVNCIATIONEM LVNÆ PERTINENT.

IN hoc Martyrologio litteræ quæ ordinariè ſupra Sanctorum hiſtorias ſunt diſpoſitæ, indicant ſingulis diebus totius anni, quota Luna ſit pronuncianda, ſuntque numero 30. quot nimirum ſunt Epactæ, ex quibus cyclus Epactarum compoſitus eſt; quarum hæc eſt ſignificatio: Littera a, ſignificat Epactam j; b, Epactam ij; c, Epactam iij; d, Epactam iiij. & ſic deinceps aliæ litteræ alias Epactas ſignificant; vt in appoſita tabella perſpicuum eſt, in qua ſingulis Epactarum numeris ſingulæ quoque litteræ reſpondent, modò maiuſculæ, & modò minuſculæ.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l
j	ij	iij	iiij	v	vj	vij	viij	ix	x	xj
m	n	p	q	r	ſ	t	u	A	B	
xij	xiij	xiiij	xv	xvj	xvij	xviij	xix	xx	xxj	
C	D	E	F	f	G	H	M	N	P	
xxij	xxiij	xxiiij	xxv	25	xxvj	xxvij	xxviij	xxix	*	

Vltima tamen Epacta non eſt ſignata numero arithmetico, ſed hac nota * cui reſpondet littera P maiuſcula. Subſtituuntur autem huiuſmodi triginta litteræ in locum 30. numerorum Epactarum, ſecundùm antiquam Eccleſiæ conſuetudinem, quæ loco Aureorum numerorum litteras ponebat, ne fortè in Luna pronuncianda fiat error & confuſio inter numeros cycli Epactarum, & numeros deſignantes quot dies habeat Luna. Cæterùm quamuis Martyrologium ſit conſtructum ex triginta litteris ſignificantibus triginta numeros cycli Epactarum; ad inueniendum tamen Lunæ coniunctiones, & dies Lunares, non

Tabella litterarum Martyrologij reſpondentium Aureis numeris & Epactis ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. detractis prius decem diebus, vſq; ad finem anni 1699.

Aur. num.	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Epactæ.	xxvj	vij	xviij	xxix	x	xxj	ij	xiij	xxiiij	v
Litt. Mart.	G	g	t	N	k	B	b	n	E	e
Aur. num.	16	17	18	19	1	2	3	4	5	
Epactæ.	xvj	xxvij	viij	xix	j	xij	xxiij	iiij	xv	
Litt. Mart.	r	H	h	u	a	m	D	d	q	

vtimur omnibus triginta, ſed tantùm decem & nouem adhibemus, quot nimirum ſunt Aurei numeri, per quos huiuſmodi triginta litteræ & Epactę æquantur, progrediunturque, & in quorũ locum, ad oſtendendum quota ſit Luna, nouemdecim Epactæ ſuccedunt, quemadmodum in propoſita tabella apparet, in qua decem & nouem Aureis numeris reſpondent totidem Epactæ & litteræ, quæ ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. (detractis prius decem diebus) vſque ad annum 1699. incluſiuè, pro quo tẽpore tabella hæc compoſita eſt, aſſumendæ ſunt, donec ad aliud tempus perueniatur, in quo alia tabella accipienda erit, in qua eiſdem decem & nouem Aureis numeris aliæ Epactæ & litteræ reſpondebunt. Diuerſis enim modis inuicem diſponuntur & coniugantur Aurei numeri cum Epactis & litteris Martyrologij, prout Solaris & Lunaris anni magnitudo expoſcit, vt in libro nouæ rationis reſtituendi Kalendarij Romani explicatur; atque exemplum habes in ſequentibus duabus tabellis, quarum prioris vſus incipit ab anno 1700. incluſiuè, duratque vſque ad finem anni 1899. Poſterior autem vſum habet ab anno 1900. incluſiuè, vſque ad finem anni 2199. Reliquæ verò litteræ, quæ in margine exteriore Martyrologij recta deſcendunt, ſunt litteræ Dominicales, quibus hebdomadæ, dies Dominicæ, atque hebdomadarum feriæ denotantur. Numeri item qui prope litteras Dominicales antiquis numerorum notis ſunt deſcripti,

Tabella litterarum Martyrologij reſpondentium Aureis numeris & Epactis ab anno 1700. *incluſiuè, vſque ad finem anni* 1899.

Aur. num.	10	11	12	13	14	15	16
Epactæ.	ix	xx	j	xij	xxiij	iiij	xv
Litt. Mart.	i	A	a	m	D	d	q
Aur. num.	17	18	19	1	2	3	4
Epactæ.	xxvj	vij	xviij	*	xj	xxij	iij
Litt. Mart.	G	g	t	P	l	C	c
Aur. num.	5	6	7	8	9		
Epactæ.	xiiij	xxv	vj	xvij	xxviij		
Litt. Mart.	P	F	f	ſ	M		

Tabella litterarum Martyrologij reſpondentium Aureis numeris & Epactis ab anno 1900. *vſque ad finem anni* 2199.

Aur. num.	1	2	3	4	5	6	7
Epactæ.	xxix	x	xxj	ij	xiij	xxiiij	v
Litt. Mart.	N	k	B	b	n	E	e
Aur. num.	8	9	10	11	12.	13	
Epactæ.	xvj	xxvij	viij	xix	*	xj	
Litt. Mart.	r	H	h	u	P	l	
Aur. num.	14	15	16	17	18	19	
Epactæ.	xxij	iij	xiiij	25	vj	xvij	
Litt. Mart.	C	c	P	F	f	ſ	

ſpectant ad cyclum Epactarum, è regione quorum ſemper inuenies ſingulis diebus totius anni Lunæ cõiunctioně, ſeu Lunam primam ſub littera ipſius Epactæ ſignificatiua. In margine denique interiore dies menſium vulgaribus numerorum notis ſunt expreſſi.

Ad pronunciandum itaque quota ſit Luna, ſumendus eſt primùm Aureus numerus anni currentis in ſuperiori ordine proximæ tabellæ, vel Epacta currens in medio ordine tabellæ: deinde littera, quæ in tertio & inferiori ordine eiuſdem tabellæ illi Aureo numero vel Epactę reſpondet. Hæc enim littera per numerum qui in Martyrologio ſub ea reperitur, oſtendet quota Luna ſit pronuncianda ſingulis diebus totius anni currentis.

Exemplum. Anno correctionis 1582. Aureus numerus currens eſt 6. & Epacta xxvj. ſub quo Aureo numero, vel Epacta in ſupraſcripta tabella inuenies litteram G. maiuſculam. Hæc ergo ab Idibus Octobris, detractis priùs decem diebus, indicabit quot dierum ſit pronuncianda Luna in Martyrologio Romano ſingulis diebus vſque ad vltimã diem Decembris prædicti anni correctionis 1582. Itẽ anno 1585. iam emendato tam aureus numerus quàm Epacta erit vij. ſub quo Aureo numero, vel Epacta in eadẽ tabella reperitur littera g minuſcula, quæ toto eo anno oſtendet in prædicto Martyrologio, quota ſit Luna pronuncianda. Ita vides Lunam primo die Ianuarij pronunciandam eſſe octauã, ſecundo die nonã, tertio decimã, &c. Lunam autem eſſe primam nono kal. Februarij, hoc eſt, die 24. Ianuarij, & ita de ceteris.

Quemadmodum autem ſingulis annis mutatur Aureus numerus & Epacta in Kal. Ianuarij, ita etiam cum Aureo numero & Epacta mutatur littera Martyrologij. Vt quemadmodum anno 1587. Aureus numerus eſt 11. & Epacta xxj. Anno verò 1588. in Kalendis Ianuarij Aureus numerus eſt 12. & Epacta ij. Ita quoque anno 1587. littera Martyrologij eſt B maiuſc. reſpondens Aureo numero 11. & Epactæ xxj. Anno verò 1588. in Kal. Ianuarij aſſumenda eſt littera Martyrologij b minuſc. reſpondens Aureo numero 12. & Epactæ ij adeò vt vltima die Decembris anni 1587. pronuncietur Luna ſecunda ſub littera B maiuſc: in Kalendis verò Ianuarij ſequentis anni 1588. dicatur Luna tertia ſub littera b minuſcula.

Notan-

Notandum autem eſt, in anno quo currit Aureus numerus 1. Lunam in Kalendis Ianuarij ſemper pronunciandam eſſe vna die minorem, quàm in Martyrologio adnotatur, & ſic deinceps in alijs diebus vſq; ad finem illius Lunationis tantùm. Exemplum: Anno Dñi 1595. tam Aureus numerus quàm Epacta erit xix. littera verò Martyrologij eo anno currens erit u. ſub qua pronunciabis pridie Kalendas Ianuarij, ſiue vltima die Decembris, Lunam trigeſimam: poſtridie verò in Kal. Ianuarij anni 1596. in quo curret tam Aureus numerus quàm Epacta j. pronunciabis Lunam primam ſub littera A maiuſcula; quamuis ſub ea inuenias annotatam Lunam ſecundam: & ita proſequeris quotidie pronunciando Lunam vna die minorem, quouſque peruenias ad finē illius Lunationis, hoc eſt, vſque ad quartum Kal. Februarij, à quo die excluſiuè vſque ad finem illius anni pronunciabis Lunam, vti ſub eadem littera annotatum inuenies. Itidem in futurum faciendum erit, quotieſcunque dicto Aureo numero 1. eadem, vel aliqua alia littera reſpondebit, excepta tamen littera P maiuſc. ſub qua ſemper Luna pronuncianda eſt vt numerus indicat, quemadmodum & in alijs annis fieri ſolet, in quibus non currit Aureus numerus 1. ſed alij Aurei numeri: in his enim Luna pronuncianda eſt, vt indicat numerus ſub littera deſcriptus.

Vt autem intelligas vnde præcedentes três tabellæ depromptæ ſint, & qua arte aliæ conſtrui poſſint, addidimus ſequentem tabellam litterarum Martyrologij reſpondentium cyclo Epactarum perpetuam, vnà cum tabula æquationis cycli Epactarum, ex qua cuiuſq; anni Epacta, & littera Martyrologij reſpondens perpetuò inuenietur, hoc modo.

Tabella litterarum Martyrologij reſpondentium Cyclo Epactarum perpetua.

P *	l xj	C xxij	c iij	p xiiij	F xxv	f 25	f vj	ſ xvij	M xxviij	i ix
A xx	a j	m xij	D xxiij	d iiij	q xv	G xxvj	g vij	t xviij	N xxix	k x
B xxj	b ij	n xiij	E xxiiij	e v	r xvj	H xxvij	h viij	u xix		

Tabula æquationis Cycli Epactarum perpetui.

Anno Domini.			Anno Domini.			Anno Domini.		
N	1		A	2200		q	3600	Biſs.
p	320	Biſs.	u	2300		p	3700	
p	500	Biſs.	A	2400	Biſs.	n	3800	
a	800	Biſs.	u	2500		n	3900	
b	1100	Biſs.	t	2600		n	4000	Biſs.
c	1400	Biſs.	t	2700		m	4100	
Detractis x. diebus.			t	2800	Biſs.	l	4200	
D	1582		ſ	2900		l	4300	
D	1600	Biſs.	ſ	3000		l	4400	Biſs.
C	1700		r	3100		k	4500	
C	1800		r	3200	Biſs.	k	4600	
B	1900		r	3300		i	4700	
B	2000	Biſs.	q	3400		i	4800	Biſs.
B	2100		p	3500		i	4900	

Quæratur in tabula æquationis annus propoſitus, vel, ſi is in tabula non inuenitur, annus proximè minor, noteturque littera alphabeti ſiue maiuſcula ſiue minuſcula ad ſiniſtram ipſius collocata: inueſtigetur quoque Aureus numerus propoſiti anni. Deinde in tabella litterarum Martyrologij perpetua ſimilis littera notetur, & cellulæ quæ ab illa littera incluſiuè tertia eſt verſus ſiniſtram, Aureus numerus 1. tribuatur, & ſequenti cellulæ ad dexteram ſubſequens Aureus numerus 2. & ita deinceps, donec ad Aureum numerum propoſiti anni perueniatur, redeundo ad principium tabellæ, quando eam percurreris; computatis quoque duabus litteris F, f, quarum vna maiuſcula, & altera minuſcula, & ſub quibus

Epacta xxv. huius generis numeri, & 25. huius notæ collocatur, pro vna cellula. His enim ritè peractis, ſtatim in cellula, in quam propoſiti anni Aureus numerus cadit, Epacta & littera Martyrologij illius anni reperietur. Vnum tamen diligenter obſeruandum eſt, nimirum vt quando Aureus numerus anni propoſiti maior fuerit quàm 11. nempe vnus ex poſterioribus octo Aureis numeris à 12. vſque ad 19. cecideritque in cellulam litterarum F f, quarum prior maiuſcula eſt, & poſterior minuſcula. ſumatur Epacta 25. huius notæ, & reſpondens littera f minuſcula; Epacta verò xxv. antiquæ notæ, & littera F maiuſcula, ſi in eandem cellulam aliquis ex prioribus vndecim Aureis numeris ab 1. vſque ad 11. qui omnes minores ſunt quàm 12. ceciderit.

Exemplorum appoſitione res planior fiet. Anno Domini 1582. qui eſt annus correctionis, reſpondet in tabula æquationis littera D maiuſcula, eſtque Aureus numerus 6. Si igitur in tabella litterarum Martyrologij perpetua tribuas cellulæ litteræ a minuſculæ, quæ tertia eſt à cellula litteræ D maiuſculæ, Aureum numerum 1. & ſequenti cellulæ ad dexteram Aureum numerum 2. & ita deinceps, cadet Aureus numerus 6. anni 1582. in cellulam Epactæ xxvj. & litteræ G maiuſculæ: Epacta igitur xxvj. in Kalendario Nouilunia eo anno, & littera G maiuſcula, in Martyrologio ætatè Lunæ indicabit. Item anno 1911. reſpondet in tabula æquationis prope annum proximè minorem 1900. littera B maiuſcula; eſtq; Aureus numerus 12. Quare ſi in tabella litterarum Martyrologij perpetua Aureus numerus 1. tribuatur cellulæ litteræ N maiuſculæ, quæ tertia eſt à cellula litteræ B maiuſculæ, & Aureus numerus 2. ſequenti cellulæ ad dexteram, & ita deinceps, cadet Aureus numerus 12. anni 1911. in primam cellulam tabellæ, cùm Aureus numerus 11. cadat in vltimam, ac proinde ad principium tabellæ redeundum ſit. Erit ergo tunc Epacta * & littera Martyrologij P maiuſcula. Rurſus anno 1715. in tabula æquationis reſpondet littera maiuſcula C, eſtque Aureus numerus 6. Tribuendo ergo Aureum numerum 1. cellulæ litteræ P maiuſculæ, quæ tertia eſt à cellula litteræ C maiuſculæ, in tabella litterarum Martyrologij perpetua, & Aureum numerum 2. ſequenti cellulæ ad dexteram, & ſic deinceps, cadet Aureus numerus 6. anni propoſiti 1715. in ſextam cellulam. Quare, cùm Aureus numerus 6. minor ſit quàm 12. erit tunc Epacta huius generis numeri xxv. & littera Martyrologij F maiuſcula. Prætereà anno 1916. reſpondet in tabula æquationis littera B maiuſcula, eſtque Aureus numerus 17. Quocirca ſi Aureus numerus 1. detur cellulæ litteræ N maiuſculæ, quæ tertia eſt à cellula litteræ B maiuſculæ, in tabella perpetua litterarum Martyrologij, & Aureus numerus 2. cellulæ ſequenti ad dexteram, & ita deinceps, redeundo ad principium tabellæ cum Aureo numero 12. cadet Aureus numerus 17. anni 1916. in ſextam cellulam. Cùm ergo Aureus numerus 17. maior ſit quàm 11. erit eo anno Epacta 25. huius notæ, & littera Martyrologij f minuſc. Poſtremo anno 4218. reſpondet in tabula æquationis littera l, eſtque Aureus numerus 1. Quamobrem ſi tribuamus Aureum numerum 1. cellulæ litteræ n, in tabella perpetua litterarum Martyrologij, quæ tertia eſt à cellula litteræ l verſus ſiniſtram, inuenietur Epacta anni 4218. propoſiti xix. & littera Martyrologij n. atque eodem modo Epactam & litteram Martyrologij cuiuſlibet anni inuenies in perpetuum, ſi tabula æquationis extendatur vſque ad annum propoſitum.

Id autem quod dictum eſt, currente Epacta xxv. cum Aureo numero maiore, quàm 11. accipiendam eſſe Epactam 25. hoc numeri genere expreſſam, & litteram f minuſculam, ita intelligendum eſt, vt tunc ad pronunciandam Lunam in diebus menſium accipiatur littera f minuſcula prope litteram F maiuſculam, non autem illa quæ inter litteras e, & g, minuſculas collocata eſt. Atque hoc diligenter memoriæ mandetur.

Conſtructionem tàm tabellæ literarum Martyrologij perpetuæ, quàm tabulæ æquationis, quia breuiter explicari nequit, & litteræ Alphabeti, quæ etiam ſunt litteræ Martyrologij, deſumuntur ex tabula cycli Epactarum expanſa, dedita opera in librum nouæ rationis reſtituendi Kalendarij Romani reiicimus, vbi tabula illa expanſa Epactarum continetur.

Ex his facilè quis tabellam componere poterit ſimilem tribus ſuperioribus, ſi velit, in qua nimirum contineantur Aurei numeri, Epactæ & litteræ Martyrologij certis quibuſdam annis inſeruientes. Vt quoniam vſus tertiæ tabellæ extenditur vſque ad annum 2200. excluſiuè, ſi quis aliam condere velit, cuius vſus incipiat ab anno 2200. quærenda erit Epacta & littera Martyrologij, vt iam docuimus, anni 2200. Nam ſi omnes Aurei numeri diſponantur ordine, initio facto ab Aureo numero anni 2100 qui eſt 16. & ſub Aureo numero dicti anni collocetur Epacta eiuſdem anni, & littera Martyrologij inuenta, nēpe xiij. & n minuſcula: deinde reliquæ Epactæ ordine ſub aliis Aureis numeris progrediantur per continuā additionem numeri 11. ad præcedētem Epactam, ita tamen, vt Epactæ ſub Aureo numero 19. addātur 12. non autem 11. denique ſi Epactis reſpondentes litteræ Martyrologij ſupponantur, prout in prima tabella huius canonis, vel certè in tabella perpetua litterarum Martyrologij ſunt deſcriptæ, compoſita erit tabella Aureorum numerorum, Epactarum, & litterarum Martyrologij, cuius vſus incipiet ab anno 2200. durabitque vſque ad finem anni 2299. quandoquidem anno 2300. alia tabella condenda eſt, cùm illi anno in tabula æquationis alia littera reſpondeat, nempe u. Exempli gratia: Anno dicto 2200. reſpondet in tabula æquationis littera A maiuſcula, eſtque Aureus numerus 16. Si igitur tribuatur Aureus numerus 1. cellulæ litteræ M maiuſculæ, quæ tertia eſt à cellula litteræ A maiuſculæ in tabella litterarum Martyrologij perpetua, & Aureus numerus 2. ſequenti cellulæ ad dexteram, &c. cadet Aureus numerus 16. propoſiti anni in cellulam Epactę xiij. & litteræ u minuſculę, à quibus tabella initium ſumet, progredieturque hoc modo.

Tabella

Tabella litterarum Martyrologij reſpondentium Aureis numeris & Epactis ab anno 2200. incluſiue, vſque ad finem anni 2299.

Aur. num.	16	17	18	19	1	2	3	4	5	6
Epactæ.	xiij.	xxiiij	v	xvj	xxviij	ix	xx	j	xij	xxiij
Litt. Mart.	n	E	e	t	M	i	A	a	m	D
Aur. num.	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Epactæ.	iiij	xv	xxvj	vij	xviij	xxix	x	xxj	ij	
Litt. Mart.	d	q	G	g	t	N	k	B	b	

Verùm eædem hæ Epactæ, & litteræ Martyrologij facillùs ex tabella perpetua litterarum Martyrologij extrahentur. Cùm enim Aureus numerus 3. tribuatur cellulæ litteræ A maiuſculæ, & Aureus numerus 4. ſequenti cellulæ ad dexteram, &c. Aureus autem numerus 2. detur cellulæ illi quæ cellulã litteræ A ad ſiniſtram præcedit, & Aureus numerus 1. alteri cellulæ præcedenti, ſcribendæ erunt Epactæ & litteræ Martyrologij ſub Aureis numeris huius tabellæ temporariæ, quemadmodũ in tabella illa perpetua litterarum Martyrologij Aureis numeris reſpondent, vt in exemplo factum eſſe cernis. Hinc facilè etiã apparet, qua ratione ſuperiores tres tabellæ temporariæ ſint conſtructæ. Porrò faciliores adhuc vias inueniendæ tam Epactæ quàm litteræ Martyrologij quolibet anno, reperies in libro nouæ rationis reſtituẽdi Kalendarij Romani, quarum vna ex tabula Epactarum expanſa, duæ verò aliæ ex rota mobili deſumuntur: quas, quoniã maius ſpatium expoſcunt, & non tam facilè imprimi poſſunt, conſultò hic omittimus.

Cæterùm quotieſcunque poſt aliquã tabellam litterarum Martyrologij reſpondentiũ Aureis numeris & Epactis, alia ſubſequens aſſumitur, prout litteræ in tabula æquationis indicabunt, pronunciabitur Luna in Kalendis Ianuarij eadem quę vltimo die Decembris prę teriti. Quoniam enim tunc Aureis numeris reſpondent Epactæ vna vnitate minores quàm in præcedenti tabella, fit, vt nouilunia in Kalendario contingant vno die tardiùs quàm antè. Quare mirum non eſt, quòd in Kalendis Ianuarij eadẽ Luna pronuncietur, quæ vltimo die Decembris præteriti, vt fiat quaſi ſtatus Lunæ: quia hac ratione poſtponentur omnia Nouilunia in Kalendario vno die, vt æquatio Lunæ exigit. Exemplum: Anno 1699. in quo vſum habet adhuc prima tabella litterarum Martyrologij, eſt Aureus numerus 9. ac propterea Epacta xxix. & littera Martyrologij N maiuſc. ſub qua vltimo die Decembris inuenietur Luna eſſe decima. Deinde anno ſequenti 1700. aſſumitur ſequens tabella, eſtque Aureus numerus 10. ac propterea Epacta ix. & littera Martyrologij i, ſub qua in Kalendis Ianuarij reperietur Luna iterũ eſſe decima, quemadmodũ vltimo die Decembris inuenta fuit: quia tunc propter æquationem Lunæ fit Nouilunium die 22. Ianuarij, vbi ponitur Epacta ix. cùm alioquin fieri debuiſſet, ſi æquatio Lunæ non fuiſſet facta, die 21. Ianuarij, vbi ponitur Epacta x. quæ ſequi debuiſſet Epactam xxix. præcedentis anni 1699. cùm additis 11. ad 29. fiant 40. à quibus ſi reiiciantur 30. remanent x. pro Epacta ſequentis anni 1700. quæ tamen propter Lunæ æquationem relinquitur, & aſſumitur Epacta ix. vna vnitate minor. Rurſus anno 1899 in quo vſum adhuc habet ſecunda tabella litterarũ Martyrologij, eſt Aureus numerus 19. ac propterea Epacta xviij. & littera Martyrologij r, ſub qua vltimo die Decẽbris reperietur Luna eſſe vigeſimanona. Deinde anno ſequẽti 1900. aſſumitur ſequens tabella, eſtque Aureus numerus 1. ac proinde Epacta xxix. & littera Martyrologij N maiuſc. ſub qua in Kal. Ianuarij inuenietur Luna eſſe trigeſima. Sed quoniã, vt ſuprà diximus, quando Aureus numerus currit 1. pronuncianda eſt Luna in Ianuario vna die minor quàm annotatũ eſt, vſq; ad proximum Nouiluniũ, pronunciabitur tunc Luna iterũ vigeſimanona, quemadmodũ vltimo die Decẽb.

Quando verò poſt aliquam tabellam litterarum Martyrologij reſpondentiũ Aureis numeris & Epactis, iterum proximè antecedens tabella aſſumitur, quando nimirũ in tabula æquationis ea littera reaſſumitur, quæ in præcedenti centeſimo poſita fuerat, pronunciabitur Luna in Kal. Ianuarij duobus diebus maior quàm vltimo die Decembris præteriti. Quoniam enim tunc Aureis numeris reſpondẽt Epactæ vna vnitate maiores quàm prius, cùm nondum æquatione indigeret Luna, fit, vt Nouilunia in Kalendario contingant vno die citiùs quàm antè. Quare mirum non eſt, quòd in Kal. Ianuarij Luna pronũcietur duobus diebus maior quàm vltimo die Decembris præteriti, vt fiat quaſi ſaltus Lunæ: quia hac ratione omnia Nouilunia in Kalendario anteuertent ſedes ſuas vno die, vt æquatio Lunæ poſtulat. Exemplũ: Anno 2399. reſpondet in tabula æquationis littera u, eſtq; Aureus numerus 6. Epacta xxij. & littera Martyrologij C maiuſc. ſub qua vltimo die Decembris deprehendetur Luna eſſe tertia. Deinde anno ſequẽti 2400. reſpondet in tabula æquationis alia littera, nempe A maiuſcula, eadem quæ reſpondebat centeſimo 2200 ante centeſimum 2300. Eſtque Aureus numerus 7. Epacta iiij. & littera Martyrologij d minuſc. ſub qua in Kalendis Ianuarij reperietur Luna eſſe quinta, nimirum duobus diebus maior, quàm vltimo die Decembris: quia tunc propter æquationem Lunæ fit Nouilunium die 27. Ianuarij, vbi ponitur Epacta iiij. cùm alioquin fieri debuiſſet, ſi æquatio Lunæ non eſſet adhibita, die 28. Ianuarij, vbi ponitur Epacta iij. quæ ſequi debuiſſet Epactam xxij. præcedentis anni 2399. cùm additis 11. ad 22. fiant 33. à quibus ſi reiiciantur 30. remanent iij. pro Epacta ſequentis anni 2400. quæ tamen propter æquationem Lunæ non aſſumitur, ſed in eius locum ſuccedit Epacta iiij. vna vnitate maior, vt dictum eſt.

Tabella temporaria litterarum Martyrologij.

Anni Domini.	Aur. num.	Epactæ.	Litt. Mart.
1584	8	xviij	t
1585	9	xxix	N
1586	10	x	k
1587	11	xxj	B
1588	12	ij	b
1589	13	xiij	n
1590	14	xxiiij	E
1591	15	v	e
1592	16	xvj	r
1593	17	xxvij	H
1594	18	viij	h
1595	19	xix	u
1596	1	i	a
1597	2	xij	m
1598	3	xxiij	D
1599	4	iiij	d
1600	5	xv	q
1601	6	xxvj	G
1602	7	vij	g
1603	8	xviij	t
1604	9	xxix	N
1605	10	x	k
1606	11	xxj	B
1607	12	ij	b
1608	13	xiij	n
1609	14	xxiiij	E
1610	15	v	e
1611	16	xvj	r
1612	17	xxvij	H
1613	18	viij	h
1614	19	xix	u
1615	1	j	a
1616	2	xij	m
1617	3	xxiij	D
1618	4	iiij	d

Tabella temporaria litterarum Martyrologij.

Anni Domini.	Aur. num.	Epactæ.	Litt.Mart.
1619	5	xv	q
1620	6	xxvj	G
1621	7	vij	g
1622	8	xviij	t
16:3	9	xxix	N
1624	10	x	k
1625	11	xxj	B
1626	12	ij	b
1627	13	xiij	n
1628	14	xxiiij	E
1629	15	v	e
1630	16	xvj	r
1631	17	xxvij	H
1632	18	viij	h
1633	19	xix	u
1634	1	i	a
1635	2	xij	m
1636	3	xxiij	D
1637	4	iiij	d
16;8	5	xv	q
1639	6	xxvj	G
1640	7	vij	g
1641	8	xviij	t
1642	9	xxix	N
1643	10	x	k
1644	11	xxj	B
1645	12	ij	b
1646	13	xiij	n
1647	14	xxiiij	E
1648	15	v	e
1649	16	xvj	r
1650	17	xxvij	H
1651	18	viij	h
1652	19	xix	u
1653	1	j	a

RVBRICÆ MARTYROLOGII.

LECTIO Martyrologij recitatur quotidie in Choro ad Primam ante Verſ. Pretioſa. excepto triduo ante Paſcha, quibus diebus omittitur.

Legitur autem ſemper præcedenti die lectio illa, quæ memorias Sanctorum ſequentis diei continet, præponendo kalendas, nonas, vel idus, & quantitatem Lunæ eiuſdem ſequentis diei.

Lector non petit benedictionem, ſed abſolutè incipit à kalendis, vt ſuprà: qui etiam in fine leget Lectionem breuem ad abſolutionem Capituli.

Feſta, de quibus eo die ſit officium, ſemper primo loco ponuntur: quod etiam ſeruandum erit & in Feſtis mobilibus, quæ pronuncianda ſunt vt infrà dicetur; & in Sanctis propriis particularium Eccleſiarum in hoc Martyrologio non appoſitis, qui in iis tantùm Eccleſiis & locis, vbi præcipuè memoria eorum celebris habetur, legi poterunt etiam primo loco, ſi de illis ibidem agatur officium: ſi verò non agatur, poſt Sanctos in hoc Martyrologio deſcriptos, ordine ſuo, videlicet Martyres poſt Martyres, Confeſſores poſt Confeſſores; & Virgines poſt Virgines.

In fine cuiuſlibet diei ſemper additur: Et alibi aliorum plurimorum ſanctorum Martyrum & Confeſſorum, atque ſanctarum Virginum. Et reſpondetur à Choro: Deo gratias.

Feſta mobilia cùm ſingulis annis mutentur, non potuerunt in Martyrologio adſcribi; ſed hoc loco poſita ſunt, vt vnumquodque poſt kalendarum & Lunæ pronunciationem immediatè præponatur lectioni Martyrologij illius diei, in qua eo anno celebrabitur, hoc modo:

Sabbato ante Dominicam Septuageſimæ.

Dominica Septuageſimæ, in qua deponitur Canticum Domini, Alleluia.

Feria

Feria tertia poſt Dominicam Quinquageſimæ.

Dies Cinerum, & initium ieiunij ſacratiſſimæ Quadrageſimæ.

Sabbato ante Dominicam Palmarum.

Dominica Palmarum, quando Dominus noſter IESVS CHRISTVS, iuxta Zachariæ prophetiam, ſedens ſuper pullum aſinæ, Hieroſolymam intrauit; cui turba cum ramis palmarum obuiam venit.

Feria quarta maioris hebdomadæ.

Cœna Dominica, quando CHRISTVS IESVS pridie quàm pro noſtra ſalute crucifigeretur, myſteria corporis & ſanguinis ſui diſcipulis tradidit celebranda.

In die ſancto Paſchæ, antequam legantur Kalendæ.

Hac die quam fecit Dominus, Solennitas ſolennitatum, & Paſcha noſtrum: Reſurrectio Saluatoris noſtri IESV CHRISTI ſecundùm carnem.

Deinde pronunciantur Kalendæ, & Martyrologium ſequentis diei.

In Vigilia Aſcenſionis.

In Monte Oliueti Aſcēſio Dñi noſtri IESV CHRISTI.

In Vigilia Pentecoſtes.

Dies Pentecoſtes, quando Spiritus ſanctus Hieroſolymis ſuper diſcipulos igneis linguis aduenit.

Sabbato infra Octauam Pentecoſtes.

Feſtum ſanctiſſimæ & indiuiduæ Trinitatis.

Feria quarta poſt Octauam Pentecoſtes.

Feſtum ſacratiſſimi Corporis Chriſti.

DE

DE IMMENSA MARTYRVM MVLTITVDINE ELOGIVM CYPRIANI

Libro de exhort. ad Martyrium, capite 11.

SI *igitur & nos dicati ac deuoti Deo viuimus, ſi ſupra iuſtorum antiqua & ſancta veſtigia iter facimus: per eadem documenta pœnarum, per eadem paſſionum martyria pergamus; hoc ampliorem gloriam computantes temporis noſtri, quod cùm vetera exempla numerentur, exuberante poſtmodum copia virtutis & fidei, numerari non poſſunt Martyres Chriſtiani, teſtante Apocalypſi & dicente: Poſt hæc vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, &c.*

De eodem S. Gregorij Papæ elogium in Homil. 27. in Euang.

Totum mundum, fratres, aſpicite: Martyribus plenus eſt. Iam penè tot, qui videamus, non ſumus, quot veritatis teſtes habemus. Deo ergo numerabiles; nobis ſuper arenam multiplicati ſunt: quia, quanti ſint, à nobis comprehendi non poſſunt.

De Chriſtiana fide tot Martyrum paſſione teſtata in controuerſiam amplius non deducenda, S. Ambroſij elogium in Sermone de SS. Nazario & Celſo.

Magni periculi res eſt, ſi poſt Prophetarum oracula, poſt Apoſtolorum teſtimonia, poſt Martyrum vulnera, veterem fidem quaſi nouellam diſcutere præſumas, & poſt tam manifeſtos Duces, in errore permaneas; & poſt morientium ſudores, otioſa diſputatione contendas. Veneremur ergo in ſanctorum Martyrum gloria fidem noſtram, &c.

MARTY-

MARTYROLOGIVM ROMANVM,

Singulis anni diebus iuxta nouam Kalendarij rationem accomodatum.

IANVARIVS.

1 Kalendis Ianuarij. Luna. A

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

CIRCVNCISIO [a] Domini noſtri IESV Chriſti, & Octaua Natiuitatis eiuſdem. Romæ ſancti Almachij [b] martyris, qui iubente Alipio Vrbis præfecto, cùm diceret: Hodie Octauæ Dominici diei ſunt, ceſſate à ſuperſtitionibus idolorum, & à ſacrificijs pollutis [c]; à gladiatoribus occiſus eſt. Ibidem via Appia coronæ [d] ſanctorum Militum triginta martyrum ſub Diocletiano Imperatore. Item Romæ ſanctę Martinæ [e] virginis, quæ ſub Alexandro [f] Imperatore, diuerſis tormentorum generibus cruciata, tandem gladio [g] martyrij palmam adepta eſt. Apud Spoletum ſancti Concordij preſbyteri [h] & martyris, temporibus Antonini [i] Imperatoris: qui primò fuſtibus cęſus, dehinc equuleo ſuſpenſus, ac poſtea in carcere maceratus, ibique [k] angelica viſitatione conſolatus, demùm gladio vitam finiuit. Eodem die ſancti Magni [l] martyris. Cęſareæ in Cappadocia depoſitio ſancti Baſilij [m] epiſcopi, cuius celebritas decimooctauo kalendas Iulij, qua die ordinatus fuit epiſcopus, potiſſimùm recolitur. In Africa beati Fulgentij [n], eccleſiæ Ruſpenſis epiſcopi, qui tempore VVandalicæ perſecutionis, ob catholicam fidem, eximiámque doctrinam, ab Arianis multa perpeſſus, & in Sardiniam relegatus; tandem ad propriam eccleſiam redire permiſſus, vita & verbo clarus, ſancto fine quieuit. In territorio Lugdunenſi, monaſterio Iurenſium, ſancti Eugendi [o] abbatis; cuius vita virtutibus & miraculis plena refulſit. Apud Siluiniacũ ſancti

Odilonis abbatis Cluniacenſis; qui primus commemorationem omnium fidelium defunctorum prima die poſt feſtum omnium Sanctorum in ſuis monaſteriis fieri præcepit: quem ritum poſtea vniuerſalis Eccleſia recipiens comprobauit. Alexandriæ depoſitio ſanctæ Euphroſynæ virginis, quæ in monaſterio virtute abſtinentiæ, ac miraculis claruit.

¶ Et alibi aliorum plurimorum ſanctorum Martyrum, & Confeſſorum, atque ſanctarum Virginum. ℟. Deo gratias.

Sic ſemper terminatur lectio Martyrologij.

IANVARII 1.

KALENDIS Ianuarij.] Dies hæc olim celeberrima fuit Romanis: nouis enim Conſulibus magiſtratum ineuntibus, nouus etiam annus inchoabatur. Id etenim (vt omittam ſcriptores ethnicos) Chriſtiani etiam auctores teſtantur, extatque de his in primis Valentiniani & Valentis Imperatorum reſcriptum l. 1. ne quid publ. læt. C. Theod. & nouel. conſtit. Maioriani Imp. tit. 3. de ritu Imperij. idem Saluianus Maſſilienſis de vero iudicio & prouiden. Dei libr. 6. Sidonius Apollinaris libr. 1. epiſt. 9. Caſſiodorus Variar. lib. 2. epiſt. 1. & lib 6. epiſt. 1. itemque plures alij tradunt. Cùm autem in anno auſpicando diuerſi fuerint diuerſarum gentium mores: cur à Kal. Ianuarijs potiùs quàm ab alio aliquo menſe apud Romanos annus ſumat exordium; Plutarchus in Problem. q. 19 eam affert rationem, quæ probatur ab omnibus: nimirum quòd Sol progrediendi fine facto, conuertitur, & ad nos curſum reflectit: Tunc enim in ipſa (inquit) quoque natura conuerſio quædam fit, quæ luminis tempus auget, & tenebrarum minuit, nobiſque propiùs admouet principem ac dominum vniuerſæ fluxæ naturæ. Hæc ille. Vt autem Chriſtiani eandem inirent rationem auſpicandi anni, non tantùm dicta naturalis ratio perſuaſit, ſed quæ huic acceſſit perſimilis, at longè præclarior: nimirum quòd his ferme diebus nouus Sol, ipſe Chriſtus redemptor noſter mundo offuſo tenebris naſcens illuxit; ſicque diuino planè conſilio accidit, vt eodem ferme tempore vterque Sol diuerſa luce Orbi terrarum affulſerit; vnde egregiè Prudentius in Cathemer:

Quid eſt quòd arctum circulum
Sol iam recurrens deſerit?
Chriſtuſne terris naſcitur,
Qui lucis auget tramitem?

His igitur ſimul concurrentibus, placuit Chriſtianis Eccleſiaſtica monumenta ex Conſularibus Faſtis perpetuæ memoriæ commendare. Primus omnium (vt auctor eſt Beda de ratione temp. cap. 45.) Dionyſius cognomento Exiguus, ſcribens Paſchales circulos, ab Incarnatione Domini noſtri Ieſu Chriſti maluit tempora numerare: qualis autem quantuſue hic fuerit, Caſſiodorus illi æqualis lib. 1. inſtit. diuin. lect. pluribus docet. Porrò ipſæ Kalendæ Ianuarij primitiis Chriſti Redemptoris noſtri ſanguinis conſecratæ, & multo præclariori purpura illuſtratæ, nobis ſacroſanctæ ſunt redditæ. At verò ſicut huius diei celebrandi diuerſa fuit cauſſa Gentilibus, ac Chriſtianis: ita & diuerſus atque adeò contrarius fuit colendi modus vtriſque. Vt enim illi multiplicatis victimis, auctis ſuperſtitionibus, indecoris corporis motibus choreas ducentes, dapium publicarum ingluuie, nefandis cæniſque ſpectaculis fœdabant potiùs diem, quàm colebant: hi iſti contrà ſumma illum ſanctitate ac puritate tranſigere ſtudebant: atque vt illorum ſuperarent impietates, & in Deum iniurias quodammodo vindicarent; propenſiori ſtudio, additis ieiuniis & litaniis, quibuſdam velut expiationis hoſtiis, diuinum offenſum numen placare ſatagebant. Vnde S. Ambroſ. de Kal. Ian. ſerm. 15. edit. Rom. Tunc (inquit) nos ſimus ſobrij, atque ieiuni, quo intelligant lætitiam ſuam noſtra abſtinentia condemnari, &c. In quam etiam ſententiam hæc ait ſanctus Auguſtinus in Pſalm. 98. Per iſtos dies ad hoc ieiunamus, vt quando ipſi lætantur, nos pro illis gemamus. hæc ipſe. De ieiunio præterea eius diei ab Eccleſia olim celebrari ſolito agit Ordo Rom. cap. 20. & Albinus Flac. de diuin. offic. cap. 4. Litanias etiam eadem ex cauſa ea die celebrandas, ſanctos Patres ſtatuiſſe, teſtatur ſecunda Synodus Turonenſis can. 18. ne præterea ea die lætitiæ canticum caneretur Alleluia, vetuit Synodus Toletana cap. 10. Perdurauit einſmodi religioſus ritus in Eccleſiis, quouſque Gentilium ſuperſtitio permanſit; qua demum abolita, de ea veluti triumphans ſancta Dei Eccleſia ſpirituali gaudio exultans (ſecundùm illud Propheticũ Iſa. cap. 61.) coronam pro cinere, oleum gaudij pro luctu, & pallium laudis pro ſpiritu mœroris accepit. At quoniam praui frutices, quamuis ſemel exciſi, iterum pullulare non deſinunt: vix credi poteſt, quantum laboris inſumpſerint ſancti Patres, vt infauſtos palmites iterum exſurgentes non tantùm verbi falce præciderent, ſed & radicitus prorſus euellerent. Hinc illæ ipſorum de Kalendis Ianuarij ad populum declamationes, vt in dicto S. Ambroſij ſer. 15. itemque S Auguſtini, cuius ſermonis tantum habetur fragmentum in edit. Louan. tomo 10.

S. Maxi-

S. Maximi Taurinenſis, & S. Petri Chryſologi ſer. 155. qui & perbellè deſcribit turpes illos Gentilium ritus nódum planè ea ætate extinctos, quibus quales eſſent dij Gentium, ipſi cultores eorũ, ſua ſponte facilè demonſtrarent. è Græcis S. Ioannes Chryſoſtomus idipſum præſtitit homilia in Kalendis habita; idemque homilia prima de Lazaro commendat auditorum pietatem, qui diem Kalendarũ ſpiritualibus officiis tranſegiſſent, aitque: Heſternum diem, cùm eſſet feſtum ſatanæ, feciſtis feſtum ſpiritus, &c. Nec tantùm patres pro concione, ſed & in ſacris conciliis, ea die fieri ſolitas ſuperſtitiones, ſancitis ſanctis legibus, verterunt; vt in ſynodo Turonen. 2. c. 23. In Antiſiodoren. c. 1. quo præſertim ſtrenæ adhuc vſu retentæ, ſunt prohibitæ; quas etiam à Tiberio Imperatore olim eſſe moderatas, ſcribit Suetonius cap. 34. ac demum à Maioriano Imp. vetitas eſſe, nouella conſtit. de curial. lib. edita monſtrat. Quæ nam fuerint ſtrenæ, & cur ſic dictæ, declarat Feſtus verb. ſtrenæ. Ex Græcorũ ſynodis Martinus Bracaren. collect. c. 73 recitat vetitum eſſe Chriſtianis, ea Kalendarum die, viridi lauro, vel aliis virentibus arborum ramis ornare domos, ead. 26. q. 5. cap. Non liceat iniquas. Romæ Gregorius tertius inueteratam in cæteris abuſionẽ tollendam curauit, eiuſq; ſucceſſor Zacharias malæ arboris ramos vſque in Gallias propagatos Apoſtolica falce ſuccîdit; vt apparet ex epiſtola S. Bonifacij epiſcopi Moguntini ſcripta ad Zachariam Papam, aliaque eiuſdem Pontificis ad eundem Bonifacium. eſt canon pœnitentialis 88. de obſeruantibus Kalendas Ianuarij, vt annis tribus pœnitentiam agant. Porrò non tantùm Ianuarij, ſed & Martij Kalendas iiſdem Gentilium ritibus labefactatas, Sexta ſynodus can. 62. reſtituit, purgauitque.

[b]Luna.] Luna in Martyrologio pro die ponitur; idque à diuerſis nationibus olim vſurpatum conſtat. vnde S. Ambroſius in epiſt. ad epiſc. per Æmiliam conſtitutos: Naturalis (inquit) vſus nationum exterarum Lunam pro diebus appellat. hæc ipſe. Sanè quidem Varro de re ruſt. libr. 1. c. 37. Lunam primam & Lunam extremam diem primũ & nouiſſimum menſis dicit. In hanc ſententiam Plinius lib. 2. cap. 97. hæc ait: Æſtus tribus diebus conſiſtit, ſeptima, octaua, & nona Luna. hæc Plin. Idemque lib. 25. ca. 2. Luna vigeſima ſacrificari ſolitum Natali tradit. Athenienſes itidem; de quibus Ioſephus antiq. lib. 14. c. 16. ait: Miſerunt ad eũ decretum ſcriptum in hanc ſententiam: Sub Iudice & Sacerdote Dionyſio Aſclepiadis Pameni menſis Luna vigeſima oblatum eſt. Agit de his ſanctus Gaudentius Brixianus in tractatu in Exod. Quòd verò Kalendæ, Idus, & Nonæ antea præmittantur; cùm Martyrologij dies annunciatur; id ea ex cauſa Latina Eccleſia antiquitus facere conſueuit, vt ex certis numeri notis adiectis legitimæ Lunæ certiora eſſent tempora ad feſta Paſchalia celebranda; cùm alioqui Gentiles leuibus ex cauſis intercalare conſueuerint dies. Ceterùm congruunt ea nomina Kalendæ, Nonæ, & Idus, tribus Lunæ mutationibus, vnde etiam nomina acceperunt: vt eruditè docet Plutarchus in Probl. Rom. quæſt. q. 24. licet alij alias afferant rationes. Vide Macrob. Satur. lib. 1. cap. 15. Sic igitur per Kalendas, Nonas, & Idus, dies ſingulos recenſendo, idem eſt, Lunæ curſum trifariàm diſtinctum ſignificare. Quòd autem antiqui patres, ac ipſa denique Eccleſia Catholica menſis Lunaris dies; Lunas potiùs quàm dies dixerit, ea de cauſa id factum apparet, vt diſtinguerentur dies menſium Lunarium à diebus menſium Solarium; vt ſicut ſunt inter ſe diuerſi, ita, ne confuſio nominum fieret, eſſet & diſtincta vtriuſque nomenclatura. Cur autem in Martyrologio, antequam Sanctorum Martyrum natalitia recenſeantur, ponitur tabella duplicis numeri, ac duplicis litterarum ordinis reſpondentium Aureo numero & Epactis, quam Beda de temporum rat. ca. 21. appellat Libellum annalem, qua vnà cum die menſis Solaris dies etiam menſis Lunaris pronunciatur: id quidẽ conſtat factum more maiorum, vt ex diebus menſium anni Lunaris, cognoſci poſſit tempus feſti Paſchalis, aliarumque ſolennitatum mobilium: ex diebus autem anni Solaris, quibus ſunt deſcriptæ feſtiuitates immobiles; conferendo eos cum diebus anni Lunaris, poſſit intelligi, quota Luna ſint pronunciãdæ ipſæ feſtiuitates immobiles. Antiquitus etenim ante obſeruationem anni Solaris, cùm apud Hebræos, Ægyptios, Romanos, atque alias nationes obſeruarentur anni Lunares; eam conſuetudinem, occaſione diei Paſcharis cuiuſque anni peruestigandi, vnà cum obſeruatione anni Solaris Catholica recepit Eccleſia, & tranſmiſit ad poſteros, vt in Kalendariis ſimul iungerentur Lunaris annus atque Solaris. Cùm igitur olim in Faſtis (de quibus diximus) Chriſtianorum, exactiſſima diligẽtia natales dies Martyrum adnotari iuberentur: eos tam Lunaris quàm Solaris menſis diebus conſignari conſueuiſſe, putandum eſt. Sic itaque vt olim deſcripta ſunt natalitia Martyrum; ita idem recitandi vſus in Eccleſia laudabiliter perſeuerat. Agit de prædictis pluribus vir eruditus Aloyſius Lilius in lib. quem ſcripſit de noua ratione reſtituendi Kalẽdarij Romani. quem proximè edendũ putamus.

[c]Circumciſio.] Duplex reperitur huius diei inſcriptio. Nam & Circumciſio Domini, & Natiuitatis Octaua dicitur. In antiquis manuſcrip. nonnunquam titulo tantùm Octauæ Natalis Domini prænotatus hic dies legitur: idque & can. 1. de cõſecr. diſt. 3. & homiliæ patrum eodie habitæ ſua inſcriptione ſignificant. Sed cùm eodem die Circumciſio Domini noſtri præcipuè coleretur, inde factum eſt, vt etiam Circumciſionis Dominicæ nomine inſignitus reperiatur. In præfatione huius ſacri diei, quam legimus in Sacramentario S. Gregorij Papæ, hæc habentur: Per Chriſtum Dominũ noſtrum, cuius hodie Circumciſionis diem & Natiuitatis Octauam celebrantes, &c. ſic habet vetus codex Vaticanus. ſecundùm quod vetuſtatis monumentum in huius diei inſcriptione primùm quidem Circumciſio, deinde Octaua poni videtur: cùm alioqui hi qui egerunt de diuinis officiis, tantùm de Octauis Domini tractatus inſcribant, prout habet Ordo Rom. Albinus Flac. c. 3. Amalarius lib. 4. cap. 32. Mycrolog. ca. 30. idque etiam in conc. Moguntin. cap. 36. Cætera de huius ſolennitatis myſterio conſule Ord. Rom.

[d]Almachii Mart.] De eodem hac die Bedæ, Vſuardi, & Adonis Martyrologia; Albinus Flaccus

eiuſdem meminit de diuin. offic. c. 4. Hic quidem non temporibus Diocletiani paſſus eſt (vt putarũt aliqui, nullius quidem veterum teſtimonio ducti) ſed imperante Honorio Auguſto, cuius temporè Alipius, de quo hîc agitur, Vrbanam præfecturam adminiſtrauit. Hic ille eſt Alipius Gentilis homo, ad quem extant ſcriptæ plures epiſtolæ Symmachi conſularis, lib. 6. Dictuſq. reperitur Faltonius Probus Alipius, frater venerius Q. Clodij Hermogeniani Olybrij qui cum Auſonio Gallo geſſit conſulatum, cuius hæc inſcriptio legitur Romæ in baſi cuiuſdam ſtatuæ in vico qui ducit ad Græcorum collegium, poſita: Q. CLODIO HERMOGENIANO OLYBRIO V. C. FRATRI ADMIRANDÆ PIETATIS FALTONIVS PROBVS ALIPIVS V. C. Hic itaque Almachius de quo agitur, ille eſſe videtur, quem Theodoretus libro 5. hiſt. c. 26. Telemachum vocat; ſic etiam appellat eum Paulus diac. ſeu potius Ioannes diac. in miſcel. hiſtor. Nec quenquam moueat, ſi aliquantum diuerſa videantur nomina, cùm facile ſit in his errare: nam quem Almachium dicimus, Otho li. 4. c. 19. Dirimachium appellat, fortaſſe quòd dirimat bellum. Nec illud cuiquam dubitationem faciat, quòd ille quem ponit Theodoretus, lapidibus obrutus, hic autem à gladiatoribus necatus dicatur; cùm etiam in ſacris hiſtoriis reperiatur frequenter aliquid ab alio enarrari, quod alius omiſerit. Verùm cùm locus, perſona præfecti, tempus, & necis cauſa conueniant, videtur ſuperfluum de aliis dubitare. Quòd autem idem auctor hunc quem nominat Telemachum, dicat adſcriptum ab Honorio Imperatore in numerum martyrum, id ſic accipias, vt quod Catholica Eccleſia ſtatuit, ipſe ſanctione munierit; ſicut videmus, cæteras Chriſtianorum ferias Imperatorum legibus ſtabilitas: quod quidem tum in Codice Theodoſiano, quàm Iuſtinianeo ſanctiones ſub titulo de feriis poſitæ indicant. Iam reliquum eſſe videtur, vt dubitationi illi occurramus, quæ ex Conſtantini Imp. lata lege de gladiatorib⁹ manare videtur, quæ in Codice Theodoſiano atque Iuſtinianeo tit. de gladiat. habetur, qua gladiatorum ſpectacula ſunt vetita. ſi enim ea munera iam Conſtantini ſunt legibus antiquata; quomodo accidere potuit, quod ſcribit Theodoretus, ſub Honorio Imp. hunc ea de cauſa, quòd gladiatorum ſpectacula impedire voluerit, martyrium ſubiiſſe? Ad hæc dicimus, eam Conſtantini legem cum ipſo auctore eſſe extinctam: nam ſub Conſtantio eius filio, eadem gladiatorum munera edebantur, vt apparet ex l. 2. de glad. C. Theod. qua conſtat Conſtantium ea reſtrinxiſſe, non tamẽ omnino, ne fierent, prohibuiſſe. Quin etiam Honorij temporibus eiuſmodi editiones fieri ſolitas ex lib. 3. eiuſdem tituli ſatis conſtat. hæc præterea teſtatur S. Auguſtinus lib. 6. confeſſ. c. 8. qui ea ſe ſpectacula Romæ vidiſſe doluit, ingemuitque. eadem frequentiſſima fuiſſe illis temporibus, Prudentius ſatis docet, dum agens aduerſus Symmachum, in fine operis ad Valentinianum Auguſtum conuerſus, vehementer rogat, vt iubeat ea funeſta ſpectacula aboleri. Symmachus etiam de exhibitione gladiatorum in conſulatu Flauiani, ad ipſum ſcribens libro 2. epiſt. 46. pluribus agit. Hæc itaque tam dira ſpectacula edi cùm videret S. Almachius, de quo agimus, diuino afflatus ſpiritu, ſanguinem ſanguine abſtergendum putauit: nec eum fefellit opinio; quid enim cruori martyris inconceſſum, cùm omnia mundentur in ſanguine? Ecce etenim quod Imperator leges ſanciendo non valuit perficere, Almachius effundendo ſanguinem impetrauit; vnde appoſitè ea de cauſa fortaſſe idem à Græcis Telemachus appellatus, paululum immutato nomine, quòd finem pugnæ illi gladiatoriæ impoſuerit ἀπὸ τέλους μάχης.

ᵉCoronæ ſanctorum Militum triginta.] De iiſdem Beda, Vſuardus, Ado, & vet. manuſcr. Hîc animaduertere libet, ſanctam Dei Eccleſiam, quæ Spiritu ſancto docente, veram verborum ac rerum proprietatem didicit; acerbiſſimas martyrũ paſſiones, coronas, ac vitæ exitum, natalẽ diem appellare conſueuiſſe. Fuit nonnullorum ſententia, ipſis Kalendis Ianuarij temperatum eſſe à cæde martyrum, eo quòd Gentiles miſta celebritate eam diem colerent; quodque in quadam epiſtola, quæ fertur nomine S. Hieronymi ad Chromatium, hæc ſcripta habeantur: Nullus ſit dies, quo non intra quingentorum martyrum numerus reperiri poſſit adſcriptus, excepto die Kalendarũ Ianuarij: hæc ibi. His quidẽ certò in primis refragentur omnia Martyrologia, ac etiam S. Gregorius libro 7. indict. 1. epiſt. 29. dum ibi nullum excipit diem, quo nõ celebrentur natalitia martyrum: repugnant etiã quæ ſcribit Sueton. in Tiberio cap. 61. his verbis: Nullus à pœna hominum ceſſauit dies, ne religioſus quidem & ſacer. animaduerſum in quoſdam ineunte anno nouo. hæc ibi. Idem in Claudio c. 29. hæc verba: Syllanus abdicare ſe præturа ante quartum Kalend. Ianuarij, morique initio anni coactus. hæc Suetonius de ſæuiſſimis Principibus; quibus certè non fuerunt mitiores, qui in Chriſtianos, promulgatis edictis, acerbiſſimè ſæuierunt. Cæterùm ſcimus iure antiquo Romanorum nõ tantùm ipſis Kalendis Ianuarij, ſed etiam reliquorum menſium Kalendis, & Idibus, ac cæteris eorum feriis nõ tantùm à cæde, ſed à quacumque læſione Romanos magiſtratus ceſſaſſe: ipſis enim feriis vim alicui, licet ex lege, inferre, piaculare erat, vt pluribus docet Macrob. Saturnal. lib. 1. cap. 15. & tamen innumeros ferè martyres illis ipſis diebus paſſos eſſe, exploratiſſimum eſt. nec tantùm id Imperatorum volũtate, ſed & furentium Præſidũ iuſſu. Habes de his Philonis Iudæi teſtimonium in libro quem ſcripſit in Flaccum Ægypti præſidem, vbi hæc leguntur: Mos eſt in neminem damnatum animaduertere, donec ſolennes celebritates, natalitiaque Auguſtorum feſta prætereant: at ille per eos ipſos dies iniuſtis pœnis affligebat homines innoxios. & paulo pòſt: Noui (inquit) quoſdam cruci affixos, inſtante tali feſto de cruce depoſitos, & ad ſepulturam cognatis ex more redditos: quandoquidem decebat vel ad mortuos redire aliquem fructum ex Imperatoris natalib⁹: at iſte, nõ mortuos deponi de crucib⁹, ſed viuos crucifigi iubebat, &c. hæc Philo.

ᶠMartinæ.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Habentur res geſtæ ipſius, quas retulit Surius in tomo 1. In cod. manuſcript. noſtræ biblioth. legimus eã paſſam anno quarto Alexandri Impe-

Imperatoris: necnon & milites ſeptemdecim martyrum carnificinæ præfectos, & ſanctæ Martinæ opera ad Chriſtum conuerſos, ad decimumſeptimum Kalend. Nouembris, truncato capite, martyrij corona donatos. Extant in hunc diem veſtigia celebrioris memoriæ ſanctæ Martinæ Romæ ad radices Capitolij, apud arcum Seueri: meminit oratorij ſanctæ Martinæ Ioannes diaconus in vita ſancti Gregorij libro 4. cap. 93.

[a] Sub Alexandro Imp.] Hic non leui quidem obiectioni occurrendum mihi videtur, quonam pacto S. Martina, & alij martyres, quorum non eſt exiguus numerus, ſub Alexãdro Imperatore paſſi dicantur, cùm veterum hiſtoricorum auctoritate probetur, ipſum fuiſſe Chriſtianorum ſtudioſiſſimum, multaque in eos beneficia & officia contuliſſe: vtpote Mammeæ filium; quæ, vt ſcribit Euſebius hiſt. lib. 6. c. 15. erat Chriſtianorum cupidiſſima: quamobrem non tantùm Chriſtianos ſuo iure viuere permiſit, ſed (vt ſcribit Lampridius in Alexandro) in Larario, vbi matutinis horis rem diuinam facere conſueuit, inter ſuperſtitioſas deorum imagines, Chriſti etiam noſtri Redemptoris poſuit effigiem; habuitque in animo Chriſto, ſicut & diis, templum erigere, ſed ab idolorum ſacerdotibus eſt impeditus; cùm ex illorum reſponſis affirmarent, omnes futuros Chriſtianos, ſi quod moliebatur effeciſſet, ac reliqua iam templa deſerenda. addit etiã, eundem Imperatorem in curandis prouinciis, ac præficiendis Præſidibus, laudatiſſimos Chriſtianorum mores fuiſſe ſectatum: ac denique de eodem refert, in iudiciaria controuerſia reſcripſiſſe pro Chriſtianis aduerſus Gentiles. Quod autem dubitationem auget, eſt illud, quòd ſcribit Herodianus lib. 6. eundem Alexandrum, quatuordecim annis quibus regnauit, inter alia eius humanitatis officia, ſine ſanguine Imperium gubernaſſe. Nõ leuis quidem difficultas; ſed tamen quæ facilè tolli poſſit, ſi ex Lampridio Herodianus declaretur, qui ait, Imperium Alexandri ſic dictum eſſe ἀναίμακτον, hoc eſt, incruentum, vel ſine ſanguine, eò quòd nulli ſenatorum necem intulerit, quod alij fecerant ante ipſum Imperatores; cùm alioqui, vt idem ait, durus, tetricus, & ſeuerus admodum habitus fuerit, & ob id cognomento Seuerus ſit appellatus, quòd plurimos iuſtis, vt ſibi videbatur, ex cauſis occidi mandauerit; imò propter nimiam ſeueritatem, quam in milites exercuit, ab iiſdem tandẽ occiſum fuiſſe tradit. hæc ex Lampridio, quibus ex Herodiano obiectio diluitur. Illa autem quæ ſpectant ad Chriſtianos, in quos multa ab eo collata beneficia idem auctor commemorat, ſic accipias; ipſum nullum aduerſus Chriſtianos perſecutionis edictum promulgaſſe; non tamẽ ergà ipſos ita affectũ fuiſſe, vt antiqua iura Romanorum, & prædeceſſorum edicta, quibus Chriſtiani plecterentur, ſilere iuſſerit. Antiquo etenim Romanorum iure peregrinos deos, eorumque cultum in Vrbem introduci vetitum eſſe, nemo ignorat: id enim cùm Ethnicorum complures teſtantur; tum etiam Tertullianus ſcribit in apologet. Recitat eam legem Cic. lib. 2. de legibus, quæ eſt huiuſmodi: Separatim nemo habeſſit deos: neue nouos, ſed ne aduenas, niſi publicè aſcitos, priuatim colunto. hæc lex xij. tab. Quin & Mecœnas (vt Dio eſt auctor lib. 52) non tantùm deos peregrinos non inferendos in Vrbem, verùm etiam exteros homines alienæ religionis cultores, ad Romanorum deorum cultum diris etiam ſuppliciis adigendos, Auguſto perſuaſit; eam potiſſimũ rationẽ obtendens, vt ſecuritati Reipublicæ conſultum eſſet. At nec Imperatori liberum erat abſq. ſenatuſconſulto deos in Vrbem adſciſcere alienos; vt de Tiberio Auguſto teſtatur Tertullianus in apologet. His autem in ſuo robore manẽtibus iuribus, multas deinde aduerſus Chriſtianos ab Imperatoribus leges ſuperadditas fuiſſe, nullus dubitat: quas quidem omnes ſub Alexandro Imperatore vim ac robur obtinuiſſe, quàmplurima vetera monumenta, ipſa martyrum acta teſtãtur: Alexander enim optimè Reipublicæ cõſulere cupiens, bellicis ipſe negotiis occupatus, prætoriam præfecturam credidit Domitio Vlpiano, illique cum Paulo, vt præſtantiſſimis illius ætatis iureconſultis, rerum ſummam delegauit, vt Lamprid. ſcribit in Alexandro; illiſque relicta Reip. adminiſtratione, in expeditionibus militaribus totus erat. Iam verò quonam modo in Chriſtianos affecti eſſent ij, quibus Reipub. adminiſtrandæ cura demandata erat; ex eo conſtare ſatis poteſt, quòd idem Paulus I. C. aduerſus Chriſtianos, ſuppreſſo religionis nomine, lib. 5. ſent. tit. 21. ita reſpondiſſe legitur: Qui nouas & vſu & ratione incognitas religiones inducunt, ex quibus animi hominum moueantur, honeſtiores deportentur, humiliores capite puniãtur. hæc Paulus. Sed parua hæc ſunt; ſi cum iis conferantur, quæ cùm alios illius temporis iureconſultos, tum præſertim Domitium Vlpianum illorum omnium coryphæum, penes quem præfecturæ munus & ſumma rerũ erat, Chriſtianis infenſiſſimum; Lactantius feciſſe deplorat lib. 5. c. 11. cùm ait: Quin etiam ſceleratiſſimi homicidæ contra pios impia iura cõdiderunt: nam & conſtitutiones ſacrilegæ, & diſputationes iuriſperitorum leguntur iniuſtæ. Domitius de officio proconſulis libro ſeptimo reſcripta principum nefaria collegit, vt doceret quibus pœnis affici oporteret eos, qui ſe cultores Dei confiterentur. hæc Lactant. Excidit liber ille Vlpiani de officio proconſulis, à Chriſtianis (vt putamus) Imperatoribus ex albo cæterarum legum expunctus; remanſerunt tamen quædam fragmenta eiuſdem, ex quibus poſſimus cætera facilè iudicare, vt l. congruit. ff. de officio præſidis; qua agitur, vt Præſes cùm ingreditur prouinciam, primùm omnium inquirat de ſacrilegis. porrò ſacrilegos à Gentilibus dici conſueuiſſe Chriſtianos, Iuſtinus martyr, Tertullianus, Arnobius, ac cæteri qui ſcripſerunt apologias, planè demonſtrant. ad hoc ipſum ſpectat illud, vt proconſul prouinciam ingreſſus, templa luſtret, & circumeat. l. ſi in aliam. ff. de off. proc. Eiuſdem etiam eſt illud reſponſum, vt improbatæ religionis libri tollerentur. l. 4. ff. famil. hercif. Ex his omnibus quiſque facilè poterit exiſtimare, quo ſtatu eſſet Chriſtianorũ cauſa ſub talibus Orbis iudicibus: ne habeat quod amplius miretur, cùm audierit, ſub Alexandro Imperatore complures martyres eſſe paſſos. Verùm ipſe Domitius, penes quem ſumma rerum erat, ſuæ ſæuitiæ meritas pœnas dedit, ſæuiſſimè cæſus à militibus prætorianis, vt Lampridius ſcribit. Egimus

de his pluribus in Annal. Eccleſiaſt. vnde & hæc deſcripſimus. illud poſtremò lectorem monēdum putamus, vt cùm in vita S. Martinæ vel alijs legetur, Chriſtianos cauſam dixiſſe coram Alexandro Imperatore: ſciat illa non eſſe puriſſima ipſa martyrum acta publica, excepta à notarijs actuarijs corā præſide, ſed potiùs eſſe actorum paraphraſes ſuperadditas, prout quiuis prudēs facilè poterit iudicare.

[x] Martyrij palmam.] Non tantùm apud Iudæos (vt ex plerìſque diuinæ ſcripturæ locis apparet;) erāt palmæ victoriæ inſignia; ſed & apud Græcos, ex quibus ad Romanos eadem prouenit conſuetudo, vt victoribus palmæ darentur: ſed id non ante debellatos Samnites, vt habet Liu. lib. 10. in fine decad. 1. Quòd ſit in palma victoriæ ſymbolū, habes ex Plutarch. lib. 8. q. 4. Sympoſiac. narratum à Gellio lib. 7. c. 6. Certè his inſignibus nobilitatos ſanctos martyres vidit S. Ioannes Apoc. c. 7. vt non mireris ſi in Martyrologio ſæpius leges ſanctos Martyres palmam accepiſſe martyrij: eſt enim ea dicendi phraſis ex diuinis ſcripturis comparata, atque antiquitus vſurpata.

[y] Concordij epiſcopi.] De ipſo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij, hisque conſentiūt vet. manuſcrip. Eius res geſtas deſcribit Sur. to. 1. ſed aliqua in eis inſunt corrigenda, iſdemque nōnulla addenda, vt vidimus in amplioribus eiuſdem Cōcordij actis manuſcrip. Si Deus conceſſerit, in omnes ſanctorum vitas, quæ hactenus editæ reperiuntur, ſcholia elaborabimus: quibus quid in eis veri certique, quid item ambigui vel falſi reperiatur, aperiemus. Plura de Concordio habentur in vita S. Conſtantij epiſcopi Perusini, quam manuſcrip. accepimus ab illa eccleſia. Habet & Mombrit. deſcriptum martyrium S. Concordij tom. 1. vit. ſanct.

[z] Antonini Imp.] Perſecutio ſub Antonino ponitur quarta à S. Auguſtin. lib. 18. de Ciuit. Dei c. 52. & ab Oroſio lib. 7. c. 15. à Seuero autem lib. 2. quinta numeratur; vbi quartam dicit fuiſſe ſub Hadriano. His autem qui decem tantùm numerant perſecutiones Eccleſiæ ſub typico numero decem plagarum Ægypti, idem S. Auguſtin. minùs aſſentire videtur eod. lib. 18. c. 52. de Ciuit. Dei. Hæc autem perſecutio ab Antonino excitata; non quidem ab illo Antonino, qui dictus eſt Pius, facta eſt, cuius tempore fuiſſe pacem in Eccleſia, ſcribit Seuer. li. 2. (Tertullianus enim in Apologetico recenſet Antoninum Pium inter illos Romanos Imperatores, qui Chriſtianis nihil negotij per leges fecerint) ſed ab illo Antonino, qui dictus cognomento Philoſophus, ab Antonino Pio adoptatus, in Imperium illi ſucceſſit, perſecutionem excitatam eſſe, omnes prædicti auctores affirmant. & licet Tertul. in Apologet. dicat, nullas ab eo aduerſus Chriſtianos leges fuiſſe ſcriptas: tamen abſque promulgatis edictis, eo tempore, furente populo grauiſſimam in Chriſtianos perſecutionem conflatam eſſe, Euſeb. hiſt. lib. 5. c. 1. declarat his verbis: Ad decimumſeptimū annum imperij Antonini Veri (ſic enim appellat M. Aurelium, ſicut & in aliquibus inſcriptionibus Verus dictus habetur, licet à L. Vero ſit longè diuerſus) grauis & acerba in nonnullis terræ partibus perſecutionis procella ex temerario, populi impetu per ſingulas vrbes excitata, contra nos ingraueſcere cœpit, in qua (ſicut in illis martyrijs, quæ in vna natione confecta erāt, coniectura planè licet aſſequi) innumeri propè martyres in reliquis etiam terrarum regionibus, generoſa cæde pro Chriſto tolerata, nobilitati ſunt. hæc Euſebius de perſecutione ſub Antonino Philoſopho. Cæterùm conſtat, nec Antonini Pij Imperium cæde Chriſtianorum fuiſſe vacuum, vt apparebit inferiùs ſuis locis.

[a] Magni martyris.] Plures eiuſdem nominis reperiuntur martyres; hic autem, qui in veteri Romano Martyrologio, ſicut & in manuſcriptis hac die poſitus habetur, quando vel vbi ſit paſſus, nuſquam inuenimus.

[b] Depoſitio S. Baſilij epiſcopi.] Non tātùm Latina omnia Martyrologia, ſed & Græci de eodē hac die agunt, vt conſtat ex eorum Menologijs. Moritur S. Baſilius, vt ſcribit S. Hieron. de ſcript. Eccl. Gratiano imperante, cùm videlicet, extincto Valente, ſolus imperabat, nōdum creato Theodoſ. quod planè conſtat ex actis cōcilij Conſtātinopolitani, habiti ipſo exordio Theodoſij Imp. quibus habetur, illic inter fuiſſe Helladiū Baſilij ſucceſſorem. Gregorius Nyſſenus eius germanus in epiſt. ad Olympium monachum de vita S. Macrinæ, teſtatur S. Baſilium ex humanis ſublatum nouem menſibus ante illud concilium Antiochenū, quod celebratum eſt poſt Valentis Imp. obitum. ſedit, vt idem ait, annis octo, nono inchoato: totidem annos ſedi illius tribuit Greg. Nazian. in epitaph. Ex quibus erroris arguitur Nicephorus lib. 10. c. 25. dum ait Baſilium etiam temporibus Iuliani ſediſſe epiſcopum. Laudes Baſilij poſt eius obitum dixerunt præſtātiſſimi theologorum & oratorum clariſſimi S. Gregorius Nazianzenus, & ipſius Baſilij germanus S. Gregorius Nyſſenus. Eſtat Amphilochij nomine ſcripta vita Baſilij, quæ tamen prudentiorum omnium ſententia, alterius cuiuſpiam potiùs, quàm Amphilochij æqualis Baſilio eſſe putatur; cùm aliqua illic habeantur, quæ illi minùs conuenire videntur. dedit eam latinitati Vrſus S. R. E. ſubdiaconus, cuius præfationem, quæ deſideratur in cæteris, legimus in vet. manuſcript. codice noſtræ bibliothecæ, quam poſſidemus liberalitate piæ memoriæ optimi ac eruditiſſimi viri Achillis Statij Luſitani. in iiſdem præterea quædā miracula eiuſdem S. Baſilij, Helladio auctore, ſcripta habentur, in Latinum verſa ab Anaſtaſio bibliothecario temporibus Nicolai primi Romani Pontificis, cuius ibidem habetur præfatio ad prædictū Vrſum conſcripta. S. Ioannes Damaſcen. teſtatur in orat. 1 de imag. vitam S. Baſilij fuiſſe ſcriptam à prædicto Helladio eius diſcipulo & ſucceſſore. Porrò eiuſdē Baſilij res geſtas tàm à Græcis, quàm à Latinis auctoribus acceptas, in Annal. eccleſiaſt. iuxta ordinē temporum, per annos ſingulos diſpoſuimus: ibiq; exactiùs quæ de S. Baſilio germana, quæve ſpuria habeantur, expēdimus. Omittimus hîc coacervare innumera patrum elogia de S. Baſilio, quæ vix volumine comprehendi poſſent.

[c] Fulgentij epiſcopi.] De eo cætera etiā Martyrologia. Habentur eius res geſtæ fideliter ſcriptæ à quodam ex diſcipulis eius ad Felicianum epiſcopum illius ſucceſſorem, extantque apud Suriū tomo 1. Claruit S. Fulgentius doctrina & ſanctitate notiſſimus

mus ſub Symmacho Rom. Pont. Anaſtaſio Imperatore, & Traſamundo rege Wandalorum in Africa. fuit vnus ex numero illorum ducentorum viginti epiſcoporum, quos idem rex in Sardiniam relegauit, quibus beatus Symmachus Papa quotidiana ſubſidia miniſtranda curauit, vt cōſtat ex lib. de Rom. Pont. qui fertur nomine Damaſi, in Symmacho, & hiſtor. miſcel. lib. 15. Eius ingenij monumenta recenſet S. Iſidorus de vir. illuſtr. c. 14 & alij poſteriores, qui ab eo acceperunt. Fuit alius eiuſdē nominis Fulgentius epiſcopus Vtriculanus, qui celebris ſanctitate vixit temporibus Vigilij Papæ, & Totilæ regis Gothorum, imperante Iuſtiniano. de eo ſcribit S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. cap. 12. Ruſſus alius eiuſdem nominis fuit in Hiſpania epiſcopus, qui claruit tempore Leuigij regis Goth. de quo in theſ. concion. tom. 2.

[l]Eugendi abb.] De eo hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Huius acta ab eius diſcipulo conſcripta recitat Sur. tomo 1. & dum in eis legitur Eugendus fuiſſe diſcipulus ſanctorum monachorum Lupicini & Romani, apparet quibus temporibus vixit: cùm conſtet prædictos floruiſſe ſub Chilperico rege, Clotharij filio, cùm imperaret Iuſtinus, ac poſt eum Tiberius: ſic Greg. Turonenſis Vit. patrum libro 1. capite 1.

[m]Odilonis abb.] Alij de eo die ſequenti, verùm hæc eſt ipſa dies natalis eius: nam Petrus Damian. qui eius res geſtas conſcripſit, hæc de eius tranſitu habet: Ea nocte, quæ Dominicæ Circuncisionis ſolennia præcedebat, ſalutaris Eucharistiæ ſacramenta percepit, & ſic beatum Deo reddidit ſpiritum, &c. Migrauit ex hac vita ſub Clemente ſecundo Rom. Pont. imperante Henrico ſecundo, anno à Chriſto Domino 1048. ætatis ſuæ anno 87. ita Petrus Dam. in vita ipſius, & Sigeb. in Chron. Meminit de S. Odilone S. Bernardus in Apolog. ad Guiliel. abb. Trithem. de vir. illuſt. ord. S. Bened. lib. 2. c. 75. & lib. 3. c. 235. & alij plures. de eo inferiùs iterum quarto Non. Nouemb. agemus.

[n]Euphroſynæ virg.] De ea tam Latinorum Martyrologia, quàm etiam Græcorum Menologia agunt hac die. Eius res geſtas edidit Metaphraſtes ex antiquioribus monumentis acceptas. Confundunt aliqui Euphroſynam cum Euphraſia, de qua agitur tertio idus Martij: de Euphraſia enim, & non de Euphroſyna, ſcribit Ioan. Damaſc. orat. 3. de imag. quem citant.

2 Quarto nonas Ianuarij. Luna. B xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2				

OCTAVA[a] ſancti Stephani protomartyris. Romæ commemoratio plurimorum [b]ſanctorum Martyrum, qui ſpreto Diocletiani Imperatoris edicto, quo tradi ſacri codices iubebantur, potiùs corpora carnificibus, quàm ſancta dare canibus maluerunt. Antiochiæ paſſio beati Iſidori [c]epiſcopi. Tomis in Ponto ſanctorum trium fratrum Argei, [d]Narciſſi, & Marcellini pueri[e], qui ſub Licinio principe inter tyrones comprehenſus, cùm nollet militare, cæſus ad mortem, & diu in carcere maceratus, demum in mare merſus, martyrium conſummauit: fratres verò eius gladio perempti ſunt. Mediolani ſancti Martiniani epiſcopi. Nitriæ in Ægypto beati Iſidori [f]epiſcopi & confeſſoris[g]. Ipſo die ſancti Siridonis epiſcopi. In Thebaide ſancti Macarij[h] Alexandrini, abbatis.

IANVARII 2.

[a]OCTAVA ſancti Stephani.] De ea etiam Amalar. lib. 4. c. 37. De ratione celebrandi diem octauam, pluribus agunt hi, qui tractatus ſcripſerunt de diuinis officijs: & vt omittamus diei octauæ myſterium, cam ſanctiſſimam ac celeberrimam eſſe debere, diuina lex ſanxit. Leuit. c. 23. vnde S. Eccleſia tempore Euangelicæ gratiæ eſt mutuata exemplum, vt celebriores quaſdam ſolennitates, etiam octauarū additione illuſtraret: ſanctè etenim pieq; Dei Eccl. ex antiquis illis ritibus quædam accepiſſe teſtatur S. Leo papa ſer. 7. de ieiunio ſeptimi mēſis.

[b] Plurimorum ſanctorum Martyrum.] Sunt hi ex veteribus monumentis reſtituti. Quod ſpectat ad edictum Diocletiani Imperatoris de tradendis cremandiſque religioſis Chriſtianorum codicibus, Scribit S. Auguſt. lib. 7. de baptiſ. c. 2. promulgatum illud fuiſſe poſt paſſioné beati Cypriani annis quadraginta, & quod excurrit, coss. (vt apparet) Conſtantio quartùm & Galerio. Concordant his ea quæ idem Auguſtin. ſcribit lib. 3. contra Creſcon. cap. 27. vbi agit de Cirtenſi Synodo habita, vt ait, anno ſequenti à prædicto edicto de libris comburendis, Diocletiano octauùm, & Maximiano ſeptimú coss. Numeratur is annus promulgati edicti decimusnonus Imperij Diocletiani: quando, inquit Euſebius hiſt. lib. 8. c. 3. menſe Martij Diocletianus & Maximianus Impp. de diruendis cunctis Chriſtianorum Eccleſiis, ſacriſque codicibus igne cremandis promulgarunt edictum. Sicq; numerantur anni quadraginta duo à martyrio Cypriani vſque ad promulgatum de libris comburendis edictum. Deplorat eiuſmodi ſacrorum librorú conflagrationem Arnobius aduerſus Gentes lib. 4. Optatus Mileuit. in libris ſuis contra Parmenianú frequenter meminit eiuſdem edicti, ſicut & S. Auguſtin. in epiſtolis & aliis commentariis aduerſus Donatiſtas conſcriptis. acta præterea publica ſanctorum martyrum, de quibus agemus inferiùs, de eodem edicto ſæpius agunt. Porrò etſi Imperatorú edicta de abolitione librorum Chriſtianorum non præceſſerunt tempora Diocletiani; ſanè quidem reſponſa prudentum de ea re iam antè fuiſſe prolata, conſtat ex Vlpiani ſententia l. 4. ff. fam. hercisc. nam cùm Chriſtiani à Gentilibus magi haberentur, eorum libri eiuſdem artis ſunt exiſtimati, aduerſus quos extat reſponſum Pauli lib. 5. ſent. tit. 23. Sed quis miretur, hæc illos ſtatuiſſe de libris Chriſtianorum, cùm & Ciceronis libros illos de nat. deorum, ac quos ſcripſit de diuinat. eo quòd ex illis idolorum ſuperſtitio impugnari videretur, abolendos eſſe ex ſenatusconſulto, nonnullorú fuiſſe conſilium, ſcribit Arnobius lib. 3. aduerſus Gentes? Hæc perſecutio ſub Diocletiano & Maximiano cenſetur decima ab Auguſtino lib. 18. de ciuit. Dei c. 52. & ab Oroſio lib. 7. c. 27. à Seuero autem lib. 2. nona numeratur. Ante promulgatas in Chriſtianos prædictas leges à Dioclet. & Maxim. AA. quibuſdam præludiis perſecutionis cõplures cæſi ſunt Chriſtiani milites, vt ſcribit Euſeb. in chron. anno 14. Diocletiani Imp. & hiſt. lib. 8. cap. 4.

[c] Iſidori epiſc.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, & vetera manuſcript. cuius autem fuerit ciuitatis epiſcopus, nullus prodit: qui etſi Antiochiæ ponatur, nequaquã tamen videtur fuiſſe Antiochenus epiſcopus; Euſebius enim, qui tam in chronico, quam etiam in hiſtoria recenſet omnes Antiochenos epiſcopos; nullú eius nominis ponit, ſicut nec Nicephorus epiſcopus Conſtantinop. in ſerie, quam texit, Antiochenorum antiſtitum.

[d] Argei, Narciſſi.] Agunt de iiſdem hic Beda, Vſuardus, Ado, & vet. manuſcrip. omneſque ſub Licinio Imperatore hos paſſos eſſe confirmant: de quo hæc Seuer. ſacr. hiſt. lib. 2. Tunc Licinius, quia aduerſus Conſtantinum de Imperio certabat, milites ſuos litare præceperat, abiicientes à militia reiiciebat: ſed inter perſecutiones non computatur, adeò res leuioris negotij fuit, quàm vt ad Eccleſiarú vulnera perueniret. hæc Seuerus; qui etiam noluit perſecutionem appellare, quia toto orbe terrarum contra Chriſtianos non erat indicta, ſed in Oriente tantùm, vbi idem Licinius imperabat. Euſebius qui illis temporibus vixit, in vit. Conſtantini li. 2. c. 44. plures à Licinio editas leges aduerſus Chriſtianos teſtatur. S. Baſilius etiã in oratione habita in quadraginta martyres ſub eodem Licinio paſſos, ſcribit ipſum per præconium & edictum omnibus denunciaſſe, ne quis Chriſtum profiteretur: in profeſſores autem fidei Chriſtianæ omnia tormentorum genera ab eodem fuiſſe propoſita. Porrò quàm plurimos martyres ſub Licinio martyrio coronatos, tam Latinorum Martyrologia, quàm Græcorú Menologia atteſtãtur. Huius autem excitandæ perſecutionis in Chriſtianos cauſam Gregor. Nyſſen. orat. ſecunda de ſanctis quadraginta martyribus ſcribit his verbis: Primùm quidem improbus dæmon exercitus duci, ſimulacrorum inſano cultui dedito, perſuadere conatur, non aliter eum de barbaris victoria potiturú eſſe, niſi priùs mactaret eos, qui Chriſtum adorarent. hæc Greg. Nyſſ.

[e] Marcellini pueri.] De eodem prædicti. Quòd autem hic inter tirones recenſendus, puer dicatur; ſic accipe puerum, vt ſaltem eſſet annorum decem & ſeptem. ea enim ætate tirones adſcribebantur militiæ, vt auctor eſt Gellius lib. 10. cap. 28. Quòd item hic dicitur peremptus ob eam cauſam quòd nollet militare; id non odio militiæ, vt de C. Vettieno Valer. Max. ſcribit lib. 6. c. 3. de ſeuerit. qui ſibi manus digitos amputauit, ne militaret; ſed quòd (vt ex Seuero nuper diximus) Licinius ſuos milites litare præcepiſſet. Eſt de his l. 1. de filiis militariú, C. Theod. lata ſub eiuſdem Licinij Conſulatu aduerſus eos qui cum diſpendio corporis, reſectis digitis, militiæ neceſſitatem conarentur euadere. Idipſum l. 4. 5. & 10. De Tiron. item Cod. Theod. Quanto autem cum periculo impietatis, Chriſtiani militarent in caſtris Gentilium, pluribus docet Tertullianus libr. de corona milit.

[f] Martiniani Epiſcopi, aliàs Materniani.] De eo tabulæ Mediolanenſis Eccleſiæ, quas R. D. Petrus Galeſinus Protonotarius Apoſtolicus, doctus in primis ac diſertus, nobiliſſimi ingenij hac ætate ſcriptor, quique in hoc argumẽti genere magna cum laude verſatus eſt, luculentiſſimè illuſtrauit. De Materniano, ſeu Martiniano epiſcopo Mediolan. extat epigramma Ennodij epiſcopi Ticinẽſis. eſt eius exordium: Mens niuei, &c. claruit temporibus Papæ Zoſimi.

[g] Iſidori epiſcopi.] Ex manuſcrip. ita ponitur: quem putamus eſſe illum ſanctitate clarum, cuius meminit S. Hieron. in epitaph. Paulæ ad Euſtoch. epiſt. 27. his verbis: Occurrente ſibi ſancto & venerabili epiſcopo Iſidoro confeſſore, & turbis innumerabilibus monachorú &c. Scias tamen longè alium hunc eſſe ab illo Iſidoro Ægypti monacho, qui magna aliquando fama iiſdem temporibus vixit, ſed factus Origeniſtarum propugnator & ductor, priſtinam laudem obſcurauit. ſcribit de eo S. Hieron. epiſtola 61. ad Pammachium, & ad Cteſiphontem aduerſus Pelagianos.

h Et

[b] Et Confeſſoris.] Cùm S. Hieronymus hunc Confeſſorem appellet; ne quid lateat, ſciendum eſt, diuerſa admodum ſignificatione à præſentis temporis vſu hanc vocem à maioribus vſurpatam. illi enim neminem eo nomine appellabant niſi eum qui Chriſti fidem interpellatus, coram fidei hoſtibus confeſſus eſſet. Si verò aliquod genus tormentorum eſſet expertus, nec tamen martyrio occubuiſſet; tunc & Martyr vocatus: idemque aliquando etiam dictus reperitur Confeſſor, quòd ſcilicet nōdum martyrium cōſummaſſet. Licet ſi vim harum vocum expendas, eædem ſint; nihilominus tā apud Tertullianum, quàm etiam Cyprianum, & alios pleroſque antiquorum, eo ſenſu quo diximus eas voces accipi conſueuiſſe, perſpectum ſatis exploratumque habetur. Conſule ſi hæc exactiùs ſcire cupis, in primis Cypriani epiſt. 7. 9. 10. 15. 30. 37. 52. & 82, edit. Pamelij, qui eadē adnotauit in ſchol. epiſt. 9. vir quidem etſi facie mihi incognitus, eruditione tamen ſatis perſpectus. Iuxta eiuſdem Cypriani ſententiam, qui non interpellatus ſe martyrio ingerebat, hic dicebatur Profeſſor; ſi adhuc autem quis timore correptus, ne fidem proderet, ſua ſuoſque relinquens, exilio ſpontaneo procul à patria vitam ageret, hic appellabatur Extorris: cuius non erat deſpicienda conditio, nā & numero martyrum recenſendus erat, ſi ea de cauſa mortem oppetiſſet. hæc omnia more maiorum, atque vetuſto loquendi genere. Obtinuit poſtmodum vſus, vt omnes qui ſancta & laudabili vita vixiſſent, ſanctóque demum ac probato fine in Domino quieuiſſent, Confeſſores appellarentur.

[g] Siridonis epiſcopi.] De quo etiam hac die vet. manuſcr. ſed cuius fuerit ciuitatis epiſcopus, hactenus obſcurum remanet. Fuit & alius Siridon, aliàs Seridon dictus, qui inter ſanctos anachoretas claruit, de quo in Vit. patr.

[h] Macarij Alex. abb] De eodem hac die Beda, Ado, & manuſcript. Conſtat duos fuiſſe Macarios, ſanctitate celebres, Ægyptios ambos; quorum alter Alexandrinus dictus eſt, eo quòd (vt ſcribit Palladius) in eccleſia Alexandrina functus eſſet presbyterio; alter autem ſimpliciter Ægyptius eſt appellatus. Agunt de his plutibus veteres hiſtorici, Socrat. lib. 4 hiſt. c. 18. Sozom. lib. 6. c. 29. Rufinus lib. 2. ca. 4 Hieron. epiſt. 27. Caſſian. collat. 5. c. 12. & collat. 24. c. 13. in vitas pat. par. 1. Pallad. Galatae. 8. Suidas & alij. Fuerunt & alij Macarij fama conſpicui, ſed de duobus tantùm agitur in Martyrologio. vixit enim eodem ſeculo Macarius cæteris iunior, ad quem Rufinus tranſlationem Periarchon Origenis inſcripſit, necnon etiam apologiam pro Origene, qui & eiuſdem Rufini diſcipulus fuit; de quo iaſiio nomine hæc S. Hieron. epiſt. 16. Tunc diſcipulus μακάριος, & verè nominis ſui, ſi in talem magiſtrum nō impegiſſet, &c. hæc idcirco Hieronymus, quorum in Origeniſmum ipſum lapſum deplorat. At ne quis aliqua forte ſuſpicione ſaltem leui pulſetur, hunc de quo ſcribit S. Hieron. fuiſſe alterum ex duobus illis, quos colimus; ſatis rei veritas perſpicua redditur, dum cōſtat Macarium Ægyptium magiſtrum fuiſſe Euagrij, vt ſcribit Socrat. lib. 4. ca. 18. & Gennad. de vir. illuſt. c. 10. & 11. qui quidem Euagrius habuit diſcipulum Rufinum, vt S. Hier. ſcribit ad Cteſiphontem; Rufinus autem vt vidimus, Macarium iuniorem Origeniſtam erudiuit. ſi itaque Macarius Ægyptius fuit magiſter Euagrij, cuius Rufinus fuit diſcipulus; quomodo Macarius Rufini diſcipulus vnus idemq. erit cum Macario Ægyptio? Neceſt etiam quòd quis exiſtimet, S. Hieronymum de Macario altero, Alexādrino videlicet, eſſe locutum: quem etſi aliquanto iuniorem Ægyptio ſcribat Palladius cap. 8. tamen illius temporibus claruiſſe, prædicti auctores teſtantur. Socrat. lib. 4. c. 18. Sozom. lib. 6. c. 29 & Rufin. lib. 2. c. 4. ſicque Macario Rufini diſcipulo ſeniorem fuiſſe apparet. ad hæc addimus: illum Macarium, quem Hieronymus inſimulat hæreſis Origenis, fuiſſe aliquando Romæ, idem inſinuare videtur; at Alexandrinum, de quo eſt quæſtio, nunquam Romam venire voluiſſe, Palladius ipſe teſtatur. Claruit iiſdem temporibus alius virtutibus inſignis, qui ob homicidium inuoluntarium olim perpetratum, dictus eſt cognomento Homicida: de ipſo ſcribit Sozom. lib. 6. ca. 29. & Pallad. ad Laus. ca. 6. alius etiam reperitur Macarius Romanus, qui ex Vicaria præfectura monaſticam vitam amplexus eſt, de quo idē Pallad. c. 36. in fine. Romani huius res geſtæ habentur in vit. patrum, auctore Theophilo quodam, ſed quæ minus probentur. Ex his omnibus Macariis duos tātùm, quos diximus, Dei Eccleſia recenſet inter ſanctos; de quibus & Græci agunt vna eademque die, decimoquarto Calend. Februarij. Ex his item omnibus duo adnumerantur inter ſcriptores eccleſiaſticos, Macarius ille ſenior, dictus Ægyptius, de quo agit Gennad. de vir. illuſtr. ca. 10. & ille iunior Rufini diſcipulus, de quo idem Gennad. c. 28.

3 Tertio Nonas Ianuarij. Luna. C xxviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

OCTAVA [a] ſancti Ioannis Apoſtoli & Euangeliſtæ. Romæ via Appia natalis [b] ſancti Anteri [c] Papæ, qui ſub Iulio Maximino [d] paſſus eſt, & in cœmeterio Calliſti [e] ſepultus. Eodem

die

die ſancti Petri[f], qui apud ciuitatem Aulonam crucis ſupplicio eſt interemptus. In Helleſponto ſanctorum martyrum Cyrini[g], Primi & Theogenis. Cæſareæ in Cappadocia, ſancti Gordij[h] centurionis, de cuius laudibus extat præclara Baſilij Magni oratio in eius die feſto habita. In Cilicia, ſanctorum martyrum Zoſimi[i], Athanaſij commentarienſis, Theopempti, & Theonæ, qui in perſecutione Diocletiani illuſtre martyrium obierunt. Patauij, ſancti Danielis[k] martyris. Viennæ in Galliis, ſancti Florentij[l] epiſcopi, qui tempore Gallieni Imperatoris in exilium relegatus, illic martyrium conſummauit. Lutetiæ Pariſiorum, ſanctæ Genouefæ[m] virginis, quæ à beato Germano Antiſiodorenſi epiſcopo Chriſto dicata, admirandis virtutibus & miraculis claruit.

IANVARII 3.

OCTAVA[a] ſancti Ioannis.] Meminit eiuſdem octauæ Amalar. de eccleſ. offic. lib. 4. ca. 37. in fine. Agit de eadem Ado in Martyrologio.

[b]Natalis Sancti, &c.] Vetus loquendi vſus, vt dies migrationis ex hac vita appelletur dies Natalis. cuius quidem rei exactè rationem reddit Origenes lib. 3. comment. in Iob, & Albin. Flac. de diu. offic. cap. de ſexta feria, pag. 60. Et Nicolaus Papa in epiſtola ad conſulta Bulgarorum, c. 5. in fine hæc habet: Natus dicitur qui ex hac vita migrauit: quomodo enim vſitato more dicitur naſci, quãdo quis ex vtero materno procedens in hanc lucem exit; ſic quoque iure natus appellari poteſt, qui liber ab huius ſeculi tenebris, ad lucem pertingit viuentium. Pro qua ergo re aptè conſuetudinem tenet Eccleſia, vt ſolennes beatorũ martyrum vel confeſſorum Chriſti dies, quibus ex hoc mundo ad regionem migrauerunt viuorum, nuncupẽnt Natales: ſed & eorum ſolennia, non funebria, tanquam morientium, ſed (vtpote in vera vita naſcẽtium) Natalitia vocitẽtur. Hæc ibi. Præterea dies natalis etiam dici reperitur, quo quis ordinatur epiſcopus. vt apparet ex S. Ambroſio, libro 8. epiſt. 60. ad Felicem edit. Rom. ex S. Paulin. epiſt. 16. ad Delphinum, & ex Hilarij Papæ epiſt. ad Aſcanium.

[c]Anteri Papæ] Succeſſit hic Pontiano, vt cõſtat ex libro de Rom. Pontificib. qui fertur nomine Damaſi, & indicibus Vaticanis, quos exſcripſimus. Idipſum teſtatur Optatus Mileuit. lib. 2. cõtra Parmenian. Auguſt. epiſt. 165. ad Generoſum: Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 6. c. 22. Niceph. epiſc. in chron. & alij, qui omnes poſt Pontianum ponunt Anterũ. In actis quibuſdam S. Vrſulæ poſt Pontianum Cyriacus quidam Rom. Pontifex perperam fingitur. conſule ea quæ habentur adnotata inferiùs, die 21. Octobris, vbi de actis illis pluribus egimus.

[d]Sub Iulio Maximino.] Quod ſpectat ad perſecutionem Maximini, ſub quo Anterus paſſus dicitur, ſextam eam ponunt ordine Auguſt. de ciuit. Dei lib. 18. c. 52. & Oroſ. hiſt. lib. 7. c. 19. Seuer. autem hanc inter perſecutiones non numerat; quam tamen fuiſſe peruauẽm, conſtat. De ea ita Euſeb. lib. 6. c. 21. Maximinus propter grauem inuidiam, qua contra Alexandri familiam, in qua complures fideles & Chriſtiani verſabantur, flagrabat; acerbã perſecutionis tempeſtatem concitauit; iuſſitq. ſolos eccleſiarum præſides, tanquam auctores doctrinæ Euangelicæ neci dari. hæc Euſeb. Porrò qualis quãtave fuerit hæc perſecutio, ex eo ſaltem coniectare licet, quod Iulius Capitolinus de ipſo teſtatum reliquit, cùm ait: Tam crudelis fuit Maximinus, vt alij illum Cyclopem, alij Buſiridem, alij Scironem, nonnulli Phalarim, multi Tiphonem, vel Gygem vocarent. Senatus eum adeò timuit, vt vota templis publicè, priuatimque mulieres cum ſuis liberis facerent, ne ille vnquam vrbem Romam videret: audiebat enim alios in cruce ſublatos, alios animalibus nuper occiſis incluſos, alios feris obiectos, alios fuſtibus cæſos, &c. quæ quidem cùm in ſuos milites exercuiſſet, quanto his maiora in Chriſtianos, aduerſus quos immenſo flagrabat odio, ſæuus barbarus ſit molitus, quiſque poterit exiſtimare.

[e]In Cœmeterio Calliſti.] Vox notiſſima Cœmeterium, qua Chriſtiani illum locum dicere conſueuerunt, in quem fidelium defunctorum corpora ſepelienda inferuntur; inde deducto vocabulo, quòd ſicut diuina ſcriptura obitum iuſtorum, ſomnum dicere ſolita eſt; eadem ſignificatione locum illum, vbi ſepelirentur, Cœmeterium, hoc eſt dormitoriũ, à κοιμάω, quod eſt dormio, voluit appellari, quæ etiam loca, modò Concilia ſanctorum, de qua voce agemus inferiùs, modò etiam à natura loci denominatione deducta, Arenariæ, Cryptæ, Catacumbæ ſeu Catatumbæ in veteribus Martyrologiis appellata inueniuntur. apud Afros eadem loca Areæ dictæ reperiuntur; vnde Tertullianus ad Scapulam, ex verbis perſecutorũ: Non ſint Areæ: hoc eſt, loca ſepulturarum Chriſtianorũ deſtruantur, ne ad ea vlteriùs conuenirent, &c. In ea enim

loca

loca rùm precum cauſa conuenire conſueuiſſent frequentiùs tum Chriſtiani; magis magiſque Gentilium furor ſæuire atque graſſari ſolitus eſt, vt ſcribit Tertull. in apologet. & Minutius Felix in Octauio, vſurpata reperitur eadem vox à Pontio Diacono in actis martyrij ſancti Cypriani, vbi in fine dicit; illum fuiſſe ſepultum in Area Candidi procuratoris, Erant Romæ cõplura Cœmeteria, quorum tantùm quadraginta ex tabulis Vaticanis deſcripſi, de quibus vberiùs agit Onuphrius. Deſiderantur adhuc aliqua, de quibus egi in Annal. eccleſiaſt. Erant autem Cœmeteria omnia, vel Areæ extra ciuitatem poſita: vigentibus etenim Gentilium legibus, ex lege xij. tabularum nefas erat intra mœnia mortuum ſepelire. ſed omnia illa iura Gentilium, cùm per contrarium vſum, tum etiam per piẽtiſſimam Leonis Imp. nouell. conſtitut. 53. quæ incipit: Mea quidem ſententia &c. ſunt antiquata, ac prorſus abrogata. Ex Cœmeterio Calliſti, de quo agimus, effoſſum corpus ſancti Anteri Papæ tranſlatum eſt intra Vrbem in eccleſiam ſancti Silueſtri in Campo Martio, vbi in lapidea tabula eiuſmodi vetus inſcriptio legitur: Hæc eſt nomina Natalitiorum Sanctorum hic requieſcentium: Menſe Ianuario, die tertia NATALIS SANCTI ANTERI PAPÆ, &c.

[f]Petri.] De eo etiam Beda, Vſuard. & vet. manuſcrip. Exſtant eius paſſionis acta, & quidem germana, ab Anaſtaſio S. R. E. bibliothecario Latinitate donata; retulit ea Surius in tomo 1.

[g]Cyrini, Primi, & Theogenis.] Beda de Theogene tantùm hic agit, cuius acta recitat Mõbrit. tom. 2. vit. ſanct. Petrus in cat. libr. 2 c. 41. breui compendio perſtringit Theogenis martyrium, qui paſſus eſt ſub Licinio Imp. vt prædicta acta teſtantur: Vſuard. de iiſdem tribus omnibus hîc agit.

[h]Gordij.] Exſtat de ipſo præclarum encomium S. Baſilij. agunt de eodem hac die Græci. Paſſus reperitur ſub Licinio Imp. vt legimus in peruetuſto Menologio, quod aſſeruatur in bibliotheca Ill. ac Reuerendiſſ. Guilielmi Sirleti Card. ampliſſ. illudq; ab ipſo Latinitate donatũ, propriaq; manu maiori ex parte conſcriptũ, velut ingentem theſaurũ, eius liberalitate poſſideo, & (vt Hieronymi verbis vtar de codice Pamphili martyris) tãto amplector & ſeruo gaudio, vt Crœſi opes habere me credam. Meminiſſe itaque lector debet, cùm in his ſcriptis allegatur Menologium, me de eo ſemper intelligere.

[i]Zoſimi & ſoc.] Græci itidem de iiſdem hac die agunt, vt conſtat ex Menologio, vbi de Zoſimo & Athanaſio ſeorſum ab aliis agitur, paſſique ponuntur ſub Domitiano Imp. Theopemptus autem & Theonas ſub Diocletiano.

[k]Danielis.] Hæc eſt dies inuentionis eius corporis, vt accepimus ex tabulis eccleſiæ Patauinæ. de eadem inuentione agit Petrus in catal. libr. 2. capite 40. & Scard. in Annal. Patau.

[l]Florentij Epiſcopi.] De ipſo hac item die Beda, & Ado Treuer. necnon vet. manuſcrip. Ado Viennen. in chron. anno 241. hæc de eo: Florentius quoque epiſcopus Viennenſis vita & doctrina emicuit; manſit ad Gallieni & Voluſiani Imperium, exiliatúſque martyrium compleuit. hæc Ado. An autem ſub Gallieno aliqua fuerit excitata perſecutio, dicemus inferiùs 13. Ianuarij.

[m]Genouefæ.] De eadem agunt hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij omnes. Scribit de ea Gregor. Turon. de gloria confeſſ. c. 91. & de geſtis Franc. lib. 4. c. 1. Exſtant præclara eius vitæ acta, quæ recitat Sur. tom. 1. plura etiam de ipſa reperies in vita S. Germani epiſcopi Antiſiodorenſis, quam ſcripſit Conſtantius. Sigebert. item in chron. anno 457. Claruit temporibus Valentiniani tertij Imp. ac peruenit vſque ad Clodoueum Regem Franc.

4 Pridie nonas Ianuarii. Luna. D xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

OCTAVA[a] ſanctorum Innocentium. In Creta natalis ſancti Titi[b], qui ab Apoſtolo Paulo Cretenſium epiſcopus ordinatus, poſt prædicationis officium fideliſſimè cõſummatum, beatum finem adeptus, ſepultus eſt in eccleſia, vbi à B. Apoſtolo dignus miniſter fuerat conſtitutus. Romę ſanctorũ martyrum Priſci[c] preſbyteri, & Priſcilliani clerici, ac Benedictæ religioſę feminæ: qui tempore impiiſſimi Iuliani gladio martyrium compleuerunt. Item beatæ Dafroſæ[d] vxoris ſancti Fabiani martyris, quæ poſt interfectionem viri ſui primùm exilio relegata, deinde ſub præfato

principe,

principe, capite plexa eſt. Bononiæ ſanctorum Hermetis[e], Aggæi, & Caij martyrum, qui ſub Maximiano Imperatore paſſi ſunt. Adrumeti in Africa commemoratio ſancti Mauili[f] martyris, qui in perſecutione Seueri Imperatoris à Scapula ſæuiſſimo præſide damnatus ad beſtias, martyrij coronam accepit. Item in Africa præclariſſimorum martyrũ Aquilini[g], Gemini, Eugenij, Marciani, Quincti, Theodoti, & Tryphonis. Apud Lingonas ſancti Gregorij[h] epiſcopi, miraculis clari. Rhemis in Gallia ſancti Rigoberti[i] epiſcopi & confeſſoris.

IANVARII 4.

[a] OCTAVA ſanctorum Innocentiũ.] Scribit Poſſidius in Indiculo, ſanctum Auguſtinum duos ſermones habuiſſe in die Octauarũ Infantium. de eadem Octaua Amalarius de eccleſ. offic. lib. 4. c. 37. Micrṓlog. c 36. Ado item hac die in Martyrologio.

[b] Titi] Agunt de eodem Beda hac die, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio 25. Auguſti. De Tito frequenter Paulus Apoſt. meminit, ad quem & ſcripſit epiſtolam. Sanctus Ignatius etiam in epiſtola ad Philadelph. Euſeb. hiſt. lib. 3. cap. 4. Hieron. Ioan. Chryſoſt. & Theodoret. in commentariis in epiſt. ad Titum, Sophronius apud Hier. de ſcrip. eccleſ. Iſidorus, ſiue alius ſit auctor, de vita & morte ſanct. c. 88. Doroth. in ſynopſi, & alij de eodem agunt. habet Menologium, eum natum annos nonaginta quatuor in pace quieuiſſe.

[c] Priſci & ſoc.] De iiſdem hac die Beda, Vſuar. Ado ac cæteri. horum res geſtæ narrantur in actis ſanctæ Bibianæ: quæ tamen aliqua cenſura indigẽt; & in iis præſertim, quæ de Iuliano Apoſtata narrantur, eum Romæ vixiſſe, deque martyribus habuiſſe quæſtionem; quod enim per Vrbis præfectũ in martyres geſtum eſt, id ipſi Iuliano tribuitur, quẽ numquam Romam aduentaſſe, certum eſt; idque omnes qui antiquas callẽt hiſtorias, norũt; ac qui ea ſciunt, quæ Ammianus Marcel. conſcripſit, facilè intelligunt. idem lib. 26. ſcribit, Vrbanam præfecturam à Iuliano creditam fuiſſe Aproniano: quem cùm idem auctor ethnicus dicat, aduerſus magos ſæuiſſimas quæſtiones exercuiſſe; Chriſtianos per magos, more Gentilium, intelligere, haud obſcurũ eſt illis, qui apologias, quas Patres aduerſus Gentiles pro Chriſtianis ſcripſerunt, aliquando legerũt. At quomodo Iulianus magos iuberet impugnari, qui eoſdẽ honorificentiſſimè habuit, eoſque longè poſitos accerſiuit? vt teſtantur Eunapius Sardianus de vit. philoſ. in Maximo, Ammian. Marcellinus libro 22. & Socr. lib. 3. cap. 1. extant & de his eiuſdem Iuliani litteræ.

[d] Dafroſæ.] De qua etiam iidem qui ſuprà, agũt hac die. eius res geſtæ legũtur in iiſdem actis S. Bibianæ eius filiæ. Errare admodum conſtat Petrum in catal. libro 2. c. 43. dum citans Adonem, (apud quem nihil tale reperi) dicit hanc Dafroſam vxorem fuiſſe Fabiani Papæ, deceptus nimirum nomine Fabiani expræfecti, parentis ſanctarum virginum Bibianæ atque Demetriæ, qui vixit temporibus Conſtantij & Iuliani Impp. cùm tamen Fabianum Papam conſtet martyrio coronatum eſſe ſub Decio Imperatore.

[e] Hermetis & ſoc.] Vſuardus etiam de his hac die, aſtipulanturque vet. manuſc. Hos autem ſub Maximiano Imperatore paſſos eſſe, teſtantur etiam tabulæ Bononienſis eccleſiæ.

[f] Mauili.] Præclaro elogio hunc martyrem Tertullianus exornat, ſcribens ad Scapulam præſidem: cui etiam exprobrat cladem diuinitus immiſſam in Africam in martyris vltionem. Scapulam autem præſidem, cuius cùm hîc, tum apud Tertullianum mentio habetur, illum reor Tertyllum Scapulam, ad quem extat reſcriptum Commodi Imp. l. diuus Marcus, ff. de offic. præſ. nam paulo poſt Commodum, Seuerus imperat, ſub quo Scapula in Africa exercuit ſanctorum carnificinam; Inter quos Mauilus, de quo agitur, martyrio coronatus eſt.

[g] Aquilini & ſoc.] De his etiam Beda hac die: qui fatetur horũ acta ſuis temporibus exſtitiſſe; quæ poſtmodum excidiſſe videntur. Agunt de iiſdem Vſuardus, Ado & alij. paſſos hos eſſe in perſecutione Wandalica, tradit Petrus in catal. lib. 2. cap. 44. ex Adone, quem citat.

[h] Gregorii epiſcopi.] De eodem vet. manuſcr. huius res geſtas ſcripſit Gregorius Turon. in vita ſanct. patrum c. 7. qui de eodem agit de geſt. Franc. lib. 3. ca. 15. & 19. ex quibus apparet, eum claruiſſe temporibus Theodorici filij Clodouei Regis Fran. Interfuiſſe reperitur Gregorius Lingon. epiſcopus tribus Galliarum conciliis, Epaunenſi, Aruernenſi, necnon etiam tertio Aurelianenſi: ſed huic per legatos tantùm. In tabulis epiſcoporum Lingonien. quas deſcripſit Demochares, decimus ſextus hic eius ſedis numeratur epiſcopus; Mombrit. etiam de ipſo agit tomo 1. vit. ſanctorum.

[i] Rigoberti epiſcopi.] Extant eius præclara acta, quæ recitat Sur. to. 1. Floruit iis temporibus, cùm Pipinus & Carolus Martellus regnum Francorum adminiſtrarent pro Childerico Rege; peruenitque vſque ad tempora Hadriani Papæ; qui ipſo defuncto, reiecto Milone, in locum eius ſubrogauit Turpinum, vt eius acta teſtantur. de ipſo item Sigeb. in chron. anno 723. ponitur hic in tabulis Democh. 28. eius ſedis epiſcopus.

Nonis

ſ Nonis Ianuarij. Luna. E xxvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	30	1	2	3	4	5			

VIGILIA[a] Epiphaniæ Domini. Romæ ſancti Teleſphori [b] Papæ, qui ſub Antonino [c] Pio poſt multos labores pro Chriſti confeſſione illuſtre martyrium duxit. In Ægypto commemoratio plurimorum [d] ſanctorum Martyrum, qui in Thebaide ſub perſecutione Diocletiani diuerſo tormentorum genere cæſi ſunt. Antiochiæ ſancti Symeonis [e] monachi, qui in columna [f] ſtans multos annos vixit, vnde & Stylitæ cognomẽ accepit: cuius vita & cõuerſatio exſtitit admirabilis. In Anglia ſancti Eduardi [g] Regis, virtute caſtitatis, & gratia miraculorum inſignis. Alexandriæ ſanctæ Syncleticæ [h], cuius res præclarè geſtas ſanctus Athanaſius litterarum monumentis commendauit. Romæ ſanctæ Æmilianæ [i] virginis, amitæ ſancti Gregorij Papæ, quæ, vocante Tharſilla ſorore, quæ ad Deum præceſſerat, hac ipſa die migrauit ad Dominum. Eodem die ſanctæ Apollinaris [k] virginis.

IANVARII 5.

VIGILIA Epiphaniæ.] De qua Ordo Rom. Gregorius Turon. de geſt. Franc. lib. 10. c. 31. in Perpetuo Epiſc. Microlog. & alij qui agunt de diuinis offic. Celebrabatur etiam in Eccleſia Africana Vigilia Epiphaniæ, in qua ſanctus Eugenius Epiſcopus Carthaginenſis Felicem cæcum Dei virtute illuminauit, vt ſcribit Vict. de perſec. Wandal. libro 2. Egimus ſatis de vigiliis eccleſiæ in Annalibus eccleſ. Hic autem illud vnum nequaquã diſſimulandum videtur, nonnullos affirmare, ſanctum Ambroſium, perſuaſione ſanctæ Monicæ, vſum vigiliarum ea de cauſa ab Eccleſia proſcripſiſſe, quòd Chriſtianorũ plurimi illud noctis tempus ludendo ac choreas ducendo tranſigerent: quod firmant auctoritate ſermonis qui S. Auguſtini nomine ſcriptus reperitur ad fratres de eremo. eſt ordine vigeſimus quintus. Hoc autem quid magis à veritate alienum poteſt excogitari, cùm eo tempore, quo ſancta Monica fuit Mediolani, occaſione perſecutionis Arianorum, ibidem vigiliæ vigilantiùs, ſanctiùs, puriùs, ac propenſiori ſtudio, quàm vnquam antea, fuerint celebratæ? Nam præter longiores excubias, frequentiorem cœtum, conciones ad populum, S. Ambroſius addidit vigiliis ſacros hymnos. Præſto illis erat vnà cum cæteris ſancta Monica, & in eis (vt S. Auguſtinus ſcribit lib. 9. confeſſ. c. 7.) primas partes tenebat. Quàm ſolerti ſtudio Mediolanenſis eccleſia ſacras vigilias ageret, accedat auctoritas ipſius S. Ambroſij, qui in ſermone in Pſal. 109. edit. Rom. de feſto Pentecoſtes, commendans exactam vigiliarum obſeruationem, ait: Ieiunauimus Sabbatho, vigilias celebrauimus, orationibus pernoctantes inſtitimus, &c. In eccleſia verò Africana tantum abeſt (quod præſefert ſermo ille) vt ea occaſione demptæ fuerint nocturnæ ſacræ vigiliæ, vt eædem maius tunc temporis acceperint incrementum, & in exactiorem purioremq; religionis cultum fuerint reſtitutæ. Nam vſus citharæ, qui ea occaſione irrepſerat, quòd ſcriptum eſſet in Pſalmo 70. Pſallam tibi in cithara ſanctus Iſraël, Auguſtini opera fuit ablatus, vt ipſe ſcribit concione 1. ſuper Pſalmum 32. Erant igitur in vſu vigiliæ nocturnæ, illæque puræ, & Chriſtiana obſeruatione digniſſimæ, vt idem teſtatur in cõcione ad Catechumenos contra Iudæos tomo 6. Ad quas etiam frequentandas ſuos conſueuit hortari, vt apparet ex ſermone 251. de temp. Inſuper addimus, tantum abeſſe, vt occaſione chorearũ vel aliorum abuſuum, ſacræ vigiliæ fuerint abolitæ; vt in omnibus contrarium prorſus acciderit, nimirum vt ex ſacro religioſoque vſu vigiliarum ſublati fuerint perditiſſimi illius temporis mores, qui antea irrepſiſſent. Eſt de his locus egregius S. Auguſtini in ſermone habito in die Natali ſancti Cypriani. eſt ordine 115. de diuerſis, vbi hæc leguntur cap. 5. tomo 10. pag 593. edit. Louan. Aliquando ante annos non valde multos iſtum locum inuaſerat pe-

tulantia ſaltatorum. Iſtum tam ſanctum locum, vbi iacet ſancti martyris corpus (ſicut meminerunt multi qui ætatem habent) locum, inquam, tam ſanctum inuaſerat peſtilentia & petulantia ſaltatorũ. Per totam noctem hîc cantabâtur nefaria, & à cantantibus ſaltabatur. Quando voluit Dominus per ſanctum fratrem noſtrum Epiſcopum veſtrum, ex quo hic cœperunt ſanctæ vigiliæ celebrari, illa peſtis aliquantulum reluctata, poſtea ceſſit diligentiæ, erubuit ſapientiæ, &c. Ex his omnibus luce clariùs cognoſces, cuius fidei ſit ſermo ille, qui nomine Auguſtini ad fratres de eremo circumfertur, quem cum aliis ſchola Louanienſis in hac recentiori editione reiecit in angulum. Non itaque Ambroſius, non Auguſtinus, nec quiuis alius Orthodoxorum, his temporibus vigilias nocturnas eccleſiaſticas abrogauit, vel minuit: ſed impuriſſimus hæreſiarcha Vigilantius vigilias, ſui nominis hoſtis, impugnauit, ſicque minuere conatus eſt, vt non niſi ſemel in anno, in Paſchali ſolennitate vigilias peragendas eſſe iactaret. Hieronymus aduerſus Vigilant.

[b] Teleſphori Papæ.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac vet. manuſcript. In Romanis Pontificibus ea tantùm quæ ſpectant ad ſucceſſionem, hîc annotare viſum eſt: in Annal. eccleſiaſticis cætera vberiùs explicaturus. Quod itaque attinet ad ſucceſſionem Teleſphori, agit in primis Irenæus aduerſus hæreſ. lib. 3. c. 3. Epiphan. hæreſ. 37. Euſeb. in chron. & hiſt. li. 4. c. 5. Optatus lib. 2. contra Parmen. Auguſt. epiſt. 165. ad Gener. Niceph. epiſc. in chron. & alij complures recentiores.

[c] Sub Antonino Pio.] Hoc loco fortaſſe erit qui dubitet, quomodo ſub Antonino Pio Teleſphorus vel alij paſſi dicantur, cùm ſub eo pacem fuiſſe in Eccleſia, teſtetur Tertull. in Apologet. Seuerus lib. 2. Oroſ. lib. 7. c. 14. & alij? conſtat etiam Antoninum pro Chriſtianis edictum ampliſſimum propoſuiſſe, vt ſcribit Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. c. 12. quod apud Iuſtinum martyrem leges in appendice Apologiæ. Reſpondemus, martyrium Teleſphori vel aliorum contigiſſe ante ſcriptam à Iuſtino Apologiam, & promulgatum pro Chriſtianis edictum, prout idem teſtatur Euſebius hiſt. lib. 4. c. 11. & 12. Porrò ex eadem Iuſtini Apologia ſatis apparet, ante illud tempus, cùm idem imperaret Antoninus, non eſſe temperatum omnino à cæde Chriſtianorum; non quidem Imperatoris mãdato, ſed ex ſententia Præſidum, & furore Gentiliũ, conclamantibus illis contra fideles, ad quorum coërcendum furorem Iuſtinus (vt apparet) nobiliſſimã illam elaborauit Apologiã Chriſtiano Philoſopho dignam. Suppetunt & aliæ rationes, cur tempore pacis Eccleſiæ, vel ſub iuſtiſſimis principibus multi reperiantur martyres paſſi; ſed ea quæ ſuprà diximus de temporibus Alexandri Imperatoris, & quæ paulo inferiùs dicturi ſumus de Traiano, ſatis ad hanc rem explicandam eſſe poterunt.

[d] Plurimorum ſanctorum martyrum.] Horum ſingulorum certamina Euſebius digeſſit in libro quem ſcripſit de Martyribus, qui non extat. Omnium autem ſimul agonem ſummatim complexus eſt hiſt. lib. 8. c. 9. Cùm autem innumera ferè Ægyptiorum martyrum multitudo paſſa habeatur tam ex monumentis Græcorum, quàm Latinorum ſcriptorum; de ea gente illud ad memoriam reuocaui, quod ſcribit Cicero li. 5. Tuſcul. his verbis: Ægyptiorum morem quis ignorat? quorũ imbutæ mentes prauitatis erroribus, quamuis carnificinam priùs ſubierint, quàm Ibim, aut Aſpidem, aut Felem, aut Crocodilum violent; quorum ſi imprudenter quippiam fecerint, nullam pœnam recuſent. hæc Cicero. Porrò ſi olim Ægyptij tanti vitrum, quanti illos margaritum (vt habet parœmia) feciſſe putandum eſt, corroborante eos præſertim diuina gratia?

[e] Symeonis.] De eodem hac etiam die cæteri Latinorum, Græci autem 24. Maij, vt apparet ex Menologio. Huius adhuc viuentis quaſdam res geſtas conſcripſit Theodoretus Epiſcopus Cyri libro ſanctorum Patrum Deum amantium cap. 26. Euagrius etiam nonnulla lib. 1. hiſt. c. 13. & 14. Niceph lib. 14. c. 51. qui etiam teſtatur, Metaphraſtem vberiùs eius acta fuiſſe proſecutum, ſed non extãt. de eo præterea cæteri Græcorum, vt Suidas, Cedrenus, Michaël Glycas. plura de eo in vita Danielis Stylitæ, & in actis ſancti Theodoſij Cœnobiarchæ: ex Latinis Gregorius Turonen. de gloria confeſſ. c. 26. & alij recentiores. In vit. patrum part. 1. c. 48. eiuſdem Symeonis, incerto auctore, vita ſcripta reperitur. Huius egregia ſanctitas, admirandumque vitæ genus quod excoluit, non tantùm in Syria vbi agebat, ſed toti innotuit orbi; Romæ etenim, vt præſens, adeò notus fuit, vt opifices in omnium officinarum veſtibulis, alij in porticibus (vt ſcribit Theodoretus) imaginem eius affigerẽt; hinc vnuſquiſque (vt ait) ſibi auxilium ac tutelam parantes. In Galliis etiam notiſſima extitit eius fama, prædicante eius admirabilem ſanctitatem ſancta Genouefa, quæ licet longè abſens, eum tamen velut præſentem diuinitus nouerat, vt conſtat ex eiuſdẽ ſanctæ Genouefæ actis. Plurimi eum fecerunt Imperatores Catholici, vt Theodoſius Iunior, cuius adhuc legitur epiſtola ad illum ſcripta, inſerta in actis Concilij Epheſini tom. 5. c. 15. edit. Pelt. Scripſiſſe etiam ad ipſum reperitur Leo Magnus Imp. vt ſcribit Euag. hiſt. lib. 2. c. 9. De tempore quo vixit, ex Theodoreto eius primordia colligi poſſunt: dum ait columnam iam incoluiſſe temporibus Meletij Epiſcopi Antiocheni, qui ſub Valente Imp. vixit, deſiitque ab humanis eo anno, quo celebrata eſt magna Synodus Conſtantinopolitana, Syagrio & Euchario Conſſ. qui numeratur annus à Chriſto, iuxta veriores Chronographos, trecẽteſimus octogeſimus primus. Superuixit autem Symeon, vt ait Cedrenus, vſque ad quartum annum Leonis Magni Imp. quod etiam colligitur ex actis Danielis Stylitæ. eſt annus is à Chriſto 460. qua ratione iam centenario maior obdormiſſe dignoſcitur. De trãſlatione reliquiarum eius facta Conſtantinopolim, & Eccleſia in eius honorem erecta ab eodem Leone Imperatore, habetur mentio in actis eiuſdem Danielis Stylitæ. Non omittendum illud videtur, quoſdam eodem nomine deceptos, ex duobus vnũ conflaſſe Symeonem. Nam duos fuiſſe Symeones, ſeniorem, ac iuniorem, exploratum habetur. præter ſeniorem de quo agimus, fuit etiam alius eiuſdem nominis & exercitationis, idemque dictus Stylita, quem à prædicto eſſe diuerſum, tẽpora, loca, maiorumque

rumqu.

rumque teſtimonia declarant. Quonam tempore vixerit Symeon ſenior, iam vidimus. Iunior autem (vt auctor eſt Euagrius lib. 6. c. 22. qui eum nouit, & vſus eſt familiariſſimè) claruit temporibus Iuſtini Imperatoris, vſque ad Mauritium. Exſtant eiuſdem Symeonis litteræ, ad Iuſtinum Aug. recitatæ poſtmodum in actione quinta Nicenæ ſecundæ Synodi, vt eius teſtantur acta; vbi & cognominatus eſt hic, Symeon Stylita admirãdi montis, iiſdemq; notis nuncupatur à Ioanne Damaſceno in orat. 3. de imag. circa finem. Sic enim eſt dictus, quòd (vt idem ſcribit Euagrius lib. 6. c. 22.) vixit in columna ſeorſum in ſummo montis vertice poſita. Vixerunt prædicti ambo in Syria. Fuit & tertius Symeon Stylita in Cilicia, quadraginta ferè milliaribus ab Ægis ciuitate: huius meminit Sophronij Pratum ſpirit. c. 57. hic percuſſus fulmine, interiit: ex quo quidem genere mortis, diuerſum hunc eſſe à prædictis duobus Symeonibus, nulla eſt dubitatio. De prædictis duobus Græci agunt in Menologio: de ſeniori, vt diximus, 24. Maij; de iuniori autem prima Septembris.

[f] In columna.] Super vnam columnam cellulam ex tabulis ſtruere, primus omnium docuit C. Mænius Rom. qui cùm ad ædificandam baſilicam domum ſuam venderet, excepit ſibi ius vnius columnæ, ſuper quam tectum proiiceret compactũ ex tabulis; vnde ipſe & poſteri eius munus gladiatorium ſpectare poſſent, quod tũ edebatur in Foro. hæc Aſcon. Ab eodem Mænio dicta eſt Mæniana ſtructura, cuius poſtea fuit frequentior vſus; cuius meminit Feſtus in verbo Mæniana.

[g] Eduardi Regis.] Cuius egregia facta conſcripſit Alredus abbas, quæ retulit Sur. in to. 1. Hunc Alexander Papa tertius adſcripſit Sanctorum numero; cuius rei geſtæ exſtant monumenta in appẽdice ad vitam eius. Habentur etiam in Bibliotheca Vaticana litteræ Innocentij quarti Rom. Pont. de celebratione diei feſti ſancti Eduardi Regis, in Regiſt. an. 2. num. 255. pa. 527. Obiit idem ſanctus anno Domini milleſimo ſexageſimo ſexto.

[h] Syncleticæ.] Græci etiam de eadem hac die agunt, vt vidimus in Menologio. Tradit Niceph. Calliſt. lib. 8. cap. 4. ſanctum Athanaſium ſcripſiſſe vitam Syncleticæ: eadem, inquit, ratione, qua ſcripſerat vitam Antonij; vt ſicut in hoc viri, ita in illa haberent mulieres, quod imitari aſſiduè poſſent. hæc ille. Vtinam exſtaret! deperiit enim non ſine graui totius orbis Chriſtiani iactura; quam expendimus ex ingenti emolumento quod Eccleſia eſt conſecuta ex Antonij vita, ab eodem auctore conſcripta. Eiuſdem nominis virginem Sedulius preſbyter in epiſtola ad Macedonium, quæ eſt præfatio Paſchalis operis, ſummis laudibus celebrat; nec non eius ſororem Perpetuam coniugij vinculo aſtrictam. Exſtant ſenioris Syncleticæ grauiſſimæ ſententiæ recitatæ atque deſcriptæ in Vit. Patrum. Vixit Syncletica iunior iiſdem cum Sedulio tẽporibus, ſenior autem temporibus Conſtantini Imp.

[i] Æmilianæ.] Agit de ſancta Æmiliana S. Gregorius Papa homilia 38. quam refert, poſt multa præclarè geſta, hac die quieuiſſe in pace. Fuit alia ſancta Æmiliana, cuius nomine Romę titulus erat: quæ & vixit longè ante huius tempora: nam eius tituli habetur mentio in Concilio ſecundo Romano ſub Symmacho Papa.

[k] Apollinaris virg.] Eius res geſtas edidit Metaphraſtes. de quibus lectorem monitum velim, ineſſe ibi errorem, dum filia Anthemij Imperatoris dicitur, qui poſt Seuerum imperauit in Occidente. Sciat potius hanc fuiſſe genitam Anthemio Conſulari viro religioſiſſimo, qui ſub Arcadio Imperatore geſſit Conſulatum, ad quem exſtat Ioannis Chryſoſtomi epiſtola 147. de quo & Theodoretus meminit lib. ſanct. Patr. c. 8. Habitus eſt autẽ hic velut Imperator, dum defuncto Arcadio, pro Theodoſio impubere adminiſtrauit Imperium.

6 Octauo idus Ianuarij. Luna. F xxv. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

EPIPHANIA [a] Domini. In territorio Rhemenſi paſſio ſanctæ Macræ [b] virginis, quæ in perſecutione Diocletiani, iubente Rictiouaro Præſide, cùm in ignem eſſet præcipitata, & permanſiſſet illæſa, dehinc mammillis abſciſſis, & ſqualore carceris afflicta, ſuper teſtas etiam acutiſſimas ac prunas volutata, orans migrauit ad Dominum. In Africa commemoratio plurimorum [c] ſanctorum Martyrum, qui in perſecutione Seueri ad [d] palum ligati, igne conſumpti ſunt. Rhedonis in Gallia ſancti Melanij [e] epi-

ſcopi & confeſſoris, qui poſt innumerabilium ſigna virtutum, iugiter cælo intentus, glorioſus migrauit à ſæculo. Geris[f] in Ægypto ſancti Nilammonis recluſi; qui dum ad epiſcopatum traheretur inuitus, in oratione ſpiritum Deo reddidit.

IANVARII 6.

EPIPHANIA[a] Domini.] Græci etiã hac die eandem celebrant ſolennitatẽ, quam aliqui & Theophaniam dicunt; licet Greg. Naſianzenus Theophaniã appellet diem quo Dominus Ieſus Chriſtus eſt natus: hanc autem diem, qua non tantùm aduentus Magorum, ſed etiam inter alia myſteria, Baptiſmatis Chriſti ſolennitas agitur, vocat Feſtum ſanctorũ luminum, eo quòd baptiſmus etiam illuſtratio diceretur, vt apparet ex eiuſdem oratione in ſancta lumina; quo etiam nomine appellat eam Cyrillus monachus in actis quæ de ſancto Euthymio exactè conſcripſit. Apud Ægyptios autem vna eadẽque die Natalis Chriſti atque baptiſmus agi conſueuit, vt conſtat ex homilia Ioannis Chryſoſtomi in Lucam c.2. in Nat. Domini, to.2. & Ioanne Caſſiano collat.10. de oratione cap.1. Epiphanius in Panar. hæreſi 51. paulo diuerſus ab Ægyptiis, dicit, hac die vel (vt habent alij Codices) quinta huius, natũ eſſe Dominum, baptizatum autem ante ſextum Idus Nouemb. hac autem die, qua & Ægyptij Natalem Domini celebrant, primum illud à Domino miraculum eſſe factum, cùm aquam mutauit in vinum. At S. Hieronymus in commentario ſuper Ezechielem c. 1. hac ipſa die baptizatum tantùm fuiſſe Dominum, non autem natum affirmat. Cõſultiùs itaque Occidentalis Eccleſia vna eademque die, quam Epiphaniam appellat, aduentum Magorum, Chriſti baptiſmum, & primum illud inſigne miraculum recolit. His diuinis myſteriis S. Auguſtinus ſerm.31. de temp. qui eſt quartus Epiphaniæ, addit & quartum: nimirum excellens illud ſignum, quãdo quinque panibus quinque hominum millia Chriſtus pauit in deſerto. Paulinus in Natali 9. ſancti Felicis non niſi prædicta tria myſteria ea die habita recenſet, ſicut & S. Maximus Taurinenſis. Celeberrimam fuiſſe ſemper Chriſtianis eiuſmodi ſolennitatem, declarat Cæſarum præſentia, adeò vt ne impij quidẽ principes ab ea celebritate abeſſent. Siquidem Iulianus Apoſtata, qui pallio Chriſtianæ ſimulatæ religionis latentem impietatem ſtudebat contegere, cùm eſſet in Galliis, voluit ea die cum cæteris Chriſtianis ſacris intereſſe myſteriis, vt ſcribit Ammian. Marcellin. lib. 21. Idipſum præſtitit Valens Imperator Arianus, vt de eo ſcribit S. Greg. Nazian. oratione in laudẽ Baſilij. Viſus enim fuiſſet à Chriſtiana fide proſſus extorris, qui tantis ſolennibus non adeſſet. Theodoſius Imp. ſic huius diei celebritatẽ coli iuſſit, vt ſeptẽ diebus qui præcedunt, ac totidẽ qui ſubſequuntur, iudicialẽ ſtrepitum conticeſcere iuſſerit, vt l. 2. Cod. de feriis.

[b] Macræ.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, conſentiuntque manuſcripta, Petrus item in catal. libro 2. cap. 50. Additum hîc eſt, eam paſſam ſub Diocletiano Imperatore: nam Rictiouarum Præſidem, qui eam ſub titulo Chriſtianitatis damnauit, ſub eodem Imperatore exercuiſſe præfecturam, declarant acta ſanctorum Criſpini & Criſpiniani, & aliorum Gallicanorum martyrum. Quod autem ad nomen Præſidis ſpectat, Rictiouarum in aliquibus antiquis codicibus in duas dictiones diſtinctum inuenimus in hunc modum, Rictius Varus: quæ lectio mihi magis arridet.

[c] Plurimorum martyrum.] Reſtituti ſunt hi ex veteribus monumentis, quibus perbellè aſtipulatur Tertullianus in Apologetico, vbi hæc circa finem habet, cùm in Gentiles inuehitur: Licet nunc Sarmenticios & Semaxios appelletis, quia ad ſtipitẽ dimidij axis reuincti cremamur. Ic eſt habitus victoriæ noſtræ, hæc palmata veſtis; tali curru triũphamus, &c. Conſule de his Scholion Pamelij ibi appoſitum.619

[d] Ad palum ligati.] Ad palum ligabantur rei aliquando ad comburendum, vt hîc habes; aliquãdo verò ad torquendum, vt legitur apud Suetoniũ in Claudio c.34. De vtroque plura ſuppetunt excẽpla in actis martyrum. Illi etiam qui ſecuri plectendi eſſent, ligabantur ad palum, vt Valer. lib. 5. c. 8. dum ait: Virgis cæſos, & ad palum religatos ſecuri percuti iuſſit. eadem ſuprà lib. 3. c. 8. Rurſus etiam palus adigebatur per medium hominem, vſque ſummum oris, ac ſic miſerè mori cogebatur. de quo ſupplicio Seneca lib. 2. epiſt. 14. ait: Cogita adactum per medium hominem, qui per os emergebat, ſtipitem, &c. De quo genere mortis Procop. lib. 1. de bello Wandalic. & alij.

[e] Melanij epiſc.] De eo etiam Vſuardus. Hic reperitur interfuiſſe Concilio primo Aurelianenſi, temporibus Clodouei celebrato, vt eius acta teſtantur. Scribit de Melanio Gregor. Turon. de gloria confeſſ. c. 55. & Petrus in catal. lib. 2. c. 49. Fuit & eiuſdem nominis Melanius alter Viromandenſis Epiſcopus, qui eadem vixit ætate, eidemque Concilio præſens fuit. Alius inſuper Melanius Epiſcopus Rotbomagenſis, de quo ſcribit Gregorius Turonenſis de geſtis Franc. lib. 7 c. 19.

[f] Geris in Ægypto S. Nilammonis.] Geris ciuitas eſt in Ægypto, diſtans à Peluſio ferè quinquaginta ſtadiis; cui præficiendus cùm eſſet à Theophilo Alexandrino Nilammon, antequam res ageretur, vt optauit, & precibus impetrauit, in eadẽ cellula, qua clauſus tenebatur, diem obiit; vbi in eius memoriam templum eſt erectum, ſtatutaque ſtatuta commemoratio, vt ſcribit Sozom. hiſt. li. 8. c. 19. & Niceph. lib. 13. c. 17.

Septi-

7 Septimo idus Ianuarij. Luna. G xxiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

RELATIO [a] pueri IESV de Ægypto. Eodem die natalis beati Luciani [b] Antiochenæ eccleſiæ presbyteri & martyris, qui ſatis clarus doctrina & eloquentia, paſſus eſt Nicomediæ ob Chriſti confeſſionem in perſecutione Maximini, ſepultusque eſt Helenopoli in Bithynia: cuius laudes ſanctus Ioannes Chryſoſtomus celebrauit. Antiochiæ ſancti Cleri [c] diaconi, qui pro confeſſionis gloria ſepties tortus, ac diu in carcere maceratus, ad vltimum decollatus, martyrium conſummauit. In ciuitate Heraclea ſanctorum martyrum Felicis [d] & Ianuarij. Eodem die ſancti Iuliani [e] martyris. In Dania ſancti Canuti [f] Regis & martyris. Papiæ ſancti Criſpini [g] epiſcopi & confeſſoris. In Dacia ſancti Nicetæ [h] epiſcopi, qui feras & barbaras gentes Euangelij prædicatione mites reddidit ac manſuetas. In Ægypto beati Theodori [i] monachi, qui tempore Conſtantini Magni floruit ſanctitate, cuius ſanctus Athanaſius meminit in vita ſancti Antonij.

IANVARII 7.

RELATIO [a] pueri Ieſu de Ægypto.] Agit de eadem Beda hac die, Vſuardus, Ado, & alij, quibus omnibus aſtipulatur vet. manuſcr. Id verò contigiſſe poſt ſeptimum Chriſti annum, pluribus demonſtrauimus in Annalibus eccleſiaſticis.

[b] Luciani.] De eodem Latini omnes hac die, Græci autem agunt decimaquinta Octobris. Hunc ſub Maximino paſſum, Euſebius tunc viuens, ac geſta martyrum ſcribens, teſtatur libro 9. cap. 5. Idipſum Hieron. de ſcript. eccleſ. in Luciano. Errore factum videtur, vt tam Metaphraſtes quàm Suidas eum ſub Maximiano martyrio occubuiſſe dicant. Præclariſſima hic ſui ingenij reliquit monumenta, quæ à maioribus Lucianea ſunt appellata, cuius etiam nomine dicta eſt Diuinæ ſcripturæ verſio ab ipſo elaborata, quam Græci Communem, ſeu Vulgatam dixere, eaque, vt ſæpius teſtatur S. Hieronymus ad Chromatium epiſt. 107. & ad Suniam 131. Orientales omnes qui interiacent à Conſtantinopoli Antiochiam vſque, ſunt vſi. Nouiſſimè demum, ea vigente perſecutione grauiſſima, cùm apologiam pro Chriſtiana religione ſcripſiſſet, nobili corona martyrij eſt inſignitus. Non ſic tamen felix in diſcipulis fuit: nam præter Pelagiam Antiochenam, quæ eum ſectata, præclarum pro fide certamen ſubiit, cæteri in apoſtaſiam primùm eo tempore perſecutionis ſunt prolapſi; poſtmodum reddita pace Eccleſiæ, ſe Ario coniunxere, vt ſcribit Niceph lib. 8. c. 31. Porrò iidem, quo illuſtriori gloriarentur auctore, non erubuerunt & ſanctiſſimum martyrem, quaſi auctorem hæreſis, in crimen adducere, ſeſeque ab eodem Collucianiſtas appellare: eo etenim nomine Arius ſuos dicebat, ad quos ſcribebat epiſtolas: exſtat adhuc exemplum literarum Arij ad Collucianiſtas apud Epiphan. in Panar. hæreſ. 69. & Theodoret. lib. 1. c. 5. Id aliquādo, primis illis rerum exordiis, Catholici verum rati, in eundem Lucianum declamarunt, vt feciſſe videtur ſanctus Alexander Epiſcopus Alexandrinus, ſcribens ad æquè ſanctum Alexandrum Conſtantinopolitanum Antiſtitem, cuius Epiſtola recitatur à Theodoreto lib. 1. hiſt. c. 4 Tranſiit idem nomen ad poſteros; nam & Marius Victorinus libro 1. aduerſus Arianos, eoſdem Lucianiſtas appellat. Ne quid autem de tanto martyre leuis ſuſpicionis in alicuius animum irrepat, ex ipſis etiam Arianorum actis, quàm pura ſinceraque eſſet Luciani

 fides,

fides, apparet. Siquidem Antiochiæ iidem Conſtantij Imper. tempore conuenientes, vt abolerent nomen illud Conſubſtantialitatis, fidei profeſſionem ediderunt Luciani martyris: quam recitat Sozom. hiſtor. lib. 3. c. 5. & Niceph. lib. 9. c. 5. In qua communis Filij cum Patre ſubſtãtia, potentia, gloria, imago, & alia demum omnia inſunt, quæ Catholicæ Eccleſiæ filij profitentur: niſi tantùm quòd Conſubſtantialitatis verbum illic non reperitur expreſſum; cuius occaſione, & à Niceno Symbolo illud adimere conabantur. ſed nulla quidem in eo eſſe poterat culpa, eam vocem omittendo; quã ſcimus ad eludendos omnes Arianorum cauillos (vt pulchrè docet ſanctus Athanaſius in decretis contra Arian. col. 381.) à ſacroſancta Nicæna Synodo primùm fuiſſe ſapienter appoſitam. Quod itaque religioſè verèque ante Nicænum Concilium Lucianus profiteri potuit, eo ipſo in damnationem eiuſdẽ vocis abuſi ſunt Ariani, ſicut & ipſam ſcripturam etiam in prauum ſenſum ſæpius torquere non erubuerunt. Satis vel illud ſit ad S Luciani defenſionẽ teſtimonium Athanaſij, qui dum in Synopſi, quam ad Conſtantem Auguſtum ſcripſit, de diuinis ſcripturis agit, appellat Lucianum ſanctũ, magnum religioſumque martyrem. Sed non prætereat (quod mente exciderat) nobile illud de Martyre Luciano quod eſt apud Origenem elogium, quo ait: Quod autem ſecundùm ipſam hiſtoriam teſtis lacerati atque pernecati fuerint ſancti Martyres, manifeſtum eſt atque irrefutabile. Nam poſt vniuerſa tormenta recludentes eos in carceres, & teſtas multas in eis ſternentes, & per quatuor partes eos impij extendentes, crudeli morte eos pernecabant. Ita conſummatus eſt beatus atque glorioſus Lucianus, lucidus vita, lucidus & fide, lucidus etiã tolerantiæ conſummatione. Ob hoc enim Lucianus cognominatus eſt, tamquam lucidus, aut proprio lumine ſibi fulgens, aut aliis lucens. Hic namque beatus duodecim diebus ſupra teſtas multas extenſus, tertiadecima die eſt conſummatus; aliique innumeri ſancti Martyres eodem modo mortem tranſeuntes conſummati ſunt. Hucuſque auctor; non tamẽ Origenes, vt præfert titulus: nam longè ante Luciani tempora ille obiit, nempe ſub Gallo & Voluſiano: Lucianus autem (vt vidimus) vltima perſecutione ſub Maximino eſt coronatus martyrio. Nec eſt quòd de alio Luciano ea ſcripta eſſe dici poſſint; nam eiuſmodi genus mortis, quod auctor recenſet, à Luciano de quo agimus, eſſe ſublatum, eius acta à Metaphraſte deſcripta declarant. Eius venerandum corpus poſt martyrium, delphinorum obſequio, Drepanum in Bithyniam delatũ, egregia Baſilica ab Helena Conſtantini matre fuit ornatum, quæ & locum illum Imperialibus munificentiis auctum, Helenopolim appellauit, vt ſcribit Niceph. Hiſt. lib. 8. cap. 31. Quod hîc habetur, ſanctum Ioannem Chryſoſtomum præclara oratione laudaſſe Lucianum: ſcias eam, vt rem pretioſiſſimã, aſſeruari in Bibliotheca eruditiſſimi Card. Sirleti, prout ipſe mecum, vt de pretioſo margaritò, gloriatus eſt. Agit & de Luciano Suidas in hiſtoricis, & alij.

[c] Cleri diaconi.] De eodẽ hac die Beda, Vſuardus, Ado, manuſcr. ac cæteri, Petrus item in catalog. lib. 2. c. 54.

[d] Felicis & Ianuarij.] Agit de his item hac die Vſuardus, conſentiuntque vet. manuſcrip.

[e] Iuliani.] Sicut in veteri Rom. Martyrologio, ita & in manuſcrip. idem repetitur; quando autem, vel vbi paſſus ſit, latet.

[f] Canuti regis.] De eo plura Saxo Grammat. hiſt. Dan. lib. 13. Ioannes Magnus hiſt. Goth. li. 18. c. 11. 12. & 13. Floruit temporibus Gregorij ſeptimi Rom. Pont. circa an. Domini 1080. Fuit alius eiuſdem nominis Danorum Dux, qui & ipſe innocentiſſimè necatus eſt, & inter ſanctos relatus; de quo idem Saxo Grammat. & Ioannes Magnus libr. 18. c. 14. & lib. 19. c. 7.

[g] Criſpini Epiſcopi.] Claruit hic temporibus ſancti Leonis Papæ, interfuitque Mediolanenſi Concilio tunc congregato, vt conſtat ex ſynodica eiuſdẽ ad ſanctum Leonem ſcripta. Succeſſit huic ſanctus Epiphanius ſanctitate & eruditione non impar. Ennodius Ticinenſis epiſcopus, de eo in vita ſancti Epiphanij epiſcopi, & in carmine quod ſcripſit, hæc habet de ſancto Criſpino:

Salue ſancte parens, ſaluete ò ſæpe recepti
Criſpini cineres, ad cuius vota redundat
Quicquid in hoc Chriſti miramur dogmate dignũ, &c.

Eiuſdem nominis fuit Epiſcopus Patauinus, qui vixit temporibus Conſtantij, cuius meminit Athanaſius in apolog. ad Conſtantium col. 316. d.

[h] Nicetæ Epiſcopi.] Hic licet Dacorum eſſet Epiſcopus, optimè tamen notus fuit Romanis, quẽ ſanctus Paulinus in 10. epiſtola ad Seuer. doctiſſimum etiam ac Romanis admirandum prædicat; peregrinari enim in Italiam ad loca ſancta conſueuit, de cuius reditu idẽ Paulinus carmẽ Sapphicum perelegans ſcripſit, quo eius præclara geſta cecinit; & inter alia de Beſſis populis ad Chriſtum conuerſis meminit. Gens præ cæteris fera: nã (vt Strabo teſtatur) ob conſuetudinem latrocinandi, iidẽ omnes proprio vocabulo ſunt appellati Latrones: de quorum ad Chriſtum cõuerſione hæc ibi Paulinus:

Nam ſimul terris, animiſque duri,
Et ſua Beſſi niue duriores,
Nunc oues facti, duce te gregantur
Pacis in aulam.

De his etiam ſanctus Hieronymus Epiſt. 3. ad Heliodorum: Beſſorum (inquit) feritas, & pellitorum turba populorum, qui mortuorum quondam inferiis homines immolabant, ſtridorem ſuum in dulce Chriſti fregerunt melos. Hæc Hieron. De Beſſis monachis præterea habetur mentio in vita ſancti Theodoſij Cœnobiarchæ. Porrò de Niceta idem Paulinus rurſus in Natali nono S. Felicis agit.

[i] Theodori.] Duo reperiuntur fuiſſe Theodori; quorum alter de quo hîc agitur in Martyrologio, diſcipulus fuit ſancti Antonij, cuius S. Athanaſius in vita eiuſdem Antonij meminit: alter verò etiam ſanctitate celebris fuit, cuius geſta narrantur in vita ſancti Pachomij, cuius diſcipulus extitit, de quo etiam mentio habetur in lib. Vitaspatrũ part. 1. agit de eo & S. Nilus abbas in libro de oratione. Infrà quinto Kal. Ianuarij eius dies natalis agitur.

Sexto

Sexto idus Ianuarij. Luna. A xxiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

BELLOVACI in Galliis ſanctorum martyrum [a] Luciani presbyteri, Maximiani, & Iu'iani: quorum duo vltimi à perſecutoribus gladio perempti ſunt: beatus autem Lucianus, qui cum ſancto Dionyſio in Galliam venerat, poſt nimiam cædem, cùm Chriſti nomen viua voce confiteri non timuiſſet, priorum ſententiam & ipſe excepit. Item ſancti Eugeniani [b] martyris. In Libya ſanctorum martyrum Theophili [c] diaconi, & Helladij; qui primò laniati, ac teſtulis peracutis compuncti, demum in ignem coniecti, animas Deo reddiderunt. Hierapoli in Aſia ſancti Apollinaris [d] epiſcopi, qui ſub Marco Antonino Vero ſanctitate atque doctrina floruit. Neapoli in Campania natalis ſancti Seuerini [e] epiſcopi, fratris beati Victorini Martyris: qui poſt multarum virtutum perpetrationem, plenus ſanctitate quieuit. Papiæ ſancti Maximi [f] epiſcopi & confeſſoris. Metis ſancti Patientis [g] epiſcopi. Eodem die apud Noricos ſancti [h] Seuerini abbatis, qui apud eam gentem Euangelium propagauit, & Noricorum dictus eſt Apoſtolus. Eius corpus ad Lucullanum [i] prope Neapolim diuinitus delatum, inde poſtea ad monaſterium S. Seuerini tranſlatum eſt.

IANVARII 8.

[a] LVCIANI & ſoc.] De his etiam hac die Beda, Vſuard. Ado, quibus & manuſcr. aſſentiuntur, meminit Luciani Petrus Cluniacenſis lib. 1, epiſt. 2. Vincent. in Spec. Antonin. prim. part. tit. 6. c. 26. §. 5. Petrus in Catal. lib. 2. c. 55. & alij Agitur de Luciano Bellouacenſi in actis ſancti Quintini, quæ extant apud Sur. to. 5. die 31. Octob. In actis ſanctorum Criſpini & Criſpiniani, habetur mentio de Luciano vnà cum Quintino; ſed cùm ad tempora Diocletiani referatur, alius eſſe videtur ab hoc, de quo hîc agitur, quē Petri Apoſt. diſcipulum eſſe tradunt.

[b] Eugeniani.]. Vſuardus item de ipſo agit hac die, nec nō Wandelbertus, qui hexametro carmine Martyrologium ſcripſit ante ſexcentos annos.

[c] Theophili & Helladij.] Græci etiam de iiſdem agunt hac die; vt ex Menolog. ipſorū conſtat, vbi etiam crudele ipſorum martyrium enarratur.

[d] Apollinaris Epiſc. Huius celebris memoria eſt apud Euſebium lib. 4. c. 6. & lib. 5. c. 15. & 18. de eodem S. Hieronymus de ſcript. eccl. & in epiſt. 84. ad Magnum. Recitātur ab Euſebio aliqua ſcriptionum eius fragmenta, in quibus ex eo præ cæteris animi ipſius candor effulget, dum nihil proprio ingenio ſe in rebus ſacris velle ſcribere vel definite profitetur. Longè hic alius ab illo Laodiceno Apollinari, à quo Apollinariani ſeu Apollinariſtæ ſunt hæretici nuncupati, qui vixit temporibus Theodoſij ſenioris.

[e] Seuerini Epiſcopi.] De quo etiam hac die Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri omnes. Seuerini ac Victorini germanorum res geſtas pluribus ſcribit Ado ſub Non. Septemb. vbi & nos fuſiùs agimus, deque veritate hiſtoriæ diſſerimus. Conſule ea quæ etiam notamus in Seuerino Septempedano infrà ad ſextum Idus Iunij.

[f] Maximi Epiſcopi.] De quo etiam tabulæ Papienſis Eccleſiæ, quas inde miſſas accepimus. Feruntur eius acta fuiſſe ſcripta à Paulo diacono. Succeſſit hic ſancto Epiphanio eiuſdem ciuitatis

Epiſcopo, interfuit quarto & ſexto Concilio Romano pro Symmacho Papa aduerſus Laurentium, vt eorundem acta teſtantur. Eſt dictio Ennodij Ticinenſis in laudem eiuſdē Maximi, cuius eſt exordiū: Prodit religioſæ votum conſcientiæ, &c.

[a] Patientis Epiſcopi.] Agitur item de eo in vet. manuſcrip. In tabulis Metenſium Epiſcoporū, quas deſcripſit Demochares, recenſetus hic quartus ordine eius ciuitatis Antiſtes. Fuit eiuſdem nominis alius, Lugdunenſis Epiſcopus, de quo plura inferiùs, tertio Idus Septembris.

[b] Seuerini abb.] Hic ipſe eſt dies natalis eius, vt eius teſtantur acta, quæ ſinceriſſimè ſcripta ſunt ab Eugipio abbate ad Paſchaſium, vt auctor eſt Iſidorus de vir. illuſtr. c. 13. deſcripſit eadem Surius tom. 1. habemus in noſtra Bibliotheca eadem acta manuſcript. vnà cum epiſtola Paſchalis diaconi ad Eugipium, cùm accepiſſet ab eo vitam eiuſdē ſancti Seuerini. Obiit temporibus Odoacri Regis Italiæ, circa annum Domini 480. corpus autem ipſius tranſlatum fuiſſe in Lucullanum prope Neapolim, idem auctor affirmat. De eius Eccleſia in Lucullano poſita, ſacriſque ipſius reliquiis, frequens mentio habetur in epiſtolis ſancti Gregorij Papæ, vt libro 7. epiſt. 85. ad Fortunatum, lib. 8. epiſt. 18. ad Anthemium. Idem Pontifex dedicaturus Romæ Eccleſiam eiuſdem ſancti nomine dictam, inde ſibi reliquias mitti poſtulauit, ſcribens ad Petrum diaconum epiſt. 19. libro 2.

[c] Ad Lucullanum prope Neapolim.] Sic dicta Villa à Lucio Lucullo. Appoſitè hic dictum, Prope Neapolim: nam duo Luculli vixêre eodem tempore, M. Lucullus, & L. Lucullus: ab illo in Tuſculano, ab iſto prope Neapolim extructæ ſunt ſumptuoſiſſimæ villæ. de vtriſque meminit Varro lib. 3. de re ruſtica, cùm de vtriuſque piſcinis agit, addit que ea ex cauſa à L. Lucullo montem eſſe perforatum; ſignās quidem famoſiſſimam cryptam Neapolitanam, quam Seneca libro 7. epiſt. 58. deſcribens, ſic incipit: Nihil illo carcere longius, nihil illis faucibus obſcurius, &c. ſi hæc cupis, conſule eum. De obitu vtriuſque Luculli meminit idem Seneca libro de conſolatione ad Polybium, capite 33.

xxij. B Quinto idus Ianuarij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	.4	5	6	7	8	9			

ANTIOCHIAE ſub Diocletiano & Maximiano natalis ſanctorum Iuliani[a] martyris, & Baſiliſſæ virginis, vxoris eius, quæ cum viro ſuo virginitate ſeruata, in pace vitam finiuit: Iulianus verò (poſtquam multitudo ſacerdotum, & miniſtrorum Eccleſiæ Chriſti, quæ propter immanitatem perſecutionis ad eos confugerat, igne cremata eſt) Marciani præſidis iuſſu plurimis tormentis cruciatus, capitalem ſententiam accepit: cum quo etiam Antonius preſbyter, & Anaſtaſius, quem ipſe Iulianus à morte ſuſcitatum, gratiæ Chriſti participem fecerat; & Celſus puer, vnà cum matre ſua Marcionilla, ac ſeptem fratres, aliique plurimi paſſi ſunt. In Mauritania Cæſarienſi, ſanctæ Marcianæ[b] virginis, quæ beſtiis tradita, martyrium conſummauit. Smyrnæ ſanctorum martyrum Vitalis[c], Reuocati, & Fortunati. In Africa ſanctorum martyrum Epicteti[d], Iucundi, Secundi, Vitalis, Felicis, & aliorum ſeptem. Sebaſte in Armenia ſancti Petri[e] epiſcopi, fratris ſancti Baſilij. Anconæ ſancti Marcellini[f] epiſcopi, qui vrbem illam, vt ſanctus Gregorius ſcribit, diuina virtute ab incendio liberauit.

IVLIANI & Baſiliſſæ.] De his hac etiam die Beda, Vſuardus, Ado, ac demum cæteri omnes recẽtiores. Horum acta ex veteribus monumentis edidit Metaphraſtes, quæ habet Lipom. tom. 7. Mombrit. tom. 2. & Sur. tom. 1. Habemus eadem in vet. manuſcript. Exſtat in Breuiario Toletano S. Iſidori ſacer hymnus, quo horum acta egregiè deſcribũtur. Baſiliſſa autem licet martyrium non obierit, tamen quia multa grauiaque paſſa eſt, & dux martyrum exſtitit, cenſita etiam inter martyres reperitur, præſertim à Venantio Fortunato in carmine quod ſcripſit de gaudiis & ſpe vitæ æternæ. Horum omnium meminit ſanctus Eulogius Cordubeñ. lib. 1. Memor. ſanct. ducens eoſdem cæteris in exemplum. Erat apud Antiochiam celeberrima Eccleſia nomine Iuliani, de qua Procop. lib. 2. de bello Perſic. adiunctum erat eidem monaſterium, cuius Presbyter fuit impius Neſtorius.

[b] Marcianæ.] Vſuardus, Ado, & alij de eadem hac die. Habet eius acta Mombritius tom. 2. Vincentius in ſpecul. lib. 13. c. 36. 37. Petrus in Catal. lib. 2. cap. 58. Hæc etenim ob fractum ſimulacrum Dianæ, tertiò lenonibus data eſt proſtituenda; ſed diuino fulta præſidio ſemper intacta permanſit. Reſpondent his omnibus quæ Tertullian. in Apologetico in Gentiles exprobrat his verbis: Proximè ad lenonem damnando Chriſtianam potius quàm ad leonem, confeſſi eſtis labem pudicitiæ apud nos atrociorem omni pœna & omni morte reputari. Nec quicquam tamen profuit. Exquiſitior quæque crudelitas veſtra, illecebra eſt magis ſectæ, &c. Agitur de eadem, die 12. Iulij, qua nimirum reliquiæ eius tranſlatæ putantur.

[c] Vitalis, Reuocati, & Fort.] De his præterea Vſuardus, & Wandelbertus agunt, aſſentiunturque vet. manuſcr. ac recentiores omnes.

[d] Epicteti, Iocundi, & ſoc.] Ita vet. manuſcr. ex quibus reſtituti ſunt. Fuit Epictetus Epiſcopus Aſſuritanus in Africa, ad quem exſtat S. Cypriani epiſt. 64. edit. Pam. Paſſus eſt cum ſociis ſub Decio Imp. Quanta autẽ præditus eſſet animi manſuetudine, ſatis docet in ea epiſtola teſtimoniũ Cypriani.

[e] Petri epiſcopi.] Græci de eodem. Eius res geſtas nonnullas ſcribit Gregorius Nyſſenus, eius germanus, in epiſt. ad Leontium de S. Macrina. legitur apud Lipom. tom. 5. De eodem Theodoret. hiſt. lib. 4. cap. 28. Niceph. lib 11. c. 19. Migrauit ex hac vita temporibus Valentis Imper. De anniuerſaria die natalis eius meminit idem Gregorius in epiſt. ad Flauianum Epiſcopum.

[f] Marcellini Epiſc.] De ipſo agit S. Gregorius lib. 1 dialog. c. 6. Legimus eius acta atque miracula poſt obitum facta, in manuſcript. quæ accepimus ab Eccleſia Anconitana. de eo etiam Petrus in catalog. lib. 2. c. 59.

10 Quarto idus Ianuarij. Luna. C xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

IN Cypro beati Nicanoris[a] diaconi de ſeptem primis; qui gratia fidei & virtute admirandus, glorioſiſſimè coronatus eſt. Romæ ſancti Agathonis[b] Papæ; qui ſanctitate & doctrina conſpicuus, quieuit in pace. Mediolani ſancti Ioannis[c] Boni epiſcopi & confeſſoris. In Thebaide natalis beati Pauli[d] primi eremitæ, qui à ſextodecimo ætatis ſuæ anno vſque ad centeſimum decimumtertium ſolus in eremo permanſit: cuius animam inter Apoſtolorum & Prophetarum choros ad cælum ferri ab Angelis ſanctus Antonius vidit. Eius autem dies feſtus decimooctauo Kalendas Februarij celebratur. Conſtantinopoli ſancti Marciani[e] preſbyteri.

IANVARII 10.

NICANORIS.] De eodem hac die cæteri Latinorum; Græci autem de ipſo agunt ad 5. Kalend. Aug. vnà cum Prochoro, Timone, & Parmena. De eo in Actis Apoſt. c. 6. Doroth. in Synopſi ſcribit, hunc eodem die, quo S. Stephanus Protomartyr, vnà cum multis occubuiſſe martyrio.

[b] Agathonis.] Eius res geſtas per lectiones diſtinctas habemus manuſcript. In aliqua Eccleſia eas legi conſueuiſſe, ex iiſdem ſatis liquet. De eius

ſucceſſione, tam ex lib. de Rom. Pontific. quàm ex Indicibus Vaticanis, aliiſque recentioribus ſcriptoribus, certa habetur ratio. Cætera de ipſo cumulatè ſatis in Annalibus eccleſiaſticis diximus.

[c] Papæ] Putarunt nonnulli hanc vocem, Papa, complexam eſſe ex duabus dictionibus, vt idem ſit PA. PA. quòd Pater Patrum, meritoque Romano tantùm Pontifici tribui ſolitam. PA. pro patre poſitum in Saliari carmine, teſtatur Feſtus. Ne in his refellendis multum immorer; ſciendum eſt, quòd etſi eiuſmodi titulus, Pater Patrum, tribui conſueuit Romano Pontifici, vt totius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopo; nihilominus Papæ nomen diuerſum ab eo eſſe, & accipi ſolitum à maioribus, exempla antiquarum inſcriptionum facilè monſtrant; quorum vnum tantùm ſatis ſit hîc recitare. Exſtat ex Concilio prouinciali Epiri ad Hormiſdam Papam ſynodalis Epiſtola ſcripta, cuius eiuſmodi eſt inſcriptio: Synodus veteris Epiri, Ioannes, Matthæus, Conſtantinus, &c. Domino noſtro per cuncta ſanctiſſimo & beatiſſimo Patri Patrum, Comminiſtro, ac Principi Epiſcoporum Hormiſdæ Papæ. Incipit epiſtola: Si dignis præmiis, &c. Exſcripſimus eam ex codice manuſ. Vaticano, integramque exhibemus in Annal. eccle. ſimulque alias, in quibus eadē habetur nomenclatura: cùm itaque idem Hormiſda, & Pater Patrum, & Papa, vna eademq; inſcriptione dictus reperiatur; planè conſtat diuerſæ ſignificationis eſſe vtramque vocem. Porrò germana eſt eius interpretatio, vt à Græca voce πάππας, id eſt, pater, deſcendat. Licet alij deducant à πάππος, id eſt, auus. At verò in prima ſignificatione accipi conſueuiſſe vidimus: eoque ſenſu accepta, vt ſcribit Walfridus Strabo de reb. eccleſ. cap. 7. tranſiit in dignitatis nomen, vt clerici venerandi eodem nomine appellarentur. poſtea tamen nomen illud cœpit eſſe peculiare epiſcoporum, vt ijdem Papæ dicerentur. Sunt de his innumera exempla apud Cyprianum, Hieronymum, Auguſtinum, Rufinum, Prudentium, Sulpitium Seuerum, Sidonium Apollinarem, Venantium Fortunatū, & nouiſſimè apud ſanctiſſimum Eulogium Cordubenſem, qui floruit anno Domini 850. Vſque enim ad illud tempus id nomen commune fuit omnibus Epiſcopis, licet frequentiùs ac peculiariùs tribui conſueuiſſet Romano Pontifici: idque quiſque facilè obſeruare poterit ex epiſtolis Caſſiodori. Ex his itaque erroris arguitur Nicephorus lib. 14. c. 34. dum ait, Cæleſtinū Romanum Pontificem cōceſſiſſe ex priuilegio Cyrillo epiſcopo Alexandrino à ſe conſtituto legato in S. S. Concilio œcumenico Epheſino, vt Papa diceretur, ac vteretur mitra. Nam ſi Papæ nomen tūc temporis, vt patet, commune erat omnibus epiſcopis, quidnam eo nomine contulit Cæleſtinus Cyrillo? Non ſic quod Theodorus Balſ. in Nomocan. Photij tit. 8. c. 1. vbi ait à Cæleſtino conceſſum eſſe Cyrillo, vt in ſacris ſolennibus, more Romani Pontificis, phrygio vteretur; quo quidem (vt ait) ex eo tempore ſemper vſi ſunt epiſcopi Alexandrini. Quidnam verò phrygium eſſet, fuſiùs diſſeremus in noſtris Annalibus cùm agemus de Concilio Epheſino, deque literis Cæleſtini ad Cyrillum datis. Sed quod ad Papæ nomen pertinet, cùm futuris temporibus obtinuiſſet communis vſus, vt Papæ nomen tantummodo Romano tribueretur Pōtifici, & ſchiſmatici illud ſibi in odium eiuſdem Romani Præſulis, faſtu ſuperbo vindicarent, aliaq; non conceſſa præſumerent: Gregorius ſeptimus Papa anno à Chriſto Domino 1073. ſui verò pontificatus anno tertio, ſext. Kal. Martij Indict. 13. habuit Romæ Synodum aduerſus ſchiſmaticos, vbi ſtatuit inter alia plura, vt PAPÆ nomen vnicum eſſet in vniuerſo orbe Chriſtiano, nec liceret alicui ſe ipſum vel alium eo nomine appellare. hæc in regiſtro Epiſtolarum Gregorij ſeptimi, quod aſſeruatur in Biblioth. Vaticana, vbi canones eius Synodi ſcripti habentur. Seruant idipſum Græci, vt nomine Papæ Romanum Pontificem intelligant, vt ex Nicetæ Choniatæ ſcriptis apparet.

[d] Ioannis Boni.] De quo tabulæ eccleſ. Mediolanenſis, & Boſſius in Annal. Mediol. agunt.

[e] Pauli primæ eremitæ.] Eius vitam ſcripſit ſanctus Hieronymus. Solutus eſt vinculis carnis anno ſexto Conſtantij Imp. agens iam ætatis annū decimum tertium ſupra centeſimum: nam Antonius qui poſt eius obitum vixit annos quindecim, vt idem Hieronymus ſcribit in Chron. migrauit ex hac vita anno vigeſimo primo Conſtantij. cùm iam antea nonagenarius Paulum proximè moriturum inuiſiſſet, ac pòſt vixiſſet vſque ad annum centeſimum quintum. Meminit eiuſdem Pauli idem Hieronym. ad Euſtochium Epiſt. 22. Porrò vitam eius quam ſcripſit, miſit ad Paulum Concordienſem, vt teſtatur in Epiſt. 21. in fine.

[f] Marciani.] Græci de eodem pluribus in Menologio hac die. Hic ille qui opulentiſſimum patrimonium Chriſti amore profudit in pauperes, erexit Eccleſias, & inter alia ædiculam illam Anaſtaſiæ, in qua Gregorius Nazianzenus collapſam fidem excitarat, in ampliſſimam Baſilicam, ſecundùm propheticum illius oraculum, auxit ornauitque. Huius præclara geſta deſcripſit Metaphraſtes. habet eadem Lipom. tom. 5. & Surius tom. 1. Alius Marcianus hic ab illo Nouatiano qui vixit temporibus Valentis Imp. cuius etiam filias erudiuit. Hic autem claruit ſub Leone Imp. qui etſi & ipſe Nouatianis aliquando fauit; tamen ex templo referens pedem, ob ſinceram fidem Catholicam, & egregiā ſanctitatem factus eſt œconomus Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ. Alius inſuper eadem ætate vixit Marcianus in Syria apud Cyrum ciuitatem, profeſſione Monachus, meritis clariſſimus, cuius res geſtas ſcripſit Theodoret. lib. ſanct. Patr. c. 5.

11 Tertio idus Ianuarij. Luna. D xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11

ROMAE natalis ſancti Hygini[a] Papæ, qui in perſecutione Antonini glorioſè martyrium conſummauit. In Africa beati Saluij[b] martyris, in cuius die natali ſanctus Auguſtinus ſermonem habuit ad populum Carthaginenſem. Alexandriæ ſanctorum martyrum Petri[c], Seueri, & Leucij. Firmi in Piceno ſancti Alexandri[d] epiſcopi & martyris. Ambiani ſancti[e] Saluij epiſcopi & martyris. Brunduſij ſancti Leucij[f] epiſcopi & confeſſoris. In Cappadocia in vico Magariaſſo ſancti Theodoſij[g] cœnobiarchæ, qui multa pro fide Catholica paſſus, in pace tandem quieuit. In Thebaide ſancti Palæmonis[h] abbatis, magiſtri ſancti Pachomij. Suppentoniæ[i] apud montem Soractem ſancti Anaſtaſij[k] monachi, & ſociorum, qui diuinitus vocati, migrauerunt ad Dominum. Papiæ ſanctæ Honoratæ[l] virginis.

IANVARII 11.

[a] HIGINII Papæ.] De eo Beda pridie huius diei, Ado & alij hac die. De eius ſucceſſione agit liber de Rom. Pontificibus Damaſi nomine inſcriptus, Irenæus lib. 3. c. 3. Epiphan. in Panar. hæreſ. 27. Euſebius in chron. & hiſt. lib. 4. c. 10. Optatus lib. 2. contra Parmen. Auguſt. epiſt. 165. Meminit eiuſdem Cyprianus in ep. 74. ad Pompeium. Sub perſecutione Antonini coronatum eſſe martyrio, idem lib. Roman. Pontif. Euſebius in chrón. & alij omnes teſtantur. Cætera de ipſo dixi in Annal. eccleſ.

[b] Saluij.] De eodem hîc Beda, ac cæteri Latinorum, necnon vet. manuſcr. Meminit Poſſidius in Indiculo cap. 3. de ſermone S. Auguſtini habito de S. Saluio, & c. 9. agit de alio eiuſdem auctoris tractatu in eiuſdem die natali habito. Ne quis autem aliqua occaſione in errorem ducatur, noſſe debet fuiſſe item in Africa alium Saluium, ſed pſeudomartyrem, ipſumque Donatiſtam ex parte Maximianiſtarum: quem alij Donatiſtarum, ſed ex factione Parmeniani, poſt multas illatas contumelias occiderunt, in cuius honorem ſuarum partium homines Baſilicam erexerunt, aſcriptumque in ſuorũ martyrum numerum coluerunt: vt ſcribit S. Auguſtinus aduerſus Parmen. lib. 3. cap. vlt. & contra Creſ. lib. 4. c. 48. & 49.

[c] Petri, Seueri, & Leucij] De his etiam hac die Beda, Vſuar. Ado, ac reliqui omnes.

[d] Alexandri epiſc.] De eo etiam tabulæ Firmanæ eccleſiæ, quas Romam allatas accepimus, licet in eis paſſionis tempus deſideretur.

[e] Saluij epiſcopi] Alij Saluinum appellant. Hunc Sigibert. in chron. Saluum pro Saluio dicit, occiſumque tradit an. 33. Caroli Magni Imperat. anno Domini 801. de eodem Petrus in catal. lib. 2. cap. 65. In tabulis epiſcoporum Ambianenſium ponitur Saluius quinto loco, vt conſtat ex Demochare, qui eas deſcripſit. Confundunt hunc nonnulli cum Saluio Epiſcopo Albigenſi, qui ſub Chilperico Francorum Rege doctrina claruit & ſanctitate, de quo Greg. Turon. hiſt. lib. 5. c. 44.

[f] Leucij epiſcopi.] Reſtitutus eſt ex vet. manuſcript. Licet enim Brunduſinus eſſet Epiſcopus, Romæ etiam colebatur. Erat enim quinto ab Vrbe lapide Eccleſia S. Leucij, cuius meminit S. Gregorius lib. 9. Regiſt. epiſt. 73. cumque inde fuiſſent ablatæ eius reliquiæ, idem Pontifex alias eiuſdem ſancti ad ſe reliquias mitti iuſſit. Legimus acta eius ab eadem Eccleſia accepta, erroribus quidem ſcatentia, ob maximam tum in perſonis, tum etiam in tempore diſcrepantiam. ponitur hîc cõfeſſor, ſicut in propria eccleſia colitur: cùm alioqui ſanctus Gregorius appellet eum martyrem beatiſſimum.

[g] Theodoſij.] Agunt præterea de eodem Græci hac die in Menologio. Spectatiſſimus fuit non tantùm ob exactam vitæ monaſticæ exercitationem, verùm etiam ob egregios labores pro fide Catholica aduerſus Acephalos hæreticos exantlatos. Flo-

rens

rere cœpit temporibus Leonis Imper. peruenitque vſque ad tempora Iuſtiniani, cùm Hieroſolymitanæ eccleſiæ præeſſet Petrus, qui eius ſuus curauit. Exſtant eius res geſtæ omni acceptatione digniſſimæ, à Metaphraſte ex antiquioribus monumentis deſcriptæ, quas habet Lipom. tom. 5. & Sur. to. 1. De eodem mentio habetur in vita S. Sabæ abb. necnon apud Suidam in Anaſtaſio, & infrà in Theod. Monemus lectorem, fuiſſe eiuſdem nominis, eodẽ ſeculo, ſub Marciano Auguſto alium Theodoſium item Cœnobiarcham, in eadem regione Palæſtinæ verſatum, qui fuit hæreticus Eutychianus, homo nequiſſimus, & inuaſor ſedis Hieroſolymitanæ, tẽpore Iuuenalis eius ſedis Antiſtitis, quem S. Leo Papa pellendum curauit; quem etiam conſtat ex actis ſancti Euthymij à Cyrillo conſcriptis, fuiſſe ex humanis ſublatum eiuſdẽ Marciani Imp. temp.

[b] Palæmonis.] Huius res geſtæ habentur intextæ in vita ſancti Pachomij, quam habes apud Lipoman. tom. 6. & Sur. tom. 3.

[i] Suppentoniæ ad montem Soractem.] De loco Suppentoniæ diu multumque laboraui; cumque non inuenirem quid certi afferrem, conſului tandem accolas regionis, qui ex veteribus monumentis locũ ipſum optimè norunt, à quibus illud accepi: Monaſterium S. Anaſtaſij fuiſſe iuxta locum qui hodie dicitur, Caſtellum ſancti Eliæ, à Nepeſina ciuitate duobus milliariis diſtans, vbi eſt adhuc nobilis ac vetus eccleſia nomine ſancti Eliæ atque ſancti Anaſtaſij Deo dicata, non longè à monte Soracte, illudque ipſum olim, Suppentoniam, appellatum eſſe.

[k] Anaſtaſij & ſoc.] Iidem ex manuſcrip. reſtituti ſunt, quorum felicem exitum ſcribit S. Greg. in Dial. lib. 1. c. 7. & 8. & in Regiſt. li. 2. ep. 50. c. 89. ind. 11. appellaturque ibi Anaſtaſius de Penumis.

[l] Honoratæ.] De ipſa etiam hac die tabulæ eccleſiæ Papienſis. Fuit hæc ſoror S. Epiphanij epiſc. Ticinenſis, ab eodem Deo conſecrata, eo anno, quo reuerſus eſt Româ à legatione Anthemij Imp. Ticinum. Fuit is annus Domini 471. vt habent acta eiuſdem Epiphanij ab Ennodio fuſiùs ſcripta.

xix. E Pridie idus Ianuarij. Luna. 12

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

t u A B C D E f F G H M N P

30 1 2 3 4 5 6 7 7 8 9 10 11 12

ROMAE ſanctæ Tatianæ[a] martyris, quæ ſub Alexandro Imperatore vncis atque pectinibus laniata, beſtiis expoſita, & in ignem proiecta, ſed nil læſa, gladio demũ percuſſa migrauit in cælum. In Achaia ſancti Satyri[b] martyris, qui ante quoddã idolum tranſiens, cùm exſufflaſſet in illud, ſignans ſibi frontem, ſtatim idolum corruit; ob quã cauſam decollatus eſt. Eodẽ die ſancti Arcadij[c] martyris, genere & miraculis clari. In Africa ſanctorum martyrum Zotici[d], Rogati, Modeſti, Caſtuli, & coronæ Militum quadraginta. Conſtãtinopoli ſanctorum Tigrij[e] preſbyteri, & Eutropij lectoris, qui Arcadij Imperatoris tempore paſſi ſunt. Tibure ſancti Zotici[f] martyris. Epheſi paſſio ſanctorũ quadraginta[g] duorũ Monachorum, qui ob cultum ſanctarum imaginum ſub Conſtãtino Copronymo ſæuiſſimè cruciati, martyrium compleuerunt. Rauẽnæ ſancti Ioannis[h] epiſcopi & confeſſoris. Veronæ ſancti Probi[i] epiſcopi. In Anglia ſancti Benedicti[k] abbatis & confeſſoris.

IANVARII 12.

TATIANÆ.] Græci etiam de eadem hac die agunt in ipſorum Menologio, vbi eius martyrium his paucis narratur: Certamen S. martyris Tatianæ ex antiqua Roma: quæ Alexandro imperante, ublata præſidi, ingreſſa templũ, precibus ſimulacra euertit, ac in terram colliſit. Quam ob cauſam verberatur, eiuſque palpebræ vncis dilacerantur; inde ſuſpenſa, pectinibus laniatur, abraſo capite decaluatur, igne & feris probatur, & illæſa permanens, per-

percuſſa gladio, euolauit in cælū. hęc ibi de Tatiana.

[b]Satyri] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 2. c. 66. ac reliqui recentiores.

[c]Arcadij,] De eo etiam Beda, & alij quos nuper recenſuimus auctores: vberiùs autem ſanctus Zeno Epiſcopus Veronenſis, qui luculenta oratione eius acta percurrit. eſt ſerm. 4. inuenies eundem etiam ſeorſum à cęteris apud Lipom. tom. 2. Alius eſt Arcadius qui in Africa paſſus eſt in perſecutione VVandalica, de quo inferiùs erit ſermo.

[d]Zotyci & ſoc.] Reſtituti ſunt iidem ex veter. manuſcript. Porrò horum acta habemus in noſtra Bibliotheca. eſt illorum exordium: Iam quaſi, &c.

[e]Tygrij & Eutropij.] De his etiam manuſcr. Paſſi ſunt hi Conſtantinopoli ſub Arcadio Imper. cùm, pulſo in exilium S. Ioanne Chryſoſtomo, noluiſſent cum Arſacio intruſo communicare, ac de incendio Baſilicæ paſſi eſſent calumniam. Horum certamina ſcribit Palladius in Dialog. Sozom. libro 8. c. 24. Metaphraſtes, Leo Imper. & Georgius Alex. in vita S. Ioan. Chryſoſt. Vide de his in primis eiuſdem S. Ioannis Chryſoſt. epiſt. 118. & 125. Exſtant hactenus duo impia Arcadij edicta, quorū altero cogebat pios cum Arſacio communicare: altero verò in eos qui Baſilicam incendiſſent, inquirendum præcepit. Conſule codicem Theodoſ. tit. de Epiſc. & cleric. l. 37. & tit. de his qui pro religione contendunt. l. 6.

[f]Zotici] De eodem tabulæ eccleſiæ Tiburtinæ. Agitur de eodem rurſus inferiùs die 10. ſub Getulio: non quòd diuerſi cenſeantur, ſed fortaſſe quòd altera die natalis, altera tranſlatio celebretur. docturi ſumus ibi plura. Eius corpus conditum eſt ſub maiori altari; caput verò ſeorſum poſitum in vaſe, decenti honore colitur. Quod autem arundinibus percuſſum martyrium conſummaſſe diximus, emendamus: haud enim fidelem nacti ſumus teſtem, qui ea ſe ex actis eius deſcripſiſſe, per litteras ad me datas, teſtatus eſt. accepi ego poſt hæc acta martyris, & nihil tale in eis reperi. Tu verò conſule quæ inferiùs notantur 10. Iunij, in Getulio, cùm de eodem ſub Getulij nomine iterum agitur. de vno eodemque martyre diuerſis diebus agi, ſæpè contigit, quòd altera die natalem, altera verò tranſlationem celebrare Eccleſia conſueuerit.

[g]Quadragintaduorū Monachorū.] Græci eoſdem præcipuo honore habent. Inuenies horum acta iuncta ſimul cum paſſione S. Stephani iunioris, tam inter Ioannis Damaſceni opera edit. Bil. quàm etiam apud Sur. to. 6. ad diem 28. Nouemb.

[h]Ioannis Epiſcopi.] De eodem tabulæ Rauennatis eccleſiæ. Hic ſucceſſit Neoni, ad quem exſtat epiſt. 27. S. Leonis Papæ, licet in aliquibus exemplaribus pro Neone Leo ponatur: vt cap. Cùm itaque baptiſ. diſt. 4. Succeſſit Neon S. Petro Chryſologo. Hic de quo agitur Ioannes, ſecundus dictus eſt, qui liberauit Rauennam à furore Attilæ, vt ſcribit Ricobald. in Pomerio, & Hier. Rub. Hiſt. Rauen. lib. 2. Ferunt eius acta ſcripta eſſe à Deſiderio Rauennate: quæ nondum vidimus. Exſtat Simplicij Papæ epiſtola ad Ioannem Rauen. epiſcopum, data Conſule Seuerino. eſt is annus, iuxta Faſtos Onufrij, à Chriſto Domino 482. Itemque eiuſdē Ioannis meminit Gelaſius Papa in epiſtola ad epiſcopos per Lucaniam & alios per diuerſas prouincias conſtitutos ca. 5. ex qua redarguitur Hieron. Rub. dum lib. 3. hiſt. Rauen. pag. 110. ante Gelaſij creationem mortuum iam fuiſſe Ioannem ſcribit. data eſt ea Gelaſij epiſtola, Aſterio & Præſidio Conſſ. anno Domini 494. vt ſcias ad quæ tempora Ioannes ſecundus peruenerit.

[i]Probi Epiſcopi.] De ipſo etiam tabulæ eccleſiæ Veronenſis, quas illuſtrauit auxitque Reuerendiſſimus Epiſcopus Veronenſis, Auguſtinus Valerius, nunc verò ob præclara virtutum merita auctus ampliſſima Cardinalatus dignitate.

[k]Benedicti.] Beda eius diſcipulus ſe eius res geſtas ſcripſiſſe fatetur hiſt. Angl. lib. 5. in fine. Huic enim ipſe natus annos ſeptē eſt traditus educandus in monaſterio, vt ipſe ſcribit in epitom. hiſt. in fine. Vixit Benedictus aliquandiu Romæ vſq; ad tēpora Agathonis Papæ, à quo iuſſus eſt reuerti in Angliā cum Ioanne Archicantore, ad imbuendū populum illum Rom. Eccleſiæ diſciplinis, vt idē auctor ſcribit de geſt. Angl. lib. 4. c. 18. & li. 5. c. 20. Quantum autē in patriam rediens laboris impēderit, idē narrat in ſermone habito in die natali eiuſdem S. Benedicti, qui habetur tom. 7. eiuſdem Bedæ operum.

13 Idibus Ianuarij Luna. F xviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

OCTAVA Epiphaniæ Domini. Romæ via Lauicana coronæ ſanctorum Militum quadraginta[b], quas ſub Galieno Imperatore pro confeſſione veræ fidei percipere meruerūt. In Sardinia ſancti Potiti[c] martyris, qui ſub Antonino Imperatore & Gelaſio Prȩſide multa paſſus, demum gladio martyrium conſecutus eſt. Singidoni in Myſia ſuperiori ſanctorum martyrum

C Hermyli

Hermyli [d] & Stratonici, qui poſt ſæua tormenta ſub Licinio Imperatore in Iſtrum flumē demerſi ſunt. Cordubæ ſanctorum martyrum Gumeſindi [e] presbyteri, & Seruidei monachi. Pictauis in Gallia natalis ſancti Hilarij [f] epiſcopi & cōfeſſoris, qui ob Catholicā fidem quam ſtrenuè propugnauit, quadriennio apud Phrygiā relegatus, inter alia miracula mortuum ſuſcitauit. Eius autē feſtiuitas ſequenti die celebratur. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Leontij [g] epiſcopi, qui ſub Licinio aduerſus gentiles, & ſub Conſtantino aduerſus Arianos plurimū decertauit. Treueris S. Agritij [h] epiſcopi. In Verſiaco monaſterio S. Viuentij [i] confeſſoris. Amaſeæ in Ponto ſanctæ Glaphiræ [k] virginis.

IANVARII 13.

[a] OCTAVA Epiphaniæ.] De ea Ordo Rom. de offic. Miſſæ. Amalar. li. 4. c. 34. Microlog. c. 40. Ado, & alij, qui agunt de diuinis offic. Ante hos omnes Capitul. Regum Franc. lib. 1. c. 164.

[b] Militum quadraginta.] Agunt de iiſdem Beda, Vſuar. Ado, & alij, cōſentiuntq; vet. manuſc. Quòd autē tam hi quàm plerique alij martyres paſſi habentur Gallieno Imperatore; non ita quis accipiat, vt exiſtimet aliquā ab eo eſſe excitatam perſecutionem; nam idem Auguſtus (vt ſcribit Oroſius, li. 7. c. 22.) parēte Valeriano ab hoſtibus capto, pacē Eccleſiæ trepida ſatisfactione reſtituit. idipſum affirmat Dionyſius Alexandrinus in epiſt. ad Ægyptios. extat apud Euſeb. li. 7. c. 18. Habetur præterea eiuſdem Gallieni reſcriptum ad Epiſcopos, quo omnia loca religioſa, Chriſtianis olim adempta, illis mandauit reſtitui; vetuitque ne quis Chriſtianis negotium faceret. addidit aliud item reſcriptū, quo iiſdem cœmeteria, more maiorum, adeundi tribuit facultatem. Hæc omnia habes apud Euſebiū hiſt. lib. 7. c. 12. Sed quòd aliqui ſub Gallieno paſſi dicantur, id quidem præter ſententiam Principis, vt etiam factū videmus ſub Antonino pio & Alexandro Impp. de quibus ſuperiùs egimus.

[c] Potiti.] Accepimus eius acta manuſcr. è Sardinia Romā miſſa. De eo etiam Fara de rebus Sardois. In Sardinia autem & Piſis agitur de Potito & Ephiſio Idibus Nouemb. ſed illa eſt tranſlatio.

[d] Hermyli & Stratonici.] De iiſdem hac die Græci etiam in Menologio, vbi eorum martyrium paucis complexum deſcribitur. Porrò fuſiùs Metaphraſtes apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1.

[e] Gumeſindi & Seruidei.] Horum agonem & coronam ſcripſit ſanctus Eulogius in Memoriali ſanctorum, lib. 2. c. 9. Paſſi ſunt hi hac die, æra 890. à Chriſto autem anno 852.

[f] Hilarij Epiſcopi.] Hac etiam die de ipſo cæteri Latinorum. Scribit de eodem in primis S. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Apolog. aduerſus Rufinū in epiſt. 6. ad Florentiū. in ep. 7. ad Lætam, ad Magnū ep. 84. aduerſus Luciferianos, aliiſq; in locis. Seuer. lib. 2. Sacr. hiſt. Rufin. lib. 2. c. 30. 31. Socrates lib. 3. c. 8. Sozom. lib. 3. c. 13. & lib. 5. c. 12. Fortunatus res geſtas Hilarij duobus libris conſcripſit, ſed ex multis vix pauca perſtrinxit. habet & Venantius Fortunatus de eodem epigramma lib. 2. De eius miraculis Greg. Turon. de gloria confeſſ. c. 2. Porrò de S. Hilario quis non miretur Centuriatorum inſcitiam, vel potiùs dolum, quorum illud præcipuum ſtudium eſt, vt tanquam emorituræ muſcæ perdant odorem vnguenti: dum vt ſanctiſſimo ac eruditiſſimo viro, Galliarum ornamento, cuius ſcriptionibus, ac vitæ moribus omnes ipſorum hæreſes confutātur, notam inurant, huncque eundem eſſe dicunt cum Hilario diacono, quem S. Hier. agens aduerſus Luciferianos, ob anabaptiſmū, in quod miſer lapſus inciderat, orbis Deucalionē appellat, cū quo quidem hic noſter non niſi nomen commune habet. erat hic iam Epiſcopus Pictauienſis, multaque ob Catholicam fidem obierat certamina, iamque exſul miſſus erat in Phrygiam, cùm ille diaconus eſſet, & in hæreſim lapſus, excidit gradu ordinis. Collegimus vberiùs egregia tāti Patris acta; & prout geſta ſunt, ſecundùm ordinem temporum diſpoſuimus in annalibus Eccleſiaſticis.

[g] Leontij Epiſcopi.] Hic ille Leontius, de quo ſcribit S. Gregorius Nazian. in oratione habita in funere patris, quòd iturus ad Nicenum SS. Concilium, Nazianzum diuertens, ſuum patrem baptizauit. Ab hoc etiam celebris ille ſanctus Gregorius Armenus fuit Epiſcopus ordinatus, vt eius acta teſtantur, quæ recitat Metaphraſtes die 30 Septembris. Eiuſdem Leontij meminit ſanctus Athanaſius in oratione prima contra Arianos, recenſetque inter cæteros Catholicæ fidei vertices. Gregorius presbyter Cæſarienſis in oratione habita de ſanctis Patribus Nicenæ Synodi, his laudibus eum exornat, cùm ait: Angeli pacis Leontij Cæſarienſis Eccleſiæ ſanctiſſimi præſulis antequam veniret in Nicenam Synodum, multi quidem emanarunt ſudores propter fidem: multi autem per ipſum martyres & victores athletæ proſtrauerunt aduerſarium, multique vſi vitæ eius doctrina, euaſere ciues cæleſtes, &c. Habet & Africa ſuum ſanctum Leontium Epiſcopum Tagaſtenſem, de quo ſanctus Auguſtinus ſermo. 13. de diuer. ibidem & de Baſilica Leontina ab ipſo ſic dicta.

[h] Agritij

[a] Agritij Epiſcopi.] De eo etiam hac die Beda, Ado, & alij. claruit hic temporibus Conſtantini Magni Imp. Interfuiſſeq; reperitur Concilio Arelatenſi ſecundo, vt eiuſdem acta demonſtrant. ponitur hic vigeſimusquartus Treuerenſis Epiſcopus in tabulis Epiſcoporum eius Eccleſiæ, quas recitat Demochares de Sacrif. Miſſæ.

[b] Vincentij.] Vixit hic ſanctitate celebris temporibus Conſtantij Imp. vt eius indicant acta, quæ ſummatim reſtricta refert Petr. in catal. lib. 2. c. 71.

[c] Glaphyræ.] Eius res geſtas ſcripſit Ioannes presbyter Eccleſiæ Nicomedienſis, qui illis ipſis tēporibus vixit, intexuitq; in actis S. Baſilei Epiſcopi Amaſeæ; quæ habet Metaphraſt. ad diē 26. Aprilis: qui quidem vt Glaphyræ virginitatē tueretur, comparauit ſibi coronā martyrij ſub Licinio Imp. cuius petulantiā atq; procaciam eadem virgo, vt Dauid olim corā Abimelech mutās ora, mira arte deluſit.

11 Decimonono kal. Februarij Luna. G xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

NOLAE in Campania natalis ſancti Felicis[a] presbyteri, qui, vt ſanctus Paulinus epiſcopus ſcribit, cùm à perſecutoribus poſt tormenta in carcerem mitteretur, & cochleis ac teſtulis vinctus ſuperpoſitus iaceret, nocte ab Angelo ſolutus atque eductus fuit: poſtmodum verò ceſſante perſecutione, cùm vitæ exemplo ac doctrina multos ad fidem Chriſti cōuertiſſet, clarus miraculis in pace quieuit. In Iudæa ſancti Malachiæ[b] Prophetæ. In monte Sina ſanctorum trigintaocto Monachorum[c] à Saracenis ob Chriſti fidem interfectorum. In Ægypto in Raithi regione ſanctorum quadragintatrium Monachorum[d], qui pro Chriſtiana religione à Blemmiis occiſi ſunt. Mediolani ſancti Datij[e] epiſcopi & confeſſoris, cuius meminit beatus Gregorius Papa. In Africa ſancti Euphraſij[f] epiſcopi. In Syria ſancti Iuliani[g] Sabæ ſenioris, qui Valentis Imperatoris tempore, fidem Catholicam Antiochię penè collapſam, virtute miraculorum erexit. Neocæſariæ in Ponto ſanctæ Macrinæ diſcipulæ beati Gregorij Thaumaturgi, auiæ ſancti Baſilij, quæ eundem educauit in fide.

IANVARII 14.

FELICIS.[a]] De eodem hac die Beda, ac cæteri Latinorum. Huius etiam acta, tum miracula ſcripſit carmine ſanctus Paulinus, eiuſdem ciuitatis Epiſcopus, celebrans eundem decem natalibus, ex quibus Beda ſoluta oratione eiuſdem vitam deſcripſit, vt ipſe in fine operis profitetur. Scripſit & Marcellus preſbyter res geſtas ſancti Felicis ad Leonē epiſcopum. Habemus eas in vet. manuſcr. quæ in quibuſdam Eccleſiis legi cōſueuerunt. Vix credi poteſt (ſuperat enim humanum captum) quot Deus per S. Felicem miracula ſit operatus: adeò etenim increbuit fama virtutum eius, vt ab extremis orbis finibus ad ſacrum eius ſepulchrū fideles ſupplices aduentarent. Obſtupuit hoc ipſum ſanctus Auguſtinus ep. 137. qui & de eodem agit lib. de cura agenda pro mort. c. 16. Itemque S. Damaſus in carmine quod de eo ſcripſit, vota perſoluens, hæc inter cætera:

Qui ad te ſollicitè venientibus omnia præſtas,
Nec quemquam pateris triſtem repedare viantem,
Te duce ſeruatus, mortis quòd vincula rupi.

Habentur cætera in Collectaneis Poëtarum Chriſtianorum. Scribit adhuc de eo Greg. Turon. lib. de gloria mart. c. 104. Erat & Romæ celebris ſolēnitas

S. Felicis confeſſoris, in cuius die natali in eius Baſilica S. Gregor. Papa habuit homiliá 13. in Euang.

[b] Malachiæ Prophetæ.] Græci autem in Menologio agunt de eodem ad tertium Non. Ianuarij. Putant Hebræi, Malachiam eſſe eundem cũ Eſdra. de his Hieron. in Malach. Proph. procem. & in præfatione 121. refellitur ab eodem de Malachia Origenis opinio, qui eum eſſe Angelum humana carne indutum putauit: cur autem à Iudæis Malachil (hoc eſt, Angelus) ſit appellatus, ſcribit ſanctus Epiphanius lib. de Proph. vita & interit. c. 22. de eodem Iſid. de vita & mort. ſanct. cap. 51. Et Doroth. in Synopſi cap. 12.

[c] Trigintaocto monachorum.] Græci etiam de iiſdem agunt in Menologio. Sanctus Nilus Abbas, qui dictorum martyrum ſuo tempore coronatorum res geſtas conſcripſit, cùm de his agit, Mortui ſunt (inquit) poſt ſeptimum diem Epiphaniæ Domini, qui eſt decimus quartus menſis Ianuarij. ac paulo inferiùs: Interēpti ſunt quoque alij, multis antè temporibus; quorum quoque commemorationem, propter viæ longitudinem, & eorum qui congregantur multitudinem, eodē die peragũt, &c. Extat is ſancti Nili abbatis cōmentarius apud Sur. tomo 1, cui adſtipulatur Niceph. lib. 14. c. 54. cùm de lucubrationibus ipſius agit. Contigit eiuſmodi grauiſſima incurſio Barbarorum in monaſteria Syriæ, Palæſtinæ, & Ægypti, anno nono Anaſtaſij Imp. indictione ſecunda, vt colligitur ex actis S. Ioannis Silentiarij, & Euthymij abbatis. Cedrenus autem eam reponit anno decimo eiuſdem Imper. De eadem graſſatione Saracenorum mentio habetur in vita ſancti Sabæ abbatis, & in Prato ſpirituali c. 4. & c. 21. & in vitis Patrum.

[d] Quadraginta trium monachórum.] Agũt de his etiam hac die Græci, vt conſtat ex ipſorum Menologio. Cæſi ſunt iidem ſub incurſione Saracenorum, qui dicti ſunt Blemmij, de quibus Nicephorus lib. 14. cap. 54. De Blemmijs meminit Strabo lib. 17. Flauius Vopiſc. in Valeriano, de iiſdem Procop. lib. 1. de bello Perſico: quos Chriſtianam fidem ſuſcepiſſe temporibus Iuſtiniani Imp. affirmat. De iiſdem autē ſcripſit fabuloſa Plinius nat. hiſt. li. 5. c. 8. in fine, ſed ex prædictis arguitur. Meminit & de Blemmiis Seuerus in Dialog. 1. c. 15.

[e] Datij epiſcopi.] Scribit de eo ſanctus Gregorius Papa lib. 3. dialog. c. 4. Interfuit hic Synodo habitæ Conſtantinopoli à Vigilio Papa, in qua depoſitus eſt Theodorus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, cuius acta habentur inter decreta eiuſdem Vigilij Papæ edita Iuſtiniani Imperatoris anno vigeſimoquinto, poſt conſulatum Baſilij anno decimo; numeratur is annus à Chriſti tempore 551. Celebrior redditur Datius, dum (vt ibidem S. Gregorius ſcribit) cauſa fidei eſt exactus, & cōfeſſor egregius Conſtantinopolim ſe contulit. Extat ad eundem egregia Caſſiod. Var. ep. 27. lib. 12. De eo etiam Procop. de bello Goth. lib. 2. iterum. Peruenit Datius ad ea uſq; tempora, quibus Narſes in Italiam venit aduerſus Totilam. c. non vos. 23. q. 5. in fine; eſt is annus Domini 552. ex his errare conuincuntur hi qui eius obitum ponunt anno Domini quingenteſimo ſexageſimo primo.

[f] Euphraſij epiſcopi.] vel Eucrathij, de quo etiam Vſuard. hac die. Fortaſſe hic ille Eucrathius, ad quem extat Cypriani epiſt. 61. qui etiam interfuiſſe reperitur Concilio Carthaginenſi ſub eodem Cypriano celebrato.

[g] Iuliani Sabæ.] Græci itidē. Scribit plura de eo Theodoret. lib. ſanct. Patr. c. 2 & hiſt. lib. 3. c. 19. & lib. 4. c. 25. Hic ille Iulianus, quem ſanctus Ioannes Chryſoſtomus dignis laudibus exornat homil. 21. in epiſt Pauli ad Epheſ. Alius ille eſt Saba de quo inferiùs agitur Non. Nouemb.

[h] Macrinæ.] Hæc Senior dicta eſt, reſpectu eius neptis, ſororis Baſilij Magni; hæc etenim auia fuit eiuſdem Baſilij, mater nimirum eius patris. Hæc eſt enim illa quæ temporibus Decij Imp. & ſucceſſorũ vixit Neocæſariæ in Ponto, erudita à Magno illo Gregorio Thaumaturgo, vt idem Baſilius ſcribit epiſt. 64 ad Neocæſarienſes. Hæc item ipſa ſanctum Baſilium nepotem infantulum ſacris imbuit diſciplinis: quam ob cauſam ipſe eam ſuam in fide nutricem appellat, gloriaturque ſe eandem retinere fidem, quam velut lac purum è pectore S. Macrinæ olim ebibiſſet, vt idem ſcribit Baſilius epiſtola 64. 75. & 79. Meminit eiuſdem nepos alter, ipſe Gregorius Nyſſenus in epiſtola ad Leontium monachum de vita S. Macrinæ Iunioris, de qua ſuo loco agemus inferiùs.

xvj. A **Decimooctauo Kal. Febr. Luna.** 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P	
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15	

IN territorio Andegauenſi beati [a] Mauri abbatis, diſcipuli ſancti Benedicti, cuius diſciplinis ab infantia eruditus, quantum in eis profecerit, inter alia quæ apud eum poſitus geſſit (res noua, & poſt Petrum inuſitata) pedibus ſuper aquas incedens patefecit. In Gallias inde ab eo directus, cōſtructo

ibi

ibi celebri monaſterio, cui quadraginta annis præfuit, miraculorum gloria clarus in pace quieuit. In Iudæa ſanctorum Habacuc[b] & Michææ Prophetarum, quorum corpora ſub Theodoſio ſeniore diuina reuelatione reperta ſunt. Anagniæ ſanctæ Secundinæ[c] virginis & martyris, quæ ſub Decio Imperatore paſſa eſt. Caralis in Sardinia ſancti Ephiſij[d] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Flauiano iudice plurimis tormentis diuina virtute ſuperatis, demũ abſciſſis ceruicibus victor migrauit in cælum. Nolæ in Campania ſancti Maximi[e] epiſcopi. Aruernis in Gallia ſancti Boniti[f] epiſcopi & confeſſoris. In Ægypto ſancti Macarij[g] abbatis, diſcipuli beati Antonij, vita & miraculis celeberrimi. Item beati Iſidori[h], ſanctitate vitæ, fide, & miraculis clari. Romæ ſancti Ioannis[i] Calybitæ, qui aliquamdiu in angulo domus paternæ, deinde in Tugurio in inſula Tiberina ignotus parentibus habitauit; à quibus in morte agnitus, clarus miraculis in eodem loco ſepultus eſt: vbi poſtea in eius honorem Eccleſia conſtructa fuit.

IANVARII 15.

MAVRI Abbatis.] De eodem hac die Beda, & cæteri omnes. Huius in monachiſmo tyrocinium ſcribit S. Gregorius Papa lib. 2. dialog. c. 3. Fauſtus monachus cætera eſt proſecutus, ſcribens rerũ geſtarum ipſius commentarium, temporibus Bonifacij tertij Rom. Pontificis, qui ſucceſſit Sabiniano. de eodem Fauſto ſcriptore agit Sigebertus de vir. illuſtr. c. 32. Habemus in noſtra Bibliotheca eandem Fauſti ſcriptionem, alia tamen præfatione præpoſita, cuius eſt exordium, Poſtquam diuinitas, &c. Quod ſpectat ad Mauri tempora, oblatus eſt hic à patre Eutychio ſancto Benedicto, anno à Chriſto Domino quingenteſimo vigeſimo ſecundo, manſitque apud eum annos viginti: deinde ab eo eſt miſſus in Gallias; vbi cum annũ quadrageſimum primum ageret, qui & erat annus quadrageſimus primus ab obitu ſancti Benedicti, migrauit ad Dominum. eſt autem is annus Chriſti quingẽteſimus octuageſimus tertius. Hæc ex eius vitæ actis, ex vita S. Placidi, & ex Leone Oſtienſi collegimus: licèt acta Placidi, nonnulla indigeant caſtigatione.

[b] Habacuc & Michææ.] Agunt de eiſdem hac die cæteri Latinorum; Græci autem ſeorſum ab inuicem, de Abacuc 2. Decembris, de Michæa 14. Auguſti; vt vidimus in eorum Menologio. De eorum corporum inuentione, cuius hic habetur mentio, ſcribit Sozom. hiſt. lib. 7. c. vlt. Caſſiod. in Tripart. lib. 9. c. 49. Niceph. lib. 12. c. 48. De eorum ſepultura Epiphan. de vita & interit. Proph. c. 15. & 18. Iſidorus de vit. & mort. San. c. 17 licet alterius potiùs quàm Iſidori illud ſit opus. Dorotheus in Synopſi c. 3. S. Hieron. epiſt. 27. ſcribit ſepulchrum quondam Michææ Moraſthi poſitum, mutatum fuiſſe in Eccleſiam, quam ſancta Paula (vt ait) inuiſit, religionis ergò.

[c] Secundinæ.] Eius res geſtas, præter illas quæ miſſæ ſunt Romam ab Eccleſia Anagnina, reperimus etiam in vet. cod. manuſc. noſtræ Bibliothecæ, quarum præfatio ſic exorditur: Martyrum Triumphos, &c. Ex iiſdem actis apparet, præfuiſſe eidem Eccleſiæ, illis temporibus, S. Magnum Epiſcopum, de quo ſuo loco inferiùs.

[d] Ephiſij.] Huius martyrij acta è Sardinis miſſa accepimus. Agit de eodem Fara de rebus Sardois.

[e] Maximi Epiſcopi.] Agit de eodem ſanctus Paulinus in natali S. Felicis quarto & quinto. Beda etiam pluribus in vita eiuſdem S. Felicis, & Marcellus presbyter in vita eiuſdem.

[f] Boniti Epiſcopi.] De eodem hac die Vſuardus. Exſtant res geſtæ ipſius, quas Surius retulit in tomum primum. In tabulis Epiſcoporum Aruernenſis Eccleſiæ hic ponitur quadrageſimus primus eius ſedis Antiſtes. Claruit temporibus Theodorici quarti Francorum Regis.

[g] Macarij abbat.] Tam de Macario Ægyptio, quàm de eo qui Alexandrinus dictus eſt, ſatis ſuprà dictum ad quartum Nonas Ianuarij.

[h] Iſidori.] Longè alium hunc exiſtimato ab illo Iſidoro, quem laudibus proſequitur Socrates lib. 6. c. 9. Sozom. lib. 8. c. 12. & 13. Rufinus lib. 2. c. 4. & Euagrius Ponticus in Vit. Patrum: nam ille ad Origeniſtas defecit, illorumque dux inuentus eſt; vt S. Hieron. de illo ſcribit epiſt. 61. ad Pammachium, & ad Creſiphontem contra Pelagianos. hic autem alibi potiùs quàm in Ægypto vixiſſe videtur: nam de alio Iſidoro Ægyptio ſuperiùs actum eſt, quarto Non. Ianuarij.

[a] Ioannis Calybitæ.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menologio. Habet eius acte Metaphraſtes, quæ recitat Lipom. tomo.7.& Sur.to.1. Legimus alia manuſcripta ab illis paulo diuerſa. De eo meminit Niceph. hiſt. lib. 15.cap.23. Claruit, ſecundùm eundem auctorem, Leonis Imperatoris temporibus, licet manuſcript. ſub Theodoſio eum vixiſſe dicant. Extat peruetuſta et nobilis memoris eiuſdem Romæ in Inſula Tiberina, de qua hîc mentio habetur.

xv. B Decimoſeptimo Kal. Februarij. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

ROMAE via Salaria natalis ſancti Marcelli[a] Papæ & martyris, qui ob Catholicæ fidei confeſſionẽ, iubente Maxentio[b] tyranno, primò fuſtibus cæſus, deinde ad[c] ſeruitium animalium cum cuſtodia publica deputatus, ibidem ſeruiendo amictu indutus cilicino, defunctus eſt. Marrochij in Africa paſſio ſanctorum martyrum Ordinis Minorum, Berardi[d], Petri, Accurſij, Adiuti, & Othonis. Arelate ſancti Honorati[e] epiſcopi & confeſſoris, cuius vita doctrina & miraculis fuit illuſtris. Opitergij ſancti Titiani[f] epiſcopi & confeſſoris. Rhinocoluræ[g] in Ægypto ſancti Melæ epiſcopi[h], qui ſub Valente exilium & alia grauia pro fide Catholica paſſus, in pace quieuit. Fundis in Campania ſancti Honorati abbatis, cuius meminit beatus Gregorius Papa. In monaſterio Peronæ ſancti Furſei[i] confeſſoris. Romæ ſanctæ Priſcillæ[k], quæ ſe, ſuaque Martyrum obſequio mancipauit.

IANVARII 16

[a] MARCELLI Papæ.] De eodẽ hac die Beda, ac cęteri omnes. In Marcello Grę ci prorſus errare conuincuntur, dum eundem eum putent cum Marcellino, vt ... Chron. Niceph. epiſc. in Chron. & Niceph. Calliſt. lib. 6. c.34. ſicut & feciſſe noſcuntur de Cleto & Anacleto. Porrò longè diuerſum eſſe Marcellum à Marcellino, Latini omnes, qui res Romanæ Eccleſiæ præ alijs calluerunt, abſque aliqua ambiguitate profitentur. Poſt librum de Rom. Pontific. & Vaticanos indices, idipſum Optatus Mileuit. lib.2. contra Parmen. & Auguſt. epiſt. 165. ad Generoſum confirmant.

[b] Sub Maxentio.] Non autem ſub Maximiano, vt mendosè legitur in aliquibus codicibus: ſed inde videtur irrepſiſſe error, dum totum illud decennium, quod ſecutum eſt ab indicta perſecutione per Diocletianum & Maximianũ, licet alij poſt eos ſucceſſerint in Imperiũ, illis tribuitur, atq; ab eis perſecutio eſt denominata; de quo quidẽ innumera ſunt exempla. Quod autẽ ad Maxentiũ ſpectat, ſciendũ eſt, ipſum primis illis temporibus, quibus inuaſit Imperiũ, quò etiã Chriſtianos ad ſui deuotionem alliceret, non tantùm præterita edicta aduerſus eos promulgata ſilere iuſſiſſe; verùm etiam quibus valuit officijs de iiſdem optimè meritũ eſſe, ſeq; eandem religionem amplexatũ eſſe ſimulauit; prout ſcribit Euſeb. hiſt. li.8. c.26. & Optatus cõtra Parmen. lib. 1. His conſentiunt quæ S. Auguſtinus refert in Breu. poſt collat. diei 3. cap. 13. ex actis Donatiſtarum, his verbis: Melchiades tunc Romanus presbyter miſit Diaconos cũ literis Maxentij, atque etiam litteris Præfecti prætorio ad Præfectũ Vrbis, vt Eccleſię vtenſilia reciperent, quę tẽpore perſecutionis ablata fuerant, &c. Poſt hæc autem (vt ſcribit Oroſius, Victor, Eutropius, & alij) extinctis tyrannis Seuero & Alexandro, qui Maxentio negotium fecerant, omnia ſibi tuta ratus, cunctos deſpiciens, non tantùm in Chriſtianos, ſed & in quoſcumque Romanos ciues, ac præcipuè Senatores ſe crudeliſſimum præbuit, erga milites tantùm benignus; ad quos ſibi cõciliandos, his pro concione vſus eſt vocibus: Fruimini, diſſipate, & prodigite. Qualis autẽ quãtáve fuerit eius ſæuitia, ſcribit Euſebius in vita Cõſtãtini li. 1.c.27.28.& ſeq. & in hiſt. l.8. c.26.27. Non tantùm enim Italiam, ſed & Africam immani

ſeuitate

feritate vexaſſe, conſtat ex Panegyirco dicto in Conſtantini laudem poſt debellatum Maxentium.

[c] Ad ſeruitium animalium.] Hic opportunè interpretamur locum illum, qui legitur in Marcello Papa in libro de Roman. Pontific. qui fertur nomine Damaſi: vbi hæc de Marcello Papa: Damnatus eſt in Catabulum: cumque diebus multis ſeruiret in Catabulo, &c. Et paulo pòſt: Iuſſit Maxentius in eadem Eccleſia interim plancas exſterni, vt ibidem animalia Catabuli congregata ſtarent, & ipſis beatus Marcellus deſeruiret. Hæc ibi. Primùm autem quod ad plancas pertinet, appellat Feſtus plancas tabulas planas. Quod verò ſpectat ad Catabulum, quantùm ex prædictis licet aſſequi, erat ſtabulum animaliũ, non quidem ſyluestrium (loca enim illis deputata dicebantur Viuaria, quæ erant in angulo Vrbis, in regione quinta, prope portam Prænestinam, longè ab his ædibus Lucinæ, vt ſcribit Procop. lib. 1. de bello Goth.) ſed iumentorum, quæ publicæ vtilitati ad vehenda onera deſeruireut; vnde & Catabulenſes hi dicti eſſe reperiuntur, qui prædicta oneraria iumenta ductabant. Id intelliges ex epiſtola Theodorici Regis ad Feſtum, apud Caſſiod. Var. lib. 3. epiſt. 10. in qua hæc verba: Præſenti admonitione declaramus, vt marmora, quæ de domo Pinciana cõſtant eſſe depoſita, ad Rauennatem vrbem per Catabulenſes veſtra ordinatione dirigantur. Rurſusque de Catabulenſibus lib. 4 epiſt 47. idem Rex: Et ideo (inquit) quinquaginta ſolidorum mulctam non iam Veredarius, ſed Catabulenſis incurrat, quiſquis vltra centum libras Parhippum crediderit onerandum. Eſt titulus de Piſtoribus & Catabulenſibus Cod. Theod. lib. 14. vbi & l. 9. agitur de illis: erat enim Romæ corpus Catabulenſium ex vili genere hominum, eidẽ planè muneri adſcriptorum.

[d] Berardi & ſoc.] Relati ſunt hi à Sixto quarto Rom. Pont. inter ſanctos martyres: extatque de ea re diploma datum anno Domini 1481. Horum certamen deſcriptum habetur apud Surium, hac die, tom. 1. De iiſdem chron. Frãciſcan. part. 1. li. 4. per totum, & Theſ. Conc. tomo 2.

[e] Honorati epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Viuardus, Ado, ac cæteri. Scribit S. Iſidorus de vir. illuſtr. c. 16. S. Hilarium epiſcopum Arelatenſem Honorati ſucceſſorem ſcripſiſſe eius vitam; quam quidem deperiiſſe dolemus. Illa etenim quæ tribus libris ſcripta reperitur, alterius potius quàm Hilarij eſſe conſtat: multa etenim habet, quæ indigeant correctione, nec tanto eſt ſcriptore digna. Habetur idem Hilarius ſermonem luculentum in natali die ſancti Honorati. Succeſſit Honoratus, de quo agimus, Patroclo, qui ſancti Heroris, diſcipuli ſancti Martini, ſedem inuaſit, vt ſcribit S. Proſper in chron. Præfuit Arelatenſi Eccleſiæ S. Honoratus, temporibus Theodoſij iunioris & Valentiniani eum [illegible] Romanam Eccleſiam regeret Cæleſtinus, ac poſt eum Sixtus. S. Eucherius in præfatione lib. 1. inſtruct. ad Salonium, hæc de Honorato: Eucherius (inquit) es ab Honorato patre, illo, inquam, primò Inſulanorum, poſtea Eccleſiarũ magiſtro. Hæc idcirco Eucherius, quoniam ſanctus Honoratus antequam præficeretur Eccleſiæ Arelatenſi, celebri illi cœnobio inſulæ Lirinenſis præfuerat abbas. Meminit eiuſdem Sidonius Apollinaris in carmine Eucharistico ad Fauſtum, in fine.

[f] Titiani epiſcopi.] De eodem hac die Vſuardus, vet. manuſcrip. & Petrus in Catal. lib. 2. cap 99.

[g] Rhinocoluræ.] Poſita eſt in Ægypto Rhinocolura, cuius S. Melas fuit epiſcopus: meminit eiuſdem ciuitatis Ioſephus Antiq. lib. 14. cap. 25. & aliis in locis. Meminit de eadem Epiphan. in Panar. hæreſi 66. contra manichæos; eandemque alio nomine Neel dictam eſſe teſtatur à ſortibus, quòd illic Noe ſortibus diuiſit terram tribus filijs ſuis. Idem de eâdem ciuitate agit in Ancorato, teſtaturque ſitam eſſe inter Ægyptum & Palæſtinam è regione Maris Rubri. Eiuſdem nominis in Syria etiam ciuitas fuit, cuius mentionẽ facit Seneca lib. 3. de ira cap. 20. & Strabo lib. 16. qui & cur ſic dicta ſit, hiſtoriam narrant. Meminit eiuſdem etiam quæ eſt in Syria Ioſephus Antiq. lib 13. c. 24 edit. Gelen.

[h] Melæ Epiſcopi.] Scribit de eo Sozom. hiſt. lib. 6. c. 31. Caſſiod lib. 8. c. 1. qui certamen eius pro fide Catholica aduerſus Valentem Imp. Arianum ſuſceptum narrant.

[i] Honorati abbatis.] Huius acta ſcripſit ſanctus Gregorius Papa lib. 1. dialog. Fundanam Eccleſiam nobiliorẽ reddidit S. Paulinus, qui poſtea fuit Nolanus Epiſcopus. Ipſe etenim agro Fundano diues, paruam illic poſitam Eccleſiolam ac iam collabentem in auguſtiorem formam erexit, picturis ornauit, muneribus auxit, & ſacris reliquijs poſitis, dedicandam curauit; vt idem ipſe ſcribit Paulinus in epiſt. 12. ad Seuerum. Quod quidem egregium ſanctiſſimi viri monumentum tempore Longobardorum prorſus dirutum fuit, adeoque ea eſt Eccleſia deſolata, vt opus fuerit, Agnellum, eius ciuitatis Epiſcopum, iubente Gregorio Rom. Pont. Tarracinã migrare, vt cõſtat ex Regiſt. li 2. epiſt. 13.

[k] Furſei.] De ipſo etiam hac die Beda, Vſuard. & alij. Agit de eodem item Beda de geſtis Angl. lib. 3. c. 19. Aimo de geſt. Franc. lib. 1. cap. 18. Trithem. de vit. illuſt. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. c. 86. & alij. Claruit circa annum Domini 650.

[l] Priſcillæ.] Plures fuerunt huius nominis ſanctæ mulieres, quarum illa antiquior, cuius mentio habetur in actis Apoſt. ca. 18. & Paulus ad Corint. 1. cap. 16. de qua alia agitur die. Rurſus autem alia reperitur Priſcilla, de qua mentio fit in actis ſanctarum Prudentianæ & Praxedis, cuius Cœmeterij etiam paſtor meminit in actis ſanctæ Praxedis. Alia item Priſcilla reperitur in lib. de Rom. Pont. in S. Marcello Papa; licet complures codices non habeant ea quæ de Cœmeterio nomine ſanctæ Priſcillæ via Salaria illic ponuntur; quod quidem Priſcillæ ſeniori Paſtor tribuit in dictis actis S. Praxedis. Ceterùm in ipſo titulo Paſtoris, vbi erant Thermæ Nouati, quæ & Timothinæ dictæ, ipſæ balnei inferiores cellæ inſtar porticuum ſibi concameratione coniunctæ, quæ vſque in hanc diem cernuntur penè integræ, cœmeterij loco ad ſepeliendos ſublatos occultè Martyres inſeruiſſe creduntur. Agitur autem de ſeniori Priſcilla, cuius Paſtor meminit, quæ & fuit Apoſtolorum diſcipula, mater verò Pudentis ſenatoris, vt acta Pudentianæ, quæ habemus manuſcrip. quæ & paulo diuerſa recitat Mombritius tomo 2. teſtantur.

C Sextodecimo Kal. Feb. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

IN Thebaide [a] ſancti Antonij [b] abbatis, qui multorum monachorum Pater, vita & miraculis præclariſſimus vixit: cuius geſta ſanctus Athanaſius inſigni volumine proſecutus eſt. Eius autem ſacrum corpus ſub Iuſtiniano Imperatore diuina reuelatione repertum, atque Alexandriam delatum, in Eccleſia ſancti Ioannis Baptiſtæ humatum fuit. Apud Lingonas ſanctorum tergeminorum [c], Speuſippi, Eleuſippi, & Meleuſippi, qui cum auia ſua Leonilla martyrio coronati ſunt, tempore M. Aurelij Imperatoris. Romæ Inuentio ſanctorum [d] martyrum Diodori preſbyteri, Mariani diaconi, & ſociorum, qui ſub ſancto Stephano Papa, cùm in Arenario natalitia martyrum agerent, obſtructa à perſecutoribus ianua cryptæ, & diruta deſuper mole, ipſi quoque martyrium ſunt aſſecuti. Apud Bituricas depoſitio ſancti Sulpicij epiſcopi, cognomento Pij, cuius vita & mors pretioſa glorioſis miraculis commendatur. Romæ in monaſterio ſancti Andreæ, beatorum monachorum Antonij [e], Meruli, & Ioannis, de quibus ſcribit ſanctus Gregorius Papa.

IANVARII. 17.

IN Thebaide.] Hieronymus lib. de Hebraic. quæſt. Thebaidem eam putat eſſe regionem, quæ olim dicta eſt Geſſen, in qua habitauit Iacob Patriarcha cum filijs ſuis, cùm veniſſet in Ægyptum. Geneſ. cap. 45. & 46.

Antonij abb.] Tam Latini quàm Græci de Antonio agunt hac die. Eſt vetus memoria in actis ſancti Euthymij, quæ ſcripſit Cyrillus monachus, eius diſcipulus, ante annos ferè mille & ducentos, hac eadem die ſanctos illos monachos natalem diem ſancti Antonij celebrare conſueuiſſe. Obijt diem humanæ vitæ [illegible] anno 21. Conſtantij Imp. vt S. Hieronymus teſtatur relatum in chron. Scripſit egregia illius acta S. Athanaſius: quæ quidem Euagrius, non ille Ponticus Origeniſta, ſed qui poſtea præfuit Eccleſiæ Antiochenæ, in Latinum ſermonem conuertit, vt auctor eſt S. Hieron. de ſcript. Eccleſ. in Euagrio. Præſtitit hoc ipſum idem Hieron. poſtulante Pammachio, vt ipſe profitetur, ad eundem ſcribens, epiſt. 101. de opt. gen. interpret. quàm id eſſe putandum, quæ habemus præ manibus. Cæterùm que, vt ipſe ait, in eo vertendo, more ſuo, non verba verbis, ſed ſententias reddiderit ſententijs; inde fortaſſe factum eſt, vt Gelaſius Papa eum non dicat vertiſſe, quàm ſcripſiſſe Antonij vitam teſtetur, cùm ait: Vitas Patrum Pauli, Antonij, Hilarionis, & omnium eremitarum, quas tamen vir beatiſſimus deſcripſit Hieronymus, cum omni honore ſuſcipimus. Ea eſt viſus cautela Gelaſius, quoniam & Euagrius Ponticus ſcripſit Vitas Patrum, & miſcuit Origeniſtas nonnullos, quos idem Hieronymus notat ſcribens ad Cteſiphontem. Mitto eos dare quos ipſe reſpuit, hactenus ſub Hieronymi auctoris nomine latitare: indicabimus eos, nobis, ſi Deo placuerit, ea de cauſa in Vitas Patrum ſcholia pro neceſſaria elaborauerimus. Quod autem ad Antonium ſpectat, primus omnium acta eius ad [illegible] S. Athanaſius ab Arianis pulſus, Romam profugus attulit, quàm tum autem nobiles Romani ex illis profecerint, declarat idem Hieronymus ſcribens ad Principiam epiſt. 16. & ad Euſtochium 22. Quantum præterea cæteris attulerint emolumenti, locuples teſtis eſt S. Auguſtinus lib. 8. Confeſſ. c. 6. Scripſerunt de Antonio Græcorum veteres hiſtorici, Socrates, Sozomenus, & Theodoretus memi-

nit

aut eiuſdem Chryſoſtomus homilia 8. in Matth. Latinorum Rofious, ac plurimi ex recentioribus.

[e] Eius ſacrum corpus.] De inuentione corporis eius, atque trãſlatione Alexandriam, idipſum Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri profitentur: quam anno Domini 529. factam eſſe, ſcribit Sigebert. in chron Marian. Scot. poſt Conſ. Lampadij & Oreſt. eſt ann. Domini 531. Coſpinian. anno 541. eandem tranſlationem poſuit; quod & verius putamus: nam hoc tempore Alexandrinæ eccleſiæ præerant Epiſcopi Catholici; prædictis autem temporibus hæretici eandem occupabant.

[c] Tergeminorum.] De his etiam cæteri Latinorum. Res geſtas eorum à Neone conſcriptas recitat Mombrit. tom. 2. & Sur. tom. 1. habent tamen quod indiget caſtigatione, vt quod ibidem fertur, hos ſub Aureliano Imp. paſſos eſſe, temporibus Polycarpi Epiſcopi. Nulla eſt prorſus cohærentia Polycarpi Smyrnæ Epiſcopi temporum cum Aureliano Imp. loco cuius Marcus Aurelius reſtituendos eſt, cuius tempore, ex Quarto Præſide, qui illic ponitur, hi paſſi noſcuntur. Quartus enim Conſularis temporibus Marci Aurelij, & Lucij Veri in Vrbe claruit; geſſit & Conſulatum vnà cum Lucio Vero. eſt frequens de Quarto mentio apud Herodianum, & Iulium Capitolinum in Marco Aurelio. De horum ſanctorum martyrum tranſlatione agitur in vita ſancti Annonis Epiſcopi Colonienſis, lib. 1. cap. 38.

[d] Inuentio ſanctorum.] Hac die de ipſorum agitur inuentione, dies natalis autem Kalend. Decemb. Hiſtoriã inuẽtionis ex antiquis manuſcrip. recitat Sur. tom. 1. Legimus eandem in veteribus exemplaribus per ſex lectiones diſtinctam, vt olim in Eccleſiis quibuſdam legi conſueuit. Inuenta ſunt horum corpora ſub Stephano Papa ſexto, temporibus Caroli Craſſi. Porrò Chryſanthi & Dariæ corpora, quæ in eadem crypta erant ſepulta, longè antè reperta ſunt, quæ ſanctus Damaſus Papa verſibus ad eorum tumulũ poſitis exornauit, vt ſcribit Gregorius Turon. lib. de gloria martyrum capite 38.

[f] Sulpitij.] De eodẽ Vſuardus, Ado, & alij. Dictus hic eſt Sulpitius Pius, reſpectu alterius Sulpitij, eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, cognomento Seueri. De Sulpitio Pio ſcribit Gregor. Turon. in procem. hiſt. Dormientium, & Guibertus in Apologia pro Seuero. Hic ſucceſſit Remigio Epiſcopo temporibus Gunthramni regis Franc. anno Domini quingenteſimo octogeſimoſeptimo, vt idem teſtatur Greg. hiſtor. Franc. lib. 6. c. 39. licet in vita eius, quã deſcripſit Sur. tom. 1. habeatur ſucceſſiſſe Auſtregiſilo temporibus Clotarij Regis. ſed in his plus tribuimus Gregorio Turonenſi, cuius ſententiam certiſſimam reddunt acta Concilij ſecundi Matiſconenſis, quod celebratũ eſt anno vigeſimo quarto eiuſdẽ regis Gunthramni, cui quidem Synodo Sulpitius interfuit atque ſubſcripſit. Temporibus enim Clotarij Regis, non Sulpitius, aut Auſtregiſilus, ſed Probatianus, Felix, Honoratus, & Arcadius Bituricenſi eccleſiæ præfuerunt, prout Concilia quæ illius temporibus celebrata ſunt, indicant. Eadem cenſura caſtigandæ ſunt tabulæ Epiſcoporum Biturìcenſium Democharis, in quibus & ille grauior error apparet, dum Sulpitius Seuerus putatur ille qui interfuit Concilio ſecundo Matiſconenſi ſub Gunthramno Rege; cùm certum atque perſpicuum habeatur, illum Seuerum vixiſſe temporibus Theodoſij ſenioris, & eius filij Honorij Imper. Secundùm acta S. Auſtregiſili, quæ recitat Sur. tom. 3. adhoc tertium eiuſdem nominis ei eccleſiæ præfuiſſe Epiſcopum, dicere oportet. Sed ſatis de his. Sulpitius autem Pius, de quo agimus, vt ſcribit Aimo. lib. 4. cap. 16. & alij, migrauit ex hac vita anno Domini quingenteſimo nonageſimoquarto; ipſe eſt annus decimusſextus Childeberti Regis, quo eum obijſſe auctor eſt Greg. Tur. hiſt. Franc. lib. 10. c. 26. Habuit ſucceſſorem Euſtaſium.

[g] Antonij & ſoc.] De quibus pluribus agit ſanctus Gregorius Papa lib. 4. Dialog. cap. 47.

18 Quintodecimo Kal. Febr. Luna. D xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

CATHEDRA [a] ſancti Petri Apoſtoli, qua primùm Romæ ſedit. Ibidem paſſio ſanctæ Priſcæ [b] virginis & martyris, quæ ſub Claudio Imperatore poſt multa tormenta martyrio coronata eſt. In Ponto natalis ſanctorum martyrum Moſei [c] & Ammonij, qui cùm eſſent milites, primò ad metalla damnati, nouiſſimè igni traditi ſunt. Ibidẽ ſancti Athenogenis [d] antiqui Theologi, qui per ignem conſummaturus martyrium, hymnum lætus cecinit, quem & diſcipulis ſcriptum reliquit. Turonis in Gallia ſancti

ſancti Voluſiani[e] epiſcopi, quià Gothis captus, in exilio ſpiritum Deo reddidit. Ibidem ſancti Leobardi[f] recluſi, qui mira abſtinentia & humilitate refulſit. In Britannia ſancti Deicolæ[g] abbatis, diſcipuli beati Columbani. Nouocomi ſanctæ Liberatæ[h] virginis.

IANVARII. 18.

CATHEDRA[a] ſancti Petri.] De eadem ſolẽnitate Beda, ac cęteri, vt Vſuardus, Ado, & antiquum Romanũ Martyrologium manu ſcrip. In aliquibus antiquioribus Breuiarijs de Romanæ Cathedræ celebritate, hac die, poſitum habetur officium Eccleſiaſticum, vbi & hæc Oratio deſcripta legitur: Omnipotens ſempiterne Deus, qui ineffabili ſacramento Apoſtolo tuo Petro principatum Romanæ vrbis tribuiſti, vnde ſe Euangelica veritas per tota mundi regna diffunderet: præſta quæſumus, vt quod in orbem terrarum eius prædicatione manauit, vniuerſitas Chriſtianæ deuotionis ſequatur. Hæc ex peruetuſto Breuiario quod erat apud Ill. & R.D. Card. Sirletum. S.R.E. Bibliothecarium. Ceterùm hanc ipſam ſacram ſolennitatem, quæ iam in aliquibus Eccleſijs exoleuerat, ſanctiſ. memoriæ Paulus Papa quartus reſtituit, datis de ea re litteris Apoſtolicis anno Domini M. D. LVII. Octauo Idus Ianuar. Eſt illarum exordium: Ineffabilis diuinæ prouidentiæ altitudo, &c. De Cathedra Petri Romæ poſita adeò notiſſima ac orbi conſpicua res eſt, vt nec hæreticus homo poſſit diſſimulare. Vnde grauiſſimus auctor Optatus Mileuitanus Parmentanum Donatiſtam compellat his verbis lib. 2. Negare non potes, ſcire in vrbe Roma à Petro primò Cathedram epiſcopalẽ eſſe collocatã, &c. Omittimus hîc omnium tam Latinorum quàm Græcorum Patrum referre teſtimonia, cùm non ſit præſentis inſtituti, ac de his locupletiſſimè egerimus in Annalibus Eccleſiaſticis. Quod autem ad præſentem ſolennitatem ſpectat, laudabilis in Eccleſia viguit antiquus vſus, vt dies anniuerſaria ageretur, qua quis alicui ſedi præfectus eſſet epiſcopus. Id etenim tã in Occidentali Eccleſia, quàm in Orientali etiam obſeruatum, innumera ferè docent exempla. De conſuetudine Romanæ eccleſiæ ſcribit S. Paulinus epiſt. 16. ad Seuerum. extant de ea re ſermones ſancti Leonis Papæ ea die habiti. Conuenire enim vndique ex Italia Epiſcopi tunc Romam conſueuerunt ad celebrandum natalem diem Romani Pontificis, vt pulchrè demonſtrat epiſtola Hilari Papæ ad Aſcanium ac cæteros epiſcopos prouinciæ Tarraconenſis, dum in ea hæc leguntur: Lectis ergo in conuentu fratrum, quos natalis mei feſtiuitas cõgregauerat, litteris veſtris, &c. qui nam autem hi fuerint, ex quibúsve Italiæ ciuitatibus Romam confluxerint, indicant ipſæ Synodicæ tabulæ illic ſuperiùs recitatæ. Accipe & de vſu aliarum Eccleſiarum exempla, vt illud quod S. Ambroſius ſcribit de Felice Comẽſi epiſcopo lib. 8. epiſt. 60. Edit Rom. Item quod ſanctus Auguſtinus habet de die natali Aurelij epiſcopi Carthaginenſis ſer. 3 a. de verbis Domini, in fine; deque ſuæ ipſius etiam anniuerſaria die ordinationis, homil. 24. & 25. De conſuetudine Orientalis Eccleſiæ ſatis monent Græcorũ Menologia, in quibus S. Baſilij, Ioannis Chryſoſtomi, & aliorum agitur ſedis eorum natalis dies. Quo etiam vſu & ratione Romana Eccleſia eam diem ſolenniter agere conſueuit, quo Romanæ natalia eſt Cathedræ, quando (inquam) S. Petrus Romæ diuino cõſilio primùm ſedere cœpit, tranſlata illuc ſede, quam ſeptem annos tenuit Antiochiæ. Porrò tanto celebrior hæc eſt ſolennitas illa qua Antiochiæ ſedit, quòd mobilis illa, vel ad tempus tantùm, ac quaſi per tranſitum ſita eſt, Romæ verò ſtabiliuit firmauitq́; Deus eandem in æternum in Petri ſucceſſoribus permanſuram; quam, vt tradit Irenæus lib. 3. c. 3. doctrina munitam, traditionibus locupletatam, meritis illuſtratam, dotibus auctam, idem Apoſtolus vnà cum Paulo etiam ſanguine conſecrauit. Verùm hac die non illa tantùm ſolennitas agi videtur, qua Petrus Romæ ſedere cœpit, ſed etiam ſacroſancta illa recolitur inſtitutio, qua à Domino Petrus, petra fundamentalis Eccleſiæ conſtitutus, perpetuæ ſtabilitatis promiſſionem, & claues regni cæleſtis accepit; quod in omnibus præſefert ſacrum officium Eccleſiaſticum, ac præſertim in antiqua præfatione, quæ ſcripta reperitur in Sacramẽtario S. Gregorij. quod vetuſtiſſimum habetur in Vaticano, vnde hæc deſcripſimus: Verè dignũ, &c. te laudare mirabilem in ſanctis tuis, in quibus glorificatus es vehementer, per quos vnigeniti tui ſacrum corpus exornas, & in quibus Eccleſiæ tuæ fundamenta conſtituis, quam in Patriarchis fundaſti, in Prophetis præparaſti, & in Apoſtolis condidiſti, ex quibus beatũ Petrum Apoſtolorum Principem ob confeſſionem vnigeniti Filij tui, per os eiuſdem Verbi tui confirmatum in fundamento domus tuæ, mutato nomine, cæleſtium clauſtrorum Præſulem cuſtodemq́; feciſti, diuino ei iure conceſſo, vt quæ ſtatuiſſet in terris, ſeruarentur in cælis. In cuius veneratione hodierna die maieſtati tuæ hæc feſta perſoluimus, ac gratiarum & laudis hoſtiam immolamus, per Chriſtum dominũ noſtrum, &c. Hæc ibi. At quoniam Petrus nõ Vrbis tantùm, ſed totius Catholicæ Eccleſiæ à Chriſto eſt inſtitutus Epiſcopus; meritò vniuerſalis Eccleſia eandẽ in vniuerſo Chriſtiano orbe agit ſolennitatẽ. Extant de ea ſermones duo ſancti Auguſtini 15. & 16. de Sanctis, quorũ priorem miramur reiectum in appẽdicem à ſchola Louanienſi, cùm nihil habeat quod Auguſtini eſſe impediat, ſed multa quæ perſuadeant, vt vetuſta exemplaria, ipſa dicendi phraſis non diſſimilis, & quæ ibi tractantur de praua conſuetudine inferendi ad ſepulchra defunctorum cibum & potum, à qua populum auocare conatur, porrò abuſum il-

lum

lum inoleuiſſe in Africa, idem auctor teſtatur lib. de moribus Eccleſiæ aduerſus Manichæos, c. 23 ſer. de diuerſ. 120. & epiſt. 64 ad Aurelium ante ipſum Tertul. lib. de reſurrect. carn. Idē prauus vſus etiam irrepſit in Gallias, vt in ſolennitate Cathedræ S. Petri ad ſepulchra mortuorum cibos inferrent, quem canon 34. ſecundæ Synodi Turonenſis antiquauit, prorſusque abrogauit. habes de his & canones 68. & 69. Græc. Synod. à Martino Bracharenſi collectos, recitatos à Gratiano de conſecrat. diſtinct. 1. c. Nō oportet. Aſſeruatur hactenus in Baſilica Vaticana ipſa cathedra lignea, in qua olim Romæ Petrus ſediſſe perhibetur. Nec quis hoc miretur: ſi etenim ſedes ipſa lignea, cathedra Iacobi Apoſtoli, Hieroſolymitani epiſcopi, poſt tot tantaque Iudaici populi naufragia, poſt illud pauendū Hieroſolymorum excidium, ſeruata nihilominus eſt integra vſque ad tempora Conſtantini Magni Imp. vt ſcribit Euſebius hiſt. lib. 7. c. 14. quam & ſucceſſores epiſcopi decenti honore cuſtoditam ſunt venerati: quid tam mirum, Apoſtolorum verticis cathedram pari ſaltem fuiſſe diligentia conſeruatam? ipſa etenim, quis ſuper ſe ſederit, virtute miraculorum prædicat, in ligno arido viridem gratiam curationum conſecuta, cùm per eam Deus diuinam opem implorantibus, beneficia præſtare non deſinat. Conſeruatam nouimus etiam Alexandriæ cathedram Marci, Petri diſcipuli, in qua ſucceſſores, ob cæleſtem in ea ſplendorem diuinitus oſtenſum, inſidere in poſterum non ſunt auſi. Conſueuerunt maiores noſtri, cathedras, ſedes ipſas Epiſcoporum, ad diuinum quoddam tribunal velis ornare. vnde Pontius Diac. in actis S. Cypriani, in fine hæc habet: Sedile autem erat fortuito linteo tectum, vt & ſub ictu paſſionis Epiſcopatus honore frueretur. Hæc ille. Auguſtinus epiſt. 203. ad Maximinū hæc de cathedris velatis: In futuro iudicio non abſides gradatæ, nec cathedræ velatæ, nec ſanctimonialium occurſantium greges adhibebuntur ad defenſionem, &c. Linteatas appellat eas ſedes, Pacianus epiſt. 3. ad Sympronianum de Nouatiano: Quem inquit, conſecrante nullo linteata ſedes accepit. Et Ennodius Ticinenſis in libello pro defenſione Synodi Rom. pro Symmacho: Ecce nūc ad geſtatoriam ſellam Apoſtolicæ confeſſionis vela mittunt, &c.

ᵇPriſcæ] De eadem hac die cæteri Latinorum. Hic primùm ea opinio refellenda eſt, quæ affirmat, hanc illam eſſe Priſcam, cui Paulus Apoſtolus ſcribens ad Romanos cap. 16. ſalutem dicit: quam opinionem qui adſtruunt, addunt etiam hanc ſub illo Claudio Imperatore eſſe paſſam, qui imperio Neronem præceſſit: ſed hæc falſa omnino eſſe, ex ipſis Apoſtoli actis arguuntur, quibus oſtenditur, Priſcam illam fuiſſe ſuperſtitem poſt obitū Claudij, vixiſſeque etiam Neronis temporibus. Ea etenim epiſtola Pauli ad Romanos ſcripta eſt, vt planè conſtat, eo tempore, quo (vt ipſe ait) receſſurus Corintho, Hieroſolymam verſus parabat iter: quando (vt pluribus monſtrauimus in Annalibus) defuncto Claudio, Nero adminiſtrabat Imperium. Idem Paulus Romæ cùm eſſet, vt omnibus liquet, temporibus Neronis (ſicut in epiſtola ad Romanos fecerat, mandans ſalutari Priſcam & Aquilam) ſcribens ſecundam epiſtolam ad Timotheum, in eius cap. 4. eiſdem Priſcæ & Aquilæ ſalutem impartitur. Ex his itaque prædictus error arguitur: qui quidem inde prouenisse videtur, quòd in actis S. Priſcæ, de qua agimus, eius corpus ſepultum feratur in eccleſia Aquilæ & Priſcillæ, ſeu Priſcæ, ab Eutychiano Papa, vt Petrus in catal. lib. 2. c. 96. in fine. Sed licet hanc aliam dicerent ab illa quæ Pauli epiſtolis commendatur, nihilominus paſſam eſſe ſub illo primo Claudio, nemo poterit affirmare: nam eius acta teſtantur coronatam eſſe martyrio anno tertio Claudij Imper. quo item anno ipſum defunctum eſſe confirmant: quæ quidem nequaquam accommodari poſſunt primo Claudio, quem annos quatuordecim imperaſſe conſtat; ſed ſatis conueniunt ſecundo Claudio, quem licet Eutropius & Victor dicant imperaſſe duobus tantùm annis, tamen ſecundùm Trebellium, & veriorem per Conſules deductam annorum rationem, conſtat eundem anno quoque tertio in Imperio vixiſſe, quod etiam ex Porphyrio in vita Plotini teſtatum inuenies. Si prætetea anno tertio Claudij ſenioris dixerimus S. Priſcā conſummaſſe martyrium, ipſi certè, & non Theclæ, eſſent primæ deferendæ: cùm alioqui omnium tam Latinorum, quam Græcorum ſententia, Thecla prima Martyrum ex feminis dicatur. Quæ autem Priſcam paſſam ſcribit Aſiatico & Cornelio Coſſ. id quidem proprio ingenio abſque alicuius teſtimonio. Legi enim ſanctæ Priſcæ acta tam manuſcrip. quæ habemus, quàm typis excuſa, & nihil eiuſmodi potui reperire. Ceterùm ſi dixerimus, hanc (vt habent complura eiuſdem S. Priſcæ eccleſiæ monumenta) paſſam eſſe viuente Petro Apoſtolo, ſub Claudio ſeniore; vtique affirmare neceſſe eſt in actis eius errorem irrepſiſſe in numerum annorum Claudij, ac reſtituendum, paſſam eſſe anno eius Imperij decimotertio, non autem tertio. Quod quidem haud impoſſibile videri debet; quandoquidem ante primam, quæ ſub Nerone facta eſt, perſecutionem, ſæpe vexatos atque repreſſos Romæ fuiſſe Chriſtianos, verba Taciti li. 15. Annal demonſtrare videntur, quibus ait: Repreſſaque in præſens exitialis ſuperſtitio rurſus erumpebat. Hæc ille, agens de perſecutione in eos à Nerone tunc excitata. Sic igitur haud adeò mirandum, ſi vltimis Claudij ſenioris temporibus S. Priſca martyrium paſſa dicatur; cùm præſertim (vt dictū eſt) id eius eccleſiæ vetera monumenta ſuadeant: nam inter alia, altare ibi ſanctus Petrus ſacraſſe traditur, quod & Edinerus in vita S. Anſelmi teſtatur lib. 2. cùm agit de reliquijs S. Priſcæ. Sed de his ſatis. Exſtat hactenus vetus titulus Romæ ſanctæ Priſcæ, cuius mentio habetur in ſecunda Synodo Romana ſub Symmacho Papa. Quod autem ad Claudium Iuniorem ſpectat, complures martyres ſub eo paſſi reperiuntur: occiſo etenim Gallieno, cui ſucceſſit, protinus illius edicta pro Chriſtianis antea promulgata, fuerunt abrogata, atque perſecutio illa à Gallieni parente excitata, ſua ſponte reuixit: quam idem Claudius, legibus contra Chriſtianos latis, auxit. In actibus etenim ſanctorum Marij & Marthæ legitur eius reſcriptum, quo iuſſit non tantùm Chriſtianos carceribus detentos, ſed etiam qui inuenti eſſent in vulgo, capite puniri.

Sed

Sed eius impietati obſtitit Deus: nam, vt ſcribit Trebellius, tyrānorum factione cōpreſſus, à Chriſtianorum perſecutione, quam cœperat, reuocatur.

[c]Moſei & Ammon.] De his itē Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catalogo, lib. 2. c. 97.

[d]Athenogenis.] De quo exſtat egregium S. Baſilij elogium in lib. de Spiritu ſancto ad Amphilochium cap. 29. qui eum & in teſtimonium citat de Diuinitate Spiritus ſancti. Fuit & alius eiuſdem nominis Sebaſtenus epiſcopus, de quo ſuo loco inferius. Huius Athenogenis, de quo hîc agitur, eſſe commentarium illum pereruditum aduerſus Gentiles ſcriptum, qui fertur nomine Athenagoræ, aliquando ſum opinatus: cùm de Athenagora nulla penes Græcos vel Latinos mētio habeatur, Athenogenes verò Græcis notiſſimus fuerit, tum doctrina, tum martyrij corona celebris. Facilè potuit error irrepſiſſe, vt pro Athenogene Athenagoræ nomine, librariorum vitio, ille commentarius ſit inſcriptus, quod tamen affirmare non auderem.

[e]Voluſiani epiſc.] De ipſo Gregorius Turonen. in hiſt. Franc. lib. 2. c. 26. & lib. 10. cap. 31. vbi auctor agens de epiſcopis Turonenſibus, ſuis prædeceſſoribus, hunc ſeptimū ordine numerat. vixit tēporibus Childerici filij Clodouei regis Francorū.

[f]Leobardi.] Huius res geſtas conſcripſit Gregor. Turonen. in lib. ſanct. Patr. ca. vlt. Floruit circa annum Domini 583. cùm iam ipſe auctor præſideret Eccleſiæ Turonenſi.

[g]Deicolæ.] De eo Petrus in catal. lib. 2. c. 98. & Trithem. de viris illuſtribus Ordinis ſancti Benedicti. lib. 3. cap. 61.

[h]Liberatæ.] De ipſa tab. eccleſ. Comenſis, ibique eius acta aſſeruari dicuntur.

xij. E Quartodecimo Kal. Febr. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

ROMÆ via Cornelia ſanctorum martyrum Marij[a] & Marthæ coniugum, & filiorum Audifacis & Abachum nobilium Perſarum, qui Romam temporibus Claudij principis ad orationem venerant: è quibus poſt toleratos fuſtes, equuleum, ignes, vngues ferreos, manuumque præciſionem, Martha in Nympha[b] necata eſt, cæteri ſunt decollati, & corpora eorum incenſa. Smyrnæ natalis beati Germanici[c] martyris, qui cùm primæuæ ætatis venuſtate floreret, ſub Marco Antonino & Lucio Aurelio per gratiam virtutis Dei metum corporeæ fragilitatis excludens, ſponte præparatam ſibi beſtiam damnatus à iudice prouocauit, cuius dentibus comminutus, vero pani Domino IESV Chriſto, pro ipſo moriens, meruit incorporari. In Africa ſanctorum martyrum Pauli[d], Gerontij, Ianuarij, Saturnini, Succeſſi, Iulij, Cati, Piæ, & Germanæ. Apud Spoletum paſſio S. Pontiani[e] martyris, tempore Antonini Imperatoris: quem Fabianus iudex pro Chriſto vehementiſſimè virgis[f] cæſum iuſſit ſuper carbones nudis pedibus ambulare, à quibus nil læſus, equuleo & vncinis[g] ferreis iuſſus eſt ſuſpendi, & ſic in carcerem trudi, vbi angelica viſitatione meruit confortari: poſt quæ leonibus expoſitus, & plumbo feruenti perfuſus, tandem gladio percuſſus eſt. Laude ſancti Baſſiani[h] epiſcopi & confeſſoris, qui aduerſus hæreticos vnà cum ſancto Ambroſio ſtrenuè decertauit.

MARII, Marthæ, & ſoc.] Agit de his item hac die Beda, Viuardus die ſequenti. Exſtant ipſorum acta, quę habet Sur. tom. 1. die 14 Februar. Mõbrit. tom. 2. & alij. Sunt eadem apud nos in vet. cod. manuſcript. De reliquiis S. Marthæ martyris meminit ſanctus Greg. lib. 3. dialog. cap. 30. Porrò horum omnium corpora Romæ poſita habentur in inſula Tiberina, in eccleſia S. Ioannis Calybitæ nomine dicta, vt eiuſdẽ eccleſiæ vetera monumẽta teſtãtur.

[b] In Nympha.] Quis autem ſit locus ad Nymphas dictus, vbi hi, alijque nonnulli martyres paſſi reperiuntur, indicant eorundem martyrum acta, in fine; feruntque fuiſſe locum via Cornelia, milliario 13. ab Vrbe. erat ea via inter Aureliã & Triumphalem. Longè diuerſæ Nymphæ à Nymphæo, qui eſt fluuius in Latio, de quo Plin lib. 3. c. 5. Eſt & cœmeterium ad Nymphas dictum, via Nomentana, de quo Pan. de cœmet. c. 3.

[c] Germanici martyris.] Beda item, ac cæteri Latinorum hac die. Eius nobile certamen ſcribit Euſeb. hiſt. li. 4. c. 14. ex quo Nicephorus ac cæteri deſcripſerunt.

[d] Pauli, Gerontij, & ſoc.] Hi omnes reſtituti ſunt ex vetuſtiſſimo Martyrologio manuſcript. quod Romæ in monaſterio ſancti Cyriaci in Thermis vſui erat. Habemus illud apud nos. Cumque vetus manu ſcript. Martyrologium citamus, illud præcipuè intelligimus, quod cætera, quæ vidimus, Martyrologia vetuſtate antecedit.

[e] Pontiani.] De eodem præterea Beda, ac reliqui omnes. Habentur eius res geſtæ, quas Sur. recitat tom. 1. die 14 Ianuarij. mentio de eodem habetur in actis ſancti Conſtantij epiſcopi Peruſini.

[f] Virgis cæſum.] Licet ignominioſum ſit genus animaduerſionis cædere virgis, leuius tamẽ cęteris fuiſſe, argumento eſt l. vn. C. de emendat. ſeruor. & l. 2. de public. curſu. Cod. Theod. Diuerſorũ generum reperiuntur animaduerſionis virgæ. erant virgæ vlmeæ, quibus ſerui corripiebantur, vt apud Plautũ frequẽs eſt inuenire, qui in Milite glorioſo:

Niſi mihi ſupplicium vlmeum de te datur.

& in Aſinaria act. 2.

Ipſos qui tibi ſubuectabãt rure virgas vlmeas & act. 3.

Vbi ſæpe ad languorem tua duritia dederis octo

Validos lictores vlmeis affectos lentis virgis.

Hæc de virgis vlmeis.

Virgas autem magiſtratuum ex betulla eſſe confectas, auctor eſt Plinius nat. hiſt. lib. 16. c. 18. cùm ait: Gallica hæc arbor mirabili candore atque tenuitate, terribilis magiſtratuum virgis, eadem circulis flexilis, item corbium ſportis. Hæc Plin. Vbi non eſſet betulla, ſalix has ſuppeditabat. Vnde Prudentius hym. 10. in Romano, cùm puer torqueretur iuſſu Præſidis:

Impacta quoties corpus attigerat ſalix,

Tenui rubebant ſanguine vda vimina.

Habes & virgas ſanguineas, quibus parricida, antequam culleo inſueretur, verberandus erat. ſed de his vberiùs, cùm agemus de culleo. Arbores ex quibus dictæ virgæ ſumebantur, ab illis dicebantur infelices. Plin. lib. 16. ca. 16. illas dicit arbores infelices, ac religione damnatas, quæ neque ſeruntur vnquam, neque fructum ferunt. eadem lib. 24. c. 9. Lex Porcia virgas ab omnium ciuium Romanorũ corpore amouit. ſic Cic. orat. pro Rabir. At longè antè Valerius Publicola legem tulerat de non verberando ciue Romano. Valer. lib. 4. cap. 1. de animi moderatione. Verùm de Porciæ & Valeriæ legum differentia agit Liuius lib. 10. decade. 1. Hęc fuit iuſta querela Pauli Apoſtoli, cùm virgis cæſus iuſſu magiſtratuum Philippenſium, Cæſos, inquit, nos publicè indẽnatos homines Romanos, &c. Act. 16. Verberandus iterum, excepit ſe Romanum ciuem eſſe, dicens: Si hominem Romanum & indemnatũ licet vobis flagellare? Act. c. 22. Ioſephus de bello Iud. lib. 2. c. 14. in fine, quaſi pro monſtro habuit, quòd Ceſtius Florus Iudæos Romana ciuitate donatos virgis ceciderit, atq. patibulo affixerit.

[g] Vncinis ferreis.] Erant vnci ad torquendum parati. de his Prudent. in Periſteph. hym. 5. Stridentibus laniatur vncis, &c. Ammian. Marcel. lib. 7. Intendebantur equulei, vncoſque parabat carnifex. & lib. 26. Vnci & cruentæ quæſtiones, &c. Meminit & Arnobius de vncis tortoriis lib. 1. prope finem. Erat adhuc vncus non tantùm ad torquendum, ſed ad trahendum reum ad pœnas inſtrumentum, vnde Iuuen. Sat. 10. Impactus Seianus ducitur vnco. Cicer. in prima Philippica: Vncus impactus eſt fugitiuo illi. Suet. in Tiber. c. 54. Cùm ei carnifex quaſi ex Senatus auctoritatẽ laqueos & vncos oſtẽtaret, &c. Sidon. Apollin. epiſt. 7. lib. 1. in fine, Vncum, inquit, & gemonias & laqueũ per horas turbulenti carnificis perhorreſcens, &c. Inſuper vnco trahebantur aliquando corpora damnatorum. Seneca lib. 3. de ira: Cadauera quoque vncus trahens. & Lamprid. in Commodo Imper. acclamatum dicit in Commodum: Carnifex vnco trahatur, more maiorum, cadauer vnco trahatur. dictum pluries. Habes & de his exemplum in actis ſancti Sebaſtiani, vbi in fine hæc leguntur: In cloaca, quæ eſt iuxta Circum, quære, & ibi inuenies corpus meum pendens in vnco. Hæc ſanctus Sebaſtianus de corpore ſuo, quod vnco protractum fuerat in cloacã Maximam. Sunt & de his complura alia exempla, quæ breuitatis cauſa referre omittimus.

[h] Baſsiani Epiſcopi.] De ſancto Baſſiano agitur in Cõcilio Aquileienſi celebrato ſub Gratiano Imper. cui vnà cum ſancto Ambroſio interfuit, quo cum etiam collaborauit aduerſus Iouinianum nouum hæreſiarcham; ſubſcriptus enim reperitur epiſtolę ſancti Ambroſij ad Syricium Papam aduerſus illius ac ſociorum portentoſas hæreſes, lib. 1. epiſt. 7. edit. Rom. Meminit eiuſdẽ Baſſiani S. Ambroſius in epiſtola quinta ad Felicẽ lib. 8. epiſt. 60. edit. Rom. Itemque Paulinus in vita S. Ambroſij. Habet eius res geſtas fuſiùs ſcriptas Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 2. c. 101. & alij.

xj. F Tertiodecimo Kal. Febr. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

ROMÆ Natalis ſancti Fabiani[a] Papæ, qui tempore Decij martyrium paſſus, in cœmeterio Calliſti ſepultus eſt. Ibidem ad Catacũbas[b] ſancti Sebaſtiani[c] martyris, qui Diocletiano Imperatore cùm haberet principatum primæ cohortis, ſub titulo Chriſtianitatis[d] iuſſus eſt ligari in medio campo, & ſagittari à militibus, atque ad vltimum fuſtibus cædi, donec deficeret. Nicææ in Bithynia ſancti Neophyti[e] martyris, qui quintumdecimum annum ætatis agens, flagris cæſus, in fornacem immiſſus, feris obiectus, cùm permaneret illæſus, & Chriſti fidem conſtanter profiteretur, gladio tandem occiſus eſt. Ceſenæ ſancti Mauri[f] epiſcopi, virtutibus & miraculis clari. In Palæſtina natalis ſancti[g] Euthymij abbatis, qui zelo Catholicæ diſciplinæ, & virtute miraculorum, tempore Marciani Imperatoris in Eccleſia floruit.

IANVARII 20.

FABIANI Papæ.] Beda ac cæteri antiquorum, necnon recentiorum, de eodem agunt hac die. De cuius ſucceſſione præter librum de Rom. Pont. agit etiam Euſebius in chron. & hiſt. lib. 6. c. 22. Optat. Mileuit. lib. 2. contra Parmenian. Aug. ad Generoſum epiſt. 165. Niceph. epiſc. in chron. & alij. Hunc ſub Decio martyrio vita functum conſtat ex epiſt. Cleri Romani ad Cyprianum, quæ recenſetur 31. inter Cypriani epiſtolas edit. Pamel. ac etiam ex S. Epiphanio in lib. de menſuris & pond. & S. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Origine. Cætera de ipſo præſtitimus in Annal. eccleſ. Corpus autem eius trãſlatum eſſe à Sergio iuniori in titulũ Equitij, docet vetus inſcriptio, quę in eadẽ eccleſia aſſeruatur.

[b] Ad Catacumbas.] Loquendi obtinuit vſus, vt Catacumbæ pro Catatumbis dicerentur: ex Græca enim & Latina dictione compoſitum eſt nomen, κατὰ, iuxta, & tumbas; vt ſic locus ille, qui ad fores eſt cœmeterij Calliſti, diceretur, Catacumbæ, hoc eſt, iuxta tumbas eiuſdem cœmeterij, vbi eſt vetus ac nobilis memoria ſancti Sebaſtiani martyris, quæ numeratur inter ſeptem Vrbis eccleſias, Innocentij Papæ & Honorij Imp. temporibus illuſtrata, vt docet illic poſita vetus inſcriptio marmori inciſa. In actis ſancti Cornelij Papæ, catacumbæ, non catatumbæ dictus reperitur ille locus, ſic & in rebus geſtis ſancti Sebaſtiani, ſicut in compluribus veteribus Martyrologiis: at verò apud S. Gregorium in regiſtr. lib. 3. epiſt. 30. ad Catatumbas ſcriptum reperitur. Non tamẽ errаſſe dixerim qui Catacumbas legunt; nam κατακύμβη, eſt locus cauus atque profundus, qualia Romæ præſertim cœmeteria eſſe ſolebant in arenariis, profundis cryptis excauata.

[c] Sebaſtiani.] De eodem hac die ijdem qui ſuprà auctores, Græci autem de ipſo agunt 18. Decembris. Deſcripſit ex antiquioribus monumentis eius res geſtas Metaphraſtes: quas habet Lipom. to. 5. & Sur. tom. 1. Habemus Latina exemplaria in veteribus codicibus. De eo prętereа S. Amb. in Pſal. 118. S. Aug. in die natali ſanctorum Fabiani & Sebaſtiani tractatum habuit. eſt 100. de diuerſis. In Breuiario Toletano exſtat ſacer hymnus, quo Sebaſtiani ac ſociorum acta canuntur. De ſacris eius reliquiis agit S. Gregorius in dialog. lib. 1. cap. 10. qui idem ſanctus Põtifex in eius eccleſia habuit homiliam trigeſimam ſeptimam. eſt ipſa (vt diximus) via Appia ad Cœmeterium Calliſti, vna ex ſeptem Eccleſiis, non tantùm Vrbi, ſed & Orbi Chriſtiano notiſſima. Egregium etiam ſancti martyris monumentum, veneranda eius imago opere muſiuo expreſſa atque hactenus integra exſtat in titulo Eudoxiæ ad vincula ſancti Petri, ſimili aſpectu & barba, quod pictores admoneat, qui eum iuuenem palo alligatum perperam pingunt. diuino monitu etiam altare ibidem ad luem propulſandam erectum eſt temporibus Papæ Agathonis; cuius rei veritati adſtipulatur etiam Paulus diac. hiſt. de geſtis

Longob.

Longob.lib.6.c. 5. vnde etiam prouenisſe videtur, vt poſteri fideles eundem ſanctum ad euitandam imminentem peſtis cladem, conſueuerint habere patronum. De eiuſdem martyris reliquiis tranſlatis in Galliam ſcribit Ado Viennen.in chronic. anno 815. Sigebertus item anno 815. in chron.& Marian. Scot.an. 828.

[d] Sub titulo Chriſtianitatis.] Qualis eſſe conſueuiſſet eiuſmodi titulus Chriſtianitatis, habes exemplum in epiſtola eccleſiæ Lugdunenſis, quam recitat Euſebius hiſt. lib.5.cap.1.his verbis: Cùm vndique per amphitheatrum circumduceretur Attalus martyr, tabula, in qua latinis litteris hæc erat inſcriptio, præcedente: Hic eſt Attalus Chriſtianus, &c. Hæc ibi. Sunt de his alia in aliis actis martyrum exempla. præcedere conſueuit eiuſmodi titulus, vt Suet.in Caio, c. 32. monſtrat his verbis: Manibus abſciſſis, atque ante pectus à collo pendentibus, præcedente titulo, qui cauſam pœnæ indicaret, per cœtus epulantium circumduceretur, &c.

[e] Neophyti martyris.] De eodem agunt etiam Græci hac die, in quorum Menologio eius paſſio deſcribitur, & ad tēpora Diocletiani refertur.

[f] Mauri epiſcopi.] Scripſit eius res geſtas Petrus Damianus. Legimus ea in cod. manuſcrip. Card. Sirleti. Accepimus à Ceſenate eccleſia acta ſanctorum Mauri & Seueri, eius ciuitatis epiſcoporum. Antiqua eſt eccleſia Ceſenas, cuius epiſcopus nomine Florianus (vt ſcribit Optatus Mileuit.) tempore Melchiadis Papæ interfuit Romano Concilio celebrato in cauſa Cæciliani epiſcopi Carthaginen. Alius dictus Florus præſens fuit Romanæ Synodo habitæ ſub Agathone Papa, vt eius acta declarant, quæ ſunt inſerta in Sexta Synodo. Hic autem de quo agimus Maurus epiſcopus reperitur interfuiſſe Romano Cōcilio à ſancto Martino Papa & martyre celebrato, tenuiſſeque in eo locum Archiepiſcopi Rauennatis, vt eiuſdem Synodi acta ſignificant.

Euthymij abb.] Hæc dies natalis eius, quum ſanctus, agēs nonageſimum nonum ætatis annum, ſub Leone Magno, anno decimoſexto eius Imperij, migrauit in cælum: eſt enim is annus à Chriſto, iuxta Faſtos Onuphrij, 472. Scripſit eius acta fideliſſimè quidem Cyrillus monachus, eius diſcipulus. habet ea Metaphraſtes recenſita hac die, Lipom.tom.5. & Sur.tom.1. De eodem idem auctor in vita S.Sabæ, vbi & de natali eius hac die celebrari ſolito. De eodem Niceph.hiſt.lib. 14.cap. 30.34. & 52. Spectatiſſimi ſunt ſancti huius labores, quos pro SS. Synodo Chalcedonenſi aduerſus hæreticos Eutychianos impendit. Hæc de ſancto Euthymio. Tu verò caue ne in altero fallaris eiuſdem nominis monacho, qui clarus habitus eſt in Ægypto, temporibus Arcadij Imp. ſed in veritate non ſtetit: nam Origeniſmum profeſſus, factus eſt ſcandalum & ruina multorum. Scribit de ipſo S. Hieronymus ad Cteſiphontem, & Theophilus in epiſt.ad Epiphanium 67. apud Hieron.

21 Duodecimo Kal. Febr. Luna. G x

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ paſſio ſanctæ Agnetis virginis, quæ ſub præfecto Vrbis Symphronio ignibus iniecta, ſed ijs per orationem eius exſtinctis, gladio percuſſa eſt. De ea beatus Hieronymus hæc ſcribit: Omnium gentium litteris atque linguis præcipuè in eccleſiis Agnes vita laudata eſt, quæ & ætatem vicit & tyrannum, & titulum caſtitatis martyrio conſecrauit. Athenis natale ſancti Publij epiſcopi, qui poſt ſanctum Dionyſium Areopagitam Athenienſium eccleſiam nobiliter rexit, & præclarus virtutibus, ac doctrina præfulgens, ob Chriſti martyrium glorioſè coronatur. Tarraconæ in Hiſpania ſanctorum martyrum Fructuoſi epiſcopi, Augurij & Eulogij diaconorum, qui tempore Gallieni, primò in carcerem truſi, deinde flammis iniecti, exuſtis vinculis, manibus in modum crucis expanſis, orantes martyrium compleuerunt: in quo-

rum die natali ſanctus Auguſtinus ſermonem ad populum habuit. Trecis ſancti Patrocli [d] martyris, qui ſub Aureliano [e] Imperatore martyrij coronam promeruit. In Galliis in monaſterio Augienſi ſancti Meinardi [f] eremitæ à latronibus cæſi. Papiæ ſancti [g] Epiphanij epiſcopi & confeſſoris.

IANVAVII 21.

AGNETIS.] De eadem hac die cæteri Latinorum agũt. Locus S. Hieronymi, qui hîc citatur, eſt in epiſt. 8. ad Demetriadem, iunctis ſimul quæ circa principium & iu fine eiuſdem habentur epiſtolæ. Frequeuter de ea S. Ambroſius, qui de eadem ſermonem habens, eundem fuſiùs productum in tres libros digeſſit, ſub titulo de Virginibus; de ea ruríus lib. 1. Offic. c. 41. Fertur & epiſt. ad Virgines S. Ambroſij nomine lib. 4. epiſt. 34. edit. Rom. de cuius fide alibi pluribus egimus. S. Auguſtinus de ea etiã ſer. 101. de diuerſ. vbi hæc de eius nomine: Virgo (inquit) quæ vocabatur erat; Agnes Latinè agnam ſignificat, Græcè caſtam. Prudeutius ſacro hymno cecinit eius triumphum. S. Dsmaſus de eadem, & baſilica ipſius duo ſcripſit epigrammata, quæ habentur in collectaneis Chriſtianorum Poëtarum. Habuit S. Gregorius Papa in eadem eccleſia homiliam 11. & 12. Memioit eiuſdem Fortunatus in vita S. Martini ex Seuero. De reliquiis eius tranſlatis Conſtautinopolim ſub Pulcheria Auguſta temporibus Marciani Imp. ſcribit Theodorus lectos li. 2. collect. & Niceph. lib. 14. c. 10. De tempore autem paſſionis eius etſi nullibi inueniatur expreſſum, ex his tamẽ quæ in prædicta epiſt. 3. ſcripta babentur, ſatis apparet ipſam in vltima Eeeleſiæ perſecutione fuiſſe martyrio coronatam: nam adhuc ſuperſtites aliquos auctor fuiſſe teſtatur, qui ea quæ de Agnete uarrantur, oculis vidiſſent, eademque Conſtantiæ filiæ Conſtantini retuliſſent. Exſtat nõ tantùm eius inſignis baſilica via Nomentana: ſed & ille locus, vbi eſt producta, vt eius virginitas violaretur, ſacroſanctus habetur, Fornices ipſi nimirum circi Agonalis. Sat conſtat auctoritate S. Hieronymi, in Iſai. c. 2. (vt prætermittam Gentilium Poëtarum teſtimonia) in fornicibus ſpectaculorum manere conſueuiſſe publica ſcorta, & alias publicæ libidinis illecebras, donec (inquit) ſub Conſtantioo Imp. Chriſti Euangelio coruſcante, & infidelitas vniuerſarum Gentium, & turpitudo deleta eſt. Hæc Hieron. Loqueus de his turpiſſimis locis Cyprianus lib. de Spectacul. hæc ait: Si rurſum perrogem quo ad illud ſpectaculum itinere peruenerit; confitebitur, per lupanarium, per proſtitutarum nuda corpora, per publicam libidinem, per dedecus publicum, per vulgarem laſciuiam, per communem omnium contumeliam. Hæc Cyprianus, & alia plura de fornicibus Theatrorum: & in eam ſententiam Vibius apud Senecam in controuer. 2. lib. 2. Redoles, inquit, adhuc fuliginem fornicis. Ex eadem controuerſia, quàm infelix & miſeranda eſſet conditio virginis à lenone proſtitutæ, pluribus demonſtratur. Miſera includebatur cellula, in cuius fronte titulus ſuperpoſitus nomen virginis proſtitutæ & precium conſtitutum indicabat; moxque fiebat concurſus libidinoſorum ad meretricem nouam. Hæc omnia habes apud Senec in citato nuper loco lib. 2. controu. 2. Ex his omnibus diſce virtutem Chriſti, qui in tali diſcrimine poſitas virgines nouit ſæpiſſimè liberare. teſtantur hæc ipſa acta martyrum, aſtipulatur his S. Baſilius, dum ait: Cùm ferueret perſecutionis immanitas, electę virgines propter ſponſi fidem, ad illudendum impijs hominibus traditæ, corporibus inuiolatæ durarunt; eo ſcilicet cuius gratia id perferebant, impiorum conatus in earum ratue irritos arguente, & integra earũ corpora nõ ſine prodigio & virtute cuſtodiẽte, &c. Hæc Baſilius lib. de vera virgin.

[b] Publij epiſcopi.] De ipſo hac eadẽ die Vſuardus & Ado. Scribit Dionyſius Corinthiorum Epiſcopus Publium hunc ſucceſſiſſe Dionyſio Areopagitæ in eccleſia Athenienſi, Publio autem ſuffectum eſſe Quadratum, apud Euſeb. hiſtor. lib. 4. c. 22. & Hieron. de ſcript. eccleſ. in Quadrato. Fuit aliquorum ſenteutia hunc illum eſſe Publiũ, cuius patrẽ Melitæ Paulus (vt habetur Act. Apoſt. ca. 28.) curauit dyſenteria, quod etiam hic Ado profitetur in Martyrolog.

[c] Fructuoſi epiſ. & ſoc.] Beda, Vſuard. Ado, & alij de eodem hac die, quã etiam antiquitus agi conſueuiſſe demonſtrat S. Auguſtini ſermo 101. de diuerſ. edit. Louan. Scripſit eius & ſociorum res geſtas Prudentius hymno 4. Periſteph. alia præterea habentur eorum acta ſoluta oratione conſcripta apud Sur. tomo. 1.

[d] Patrocli.] De eodẽ Beda ac cæteri. Eius acta ſincera quidem recitat Sur. tom. 1. De ipſo etiam Greg. Turon. lib. de gloria mart. c. 64. edit. Morel. Idem addit, huius acta martyris ex Italia petita, collata fuiſſe cum his quæ in Gallijs apud clericum quendam habebantur, eademque fidelia eſſe inuenta. Clarus etiam in Gallijs habitus Patroclus alius, qui temporibus Childeberti regis Franc. eminuit ſanctitate, de quo idem Greg. de geſt. Franc. lib. 5. cap. 10.

[e] Sub Aureliano Imper.] Nona ordine ponitur hæc perſecutio ab Oroſio lib. 7. c. 23. & Auguſt. de ciuitat. Dei lib. 18. c. 52. à Seuero autẽ octaua numeratur. Aurelianus itaque cùm aliquamdiu in pace agere eccleſiam permiſiſſet, imò de eadem eſſet optimè meritus (nam aduerſus execrandum Paulum Samoſatenſem hæreſiarcham Antiochiæ damnatũ, ſecundũ ſancita Patrum reſcripſit, vt tradit Euſebius hiſt. lib. 7. cap. 23. & 24.) tandem velut quodam inſano furore correptus, vltimo ſui Imperij anno ſæuiſſimam in Chriſtianos perſecutionem concitauit.

concitauit. Legitur adhuc eius edictum in Chriſtianos promulgatum, in actis ſancti Symphoriani martyris. De eadem perſecutione idem Euſebius in chron. huncque licet dicat terrore vindictæ ab inſtituto reuocatum, cùm, ſcribens edictum, eius brachium debilitaretur; tamen eundem in ſententia perſtitiſſe adhuc, nec fulmine cælitus immiſſo reſiluiſſe, ac tandem in itinere occiſum eſſe, tradit Oroſius lib. 7. c. 23. Quàm autem ſæua, licet breuis, fuerit hæc perſecutio, ex immanibus crudelibusq; ſupplicijs, quibus in ſuos milites Gẽtiles homines animaduertit, coniectare licet. Nam Flauius Vopiſcus in eius vita ſcribit, militem quendam ob violata iura hoſpitij, duobus duris arborum ramis deorſum inflexis, manibus pedibusque ligatum, relaxato mos illorum naturalis roboris impetu, ſcidiſſe medium. Si hæc in ſuos de republica aliàs optimè meritos pœnarum genera cõmentus eſt; quid in Chriſtianos, quos Deorum hoſtes, & Imperij perduelles exiſtimabat, feciſſe putandum? Sed de his fuſiùs in Annal. Eccleſ.

[f] Meinardi.] Habentur eius acta apud Surium tomo 1. Meginradum hunc appellat Sigebert. in chron. eumque martyrio vita functum teſtatur. Necatus eſt ſub Ludouico quarto Imp. anno à Chriſto Domino 860. licet Sigebertus opinetur id contigiſſe anno 856. De eodem Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 209.

[g] Epiphanij Epiſc.] Hac item die tabulæ Ticinenſes. Scripſit eius res geſtas Ennodius, eiuſdem ciuitatis Epiſcopus, ſucceſſor ipſius: habes eas Sur. tom. 1. ſed non integras; prolixiores enim legi in bibliotheca Vatic. in cod. manuſcrip. Eiuſdem Ennodij etiam extat ibidem ſermo dictus in die natali ipſius, carmen inſuper de eodem. Claruit temporibus Anthemij & ſucceſſorum Impp. atque Odoacri Regis Italiæ. Claruit iiſdem temporibus alter Epiphanius, cognomẽto Scholaſticus, Caſſiodoro perfamiliaris, quem eruditiſſimum ſæpe nominat, à quo pariter complures Græcorum Patrum Commentarios in Latinum eſſe tranſlatos affirmat Lib. 1. Inſt. diuinar. lect. ſæpius, & in præfatione ad hiſt. tripartitam. De eodem Sigebertus de vir. illuſt. cap. 12. Complura quæ huius ſunt, S. Epiphanio Epiſcopo Conſtantiæ in Cypro eſſe adſcripta reperi.

22 Vndecimo Kal. Feb. Luna. A ix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

VALENTIÆ in Hiſpania Tarraconenſi ſancti [a] Vincentij Leuitæ & martyris, qui ſub Daciano impijſſimo præſide carceres, famem, equuleum[b], diſtorſiones membrorum, laminas candentes, cratem ferream ignitam, aliaque tormentorum genera perpeſſus, ad martyrij præmium euolauit in cęlum: cuius paſſionis nobilem triumphum Prudentius luculenter verſibus exequitur, & beatus Auguſtinus, ac ſanctus Leo Papa ſummis laudibus commendant. Romæ ad Aquas Saluias ſancti Anaſtaſij[c] Perſæ Monachi, qui poſt plurima tormenta carceris, verberum, & vinculorum, quæ in Cæſarea Palæſtinæ perpeſſus fuerat, à Choſroe[d] Perſarum Rege multis pœnis affectus, ad vltimum decollatus eſt, cùm priùs ſeptuaginta ſocios in fluenta demerſos ad martyrium præmiſiſſet. eius caput Romam delatum eſt, vnà cum veneranda eius imagine, cuius aſpectu fugari dæmones, morbóſque curari, acta ſecundi Concilij Niceni teſtantur. Ebreduni in Gallia ſanctorum martyrũ Vincentij[e], Orontij, & Victoris, qui in perſecutione Diocletiani martyrio coronati ſunt. Nouariæ ſancti Gaudentij[f] epiſcopi & confeſſoris. Soræ ſancti Dominici[g] abbatis, miraculis clari.

VINCENTII.] De eodem hac item die cætera Latinorũ Martyrologia. Putatur mẽdum eſſe in codice, dum Greg. Turon. de Glor. mart. cap. 90. ait celebrari ſolitam ſolennitatem S. Vincentij duodecimo Kalend. vndecimi menſis, vt textus ſit reſtituendus xj. Kal. vt hîc habetur. Huius acta non tantùm Latinis, ſed & Græcis ob ſuam excellentiam ſunt facta cõſpicua. A Latinis ea mutuatus deſcripſit Metaphraſtes, quæ latinitati iterũ reſtituta habet Sur. tomo. 1. Ipſa autem originaliter latina legimus in vet. manuſcrip. quæ publico vſui erant quibuſdam eccleſijs, & inter alia in codice S. Mariæ ad Martyres: Prudentius eadem ſacro hymno complexus eſt in Periſteph. hym. 5. meminitque eiuſdem, cùm agit de martyribus Cæſarauguſtanis hymn. 4. Habuit ſanctus Auguſtinus in natali die ipſius (vt auctor eſt Poſſidius in indiculo) tractatus quatuor, quorum duo habentur inter ſerm. de ſanctis 12. & 13. cæteri duo ſuperadditi à Pariſienſibus ſerm. 8. & 9. rurſus autem in eiuſdem natali habuit prolixum illum tractatum de Iacob & Eſau, vt apparet in fine ipſius: eſt de diuerſ. ſerm. 44. Aliũ adhuc exhibuit editio Louan. habitũ in baſilica Reſtitutæ, ſerm. de diuerſ. 102. extat de eodẽ ſerm. S. Leonis Papæ. Meminit eiuſdem martyris Fortunatus lib. 7. ad Bod. ducem. ſcripſit idem epigramma de eius baſilica lib. 1. S. Bernard. de ipſo ſerm. paru. 66. De tunica ſancti Martyris tranſlata & miraculis illuſtrata agit Gregor. Turon. hiſt. de geſt. Franc. lib. 3. c. 29. Ado Vien. in chron. anno. 527. & Sigibert. an. 542. Alia de eiuſdem Vincentij miraculis agit idem auctor Greg. de gloria mart. ca. 89. & 90. De eiuſdem martyris capite in eccleſia Cenomanenſi collocato à S. Domnolo epiſcopo, eiuſdẽ acta ſignificant, quæ habes apud Sur. die 16. Maij tom. 3. Fuerunt alij eiuſdem nominis illuſtres martyres in Hiſpania, de quibus ſuis locis inferius.

[b] Equuleum.] Fuiſſe equuleum tortorium lignum, omnes cõſentiunt: eundemque fuiſſe cocleatum ad extendendum & remittendum compoſitum, ijdem ex Nonio affirmant, cùm hæc dicat ille:

Et vbi inſilui in cocleatum equuleum,
Ibi tolutim tortor: id eſt, volubiliter torqueor.

Iſidorus lib. 5. orig. equuleum ab extendendo dictum putat. Cypri. lib. de lapſis: Nũc equuleus extenderet. Cùm etenim equuleus intenderetur, corpora ſimul extendi neceſſe erat: vnde Ammianus Marc. lib. 14. Intendebantur equulei. & Hieron. epiſt. 49. ad Innoc. Cùm equuleus (inquit) corpus extenderet. Sigonius, & ſi vir ſanè eruditus ſit; tamen cùm de equuleo egit, tam de eo, quàm de fidiculis, rem parum feliciter videtur aſſecutus lib. 3. de Indiciis c. 18. Confundit enim non tantùm equuleum cum cataſta: de qua plura nos 16. Martij: ſed etiam cum genere illo compedum, quo rei in carcere poſiti, iniectis ad quartum vel quintum foramen pedibus ad iugem cruciatum ſic vincti detinerẽtur. Id habes ex epiſtola eccleſiæ Lugdunen. apud Euſeb. lib. 5. c. 1. quod genus torquendi Rufinus lib. 5. cap. 2. non impropriè, loco compedũ, dixit neruum; Chriſtophorſonus autem propriùs craſſam compedem appellauit. De eodem genere compedum, quibus martyres in carcere poſiti diſtinebantur, eleganter Prudentius Periſteph. hymno. 4. de ſancto Vincentio ait:

In hoc baratrum conijcit
Truculentus hoſtis martyrem,
Lignoq; plantas inſerit
Diuaricatis cruribus.

De ijſdem compedibus Euſeb. lib. 6. c. 32. cùm agit de Origene, Multis, inquit, diebus pedes in compedes ligneos intruſi, diſtractione quadã ad quartum foramen diſtenti fuerunt. & lib. 8. cap. 11. Poſt verbera in compedibus ligneis poſiti erant, & pedes alter ab altero ad quartum foramen diſtenti diſtrictique adeò, vt neceſſariò ſupini iacerent, nec poſſent propter plagarum vulnera recèns toto corpori inflicta, ſe vllo modo commouere. & inferiùs cap. 14. de Apphiano martyre: In carcerem concluditur, in quo vnum diem noctemque vtroque pede compedibus ad cruciatum paratis, longè à ſe mutuo diſtento diuexatus, &c. Agit de ijſdẽ compedibus Metaphraſtes in Trophymo martyre. Ex his omnibus compedes ab equuleo eſſe longè diuerſos, qui non in carcere reum, nec eius tantùm diſtendebat pedes, ſed totum corpus ad foſſionem vngularum, quiſque poteſt facilè intelligere; cùm idem Euſebius diuersè admodum à compedibus deſcribat equuleum lib. 8. c. 11. cùm ait: Quidam enim primùm manibus à tergo religatis, ligno appenſi, & machinis quibuſdam membra eorũ vniuerſa diſtẽta, diſtractaque, &c. Hęc de equuleo eſſe intelligenda, ea quæ S. Hieronymus epiſt. 49. ad Innocentium ſcribit, planè indicant, cùm ait: Cùm equuleus corpus extenderet, & ſordidas fœtore carceris manus poſt tergum vincula cohiberẽt, &c. Prudentius item ſic:

Vinctum retortis brachiis
Surſum ac deorſum extendite,
Compago donec oſsium
Diuulſa membratim crepet. Idem in Romano Martyre hymno 10.

Miſerum putatis quòd retortis pendeo
Extentus vlnis, quòd reuelluntur pedes.
Compago neruis quòd ſonat crepantibus.

Sunt hæc Romani martyris verba pendentis in equuleo. Quàm autem erret Sigonius dicto loco, cũ putet corpus in equuleo alligari fidiculis, idemque eſſe torquere fidiculis, quod equuleo diſtendi, dicemus paulo inferiùs.

Quænam eſſet equulei forma, haud facilè deſcribi poſſe videtur: & cùm multi in his laborauerint, neminem adhuc eam aſſecutum fuiſſe cognoui, ac nec ego id mihi arrogo. Deſcribam hîc tantùm quę ex veteribus accepi, cæteris rem ipſam exactiùs examinandam relinquens. Stipitem quendam in equuleo fuiſſe, tradit S. Hieronymus dicta epiſt. 49. cùm ait: Crines ligantur ad ſtipitem, & toto corpore ad equuleum fortiùs alligato, vicinus pedibus ignis apponitur, vtrumque latus carnifex fodit, &c. Ex eodem ſtipite totam illam machinam Prudentius in Romano, hymn. 10. appellat noxialem ſtipitem, cùm ait:

Iubet amoueri noxialem ſtipitem,
Plebeia clarum pœna ne damnet virum.

Si ad-

Si adhuc fidem integram præſtas actis S. Dorotheæ virginis & martyris, quæ extant apud Surium tomo 1. die 6. Februarij. habes ex illis, equuleum formam quodammodo expreſſiſſe crucis: ſunt ibi hæc verba Theophili pendentis in equuleo: Ecce modò Chriſtianus ſum, quia in cruce ſuſpenſus ſum: equuleus enim crucis quãdam ſimilitudinem gerit. Hæc ibi. Secundùm autem prædicta haud difficile eſſet deſcribere formam equulei, nimirum erectum ſtipitem validum & cocleatum, qui tranſuerſum habeat lignum, quod intendatur ac remittatur, ad quod ligata membra diſtendantur tortoris arbitrio. Sed ab hac equulei imagine, vel alia huic perſimili cogit me diſſentire Ammianus Marcellinus, cùm hominem non rectum in equuleo extenſum docet, ſed curuum: ſic enim ait lib. 26. prope finem: Innocentes tortoribus expoſuit multos, aut ſub equuleo cœpit incuruos, &c. clariùs autem libro 18 his verbis: Quamquã incuruus ſub equuleo ſtaret, pertinaci negabat inſtãtia. Hæc Ammian. quibus quidẽ alia à prædictis planè diuerſa equulei forma præſcribitur, qua quidem & vocis etymologiam poſſumus intelligere, vt equuleus ab equulo, quòd homo ad eum alligatus atque diſtenſus & accuruus quodammodo equuli formam præ ſe ferret, ſit dictus. Verùm aduertas, ſic curuum ſub equuleo diſtendi hominẽ, vt tamen cælum verſus facies conuerſa eſſet, liberumque illi fuiſſe rurſum oculos tollere, ac cælũ aſpicere. Hæc habes ex ſancto Hieron. dicta epiſt. 49. Ex his itaque omnibus quæ diximus, tibi formam equulei (vt lubet) effingito.

De fidiculis iam agamus. Increbuit hactenus complurium error, vt fidiculas à fidibus deriuatas putarent, nihilque aliud eſſe fidiculas, quàm vincula neruea, quibus ad equuleum manus pedeſque hominis ligarentur; ſicque torquere fidiculis reum, idem eſſe quòd ligatum in equuleo fidiculis hominem intendendo, oſſium commiſſuras cum immenſo dolore diſtrahere. Senſit hæc Sigonius li. 3. de Iudic. c. 18. ſic etiam errauit in his & Valla lib. 1. dum ait, fidiculas eſſe inſtrumentum ex duobus obliquatis lignis compactum, ita dictum, vel ab extorquenda fide, vel à nerueis funibus, quibus torquendi alligantur. Omittimus alias hîc referre cõplurium Iureconſultorum de fidiculis à veritate prorſus remotas ſententias. Miratus ſum vehementer, cùm ſanctus Iſidorus lib. 5. origin. exactè monſtrarit quid ſint fidiculæ; eruditos viros, eo prætermiſſo, in perquirendo de illis adeò laboraſſe, ac à rei veritate tãtopere aberraſſe. Fidiculas enim idem eſſe quòd vngulas teſtatur, cùm ait: Vngulæ dictæ, quod effodiant: hæ & fidiculæ, quia iis rei in equuleo torquentur, vt fides inueniatur. Hæc Iſid. Cùm itaque fidiculis æquè ac vngulis finderentur latera hominis in equuleo diſtenſi, eaſdem vngulas ea de cauſa dictas eſſe puto fidiculas, quòd reorum latera finderent, ſicque à findẽdo dictas fidiculas eſſe, quaſi findiculas: vel à fodicando, quòd illis latera reorum fodicarentur; dictaſque eſſe fidiculas quaſi fodiculas: fodicare latera fidiculis, vſurpatum apparet ab Ammiano, vt dicemus paulo inferiùs. His in primis adſtipulatur Prudentius hym. 10. Periſteph. in Romano, cùm quas vocat fidiculas, eaſdem vngulas dicat. Sunt hæc verba Aſclepiadis iudicis:

Vertat ictum carnifex
In os loquentis, inq; maxillas manum,
Sulcoſq; acutos & fidiculas transferat,
Verboſitatis vt rumpatur locus.

Et paulo pòſt, per fidiculas Aſclepiadem intellexiſſe vngulas, quæ mox auctor ſubdit, declarant his verſibus:

Implet iubentis dicta lictor improbus,
Charaxat ambas, vngulis ſcribentibus,
Genas, cruentis & ſecat faciem notis.
Hirſuta barba ſoluitur carptim cutis,
Et mentum adusque vultus omnis ſcinditur.

Hæc Prudentius. Eodem ſenſu fidiculæ accipiuntur, l. Decuriones C. de quæſt. nã fidiculis torqueri Imperator appellat cruentam conditionem. Sic apud Ammianum lib. 29. qui hæc genera cruciamentorum recenſens, ait: Intercluduntur equulei, expediuntur pondera plũbea, cum fidiculis & verberibus. Cumque paulo inferiùs reorum maieſtatis latera dictis tormentis fodicata dicat, fidiculis id factum apparet. In hac eadem ſententia fidiculas accipere tam apud Senec. lib. 3. de ira, quã apud Valer. de patientia lib. 3. c. 3 4. 5. vel alios, nihil vetat. Tantùm apud Suetonium in Tiberio aliud genus cruciamenti inuenies dictas eſſe fidiculas, dum ait: Excogitauerat inter genera cruciatus etiam, vt larga meri potione per fallaciam oneratos, repẽtè veretris deligatis, fidicularum ſimul vrinæque tormento diſtenderet. hæc Suet. ſed remotiſſimum eſt eiuſmodi genus tormenti ab eo quod in actis ſanctorum martyrum, aliiſque citatis locis per fidiculas teſtatum apparet. Inuenies frequenter equuleo iunctas eſſe fidiculas vel vngulas; ea nimirum ex cauſa, quòd extento corpore in equuleo, fidiculis vel vngulis à tortoribus membra ſulcarentur, quibus aliquando ſuccederet ignis tormentum. Hæc cùm habeas in nonnullis actis ſanctorum martyrum, S. Cyprianus demõſtrat dum ait lib. de lapſis: Nunc equuleus extenderet, nunc vngula effoderet, nunc flamma torreret. & Auguſt. epiſt. 59. ad Marcellin. Nõ extendente equuleo, non ſulcãtibus vngulis, non vrentibus flammis, &c. Eadem Hieron. epiſt. 49. Prudentius ſæpe, & alij. Ante hos omnes Seneca lib. 3. controuerſ. 14. pluribus.

* Anaſtaſij Perſæ.] De eodem hac die cæteri Latinorum; Græci autẽ decimaquinta huius. Metaphraſtes eius ac ſociorum acta deſcripſit; habes ea Lipom. tom. 5 & Sur. tom. 1. Habemus in noſtra Bibliotheca eiuſdẽ res geſtas à Gregorio quodam clerico è Græcis Latinè redditas, quibus præmittitur præfatio, cuius eſt exordium: Vnigenitus filius, &c. forſitan illa, quam malè tranſlatam Beda, vt ipſe ait, emendauit. Habetur illic inſuper poſt eadem acta elegãs hiſtoria de arreptitia puella virtute martyris liberata Romæ in eccleſia S. Mariæ ad Aquas Saluias: eo nomine olim ea eccleſia dicebatur, quæ poſtea ob illata illuc ſanctorum pignora Vincentij & Anaſtaſij, illorum nomine dicta eſt. Habet eadem hiſtoria miram conſenſionem cum his, quæ Legati Apoſtolici Hadriani Papæ in Cõcilio Nicæno ſecundo, actione 4. teſtati ſunt de capite eiuſdem martyris vna cũ eius vultus imagine Romam tranſlato. Aſſeruatur eadem hactenus religioſè in eadẽ eccleſia, licet ſacræ imagini ab aliquo

rei ignaro ſit inſcriptum nomen Pauli Apoſtoli, qui eodem in loco capite truncatus eſt. De paſſione ſancti Anaſtaſij, eiuſque reliquiis Romam tranſlatis, agit Beda de ſex. ætat. ſub Heraclio Imp. Ado Vien. in chron. anno 604. Sigeb. anno 620. Marian. Scot. martyrium refert anno 617. & tranſlationem in vrbem anno 626. reponit. Porrò conſtat S. Anaſtaſium conſummaſſe martyrium (vt eius acta teſtātur) anno 17 Heraclij Imp. Eſt is annus à Chriſto Domino 627. Quòd autem alij laqueo, alij verò gladio vitam finiſſe dicant: placent quæ in Græcorum Menologio de ea re ſcripta ſunt his verbis: Ipſius collo ita laqueo adſtricto, vt reſpirandi facultatem non haberet, poſtremò ſecuri percutitur, capite pro Chriſti fide abſciſſo. Hæc Græc. Menol. die 15. Ianuarij.

[d] Choſroe Perſarum Rege.] Ne de Choſroe ambiguitas oriatur: noſſe debemus duos eiuſdem nominis fuiſſe Reges Perſarum; quorum ſenior regnauit temporibus Iuſtiniani Imp. & Iuſtini Iunioris, perueniitque vſq; ad Tiberium, ac vita functus eſt anno Domini 579. vt ex Agath. colligitur lib. 4. pag. 538. regnauitque annos 48. Huic autem Choſroi ſucceſſit Hormiſda eius filius; quo extincto, ipſius filius nomine Choſroes regnum capeſſit, vt Niceph. hiſt. lib. 18. cap. 18. 21. & 22. Porrò Choſroes de quo agimus, eſt ille iunior ſenioris nepos.

[e] Vincentij, Orontij, & ſoc.] De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij; pluribus autem Petrus in catal. lib. 2. cap. 112.

[f] Gaudentij.] Nouarienſes hac item die celebrant natalem ipſius; tranſlationem autem iterum factam, menſe Auguſti & Octobris, vt conſtat ex tabulis eiuſdem Eccleſię. Acta eius, tempore Leonis epiſcopi ſucceſſoris, qui ſedit tēporibus Pauli Papæ, vt teſtantur eiuſdem Eccleſię tabulæ, conſcripta habet Mombrit. tom. 1. Claruit temporibus Theodoſij ſenioris & filiorum Impp. optimè notus Ambroſio, vt ex iiſdem actis accipitur.

[g] Dominici abbatis.] De eo hæc Leo Cardinalis Oſtienſis in chron. Caſin. li. 2. c. 62. Hoc anno 1031. beatus Dominicus, innumerabilium patrator miraculorum, multorumq; Cœnobiorū fundator, apud Soram Campaniæ ciuitatem iam ferè octogenarius migrauit ad Dñm, ſepultusq; eſt in monaſterio Soræ vicino, quod nūc eiuſdē vocatur ex nomine. Hactenus Leo. In Vaticana bibliotheca in codice qui inſcribitur, Liber cenſuū, tā de eodē cœnobio, quàm de immunitate Sorani epiſcopi, vt Romano tātùm Pōtifici ſubditus ſit, habetur narratio.

viij. B Decimo Kal. Februarij. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

ROMAE ſanctæ Emerentianæ[a] virginis & martyris, quæ adhuc catechumena, dum oraret ad ſepulchrum ſanctæ Agnetis, cuius fuerat collactanea, à Gētilibus lapidata eſt. Philippis in Macedonia ſancti Parmenæ[b], qui fuit vnus de ſeptem primis diaconis. Hic traditus gratiæ Dei, iniunctum ſibi à fratribus officium prædicationis plena fide conſummans, ſub [c]Traiano martyrij gloriam eſt adeptus. Cæſareæ in Mauritania ſanctorū martyrum Seueriani[d], & Aquilę vxoris eius, ignibus combuſtorum. Apud Antinoum Ægypti vrbem ſancti Aſclę martyris, qui poſt diuerſa tormenta pretioſam Deo animam, in flumen præcipitatus, reddidit. Ancyræ in Galatia ſancti Clementis[e] epiſcopi, qui ſæpius cruciatus, tandem ſub Diocletiano martyrium conſummauit. Ibidem ſancti Agathangeli[f], qui eodem die ſub Lucio præſide paſſus eſt. Alexandriæ ſancti Ioannis[h] Eleemoſynarij, eiuſdem vrbis epiſcopi, miſericordia in pauperes celeberrimi. Toleti ſancti Ildefonſi[i] epiſcopi, qui ob ſingularem vitæ integritatem, ſuſceptamque defenſionem aduerſus hæ-

reticos

reticos, Dei genitricis virginitatem impugnantes, ab eadem candidiſſima veſte donatus eſt, ac demum ſanctitate celebris in cælum vocatus. In prouincia Valeriæ[k] ſancti Martyrij[l] monachi, cuius meminit beatus Gregorius Papa.

IANVARII 23.

EMERENTIANAE.] De ipſa hac eadem die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Acta paſſionis eius narrantur apud Ambroſium lib. 4. epiſt. 34. edit. Rom.

[b] Parmenæ.] De quo Act. Apoſt. c. 6. Beda ac cæteri Latinorum de eodem hac die, Græci autem vndecima Martij, ac iterum tertia Maij, vt apparet ex eorum Menologio.

[c] Sub Traiano.] Perſecutio ſub Traiano tertia recenſetur ab Auguſtino de Ciuit. Dei lib. 18. c. 52. Oroſ. lib. 7. c. 12. & Seuer. lib. 2. Quæ quidem non ex edictis Traiani ſumpſit exordium; ſed (vt ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 26.) ſigillatim in vnaquaque ciuitate ſub eius Imperio ex ſeditione populi excitata eſt: cui tamen ex eiuſdem Imperatoris edictis magnum acceſſit additamentum. ſed poſtea literis Plinij iunioris, illo perſuaſo, ſic temperata eſt, vt prohiberet inquiri Chriſtianos, delatos tamen puniri, vt Tertullianus ſcribit in Apologet. Poſſet fortaſſe alicui dubitationem facere, quid eſt quod laudatiſſimus Principum idemque æquiſſimus (ſic etenim Gentilium omnium teſtimonio habetur) in Chriſtianos tantùm ſe iniquiſſimum atque ſæuiſſimum exhibuerit? Ad hoc primùm dicimus, quòd quidem Patres in Apologiis ſunt proſequuti: complures hæreticos ac præcipuè Gnoſticos nomine Chriſtiano cenſitos, turpibus execrandiſque facinoribus impollutæ Chriſtianæ religioni ignominiam irrogaſſe, ſuiſque impuriſſimis obſcœnitatibus effeciſſe, vt genus, fides, nomē ipſum denique Chriſtianum blaſphemaretur inter Gentes: adeò vt (ſecundùm Domini futura prædicentis ſententiam) obſequium ſe Deo præſtare exiſtimarent, ſi Chriſtianos, vt nequiſſimum genus hominum, internecioni traderent, inuidioſumque nomen prorſus abolerēt. Erant & aliæ mentitæ vel ſimulatæ cauſæ, quas in Annalibus ſigillatim recenſuimus, quibus principes perſuaſi, illi ipſi, qui apud Gentiles habiti ſunt æquiores, iidem ſæuiores in Chriſtianos ſe exhiberēt, illis in hoc non diſſimiles, qui etiam Gentilium iudicio peſſimi fuerunt, vt Nero, Domitianus, & alij. Sed quod in primis Traiani animum in eoſdem vehementiſſimè incendit, illud fuit, quod ex litteris Plinij ſecundi, quæ habentur lib. 10. epiſtola 103. accepit, nimirum Chriſtianum genus adeò inualuiſſe, ſicque illorum numerum auctum, vt Idolorum templa deſerta deſolataque remanerent; & nedum in ciuitatibus, ſed & in vicis & agris ſacra deorum eſſent intermiſſa; & (vt ait) rariſſimus victimarum emptor inueniretur. Quibus ille acceptis, vt collabenti idolorū cultui conſuleret, ac diis, quibus Imperium acceptum ferebat, rependeret gratias, Chriſtianos, vt impios, deorumque contemptores, è medio tollendos edixit; & quo magis erga deos pius, & reipublicæ ſtudioſus, eo ampliùs in Chriſtianos ſeuerus videri cupiebat. Sed explorata demum per eundem Præſidem illorum innocentia, non vltrà inquirendos, ſed oblatos tantùm puniendos eſſe reſcripſit. de cuius adeò iniqua ſententia inquit Tertullianus in Apologetico: O ſententiam neceſſitate confuſam! negat inquirendos, vt innocentes: mandat puniri, vt nocentes: parcit, & ſæuit; diſſimulat, & animaduertit, &c. Sed quonam pacto alij prædicant Traianum æquiſſimum & optimum omnium Principem, qui erga ſe ipſum impuriſſimus, ac ob eam cauſam etiam iniquiſſimus fuit? id quidem iidem ſcriptores Ethnici, qui eum laudibus tollunt, ſcriptis teſtatum reddunt; adeò vt ex eorum cenſura, non tantùm ex optimorum albo eum expungendum eſſe, ſed nec boni viri laudem mereri, imò inter turpes eſſe adnumerandum, quiſque æquo iure cenſeret. Dio etenim & Spartianus, grauiſſimi ſcriptores, quod verum eſt non diſſimulantes, eundem adeò impurum fuiſſe narrant, vt etiam in ſenectute in maſculos inſaniſſe teſtentur. Iam ergo tam abductum in præceps hominem, datum in rēprobū ſenſum, in ignominiam paſſionum, quis miretur Chriſtianis fuiſſe aduerſum? Hominem certè indigniſſimum, quem ab inferis eductum precibus ſancti Gregorij Papæ quidam ſcribant: quam opinionem fuſiùs in Annalib. eccleſ. confutauimus, & friuolas rationes illorum, qui eam aſtruunt, & quoquo modo firmare conantur, exactè firmiterque hiſtoriæ veritate refellimus.

[d] Seueriani & Aquilæ.] De his etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catalog. lib. 3. capite 16. & alij.

[e] Aſclæ.] Vſuardus de eodem hac die. Eius res geſtas recitat Metaphraſtes in actis Tyrſi martyris 14. Decemb. quæ habentur apud Lipom. tom. 5. De eo item Petrus in catal. lib. 3. c. 25.

[f] Clementis epiſc.] De eodem hac die Græci in Menologio. Huius ſæpiùs iterata certamina deſcripſit ex antiquis monumentis Metaphraſtes, quæ recitat Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. De ipſo etiam Niceph lib. 7. c. 14. quem ait annis viginti-octo continuis vexationibus ob Chriſti fidem à Gentilibus agitatum. Sed multa in eis diſplicent, & ab eodem planè auctore qui Georgij martyris acta conſcripſit, videntur fuiſſe coagmentata.

[g] Agathangeli.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio. Huius acta habētur intexta cum rebus geſtis S. Clementis, de quo modò egimus. De eodem Nicephorus lib. 7. & 14. qui de vtriſque hæc ait: Eos omnes martyres, meo quidem iudicio, Clemens, & cum ipſo Agathangelus, ſuperauit.

[h] Ioannis eleemoſynarij.] Agunt itidem de eodem hac die Græci, licet natalis dies ſit tertia

Februarij

Februarij: puto hanc ipſam eſſe diem ordinationis eius, quam & natalem dici conſueuiſſe, & ſolenniter etiam celebrari, ſuprà diximus, dum egimus de Cathedra S. Petri. Scripſit admirandas eius res geſtas Leontius epiſcopus Neapolis Cypri, cuius fidei ſubſcribunt Patres in S. Synodo Nicena ſecunda act. 4. & Ioannes Damaſcenus de imag. orat. 3. dum eum producunt teſtem aduerſus Iconoclaſtas. Eadem Ioannis acta à Leontio ſcripta Anaſtaſius Bibliothecarius, iuſſu Nicolai Romani Pontificis, latinitate donauit, vt auctor eſt Sigeb. de vir. illuſtr. cap. 57. in Leontio, & c. 104. in Anaſtaſio. Eorũ duplex reperitur editio atq; tranſlatio inter ſe diuerſa; in quarum altera aliqua habẽtur, quæ in altera deſiderantur. vide apud Lipom. tomo 2. & Sur. tomo primo. Sedere cœpit ſub Heraclio Imp. vt eius acta teſtantur; & non ſub Phoca, vt aliquis putauit, ſub quo ſedit Eulogius notiſſimus ſancto Gregorio Rom. Pontif. Præfuit hic illi ſedi annos decem, vt ſcribit Niceph. in chronic. Corpus eius Venetias tranſlatum eſſe tradunt.

ᶦ Ildefonſi epiſc.] Hunc alij Illefonſum, Alfonſum alij appellant. Succeſſit Eugenio ſecundo eiuſdem ſedis antiſtiti, Imperante Heraclio, ſub Vitaliano Rom. Pont. & Receſuintho Hiſpaniarum rege, anno à Christo Domino 662. ſeditque annos nouem, & menſes duos, habuitque ſucceſſorem Quiricum, qui præfuit Synodo Toletanæ vndecimæ, anno quarto Bambæ regis. Habentur Ildefonſi res geſtæ conſcriptæ à Iuliano eiuſdem vrbis epiſcopo, quas refert Surius tomo 1. Porrò non tantùm inter ſanctos, ſed etiam inter celebres ſcriptores eccleſiaſticos adnumeratur. Libuit hîc referre quæ in appendice operis illius, quod idem ſcripſit Ildefonſus de vir. illuſtr. legi in vet. manuſcript. Vaticanæ Bibliothecæ. Sunt hæc ad verbum deſcripta: Scripſit Ildefonſus quamplurimos libros luculẽto ſermone poliſſimos, quos inde in tot partibus cenſuit diuidendos. Id eſt, librum proſopopœiæ imbecillitatis propriæ, libellum de Virginitate S. Mariæ cõtra infideles. opuſculum de proprietate perſonarum Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, opuſculum annotationis de viris illuſtribus, opuſculum annotationis in ſacris, librum de cognitione baptiſmi, & de progreſſu ſpiritualium. Partis quoque ſecundæ liber epiſtolarum eſt, in quo ad diuerſos ſcribens, ænigmaticis formulis egit, perſonaſque interdum induxit, in quo etiam à quibuſdam luculentiora ſcriptorum reſponſa promeruit. Partem ſanè tertiam, Miſſarum eſſe voluit, hymnorum, & ſermonum. Altioris denique partis liber quartus verſibus proſaque contextus, in quo epitaphia, & quædam ſunt epigrammata adnotata. Scripſit & alia multa, quorum, variis moleſtiarum occupationibus impeditus, aliqua cœptá, aliquá ſemiplena reliquit. Adſcitus autem in Pontificatum nono glorioſi Receſuinthi principis anno, nouem annis & duobus ferè menſibus clarus habitus fuit vitæ meritis, & recto regendi modo. expleto decimooctauo prædicti principis anno, ſequente die x. Kal. Febr. domicilio carnis exuitur, atque in eccleſia beatæ Leocadiæ tumulatur, ad pedes ſui conditus deceſſoris, cum quo creditur æterno frui receptaculo. Hactenus ibi. Quæ licet præter inſtitutum, tamen cùm nondum apud aliquem ea edita inuenerimus, hîc deſcribere operæ pretium duximus. Reperimus eundem ob ſolidam fidei conſtantiam, ancoram fidei, & ob dicendi facundiam, Chryſoſtomum appellatum aliquando, cùm citatur. Plura de eodem in Flor. ſanct. vberiùs in Theſaur. concion. tomo 2. Quòd autem ſanctus Ildefonſus perſtringi admodum videatur in Concilio Francofordienſi, quòd dixerit Chriſtum filium Dei adoptiuum ſecundùm carnem; non ita accipiendum eſt, vt more Neſtorianorum duas in Chriſto perſonas voluerit conſtituere, ſed duas diſtinguere naturas: impropriè licet per perſonam naturam ſignificans; ſicut econtra Cyrillus Alexandrinus aliquando feciſſe videtur, cùm in Chriſto vnam tantùm dixerit eſſe naturam, nimirum naturam pro perſona accipiens in ſecundo anathematiſmo. Quod teſtatur etiam Leontius lib. de ſectis, & Ioannes Damaſc. de fid. orthodoxa lib. 3. cap. 40. Qua loquendi licentia Eutychiani abuſi, hæreſim de vna in Chriſto natura confirmare conati ſunt. Condonandũ eſt Patribus ſi aliquando impropria vſi ſunt voce, cùm ex eorundem ſcriptis, quòd de fide Catholica rectè ſenſerint, mille locis probari poſſit. Hæc eadem dicta ſint de ſanctis epiſcopis Toletanis, Eugenio, & Iuliano: qui in eadem Synodo eadem dictione notantur.

ᵏ In prouincia Valeriæ.] De hac prouincia ne alicui errandi tribuatur occaſio, ſicut accidiſſe vidimus; ſciendum eſt duas fuiſſe eiuſdem nominis prouincias; quarum alteram in Pannonia ita appellatam eſſe à Valeria filia Diocletiani Imp. auctor eſt Ammianus Marcellinus lib. 19. cuius meminit etiam S. Ambroſius de fide lib. 2. c. 4. in fine, & Zoſim. hiſt. lib 2. Erat & Valeria ciuitas ſic dicta ad ripam Danubij, cuius meminit Ennodius Ticin. in actis S. Antonij monachi. ea itaque Valeria Pannoniæ dicitur ad differentiam Valeriæ prouinciæ in Italia, quæ dicta eſt à via Valeria, quæ à Tiburtinis incipiens, per Marſos tranſiens, Corfinium vſque ducebat, eratque eadem via ciuitas Valeria nomine: de his Strabo lib. 5. pag. 159. de hac ipſa hîc agitur in Martyrologio, deque ea ſcribit S. Greg. Papa lib. 1. dialog. cap. 11. Hanc quidem prouinciam & Veſtini populi habitabant, cuius metropolis erat Amiternum, hodie Aquila. Amiterno autem diruto, loci illius epiſcopi is erat titulus: N. epiſcopus Caſtrorum Amiterninæ Ciuitatis, vt apud S. Gregorium reperies lib. 1. dialog. cap. 4. Conſtat autem tum ex locis ipſis, eorumque limitibus, tum ex ſanctorum memoriis, quæ illic hactenus aſſeruantur; S. Gregorium Papam, dum de Valeria prouincia mentionem habet, de hac vtique noſtra, quæ in Italia ſita eſt, & non de Pannonica, locutum fuiſſe. De eadem Valeria prouincia mentio habetur l. 5. tit. 30. Quibus equorum vſus. Cod. Theodoſ. li 9. Planiùs Paulus Diac. de geſtis Longobard. lib. 2. c. 11.

ˡ Martyrij monachi.] Scribit de eo ſanctus Gregorius lib. 1. dialog. c. 11. Fuit & alius eiuſdem nominis ſanctus monachus, cuius idem meminit homilia 39. in Euangel.

Nono

24 Nono Kal. Februarij Luna. C vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

NATALIS ſancti Timothei[a], diſcipuli beati Pauli Apoſtoli, qui ab eodem Epheſi ordinatus epiſcopus, poſt multos pro Chriſto agones, cùm Dianæ immolantes argueret, lapidibus obrutus, paulo pòſt obdormiuit in Domino. Antiochiæ ſancti Babylæ[b] epiſcopi, qui in perſecutione Decij, poſteaquam frequenter paſſionibus ſuis, ac cruciatibus glorificauerat Deũ, glorioſæ vitæ finem ſortitus eſt in vinculis ferreis, cũ quibus & ſuum corpus ſepeliri mandauit. Referuntur etiam paſſi cum eo tres pueri, Vrbanus, Prilidianus, & Epolonius, quos ille in fide Chriſti inſtruxerat. Neocæſareæ ſanctorum martyrum Mardonij[c], Muſonij, Eugenij, & Metelli, qui omnes igni traditi ſunt, & eorum reliquiæ in flumen diſperſæ. Fulginij, ſancti Feliciani[d], qui à Victore Papa eiuſdem ciuitatis epiſcopus ordinatus, poſt multos labores, in vltima ſenectute ſub Decio martyrio coronatur. Item ſanctorum martyrum Thyrſi[e] & Proiecti. Bononiæ ſancti Zamæ[f] primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui à ſancto Dionyſio Romano Pontifice ordinatus, illic Chriſtianam fidem mirificè propagauit. Item beati Surani[g] abbatis, qui tempore Longobardorum ſanctitate floruit.

IANVARII 24.

TIMOTHEI.] Agunt de eodẽ hac die cæteri Latinorum, Græci autem vigeſimaſecunda huius, vt apparet ex eorũ Menologio, & ex Euſtachio presbyt. in vita S. Eutychij epiſcopi Conſtantinopolitani. Notiſſimus hic eſt Pauli Apoſtoli diſcipulus, cuius tum in eius epiſtolis, tũ etiam in Actibus Apoſtolorum eſt frequens mentio. Commentarius rerum geſtarum, martyrij, atque trãſlationis eius, habetur apud Metaph. 22. Ianuarij. eadem omnia Lipom. tom. 5. & Sur. tomo 1. Paſſionem Timothei à Polycrate ſcriptam fuiſſe, auctor eſt Sigeb. de vir. illuſt. cap. 3. ſed ignotum id prorſus Euſebio atque Hieronymo, qui agunt de Polycrate. Dictus eſt Timotheus primus epiſcopus Epheſi, vt tradit Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 4. cui Oneſimum ſubrogatum eſſe, ſcribit Ignatius ad Epheſios. Conſtat tamen ante Timotheum eccleſiam Epheſinam à Paulo atque à Ioanne Apoſtolis fuiſſe collectam & eruditam, vnde ad eos S. Ignatius, Cũ Apoſtolis (inquit) in virtute Chriſti ſemper conuerſati eſtis, Paulo, Ioanne, & fideliſſimo Timotheo. Idem ſcribens ad Philadelphos, adnumerat eundem Timotheum inter ſanctiſſimos viros qui in virginitate vitam puram tranſegerunt. De eius tranſlatione agemus ſuo loco inferius.

[b] Babylæ epiſc.] Beda ac cæteri omnes de eodem hac item die, Græci autem agunt 4. Septemb. De tempore paſſionis Babylæ, cõſtat maiorum auctoritate, eſſe paſſum ſub Decio. Id in primis Euſebius in chron. & hiſtor. lib. 6. c. 32. Confirmat hoc ipſum S. Epiph. in lib. de menſuris & pond. Et ſanctus Hier. lib. de ſcriptor. eccl. in Origene. His meritò maiorem adhibemus fidem, quàm Nicephoro Calliſto, & Metaphr. qui dicunt ipſum paſſum ſub Numeriano Imp. qui ſidem certi arguuntur erroris, dum conſtat temporibus Numeriani, nullum eius nominis Antiochenæ eccleſiæ præfuiſſe epiſcoporũ, prout apparet ex ſucceſſione Antiochenorum epiſcoporum, quam Euſebius in primis, inde Nicephorus Conſtãtinopolitanus epiſcopus texuit;

Ex

Ex quibus etiam & hi errare conuincuntur, qui eiuſdem ciuitatis duos Babylas excogitarunt. Alij autem, inter quos Nicephorus, cùm ponunt duos Babylas, alterum eorum Antiochenæ ſub Numeriano Imp. præfuiſſe eccleſiæ, alterum verò Nicomediæ dicunt fuiſſe epiſcopum. Ruſus in Menologio eadem die 4. Septemb. de duobus agunt Babylis, de ipſo in primis Antiocheno epiſcopo, atque de alio eius nominis ludimagiſtro, eodemque vnà cum octoginta tribus pueris obtruncato. Non eſt hæc recens quæſtio; Suidas planè teſtatur diuerſas de Babyla fuiſſe ſententias, dicentibus aliis, eum ſub Decio, aliis verò paſſum ſub Numeriano: ad quas conciliandas, duos Babylas à prædictis eſſe excogitatos. In his autem ſi meum licet interponere iudicium, antiquioribus tam Latinorum quàm Græcorum inhærens, vnum tantùm fuiſſe Babylam, eundemque epiſcopum Antiochenum ſubſcribo. Quis enim ſibi perſuadeat, vt cùm penes Græcorum antiquos hiſtoricus tam frequens de Babyla Antiocheno ſit facta mentio, nullo vnquam in loco, vel per occaſionem ſaltem, de altero Babyla æquè illuſtri, itemque cum pueris martyrio coronato ſit facta mentio? De certaminibus Babylę, & trium puerorum, quorum hîc recitantur nomina, S. Ioannes Chryſoſtomus ſæpius agit: nimirum in oratione contra Gentiles, in homilia de martyribus Iuuentino & Maximo, homil. 4. de Lazaro, & homil. 9. in epiſt. Pauli ad Epheſios. De eodem item Theodoret. de Euãgelica verit. lib. 10. De ipſo item & tribus pueris exſtat ſacer hymnus in Breuiario Toletano. Aldelmus etiam de laudib. virginitat. de eodem agit. At verò non ſimul cum ipſa morte finis fuit certaminis Babylæ; quin velut rediuiuus, grauiores contra Gẽtiles eſt aggreſſus pugnas; nam & more Sampſonis oſſibus pugnans, in fugam vertit Philiſtæos. Huius enim illuſtris martyris oſſa Gallus Cæſar in Daphnem ad Antiochena ſuburbia tranſtulit, quo tanti martyris reuerentia inolitæ ibi Græcorum ſuperſtitiones ceſſarent, & effuſus deliciarum luxus contineretur. Res accidit ex ſententia: nam præſentiâ ſacrorum pignorum mox loquax illud Apollinis oraculum obmutuit, nec vltrà reſponſa dedit, prout ſcribit Sozom. hiſt. lib. 5. cap. 18. Cùm autem Imperium impius Iulianus apoſtata accepiſſet, vt ſilentis Apollinis linguam ſolueret, inde tollendum Babylæ corpus Chriſtianis imperauit; quo tandem ſublato, & in locũ priſtinum reſtituto, mox mutum idolum, & non niſi ſui ſilentij cauſam fari permiſſum, illapſo de cælo fulmine contritum eſt, ingenſque eius ædes cæleſti illo igne conflagrauit. Huius triumphi Babylæ exſtant antiquorum ſcriptiones, velut egregiæ columnæ victoriis illius inſculptæ, in monumentum ſempiternum erectæ. Tanquam enim rei oculatus teſtis Ioannes Chryſoſtomus, tunc adoleſcens interfuit, &, vt ipſe teſtatur, vidit, eademque ſcripſit præclara illa oratione contra Gentiles, & homil. 4. de laudibus Pauli. Id etiam & cæteri antiqui hiſtorici præſtiterunt. Rufinus lib. 1. c. 35. 36. Sozomen. lib. 5. cap. 19 Socrat. lib. 3 cap. 16. Theodoret. lib. 3 c. 10. Euagrius lib. 1. cap. 16. & alij. Id factum eſſe 11. Kal. Nouembr. Ammianus Marcel. Gentilis hiſtoricus libro 22. teſtatur, licet homo Chriſtianis infenſus cauſam profiteri erubuerit.

[a] Mardonij & ſoc.] De iiſdem Beda etiam, Vſuardus, Ado & alij, conſentiuntque vet. manuſc. Petrus in catal. li. 3. c. 19. apud Zenocæſaream Mauritaniç hos paſſos dicit; ſed mẽdosè ita illic legi putatur. cùm veteres omnes ab illa lectione diſſentiãt.

[b] Feliciani epiſcopi.] Huius res geſtas accepimus ab eccleſia Fulginate, ſed quæ caſtigatiõne aliqua indigeant. Scribit Sigibert. in chron. an. Chriſti 969. huius ſancti reliquias per Theodoricũ Metenſem epiſcopum ſub Othone Imp. in Gallias fuiſſe tranſlatas. de iiſdem Crant. in Saxon. lib. 1. c. 9.

[c] Thyrſi & Proiecti] Agitur de his pluribus in Breu. Toletano S. Iſidori, vbi etiam ſacer hymnus habetur, quo Thyrſi egregia facta deſcribuntur.

[d] Zamæ epiſc.] De eodem tabulæ eccleſiæ Bononienſis. Legi cõmentarium nondum typis excuſum de eccleſia Bononiẽſi, quo ſeries epiſcoporum eius atq; ipſorũ res geſtæ narrantur, quem Sigonius, vir quidem diſertus, conſcripſit hortatu ampliſſimi Cardinalis Paleoti Archiepiſcopi Bononienſis.

[e] Surani abb.] De quo S. Greg. lib. 4. Dial. c. 22. Prouinciæ illius quã Suram dictam Gregor. tradit, meminit Plin. lib. 3. c. 14. ponitúrq. inter Vmbros.

vij D — Octauo kal. Febr. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

CONVERSIO [a] ſancti Pauli Apoſtoli, quæ fuit [b] ſecundo ab Aſcenſione Domini anno. Apud Damaſcum natalis ſancti Ananiæ [c], qui eundem Apoſtolum baptizauit. Hic cùm Damaſci, & Eleutheropoli, alibique Euangelium prædicaſſet, ſub Licinio iudice neruis cæſus & laniatus, demum lapidibus

pidibus

pidibus oppreſſus martyrium conſummauit. Antiochiæ ſanctorum martyrum Iuuentini[d] & Maximi, qui ſub Iuliano apoſtata martyrio coronati ſunt: in quorum die natali ſanctus Ioannes Chryſoſtomus ſermonem ad populum habuit. Aruernis ſanctorum Proiecti[e] epiſcopi, & Marini viri Dei, qui à proceribus eiuſdem vrbis paſſi ſunt. Item ſanctorum martyrum Donati[f], Sabini, & Agapis. Tomis in Scythia ſancti Bretannionis[g] epiſcopi, qui mira ſanctitate, & zelo Catholicæ fidei ſub Valente Imperatore Ariano, cui fortiter reſtitit, in Eccleſia floruit. Atrebati in Galliis ſancti Popponis[h] abbatis, miraculis clari.

IANVARII 25.

CONVERSIO ſancti Pauli.] De ea Act. Apoſt. cap. 9. & 22. Agunt de eadem ſolennitate hac die Beda, Vſuard. Ado & alij, aſtipulanturque vet. manuſcript. Auguſtinus in ea ſermones plures habuit 14. de ſanctis & de diuerſis 34. 35. 36. edit. Louan. Eandem feſtiuitatem vſu prætermiſſam reſtituit Innocentius papa tertius.

[b] Quæ fuit ſecundo ab Aſcenſione Domini anno.] Eadem verba, non tantùm in veteri Romano Martyrologio ſcripta reperiuntur, ſed etiã apud Vſuardum, atque antiquiora manuſcripta exemplaria leguntur. De tempore conuerſionis Apoſtoli diuerſæ admodum inter ſe ſententiæ reperiuntur. Fuit enim quorundam opinio, ſanctum Paulum poſt ſeptennium ab Aſcenſione Domini Chriſto nomen dediſſe: idque ex Hippolyto Thebano Michaël Glycas in tertia Annalium parte, & Niceph. lib. 2. cap. 3. Euodij auctoritate confirmare nituntur; cenſentque omnes ij, poſt ſeptem annos ab Aſcenſione Domini ſanctum Stephanum lapidatum eſſe. Euſebius contrà, eam factam receſſei anno à Natiuitate Chriſti 34. & 19. Imperij Tiberij Cæſaris, id enim profitetur in chronico: Sed ſicut illa opinio falſa arguitur, ita & hæc etiam non ſubſiſtit. Prior confutatur, cùm tempus martyrij S. Stephani eodem anno Aſcenſionis Domini contigiſſe certum ſit, vt ſuo loco dicemus inferius. Poſterior autem certiſſimis rationibus refellitur. Cùm enim à lapidatione Stephani (quam, vt celebrat eccleſia, 26. die Decembris contigiſſe ſuo loco infra monſtrabimus) vſque ad Pauli conuerſionem non amplius quàm triginta dierum ſpatium intercedat: quomodo tot tantaque à nece Stephani vſque ad conuerſionem Pauli tam breui tempore accidere potuerunt? Poſt enim eius martyrium (vt habent acta cap. 8.) Saulus vaſtabat eccleſiam, intrans per domos, & trahens viros & mulieres, ducebat in cuſtodiam: eo etiam tempore facta eſt diſperſio diſcipulorum per regiones, quando & Ananias Damaſcum profectus, ibi Euangelium prædicauit, conuertensque ad fidem nonnullos, collegit eccleſiam, deque ea re perlatus eſt nuncius Hieroſolymam: quem cùm accepiſſet Saulus (vt habent Act. c. 9.) acceſſit ad Principem ſacerdotum & petiit ab eo epiſtolas in Damaſcum ad ſynagogas; acceptas deferens & appropinquans Damaſco, admirabili modo ad Chriſtum conuertitur. Hæc quidem omnia ſi accuratè conſiderentur, non menſis vnius, ſed vix integri anni ſpatio impleri potuiſſe, perſpicuum eſt. Verior itaque eſt de anno ſecundo opinio prædicta, cui etiam ſubſcribit Oecumenius in Act. Apoſt. c. vlt. Locus ille prope Damaſcum, ob tantæ rei memoriam, nobili eſt illuſtratus baſilica, cui alludere videtur ſanctus Auguſtinus, cùm in dicto ſerm. 34. hæc ait: Hodie in illis regionibus etiam ipſa loca teſtantur, quod tunc geſtum eſt, & nunc legitur & creditur. Extat egregium carmen S. Damaſi Papæ de conuerſione S. Pauli, in collect. Chriſtianorum Poëtarum.

[c] Ananiæ.] De eodem die Beda ac cæteri. Græci autem ad Kalend. Octobris in Menologio, vbi habetur, eũ non tantùm Damaſci Euangeliũ annunciaſſe, ſed etiam Eleutheropoli in Palæſtina (prout hic ſcribitur) ac demùm egregium martyrium conſummaſſe.

[d] Iuuentini & Maximi.] Poſt natalem diem ſancti Babylæ in Antiochena eccleſia de his martyribus agebatur, vt auctor eſt S. Ioannes Chryſoſtomus in homilia habita in ipſorum die natali, quæ habetur tomo 3. in fine. Fuerunt hi Romani milites, quorum certamen ſcribit Theodoretus hiſtor. libro 3. cap. 14. vbi in fine hæc habet verba: Iſtos Antiochia velut ſtrenuos pietatis athletas veneratа, magnifico tumulo mandauit, & ad hodiernum vſque diem quotannis feſto publico eos honorificè celebrat. Hæc ille. De his etiam Nicephorus lib. 10. cap. 12. in fine.

[e] Proiecti epiſcopi, & Marini.] De Proiecto hac die etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum res geſtas habet Surius tomo 1. Petrus in catalogo libro 3. cap. 22. Paſſum Proiectum refert Sigebertus in chron. anno Domini 670. ſub Childerico ſecundo Francorum rege.

[f] Donati & ſoc.] De eis vet. manuſcript. ex quibus etiam recentiores hac die.

[g] Bretannionis epiſc.] Huius egregia certamina aduerſus Valentem Arianum Imper. ſcribit

Sozomenus hiſtor. libro 6. cap. 22. Niceph. lib. 11. cap. 29. Huic ſucceſſit Gerontius, qui interfuit œcumenicæ Synodo Conſtantinopolitanæ ſub Theodoſio Imperatore.

[b] Popponis abb.] Extant acta eius, quæ fideliſſimè ſcripſit Euerhelmus abbas, quæ habet Sur. tomo 1. De eodem Sigeb. in chron. anno Domini 1048. Trithem. in chron. Hirſaugienſi, & de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. libro 3. cap. 242. claruit ſub Henrico Imp. & Chunrado eius ſucceſſore.

v. E Septimo kal. Februarij. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

SMYRNÆ natalis ſancti Polycarpi [a] qui beati Ioannis Apoſtoli diſcipulus, & ab eo eiuſdem ciuitatis epiſcopus ordinatus, totius Aſiæ princeps fuit: poſtea ſub Marco Antonino & Lucio Aurelio Commodo, ſedente Proconſule, & vniuerſo populo in amphitheatro aduerſus eum perſonante, igni traditus eſt, & cùm ab eo minimè læderetur, gladio confoſſus, martyrij coronam accepit: cum quo etiam alij duodecim ex Philadelphia venientes, in præfata vrbe martyrio conſummati ſunt. Hippone regio in Africa ſanctorum Theogenis [b] epiſcopi, & aliorum triginta ſex, qui in perſecutione Valeriani contemnentes temporalem mortem, coronam vitæ æternæ adepti ſunt. Apud Bethlehem Iudæ dormitio ſanctę Paulę [c] viduæ, matris Euſtochij virginis Chriſti: quę cùm eſſet è nobiliſſimo Senatorum genere, renuntians ſæculo, & facultates ſuas pauperibus diſtribuens, ad Præſepe Domini ſe recepit: vbi multis virtutibus prædita, & longo coronata martyrio, ad cæleſtia regna tranſiuit: cuius vitam virtutibus admirādam ſanctus Hieronymus ſcripſit. In territorio Pariſienſi ſanctæ Bathildis [d] reginæ, ſanctitate & miraculorum gloria illuſtris.

IANVARII 26.

POLYCARPI.] De eodem hac die cæteri Latinorum, Græci autem 23. Febr. vt cōſtat ex Menologio. Quæ verò hîc habentur, accepta noſcuntur à S. Hieronymo de ſcrip. eccleſ. in Polycarpo. Paſſus eſt, vt ſcribit Euſeb. in chro. anno ſeptimo Imperij Marci Aurelij Antonini, & Lucij Veri. Conſſ. Luc. Aurel. tertium & Quadrato. Eius nobile certamen, & ſociorum eius à Smyrnenſi eccleſia exactè deſcriptū, idem Euſebius recitat hiſt. libro 4. cap. 14. Qualis autem, quantúſve fuerit Polycarpus, S. Ignatij epiſtola ad ipſum ſcripta facilè ſignificat. Eius aduentum Romam & congreſſum cum Aniceto ſcribit S. Irenæus aduerſus hæreſ. lib. 2. cap. 3. & Euſebius ex eodem auctore lib. 5. cap. 24. Extat inſignis epiſtola Polycarpi ad Philippenſes, cuius meminit S. Hieronymus, quam piæ memoriæ vir doctiſſimus pariter & religioſiſſimus Franciſcus Turrianus Societatis Ieſu, longè prolixiorem illa, quæ habetur typis excuſa, apud ſe eſſe Græcè ſcriptā, cùm viueret, teſtatus eſt: ſperamus eam vnà cum cæteris egregiis vetuſtatis monumentis, quæ ſummo labore collegit, propediē eſſe edendam. De celebrando die natali S. Polycarpi, hæc vbi ſupra Smyrnenſis eccleſia: Nobis in vnum aliquando coactis, Dominus præſtabit, vt celebrem eius martyrij diem inſtar natalis feſti, cum exultatione & gaudio, quātum fieri poteſt, maximo recolamus, &c. Con-

ſueuiſſe

ſueniſſe legi in eccleſia paſſionem ſancti Polycarpi, teſtatur Greg. Tur. de glor. mart. cap. 86.

[b] Theogenis epiſcopi.] De ipſo ac ſociis item Beda, Vſuardus, ac cæteri hac die. Hic ille Theogenes Hipponenſis epiſcopus eſſe cognoſcitur, qui vnà cum ſancto Cypriano interfuit concilio Carthaginenſi, vt ea eius actis apparet, quæ habentur apud Cyprianum, & Auguſtinum in lib. 6. de baptiſmo contra Donatiſtas. Erat Hippone baſilica nomine S. Theogenis, cuius meminit S. Auguſtin. ſerm. 101. de diuerſ. vbi ait: Quando audiſtis apud memoriam S. Theogenis: Offero tibi Petre, offero tibi Paule? nunquam audiſtis, &c.

[c] Paulæ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij die ſequenti. Porrò hac die, ſeptim. Kal. Februarij, tertia ſabbati, ea hac vita migraſſe, ſanctus Hieronymus, qui ad filiam eius Euſtochium epiſt. 27. eius vitam præclarè conſcripſit, apertè teſtatur: qui & Conſules recitat anni obitus, Honorium ſextò, & Ariſtenetum; numeratur is annus, ſecundùm Faſtos Onufrij, à Chriſto 404. cùm S. Innocentius Romanæ præeſſet eccleſiæ. Ne quis erret in Paulæ nomine; ſciendum eſt, fuiſſe aliam Paulam, iuniorem dictam, huius ſenioris neptem ex Toxotio filio, & Læta genitam (vt ibidem Hieronymus ait) ex repromiſſione martyris: vouerunt enim eam parentes antequam conciperetur, Domino. Ad eam adhuc infantulam inſtituendam ſanctus Hieronymus paræneticam epiſtolam ſcripſit ad Lætam eius matrem, eamque Hieroſolymam mitti quamprimum, eadem epiſtola vehementer rogauit. Eò tandem perlata, in monaſterio Bethlehemitico apud Euſtochium educata, cum eadē ſemper vixit poſt obitum Paulæ auiæ. Hæc illa, cuius meminit idem Hieronymus in epiſt. ad Auguſt. 79. & 94. nam quo tempore eas dedit litteras, iam multo antè ſancta Paula ſenior ex humanis exceſſerat, vt pluribus docuimus in Annalibus eccleſiaſt.

[d] Bathildis.] De ipſa etiam Vſuat. Wandelbertus & alij. Fuit hæc vxor Clodouei ſecundi Francorum regis, mater Clotarij, Childerici, & Theodorici regum, vt ſcribit Aim. de geſt. Franc. libr. 4. cap. 42. & 43. Quæ eò ſanctior, quò viro impuriſſimo iuncta, non tantùm illius non eſt inquinata ſordibus, ſed & virtutibus aucta. Soluta viro, monaſterium petiit, vbi miniſtrans cæteris, reliquum tempus vitæ tranſegit. Plura de ipſa leguntur in vita ſancti Wandregiſili epiſcopi. Agit de ea Sigeb. in chron. anno 662. Petrus in catal. libr. 3. cap. 59. Tritem. de vir. illuſt. Ord. ſancti Benedicti c. 112. Teſtatur Molanus eius acta integra reperiri in monaſterio Rubræ-vallis.

27 Sexto kal. Februarij. Luna. F iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

CONSTANTINOPOLI ſancti Ioannis [a] epiſcopi, propter aureum eloquentiæ flumen cognomento Chryſoſtomi, qui verbo & exemplo Chriſtianæ religioni plurimum profuit, & poſt multos labores, in exilio vitam finiuit. Eius ſacrum corpus ſub Theodoſio iuniore hac die Conſtantinopolim, inde poſteà Romam tranſlatum, in baſilica Principis Apoſtolorum conditum fuit. Soræ ſancti Iuliani [b] martyris, qui in perſecutione Antonini comprehenſus, cùm idolorum templum, dum ipſe torqueretur, corruiſſet, truncato capite, martyrij coronam accepit. In Africa S. Auiti [c] martyris. Ibidem ſanctorum martyrū Datij [d], Reatri & ſociorū, qui in perſecutione VVandalica paſſi ſunt. Itē ſanctorum Datiui [e], Iuliani, Vincentij, atq; aliorum viginti ſeptem martyrum. Romæ Vitaliani [f] Papæ. Apud Cenomanos depoſitio ſancti Iuliani [g], primi eiuſdem vrbis epiſcopi, quem ſanctus Petrus illuc ad prędicādum Euangelium miſit. In monaſterio Bobacenſi S. Mauri [h] abbatis.

IOANNIS Chryſoſtomi.] Tam Latini quàm Græci de eodem agunt hac die, licet apud nonnullos Latinorum natalis hic dicatur dies; Græci tamen, vt vidimus in Menologio, tranſlationem eius hac die celebrant, quando ſub Theodoſio iuniore & S. Proclo epiſcopo Conſtantinopolitano Commanis corpus eius relatum eſt Conſtantinopolim. Ibi enim hæc leguntur: Relatio reliquiarum S. Ioannis Chryſoſtomi in vrbem Conſtantinopolitanam, in templum ſanctorum Apoſtolorũ tempore Procli Patriarchæ, & Theodoſij minoris: celebratur autem dies feſtus, ſicut in decima tertia Nouembr. Hæc ibi. In eam etenim diem Græci transferũt natalem ipſius, quòd feſto exaltationis S. Crucis impediatur, quo die eum obiiſſe omnes teſtantur: hãc etenim rationem iidem in Menologio reddunt. Errat omnino, niſi ſit mendum in codice, Theodorus lect. dum lib. 2. collectan. in fine dicit, die ſequenti, quinto Kal. Febr. corpus S. Ioannis Chryſoſtomi eſſe depoſitum ad ſanctos Apoſtolos: nam hac die & non ſequenti id factum eſſe omnes teſtantur. niſi velit dicere, hac die eſſe perlatum Conſtantinopolim, ſequenti verò in dicto loco reconditum: ſed tranſlationis & non depoſitionis agitur feſta dies. Facta eſt huiuſmodi ſolennis tranſlatio, vt ſcribit Marcellinus in chronico, Theodoſio xij. & Fauſto Conſſ. Eſt is annus à Chriſto, ſecundùm veriores Chronograph. 438. cùm Xyſtus Papa Romanæ præeſſet eccleſiæ. Eius rei geſtæ hiſtoriam ſcribit Theodoretus lib. 5. cap. 36. Niceph. lib. 14. c. 36. & 43. Theodorus lector in collectaneis lib. 2. circa finem, & Suidas. Vberius cæteris eam tẽ proſequutus eſt Coſmas Veſtiarius ſermone quem habuit in eadem ſolennitate. Habemus eum in noſtra bibliotheca manuſcriptum, vbi etiã egregiam S. Procli epiſcopi concionem nacti ſumus, quam habuit cùm populum Conſtãtinopolitanum hortaretur vt venerandũ corpus Ioannis Chryſoſtomi ab Imperatore reſtituendum expoſceret. Eſt eius orationis exordium: Certè gratias ago Deo, &c. exſcripſimus eam in Annalib. Hæc ſunt quę ad tranſlationẽ ſpectãt, cætera autẽ ſuo loco opportunius.

[b] Iuliani.] Reſtituitur ex Martyrologio baſilicę Vaticanæ. Viget in Sorana ciuitate eius martyris memoria, eo in loco poſita, vbi martyrium paſſus dicitur. Habentur illic & eiuſdẽ mart. acta manuſc.

[c] Auiti.] De eo Vſuardus hac die, & alij. Confunditur alicubi Auitus cum Adiuto, ſed longè diuerſi ſunt inter ſe: nam hic martyr in Africa paſſus dicitur; ille autem abbas confeſſor in pago Carnotenſi claruit ſanctitate, de quo tamen hac etiam die agit Petrus in catal. lib. 3. c. 32.

[d] Datij & ſoc.] De his vet. manuſcript. ex quibus etiam recentiores hac die.

[e] Datiui & ſoc.] Beda etiam de his agit, ſed mendosè pro Datiuo Dotum, vt exemplaria antiqua docent.

[f] Vitaliani Papæ.] De eodem vet. manuſc. liber de Rom. Pont. Beda de geſtis Anglor. lib. 4. c. 12. cætera in Annal. eccleſ. diximus.

[g] Iuliani epiſc.] Habentur eius acta ſcripta à Lethaldo monacho, vt teſtatur Molanus; meminit eiuſdem Petrus Cluniac. lib. 1. epiſt. 2. Petrus in catal. lib. 3. cap. 35. & alij.

[h] Mauri abb.] Alij Marium pro Mauro legũt. eius vitam ſcriptam eſſe à Dinamio, teſtatur Sigeb. lib. de vir. illuſt. c. 115. & Petrus in catal. lib. 3. c. 32.

iij. G Quinto kal. Febr. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

ROMÆ ſanctæ Agnetis [a] ſecundo. Ibidem ſancti Flauiani [b] martyris, qui ſub Diocletiano paſſus eſt. Apolloniæ ſanctorum martyrum Thyrſi [c], Leucij, & Callinici, qui tempore Decij Imperatoris variis tormentorum generibus cruciati, primus & vltimus abſciſſione capitis, medius cæleſti voce euocatus, ſpiritum reddens, martyrium conſummarunt. In Thebaide ſanctorum martyrum Leonidis [d], & ſociorum, qui tempore Diocletiani palmam martyrij ſunt aſſecuti. Alexandriæ commemoratio [e] plurimorum ſanctorum martyrum, qui hac ipſa die factione Syriani Ducis Ariani, dum in eccleſia ſynaxim agerent, diuerſo mortis genere ſunt interempti. Item ſancti Cyrilli [f] eiuſdem

vrbis

vrbis epiſcopi, qui Catholicæ fidei præclariſſimus propugnator, doctrina & ſanctitate illuſtris quieuit in pace. Cæſarauguſtæ ſancti Valerij [g] epiſcopi. In monaſterio Rhemenſi depoſitio ſancti Ioannis [h] preſbyteri; viri Dei. In Palæſtina ſancti Iacobi [i] heremitæ, qui poſt lapſum diu in ſepulchro pœnitentiæ cauſa latuit, & clarus miraculis migrauit ad Dominum.

IANVARII 28.

AGNETIS ſecundò.] Eſt hæc vetus huius diei inſcriptio: idq; ob eam cauſam, quoniam non de octaua primæ diei agitur, vt octaua dicatur; ſed quæ die octaua oſtenſa eſt cælitus viſio, celebratur. Recolitur enim hac die memoria, quando parentibus ad ſepulchrum eius vigilantibus, choro ſanctarum virginum comitata apparuit, & gloriam ſempiternam ſibi à Deo largitam teſtata, conſolata eſt eos: prout continent eius res geſtæ, quæ habentur apud S. Ambroſium lib. 4. epiſt. 34. edit. Rom. De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Vide præterea quæ Durand. ſcribit lib. 7. cap. 3.

[b] Flauiani.] De eodem vet. manuſcript. Petrus autem in catal. lib. 3. ca. 41. Hic etenim cùm Romæ adminiſtraret Vicariam præfecturã, ad Chriſtum conuerſus, ad Centumcellas vnà cum cæteris martyrio coronatur. Extant eius res geſtæ, quæ aliqua indigent caſtigatione.

[c] Thyrſi, Leucij, & Callinici.] Agunt de iis Beda ac cæteri Latinorum hac die, Græci autem 14. Decembris, prout teſtatur Menologium, vbi etiam eorum martyrium deſcribitur. Integra autem ipſorum acta recitat Metaphraſtes, quæ habet Lipom. tomo 5. & Sur. to. 6. Penes Græcos Lucius pro Leucio ponitur, & aliqui legunt Gallenicum pro Callinico, ſed Martyrologij lectio magis arridet. Iuſtinianus Imp. in honorem S. Thyrſi martyris erexit eccleſiam, de qua Procop. lib. 1. de ædif. Iuſtinian. Imp. De alia olim erecta à Cæſario V. C. agit Sozom. hiſt. lib. 9. c. 2.

[d] Leonidis & ſoc.] De iiſdem hac die Græci, adnumerantq; inter eos Aſclam martyrem, de quo ſeorſum Latini ad x. kal. Februar. Habentur eorundem martyrum acta recenſita à Metaphraſte poſt res geſtas prædictorum ſanctorum Thyrſi & ſociorum: quas habet Lipom. tomo 5. & Surius tomo 6. De cæteris autem martyribus, qui iiſdem actis continentur, infrà certis diebus agemus.

[e] Commemoratio plurimorum, &c.] Scripſit horum miſerandam ſtragem eccleſia Alexandrina circulari epiſtola ad omnes Chriſti fideles, vbi hæc leguntur: Acta ſunt hæc poſt conſulatum Arbetionis & Lolliani, v. kal. vel (vt habẽt alij codices) prid. Kal. Feb. Eſt is annus à Chriſto (ſecũdùm Faſtos Onufrij) 356. De his Athanaſius in epiſt. ad Solit. in fine, in Apologia ad Conſtantium, ac etiã in Apologia de fuga ſua, Suidas etiam, & alij.

[f] Cyrilli epiſcopi.] De eodem hac die cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio 9. Iunij, his verbis: Natalis S. Cyrilli viri eruditiſſimi, & Catholicę fidei propugnatoris egregij: quem Summus Pontifex Celeſtinus idoneum iudicauit, cui ſuas vices in Epheſino concilio delegaret. Hæc ibi. Sedere cœpit S. Cyrillus poſt Theophilum (vt ſcribit Socrates lib. 7. ca. 7.) Honorio nonùm & Theodoſio quintùm Conſſ. Kalend. Nouembris, seditq; annis 32. prout habent acta SS. Concilij Chalcedonenſis act. 3. in libellis Athanaſij presbyteri, & Theodori Diaconi. Eadem Liberatus Diaconus in Breuiar. ca. 10. & Nicephorus in chron. Ex quibus omnibus luce clariùs apparet, ſedere cœpiſſe Cyrillum anno Chriſti 412. ac ſediſſe vſque ad annũ 444. Hæc tam exacta annorum Cyrilli ſupputatio, tam ad errores aliorum arguendos, quàm ne ipſe argueretur ab his qui aliter ſenſerunt, ſit poſita. De legatione Cyrilli extãt adhuc litteræ Celeſtini Papæ. De pallio eidem tunc ab eodem Celeſtino conceſſo, meminit Theodor. in nomoc. Photij tit. 8. c. 1. De aliis inſignibus Niceph. lib. 14. c. 34. quem tamen ſuperiori cenſuræ ſubiicimus. Præclara eius certamina tam aduerſum Neſtorium, quàm ſchiſmaticos Orientales exercita produnt acta Epheſina: Cætera autem aduerſus Anthropomorphitas, aduerſus Gentiles, & alios eccleſiæ hoſtes ab eo geſta, per annos ſingulos ordine temporum digeſſimus in Annalibus. Hîc tamen admonitum velim lectorem, ne Socrati de Cyrillo ſæpius obloquenti lib. 7. cap. 13. 14. 15 incautè nimis fidem adhibeat: nam Nouatianæ ſectæ addictus homo, erga Cyrillum idcirco parum æquus fuit, quòd ille ſtatim vt eſt creatus epiſcopus, acre bellum aduerſus Nouatianos excitauit, qui tolerati ad eam diem fuerant; prout idem auctor queritur lib. 7. c. 7. Porrò tanti Patris præconia non vnius tantùm, vel alterius inueniuntur teſtimonio comprobata, ſed duorum œcumenicorum Conciliorum Epheſini & Chalcedonenſis actibus celebrata, atque firmata.

[g] Valerij epiſc.] De eodem alij die ſequenti, vt in Breuiario Toletano, & Flore ſanct. Cùm autem reperiatur ſanctus Valerius epiſcopus Cæſarauguſtanus interfuiſſe concilio Eliberino, ſuborta eſt mihi dubitandi occaſio, num duo fuerint einſdem nominis epiſcopi Cæſarauguſtani, quorum prior ſederit temporibus Daciani, qui ſub Maximiano & Diocletiano Impp. rexit Hiſpanias, quando & eius Diaconus ſanctus Vincentius nobili martyrio triũphauit; poſterior autem vixerit temporibus Conſtãtini, ſub cuius Imperio dicta Synodus Eliberina eſt celebrata; nam interfuit illi Oſius epiſcopus

Cordubenſis, qui præſens fuit ſacroſancto Concilio Nicæno. Auxit mihi Prudentius dubitandi occaſionem, dum Periſteph. hymn. 4. agens de eiuſdem eccleſiæ martyribus; hæc de Vincentio & Valeriis pluribus:

Inde Vincenti tua palma nata eſt,
Clerus hinc tantum peperit triumphum,
Hinc ſacerdotum domus infulata
Valeriorum.

Hæc autem cùm optimo iure dici poſſe videantur: tamẽ quia (vt accepimus) eccleſia Cæſarauguſtana non niſi vnum cognoſcit Valerium epiſcopum, ipſi conſideranda relinquimus.

[h] Ioannis presbyt.] De eodem Beda ac cæteri. Scribit Gregor. Turonen. libro de gloria confeſſ. cap. 23. res geſtas cuiuſdam Ioannis presbyteri, non Rhemis (vt hic habetur) ſed Turoni ſepulti, qua ratione alius ille eſſe videtur ab hoc de quo agimus. De alio Ioanne idem Greg. Turonen. de gloria confeſſ. cap. 87.

[i] Iacobi eremitæ.] Scripſit eius acta Metaphraſtes, quæ Lipoman. recitat to. 7. & Sur. to. 1.

ij A Quarto kal. Febr. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

ROMÆ via Nomentana natalis ſanctorum martyrum Papiæ[a] & Mauri militum, tempore Diocletiani Imperatoris: quorum ora iuſſit Laodicius vrbis præfectus ad primam Chriſti confeſſionem lapidibus contundi, & ſic eos in carcerem trudi, ac poſtea fuſtibus cædi[b], atque ad vltimum plumbatis percuti donec expirarent. Peruſiæ ſancti Conſtantij[c] epiſcopi & martyris, qui vnà cum ſociis ſub Marco Aurelio Imperatore ob fidei defenſionem martyrij coronam accepit. Edeſſæ in Syria ſanctorum martyrum Sarbelij[d], & Barbeæ ſororis eius, qui à beato Barſimæo epiſcopo baptizati, in perſecutione Traiani ſub Lyſia præſide martyrio coronati ſunt. In territorio Tricaſſino ſancti Sabiniani[e] martyris, qui iubente Aureliano Imperatore, pro fide Chriſti decollatus eſt. Mediolani ſancti Aquilini[f] preſbyteri, qui ab Arianis gladio in gutture tranſuerberatus, martyrio coronatur. Treuiris depoſitio beati Valerij[g] epiſcopi, diſcipuli ſancti Petri Apoſtoli. Apud Bituricas ſancti Sulpicij Seueri[h] epiſcopi, diſcipuli ſancti Martini, virtutibus & eruditione conſpicui.

IANVARII 29.

PAPIÆ & Mauri.] De his hac die Beda, Vſuardus, & vberiùs Ado ex actis S. Marcelli Papæ, in quibus horum certamina intexta habentur. Ipſorum corpora tranſlata ſunt à Sergio iuniori in titulum Equitij, vt docet vetus inſcriptio in marmore ſculpta, eodem in loco poſita.

[b] Fuſtibus cædi.] Hi cùm ſint milites, fuſtibus cæduntur. Polybius auctor eſt lib. de tribus politiis, duo in primis ſuppliciorũ genera fuiſſe in militiæ diſciplina, decimationem & fuſtuarium. De decimatione agemus inferius in not. diei 22. Septẽbris in Mauritio. Modeſtinus quoq; Iureconſultus, inter pœnas militares fuſtium caſtigationẽ recenſet. Id ſupplicium eſt huiuſmodi: Accepto fuſte tribunus vix tantùm attingit damnatum: quod vbi

factum

factum eſt; omnes qui in caſtris ſunt, cædentes fuſtibus, lapidibuſque, plerumque in ipſis caſtris cōficiunt. at ſi qui euaſerint, nec ſic quidem ſeruari poſſunt. & quonam pacto, quibus nec in patriam redire licet, neque aliqui ex neceſſarijs domi eos excipere auderent? Fuſte autem cędebatur, qui furto quidpiam ex caſtris ſuſtulerat, quique falſum teſtimonium dixerat, & ſi quis ætatis flore abuteretur. Marcellus ſentire videtur liberum cædi fuſtibus, flagellis ſeruum, &c. Hæc & alia de fuſtuario notat Cælius Rodig. lect. antiq lib. 10. c. 5. Erat etiā illud militare ſupplicium, cùm delinquenti militi ad dimittendum ſanguinem ſoluebatur vena. tam de eo, quàm etiam de pane ordeaceo, quo ignaui milites veſci cogebantur, Gellius lib. 10. cap. 8. Quòd autem ad fuſtes pertinet, conſtat non tantum milites Chriſtianos, ſed & cæteros fideles ea pœna affici ſolitos; quòd legibus Romanorum ex Prudentum reſponſis cautum eſſet, vt qui ſe Deo plenos ſimularent, fuſtibus cæderentur. Paul. lib. 5. ſent. tit. 21. de vaticin. De fuſtibus, quibus ſępe initiari conſueuit quæſtio Chriſtianorum, pulchrè Cyprian. epiſt. 77. ad Nemeſianū, Felicē, & alios.

[c] Conſtantij epiſcopi.] Accepimus acta S. Cōſtantij manuſcripta ab eccleſia Peruſina, eadēq; apud nos aſſeruantur: ex quibus erroris arguitur qui Conſtantium Herculani diſcipulum & ſucceſſorē fuiſſe dicit: quisnam autem fuerit ſucceſſor Herculani, vide inferius in not. diei 7. Nouembris, vbi agitur de Herculano.

[d] Sarbelij & Barbeæ.] De his Græci etiam, licet in aliquibus Menologijs hac die agatur, in aliquibus autem ad xv. kal. Octobr. vbi & ipſorum martyrium ſic deſcribitur: Sarbelius idolorum ſacerdos, vnà cum ſorore Barbea cōuerſus eſt ad fidē Chriſti per Barſimæum Edeſſæ epiſcopū, & ambo tenti; poſt grauiſſima tormenta Sarbelius inter duo ligna ligatus, ſectus eſt; ſoror autem capite truncata. Hęc ibi.

[e] Sabiniani.] De quo item Vſuardus & Petr. in catalog. lib. 3. c. 42. Vincent. in ſpec. lib. 10. cap. 165. Recitat eius res geſtas Mombrit. tom. 2. vit. ſanct.

[f] Aquilini.] Tabulæ etiam eccleſiæ Mediolanenſis de eodem. Huius vitam ad Breuiarij Ambroſiani vſum accommodatam, Galeſinus ex antiquis monumentis conſcripſit.

[g] Valerij epiſcopi.] Beda, Vſuardus, Ado, ac demum cęteri de eodem agūt hac die. Pauca quædā ex veteribus codicibus de actis ipſius edidit Sur. tom. 1. Petrus Cluniac. lib. 1. epiſt. 2. dum recenſet epiſcopos à ſancto Petro in Gallias miſſos: Miſit, inquit, in Galliam, Treuerim, & Coloniā Maternum, Eucharium, & Valerium. De his etiam hæc Mar. Scot. lib. 2. ſex. æt. anno Dominicæ Incarnationis 54. Claudij anno 12. epiſcopatus Petri Romę anno 8. Eucharius cum ſocijs Valerio atque Materno ad prædicandum Gallicis gentibus miſſi ſunt, &c. Inferius autem, anno Domini 75. Valerium Eucharij ſucceſſiſſe ſcribit. In tabulis autem epiſcoporum Treuerenſium, quas Democ. edidit, Eucharius primo loco ponitur; deinde Maternus; tertius autem Valerius numeratur.

[h] Sulpitij Seueri epiſc.] De eodem vet. manuſcript. ex quibus etiam Molanus in addition. ad Vſuardi Martyrologium, quod non tantùm reſtituit, & additionibus auxit, ſed & doctiſſimis annotationibus locupletauit; vir quidem, in tot tantiſq; hæreſeōn tenebris, pietate ac eruditione fulgentiſſimus. Memini me legiſſe huius Sulpitij Seueri vitam in Vaticana Bibliotheca plut. 4. num. 234. Hic diſcipulus fuit ſancti Martini epiſcopi Turonen. Admiratus eſt vehementer ſanctus Paulinus ſuſceptum à Seuero vitæ inſtitutum, cùm primam ordine poſitam ad eum ſcripſit epiſtolā; adiecit poſtmodum alias ſubſequentes, quibus qualis quantúsve Seuerus eſſet, quaſi ex vnguibus leonem facilè quis intelliget. Gennadius de vir. illuſtr. c. 19. dum ſcribit de Seuero, ait eum in ſenectute fuiſſe deceptum à Pelagianis, ſed facti mox pœnituiſſe; atque vt crimen expiaret, arctiſſimis ſe ſilentij vinculis coarctaſſe, ex eoque lapſu ad altiora virtutum culmina per pœnitentiam ſibi iter aperuiſſe. ſic enim diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, etiā mala. Fertur pro Seuero ſcripſiſſe apologiam Guibertus abbas fundator monaſterij Gemblacenſis, ſanctitate clarus, cuius vitam ſcripſit Sigebertus eiuſdem monaſterij monachus, prout ipſe fatetur lib. de viris illuſtr. c. 169.

30 Tertio kal. Febr. Luna. B

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

ANTIOCHIÆ paſſio beati Hippolyti [a] presbyteri, qui Nouati ſchiſmate aliquantulum deceptus, ſed operante gratia Chriſti correctus, ad vnitatem Eccleſiæ redijt, pro qua & in qua poſtea illuſtre martyriū conſummauit. Hic rogatus à ſuis, quænam ſecta verior eſſet; execratus dogma Nouati,

eam fidem dicens eſſe ſeruandam, quam Petri cathedra cuſtodiret, iugulum præbuit. In Africa paſſio ſanctorum martyrum Feliciani[b], Philappiani, & aliorum centum vigintiquattuor. Edeſſę in Syria ſancti Barſimæi[c] epiſcopi, qui cùm Gentiles plurimos cõuertiſſet ad fidem, & præmiſiſſet ad coronã, eos ſecutus eſt ſub Traiano cum palma martyrij. Ibidem ſancti Barſen[d] epiſcopi, gratia curationum illuſtris, qui à Valente Imperatore Ariano in extremas illius regionis oras ob fidem Catholicam relegatus vitã finiuit. Item beati Alexandri[e], qui in perſecutione Decij comprehenſus, longæuæ ætatis veneranda canicie & confeſſione iterata reſplendens, inter carnificũ tormenta reddidit ſpiritum. Hieroſolymis natalis ſancti Matthiæ[f] epiſcopi, de quo mira & plena fide geſta narrantur: qui ſub Hadriano[g] multa pro Chriſto perpeſſus, demum in pace quieuit. Romæ ſancti Felicis[h] Papæ tertij, qui pro fide Catholica plurimùm laborauit. Papiæ ſancti Armentarij[i] epiſcopi & confeſſoris. In Malbodio Hannoniæ monaſterio ſanctæ Aldegundis[k] virginis, tempore Dagoberti Regis. Mediolani ſanctæ Sauinę[l] feminæ religioſiſſimę, quę ad ſepulchra ſanctorum Naboris & Felicis martyrum orans, obdormiuit in Domino.

IANVARII 30.

[a] HIPPOLYTI presbyt.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij: aſtipulanturque vet. mau. ſcript. Quæ hîc de ipſo habentur, fuſiùs ſcribit carmine Prudentius in Periſteph. hym. 11. Ne tamen alicui errandi detur occaſio, ſciendum eſt eundem auctorem très Hippolytos conflaſſe in vnum, videlicet militem, presbyterum, & epiſcopum; eorumque res geſtas, quaſi vnius tãtum narraſſe: Hippolyti enim militis, quem S. Laurentius baptizauit, Hippolyti presbyteri Antiocheni de quo agimus, atque Hippolyti epiſcopi Portuenſis facta coniunxit. hi cùm nomine tantum conueniant, locis, temporibus, vitæ ſtudijs, ac denique martyrij genere diſtinguuntur. miles etenim paſſus eſt apud Vrbem, via Tiburtina, ſub Valeriano Imp. die 13. Auguſti, raptatus atque diſcerptus ab indomitis equis. Hyppolytus hic, de quo agimus, presbyter fuit Antiochenus ſub Fabio epiſcopo, qui vixit temporibus Decij, vt conſtat ex Euſeb. chron qui etiam in hiſt. lib. 6. cap. 35. 36. & 37. recitat epiſtolas Cornelij Rom. Pont. & Dionyſij epiſcopi Alexandrini ad Fabium Antiochenum in dogma Nouati propenſiorem. Hippolytus autem epiſcopus Portuenſis doctrina clariſſimus ſub Alexandro Imp. merſus aquis in Portu Romano, die 22. Auguſti, martyrij coronam accepit. Vberiùs agemus de duobus reliquis infrà ſuis locis.

[b] Feliciani & ſoc.] Reſtituti ſunt ijdem ex vet. Martyrologio Romæ in eccleſia legi ſolito, cuius ſupra meminimus.

[c] Barſimæi epiſc.] De eodem Gręcorum Menologium; vbi tam huius quàm Sarbelij & Barbeę martyrum, quorũ memoria pridie huius diei agitur, habentur acta ſummatim expreſſa.

[d] Barſen epiſc.] Græci itidem. Huius res geſtas ſcribit Theodoretus hiſt. lib. 4. c. 15. & Niceph. lib. 11. c. 22. Huic ſucceſſit Eulogius, qui interfuit Cõcilio œcumenico Conſtantinop. ſub Theod. Imp.

[e] Alexandri.] De quo hac die Beda pluribus agit, ac etiam Ado: conſentiuntque vet. manuſcrip. Longè alius autem eſt Alexander hic ab illo Hieroſolymitano epiſcopo, de quo ijdem 18 Martij.

[f] Matthiæ Epiſc.] Beda item, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Ponitur hic octauus Hieroſolymorũ epiſcopus, ſeditque temporibus Hadriani Imp. & non Traiani, vt quidã voluerũt. De eo Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. c. 5. & Niceph. in chron. de ſucceſſione ſedis Hieroſolymitanæ.

[g] Sub Hadriano.] Numeratur hæc quarta ordine perſecutio à Seuero lib. 2. At verò Oroſ. lib. 7. c. 27. & Auguſt. de Ciuit. Dei lib. 18. c. 52. nullam ſub Hadriano numerant perſecutionem; quartam etenim ponunt ſub Antonino: fortaſſe ea de cauſa, quòd Tertullianus in Apologetico, nullum edictũ dicat ab Hadriano aduerſus Chriſtianos promulgatum: tamen ex iam ſancitis Traiani legibus, quibus Chriſtianos delatos pœnæ ſubijciẽdos iuſſerat,

adhuc

adhuc ſub Hadriano gladium in Chriſtianos ſęuiſſe, par eſt credere. Non deerant enim ex Chriſtianorum hoſtibus Iudæis atque Gentilibus, qui abſque ſubtili aliqua inquiſitione, quam Traianus edicto abrogarat, eos quotidie puniendos deferrent. Porrò vehementem ſub Hadriano factam fuiſſe aduerſus Chriſtianos perſecutionem, ſatis docent grauiſſimæ illæ tùc à ſanctis Patribus ſcriptæ apologiæ, quibus ſanè gladium perſecutionis à ceruicibus Chriſtianorum arcere conati ſunt, vt Quadratus & Ariſtides Philoſophi, quorum ſanctus Hieronymus lib. de ſcript. eccleſ. ſumma cum laude meminit. Quis enim dubitet Hadrianum minime ceſſaſſe à vexatione Chriſtianorum, qui ipſorū loca, quæ prę ceteris ſacroſancta Hieroſolymis erāt, abominationibus idolorū prophanauit atque fœdanit? vt ſcribit Seuer. lib. 2. Paulinus ad Seuer. epiſt. 11. Hieron. epiſt. 13. & Ambroſ. in Pſal. 47. Aut quonam pacto ſe tēperarit à gladio, qui Chriſtianos Alexandriæ degentes, datis litteris ad Seuerianum Ægypti proconſulē, innumeris calumnijs proſciderit? Habētur illæ apud Spartianum in Saturnino tyranno. Quæ omnia ſi deeſſent, ſufficerēt ſaltem litteræ vnæ Sereni Granij, quorum Euſeb. meminit. in chron. an. 9. Hadriani, & li. 4. hiſt. ca. 8. ex quibus ſatis apparet, quòd & ſi de Chriſtianis inſequendis ſilerent Imperatoris edicta; præſtreperent tamen vulgi clamores, quibus Chriſtiani paſſim petebantur ad necem; atque adeò, vt opus fuerit præſides prouinciarum miſeratos illorū cladem, ea de re ſcribere ad Hadrianum; ipſum verò Imperatorem de compeſcendo populorum furore reſcribere ad rectores prouinciarū. Eiuſmodi generis reſcriptum datum ad Minutium Fundanum Aſiæ proconſulem extat apud Iuſtinū in fine Apologiæ ad Antoninum, & apud Euſebiū lib. 4. ca. 8. Non imus inficias, Hadrianum in melius eſſe mutatum, adeoque profeciſſe Chriſtianorum philoſophorum apologijs, vt templum Chriſto erigere, eumque inter Deos recipere, & (quod mireris) templa in omnibus ciuitatibus abſque ſimulacris erigere, animo conceperit, vt de eo ſcribit Lampridius in Alexandro.

[h] Felicis Papæ] Præter ea quæ de ipſo habentur in lib. de Rom. Pont. geſtiſq; ſynodicis, cōplura collegimus ex vet. manuſcrip. deſcripſimusque in Annal. eccleſiaſt.

[i] Armentarij epiſc.] De eodem tabulæ Ticinenſis eccleſiæ, & Gual. qui eas locupletauit.

[k] Aldegundis.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Plura de ipſa ſcripta reperies in vita ſancti Giſleni, quam habet Sur. to. 5. Vide & Molan. in indic. SS Belgij, vbi etiam ponit aliam Aldegundem virginem & martyrem, de qua agitur 20. Iunij. Hæc autem, de qua præſens eſt ſermo, floruit ſub Dagoberto rege Francorum circa annum Domini ſexcenteſimum quadrageſimum.

[l] Sauinæ aliàs Sabinæ.] De ea etiam tabulæ eccleſ. Mediolan. à Galeſino egregiè illuſtratæ.

31 Pridie kal. Febr. Luna. C *

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

ROMÆ via Portuenſi ſanctorum martyrum Cyri & Ioannis[a], qui poſt multa tormenta pro confeſſione Chriſti capite trūcati ſunt. Alexandrię natalis ſancti Metrani[b] martyris, qui ſub Decio[c] Imperatore cùm ad iuſſionem paganorum[d] nollet impia verba proferre, illi totum eius corpus fuſtibus colliſerunt, vultumque & oculos pręacutis calamis terebrantes, ipſum extra vrbem cum cruciatibus expulerunt, ibique lapidibus oppreſſum interemerunt. Ibidē ſanctorum martyrum Saturnini[e], Thyrſi, & Victoris. In eadem ciuitate ſanctorum martyrum Tharſicij[f], Zotici, Cyriaci, & ſociorum. Cyzici in Helleſponto ſanctę Triphenis[g] martyris, quę plurimis tormentis ſuperatis, à tauro demum necata, martyrij palmam promeruit. Mutinæ ſancti Geminiani[h] epiſcopi, miraculorum gloria illuſtris. Mediolani ſancti Iulij[i] preſbyteri,

teri, & confeſſoris, tempore Imperatoris Theodoſij. Romæ ſanctæ Marcellæ [b] viduæ, cuius præclaras laudes beatus Hieronymus ſcripſit. Eodem die Translatio [c] ſancti Marci Euangeliſtę, cùm ſacrum eius corpus ex Alexandria Ægypti vrbe à barbaris tunc occupata, Venetias allatum, ibidem in maiori eccleſia eius nomine conſecrata honorificentiſſimè conditum fuit.

IANVARII 31.

ROMAE via Portuenſi ſanctorum martyrum Cyri & Ioannis.] Sic etiam aliquot manuſcrip. habent. Hæc autem non ita accipias velim, vt Romę hos paſſos exiſtimes; ſed quoniam prædictorum martyrum corpora Alexandria Romam tranſlata, illic ſunt poſita. Eſt enim via Portuenſi è regione baſilicę ſancti Pauli trans Tiberim vetus eccleſia vulgò dicta ſancta Paſſara, ſed in antiquis codic. S. Praxedis nomine appellata reperitur, in qua de prædictis ſanctis Cyri & Ioannis corporibus inciſa in marmore hæc leguntur carmina:

Corpora ſancta Cyri renitent hic, atque Ioannis:
Quos quondam Romæ dedit Alexandria magna.

Tranſlationis hiſtoriam extare ferunt in codicé peruetuſto Diaconiæ S. Mariæ in via lata. De eadē eccleſia prope Tiberim poſita, meminit Ioannes diac. in vita S. Greg. Papæ lib. 4. cap. 91. Non eſt itaque, vt quis aliquam fidem præſtet Petro, dum in catal. lib. 3 c. 63. ait, hos Romæ paſſos eſſe; licet tempus, iudicem, & genera tormentorum, quibus afflicti fuerint, ſe ignorare profiteatur. miramur profectò hominem non incidiſſe aliquando in acta ipſorum, quæ tam Græcis quàm Latinis fuere notiſſima: habemus & nos ea in quinto, ſeptimo, ac decimo tomo antiquorū codicum manuſcrip. qui aliquibus eccleſijs Romę vſui erant, vbi ſecundum ordinem menſium ſcriptæ habentur ſanctorū vitæ: in his ergo acta prædictorum martyrum nacti ſumus auctore Petro quodam, qui ea ſcripſit, expoſcente Gregorio Ioannis Conſulatis filio. rurſus eadem inuenimus in manuſcrip. codice S. Mariæ ad martyres; in quibus omnibus habetur expreſſum, hos paſſos eſſe Alexandriæ, anno nono perſecutionis Diocletiani Imp. tuncque etiam martyriū ſubijſſe tres ſanctas virgines Theodorā, Theoctiſtam, & Eudoxiam cum matre Athanaſia. eadem omnia habentur Græcè edita penes Metaphraſt. hac die 31. Ianuar. quæ Latinè reddita habet Lipom. tom. 5. & Sur. to. 1. in quibus deſideratur tēpus martyrij; habent tamen quædam ſuperaddita miracula, quæ apud dictos Latinos codices nō inuenimus. Habuit Sophronius epiſcopus Hieroſolymitanus præclaram orationem de ijſdem martyribus, quæ citatur in Concilio Nicæno ſecundo act. 4 & à ſancto Ioan. Damaſ. orat. 3. de imaginib.

[b] Metrani aliàs Metræ.] Agunt de ipſo hac die Beda, ac cæteri Latinorum: ſcripſit egregiū certamen eius S. Dionyſius epiſcopus Alexandrinus. extat eius epiſtola de ea re ſcripta apud Euſeb. hiſtor. lib. 6. c. 34. & Niceph. lib. 5. c. 30.

[c] Sub Decio.] Cæſis Philippis patre ſimul ac filio principibus Chriſtianis, Æmiliano & Aquilino Conſſ. Decius accipiens Imperium, acerbiſſimam aduerſos Chriſtianos perſecutionem concitauit, quam ſeptimam ponunt ordine Hieron. de ſcrip. eccleſ. in Alexandro, Seuerus lib. 2. Oroſ. li. 7. cap. 21. & Aug. de ciuit. Dei lib. 18. c. 52. Seueriſſimo enim edicto promulgato, vbique locorum Romani Imperij in eos ſæuiri voluit. Quale autem fuerit eiuſmodi edictū, Dionyſius epiſcopus Alexandrinus qui tunc viuebat, hæc ſcribit: Decij edictum erat iam vulgatum, illudque tale profectò videbatur, quale Dominus prædixerat futurum, in quo terribiliſſima illa iam propemodum expectabatur ſententia: nimirum electos, ſi poſſibile eſſet, in errorem inducendos. Hinc omnes certè metu periculi obſtrepuerunt. Hæc Dionyſ. apud Euſeb. hiſt. lib. 6. cap. 34. De huius perſecutionis acerbitate, cùm alij plures, tùm S. Hieron. ſcribit in vita Pauli primi eremitæ, & de ſcript. eccleſ. in Origene, itemque S. Gregorius. Nyſſen. in vita Gregorij Thaumaturgi. Perdurauit hæc perſecutio quouſq; Decius vixit. de cuius Imperij tempore licet diuerſæ reperiantur ſententiæ, verior tamen videtur Aurelij Victoris, qua ſcribit, eum imperaſſe menſibus triginta. adeò vt illi etiam quodammodo prophetia Danielis cap. 7. ea ex parte videretur aptari, qua dicitur de homine peccati: Regnabit tempus & tempora, & dimidium temporis; & rurſum illa Saluatoris: Niſi abbreuiati fuiſſent dies illi, nō fieret ſalua omnis caro. Sed eo tandem elapſo tempore, mox crudeliſſimus tyrannus meritas dedit pœnas impietatis; dum prælians aduerſus barbaros, in paludem incidēs, cœno abſorptus, vltra viſus non fuit, ita vt nec eius cadauer potuerit reperiri: eo prælio & eius filius Decius minor occiſus eſt. horum omnium integer teſtis eſt Aurelius Victor. Vnde autem acciderit, vt martyres paſſi poſt Deciū, in perſecutione Decij paſſi dicantur; vel cur nonnunquā ſub nomine Decij & Valeriani vna eademque perſecutio cenſeatur, dicemus inferius ad quartū Idus Augusti, in Laurentio martyre.

[d] Ad iuſsionem Paganorum.] Eadem verba non tantùm in antiquo Martyrologio, ſed etiam apud Vſuardum ſunt ſcripta, eademque vox etiam vſurpatur à Beda & Adone hac die in eodem Metrano martyre, licet Dionyſius apud Euſeb. lib. 6. cap. 34 eoſdem non Paganos, ſed Gentiles appellet. Atquoniam diuerſo ſenſu hoc vocabulum accipitur ab Ethnicis, quàm à Chriſtianis ſumatur: non abs re fore exiſtimo, ſi originem nominis &

cauſam varietatis adducam in medium, cum frequens ſit vſus eius vocis; nec alicubi eam, mea quidem ſententia, ſatis explicatam inuenerim. Vt antem eius nominis origo petatur, ſciendum eſt, Paganos à pago dictos, pagoſque à fontibus eſſe appellatos, quòd eadem aqua vterentur, aquas enim lingua Dorica πηγὰς dictas eſſe, ſcribit Feſtus. Vnde & eleganter Perrotus: Fons græcè πηγὴ dicitur, vnde ſimul plures domus ruſticæ, hoc eſt, plures villæ, pagus vocatur, quòd circa fontes condi huiuſmodi villæ conſucuerint; hinc Pagani dicti, quaſi eodem fonte potantes, hæc ille. At verò poſtea vſu receptum eſt, vt non tantum in pago degentes à Gentilibus dicerentur Pagani; ſed & omnes qui non eſſent aſcripti militiæ, atque in Paganico eſſe dicerentur, qui nondum inter milites cenſiti eſſent, vt conſtat ex l. t. C. de militari teſtamento, & alijs. In eodem ſenſu etiam accipienda ſunt verba Tertulliani libro de corona militis, dum ait: Chriſtianum hominem militiæ aſcriptum eadem pro Chriſti nomine præſtare debere, quæ (inquit) fides Pagana condixit: ac ſi diceret: Eadem eſt lex Chriſtiani hominis militantis cum illa, quæ fuerat illi præſcripta, cùm adhuc Paganus, nondum inter milites eſſet adnumeratus. ſubdit & hæc verba in eandem ſententiam: Nec enim delictorum impunitatem, martyriorum immunitatem militia promittit. & paulo pòſt: Apud hunc (Chriſtum ſcilicet) tam miles eſt Paganus fidelis, quàm paganus eſt miles infidelis &c. quæ verba male à Rhenano eſſe interpretata, quiſque facile intelliget: miramurque Pamelium virum eruditum eum eſſe ſecutum: nullo enim pacto Paganus illic pro Ethnico, ſed pro eo tantum qui non eſt miles, ſumitur. Quòd autem Pagani poſtea appellati ſunt & ij, qui non ſunt Chriſtiani ſed gentiles: non quidem antiqua ſed recens fuit ea vocis ſignificatio: quæ licet reperiatur in eo ſenſu poſita in nonnullis vitis ſanctorum martyrum; eam tamen non ex illorum actis olim conſcriptis, ſed ab illis qui poſtmodum eadem paraphraſticè deſcripſerunt, vel è Græco fortaſſe tranſtulerunt, vſurpatam ſcias, vt apparet hîc in Metrano, de quo hac die agitur in Martyrologijs: quod & Prudentius feciſſe videtur hymno 10. de S. Romano. Primus quem inuenerim antiquorum, qui Paganum pro Ethnico acceperit, eſt Optatus Mileuitanus, qui libro 3. contra Parmenianum ſic ait: Paganum vocas eum, qui Deum Patrem per Filium eius ante omnia rogauerit? Quicunque enim credidit, in nomine Patris & Filij & Spiritus ſancti credidit: & tu eum Paganum vocas poſt profeſſionem fidei? Si aliquid Chriſtianus (quod abſit) vnuſquiſque deliquerit, peccator dici poteſt, Paganus iterum eſſe non poteſt. hæc Optatus & ſanctus Auguſtin. libro 2. retract. cap. 43. Deorum falſorum cultores, inquit, vſitato nomine Paganos vocamus. hæc ille. Et Honorius Imperator eandem vocem quaſi nouiter eo ſenſu vſurpatam declarat, cùm ait: Qui profano Pagani ritus errore, ſeu crimine polluuntur, hoc eſt, Gentiles, nec ad militiam admittantur, &c. l. at. de Pagan. C. Theod. Eodem ſenſu accepta ea vox reperitur in alijs reſcriptis Imperatorum Chriſtianorum, vt conſtat Cod. Theod. & Iuſtinian. tit. de Paganis.

Vnde autem Pagani appellati ſint cultores idolorum; diuerſorum antiquorum ac recentiorum ſententias recenſebimus. Philaſtrius libro de hæreſibus capite 3. ex Heſiodo Græco poëta, quem citat, ait fuiſſe Deucalionis & Pyrræ filium, Paganum nomine; eundemque regem, quem poſteri, vt Deum coluerunt, atque ab eo Pagani ſunt denominati. Iſidorus libro 8. origin. ſic ait: Pagani ex Pagis Athenienſibus dicti, vbi exorti ſunt, ibi enim in locis agreſtibus & Pagis Gentiles lucos idolaque ſtatuerunt, & à tali initio Pagani vocabulum ſortiti ſunt. hæc Iſidorus. Eſt aliorum eiuſdem vocis tropologicus ſenſus, Beda enim pluries, vt in Cantic. libro 6. c. 30. & in Marcum capite 15. in Luc. lib. 6. c. 23. & homilia in feriam tertiam Palmarum: Pagani, inquit, à villis ſunt dicti, eo quòd ſint longè à ſupernæ ciuitatis habitatione. Rurſum Alciatus & alij, Paganos aiunt dictos eſſe Gentiles, eo quòd nõ ſint adſcripti Chriſtianæ militiæ, qua quis aduerſus diabolum certaturus, arma capeſſit. Hæ ſunt aliorum de eius nominis ſignificatione ac deriuatione ſententiæ. Quod autem me magnopere reddit ancipitem, atque à Philaſtrij & Iſidori opinione maximè diſtrahit, illud eſt. Quid ergo, ſi tam vetus eſt in eo ſenſu eius nominis interpretatio; vt idolorum cultores Pagani dicti ſint, quòd nec in diuinis ſcripturis; neque apud auctores Ethnicos ante tempora Conſtantini, vel Conſtantij eius filij alicubi ea vox eo ſenſu vſurpata reperitur? id quidem; vt à prædictis diſſentiam, cogit. At nec illis acquieſco, qui eius nominis interpretationem per tropologiam & non proprium germanumque ſenſum deducunt. Dicam quid in re ambigua ſentiam. Opinor quidem à temporibus Chriſtianorum Imperatorum eam vocem in eam tranſiſſe ſignificationem, vt Pagani dicerentur Gentiles, ea nimirum ex cauſa; quòd legibus Imperatorum clauſis idolorum delubris, ſacriſque vetitis, Gentiles ſic ſua ipſorum ſuperſtitione excluſi, Pagos adirent, illicque ſuos deos colerent, ac clandeſtina ſacra peragerent. In Pagis enim & villis illorum ſuperſtitionis cultum fuiſſe frequentem, docet Cicero li. 2. de legib. Erant enim illic celebria feſta, Paganalia dicta, feriæque Paganicæ, quorum omnium meminit Varro lib. 5. de Lingua Latina. Vnumquemque Gentilium in ſuo agro habuiſſe partem aliquam dijs ſacratam, in qua eos colerent, auctor eſt Cenſorinus lib. de die natali cap. t. Prædictis his omnibus ea cõſentiunt, quæ ſcribit Plinius in epiſt. ad Traianum, dũ queritur, iam ob cultum Chriſtianæ religionis nõ tantum (vt ait) in ciuitatibus, ſed & in vicis & agris ſacra deorum eſſe intermiſſa ſicque accidiſſe, vt Ethnicus homo, quòd in Pagis deos coleret, diceretur Paganus: in hac ſententia Romanus martyr apud Prudentium ſic ait:

Non erubeſcis, ſtulte, pago dedite?

Idemque aduerſus Symmachum libro primo in fine hæc habet:

Nec Pago implicitos per debita culmina mundi
Ire viros prohibet, &c.

Sicq; Pago deditos, Pagoq; implicitos Gẽtiles ipſos vocat

vocat. Vſque etenim ad tempora Honorij Imp. quę erat in Pagis idololatria, adhuc reſidua fuiſſe videtur. vnde S. Auguſtinus, qui iiſdē temporibus vixit, ſerm. 6. de verbis Dom. hæc de idolis: Multi Pagani habent iſtas abominationes in fundis ſuis. Nunquid accedimus & confringimus? prius enim agimus, vt idola in eorum cordibus cōfringamus, &c. hæc Auguſt. His cōſentiunt ea, quæ decreta ſunt in concilio quinto Carthaginenſi, eodem tempore celebrato; nimirum, vt peterent ab Imper. vt quæcūque reſiduæ eſſent ſuperſtitiones Gentilium ſiue in ſimulacris, vel in lucis, vel arboribus, omnino delerentur. can. 15. conc. 5. Carthag. Sicque ex his omnibus iure dici poſſe videtur, Paganos Gētiles homines ſic à Pago eſſe dictos, quòd excluſi ciuitatibus, in Pagis adhuc idola colerent. S. Zeno Epiſcopus Veron. in Pſal. 49. de triplici genere ſacrificiorum hæc habet: In prædijs autem veſtris fumantia vndique ſola fana non noſtis. In ſingulis pagis fuiſſe locum dicatum dijs tutelaribus, actaq; ibi feſta Paganalia dicta, teſtatur Dionyſ. Halicarnaſſ. lib. 1. hiſt. Rom. qui plura habet de origine paganorum: additque paganis etiam olim militare fuiſſe conceſſum. Cùm autem militia priuati eſſent, probro vertebatur, aliquem dici paganum. Vnde illud Taciti li. 4. Hiſtor. Mox infeſtus Prætorianus: Vos, inquit, niſi vincitis, pagani. Sub Chriſtianis verò Imperatoribus Gentiles (vt dictū eſt) eiuſmodi nota ignominiæ affecti ſunt. Tunc verò ipſos extra militiam poſitos, à militibus ac cæteris Chriſtianis Paganos eſſe dictos, ſicque in poſterū eodem cenſitos eſſe nomine, facilè contingere potuit. Hæc eſt noſtra de nomine Pagani ſententia, quam ſic proponimus, vt cæteris meliora afferentibus parati ſimus libenter aſſentiri.

[e] Saturnini & ſoc.] De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. tempus autem martyrij incertum habetur.

[f] Tarſicij & ſoc.] Reſtituti ſont ijdem ex vetuſtiſſimo Martyrologio monaſterij S. Cyriaci in Thermis, cuius ſupra meminimus.

[g] Triphenis.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio.

[h] Geminiani epiſcopi.] Vide eius res geſtas apud Mombrit. tom. 1. & Petr. in catal. lib. 3 c. 57. quas eiuſmodi eſſe comperies, vt emendatione vehementer indigeant: quod nuper præſtitiſſe videtur Ioannes Vareſanius, qui adiecit nonnulla miracula eiuſdē ſancti viuente patrata. Interfuiſſe reperitur Geminianus epiſcopus Synodo habitæ Mediolani aduerſus Iouinianum hæreſiarcham, cui præſens ſubſcripſit per Aprum presbyterum, vt apparet ex ſynodica epiſtola tunc ad Syricium Papam directa. extat apud S. Ambr. epiſt. 7. lib. 5. edit. Rom. licet ibi, cuius fuerit ciuitatis epiſcopus, non exprimatur. Fuit & alius Geminianus epiſcopus, qui vixit temporibus S. Leonis Papæ, quē vnà cum Domitiano epiſcopo idem Rom. Pont. legatū miſit Cōſtantinopolim ad Leonē Imp. qui redeuntes, Gennadij epiſcopi Conſtantinopolitani litteras eidem Pontifici Romano reddiderunt, vt apparet ex eiuſdem Leonis epiſt. 100. ad Gennadium. quarum autem ciuitatum hi fuerint epiſcopi, non inuenimus. Si autem hunc Geminianum, qui vixit ſub Leone Papa, quis putauerit eſſe epiſcopū Mutinenſem, optimè illi conuenirent res geſtæ cum Attila. Sed de his prolixior eſſet habēda diſputatio.

[i] Iulij presbyteri] De eodem tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis. Eius acta, vtcunque ſint, recitat Mombrit. tom. 2. Nouarienſes eundem ſibi Iulium vendicant; qui etiam hac die de ipſo agunt ac eius ſocio Iuliano, habentque de his priuatum officium eccleſiaſticum publicè recitari ſolitum.

[k] Marcellæ viduæ.] De clariſſimæ feminæ ſanctitate & eruditione extat egregia epiſt. S. Hieronymi 16. ad Principiam: in alijs epiſtolis cæteriſque eius ſcriptionibus Marcella eſt ſemper in ore, ſemper in calamo: nunquam tamen ſatis laudata. Ipſa etenim prima in Vrbe monaſticam vitam ab Athanaſio Alexandrino epiſcopo ſibi traditam, ingentibus animis calcans faſtum nobilitatis, exercuit. Ipſa itidem prima hæreſes Origenis, vnà cum libro Periarchon à Rufino tranſlato Romam inuectas, ac in animas plurimorū illapſas, in ipſumq; Apoſtolicum thronū quodammodo irrepere præſumentes, incredibili fidei zelo & animi conſtantia detexit, atque damnandas curauit. Hæc & alia de ipſa S. Hieronym. cuius etiam auctoritate obiiſſe conſtat paulò poſt Vrbem ab Athalarico expugnatā, anno à Chriſto quadringenteſimo decimo.

[l] Tranſlatio S. Marci.] Quonam tempore eiuſmodi tranſlatio facta ſit, diuerſa à diuerſis ſcripta repetimus. Referimus primo loco illorū, quos non probamus, ſententiam. Sigebertus in chron. anno Domini 471. ſub Simplicio Rom. Pont. factā refert: quam quidem ſententiam à veritate nimiū diſcrepare, cùm euidens ratio, tum etiam cæterorū omnium auctoritates facilè monſtrant. Id ipſum ferè Petrus in catal. lib. 2. c. 61. qui rei geſtæ texens hiſtoriam (niſi legatur mendosè) ait, eam tranſlationem factam, anno Domini 465. ſub Iuſtiniano Duce & Vrſo epiſcopo, quorū tempora poſt multa ſecula inciderunt. Nactus ſum aliquando codicem manuſcript. in bibliothec. Vatic. ſub num. 44. plut. 1. ibique ſcriptum legi, eam tranſlationē factam eſſe, anno à Chriſto 800. ibidem & de eccleſia ſancti Marci, quam abſolutam ſcribit auctor anno 1071. Sabellicus autē, qui res Venetorum plus cæteris calluiſſe videtur, id contigiſſe ſcribit ſub Iuſtiniano Venetorum Duce, cuius magiſtratus incidit in annum 831. nam anno 809. pater eius Angelus, Particiacus dictus, Dux creatus adminiſtrauit Rempublicam an. 22. His conſentire videtur Platina, dum ait, eiuſmodi tranſlationem factam ſub Gregorio quarto Rom. Pont. qui ſedere cœpit anno 828. ſeditque annos 16. at cùm prædictum Iuſtinianum duobus tantum annis fuiſſe in magiſtratu dicant, neceſſe eſt affirmare eius Pontificis anno quarto, vel quinto eam tranſlationem eſſe factam. Conſtat autem longè à veritatis ſcopo aberrare omnes, qui eam ante quingenteſimum, vel ſexcenteſimum Chriſti annum referunt; cùm nunquàm illis temporibus Alexandrina ciuitas fuerit ſub Saracenorū dominio, quando ea accidiſſe omnes fatentur.

FEBRVA-

FEBRVARIVS.

1 Kalendis Februarij. Luna. D xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

NATALIS ſancti Ignatij [a] epiſcopi & martyris, qui tertius [b] poſt beatum Apoſtolum Petrum Antiochenam rexit eccleſiã, atque in perſecutione Traiani damnatus ad beſtias [c], Romam vinctus mittitur, vbi præſente Traiano, circumſedente Senatu, immaniſſimis pœnarum ſupplicijs primò affectus, leonibus dehinc obijcitur; quorum dentibus præfocatus, hoſtia Chriſti efficitur. Smyrnæ ſancti Pionij [d] preſbyteri & martyris, qui poſt apologias pro fide Chriſtiana conſcriptas, poſt ſqualorem carceris, vbi multos fratrum ad martyrij tolerantiam ſuis exhortationibus roborauit, cruciatibus multis vexatus, clauis confixus, & ardenti rogo ſuperpoſitus, beatum pro Chriſto finem ſortitus eſt: cum quo & alij quindecim paſſi ſunt. Rauennæ ſancti Seueri [e] epiſcopi, qui ob præclara merita ſigno columbæ fuit electus. Trecis ſancti Pauli [f] epiſcopi, cuius vita virtutibus claruit, & mors pretioſa miraculis commendatur. Eodem die ſancti Ephrem [g] Edeſſenæ eccleſiæ diaconi, qui poſt multos labores pro fide Chriſti ſuſceptos, ſub Valente Imperatore ſanctitate & doctrina conſpicuus quieuit in Domino. In Scotia ſanctæ Brigidæ [h] virginis, quæ cùm lignum altaris tetigiſſet, in teſtimonium virginitatis ſuæ, ſtatim viride factum eſt.

FEBRVARII 1.

IGNATII.] De eodem hac die cæteri Latinorum, Græci autem ad 20. mẽſis Decembris, vt conſtat ex Menologio. Cõtigit eius martyriũ vndecimo anno Traiani Imp. vt ſcribit Euſeb. in chron. & S. Hier. de ſcript. eccleſ. in Ignatio. quibus erroris arguuntur qui dicũt paſſum anno 3. Traiani, vt inter alios Zonaras; vel anno nono eiuſdem, vt Michael Syncellus in Dionyſio. Ado Vien. licet dicat eum martyrium obijſſe anno vndecimo Traiani, tamen cùm addit, ſub conſulatu Attici & Marcelli, & ipſe errat: nam prædicti Marcelli conſulatus anno ſeptimo Traiani, faſtis adſcribitur; vndecimo autem eius Imperatoris anno Gallus & Bradua adierunt conſulatum. Martyrium ſancti Ignatij deſcripſit ex antiquioribus monumentis Metaphraſtes. Porrò Ignatij effigiem ipſæ eius epiſtolæ viuam ac germanam exprimunt, quæ omnium ſanctorum Patrum, & ſacrorum Cõciliorum auctoritate probantur. Reperimus inter vetuſta monumenta Vaticanæ bibliothecæ perbreuem ſermonem S. Heronis, eiuſdẽ S. Ignatij diſcipuli ac ſucceſſoris, quo etiam enixiùs eundem interpellat, vt quem in fide erudierat, protegere ſuis precibus nõ deſineret.

deſineret. Intexuimus cum in Annalibus eccleſiaſticis: prolixiores nimis fuiſſemus, ſi hîc exſcribere, vel præclara omnia de Ignatio Patrum elogia recenſere voluiſſemus. De tranſlatione corporis eius iterum facta, ſuo loco inferiùs. hîc autem de ſucceſſione ipſius modò reſtat ſoluenda ambiguitas, quæ ſequitur.

[b] Qui tertius poſt beatum Apoſt. Petrum Antiochenam rexit eccleſiã.] Primus etenim Petrus, ſecundus Euodius, tertius Ignatius eſt ſubſtitutus epiſcopus Antiochenus. Id etenim nõ obſcurè Euſebius in chron. & hiſt. lib. 3. c. 16. & S. Hieron. lib. de ſcrip. eccleſ. in Ignatio, & alij hos ſecuti profitentur: quod ipſe Ignatius abſque vlla ambiguitate teſtari videtur in epiſt. 12. ad Antiochenos, cùm ait: Memeniote Euodij beatiſſimi Patris veſtri, qui primus poſt Apoſtolos gubernacula eccleſiæ veſtræ ſortitus eſt. Hęc cùm ita ſe habeant, quid eſt quòd S. Ioannes Chryſoſtomus, eiuſdem eccleſiæ olim presbyter, in præclara illa oratione quam habuit de tranſlatione corporis eius Roma Antiochiam, abſque vlla hæſitatione aſſeuerat, Ignatium immediatè ſucceſſiſſe Petro? quod & confirmare videtur Felix Rom. Pontifex in epiſtola quam ſcripſit ad Zenonem Imp. quæ recitatur in Quinta Synodo Conſtantinop. act. 1. vbi ait S. Ignatium dextera Petri fuiſſe ordinatum epiſcopum eccleſię Antiochenæ. Inſuper & Theodoretus in Immutabili dialog. 1. hæc ait: De illo enim Ignatio omnino audiſti: qui per magni Petri dexteram Pontificatum ſuſcepit, &c. Quid ad hæc dicimus? Non aliud ſanè, niſi quòd coniectura nobis perſuademus; vt ſicut olim Clemens Romanus, quamuis ordinatus à Petro, ceſſit tamen Lino & Cleto; ſic & Ignatius Euodio locum dare voluerit. Nec verò inanis hæc cuiquam eſſe fictio videatur: nam ex libris Conſtitutionum Clementis, quas non omnino deſpexiſſe viſi ſunt Patres, hæc quæ dicimus, ſatis probari poſſunt: in libro enim ſeptimo cap. 46. duo dicuntur electi eſſe Antiochiæ epiſcopi, Ignatius à Paulo, & Euodius à Petro. Nec hoc quidem adeò mirandum: nam propter exortum ibi diſſidium, alterum ijs qui ex Gentibus ad Chriſtum veniſſent, alterum verò ijs qui ex Circunciſione credidiſſent, epiſcopum præfici oportuit; quod optimè ex ijs conijcere licet, quæ S. Paulus ſcribit ad Galatas cap. 2. Compoſita autẽ diſſenſione, cùm in vnum lapidem angularem Iudæi ſimul & Gentiles conueniſſent, non vltrà duobus, ſed vno tantùm epiſcopo opus erat: ſicque Ignatius ceſſit Euodio, atque ita in ſerie epiſcoporum Antiochenorũ, primo loco Petrus, ſecundo Euodius, tertio verò poneretur Ignatius, quia iterum ſedit poſt Euodiũ. Puto tamen irrepſiſſe errorem in citatum locum Clementis; dum Euodius à Petro, & Ignatius à Paulo dicantur ſubſtituti epiſcopi, cùm potiùs ſecundùm prædictorum auctoritatem, Petrus Ignatium ordinauerit. Vtcunque ſit, optima ratione Ignatius & ſecundus & tertius dici poteſt epiſcopus Antiochenus; ſecundus nimirum, quia ab Apoſtolo ordinatus, eius loco ſedit: tertius quia ea ratione qua diximus, cedens Euodio, poſt ipſum iterum ſedit. Vide inſuper quæ de his ſunt ſcripta à Turriano in Conſtit. Apoſt. cap. 46.

[c] Damnat ad beſtias.] Quòd Chriſtianos frequenter reperias damnatos ad beſtias, idea de cauſa contigiſſe putamus, quòd eiuſmodi ſupplicium vilioribus inprimis perſonis à legibus irrogabatur, vt l. 3. ff ad leg. Corn. de ſicar. Cum que Chriſtiani apud Gentiles talis eſſent æſtimationis, vt habes pluribus apud Tertullian. in apolog. idcirco frequens erat illa aduerſus eos vulgi conclamatio: CHRISTIANI AD LEONEM. id ipſe in apologet. vel ſic: CHRISTIANI AD BESTIAS. ita idem in exhortat. ad caſtitat. Nec quis putet aduerſus vulgares perſonas tantummodo ſic à Gentilibus conclamatum, ſed & aduerſus epiſcopos: vnde Cyprianus in epiſt. 55. ad Cornelium Papam hæc de ſe ipſo: Toties ad Leonem petitus in Circo. & paulo pòſt item: Clamore popularium ad Leoné denuo poſtulatus in Circo, &c. Eadem de eodem Cypriano Pontius diaconus in vita ipſius; vt ſcias ea verba Cypriani in dicta epiſtola, non ad Cornelium, vel alium eſſe referenda; ſed ad ipſum, ab eo de ſe ipſo dicta. Sunt de his alia innumera ferè exempla.

[d] Pionij] De eodem Beda hac die, ac cæteri Latinorum; Græci autem, vt apparet ex Menologio, agunt vndecima Martij; in quo paſſus ponitur in perſecutione Decij Imp. quod & eiuſdem Pionij martyrij Acta teſtantur, quæ à nobis diligentiùs cognita, legitima inuenta ſunt atque ſincera. quorum planè auctoritate & nos in eam ſententiam libentiùs imus, vt aſſimemus, Pionium paſſum eſſe ſub Decio: quod & profeſſi ſumus in Annalibus Eccleſiaſticis; vbi eorundem Actorum fidem multis teſtificationibus certã firmamque reddidimus. At excuſabilis planè error qui in Latinis omnibus Martyrologijs, in hanc diem poſitus legitur; dum in his Pionius paſſus habetur ſub Marco Aurelio & Lucio Vero; cùm idipſum teſtari videatur expreſſè Euſebius lib. 4. c. 14. ad finem: dum ait, teſtimonio epiſtolæ Smyrnenſis Eccleſiæ, Pionium eodem planè tempore quo Polycarpus, ſubijſſe Martyrium: at non de perſecutionis tempore, ſed de anni menſe epiſtolam loquutam eſſe, Pionij Acta inde exſcripta declarant, in quorũ exordio hæc leguntur: Vigeſimatertia menſis Februarij, cùm Sabbatum magnum inſtaret, natalis ſcilicet beati martyris Polycarpi, vigente Decij perſecutione, Pionius Presbyter, & ſocij comprehenſi ſunt. Et in fine: Hæc acta ſunt Iulio Proculo Quintiliano Magiſtratũ gerẽte, Conſule Meſſio Quincto Traiano Decio, & Grato ſecundùm. Quòd autem diuerſis diebus Latini à Græcis celebrent feſta Pionij ac Polycarpi; multæ, vt in alijs, cauſæ adduci poſſent, nempe reliquiarum inuẽtio, aut tranſlatio, depoſitio, ſeu in honorem ipſorum martyrum eccleſiæ dedicatio.

[e] Seueri epiſcopi.] Beda etiam de eo hac die, tabulæque Rauennates. De Seueri ſucceſſione, ambigua nimis & incerta ſcripta repetiuntur. Nam primùm in actis ipſius quæ Sur. recitat tom. 1. habetur, eum vixiſſe eodem tempore quo Geminianus epiſcopus Mutinenſis. Rurſus autem Hieron. Rub. qui ſcripſit res eccleſiæ Rauennatis, agens lib. 2. de obitu Seueri, confutat illam hiſtoriam de Seuero & Geminiano; at verò ſcribens de eiuſdem

Seueri

Seueri ordinatione, creatum dicit epiſcopum temporibus Aureliani Imperatoris, cùm Gaius Pontifex Romanæ præeſſet eccleſiæ: quod quidem nullatenus mihi probatur; nam reperitur Seuerus epiſcopus Rauennas interfuiſſe atque ſubſcripſiſſe concilio Sardicenſi, habito Rufino & Euſebio conſſ. vt indicant eius ſynodi acta. & Athanaſius in apologia 2. vbi etiam recenſentur nomina epiſcoporum, qui illi ſynodo interfuerunt. Porrò ſi dicerimus Seuerum ordinatum temporibus Aureliani Imp. & Gaij Pontificis, ſediſſeque vſque ad Sardicenſe concilium; neceſſe eſſet affirmare eundem vixiſſe in epiſcopatu annos ad minus ſexaginta quatuor: nam Gaius Papa ſub Aureliano creatur, anno Chriſti 283. Concilium autem Sardicenſe celebratum eſt anno 347. qui quidem annorum numerus nimium diuturnus videtur, cùm præſertim grauiſſimarum eccleſiæ perſecutionum tempora annis illis includantur. Ru[illegible]us autem non ſatis video, quonam pacto idem auctor ſub eiuſdem Aureliani temporibus eundem Seuerum ſcribit ſucceſſiſſe Marcellino, ſi paulò ante Concilium Sardicenſe ſedebat Agapitus: id etenim non hic, vel ille abſque auctore ſcriptus codex, ſed ſynodica acta teſtantur, nam concilio Romano habito ſub Conſulatu Feliciani & Maximiani, aliàs Titiani, vt in fine ipſius notatum habetur, ſub Iulio Papa, inter alios epiſcopos Agapitus Rauennas legitur interfuiſſe: decem verò annos ab eo tempore celebratum eſt Concilium Sardicenſe, cui reperitur (vt diximus) interfuiſſe ac ſubſcripſiſſe Seuerus Rauennas epiſcopus, de quo agimus. Neceſt quod quis quoquo modo ex falſa nota indictionis textes ibi poſitæ dicere poſſit, Concilium illud eſſe celebratum poſt Concilium Sardicenſe: nam ſucceſſores horum Epiſcoporum qui huic Synodo interfuerunt, reperiuntur præſentes fuiſſe Concilio Sardiceno. nempe quod Benedictus, qui huic Synodo præſens fuit, habuit ſucceſſorem Fortunatianum, qui interfuit Concilio Sardiceno, vt ipſe etiam temporibus Liberij Papæ, habuit [illegible] ſucceſſorem Chromatium. Rufus item [illegible] Carthaginenſis, qui eidem Synodo interfuit, habuit ſucceſſorem Gratum, qui etiam Sardicenſi Concilio præſens fuit: cui poſtea ſucceſſit Aurelius, qui ſedit temporibus etiam Honorij Imp. Iulius Mediolanenſis, qui inter alios Epiſcopos eiuſdem Synodi numeratus habetur, ſucceſſorem habuit Prothaſium, qui Sardicenſi Synodo interfuit, atque eſt ſuffectus Dionyſius, poſt quem intrusus Auxentius. Cùm ex his certiſſimè conſtet, dictum Romanum Concilium ſub Iulio celebratum ante Sardicenſe, in eoque Agapitum Rauennatem Epiſcopum interfuiſſe, poſt quem inde in Sardicenſi reperiatur ſubſcriptus, Seuerus; neceſſariò dicendum eſt, Seuerum poſt Agapitum, nec antea, ſe[illegible] tempore, ſub Conſtante & Conſtantio [illegible] ce[illegible]ſſe. Ex his itaque quo tempore Seuerus [illegible] cœperit, cui ve ſucceſſerit, ſatis compertum [illegible] habetur. [illegible] que licet ſynodicis actis ſatis certa ha[illegible], aliquid adhuc tamen firmitatis [illegible]untur ex ea vita Seueri, quam Mombrit. recitat tom. 2. vbi [illegible] ponitur tempus creationis Seueri, Conſtant[illegible] & Conſtante tertiùm conſſ. quorum conſulatum ponit Caſſiodorus ante Amantium & Albinum conſules, cùm prædicti Auguſti agerent in Imperio annum octauum, licet alibi ponatur idem conſulatus Conſtantij & Conſtantis, poſt prædictorum Amantij & Albini conſulatum, qui eſt annus decimus eorumdem Auguſtorum, ante concilium Sardicenſe anno vno, quod vndecimo ipſorum anno eſt celebratum. Si itaque adhuc contenderint, Seuerum ſucceſſiſſe Marcellino, dicant neceſſe eſt, alium ab iſto illum fuiſſe Seuerum, vel poſt Agapitum alium ſediſſe Marcellinum, quod nec ipſi admittunt. de his ſatis. De eodem S. Seuero extat ſermo Petri Damiani. De tranſlatione reliquiarum eius, ac vxoris Vincentiæ, & filiæ Innocent[illegible] Moguntiam, ſcribit Sigeb. in chron. ann. Domini 824.

[f] Pauli epiſc.] Agunt etiã de ipſo Beda, Vſuard. Ado. Petrus in catal. lib. 3. cap. 71. & alij. In tabulis epiſcoporum Trecenſium ponitur hic trigeſimus quartus: habes eas apud Democ. de ſacrific. Miſſæ.

[g] Ephrem.] De eodem hic Beda & alij, Græci autem 28. Ianuar. ij, vt apparet ex Menologio. Huius celebris ſanctitas & eruditio non tantum Syris, atque Meſopotamis, penes quos vixit, fuit conſpicua, ſed fines ſuos egreſſa, longè lateque diffuſa, tum Græcis, tum Latinis optimè nota atque perſpecta euaſit: tantæque eum exiſtimationis eſſe habitum, & ad tantam veniſſe claritudinem ſcribit S. Hieron. vt poſt lectionem ſcripturarum publicè in nonnullis eccleſijs eius ſcripta recitarentur. Huius primordia ſi quis repetat, vnde eum magis admiretur, inueniet: Niſibi enim natus (vt ſcribit Sozom. hiſt. lib. 3. c. 15.) admirabilis illius Iacobi epiſcopi fuit alumnus, eruditionis diſcipulus, & ſanctitatis hæres. Habuit de eo egregium encumium S. Greg. Nyſſen. quod recitat Lipom. tom. 2. Symeon Metaph ex antiquis monumentis deſcripſit eius acta. Mentio habetur de ipſo in vita S. Baſilij, quæ fertur nomine Amphilochij; itemque in vita Abrahæ eremitæ: ſed nullibi, mea ſententia, fœlicius, quàm in ſuis ipſius ſcriptis, tũ doctrinæ, tũ ſanctitatis elucet eius imago. S. Hieronymus de ipſo agens in lib. de ſcrip. eccleſ. eũ ex hac vita deceſſiſſe ſcribit ſub Valente Imper. quando præclarum illum ſcripſit commentarium, qui dicitur, Teſtamentum Ephrem. habet eum Lipom. tom. 3. & Sur. tom. 1. quo inter alia Vitalianos hæreticos cauendos monet. iſti à Vitale Antiocheno ſunt dicti, cuius meminit ſanctus Hieron. ſcribens ad Damaſum: porrò Vitaliani Apollinarianis manus dederunt, vltimis eiuſdẽ Valentis temporibus. Cõſtat Ephrem reliquiſſe poſt ſe complures diſcipulos doctrinæ & ſanctitatis alumnos, præter Paulinum, quem ſcribit Gennad. de vi. illuſt. cap. 3. primatus amore lapſum eſſe in hæreſim, reclamante licet ac reſiſtente magiſtro. Rurſum verò plura de Ephrẽ habes apud Vitas Patrum cap. 17. Et verò de hoc quod gratulemur grati noſtræ: ſiquidem eruditus vir Gerardus Voſſius Belga, quo cum magna mihi iuter cedit familiaritas, ſcripta ſancti Ephrem ſumma cum diligentia perquiſita, & ex præcipuis Italiæ bibliothecis collecta, Latinitati daturus eſt: reddetque noſtris temporibus Syrum theologũ Latinè loquentem, cui Græcè dicendi S. Baſilius olim tribuiſſe facultatem traditur.

F 2 [h] Brigidæ

[b] Brigidæ virginis.] De eadem item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur quædam eius acta apud Sur. tomo. 1. Verùm longè prolixiora legi in vet. cod. manuſcrip. monaſterij S. Cæciliæ trans Tiberim, viginti quatuor diſtincta capitibus, ſcripta à quodam nomine Cogitoſo. Incipit: Me cogitis fratres, &c. Habet de eadem in fine verſus quoſdam. De tempore obitus eius Marianus Scotus ſcribit in chrōn. clauſiſſe diem extremum anno tertio Iuſtini ſenioris Imperatoris: eſt is annus à Chriſto, ſecundum Faſtos Onuphrij 521. Sigebertus autem in chron. diē obijſſe ſcribit an. Dn̄i 518.

xxvij E Quarto nonas Febr. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

PVRIFICATIO[a] beatæ Mariæ virginis, quæ à Græcis Hypapante Domini appellatur. Romæ via Salaria paſſio ſancti Aproniani[b] commentarienſis, qui adhuc gentilis, cùm ſanctum Siſinium è carcere educeret, vt Laodicio præfecto præſentaret, vocemque è cælo factam audiret, Venite benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum eſt à conſtitutione mundi; credens baptizatur, & poſtea in confeſſione Domini finem vitæ capitali ſententia accepit. Item Romæ ſanctorum martyrum Fortunati[c], Feliciani, Firmi, & Candidi. Cæſareæ in Palæſtina ſancti Cornelij[d] centurionis, quem beatus Petrus Apoſtolus baptizauit, & apud præfatam vrbem epiſcopali honore ſublimauit. Aurelianis ſancti Floſculi[e] epiſcopi. Cantuariæ in Anglia natalis ſancti Laurentij[f] epiſcopi, qui poſt ſanctum Auguſtinum eam eccleſiam gubernauit, & Regem ipſum ad fidem conuertit.

FEBRVARII 2.

PVRIFICATIO.] De eadem ſolennitate Beda, ac cæteri Latinorum; Græci etiam hac die, vt conſtat ex Menologio & nouel. conſtit. Emmanuelis Imp. de ferijs. In vetuſtis codicibus inuenimus multifariam appellatam eſſe eius diei celebritatem: nimirum dici feſtum Symeonis & Annæ, Præſentationis, Occurſus, & quod vſu receptum magis eſt, Purificatio, à Græcis autem Hypapante, ſeu Hypante ὑπαπάντη vel ὑπάντη. eſt enim ἀπαντᾶν obuiam ire officij gratia, & occurrere; quo verbo vtitur Eccleſia, & rem quoque ipſam ſatis explicat in Inuitatorio nocturni officij, cùm ait: Ecce venit ad templum ſanctum ſuum dominator Dominus: Gaude & lætare Sion, occurre Deo tuo. Humilis autem occurſus adhuc magis exprimitur voce ὑπαπάντη. Sub Iuſtiniano Imp. ſolennitatem hanc Conſtantinopoli celebrari cœptam eſſe, tam Græci quàm Latini teſtantur auctores; Niceph. hiſt. lib. 17. c. 28. Paulus diac. ſeu potius (vt alias diximus) Ioannes diac. in hiſt. miſcel. anno 15. Iuſtiniani Imp. licet Georg. Cedren. in comp. anno 9. Iuſtini Imp. ſub eodem Iuſtino ſeniore Imp. eandem celebritatem inſtitutam fuiſſe dicat. Sigeb. in chron. anno Chriſti 542. occaſionem huius diei celebrandę declarat his verbis: Conſtantinopoli, mortalitate magna inſurgēte, ſtatuta eſt ſolennitas beatæ Mariæ, quæ græcè ὑπαπάντη, id eſt, obuiatio dicitur, &c. Eſt qui putet nullam Nicephoro tribuendam eſſe fidem de tempore ſolennitatis huius, ea potiſſimùm ratione perſuaſus, quòd dicat reperiri tum Gregorij Nazianzeni tum aliorum Patrum homilias in eadem ſolennitate dictás, affirmans homiliam S. Gregorij Nazianzeni tam celebrē, inſcriptā, Ad ſancta lumina, in huiuſmodi feſto die Occurſus Domini eſſe habitam: at verò eam die Epiphaniæ, quo etiā Græci celebrare conſueuerunt Chriſti baptiſmum, habitam eſſe; ſuperius, dum egimus de Epiphania Domini, apertè demonſtrauimus. Ego ſanè illud aſſeuerare non dubito, nullum vel Latinorum vel Græcorum

Græcorum patrum, qui ante Iuſtinianum Imp. vixerunt, ſermonem in feſto die Occurſus Domini ſcriptum reliquiſſe: niſi quis accipiat patrum commentarios in ſecundum caput Lucæ Euang. quo rei geſtæ hiſtoria enarratur; quæ vel ab illis explicata eſt in ſuis ipſorum commentarijs, vel certè de ea ad populum verba fecerunt; vt apud Latinos S. Auguſt. feciſſe videtur, qui in ſermone quodam habito in die Natalis Domini, multa de Symeone Domino occurrente recenſet. eſt hic ſermo de temp. 13. quem laudabiliter Dei eccleſia huic aptauit ſolẽnitati. Eiuſmodi generis ferè ſunt Homiliæ patrum, quas Surius deſcripſit to. 1. Sed aliud prorſus eſt Chriſti Domini facta laudibus prædicare, aliud eorum cauſa feſtos dies indicere & celebrare. Conſtat autem Gelaſium Romanum Pontificem, qui annis triginta ante Iuſtiniani tempora Romanæ eccleſiæ præfuit, huius diei celebrandæ in Occidentali eccleſia aperuiſſe viam; dum Lupercalia, menſe Februario agi ſolita (vt ſcribit Varro lib. 5. de ling. Lat.) Romæ ad ea tempora permanentia legibus eccleſiaſticis abrogauit. Extat eiuſdem Pontificis de ea re eruditiſſimus commentarius aduerſus Andromachum ſenatorem ac cæteros Romanorum, ſtudioſos Lupercalium. habemus illum manuſcriptum in noſtra bibliotheca, quem & exſcripſimus integrum in Annalibus eccleſ. Eſt eius exordium: Sedent quidam in domibus ſuis neſcientes neque quæ loquantur &c. Iure itaque opinamur, abrogatis Lupercalibus, Romæ (ſicut in multis accidit) eiuſmodi fuiſſe ſolennitatem introductam: quam paulo pòſt, Iuſtiniani temporibus (vt vidimus) Orientalis eccleſia ea occaſione recepit. Miſſa ea die dici ſolita, in ſacramentario S. Gregorij, quod manuſcrip. legimus in Vaticano, inſcribitur: AD COLLECTAM. eo quòd eleemoſynæ publicè colligerentur, quas indici conſueuiſſe ab ipſo Rom. Pont. indicãt ſermones quinque S. Leonis Papæ de collectis habiti; in quorum tertio, alludens idem Pontifex ad prædictas Gentilium ſuperſtitiones ea die magis magiſque exerceri ſolitas, ait: Quoties cæcitas paganorum in ſuperſtitionibus ſuis eſt intentior, tunc præcipuè populus Dei orationibus & operibus pietatis inſtaret, &c. Addidit huic ſolennitati Sergius Papa (vt habet Ordo Rom.) Litanias ſic inſtitutas, vt exeunte clero cum populo ab eccleſia S. Hadriani, procederet cum cereis ad talem vſum benedictis ad baſilicam S. Mariæ Maioris. Nec quis putet eundem etiam cereorum vſum ab eodem Sergio eſſe inſtitutum: nam S. Eligius epiſcopus Nouiomenſis, qui ante Sergij tempora vixit, obijtque (vt ſcribit Sigeb. in chron.) anno Domini 665. in ſermone, quem in ea ſolennitate habuit, pluribus diſſerit de eo myſterio cereorum. Porrò ante Chriſti aduentum, cereorum in ſingulos diſtributio à Gentilibus fieri conſueuit in Saturnalibus, quæ agebantur menſe Decembris, vt tradit Macrob. lib. 1. Satur. Putamus (ſicut & de multis alijs contigit) vſum illum ſuperſtitionis Gentilium ſacris ritibus expiatum, ac ſacroſanctũ redditum, in Dei eccleſiam eſſe laudabiliter introductum. Olim autem, vt auctor eſt Beda lib. de tẽp. ratione cap. 10. non tantùm in celebritate Purificationis beatiſſimæ Virginis; ſed & in ceteris eiuſdem Dei genitricis feſtiuitatibus eiuſmodi diſtributio cereorum fieri conſueuit. Reddimus verba eius, quo hæc certiora habeãtur. Sunt hæc ipſa: Sed hãc luſtrandi conſuetudinem bene mutauit Chriſtiana religio, cùm in menſe eodem die S. Mariæ, plebs vniuerſa cũ Sacerdotibus ac miniſtris hymnis modulatæ vocis per Eccleſias, perq; cõgrua Vrbis loca procedit, datoſque à Pontifice cuncti cereos in manibus geſtant ardentes: & augeſcente bona conſuetudine, id ipſum in ceteris quoque eiuſdem beatæ Matris & perpetuę virginis feſtiuitatibus agere didicit, &c. Hæc Beda. Scripſit de eadem celebritate ſermonem Authbertus abb. Caſinenſis, alium item S. Bruno epiſcopus Signiæ, vt teſtatur Petrus diac. lib. de vir. illuſtr. mon. Caſin. c. 13. & 34. extant prætetea de eadem re tres ſermones S. Bernardi, totidemque Abſalonis abb. & ſex Guerrici abb. Agunt de eiuſdem ſolennitatis myſterio Albin. de diuin. offic. Amal lib. 3. c. 43. Microlog. c. 48. Rupert abb. de diuin. offic. lib. 3 c. 25. & alij omnes, qui de eiuſmodi ſacris eccleſiæ functionibus libros ſcripſerunt. Concilium Moguntinum, quod celebratum eſt ſub Carolo Magno, eiuſdem ſolennitatis meminit cap. 36. itemque capitul. regum Franc. lib. 1. c. 164. lib. 2. c. 35. & li. 6. c. 186.

[b] Aproniani.] De eodem hîc Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur eius res geſtæ adnexæ actis S. Marcelli Papæ, quæ recitat Sur. tom. 1. Cõmentarienſis hic fuiſſe dicitur. Erat Commentarienſis carcerum cuſtos, qui in commentariolo coniectos in carcerem ſcribere ſolitus erat, de quo ordine tam militiæ palatinæ; quàm caſtrenſis, vide quæ inferius notata habentur die 27. Martij.

[c] Fortunati & Felicis.] Agit de his etiã Vſuardus, aſſentiunturque vet. manuſcrip.

[d] Cornelij centur.] De eodem Beda ac cæteri Latinorum hac die, Græci autem in Menologio ad 13. Septembris. De functione autem epiſcopatus eccleſiæ Cæſarienſis de quo hîc agitur, mentio habetur etiam apud Clement. conſtit. lib. 7. c 47. licet Metaph. ſerm. in natali Apoſtolorum 29. Iunij dicat Cornelium factum eſſe epiſcopum Ilij, ſed id nullius auctoritate probatur. Acta Cornelij ex vetuſtioribus monumentis deſcripſit Metaphraſtes ad 13. Septemb. Quod ſpectat ad ſedem Cęſarienſem, ea occaſione, quòd ex conuerſione Cornelij (Deo monente) illic primùm apertum eſt oſtium fidei Gentibus, meruit ſingulari prærogatiua exaltari, vt non Hieroſolymitana, ſed ipſa fieret metropolis Palæſtinæ: quod non tantum conſtat ex concilij Nicæni can. 7. ſed etiam auctoritate S. Hieron. epiſt. 61. ad Pammach. & ex actis Porphyrij Gazẽſis epiſcopi, quæ recitat ex Marco diac. Metaph. die 26. Februarij. Iuuenalem Hieroſolymitanæ ſedis epiſcopum hæc iura mutare conatum S. Leo Papa repreſſit epiſt. 62. Quamobrem manifeſtè errare conſtat Theod. Balſ. in expoſitione can. 7. Nicæni Concil. dum affirmat ex Nicęni Concilij decreto Eccleſiam Hieroſolymitanam inſtitutam eſſe ſedem Patriarchalem, quæ nec tempore Leonis Papę, ipſo refragante, eam dignitatem cõſequi potuerit. Sed de his pluribus in Annalibus. Non omittimus, quòd adhuc ætate ſancti Hieronymi, Cæſareæ domus Cornelij centurionis in eccleſiam

iam mutata, ſuperſtes erat; quã pietatis ergò S. Paula Roma veniens Hieroſolymam, in itinere inuiſit, vt idem ſcribit Hieron. epiſt. 27.

[e] Floſculi epiſcopi.] De quo etiam hac die Vſuardus, Ado, & alij, Petrus in catal. lib. 11. c. 47. In tabulis epiſcoporũ Aurelianenſis eccleſiæ, quas deſcripſit Democ. de ſacr. Miſſæ hic ponitur decimus tertius eius ciuitatis epiſcopus, Proſperi ſucceſſor, ad quem extat ep. Sidon. Apollinaris 15. li. 9.

[f] Laurentij epiſcopi] Huius egregia facta proſecutus eſt Beda in hiſtoria de geſt. Angl. lib. 2. cap. 4. 6. & 7. vbi, hac illum die e vita migraſſe teſtatur. Narratur autem in catal. ſcriptorum Britanniæ, ſcriptam fuiſſe vitam eius à Gothzelino monacho S. Bettini. Agit de eodem Trith. de vir. illuſtr. ord. S. Benedict. libro 4. cap. 49. claruit circa annum Domini 620.

xxvij. F Tertio nonas Febr. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

SEBASTÆ in Armenia paſſio ſancti Blaſij [a] epiſcopi & martyris, qui multorum patrator miraculorũ, ſub Agricolao præſide poſt diutinam cæſionem, atque in ligno ſuſpenſionem, vbi ferreis pectinibus carnes eius diruptæ ſunt; poſt teterrimum carcerem, & in lacum demerſionem, vnde ſaluus exiuit, iubente eodem iudice vna cum duobus pueris capite truncatur. Ante eum verò ſeptem mulieres, quæ guttas ſanguinis eius defluentes, dum torqueretur, colligebant, deprehenſæ quòd eſſent Chriſtianæ, poſt dira tormenta gladio percuſſæ ſunt. In Africa ſancti Celerini [b] diaconi, qui decem & nouem dies cuſtodia carceris ſeptus, in neruo [c] & ferro, varijsque pœnis glorioſus fuit Chriſti confeſſor: & dum inexpugnabili firmitate certaminis ſui aduerſarium vicit, vincendi cæteris viam fecit. Item ſanctorum martyrum Laurentini [d] eius patrui, Ignatij auunculi, & Celerinę [e] auię, qui antea martyrio coronati fuerãt: de quorũ omnium glorioſis laudibus extat beati Cypriani epiſtola. Ibidem ſanctorũ martyrum Felicis [f], Symphronij, Hippolyti, & ſociorum. In oppido Vapingo ſanctorum Tigidis & Remedij epiſcoporum. Lugduni ſanctorum Lupicini [g] & Felicis itidem epiſcoporum. Eodem die ſancti Anſcharij [i] Bremenſis epiſcopi, qui Sueuos & Danos ad fidem Chriſti conuertit.

FEBRVARII 3.

BLASII epiſc. [a]] Agũt de eodẽ hac die Beda & alij, Gręci autem vndecima huius menſis. Huius martyrij ac ſociorum eius acta Metaphraſtes paraphraſticè proſecutus eſt: quæ etiam deſcripſit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Habemus eorundem Latina exemplaria peruetuſta, quæ in quibuſdam eccleſijs legi conſueuerunt, quibus ipſorum res geſtæ fuſiùs explicantur, tempusque perſecutionis deſcribitur, videlicet ſub Diocletiano Imp. quod quidem in Metaphraſte deſideratur, Mombrit. præterea recitat eorundem acta tom. 1. & alij plerique. Mentio habetur de eodem S. Blaſio epiſcopo in actis ſanctorum martyrum Euſtratij, Auxentij, & ſociorum in fine, habes ea ex Metaphraſte apud Surium, tom. 6.

[b] Celerini.]

[b] Celerini.] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum hac die. Pluribus de ipſo Cyprianus epiſt. 16. 23. 34. Cenſetur hic idem Celerinus cum eo, de quo ſcribit Cornelius Papa ad Fabium Antiochenum epiſcopum. Extat epiſtola apud Euſebium hiſtor. lib 6. c. 35. vbi eum præclaro hoc ornat elogio: Celerinus vir, qui Dei clementia adiutus, omnia tormentorum genera maxima toleràtia pertulerat, & corporis imbecillitate, vi ac robore fidei confirmata, ſtrenuè ac viriliter de aduerſario victoriam reportauerat, &c. Erat hic enim optimè notus Cornelio Papæ: nam ei Cyprianus ad ipſum dabat Romam litteras, vt conſtat ex libro de Rom. Pontific. in Cornelio, & ex Cyprian. epiſt. 16. Fungebatur etenim Celerinus apud Cyprianum munere tabellarij, vel potius dicam legati. Moris enim erat, cùm epiſcopus ad epiſcopũ ſcriberet, nõ cuilibet ignoto homini litteras credere, ſed tantùm alicui eccleſiæ miniſtro, cuius fides & probitas eſſet in omnibus explorata. Huiusquidem rei cùm innumera exempla ſuppetant, ſatis ſit allegare teſtimonium eiuſdẽ Cypriani in epiſtola 24 cùm ait: Vrgente cauſa, Clero in vrbe conſiſtenti litteras me miſiſſe ſciatis: & quoniam oportuit me per clericos ſcribere (ſcio autem noſtros plurimos abſentes eſſe, paucos verò, qui illic ſunt, vix ad miniſterium quotidiani operis ſufficere) neceſſe fuit nouos aliquos conſtituere, qui mitterentur. Feciſſe me autẽ ſciatis lectorem Saturum, & hypodiaconum Optatum confeſſorem, &c. Extat egregia huius Celerini epiſtola ad Lucianum apud Cyprian. 21. edit. Pamel. rurſus alia Luciani ad ipſum ſcripta 22.

[c] In neruo.] Eſt neruus ferreum vinculum, quo pedes impedirentur. Quo etiam & ceruices implicarẽtur, vt Feſtus eſt auctor: ſunt de his apud Plautum nonnulla exempla. Item & Iſidorus lib. 9. origin. Neruus eſt, inquit, vinculum ferreum, quo pedes vel ceruices impediuntur. Eſt de neruo apud Gellium libro 11. cap. vltimo feſtiua Catonis ſententia, qua dicere ſolebat: Priuatorum fures in neruo & compedibus ætatem agunt: publici in auro & purpura viſuntur.

[d] Laurentini & ſociorum.] De his etiam Beda ac cæteri. Horum meminit S. Cyprianus epiſtola 34. aitque, ſe horum annuam agere commemorationem, ſicut & cæterorum martyrum. Sunt hæc eius verba: Sacrificia pro eis ſemper (vt meminiſtis) offerimus, quoties martyrũ paſſiones & dies anniuerſaria cõmemoratione celebramus. At quòd dicit, pro eis offerre, non ſic accipias, quaſi pro eis orarent ſacrificantes: Sed quòd in eorum commemorationem ſacra agerent; vt declarat Auguſtinus Serm. 17. de verb. Apoſt. cap. 1. & in Ioannem tract. 84.

[e] Celerinæ auiæ.] Erat in Africa illuſtris memoria S. Celerinæ, de cuius baſilica habetur mentio in titulo ſermonis 236. S. Auguſt. de temp.

[f] Felicis & ſoc.] Reſtituti ſunt hi omnes ex vetuſtiſſimo cod. manuſcrip. monaſterij ſancti Cyriaci in Thermis.

[g] Tigidis & Remedij epiſcoporum.] Agit de his Vſuar. etiam, aſtipulantur vet. manuſcript.

[h] Lupicini & Felicis epiſcoporum.] Beda de Lupicino tantùm, de quo etiam Wandelbertus. Ponitur hic Lugdunenſis eccleſię epiſcopus 24 vel 28. ſecundùm diuerſas tabulas, quas deſcripſit Democh. Felix autem cùm in illis non inueniatur, alterius ciuitatis epiſcopus exiſtimatur.

[i] Anſcharij epiſcopi.] Scripſit eius inſignia facta Rempertus eius diſcipulus, ac in eandẽ ſedem epiſcopus ſucceſſor. Plura etiã de eo habẽtur in vita eiuſdẽ Remperti, quam habet Sur. to. 1. die 4. Febr. Itẽ Albert. Crant. in hiſt eccl. Saxon. lib. 20. & in Sax. li. 2. c. 25. & 29. & Trithe. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 4. c. 84. Ordinatus hic fuit epiſcopus Bremenſis an. à Chriſto Dño 833 temporib. Gregorij 4. Rom. Pont. qui ad eundẽ miſit pallium; & (vt Trithemius ait) à Sergio Papa ſecundo in Archiepiſcopũ ſublimatus eſt Bremẽſis eccleſiæ, cùm antea Hamburgenſis fuiſſet cõſecratus epiſcopus.

4 **Pridie nonas Februarij. Luna.** C xxvj :25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ROMÆ ſancti Eutychij [a] martyris, qui illuſtre martyrium conſummauit, ſepultusq; eſt in cœmeterio Calliſti: cuius ſepulchrum ſanctus Damaſus Papa verſibus exornauit. Foroſempronij ſanctorum martyrum Aquilini [b], Gemini, Gelaſij, Magni, & Donati. Thmuis in Ægypto, paſſio beati Philææ [c] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, & Philoromi tribuni militum, qui in perſecutione Diocletiani cùm à cognatis & amicis ſuaderi non poſſent

vt ſibi parcerent, ambo datis ceruicibus palmas à Domino meruerunt: cum quibus etiam innumera multitudo fidelium ex eadem vrbe, paſtoris ſui ſequens exemplum, martyrio coronata eſt. Eodem die ſancti Remberti[d] Bremẽſis epiſcopi. Trecis ſancti Auentini[e] confeſſoris. Peluſij in Ægypto ſancti Iſidori[f] monachi, meritis & doctrina conſpicui. Eodem die ſancti Gilberti[g] confeſſoris.

FEBRVARII 4.

EVTYCHII.[a]] Reſtitutus eſt ex antiquis monumentis. Huius cùm acta exciderint, libuit ſaltẽ eius epitaphium, cuius hîc habetur mentio, à Damaſo Papa ſcriptum, recitare, quo martyrij eius cognitio habeatur. Extat inciſum in tabula marmorea in eccleſia ſancti Sebaſtiani ad cœmeterium Calliſti, via Appia. Eſt huiuſmodi:

Eutychius martyr crudelia iuſſa tyranni,
Carnificumq; vias pariter tunc mille nocendi
Vincere quòd potuit, monſtrauit gloria Chriſti;
Carceris inluuiem ſequitur noua pœna per artus
Teſtarum fragmenta parant, at ſomnus abiret.
Bis ſeni tranſiere dies, alimenta negantur.
Mittitur in barathrum ſanctus, lauat omnia ſanguis
Vulnera quæ intulerat mortis metuenda poteſtas.
Nocte ſoporifera turbant inſomnia mentem.
Oſtendit latebra inſontis quæ membra teneret.
Quæritur, inuentus colitur, fouet, omnia præſtat.
Expreſſit Damaſus: meritum venerare ſepulchrum.

Corpus ſancti Eutychij è dicto cœmeterio Calliſti tranſlatum eſt ad baſilicam ſancti Laurentij, in Damaſo dictam, ad Theatrum Pompeij.

[b] Aquilini & ſoc.] De his etiam hac die Beda, Vſuardus, & vet. manuſcript. ex quibus in veriorem lectionem textus eſt reſtitutus, qui dicebat: Romæ in Foro Sempronij, &c. Nam ex Foris Romæ poſitis, quæ decem & nouem numerantur, nullum ex illis Sempronij dicebatur. Cùm itaque in vetuſtioribus codicibus abſque Romæ nomine ſic tantùm legeretur: In Foro Sempronij; cumq́ue & Beda etiam ita legeret: in hunc modum eſt germana lectio reſtituta. Optimè nota eſt ciuitas in Vmbria Foroſempronium dicta, cuius & meminit Plinius lib. 3. cap. 14 & alij. Agit de iiſdem martyribus Wandelbertus in ephemerid. & Petrus in catal. lib. 3. cap 82.

[c] Philææ & Philor.] Beda item hac die, ac cæteri omnes. Porrò martyrij acta Philææ & Philoromi ſcribit Euſebius hiſt lib. 8. cap. 10. & 11. Paſſi ſunt hi anno primo perſecutionis Diocletiani Imperatoris, vt idem auctor teſtatur lib. 8. c. 12. in fine. De iiſdem alij complures agunt, quos omittimus referre, cùm omnes eadem ex eodem auctore deſcripſerint.

[d] Remberti epiſcopi.] Huius res geſtas ex antiquis eius eccleſiæ monumentis edidit Surius tomo 1. hac die. S Bauo Abb. Corbeienſis ſcripſit ſancti viri inſigne miraculum, quod inuenies apud Albertum Crant. qui plura habet de Remberto In hiſt. eccleſ Saxon. lib. 2. cap. 2. 10. & 11. Succeſſit hic ſancto Anſchario, de quo pridie huius diei. Claruit ſub Ludouico Pio Imper. & eius filiis. Accepit hic pallium à Nicolao primo Romano Pont. exceſſit ex hac vita anno Domini 888. vt idem auctor teſtatur.

[e] Auentini.] Irrepſerat huic nomen epiſcopi, ſicut etiam apud Vſuardum in prima editione Molani; qui in ſecunda id emendauit, auctoritate (vt apparet) Gregorij Turonenſis, qui in libro de gloria confeſſ. cap. 68. Non dicit ipſum fuiſſe Trecenſem epiſcopum, ſed miniſtrum ſancti Lupi Trecenſis epiſcopi. Cui veritati adſtipulantur etiam tabulæ epiſcoporum eius Eccleſiæ, quas Democr. edidit lib. de ſacrif. Miſſæ. In quibus ſanè nullus eius nominis legitur Trecenſis epiſcopus.

[f] Iſidori] Græci etiam de eodem hac die in Menologio. Scribit de Iſidoro Peluſiota Euagrius ſcholaſt. libro 1. cap. 15. Suidas, Photius in bibl. & Niceph. hiſt. lib 14. cap. 28 30. & 53. Fuit hic ſancti Ioannis Chryſoſtomi diſcipulus, & celebris inter eccleſiaſticos ſcriptores Græcos. Extant eiuſdem Iſidori Peluſiotæ tres libri epiſtolarum, nuper à Billio Latinitate donati, & Pariſiis impreſſi. Claruit temporibus Theodoſij iunioris, multa nobilia relinquens poſteris & ſanctitatis & ſcriptorum monumenta. Huius Iſidori eſt aurea illa ſententia prædicata in concilio 2. Nicæno, act. 1. qua dicitur: Templi nulla ratio, quod non ornatur imagine. eandem etiam S. Ioannes Damaſcenus exſcripſit lib. 3. de imaginibus.

[g] Gilberti, aliàs Giliberti.] Fuit is fundator nobilis monaſterij Gemblacenſis. Wicbertum hunc vocat Sigebertus, quem è vita migraſſe ait anno Domini 962. De eodem Petrus in catalog. libro 3. cap. 83.

Nonis Februarij. Luna. A xxiiij. xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

CATANÆ in Sicilia natalis ſanctæ Agathæ [a] virginis & martyris, quæ temporibus Decij Imperatoris ſub Quinctiano iudice poſt alapas & carcerem, poſt equuleum & torſiones, poſt mamillarum abſciſſionem, poſt volutationem in teſtulis & carbonibus, tandem in carcere Deum precando conſummata eſt. In Ponto commemoratio plurimorum [b] ſanctorum Martyrum, quorum alij in perſecutione Maximiani plũbo liquenti perfuſi, alij acutis arundinibus in vnguibus cruciati, ac multis horrendis tormentis vexati, iiſdemque ſæpiùs iteratis, palmas à Domino & coronas illuſtri paſſione meruerunt. Alexandriæ ſancti Iſidori [c] martyris, qui in perſecutione Decij à Numeriano exercitus duce pro fide Chriſti capite cæſus eſt. Viennæ beati Auiti [d] epiſcopi & confeſſoris, cuius fide, induſtria, atque admirabili doctrina ab infeſtatione Arianæ hæreſis Galliæ defenſæ ſunt. Brixinone ſanctorum epiſcoporum [a] Genuini [e] & Albini, quorum vita miraculis extitit glorioſa. [a] Ingenuini.

FEBRVARII. 5.

AGATHÆ.] Beda ac cæteri Latinorum, nec non & Græci in Menologio de eadem agunt hac die. Eius præclara acta tam Latinis quàm Græcis fuere notiſſima; ea etenim Græcis edidit Metaphraſtes, quæ Latina reddita habet Lipom. tomo 5. & Sur. to. 1. Ipſa autem Latina exemplaria reperiuntur in vetuſtis codicibus, qui vſui erant eccleſiis, quos & Paſſionaria, ſeu Sanctoralia vulgò appellabant. Habemus in noſtra bibliotheca in vno eorum eiuſdem Agathæ acta cum die & conſſ. annotata. Paſſa nimirum fertur hac die, Decio tertiùm cõſule. Numeratur in Faſtis Onuſrij hic annus à Chriſto 252. cùm Cornelius Papa Romanæ eccleſiæ præeſſet: ex quibus ſanè Beda & alij emendandi ſunt, qui eam dicunt, paſſam temporibus Diocletiani Imper. Scripſit præterea de eius die natali ſacrum hymnum S. Damaſus Papa. Incipit: *Martyris ecce dies*, &c. Habetur in collectaneis poëtarum Chriſtianorũ. Duo inſuper hymni ſcripti leguntur in Breuiario Toletano S. Iſidori, quibus canuntur eius triuphi. Meminit eiuſdem Venant. Fortun. in carmine de gaudiis vitæ æternæ, & lib. 8. in carm. de virginitate; itemque Aldelmus in lib. de laude virginit. In Vrbe natalis eius ſolenniter agi conſueuit: nam in ſacramentario ſancti Gregorij ſpecialis eius diei præfatio legitur. Erat in Vrbe, & hactenus permanet celebris memoria ſanctæ Agathæ in Suburra dicta, cuius meminit S. Gregorius in regiſtro lib. 3. epiſt. 19. quam olim ab Arianis vindicatam idem S. Gregorius Catholico cultui mancipauit, vt ipſe ſcribit lib. 3. dialog. ca. 30. Hadrianus Papa in epiſtola ad Carolum Magnum Imp. de imagin. affirmat, eandem fuiſſe à ſancto Gregorio picturis ſacris ornatam, diuerſis (vt ait) hiſtoriis tam in muſiuo, quàm in coloribus. Porrò illis temporibus, quibus Gothorum illuſtres viri ciuitate Romana donati, ibidem conſulatus, & præfecturas geſſerunt: ea eccleſia peculiari vſui Gothorum ceſſit, quorum Ricimer conſularis vir potentiſſimus, gener Anthemij Auguſt. illum locum marmorum cruſtis, & nobilibus picturis muſiuo opere intextis, quibus ſacroſanctæ Saluatoris & duodecim Apoſtolorum imagines exprimuntur, magnificẽtiſſimè ornauit. Declarat id enim vetus inſcriptio, quæ ibidem in abſide his verbis legitur: FL. RICIMER V. I. MAGISTER VTRIVSQVE MILITIÆ PATRICIVS ET EXCONS. ORD. PRO VOTO SVO ADORNAVIT. Poſt hæc autem cùm reges Gothi, iidemque Ariani Romæ regnarent, illorum

facer-

ſacerdotes eandem ſibi, vt propriam, quaſi hæreditario iure vindicarant, tenueruntque, donec Roma & Italia pulſi ſunt.

[b] Plurimorum ſanctorum martyrum.] Horum certamina egregia ſummatim complexus eſt Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 24. narrans paucis illorum ſæuiſſimos cruciatus; paſſosque refert, anno nono perſecutionis Diocle. & Maxim. Impp.

[c] Iſidori mart.] Agunt de eo hac itē die Græci in Menologio. paſſus traditur ſub Decio Imper. extant eius acta apud Metaphraſtē, quæ & deſcripſit Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. hac die.

[d] Auiti epiſc.] De eo etiam Beda, ac cæteri hac die. Hic Alcimus Auitus dictus eſt: pluribus agit de ipſo Ado eiuſdem Viennenſis ſedis epiſc. in chron. an. 492 Iſidorus de vir. illuſtr. cap. 23. Gregor. Turonen. de geſtis Franc. lib. 2. cap. 34. & alij. Interfuit Auitus, ſubſcripſitque concilio Epaunenſi, citatur in Concil. Turonen. ſecundo can. 21. & 22. meminit eiuſdem Sidon. lib. 8. epiſt. 11. ad Lupum. Nec non Ennodius in vita ſancti Epiphanij epiſcopi Ticinenſis fuſius ſcripta. Extat eius ſepulchri epitaphium carmine ſcriptum. Vbi in fine hæc leguntur ſoluta oratione: Claruit ſub Zenone & Anaſtaſio Impp. ſepultus in monaſterio ſanctorum Petri & Pauli apud ſenatorum Viennenſium vrbem. Extāt eiuſdem egregij auctoris quinque libri carminum, quibus ſacram Geneſim verſu heroico cecinit; liber inſuper de laude caſtitatis ad Fuſcinā ſororem; nec non etiam Homilia de inſtitutione Rogationū. Habemus inſuper nobile monumentum ſancti ſummi viri, epiſtolam manuſcript. ad Hormiſdam Papam, datam tertio kal. Februarij, conſule Agapito. Eſt eius exordium: Dum religionis ſtatui, &c. itemque eiuſdem Hormiſdæ ad eundem redditam epiſtolam ſub eodem conſulatu xv. kalend. Martij, incipit: Quid de his, quæ ad diſciplinam Catholicam pertinent, &c. Intexuimus eas integras in Annalib. eccleſ. Eiuſdem nominis Auitus epiſcopus Aruernorum doctrina pariter & pietate inſignis claruit circa an. Domini 580. Sub Chilperico rege Franc. qui vt ſcribit Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 5 cap. 11. omnes Iudæos Aruernis conſiſtentes ſupra quingentos conuertit ad fidem Chriſti. ad hunc extant duo epigrammata Venantij Fortunati li. 3. quibus auctor immenſas eius laudes celebrat. Sæpius de eo Greg. Turonen. tam libro de gloria martyrum, quàm de gloria confeſſor. meminit de eo cùm de Aruernenſi eccleſia habet ſermonem, quod frequenter accidit.

[e] Genuini, & Albini epiſcoporum.] Aliqui codices pro Genuino legunt Ingenuinum, cuius meminit Paulus Diaconus de geſtis Longob. lib. 3. cap. 12. Scripſit eius vitam Barthol. Tridentinus. De Genuino & Albino ſimul Petrus in Catal. li. 3. cap. 85. Fuit prior epiſcopus Sabionenſis, qui cùm temporibus Longobardorum in exilium pulſus eſſet, ibi mortuus eſt; corpus autem eius Brixinonem tranſlatum eſſe, aſſociatumque S. Albino epiſcopo Brixinonenſi, vt idem auctor teſtatur.

xxiij. B Octauo idus Febr. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

CÆSAREÆ in Cappadocia natalis ſanctæ Dorotheæ [a] virginis & martyris, quæ ſub Sapricio illius prouinciæ Præſide primum equulei extenſione vexata, dehinc palmis diutiſſime cęſa, ad vltimum capitali ſententia punita eſt: in cuius confeſſione Theophilus quidam ſcholaſticus ad Chriſti fidem conuerſus, & mox equuleo acerrimè tortus, nouiſſimè gladio cæſus eſt. Eodem die ſanctorum martyrum Saturnini [b], Theophili, & Reuocatæ. Emeſſæ in Phœnicia ſancti Siluani [c] epiſcopi; qui cum eidem eccleſiæ annis quadraginta præfuiſſet, ſub Maximino Imperatore vna cum duobus aliis obiectus feris, membratimque diſcerptus, martyrij palmam accepit. Aruernis in Gallia ſancti Antholiani [d] martyris. Eodem die ſanctorum epiſcoporū Vedaſti [e] & Amandi [f] quorum vita & mors plurimis miraculis extitit glorioſa: è quibus prior Atrebatēſium, alter vero Traiectenſiū rexit eccleſiā. Bononiæ S. Guarini [g] epiſcopi Cardinalis Prænestini, vitæ ſanctitate conſpicui.

DOROTHEÆ.] De ipſa etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij: Beda addit Chriſtianam, ſeu Chriſtetã & Calliſtam martyres; quas, cùm excidiſſent à fide, Dorotheę monitis, audacioribus animis iterato certamine, igne fortiores inuẽtas, corona martyrij decorauit. Porrò Dorotheæ res geſtas & ſociarum ſacer hymnus celebrat, qui exſtat in Breuiario Toletano: deſcribit etiam eius acta Aldelmus libro de laude virginit. Thomas de Chempis de eadem martyre ſermonem habuit: Mombrit. inſuper tomo 1. Recitat eius res geſtas item Sur. tom. 1. Aliam ab iſta Dorotheam fuiſſe conſtat eam cuius Rufinus meminit lib. 8. ſuæ paraphraſis ad Euſeb. cap. 17. Licet Euſebius ſcribens eius hiſtoriam libro 8. c. 17. nomen non exprimat.

[b] Scholaſtici.] Qui dicti ſint Scholaſtici, habes ex Tacito, libro de orat. & alijs. Eo nomine nuncupati ſunt rhetores, & declamatores litium fictarum, qui deinde tranſeunt ad tractandas veras: in eadem ſententia Plinius libro 4. epiſt. 3. ad Nepotem; vbi ait eoſdem à fictis litibus tranſire ad cauſas centumvirales, quas in Baſilicis orabant, ſpectante populo: de iiſdem eodem libro epiſt. 14. ad Maximum, & epiſt. 18. ad Mauricum. Ante ipſum Seneca in lib. declamat. & lib. controuerſ. Talis erat ſanctus Hieronymus, dum adhuc iunior Romæ eſſet, vt ipſe teſtatur his verbis: Aliquoties cùm adoleſcentulus Romæ controuerſias declamarem, & ad vera certamina fictis in litibus exercerer, currebam ad tribunalia iudicũ, &c. Hæc ipſe in comment. in epiſt. ad Galat. cap. 2. Scholaſtici etiã ipſi Aduocati dicti reperiuntur: ſic in Concil. Sardic. cap. 13. & l. 2. C. De lucris aduoc. lib. 12. & l. 1. de concuſſion. aduocat. Cod. Theod. & Syneſ. epiſt. 1. & 2. ad Dominianum Scholaſt. Dicere ſcholaſticè, idem eſt quod rem aliquam rhetoricè pertractare: ſic Gennad. de vir. illuſtr. in Saluiano: & Greg. in regiſtro libro 7. epiſt. 63. Verùm hodie ſcholaſticè dicere, idem eſt quod rem per controuerſiam diſputare, vnde & Theologi Scholaſtici illi ſunt dicti, qui res diuinas logicè diſputando perquirunt, idq; non impropriè: nam ſcholas pro controuerſijs, ſeu diſputationibus Cicero libro primo Tuſcul. vſurpaſſe videtur, cùm ait: Dierum quinque ſcholas (vt Græci appellant) in totidem libros contuli. Scholares autem etſi à ſcholis dicti ſint, non tamen iidem qui Scholaſtici: dicebantur enim ſcholæ cuiuſque ordinis claſſes: erant ſcholæ militiæ caſtrenſis, & militiæ palatinæ, quarum eſt frequens mentio in Cod. Theod. & (vt mittamus dicere de ſcholis ludi litterarij) erant & ſcholæ eccleſiaſticæ diuerſi ordinis; vt ſchola cantorum, cuius frequens eſt mentio apud veteres qui agunt de diuinis officijs; ſchola notariorum, ſchola ſubdiaconorum, quarum meminit ſanctus Gregorius in regiſt. lib. 7. epiſt. 17. & aliæ diuerſorum ordinum, à quibus & ſcholares dicti, non ſcholaſtici: ſicque intelligas locum illum in actis martyrij S. Cypriani, in fine, cùm hæc habet: Inde cum cereis & ſcholaribus in area cuiuſdam Candidi procuratoris cum magno triumpho ſepultũ eſt, &c. Scholares enim appellat auctor diuerſarum claſſium clericos.

[c] Saturnini & ſoc.] De his etiam vet. manuſcripti atque recentiores.

[d] Siluani epiſcopi.] Græci etiam de eodem Siluano agunt hac die in Menologio. Eius res geſtas habet Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 25. & lib. 9. c. 5. & Niceph. lib. 9. c. 16. & 27. Ex quibus cæteri.

[e] Antholiani.] De eodem Beda, Vſuard. & alij. De eius corporis inuentione Gregor. Turonen. de glor. mart. c. 65. & hiſt. Franc. lib. 1. c. 33. Acta tam ipſius quàm aliorum martyrum Aruernenſium, ſcripta eſſe à ſancto Proiecto epiſcopo Aruernenſi, Molanus teſtatur: ea nondum vidi.

[f] Vedaſti.] Beda item ac cæteri. Huius egregia facinora ſcripſit Albinus Flaccus, quæ deſcripta habentur apud Sur. to. 1. Miracula ipſius feruntur ſcripta ab Aimone. Fuit hic ordinatus epiſcopus à S. Remigio Rhemenſi epiſcopo, an. Domini 542. Sedit vſque ad annum 570 quo ex hac vita migrauit, vt ſcribit Sigebert. in chron. Celebris eſt memoria monaſterij S. Vedaſti Atrebatenſis, multorum ſcriptorum monumentis conſignata.

[g] Amandi.] De eo etiam iidem qui ſuprà, Beda ac ceteri. Huius vitæ acta (vt auctor eſt Sigeber. de vir. illuſt. cap. 106.) ſcripſit metro Milo monachus monaſterij ſancti Amandi, ſcientia clarus; ſed non apparent: exſtãt autem eadem ſoluta oratione, quæ eidem Miloni tribuuntur; habet ea Surius tomo 1. hac die. Plura de eodem ſcripta ſunt à Nothgero, epiſcopo Leodienſi, in vita ſancti Landoaldi, quam recitat Surius tomo 2. die 19. Martij. ibi de acceſſu eius ad S. Martinum Rom. Pont. & alijs: pluribus item de eo in vita ſancti Bauonis apud Surium tomo 5. Oct. 1. in actis S. Giſleni; ibi de eius obitu, & de viſione tunc oſtenſa S. Aldegundi. De eadem apud eundem Surium tomo 5. die nona Octobris. Sigebertus in chron. eum natum ſcribit anno Domini 571. obiiſſe verò anno 661. nonageſimum ſuę ætatis annum agentem. De eo Tritthem. item de vir. illuſtr. Ord. ſancti Benedicti lib. 3. cap. 4. & libro 4. cap. 135. Et Molanus in Indic. ſanctorum Belg. Ad hunc Amandum exſtat ſancti Martini Papæ epiſtola, quam inuenies tomo 2. Conciliorum.

[h] Guarini epiſc.] De eo tabulæ eccleſiæ Bononienſis. Vitam eius ſcripſit Auguſtinus Ticinenſis, quæ exſtat apud Surium tomo 7. vbi legitur, eum eſſe creatum epiſcopum Præneſtinum à Lucio ſecundo Romano Pontifice.

xxij. C Septimo idus Februarij. Luna. 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

AVGVSTÆ in Britannia natalis beati Auguli[a] epiſcopi, qui ætatis curſum per martyrium explens, æterna præmia ſuſcipere meruit. In Phrygia ſancti Adauci[b] martyris, qui ex Italia genere clarus, & omni ferè dignitatum gradu ab Imperatoribus honoratus, dum adhuc Quæſtoris officio fungeretur, martyrij corona pro fidei defenſione dignatus eſt. Item plurimorum ſanctorum[c] martyrum vrbis vnius ciuium, quorum dux erat idem Adaucus; qui cùm omnes Chriſtiani eſſent, & conſtanter in fidei confeſſione perſiſterent, à Maximino Imperatore igne conſumpti ſunt. Heracleæ ſancti Theodori[d] ductoris militum, qui Licinio imperante, poſt multa tormenta truncatus capite, victor migrauit in cælum. In Ægypto ſancti Moyſis[e] epiſcopi venerabilis, qui primùm in eremo vitam ſolitariam duxit; deinde, petente Mauuia regina Saracenorum, epiſcopus factus, gentem illam ferociſsimam magna ex parte ad fidem conuertit, & glorioſus meritis quieuit in pace. Lucæ in Tuſcia depoſitio ſancti Richardi[f] regis Anglorum. Bononiæ ſanctæ Iulianæ[g] viduæ.

FEBRVARII 7.

[a] AVGVLI epiſc.] De eo hac die Beda, Vſuardus, Ado, Vvandelbertus, & Petrus in catal. libro 3. cap. 105. Quo autem tempore paſſus ſit, hactenus mihi obſcurum.

[b] Adauci.] Fuit hic genere Italus, apud Imperatorem inter primos adnumeratus, paſſusque eſt anno octauo perſecutionis Diocletiani Imperatoris. Scribit eius res geſtas Euſebius hiſtor. libro 8. cap. 23. ex quo Niceph. lib. 7. cap. 10. qui eum Adauctum appellat.

[c] Plurimorum ſanctorum martyrum.] Eorundem certamen deſcribit Euſebius libro 8. cap. 23. & Niceph. lib. 7. cap. 10. Horum meminit Lactantius libro 5. cap. 11. dum Gentilibus ſuam ipſorum exprobrat ſæuitiam, aitque: Vnus in Phrygia vniuerſum populum cum ipſo pariter conuenticulo concremauit, &c.

[d] Theodori duct.] Græci etiam de ipſo agunt hac die in Menologio, feſtumque diem celebrant, vt conſtat ex Nouel. conſtit. Emmanuelis Imper. quam habes apud Theod. Balſ. in Nomoc. Photij tit. 7. cap. 1. Alius eſt item Theodorus, qui ad differentiam huius, cognomēto dictus eſt Tyro, de quo pluribus acturi ad diem 9. Nouemb. Ob nominis tamen cōuenientiam alter pro altero acceptus aliquando reperitur. Huius res geſtas ab Augaro quodam, qui ſpectaculo præſens fuit, conſcriptas recitat hac die Metaphraſtes, quæ retulit Lipom. in tomo 5. & Surius in tomo 1.

[e] Moyſis epiſcopi.] De eodem Beda, ac cęteri Latinorum. Proſecuti ſunt autem res geſtas ipſius in primis Rufin. hiſt. lib. 2. c. 6. Socrat. lib. 4. c. 29. Sozom. hiſt. lib. 6. c. 38. Theodoretus libro 4. cap. 2. Huius Moyſis alumni fuerunt Chriſtiani illi qui ſub eadem Mauuia regina Conſtantinopolitanam ciuitatem poſt Valentis Imp. interitum à Gothis obſeſſam, quaſi diuinitus miſſi, liberauêre, vt ſcribit Socrat. hiſt. lib. 5. cap. 1. & Sozom. lib. 7. cap. 1. Fuit & alius Moyſes anachorita, Æthiops dictus, de quo Græci in Menologio 28. Auguſti.

[f] Richardi Regis.] Huius res geſtas deſcripſit Sur. to. 1. hac die. Vixit tēporibus Zachariæ Papæ; qui ſedere cœpit anno Domini 741.

[g] Iulianæ.]

[a] Iulianæ.] De eadem tabulæ eccleſiæ Bononiẽſis. Iulianam viduam laudibus cumulat S. Ambroſius in exhortat. ad virgines; ſed illa (vt apparet) Florẽtiæ nobiliſſima femina claruit, quæ erexit illic illuſtrem baſilicam, quam S. Ambroſius dedicauit, locupletauitque ſacris reliquiis S. Agricolæ martyris, quas Bononia ſecũ tulerat. Floruit iiſdem ferè temporibus Iuliana Romana clariſſima femina, filia S. Probæ, & mater S. Demetriadis ex illuſtri Aniciorum familia; ipſaque non minus ſanctorum Patrum præconio commendata; laudat enim eam S. Hieronymus ſcribens ad Demetriadem epiſt. 8. Innocentius Rom. Pont. ad eandẽ epiſt. 13. S. Auguſtin. epiſt. 43. & 179. ac denique Ioannes Chryſoſt. ſcribens ad eam ipſam epiſt. 169. qua legatos à ſe Romam ad Innocentium Papam miſſos commendat. Dicta eſt hæc Tyrannia Anicia Iuliana, vxor Q. Clodij Hermogeniani Olybrij V.C. vt produnt antiquæ inſcriptiones marmoribus inciſæ, quas deſcripſimus in Annal. eccleſ. Eiuſdẽ familiæ & nominis claruit Conſtãtinopoli Iuliana, inſigni pietate mulier, tẽporibus Iuſtini ſenioris Imp. cuius habemus manuſc. epiſt. ad Hormiſdam Rom. Pon. quam etiam intexuimus in Annal. eccleſ.

8 Sexto idus Februarij. Luna. D xxj.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26

t u A B C D E f F G H M N P

27 28 29 1 2 3 4 5 4 5 6 7 8 9

ROMÆ ſanctorum martyrum Pauli[a], Lucij, & Cyriaci. In Armenia minori natalis ſanctorum martyrum Dionyſij[b], Æmiliani, & Sebaſtiani. Alexandriæ paſſio ſanctæ Cointhæ[c] * martyris, tempore Decij Imperatoris: quam [* Quintæ.] pagani correptam, ad idola perducentes, adorare cogebãt; quod cùm illa execrans recuſaret, pedes eius vinculis innectentes, & eam per plateas ciuitatis trahentes, horrendo ſupplicio diſcerpſerunt. Conſtantinopoli natalis ſanctorum martyrum monachorum[d] monaſterij Dij[e], qui ob defenſionem fidei Catholicæ, cùm ferrent litteras ſancti Felicis papæ aduerſus Acacium, diriſſimè cæſi ſunt. In Perſide commemoratio[f] ſanctorum martyrum, qui ſub Cabade rege Perſarum ob Chriſtianam fidem diuerſis ſuppliciis necati ſunt. Papiæ ſancti Iuuentij epiſcopi[g], qui ſtrenuè in Euangelio laborauit. Mediolani depoſitio ſancti Honorati[h] epiſcopi & confeſſoris. Viroduni in Gallia ſancti Pauli[i] epiſcopi, miraculorum gloria illuſtris.

F E B R V A R I I 8.

[a] PAVLI & ſoc.] Reſtituuntur ijdem ex ſæpius citato vet. manuſcrip. Martyrologio monaſterij S. Cyriaci. Vbi cùm nec tempus, quo paſſi ſunt hi, vel alij, qui ibidem habentur martyres, exprimatur; quis mirari non debet; nam S. Gregorius Papa ad Eulogium ſcribens epiſt. 29. lib. 7. indict. 1. dum de Romano Martyrologio, quod vſui erat, meminit; ait, nomina, loca, & diem paſſionis, in eo poſita haberi; de tempore autem nihil teſtatur.

[b] Dionyſij & ſoc.] Agunt de his hac item die Vſuar. Ado, Vvandelb. conſentiuntq; vet. manuſc.

[c] Cointhæ, aliàs Quintæ.] De eadem Beda hac die, ac cæteri Latinorum. Scribit certamẽ eius Dionyſius Alexandrinus ad Fabium epiſcopum Antiochenum, apud Euſeb. hiſt. lib. 6. c. 34 & Niceph. ex eodem auctore libro 5. c. 30.

[d] Martyrum monachorum.] De his Nicephorus hiſt. lib. 16. c. 17. in fine ex Baſilio Cilice. Extant Felicis Papæ litteræ de anathemate Acatij epiſcopi Conſtantinopolitani, poſt legationem Vitalis & Miſeni epiſcoporum miſſam Conſtantinopolim, quas dicti ſancti martyres vulgauere, quã ob cauſam ſubiere martyrium. Erant hi monaſterij

Accœmetorum; quorum, illis calamitoſiſſimis temporibus quibus Alexandrina, Antiochena, & Conſtantinopolitana, ac demum ferè omnes Orientis eccleſiæ deſciuerunt à Catholica vnitate, ſincera fides & zelus enituit. Incipit epiſtola Felicis Papæ ad Acatium: Multarum tranſgreſſionum reperitis obnoxius, &c. data v. kalend. Auguſti, Venantio V.C. conſule. Eſt annus à Chriſto (ſecundùm Faſtos Onufrij) 484. quo & prædicti forti occubuere martyrio, quòd dictas litteras per Tutum Defenſorem allatas publicare, & eidem Acatio mira conſtantia atque arte porrigere non ſint veriti. at pluribus de his in Annal. eccleſ. egimus.

[e] Monaſterij Dij.] Fuit Dius nomine Archimandrita ſanctitate celebris, cuius diem natalem Græci celebrant 19. Iulij, vt conſtat ex eorum Menologio: huiuſque nomine appellatum eſt monaſterium Dij, de quo agitur. Sicque illum locum intelligas quintæ Synodi act. 5. vbi mentio habetur de atrio Dijtico: ſicut enim monaſterium, ita & atrium ab eodem ſic eſt nuncupatum.

[f] Sanctorum martyrum.] De his etiam Georgius Cedren. anno 22. Anaſtaſij Imp. qui ait: Perſecutus eſt Cabades, qui fuit rex Saracenorum, aliquando Chriſtianos: tuncque ingens in eis virtus miraculorum effulſit: nam cùm quoſdam vncis gladiis concidiſſet, illi nihiloſecius poſtea ambulauerunt. Hæc ipſe. De his Niceph. hiſt. libro 16. cap. 36. in fine. Et hiſtor. miſcel. ex Theophane libro 15. Addit Nicephorus eundem regem poſt hæc fauiſſe Chriſtianis.

[g] Inuentij.] Confunditur Inuentius & Euentius aliquando. Agitur de Inuentio iterum pridie idus Septembris. Accepi, ex litteris eccleſiæ Ticinenſis, ante annos quinque fuiſſe inuētum Euentij venerandum corpus cum huiuſmodi inſcriptione: HIC IACET CLARVS MIRACVLIS EVENTIVS. Opinatus ſum aliquando Euentium alium eſſe ab Inuentio, amboſque epiſcopos Ticinenſes, diuerſiſque temporibus claruiſſe; & quem dicunt Euentium, vixiſſe temporibus Theodoſij Imp. Reperitur enim Euentius ſubſcriptus epiſtolę ſynodicæ S. Ambroſij de damnatione hæreſis Iouiniani ad Syricium Papam libro 1. epiſt. 9. edit. Roman. quem & illum eſſe exiſtimaui, qui in Concil. Aquileienſi, mendosè ſcriptus reperitur: Euentius epiſcopus Citinenſis: vt reſtituendus textus eſſet, Ticinenſis. Sed quoniam in recentiori editione S. Ambroſij Romæ facta, Cenetenſis, pro Citinenſi poſitum habetur, amplius non laboro.

[h] Honorati epiſcopi.] Tabulæ Mediolanenſes nuper diligentia viri eruditi Galeſini reſtitutæ de eodem agunt; meminit eiuſdem Honorati Paulus Diac. de geſtis Longob. lib. 2. cap. 12.

[i] Pauli epiſcopi.] Huius acta in primis Bertharius mira breuitate ſcripſit: alia ſuperaddita habet Sur. tomo 1. hac die. Summatim verò Trithem. de vit. illuſtr. Ord. ſancti Bened. li. 3. c. 258. Claruit temporibus Dagoberti regis Francorum: ordinatuſque eſt Virdunenſis epiſcopus anno Dñi 625. Recenſeturque xiij. eius ſedis antiſtes, vt Democh. de ſac. Miſſ. ex tab. eccl. Virdunen. teſtatur.

xx. E Quinto idus Febr. Luna. ,

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

ALEXANDRIÆ natalis ſanctæ Apolloniæ [a] virginis, cui perſecutores tempore Decij dentes omnes primùm excuſſerunt: deinde cōſtructo ac ſuccenſo rogo, cùm comminarentur viuam ſe eam incenſuros, niſi cum eis impia verba proferret; illa paululum intra ſemetipſam deliberans, repentè ſe de manibus impiorum proripuit, & in ignem quem parauerant, maiori ſancti Spiritus flamma intus accenſa, ſponte proſiliuit, ita vt perterrerentur etiam ipſi crudelitatis auctores, quòd promptior inuenta eſſet ad mortem femina, quàm perſecutor ad pœnam. Romæ paſſio ſanctorum martyrum Alexandri [b], & aliorum triginta octo coronatorum. Soli in Cypro ſanctorum martyrum Ammonij [c] & Alexādri. Antiochiæ ſancti Nicephori [d] martyris, qui ſub Valeriano Imperatore capite cæſus, martyrij coronam accepit. In Africa in

caſtello Lemelenſe ſanctorum martyrum Primi [e] & Donati Diaconorum, qui cùm altare in eccleſia tutarētur, à Donatiſtis occiſi ſunt. In monaſterio Fontanella ſancti Anſberti [f] Rhotomagenſis epiſcopi. Canuſij in Apulia ſancti Sabini [g] epiſcopi & confeſſoris.

FEBRVARII 9.

[a] APOLLONIÆ.] De eadem hac item die Beda, Vſuard. Ado, ac Latinorum cæteri. Egregium certamen eius ſcribit Dionyſius Alexandrinus in epiſtola ad Fabium epiſcopum Antiochenum, apud Euſebium lib.6.cap.44.& Niceph.lib.5.cap.30.Baptiſta. Mantuan.eiuſdem agonē egregio carmine cecinit.

[b] Alexandri & ſoc.] Reſtituuntur iidem ex vet.cod.manuſcript. monaſt. ſancti Syriaci.

[c] Ammonij & Alexandri.] Agunt de iiſdem Beda, Vſuardus,& alij omnes hac die; conſentiuntque vet. manuſcript. Licet alia Ægypius loco Cypri ponant,& alia habeant Soli, loco Sneui, eſtque mea ſententia verior lectio. Soli dicta eſt ciuitas in Cypro, de qua Strabo libro 14. & alij.

[d] Nicephori.] Græci etiam de eodem in Menologio hac die. Extant res geſtæ eius à Metaphr. deſcriptę, quas Lipom. retulit in to.5.& Sur.to.1.

[e] Primi & Donati.] De his martyribus, locoq; vbi paſſi fuerunt, Optatus Mileuitanus lib. 2. contra Parmenianum ſcribit, aitque: Cùm altare defenderēt Diaconi Catholici, tegulis plurimi cruentati ſunt, duo occiſi ſunt, Primus filius Ianuarij, & Donatus filius Nini, vrgentibus & præſentibus coepiſcopis veſtris ſuperius memoratis, &c. Ferè innumera fuit multitudo Catholicorum in Africa, quam abſtulit furor Donatiſtarum, & rabies Circuncellionū: de quibus ſæpiſſimè Auguſtinus meminit, eosque vt martyres honore dignos monſtrat epiſt.158. ad Marcellin. Erat etiam Carthagine illuſtris martyr, Prima dicta, in cuius honorem Iuſtinianus Imp. nobilem erexit baſilicam, cuius meminit Procop. lib.6. de ædific. Iuſtiniani Imp.

[f] Anſberti epiſc.] Huius vitam ſcripſit Anſgardus monachus, quam deſcripſit Sur.tom.1.hac die. Plura de ipſo in vita S. Audoeni eius prædeceſſoris ſcribit Odo Diaconus, quam recitat Sur. to.4. die 24. Auguſti: vbi cùm dicit cap.29. S. Audoenum ex hac vita migraſſe anno à Chriſto Domino 677. ſatis poteſt intelligi quo tempore eius ſucceſſor Anſbertus ſedere cœperit; nam, vt habēt acta ipſius, mox in locum Audoeni ſubrogatus eſt: aſſentiuntur iis, ea quæ ſcribit Odo, dum narrat, anno Domini 682 indictione 10. Anſbertum in epiſcopatu egiſſe annum 5. Obiit autem anno Dñi ſexcenteſimo nonageſimo quinto, vt eadem acta teſtantur. De eodem Trithem. de vir illuſtr. Ord. S.Bened.lib.4.c.52.Molan.in Indic. SS.Belg.Petrus in catal. lib.3.c.108.& alij. Ex prædictis corrigendus eſt Sigeb.in chron. dum ait, prædeceſſorē Anſberti Audoenum ex hac vita migraſſe anno Domini 690. Adſcribitur Anſbertus eius ciuitatis epiſcopus vigeſimus ſecundus in tabulis Democ.

[g] Sabini epiſc.] Agit pluribus de Sabino epiſcopo Canuſino S.Gregor.Papa lib.2.dialog.c.15. & lib.3.cap.5. Porrò integra acta eius habemus in antiq. manuſcript. codic. noſtræ bibliothecę, ac in fine eorum plura ſubduntur miracula ab eo facta poſt obitū. Eſt Vitæ exordiū: Voluntati tuæ ſumme Pontifex, &c. Habetur ibidem, eum ſediſſe annis quinquaginta duobus, atq; hac die ex hac vita migraſſe. Cōſentiunt his quæ de longæua ætate eius ibidem leguntur, ea quæ ſcribit S. Gregorius, cùm ait, eundem ob longum ſenium, oculorum lumine orbatum eſſe. Fuit quidem non tantùm vitæ ſanctitate ſpectatiſſimus, ac barbaris ipſis hoſtibus reuerēdus; ſed in obeundis muneribus eccleſiaſticis vigilantiſſimus: ſiquidē functus eſt legatione Apoſtolica Conſtantinopoli aduerſus Anthimum hæreticum Patriarcham Conſtantinopolitanum, poſt conſulatū Beliſarij indict.14 anno Dñi 536. vt apparet ex actione prima quintę œcumenicæ Synodi. Mentio habetur de eodē S. Sabino in actis S. Placidi martyris, quæ ſcripta à Gordiano feruntur.

10 Quarto idus Febr. Luna. F xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

ROMÆ ſanctorum martyrum Zotici [a], Irenæi, Hyacinthi, & Amancij. Ibidem via Lauicana ſanctorum decem Militum [b] martyrum. Item Romæ via Appia ſanctæ Soteris [c] virginis & martyris, quæ, vt ſcribit ſanctus Ambroſius, nobili genere

nata, parentum conſulatus & præfecturas ob Chriſtum contempſit; iuſſaque immolare, non acquieſcẽs, grauiter & diutiſſimè alapis cæſa eſt: & cùm cætera quoque pœnarum genera viciſſet, percuſſa gladio, læta migrauit ad Sponſum. In Campania ſancti Siluiani[d] epiſcopi & confeſſoris. In Stabulo Rhodis[e] in territorio * Senenſi ſancti Guilielmi[f] heremitæ. Apud montem Caſinum ſanctæ Scholaſticæ[g] virginis, ſororis ſancti Benedicti abbatis, qui eius animam inſtar columbæ migrantem è corpore in cælum aſcendere vidit. In pago Rhotomagenſi ſanctæ Auſtrebertæ[h] virginis, miraculis celebris.

*Pariſienſi.

FEBRVARII 10.

[a] ZOTICI & ſoc.] Agit de iiſdem Vſuardus, Ado, & alij. Non quidem ſub Decio paſſi ſunt, vt nonnulli perperã opinantur: habemus etenim in noſtra bibliotheca eorum acta peruetuſta, in quibus martyrio coronari dicuntur ſub Hadriano Imp. & Licinio, aliàs Iunio conſulari, in fundo capreoli, via Lauicana, decimo ab vrbe lapide. In Auentino in vinea Capranicorum, è regione hortorum Farneſiorum, ſupereſt adhuc ædes in memoriam S. Zotici erecta, in cuius parietibus, more maiorum, eius martyrij hiſtoria depicta cernitur: adeſt & Confeſſio, vbi aliquando ſancti martyris corpus aſſeruatum fuiſſe coniici poteſt.

[b] Decem millitum.] De his item Beda, Vſuar. Ado, & alij: paſſi iidem dicuntur in via Lauicana.

[c] Via Lauicana, aliàs Labicana.] Incipiebat, vt auctor eſt Strabo, via Labicana à porta Eſquilina; ex qua etiam & via Præneſtina: illa enim Labicos, hæc autem Præneſte ducebat. Extra portam Eſquilinam de ſontibus olim ſupplicia ſumi conſueuiſſe, auctor eſt Tacitus lib. 2. Annal. cùm ait: In P. Marlium cõſules extra portam Eſquilinam, cùm claſſicum canere iuſſiſſent, more priſco aduertere. Et Suetonius in Claudio cap. 25. hæc ipſa: Ciuitatem Romanam vſurpantes in campo Eſquilino ſecuri percuſſit. Ad hæc alludit Horatius 5. Epod. cùm ait: Poſt inſepulta membra different lupi, & Eſquilini alites. Notat illic Porphyrio in regione aggeris extra portam Eſquilinam ſolita fuiſſe pauperum corpora comburi, vel proiici. De eadem re Cicero orat. pro Cluentio hæc ait: Extra portam Eſquilinam in arenarias quaſdam perductus occiditur. Cæl. Rodig. antiq. lect. lib. 10. c. 17. tum ex Varrone, tum ex aliis demonſtrat, extra portam Eſquilinam fuiſſe publicum locum, quẽ dicebãt Puticulos: quoniam illic eſſent ſepulchra, in quæ plebeiorum cadauera inferebãtur: Sic dicti Puticuli, vel Puticulæ (vt idem Varro auctor eſt) quòd putreſcebant ibi cadauera proiecta. Feſtus item agit de puticulis: vetuſtiſſimumque genus eſſe ait ſepulturæ in puteis fieri ſolitum. Extant eiuſmodi ſepulchrorum ſpecies in arenariis cryptis cœmeteriorum extra vrbem poſitis. Sed non omnes in puticulis ſepeliebantur: nam Martialis libro primo Epigrammatum ad Alcimam de puero defuncto:

Labicana leui ceſpite velat humus.

Lege autem duodecim tabul. intra Vrbem mortuos ſepeliri vetitum erat. Cic. lib. 2. de legib. & l. 3. ff. de ſepulc. violat. Licet olim in domo ſua quiſque ſepeliretur, vt teſtatur Iſid. orig. lib. 15. c. 11. Eam autem legem duodecim tab. de non ſepeliendo mortuum intra Vrbem, contrario vſu penè abolitam reſtituit Theodoricus rex Italiæ. Eſt cap. 111. At ea omnia iura Leo Imp. nouel. conſt. 53. irrita prorſus reddidit. Quòd autem pertinet ad viam Labicanam de qua agimus; complures martyres extra portam Eſquilinam, more maiorum, cùm paſſi eſſent; eorum corpora à Chriſtianis ſublata inferebantur in cœmeterium, quod ea via erat nobile, ſanctorum Marcellini & Petri nomine dedicatum. Verùm ea omnia intra eandem portam Eſquilinam, in vicum, ad vrſum pileatum dictum, in cœmeterium quod S. Anaſtaſij Papæ nomine appellatum eſt, putantur illata; qui locus hodie dicitur S. Bibiana. Panuin. de cœmet. 22.

[d] Soteris.] De ea Beda ad diem 6. Febr. Vſuar. autem & Ado hac die: ſed quòd habent paſſam in Oriente, mendum irrepſiſſe, certum eſt. Vetus illud exemplum Martyrologij monaſt. S. Cyriaci ſic habet: Romæ via Appia paſſio S. Soteris virginis. aſſentitur huic lectioni antiquum Martyrologium Caſinenſe, & alia; roborantúrque hæc auctoritate ſancti Ambroſij, qui dũ de ea agit in exhortatione ad virgines propè finẽ, & lib. 3. de virg. Romanam fuiſſe genere, ortamque parentibus conſularibus, nec alibi quàm Romæ paſſam eſſe ſignificat. Quòd autem ſpectat ad tempus martyrij, in actis S. Pancratij martyris, quę deſcribit Sur. m. 3. die xij. Maij, hæc verba leguntur: Eodem tempore paſſa eſt ſacratiſſima virgo Soteris nobili genere orta. Diocletiano ix. & Maximiano viij. conſſ. vt manifeſtum eſt. Hæc ibi. Eſt is annus à Chriſto Dño ſecúdùm Faſtos Onuſrij 304. Quòd autem ſpectat ad nomẽ ipſum Soteris; ipſum inditum compluribus Romanis feminis, cognoſcere potes ex antiquis inſcriptionibus ab Aldo editis li. de orthogr. rat. pag. 350. 366. & aliis locis. Erat cœmeterium nomine ſanctę Soteris, quod reſtaurauit Stephanus Papa ſecúdus, vt auctor eſt Anaſtaſius in actis eiuſdem Stephani Papæ.

Papæ. Habemus ea apud nos manuſcripta. Corpus autem eiuſdem S. Soteris tranſlatum eſt à Sergio iuniori Papa in titulum Equitij, vt docet vetus inſcriptio marmori inciſa, illic poſita.

[e] Siluiani epiſcopi.] Agit de eodem Beda hac die. Varia lectio reperitur in manuſcr. dum alia Siluianum, Siluanum, ſiue Siluinũ alia habet. Quòd autem hic fuiſſe ponatur epiſcopus in Campania, nec cuius fuerit ciuitatis epiſcopus declaretur: in re ambigua quid dicamus, non habemus: niſi quòd inuenimus claruiſſe temporibus Symmachi Papæ Siluianum, ſiue Siluinum epiſcopum Veliternum, qui interfuit Romanis Cõciliis tũc aduerſus ſchiſmaticos habitis. Sciendum præterea, quòd licet ea ciuitas in Volſcis ponatur ab antiquis, vt Liu. li. 2. & Dionyſ. lib. 7. & aliis: obtinuit tamen loquendi vſus, vt eadem prouincia & Campania diceretur: probant hæc acta ſynodica Romani Concilij ſub Agathone, in quibus ſubſcriptos reperitur Placentius epiſcopus Veliternus prouinciæ Cãpaniæ. Extſtat ea Synodus deſcripta in actione quarta Sextæ Synodi œcumenicæ: id & de pleriſq; aliis accidit.

[f] In Stabulo Rhodis in territorio Senenſi.] Error irrepſerat, vt pro Senenſi, Pariſienſe territorium in nonnullis codicibus ſcriptum haberetur. Porrò ex actis eiuſdem S. Guilielmi, quæ fideliſſimè ſcripta ſunt à Theobaldo epiſcopo, prædictus error manifeſtus apparet, dum deſcribuntur finitima loca. Idem enim auctor cap. 18. & 21. cùm agit de eius vltimo aduentu in Tuſciam, meminit de Sylua Liuallia, de Caſtellione, Caſtro Burianenſi, monte Petritio, & Stabulo Rhodis, quod hodie dicitur Malaualllis, poſita in agro Senenſi; quo in loco extat vetus memoria eiuſdem ſancti; nimirum eccleſia, ac monaſterium; ibiq́ue venerabile ſepulchrum eiuſdem habetur, vbi ſacrum corpus eius conditum fuit, licet pars eius tranſlata fuerit Caſtellionem, quod à prædicto loco tribus milliaribus diſtat, ibiq́ue condita in eccleſia ſancti Ioannis Baptiſtæ. Hæc accepimus fida relatione, atque certa atteſtatione religioſorum fratrum Auguſtinianorum, qui prædicto monaſterio, in Stabulo Rhodis poſito præſunt: eadem nobis ſuggerente optimo & eruditio viro R. D. Auguſtino Fiuizano Apoſtolicæ ſedis Sacriſta.

[g] Guilielmi.] Hic ille, quem ſpirantem minarũ & cædis, tanquam alterum Saulum, in diſcipulos Domini Catholica vnitate coniunctos, & ſæuo ſchiſmate perturbantem eccleſiam ſanctus Bernardus abbas Clarauallenſis ad eccleſiæ communionem reduxit; induxitq́ue ad ſeculi contemptum; & Chriſti humilitatem amplectendam; prout conſtat ex Bernar. abb. Boneuallis in vita S. Bernardi. Eius autem res geſtas locupletiùs proſecutus eſt Theobaldus epiſcopus, quas exſcripſit Sur. tom. 1. Scripſit eaſdem Albertus eius diſcipulus: quas & Cornelius Grapheus carmine cecinit. Migrauit ex hac vita anno Domini 1156. ſepultus, vt dictum eſt, in Stabulo Rhodis, in agro Senenſi.

[h] Scholaſticę.] De eadẽ etiã hac die Beda, Vſuar. Ado, aliiq́ue omnes. Huius acta ſcripſit S. Gregor. Papa lib. 2. dialog. cap. 33. & 34. Extat apud Bedã tomo 7. ſermo de S. Scholaſtica, carmenque additum in laudem eius: quæ quidem alterius eſſe auctoris reperimus in noſtra bibliotheca in antiquis manuſcrip. nimirum Bertharij Abbatis Caſinẽſis. Confirmat hoc ipſum Petrus diac. biblioth. Caſin. in lib. de vir. illuſtr. monaſt. Caſin. cap. 12. vbi agẽs de S. Berthario, ſcripſiſſe eum dicit Homiliam de ſancta Scholaſtica: teſtatur idem auctor cap. 34. S. Brunonem epiſcopum Signienſem de eadem ſcripſiſſe ſermonem. Aldelmus epiſcopus etiam tam ſoluta oratione, quàm carmine laudauit S. Scholaſticam, lib. de virginit.

[i] Auſtrebertæ.] Vſuardus item de ea agit hac die. Habemus eius vitæ acta, quæ refert Sur. tom. 1. Floruit temporibus Dagoberti regis Francor. circa an. Dñi 640. Errare autem conuincitur Petrus in catal. lib. 3. ca. 111. dum putat hãc ſororem fuiſſe Ansberti epiſcopi, vt eius acta planè demonſtrant.

11 Tertio idus Februarij. Luna. G xviij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

t u A B C D E f F G H M N P

1 2 3 4 5 6 7 8 7 8 9 10 11 12

IN Africa natalis ſanctorum martyrum Saturnini [k] preſbyteri, Datiui, Felicis, Ampelij, & ſociorum, qui conuenientes ad Dominicum ex more celebrandum, in perſecutione Diocletiani à militibus comprehenſi, ſub Anolino proconſule paſſi ſunt. In Numidia commemoratio plurimorum [l] ſanctorum Martyrum, qui in eadem perſecutione comprehẽſi, cùm iuxta Imperatoris edictũ diuinas ſcripturas tradere noluiſſent, gra-

uiſſimis excruciati ſupplicijs, occiſi ſunt. Hadrianopoli ſanctorum martyrum Lucij [c] epiſcopi, & ſociorum eius: qui ſub Conſtantio ab Arianis multa perpeſſus, in vinculis martyrium conſummauit: cæteri verò nobiliores ciuium, cùm Arianos in Sardicenſi Concilio tūc damnatos recipere noluiſſent, à Philagrio Comite capitalem ſententiam exceperunt. Lugduni ſancti Deſiderij [d] epiſcopi Viennenſis & martyris. Rauennæ ſancti Caloceri [e] epiſcopi & confeſſoris. Mediolani ſancti Lazari [f] epiſcopi. Capuæ ſancti Caſtrenſis [g] epiſcopi. In caſtro Nantonienſi ſancti Seuerini [h] abbatis monaſterij Agaunenſis, cuius precibus cultor Dei rex Clodoueus à diutina infirmitate liberatus eſt. In Ægypto S. Ionæ [i] monachi virtutibus clari.

FEBRVARII 11.

Satvrnini & ſoc.] De his non tantùm vetus Rom. Martyrolog. ſed & alia pleraque manuſcripta agūt hac die; Vſuardus autem iuxta ritum eccleſiæ Africanæ agit die ſequenti. Horum autem omnium martyrum acta, prout excepta ſunt à notariis, & relata in proconſularia geſta, integra habentur. Deſcripſit ea Surius tomo 1. hac die. Porrò ſciendum eſt, hæc illa ipſa eſſe, quorum S. Auguſtinus meminit ex geſtis cum Donatiſtis in Breuic. collat. diei 3. cap. 17. his verbis: Geſta martyrum, quibus oſtendebatur tempus perſecutionis, conſulibus facta ſunt Diocletiano nouies, & Maximiano octies, pridie idus Februarij, &c. Et paulo pòſt: Sicut in geſtis martyrum monſtrabatur, qui confitebantur in paſſionibus ſuis, ſe Collectam ac Dominicum egiſſe, &c. Si quis autem hæc & alia quæ ibidem ſanctus Auguſtinus ſcribit, attentè legat, conferatque cum prędictis martyrum actis, eadem omnino eſſe conſpiciet. Hæc autem acta Donatiſtę in ea collatione certam ob cauſam, quę ibi expreſſa eſt, produxerunt, & quidem germana & vera, ita vt Catholici epiſcopi nihil exciperent. Scito tamen eadem poſteà ab iiſdem Donatiſtis additione & appendice eſſe deprauata, mētientibus ea de Menſurio epiſcopo Carthaginenſi, quæ hactenus ibi in fine leguntur. Intelliges autem calumnias Donatiſtarum de Menſurio laudatiſſimo epiſcopo Carthaginenſi, ſi conſulas ea quæ de eodem ſcribit Optatus Mileuitanus lib. 1. contra Parmenianum, & quæ Auguſtinus in breuic. diei 3. cap. 13. & de vnico bapriſ. contra Petil. cap. 16. Tu interea lector ea acta martyrum germana atque ſincera percurras inoffenſo pede, ea, inquam, quæ de quæſtionibus publicis excepta ſunt à notariis: cætera autem quæ propè finem de Menſurio aliiſque habentur, vt commentum Donatiſtarum euita.

[b] Commemoratio plurim.] Hos ipſos martyres abſque dubio ſignare S. Auguſtinus videtur in geſtis cum Donatiſtis, in breuic. collat. diei tertiæ cap. 13. cùm ait: Recitantur etiam ſcripta Secundini Tigiſitani ad eundem Menſurium pacificè data: vbi ipſe narrauit in Numidia perſecutores quid egerint: & qui comprehenſi ſcripturas ſanctas tradere nolentes, & multa mala paſſi, & grauiſſimis ſupplicijs excruciati, & occiſi ſunt, eoſque honorandos pro martyrij ſui merito commendauit, &c. Hæc Auguſtinus.

[c] Lucij epiſcopi & ſoc.] Horum nobiliſſimū certamen pro fide Catholica exantlatū deſcriptum inuenies à ſancto Athanaſio in epiſtola ad ſolitariā vitam agentes col. 459. meritoque tanto auctore tanta martyrum conſtantia meruit monumentis perpetuis commendari.

[d] Deſiderij epiſc.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Lugduni ſcias poni, nō quòd fuerit epiſcopus Lugdunenſis, ſed quia apud Lugdunum occiſus eſt, vt hîc optimè notat Ado. Agit de eodem Beda 23. Maij, qua die martyrio occubuit: nam hac die Viennam in ſuam ſedem priſtinam venerandum corpus eius tranſlatum eſt. Hic iubetur occidi iuſſu Brunichildis reginæ Francorum: cauſam iniquiſſimam narrat Ado eiuſdem ſedis epiſcopus in chron. anno Dñi 583. Recenſet eius exilium Sigebert. in chron. anno 608. necem verò an. 612. Vixit temporibus S. Gregorij Papæ, qui ad eum ſæpius dediſſe litteras reperitur, quæ habentur in regiſt. lib. 5. epiſt. 54. lib 7. epiſt. 116. lib. 9. epiſt. 48. & lib. 12. epiſt. 5. De eodem præterea fit mentio in actis S. Columbani abb. vbi ca. 26. de exilio & nece eius agitur.

[e] Caloceri epiſc.] De eodem tabulæ Rauennates, quæ tradunt hunc fuiſſe diſcipulum S. Apollinaris, eoq; abſente, illam eccleſiam adminiſtraſſe; deinde poſt alios quintum ordine ſubrogatum, ac demum tēporibus Antonini Pij quieuiſſe in pace. Rub. hiſt. Rauen. lib. 1. eadem apud Sur. tomo 7.

[f] Lazari epiſcopi.] De eo item tabulæ Mediolanenſis eccleſiæ. Extat de eodem egregium epigramma ab Ennodio Ticinēſi epiſcopo in laudem eius conſcriptum.

[g] Caſtrenſis epiſc.] De eodem tabulæ eius eccleſiæ. Extāt eius acta, quorum eſt exordium; Textus ſacræ hiſtoriæ edocet, &c. Sunt ibi nonnulla, quæ

cenſura indigent. Vide quæ notauimus inferius ad Kal. Septemb. In Priſco S. Caſtrenſis venerandum corpus extat, in metropolitana eccleſia Montis-regalis in Sicilia, vbi & hi verſus inſcripti ſunt:

Conſeruat nautas, & dæmonis eripit ira,
Quem prius obſeſſo de corpore fecit abire.

Eſt in eadem ciuitate antiqua eccleſia ſub eiuſdem ſancti inuocatione, aliaque ibidem extant eiuſdem vetera monumenta. Petrus diaconus in libro de vir. illuſtr. monaſt. Caſin. cap. 6. teſtatur Laurentium monachum Caſinenſem ſcripſiſſe verſibus vitam ſancti Caſtrenſis epiſcopi.

[h] Seuerini abb.] Vſuardus de eodem hac die. Scripſit eius res geſtas Fauſtus eius diſcipulus, quas in compendium redactas edidit Sur. to. 1. De eodẽ Trithem. de vir. illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 257. & Petrus in catal. lib. 3. cap. 115.

[i] Ionæ abb.] Cuius acta deſcripta inuenies in vita S. Pachomij abb. apud Lipom. to. 6. Græci de Iona abbate agunt in Menolog. die 21. Septemb. Sed diuerſus omnino hic eſt ab illo: nã Sabaita ille dictus, quòd in Palæſtina in monaſterio S. Sabæ exercuit vitam monaſticam: hic autem Ægyptius, quòd in Ægypto vixit ſub diſciplina S. Pachomij.

12 Pridie idus Febr. Luna. A xvii.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

BARCINONÆ in Hiſpania ſanctæ Eulaliæ [a] virginis, quæ tempore Diocletiani Imperatoris equuleum, vngulas, flammasq; perpeſſa, demum cruci affixa, glorioſam martyrij coronam accepit. In Africa ſancti Damiani [b] militis & martyris. Carthagine ſanctorum martyrum Modeſti [c] & Iuliani. Apud Beneuentum ſancti Modeſti [d] leuitæ & martyris. Alexandriæ ſanctorum Modeſti [e] & Ammonij infantum. Antiochiæ ſancti Meletij [f] epiſcopi, qui pro fide Catholica ſæpè exilium paſſus, demum Conſtantinopoli migrauit ad Dominum: cuius virtutes S. Ioannes Chryſoſtomus & Gregorius Nyſſenus ſummis laudibus celebrarũt. Conſtantinopoli ſancti Antonij [g] epiſcopi tempore Leonis ſexti Imperatoris. Veronæ ſancti Gaudentij [h] epiſcopi & confeſſoris.

FEBRVARII 12.

EVLALIÆ.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eadem hac die. Duæ eiuſdem nominis traduntur Eulaliæ in Hiſpania clariſſimæ virgines, eædemq; martyres, ac iiſdem perſecutionis temporibus paſſæ, ſub vno eodemque præſide Daciano, Imperantibus Diocletiano & Maximiano; ſed diuerſis locis, diebus, ac diſpari pœnarum genere, prout earundem diuerſa acta ſignificãt. Hæc etenim de qua agimus, Barcinone cruci affixa, nobile certamen exegit. Illa autem Emeritæ igni tradita, martyrij coronam accepit, cuius agonem Prudentius in Periſteph. egregio carmine cecinit. De vtraque illud æquè legitur, ad inſtar columbæ animam viſam è corpore egredientem, cælum conſcendere. Huius de qua agimus acta, facto hymno in Breuiario Toletano ſancti Iſidori inuenimus celebrata. De hac eadem Eulalia Barcinonenſi S. Eulogius meminit in memor. ſanct. lib. 1. Flos ſanct. Hiſpan. pluribus, & Theſaur. concion. tomo 2.

[b] Damiani.] De eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, conſentiuntque vet. manuſcr.

[c] Modeſti & Iuliani.] Reſtituti ſunt iidem ex prædicto antiquo exemplari.

[d] Modeſti leuitæ] Petrus diac. Caſinen. in libro de vir. illuſt. monaſt. Caſinen. cap. 21. teſtatur vitam ſancti Modeſti ſcriptam eſſe ab Alberico eiuſdem monaſterij diacono.

[e] Modeſti & Ammonij.] Vſuardus ac cæteri omnes agunt de iiſdem. Tot ſanctorum eiuſdẽ nominis ſub vna die coaceruationem ea de cauſa à maioribus aliquãdo factã animaduertimus, quòd natalis alicuius martyris dies incertus eſſet; vt eſt exemplũ de Columba Cordubẽſi, cuius quàm diu

natalis dies latuit,eadem die,qua agitur ſolennitas Columbæ Senonenſis, eius commemoratio celebrati conſueuit, vt ſuo loco dicetur inferius.

[f] Meletij epiſc.] Græci etiam de Meletio agũt in Menologio hac die. Encomium S. Ioãnis Chryſoſtomi de Meletio, quod hîc citatur, habet Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. quod germanum eſſe, nouit Synodus Nicena ſecunda, in cuius actione 4. ex eo fragmẽtum recitatur. Extat etiam egregia oratio Gregorij Nyſſeni dicta Conſtantinopoli in conuentu Patrum, in eius funere. Eundem S. Greg. Nazianzenus mirificè laudat in carmine de vita ſua, agitq́; de eius aduentu Conſtantinopolim, de obitu, funere, & reductione corporis Antiochiã; alludenſq; ad nomen eius, hæc ait his iambicis:

Qui erat reapſe quod audiebat nomine,
Mores habebat, atque nomen melleum, &c.

Sequitur recenſere egregios labores eius pro Catholica fide exantlatos. Obiit idem Conſtantinopoli poſt œcumenicam Synodum celebratam, cui ſubſcripſit. De eius item obitu, atque tranſlatione tunc Antiochiam facta, agit Socrat. lib. 5. c. 8. & 9. & Sozom. lib. 7. c. 10. Illud autem hoc loco neceſſariò admouendum duximus, ne de eius ſanctitate dubitatio aliqua vel ſuſpicio poſſit oriri, eo quòd ſederit in ſchiſmate aduerſus Paulinũ epiſcopum Antiochenum; cùm præſertim, conſulente Hieronymo Damaſum epiſt. 57. & 58. cui potius inhærere deberet, Meletio, Paulinóve, an Vitali, quem ſibi delegerãt Apollinariſtæ epiſcopum Antiochenum; de Paulino reſpondiſſe Damaſum, certum eſt, eo quòd ab eo idem Hieronymus ordinatus eſt preſbyter. Sed ſciendum eſt, conſtare S. Baſilij teſtimonio, ſanctum Damaſum (vt accidere ſolet) falſis quibuſdam relationibus fuiſſe deceptum: quem excuſans, hæc ait idem Baſilius: Nõ admiror iſtud; quidã enim ignorant ea quæ in iſtis partibus fiunt: quidam autem, & ſi videantur ſcire, certando magis, quàm veritatem dicendo, eis referunt; & illos quidem nihil mirum eſt ignorare veritatem, aut occultare cauſam, propter quam ad ſcribendũ Paulino perductus eſt beatiſſimus epiſcopus Athanaſius, &c. Hæc & alia S. Baſilius de cauſa adiudicata Paulino à Romano Pontifice, cuius ſententiam ſecutus Athanaſius, eidem plus detulit. Extat hæc Baſilij epiſtola ad Terentium, quam in edit. Nutiana inuenies pag. 764. Quidquid ſit, conſtat etiam inter Meletium & Paulinum fuiſſe tranſactum, vt ſcribit Socrat. lib. 5. c. 5. & Sozom. lib. 7. c. 3. ac ita in vnitate totius eccleſiæ abſoluta, Synodo œcumenica, in Domino quieuiſſe.

[g] Antonij epiſcopi.] Scripſit eius res geſtas Nicephorus philoſophus, quas retulit Surius in tom. 1. De eius electione & obitu agit etiam in compendio. Migrauit è vita anno à Christo Domino nongenteſimo primo.

[h] Gaudentij epiſcopi.] De eodem tabulæ eccleſiæ Veronen. illuſtratæ commentario R.D. Auguſtini Valerij, eius ſedis epiſcopi S.R.E. Cardin. vbi de eo pagina 7. & 39.

xvj. B Idibus Februarij. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

ANTIOCHIÆ natalis ſancti Agabi[a] Prophetę, de quo beatus Lucas in Actibus Apoſtolicis ſcribit. Rauennæ ſanctarum Fuſcæ[b] virginis, & Mauræ nutricis eius, quæ Decio imperante multa ſub Quinctiano præſide perpeſſæ, demum gladio transfixæ, martyrium conſummarunt. Melitinæ in Armenia ſancti Polyeucti[c] martyris, qui in perſecutione eiuſdẽ Decij multa paſſus, martyrij coronam adeptus eſt. Lugduni ſancti Iuliani[d] martyris. Tuderti ſancti Benigni[e] martyris. Romæ ſancti Gregorij[f] Papæ ſecundi, qui Leonis Iſaurici impietati acerrimè reſtitit, & ſanctum Bonifacium ad prædicandum Euangeliũ in Germaniam miſit. Andegaui depoſitio ſancti Lucinij[g] epiſcopi, venerabilis ſanctitatis viri. Lugduni S. Stephani[h] epiſcopi & confeſſoris. Reate S. Stephani[i] abbatis, miræ patientiæ viri: in cuius tranſitu, vt refert beatus Gregorius Papa, ſancti Angeli cæteris etiam videntibus adfuerunt.

[a] AGABI.] De quo Act. Apoſt. cap. 11. & 21. Agit de eodē hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij.

[b] Fuſcæ & Mauræ.] Agitur de his etiam hac die in tabulis eccleſiæ Rauen. quarum martyrij acta ſummatim collecta recitat Petrus in catal. lib. 3. c. 119. & Rub. hiſt. Rauen. lib. 5. in fine. Eadem apud Sur. tom. 7.

[c] Polyeucti.] De eodem hac die Beda, Vſuard. & alij, Græci autem in Menologio 9. Ianuarij: porrò ex actis eius quæ Metaphraſtes deſcripſit, quæ habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. martyrio occubuiſſe 10. Ianuarij cōſtat. hic fortaſſe tranſlatio celebratur. Mentio habetur de eo in actis S. Euthymij, quēm eiùs martyris repromiſſione procreatum ſcribit Cyrillus monachus. De miraculis ad ſepulchrum eius fieri ſolitis ſcribit Gregor. Turon. de gloria martyrum c. 103. Meminit eiuſdem & in hiſt. lib 7. c. 6.

[d] Iuliani.] De eodem vet. manuſcrip. & monumenta eccleſ. Lugdun. quæ citat Galeſinius in Martyrologio.

[e] Benigni.] De eo etiam vetera monumenta eccleſiæ Tudertinæ, que vidimus, impartita nobis à Reuerendiſs. D. Angelo Cæſio, eius ciuitatis epiſcopo, quibus etiam reſtatum habetur, eius martyris corpus religioſè aſſeruatum haberi in monaſterio monialium, quod dicitur, de Militijs.

[f] Gregorij ſecundi] Beda, Ado, & alij de eodē hac die. De rebus geſtis eius aduerſus Leonem Iſauricum, de quibus hic agitur, inter alia multa, ſatis eſſe poteſt hic recenſere teſtimonium Hadriani Rom. Pont. in epiſtola ad Carolum Magnum de imaginibus, his verbis: Dominus Gregorius Papa ſecūdus, iunior, vnà cum ſeptuagintanouem ſanctiſſimis epiſcopis ante Confeſſionem beati Petri Apoſtolorum principis præſidens, vnà ſimul multorum ſanctorum Patrum teſtimonia roborātes, venerari ac adorare ſacras imagines cenſuerunt, &c. Inferius item plura de eodem id generis. Extat inſuper eiuſdem epiſtola de cultu ſanctarum imaginum ad Germanum epiſcopum Conſtantinopolitanum, quæ recitata habetur in act. 4. Nicæni ſecundi concilij. De rebus geſtis eius, cum ſancto Bonifacio epiſcopo Mogūtino, cuius hic etiam mentio habetur, inuenire eſt in actis eiuſdem Bonifacij, quæ habet Sur. tom. 3. die 5. Iunij. Cætera autem de Gregorio fuſiùs egimus in Annal. eccleſiaſt. quæ per ſingulos annos digeſſimus.

[g] Lucinij, aliàs Licinij.] De eodem hac die Vſuardus. Andegaui cùm hic ponatur, ſcias non fuiſſe epiſcopum Andegauenſem, ſed vt ſcribit Greg. Turon. lib. 2. Franc hiſt. c. 39. patria Andegauenſis, præfuit eccleſiæ Turonen. Idem Greg. li. 10. c. 31. vbi texit catalogum Turonenſium epiſcoporum, recenſet eum nonum ordine, eiuſque res geſtas paucis perſtringit. Claruit temporibus Clodouei regis Francorū, atq; vndecimo ſuę ſedis anno ex hac vita migrauit, vt idē ſcribit vbi ſuprà li. 2. c. 43.

[h] Stephani epiſc.] Agit de eodem Beda hac die. Succeſſit hic S. Ruſtico, recenſeturque vigeſimus ſextus vel ſeptimus Lugdunenſis eccleſiæ epiſcopus, ſecundùm diuerſas tabulas, quas Democh. de ſacrif. Miſſę deſcripſit.

[i] Stephani abb] Agit de ipſo S. Gregorius Papa lib. 4 dialog. c. 19. & homil. in Euangel. 35. vbi eundem virum valde ſanctum, & virtute patientię ſingularem appellat.

14 **Sextodecimo kalend. Martij. Luna. C** xv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ via Flaminia natalis beati Valentini[a] preſbyteri & martyris, qui poſt multa ſanitatum & doctrinæ inſignia, fuſtibus cæſus & decollatus eſt ſub Claudio Cæſare. Item Romæ ſanctorum martyrum Vitalis[b], Feliculæ, & Zenonis. Interamnæ ſancti Valentini[c] epiſcopi & martyris, qui poſt diutinam cædem cuſtodiæ mancipatus, cùm ſuperari non poſſet, medię noctis ſilentio eiectus de carcere, decollatus eſt iuſſu Placidi vrbis pręfecti. Ibidem ſanctorum Proculi[d], Ephebi, & Apollonij martyrum, qui cùm ad corpus ſancti Valentini vigilias agerent, iuſſu Leontij conſularis comprehenſi, gladio cęſi ſunt. Alexandrię ſanctorum martyrum

martyrum Baſſi[e], Antonij, & Protolici, qui demerſi ſunt in mare. Item ſanctorum martyrum Cyrionis[f] preſbyteri, Baſſiani lectoris, Agathonis exorciſtę, & Moyſis, qui omnes igne combuſti euolauerunt ad cęlum. Ibidem ſanctorum Dionyſij[g] & Ammonij decollatorum. Rauennæ ſancti Eleuchadij[h] epiſcopi & confeſſoris. In Bithynia ſancti Auxentij[i] abbatis. Apud Surrentum ſancti Antonini[k] abbatis, qui è monaſterio Caſinenſi à Longobardis deuaſtato in ſolitudinem eiuſdem vrbis ſecedens, ibidem ſanctitate celebris obdormiuit in Domino: cuius corpus multis quotidie miraculis, & pręſertim in liberandis energumenis effulget.

FEBRVARII 14.

VALANTINI.] Beda item, Vſuardus, Ado, & alij hac eadem die. Extant eius acta ac ſociorum, quæ Surius recitat tom. 1. vnde & cæteri accepiſſe noſcuntur. Agitur de eodem in Sacramentario ſancti Gregorij Papæ. In huius martyris honorem Theodorus Papa erexit eccleſiam via Flaminia, vt conſtat ex libro de Rom. Pontificibus, in Theodoro.

[b] Vitalis, Feliculæ & Zenonis.] De ijs etiam Beda, Vſuardus, Ado, Vuandelbertus, & alij eadem die.

[c] Valentini epiſc.] De eo etiam Beda, Vſuardus, & alij. Habentur eius acta, quæ retulit Mombrit. in tom. 2. vit. Sanct. & Sur. tom. 1. Habemus eorumdem vetuſtiora exemplaria manuſcrip. in noſtra biblioth. Paſſus hic videtur tẽporibus perſecutionis Gentilium Romanorum Imperatorum, vt eius acta ſignificant. Portò de alio Valentino eiuſdem ciuitatis epiſcopo meminit Petrus in catal. libro primo capite 15. qui, vt ait, vixit temporibus Iuſtini Imperatoris.

[d] Proculi & ſoc.] De ijs etiam ijdem qui ſupra auctores. Horum paſsionis acta intexta habentur cum rebus geſtis S. Valentini, quorum modò meminimus; licet in eis non vna eademq́ue die cum eo paſſi habeantur. Alius ab hoc eſſe videtur Proculus Interamnenſis epiſcopus, de quo infra ad xviij. Kalendas Maij.

[e] Baſsi & ſoc.] De his item Beda hac die, Vſuardus, Ado, & alij. Petrus in catal. lib. 3. c. 124. alios plures addit, quorum & recenſet nomina.

[f] Cyrionis & ſoc.] De his omnibus ijdem qui ſuprà auctores agunt hac eadem die.

[g] Dionyſij & Ammonij.] Agunt de his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij, conſentiuntq́ue vet. manuſcripti.

[h] Eleuchadij epiſc.] De eodem tabulæ eccleſiæ Rauennatis. Petrus Damiani in die natalis S. Eleuchadij ſermonem habuit, quem inuenies apud Sur. tom. 7. hac die. Fuit hic vnus ex diſcipulis S. Apollinaris, ab ipſo ad fidem conuerſus, de quo etiam Hier. Rub. hiſt. Rauen. lib. 1. vbi eum migraſſe ex hac vita ſcribit, anno Domini 112.

[i] Auxentij abb.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Huius res geſtas purè, germaneq́ue conſcriptas habet Metaphraſtes hac die; ex quo Lipom. deſcripſit tomo 5. & Sur. tomo 1. Meminit eiuſdem Niceph. hiſt. lib. 14. c. 52. in fine. De eius tyrocinio ſcribit Sozom. hiſt. lib. 7. cap. 21. in fine. Peruenit ętate vſque ad Zenonem Imp. vt eius acta teſtantur.

[k] Antonini abb.] Plura de ipſo in monumentis eccleſiæ Surrentinæ, quibus tam eius res geſtæ, quàm miracula poſt obitum facta inteauntur: edidit eadem Paulus Reg. Migrauit ex hac vita (vt ferunt) anno Domini 625. Honorio Rom. Pont. Quæ autem noſtra ætate ad ſepulchrum eius admiranda fiunt, eademq́ue crebriùs iterantur, percepi non à quibuſuis narrata, ſed à ſinceriſſimis prudentiſſimiſque ſacerdotibus, qui interfuerunt.

15 Quintodecimo kal. Martij. Luna. D xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

BRIXIÆ natalis ſanctorum martyrum Fauſtini[a] & Iouitæ, qui ſub Hadriano Imperatore poſt multa pręclara pro Chriſti fide ſuſcepta certamina, victricem martyrij coronam acceperunt. Romæ ſancti Cratonis[b] martyris, qui cum vxore ſua & vniuerſa domo à beato Valentino epiſcopo baptizatus, non multo pòſt vnà cum illis martyrio cõſummatus eſt. Interamnæ ſanctæ Agapis[c] virginis & martyris. Item natalis ſanctorũ martyrũ Saturnini[d], Caſtuli, Magni, & Lucij. Vaſione in Gallijs ſancti Quinidij[e] epiſcopi; cuius mortem in conſpectu Domini pretioſam miracula crebra teſtantur. Capuæ ſancti Decoroſi[f] epiſcopi & confeſſoris. In prouincia Valeriæ ſancti Seueri[g] presbyteri, de quo beatus Gregorius ſcribit, quòd fuſis lacrymis defunctum reuocauit ad vitam. Antiochiæ ſancti Ioſeph[h] diaconi. Aruernis ſanctæ Georgiæ[i] virginis.

F E B R V A R I I 15.

[a] FAVSTINI & Iouitæ.] De iiſdem hac die Beda, Vſuardus, ac cæteri. Habentur eorum res geſtæ vberiùs enarratæ: edidit eas Mombrit. tom. 1. & Sur. tom. 1. Paſſi dicuntur ſub Imperatore Hadriano, ac coram ipſo: quod nos tunc accidiſſe putamus, cùm ille anno ſecundo ſui Imperij, tertium gerens conſulatum, ex Vrbe in Gallias profectus eſt, vt ſcribit Spartianus in Hadriano. Agitur de iiſdem martyribus in actis ſancti Marciani epiſcopi Dertonenſis, quæ recitat Mombrit. tom. 2. Nõ eſt quod mireris, ſi Hadrianus perrecturus in Gallias, ad carnificinas martyrum conſtiterit Brixiæ. cùm ſemel enim monſtra illa ferinos animos imbuiſſent, auidiſſimi erant illorum ſpectaculorum, in quibus miſeri homines excogitatis artibus torquerentur. Sit tibi ſatis in exemplum, quæ Suetonius ſcribit in Claudio cap. 34. cùm ait: Tormenta quæſtionũ, pœnasque parricidarum repręſentabat, exigebatq; coràm. Cùm ſpectare antiqui moris ſupplicium Tiburi concupiſſet; & deligatis ad palum noxiis, carnifex deeſſet, accitum ab Vrbe, ad veſperam vſque opperiri perſeuerauit. Hæc Suetonius de Claudio, quo quidẽ lõgè moleſtior nobis fuit Hadrianus, de quo agitur.

[b] Cratonis.] Agunt de eodem ijdem qui ſuprà, Beda, ac cæteri. Eius acta adnexa ſunt vitæ ſancti Valentini epiſcopi Interamnenſis, à quo etiam ad fidem perductus & baptizatus fertur.

[c] Agapis.] De qua hac item die Beda, Vſuard. Vuandelbertus, & alij recentiores agunt.

[d] Saturnini & ſoc.] Beda hîc agit de Saturnino & Caſtulo: cæteri autem redditi ſunt ex prędicto Martyrologio manuſcripto.

[e] Quinidij epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, aſſentiunturque vet. manuſcripti.

[f] Decoroſi epiſc.] Clarũit hic tẽporibus Agathonis Romani Pontificis, reperiturque interfuiſſe, ac ſubſcripſiſſe Romano Concilio ſub eodem Pontifice celebrato, anno à Chriſto nato 680. vt apparet ex eiuſdem Concilij actis, quæ intexa habentur in Sexta Synodo act. 4.

[g] Seueri presbyt.] Agit de eodem hac die Ado. Admiratur eius ſanctitatem S. Gregorius lib. 1. dialog. cap. 12.

[h] Ioſeph diaconi.] Beda, Vſuardus ac cęteri de eodem hac die. Græci autem 3. Aprilis, vt apparet ex eorum Menologio. Fuit hic ſacrorum hymnorum ſcriptor, qui temporibus Theophili Imp. ob cultum ſanctarum imaginum factus eſt confeſſor illuſtris. De eo egit Niceph. lib. 21. cuius libri tantùm habetur ſummarium.

[i] Georgiæ virg.] De ea ſcribit Gregor. Turonen. lib. de glor. confeſſ. c. 34.

xiij. E Quartodecimo Kal. Martij. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

NATALIS beati Oneſimi[a], de quo S. Paulus Apoſtolus ad Philemonem ſcribit; quem etiam poſt ſanctum Timotheum Epheſiorum epiſcopum ordinauit, prædicationiſque verbum illi commiſit. Hic vinctus Romam perductus, ac pro fide Chriſti lapidatus, primo ibidem ſepultus fuit; inde ad locum vbi epiſcopus fuerat ordinatus, corpus eius delatum eſt. Cumis in Campania Trãſlatio ſanctæ Iulianæ[b] virginis & martyris, quæ Nicomediæ ſub Maximiano Imperatore primùm à patre ſuo Africano grauiter cæſa, deinde ab Euilaſio præfecto, cui nubere recuſarat, variè cruciata, & poſtmodum in carcerem detruſa, vbi palam cum diabolo conflixit; demum flammas ignium, & ollam[c] feruentem ſuperans, capitis decollatione martyrium conſummauit. In Aegypto ſancti Iuliani[d] martyris, cum aliis quinque millibus. Cæſareæ in Palæſtina ſanctorum martyrum Aegyptiorum Eliæ[e], Hieremiæ, Eſaiæ, Samuelis, & Danielis, qui cùm ſpontaneè miniſtraſſent confeſſoribus in Cilicia ad metalla damnatis, inde reuertentes, comprehenſi, & à Firmiliano præſide ſub Maximino Imperatore ſæuiſſimè torti, gladio demum percuſſi ſunt. Poſt quos ſanctus Porphyrius[f] Pamphili martyris famulus, & ſanctus Seleucus[g] Cappadox, qui iteratis certaminibus ſæpe vicerant, rurſus cruciati, alter incendio, gladio alter martyrij coronam acceperunt. Brixiæ ſancti Fauſtini[h] epiſcopi & confeſſoris.

FEBRVARII 16.

ONESIMI.] De eodem Beda, Vſuardus, & alij omnes; Græci autem pridie huius diei in Menologio. Laudatur egregiè ab Apoſtolo ſcribente ad Philemonem. S. Ignatius epiſt. 14 ad Epheſios eundẽ præclaro elogio commendat: meminitque eiuſdem in epiſt. 12. ad Antiochenos. Habentur eius acta, quæ ex veteribus monumentis Metaphraſtes in lucem prodidit, & Lipom. recitat tom. 5. Sur. autẽ tom. 1. Paſſus reperitur ſub Traiano Imp. & Tertullo Vrbis præfecto. Nicephorus lib. 3. c. 11. prorſus conuincitur errare, dum ſcribit eum ſub Domitiano conſummaſſe martyrium. Si enim cõſtat poſt ſanctum Ignatium fuiſſe ſuperſtitem, certumque habetur, eundem Ignatium anno Traiani Imperatoris vndecimo martyrio coronatũ; quonam pacto effici poteſt, vt ſub Domitiano Oneſimus martyrio occubuerit? errat planè in Oneſimo, ſicut & in Dionyſ. Areopagita, de quo ſuo loco inferius. Vixit iiſdem ferè tẽporibus Oneſimus epiſc. Bizantinus, tertius ordine, de quo Nicephor. epiſc. in chron. & Niceph. Calliſt. li. 8. c. 6. Alius adhuc extitit eius nominis epiſcopus Sueſſionenſis ſanctitate celebris, cuius meminit Molanus in Indic. ſanctorum Belg. cuius natalis agitur 13. Maij.

[b] Iulianæ.] Beda item, ac cæteri Latinorum hac die;

die;Græci autem in Menologio die 21. Decembris. Extant eius acta apud Metaphraſten, ex quo Lipom.tom.5.&Sur.tom.1. Habemus eadem in ver. cod. manuſcrip. è Græco Latinè reddita à Petro quodam, qui ea ad Petrum Neapolitanum epiſcopum direxit, vt docet eius præfatio. Ponitur ibidem paſſa anno à Chriſto nato 290. De reliquiis eius meminit S. Gregorius Papa in epiſtola ad Fortunatum epiſcopũ Neapolit. 84.& 85.lib,7. ſub eius diœceſi enim ſanctæ martyris corpus quieſcebat.

[c] Ollam feruentem.] De huiuſmodi genere tormenti mentio habetur li. 2. Macbab.c.7. Recenſet Ioſeph. lib.de Machab.ad Polyb. Ollam æneam inter exquiſita tormenta, quam & his verbis deſcribit: Carnificum manibus Ollæ æneæ imponitur (hoc pœnali ſupplicio nomen eſt) prælo gyrato, ſanctum caput ad genua pellitur: ſicque corpore deorſum redacto, pugil in eam, quam diximus Ollã miſerrimè delituit. Hęc ibi, ex verſione Eraſmi, quem alium ab eo qui communiori vſu habetur, præ manibus textum nactum eſſe putandum; niſi eum turpiter ſæpius ballucinatum, imò impudenter ex animi ſententia mutaſſe verba velimus affirmare, cùm Græcus textus ſe aliter habeat.

[d] Iuliani.] De eodem iidem qui ſupra Latinorum anctores; at Græci in Menologio de ipſo agũt die 21. iunij, vbi & breui compendio certamen eius deſcribunt; paſſumque eſſe in perſecutione Diocletiani, ſub Marciano præſide, eũdemq; à S. Ioanne Chryſoſtomo celebri oratione laudatum, ibidem teſtantur. Fuit clarus item in Aegypto Iulianus epiſcopus Alexandrinus, qui primo anno Commodi Imp. ſedere cœpit, de quo Euſeb. biſt. lib. 5. cap. 9. & alij.

[e] Eliæ, Hieremiæ, & ſoc.] Scripſit horum certamen Euſeb. biſt.lib.8.c.12. Hi etenim, vt ad Chriſtum conuerſi ſunt, profana ſibi indita à parentibus nomina reſpuentes, ſanctorum Prophetarum ſibi imponi nomina cupierunt. Scribit Dionyſius Alexandrinus, peculiare olim ſuiſſe nuper conuerſis ad fidem, vt Apoſtolorum aliorumque ſanctorum, quorum fidem eſſent amplexi, etiam ſibi nomina ſumerent. apud Euſeb.lib.7.c.20. In eandem ſententiam plura diſſerit S. Ioannes Chryſoſtomus homil. 21. in Geneſ. multiſque inculcat non nomina Gentilium & auorum eſſe filijs imponenda, ſed ſanctorum, qui virtutibus effulſerunt & Dei amicitia digni fuerunt.

[f] Ad metalla damnatis. Differentiam ponit Iureconſultus l. aut damnum. ff. de pœnis inter damnatos ad metalla, & ad opus metalli. grauioribus enim premebantur vinculis qui ad metalla damnati erant. De ærumnis Chriſtianorum, qui ea pœna damnati eſſent, hàbes egregiam epiſtolam Cypriani 77. ad Nemeſianum, Felicem, & collegas epiſcopos. Damnabantur Chriſtiani etiam ad alia opera publica, vt ad ſodiendam arenam, ad lapidicinas, & alia, vt eorum acta teſtantur. Illa tantùm pœna immunes fuiſſe videntur, quæ dicebatur, ad ludum. de qua Vlpianus l. aut damnum. §. qui ad ludum. ff. de pœnis.& Paul.lib.5.ſentent.tit. 17.& l.2. de abolit. Cod. Theod. Id enim accidiſſe arbitror non humanitate Gentilium, ſed potius verecundia Chriſtianorum; vt qui mallent quæque duriora ſupplicia perpeti, quàm inter gladiatores, ferarum venatores, comœdos, & tragœdos, pyrrbicharios, & ſaltatores in theatro connumerari, nec ea agere, quæ vel ſpectare tantùm, Chriſtianis erãt interdicta, vt Cyprian. de ſpectac. Cùm alioqui ſicut feminas ad lenones, ita viros ad ludum eſſe damnatos, appareat ex Clemen.conſt.lib. 5. cap. 1. vbi hæc verba: Si quis Chriſtianus propter nomen Chriſti & charitatem erga Deum, ac fidem ab impijs ad ludos, aut ad beſtias, aut ad metallum fuerit damnatus, &c. Vetuit poſtmodum Valentinianus Imper. vllum Chriſtianorum ob quoduis facinoroſum delictum ad ludum damnari. l. 8. de pœn. Cod. Theod.

[g] Porphyrius.] Agit pluribus de eodẽ Euſeb, biſt.lib.7.c.20. alij inſuper ex eodẽ anctore eadem deſcripſerunt.

[h] Seleucus. Huius anteactæ vitæ curſum Euſebius lib.8.cap.20. teſtatum reliquit.

[i] Fauſtini epiſcopi.] Recenſetur is ſeptimus Brixianæ eccleſiæ epiſcopus. de eo & Galeſin.

17 Tertiodecimo kal. Martij. Lnna. F xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	ꝗ	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18

ROMÆ paſſio ſancti Fauſtini[a], quem alij quadragintaquatuor ſecuti ſunt ad coronam. In Perſide natalis beati Polychronij[b] epiſcopi Babylonis, qui in perſecutione Decij ore lapidibus cæſo, manibus extenſis oculos ad cælum eleuans emiſit ſpiritum. Concordiæ ſanctorum martyrum

Donati [c], Secundiani, & Romuli, cum alijs octogintaſex eiuſdem coronæ conſortibus. Cæſareæ in Palæſtina ſancti Theoduli [d] ſenis, qui ex familia præſidis Firmiliani, martyrum excitatus exemplo, cùm Chriſtum conſtanter confiteretur, cruci affixus, martyrij palmam nobili triumpho promeruit. Ibidem ſancti Iuliani [e] Cappadocis, qui exoſculans necatorum martyrum corpora [f], vt Chriſtianus delatus, & ad præſidem ductus, lento igne iuſſus eſt comburi. In pago Taruanenſi ſancti Siluini [g] epiſcopi Toloſani. In Scotia ſancti Fintani [h] preſbyteri & confeſſoris.

FEBRVARII 17.

[a] FAVSTINI & ſoc.] Reſtituti ſunt ijdē ex eodem exemplari vetuſtiſſimo, cuius ſæpiùs ante meminimus.

[b] Polychronij epiſc.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, Vuandelbertus, ac cæteri. Habentur eius acta ante vitam S. Laurentij apud Sur. tom. 4. die 10. Auguſt. ſed multum ſanè ambigua. Quod autem ad Decium ſpectat, conſtat quidem illum aduerſus barbaros prælijs diffi-cillimis decertaſſe, vt ſcribit Aurelius Victor, Eutropius in Decio, & Paulus Oroſ. lib. 7. c. 21. & licet de Perſis nulla apud eos mentio habeatur, veriſimilis tamen eſt cōiectura, Perſas bello laceſſiſſe, vexaſſeq́; aduerſus quos etiam Valerianum ſucceſſorem, Imperij hæredem, infeliciter pugnaſſe conſtat, vt Trebellius ſcribit in Valeriano. Satis liquet tempora Decij ſcriptorum inopia remanſiſſe obſcuriſſima; eaq́ue tantùm de eo facta eſſe perſpicua, quæ de perſecutione ab ipſo in Chriſtianos excitata produnt Chriſtianorum ſcriptiones, & acta ſanctorum martyrum. Fuit eiuſdem nominis S. Polychronius epiſcopus Virduuenſis in Gallia, diſcipulus ſancti Lupi Trecenſis, de quo habetur mentio in actis eiuſdem ſancti Lupi, in fine apud Sur. tom. 4. die 29 Iulij.

[c] Donati & ſoc.] Agit de ijſdem hac die Vſuardus, aſtipulanturq́ue vet. manuſcrip.

[d] Theoduli.] Euſebius, qui eius martyriū ſcribit li. 8. c. 22. paſſum refert anno ſeptimo perſecutionis Diocletiani & Maximiani Impp.

[e] Iuliani Cappadocis. Idem auctor Euſebius eius certamen deſcribit lib. 8. cap. 22. eundemq́ue etiam perſecutionis anno ſeptimo martyrio coronatum teſtatur.

[f] Exoſculans necatorum martyrum corpora.] Cōſueuiſſe Chriſtianos oſculari ſacra martyrum vulnera, habes etiam ex Prudentio in Periſt. hym. 5. de ſancto Vincentio his verſibus:

Ille vngularum duplices
Sulcos pererrat oſculis.

Et in fine:

Per quam trementes properi
Exoſculemur lectulum.

Admonuit & Conſtantinus Magnus Imp. labra cicatricibus ſanctorū martyrū, Theodoret. hiſt. li. 5. cap. 11. Datum eſt crimini à Cæciliano diacono Carthaginenſi Lucillæ feminæ apud Optatum, non quod os martyris ori admoueret, ſed quòd importuno tempore, & os illud non eſſet martyris vindicati, hoc eſt recepti. Optat. lib. 1. contra Parmen. Deoſculationem pro adoratione poni in antiquis ſacris litteris, notatum habes à S. Hieron. ad Pammachium in apolog. aduerſus Rufin. Id ipſum fuiſſe in vſu apud Gentiles, ex Plinio & Apuleio obſeruat Cæl. Rodig. lect. antiq. lib. 10. ca. 8. in fin. Apud Minucium Felicem in Octauio id expreſſum quoque habes his verbis: Cæcilius ſimulacro Serapidis denotato (vt vulgus ſuperſtitioſus ſolet) manum ori admouens, oſculum labijs preſſit. Hæc ille. Vide notata ibi in margine edit. Rom. an. Domini 1583. quibus adde quod Lucianus ſcribit lib. de Sacrific. Adorare oſculo manum, eſſe ſacrificiū pauperum, & quid vltra offerant non habentium.

[g] Siluini epiſc. De eo etiam Vſuardus hac die. Eius acta haberi teſtatur Molanus in Indiculo ſanctorum Belgij, vbi plura de ipſo; redditq́ue rationem cur hunc Vſuardus appellet epiſcopum Taruanenſem, prout etiam à nonnullis eſt creditus, eo quòd in Morinis miranda religione enituit, & virtute miraculorum claruit, apud quos etiam diem obiit, anno, vt ait, à Chriſto nato ſeptingenteſimo decimoquinto.

[h] Fintani presbyt.] Vſuardus item de eo hic agit, conſentiuntq́ue manuſcript.

Duode-

18 Duodecimo Kal. Martij. Luna. G xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

HIEROSOLYMIS natalis beati Symeonis [a] epiſcopi & martyris, qui filius Cleophę, & propinquus Saluatoris ſecundum carnem fuiſſe traditur. Hic Hieroſolymorum epiſcopus poſt Iacobum fratrem Domini ordinatus, in perſecutione Traiani multis ſupplicijs affectus, martyrio cõſummatus eſt, omnibus qui aderant, & iudice ipſo mirantibus, vt centum viginti annorum ſenex crucis ſupplicium fortiter conſtanterque pertuliſſet. Apud Oſtia Tiberina ſanctorum martyrum Maximi [b] & Claudij fratrum, & Præpedignæ vxoris Claudij, cum duobus filijs Alexandro & Cutia: qui cùm eſſent præclariſſimi generis, iubente Diocletiano tenti ſunt, atque in exilium deportati, deinde incendio concremati, odoriferum martyrii ſacrificium Deo ipſi obtulerunt: quorum reliquiæ in flumẽ proiectæ, & à Chriſtianis perquiſitæ, iuxta eandem ciuitatem ſepultæ ſunt. In Africa ſanctorum martyrum Lucij, [c] Siluani, Rutuli, Claſſici, Secundini, Fructuli, & Maximi. Conſtantinopoli ſancti Flauiani [d] epiſcopi, qui cùm fidem Catholicam Epheſi propugnaret, ab impij Dioſcori factione pugnis & calcibus percuſſus, poſt triduum vitam finiuit. Toleti ſancti Helladij [e] epiſcopi & confeſſoris.

F E B R V A R I I 18.

SYMEONIS epiſc.] Beda, Vſuardus, ac cæteri Latinorum de eodem agunt hac die, Gręci autem in Menologio 27. Aprilis. Eius martyrium ab Hegeſippo egregiè conſcriptum Euſebius recitat lib. 3. ca. 26. ex quo etiam cæteri complures eadem deſcripſere: eundem conſobrinum Domini, natum ex Cleopha fratre Ioſeph, idem auctor affirmat lib. 4. c. 10. qui & in chronico tradit, eundem conſummaſſe martyrium anno decimo Traiani Imp.

[b] Maximi, Claudij & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, atque alij omnes. Habentur horum res geſtæ iunctæ ſimul actis S. Suſannæ, apud Sur. tom. 4. die 11. Auguſti. ex quibus & cæteri, qui de his ſcribunt, quos recenſere omittimus, accepiſſe noſcuntur.

[c] Lucij & ſoc.] Hos omnes reſtitutos ſcias ex eodem codice peruetuſto, cuius ſæpe meminimus: prætermiſſi ſunt aliàs fortaſſe, quòd nec ciuitas vbi paſſi, nec tempus, ibidem haberetur expreſſum.

[d] Flauiani epiſcopi.] De eodem Græci agunt in Menologio hac die; vbi teſtantur Flauianum actum in exilium, & confectum ærumnis obijſſe, idque ex ſententia Marcellini comitis in chron. ſub Protogene & Aſterio conſſ. vbi ait, eum exulaſſe factione Dioſcori & Saturnini. Sed hæc quidem omnia repugnare videntur actis ſacroſancti Conc. Chalcedonen. In actione etenim prima & tertia Euſebius epiſcopus Dorylæi, & in actione quarta archimandritę Catholici, oblato S. Synodo libello, conclamarunt aduerſus Dioſcorum, ſanctum Flauianum factione Dioſcori necatum eſſe: id ipſum etiam Liberatus diaconus in breuiar. hæreſ. Neſtor. & Eutich. exactè deſcribit cap. 12. factumque refert, antequam Epheſo receſſiſſent epiſcopi. Id etiam Euagrius ſcholaſt. hiſt. lib. 2. c. 2. Id deuique

Nicephorus (vt prętereà recẽtiores) pluribus teſtatur li. 14. ca. 47. Ceterùm cõtigit vtrumque eſſe verum: nimirum Flauianum à Dioſcoro ita vt aiunt malè habitum, ſicque affectum continuò miſſum eſſe in exilium, & tertia die vita functum. Confirmãtur hæc ex libro manuſcrip. qui habetur in Bibliotheca Vatic. num. 1855. in quo deſcriptæ habentur complures epiſtolæ Rom. pontif. vbi ineſt libellus incerti auctoris, ſed quem tamen ſui ſeculi res ſcripſiſſe conſtat. Eſt eius exordium: Noſtro quidem ſeculo, ſed interuallo temporis, Neſtorius & Eutyches, &c. In eo igitur hæc de Flauiano leguntur: Ducitur in exiliũ Flauianus, & apud Epypam, quæ eſt ciuitas Lidię, ſeu ſuperueniente ſeu ingeſta morte, defunctus eſt. Hæc ibi de exitu Flauiani, dum duceretur in exilium. Eſt illa hæc ciuitas Lidiæ, quam Ptolomæus Hypepam vocat, & apud Plinium deprauatè legitur Euippa li. 5. c. 29. Contigit obitus Flauiani ſub conſulatu Aſterij & Protogenis, menſe Auguſti, poſtquam Hilarus diaconus legatus Apoſtolicus inde clàm aufugiens, Romam redijt ad S. Leonem Papam. Ne quis ergo miretur ſi idem Pontifex in litteris quas dedit ad Theodoſium & Pulcheriam Auguſtos, & quas etiã ad alios tertio idus Octobris iiſdem conſſ. dedit, nihil de Flauiani nece meminerit; nam, quod poſt diſceſſum Hilari fuit factum, ignorans, putans adhuc viuere Flauianum, ad eum etiam eadem die ſcripſit epiſtolam. Celebratur hac die ſolennis tranſlatio, quando venerandum corpus eius per Martianum Auguſtum & S. Pulcheriã coniugem ſummo cum honore Conſtantinopolim tranſlatum eſt, cuius tranſlationis meminit S. Leo Papa in epiſtola 44 ad Martianum Auguſt. ſub conſulatu Adelphij data: eſt is annus, ſecundum Faſtos Onuphrij, à Chriſto nato 455. ex quibus planè conuincitur errare Nicephorus lib. 14. cap. 49. dum eam tranſlationem factam dicit ſub Theodoſio minore Imp. Extant præterea de ea re litteræ S. Pulcheriæ ad S. Leonem Papam: quæ recitantur in præambulis Cõcilij Chalcedonenſis. Mirificis laudibus ſanctum Flauianum proſecuti ſunt Patres, hi præſertim, qui Chalcedonem ad Concilium conuenerũt, vbi inter alia eius præconia, hæc in actione vndecima ſunt acclamata: Flauiano æterna memoria, ecce vltio, ecce veritas, Flauianus poſt mortem viuit, martyr pro nobis exorat, Flauianus poſt mortem fidem expoſuit, &c. Accedat ad eius laudem conſtitutio Marciani Imp. quæ habetur in l. quoniam. C. de epiſc. & cleric. cuius de Flauiano promulgatæ ſanctionis habes integrum exemplar in actione tertia eiuſdem Conc. Chalcedonen. prope finem. Secundus Abel appellatur à Sebaſteno epiſcopo in epiſt. ad Leonem Imp. Extat tomo 2. Conc. recent. edit. De reſtituendo nomine eius in diptycha, & abolenda memoria Eutychij, extat l. quoniam. C. de epiſc. & cleric. Cæteras autem eius res geſtas, tam ſynodicas quàm priuatas, intexuimus in Annalibus eccleſiaſticis, per annos ſingulos ſeruata temporum ratione.

* Helladij epiſcopi.] Huius acta ſummatim complexus eſt ſanctus Ildefonſus in libro quem ſcripſit de vir. illuſt. quem nacti in Vaticana bibliotheca, diligenter exſcripſimus: at quoniam eundem nondum editum ſcimus, operæpretium viſum eſt, hic ea recitare, quæ de ſancto ſanctus ſuis ſcriptis teſtatum reliquit his verbis: Helladius epiſcopus poſt Auraſium ſedis eius adeptus eſt locum. Hic cùm regiæ aulæ illuſtriſſimus, publicarumque rector exiſteret rerum, ſub ſeculari habitu votũ monachi explebat & opus: nam ad monaſteriũ meum illud Agalienſe, cuius me ſuſceptio monachum tenuit; quod munere Dei, perennisque ac patentia ſanctitatis decore, & opinabile cunctis & palam eſt totis: cùm ſæpe diſcuſſantium negotiorum ductus itinere perueniret, remota clientum ſecularisque pompa decoris, adeò monachorum peculiaritatibus inhærebat, vt turmis iunctus eorum, ſtipularum faſciculos ad clibanum deportaret. cumque inter decorem inſolentiamque ſeculi, ſolitudinis & amaret & ſectaretur arcana: celeri fuga, relictis omnibus quæ eſſe nouerat mundi, adijt ſanctum monaſterium, quod frequentauerat voto; venit permanſurus optati voti vſu. Ibi factus monachus, pariter meritis & ſtudijs ſanctis vitam monachorum debitè rexit; & ſtatum monaſterij totius rei communis diuitijs cumulauit. Ex hoc, feſſis penè ſenio artubus, ad Pontificatus apicem euocatur: & quia vocaretur victus pariter & inuitus, illic maiorum virtutum exempla, quàm monachus dedit: quia ſtatum mundi, quem contempſit viuere, magna perhibetur rexiſſe diſcretione; miſerationes eleemoſynarumque copias tam largiter egenis cõtuliſſe probatur, ac ſi illius ſtomacho putares inopum & artus pendere & viſcera confoueri. Scribere renuit, quia quod ſcribendum erat, quotidianæ operationis pagina demonſtrauit. Me ad monaſterium rediens memoratum, vltimo vitæ tempore leuitam fecit: ſenex obijt, decem & octo annos ſacrum regimen tenuit, temporibus Siſibuti, Suintillani, & exordijs Siſenandi regum. Beatus habitus fuit, & poſt beatam gloriam cæleſtis regni bona plenus ſenectute promeruit. Hactenus de S. Helladio S. Ildefonſus, qui mox ad eius ſucceſſorem Iuſtum calamum vertit. De eodem Rodoric. Tolet. lib. 2. c. 17. & alij recentiores.

Vndecimo

19 Vndecimo kal. Martij Luna. A x.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
21 22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8
t u A B C D E f F G H M N P
9 10 11 12 13 14 15 16 15 16 17 18 19 20

ROMÆ natalis ſancti Gabini [a] presbyteri & martyris, fratris beati Caij Papæ, qui à Diocletiano diu in cuſtodia vinculis afflictus, pretioſa morte cæli gaudia comparauit. In Africa ſanctorum martyrum Publij [b], Iuliani, Marcelli, & aliorum. In Palæſtina commemoratio ſanctorum Monachorum [c], & aliorum martyrum, qui à Saracenis ſub duce Alamundaro ob fidem Chriſti ſæuiſſimè cæſi ſunt. Hieroſolymis ſancti Zambdæ [d] epiſcopi. Solijs [*] ſancti Auxibij [e] epiſcopi. Apud Beneuentum ſancti Barbati [f] epiſcopi, qui ſanctitate celebris, Longobardos, & eorum ducem ad Chriſtum conuertit. Mediolani ſancti Manſueti [g] epiſcopi & confeſſoris. *Soliis

F E B R V A R I I 19.

[a] GABINI, vel Gabinij.] De eo Beda, Vſuardus, Ado & alij. Iuncta ſunt eius acta rebus geſtis ſanctæ Suſannæ. habet eas Sur. tom. 4 die 11. Auguſti. Paſſus eſt Diocletiano ſextùm & Conſtantio ſecundũ conſſ. vnà cum Caio Papa eius germano, vt legitur in libro de Róman. Pontific. In prædictis autem rebus geſtis S. Suſannæ, de domo Gabini in eccleſiam conuerſa hæc leguntur: Caij epiſcopi domus beati Gabini domui propinqua erat, atque ex illo tempore Chriſtianorum ſtatio deputata eſt in duabus ædibus vſque ad hodiernum diem. Factum eſt hoc Romæ in regione ſexta apud vicum Mamuri, ante Saluſtij forũ. Hæc ibi. Ex qua loci deſcriptione facilè apparet, eam fuiſſe domum Gabini, quæ nunc dicitur eccleſia ſanctæ Suſannæ, ac domum Caij eccleſiam illi propinquam, cuius dumtaxat ſuperſunt veſtigia exaduerſo poſita.

[b] Publij & ſoc.] Agit de his etiã Beda, Vſuardus, & alij recentiores hac die.

[c] Sanctorum Monachorum.] Iiſdem cæſi ſunt hi Saracenorum incurſionibus, quarum mentio habetur in rebus geſtis ſancti Ioannis Silentiarij, quas refert Metaphraſtes die 13. Maij. itemque in vita S. Sabæ abb. apud eundem die 5. Decemb. ac in actis etiam ſancti Euthymij abb. quæ idem recitat die 20. Ianuarij: conſentiunt iiſdem, quæ habentur in prato ſpirituali, c. 21. & 99. Vna eademque perſecutio Saracenorum ſanctos monachos diuerſis in locis poſitos vexauit, diuerſiſque diebus occidit, vt non mireris, ſi inferius de monachis cæſis à Saracenis ſæpè agatur. Scias autem ipſum Saracenorum principem Alamundarum ad Chriſti fidem tandem eſſe conuerſum, vt ſcribit Niceph. hiſtor. lib. 17. cap. 35. hiſt. Miſcel. ex Theophane lib. 15. & alij.

[d] Zambdæ epiſcopi.] De eo ſcribit Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 7. c. vlt. in fine, Epiphanius in panar. hæreſ. 66. licet in mendoſo codice Baza legatur. De eo item Niceph. epiſcopus in chron. de epiſc. eccleſ. Hieroſol & Niceph. Calliſt. lib. 6. c. 34. Adſcribitur hic trigeſimusnonus eius ſedis epiſcopus; ſucceſſit Hymenæo, ſeditque temporibus Diocletiani Imperatoris.

[e] Auxibij epiſcopi.] Agunt de eodem Græci in Menolog. hac die. Eius acta habet Metaphraſtes, quæ Lipom. retulit in tom. 5. & Sur. tom. 1. Fuit proximus Apoſtolorum temporibus; nam à ſancto Marco Euangeliſta baptizatus fertur.

[f] Barbati epiſc.] De eo vet. manuſcrip. & inter alia Martyrologium Caſinenſe. Habemus eius acta ſyncerè ſcripta: eſt eorum exordium: Sicut euidentiſſimè, &c. Interfuit Synodo Romæ celebratę temporibus Papæ Agathonis, an. Domini 680. eidemque ſubſcripſit, prout eius Concilij acta indicant, quæ inſerta ſunt in actione quarta ſextæ Synodi œcumenicæ Conſtantinopolitanæ.

[g] Manſueti epiſcopi.] De eodem tabulæ Mediolanenſis eccleſiæ. Claruit idem tẽporibus Agathonis Rom. Pontificis: nam ipſe etiam interfuit præfatę Synodo Romanæ, eidemque ſubſcripſit, vt

eiuſdem ſynodi indicant acta inſerta in act. quarta ſextæ Synodi. Habemus manuſcriptam epiſtolam eruditiſſimam eiuſdem Manſueti epiſcopi ad Cōſtantinum Imperatorem Conſtantinopolitanum, dignam tanto viro, tantæque ſedis epiſcopo: incipit: Si apicem Imperialis faſtigij, &c.

ix. B Decimo kalen. Martij. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

TYRI in Phœnicia commemoratio beatorum Martyrum[a], quorum numerum ſolius Dei ſcientia colligit, qui ſub Diocletiano Imperatore à Veturio militum magiſtro multis tormentorum generibus ſibi inuicem ſuccedentibus occiſi ſunt; primò quidem flagris toto corpore dilaniati, inde diuerſis beſtiarum generibus traditi, ſed ab illis diuina virtute nil læſi, pòſt addita feritate ignis ac ferri, martyrium conſummarunt. Horum glorioſam multitudinem ad victoriam incitabant Tyrannio[b], Siluanus, Peleus, & Nilus epiſcopi, ac Zenobius presbyter, qui felici agone vnà cum illis martyrij palmam adepti ſunt. In Cypro inſula ſanctorum martyrum Pothamij[c] & Nemeſij. Conſtantinopoli ſancti Eleutherij[d] epiſcopi & martyris. In Perſide natalis ſancti Sadoth[e] epiſcopi, & aliorum centum vigintiocto, qui ſub Sapore rege Perſarum, cùm ſolem adorare renuiſſent, crudeli nece præclaras ſibi coronas compararunt. Catanæ in Sicilia ſancti Leonis[f] epiſcopi, qui virtutibus atque miraculis coruſcauit. Eodem die ſancti Eucherij[g] epiſcopi Aurelianenſis, qui eo magis miraculis claruit, quo pluribus inuidorum calumnijs fuit oppreſſus. Tornaci in Gallijs ſancti Eleutherij[h] epiſcopi & confeſſoris.

FEBRVARII 20.

[a] COMMEMORATIO beat. mart.] Agunt de iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum acta ſummatim complexus eſt Euſeb. lib. 8. cap. 7. ex eodem Nicephor. hiſt. lib. 7. cap. 7. ac cæteri.

[b] Tyrannio, Siluanus. &c.] De his item Euſebius hiſt. lib. 8. cap. 25 & Niceph. lib. 7. cap. 16. De ſingulis agitur certis diebus natalis dies.

[c] Potamij & Nemeſij.] Beda item de his agit, additque Didymum; Vſuardus autem & Martyrius de duobus tantùm.

[d] Eleutherij epiſc.] De eodem & Græci. ponitur hic octauo ordine Byzantius epiſcopus, ſeditq; annis ſeptem, vt tradit Niceph. eius ſedis epiſc. in chron. De eo etiam Niceph. Calliſt. lib. 8. cap. 6. narrat idem auctor lib. 15. cap. 23. pauendum iudicium eiuſdem ſancti aduerſus clericum impuriſſimum, editum temporibus S. Gennadij epiſcopi Conſtantino-

Conſtantinopolitani, & Leonis Imp. indeque penes nonnullos excommunicatio ſancti Eleutherij in ore verſatur vſque hodie. Licet potius imprecatio quàm excommunicatio dici debeat.

[e] Sadoth & ſoc.] Alibi, Sadhoc, vel Saduch, legitur. De iiſdem Græci in Menologio hac die. Horum omnium acta ex antiquis codicibus edidit Metaphraſtes: habet ea Lipom. tomo 5. & Surius tomo 1. Paſſi ſunt hi ſub Sapore rege Perſarum, qui vixit temporibus Conſtantini, ac eius ſucceſſoris Conſtantij, peruenitque vſque ad tempora Valentiniani, & Gratiani eius filij, Impp. vt auctor eſt Ammian. Marcellin. lib. 27. qui illum eam ob cauſam Saporem longæuum appellat. Succeſſit Sadoth, de quo agimus, Symeoni qui ſub Conſtantino martyrio vita functus eſt; ipſe autem Sadoth paſſus eſt temporibus Conſtantij. De his etiam ſcribit Sozom. libro 2. cap. 8. 9. & 10.

[f] Leonis epiſc.] Agunt etiam de eodem Græci in Menologio, magnorumque miraculorum effectorem prædicant.

[g] Eucherij epiſc.] Extant eius acta, quæ deſcripſit Surius tomo primo. Claruit temporibus Caroli Martelli principis Francorum, à quo multa & grauia paſſus eſt: ſed quas pœnas dederit apud Inferos eius anima, & quàm terribile iudicium de humato cadauere Deus oſtenderit, vide ibidem capite 6. quæ & nuper in Decretorum libro ſunt deſcripta 16. q. 1. De eo Sigeb. in chron. anno Domini 723. Trithem. de vir. illuſtr. Ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 192. & lib. 4. cap. 186. Paul. Æmil. lib. 2. de geſt. Franc. Ioann. Placentius in catal. epiſc. Leodienſium, & Molan. in Indic. SS. Belgij. Adſcribitur hic in tabulis Democh. trigeſimus tertius ſedis Aurelianenſis epiſcopus: migrauit ex hac vita anno Domini 727.

[h] Eleutherij epiſcopi.] De eo autem Beda die ſequenti. Huius res geſtas breui compendio ſcribit Molanus in Indic. Sanctorum Belg. eumque ordinatum dicit epiſcopum anno Domini 484. ſediſſeque annos 45. tranſlatum verò corpus eius anno 881. De Eleutherij pueritia, ordinatione, & obitu habes in vita ſancti Medardi à Fortunato conſcripta, cap. 2. & 18.

21 Nono kalend. Martij Luna. C viij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
23 24 25 26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
t u A B C D E f F G H M N P
11 12 13 14 15 16 17 18 17 18 19 20 21 22

IN Sicilia natalis ſanctorum Martyrum [a] ſeptuaginta nouem, qui ſub Diocletiano per diuerſa tormenta confeſſionis ſuæ coronam percipere meruerunt. Adrumeti in Africa ſanctorum martyrum Veruli [b], Secundini, Syricij, Felicis, Seruuli, Saturnini, Fortunati, & aliorum ſexdecim, qui in perſecutione VVandalica ob Catholicæ fidei confeſſionem martyrio coronati ſunt. Scythopoli in Palæſtina ſancti Seueriani [c] epiſcopi & martyris. Damaſci ſancti Petri Mauimeni [d], qui cùm diceret Arabibus quibuſdam ad ſe ægrotum venientibus: Omnis qui fidem Chriſtianam Catholicam non amplectitur, damnatus eſt, ſicut & Mahumet pſeudopropheta veſter; ab illis necatus eſt. Rauennæ ſancti Maximiani [e] epiſcopi & confeſſoris. Metis ſancti Felicis [f] epiſcopi. Brixiæ ſancti Paterij [g] epiſcopi.

FEBRVARII 21.

MARTYRVM 79. [a]] Agit de iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 3. c. 138. & alij recentiores.

[b] Veruli & ſoc.] De his etiam Beda & Vſuardus. Quod hîc additum eſt, hos paſſos eſſe in perſecutione Wandalica, ex dicto vet. manuſcr. ſcias reſtitutum.

[c] Seueriani epiſcopi.] Scribit de eius nece per hære-

hæreticos Eutychianos illata Niceph. lib. 15. ca. 9. De eadem hæreticorum perſecutione tunc in Catholicos in Palæſtina graſſante, agit Euag. lib. 2. c. 5. Cyrilius monachus in Euthymio, apud Metaphr. die 20. Ianuar. Habetur mentio etiam de Seueriani epiſcopi nece in litteris Marciani Imp. datis tunc temporis ad monachos Palæſtinæ: habentur 10. 2. Concil. recent. edit. Eſt ſecunda ordine epiſtolarum illuſtrium virorum pro S. Synodo Chalcedonenſi. S. Leo Papa eo tempore ad ſedandam eam ſeditionem, & ad comprimēdum furorem hæreticorum, ſcripſit ad Marcianum Imp. & ad Pulcheriam, & Eudociam. A A. necnon etiam ad monachus Palæſtinæ, quò illorum turbatos animos conciliaret.

[d] Petri Mauimeni.] Græci etiam de eodem agunt. De eius martyrio habes ex Theophane in hiſtor. miſcel. lib. 22. anno ſecundo Conſtantini ſexti Imp. vbi hæc etiam recitantur: Hunc declamationibus ſermonum honorauit ſanctus Pater noſter Ioānes, qui cognominatus eſt Chryſoùras propter auream & fulgidam Spiritus ſancti gratiam, quæ in ipſo tam in verbo, quàm in vitæ actu effloruit; quem videlicet Conſtantinus Imp. impius propter eminentem orthodoxiam eius anathemati ſubiiciebat, & pro Manſur, quod eius auitum nomē eſt, quodque redemptus interpretatur, ſenſu Iudaico, nouum eccleſiæ magiſtrum, Manſeron, mutato nomine, vocitabat. Hæc ibi. Per quæ planè conſtat intelligi ſanctum Ioannem Damaſcenum, iuxta ea quæ de eodem ſcribit Suidas. Paſſus eſt hic an. Dñi 742. ſecundùm Faſtos Onufrij. Secundùm verò Græcorum ſupputationem an. 734. Sigib. tamen in chron. recenſet eius martyrium anno 745.

[e] Maximiani epiſc.] De eodem hac die tabulæ eccleſiæ Rauennatis. Conſecratus hic eſt epiſcopus ſub conſulatu Baſilij quinto, anno Dñi 546. De eo plura Hieron. Rub. hiſt. Rauen. lib. 3.

[f] Felicis epiſc.] De eodem ex tabulis Metenſis eccleſiæ Molan. in addit. ad Vſuard. Ponitur hic tertius Metēſis ſedis epiſcopus, ſeditque annos 42. vt habent tabulæ Demnch.

[g] Paterij epiſc.] De eodem tabulæ eccleſiæ Brixian. Numeratur 23. eius ſedis epiſcopus, poſt S. Philaſtrium autem 16. Prout Rampert. in ſerm. de ſanct. Philaſt. affirmat.

vij. D Octauo kalend. Martij Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

ANTIOCHIÆ Cathedra [a] ſancti Petri Apoſtoli, vbi primùm diſcipuli cognominati [b] ſunt Chriſtiani. Hierapoli in Phrygia beati Papiæ [c] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui ſancti Ioannis Senioris auditor, Polycarpi autem condiſcipulus & ſodalis fuit. Salaminæ in Cypro ſancti Ariſtionis [d], qui vt idem Papias teſtatur, fuit vnus de ſeptuaginta duobus Chriſti diſcipulis. In Arabia commemoratio plurimorum [e] ſanctorum Martyrū, qui ſub Maximino Imperatore ſæuiſſimè cæſi ſunt. Alexandriæ ſancti Abilij [f] epiſcopi, qui ſecundus poſt beatum Marcum eiuſdem ciuitatis epiſcopus, ſacerdotium virtute conſpicuus miniſtrauit. Viēnæ S. Paſchaſij [g] epiſcopi, eruditione & morum ſanctitate præclari.

FEBRVARII. 22.

ANTIOCHIÆ Cathedra.] Sedere cœpit Petrus Antiochiæ vltimo Tiberij Imp. anno, & à Chriſto nato, trigeſimo octauo, prout exactè Euſebius ſcribit in chron. De vſu priſtino celebrandæ diei Cathedræ, cùm ſcilicet aliquis epiſcopus alicui præficeretur eccleſiæ, ſatis diximus ſuprà in feſto die Romanæ Cathedræ. Quod antē attinet ad Cathedram Antiochenam, miratus ſum vehementer R. P. Onufrium Panuinum virum alioqui eruditum, ſed citò nimis ex humanis præreptum, vt non potuerit ſuas lucubrationes emendare, nouam quandam, hacte-

nus

nua inauditam, nec ab aliquo excogitatam opinionem de Cathedra Antiochena aſtruere conatú eſſe: dum in ſuis ad Platinam additionibus, abſque vllius antiquorum vel recentiorum teſtimonio affirmat, Petrum Romæ primùm, ac demum ſediſſe Antiochiæ. Quæ quidem opinio quàm ſit falſa, quàm aduerſa ſinceræ veritati, quàm denique faueat nouantibus qualemcunque occaſioné captantibus, quotque ex ea ſequantur abſurda, vix credi poteſt. Legi aduerſus huiuſce modi nouam opinionem erudiſſimum commentariolum R. D. Siluij Antoniani, pientiſſimi ac diſertiſſimi viri; cuius cenſuræ ſcriptiones meas ſubiicere conſueui: expectamus ſi aliquádo ab inuito poterimus extorquere eius editionem; ſimulq; è latebris Chriſtianæ modeſtiæ ipſius cętera feraciſſimi ingenij monumenta in publicum vindicare. In interim lector accipe de ea re hæc teſtimonia ſanctorum Patrum. Poſt Anacletum, Antherum, & Marcellum, & alios, ſatis tibi inſtar omnium poteſt eſſe ſancti Hieronymi auctoritas in comment. epiſt. ad Galat. c. 2. & de ſcriptoribus eccleſiaſt. in Petro. Si ex hiſtoricis hæc cupis, habes Euſebium, qui primum in ea facultate locú tenet, quique in chronico hæc ait: Petrus natione Galilæus, Chriſtianorum Pontifex primus, cùm primùm Antiochená eccleſiam fundaſſet, Romam proficiſcitur, ibi Euangelium prædicans, viginti quinque annis eiuſdem Vrbis epiſcopus perſeuerat. Hæc Euſebius, quem cæteri Græcorum (ne laborem omnes enumerando) abſque aliqua controuerſia ſecuti ſunt, à quibus nec Latinorum aliquis diſſentit. Hæc etiam ſanctus Leo in ſermone 1. in natali Apoſtolorum: Gelaſius Papa in Romano Cócilio, vbi actum eſt de libris apocryphis, eadem profeſſus eſt: id Pelagius Papa in epiſtola ad Benignum, & Gregor. Papa ad Eulogium li. 6. epiſt. 37. id denique alij omnes qui de ea re egerunt, abſque aliqua dubitatione teſtati ſunt. De leuiſſimis autem quibuſdá obiectionibus quæ aduerſus hæc ſiue ab Onufrio, ſiue ab alio eius ſtudioſo obiiciebantur, conſule quæ diximus in 1. tomo Annaliú.

[b] Cognominati ſunt Chriſtiani.] Id Lucas Act. ca. 11. Qua autem ratione id acciderit, ſanctus Athanaſius in diſputatione contra Arium eiuſmodi affert cauſam: Omnes, inquit, qui credebant in Domino noſtro Ieſu Chriſto, non Chriſtiani, ſed diſcipuli tantummodo vocabantur: & quia multi nouorum dogmatum auctores extiterant, doctrinę obuiantes Apoſtolicæ; omnes ſectatores ſuos diſcipulos nominabant; nec vlla erat nominis diſcretio inter veros falſoſque diſcipulos, ſiue Chriſti, Doſithæi, ſiue Iudæ cuiuſdam, ſiue Ioannis ſectatores, qui ſe quaſi Chriſti eccleſiæ confitebantur; quin potius vno diſcipulorum nomine cenſebátur: tunc Apoſtoli conuenientes (ſicut, Luca narrante, Acta teſtantur) omnes diſcipulos vno nomine Chriſtianos appellant, diſcernentes à communi diſcipulorum vocabulo; & vt diuini per Eſaiam oraculi ſermo compleretur, quo ait c. 62. Seruientibus mihi vocabitur nomé nouum, &c. Hæc Athanaſ. Porrò & hoc ipſum nomen non poſt multum temporis hæretici æmulati ſunt, Carpocratianique primùm vſurparunt, vt ſcribit S. Epiphan. hæreſ. 27. Hos ſecuti ſunt cæteri, irrogantes contumelias tanto nomini falſa doctrina, ac morum prauitate: quam ob cauſam (vt cóqueſti ſunt ſæpe Patres apologiis) execrandum factum eſt aliquando Gentilibus nomen Chriſtianum, adeò vt ipſum ſolum abſque aliqua noxa (vt ſcribit pluribus Tertullianus in apologetico) eſſet in crimen.

[c] Papiæ.] De eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij. De Papia ſcribit ſanctus Irenęus, quem recitat Euſeb. hiſt. lib. 3. cap. 33. Idem Euſeb. cap. 30. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Papia. Extabant eius ſcripta vſque ad eiuſdem Hieronymi tempora, vt ipſe ſcribit epiſt. 28. ad Lucinium. Eadem de eo Niceph. lib. 3. cap. 18. & 20. Hîc monitum velim lectorem, ne qua ſuſpicio de Papia in mentem irrepat, eo quòd aſſertor fuerit improbatæ ſententiæ de mille annis, vnde dicti ſunt Hæretici Millenarij: Nam ſancta Dei eccleſia Catholica aliquandiu de ea re ſuperſedit, iudiciumque ſuſpendit, nec aliquid de his qui ea ſentiebant, definiuit; cùm præſertim non vulgares homines, ſed ſanctiſſimi atque doctiſſimi viri id affirmarent, vt poſt Papiam Irenæus, Iuſtinus martyr (mittimus Tertullianum & Nepotem extra claſſem Catholicorum vagátes) Lactantius, Victorinus, Seuerus & alij, prout teſtatur S. Hieronymus in comment. ſuper Ezech. c. 36. lib. 11. & in procem. lib. 18. in Iſaiam: De quorum ſententia idem auctor in Hierem. cap. 19. lib. 4. hæc habet: Quæ, licet non ſequamur, tamen damnare non poſſumus, quia multi eccleſiaſticorú virorum & martyrum iſta dixerunt: & vnuſquiſque in ſuo ſenſu abundet, & Domini cuncta iudicio reſeruétur. Hæc S. Hieron. quo tempore nihil adhuc ab Eccleſia de ea re fuiſſe definitú apparet. Paulopòſt autem cùm Apollinaris hæreſiarcha hanc de Millenario ſententiam niteretur adſtruere, totiſque neruis defendere conaretur, atque vt dogma Catholicum ſtabilire, ſcriberetque (vt ait S. Hieron. in procem. lib. 18. in Iſaiam) duo volumina aduerſus Dionyſium Alexandrinum, qui de ea re contra Irenæum librum ediderat: mox in eum atque alios Millenarios zelus ſanctorum Patrum exarſit, ita vt in hæreſim ac patronum eius libentiùs inueherétur: cùm præſertim ille adderet alias ad eam opinioné impietates, diceretque homines reſurrecturos eſſe ad legem, circúciſionem, & ſabbatha ſeruanda, ad cibos electos, vt olim, & templum materiale conſtructuros: id de eo ſcribit S. Baſilius in epiſt. 74 ad Occidentales. Tunc autem, ſicut cæteræ prauę opiniones Apollinaris, ita hæc de Millenario à Damaſo Papa Romæ putatur eſſe damnata.

[d] Ariſtionis.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Meminit de Ariſtione Papias, quem refert Irenæus apud Euſebium lib. 3. c. 33. & Hieron. de ſcript. eccleſ. in Papia.

[e] Plurimorum ſanct. mart.] Horum agonis Euſebius hiſt. lib. 8 c. 24. meminit.

[f] Abilij epiſc.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scribit de Abilio Euſeb. in chron. eum ſedere cœpiſſe anno quarto Domitiani Imp. & cùm ſediſſet annos tredecim, ſub Nerua Imp. ex hac vita migraſſe. Ex his reſtituendus eſt locus eiuſdem Euſebij in editione Chriſtophorſoni li. 3. cap. 12. cùm ait: Quarto anno Domitiani Anianus primus eccleſiæ Alexandrinę præfuit: qui cùm an-

nos

nos viginti duos in eo munere compleuiſſet, exiit è vita; in cuius locum ſuffectus eſt Abilius. Hæc ibi; ſed ſic reſtituenda, vna tantùm mutata dictione, vt dicat: Quarto anno Domitiani, Anianus, qui primus eccleſiæ Alexandrinæ præfuit, cùm annos viginti duos, &c. quam lectionem confirmant etiam ea quæ idem Euſebius ſcribit lib. 2. c. 23. vbi ait, octauo anno Neronis Imperij Anianum poſt Marcum ſedere cœpiſſe.

[g] Paſchaſij epiſcopi.] Beda item, & Ado de eo hac die. De Paſchaſio epiſcopo Viennen. ſcribit Ado in chron. floruiſſe videlicet temporibus Conſtantini, cùm Melchiades Romanæ præeſſet eccleſiæ. Succeſſiſſe huic videtur ſanctus Verus, qui reperitur interfuiſſe Concilio Arelatenſi 2. ſub Conſtantino Imp. & Siluestro Rom. Pontifice celebrato, vt apparet ex actis eiuſdem Synodi. Ex his redduntur ambigua, quæ idem ſcribit Ado, Verum ſediſſe temporibus Traiani; & quòd ait, Paſchaſio fuiſſe ſuffectum Claudium. Sed de his in Vero pluribus infrà ad Kalendas Auguſti.

vj. E Septimo kalend. Martij. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

In Anno Biſſextili omittitur, Vigilia ſancti Matthiæ Apoſtoli. *quia transfertur in ſequentem diem, quæ eſt 24.*

VIGILIA [a] ſancti Matthiæ Apoſtoli. Apud Sirmium beati Sireni [b] monachi & martyris, qui, iubente Maximiano Imperatore tentus, cùm ſe Chriſtianum eſſe confiteretur, capite cæſus eſt. Ibidem natalis ſanctorum ſeptuagintaduorum Martyrum [c], qui martyrij certamen in præfata vrbe conſummantes, regna manſura perceperunt. Romæ ſancti Polycarpi [d] presbyteri, qui cum beato Sebaſtiano plurimos ad fidem Chriſti conuertit, atque ad martyrij gloriam exhortando perduxit. In ciuitate Aſturicenſi ſanctæ Marthæ [e] virginis & martyris, ſub Decio Imperatore, & Paterno proconſule. Conſtantinopoli ſancti Lazari [f] monachi, qui cùm ſacras imagines pingeret, Theophili Imperatoris Iconoclaſtæ iuſſu diris ſupplicijs excruciatur, & manus ei candenti ferro comburitur: ſed Dei virtute ſanatus, abraſas imagines ſanctas pingendo reſtituit, ac demùm in pace quieuit. Brixiæ ſancti Felicis [g] epiſcopi. Hiſpali in Hiſpania ſancti Florentij [h] confeſſoris. Tuderti ſanctæ Romanæ [i] virginis, quæ à ſancto Siluestro Papa baptizata, in antris & ſpeluncis cæleſtem vitam duxit, & miraculorum gloria claruit. In Anglia ſanctæ Milburgis [k] virginis, filiæ Regis Merciorum. Et alibi aliorum, &c.

¶ *In anno Biſſextili bis pronunciatur*, Sexto kalendas Martij, *& eadem Luna, ſcilicet die 24. & 25. Prima die, id eſt 24. hoc modo.* Sexto kalend. Martij Luna, *quota fuerit. Deinde*, Vigilia ſancti Matthiæ Apoſtoli. Item commemoratio plurimorum ſanctorum Martyrum & Confeſſorum, atque ſanctarum Virginum. ℟. Deo gratias, *Secunda die, id eſt 25.* Sexto kalend. Martij. Luna... In Iudæa, *&c. vt in ſequenti lect.*

VIGILIA S. Matthiæ.] De eadem Beda, & Microlog. cap. 47. atque alij recentiores.

[b] Sireni.] De ipſo etiam Beda, ac cæteri. Hic cùm dicatur fuiſſe monachus: ſatis apparet ex Euſeb. hiſt. lib. 8. cap. 22. Maximiani temporibus fuiſſe monachos, & ex eis quamplurimos coronatós eſſe martyrio, vt & Seleucus, de quo ſupra egimus. quin & ipſe ſanctus Antonius martyrij cupidus, conuolauit Alexandriam, ſed conſequi non potuit, vt ſcribit S. Athanaſius in vita ipſius. Agit etiam de Sireno Petrus in catal. lib. 3. c. 147. Licet eum etiam epiſcopum fuiſſe dicat.

[c] Septuagintaduorum martyrum.] Alij legunt ſexaginta duos tantùm; ſed ex pluribus manuſcript. prædictus numerus habetur certior, prout etiam Petrus in catal. lib. 3. c. 150.

[d] Polycarpi.] De eodem Beda, Vſuardus, & alij. Habentur eius acta iuncta rebus geſtis S. Sebaſtiani apud Sur. tomo 1. die 20. Ianuarij.

[e] Marthæ.] Tabulæ eius eccleſiæ. Eius acta paucis enarrantur in theſaur. concion. tomo 2. die 23. Februarij.

[f] Lazari monachi.] Agunt autem Græci de eo die 17. Octobr. quando ex Cithienſi vrbe tranſlatum eſt corpus eius Conſtantinopolim, vt teſtatum habetur in dicto Menologio, eo die. Scribunt de Lazaro Zonaras in tertia parte Annal. in Theophilo Imp. Cedrenus in eodem, & alij.

[g] Felicis epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſiaſt. Brixian. Recenſetur hic vigeſimus à tempore Philaſtrij, eius ſedis epiſcopi, ſucceſſitque Dominico, vt ſcribit Rampertus eius ciuitatis epiſcopus, cùm agit de tranſlatione S. Philaſtrij.

[h] Florentij.] Agitur de eo in flore ſanctorum Hiſpan. vbi & ſepulturæ eius epitaphium recitatur. Itemque in theſaur. concion. tomo 2. die vigeſima tertia Februarij.

[i] Romanæ.] De ea tabulæ eccleſiæ Tudertinæ, vnde etiam eius acta accepimus: claruit temporibus Conſtantini, cùm ſanctus Silueſter præeſſet Romanæ eccleſiæ.

[k] Milburgis.] Fertur eius vita ſcripta eſſe à Gothzelino monacho S. Bertini, deque ea re teſtimonium eſt in catal. ſcript. Britan. Agit de ea etiam Molanus in addit. ad Vſuardum.

24 Sexto Kal. Martij. Luna. F

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

IN Iudæa natalis ſancti Matthiæ Apoſtoli[a], qui poſt Aſcenſionem Domini ab Apoſtolis in locum Iudæ proditoris ſorte electus, pro Euangelij prædicatione martyriũ paſſus eſt. Romæ ſanctæ Primitiuę[b] martyris. Cæſareę in Cappadocia ſancti Sergij[c] martyris, cuius geſta præclara habentur. In Africa ſanctorum martyrum Montani[d], Lucij, Iuliani, Victorici, Flauiani, & ſociorum, qui fuerunt ſancti Cypriani diſcipuli, & ſub Valeriano Imperatore martyrium conſummarunt. Rhotomagi paſſio ſancti Prætextati[e] epiſcopi & martyris. Treuiris S. Modeſti[f] epiſcopi & confeſſoris. In Anglia ſancti Edilberti[g] regis Cantiorum, quem ſanctus Auguſtinus Anglorum epiſcopus ad fidem Chriſti conuertit. Hieroſolymis prima inuentio[h] capitis Præcurſoris Domini.

FEBRVARII 24.

MATTHIÆ Apoſt.] Latini omnes de eo agunt hac die, Greci autem ix. Auguſti, vt conſtat ex Menologio, & ex conſtitutione Emmanuelis Imp. tit. de feriis. Præter illa quę de ipſo legũtur in Act. Apoſt. c. 1. Scribunt eum non tantùm in Iudæa, ſed etiam in vlteriori Æthiopia Euangelium prædicaſſe, vt Sophron. apud Hieron. de ſcrip. eccleſ. Niceph. libro 2. to. 40. Doroth. in ſynop. De prædicatione in Iudæa meminit Iſid. de vit. & obit. ſanct. cap. 81. Matthiæ nomine ferebatur Euangelium, quod à Gelaſio in Romano Concilio eſt reiectum inter apocrypha c. Sancta Rom. diſt. 15. Eadem æſtimatione iam ante habitũ ab Origine homil. 1. in Luc.

& ab

& ab Euſeb. lib. 3. c. 25. Eiuſdem item claſſis exiſtimatæ ſunt tradiiiones nomine Matbiæ editæ, ex quibus Marcion ſuam ipſius hæreſim aſtruebat, vt ſcribit Clemens Alexand. li. 2. ſtrom. c. 7. qui ex eis quædā recitat fragmenta, & Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 23. Acta etiam Matthiæ quæ ſcripta ferūtur ab Abdia, vt ſpuria reiiciuntur. Habetur mentio de Matthia apud Dionyſium Areopagitam de eccleſ. hierarch. c. 5. part. 3. Fertur ſermo de S. Matthia, quem alij Auguſtino, Bedæ autem alij tribuūt. Scribit Petrus Diac. Caſinen. ſcriptū fuiſſe ab Authperto abbate Caſin. ſermonem de eodem Apoſtolo, quem legimus in codice manuſcrip. S. Mariæ ad martyres. Incipit: Inclytam gloriam, &c. Habemus & nos eundem charactere Longob. conſcriptum.

[b] Primitiuæ.] De ea conſentiunt vet. manuſc. quorum ſupra meminimus.

[c] Sergij.] De eo etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Alius cenſetur hic ab illo Sergio, qui vnà cum S. Baccho pro Chriſti fide certauit, de quo ſuo loco inferius.

[d] Montani, Lucij, & ſoc.] Reſtiinti ſunt iidē ex vet. manuſct. Habentur eorum acta germana, quæ recenſet Sur. to. 1. hac die. De Montano, Lucio, Iuliano, & Victorico mentio habetur ſeparatim in diuerſis epiſtolis S. Cypriani. De Montano in epiſtola Celerini, apud eundem epiſt. 21. De Victorico in inſcriptione epiſtolæ 54. De Lucio & Iuliano ſæpe, & in concil. Carthag. ſub eodem Cypriano. An autem bi noſtri iidem ſint cum illis, nō auderem affirmare; licet iiſdem paſſi reperiantur temporibus, ac in eadem regione.

[e] Prætextati.] Recenſetur hic xvij. eius ſedis epiſcopus ſecundùm tabulas Democ. Reperitur interfuiſſe Concilio Turonen. 2. Pariſienſi 1. & Aurelianēſi 5. quibus & ſubſcripſit. Claruit ſub Childeberto rege circa an. Dñi 580. de quo Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 5. c. 18. lib. 7. c. 16. & lib. 8. c. 20. & 31. vbi de nece ipſius, itemque lib. 9. c. 20. Quòd pertinet ad antiquam familiam & nomen Prætextati, conſule Macrob. lib. 1. Saturnal. cap. 6.

[f] Modeſti epiſc.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vſuard. ſecundæ editionis.

[g] Edilberti regis.] De quo plura Beda de geſt. Angl. li. 1. c. 25. 32. 33. & lib. 2. c. 3. 4. & 5. Ad hunc S. Gregor. Papa ſcripſit epiſt. 60. lib. 9. regiſt. Extat eadem apud Bedam li. 1. c. 32. migrauit ex hac vita anno Dñi 616. vt idem teſtatur Beda in epitome. Ex qua emendatur quod idem dixerat lib. 2. cap. 5. eum deceſſiſſe anno Dñi 613. nam, vt ipſe ait, viginti & vnum annos regnauit ab eo tempore quo Auguſtinus eſt profectus in Angliam.

[h] Prima inuentio capitis Præcurſ.] De eadem capitis inuentione hac die Beda, Vſuard. Ado, conſentiuntque vet. manuſcr. Græci etiam in Menologio hac item die agunt de eadem. Ruſuſque viij. Kal. Iunij aliam celebrant inuentionē, quando Comanis, vbi in aureo vaſe latebat, iterum repertum, Conſtantinopolim tranſlatum eſt. Conſule ea quæ notantur infra ad quartum Kal. Septemb.

iiij. G — Quinto kal Martij. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

IN Ægypto natalis ſanctorum martyrum Victorini[a], Victoris, Nicephori, Claudiani, Dioſcori, Serapionis, & Papiæ, ſub Numeriano Imperatore: quorum duo primi pro confeſſione fidei exquiſita ſuppliciorū genera conſtanter tolerantes, capite plectuntur; Nicephorus poſt craticulas candentes, ignesq; ſuperatos, minutatim conciſus eſt; Claudianus & Dioſcorus flammis incenſi, Serapion verò & Papias gladio cæſi ſunt. In Africa ſanctorū martyrum Donati[b], Iuſti, Herenę, & ſociorū. Romæ natalis
Tertij. S. Felicis[c] Papæ* quarti, qui ſancti Gregorij Papæ atauus fuit, de quo is refert, quòd ſanctæ Tharſillæ nepti apparens, illā ad cęleſtia regna vocauit. Conſtantinopoli S. Tharaſij[d] epiſcopi, eruditione & pietate inſignis, ad quē extat Hadriani Papæ primi epiſtola pro defenſione ſanctarū imaginum. Nazianzi S. Cæſarij[e], fratris B. Gregorij Theologi, quem idem Gregorius inter agmina beatorū ſe vidiſſe teſtatur.

VICTORINI, Victoris, & ſoc.] De his hac item die Beda, Vſuard. & Ado pluribus. Petrus etiam in catal. lib. 3. cap. 151. Græci autem in Menologio ad diem 31. Ianuarij.

[b] Donati, Iuſti, & ſoc.] Beda de iiſdē hac die, qui & cæterorum recenſet ſingula nomina. In vet. Martyrol. monaſter. S. Cyriaci, præter hos recenſitos, ſuperaddūtur & alij quadraginta quatuor. Videntur hi illi eſſe, quos Lucianus in epiſt. 22. apud Cyprian. refert, & inter alios nominat Donatum & Herenem; licet Pameliuain annot. eiuſdem epiſtolæ, auctoritate cuiuſdam alterius manuſcript. bibliothecæ Gitilielmitarum Brugenſium, diuerſis diebus illos eſſe paſſos affirmet, nos autem Romano plus deferimus.

[c] Felicis Papæ.] Cùm hic Felix, de quo hac die agitur, dicatur atauus S Gregorij Papæ, cuius idem S. Gregorius meminit homil. 38. in Euang. & li. 4. dialog. cap. 16. eaiſtimauit Ioannes diacon. in vita S. Gregorij lib. 1. c. 1. & Leo Oſtienſ. in chron. Caſinen. lib. 1. c. 1. in fine, hunc eſſe quartum eius nominis Rom. Pontificem. Ego autem in eam ſententiam ſum propenſior, vt opiner, non Felicem quartum, ſed tertium fuiſſe atauum S. Gregorij; idque non leuibus rationibus perſuaſus: nam Felix tertius Romanus fuit, quartus autem Samnis natione, & patria Beneuentanus: at perſpicuum eſt omnibus, S. Gregorium non ex Samnitibus originē ducere, ſed ab antiquis Romanis ſenatoribus; quod & ipſe Ioannes diac. abſque vlla dubitatione confirmat. Ad hæc addimus: ſi quis annumeret annos, menſes, & dies, quibus ſedit Felix tertius, inueniet ipſum ex hac vita migraſſe hac ipſa die, quinto kal Martij, quod & diligenter obſeruauit Panuin. in Faſtis: Felix autem quartus obiiſſe dicitur quarto id. Octob. licet fortaſſe ob tranſlationem agatur cōmemoratio natalis eius 30. Ianuarij. Ad poſtremum ſi tempora attendamus, quibus vixit vterque Felix: magis congruit, vt Felix tertius, quàm quartus atauus S. Gregorij dici debeat: ſi enim numeres annos ab obitu Felicis tertij vſque ad electionem S. Gregorij Papæ iam ſenis; intercurriſſe inuenies annos centū & vnum: ſi autem recenſeas annos ab eo tempore quo Felix quartus ex hac vita deceſſit, vſq; ad eiuſdem S. Gregorij Pontificatum: annos tantùm ſexaginta numerabis. Hac itaque habita vtriuſq; Felicis tēporis ratione, æquius eſſe videtur, vt Felix tertius potius dicatur eius atauus, quàm quartus; qui eodem S. Gregorio iam nato, geſſit Pontificatum.

[d] Taraſij epiſcopi.] Agunt de eodem hac die Græci etiam. Acta autem eius ſcripſit Ignatius diaconus cuſtos vaſorum, vt Suidas teſtatur in Ignatio. Habet ea Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. De eodem prætera ſæpiùs habetur mentio in actis ſecundæ Nicænæ Synodi. Obiit humanæ vitæ diem anno à Chriſto Domino 806. multis pro fide Catholica laboribus exantlatis.

[e] Cæſarij.] Huius egregia facta eius germanus S. Gregor. Nazianzenus in ea oratione, quam habuit in funere ipſius, feliciter explicat. De eodem plura in carmine de rebus ſuis. Locus hic citatus, habetur in fine eius orationis his verbis: Te Cæſarium ipſum videbo non iam peregrinantem, non iam ab aliis funere elatum, non iam hominum animos mœrore ac miſeratione permouētem, ſed clarum, inſignem, & ſublimē; qualis ſępe mihi in ſomnis viſus es, ô fratrum chariſſime, & fratrum amantiſſime, ſiue cupiditate mea, ſiue ipſa veritate hanc mihi formā repræſentāte. Hęc Greg. Citat eundem locū S Ioan. Damaſc. in oratione de his qui in fide migr. Extant eiuſdem Cæſarij dialogorū libri quatuor erudititſſimi nuper editi, licet Billius in ſuis Obſeruationibus eius eſſe neget. Corrigitur ibidē ab eo error Nicephori de Cæſario.

26 ## Quarto kal. Martij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

PERGE in Pamphilia natalis beati Neſtoris[a] epiſcopi, qui in perſecutione Decij cùm die noctuque orationi inſiſteret, poſtulans vt grex Chriſti cuſtodiretur, comprehēſus, ac nomen Domini mira libertate & alacritate confeſſus, iuſſu præſidis Pollionis equuleo crudeliſſimè tortus eſt, ac demum cùm ſe Chriſto ſemper adhæſurum conſtanter profiteretur, crucis ſuſpēdio victor migrauit in cælum. Ibidem paſſio ſanctorum Papię[b], Diodori, Cononis, & Claudiani, qui ſanctum Neſtorem martyrio præceſſerunt. Item ſanctorum martyrum Fortunati[c], Felicis, & alio-

rum viginti ſeptem. Alexandriæ ſancti Alexandri [d] epiſcopi, glorioſi ſenis, qui poſt beatum Petrum eiuſdem ciuitatis epiſcopum, Arium preſbyterum ſuum hæretica impietate deprauatũ, & diuina veritate conuictũ, de Eccleſia eiecit, ac poſtea inter trecentos decem & octo Patres in Nicæno Cõcilio eundẽ damnauit. Bononię S. Fauſtiniani [e] epiſcopi, qui eam eccleſiam, Diocletiani perſecutione vexatã, verbo prædicationis firmauit & auxit. Gazæ in Palæſtina ſancti Porphyrij [f] epiſcopi, qui tempore Arcadij Imperatoris Marnam [g] idolum, eiuſq; templũ euertit, ac multa paſſus quieuit in Domino. Florentiæ ſancti Andreæ [h] epiſcopi & confeſſoris. In territorio Archiacenſi S. Victoris [i] confeſſoris, cuius laudes ſanctus Bernardus conſcripſit.

FEBRVARII 26.

[a] NESTORIS epiſcopi.] De eo etiam Beda, Vſuardus, & Ado. Ipſius acta extant apud Surium tomo 1. Alius hic ab eo, de quo Niceph. lib. 7. cap. 15. & Metaphraſtes in Demetrio.

[b] Papiæ & ſoc.] Eadem acta ſancti Neſtoris continent horum certamina. Paſſi ſunt hi ſub eadẽ Decij perſecutione ante Neſtorem cõſummatum.

[c] Fortunati & Felicis.] Redditi ſunt ij ex prędictis vet. manuſcrip. Diuerſi prorſus cenſentur ab illis, quorum natalis eſt dies 11. Iunij; quod ſaltem ex ſociorum numero potes intelligere.

[d] Alexandri epiſc.] Beda, Vſuard. Ado, ac ceteri de eodem hac die. Meminit huius ſæpiùs ſanctus Athanaſius, qui inter alia, in oratione ſecunda contra Arianos, hæc in eos: Noſtis (inquit) quomodo beatus Alexander vſque ad mortem contra hãc hæreſim depugnauit, & quot tribulationes, quãtos labores, quanquam iam ſenex, in decrepita ætate ſuſtinuerit, qui & ipſe ad Patres appoſitus eſt. Hæc Athanaſius eius in epiſcopatu ſucceſſor. De eo etiã Epiphanius in Panar. hæreſ. 69. Pluribus Theodoret. hiſt. lib. 1. c. 2. Socrat. hiſt. li. 1. c. 3. Sozom. li. 1. ca. 14. & Caſſiodor. ex eiſdem. Extat huius egregia epiſtola ſcripta ad Alexandrum epiſcopum Conſtantinopolitanum contra Arium; ex qua ipſa qualis quantúſve fuerit, poteſt exiſtimari. Recitat eam Theodoret. hiſtor lib. 1. c. 6. Interfuit S S. Nicæno Concilio, atque ſequenti anno, qui numeratur à Chriſto nato 326. ex hac vita migrauit. Claruerunt iiſdem temporibus eiuſdem nominis duo alij illuſtres ſanctitate epiſcopi; Alexander Conſtantinopolitanus, quem diximus, de quo agunt Græci in Menologio 30. Auguſti; & Alexander epiſcopus Theſſalonicenſis, cuius extat epiſtola ad Athanaſium, deſcripta in apologia ſecunda eiuſdem Athanaſij, de hoc Græci in Menologio ad ſeptimum diem Nouembris.

[e] Fauſtiniani epiſcopi.] De eo præterea tabulæ eccleſiæ Bononienſis: recenſetur eiuſdẽ ſedis ſecundus epiſcopus. Scripſit de eodem Sigonius in hiſtoria de eccleſia Bononienſi.

[f] Porphyrij epiſcopi.] De eodem Græci iterum agunt in Menologio, hac nimirum die, & ſecunda Martij. Extant eius acta fideliſſimè ſcripta à Marco diacono, quæ deſcripſit Metaphraſtes; eadẽ Latinè reddita habet Lipoman. tomo 5. & Sur. tomo 1. Interfuiſſe hic reperitur Synodo Theopolitanæ, habitæ in cauſa Pelagij, vbi tantus hæreſiarcha ſubdolè recantauit palinodiam, de quo S. Auguſtinus de pecc. orig. lib. 2. c. 10.

[g] Marnam idolum.] Famoſiſſimum erat Gazæ in Palæſtina idolum, Marnas dictum, celeberrimumq́ue templum eius. Marnam Gazenſes Iouem appellabãt, vt auctor eſt Marcus diac. in actis S. Porphyrij, qui etiam teſtatur non ſolùm Marnæ templum Gazæ fuiſſe, ſed & Apollinis, & aliorum Gentilium deorum: de Apollinis templo Gazæ poſito meminit Ioſephus ant. lib. 13. c. 21. edit. Gelen. Porrò Marnæ templum erat omnium celeberrimum, quod egregiè ab eodem Marco diacono deſcribitur: de eo ſæpę S. Hieronymus meminit, in vita S. Hilarionis, in epiſt. 7. ad Lætã cùm ait: Marnas luget incluſus, & euerſionẽ templi iugiter pertimeſcit. Et in Iſa. c. 7. cùm inquit: Serapium Alexandriæ & Marnæ templum Gazæ in eccleſias Domini ſurrexerunt. Hæc Hieron. Adſcribenda ſunt hæc S. Porphyrio, prout eius acta teſtantur.

[h] Andreæ epiſc.] De eodem tab. eccleſię. Florentinæ. Plura de ipſo in vita ſancti Zenobij, cui in epiſcopatu ſucceſſit. Extat apud Sur. to. 3. die 25. Maij.

[i] Victoris.] De eo ſcripſit officium eccleſiaſticum ſanctus Bernardus, vt ipſe teſtatur in epiſtola 312. ad Guidonem abbatem, continens ſermones duos, quibus eiuſdem Sancti laudes & res geſtas complexus eſt; item hymnum & reſponſoria duodecim cum antiphonis vigintiſeptem & alia, iuxta conſuetos ſacri ordinis ritus. Id præſtitit S. Bernardus expoſcente eodem Guidone abb. Habes dictos ſermones in editione Niuell. pag. 55. & 56.

27 **Tertio kalend. Martij. Luna.** B ij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

ROMÆ natalis ſanctorum martyrum Alexandri[a], Abundij, Antigoni, & Fortunati. Alexandriæ paſſio ſancti Iuliani[b] martyris, qui cùm ita podagra[c] conſtrictus eſſet, vt neque incedere, neq; ſtare poſſet; vnà cum duobus famulis, qui eum in ſella geſtabant, iudici offertur; quorum alter fidem negauit, alter nomine Eunus cum Iuliano in confeſſione Chriſti perdurans, ambo ſimul camelis impoſiti, per totam vrbem circumduci iubentur, & flagris laniari, ac tandem incenſo rogo[d], hinc inde ſpectante populo, comburi. Ibidem ſancti Beſæ[e] militis, qui cùm inſultantes in prædictos martyres cohiberet, delatus ad iudicem, pro fide conſtanter agens, capite truncatus eſt. Hiſpali in Hiſpania natalis ſancti Leandri[f] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, cuius prædicatione & induſtria Viſigothorum gens, adiuuante Recharedo eorum rege, ab Ariana impietate ad Catholicam fidem conuerſa eſt. Conſtantinopoli ſanctorum confeſſorum Baſilij[g] & Procopij, qui tempore Leonis Imperatoris pro cultu ſanctarum imaginum ſtrenuè decertarunt. Lugduni ſancti Baldomeri[h] viri Dei, cuius ſepulchrum crebris miraculis illuſtratur.

F E B R V A R I I 27.

[a] ALEXANDRI & ſoc.] De his etiam hac die Beda, licet Theſſalonicæ mendosè, loco Romæ, & deprauatè pro Antigono, Androgono in eo legatur: quæ omnia ex vet. manuſcript. ſunt emendata, in quibus additur & Ianuarius.

[b] Iuliani.] De Iuliano & Euno agunt etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum martyrium conſcripſit Dionyſius epiſcopus Alexandrinus in epiſtola ad Fabium Antiochenum, quam recitat Euſebius hiſt. li. 6. c. 34. & Niceph. li. 5. c. 30. Paſſi ſunt temporibus Decij Imperatoris.

[c] Podagra conſtrictus eſſet.] De ſiſtendo iudicio ægroto homine, vide quæ de lege duodecim tabularum lepidè diſputat Phauorinus cum Sexto Cæcilio iureconſulto apud Gellium lib. 20. c. 1.

[d] Incenſo rogo comburi.] Quòd tam frequẽter legas in Martyrologio, vel in ipſis actis martyrum Chriſtianos poſt multa tormenta igni traditos; eam puto ob cauſam eſſe factum, quòd cùm penes Gentiles Chriſtiani haberentur magica arte imbuti; eos vt magos puniebat Gentilitas: ea enim pœna afficiendos eſſe magos, eorum legibus ſtatutum erat. Paul. lib. 5. ſenten. tit. 23. Pro Chriſtianis hiſce calumniis impetitis, complures antiquorum Patrum ſcripſere apologias.

[e] Beſæ.] Agit de eo idem Dionyſius in epiſtola ad Fabium epiſcopũ Antiochenum: habetur apud Euſebium lib. 5. c. 30. ea quo alij eadem referunt.

[f] Leandri epiſcopi.] De eo etiam Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. S. Gregorius de eo ſępius, vt qui vſus eſt eo familiariſſimè, antè etiam quàm Pontifex eſſet; prout declarat in præfatione Moralium. De eodem inſuper lib. 3. dialog. c. 31. Extant prætereà eius epiſtolæ ad eum ſcriptæ, in regiſt. libro 1. epiſt. 41. lib. 4. epiſt. 46. & lib. 7. epiſt. 125. Iſidor. de vir. illuſt. c. 28. recẽſet eius ſcripta. Reperitur idem S. Leander interfuiſſe primo Concilio Hiſpalenſi,

habito anno 5. Reccaredi regis, æra. 628. à Chriſto autem nato anno 590. Idem S. Leander habuit luculentam orationem de laude Eccleſiæ, & conuerſione gentis Gothorum ad fidẽ Catholicam, quam exſcripſimus ex codice ms nuſcr. quẽ reperimus in bibliotheca Sfortiana, vbi habentur & aliæ Synodi Toletanæ nondum typis excuſæ. Adnumerat Trithem. S. Leandrum inter profeſſores Regulæ S. Benedicti lib. 2. c. 9. & lib. 4. c. 130. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. Obiiſſe feruut anno Domini 603. De eodem in theſaur. concion. tomo. 2. die 12. Martij.

[g] Baſilij & Procopij.] Græci etiam de his agũt hac die, vt apparet ex eorum Menologio, vbi eorum acta paucis enarrantur.

[h] Baldomeri.] De eo item hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij, conſentiuntque vet. manuſcripti.

j. C Pridie kal. Martij. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

ROMÆ natalis ſanctorum martyrum Macarij [a] Rufini, Iuſti, & Theophili. Alexandriæ paſſio ſanctorum Cęrealis [b], Pupuli, Caij, & Serapionis. Ibidem commemoratio [c] ſanctorum Preſbyterorum, Diaconorum, & aliorũ plurimorum, qui tempore Valeriani Imperatoris, cùm peſtis ſæuiſſima graſſaretur, morbo laborantibus miniſtrantes, libentiſſimè mortem oppetiere; quos velut martyres religioſa piorum fides venerari conſueuit. In territorio Lugdunenſi, locis Iurenſibus, depoſitio S. Romani [d] abbatis, qui primus illic eremiticam vitam duxit, & multis virtutibus ac miraculis clarus, plurimorũ poſtea Pater exſtitit monachorum. Papiæ Tranſlatio corporis ſancti Auguſtini [e] epiſcopi ex Sardinia inſula, opera Luithprandi regis Longobardorum.

FEBRVARII 28.

[a] MACARII & ſoc.] De his agitur in vet. manuſcrip. præcipueque in veteri Martyrol. monaſterij Caſinenſis.

[b] Cærealis & ſoc.] Beda etiam de his hac die, conſentiuntque vet. manuſcr. monaſt. S. Cyriaci, in quo adduntur Claudianus & Iuſtus.

[c] Commemoratio ſanct. Presbyt.] Horum res geſtas multis laudibus proſecutus eſt S. Dionyſius epiſcopus Alexandrinus in epiſtola quã ſcripſit ad Hieracem epiſcopum: extat apud Euſebium hiſt. lib. 7. c. 16. & 17. vbi in fine hæc leguntur: Ex Patribus qui virtute erant præſtantiſſimi in hunc modum mortem oppetiuerunt, quorum nonnulli erant presbyteri, alij diaconi, quidam è populo virtutis ergò multum laudati. adeò vt iſtud mortis genus, quod propter incredibilem pietatem & robuſtam fidem ſuſcipiebatur, nihil à martyrij ſplendore abeſſe videretur. Hæc Dionyſius.

[d] Romani abb.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Non hic ille Romanus eſt, qui ſanctum Benedictum in ſpecu aluit, de quo agitur natalis dies 22. Maij: ſed eſt Romanus germanus ſancti Lupicini, quorum acta Gregorius Turonenſis ſcribit in vit. ſanct patr. c. 1. De eodem Romano & Lupicino plura in vita S. Eugendi apud Sur. to. 1. die 1. Ian. Loca Iurenſia, quorum hîc habetur mentio, ſic dicta ſunt fortaſſe à Iura monte, Cæſaris cõmentariis illuſtrato, qui diuidit Sequanos ab Heluetiis. Sed ſunt eius textus aliæ lectiones; vt quę dicit, locis virentibus, prout legunt Beda, Vſuard. & Ado: alis quæ habet, locis Lorenſibus, eaque ex hiſtoria prædictorum ſanctorum; Lorẽſis enim dicta eſt eremus (vt ibidem ſcribit Gregorius Turonen.) vbi ſanctus Romanus vnà cũ Lupicino fratre excoluit monaſticam vitam temporibus Chilperici regis Francorum, circa an. Dñi 565. Porrò Lorenſis eremus (inquit Gregorius) inter Burgundiam & Alemaniam ſita, Auenticę adiacet ciuitati. Vſitatior tamen ea reperitur lectio, vt dicat (vt hîc habetur) locis Iurenſibus; nam & S. Eugendus horum diſcipulus,

pulus, in actis eius, quæ extant apud Surium to. 1. Iurenſis monachus appellatus reperitur.

ª Tranſlatio corporis S. Auguſtini.] Huius tranſlationis meminit Paulus diac. de geſtis Longobar. libro 6. cap. 14 & Beda, qui illis temporibus vixit, lib. de ſex ætat. in fine, vbi ait: Luithprandus audiens quòd Saraceni, depopulata Sardinia, etiam loca fœdarent illa, vbi oſſa ſancti Auguſtini epiſcopi propter vaſtationem barbarorum olim tranſlata, & honorificè fuerunt condita; miſit, & dam magno pretio accepit, & tranſtulit ea in Ticinum, ibique eum debito tanto Patri honore recondidit. Hæc Beda. Porrò ea olim in Sardiniam ex Hippone regio delata fuerunt, cùm à Traſamundo Wandalorum rege Ariano, Africani epiſcopi relegati eſſent in eam inſulam, temporibus Symmachi Papæ, id in primis operante ſancto Fulgentio epiſcopo Ruſpenſi, anno à Chriſto Domino ſecúdùm Marian. Scot. quadringẽteſimo nonageſimonono. At verò eo tempore non tantùm corpus, ſed mitrá eiuſdem & baculum paſtoralem, aliaſque ſanctorum reliquias ab eiſdem epiſcopis illuc tranſlatas fuiſſe, auctor eſt Fara de rebus Sardois. Ticinum autem tranſlatum eſſe venerandum eius corpus tradit idem Marian. Scot. anno Domini 734. Ado verò in chron. anno 718. & Sigeb. anno 721. Extat de hac tranſlatione Ticinum facta, Petri Oldradi Archiepiſcopi Mediolanenſis epiſtola ad Carolum Magnum, data anno Domini ſeptingenteſimo nonageſimo ſexto: eſt eius exordium: Opus quod celſitudo veſtra, dum in vrbe Mediolanenſi moraretur, &c. Habemt illic in fine epiſtolæ factam eſſe hanc tranſlationem, cùm Gregorius Papa ſecundus Romanæ Eccleſiæ præſideret.

MARTIVS.

Kalendis Martij. Luna. D

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

ROMÆ ſanctorum Martyrum ducentorum[a] ſexaginta, quos iuſſit primò Claudius pro Chriſti nomine damnatos extra portam Salariam arenam fodere, deinde in amphitheatro militum ſagittis interfici. Item natalis ſanctorum martyrum Leonis[b], Donati, Abundantij, Nicephori, & aliorum nouem. Maſſiliæ ſanctorum martyrum Hermetis[c] & Hadriani. Heliopoli ſanctę Eudociæ[d] martyris, quæ in perſecutione Traiani à Theodoto epiſcopo baptizata, & ad certamen munita, Vincentij præſidis iuſſu percuſſa gladio, martyrij coronam accepit. Eodem die ſanctæ Antoninæ[e] martyris, quæ in perſecutione Diocletiani cùm Gentilium deos irriſiſſet, poſt varios cruciatus in vaſe quodam incluſa, in paludem vrbis Ceæ demerſa eſt. Apud ciuitatem VVerdam ſancti Suitberti[f] epiſcopi, qui tempore Sergij Papæ apud Friſones, Batauos, & alios Germaniæ populos, Euangelium prædicauit. Andegaui ſancti Albini[g] epiſcopi & confeſſoris, viri præclariſſimæ virtutis & ſanctitatis. Apud Cenomanos ſancti Siuiardi[h] abbatis. Peruſiæ Tranſlatio ſancti Herculani[i] epiſcopi & martyris.

MARTYRVM ducentorum,&c.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habemus horum res geſtas vnà cum actis S. Valentini preſbyteri, apud Sur. die 14. Februarij. De quibus monemus lectorem, ne, cùm nomen Calliſti in illis poſitum legerit, putet illum eſſe Romanum Pontificem ita appellatũ; qui non ſub Claudio iuniore Imperatore, ſed longè antè ſub Macrino Aug. ſedit.

[b] Leonis, Datiui, & ſoc.] Reſtituti ſunt iidem ex dicto vetuſto Martyrologio monaſt. S. Cyriaci.

[c] Hermetis & Hadriani.] Vſuardus de iiſdẽ hac die, conſentiuntque vet. manuſcr.

[d] Eudociæ.] Græci itidem de ipſa hac die in Menologio, vbi etiam iiſdem ferè verbis eius paſſio habetur expreſſa.

[e] Antoninæ.] Agunt de ea etiam hac die Græci in Menologio, vbi eius certamen paucis deſcribitur. De Cea inſula, vnde & ciuitas eſt dicta, agit Plinius, Antonin. & alij. Quodnam illud fuerit vas, quo Antonina ob id quòd deos Gentilium irriſiſſet, incluſa eſt; conſule ea quæ notata habẽtur inferius de ſupplicio decreto aduerſus irriſores legum, die 28. Iulij.

[f] Suitberti epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Extant eius acta à Marcellino presbytero fideliſſimè ſcripta. Agit de eo item Beda hiſt. Anglor. libro. 5. ca. 12. Obiit diem anno Domini 717. De eodem etiam Trithem. de vir. illuſtr. Ordinis ſancti Benedicti, lib. 3. cap. 165.

[g] Albini epiſcopi.] De ipſo etiam Beda & Vſuardus. Scripſit eius vitã Fortunatus presbyter, vt teſtatur Gregorius Turon. de glor. confeſſ. c. 96. vbi de ſanctis Albino atque Martino agit; recenſet eam Surius tomo 2. Reperitur hic interfuiſſe Cõcilio Aurelianenſi tertio, habito anno 26. Childeberti regis Francorum, anno à Chriſto (ſecundùm Faſtos Onufrij) 540. Hinc errare conuincitur Trithem. de vir. illuſtr Ordinis ſancti Benedicti lib. 3. cap. 103. dum ait eum vixiſſe anno Domini 720. Alius hoc vetuſtior fuit ſanctus Albinus, cui ſanctus Maximus epiſcopus Regienſis erexit baſilicam, vt ſcribit Dinamius in vita ſancti Maximi; eſt fortaſſe ille ſanctitate celebris epiſcopus Catalanenſis diſcipulus S. Lupi Trecenſis epiſcopi, de quo habetur mentio in actis eiuſdem S. Lupi in fine apud Sur. tomo 4. die 29. Iulij. Alius inſuper fuit S. Albinus epiſcopus Lugdunenſis, de quo inferius, xvij. Kalend. Octob.

[h] Siuiardi abb.] Huius acta recitat Sur. to. 2. Claruit temporibus Theodorici regis Francorum, cuius regni anno octauo ex hac vita migrauit.

[i] Tranſlatio S. Herculani.] Plura de ipſo vide inferius ſeptima Nouembris, qua die natalis ipſius celebritas agitur.

xix. E Sexto nonas Martij. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

ROMÆ via Latina ſanctorum martyrum Iouini [a] & Baſilei, qui paſſi ſunt ſub Valeriano & Gallieno Imperatoribus. Item Romæ plurimorum [b] ſanctorum Martyrum, qui ſub Alexandro Imperatore & Vlpiano præfecto diu cruciati, ad extremum capitali ſententia damnati ſunt. In Portu Romano ſanctorum martyrum Pauli [c], Heraclij, Secundillæ, & Ianuariæ. Cæſareæ in Cappadocia ſanctorum martyrum Lucij [d] epiſcopi, Abſalonis, & Lorgij. In Campania commemoratio ſanctorum octoginta [e] Martyrum, qui cùm nollent carnes immolatas comedere, nec caput capræ adorare, à Longobardis [f] ſæuiſſimè cæſi ſunt. Romæ ſancti Simplicij [g] Papæ & confeſſoris. In Anglia ſancti Ceaddæ [h] epiſcopi Merciorum & Lindisfarnorum, cuius præclaras virtutes Beda commemorat.

IOVINI & Baſilei.] De his Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 3. c. 169 & alij recentiores.

[b] Plurimorum ſanctorum.] Additum eſt nomen Vlpiani præfecti ex vet. manuſcrip. Conſtaretenim, eum crudeliſſimum fuiſſe in perſequendis Chriſtianis, vt diximus ſupra, dum egimus de temporibus Alexandri Imperator. Agũt de his martyribus hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij.

[c] Pauli, & Heraclij.] Beda de Paulo tantùm agit, & Heraclium omittit, ſed reſtituitur ex dictis vet. manuſcrip.

[d] Lucij & ſoc.] Beda legit Lucam, pro Lucio; ponitq; ſeorſum ſocios, nominibusque eorum deprauatis: ſed, vt ſic poneretur, vetuſta dicta exemplaria monuerunt.

[e] Octuaginta martyrum.] Horum hiſtoriam ſcribit S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. cap. 27. 28. Conſtat hos martyres paſſos eſſe anno Domini quingenteſimo ſeptuageſimonono: quem quidem prætaxatum annorum numerum hac ratione ſupputamus. Affirmat enim dicto loco S. Gregorius, hos paſſos eſſe ante annos fermè quindecim ab eo tempore quo hæc ſcribebat in ſuis dialogis, cùm videlicet ageret in Pontificatu annos quatuor, quod conſtat ex lib. 4. dialog. c. 36. vbi agens de peſtilentia, quæ primo ſui Pontificatus anno contigit, ante triennium ab eo tempore contigiſſe teſtatur. Si igitur à prædicto anno 579. vſque ad quartum annum Gregorij Pontificatus enumeres interlapſos illos annos quindecim, dicto tempore eos martyrium conſummaſſe comperies.

[f] A Longobardis ſæuiſsimè cæſi.] Obtinuit vſus, vt Longobardi pro Langobardis dicantur; Langobardos enim à maioribus eſſe dictos, complurium auctoritate probatur: ſic appellat eos Cornel. Tacit. lib. 2. Anual. & lib. de morib. German. Velleius Paterculus itidẽ in hiſt. li. poſter. pag. 131. noſtrorum autem S. Proſper in chron. ſub conſulatu Auſonij & Olybrij. ſic & Paul. diac. de geſt. Longob. ſed in his non immoror. Quòd autem ad Longobardorum Chriſtianitatem pertinet, Procopius clariſſimus hiſtoricus, qui vixit temporibus Iuſtiniani Imp. lib. 2. de bello Gothico, cùm agit de Longobardis, eos non Gentiles fuiſſe & idololatras, ſed Chriſtianæ fidei profeſſores abſque dubietate teſtatur. Quo autem tempore ad fidem Chriſtianam venerint, nulla quidem apud Paulum diaconum, qui eorum geſta eſt proſecutus, reperitur mentio. Ex his autem quæ in dialogis Gregorius Papa ſcribit, colligitur, Longobardorum alios fuiſſe idololatras, vt hi de quibus hîc agitur, quos caput capræ immolaſſe, auctor eſt idem S. Gregor. dial. lib. 3. c. 28. (Baccho enim hircos Gentiles conſueuiſſe immolare, teſtatur Varro lib. 1. de re Ruſtic. redditque cauſam. Auctor etiam eſt Minutius Felix in Octauio, conſueuiſſe Gentiles immolare atq; colere caput veruecis. Greg. Papa li. 7. epiſt. 5. ad Brunichildẽ Reginam Francorũ ſcribens, conqueritur adhuc ſupereſſe in Gallijs qui animaliũ capita immolarẽt.) Alios Chriſtianos fuiſſe, ſed Arianos, cõſtat ex his, quæ idẽ narrat li. 3. dial. c. 29. & in regiſt. li. 2. epiſt. 2. Alios autẽ Chriſtianos Catholicos extitiſſe, colligitur ex lib. 3. regiſt. epiſt. 2. & 4.

[g] Simplicij Papæ.] De quo eodem die Beda, Ado, & alij. Tiburi præſertim eius natalis ſolennitas agitur, ibique eius ſacras reliquias haberi accepimus. Sunt apud nos nonnullæ eius epiſtolæ, quas deſcripſimus in Annalibus eccleſiaſticis, vbi de ipſo pluribus egimus.

[h] Ceaddæ epiſc. De eo ſcribit Beda hiſt. de geſt. Angl. lib. 3. c. 28. & lib. 4. ca. 3. vbi agit de eius obitu. Idem in Epitome recenſet eius ordinationem anno Domini 664. Claruit, vt idem ſcribit, temporibus Vitaliani Pontificis.

3 Quinto nonas Martij. Luna. F xxviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

CÆSAREÆ in Palæſtina ſanctorum martyrum Marini[a] militis, & Aſterij Senatoris, in perſecutione Valeriani: quorum prior accuſatus à commilitonibus quòd eſſet Chriſtianus, & interrogatus à iudice, Chriſtianum ſe eſſe voce clariſſima teſtaretur, martyrij coronam capitis abſciſſione ſuſcepit: cumque Aſterius corpus martyris capite truncatum, ſubiectis humeris & ſubſtrata veſte qua induebatur, exciperet, honorẽ quem martyri detulit, continuò ipſe martyr accepit. In Hiſpania natalis

ſanctorum martyrum Hemiterij[b] & Cheledonij, qui cùm apud Legionem Gallæciæ vrbem in caſtris militarent, exurgente perſecutionis procella, pro confeſſione nominis Chriſti plurimis tormentis afflicti, Calagurrim vſque perducti, atque ibi martyrio coronati ſunt. Eodem die paſſio ſanctorum Felicis,[c] Lucioli, Fortunati, Marciæ, & ſociorum. Item ſanctorum militum Cleonici[d], Eutropij, & Baſiliſci, qui in perſecutione Maximiani ſub Aſclepiade præſide crucis ſupplicio fœliciter triumpharunt. Brixiæ ſancti Titiani[e] epiſcopi & cõfeſſoris. Bambergæ ſanctæ Chunegundis[f] Auguſtæ, quæ Henrico primo Imperatori nupta, cùm virginitatem ipſo annuente ſeruaſſet, bonorum operũ meritis cumulata, ſancto fine quieuit, & poſt mortem miraculis claruit.

MARTII 3.

[a] Marini & Aſterij.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Horum certamina, quæ Cæſareæ Palęſtinæ ſubiere, Euſebius eiuſdem ciuitatis epiſcopus exactè deſcribit lib. 7. c. 14. à quo etiã Niceph. lib. 6. c. 13. & 14. & alij eundem ſecuti auctorem. De reliquijs S. Marini martyris meminit Ioan. Damaſc. orat. 3. de imagin.

[b] Hemiterij & Cheledonij.] De his etiam ijdem qui ſuprà, Beda & alij. Horum paſſionis triumphos Prudentius ſacro hymno cecinit; deque pio fidelium cultu eis exhiberi ſolito, hæc ibi eleganter pangit:

Illitas cruore ſancto
Nunc arenas incola
Frequentant obſecrantes
Voce, votis, munere.
Exteri necnon & orbis
Huc colonus aduenit, &c.

In breuiario Toletano inſtitutionis S. Iſidori, duo præterea habentur ſacri hymni, quibus eorundem martyrum acta & laudes canuntur. Agit de ijſdem Greg. Turonen. lib. de gloria martyr. c. 93. Meminitque eorundem S. Eulogius lib. 1. mem. ſanct. mart. Nouiſſimè de ijſdem in flore ſanct. Hiſpan. & in theſaur. concion. tom. 2.

[c] Felicis, Lucioli, & ſoc.) Beda de his hac die; adſtipulanturque vet. manuſcrip.

[d] Cleonici & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menolog. hac die, eorumque acta ſummatim complexa referunt.

[e] Titiani epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſiæ Brixianæ: Rampertus epiſc. in ſerm. de tranſlat. S. Philaſtrij huius meminit, nonumque ponit ordine ab ipſo Philaſtrio; à primo autem eius ciuitatis epiſcopo, hic numeratur decimusquintus.

[f] Chunegundis Auguſtæ.] Extant eius acta, quæ Sur. retulit in tom. 2. De eadem Trithem. de vir. illuſtr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 159. Albert. Crant. in Saxon. Metrop. libro 5. cap. 5. & alij plures, res Germanorum proſecuti. Claruit ſanctitate circa annum Domini 1030.

xxvij. G Quarto nonas Martij. Luna. 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

ROMÆ via Appia natalis ſancti Lucij[a] Papæ & martyris, qui primò in perſecutione Valeriani ob Chriſti fidem exilio relegatus, & poſtmodum diuino nutu ad eccleſiam ſuam redire permiſſus, cùm plurimum aduerſus Nouatianos laboraſſet, martyrium capitis obtrũcatione compleuit: quem

ſanctus

ſanctus Cyprianus ſummis laudibus celebrauit. Romæ item via Appia ſanctorum Martyrum nongentorum [b], qui poſiti ſunt in cœmeterio, ad ſanctam Cæciliam. Eodem die ſancti Caij [c] palatini [d] in mare demerſi, & aliorum vigintiſeptem. Nicomediæ ſancti Hadriani [e] martyris, cum alijs vigintitribus, qui omnes ſub Diocletiano Imperatore martyrium crurifragio conſummarunt: cuius memoria ſexto idus Septembris, quando eius corpus Romam tranſlatum fuit, potiſſimùm agitur. Item paſſio ſanctorum Archelai [f], Cyrilli, & Photij. Apud Cherſoneſum paſſio ſanctorum epiſcoporum Baſilij [g], Eugenij, Agathodori, Elpidij, Ætherij, Capitonis, Ephræm, Neſtoris, & Arcadij. Vilnæ in Lituania ſancti Caſimiri [h] filij Caſimiri Regis; quem Leo decimus Romanus Pontifex in ſanctorum numerum [i] retulit.

MARTII. 4.

LVCII Papæ.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De huius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 7. cap. 2. Optat. lib. 2. contra Parmen. & Auguſt. epiſt. 165. Extat ad Luciũ Papam epiſt. Cypriani, tãto viro digna 58. edit. Pam. Eiuſdem meminit ſcribens ad Stephanum Rom. Pont. epiſt. 67. Huius exilium contigit ſub Decio; qui occiſo S. Cornelio prædeceſſore, mox in eum turbinem perſecutionis conuertit: porrò Decio ex humanis ſublato, Lucius poſtliminio reuerſus, ſub Valeriano Imp. martyrij coronam accepit, & non ſub Gallo & Voluſiano, vt alij referunt. De his pluribus diſſeruimus in Annal. eccl. Cur autem exiliũ quod contigit ſub Decio, hîc dicatur in perſecutione Valeriani, dicemus infra 10. Auguſti.

[b] Martyrum nongentorum.] De his ijdem qui ſuprà, Beda, Vſuardus, & alij. Quòd autem hîc habetur, hos poſitos eſſe in cœmeterio ad S. Cęciliam, non ſic accipias, vt fuerit aliquod cœmeteriũ ita dictum: ſed quod in ipſo cœmeterio Calliſti locus erat, dictus ſanctæ Cæciliæ, cuius ibidem adhuc memoria perſeuerat in marmore ſcripta, iuxta quem locum hi ſepulti erant martyres. De tempore paſſionis eorum nihil prorſus penes antiquos: ſi quis autem tempus deſcribit, additque conſules; id coniectura tantùm ſua facere videtur.

[c] Caij & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij.

[d] Palatini.] Etſi commune id ſit nomen omnibus qui militant in Palatio ex familia Imp. tamen erat peculiaris ordo militiæ Palatinæ, vt apparet ex tit. de Palatinis, Cod. lib. xij. & Cod. Theod. lib. 6. tit. 30. minores hi erant Comitibus, atque his, qui dicebãtur Agentes in rebus: Hi in diuerſas prouincias ad diuerſa negotia mittebãtur; aliquando etiã ad exigendum cenſum, vt conſtat ex cõſtit. nouella Theodoſij & Valentiniani Impp. tit. 43. de Palatin. in his, quæ nuper à Petro Pith. ſunt editæ, pag. 36.

[e] Hadriani & ſoc.] Agit de his itẽ Beda. Extãt eorum acta, & quidem germana, quæ habes apud Sur. tom. 5 die 8. Septembr. & Mombrit. tom. 1. Porrò de Hadriano & ſocijs Græci agunt in Menologio 26. Auguſti. Illuſtriſſimus ſanè martyr Hadrianus, qui licet paſſus ſit Nicomediæ in Bithynia; Romæ etiam clariſſimus eſt habitus, cuius peruetuſta memoria extat apud arcũ Seueri, de qua mentio habetur in Ordine Romano: ibi ſacrum corpus eius Nicomedia tranſlatum, reconditum eſt; eademque inter veteres Cardinalium diaconias connumeratur. Eſt ſermo Honorij Auguſtodunenſis de ſancto Hadriano: cætera autẽ de tranſlatione eius, inferiùs ad ſextum Idus Septembris dicẽtur.

[f] Archelai & ſoc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio.

[g] Baſilij & ſoc.] De his itidem Græci in Menologio hac die.

[h] Caſimiri.] Extant eius acta ſcripta accuratè à Zacharia Ferrerio Vicentino, epiſcopo Gardenſi, legato Apoſtolico in Polonia. Qui etiam auctoritate Romani Pontificis diuinas preces, ſacros hymnos, ac denique integrum Officium eccleſiaſticum in eius honorem recitandum conſcripſit. Obijt hic ſanctus anno à Chriſto Domino milleſimo quadringenteſimo octogeſimonono.

[i] In ſanctorum numerum retulit.] Conſtat quidem, peruetuſtum fuiſſe morẽ in Eccleſia Catholica, vt nullus, nec martyr quidem, abſque aliqua præuia diſcuſſione & approbatione, inter ſanctos recenſeretur, quos pietas Chriſtiana, more maiorum, colere conſueuit. Quòd enim ad martyres ſpectat; eſt de ea re egregius locus Optati Mileuitani lib. 1. aduerſus Parmenianum, cùm de Lucilla potenti ac factioſa femina Donatiſtarum patrona, hæc ait: Cùm correctionem archidiaconi Cæciliani ferre non poſſet, quæ ante ſpiritalem cibum & potum os neſcio cuius martyris, ſi tamen martyris, libare dicebatur: & cùm præponeret &

calici

calici ſalutari os neſcio cuius hominis mortui, etſi martyris,ſed nondum vindicati;correpta,cum cõfuſione irata diſceſſit,&c.Quibus planè Optatus ſignificat, nefas fuiſſe venerari reliquias martyris alicuius non vindicati,hoc eſt,nondum probati & recepti.Moris enim erat , vt cùm aliquis martyrio occubuiſſet,epiſcopus ſub cuius ditione id accidiſſet,rem geſtam ſcriberet ad Primatem epiſcopum; à quo maturè, adhibitis in conſilium collegis epiſcopis; an inter martyres eſſet recipiendus,decernebatur. Cuius rei ritum & ordinem ſatis monſtrant ea quæ S. Auguſtinus ſcribit in breuic. collat.diei 3.cap.13.dum habet , quòd Secundus Tigiſitanus epiſcopus in Numidia ſcripſit ad Menſurium epiſcopum Carthaginenſem de his qui in ea prouincia tunc feliciter martyrio occubuiſſent, eo quòd ſacros codices,iuxta Diocletiani edictum, tradere noluiſſent, quos omnes martyrum honore & cultu eſſe dignos,ille reſcripſit.Qui idem Menſurius aliis quibuſdam paſſis , nomen martyris & venerationem deferendam eſſe,certis ex cauſis negauit,vt ibidem cap.13.idem teſtatur:quinam autem hi eſſent,ſubdit his verbis: Quidam etiam in ea epiſtola facinoroſi arguebantur,& fiſci debitores , qui occaſione perſecutionis vel carere vellent oneroſa multis debitis vita;vel purgare ſe putarẽt, & quaſi abluere facinora ſua ; vel certè acquirere pecuniam , & in cuſtodia delitijs perfrui de obſequio Chriſtianorum,&c. Hi etenim (vt paulo ſuperiùs ibidem dicitur) his ex cauſis ſe offerebant perſecutoribus non rogati , vltroque dicebant, ſe habere ſacras ac diuinas ſcripturas , quas tradituri non eſſent: quos ipſos Menſurius inter martyres recenſeri vetuit. quod quidem Donatiſtas offendit:qui in eundem Africæ primatem , ac etiam in eius archidiaconum inuidiam & odium concitarunt.Sed de his aliàs.Erat autem pernece ſſaria huiuſmodi de martyribus inquiſitio, non tantùm ob prædictas cauſas : ſed quoniam & hæretici atque ſchiſmatici aliquando pro Chriſti nomine à perſecutoribus tormenta pati videbantur,. & mortem; & quidem ipſis ferè naſcentis fidei exordiis , cùm omnia martyrum ſanguine redundarent, vt ſcribit Euſeb.hiſt.lib.4.c.14 prope finem.lib.5.cap.15.& lib.8.c.20.in fine. & S.Auguſtinus de Donatiſtis ſæpe teſtatur:quos omnes, vt alienos à fide & cõmunione Catholica Dei eccleſia reſpuere conſueuit;cùm ex ſententia Cypriani & Auguſtini, omniumque orthodoxorum , quicquid aliquis extra Eccleſiam patitur,non martyrium cenſendum,ſed dicenda ſit pœna perfidię Hęc de his quæ ſpectant ad martyres. Poſſumus ex his inferre:ſi de illis qui pro Chriſto occidebantur,tamen de eorum fide & charitate, ſine qua nihil prodeſt, etiam ſi det quis corpus ſuum ita vt ardeat, iam exquiſitam peruestigationem haberi,moris fuit; ſanè mirum videri non debet,ſanctam Dei Eccleſiam veritatis columnam,maius ſtudium , multoque exactiorem diligentiam adhibere ſolitam in adſcribendo cæteros Sanctorum numero. Vt & meritò tanti ponderis negotium non Primati, vel Patriarchæ alicui , ſed ipſi tantùm Romano Pontifici , pro ſumma ei à Chriſto Domino in beatiſſimo Petro Apoſtolo tradita poteſtate,ſit credimus De his ſatis:nam de canonizatione Sanctorũ ſcimus commentarios eſſe editos,alioſque complures,tam ſacros Theologos, quàm canonici iuris conſultos de his agere; quos conſulat qui cætera auidiùs cupit.

xxvj. A **Tertio nonas Martij. Luna.** 5

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22
t u A B C D E f F G H M N P
23 24 25 26 27 28 29 30 29 1 2 3 4 5

ANTIOCHIÆ natalis ſancti Phocæ [a] martyris,qui poſt multas, quas pro nomine Redemptoris paſſus eſt iniurias, qualiter de antiquo illo ſerpente triumphauerit, hodie quoque populis eo miraculo declaratur,quòd ſi quiſpiam à ſerpente morſus fuerit , vt ianuam baſilicæ Martyris credens attigerit , confeſtim euacuata virtute veneni ſanatur. Cæſareæ in Palæſtina ſancti Hadriani [b] martyris,qui primo in perſecutione Diocletiani iuſſu Firmiliani præſidis ob Chriſti fidem leoni obiectus, deinde gladio iugulatus , martyrij coronam accepit. Eodem die paſſio ſanctorum Euſebij [c] palatini, & aliorum nouem martyrum.

Cæſareæ

Cæſareæ in Palæſtina ſancti Theophili [d] epiſcopi, qui ſub Seuero principe ſapientia & vitæ integritate conſpicuus emicuit. Item in Palæſtina ad ripam Iordanis ſancti Geraſimi [e] anachoretæ, qui tempore Zenonis Imperatoris floruit.

MARTII 5.

PHocæ.] De eo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum; Græci autē in Menologio 22. Septembris. Alius hic eſt ab illo eiuſdem nominis epiſcopo, qui paſſus eſt ſub Traiano, de quo inferius 14. Iulij. Quæ hîc de Phoca martyre habētur, in Gregorio Turonenſi etiam leguntur lib. de gloria martyr. c. 99 Extat autem de eodem Phoca præclara oratio S Aſterij epiſcopi Amaſeæ, cuius quidem mentio habetur in Nicæna ſecunda Synodo: ex eaque hæc ibi leguntur: In regia ciuitate Italiæ principe & totius mundi regina, celebratur Phocas martyr, & exſtructa eſt ei ædes inſigni pulchritudine: non minus autem colunt Romani Phocam, quàm Petrum & Paulum. Hæc S. Aſterius hyperbolicè. Eidem martyri Baſilius Imp. ingentem baſilicam erexit Conſtantinopoli, quam etiā celebri monaſterio auxit, vt ſcribit Cedren. in Baſilio Imp.

[b] Hadriani.] Agunt Græci de hoc Hadriano Palæſtino 4 Februarij: ſed malè ſub Decio paſſum ferunt: ſiquidem eius gentilis Euſebius lib. 8. c. 21. in fine, coronatum eſſe martyrio, teſtatur, in perſecutione Diocletiani & Maximiani Impp.

[c] Euſebij & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, & alij, quibus aſſentiuntur vet. manuſcrip.

[d] Theophili epiſc.] De eo Euſebius hiſt. li. 5. cap. 21. & 26. & Hieron. de ſcript. eccleſiaſt. & alij. Hic inter Orientales epiſcopos, ſub Victore Romano Pōtifice, aduerſus Quartodecimanos magis magiſque innaleſcentes ſtrenuè ſe geſſit. Ad hunc potius ſcripta videtur Victoris Papæ epiſtola, quæ mendosè inſcripta eſt ad Theophilum epiſcopum Alexandrinum, quem conſtat vixiſſe temporibus Theodoſij iunioris Imperatoris.

[e] Geraſimi.] Græci in Menologio agunt de Geraſimo pridie huius diei Conſtat tamen ex Cyrillo monacho, qui iiſdē cum Geraſimo vixit temporibus, in actis ſancti Euthymij, quæ ſcripſit, ipſum deceſſiſſe quinta Martij; indict. decimatertia, ſub conſulatu ſecundo Zenonis Aug qui annus, ex ſupputatione recentiorum, ponitur à Chriſto nato quadringenteſimus ſeptuageſimus quintus. multa ibi de Geraſimo habet idem auctor; nec non in vita S. Sabæ abb. apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. In actis item S. Quiriaci anachoretæ agitur de eius obitu: habentur apud Sur. tomo. 5. De alijs admirandis eiuſdem rebus geſtis habes in Prato ſpirituali cap. 107. Cedrenus in compend. ſub Zenone. & alij. Ex illis aliqua ſcriptor ille vitæ S. Hieronymi, de quo agemus inferius, & quis fuerit, oſtendemus, eidem S. Hieronymo falsò adſcripſit.

6 Pridie nonas Martij. Luna. B 25. xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

NICOMEDIÆ natalis ſanctorum martyrum Victoris [a] & Victorini, qui per triennium cum Claudiano, & Baſſa vxore eius, tormentis multis afflicti, & retruſi in carcerem, ibidem vitæ ſuæ curſum impleuerunt. Terdonæ ſancti Marciani [b] epiſcopi & martyris, qui ſub Traiano pro Chriſti gloria occiſus coronatur. Conſtantinopoli ſancti Euagrij [c], qui tempore Valentis à Catholicis electus epiſcopus, ab eodem Imperatore in exilium miſſus, migrauit ad Dominum. In Cypro ſancti Cononis [d] martyris, qui ſub Decio Imperatore pedibus clauis confixis,

ante

ante currum iuſſus currere, in genua procumbens, in oratione reddidit ſpiritum. Item paſſio ſanctorum quadragintaduorum [e] Martyrum, qui in Amorio comprehenſi, & in Syriam perducti, illic egregio peracto certamine, victores palmam martyrij perceperunt. Bononiæ ſancti Baſilij [f] epiſcopi, qui à ſancto Silueſtro Papa ordinatus, verbo & exemplo creditam ſibi eccleſiam ſanctiſſimè gubernauit.

MARTII 6.

Victoris & Victorini.] De his Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. li.3.c.180. Agũt item Græci de Victore & Victorino 31. Ianuarij, quos tamẽ nõ Nicomediæ, ſed Corinthi ſub Decio Imp. paſſos affirmant: ſed fortaſſe illi ab his ſunt diuerſi.

[b] Marciani epiſcopi.] Extant eius acta, quæ ex antiquioribus monumentis Mõbrit. recitat tom. 2. breui autem compendio Petrus in catal. libro 3. capite 189. paſſus eſt, vt eadem acta teſtantur, ſub Hadriano Imperatore.

[c] Euagrij epiſc.] Græci itidem. Porrò de eo ſcribit Socrates hiſt. lib. 4. cap. 13. Adſcribitur hic trigeſimus epiſcopus Conſtantinopolitanus à Nicephoro epiſc. in chronico. Vixit eodẽ ſeculo Euagrius, S. Hieronymi perneceſſarius; qui defuncto Paulino, ſubrogatus eſt Antiochenus epiſcopus: alius item Euagrius, natione Ponticus, aliquando clarus eodem ſeculo vixit, ſed Origenis labe conſperſus, extra claſſem Catholicorum eſt eiectus: in quem ſæpe inuehitur idem S. Hieronymus.

[d] Cononis.] De eo etiam Græci in Menologio hac die agunt; quem Nazareth oriundum præclaris certaminibus pro fide ſuſceptis nobilitatum ferunt, dum breui compendio martyrium eius deſcribunt.

[e] Quadragintaduorum martyrum.] Græci etiam de his hac die in Menologio: recenſentque inter ipſos Theodorum, Conſtantinum, Theophilum, & Baſſum.

[f] Baſilij epiſc.] De eo item tabulæ Bononienſis eccleſiæ, & Sigon. libro de eccleſ. Bononien. de quo ſuprà.

xxiiij. C Nonis Martij. Luna. 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

In monaſterio Foſſæ nouæ prope Tarracinã ſancti Thomæ [a] Aquinatis confeſſoris & doctoris, ordinis Prædicatorum, vitæ ſanctitate, & Theologiæ ſcientia illuſtris. Tuburbi in Mauritania natalis ſanctarum martyrum Perpetuæ, [b] & Felicitatis; quæ cùm eſſet prægnans (vt ſanctus Auguſtinus ait) expectata, iuxta leges, vt pareret, dum parturiebat, dolebat; obiecta feris gaudebat: paſſique ſunt cum eis Reuocatus [c], Saturninus, & Secundolus; quorum vltimus quieuit in carcere, reliqui omnes beſtijs traditi ſunt, ſub Seuero principe. Cæſareæ in Palæſtina paſſio ſancti Eubuli [d], qui cùm eſſet ſocius ſancti Hadriani, biduo poſt illũ laniatus à leonibus, & gladio trucidatus, vltimus omnium

inea

in ea ciuitate martyrij coronam accepit. Nicomediæ ſancti Theophili [e]epiſcopi, qui ob cultum ſanctarum imaginum in exilium pulſus, illic defunctus eſt. Peluſij in Aegypto ſancti Pauli [f]epiſcopi, qui eadem ex cauſa exul occubuit. Brixiæ ſancti Gaudioſi [g]epiſcopi & confeſſoris. In Thebaide ſancti Pauli cognomento Simplicis.

MARTII 7.

[a]THOMÆ Aquinatis] Celeberrimi Doctoris acta ſcripta fuſiùs habētur à Dauid Romeo, Paulo Regio, & Surio tom. 2. Plura S. Antoninus in 3. parte tit. 23. c. 7. & ſeq. Exſtare dicuntur in bibliotheca Vaticana Apoſtolicæ litteræ Gregorij decimi Rom. Pontificis ad ipſum ſcriptæ, quibus eum vocauit ad Lugdunenſe Concilium: illas autem Clementis quarti ad ipſum datas legi in illius regiſtro. Relatus eſt inter ſanctos à Ioanne xxij. Papa, cuius canonizationis exſtant litteræ Apoſtolicæ. Vix quiſquam enarrare ſufficeret, quot vir ſanctiſſimus atque eruditiſſimus Theologorum præconijs celebretur; quantumque eius illibatę doctrinæ à ſanctis Patribus in SS. œcumenico Tridentino Concilio conſidentibus fuerit acclamatum: ideoq; ob eam cauſam à ſanctiſſimæ memoriæ Pio quinto Romano Pontifice inter celebriores Doctores Eccleſiæ fuit adnumeratus, dum huius diei celebritatē ijſdē ſacris ſolemnibus peragi voluit, quibus Bonifacius octauus Papa ſanctorum quatuor Doctorum Gregorij, Ambroſij, Auguſtini, & Hieronymi feſtiuitates celebrandas conſtituit. Exſtat de his ſacrum diploma datum anno Domini 1567. tertio idus Aprilis, Pontificatus eius anno ſecundo.

[b]Perpetuæ & Felicitatis.] De his etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Harum frequenter meminit S. Auguſtinus, digniſq; laudibus celebrat; vt in tractatu habito de tempore barbarico: eſt quintus de diuer. ibique capite 5. item in Pſalmum 47. ac de origine animæ ad Vincentium libro 3. capite 9. & libro 4. capite 18. rurſus etiam ad Renatum libro 1. capite 10. ac denique ſerm. de cultura agri. capite 4. tom. 9. pag. 318. edit. Louan. Scribit Poſſidius in indiculo S. Auguſtinum tres tractatus habuiſſe in harum martyrum die natali, quos excidiſſe dolemus. In ſacro Canone Miſſæ Perpetuæ & Felicitatis nomina recenſentur. Meminit Tertullianus de ipſarum altera, Perpetua ſcilicet, libro de anima; ex quo errare conuincuntur hi, qui has paſſas referunt temporibus Gallieni: nam Tertullianus, qui de ea ſcribit, vixit ſub Seuero Imp. Exſpectata eſt Felicitas, vt pareret, iuxta l. prægnantis, ff. de pœn. cui S. Auguſtinus videtur alludere. Eiuſmodi legem ab Ægyptijs primò latam, & ab ijs à Græcis acceptam, tandemque ad Romanos dilapſam, auctor eſt Plutarchus libro De his qui ſerò à numine puniuntur, capite 4. Poſita erant harum ſacra corpora Carthagine in majori baſilica, vt auctor eſt Victor epiſc. Vtic. libro 1. de perſecut. Wandal. Eandem puto eſſe baſilicam, ab eademque Perpetua Martyre denominatam, de qua in præfatione ſecundi Concilij Carthaginenſis mentio habetur: ibi enim Perpetua Reſtituta appellatur eccleſia, in qua dicta Synodus eſt celebrata. Eſt præterea altera Felicitas inſignis martyr, de qua inferius ſexto idus Iulij.

[c]Reuocatus & ſoc.] Ex eorundem actis Vſuardus, Ado, & Petrus in catalog. libro 3. capite 182. agunt hac die.

[d]Eubuli.] Græci etiam. Scribit de Eubulo Euſeb. hiſt. libro 8. capite 21. in fine, paſſumque refert anno ſeptimo perſecutionis Diocletiani Imperatoris.

[e]Theophili epiſcopi.] Agunt de eo item Græci in menolog. hac die, eiuſque pro fide Catholica certamen paucis deſcribunt.

[f]Pauli epiſcopi.] Itidem de eo Græci hac die in Menologio agunt, eademque referunt, quæ hîc ponuntur.

[g]Gaudioſi epiſcopi.] De eo etiam tabulæ eccleſiæ Brixianę. Ponitur in tabulis Democh. duodecimus eius eccleſiæ epiſcopus: à Philaſtrij autem tempore, qui numeratur eius ſedis epiſcopus ordine ſeptimus, ſextus numeratur à Ramperto epiſcopo Brixiano in ſerm. de tranſlat. Sancti Philaſtrij.

[h]Pauli Simpl.] Græci etiam de eo in Menologio hac die. Fuit diſcipulus Antonij Magni, vixitque temporibus Conſtantini Imperatoris plura de ipſo in vit. Patrum part. 1.

xxiij. D Octauo idus Martij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

APVD Antinoum Aegypti vrbem natalis ſanctorum martyrum Philemonis [a] & Apollonij diaconi, qui tenti, & ad iudicem adducti, cùm conſtanter idolis ſacrificare renuiſſent, perforatis calcaneis per ciuitatē horribiliter tracti, nouiſſimè gladio cæſi martyriū compleuerūt. Item ibidē paſſio ſanctorum Ariani [b] præſidis, Theotici, & aliorum trium, quos iudex ſubmerſos in mare necauit; ſed delphinorum obſequio corpora eorum ad litus delata ſunt. Nicomediæ ſancti Quinctilis [c] epiſcopi & martyris. Carthagine ſancti Pontij [d] diaconi beati Cypriani epiſcopi, qui vſque ad diem mortis illius cum ipſo exilium ſuſtinens, vitæ & paſſionis eius egregium volumen reliquit, atque in ſuis paſſionibus Dominum ſemper glorificans, coronam vitæ promeruit. Item in Africa ſanctorum Cyrilli [e] epiſcopi, Rogati, Felicis, item Rogati, Beatæ, Hereniæ, Felicitatis, Vrbani, Siluani, & Mamilli. Toleti in Hiſpania depoſitio beati Iuliani [f] epiſcopi & confeſſoris, ſanctitate & doctrina celeberrimi. In Anglia ſancti Felicis [g] epiſcopi, qui Orientales Anglos ad fidem conuertit.

MARTII 8.

[a] PHILEMONIS & Apollonij.] De his Vſuardus hac die, Græci autem in Menologio ad xviij. Kal. Decembris vnà cum Thyrſo, Lucio, & Callinico, & ſocijs; quorum omnium acta ſcripſit Metaphraſtes ex vetuſtioribus monumentis; retulit ea Lipom. in tom. 5. & Sur. in tom. 6. De his etiā in vit. patrum par. 1. capite 19.

[b] Ariani præſidis, & ſoc.] Agit de his omnibus Vſuardus, Græci autem in Menologio quinta Iunij. Erat Arianus ferociſſimus omnium perſecutor, prout prædicta acta martyrum Thyrſi & ſociorum indicant: res geſtæ etiam Paphnutij martyris, quas recitat Metaphraſtes ad 28. Aprilis, necnon acta Sabini martyris, de quo Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 2. die 13. Martij, perſecutiones ab eo excitatas referunt. de eius autem conuerſione atque martyrio agitur in actis prædictorum martyrum Thyrſi, Lucij, Callinici, & ſociorum, apud Metaphraſt. die 14 Decembris.

[c] Quinctilis epiſcopi.] Beda de eo hac die, additque Capitolinum, ſed Quinctilium, pro Quinctili: aſtipulantur item vet. manuſcrip.

[d] Pontij diac.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & vet. manuſcript. Agit de Pontio Hieron. de ſcriptoribus eccleſiaſt. Confundunt hunc nonnulli cum Pontio qui paſſus eſt in Gallijs; ſed alius ille à Pōtio Carthaginenſi diacono, qui & Carthagine quieuit, notiſſimusque ob ſcripta à ſe acta S. martyris Cypriani. De Pontio autem in Gallia martyre inferius agitur pridie idus Maij.

[e] Cyrilli epiſ. & ſociorum.] Agit de his Beda & alij eum ſecuti, conſentiuntq; vet. manuſcrip.

[f] Iuliani epiſcopi] De eo hac die in breuiario Toletano, Vſuardus autem 6. huius. Succeſſit hic Quirico epiſcopo, quem præceſſit S. Ildefonſus ſucceſſor S. Eugenij: interfuit Concilio Toletano duodecimo, celebrato anno primo Eringij regis, à Chriſto autem 680. vt ex eius actis conſtat, licet mendoſus codex Iulium pro Iuliano dicat in ſubſcriptione epiſcoporum, ſed rectè cap. 1. Sedit autem annos decem, menſem vnum, & dies ſeptē; migrauit ex hac vita anno Domini 691. Mirum quidem dictu, communi omnium penè errore irrepſit, vt omnes hunc appellent Iulianum cognomento

mento Pomerium, eiusque ſcriptiones eodem inſcribant cognomine. Quàm autem diuerſus ſit à Iuliano Pomerio hic de quo agimus: longum quod exſtat inter vtrumque temporis interuallum, facilè perſuadet; nam Iulianus Pomerius vixit temporibus Gelaſij Papæ; quod ex eo cognoſces, dum Gennadius ſcribens ad eundem Pontificem librum illum de vir. illuſtr. (vt ipſe teſtatur cap 100.) cùm agit de Pomerio c. 98. illum adhuc viuere teſtatur. & ne quis exiſtimet Pomerium illum de quo ſcribit Gennadius aliũ eſſe à Iuliano Pomerio de quo veritur controuerſia, conſulat Iſidorum de vir. illuſtr. cap. 12 & Honorium Auguſtud. c. 12. & intelliget vnum eundemque eſſe; quẽ, vt diximus, conſtat floruiſſe temporibus Gelaſij Papæ circa annum Domini 495. At verò Iulianus epiſcopus Toletanus, de quo hîc agitur, poſt annos ferè ducentos vixit. Præterea Iulianus ille Pomerius, natione Maurus, presbyter tantùm, in Gallijs vixiſſe dicitur, vt tam Gennadius quàm Honorius atteſtãtur, nec reperitur fuiſſe eccleſię alicuius epiſcopus. Accedit etiam, quòd eundem Iulianum Pomerium Iſidorus inſimulat hæreſis Tertulliani, cùm in libris quos ſcripſit de natura animæ, illam conatus eſt affirmare eſſe corpoream: quæ quidem indigna ſunt, quę tribuãtur Iuliano epiſcopo Toletano; fidei Catholicæ integritate probatiſſimo. Certè in vita huius antiquitus ſcripta, quam citat Vaſæus in Annalib. Hiſp. nullam prorſus de huiuſmodi cognomine fieri mentionem affirmat. Trithem. cùm agit de ſcrip. eccleſ. in eundem errorem lapſus eſt, vt vnum eundemq; putarit Iulianum Pomeriũ cum Iuliano epiſcopo Toletano. Cautiùs quidem Sigebert. qui in lib. de viris illuſt. c. 54. & 56. alium eſſe Iulianum Pomerium ab epiſcopo Toletano demonſtrat. Vnde autem errandi occaſio prouenerit, inueſtigemus. Conueniunt nomine, atque ſacrarum litterarũ profeſſione, dum vterque inter ſcriptores eccleſiaſticos adnumeratur; &, quod maius eſt, eiuſdem facultatis & nominis commentarios ediderunt. Scripſit enim ille Pomerius, vt teſtatur S. Iſidorus de vir. illuſt. c. 12. itemque Honorius, commentarium tribus libris diſtinctum, quem Prognoſticon appellauit, de vitę futuræ cõtemplatione: elaborauit idem opus ſanctus Iulianus epiſcopus Toletanus totidem libris diſtinctũ, eodemque nomine Prognoſticon nuncupatum, vnde (vt diximus) accepta eſt erroris occaſio. Porrò ſi quis legerit Prognoſticon Iuliani epiſcopi Toletani, longè aliud eſſe illud opus ab eo inueniet, quod Pomerius elaborauit; nam ſępiùs citat in eo S. Gregorium Papam, quem conſtat longè poſt illius Pomerij tempora vixiſſe. at quod omnem prorſus aufert difficultatem: in eodem opere idem Toletanus epiſcopus allegat plus decies Iulianum Pomerium. Ad poſtremum, cùm in eo commentario idem profiteatur ſe habuiſſe præceptorem S. Eugenium; quis ſit auctor, & quo vixerit tempore, apertè ſignificat. Huius etiam, & non Iuliani Pomerij, vt falsò inſcribitur, eſt ille egregius commentarius contra Iudæos ad Eringium regem; vbi in fine auctor, cùm numeret ab incarnatione Domini vſque ad illud tempus, quo librum abſoluit, annos ſexcentos octuagintaſex; longè alium ſe eſſe ab illo declarat.

[g] Felicis epiſc.] De eo ſcribit Beda hiſt. de geſt. Angl. lib. 2. cap. 15. Floruit circa annum Domini ſexcenteſimum triceſimum.

9 Septimo idus Martij Luna. E xxij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

APVD Sebaſten Armeniæ natalis ſanctorum Quadraginta[a] militum Cappadocum, qui tempore Licinij Imperatoris ſub præſide Agricolao poſt vincula & carceres teterrimos, poſt cæſas lapidibus[b] facies *, in rigens ſtagnum[c] miſſi ſunt, vbi gelu conſtricta eorum corpora diſrumpebantur, ac demum crurifragio martyrium conſummarunt. Erant autem inter eos nobiliores Cyrion & Candidus: quorum omnium præclaras glorias ſanctus Baſilius, alijque Patres ſcriptis ſuis celebrarunt. Nyſſæ depoſitio ſancti Gregorij[d] epiſcopi, fratris beati Baſilij magni, vita & eruditione clariſſimi, qui ob fidei Catholicę defenſionem ſub Valente Imperatore Ariano ciuitate ſua pulſus eſt. Barcinone

*Nudi ſub dio expoſiti ſunt.

none in Hiſpania ſancti Paciani[d] epiſcopi, tam vita quàm ſermone conſpicui, qui tempore Theodoſij principis in vltima ſenectute finem vitæ ſortitus eſt. In Morauia ſanctorum epiſcoporum Cyrilli[e] & Methodij, qui multas illarum regionum gentes cum eorum Regibus ad fidem Chriſti perduxerũt. Romæ beatæ Franciſcæ[f] viduæ, nobilitate generis, vitæ ſanctitate, & miraculorum gratia celebris.

MARTII 9.

[a] QVADRAGINTA militum.] Tam Latini, quàm Græci de iiſdem agunt hac die. Extat de his egregius ſermo S. Baſilij; duæ inſuper ornatiſſimę orationes ſancti Gregorij Nyſſeni, ſeu potius vna, duobus diebus vix abſoluta, ob frequentiſſimum cœtum, quo impediente, eam prima die abſoluere minus licuit. Horum acta ex vetuſtioribus monumentis accepta edidit Metaphraſtes, eaque habet Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. Fuerunt omnes (vt ſcribit ſanctus Baſilius) natione Cappadoces, ex diuerſis ciuitatibus oriundi. De inuentione reliquiarum ipſorum opera S. Pulcheriæ Auguſtæ, ſcribit Sozom. lib. 9. c. 2. Niceph. lib. 14. c. 10. & Beda de ſex ætat. aliæ autem eorumdem ſanctorum reliquiæ, quæ aſſeruabantur Cæſareæ Cappadociæ in monaſterio ſanctarum virginum, à nepte S. Baſilij, diuino monitu, conceſſæ ſunt ſancto Gaudentio epiſcopo Brixiano, dum in regiones illas Dei nutu peregrinaretur: qui tamquam ingentem adeptus theſaurum, ſummo perfuſus gaudio, illas detulit in Italiam, quas in baſilica à ſe erecta honorificentiſſimè collocauit: & in eius dedicatione habuit homiliam, qua non ſolùm rei geſtæ hiſtoriam retexit; verùm etiam occurrens tacitæ de ſanctis reliquijs obiectioni, hæc ait; Licet enim cineres exuſtorum corporum mãdato perſecutoris in fluuium iacerentur; non defuerunt religioſæ manus, quæ partem cineris vel furto eriperent, vel pretio compararent. Hæc Gaudentius. Præter hæc etiam conſtat ex prædictis eorumdem martyrum actis, ipſas reliquias in profluentem proiectas, diuina operante virtute, ad fluminis ripam eſſe delatas, & ab epiſcopo Petro ſumma cum diligẽtia collectas. De loco martyrij idem S. Gaudentius affirmat, paſſos eſſe Sebaſte ciuitate metropolitana minoris Armeniæ. Erexit baſilicam Conſtantinopoli in honorem prædictorum martyrum Tiberius Imp. quam Mauritius eius ſucceſſor abſoluit. hiſt. miſcel. li. 17. anno quinto Mauritij Imp.

[b] Cæſas lapidibus facies.] Polybius libro 6. dum recenſet ſupplicia militaria, non tantùm illos cædi fuſtibus, ſed etiam contundi lapidibus ſolitos narrat. prout etiam in hos milites factum apparet: de cęteris autem militaribus pœnis notauimus ſuprà die 29. Ianuarij; dicturi & inferius ſuo loco de decimatione in Mauritio martyre die 22. Septemb.

[c] In rigẽs ſtagnũ miſſi ſunt.] Eadẽ ferè S. Baſilius in oratione de quadraginta mart. his verbis: Igitur ſancti Dei ſub dio pernoctare in ſtagno quodã iuſſi ſunt, quod pro mœnibus ciuitatis erat, &c. Sic interpres, ſed turpiter lapſus, dum pro περὶ ὃ ἡ πόλις κατάκειται, dixit, pro mœnibus ciuitatis erat: cùm alioqui ipſe Baſilius diſertè deſcribat media in vrbe, atque in ſtagno, circum quod vrbs habitabatur, martyres fuiſſe cruciatos: dubium non eſt, ſtagnum frigidarij ibi iuxta calidarium de more fuiſſe exſtructum. Eadem videtur affirmare Greg. Nyſſen. orat. ſecunda de iiſdem mart. vbi hæc verba: Imperat tyrannus, vt gelu athletæ excruciati extinguantur, &c. Certè niſi vitium ſit in tranſlatione, cùm gelu ſit cõcretio aquæ ex frigore; prædictos in aquã poſitos eſſe, quiſque intelligit. Cõfirmare hæc videntur, quæ paulo pòſt ſequuntur, his verbis: Vnanimiter vniuerſi hoc occupato loco, qui publicis tunc balneis vacabat, quaſi & ipſi lauacro corpora curaturi & exterſuri, haud cunctanter tunicarum amictum deponebant. paulo pòſt item ſic: Elementorum quidem natura congelationi ſuccumbebat: martyrum verò natura quaſi indomita & inuicta erat. itemque inferius: Deſluebãt digiti gelu paulatim carptimq; exciſi. S. Ephrẽ Syrus quoque in ea oratione quam habuit de ſanctis quadraginta Martyribus, expreſſum habet eoſdem paſſos in ſtagno. Hęc omnia autem multo planiora apud Metaphraſtem, ac vetera Martyrologia habentur expreſſa. Quæ tamen redduntur ambigua ex his quæ inferius de iiſdem ſanctis martyribus idem S. Baſilius eadem oratione, vitioſa tranſlatione confuſa, ſcribit his verbis: In terra primùm exerciti, deinde in aëre ſub dio, poſtremò igne crematos aqua excepit, &c. Significare volens hiſce quatuor elementis eo ordine ſic eſſe probatos, vt poſtremò eos igne crematos tunc aqua exceperit, & non prius; ſed ſub nudo aëre nudos expoſitos, fuiſſe frigore cruciatos. In eandẽ ſententiã S. Gaudentius epiſcopus Brix. in ſermone quem habuit de dedic. Baſil. illorum deſcribens certamen, hæc habet: Iudex proſpiciens regionis naturam nimija rigentem frigoribus, tempus etiam, quo maxima hyemis aſperitas, aquilone flante violentius incumbebat, montes niuibus, pruinis arua tegebantur: ſtagnum quoque vrbi, in qua iſta gerebantur, ſubiacens longè lateque diffuſum, validiſſimo gelu durante, iter ſolidum plauſtris gementibus accommodabat. hac ergo vi loci, & temporis immanitate perſpecta, ſacrilegij Gentilis exactor iſtud ſupplicij genus ſanctis adhibere imperat, vt nudati corporibus, religati in aperti aëris pruinoſa duritie pernoctarent, balneis non longè ſub conſpectu

eorum

eorum fumâtibus, vbi velox remedium victis callidus perſecutor animas eorum magis interficere geſtiens, promittebat, &c. Hæc Gaudentius, qui in eas, vt diximus nuper, regiones peregrinatus, eorũdem ſanctorum martyrum ſacras reliquias à S Baſilij nepte accipere meruit. Secundum itaque S. Baſilium, & S. Gaudentium poſita eſt hîc in margine alia diuerſa lectio. Quæ conciliari facilè poſſit, ſi diaetimus balnei frigidiarium altè concretũ longo hiemis tempore, vt ingentia deſuper ſubire onera potuiſſet, in eoq́; ſic glacie conſtricto ſub dio poſitos eſſe Martyres frigore cruciandos. Quòd autem abſque eo quòd dimitterentur in ſtagnum, plus ſatis eſſet ad cruciatum, nudos eos exponi ſub dio; docent ea quæ de immanitate frigoris & algoris illatum regionum ea his quæ paſſi ſunt Romani milites illic agentes in expeditione ſub Corbulone, ſcribit Cornel. Tacit. lib. 13. his verbis: Ambuſti multorum artus vi frigoris, & quidam inter excubias exanimati ſunt; annotatusq́ue miles, qui faſcem lignorum geſtabat, ita præriguiſſe, vt manus oneri adhærentes, truncis brachijs deciderent. Hęc Tacit. Nec prętermimus quòd S. Ioannes Chryſoſtomus qui in Armenia exulauit, pluries ſuis epiſtolis queritur de eius regionis frigoris immanitate, præſertim ad Olympiadem ſcribens epiſt. 4. & 6. Plutarchus in Lucullo inter genera tormentorum recenſet ſtationem ſub dio, ardente ſole, & frigoris tempore in luto ac glacie. Rurſum verò in eadem Armeniæ prouincia paſſi reperiuntur alij quadraginta octo numero martyres, quorum meminit Gregorius Turonenſis hiſt. lib. 10. c. 24. & de gloria Martyrum c. 96. & Sigebert. in Chron. anno 58.

[d] Gregorij epiſc.] Vſuardus item hac die de eo; Græci autem in Menologio quarto idus Ianuarij. Plura de ipſo S. Gregorius Nazian. in oratione dicta in laudem Baſilij: ſcripſitque ad eum egregiam epiſtolam, qua ipſum è Rethoricis ſtudijs ad ſacros perſcrutandos libros reuocauit: eſt epiſt. 43. Sunt & aliæ ab eodem ad ipſum ſcriptę, videlicet 34. 35. 36. 37. 42. 95. & 142. Quomodo autem in exilium actus ſit ab Arianis ob fidei Catholicæ defenſionẽ, meminit ſanctus Baſilius epiſtola 10. idemq́ue ipſe Gregorius de re ipſa in epiſtola ad Olympium monachum de vita ſanctæ Macrinæ ſororis. Poſt Valentis Imp. Ariani obitum, ab Antiochena Synodo ad reparandas Orientales eccleſias iam collapſas deſtinatus eſt, vt idem ipſe in eadem epiſtola teſtatur. Alia inſuper honorificentiſſima legatione functus eſt, cùm à SS. œcumenico Concilio Conſtantinopolitano ſub Theodoſio habito ad viſitandas eccleſias Arabię miſſus eſt, vt ipſe ſcribit in epiſtola ad Flauianũ. Tantus deniq; fuit, vt inter præcipuos Catholicæ fidei patronos adnumerari, & ſanctione Imperiali laudari mereretur. eſt conſtitutio Theodoſij Imp. l. 3. de fide Cath. Cod. Theod. De eodẽ S. Hieronymus, tanquam de homine ſatis ſibi cognito cùm eſſet Conſtantinopoli, ſcribit lib. de ſcrip. eccleſ. Vixit autem vſque ad vltimam ſenectutem: conſtat enim eum interfuiſſe aliæ Synodo Conſtantinopolitanæ habitæ anno decimo ſexto Theodoſij Imp. qui eſt annus Domini trecenteſimus nonageſimus quartus, vt apparet ex illius Synodi actis apud Theodorum Bal. in nomoc. Photij pag. 390. & 391. Hunc etiam plurimùm celebrat Suidas, eiq́ue inter illuſtres illius temporis oratores primas defert. Vincentius Lirinenſis in libro aduerſus hæreſes, eundem eiuſmodi exornat elogio: Sanctus Gregorius Nyſſenus, fidei, conuerſationis, integritatis, & ſapientiæ merito frater Baſilio digniſſimus. Niceta in ſchol. 19. adorat. Greg. Nazian. in funere Baſilij, dicit hunc fuiſſe aliquando cõiugio obligatum, idq́ue teſtatur Niceph. hiſt. lib. 11. c. 19. Annuit hoc ipſemet in libro de laudẽ virgin. Eam appellatã eſſe Theoſebiam, inſignemq́ue fuiſſe ſanctitate mulierem, teſtatur S. Gregorius Nazian. epiſt. 95. ad ipſum Gregorium ſcripta, cùm eum de obitu illius conſolatur.

[e] Paciani epiſcopi.] De eo item Vſuardus hac die, aſſentiunturq́ue vet. manuſcrip. Agit de Paciano S. Hieronymus lib. de ſcrip. eccleſ. in ipſo, & in Dextero eius filio: qui in ſeculo etiam clarus, præfectura Prætorij fuit decoratus, ad quem idem ſanctus Hieronymus inſcripſit librum de ſcriptoribus eccleſiaſticis: porrò Dexter eruditione inſignis ſcripſit hiſtoriam ad ſanctum Hieronymum, prout ipſe teſtatur de ſcript. eccleſ. in Dextero, & in apologia aduerſus Rufinum lib. 2. Extant Paciani opuſcula ad Symphorianum de Catholico nomine, & paręneſis de pœnitentia, atque etiam de baptiſmo opuſculum.

[f] Cyrilli & Methodij epiſcoporum.] Habentur horum res geſtæ in Breuiario religioſiſſimæ Polonorum eccleſiæ, ſex lectionibus ſecundum ritum eccleſiaſticũ diſtinctæ. Dicti ſunt ambo Morauorum & Slauorum Apoſtoli; & licet Methodio Morauia tantùm tribuatur, tamẽ ex regiſtro Ioannis octaui Papæ, ſatis apparet etiam Methodium fuiſſe Slauorum epiſcopum: qui ordinatus ab Hadriano ſecundo Rom. Pontifice prædeceſſore eiuſdẽ Ioannis octaui, ab eo ad Slauorũ populũ miſſus fuit, prout eiuſdem Ioannis Papæ indicant litteræ ad ipſum Regem datæ decima Iunij, indict. 12. anno Domini 879. qui item ad eundem Methodium ſcripſit epiſtolam 202. datam eodem die & anno quo ſuperior ad Regem, qua eum vocat Romã, vt de fide, quam illis gentibus prædicaret, redderet rationem: falſis enim quibuſdam calumnijs fuerat accuſatus, aliter eum docere, quàm accepiſſet à Romana Eccleſia: qui anno ſequenti indict. 13. menſe Iunij Romam venit, & in Synodo cauſam dixit: probataq́ue ſua fide, obtinuit quod optabat à Rom. Pontifice; nimirum vt Slauorum lingua laudes Deo dicere, & ſacra peragere licitè poſſet; ita tamen, vt prius Latina lingua Euangelium coram populo legeretur. Extat de his omnibus epiſtola eiuſdem Ioãnis Papæ 252. data 12. Iunij indict. 13. ad Slauorum Principem. Reuerſus S. Methodius ad Slauos, cùm vberes fructus de Euangelica prædicatione colligeret, grauiſſima fuit perſecutione vexatus: quem idẽ Pontifex, datis ad eum litteris, eſt conſolatus, epiſt. 278. dat Kal. April. indict. 14. Habetur in dictis eorumdem actis, ipſorum opera, corpus S. Clementis Romani Pont. Romã fuiſſe delatum, & in baſilica S. Clementis reconditum: vbi etiam ijdem Romę morientes, miraculis clari ſepulti ſunt, quorum ſacras reliquias nuper ſub altari in eiuſdem eccleſiæ ſacello peruetuſto repertas

eſſe accepi. Agit de ijſdem Martin. Polon. in ſupput. temporum anno Domini 859. Æneas Siluius hiſt. Boëm. libro 1. cap. 13. Mart. Chromer. de reb. Polon. lib. 3. & alij plures.

[g] Franciſcæ viduæ.] Legi ex archiuio eius monaſterij duos manuſcrip. codices, quibus eius præclariſſima acta, & miracula quidem inſignia, quibus tam viuens adhuc, quàm etiam poſt obitum claruit, teſtibus examinatis, ſunt ſcriptorum monumentis perpetuis conſignata.

xxj. F Sexto idus Martij. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

APAMEÆ in Phrygia natalis ſanctorum martyrum Caij[a] & Alexandri, qui, vt ſcribit Apollinaris Hierapolitanus epiſcopus in libro aduerſus Cataphrygas hæreticos, in perſecutione Marci Antonini & Lucij Veri, glorioſo martyrio coronati ſunt. In Perſide paſſio ſanctorum quadraginta duorum[b] Martyrum. Corinthi ſanctorum martyrũ Codrati[c], Dionyſij, Cypriani, Anecti, Pauli, & Creſcentis, qui in perſecutione Decij & Valeriani, ſub Iaſone præſide, gladio cæſi ſunt. In Africa ſancti Victoris[d] martyris, in cuius ſolennitate ſanctus Auguſtinus ad populum tractatũ habuit. Hieroſolymis ſancti Macarij[e] epiſcopi & cõfeſſoris, cuius hortatu loca ſancta à Conſtantino & Helena expurgata, & ſacris baſilicis illuſtrata ſunt. Lutetiæ Pariſiorum depoſitio ſancti Droctouei[f] abbatis, diſcipuli beati Germani epiſcopi. In monaſterio Luxouienſe ſancti Attalę[g] abbatis, miraculis clari.

MARTII 10.

CAII & Alexandri.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & vet. manuſcrip. Eorũ martyrium ſcripſit S. Dionyſius epiſcopus Alexandrinus: extat apud Euſeb hiſt. lib. 5. c. 15. in fine.

[b] Quadraginta duorum Martyrum.] Agũt de his etiam ijdem qui ſuprà, Beda ac cæteri.

[c] Codrati, & ſoc.] Græci item de his hac die in Menologio, quorum egregium martyrium ex veteribus monumentis ſcripſit Metaphraſtes, quod & recitat Lipom. tomo 7. & Sur. tomo 2.

[d] Victoris.] Scribit Poſſidius in indiculo c. vlt. S. Auguſtinum in eius die natali tractatum habuiſſe. Plures reperiuntur eiuſdem nominis in Africa martyres, vt ille inter alios, quem ſcribit Lucianus in epiſtola ad Celerinum, vnà cum ſocijs in carcere fame occubuiſſe, eſt 22. apud Cypri. edit. Pamel.

[e] Macarij epiſcopi.] Interfuit hic magno Nicæno Concilio aduerſus Ariũ, cui ſemper ab exordio naſcentis hæreſis acerrimè reſtitit, vt eiuſdem Arij litteræ teſtantur, quas recitat S. Epiphanius in panar. hæreſ. 69. & Niceph. lib. 8. c. 9. Extat ad hunc ipſum Conſtantini Imp. epiſtola apud Socrat. li. 1. c. 2. Plura de eo Rufin. li. 1. c. 2. Sozo. li. 1. c. 3. & alij, qui ab ijſdem acceperunt. Ne quis autem Macarij nomine decipiatur; ſcire debet, fuiſſe eiuſdem nominis', eiuſdemque ſedis epiſcopum temporibus Iuſtiniani Imp. qui ob hæreſim Origeniſtarum ſede excidit: de quo ſcribit Euagrius hiſtor. li. 4. c. 36. licet tandem cantans palinodiam, fuerit reſtitutus.

[f] Droctouei abb.] De eo etiam Vſuardus, & Aim. de geſt. Franc. lib. 3. c. 16. claruit circa annum Domini quingenteſimum ſeptuageſimum.

[g] Attalæ abb.] Beda item, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Scripſit eius vitam fideliſſimè Ionas abbas, quæ habetur apud Bedam tomo 3. quam & Sur. retulit in tomo 2. Eſt autem de eodem mentio in vita S. Vualerici apud Sur. tomo. 2. die 1. April. Sigeb. in chron. an. 624. Petrus in catal. libro 3. cap. 190. & Trithem. de vir. illuſt. ord. ſancti Benedicti libro 3. capite 71.

Quinto

11 Quinto idus Martij. Luna. G xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

CARTHAGINE ſanctorum martyrum Heraclij [a] & Zoſimi. Alexandriæ paſſio ſanctorum Candidi [b], Piperionis, & aliorum viginti. Laodiceæ in Syria ſanctorum martyrum Trophimi [c] & Thali, qui in perſecutione Diocletiani poſt multa ſæuaque tormenta coronas gloriæ ſunt aſſecuti. Antiochiæ commemoratio plurimorum [d] ſanctorum Martyrum, quorum alij Maximini Imperatoris mandato candentibus craticulis ſuperpoſiti non ad mortem, ſed ad diuturnum cruciatum aſſati, alij aliis ſæuiſſimis affecti ſupplicis ad palmam martyrij peruenerunt. Item ſanctorum Gorgonij [e] & Firmi. Cordubæ ſancti Eulogij [f] preſbyteri, qui eiuſdem vrbis Martyribus in perſecutione Saracenorum adiungi meruit, quorum pro fide certamina ſcribendo fuerat æmulatus. Sardis ſancti Euthymij [g] epiſcopi, qui ob cultum ſanctarum imaginum, à Michaële Imperatore Iconoclaſta in exilium miſſus, demum Theophilo imperante martyrium conſummauit. Hieroſolymis ſancti Sophronij [h] epiſcopi. Mediolani ſancti Benedicti [i] epiſcopi. In finibus Ambianenſium ſancti Firmini [k] abbatis. Carthagine ſancti Conſtantini [l] confeſſoris. Babuci in Hernicis ſancti Petri [m] confeſſoris, miraculorum gloria inſignis.

MARTII 11.

[a] HERACLII & Zoſimi.] Agit de his Beda hac die, additque Alexandrum. Petrus in catal. lib. 3. c. 191. Hiradum pro Heraclio legit, additque tres alios martyres: ſed ſeorſum eos eſſe ponendos, docent antiqua manuſcripta.

[b] Candidi & Piperionis.] De his item Petrus in catal. lib. 3. cap. 191. vnà cum prædictis, aliique recentiores.

[c] Trophimi & Thali, aliàs Thalei.] Agunt de his etiam Græci in Menologio hac die; paſſique dicuntur ſub Diocletiano Imperatore, & Aſclepiade præſide Laodiceæ.

[d] Plurimorum ſanctorum.] Scribit horum martyrium Euſebius hiſt. lib 8. c. 24. ex quo Nicephorus lib. 7. cap. 11. & alij.

[e] Gorgonij & Firmi.] De his etiam Vſuardus in 2 edit. Molani, conſentiuntque manuſcripta.

[f] Eulogij.] Vſuardus de eo 20. Septemb. Porrò hic dies natalis eius: nam martyrio coronatus habetur quinto idus Martij. die ſabbati, hora nona, vt teſtantur acta ipſius, quæ ſcripſit Aluarus Cordubenſis eius ſodalis: ſed felicius mea ſententia, ſua ipſius ſcripta viuam ipſius imaginem reddunt. Hic ille præclarus Chriſti athleta; qui, cedentibus cæteris, vexillum confeſſionis aduerſus Arabum impietates erexit, ac plurimos ad martyrij coronam perduxit; quorum triumphos ipſe in carcere poſitus ſcripſit. Exſtant, hac noſtra ætate, è latebris antiquitatis eruta præclariſſima ſcriptorum ipſius monumenta, quæ Apoſtolicum ſpiritum redolent, & puriſſimã priſtinam illam ſinceritatẽ præ ſe ferunt: edidit eadẽ, ac ſcholiis illuſtrauit eruditus vir Ambroſius Moralis hiſtoricus regius. S. Eulogij corporis trãſlatio cõtigit æra 898 an. à Chriſto Dño 860.

[g] Euthymij epiſcopi.] Græci etiã de hoc agunt in Menol. hac die. pleraq; de eo Georg. Cedren. in cõp. in Mich. Balbo, & Zonar. Annal. in eodẽ Imp.

[h] Sophronij epiſc.] Græci itidem in Menologio hac die, his verbis: Sancti Patris noſtri Sophronij Patriarchæ Hieroſolymitani ex ciuitate Damaſco, multiplici eruditione, diuinarũ litterarum ſcientia & pietate inſignis. Hæc ibi. Floruit hic tẽporibus Heraclij Imp. ſucceſſitque Modeſto epiſcopp, temporibus Honorij Papæ, anno Dñi 634. Errare conſtat eos qui dicunt eum ſediſſe tantùm annos duos; nam peruenit vſque ad tempora Ioannis quarti Romani Pont. quando habuit Hieroſolymis Synodum aduerſus Monotheletas, & Synodicam ſcripſit ad eundem Ioannem Papam, vt habetur in hiſt. miſcel. li. 18. anno 2. Heraclij Imp. & lib. 19. anno 26. eiuſdem imper. Cedren. in comp. anno 20. eiuſdẽ Imp. & Zonar. in 3. part. annal. in Heraclio. Illa ipſa Synodica recognita eſt, in Sexta Synod. act. 13. atq; Patrum omnium conſenſu probata fuit. Citatur eiuſdẽ Sophronij titulo Pratum ſpirituale à ſecunda Synodo Nicæna act. quarta, & à S Ioanne Damaſceno orat. prima de imaginibus. Alius ab hoc ille Sophronius, de quo agit S. Hieronymus lib. de ſcrip. eccleſ. qui (inquit) apprimè eruditus nonnulla cõſcripſit, & opuſcula meá in Græcum ſermonem elegantiſſimè tranſtulit, &c.

[i] Benedicti epiſcopi.] De eo tabulæ eccleſiæ Mediolanen. & Paulus diaconus de geſtis Longob. libro 6. cap. 10. his verbis: Fuit autem idem venerabilis epiſcopus Benedictus, vir egregiæ ſanctitatis, de quo per vniuerſam Italiam bonæ opinionis fama flagrauit. Floruit temporibus Heraclij Iuſtiniani Imperatoris, & Ariperti iunioris regis Longobardorum, qui regnare cœpit anno Domini ſeptingenteſimo ſexto.

[k] Firmini abb.] De eo Kalendarium Ambianenſis eccleſiæ, aliaq; vet. monumenta eiuſdem.

[l] Conſtantini.] Molanus in addit. ad Vſuard. de eodem agit hac die.

[m] Petri.] Huius res geſtas accepimus à Reuerendiſſimo Flaminio Philonardo, epiſcopo Aquinate, viro optimo & erudito.

xix. A Quarto idus Martij. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

ROMÆ ſancti Gregorij [a] Papæ, & Eccleſiæ Doctoris eximij, qui ob res præclarè geſtas, atque Anglos ad Chriſti fidem conuerſos, magnus eſt dictus, & Anglorum Apoſtolus appellatus. Item Romæ ſancti Mamiliani [b] martyris. Nicomediæ paſſio beati Petri [c] martyris, qui cùm eſſet cubicularius Diocletiani Imperatoris, & liberiùs de immẽſis Martyrum ſupplicijs quereretur, iubente eodem in medium adducitur, ac primò ſuſpenſus, diutiſſimè flagris torquetur, deinde aceto ac ſale perfuſus, ad vltimum in craticula lento igne aſſatur, ſicque verè Petri exſtitit & fidei heres & nominis. Ibidem ſanctorum Egdunij [d] presbyteri, & aliorum ſeptem, qui ſinguli diebus ſingulis ſuffocati ſunt, vt cæteris metus incuteretur. Conſtantinopoli ſancti Theophanis [e], qui ex ditiſſimo pauper monachus effectus, ab impio Leone Armeno pro cultu ſacrarum imaginũ biennio detentus in carcere, inde in Samothraciam deportatus, ibidem ęrumnis confectus reddidit ſpiritum, multiſq; miraculis claruit. Capuæ S. Bernardi [f] epiſcopi & cõfeſſoris.

MARTII 12.

GREGORII Papæ.] De eo Beda, ac cæteri Latinorum; Græci etiam in Menologio hac die: qui habent eius res geſtas, ſed perpaucas ex multis, quas Metaphraſtes deſcripſit: eas recitat Lipom. tom. 7. Latinorum autem ſcripſit eius acta Paulus monachus Caſinenſis, tempore Caroli Imp. vt auctor eſt Sigeb. lib. de vir. illuſt. c. 80. Poſt eum Ioannes diaconus temporibus Ioannis octaui Papæ, & Caroli Calui Imp. Habet ea Lipó. to. 4. & Sur. to. 2. Sed in

nonnullis corrigendus, vt patefecimus in Annalib. eccleſiaſt. De Gregorij creatione agit Gregor. Turonen. qui illis temporibus viuit, lib. 10. de geſtis Franc. c. 1. Iſidorus præterea de eo lib. de vir. illuſtr. c. 27. & S. Ildefonſus de vir. illuſt. c. 2. qui bis laudibus eum exornat: Ita, inquit, cunctorũ meritorum claruit perfectione ſublimis, vt excluſis omnium virorum illuſtrium comparationibus, nihil illi ſimile demonſtraret antiquitas: vicit enim ſanctitate Antonium, eloquentia Cyprianum, ſapientia Auguſtinum, &c. enumerat poſt hæc eius ſcripta. Cõſtat quidem teſtimonio Synodi Toletanæ octauæ c. 2. eum in ethicis aſſertionibus cunctis Eccleſiæ doctoribus præferendum eſſe. De eo præterea ſcribit Beda hiſt. de geſt. Angl. lib. 2. c. 13. Paulus diac. de geſt. Longob. lib. 3. c. 11. & 12. Prat. ſpirit. c. 192. Ioan. Damaſ. orat. de fid. defunct. Leo Oſtienſ. in chron. Caſin. lib. 1. & alij ferè innumeri. Olim autem, cùm tempore Quadrageſimæ ſanctorum natalitia minimè celebrarentur, tranſlata erat ea ſolennitas in diem qua fuerat ordinatus, vt ſcribit Radulph. de obſeru. can. cap. 16.

[b] Mamiliani.] Beda de eo hac die, ſed Maximilianũ eum appellat. Agitur de ipſo in actis S. Vrbani Papę, & S. Cęcilię apud Sur. die 22. Nou. to. 6.

[c] Petri.] De eo item Beda, Vſuard. Ado, & alij. Scripſit eius egregium certamen Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 6. & ex eo Niceph. lib. 7. c. 5. & alij acceperunt.

[d] Egdunij aliàs Migdonij.] De quo iidem qui ſuprà, Beda & alij. Paſſus reperitur Migdonius vnà cum Petro, de quo egimus, in perſecutione Diocletiani, vt & teſtantur acta Indes & Domnæ apud Metaphraſtem 26. Decemb. quæ refert Lipom. tomo 5. & Sur. to. 6 & Niceph. lib. 7. cap. 5. ex quibus hos illos ipſos eſſe, locus, tempus, & perſonæ demonſtrant, licet hiſtoria de ipſis diuerſa feratur.

[e] Theophanis.] Græci etiam de eo in Menologio hac die. cuius acta deſcribit Metaphraſtes, quæ habet Lipom. to. 7. & Sur. to. 2. Cedrenus de ipſo agit in compend. in Leone Armeno. Alius hic ab illo Theophane, qui eadem ex cauſa multa ac grauia paſſus eſt ſub Theophilo Imp. vt idem auctor teſtatur in Theophilo. & Zonar. in 3. par. Annal. in Leone, & Theophilo.

[f] Bernardi epiſcopi.] De eodem tabulæ eccleſiæ Capuanæ.

13 Tertio idus Martij. Luna. B xviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

NICOMEDIÆ natalis ſanctorum martyrum Macedonij[a], Patriciæ vxoris eius, & Modeſtæ filiæ. Nicææ ſanctorum martyrũ Theuſetæ[b], & Horris filij eius, Theodoræ, Nymphodoræ, Marci, & Arabiæ, qui omnes pro Chriſto igni traditi ſunt. Hermopoli in Ægypto ſancti Sabini[c] martyris, qui multa paſſus, tandem proiectus in flumen, martyrium conſummauit. In Perſide ſanctæ Chriſtinæ[d] virginis & martyris. Cordubæ ſanctorum Ruderici[e] presbyteri, & Salomonis martyrum. Conſtantinopoli ſancti Nicephori[f] epiſcopi, qui paternarum traditionum propugnator acerrimus, Leoni Armeno Imperatori Iconoclaſtæ pro cultu ſanctarũ imaginum ſe conſtãter oppoſuit, à quo multatus exilio, ibidem quatuordecim annis longum ducens martyrium migrauit ad Dominum. Apud Camerinum ſancti Anſouini[g] epiſcopi & confeſſoris. In Thebaide depoſitio ſanctæ Euphraſiæ[h] virginis.

MARTII 13.

MACEDONII & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die, Petrus item in catal. lib. 3. cap. 198. Quo autem tempore paſſi ſint, nullus antiquorum prodit. Ponant qui velint ad libitum annos & conſules; nobis certè niſi ex certis auctoribus quicquam affirmare, religio eſt.

[b] Theuſetæ & ſoc.] Agunt de his etiam iidem qui ſuprà, Beda, ac cæteri receotiores.

[c] Sabini.] De eo item hac die Græci in Menol.

Huius

Huius res geſtas ex antiquis monumentis recitat Metaphraſtes, quas & deſcripſit Lipom. tom.7.& Sur.tom.2. Paſſus eſt in perſecutione Diocletiani ſub Ariano præfecto, de quo ſuprà 8. Martij.

[d] Chriſtinæ.] Græci itidem de ea in Menologio hac die.

[e] Ruderici & Salomonis.] Scribit de his ſanctus Eulogius in apologetico, paſſóſque refert hac die, anno Domini 857. æra, vt numerat, 895.

[f] Nicephori epiſcopi.] Agunt de eo hac die Græci in Menolog. Metaph. habet eius acta, quæ retulit Lipom. in to.7. & Sur. to.2. De eo Zonar. & Georg. Cedr. in Leone Armeno Imp. & hiſt. miſcel. ex Theophane lib. 24. Meminit eiuſdem Theoſterictus in oratione quam habuit de S. Niceta, quæ exſtat apud Metaph. die 3. Aprilis. Scripſit hic, de quo agimus, Nicephorus nonnulla, & inter alia chronographiam, quam citare conſueuimus, Synodicam inſuper ad Leonem Papam tertium, ad quem prouocauit, cùm iniuſtè accuſaretur. Legi eiuſdem aliam inſignẽ epiſtolam manuſcr. ad eundem Leonẽ Pontif. in bibliotheca S. Mariæ ſuper Mineruã, quã poſtea reperi typis excuſam, ac poſt acta Concilij Epheſini editionis Contianæ poſitã.

[g] Anſouini epiſc.] De eo tabulæ eccleſiæ Camerin. quas inde miſſas accepimus.

[h] Euphraſiæ.] Vſuardus de eadem hac die, Græci autem in Menolog. 25. Iulij. Eius res geſtas ex manuſcr. codice Sur. deſcripſit tomo 2. Ioannes Damaſcenus ex eius actis, vt legitimè ſcriptis, petit auctoritatem orat. 3. de imag. Claruit temporibus Theodoſij Imp. Alia ab iſta eſt Euphraſia Nicomedienſis, quæ mira arte eluſit procaciam laſciuientis iuuenis, de qua Niceph. libro 7. cap. 13.

xvij. C Pridie idus Martij. Luna. 14

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 1
t u A B C D E f F G H M N P
2 3 4 5 6 7 8 9 9 10 11 12 13 14

ROMÆ natalis ſanctorum quadragintaſeptem [a] Martyrũ, qui baptizati ſunt à beato Apoſtolo Petro, cùm teneretur in cuſtodia Mamertini [b] cum coapoſtolo ſuo Paulo, vbi nouem menſes detenti ſunt: qui omnes ſub deuotiſſima fidei confeſſione Neroniano gladio conſumpti ſunt. In Africa ſanctorum martyrum Petri [c] & Aphrodiſij, qui in perſecutione VVandalica martyrij coronam perceperunt. Carrhis in Meſopotamia ſancti Eutychij [d] patricij, & ſociorum, qui ab Euelid Arabum rege ob fidei confeſſionem interempti ſunt. In prouincia Valeriæ ſanctorum duorum [e] Monachorum, quos Longobardi ſuſpendio necauerunt in arbore: in qua, licet defuncti, ab hoſtibus ipſis auditi ſunt pſallere. In ea etiam perſecutione Diaconus eccleſiæ Marſicanæ in confeſſione fidei capite truncatus eſt. Halberſtatti in Germania dormitio beatæ Mathildis [f] Reginæ, matris Othonis primi Imperatoris, humilitate & patientia celebris.

MARTII 14.

[a] QVADRAGINTA SEPTEM mart.] De his Beda, Vſuardus, & Ado hac die. Agitur de horum agone in actis ſanctorum martyrum Proceſſi & Martiniani; quæ habet Sur. to.4. die 2. Iulij. De his item Petrus in catal. lib. 3. cap. 199.

[b] In cuſtodia Mamertini.] Sic appellatus reperitur carcer ille, qui nobilitatus vinculis ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, aliorumque ſanctorum martyrũ, ad radices Capitolij, ſupra locum quem hodie Forum dicunt, poſitus, ſubterraneos habens deſcenſus, à Chriſtianis ſtatutis diebus, religionis ergò, frequenti cœtu inniſitur, atq; in honore habetur. Præſefert illius carceris ſpeciem, qui à Salluſtio in Catil. ſic deſcribitur: Eſt locus in carcere, quod Tullianum appellatur, vbi paulatim deſcendens ad læuam circiter duodecim pedes humi depreſſus, eum muniunt vndique parietes, atq; in-

ſuper

ſuper camera lapideis fornicibus iuncta, & inculta tenebris, odore fœda, atque terribilis eius eſt facies. Hæc Salluſtius de loco carceris Tulliani: de eodem & Varro lib. 4. de lingua Lat. his verbis: Carcer à coërcendo, quòd exire prohibentur. In hoc pars quæ ſub terra, Tullianum; ideo quòd additum à Tullio rege, quòd Syracuſis, vbi ſimili de cauſa cuſtodiuntur, vocantur Latomiæ, & de Latumia tranſlatum, quòd hîc quoque Lapidicinæ fuerunt. Hæc Varro. Et vt ex noſtris aliquid afferamus; in actis SS. Chryſanthi & Dariæ hæc ſcripta habētur de carcere Tulliano: Coniectus eſt igitur in carcerē Tullianum profundiſſimum ac teterrimum atque fœdiſſimum, &c. Ex his autem multi in eam ſententiam ducti ſunt, vt opinati ſint Tullianum carcerem illum ipſum eſſe, quem dicimus Mamertinum; de quo eſt præſens ſermo. Certè ſunt cōplura, quæ me à prædictorum ſententia diſtrahunt: coguntque vt exiſtimem Tullianum carcerem in alia parte Capitolij fuiſſe poſitum, iuxta locum quem & maiores noſtri carcerem Tullianum dixiſſe reperiūtur, vbi & eſt eccleſia, antiquus titulus, dictus S. Nicolaus in carcere Tulliano, quod nomē hactenus perſeuerat. In ea Capitolij regione fuiſſe antiquum carcerem, in primis demonſtrat Plinius, dū li. 7. c. 36. affirmat partem carceris, quo capitalium criminum rei tenebantur, ad locū vſque, vbi poſtea Theatrum Marcelli erectum eſt, perueniſſe. Porrò Theatrum Marcelli inter rupem Tarpeiam ac Tiberim eſſe cōſtructum, nullus eſt qui dubitet. Rurſus idem Plinius ex antiquo Romanorum horologio, qua parte Capitolij fuerit carcer, declarat his verbis: A Columna Mænia ad carcerem inclinato ſidere, ſupremam pronunciabat. Hæc Plin. libro 7. cap. vlt. quibus ſignificatur, occidentem verſus poſitum eſſe antiquum carcerem: nam Solis occaſum fuiſſe ſupremam diei tempeſtatem dictam, ex lege xij. tab. auctor eſt Macrob. Saturnal. lib. 1. cap. 3. refertque verba legis, quę hæc ſunt: Solis occaſus ſuprema tēpeſtas eſto. Hæc ille. De his & Cenſorin. de die natali cap. 19. Cùm itaque Sol in Occidentem declinans carcerem (vt ſcribit Plinius) haberet aduerſum: proculdubio alius ille fuiſſe videtur ab illo, quem dicimus Mamertinum, de quo agimus, qui ſpectat ad Orientem. Ad hæc inſuper, planè conſtat, quòd ex loco carceris abſque dubio intelligitur ſitus carceris: at cùm dicat Feſtus fuiſſe locum in carcere dictum Robur, ex quo præcipitarentur malefactorum genus, illumque item dictum eſſe Saxum Tarpeium, quòd eſſet in rupe Tarpeia, quæ vergebat ad Tiberim, idq; Liuius, Plutarchus, Dio, atque alij demum omnes teſtentur; reliquum eſt vt dicamus illorſum fuiſſe antiquum carcerem, vbi & erat rupes Tarpeia. Conſentiunt his quæ nuper ex Varrone recitauimus, dum ait, in ſimilitudinē Latomiarum Syracuſanarum à Tullio rege additum eſſe carcerem ſubterraneū in lapidicinis; cùm nulla Capitolij pars illi operi magis apta videatur: nam partes reliquæ, vt depreſſæ, ſubſtructionibus fultę erant, vt videmus in carcere Mamertino, aliiſque locis, quos ſaxo quadrato exſtructos fuiſſe conſtat. At nec his repugnant quæ ſcribit Liuius, Foro imminentem fuiſſe conſtructum carcerem: imo & prædicta cōfirmant, cùm & Dionyſ. etiam dicat, rupem Tarpeiam Foro ſupereminentem fuiſſe: ſunt hęc verbà eius: Duci eum iuſſit in ſuperſtantem Foro collem. Eſt enim is collis rupes vaſta, vnde mos eſt eis, deijcere aduerſarios. Hæc ille de ſitu Fori, & rupe Tarpeia. Vetus inſuper tabula deſcriptionis antiquæ Vrbis è ruderibus paucos ante annos effoſſa, eà parte contra rupem Tarpeiam poſitum eſſe Forum Romanum, apertè demonſtrat. His etiam conſentiunt, quæ Cic. in 7. Verrin. ſcribit de triumphantibus his verbis: Cùm de foro in Capitolium currum flectere incipiunt, illos adduci in carcerem iubet, captiuos ſcilicet, qui ducebantur in triumphū. Ex prædictis itaque apparet antiquum carcerem apud rupem Tarpeiam fuiſſe, eiuſque locum, ſeu partem carceris dictam Robur, in ipſa rupe fuiſſe: Erat loci illius, quod Saxum Tarpeium dictum eſt, quo præcipitabantur criminoſi, eiuſmodi facies; quam apud Senecam libro 1. contron. 3. Aurelius Fuſcus deſcribit his verbis: Erat præruptus locus, & immenſæ altitudinis. Stat moles abſciſſa in profundum, frequentibus exaſperata ſaxis, quæ aut elidant corpus, aut de integro grauius impellant: inhorrent ſcopulis enaſcentibus latera, & immenſę altitudinis triſtis aſpectus. Electus potiſſimùm locus, ne damnati ſæpius deiiciātur. Hęc ille. & apud eundem, Cornelius Hiſpan. in declamat. 3. lib. 1. Erat, inquit, altitudo montis etiam ſecurè aſpicientibus horrenda, &c. Lege duodecim tab. id cautum erat: Qui falſum teſtimonium dixerit, Saxo Tarpeio deijcitor: id Gellius lib. 20. cap. 1. in fine. Scribit Tacitus lib. 2. Lucium Pituanium magū Saxo Tarpeio deiectum. Itemque Apuleius in ea oratione, quâ magiæ crimen à ſe alienum defendit, hæc ait: O mirum commentum, ô ſubtilitas digna carcere & Robore. Cùm autem conſtet magos è Robore præcipitari ſolitos: quis dubitet complures Chriſtianorum (cùm à Gentilibus malefici haberentur) eo mortis genere accepiſſe coronam martyrij? Etenim non tantùm magos, ſed & alios pleroſque grauis facinoris reos è ſaxo præcipitari ſolitos, cùm Seneca in controuerſiis, tum alij docent. Quod item ad præcipitationem reorum pertinet, nec illud prætermittimus: è ſaxo reſ criminis præcipitare, non tantùm Romæ in vſu fuit, ſed & penes Græcos eadem viguit conſuetudo, vt habes apud Valer. Max. lib. 1. c. 8. exter. 8. Quod autem ſpectat ad Romanum antiquum carcerē, in ea ſumus ſententia (quod & ex prædictis colligi poteſt) fuiſſe illum ampliſſimū; cùm non niſi vnus in tāta Vrbe, ad detinendos capitalium criminum reos, fuiſſe olim carcer reperiatur: nam carcer ille, qui dicebatur Centum virorum in regione nona poſitus, cuius meminit Publius Victor, & Sextus Rufus, & alij complures antiquorum, illos tantùm continebat, qui litigarēt, & obnoxij eſſent ære alieno. Centum virorum tribunal tantummodò lites iudicabat, nec habebat ius gladij, vt auctor eſt Cicero lib. 3. de leg. & lib. 1. de orat. & alij. His itaque de antiquo Romæ carcere ad rupem Tarpeiam poſito dictis, iam de Mamertino carcere, de quo hîc agitur, differamus. De eo non tantùm mentio habetur in actis ſanctorū martyrum Proceſſi & Martiniani, ſed & in aliis, vt S. Laurentij, in quibus tamen priuatus carcer appellatur; in actis ſanctorum

Abundij

Abundij & Abundantij; in rebus geſtis ſanctorum martyrum Euſebij presbyteri, Marcelli diaconi, & ſoc. in actis inſuper S. Calliſti Papæ, necnon ſancti Stephani Romani Pont. & aliis. Cur autẽ dictus ſit carcer ille Mamertinus, haud facile erit aſſequi. Potuit namque ſic dici à Mamerte, qui (vt docet Varro libro 4. de lingua Latina) idem quod Mars, ſignificat, & Mamertinus idem quod Martius, & à Mamerte Mamercus, & Mamerca familia. Cùm alioqui reperiantur nonnulli Romanorum nobiliſſimi ex aliis familiis nomine Mamertini. Temporibus Traiani Mamertinus adminiſtrauit præfecturam Vrbanã, vt paret ex actis S. Clemẽtis Papę apud Surium tomo 6. Rurſus meminit Lampridius in Commodo de Mamertino, qui eiuſdem Imper. anno tertio, vnà cum Ruſo geſſit conſulatum. Alius adhuc fuit Mamertinus ex Flauia familia, qui tempore Iuliani Apoſtatæ vnà cum Neuitta creatus eſt conſul, de quo Symmachus lib. 10. epiſt. 53. Si ab aliquo prædictorũ nomen accepiſſe illum carcerem velis: non tamen putes à quopiam prædictorum fuiſſe exſtructum. Siquidem vetus inſcriptio in eius fronte poſita auctores demõſtrat, qui erexerunt: eſt huiuſmodi C. VIBIVS C. F. M. COCCEIVS NERVA EX S. C. Geſſerunt iidem vnà ſimul cõſulatum, vt & alia vetus docet inſcriptio, quæ ab Aldo in lib. de orthograph. ratione ex antiq. monumentis deſcripta reperitur his verbis:

M. COCCEIO NERVA. COSS.
C. VIBIO RVFINO.
IVLIA PRIMA PATRONO SVO.

Creati ſunt hi conſſ. anno 718. ab Vrb. cond. Imp. Aug. anno 7. Ex qua quidem inſcriptione Dio in primis, itemq́ue Faſti conſulares Caſſiodori, penes quos ponitur collega Coccei Neruę Publicola, ſunt ſupplendi. Auctor eſt Tacitus libro 3. Annal. Auguſtum ſub ſuo conſulatu ſexto, ad correctionem perditiſſimorum, qui inoleuerant, morum, acriora paraſſe vincula, atque indidiſſe cuſtodes. Ex his videmus Regum ac Imperatorũ temporibus Romæ carcerem auctum, ac nouiter exſtructum eſſe; cõtrà verò, Christianis imperantibus: nam Conſtantino ac ſucceſſoribus Auguſtis vſque ad Phocam ſummæ laudi datum eſt, quòd cùm ampliſſima erexerint ædificia, carcerem tamen (vt olim erat) humilem reliquerint ac debilem, vt auctor eſt Glyc. Annal. libro 4. Carcer itaque Mamertinus ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli aliorumq́ue ſanctorũ martyrum vinculis conſecratus, ex quo deſiere ſuperſtitioſæ Gentilitatis Imperatores, deſiit etiam eſſe criminoſorum ergaſtulum; ac mutatus eſt in eccleſiam. Nam ex quo Chriſtiani homines ſumpſerunt habenas Imperij, non amplius quempiam inuenies detruſum in carcerem Mamertinum, ſed atrociam criminum rei in Tiberinam inſulã coniiciebantur. Habes de his exemplũ apud Sidonium Apollinarem libro 1. epiſt. 7. cùm agit de Aruando illo Galliarum præfecto, maieſtatis reo; qui conuictus crimine, in eam inſulam coniectus eſt; illic, vt ait, vncum, & gemonias, & laqueum exſpectans. Hactenus de carcere Mamertino. Præter hos quos recenſuimus famoſos carceres vt Tullianum, Latomias Syracuſanas, & Mamertinum, nominati & alij reperiuntur: nempe Barathrum Athenis, à Scriptoribus penè omnibus decantatum, Ceada Spartæ, vbi vncini erant infernè atque ſupernè diſpoſiti; meminit amborum Suidas in verbo Barathrum. Teterrimus quoque erat carcer Cyzicenus, dictus, Profundum maris, de quo inferius dicturi ſumus xx. Septẽb. not. c. Rurſum Carthaginis obſcuriſſimus carcer erat, Ancon dictus; cuius item Suidas meminit in verbo ἀγκών. Monemus adhuc lectorem, Chriſtianos perſecutionis tempore, non tantùm in prędictum carcerem Tullianum & Mamertinum mancipatos eſſe; ſed ſæpe etiam apud priuatorum domos militari cuſtodia eſſe detentos. Suppetũt de his ex actis martyrum plurima exempla; nam in rebus geſtis S. Stephani Papæ & martyris inuenies Lucillam datam Maximo, & Sempronium traditum Tertullo cuſtodiendum. In actis S. Calliſti Papæ reperies Dalmatium Simplicij ſenatoris curæ commiſſum, & in actis S. Alexandri Papæ habes Hermetem traditum Quirino tribuno. Sunt & alia de his exempla. Dicebatur eiuſmodi cuſtodia, liber carcer, quo etiam capitalium criminum rei detinebantur, vt habes expreſſum à Salluſtio in Catilinario, dum agit de coniurationis ſociis traditis ſingulis ſenatoribus cuſtodiendis, his verbis: Decreuit ſenatus, vt abdicato magiſtratu Lentulus, itemq́ue cæteri in liberis cuſtodiis habeantur. Itaq́ue Lentulus P. Lentulo Spintheri, qui tunc ædilis erat, Cethegus Q. Cornificio, Statilius C. Cæſari, Gabinius M. Craſſo, Ceparius Cn. Terentio ſenatori traduntur, &c. Libero carcere & S. Paulum Apoſtolum Romæ detentum habent Act. Apoſt. cap. 28. Habes de eodem carcere libero not. in l. 1. & l. diuus Pius, ff. de cuſt. reorum. Conſtat etiam priuatum carcerem legibus vetitum, de quo l. vn. C. de priuat. carc. & Cic. in Verr. 7. meminit, Chriſtianos experiri eſſe coactos; eſt de his inter alia perſpicuum exemplũ de S. Anaſtaſia à Publio viro priuato carcere afflictata. At de his ſatis.

[c] Petri & Aphrodiſij.] Agit de his etiã Vſuardus hac die, & alij recentiores.

[d] Eutychij & ſoc.] Quorum martyrium narratur in miſcel. hiſt. ex Theophane li. 21. his verbis. Eodem anno, quo Euelid interfecit Chriſtianos captiuos in omni ciuitate, inter quos & Eutychius filius Mariani Patricij martyr verus oſtenſus eſt in Carris Meſopotamiæ, vbi & reliquiæ eius ſanitates per Dei gratiam operantur; multi alij per ſanguinẽ conſummati ſunt. Hæc ib[illegible] anno, quo obiit Leo tertius Imp. & regnare cœpit Conſtantinus ſcatus: is annus à Græcis ponitur, à Chriſto 733. à Latinis autem recentioribus ſeptingenteſimus quadrageſimus primus numeratur.

[e] Duorum monachorum.] De his ſcribit S. Gregorius lib. 4. dialog. cap. 21. Item de diacono eccleſ. Marſicanæ, de quo hìc itẽ agitur, eod. li. c. 23.

[f] Mathildis reginæ.] De ea pluribus Luithprand. Ticin. lib. 4. cap. 7. Witich. Sax. lib. 3. Albert. Crant. in Metrop. Saxon. lib. 3. miræque ſanctitatis fuiſſe feminam ferunt. Fuit eiuſdem nominis alia Mathildis virgo de qua Trithem. de viris illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 222. hæc ait: Mathildis filia regis Henrici Imp. primi, ſoror beati Brunonis Colonienſis Archiepiſcopi, virgo ſanctæ conuerſationis, multis effulſit clara virtutibus; ad hanc Witichindus

chindus monachus Corbcienſis hiſtoriam & geſta Saxonum ſcripſit. Claruit anno Domini 930. Hæc ille. Extitit etiam alia Mathildis clariſſima femina, Comitiſſa, eccleſiæ propugnaculum, & vindex eccleſiaſticæ libertatis aduerſus ſchiſmaticos Principes, ad quam ſcriptæ extant egregiæ epiſtolæ Gregorij ſeptimi Romani Pontificis.

DE LOCO CARCERIS TVLLIANI SENTENTIÆ ASSERTÆ DEFENSIO.

DVM ſecundam hanc in Romanum Martyrologium Notationum meditarer editionem, hoc ipſo anno Domini M.D.LXXXVIII. *opportunè accidit vt ab Vgonio erudito viro, qui humaniores litteras hîc in Vrbe publicè profitetur, lingua Italica ſcriptus liber ederetur de ſtationibus Vrbis. vbi in ſtatione trigeſima ſecũda noſtram ſententiam de carcere Tulliano impugnat. At quoniam non Tractatus ſed Notationes ſcribere fuit conſilium, haud licuit orationi laxiores habenas dimittere. Nunc autem quoniam ad rerũ noſtrarum defenſionem impellimur: paululum liceat ex anguſtis Notationũ limitibus in latiorem diſputationis campum progredi. Ignoſcat lector ſi ad hæc præter inſtitutum diuertimus; ipſeq́ auctor (rogamus) boni conſulat, hæcq́ nos non altercandi libidine, ſed veritatis ſtudio, atque adeò coactos eſſe conatos, intelligat. Quod igitur ipſo ſuæ narrationis ingreſſu, dum de carcere Tulliano à me aſſertas rationes refellit, noua cuipiam innititur lectioni Sextij Rufi & Publij Victoris; vt quod legitur apud eos: Carcer C. virorum; legendum eſſe dicat: Carcer* CL. *xvir. primiſque litteris non numeri nota, ſed Claudij nomẽ exprimatur, vt dicere velit: Carcer Claudij Decemuiri: ſicq́ ipſe legens, noſtrã lectionem, vt peregrinam reſpuit: dignum exiſtimo, vt in limine noſtræ defenſionis de his imprimis agamus. Dum igitur legitimam ait eſſe lectionem: carcer Cl. xvir. me autem nõ admittere illam; ſed legere. C. Vir. cõtra omnium ſententiam, & receptam ab omnibus lectionem: miratus ſum hominem eruditum præteriiſſe Onuſrium Panuinum, qui in recenſendis Vrbis antiquitatibus, ſententia omnium eruditorum, eſt facile princeps. Ipſe enim dum in primo libro Commentariorum Reſpublicæ Romanæ, exſcripſit opuſcula Sextij Rufi, & P. Victoris, nec niſi ex antiquis codicibus facta collatione plurium exemplariorum ex diuerſis Italiæ bibliothecis acceptorum; ſic legit Sextium Rufum in regione dicta, Circus Flaminius:* CARCER C. VIRORVM. *& in Publio Victore in eadẽ regione vrbis* CARCER C. VIRORVM, *aliàs* CLX. VIRORVM; *ſicq́ apparet quæ ſit germana & quæ ſpuria lectio: cùm ipſe Onufrius in eodem libro à ſe deſcripto abſque alia ambiguitate, legat, Carcer C. virorum. Ipſum ergò in primis arguat; oſtendatq́ quiſnam antiquorum ſcriptorum, vt ipſe, legerit; vetuſtioresq́ promat codices, quibus ſua lectio confirmetur; & Onufrij & aliorum plurimorum antiquorum codicum conuellatur, & aſcititia eſſe monſtretur; quæ & ex rebus geſtis certam ſibi vendicet auctoritatem, nimirum ex Iudicio celeberrimo Centumuirum: de quo quidem, ne immorer ſingulas antiquorum retexere ſentẽtias, legat, qui hæc cupit, Sigonium lib. 1. de Iudiciis cap. 22. vbi in primis auctore Feſto inſtitutum ait iudicium, ex ſingulis tribubus ternis cooptatis, numero centum quinque Iudicum; ſed quò faciliùs appellarẽtur, Centũuiros, dictos: additq́ alia ex aliis. Ad hos ſpectabat iudicia, quæ, ciuilia, dicimus, iudicare; vnde & cauſæ ſunt dictæ Centumuirales, & Centumuirale iudicium: cùm è contrà capitales cauſæ decernerentur in ſenatu, à quo Triumuiri, capitales, dicti, conſtituti erant, qui cuſtodiam carceris haberent; vt cùm in ſontes animaduerti oporteret, interuẽtu eorum fieret, vt idem auctor lib. 3. de Iudic. c. 7. pluribus tradit. Sic igitur patet nihil pertinuiſſe ad Centumviros, vel ad centum quinque, carcerem illum, quo cohiberentur delinquentes; qui ſi ab his, qui eis præeſſent, nomen accepturus fuiſſet, carcer potius Triumuirum dici debuiſſet. Poſita igitur germana lectione Cẽtumuirorum, nihil eſt quod eludi poſſit ſententia Plinij ſuperius recitata de parte carceris Tulliani, extendente ſe vſque ad ſibi proximum Theatrũ Marcelli. Stat ergo firma concluſio, vnum illum carcerem, nimirum capitalium criminum, Tullianum, dictum, à Plinio eſſe ſignificatum.*

Hæc verò cùm tam aperta ſint, vt refutari nullatenus poſſint: qui autem aduerſam ſententiam ſectati, dixerunt carcerem Mamertinum eundem eſſe cum Tulliano; eum verò qui ponitur à Plinio, fuiſſe prope Theatrum Marcelli ab illo diuerſum, ab Appio Claudio eſſe ædificatum ad ciues Romanos tyrannica poteſtate coërcendos: nituntur probare id etiam Liuij auctoritate, cùm lib. 3. decad. 1. Virginius de Appio Claudio tyrannicè agente hæc ait: Illi carcerem ædificatum eſſe, quod domicilium plebis Romanæ vocare ſit ſolitus.] Sed miror hunc illos verbis iſtis ſenſum accommodaſſe, vt ab Appio velint dicere carcerẽ ædificatum, cùm potius illi, nempe vt in eum ipſe detruderetur, ſcilicet qui illum dixiſſet eſſe Romanæ plebis domicilium, & non vt ab eo fuerit ædificatus: quem ſenſum eſſe germanum, nec aliquam pati poſſe calumniã, idem qui noſtra impugnat auctor ingenuè profitetur: tamen ipſe probabili, vt ait, coniectura exiſtimandum eſſe tradit, carcerem illum ab Appio Claudio ædificatum eſſe, cuius meminit S. Rufus & P. Victor; ſubditq́ id manifeſtiùs probari ex verbis C. Claudij à Liuio paulo inferiùs

recitatis, quibus ait: Is magno iam natu, cùm ad pericula eius deprecanda rediſſet, cuius vitia fugerat, ſordidatus cum Gentilibus clientibúſque in foro prẽſabat ſingulos, orabátque ne Claudiæ gentis eam iniuſtam maculam vellent, vt carcere & vinculis viderentur digni; virum honoratiſſimæ imaginis futurum ad poſteros, legum latorem, conditoremq́ Romani iuris iacere vinctum inter fures nocturnos & latrones.] At quid hæc de Claudio dicta, ne carceri manciparetur, commune habent, vt carcer ſit à Claudio ædificatus? vel certè quòd in eum coniectus ſit, velit ab eo denominatum, cùm in eum non vnus ipſe nobilium ciuium Romanorũ, ſed innumeri diuerſis temporibus detruſi fuerint. Sed nec inſuper eidem ſuffragatur lectio S. Ruſi & P. Victoris, quam refellimus. Sed ad hæc omnia, liberat nos prorſus omnibus anguſtiis Iuuenalis Satyra 3. in fine, dum tradit antiquitus tempore Regum & Tribunorum non niſi vnum carcerem delinquentium fuiſſe Romæ: ſic enim ait:

Felices proauorum atauos, felicia dicas
Sæcula, quæ quondã ſub Regibus atq; Tribunis
Viderunt vno contentam carcere Romam.

Si vnus igitur in Vrbe ſub Tribunis perſeuerauit carcer: quinam alius fingi poteſt ab Appio Claudio ædificatus, vel aliter denominatus? De Tribunis autem mentionem faciens Iuuenalis; ſi velimus intellexiſſe de Tribunis militum; conſtat poſt exſtinctum A. Claudium, quattuor tantùm conſulatibus interlapſis, mutato ſtatu Reipub. creari cœptos Tribunos militum conſulari auctos poteſtate. Si ergo poſt extinctũ A. Claudium adhuc ſub Tribunis perſeuerabat carcer vnus in Vrbe: quid laborandum, vt dicant ab Appio Claudio, vel ab ipſo alium carcerem eſſe ædificatum. Contigit enim magiſtratũ Decemuirûm deſiiſſe anno trecenteſimo quinto ab Vrbe condita, & vſq; ad ea tempora vixiſſe A. Claudium, ac denique poſt quattuor conſulatus, anno ab Vrbe condita trecẽteſimo nono, per Tribunos militum cœptam eſſe adminiſtrari Rempublicã; quorum tẽpore (vt diximus) vnus tantùm erat carcer in Vrbe. Si autem quis velit Iuuenalis verba eſſe intelligenda de Tribunis plebis; cùm is magiſtratus in Rom. Rempub. longiori tẽpore perdurarit; dicere oporteret quamdiu hi permãſerunt, non niſi vnum in Vrbe fuiſſe carcerem. Sic igitur cùm de vno tantùm in Vrbe carcere tam patẽs ac certa ſit Iuuenalis aſſertio; & vbinam fuerit, Plinij teſtimonio ſatis perſpectum exploratumq́ habeatur: nullus prorſus amplius dubitandi locus relictus eſt. Nam ſicut noſter Vgonius dicebat, alterius carceris aſſertione omnes à nobis de loco carceris Tulliani firmas rationes poſſe eludi atque diſſolui; eodem quoque modo ſtatuta atque penitus ſtabilita ſententia de vno tantùm carcere delinquentiũ, cætera omnia redduntur prorſus irrita, quæ tã ab ipſo, quàm ante ipſum ab aliis cumulata ſunt argumenta.

At ſicut ipſe locum Plinij tam patentem, nouo excogitato carceri fruſtra niſus eſt accommodare: ita pariter locum Feſti æquè perſpicuum de loco carceris perperã tentauit eludere. Nam cùm ille dicat, eſſe locum in carcere, Robur, dictum, quò præcipitabatur malefactorũ genus; dumq́ Flaccus hæc de Robore addat: Video carcerem publicum ſaxis ingentibus ſtratum, anguſtis foraminibus & oblongis lucis vmbram recipientibus: in hunc abiecti rei Robur Tullianum aſpiciunt, &c.] ipſe putat, Robur, non dici locũ carceris (vt Feſtus expreſſe declarat) ſed Robur eſſe cippum, ad quem innixi rei capite plecterentur, vel aliquod aliud genus tormentorum; Lucretiíque citat hos verſus:

Carcer & horribilis de ſaxo iactus eorum
Verbera, carnifices, Robur, pix, lamina, tædæ.

Sed videat ſi penes antiquos legerit vmquam damnatorum aliquem ad Robur vel cippum eſſe percuſſum: qui tantũ (quod notauimus ſuperiùs, die 6. Ianuarij) ad palum alligati ſecuri percuti ſoliti erãt: ſiue vmquam ab antiquis dictum inuenit, aliquem tortum Robore: ſed tãtum (quod ad hæc ſpectat) Robur dictum eſſe locum carceris duriorem, quem Plautus in Curcul. act. 5. Robuſtum appellat carcerem, cùm ait: Ego vos ambo dabo in Robuſto carcere, vt pereatis:] quòd illic collocarentur qui præcipitandi eſſent. de quo, ſecundùm Feſti ſententiam, Valerius Max. libro 6. cap. 3. de ſeuerit. 4. Quin etiam, inquit, familiares eorum, ne Reſpublica inimicis amicus eſſe vellet, de Robore præcipitati ſunt.] His igitur de Robore tam perſpicuè explicatis; haud locus eſſe poteſt nouæ eius vocis interpretationi. nam etſi verum eſſet, Robur eſſe cippum, vel inſtrumentum tortorium; tamẽ cùm à Feſto, tum à Valerio poni pro loco ex quo delinquentes præcipites darentur, eúmque locum in carcere eſſe idem dicat Feſtus: certè illa ex parte fuiſſe carcerem, vbi Robur erat, negari nullatenus poteſt; niſi qui dixerit totum Capitolium fuiſſe vnum carcerem; ipſumq́ integrum occupaſſe montem à Septentrione in Meridiem: quod neminem adeò vecordem puto dicturum, maximè qui nouerit omnia reliqua Capitolij ædificia. Firmatis igitur in hunc modum rationibus de carcere Tulliano à me in Notationibus poſitis; reliquum eſt vt quæ ab ipſo pro ſua, ſuorumq́, quos ſectatur, ſententia confirmanda afferuntur, in medium adducamus. Ac primum quidem illud ex Liuio, dum ait de carcere Tulliano: Carcerem ad terrorem increſcentis audaciæ in media Vrbe imminens foro ædificauit.] quaſi hæc non poſſint adſcribi loco à nobis poſito carceris Tulliani, quòd non ſit in medio Vrbis, nec foro imminens, vt à Liuio ponitur. Verùm hæc omnia firmiorem

miorem reddunt noſtram rationē; nam columna milliaria, ſiue dicere velimus, Milliarium aureum, quod diceretur in medio Vrbis ſitum, locatum erat, vt Plinius lib. 3. cap. 5. tradit, in capite fori Romani. At vbi eſſet forum Romanum, Tacitus libro 1. hiſt. de eodem milliario aureo agens, ſub æde Saturni fuiſſe poſitum tradit, ſic de Othone dicens: Per Tiberianam domum in Velabrum, inde in Milliarium aureum ſub ædem Saturni pergit.] Eadem ferme verba habet Suetonius itidem in Othone cap. 6. At cùm omnium ferè ſententia, ac potiſſimùm Onufrij lib. 1. Reipub. Rom. pagina 181. exploratiſſimum ſit, ædem Saturni poſitam vbi nunc viſitur ædicula ſancti Saluatoris in Statera ſeu in Ærario dicta, prope eccleſiam ſanctæ Mariæ in porticu: liquidò cernitur Liuius, locum carceris deſcribendo, intellexiſſe de loco à nobis aſſerto, vbi à Panuino ponitur Vmbilicus Vrbis: non quidem, puto, vt tamquam ex punctis deductæ lineæ ad circumferentiam, ille medius Vrbis locus omninò eſſet, ſed quòd ille antiquior eſſet locus Vrbis, vbs, vt Feſtus, in verbo, Saturnia, teſtatur, ante Vrbem conditā & ante bellū Troianum caſtrum ſtatutum eſſet cum ara Saturni, ex quo mons proximus Saturninus dictus eſt, qui poſtea nominatus eſt Capitolium. Eadem & Dionyſius Halic. libro 1. arámque illi primùm dicatam ait, iuxta viam, qua à foro in Capitolium aſcenditur. Optimè igitur à Liuio locus carceris deſcribitur in medio Vrbis. Sed quòd addit foro imminentem carcerem fuiſſe: hæc vt intelligantur, exactiùs exquirendum eſt, vbinam eſſet forum Romanum. Licet autem ex loco carceris Tulliani à nobis tam patenter demonſtrato, perſpicuè æquè poſſis intelligi vbinam forum eſſet, cui carcerem imminere Liuius tradit: tamen quò hæc magis magíſque perſpecta reddantur, hic reddimus in primis locū Dionyſij Halic. li. 7. Antiq. Rom. ſic dictis: His dictis, iuſſit eum duci in imminentem foro tumulum; eſt autem locus vaſta rupe horrendus, vnde ſolent damnatos præcipites dare.] Et ſuprà lib. 3. Cùm indicaſſent imminentem foro tumulum, qui Tarpeius dictus, nunc Capitolinus vocatur, &c.] Et item lib. 5. de P. Valerio: Domum ſibi in loco inuidioſo exſtruebat, collem eligens imminentem foro, valde altum & præruptum, quem Romani Veliam vocant.] nempe eminentiorem partem Tarpeij collis. Ex his igitur aliíſque tum dictis, tum maximè dicendis, perſpicuè liquet forum Romanum infra Tarpeium montem fuiſſe poſitum. Sed quod carcerem non tantùm prope forum, ſed ipſi foro imminere Liuius dicat; egregiè eundem locum deſcribit: nam cùm Rupi Capitolinæ aliqua ex parte carcer coniungeretur, quòd validior pars eius, Robur, dicta, ibi poſita eſſet; ſatis congruè foro carcerem eminentiorem fuiſſe dixit; cùm præſertim forum Romanum depreſſius eſſet, vnde Plautus in Curculione, cùm ea loca deſcribit, & quid in ſingulis ageretur, refert; ſic primùm à foro piſcario incipit:

Symbolum collatores apud forum piſcarium.
In foro infimo boni homines atq; dites ambulāt.
In medio propter canalē, ibi oſtentatores meri, &c.

His igitur ſic de loco carceris declaratis, tantum abeſt vt Liuius noſtra deſtruat, vt illis potius adſtipuletur atque conſentiat, eundémque concinnè deſcripſiſſe videatur. Rurſum verò quod obicit de eo quod dicitur à Cicerone in tertia Catilinaria, & de Diuinatione libro primo, nimirum præcepto Aruſpicum ſtatuam Iouis ad Solem Orientem forumq́; ſpectantem ex Occidentali parte eſſe conuerſam; quod & Dio libro 37. teſtatur; ac proinde forum poſitū fuiſſe in Orientali parte Capitolij: Ad hæc primùm dicimus, ſicut tota Capitolij aduerſa pars ad Occidentem ſpectare dicitur: ita integra huic oppoſita regio conuerſa rectè ponitur ad Orientem: quamobrem & forum in extrema eius parte poſitum rectè vergere dicitur ad Orientem: nec quid prohibet vt carcer qui imminere foro traditur, in eadem parte eſſe non poſſit: cùm præſertim per forum Romanum non tantùm illud, quod Magnum ſeu Vetus dictum habetur, intelligatur: ſed ipſa integra octaua regio à S. Rufo, P. Victore, & aliis ſcriptoribus nominata habetur; in qua etiam alia plura fora ponantur. Hæc qui non conſiderat, in deformes errores incidat neceſſe eſt: Nam & templum Pacis ædificatum prope forum à Suetonio in Veſpaſ. cap. 9. idcirco ponitur, quòd ſcilicet contiguum eſſet regioni octauæ, dictæ forum Romanum, cùm alioqui ipſum poſitum eſſet in regione quarta, quæ etiam ab ipſo denominata, Templum pacis (vt habet S. Rufus & P. Victor, & alij) dici conſueuit. Nec rurſum ad rem pertinet illud Virgilianum de Euandro & Ænea ab ipſo citatum:

——— Paſſimque armenta videbant
Romanoque foro & lautis mugire carinis.]

Quaſi non potuiſſent quæ longius eſſent, hinc inde ſpectare, atque audire boues mugientes. Cetera his leuiora habentur; quæ omnia iiſdem à nobis poſitis rationibus refelluntur: quibus tamen alias adhuc addimus; in primiſq; illud petitum ex Dione lib. 56. qui cùm agit de Seiano, ſic dicit: Nulla interiecta mora, ea die prope carcerem in ædem Concordiæ conuenit Senatus.] Ex eo apparet fuiſſe carcerem prope Concordiæ ædem. At vbi fuerit illud templum, complures hallucinatos reperimus; qui manifeſta ratione ab antiquioribus redarguuntur: ſemel enim errore lapſi, de ſitu fori, & loco carceris

Tulliani, in alios complures ferri neceſſariò compulſi ſunt. Quamobrem, qui vnus mihi inſtar omnium eſt, Seruius Grammaticus, Romæ verſatus, vbinam fuerint Concordiæ ædes, quod oculis ſpectauit, conſcripſit, dicens in 2. Æneidos, Saturni templum fuiſſe ante Cliuum Capitolinum, vbi ædes erant Concordiæ. Sic igitur ex loco Saturni templi, vbi ædes Concordiæ eſſet, & qui etiam dictus fuiſſet Cliuus Capitolinus, facilè poteſt intelligi. Porrò Saturni templum de quo eſt ſermo, tum à Marliano, tum etiam à Pannino rem exactiùs perueſtigante, aliiſq; etiam pluribus abſque controuerſia poni prope eccleſiam S. Mariæ in Porticu, in æde ſancti Saluatoris in Statera ſeu in Ærario dicti, certum eſt: nam & Prudentius libro 1. aduerſus Symmachum agens, planè demonſtrat Tyberim verſus templum Saturni fuiſſe, cùm ait:

Fluminis ad ripam ſtatuam Saturnia nobis.

Quod quidem haud dubium eſt, ipſum potiſſimum diu Romæ verſatum, vidiſſe: quapropter & illorſum fuiſſe templum Concordiæ & Cliuum Capitolinum dicere neceſſe eſt. His concordat quod Feſtus in verbo, Senacula, tradit, ædem ſcilicet Concordiæ poſitam fuiſſe inter Capitolium & forum: Nam prope forum fuiſſe, pariter eſt demonſtratum: Scimus tamẽ aliam ædem Concordiæ fuiſſe in Area Vulcani, in regione quarta; de qua Liuius lib. 9. in fine decad. 1. ſed de ea nihil ad rem, de qua agitur.

Quod inſuper idem Feſtus dicat in verbo, Saturnia, fuiſſe templum Saturni in imo Cliuo Capitolino; errare quidem conuincuntur, qui Cliuum Capitolinum viam aliquam arbitrati ſunt, per quam in ipſum ſummum Capitolium aſcenderetur: nam ea ex parte nullus patebat aſcenſus in Capitoliũ, niſi in Rupem Tarpeiam per ſcalam centum graduum, cuius etiam meminit Tacitus lib. 3. hiſtor. & Ouidius hoc verſu:

Qua fert ſublimes alta Moneta gradus.

De aſcenſu Capitolij per gradus, hæc quoque à Dione lib. 43. de Cæſare triumphante ponuntur: Cæſar verò gradus in Capitolio genibus ingreſſus conſcendit.] & de Claudio libro 60. Tum per gradus in Capitolio genibus aſcendens, &c.] Cõſentit verò his quæ dicta ſunt de Cliuo Capitolino, Dionyſius Halic. libro 6. in principio ſic dicens: His Coſſ. ferunt templum Saturno dicatum in Cliuo Capitolino, qua à foro aſcẽditur.] in eandẽ ſententiam hæc Ouid.

Inde velut nunc eſt, per quẽ deſcenditis, inquit,
Arduus in valles & fora Cliuus erat.

Quod igitur ea ex parte Capitolij nullus eſſe poſſet Cliuus, qui ſurſum ad ſummũ Tarpeium collem duceret, repugnante natura loci, ſed tantùm ſcala illa centum graduum ibi eſſet; nec rurſum in alia Capitolij parte cliuus eſſet; niſi (vt vidimus) prope Forum iuxta templum Saturni & ædem Concordiæ: ex his, inquam, cogimur pariter exiſtimare; locum illum à maioribus dictum eſſe Cliuum Capitolinum, aſcenſum ipſum modò leuem, olim autem difficiliorem, qua è via deorſum poſita prope Eccleſiam S. Mariæ in Porticu ſurſum aſcenditur verſus eccleſiam S. Mariæ Conſolationis dictam; quem olim fuiſſe eminentiorem atque longiorem, nullum eſt dubium: nam licet aggeribus ex ædificiorum ruinis congeſtu repletus fuerit; tamen adhuc Cliui ſpeciem retinet. His rectè accommodantur, tum quæ à Feſto dicuntur in verbo Sterc. fuiſſe in medio Cliui angiportum, qui locus clauderetur porta, quæ dicta eſt Stercoraria; tum ea quæ ait Varro libro 5. de Ling. Latinæ: Eo die ea æde Veſtis ſtercus verritur, & per Capitolinum Cliuum in locum defertur certum.] Nam ſi ex æde Veſtis ſtercus verrebatur, & efferebatur per Cliuum Capitolinum in ipſum angiportum, cùm nulli ſit dubium ædem Veſtæ non in Capitolio, ſed foris, in loco (vt pluribus diſputat Marlianus libro 2. cap. 11.) vbi nunc ſita eſt eccleſia S. Mariæ Gratiarum, hoſpitali S. Mariæ Conſolationis coniuncta: quomodo in Capitolium ſummum aſcendebat Cliuus intus poſitus; & non magis extra, vt in eius angiportum delatum fimum, inde (vt idem auctor libro 2. cap. 8. ait) inferretur in Tyberim? Quis vnquam dicet à Veſtæ æde collectum fimum ſurſum in Capitolium deferri per Cliuum, & non magis deorſum per Cliuum in angiportum & in flumen?

Qualis autem fuerit eius loci facies, Tacitus cùm agit de Vitellianis occupatum Capitolium ab aduerſariis oppugnantibus, hæc ait libro tertio hiſtoriarum: Cito agmine forum & imminentia foro templa præteruecti, erigunt aciem aduerſus collem vſque ad primas Capitolinæ arcis fores.] & paulo pòſt de his qui intus Capitolium erant, ſic ait: Erant antiquitus porticus in latere Cliui dextera ſubeuntibus; in quarum tectum egreſſi, ſaxis tegulíſque Vitellianos deturbabant.] dexteram partem Capitolij nominat, quæ reſpicit Meridiem ſecundùm Numæ dimenſionem, quæ leuam partem dixit ad Septẽtrionem poſitam, dexteram ad Meridiem, vt eſt apud Liuium libro primo decad. 1. Exſtant adhuc ibi proximè aliqua veſtigia porticus Capitolinæ, nimirum compaginationes in rupe exciſæ. Sicque videas Cliuum extra Capitolium fuiſſe, illius tamen porticui inhærentem; vt ex his quæ idem auctor tradit inferiùs, liquet; dum primam pugnam inter illos initam deſuper tecta templorum, ac Capitolinam porticum, Cliuo Capitolino mediũ poſito, recenſet; quam factam eſſe

eſſe conſtat extra ipſum Capitolium; nam hæc ſubdit idem Tacitus narrans quid poſt hæc fuerit conſecutum: Tum diuerſos Capitolij aditus inuadunt; iuxta lucum Aſyli, & quà Tarpeia rupes cẽtum gradibus aditur. Improuiſa vtriſq. vis. &c.] Si igitur (vt multi exiſtimarunt) Cliuus Capitolinus ab imo vſque ad ſummum Capitolij euntibus via erat: quid opus fuit Vitellianis alios quibus aſcenderent, quærere aditus, & ex tectis templorum pugnare, Cliuo medio prætermiſſo, qua ad Capitoliũ pateret aſcenſus? His verò de Cliuo ſic narratis, ad ædem Cõcordiæ, cuius occaſione digreſſi ſumus, redeamus; quam auctore Dione diximus prope carcerem fuiſſe ſitam. Affirmare videtur hoc ipſum Lampridius, dum eam Curiæ cõiunctam tradit, ſic dicens: Cùm Senatus frequens in Curiam, hoc eſt, in ædẽ Concordiæ conueniſſet, &c. Curiam quidem fuiſſe in foro certum eſt, de qua & Liuius libro 3. decade 1. Agite dum hic Curiam circumſederitis, & forum infeſtum feceritis, & carcerem impleueritis principibus. &c.] Ex his igitur quæ dicta ſunt, manifeſtò apparet Carcerem, Curiam, Ærarium, & Forum fuiſſe ſibi coniuncta: quibus egregiè reſpondent quæ Vitruuius libro 5. capite 2. ſic ſcribit: Ærarium, Carcer, Curia, ſunt foro iungenda.] His omnibus Tyberim verſus, propinquæ erant ſcalæ Gemoniæ, per quas vnco tracta in forum è carcere cadauera damnatorum in flumen eijciebantur. Vnde Valerius Maximus libro 6. cap. 9. de Seuerit. 13 ait: In ſcalis Gemoniis iacens magno cum horrore totius fori Romani conſpectum eſt, &c.] Ex quibus patet, vt dictum eſt, in ea parte Tyberim verſus ſitum fuiſſe forum Romanum propè ſcalas Gemonias, ac prope carcerem; de quo hæc Dio libro 60. in fine. Qui necantur in carcere, magnis vncis in forum carnifices, ac in profluentem protrahunt.] Sed de his ſatis.

At demum quòd item ait Vgonius carcerem Mamertinum, illum ipſum eſſe Tullianum, quòd eandem prorſus repræſentet ſpeciem carceris Tulliani, quæ deſcribitur à Saluſtio; quam recitauimus ſuperius in Notationibus: non eſt quòd in his diutius immoremur; cùm ex inſculpta in facie eius ædificij inſcriptione, à quo illud fuerit excitatum, & quo tempore, ſatis ſuperq; fuerit demonſtratum; cum ridiculum planè ſit, illum à Saluſtio eſſe deſcriptum carcerem velle dicere, quem longè poſt Saluſtij tempus conſtat fuiſſe erectum. Quod verò nullam ſpeciem carceris dicat reddere in præſentia locum dictum in carcere Tulliano; cogitet vir prudens ex frequentiſſimis ſummiſque Vrbis ædificiis collapſis altiſſimos eſſe ſuperiniectos aggeres: Inſuper meminiſſe etiam debet, ipſo auctore Varrone conſtare, partem illam carceris quæ Tulliani cuſtodia dicebatur, deorſum preſſam ſub terra poſitam fuiſſe; ſunt hæc enim verba Varronis libro quarto de lingua Latina: In carcere pars quæ ſub terra, Tullianum ideo, quod additum à Tullo Rege.] Si igitur olim Tullianus carcer erat ſub terra; quanto depreſſiùs ſuperinducto ruderum aggere, modo eſſe neceſſe eſt?

Stat igitur firma de vno tantùm carcere Romæ ſub Regibus atque Tribunis ex Iuuenale aſſerta ſententia, illúmque eſſe Tullianum, locùmque tenuiſſe, vbi nunc eſt eccleſia S. Nicolai, dicta in carcere Tulliano, & alia illi contigua: quippe cum non niſi vnus carcer in tanta Vrbe eſſet, fuiſſe ampliſſimum, dicere opus eſt. Hæc ſi tam vera, támque certa accipiantur: de Foro Romano, Curia, æde Concordiæ, templo Saturni, ipſoque Ærario, & Cliuo Capitolino vbinam ſita fuerint, erit facilis demonſtratio; cùm è contra ex loco carceris errore ſemel accepto, omnia ſimul loca confundi, reddi ambigua, ac perperam poni, vt à compluribus hactenus factum vidimus, eruditos quoſlibet perfacilè puto intellecturos.

L 3 Idibus

xvj. D **Idibus Martij. Luna.** 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

CÆSAREÆ in Cappadocia paſſio ſancti Longini[a] militis, qui latus Domini lancea perforaſſe perhibetur. Eodem die natalis ſancti Atiſtobuli[b] Apoſtolorum diſcipuli, qui curſu prædicationis peracto, martyrium conſummauit. Theſſalonicæ ſanctæ Mattonæ[c] ancillæ cuiuſdam Iudææ, quæ cùm occultè Chriſtum coleret, & furtiuis orationibus quotidie eccleſiam frequentaret, à domina ſua deprehenſa, & multipliciter afflicta, nouiſſimè robuſtis fuſtibus vſque ad mortẽ cæſa, in confeſſione Chriſti incorruptum Deo ſpiritum reddidit. Eodem die ſancti Menigni[d] fullonis, qui ſub Decio paſſus eſt. In Ægypto ſancti Nicandri[e] martyris, qui cùm ſanctorum Martyrum reliquias ſtudioſè perquireret, & ipſe martyr effici meruit ſub Diocletiano Imperatore. Cordubæ ſanctæ Leocritiæ[f] virginis & martyris. Romæ natalis ſancti Zachariæ[g] Papæ, qui Dei Eccleſiam ſumma vigilantia gubernauit, & clarus meritis quieuit in pace. Reati ſancti Probi[h] epiſcopi, cui morienti Iuuenalis & Eleutherius martyres adfuerunt. Romę ſancti Specioſi[i] monachi, cuius animam germanus eius ferri vidit in cælum.

MARTII 15.

[a] LONGINI.] De eo etiã hac die Vſuardus, Græci autem 16. Octobr. in Menologio; adduntque natalem diem duorum militum, qui cum eodem pro Chriſti nomine paſſi ſunt. Longini res geſtas habet Metaphraſtes eadem die 16. Octobr. ex quo Lipo. to. 6. & Sur. to. 2. aliqua de eo Petrus in catal. lib. 3. c. 201. S. Longini venerandum corpus Romæ aſſeruari percepi in eccleſia S. Auguſtini.

[b] Ariſtobuli.] Græci etiam de eo in Menolog. hac die. Meminit huius Paulus ad Rom. c. 16. Dorotheus in ſynopſi ſcribit, hunc eſſe miſſum ad Britannos prædicationis Euangelicæ cauſa, quod & Græci profitentur in dicto Menologio.

[c] Matronæ.] De ea Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Agunt Græci de eadem 27. huius menſis in Menolog. Fuit & alia Matrona, Pergenſis dicta, de qua Metaphraſtes agit 8. Nouembris, & Sozom. hiſt. lib. 7. cap. 21. Duæ aliæ eiuſdem nominis habentur martyres: quarum alterius vigeſima Martij; alterius verò decima octaua Maij dies natalis agitur inferius. Rurſus verò duæ aliæ Matronæ nomine martyres paſſæ habentur in Africa ſub Diocletiano Imperatore, vnà cum pluribus aliis, quorum res geſtæ ex Proconſularibus actis deſcriptæ habentur apud Surium die vndecima Februarij in Saturnino & ſociis. Exiſtimamus harum alteram illam eſſe, quæ apud Capuam in Campania habetur in honore: eò enim putamus tranſlatam ab epiſcopis Africanis profugis tempore perſecutionis Vvandalicæ, vt de multis aliis ſanctorum Martyrum reliquiis accidit, vt de Caſto, Æmilio, Marcellino, & Saturnino dicimus die v. Octob. Ad eiuſmodi coniecturã quidẽ libentius in re obſcura nos adduci patimur, quàm fidem præſtare actis quibuſdam nulla ex parte ſubſiſtentibus, quibus dicitur Matrona ex Luſitania Capuam conceſſiſſe.

[d] Menigni.] Græci etiam hac die de eo in Menolog. vbi ſummatim complexa eius acta referunt.

[e] Nicandri] Græci itidem de eo hac die in Menologio, resque ipſius geſtas compendio ibidem narrant.

Leo-

Leocritiæ, aliàs Locritiæ.] De hac ſcribit Aluarus in vita S. Eulogij presbyteri & martyris: vbi legitur, S. Eulogium quinto idus Matrias conſummaſſe martyriũ, & quarta poſt die Locritiam, de qua agimus, eſſe decollatam, corpusq́; eius proiectum in flumen Betim. Habetur ibidem ſacer hymnus de ſanctis Eulogio & Locritia.

[g] Zachariæ Papæ.] De eo Ado pridie huius diei: ſed hic eſt dies natalis eius, cuius res præclariſſimè geſtas per annos ſingulos intexuimus in Annalibus eccleſ. Succeſſit hic Gregorio Papæ tertio, anno Domini ſeptingenteſimo quadrageſimo primo.

[h] Probi epiſc.] Scribit de eo S. Greg. lib. 4. dialog. c. 1 a. fuit & alius Probus, de quo ibidẽ S. Gregorius, ac etiam c. 17. & 19.

[i] Speciosi.] De eo ſcribit idem S. Gregorius lib. 4. dialog. c. 8. ex quo cæteri accepêre.

16 Decimoſeptimo kal. April. Luna. E xv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

ROMÆ paſſio ſancti Cyriaci[a] diaconi, qui poſt longam carceris macerationem liquata pice perfuſus, & in cataſta[b] extenſus, attractus etiam neruis, & fuſtibus cæſus, ad vltimum cum Largo & Smaragdo, & alijs viginti, iubente Maximiano, capite truncatus eſt. Horum tamen feſtiuitas ſexto idus Auguſti recolitur, quo die à beato Marcello Papa eorũ corpora ſunt leuata, ac venerabiliter tumulata. Aquileiæ natalis beati Hilarij[c] epiſcopi, & Tatiani diaconi, qui ſub Numeriano Imperatore & Beronio præſide, poſt equuleũ atque alia tormenta, vna cum Felice, Largo, & Dionyſio martyrium terminarunt. In Lycaonia ſancti Papæ[d] martyris, qui ob Chriſti fidem verberibus cæſus, vngulis ferreis[e] laceratus, clauatis calceis incedere iuſſus eſt; deinde arbori alligatus, migrans ad Dominum, eandem arborem ex ſterili reddidit fructuoſam. Anazarbi in Cilicia ſancti Iuliani[f] martyris, qui ſub Marciano præſide diutiſſimè cruciatus, demum in ſacco vna cum ſerpentibus incluſus, in mare demerſus eſt. Rauennæ ſancti Agapiti[g] epiſcopi & confeſſoris. Coloniæ ſancti Heriberti[h] epiſcopi, ſanctitare celebris. Aruernis depoſitio ſancti Patricij[i] epiſcopi. In Syria ſancti Abrahæ[k] eremitæ, cuius res geſtas beatus Ephrem diaconus conſcripſit.

MARTII 16.

CYRIACI.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur eius ſimulq́ue ſociorũ acta iũcta rebus geſtis S. Marcelli Papæ apud Sur. *16.* Ianuar. Erat Romæ titulus ſancti Cyriaci in Thermis, penes quem & monaſterium monialiũ erat, quod ipſum etiam excidit; cuius loci Martyrologium peruetuſtum habemus in noſtra bibliotheca, ex quo nonnulla vetuſtatis monumenta hîc deſcripta habentur. eſt mentio tituli S. Cyriaci in ſynodo ſecunda Romana ſub Symmacho Papa, & in regiſtro ſancti Gregorij lib. 9. epiſt. aa. qui cùm vetuſtate collapſus eſſet, à Sixto Papa quarto ad eccleſiam ſanctorum Quiriaci & Iulittæ trãſlatus eſt. Sed nuper

à Xiſto Papa quinto ſtatioque ibi erat eſt reſtituta in Diaconia S. Mariæ in via lata, cui inhærebat eiuſdem Cyriaci monaſterium, quod diximus monialium.

[b] In cataſta extenſus.] Diuerſa ſignificatione cataſta tam apud Gentiles ſcriptores, quàm etiam Chriſtianos, ac penes ipſa acta martyrum accepta reperitur. Aliquando pro machina longæ ac magnæ compedis formam habente, qua ſerui detenti, venales exponebantur. ſic apud Plin. lib. 35. cap. vlt. Stat. 2. ſylu. Perſ. ſaty. 6. Mart. lib. 6. & 10. & alios. Erat & cataſta inſtrumentum torquendi, diuerſum tamen ab equuleo, de quo habes in actis S. Dorotheæ, & in actis S. Marcelli Papæ & martyris, & alijs. in eo ſenſu Saluianus Maſſil. de recto iudic. lib. 3. Scalas, inquit, ſibi quodammodo de equuleis, cataſtiſque fecerunt, martyres videlicet & Gilda ſapiens in orat. inuect. in ord. eccleſ. ait: Multò dignius profectò, vt ad carcerem, aut cataſtam pœnalem, quàm ad ſacerdotium traheremini Cataſta inſuper aliquando ſuggeſtum ſignificat lignis compactum, quem vulgò dicimus tabulatum. in hoc ſenſu in actis ſanctorum martyrum Mariani lectoris & Iacobi, quæ quidem germana eſſe noſcuntur, hæc habentur: Erat illic cataſta non vno tantùm, ſed multis diſtincta gradibus & ſublimi aſcenſu, &c. apud Sur tomo 2. die 3. Aprilis. Super eiuſmodi cataſtam eleuabantur cruciandi martyres, quò illorum tormenta poſſent ab aſtantibus conſpici: ſicque intelligas locũ Prudentij in Romano martyre hymno 10. cùm ille ſuſpenſus equuleo ſuper cataſtam concionabatur ad Populum dicens:

Audite cuncti, clamo longè, prædico,
Emitto vocem de cataſta celſior.

Erat etiam cataſta cratis ferrea ad comburendum parata, de qua idem Prudent. Periſteph. in Laurentio, hymno 2. ſic canit:

Poſtquam vapor diutius
Decoxit exuſtum latus:
Vltrò è cataſta iudicem
Compellat affatu breui:
Conuerte partem corporis,
Satis crematas iugiter.

Idem Periſteph hymno 1.

Verbera poſt vim crepantum
Poſt cataſtas igneas, &c.

De ijſdem Ioſephus lib. de Machab. ad Polyb. his verbis de eadem cataſta: Exhibentur lebetes, cataſtæ, frixoriæ, &c. Paulo inferiù ſic: Igni in cataſta martyr obijcitur hæc iam ſatis de cataſta.

[c] Hilarij, & Hitiani.] Agit de his item hac die Vſuardus, Petrus in catal. lib. 3. c. 203. & hiſt. eccleſiæ Aquileienſ. lib. 2.

[d] Papæ martyris.] De eo etiam Græci in Menologio, vbi & pluribus eius martyrij cruciatus narrantur.

[e] Vngulis ferreis.] Erant vngulæ biſulcæ; ſic Prudentius eas frequẽter appellat, vt Periſt. hym. 1.

Illa virgas & ſecures,
Et biſulcas vngulas
Vltrò fortis expectabat.

Idemque hymno 5.

Ille vngularum duplices
Sulcos pererrat oſculis. Et hymno 10.
Coſtas biſulcis exarandas vngulis.

Dictæ ſunt autem vngulæ, quòd ea inſtrumenta ferarum imitarentur veſtigia; quarum cùm referrent exemplum, eodem etiam dicta nomine inuenies l. 1. C. de emendatione ſeruorum: Ferarum inquit, vnguibus latera perſecando. ſed in Cod. Theod. eod. tit. ſic: Ferarum veſtigijs latera perſecando.

[f] Iuliani.] Græci etiam de eo hac die in Menologio, vbi & certamen eius deſcribitur.

[g] Agabiti epiſcopi.] De eo tabulæ eccleſiæ Rauennatis. Reperitur hic interfuiſſe Romano Concilio ſub Iulio Papa habito, anno quarto Conſtantij & Conſtantis AA. Qua ratione ſupra diximus, hunc præceſſiſſe Seuerum, & nõ ei ſucceſſiſſe: nam anno vndecimo prædictorum Imperatorum habita eſt Synodus Sardicenſis, cui præſens fuit Seuerus, atque ſubſcripſit.

[h] Heriberti epiſc.] Scripſit eius res præclarè geſtas Rupertus abbas Tuitienſis, quas recitat Sur. tomo 2. Porrò egregia ſanctiſſimi viri miracula Lambertus Leodienſis ſcriptis mandauit. Sigebert. de eo agens in chron. ordinatũ eum refert epiſcopum anno à Chriſto Domino 977. ex humanis autem deceſſiſſe anno 1021.

[i] Patricij epiſcopi.] De eo Vſuardus hac die. Miratus ſum hũc nõ recẽſeri in tabulis Democharis inter epiſcopos Aruernenſes: puto errore prætermiſſum; niſi alterius fortaſſe fuerit ciuitatis epiſcopus.

[k] Abrahæ eremitæ.] Græci autem in Menologio 29. Octobris. Scripſit ſanctus Ephrem eius acta, quæ extant apud Lipom. tomo 2. meminitque eiuſdem in libello, qui, Teſtamentum Ephrem, inſcribitur. recitat & Metaphraſtes eius res geſtas fuſiùs enarratas: habet eaſdem Lipom. tom. 6. & Sur. tomo 2. hac die. Sozom. meminit de Abraham S. Ephrem diſcipulo libro 3. cap. 14. & Nicephorus lib. 9. cap. 16.

17 Sextodecimo Kal. April. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

HIEROSOLYMIS ſancti Ioſeph[a] ab Arimathia nobilis decurionis, diſcipuli Domini; qui eius corpus de cruce depoſitum in monumento ſuo nouo ſepeliuit. Romæ ſanctorum Alexandri[b] & Theodori martyrum. Alexandriæ commemoratio plurimorum ſanctorum Martyrum[c], qui à Serapidis cultoribus comprehenſi, cùm idolum adorare conſtanter renuiſſent, ſæuiſſimè cæſi ſunt, tempore Theodoſij Imperatoris: qui mox reſcriptum dedit, vt Serapidis templum deſtrueretur. Conſtantinopoli ſancti Pauli[d] martyris, qui ſub Conſtantino Copronymo cum ſanctarum imaginum cultum defenderet, igne cõbuſtus eſt. In Hibernia natalis ſancti Patricij[e] epiſcopi & confeſſoris, qui primus ibidem Chriſtum euangelizauit, & maximis miraculis & virtutibus claruit. Cabilone in Gallijs ſancti Agricolæ[f] epiſcopi. Niuigellæ in Brabantia ſanctæ Gertrudis[g] virginis, quæ clariſſimo genere orta, deſpiciens mundum, & toto vitæ ſuæ curſu in omnibus ſanctitatis officijs ſe exercens, Chriſtum Sponſum in cælis habere meruit.

MARTII 17.

[a] IOSEPH ab Arimath.] De quo Matth. c. 27. Marc. c. 15. Luc. cap. 23. & Ioannes c. 19.

[b] Alexandri, aliâs Nicandri, & Theodori.] Reſtituti ſunt hi ex eo quod diximus ver. manuſcript. exemplari. Nicandri & Theodori martyrum corpora tranſlata ſunt à Sergio iuniori Papa in titulum Equitij, vt vetus inſcriptio marmori inciſa illic poſita teſtatur.

[c] Plurimorum ſanctorum mart.] Agit de his Rufin. hiſt. li. 2. c. 22. Socrat. lib. 5. ca. 16. & 17. Sozom. lib. 7. c. 15. & 16. Niceph. lib. 12. cap. 25. & 26. De ſubuerſione Serapidis ſcripſit Sophronius æqualis S. Hieronymo inſignem librum, vt ipſe Hieron. teſtatur lib. de ſcript. eccleſ. in Sophronio. Meminit S. Auguſtinus de Serapidis ruina lib. de diuinat. dæmonum; de eius verò cultu, & vana Ægyptiorũ ſuperſtitione latè de ciuit. Dei lib. 18. c. 5. & 6. De eiuſdem templi ruina S. Hieron. ad Lætam epiſt. 7. & ex externis Eunapius Sardianus. Sciendum præterea, in locum deiecti Serapidis extructã fuiſſe baſilicam nomine S. Ioannis Baptiſtæ, in quam illatæ ſunt eiuſdem ſancti reliquiæ, vt ſcribit Rufinus vbi ſupra; eam Theophilus dedicauit quarto Kal. Septembris, vt ſcribit Beda de ſex ætat. in Iuliano: idem acta de inuent. capitis eiuſdem S. Ioannis in princ. De origine autem eius templi conſule Tacitum annaliũ lib. 20.

[d] Pauli martyris.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. paſſus reperitur circa annum Domini octingenteſimum.

[e] Patricij epiſc.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Huius res geſtas ſcripſit Probus Hibernus, vt apparet in fine eius vitæ, quæ extat apud Bed. tomo 3. De puteo ſancti Patricij hiſtoriam recenſet Mombrit. tomo 2. Cùm autem in prædictis auctoribus, quos citauimus, legatur S. Patricius primus omnium Scotis prædicaſſe Euangelium, & ad Chriſti fidem eoſdem perduxiſſe: nos maiorem fidem adhibere cogimur S. Proſpero Aquitano, qui illis temporibus vixit, ac rem geſtam ob oculos penè habuit: ipſe in chronico in conſulatu Dionyſij & Florentij, & iterũ in conſulatu Baſſi, & Antiochi teſtatur, Scotos, antequam S. Patricius prædicationem Euangelij aggrederetur, conuerſos ad fidem fuiſſe per Palladium, quem Rom. eccleſiæ diaconũ

S. Cæleſtinus

S. Cæleſtinus Papa illuc ad prædicandum Euangelium miſerat. Agit de hoc etiam idem Proſper lib. aduerſus Collatorē in fin. Beda hiſt. de geſt. Angl. libro 1. capite 13. & libro de ſex ætat. & Marian. Scot. lib. 2. ſext. ætat. anno Domini 432. Ex his itaque erroris arguitur Probus, dum ait, Palladium, intactis rebus Scotorū, ab illis fuiſſe repulſum, ac in munere quo fungebatur archidiaconatus, eſſe defunctum; cùm prædicti omnes affirment, illum ordinatum eſſe à Cæleſtino primum Scotorum epiſcopum, cui ſucceſſit S. Patricius conſecratus ab eodem Cæleſtino Papa; qui & ad Hibernos miſſus, ibi per annos quadraginta in ſignis atque mirabilibus prædicans, totam inſulam Hibernam conuertit ad fidem. Hæc etiam teſtatur Mar. Scot. vbi ſuprà. Scribit Sigeb. in chron. ſanctum Patricium obijſſe anno Domini 491. annos natum 122. De eodem S. Patricio habetur mentio in actis S. Vuinuualoci abbatis: exſtant apud Sur, tomo 2. die 3. Martij; fuit enim illi æqualis.

[f] Agricolæ epiſc.] Scribit de eo Greg. Turon. hiſt. de geſt. Franc. lib. 5. cap. 20. & 45. Interfuit ſubſcripſitque quarto & quinto Concilio Aurelianenſi, vt eorum acta indicāt: celebratum eſt autem quintum illud Concilium anno 38. Childeberti regis Franc. qui numeratur an. Domini 552. Hæc ponimus, vt tempora quibus vixit Agricola cognoſcantur. Scribit de eodem elegans epigramma Venant. Fortunat. lib. 3. Meminit eiuſdem Fortunat. in actis S. Germani epiſcopi Pariſiorum c. 7. Aim. de geſt. Franc. lib. 3. c. 42. Sedit (vt ſcribit Gregorius Turonen. vbi ſuprà) annos 48. vixitque annos 83. Reperitur interfuiſſe etiam primo Lugdunenſi Concilio vnà cum S. Nicetio epiſcopo Lugdunenſi; quæ Synodus celebrata eſt temporibus Gunthramni regis, & Ioannis Papæ tertij.

[g] Gertrudis.] De ea etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Recitat eius acta Sur. tomo 2. ſed perpauca quidem, & longè breuiora his quæ teſtatur Molanus reperiri tribus libris digeſta Niuellæ Brabantiæ oppido. Plura de eadem idem auctor in Indiculo SS. Belg. vbi refert eam ex hac vita migraſſe anno 664. quod etiam teſtatur Sigeb. in Chron. & Trithem. de vir. illuſt. Ord. ſanct. Bened. libro 3. capite 113. Relata eſt in ſanctorum claſſem ex decreto Honorij Papæ tertij.

xiij. G Quintodecimo kal. April. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

CÆSAREÆ in Palæſtina natalis beati Alexandri[a] epiſcopi, qui de Cappadocia ex propria ciuitate, vbi erat epiſcopus, ſanctorum locorum deſiderio Hieroſolymam veniēs, cùm Narciſſus eiuſdem vrbis epiſcopus iam ſenex eccleſiam tegeret, diuina reuelatione eius gubernacula ſuſcepit: poſtmodum verò in perſecutione Decij, cùm iam longæuæ ætatis veneräda canicie præfulgeret, ductus Cæſaream, & clauſus in carcere, ob confeſſionem Chriſti martyrium compleuit. Auguſtæ ſancti Narciſſi[b] epiſcopi, qui primus in Rhætia Euangelium prædicauit, deinde in Hiſpaniam profectus, cùm Gerundæ multos ad Chriſti fidem conuertiſſet, ibidem in perſecutione Aureliani cum Felice diacono martyrij palmam accepit. Nicomediæ ſanctorum decem millium[c] Martyrum, qui pro Chriſti confeſſione gladio percuſſi ſunt. Item ſanctorum martyrum Trophimi[d] & Eucarpij. In Britannia ſancti Eduardi [e] Regis, qui dolis nouercæ necatus, multis miraculis claruit. Hieroſolymis ſancti Cyrilli[f] epiſcopi, qui ab Arianis multas fidei cauſa perpeſſus iniurias, & ab eccleſia ſua ſæpe pulſus, tandem ſanctitatis gloria clarus in pace quieuit; cuius intemeratæ fidei Synodus

œcumenica

œcumenica Damaſo ſcribens, præclarum teſtimonium dedit. Lucæ in Tuſcia natalis ſancti Frigdiani[g] epiſcopi, virtute miraculorum illuſtris: cuius feſtiuitas quartodecimo Kalendas Decembris, quando eius corpus tranſlatum fuit, potiſſimùm recolitur. Mantuæ ſancti Anſelmi[h] epiſcopi & confeſſoris.

MARTII 18.

ALEXANDRI epiſc.] Beda itẽ, Vſuardus, Ado, & alij; Græci autem in Menologio 15. Maij Res geſtas ipſius ſcribit Euſebius hiſt. lib. 6. cap. 7. 8. & 32. Hieronymus de ſcript. eccleſ. in Alexãdro; Niceph. ex prædictis lib. 5. c. 9. & 10. & alij recentiores.

[b] Narciſsi epiſc.] Auguſtæ autem agitur 29. Octobris. Nec mirum, ſi (quod ſæpe accidit) alio die in Romano Martyrologio, alio verò alibi de eodem agitur Sancto: ſi quidem alicubi tranſlatio, vel eius eccleſiæ dedicatio, vel, quod de epiſcopis accidit, ordinatio celebratur. Porrò ea die 29. Octobris agitur de Narciſſo epiſcopo Hieroſolymitano, hîc autem de Auguſtano epiſcopo, quem eius gentis appellant Apoſtolum. Scimus autem aliquos confundere hos duos Narciſſos ſimul; vt videtur feciſſe Petrus in catal. lib. 7. c. 28. dum Hieroſolymitano tribuit Afræ martyris conuerſionem: alios econtra diſtinguere hunc à Narciſſo Gerundenſe, qui vnà cum Felice illic martyrium paſſus eſt. Porrò tam in actis S. Afræ martyris, quàm in flore Sanct. Hiſp. vnus idemq́ue eſſe fertur: quibus & aſtipulantur qui ſcripſerunt Annales Hiſp. vt Ant. Beuter, & Ioan. Vaſæus. Illuſtrant tumulus eius multis miraculis; quorum illud eſt celeberrimum ſub Petro rege Aragonum, quando capta Gerunda per Carolum Siciliæ & Philippum Francorũ Reges, ex ſepulchro ſancti Narciſſi, quod violare attentarunt milites, muſcarum examen egreſſum in exercitum infeſto agmine irruens, ingentẽ cladem intulit, & in fugam egit, à cœptisq́ue deſiſtere coëgit. Contigerunt hæc 8. Septembris, anno Domini 1286. Ex his apud eos in prouerbiũ abierunt muſcæ S. Narciſſi. De Felice diacono, cuius hîc habetur mentio, meminit etiam S. Eulogius in mem. ſanct. Sed de eo plura infrà 1. Auguſti.

[c] Decem millium mart.] Græci de his etiam in Menologio hac die. Nec ſanè mirandum eſt, nõ tantùm eos de quibus hoc loco agitur, ſed alia multa præterea martyrum millia pro Chriſti nomine Nicomediæ fortiſſimè occubuiſſe, in quorum certamina ſæpe incurrimus: nam Diocletianus Imperator ſæuiſſimam illam perſecutionem excitans, Nicomediæ reſedit, ibiq́ue de Chriſtianis immaniſſimam carnificinam exercuit, vt produnt acta martyrum, Euſeb. lib. 8. & alij.

[d] Trophimi & Eucarpij.] Græci item de his hac die in Menologio agunt.

[e] Eduardi Regis.] Exſtant eius res geſtæ, quas ex antiquis manuſcrip. edidit Sur. tomo 2. De eodẽ plura in vita S. Dunſtani epiſcopi, & in actis S. Edithæ virginis, eius germanæ. Necatus eſt anno à Chriſto Domino 981. cùm regnaſſet ann. quatuor. De celebratione diei feſti S. Eduardi regis extat epiſtola Innocẽtij Papæ quarti in Vaticana bibliotheca, in regiſtro ipſius, anno 2. pag. 527.

[f] Cyrilli epiſcopi.] Agunt de eo Græci etiam hac die in Menologio. Merito pro S. Cyrillo teſtimonium œcumenicæ Synodi hîc citatur. quod ſatis eſſe videtur ad apologiam aduerſus eos qui fidẽ Catholicam ipſius ſuſpectam habuere. Extat eiuſmodi ſanctę Synodi elogium de Cyrillo in Synodica, apud Theodoret. lib. 5. c. 9. ad Damaſum Papam his verbis: Eccleſiæ Hieroſolymitanæ, quæ eſt omnium mater, reuerendiſſimum ac ſanctiſſimũ Cyrillum epiſcopum vobis oſtendimus, tum ab epiſcopis prouinciæ (vt canon vult) iampridem eſſe creatum, tum plurima prælia aduerſus Arianos varijs in locis cõfeciſſe. Hęc Patres. Plures eiuſdem nominis, aliumq́ue poſt alium Hieroſolymis temporibus Conſtantij Imp. ſediſſe, refert S. Hieron. in chronico, anno vndecimo eiuſdem Conſtantij Imp. Cùm autem idem de ſcript. eccleſ. in Cyrillo dicat, eum ab Arianis principibus ſæpe pulſum exilio, ſatis inſinuat fidem ipſius Catholicam probatam atque teſtatam. Vixit vſque ad annum octauum Theodoſij maioris, vt idem Hieron. eſt auctor. Recenſetur hic annus (ſecũdùm Faſtos Onuphrij) Chriſti Domini 386. Habentur eius acta nuper collecta opera Ioannis Grodecij, cuius etiam diligentia Catecheſes, aureum planè opus, diu occultatæ prodiere in lucem.

[g] Frigdiani, aliàs, Frigidiani.] De eò legimus Lucenſes tabulas Romam allatas. Scribit de ipſo S. Greg Papa li. 3. dial, c. 9. & alij ex eodẽ auctore.

[h] Anſelmi epiſc.] De eo etiam tabulæ eccleſiæ Mantuanæ, eiuſdemq́ue vet. monumenta à Galeſino ad vſum Breuiarij accommodata.

Quartode-

xij. A Quartodecimo Kal. April. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

IN Iudæa natalis ſancti Ioſeph [a] ſponſi beatiſſimæ virginis Mariæ. Surrenti ſanctorum martyrum Quincti [b], Quinctillæ, Quartillæ, & Marci cum alijs nouem. Nicomedię ſancti Pancharij [c] Romani, qui ſub Diocletiano truncatus capite, martyrij coronam accepit. Eodem die ſanctorum Apollonij [d] & Leontij epiſcoporum. Gandaui ſanctorum Landoaldi [e] preſbyteri Romani, & Amantij diaconi: qui à ſancto Martino Papa ad prædicandum Euangelium miſſi, multis poſt obitum ſunt illuſtrati miraculis. Apud Pinnenſem ciuitatem natalis beati Ioannis [f], magnę ſanctitatis viri, qui de Syria ad Italiam veniens, & constructo illic monaſterio, multorum ſeruorum Dei, per quatuor & quadraginta annos Pater exiſtens, clarus virtutibus quieuit in pace.

MARTII. 19.

IOSEPH.] De eo hac die Ado, & alij; Græci autem 26. Decembris in Menologio. Huius res geſtas non ab alijs, quā à teſtibus præordinatis à Deo, ab ipſis inquam, ſanctis Euangeliſtis conſcribi meruerunt. Omittimus hic de ſanctiſſimo viro innumera ſanctorum Patrum elogia; ſilemus & miracula recenſere. De eius ætate, virginitate, & obitu pluribus diſſeruimus in Annalibus eccleſ. Erat eius nobile ſepulchrum in valle Ioſaphat, prope tumulū S. Symeonis ſenis, vt legitur apud Bedam lib. de locis ſanctis cap. 6. S. Ioſeph vita ex diuerſis auctoribus collecta habetur in theſaur. cōcion tom. 2. Iſidorus Iſolanus ſcripſit de donis S. Ioſeph commentariū ad Hadrianum ſextum Rom. Pont. Extat de eodem carmen Bonad. lib. 3. monod. 16.

[b] Quincti & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de ijſdem hac die agunt.

[c] Pancharij.] Græci etiam hac die in Menolog. agunt de eodem.

[d] Apollonij & Leontij.] De his vetus Martyrologium Rom. cui aſtipulantur manuſcript. nullibi tamen, cuius eccleſiæ epiſcopi fuerint, habetur expreſſum.

[e] Landoaldi & Amantij.] Scripſit horum res geſtas Nodgerus epiſcopus Leodienſis, quas habet Sur. tom. 2. Plura Molanus in indic. SS. Belg.

[f] Ioannis.] De eo pluribus Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habet eius acta Mombrit. tom. 2. vit. ſanct. Petrus in catalog. lib. 3. c. 207. Trithem. de vir. illuſt. Ord. ſanct. Bened. li. 3. c. 283. vbi eum virum ſanctum & doctum prædicat. De ciuitate cuius hîc mentio habetur, varia admodum lectio reperitur, cùm alij habeant Pennarenſem, alij Pinnarienſem, Pinnenſem alij, ſeu Pennenſem, vel Pennatenſem, vt Trithemius: porrò magis germana lectio probatur, vt Pennenſem dicat; eſt enim Pennenſis ciuitas apud Veſtinos, vt ſcribit Ptolom. lib. 3. tab. 6. & Plin. lib. 3. c. 12. In lib. enim de Pontificibus Romanis in Zacharia Papa hæc leguntur: Eidem Tranſamundo ſe ſubdiderunt Marſicani, Furconenſes, atque Valuenſes, ſeu Pennenſes, aliàs Pinnenſes, &c. vulgò dicitur, Ciuita de Penna.

20 Tertiodecimo kal. April. Luna. B xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

IN Iudæa ſancti Ioachim [a] patris beatiſſimæ virginis genitricis Dei, Mariæ. In Aſia natalis ſancti Archippi [b] commilitonis beati Pauli Apoſtoli, cuius ipſe in epiſtola ad Philemonem, & ad Coloſſenſes meminit. In Syria ſanctorum martyrum Pauli [c], Cyrilli, Eugenij, & aliorum quatuor. Eodem die ſanctorum Photinæ [d] Samaritanæ, Ioſeph, & Victoris filiorum, itemque Sebaſtiani ducis, Anatolij, Photij, Photidis, Paraſceues, & Cyriacæ germanarum: qui omnes Chriſtum cõfeſſi, martyrium ſunt aſſecuti. Amiſi in Paphlagonia ſanctarum ſeptem mulierũ [e], Alexandræ, Claudiæ, Euphraſiæ, Matronæ, Iulianæ, Euphemiæ, & Theodoſiæ, quæ in confeſſione fidei cæſæ ſunt; eaſque ſecutæ ſunt Derphuta, & ſoror ipſius. Apolloniæ ſancti Nicetæ [f] epiſcopi, qui pro ſanctarum imaginum cultu eiectus in exilium, reddidit ſpiritum. In monaſterio Fontanellæ ſancti Vulfranni [g] epiſcopi Senonenſis, qui relicto epiſcopatu, ibidem clarus miraculis deceſſit è vita. In Britannia depoſitio ſancti Cuthberti [h] epiſcopi Lindisfarnenſis, qui à pueritia ad obitum vſque ſanctis operibus & miraculorum ſignis effulſit.

MARTII 20.

[a] IOACHIM.] De eo autẽ Græci agunt 9. Septembris in Menologio. De ſancto Ioachim etſi nihil expreſſum habeamr in diuinis ſcripturis, tamen patrem fuiſſe Dei genitricis Mariæ, ex certis probatiſque maiorũ traditionibus ſancti Patres tã Latini quàm Græci abſque aliqua difficultate affirmaruut. id inprimis S. Epiphanius, qui res Hebræorum præ ceteris calluiſſe videtur, in Panar. hæreſ. 79. & in orat. de laudibus ſanctæ Mariæ Deiparæ. item S. Ioannes Damaſc. qui pluribus agit de laudibus S. Annæ & Ioachim tribus illis orationibus habitis in die natali Dei genitricis Mariæ. S. Auguſtinus agens contra Fauſtum Manichæum lib. 23. c. 9. etſi neget in libris canonicis genealogiam Dei genitricis recenſeri; Ioachim tamen, quem ille ex tribu Leui ſacerdotem fuiſſe dicebat, eundem ex tribu Iudæ potius proueniſſe contendit. Non prætermittimus dicere, Gnoſticos hæreticos excogitaſſe portentoſum quendam librum inſcriptum, Stirps Mariæ, quem vt alienum ab eccleſia Catholica S. Epiphanius procul reijcit in Panar. hæreſi 26. At nihil ex illo Patres accepiſſe certum eſt; idque loca Epiphanij nuper citata ſatis indicant.

[b] Archippi.] De eo Paulus Apoſtolus ad Coloſ. c. 4. & ad Philem. Agit de eodẽ hac die Vſuardus, Ado, & alij.

[c] Pauli & ſoc.] De his item Vſuardus, & alij eum ſequuti.

[d] Photinæ Samaritanæ.] Agunt de ea item Græci hac die in Menologio, feruntque eandem fuiſſe mulierem Samaritanam de qua Ioan. Euãg. c. 4. In vet. Martyrol. Caſin. de eadem agitur, eandẽque fuiſſe affirmatur. Eius caput Romæ apud S. Paulum à monachis Caſinenſibus aſſeruatur.

[e] Septem mulierum.] De his etiam Græci in Menolog. hac die: ibique earundem nomina recitantur, inter quas & Paraſceue recenſetur. Agunt Græci de Paraſceue ſeorſum itidem in Menologio ad ſext. Kalend. Auguſti, paſſamque tradunt tem-

M poribus

poribus Antonini Imp Romanamq́ue genere fuiſſe ſcribunt; quam diuerſam eſſe ab hac, de qua hîc cum cæteris agitur, facilè exiſtimo. Theod. Balſ. In ſexta Syn. Conſtantinop. can. 63. hæc ait: Nicolaus Muzalon Patriarcha, cùm vitam S. Paraſceues, quæ in quodam Callicratiæ vico colebatur, à quodam vicario ineptè & indoctè, ac ſancta angelicâ viuendi ratione indignè compoſitam inueniſſet, eam igni mandari iuſſit, & diacono Baſilico mandauit, Deo gratam & acceptam eius vitã conſcribere. Hæc Theodorus, qui & de Metaphraſte, quem conſtat in eo genere plurimum laboris inſumpſiſſe, hæc ait: Magna itaque beato Metaphraſti agenda est gratia, qui martyricas pro veritate foſſas non ſine multis laboribus & ſudoribus repurganit & exornauit, ad Dei laudem, & ſanctorũ martyrum perennem gloriam Hæc Theodorus.

[f] Nicetæ epiſcopi.] Græci itidem de eodem hac die in Menologio agunt.

[g] Vulfranni epiſc.] Scripſit eius res geſtas Ionas abbas: habet eas Sur. to. 2. Plura de eo in vita S. Vuilebordi apud Sur. to. 6. Molan. in Indic. SS. Belg. Trithem. de vir. illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 168. Petrus in catal. lib. 3. c. 213. & alij. Migrauit ex hac vita anno Domini ſepóogenteſimo vigeſimo.

[h] Cuthberti epiſc.] De eo Beda, Vſuardus, Ado Eius acta Beda exactè conſcripſit; habentur tom. 3. qui & in præfatione hiſt. de geſt. Angl. fatetur ſe ſcripſiſſe vitam ipſius, nõ tantùm ſoluta oratione, ſed etiam verſu heroico. Idẽ de eo lib. 4. hiſt. Angl cap. 27. 28. & 29. Sedere cœpit anno Domini 685. Migrauit è vita anno 688. Sigebertus autem anno 687. diem obijſſe affirmat.

x. C Duodecimo kal. April. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

IN monte Caſino natalis ſancti Benedicti[a] abbatis, qui monachorum diſciplinam in Occidente penè collapſam reſtituit, ac mirificè propagauit: cuius vitam virtutibus & miraculis glorioſam beatus Gregorius Papa conſcripſit. Alexandriæ commemoratio ſanctorum Martyrum[b], qui ſub Conſtãtio Imperatore & præfecto Philagrio, irruẽtibus Arianis & Gentilibus, in eccleſia in die Paraſceues cæſi ſunt. Eodem die ſanctorum martyrũ Philemonis[c] & Domnini. Catanæ ſancti Birilli[d], qui à beato Petro ordinatus epiſcopus, cùm multos Gentilium cõuertiſſet ad fidem, in vltima ſenectute quieuit in pace. Alexãdriæ beati Serapionis[e] anachoretæ, & epiſcopi Thmueos[f], magnarum virtutum viri, qui Arianorum furore in exilium actus, migrauit ad Dominum. In territorio Lugdunenſi ſancti Lupicini[g] abbatis, cuius vita ſanctitatis & miraculorum gloria fuit illuſtris.

MARTII 21.

BENEDICTI abbatis.] Beda ac cæteri Latinorum de eo hac die, Græci autem in Menologio 14. huius, his verbis: Sancti Patris noſtri Benedicti multorum monaſteriorum Patris celeberrimi, pietate & miraculorum multitudine illuſtris. Hæc ibi. Huius præclariſſimas res geſtas complexus eſt toto ſecundo libro dialogorum S. Gregorius Papa: plurima item de eo in vita ſancti Mauri, necnon in vita ſancti Placidi. Marcus monachus S. Bened. (vt ſcribit Sigebert. de vir. illuſt. c. 35.) acta S. Benedicti ex Greg. lib. 2. dialog. ſcripſit heroico carmine, Adalbertus autem monachus Floriacen. (vt idem auctor teſtatur c. 101. & 102.) ſcriptis mandauit volumen miraculorum eius, quæ ad eius ſepulchrũ ſunt facta: quod opus Annonius monachus eſt proſecutus. Bertharius abbas Caſinenſis etiam ſcripſit de vita, obitu, & miraculis S. Benedicti volumen, vt teſtatur

vt teſtatur Petrus diac. Caſin. de vir. illuſt. monaſt. Caſin. c. 12 Idemque eodem lib. c. 18. refert Victorem Rom Pont. ex abbate Caſinen. ſcripſiſſe quatuor libros de miraculis S. Benedicti, quę facta ſunt in cœnobio Caſinenſi. Vitam eius carmine fuiſſe ſcriptam etiam à Rainaldo monacho Caſinen. idē Petrus affirmat ibidē c. 17. Paulus diaconus Aquileienſis ſcripſit ſacros hymnos de eodem, vt idem refert cap. 8. Bruno autem epiſcopus Signienſis ex monachó Caſinenſi ſcripſit homiliam de eodem legi ſolitam in ea eccleſia die natali eiuſdem, quod teſtatur idē Petrus c. 34. addidit & Guerricus abb. Igniacenſis ſermones tres, Odo abbas Floriacen. ſermonem vnum de eadem ſolennitate. De eodem præterea Paulus diac. de geſt. Longob. lib. 1. cap. 27. Leo Oſtienſis lib. 1. chron. Caſinen. & alij plures. Petijt eremum S. Benedictus (vt ex prædictis auctoribus collegimus) anno à Chriſto Domino quingenteſimo decimonono, vel ad ſummum, vigeſimo. Obdormiuit autē in Domino anno quingenteſimo quadrageſimoſecūdo, vel ſecundū Leonē Oſtiēſem, quingenteſimo quadrageſimotertio.

[b] Sanctorum martyrum.] Scribit de his S. Athanaſius epiſtolam ad Orthodoxos omnes, quò cunctis innoteſceret Catholicorum conſtantia, & Arianorū ſæuitia: agit & de his in apologia ſecunda: Socrates etiam lib. 2. c. 8. Sozom. lib. 3. c. 5. Theodoret. lib. 2 cap. 4. Cæſi ſunt hi Conſtantio tertiùm & Conſtante ſecundùm conſſ. anno à Chriſto Domino (iuxta Faſtos Onufrij) trecenteſimo quadrageſimo ſecundò.

[c] Philemonis & Domnini.] De his itē Gręci hac die in Menologio agunt.

[d] Birilli epiſcopi.] Græci etiam de eo hac die in Menolog. Diuerſus planè hic Birillus à Berillo, de quo agit ſanctus Hieron. de ſcript. eccleſ. quem vixiſſe dicit temporibus Alexandri Imp. & ſucceſſorum eius.

[e] Serapionis anachoretæ & epiſc.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij; licet eum tantùm dicāt anachoretam: verùm inſignem illum Serapionem ab Athanaſio fuiſſe ordinatum epiſcopum, conſtat ex epiſtola eiuſdem Athanaſij ad Dracontium. Exſtat de eo Alexandri epiſcopi Theſſalonicę ad Athanaſium epiſtola, quam intexuit idem Athanaſ. in apolog. 2. Agit de eodem S. Hieronymus libro de Script. eccleſ. & in epiſtola ad Magnum 84. Ad hunc Serapionem exſtat epiſtola inſignis eiuſdem S. Athanaſij aduerſus eos qui muſſitare incipiebant, Spiritum ſanctū eſſe creaturam. item commentarius de blaſphemia in Spiritum ſanctum, & epiſtola alia de morte Arij, & ſtatu illius temporis. Eiuſdem nominis Serapio cognomento Syndonius claruit ſanctitate, de quo plura Palladius in Lauſiacis.

[f] Thmueos.] Sic dicta ciuitas in Aegypto ab hirco, vt teſtatur ſanctus Hieronymus contra Iouin. lib. 2. Thmuis, inquit, interpretatur hircus. Meminit eiuſdem ciuitatis Caſſian. collat. 14. c. 4. & collat. 16. c. 1. Poſita hæc ciuitas erat in ea prouincia Ægypti, dicta, Scethi; quæ & à Scythis Orientalibus Scythia appellata ſæpiùs reperitur: à Scythis enim Aegyptios fuiſſe debellatos, auctor eſt Iuſtinus hiſtor. lib. 2. De eremo Scethi, qui & Scythiæ dicitur, frequens eſt mentio apud Pallad. in Lauſiac. Euagr. Caſſian. Sozom. Niceph. & alios. De vrbe Scethi, & Scythiaca regione meminit Ptolom. lib. 4. Quòd dicta ciuitas Thmueos in Scethi fuerit, conſtat ea epiſt. S. Germani epiſcopi Capuani & aliorum legatorum ad Hormiſdam Papam, quam habemus apud nos manuſcript. in qua hæc leguntur de monachis Scethi, ſeu Scythiæ: Iſti de ſua prouincia epiſcopos accuſant, inter quos eſt Paternus Thmuitanæ ciuitatis antiſtes, &c.

[g] Lupicini.] De eo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij: Scripſit res geſtas ipſius Gregorius Turonen. in vit. ſanct. Patr. ca. 1. Fuit & alius Lupicinus recluſus ſanctitate conſpicuus, de quo idem auctor eod. lib. cap. 13. De eodem Lupicino, de quo agimus, plura habes in actis S. Eugendi, apud Surium tomo 1. die 1. Ianuarij.

22 Vndecimo kal. April. Luna. D iij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22				

NARBONÆ in Gallia natalis ſancti Pauli [a] epiſcopi, Apoſtolorum diſcipuli, quem tradunt fuiſſe Sergium Paulum proconſulem, qui à beato Apoſtolo Paulo baptizatus, & cùm in Hiſpaniam [b] pergeret, apud Narbonam relictus, ibidem epiſcopali dignitate donatus eſt: vbi prædicationis officio non ſegniter expleto, clarus miraculis migrauit in cælum. Tarraci-

næ ſancti Epaphroditi[c] Apoſtolorum diſcipuli, qui à beato Petro Apoſtolo epiſcopus illius ciuitatis ordinatus fuit. In Africa ſanctorum martyrum Saturnini[d], & aliorum nouem. Eodem die natalis ſanctarum martyrum Callinicæ[e] & Baſiliſſæ. Ancyræ ſancti Baſilij[f] preſbyteri & martyris, qui ſub Iuliano Apoſtata grauiſſimis cruciatibus affectus, animam Deo reddidit. Carthagine ſancti Octauiani[g] archidiaconi, & multorum millium martyrum, qui ob fidem Catholicam à Vuandalis cæſi ſunt. Ibidem ſancti Deogratias[h] epiſcopi Carthaginienſis, qui plurimos à Vuandalis captiuos ab Vrbe ductos redemit, alijſque ſanctis operibus celebris quieuit in Domino. Auximi in Piceno ſancti Benuenuti[i] epiſcopi. In Suetia ſanctæ Catherinæ[k] virginis, filię ſanctæ Brigittæ. Romæ ſanctæ Leæ[l] viduę, cuius virtutes, & ad Deum tranſitum ſanctus Hieronymus ſcribit.

MARTII 22.

[a] PAVLI epiſcopi.] Agit de eo Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri; licet diuerſis diebus: nam Vſuard. prid. id. Decemb. Ado verò ad 11. Kal. Febr. Meminit huius Prudentius in Periſteph. hymno 4. cum ait:

Surget & Paulo ſpecioſa Narbo.

Item Gregor. Turon. de geſt. Franc. lib. 1. cap. 30. vbi tamen manifeſtè errat, dum eum vnà cũ alijs, quos illic recitat, tempore Decij Imp. in Gallias perueniſſe teſtatur. De eodem Petrus Clun. lib. 1. epiſt. 2. & alij plures ex recentioribus.

[b] Cùm in Hiſpaniam pergeret.] Eadẽ quæ hîc habentur de profectione S. Pauli in Hiſpanias, prædicta omnia Martyrologio atteſtantur: idipſum iam Latini, quàm Græci Patres affirmant, à quibus diſſentire videtur Gelaſius Papa, cuius ſententia recitata habetur 22. q. 2. cap. Beatus Paulus. Sunt ea verba Gelaſij prolata in ſynodo Romæ habita, in qua actum eſt de abſolutione Miſeni epiſcopi antea damnati: habemus eam apud nos manuſcriptam. Sed reuera eò tendit ſententia eius, vt Paulus, Deo aliter diſponente, quod tunc ſe facturum pollicitus eſt, minus implere potuerit: non autem, vt neget omnino, nũquam Paulum in Hiſpanias aduenisſe. De profectu autem eius in Hiſpaniás, vt de rè certa, ſcribit S. Athanaſius in epiſtola ad Dracontiũ: id ipſum S. Hieronymus, qui apocryphis non facile adhibere fidem conſueuit, in Iſai. c. 11. & in Amos c. 5. Hoc & profitetur S. Cyrillus Hieroſ catecheſi 17. S. Epiphanius in panar. hæreſ. 27. S. Ioan. Chryſoſt. Homil. 76. in Matt. & homil. 7. de laudibus Pauli, Theodoretus in cõment. epiſt. 2. Pauli ad Timoth. cap. 4. in epiſt. ad Philip. c. 1. & ſuper Pſalm. 116. S. Gregorius Papa lib. 31. moralium cap. 22. in fin. S. Iſidorus de vit. & obit. ſanct. c. 71. licet nõ putetur eius illud opus. Extat in bibliotheca Card. Syrleti libellus Hippolyti martyris de duodecim Apoſtolis, quo firmiter auctor aſſerit, S. Paulum prædicaſſe Euangelium in Hiſpania: profitetur idipſum Sophronius epiſcopus Hieroſol. in ſermone in natali Apoſtolor. Ado Viennen. in chron. Michael Glic. & alij ex recentioribus plurimi, quos prætterimus; ſatis eſſe arbitrati tot tantorumque Patrum vnam omnium da eadem re ſententiam retuliſſe. Sed de his locupletius agimus in Annalibus.

[c] Epaphroditi.] De quo Paulus ad Philip. c. 2. & 4. Præfectum hunc fuiſſe eccleſiæ Tarracinenſi, eſt auctor Metaphraſt. in ſerm. in natal. Apoſt. die 29. Iunij: Dorotheus autem in Synopſi ait, Adriæ eum datum epiſcopum.

[d] Saturnini & ſoc.] De his etiam Beda agit hac die. Multi eius nominis paſſi habentur in Africa, quorum nec illum prætereamus, de quo eſt tam nobile teſtimonium ſancti Celerini martyris in epiſtola ad Lucianum, his verbis: Salutat te Macarius cum ſororibus, &c. paulo pòſt; Saturninus, qui & ipſe luctatus eſt cum diabolo, qui & Chriſti nomen eſt fortiter confeſſus: qui & in pœna vngularum fortiter eſt confeſſus, &c. eſt epiſt. 21. apud S Cyprian. edit. Pamel.

[e] Callinicæ & Baſiliſſæ.] Agunt de his item Græci hac die in Menologio.

[f] Baſilij presbyteri.] De eodem hac die Græci in Menologio his verbis: Sancti martyris Baſilij presbyteri Ancyranæ eccleſię, qui cùm in Chriſtiana confeſſione conſtanter perſiſteret, Iuliano Apoſtata Imp. & Saturnino præſide Ancyræ, poſt multos cruciatus Chriſti martyr volauit in cælum. hæc ibi. Ne autem alicui errandi daretur occaſio, vt quis exiſtimaret hunc illum eſſe Baſilium item Ancyranum, ſed epiſcopum Arianum, qui ijſdem temporibus vixit: idcirco hîc presbyteri nomen, & quæ ſequuntur, videntur expreſſa. Ad omnem autem prorſus tollendam ambiguitatẽ de Baſilio epiſcopo: ſciendum eſt, illum non occubuiſſe martyrio ſub Iuliano, ſed poſt illum fuiſſe ſuperſtitem; nam interfuit Concilio Antiocheno celebrato tempore

Iouiniani

Iouinlani Imp. vbi vnà cum pluribus Arianis epiſcopis, cantauit palinodiam, vt ſcribit Sozom. hiſt. lib. 5. cap. 10. Quod autem ſpectat ad Iuliani Apoſtatæ perſecutionem, in qua Baſilius presbyter, de quo agimus, paſſus eſt; exploratum habetur, ipſum potiùs dolis egiſſe, quàm armis ſæuiſſe: tamen vt de eo ſcribit S. Gregorius Nazianz. oratione prima in Iulianum, ita ſe ille comparauit, vt vtriſque vteretur ad libitum; & licet nullo promulgato in Chriſtianos edicto, tamen tum populo, tum etiam magiſtratibus, ipſiſque prouinciarum rectoribus non obſcurè ſignificaret, ſibi fore gratiſſimum, ſi omnes vbique Chriſtianæ religionis delerentur cultores. Quanta inde in Chriſtianos clades euenerit, ex his etiam quæ ab hiſtoricis eccleſiaſticis, & patribus ſcripta ſunt, opinari cuique facile eſt. Verùm eius perſecutionis maiora ea fuere certamina, quæ non ferro, ſed auro; non vulneribus, ſed muneribus; nec ſæuitijs, ſed blanditijs ſunt illata. ſed ea fuerũt quędam tantùm præludia atrocioris certaminis, ſi ij ſuccſſiſſet: nam profecturus in expeditionem contra Perſas, vouit ſe, cùm rediret victor, dijs ſuis Chriſtianorum ſanguine litaturum; inſuper etiam in cunctis Chriſtianorum eccleſijs Veneris ſimulachrum collocaturum. Hæc Gregor. Nazianz. oratione 2. in Iulianum, Ioan. Chryſoſt. orat. aduerſus Gentiles, & Theodoret. hiſt. lib. 3. c. 18. Hæc ſummarim de perſecutione Iuliani; ſed longè pluribus in Annalibus eccleſiaſticis egimus.

[f] Octauiani archidiac.] Greg. Turonen. hiſt. de geſtis Franc. lib. 2. c. 3. in fin. tam de ipſo quàm cæteris in Africa tunc paſſis meminit.

[h] Deogratias epiſc.] Victor Vtic. de ipſo plura lib. 1. de perſecutione Vuandal. Succeſſit hic Capreolo, qui per legatum interfuit SS. Conc. Epheſino: ipſe autẽ Capreolus in locũ Aurelij fuerat ſubrogatus. Sedit Deogratias annis tribus; inde verò S. Eugenius ſubſtituitur. Hęc ex Vict. & Vtic. Lir.

[i] Benuenuti epiſc.] De eo tabulæ eccleſiæ Auximanæ, quas inde allatas vidimus. Claruit viuens, & poſt obitum plurimis miraculis. Vixit circa an. Domini 1260. Exſtitit & alius eiuſdẽ nominis fama celebris, de cuius miraculis inquirendis Gregorius Papa nonus mandatum dedit. Eſt de his epiſtola in eius regiſtro an. octauo ſui Pontificatus, à Chriſto Domino 1234.

[k] Catherinæ.] Huius res geſtæ extãt apud Sur. tomo 2. migrauit ex hac vita anno Domini 1381.

[l] Leæ.] De hâc S. Hieronymus epiſtola 24. ad Marcellam. Fuit hęc vidua & non virgo, vt putauit aliquis: idque ſatis docet epiſtola eiuſdem Hieron. 15. de laudibus Aſellæ ad Marcellam.

23 Decimo kalen. April. Luna. E viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

IN Africa ſanctorum martyrum Victoriani [a] proconſulis Carthaginis, & duorum germanorum Aquiſregienſium, item Frumentij, & alterius Frumentij mercatorum, qui in perſecutione Vuandalica, vt ſcribit Victor Africanus epiſcopus, ſub Hunnerico rege Ariano pro conſtantia Catholicæ confeſſionis immaniſſimis ſuppliciis cruciati, egregiè coronati ſunt. Itẽ in Africa ſancti Fidelis [b] martyris. Ibidem ſancti Felicis [c], & aliorum viginti. Cæſareæ in Palæſtina ſanctorum martyrũ Niconis [d], & aliorum nonagintanouem. Item Coronæ ſanctorum martyrum Domitij [e], Pelagiæ, Aquilæ, Eparchij, & Theodoſię. Antiochię ſancti Theoduli [f] presbyteri. Cęſareę ſancti Iuliani [g] confeſſoris. In Campania ſancti Benedicti [h] monachi, qui à Gothis in ardenti clibano incluſus, ſequenti die inuentus eſt illæſus.

VICTORIANI & ſoc.] De eo hac die Beda, Ado, Vſuard. ac cęteri. Scribit autem horum omnium ſanctorũ certamina Victor de perſecutione Vuãdal. li. 3.

[b] Fidelis martyris.] De quo etiam vet. manuſcript. ex quibus reſtituitur.

[c] Felicis & ſoc.] Beda item, & Vuandelbert. de his hac die, alijque recentiores.

[d] Niconis & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio.

[e] Domitij & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menologio hac die.

[f] Theoduli.] De eo item Vſuardus, Ado, & Vuandelbertus, licet pro Theodulo Theodorum nonnulli legant: ſed huic lectioni aſtipulantur vetuſtiora exemplaria ſuperiùs citata.

[g] Iuliani.] De eo etiam Vſuardus, Vuandelbertus, aſſentiunturque vet. manuſcript.

[h] Benedicti.] Scribit de eo S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. c. 18. Sigebert. in chron. anno 538.

vij. F Nono kalendas April. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

ROMÆ ſanctorum martyrum Marci[a] & Timothei, qui ſub Antonino Imperatore martyrio coronati ſunt. Ibidem ſancti Epigmenij[b] presbyteri, qui in perſecutione Diocletiani ſub Turpio iudice gladio cæſus, martyrium cõſummauit. Item Romæ paſſio beati Pigmenij[c] preſbyteri, qui ſub Iuliano Apoſtata pro fide Chriſti præcipitatus in Tiberim, necatus eſt. Cæſareæ in Palęſtina natalis ſanctorum martyrum Timolai[d], Dionyſij, Pauſidis, Romuli, Alexandri, alterius Alexandri, Agapij, & alterius Dionyſij, qui in perſecutione Diocletiani ſub Vrbano præſide ſecuri percuſſi, vitæ coronas meruerunt. In Mauritania natalis ſanctorum Romuli[e] & Secundi fratrum, qui pro Chriſti fide paſſi ſunt. Tridenti paſſio ſancti Symeonis pueri, à Iudæis ſæuiſſimè trucidati, qui multis poſtea miraculis coruſcauit. Synnadę in Phrygia ſancti Agapiti[f] epiſcopi. Brixię ſancti Latini[g] epiſcopi. In Syria ſancti Seleuci[h] confeſſoris.

MARTII 24.

MARCI & Timot.] Reſtituti ſunt ij ex vet. manuſcrip. monaſterij ſancti Cyriaci de quo ſuprà.

[b] Epigmenij.] Mentio de eo habetur in actis ſancti Creſcentij martyris, quem idem Epigmenius baptizauit. Accepimus ea ab eccleſia Peruſina.

[c] Pigmenij.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur eius res geſtæ in actis S. Bibianæ, licet ea admodum ſint depratuata. dicturi ſumus de his inferiùs ſuo loco.

[d] Timolai & ſoc.] Agit de his Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 15. vbi hos omnes hac die martyrium conſummaſſe anno ſecundo perſecutionis Diocletiani, affirmat. Securi percuſſi cùm hi omnes dicantur, errare conuincuntur, qui ſecuris vſum intermiſſum fuiſſe tradunt. Sed quid dicam de temporibus Diocletiani, cùm etiam ſub Theodorico rege Italiæ eiuſmodi animaduerſionem perſeueraſſe conſtet ex Caſſiodoro variar. lib. 11. cap. 40. vbi hæc verba: Abſtine nos iã lictor ſecurim, &c. Prudentius etiam in Periſt. hymno 1. ſic:

-præbenda ceruix ad bipennem publicam.

[e] Romuli

ᵉRomuli & Secundi.] De his Vſuardus & Wandelbertus; licet alicubi Secundolus, pro Secundo legatur.

ᶠSymeonis pueri.] Huius martyrium ſcripſit Ioannes Tiberinus eodẽ quo paſſus eſt anno. Habet eum Surius tomo 2. Necatus eſt anno Domini milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo quinto. De eo etiam Molanus in addit. ad Vſuardum.

ᵍAgapiti.] De eodem Beda, Vſuardus; licet mendosè Agabus vel Agabius legatur alicubi. De eodem Agapito epiſcopo Synnadorum agit Suidas his verbis: Hunc Euſebius Pamphili multùm celebrat, mentionem faciens ingentium eius miraculorum, vt ſunt tranſlationes montiũ & fluminum, & mortuorum reſuſcitationes; quę dum eſſet miles, Maximinus occidere voluit, quòd multos eius facta ſupra modum mirari videret. Hæc Suidas. Ex quibus apparet librum nonum Euſebij, vbi de Maximino agitur, apud nos nõ haberi integrum, cùm hæc & alia multa ibi deſiderentur; niſi velis hæc ſcripſiſſe Euſebium non eo lib. hiſt. ſed in cõmentariis quos de martyribus ſe ſcripſiſſe teſtatur.

ʰLatini epiſcopi.] Tabulæ Brixianæ eccleſiæ de eodem. Ibidem nobile vetuſtatis monumentum exſtat, quo eiuſdem Latini eccleſiaſticæ functiones ſic deſcriptæ habentur: FL. LATINO EPISCOPO AN. III. M. VII. PRSSB. AN. XV. EXORC. AN. XII. ET LATINILLÆ. ET FL. MACRIANO LECTORI. FL. PAVLINA NEPTIS B. M. F. Habes illud deſcriptum ab Aldo libro de orthograph. rat. pag. 589.

ⁱSeleuci.] De eodem Beda & Vſuardus hac die: licet Beda ſimul iungat Seleucum & Agapitum vel (vt mendosè legitur) Agabum. Habet alia lectio ſic: Seleuciæ ſancti Agapiti: in quam lectionem cùm incidiſſem, in mentem venit Agapitus aliàs Agapetus epiſcopus Seleuciæ, qui interfuit SS. Nicæno Concilio, cui & ſubſcripſit. Verùm omnes ferè codices diſtinctum ponunt Agapitum à Seleucio, vt hîc legitur.

25 Octauo kalendas Aprilis. Luna. G vi.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

26 27 28 29 30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

t u A B C D E f F G H M N P

13 14 15 16 17 18 19 20 20 21 22 23 24 25

ANNVNTIATIO ᵃbeatiſſimæ virginis genitricis Dei Mariæ. Romæ ſancti Quirini ᵇ martyris, qui ſub Claudio Imperatore poſt facultatum amiſſionem, poſt carceris ſqualorem, poſt multorum verberum afflictionem, gladio interfectus eſt, & in Tiberim proiectus: quem Chriſtiani in inſula Lycaonia inuenientes, in cœmeterio Pontiani condiderunt. Ibidem ſanctorum ducentorum ᶜ ſexaginta duorum Martyrum. Sirmij ᵈ paſſio ſancti Irenæi ᵉ epiſcopi & martyris, qui tempore Maximiani Imperatoris ſub præſide Probo primùm tormentis acerrimis vexatus, deinde diebus plurimis in carcere cruciatus, nouiſſimè abſciſſo capite conſummatus eſt. Nicomedię ſanctę Dulæ ᶠ ancillæ cuiuſdam militis, quæ pro caſtitate ſeruanda occiſa, martyrij coronam promeruit. Hieroſolymis commemoratio ſancti Latronis ᵍ, qui in cruce Chriſtum confeſſus, ab eo meruit audire: Hodie mecum eris in paradiſo. Laodiceæ ſancti Pelagij ʰ epiſcopi, qui ob fidem Catholicam tempore Valentis exilium & alia paſſus, quieuit in Domino. Piſtorij ſanctorum confeſſorum Barontij & Deſiderij. In Antro inſula Ligeris fluminis ſancti Hermelandi ᵏ abbatis, cuius glorioſa conuerſatio miraculorum præconio commendatur.

ANNVNCIATIO.] Tam Latini quàm Græci de eadem ſolennitate hac die agunt, vt conſtat ex omnibus Martyrologiis ac Menologiis. Sanctus Auguſtinus libro 4. de Trinitate cap.5. hæc ait: Sicut à maioribus traditum, ſuſcipiens eccleſiæ cuſtodit auctoritas, octauo Kalend. Aprilis conceptus creditur, quo & paſſus, &c. De eius diei celebritate, vt de re antiqua mentio habetur in ſexta Synodo c. 52. apud Theod. Balſ. pagina 228. Exſtat inſignis oratio in ea ſolennitate habita, quæ aſcribitur ſancto Athanaſio; quam tamen aliquando Cyrillo potius tribuēdam putaui; cùm ibidem auctor tam acriter pugnet contra dogma Neſtorij, quem longè poſt Athanaſium vixiſſe conſtat: in eius orationis exordio hæc de ea celebritate leguntur: Primùm hoc memoriæ ſubiiciendum, feſtum hoc vnū eſſe ex Dominicis feſtis, atq; adeò primarium & prorſus venerandum, vtpote quod pro ordine & digeſtione rerum, quæ in Euangeliis de Chriſto prædicantur, ſacroſanctum habeatur: quippe in quo de Filij Dei è cælis deſcenſu agatur, &c. Exſtant inſuper de Annunciatione Dominica duo ſermones ſancti Auguſtini; licet ipſorum poſterior ab aliquibus tribuatur ſancto Fulgentio: alij inſuper exſtant S. Petri Chryſogoli. Scripſit S. Ioannes Damaſcenus de eodem myſterio & ſolēnitate ſacrum hymnum. Extant & aliæ luculentæ orationes Heſychij presbyteri, Andreæ Hieroſolymitani, tres Abſalonis abbatis, & totidē Guerrici abbatis Igniacēſis, & aliorum tam Græcorum quàm Latinorum, quos omittimus recēſere. His omnibus longè antiquiorem prodidit ex ſuo antiquitatum promptuario Illuſtriſſimus ac Reuerendiſſimus Cardinalis Syrletus conſcriptam à S. Gregorio Thaumaturgo, quam eruditiſſimus R. D. Wilielmus Lindanus epiſcopus Rutemundenſis, Romæ dum eſſet, ab eo acceptam Latinitati donauit: eſt eius exordium: Hodie Angelica acie hilariores ſplendeſcunt Dei laudes, &c. Agebatur olim in multis eccleſiis ea ſolennitas ad xv. Kalend. Ianuarij; ea nimirum ex cauſa, quòd Quadrageſimæ tempus luctui potiùs & mœrori deberetur, vt apparet ex Concilio Laodicenſi c. 51. Idque Toletana decima Synodus in Hiſpania faciendum indixit cañ. 1. quod etiam in aliis eccleſiis agi conſueuiſſe teſtatur. De eadem ſolennitate Ordo Rom. Sacramentarium S. Gregorij, aliique plures, qui agunt de diuinis officiis, vt Micrologus c.48. Radulf. cap.16. ac cæteri.

[b] Quirini.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Exſtant eius res geſtæ in actis S. Valentini presbyteri apud Surium tomo 1. die 14. Februarij. Petrus item in catalogo lib.3. cap.235.

[c] Ducentorum ſexaginta duorum martyrum.] De his in vet. manuſcrip. quibus aſſentitur Vincentius libro 10. cap.98. ſpec. hiſt.

[d] Sirmij.] Erat Sirmium metropolis totius Illyrici, vt conſtat ex Concilio Aquileienſi, tempore Gratiani Imperatoris celebrato: ſed deuaſtata ab Atila Hunnorum rege illa regione, translatum eſt ius metropolis in eccleſiam Theſſalonicenſem; ac demum à Iuſtiniano Imperatore redacta eſt ſub prima Iuſtinianea. Hæc habes in authent. conſt. eiuſdem Iuſtiniani Imperatoris tit. de priuileg. primæ Iuſtinian. in addit. nouell. collat. 10. titulo 12. Olim autem lege Vatinia prouincia Illyrici iungebatur Galliæ Ciſalpinæ, vt auctor eſt Suet. in C. Iulio, cap.22. Perſeueraſſe aliquādiu eam prouinciarum aggregationem, ex eo poteſt intelligi, quòd ſanctus Ambroſius electionem Sirmienſis epiſcopi ſedulò curans, illuc profectus, ea in re ius præcipuum ſibi debitum vindicauit, vt conſtat ex Paulino in vita ſancti Ambroſij.

[e] Irenæi epiſc.] De eo etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij; Græci autem x. Kalend. Septembris in Menologio, vbi & certamen eius paucis deſcribitur, conſentiens Latinis in omnibus: Petrus item in catalog. libro 3. cap.229. de eo agit.

[f] Dulæ.] Beda item, Vſuardus, Ado, & Petrus in catal. libro 2. c. 230. & alij recentiores.

[g] S. Latronis.] Dimam hunc plerique appellāt; ſed quoniam id ex apocryphis proditur, ea de cauſa hîc nomen proprium conſultò prætermiſſum videtur. De cruce & Latrone exſtat homilia S. Ioannis Chryſoſtomi, & S. Ambroſij ſermones duo 49. & 50. edit. Rom. Reperiuntur autem S. Dimæ Latronis nomine nonnulla ſacella dicata, & memoriæ erectæ eodem titulo.

[h] Pelagij epiſc.] De eo plura Theodoret. hiſt. libro 4. cap.12. & Nicephorus ex eo libro 11. c.21. Præſens fuit ſancto Concilio Antiocheno pro ſtabilienda Nicæna fide, vt ſcribit Sozom. lib.6. c.4. & Nicephorus libro 10. cap. 40. Interfuit etiam S S. Concilio œcumenico Conſtantinopolitano ſub Theodoſio Imperatore, cui & ſubſcripſit, vt eius Synodi acta demonſtrant, & Nicephorus libro 12. cap.11. Eius ſpectatiſſima fides Theodoſij Imp. ſanctione laudatur, & imitanda proponitur l. 3. de fide Catholica Cod. Theod.

[i] Barontij, & Deſiderij.] Horum acta è Piſtorienſi eccleſia Romam miſſa accepimus.

[k] Hermelandi.] De eo Vſuardus hac die. Sigebertus in chronic. recenſet eius obitum anno Domini ſexcenteſimo nonageſimo. Extant res geſtæ ipſius, quas recitat Surius tomo ſecundo.

Septi-

26 Septimo kal. Aprilis. Luna. **A**

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

ROMÆ via Lauicana ſancti Caſtuli [a] martyris, qui cùm eſſet Zetarius palatij, & hoſpes ſanctorum, à perſecutoribus tertio appenſus, tertio auditus, in cõfeſſione Domini perſeuerans, miſſus eſt in foueam, & dimiſſa ſuper eum maſſa arenaria, martyrio coronatus eſt. Ibidem coronæ ſanctorum martyrum Petri [b], Marciani, Iouini, Theclæ, Caſſiani, & aliorum. Pentapoli in Libya natalis ſanctorum martyrum Theodori [c] epiſcopi, Irenæi diaconi, Serapionis & Ammonij Lectorum. Sirmij ſanctorum martyrum Montani [d] preſbyteri, & Maximæ, qui ob Chriſti fidem in flumen demerſi ſunt. Item ſanctorum martyrum Quadrati [e], Theodoſij, Emmanuelis, & aliorum quadraginta. Alexandriæ ſanctorum martyrum Eutychij [f], & aliorum, qui Conſtantij tempore ſub Georgio epiſcopo Ariano pro fide Catholica gladio cæſi ſunt. Eodem die ſancti Ludgeri [g] epiſcopi Monaſterienſis, qui Saxonibus Euangelium prædicauit. Cæſarauguſtæ in Hiſpania ſancti Braulij [h] epiſcopi & confeſſoris. Treuiris ſancti Felicis [i] epiſcopi.

MARTII 26.

[a] CASTULI.] De eo Beda, Vſuard. Ado, & alij. Paſſus eſt tempore Diocletiani Imp. cuius palatij Zetarius erat. Quid ſit Zeta, vnde Zetarius dicitur, ex Plinij epiſt. lib. 2. epiſt. 7. & lib. 6. epiſt. 5. explicat hîc Molanus: erat enim locus capax vnius lecti cum duabus ſellis: qui velis obductis & reductis modò adiiciebatur cubiculo, modò auferebatur. Mentio habetur de Caſtulo Zetario in actis ſancti Sebaſtiani martyris in fine.

[b] Petri & ſoc.] Reſtituti ſunt ex vet. manuſcr. Agit & de his etiam Galeſinus hac die.

[c] Theodori epiſcopi & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, & alij. Pentapolitana prouincia, cuius hîc mentio habetur, dicta eſt, ſecundùm Plinium, etiam Cyrenaica, cuius frequens eſt mentio in epiſtolis Syneſij epiſcopi, & in litteris Dionyſij Alexandrini apud Euſebium.

[d] Montani, & Maximæ.] Agunt de his Beda, Vſuardus, Ado, Vvandelbert. & Petrus in catalog. libro 3. cap. 233. Cùm autem Montanum & Maximam audis, ne quid tibi ſubrepat ob ſimilitudinem nominum, de Montano illo & Maximilla, qui fuerunt hæreſiarchæ Cataphrygarum dogmatis: qui nec martyres occubuere; ſed, vt ſcribit Apollinaris Hierapolitanus epiſcopus apud Euſebium lib. 5. cap. 15. arrepti malo ſpiritu, ſibi ipſis laqueo mortem conſciuere: hi autem pro Chriſti fide certantes, in mare merſi ſunt.

[e] Quadrati & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio.

[f] Eutychij & ſoc.] Agit de his martyribus ſanctus Athanaſius in epiſt. ad Solit. col. 479. necnon in apolog. 2. col. 335. & 336. vbi Ægyptiorum Arianorum ſæuitiam, & conſtantiam, qua Catholici atrocia paſſi ſunt, pluribus ſcribit. Ægyptios inter furendum crudeliſſimos fuiſſe, ſcribit Polyb. li. 15.

[g] Ludgeri epiſc.] De eodem Beda & Ado. Exſtant eius res geſtæ ſcriptæ à monachis Verdenenſibus, quas recitat Sur. to. 2. Trithem. de vir. illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 196. & lib. 4. c. 187. Albertus Crant. in Metrop. Saxon. li. 2. c. 16. & hiſt. Saxon. lib. 1. c. 5. dictumque tradit Apoſtolum Saxonum: clatuit temporibus Caroli Magni Imper. obiit autem anno Domini octingenteſimo nono.

[h] Braulij epiſc.] Hic ſucceſſit Ioanni ſuo germano, ſeditque fermè annis viginti, temporibus Seſinandi, Chintillæ, Tulgani, & Chindaſuinti regum,

regum, vt de eo ſeribit S. Ildefonſus li. de vir. illuſt. Interfuit Concilijs Toletanis, quarto, quinto, & ſexto, vt ex eorum actis apparet. Exſtant duæ eius epiſtolæ ad S. Iſidorum, quatuor autem Iſidori ad ipſum ſcriptæ. Inuentum eſt venerandum corpus eius, reuelante S. Valerio epiſcopo, anno Dñi 1270. translatum reconditumque ſolenniter fuit in eccleſiâ ſanctæ Mariæ maioris. Hæc ex antiquis monumentis eiuſdem eccleſiæ Cæſaraugustanæ, quæ Romam miſſa accepimus. De eo inſuper in floribus ſanct. & in theſauro conc. tomo 2.

[i] Felicis epiſcopi.] Plures eius nominis recenſet Marianus Scotus epiſcopos Treuerenſes; Felicem primum, qui ſucceſſit Sereno, quem & martyrem fuiſſe ſcribit; alium item, qui tertius poſt ſanctum Paulinum ſedit, qui & temporibus Maximi tyranni adhæſit ſchiſmaticis: hi quidem, atque plerique alij, quos idem auctor recenſet, deſiderantur in tabulis Oemocharis, in quibus vnus tantùm recenſetur Felix, qui ſucceſſit Celſo, de quo hic agi exiſtimamus.

iiij. B Sexto kal. Aprilis. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

DRIZIPARÆ in Pannonia ſancti Alexandri [a] militis, qui ſub Maximiano Imperatore poſt multos pro Chriſto agones ſuperatos, multaque miracula edita, martyrium capitis abſciſſione compleuit. Eodem die ſanctorum Phileti [b] ſenatoris, Lydiæ vxoris, & filiorum Macedonis & Theoprepidis: itemque Amphilochij ducis, & Cronidæ commentarienſis [c], qui pro Chriſti confeſſione cæſi ſunt. In Perſide ſanctorum martyrum Zanitæ [d], Lazari, Marotæ, Narſetis, & aliorum quinque, qui ſub Sapore rege Perſarum ſæuiſſimè trucidati, martyrij palmam meruerunt. Saliſburgi ſancti Ruperti [e] epiſcopi & confeſſoris, qui apud Bauaros & Noricos Euangelium mirificè propagauit. In Ægypto ſancti Ioannis [f] eremitæ, magnæ ſanctitatis viri, qui inter cetera virtutum inſignia etiam Prophetico ſpiritu plenus, Theodoſio Imperatori victorias de tyrannis Maximo & Eugenio prædixit.

MARTII 27.

[a] ALEXANDRI.] De eo Vſuardus. De eius ſepulchro à Chaiano profanato, & terribili vltione qua vltus eſt Deus ſceleſti hominis impietatem, lege hiſt. miſcellam, quę fertur nomine Pauli diaconi lib. 17. in an. duodecimo & decimo octauo Mauritij Imp.

[b] Phileti, & ſoc.] Agunt de his Græci hac die in Menologio, paſſique referuntur ſub Hadriano Imperatore.

[c] Commentarienſis.] Qui ſint Commentarienſes, in l. de his C. de cuſtodia reorum, declaratur his verbis: Niſi intra triceſimum diem ſemper Commentarienſis ingeſſerit numerum perſonarũ, varietatem delictorum, clauſorum ordinem, ætatemq; vinctorum: officium viginti auri libras ærario noſtro iubemus inferre, &c. Spectabat ad eundem vinctorum cuſtodia, vt l. Commentarienſem. C. eod. Eſt inſuper & aliud genus Commentarienſium; vt illi, quibus commentarij Imp. committebantur: eorum etenim manu acta apud Fiſcũ ſubſcribi ſolebant, vt Paulus l. in fraudem, §. à debitore, ff. de iure fiſci. Reperitur etiam Commentarienſis nomen eſſe ordinis & promotionis in militia Caſtrenſi, ſicut Princeps, Accenſus, & Cornicularius, de quo Aſcon. in orat. 3. in Verrem, eoque ſenſu accipitur in l. 1. C. ad leg. Iul. de ambit. De eodem & Cælius Rodig. antiq. lect. lib. 17. cap. 10. Dicti reperiũtur in Caſtrẽſis militię ordine Commenta-

mentatienſes Actarij, ſeu Actuarij, quorum pitaciis & ſchedulis erogabatur militaris annona. De quibus eſt mentio l. 11. 13. & 16. C. de erog. milit. annon. & l. 15. de numerariis, Cod. Theod. De Actar. in antiqua inſcriptione ſic: ACTARIVS LEG. VII. &c. apud Aldum de orthograph. pag. 339.

[d] Zanitæ, & ſoc.] Item Græci. Portò horum martyrij acta, iuncta habentur rebus geſtis ſanctorum Ionæ & Barachiſij apud Metaphraſten, quæ recitat Lipom. tomo 7.

[e] Ruperti epiſcopi.] Extant eius præclaræ res geſtæ, quas retulit Sur. in to. 2. Floruit temporibus Childeberti ſecundi regis Francorum, & Theodoberti eius filij. Hic Bauariæ Apoſtolus dici meruit, De eodem plura in Annalib. Boiorum. Fuit & ſanctitate cōſpicua eius neptis nomine Erentrudis abbatiſſa, de qua Tritem. de vir. illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 206. cuius dies natalis agitur prid. kal. Iulij.

[f] Ioannis eremitæ.] Agunt de eo hac die Beda, ac cæteri Latinorum; Græci autem idibus Decembris. Egregia eius ſanctitas meruit clariſſimorum virorum ſcriptionibus illuſtrari. Scribit enim de eo S. Hieronymus ad Cteſiphontem contra Pelagianos: S. Auguſtinus de ciuitate Dei lib. 5. c. 26. & de cura agenda pro mort. cap. 17. Rufin. hiſtor. libro 2. cap. 32. Theodoret. hiſt. lib. 5. c. 24 Sozom. libro 7. cap. 22. Euagrius in vit. Patrum. c. 1. Nicephorus libro 12. cap. 29. Proſper Aquit. in chron. Arcadio tertiùm, & Honorio ſecundùm conſſ. Caſſiod. trip. libro 9. cap. 55. hiſt. miſcel. libro 13. in Theodoſio, & Palladius in Lauſiacis cap. 22. qui eum vidit, & familiariter vſus eſt.

28 Quinto kal. Aprilis. Luna. C iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28

CÆSAREÆ in Palæſtina natalis ſanctorum martyrum Priſci[a], Malchi, & Alexandri, qui in perſecutione Valeriani cùm in ſuburbano agello ſupradictæ vrbis habitarent, atque in ea cæleſtes martyrij proponerentur coronæ, diuino fidei calore ſuccenſi, vltrò iudicem adeuntes, cur tantum in ſanguinem piorum deſæuiret, obiurgant: quos ille continuo pro Chriſti nomine beſtiis tradidit deuorandos. Tarſi in Cilicia ſanctorum martyrum Caſtoris[b] & Dorothei: Item ſanctorum Phileti,[c] & ſociorum, qui ſub Hadriano Imperatore martyrium ſuſceperunt. In Africa ſanctorum martyrum Rogati[d], Succeſſi, & aliorum ſexdecim. Romæ ſancti Xyſti[e] tertij Papæ & confeſſoris. Apud Nurſiam ſancti Spei[f] abbatis, miræ patientiæ viri, cuius anima cùm ex hac vita migraret, in columbæ ſpecie à cunctis fratribus viſa eſt in cælum aſcendere. Cabilone in Galliis depoſitio ſancti Gunthramni[g] Regis Francorum, qui ſpiritalibus actionibus ita ſe mancipauit, vt relictis ſæculi pompis, theſauros ſuos eccleſiis & pauperibus erogaret.

MARTII 28.

[a] PRISCI, Malchi, & Alexandri.] De his hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Agit de his Euſeb. hiſt. libro 7. c. 11. Niceph. lib. 6. c. 11. atque ex eodem Euſeb. cæteri recentiores.

[b] Caſtoris & Dorothei.] Vſuardus etiam de his hac die, conſentiuntque vet. manuſcr.

[c] Phileti & ſociorum.] Agunt de iiſdem Græci in Menologio, vbi & nomina reliquorum habentur expreſſa, nimirum Lydiæ vxoris eius, Macedonij & Theoprepidi filiorum, Amphilochij ducis, & Chronidæ commentarienſis.

[d] Rogati & Succeſſi.] Agit de his Beda hac die. Leguntur in Synodica ad Cornelium Papam

eorundem nominum epiſcopi Africani apud Cyprian. epiſtola 54. Exſtat & epiſtola 82. Cypriani ad Succeſſum de perſecutione nuper excitata per Valerianum Imperatorem. An autem iidem ſint, non audeo affirmare.

[e] Xyſti tertij] De eo hac die Beda, Ado, & alij. Præter ea quæ de ipſo habentur in libro de Rom. Pontif. alia plurima hinc inde expiſcati digeſſimus in Annalibus eccleſ. idcirco ex inſtituto noſtro hic breuiores ſumus: cùm alioqui eius res geſtæ ſint ampliſſimæ, quę volumine pręgrandi potius, quàm breui annotatione indigeant.

[f] Spei abb.] Scribit eius inſignes virtutes ſanctus Gregorius Papa libro 4. dialog. cap. 10. vnde accepta hæc ſunt, quæ hic de eo ſunt poſita.

[g] Gunthramni regis.] De eo hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij. Scribit de eo Gregorius Turon. de glor. mart. cap. 76. & in hiſt. de geſtis Franc. li. 4. cap. 24. & ſequent. Paulus diaconus de geſtis Longobard. lib. 3. c. 17. Petrus in catal. lib. 4 c. 8. Obiit idem, vt ſcribit Sigebertus in chron. anno Domini quingenteſimo nonageſimoſeptimo. De eius miraculis, cùm adhuc viueret, agit Greg. Turon. hiſt. Franc. libro 9. cap. 21. Moritur anno 33 ſui regni, ſepultuſque fuit in Baſilica ſancti Marcelli, quam in ſuburbano Cabilonenſi erexit.

ij. D Quarto Kal. April. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

IN Perſia ſanctorum martyrum Ionæ [a] & Barachiſij, ſub Sapore rege Perſarum: quorum Ionas preſſus in cochlea, confractis oſſibus medius diſſectus eſt, alter oppletis faucibus pice ardenti ſuffocatus. Heliopoli apud Libanum ſancti Cyrilli [b] diaconi & martyris, cuius iecur diſciſſo ventre auulſum Gentiles ſub Iuliano Apoſtata feraliter depaſti ſunt. Nicomediæ paſſio ſanctorum martyrum Paſtoris [c], Victorini, & ſociorum. In Africa ſanctorum confeſſorum Armogaſtis [d] comitis, Maſculæ [e] Archimimi, & Saturi regię domus procuratoris, qui tempore Vvandalicæ perſecutionis ſub Geiſerico rege Ariano pro confeſſione veritatis multa & grauia perpeſſi ſupplicia atque opprobria, curſum glorioſi certaminis impleuerūt. In vrbe Aſtenſi ſancti Secundi [f] martyris. In monaſterio Luxouienſi depoſitio ſancti Euſtaſij [g] abbatis, diſcipuli ſancti Columbani, qui ferme ſexcentorum monachorum Pater fuit, & vitæ ſanctitate conſpicuus, etiam miraculis claruit.

MARTII. 29.

[a] IONÆ & Barachiſij.] Habentur eorum acta ſinceriſſima, ſcripta ab Iſaia Adami filio, qui præſtò fuit: deſcripſit eadem Lipom. tomo 7. & Sur. tomo 2.

[b] Cyrilli diac.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio. Scribit eius certamen Theodoretus hiſt. libro 3. cap. 6. Item & Suidas in hiſt. Adducunt Græci & Marcum epiſcopum Arethuſium, quem ſub eodem Iuliano Apoſtata multa grauiaque paſſum tradunt Gregor. Nazian orat. prima in Iulianum, Theodoret. vbi ſuprà cap. 6. Caſſiod. trip. libro 6. c. 12. & alij. At Romana Eccleſia non recipit Marcum illum inter ſanctos, quem cōſtat Arianum fuiſſe, & Arianorum anteſignanum. Decepit nonnullos Gregorij Nazianzeni de ipſo elogium; porrò eum laudandi alia fuit eius ratio: ipſe enim aduerſus Apoſtatam duabus illis orationibus acerrimè inuectus; illorum omnium Chriſtianorum virtutes obiicit, & exprobrat, quos ille fuerat inſecutus; adeò vt eadem ex cauſa etiam Conſtantinum Auguſtum Arianum in cælum ferre illius comparatione viſus ſit. An antè Marcus Arethuſius

ad

ad Catholicam eccleſiam ſit reuerſus, nullum eſt teſtimonium: imò contrarium potius videtur: nam in Concilio Antiocheno poſt interitum Iuliani factum temporibus Iouiniani Auguſti, in quo Arianorum anteſignani, more ſuo cum principe mutãtes & fidem, cantarunt palinodiam; nulla prorſus de Marco Arethuſio mentio habetur in illa ſerie epiſcoporum, quam recenſet Socrat. lib. 3. cap. 21. & Sozom. lib. 6. cap 4. Quod autem ſpectat ad ſæuiſſimam rabiem Heliopolitanorũ aduerſus Chriſtianos exercitam; idem Iulianus Apoſtata, in cuius gratiam hæc omnia agebantur, hæc habet in Miſopogone: Hi Deorum templa quamprimum reſtituerunt, ſepulchra verò Atheorum omnia, ſigno à me nuper dato, euerterunt, ita clari & erecti animis, vt ſcelera eorum, qui deos violarunt, acrius etiam, quàm mea ferebat voluntas, vindicarint. Hæc Iulianus Apoſtata Imp.

[c] Paſtoris & ſoc.] Agunt de his etiam Maurolicus, & Galeſinus: aſtipulantur & vet. manuſc.

[d] Armogaſti comitis.] De eo itẽ Beda, Vſuar. & Ado Scripſit eius acta Victor. lib. 1. de perſecut. Wandal. in fine.

[e] Maſculæ archimimi.] Alia lectio ex vetuſto Victoris exemplari ſic habet; Archimimi Maſculani, quaſi ex Maſcula ciuitate nobiliſſima in Africa: quæ lectio magis arridet Molano in annotat. ad Vſuardum ſecundæ edit. Probarem eandem, ſi perſuadere mihi aliquis poſſet, Archimimũ fuiſſe aliquando nomen proprium Chriſtiani alicuius: nam ſi ſcenici, & hiſtriones, & alij id generis non admittebantur ad ſacrum baptiſma, niſi prius eadẽ ludicra exercitia abdicaſſent; quomodo inſignis obſcœnitatis nomẽ cum baptiſmate non ablutum fuiſſet atque mutatum? Itaque magis placet, vt ſecundùm magis communem lectionem, hic Maſcula dictus ſit proprio nomine, cognomento Archimimus. Fortaſſe ea de cauſa, quòd eam artem aliquando exercuiſſet, & nomen inde acceptum (vt accidit in his, quæ aliorum pendent arbitrio) nunquam potuerit abolere. Agit de Maſcula & Saturo idem Victor, libro 1. in fine.

[f] Secundi.] In actis ſancti Marciani epiſcopi Dertonenſis plura habentur de eo; recitat ea Mombrit. tomo 2. vit. ſanct. Petrus in catalogo libro 4. c. 12. Legimus acta eius perbreuia, paſſimque vidimus tempore Adriani ſub Saptitio Vicario. Delata ſunt ad nos etiam ab eccleſia Aſtenſi de eiuſdem Martyris manifeſtatione & tranſlatione authentica ſcripta quæ apud nos aſſeruantur. Fuit & alius item Secundus, qui paſſus eſt temporibus Diocletiani, quinto Kal. Septembris, cuius res geſtas habet idem Mombrit. tomo 2. agitque de tranſlatione corporis eius Taurinum facta.

[g] Euſtaſij abb. aliàs Euſtatij, vel Euſtachij.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scripſit vitam eius Ionas Abbas, quam habes apud Bedam tomo 3. & Surium tomo 2. Licet eam nonnulli Bedæ adſcripſerint; ſed auctorem eſſe Ionam, teſtatur Sigebertus de vir. illuſtr. cap. 61. qui agit de eodem in chron. anno Domini 624 & Trithem. de vir. illuſt. Ordinis S. Benedicti libro 3. c. 70.

30 Tertio kalend. Aprilis. Luna. E · j.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

ROMÆ via Appia paſſio beati Quirini [a] tribuni, qui à ſancto Alexandro Papa, quem habebat in cuſtodia, cũ omni domo ſua baptizatus eſt, & ſub Hadriano Imperatore traditus Aureliano iudici, cùm in confeſſione fidei perſiſteret, poſt linguæ abſciſſionem, equulei ſuſpenſionem, manuumq; ac pedum detruncationem, agonem martyrij gladio conſummauit. Theſſalonicæ natalis ſanctorum martyrum Domnini [b], Victoris, & ſociorum. Conſtantinopoli commemoratio ſanctorũ plurimorum [c] Martyrum Catholicę communionis, quos Conſtantij tempore Macedonius hæreſiarcha inauditis tormentorum generibus cruciatos occidit: nam inter cætera, fidelium mulierum vbera inter labra arcarum compreſſa diſſecuit, & candenti ferro combuſſit. In caſtro Siluanectenſi depoſitio ſancti Reguli [d] Arelatenſis epiſcopi. Aureliani

in Gallia ſancti Paſtoris[e] epiſcopi. Syracuſis ſancti Zozimi[f] epiſcopi & confeſſoris. In monte Sina ſancti Ioannis[g] Climaci abbatis. Apud [h] Aquinum ſancti Clinij confeſſoris.

MARTII 30.

Qvirini.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur eius res geſtæ in actis S. Alexandri Rom. Pontif. apud Sur. tomo. 3. die 3. Maij. ex quibus cæteri acceperunt. Cùm autem paſſus dicatur vltimo Traiani anno, iam patet, non ſub conſulatu Meſſalæ & Pedonis (vt alij putarunt) ſed potiùs Nigro & Aproniano conſſ. quo anno Traianus obiit, vel ſecundùm Caſſiodori chron. Seruilio & Fuluio, aliàs Seuero & Fuluo conſſ. eſſe martyrio coronatum.

[b] Domnini & Vict.] Vſuardus de his etiam; Beda autem de Domno & aliis ab his diuerſis. De Domnino Theſſalonicenſi, de quo hîc agitur, Græci habent ad Kalen. Octobr. in Menologio, vbi eius acta ſummatim complexa narrantur; paſſumq; ferunt in perſecutione Maximiani Imp. Agũt itidem de Domnino Theſſalo, qui Nicomediæ primùm, inde in Meſopotamia grauiſſima paſſus eſt.

[c] Sanctorum plurimorum mart.] Crudeliſſimas carnificinas Macedonij hæreſiarchæ in Catholicos ſcribit Socrat. hiſt. lib 2. cap. 12. vbi ait ad ter mille & centum quinquaginta eius factione necatos eſſe: idem cap. 30. Sozom. lib. 3. c. 8. Metaphraſtes in Paulo epiſcopo Conſtantinopolitano ſexta Nouemb. apud Lipom. tomo 6. Appoſitè hic additum videtur: Communionis Catholicæ; quoniam & Nouatiani hæretici, cùm & ipſi ſanctiſſimæ Trinitatis in diſtinctione perſonarum conſubſtantialem Deitatem profiterentur, ab eodem Macedonio grauia paſſi ſunt. Agit de his martyribus etiam Suidas in hiſtoricis, verbo, Macedonius.

[d] Reguli.] De eo Vſuardus. Ferunt hunc fuiſſe diſcipulum ſancti Ioannis Apoſtoli. Habet eius res geſtas Mombrit. tomo ſecundo. Antoninus prim. part. tit. 28. §. 2. Petrus in catalogo libro 4. cap. 15. Adſcribitur hic ſecundus eius ſedis epiſcopus, ſubrogatus S. Trophimo.

[e] Paſtoris epiſcopi.] De eo apud Adonem. Agit de eodem Petrus in catalogo libro 11. numero 104. Et Maurol. hac die.

[f] Zoſimi epiſc.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio.

[g] Ioannis Climaci.] Græci item de eo in Menologio hac die. Scripſit res geſtas eius Daniel monachus, quas recenſet Sur. to. 2. Porrò animæ illius diuina quædam effigies multo clariùs perſpicitur in eius ſcriptis. Vixit non longè poſt tempora Iuſtiniani Imp. ac poſt S. Sabam abbatem, cuius ea quæ ſcribit, aliquando confirmat auctoritate.

[h] Clinij.] De eo antiqua monumenta eccleſiæ Aquinatis, nobis communicata à R. D. Flaminio Philonardo eius ſedis epiſcopo.

* F Pridie kal. Aprilis. Luna. 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

Hecve in Palæſtina ſancti Amos[a] Prophetæ, quẽ Amaſias ſacerdos frequenter plagis afflixit, & filius eius Oſias vecte per tempora transfixit: qui poſtea ſemiuiuus in patriam deuectus, ibidem exſpirauit, ſepultusq; eſt cum patribus ſuis. In Africa ſanctorum martyrũ Theoduli[b], Aneſij, Felicis, Corneliæ, & ſociorum. In Perſide ſancti Beniamin[c] diaconi, qui cùm Dei verbum non deſiſteret prædicare, ſub Iſdegerde Rege vnguibus arundinibus acutis confixus, & ſpinoſa ſude per aluum transmiſſa, martyrium conſummauit. Romæ ſanctæ Balbinæ[d] virginis, filiæ beati Quirini martyris, quę à ſancto Alexandro Papa baptizata, poſt deuictũ huius ſeculi curſum ſepelitur via Appia iuxta patrem ſuum.

MARTII

AMos Prophetæ.] Vſuardus etiam dé eo agit hac die. Vitam eius ſcribit ſanctus Epiphanius libro de vit. & interit. Prophet. cap. 12. De eo item Hieron. in procem. in Amos, & in Iſaiam cap. 1. vbi ait alium hunc fuiſſe ab eo quem Iſaiæ Prophetæ patrem fuiſſe ipſe ſcribit cap. 1. cùm (vt ait) nec nomen idẽ ſit apud Hebræos. De eodem apud. S. Iſid. de vit. & mort. ſanct. c. 43. & Doroth. in ſynopſi c. 2.

[b] Theoduli & ſoc.] Vſuardus mendosè legit Diodolum, Beda agit tãtùm de Aneſio. De his etiã Vvandelbertus, adſtipulanturque vet. manuſcr.

[c] Beniamin diac.] Græci de eodem hac die in Menologio, celebrantque ſimul natalem S. Abdæ epiſcopi & ſociorũ Perſarum. Scribit de his Theodoretus hiſt. lib. 5. c. 38. & ex eo Nicephorus li. 14. c. 20. Concitata eſt hęc perſecutio ab Iſdegerde rege Perſarum in fine regni ipſius, vt idem Theodoretus ſcribit libro 5. c. 38. licet dicat Socrat. libro 7. cap. 18. hanc perſecutionem factam eſſe ſub Bararane eius filio. Sed certum eſt, cœptam eſſe ſub Iſdegerde rege, & ſub eius filio auctam, vt ſcribit Cyrillus mon. in Euthymio. Marcellinus in chron. inchoatam hanc refert Theodoſio nonùm & Conſtantino tertiùm conſſ. Eſt is annus à Chriſto quadringenteſimus vigeſimus, eamque annis triginta perduraſſe ſcribit Theodoretus libro 5. c. 38. Meminit eiuſdem perſecutionis ſanctus Auguſtinus de ciuitate Dei libro 18. cap. 12.

[d] Balbinæ.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes de ea hac item die. Acta eius intexta ſunt in rebus geſtis ſancti Alexandri Papæ, apud Surium tom. 3. die 3. Maij. Ex quibus plures qui de eadẽ ſcripſere, quos non numeramus, acceperunt. Antiquus eſt Romæ titulus S. Balbinæ; cuius mentio eſt in Romana Synodo ſub Gregorio Papa, in eius regiſtro libro 4. epiſt. 44. indict. 13.

APRILIS.

Kalendis Aprilis. Luna. G xiix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

ROMÆ paſſio ſanctæ Theodoræ[a] ſororis illuſtriſſimi martyris Hermetis, quæ ſub Hadriano Imperatore ab Aureliano iudice affecta martyrio, ſepulta eſt iuxta fratrem ſuum via Salaria non longè ab Vrbe. Eodem die ſancti Venantij[b] epiſcopi & martyris. In Ægypto ſanctorum martyrum Victoris[c] & Stephani. In Armenia ſanctorum martyrũ Quinctiani[d] & Irenæi. Conſtantinopoli ſancti Macarij[e] confeſſoris, qui ſub Leone Imperatore pro aſſertione ſanctarum imaginum in exilio vitam finiuit. Gratianopoli ſancti Hugonis[f] epiſcopi, qui multis annis in ſolitudine vitam exegit, & miraculorum gloria clarus migrauit ad Dominum. Apud Ambianum S. Vvalerici[g] abbatis, cuius ſepulchrum crebris miraculis illuſtratur.

APRILIS 1.

THEODORÆ.] De ea item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Certamen eius habetur in actis S. Alexandri Papæ apud Surium tomo tertio, die tertia Maij.

[b] Venantij epiſcopi.] Beda etiã, Vſuardus, Ado, ac cæteri; licet nullus dicat, cuius fuerit ciuitatis epiſcopus, vel quo tempore paſſus ſit. Corpus eius aſſeruatur in oratorio, quod dicitur S. Venantij apud Baptiſterium Conſtantini, vnà cum corporibus S. Domnionis epiſcopi & aliorum ſanctorum martyrum, quorum omnium dies anniuerſaria agitur hoc eodem menſe, tertio idus Aprilis. Cùm autem ea omnia tranſlata fuerint è

Dalmatia & Iſtria à Ioanne Papa quarto; par eſt credere, S. Venantium alicuius illarum prouinciarum ciuitatis fuiſſe epiſcopum. Eaſtat ibidem in abſide, ſicut & cæterorum, imago eiuſdem ſancti Venantij muſiuo opere compacta. Hæc in monumentis SS. eccleſiæ Lateranenſis. Claruit in Africa alius Venantius Thyniſæ epiſcopus, titulo confeſſionis illuſtris, qui interfuit Concilio Carthagineñſi ſub Cypriano, vt conſtat ex illius Synodi actis.

[c] Victoris & Stephani.] Vſuardus de iiſdem hac die. Licet hi conueniant nomine, cenſentur tamen diuerſi à Victore & Corona, de quibus idem Vſuard. agit pridie idus Maij. Nam hi in Ægypto, illi in Syria paſſi leguntur.

[d] Quinctiani & Irenæi.] Agunt de his hac die Græci etiam in Menologio.

[e] Macarij] Græci item de eo in Menologio hac die, ibique illius tum fortia certamina pro fide orthodoxa ſuſcepta, tũ etiã miracula paucis narrãtur.

[f] Hugonis epiſc.] Hunc egregiũ ſanctitate virum Innocentius Papa ſecundus retulit inter ſanctos, mandauitque Guidoni Carthuſiæ priori, vt eius res geſtas conſcriberet: habẽtur ipſæ apud Surium tomo 2. Eſt autem hic ille Guido, ad quem eaſtant ſcriptæ duæ epiſtolæ ſancti Bernardi 11. & 12. vbi plura de laudibus Carthuſianorum. Inuiſit aliquãdo idem Bernardus Hugonem, quo ſicut familiariſſimè, ita etiam honorificentiſſimè vſus eſt, vt conſtat ex vita ſancti Bernardi libro tertio cap. 5. Plura de eodem in vita ſancti Brunonis apud Surium tomo 5. die octauo Octobris. Petrus Cluniac. libro 2. c. 28. Vincentius lib. 27. cap. 8. & 12. Petrus Sur. de vita Carthuſianorum, & alij.

[g] Walerici abb.] De eo hac itẽ die Beda, Vſuar. autem tertio idus Decembris. Eaſtant acta ipſius apud Surium tomo ſecundo. Scriptam fuiſſe vitam eius à Rangiberto abbate, tradit Molanus in annotat. ad Vſuardum: idem inſuper ab incerti nominis ſcriptore eius res geſtas narratas teſtatur. De eo item Vincentius libro 23. c. 23. & 24. Petrus in catalogo libro 4. c. 21. Trithemius de vir. illuſtr. Ordinis ſancti Benedicti libro tertio, cap. 78. Fuit hic diſcipulus S. Columbani, vixitque circa annum Domini ſeacenteſimum vigeſimum.

xxviij. A Quarto nonas Aprilis. Luna. a

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

SANCTI Franciſci [a] de Paula, Ordinis Minimorum inſtitutoris, quem virtutibus & miraculis clarũ Leo decimus Sanctorum numero adſcripſit. Cæſareæ in Palæſtina natalis ſancti Amphiani [b] martyris, qui in perſecutione Maximini cùm Vrbanum præſidem idolis immolantem arguiſſet, ſæuè dilaniatus, ac pedibus lino in oleum intincto, eoque incenſo obuolutis [c] acerbiſſimè cruciatus, demum in mare demerſus, tranſiens per ignem & aquam, eductus eſt in refrigerium. Ibidem paſſio ſanctæ Theodoſiæ [d] virginis Tyriæ, quæ in eadem perſecutione cùm ſanctos confeſſores ante tribunal ſtantes publicè ſalutaſſet, atque rogaſſet, vt cùm ad Dominum perueniſſent, ſui recordarentur, à militibus tenta, & ad Vrbanum præſidem ducta, eius iuſſu lateribus & mammis ad interiora vſque dilaniatis, in mare tandem proiicitur. Lugduni ſancti Nicetij [e] eiuſdem vrbis epiſcopi, vita & miraculis clari. Apud Comum ſancti Abundij [f] epiſcopi & confeſſoris. Apud Lingones ſancti Vrbani [g] epiſcopi. In Palæſtina depoſitio ſanctæ Mariæ [h] Ægyptiacæ, quæ peccatrix appellatur.

FRANCISCI de Paula.] Huius præclaræ res geſtæ expreſſæ habentur in bulla canonizationis eius data à Leone decimo Rom. Pōt. quam retulit Surius tomo 2. Porrò ſingula eius acta miraculaque à Dauid Romeo Neapolitano Latino ſermone copioſiſſimè ſunt conſcripta, & Italicè à R. P. Paſſarino Ordinis Minim. Generali. Migrauit vir ſanctus ex hac vita anno Domini 1507. Nonnulla de ipſo habes in theſ. con. tomo 2. Anno autem Domini 1586. auctoritate S.D. N. Sixti P P. V. idem ſanctus illatus eſt in Kalendarium Romanum cum officio duplici. Extant de his literæ Apoſtolicæ.

[b] Amphiani.] Beda de eodem hac die; ſed tamen perperam hunc iungit cum aliis quos ponit in Africa, niſi forsaſſe ille de quo agit, ſit alius ab iſto. Vſuardus & Ado de eodem nonis Aprilis: apud quos etiam mendosè legitur, Apud Cæſaream Liciæ; cùm potiùs apud Cæſaream Palæſtinæ metropolim, atque hac die martyrem effectum teſtetur Euſebius eiuſdem ciuitatis epiſcopus libro 8. c. 14. & 15. Recenſeatque inter eos martyres qui paſſi ſunt anno tertio perſecutionis Diocletiani Imper. Græci autem de eodem in Menologio hac die, & Metaphraſtes; licet de Licia & ipſe (vt diximus) errare videatur.

[c] Obuolutis] Hoc genus cruciamenti ſpeciem quandam præſefert tormenti illius acerbiſſimi, quod veteres dicebant Tunicam moleſtam: quæ ignium alimentis illita & intexta (vt Seneca docet libro 2. epiſt. 14.) ac mox ſuccenſa, cruciabiliter obuolutos nocentes, qui ſceleris comperti grauioris forent, amburebat. Eſt & Iuuenalis Satyra 8. de tunica moleſta is verſus:

Auſi quod liceat tunica punire moleſta.

[d] Theodoſiæ.] De eadem tam Latini, quàm Græci hac die; apud aliquos autē mendosè Theodota pro Theodoſia legitur. Irrepſit error apud nonnulla Martyrologia, vt loco Cæſareæ Palæſtinæ, ponatur Cæſarea Cappadociæ; rati ſunt enim auctores illorum, diuerſam eſſe Theodoſiam Cappadocem à Theodoſia Palæſtina; eo quòd illa capite truncata, hæc autem in mare demerſa dicatur: Sed præter illa quæ de Theodoſia ſcribit Euſebius hiſt. libro 8. c. 17. habemus in noſtra bibliotheca eius vitam vberiùs ſcriptam antiquo charactere; cuius eſt exordium: In illis diebus, &c. vbi præſes ſub quo paſſa eſt, ponitur; Vrbanus ſcilicet, quem conſtat, eodem Euſebio auctore, illis temporibus perſecutionis Diocletiani vſque ad ſuum obitum adminiſtraſſe præfecturam Palæſtinæ. Ex Imperatore itaque atque præſide non duas, ſed vnam tantummodo fuiſſe Theodoſiam, compertum habemus; eandemque eſſe Palæſtinam, & non Cappadocem: nam & cùm in mare cōſtet eſſe demerſam; quonam pacto hæc Cæſareæ Cappadociæ fieri potuerunt, quæ à mari longiſſimè, in meditullio eius prouinciæ ſita eſt? Idque etiam (vt modò Coſmographos citare prætermittamus) teſtatur Gregorius Nazianzenus orat. in laudem Baſilij, cùm ait: Nos procul à mari degimus. Cùm itaque nomen, ætas, ſpontanea fidei profeſſio, tempus perſecutionis, dies martyrij, nomen præfecti, ac loci ſimul conueniant; vna tantùm dicenda eſt Theodoſia, hæcque illa Cæſareæ Palæſtinæ ſub Vrbano præſide paſſa, de qua agimus; quam etiam Græcos celebrare in Menologio, ex ipſorum verbis exploratum habetur; quæ ſunt huiuſmodi: Die ſecunda Aprilis ſanctæ virginis Theodoſiæ, quæ ex vrbe Tyro originē ducens, cùm decimumoctauum annum ageret, Vrbano præſidi Palæſtinæ oblata, & Chriſti fidem liberè profeſſa, ac flagris cęſa, in mare deiecta, Deo ipſi ſpiritum reddidit. Hæc in dicto Menologio peruetuſto Cardin. Syrleti. De ea ibidem iterum ad ſext. Kal. Iunij, iiſdem ferè verbis, & de Vrbano præſide Palæſtinæ, & demerſione in mare habetur mentio; de Cæſarea autem Cappadociæ nec verbum quidem, quemadmodum nec de capitis abſciſſione. Quòd autem de eadem iterum agant, contingit, vt in aliis multis ſanctis, quòd non tantùm dies natalis, ſed tranſlationis ſacrarum reliquiarum, vel dedicationis eccleſiæ, ab iiſdem ſolennitas celebretur.

[e] Nicetij epiſcopi.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Plura de Nicetio Lugdunenſi Greg. Turon. de geſt. Franc. lib. 5. c. 5. & 20. in vit. ſanct. Patr. c. 8. & lib. de glor. confeſſ. c. 61. 62. & 63. Claruit temporibus Iuſtini iunioris Imp. cùm Romanæ eccleſiæ præſideret Ioannes Papa tertius circa annum Domini 570. Interfuit primo Concilio Lugdunenſi, vt eius acta teſtantur. Vixit eodem ſeculo alius eiuſdem nominis S. Nicetius epiſcopus Treuerenſis; de quo Beda & Vſuardus ſecūda edit. Mol. Kal. Octobris; qui reperitur interfuiſſe Concilio Aruernenſi, habito poſt conſulatum Paulini iunioris, qui numeratur annus à Chriſto quingenteſimus trigeſimus quintus. Narrat eius egregia opera Gregorius Turonenſ. In vit. ſanct. Patr. c. 17. Scribit de eo elegans epitaphium Venantius Fortunatus libro tertio.

[f] Abundij epiſcopi] Celebris hic quidem, tum ſanctitate, tum eruditione epiſcopus, reperitur interfuiſſe Synodo Mediolanenſi ſub Euſebio epiſcopo, tempore ſancti Leonis Papæ; licet alicubi, errore librarij, Abundātius pro Abundio ſubſcriptus inueniatur. Huic etiam ad reparandas acerbiſſimas clades Orientalis eccleſiæ ex illo latrocinio Epheſino nuper illatas ſanctus Leo Papa maximi ponderis credidit legationem, vt teſtantur eiuſdē Pontificis litteræ ad Theodoſium Imperatorem 34. & ad Pulcheriam Aug. 36. Qui quidem vnà cū eiuſdem legationis collegis, ex ſententia feliciſſimeque negotium confecit. Habita enim tunc Synodo, in primis Conſtantinopolitanum epiſcopum Anatolium, Maximum Antiochenum, aliosque lapſos epiſcopos ad Catholicam fidem & eccleſiæ vnitatem redeuntes ſuſcepit, eoſdemque ſedibus reſtituit. Legi fragmenta eius Synodi, nec non epiſtolam Theodoreti Cyri epiſcopi tunc ad eundem Abundium ſcriptam. Habet ea omnia Mombrit. tomo primo de vit. ſanctorum. Egi de his pluribus in Annalibus Eccleſiaſticis.

[g] Vrbani epiſcopi.] De eo Molanus in additione ad Vſuardum hac die. Ponitur hic eius ſedis epiſcopus ordine ſextus in tabul. Democharis de ſacrificio Miſſæ.

[h] Mariæ Ægypt.] Vſuardus item hac die; Græci autem in Menologio pridie huius diei. Eius res

geſtas ſcriptas eſſe à S. Sophronio epiſcopo Hieroſolymitano, teſtatur Nicephorus hiſt. lib. 7. cap. 5. Citãtur eædem in Nicæna ſecunda Synodo act. 4. & à S. Ioan. Damaſceno in orat. 3. de imaginib. in fine. Latinè eas reddidit Paulus diaconus, non ille Aquileienſis hiſtoricus, ſed Neapolitanus, cuius meminit Sigebertus de vir. illuſtr. cap. 69. Habentur in vit. Patrum. Porrò Hildebrandus epiſcopus Cenomanenſis eadem acta metro cecinit, vt de eo refert Henricus de vir. illuſtr. cap. 8. Claruit Maria Ægyptiaca temporibus Iuſtini ſenioris Imp. circa annum Domini quingenteſimum atque vigeſimũ. Exſtat de eadem carmen Bonad. Santon. libro 3. Monod. 29. Vixit iiſdem ferè temporibus alia item ex meretrice pœnitens, Maria dicta, Tarſenſis patria, quæ in monaſterio apud Ægas poſito, exercuit vitam monaſticam, de quâ mentio habetur in Prato ſpirituali cap. 31.

xxvij. B Tertio nonas Aprilis. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

TAVROMENII in Sicilia ſancti Pancratij [a] epiſcopi, qui Chriſti Euangelium, quod à ſancto Petro Apoſtolo illuc miſſus prædicauerat, martyrij ſanguine conſignauit. Tomis in Scythia natalis ſanctorum martyrum Euagrij [b] & Benigni. Theſſalonicæ paſſio ſanctarum virginum Agapis & Chioniæ ſub Diocletiano Imperatore, quæ cùm Chriſtum negare nollent, primò in carcere maceratæ, poſtea in ignem miſſæ, ſed à flammis intactæ, ibi oratione ad Dominum fuſa animas reddiderunt. Tyri ſancti Vlpiani [d] martyris, qui in perſecutione Maximiani cum aſpide & cane inſutus culleo [e], in mare demerſus fuit. In monaſterio Meditij in Oriente ſancti Nicetæ [f] abbatis, qui ob cultum ſanctarum imaginum ſub Leone Armeno multa paſſus eſt. In Anglia ſancti Richardi [g] epiſcopi Ciceſtrenſis, ſanctitate & miraculorum gloria conſpicui. Ibidem ſanctæ Burgundoforæ [h] abbatiſſæ & virginis.

APRILIS 3.

[a] PANCRATII epiſcopi.] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri; Græci autẽ in Menologio quinto idus Iunij; vbi legitur, hunc Antiochenum genere ſanctum Petrum ſecutum, ab eo Siculis eſſe præfectum epiſcopum. Agit de eodem Nicephorus hiſt. libro 2. cap. 35. Metaphraſtes in ſerm. in die natali Apoſt. de eodem in actis S. Marciani epiſcopi, quæ accepimus ab eccleſia Caietana.

[b] Euagrij & Benigni.] De his etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri.

[c] Agapis & Chioniæ.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij agunt de his hac die; de Irene autẽ harum ſorore, nonis Aprilis; Græci autem de tribus ſororibus ſimul ſextodecimo kal. Maias. Diſcrepare videntur à Græcis Latini, dum hi virgines, illi verò mulieres tantùm has dicunt, licet Tertul. lib. de velan. virg. Mulieris nomine virgines etiam comprehẽdi, pluribus diſputet. Cur autẽ Latini his diebus agant, Græci autem diuerſo, nobis hactenus incõpertum, cùm præſertim nulla ipſarũ illis paſſa diebus reperiatur. Exſtant etenim ipſarũ acta ſyncera & pura, prout à notariis exceptoribus ad verbum ſcripta ſunt; in quibus de Irene, quę nouiſſima omnium paſſa eſt, hæc in fine leguntur: Conſummata eſt in conſulatu Diocletiani nono, Maximiani autẽ octauo, Kal. Aprilis, &c. Recitat ea integra Metaphraſt. quæ Latinè reddita habet Lipom. tom. 7. & Sur. to. 2. prima die Aprilis. Agit de iiſdẽ Niceph. hiſt. lib. 7. c. 14. necnon Aldelm. lib. 2. de virg.

[d] Vlpiani

[d] Vlpiani.] Huius martyris ſæuiſſimum ſupplicium, patricidis tantùm ſolimm irrogari, deſcribit Euſeb. hiſt. libro 8. cap. 15. ex quo & cæteri deſcripſerunt.

[e] Inſutus culleo.] Saccus Is erat ex corio factus, quocum cane, gallo, ſerpente, & ſimia incluſus parricida mergebatur in mare, ex præſcripto legis Romanorum, quam tulit Pompeius in ſuo conſulatu, de qua Modeſtinus, ff. ad legem Pompeiam de parricidis. Non tamen Pompeius fuit cullei ſupplicij primus inuentor: Cicero enim, qui ante latam legem Pompeiam de parricidis habuit orationem illam pro Roſcio Amerino, cùm de cullei ſupplicio agit, à maioribus dicit illud fuiſſe excogitatum; at dum ibidem de cullei pœna eleganter diſputat, rationemque reddit cur maiores viuum hominem culleo inſutum in flumen deijci præceperint; cùm nullam habeat mentionem de gallo, ſerpente, & cane; ſatis apparet, illud ipſum cullei ſupplicium à maioribus inuétum, & à Pompeio illis pœnis auctum, & in necatores etiam propinquorum ac patronorum fuiſſe extenſum; cùm alioqui olim omne homicidium diceretur patricidium, vt auctor eſt Feſtus verb. Paricid. quæſtores. Quinetiam temporibus Tarquinij regis conſtat M. Tullium, aliàs Attilium Duumuirum inſutum culleo, & in mare proiectum; non quidem ob parricidium, ſed quòd ſacros libros deſcribendos dediſſet, vt teſtatur Dionyſ. Halicarnaſſ. lib. 4. & recitat Valer. Max. lib. 1. c. 1. 13. Decretum poſtea ſupplicium cullei in parricidas, Publicium Malleolú, matre occiſa, primùm fuiſſe expertum, tradit Liu. li. xviij. In Rhet. ad Heren. verba antiquæ legis recitantur, quæ ſunt huiuſcemodi: Siquis parentes occiderit, vel verberarit, ei damnato obuoluatur os folliculo lupino, ſolcæ ligneę pedibus inducantur, & in carcerem ductus, ibi ſit tantiſper, dum paretur culleus, in quem coniectus in profluenté præcipitetur. Hæc ibi. Colligit & Cuiac. lib. 9. Paratitl. tit. 57. ex ſententia Hadriani, damnatum culleo, illo incluſum, ſupra plauſtrum imponi ſolitum, quod traherent boues nigri, ac ſic ad mare deferri. De eodē ſupplicio Iuuenal. Satyr. 13. his verſibus:

Et deducendum corio bouis in mare, cum quo
Clauditur aduerſis innoxia ſimia fatis.

Porrò tam acerbú ſuppliciú ob nimiá ſui atrocitaté vſu deſierat, vt ſcribit Paulus I C. lib. 5. ſentent. tit. 24. ad leg. Pomp. de partic. his verbis: Etſi antea inſuti culleo in mare præcipitabantur, hodie tamen viui exuruntur, vel ad beſtias dantur. Hæc Paul. Sic etiá exhorruit pœná cullei Auguſt. Imp. (vt auctor eſt Suetonius in Octauio cap. 33) quòd ne ex lege cogeretur irrogare pœnam cullei, reum parricidij à confeſſione diſtraheret; ita reum compellans: Certe patrem tuum non occidiſti. Hæc Suet. Ex his perpende immanitatem & furorem Gentilium in Chriſtianos, quos ſęuiora parricidis cogebant ſubire ſupplicia; vt pœna cullei in parricidas abolita, in Chriſtianos innocentiſſimos tantùm ſui atrocitate vigeret. At Conſtantinus Imp. reſcribens ad Verinum Vicarium Africæ eandem legem in vſum priſtinum, nempe in parricidas reuocauit, l. 1. tit. de parric. Cod. Theod. Non prætermittimus, quòd apud Senecam lib. 7. declam. 1. inuenies & culleú ligneum. ſic dicta nauis exarmata, in quam reus impoſitus, maris diſcrimini cõmitteretur, quo ſupplicio ſæpe damnatos eſſe Chriſtianos, inuenimus.

[f] Nicetæ abb.] Græci etiam de eo hac die in Menologio. Res geſtas ipſius Theoſterictus eius diſcipulus ſcripſit luculenta oratione. Recitát eam Metaphraſtes, Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. Vixit temporibus Tharaſij epiſcopi Conſtantinopolitani, à quo presbyter ordinatus fuit, circa annum Domini 780.

[g] Richardi epiſc. Huius acta duobus libris cõplexus eſt Radulphus Ciceſtrenſis, quæ deſcripſit Sur. tomo 2. Húc Vrbanus Papa quartus (vt idem teſtatur auctor lib. 2. cap. 15.) adſcripſit ſanctorum numero. Habemus in noſtra bibliotheca exemplaria plurimarum litterarum Vrbani quarti, vbi etiá litteræ de canonizatione eiuſdem Richardi ſcriptę leguntur. eſt ipſarum exordium: In cæleſti, &c. num. 268. Claruit ſub Innocentio quarto Rom. Pont. ad quem confugit vexatus perſecutione Regis Anglorum.

[h] Burgundoforæ.] Eius præclaras res geſtas ſcripſit Ionas abb. licet Bedę aliqui tribuant: extát apud Bedam tomo 3. Habetur de eadem mentio in vita S. Columbani cap. 12. Claruit circa annum Domini 610.

4 Pridie nonas Aprilis. Luna. C 25. xxvj

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22
t u A B C D E f F G H M N P
23 24 25 26 27 28 29 1 30 1 2 3 4 5

THESSALONICÆ ſanctorum martyrum Agathopodis[a] diaconi, & Theoduli lectoris, qui ſub Maximiano Imperatore & Fauſtino pręſide ob Chriſtianę fidei confeſſionem, alligato ad collum ſaxo, in mare demerſi ſunt. Mediolani de-

poſitio[b] ſancti Ambroſij epiſcopi & confeſſoris, cuius ſtudio, inter cętera doctrinę & miraculorum inſignia, tempore Arianę perfidię tota ferè Italia ad Catholicam fidem conuerſa[c] eſt. Hiſpali in Hiſpania ſancti Iſidori[d] epiſcopi, ſanctitate & doctrina conſpicui, qui zelo Catholicę fidei, & obſeruantia eccleſiaſticę diſciplinę Hiſpanias illuſtrauit. Conſtantinopoli ſancti Platonis[e] monachi, qui pluribus annis aduerſus hęreticos ſanctarum imaginum effractores inuicto animo decertauit. In Palęſtina ſancti Zoſimi[f] anachoretę, qui funus ſanctæ Mariæ Ægyptiacæ curauit.

APRILIS 4.

[a] AGathopodis, & Theoduli] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio. Horum acta ex antiquis monumentis eruta edidit Metaphraſtes: habet ea Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2.

[b] Depoſitio ſancti Ambroſij] De eadem Beda hac die, & pridie kalend. Aprilis. cæteri omnes hac item die. De tempore obitus ſancti Ambroſij Paulinus in vita ipſius teſtatur, non interceſſiſſe triennij ſpatium ab obitu Theodoſij Imper. ad mortem S. Ambroſij. rurſus etiam exploratum habetur ex Concilio Carthaginenſi tertio, can. 48. S. Ambroſium non vixiſſe vltra annum conſulatus Attici & Cæſarij: nam eodem anno ex eadem ſynodo ſcripta eſt conſultatio ad Syricium Papam, & ſanctum Simplicianum S. Ambroſij ſucceſſorem, menſe Septembris. Nec eſt quòd quis dicat, errorem eſſe in conſulibus, videlicet vt canon ille ſit alterius Concilij ſequenti anno celebrati, & ſub canonibus prædicti Concilij recenſitus: nam ſequenti anno, eo menſe Syricius Papa, ad quem ea ſcripta eſt conſultatio, non erat amplius in humanis; ſiquidem eo anno, conſſ. Honorio quartùm & Eutychiano, octauo kalend. Martij ex hac vita migrauit. Contradicit his etiam Paulini auctoritas, dum ait, ferè triennio, & non poſt triennium à morte Theodoſij ſuperuixiſſe Ambroſium. Hæc de tempore eius obitus: quibus ſi aduerſari videas Gregorium Turonenſem, nihil vltra habemus dicere; niſi, quod non plus illi tribuo, quàm illi concedat Hilduinus vir eruditus in Areopagiticis ad Ludouicum Pium Imp. in interim conſule quæ inferiùs ſcripta ſunt die vndecima Nouembris in ſancto Martino. De ætate autem, collegimus ex ſcriptis eius, habita diligenti ratione temporum, vixiſſe annos ſexagintaquatuor: quod pluribus monſtrauimus in Annal. eccleſ. & in vita eiuſdem ſancti Ambroſij, quam contexuimus ex antiquis patribus, ipſiuſque ſcriptis, cæteriſque vetuſtatis monumẽtis, id nobis præcipiente Illuſtriſſimo ac Reuerendiſſimo D. Felice à Montealto tituli S. Hieronymi Cardinale ampliſſimo: qui ad ſummum Catholicæ eccleſiæ Pontificatum euectus, eandem typis excuſam in fronte tomi quinti operum Sancti Ambroſij, in quibus reſtituendis & illuſtrandis feliciſſimè laborauit, collocari præcepit.

[c] Tota ferè Italia ad Catholicam fidem conuerſa eſt.] Habent Beda, Vſuardus, Ado & alij, totam Italiam ſtudio ſancti Ambroſij ad fidem Catholicam eſſe conuerſam. Scias autem hæc verba nõ aliunde mutuata, quàm à S. Hieronymo, qui dum in chronico, anno vndecimo Valentiniani Imp. agit de obitu Auxentij & electione S. Ambroſij, hæc ait: Poſt Auxentij ſeram mortem, Mediolani Ambroſio conſtituto, omnis ad fidem rectam Italia conuertitur. Hæc Hieronymus. quæ (ſi conſulas hiſtoriæ veritatem) intelliges hyperbolicè dicta eſſe, vt interdum fieri ſolet. Nam Damaſo Papa ſedente, cæteræ partes Italiæ, excepta Gallia Ciſalpina, vbi Auxentius vixerat, & Iuſtina Auguſta Arianorum patrona hæreſim illam fouebat, Catholicam fidem, Nicænumque ipſum ſymbolum profitentes, pacificè agebant. Iampridem enim ex eo tempore, quo Conſtantius Imperator è vita exceſſerat (vt idem ipſe teſtatur Hieronymus contra Luciferianos) Catholici epiſcopi ab exilio reuocati fuerunt, quando & S. Euſebius epiſcopus Vercellenſis, reſtituta fide Catholica, rediens, in eius aduentu Italia (vt ait idem Hieronymus) lugubres veſtes mutauit. Tunc etiam, vt idem auctor teſtatur, epiſcopi Occidentales, qui in Conciliabulo Ariminenſi lapſi fuerant, perpetrati erroris ſtatim pœnitentes, vnà cum fide Catholica, etiam ſedes, indulgente Romano Pontifice, receperunt: nec alicubi ſub Catholico principe Valentiniano in Occidentali eccleſia vexatio contigit, præterquam in Gallia Ciſalpina, vbi Iuſtina Auxentio cæteriſque Arianis ibi degentibus, quibus poterat, ſtudijs fauebat; ſed defuncto Auxentio, Ambroſius creatus epiſcopus, illi fortiter reſtitit, mulieriſque inſaniã paſtorali zelo coërcuit, ac denique collapſam Catholicam fidem ibidem, vel in finitimis locis reſtituit; ſicque intelligas Hieronymi verba, vt dicere velit, opera Ambroſij actum eſſe, vt ſic tota Italia ad Catholicam fidẽ conuerſa diceretur, quòd pars illa quæ remanſerat, quæ ab hæreticis erat occupata, ab eo reſtituta, nulla iam ex parte eſſet hęretica.

[d] Iſidori epiſc.] De eo Vſuardus & alij hac die. Pluribus de ipſo ſcribit ſanctus Braulius epiſcopus Cæſarau-

Cæſarauguſtanus, qui & eius ſcripta recenſuit, ex quo cæteri. habes ea apud Sur. tomo 2. In cod. manuſcript. operum S. Iſidori legi eundem eſſe natum patre Seueriano, præfecto vrbis Carthaginis; habuiſſe fratres Leandrum epiſc. Hiſpal. & Fulgentiũ epiſc. Carthagin. ac ſororem Florentiam virginem, omnes ſanctitate claros. Floruerunt in Hiſpania eiuſdem nominis plures, doctrina & probitate nobiles viri: quos omnes præceſſit tempore Iſidorus epiſcopus Cordubenſis, ob idque ſenior appellatus; vixit enim tẽporibus Honorij Imp. Nouit eum S. Auguſtinus, atque Paulus Oroſius illi ęqualis; ad quẽ Iſidorus ipſe ſcripſit cõmentarios in quatuor libros Regum, vt ſcribit Trithem. li. de ſcrip. eccleſ. Poſt illum eſt Iſidorus, iunior dictus, de quo hîc agimus, qui ſucceſſit S. Leandro; interfuiſſeque reperitur Hiſpalenſi ſecundo Concilio, & Toletano quarto. De eo etiam agit S. Ildefonſus in lib. de vir. illuſtr. quem & ſediſſe ait annis ferè quadraginta. Hunc Patres qui conuenerunt ad Concilium Toletanum octauum can. 2. eiuſmodi encomio celebrant: Noſtri ſeculi doctor egregius, Eccleſiæ Catholicæ nouiſſimum decus, præcedentibus ætate poſtremus, doctrinæ comparatione non infimus, atque, quod maius eſt, ſeculorũ finitorum doctiſſimus a cum reuerentia nominandus Iſidorus, in libro ſententiarum, &c. Fuit & tertius Iſidorus, Pacenſis epiſcopus, qui & chronicon barbaricè admodum ſcripſiſſe reperitur, de quo Vaſæus meminit in chron. Hiſpan. his ipſis verbis: Iſidorus Pacenſis epiſcopus etiam ſcripſit chronicon Hiſpaniæ; cuius ſi eſt chronicon illud, quod eius titulo prænotatum vidi, portentũ potius dixerim, quàm chronicon, adeò prodigiosè ſcribit. & Gothicè potius quàm Latinè. hæc ille. Ex quibus certè errasse arguitur, qui hunc illum eſſe putauit Iſidorum, qui collegit epiſtolas Romanorum Pontificum atque Concilia, qui & in eius voluminis exordio commentariolum edidit de ordine celebrandi Concilij. Errat & Hingmarus Rhemenſis epiſcopus, Trithemius, & alij qui illam collectionem tribuunt Iſidoro Hiſpalenſi. Id quidem in primis refellitur, quòd Braulius, & Ildefonſus, qui illis vixêre temporibus, catalogum texentes ſcriptorum ipſius, nullam prorſus mentionem de eo opere habuerunt. Inſuper omnis de ea re dubitatio tollitur, dũ auctor operis, ibidem agens de ordine celebrandi Concilij, recitat verba primi canonis vndecimi Concilij Toletani, atque etiam in præfatione meminit Agathonis Papæ: porrò longè ante eius Synodi, ac Papæ Agathonis tempora Iſidorus Hiſpalenſis ex humanis deſierat. In antiquis manuſcrip. codic. hunc Iſidorum collectorem Conciliorum Mercatorem cognomento dictum inuenimus, vt in his, quos in noſtra bibliotheca habemus: at in nuper impreſſis, non Mercator, ſed Peccator inſcriptus reperitur; ſecundum morem nonnullorũ antiquorum Patrum, qui humilitatis ergò, ſe ſic inſcribere & ſubſcribere conſueuerunt, irrepſit puto error, vt Mercator, pro Peccator, ſit ſcriptus. Cùm autem eiuſdem collectionis auctor recenſendo in ſua præfatione Synodos vniuerſales, ſextam vltimo loco ponat; manifeſtum eſt poſt dictam ſextam Synodum vixiſſe, nec ad ſeptimæ tẽpora perueniſſe; quam ob cauſam, cùm collectores ſacrorũ canonum recenſemus, quintum hunc ordine numeramus: primoque loco ponimus Dionyſium Exiguum, inde Ferdinãdum diaconum, tertio Martinum Bracarenſem epiſcopum, quartò Creſconium, ac demum poſt hos omnes Iſidorum. Hęc de Latinis collectoribus, habita exactè cuiusque eorũ temporis ratione. Græcorum autem collectorum alia eſt cauſa. De Iſidoro de quo hic agitur, vide quæ collecta ſunt in theſauro concionum.

[a] Platonis monachi.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menolog. Scripſit eius acta Theodorus Studita luculenta oratione, quam recitat Lipomanus tomo 7.

[f] Zoſimi.] Agunt itidem de eo Græci hac die in Menolog. Porrò eius res geſtas ſcriptas eſſe à Sophronio epiſcopo Hieroſolymitano, eſt auctor Nicephorus lib. 17. cap. 5. De eo etiam Euagr. Scholaſt. hiſt. li. 2. c. 7. Claruit temporibus Iuſtini & Iuſtiniani Impp. Fuit eadem circa tempora alius Zoſimus Cilix, de quo in Prat. ſpiritual. cap. 123. Eſt præclarum elogium de Zoſimo Iuſtiniani Imp. authen. de Monach. collat. prim. tit. 5.

5 Nonis Aprilis. Luna. D 25. xiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

THESSALONICÆ ſanctæ Irenes [a] virginis, quæ cùm ſacros libros contra Diocletiani edictum occultaſſet, poſt tolerantiam carceris, ſagitta percuſſa eſt, & igne cremata, iuſſu Dulcetij præſidis, ſub quo & ſorores eius ſimul Agape & Chionia paſſę antea fuerant. In Leſbo inſula paſſio quinque [b] ſan-

ctorum

ctorum Martyrum. Eodem die ſancti Zenonis[c] martyris, qui detracta pelle, pice illitus, in ignem coniectus eſt. In Africa paſſio ſanctorum Martyrum[d], qui in perſecutione Geiſerici regis Ariani in die Paſchæ in eccleſia cæſi ſunt: quorũ lector dum in pulpito Alleluia[e] cantaret, ſagitta in gutture transfixus eſt. Venetiæ in Britannia minori ſancti Vincentij[f] confeſſoris, cognomento Ferrerij, ordinis Prædicatorum, qui potens opere & ſermone, multa millia infidelium conuertit ad Chriſtum.

APRILIS 5.

[a] IRENES.] De ea, hac etiam die, Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri; Græci autem decimo Kalend. Maias, licet eius acta, quæ habet Lipom. tom. 7. manifeſtè teſtentur ipſam obijſſe martyrium, Kalend. Aprilis, Diocletiano nonùm & Maximiano octauùm conſſ. qui numeratur annus Domini (ſecundum Faſtos Onuphrij) 304. De ea inſuper ac ſororibus plura in actis S. Anaſtaſiæ, quæ exſtant apud Sur. 25. Decembr. tom. 6. Niceph. de eadem lib. 4. c. 14. Quæ autem hîc habentur, quòd ſagitta percuſſa eſt, ac igni inde tradita; in prædictis quidem actis de ſagitta nulla fit mentio, quod tamen Latini omnes profitentur. Vide ſuperiùs notata tertio non. April. in Agape & Chionia. In honorem S. Irenes martyris Iuſtinianus Imp. excitauit nobilem eccleſiam, vt tradit Procop. lib. primo de ædific. Iuſtiniani Imp. Ante ipſum Marcianus Imp. vt ſcribit Nicet. Chon. li. 7. Annal. id ipſum præſtitit.

[b] Quinque martyrum.] Græci item hac die in Menologio de ijſdem agunt.

[c] Zenonis.] Agunt etiam de eo Græci hac die in Menologio, vbi & paſſio eius paucis narratur.

[d] Sanctorum martyrum.] De his agit Victor Vticenſis epiſcopus de perſecut. Vuandal. libro 1. prope finem.

[e] Alleluia cantaret.] Victor ibidem hæc verba: Lector vnus pulpito ſiſtens, Alleluiaticum melos canebat, &c. Vſum canendi hanc vocem in Eccleſia ex Aggæo propheta prouenire, qui primus omnium cantauit Alleluia, cùm nouam templi ſtructurã vidit, teſtatur S. Epiphanius lib. de prophet. vit. & interit. cap. 20. idque ſecundùm Tobiæ prophetiam c. 13. cùm alioqui multi pſalmi Alleluiæ titulo inſcripti ante illorum tempora haberẽtur. Hanc quidem vocem peculiarem Eccleſiæ Hieroſolymitanæ Romanam Eccleſiam ab ea eſſe mutuatam opera S. Hieronymi, temporibus Damaſi, ſcribit S. Gregorius in regiſtr. lib. 7. indict. 2. epiſt. 63. licet S. Aug. in Pſal. 106. teſtetur antiquam eã eſſe eccleſiæ traditionẽ. In eccleſia Africana, tãtùm tempore Quinquageſimæ cantari Alleluia moris eſſe, idem affirmat; additque de tempore diuerſas fuiſſe eccleſiarum diuerſarum conſuetudines: ad Ianuar. epiſt. 109. cap. 17. homil. 16. & in Pſalm. 110. Quod autem narrat Sozom. lib. 7. cap. 19. ſemel tantùm in anno eam vocem Romæ ſolitam decantari, omnino errare videtur: nã eiuſmodi vſum non Romanæ eccleſiæ, ſed Vigilantij hæreſiarchæ dogma fuiſſe teſtatur S. Hieronymus in Vigilant. cuius etiam auctoritate exploratũ habetur, in ſacris etiam officijs defunctorum Romæ eiuſdem vocem cani conſueuiſſe: ſic enim ait epiſtola 30. ad Oceanum de funere Fabiolæ: Sonabant Pſalmi, & aurata tecta templorum reboans in ſublime quatiebat Alleluia. In eccleſia Gallicana eundem vſum viguiſſe affirmare videntur acta S. Radegundis lib. 2. Romæ itidem cum primis elementis ea etiam voce infantes imbui ſolitos, idem S. Hieronym. ſcribit epiſtola 7. & 27. In Palæſtina autẽ eadem voce ſymbolica excitari ac vocari ſolitos monachos ac monachas ad diuinas preces, idem refert epiſt. 27. Erat & Alleluia carmen muſicum ruſticorum; cùm etenim illi ruſticum opus agerent, Alleluia cantabant, vt idem teſtatur epiſtola 17. De ſignificatione autem vocis huius idem pluribus agit ſcribens ad Marcellam epiſt. 137. Cętera autem de eius vſu in eccleſiaſticis officijs, ſi cupis ſcire, eos conſule qui commentarios conſcripſere de offic. eccleſiaſt.

[f] Vincentij.] Huius res geſtas quatuor libris digeſtas cõſcripſit Petrus Rau. ordinis Pędicat. Plura de eodem S. Antoninus in tertia part. tit. 23. c. 8. Obijt anno Domini 1418. annumeratusque eſt inter ſanctos à Calliſto tertio Papa. Vide quæ de eo nuper collecta in Theſauro concion. tomo 2.

Octauo

6 Octauo idus Aprilis. Luna. E xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROMÆ natalis beati Xyſti[a] Papæ & martyris, qui temporibus Hadriani Imperatoris, regens Eccleſiã, demum ſub Antonino Pio, vt ſibi Chriſtũ lucrifaceret, libenter mortẽ ſuſtinuit temporalem. In Macedonia ſanctorũ martyrum Timothei[b] & Diogenis. In Perſide ſanctorũ centũ viginti[c] Martyrum. Aſcalone paſſio ſanctorum Platonidis[d], & aliorum duorum martyrũ. Carthagine ſancti Marcellini[e] martyris, qui ob Catholicæ fidei defenſionẽ ab hæreticis occiſus eſt. Romæ ſancti Cæleſtini[f] Papæ, qui Neſtorium Conſtantinopolitanum epiſcopum damnauit, Pelagiumque fugauit: cuius etiã auctoritate ſancta vniuerſalis Synodus Epheſina aduerſus eundem Neſtoriũ celebrata eſt. In Hybernia ſancti Celſi[g] epiſcopi, qui beatum Malachiam in epiſcopatu præceſſit. In Dania ſancti Gulielmi[h] abbatis, vita & miraculis clari.

A P R I L I S 6.

[a] XYSTI Papæ.] De eo hac etiam die, Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Fuit huius nominis primus, de cuius ſucceſſione agit liber de Romanis Põtificibus, qui inſcribitur nomine Damaſi, Irenæus aduerſus hæreſ. lib. 3. cap. 3. Euſebius in chron. & hiſt. lib. 4 c. 4. & 5. Optat. lib. 2 contra Parmen. Epiphan. hæreſ. 27. Auguſtinus epiſt. 165 Niceph. in chron. & alij recentiores. De rebus autẽ ab eo ſumma cum laude geſtis diximus in Annal. eccleſiaſt. per ſingulos an.

[b] Timothei & Diogenis.] Vſuardus item de his agit hac die, aſtipulanturque vet. manuſcrip.

[c] Centum viginti martyrum.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio: paſſi ſuntuc in Adiabenorum regione. De his etiam Sozom. lib. 2. c. 1 t. in fine.

[d] Platonidis & ſoc.] De his etiã Græci in Menologio hac die agunt.

[e] Marcellini.] Vir fuit fama notiſſimus: hic Tribunus notariorũ ab Honorio Imp. in Africa miſſus eſt ad coercendam rabiẽ Donatiſtarũ, quorũ opera tandem innocens occiſus eſt, vt ſcribit S. Hieron. contra Pelagianos lib. 3. in fin. procurarũt enim necẽ eius per Marinũ ducẽ, qui meritas pœnas dedit, vt ſcribit Oroſ. li. 7. c. 42. & Ado in chron. an. 420. Digna habetur viri memoria in reſcripto Honorij Imp. quo cuncta ab eo contra Donatiſtas peracta in perpetuũ confirmauit: extat l. 55. Cod. Theod. de hæret. Ad hunc ſunt ſcriptæ plurimæ S. Auguſtini epiſtolę; eo etenim vſus eſt familiariſſimè, ad quem etiam ſcripſit præclaros libros de ciuit. Dei. Quòd autem ſpectat ad Tribunatus muneris functionẽ, erant Tribuni notarij principibus à ſecretis, deligèbanturque ad hoc integerrimæ vitæ viri. de his hæc Caſſiod. var. lib. 1. epiſt. 4. Honor, qui dabatur egregijs, dum ad Imperiale ſecretum tales conſtet eligi in quibus reprehenſionis vitium nequeat inueniri. apud eundem Caſſiod. lib. 6. form. 16. idem Primicerius notariorum appellatus videtur.

[f] Cæleſtini.] De eo hac die Beda, & Vſuardus, ſed Ado die ſequenti. De eius ſucceſſione agit liber de Rom. Pontificibus, Proſper Aquit. in chron. Marcellin. Comes, Socrat. hiſt. li. 7. cap. 11. Euagr. lib. 1. c. 4 Niceph. epiſc. in chron. Niceph. Calliſt. lib. 14. c. 30. Res autem ab eo geſtas digeſſimus per annos ſingulos in Annal. eccleſ.

[g] Celſi epiſcopi.] Plura de ipſo ſcribit S. Bernardus in vita S. Malachiæ epiſcopi c. 7. Migrauit ex hac vita, anno Domini 1128. cùm nonnulla ſuæ ſanctitatis & doctrinæ monumenta reliquiſſet.

[h] Gulielmi abb.] Habentur eius acta fideliter cõſcripta ab eius diſcipulo, quæ recitat Sur. tom. 2. Obijt diem anno Domini milleſimo ducenteſimoſecundo, ſuę verò ætatis anno nonageſimooctauo. Honorius Papa tertius, cùm de eius vita mandaſſet diligenter inquiri: certior redditus à Gregorio Rom. ciue nobilis familiæ Creſcentianæ, tunc S. Theodori Diacono Cardinale, legatum à latere

agente

agente in Dania, Suecia atque Boëmia, retulit inter Sanctos Exſtant in ipſius regiſtro de eiuſdem Sancti canonizatione literæ Apoſtolicæ datæ xij. Febr. anno octauo ſui Pontificatus, Domini verò 1224. Claruit eiuſdem nominis miræque ſanctitatis Gulielmus, ſiue Willelmus epiſcopus in Dania, tempore Suenonis Daniæ regis, de quo plura ſcribit Saxo Grammat. hiſt. Daniæ lib. 11.

xxij. F Septimo idus Aprilis. Luna. 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

IN Africa natalis ſanctorum martyrum Epiphanij[a] epiſcopi, Donati, Rufini, & aliorum tredecim. Synope in Ponto ſanctorum ducentorum[b] Martyrum. In Cilicia ſancti Calliopij[c] martyris, qui ſub Maximo præfecto poſt alia tormenta verſo in terram capite[d] cruci affixus, nobili corona martyrij decoratus eſt. Nicomediæ ſancti Cyriaci[e], & aliorum decem martyrum. Alexandriæ ſancti Peleuſij[f] presbyteri & martyris. Romæ ſancti Hegeſippi[g], qui vicinus Apoſtolorum tẽporibus Romam venit ad Anicetum Pontificem, ibique manſit vſque ad Eleutherium, & Eccleſiaſticorum actuum à paſſione Domini vſque ad ſuam ætatem ſermone ſimplici texuit hiſtoriam: vt quorum vitam ſectabatur, dicendi quoque exprimeret charactere. Veronæ ſancti Saturnini[h] epiſcopi & confeſſoris. In Syria ſancti Aphraatis[i] anachoretæ, qui Valentis tempore Catholicam fidem virtute miraculorum aduerſus Arianos defendit.

APRILIS 7.

[a] EPIPHANII & ſoc.] De eo Vſuardus hac die: cuius autem hic fuerit ciuitatis epiſcopus, vel quando ſit paſſus, nuſquam potui inuenire.

[b] Ducentorum martyr.] Græci etiam de his hac die in Menologio agunt.

[c] Calliopij.] De quo item Græci. porrò eius acta deſcripſit Metaphraſtes, quę recitat Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2.

[d] Verſo capite cruci affixus.] Non tantum corypheus Apoſtolorũ Petrus eo modo crucifixus eſt, ſed & complures Chriſtianorũ maioris ignominiæ cauſa, & inter alios illi, quorum Euſebius meminit li. 8. c. 8. in fin. non enim vno eodẽq; modo omnes cruci addicti crucifigebantur; ſed diuerſo, vt culpa delinquentis poſcebat, vel ſeueritas iudicis imperabat. de his Seneca his verbis: Video, inquit, iſtbic cruces non vnius quidem generis, ſed aliter ab alijs fabricatas. ſunt qui capite in terram verſo ſuſpendant, alij per obſcœna ſtipitem agunt; alij brachia patibulo explicuerunt, &c. hæc Seneca in libro de cõſolat. ad Marciam. Quòd autem ait: Alij per obſcœna ſtipitem agunt; quodnã genus crucis eiuſmodi fuerit, idem Seneca declarat lib. 17. epiſt 102. crucem enim eam acutam appellat, dum inuehitur in Mecœnatẽ voluptuoſum. Apud antiquos crux, patibulum, & furca erat idem ferè ſupplicium: ſicut enim cruci, ita furcę affigebantur, vt habes ex Calliſtrato l. capitalibus. §. famoſos. ff. de pœnis. famoſos enim latrones furcæ affigendos eſſe, reſpondit Iureconſultus: patibulũ crucem eſſe, docet Nonius; furcam etiam dictam eſſe patibulum, habet Iſid libro 5. orig. ſcriptores gentiles etiam, vt Liu. lib. 2. Lactan. lib. 2. c. 8. conſentiunt & ſacræ litteræ, Geneſ. 40. Deuteron. 21. Ioſue 8. Heſter. 5. 6. 7. Erat & nota quædam infamiæ, ipſam furcam ferre, nec vltimum ſupplicium conſummabatur per eam. vt Suet. in Nerone, c. 49. his verbis: A Senatu iudicatum, & quæri, vt puniatur more maiorũ. Interrogauit quale eſſet id genus

pœnę

pœnæ: & cùm comperiſſet, nudi hominis ceruicem inſeri furcæ, corpus virgis ad necem cædi, & (vt legit Eutropius) è ſaxo præcipitari, &c. Cùm enim ſerui etiam quid grauius deliquiſſent, furca eorum collo apponebatur, ſicque verberatim per viciniam ducebantur. Plaut. in Menæc. Cæſum virgis ſub furca ſcio. Cicer. lib. 1. de diuinat. ſic: Seruus per Circum, cùm virgis cæderetur, furcam ferens, ductus eſt. Plutar. etiã in Coriolan. & problem. c. 70. Inde dicti furciferi. Valer. Maxim. lib. 1. cap. 7. 4. Habes aliqua de his notata per Alciat. lib 9. parerg. c. 24. Cæl. Rodig. antiq. lib. 10 c. 8. & nuper à Conar lib. 4. var. reſol. Infame fuiſſe, ac humilibus tãtùm perſonis irrogari ſolitum ſupplicium crucis, conſentiunt omnes ea l. aut damnum. §. ſed enim. ff. de pœn. Itemque ſummum omnium ſuppliciũ fuiſſe crucẽ, habes ex Paul I. C. li. 5. ſentent. tit. 21. cùm ait: Summo ſupplicio, id eſt, cruce afficiuntur, &c. Hoc eſt quod exaggerat de Domino noſtro Ieſu Chriſto Paulus Apoſtolus ſcribens ad Philippenſ. 2. dicens: Factus pro nobis obediens vſque ad mortem, mortem autem crucis. Si quando autem accidiſſet, vt eminentioris ſtatus perſona crucis ſupplicio necandus eſſet; id illi præ cæteris conſecuti eſſe reperiuntur, vt altiorem crucem nanciſcerentur. Sũt de his complura exempla, vt ex diuinis ſcripturis Eſther c. 6. & 7. de patibulo Aman. Iuſtinus hiſt. lib 18. de cruce Cartali, Suetonius in Galba c. 9. de ciuis Romani cruce; itemque ad crucem Polycratis tyranni delectum fuiſſe altiſſimum omnium montium, recitat Valer. Max. lib. 6. cap. 9. exter. 5. Eadem puto ratione Auguſtum Imp. mandaſſe ſuffigi malo nauis Erotem, ſuum in Ægypto procuratorem, de quo Plutarch. in Apophteg. Errant qui putant crucis ſupplicium ſublatum fuiſſe à Conſtantino Magno Imp. ſtãtim poſt debellatũ Maxentium: quandoquidem nec poſt biennium ſublatum noſcitur: extat etenim lex eius lata Voluſiano & Aniano conſſ. qua reum maieſtatis patibulo affigendum ſanciuit, l. 1. lib. 9. tit. 5. ad leg. Iuliam maieſt. Cod. Theod. Sed de his fuſiùs dicimus in Annalib. eccleſiaſt. Quod autem pertinet ad crucifixorum corpora, nec illud ſilentio prætereundum; quòd etſi Iudæi lege præciperentur eadem die corpora in patibulo ſuffixa deponere, Deuter. cap. 21. Gentiles autem vſque ad putrefactionem eadem in cruce pendere ſinebant: vnde Theodorus ille Cyrenęus hæc ad Lyſimachum regem: Mea quidẽ nihil intereſt humi ne, an ſublimè putreſcam. Valer. Max. lib. 6. c. 3. exter. 3. & lib. 6. c. 9. exter. 5. Porrò Chriſtianos conſueuiſſe redimere corpora ſanctorum martyrum ad ſepeliendum ea, acta diuerſorum martyrum ſæpe teſtantur.

[e] Cyriaci ac ſoc.] Agit de his item hac die Beda, conſentiuntque vet. manuſcript.

[f] Peluſij presbyt.] De eo item Beda, Vſuard. & alij recentiores.

[g] Hegeſippi.] Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri Latinorum de eo hac die. Scribit res geſtas ipſius Euſeb. hiſt. lib. 4. c. 8. & 21. S. Hieronym. de ſcrip. eccleſ. Niceph. lib. 2. c. 18 & lib. 4 c. 7. Recitat Euſebius nonnulla fragmenta ſcriptorum eius, quæ maximo cum detrimento veritatis hiſtoricæ primorum illorum temporum periêre.

[h] Saturnini epiſc. De eo tabulæ eccleſiæ Veronenſis, & commentarius cuius ſuprà meminimus R. D. Auguſt. Valerij eiuſdẽ ciuit. epiſc. Cardinal.

[i] Aphraatis.] Græci item, inter quos Theodoretus pluribus de ipſo agit hiſt. lib. 4. c. 24. ex quo & Niceph. hiſt. lib. 11. c. 25. Quantum autem hic Catholicæ fidei fuerit adiumento, cùm furor Arianorum magis magiſque inualeſceret, idem Theodoretus teſtatur pluribus.

8 Sexto idus Aprilis. Luna. G xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

ALEXANDRIÆ ſancti Aedeſij [a] martyris, fratris beati Apphiani; qui cùm impium iudicem, quòd Deo dicatas virgines lenonibus traderet, palam argueret, à militibus tentus, ſæuiſſimiſque affectus ſupplicijs, in mare demerſus eſt pro Chriſto Domino. In Africa ſanctorum martyrum Ianuarij [b], Maximæ, & Macariæ. Carthagine ſanctæ Conceſſæ [c] martyris. Eodẽ die commemoratio ſanctorum Herodionis [d], Aſyncriti, & Phlegontis, de quibus ſcribit beatus Paulus Apoſtolus in epiſtola ad Romanos. Apud Corinthum beati Dionyſij [e] epiſcopi, qui eruditione &

gratia quam habuit in verbo Dei, non ſolùm ſuę ciuitatis & prouinciæ populos, ſed & aliarum prouinciarum & vrbium epiſcopos epiſtolis erudiuit; Romanoſq. Pontifices adeò coluit, vt eorum epiſtolas publicè legere in Eccleſia diebus Dominicis conſueuerit. Claruit autem temporibus Marci Antonini Veri, & Lucij Aurelij Cōmodi. Turonis ſancti Perpetui [f] epiſcopi, admirandæ ſanctitatis viri. Ferentini ſancti Redempti [g] epiſcopi, cuius meminit beatus Gregorius Papa. Apud Comum ſancti Amantij [h] epiſcopi & confeſſoris.

APRILIS 8.

[a] AEdesii.] De eo item Græci. Porrò eius egregium certamen pro Chriſtiana fide exantlatum deſcribit Euſeb. hiſt. lib. 8. cap. 15. De Amphiano eius germano ſuperiùs quarto nonas Aprilis.

[b] Ianuarij & ſoc.] Beda agit de his hac itē die, cui etiam aſſentiuntur manuſcrip.

[c] Conceſſæ.] De qua etiam hac die Beda, quem & alij ſunt ſecuti.

[d] Herodionis, & ſoc.] De his hac die Græci in Menologio. Sunt hi, quorū meminit ſanctus Paulus in epiſt. ad Rom. c. 16. De ſingulis Dorotheus in ſynopſi, vbi ait: Herodionem Patratum præfectū epiſcopum, Rufum Thebarum, Aſyncritum Hyrcaniæ, Phlegontem autem Maratoniæ. At verò Hippolytus libel de 72. diſc. de Herodione teſtatur, fuiſſe epiſcopum Tarſi.

[e] Dionyſij epiſcopi Corinth.] Agit de eodē Vſuardus hac die: ſcribit de eo Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. cap. 22. Hieron. de ſcript. & epiſt. 84. ad Magnum. De Clementis epiſtola ad Corinthios ſcripta teſtatur Euſeb. ſua memoria in plurimis eccleſijs legi ſolitam, hiſt. lib. 3. c. 12. Id ipſum nō de vna tantùm, ſed cæteris Encyclicis eiuſdem Clementis affirmat S. Epiphan. in Panar. hæreſ. 30. cōtra Ebionæos. Quod autem ſpectat ad epiſtolas Romanorum Pontificum, Gelaſius in Rom. Conc. hæc eſt locutus: Decretales epiſtolas, quas beatiſſimi Papæ diuerſis tēporibus ab Vrbe Romana pro diuerſorum Patrum conſolatione dederunt, venerabiliter recipiendas. Habentur eadem etiam diſtinct. 15. cap. Sancta Romana.

[f] Perpetui epiſc.] De eo item Beda hac die, Vſuardus, Ado, ac recentiores. Plura de eo ſcribit Greg. Turon. hiſt. lib. 2. c. 14. lib. 10. c. 31. & libro 1. mirac. ſancti Martini, ſextumque hunc numerat illius ſedis epiſcopum. Extat Sidonij Apollin. ad hunc epiſtola 9 libro 7. Laudat eundem ſcribens ad Lucentium epiſt. 18. li. 4 vbi meminit de baſilica ab eo conſtructa, de qua etiam Greg. Turon. libro 10. in fine. Interfuit S. Perpetuus primo Conc. Turon. celebrato ſub conſulatu Seuerini, anno Domini 457. ſeditque, vt idem Greg. ſcribit, annis 30. Agit de eodem Sigeb. in chron. anno 473.

[g] Redempti epiſc.] De eo S. Gregorius lib. 3. dialog. c. 38. Claruit temporibus Iuſtiniani atque Iuſtini iunioris Impp. Præuidit cladem Longobardorum, quæ mox ſecuta eſt anno à Chriſto Domino 568. indict. 1, vt in hiſt. miſcel. lib. 16. in fine, Paul. diaconus, & alij.

[h] Amantij epiſc.] Præceſſit hic S. Abundium eius ciuitatis epiſcopum; ſucceſſit autem S. Felici, qui vixit temporibus ſancti Ambroſij, cuius ad eum extat epiſtola. Meminit de Amantio epiſcopo Mombrit. in vita S. Abundij.

12. A Quinto idus April. Luna. 9

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27
t u A B C D E f F G H M N P
28 29 1 2 3 4 5 6 5 6 7 8 9 10

ANTIOCHIÆ ſancti Prochori [a], qui fuit vnus de ſeptem primis diaconis, & fide ac miraculis clarus martyrio coronatus eſt. Romæ natalis ſanctorum martyrum Demetrij [b], Conceſſi, Hilarij, & ſociorum. Sirmij paſſio ſanctarum ſeptē virginum [c] & martyrū, quæ dato ſimul pretio ſanguinis,

vitam

vitam mercatæ ſunt æternam. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Eupſychij [d] martyris, qui ob euerſum Fortunæ fanum ſub Iuliano Apoſtata martyrium conſummauit. In Africa ſanctorum martyrum Maſsylitanorum [e], in quorum die natali ſanctus Auguſtinus tractatum habuit. Amidæ in Meſopotamia ſancti Acatij [f] epiſcopi, qui pro redimendis captiuis, etiam eccleſiæ vaſa conflauit ac vendidit. Rhotomagi ſancti Hugonis [g] epiſcopi & confeſſoris. In ciuitate Dienſi ſancti Marcelli [h] epiſcopi, miraculis clari. In Iudæa ſanctæ Mariæ Cleophæ [i], ſororis ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ. Romæ Tranſlatio [k] corporis ſanctæ Monicæ matris beati Auguſtini epiſcopi, quod ex Oſtijs Tiberinis Martino quinto ſummo Pontifice [l] in Vrbem delatum, in eccleſia eiuſdem beati Auguſtini honorificè reconditum fuit.

APRILIS 9.

[a] Prochori.] De quo Act. Apoſt. c. 6. Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado & alij. Metaphraſtes eiuſdem meminit in ſerm. in Natali Apoſt. die 29. Iunij. Dorotheus in ſynopſi, qui eum primum Nicomediæ epiſcopum fuiſſe teſtatur: id etiam Petrus in catal. lib. 4. c. 39. Legi idipſum apud Hippolyt. mart. in libello de 72. diſcip. qui habetur Græcè ſcriptus in biblioth. Card. Syrleti.

[b] Demetrij & ſoc.] Reſtituti ſunt ijdem ex prædicto vet. manuſcript. S. Cyriaci.

[c] Septem virgin.] De quibus hac item die Beda, Vſuard. Ado, & alij, cõſentiontq; vet. manuſcrip.

[d] Eupſychij.] Græci etiam de eo hac die in Menologio. De delubro Fortunæ euerſo, cuius hic habetur mentio, ſcribit Gregorius Nazianz. orat. in funere patris, & orat. prima in Iulianum; quem irridens ob dirutum templum illud, eleganter Fortunam infortunatam appellat. Scribit de Eupſychio Sozom. hiſt. li. 5. c. 10. narratque eius martyrium, itemque Niceph. lib. 10. c. 10. Quòd autem hunc dicunt ea de cauſa martyrium paſſum eſſe, quòd Fortunæ templum celeberrimum Cæſareæ Cappadociæ euertendum curauit temporibus Iuliani Apoſtatæ; ſanè aliquis exiſtimare poſſet, hunc eam ob cauſam martyris nomine non fuiſſe decorandum, propterea quòd repugnare videatur canon 60. Concilij Eliberini, quo cautum reperitur, vt ſi quis idcirco occidatur à Gentilibus, quòd idolum fregerit, nõ habeatur inter martyres. Quod tamen ita intelligendum eſt, cùm quis ſponte, citra Chriſtianam manſuetudinem, ex nullo legis præſcripto, ſed furore quodã percitus inſilierit in idolum. At verò Eupſychium conſtat id perpetraſſe auctoritate legum Conſtantini Magni, atque Cõſtantij Impp. Chriſtianorum, quibus Iuliani Apoſtatæ tyrannis aduerſabatur: illorum enim iteratis ſanctionibus templa clauſa, idola proſtrata, illorumque ſacra prorſus fuerant antiquata: quæ omnia Iuliani impietas reſtituere conabatur. Eſt & de his etiam S. Auguſtini doctrina in epiſtola 50. ad Bonifacium comitem, qua ſignificat, à martyris titulo illum non eſſe excludendum, qui ex reſcripto Imp. Chriſtiani idola frangens, occiſus ſit. Quòd ſi iuſtè quis id facit cùm princeps iubet, & meretur laudem: multo magis licebit cùm Deus iubet, & priuato quodam diuini ſpiritus inſtinctu quis ad id faciendum impellitur, vt multos feciſſe conſtat. Alia multa eſſent in eandem ſententiam dicenda, quæ prætermimus. Meminit Gregorius Nazianzenus de eccleſia ſancti Eupſychij martyris, in eaque epiſcoporum Synodum factam ſcribit: epiſtola 26. quæ eſt 32. apud Baſilium. Fuit inſuper alius eiuſdẽ nominis Eupſychius martyr in eadem prouincia Cappadociæ, quem paſſum Græci tradunt temporibus Hadriani Imp. de quo ijdem agunt in Menologio ſeptimo idus Septembris. Itemque alius Eupſychius epiſcopus Tianenſis in Cappadocia, qui interfuit Concilio Nicæno, quem & S. Athanaſius in oratione prima contra Arianos adnumerat inter præcipuos Catholicæ fidei defenſores.

[e] Martyrum Maſſylitanorum.] Extat de his martyribus tractatus ſancti Auguſtini 42. de diuerſis, cuius etiam Poſſidius meminit in indiculo.

[f] Acatij epiſc.] Græci itidem. At verò eius res geſtæ ſcriptæ ſunt à Socrate lib. 7. c. 21. Ex eo Caſſiod. trip. lib. 11. c. 16. & Niceph. lib. 14. c. 22. Claruit temporibus Theodoſij iunioris, hoſtibus etiã ob egregiam virtutum præſtantiam venerandus.

[g] Hugonis epiſcopi.] De quo etiam Molanus in additione ad Vſuardum, his verbis: In Gallijs ciuitate Rhotomagenſi, beati Hugonis præfatæ vrbis Archiepiſcopi & confeſſoris; cuius corpus magna reuerentia aſſeruatur, & fulget in præpoſitura S. Vedaſti, Haſpris dicta, in Diœceſi Cameracenſi. Hæc Molanus. In tabulis epiſcoporum Rhotomag. quas deſcripſit Demochares, ponitur vigeſimusquintus eius ſedis epiſcopus. Claruit circa

annum Domini ſeptingenteſimum vigeſimum.

[h] Marcelli epiſcopi.] Scribit de eo Gregor. Turon. lib. de glor. confeſ. c. 70.

[i] Mariæ Cleophæ.] De qua Ioannes Euangeliſta c. 19. & in eum locum interpretes.

[k] Tranſlatio S. Monicæ.] Facta eſt ſub Martino Papa quinto, extatque diploma in regiſtro an. xiij. ſui Pontificatus. Legimus & ſermonem eiuſdẽ Pontificis ad Fratres Auguſtinianos, quo etiam hiſtoria texitur de eadem tum facta tranſlatione, inſuper & de miraculis, quæ tunc etiam contigerunt. eſt eius exordium: Gaudeo mihi quoque fratres religiogiſſimi, &c. Facta eſt hæc trãſlatio anno Domini 1430.

[l] Pontifice.] Duplex huius nominis penes antiquos interpretatio reperitur: altera Scæuolæ, Varronis altera. refert vtramque idem Varro de ling. Lat. lib. 4. his verbis: Pontifices, vt Q. Scæuola Pont. Max. dicebat, à poſſe, & facere. Pontifices, ego à ponte arbitror: nam ab ijs, Sublicius factus eſt primùm. hæc Varrò. Cùm plures autem inhæreant Varronis ſententiæ: ego autem Scæuolæ magis aſſentior. Nam antequam Sublicius pons iniceretur ab Anco Martio, vt Liuius & alij tradũt, iam à Numa Pompilio Pontifices quatuor, ac Pontifex Maximus creati fuerant; atque adeò prius eſt nomen Pontificis, quam pons Sublicius. Quod autem ad Scæuolæ interpretationem pertinet; ea quidem verba, Poſſe facere, duobus modis poſſunt accipi; primo namque, vt idem ſit facere quod ſacrificare: eo enim ſenſu hæc vox ab antiquis vſurpata ſæpiùs reperitur: vt Varro lib. 5. de ling. Latin. cùm ait: Agnam Ioui facit. & illud Plauti Aul. 18. Faciam tibi fideliam. Cicer. pro Murena: Nolite à ſacris patriæ Iunonis ſoſpitæ, cui omnes conſules facere neceſſe eſt, domeſticum & ſuum conſulem potiſſimum auellere. Cenſori. in die nat. c. 2. Quid cauſæ ſit, vt merum fundendum Genio, non hoſtia faciendum putauerit. & Virg. Buc. ecgl. 3. Cùm faciam vitula, pro frugibus ipſa venito. At non tantùm penes Ethnicos ac profanos auctores frequẽs eſt, eam vocem tali ſignificatione poſitam reperiri, ſed etiam in diuinis ſcripturis: vt Regum 3. cap. 18. Ego faciam bouem alterum, & imponam ſuper ligna, &c. & paulo inferius ſic: Eligite vobis bouem vnum, & facite primi. rurſumque in nouo teſtamento Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem. eadem Paul. 1. ad Corinth. c. 11. Sacrificiũ ſanctiſſimæ Euchariſtiæ per eadem verba eſſe mãdatum, communis conſenſio patrum confirmat. Rurſus autem eadem Scæuolæ verba, A poſſe facere, ius quoddam & facultatem quandam ampliſſimam faciendi ſignificant. qualis autem quantáve eſſet in Pontificibus auctoritas etiam ſupra conſules, pluribus explicat Cic. lib. 2. de nat. Deorum, & lib. 2. de leg. Eodem quoque ſenſu Pontificium dictum eſt ius ac facultas quædam aliquid agendi: hanc etenim propriam eſſe eius vocis ſignificationem, compluribus antiquarum ſcriptionum monumentis, facilè demonſtratur: vt l. 1. de bonis maternis, Cod. Theod. vbi hæc leguntur verba: Sint in parentum poteſtate ac dominio, vt fruendi pontificium habeant, alienandi eis licentia denegetur. ſic & in l. 1. C. quæ res export. non deb. ſecundùm antiquam lectionem legit Cælius Rodig. lib. 6. c. 6. Ad Barbaricum transferendi vini, olei, & liquaminis nullum quiſquam habeat pontificium. Arnob. in Pſal. 68. Hi, inquit, accipiunt pontificium iudicandi & corripiendi. Gelaſius Papa ad epiſcopos Dardaniæ: Satis, inquit, conſtat, Acatium nullum habuiſſe pontificium, ſententiam ſedis Apoſtolicæ ſine ei us notione ſoluendi. Cõplura alia loca, cùm ex epiſtolis Symmachi, tum etiam ex alijs, diuerſiſque Impp. reſcriptis colligit Iuretus in not. ad epiſt. Symmach. 27. li. 7. Eadem etiam ſignificatione Dei eccleſia in precibus illis recitari ſolitis in ſolemnitate Cathedræ ſancti Petri vtitur illis verbis: Deus qui beato Petro Apoſtolo tuo collatis clauibus regni cæleſtis animas ligandi atque ſoluẽdi pontificium tradidiſti, &c. Congruit his omnibus ergo, vt Pontifex à Poſſe facere, & Pontificiũ ab agendi facultate ius ipſum ſit appellatum. Tranſijt cum proprietate ſui ſenſus vtrumque nomen in vſum Chriſtianæ religionis; vt epiſcopi ſint dicti Pontifices, iuſque ipſum diuinitus conceſſum, Põtificium appelletur. Fuit olim vetus ille vſus in eccleſia, vt Epiſcopi omnes non tantum Pontifices, ſed & ſummi Pontifices dicerentur, eo quòd Epiſcopatus ſummum Sacerdotium appellaretur: vnde Ambroſius ad Felicem Epiſcopum Comenſ. lib. 8. ep. 60. edit. Rom. Suſcepiſti, inquit, gubernacula Summi Sacerdotij, &c. vnde & Epiſcopi appellati inueniuntur (vt diximus) ſummi Pontifices. Suppetunt de his quamplurima exempla, quorum pauca referimus. Habes in epiſtola Zoſimi Papæ ad Heſychium epiſcopum Salonitanum de clerico qui gradatim per ſingulos ordines eccleſiaſticos meruerit, hæc verba: Iure inde ſummi Pontificis locum ſperare debebit. Gelaſius in epiſtola ad epiſcopos Lucaniæ c. 8. Nec ſibi, inquit, meminerit vlla ratione concedi, ſine ſummo Pontifice ſubdiaconum vel acolytum ius habere faciẽdi, &c. per ſummum Pontificem epiſcopum quemlibet intelligens. Sidonius Apollinaris item libro 5. epiſt. 14. lib. 6. epiſt. 10. lib. 9. epiſt. 15. & Gaudẽtius Brixianus ſerm. de ſui ordinatione. Habent hæc etiam ſynodica teſtimonia: vt in Concil. 1. Aurelian. c. 3. his verbis: Cùm auctore Deo in Aurelianenſi vrbe fuiſſet Concilium ſummorum Antiſtitum cõgregatum, &c. Concil. Agathen. c. 6. ſic: Pontifices verò, quibus in ſummo ſacerdotio conſtitutis, &c. & can. 35. Si Metropolitanus epiſcopus ad comprouinciales epiſcopos epiſtolas direxerit, in quibus eos, aut ad ordinationem ſummi Pontificis, aut ad ſynodum inuitet, &c. In præfatione Concilij Toletani ſexti, ſic: Conuenientibus nobis Hiſpaniarũ, Galliciæque Pontificibus ſummis, &c. In hoc ſenſu ſunt & illa verba Hieronymi ad Aſellã epiſt. 99. Omnium penè iudicio dignus ſummo ſacerdotio decernebar, &c. Quæ quidem verba, qui antiquum illum loquendi vſum minus callent, ad Pontificatum Romanæ eccleſiæ referunt. Cur autem Epiſcopi dicantur ſummi ſacerdotes, habes ex Auguſtino in quæſt. 10. ex vtroque mixt. Quid, inquit, eſt Epiſcopus, niſi primus presbyter, hoc eſt, ſummus ſacerdos? denique non aliter quàm compreſbyteros hic vocat & conſacerdotes ſuos. hæc Aug. Poſterior autem laudabilior, & magis propria

obtinuit

obtinuit loquendi conſuetudo, vt ſummus vel maximus is Pontifex diceretur, qui cæteris præeſt epiſcopis, & vniuerſalis Eccleſiæ moderatur habenas. hic eſt Chriſti præcipuus Vicarius, & ſucceſſor Petri, Romanus epiſcopus, vt qui non tantùm Vrbi, ſed & Orbi præeſt: de cuius ſede hæc S. Proſper libro de ingrat.

Sedes Roma Petri, quæ paſtoralis honoris
Facta caput mundo, quicquid non poſsidet armis,
Religione tenet, &c.

10 Quarto idus Aprilis. Luna. B xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

EZECHIELIS[a] prophetæ, qui à iudice populi Iſrael, quòd eum de cultu idolorum argueret, apud Babyloniam interfectus, in ſepulchro Sem & Arphaxad Abrahæ progenitorum ſepultus eſt: ad quod orationis causâ multi confluere conſueuerunt. Romæ natalis plurimorum[b] ſanctorum Martyrum, quos ſanctus Alexander Papa cùm detineretur in carcere, baptizauit. Hos autem omnes Aurelianus præfectus naui vetuſtæ impoſitos, in altum mare deduci, & illic ligatis ad colla lapidibus mergi præcepit. Alexandriæ ſanctorum martyrum Apollonij[c] presbyteri, & aliorũ quinque, qui in perſecutione Maximini in mare demerſi ſunt. In Africa ſanctorum martyrum Terentij[d], Africani, Pompeij, & ſociorum, qui ſub Decio Imperatore & Fortuniano præfecto virgis cæſi, equuleis torti, alijſque ſupplicijs cruciati, demum capitis obtruncatione martyrium compleuerunt. Eodem die ſancti Macarij[e] epiſcopi Antiocheni, virtutibus & miraculis clari.

APRILIS 10.

[a] EZECHIELIS prophetæ.] Agunt Beda, ac cæteri Latinorum de eodem hac die: Græci autem xij. Kal. Auguſti in Menolog. Vltra ea quæ in diuinis ſcripturis de eo teſtata habentur, ſcribunt Ioſephus Antiq. lib. 4. c. 8. Epiphan. de prophet. vit. & interit. c. 9. Iſidor. de vit. & obit. ſanct. c. 39. Dorotheus in ſynopſi c. 16. De tempore autẽ eius prophetiæ agit S. Hieron. in Ezech. c. 1. & c. 14. De frequenti cœtu populi concurrentis ad ſepulchrum eius, hæc ſanctus Epiphanius vbi ſuprà: Multi ad monumentum eius confluunt ad precationem & obſequiũ; ſanè quando tanta eò frequentia vnà ad monumentum eius conueniunt, formidant Chaldæi ac metuunt, ne illum auferant; quapropter egredientes comitantur & deducunt. Hæc Epiphanius.

[b] Plurimorum ſanct. Mart.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij; omneſque ex actis ſancti Alexandri Papæ, quæ extãt ex antiquis monumentis apud Sur. tomo 3. die 3. Maij. Habemus eadem manuſcripta.

[c] Apollonij & ſoc.] Vſuardus de his item hac die, Petrus in catal. lib. 4. c. 44. Habẽtur horum res geſtæ in Vit. Patr. part. 1. c. 19.

[d] Terentij & ſoc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio; quorum acta recitat Metaphraſtes, ex quo Lipom. tomo 7 & Sur. tomo 2. Scribit Theodor. lector in collectaneis lib. 2. horum ſanctorum martyrum reliquias tranſlatas eſſe Conſtantinopolim 2. Kalen. Octobr. Theodoſio minore Imperante.

[e] Macarij epiſc.] Exſtant eius acta relata à Sur. in tom. 2. Migrauit è vita anno Domini duodecimo ſupra milleſimum.

xviij. C Tertio idus Aprilis. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

ROMÆ ſancti Leonis[a] Papæ & confeſſoris, qui virtutum excellens meritis, dictus eſt Magnus. Eius temporibus celebrata fuit ſancta Synodus Chalcedonenſis, in qua ipſe per legatos Eutychem damnauit; cuius etiam Synodi decreta auctoritate ſua cõfirmauit: cumq. multa ſanxiſſet, & luculenter ſcripſiſſet, de ſancta Dei Eccleſia & vniuerſo grege Dominico paſtor bonus optimè meritus, in pace quieuit. Pergami in Aſia ſancti Antipæ[b] teſtis fidelis, cuius meminit ſanctus Ioãnes in Apocalypſi. Is ſub Domitiano Imperatore in bouem æneum[c] candentem coniectus, martyrium conſummauit. Salonæ in Dalmatia ſanctorum martyrum Domnionis[d] epiſcopi, cum militibus octo. •In Cracouia natalis ſancti Staniſlai[e] epiſcopi & martyris, qui à Boleſlao impio rege necatus eſt. Gortinæ in Creta ſancti Philippi[f] epiſcopi, vita & doctrina clariſſimi; qui temporibus Marci Antonini Veri, & Lucij Aurelij Commodi eccleſiam ſibi creditam regens, à furore gentilium, & hæreticorum inſidijs eandem tutatus eſt. Nicomediæ ſancti Euſtorgij[g] preſbyteri. Spoleti ſancti Iſaac[h] monachi & confeſſoris, cuius virtutes ſanctus Gregorius Papa commemorat. Apud Gazam Palæſtinæ ſancti Barſanuphij[i] anachoretæ, ſub Iuſtiniano Imperatore.

APRILIS 11.

[a] LEONIS Papæ.] De eodem hac die Beda, & alij nonnulli. Habetur eius vita in principio operum eius, ſed longè breuior, quàm tot tantaque præclara geſta ſpatio vnius & viginti annorum patrata expoſcere videantur; quæ ſingula, vt contigerunt per annos ſingulos, digeſſimus in Annal. eccleſ.

[b] Antipæ.] Teſtem fidelem hunc appellat S. Ioannes in Apocalyp. cap. 2. Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. Acta autem eius edidit Metaphraſtes, quæ & refert Lipom. tomo 7. & Surius tomo 2.

[c] In bouem æneum candentem.] Decantata ore omnium antiquorum eſt hiſtoria de huius cruciamenti inuentione & vſu, de Perillo auctore, qui primus illud experiri coactus eſt à Phalaride tyranno Agrigentino; vnde illud Ouidij de arte amandi:

Et Phalaris tauro violenti membra Perilli
Torruit: infelix imbuit auctor opus.

Gentiles autem ea furoris rabie inſiluerunt in Chriſtianos, vt vetera quæque ac antiquata genera tormentorum in illorum interitum excitarent. Non tantùm enim aduerſus Antipam teſtem fidelem, de quo agimus; ſed aduerſus Euſtachium Romanum nobiliſſimum ciuem ac ſocios id generis exercuit cruenta ſæuitia impiorum tormenta: ſed quid noſtri? in bouem candentem (inquiunt acta ipſorum) omnes ſimul alacri animo inſilierunt. plus etenim præſtitiſſe noſtri noſcuntur, quàm de ſuis potuit animo fingere, non autem polliceri, ipſa Gentilitas. Nam Cicero libro 2. Tuſcul. quæſt. cùm hæc ait de ſapiente: Talis in Phalaridis tauro ſi erit, dicet; quàm ſuaue hoc eſt, quàm hoc non curo: mox ſubdit:

Ego

Ego tantum non tribuo ſapienti contra dolorem, ſi fortis in perferendo, officij ſatis eſt: vt lætetur, nõ poſtulo. Hæc ille. Porrò Antipas noſter gratias immenſas Deo agens, Euſtachius cum ſuis exultans, candentem ingreſſus eſt taurum, & Pelagia virgo Tarſenſis illic cecinit hymnum Deo.

[d] Domnionis epiſc. & ſoc.] De his etiam Vſuardus hac die; conſentiuntque vet. manuſcrip. Sociorum nomina hæc ſunt: Paulinianus, Telius, Aſterius, Anaſtaſius, Maurus, Septimius, Antiochianus, & Caianus. quorum corpora Ioannes Papa quartus Dalmata tranſlata è Dalmatia, prope baptiſterium Conſtantini recondidit in oratorio à ſe decentiſſimè exornato. Aſſeruatur illic etiã corpus ſancti Venantij. Hæc eiuſdem eccleſiæ Lateranenſis vetera monumenta teſtantur.

[e] Staniſlai epiſcopi.] Hic eſt dies natalis eius, quando corona martyrij redimitus cælum cõſcendit. Eſt & celebris ea dies, qua ſacrum eius corpus inuentum eſt, octauo idus Maij. Itẽ quando tranſlatum fuit quinto kal. Octobris ſolenniori celebratur officio. Scripſit ſanctiſſimi viri res præclariſſimè geſtas Ioannes Longinus canonicus Cracouienſis, quæ Surius retulit in tom. 2. addiditq; fragmenta quædam deſumpta ab Alberto Crant. Plura de eodem in vet. chron. Polon. & quæ nuper egregiè conſcripſit Mart. Chrom. libro quarto. Paſſus eſt anno ſeptimo Gregorij ſeptimi Romani Pontificis, à quo rex impius eius interfector regno, ſolenni ritu, priuatus eſt, regnumque ipſum ſacris eſt interdictum. Accepimus alia nonnulla de eodem ſancto ex veteribus monumentis eccleſiæ Polonorum nobis in Vrbe commodata à R. D. Staniſlao Reſchio S. R. E. Protonotario, optimi illius ac doctiſſimi Staniſlai Cardinalis alumno, quem ob morum egregiam integritatem & inſignem eruditionem plurimi facio.

[f] Philippi epiſcopi.] De eo item Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Agit de eodem Euſebius hiſt. lib. 4 c. 24. Hieronymus de ſcript. eccleſiaſt. & alij, qui ex eiſdem acceperunt.

[g] Euſtorgij presb.] Vſuardus item de eo hac die, & alij recentiores.

[h] Iſaac monach.] De quo ſcribit S. Gregorius lib. 3 dialog. c. 14. Viget adhuc Spoleti: vbi claruit ſanctitate, eius illuſtris memoria.

[i] Barſanuphij.] Agit de eo Euag. hiſt. libro 4. cap. 32. & Niceph. hiſt. lib. 17. c. 22. Floruit temporibus Iuſtiniani Imperatoris.

12 Pridie Idus Aprilis. Luna. D xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

VERONÆ paſſio ſancti Zenonis[a] epiſcopi, qui inter procellas perſecutionis eam eccleſiam mira conſtantia gubernauit, & Gallieni tempore martyrio coronatus eſt. In Cappadocia ſancti Sabæ[b] Gothi, qui ſub Valente Imperatore, cùm Athanaricus Gothorum rex Chriſtianos inſequeretur, poſt dira tormenta in flumen proiectus eſt: quo etiam tempore (vt ſanctus Auguſtinus ſcribit) quãplurimi ex Gothis orthodoxis martyrij corona ſunt inſigniti. Bracari in Luſitania ſancti Victoris[c] martyris, qui adhuc catechumenus, cùm idolum adorare noluiſſet, & Chriſtum Ieſum magna conſtantia confeſſus fuiſſet, poſt multa tormenta capite abſciſſo meruit proprio ſanguine baptizari. Firmi in Piceno ſanctæ Viſſiæ[d] virginis & martyris. Romæ via Aurelia natalis ſancti Iulij[e] Papæ, qui aduerſus Arianos pro fide Catholica plurimùm laborauit, ac multis præclarè geſtis, ſanctitate celebris quieuit in pace. Apud Vapingum oppidum ſancti Conſtantini[f] epiſcopi & confeſſoris. Papiæ ſancti Damiani[g] epiſcopi.

Zenonis epiſcopi.] De eo item hac die Beda, Viuardus, & alij recentiores. S.Gregorius Papa, dum agit de inſigni illo miraculo inundantis Atheſis in eius eccleſia edito, martyrem atque Pōtificem eundem appellat lib. 3. dialog. c. 19. Paulus diaconus etiam de geſtis Longobardorum libro 3. cap. 1. appellat eundem Zenonem martyrem. Audiui aliquando nonnullos dubitare, an fuerint duo Zenones, vel vnus tantùm. Hanc controuerſiam, mea ſententia, dirimit epiſtola ſancti Ambroſij epiſcopi Mediolanen. ad Syagrium epiſcopum Veronenſem: eſt 46. libro 6. edit. Rom. in qua habetur mentio de alio Zenone, cuius iudicio probata fuit ac Deo dicata Indicia virgo, de qua illic agitur: eiuſdemque Zenonis ſuſpicari quis fortaſſe poſſet eſſe ſermones illos qui nomine Zenonis martyris editi ſunt; quod quidem ex eo quoque probabilius efficitur, quòd ille auctor libro 3. ſermone 5. de Natiuitate Chriſti egregiè ſugillat hæreſim Arij, cùm agit de hæreticis illis, qui dicerent Dei filium eſſe Deum, ſed nō Patri coæternum, & tempus fuiſſe quando non fuit. Erant hæc enim Arij præcipua dogmata, quæ illius Zenonis iunioris temporibus, Auxentius Mediolani cùm eſſet, ſtuduit roborare. Eiuſmodi portentoſas voces atque ſententias nunquam antea auditas, quàm poſt Arij emergentem hæreſim, nemo eſt qui neſciat, qui illorum temporum res geſtas calleat. Nam etſi Cherinthus, Artemō, Ebion, Carpocras, ac Paulus Samoſatenus Chriſtum tantùm hominem, nec Deum Patri æqualem impiè dixerunt: nullus tamen, qualem Arius doctrinam docuit, vt pluribus diſſerit Athanaſ. in decret. contra Arian. & aliis locis. Sed vt ad Zenonem de quo agitur reuertamur, ipſum tantùm inter ſanctos epiſcopos recenſet eccleſia Veronenſis: quæ & iuniorem Zenonem agnoſcit, ac inter cęteros eius eccleſiæ epiſcopos numerat; obiiſſeq; temporibus ſancti Ambroſij, qui ſanctæ memoriæ Zenonem Syagrij epiſcopi prædeceſſorem appellat, optimè nouit. Ex quo autem (vt accepimus) non recepit Veronenſis eccleſia duos Zenones, à priori noſtra ſententia haud inuiti recedimus: tametſi negandum non ſit, nonnullos ſermones inter opuſcula S. Zenonis impreſſos, martyri qui ſub Galieno coronatus eſt, conuenire non poſſe, in quibus arbitramur eos eſſe qui Arij hæreſim confutant manifeſtè: quod, ni fallimur, multis rationibus & optimis coniecturis probari poſſet, ſi id notationis anguſtię paterentur. Et certè nouum non eſt in operibus vnius veteris ſcriptoris aliquid alterius admiſceri, ſiue ex nominis ſimilitudine, ſiue ex argumenti affinitate. Quod verò ad Zenonem martyrē ſpectat; errare certè illi nobis videntur, qui vnum aſſerētes Zenonem, eum Ambroſij tēporibus vixiſſe volūt; eaque potiſſimùm niſi ratione, quòd auctor in oratione de Pudicitia numeret ab Apoſtoli Pauli ad Corinthios primam ſcribentis epiſtolam tempore annos, vt ait, fermè quadringentos, & eo amplius. Certè ſi quis numeret annos quadringentos, ab anno Domini quinquageſimo ſeptimo, quo illam eſſe à Paulo ſcriptam epiſtolam, in Annalib. demōſtrauimus; oportuit auctorem eam ſcripſiſſe anno Domini quadringenteſimo quinquageſimo ſeptimo; poſt obitum verò Ambroſij, qui (vt habet Marcellinus in chronico) obiit anno Domini trecenteſimo nonageſimo ſeptimo, annis ſexaginta. Quamobrem cùm illa numeri nota nec, vt volunt, Ambroſij temporibus aptari poſſit; mendoſam eſſe, neminė puto iure poſſe negare. Sed his accedit, quod dum auctor in eodē ſermone inuehitur vehementer in feminas quæ Gentilibus nubunt; dumque apertiſſimè monſtrat idolorum templa tunc fuiſſe patentia, & victimas ſolitas immolari: aliud prorſus ab Ambroſij temporibus illud fuiſſe ſeculum, auctor apertè ſignificat; cùm conſtet iam olim non tantùm à Conſtātino, vt ait Euſebius in vita ipſius libro 2. cap. 42. & 43. & à Conſtantio, vt Ammianus libro 19. & alij teſtantur, victimas fuiſſe vetitas, & templa iuſta claudi; ſed eo tempore nec Romanos obtinere potuiſſe vel aram vnam erigere victoriæ, vt pluribus ad Valentinianum ſcribit Ambroſius, & aduerſus Symmachum diſputat. Sic igitur cùm ex his quæ dicta ſunt, nulla ratione ea lectio ſubſiſtere poſſit, annorum quadringentorum, nec minus trecētorum, ſuperadditis illis quinquaginta ſeptem qui præcedunt illius Pauli epiſtolæ ſcriptionem; iure meritoque in recentiori editione reſtitutus eſt numerus annorum ducentorū. Nam numerando ducentos annos & amplius (quod habet vetus lectio) ab anno Domini quinquageſimo ſeptimo; quo, vt diximus, ea ad Corinthios epiſtola ſcripta eſt, ad Gallieni tēpora, qui imperare cœpit annn Domini ducenteſimo ſexageſimo primo, ſub quo Zeno ponitur paſſus, deducitur numerus reſtitutus. Rurſum verò dum in ſermone ſecundo de auaritia auctor ait in nummis excudi ſolere nummos idololatriæ, eademque idola quę colerentur in templo; clarè demonſtrat auctorem longè ante Chriſtianorum Impp. tempora claruiſſe: nam à Conſtantino Magno iuſſum eſſe vt nummus Crucis ſigno imprimeretur, teſtatur Sozom, lib. 1. ca 8. ſed multo apertiùs numiſmata ipſius & ſucceſſorū Auguſtorum, quæ exſtant, id demonſtrant. Ad hæc inſuper cùm auctor in ſermone de Spirit. ædif. domus Dei, planè demonſtret, eo tempore nullū templum, aut perrarum fuiſſe erectum, quod poſſet comparari cum ædibus idolorum; prorſus ſignificat ſe ante Conſtantini tempora claruiſſe, cuius opera certum eſt, tam in Occidente, (præſertim verò Romæ) quàm in Oriente, vt Hieroſolymis, Antiochiæ, & Conſtantinopoli, aliiſque in locis auguſtiſſimas erectas eſſe baſilicas Multa his addēda eſſent: ſed quoniam notationes tantùm ſcribimus, non apologias; his contentus lector eſto. Plura autem eodem argumēto eruditè notata habes in præfatione operum S.Zenonis, quæ iuſtu & diligentia M.& R. Aug. Valerij Cardinalis ampliſſ. Epiſcopi Veronēſis nuper ſunt edita: probamus quidem ea, vt multo ſtudio egregiè curatum opus, licet in aliquibus, vt diximus in his quæ ad veritatem quorundam ſermonum ſpectant, non æquè eidem aſſentiamur.

[b] Sabæ Gothi.] Agunt de eodem Græci decimoquarto Kal. Maij in Menologio. Exſtant eius acta, quæ Metaphraſtes ex antiquioribus exemplaribus deſcripſit: refert eadem Lipom. tom. 7. & Surius tomo 2. hac die: Meminit de ea perſecutione

S.Au-

S. Auguſtinus de ciuitate Dei libro 18. cap. 52. cuius locus hîc conſultò citatur: ne videatur hic ex numero illorum eſſe, quos in Arianam hæreſim lapſos traduot hiſtorici. Paſſus eſt Saba, vtcius acta teſtantur, Modeſto & Arintheo conſſ. qui eſt annus Domini, ſecundùm Faſtos Onufrij, trecenteſimus ſeptuageſimus ſecundus.

[c] Victoris.] De eodem hac die agitur in breuiario Toletano ſancti Iſidori. Recenſet hunc Vaſæus in chron. Hiſpan. anno Domini 306. inter eos, qui paſſi ſunt ſub Diocletiano Imperatore. Eadem in Flor. ſanct. Hiſp.

[d] Viſſiæ.] De qua etiam tabulæ Firmanæ eccleſiæ, quas Romam allatas vidimus.

[e] Iulij Papæ.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij; in quibus omnibus corrigenda ſunt, quæ de exiliis ipſius habent: Nam tantùm abeſt, vt Iulius ſedis ſuæ tempore exilia paſſus ſit, vt ipſe in tranquilliſſima pace agens, exturbatos ab Arianis, Conſtantij tempore, epiſcopos Romæ benignè acceperit, optimeque de illis meritus ſit; vt inter alios S. Athanaſium epiſcopum Alexandrinum, & Paulum epiſcopum Conſtantinopolitanum. Licet autem Oriens vniuerſus Arianorum procellis eo tempore agitaretur; Occidentalis tamen Eccleſia ſumma fruebatur tranquillitate: nam Conſtans orthodoxus Imperator tunc regnabat in Occidente; cuius ope, agente eodem S. Iulio Papa, coacta eſt aduerſus Arianos Synodus Sardicenſis, ex qua extorres & exules Catholici epiſcopi poſtliminio ad propria redierunt. At hæc quidem, cùm ex Græcis hiſtoricis atque Latinis; tum etiam ex Athanaſio in apologia ſecunda, & in epiſtola ad ſolitarios, probata quiſque cognoſcet.

[f] Conſtantini epiſc.] De eo etiam Vſuardus hac die. Hic interfuit Concilio Arauſicano habito ſub Cyro conſule, anno Domini 441. Eſt mentio item de Conſtantino epiſcopo in Synodo Gallicana celebrata tempore Leonis Papæ, vt conſtat ex eius Synodica ad eundem S. Leonem tunc ſcripta.

[g] Damiani epiſc.] Tabulæ eccleſiæ Papienſis de eodem agunt hac die. Laudat hũc mirificè Paulus diaconus de geſtis Longobard. libro 5. cap. 15. atque huius dicit eſſe epiſtolam ſcriptam nomine Manſueti epiſcopi Mediolanenſis libro 6. cap. 3. Sed miror quidem: nam non Damianus, ſed Magnus epiſcopus Ticinenſis interfuit vnà cum Manſueto illi Romanæ Synodo ſub Agathone Romano Pontifice, vt apparet ex ſubſcriptione Synodicæ tunc ſcriptæ, quæ recitatur in actione quarta ſextæ Synodi. Opinatus eſt ea de cauſa Latinius noſter, eundẽ Damianum cognomẽto Magnũ eſſe dictũ.

13 Idibus Aprilis. Luna. E xvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

PERGAMI in Aſia natalis ſanctorum martyrum Carpi[a] epiſcopi Thyatirenſis, Papyli diaconi, & Agathonicæ ſororis eius optimæ feminæ, Agathodori quoque eorum famuli, aliorumque multorum, qui poſt varios cruciatus, pro beatis confeſſionibus martyrio coronati ſunt in perſecutione Marci Antonini Veri, & Lucij Aurelij Commodi. In qua etiam perſecutione Romæ paſſus eſt vir mirabilis Iuſtinus[b] philoſophus; qui cùm ſecundum librum pro religionis noſtræ defenſione præfatis Imperatoribus porrexiſſet, eamque ibidem diſputando ſtrenuè propugnaſſet, Creſcentis Cynici, cuius vitam & mores nefarios redarguerat, inſidiis accuſatus quòd Chriſtianus eſſet; remunerationem linguæ fidelis, martyrij munus accepit. Hiſpali in Hiſpania ſancti Hermenigildi[c] filij Leouigildi regis Vviſigothorum Ariani, qui ob Catholicæ fidei confeſſionem in carcerem coniectus, cùm in ſolennitate Paſchali communionem ab epiſcopo Ariano accipere noluiſſet, iuſſu perfidi patris ſecuri percuſſus, regnum cæleſte pro terreno

rex & martyr intrauit. Eodem die paſſio ſanctorum Maximi[d], Quinctiliani, & Dadæ, in perſecutione Diocletiani. Rauennæ ſancti Vrſi[e] epiſcopi & confeſſoris.

APRILIS 13.

[a] CARPI epiſcopi & ſoc.] Agunt de his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad tertium idus Octobris. Scribit de his Euſebius hiſt. lib. 4. c. 14. & Niceph. lib. 3. c. 36. Pluribus autem Metaphraſtes horum acta proſecutus eſt: quæ recitat Lipom. tomo 6. & Surius tomo ſecundo hac die.

[b] Iuſtinus philoſophus.] De quo iidem qui ſuprà Latini auctores, licet malè eum iungant prædictis martyribus, qui paſſi ſunt Pergami; cùm nihil ſit inter eos commune præter tempus perſecutionis. Conſultiùs de Iuſtino martyre Greci, qui in Menologio de eo agentes kal. Iunij, Romæ paſſum affirmant, vt ſe res habet. Narrant ibidem paſſum eſſe S. Iuſtinum ſub Ruſtico præſide vnà cum Caritone, Caritina, Euelpiſto, Hierace, Peone, & Valeriano, ſeu Liberiano, quorum omnium acta habet Metaphraſtes tertio idus Iunij, relata à Lipom. tomo 7. & Sur. tomo 3. ea die: qui tamen incertum ſibi eſſe dicit, an ſit ille ipſe Iuſtinus philoſophus, de quo hac die agitur; ſeque in contrariam ſententiam procliniorem eſſe fatetur. At verò S. Epiphanij auctoritate omnis de Iuſtino philoſopho & martyre tollitur difficultas: dum enim in Panario, agēs contra Tatianum, hæreſ. 46. narrat eundem S. Iuſtinum philoſophum paſſum eſſe ſub Ruſtico præſide: planè demonſtrat hunc de quo agimus, vnum eundemque eſſe cum illo, cuius acta ex antiquioribus monumentis Metaphraſtes deſcripſit, quibus expreſſum habetur, eum cum ſociis eſſe paſſum ſub præſide Ruſtico: optimè enim nota S. Epiphanio ea acta fuiſſe videntur, dum eadem de S. Iuſtino ipſe teſtatur. Sunt ſanè germana atque ſincera, nulliſque paraphraſibus circumducta, ſed prout deſcripta fuerunt ex actis publicis. Errore tamen librariorum factum ſcias, vt apud eũdem Epiphanium legatur idem S. Iuſtinus paſſus ſub Hadriano Imp. cùm ipſe probè nouerit, ab eodem Iuſtino ſcriptam fuiſſe apologiã ad Antoninum Pium, qui poſt Hadrianum imperauit: irrepſit error, vt pro Antonino Hadrianus poſitus habeatur. Habes itaque lector ipſiſſima Iuſtini philoſophi & martyris acta, relata apud Metaphraſt. Lipom. & Sur. ad tertium idus Iunij, qua die, vt diximus, de eo Græci agunt in Menologio. Scribit etiam de eius martyrio Euſebius hiſt. lib. 4. c. 15. & ſanctus Hieronym. de ſcript. eccleſ. in Iuſtino. Si autem primordia eius ſcire cupis, habes ipſa optimè ab ipſomet deſcripta in dialogo cum Tryphone. De ſua ad Chriſti fidem conuerſione meminit in oratione quam habuit in ſenatu. De tempore quo vixit, idem agit in apologia quam obtulit Antonino Pio, dum ſupputat annos à Chriſto Domino centum & quinquaginta: eſt is annus duodecimus Antonini pij, conſulibus autem Orfito & Priſco, licet Euſebius in chron. dicat ipſum eandem dediſſe apologiam anno Domini 143. Agit de eodem Iuſtino ſanctus Irenæus libro 1. cap. 31. qui ex illius ſcriptis (vt idem ſcribit Euſebius libro 4. cap. 17.) ſæpiùs teſtimonium petere cõſueuit. De eodem Theodoretus libro hæretic. fabul. in Menandro, & alij antiquorum Patrum. Nouiſſimè verò Perionius ex eius commentariis texuit vitam eius, quam recitat Surius tomo ſecundo: ſed quæ maioris erant ponderis, acta publica eius martyrij prætermiſit.

[c] Hermenigildi.] De quo hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scripſit martyrium eius ſanctus Greg. libro 3. dialog. ca. 31. Quæ autem præceſſerunt necem eius, narrat Gregor. Turon. hiſt. Franc. lib. 5. c. 38. lib. 6. c. 43. & lib. 8. c. 28. Martyrio coronatur anno Domini 584. ſequenti verò anno (vt habet Iſidori chronicon) Leuuigildus pater deceſſit. Vaſæus item dicto anno Hermenigildum occiſum tradit. Ado autem in chron. anno 583. Marian. Scot. & Sigeber. anno 586. qui omnes in his quæ ſunt temporis, errare noſcuntur; ac plus cæteris Gregorius Turon. dum lib. 8. c. 28. de eius cæde agens, recenſet eam factam anno decimo Childeberti regis, qui eſt annus Chriſti 588. Miror admodum hominem in his quæ ſuis temporibus facta ſunt, erraſſe, atque res geſtas eiuſdem Hermenigildi adeò parum calluiſſe. Priori ſententiæ de annis 584. adſtipulantur acta Synodica Concilij Toletani tertij, quibus dicitur illud celebratum eſſe anno quarto Rheccaredi regis ſucceſſoris Leuuigildi, æra (vt habent) ſexcenteſima vigeſimaſeptima, qui eſt annus à Chriſto 589. Ex quibus patet prædictum regem regnare cœpiſſe anno Domini 585. quo extinctus eſt Leuuigildus, qui (vt etiam Gregorius Turon. affirmat) poſt annum à cæde filij Hermenigildi ex hac vita deceſſit.

[d] Maximi & ſoc.] Agunt de his item hac die Græci in Menologio.

[e] Vrſi epiſc.] De eo etiam tabulæ eccleſiæ Rauen. Pluribus Hieron. Rub. hiſt. Rauen. lib. 2. Succeſſit (vt ait) Liberio: claruit temp. Theodoſij Imp. eiuſque nomine dicta eſt baſilica Vrſiana.

Decimo-

14 Decimooctauo kal. Maij. Luna. F xv.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3
t u A B C D E f F G H M N P
4 5 6 7 8 9 10 11 10 11 12 13 14 15

ROMÆ via Appia natalis ſanctorum martyrum Tiburtij[a], Valeriani, & Maximi ſub Alexandro Imperatore, & Almachio præfecto: quorum primi beatæ Cæciliæ exhortatione ad Chriſtum conuerſi, & à ſancto Vrbano Papa baptizati, ob fidei confeſſionem fuſtibus cæſi, gladio percuſſi ſunt: Maximus verò Præfecti cubicularius, horum permotus conſtantia, & angelica viſione firmatus, in Chriſtum credens, tamdiu plumbatis verberatus eſt, donec ſpiritum exhalaret. Interamnæ ſancti Proculi[b] epiſcopi & martyris. Item ſanctæ Domninæ[c] virginis & martyris, cum ſociis virginibus coronatæ. Alexandriæ ſanctæ Thomaidis[d] martyris. Eodem die ſancti Ardalionis[e] mimi, qui cùm ſacris Chriſtianorum in theatro illuderet, de repentè mutatus, ea non ſolùm verbis, ſed & teſtimonio ſui ſanguinis comprobauit. Lugduni ſancti Lamberti[f] epiſcopi & confeſſoris. Alexandriæ ſancti Frontonis[g] abbatis, cuius vita ſanctitate & miraculis claruit. Romæ ſancti Abundij[h] Manſionarij eccleſiæ ſancti Petri.

APRILIS 14.

[a] TIBVRTII, Valeriani, & Maximi.] De his item hac die Beda, Vſuar. Ado, atque alij Latinorum; Græci autem vnà cum S. Cæcilia ad decimum kal. Decembr. in Menologio. Habentur horum martyrũ acta in vita S. Cæciliæ. In cœmeterio Calliſti, vbi conditi ſunt, nota ſunt loca eorum, vbi hactenus lapide inſculptus eſt locus Maximi, dictaque eſt ea pars cœmeterij à maioribus, Ad S. Cæciliam, vt etiam ſuprà notauimus. De tempore quo paſſi ſunt, plura inferiùs in natali S. Cæciliæ.

[b] Proculi epiſcopi.] De eodem etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Diuerſus hic videtur ab illo Proculo de quo ſupra xvj. kal. Maiij, de quo in rebus geſtis ſancti Valentini mart. epiſcopi Interamnen. Exſtant apud Sur. to. 1. 14. Febr. De hoc autem vide Petrum in catal. libro 1. ca. 15. vbi ponitur paſſus ſub Totila; quod ſi verum eſt, duos Valentinos epiſcopos Interamnenſes, duos itidem Proculos dare oportet: nam alter Valentinus paſſus reperitur temporibus Gentilium Impp. vt ex eius actis conſtat, in quibus de Proculo & ſociis mentio habetur.

[c] Domninæ.] De eadem iidem qui ſupra, Beda, & alij. Habentur eius acta iuncta ſimul cum rebus geſtis ſancti Proculi, de quo modò egimus.

[d] Thomaidis.] Agunt de eadem hac item die Græci in Menol. plura de ea in actis S. Febroniæ.

[e] Ardalionis.] Græci itidem de eo hac die in Menolog. vbi etiam paucis magna hiſtoria texitur, quomodo hic, ſicut olim Geneſius ille, ex hiſtrione factus eſt martyr. Conſueuerunt Gentiles in deriſum Chriſtianæ religionis, perſonas in theatrum introducere, qui acta Chriſtianorum repræſentarent: ſed Deus qui illuſores irridet, iocos in rem ſeriam, fabulam in hiſtoriam, & mimum conuertebat in martyrem. Legimus huius generis celebre exemplum de Dioſcoro architheatro apud S. Auguſtinum epiſtola 67. ad Alipium.

[f] Lamberti epiſc.] De eo item Molanus in addit. ad Vſuardum, & in annotat. recentioris editionis. De eius electione aliiſque pluribus ſcribit Angradus monach. in vita S. Anſberti, quam recitat Sur. tomo 1. die 9. Februar. Succeſſit hic S. Geneſio eiuſdem ciuitatis epiſcopo. Dicitur hic alio modo, Lãdebertus, numeraturq; quadrageſimus, vel quadrageſimus tertius epiſcopus Lugdun. ſecundùm diuerſas tabulas, quas deſcripſit Demochares de

ſacrif.

ſacrif. Miſſæ. Scripſit & eius vitam idem Angradus monachus, vt ipſe teſtatur in Ansberto. Claruit circa annum Domini ſexcenteſimum ſeptuageſimū.

[e] Frontonis abb.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Habentur eius res geſtæ in Vit. Parrum, part. 1. c. 47.

[h] Abundij.] Agit de Abundio Manſionario ſanctus Gregorius libro 3. dialog. c. 25.

xiiij. G **Decimoſeptimo Kal. Maij. Luna.** 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

ROMÆ ſanctarum Baſiliſſæ [a] & Anaſtaſiæ nobilium feminarum, quæ cùm eſſent Apoſtolorum diſcipulæ, & conſtantes in fidei confeſſione perſiſterent, ſub Nerone Imperatore lingua pedibusque præciſis, percuſſæ gladio, martyrij coronam adeptæ ſunt. Eodem die ſanctorum martyrum Maronis [b], Eutychetis, & Victorini, qui primò cũ beata Flauia Domitilla apud inſulam Pontiam in Chriſti confeſſione exules, poſtmodum ſub principe Nerua [c] liberati, cùm plurimos ad fidem conuertiſſent, in perſecutione Traiani à Valeriano iudice variis pœnis iuſſi ſunt interfici. In Perſide ſanctorum martyrũ Maximi [d] & Olympiadis, qui ſub Decio Imperatore fuſtibus & plumbatis cæſi ſunt, & ad vltimum capita eorum fuſtibus tunſa, donec emitterent ſpiritum. Ferentini in Hernicis ſancti Eutychij [e] martyris. Myræ in Lycia ſancti Creſcentis [f], qui per ignem martyrium conſummauit. Item ſanctorum martyrum Theodori [g] & Pauſilippi, qui ſub Hadriano Imperatore paſſi ſunt.

APRILIS 15.

[a] BASILISSÆ & Anaſtaſiæ.] Agunt de his etiam hac die Græci in Menol. earumque res geſtas, prout hîc narrantur, pluribus referunt: adduntq; ab ipſis curata eſſe corpora ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, cùm martyrio occubuiſſent, ob eamque cauſam comprehenſas, atque interemptas fuiſſe.

[b] Maronis & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij, licet Beda Maronem prætereat. Quorum omnium paſſionis acta recenſita habentur in vita ſanctorum martyrum Nerei & Achillei apud Sur. to. 3. die 12. Maij. Ad ſepulchrum autem S. Victorini eiuſmodi habetur inſcriptio: IVBENTE DEO CHRISTO NOSTRO, SANCTO MARTIRI VICTORINO QVODVVLTDEVS DE SVO FECIT.

[c] Sub principe Nerua liberati.] Conſultò hæc addita videntur, ex quibus etiam illorum acta ſunt corrigenda, vbi legitur illos ſub Nerua redactos eſſe in ſeruitutem: conſtat etenim Neruã Imp. non tantùm Chriſtianos non vinxiſſe, ſed vinctos potius è cuſtodia eduxiſſe, & exules proſcriptosq; reſtituiſſe, promulgato de ea re edicto, vt teſtatur Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 3. c. 15. cuius edicti vigore etiam S. Ioannes Euangeliſta ex inſula Pathmos, vbi à Domitiano fuerat relegatus, libero eo tẽpore Epheſum rediit, vt idem Euſebius ſcribit, & S. Hieronymus de ſcript. eccleſ. in Ioanne. Irrepſit error in illa acta, vt loco Neruæ Traiani, Nerua, ſimpliciter poſitus habeatur.

[d] Maximi & Olympiadis.] De his item hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij. Exſtant horum acta in exordio vitæ S. Laurentij apud Sur. to. 4. vbi legitur, hos paſſos eſſe Cordubæ in Perſide. Interdum ſuſpicatus ſum, pro Corduba, Corduena eſſe reſtituendum. Eſt Corduena ciuitas in Perſide, cuius meminit Ammian. Marcellin. lib. 2·. circa med. & lib. 24. in fine. Meminit & Plin. de Corduenis populis

pulis ad Tigrem poſitis. De his plenius infra vigeſimaſecunda huius menſis, in Parmenio. De eadẽ quoque Cordubenna pluribus Æthicus in Coſmographia, vbi agit de Tigri fluuio.

[e] Eutychij.] Quando hic paſſus ſit, non inuenimus: meminit eius eccleſię S. Greg. Papa libro 3. dialog. c. 38. in Redempto epiſcopo.

[f] Creſcẽtis.] De eod. hac die Græci etiã in Menol.

[g] Theodoſij & Pauſilippi.] Græci itidem de his in Menologio agunt hac die.

16 Sextodecimo kal. April. Luna. A xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

Corinthi natalis ſanctorum martyrum Calliſti [a] & Chariſij, cũ aliis ſeptem, qui omnes in mare demerſi ſunt. Cæſaraugustæ in Hiſpania natalis ſanctorum decem & octo martyrum, Optati [b], Luperci, Succeſſi, Martialis, Vrbani, Iuliæ, Quinctiliani, Publij, Frontonis, Felicis, Cæciliani, Euentij, Primitiui, Apodemij, & aliorum quatuor qui Saturnini vocati eſſe referuntur. Hi omnes ſub Daciano Hiſpaniarum præſide ſimul pœnis affecti, atque interempti ſunt: quorum illuſtre martyrium Prudentius verſibus exornauit. Ibidem ſanctæ Encratidis [c] virginis & martyris, quæ laniato corpore, mamilla abſciſſa, & iecore auulſo adhuc ſuperſtes, in carcere incluſa eſt, donec vlceratum corpus putreſceret. In eadem ciuitate ſanctorum Caij [d] & Cremẽtij, qui ſecundò confeſſi, & in fide Chriſti perſeuerantes, martyrij calicem guſtauerunt. Item ibidem ſancti Lamberti [e] martyris. Palentiæ ſancti Turibij [f] epiſcopi Aſturicenſis, qui ope ſancti Leonis Papæ hæreſim Priſcilliani ex Hiſpania penitus profligauit, clarusque miraculis in pace quieuit. Bracarę in Luſitania ſancti Fructuoſi [g] epiſcopi. Eodem die ſancti Paterni [h] epiſcopi Abricenſis. In Belgis apud Valencenas ſancti Drogonis [i] confeſſoris.

APRILIS 16.

[a] Callisti & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catalogo, libro 4. cap. 55.

[b] Optati & ſoc.] Agunt de his etiam iidem qui ſuprà. Scripſit de his ſacrum hymnum Prudentius in Periſtephan. Paſſi feruntur in perſecutione Diocletiani Imperatoris, vt Vaſæus in chronic. Hiſpan. teſtatur.

[c] Encratidis.] Vulgò Engratia. De ea etiam Prudentius eodem hymno, his verſibus:

Hic & Encrati recubant tuarum
Oſſa virtutum, quibus efferati
Spiritum mundi violenta virgo
Dedecoraſti.

Pluribus de eadem in Flore ſanct. Hiſp. ac in theſauro conc. tom. 2. vbi plura de eius ſacris reliquiis.

[d] Caij & Crementij.] Agit de his etiam idem Prudent. eodem hym. 4. Periſteph. his verſibus:

Additis Caio, (nec enim ſilendi)
Téque Crementi, quibus incruentum
Ferre prouenit decus & ſecundo
Laudis agone.
Ambo confeſſi Dominum, ſteterunt
Acriter contra fremitum latronum.
Ambo guſtarunt leuiter ſaporem
Martyriorum.

[e] Lamberti.] De eodẽ Vaſæus in chron. Hiſp. an. 306. Pluribus autem in flore ſanct. Hiſpan.

ᵃ Turibij epiſc.] Exſtat inſignis S. Leonis Papæ epiſtola 93. ad Turibium epiſcopum Aſturicéſem conſcripta aduerſus hæreſim Priſcilliani iterum pullulantem, qua etiam idem agit de cogenda Synodo in Hiſpania: quod nauiter impletum eſt; nam tunc temporis ea de re coacta eſt Synodus Toletana, qua omnes Priſcilliani errores reciſi ſunt. Exſtat eiuſdem Synodi aſſertio fidei recenſita, errore quodam ſub primo Concilio Toletano, quod celebratum fuit Stilicone iterum conſule, anno à Chriſto Domino 405. Porrò ſi quis eam conferat cum dicta epiſtola Leonis Papæ, facilè intelliget ea omnia excerpta eſſe ex illa epiſtola quæ ſcripta reperitur Alipio & Ardaburio conſſ. anno Dñi 447. quo etiam dicta Synodus coacta eſt, dicenda iure ſecunda Toletana, & quæ ſecunda dicta reperitur, tertia eſt appellanda. Mentio habetur eius Synodi in præfatione primi Concilij Bracarẽſis, ex qua cõſtat Turibium fuiſſe etiã Notarium ſedis Apoſtolicæ. Plura de eodẽ in theſaur. conc. tom. 2. hac die.

ᵍ Fructuoſi epiſcopi.] De eodem in Breuiario Toletano quinto idus Aprilis. Hunc S. Synodus Toletana, decima dicta, tranſtulit à ſede Dumienſi in Bracarenſem, vt Metropolim Gallitiæ gubernaret, vt conſtat ex dicto Concilio in decreto de Potamio. De eo item pluribus in Flore Sanct. Hiſpan. & in theſaur. concion. tomo 2. hac die. Habent & Segobienſes ſuum Fructuoſum, quem vt Patronum colunt, de quo in theſauro concion. tomo 2. die 25. Octobris.

ʰ Paterni epiſc.] Huius acta ex antiquis monumentis eruta habet Sur. tom. 2. Ad hunc ipſum olim abbatem exſtat carmen Venantij Fortunati de emendatione codicis. Numeratur quartus Abricenſis ſedis epiſcopus in tab. Democh. Claruit circa annum Domini quingenteſimũ nonageſimum, temporibus Childeberti regis Francorum.

ⁱ Drogonis.] Agit de eodem Molan. in addit. ad Vſuard. Pluribus autem In Indie. ſanct. Belg. quem obiiſſe ait anno Domini 1186.

xij. B Quintodecimo kal. Maij. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

ROMÆ ſancti Aniceti ᵃ Papæ & martyris, qui in perſecutione Marci Aurelij Antonini & Lucij Veri, martyrij palmam accepit. In Africa natalis beati Mappalici ᵇ martyris, qui, vt ſcribit ſanctus Cyprianus in epiſtola ad martyres & confeſſores, cum aliis pluribus martyrio coronatus eſt. Ibidem ſanctorum martyrum Fortunati ᶜ & Marciani. Antiochiæ ſanctorum martyrum Petri diaconi ᵈ, & Hermogenis eius miniſtri. Cordubæ ſanctorum martyrum Eliæ ᵉ presbyteri, Pauli & Iſidori monachorum. Viennæ ſancti Pantagathi ᶠ epiſcopi. Terdonæ ſancti Innocentij ᵍ epiſcopi & confeſſoris. Ciſtertij in Gallia ſancti Stephani ʰ abbatis, qui primus eremum Ciſtertiẽſem incoluit, & ſanctum Bernardum cum ſociis ad ſe venientem lætus excepit.

APRILIS 17.

ᵃ ANICETI Papæ.] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De eius ſucceſſione Irenæus lib. 3. c. 3. Optat. lib. 2. contra Parmen. Epiphan. in Panar. hæreſ. 27. Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. c. 13. & 21. Auguſt. epiſt. 165 Niceph. in chron. & alij recent. Cætera de ipſo in Annal. eccleſ. diximus.

ᵇ Mappalici.] Agunt de eodẽ iidem qui ſuprà. Crebrò de eo S. Cyprian. epiſt. 922. & 23. ed. Pam.

ᶜ Fortunati & Marciani.] De his item hac die Beda, & alij recentiores agunt.

ᵈ Petri & Hermogenis.] Beda etiam, Vſuard. & Ado, hac die de iiſdem.

ᵉ Eliæ & ſoc]. De his agit hac die Vſuard. Scribit horum martyrium S Eulogius lib. 3. in memor. ſanct. cap. 15. vbi hac die hos paſſos affirmat, æra octingenteſima nonageſimaquarta, à Chriſto autẽ anno octingenteſimo quinquageſimoſexto. Vnde

miror

miror cur Vaſæus hos adnumeret inter martyres paſſos in perſecutione Diocletiani.

[f] Pantagathi epiſc.] Agit de eodem hac die Beda. Ado eiuſdem ſedis epiſcopus hæc de ipſo in chron. anno 564. Hic conſularibus faſcibus primû ſublimis, ſed Chriſti humilitate primus, poſtmodum quinque annis epiſcopalem ſedem fideliſſimè rexit, ſub conſulatu Paulini iunioris & Baſilij vita functus eſt. Hæc Ado. Recêſetur hic vigeſimus eius ſedis epiſcopus, interfuitq; Concilio Aurelianenſi tertio, vt eius acta teſtantur.

[g] Innocentij epiſcopi.] Huius res geſtas, eaſdemque germanas ex veteribus monumentis edidit Mombritius tomo 2. Vixit ſub Diocletiano Imp. multiſque afflictationibus agitatus, demû ſub Conſtantino Imp. quieuit in pace.

[h] Stephani abb.] Plura de ipſo habentur in vita S. Bernardi lib. 1. c. 3. 4. 5. & in vita S. Roberti primi abb. Ciſtercien. quam recitat Sur. to. 2. die 29. Aprilis. De eo Sigebert. in chron. anno Dñi 1107. Ad hunc ſanctus Bernardus auſpicaturus tyrocinium monaſticæ exercitationis acceſſit, anno Domini milleſimo centeſimo decimotertio.

18 Quartodecimo Kal. Maij. Luna. C xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

ROMÆ beati Apollonij[a] ſenatoris, qui ſub Commodo[b] principe, & Perennio[c] præfecto, à ſeruo proditus quòd Chriſtianus eſſet, iuſſus vt rationem fidei ſuę redderet, inſigne volumen compoſuit, quod in Senatu legit, & nihilominus ſententia Senatus pro Chriſto capite truncatus eſt. Meſſanæ * natalis ſanctorum martyrum Eleutherij[d] epiſcopi Illyrici, & Anthiæ matris eius: qui cùm eſſet vitæ ſanctimonia, & miraculorum virtute illuſtris, ſub Hadriano principe lectum ferreum ignitum, craticulam & ſartaginem[e] oleo, pice, ac reſina feruentem ſuperans, leonibus quoque proiectus, ſed ab illis nil læſus, nouiſſimè vnà cum matre iugulatur. Ibidem ſancti Corebi[f] præfecti, qui per Eleutherium conuerſus ad fidem, gladio percuſſus eſt. Brixiæ ſancti Caloceri[g] martyris, qui à ſanctis Fauſtino & Iouita conuerſus ad Chriſtum, ſub eodem Hadriano glorioſum confeſſionis certamen compleuit. Cordubæ ſancti Perfecti[h] presbyteri & martyris, à Mauris, quòd in Mahumetis ſectam inueheretur, perempti. Mediolani ſancti Galdini[i] epiſcopi, qui concione aduerſus hæreticos expleta ſpiritum Deo reddidit.

* Meſſanæ.

APRILIS 18.

[a] APollonij.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Scribit de eo Euſeb. hiſt. lib. 5. c. 20. & in chron. an. octauo Commodi Imp. S. Hier. de ſcript. eccleſ. Niceph. hiſt lib. 4. c. 16. & alij recentiores.

[b] Sub Commodo] Conſtat ex Euſeb. hiſt. libro 5 c. 20. non tantùm à Commodo nullam fuiſſe in Chriſtianos excitatam perſecutionem, ſed etiam pœnas in delatores ipſorum decretas irrogataſq;, ita vt ſeruus nebulo delator Apollonij crurifragio peremptus ſit. Ipſe autem, delata ſemel cauſa in ſenatum, dum Chriſtianam religionē defendendam ſuſcipit, volumenque de ea re conſcriptum ibidem recitat, ex ſenatuſconſulto ſubiit ſententiam capitis. Mirabitur fortaſſe aliquis, Dei Eccleſiam ſub Commodo quieuiſſe, homine reipub. perincom-

modo: quem & publico populi clamore appellatú eſſe Nerone crudeliorẽ, & Domitiano impuriorẽ, ſcribit Lampridius ex Mario Maximo, antiquo hiſtorico. Id etenim non clementiæ vel pietatis ergò, ſed commodi ſui cauſa Commodum feciſſe conſtat, vt ex Lampridio, ſimulque Tertulliano elicitur. Lampridius quidem hæc de Commodo: Vendidit ſuppliciorum diuerſitates & ſepulturas, &c. Quæ clariora redduntur ex iis quæ Tertullianus ſcribit lib. de fug. temp. perſecut. dum ait, his temporibus Dei eccleſiam pacem redemiſſe, cùm eccleſiæ tributum Fiſco penderent, vt tutò agerent Chriſtiani: quem quidem vſum nouiter inuẽtum, ipſe Tertullianus, qui iam Montani ebiberat venenum, & cum ipſo docebat non eſſe fugiendú tempore perſecutionis, ſcriptis editis improbabat. His ad pacem Chriſtianorum acceſſit, quod ſcribit Dio in Commodo, Martiam quæ præ cęteris fuit Commodo in delitiis, fuiſſe Chriſtianorum ſtudioſiſſimam, multaque in illos contuliſſe beneficia.

[b] Perennio.] Dictus aliàs Perennis reperitur, ita eum appellat Lampridius, de quo ait: Perennis cuncta ſibi vendicauit; quos voluit interemit, ſpoliauit plurimos, omnia iura ſubuertit, &c. Dedit Chriſtianorum hoſtis mox debitas pœnas: nam (vt idem auctor ſcribit) cùm exercitui redditus eſſet infenſus, datus eſt militibus lacerandus. Miranda contigerũt prodigia, & illatæ ſunt Vrbi clades poſt necem Apollonij ſenatoris: nam vt ſcribit Euſeb. in chron. anno octauo eiuſdem Imper. percuſſum eſt fulmine Capitolium, magnoque aucto incẽdio, concremata eſt bibliotheca, & propinquæ ædes eauſtæ. Addit Herodianus ex leui terræ motu, vehemente terra ignem, ſubitò Pacis templum conflagraſſe. Item Dio ait, etiam palatium igne conſumptum, famem, luemque eſſe ſubſecutam. His itaq; immenſis cladibus vltus eſt Deus nobiliſſimi ſenatoris occubitum; cuius opera, niſi inuidia nominis Chriſtiani pertinacibus ſtudiis reſtitiſſet, omnis Senatus in Chriſtum credere potuiſſet.

[d] Eleutherij epiſcopi.] De eodem hac die Beda ac cæteri Latinorum, Græci autem de eo & matre Anthia in Menologio a viij kal. Ianuar. Deſcripſit horum acta Metaphraſtes, quæ & Lipom. recitat tomo 5. & Sur. tomo 2. & Mombrit tom. 1. Agit de eodem Niceph. hiſt. lib 3. c. 29. qui dum ait ex Metaphraſte, Eleutherium Romæ eruditum ab Aniceto Rom. Pont. idemque refertur, illú paſſum eſſe ſub Hadriano Imp. manifeſti erroris redarguitur: nam Anicetus ſedit poſt obitum Hadriani: puto irrepſiſſe mendum, & Anicetum pro Anacleto poſuiſſe qui deſcripſerunt. Quòd autem Beda hic dicit, Eleutherium ordinatú eſſe epiſcopum Aquileiæ, vnde acceperit non inuenimus, nec in tabulis ipſis Aquileienſis eccleſiæ aliquid huiuſmodi legitur. Agitur tamen in illis a v. Kal. Aprilis de Eleutherio & Lucia, ſed planè ille diuerſus eſt ab hoc de quo agimus. Verùm exiſtimamus errorem irrepſiſſe, vitioque librariorum factum, vt loco, Apuliæ, ſcriptú ſit Aquileiæ: nam idem ipſe Beda paulo ſuperiùs ponit natale ipſius apud Meſſanã in Apulia. Similiter Vſuardus & Ado itidem in Apulia ponunt. Petrus inſuper in catalogo iterum, nempe lib. 2. c. 20. vbi Latina voce ex Græco [illegible], Liberalem appellat: & lib. 4. c. 61. in Apulia factum epiſcopũ dicit ciuitatis Cannenſis. Ceterùm cùm æquè omnes in Apulia ponant, loci autem varia lectio eſt; nam complures tum manuſcripti, tum impreſſi legunt Miſſerij, alter Miſeni in Apulia, alij Meſſanæ, indem in Apulia: qui verò recenter addiderunt Miſeni in Campania, id quidem abſq; auctoritate fecerunt; ſed ea coniectura quòd nimirum Miſenum in Campania ſitum ſit, & non in Apulia: ſicut & qui Meſſanæ legentes, intelligi putauerunt de Meſſana nobili in Sicilia ciuitate: quos hallucinatos manifeſtum eſt. nam neque Miſeni in Campania, neque Meſſanæ in Sicilia aliqua eſt eiuſdem Eleutherij epiſcopi mentio. Si igitur conſenſu omnium Latinorum locus ponendus eſt in Apulia, cùm nec Miſenus nec Meſſana in ea prouincia ſit ciuitas reperiri; coniectura ducimur, vt loco Meſſanæ, legendum ſit, Meſſapiæ: quod eſt oppidum prope Tarentum, cuius Plinius meminit lib. 3. cap. 11. ſic dicens: Oppida per continentem à Tarento, Varia, cui cognomẽ Apulæ, Meſſapia, Aletiú.] Omnẽ enim illam quæ poſt Calabriã eſt regio, quæ ſpatio trecentorum ac decem ſtadiorum clauditur, ab accolis appellari ſolitam Apuliam, auctor eſt Strabo libro 6. Verùm Græci eundem Eleutherium in Illyrico factum epiſcopum dicunt; quod & Martyrologium Romanum confirmat. Quamobrem in tantis rerum ambagibus, quid de his præterea dicamus, nihil eſt, niſi vel eũdem Eleutherium in vtraque prouincia Euangelium prædicaſſe; vel (vt frequenter in aliis accidiſſe vidimus) duo fuerunt Eleutherij in vnum conflati, eorundemque ſimul acta confuſa.

[e] Sartaginem.] Cruciamentum Sartaginis vetus eſſe reperitur. De eo Machab. lib. 2. cap. 7. Rex iuſſit Sartagines & ollas æneas ſuccendi. Et paulo pòſt: Iuſſit ignem admoueri, & adhuc ſpirantẽ torreri in Sartagine. Hæc ibi. Ioſephus itèm li. de Machab. de Sartagine frequenter meminit, vt cùm ait: Stabat flammiuomis ignibus ſuccenſa Sartago ad torrendum præparata paſſuros, &c. Inferius autem ſic: Igniuomam Sartaginem ſponte conſcendit. ac iterum: Flammiuomæ addicta Sartagini, &c. Frequens eſt mentio in actis martyrum de Sartagine.

[f] Corebi.] Hunc Correum Beda appellat, dum de eo agit hac die. De eius martyrio agitur in actis S. Eleutherij, quorum nuper meminimus.

[g] Caloceri.] Habentur eius res geſtæ adnexæ actis ſanctorum martyrum Fauſtini & Iouitæ apud Sur. tomo 1. die a v. Febr. itemque in vita S. Marciani epiſcopi Dertonen. apud Mombrit. tomo 2. ac denique in vita S. Secundi martyris Aſtenſis: apud Petrum in catalogo lib. 4. c. 12.

[h] Perfecti.] De eo etiam hac die Vſuardus. Scribit eius martyrium S. Eulogius libro 1. & libro 2. memor. ſanctor. cap. 1. paſſumque tradit hac die, æra 888. à Chriſto Dominó anno 850. Vide illic ſchol. Ambroſ. Moral.

[i] Galdini epiſcopi.] De eo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis. Habet eius res geſtas Mombrit. to. 1. vit. ſanct. Claruit temporibus Alexandri Papæ tertij, cui, ſchiſmaticos reſpuens, conſtantiſſimè adhæſit; eligẽs potius in ærũnis exule vitam agere, quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Tertio-

19 Tertiodecimo kal Maij. Luna. D x.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

NATALIS ſancti Timonis[a] diaconi de ſeptem primis, qui primò apud Beroeam doctor reſedit, ac deinde verbum Domini diſſeminans venit Corinthum, ibiquè à Iudæis & Græcis, vt traditur, flammis iniectus, ſed nihil læſus, demum cruci affixus martyrium ſuum impleuit. Melitine in Armenia ſanctorum martyrum Hermogenis[b], Caij, Expediti, Ariſtonici, Rufi, & Galatæ vna die coronatorum. Caucoliberi[c] in Hiſpania Tarraconenſi paſſio ſancti Vincentij Martyris[d]. Eodem die ſanctorum martyrum Socratis & Dionyſij, qui lanceis confoſſi ſunt. Hieroſolymis ſancti Paphnutij[e] martyris. Cantuariæ in Anglia ſancti Elphegi[f] epiſcopi & martyris. Antiochiæ Piſidiæ ſancti Georgij[g] epiſcopi, qui ob cultum ſanctarum imaginum exul occubuit. Romæ ſancti Leonis[h] Papæ noni, virtutum & miraculorum laude inſignis. In cœnobio Laubienſi ſancti Vrſmari epiſcopi[i]. Florentiæ ſancti Creſcentij[k] confeſſoris, diſcipuli beati Zenobij epiſcopi.

A P R I L I S 19.

TIMONIS diaconi.] Agunt de eo hac item die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. De eo Acta Apoſtolorum cap. 6. Licet Petrus in catalogo libro 4. cap. 67. alium hunc putet ab illo diacono ex ſeptem. Erroris arguitur & Dorotheus, dum in Synopſi hunc non Beroenſem, ſed Boſtrenſem fuiſſe epiſcopű ſcribit.

[b] Hermogenis & ſoc.] De his item hac die iidem qui ſuprà, Beda, Vſuardus, & alij.

[c] Caucoliberi in Hiſpania Tarrac. paſſio ſancti Vincentij.] Loci nomen compoſitum ex duobus nominibus, dictum quaſi Cauco Celtiberi. Scribit enim Plinius libro 3. cap. 3. Caucenſes populos eſſe in Celtiberis. Hodie dicitur vulgò *Colibre*; eſt in Catalonia prouincia Tarraconenſi iuxta Perpinianum & Helenam. De eodem Vincentio hac item die agunt Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores, conſentiuntque vet. manuſcript. Plures eiuſdem nominis repetiuntur inſignes martyres in Hiſpania, Vincentius diaconus Cæſarauguſtanus, cuius acta Prudentius cecinit hymno ſacro. Alius qui patria Eborenſis, Abulæ vnà cum Sabina & Chriſteide ſororibus paſſus eſt: de quo pluribus in Breuiario Eborenſi. Tertius de quo hîc agitur. Quartus qui cum Orontio & Victore diacono paſſus eſt, cuius corpus Ebredunum delatum ferunt, de quo Vaſæus in chron. Hiſpan. & Flos ſanct. Hiſpan. Quintus etiam abbas monaſterij ſancti Claudij temporibus Gothorum martyrio vitam concluſit, cuius dies natalis agitur tertio idus Septembris: de quo narratur in Flor. ſanct. Hiſpan.

[d] Socratis & Dionyſij.] Græci item in Menologio hac die agunt.

[e] Paphnutij.] De ipſo etiam hac die Græci in Menologio.

[f] Elphegij epiſcopi.] Scripſit res geſtas ipſius Osbertus abbas, quas deſcripſit Surius tomo ſecundo. Plura item Edenerus in vita ſancti Anſelmi. Mouit aliquando Lanfranci epiſcopi animum, cur Angli venerarentur ſanctum Elphegum, & martyrem reputarent; cùm non fidei confeſſionis cauſa, vel teſtandæ veritatis, ſed tantùm cæſus ſit eo quòd barbari aurum, quod poſcebant, apud ipſum non inueniſſent. de hac re ille ſollicitus, cōſuluit S. Anſelmum: qui reſpondit, ſe firma ratione

nouiſſe, Elphegum eſſe martyrem, eo quòd pro iuſtitia occubuiſſet. Hæc Edinerus in vita S. Anſelmi. Quod autem maiorē affert admirationem (ſi tamē ethnico rerum noſtratum imperito credendū eſſe putamus) nō ſolùm illos, quos tyrannorū ſæuitia, ſeu hoſtium rabies iniuſtè occidiſſet, ſed quos etiam Romanorum magiſtratus iniuſtè damnaſſet, habitos eſſe martyrēs ſcribit Ammianus Marcellinus libro 27. dum Eupraxij ad imperatorem Valentinianum verba refert, quæ hæc ſunt: Parciùs agito, piiſſime principum: hos enim, quos interfici tanquam noxios iubes; vt martyres, id eſt, Diuinitati acceptos, coli religio Chriſtiana. Hæc ille: qui etiam tradit de Diodoro & Diocle tunc iniuſtè necatis: quorum, inquit, memoriam apud Mediolanum colentes nunc vſque Chriſtiani, locum vbi ſepulti ſunt, ad Innocentes vocant. Hactenus de his Marcellinus. Quem imperitia rerū noſtratum hallucinatum putamus: nullum enim eiuſmodi rei exemplum in Eccleſia reperitur; vt martyr habitus ſit, quem Chriſtianus Catholicus magiſtratus, licet iniuſtè, occidi mandaſſet. Tentauit aliquando Phocas Imperator illos etiam adſcribendos in numerum martyrum, qui in bello ab infidelibus hoſtibus fidei cæſi eſſent, ſed huic eius ſtudio reſtiterunt Orientales epiſcopi, nixi auctoritate canonis 13. ſancti Baſilij, vt in commentario ſuper eo ſcribit Theodorus Balſ. Decreuit enim ſanctus Baſilius, vt annis tribus abſtinerent à communione, qui in bello occidiſſent homines, quamuis (vt ait) hi inter homicidas non eſſent adnumerandi: diuina etenim lege (vt habet liber Numer. c. 31.) iubentur die tertio & ſeptimo luſtrari homines qui hoſtes occidiſſent, licet iuſſu Domini. Canon pœnitentialis autem quadraginta dies præcipit eiuſmodi interfectores hoſtium abſtinere. Ea de cauſa Theodoſius Imperator, poſt ingentem illam hoſtium ſtragem, qua Eugenius tyrannus ſublatus eſt, ſponte abſtinuit à perceptione Sacramentorum, vt ſcribit laudatque ſanctus Ambroſius ea oratione quam habuit in funere eiuſdem Imperatoris, cùm ait: Præclaram adeptus victoriam, tamen quia hoſtes in acie ſtrati ſunt, abſtinuit à conſortio Sacramentorum, donec, &c. Ex quibus omnibus ſatis liquet, quàm temerè Phocas Imperator prædicta tentaret. Ab Ethnicis enim potiùs quàm à Chriſtianis mutuatus videtur exemplum, qui his qui in bello deceſſiſſent ſummos honores habendos eſſe cenſuerunt. Nam Lycurgus eorum tantùm qui in bello deſiderati eſſent, laudes pro concione celebrari, inſcriptiones incîdi, & ſepulcra erigi mandauit, vt tradit Plutarchus in Apopht. Laconic. Scribit & Dio in Traiano, eis qui bello aduerſus Decebalum occiſi eſſent, ab eodem Imperatore iuſſas erigi aras & annua parentalia celebrari. Sunt de his alia complura exempla. Vt autem eò vnde diſceſſimus, reuertamur; quæ ſuperius ex Ammiano Marcellino (ſi quæ fides ethnico homini res noſtras tractanti eſt adhibenda) narrauimus; non ſic poſuimus, vt in omnibus comprobemus, ſed nequid rerum antiquarum lectorem præteriret. Tu autem ſi hæc pleniùs noſſe cupis, & quænam requirantur vt quis martyr verè dici poſſit, conſule S. Thomam 22. r 24. 4. o.) 4. d. 49. q. 5. art. 3. quæſt. 2. o.) 22. r r4. 5. c. ad. 2.) q. d. 49 q. ar. 3. q. 2. ad 10. 51. 12.) Rom. 8. lect. 7. m. 5.) Epheſ. 3. lect. 1. princ. 1.) r. 2. q. 24. art. 5. ad 2. & in quod. 49. q 5. art. 3. q. 2. ad 3. & ſuper epiſtolam Pauli ad Epheſios c. 5. lect. 1. in princ. Conſule & quæ ſuperiùs diximus die quarta Martij de canonizatione Sanctorum.

[g] Gregorij epiſcopi.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, vbi & acta eius paucis referunt.

[h] Leonis Papæ noni.] De eodem hac die item Molanus in addit. ad Vſuardum. Petrus in catalogo libro 4. cap. 65. & alij recentiores. Huius res præclarè geſtas duobus libris comprehenſas exſtare in monaſterio ſancti Hadriani in Geraldi monte, idem Molanus teſtatur. Porrò itinerarium eius ſcriptum eſſe ab Anſelmo monacho Rhemenſi, tradit Sigebertus libro de vir. illuſtr. cap. 153. Deſiderius abbas Caſinenſis de eodem Pontifice plura ſcripſit libro tertio dialog. quos manuſcript. legimus. Plura de eo aliunde accepta digeſſimus in Annalibus eccleſiaſticis.

[i] Vrſmari epiſcopi] Vſuardus autem agit de eo pridie huius diei, quo etiam ex hac vita migraſſe, acta eius ferunt, quæ ſcripſit Rathetius epiſcopus Veronenſis: recitat ea Surius tomo ſecūdo hac die: Herigerus autem abbas Lobienſis eadem metrico ſtylo cecinit. De vtroque Sigebertus de vir. illuſtr. cap. 118 & 138. Anſo item Lobiis abbas, & ipſe ſcripſit libellum vitæ eiuſdem, itemque ſanctus Erminus, vt teſtatur Fulquinus abbas in chron. anno 776. Ipſe autem Fulquinus literis cōſignauit eiuſdem ſancti miracula. Trithem. de eodem libro 3. de vir. illuſtr. Ordin. ſancti Benedicti cap. 157. & libro 4 cap. 174. Molanus item pluribus in indic. Sanct. Belgij & in Annotat. ad Vſuardum ſecundæ edit. Tradítque migraſſe ex hac vita, anno Domini 713. Agit ibidem de eius tranſlatione facta anno 1409. ad Binchium Hannoniæ oppidum, poſt eleuationem, quæ facta eſt anno octingenteſimo vigeſimo tertio.

[k] Creſcentij.] Habetur mentio de Creſcentio in vita ſancti Zenobij epiſcopi Florentini, quam habet Surius tomo 3. die 25. Maij.

Duode-

10 Duodecimo kal.Maij.Luna. E ix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ ſanctorum martyrum Sulpicij[a] & Seruiliani, qui prædicatione & miraculis beatę Domitillæ virginis ad Chriſti fidem conuerſi, cùm nollent idolis immolare, in perſecutione Traiani à præfecto Vrbis Aniano capite cæſi ſunt. Eodem die ſanctorum martyrum Victoris[b], Zotici, Zenonis, Acindini, Cæſarij, Seueriani, Chryſophori, Theonæ, & Antonini, qui ſub Diocletiano variè tentati, martyrium compleuerunt. Tomis in Scythia ſancti Theotimi[c] epiſcopi, quem ob inſignem eius ſanctitatem atque miracula etiam infideles barbari venerati ſunt. Ebreduni in Gallijs ſancti Marcellini[d] primi eiuſdem vrbis epiſcopi, qui Dei monitu cum ſanctis ſocijs Vincentio & Domnino ex Africa veniens, maximam partem Alpium maritimarum verbo & ſignis admirandis, quibus vſque hodie refulget; ad fidem Chriſti conuertit. Antiſiodori ſancti Marciani[e] preſbyteri. Eodem die ſancti Theodori[f] confeſſoris, ab aſpera cilicij veſte qua tegebatur, cognomento Trichinas, qui multis virtutibus, præſertim aduerſus dæmones, claruit: ex cuius corpore vnguentum ſcaturiens, ægrotis ſanitatem impertit. In Montepolitiano ſanctæ Agnetis[g] virginis miraculis claræ.

APRILIS 20.

SVLPICII, & Seruiliani.] De his itē Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Exſtāt eorum acta intexta cum geſtis ſanctorum martyrū Nerei & Achillei apud Sur. tomo 3. 12. Maij. Nos autem non ſub Nerua, ſed ſub Traiano eſſe paſſos, diximus ſupra in Marone, decimoſeptimo Kal. Maij.

[b] Victoris & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menolog. eorumque martyrium referunt.

[c] Theotimi epiſc.] De eo item Græci, inter quos Sozomenus li. 7. c. 25. & li. 8. c. 14. & Socrat. lib. 6. cap. 11. Floruit temporibus Archadij Imperatoris, interfuitque Synodo Conſtantinopolitanæ, ſtetitque pro S. Ioanne Chryſoſtomo, in qua actū fuit de abolendis operibus Origenis; fuitque de ea re eius ſententiā, ne Origenis Scripta tollerentur quę eſſe ſinceræ fidei probarentur: in eandem ſententiam ſcripſit S. Hieronymus epiſt. 75. ad Tranquillinum, & S. Auguſt. epiſt. 9. ac denique Gelaſius Rom. Pont. in canone de ſcript. auctent. apud Grat. diſtinct. 15. c. Sancta Romana.

[d] Marcellini epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores de eodem hac die. Extant eius res geſtæ recitatæ à Mombrit. tomo 2. Agit de eodem Gregorius Turonenſis lib. de glor. confeſ. cap. 69. Petrus in catal. lib. 4. c. 69. Claruit tēporibus Cōſtantij Imp. vt eius acta ſignificant.

[e] Marciani.] De eo item Maurol. qui addit & Mamertinū. De eo item Molan. in addit ad Vſuar.

[f] Theodori.] Græci etiam de eo hac die in Menologio, vbi eius res geſtas ſummatim explicant.

[g] Agnetis.] Eius acta conſcripta eſſe à beato Raimundo Ord. Præd. teſtatur Andreas Piſanus in appendice eiuſdem vitæ, quam ex Latino ſermone in linguam Italicam tranſtulit. Qualis autem, quātáve hæc fuerit, exinde diſces quòd (vt auctor eſt idē beatus Raimundus in vita S. Catherinæ Seneoſis lib. 3. cap. 14.) eadem S. Catherina cælesti

nuncio monita, ſe illi parem fore in gloria beatorum accepit: quę & ſumma cum laude in ſuis epiſtolis eiuſdem ſæpè meminit. Aſſeruatur venerandum corpus eius in ciuitate Montepolitiano in Hetruria, illudque iugi illuſtratur miraculo, dum rore quodam mirifico aſſiduè perfuſum conſpicitur. Exſtat diploma Clementis ſeptimi, quo eius celebritatem illic agi debere, & eccleſiaſticum officium ad eam accommodatum publicè recitari præcepit.

viij. F Vndecimo Kal. Maij. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

IN Perſide natalis ſancti Symeonis[a] epiſcopi Seleuciæ & Cteſiphontis, qui iubente Sapore Perſarum Rege comprehenſus, ferroque onuſtus, iniquis tribunalibus exhibitus, cùm Solem ipſum adorare nollet, & de IESV Chriſto voce libera & conſtantiſſima teſtaretur; primùm carcerali ergaſtulo cum alijs centum (ex quibus alij epiſcopi, alij erant preſbyteri, alij diuerſorum ordinum clerici) lōgo tempore maceratus eſt: deinde cùm Vſthazanes Regis nutricius, qui antè iam lapſus à fide, ſed per eum ad pœnitentiam fuerat reuocatus, martyrium conſtanter ſubijſſet; poſtridie, qui erat annuus Dominicę paſſionis dies, omnibus ante Symeonis oculos, qui vnumquemque eorum ſtrenuè exhortabatur, gladio iugulatis, nouiſſimè & ipſe decollatus eſt. Paſſi ſunt etiam cum eo clariſſimi viri Abedechalas & Ananias eius preſbyteri: Puſicius quoque præfectus Regis artificum, eo quòd Ananiam titubantem corroboraſſet, collo circa tendinem perforato, & lingua exinde extracta, crudeli morte occubuit; poſt quem & filia eius, quæ erat ſacra virgo, necata eſt. Alexandriæ ſanctorum martyrum Aratoris[b] presbyteri, Fortunati, Felicis, Siluij, & Vitalis, qui in carcere quieuerunt. Item ſanctorum Apollinis[c], Iſacij, & Crotatis, qui ſub Diocletiano paſſi ſunt. Cantuariæ in Anglia ſancti Anſelmi[d] epiſcopi, ſanctitate & doctrina conſpicui. Antiochiæ ſancti Anaſtaſij Sinaitę epiſcopi.

APRILIS 21.

SYMEONIS epiſcopi, & ſoc.] De his hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac denique cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio ad xv. Maij: qui & præter hos qui hîc narrantur, addunt mille alios ac centum quinquaginta martyres. Horum omnium probatum ac nobile certamen deſcribit Sozom. hiſt. lib. 2. c. 8. ex eoque cæteri, vt Caſſiod. lib. 3. cap. 2. & Niceph. lib. 8. cap. 36. Paſſi ſunt hi temporibus Conſtantij Imperatoris, non Conſtantini, vt affirmare videtur Sozomenus: nā S. Hieron. in chron. anno ſeptimo Conſtantij Auguſti, eiuſmodi perſecutionem in Perſide aduerſus Chriſtianos excitatam eſſe teſtatur.

[b] Aratoris, & ſoc.] Agunt de his item Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 4. cap. 72. & alij.

Fuit

Fuit eiuſdem nominis Arator ſubdiaconus Romanæ eccleſiæ, poëta non obſcurus, qui Acta Apoſtolorum ſcripſit heroico verſu, obtulitque Vigilio Romano Pontifici, vt docet eius epigramma ante exordium operis poſitum.

[c] Apollinis, & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio, paſſosque ferunt ſub Diocletiano Imperatore.

[d] Anſelmi epiſcopi.] Huius egregia facta cõſcripſit Edinerus eius contubernalis: quæ retulit Sur. in tom. 2. Mandauit ſcriptis eadem Edmundus monachus Cantuarienſis: qui etiam alium addidit commentarium de diſcordia orta inter ipſum & regem Anglorum, vt auctor eſt Henric. de viris illuſt. c. 7. Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Domino 1109. vt idẽ Edinerus, & Sigebert. in chron. atteſtantur; de eo item Trithem. de viris illuſt. Ord. S. Bened. lib. 2. c. 101. ibique recenſet eius ſcripta, lib. 3. c. 327. lib. 4. c. 122. & lib. de ſcrip. eccleſ. Item auctor catal. ſcrip. Britan. & alij plures.

[e] Anaſtaſij Sinaitæ.] De eodem agunt & Græci hac die in Menologio. Sinaita hic dictus eſt, quòd antequam Antiochenæ præficeretur eccleſiæ, in Sina monte exercuit monaſticam diſciplinam, vt tradit Niceph. lib. 17. c. 29. prope finẽ. Claruit temporibus Iuſtiniani Imp. & Iuſtini iunioris, à quo ob fidem Catholicam in exilium pulſus eſt. reſtitutus eſt autem tempore Mauritij Imp. cùm Romanæ eccleſiæ præeſſet S. Gregorius Papa: qui ad eundem plures ſcripſit epiſtolas, quæ extant in eius regiſtro, lib. primo epiſt. 24. 25. lib. 4. epiſt. 36. 37. lib. 6. epiſtola 24. 31. & lib. 7. ind. 1. epiſt. 3. quæ eſt vltima ad eum ſcripta: nam & eodem anno diẽ obijt, qui numeratur annus Domini 598. Sequente autem ſecunda indictione ſcribit idem S. Gregorius ad eius ſucceſſorem Anaſtaſium item dictũ, cùm ab eo, ex more, fidei ipſius profeſſionem accepiſſet: eſt epiſt. 47. lib. 7. indict. 2. Duo etenim eiuſdem nominis epiſcopi, alter poſt alterum ſucceſſiuè, præfuerunt eccleſiæ Antiochenæ temporibus Mauticij, & Phocæ eius ſucceſſoris Impp. vt apparet ex ſerie Antiochenorũ epiſcoporum, quam ſcribit Niceph. epiſcopus in chron. & Niceph. Calliſt. hiſt. lib. 18. c. 44. qui tamen in eo reperitur errasse; dum Anaſtaſium primum, Sinaitam dictũ, necatum ſcribit à Iudæis: quod quidem ſecundò contigit Anaſtaſio: nam, vt idem ipſe teſtatur, id ſub Phoca Imp. factum eſt, quod & exploratum habetur; anno etenim ſeptimo Phocæ à Iudæis excitatam eam ſeditionem teſtatur hiſtoria miſcella, Cedrenus, & Zonaras; quo quidem tempore, non Anaſtaſius Sinaita, ſed eius ſucceſſor ſedebat: ille etenim biennio ante Phocæ Imperium ſub Mauricio Imp. ex humanis deceſſit. Agitur de ſecundò Anaſtaſio ad decimum kal. Ianuarij. Errore lapſus eſt idem Niceph. lib. 18. c. 44. dum nomen Sinaitæ tribuens ſecundo, eidem prioris Anaſtaſij lucubrationes adſcribit; Sinaitæ etenim eſſe omnes illas ſcriptiones, nullus eſt qui dubitet: nam cùm (vt dictum eſt) ſedere cœpiſſet temporibus Iuſtiniani Imp. ſub quo multa paſſus, ac etiã ſede pulſus eſt, in eius locum Gregorius ſuffectus eſt; ſed tandem Manritij Imp. tempore reſtituitur, vt ſcribit Euagrius hiſt. lib. 4. c. 38. 39. 40. & li. 5. c. 1. & 5. Niceph. lib. 17. c. 29. 30. & 36. Optauit ſanctus Gregorius hunc cum honore ſuo Romæ ſecum viuere, ſi ad ſedem ſuam illum reuerti minimè licuiſſet: Extat de his epiſtola 27. lib. 1. regiſt. Reſtituto autem, eidem litteris gratulatur li. 4. epiſt. 37. ind. 13. Editum reperitur eiuſdem auctoris nobile opus de rectis dogmatibus, & ſermones nonnulli, quos olim monachus in Sina poſitus ſcripſerat; quorum aliquot Latinè reddidit ediditque noſter Achilles Statius dignæ memoriæ. Habemus & in eiuſdem bibliotheca librum Paſtoralem S. Gregorij Papæ, quem idem Anaſtaſius in Græcum ſermonem tranſtulit: quod & teſtatur Sigebertus de viris illuſtribus, capite 42.

22 Decimo kal. Maij. Luna. G vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

ROMÆ via Appia natalis ſancti Soteris [a] Papæ & martyris. Ibidem ſancti Caij [b] Papæ, qui ſub Diocletiano principe martyrio coronatus eſt. Smyrnæ ſanctorum Apellis [c] & Lucij ex primi Chriſti diſcipulis. Eodem die ſanctorum plurimorum [d] Martyrum, qui ſequenti anno poſt obitum Symeonis, annuo item die, quo paſſionis Dominicæ memoria celebrabatur, per totam Perſidis regionem pro Chriſti nomine ſub rege Sapore gladio cæſi ſunt. In quo fidei certamine paſſus eſt Azades

eunuchus

eunuchus Regi cariſſimus: Milles [e] epiſcopus, ſanctitate & miraculorum gloria inſignis: Acepſimas epiſcopus, cum presbytero ſuo Iacobo, item Aithala & Ioſepho presbyteris, Azadane & Abdieſo diaconis, & compluribus alijs clericis: Marcas quoque & Bicor epiſcopi, cum alijs viginti epiſcopis, & clericis ferè ducentis quinquaginta, monachis etiam, & ſacris virginibus plurimis; inter quas & ſancti Symeonis epiſcopi ſoror nomine Tarbula, cum pediſequa ſua, quæ ſtipitibus alligatæ, ſerraque ſciſſæ, crudeliſſimè necatæ ſunt. Cordubæ* in Perſia ſanctorum Parmenij [f], Helimenæ, & Chryſoteli presbyterorum, Lucæ & Mucij diaconorum: quorum triumphus martyrij in paſſione ſanctorum Abdon & Sennen habetur. Alexandriæ natalis ſancti Leonidis [g] martyris, qui ſub Seuero paſſus eſt. Lugduni ſancti Epipodij [h], qui in perſecutione Antonini Veri cum Alexandro collega tentus, poſt dira tormenta martyrium capitis abſciſſione compleuit. Apud Senonas ſancti Leonis [i] epiſcopi & confeſſoris. Anaſtaſiopoli ſancti Theodori [k] epiſcopi, miraculis clari.

* Cordubæ.

APRILIS 22.

[a] SOTERIS Papæ.] Beda autem & Ado de eo pridie huius diei: ſed hanc eſſe diem natalis eius, habet liber de Rom. Pontificib. De eius ſucceſſione Irenæus lib. 3. c. 3. Euſeb. in chron. & hiſt. li. 4. c. 22. Optat. lib. 2. cootra Parmen. Auguſt. epiſt. 165. & & alij. Cętera in Annal. eccleſ. diximus. Soteris Papæ corpus tranſlatum eſſe à Sergio Iuniori Papa in titulum Equitij, docet vetus inſcriptio ibidē apud tranſennam poſita.

[b] Caij Papæ.] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De eius ſucceſſione Euſeb. chron. & hiſt. lib. 7. c. vlt. Optat. lib. 2. Auguſt. epiſt. 165. Niceph. in chron. & alij. Extant nonnullæ res eius geſtæ inter acta ſanctæ Suſannæ, & in actis S. Sebaſtiani. Cætera de eo in Annal. eccl. diximus.

[c] Apellis & Lucij.] Aguot de his Græci etiam hac die in Menolog. qui item optima ratione affirmant, Lucium hunc alium eſſe à Luca Euangeliſta, adduntque hunc fuiſſe præfectum eccleſiæ Laodicenſi, Apellem autem Smyrnenſi. aſſentiturque his etiam Dorotheus in Synopſi. Sunt hi, quorum S. Paulus Apoſtolus meminit ad Romanos cap. 16. de Apelle conſentit Hippolytus libel. de 72. diſcip. de Lucio autem ſecus, quem dicit Olympiadis fuiſſe epiſcopum.

[d] Plurimorū martyrū.] Agūt de his hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Scribit horū certamina glorioſa Sozom. hiſt. li. 2. c. 11. 12. & 13. ex quo Caſſiod. hiſt. trip. lib. 3. cap. 2. Niceph. lib. 8. c. 37. & 38. Metaphraſtes autem cæteris locupletiùs, recitat ea Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 2.

[e] Milles epiſcop.] Hunc Beda, & alij ſuprà dicti appellant Mileſium. De eodem Sozom. vbi ſuprà, & alij ex ipſo. Peregrinatum tradunt Hieroſolymam ad ſancta loca, necnon in Ægyptum ad inuiſendos ſanctos Patres eremi cultores.

[f] Parmenij, & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri hac die. Agitur de his in præambulis actorū S. Laurentij martyris, extant apud Sur. tomo 4. die 10. Auguſti. Errore librariorum accidiſſe puto, vt alicubi Cordulæ in Perſia hi paſſi habeantur. Nihil enim habet commune Cordula, ſiue Cordyla cum Perſide: nam in prouincia Cappadociæ ponitur à Ptolomæo in tab. 1. Aſiæ, ſicut & à Plinio lib. 6. c. 3. quæ Cappadocia Themyſcirena appellatur. Itaque magis placet, vt hi Cordubæ in Perſia (vt habent ea acta martyrum qualiacunque ſint) ponantur: vel pro Corduba reſtituendum potius erit, Corduena, quæ eſt ciuitas prope Tigrim, cuius meminit Ammianus Marcellinus libro 23. & 24. Æthicus autem in coſmograph. appellat Cordubeonā. De Cordubenna regione eſt mentio etiam apud Dionē lib. 37. Sed de ea ſuperius 15. April. d. Nec adeò mirandum, ſi eiuſdem nominis ciuitas repertitur in Hiſpania ac in Perſide: nam ſicut ex Varrone docet Plinius lib. 3. c. 1. Perſæ & Iberi in Hiſpaniam peruenerunt cum ſuis colonijs: licet Socrates hiſt. lib. 1. c. 16. dicat Iberos Hiſpanorum eſſe coloniam, ſed ex prædictis errare conuincitur.

[g] Leonidis.] Fuit hic pater Origenis. Scribit de eius martyrio Euſebius hiſt. lib. 6. c. 12. S. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Origene, & Niceph. hiſt. libro 5. c. 2. De eodem agens Suidas in hiſt. in verbo Origenes, ait, eundem fuiſſe epiſcopum & martyrem.

[h] Epipodij.] De eo item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Extant acta Epipodij, & Alexandri eius in martyrio collegæ: quæ recitat Sur. tomo 2. De eodem habetur homilia nomine quidē Euſebij Emiſſeni, ſed re vera S. Eucherij epiſcopi Lugdunenſis,

vt alibi

vt alibi pluribus diſſeruimus. De calceamento Epipodij martyris Greg. Turon. de glor. confeſſ. c. 64.

[l] Leonis epiſc.] Veter. manuſcript. & alij hac die. Interfuit hic Concilijs Aurelianenſi ſecundo per vicarium, & tertio; obijtque anno Domini 591. Numeratur decimusſeptimus eius ſedis epiſcopus, cui præfuit an. 23. Hæc tradunt Democh. tabulæ. Sed cùm tot tantùm annis eum ſediſſe tradant, reperiaturque interfuiſſe per vicarium ſecūdo Concilio Aurelianenſi, quod celebratum reperitur anno Domini 535. vt etiā ſupputant Faſti Onufrij; impoſſibile videtur ad prædictum annorum numerum perueniſſe.

[m] Theodori epiſc.] De eo item hac die Græci in Menolog. Hic ille celebris Archimandrita cognomento Siceota, cuius acta ſinceriſſimè ſcripta à Georgio eius diſcipulo recitat Metaphraſtes; ex quo Lipom. tom. 7. & Sur. tomo 2. hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 613. Heraclij Imp. anno tertio, prout eius acta teſtantur.

23 Nono kal. Maij. Luna. A vj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

NATALIS ſancti Georgij [a] martyris, cuius illuſtre martyrium inter coronas Martyrum Eccleſia Dei veneratur. Valentiæ in Gallia paſſio ſanctorum martyrum Felicis [b] preſbyteri, Fortunati & Achillei diaconorum, qui à beato Irenæo Lugdunenſi epiſcopo ad prædicādum verbum Dei miſſi, cùm maximam partem illius ciuitatis ad fidem Chriſti conuertiſſent, à Cornelio duce in carcerem truſi ſunt, deinde diutiſſimè verberati, cruribuſque confractis, circa rotarum [c] vertiginem ſtricti, fumum quoque in equulei ſuſpenſione perpeſſi, ad extremum gladio conſummati ſunt. In Pruſia natalis ſancti Adalberti [d] Pragenſis epiſcopi & martyris, qui Polonis & Hungaris Euangelium prædicauit. Mediolani ſancti Maroli [e] epiſcopi & confeſſoris. Tulli in Gallia ſancti Gerardi [f], eiuſdem ciuitatis epiſcopi.

APRILIS 23.

[a] GEORGII.] De eodem hac item die Latini omnes, Græci item in Menologio his verbis: Memoria ſancti & glorioſi & magni martyris Georgij, cognomento Tropeophori: Fuit Cappadox genere, paſſus ſub Diocletiano Imperat. Hæc ibi. De actis S. Georgij martyria eſt cēſura Gelaſij in decreto de libris apocryph. apud Grat. diſt. 15. cap. Sancta Romana. Ea etenim quæ ab hæreticis eſſe compoſita dicuntur, in Eccleſia Romana non legi teſtatur. Sexta Synod. etiam can. 63. profitetur quaſdam martyrum hiſtorias ab hæreticis eſſe conſcriptas, eo nimirum (vt air) conſilio, vt Dei martyres afficerent ignominia, & qui illas audirent, ad incredulitatem deducerent: quas omnes eadem S. Synodus vetuit publicari, ignique tradi mandauit. Id etiam à Manichæis hæreticis factitatum S. Auguſtinus teſtatur, ſcribens contra Adimantum, alijsque in locis, agens aduerſus Manichæos. Quænam autem eſſent acta Georgij à Gelaſio improbata atque reiecta, exquirendi ſtudio fatigatus, ea me tandem inueniſſe arbitror. In noſtra bibliotheca, tertio tomo vit. ſanct. antiquiſſimo ac penè vetuſtate conſumpto codice, ibi pag. 159. inueni acta quędā S. Georgij multis haud dubium referta mendacijs: ibi portentoſa quædam ab omni miraculorū ratione aliena feruntur, quę quidem (vt prædictæ Synodi vtar verbis) non ad pietatem legentes, ſed ad infidelitatem adducant. Inſunt præterea illic quædam accepta ab hæreticis atque Gentilibus, vt conflictus ille Georgij cum Athanaſio mago: alludit nimirū auctor impius ad Georgium Arianum epiſcopum inuaſorem

uaſorem ſedis Alexandrinæ, & magni Athanaſij eius ſedis epiſcopi pugnaciſſimum perſecutorem: Athanaſium enim ab Arianis eſſe magum appellatum, acta Tyri conciliabuli ſatis docent. apud Gentiles etiam eandem de eo ſparſam eſſe calumniam, conſtat ex Ammiano Marcellino lib. 15. At Georgium Arianum epiſcopum, defuncto Conſtantio Imp. occiſum eſſe ob eius ſcelera Alexandriæ, relatumque à ſuis inter martyres, liquet; teſtante id etiam Marcellino lib. 22. Ex quibus ſanè apparet totam illam de actis Georgij fabulam fuiſſe commentum Arianorum. Leguntur in ijſdem alia nonnulla indigna martyre: vt phanatica quædam & portentoſa, ſuſpectum contubernium viduæ, ars doloſa eiuſdem ad perdendos Gentilium magos, atque enecandos Gentiles quoſque, innumera pręterea tormentorum genera, quibus agitatus Georgius; nec mori potuit, vt præter eculeos, vngulas, crates ferreas ignitas, rotamque mucronibus vndique præfixam, calceoſque armatos clauis, quæ & in alijs leguntur actis; etiam arca ferrea clauorũ cuſpidibus intus ad feriendum aptata, præcipitium, contuſiones malleis ferreis iteratę, columna ingentis ponderis ſuper eum poſita, ingentiſque molis ſaxum ſuper caput reuolutum, ferreum ignitum ſtratum, liquens plumbum ſuper effuſum, quadraginta igniti claui, quibus eſt confoſſus, æneus bos candens, merſio in puteum ingentis ponderis ſaxo ad collum ligato, quibus nec quidem occidi martyrem potuiſſe tradunt. Ad hæc inſuper fingitur ibi Dacianus quidam Imp. qui Perſis dominetur, & ſeptuagintaquinq; regibus imperet, ſub quo Georgius paſſus ſit, & alia multa quæ potiùs delirantium ſomnia, quàm ſinceram hiſtoriam martyris præſeferant, quæ Gelaſij cenſura proſcripta eſſe, abſque aliqua difficultate quiſque ſibi ſuadere poteſt. Quibus reiectis, quænam germana, quæ item dubia de tanto martyre ſcripta reperiantur, in medium adducamus. Extant acta Georgij à Metaphraſte edita, ſed in ijſdem diſplicent quæ de Athanaſio mago feruntur. Alia rurſus acta habentur nomine Paſicratis Georgij ſerui ſcripta: quæ omnia Lipomanus Latinè reddidit: habet ea Sur. tom. 2. quę alienæ potiùs quàm meæ cenſuræ ſubijcio. Vidi ea etiam quę Iacobus de Vorag. habet in Legend. ſanct. quæ quidem non mediocri indigent caſtigatione. Legi & in vet. manuſcrip. quę in quibuſdam eccleſijs recitari conſueuerunt, acta Georgij, vbi & annus paſſionis deſcribitur ducenteſimus nonageſimus, ibique hæc ſolummodo tormenta Georgius paſſus narratur, verbera, rotam, ignitamque ſartaginem; ac demum gladio capite truncatus legitur; quæ licet ob longiores paraphraſes, & carmina quæ in eis habentur intexta, minimè referant priſtinũ illum candorem ac ſine fuco dicendi ſtylum, tamen cęteris probabiliora videntur. habemus ea in noſtra bibliotheca, tomo 9. vit. ſanct. pag. 74. His enarratis, iam accipe quæ ex certis probatiſque auctoribus de egregio martyre ſcripta reperiuntur.

Nõ tãtùm in Oriente, vbi paſſus eſt, ſed & in occiduis oris clariſſimus fuit. Extat epigrãma Venãtij Fortunati de baſilica eiuſdẽ nomine erecta in Gallijs, in quo hi verſus de eius martyrio leguntur.

Carcere, cæde, ſiti, vinclis, fame, frigore, flammis
Confeſſus Chriſtum, duxit ad aſtra caput.
Qui virtute potens Orientis in arce ſepultus,
Ecce ſub occiduo cardine præbet opem.

De reliquijs eius Pariſijs poſitis Aim. lib. 2. de geſt. Franc. c. 20. S. Germanus Pariſiorum epiſcopus cùm Hieroſolymam peregrinatus eſſet, rediens diuertit Conſtantinopolim, vbi à Iuſtiniano Imperatore inter alias nobiles reliquias donatus eſt brachio S. Georgij martyris, quod condidit Pariſijs in baſilica S. Vincentij. id Aim. de geſt. Franc. lib. 3. c. 9. Fuit & Romæ, quæ adhuc perſeuerat illuſtris memoria S. Georgij ad Velum aureum, vbi & caput eius venerandum aſſeruatur, quod Zacharias Papa in theca repertum cum inſcriptione Græcis litteris exarata, ibidem recondidit, vt teſtatur liber de Roman. Pontificibus in Zacharia. S. Gregorius Papa item eccleſiam eiuſdem martyris vetuſtate labefactatam reſtituit: eſt de his epiſtola ipſius 68. lib. 4. indict. 4. Brachium eiuſdem martyris Coloniam Agrippinam delatum, & multis miraculis illuſtratum, indicant acta ſancti Annonis epiſcopi Colonien. De reliquijs eiuſdem atque miraculis editis ſcribit Gregor. Turon. de gloria mart. c. 101. In Galatia præterea celebris fuit eiuſdẽ ſancti memoria, de cuius miraculis ibidẽ ſæpiùs iteratis multa narrantur in vita ſancti Theodori Siceotæ, cuius nuper meminimus: habet eam Lipom. tomo 7. & Sur. tomo 2. Procopius ſcribit lib. 1. ædif. Iuſtin. ipſum Iuſtinianum Imp. eidem martyri baſilicam erexiſſe. Reges enim in militari conflictu S. Georgium martyrem inuocare ſolitos, eundemque propitium nactos eſſe, ſatis ſignificant ea quæ de Nicephoro Imp. ſcribit Cedren. in compend. hiſt. & quæ Paulus diaconus de geſt. Longob. lib. 6 cap. 5. tradit de Chuniperto rege: hi enim ob ingentem de hoſtibus adeptam victoriam, baſilicam & monaſterium in honorem eiuſdem martyris erexerũt. Romanam ipſam eccleſiam ad expugnandos fidei hoſtes, hos præcipuè martyres inuocare conſueuiſſe, Mauritium, Sebaſtianum, & Georgium, teſtatur Ordo Roman. de diuin. offic. in fine. Eſt in Sacramentario S Gregorij in natali S. Georgij ſpecialis de eodem ſancto Præfatio. Pictura illa S. Georgij, qua effingitur eques armatus, qui haſtæ cuſpide draconem interficit, iuxta quem etiam virgo poſita manus ſupplices tendens, imploret auxiliũ; ſymboli potiùs quàm hiſtoriæ alicuius, opinor eſſe expreſſam imaginem: in nullis enim, quæ recenſuimus, S. Georgij actis antiquis, quicquam eiuſmodi legitur: ſed à Iacobo de Voragine abſque aliqua maiorum auctoritate ea ad hiſtoriam referuntur: quæ potiùs in virgine illa typum exprimunt (more maiorum) prouinciæ, vel ciuitatis alicuius, quæ aduerſus diaboli vires tanti martyris imploret auxilium. Symbolicas eiuſmodi picturas pingi à Chriſtianis olim conſueuiſſe, ſatis docet Euſebius in vita Conſtantini Imp. lib. 3. cap. 3. vbi agit de pictura Conſtantini, deque dracone ab eo medio ventre trãſfixo, & in mare proiecto. Non imus inficias S. Georgium vt equeſtris militiæ militem, equeſtri imagine referri conſueuiſſe: nam & de equo picto S. Georgium geſtante, hinnitumque edente, mira habes deſcripta à Nicephoro Gregora hiſt.

hiſt.lib.8.pag.31.& 32. De imagine S. Georgij ex qua ſanguis fluxit, vide Georg.Pachimer. hiſtor. libro 7.pag.61.

[b] Felicis & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus & Ado. Recitat Sur. horum acta tom.2.

[c] Circa rotarum vertiginem ſtricti.] Perantiquum fuiſſe rotarum ſupplicium, docet Cæl. Rodig. lect. antiquarum lib.10. c.5. Meminit S. Baſilius hom. in quadrag. martyres de rotæ tormento. Frequens repetitur in actis martyrum rotæ cruciamentũ: de eodem Ioſephus lib. de Machab. ad Polyb. his verbis: Decretum dat, vt ſi quis eorum in patria conſiſtens, ad ſacrificia migrare noluiſſet, diſtrictus rotæ impetu rumperetur. Hæc ibi, ſed ex verſione Eraſmiana. Et inferius de eiuſdem cruciamenti exhibitione his verbis: Illi igitur mole pedibus appenſa, atque innecti rotæ iubetur Machabæus: ita etiam in gyrum circuli porrectus, vt ſolutis hinc inde viſceribus, veniſque diſtentis, dolores ipſius & pœnæ creſcerent. & infrà: Vt erat affixus rotæ ignis, in Cataſta obijcitur: atque ita tendentibus corpus radijs, & contrahentibus flammis, coſtis deinde patentibus, laterum vitalia rumpuntur, &c. ac deinde hæc de alio tormentis exquiſito: Rotæ, inquit, poſtmodum affigitur: nec tendi magis iam poterat, &c. Ex his quidem ſatis accipi poſſe videtur, rotæ tormentum non ad incidendum corpus, ſed extendendum & diſſoluendum eſſe compoſitum; idque Apuleius li.3. de aſin. aur. cùm agit de paratis tormentorum generibus ad torquendum, hæc ait: Nec mora, cùm ritu Græcienſi, ignis & rota, tum omne flagrorum genus inferuntur. & lib.10. Nec rota, nec equuleus deerat. Hæc ille. Verùm non vnius tantùm, ſed multiplicis generis rotæ inueniuntur in actis ſanctorum martyrum.

[d] Adalberti epiſc.] De eodem hac die agitur apud Bedã & Adonem. Habet eius res geſtas Sur. tom.2. Alias ab his diuerſas legimus in cod. manuſcript. Monaſt. S. Cæciliæ Tranſtiberim: quarum eſt exordium: Eſt locus, &c. Plura de eodẽ in Breuiario Polonico, in epiſtola Petri Damiani de renunciando epiſcop. De eodem in actis S. Stephani regis Hũgariæ. Sigebert. in Chron. an. 994 Æneas Silu. hiſt. Boëm. c.16. item chron. vet. Polon. & nouiſſimè Matt. Chrom. de reb. Polon. lib 3. qui eum martyrio occubuiſſe refert anno Domini 997. Dies trãſlationis eius agitur tertiodecimo kal. Nouemb. cuius etiam rei geſtæ hiſtoriam ſub Othone Imp. legi in vet. manuſcript. vbi agitur etiam de tranſlatione ſanctorum Abundij & Abundantij.

[e] Maroli epiſc.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis. Exſtat Ennodij epiſcopi Ticinenſis de eodem elegans epigramma incipit: Marolus extremæ, &c. Succeſſit hic S. Venerio.

[f] Gerardi epiſc.] De eo Sigeb. in chron. an. Domini 1052. hęc ſcribit: Leo Papa Gerardum Leucorum ſupra ſe quintum epiſcopum ſanctitate vitæ mirabilem, habita Synodo, per auctoritatem Apoſtolicam decreuit in numero ſanctorum Confeſſorum in Eccleſia ſolenniter habendum. Hæc ille.

Octauo Kal. Maij. Luna. B v.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25

ROMÆ ſancti Sabæ [a] ductoris militum, qui accuſatus quòd Chriſtianos in carcere detentos viſitaret, coram iudice Chriſtum liberè confeſſus eſt: à quo facibus aduſtus, & in lebetem [b] picis feruentis iniectus, cùm euaſiſſet illæſus, eo miraculo ſeptuaginta viros ad Chriſtum conuertit: qui omnes in confeſſione fidei cõſtanter permanentes, gladio cæſi ſunt: poſtremò ipſe demerſus in flumen, martyrium conſummauit. Lugduni in Gallia natalis ſancti Alexandri [c] martyris, qui in perſecutione Antonini Veri poſt carceris cuſtodiam primò ita laniatus eſt crudelitate verberantium, vt compage ſoluta coſtarum, patefactis viſceribus, interiora corporis panderentur: deinde crucis affixus patibulo, beatum ſpiritũ exanimatus emiſit. Paſſi ſunt cum eo & alij numero triginta quatuor, quorum memoria alijs diebus agitur. Eodem die ſan-

ctorum martyrum Euſebij [d], Neonis, Leontij, Longini, & aliorum quatuor, qui in perſecutione Diocletiani poſt diros cruciatus gladio percuſſi ſunt. In Anglia depoſitio ſancti Melliti [e] epiſcopi, qui à ſancto Gregorio in Angliam miſſus, Orientales Saxones, & Regem ipſorum ad fidem conuertit. Iliberi in Hiſpania ſancti Gregorij [f] epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Honorij [g] epiſcopi. In Hibernia ſancti Egberti [h] presbyteri & monachi, admirandæ humilitatis & continentiæ viri. Rhemis ſanctarum virginum Bonæ [i] & Dodæ.

APRILIS 24.

[a] SABÆ martyris.] Agūt de eudem hac die Græci in Menologio, Romæque paſſum tradūt temporibus Aurel. Imp.

[b] In Lebetem.] De Lebete, ſic dicto cruciamenti genere, habes Machab. lib. 2. c. 7. & Ioſephi lib. de Macbab. ad Polyb. Frequēs eſt mentio de eiuſmodi tormento in actis ſanctorū mart.

[c] Alexandri & ſoc.] De his hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Refert eorum acta Sur. tomo 2. Exſtat de ſancto Alexādro & Epipodio ſermo ſancti Eucherij Lugdunenſis, falsò aſcriptus Euſebio Emiſſeno. Diuerſus planè ab hoc Alexander ille medicus & martyr, qui cum Attalo poſt diuerſa pœnarum genera, gladio cæſus, occubuit, cuius & cineres in Rhodani fluenta merſi fuerunt, vt conſtat ex epiſtola eccleſiæ Lugdunenſis, quam recitat Euſeb. hiſt. lib. 5. c. 1. Meminit & S. Auguſtinus lib. de cura agenda pro mort. c. 6. de cineribus martyrum Lugdunenſiū in flumē iniectis: Alexander autem, de quo agimus (ne quis exiſtimet eundem eſſe cum illo) ſupplicio crucis martyriū conſummauit, eiusque corpus inter dumeta abſconditum, poſtea ſepulturæ mandatum fuit, vt eius acta teſtantur.

[d] Euſebij & ſoc.] Agunt de his item Græci hac die in Menolog. paſſosq; ſub Diocletiano referūt.

[e] Melliti epiſcopi.] De eo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scripſit Beda eius res geſtas in hiſt. de geſt. Angl. lib. 1. cap. 20. 30. lib. 2. cap. 3. & ſequen. Eiuſdem meminit S. Gregorius Papa in regiſtr. lib. 9. epiſt. 48. 52. 56. & 71. Ioānes diac. in vit. ſancti Gregor li. 1. c. 31. Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Domino ſexcenteſimo vigeſimoquarto, vt ſcribit Beda lib. 2. de geſt. Angl. c. 7. in fine.

[f] Gregorij epiſcopi.] Vſuardus item de eo hac die. Agit de eodem S Hieronymus li. de ſcript. eccleſiaſt. Iſidor. de vir. illuſtr. c. 1. in Oſio; Honorius Auguſtud. cap. 105. Pluribus autem Marcellinus presbyter in libello oblato Theodoſio Imperatori. Huius Gregorij commentarios carie obſitos, obliuione obrutos, mendisque labefactatos purgauit edidique noſter Achilles Statius laudabilis memoriæ.

[g] Honorij epiſcopi.] De quo etiam tabulæ Brixianæ eccleſiæ. Ponitur hic decimusnonus eius eccleſiæ epiſcopus. à Philaſtrij autem tempore, qui eius ſedis epiſcopus adſcribitur ſeptimus, hic numeratur ordine duodecimus, vt ſcribit Rampertus epiſcopus Brixianus in ſermone de tranſlatione ſancti Philaſtrij.

[h] Egberti.] De eo plura ſcribit Beda de geſtis Angl. lib. 3. c. 4. 27. lib. 4. c. 3. & lib. 5. cap. 10. & 23. vbi ait, eum ex hac vita exceſſiſſe anno ab Incarnat. Domini ſeptingenteſimo vigeſimooctauo. Fuit & Egbertus epiſcopus, cuius natalis dies agitur prid. non. Maias, licet eum Eadbertum alij dicant.

[i] Bonæ & Dodæ.] Agit de his Molanus in addit. ad Vſuar. De alia Bona Petrus in catal. li. 8. c. 71.

iiij. C Septimo Kal. Maij. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ALEXANDRIÆ natalis beati Marci [a] Euangeliſtæ. Hic diſcipulus & interpres Apoſtoli Petri, rogatus Romæ à fratribus ſcripſit Euangelium, quo aſſumpto perrexit in Ægyptum, primusque Alexandriæ Chriſtū annuntians, conſtituit

eccleſiam,

eccleſiam: ac poſtea pro fide Chriſti tentus, funibus vinctus, & per ſaxa raptatus, grauiter afflictus eſt: deinde recluſus in carcere, primo angelica viſitatione confortatus, & demum ipſo Domino ſibi apparente, ad cæleſtia regna vocatus eſt octauo Neronis anno. Romæ Litaniæ[b] maiores ad ſanctum Petrum. Syracuſis ſanctorum martyrum Euodij[c], Hermogenis, & Calliſti. Antiochiæ ſancti Stephani[d] epiſcopi & martyris, qui ab hæreticis Synodum Chalcedonenſem impugnantibus multa paſſus, in Orontem fluuium præcipitatus eſt, tempore Zenonis Imperatoris. Ibidem ſanctorum Philonis[e] & Agathopodis diaconorum. Alexandriæ ſancti Aniani[f] epiſcopi, qui beati Marci diſcipulus, eiusq; in epiſcopatu ſucceſſor, clarus virtutibus quieuit in Domino. Laubijs natalis S. Ermini[g] epiſcopi & cõfeſſoris.

APRILIS 25.

[a] MARCI Euangeliſtæ.] De eodem hac die Beda, ac cæteri omnes Latinorum ac Græcorum, qui eundem etiam martyrem dicũt, deſcribuntque eius paſſionis acta in Menologio. Agit de eo item Euſebius hiſt lib. 2. cap. 14. 15. & lib. 3. cap. vlt. Hieronymus de ſcript. eccleſiaſticis: Iſidorus de vit. & obitu ſanctorum: quorum cùm nullus dicat eum occubuiſſe martyrio, ab aliquibus dubitatum fuit, an tenera martyrium conſummauit. At Gelaſius, cuius præcipua eſt in Eccleſia Dei auctoritas, de eius martyrio expreſsè teſtatur, cùm ait: Marcus à Petro Apoſtolo in Ægyptum directus, verbum veritatis prædicauit, & glorioſè conſummauit martyrium. Hæc Gelaſ. in Rom. Concil. in decret. de lib. authent. & apocryph. Hoc ipſum Niceph. hiſt. li. 2. c. 43. Metaphraſtes hac die, Procopius diaconus in encomio de eodem, quod recitat Lipom. tomo 7. & Sur. tom. 2. Cætera autem de ſancto Marco, an idem ſit cum conſobrino Barnabæ, qui Ioannes Marcus dictus eſt, & an Latinè vel Græcè Euangelium ſcripſerit, quoniam non ſunt huiuſmodi, quæ paucis abſolui queant, ſatis de his diſſeruiſſe ſufficiat in noſtris Annalibus eccleſiaſt. vbi & de alijs quæ ad Marcum pertinent, pluribus egimus.

[b] Litaniæ maiores.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum; quorum nonnulli cùm dicant inſtitutas à S. Gregorio, ſic intelligas, non vt ipſas maiores Litanias S. Gregorius primus inuenerit, ſed quòd ad ſanctum Petrum eas indixit. Extat decretum eiuſdem Pontificis de Litaniarum maiorum annua celebritate in princ. lib. 2. regiſtri his verbis: Solẽnitas annuę deuotionis nos, fratres dilectiſſimi admonet, vt Litaniã quę Maior ab omnibus appellatur, ſolicitius ac deuotis debeamus (auxiliante Deo) mentibus celebrare, &c. Idẽ S. Pontifex occaſione ingruentis peſtilentiæ, illam Litaniam inſtituit quam ſeptiformem appellauit. Exſtat de ea re eius cõſtitutio data 4. Kal. Septemb. lib. 11. c. 2. cuius etiam meminit Greg. Turon. de geſt. Franc. lib. 10. c. 1. Paul. diac. de geſtis Longobard. lib. 3. c. 11. & alij. Idem S. Gregorius, vrgente aliqua neceſſitate, non tantùm Romanis, ſed etiam externis Litanias indicebat, vt apparet ex lib. 9. regiſt. epiſt. 45. ind. 4. Cur autem hæ de quibus hic agimus, Litaniæ maiores dictæ fuerint: conſtat ad minorum Litaniarum differentiam ſic appellatas eſſe. Non enim vnæ tantum in anno, ſed plures ſolitæ erant fieri Litaniæ pro conſuetudine cuiuſque eccleſiæ, vt apparet ex epiſt S. Gregor. 76. lib. 7. indict. 2. ad Caſtorium, vbi habetur mentio de quatuor vel quinque ſolennibus Litanijs in Rauennate eccleſia celebrari ſolitis. A quo autem Litaniæ primùm fuerint inſtitutæ, adhuc mihi eſt inexploratum: vetuſtiſſimum ſanè morem fuiſſe in Eccleſia Litanias peragere, certiſſimum eſt. nam quod ſpectat ad eccleſiam Orientalem, S. Baſilius in epiſtola 63. ad Neocæſarienſes tradit, in ea eccleſia in vſu fuiſſe Litanias etiam temporibus S. Gregorij cognomento Thaumaturgi, eius ciuitatis epiſcopi, qui vixit temporibus Decij Imperatoris, quas poſtmodum in ceteris Orientis eccleſiis conſtat fuiſſe frequentatas, adeò vt eas ſolenniori pompa etiam Ariani fuerint æmulati, vt ſcribit Socrat. lib. 6. c. 8. & Sozom. lib. 8. cap. 8. quas tamen Arcadius Imp. edicto promulgato, illis inhibuit. l. 30. de hæretic. Cod. Theod. Litaniæ etiam repetiuntur dictæ Proceſſiones. c. 17. Concil. Laodic. edi. 2. Cõſtat autem penes Latinos vetuſtiorem fuiſſe vſum procedendi ad loca martyrum, vt Tertul. lib. 2. ad vxorem, & Hieron. epiſt 22. ad Euſtoch. Eaſdem itaque ſiue Litanias ſiue Proceſſiones dicere velimus, vnuſquiſque epiſcopus in ſuis eccleſijs ſtudioſè agere conſueuit; vnde de S. Honorato epiſcopo Maſſilienſi hæc pro magna laude Gennadius c. 99. Hic Litanias ad ſupplicandum Dei clementiam cum plebe ſibi credita pro viribus agit. Hæc ille. Porrò percelebres, & ab vniuerſa penè Eccleſia receptæ ſunt illæ, quas S. Mamertus epiſcopus Viennenſis reſtituit in Gallijs, temporibus Valentiniani tertij Imp. anno circiter 452. vt ſcribit Ado epiſcopus Vien. in chron. quæ & Rogationes appellatæ ſunt,

cuius piæ inſtitutionis occaſionem ſcribit in ſermone quodam Alcimus Auitus eiuſdem eccleſiæ epiſcopus, ſucceſſorque Eſichij, quem præceſſit S. Mamertus: extat præterea de iiſdē epiſtola Sidonij Apollinaris ad eundem S. Mamertum ſcripta lib. 7. epiſtola 1. alia ad Aprum 14 libro 5. vbi (vt mittamus cætera) hæc inter alia de priſtina Litaniarum obſeruatione iam negligentia torpeſcente: Erant, inquit, quidem prius (quod ſalua fidei pace dictum ſit) vagæ, tepentes, infrequentesque, &, vt ſic dixerim, oſcitabundæ ſupplicationes; quæ ſemper interpellantium prandiorum obicibus hebetabantur: ad quas, vt nihil amplius dicam, figulo pariter & hortulano non oportuit conuenire. In his autē quas ſuprafatus ſummus ſacerdos & protulit pariter & contulit, ieiunatur, oratur, pſallitur, & fletur, &c. Hæc Sidon. Ex his quidem Sidonij verbis apparet, S. Mamertum epiſcopum non tam inſtituiſſe quàm reſtituiſſe, & in meliorem formā reduxiſſe ſacras Rogationes. Sanè quidem S. Auguſtinus, qui tempore præceſſit S. Mamertum, de iiſdem Rogationibus, quæ præcedunt celebritatem Aſcenſionis Dominicæ, non obſcurè meminit ſerm 173. de temp. in vigilia Aſcenſ. tomo 10. pag. 558. edit. Louanien. Eſt eius exordium huiuſmodi: Scire debemus, & intelligere, fratres chariſſimi, quia dies compunctionis & pœnitentiæ celebramus, &c. Circa finem autem ſic: Nullus ſibi de induſtria aliquas occupationes inquirat, per quas ſe de Eccleſię cōuentu ſubducat. Sine dubio peccatorum ſuorum vulnera diligit, qui in iſtis tribus diebus, ieiunando, orando, & pſallendo, medicamenta ſibi ſpiritualia nō inquirit, &c. Quibus quidem eundem de ſacris Rogationibus verba facere, nullum eſt dubium. Extat de Rogationibus canon 29. primi Concilij Aurelianenſis, item c. Rogationes. de conſecrat. diſtinct. 3. & in capitular. Franc. lib. 5 cap. 85. De iiſdem Cæſarius epiſcopus Arelat. homil. 33. hæc habet: Tribus iſtis diebus, quos regulariter in toto mundo celebrat Eccleſia, nullus ſe à ſancto conuentu ſubducat, &c. Reliqua autem de Rogationibus vide apud eos qui ſcripſerunt de diuin. offic. Aliæ inſuper Rogationes ab his ſunt, quas inſtituit S. Gallus epiſcopus Aruernenſis, quæ media Quadrageſima agi ſolitæ erant; de quibus Gregorius Turonen. li. 4 c. 5. Celebrabātur olim in eccleſia Gallicana etiā Litaniæ noui mēſis, de quibus agitur in conc. primo Lugdunenſi, c. 6.

[c] Euodij & ſoc.] De his item hac die Vſuardus, Maurolycus, & alij recentiores.

[d] Stephani epiſc.] Agit de huius martyrio Euagr. hiſt. lib. 3. c. 10. & Niceph. lib. 15. cap. 28. ex Ioanne Rhetore. Porrò nō tātùm Stephanū, ſed & alios orthodoxos epiſc. ab hæreticis tūc Antiochię occiſos eſſe, indicant litteræ S. Simplicij Papæ ad Zenonem Imp. qui de ſacrilegis pœnas ſumpſerat. Habemus eam epiſtolā manuſcriptam, datam decimo kal. Iulias poſt conſulatum Illi. Eſt eius exordium: De eccleſia Antiochena venerandos, &c.

[e] Philonis & Agathop.] Hi eſſe videntur qui ex Syria Romam comitati ſunt S. Ignatium epiſcopum Antiochenū, eiuſq; reliquias Antiochiā retulerūt, vt cōſtat ex actis ipſius martyrij. Fuit Philo Tarſenſis eccleſiæ, Agathopos Antiochenæ diaconus. Meminit eorundem frequenter S. Ignatius ſcribens ad Tarſenſes, ad Philadelphos, & ad Antiochenos.

[f] Aniani epiſcopi.] De eo Euſebius in chron. & hiſt. lib. 2. c. 23. & lib. 5. c. 12. Hieron. de ſcrip. eccleſ. in Marco, Niceph. hiſt. lib. 3. cap. 2. Niceph. epiſc. in chron. & alij: multa habet de eo Petrus in catal. lib. 9 c. 19 ſed quæ videntur apocrypha. Erat Alexandriæ eccleſia nomine S. Aniani, cuius meminit Epiphan. in Panar. hæreſi 69. Eius autem ſacrum corpus Venetias eſſe tranſlatum accepimus. Fuit alius eiuſdem nominis Anianus Aurelianenſis epiſcopus; alius item Meldenſis, de quo agitur in actis S. Genouefæ; iidemque ſanctitate nobiles.

[g] Ermini epiſc.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vſuard. pluribus autem in Indic. ſanct. Belg. Succeſſit hic S. Vrſmaro anno Domini 713. Extare de eius actis librū ſcriptum, idē auctor affirmat.

iij. D Sexto Kal. Maij. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

ROMÆ natalis beati Cleti[a] Papæ, qui ſecundus poſt Apoſtolum Petrum rexit Eccleſiam, & in perſecutione Domitiani martyrio coronatus eſt. Ibidem ſancti Marcellini[b] Papæ & martyris, qui ſub Diocletiano pro fide Chriſti vnà cum Claudio, Cyrino, & Antonino capite truncatus eſt: quo tempore magna fuit perſecutio, ita vt intra vnum menſem, decem & ſeptem millia Chriſtianorum martyrio coronarentur. Amaſeæ in

Ponto

Ponto ſancti Baſilei[c] epiſcopi & martyris, qui ſub Licinio Imperatore illuſtre martyrium cõſummauit: cuius corpus in mare proiectum, & ab Elpidiphoro angeli monitu repertum, honorificè tumulatum fuit. Bracari in Luſitania ſancti Petri[d] martyris, primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi. Viennæ ſancti Clarentij[e] epiſcopi & confeſſoris. Veronæ ſancti Lucidij[f] epiſcopi. In monaſterio Cētula ſancti Richarij[g] preſbyteri & confeſſoris. Trecis ſanctæ Exuperantiæ[h] virginis.

A P R I L I S 26.

Cleti Papę.] De eodē hac die Vſuardus, Ado, & alij; Beda autem hic de Anacleto, de Cleto autem ad 3. Non. Maij. Ob nominis ſimilitudinē magna, tum apud Latinos, tum etiam apud Græcos facta eſt de Cleto & Anacleto confuſio. Vt niſi vitium ſit in codice, librariorum oſcitantia, nō leues quidem, imò grauiſſimi ſcriptores in his nominibus erraſſe noſcantur. S. Ignatius in primis in epiſtola ad Mariam Caſſabolitem pro Cleto habet Anacletum. id ipſum S. Irenæus feciſſe videtur, aduerſus hæreſ. lib. 3. cap 3. Euſebius etiam in chron. & hiſt. li. 3. c. 12. Nicephorus item hiſt lib 3. cap. 2. & Niceph. epiſc. in chron. Ex Latinis itidem Optatus Mileuitan. libro 2. contra Parmen & Auguſt. epiſt. 165. putantes, credo, Cletum eundem cum Anacleto, illum prætericrunt, econtra autem plerique, qui nouerunt Cletum, neſciuerunt Anacletum, vt inter alios S. Epiphanius, qui in Panar. hæreſ. 27. ponens Cletum, prætermittit Anacletum. Sed in his quæ ſunt Romanæ eccleſię, maior eſt adhibenda fides eius alumnis, quàm cęteris. Poſt librum de Romanis Pontificibus, S Hieronymus de ſcrip eccleſ. in Clemente, poſt Linum recenſet Cletum. Poſitum habetur nomen Cleti in canone Miſſæ antiquitus ſcripto. De eodem præterea indices Vaticani, quos exſcripſimus. Quòd autem Cletus ante Clementem ſederit, aliaque plura de eo egimus in Annalibus eccleſiaſticis.

[b] Marcellini Papæ.] De ipſo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Ecce tibi iterum penes Græcos in nominibus facta confuſio, putantes itidem eundem eſſe Marcellinum cum Marcello; vnde Euſebius prætetiens Marcellum, Marcellinum tantùm numerat in chron. & hiſt. lib. 7. c. 26. quem errorem & cæteri ſequuti eſſe videntur, vt Niceph. Calliſt. hiſt. lib. 6 cap. 34 & Niceph. epiſc. in chron Non ſic quidem Latini, vt Optatus lib. 2. contra Parmen. & Aug. epiſt 165. ac cæteri omnes recentiores. Ipſa eorum acta inter ſe diuerſa, diuerſos prorſus eſſe, planè declarant. Succeſſit Marcellinus Caio, vt omnes tam Græci quàm Latini citati auctores teſtantur. Cætera de ipſo in Annalibus eccleſiaſticis.

[c] Baſilei epiſcopi.] Agunt de eodem item hac die Græci in Menologio, vbi & martyrium, corporis inuentio atque tranſlatio narrantur. Metaphraſtes ex antiquioribus monumentis edidit eius acta; quæ recitat Lipom. tom, 7. & Sur. tom. 2. Ex quibus omnibus erroris arguitur Nicephorus dum lib 8. c. 14. adnumerat S. Baſileum inter epiſcopos qui interfuerunt Nicæno Concilio, cùm conſtet eundem ſub Licinio Imperatore martyrio coronatum obiiſſe diem.

[d] Petri.] De eodem Vaſęus in chron Hiſp. Flos ſanct. Hiſp & Theſaur. concion. tomo 2. hac die.

[e] Clarentij epiſc.] De eo item hac die Beda, Ado Vien. in chron. anno 641. Ponitur hic trigeſimus eius ſedis epiſcopus ſub Vitaliano Papa in tabul. Democharis.

[f] Lucidij epiſc.] In tabulis eccleſiæ Veron. & in ſępiùs citato codice pag. 8. & 39. Eſt & Lucillus nomine eiuſdem ciuitatis epiſcopus, de quo in dictis tabulis agitur pridie Kal. Nouembris: quem illum ipſum puto, qui interfuit Concilio Sardicēſi, vbi loco Lucilli, Lucius ſubſcriptus reperitur tomo 1. Concil. nam apud Athanaſium in apologia ſecunda inter epiſcopos Italiæ, qui illi Synodo interfuerunt, Lucillus ponitur poſt Seuerum Rauennatem epiſcopum. Vocat eundem cum cæteris in teſtimonium Athanaſius in apologia ad Conſtantium, col. 416. d.

[g] Richarij] Agit de eodem Vſuardus hac die. Eius res geſtas ſcripſit Albinus Flaccus ad Carolum Magnum Imp. Habet ea Sur. tom. 2. Agit de eo item Vincent. lib. 23. c. 96. 97. & 81. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. ſanct. Bened li. 3. c 98. & 295. Claruit temporibus Dagoberti regis Franc. circa annum Domini ſexcenteſimum atque trigeſimum.

[h] Exuperantiæ.] Maurolycus, & Molanus in addit. ad Vſuardum hac die de eadem agunt.

ij. E Quinto kal. Maij. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

NICOMEDIÆ natalis ſancti Anthimi[a] epiſcopi & martyris, qui in perſecutione Diocletiani ob confeſſionẽ Chriſti, martyrij gloriam capitis obtruncatione ſuſcepit. Sequuta eſt quoque illum vniuerſa penè gregis ſui multitudo, quorum alios iudex gladio obtruncari, alios ignibus conflagrari, alios nauiculis impoſitos pelago immergi fecit. Tarſi in Cilicia ſanctorum Caſtoris[b] & Stephani martyrũ. Romę depoſitio beati Anaſtaſij[c] Papæ, viri ditiſſimæ paupertatis, & Apoſtolicæ ſolicitudinis: quem (vt ait ſanctus Hieronymus) diu Roma habere nõ meruit, ne orbis caput ſub tali epiſcopo truncaretur: nam haud multo poſt eius obitum Roma à Gothis capta fuit. Bononiæ ſancti Tertulliani[d] epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Theophili[e] epiſcopi. Conſtantinopoli ſancti Ioannis[f] abbatis, qui pro cultu ſacrarum imaginum ſub Leone Iſaurico plurimum decertauit.

APRILIS 27.

[a] ANTHIMI epiſc.] De eo item hac die Beda, Viuardus, Ado, ac cæteri Lannorum; Græci autem in Menologio tert. non. Septemb. Scribit de Anthimo Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 6. & Niceph. hiſt lib. 7. c. 6. & 16. Exſtant eius acta à Metaphraſte deſcripta; retulit eadem Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 2. Succeſſit hic ſancto Cyrillo eiuſdem ciuitatis epiſcopo, vt teſtantur acta ſanctorum martyrum Indes & Domnæ, quę recitat Metaphraſt. ſeptimo Kal. Ian. ex quo Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. In honorem S. Anthimi Iuſtinianus Imp. nobilem memoriam excitauit, vt ſcribit Procop. lib. 1. de ædif. Iuſtiniani Imperatoris.

[b] Caſtoris & Stephani.] Vſuardus de Caſtore tantùm, Maurolycus de vtroque, cui aſtipulantur vet. manuſcript.

[c] Anaſtaſij Papæ.] Agunt de eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Locus ſancti Hieronymi hic citatus exſtat in epiſtola 16. ad Principiã. De eius ſucceſſione Auguſt. epiſt. 165. Proſp. in Chron. Socrat. li 7. c. 9. Theod. li. 5. c. 23 Sozom. li. 8. c. 24. Eius acta in Annal. eccleſ. ſcripſimus. De Vrbe capta à Gothis, cuius hîc mentio habetur, conſtat id contigiſſe Varani & Tertullo conſſ. vt ſcribit Caſſiod. & Proſp. in chron. quod & omnes profitentur: numeratur is annus (ſecundum Faſtos Onufrij) à Chriſto 410. ſedis autẽ Innocentij decimus. Corpus S. Anaſtaſij Papæ à Sergio iuniori tranſlatum eſt in titulum Equitij, vt vetus inſcriptio in eadem eccleſia poſita docet.

[d] Tertulliani epiſc.] Succeſſit hic Paterniano, ponitur que octauus eius ſedis epiſcopus.

[e] Theophili epiſc.] Numeratur hic decimus eius ſedis epiſcopus, tertiusque poſt ſanctum Philaſtriũ: de eo Rampert. in ſerm. de trãſl. S. Philaſtr.

[f] Ioannis abb.] De eo item Græci hac die in Menolog. vbi etiã paucis eius res geſtę deſcribũtur.

Quarto

18 Quarto kal. Maij. Luna. F

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

RAVENNÆ natalis ſancti Vitalis[a] martyris, patris ſanctorum Geruaſij & Protaſij; qui cùm beati Vrſicini corpus ſublatum honeſtate debita ſepeliſſet, tentus à Paulino cõſulari, poſt equulei tormenta iuſſus eſt deponi in profundam foueam, & terra ac lapidibus obrui; taliq́ue martyrio migrauit ad Chriſtum. Mediolani ſanctæ Valeriæ[b] martyris, coniugis ſancti Vitalis. Atinæ ſancti Marci[c], qui à beato Petro Apoſtolo epiſcopus ordinatus, Æquicolis primus Euangelium prædicauit, & in perſecutione Domitiani ſub Maximo præſide martyrij coronam accepit. Alexandriæ paſſio ſanctæ Theodoræ[d] virginis, quæ idolis ſacrificare contemnens, cùm eſſet in lupanar tradita, repentè quidam ex fratribus nomine Didymus miro Dei fauore commutatis veſtibus illam eripuit; qui poſtea in perſecutione Diocletiani ſub Euſtratio præſide ſimul cum eadem percuſſus, ſimul coronatus eſt. Eodem die ſanctorum Aphrodiſij[e], Caralippi, Agapij, & Euſebij martyrum. In Pannonia ſancti Pollionis[f] martyris, ſub Diocletiano Imperatore. Pruſæ in Bithynia ſanctorum martyrum Patricij[g] epiſcopi, Acatij, Menandri, & Polyeni. Turiaſone in Hiſpania ſancti Prudentij[h] epiſcopi & confeſſoris. Corfinij in Pelignis ſancti Pamphili[i] Valuenſis epiſcopi, charitate in pauperes, & gratia miraculorum illuſtris: cuius corpus Sulmonæ conditum eſt.

APRILIS 28.

VITALIS.] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Extant eius res geſtæ iunctæ actis ſanctorum Geruaſij & Protaſij ex epiſtola nomine S. Ambroſij, quam recitat Sur. tom. 3. xix. Iunij: Mombritius item recenſet huius acta tomo 2. De eius venerando ſepulchro Venantius Fortun. lib. 4. vit. S. Martini meminit his verſibus:

Inde Rauennatum placitam pete dulcius vrbem,
Pulpita ſanctorum per religioſa recurres,
Martyris egregij tumulum Vitalis adora, &c. & alibi:
Vitalem, & reliquos tot chara Rauenna ſepultat.

Libro 7. ad Bod. ducem. Extat de eodem ſermo Petri Damiani apud Surium tom. 2. Pluribus Hieron. Rub. hiſt Rauen. libro 1. qui & de veteri inſcriptione ad eius ædem agit libro 3. Fuit eiuſdem nominis Vitalis epiſcopus eiuſdem eccleſiæ Rauennatis: quem miror admodum prætermiſſum ab iis qui res Rauennates tractarunt, præcipuè verò nouiſſimè à Hieron. Rubeo, viro alioqui pereruditо, qui in poſteriori edit. ſuarũ hiſtoriarũ Rauennatum, quam conatur, vel ſua ex his eſt emendaturus, vel fortaſſè his noſtris obiectionibus pleniùs ſatisfacturus: quod ſi fiet, à veritate nos vinci libentiſſimo accipiemus animo. Feliciter quidem accidit, vt obortis inter nos hiſce contentionibus, non inde, vt aſſolet, liuor vel æmulatio aliqua interceſſerit, ſed velut quibuſdam tenacioribus amoris vinculis mutua inter nos beneuolentia ſtringeretur. Mirificus quidem in homine, quem inſpexi,

candor animi, ſinceri amoris illex, me penitus illi deuinxit. Sed ad Vitalem, vnde digreſſi eramus, redeamus. Ad hunc Vitalem epiſcopum ſcripſit Venãtius Fortunatus duo Epigrammata; fuit enim illi æqualis, agitque de baſilica S. Andreæ ab ipſo erecta, quam idem Rubeus e a antiquis eius eccleſiæ monumentis tribuit ſancto Petro Chryſologo, redarguens eos etiam, qui eandem adſcribunt Maximiano. Porrò Vitalem epiſcopum eam erexiſſe, ea duobus illis Epigrammatibus, luce clariùs apparet: habentur eadem libro primo in principio. Vixit hic Vitalis epiſcopus circa annos Domini quingentos ſeptuaginta, quibus etiam temporibus claruit Venantius Fortunatus, qui Rauennæ nutritus, ibidem etiam liberales didicit diſciplinas, vt ſcribit Paulus diaconus de geſtis Longobard. lib. 2. cap. 9. Maneant hæc de Vitali epiſcopo, quouſque noſter Rubeus in ſecunda ſui Commentarij editione, hæc ex Venantio obiecta diluat, & ſua euidentiori probatione confirmet.

[b] Valeriæ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Huius martyrij acta intexta habentur cum rebus geſtis S. Vitalis, quæ nuper citauimus.

[c] Marci epiſcopi.] Legimus eius acta tam ſoluta oratione quàm metro conſcripta Atina Romã tranſmiſſa; in quibus licet auctorum nomina deſiderentur, compertũ tamen habemus ea Petro diacono bibliothecario Caſinate in lib. de vir. illuſtr. monaſt. Caſinen. c. 45. ſcriptam eſſe paſſionẽ eiuſdem S. Marci à Petro diac. Chartulario eiuſdem monaſterij, ad Odeſirium abbatem; qui quidem auctor narrat, additum ab eodem etiam tractatum de excidio & reſtauratione eiuſdem ciuitatis Atinæ, necnon libellum de eiuſdem ſancti tranſlatione atque miraculis, compoſitumque Canticum eccleſiaſticum in eius ſolennitate canendum, ac demum de eadem celebritate ſermones octo: hæc Petrus diaconus, quem illum ipſum puto Petrum, qui ea ſcribens de ſe ipſo, tanquam de alio extraneo modeſtiæ cauſa locutus eſt. Quod ad opus metricum ſpectat, idẽ ſcriptor eodem libello c. 43. refert, Petrum Romanæ eccleſiæ ſubdiaconum ſcripſiſſe verſibus res geſtas eiuſdem S. Marci epiſcopi.

[d] Theodoræ.] Beda, ac ceteri qui ſuprà auctores, hac die, Græci autem nonis Aprilis. Cenſetur hæc eadem cum ea de qua ſcribit S. Ambroſius libro 2. de virgin. licet pro Alexandria ibi Antiochia legatur, quod librariorum potiùs vitio accidiſſe exiſtimamus. Græci etenim ac Latini omnes vno ore illam Alexandriæ paſſam eſſe teſtantur. Idque etiã eius acta profitentur, quę ea antiquia monumentis edidit Metaphraſtes: exſtant apud Lipom. tomo 7. & Sur. tomo 2. Conſule annotationem inferiùs poſitam die 3. Maij in Alexandro & Antonina.

[e] Aphrodiſij & ſoc.] Agunt prætereà hac item die de his Beda, Vſuar. Ado, cæterique recentiores.

[f] Pollionis.] De eodem Beda, ac cæteri qui ſuprà. Huius acta ſummatim complexa recitat Petrus in catalogo libro 4. c. 94. licet in mendoſo codice, pro Pollione, Pullio; pro Cibali Ciualis, & pro Sirmio, Firmus legatur.

[g] Patricij epiſcopi.] Græci itidem de eo hac die in Menol. vbi pluribus eius res geſtas referunt.

[h] Prudentij epiſc.] De eo Vaſæus in Chron. Hiſp. qui ſcribit fuiſſe epiſcopum Tarraconenſem, vixiſſeque temporib. Diocletiani. Plura de eodem in Flore ſanct. Hiſp. & in Theſaur. conc. tomo 2.

[i] Pamphili epiſcopi.] Huius acta Romam allata accepimus à D. Federico Ranaldo, Vaticanæ bibliothecæ præcipuo cuſtode, viro integerrimo, cui me plura debere profiteor; eius etenim officio & propenſiori erga me beneuolentia ac ſtudio eiuſdem bibliothecæ ſæpè penetralia patuere, ex quibus magna facta eſt rebus noſtris acceſſio.

* G . Tertio kalend. Maij. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

MEDIOLANI ſancti Petri [a] martyris, Ordinis Prædicatorum, ab hereticis ob fidem Catholicam interempti. Apud Paphum in Cypro ſancti Tychici [b] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli, quem idem Apoſtolus in ſuis epiſtolis cariſſimum fratrem, miniſtrum fidelem, & conſeruum ſuum in Domino appellat. Cirthæ in Numidia natalis ſanctorum martyrum Agapij [c] & Secundini epiſcoporum, qui poſt longum apud præfatam vrbem exilium, in perſecutione Valeriani, in qua tunc maximè Gentilium rabies ad tentandam iuſtorum fidem inhiabat, ex illuſtri ſacerdotio

effecti

effecti ſunt martyres glorioſi. Paſſi ſunt in eorum collegio Æmilianus miles, Tertulla & Antonia ſacræ virgines, & quædam mulier cũ ſuis geminis. Eodem die ſanctorum ſeptem Latronum[d] qui à ſancto Iaſone ad Chriſtum conuerſi, martyrio vitam adepti ſunt ſempiternam. Brixiæ ſancti Paulini[e] epiſcopi & confeſſoris. In cœnobio Cluniacenſi ſancti Hugonis[f] abbatis. In monaſterio Moliſmenſi ſancti Roberti[g] primi abbatis Ciſtertij. Romæ ſanctæ Catharinæ[h] virginis Senenſis, Ordinis ſancti Dominici, vita & miraculis claræ, quam Pius ſecundus in ſanctarum Virginum numero adſcripſit.

APRILIS 29.

PETRI martyris.] Huius res præclarè geſtas ſcripſit Thomas Lentinus, Patriarcha Hieroſolymitanus; quæ Surius deſcripſit tomo 2. Plura de eodem Vincent. libro 31. cap. 103. & Antoninus in 3. part. tit. 23. c. 6. Martyrium ſubiit anno Domini 1252. Sequenti verò anno ab Innocentio Papa quarto adſcriptus eſt in numero ſanctorum, vt de eo ſcribit Bernardus in chron. Cætera collecta habes ſimul in Theſaur. concion. tom. 2. hac die. Porrò officium ei duplex perſolui, Sixtus quintus Pontifex Maximus, datis de ea re Apoſtolicis literis, præcepit anno Domini 1586.

[b] Tychici diſcip.] Scribit de eo Paulus Apoſtolus ad Ephesios 6. ad Coloſſ. 4. & 2. ad Timoth. cap. 4. Lucas etiam in Act. Apoſt. c. 20. Agit de eodẽ hac die Vſuardus, Ado, & Alij. Tradit Dorotheus in ſynop. hunc fuiſſe primum Chalcedonenſis eccleſiæ epiſcopum.

[c] Agapij & Secundi.] De his item hac die Vſuardus, Ado, & alij; Beda autem tertio kalend. Aprilis. Exſtant horum res geſtæ vnà cum actis ſanctorum Mariani & Iacobi, quæ recitat Surius tomo 2. & 3. in principio.

[d] Septem Latronum.] Agunt de his item hac die Greci in Menologio, à quibus etiam recenſentur eorum nomina, videlicet Saturninus, Iaciſcolus, Fauſtianus, Ianuarius, Marſalius, Euphraſius, & Mammius; quos omnes Iaſon & Soſipater Chriſti confeſſores eodem cum illis incluſi carcere, primùm ad Chriſti fidem, inde ad confeſſionem eius nominis, ac tandem ad prometendam martyrij coronam incitarunt. Hæc ipſa in dicto Menologio recitantur.

[e] Paulini epiſcopi.] De quo & tabulæ eccleſiæ Brixianæ, ex quibus etiam alij acceperunt.

[f] Hugonis abb.] Scripſit eius acta monachus Cluniacenſis, Hugo item nomine; habet ea Surius tomo 2. Eadem item monumentis mandata à Giloue atque Reinaldo tradit Molanus. Recenſet eundem S. Bernardus, cùm meminit de ſanctis abbatibus cœnobij Cluniacenſis in apologia ad Gulielmum. De eodem Petrus Cluniacenſis lib. 1. & 2 miracul. Vſus eſt eo familiariſſimè Gregorius ſeptimus Rom. Pont. cuius ad illum exſtat epiſtola data anno Chriſti 1078. Kalen. Iulij primæ indict. qua ærumnas deplorat, quibus aſſiduè angebatur. Obiit (vt auctor eſt Sigebertus in chron.) an. Domini 1109. De eo item alij plerique ſcriptores, ac nouiſſimè Trithem. de vir. illuſtr. Ordinis S. Benedicti libro 3. cap. 328.

[g] Roberti abb.] Exſtat eius vita ſcripta ab Odone abbate Moliſmenſe, quã retulit Surius in tom. 2, hac die. Exceſſit ex hac vita anno Domini 1098. vt teſtatur Sigebertus in chron. Huic ſucceſſit Albericus; cui ſubrogatus eſt Stephanus, de quo ſuperiùs actum eſt.

[h] Catharinæ.] Acta eius nobiliſſima ſcripſit beatus Raimundus Capuanus, Ordinis Prædicatorum magiſter: multa præterea ex dialogorum libris, ac eius epiſtolis colligi poſſunt de eius rebus geſtis. Migrauit ea hac vita anno à Chriſto Domino milleſimo trecenteſimo octogeſimo: quam Pius Papa ſecundus anno 1461. adſcripſit in ſanctorum numero. Plura de eadem S. Antoninus in 3. part. tit. 23. c. 14. Legimus in cod. manuſcrip. luculentam orationem, quam idem Pontifex Pius habuit in publico Conſiſtorio ea die qua eam relaturus erat in numerum Sanctorum. Eſt eius exordium: Catharinam Senẽſem in catalogum hodie ſanctarum Chriſti virginum relaturi, &c. Leguntur ibidem litteræ Apoſtolicæ de canonizatione eiuſdem, datæ vndecimo kal. Nouembris, anno tertio Pontificatus eius: quæ ſic incipiunt: Ezechielis Prophetæ magna eſt ſententia, &c.

Pridie

xxix. A Pridie Kalendas Maij. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

LAMBESE in Numidia natalis ſanctorum martyrum Mariani[a] lectoris, & Iacobi diaconi: quorum prior, cùm iam pridem infeſtationes Decianæ perſecutionis in confeſſione Chriſti viciſſet, iterum cum clariſſimo collega tētus eſt, & ambo mirabiliter poſt dira & exquiſita ſupplicia diuinis reuelationibus ſecundò confortati, nouiſſimè cum multis aliis gladio conſummati ſunt. Apud Santonas beati Eutropij[b] epiſcopi & martyris, quem ſanctus Clemens Pontificalis ordinis gratia conſecratum direxit in Galliam, peractaque diu prædicatione, ob Chriſti teſtimonium colliſo capite victor occubuit. Cordubę ſanctorum martyrum Amatoris[c] preſbyteri, Petri monachi, & Ludouici. Nouariæ ſancti Laurentij[d] preſbyteri, & puerorum martyrum, quos ille ſuſceperat educandos. Alexandriæ ſanctorum martyrum Aphrodiſij[e] preſbyteri, & aliorum triginta. Epheſi ſancti Maximi[f] martyris, qui in perſecutione Decij coronatus eſt. Firmi in Piceno ſanctæ Sophiæ[g] virginis & martyris. Neapoli in Campania ſancti Seueri[h] epiſcopi, qui inter alia admiranda, mortuum de ſepulchro excitauit ad tempus, vt mēdacem creditorem viduæ & pupillorum falſitatis argueret. Euoreæ in Epiro ſancti Donati[i] epiſcopi, qui tempore Theodoſij Imperatoris eximia ſanctitate refulſit. Londonij in Anglia ſancti Erconualdi[k] epiſcopi, qui multis miraculis claruit.

APRILIS 30.

[a] MARIANI & Iac.] De his item hac die Vſuardus, & Ado pluribus; Petrus item in catalogo libro 4. c. 104. Extant horum acta, quæ recitat Sur. tomo 2.

[b] Eutropij epiſcopi.] Vſuardus item, Ado, & alij hac die, Petrus in catalogo libro 5. cap. 105. Meminit eiuſdem Gregorius Turon. de glor. martyr. cap. 56. Petrus Cluniacen. epiſt. 2. Exſtat epigramma Venantij Fortunati de baſilica ſancti Eutropij per Leontium epiſcopum reſtituta. De eodem Eutropio ſcripſit carmen laudis Franc. Bonad. ſanctor. libro 2. Monod.

[c] Amatoris & ſoc.] Horum martyrij res geſtas ſcripſit ſanctus Eulogius in Memoriali ſanct. libro tertio, c. 13. Paſſos teſtatur hac die, æra octingenteſima nonageſima tertia, à Chriſto autem anno octingenteſimo quinquageſimo quinto.

[d] Laurentij & ſoc.] De his etiam tabulæ eccleſiæ Nouarienſis, quas vnà cum rebus geſtis prædictorum ſanctorum martyrum Romam miſſas accepimus. Plura de iiſdem in vita ſancti Gaudentij eiuſdem ſedis epiſcopi, quam recitat Mombritius tomo primo vit. ſanct. Paſſi ſunt hi temporibus Valentiniani Imp. ſubita graſſatione Gentilium in eoſdem irrumpente, vt factum eſt etiam eodem ſeculo in martyres Anaunenſes. Placuit hic deſcribere antiquum epigramma eaſculptum in marmoreo ſepulchro, quod dictorum ſanctorum martyrum ſacris oſſibus eſt refertum, ea quibus medicus liquor manare conſueuit. Eſt enim huiuſmodi:

Aſpicis

Aſpicis hoc marmor tumuli de more cauatum?
Id ſolidum eſt intus, rima nec vlla patet,
Vnde queat tellus occultas mittere lymphas:
Manat ab ingeſtis oſsibus iſte liquor.
Si dubitas, medio ſudantes tolle ſepulchro
Relliquias, dices: Vnda ſalubris vbi eſt?

[e] Aphrodiſij, & ſoc.] Agit de his item hac die Beda, ac recentiores, aſſentiunturque vet. martyrol.

[f] Maximi.] De eo etiam hac die Vſuardus, Ado, & alij. Exſtant eius acta; quæ quò breuiora, eò fideliora eſſe noſcuntur. Habet ea Surius tomo 2. Accepta videntur ex actis publicis, quæ proconſularia dicebantur: ſic enim ea apud Auguſtinum contra Donatiſtas appellata reperiuntur.

[g] Sophiæ.] De qua etiam tabulæ Firmanæ eccleſiæ, vbi & ſacra eiuſdem pignora condita debito honore coluntur.

[h] Seueri epiſcopi.] Huius acta ex antiquis monumentis nuper edidit Paul. Regius. Claruit temporibus Valentiniani iunioris. Hunc illum ipſum puto Seuerum, ad quem exſtat S. Ambroſij epiſtola. Irrepſit error in eius acta, dum Valentinianus iunior, ſenior eſt exiſtimatus. Paulo ante Seuerum ſedit ibi Maximus epiſcopus Catholica fide præſtantiſſimus, qui cùm reſiſteret Arianorum perfidiæ, poſt conciliabulum Ariminenſe actus eſt in exilium. De eo mira ſcribit Marcellinus presbyter in libello, quem obtulit Theodoſio Imperatori. Exſtat Neapoli ſancti Seueri epiſcopi nomine vetus eccleſia, quæ annis præteritis conceſſa eſt Fratribus Prædicatorum, qui ibidem ſub piæ memoriæ, ac ſpectatiſſimæ noſtrorum temporum ſanctitatis viro R. Magiſtro Paulino Lucenſi, reſtitutore priſtinæ obſeruantiæ regulæ ſancti Dominici, ſumma cum laude ſanctiſſimæ vitæ inſtitutum, ſicut in aliis pleriſque locis, in ea vrbe primùm aggreſſi, feliciſſimè propagarunt.

[i] Donati epiſc.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio. Scribit eius res geſtas Sozom. hiſtor. lib 7. c. 25. Niceph. lib. 12. c. 45. Ado Vien. in chron. anno 396. Mombrit. tomo 1. vit. ſanct.

[k] Erconualdi epiſc.] Scribit res ab eo geſtas Gothzelinus Morimnenſis, vt conſtat ex catalogo ſcrip. Britan. De eo præterea Beda de geſtis Anglorum libro 4 cap. 6. Item Trithemius de viris illuſtribus Ordinis ſancti Benedicti libro quarto, capite 163. Vixit circa annum Domini ſexceteſimum ſeptuageſimum.

MAIVS.

Kalendis Maij. Luna. E xxviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

NATALIS beatorum Apoſtolorum Philippi [a] & Iacobi [b]: ex quibus Philippus poſtquam omnem penè Scythiam ad fidem Chriſti conuertiſſet, apud Hierapolim Aſiæ ciuitatem cruci affixus, & lapidibus obrutus, glorioſo fine quieuit: Iacobus verò, qui & frater Domini legitur, & primus Hieroſolymorum epiſcopus, è pinna templi præcipitatus, confractis cruribus, ac fullonis fuſte in cerebro percuſſus interiit, ibique non longè à templo ſepultus eſt. In Ægypto ſancti Hieremiæ [c] prophetæ, qui à populo lapidibus obrutus, apud Taphnas occubuit, ibique ſepultus eſt: ad cuius ſepulchrum fideles (vt refert ſanctus Epiphanius) ſupplicare conſueuerunt, indeque ſumpto puluere, aſpidum morſibus medentur. In Galliis, territorio Viuarienſi, beati Andeoli [d] ſubdiaconi, quem ſanctus Polycarpus vnà cum aliis ab Oriente miſit in Galliam ad prædicandum

verbum

verbum Dei. Hic ſub Seuero Imperatore ſpinoſis fuſtibus cæſus demùm enſe ligneo capite in quattuor partes in modũ crucis conſciſſo, martyrium conſummauit. Oſcæ in Hiſpania ſanctorum martyrum Orentij [e] & Patientiæ. Seduni in Gallia paſſio ſancti Sigiſmundi [f] regis Burgundionum, qui in puteum demerſus occubuit, ac poſtea miraculis claruit. Antiſiodori ſancti Amatoris [g] epiſcopi & confeſſoris. Auſcij ſancti Orientij [h] epiſcopi. In Anglia ſanctorum Aſaphi [i] epiſcopi, & Vvalburgæ virginis. Bergomi ſanctæ Gratæ [k] virginis.

MAII I.

PHILIPPI & Iacobi.] De Philippo & Iacobo Beda, ac cæteri Latinorum hac die agunt: Græci autem in Menologio xviij. Kalen. Decemb. de Philippo; de Iacobo autem ſeorſum xiij. Kalend. Iulij. Vetus autem inſcriptio aliter ſe habebat, quæ ex antiquis manuſcrip. Martyrologiis & ex Sacramẽtariis apud Microlog. cap 55. ponitur in hunc modum: Feſtiuitas Sanctorum Apoſtolorum Iacobi & Philippi, & omnium Apoſtolorum, &c. Huius inſcriptionis ratio ibidem ponitur. Præter ea quæ de Philippo in ſacro leguntur Euangelio, Clemens Alex. lib. 3. Stromat. hunc illum fuiſſe ſcribit, cui Dominus dixit: Sine mortuos ſepelire mortuos ſuos, tu me ſequere. Lucæ 9. Ob cõuenientiam nominis cum Philippo diacono vno ex ſeptem ab Apoſtolis ordinatis, factum reperitur, vt confuſis ipſorum rebus geſtis, quod vnius eſt, alteri tribuatur; vt inter cætera, filiæ quæ ex Act. Apoſtolorum cap. 6. & 21. Philippi diaconi eſſe noſcuntur, ipſæ à nonnullis Philippo Apoſtolo tribuuntur, vt de eo feciſſe videtur Clemens Alex. quem citat Euſebius hiſt. li. 3. c. 24. idemq́; Polycrat. apud Hier. de ſcrip. eccleſ. in Polycrate, licet ex eodẽ aliter legat Euſeb. hiſt. lib. 2. c. 25. qui & ipſe aliquando eaſdem Apoſtoli eſſe filias ſcribit libro 3. c. 33. quamuis ſuperius diaconi filias eſſe dixiſſet. Filias item tribuit ei Iſidorus libro de vit. & mort. ſanct. c. 75. licet alterius cuiuſpiam potius quàm Iſidori ſit illud opus: ſed cùm hæc longiori indigeant examine, in Annalib. opportuniori loco de his egimus. Quòd autem hîc dicitur, omnem penè Scythiam ad fidem Chriſti conuertiſſe: Philippum Apoſtolum in Aſia ſuperiori Euangelium prædicaſſe, Scythiam inſuper peragraſſe, ac demum reuerſum in Phrygiam, martyrio occubuiſſe, tradunt Niceph. hiſt. libro 2. c. 39. Metaphraſt. in actis ipſius, quæ recitat Lipom. tomo 6. & Surius tomo 3. Iſidorus de vit. & obit. ſanctor. c. 75. qui addit & Gallis Euangelium prædicaſſe, ſed puto, Galatis, pro Gallis eſſe reſtituendũ. Galatæ enim Gallorum coloni, Phrygiæ partem incoluere. Plinius lib. 5. c. vlt. De Hierapoli in Phrygia vbi paſſus, & honorifica ſepultura conditus eſt, hæc S. Ioan Chryſoſt. in homil. in duodecim Apoſtolos: Philippus miraculis conſeruat Hierapolim. De mortis genere ſcribit Euſebius in chron. anno duodecimo Claudij Philippum Apoſtolum cruci affixum, ac lapidibus inſuper obrutum: diuerſa tamen refert Metaphraſtes, vbi ſuprà, & Nicephorus libro 2. c. 39. Apud Hippolytum in commentariolo Græcè ſcripto legi Philippum tempore Domitiani Imp. eſſe crucifixum capite inuerſo: accepimus illũ è biblioth. Card. Sytlen. Feruntur pleraque de Philippo ſub incerto auctore lib. de paſſionibus Apoſtolorum, & alia ſub nomine Abdiæ, quę licet apocrypha cenſeantur, vera tamen nonnulla ibi eſſe, mihi facilè perſuadeo. Eſt celebris Romæ memoria ſanctorum Apoſtolorum Philippi & Iacobi; vbi ſacra eorum corpora requieſcunt; de qua hæc Hadrianus Papa in epiſt. ad Carolum Magnum Imp. de imaginibus. Pelagius Papa, atque ſucceſſor eius Ioannes, miræ magnitudinis eccleſiam Apoſtolorũ ædificãtes, hiſtorias diuerſas, tam in muſiuo quàm in variis coloribus cum ſacris pingentes imaginibus, & à tunc vſque hactenus à nobis venerantur. Hæc Hadrianus. Rurſus autem in libro de Roman. Pontificibus in Pelagio Papa primo hæc leguntur: Eodem tempore initiata eſt baſilica Apoſtolorum Philippi & Iacobi: quæ dum initiaretur fabricari, mortuus eſt. Hæc ibi. Et in Ioanne eius ſucceſſore: Hic, inquit auctor, perfecit eccleſiam ſanctorum Philippi & Iacobi, & dedicauit eam. Porrò titulus ſanctorum Apoſtolorum nomine longè ante prædictorum Pontificum tempora Romæ erat, cuius frequens eſt mentio in Concilio ſecundo Romano ſub Symmacho Papa, & in Concilio Romano ſub S. Gregorio Pontifice.

[b] Iacobus.] Hic frater Domini, Iuſtus, idemq́; Minor eſt appellatus, quem à S. Petro ordinatum fuiſſe epiſcopum Hieroſolymorum, ex Clemente Alex. refert Euſeb. hiſt. lib. 2. c. 26. Ioannes Chryſoſtomus in Ioan. homilia 84. & alij. De eius cathedra epiſcopali adhuc ſuperſtite temporibus Conſtantini, ſcribit Euſebius hiſt. lib. 7. c. 14. De lamina aurea, quam, vt ſummus ſacerdos eius eccleſiæ, geſtare conſueuit, ſcribit auctor de excid. Hieroſ. qui dicitur Hegeſippus, Euſebius libro 2. c. 22. Hieron. de ſcript. eccleſiaſt. in Iacobo, & Epiphan. in Panar. hæreſ. 78. qui omnes & eiuſdem inſtitutum vitæ deſcribunt. Illam verò quorundam ſententiam de tribus Iacobis, qua Iacobus Alphæi à Iacobo Iuſto diſtinguitur, in Annal. eccleſ pluribus confutauimus. Huius martyrium ex Hegeſippo deſcribit Euſebius hiſtor. libro 2. cap. 23. Per pauca verò Ioſephus Antiquit. lib. 20. cap. 8. Origenes libro primo

contra

contra Celſum, Metaph. & alij de eodem pluribus.

[c] Hieremiæ Prophetæ.] De eodem non tantùm Latini omnes, ſed & Græci hac die agunt in Menologio. Præter ea quæ de Hieremia in diuinis ſcripturis leguntur, ſcribit de eo Ioſephus Antiquit. libro 10. c. 6. 7. 10. & 11. Epiphan. de vit. & interitu Proph. c. 8. Hieron. c. 1. in Hierem. & cap. 23. & in præfat. 118. Iſid. c. 38. Hieremiæ foueam Conſtantinus miro exornauit ædificio, vt ſcribit Nicephorus hiſt. lib. 8. c. 30. Cur autem in diuinis ſcripturis nõ ſint ſcriptæ neces Prophetarum, quos à Iudæis occiſos eſſe Chriſti teſtimonio comprobatur; vide quæ ſcribit Origenes ad Africanum, cùm agit de Suſannæ hiſt. De oſſibus Hieremiæ proph. tranſlatis ad Terraphylum, vide in Prato ſpirituali, c. 77.

[d] Andeoli.] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij pluribus agunt. Quòd pertinet ad territorium Viuarienſe, eiuſdem nominis Caſſiodorus erexit nobiliſſimum monaſterium, quod illuſtrius reddidit præclara bibliotheca, quam magno cum labore & impenſa collegit, quam deſcriptam habes in duobus illis libris quos ſcripſit eruditiſſimè de Inſtit. diuin. lect. De ipſo autem monaſterio Viuarienſe habes ibid. libro 2. c. 29. An autem in eodem territorio Viuarieſi fuerit monaſterium Caſſiodori, non auderem affirmare, cùm præſertim, ſecundùm deſcriptionem Caſſiodori; alio in loco potius eſſe poſitum videatur.

[e] Orientij & Patientiæ.] In Flore ſanct. Hiſp. Ex vet. monumentis Oſcenſis eccleſiæ leguntur hi parentes fuiſſe S. Laurentij martyris.

[f] Sigiſmundi.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scribit de eo Gregorius Turonenſis hiſtoria Francor. libro 3. cap. 5. & 6. & exactiùs de gloria martyrum cap. 75. Aim. libro 2. c. 4. Ado Vienn. in chron. anno Domini 492. Sigebertus refert eius necem anno Chriſti 515. & alij plures; nouiſſimè verò Papirius Maſo, qui etſi breuiùs, diligẽtiùs tamen cæteris (mea ſentẽtia) res Francor. conſcripſit.

[g] Amatoris epiſcopi.] Vſuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Huius vitã eruditè conſcriptam extare dicit Molanus, ſed nobis hactenus incognita eſt: ea tantùm legimus de S. Amatore epiſcopo, quæ Conſtantius ſcripſit in actis S. Germani epiſcopi Antiſiodor. lib. 1. c. 2. 3. 4. & quæ Surius refert tomo 7. hac die. Mentio de eodem habetur in vita S. Patricij epiſcopi Hybernorum. Huius opera delata eſſe in Gallias corpora ſanctorum Quirici & Iulittæ, habent acta eorundem martyrum, quæ recitat Mombrit. tomo 2. De eodem Vinc. libro 20. cap. 6. Mentio habetur de ipſo etiam in vita ſancti Mamert. apud Mombrit. tomo 2. vit. ſanct. pag. 70. Agit de eodem Petrus in catalogo libro 4. cap. 113. & alij. Vixit temporibus Honorij Imperatoris. Sedit annos triginta. Obiit anno Domini quadringenteſimo vigeſimo primo. Numeratur ſextus eius ciuitatis epiſcopus in tabul. Democharis.

[i] Orientij epiſc.] De eo hac die Vſuardus; Ado item, ſed eum Toloſæ ponit.

[k] Aſaphi epiſc. & Walburg.] In Anglicana eccleſia de his vnà ſimul agi, percepi. Beda autẽ hac die tantùm de Walburga, cuius acta atque miracula recitat Surius tom. 7. Scriptam eſſe vitam eius à Wilibaldo epiſcopo, tradit Molanus in annot. ad Vſuar. De ea item Trithem. de vir. illuſtr. Ord. ſancti Bened. lib. 3. c. 250. Claruit circa annum 750.

[l] Gratæ.] De ipſa etiam tabulæ eccleſiæ Bergomenſis, ex quibus etiam alij.

Sexto nonas Maij. Luna. C xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

ALEXANDRIÆ natalis ſancti Athanaſij [a] eiuſdem vrbis epiſcopi, ſanctitate & doctrina clariſſimi, in cuius perſecutionem vniuerſus penè orbis coniurauerat: ipſe tamen Catholicam fidem à tempore Conſtantini vſque ad Valentẽ, aduerſus Imperatores, præſides, & innumeros epiſcopos Arianos ſtrenuè propugnauit; à quibus plurimas perpeſſus inſidias, profugus toto orbe actus eſt, nec vllus ei tutus ad latendum ſupererat locus: tandem ad ſuam eccleſiam reuerſus, poſt multos agones, multaſque patientię coronas, quadrageſimo ſexto ſui ſacerdotij anno migrauit ad Dominum, tempore Valentiniani & Valentis Imperatorũ. Romæ ſanctorum martyrum Saturnini [b] Neopoli, Germani, & Cæleſtini,

leſtini, qui multa paſſi, in carcerem demum coniecti, ibi in Domino quieuerunt. Item ſanctorum martyrum Exuperij [c], & Zoes vxoris eius, Cyriaci & Theoduli filiorum, qui ſub Hadriano Imperatore paſſi ſunt. Hiſpali ſancti Felicis [d] diaconi & martyris. Eodem die ſancti Vindemialis [e] epiſcopi & martyris, qui vnà cum ſanctis epiſcopis Eugenio & Longino, doctrina & miraculis aduerſus Arianos decertans, ab Hunnerico rege capite obtruncari iubetur. Abulæ in Hiſpania ſancti Secundi [f] epiſcopi, de quo etiam infrà Idibus Maij cum aliis agitur. Florentiæ ſancti Antonini [g] epiſcopi, Ordinis Prædicatorum, ſanctitate ac doctrina celebris.

MAII 2.

ATHANASII epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, Græci etiam eadem die in Menologio: qui & de eodem iterum agunt xv. Kal. Februarij, vt conſtat ex conſtit. Emmanuelis Imp. Puto illa die agi, more maiorum, de eius ordinatione. Habuit S. Gregorius Nazianzenus in eius celebritate luculentam orationem; plurima in laudem eiuſdem in oratione ad epiſcopos Ægypti, & aliis in locis: S. Baſilius etiam de eo præclara; cuius extant ad ipſum ſcriptæ epiſtolæ 47. & ſequent. vſque ad 52. Habentur eius acta in vnum collecta ex Socrate, Theodoreto, & Sozomeno; alia inſuper, quæ edidit Metaphraſtes: quæ etſi multa magnaque videantur, breuiſſima tamen & quaſi ieiuna mihi videntur, ſi conferuntur cum amplioribus, quæ cùm ex ipſius ſcriptionibus, tum ea priſcis auctoribus tam Græcis quàm Latinis colliguntur: quæ & nos, pro virili, ſummo cum labore per annos ſingulos digeſta deſcripſimus in Annal. eccleſ. Satis tibi ſit lector ex Gregorij Nazianzeni elogio hîc tantùm libaſſe tanti Patris excellentiam, qui in ea oratione quam in laudem Heronis ſcripſit, hunc ipſum poſt alias laudes, oculum orbis, ſacerdotum Antiſtitem; vocem ſublimem, fidei columen, Chriſti lucernam & ſecundum Præcurſorem appellat. Migrauit autem ex hac vita, Gratiano ſecundùm & Probo conſſ. cùm ſediſſet annos ſex ſupra quadraginta: numeratur hic annus Domini (ſecundùm Faſtos Onufrij) 371. Venerandum corpus eius Venetias tandem tranſlatum, illic honorificentiſſimè aſſeruari audiuimus. Porrò cùm olim Vrbs Romana, Petri Apoſtoli ſedes, Athanaſio magnis oppugnationum procellis agitato tutiſſimus portus fuerit, & tanquam aſylum & perfugium calamitatum omnium ſanctiſſimi viri; non ſine diuino conſilio factum videtur, vt fortiſſimus fidei defenſor Religionis in Oriente propagandæ, & eccleſiaſticæ vnionis conciliandæ cauſa iterum quodammodo poſt annos mille ducentos & amplius ad Vrbem redierit, præclaro ei conſtituto domicilio Nam Gregorius xiij. Pont. Max. ſtudioſiſſimus Catholicæ fidei propagator, cupidiſſimuſq; Orientalis eccleſiæ vnionis & pacis, Romæ templum egregium ſancti Athanaſij nomine conſtruxit, collegiumque Græcorum inſtituit, vbi complures adoleſcentes bonis moribus & orthodoxæ fidei doctrina erudiuntur; ex quo Seminario vberes aliquando pietatis fructus ad Orientalem eccleſiam venturos, Dei benignitate, & S. Athanaſij patrocinio, ſperare licet.

[b] Saturnini, & ſoc.] Agunt de his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

[c] Exuperij & Zoes.] De his etiam hac die Græci in Menologio. Erexit Iuſtinianus Imp. nobilem eccleſiam nomine S. Zoæ martyris, de qua Procop. libro 1. de ædif. Iuſtiniani Imp.

[d] Felicis diac.] De eo item in Breuiario Toletano, vbi plura in eius officio eccleſiaſtico.

[e] Vindemialis epiſcopi.] Meminit Vindemialis epiſcopi Victor Vticenſis in appendice ad tertium librum, vbi agit de martyrio ſeptem fratrum. Fuit, vt ait, epiſcopus Capſenſis ciuitatis: de cuius martyrio agit Gregorius Turonenſis hiſtor. Franc. libro 2. c. 3. licet diuersè Petrus in catalogo lib. 4. c. 116. ſed perperam, vt apparet.

[f] Secundi epiſcopi.] Fuit hic vnus ex illis primis epiſcopis, qui à ſancto Petro ordinati, ab eodem in Hiſpaniam miſſi ſunt. Porrò in Breuiario Toletano non tantùm de Secundo, ſed & de cæteris hac die agitur, hymnuſque ſacer de omnibus ibidem legitur: de quibus omnibus chron. Hiſpan. & alij ſcripſere.

[g] Antonini epiſcopi.] Huius res geſtæ iuſſu Clementis ſeptimi Rom. Pont. à F. Vincentio Mainardo Ordinis Prædicat. exactè conſcriptæ ſunt. De eodem plura Franc. Caſtel. lib. 3. de vir. illuſtr. Ordinis Prædic. Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Domino 1459. Relatus autem in numerū ſanctorum ab Hadriano ſexto Papa anno 1523.

Quinto

3 Quinto nonas Maij. Luna. D xxvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

HIEROSOLYMIS Inuentio [a] ſacroſanctæ Crucis Dominicæ, ſub Constantino Imperatore. Romæ via Numentana paſſio ſanctorum martyrum Alexandri [b] Papæ, Euentij & Theoduli preſbyterorum: ex quibus Alexander ſub Hadriano * principe & Aureliano iudice poſt vincula, carceres, equuleum, vngulas, & ignes, punctis [c] creberrimis per tota membra confoſſus, ac peremptus eſt: Euentius verò & Theodulus poſt longos carceres ignibus examinati, ad vltimũ decollati ſunt. Narniæ ſancti Iuuenalis [d] epiſcopi & confeſſoris. Conſtantinopoli ſanctorũ martyrum Alexandri [e] militis, & Antoninæ virginis, quæ in perſecutione Maximiani ſub prȩſide Feſto ad lupanar damnata, & ab Alexandro, qui pro ea ibi remanſerat, mutato habitu clam educta, cum eo poſtmodum iuſſa eſt torqueri: & ambo ſimul præciſis manibus in ignem pro Chriſto iniecti, egregio peracto certamine coronantur. In Thebaide ſanctorũ martyrum Timothei [f], & Mauræ cõiugis, quos Arianus præfectus poſt multa tormenta cruci iuſſit affigi, in qua nouem diebus viui pendentes, ac ſe ipſos in fide roborantes, martyrium conſummarunt. Aphrodiſiæ in Caria ſanctorũ martyrũ Diodori [g] & Rodopiani, qui in perſecutione Diocletiani à ciuibus ſuis lapidati ſunt.

* Traiano.

MAII 3.

INVENTIO ſanctæ Crucis.] Beda ac cæteri Latinorum hac die. Græci tãtùm de Exaltatione xviij. Kal. Octobr. tam ex vet. Menolog. quàm ex conſtit. Emmanuelis Imper. Item Niceph. lib. 13. c. 37. & Metaphraſt. in vita S. Ioannis Chryſoſtomi, in fine. Inuentionem Crucis cùm Græci non habeant in Menologiis, ea eſſe cauſa videtur, quòd inter mobilia feſta eadem adnumerabatur: tertia enim die à Reſurrectione Domini celebrabatur Crucis reſurrectio, cùm nimirum ſurſum emergens, miraculis coruſcauit. Id enim habes ex oratione in ſanctam Crucem habita à Sophronio epiſcopo Hieroſolymitano, quam in Latinum à ſe tranſlatam edidit noſter Achilles Statius. Quoniam autem Gelaſius in decreto de libris apocryphis apud Grat. diſt. 15. c. Sancta Romana, non ita probat ſcripturã de Inuentione S. Crucis; ſanè putandum eſt illã quidem diuerſam eſſe ab ea hiſtoria quę à S. Ambroſio narratur ac probatur in ea oratione quam habuit in funere Theodoſij Imperatoris, & à S. Paulino in epiſt. 11. ad Seuerum, ab ipſo in ſuper Sulpitio Seuero hiſt. lib. 2. Rufin. lib. 1. cap. 8. Socrat. lib. 1. c. 13. Sozom. lib. 1. c. 1. ac denique à Theodoreto lib. 1. c. 18. & aliis, qui ab his accepiſſe vidẽtur. In Inuentione S. Crucis mortuum reſtitutum ad vitã, Paulinus atque Seuerus affirmant: Græcorum autem aliqui ægrotantem potiùs conualuiſſe teſtantur. Verùm vtrumque factum eſſe Niceph. tradit lib. 8. c. 29. Teſtatur idem Paulinus ſtupendum planè ac perenne miraculũ de ligno ſanctæ Crucis toti orbi notiſſimum; nam cùm vndique è remotiſſimis etiã regionibus Hieroſolymam religionis ergò Chriſtiani confluere conſueuiſſent, acciperentque de ligno eiuſdem S. Crucis particulam, illud, diuina quadam virtute operante, nullam ſentiebat ex diminutione iacturam. S. Cyrillus etiam cath. 10. affirmat totum terrarum orbem ligno ſanctæ Crucis

Hieroſolymis accepto eſſe locupleratum. Erat cuſtodia crucis demandata vni 'ea ſanctioribus cleri Hieroſolymitani, cuiusmuneris mentio habetur in Conc. Chalcedonenſi; at Paſcharis tẽpore ex adytis templi eadem populo adoranda producebatur, vt in eadem epiſtola teſtatur S. Paulinus. Illud non omittimus; Græcos aliam etiam de S. Cruce celebrare conſueuiſſe ſolennitatem ad xvj. kalen. Iunij, qua recolitur memoria admirandæ illius apparitionis Crucis ſigni ſupra Hieroſolymam meridie factæ; cuius rei geſtæ hiſtoriam S. Cyrillus tunc eiuſdem eccleſiæ epiſcopus exactè deſcribit poſt catecheſes: teſtantur hæc ipſa eorum Menologia, & Metaphraſtes.

[b] Alexandri Papæ.] De eo hac die Beda, & alij Latinorum. Exſtant eius acta, quæ retulit Surius in tom. 3. De eius ſucceſſione ſcribit Irenæus libro 3. c. 3. Euſebius in chron. & hiſt. lib. 4. c. 4. Epiph. in Panar. hæreſi 27. Auguſt. epiſtola 165. & alij: vnus Optatus recenſens ſeriem Romanorũ Pontificum lib. 2. contra Parmen. Alexandrum prætermiſſe videtur, quod vitio librariorum potius accidiſſe credimus: nam in tabulis eccleſiæ Africanæ, quas recenſet S. Auguſtinus, Alexander adnumeratur poſt Euariſtum. Emendatum hîc fuit, quod quadã incuria irrepſerat, hunc paſſum ſub Aureliano Principe: qui quidem longè poſt Alexandri tempora imperauit; pro Principe, Iudex eſt poſitus, qui hiſce Hadriani temporibus in Chriſtianos gladium poteſtatis acuerat, vt conſtat ex actis aliorum ſanctorum martyrum, qui paſſi ſunt ſub Hadriano Imp. Irrepſit item mendum, vt loco Hadriani, Traianus poſitus haberetur: porrò Hadrianus adoptatus à Traiano, dictus eſt Traianus Hadrianus. At verò ſub Hadriano Imp. Alexandrũ Rom. Pont. cõſummaſſe martyrium, in noſtris Annal. eccleſ. pluribus demonſtrauimus; idipſum eius acta profitentur.

[c] Punctis creberrimis.] Non ad cruciandum tantummodò, ſed & ad inferendã necem eiuſmodi ſupplicium excogitatum eſt à Caio Caligula ſæuiſſimo principe, de quo hæc Sueton. in Caio cap. 30. Non temere in quemquam, niſi crebris & minutis ictibus animaduerti paſſus eſt, perpetuo notoque præcepto ita fieri, vt ſe mori ſentiant. Hæc Sueton. qui & in Galba cap. 17. minutiſſimis ictibus ipſum Galbam fuiſſe excarnificatum, teſtatur. Porrò diuerſum erat hoc ſuppliciũ ab illo quod ad excruciandum tantùm, non autem ad occidendũ inferri ſolitum erat, quod Stimuleum dictum, furibus ſeruis admoueri conſueuit, de quo ſæpiùs Plautus, vt in Milite glorioſo his verbis: Neque niſi ſupplicium Stimuleum de te demr. In Aſinaria: Vtinam ſtimulus in manu mihi ſit. Et in Menæchmis: At ego te pendentem fodiam ſtimulis triginta dies. Stimulis latera ſanctorum martyrum eſſe ſæpè confoſſa, eorum acta teſtantur. De Hippolyto Prudentius hymno 11.

Ilia q; infeſtu perfodiunt ſtimulis.

[d] Iuuenalis epiſc.] De ipſo etiam Beda, Vſuar. Ado, & alij hac die. Exſtant eius acta, quæ in compendium redacta Surius recitat to. 7. hac die. Cùm autem tam eius geſta quàm etiam cuncta Martyrologia, tum edita, tum manuſcrip. teſtentur, hunc abſque martyrio in pace quieuiſſe; planè conſtat hunc alium eſſe ab eo quem S. Greg. homilia 27. in Euang. appellat martyrem, eundemque Narniæ ſepultum dicit. Duos potius eiuſdem eccleſiæ fuiſſe Iuuenales, ſicut Veronæ Zenones, & Rauennæ Vitales, veriùs exiſtimamus, quàm erraſſe S. Gregorium. His accedit, quòd nonis Maij, tam in Romano Martyrologio quàm apud Bedam, Vſuardum, Adonem ac cęteros, de alio agitur Iuuenale, eodẽq; martyre, quem illum eſſe putamus Narnienſem martyrem, cuius meminit S. Gregorius in dicta homilia. Erat olim in eius ſepulchro in ſacra crypta poſito eiuſmodi epitaphium:

Secreti locus eſt intus, ſanctiq; receſſus,
Quem famulus Chriſti ſanctus Iuuenalis amauit,
Sanctorum ſocius, meritis euectus in aſtra:
Rupe caua placuit tumulari membra ſepulchro,
Ne polluta manus ſacrum contingere poſſit.

Exſcriptum eſt ex cod. manuſcrip. Eccleſ. Catanen. vbi & eius vita legitur, ſed admodum deprauata. Non tantùm Narnij, ſed Foſſani in Taurinis etiam eius ſacra pignora tranſlata, magno in honore habentur, vbi eius venerandum corpus tranſlatum haberi dicitur: eſt ſolenniſſima memoria ſancti Iuuenalis; in cuius officio eccleſiaſtico vtroſque Iuuenales confuſos reperi, dum in oratione, eademq; peruetuſta, vt apparet, appellant martyrem, in lectionibus autem confeſſorem. In honorem S. Iuuenalis Beliſarius monaſterium apud Hortas erexit, vt in lib. de Rom. Pont. in Vigilio legitur.

[e] Alexandri & Antoninæ.] Agunt de his Græci etiam in dicto Menologio ad vj. Idus Iunij; vbi rei geſtæ hiſtoria fuſiùs enarratur. Iidẽ teſtãtur ibidem eorum corpora Conſtantinopoli aſſeruari. Scribit & de his Niceph. hiſt. lib. 7. c. 13. licet nomina eorũ reticeat. Nec quis exiſtimet ob ſimile certaminis genus eoſdem hos eſſe cum Theodora & Didymo, de quibus ſuprà quarto Kal. Maij. Cùm etenim frequenter Chriſtianæ feminæ ad proſtibulũ damnarentur, ſæpiùs ſimilis caſus potuit accidiſſe: quin etiam Palladius in Lauſiacis idipſum de alia virgine Corinthi accidiſſe ex Hippolyto deſcribit c. 54. Porrò eiuſmodi fallaciæ artem eludendi cuſtodes mutatione habitus, primæ omnium ſuo exemplo docuerunt feminæ Lacedæmoniorũ, quæ iiſdem technis maritos ſuos à nece ſubduxerunt, ſe ipſas loco illorum tradentes: hæc apud Valer. de amore coniug. lib. 4. c. 6. exter. e. 3. Horum acta, quę hîc compendio deſcribuntur, longè vberiùs Metaphraſtes deſcripſit: exſtant Latinè reddita à Lipom. tomo 7. & apud Surium tomo 3. Qualis autẽ eſſet harum virginum conditio, quæ lenonibus tradebantur, conſule dicta ſuperiùs in Agnete.

[f] Timothei & Mauræ.] Græci item de his agunt hac die in Menologio, ibíque eorum acta fuſiùs explicantur.

[g] Diodori & Rodop.] De his item hac die Græci in Menologio, vbi & quæ paſſi ſunt tormenta numerantur.

Quarto

Quarto nonas Maij. Luna. E

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

APVD Oſtia Tiberina natalis ſanctę Monicę[a] matris beati Auguſtini, cuius ille præclarã vitam in libro nono Confeſſionum teſtatam reliquit. In metallo Phennenſi Palæſtinæ natalis beati Siluani[b] Gazæ epiſcopi, qui in Diocletiani perſecutione, Maximini Cæſaris mandato cum plurimis ſuis clericis martyrio coronatus eſt. Item ſanctorum vndequadraginta[c] Martyrum, qui ibidem ad metalla damnati, poſt ferri candentis aduſtionem, & alia tormenta, ſimul capite cæſi ſunt. Hieroſolymis ſancti Cyriaci[d] epiſcopi, qui cùm loca ſancta viſitaret, ſub Iuliano Apoſtata cæſus eſt. In Vmbria ſancti Porphyrij[e] martyris. Nicomediæ natalis ſanctę Antoniæ[f] martyris, quę nimium torta, & variis afflicta cruciatibus, altero brachio tribus diebus ſuſpenſa, & in carcere biennio detenta, ad vltimum à Priſcilliano præſide in confeſſione Domini flammis exuſta eſt. Lauriaci in Norico Ripenſi ſancti Floriani[g] martyris, qui ſub Diocletiano Imperatore, Aquilini Præſidis iuſſu, ligato ad collum ſaxo in flumen Aniſum præcipitatus eſt. Tarſi ſanctæ Pelagiæ[h] virginis, quæ ſub Diocletiano in bouem æneum candentem incluſa, martyrium compleuit. Colonię ſancti Paulini[i] martyris. Mediolani ſancti Venerij[k] epiſcopi, cuius virtutes ſanctus Ioannes Chryſoſtomus in epiſtola ad eum ſcripta, teſtatas reliquit. In territorio Petragoricenſi ſancti Sacerdotis[l] epiſcopi Lemouicenſis. Antiſiodori ſancti Curcodomi[m] diaconi.

MAII 4.

MONICÆ.] Huius præclaras res geſtas inde à pueritia ſcripſit S. Auguſtinus, beatæ matris glorioſus filius libro 9. confeſſ. à cap. 8. vſque ad 13. extera autem ſuprà libro 5. cap. 8. & libro 6. c. 12. Quo autem potiſſimùm anno ex hac vita migrarit, inde etiam colligi poteſt, quòd ſanctus Auguſtinus eius obitum cõtigiſſe narrat, cùm eſſet reuerſurus Carthaginem vnà cum ea. Porrò idem ipſe libro 4. capite 25. contra Petilianum, ait ſe ex Italia rediſſe in Africam occiſo Maximo tyranno: quem conſtat necatum eſſe Theodoſio ſecundùm & Cynegio conſulibus, menſe Auguſti. Sequenti itaque anno, Timaſio & Promoto conſſ. qui ſecundùm Faſtos Onufrij ponitur annus à Chriſto Domino 389. ſanctus Auguſtinus vnà cum matre nauigaturus in Africam, cùm ad Oſtia Tiberina conſediſſet, menſe Maij, hac ipſa die, poſt ſuauiſſima de regno cæleſti colloquia, ſanctiſſimam matrem ad cælos abeuntem præmiſit, annum ætatis agentem quinquageſimum ſextum, vt ipſe ſcribit libro 9. confeſſionum cap. 11. in fine.

[b] Siluani epiſcopi.] De eadem hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij. De eius martyrio, & ſociorũ,

ac de loco vbi ſunt paſſi, ſcribit Euſebius hiſtor. libro 8. cap. 17. 22 & 25. ex quo Nicephorus lib. 7. cap. 16 & 27. & alij.

[c] Vndequadraginta mart.] De his item Beda, Vſuardus & Ado. His autem quæ hîc emendata ſunt, conſentiunt Græcorum hiſtorici, Euſebius libro 8. c. 22. & Nicephorus libro 7. vbi ſuprà. Longè verò grauior error illius eſt, qui putat hos illos eſſe martyres qui paſſi ſunt temporibus Valentis Imper. quando defuncto S. Athanaſio, Petrus electus fuit epiſcopus Alexandrinus, aduerſante Lucio Arianorum epiſcopo; cuius rei geſtæ hiſtoriam monumentis mandauit Theodoretus hiſt. libro 2. cap. 20. Hi etenim de quibus nunc agimus, paſſi ſunt anno octauo perſecutionis Diocletiani Imper. vt exactè deſcribit Euſebius hiſt. libro 8. cap. 22. & Nicephorus libro 7. cap. 16. Nec hi cum illis aliquid commune habent, præter locum Phennenſium metallorum: nam alioqui nec numero, nec mortis genere conueniunt; non enim illi, vt iſti, capite truncati ſunt.

[d] Cyriaci epiſcopi.] De hoc item Beda, Vſuardus, Ado, & alij; à quibus omnibus cùm paſſus dicatur Hieroſolymis temporibus Iuliani Apoſtatæ, non tamen quòd fuerit epiſcopus Hieroſolymorum: eo etenim tempore S. Cyrillus illic ſedebat, qui ſuperuixit vſque ad Theodoſij tempora, interfuitque Concilio œcumenico Conſtantinopolitano. Hic verò de quo agitur, fuit epiſcopus Anconitanus, cuius & acta accepimus ab eius eccleſia, ſed quæ aliqua indigeant caſtigatione. Celebratur eiuſdem tranſlatio nonis Octobris.

[e] Cùm loca ſancta viſitaret.] Quàm frequens, ea tempeſtate, ex toto orbe fuerit peregrinatio fidelium ad loca ſancta; teſtis eſt S. Hieronym. qui ea quæ vidit, ſcriptis conſignauit. In proœmio enim lib. 7. in Ezech. ad Euſtoch. habet hæc verba: Fateor me explanationem in Ezechielem multo antè tempore promiſiſſe, & occupatione de toto orbe huc venientium implere non poſſe: dum nulla hora, nullumque momentum eſt, in quo non fratrum occurramus turbis, & monaſterij ſolitudinē hoſpitum frequentia commutemus; tantum, vt claudendum nobis ſit oſtium, aut ſcripturarum, per quas aperiendæ ſunt fores, ſtudia relinquenda. Et ad Paulinum epiſtola 13. De toto, inquit, huc orbe concurritur; plena eſt ciuitas vniuerſi generis hominum, & tanta vtriuſque ſexus conſtipatio, vt quod alibi ex parte fugiebas, hîc totum ſuſtinere cogaris, &c. Ex vniuerſo inſuper orbe Chriſtiano Hieroſolymas mitti eleemoſynas conſueuiſſe, idem teſtatur, ſcribens aduerſus Vigilantium. Sicut autem S. Hieronymus Paulinum tyrocinium monaſticæ vitæ auſpicantem à peregrinatione eiuſcemodi reuocat, ita & S. Gregorius Nyſſenus monachos ac ſacras virgines eiſdem teneri ſtudiis ægrè tulit; cùm ea occaſione illi ſolitudinis, iſtæ verecundiæ, ſanctique pudoris diſpēdium pati ob nimiam hominum frequentiam cogerentur; in eamque ſententiam, vt apparet, libellum illum ſcripſit de his qui adeunt Hieroſolymam, quem recitat Lipom. tomo 2. His exceptis, quàm laudanda, vtilis & fructuoſa ſit eiuſmodi peregrinatio, pluribus docet S. Hieronymus epiſt. 17. ad Marcellam.

[f] Porphyrij.] Habetur mentio de eo in actis S. Venantij, qui paſſus eſt Camerini; legimus ea manuſcript. ſed in nonnullis emendanda.

[g] Antoniæ.] De ea Beda, Vſuardus, Ado, & alij: Græci autem in Menologio, pridie Id. Iunij. Diuerſa hæc eſt ab Antonina, de qua iidem agunt pridie huius diei.

[h] Floriani.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur eius acta relata à Surio in tom. 3. Mombrit. tomo 1. Petrus in catalogo lib. 4. c. 121. Plura de eodem in Breuiario Polon. & Cuſpin. in Auſtria. Legimus inſuper eius res geſtas manuſcript. Exſtat de eodem elegans epigramma Bonad. Santon. libro 2. monod. 59.

[i] Pelagiæ.] De Pelagia Tarſenſi agunt hac die Græci etiam in Menologio. Pluribus deſcripta eius acta ex Metaphraſte recitat Lipom. tomo 7. & Surius tomo tertio.

[k] Paulini.] De eo Molanus in addit. ad Vſuardum, & Galeſin. ex tabulis eccleſiæ Colonienſis.

[l] Venerij epiſcopi.] Meminit S. Venerij Paulinus in vita S. Ambroſij. Anaſtaſius Papa in epiſtola ad Ioannem epiſcopum Hieroſolymitanum. S. Hieronymus in apologia 2. aduerſus Rufinum. S. Paulinus Nolanus epiſt. 16. ad Seuerum. Exſtat de eodem elegans epigramma S. Ennodij epiſcopi Ticinenſis: incipit: Forma pudicitiæ, &c. Sedit tēporibus Anaſtaſij Papæ, vt habent acta Concilij Carthaginenſis, quod celebratum eſt poſt conſulatum Stiliconis, anno Domini, ſecundùm Faſtos Onufrij, quadringēteſimo primo. Extat in bibliotheca Cardin. Syrleti ſancti Ioannis Chryſoſtomi epiſtola ad Venerium ſcripta.

[m] Sacerdotis epiſcopi.] De quo etiam Molanus in addit. ad Vſuardum. Succeſſit hic Aggerico, numeraturque trigeſimus Lemouicenſis epiſcopus in tab. Democharis, claruitque circa annum Domini quingenteſimum decimumquintum.

[n] Curcodomi.] De eo etiam Vſuardus hac die. De eius miraculis agit Conſtantius in vita ſancti Germani epiſcopi Antiſiod. libro 1. c. 16.

ſ Tertio nonas Maij. Luna. F xxiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

ROMÆ ſanctæ Creſcentianæ[a] martyris. Ibidem ſancti Siluani[b] martyris. Alexandriæ ſancti Euthymij[c] diaconi, ob Chriſtum in carcere quieſcẽtis. Theſſalonicæ natalis ſanctorum martyrum Irenæi[d], Peregrini, & Irenes, ignibus combuſtorum. Antiſiodori paſſio ſancti Iouiniani[e] lectoris. Panormi in Sicilia ſancti Angeli[f] preſbyteri, Ordinis Carmelitarum, qui ab hæreticis ob defenſionem Catholicæ fidei trucidatus eſt. Hieroſolymis ſancti Maximi[g] epiſcopi & confeſſoris, quem Maximinus Cæſar poſt effoſſum oculum, pedemq; ignito ferro aduſtum, ad metalla damnauit. Edeſſæ in Syria ſancti Eulogij[h] epiſcopi & confeſſoris. Arelate in Gallia ſancti Hilarij[i] epiſcopi, doctrina & ſanctitate cõſpicui. Viennæ ſancti Nicetij[k] epiſcopi, venerabilis ſanctitatis viri. Bononiæ ſancti Theodori[l] epiſcopi, meritis clari. Eodem die ſancti Sacerdotis[m] epiſcopi Saguntini. Mediolani ſancti Geruntij[n] epiſcopi. Ibidem conuerſio[o] ſancti Auguſtini epiſcopi & Eccleſiæ doctoris, quem beatus Ambroſius epiſcopus fidei Catholicæ veritatem docuit, & hac die baptizauit.

MAII 5.

CRESCENTIANÆ.] De ea vet. manuſctip. Erat olim titulus Romæ ſanctę Creſcentianæ, cuius mentio habetur in Conc. 1. Rom. ſub Symmacho Papa.

[b] Siluani.] Vet. manuſcrip. Legitur in libro de Rom. Pontificibus, Bonifacium Papam primum ornaſſe ſepulchrum S. Siluani martyris.

[c] Euthymij.] De quo item Beda, Vſuard. Ado, Petrus in catal. lib 4. c. 132. & alij recentiores.

[d] Irenæi, & ſoc.] De his iidẽ qui ſuprà hac die. Græci autem in Menol. tantùm de Irenæo.

[e] Iouiniani.] De ipſo etiam Vſuardus hac die. Eius acta deſcripta habentur in rebus geſtis ſancti Peregrini epiſcopi & martyris, qui à Sixto Papa in Gallias miſſus eſt.

[f] Angeli presb.] Scripſit eius res geſtas Enoch Hieroſolymitanus: de eodem etiam Molan. in addit. ad Vſuard. hac die. Habes eaſdem in compendium redactas in Theſ. concion. tomo 2. hac die.

[g] Maximi epiſc.] Græci itidem. De eo Sozom. hiſt. lib 2. c. 19. & lib. 3. c. 20. 21. Theodoretus lib. 2. cap. 27. Hieronymus in chron. Niceph. li. 11, c. 26. & Niceph. epiſc. in chron. Hic eſt tertius eiuſdem nominis epiſcopus Hieroſolymitanus: nam primus Publio, ſecundus Capitoni, hic autem ſucceſſit Macario: ſedit temporibus Conſtantij, cuius Imp. anno vndecimo moritur.

[h] Eulogij epiſc.] Plura de eo ſcribit Theodoretus hiſt. lib. 4. c. 16. Hic etiam repetitur interfuiſſe SS. Concilio Conſtantinopolitano œcumenico, vt ex eius ſubſcriptione apparet.

[i] Hilarij epiſcopi Arelaten.] De eodem hac item die Beda, Vſuardus, Ado, cæteriq́ue omnes, ac etiam vet. manuſcr. Fateor me de hoc Hilario magna aliquãdiu fuiſſe dubitatione perplexum; cùm legiſſem aduerſus eum ſcriptas acerrimas literas ſancti Leonis Papæ ad epiſcopos Galliarum Prouinciæ Viennenſis; ſunt autem inter eius epiſtolas num. 89. quibus quidem conſentit conſtitutio Valentiniani Imperatoris aduerſus eundem Hilarium promulgata; exſtat inter nouel. Theodoſ. & Valentiniani tit. de ordinat. epiſcoporum poſt Codicem Theodoſianum deſcripta. Arguebatur enim Hilarius, quòd inconſultò, atque contradicente Rom.

Pontifice, ſibi ſumpſiſſet ordinationes epiſcoporum ad alios Metropolitanos ſpectantium. Vt autem hiſtoriæ veritas eluceſcat, in primis dicimus id ipſum nón ab Hilario primùm eſſe tentatum; Patroclus enim Arelatenſis ſedis inuaſor, qui pulſo Herote illic ſedit, eiuſmodi facinus aggreſſus eſt, vt conſtat ex Proſpero in chronic. anno quinto Honorij Imp. & ex litteris Bonifacij Romani Pontificis, quas aduerſus eum ſcripſit ad Hilarium epiſcopum Narbonenſem; cuius decretum Cæleſtinus Papa etiam ratum habuit, ſcribens ad epiſcopos Viennenſis & Narbonenſis prouinciæ, epiſt. 2. c. 4. De eadem re actum apparet in Conc. Taurinenſi cap. 1. vbi demum contentioni is finis impoſitus eſt; vt qui ea duobus epiſcopis Arelatenſi & Viennenſi ſuam ciuitatem Metropolim comprobaſſet, is totius Prouinciæ obtineret primatum. Quæ ſanè controuerſia agitata fuit vſque ad tempora Hilarij de quo agimus, qui ſucceſſit ſancto Honorato. Viſus eſt autem Hilarius paulò ardentiùs (quaſi Arelatenſi eccleſiæ competerent iura primatus) eam cauſam S. Leonis Papæ tempore pertractaſſe, & in alios ſibi plus æquo vſurpaſſe; vnde eiuſdem ſancti Leonis indignationem incurrit. Studioſior enim quàm par erat, amplianda eccleſiæ Arelatenſis aliquanto fuiſſe videtur; de quo & ſanctus Proſper, qui eum mirificè laudat in lib. 2. c. 9. de vita contēplatiua, hæc ait: Quid S. Hilarius? nōne & ipſe omnia bona ſua aut parentibus reliquit, aut vendita pauperibus erogauit? Is cùm merito perfectionis ſuæ fieret epiſcopus Arelatenſis; quod illa tunc habebat eccleſia, non ſolùm poſſedit, ſed etiam acceptis fideliū numeroſis hęreditatibus ampliauit, &c. Conſtat tamen eundem pœnitentia emendaſſe, quidquid zelo tuēdæ eccleſiæ ſuæ iuris, tam in ſanctum Leonem, quam in Gallicanos epiſcopos deliquiſſet. Abdicauit enim ſe epiſcopatu, & ad eremū inſulæ Lirinenſis, vnde ad epiſcopatum aſſumptus fuerat, remeauit. Quòd autem ſedi ceſſerit, argumento eſt epiſtola 90. S. Leonis ad Rauennium in eius locum mox ſubrogatum: at de reditu ad inſulam Lirinenſem, hoc docet Sidonius Apollinaris in carmine Eucharistico ad Fauſtum, vbi agens de ſanctis monachis eius inſulæ, hæc de illo:

Iter redeuntis Hilarij.

Id etiam perſuadet S. Iſidorus, dum in libro de vir. illuſtr. c. 15. agens de S. Eucherio, hæc ait: Eucherius epiſcopus edidit ad Hilarium Arelatenſem epiſcopum, eremi deſerta petētem, vnum opuſculum de laude eiuſdē eremi luculentiſſimè & dulci ſermone dictatum. Hæc Iſid. Porrò Hilarij ſanctitas non huiuſmodi fuit, vt in angulis tantùm paucis innotuerit: nam ſanctus Honoratus epiſcopus Maſſilienſis, qui iiſdem temporibus vixit, eam toto orbe vulgauit; dum (vt ait Gennadius de vir. illuſt. c. 99.) illius præclaras res geſtas ſcriptorum monumentis æterna memoria conſignauit. Hunc ipſum S. Proſper (vt vidimus) exornat laudibus: hunc etiā S. Eucherius tollit præconiis, ſcribens ad Salonium eius diſcipulum in præfat. libri quæſtionum vet. & noui teſt. Conſtantius denique non mediocris inter eruditos ac pios eius ætatis viros auctoritatis, cuius ſumma laus eſt apud Sidonium Apollinarem in vita quam ſcripſit S. Germani epiſcopi Antiſiod. lib. 1. cap. 33. hæc habet: Aduenientem beatiſſimū virum vrbis Arelatenſis epiſcopum religioſa gratulatione ſuſcepit, Apoſtolicum inſtar ſui temporis ſacerdotem ſuſcipiens. Illuſtrabatur eo tempore ciuitas Hilario ſacerdote multimoda virtute precioſo. Erat enim fidei igneus torrens cæleſtis eloquii, & præceptionis diuinæ operarius indefeſſus, qui venerabilem ſanctum virum Pontificem affatu, vt patrem; reuerentia, vt Apoſtolum ſublimabat. Hæc Conſtantius. Gennadius inſuper de vir. illuſt. c. 69. mirificis eūdem laudibus cumulat. Ado epiſcopus Viennenſis, quamuis ei ob controuerſias inter Arelatenſem & Viennenſem eccleſiam fortaſſè parum gratus eſſe poſſet; illum tamen, vt cæteri, miris laudibus extollit, dum de eo agit in chron. anno Domini 458. Hæc autem omnia recitata de S. Hilario Patrum elogia poſt eius obitum prolata videntur. Si quis verò eius primordia, immenſosque labores illos ab eo vnà cum S. Proſpero pro tuēda fide Catholica aduerſus Pelagianos ſuſceptos, cùm illi ſancti Auguſtini ſcripta maculis aſpergere, calumniis labefactare, & canino dente corrodere nitebātur, ſcire cupiat; habetur hac de re teſtimoniū ſancti Cęleſtini Papæ in ea epiſtola quam pro illis ipſis ſcriptis S. Auguſtini dedit ad epiſcopos Gallicanos. Fuerat enim idē Hilarius olim S. Auguſtini diſcipulus, vt ipſe profitetur in epiſtola ad Aug. ſcripta, quæ habetur apud illum tomo 7. pag. 546. edit. Louan. Auguſtinus autem, iam ad ipſum, quā ad ſanctum Proſperum Aquitanum inſcripſit admirādos libros illos de Prædeſtinatione ſanctorum, & de Bono perſeuerantiæ; necnon & epiſtolam, quæ extat in fine tomi ſeptimi, ead. edit. pag. 542. Hæc iam ſatis, vt omnis prorſus legentibus ſcrupulus & ambiguitas tollatur de tanti Antiſtitis fama & ſanctitate. Deprompſimus hæc ex noſtris Annalibus eccleſiaſticis, atque hīc in lectoris gratiam tranſtulimus: quibus nos laboribus liberaſſet vita S. Hilarij à S. Honorato conſcripta, ſi non excidiſſet. Ex his etiam multo magis refellitur patentiſſimus illorum error, qui Hilario Pictauienſi epiſcopo tribuunt epiſtolam Hilarij Arelatenſis.

[h] Nicetij epiſc.] De eodem hac die Vſuardus, Ado, & alij. Nicetum hunc appellat Ado, in chron. an. 379. Hic interfuit Concilio Valentino in Galliis celebrato, Gratiano tertiùm & Equitio conſſ. anno Domini trecenteſimo ſeptuageſimo quinto: numeratur hic decimus quartus eius ſedis epiſcopus in tab. Demochatis.

[i] Theodori epiſc.] Succeſſit hic Laurētio eius ciuitatis epiſcopo, circa annum Domini quingenteſimum trigeſimum, vt in eiuſdem Bononienſis eccleſiæ tabulis vidimus.

[m] Sacerdotis epiſcopi.] De eo tabulæ eccleſiæ Saguntinæ, & Flos ſanct. Hiſpan.

[n] Geruntij epiſc.] De eodem tabulæ eccleſiæ Mediolan. Extat de eodem epigramma Ennodij epiſcopi Ticinenſis. Succeſſit Euſebio, vixitq; temporibus Valentiniani tertij Imperatoris.

[o] Conuerſio S. Auguſtini.] In priori Notationum editione cùm egi de ætate S. Auguſtini, qua ad Chriſtum conuerſus, & anno quo baptizatus fuit, locus eiuſdem in Confeſſionum lib. 9. c. 51. penitus deprauatus, me hæc non putantem errare coëgit,

coëgit, dum ibi legitur in fine: Ergo die nono ægritudinis ſuæ, quinquageſimo & ſexto anno ætatis ſuæ, trigeſimo & tertio ætatis meæ, anima illa religioſa & pia corpore ſoluta eſt. Hæc cùm ibi legerẽ, nulla alia habita diligentiori inueſtigatione, dixi ipſum baptizatum anno ſuæ ætatis trigeſimo. Re autem accuratiùs perſpecta, & ex pluribus aliis Auguſtini locis examinata, aliam annorum eius cogimur inire rationem. Ac illud inprimis ex eodẽ auctore de ipſo referimus, quòd vſque ad annum ſuæ ætatis vigeſimumoctauum Manichæus, in errorem ductus, perſeuerauerit, alios ſeducere conatus. Nam libro 4. Confeſſ. c. 1. ait: Per idem tẽpus annorum nouem vſque ad duodetrigeſimum ſeducebamur & ſeducebamus, &c. Anno ſequenti, vigeſimo nono ſuæ ætatis, audiuit Fauſtum Manichæum profitentem Carthagine. id ipſe affirmat Confeſſ. lib. 5. c. 3. bis verbis: Proloquar in conſpectu Dei mei annum illum vndetrigeſimum. Iam venerat Carthaginem quidam Manichęorum epiſcopus Fauſtus, &c. Sequenti verò anno ſuæ ætatis trigeſimo, nimirum antè Conſulatum Bautonis, vt ipſe teſtatur contra literas Petiliani, lib. 3. c. 25. venit Mediolanum. Numeratur hic annus in Faſtis Panuini trecenteſimus octogeſimus quartus: de quo anno ſuæ ætatis idem Auguſtinus Confeſſ. libro 6. c. 11. Ecce iam tricenariam ætatem gerebam in eodem luto hæſitans, auiditate fruendi præſentibus, &c. Trigeſimo primo, annum aperiente Bautone Conſule, qui eſt Domini annus trecenteſimus octogeſimus v. Kal. Ianuarij habuit encomiaſticã orationem pro gratiarum actione dici ſolitã: quod ipſe teſtatur citato ſuperiùs loco contrà literas Petiliani, lib. 3. cap. 25. Cumque ibi idem ipſe teſtetur, ſe poſt Maximi tyranni mortem in Africam ex ea peregrinatione reuerſum, conſtetque Maximum occiſum Conſſ. Theodoſio ſecundùm & Cynegio, menſe Auguſti, anno Domini trecenteſimo octogeſimo octauo; cumque quarta die menſis Maij (vt ſuperiùs viſum eſt) apud Oſtia Tyberina S. Monica ſit defuncta, qua ſepulta, ipſe nauigauit in Africam; neceſſe eſt dicere, ſequenti anno ab obitu Maximi, Timaſio & Promoto Conſſ. Chriſti anno trecenteſimo octogeſimo nono, S. Monicam eſſe defunctam, & Auguſtinum rediiſſe in Africam. Si igitur Auguſtinus, vt dictum eſt, ante Conſulatum Bautonis, trigeſimum agebat annum; cùm ab eo tempore vſque ad Conſulatum dictorum Timaſij & Promoti, ſecundùm omnium Chronologorum ſententiam, quinque anni numerentur, opus eſt affirmare ex neceſſaria aſſumtione, Auguſtinũ tempore obitus matris, cùm eſt reuerſus in Africam, egiſſe annum ætatis trigeſimum quintum, & non trigeſimum tertium; vt mendoſè legitur. Cùm pręſertim ex eiuſdem ſcriptis liquidò appareat, anno ſuæ ætatis trigeſimo tertio eum nondum fuiſſe baptizatum: nam idem ipſe relegens libros quos adhuc ſcripſit catechumenus, Retract. lib. 1. cap. 1. 4. tradit ſe nondum baptizatum ſcripſiſſe libros contra Academicos & Soliloquia. Porrò libro tertio cõtra Academicos, c. 20. hæc habet verba: Sed cùm trigeſimum & tertium ætatis annum agam, nõ me arbitror, &c. Et Soliloquior. lib. 1. c. 10. Nam cùm triginta tres annos agam, quatuordecim ferę anni ſunt ex quo iſta cupere deſtiti. Alludens nimirum ad id quod ait lib. 8. Confeſſ. c. 7. Fortè duodecim anni, ex quo ab vndevigeſimo anno ætatis meæ, lecto Ciceronis Hortenſio, excitatus eram ſtudio ſapientiæ, & differebam contemta felicitate terrena, &c. Habet eadem in libro de Vita beata. At nõ eo anno quo ea ſcribebat Catechumenus eſt baptizatus, ſed ſequenti. Nam libros contra Academicos ipſum ſcripſiſſe conſtat ante menſem Nouembris: quod ex eo facilè demõſtratur, dum ipſe lib. 1. Retract. c. 2. teſtatur ſe ſcripſiſſe librũ De Beata vita, eo anno dum tuti eſſet: porrò libros De Beata vita ſcripſiſſe ait tempore natalis ſui, qui erat (vt ibi ait) Idibus Nouemb.: qua ratione neceſſariò dicendum eſt, ipſum non ante ſuæ ætatis annum trigeſimum quartum eſſe baptizatum: nam (quod ſcribit Poſſidius in vita ipſius, cap. 1.) Paſchali tempore eſt baptizatus. Conuerſio autem ipſius contigit ſequenti anno ab eius Mediolanum aduentu, nempe trigeſimo primo ſuæ ætatis anno: quod colligitur ex his quæ ſcribit lib. 8. Confeſſ. c. 7. Quo ſe tunc annum ætatis agere trigeſimum primum cùm teſtetur; ſequentib. capit. 8. 9. 10. 11. 12. planè ſignificat ſe eo anno plenè ad Chriſtũ fuiſſe cõuerſum.

6 Pridie nonas Maij. Luna. G xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

ROMÆ ſancti Ioannis[a] ante portam Latinã, qui ab Epheſo iuſſu Domitiani vinctus Romam perductus, & iudicante Senatu antè eandem portam in olei feruentis dolium miſſus, purior & vegetior inde exiit quàm intrauit. Antiochiæ ſancti Euodij[b], qui, vt beatus Ignatius ad Antiochenſes ſcribit,

ſcribit, primus ibidem à ſancto Petro Apoſtolo ordinatus epiſcopus, glorioſo martyrio vitam finiuit. Cyrenę ſancti Lucij[c] epiſcopi, quem in Actibus Apoſtolorum ſanctus Lucas commemorat. In Africa ſanctorum martyrum Heliodori[d] & Venuſti, cum aliis ſeptuaginta quinque. In Cypro ſancti Theodoti[e] epiſcopi Cyriniæ, qui ſub Licinio Imperatore grauiſſima paſſus, in pace tandem Eccleſiæ ſpiritum Deo reddidit. Damaſci natalis beati Ioannis Damaſceni[f], ſanctitate & doctrina celebris, qui pro cultu ſanctarum imaginum verbo & ſcriptis aduerſus Leonem Iſauricum ſtrenuè decertauit: cuius iuſſu cùm ei dextera manus amputata fuiſſet, imagini beatæ Mariæ virginis, quam defenderat, ſeipſum commendans, protinus dexteram integram ſanamque recepit. Carrhis in Meſopotamia ſancti Protogenis[g] epiſcopi. In Anglia ſancti Eadberti[h] epiſcopi Lindisfarnenſis, doctrina & pietate inſignis. Romæ ſanctæ Benedictæ[i] virginis. Salerni tranſlatio ſancti Matthæi[k] Apoſtoli, cuius ſacrum corpus olim ex Æthiopia ad diuerſas regiones, & demum ad eam vrbem delatum, ibidem in eccleſia eius nomine dedicata ſummo honore conditum fuit, tempore Gregorij Papæ ſeptimi.

MAII 6.

[a] IOANNIS ante portam Latinam.] De eadem ſolennitate hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Hiſtoriam hanc ſcribit Tertullianus libro de præſcrip. aduerſus hæret. Eandem Hieronymus libro 1. contra Iouinian. & in Matth. ca. 20. Euſeb. de demonſtrat. Euangel. lib. 3. c. 7. item acta S. Ioannis, qualiacunque ſint, que Prochori nomine inſcribuntur: eam & alij recentiores, qui ab eiſdem acceperunt auctoribus.

[b] Euodij epiſc.] De eodem hac die Beda, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio ad ſeptimũ idus Septembris. Eiuſdem meminit ſanctus Ignatius epiſt. 12. ad Antiochenos, & in epiſtola 9. ad Philadelph. Recenſet eundem inter illos ſanctos qui virgines permanſerunt. Scripſiſſe videtur Euodius nonnulla, quæ exciderunt, ex quibus Niceph. fragmentum recitat libro 2. c. 3. Peruenit vſque ad Galbæ & Othonis Imperium, vt Euſebius in chron. teſtatur. Vide notata ſuperiùs Kalend. Februarij in Ignatio.

[c] Lucij epiſc.] De quo Act. Apoſt. c. 13. Alius hic putatur ab eo cuius Paulus Apoſtolus meminit ad Romanos cap. 16. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri.

[d] Heliodori & Venuſti.] Vſuardus de iis agit hac die, & alij recentiores.

[e] Theodoti epiſc.] Græci etiam de Theodoto hac die in Menologio; ibique eius acta narrantur: ac iterum ſuperiùs ad xiiij kal. Feb. in eodẽ Menol.

[f] Ioannis Damaſceni.] De quo alij alia agũt die: Græci etiam diuerſis diebus; vtrum terito Kal. Decembris, vel pridie nonas eiuſdem. Extant eius res geſtæ conſcriptæ à Ioanne epiſcopo Hieroſolymitano, quæ habentur in apparatu operũ eius Billianæ edit. & apud Lipom. tom. 5. & Surium tomo 3. De ipſo hiſt. miſcel. libro 22. in anno ſecũdo Conſtantini Copronymi, Cedren. in comp. hiſt. in Leone Iſaurico; Suidas, & alij. Arbitrati ſunt aliqui Ioannem Damaſcenum vixiſſe temporibus Theodoſij ſenioris, putantes fortaſſe hunc illum eſſe Ioannem ſanctitate nobilem, qui Theodoſio multa prædixit, de quo & ſuperiùs actum eſt; ſed ille fuit Ægyptius, hic autem Syrus. Alij rurſus eundem Ioannem de quo agitur, ſecant in duos; quorũ alterius, qui vixit ſub Theodoſio, ſint libri de fide orthodoxa; alterius autem, qui vixit temporibus Leonis Iſaurici, ſint orationes illæ de imaginibus. Laborarem pluribus in confutando de duobus Damaſcenis commentum, niſi eruditus Billius præripuiſſet laborẽ, cuius ſententiæ nõ inuitus ſubſcribo.

[g] Protogenis epiſc.] Scribit de eo Theodoretus libro 4. c. 16. & Niceph. lib. 11. c. 23 & lib. 12. c. 5. Claruit temporibus Valentis Imp. aduerſus quẽ Catholicam fidem ſtrenuè defendit: peruenit vſq; ad tempora Theodoſij, quando ex humanis ſublatus, in locum eius ſuffectus eſt Vitus, qui interfuit Conc. œcumenico Conſtantinopolitano. Ex his itaque corrigendus eſt Sozom. lib. 6. c. 33. dum ait, Protogenem ſucceſſiſſe Vito, cùm contrarium appareat:

pareat: ſubſcripſit enim Vitus Carrarum epiſcopus dicto Cõcilio Conſtantinopolitano ſub Theodoſio, Protogenes autem floruit ſub Valente. Ea autem quæ de Conſtantino refert Sozom. Theodoſio ſunt aptanda: niſi dicere velimus duos eiuſdem nominis, eiuſdemque ciuitatis fuiſſe epiſcopos; quorum alter præceſſerit, alter verò Protogeni in epiſcopatu ſucceſſerit: quod nobis nõ probatur. Alius eiuſdem nominis Protogenes epiſcopus Sardicenſis vixit temporibus Conſtantini Magni, qui præſens fuit magno Conc. Nicæno, & ipſe clarus meritis, & ſanctitate nobilis, de quo & Athanaſius orat. 1. in Arianos. Ad eum exſtat Cõſtantini Magni reſcriptum l. 1. C. de his qui in eccleſ. manum.

[b] Eadberti epiſc.] De huius ordinatione & obitu ſcribit Beda hiſt. de geſt. Anglor. lib. 4. c. 29. in fine, & c. 30. & in vita S. Cudberti eius prædeceſſoris, c. 42. & 43. Qui quidem creatus eſt epiſcopus eo anno quo Egfridus rex obiit, vt idem ſcribit lib. 4. c. 27. & in epit. anno 685. & cùm duos tantùm annos ſediſſet, rediit in monaſterium; tertio autem anno ſuffectus eſt Cudberto Eadbertus de quo agitur; qui ſedit annos vndecim, vt ex eodem auctore colligitur, libro 4. cap. 30.

[c] Benedictæ.] De ea S. Gregorius lib. 4. dialog. c. 13. vbi agit de S. Gallæ obitu, quam Benedicta poſt diem trigeſimum, vt ſanctus Petrus Apoſtolus prædixerat, ſecuta eſt ad coronam.

[d] Tranſlatio S. Matthæi.] Exſtat de ea Gregorij Papæ ſeptimi epiſtola ad Alfanum epiſcopum Salernitanum, in qua primùm illi gratulatur de inuento ſacro Apoſtoli corpore, monetque vt digno honore ſacras reliquias proſequatur; agatq; cum Roberto principe & eius coniuge, vt pia religione colant ſacra pignora. Scripſit hæc Gregorius Papa, vt apparet in eius regiſtro, anno octauo ſui Pontificatus, tertia indict. viij. kal. Maij, anno Domini 1080. Conſtat autem eũdem Robertum peramplam baſilicam eidem S. Apoſtolo erexiſſe, vt ſcribit Leo Oſtien. in chron. Caſin. libro 3. cap. 44. Reuerendiſſimus M. Antonius Marſilius Columna, Archiepiſc. Salernit. vir morum honeſtate & doctrina clarus, de vita, tranſlatione, & miraculis S. Matthæi Apoſtoli egregium volumen edidit.

A Nonis Maij. Luna. xxij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
t u A B C D E f F G H M N P
27 28 29 30 1 2 3 4 4 5 6 7 8 9

TARRACINÆ in Campania natalis beatæ Flauiæ Domitillæ [a] virginis & martyris, quæ cùm eſſet Flauij Clementis conſulis ſororis filia, & à ſancto Clemente ſacro velamine [b] conſecrata, in perſecutione Domitiani ob teſtimonium Chriſti cum aliis plurimis in inſulam Pontiam exilio deportata, longum ibi martyrium duxit: nouiſſimè verò Tarracinam deducta, cum doctrina & miraculis plurimos ad fidem Chriſti conuertiſſet, iuſſu iudicis incenſo cubiculo in quo ſimul cum ſuis virginibus Euphroſyna & Theodora morabatur, curſum glorioſi martyrij conſummauit. Eodem die ſancti Iuuenalis [c] martyris. Nicomediæ ſanctorum martyrum Flauij [d], Auguſti, & Auguſtini fratrum. Ibidem ſancti Quadrati [e] martyris, qui in perſecutione Decij ſæpiùs ad tormenta repetitus, demum capite truncatus eſt. Romæ ſancti Benedicti [f] Papæ & confeſſoris. Eboraci in Anglia ſancti Ioannis [g] epiſcopi, vita & miraculis clari. Papiæ ſancti Petri [h] epiſcopi. Romæ Tranſlatio [i] corporis ſancti Stephani Protomartyris, quod Pelagio ſummo Pontifice è Conſtantinopoli ad Vrbem allatum, atque in ſepulchro ſancti Laurentij martyris in agro Verano poſitum, ibidem magna piorum religione colitur.

F Lavræ Domitillæ.] De eadem Beda hac die, Vſuardus, Ado, & alij. Exſtant eius acta intexta vnà cum rebus geſtis ſanctorum Nerei & Achillei. Proſcripta eſt, & in Pontiam inſulam relegata, anno decimoquinto Imperatoris Domitiani, vt ſcribit Euſebius hiſtor. libro 3. cap. 14. & in chron. anno decimoquinto Domitiani, & Niceph. libro 3. cap. 9. Eius autem acta non tantùm à Chriſtianis, ſed etiam à Gentilibus ſcriptoribus, ob præclariſſimum eius genus, commendata ſunt monimentis hiſtoriarum. Brutius enim illorum temporum nobilis hiſtoricus de ea ſcripſit, vt idem Euſebius teſtatur in Chron. Tantæ enim virginis conſtantia non tantùm ſunt illuſtratæ Ethnicorum hiſtoriæ, ſed ipſa quoque loca exilij, eius præſentia ſunt reddita clariora; de quibus S. Hieronymus epiſtola 27. cùm nauigationem ſanctæ Paulæ Hieroſolymam deſcribit, hæc ait: Delata ad inſulam Pontiã, quam clariſſimæ quondam feminarum ſub Domitiano principe pro confeſſione nominis Chriſtiani Flauiæ Domitillæ nobilitauit exilium: videnſque cellulas, in quibus illa longum martyrium duxerat, ſumptis fidei alis, &c. Fuit Flauia Domitilla de qua agimus, filia ſororis Flauij Clementis conſulis, vt ſcribit Euſebius hiſtor. libro 3. cap. 14. Clemẽs hic autem, vt auctor eſt Dio Caſſius in Domitiano, cùm gereret cõſulatum, relictis Romanorum diis, ad Iudæorum religionem ſe contulit (eo etenim nomine ſcriptores Gentiles religionem Chriſtianam olim appellare conſueuerunt, eo quòd à Iudæis illata videretur: congeſſimus de his plurima teſtimonia in Annalibus eccleſiaſt.) qui idem Clemens eadem ex cauſa à Domitiano iuſſus eſt occidi; additque eiuſdem vxorem Flauiam Domitillam etiam appellatam, eiuſdemque Imperatoris propinquam, in inſulam Pandateriam fuiſſe relegatã, Glabrionemque cõſularem virum, qui nuper cum Traiano conſul fuerat, ob eandem religionis cauſam, aliaſque res obiectas, iuſſum interfici. Ex his autem Dionis verbis (niſi in accuratiſſimo hiſtorico inſit error) euidenter apparet, duas fuiſſe Flauias Domitillas, ambaſque tum genere, tum etiam fide Chriſtiana præſtantes, quarum altera (teſte Dione) vxor fuit Flauij Clementis conſulis, Domitiani Imperatoris neptis, quam ille in Pandateriam inſulam Chriſtianæ religionis cauſa relegauit: altera verò de qua nunc agitur, virgo, eiuſdemque Flauij Clementis conſulis ex ſorore neptis, quæ in inſulam Pontiam (vt vidimus) relegata fuit. Cùm itaque illa nupta, hæc virgo; illa vxor Clementis, hæc ex ſorore neptis; illa denique in inſulam Pandateriam, hæc in Pontiam relegata fuerit: non vnam, eandemque eſſe, luce clariùs conſtat. Agit de his inſulis Plinius libro 6. cap. 5. aitque: Aduerſus Formias Pontiæ, in Puteolano autem ſinu Pandateria. Exſtat illuſtris memoria ſanctæ Flauiæ Domitillę virginis Tarracinæ, vbi vnà cum ſociis martyrium conſummauit. Omittimus dicere de aliis Domitillis Gentilibus feminis clariſſ. vt de Flauia Domitilla matre Titi & Domitiani Imperatorum, aliaque eius filia atque horum ſorore, de qua Suetonius in Domitiano, & Philoſtratus libro octauo. Harum altera fuit inter diuos relata, erantque ſacerdotes diuæ Domitillæ, vt docet vetus inſcriptio, quam recitat Panniuus in Rom. ciuit. pagina 360. Erat gentis Flauiæ templum in Regione ſexta, de quo Suetonius in Domitiano.

[b] Sacro velamine conſecrata.] De ſacro velamine, quo virgo Deo conſecratur, hæc S. Hieronymus epiſtola 8. ad Demetriadem: Scio ad imprecationem Pontificis flamen virginale ſanctum operire caput, &c. De eodem etiam meminit epiſtola 48. ad Sabinianum. Ambroſius libro ad virg. lapſ. pluribus agit de ſacro ritu ſeruari ſolito, cùm virgini Deo dicandæ ſacrum velamen imponitur, S. Auguſtinus de eodem epiſtola 179. ad Probam & Iulianam in fine. Quibus diebus ſolennibus id eſſet faciendum, Gelaſius monuit epiſtola ad epiſcop. Lucan. & alios cap. 14. eadem 20. q. 1. c. Deuotis: cuius auctoritate viduæ velari prohibentur. Eadem epiſt. cap. 15. Virgines enim, quòd ſpiritualiter nubant, idcirco (vt in nubentibus olim fieri conſueuerat) à ſacerdote velantur: id Innocentius Papa epiſtola ad Victricium ſcribit cap. 12. eadem 27. q. 1. c. Quæ Chriſto. Sunt de velandis ſacris virginibus alia Roman. Pontificum decreta, & diuerſorum canones Conciliorum. Hæc modò ſatis ſint de iis quæ ad ſacrum velamen pertinent, cuius hîc habetur mentio. Cæterùm Chriſtiana modeſtia optimè cõſuluit femineo pudori, agens nimirum, vt omnes virgines à pubertatis annis, nuptę etiam ac viduæ velatæ incederent, non quidem ſacro, ſed cõmuni tectæ velamine. Eſt de his in primis Apoſtolica inſtitutio, Paulo id decernente, & ſcribente ad Corinthios 1. cap. 11. quod retinuit conſuetudo, atque probauit vſus, vt de his fuſiùs diſputat Tertullianus libro de velandis virginibus; vſque adeò, vt vel nocte velum dimiſiſſe, piaculum fuerit; quod idem auctor ibidem exemplo docet. Porrò non tantùm velamine caput tegere, ſed & vultũ adumbrare, Chriſtianis mulieribus per Apoſtolum iuſſum eſſe, contendit Clem. Alex. libro 2. Pædag. cap. 10. in fine, & lib. 3. cap. 11. Sanè quidem id in primis exemplo S. Soteris martyris S. Ambroſius confirmat in exhort. ad virgines his verbis: At illa, vbi audiuit hanc vocem, vultum aperuit, ſoli innelata & intecta martyrio, & volens iniuriæ occurrit, vt ibi martyrij fieret ſacrificium, vbi ſolet eſſe tentamentum pudoris, &c. Hieronymus ad Euſtoch. epiſt. 22. hæc in eandem ſententiam: Excuſes licet, atque cauſeris, obducto velamine ora contexi. Et paulo inferiùs, Dimittunt, inquit, ſupercilium; & operta facie, vix vnum oculum liberant ad videndum. Hæc ille. Verùm enimuerò non omnes velamine, ſed complures pallio, vt virgines illæ præſertim quæ eſſent Deo dicandæ, caput tegebant. De his Hieronymus epiſtola 12. ad Gaudentium, in hunc modum: Solent quædam, cùm futuram virginem ſpoponderint, pulla tunica eam induere, & furuo operire pallio, auferre linteamina. Idem ad Demetriadem epiſtola 8. ſic: Vili tunica induitur, viliori tegitur pallio, &c. His itaque aſſuetæ Chriſtianæ mulieres, grauiſſimum diſpendium ſe pati pudoris exiſtimabant, ſi capitis velamine nudarentur. Vnde hæc ſentiens aliquando perſecutor, ea ignominia, vt graui ſupplicio Chriſtianas

mulieres

mulieres afficiendas eſſe mandabat; prout acta Areæ martyris, & quidem germana his verbis demonſtrant: Cùm ille audiſſet, iam corde ſuccenſus aſpexit eos qui aderant, & cùm dixiſſet: Quàm impudenter ſe gerit aduerſus nos hæc execrãda mulier! iube eius capitis auferri tegumentum, & eius filiarum, & ſic eas nudo capite, & promiſſa coma in caſtra deduci per ignominiã, &c. Hęc ibi: Porrò etſi velandi capitis legem Chriſtianæ fœminæ tam piè, ac ſanctè ſeruarint; non tamen exiſtimes, illis tantummodo eam fuiſſe præſcriptam; ſiquidẽ ante Chriſti Redemptoris noſtri aduentum eidem Iudæi, Romani, Græci, ac Barbari paruere. De Iudæis Tertullian. lib. de coron. milit. ſic habet: Apud Iudæos tam ſolenne eſt feminis eorum velamen capitis, vt inde dignoſcantur, &c. De Romanis ſatis eſſe poteſt exemplum quod Valer. Max. lib. 6. cap. 3. de ſeueritate 13. ſic deſcribit: Horridum C. quoque Sulpitij Galli maritale ſuperciliũ: nam vxorem dimiſit, quòd eam capite aperto foris verſatam cognouerat. In hanc ſententiam Tacit. li. 14. de Poppęa Sabina ſic ait: Rari in publicum egreſſus; idque velata parte oris, ne ſatiaret aſpectum, vel quia ſic decebat. Hæc ille. Docẽt hæc etiam antiqua numiſmata, vt quæ Liuiam, Fauſtinam, Martiam Auguſtas, & alias velatas exprimunt. Inſuper alia complura viſuntur habentia feminę velatum caput, eiuſmodi inſcriptione notata: PVDICITIA. Sanèquidem Plutarchus teſtis eſt in Probl. quæſt Rom. 14. feminas velato capite incedere cõſueuiſſe; nam ait: Solent ferè mulieres tectis, mares nudis capitibus in publicum progredi. De Græcis autem Apuleius de aſin. aur. lib. 7. ſic: Mitella textili contecto capite. Et lib. 11. Mulieres candido ſplendentes amicimine. Porrò Lacænæ virgines aperta facie, vxores autem velatæ in publicũ prodire conſueuerunt: illæ vt ſic maritos inuenirent; iſtæ verò quòd haberent; non iam alteri, quàm viro placere ſtuderent. Hæc Plutarch. Apoph. Lacon. in Charillo. Quòd autem ad Barbaros pertinet, de Arabiæ ethnicis mulieribus hæc ſcribit Tertullianus lib. de virg. veland. Iudicabunt (inquit) nos Arabiæ feminæ ethnicæ, quæ non caput, ſed faciem quoque ita totam tegunt, vt vno oculo liberato, contentæ ſint dimidiam frui lucem, quàm totam faciẽ proſtituere. Hæc Tertul. Eiuſmodi velamen ſeu pallium, theriſtrum eſſe appellatum, auctor eſt Iſidor. libro 19. orig. c. 24. de pallijs fem. Quo, inquit, vſque hodie Arabiæ & Meſopotamiæ mulieres velantur, quibus in æſtu tutiſſimo teguntur vmbraculo, de quo in Iſaia legitur. Hæc ille, qui & aliorum velaminum recenſet atque declarat nomina; vt regillum, quod erat reginarum amiculum; pallam; ſtolam, ſic dictam, quę, inquit, coopertio capite & ſcapula, à dextro latere in lęuũ humerum mittitur; ſtola enim Græcè vocatur, quòd ſuper emittatur; eadem & ricinium Latino nomine appellatum, eo quòd dimidia eius pars retro reijcitur, quod vulgò mauortem dicunt. Hęc ille. Habes id appellatũ maphortem ſeu mauortem in actis martyrij S. Pauli Apoſtoli, quæ feruntur Lini nomine, cùm agitur de Plautillæ velamine, maphorte dicto, Paulo exhibito: in actis inſuper ſanctorũ martyrũ Fauſtæ & Euilaſij, quorum fragmentũ recitat Beda in Martyrolog. 20. Septemb. hæc de maphorte: Iuſſit Fauſtam nudam & ſine maphorte flagellatam, incarceratã, caput terebrari, &c. Sed de maphorte itẽ Hieronymus epiſt. 22. ad Euſtoch. Per humeros hyacinthina læna maforte volitans. Caſſianus libro 1. cap. 7. de habitu monachi agens, anguſtum palliolũ quo monachi colla & humeros tegerent, mafortem appellat. Vide ibi notationem Petri Ciacconij. Habes apud eundem Iſid. & anaboladium, ſic dictum, inquit, amictorium lineum feminarum, quo humeri operiuntur, quod Græci & Latini ſindonem vocant: amiculum autem dictum eſſe pallium lineũ, quod vſui erat meretricibus, quo & amiciebantur matronæ deprehenſæ in adulterio, idem teſtatur: verùm amiculum pro omni velaminis genere frequentiùs vſurpatum reperi.

[c] Iuuenalis mart.] De eodem hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij. Huius meminiſſe opinor S. Gregorium homil. 27. in Euang. Vide quæ notata ſunt ſuperiùs, quinto nonas Maij, in Iuuenale epiſc.

[d] Flauij & ſoc.] De his idem qui ſuprà Beda; Vſuardus, Ado, ac cæteri.

[e] Quadrati, aliàs, Codrati.] De eo agunt hac item die Græci in Menologio, vbi eius cruciatus narrantur.

[f] Benedicti Papæ.] Beda item, & Ado hac die. Hic ſecundus huius nominis fuit, iunior dictus, ſucceſſitque Leoni ſecundo Rom. Pontifici; cuius tanta fuit opinio ſanctitatis, vt Heraclius Conſtantinus Imper. vſurpatam à prædeceſſoribus ſuis in Romanorum Pontificum electione, pecunia impartiri ſolitam aſſenſionem, omninò remiſerit. S. Gregorius Papa eiuſmodi temeritatem (ſic enim ipſe appellat) acerbiſſimè deplorat, vocatque Dei eccleſiæ captiuitatem; atque inuehitur in Imperatorem talia ſibi illicitè vindicantem: in explan. Pſalm. 4. pœnit. verſ. Tota die exprobrabant mihi inimici mei. Id primus excogitauit Odoacer Herulus Arianus rex Italiæ, cuius conatibus Gelaſius reſtitit. ſed de his pluribus in Annal. eccleſ. egimus.

[g] Ioannis epiſc.] Scribit eius res geſtas Beda hiſt. de geſt. Angl. lib. 5. c. 2. & ſequent. Porrò integram vitam eius, ac poſt mortem miracula edita Folcardus Dorobernenſis monachus ſcriptis illuſtrauit. vt habetur in cat. ſcrip. Britan. De eodem Trithem. de vit. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 4. cap. 68. Migrauit ex hac vita anno Domini ſeptingenteſimo vigeſimoprimo.

[h] Petri epiſcopi.] De quo etiam hac die tabulæ eccleſiæ Ticinenſis. De eodem ſumma cum laude ſcribit Paul. diac. li. 6. cap. 18. Vixit temporibus Luithprandi regis Longobardorum.

[i] Tranſlatio corporis S. Stephani.] Habentur rei geſtæ vetera monumenta ſcriptis mandata à Lucio archidiacono, ſed quæ non modica caſtigatione indigeant. Legimus ea in cod. manuſcript. monaſterij S. Cæciliæ Tranſtiberim. Petrus diac. Caſin. in lib. de vir illuſtr. monaſt. Caſin. cap. 35. teſtatur, ſanctum Brunonem epiſcopum Signinũ de ea tranſlatione ſcripſiſſe ſermonem; idemque capite 45. addit, alium inſuper ſermonẽ conſcriptũ eſſe à Petro eiuſdem monaſterij bibliothecario, de eadem tranſlatione Conſtantinopoli facta Romã.

xxj. B **Octauo idus Maij. Luna.**

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

IN monte Gargano Apparitio[a] ſancti Michaelis Archangeli. Mediolani natalis ſancti Victoris[b] martyris, qui natione Maurus, & à primæua ætate Chriſtianus, cùm eſſet in caſtris imperialibus miles, compellente Maximiano vt idolis ſacrificaret, in confeſſione Domini fortiſſimè perſeuerans, primò grauiter fuſtibus cæſus, ſed Deo protegente doloris expers, deinde liquenti plumbo perfuſus, ſed nihil penitus læſus, nouiſſimè glorioſi martyrij curſum capitis abſciſſione compleuit. Conſtantinopoli ſancti Acathij[c] centurionis, qui in perſecutione Diocletiani & Maximiani à Firmo tribuno delatus quòd Chriſtianus eſſet, & à Bibiano iudice Perinthi ſæuiſſimè tortus, Byzantij demum à Flaccino proconſule capitis damnatus eſt: cuius corpus ad Scyllacium litus diuinitus poſtea delatum, ibi honorificè aſſeruatur. Viennæ ſancti Dionyſij[d] epiſcopi & confeſſoris. Antiſiodori ſancti Helladij[e] epiſcopi. In territorio Biſuntino ſancti Petri[f] epiſcopi. In Scotia ſancti Vuironis[g] epiſcopi.

MAII 8.

APPARITIO S. Michaelis Archangeli.] Hanc factam eſſe ſub Gelaſio Romano Pontifice, anno Domini 488. ſcribit Sigebert. in chron. ſed in numero annorum decipitur. Gelaſius enim ſedere cœpit anno 492. Habemus in noſtra biblioth. vet. manuſcrip. eiuſdem rei geſtæ hiſtoriam, qua quidem traditur, eam factam eſſe anno Domini 536. indict. 14. Aliam recitat Sur. tomo 5. die 29. Septembris. Cōſtat quidem fuiſſe olim frequentiſſimam, ea ex cauſa, ad montem Garganum peregrinationem: nam (vt cætera prætereamus) narrat Petrus Damian. ſcriptorum integerrimus, Othonem Imp. Roma ad montem Garganum nudis pedibus perrexiſſe, idque monitu S. Romualdi, vt crimen paulo ante commiſſum ea corporis afflictatione expiaret. Hæc ſcribit idem auctor in vita S. Romualdi. Inuenies eam apud Lipom. tom. 8. Huic ſimilis facta eſt in Gallijs apparitio S. Michaëlis Archangeli, anno à Chriſto Domino ſeptingeteſimonono, vbi ad ſimilitudinem montis Gargani erecta eſt inſignis eccleſia, curante S. Authberto epiſcopo, vt ſcribit Sigebert. in chron. dicto anno. cuius rei geſtæ hiſtoriam refert Petrus in catal. lib. 9. c. 71. Porrò longè ante dictas apparitiones agi conſueuiſſe Romæ ſolemnitatem S. Michaelis Archangeli, alterius cuiuſdam apparitionis occaſione Drepanius Florus vetuſtiſſimus poetarum Chriſtianorum ſcribit his verſibus:

Clarent Angelici ſublimia feſta diei
Allatura pia dona beata animæ.
Hunc etenim Michael aulæ cæleſtis alumnus
Conſpicue nobis conſecrat ore diem.
Dignatus Petri, Paulique inuiſere ſedem,
Imperiumque fouens inclyta Roma tuum.
Qui proceres inter pia mœnia luce coruſcos
Egregio vultu ſplenduit ore nouo:
Cùm Deus expulſis lucem depromeret vmbris,
Conderet & ſtabilem, nocte ruente, diem. &c.

Drepanius poeta, qui hæc ſcripſit, ille eſſe videtur, cuius meminit Sidonius lib. 8. epiſt. 11. ad Lupum, cuius ingenij exſtant pauca quædam monumenta in collectione poëtarum Chriſtianorum. Fuit alter Pacatus Drepanius, clarus orator, qui panegyricum dixit Romæ Theodoſio ſeniori. Legitur in Codice Theod. reſcriptum Theodoſij Imper. ad Drepanium l. 4. de exhibendis reis. Sed quod ad præſentis diei ſolemnitatem ſpectat, in bibliotheca Vaticana plut. x. numero 221. ineſt codex, qui inſcribitur: Sermones S. Auguſtini & aliorum: ibidem legitur ſermo nomine S. Gregorij Papæ in feſtiuitate S. Michaelis Archangeli. eſt eius exordium: Angelorum

lorum & hominum natura, &c. Non prætermittimus, inter alias nobiles Romæ erectas eccleſias in honorem S. Michaelis Archangeli, fuiſſe illam quæ in ſummitate molis Hadriani olim à Bonifacio Papa excitata eſt, de qua plura inferiùs dicturi ſumus ad tertium kal. Octob. illam quoque eſſe nobilem, ac perantiquam quæ poſita eſt in Foro piſcario: itemque illam eſſe celebrem, quam Leo quartus Papa ob Saracenos deuictos atque fugatos apud Vaticanum erexit, vt docet vetus inſcriptio in marmore inciſa, quæ in eadem eccleſia hactenus aſſeruatur, licet ſcriptoris vitio Carolus pro Ludouico ponatur. Sicut in Occidentali Eccleſia, ita & in Orientali frequens fuit Michaelis Archangeli apparitio: nam qui vniuerſalis Eccleſiæ à Deo patronus atque protector eſt inſtitutus, idē virtute miraculorū vbique voluit innoteſcere. Facta eſt enim alia eius apparitio prope Bizantium, in cuius memoriam ampliſſima illic baſilica eſt erecta, quæ & multis eſt miraculis illuſtrata, vt ſcribit Sozom. hiſt. lib. 2. c. 2. & Niceph. li. 8. c. 32. ea Eccleſia Soſtenium eſt appellata: quam vetuſtate collapſam reſtituit Baſilius Imp. vt auctor eſt Georg. Cedren. in cōpend. hiſt. in Baſilio. Alia rurſus & æquè celebris fuit illa apparitio facta in Chonis apud ciuitatem Coloſſenſium; cuius rei geſtæ hiſtoriam deſcripſit Metaphraſtes, quam & recitat Lipom. tomo. 6. Agunt de ea Græci in Menologio octauo id. Septembris anniuerſariam celebritatem, cuius & meminit Emmanuel Imp. in conſtit. de ferijs. Frequentes olim, erectas fuiſſe eccleſias in honorem S. Michaelis Archangeli, vetera monumenta teſtantur. Porrò nobiliſſimam & antiquiſſimam illam memoriam S. Michaelis in Chonis profanauit Alexius pſeudo Imp. qui meritas de ſacrilegio pœnas dedit. De his Niceta Choniata hiſt. lib. 3. pag. 48. Temporibus etiam Diocletiani Imp. iam extitiſſe S. Michaelis nomine eccleſiam in Bithynia, fidem faciunt acta S. Eutonomi epiſcopi, quę recitat Sur. tomo 5. Procop. lib. de ædif. Iuſtiniani Imp. ſex numerat baſilicas ab eodem Imp. in honorem ſancti Michaelis excitatas. Frequentes fuiſſe eccleſias S. Michaelis, & aliorum Angelorum, argumento eſt l. quoniam. Cod. de ſacroſanct. eccleſ.

[b] Victoris Mauri.] De quo hac die Beda, Vſuardus, Ado. Wandelb. & alij recentiores. Meminit eiuſdem Victoris S. Ambroſ. in Lucam li. 7. c. 13 recenſetque eum inter martyres Mediolanenſis eccleſiæ. De eodem hæc Ennodius Ticin. de ſe ipſo: Cōtinuò me ad beati Victoris martyria præſidia ſæpe experta tranſuexi. &c. Eius acta refert Sur. tomo 3. ante eum Mombrit. tom. 2. Petrus in catal. li. 4. cap. 113. De eo etiam miraculum recitat Gregorius Turon. lib. de glor. mart. c. 45.

[c] Acathij.] Græci autem de Acathio in Menolog. pridie huius diei. Deſcripſit eius acta Metaphraſtes, quæ Latinè à ſe tranſlata refert Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. Hiſtoriam de tranſlatione ipſius Scyllacium facta, cuius hîc habetur mentio, legimus ab eius eccleſia Romam miſſam. Meminit Niceph. de eccleſia erecta Conſtantinopoli in honorem ſancti Acathij mart. lib. 13. c. 38. quam vetuſtate labefactatam à Iuſtiniano Imp. in anguſtiorem formam excitatam eſſe, ſcribit Procop. lib. 1. de ædif. Iuſtinian. Imp. quam ipſam rurſus à Baſilio Imp. reſtitutam refert Georg. Cedren. in comp. hiſt. in Baſilio. Non prætermittimus hîc referre, quòd ſcribit Niceph. hiſt. lib. 13. c. 38. adhuc temporibus Arcadij Imp. ſuperſtitem fuiſſe arborem illam nucis Conſtantinopoli, in qua martyr Dei Acathius appenſus, tormentis fuerat excruciatus; licet Socrat. lib. 6. c. 21. dicat fuiſſe caſtaneam. Effecerunt planè dicti hiſtorici ſcriptis ſuis, vt arbor illa feliciſſima ſanguine tanti martyris irrigata, adhuc virens in memoria hominum perſeueret, & ſit in poſterum permanſura, longè beatior, mea ſententia, ficu Romulea, Athenarum olea, Deli palma, vel Mariana quercu, quam clariſſimus orator ſcriptorum ſuorum monumentis perpetuitati conſecrandam putauit lib. 1. de legib. Eſt nobilis ſententia S. Gregorij Nazianzeni iterū repetita, quòd quæuis tenuia monimenta martyrum, eādem vim aduerſus dæmones, & ad virtutes ſanitatum præſtandas, quam & eorum corpora, quam & animæ in cœlo exiſtentes obtineant. id ille orat. 2. in Iulianum, & in carm. de humilitate, caſtitate, & temperantia. Quare eodem conſilio non indignum fore ſum arbitratus, ſi ſanctorum martyrum memorias, quas conſtat non fuiſſe erectas, niſi vbi aliqua ipſorum martyriorum eſſent antiqua veſtigia, vel eorundem reliquiæ poſitæ eſſent, id præcipientibus ſacris regulis eccleſiaſticis, Concil. African. cap. 50. eaſdem ipſas iam temporis diuturnitate collapſas, atque hominum impiorum iniuria planè dirutas, his meis annotationibus aliquando commemorem. Hac enim arte abſque ſumptu aliquo fore ſperamus, vt templa collapſa reſtituantur, collabentia ſarciantur fulcianturque; & quæ manent, integra aduerſus omnem iniuriam temporū conſeruentur.

[d] Dionyſij epiſc.] De eo Beda hac die. Scribit Ado eiuſdem ciuitatis epiſcopus hunc claruiſſe temporibus Aelij Pertinacis. Succeſſit hic ſancto Iuſto, numeraturque ſextus eius eccleſiæ epiſcopus in tab. Democh. ex eodem Adone collectis.

[e] Helladij epiſcopi.] De eo Molan. in addit. ad Vſuard. Succeſſit S. Valeriano, ſeditque temporibus Conſtantini Imp. poniturque quintus ordine eius ſedis epiſcopus in tabulis Democharis.

[f] Petri epiſc.] Fuit hic Archiepiſc. Tarentaſij: cuius vitam Gaufridus abb. iubente Lucio Papa, ſcripſit. extat apud Sur. tom. 3. hac die. Migrauit ex hac vita, anno Domini milleſimo centeſimo ſeptuageſimoſeptimo, cùm ſediſſet annis triginta tribus.

[g] Wironis epiſc.] Deſcripſit eius acta Sur. tom. 3. hac die. Floruit circa annum Domini ſeptingenteſimum quinquageſimum. De eodem Trithem. de viris illuſt. Ord. S. Bened. li. 3. c. 263.

xx. C Septimo idus Maij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

NAZIANZI natalis beati Gregorij [a] epiſcopi, ob ſingularem diuinarum rerum doctrinam cognomento Theologi: qui collapſam Conſtantinopoli Catholicam fidem reſtituit, hæreſeſque inſurgentes compreſſit. Romæ ſancti Hermę [b], cuius Apoſtolus Paulus in epiſtola ad Romanos meminit. Hic dignè ſemetipſum ſacrificans, acceptabiliſque Deo hoſtia factus, virtutibus clarus cæleſtia regna petiuit. In Perſide ſanctorum Martyrum trecentorum & decem [c]. Callij via Flaminia paſſio ſancti Gerontij [d] epiſcopi Ficodēſis. In caſtro Vindecino depoſitio ſancti Beati [e] confeſſoris. Conſtantinopoli Tranſlatio [f] ſanctorũ Andreæ Apoſtoli, & Lucę Euangeliſtæ de Achaia, & Timothei diſcipuli beati Pauli Apoſtoli ab Epheſo: corpus autem ſancti Andreæ longo pòſt tempore Amalphim delatum, ibi pio fidelium concurſu honoratur: ex cuius ſepulchro liquor ad lãguores curãdos iugiter manat. Romę item Trãſlatio ſancti Hieronymi [g] presbyteri & Eccleſię doctoris, ex Bethlehem Iudæ ad baſilicã ſanctæ Mariæ ad Præſepe. Barij quoq; in Apulia Trãſlatio ſancti Nicolai [h] epiſcopi ex Myra ciuitate Lycię.

MAII. 9.

[a] GREGORII epiſcopi.] De eodē hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac denīq; cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio xiiij. Kal Februarij, qua die (vt aiunt) exaltationem corporis Gregorij Theologi celebrant: rurſus autem viij. kal. Febr. de eodem ſolenniorem agunt diem, vt apparet ex conſtit. Emmanuel. Imp. tit. de ferijs. Suas res geſtas carminibus ipſemet ex parte digeſſit, vnde & Gregorius presbyter, quæ in encomio de Gregorio Nazianzeno ſcripſit, accepiſſe videtur. Addidimus nos quamplurima, ex auctoribus vetuſtis atque probatis petita, quæ per annos ſingulos in Annal. eccleſ. digeſſimus, vnde etiam vitam ipſius, amicis efflagitantibus, deſcripſimus: quam Summo Pont. Sanctiſſimo D. N. Gregorio xiij. tanti Patris ſtudioſiſſimo obtulimus, eo potiſſimùm tempore, quo ille totius Vrbis exultatione celeberrimã corporis eius à ſacrarum virginum Ordinis S. Benedicti monaſterio in campo Martio ad Gregorianum ſacellum præ lautiſſimo opere ac maxima impenſa in Vaticana baſilica principis Apoſtolorũ extructum, tranſlationē peregit; de qua inferius ſuo loco dicemus.

[b] Hermæ.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorũ; Græci autē in Menologio Non. Martij. Hic auctor eſt illius voluminis, quod titulo Paſtoris inſcribitur, vt teſtatur S. Hier. de ſcrip. eccleſ. in Herma. Conſentiũt omnes de hoc agere Paulũ ad Romanos ſcribentē c. 16.

[c] Martyrum trecentorum & decem] Sic Vſuardus, Ado, & vet. manuſcrip. Beda autē quadringentos numerat, quando autem hi paſſi ſint, nullus prodit.

[d] Gerontij epiſcopi.] Putatur hic ille Gerontius, qui affuit Symmacho Papæ in Concilio quarto Rom. conſ. Magno & Auieno, anno à Chriſto Domino 501. Alius eiuſdem nominis eodem ſeculo vixit epiſcopus Camerinen. interfuitque Romano Cõcil. ſub Hilaro Papa. Rurſus alius in Gallijs, temporibus ſancti Leonis Rom. Pont. numeraturque inter eos Galliarum epiſcopos ad quos S. Leo ſcripſit epiſt. 52. quo etiam tempore claruit S. Gerontius epiſcopus Mediolanenſis, de quo ſuprà iij. Non. Maij. Legimus huius, de quo hîc agitur, res geſtas, quæ incipiunt: Ab exordio naturæ, &c. ſunt eiuſmodi tamen, vt indigeant exacta eruditorum cenſura, vt expurgentur.

[e] Beati.] Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus & alij recentiores.

[f] Tranſlatio ſanctorum Andreæ, Lucæ, & Ti-

& Timothei.] De eadem Vſuardus; Beda autem, & Ado hîc tantum de tranſlatione Timothei, ea de cauſa puto, quoniam ſeorſum ab his tranſlatæ ſunt reliquiæ S. Timothei, anno vigeſimoprimo Conſtantij Imp. vt ſcribit S. Hieron. in chron. Porrò Andreæ & Lucæ reliquias tranſlatas eſſe anno 23. eiuſdem Imp. idem auctor affirmat; licet in libro de ſcriptoribus eccleſiaſticis in Luca dicat tã ſancti Andreæ quàm S. Lucæ reliquias Conſtantinopolim eſſe tranſlatas anno vigeſimo Conſtantini, vel (vt alij codices habent) Conſtantij. Agens idem auctor aduerſus Vigilantium, eaſdem ſub Conſtãtino profitetur eſſe tranſlatas, dum hæc ait per ironiam: Sacrilegus fuit Conſtantinus Imperator, qui ſanctas reliquias Andreæ, & Lucæ, & Timothei tranſtulit Conſtantinopolim, apud quas dæmones rugiunt, & inhabitatores Vigilantij illorum ſe ſentire præſentiã confitentur? Hęc Hieron. Quæ quidem verba conuenire Conſtantio non poſſe, compertum eſt; quem Arianum fuiſſe, omnes norunt. Mirum ſanè in vnius eiuſdemque auctoris ſcriptis tantam reperiri diſcrepantiam. Verùm ſi fides adhibenda eſt Artemij martyris actis, quæ recitat Metaphraſter die 28. Octob. quibus & aſtipulatur Niceph. hiſt lib. 10. c. 11. Conſtantij & non Conſtantini temporibus id factum eſſe, fatendum eſt. ſiquidem ipſe Artemius Auguſtali præfectura nobilitatus, eiuſmodi tranſlationis negotium ſibi tanquam viro religioſiſſimo traditum à Conſtantio Imp. curauit. Theodorus lector lib. 2. collectan. id etiam ſub Conſtantio factum affirmat: additque Andreæ & Lucæ reliquias tranſlatas quinto non. Martij, Timothei autem ad octauum Kal. Iulij; hiſque diebus locatas eſſe Conſtantinopoli, in magno templo ſanctorum Apoſtolorum. Procopius lib 1. de ædif. Iuſtiniani Imp. de reſtitutione eiuſdem baſilicæ, deque iterum adinuentis tunc ibi dictorum Apoſtolorum ſacris corporibus hæc ait: Erat antiqua apud Bizantium ædes Apoſtolis conſecrata, longitudine temporis iam emota, & quæ (vt ſuſpicabatur) amplius ſtare non poterat: hanc inſtaurauit Iuſtinianus Imp. pro dignitate. Vbi latomi & artifices, effoſſo fundamento, inuenerunt ligneas arcas tres, inſculptis litteris indicantes, trium ſcilicet Apoſtolorum eſſe corpora, Andreæ, Lucæ, & Timothei, quæ Rex ipſe, & omnes Chriſtiani maximo cum honore conſpexerũt, &c. De iiſdem in vita ſancti Eutychij epiſcopi Conſtãtinopolitani Euſtachius presbyter agit. Fuerat olim templum illud à Conſtantino Magno erectum, vt teſtatur Euſebius in vita Conſtantini lib. 4. cap. 50. & 60. Socrat. lib. 1. cap. 12. & 26. in fin. vbi hęc ait: Quum quidem eccleſiam eam ob cauſam Conſtãtinus ædificauerat, ne Imperatores & ſacerdotes Apoſtolorũ reliquijs aliquando deſtituerẽtur, &c. quibus profectò annuit, aliquas Apoſtolorum reliquias illuc tempore Conſtantini eſſe tranſlatas. In re autem ambigua ita animo affectus ſum, vt definire controuerſiam, certamque de ea re ferre ſententiam, non præſumam. De tranſlatione S. Andreæ iterum facta Amalphim, in archiuis illius eccleſiæ rei geſtæ monumenta continentur. De perenni miraculo ſcaturientis inde liquoris medici ad curãdos morbos, totus penè Chriſtianus orbis eſt teſtis: in omnes enim regiones ex eo fonte fluxere riui. Et ſi de his quæris teſtimonium antiquorum, habes Gregorium Turon. libro de gloria mart. cap. 31. Ad hæc addimus, quòd in bibliotheca Vaticana plut. 3. num. 153. eſt codex peruetuſtus dialogorum S. Gregorij Papæ, ante cuius exordiũ prima pag. deſcribitur hiſtoria de legatione eiuſdẽ Gregorij Conſtãtinopolim, cùm eſſet diaconus, ad Tiberium Imp. à quo obtinuit brachium S. Andreæ Apoſtoli, necnon & brachium S. Lucę Euangeliſtæ, quæ ſacra pignora ſecum detulit Romam. Eſt quidem ea pagina præ nimia antiquitate penè conſumpta. Ibidem autem poſt libros dialogorum mentio habetur de eodem Gregorio, quòd anno ſecundo ſui Pontificatus dedicauit eccleſiã S. Andreæ ad Cliuum Scauri; vbi adhuc eiuſdem S. Apoſtoli brachium aſſeruatur. Caput autem eiuſdem ſanctiſſimi Apoſtoli ad ædes ſacras eius germani Romam in Vaticanum à Pio ſecundo delatum, decentiſſimè aſſeruatur; cuius rei geſtæ hiſtoriam tunc editam in manuſcrip. codice legimus; eſt eius exordiũ: Si quæ ſunt memoriæ cõmendanda, &c. vbi & pientiſſima oratio legitur, qua ſanctiſſ. Papa trans pontem Miluium flexis genibus, madidis oculis, excepturus venerandum caput; ſic effari cœpit: Aduenisti tandem, ô ſanctiſſimum, &c. Legitur ibidem & ſacer hymnus de eadem re editus eiuſdem Pontificis iuſſu ab Agabito epiſcopo Anconitano; itemque luculentiſſima oratio Beſſarionis Cardinalis ampliſſimi, necnon & Rom. Pontificis ad eum reſponſio, aliaque ſolennia ſacroſanctè peracta narrantur.

[f] Tranſlatio S. Hieronymi.] Agit hîc Petrus in catal. lib 4. c. 145 de duplici tranſlatione corporis S. Hieronymi; quarum prima, quam recenſet factam ſub Cyrillo epiſcopo Hieroſolymitano; nullius auctoris teſtimonio conteſtatam, veluti falſam reſpuimus: obijt enim ſanctus Cyrillus ante Hieronymum, vt ipſius Hieronymi auctoritate probatur; dum ait, eũm tantùm perueniſſe ad octauum annum Theodoſij Imp. qui fuit annus à Chriſto 387. Sanctus Hieronymus autẽ ex humanis deſijt Theodoſio iuniore nonùm, & Valentiniano tertiùm Conſſ. qui eſt annus à Chriſto 420. Secundam autem tranſlationem, quam factam aſſerit cùm Saraceni Palæſtinam inuaſiſſent, vt veram libenti animo ſuſcipimus atque probamus, in cuius memoriam præſens celebritas annis ſingulis agi conſueuit.

[h] Tranſlatio S Nicolai epiſc.] Huius rei geſtæ hiſtoriam ſcripſit Ioãnes archidiaconus ad Vrſionem Barenſem epiſcopũ, vt teſtatur Vinc. li. 25. c. 83. Recenſet eam Sur. tom. 7. hac die. Scripſiſſe inſuper eandem hiſtoriam Nicephorũ Barenſem, adhucque in manuſcript. latitare, tradit Molanus. Sigebert. in chron. de ea agens, factam ſcribit anno Domini 1807. idipſum idem Ioannes teſtatur. Ex eiuſdem ſancti antiſtitis corpore, vt è perenni quodam chariſmatũ fonte, ſtillat liquor ſalubris, ſicut olim cùm eſſet Myræ: quamobrem Emmanuel Imp. dum de eo agit in conſtit. nouella de ferijs, his titulis eum exornat: Nicolaus miraculis inſignis,

vnguentorum fragrantia ſcatens, &c. Exſtat apud Theod. Balſam. in nomoc. Photij tit. 7. cap. 1. Deus Opt. Maximus cùm multis modis ſanctorum ſuorum cineres illuſtrarit, eo etiam honore dignatus eſt, vt ex aridis oſſibus (vt olim ex aſini maxilla qua Samſon Philiſtæos deleuit, aquæ fontem manare fecit. Indic. c. 15.) liquorem medicamenti vim habentẽ ad curandas malas valetudines, & impios agiomachos conuincendos, iugiter fluere voluit. Idque non tantùm Andreæ Apoſtoli, ac Nicolai, ſed & aliorum complurium ſanctorum ſacris reliquijs pręſtitit; de quibus ſuis locis dicetur inferiùs.

xix. D **Sexto idus Maij. Luna.** 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

ROMÆ via Latina natalis ſanctorum martyrum Gordiani[a] & Epimachi; quorum prior pro confeſſione nominis Chriſti tempore Iuliani Apoſtatæ diu plumbatis cæſus, & ad vltimum capite truncatus, noctu à Chriſtianis ſepultus fuit eadem via in crypta in quam beati Epimachi martyris reliquiæ paulo antè tranſlatæ fuerant ab Alexandria, vbi ille pro Chriſti fide martyrium compleuerat. In terra Hus ſancti Iob[b] prophetæ, admirandæ patientiæ viri. Romæ beati Calepodij[c] preſbyteri & martyris, quem Alexander Imperator gladio fecit occidi, & corpus eius per ciuitatem trahi, atque in Tiberim iactari: quod inuentum Calliſtus Papa ſepeliuit. Decollatus eſt etiam Palmatius[d] conſul cum vxore & filijs, & alijs promiſcui ſexus quadragintaduobus de domo ſua: Simplicius quoque ſenator, cum vxore, & ſexagintaocto de familia ſua: item & Felix cum vxore ſua Blanda: quorum capita ſuſpenſa ſunt per diuerſas portas Vrbis ad exemplum Chriſtianorum. Item Romæ via Latina ad Centum aulas natalis ſanctorum martyrum Quarti & Quincti, quorum corpora Capuam tranſlata ſunt. Meſopoli in Sicilia ſanctorum martyrum Alphij[f], Philadelphi, & Cyrini. Smyrnæ ſancti Dioſcoridis[g] martyris. Apud Tarentum ſancti Cataldi[h] epiſcopi, miraculis clari. Mediolani Inuentio[i] ſanctorum martyrum Nazarij & Celſi, quando beatus Ambroſius epiſcopus ſancti Nazarij corpus recenti adhuc ſanguine conſperſum reperit, atque ad baſilicam Apoſtolorum tranſtulit, vnà cum corpore beati Celſi pueri, quem idem ipſe nutrierat, & Anolinus in Neronis perſecutione ſimul cum eo gladio feriri iuſſerat quarto kalendas Auguſti, quo die feſtiuitas eorum martyrij celebratur.

GORDIANI & Epimachi.] De his item Beda, Vſuardus, & alij; Græci autem in Menologio pridie huius diei. Horum acta recitat Surius tom. tertio, Mombrit. tom. 1. Qua quidem in re admonemus iterum lectorem, carnificinas illas quas Romæ in Chriſtianos exerceri ſolitas temporibus Iuliani ferunt, non ab ipſo Iuliano, ſed ab Aproniano Præfecto Vrbis inſtitutas. Quæ, vt dilucidiora fiant, ſcire oportet, Iulianum, antequam inuaderet Imperiũ, cùm in Galliis moraretur cum exercitu, ne cordis impietatem eo tempore conſiliis ſuis nondum opportuno proderet, ſe Chriſtianum profeſſum eſſe, atque ad Chriſtianorum ſynaxes etiam conuenire cõſueuiſſe, vt ex Ammiano Marcellino ſatis liquet. Inſuper (vt auctor eſt S. Hilarius libell. aduerſus Conſtantium) idem Iulianus fauit Catholicis, deq; orthodoxa fide tunc ab Arianis vexata, eſt optimè meritus. Poſtquàm verò ab exercitu acclamatus eſt Imperator, è veſtigio recedens è Galliis, in Orientem aduerſus Conſtantium duxit exercitum: quo interim defuncto, cùm eſſet Antiochiæ, tacitam aduerſus Chriſtianos exercuit perſecutionem, delectis ad hoc iis prouinciarum Præſidibus, quos infeſtiſſimos eſſe nouerat Chriſtianis, & inter alios, vt idẽ Marcellinus teſtatur, Romanæ vrbis præfecturam delegauit Aproniano; qui in Chriſtianos, non Chriſtianitatis titulo; ſed quaſi in maleficos, hoc eſt, veneficiis & magicis cantionibus deditos, exercuit quæſtiones, grauiſſimaq; inſontibus ſupplicia irrogauit. Acceſſit ad ſæuitiam hominis exacuendam, quòd eo tempore diuino iudicio orbatus altero oculo, id acceptum tulit maleficiis Chriſtianorum. Concitarunt etiã peſſimi hominis impetum infideles, dum eodem tempore Romę Apollinis templum incendio conflagrauit. Hæc habes ex eodem auctore, libro 21. 23. & 26. Ex quibus omnibus tam horum martyrum acta, quàm cæterorum, potiùs ſub Iuliano, quàm coràm Iuliano Romæ actitata intelligas. Illum enim Romæ aliquando fuiſſe, præſertim poſt adeptum Imperium, nullus probatorum antiquorum auctorum teſtimonio poterit affirmare. Horum ſanctorum martyrum de quibus agitur, ſacras reliquias tranſlatas eſſe in Alemaniam, ſcribit Hermannus in chron. anno Domini 770. De iiſdem martyribus exſtat nobile epigramma Bonad. libro 2. mon. 62.

[b] Iob Prophetæ.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio, octauo id. Maij. Iidemque eundem Prophetam appellãt, ob multa præuiſa atque prænunciata vſque ad ſeculi conſummationem diuina conſilia: quæ tum S. Gregorius in moralibus, tùm alij plerique qui in ipſum commentarios ſcripſerunt, communi omnium ſententia profitentur.

[c] Calepodij.] Agunt de eodem iidem qui ſuprà, Beda ac cæteri. Eius res geſtæ habentur in actis ſancti Calliſti Papæ, apud Sur. tom. 5. 14. Octobr. Fuit nomine Calepodij nobile cœmeteriũ via Aurelia, extra portam Ianiculenſem, & oſtenditur adhuc (vt ferunt) in eccleſia S. Pancratij. Habetur de eo frequens mentio in Martyrologiis. Exſtat de eodem Calepodio carmen Bonad. lib. 2. monod. 61.

[d] Palmatius conſul.] In iiſdem actis S. Calliſti de eodem agitur. Cùm hic conſul dicatur, nõ puto ordinarium, cùm non recenſeatur in Faſtis; ſed ex ſuffectis, ſeu allectis, opinor; de quibus quidem Auſonius in oratione habita in ſuo conſulatu ait, ſub quibus conſulibus hi conſulatum geſſiſſent, quærere opus fuiſſe. De Simplicio ſenatore ac cæteris quorum hic mentio habetur, conſule eadem Calliſti acta.

[e] Quarti & Quincti.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum nomine cœmeterium eſt appellatum, de quo Panuinus lib. de cœmet. ex tabulis Vaticanis.

[f] Alphij & ſoc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio. Legimus horum acta è Grecis Latinè reddita, excuſaque. Paſſi leguntur ſub Licinio Imperatore & Tertullo præſide, vt eadem acta ab eccleſia Leontina accepta teſtantur. At ne mihi alienos labores ſumere videar, hæc ipſa acta, aliaque penè omnia ex diuerſis extra Vrbem eccleſiarum archiuis accepta, quorum in his annotationibus frequenter meminimus, in vnum colligere, fuit operis & induſtriæ R. P. Antonij Talpæ Seueriuatis, noſtræ congregationis bibliothecæ præfecti, qui in his colligendis diligens ſtudium officiumque laudabiliter impendit.

[g] Dioſcoridis.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, vbi etiam eius certamen paucis enarratur.

[h] Cataldi epiſcopi.] De eo Petrus in catalogo, libro quarto, capite 143. Agitur hac die venerandi corporis eius inuentio; natalis autem dies octauo idus Maij. legimus eius acta in officio eccleſiaſtico eiuſdem Sancti nuper reſtituto iuxta ritum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ.

[i] Inuentio ſanctorum martyrum Nazarij & Celſi.] De qua etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis. Rei geſtæ hiſtoriam ſcribit Paulinus in Ambroſio, Præfatio eiuſdem, aliaque vetera monumenta. Plura de his dicturi ſumus inferiùs in natali die ipſorum.

Quinto

xviij. E **Quinto Idus Maij. Luna.** 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

ROMÆ via Salaria natalis beati Anthimi[a] preſbyteri, qui poſt virtutum & prædicationis inſignia, in perſecutione Diocletiani in Tiberim præcipitatus, & ab angelo exinde ereptus, oratorio proprio reſtitutus eſt: deinde capite punitus, victor migrauit ad cælos. Eodem die ſancti Euellij[b] martyris, qui cùm eſſet de familia Neronis, ad paſſionem ſancti Torpetis in Chriſtum credidit, pro quo & decollatus eſt. Item Romæ ſanctorum martyrum Maximi[c], Baſſi, & Fabij, qui ſub Diocletiano via Salaria cæſi ſunt. Camerini ſanctorum martyrum Anaſtaſij[d], & ſociorum, qui in perſecutione Decij ſub Antiocho præſide cæſi ſunt. Auximi in Piceno ſanctorum martyrum Siſinij[e] diaconi, Diocletij & Florentij diſcipulorum ſancti Anthimi presbyteri, qui ſub Diocletiano lapidibus obruti, martyrium compleuerunt. Varennis ſancti Gangulphi[f] martyris. Viennæ ſancti Mamerti[g] epiſcopi, qui ob imminentem cladem ſolennes ante Aſcenſionem Domini triduanas Litanias in ea vrbe[h] reſtituit*: quem ritum poſtea vniuerſalis Eccleſia recipiens comprobauit. Apud Siluiniacum depoſitio ſancti Maioli[i] abbatis Cluniacenſis, cuius vita ſanctis meritis fuit præclara. In Piceno ſancti Illuminati[k] confeſſoris.

*inſtituit.

MAII 11.

[a] ANTHIMI.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, aliique recentiores. Exſtant eius acta, quæ retulit Surius in tom. 3. vbi etiam recitat ſermonem Petri Damiani de eodem martyre.

[b] Euellij.] Beda de eo item agit hac die. Eius res geſtæ iunctæ ſunt actis S. Torpetis martyris; quæ legimus in manuſcript. Edidit ea Mombrit. tom. 2. Meminit & Petrus in catalogo lib. 5. cap. 8.

[c] Maximi & ſoc.] Agitur de his etiam in actis S. Anthimi martyris, cuius nuper meminimus.

[d] Anaſtaſij & ſoc.] Legimus horum acta in geſtis S. Venantij martyris, acceptis ab eccleſia Camerinenſi, ſed cenſura aliqua caſtiganda.

[e] Siſinij & ſoc.] Horum res geſtæ intextæ habentur in prædictis actis S. Anthimi.

[f] Gangulfi.] Exſtant eius acta, quæ recitat Sur. tom. 3. Plura habẽtur de eo in Breuiario & Miſſali eccleſiæ Auguſtanæ. Henricus de Erford. cap. 67. Vincentius lib. 3. c. 159. Martin. Polon. in chron. anno Domini 756. & alij plures.

[g] Mamerti epiſcopi.] Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Qualis autem quantúſve hic fuerit, indicant epiſtolæ Sidonij Apollinaris, qui eum nouit, & familiariſſimè vſus eſt. epiſt. 11. lib. 4. & lib. 7. epiſt. 1. De eo præterea Alcimus Auitus, qui ſecundus poſt eum factus eſt Viennẽſis epiſcopus, in homilia quam de Rogationibus habuit; Gregorius Turon. hiſt. Franc. libro 2. c. 34. Ado Vien. in chronic. anno Domini 396. & 452. quæ & Surius collegit in vnum tom. 3. hac die. Hi etiam qui agunt de diuin. offic. eiuſdem meminerunt, vt Albin. Flac. c. 67. Amal. c. 37. & alij, vt Sigebertus in chron. anno 468. Regino anno 421. Fuit alius einſdem nominis epiſcopus Lingonienſis, de cuius corporis inuentione agitur in

vita

vita S. Annonis epiſcopi Colonien. libro 1. cap. 38. apud Surium tomo 6. die 4. Decembris; quem Martinum ab aliis dictum reperi.

[h] In ea vrbe reſtituit.] Sic poſitum, vt intelligas longè ante ſanctum Mamertum Rogationes illas ante Aſcenſionem Domini fuiſſe ſolitas celebrari, vt ex Auguſtino, & Sidonio Apollinari ſuperiùs demonſtrauimus in not. diei 25. Aprilis. Porrò S. Mamertus ſolertiori cultu eaſdem in Viennenſi eccleſia celebrandas indixit: quem ritum (vt hic habet Martyrologium) vniuerſalis Eccleſia recipiẽs, comprobauit. Conſule quæ de Rogationibus dicta die ſuperiùs ſunt notata.

[i] Maioli abb.] Suffectus eſt hic Ademaro anno Domini nongenteſimo quadrageſimo quarto, peruenitque vſque ad annum 993. vt ſcribit Sigebertus in chronic. Numeraturque tertius ordine eiuſdem cœnobij Cluniacenſis abbas. Meminit eiuſdem S. Bernardus in apolog. ad Gulielm. abb. Pluribus Petrus Cluniacen. libro 2. mirac. cap. 31. Lambert. in chron. an. 995. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 230. Porrò eius res geſtas vberiùs cumulatas Surius habet tomo 3. hac die.

[k] Illuminati.] Eius ſacrũ corpus religioſè ſeruatur & colitur apud Sanctoſeuerinates, qui olim Septempedani dicebantur, in monaſt. S. Mariani.

12 Quarto Idus Maij. Luna. F xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

ROMÆ via Ardeatina ſanctorum martyrum Nerei [a] & Achillei fratrum, qui primò cum Flauia Domitilla, cuius erant eunuchi, in inſula Pontia longum pro Chriſto duxerunt exilium; poſtmodum grauiſſimis verberibus attrectati ſunt: deinde cùm à Memmio Rufo conſulari equuleo & flammis ad immolandum compellerentur, dicerentque ſe à beato Petro Apoſtolo baptizatos, nulla ratione poſſe idolis immolare, capite cæſi ſunt. Ibidem via Aurelia [b] ſancti Pancratij [c] martyris, qui cùm eſſet annorum quatuordecim, ſub Diocletiano martyrium capitis obtruncatione compleuit. Item Romæ ſancti Dionyſij [d] patrui eiuſdem beati Pancratij. In Sicilia ſancti Philippi [e] Argyrionis, qui à Romano Pontifice ad eam inſulam miſſus, magnam illius partem ad Chriſtum conuertit: cuius ſanctitas in liberandis energumenis maximè declaratur. Salaminæ in Cypro ſancti Epiphanij [f] epiſcopi, qui multiplici eruditione, & ſacrarum litterarum ſcientia excellens, vitæ quoque ſanctitate, zelo Catholicæ fidei, munificentia in pauperes, & virtute miraculorum exſtitit admirandus. Conſtantinopoli ſancti Germani [g] epiſcopi, virtutibus & doctrina inſignis, qui Leonem Iſauricum aduerſus ſacras imagines edictum promulgantem, magna fiducia redarguit. Treuiris ſancti Modoaldi [h] epiſcopi. In ciuitate Calciatenſi ſancti Dominici [i] confeſſoris.

NEREI, & Achillei, aliàs Archillei.] De his hac item die Beda, Vſuard. Ado, & alij. Eorum acta recitat Surius tomo 3. Fuit vetus Romæ titulus nomine horum martyrum, cuius habetur mentio in regiſt. S. Gregorij Papæ lib. 4. epiſt. 44. vbi idē Gregorius habuit homiliā 28. in Euang. Erant ibidem ſepulta eorundem martyrum corpora, quibus alludit, cùm ait: Sancti iſti ad quorum tumbam conſiſtimus, florentem mundum mentis deſpectu calcauerunt, &c. Horum item nomine appellatum eſt cœmeterium via Ardeatina, quod reſtituit Ioannes Papa, vt legitur in lib. de Romanis Pontificibus in Ioanne Papa primo.

[b] Item via Aurelia.] De duplici via Aurelia, veteri & noua, conſule ea quæ Pannin. lib. de Vrbe Roma pag. 107. 109. & 122. pluribus ſcribit.

[c] Pancratij.] Iidem qui ſuprà de eodem agunt hac item die. Exſtant eius acta, quæ & ſincera in aliquibus eccleſijs legi conſueuerunt. Habet ea Surius tomo 3. De miraculis ad ſepulchrum eius aduerſus periuros fieri ſolitis agit Gregor. Turon. de glor. mart cap. 39. Exſtat vetus memoria eiuſdē via Aurelia, vbi S. Gregorius Papa habuit homil 27. in Euang. Ibidem & venerandum corpus eius ſepultum eſt. Vnde hæc ibi in fine: Ad martyris tumbam conſiſtimus, qui ad cæleſte regnum ex qua morte peruenerit, ſcimus, &c. Abſtulit olim eam eccleſiā idem S. Gregorius à presbyteris negligenter curantibus, deditque monachis; qui (vt ait) ad ſanctiſſimum martyris corpus quotidie opus Dei peragerent. Exſtat de his epiſt. 18. li. 3. regiſtr. De eiuſdem reliquijs idem lib. 7. epiſt. 86. & li. 8. epiſt. 63. Porta Ianiculenſis, ſeu Aurelia antiquitus dicta, ex eiuſdē ſancti nomine appellata eſt porta S. Pancratij; nec id nouiter, ſed antiquitus, vt conſtat ex Procop. libro 1. de bello Gothico. De reliquiis eiuſdem ſancti in Gallias tranſlatis, agit Gregor. Turon. lib. de glor. mart. ca. 83. Scripſit de S. Pancratio epigramma Bonad. in monod. 63. libro 2.

[d] Dionyſij.] De eo item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Certamen & corona eius deſcribitur in prædictis actis ſancti Pancratij.

[e] Philippi.] De quo plura ſcribit Fazel. de rebus Siculis decad. 1. libro 10. Accepimus eius res geſtas manuſcriptas, quarum eſt exordium: In diebus Arcadij Imperatoris, &c.

[f] Epiphanij.] De eodem hac die Latini omnes, & Græci in Menol. vbi iidem teſtantur eum vixiſſe annos centum & quindecim, minus menſibus tribus. Pluribus de eo S. Hieron. lib. de ſcript. eccleſ. in epiſt. 61. ad Ioannem epiſcopum Hieroſolymitanum, & in Apol. 2. aduerſus Rufinum. Adeò ſpectatæ ſanctitatis vir fuit, vt licet aduerſus Arianos ſemper ſtrenuè decertaſſet, ipſi tamen Ariani, & eorū patronus Valens Imperator eum reueriti, quicquam moleſtiæ ei inferre auſi non ſunt, vt idem S. Hieron. ſcribit epiſt. 61. his verbis: Epiphanius epiſcopus Cypri à Valente non tangebatur: tantæ enim venerationis ſemper fuit, vt regnātes hæretici ignominiam ſuam putarent, ſi talem virum perſequerentur. Hæc S. Hieron. Cùm autem alicubi Salaminæ, alicubi verò Conſtantiæ epiſcopus dictus reperiatur; non exiſtimes hęc inter ſe pugnare: nam Salamina etiam Conſtantia dicta eſt: quod & expreſſè teſtatur S. Hieron. in epiſt. 27. in Epitaphio S. Paulæ ad Euſtochium. Exſtat Theophili epiſcopi Alexandrini ad eum epiſtola 67. apud Hieron. tomo 2. eumq́ue ſummopere laudat. De eo plura Socrat. hiſt. lib. 6. cap. 11. & ſequent. Sozom. lib. 7. c. 26. & lib. 8. c. 14. & 15. & Niceph. lib. 2. cap. 46. lib 13. c. 13. & 14. & illi omnes etiam qui ſcripſerūt res geſtas Ioannis Chryſoſtomi, vt Leo Imp. Georgius Alexand. Metaphraſtes, Suidas, & alij. Pluribus autem eius acta conſcripta edidit Metaphraſt. de quorum patrum fida integritate egimus in Annal. eccleſ. Mentio habetur de eodem in Nicæna Synodo ſecunda; & quem prætereram, meminit eiuſdē S. Auguſt. li. de hæreſ. ad Quodvultdeum. Longæuam ætatem Epiphanij ex eo conſiderare poſſumus, quòd ab ineunte ætate verſatus eſt cum ſancto Hilarione, vt ſcribit S. Hieron. in Hilarione, & Sozom. lib. 6. c. 32. Eratq́ue adhuc iuuenis S. Hilarion, quando S. Epiphanius iam adoleſcens monaſticam amplexatus eſt diſciplinam, vt eius acta teſtantur; qui quidem Hilarion octoginta annos natus vita functus eſt, anno Domini trecenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, vt oſtendemus inferiùs in natali die ipſius; S. Epiphanium autem conſtat ſuperſtitem adhuc fuiſſe ſeptimo anno Arcadij Imp. Vincentio & Frauitta conſſ. qui adſcribitur à recētioribus anuus à Chriſto Domino quadringenteſimus primus. Sepulchrum S. Epiphanij pluribus eſſe nobilitatum miraculis, ſcribunt Sozom. lib. 7. c. 26. & Niceph. lib. 12. c. 46. Fuit eidem poſt obitum erecta baſilica, eademq́ue ſacris imaginibus exornata, vt apparet ex act. 6. ſanct. Synod. Nicæn. ſecundæ.

[g] Germani epiſcopi.] Agunt de eo item Græci hac die in Menologio, vbi eius natalis, genus, & acta narrantur. De eo Nicephorus epiſcopus in chron. Zonaras in Leone Iſaurico, & Cedren. in comp. hiſtor. miſcel. anno 14. eiuſdem Imp. lib. de Roman. Pontificibus in Gregorio ſecundo Papa, Conſtantius epiſc. in encomio de tranſlatione reliquiarum S. Euphemiæ, quod recitat Lipom. to. 6. Exceſſit ex hac vita annum agens ſuæ ætatis nonageſimum, vt in Græcorum Menologio legitur. Reliquit inter alia ſui ingenij monumenta, theoriam rerum eccleſiaſticarum.

[h] Modoaldi epiſcopi.] Huius acta recitat Surius tomo 3. ſcripta à Stephano abbate Leodienſ. apud quem lib. 3. agitur de miraculis eius. Vixit ſub Pipino Rege Francorum; cuius tempore ordinatus eſt epiſcopus, vt in vita ipſius habetur lib. 2. cap. 8. Cœpit Pipinus regnare anno Domini ſeptingenteſimo quinquageſimo primo.

[i] Dominici.] De eodem etiam Molanus in addit. ad Vſuardum edit. ſecundæ. Pluribus in flore ſanct. Hiſpan. De ipſo agitur & in Theſaur. cōcion. tomo 2. Migraſſe ferunt ex hac vita circa annum Domini milleſimum & ſexageſimum.

15 Tertio Idus Maij. Luna. G xvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ Dedicatio [a] eccleſiæ ſanctæ Mariæ ad Martyres, quam beatus Bonifacius Papa quartus, expurgato deorum omnium veteri fano, quod Pantheon vocabatur, in honorem beatæ ſemper virginis Mariæ & omnium Martyrum dedicauit, tẽpore Phocæ Imperatoris. Conſtantinopoli beati Mucij [b] presbyteri & martyris, qui ſub Diocletiano Imperatore, & Laodicio proconſule, primò Amphipoli multis pœnis atque cruciatibus ob Chriſti confeſſionem afflictus, poſteà Byzantium vſq; perductus, capitali ſententia occubuit. Heracleæ ſanctæ Glyceriæ [c] martyris Romanæ, quæ ſub Antonino Imperatore & Sabino præſide paſſa eſt. Alexandriæ commemoratio [d] plurimorũ ſanctorum Martyrum, qui ob fidem Catholicam ab Arianis in eccleſia Theonæ occiſi ſunt. Apud Traiectum ſancti Seruatij [e] Tungrenſis eccleſiæ epiſcopi, ad cuius meritum omnibus demonſtrandum, cùm tempore hyemis omnia in circuitu nix repleret, ſepulchrum eius nunquam operuit, donec induſtria ciuium baſilica ſuper illud ædificata eſt. In Palæſtina ſancti Ioannis [f] Silentiarij.

MAII 13.

DE d i c. eccleſ. S. Mariæ ad Martyres.] Agit de eadem ſolennitate Beda, hac die. Quantum obſeruare potui, cõperi vſq; ad S. Greg. Papæ tempora idolorũ templa à Chriſtianis, vt plurimũ, vel fuiſſe deiecta, vel ſi quæ intacta remanſerunt, eadem, vt loca dæmonum, indigna exiſtimata eſſe, in quibus Deo vero religionis cultus exhiberetur, ſecundùm illud Apoſtoli 2. ad Corinth. cap. 6. Qui conſenſus templo Dei cum idolo? Vnde idem S. Gregorius Papa, qui Bonifacium quartum, qui Pantheon in Dei eccleſiam mutauit, vix ſpatio trium annorum præceſſit, ſcribens ad Regem Anglorum nuper ad Chriſtum conuerſum epiſt. 60. lib. 9. Indict. 4. monuit vt idolorum templa euerteret. Inde autem cõſiderans, infirmis adhuc in fide concedendum aliquid, ſcribens ad Mellitum epiſc. epiſt. 71. lib 9. Indict. 4. præcipit ne idolorum templa deſtruerẽtur, ſed iuxta ritum ibi præſcriptum expurgarẽtur primùm, indeque ſanctorum illatis reliquiis, ſanctificarentur: quod & poſteris deductum eſt in exemplum. Si enim optaſſent Chriſtiani idolorum templa in eccleſiarum vſum cõuertere, nullatenus mirifica illa templa Serapidis Alexãdriæ, Marnæ Gazæ, Iouis Apameæ, Cæleſtis Carthaginis, & alia innumerabilia, quæ ob ingentem ſtructurã viſa ſunt miracula mundi, ſolo æquaſſent. Qui quidem zelus ſi vſquam incaluit, Romæ inprimis Chriſtianorum corda ſuccenderat, vt S. Hieronymi auctoritate probatur, dum in proœm. lib. 2. comment. epiſt. ad Galat. hæc ait: Vbi alibi tanto ſtudio & frequẽtia ad eccleſias, & martyrum ſepulchra cõcurritur? vbi ſic ad ſimilitudinem cæleſtis tonitrui, Amen, reboat, & vacua idolorum templa quatiuntur? hæc ibi: & alibi ad Lætam epiſt. 7. de oppignorata fide Gracchi in demoliendis Romæ deorum delubris, pluribus agit. Illud etiam famoſiſſimum Iouis Capitolini templum iam exciſum eſſe, teſtatur lib. 2. in Iouinian. In Oriente etiam Theodoſius iunior ſanctionem de his ipſis promulgauit, in qua hæc inter alia leguntur: Cuncta eorum fana, templa, delubra, ſi qua etiam nunc reſtant integra, præcepto magiſtratuum deſtrui, collocationeque venerandæ Chriſtianæ religionis ſigni expiari præcipimus, &c.

l.vlt.de pagan. Cod. Theod. Cur antem Pantheon templum intactum remanſerit,ea fuit cauſa;quòd dum prædicta Romæ, temporibus Hieronymi, aduerſus idolorum ædes agerentur, Honorius Imp. lege ſancita, einſmodi impetum Chriſtianorum compeſcuit, hæc reſcribens: Sicut ſacrificia prohibemus,ita volumus publicorum operũ ornamenta ſeruari, & c.l.15.de pagan. Cod. Theod. Puto diuina diſpenſatione factum, vt inter tot idolorum ſana proſtrata, & in Anathema obliuionis euerſa, Pantheon velut inſigne quoddam ac perenne trophæum de expugnatis hoſtibus permaneret, cedereique triumpho omnium martyrum, qui omnes Gentilium deos Chriſti cruce ſubegerant. De eius dedicatione per Bonifacium facta ſcribit Beda de geſt. Angl. lib. 2. c.4. & de ſex ætat. in Phoca Imp. Ado Vien. in chron. anno 604. Paulus diac. de geſt. Longob. lib.4.c.11. Marian. Scot. in chron. an. 610. Sigebertus anno 609. & alij. Legi in eins eccleſiæ eodice manuſcripto templũ illud dicatum in primis in honorem Dei genitricis Mariæ, omniũ ſanctorum martyrum & confeſſorum, illatáque illuc eſſe repeti duobus de triginta curribus oſſa ſanctorum martyrum, è diuerſis vrbis cœmeteriis effoſſa, ſolenniterque comportata, ac decentiſſimè collocata. Cætera autem de ea ſolennitate, inferiùs ad Kalendas Nouembris.

Mutij.] Græci Mocinm appellant, de quo etiã hac die Vſuardus; Græci autem in Menologio ad ſext.id. Maij, vbi etiam narrant in honorem huius martyris à Conſtantino Imp. fuiſſe templum erectum, quò einſdem martyris ſacras reliquias inferri mandauit. Iuſtinianus Imp. etiam ædem ampliſſimam eidem martyri erigendam curauit, de qua Procop. lib. 1. ædif Iuſtinian. Imp. his verbis: Prætetea templum Mocio martyri conſecratnm, magnitudine ſua cætera ſnperans, poſuit. Cedren. in Baſilio Imper. addit, eiuſmodi templnm vetuſtate collapſnm ab eodem Baſilio Imperatore à fundamentis fuiſſe reſtitntum. De S. Mocij baſilica mentio habetur etiam in actis Concil. Epheſ. edit. Peltan. romo 2. cap. 19. & 20.

[c] Glyceriæ aliàs Glycerij] De eadem hac die Græci agunt in Menologio, vbi & eius martyrium deſcribitur. Metaphraſtes recenſet eius res geſtas, agique de ea ſcribit (niſi error ſit in nota numeri) ſext.id. Maias: habet eas Lipom. tomo 7. & Surius tomo 3. ea die. Percelebre fuit Heracleæ templum S. Glyceriæ, ibique ſacrum eius corpus poſitum, pluribus eſt miraculis illuſtratum. Ex eius enim oſſibus iugiter vnguentum curandi vi præditum emanare ſolebat, vt anctor eſt Nicephorus hiſtor. libro 18. cap. 28. & 32. De reliquiis eiuſdem martyris habetnr mentio in encomio Cõſtantini epiſcopi de inuentione reliquiarum S. Euphemiæ apud Lipomannm tomo 6.

[d] Commemoratio plurimorũ ſanctorum martyrum.] Horum martyrium ſcripſit Petrus epiſcopns Alexandrinns; qui fuga lapſus, dedit de his epiſtolam ad vniuerſos Chriſti fideles: quam recenſet Theodoretus hiſt. lib.4.c.20. De clade eo tempore illata Catholicis per Lucium pſeudoepiſcopum Arianum, agit S. Greg. Nazian. in orat. in laudem Heronis. Rufin. hiſt. lib. 1. c. 2. 3. & 4 Socrat. lib.4. cap. 16. 17. 18. & 19. Sozom. lib. 6. c. 19. 20. & Niceph. hiſt. lib. 11. c. 29. Eandem Catholicorum ſtragem non tantùm ſcriptis, ſed & voce præfatus Petrus Romæ, cùm illuc confugiſſet, prędicauit, oſtendens ibidem occiſorum veſtes ſanguine cruentatas, ad quod miſerandum ſpectaculũ Vrbs conuerſa eſt ad lachrymas. De eccleſia Theonæ, cuius hic habetur mentio, agit S. Epiphanius in Panar. hæreſi 69. Eodem tẽpore Lucij pſeudoepiſcopi, complures ſanctorum monachorũ ex Ægypto & Thebaide ob fidem Catholicam fuiſſe relegatos ac damnatos ad metalla Ponti & Armeniæ, auctor eſt Ioan. Caſſian. collat. 18. c.7. in fine.

[e] Seruatij epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Seruationem hunc appellat Sulpitius Seuerus lib. 2. hiſtor. ſacr. Quæ hîc de eo ſcripta ſunt, inuenies etiam apnd Greg. Turon. de glor. confeſſ. c. 72. qui item agit de eodem lib. 2. c. 5. de geſt. Franc. ante omnes S. Athanaſius in apologia ad Conſtantium, & in apologia ſeconda, cùm agit de Patribus qui inter fuerunt Concilio Sardicenſi, cui etiam præſens fuit Seruatins, anno Domini trecenteſimo quadrageſimoſeptimo, Rufino & Euſebio conſulibus. Interfuit etiam Concilio Agrippinenſi celebrato poſt conſulatum Amantij & Albini, anno 346. Ex prędictis Concilijs ſatis liquet quibus temporibus hic vixerit. Hæc idcirco incolcamus, quoniam nonnulli ſcribunt, eum functum eſſe legatione ad limina Apoſtolorum poſt centum ferè annos ab eo tempore quo vixit. Itaque ea legatio Synodalis Seruatij non debet referri ad tempora Attilæ regis Hunnorum, ſed potiùs ad illas atrociſſimas clades, quibus tota ferè Gallia à barbaris deuaſtata eſt, illis ipſis Seruatij temporibus. Meminit illarum omnium S. Hieronymus epiſt. 11. ſcribens ad Ageruchiam. Portentoſa quædam de Seruatio ſcribit Sigeb. in chron. anno Domini 399. eum nimirum conſanguinenm ſecũdùm carnem fuiſſe Domini noſtri Ieſu Chriſti. einsque patrem fuiſſe filium Elind, fratrem S. Elizabeth matris S. Ioannis Baptiſtæ, eundemq́ne pluſquam trecentis annis vixiſſe. Id etiam Petrus in catalogo refert lib. 5. c. 162. quæ etiam firmare nitunrur teſtimonio Cæleſtini tertij Papæ, qnaſi ea acta fuerint eius auctoritate firmata. De his qnid ſentiendũ ſit, nemo nõ intelligit. Agit de eodem nouiſſimè Molanus in Indic. ſanctorum Belgij. In tabulis epiſcoporum Tungrenſiũ numeratur Seruatius decimus eius ſedis epiſcopus, apud Demochar. de Sacrific. Miſſæ, vbi etiam plura de Seruatio leguntur.

[f] Ioannis Silentiarij.] Huius vitam fideliſſimè ſcripſit Cyrillus monachus; qui etiam geſta ſanctorum Sabæ & Euthymij litteris commendauit, ſuorum temporum texens hiſtoriam. Deſcripſit eam Lipom. tomo ſexto, & Surius tomo tertio, hac die. De eo etiam idem auctor in vita S. Sabæ. Floruit temporibus Zenonis Imperatoris, agensq́; iam tunc quartum ſupra centeſimum annum, adhucq́ue erat in humanis, cùm idem auctor ſcriberet eius res geſtas.

Pridie

14 Pridie idus Maij. Luna. A xv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

NATALIS ſancti Bonifacij[a] martyris, qui ſub Diocletiano & Maximiano apud Tarſum Ciliciæ paſſus, Romam deinde tranſlatus, via Latina ſepultus eſt. In Gallia ſancti Pontij[b] martyris, cuius prædicatione & induſtria poſtquã duo Philippi Cæſares ad fidem Chriſti conuerſi ſunt, ipſe ſub Valeriano & Gallieno principibus martyrij palmam adeptus eſt. In Syria ſanctorum martyrum Victoris[c] & Coronæ, ſub Antonino Imperatore: ex quibus Victor à Sebaſtiano iudice variis & horrendis affectus eſt cruciatibus: quem Corona vxor cuiuſdam militis cùm cœpiſſet beatum prædicare ob martyrij conſtantiam, vidit duas coronas de cælo lapſas, vnam Victori, & alteram ſibi miſſam: cumque hoc audientibus cunctis teſtaretur, ipſa quidem inter arbores ſciſſa[d], Victor verò decollatus eſt. In Sardinia ſanctarum martyrum Iuſtæ[e], Iuſtinæ, & Henedinæ. Romæ ſancti Paſchalis[f] Papæ, qui plurima ſanctorum Martyrum corpora è cryptis leuauit, & in diuerſis eccleſiis honorificè collocauit. Ferenti in Tuſcia ſancti Bonifacij[g] epiſcopi, qui, vt refert beatus Gregorius Papa, à pueritia ſanctitate & miraculis claruit. Neapoli in Campania ſancti Pomponij[h] epiſcopi. In Ægypto ſancti Pachomij[i] abbatis, qui plurima in ea regione monaſteria erexit, & regulam[k] monachorum ſcripſit, quam Angelo dictante didicerat.

MAII 14.

BONIFACII martyris.] De eodem hac die Vſuardus; Ado autem nonis Iunij: Græci verò in Menologio ad quartumdecimum Kalen. Ianuarij; qua item die eum ponit Metaphraſtes, qui eius acta deſcripſit. refert eadem Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 3. nonis Iunij. Legimus in vet. manuſcript. monaſterij S. Cæciliæ Transtiberim acta eiuſdem martyris, in quibus aliqua habentur, quæ in Græcis exemplaribus deſiderantur. Eſt illuſtris ac vetus memoria Romæ eiuſdem Bonifacij, quæ ob ſepultum in ea S. Alexium, eius etiam nomine nuncupatur; numeraturq; in antiquo Romano cęremoniali vna ex vigintiduabus abbatiis, quæ Romæ erãt. Exſtat de eodẽ Bonifacio epigramma Bonad. li. 2. mono. 64.

[b] Pontij.] Agit de eodem item hac die Vſuard. Edita eius acta ex manuſcript. habentur apud Surium tom. 7 hac die, Mombrit. ante eum tomo 2. ſed aliquantò diuersè. De duobus Philippis Cæſaribus ad Chriſtum conuerſis, quorum hîc mentio fit, pluribus in Annalibus eccleſiaſticis egimus. Eſt de eodem Pontio elegans epigramma Bonad. libro 2. monod 67.

[c] Victoris & Coronæ.] De quibus item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum; Græci autem in Menologio ad iij. Id. Nouemb. Eorundem acta edidit Metaphraſtes. Refert eadem Lipom. tom. 7. & Surius tom. 3. Mombrit. tom. 2. & alij; licet nonnihil inter ſe diuersè.

[d] Inter arbores ſciſſa] Plutarchus in Alexãdro

exactè agit de huiuſmodi ſupplicio, quod vocat diaſphēdonem, cùm incuruatis violenter duarum erectarum arborum cacuminibus, alligatum corpus miſſis arboribus ſcinditur. Ab Aureliano Imp. idipſum mortisgenus eſſe exhibitum aduerſus militem violantem torum hoſpitis, auctor eſt Flauius Vopiſcus in Aureliano, cùm ait: Solus deniq; omnium militem qui adulterium cum hoſpitis vxore commiſerat, ita puniuit, vt duarum arborum capita inflecteret, quas ad pedes militis deligaret, eaſdemque ſubitò dimitteret, vt ſciſſus ille, vtrinque penderet. Hæc Vopiſcus.

[b] Iuſtæ & ſoc.] Agit de his iterum qui nunc eſt proſecutus res Sardoas Franc. Fāra.

[f] Paſchalis Papæ.] Exſtant acta eius in veter. cod. manuſcr. monaſt. S. Cæciliæ Trāſtiberim, deſcripta per lectiones, ſicut in eccleſia legi conſueuerant. Succeſſit hic Stephano Papæ quarto huius nominis. Cætera de eo in Annal. eccleſ. egimus.

[g] Bonifacij epiſcopi.] Scribit de eo S. Gregor. lib. 1. dialog. Claruit circa tempora Iuſtini Imper. Nomēclaturæ ſimilitudine facilè quis poteſt decipi. Eſt enim Ferentis ſeu Ferentium in Tuſcia, de quo Plin. lib. 3. c. 5. cuius adhuc veſtigia in agro Viterbienſi exſtare dicuntur. Eſt & Ferentinum apud Hernicos ciuitas nobilis, à qua Ferentinates ſeu Ferentini, ſicut à Ferento Ferentani, vel à Ferente Ferentes; licet aliquando hæc inter ſe nomina cōfuſa reperiantur. Erant & Ferentani populi inter Samnites & Pelignos poſiti, de quibus Ptolom. lib. 3. tab. 6. Strabo. lib 5. & Plin. lib. 3. c. 11. Eſt mentio vtriuſq; ſedis in Conc. Rom. ſub Greg. primo Papa in lib. 4. regiſt. cap. 88. quarū epiſcopi eidem Synodo ſubſcripti habentur. Potiò de Ferēti in Tuſcia, & nō de Ferētino apud Hernicos, ſiue in Latio poſito, agere S. Gregorium, ex eius verbis apparet.

[h] Pomponij epiſc.] De eodē tab. eccl. Neapol.

[i] Pachomij abb.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri Latinorū, Græci etiā hac die in Menol. Huius præclaras res geſtas Græcè cōſcriptas Dionyſius abb. Rom. Exiguus cognomēto, Latinè conuertit ante annos plus mille ac centum: exſtat eius præfatio ante vitam S. Pachomij; habes eam in prima part. vit. ſanct. Patr. c. 54. Miramur eam à Lipomano & Surio prætermiſſam: quæ vt tanti viri, ingenij laudatiſſimi monimentum, prætereunda non fuit; qualis enim quantúſve ſanctitate & eruditione fuerit, conſule Caſſiodorum illi æqualem lib. inſtit. ad lect. diuin. Habes acta Pachomij Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 3. De eo prætere a Sozom. lib. 3 c. 13. Pallad in Lauſiacis, Caſſiod. trip. Niceph. lib 4 c. 14. & alij. Nomen Pachomij, monaſteriorumq; ab illo inſtitutorum diſciplinam Athanaſius primus in vrbem aduexit, vt auctor eſt S. Hieronym. epiſt. 16. ad Principiam. De tempore eius obitus Sigeb. in chron. anno Domini 406.

[k] Regulam monachorum ſcripſit.] De regulis S. Pachomij, quas ipſe, angelo dictante, excepit, meminit Gennad. de vir. illuſt. c. 7. qui etiam teſtatur ab eodem eſſe ſcriptas nonnullas epiſtolas, quarum titulum recenſet. Ipſas Pachomij regulas Ægyptiacè ſcriptas tranſlatas in Græcum, Latinè reddidit S. Hieronymus, rogāte Siluano monacho, eo tempore quo S. Paula ex hac luce migrauit, Honorio vj & Ariſteneto conſſ anno Domini iuxta Faſtos Onufrij 404 Eaſdem tēporis vetuſtate penè abolitas, mēdis purgatas, ac reſtitutas edidit noſter Achilles Statius, vir probitate & eruditione inſignis; quas, vt nobile vetuſtatis monumentum, poſuit in appendice ſui Caſſiani, quem ſummo cum labore reſtituit, illuſtrauitque eruditis annotationibus D. Petrus Ciaconius, Toletanus Presbyter, vir quidem frugi atque diſertus, quem ſcimus in reſtituendo Arnobium, Tertullianum, ac S. Hilariū, laboris plurimum inſumpſiſſe; hiſce lucubrationibus in dies magis magiſque Catholicæ Eccleſiæ profuturum, niſi citò nimis, dolore omnium, ex humanis ſublatus eſſet.

xiiij. B **Idibus Maij. Luna.** 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17

IN Hiſpania ſanctorum Torquati [a], Cteſiphontis, Secūdi, Indaletij, Cæcilij, Heſychij, & Euphraſij, qui Romæ à ſanctis Apoſtolis epiſcopi ordinati, & ad prædicandum verbum Dei in Hiſpanias directi ſunt: cumque variis vrbibus euangelizaſſent, & innumeras multitudines Chriſti fidei ſubiugaſſent, in ea prouincia diuerſis locis quieuerunt, Torquatus Acci, Cteſiphon Vergij, Secundus Abulæ, Indaletius Vrci, Cęcilius Iliberi, Heſychius Carteiæ, & Euphraſius Illiturgi. Eboræ in Luſitania ſancti Mancij [b] martyris. In inſula Chio natalis beati Iſidori [c] martyris,

ris, in cuius baſilica exſtat puteus, in quem fertur fuiſſe iniectus, de cuius aqua infirmi ſæpiùs potati ſanantur. Lampſaci in Helleſponto paſſio ſanctorum Petri [d], Andreæ, Pauli, & Dionyſię. Fauſinæ in Sardinia S. Simplicij [e] epiſcopi & martyris, qui Diocletiani tẽpore ſub Barbaro præſide perfoſſus lancea, martyriũ conſummauit. Aruernis ſanctorũ martyrum Caſſij [f], Victorini, Maximi, & ſociorum. In Brabantia S. Dympnæ [g] virginis & martyris, filiæ Regis Hiberniæ, quæ pro fide Chriſti & virginitate ſeruanda, à patre iuſſa eſt decollari.

MAII 15.

TORQVATI & ſoc.] Agunt de his omnibus hac item die Beda, Vſuard. Ado, & alij. In Breu. Toletan. ad kalen. Maias de his ſacer hymnus conſcriptus habetur, aliaque plura; quæ antiquitatem illam puriſſimam redolẽt. Horum meminit Greg. ſeptimus Papa in epiſtola ad Alphonſum, ſeu Adeiphonſum regem, ſcripta xiiij. Kal. Apr. Indict. 12. his verbis: Septem epiſcopos ab vrbe Roma ad inſtruendum Hiſpaniæ populos à Petro & Paulo Apoſtolis directos fuiſſe, qui deſtructa idololatria, Chriſtianitatem fundauêre, & religionem plantauêre, ordinẽ & officium in diuinis cultibus oſtendêre, & ſanguine ſuo eccleſias dedicauêre, &c. De his pręterea cæteri auctores qui res Hiſpanicas ſunt proſecuti, quos mittimus enumerare. Horum autem ſingulorum in propriis ipſorum eccleſiis certis diebus ſolennitas agitur. Cùm autẽ ex his aliquot inueniantur dicti martyres à nonnullis, licet eorum martyrij acta non habeantur, antiquæ tamen traditioni eccleſiarum, in quibus, vt patroni, colũtur, acquieſcendum putamus. De his omnibus in Theſ. concion. tom. 2. & Flor. ſanct. Hiſpan. agitur.

[b] Mancij.] De quo plura in Breuiario Eborenſi & Burgenſi, ex quibus etiam Flos ſanctor. Hiſpan. Texitur eius hiſtoria in Theſ. concion. tom. 2. Hac die, & Vaſæus in chron. anno 100. Molan. ad xij. Kal. Iunij agit de eodem.

[c] Iſidori.] De eo item hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij Latinorum; Græci autem in Menolog. pridie huius diei, vbi & eius martyrium paucis deſcribũt. De miraculis eius, quorum hîc habetur mẽtio, agit etiam Gregor. Turonen. lib. de glor. mart. cap. 102. Legimus acta eius in vet. cod. manuſcrip. monaſt. S. Cæciliæ Tranſtiberim, vbi & ſcribitur paſſus, Gallo & Voluſiano conſſ. ſub Numerio ſeu Numeriano magiſtro militum. Pauca de eo Petrus in catalogo libro 5. cap. 2.

[d] Petri & ſoc.] Apud Bedam, textu deprauato, legitur Damaſci, loco Lampſaci. Agit de his etiam hac die Vſuar. Ado, & alij Latinorum: necnon & Græci in Menolog. qui his addunt & Chriſtinam virginem, Lampſacique eos eſſe paſſos, affirmant.

[e] Simplicij epiſc.] Accepimus eius martyrij acta & ſociorum ex Sardinia inſula Romam delata; Meminit horum etiam Fara lib. 1. de reb Sard.

[f] Caſſij & ſoc.] De his Gregorius Turon: hiſt. Franc. lib. 1. cap. 33. & Molanus in addit. ad Vſuar. adſtipulanturque vet. manuſcript.

[g] Dympnæ.] Cuius acta conſcripta à Petro Cameracenſi recitat Surius tom. 3. hac die. Pluribus item dę ea Molanus in Indic. ſanctorũ Belgij, & in addit. ad Vſuar. Claruit circa annũ Dñi 600.

16 Decimoſeptimo kal. Iunij. Luna. C xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

IN Iſauria natalis ſanctorum martyrum Aquilini & [a] Victoriani. Antiſiodori paſſio ſancti Peregrini [b] primi eiuſdẽ ciuitatis epiſcopi, qui à beato Xyſto Papa in Gallias cum aliis clericis miſſus, Euangelicæ prædicationis munere expleto, capitali ſententia damnatus, coronam meruit ſempiternam. Vzali in Africa ſanctorum martyrum Felicis [c] & Gennadij. In Palæ-

ſtinâ paſſio ſanctorum Monachorum [d] à Saracenis in Laura ſancti Sabę interfectorum. In Perſide ſanctorum martyrũ Audæ [e] epiſcopi, ſeptem Preſbyterorum, nouem Diaconorum, & ſeptem Virginum, qui ſub Iſdegerde Rege variis tormentorum generibus cruciati, glorioſum martyrium compleuerunt. Eugubij ſancti Vbaldi [f] epiſcopi, miraculis clari. Ambiani in Gallia ſancti Honorati [g] epiſcopi. Apud Cenomanos ſancti Domnoli [h] epiſcopi. Trecis ſancti Fidoli [i] confeſſoris. In Scotia ſancti Brandani abbatis [k]. Apud Forum Iulij ſanctæ Maximæ virginis [l], quæ multis clara virtutibus in pace quieuit.

MAII 16.

[a] AQVILINI & Victoriani.] Aguñt de his etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores.

[b] Peregrini epiſcopi.] De eo iidẽ qui ſuprà, Beda ac cæteri. Vincentius lib. 10. c. 119. Antonin. part. 1. tit. 7. c. 5. & Petrus in catal. lib. 5. cap. 5. eius res geſtas referunt.

[c] Felicis & Gennadij.] Meminit horum ſanctorum martyrum Euodius Epiſcopus Vzalitanus in eo commentario quẽ ſcripſit de miraculis ſancti Stephani Protomartyris libro 1. cap. 2. Exſtat apud S. Auguſt. opera, to. 10. in appẽd. edit. Louan.

[d] Sanctorum monach.] Actum eſt ſuperiùs de Monachis cæſis in monte Sina, deque his qui in Ægypto à Saracenis trucidati ſunt; hic autem de his qui occiſi ſunt in Palæſtina in Laura S. Sabæ tempore Heraclij Imp. Agunt de his item hac die Græci in Menologio. Quæ autem edita ſunt miracula, cùm Saraceni in prædictum monaſteriũ ſanctæ Sabæ olim irruerunt, vide in Prat. ſpirit. cap 4. 21. & 99. De his & Cyrillus mon. in actis eiuſdẽ Sabæ, & in Euthymio, cùm refert quandam graſſationem Saracenorũ factam in ſanctos monachos, temporibus Anaſtaſij Imp. Porrò Antiochus monachus in epiſtola quam ſcripſit ad Euſtathium, qua agit de quadraginta quatuor monachis à Saracenis itidem in eodem monaſterio occiſis, eorum natalem diem celebrari ſolitum ait xv. Maij, vnde hos eoſdem eſſe cum illis cenſeo; erroreque typographi vel librarij diem interceptum eſſe illic exiſtimo. Necati ſunt hi tempore quo Modeſtus præfuit eccleſiæ Hieroſolymitanæ, temporibus Heraclij Imp. vt idem Antiochus eadem epiſtola ſignificat, quæ intexta eſt tom. 9. bibl. ſanct. Pat. De eodẽ Antiocho qui ea ſcribit, habes in actis S. Theodori Sicæotæ apud Metaphr. die 22. Aprilis, & Lipom. tom. 7. Extant eiuſdem Patris cõplures homiliæ.

[e] Audæ epiſc. & ſoc.] Hic & Abda dicitur. Agunt de his hac item die Græci in Menolog. necnon & prid. Kal. Aprilis. De Abda epiſcopo ſcribit hiſtoriam Theodoretus lib. 5. cap. 38. cauſamque martyrij eam fuiſſe tradit, quòd dirutum à ſe templum, Magorum iuſſu noluerit reſtituere. Hic licet de exciſo fano non laudetur; tamen abſtinuiſſe à templi excitatione, eaque de cauſa ſubiiſſe martyrium, plurimum commendatur: quam quidẽ cauſam ad martyrij coronam promerendam ſatis eſſe idoneam, in caſu ſimili ſcribit S. Ambroſ. ad Theodoſ. Imp. epiſt. 17. libro 2. edit. Rom.

[f] Vbaldi epiſc.] Habes res eius præclarè geſtas apud Sur. editas tom. 4. hac die. Agit de eo itẽ Petr. in catal. lib. 5. c. 6. Vixit in epiſcopatu vſque ad Alexandri Papæ quarti tempora, vt ex eius actis colligitur. Scripſit eius res geſtas Stephan. Cremonẽſis. Molan. de eo item hac die in addit. ad Vſuardum.

[g] Honorati epiſc.] Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vſuardũ. Numeratur hic quartus eius ſedis epiſcopus. De eo Petrus in catalogo lib. 2. cap. 87. Democh. in tabulis Ambianenſium epiſc. libro de ſacrificio Miſſæ.

[h] Domnoli epiſc] De eodem Molan. in addit. ad Vſuard. Hic interfuit ſecundæ Synodo Turon. cui ſubſcripſit. Alius hic ab illo de quo agit Sidonius Apol. epiſt. vlt. lib 4. De hoc item Greg. Turonen. de geſt. Franc. lib. 6. c. 9. Eius acta recitat Sur. tom. 3. hac die. Succeſſit hic S. Innocentio, numeraturque nonus eius ſedis epiſcopus; ſedit an. 46. menſ. 11. dies 19. ſecundùm tabul. Democh. Claruit temporibus Clotarij filij Clodouei reg. Franc. & eius filij Chereberti, ac ſucceſſoris eius Chilperici, circa annum Domini 571. quo tempore prędictæ Synodo interfuit. Meminit eiuſdem Fortunatus in carmine ad Felicem epiſcopum, cùm interfuit dedicationi baſilicæ, licet ibi mendoſè Domnulus pro Domnolus legatur.

[i] Brandani, aliàs Brendani.] Plura de eo Sigeb. in chron. an. 561. & in actis S. Maclouij, quæ idem Sigeb. ſcripſit. Recitat ea Sur. tom. 6. die 15. Nouemb. Vincent. lib. 22. c. 81. Pet. in catal. lib. 5. c. 117. eum dicit epiſcopũ, multaq; apocrypha cumulauit. De eodem Trith. de vit illuſt. Ord. S. Bened. li. 3. c. 31. Claruiſſe eum dicit an. Dñi 570. Habemus eiuſdem acta manuſc. in noſtra bibliotheca, quorũ eſt exordiũ: Beatus Brandanus natus eſt, &c.

[k] Fidoli.] De eodem hac die Beda & Ado, qui eum presbyterum, & non epiſcopum dicunt. Sanè quidem in tabulis Trecenſium epiſcoporum nullus eius nominis recenſetur epiſcopus à Democh.

[l] Maximæ.] Agunt de eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij, Petrus item in catal. li. 5. c. 7.

Sexto

17 Sextodecimo kal. Iunij. Luna. D xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

PIsis in Tuſcia ſancti Torpetis [a] martyris, qui magnus in officio Neronis primùm fuit, vnuſque ex his, de quibus Paulus Apoſtolus ab vrbe Roma ad Philippenſes ſcribit: Salutant vos omnes ſancti, maximè autem qui de Cæſaris domo ſunt: ſed poſteà pro fide Chriſti, iubēte Satellico, alapis cæditur, verberibus duriſſimè afficitur, ac beſtiis deuorandus traditur, ſed minimè læditur; tandem martyrium ſuum decollatione compleuit tertio Kalendas Maij: ſed tamē feſtiuitas eius celebriùs hac die recolitur ob ſui corporis tranſlationem. Neapoli in Campania ſanctæ Reſtitutæ [b] virginis & martyris, quę Valeriano imperante, à Proculo iudice in Africa variè torta, & in nauicula picē & ſtupa referta, vt in mari combureretur, impoſita, immiſſo igne, cùm in incenſores flamma conuerteretur, ipſa in oratione ſpiritum Deo reddidit: cuius corpus cum eadem nauicula Dei nutu ad Ænariam [c] inſulam propè Neapolim deuectum, à Chriſtianis magna veneratione ſuſceptum eſt, & in eius honorē Conſtantinus Magnus baſilicam poſteà Neapoli erigēdam curauit. Nouioduni ſanctorum martyrum Heradij [d], Pauli, & Aquilini, cum duobus aliis. Chalcedone ſanctorum martyrum Solochani [e], & ſociorum militum ſub Maximiano Imperatore. Alexandriæ ſanctorum martyrum Adrionis [f], Victoris, & Baſillæ. Herbipoli ſancti Brunonis [g] epiſcopi & confeſſoris.

MAII 17.

TORPATIS.] De eo hac item die Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri. Huius geſta tunc temporis ab Artemio dictata Andax exceptor ſcripſit: Habet ea Mombrit. tom. 2. Legimus eadem manuſcrip. ex vet. monumentis Piſanæ eccleſiæ, quorū exemplaria Romam ſunt miſſa. Agit de eodem ſummatim Petrus in catal. lib. 5. cap. 8. Eaſtat carmen laudis de Torpete mart. quod ſcripſit Franc. Bonad. Sancton. libro 2. monod. 72.

[b] Reſtitutæ.] Exſtant eius acta, ex eiuſdem eccleſiæ antiquis tabulis edita. Non tantùm Neapoli celebris fuit, quò tranſlatum eſt venerandum corpus eius; ſed & Carthagine in Africa vbi paſſa eſt: eius etenim nomine cenſetur illa baſilica Reſtitutæ dicta, in qua nonnulla Concilia celebrata habētur. Hæc cùm dicatur paſſa ſub Valeriano Imperatore, ſciendum tamen quòd in eiuſdem officio eccleſiaſtico paſſa legitur ſub Numeriano; quod errore librariorum factum putatur. Claruit ibidem in Africa temporibus Maximiani Imp. alia Reſtituta inſignis nobilitate & pietate matrona, ad Chriſtum conuerſa per Felicem & Donatum martyres, cuius res geſtæ narrantur in actis ſanctorum duodecim fratrum. Exſtat adhuc Neapoli vetus eccleſia, in huius de qua hîc agimus Reſtitutæ honorem, erecta, vt ferunt, à Conſtantino Imperatore, quæ amplioribus ſpatiis ſic aucta eſt, vt tamen egregium priſtinum illud vetuſtatis monumentum in ſuo ſtatu integrum perſeueret.

ᵃ Ad Ænariam inſulam.] Eandẽ Græci dicũnt Pithecuſam, de quà Ptolom. tab. 6. Italiæ, & Plin. lib. 3. c. 6. qui & cur ita dicta ſit, declarat; Ouidiuſque corrigitur, dum lib. 14. Metamorph. eam à Pithecis dictam putat in fabula Cecropum. Ea eodẽ Plinio corrigitur & Pomp. Mela de ſitu orb. lib. 2. dum Pithecuſam diſtinguit ab Ænaria, ſicut & Solinus in Polyhiſth. c. 8. qui Ibaceſiã appellat. Accepit Ænariam inſulam olim Reſp. Neapolitana à Tiberio, loco inſulæ Capreæ, vt tradit Sueton. in Tiberio cap. 92. Nobilitata eſt eadem inſula dictis ſacris reliquiis ſanctę Reſtitutę, ibique illuſtris memoria eius hactenus clara habetur.

ᵈ Heradij & ſoc.] Agit de his item hac die Beda, Vſuardus, & Græci etiam in Menolog. hac die, vbi pluribus ipſorum martyrij acta referunt; paſſoſque tradunt in perſecutione Diocletiani Imp.

ᵉ Solochani & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio, ibique fuſiùs Solochani geſta conſcribuntur.

ᶠ Adrionis & ſoc.] Beda item de his agit hac die, conſentiuntque vet. manuſcript.

ᵍ Brunonis epiſc.] Multa ſanè de hoc mentitus eſt Auentinus lib. 5. Annalium Boiorum: tu autem ne illius nugacitate decipiaris, cõſule in Vaticana biblioth. regiſtra Gregorij noni, atque Innocentij quarti Rom. Pontificum, in quibus extant litteræ de teſtimoniis miraculorum eius. Numeratur hic eius ſedis epiſcopus decimusnonus, electus anno à Chriſto Dño 1035. præfuit annis vndecim, vno menſe, & diebus quatuordecim, vt habent tabulæ Democharis, in quibus egregiæ eius virtutes ſummatim narrantur. Libuit hic fragmenta ex litteris tam Greg. noni, quàm etiã Innocentij quarti, ex eorũ regiſtris accepta deſcribere quò hagiomachi impietas ac temeritas retundatur. Gregorius nonus anno duodecimo ſui Pontificatus xj. Kalen. Maij, de miraculis S. Brunonis Apoſtolicas litteras dedit: quarum eſt exordiũ: Mirabilis Deus in ſanctis ſuis. & infrà: Sicut enim venerabilis frater noſter epiſcopus Herman. & dilectus filius N. Decanus & Capitulum ac populus Herbipolenſis nobis per nuncios ſuos & litteras intimarunt, Dominus tantam piæ memoriæ Brunonis epiſcopi Herbipolenſis concedit gloriam, quòd ſepulchrum eius tot & tantis dat coruſcare miraculis, vt inter alios ſanctos eius non inuocari ſuffragia, ſit indignum, &c. Innocentius Papa quartus anno quinto ſui Pontificatus, nonis Nouemb. Lugduni ſcripſit ad eũdem epiſcopum & Capitulum Herbipolenſe; eſt eiuſmodi earum litterarum initium: Dudũ venerabili fratri noſtro epiſcopo, & dilecto filio N. & Capitulo Herbipolenſi. & infrà: Quod ſanctæ memoriæ Brunn Herbipolenſis epiſcopus, qui olim degens in mundo, magnis pollebat meritis: nunc viuens in cælo, tot coruſcat miraculis, vt eius ſanctitas apertis indiciis comprobetur: & eius inter alios ſanctos non inuocari ſuffragia, eſt indignum, &c.

xj. E Quintodecimo kal. Iunij. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

IN Ægypto ſancti Dioſcori ᵃ lectoris, in quem Prǽſes multa & varia tormenta exercuit, ita vt vngues eius effoderet, & lampadibus latera inflammaret; ſed cæleſtis luminis fulgore perterriti ceciderunt miniſtri: nouiſſimè laminis ardentibus aduſtus, martyrium conſummauit. Camerini in Vmbria ſancti Venãtij martyris, qui annos quindecim natus, ſub Decio Imperatore & Antiocho præſide, vnà cum aliis decem glorioſi certaminis curſum ceruicibus abſciſſis impleuit. * Spoleti ſancti Felicis ᵈ epiſcopi, qui ſub Maximiano Imperatore martyrij palmam adeptus eſt. In Ægypto ſancti Potamionis ᵉ epiſcopi, qui primò ſub Maximino confeſſor, deinde ſub Conſtantio Imperatore & Philagrio præſide Ariano, martyrio coronatus eſt. Ancyræ in Galatia ſancti Theodoti ᶠ martyris, & ſanctarum Thecuſæ eius amitæ, Alexandriæ, Claudiæ, Fainæ, Euphraſiæ, Matronæ, & Iulittæ virginum, quæ à Prǽſide

* al. Spoleti.

primùm

primùm proſtitutæ, ſed Dei virtute ſeruatæ, lapidibus ad colla ligatis in paludem merſæ ſunt: quarum reliquias collectas cùm Theodotus honorificè ſepeliſſet, comprehenſus à Præſide, ſæuiſſimè dilaniatus eſt, ac demùm enſe percuſſus, martyrij coronam accepit. Vpſali in Suetia ſancti Erici[g] Regis & martyris.

MAII 18.

DIOSCORI.] De eo item hac die Beda, Viuardus, & alij; vbenùs Petrus in catalogo libro 5. cap. 15.

[b] Laminis ardentibus.] Vetus eſt genus cruciamenti. Plautus in aſin. Stimulos, laminas, crucesq;. act. 3. Cicero in Verr. 7. Quid, inquit, cùm ardentes laminæ, cæterique cruciatus admouebantur? De iiſdem Gellius meminit. Cyprianus libro de laude martyrij ſic: Corpus extentum candentes ſtridet ad laminas, & Prudentius hymno 5. de S. Vincentio:

Stridensq; flammis lamina, &c.

& in Romano. hymno 10.

Nec inuſta laminis ardet cutis.

Hiſce tormentis acta martyrum ſunt referta, meminitque de his frequenter Euſebius. Recenſentur aduſtiones laterum ignibus inter pœnas publicas l. 1. C. de emend. ſeruorum.

[c] Venantij.] Vidimus tab. eccleſiæ Camerin. necnon eius acta & ſociorum martyrum, quę tamē ob nimiam temporis vetuſtatē ſuperinducta mendis, cenſura indigent & caſtigatione non modica.

[d] Felicis epiſcopi.] Vſuardus de eodem hac die. Petrus in catal. lib. 5. c. 13. licet pro Spoletino, Spalatenſem dicat epiſcopum. Sed non tantùm eius cauſa addita eſt in margine varia lectio; ſed quòd Spalatenſes eundē Felicem ſibi vt ſuum vendicāt. Vidimus de ea re literas Synodales ad SS. D. N. Xiſtum Papam quintum, vnà cum publica atteſtatione de eiuſdem martyris corpore nuper refoſſo, & honeſtiori loco recondito.

[e] Potamionis epiſcopi.] De eo item hac die Beda. Fuit hic epiſcopus Heracleæ in Ægypto; interfuit atque ſubſcripſit SS. magno Nicæno Concilio: fuitque vnus ex eorum Confeſſorum numero, quibus perſecutionis tempore effoſſus eſt oculus. Hic licet aliquando Miletio in ſchiſmate adhæſiſſet, inde tamen referens pedem, pro Catholica fide aduerſus Arianos egregiè decertauit, & contra Euſebium Cæſarienſem in conciliabulo Tyrio ab hæreticis aduerſus S. Athanaſium coacto, agens pro eodem Athanaſio, magna conſtantia ſtetit. Hæc omnia ſcribit S. Epiphanius in Panar. hæreſi. 68. S. Athanaſius in epiſt. ad ſolitarios, huius martyrij acta generatim complexus eſt his verbis: Potamonem quoque & ipſum confeſſorem, qui oculum in perſecutione perdiderat, ita ceciderūt plagis in ceruicem, non antè deſinentes, quàm ibi illum pro mortuo abiicerent, adeò vt vix poſt aliquas horas curationibus fomētisque ſpiritum collegerit, Deo quidem illi concedente vitam; ſed admodum breuem: paulo enim pòſt ex dolore & plagis ex hac vita deceſſit, adeptus in Chriſto gloriam iterati martyrij. Hæc ſanctus Athanaſius de Potamione, quem & Potamonem dicit.

[f] Theodoti & ſoc.] Agunt de his item hac die Græci in Menologio, vbi & acta dictorum martyrum narrantur, prout etiam hîc poſita habentur.

[g] Erici regis.] De eodem etiam hac die Molanus in addit. ad Vſuardum, itemque Saxo Grammat. lib. 14. de reb. Danic. & Ioan. Olaus de rebus Got. lib. 19. c. 1. Necatus eſt anno à Chriſto Dño 1151.

19 Quartodecimo kal. Iunij. Luna. F

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	É	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ ſanctæ Pudentianæ[a] virginis, quæ poſt innumeros agones, poſt multorum Martyrum venerabiliter exhibitas ſepulturas, poſt omnes facultates ſuas pauperibus pro Chriſto erogatas, tandem de terris ad cælos migrauit. Ibidem ſancti Pudentis[b] ſenatoris, patris ſupradictæ virginis; qui ab Apoſtolis Chriſto in baptiſmo veſtitus, innocentē tunicam vſque ad

vitæ coronam immaculatè cuſtodiuit. Item Romę via Appia natalis ſanctorum Caloceri [c] & Parthenij eunuchorum; quorum prior cùm eſſet prępoſitus cubiculi vxoris Decij Imperatoris, alter verò alterius muneris primicerius [d], nolentes idolis ſacrificare, ab eodem occiſi ſunt. Nicomediæ ſancti Philoteri [e] martyris, filij Paciani proconſulis, qui ſub Diocletiano Imperatore multa paſſus, martyrij coronam accepit. Ibidem ſanctarũ ſex Virginum [f] & martyrum, quarum præcipua erat Cyriaca, quæ cùm liberè Maximianum impietatis obiurgaſſet, diriſſimè cæſa & dilaniata, ad vltimum igne cremata eſt. Eodem die ſancti Petri de Morono [g], qui ex anachoreta ſummus Pōtifex creatus, dictus eſt Cæleſtinus quintus: ſed Pontificatu ſe abdicans, & in ſolitudine religioſàm vitam agens, virtutibus & miraculis clarus migrauit ad Dominũ. Cantuariæ ſancti Dunſtani [h] epiſcopi. In Britannia minori ſancti Iuonis [i] presbyteri & cōfeſſoris, qui pro Chriſti amore cauſas pupillorum, viduarum, ac pauperum defendebat.

MAII 19.

[a] PVDENTIANÆ.] De ea item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Plura de Pudentiana leguntur in actis S. Praxedis & Nonati, quæ à Paſtore presbytero ſcripta dicuntur. Recitat ea Ado Treueren. ad xij. Kalen. Iulij. Habet Mombrit. acta Pudentianæ tomo 2. Habemus eadem paulo diuerſa manuſcr. in noſtra bibliotheca. Meminit S. Gregorius de eccleſia S. Pudentianæ erecta in Numidia lib. 2. regiſtr. epiſt. 35. An autem huius fuerit, non audeo affirmare: cùm præſertim ſciam Pudentis, Pudentillæ, & alia huiuſcemodi nomina fuiſſe in Africa, vt conſtat ex Apuleij apologiis.

[b] Pudentis.] Agit etiam de S. Pudente nō tantùm Vſuardus, Ado, & alij Latinorum, ſed & Græci in Menolog. ad xviij Kal. Maij. Putatur hic ille cuius meminit S. Paulus epiſt. 2. ad Timoth. cap. 4. in fine; quæ quidem epiſtola, vt conſtat, ſcripta eſt Romę, vbi aderat Pudens ſenator. Maiorum firma traditione præſcriptum eſt, domum Pudentis Romæ fuiſſe primū hoſpitium S. Petri Principis Apoſtolorum, illicq́ue primùm Chriſtianos conueniſſe ad ſynaxim, coactam eccleſiam, vetuſtiſſimumq́ue omnium titulum Pudentis nomine appellatū, qui item & Paſtoris nomine dictus reperitur; hodie vulgò eccleſia S. Potentianæ nuncupatur. De Pudētis domo & titulo, in prædictis actis Nouati, Pudentianæ & Praxedis pluribus agitur, mentioq́; de eo habetur in Romanis Conciliis, ac in his præſertim quæ Romæ ſub Symmacho Papa ſunt acta.

[c] Caloceri & Parthenij.] De his hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij; à quibus etiam eorum martyrium paucis comprehenſum narratur.

[d] Primicerius.] Dictum ferunt Primicerium, primum Notariorum, ſic appellatum à cera, cùm in ceratis tabulis eſſet olim ſcribendi vſus; ſic & Secundicerius, ſecundus Notariorũ ſit dictus. Fuit hæc ſententia Alciati in annot. in tres poſter. libros Codicis lib. xij. tom. 2. B. pag. 124. Recitat eadem Cæl. Rodig. antiq. lect. lib. 12. cap. 6. in fine. Hanc etiam ſententiam hîc ſequitur Molanus in not. ad Vſuard. hac die. Diſcrepat ab his Briſſon. lib. 14. de verb. ſignif. atque: Primicerius non eſt, vt quibuſdam videtur, iunctum verbum: non enim aliud in eo verbo notandum eſt, quàm primus; reliquum extenſionis loco additum eſt. Itaque bene Suidas πριμικήριον interpretatur τὸν πρῶτον τῆς τάξεως, nam qui in quocunque ordine primum locum obtinet, Primicerius vocatur, &c. Probat hoc ipſum ex multis. Tu ipſum conſulas; cui ego libentiùs adſtipulor, his addens S. Auguſtinum, vel S. Fulgētium (vtriúsvis eſſe dicas ſerm. de S. Stephano) eadē ratione appellare S. Stephanū Primiceriū martyrum, hoc eſt primū martyrū. Habes id prętereà expreſſum apud S. Greg. li. 7. epi. 17. primæ indictionis, vbi in inſcriptione epiſtolæ præfixus eſt titulus de priuilegio Primicerij defenſoris: cùm in epiſtola agatur de promotione in priorem locum eiuſdem muneris. Quòd autē ſpectat ad Primicerium Notariorum, ille tantùm qui factus Notarius principis, poſt emeritam militiam in eo ordine dignè adminiſtratam ad Primiceriatus dignitatem euehebatur, ac inter ſenatores adnumerabatur. Habes id expreſſum apud Caſſiod. Variar. lib. 6. form. 16. Præſcribitur enim ibi forma Notariorum, cùm videlicet illud officium ab Imp. alicui deferretur, vbi hæc inter alia leguntur: Sed quoniam te probatis moribus inſtitutum venatrix bonæ conuerſationis ſolicitudo noſtra reſpexit; ab illa indictione Notarium te noſtrum eſſe cenſemus, vt ordine decurſo militiæ, ad Primiceriatus feliciter peruenias ſummitatem; honor qui efficit Senatorem, cui Patrum

aula reſeratur, &c. Præter multos diuerſi ordinis Primicerios à prædictis enumeratos, notatos alios habes in vetuſto illo monumento Notitiæ prouinciarum Romani Imperij, in qua ſub officio Comitis ſacrarum largitionum hi magiſtratus poſiti deſcribuntur: Habet, inquit, Primicerium totius officij, Primicerium ſcrinij canonum, Primiceriũ ſcrinij tabulariorum, Primicerium ſcrinij numeratorum, Primicerium ſcrinij aureæ maſſæ, Primiceriũ ſcrinij auri ad reſponſum, Primicerium ſcrinij veſtiarij ſacri, Primicerium ſcrinij argenti, Primiceriũ ſcrinij annlarenſis, Primicerium ſcrinij à pecuniis, Secundocerium officij, qui Primicerius eſt exceptorum, Tertiocerium officij, &c.

[e] Philoteri.] Agunt de eo Græci etiam in Menologio; ibique eius acta narrantur.

[f] Sex Virginum.] De his item hac die Græci in Menologio ex actis ſancti Philoteri, ibique harum vnius tantùm nomen recenſetur, ſcilicet Cyriacæ ſororis S. Theotimi.

[g] Petri de Morono.] Extant eius res geſtæ conſcriptæ à Petro de Aliaco Cardinali Cameracenſi. Deſcripſit eaſdem Surius tomo 3. hac die. Plura Antoninus in 3. part. tit. 20. cap. 8. Ac nouiſſimè Paulus Regius vberiùs eſt proſecutus. Relatus eſt in numerum ſanctorum à Clemente Papa quinto, anno Domini 1313. vt conſtat ex Bernardini chronicon.

[h] Dunſtani epiſcopi.] Scripſit eius acta Oſbertus monachus, eaque retulit Surius tom. 3. Agitur de eodem in rebus geſtis S. Edituæ virginis. De eodem Trithem. de viris illuſt. Ord. S. Bened. li. 3. c. 221. & lib. 4. c. 100. Migrauit ex hac vita an. Domini 988. anno ſuæ ætatis ſeptuageſimo, cùm ſediſſet annis trigintatribus, vt idem auctor teſtatur.

[i] Iuonis presbyteri.] Huius acta recitat Surius tom. 3. & Petrus in catal. lib. 5. cap. 21. Hunc Clemens Papa ſextus anno Domini milleſimo trecenteſimo quadrageſimo ſeptimo, hac ipſa die, recenſuit inter ſanctos, vt conſtat ex ipſius diplomate.

20 Tertiodecimo Kal. Iunij. Luna. G xij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

ROMÆ via Salaria natalis ſanctæ Baſillæ [a] virginis, quæ cùm eſſet ex regio genere, & illuſtriſſimum ſponſum haberet, illumque dimiſiſſet, accuſata ab eo, quòd eſſet Chriſtiana, decretum eſt à Gallieno Auguſto, vt aut ſponſum reciperet, aut gladio interiret: quæ conuenta de hoc, cùm reſpondiſſet Regem regum ſe habere ſponſum; gladio tranſuerberata eſt. Nemauſi in Galliis ſancti Baudelij [b] martyris, qui comprehenſus, cùm ſacrificare nollet, & in fide Chriſti immobilis inter verbera & tormenta perſiſteret, martyrij palmam pretioſa morte ſuſcepit. Edeſſæ in Syria ſanctorum martyrum Thalalæi [c], Aſterij, Alexandri, & ſociorum, qui ſub Numeriano Imperatore paſſi ſunt. In Thebaide ſancti Aquilæ [d] martyris, qui pectinibus pro Chriſto dilaniatus fuit. Apud Bituricas in Gallia ſancti Auſtregiſili [e] epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Anaſtaſij [f] epiſcopi. Papiæ ſancti Theodori [g] epiſcopi. Aquilæ in Veſtinis ſancti Bernardini [h] Senenſis, Ordinis Minorum, qui verbo & exemplo Italiam illuſtrauit. Romæ ſanctæ Plautillæ [i] feminæ conſularis, matris beatæ Flauiæ Domitillæ, quæ à ſancto Petro Apoſtolo baptizata, omnium virtutum laude refulgens quieuit in pace.

BAsillæ.] De eadem hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur res geſtæ ipſius ſimul coniunctæ cum actis S. Eugeniæ, quæ recitat Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Eadem ſummatim collecta habet Petrus in catal. lib. 5. cap. 23.

[b] Baudelij.] Agunt de eo ijdem qui ſuprà, Beda, & alij. Eius acta breui compendio recitat Petrus in catal. lib. 5. c. 24. De miraculis ad ſepulchrum eius editis agit Greg. Turon. de glor. mart. c. 78.

[c] Thalalæi & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio, vbi & eorum martyrij acta paucis narrantur. De Martyrio, eccleſia videlicet S. Thalalæi, habetur mentio in actis ſancti Auxentij, quæ deſcripſit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. die 14. Februar. Procop. lib. 5. in fin. de ædif. Iuſtinian. Imp. ſcribit inſtauratum à Iuſtiniano Imp. templum S. Thalalæi poſitum in Palæſtina.

[d] Aquilæ] Græci etiam de Aquila in Menologio hac die; traduntque ibidem, hunc paſſum in Ægypto temporibus Diocletiani ſub Ariano præſide, qui & ipſe (vt ſuperiùs dictum eſt) in Chriſtum credens, libentiſſimo animo martyriũ ſubijt pro Chriſti glorioſa confeſſione.

[e] Auſtregiſili epiſc.] Agit de eodem hac die Vſuardus. Edidit eius vitam ex manuſcript. Sur. tom. 3. Vincentius item de eo lib. 23. c. 26. & Sigebert. in chron. qui eum floruiſſe ſcribit temporibus Heraclij Imp. anno Domini 627. Succeſſit hic (vt eius acta teſtantur) Apollinari, ſeditque annos duodecim, numeraturque in tab. Democh. triceſimus eius ſedis epiſcopus.

[f] Anaſtaſij epiſcopi.] De eodem tabulæ eccleſiæ Brixianæ; meminit & Rambertus eiuſdem ſedis epiſcopus in ſermone de tranſlatione S. Philaſtrij epiſcopi.

[g] Theodori epiſc.] De quo etiam hac die tabulæ eccleſiæ Papienſis, quas accepimus.

[h] Bernardini.] Huius egregia facta recitat Sur. tom. 3. hac die. & tom. 7. Marcus Vlixponenſis minorita collector chronicorum ordinis Minorum lib. 3. part. 3. c. 19. affirmat Aquilæ in eccleſia ſancti Bernardini nomine Deo dicata, ſuper arcum maioris altaris hanc poſitam eſſe inſcriptionem: Sanctus Bernardinus Senenſis obijt in ciuitate Aquilæ, die xx. Maij, anno Dñi 1444. ſedente Eugenio iiij. &c. Addit etiam, eius corpus primùm ſepultum eſſe in eccleſia monaſterij ſancti Franciſci, deinde cùm adſcriptus eſſet ſanctorum numero à Nicolao Papa quinto, anno 1450. dedicato eius templo, anno ſequenti x. Kal. Octobr. illuc tranſlatum eſſe. In eodem libro ſunt litteræ Apoſtolicæ præfati Nicolai de canonizatione eiuſdem Sancti, datæ nono Kal. Iunij, anno quarto Pontificatus ſui. Hæc prætere a, quæ de eodem ſancto teſtata reliquit ſanctus Antoninus in 3. part. tit. 22. & tit. 24. cap. 7. & alij. Exſtant eiuſdem Sanctiſſimi viri ſermones manuſcripti, aliaque ſcriptorum eius egregia monumenta, quæ omnia proximè excudenda accepimus.

[i] Plautillæ.] De ea agitur in actis ſanctorum martyrum Nerei & Archilei. exſtant apud Sur. tom. tertio die 12. Maij. Mention habetur & de Plautilla in Paſſione ſancti Pauli Apoſtoli, quę fertur nomine Lini.

viij. A — Duodecimo kal. Iunij. Luna. — 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

IN Mauritania Cæſarienſi natalis ſanctorum martyrum Timothei[a], Polij, & Eutychij diaconorum, qui in eadem regione verbum Dei diſſeminantes, pariter coronari meruerunt. Cæſareæ in Cappadocia natalis ſanctorũ martyrum Polyeucti[b]; Victorij, & Donati. Cordubæ ſancti Secundini[c] martyris. Eodem die ſanctorum martyrum Syneſij[d] & Theopompi. Cæſareæ Philippi natalis ſanctorum martyrum Nicoſtrati[e] & Antiochi tribunorum, cum alijs militibus. Eodem die ſancti Valentis[f] epiſcopi, qui cum tribus pueris necatus eſt. Alexandriæ commemoratio ſanctorum martyrum Secundi[g] preſbyteri, & aliorum quos ſacris diebus Pentecoſtes ſub Conſtantio Imperatore Georgius epiſcopus Arianus ſæuiſſimè occidi præcepit. Item ſanctorum Epiſco-

porum

porum [a] & Preſbyterorum, qui ab Arianis exilio relegati, ſanctis confeſſoribus ſociari meruerunt. Niciæ in Gallia ſancti Hoſpitij confeſſoris, virtute abſtinentiæ, & prophetiæ ſpiritu inſignis.

MAII 21.

TIMOTHEI & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catalogo libro 5. c. 28.

[b] Polyeucti.] Iidem qui ſuprà hac die, Græci autem in Menolog. quinto idus Ianuarij; paſſumque tradunt ſub Decij perſecutione. Sed illi de Polyeucto qui paſſus eſt Melitene in Armenia, de quo ſuperius die 13. Februarij. Hic autẽ qui vnà cum Victorio & Donato paſſus habetur Cæſareæ in Cappadocia, ab illo diuerſus eſſe cenſetur, de quo plura ſuperiùs dicta ſunt.

[c] Secundini. De eodem hac die Vſuardus. Recenſet hunc Vaſæus in chron. cum ſanctis martyribus qui paſſi ſunt in perſecutione Diocletiani, anno 306. Agitur de eodẽ in Flore ſanctorũ Hiſpan.

[d] Syneſij & ſoc.] Recenſet eorum res geſtas Petrus in catal. lib. 5. c. 33. paſſosque refert in perſecutione Diocletiani: ſed dum ait Theopompum tunc temporis præfuiſſe eccleſiæ Nicomedienſi, temporum ratio parum conſentire videtur: nam illis Diocletiani temporibus, primò Cyrillũ, deinde Antimum ſediſſe conſtat, prout etiam ſuprà diximus. De Theopompo eſt epigramma Bonad. lib. 2. monod. 76.

[e] Nicoſtrati & ſoc.] Habentur horum acta intexta in Procopio martyre apud Metaphraſtem. 8. Iulij, vbi & hac ipſa die paſſi leguntur in perſecutione Diocletiani.

[f] Valentis epiſcopi.] Agit de eodem hac die Beda, Ado, & alij, conſentiuntque manuſcript.

[g] Secundi & ſoc.] Horum omnium agonem exactè deſcribit ſanctus Athanaſius in epiſtola ad ſolitarios, col. 481. Quot autem tunc cæſi ſint martyres, idem refert in apologia, quam ſcripſit de fuga ſua, col. 335. & 336.

[h] Sanctorum epiſc.] Agit de his item S. Athanaſius in eadem apologia de fuga ſua, col. 335. his verbis: Illi autem ex Aegypto & Africa hos epiſcopos ad fugam exiliumque compulerunt, Ammonium, Muum, Gaium, Philonem, Hermeh, Pliniũ, Phinoſium, Palemonem, Agathonem, Anagamphon, Marcum, Ammonium, & alterum eiuſdem nominis Marcum, Draconiium, Adelphiũ, Athenodorum; presbyteros verò Hieracem & Dioſcorum: quos tanta acerbitate rapuerunt, vt quidam in via, quidam in exilio mortem opperierint, &c. Hęc Athanaſius.

[i] Hoſpitij] De eo plura Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 6. c. 6. & 7. & de gloria cõfeſſ. c. 97. Paul. diac. de geſt. Longobard. libro 3. cap. 1. Sigebert. in chron. anno Domini 585. Petrus in catal. lib. 5. cap. 27. & alij.

22 Vndecimo kal. Iunij. Luna. B vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

ROMÆ ſanctorum martyrum Fauſtini [a], Timothei, & Venuſti. In Africa ſanctorum martyrum Caſti [b] & Æmilij, qui per ignem, paſſionis martyrium conſummarũt. Hos, vt beatus Cyprianus ſcribit, in prima congreſſione deuictos, Dominus victores in ſecundo prælio reddidit; vt fortiores ignibus fierent, qui ignibus antè ceſſiſſent. In Corſica ſanctæ Iuliæ [c] virginis, quę crucis ſupplicio coronata eſt. Comanæ in Ponto ſancti Baſiliſci [d] martyris, qui ſub Maximiano Imperatore, & Agrippa prçſide, ferreas crepidas ignitis clauis confixas calceatus, multaque alia paſſus, demum capite obtruncatus, & in flumẽ proiectus, martyrij gloriã conſecutus eſt. In Hiſpania ſanctæ Quiteriæ [e] virginis & martyris,

Rauennæ ſancti Marciani [f] epiſcopi & confeſſoris. In pago Antiſiodorenſi beati Romani [g] abbatis, qui ſancto Benedicto miniſtrauit in ſpecu: inde in Gallias proficiſcens, ædificato monaſterio, relictiſque multis ſanctitatis alumnis, quieuit in Domino. Apud Aquinum ſancti Fulci [h] confeſſoris. Antiſiodori ſanctæ Helenæ [i] virginis.

MAII 22.

[a] FAVSTINI & ſoc.] De bis item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

[b] Caſti & Æmilij.] Agunt de bis hac die Vſuardus, Ado, & alij: Beda autem pridie huius diei. Scribit de his ſanctus Cyprianus in lib. de lapſis. Habuit in eorũ die natali tractatũ S. Auguſtinus, vt teſtatur Poſſid. in Indiculo.

[c] Iuliæ.] De eadem hac die Vſuardus & Ado; Beda autem prid. huius diei, Petrus in catal. lib. 5. c. 29 Paſſamque ferunt eo tempore, quo à Wandalis Carthago capta eſt: quod contigit (vt ſcribit Proſper in chron.) Theodoſio xvij & Feſto cõſſ. eſt hic annus à Chriſto Domino (ſecundùm recentiorum veriorem ſupputationem) 439. Illud verò minimè mirandum eſt, ſi temporibus illis Chriſtianorum pientiſſimorum Auguſtorum Chriſtiana ancilla homini à fide Chriſti alieno vendita, ob fidei confeſſionem martyrio occubuerit, vt eius acta, à dicto Petro relata, teſtantur: conſtat enim tunc temporis Ethnicorum ſuperſtitionem quodammodo reuixiſſe: & vt prætereamus quæ ſcribit Saluianus Maſſilienſis in libris de Prouidẽtia Dei, & alij; ſatis eſſe poteſt ad id demonſtrandum nouella conſtitutio Theodoſij, eodem anno, quo capta eſt Carthago, iiſdemque conſulibus promulgata. habetur inter nouellas conſtit. tit. 3. ex qua quis facilè intelliget illorum temporum ſtatum infeliciſſimum.

[d] Baſiliſci.] De eo præterea Græci in Menologio hac ipſa die; ibique eius acta compendio conſcribuntur. Pallad. in dialog. de rebus geſtis ſancti Ioannis Chryſoſtomi ſcribit hunc Commanæ ciuitatis in Ponto fuiſſe epiſcopum, paſſumque eſſe temporibus Maximiani Imp. Meminerunt eiuſdẽ, qui acta ſancti Ioã. Chryſoſt. cõſcripſerũt, vt Theodoret. hiſt. lib. 5 c. 34. Niceph. lib. 13. c. 37. Metaphraſt. Georgius Alex. & alij.

[e] Quiteriæ.] De qua ex antiquis monumentis in Flore ſanct. Hiſpan. plura habes, necnon in Theſaur. concion. tom. 2. hac die.

[f] Marciani epiſc.] Habet Beda loco Marciani: Rauẽnæ natalis S. Martyriæ. ſed puto eſſe mendum in codice: nam nec in tabulis eccleſiæ Rauennatis, nec in hiſtorijs Rauenn. aliqua prorſus eſt mentio de Martyria. Marcianum autem temporibus Hadriani Imp. martyrium ſubijſſe, ſcribit Hieron. Rub. hiſt. Rauen. libro 1. ſecundæ editionis.

[g] Romani abb.] Alius hic ab illo de quo ſuprà prid. kal. Martij. De hoc ſcribit S. Gregorius li. 2. dialog. cap. 1. In actis item S. Mauri abb. agitur de eius acceſſu ad Gallias, longè antequam illuc proficiſceretur Maurus, vt eadem acta ſignificant, apud Sur. die 15 Ianuarij.

[h] Fulci] De eo vet. monumenta eccleſiæ Aquinatis, vbi de eo natalis dies agitur.

[i] Helenæ virg.] De eadem item hac die Beda, Vſuard. Ado, & Petrus in catal. lib. 11. Mentio habetur de eadem in rebus geſtis S. Amatoris. Vixit temporibus Theodoſij ſenioris, & Honorij eius filij, vt ex iiſdem actis colligitur.

vj. C Decimo kal. Iunij. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

APVD Lingonas in Gallia paſſio ſancti Deſiderij [a] epiſcopi, qui cùm plebem ſuam ab exercitu Vuandalorum vexari cerneret, ad Regem eorum pro ea ſupplicaturus acceſſit: à quo ſtatim iugulari iuſſus, pro ouibus ſibi creditis ceruicem libenter extendit, & percuſſus gladio migrauit ad Chriſtum. Paſſi ſunt autem cum eo & alij plures de numero gregis ſui, qui

apud

apud eandē vrbem conditi ſunt. In Hiſpania ſanctorum martyrum Epitacij [b] epiſcopi, & Baſilei. In Africa ſanctorum martyrum Quinctiani [c], Lucij, & Iuliani, qui in perſecutione Vuandalica paſſi, æternas coronas meruerunt. In Cappadocia commemoratio [d] ſanctorum Martyrum qui in perſecutione Maximini cōfractis [e] cruribus necati ſunt: item eorum qui eodem tempore in Meſopotamia [f] appenſi pedibus in ſublime, capite verſo deorſum, ſuffocati fumo, & lento igne conſumpti, martyrium compleuerunt. In territorio Lugdunenſi ſancti Deſiderij [g] epiſcopi Viennenſis, qui Theodorici regis iuſſu lapidibus obrutus martyrio coronatur. Synnadæ in Phrygia ſancti Michaelis [h] epiſcopi. Ipſo die ſancti Mercurialis [i] epiſcopi. Neapoli in Campania ſancti Euphebij [k] epiſcopi.

M A I I 23.

DESIDERII, epiſc. & ſoc.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, Petrus in catal. lib. 5. c. 31. & alij recētiores. Sigeb. in chron. recenſet eius martyrium anno Domini quadringenteſimo vodecimo, eumque paſſum refert vnà cum Vincentio eiuſdem eccleſiæ archidiacono: verùm cùm Deſiderius Lingonenſis epiſcopus reperiatur interfuiſſe Concilio Agrippinenſi, celebrato poſt cōſulatum Amantij & Albini, qui numeratur annus Domini (iuxta Faſtos Onufrij) trecenteſimus quadrageſimus ſextus; propter tam lōgam temporis diſtantiam huius martyrium non referendum ad ea tempora arbitramur Valentiniani Imp. quādo Vandali longè lateque effuſi ſunt per Gallias, Hiſpanias, & in Africā vſque venerunt; ſed quando primùm illa gens iuncta alijs barbaris nationibus, Gallias inuaſit, de qua illata clade meminit S. Hieron. epiſt. 11. ad Ageruchiam. Ponitur hic in tabulis Democharis tertius ordine eius ciuitatis epiſcopus, nec alter eius nominis ibi epiſcopus reperitur. De eodem extat epigramma Bonad. Sanct. lib. 2. monod. 75.

[b] Epitacij & Baſilei.] De his etiam vet. manuſcript. & recentiores, necnon & Flos ſanct. Hiſpan.

[c] Quinctiani & ſoc.] Fuit Quinctianus Siccenſis epiſcopus in Africa tempore Hunnerici Wand. reg. de quo Vict. de perſec. Wand. libro 2.

[d] Commemoratio ſanct. Mart.] De his videtur ſcripſiſſe Euſeb. hiſtor. lib. 8. c. 24. ex quo Nicephorus, & alij recentiores.

[e] Confractis cruribus.] Errant qui putant ſupplicium crurifragij non aliud fuiſſe, quàm cùm cruci affixis crura ſuffringerentur: nam crucifixorum crura frangere, vt citiùs morerentur, apud Iudæos tantummodo erat in vſu, quibus lege præcipiebatur, vt eadem die corpora illorum deponerentur de cruce, atque ſepelirentur. Deuter. cap. 21. Gentiles autem vſque ad putrefactionem ea ſinebant permanere, vt diximus ſuprà. Cæterùm quod legerim in actis martyrum, ac libris Gentilium, crurifragium erat ſupplicium à cæteris diſtinctū; quod deſcriptum habetur in actis S. Hadriani martyris, quæ quidem germana eſſe noſcuntur. Incus enim parabatur vnà cū vecte ac malleo ferreo: iubebātur miſeri tibias imponere ſuper incudē, quas ferus carnifex vecte vel malleo validis ictibus ſuffringebat. Meminit huius ſupplicij Plautus in Pœnul. dum ait: Ex Syncerasto crurifragium fecit. Cicer. pro Roſc. Amer. Opinor, inquit, ijs crura ſuffringantur. Polyb. hiſt. libro 1. de eadem ſæuiſſima pœna pluribus. Irrogari ſolitum erat eiuſmodi ſupplicium vilioribus tantùm perſonis, vel ob aliquod immane ſcelus. Seruus Apollonij ſenatoris, de quo ſuperiùs, domini ſui delator ex ſenatus ſententia crurifragio peremptus eſt. Cæterùm complures nobilium, quòd Chriſtiani eſſent, & ob hāc cauſam vilioris conditionis habiti, crurifragio necati reperiuntur, vt de Hadriano martyre accidit, cuius nuper meminimus. Crurifragium hodie eſſe in vſu apud barbaras nationes accepimus.

[f] In Meſopot.] Agunt de bisce item Euſeb. & Niceph. vbi ſuprà. Porrò eiuſmodi immenſi ſupplicij genus fertur excogitatum eſſe primùm ab Auidio Caſſio tyranno, qui ad ſtipitem octoginta vel cētum pedum à ſummo ad imum vſque damnatos cùm obligaret, ad ima igne ſubiecto, fiebat vt alij ardentibus, alij fumo præſocarentur, aut terrore exanimarentur. Vulc. Gal. in Auidio Caſſio.

[g] Deſiderij epiſcopi.] De eodem Beda & Ado hac die. Hîc quippe agitur natalis dies eius: trāſlatio autem tertio idus Februarij, vt teſtatur idē Ado, dictis diebus. Tu vide quæ ſuperiùs ea die notata ſunt de S. Deſiderio.

[h] Michaelis epiſcopi.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menologio his verbis: Memoria S. Patris noſtri Michaelis confeſſoris, epiſcopi Synnadarum. Hic primùm monachus, poſtea eſt factus epiſcopus; qui cùm eſſet rectæ fidei obſeruantiſſimus, Leonis Iſaurici hæreſim redarguens,

ptopter ſanctarum imaginum venerationē, quam libera voce profitebatur, in exilium miſſus; cùm bonum certamen & curſum conſummaſſet, migrauit ad Dominum. Hæc ibi.

[l] Mercutialis epiſcopi.] De eo item vet. manuſcript. Agit de Mercuriali epiſcopo Limenſi Petrus in catal. lib. to. c. 107. Sed deprauatè legitur Limenſi pro Liuienſi: nam conſtat fuiſſe Epiſcopum Foroliuienſem; ſiquidem anno Domini 1576. R.D. Antonius Iannotus Foroliuienſis Epiſcopus eius corpus reperit in marmoreo loculo conditū, ſerico tectum, vbi in lamina plumbea ioms poſita hæc notata erat inſcriptio: HIC REQVIESCIT CORPVS BEATI MERCVRIALIS EPISCOPI LIVIENSIS: OBIIT ANN. CLVI. PRID. KAL. MAII. Habentur hæc memoriæ prodita in libello ab eodem Epiſcopo ſcripto de modo celebrandi Iubilæi, Ceſenæ impreſſo apud Bartholomeum Raccenium.

[k] Euphebij] De eo tab. eccleſiæ Neapolitanæ. Eius res geſtæ habentur deſcriptæ ex vetuſtis codicibus à Paulo Regio. Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Domino 713. Legi & libellum miraculorum eius.

v. D Nono kalendas Iunij. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

ANTIOCHIÆ natalis ſancti Manahen[a], Herodis tetrarchæ collactanei, doctoris & prophetæ ſub gratia noui teſtamenti, in eadem vrbe quieſcentis. Item beatæ Ioannæ[b] vxoris Chuzæ procuratoris Herodis, quam Lucas Euangeliſta commemorat. In Portu Romano natalis ſancti Vincentij[c] martyris. Brixiæ ſanctæ Afræ[d] martyris, quæ ſub Hadriano Imperatore paſſa eſt. Nannete in Britannia minori, beatorum martyrum Donatiani[e] & Rogatiani fratrum, qui ſub Diocletiano Imperatore pro conſtantia fidei in carcerem miſſi, & in equuleo ſuſpenſi ac laniati, deinde lancea militari confoſſi, nouiſſimè capita eorum præciſa ſunt. In Sicilia S. Agrippinæ[f] virginis & martyris ſub Valeriano Imperatore. In Iſtria ſanctorum martyrum Zoelli[g], Seruilij, Felicis, Siluani, & Dioclis. Eodem die ſanctorum martyrum Meletij[h] ducis exercitus, ac ſociorum eius ducentorum & quinquagintaduorū, qui diuerſo mortis genere martyriū compleuerunt. Item ſanctarum martyrum Suſannæ[i], Marcianæ, & Palladiæ prædictorū militū coniugū, quæ vnà cum paruulis ſuis confractæ ſunt. Mediolani ſancti Robuſtiani[k] martyris. In monaſterio Lirinenſi ſancti Vincentij[l] preſbyteri, doctrina & ſanctitate conſpicui. Bononiæ Tranſlatio[m] ſancti Dominici confeſſoris, tempore Gregorij Papæ noni.

MAII 24.

[a] MANAHEN.] De quo Act. Apoſt. c. 13. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & Petr. in catal. lib. 3. c. 34.

[b] Ioannæ.] De ea Lucas Euangeliſta c. 8. & 24. Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die.

[c] Vincentij.] De eo itē hac die Beda, Vſuard. Ado, ac recentiores, aſtipulantūq; vet. manuſcript.

[d] Afræ] De ipſa item tab. eccleſiæ Brixianæ. Eius acta à S. Philaſtrio fuiſſe ſcriptis mandata, teſtatur Galeſinus, quę nos nōdum vidimus. Diuerſa

eſt hæc

eſt hæc ab illa quæ paſſa eſt Auguſtæ Vindelicorũ.

[e] Donatiani & Rogatiani.] Agit de his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, Petr. in catal. libro 5. c. 37. & alij recentiores. Recitat horum res geſtas Sur. tom. 3. Meminit eorundem Greg. Turonen. de gloria mart. cap. 60.

[f] Agrippinæ.] Accepimus eius res geſtas à R. D. Ludouico de Torres, Archiepiſcopo Montiſregalis, ſed quæ erant admodum deprauata. Conſtat tamen eius cultum celebrem eſſe in Sicilia, vbi eius corpus conditum eſt. Recitatur de eadem officium Eccleſiaſt. extatque ipſum in Breuiario Gallicano.

[g] Zoelli & ſoc.] De his ijdem qui ſuprà, Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

[h] Meletij & ſoc.] Græci itidem de his agunt in Menologio hac die, vbi & eorum acta pluribus referunt.

[i] Suſannæ & ſoc.] Agunt de his item Græci in Menologio, recenſentque harum res geſtas iunctas actis prædictorum Meletij & ſociorum.

[k] Robuſtiani.] De quo & tab. eccleſ. Mediolanenſis, ex quibus etiam Galeſinus hac die in ſuo Martyrologio.

[l] Vincentij.] De eo item Molan. in addit. ad Vſuard. De Vincentio Lirinenſi plura Gennadius de vir. illuſtr. c. 64. Non eſt hoc loco prætermittendum, errare eos qui Vincentianas (ſic enim appellant) obiectiones illas aduerſus S. Proſperum S. Auguſtini ſcripta defendentem, Vincentij huius exiſtimant fuiſſe, eo quòd illis temporibus vixerit: ſed huius rei falſitas ex hoc cognoſci poteſt, quòd hic non tantùm non impugnauit defenſores S. Auguſtini, ſed magnopere laudauit; nam eo libro quem ſcripſit aduerſus hæreſes c. 43. vehementer commendauit Cæleſtini Romani Pontificis epiſtolam in defenſionem ſcriptorum S. Auguſtini datam ad epiſcopos Galliarum aduerſus eos qui tanti Patris doctrinam auſi fuerant impugnare. Sed vt intelligamus quiſnam ille fuerit Vincentius, qui pugnaciſſimas illas conſcripſit obiectiones: ſciendum eſt, eodem ſeculo alterum Vincentium claruiſſe in Gallia, de quo idem Gennadius ſcribit eodem lib. c. 80. cui potius opus illud tribuendum putarem. Quicquid ſit, conſtat quidem lucubrationes illas eſſe Pelagiani hominis, nec dignas quæ tribuantur Vincentio Lirinenſi, qui aureo planè illo opuſculo fidem Catholicam egregiè teſtatam reliquit, quò cùm omnes hæreſes, tum maximè hæreſim Pelagianam cum auctoribus ſuis impugnat, vt conſtat ex eodẽ libro cap. 2. & 14. Hæc modò de Vincentij fide ſatis. Claruit temporibus Honorij Imp. magnamque ſui nominis in Eccleſia Catholica laudem reliquit.

[m] Tranſlatio S. Dominici.] De eadem ijdem qui ſcripſerunt eius acta, de quibus ſuo loco infeius prid. non. Aug. Facta eſt eiuſmodi tranſlatio anno ſexto Gregorij noni Rom. Pont. anno Domini 1233. indict. ſexta, ab obitu eius anno 13. de qua & videas Antonin. in tertia part. tit. 9. cap. 4.

25 **Octauo kalendas Iunij. Luna.** E iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

ROMÆ via Nomẽtana natalis beati Vrbani Papę [a] & martyris, cuius exhortatione & doctrina multi (in quibus fuêre Tiburtius & Valerianus) Chriſti fidem ſuſceperunt, & pro ea martyrium ſubierunt: ipſe quoq; pro Eccleſia Dei multa paſſus, tandẽ ceruicibus abſciſſis, martyrio coronatus eſt. Doroſtori in Myſia natalis ſanctorum martyrum Paſicratis [b], Valentionis, & aliorum duorum ſimul coronatorum. Mediolani ſancti Dionyſij [c] epiſcopi, qui ab Imperatore Conſtantio Ariano in Cappadociam pro fide Catholica relegatus, ibidem propiore martyribus titulo ſpiritum Deo reddidit. Eius ſacrum corpus ab Aurelio epiſcopo Mediolanum tranſmiſſum eſt ad beatum Ambroſium epiſcopũ: cui piæ actioni officiũ quoq. ſancti Baſilij Magni acceſſiſſe traditur. Romæ ſancti Bonifacij Papæ [d] quarti, qui Pantheon in honorem beatæ Mariæ ad Martyres dedicauit. Salerni depoſitio beati Gregorij Pa-

pæ [f] ſeptimi, eccleſiaſticæ libertatis propugnatoris ac defenſoris acerrimi. Florentiæ natalis ſancti Zenobij [f] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, vitæ ſanctitate, ac miraculorum gloria conſpicui. In Britannia ſancti Aldelmi [g] epiſcopi Schireburgenſis. In territorio Tricaſſino ſancti Leonis [h] confeſſoris. Aſſiſij in Vmbria Tranſlatio [i] ſancti Franciſci confeſſoris, tempore Gregorij Papæ noni. Verulis in Hernicis Tranſlatio ſanctæ [k] Mariæ Iacobi, cuius ſacrum corpus plurimis miraculis illuſtratur.

MAII 25.

VRBANI Papæ.] De ipſo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De huius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſt. li. 6. c. 15. & 22. Optat. lib. 2. contra Parm. Auguſt. epiſt. 165. Niceph. in chron. & alij. Eius acta, quæ exſtant intexta rebus geſtis S. Cæciliæ, recitat Metaphraſtes. Pluribus nos de eo in Annalibus eccleſiaſticis.

[b] Paſicratis & Valentionis.] Agunt de his ijdem qui ſuprà, Beda, ac cæteri. Habetur de his mentio in actis. S. Iulij martyris apud Bedam & alios ad vj Kal. Iunij. Doroſtorum in Myſia, de quo hîc habetur mentio, alij Doroſtolum dicunt, & in Thracia ſitum volunt, vt Theodoretus hiſt. lib. 3. c. 6. Alio nomine hunc locum dictum Diſtram tradit Cedrenus in compend. in Ioanne Imp.

[c] Dionyſij epiſcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Huius meminit S. Athanaſ. in epiſt. ad ſolitar. & in lib. de ſynodis, ſanctus Hilarius ad Conſtantium, S. Ambroſ. concione 1. de baſil. non trad. & ſerm. 15. de ſanct. edit. Rom Seuerus hiſt. ſacr. lib. 2. Lucif. Calarit. lib. 1. pro Athanaſio, Socrat. hiſt. lib. 2. cap. 29. Mentio de eodem habetur in actis S. Euſebij epiſcopi Vercellenſis. Recitat eius res geſtas Mombrit. tom. 1. vit. ſanct. De eius tranſlatione ex Cappadocia Mediolanum, antiqua Mediolanenſis eccleſiæ monumenta à Galeſino expurgata atque illuſtrata teſtantur.

[d] Bonifacij Papæ.] Succeſſit hic Bonifacio eius nominis tertio, anno Domini 606. Plura de ipſo in Annal. eccleſiaſt. diximus.

[e] Gregorij Papæ ſept.] Sanctiſſimi Pontificis gloria nũquam valuit ſchiſmaticorum ſcriptorum ſchiſmaticis regibus fauentium calumniis obſcurari, vel aliqua ex parte labefactari; quin potius longè clarior eſt ſemper reddita atque illuſtrior; ſicut olim ſancto magno illi Athanaſio fidei propugnatori contigit, cùm & ipſe circumuentus ac penè obrutus eſſet falſis obiectionibus Arianorum. Qui enim ab Eccleſia Catholica non deſciuerũt, reſque huius ſanctiſſimi Pontificis præclariſſimè geſtas ſinceræ mentis oculis ſunt contemplati, immenſis eum præconijs, ſi quem alium antiquorum ſanctorum Patrum, ſunt proſecuti: & vt omittamus hîc referre teſtes penè innumeros; ſatis ſit tibi modò Lambertus, qui ſui temporis per annos ſingulos puram ac germanam digeſſit hiſtoriam, eiusque acta conſcripſit. Hic inter cætera tanti Põtificis ornamenta recenſet, eum dum vixit, miraculis claruiſſe. Conſule, ſi libet, & Marianum Scotum, qui illis ipſis etiam temporibus claruit, candideque res eius per annos ſingulos conſcripſit, ac qualea fuerint calumniæ ſchiſmaticorum, & qualia tanti Pontificis merita, æqua lance librat. Multa hic eſſent addenda, vt quæ Deſiderius abb. Caſinenſ. lib. 3. dialog. quæ etiam Petrus Dam. alijq; de eo ſcripſerunt. Porrò qualis quantúsve fuerit, qui zelus ipſius, quæ animi conſtantia, paſtoralis vigilantia, vigor, & diſciplina, ac denique cæteræ virtutes tanto culmine dignæ in eo Pontifice enituerint, regiſtrum ſuarum epiſtolarum, quod aſſeruatur in Vaticana bibliotheca, facilè indicat.

[f] Zenobij epiſcopi.] De eo Paulinus in vita ſancti Ambroſij: porrò eius vitam ex antiquis collectam monumentis, Ioannes Aretinus conſcripſit. Agit de eodem S. Antonin. in 2. part. tit. 10. c. 12. Petrus in catal lib. 5. cap. 41. & alij recentiores.

[g] Aldelmi epiſcopi.] Scribit de eo Beda de geſt. Angl. lib. 5. cap. 19. Feruntur eius acta eſſe conſcripta à S. Eguino, necnon etiam à S. Oſmundo, de quibus agitur in catal. ſcriptorum Britanniæ. Epitomen autẽ rerum ipſius recitat Sur. tom. 3. Exceſſit e hac vita anno Domini 709 Extãt eiuſdem auctoris plurima ſcriptorum monumenta.

[h] Leonis.] Agit de eodem Vſuardus hac die, atque recentiores.

[i] Tranſlatio S. Franciſci.] De qua S. Bonauẽtura in vita ipſius, c. 15. & Marcus Vlixbon. Minorita in chron. ord. Minor. lib. 2. cap. 75. egregiè meminerunt.

[k] Tranſlatio S. Mariæ Iacobi.] Eius rei geſtæ hiſtoriam accepimus editam à Verulana eccleſia, vbi eius corpus decentiſſimè aſſeruatur. Habentur ibidem complura de ea re ſcripta miracula: alia inſuper de his manuſcripta accepimus ab eccleſia Piſtorienſi prædictis conſentientia.

26 Septimo kalendas Iunij. Luna. F iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

ROMÆ ſancti Eleutherij Papæ[a] & martyris, qui multos nobiles Romanorum ad fidem Chriſti perduxit, & ſanctos Damianum & Fugatium in Britanniam miſit, qui Luciũ Regem vnà cum vxore, ac toto fere populo baptizarunt. Item Romæ ſanctorum martyrum Simitrij[b] preſbyteri, & aliorum viginti duorum, qui ſub Antonino Pio paſſi ſunt. Athenis natale beati Quadrati[c] Apoſtolorũ diſcipuli, qui perſecutione Hadriani Eccleſiam grandi terrore diſperſam, fide & induſtria ſua congregans, librum pro Chriſtianæ religionis defenſione valde vtilem, & Apoſtolica doctrina dignum, eidẽ porrexit. Viennæ ſancti Zachariæ[d] epiſcopi & martyris, qui ſub Traiano paſſus eſt. In Africa ſancti Quadrati[e] martyris, in cuius ſolennitate ſanctus Auguſtinus ſermonem habuit. Tuderti natalis ſanctorum martyrum Feliciſſimi[f], Heraclij, & Paulini. In territorio Antiſiodorenſi paſſio ſancti Priſci[g] martyris, cum ingenti multitudine Chriſti fidelium. Cantuariȩ in Anglia ſancti Auguſtini[h] epiſcopi, qui illuc vnà cum alijs à beato Gregorio Papa miſſus, genti Anglorũ Chriſti Euangelium prȩdicauit, ibiq. virtutibus & miraculis glorioſus obdormiuit in Domino.

MAII 26.

[a] ELEVTHERII Papæ.] De quo Beda pridie huius diei. De eius ſucceſſione ſcribit S. Irenæus lib. 3. c. 3. Optat. Mileuit. lib. 2. Auguſt. epiſt. 165. Euſebius in chron. & hiſt. lib. 5. c. 21. Niceph. epiſc. in chron. & alij. De legatione miſſa ad Britannos, de qua hîc agitur, ſcribit Beda de geſt. Angl. lib. 1. c. 4. & lib. de ſex ætat. in Antonino Vero. Ado in chron. ſub Commodo, Marian. Scot. in ſex. ætat. anno Domini 177. quibus item aſtipulantur cuncta vet. Martyrologia. Nec mireris, ſi redacta iam Britannia in prouinciam, regibus extinctis (vt auctor eſt Sueton. in Claudio cap. 17. & Tacit. lib. 12.) iterum in Britannia Lucium regnare audias. Nam & alijs ſæpè prouincijs id fuiſſe conceſſum inuenies. Iudæa enim poſtquam redacta eſt in prouinciam, habuit reges ac tetrarchas, Armenia etiam conceſſione Hadriani Imp. regem habuit, vt tradit Spartianus in Hadriano. Sunt & de his alia exempla, quæ breuitatis cauſa prætermus. Quin & ipſam Britanniam; redactam iam in prouinciam, inuenies tempore Neronis habuiſſe regulum: is erat Præſutagus, de quo Tacitus Annal. libro 14.

[b] Simitrij] De ipſo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 5. c. 18. Agitur de eodem in actis S. Praxedis apud Mombr. tom. 2.

[c] Quadrati.] Beda, ac cæteri alij hac die, Græci autem xj. Kal. Octobr. in Menolog. ſcribit de eodem Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 31. & lib. 4. c. 3. & 22. Hieron. de ſcript. eccleſ. & in epiſt. 84. ad Magnum, Niceph. hiſt. lib. 3. c. 21. & alij.

[d] Zachariæ epiſc.] Agit de eodem hac die Beda, Ado epiſcopus Vien. in chron. an. Domini 101. Succeſſit hic Creſcenti, numeraturque ſecundus eius ſedis epiſcopus in tabul. epiſcoporum Vien. quas deſcripſit Demochares lib. de ſacriſ. Miſ.

[e] Quadrati.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De ſermone, quem in die natali ipſius habuit S. Auguſtinus, mentionem facit Poſſidius in Indiculo.

[f] Feliciſſimi & ſoc.] Beda item ac cæteri: quibus etiam conſentiunt manuſcrip. necnon & tabulæ eccleſiæ Tudertinæ.

[g] Priſci & ſoc.] Agit de iiſdem hac die Vſuard.

Summatim horum res geſtas complexus eſt Petrus in catal. lib. 5. c. 50. Plura de his in Breuiar. Antiſiodorenſi inuenies.

[b] Auguſtini epiſc.] De eodem Beda, Vſuardus, & alij. De legatione Auguſtini & ſociorum, eorumque prædicatione, miraculis, & Anglorum conuerſione, agit in primis S. Gregorius in regiſt. lib. 5. epiſt. 53. vſque ad 59. lib. 7. epiſt. 112. libro 9. epiſt. 48. vſque ad 60. & epiſt. 71. & lib. 12. in fine: Beda autem pluribus de geſt. Angl. li. 1. cap. 23. 24. & ſequentibus, & lib. 2. cap. 2. & 3. in epitome, & de ſex ætat. Ioannes diac. in vit. S. Greg. Papæ, Marian. Scot. in chron. anno 600. Sigeb. item in chronico per annos ſingulos eius acta digeſſit, idemque refert migraſſe ex hac vita anno Domini ſexcenteſimonono. De eodem præterea recentiores, vt Polydorus Virg. Trithemius, in catalogo Script. Britan. & alij.

ij. G Sexto Kalendas Iunij. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

NATALIS ſancti Ioannis Papæ[a] & martyris, quem Theodoricus Italiæ rex Arianus Rauennam euocauit: ibique propter orthodoxam fidem in carcere diu maceratus vitã finiuit. Doroſtori in Myſia paſſio beati Iulij[b], qui tempore Alexandri Imperatoris cùm eſſet veteranus & emeritæ militię, cõprehenſus ab officialibus[c], Maximo præſidi offertur: quo præſente cùm idola execraretur, & Chriſti nomen conſtantiſſimè confiteretur, capitali ſententia punitus eſt. Soræ ſanctæ Reſtitutæ[d] virginis & martyris, quæ ſub Aureliano Imperatore & Agatio proconſule[e], fidei certamine ſuſcepto, dęmonum impetus, parentum blanditias, & tortorum ſæuitiam ſuperauit: demum cum alijs Chriſtianis capite truncata, martyrio decorata eſt. In pago Atrebatenſi ſancti Ranulphi [f]martyris. Arauſicæ in Gallijs ſancti Eutropij[g] epiſcopi, virtutibus atque miraculis illuſtris. Eodem die depoſitio venerabilis[h] Bedę presbyteri, ſanctitate & eruditione celeberrimi.

MAII 27.

[a] IOANNIS Papæ.] Vſuardus de eo hac die, Beda autem & Ado die ſequenti. Commemoratur hac die eius translatio; quando Rauenna, vbi glorioſo martyrio occubuit, corpus eius Romam delatum eſt: natalis autem dies, quo exceſſit ex hac vita, eſt ad xij. Kal. Iunij. De hoc ſanctiſſimo Pontifice, quàm mendaciter dicant aliqui, ipſum functum eſſe legatione apud Imperatorem pro reſtituendis eccleſijs Arianis: cùm multa alia, tum etiam eius epiſtola ſcripta ad epiſcopos Italiæ apertè declarant. Plura autem de eo ex vet. monumentis accepta digeſſimus in Annal. eccleſiaſticis. Exſtat de eodem epigramma Bonad. li. 2. monod. 79.

[b] Iulij.] Agit de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores: certamen autem eius compendio deſcribit Petrus in catalogo libro 5. cap. 56.

[c] Ab officialibus.] Officiales ab officijs dicti ſunt. Quæ eſſent officia, Ambroſius in epiſt. ad Marcellinam declarat his verbis: Palatina omnia officia, hoc eſt Memoriales, Agentes in rebus, & Apparitores diuerſorum Comitum. Hæc Ambroſ. At in actis martyrum, aliiſque antiquioribus monumentis, per officium præſidis Apparituram,

& per

& per officiales ipſos Apparitores intelligere debes, l. 1. §. ſi quis vltro. ff. de quæſtion. l. 5. in fin. ff. de aduoc. fiſci: ſic & l. 1. de filiis offic. lib. xj. Cod. Accipitur & pro aliis miniſtris magiſtratuum, vt l. 6. §. ne tenuis. ff. de offic. præſid. Eſt & tit. de diuerſis offic. lib. aj. Cod. Clariùs id habes in Notitia prouinc. expreſſum, nomine officij contineri omnes qui ſub quolibet magiſtratu militiæ Palatinæ militãt. Erãt & lictores, qui & Viatores dicti reperiuntur à Valer. Max. lib 9. cap. 5. a. eo quòd è collegio Viatorũ deligerentur, vt auctor eſt Gellius lib. 12. c. 3. Sic dicti lictores quòd officium ligandi haberent. Sed vnde dicti ſint lictores, cõſule Plutarchum in problem. Rom. q. 67. Ceterùm lictores fuiſſe à carnificibus differentes, ex Liuio colliges, lib. 3. decad. 1. cùm ait de Appio Claudio: Carnificibus nũ lictoribus ſtipatus. Sic etiam officij nomine non includi carnifices, habes ex Auguſtino epiſt. 50. ad Bonif. Comit. cùm ait: Nonnunquam & à iudicibus trãſeuntibus extorquebant violenter, vt à carnificibus, vel ab officio ferirentur. Apparitores autem erant infimæ militię milites iudicibus ſeruientes, quibus nec ad altiorem militiam aſpirare licebat. Eſt de his l. 19. & 20. de diuerſ. offic. Cod. Theod. Brutianos eidem muneri fuiſſe mancipatos ex ſenatuſconſulto, eo quòd ipſi primi ſe tradidiſſent Hannibali, auctor eſt Feſtus verbo Brutiani.

[d] Reſtitutæ.] Aſſeruantur eius martyrij acta in eccleſia Sorana: quæ licet ſine auctoris nomine ferantur, poſt multum tandem laboris inueniſſe opinamur auctorem. Petrus etenim chartularius diac. monaſterij Caſin. in lib. quem ſcripſit de viris illuſtribus monaſt. Caſinen. cap. 32. cùm agit de Gregorio olim monacho Caſinen. inde autem epiſcopo Tarracinenſi, recenſetque commentarios ab eo conſcriptos, hæc inter alia: Scripſit paſſionẽ ſanctæ virginis Reſtitutæ, necnon acta ſanctorum martyrum Caſti & Caſſij. Hæc ille. Exſtat adhuc memoria in inſula Fibreni fluminis, vbi martyrio coronata eſt; illeque putatur locus quem Tullius lib. 2. de legibus deſcribit his verbis: Ventum in inſulam eſt; hac verò nihil eſt amœnius: vt enim quaſi roſtro finditur Fibrenus, & diuiſus æqualiter in duas partes, latera hæc alluit, rapideque dilapſus, citò in vnum confluit, & tantum complectitur, quod ſatis ſit modicę paleſtrę loci, &c. Verè factus eſt palæſtrę locus, vbi poſteà Chriſti virgo nobile certamẽ pro Chriſto ſubiit, victrixq; eſt coronata martyrio vnà cum ſociis. Putatur ex carnificina ſanctorum martyrum illic exerceri ſolita, ipſum Fibrenum flumen hodie vulgò dici Carnellum, quaſi carnarium. In actis S. Placidi martyris quæ ſcripſit Gordianus, idem flumen, Carnellus, reperitur appellatum, vt ſcias non eſſe recentem nomenclaturam.

[e] Agathio Proconſule.] Auguſtus Imperator ex Mœcenatis ſententia dedit Italiæ ciuitatibus Conſulares cum iure gladij; ſunt iidem & Proconſules appellati: de his agit pluribus Dio libro 52. & 53. Ab eodem datũ eſſe Procõſulem Soræ, haud dubium eſt; nam vna ex triginta octo coloniis numeratur à Frontino lib. de colon. quas Auguſtum in Italiam duxiſſe ſcribit Suetonius in Octau. Aug. cap. 46. vbi & de iure colon. plura. Antè etiã L. Genucio, & Seruio Cornelio conſſ. anno ab Vrbe condita 451. nobilitata fuit ea ciuitas Colonia Romanorum, vt auctor eſt Liuius lib. 10. Patercul. lib. 1. & vetus marmori inciſa, quæ in eadem ciuitate habetur, docet inſcriptio. Cicero in orat. pro Planc. recenſere videtur eandem ciuitatem inter municipia, quæ in quibuſdam præſtare coloniis, demonſtrat Gellius lib. 16. cap. 13. Quod item ad Conſulares iudices ſpectat, quorum eſt frequens mentio in actis ſanctorum martyrum, auctor eſt Iulius Capitolinus in Antonino Pio, ab Hadriano Imper. quatuor fuiſſe inſtitutos Conſulares, qui toti præeſſent Italiæ. Addit Aurelius Victor in Hadriano, eandem formam magiſtratuum & officiorũ quam in Romano Imperio Hadrianus inſtituiſſet, vſque ad ſua tempora, nempe ſub Theodoſio, eſſe ſeruatam. De Conſularibus agens Iuſtinianus Imperator recenſet eos inter illos qui medias adminiſtrationes gerunt. authen. coll. 3. tit. 4. de mand. princ. circa princ. Dabantur olim etiam aliquibus Italiæ ciuitatibus Præfecti, quorum duplex genus erat; alij enim eorum populi Rom. ſuffragiis; alij verò à Prætore Vrbano quotannis mittebantur. De his omnibus Feſtus his verbis: Præfecturæ eæ appellabantur in Italia, in quibus & ius dicebatur, & nundinæ agebantur; & erat quædam earum Reſpublica; neque tamen magiſtratus ſuos habebãt; in quas legibus Præfecti mittebantur quotannis, qui ius dicerent: quorum genera fuerint duo: alterum in quas ſolebant ire Præfecti quatuor, qui auctore viginti ſex virûm numero, populi ſuffragio creati erãt in hæc oppida, Capuam, Cumas, Caſilinum, Vulturnum, Liternum, Puteolos, Acerras, Sueſſulã, Atellam, Calatium: alterum in quas ibant, quos prætor Vrbanus quotannis in quæque loca miſerat legibus, vt Fundos, Formias, Cære, Venafrum, Alliphas, Priuernum, Anagniam, Fruſinonem, Reate, Saturniam, Nurſiam, Arpinum, aliaque complura. Hæc Feſtus verb. Præfecturæ. At verò Præſides nõ dabantur niſi prouinciis: ſi quando tamen in Martyrologio inuenis alicuius ciuitatis Italiæ Præſidẽ; impropriè ſcias dictum, loco Præfecti. Hæc autem ea potiſſimùm ex cauſa hìc deſcripſimus, quòd in Martyrologiis & Menologiis ſub Conſularibus, Proconſulibus, Præfectis, atque Præſidibus martyres paſſi reperiuntur, vt ex his harum vocum proprietatem intelligas.

[f] Ranulphi.] De eodem Vſuardus hac die, aliique recentiores agunt.

[g] Eutropij epiſcopi.] Beda de ipſo hac die, & alij. Acta eius conſcripta eſſe à Vero epiſcopo, teſtantur, Vſuardus, Ado, & Sigebertus de ſcript. eccleſ. cap. 73. Agit de eo item Petrus in catalogo libro 5. cap. 57. floruiſſeque eum ſcribit temporibus Valentiniani ſecundi Imperatoris.

[h] Bedæ.] De eo in dicto vet. manuſcript. codice monaſt. S. Cyriaci. Hunc ab aliquibus inconſultè omnis putatur ob id quòd venerabilis dictus reperitur à nonnullis, ſanctum dici non debere. Sanè quidem ſanctitatis titulo ornauerunt eum maiores. Ab Ilduino clariſſimo viro in Areopagiticis Beda ſanctus presbyter dictus habetur, Marianus Scotus, ſcriptor non ignobilis, qui ante quingentos annos vixit, lib. de ſex ætat. anno Domini 678. hęc ait: Sanctus Beda presbyter Anglicus, computator,

his

his temporibus clarus habetur. Hæc ille. Bedę res geſtas conſcriptas eſſe ab Cuthberto monacho illi æquali, teſtatur Molanus; quos nondum vidimus: illa autem perbreuis narratio, quæ in fronte operũ ſuorum edita habetur, alia omnino cenſetur ab illis; quemadmodum & ea quæ in fine poſita ſunt tomi octaui operum ipſius, accepta (vt apparet) ex Petro in catal. lib. 5. c. 55. epiſtolam autem illam de obitu Bedæ illic poſitam, & à Surio relatam in tomo 7. die 10. Maij, germanã atque ſinceram eſſe, nullus qui eam legerit, iure poterit dubitare. De Beda illud etiam vulgatum conſtat eſſe figmẽtum; fuiſſe nimirum oculis orbum. Nemo id veterum teſtatur, quod ſanè tacendum non fuiſſet ob viri eximiam doctrinam, & inexhauſtum in ſcribendo laborem. Traditur & fabella quædam de ſepulchri ipſius epitaphio, quam his verbis idem Petrus refert in catalogo: Cùm, inquit, diſcipulus eius, ipſo defuncto, titulum ſepulchro ponere diſpoſuiſſet, vnico carmine Leonino ſic incipiens: Hac ſunt in foſſa. Velletque finire: Bedæ ſancti vel presbyteri oſſa. nec metrum ſtare poſſet, nec vllum ei vocabulum aliunde occurreret, tædio affectus, tandem iuit dormitum: & ecce mane in tumulo Angelicis manibus reperitur inſculptum:

Hac ſunt in foſſa Beda venerabilis oſſa.

Hæc Petrus, & alij; quos iure irridet atque redarguit falſitatis Trithem. lib. 2. de vit. illuſt. Ord. ſancti Benedicti c. 21. aliter enim ſe habere dicit epitaphium ad eius ſepulchrum inſcriptum, quod recitat lib. 3. c. 155. eſtque huiuſmodi:

Presbyter hic Beda requieſcit carne ſepultus:
Dona Chriſte, animam in cælis gaudere per æuum:
Daq́, ſophia illũm debriari fonte, cui iam
Suſpirauit ouans intento ſemper amore.

Hæc ibi: ex quibus irritũ prorſus redditur de Leonino verſu commentum. Hæc fortaſsè pluribus: ſed mea ſententia pernecessaria, cùm ea de Bedæ ſepulchro penes complures fidem inuenerint. De tempore autem eius obitus, diuerſæ feruntur ſententiæ. Auctor catalogi ſcriptorum eius, qui habetur excuſus poſt præfationem libri de temporibus, teſtatur Bedam obiiſſe diem anno Domini 734. Scribit Sigebertus in chron. Bedam ex hac vita migraſſe anno Domini ſeptingenteſimo triceſimoprimo. Ea puto ratione id eum exiſtimaſſe, quòd ad illud vſque tempus perduxit gentis Anglorum hiſtoriam: ſed cùm idem Beda opus epitomes perducat vſque ad ſeptingenteſimum ſexageſimumſextum Chriſti annum, profiteaturq́ue ibidem in fine, ſe anno ſuæ ætatis quinquageſimonono Anglorum hiſtoriam, aliaque ſuper diuinã ſcripturam opera abſoluiſſe; planè conſtat diutiùs vixiſſe. Sed nec illis facilè aſſentimur, qui tradunt, eum diem obiiſſe annos natũ ſeptuaginta, vel duos amplius: qui item cùm tradant, oculos eius præ lõgæua ætate caligaſſe, ad diuturniorem ętatem perueniſſe, fatendum eſt: ipſe etenim (vt ex dicta epiſtola cõſtat) iam migraturus, multũ vixiſſe ſe temporis teſtatus eſt. Quãtum autem ex ſcriptis ipſius elicere licuit, reperimus eum vſque ad nonageſimumquartum ſuæ ætatis vixiſſe annum, quorum octogintaſeptẽ exegit in monaſterio, ſeptẽnis enim (vt ipſe ſcribit) traditus eſt S. Benedicto abbati in monaſterium ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli poſitum in Anglia ad Witimundam & Ingiruum. Horũ omnium rationem, quoniam longiorem exigit narrationem, hîc ſubtrahimus: in Annal. autem eccleſ. fuſiùs proſecuti ſumus.

j. A Quinto kalendas Iunij. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

IN Sardinia ſanctorum martyrum Æmilij[a], Felicis, Priami, & Luciani, qui pro Chriſto certantes, coronati ſunt. Carnoti in Gallia ſancti Carauni[b] martyris, qui ſub Domitiano Imperatore capite amputato martyriũ ſumpſit. Corinthi ſanctæ Helconidis[c] martyris, quæ primum Gordiano Imperatore ſub Perennio præſide multis tormentis afflicta, deinde ſub Iuſtino eius ſucceſſore iterum cruciata, ſed ab Angelo liberata, demùm diſſectis mammis, feriſque obiecta, atque igne probata, capitis obtruncatione martyrium compleuit. Item paſſio ſanctorum Creſcentis[d], Dioſcoridis, Pauli, & Helladij. Thecue in Palæſtina ſanctorum

ctorum Monachorum [e] martyrum, qui tempore Theodoſij iunioris à Saracenis occiſi ſunt: quorum ſacras reliquias accolæ colligentes, ſumma veneratione illas habuerunt. Lutetiæ Pariſiorum ſancti Germani [f] epiſcopi & confeſſoris, qui quantæ ſanctitatis, quantique meriti fuerit, quibus etiam miraculis claruerit, Fortunatus epiſcopus litterarum monimentis conſignauit. Mediolani ſancti Senatoris [g] epiſcopi, virtutibus & eruditione clariſſimi. Vrgellæ in Hiſpania Tarraconenſi ſancti Iuſti [h] epiſcopi. Florentiæ ſancti Podij [i] epiſcopi & confeſſoris.

MAII 28.

[a] Emilii & ſoc.] De his hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Nuper autem Fara de rebus Sardois.

[b] Carauni] Agit de eodem Vſuardus hac die. Eius autem acta ex antiq. manuſcript. edidit Mombrit. tom. 1. vit. ſanct. Paucis autem Petrus in catalogo lib. 5. cap. 60. Scripſit de eodem epigramma Bouad. in libro 2. monod. 81.

[c] Helconidis.] De ea item agunt Græci in Menologio hac die: ibi & eius martyrij acta compendio habentur deſcripta.

[d] Creſcentis & ſoc.] De his præterea Græci in dicto eorum Menologio hac item die agunt.

[e] Sanctorum monachorum.] Hi illi eſſe videntur, de quibus agit Ioannes Caſſian. in collat. ſexta de nece ſanctorum cap. 1. 2. & ſequentibus.

[f] Germani epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, aliique omnes hac die. Scripſit eius res geſtas Fortunatus epiſcopus Pictauienſis, quas recenſuit Sur. tom. 3. hac die. De eodem Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 4. cap. 51. & libro 5. cap. 8. & de gloria confeſſ. cap. 91. Sæpiùs idem Fortunatus, vt in carmine ad clerum Pariſienſem, vbi oſtendit quàm florés eſſet illa eccleſia eius tempore. Idem in vit. ſanct. Martini carmine ſcripta lib. 4 & in vita ſanctæ Radegundis. Epitaphium ad eius ſepulchrum inditum recitat Aimon lib. 3. de geſt. Franc. cap. 9. & 16. De eo etiam Ado in chron. In actis S. Viſicini epiſcopi Bituricenſis, quæ exſtant apud Greg. Turonen. de glor. confeſſ. cap. 80. plura de eodem; itemque in actis S. Domnoli epiſcopi Cenomanen. apud Sur. tom. 3. die 16. Maij. Vinc. lib. 21. c. 63 64. Antonin. part. 2. titul. 12. c. 6 & nouiſſimè Papir. Maſ. Annal. Franc. lib. 1. in Chereberto. Migrauit ex hac vita anno Domini 578. vt tradit Sigebert. in chron. Quod etiam colligitur ex Greg. Turon. lib. 5. cap. 8. Numeratur decimusnonus eius ſedis epiſcopus in tabulis Democharis. Hiſtoria tranſlationis eius exſtat apud Sur. tomo 7. die 25. Iulij. Aimon. ſcripſit duos libros de miraculis ipſius, qui ibidem editi habentur. De eius item miraculis poſt mortem factis agit Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 8. cap. 33.

[g] Senatoris epiſc.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanen. Exſtat de eodem egregium epigramma Ennodij Ticinenſis, cuius eſt exordium: Qui vicit trabeas, &c.

[h] Iuſti epiſc.] Hac die natalem eius celebrari, conſtat ex tab. eius eccleſiæ. & ex Flor. ſanct. Hiſp. Agit de eodem S. Iſidorus de vir. illuſtr. c. 21. & ex eo Honorius, & alij. Interfuit S. Iuſtus Concilio Toletano ſecundo, vt eius acta indicant. Claruit temporibus Iuſtiniani Imperatoris.

[i] Podij epiſc.] Hic ſucceſſit Ioanni, anno Domini milleſimo & tertio, vt conſtat ex actis S. Zenobij, quæ a Ioanne archipresbytero Aretino edita exſtant apud Surium tomo 3.

29 Quarto kal. Iunij. Luna. B

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

ROMÆ via Aurelia natalis ſancti Reſtituti [a] martyris. Apud Iconium Iſauriæ ciuitatem paſſio ſanctorum Cononis [b], & filij eius annorũ duodecim; qui ſub Aureliano Imperatore craticulæ prunis ſuppoſitis, & oleo ſuperinfuſo, ſuſpenſionis in equuleo, atq; ignis pœnam cõſtanter paſſi, malleo ad

extre-

extremum ligneo manibus eorum contritis ſpiritum emiſerunt. Eodem die natalis ſanctorum martyrum Siſinij[c], Martyrij, & Alexandri, qui tempore Honorij Imperatoris in Anauniæ partibus (vt ſcribit beatus Paulinus) perſequentibus gentilibus, martyrij coronam adepti ſunt. Cęſareæ Philippi ſanctarum martyrum Theodoſiæ[d] matris ſancti Procopij martyris, & aliarum duodecim nobilium matronarum, quæ in perſecutione Diocletiani capitis obtruncatione conſummatæ ſunt. In Vmbria paſſio ſanctorum mille[e] quingentorum & vigintiquinque Martyrum. Treuiris beati Maximini[f] epiſcopi & cõfeſſoris, à quo ſanctus Athanaſius epiſcopus perſecutionem Conſtantij fugiens, honorificè ſuſceptus fuit. Veronæ ſancti Maximi[g] epiſcopi. Arcani in Latio ſancti Eleutherij[h] confeſſoris.

MAII 29.

RESTITVTI.] Agit etiam de eo hac die Beda, Vſuardus, Ado, & cæteri denique recentiores.

[b] Cononis & filij.] De his item autem qui ſuprà. Eorum paſſionis acta paucis refert Petrus in catalogo libro 5 cap. 62.

[c] Siſinij, Martyrij, & Alexandri.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Horum martyrium ſcripſit S. Vigilius epiſcopus Tridentinus ad S. Simplicianum epiſcopũ Mediolanenſem; recitat eum commentariolum Lipom. tomo 2. & Surius tomo 3. Dicti ſunt hi martyres Anaunenſes, eo quòd in valle Anauniæ paſſi ſint. Horum etiam meminit S. Auguſtinus ſcribens ad Marcellinum epiſt. 158. Paulinus in vita S. Ambroſij, S. Gaudentius epiſcopus Brixianus in ſermone habito in dedicatione baſilicæ, dictæ, Concilium ſanctorum. Habet horum acta Mombrit. tom. 1. vit. ſanct. Sur. tom. 3. Pet. in catal. lib. 5 cap. 63. Idem mentionem facit de iiſdem in vita S. Vigilij epiſc. lib. 6 cap. 10. In his autem actis quę Mombritius recitat, paſſi hi habentur hoc menſe & die, Stilicone conſule; numeratur is annus (ſecundùm Faſtos Onufrij) quadringenteſimus, quo Romanæ Eccleſiæ præerat S. Anaſtaſius, Mediolanenſi autem S. Simplicianus, Imperatoris Honorij anno vj. quo etiam conſulatu S. Vigilium ab eiſdem Gentilibus occiſum eſſe, Vſuardus auctor eſt die 26. Iunij. Horum veneranda corpora ante triennium trãſtulit Illuſtriſſ. ac R. D. ſanctæ memoriæ Cardin. Borromæus.

[d] Theodoſiæ.] Agunt hac item die Græci in Menologio de Theodoſia, ſed ea quæ Bizantij paſſa eſt. De hac autem Cæſarienſi acta habentur in vita ſancti Procopij martyris, quam refert Metaphraſtes octauo id. Iulij, exſtat apud Lipom. tom. 6. & Surium tomo quarto. Agitur ibidem de martyrio aliarum nobilium matronarum, quarum hic item mentio habetur.

[e] Mille quingentorum, &c.] De his agitur in actis martyrij S. Venantij: paſſique habentur in perſecutione Decij Imp. ſub Antiocho præfecto.

[f] Maximini epiſcopi.] De eo hac item die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Huius res geſtas à Lupo quodam conſcriptas recitat Sur. tom. 3. hac die. Interfuit hic Concilio Agrippinenſi, celebrato poſt conſulatum Amantij & Albini anno Domini, ſecundùm Faſtos Onufrij, trecenteſimo quadrageſimo ſexto. De eodem Hieron. in chron. atque ab eo ſuſceptum hoſpitio S. Athanaſium, cùm Treueris exularet; qui ibidem manſit integro biennio & menſibus quatuor, vt ſcribit Theodoretus hiſtor. lib. 2. cap. 1. Præſens fuit idem Maximinus Concilio Sardiceno: S. Athanaſius cùm recenſet epiſcopos Galliarum qui illuc conuenerunt, primo loco ponit Maximinum, in apologia 2. col. 423. licet alicubi, deprauato codice, Maximianus pro Maximino legatur. Mortuus eſt eiuſdem Conſtantij Imp. temporibus, vt cõſtat ex eodem Athanaſio in apolog. ad Conſtant. col. 316. d. Paſſus & ipſe grauia ab eodem Imp. Ariano, eo quòd faueret Catholicis, & impugnaret hæreticos, vt diffusè ſcribit Nicephorus hiſt. lib. 9. cap. 12. De eo prætere a recentiorum plures, quos mittimus numerare. In tabulis epiſcoporum Treuerenſium adſcribitur Maximinus viceſimusſextus epiſcopus apud Democh. De miraculis ad ſepulchrum eius fieri ſolitis agit Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum, c. 93.

[g] Maximi epiſcopi.] De eo item tabulæ eccleſiæ Veronenſis, & ſæpiùs citatus commentarius de epiſc. Veron. pag. 9. & 40.

[h] Eleutherij.] De quo vetera monumenta eccleſiæ Aquinatis.

Tertio

30 Tertio kal. Iunij. Luna. Cxxij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

ROMÆ via Aurelia natalis ſancti Felicis[a] Papæ & martyris, qui ſub Aureliano principe martyrio coronatus eſt. Turribus in Sardinia ſanctorum martyrum Gabini[b] & Criſpuli. Antiochiæ ſanctorum Syci[c] & Palatini, qui pro Chriſti nomine multa tormenta paſſi ſunt. Rauennæ ſancti Exuperantij[d] epiſcopi & confeſſoris. Papiæ ſancti Anaſtaſij[e] epiſcopi. Cæſareæ in Cappadocia ſanctorum Baſilij[f], & Emmeliç coniugis eius, parẽtum ſancti Baſilij magni: qui tempore Maximini extorres facti, Ponticas ſolitudines incoluêre, & poſt perſecutionem, filiis ſuarum virtutum relictis heredibus, in pace quieuerunt.

M A I I 30.

[a] FELICIS Papæ.] De eo item hac die agunt Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De eius ſucceſſione ſcribit Euſeb. in chronic. & hiſt. libro 7. cap. 24. Optat. lib. 1. contra Parmen. Auguſt. epiſt. 165. Huius eſt epiſtola quæ citatur à S. Cyrillo contra Neſtorium, & in apologia, atque in actis Concilij Epheſini, necnon à Vincent. Lirinen. lib. aduerſus hæreſes: nam Maximianus epiſcopus Alexandrinus, ad quem ſcripſit, eius tempore ſedit; ſuffectus nimirum ſancto Dionyſio. Quòd autem hic paſſus ſit ſub Aureliano, & non ſub Claudio, vt alij tradunt; pluribus diximus in Annal. eccl. vbi & de ipſo locupleriùs.

[b] Gabini & Criſpuli.] De quibus Beda, Vſuar. Ado, & alij recentiores, Fara etiam lib. de rebus Sardois. Exſtant prædictorum acta, quæ in eccleſia ipſorũ leguntur. Porrò putatur hæc eſſe dies trãſlationis: nã dies natal. agitur 25. Octob. mira celebritate, vnde & Sardi menſem Octobris Gabinum appellant. Eſt etiam celebris apud eos dies dedicationis eius eccleſiæ, quæ eſt cathedralis, factę quarta Maij anno Domini quingenteſimo decimoſeprimo, vt einſdem eccleſiæ vetera monumenta teſtantur. S. Gregorius in regiſtr. lib. 7. epiſt. 7. meminit de monaſterio nomine ſanctorum Gabini & Luxorij in Sardinia.

[c] Syçi & Palatini.] Beda & Vſuardus, & alij de iiſdem agunt hac die.

[d] Exuperantij epiſc.] De eo tabulæ eccleſiæ Rauen. & Hieronymus Rub. hiſt. Rauen. libro 2. Claruiſſe eum ferunt temporibus Honorij Imperatoris. Eſt & alius eiuſdem nominis Exuperantius epiſcopus Dertonenſis, qui interfuit vnà cum ſancto Ambroſio Concilio Aquileienſi. Fuit eiuſdem nominis Exuperantius, aliàs Superantius, epiſcopus in Lucania, ſanctitate inſignis, cuius meminit Vranius in tranſitu ſancti Paulini epiſcopi Nolani apud Surium tomo 3.

[e] Anaſtaſij epiſcopi.] De ipſo etiam tabulæ eccleſiæ Papienſis. Hic ex Ariano factus Catholicus, egregia claruit ſanctitate, vixitque temporibus Rotharis regis Lõgobardorum. Scribit de eo Paulus diaconus hiſt. Longobard. lib. 4. cap. 15.

[f] Baſilij & Emmeliæ.] Agit de his ſanctus Gregorius Nazianzenus in luculenta illa encomiaſtica oratione habita in funere ſancti Baſilij, circa principium: idemque de Emmelia meminit in epiſtola 8. ad Baſilium, edit. Billianæ. Gregorius Nyſſenus etiam in epiſtola ad Olympium monachum de actis S. Macrinæ.

Pridie

xxviij. D **Pridie kalend. Iunij. Luna.** 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

ROMÆ ſanctæ Petronillæ[a] virginis, filiæ beati Petri Apoſtoli, quæ Flacci[b] nobilis viri coniugium ſpernens, acceptis triduanis ad deliberandum induciis, interim ieiuniis & orationibus vacans, tertia die mox vt Chriſti ſacramentum accepit, emiſit ſpiritum. Aquileiæ ſanctorum martyrum Cantij[c], Cantiani, & Cantianillæ fratrum, qui cùm eſſent ex illuſtri Aniciorum[d] progenie, ſub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus ob Chriſtianæ fidei conſtantiam vnà cum pædagogo ſuo Proto capite plexi ſunt. Turribus in Sardinia ſancti Creſcentiani[e] martyris. Apud Comanos in Ponto ſancti Hermię[f] militis, qui ſub Antonino Imperatore ab innumeris & ſæuiſſimis tormentis ope diuina liberatus, carnificem ad Chriſtum conuertit, & eiuſdem martyrij coronæ participem fecit, quam tamen ipſe primus gladio obtruncatus accepit. Veronæ ſancti Lupicini[g] epiſcopi. Romæ ſancti Paſchaſij[h] diaconi & confeſſoris, cuius meminit beatus Gregorius Papa.

MAII 31.

PETRONILLÆ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & Wandel. his verſibus:

Tū pridie Petronilla Petri de germine ſancto
Fulgida virgo micat Chriſti & beata decore.

De eius obitu agitur in actis ſanctorum Nerei & Achillei. De eius corporis inuentione vide in libro de Rom. Pont. in Paulo primo. Cuius autem fidei ſit eius hiſtoria, conſule ſanctum Auguſtinum lib. contra Adimantum, cap. 17. Nonnullas de ea dubitationes diſſeruimus in Annal. Eccleſ. Erat olim Romæ nomine ſanctę Petronillæ cœmeterium nobile, in quo Gregorius tertius Papa anniuerſariam ſtatuit ſtationem, vt conſtat ex eodem lib. de Rom. Pont. in Gregorio tertio. Non prætermittendū hîc (quando ſeſe offert occaſio) etiam de ſancti Petri vxore mentionem habere: quam martyrio occubuiſſe, Clemens Alexandrinus vetuſtiſſimus theologorum lib. 7. ſtromat. ſcribit his verbis: Aiūt certè beatum Petrum, cùm vidiſſet vxorem ſuam duci ad mortem, lætatum quidem eſſe propter vocationem, & quòd domum reuerteretur. Valde autem exhortando & conſolando, proprio nomine eam compellantem, dixiſſe: Heus tu, memento Domini. Hæc Clemens.

[b] Flacci nobilis viri.] In prædictis actis SS. Nerei & Achillei legitur: Flacci Comitis, quam lectionem non improbamus. Porrò vt huius vocis clarior notitia habeatur, ſciendum in primis, pro diuerſitate temporum, diuerſi generis Comites fuiſſe. Ante Conſtantini Imp. tempora hi dicti erāt Comites, qui Procōſules, Præſideſque Prouinciarum comitantes, erant in negotiis publicis obeundis illorum adminiſtri & adiutores, iidemque aſſeſſores eorundem cùm eſſent, ius dicebant, vt declarant complures leges, l. 16. de off. præſid. l. 4. ff. de offic. aſſeſſ. l. 41. §. 1. de excuſ. tut. l. 6. §. ſi quos comit. ff. de pœn. l. 5. ff. ad leg. Iul. repet. & l. 1. §. ſed. ff. de extra. cognition. De iiſdem Sueton. in Iulio, & in Tiberio, & Plin. libro 9. c. 30. Ex his vnus erat Flaccus, de quo agimus, cæterique omnes qui in antiquis actis martyrum Comites dicti reperiūtur. A temporibus autem Conſtantini Imp. & non Hadriani (vt putauit Gelenius) ea vox alio ſenſu accipi cōſueuit. Idem etenim Imperator, Chriſtiana quadam humanitate, quoſdam è magiſtratibus ſibi ſubditis Comites dici voluit, quaſi conſocios in adminiſtratione Imperij: erantq; hi triplicis ordinis, nempe primi, ſecundi, & tertij, vt ſcribit Euſebius

ſebius in vita Conſtantini libro 4. cap. 1. Mutationem magiſtratuum à Conſtantino factam eſſe, Zoſimus etiam aſſeuerat lib. 2. Plura de his Alciat. lib. de magiſtrat. In not. prouinc. habentur Comitiuarum diuerſarum deſcripta inſignia: ſunt de iiſdem Comitibus complures tit. in Cod. li. xij. itemque formulas eorũdem magiſtratuum habes apud Caſſiodorum variar. libro 6. & 7.

[c] Cantij, Cantiani, & Cantianillæ.] De his item hac die Beda, ac cæteri omnes. Extat de his ſermo S. Maximi epiſcopi Taurinenſis, qui & adſcribitur S. Ambroſio. Feruntur eorundem acta eiuſdem S. Ambroſij nomine. Eſt illorũ exordium: Seruus Chriſti Ambroſius, &c. Deſcripſit ea Mõbritius tomo primo: ſummatim autem Petrus in catalogo libro 5. cap. 70. Fuerunt condita eorum veneranda corpora Aquileiæ. De quibus & Venantius Fortunatus his verſibus:

Aut Aquileienſem ſi fortè acceſſeris vrbem:
Cantianos Domini nimium venereris amicos; &c.

[d] Ex illuſtri Aniciorum proſapia.] De ea familia meminit Prudentius libro 1. aduerſus Symmachum, aitque primum omniũ ſenatorum Anicium nomen dediſſe Chriſtianæ militiæ, quod his verſibus explicat:

Fertur enim ante alios generoſus Anicius Vrbis
Illuſtraſſe caput, ſic ſe Roma inclyta iactat, &c.

Habes apud Liuium libro 45. Lucium Anicium de Illyriis ac rege Gentio triumphaſſe. De Aniciorum nomine & ſignificatione, ac perilluſtri ſtemmate ſcribit S. Gaudentius Brixianus in ſermone de Machabæis, & S. Hieron. epiſt. 8. ad Demetriadem his verbis: Illuſtris, inquit, Aniciorũ ſanguinis genus, in quo aut nullus aut rarus non meruit conſulatum, &c. De eadem Caſſiodorus vari. lib. 10. ep. 11. & 12. Erant iam in prouerbio opes, ædificiorum moles, & ſplendor ædium familiæ Anicianæ. Hinc Secundinus ad Auguſtinum: Ego namque fateor, non tali diligentia, nec tanta induſtria Anicianæ domus micare marmora, quanta tua ſcripta prælucent eloquentia. Hæc ipſe apud Auguſt. tom. 6. At hæc pro huius loci ratione ſatis. Fuit autem ea familia illuſtrata non tantùm Conſulibus & Imperatoribus, ſed & nobilitata Martyribus, & Cõfeſſoribus: nam præter Martyres de quibus hic agitur, ex ea etiam proſapia clariſſimæ illæ ſanctitate mulieres, Probæ, Iulianæ, & Demetriades prodiêre; ille item pietate atque doctrina celeberrimus Conſul ordinarius & confeſſor illuſtris Anicius Manlius Seuerinus Boëtius, & alij: de quibus pluribus in Annal. Eccleſiaſt.

[e] Creſcentiani.] Beda, Vſuardus, Ado de eodẽ agunt hac die: adſtipulantur vetera manuſc. & recentiores omnes, itemque Fara de rebus Sard.

[f] Hermiæ.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, vbi & ſummatim eius acta referunt, conſentientia his quæ hic leguntur de Hermia.

[g] Lupicini epiſc.] De eo tabulæ eccleſiæ Veronen. & Aug. Valer. eius epiſc. & Card. in cõment. de antiq. mon. eccleſiæ Veron. pag. 9. & 39.

[h] Paſchaſij diac.] Scribit de eo S. Gregorius Papa libro 4. dialog. cap. 40. & 41. Vixit iiſdẽ temporibus alius Paſchaſius presbyter Romanus, tituli ſancti Euſebij; qui ſteuiſſe reperitur pro Symmacho aduerſus Laurentium ſchiſmaticum, vt docent acta ſecundæ Synodi tunc Romæ celebratæ. Quòd autem pertinet ad Paſchaſium de quo agimus, de ſchiſmate ſic excuſat eum S. Gregorius, cùm ait: Quia enim non malitiæ, ſed ignorantię errore peccauerat, purgari poſt mortem à peccato potuit. Hęc Gregorius excuſans eum. Vnde quod idem ſanctus Gregorius paulo ſuperiùs ait, ipſum in ſua ſententia vſque ad diem ſui exitus perſtitiſſe; ea verba vel ſunt excluſiuè intelligenda, quaſi ſic perſtiterit in ſententia, vt tandem die obitus pœnituerit: vel dicere neceſſe eſt, Paſchaſium diaconum, vertente adhuc illa de electione Symmachi controuerſia, ex hac vita migraſſe. Cæterùm peracta Synodo illa, Palmari dicta (cuius nominis rationẽ reddidimus in Annalium tomo 6.) qua totius Catholicæ eccleſiæ calculo adiudicata eſt cauſa Symmacho: nulla certè eum excuſare potuiſſet facti vel iuris ignorãtia, quin anima eius ſupplicium ſubiiſſet ęternum. Prædictorum itaque alterum præceſſiſſe neceſſe eſt; cùm eius ſanctitati egregij virtute miraculi adſtipulari viſus ſit Deus: nam (vt inquit S. Gregor.) eius dalmaticam feretro ſuperpoſitam dęmoniacus tetigit, ſtatimque ſanatus eſt. Quod autem ad dalmaticam pertinet, vt & hanc vocem explicemus. Fuit dalmatica vetus genus indumenti; ſic dictum (inquit Iſidorus libro 19. orig.) quòd primùm in Dalmatia texta eſt, habens clauos ex purpura. Vſi ſunt aliquando ea reges, vnde de Commodo ſcribit Lampridius, quòd dalmaticatus proceſſit in publicum; quam veſtem Dio in Commodo nominat tunicam manicatam, ſericam, albam; vt ex his ſatis poſſit intelligi, qualis nam dalmatica veſtis fuerit. Meminit & Iulius Capitolinus de dalmaticis chirodatis, hoc eſt, manicatis, quibus Pertinax Imp. vtebatur. Trebellius Pollio in Claudio nominat ſingilones Dalmatenſes. Tunicam ſenatoriam, dalmaticam appellat Ioannes diaconus, dum agit de Gordiano patre S. Gregor. lib. 4. c. 83. Habes in actis paſſionis S. Cypriani epiſc. Carthag. eundem indutum eſſe dalmatica. Sunt hæc verba ibi deſcripta: Cùm ſe dalmatica exſpoliaſſet, & diaconibus tradidiſſet, in linea ſtetit, &c. Extant ea in prolegomen. in S. Cyprian. edit. Pamel. Eademque ibidem leguntur in aliis eiuſdem actis ex Paulo diac. licet alio loco dalmaticæ habeant tunicam. Silueſtri Papæ fuit inſtitutio, vt diaconi Romanæ eccleſiæ vterentur dalmaticis in eccleſia, ſed tãtùm diebus ſolennibus in ſignum lætitiæ. diſt. 76. c. de ieiunio: exteris autem non niſi ex priuilegio à Romano Pontifice conceſſo vti dalmaticis fas erat, vt Greg. in regiſt. lib. 7. epiſt. 111. ad Aregium epiſc. & diſtinct. 23. c. Communis filius. Symmachus Papa S. Cæſario epiſcopo Arelatenſi Romã aduenienti; quò tantum virum digno proſequeretur honore; inter alia tribuit, vt diaconi eccleſiæ Arelatenſis, ſicut & Romani diaconi, dalmaticis vterentur, vt auctor eſt Cypr. in actis S. Cæſarij, quæ habes apud Sur. tom. 4. Qualis fuerit olim forma dalmaticarum, quibus vtebantur diaconi, egregiè expreſſum habes ab Ammiano Marcellino lib. 14. his verbis: Pectoralem tuniculã ſine manicis textam Maras quidam nomine (vt appellant Chriſtiani) diaconus, per latera ſcripta Græco ſermone, &c.

X perſi-

perſimilé enim fuiſſe chlamydi Imperiali, demonſtrat. Retinet & nunc idem nomen, vt quam ille tuniculam dicit, Italicè appelletur tonicella; licet ipſa non eandem prorſus formam retineat: nam vſque ad cubitum manicata hodie fit. Palmatam conſularem veſtem litteris inſcribi ſolitam, & ab Impp. Conſuli tribui, teſtatur Auſonius in gratiarum actione pro ſuo Conſulatu; cùm hæc habet ex verbis Gratiani Auguſti: Palmatam tibi miſi, in qua Diuus Conſtantinus parens noſter intextus eſt. me beatum, cuius inſignibus talis cura præſtetur. hæc planè hæc eſt picta, vt dicitur, veſtis, non magis auro tuo quàm tuis verbis, &c. Eiuſmodi planè fuiſſe dalmaticam Diaconorum, quam Ammianus tuniculam appellat, qua & Imperator indui poſſet, apertè ipſe ſignificat. Ex his perpende quanto auguſtiùs atq; magnificentiùs legali veteri cultu Noui teſtamenti miniſterium appareatur: cùm olim Leuitis nec linea vti ſtola conceſſum eſſet, quam tandem illi contra leges ſacras ab Agrippa rege precario obtinuerunt, vt auctor eſt Ioſephus Antiquitat. lib. 20. cap. 8. edit. Gelen. Quòd autem hodie non tantùm diaconi, ſed & ſubdiaconi in ſacris dalmaticati miniſtrent, id quidem non ex veteri inſtituto: nam S. Gregorius Papa antiquum eſſe vſum Romanæ Eccleſiæ dicit, vt ſubdiaconi tunicis induti lineis procederent, lib. 7. regiſtr. epiſt. 63. ad Ioannem epiſcopum Syracuſ. Sed vt tandem eò vnde deflexımus, reuertamur, ad ipſum ſcilicet vſum dalmaticarum, quibus corpora defunctorum tegebantur: ſciendum, non tantùm diaconorum feretrum tegi dalmatica, moris fuiſſe, ſed ſummorum Rom. Pontificum, vt auctor eſt idem Greg. in regiſtr. li. 12. ex Synodo Rom. cap. 4. Quod certa ex cauſa fieri vlteriùs vetuit; ne honor qui olim ſanctis martyribus tantùm impendi conſueuiſſet, cuiuſque vitæ meriti hominibus impartiretur: Eutychianus enim Papa ſtatuiſſe reperitur, ne quis martyrem ſine dalmatica, vel purpurato collobio ſepeliret. lib. de Rom. Pontif. in Eutychiano.

I V N I V S.

xxvij. E Kalendis Iunij. Luna. a

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

ROMÆ ſancti Iuuentij[a] martyris. Cæſareæ in Palæſtina beati Pamphili[b] presbyteri & martyris, viri admirandæ ſanctitatis & doctrinæ, atque in pauperes munifici, qui ob Chriſti fidem in perſecutione Maximini, primò ſub Vrbano præſide cruciatus, & in carcerem truſus, deinde ſub Firmiliano iterum reuocatus ad pœnas, vnà cum aliis martyrium conſummauit. Paſſi ſunt etiam tunc Valens diaconus, & Paulus, aliique nouem, quorum memoria aliis diebus celebratur. Auguſtoduni ſanctorum Reueriani[c] epiſcopi, & Pauli presbyteri, cum aliis decem, qui ſub Aureliano principe martyrio coronati ſunt. In Cappadocia ſancti Theſpeſij[d] martyris, qui ſub Alexandro Imperatore & Simplicio præfecto, poſt alia tormenta decollatus eſt. In Ægypto ſanctorum martyrum Iſchyrionis[e] ductoris militum, & aliorum quinque militum, qui ſub Diocletiano Imperatore pro fide Chriſti diuerſo mortis genere perempti ſunt. Item ſancti Firmi[f] martyris, qui in perſecutione Maximiani acerbiſſimis plagis affectus,

affectus, lapidibus percuſſus, ac demum capite cæſus eſt. Peruſię ſanctorum martyrum Felini[g] & Gratiniani militum, qui ſub Decio variis tormentis cruciati, martyrij palmam glorioſa morte perceperũt. Bononiæ ſancti Proculi[h] epiſcopi & martyris, qui ſub Maximiano Imperatore paſſus eſt. Amerię ſancti Secundi[i] martyris, qui ſub Diocletiano in Tiberim proiectus, martyrium conſummauit. Apud Tiphernum in Vmbria ſancti Creſcentiani[k] militis Romani, ſub eodem Imperatore martyrio coronati. In Vmbria ſancti Fortunati[l] preſbyteri, virtutibus & miraculis clari. In monaſterio Lerinenſi ſancti Capraſij[m] abbatis. Treuiris ſancti Symeonis[n] monachi, qui à Benedicto Papa nono in Sanctorum numerum relatus eſt.

IVNII 1.

[a] IVVENTII.] De eo vet. mãnuſc. ex quibus Molanus hac die.

[b] Pamphili & ſoc.] De Pamphilo hac die Beda, Viuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad Nonas Nouemb. Horum acta conſcripſit Euſebius hiſt. libro 8. cap. 17. & Metaphraſtes; quæ recitat Surius tomo 3. Porrò eius vitam tribus fermè voluminibus ab eodem explicatam, auctor eſt S. Hieronym. ad Marcellam, epiſt. 191. De Pamphilo item agit S. Hieronymus libro de ſcript. eccleſ. epiſt. 65. ad Pammachium cõtra Rufinum, & epiſt. 83. ad Magnum oratorem, eum ſummis laudibus celebrat. De eius inſigni bibliotheca idem Hieron. ſæpè meminit. Ab eo Euſebius cognomentum accepit.

[c] Reueriani epiſcopi & ſoc.] Vſuardus item hac die, Petrus lib. 5. c. 73. & alij recentiores.

[d] Theſpeſij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menol. vbi & eius martyriũ plurib. deſcribitur.

[e] Iſchyrionis & ſoc.] De iiſdem apud Græcos; alius hic ab illo cuius meminit Dionyſius Alexan. apud Euſebium hiſt. lib. 6. cap. 34.

[f] Firmi.] Itidem Græci in Menologio de eodem hac die agunt.

[g] Felini & Grat. De his vet. monumenta eccleſiæ Peruſinæ, quæ manuſcripta accepimus.

[h] Proculi.] De quo & tab. eccleſ. Bononien. Percrebuit hucuſque de S. Proculo martyre ea opinio, quòd paſſus ſit temporibus Theodorici Arianorum regis, ea de cauſa quòd zelo fidei in Arianum præfectum Catholicis infeſtiſſimum inſiliens, occidiſſet, vt habent quædam acta, quæ tom. 7. Surius recitat: ſed hæc omnia redduntur irrita ex his quæ ſcribit S. Paulinus Nolanus epiſcopus, qui longè præceſſit tempora Theodorici regis, agenſque in Natali nono ſancti Felicis de nonnullis Italiæ martyribus, ac de his etiam qui Bononiæ in perſecutione Diocletiani & Maximini paſſi ſunt, hos ſcribit verſus:

His ſocij pietate, fide, virtute, corona,
Vitalem, Agricolam, Proculumq́; Bononia condit:
Quos iurata fides pietatis in arma vocauit.

Huius tanti viri auctoritate Illuſtriſs. ac Reuerendiſs. Gabriel Paleottus Cardinalis ampliſſ. Archiepiſcopus Bononien. emendauit tabulas priſtinas eius eccleſiæ. De Natali die S. Proculi martyris ſolenniter celebrari ſolito, ſcribit S. Greg. lib. 1. dialog. c. 9. in Bonifacio, circa medium. De illo etenim & non alio, vt de martyre celeberrimo, cunctis notiſſimo, ibi agi perſuademur.

[i] Secundi.] De quo tabulæ eccleſiæ Amerinæ; & vet. monumenta eius eccleſiæ, quibus eius acta deſcripta habentur.

[k] Creſcentiani.] Eius eccleſiæ antiquæ memoriæ de eius martyrio fidem faciunt.

[l] Fortunati.] Eius res geſtas ex maouſeripiis Spoletinæ eccleſiæ acceptas legimus: eſt earum exordium: Fuit quidam vir venerabilis, &c.

[m] Capraſij.] De quo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Eius acta ex vet. manuſcript. recitat Surius tomo 7. Meminit eiuſdem Sidonius Apollinaris in carmine Euchariſtico ad Fauſtum; vbi dum relegit inſulæ Lerinenſis ſanctos, hæc de Capraſio:

—Quantos illa inſula plana
Miſerit ad cælum montes: quæ ſancta Capraſij
Vita ſenis, &c.

De eo item in vita S. Honorati lib. 1. Vixit temporibus Theodoſij Imp. & Honorij eius filij.

[n] Symeonis.] Apud Bedam & alios de eo hac die. Eius acta ab Eueruino cõſcripta recitat Surius tomo 3. De eius canonizatione agitur in chronic. Hirſaugien. Scribit de eodem Sigebertus in chron. anno Domini 1015. & Trithem. de vir. illuſt. Ord. S. Benedicti libro 3. cap. 238.

25.xxvi. F **Quarto nonas Iunij. Luna.** 1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ROMÆ natalis ſanctorum martyrum Marcellini[a] preſbyteri, & Petri exorciſtæ, qui multos in carcere ad fidem erudientes, ſub Diocletiano poſt dira vincula & plurima tormenta à Sereno iudice decollati ſunt in loco qui dicebatur Silua nigra, quæ poſteà in honorem Sanctorum commutato nomine Silua candida appellata eſt. Horum corpora in crypta iuxta ſanctum Tiburtium ſepulta ſunt, eorumq; ſepulchrum ſanctus Damaſus Papa verſibus poſtea exornauit. In Campania ſancti Eraſmi[b] epiſcopi & martyris, qui ſub Diocletiano Auguſto primùm plumbatis cæſus, deinde fuſtibus grauiter mactatus, pòſt reſina, ſulphure, plumbo, pice, cæra, oleoque perfuſus, illæſus apparuit: deinde Formiis ſub Maximiano diuerſis atque immaniſſimis ſuppliciis iterum cruciatus, ſed ad confirmandum ceteros à Deo ſeruatus: tandem vocante Domino, martyrio clarus, ſancto fine quieuit: cuius corpus Caietam poſtea tranſlatum eſt. Lugduni ſanctorum martyrum Photini[c] epiſcopi, Sancti diaconi, Vetij, Epagathi, Maturi, Pontici, Biblidis, Attali, Alexandri, & Blandinæ, cum aliis multis, quorum fortia & iterata certamina tempore M. Aurelij Antonini, & Lucij Veri, eccleſiæ Lugdunenſis epiſtola ad eccleſias Aſiæ & Phrygiæ ſcripta recenſet. In his ſancta Blandina ſexu infirmior, corpore imbecillior, conditione deiectior, diuturniora & acerbiora certamina ſubiens, & fortis adhuc permanẽs, gladio iugulata, ceteros ſecuta eſt, quos hortabatur ad palmam. Romæ ſancti Eugenij Papæ[d] & confeſſoris.

IVNII 2.

MARCELLINI & Petri.] De his hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Exſtant eorum acta, quæ retulit Surius tom. 3. & Petr. in catal. lib. 5. c. 74. qui hos paſſos hac die tradit. Olim autem, menſe Decembris horum ſolennitas agebatur, vt conſtat ex inſcriptione homiliæ ſextæ S. Greg. in Euang. habita ad populum in baſilica ſanctorum Marcellini & Petri, Dominica tertia Aduentus, die natali ipſorum, niſi ſit mendum in codice. Horum illuſtri martyrio nobilitatus eſt locus, vbi ſunt paſſi. Siquidem ſylua olim Nigra dicta, Candida eſt appellata, accepitque epiſcopalis cathedræ ornamẽtum, vt conſtat ex veterum Romanorum Conciliorum monumentis; ſed poſtmodum à Calliſto ſecundo vnita eſt eccleſiæ Portuenſi. Epitaphium S. Damaſi, cuius hîc habetur mentio, intextum habetur in prædictis horum martyrum actis. In honorem præterea eorundem, Conſtantinus Imper. erexit baſilicam via Lauicana, quam & muneribus exornauit, ac redditibus locupletauit, ibique S. Helenæ martyris corpus ſepeliendum curauit. Exſtat

de

de munificentia Conſtantini libellus in libro de Rom. Pontificibus, in Siluestro, vbi de his agitur. Eſt Romæ antiquus titulus nomine ipſorum martyrum, cuius mentio habetur in regiſtr. S. Gregor. lib. 4 c. 88. in Synodo tunc Romæ habita. De horum tranſlatione in Gallias, agit Sigebert. in chron. anno 826. Aim. de geſt. Franc. lib. 4. c. 115. factam refert ſub Gregorio quarto Rom. Pont. Cuius rei geſtæ hiſtoriam Einardus libris quatuor illuſtrauit. Exſtant prædicta acta apud Surium tomo 7. Putatur eiuſdem quoque auctoris eſſe vita eorundem martyrum verſibus ſcripta, quæ ibidem recitatur. De his & Marian. Scot. in chron. anno Dñi 828. Nouiſſimè autem Molanus in Indic. ſanct. Belg.

[b] Eraſmi epiſcopi.] Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, ac recentiores; Ado autem ſequẽti die. Huius acta reperimus in nonnullis vet. manuſcript. habemusque eadem charactere Longobardo conſcripta; eadem ferè Mombr. tom. 1. vit. ſanct. Quæ cuncta etſi auctore careant; nihilominus Petrus diac. Caſ. in lib. de vit. illuſtr. monaſt. Caſin. cap. 46. teſtatur, Gelaſium ſecundum Rom. Pont. cùm adhuc eſſet Caſinenſis cœnobij monachus, ſcripſiſſe vitam S. Eraſmi epiſcopi & martyris, aliorumque ſanctorũ. De memoria eius apud montem Soract. Greg. regiſt. lib. 1. epiſt. 23. Fuit S. Benedictus eiuſdem martyris ſtudioſiſſimus: nam in eius honorem duas nobiles erigendas curauit eccleſias, Verulis alteram, alteram verò Romæ, vt habent acta S. Placidi à Gordiano ſcripta. Erat olim corpus S. Eraſmi Formiis, vt ſcribit S. Gregorius in regiſt. lib. 1. epiſt. 8. eratque Formiana eccleſia ſedes epiſcopalia, cui idem S. Gregorius vniuit eccleſiam Minturnenſem; ſed vtraque in propinquũ locum, Caietam, vnà cum corpore eiuſdem ſancti martyris, quod ibi decentiſſimè aſſeruatur & colitur, tranſlata eſt. Adnumeratam legimus Caietanam eccleſiam inter illas ſedes quæ ſub nullo Metropolitano poſitę, immediatè ſubiectæ ſunt Romano Pontifici, quarum epiſcopi, ſuffraganei dicebantur Papæ vrbis Romæ. Hæc ex libro cenſuum, qui aſſeruatur in Vaticana bibliotheca.

[c] Photini epiſc. & ſoc.] De iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Horum omnium acta ſcripta habemus ab eccleſia Lugdunenſi tunc temporis, quando iidem paſſi ſunt, in epiſtola quæ exſtat apud Euſebium hiſt. libro 5. cap. 1. & 3. Horum martyrum, quorum cineres in fluenta Rhodani merſi ſunt, meminit ſanctus Auguſtinus libro de cur. agend. pro mort. Item Eucherius Lugdun. in ſermone de ſancta Blandina, qui falſo titulo Euſebij Emeſeni inſcribi hactenus conſueuit. Recenſet Gregorius Turonen. de gloria mart. cap. 49. itemhîc Ado nomina quadraginta octo martyrum, qui tunc Lugduni paſſi ſunt. Agunt de his præterea quàm plurimi recentiorum, quos mittimus hîc referre; cùm omnes non aliunde quàm ex prædicta epiſtola acceperint.

[d] Eugenij Papæ.] Vet. manuſcript. hac die; quidam verò die ſequenti; ſed reuera hic eſt dies natalis eius, vt conſtat ex libro de Romanis Pontificibus. Hic ſuffectus eſt S. Martino Papę & martyri, eiusque non tantùm ſedis, ſed & ſanctitatis ſucceſſor exſtitit.

Tertio nonas Iunij. Luna.

G 13. xxiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

ARETII in Tuſcia ſanctorum martyrum Pergentini [a] & Laurentini fratrum, qui in perſecutione Decij, ſub Tiburtio præſide, cùm eſſent pueri, poſt dira ſupplicia tolerata, & magna miracula oſtenſa, gladio cæſi ſunt. Conſtantinopoli ſanctorum martyrũ Lucilliani [b], & quatuor puerorum Claudij, Hypatij, Pauli, & Dionyſij: cum quibus Lucillianus ex ſacerdote idolorum Chriſtianus factus, poſt varia tormenta in fornacem iniectus eſt; ſed flamma imbre exſtincta, omnes illæſi euaſerunt: denique ipſe cruci affixus, pueri autem gladio obtruncati, ſub Siluano præſide cõſummati ſunt. Ibidem ſanctæ Paulæ [c] virginis & martyris, quæ cùm prædictorum martyrum ſanguinem colligeret, comprehenſa, virgis cæſa, & in ignẽ coniecta, ſed liberata, demum & ipſa

eodem loco vbi ſanctus Lucillianus crucifixus fuerat, decollata eſt. Cordubæ in Hiſpania beati Iſaac[d] monachi, qui pro fide Chriſti gladio necatus eſt. Carthagine ſancti Cæcilij[e] presbyteri, qui ſanctum Cyprianum ad Chriſti fidẽ perduxit. In territorio Aurelianẽſi ſancti Liphardi[f] presbyteri & confeſſoris. Lucæ in Tuſcia S. Dauini[g] confeſſoris. Pariſiis ſanctę Crotildis[h] reginæ, cuius precibus vir eius Clodoueus rex fidem Chriſti ſuſcepit. Anagniæ ſanctæ Oliuæ[i] virginis.

IVNII 3.

[a] PERGENTINI & Laurentini.] Agit de his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac recentiores. Horum paſſionis acta recitat Sur. tom. 3. Petrus in catal. lib 5 cap. 80. Accepimus eadẽ ab eccleſia Aretina.

[b] Lucilliani & ſoc.] De his item Græci hac die in Menol. vbi eorum res geſtas fuſiùs referunt.

[c] Paulæ.] Græci iidem hac die in Menolog. ibiq́ue eius præclarum certamen deſcribitur.

[d] Iſaac mon.] De eodem etiam Vſuar. De eius nece ſcribit S. Eulog. lib 2. memor. ſanct. c. 2. narratq́ue hac die paſſum, feria ſexta, æra octingenteſima octogeſimanona, à Chriſto Domino an. 851.

[e] Cæcilij presbyteri.] De quo item manuſcr. Agit de eo Pontius diac. in vit. S. Cypriani, & ſanctus Hier. de ſcrip eccleſ. in Cypriano. Quantum licet opinari, hunc exiſtimo fuiſſe Cæcilium ſiue Cæcilianum (vtroque enim modo legimus) clarum oratorem, magiſtrum olim Diadumeni Cæſaris pueri laudatiſſimi, de quo Ælius Lampridius in Diadumeno: fuit etenim Afer, rhetor, & optimis moribus imbutus. Ab eo ſanctus Cyprianus Cæcilij cognomentum accepit, vt teſtatur S. Hieronym. de Script. eccleſ.

[f] Liphardi.] De quo hac die Vſuardus; Beda autem ſequenti. Huius vitam ex manuſcript. acceptam retulit Sur. in tom. 3. Petrus in catalog. lib. 5. cap. 58. Trithem. de vir. illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 164. Floruit temporibus Clodouei regis.

[g] Dauini.] Huius acta manuſcripta ab eccleſia Lucenſi accepta vidimus.

[h] Crotildis] Scribit de ea plura Gregor. Turon. de geſt. Francor. lib. 2. cap. 2. 3. & 4. Aimon. libro 1. cap. 14. & Sigebertus in chron. anno Domini 499. & 554. Molan. in addit. ad Vſuard. edit. primæ. Fuit eiuſdem nominis & religione non impar eius filia, quæ iuncta coniugio Amalarico regi Ariano, grauia multa ob fidem Catholicam paſſa eſt, vt idem ſcribit Gregorius Turonen. de geſt. Franc. libro 3. cap. 10. De obitu ſanctæ Crotildis, de qua agimus, deq́ue eius funere, meminit Gregorius Turonenſis hiſt. lib. 4. cap. 1. deceſſiſſeq́ue ait eo tempore quo ſanctus Iniurioſus præerat eccleſiæ Turonenſi. qui (vt ex eodem Gregorio colligitur) ſedere cœpit anno Domini 532. Seditq́ue annos 17. Ex quibus redarguitur Sigebertus, dum in chron. anno 554. recenſet obitum Crotildis.

[i] Oliuæ.] Eius vitæ acta, itemq́ue venerandum ipſius corpus Anagniæ aſſeruari, firma aſſertione epiſcopi eius ſedis accepimus. Alia rurſus eſt Oliua, cuius his verbis meminit Thomas Fazellus de rebus Siculis, decad 1. lib. 8. Panormus, inquit, maximè inſignis facta ortu Oliuæ & Nymphæ virginum, quarum clara geſta habentur. Hæc ipſe.

xxiij. A Pridie nonas Iunij. Luna. 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROMÆ ſanctorum martyrum Aretij[a] & Daciani. Siſciæ in Illyrico ſancti Quirini[b] epiſcopi, qui ſub Galerio præſide pro fide Chriſti, vt Prudentius ſcribit, molari ſaxo ad collum ligato, in flumen præcipitatus eſt; ſed lapide ſupernatante, cùm circumſtantes Chriſtianos, ne eius terrerentur ſupplicio, néve titubarent in fide, diu fuiſſet hortatus, ipſe vt martyrij gloriam aſſequeretur, precibus à Deo vt mergeretur obtinuit. Brixiæ ſancti Clatei[c] epiſcopi & martyris ſub Nerone Imperatore. In

Pannonia ſanctorum martyrum Rutili[d], & ſociorum. Atrebati ſanctæ Saturninæ[e] virginis & martyris. Tibure ſancti Quirini[f] martyris. Conſtantinopoli ſancti Metrophanis[g] epiſcopi & confeſſoris inſignis. Mileui in Numidia ſancti Optati[h] epiſcopi, doctrina & ſanctitate conſpicui. Veronæ ſancti Alexandri[i] epiſcopi.

IVNII 4.

[a] ARETII & Datiani.] Rom. Martyrol. vetus, & vet. manuſcript. ex quibus cæteri recentiores.

[b] Quirini.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri omnes. Eius nobile martyrium Prudentius cecinit hymno ſacro. Meminit eiuſdem Venãtius Fortunatus li. 7. cùm ait:

Africa Cyprianum dat, Siſcia clara Quirinum.

Exſtant eiuſdem acta fuſiùs ſcripta apud Mombrit. tom. 2. quibus fertur paſſus in perſecutione Diocletiani ſub Maximo, aliàs, Maximino præſide; quem Prudentius Galerium appellat: nulla tamen eſt diſcrepantia, nã & Galerius ipſe, Maximinus dictus eſt, qui poſtea ab eodem Imperatore Cæſar eſt appellatus. Cæterùm fuit alius Galerius Maximinus, qui vixit temporibus Valeriani Imp. & proconſulatum gerens in Africa, in S. Cyprianum epiſcopum Carthag. vltimi ſupplicij ſententiam tulit, & paulo pòſt infelix obijt. Hæc habes in actis paſſionis S. Cypriani, poſitis in prolegom. operum eius edit. Pamel. Eiuſdem S. Quirini corpus, cùm barbari Pannonias deuaſtarent, Romam tranſlatum eſt, atque reconditum ad S. Sebaſtiani ad Catacumbas, vt Beda & Ado hîc item profitentur: inde autem per Angilbertum, Mediolanenſem epiſcopum, Mediolanum fuiſſe delatum, prædicta acta teſtãtur: verùm Molanus in notis ad Vſuard. ſecund edit. & Cuſpinianus in Auſtria, dicũt trãſlatum fuiſſe Bauariam, temporibus Pipini regis; idque certis teſtimonijs Molanus comprobat.

[c] Clarei epiſcopi.] De quo & tabulæ eccleſiæ Brixianæ, cæteraque vet monumenta eiuſdem.

[d] Rutili & ſoc.] De eo vet. manuſcript. ex quibus & Molanus in priori additione ad Vſuardum.

[e] Saturninæ] De qua etiam prædicta vet. manuſcript ex quibus recentiores accepere.

[f] Quirini] Alius hic ab illo Siſcienſi, de quo ſuprà. Huius corpus (vt accepimus ex veteribus monumentis eccleſiæ Tiburtinæ) reconditum ibi habetur in baſilica S. Laurentij, ſub altari ſanctiſſimi Saluatoris.

[g] Metrophanis.] Agunt de eodem hac item die Græci in Menologio, vbi & eius acta ſummatim comprehenſa narrantur: quibus aſſentiuntur ea quæ ſcribit Niceph. hiſtor. lib 8. c. 6. & Niceph. epiſc. Conſtantinop. in chron. Habetur mentio de eodem in oratione de ſanctis Patribus Nicænæ Synodi, quam recitat Metaphraſtes ſexto idus Iulij, & Lipom. Latinè redditam tomo 6.

[h] Optati epiſc.] Confundunt hunc aliqui cum Optato epiſcopo Autiſiodori, vt Petrus in catal. lib. 7. c. vlt. qui ea die de hoc agit, qua à cæteris celebratur dies natalis Optati Autiſiodorenſis. De hoc S. Hieron. lib. de ſcrip. eccleſ. Honorius Auguſtud. & alij. Claruit temporibus Valentis & Valentiniani Impp. quãdo (vt idem teſtatur S Hieronymus) aduerſus Parmenianum eruditos illos ſcripſit commentarios. At cùm in eius lib. 2. retexitur ab eo ſeries Romanorum Pontificum, eaque perducitur vſque ad Syricium Papam; neceſſe erit affirmare, eum vſque ad Syricij tempora perueniſſe, qui ſedit temporibus Theodoſij. Putauit autem, & iure quidem, Balduinus in annot. ad Optat. ea verba: Damaſo Syricius, non eſſe eiuſdem auctoris, ſed ſuperaddita: quod quidẽ duplici ratione firmamus: primò quidem, quòd S. Auguſtinus, cùm de eo ſæpiùs agit, non tanquam de homine ſui temporis & æquali, ſed vt de eo qui ipſum longè præceſſerit, meminiſſe videtur, præſertim de doctrina Chriſtiana lib 2. c. 40. præerat enim his tẽporibus Auguſtini, ſedi Mileuitanæ Seuerus, vt idem S. Auguſtinus teſtatur, cùm agit de ordinatione Eradij ſucceſſoris, epiſt. 110. & ſerm. 50 de diuerſ. tomo 10. pag 521. edit Louan. Præterea ipſe Optatus libro 1. & iterum lib 3. ab indicta perſecutione Diocletiani vſque ad illud tempus quo ea ſcribebat, numerat annos 60. & (vt ait) quod excurrit. Cùm autem conſtet ex publicis edictis, eam perſecutionem indictam eſſe anno Domini trecenteſimoſecundo; ſatis liquet primis temporibus Valentis & Valentiniani (iuxta ſententiam Hieronymi). Optatum ea ſcripſiſſe; nec ad tempora Theodoſij & Syricij perueniſſe; niſi illud: Et quod excurrit, præter morem, laxatis habenis, longiùs nimis quis ad libitum ſinat excurrere. Qualis autem, quantúſve fuerit S. Optatus, ex eo repnia, quòd aduerſus Donatiſtarum erumpentem eluuionem, totamque Africam inundantem, ſolus ipſe (eo tempore) ſcriptorum ſuorum oppóſuit aggerem. De Mileuio, cuius Optatus erat epiſcopus, frequens eſt mentio in Concilijs Africanis, & epiſtolis S. Auguſtini: ibi & celebratum eſt Concilium Mileuitanum dictũ, quod inconſultè nimis dixit aliquis celebratum in inſula Melite: eius enim Synodica ad Innocentiũ Papam, litteræque Auguſtini & aliorum ad eundem Pontificem, & aliæ ad Hilarium ſcriptæ, illud Mileuij in Numidia actum eſſe, luce clariùs manifeſtant.

[i] Alexandri epiſcopi.] De quo & tabulæ eccleſiæ Veronenſis, ex quibus R. D. Aug. Valerius, eius eccleſiæ epiſcopus, & Card. in libello quem ſcripſit de eius ſedis epiſcopis agit.

xxij. B Nonis Iunij. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

IN Ægypto natalis ſanctorum martyrum Marciani[a],Nicanoris,Apollonij,& aliorum, qui in perſecutione Maximini illuſtre martyrium conſummarunt. Peruſiæ ſanctorum martyrum Florentij[b],Iuliani,Cyriaci, Marcellini,& Fauſtini,qui in perſecutione Decij capite cæſi ſunt. Cæſareę in Palæſtina paſſio ſanctarum Zenaidis[c],Cyriæ,Valeriæ,& Marcię,quę per multa tormenta gaudentes ad martyriũ peruenerunt. Tyri ſancti Dorothei[d] preſbyteri,qui ſub Diocletiano multa paſſus, & vſque ad Iuliani tempora ſuperſtes , ſub eo annum agens ſeptimum ſupra centeſimum, venerandam ſenectam martyrio honeſtauit. Eodem die ſancti Bonifacij ·epiſcopi Moguntini, qui de Anglia Romã veniens,& à Gregorio ſecundo in Germaniam miſſus,vt fidem Chriſti illis gentibus euangelizaret; cùm maximam multitudinem, præſertim Friſonum,Chriſtianæ religioni ſubiugaſſet,Germanorum Apoſtolus meruit appellari: nouiſſimè in Friſia à furentibus gentilibus gladio peremptus,martyriũ conſummauit cum Eobano & quibuſdam alijs ſeruis Dei. Cordubæ in Hiſpania beati Sancij[e] adoleſcentis,qui etſi in aula regia educatus,pro Chriſti tamen fide in perſecutione Arabica martyrium ſubire non dubitauit.

IVNII 5.

[a] MARCIANI & ſoc.] De his Vſuardus, Ado,& alij recentiores hac die, & ad nonas Aprilis; Græci etiam hac die in Menologio,ibique & ſociorum nomina exprimuntur.

[b] Florentij & ſoc.] De quibus & antiqua manuſcripta eius eccleſiæ.

[c] Zenaidis & ſoc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio, vbi & earum martyrij acta pluribus deſcribuntur

[d] Dorothei.] De eo etiam Græci in Menolog. hac die,& iterum ad ſeptimum idus Octobris. Errore lapſi videntur nonnulli , qui hunc fuiſſe Tyri epiſcopum dixerunt : nam licet patria Tyrius fuerit,tamen Euſebius,qui de ipſo agit lib. 7. c. 26. & Niceph. lib. 6. c. 37. illum presbyterum tantũ fuiſſe tradunt:exploratum enim habetur , quinam epiſcopi, illis Dorothei temporibus , Tyriæ eccleſiæ præfuerint. Si quidem,vt rem altiùs repetamus, ſedit illic Methodius tempore nouiſſimæ perſecutionis,vt ſcribit S. Hieron. de Script. eccleſ. in Methodio: poſtea ſubrogatus eſt Paulinus temporibus Conſtantini,vt conſtat ex Euſebio hiſt. lib. 10. c. 4. eoque ex humanis ſublato , regimen eius eccleſiæ capeſſit Zeno,qui interfuit ſubſcripſitque Nicæno Concilio,quique longæua ætate peruenit vſque ad tempora Theodoſij,præſensque fuit Cõcilio œcumenico Conſtantinopolitano , vt apparet ex ſubſcriptione epiſcoporum : at Dorotheum , de quo agimus,conſtat temporibus Iuliani Apoſtatæ martyrio eſſe vita functum. Rurſum de Dorotheo alius increbuit error,vt putarint nonnulli, hunc ipſum auctorem eſſe libelli illius qui Dorothei ſynopſis inſcribitur. Græci in eo quod citare conſueuimus Menologio, xviij. Kal. Maij , cùm de quibuſdam Pauli Apoſtoli diſcipulis agunt, quorum meminit Dorotheus, hęc de ipſo auctore habent, his verbis; Hæc beatiſſimus Dorotheus cùm eſſet Romæ,

Romana

Romana lingua ſcripta reliquit: non ſolùm autem de his, ſed & de reliquis Apoſtolis, & alijs ſanctis viris, & ſacris Prophetis, hiſtoriam accuratè conſcripſit: fuit enim vir ille & multarum rerum peritia inſignis, vt quiuis alius. Hæc ibi. Quæ quidem nulla ratio patitur, vt de illo Tyrio hæc dicantur, cuius nulla eſt memoria quòd aliquando fuerit Romæ; & S. Hieron. qui omnes, quos nouit, collegit Scriptores eccleſiaſticos, nullam prorſus de eo habuit mentionem. In bibliotheca Vaticana eundem Dorotheum, abbatẽ, inſcriptum inuenimus: quod nec ignorauit Petrus in catal. qui dum eum allegat, abbatẽ appellat. Porrò quòd ad Synopſim ſpectat, quam ſcripſit: nonnulla in ea habet, quæ caſtigatione ſunt digna. Nõ omittimus dicere, claruiſſe temporibus Leonis Imp. alterum Dorotheũ, tenera epiſcopum Tyri, cuius ſimul & aliorum epiſcoporum exſtat egregia epiſtola ad ipſum Leonem Auguſtum conſcripta de fide Catholica. Habetur tom. 2. Cõcil. recentioris editionis pag. 244. De Dorotheo presbytero & martyre, de quo hic agitur, eadem ferè quæ in Romano Martyrologio recitantur, fuſiùs ſcripta legimus in chronico Anaſtaſij bibliothecarij, quod manuſcriptum accommodatum nobis fuit ab Illuſtriſſimo ac Reuerendiſſimo Cardinale Syrleto. vbi Edeſſæ in Syria eũ ſub Iuliano Apoſtata martyrium conſummaſſe, centeſimum quintum annum agentem, idem teſtatur auctor.

[e] Bonifacij epiſc.] De quo hac die etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scripſit eius vitam Wilibaldus eius diſcipulus, quam exſcripſit Vicellius in Hagiolog. Cõtexta eſt etiam de eo epiſtolatis hiſtoria, quam retulit Sur. in tom 3. Rurſus autem Ruthardus Rabani diſcipulus eius martyriũ ſcripſit heroico metro, vt teſtatur Trith. in chron. Hirſaug. Plures epiſtolæ Romanorum Pontificum ad eum ſcriptæ exſtant in cod. manuſcript. quas & deſcripſimus in Annal. eccleſ. De eo item agitur in actis S. Burcardi epiſcopi. Paſſus eſt, vt ſcribit Beda in epitome, anno Domini 754. Id ipſum profitetur Sigebert. in chron. Trithem. autem de viris illuſtr. Ord. S. Bened li. 2. c. 24. ſequenti anno 755. martyrio obijſſe ſcribit: ſed prioribus citatis auctoribus inhæremus. Eiuſdem Bonifacij ſcitè dictum de ſacerdotibus ligneis & aureis recitatum habes in Concilio Triburienſi, c. 18. Eadem de Cõſecrat. diſtinct. 1. c. vaſa quibus.

[f] Sancij.] Scripſit eius martyriũ S. Eulogius l. 2. Mem. ſanct. c 3 paſſumque tradit. æra octingenteſima octogeſimanona, à Chriſto Domino anno octingenteſimo quinquageſimoprimo.

6 Octauo idus Iunij. Luna. C xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

CÆSAREÆ in Palæſtina natalis beati Philippi[a], qui fuit vnus de ſeptem primis diaconis. Hic ſignis & prodigiis clarus, Samariam ad fidem Chriſti conuertit, & Candacis Æthiopum reginæ eunuchum[b] baptizauit, ac demum apud Cęſaream requieuit: iuxta quem tres virgines eius filię prophetiſſæ tumulatæ iacent: nã quarta filia eius plena Spiritu ſancto Epheſi occubuit. Romæ ſancti Artemij[c], cum vxore ſua Candida, & filia Paulina: qui Artemius ad prædicationem & miracula ſancti Petri exorciſtæ in Chriſtum credẽs, & cum omni domo ſua à ſancto Marcellino preſbytero baptizatus, iuſſu Sereni iudicis plumbatis cæſus[d], & gladio percuſſus eſt: vxor verò eius & filia in cryptam impulſæ, lapidibus ruderibuſque ſunt obrutę. Tarſi in Cilicia ſanctorũ Martyrum viginti[e], qui temporibus Diocletiani & Maximiani ſub Simplicio iudice per diuerſa tormenta glorificauerunt Deum in corporibus ſuis. Nouioduni in Gallijs ſanctorum martyrum Amantij[f], Alexandri, & ſociorum. Feſulis in Tuſcia ſancti Alexandri[g] epiſcopi & martyris,

martyris. Mediolani depoſitio ſancti Euſtorgij[i] ſecundi, epiſcopi & confeſſoris. Veronæ ſancti Ioannis epiſcopi[k]. Veſontione in Gallijs ſancti Claudij[k] epiſcopi. Eodẽ die ſancti Norberti[l] epiſcopi Magdeburgenſis, fundatoris ordinis Præmonſtratenſis.

IVNII 6.

PHILIPPI.] De quo Act. Apoſt. c. 6. & 8. Beda, ac cæteri Latinorum de eodem agunt hac die, Græci autẽ in Menologio, quinto idus Octobris. Hunc autem ob Apoſtolicum munus ſuſceptum, nõnulli Apoſtolum appellarunt; vnde non modica exorta eſt ambiguitas ex confuſione geſtorum, dum quod eſt huius, Philippo Apoſtolo tribuitur. quæ quidem quoniam longiori indigent examine, hîc prætérimus. Recens adhuc erat memoria Cæſareę maritimæ in Palæſtina, temporibus S. Hieronymi, Philippi diaconi & filiarum eius: nam ædicula Philippi, & filiarum cellulæ adhuc integræ permanebant, quas omnes S. Paula profectura Hieroſolymam, inuiſit, vt idẽ S. Hieronymus ſcribit epiſt. 27. ad Euſtochium.

[b] Eunuchum baptizauit.] De quo hæc Dorotheus in ſynopſi, in fine: Eunuchus Candacis reginæ Æthiopũ in Arabia felici, & in inſula Taprobana, inque vniuerſa Erythra Euangelium Domini noſtri Ieſu Chriſti prædicauit. Fertur etiã martyrium glorioſè iuliſſe, ibique ſepultus eſſe: & cœmeterium ipſius monumentum inſuperabile eſt fidelibus, barbaros ſceleſtos fugans, morbos pellens, & ſanationes operans vſque in hodiernum diem. Hæc Doroth. Hieron. in Iſai. cap. 53. appellat eum Apoſtolum Æthiopũ; agit de eodẽ epiſt. 103. ad Paulinum. Ante eum S. Irenæus meminit de eius Apoſtolatu ad Æthiopas lib. 3. c. 12. & Cyrillus Hieroſol. in catecheſ. Euſeb. lib. 2. c. 1. Niceph. lib. 2. c. 6. & alij. De fonte in quo baptizatus eſt, agit S. Hieron. de locis Hebraicis. Si autem Æthiopum religionẽ altius repetas; habes ex Herodoto, quem citat Ioſephus Antiq. lib. 8. c. 4. illos circumciſionem ab Ægyptijs didiciſſe, ſic vocans Hebræos, qui in Ægypto aliquando vixerunt.

[c] Artemij & ſoc.] De his hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum res geſtæ connexæ habentur cum actis ſanctorum Marcellini & Petri, apud Sur. tom. 3. ſecunda Iunij. Corpora Artemij & Paulinæ tranſlata reperiuntur à Sergio iuniori in titulum Equitij, vt vetus illic poſita teſtatur inſcriptio in marmore inciſa.

[d] Plumbatis cæſus.] Erat id genus tormentorum, quaſi flagellum ex funiculis, in quarum ſummitatibus glandes plumbeæ erant impactæ; his terga ac collum damnati hominis verberabantur. De his Prudentius Periſteph. hym. 10. in Romano, his verſibus:

Tundatur, inquit, tergum crebris ictibus,
Plumboq́; ceruix verberata extuberet. Et paulo pòſt:
Pulſatur ergo martyr illa grandine, &c.

Porrò plumbatarum verberibus viliores tantùm perſonas torqueri conſueuiſſe, leges indicant. nam l. 2. de quæſt. Cod. Theod. hæc habet: Plumbatarum verò ictus, quos in ingenuis corporibus non probamus, ſed decem primos tantùm ordinis curiales ab immanitate huiuſmodi verberum ſegregamus, & l. 80. de decur. Cod. Theod. Omnis ordo curialis ab ictibus plumbatarum habeantur immunes. Conſtantinus Magnus, ac filij, ab huiuſmodi ſupplicij genere exemerunt debitores, qui olim his affici conſueuerunt. l. 4. & 7. de exact. Cod. Theod. Viguit eius genus ſupplicij etiã temporibus Honorij Imp. qui turpiſſimum Iouinianũ hæreſiarcham contuſum primùm plumbo, vnà cũ ſuis gregalibus damnauit exilio, vt conſtat ex l. 54. de heret. Cod. Theod. Porrò etſi huiuſmodi plumbatarum verbera non eſſent ad inferendum mortem (nam ciuilium legum præſcripto cædere reum vſque ad mortem vetitum erat) tamen complures inter ictus plumbatarum efflaſſe ſpiritum reperiũtur, vt teſtatur Ammian. Marcellin. libro 28. Ambroſ. epiſt. 17. lib. 2. edit. Rom. cùm ait: Quid reſpondebo poſtea, ſi compertũ fuerit data hinc auctoritate, aliquos Chriſtianorũ aut gladio, aut fuſtibus, aut plũbis necatos? Hęc ille. Prętermittimus recenſere innumeros fere martyres qui ad obitũ vſque plumbatarũ verberibus ſunt affecti. Erant & plumbata ſpicula bellica, de quibus Veget. de re milit. lib. 1. cap. 17. lib. 2. cap. 15. ſed de his nihil in præſentiarum. Erant & pondera plumbea, non ad cædendum, ſed ad diſtrahendas iuncturarum cõpagines, cùm damnatis ſublimè ſuſpenſis reuolutis brachijs eiuſmodi pondera deorſum ad pedes alligarentur. De his Ammianus lib. 29. Expediuntur, inquit, pondera plumbea, &c. Erat & pœna liquentis plumbi, cuius eſt frequens mentio in Martyrologio, de qua & Horatius:

—nec ſeuerus Vncus abeſt, liquidúmve plumbum.

Conſtantinus ad Populum reſcripſit, vt eius meatus oris & faucium, qui neſaria hortamenta prodendæ caſtitatis protulerit, liquentis plumbi ingeſtione claudatur; l. 1. de rapt. virgin. libro 9. tit. 24. Cod. Theod.

[e] Martyrum viginti.] Ado de his hac die, & Petrus in catal. lib. 5. c. 93. Paſſi ſunt Tarſi Ciliciæ ſub eodem Imp. & iudice, quibus paſſus legitur S. Bonifacius, de quo ſuprà pridie idus Maij. Cùm autem ibi (vt eius acta teſtantur) corpora martyrũ diſtraherentur pretio, eadem prædictorum viginti martyrũ corpora coëmpta, tranſlata ſunt in Africã. Illuc etiã eadẽ ex cauſa, vt emeret corpora ſanctorum martyrum, profectus eſt S. Bonifacius, qui & ipſe eſdem eſt donatus corona martyrij: miram itaque habent conſenſionem quæ de his martyribus ſcribuntur, cum rebus geſtis S. Bonifacij. Erat Hippone regio celebris memoria horum martyrũ

ibique

ibíque editum eſt præclarum illud miraculum deſcriptum à S. Auguſtino de Ciuit. Dei libro 22. c. 8. Occiſorum corpora à militibus vendebantur aliquando: quod etiam & de Gentilium cadaueribus factum reperimr; vt de Piſonis & Galbæ corporibus tradit Tacitus l. 17. de alijs Valer. Max. l. 9. c. 4. 3.

[f] Amantij & Alexandri.] Agit de his Vſuardus hac die, Beda autem ſequenti de Amantio: mendosè autem loco Alexandri, ponit, Alexandriç.

[g] Alexandri epiſc.] Exſtant eius res geſtæ ex antiquis monumentis nuper editæ à Reuerendiſſimo Franciſco Caitano epiſcopo Feſulano.

[h] Euſtorgij ſecundi.] De eo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis. Exſtat ad hunc Theodorici regis apud Caſſiod. variar. lib. 1. epiſtola 9. Idem ſcribens ad Agilam Comitem, meminit eiuſdem Euſtorgij, ac beatiſſimum virum appellat libro 2. epiſt. 29. Spectatæ ſanè ſanctitatis hominem etiam rex Gothus & Arianus plurimi fecit.

[i] Ioannis epiſc.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Veronenſis. Eius acta, ſicut & aliorum Veronenſium epiſcoporum, Reuerendiſſimus Auguſtinus Valerius epiſcopus Veronen. nunc S. R. Eccleſiæ Cardinalis, paucis complexus eſt.

[k] Claudij epiſc.] De eo Beda die ſequenti Eius res geſtas ex vet. monumentis edidit Sur. tomo 7. Exſtāt aliæ vberiores, quarum Molanus meminit. Reperitur hic interfuiſſe Concilio Epaunenſi, cui & ſubſcripſit, vt eius Synodi acta demonſtrant. Migrauit ex hac vita anno quarto Childeberti tertij regis Francorum.

[l] Norberti epiſcopi.] Huius acta ſynceriſſimè ſcripta exſtant apud Sur. tom. 3. Diem obijt anno Domini 1134. vt eius acta teſtantur, ac etiam Sigebert. in chron. eo anno, vbi & hęc de ipſo: Norbertus archiepiſcopus, vir potens opere & ſermone, multorum monaſteriorum fundator, & ſanctæ religionis eximius propagator, Innocentij Papæ Catholici æquiſſimus fautor, Petri verò ſchiſmatici iuſtiſſimus execrator, &c. Addit & plura de progreſſu ordinis Præmonſtratenſium. Adſcribitur in tabulis epiſcoporum Magdeburgenſium decimus quintus eius ſedis epiſcopus.

7 Septimo idus Iunij. Luna. D ii.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

CONSTANTINOPOLI natalis ſancti Pauli[a] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui ſæpè ab Arianis ob fidem Catholicam pulſus, & à ſancto Iulio Romano Pontifice reſtitutus; demum à Conſtantio Imperatore Ariano ad Cucuſum oppidulum Cappadociæ relegatus, ibidem Arianorum inſidijs crudeliter ſtrangulatus, ad cæleſtia regna migrauit: cuius corpus Theodoſio Imperatore Conſtantinopolim ſummo honore tranſlatum[b] fuit. In Ægypto ſancti Lycarionis[c] martyris, qui laniatus, virgis ferreis ignitis cæſus, aliaque ſæuiſſima paſſus, gladio demum percuſſus, martyrium conſummauit. Cordubæ ſanctorum martyrum Petri[d] preſbyteri, Vualabonſi diaconi, Sabiniani, Vuiſtremundi, Habentij, & Hieremiæ monachorum. In Anglia ſancti Roberti[e] abbatis ordinis Ciſtercienſis.

IVNII 7.

[a] PAVLI epiſc.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autē in Menologio octauo idus Septembr. Eius acta ex antiquis monumentis collegit Metaphraſtes; recitat ea Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 3. De eius electione ex præcedentibus prophetijs, habetur mentio in actis S. Metrophanis. De tempore quo ſubrogatus eſt in locum Aleaandri, ſcribit Socrat. libro 2. cap. 3. Sozom. libro 3. cap. 3. & alij poſt eos. In Annalibus refutauimus errorem aſſerentium S. Alexandri iudicio prælatum eſſe Macedonium Paulo in

futura

futura ſucceſſione. De huius rebus geſtis, ac his præſertim, quas ob tuendam fidem Catholicam paſſus eſt, ſcribit S. Athanaſius in apologia ſecunda, & in epiſt. ad ſolit. vbi eum non ſemel, ſed quater pro fide exulaſſe tradit, primò in Ponto, inde Meſopotamia, tertiò Edeſſa, quartò demum Cuſuſo. De eius perfugio ad Iulium Rom. Pōtificem ſcribit Socrat. lib. 2. c. 9. & 10. De acceſſu ad Gallias ad S. Maximinum epiſcopum Treuerenſem, agit Niceph. libro 9. cap. 12. De nece ſæuiſſima illi ab Arianis illata, ſcribit idem S. Athanaſius in apologia de fuga ſua, & in epiſt. ad ſolitarios, Theodoret. hiſt. lib. 2. c. 5. Socrat. lib. 2. c. 12. & Sozom. lib. 3. c. 8. Martyrium ſubijt Arbetione & Lolliano conſſ. anno Domini trecenteſimo quinquageſimoquinto.

[b] Tranſlatum fuit.] Facta eſt eiuſmodi ſolennis tranſlatio tempore Concilij œcumenici Conſtantinopolitani, tantaque clariſſimorum epiſcoporum frequentia reconditum fuit in eccleſia nuper ablata Macedonianis, quorum ſæuitia ſæpiùs pulſus, & grauia paſſus erat. De his Socr. hiſt. li. 5. c. 9. Sozom. lib. 5. c. 8. & Niceph. li 9. c. 29. & li. 12. c. 14 Iidemque tradunt, poſteros, rei geſtæ ignaros, exiſtimaſſe ex nomine Pauli, illic conditum eſſe corpus S. Pauli Apoſtoli: quę quidem res apud aliquos ex vulgo fidem inueniens, etiam tranſmiſſa videtur ad ſucceſſores. Inde accidit, vt temporibus Clementis Papæ quarti à Græcis in Gallias ad reginam Francorum deferretur pro egregio munere caput, quod dicebatur eſſe Pauli Apoſtoli: rei nouitaté admirata regina, conſuluit de his prædictum Pontificem; qui ad eam reſcripſit epiſtolam, quæ in eius regiſtr. exſtat num. 477. qua quidem errorem redarguit, nec alibi quàm Romæ, vbi eſt paſſus, reperiri caput Apoſtoli, pluribus docet.

[c] Lycarionis.] De eo item Græci hac die in Menologio, vbi etiam eius cruciatus narrantur.

[d] Petri & ſoc.] Vſuardus de his hac die. Horũ martyrij acta deſcribit S. Eulogius in Memor. ſanctor. lib. 2. cap. 4. paſſi ſunt, vt ait, era 889. anno Domini octingenteſimo quinquageſimoprimo.

[e] Roberti abb.] De eo item hac die Molan. in addit. ad Vſuard. Exſtãt eius acta apud Sur. tom. 3. quibus habetur, eum migraſſe ex hac vita, anno Dñi milleſimo centeſimo quinquageſimonono.

xix. E Sexto idus Iunij. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

AQVIS in Gallia ſancti Maximini[a] primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi, quem Domini diſcipulum fuiſſe tradũt. Eodem die ſanctæ Calliopæ[b] martyris, quæ ob Chriſti fidem mammis abſciſſis, atque aduſtis carnibus, ſuper teſtulas volutata, capite demum truncata martyrij palmam accepit. Apud Sueſſiones in Gallijs natalis ſancti Medardi[c] epiſcopi Nouiomenſis, cuius vita & mors pretioſa glorioſis miraculis commendatur. Rhotomagi ſancti Gildardi[d] epiſcopi, fratris eiuſdem ſancti Medardi, qui eodem die nati, eodemque epiſcopi conſecrati, vno quoque die de hac vita ſubtracti, ſimul in cælum migrarunt. Apud Senonas ſancti Heraclij[e] epiſcopi. Metis ſancti Clodulphi[f] epiſcopi. In Piceno ſancti Seuerini[g] epiſcopi Septempedani. In Sardinia ſancti Salluſtiani[h] confeſſoris. Camerini ſancti Victorini[i] confeſſoris.

IVNII 8.

MAXIMINI epiſcopi.] Hunc vnũ ex ſeptuaginta duobus diſcipulis fuiſſe, tradunt; cuius res geſtæ intextæ habẽtur cum actis ſanctæ Marthæ, & Mariæ Magdalenæ. De eo item Petrus in catalog. libro 5. c. 101. & Democh. in tab. epiſc. Aquenſis eccleſiæ.

[b] Calliopæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, eiusque martyrij acta referunt.

[c] Medardi epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Eius acta ſcripta à

Fortunato

Fortunato tunc presbytero poſtea epiſcopo Pictauienſe recitat Sur.tom.3. De eius obitu, atque miraculis poſt mortem editis, exſtat item Fortunati carmen lib.2. idemque agit de ipſo etiam lib.4. vit. ſanct. Martini, & in vita S Radegúdis, Gregor. Turon. de glor. confeſſ. cap.95. & de geſt. Franc. lib.4. c.19. Scribit Sigeber. in chron. eum ex hac vita migraſſe anno Domini 556. Præexcellentia meritorũ tanti viri, S. Gregorius Papa indulſit, vt eius monaſterium caput eſſet omnium monaſteriorum totius Galliæ, aliaque ſuperaddidit priuilegia; & quę olim à ſancto Ioanne Papa eidem fuerãt elargita, confirmauit ſtabiliuitque; exſtant de his eiuſdem S. Gregorij litteræ Apoſtolicæ in regiſtr. libr.12. indict.7. cap.32. Erat eiuſmodi monaſterium in ſuburbio Sueſſionenſi ſub nomine S. Medardi & S. Sebaſtiani, vt conſtat ex actis Synodicis Concilij illic habiti, anno xiij. Ludouici Pij Imp. ſub Hincmaro epiſcopo Rhemenſi, qui Synodo præfuit. In tabulis Democharis de ſacrificio Miſſæ adſcribitur hic decimus quartus eius ſedis epiſcopus: agit & de eo Molan. in Indic. ſanct. Belgij.

[d] Gildardi epiſc.] De ipſo etiam Vſuardus hac die, & alij recentiores. Exſtat de eodem carmẽ ſancti Audoeni, & antiphona Gregorij Turonen. quæ cuncta recitat Sur. tom.3. De Gildardo & Medardo fratribus hęc Sigeb. in chronic. an. Domini 535. Clarent, inquit, in Gallijs fratres vterini, vno eodemque die nati, & Pontifices conſecrati, Medardus ad titulum Nouiomenſem, Gildardus ad Rhotomagenſem; & vno die abſoluti à ſeculo, aſſumpti ſunt à Chriſto. Hæc ille. Molanus teſtatur Gildardi vitam manuſcriptam haberi: agit de eodẽ Petr. in catal. lib.5. c.97. & 98. Reperitur interfuiſſe Gildardus Concilio primo Aurelianenſi celebrato temporibus Clodouei regis Francorum, vt ex eius actis apparet; numeraturque eiuſdem ſedis Rhotomagenſis epiſcopus decimus quintus in tabulis Democharis.

[e] Heraclij epiſcopi.] De eodẽ hac die Vſuardus, atque recentiores. Migrauit ex hac vita anno quingenteſimo ſeptimo, numeraturque eius ſedis epiſcopus decimusquintus in tabulis epiſcoporum Senonenſium, quas recitat Demochar. libro de ſacrificio Miſſæ.

[f] Clodulphi epiſc.] Exſtant acta epiſcoporũ Metenſium, vbi plura de Clodulpho; de quo etiam in vita S. Trudonis, apud Sur. tom.6. die 23. Nouemb. Sigebert. in chron. anno Domini 640. Fuit hic patre Arnulpho & matre Doda progenitus, ſanctis ambobus, & in ſeculo clariſſimis. Ponitur in tab. epiſc. Metenſium triceſimus ſecundus eius ſedis epiſcopus.

[g] Seuerini epiſcopi.] Celebris fuit memoria ſancti Seuerini apud Septempedanos, adeò vt etiã ſuam ipſorum ciuitatem eius nomine appellari voluerint. Ambigua adhuc & ſubobſcura remanet de S. Seuerino narratio, ob omnimodam ferè ſimilitudinem quam in omnibus habere videtur cum S. Seuerino epiſcopo Neapolitano, quo cum non tantum nomine & dignitate epiſcopatus conuenit, ſed (quod mirandum ſit) vterque fratrem habuit nomine Victorinum; vnde facillimè contingere potuit, vt quod eſſet alterius, tribueretur alteri: quod quidem Ado, ſexto idus Ianuarij, & nonis Septembris feciſſe videtur; dum Victorinum illũ qui in eremo perarduam vitam duxit, germanum exiſtimauit Seuerini Neapolitani, cuius quidem frater eremum minimè coluit, ſed longè antè martyr factus eſt. Nec mirandum eſt duos Seuerinos duos fratres Victorinos habuiſſe, cùm moris Chriſtianorum fuiſſe conſtet, ſuis filijs nomina ſanctorum imponere, quò illorum ſectãtes veſtigia, etiam patrocinio fulcirentur. Dionyſ. Alex. apud Euſeb. lib.7. c.20. Horum autem fratrum Seuerini & Victorini acta legimus accepta ab ipſorum eccleſia, ex quibus nouimus hos fratres fuiſſe vterinos, eremiticamque vitam excoluiſſe, quorũ Victorinus cùm aliquando lapſus fuiſſet, arctioribus ſe diſciplinæ vinculis mancipauit, ac ſancto fine quieuit: Seuerinus autem ad regimen epiſcopatus aſſumptus, ſanctitate clarus migrauit è vita, cuius venerandũ corpus ante quadriennium repertum, honorificentiùs reconditum eſt. Floruerunt ambo temporibus Iuſtiniani Imp. cùm Vigilius Romanæ Eccleſiæ, vt ipſorum acta teſtantur, præſideret.

[h] Saluſtiani] Agit de eo item hac die Vſuardus: meminit eiuſdem Fara de rebus Sardois.

[i] Victorini.] Hic ille germanus S. Seuerini, de quo modò egimus, cuius & acta iuncta habentur vitæ S. Seuerini.

9 Quinto idus Iunij. Luna. F s viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

ROMÆ in monte Cęlio natalis ſanctorum martyrum Primi [a] & Feliciani, ſub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus. Hi glorioſi martyres longæuam in Domino vitam ducentes, & nunc ſimul paria, nunc ſingillatim diuerſa & ex-

quiſita [b] perferentes tormenta, tandem felicis pugnæ curſum, à Promoto præſide Nomentano gladio animaduerſi, conſummauerunt. Agenni in Gallia paſſio ſancti Vincentij [c] leuitę & martyris. Apud Antiochiam ſanctæ Pelagiæ [d] virginis & martyris, quam ſancti Ambroſius & Ioannes Chryſoſtomus magnis efferunt laudibus. Syracuſis ſancti Maximiani [e] epiſcopi, cuius ſanctus Gregorius Papa ſæpiùs meminit. In Scotia ſancti Columbi [f] presbyteri & confeſſoris. Edeſſæ in Syria ſancti Iuliani [g] monachi, cuius præclara geſta ſanctus Ephræm diaconus ſcripſit.

IVNII 9.

PRIMI & Feliciani.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Horum acta ea Adone fuſiùs ſcripta recitat Sur. tom. 3. itemque Mombrit. tom. 2. & Petrus in catal. lib. 5. c. 99. Sunt tamen in eis pauca quædam quæ corrigantur. Theodorus Papa prædictorum martyrum corpora, quæ erant in arenario via Nomentana, eleuauit, & in Vrbem tranſtulit, recondiditque in baſilica ſancti Stephani protomartyris, multaque dona obtulit. Hæc in libro de Roman. Pontific. in Theodoro. In eadem antiqua ſancti Stephani protomartyris memoria in monte Cælio poſita, adhuc extant vetuſtiſſimæ ipſorum ſacræ imagines, muſiuo opere intextæ, vbi & eorum corpora fuerunt recondita. Reperiuntur duo alij iiſdem nominibus appellati, Primus & Felicianus germani, de quorum martyrio agitur in actis S. Fidei apud Surium tomo 7. die 6. Octob.

[b] Exquiſita perferentes tormenta.] Cyprianus ad Demetrianum: Admoues, inquit, in laniandis corporibus noua tormenta; excogitat nouas pœnas ingenioſa crudelitas, &c. Euſeb. hiſt. lib 8. c. 24. Has quidem, inquit, pœnas ingenioſi illi, & æqui ſcilicet iudices, quo ſuam ſolertem indolem, & ingeniorum acumen oſtenderent, & perinde ac ſi ſingulare quoddam ſapientiæ ſpecimen in ea re eluxiſſet, attentiùs excogitarunt: atq; in nouis ſuppliciorum generibus adinueniendis, non aliter atque in certamine præmia aſſequi laborabant, ſeq; inter ipſos ſuperare obnixè cōtendebant. Hęc Euſeb. Sed quid de Chriſtianis ad illos Tertullianus in apolog. in fine? Exquiſitior (ait) quæque crudelitas veſtra, illecebra eſt magis ſectæ. Plures efficimur, quoties metimur à vobis: ſemen eſt ſanguis Chriſtianorum. Hæc ille. Inuehitur & Seneca in exquiſitam tormentorum inuentionem eo libro quem de Clementia ſcripſit ad Neronem, cap. 25. Multiplicia exquiſitorum tormentorum genera recenſet Ioſephus lib. de Machab. ad Polyb. cuius hæc ſunt verba: Singula proferri in medium tormenta mādauit. exhibentur itaque rotæ, radij, vngulæ, rotabula, catapultæ, lebetes, cataſtæ, fritoria, digitaria, pugillaria, manus ferreæ, ſubulæ, ſuccenſoria, ollæ æneæ, ſartago, hæc illis nomina eſſe reperimus, &c. Hæc Ioſephus de his quæ ſpectāt ad exquiſita tormentorum genera: ſed ex textu & verſione Eraſmiana: aliter tamē ſe habet communis Græca editio, quæ habetur præ manibus; quam ad verbum ferè recitat Gregor. Nazianz. in Orat. de Machab.

[c] Vincentij.] Agunt de eodem hac die iidem qui ſuprà, Beda, Vſuardus, Ado & alij. De cuius actis, atque miraculis ad eius ſepulchrum editis, agit Gregor. Turonen. lib. de gloria mart. cap. 105. & hiſt. de geſt Franc. lib 7. c. 35. Huic ſancto martyri, Patres in Concilio Cabilonenſi cōgregati, pro vita Clodouei regis preces obtulerunt, vt conſtat ex eius Synodi actis c. 1. De huius baſilica, & miraculis ibi factis, ſcripſit Venantius Fortunatus elegans epigramma. extat lib. 1. carm.

[d] Pelagiæ.] De hac S. Ambroſius libro 3. de virgin. & ad Simplicianū. Hanc & S. Ioannes Chryſoſtomus duabus laudauit Orationibus, quas habet Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. qui & in Oratione de tranſlatione S. Ignatij, eiuſdem meminit, atque eius memoriam celebrari ſolitam pridie eius diei, qua agi conſueuit ſolennitas tranſlationis S. Ignatij; Græci autem in Menologio de ea agunt ad quart. idus Iunij: iidem etiam eius acta referunt, mentionemque faciunt de prædictis encomiaſticis Orationibus à S. Ioanne Chryſoſtomo de ea dictis; in eodemq; Menologio, octauo idus Octobr. agunt de alia Pelagia Antiochena, quæ antequam teneretur à perſecutoribus, orans ne diſpendium pateretur virginitatis, in pace quieuit. Cùm in Martyrologio de vna eademque Pelagia Ambroſius & Chryſoſtomus ęquè citentur: conueniunt prędicti in martyris nomine & loco; nimirum quòd Pelagia nomine, & patria fuerit Antiochena; quòd inſuper, ne iacturam pateretur virgiginitatis, mortem voluntariam oppetierit. verùm inter ſe diſcrepant, dum Ambroſius eam vnà cum matre & ſorore fluuio merſam teſtatur; Chryſoſtomus autem è ſublimi tecto ſe dediſſe præcipitem dicit. Quid ad hęc dicamus, non habemus. Cęterùm Ambroſio adſtipulari videtur Auguſtinus de Ciuit. Dei libro 1. cap. 26. vbi eiuſdem Pelagię ac ſociarum martyria in Eccleſia Catholica veneratione celeberrima frequentari teſtatur: excuſatque eas, quòd priuato quodam

Dei

Dei conſilio ſibi ipſis necem intuliſſent. ſcribit & Athan. in apolog. quòd nonnullæ virgines Alexandrinæ, dum graſſarentur in eas Ariani, ſeſe in puteos præcipites egerint. Sunt alia complura de his exempla admiranda quidem, ſed non imitanda. Fuit non tantùm Antiochiæ, ſed & Conſtantinopoli celebris memoria ſanctæ Pelagiæ, cuius egregiam baſilicam impius Conſtantinus Copronymus demolitus eſt, vt teſtatur Cedren. in compen.

[a] Maximiani epiſc.] De quo ſcribit S. Gregorius homil. 34. in Euangel. & dialog. lib. 3. cap. 36. Huic ſuas vices delegauit in omnibus eccleſijs Siciliæ, vt apparet in regiſt. li. 2. epiſt. 13. Agit de eius obitu, ſcribens ad Cyprianum diac. lib. 4. epiſt. 19. ex qua apparet, eum migraſſe ex hac vita indictione decimatertia, anno Domini 596. Commendat plurimum eius vigilantiam in cura paſtorali lib. 12. epiſt. 13. Agit de eodem Ioãnes diac. in vit. S. Greg. libro 1. cap. 6. & 33.

[f] Columbi aliàs Columbæ, vel Colũbani.] De eo hac die Beda, & alij recentiores; pluribus de eo idem Beda hiſt. de geſt. Angl. lib. 3. c. 4. & 25. vbi eundem appellat Columbanum, Columbam autem in epitome ann. Domini 565. quo anno ex Hybernia ſe contulit in Britanniam, vixitque ibi annis trigintaduobus, vt idem teſtatur auctor: ſicque perueniſſe videtur vſque ad annum Domini 597. de quo & Sigebert. in chron. ann. 596. & 598. vbi ſemper Columbanum appellat. ſcripſit eius vitam Adamandus eidem æqualis, de quo Sigebert. de vit. illuſtr. c. 64. Nec moueat quemquam, quòd Columba hic præter morem Eccleſiæ Paſcha celebrabat decimaquarta Luna. excuſat enim eum Beda hiſt. Angl. lib. 3. c. 4. in fine, & Walfridus apud eundem eod. lib. 3. c. 25. Alius ab hoc eſt S. Columbanus abb. Luxouienſis, de quo inferius ad xj. Kal. Decemb.

[g] Iuliani.] Agunt de eo item Sozomen. hiſt. lib. 3. c. 13. & Niceph. hiſt. lib. 9. c. 15. quorum teſtimonio conſtat eius res geſtas ſcriptis mandatas à S. Ephræm diacono eccleſiæ Edeſſenæ.

10 Quarto idus Iunij. Luna. G xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	t	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

ROMÆ via Salaria paſſio beati Getulij [a] clariſſimi & doctiſſimi viri, ſociorumque eius Cærealis, Amantij, & Primitiui: qui iuſſu Hadriani Imperatoris à Licinio conſulari tenti, primò cæſi, deinde in carcerem truſi; poſtremò incendio traditi, cùm nullo modo ab igne læſi fuiſſent, fuſtibus illiſo capite martyrium compleuerunt: quorũ corpora Symphoroſa beati Getulij vxor collegit, & in arenario prædij ſui honorificè ſepeliuit. Item Romæ via Aurelia natalis ſanctorũ Baſilidis [b], Tripodis, Mandalis, & aliorũ viginti martyrum, ſub Aureliano Imperatore & Platone Vrbis præfecto. Nicomediæ ſancti Zachariæ [c] martyris. Pruſiade in Bithynia ſancti Timothei [d] epiſcopi & martyris ſub Iuliano Apoſtata. In Hiſpania ſanctorum martyrum Criſpuli [e] & Reſtituti. In Africa ſanctorum martyrum Areſij [f], Rogati, & aliorum quindecim. Coloniæ ſancti Maurini [g] abbatis & martyris. Petræ in Arabia ſancti Aſterij [h] epiſcopi, qui ob fidem Catholicam ab Arianis multa paſſus, & à Conſtantio Imperatore in Africam relegatus, confeſſor glorioſus occubuit. Antiſiodori ſancti Cenſurij [i] epiſcopi. In Scotia ſanctæ Margaritæ [k] Reginæ, amore in pauperes, & voluntaria paupertate celebris.

GERVLII & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Horum acta ex antiquis Codicibus eruta edidit Sur. tom. 3. hac die. In agro Tiburtino exſtat horum vetus memoria iam vetuſtate collapſa: cenſeturq; ille locus, Arenariũ, vbi S. Symphoroſa prædictos martyres ſepeliuit. Habemus in vet. co. msouſc. horũ martyrij acta, quorum eſt eiuſmodi exordium: Iam quaſi tempeſtate, &c. In his enim Getulius item & Zoticos dictus reperitur maritus ſanctæ Symphoroſæ, de quo item ſuperiùs die 12. Ianuarij, quo idem Zoticus vnà cum Amantio poſt ignem ſuperatum, à militibus, eradicatis (vt eadem habeot acta) vinearum fuſtibus, occiſus eſt.

[b] Baſilidis & ſoc.] Agunt de his ijdem qui ſuprà, Beda, ac cæteri. Eorum acta recitat Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 5. c. 103.

[c] Zachariæ.] De eo præterea hac die Beds, Vſuardus, ac recentiores.

[d] Timothei epiſcopi.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, his verbis: Apud Pruſiam, ſacroſancti martyris Timothei, eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui ſub Iuliano Imp. Apoſtata, cùm eccleſiam ſuam benè regeret, & multorum miraculorum fama eſſet illuſtris, à Iuliano Chriſtianæ fidei deſertore obtruncatus eſt, cuius dies feſtus in ſanctiſſimo eius Martyrio celebratur. Hæc ibi.

[e] Criſpuli & Reſtituti.] Agit de his item Beda hac die; Ado autem die ſequenti.

[f] Aretij & ſoc.] De his etiã hac die Beda, adſtipulanturque vet. manuſcript.

[g] Maurini.] Molanus de eodem hac die ex tab. eccleſiæ Colon. Scribit de eodem Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. ſancti Bened. lib. 3. c. 134. Inuentionis eius hiſtoriam habet Surius tom. 3 hac die. Claruit (vt idem Tritthem. auctor eſt) anno Domini ſexcenteſimo ſeptuageſimo.

[h] Aſterij.] De quo & Græci. Huius egregiam confeſſionem ſcribit S. Athanaſius in epiſtola ad ſolitarios col. 459. Receſſit hic ab Arianis venturus ad ſynodum Sardicenſem, vt conſtat ex ſynodica eiuſdem Concilij, quam recitat Athan. in apolog. 2. itemque interfuit Concilio Alexandrino ab Athanaſio celebrato temporibus Iuliani, functusque eſt legatione ex eadem Synodo ad Antiochenos, vt patet ex epiſtola ſynodica eius Concilij, quæ exſtat apod Athanaſium col. 87. Longè hic alius à perditiſſimo illo Aſterio cuius idem auctor meminit libro de Synodis.

[i] Cenſurij aliàs Cenſorij.] De quo hac item die Beda, Vſuardus, & alij. Exſtat Sidonij Apollinatis ad hunc epiſtola 10. lib. 6. ad quem etiã Conſtantius de vita ſancti Germani epiſcopi Antiſſiodorenſis aliam dedit epiſt. quæ exſtat apud Sor. tom. 4. die 31. Iulij. In tabulis epiſcoporum Antiſiodorenſium hic adſcribitur decimus ordine eius ſedis epiſcopus, vbi & hæc ponuntur: Cenſurius ſedit annos 38. menſ. 3. dies 6. obijt quarto idus Iunij, ſepultus in eccleſia S. Germani. Hęc ibi apud Democh. de ſacriſ. Miſſæ.

[k] Margaritæ reginæ.] Scripſit eius nobilia facta Deidonatus lib. 12. hiſt. Scotorum, Turgotus etiam Prior Dunelmẽſis id ipſum præſtitit: eadem in compendium redacta Surius habet tom. 3. Vide Molanũ in annot. ad Vſuardum die 16. Nouembr. editionis ſecundæ.

xvj. A Tertio idus Iunij. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

NATALIS ſancti Barnabæ[a] Apoſtoli, qui natione Cyprius, à diſcipulis cum Paulo Gentium Apoſtolus ordinatus, multas regiones cum eo peragrauit, Euangelicæ prædicationis iniunctum ſibi opus exercens: poſtremò Cyprum profectus, ibi Apoſtolatum ſuum glorioſo martyrio decorauit: cuius corpus[b] tempore Zenonis Imperatoris ipſo reuelante repertum eſt, vna cum codice Euangelij ſancti Matthæi ſua manu deſcripto. Aquileiæ paſſio ſanctorum Felicis[c] & Fortunati fratrum, qui in perſecutione Diocletiani & Maximiani equuleo ſuſpenſi, atque ardentibus lampadibus circa eorũ latera appoſitis, & mox diuina virtute extinctis, per ventrem feruenti oleo ſunt perfuſi, & ad vltimũ cùm

in con-

in confeſſione Chriſti perſiſterent, capite truncati. Bononiæ ſancti Pariſij[d] confeſſoris, monachi ordinis Camaldulenſis. Romæ Tranſlatio[e] ſancti Gregorij Nazianzeni: cuius ſacrum corpus è Conſtantinopoli ad Vrbem antea delatum, atque in eccleſia Dei genitricis ad Campum Martium diu aſſeruatum, Gregorius XIII. Pontifex Maximus in Cappellam à ſe in Baſilica ſancti Petri magnificentiſſimè exornatam, ſumma celebritate tranſtulit, ac poſtridie ſub altari digno honore condidit.

IVNII 11.

BARNABÆ Apoſt.] Tam Latini quàm Græci de eodem agunt hac die. De eius Apoſtolatu Act. Apoſt. c. 13. Erat autem vnus ex ſeptuaginta duobus diſcipulis, vt ſcribit Euſeb. lib. 2. c. 1. Epiphan. in Panar. lib. 1. prope finé, Beda Act. Apoſt. c. 4. Alexand. monach. in encom de S. Barnaba, & Hippolytus mart. libell. de 72. diſcip. vbi & de aduentu Barnabæ Mediolanum, de quo item Doroth. in Synopſi, & alij. Fertur nomine Ioannis cognomento Marci, cuius eſt mentio in Actis Apoſt. c. 12. paſſio Barnabæ; quæ cùm multa habeat falſa, & quæ repugnent ijſdem Actis Apoſtolicis à Luca conſcriptis, indigna prorſus eſt quæ illi tribuatur, vt in Annal. eccleſ. diſſeruimus. Rurſus ea quæ in illo apocrypho, Clementis nomine, Itinerario ſcripta habentur de Barnaba, quòd primus Romæ Euangelium prædicauit; à veritate prorſus aliena eſſe noſcuntur, licet illis nonnulli fidem præſtiterint, vt prædictus Alexander, Dorotheus, & ſi qui alij: affirmantes illum túc veniſſe Romam, cùm (vt legimus in Actis cap. 15.) Barnabas aſſumpto Marco, à Paulo diuiſus eſt. Sed hæc non conſiſtere, manifeſtum eſt, ſi temporum certa ratio habeatur. Conſtat enim tum Euſebij, tum cæterorum omnium auctoritate, S. Petrum Romam veniſſe anno ſecundo Claudij Imp. cùm tamen Barnabas quarto adhuc anno eiuſdem Imperatoris, cùm nondum eſſet ſegregatus in Euangelium, & Apoſtolatum accepiſſet ad Gentes (quod poſtea contigit) vnà cum Paulo Antiochiæ moraretur; quando adueniente fame illa ab Agabo prędicta, facta collecta Antiochiæ, ipſe vnà cum Paulo detulit eam Hieroſolymam, vt Acta Apoſt. declarant c. 11. in fine. Porrò famem illam validam factam eſſe anno quarto Claudij, abſque aliqua difficultate omnes teſtantur, vt Euſeb. in chron, Oroſius lib. 7. Beda in Act. Apoſt. c. 11. & lib. de ſex ætat. & alij omnes. Cæterùm de his egimus fuſiùs in Annalibus eccleſ. vbi ſatis demonſtrauimus, nõ fuiſſe facultatem Barnabæ in Italiam aduentandi, niſi decimo anno Claudij, quando diuiſus à Paulo, aſſumpto Marco (vt habent Acta c. 15.) receſſit iterum Antiochia: neque enim ad illud vſque tempus ſemel iunctus Paulo, ab eo receſſit. Nec eſt quod quis dicat, ante coniunctionem cum Paulo Barnabam Romam eſſe profectum: nam necdum apertum erat oſtium Gentibus, quod Petrus, & non Barnabas, primus reſerauit, Act. c. 10. & 11. nec vlla patitur ratio, vt antea Barnabas ſit profectus, quàm per Spiritum ſanctum ſegregatus in Euangelium, miſſus fuerit. Cætera de S. Barnaba vberiùs vbi ſuprà in Annal. eccleſ. diximus.

[b] Cuius corpus tempore Zenonis.] Cætera Martyrologia, Bedæ, Vſuardi, Adonis, & aliorum, eadem de inuentione corporis eius teſtãtur. Huius rei geſtæ hiſtoriam prolixiùs ſcribit Alex. monach. in Barnaba apud Sur. tom. 3. hac die, Theodorus lector lib. 2. collectan. Niceph. li. 16. c. 37. Cedren. in compend. an. 4. Zenonis. Sigebertus anno 489. Marian. Scot. anno 483. & alij plures.

[c] Felicis & Fortunati.] Agunt de ijſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Venantius Fortunatus de his agit lib. 7. his verſibus:

Felicem meritis Vincentia læta refundit,
Et Fortunatum fert Aquileia ſuum. Et in vita S. Martini lib. 4. poſt alios recenſitos ſanctos ait:
Et Fortunati benedicti martyris vrnam.

Horum acta ex antiquioribus codicibus manuſcript. edidit Mombrit. tom. 2. Petrus item in catalogo lib. 5. c. 167.

[d] Pariſij.] De quo tabulæ eccleſiæ Bonon. Habentur eius acta ſummatim expreſſa apud Surium tom. 7. hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 1267. annum ætatis agens circiter ſextumdecimum ſupra centeſimum, vt eadem acta declarant.

[e] Tranſlatio S. Gregorij Nazianz.] Primam eius tranſlationem Conſtantinopoli Romam factam, firma certaq́ue traditione didicimus, eam ob cauſam, quòd graſſantibus barbaris in eas regiones, ſanctimoniales feminæ, in quarum eccleſia tantus theſaurus erat conditus, fuga ſuæ pudicitiæ conſulentes, acceptum venerandum corpus, impoſitumq́ue nauigio ad tutum pietatis aſylum Romam confugientes detulerunt, atque in templo ſanctæ Mariæ in Campo Martio ſibi ab Apoſtolica Sede conceſſo condiderunt, ibiq́ue in adiacente domo, in qua habitabant, more patrio diuinas laudes per dies ſingulos perſoluebant: quibus iam vita functis, ceſſit locus Romanis virginibus: quæ ibidem non ſub regula S. Baſilij (vt illæ olim) ſed ſub inſtitutis S. Benedicti hactenus perſeuerant. Eadem etiam exigente occaſione, aliæ ſanctimoniales ex Oriente profugæ, deferentes & ipſæ ſecũ eccleſiæ ſuæ ſacra pignora, reliquias venerãdas,

& inter alias ſacrum caput S. Gregorij Armeni epiſcopi, cùm appuliſſent ad litus Campanum, à Neapolitanis honorificentiſſimè exceptæ ſunt, erectoque templo in honorem tanti epiſcopi, ac monaſterio ſuperaddito, ibidem ſanctè pieque vixerunt; ſuccedentes illis Neapolitanæ virgines, vſque ad præſens ſeculum ſub habitu & regulis S. Baſilij vixerunt, licet poſtmodum Latinas ſub Latinorum monachorum regulis monaſticam vitam colere congruere magis eſſet viſum, & ipſæ ſe S. Benedicti regulis ſubdiderunt. Hæc autem Neapoli cùm eſſem, ex antiquis eiuſdem eccleſiæ monumentis didici. Sed vt ad noſtri Gregorij Theologi tranſlationem redeamus: ſicut illa prima tranſlatio ob fugam celerem fuit ſubobſcura; ita ſecunda, de qua hac die ſolennis memoria agitur, clariſſima planè exſtitit, ac celeberrima. Merui licèt indignus, tanti Patris, quem præcipuè veneror, triumphum hiſce oculis comminùs intueri: cùm ampliſſimæ gloriæ cauſam mente reuoluens, Ecce tibi (mecum dicebam) ſol Orientis occaſum neſciens, nebulis & denſa caligine inuidorum obfuſus aliquando, quibus modò coruſcat fulgoris radijs? En ſacer vertex Orientalis eccleſiæ, fortiſſimus fidei propugnator & propagator, qui collapſam penitùs Cõſtãtinopoli Catholicã fidẽ reſtituit, auxit, in tutoq; collocauit: victisq; ac profligatis gladio verbi hæreticorũ turmis, vrgente vehementi Catholicorum ex inuidia concitata procella, vt paci Eccleſiæ vniuerſalis conſuleret, non quæ ſua ſunt quærens, ceſſit ſedi, & receſſit inglorius. ſed quid tandem? Ecce pro Byzantio Deus rependit Romam, pro noua antiquam, pro illa exigua Anaſtaſia, auguſtiſſimam Baſilicam Vaticanam, Vrbis ornamentum, Orbis miraculum; pro tenui denique ſepulchro, fornicem triumphalem, ampliſſimũ (inquam) Sacellum, quod in honorem ſui Gregorij Gregorius noſter Pontifex conſtruxit, magnificentiſſimè exornauit atque illuſtrauit. Non eſt meæ facultatis nec præſentis inſtituti, mirificum illud opus deſcribere; cùm præſertim id erudiri complures viri, ac præſertim noſter D. Laurentius Frizolius, poëticis litteris bene excultus, præclaro poẽmate id egregiè præſtiterit. Tranſlationis hiſtoriã nobili commentario teſtatam reliquit R. D. Franciſcus Mocantius, Magiſter cęremoniarum.

ᶠ In Cappellam.] Putarunt aliqui dictam eſſe Cappellam à capiendo, ſicque ex Latina & Græca voce nomen eſſe compoſitum, quaſi capiens λαὸν. ſed planè errant: Francum vocabulum potius eſſe, putatur à cappa deriuatum, quæ tegumen ſignificat, quod veluti tentorium factum ſecum veherẽt reges, cùm eſſent in expeditione, ad vſum rerum ſacrarum: vel (quod ſcribit Durand. lib. 2. cap. 10. nu. 8) dicta Cappella à Cappa ſancti Martini, quam religionis ergò Francorum reges procedentes ad prælia ſecum portarent. Sanè quidem conſueuiſſe reges Francorum in expeditione ſecum ferre ſanctorum reliquias, ſacerdoteſque eidem muneri mancipatos dictos eſſe Cappellanos, teſtatur epiſtola Carlomanni ducis Francorum, data anno Domini 742. quæ deſcripta habetur in Capitular. Franc. libro 5. cap. 2. pag. 214. in qua hæc leguntur: Seruis Dei per omnia omnibus armaturam portare, aut in exercitum, aut in hoſtem pergere, omninò prohibemus: niſi illis tantummodò, qui propter diuinum miniſterium, Miſſarum ſcilicet ſolennia adimplenda, & ſanctorum patrocinia portanda, ad hoc electis: id eſt, vnum, vel duos Presbyteros cum Cappellanis Presbyteris Princeps ſecum habeat. Hæc ibi. Equitare conſueuiſſe reges Francorum ſacris reliquijs præcedentibus, demonſtrat Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 6. c. 27. vbi ait de Chilperico rege: Reliquijs multorum ſanctorum præcedentibus, vrbem ingreſſus eſt. Pro Oratorijs Cappellas accipi, item habes in Capitular. libro 5. cap. 182. vbi hæc leguntur verba: Ne Cappellæ in noſtro palatio vel alibi ſine permiſſu epiſcopi cuius eſt parochia, fiant. Sic & in Concil. Tribur. c. concedimus. de conſec. diſtinct. 1. Veteres enim loca illa, quæ nos Cappellas dicimus, Oratoria dicere conſueuere; antiquiores verò conſtat eadem appellaſſe Cubicula, ſecundum ea quæ Saluator noſter apud Matthæum 6. ait: Intra cubiculum tuum, & clauſo oſtio, ora Patrem tuum, &c. Habes hanc vocem eo ſenſu vſurpatam à ſancto Paulino in epiſtola 12. ad Seuerum, in qua, dum deſcribitur extructum templum, hæc habet verba: Cubicula intra porticus quaterna longis baſilicæ lateribus inſerta, ſecretis orantium, vel in lege Domini meditantium. Et paulo pòſt: Omne Cubiculum binis per liminum frontes verſibus prænotatur, &c. Sic intelligas quod liber de Romanis Pontif. habet in Marcellino: Hic ſepultus eſt in cœmeterio Priſcillæ in Cubiculo claro. Itemque in Symmacho Papa, appellantur ipſa Oratoria Cubicula, cùm dicitur: Fecit autem Oratoria duo, S. Ioannis Euangeliſtæ, & S. Ioannis Baptiſtæ, infra quorum confeſſiones fecit arcus argẽteos pẽſantes libras 30. quæ Cubicula omnia à fundamẽto perfecta conſtruxit. Hęc ibi. In veteri Pęnitentiali quod apud nos exſtat manuſcript. hæc etiam leguntur: Cùm venerit aliquis ad ſacerdotem confiteri peccata ſua: mandat ei ſacerdos, vt exſpectet modicum donec intret in Cubiculum ad orationem, &c. Eodem ſenſu etiam à Cubiculo dicti ſunt Cubicularij ijdem quos nos modo dicimus Cappellanos, ſicque accipias illa verba in Leone Romano Pont. quibus dicitur: Hic etiam conſtituit & addidit ſuper ſepulchra Apoſtolorum ex Clero Romano cuſtodes, qui dicuntur Cubicularij. Hodie tamen diuerſo ſenſu ea vox accipitur: eſt enim ordo familiæ palatinę laicis etiam communis. Scias enim eiuſmodi Cubicula vel Oratoria ſecundum antiquiorem illum loquendi vſum impropriè dici Sacella: Nam ſi priſcam eius vocis repetas ſignificationem, inuenies apud Feſtum Sacella dici loca dijs ſacrata ſine tecto: verùm recentior vſus obtinuit, vt eadem etiam Sacella dicantur.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ via Aurelia natalis ſanctorũ martyrum Bäſilidis[a], Cyrini, Naboris, & Nazarij militum, qui in perſecutione Diocletiani & Maximiani ſub Aurelio pręfecto ob Chriſtiani nominis cõfeſſionem detruſi in carcerem, & ſcorpionibus[b] lacerati, capite truncati ſunt. Nicæç in Bithynia ſanctæ Antoninæ[c] martyris, quæ in eadẽ perſecutione à Priſcilliano præſide iuſſa eſt fuſtibus cædi, ſuſpendi in equuleo, lateribus laniari, & flammis incendi, ac demũ gladio necari. In Thracia ſancti Olympij[d] epiſcopi, qui ab Arianis ſede pulſus, cõfeſſor occubuit. In Cilicia ſancti Amphionis[e] epiſcopi, qui tẽpore Maximini cõfeſſor fuit egregius. In Ægypto ſancti Onuphrij[f] anachoretę, qui in vaſta[g] eremo ſexaginta annis vitam religioſè peregit, & magnis virtutibus ac meritis clarus migrauit in cęlum: cuius inſignia geſta Paphnutius abbas cõſcripſit.

IVNII 12.

[a] BASILIDIS & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores. De horum trãſlatione in Gallias, cuius meminit hîc Beda, agit etiam Sigebert. in chron. an. Domini 764 Qui hîc ponuntur Nabor & Nazarius, diuerſi ſunt à Nabore & Nazario qui paſſi ſunt Mediolani. Ille etenim Nabor vnà cum Felice ibi paſſus eſt, Nazarius alio tempore vnà cum Celſo; hi autem Romæ cum Baſilide & Cyrino. Alius adhuc reperitur Nabor martyr in Africa, de quo inferiùs vnà cum ſocijs, ad ſextum idus Iulij.

[b] Scorpionibus lacerati.] De eiuſmodi genere tormentorum habetur mentio etiam in lib. 3. Reg. cap. 12. & 2. Paralip. c. 10. cùm dicitur: Pater meus cecîdit vos flagellis, ego autem cædam vos Scorpionibus. Quid autem per Scorpionem intelligas, habes ex Iſidoro lib. 5. Orig. cùm ait: Virga ſi eſt nodoſa vel aculeata, Scorpio recentiſſimo nomine vocatur, quia arcuato vulnere in corpus infigitur. His ſimiles erant virgæ palmeæ, aculeos habentes, quæ inhærerent cæſorum lateribus, quibus Catholicos Alexandriæ ab Arianis eſſe ſæpè verberatos, Athanaſius tradit in li. de fuga ſua. Eiuſdẽ generis & illæ viſæ ſunt, quæ à Victore De perſecutione Wandalica ſic deſcriptæ habentur: Iubet in modum ſecatum fuſtes robuſtos, veluti palmatos, cum ſtirpibus fieri: qui quatientibus tergis nõ ſolùm oſſa confringerent, ſed etiam terebrantes aculei intrinſecus remanerent. Sic & Græci interpretes σκορπίους appellant. Cæterùm eſt & Scorpio telum militare; quod à Cretenſibus eſſe adinuentum, auctor eſt Plinius nat. hiſt. lib. 7. c. 56.

[c] Antoninæ.] Græci etiam de eadem agunt hac die in Menologio, vbi eius paſſionis acta deſcripta habentur.

[d] Olympij epiſcopi.] Fuit hic epiſcopus Ænos in Thracia: meminit eius ciuitatis Plin. lib 4. c. 11. Huius glorioſum pro fide certamen & graues ærũnas, quas tam ipſe quàm Theodulus epiſcopus Traianopolis paſſi ſunt ab Arianis, ſcribit ſanctus Athanaſius in epiſtola ad ſolitar. & in apologia de fuga ſua col. 334. & 335.

[e] Amphionis epiſcopi] Hîc fuit epiſcopus Epiphaniæ in Cilicia, cuius ciuitatis item Plinius meminit lib. 5. cap. 27. & Iuſtinus hiſt. ſæpè. Agũt de eodem Græci; interfuit magno Niceno Concilio, à quo ob ſpectatam eius virtutem ſuffectus eſt in ſedem Nicomedienſem loco Euſebij Arianorũ anteſignani, vt auctor eſt S. Athanaſ. in apolog. 2. col. 397. Theodoret. hiſt libro 1. cap. 20. in fine, & Sozom. libro 1. cap. 10.

[f] Onuphrij.] Græci etiam hac die de eodem agunt in Menologio his verbis: Sancti Patris noſtri Onuphrij Ægyptij: qui cùm eſſet in cœnobio in vrbe Hermopoli Thebarum, & audiret de Eliæ prophetæ, & Ioannis præcurſoris vita, egreſſus ex cœnobio, habitauit eremũ annos ſexaginta,

buminem omniuò non videns. Vbi poſt admirabilem monaſticæ vitæ conuerſationem in cælú migrauit, quem magnus Paphnurius ſepeliuit; cuius dies natalis celebratur 12. Iunij in ſanctiſſimo eius oratorio, in monaſterio S. Alipij. Hæc ibi. Exſtant eius acta ab eodem S. Paphnutio ſcriptis conſignata in Vit. Patr. c. 52. Alia autem ab his diuerſa habet Metaphr. quæ recitat Sur. tom. 3. die 11. Iunij. Habemus item in noſtra bibliotheca vitã eiuſdem Sancti peruetuſto charactere Longobard. conſcriptam. Alius item fuit Onuphrius, qui vixit tempore quo Gentilium in Chriſtianos perſecutio ſęuiebat, de quo eſt mentio in actis ſanctorum Galationis & Epiſtemis, quæ recitat Metaphraſt. nonis Nouembr. Habet eadem Lipom. tom. 5.

[g] In vaſta eremo.] Inter immenſas Ægypti ſolitudines primum locum obtinet illa quæ appellata eſt Oaſis, eademq́ue duplex eſt, maior & minor. De his Ptolom. li. 4. Vtraque in Notit. prouinc. Imperij Rom. ponitur ſub duce Thebaidos. Errat planè Zonar. qui in 3. parte Annal. in fine ponit Oaſim in Arabia. Mentio eiuſdem Oaſis habetur in Prat. ſpirit. c. 112. & 113. Dicta videtur eadem ſolitudo ab Oaſi ciuitate illi proxima. Meminit Procop. lib. 1. de bello Perſico de Oaſi ciuitate in extremis Ægypti finibus poſita. In magnam Oaſis ſolitudinem relegabantur facinoroſiſſimi homines: aliquando etiam ſanctiſſimi viri à perſecutoribus in eandem Oaſim deportabantur. Meminit eiuſdem Oaſis Athan. apolog. de fuga ſua col. 536. & S. Hieron. epiſt. 3. cùm agit de Timaſio exconſule in Oaſim relegato. Deſcribitur is locus à Zoſimo libro quinto pag. 90. (licet pro Oaſi, Aſſe, mendosè legatur) Is, inquit, erat locus inſigniter ſterilis, à quo nemo poſſet euadere, qui deportaretur; nam terra in medio arenoſa & vaſta prorſus & inhabitata notitiam tendẽtibus huc omnem adimit; partim quòd venti arena veſtigia compleant & aboleant; partim quòd nec arbor vlla, nec domicilium ſit, quæ indicium aliquod iter facientibus ad coniecturam relinquere poſſint. Hæc Zoſimus de Oaſi. Locus quidem complurium ſanctorum exilio illuſtratus olim fuit, vt S. Athanaſius ſcribit in apolog. de fuga ſua: eadem ſolitudo ſancti Hilarionis præſentia, qui tempore Iuliani Apoſtatę illic annum egit (vt S. Hieronymus ſcribit in Hilarione) eſt clarior reddita: ſed poſtea exilio impij Neſtorij, qui illuc eſt relegatus, vt tradit Euagr. lib. 1. cap. 7. eſt infamis effecta. Nota legibus fuit huiuſmodi relegatio; dicta enim fuit deportatio Oaſena: ſic appellatam inuenies in l. 1. tit. de Nili aggeribus Cod. Theod. Quod quidem nomẽ nondum planè germaneq́ue explicatum hactenus reperi penes interpretes iuriſconſultiſſimos.

xiiij. C Idibus Iunij. Luna. 53

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

PATAVII S. Antonij[a] Luſitani confeſſoris, ordinis Minorum, vita & miraculis ac prædicatione illuſtris. Romæ via Ardeatina natalis ſanctæ Feliculæ[b] virginis & martyris, quæ Flacco nolens nubere, nec idolis immolare, tradita eſt cuidam iudici, qui eam in confeſſione Chriſti perſeuerantem, poſt tenebricoſam cuſtodiam, & famis inediã, tamdiu fecit in equuleo torqueri, donec emitteret ſpiritum; & ſic demum deponi, & in cloacam præcipitari: quam ſanctus Nicomedes eadem via ſepeliuit. In Africa ſanctorum martyrum Fortunati[c] & Luciani. Bybli in Palæſtina ſanctæ Aquilinę[d] virginis & martyris, quæ annos duodecim nata, ſub Diocletiano Imperatore & Voluſiano iudice ob fidei cõfeſſionẽ colaphis & verberibus cæſa, & ſubulis[e] cãdentibus perforata, demũ percuſſa gladio, virginitatẽ martyrio conſecrauit. In Pelignis ſancti Peregrini[f] epiſcopi & martyris, qui à Lõgobardis pro fide Catholica in Aternũ flumen demerſus eſt. Cordubę ſancti Fãdilę[g] preſbyteri & monachi, qui in perſecutione Arabica amputato capite pro fide Chriſti martyrium ſubijt. In Cypro ſancti Tryphillij[h] epiſcopi.

[a] ANTONII Luſitani.] Exſtant eius egregia facta apud Sur. tom. 3. De eo plura S. Antonin. in 3. part. tit. 24. c. 3. & alij plures. nouiſſimè verò collecta habes eius acta in chron. Franciſcanorum tom. 1. lib. 5. per totum. Migrauit ex hac vita anno Domini 1231. ſequẽti verò anno à Gregorio nono Rom. Pont. receptus eſt in Sanctorum numerum. Cuius exſtant de ea re Apoſtolicæ literæ ad omnes Eccleſiarum præſides datæ Spoleti Kal. Iunij anno ſexto eius Pontificatus: eſt illarum exordium: Cùm dicat Dominus per Prophetam, &c. Demum ex præcepto Sanctiſſ. D. N. Sixti Papæ quinti, iuſſum eſt hac die in eius ſolennitate recitari Officium eccleſiaſticum, quod dicitur Duplex.

[b] Feliculæ] De ea etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores. Eius martyrij acta continentur in rebus geſtis ſanctorum martyrum Nerei & Archilei, apud Sur. tom. 3. 12. Maij. Petrus item in catal. lib. 5. c. 112. de eadem agit.

[c] Fortunati & Luciani.] De his item Beda hac die, necnon & recentiores, adſtipulanturque vet. manuſcript.

[d] Aquilinæ.] De eadem agunt etiam Græci in Menologio hac die, eiuſque martyrium compendio explicant, ſed fuſiùs Metaphraſtes ex vetuſtioribus codicibus eius acta deſcripſit, quæ refert Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. hac die.

[e] Subulis candentibus.] De huiuſmodi tormenti genere Ioſephus lib. de Machab. ad Polyb. his verbis meminit: Subulis etiam ferire pendentis latera ad viſcera iubet, vt per eas quæ his ductæ erant in longum tramitem rimas, ad intimas fibras flamma perueniret. Hæc Ioſephus: ſed ex textu & tranſlatione Eraſmiana, quam diuerſam à cæteris haberi diximus. Reperiuntur in actis Martyrũ, complures illorum eiuſmodi cruciamento eſſe vexatos.

[f] Peregrini epiſc.] Exſtant eius acta manuſcripta, ex quibus Petrus in catal. lib. 5. c. 113. Claruit temporibus S. Gregorij Papæ, vt eadem acta ſignificant.

[g] Fandilæ.] De hoc item Vſuar. Petrus in catal. lib. 5. cap. 114. & alij recentiores. Acta verò martyrij eius ſcripſit S. Eulogius in Memor. ſanct. lib. 3. cap. 7. paſſumque tradit æra 891. à Chriſto autem anno 853.

[h] Tryphillij epiſc.] Agunt de eodem Græci hac die, necnon recentiores Latinorum. Fuit hic epiſcopus Ledrenſis in Cypro, vt ſcribit Sozom. hiſt. lib. 5. cap. 10. & Niceph. lib. 8. cap. 42. Agit de eodem S. Hieronymus de ſcript. eccleſ. eumque Conſtantij Imp. temporibus claruiſſe teſtatur: meminit eiuſdem, vt de viro celebri inter ſcriptores eccleſiaſticos in epiſt. 84. ad Magnum oratorem. Vnus tantùm Metaphraſtes refert eum fuiſſe epiſcopum Callinicenſem; pluraque de ipſo refert in vita S. Spiridionis epiſcopi. Interfuit Tryphillius vnà cum Spiridione Concilio Sardicenſi, vt teſtatur Athanaſ. in apol. 2. col. 424. Agit de eodem Suidas in hiſtoricis.

14 **Decimooctauo kal. Iulij. Luna.** D. xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

CÆSAREÆ in Cappadocia ordinatio ſancti Baſilij [a] epiſcopi, qui tempore Valentis Imperatoris doctrina & ſapientia inſignis, omnibuſque virtutibus ornatus, mirabiliter effulſit, & Eccleſiã aduerſus Arianos & Macedonianos mira conſtantia defendit. Samariæ in Palæſtina ſancti Eliſæi [b] Prophetæ, cuius ſepulchrum dæmones perhorreſcere ſanctus Hieronymus ſcribit: vbi & Abdias propheta quieſcit. Syracuſis ſancti Marciani [c] epiſcopi, qui à beato Petro ordinatus epiſcopus, poſt Euãgelij prędicationem à Iudęis occiſus eſt. Apud Sueſſiones ſanctorum martyrum Valerij [d] & Rufini, qui in perſecutione Diocletiani à præſide Rictiouaro poſt multa tormenta iuſſi ſunt decollari. Cordubæ ſanctorum martyrum Anaſtaſij [e] presbyteri, Felicis monachi, & Dignę virginis. Cõſtantinopoli ſancti Methodij [f] epiſcopi. Viennæ ſancti Ætherij [g] epiſcopi. Apud Ruthenos ſancti Quinctiani [h] epiſcopi.

IVNII

[a] BASILII.] Hæc eſt dies ordinationis eius. Natalis autem, cùm ex hac vita migrauit, ſupra Kal. Iannar. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum. Contigit autem Baſilij ordinatio poſt Euſebij prædeceſſoris obitum, Valentiniano & Victore conſulibus, eſt annus Domini, ſecundùm veriorem ſupputationem, 369. Agit de eius ordinatione S. Gregorius Nazianz. in oratione de laudibus Baſil. & in ea quam habuit in funere patris; inſuper epiſt. 22. 23. 24. ad diuerſos, & 29. ad S. Euſebium epiſcopum Samoſatenſem, cùm conueniſſet ad electionem Baſilij. Luculentiſſimum encomium in ſanctum & magnum Baſilium inſigni oratione deſcripſit beatus Ephræm Syrus, illuſtris & antiquus Eccleſię ſcriptor S. Baſilio *σύγχρονος*, & amiciſſimus: eſt inter nondum impreſſa, quæ à ſe è Græco conuerſa, & ſcholijs, vbi opus eſt, illuſtrata, propediem vnà cum alijs eiuſdem auctoris operibus, quotquot hactenus Græcè reperiri potuerunt, in lucem editurus eſt R. D. Gerardus Voſſius S. Theolog. Doctor Germ. mihi Romæ longè amiciſſimus. Encomium autem illud in magnum Baſilium eſſe S. Ephrem Syri, vel ex ipſa inſcriptione conijcitur, vel quòd ſeipſum non ſemel in eadē oratione encomiaſtica nominet, & quæ ipſi cum Baſilio acciderint, inter alia commemoret. eſt eius exordium: *Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοὰς, ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ, διηγήσομαι ὑμῖν καλλίστην διήγησιν.* Hoc eſt: Præbete mihi aures, fratres chariſſimi, & pulcherrimam vobis hiſtoriam enarrabo, &c. Quin idem Ephrem eiuſdem ſui ipſius encomij meminit in oratione in quadraginta martyres, qua etiam præclaris laudibus exornat eundem S. Baſiliū, retexens eius certamen aduerſus Arianos ſuſceptum. Reperitur & perelegans quædam ſub nomine incerti, ſed antiqui auctoris Græci, *σύγκρισις*, aut ſi malis *ὁμοίωσις* ante hac non edita, ſanctorum Baſilij & Ephræm, copioſam laudationem vtriuſque continens; quam ex vetuſtorum manuſcrip. codicum Græcorum collatione, licet anonymam, ſimul cum operibus S. Ephræm, idem auctor breui eſt editurus: qui illam ex probabilibus coniecturis tribuit Amphilochio epiſcopo, tantorum ſanctorum ſtudioſiſſimo. Incipit autem *σύγκρισις* illa: *ἀδελφοὶ, διήγησιν ἐβουλόμην ποιήσασθαι ἀδελφοί μου, φησὶ δὴ Βασιλείου τοῦ ἀοιδίμου, καὶ Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου.* hoc eſt: Fratres, vtilem vobis narrationē inſtitui facere de celebri Baſilio, & Ephræm Syro, &c. Cæteras autem ſanctiſſimi viri in epiſcopatu res præclarè geſtas, per annos ſingulos, vt ſe habuerunt, digeſſimus in Annal. eccleſ. idcirco hîc parciùs. Conſule præterea quæ ſuprà notauimus Kal. Ianuarij. in eius obitu.

[b] Eliſæi prophetæ.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & cæteri Latinorum, necnon & Græci in Menologio. De eius ſepulchro Samariæ poſito, deque miraculis ibi fieri ſolitis ſcripſit S. Hieron. epiſt. 27. in epitaphio Paulæ ad Euſtochium, & in Abdiam prophet. c. 1. in princ. Epiphan de vit & interit. prophet. c. 6. ignotus auctor apud Iſidor. de vit. & mort. ſanct. cap. 36. Niceph. lib. 10. cap. 13. Metaphraſtes in Artemio die 20. Octob. qui & recitat de Eliſæo encomium Baſilij Seleuciæ. De Eliſæi reliquiarum tranſlatione facta Alexandriam, agit Cedren. in compend. anno octauo Leonis Magni Imp.

[c] Marciani epiſc.] De quo vet. manuſcript. ex quibus recentiores, Maurolycus, Molanus, & Galeſinus. Meminit de eodem Sophron. in orat. habita in Natali Apoſtol. apud Metaphraſt. 29. Iunij. Legimus eius acta manuſcript. accepta ab eccleſia Caietana; apud quam illius venerandæ reliquiæ aſſeruantur, illuc tranſlatæ, cùm Sarracenorum incurſionibus Sicilia inſula vexaretur. eſt illorum exordium: Poſt triumphalem, &c. ibi & de titulo martyrij mentio habetur. Agunt de eodem Græci in Menologio ad tertium Kal. Nouemb. vbi eius martyrij acta breui compendio referunt, quomodo à Iudæis occiſus eſt.

[d] Valerij & Rufini.] Agūt de his Beda, Vſuardus, Ado, Vuandel. ac recentiores. Extant horum acta, quæ deſcripſit Mombrit. tom. 2. Petrus item in catal. lib. 5. c. 116.

[e] Anaſtaſij & ſoc.] Scripſit horum egregium martyrium S. Eulogius in Memoriale ſanct. lib. 3. cap. 8. eoſque hac die paſſos teſtatur, æra octingenteſima nonageſima prima, à Chriſto Domino anno octingenteſimo quinquageſimo tertio.

[f] Methodij epiſc.] Agunt & Græci de eodem hac die in Menologio his verbis: S. Methodij, qui ſanctas imagines oppugnantium errorem grauiſſimis diuinarum ſcripturarum teſtimonijs redarguens, orthodoxam Eccleſiæ Dei fidem protegens, multas ærumnas ab hæreticis perpeſſus, pro ſancto venerabilium imaginum cultu conſeruando laborans, æternam requiem adeptus, peccatorū remiſſionem nobis expoſcit. Eius natalis celebratur in ſanctiſſimo ſacello in quo pretioſæ eius reliquiæ intra diuinum templum celeberrimorum Apoſtolorum repoſitæ ſunt. hæc ibi. Porrò Methodius antequam ordinatus eſſet epiſcopus, functus eſt legatione Apoſtolica miſſus à Leone tertio Rom. Pontifice Conſtantinopolim, vbi eius ciuitatis ordinatus eſt epiſcopus, anno Domini octingenteſimo ſeptimo, vt teſtatur Anaſtaſius biblioth. in epiſt. ad Carolum Caluum, apud Sur. tom. 5. in Dionyſio, vbi hæc habet de ſancto Methodio: Hic à ſede Apoſtolica Conſtantinopolim presbyter miſſus, eiuſdem Vrbis tenuit Pontificium, & ex tunc inter ſanctos ab omnibus ob ſuæ confeſſionis & agonis certamen veraciter veneratur & colitur, &c. De eodem Cedren in Michaële Imperatore, vbi etiam agit de alia legatione, qua Conſtantinopoli miſſus eſt Romam; de qua item Glicas in Theophilo Imp. De huius electione plura Theophanes in panegyrico de S. Nicephoro, apud Metaphraſt. 13. Martij. Migrauit ex hac vita an. Domini octingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, vt teſtantur acta S. Ioannicij abb. vbi & alia plura de Methodio, apud Metaphraſ. die 4. Nouemb. Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Fuit & alius eiuſdem nominis Methodius epiſcopus Patarenſis, ſanctitate & eruditione conſpicuus, quem citat S. Ioannes Damaſcen. orat. 3. de imag. in fin. de quo Græci in Menologio ad 2. kal. Iulij. Alius item Methodius epiſcopus Tyri, de quo infra ad xiiij kal. Octob. Iidemque tres omnes ſelectiſſima lucubrationum ſuarum monumenta reliquerunt.

[a] Ætherij epiſc.] De eodem hac die Beda, & alij receutiores. Meminit eiuſdem Ado in chron. anno Domini 604. numeraturque hic vigeſimus nonus eius ſedis epiſcopus, claruitque temporibus Dagoberti regis Francorum.

[b] Quinctiani epiſcopi.] Agit de eodẽ Vſuardus, & alij; ſed cùm presbyterum dicunt, errare noſcuntur. Scribit de eo Gregor. Turon. hiſt. Franc. lib. 2. c. 36. & lib. 3. c. 2. Sigeb. in chron. anno 506. Reperitur hic interfuiſſe Concilio primo Aurelianenſi, habito temporibus Clodouei, necnon Aurelianenſi quinto, temporibus Childeberti eius filij. Habetur mentio de eodem in rebus geſtis S. Galli epiſcopi Aruernenſis.

15 Decimoſeptimo kal. Iulij. Luna. E xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

IN Lucania apud Silarum flumen natalis ſanctorũ martyrum Viti[a], Modeſti, atque Creſcentiæ, qui ſub Diocletiano Imperatore è Sicilia illuc delati, ibidem poſt ollam feruentis plumbi, poſt beſtias & cataſtas diuina virtute ſuperatas[b], curſum glorioſi certaminis peregerũt. Doroſtori in Myſia ſancti Heſychij[c] militis, qui cum beato Iulio comprehenſus, ſub Maximo præſide poſt eũ martyrio coronatus eſt. Cordubę in Hiſpania ſanctæ Benildis[d] martyris. Zephyrij in Cilicia ſancti Dulæ[e] martyris, qui ſub præſide Maximo ob Chriſti nomen virgis cęſus, in craticula poſitus, feruenti oleo incenſus, aliaque paſſus, martyrij palmã victor accepit. Palmyræ in Syria ſanctarũ martyrum Libyæ[f] & Leonidis ſororũ, & Eutropiæ puellæ annorũ duodecim, quæ per diuerſa tormenta ad coronam martyrij peruenerunt. Apud Valencenas depoſitio ſancti Landelini[g] abbatis. Aruernis ſancti Abrahæ[h] confeſſoris, ſanctitate ac miraculis illuſtris.

IVNII 15.

[a] VIti, Modeſti & Creſcentiæ.] Agũt de his etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum acta ex antiquis codicibus manuſcript. primùm edidit Mombrit. tom. 2. Petrus in catal. lib. 5. c. 118. in compendium redegit; fuſiùs eadem Sur. tom. 3. Habemus eadem manuſcript. vetuſto charactere Longobard. Corpus venerandum S. Viti tranſlatum eſſe Roma Pariſios, ſcribit Sigeb in chron. anno Domini 755. Inde verò, vt idem ait, in Saxoniam delatum eſt anno à Chriſto 936. vnde, inquit, Franchi teſtati ſunt, quòd ab illo tempore gloria Francorum in Saxones tranſlata eſt. De eadem tranſlatione, & religioſo cultu S. Viti apud Saxones, plura ſcribit Wittichindus libro 1. geſt. Saxon. Saxo Grammat. hiſtor. Dan. lib. 14. Martin. Polon. Albertus Crant. in Metrop. Saxon. lib. 3. c. 6. nouiſſimè Sur. tom. 7. ex auctore recitat, qui præſens interfuit, factamque refert dicto anno Domini 836. indict. 14 Ludouici Imp. anno xxiij. Quòd pertinet ad tranſlationem aliorum ſanctorum martyrum corporum Roma in Gallias, vel in alias Tranſalpinas prouincias ſæpe factas: noſſe debemus id agi cœptum eo tempore quo Franci Romanã Eccleſiam à Longobardis aliiſque tyrannis vindicantes, multis officijs de eadem ſunt optimè meriti; quod enim olim aliàs fuerat intentatum, tunc à Romanis Pontificibus conſequi cœperunt. Nam vetus Romanæ Eccleſiæ conſuetudo non tantùm abhorruit vt corpora ſanctorum Roma transferri pateretur; verùm nec tenues reliquias ex eis detrahi quoquomodo permiſit. In hac ſententia S. Gregorius iu regiſt.

in regiſt. lib. 3. epiſt. 30. ad Conſtantiam Aug. hæc ait: In Romanis namque vel totius Occidẽtis partibus omnino intolerabile eſt & ſacrilegum, ſi ſanctorum corpora tãgere quis fortaſſe voluerit: quod ſi præſumpſerit, certum eſt quia hæc temeritas impunita nullo modo remanebit. Pro qua re de Græcorum conſuetudine, qui oſſa leuare ſanctorum ſe aſſerũt, vehementer miramur, & vix credimus, &c. His conſentiunt, imò & planiùs declarant ea quæ S. Germanus ac eius collegæ legati Apoſtolici reſcripſerunt ad Hormiſdam Papam ſub conſulatu Ruſtici, anno Domini 520. Conſtantinopoli cùm eſſent; & inter alia hæc verba: Iuſtinianus filius veſter magnificus, res conuenientes fidei ſuæ faciens, baſilicam Apoſtolorum, in qua deſiderat ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, & beati Laurentij reliquias eſſe, conſtituit: ſperat per paruitatem noſtram, vt prædictorum ſanctorum reliquias celeriter concedatis. Habuit quidem petitio prædicti viri ſecundum morem Græcorum; & nos contrà, conſuetudinem ſedis Apoſtolicæ expoſuimus, accepit rationem. Et quia talis eſt eius feruor fidei, qui meretur quicquid de ſede Apoſtolica depopoſcerit; & talis eſt qui ſperat vnde & ſalus animæ & fidei accreſcat; talibus deſiderijs poſtulata competit non negare. Vnde ſi beatitudini veſtræ videtur, Sanctuaria beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ſecundum morem, ei largiri præcipite; & ſi fieri poteſt, ad ſecundam cataractam ipſa Sanctuaria deponere, veſtrum eſt deliberare, &c. Exſtant ad eoſdem legatos Hormiſdæ Papæ de eadem re ſcriptæ litteræ, aliæ itidem ad Iuſtinianũ, ſignificantis ſe tantùm Sanctuaria mittere. Exſtant dictæ litteræ apud nos manuſcript. ex codice Vaticano acceptæ. Per Sanctuarium autem velum intelligere debemus, quod S. Gregorius in nuper citata ad Conſtantiam epiſtola Brandeum appellat, ex quo ſanguis effluxit, cùm à ſancto Leone Papa (vt ait) forcipibus incideretur; alibi autem idem appellat velamen, quod admoueri ſolitũ erat ſanctis martyrũ corporibus, vt li. 4. epiſt 44. ex Synodo Romana, & li 12 decret. 4. Brandeũ item appellat velum illud Ioannes diac. in vita S. Gregor. li. 2. cap. 42. cùm ingens de ea re miraculum narrat. Ex quibus omnibus liquet, non corpora, non fragmina oſſiũ, vel tenuem raſuram illorum, ſed tantùm velum ſacris admotum reliquijs, pro magno munere conſueuiſſe Romanos Pontifices ad clariſſimas perſonas, illas cupientes, tranſmittere. Græcorum autem ab his fuiſſe diuerſam conſuetudinem, ex prædictorum aſſertionibus vidimus.

[b] Superatas.] Beda & Ado in ſuis Martyrologijs inter alia tormenta addunt, ſanctum Vitum à Valeriano iudice cathomis cæſum. alij Codices habent: Cathomo cæſum. Molanus multum laborat circa huius vocis intelligentiam; multaque eruditè cùm dicat, nec tamen rem aſſecutus ſibi ipſi viſus eſt. Arbitratus ſum aliquando textum eſſe deprauatum, vt pro cathomis, latomijs, ſit reſtituendũ. de eo etiam genere tormentorum hæc Iſidorus l. 5. Origin. Latomia (licet alij plerique codices habeãt lautumna) eſt ſupplicij genus ad verberandum aptum, inuentum à Tarquinio ſuperbo ad pœnas ſceleratorum. Iſte enim prior latomia ſeu lautumias, tormenta, fuſtes, metalla, atque exilia adinuenit, &c. Acquieſcerem prædictæ Iſidori interpretationi, niſi Feſtus, Liuius, Plautus, alijque antiquiores latomias, ſeu latumias, vel lautumias (vt legitur apud Plautum in Penul.) lapicidinas intelligerent, vel ipſa loca cæſis lapidibus excecta, quo ſenſu & carcer Syracuſanus, de quo Cic. in Ver. lib. 7. latomia eſt appellatus, ſic & omnis carcer, vt l. 9. ff. ex quibus cauſis maior: Incluſos vel ob latomijs, vinctorum numero haberi placet, quia nihil interſit, parietibus an compedibus teneantur. Habent eandẽ vocem, cathomũ, Beda, & Ado die 18. Nouẽbris in Romano mart. ſed in alio ſenſu, cùm dicant: Cathomo ſuſpendi eum ac verberari iuſſit: per cathomum vinculũ quoddã intelligentes, quo martyr ad verbera ſuſpenſus eſſet. Arrideret mihi quod Molanus è Græca voce deducit, vt κάτωμος, idem quod dimiſſis armis, pedibus videlicet in altum ſuſpenſis. ſic martyr ad verbera expoſitus fuerit: ſed quoniam eiuſmodi non leguntur in actis eiuſdem martyris, neque apud Prudentium in Romano, neque apud alios qui paſſionem eius retexerunt; ſicut ipſe, ita & ego his minus aſſentior. Sed cùm ſecundam editionem noſtrarum Notationum meditarer, accidit vt de re adeò ambigua agerem cum noſtro Domino Latinio, viro inſigniter erudito, & in rebus Eccleſiaſticis admodum verſato: quem eiuſmodi reperi eſſe ſententiæ, vt idem eſſet, catomis aliquem cædere, quod ſolent ludimagiſtri ad humeros alicuius appenſus pueros in eorũ nates infligere verbera. Sicq; tum Vitum, tum Baridam quòd pueri eſſent, puerorum more iuſſos eſſe virgis verberari. Ceterùm more puerorum, maioris ignominiæ irrogandæ cauſa, haberi apud Victorẽ, cæſum eſſe catomis venerabilem ſenem Thomam, ſanctiſſimum Epiſcopum: quod ille De perſecut. Wandal. lib. 1. ſic deſcribit: Quodam tempore venerabilẽ ſenem in publica facie catomis ceciderũt. Adducebat adhuc ille Hippocratẽ li. 1. de Articul. κατωμίζειν, vti pro, in humeros leuare aliquẽ. Probantur hæc à nobis, eoq; magis, quòd Ioſephus in Iudaicis Antiq. lib. 5. cap. 10. κατωμαδὸν, vtitur pro eo quod habet Latina verſio, humeris impoſitas Gazæ portas à Sampſone. quod & obſeruat Suidas in verbo κατωμαδὸν.

[c] Heſychij.] De eo item Beda, Vſuardus, Petrus in catal. lib. 5 c. 56. & in Iulio martyre eod. lib. cap. 119 & alij recentiores.

[d] Benildis.] Scripſit nobile certamẽ eius S. Eulogius in memor. ſanct. lib. 3. c. 9. paſſamque tradit æra octingenteſima nonageſimaprima, anno à Chriſto Domino octingenteſimo quinquageſimotertio.

[e] Dulæ.] Agunt de eodem Græci in Menologio, vbi de eo pluribus; fuſiùs autem Metaphraſtes, quem Latinè à ſe redditum recitat Lipom. tom. 7. ex quo Sur. tom. 3. De Zephyrio ciuitate, de qua hîc habetur mentio, agit Plin. lib. 5. c. 27. & alij.

[f] Libyæ & Leonidis.] Harum martyriũ narrat S. Brienna in actis S. Febroniæ, quæ exſtant apud Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. his verbis: Recordare Libyam & Leonidem, ſorores illas duas, quæ martyrium glorioſè pertulerunt, è quibus Libya ipſa gladio percuſſa, capite priuata eſt; Leonis verò in

ignem

ignem coniecta fuit. Recordare quemadmodum puella Entropia, duodecim annos nata, martyrium ſuſtinuerit, &c.

[g] Landelini.] Huius acta retulit Sur. in tom. 3. Diuerſa ab his ſcripta fuiſſe à Philippo abb. teſtatur Molan. in addit. ad Vſuard. qui & de eo pluribus agit in Indiculo SS. Belg. Tritthem. etiam de viris illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3 c. 100. eumque claruiſſe ait anno Domini 660. Conſtat quidem vixiſſe temporibus S. Martini Papæ & martyris, à quo & munus prædicandi ſuſcepit, nauiterque impleuit.

[h] Abrahæ.] Scripſit eius res geſtas Gregor. Turon. lib. ſanctor. Patrum cap. 3. Agit de eodem in hiſt. de geſt. Franc. lib. 2. cap. 21. in fin De hoc ipſo ſcripſit egregium epitaphium Sidonius Apol. quod vnà cum epiſtola dedit ad Voluſianum epiſcopum lib. 7. epiſt. 18. Claruit circa annum Domini quadringenteſimum ſexageſimum.

16 Sextodecimo kal. Iulij. Luna. F xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

VESONTIONE in Gallijs ſanctorum martyrum Ferreoli[a] presbyteri, & Ferrurionis diaconi, qui à beato Irenæo epiſcopo ad prædicandum verbum Dei miſſi, poſtea ſub Claudio iudice diuerſis pœnis excruciati, gladio feriuntur. Tarſi in Cilicia ſanctorum martyrum Quirici[b] & Iulittę matris eius, ſub Diocletiano Imperatore: quorum Quiricus triennis puellus, cùm matrem, quæ ante Alexandrum præſidem neruis diriſſimè cædebatur, implacabili luctu lugeret, ad gradus tribunalis illiſus interijt: Iulitta verò poſt dira verbera & grauia tormenta, martyrij ſui curſum obtruncatione capitis impleuit. Moguntię paſſio ſanctorum Aurei[c], & Iuſtinæ ſororis eius, & ceterorum martyrum, qui ſynaxim in eccleſia agentes, ab Hunnis Germaniam diripientibus trucidati ſunt. Amathuntæ in Cypro ſancti Tychonis[d] epiſcopi, tempore Theodoſij iunioris. Lugduni depoſitio beati Aureliani[e] epiſcopi Arelatenſis. Nannere in Britannia minori ſancti Similiani[f] epiſcopi & confeſſoris. Miſnæ in Germania ſancti Bennonis[g] epiſcopi. In Brabantia ſanctæ Lutgardis[h] virginis.

IVNII 16.

[a] FERREOLI & Ferrutionis.] De his item Beda hac die, Vſuardus, Ado, & alij. Horum martyrium deſcriptũ habetur in actis ſanctorum Felicis & Fortunati, apud Sur. tom. 2. die 23. April. & tom. 7. De miraculis ad ipſorum ſepulchrum agit Greg. Turon. libro de gloria martyr. c. 71. Fuit præterea Ferreolus alius martyr & epiſcopus Viennẽſis, de quo ſuo loco plura inferiùs, ad xiiij. kalend. Octobris.

[b] Quirici & Iulittæ.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & cæteri Latinorum. Græci autem in Menologio idibus Iulij, vbi Tarſi Ciliciæ eos occubuiſſe martyrio tradunt: quod verum eſſe, legitima eorundem acta teſtantur. Ex his plerique Latinorum ſunt corrigendi, qui Antiochiæ eos paſſos referunt. Exciderunt procul dubio ea acta Quirici & Iulittæ, quæ S. Gelaſius Papa, vt commentum hæreticorũ, ex quibus & ſubſannandi tribueretur occaſio, procul reiecit in Decret. de ſcript. apocryph. apud Gratian. diſt. 15. cap. Sancta Rom. Diuerſa omnino ab illis cẽſentur ea quæ recitat Metaphraſtes, quæ & retulit Lipom. in tom. ſextum, & Sur. in tom. tertium, necnon Mombrit. licet paulo diuersè in tom. 2. quorum ſummam Græci referunt in Menologio, & hîc breuiùs comprehenſa narrantur. Molanus in addit. ad Vſuard. 2. edit. poſt

Lipomani & aliorum eruditorum ſententiam, dū probar eadem à Metaphraſte edita acta prædictorum martyrum; addit, Gelaſium non intellexiſſe de illis ipſis actis Græcè conſcriptis, ſed quæ Latinè edita in vet. manuſcript. habētur: ea videlicet, quorum eſt exordium: Domino Fratri & coepiſcopo Zoſimo Theodorus, &c. De erudito ac prudentiſſimo viro quid iam iure dicam, nihil habeo, niſi hoc vnum, quòd inciderit in eadem acta deprauata: Siquidem illa acta Quirici & Iulitæ, quæ ſcripſit Theodorus epiſcopus ad Zenonem coepiſcopum; quæ & in vetuſtiſſimo codice habemus in noſtra bibliotheca, ſunt ſanè eiuſmodi, vt in omnibus cōueniant cum ijs quæ vel Metaphraſtes edidit, vel in Græcorum Menologio, vel hîc ſummatim collecta narrantur: ſed & eò fideliora exiſtimanda ſunt, quòd certus inſcribitur auctor, qui (vt ipſe profitetur) in id præſertim incumbit, vt vera certaque de ijſdem ſanctis martyribus acta ex antiquis monimentis edendo, falſa illa, vt ait, inſulsè, mendaciter, ac denique hæreticè à Manicheis de ijſdem ſanctis conſcripta, abolenda, & ab eccleſia Catholica prorſus proſcribenda curaret. Ex huiuſmodi Theodori epiſcopi præfatione ſatis notatur quænam illa fuerint horum martyrum acta à Gelaſio improbata: de eo enim actorum libello hæc ibidem Theodorus: Tali, inquit, erat execratione digeſtus, vt meritò huic coaptetur illa ſententia, quam quidam cōtulit Patrum: Verè (inquiens) ranæ & culices digni ſunt iſta ſcriptura. Nam (quia textus ille ſatis declarat) datur conijci (Deo amabilis) vt Manichæorum ſit iſta deſcriptio, qui crucem Chriſti ſcandalum & ſtultitiam putant. Hæc & alia ibi Theodorus, qui & ſinceriſſima iſtorum acta edidit, accepta (vt ait) à Mariano Tribuno Notario, qui eadem nactus fuerat à Zenone Iſauriç epiſcopo. Exſcripſiſſe ea Theodorus videtur temporibus Iuſtiniani Imp. longè ante tempora Metaphraſtis. Tranſlata fuiſſe horum ſanctorū martyrum corpora in Gallias per ſanctum Amatorem epiſcopum Antiſiodorenſem, prædeceſſorem ſancti Germani, cùm in Orientem peregrinatus eſſet, tradit Mombrit. vbi ſuprà.

[c] Aurei & Iuſtinæ.] Agunt de his hac item die Beda, Ado, & recentiores. De graſſatione Barbarorum in Moguntinam eccleſiam, ſcribit in primis Ammianus Marcellinus lib. 27. Itemq; S. Hieron. epiſt. 11. Ad Ageruchiam. An autem illarum cladium tempore hi paſſi ſint, vel quando poſtea Attila irrupit in Gallias, nobis non ſatis eſt exploratum. Sanè quidem tam S. Hieron. quàm Ammianus teſtantur, tunc temporis multa millia hominum fuiſſe Moguntiæ in eccleſia trucidata. De miraculis S. Aurei conſcriptum eſſe libellum, teſtatur Molanus in annot. ad Vſuardum.

[d] Tychonis epiſc.] De eo item hac die Græci in Menologio, vbi tradunt hunc à S. Epiphanio epiſcopo Salaminæ Cypri fuiſſe ordinatum epiſcopum temporibus Arcadij Imp.

[e] Aureliani epiſcopi.] De eo hac die Vſuardus, Ado, & alij. Nonnulli hunc Aurelium dicunt, atque ita ſubſcribitur Concilio Aurelianenſi quinto: cui lectioni conſentit S. Gregorij Papæ epiſtola ad Vigilium epiſcopum Arelat. 55. libro 7. regiſtr. ind. 2. At verò Aurelianus, & non Aurelius dictus habetur in actis quintæ Synodi. Ad hunc ipſum Aurelianum epiſcopum Arelatenſem exſtat epiſt. Vigilij Papæ: quæ recitatur in quinta Synodo collat. 7. Dicta Synod. Aurelianenſis, cui interfuit Aurelianus, celebrata eſt anno triceſimo octauo Childeberti filij Clodouei regis Francorum; eſt annus Domini quingēteſimus quinquageſimus ſecūdus.

[f] Similiani epiſcopi.] Vſuardus de eodem hac die, aſtipulanturque vet. manuſcript.

[g] Bennonis epiſcopi.] Hūc Hadrianus ſextus Rom. Pont. numero Sanctorū adſcripſit, vt ex eius actis apparet: idque in eiuſdem Hadriani Itinerario teſtatum habetur. Scripſerat iam olim Tritthemius abb. ad Iulium Papam epiſtolam 64. id expoſcente Georgio duce, pro canonizatione S. Bennonis, in qua hæc inter alia de eius vita atque miraculis: Vita Bennonis ſanctiſſima, plena virtutibus, à vetuſtioribus, ſuiſque contemporaneis, luculenter habetur deſcripta: & multa quotidie in eccleſia Miſnenſi ad eius tumulum fiunt miracula. Hæc ille. De eodem Cochlæus in cōment. de act. & ſcript. Luth. anno Domini 1524. Exſtat de eius canonizatione Pontificium diploma, quod hactenus aſſeruatur Romæ in eccleſia S. Mariæ de Anima, nationis Teutonicorū, quo quidem ſignificatur, anno Domini 1523. die Dominico, in die feſto ſanctiſſimæ Trinitatis, qui fuit 31. Maij. à dicto Pontifice canonizatos eſſe S. Bennonem epiſcopum Miſnenſem, & S. Antoninum archiepiſcopum Florentinum, ſolennitatemque S. Bennonis relatam eſſe ad decimam ſextam diem menſis Iunij, atque ab eodem Pontifice conceſſam plenariam indulgentiam, eandem Eccleſiam ea die viſitantibus. Huius autem præclariſſimas res geſtas Hieronymus Emſer ſcriptis mandauit: recitantur apud Sur. tom. 7. Ibidem eſt eiuſdem auctoris carmen, & ſacer hymnus Bartholom. Steni. Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Domino 1106. ætatis ſuæ nonageſimo ſexto, ſedis autem quadrageſimo.

[h] Luthgardis.] Eius acta conſcripſit Thomas Cantipatrenſis; deſcripſit verò Sur. tom. 3. De ea item agit Molan. in Indic. ſanct. Belgij, & in addit. ad Vſuard. hac die. Defuncta eſt anno Domini milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſexto.

Quintode-

17 Quintodecimo kal. Iulij. Luna. G x.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

ROMÆ natalis ſanctorum ducentorum[a] & ſexagintaduorum Martyrum, qui in perſecutione Diocletiani pro fide Chriſti necati, poſiti ſunt via Salaria veteri ad Cliuũ cucumeris. Tarracinæ ſancti Montani[b] militis, qui ſub Hadriano Imperatore & Leontio conſulari, poſt multa tormenta martyrij coronam accepit. Apud Venafrum ſanctorum martyrũ Nicandri[c] & Marciani, qui in perſecutione Maximiani capite cæſi ſunt. Chalcedone ſanctorum martyrũ Manuelis[d], Sabelis, & Iſmaelis, qui pacis cauſa apud Iulianũ Apoſtatã pro rege Perſarum legatione fungentes, cùm Imperatoris iuſſu idola venerari compellerentur, idque conſtanti animo recuſarent, gladio feriuntur. Apolloniæ in Macedonia ſanctorum martyrum Iſauri[e] diaconi, Innocentij, Felicis, Hieremiæ, & Peregrini Athenienſium, qui à Tripontio Tribuno variè torti, capite obtruncati ſunt. Ameriç in Vmbria ſancti Himerij[f] epiſcopi, cuius corpus Cremonam tranſlatum eſt. In pago Bituricenſi ſancti Gundulphi[g] epiſcopi. Aurelianis ſancti Auiti[h] preſbyteri & confeſſoris. In Phrygia ſancti Hypatij[i] confeſſoris. Item ſancti Beſſarionis[k] anachoretæ. Piſis in Tuſcia ſancti Rainerij[l] confeſſoris.

IVNII 17.

[a] DVCENTORVM ſexag duorum martyrum.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac recentiores. Poſiti dicuntur ad Cliuum cucumeris: eo enim nomine erat appellatum vetus cœmeterium via Salaria, vt conſtat ex indice cœmeteriorũ Vrbis, quem exſcripſimus ex manuſcripto Vatican. lib. Cenſuum.

[b] Montani.] Cuius vitæ acta accepimus ab eccleſia Caietana. eſt illorum exordium: Montanus miles, & ciuis Romanus, &c.

[c] Nicandri & Marciani.] Horum illuſtre martyrium etiam in Orientali eccleſia anniuerſaria die recolitur: agunt etenim de his Græci in Menologio ſexto Idus Iunij, vbi paſſionis ipſorum cruciamenta his verbis narrantur: Certamen ſanctorum martyrum Nicandri & Marciani, qui propter Chriſtianæ fidei confeſſionem ſub præſide Maximo in carcerem coniecti, cùm ad negationem adigi non poſſent, ferreis vngulis lacerantur, & in excelſis trabibus ſuſpenſi, atque detracti, ſuper carbones ignis extenſi, virgis deſuper verberantur, ſalſoque aceto perfuſis plagis, teſtis acutis perfricantur, lapidibus ora contuſa, & facies confractæ, poſtremò linguæ gladio excisæ, & enſe percuſſi migrauerunt ad Dominum. Hactenus ibi. Petrus in catal. libro 5. cap. 90. non niſi vltimum horum ſupplicium refert: additque paſſos eſſe prid. Non. Iunij inter Atinam & Venafrum, corpusque Nicandri Venafrum, Marciani verò Atinam ait delatum: porrò Nicandri vxorem, quæ virũ ad martyrium roborauerat, poſt triduum capitalẽ ſubijſſe ſententiam, tradit. Vigent hactenus in Æquicolis horum martyrum priſcæ memoriæ. Sancti Nicandri eccleſiam apud Vrbem poſitam, via Lauicana, Gelaſius Papa dedicauit, vt apparet ex libro de Rom. Pontific. Petrus diac. bibliothec. Caſin. in libro de viris illuſtr. eiuſdem monaſterij cap. 45. teſtatur à Petro eiuſdem cœnobij diacono ſcriptum eſſe ſermonem legendum in vigilijs prædictorum

martyrum, additumque ab eodẽ Officium eccleſiaſticum, recitandum in die eorum celebritatis.

[d] Manuelis, Sabelis, & Iſmaelis.] Græci etiã de his in Menologio hac die; ibique eorum certamen referunt; vberiùs autem Metaphraſtes ex antiquioribus monumentis; eadem & Lipom. tom. 6. & Surius recitat tomo 3.

[e] Iſauri diac. & ſoc.] Agunt de his item hac die Græci in Menologio, ibique eorum martyrium explicant.

[f] Himerij epiſcopi.] De quo Petrus in catal. lib. 5. c. 122. & Molanus in addit. ad Vſuardum.

[g] Gundulphi epiſcopi.] De eodem Molan. in addit. ad Vſuard. & Galeſinius in ſuo Martyrolog.

[h] Auiti presbyteri.] Agit de eodem hac die Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Licet apud Bedam Vitus pro Auito mendosè legatur. Scribit de eo Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 3. cap. 6. idemque de alio Auito abbate libro de glor. confeſſ. c. 99. De eodem Auito presbytero de quo agimus, ſcribit Ado Vien. in chron. & Sigebert. in chron. an. 495. Eius verò res geſtæ, atque miracula edita fuſiùs ſcripta refert Sur. tomo 3. Fuit eiuſdem nominis epiſcopus Viennenſis, qui ſecundus ſedit poſt ſanctum Mamertũ, de quo plura Ado Vien. in chron. Vixit & alius eiuſdem nominis in Oriente, Auitus monachus, cuius meminit Suidas.

[i] Hypatij.] De quo item Græci agunt in Menologio, eiusque acta ibidem paucis referunt.

[k] Beſſarionis.] Græci itidem de eo in Menologio, eiusque vitam breui compendio comprehenſam referunt. Eſt frequens mentio de Beſſarione, eiusque diſciplina, in Vit. patr. Part. 2.

[l] Rainerij.] Agit de eodem Molanus in additionibus ad Vſuard. editione 2. teſtaturque eum ex hac vita migraſſe anno Domini milleſimo centeſimo ſexageſimoprimo

ix. A Quartodecimo kal. Iulij. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9.

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21

ROMÆ via Ardeatina natalis ſanctorum martyrum Marci[a] & Marcelliani fratrum, qui in perſecutione Diocletiani à iudice Fabiano tenti, & ad ſtipitem alligati, in pedibus clauos acutos acceperunt: cumq. non ceſſarent laudare Chriſtum, lanceis per latera transfixi, cum gloria martyrij ad ſiderea regna migrarunt. Malacæ in Hiſpania ſanctorum martyrum Cyriaci[b], & Paulæ virginis, qui lapidibus obruti, inter ſaxa animas cælo reddiderunt. Tripoli in Phœnicia ſancti Leontij[c] militis, qui ſub Hadriano præſide, vna cũ Hypatio tribuno, & Theodulo, quos conuertit ad Chriſtum, per acerba tormenta peruenit ad coronam martyrij. Eodem die ſancti Aetherij[d] martyris, qui in perſecutione Diocletiani poſt ignes & alios cruciatus gladio cæſus eſt. Alexandriæ paſſio ſanctæ Marinæ[e] virginis. Burdigalæ ſancti Amandi[f] epiſcopi & confeſſoris. Sconaugiæ ſanctæ Elizabeth[g] virginis, monaſticæ vitæ obſeruantia celebris.

IVNII 18.

MARCI & Marcelliani.] De his Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri omnes. Scriptæ ſunt horũ res geſtæ in actis S. Sebaſtiani, apud Sur. tom. 1. 20. Ianuar.

[b] Cyriaci & Paulæ.] Vſuardus item de his hac die, Petrus in catal. libro 5. cap. 125. Vaſæus in chron. item Flos Sanctorum Hiſpan. & Theſaurus concionum tomo 2.

[c] Leontij.]

[c]Leontij.] Agunt de eo & Græci in Menologio, vbi & eius acta ſummatim collecta narrantur: quæ prolixiùs Metaphraſtes eſt proſecutus; ex quo Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. referunt eadem. Meminit huius Leontij, vt perilluſtris martyris, Theodoretus in commentario de Euangelica veritate. lib. 8. de martyrib. in fin. Tradit Procop. lib. 3. de ædific. Iuſtin. Imp. eidem martyri ab eodem Iuſtiniano exſtructam eſſe magnificétiſſimam baſilicã. Erat & Tripoli in Phœnicia nobilis memoria Leontij martyris, cuius mentio eſt in Quinta Synodo, actione prima.

[d]Ætherij.] Græci itidem de eo agunt in Menologio, eiusque martyrium paucis deſcribunt.

[e]Marinæ.] De ea & Ado hac die, qui martyrẽ eam dicit; cui tamen vet. manuſcript. contradicunt. Hæc etenim illa eſt, quæ virili habitu monaſticam exercuit diſciplinam, Marinusque nomine dicta eſt: cuius res præclarè geſtę narrantur in vit. Patr. part. 1. c. 44. Petrus in catal. lib. 6. c. 108. ex quibus & alij accepêre.

[f]Amandi epiſcopi.] De eodem antiquæ tabulę, ex quibus etiam Molanus in addit. ad Vſuard. Succeſſit hic ſancto Delphino, ad quẽ exſtant Paulini epiſtolæ: qui & ad Amandum ſæpiùs ſcripſit; exſtantque ſex ad eum datæ epiſtolæ, quarum aliquæ ſcriptæ videntur antequam eſſet epiſcopus, cùm adhuc ſanctus Delphinus ſuperſtes eſſet. Meminit eiuſdem Amandi ex verbis Paulini Gregor. Turonen. de geſt. Franc. lib. 1. cap. 19. & de glor. cõfeſſ. c. 45. Claruit tẽporibus Honorij Imp. Huic accepta ferimus ea quæ S. Paulini epiſcopi Nolani reperiuntur ſcriptorum monumenta: cùm ille, ſicut diuitiarum, ac ſui ipſius, ſic & lucubrationum ſuarum contemptor eſſet: & licet eas S. Hieronymus, ac etiam S. Auguſtinus, & alij mirificè prædicarent; ipſe tamen eaſdem flocci faciens, perire ſinebat. Tantæ iacturæ occurrit S. Amandus, ad quẽ Paulinus hæc aliquando: Legimus, inquit, in tergo epiſtolæ annotationem epiſtolarum, quas meas eſſe indicatis: nam verè propè earum omnium immemor eram, vt meas eſſe non recognoſcerem, niſi veſtris litteris credidiſſem. Vnde maius accepi documentum charitatis veſtræ: quia plus me vobis, quàm mihi notum eſſe perſpexi. Hymnos, quos deſiderabã, accepiſſe gaudeo, &c. Exſtat hęc Paulini citata epiſtola manuſcript. in Archiuio Nolano, quam inde deſcriptam ab erudito viro mei ſtudioſiſſimo R. D. Antonio Agellio, clerico regulari, pro magno accepi munere.

[g]Elizabeth virg.] De ea & Molanus in addit. ad Vſuardum, aitque eius acta ſcriptis mandata per Ecbertum monachum; itemque Einicbonem abb. ipſius laudes ſcripſiſſe tradit Trithem. lib. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 2. c. 120. pluribus autem lib. 3. cap. 315. obijſque, vt ait, anno Domini milleſimo centeſimo ſexageſimoquinto, ſuæ ætatis trigeſimoſexto.

19 Tertiodecimo Kal. Iulij. Luna. B xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

MEDIOLANI ſanctorum martyrum Geruaſij [a] & Protaſij fratrum: ex quibus priorem tamdiu iuſſit Aſtaſius iudex plumbatis cædi, quouſque ſpiritum exhalaret; ſequentem verò fuſtibus cæſum capite truncari. Horum corpora [b] Domino reuelante beatus Ambroſius ſanguine conſperſa & ita incorrupta repperit, ac ſi eo die fuiſſent interempti: in quorum tranſlatione cæcus feretri tactu lumen recepit, & plurimi vexati à dæmonibus liberati ſunt. Rauennæ ſancti Vrſicini [c] martyris, qui ſub Paulino iudice poſt plurima tormenta in confeſſione Domini immobilis permanens, capitis abſciſſione martyrium compleuit. Sozopoli ſancti Zoſimi [d] martyris, qui in perſecutione Traiani ſub Domitiano præſide poſt acerbos cruciatus capite amputato victor migrauit ad Dñm. Aretij in Tuſcia ſanctorum martyrum Gaudentij [e] epiſcopi, & Culmatij diaconi, qui tempore Valentiniani furore

gentilium cæſi ſunt. Eodem die ſancti Bonifacij [e] martyris, diſcipuli beati Romualdi, qui à Romano Pontifice ad prædicandum Euangelium in Ruſſiam miſſus, cùm per ignem tranſiſſet illæſus, Regemque ac populum baptizaſſet, à furente Regis fratre necatus, optatam martyrij coronam accepit. Rauennæ ſancti Romualdi [f] anachoretæ, monachorum Camaldulenſium Patris, qui collapſam in Italia eremiticam diſciplinam reſtituit, ac mirificè propagauit.

IVNII 19.

GERVASII & Prothaſij.] De his etiã Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorũ; Græci autem in Menologio prid. Idus Octobr. Ferũtur horum res geſtæ ſcriptæ à ſancto Ambroſio, ex libello Philippi: eas refert Mombrit. tomo 1. Lipom. tom. 1. ac demum Sur. tom. 3. Deſcripſit autem & alia horum acta Metaphraſtes, quæ Lipomanus ſuper diuerſitate narrationum, vtcunque concordare conatus eſt: recitat eadem Sur. tom. 3. His non diſſimilia ſunt ea quæ actis ſanctorum Syri & Euentij intexta habẽtur: deſcripſit eadem Sur. tom. 7. die 12. Septembr. ex manuſcript. At non tantùm me reddit ancipitem, quòd in prædictis actis nomine S. Ambroſij editis, nulla de Nazario & Celſo habeatur mentio, vel quòd ſub diuerſo præſide paſſi habeantur, quæ & Lipom. excuſat: ſed quod me maiori difficultate inuoluit, eſt illud in primis, quòd non tantùm in prædictis nulla habeatur de Nerone mentio, vel alterius cuiuſpiam Imperatoris, ſed Auguſtorum plurium tunc ſimul regnantium idem auctor meminerit; adeò vt ad alia tempora potiùs quàm Neronis illorum martyrium referre videatur. Huc accedit, quòd dum de bello Marcommannico ibi mentio fit; nihil ſanè eſt, vt ea ad Neronis tempora poſſint accommodari; ſiquidem nullum tale bellum tunc geſtum eſſe, perſpicuum eſt. Cùm itaque ex illis actis exploratum habeatur, plures Auguſtos tunc ſimul imperaſſe, inſuper & Marcommannicum bellum excitatum eſſe; cogimur vel inuiti in eam ire ſententiam (ſi tamen ea acta certa firmaque, & Ambroſij eſſe dixerimus) vt credamus hos paſſos eſſe temporibus Marci Aurelij Antonini & Lucij Veri Auguſtorum, quorum Imperij anno decimo octauo (vt ſcribit Euſeb. in chronico, & Iulius Capitolinus, ac cæteri omnes affirmant) Marcommannicum bellum exortum eſt. Sanè quidem nec Beda, nec Vſuardus, vel Ado, aut antiquorum aliquis, vel vetera manuſcripta cùm de his martyribus agunt, vel de eorum parente Vitali ad iiij. Kal. Maij, vllam de Nerone faciunt mentionem. Hæc tamen alijs expẽdenda relinquimus. Meminit eorundem martyrũ S. Ambroſius in Luc. libro 7. cap. 13.

[b] Horum corpora.] De horum inuentione exſtat ſermo S. Ambroſij 5. de ſanct. & libro 7. epiſt. 53. 54. edit. Rom. Agit de eadem S. Auguſt. ſæpiùs, vt in lib. 9. confeſſ. c. 7. ſer. 39. de diuerſ. c. 5. & de Ciuit. Dei libro 22. cap. 8. Paulinus in vita S. Ambroſij, auctor libri de vita perfecta apud Hieron. tom. 9. Gregor. Turon. de glor. martyrum cap. 47. Legi & de ea hymnum in Breuiar. Tolet. Conſtat autem prædictorum ſanctorum martyrũ reliquijs quamplurimas eccleſias eſſe locupletatas, eorumque nomine erectas eſſe memorias. Romæ etenim Veſtina illuſtris femina in ipſorum honorem baſilicam conſtruxit, quam S. Innocentius Papa dicauit, & titulo exornauit, Veſtinæque titulus, vel ſanctorum Geruaſij & Prothaſij dictus reperitur. de his in libr. de Rom. Pontificibus in Innocentio Papa, & in regiſtr. S. Greg. lib. 9. epiſt. 22. Dicitur hodie titulus S. Vitalis, cuius ornamento inſignitus eſt presbyter Cardinalis Illuſtriſſimus ac Reuerendiſſimus Donatus Cæſius, de noſtra Congregatione optimè meritus. Sanctus Paulinus eorundem reliquias in Fundana baſilica à ſe erecta collocauit, vt ipſe ſcribit ad Seuerum epiſt. 12. S. Gaudentius eadem ſacra pignora condidit in baſilica ad Concilium ſanctorum dicta, vt ipſe refert in Serm. de eius dedicatione habito. Gallia etiam ferè tota ijſdem reliquijs ditata eſt. Teſtis eſt de his Greg. Turon. vbi ſuprà cap. 47. cùm de his agens, ait: Per totum Galliarum ambitum, Deo propitio, ſunt delatæ. & paulo pòſt: Ex hoc enim eorum reliquiæ affatim collectæ, per vniuerſam Italiam & Galliam ſunt diuiſæ: idemque libro 10. cap. 31. hiſt. Franc. agens de eccleſia erecta Turoni, ibi horum reliquias poſitas, eorumque nomine eam appellatam eſſe teſtatur. Pariſijs etiam in baſilica S. Vincentij eas eſſe poſitas teſtatur Aim. libro 2. cap. 20. Ad Noricos vſque eaſdem eſſe delatas, ſcribit Eugipius abbas in vita S. Seuerini Noricorum Apoſtoli. Conſtat inſuper tranſmarinas Africanæ eccleſiæ oras tantis fuiſſe muneribus exornatas. Cùm etenim ſcribat S. Auguſtinus de ciuitate Dei lib. 22. c. 8. in Victoriana villa nomine prædictorum martyrum erectam eſſe memoriam; conſequens eſt, vt eorum martyrum reliquijs minimè caruerit: nam abſque reliquijs martyrum in eorum honorem eccleſias erigi, prohibuerat Concilium Africanum, can. 50.

[c] Vrſicini.] De eo item hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij. Recenſet eius acta Petrus Damiani in ſerm. de S. Vitale & Valeria: refert eum Sur. tom. 2. 28. Aprilis, & Mombrit. in S. Vitale, tom. 2. Hieron. Rub. hiſt. Rauen. libro 1. Venantius Fortun. in vita S. Martini lib. 4. agens de Sanctis Rauennatis eccleſiæ, hos ſcribit verſus:

Inde

Inde Rauennatam placitam pete dulcis vrbem,
Pulpita ſanctorum per religioſa recurres,
Martyris egregij tumulum Vitalis adora,
Mutis & Vrſicini, Pauli ſub ſorte beati,
Rurſus Apollinaris pretioſi limina lambe,
Fuſus humi ſupplex, & templa per omnia curre.

[d] Zoſimi.] De eodem item Græci hac die in Menologio. Deſcripſit eius acta Metaphraſtes, quę retulit Lipom. in tom. 7. & Sur. tomo 3. hac die.

[e] Gaudentij & Culmatij.] Horum acta manuſcripta accepimus ab eccleſia Aretina.

[f] Bonifacij.] Huius egregia facta Petrus Damiani conſcripſit in vita S. Romualdi, quæ exſtat apud Lipom. tom. 8. & Sur. tom. 3. hac die. Vixit temporibus Othonis Imp. cuius erat affinis, circa annum Domini milleſimum.

[g] Romualdi.] Scripſit (vt nuper diximus) eius præclara acta Petrus Dam. qui eum affirmat vixiſſe annos centum viginti, quorum viginti in ſeculo, tres in cœnobio, reliquos verò exegit in ſolitudine. Tranſlatum tradunt eius corpus Fabrianum oppidum in Piceno, vbi magna veneratione colitur. Tranſlationis hiſtoriam manuſcriptam accepimus.

20 Duodecimo Kal. Iulij. Luna. C vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

NATALIS ſancti Siluerij [a] Papæ & martyris, qui cùm Anthimum epiſcopum hæreticum ab Agapito prędeceſſore ſuo depoſitum reſtituere noluiſſet, agente impia Theodora Auguſta, à Belliſario in exilium pulſus ad inſulam Pontiam [b], ibidem pro fide Catholica multis ærumnis confectus defecit. Romæ depoſitio ſancti Nouati [c], filij beati Pudentis ſenatoris, & fratris ſancti Timothei presbyteri, & ſanctarum Chriſti virginũ Pudentianæ & Praxedis, qui ab Apoſtolis eruditi ſunt in fide. Horum domus in eccleſiam commutata, Paſtoris titulus appellatur. Tomis in Ponto ſanctorum martyrum Pauli & [d] Cyriaci. Petræ in Palæſtina ſancti Macarij [e] epiſcopi, qui ab Arianis multa paſſus, in Africam relegatus quieuit in Domino. Hiſpali in Hiſpania ſanctæ [f] Florentiæ virginis, ſororis ſanctorum Leandri & Iſidori epiſcoporum.

IVNII 20.

[a] SILVERII Papæ.] De quo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac reliqui. Succeſſit hic Agapeto, anno Domini 535. Egimus de eo cumulatè in Annal. Eccleſ. Illic de Beliſario, cuius hîc habetur mentio, locupletiùs; vbi & de mendicitate eius commentum refellimus.

[b] Ad inſulam Pontiam.] Licet hæc de inſula Pontia in libro de Romanis Pontificibus ſcripta habeantur: tamen Liberatus diaconus, qui eodem ſeculo claruit, in Breuiar. hæreſ. Neſtorianæ & Eutych. cap. 22. apertè teſtatur S. Siluerium miſſum fuiſſe in exilium Pataram Liciæ: ſed loci illius epiſcopo apud Iuſtinianum agente, Romam reuerti iuſſum, ab aduerſarijs in Palmaria inſula eſſe detentum; illicque cuſtoditum, inedia defeciſſe. Hæc cùm ſcribat Liberatus, ac de Pontia inſula verbum nullum faciat; exiſtimamus (niſi ſit error in codice) ipſum erraſſe in nomine inſulæ, cùm ſint ſibi proximæ, ac Palmariam, loco Põtiæ poſuiſſe.

[c] Nouati.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Extant eius acta à Paſtore presbytero ſcripta, quæ recitat Ado. Copioſiùs deſcriptæ habentur in rebus geſtis ſanctarum Pudentianæ & Praxedis, quarum ſuprà meminimus. Erant Romæ thermæ Nouati in Viminali, quæ patuerunt olim Chriſtianis ad ſacras ſynaxes, quæ & Timothinæ dictæ reperiuntur, à fratre eius Timotheo: erant enim hi filij Pudentis ſenatoris, fratres verò prædictarum ſanctarum virginum, vt ex prædictis actis apparet. Habetur

mentio de thermis Timothinis in actis martyrij S Iuſtini Philoſophi, quæ legitima, germanaque eſſe, ſuperiùs demonſtrauimus. exſtant apud Sur. tom. 3. die 12. Iunij. Paſtoris titulus, de quo hîc agitur, etiã Pudentis dictus reperitur, vt eſt exemplum in Concil. Roman. 2. ſub Symmacho, Pudẽtis idcirco appellatus, quòd cùm eius domus prius fuiſſet, ad titulum erigendum inde Paſtori conceſſa eſt. Non ignobile vel obſcurum erat Romæ Nouati nomen temporibus Neronis; ad Nouatum enim exſtant tres libri Senecæ, de Ira, conſcriptiꝫ meminit idem auctor & de Nouatilla in lib. de cõſolat. ad Martiam.

[d] Pauli & Cyriaci.] De his hac itẽ die Vſuardus, & alij recentiores.

[e] Macarij episc.] Hic & Arius in Græcorum codice dictus reperitur; Ariusq́ue mutatus eſt in Macarium, ob odium ſcilicet infauſti nominis. Scribit de eo S. Athanaſ. in epiſt. ad ſolitar. col. 459. legiturq́ue inter epiſcopos, qui ſubſcripſerũt Concilio Sardicenſi, tam apud Athan. in Apologia 2. quàm etiam in tom. 1. Concil.

[f] Florentiæ] De eadem hac die Beda, & Breuiar. Toletan. plura, & Flos ſanct. Hiſpan. Ad hanc ſcripſit S. Iſidorus, eius germanus, libros duos contra nequitiam Iudæorum, vt teſtatur S. Ildefonſus lib. de viris illuſtr. in Iſidoro. Idipſum Braulio in in vita S. Iſidori, additq́ue ad eandem ſcripſiſſe libros duos de virginitate. Agitur de eadem in Theſaur. concion. tom. 2. die 14. Martij.

vj. D Vndecimo kal. Iulij. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

ROMÆ ſanctæ Demetriæ [a] virginis, quæ ſub Iuliano Apoſtata matyrio coronata eſt. Syracuſis in Sicilia natalis ſanctorum martyrum Rufini [b] & Martiæ. In Africa ſanctorũ martyrum Cyriaci [c] & Apollinaris. Moguntiæ ſancti Albani [d] martyris, qui ob Chriſti fidem poſt longos labores & dura certamina factus eſt dignus cõrona vitæ. Eodem die ſancti Euſebij [e] epiſcopi Samoſateni, qui tempore Conſtantij Imperatoris Ariani ſub habitu militari incognitus eccleſias Dei viſitabat, vt in fide Catholica illas confirmaret: deinde ſub Valente in Thraciam relegatur: ſed reddita pace Eccleſiæ tempore Theodoſij ab exilio reuocatus, cùm iterum eccleſias viſitaret, tegula ab Ariana muliere deſuper immiſſa, confracto capite martyr tandem occubuit. Iconij in Lycaonia ſancti Terentij [f] epiſcopi & martyris. Papiæ ſancti Vrciſceni [g] epiſcopi & confeſſoris. Apud Tungrenſes ſancti Martini [h] epiſcopi. In pago Ebroicenſi ſancti Leutfridi [i] abbatis.

IVNII 21.

DEMETRIÆ virginis.] Agunt de eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes Res geſtæ ipſius cõmentor in actis S. Bibianæ, de qua inferiùs; de ea item Petrus in catal. lib. 5. cap. 135.

[b] Rufini & Martiæ.] De his ijdem qui ſuprà agunt, nec non & Vuandelbertus, aſtipulanturque vet. manuſcript.

[c] Cyriaci & Apollinaris.] Vſuardus item, & recentiores de his hac die agunt.

[d] Albani.] De eodem hac die Beda agit pluribus, quem & ſecuti ſunt nonnulli. Huius res geſtas metricè ſcripſit Robertus monach. monaſterij S. Albani, vt teſtatur Tritthem. in chron. Hirſaug. idemq́; in epiſt. ad Albertũ epiſcopum Moguntinum refert acta eius ſcriptis mandata à Sigeardo monacho eiuſdem monaſterij. De tempore martyrij huius magna inter ſcriptores varietas reperitur; ſiquidem Beda, & alij eum ſecuti, paſſum referunt temporibus Diocletiani; contrà verò alij, vt Petr. in catal.

in catal. lib. 10. c. 97. & Galeſ. dum agunt de Theoneſto eius martyrij ſocio, die 30. Octobris, temporibus Damaſi ab Arianis necatum affirmant; profitetur idipſum Molan. in addit. ad Vſuar. edit. a hac die. Diuersè ab his omnibus Sigebert. in chron. dum Albani & ſociorum martyrium refert contigiſſe anno Domini 425. Habemus in vet. cod. manuſcript. vitam S. Albani, cuius eſt exordium: Erat olim in partibus Aquilonis, &c. Sed quæ videatur apocrypha, nullamque ſibi veriſimilem ſaltē vendicet auctoritatem.

ᵉ Euſebij epiſcopi.] Nonnulli neſcientes Euſebium epiſcopum Samoſatenſem, de quo hîc agitur, perperam addiderunt nomen Cæſareæ Palæſtinæ, falsò putantes de illo hac die agi. Hi quidem ſicut Euſebium Samoſatenſem ignorarunt, & nomen Samoſatenſe ob Paulum hæreſiarcham fortaſſe exhorruerunt; ita etiam res Euſebij Cæſarienſis parum perſpectas habuiſſe videntur: nam etſi in SS. Niczno Concilio, ad tempus morem gerens Conſtantino, palinodiam cecinit; tamen poſtea in conciliabulo Tyrio, alijſque eorum conuenticulis ſtetiſſe pro Arianis, omnibusque ſtudijs fauiſſe Ario, apparet; quam ob cauſam S. Hieronymus ſæpiùs eum appellat anteſignanum Arianorū; S. Epiphanius, alijque veteres, eandem illi notam inurūt. quo loco autem poſteriores eum habuerint, conſule Patres qui interfuerunt Synodo ſecundæ Nicænæ, act. quinta & ſexta; videbiſque eūdem ab omni orthodoxorum claſſe ſeparatū, exsecratumque. Agitur hîc itaque de S. Euſebio epiſcopo Samoſatenſi, de quo & Græci agunt in Menologio die ſequenti; his verbis: Sancti martyris Euſebij epiſcopi Samoſatenſis, qui fuit ſub Conſtantio Imperatore feruentiſſimus orthodoxæ fidei æmulator. nā tantum fortitudinis & rerum terrenarum contemptus in ipſius animo inerat, vt in id tantùm ſtuderet, quo pacto pietas ipſa, & orthodoxa fides incrementum acciperet; licet Imperator ipſe tam contrariæ eſſet opinionis, quàm nemo alius vnquam fuerat. Itaque cùm Imperator Conſtantius comminatus illi aliquando fuiſſet, ſe illius manum abſciſſurū, niſi diuerſum ſentiret, ipſe vtramque manum extendit; vt ſignificaret libentiùs ſe illarum abſciſſionem paſſurū, quàm quod proponebatur, facturum, aut pietatem proditurum. Hunc beatum virum poſt Conſtantium & Iulianum, Valens imperator Ariana perfidia corruptus, ab epiſcopali ſede deiecit, & ad Iſtrum fluuium exulare coëgit. Verùm defuncto Valente, ad eccleſiam ſuam reuerſus, poſt multa certamina & victorias, palmā etiam martyrij hoc pacto aſſecutus eſt. Femina quædam, Arianę perfidiæ ſectatrix, è tecto quodam tegulam in viri ſancti tranſeuntis caput demiſit; cui tamen mulieri beatus martyr veniam largiens, & benè precatus eſt; neminem in illam permittens vlciſci, Chriſtum Dominum & Stephanū imitans. Hæc ibi in Menologio; quæ quidem omnia à probatis Græcis auctoribus ſibi vendicant teſtimonium. Eadem etenim, aliaque plura deſcribit Theodoretus hiſt. lib. 2. c. 31. lib. 4. c. 12. 13. 14 & de eius obitu libro 5. cap. 14. S. Gregor. Nazian. hunc mirificè coluit, cuius ad eundem quatuor reperiuntur datæ epiſtolæ in editione Billiana, quarum prima, tertia, & quarta num. 27. 28. & 30. eum pio fide eadem conſolatur: ſecunda autem, quæ eſt 29. agit de eccleſia Cæſarienſi deſtituta paſtore, cùm eius ſuffragio ſubſtitutus eſt S. Baſilius. Quantus hic fuerit; vt ex eiuſdem Theologi præclaro elogio intelligas, hæc accipe: Vnde, inquit, tuarum laudum exordium ducam, & quo nomine te propriè appellabo? an columnam & firmamentum Eccleſiæ te vocabo, aut luminare in mundo, aut glorificationis coronam, aut Dei donum, patriæ adminiculum, an fidei regulam, aut veritatis legatum; aut hæc omnia ſimul, & his plura? at hanc laudum exuberantiam, fidem propè excedentem, per ea quæ vidimus confirmabo, &c. Hæc Gregorius. Voluimus hæc omnia retuliſſe, vt inſignem martyrem in Martyrologium quaſi poſtliminio redeuntem, meritis illum præconijs venerantes, digno etiam ſuſcipere- mus honore.

ᶠ Terentij epiſcopi.] Agunt de eo etiam Græci hac die in Menologio.

ᵍ Vrciſceni epiſc.] De eodem agunt tabulæ eccleſiæ Papienſis, ex quibus etiam Galeſinius hac die.

ʰ Martini epiſc.] De quo & Molanus hac die in addit. ad Vſuard. pluribus autem in Indiculo ſanct. Belgij. In tabulis epiſcoporum Tungrenſium ſeptimus hic ponitur ordine, Haſbanorumq; Apoſtolus appellatur: eumque obijſſe tradūt, anno Domini 276. Plures eiuſdē nominis reperiuntur epiſcopi ſanctitate nobiles, vel eruditione conſpicui. & vt prætereamus Martinū Turonenſem, & Martinum Romanum Pōtificem fama notiſſimos; fuit & Martinus epiſcopus Moguntinus, qui interfuit Concilio Agrippinenſi anno Domini 346. itemq; Concilio Sardicenſi, vt apparet ex Athanaſij apologia ſecunda; Martinus epiſcopus Toloſanus, qui interfuit Concilio ſecundo Arelatenſi, temporibus Conſtantini; Martinus Viennenſis, de quo Ado in chron. an. 101. Martinus Treuerēſis, qui vixit temporibus Gratiani, de quo Seuer. hiſt. l. 2. Martinus Gallicienſis, de quo Gregor. Turon. de Geſt. Franc. lib. 5. c. 37. & ad quem extat carmen Venantij Fortunati; Martinus Bracharenſis, qui interfuit ſecundo Concilio Hiſpalenſi, & præfuit Bracharenſi; Martinus Dumienſis, de quo Iſid. de vir. illuſtr. ac denique Martinus epiſcopus Aquinas, quem Tritthem. multum cōmendat lib. 4. de vir. illuſt. Ord. ſancti Benedicti, cap. 262.

ⁱ Leuthfridi.] Agit de eodem hac die Vſuardus, Petrus in catal. libro 5. cap. 136. & alij recentiores. Claruit temporibus Iuſtiniani Imp. & ſucceſſorum. Agit de eo Tritthem. de viris illuſtribus Ordinis S. Benedicti, libro 3. c. 136.

Decimo

v. E Decimo kalendas Iulij. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

APVD Nolam Campaniæ vrbẽ natalis beati Paulini[a] epiſcopi & confeſſoris, qui ex nobiliſſimo & opulentiſſimo factus eſt pro Chriſto pauper & humilis, & quod ſupererat, ſe ipſum pro redimendo viduæ filio, quem Vuandali[b] Campania deuaſtata captiuum in Africam abduxerant, in ſeruitutem dedit. Claruit autem non ſolùm eruditione, & copioſa vitæ ſanctitate, ſed etiã potentia aduerſus dæmones: cuius præclaras laudes ſancti Ambroſius, Hieronymus, Auguſtinus, & Gregorius ſcriptis ſuis celebrarunt. Eius corpus Romam trãſlatum, in eccleſia ſancti Bartholomęi in Inſula vnà cum corpore eiuſdem Apoſtoli honorificè aſſeruatur. In monte Ararath paſſio ſanctorum martyrum decem millium[c] Crucifixorum. Verolamij in Britannia ſancti Albani[d] martyris, qui tempore Diocletiani pro clerico hoſpite quem ſuſceperat, ſe ipſum tradens, poſt verbera & acerba tormenta capite plexus eſt. Paſſus eſt etiam cum illo vnus de militibus, qui eum ducebat ad ſupplicium, qui in via conuerſus ad Chriſtum, proprio ſanguine meruit baptizari. Samarię ſanctorum mille quadringẽtorum octoginta Martyrum, ſub Coſrhoe rege Perſarum. Eodem die ſancti Nicææ[e] Romatianæ ciuitatis epiſcopi, doctrina, ſanctiſque moribus clari. Neapoli in Campania ſancti Ioannis[f] epiſcopi, quem beatus Paulinus epiſcopus Nolanus ad cæleſtia regna vocauit. In monaſterio Cluniacenſi ſanctæ Conſortiæ[h] virginis.

IVNII 22.

PAVLINI epiſcopi.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Eius obitum ſcripſit Vranius ipſi Paulino optimè notus; meminit enim eius epiſt. 17. Recitat eam Vranij ſcriptionẽ Sur. tom. 3. hac die. De primordijs Paulini complura ſcripſit Auſonius Gallus, qui eũ humanioribus litteris erudiuit. De eius migratione è Senatu ad eremum, agit S. Ambroſius ad Sabinum epiſt. 30. edit. Rom. & Hieron. epiſt. 13. Quanti autem hunc fecerit S. Auguſtinus; eius ad ipſum ſcriptæ epiſtolæ declarant, videlicet epiſt. 32. 34. 65. & 260. meminit eiuſdem de ciuitate Dei libro 1. cap. 10. & libro ad ipſum ſcripto, de cura agenda pro mortuis. Scribit de eodem S. Greg. libro 3. dialog. cap. 1. & 2. S. Proſper de vit. contempl. cap. 9. Venantius Fortunatus in vita S. Martini libro 2. Seuer. in dialog. Greg. Turon. de glor. confeſſ. cap. 107. S. Eulog. in martyr. docum. ad Floram. & alij recentiores. Legimus in vet. monumentis bibliothecæ Vaticanæ Honorij Imper. epiſtolam, rogantis Paulinum, vt adeſſe dignaretur indictæ Synodo cauſa ſchiſmatis Eulalij aduerſus Bonifacium Papam, ex qua quidem, quantæ Paulinus fuerit æſtimationis,

ſatis

ſuis apparet. Paratus vir illuſtris acta ſancti Paulini verſibus ſcribere inſtituit, vt teſtatur prædictus Vranius vbi ſuprà. Carmen Euchariſticum, quod ephemerides Paulini inſcribitur, non huius quidem, vt præſefert falſa inſcriptio, ſed Paulini conſularis, cuius exſtant alia monimenta in collectione Chriſtianorum Poëtarum, eſſe conſtat. Paulinus de quo agimus (vt de eo ſcribit Vranius) ex humanis exceſſit Baſſo & Antiocho Conſulibus, anno Domini 431. De eius corpore Romam tranſlato, hæc legimus in cod. manuſcripto vit. ſanct. quem apud nos habemus. Eius corpus nunc videtur eſſe coniunctum corpori S. Bartholomei in inſula Lycaonia in eccleſia S. Adalberti, quæ nunc vocatur S. Bartholomæi, quorum trium ſanctorum meritis ibi præſtantur beneficia plurima. Hæc ibi. Porrò horum ſanctorum Confeſſio inſtaurata ac nobiliter illuſtrata eſt hiſce diebus ab Illuſtriſſimo, ac Reuerendiſſimo Iulio Sanctorio, eius eccleſiæ Cardinali.

[b] Quem Wandali.] Ingreſſi ſunt Vuandali in Africam (vt auctor eſt S. Proſper in chron.) Hierio, aliàs, Hierone, & Ardaburio Côſſ. Eſt is annus Domini, ſecundum veriorem ſupputationem, 427. ante Paulini obitum annus quintus, quo tempore Vuandali, comparata claſſe, oras Campaniæ infeſtantes, inde abduxere captiuos, quibus cũ & Paulinus volens abductus eſt: vbi cùm eſſet, vt idem Paulinus prædixerat, rex Vuandalorum defunctus eſt, vt auctor eſt S. Gregorius dialog. libro 3. cap. 1. Porrò ſi hæc ad Genſericum regem referas, falſa eſſe, neceſſe eſt affirmare: nam longè poſt Paulini tempora deceſſit Genſericus, qui regnauit in Africa annis 37. peruenitque vſque ad annum Domini 464. Sentiens hanc difficultatem Balduinus in ſchol. ad Optat. ea quæ ſcribuntur de Paulino captiuo, ad Alarici tempora referre conatur, ſecundum ea quæ de eodem Paulino ſcribit S. Auguſt. de ciuit. Dei lib. 1. c. 10. Verùm eo tempore, Paulinum permanſiſſe Nolæ, nec ductum fuiſſe captiuum, ſatis demonſtrat liber eiuſdem Auguſtini ad ipſum Paulinum ſcriptus de cura agenda pro mortuis. Præterea nullo modo fieri potuit, vt eo tempore Paulinus duceretur captiuus in Africam: nam Italia ab Alarico deuaſtata, Africa libera remanſerat, illucque complures Romanorum nobiliũ confugerant, vt tradit S. Hieronymus in epiſt. 8. ad Demetriadem, & alij. Reliquum eſt ergo, vt ea quæ ſcribit S. Gregorius de obitu regis Vuandalorum, non ad Genſericum, vel alium, ſed ad Guntharium eius germanum, regnantem in Africa, referamus. Fuit enim Guntharius germanus Genſerici, ambo filij Modogiſchli regis Vuandalorum, qui diem obijt in Hiſpania, ambo hæredes in regno, amboque traiecerunt in Africam, ſed Guntharius quamprimùm deceſſit, ſummaque rerum tandem potitus eſt Genſericus. Agit de Gunthario Procopius de bello Vuandal. libro 1. pag. 185. & hiſtoria Miſcell. libro 14. pag. 431. Paulinus itaque ſub genero Guntharij manſit captiuus, quo ſublato de medio, Genſericus ſolus potitus eſt regno.

[c] Decem millium crucifixorum.] De his hac die Beda, cui aſtipulantur & vet. manuſcript. recentiores etiam, vt Petrus in catal. libro. 5. c. 137. Mombr. tom. 1. Maurolycus, atque eruditus Petrus Galeſ. Græci etiam de ijſdem agunt in Menologio hac die. Licet autem tam Latinorum quàm Græcorum aſſertione ijdem martyres comprobentur: tamẽ Radulphus Tungrenſ. de canon. obſeru. propoſ. 21. hæc de his ait: De decem millibus martyrum, qui fabuloſè (dicam donec aliud videro) finguntur omni genere paſſionis Chriſti perpeſſi fuiſſe in monte Ararath, prope Alexandriam; nec eorum paſſio in aliquo Martyrologio authentico annotatur, nec ipſorum diem Romæ in aliquo Kalendario antiquo potui reperire, &c. Miramur virum alioqui eruditum & grauem, tam feſtinam de his martyribus protuliſſe ſententiam, qui Romani ſaltem Martyrologij auctoritate contineri debuiſſet; nec fruſtra excipere de Kalendario Romano, cùm alia ſit ratio Martyrologij, alia Kalendarij, vbi tantùm illi Sancti ſcribi conſueuerũt, quorum recitatur Officium eccleſiaſticum. ſed etſi rei veritas tam Latinorum quàm Græcorum teſtimonio ſatis firma videri poſſit: tamen operæ pretium ducimus hic de his agere, illaque ſtabilire, quæ alicui fabuloſa & minus credibilia videri poſſunt. Ignoſcat interim lector, ſi menſuram notationis videamur excedere. Quòd autem habetur in primis in eorum actis, hos paſſos eſſe in monte Ararath, prope Alexandriam; conſtat quidem diuinæ ſcripturæ auctoritate, regionem ſic dictam eſſe in maiori Armenia, vt patet ex Iſaia cap. 37. in fine, iunctis his quæ leguntur libro 4. Reg. cap. 19. in fine. & quæ S. Hieronymus ſcribit in Iſaiam libro 11. cap. 37. Quod verò in dictis actis ponitur idem mons prope Alexandriam, data eſt ex eo aliquibus occaſio ſubſannandi, exiſtimantibus intelligi Alexandriam quæ eſt in Ægypto, quæ lõgè admodum diſtat à monte Ararath, qui in maiori Armenia ſitus eſt. Sed non eſt dubitandum plures eius nominis fuiſſe ciuitates, & inter alias Alexandriam iuxta Tigrim poſitam, cuius meminit Plinius lib. 6. c. 27. & alij: qui quidem amnis interluit maiorem Armeniam, vt idem auctor tradit lib. 6. c. 9. & de hac loqui illa acta, ſatis apparet ex eo, quòd ibi de Euſratenſibus agitur. Hæc de loci ambiguitate ſatis. Quòd autem ad tam ingentem numerum crucifixorum ſpectat, ex quo huiuſmodi hiſtoria viſa eſt alicui eſſe commentum: ſanè quidem neque id nouum aut portentoſum videri poterit, ſi quis legerit ea quæ ſcribit Ioſephus de bello Iudaico libro 6. cap. 12. vbi dum Iudæorum cladem recenſet, inter alia miſeratione digna refert, Iudæos omnes è muris lapſos, à Romanis comprehenſos, in dies ſingulos quingentos, & aliquando plures contra Hieroſolymorũ mœnia cruci eſſe affixos; adeò vt cruces ſegetibus denſiores eſſe viderentur, atque (vt ait idem Ioſephus) propter multitudinem quam cepiſſent, iam ſpatium crucibus deeſſet, & corporibus cruces. Hæc Ioſephus, & auctor qui fertur nomine Hegeſippi de excid. Hieroſol. lib. 5. Si hæc ſcribunt hi de Tito natura clementiſſimo, & de loco vbi ingens erat lignorum penuria; quid de Hadriano inhumaniori, & de loco vbi denſiſſimæ eſſent arborum ſiluæ, quis non poterit vera exiſtimare? at ſi vetuſtius de

his quæ-

his quæris exemplum, Q. Curtius lib. 4. hiſtor. de rebus geſtis Alexandri Magni, vbi de Tyri expugnatione agit, hæc ait: Triſte deinde ſpectaculum victoribus ira præbuit regis: duo millia, in quibus occidendi defecerat rabies, crucibus affixi, per ingens litoris ſpatium pependerunt. Hæc ille. De ingenti etiam numero crucifixorum Iudæorum rebellantium ab Alexandro eiuſdem gentis rege, meminit Ioſephus Antiquit. lib. 13. cap. 22. Rurſus autem idem auctor lib. 17. cap. 18. antiquit. tradit à Syriæ præſide Varo ad duo millia Iudæorum ſeditioſorum ſupplicio crucis extinctos. Et, ſi Oroſio credimus, ſena millia ſeruorū ab Auguſto, vno eodemque tempore in crucem acta, teſtatur libro 6. cap. 17. Poſſet adhuc quis dubitare, dum in ijſdem actis mentio habetur de Sapore vel Sabore, cuius conſilio ijdem martyres crucis ſupplicium ſubiêre. at conſtat ibi non agi de Sapore rege Perſarum, qui vixit temporibus Conſtantini, ſed de alio (vt habent acta) qui tūc erat rex Armeniæ. eam enim prouinciam Romano ſubiectam Imperio, Traianus Imp. per legatos adminiſtrauit: Hadrianus autem (vt auctor eſt Spartianus in Hadriano) permiſit Armenis regem habere. Nec quemquā moueat, ſi coram Hadriano iſthæc facta dicantur: eſto quòd non fuerit præſens Hadrianus; ſcimus tamē (quod & ſuperiùs admonuimus) commune eſſe multis martyrum actis, vt quæ ſub aliquo Imperatore à præfectis ſuis facta, coram ipſo factitata dicantur. Accedit ad hæc omnia auctoritas laudatiſſimi viri, qui eadem acta à Græcis accepta dedit Latinitati. Anaſtaſius enim bibliothecarius, vir quidē diſertiſſimus, id egregiè præſtitit, cuius adhuc exſtat præfatio ad Petrum epiſcopum Gabinenſem, eiuſmodi inſcriptione atque principio: Anaſtaſius bibliothecarius Petro epiſcopo Gabinenſis eccleſiæ. Poſt tranſlatam à me paſſionem Petri Alexandrini epiſcopi, &c. Actorum autem eſt eiuſmodi exordium: Saluatore noſtro apparente, &c. Legimus hæc omnia in peruetuſto codice manuſcripto monaſterij S. Cæciliæ trans Tiberim poſiti, à quibus non ſunt valde diſſimilia quæ Mombrit. edidit tom. 1. Non negamus tamen in his (quod in alijs ferè omnibus contigit) ineſſe aliqua quæ leui quadam indigeant emendatione. Hæc de his ſatis: quæ quidem ſi Radulpho innotuiſſent, nequaquam ea ſcripſiſſe, ſed in contrariam ſententiam potius abijſſe, facilè exiſtimamus.

[d] Albani.] De quo & Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes hac die. Agit de eius martyrio Gilda Sapiens de excidio Britanniæ, circa princip. Beda de geſtis Anglor. lib. 1. c. 6. & 7. Venantius Fortunatus hoc verſu meminit de eodem S. Albano:

Egregium Albanum fœcunda Britannia profert,

Eius acta fuſiùs ſcripta eſſe ab Vnuone, teſtatur Molanus. De eccleſia S. Albani, quam S. Germanus epiſcopus Antiſiodorenſis inuiſit, cùm Apoſtolica legatione fungeretur in Britannia, meminit Conſtantius in vita ipſius Germani lib. 1. c. 20.

[e] Mille quadringentorum.] Exſtant horum acta in nuper citato codice S. Cæciliæ monaſterij trans Tiberim poſiti. Habemus eadē apud nos breuiùs enarrata.

[f] Nicææ Romatianæ ciuitatis epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Alicubi Niceta pro Nicæa legitur, ſed vſitatior prima lectio. Diuerſa lectio item diuerſorū codicum reperitur de ciuitatis nomine: dum apud aliquos Romatiana, vt hîc ponitur, apud aliquos autē Romanæ, vel Romaniciæ ciuitatis epiſcopus dicitur. Agit de eo Gennadius de vir. illuſtr. c. 22. & Honorius Auguſtod. cap. 27. Quænam fuerit iſta ciuitas cuius Nicæas fuit epiſcopus: diu multumque, fateor, quærens laboraui; ac tandem (ni fallor) rem mihi videor aſſecutus. Cenſeo enim illam eſſe Aquileiam, Nicæamque vel Nicætam eſſe eius ciuitatis epiſcopum, ad quem exſtat S. Leonis Papæ epiſtola ſeptuageſima nona. Succeſſit hic S. Chromatio, de quo frequenter meminit S. Hieronymus, cuius tempore Nicæas ipſe erat eiuſdem eccleſiæ ſubdiaconus, vir quidem eruditione & morum probitate nobilis, ad quem exſtat S. Hieronymi epiſtola 42. eiuſmodi antiqua inſcriptione: Hieronymus ad Nicæam hypodiaconum Aquileiæ. Hic (vt diximus ex hiſtoria Aquileienſi lib. 5.) ſucceſſit S. Chromatio, ſuperſteſq; fuit poſt exciſam Aquileiam ab Hunnis, vt ex dicta S. Leonis epiſtola apparet, data ſub Conſulatu Maioriani, anno Domini (ſecundum ſupputationem veriorem) quadringēteſimo quinquageſimo octauo. Cur autem Aquileienſis epiſcopus, Romatianæ, ſiue Romanæ, vel Romaniciæ inueniatur ſcriptus epiſcopus, ea ratio eſſe videtur, quam ex prædicta hiſtoria Aquileienſi deprompſimus. nam ex eo quòd Aquileia fuiſſet nobiliſſima Romanorum colonia, Romana ſeu Romatiana dicta ciuitas reperitur. Sicut & Auſonius in carm. de nobilibus Vrbibus, Arelate nominat Romam Gallicam. Suffragatur maximoperè huic veritati, dū S. Chromatius prædeceſſor S. Nicææ de quo agimus, in egregio commentario quē ſcripſit de octo beatitudinibus, in eius titulo inſcriptus reperitur: Chromatius epiſcopus Romanus. edidit eum ex antiquis codicibus Margarin. in tomo 7. bibliothecæ ſuæ. Quamobrem hallucinatur planè Xiſtus Senenſis, dum ait Chromatiū dictum reperiri Romanum Epiſcopum, quòd Romanus patria eſſet. Sed vbi, quæſo, & penes quos eiuſmodi nomenclaturam inuenit, vt ciuis Romanus, factus alicuius ciuitatis extra Vrbem Epiſcopus, diceretur Epiſcopus Romanus? Verùm Chromatium fuiſſe ciuem Aquileienſem, florereque cœpiſſe cùm S. Valerianus illi præeſſet Eccleſiæ, cui ſucceſſit poſt Fortunatianū Arianum hominem, qui legerit Epiſtolam Hieron. 43. ad ipſum Chromatium, Iouinum, & Euſebium fratres, facilè intelliget. Leander, recens coſmographus, dum agit de Aquileienſi ciuitate, eam ſecundam Romā vocatam dicit, pag. 259.

[g] Ioannis epiſcopi.] Conſtat eum die Sabbati quod præcedit ſanctum Paſcha, ex hac vita migraſſe; cur autem in hanc diem tranſlatus ſit natalis eius, me latet. Scribit eius ad Deum tranſitum Vranius in vita S. Paulini epiſc. Nolani in fine. exſtat apud Sur. tom. 3. die 22. Iunij, vbi poſt alia hęc ait: Sabbato autem, ſecunda hora diei, lætus ad eccleſiam proceſſit, & aſcenſo tribunali ex more populum ſalutauit, reſalutatuſque à populo orationē dedit,

dedit, & collecta oratione, ſpiritum exhalauit,&c. Quorum verborum hic videtur eſſe ſeoſus. Cùm enim ait: Ex more populum ſalutauit. indicat illud,cùm epiſcopus ante orationem dicere conſueuit: Pax vobis. cùm ſubdit: Reſalutatus à populo. ſignificat quod populus reſpondere ſolet: Et cum ſpiritu tuo. Cùm autem addit: Orationem dedit. eſt illud quod ante orationem præmittitur: Oremus.& quod ſequitur: Collecta oratione. idem eſt quod recitata oratione:quãdo (vt ait) ſpiritũ exhalauit. Ex his autem cur collecta oratio dicatur, videtur explicari. Nam cùm ſalutato populo, & reſalutatus à populo epiſcopus dat, hoc eſt, indicit orationem, dicendo, Oremus: tunc cùm populus aliquantulum orauit in ſilentio; epiſcopus populi communes preces vnica ſua voce recitabat, & vt ſacerdos Deo offerebat; vnde vt populi preces à Deo exaudiantur, ſæpè collectæ continent. Hoc etiam ſenſu accipit collectam orationem Micrologus cap. 3. Plura de his eſſent dicenda, ſed ſatis ad antiqui vſus explicationem. Iam ad Ioannem epiſcopum redeamus. Scimus Neapoli nobiliſſimas eccleſias S. Ioannis nomine Deo dicatas eſſe: quòd autem nulla illarum Ioannis epiſcopi, ſed Ioannis Baptiſtæ nomine nuncupetur, id iniuria temporũ factum puto, & veterum monimentorum inopia, vt huius eccleſia dicta ſancti Ioannis, transferit in nomen S. Ioannis Baptiſtæ, cuius quidem rei & in aliis locis alia inuenimus exempla.

[h] Conſortiæ virginis.] De eadem hac die Beda. Fuerunt Conſortia & Tullia duæ filiæ S. Eucherij poſteà epiſcopi Lugdunẽſis: meminit de his Ado, ad xvj. Kal. Decembris, cùm agit de S. Eucherio. An autem Conſortia de qua agimus, eadem ſit, condita poſtmodum in Cluniacenſi cœnobio; nobis hactenus incompertum habetur.

13 Nono kal. Iulij. Luna. F iiij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
t u A B C D E f F G H M N P
15 16 17 18 19 20 21 20 21 22 23 24 25 26

VIGILIA[a] ſancti Ioannis Baptiſtæ. Romæ ſancti Ioannis[b] presbyteri, qui ſub Iuliano Apoſtata via Salaria veteri ante ſimulacrũ Solis decollatus eſt, & corpus eius à beato Concordio presbytero iuxta Martyrum Concilia[c] ſepultum. Item Romæ ſanctæ[d] Agrippinæ virginis & martyris ſub Valeriano Imperatore, cuius corpus in Siciliam tranſlatũ, multis miraculis coruſcat. Sutrij in Tuſcia ſancti Felicis[e] presbyteri, cuius os tam diu iuſſit Turcius[f] præfectus lapide contundi, donec emitteret ſpiritum. Nicomediæ commemoratio plurimorum[g] ſanctorum Martyrum, qui in montibus & ſpeluncis tempore Diocletiani latentes, pro Chriſti nomine martyrium læto animo ſubierunt. Philadelphiæ in Arabia ſanctorum martyrum Zenonis[h], & Zenæ ſerui eius, qui catenas domini ſui vincti exoſculans, cumque rogans vt ſe in tormentis participem dignaretur habere, à militibus tentus, parem cum domino martyrij coronam accepit. In Britannia ſanctæ Edilrudis[i] Reginæ & virginis, quæ ſanctitate & miraculis clara migrauit ad Dñm: cuius corpus vndecim pòſt annis inuentum eſt incorruptum.

IVNII 23.

VIGILIA S. Ioannis Bapt.] De ea eo'am Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Meminit eiuſdem Gregor. Turonenſis de geſtis Francorum libro 10. cap. 31. in Perpetuo epiſcopo.

[b] Ioannis presb.] Agunt de eodem iidem qui ſuprà, Beda, ac cæteri, ſimulque recentiores.

[c] Iuxta martyrum Concilia ſepultum.] Huius vocis interpretationem Molanus mihi videtur feliciter aſſecutus, vt Concilij martyrum no-

mine locus ille intelligatur, vbi multorum martyrum corpora requieſcant: quemadmodum & Eccleſiæ nomen, quæ ſui natura importat conuentum fidelium, pro loco ipſo quò iidem conueniunt, accipi conſueuit. Habes apud Ambroſium aduerſus Symmachum eandem vocem in eundem ſenſum vſurpatam, dum ſanctarum virginum collegium appellat Conciliũ virginitatis. Sic & locus vbi multi collecti ſunt martyres, meritò martyrum Cõcilium ſit appellatum. In hanc ſententiam Molanus citat in primis Gaudentium Brixianum in ſermone habito in dedicatione Concilij martyrum; addit librum de Romanis Pontificibus, in Damaſo; necnon & acta S. Stephani Papæ & martyris. Tu inſuper egregium de hoc locum vide in S. Hieronymi epiſtola ad Heliodorum 3. in epitaphio Nepotiani, vbi ait: Hoc idem poſſumus & de iſto dicere, qui Baſilicas eccleſię, & martyrum Cõciliabula diuerſis floribus & arborum comis, vitiumque pampinis obũbrauit, &c. Sicq; locum illũ in lib. de Rom. Pontificibus in Damaſo, vbi hæc ſcribuntur de Damaſo: Hic multa ſanctorum corpora requiſiuit & inuenit, quorum etiam conchylia atque ſepulchra verſibus declarauit, & adornauit. pro conchylia, Concilia, reſtituendum eſſe, prædicta ſuadent.

[d] Agrippinæ.] Agunt de ea etiam Græci hac die 23. Iunij eiuſmodi elogio: Sanctæ martyris Agrippinę, quę in illuſtri Vrbe Roma orta, & educata, virginitate & fortitudine decorata, & Deo ipſi deſponſata, forti & alacri animo ad martyrij palmã cucurrit, & propter amorem & claritatem ſponſi ſui Chriſti multis cruciatibus ſe ipſam tradidit. Itaque virgis cæſa, vinculis; carceribus & torturis afflicta, in tormentis ipſis animam Deo commendans, martyr exceſſit. Eius corpus Baſſa, Paula, & Agathonices clam ſuſceptum ex Vrbe Roma in Siciliam transferentes, repoſuerunt. Cùm primùm verò Sicilia illud accepit, tenebricoſis dæmonum erroribus liberata eſt. Cumque Agareni auſi fuiſſent caſtrum diripere, in quo beatæ martyris corpus ſeruabatur, repentino interitu perierunt. Ex eo tempore ad hanc vſque diem, leproſi cum fide illuc accedentes purgantur, & reliqui morbi, S. Agrippinæ interceſſione, abiguntur. Hæc in dicto Menologio. Exſtant eius acta, quibus eius martyrium vberiùs deſcribitur.

[e] Felicis presbyteri.] De eo itẽ hac die Vſuardus. Exſtant eius acta iuncta illis S. Muſtiolæ, quæ leguntur apud Surium tomo 4. die 3. Iulij, & Petrum in Catalogo libro 5. cap. vltimo.

[f] Turcius præfectus.] In veteribus inſcriptionibus in marmorib. inciſis de Turcio præfecto mẽtio habetur, vt Romę ad ſanctos Apoſtolos his verbis: EX AVCTORITATE TVRCII APRONIANI V.C. PRÆFECTI VRBIS, &c. Et in ædibus Capranicis: L. TVRCIO APRONIANO V. C. FILIO LVCII TVRCII APRONIANI, &c. Habes has integrè deſcriptas ab Aldo Manutio in libro de Orthographia.

[g] Plurimorum ſanctorum Martyrum.] Quantum in Chriſtianos ſæuitum ſit Nicomediæ temporibus Diocletiani Imp. qui illic diutiùs conſedit, ſcribit Euſebius lib. 8. cap 1. 2. 3. & 4. & geſta ſanctorum Indes & Domnæ apud Metaph. die vigeſima ſexta Decembris.

[h] Zenonis & Zenæ.] Agunt de his item hac die Græci, in quorum Menologio ipſorum acta habentur expreſſa: paſſique feruntur ſub Maximiano Imperatore.

[i] Ediltrudis] De ea hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores: huius res præclarè geſtas ſcribit Beda de Geſtis Anglor. lib. 4. cap. 19 & 20. ibique deſcribitur eius epitaphium. Agit de eadem Tritthem de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 22. Floruit circa annum Domini 680.

iij. G Octauo kal. Iulij. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

NATIVITAS [a] ſancti Ioannis Baptiſtæ præcurſoris Domini, Zacharię & Elizabeth filij, qui Spiritu ſancto repletus eſt adhuc in vtero matris ſuæ. Romę commemoratio ſanctorum plurimorum [b] Martyrum, qui ſub Nerone Imperatore de Vrbis incendio per calumniam accuſati, diuerſo mortis genere ab eodem iuſſi ſunt ſæuiſſimè interfici: quorum alij ferarum tergis contecti, laniatibus canum expoſiti ſunt; alij crucibus affixi; aliique incendio traditi, vt vbi defeciſſet dies, in vſum nocturni luminis deſeruirent. Erant hi omnes Apoſtolorum diſcipuli, & pri-

mitiæ

mitiæ Martyrum, quas Romana Eccleſia, fertilis ager Martyrũ, antè Apoſtolorum necem tranſmiſit ad Dominum. Ibidem ſanctorum martyrum Fauſti [c], & aliorum vigintitrium. Satalis in Armenia ſanctorum martyrum ſeptem fratrum Orentij [d], Herois, Pharnacij, Firmini, Firmi, Cyriaci, & Longini militum, qui à Maximiano Imperatore, eo quòd Chriſtiani eſſent, cingulo militari priuati ſunt, & abinuicem ſeparati, atque in diuerſa loca abducti, in doloribus & ærumnis poſiti quieuerunt in Domino. In territorio Pariſienſi, in vico Chriſtolio, paſſio ſanctorum martyrũ Agoardi [e] & Agliberti, cum aliis innumeris promiſcui ſexus. Auguſtoduni depoſitio ſancti Simplicij [f] epiſcopi & confeſſoris. Laubiis Theodulphi [g] epiſcopi. Apud Stylum in Calabria ſancti Ioannis [h] cognomento Thereſti, monaſticæ vitæ laude & ſanctitate inſignis.

IVNII 24.

[a] NATIVITAS S. Ioannis Baptiſtæ.] De qua tam Latini quàm Græci hac die. Latini olim tribus Miſſis eiuſmodi celebritatem agere conſueuerunt, vt Ordo Rom. Albinus Flac. & Amalarius teſtantur; redduntq; ne rationem vſus priſtini. Homilias ſanctorum Patrum tam Latinorum quàm Græcorum eo die dictas in vnum collectas deſcripſit Lipom. tom. 8. & Sur. tom. 3. quibus accedunt aliæ eiuſdem generis S. Ambroſij, Auguſtini, Petri Chryſologi, & aliorum. Cur autem non alicuius alterius martyris, aut Prophetæ, Patriarchæ vel Apoſtoli ortus dies celebretur, docet S. Auguſtinus ſermone ſecundo de natal. Ioan. Bapt. eſt 23. de ſanctis. Exſtat de eodem natali die egregium carmen Paulini cõſularis, quod intextum habetur in collect. Chriſtianorum poëtarum.

[b] Plurimorum Martyrum.] De his martyribus, & Vrbis incendio, falsò à Nerone illis adſcripto, ipſi etiam Chriſtiani nominis hoſtes, Gentiles hiſtorici ſunt teſtes; è quibus Cornelius Tacitus libro 15. Annalium, hiſtoriæ veritate compulſus, falſas Neronis in Chriſtianos calumnias in ipſum retorquet: id ipſum Suetonius, Dio, & alij omnes ingenuè profitentur: imò id etiam Sabinus Flauius eidem Neroni palàm exprobrare non timuit, vt idem Tacitus ſcribit. De eadem Vrbis conflagratione, & Chriſtianorum afflictatione, exſtat epiſtola Senecæ nomine ad Paulum, de cuius fide in Annalibus egimus pluribus. Neronis ſæuitia tunc in Chriſtianos exhibita ab eodem Tacito breui compendio deſcribitur. Cœpta eſt eiuſmodi tam dira Vrbis incenſio xiiij. kal Seſtilis, ſexque diebus durauit, Baſſo ac Frugi Conſſ. qui annus à recentioribus numeratur à Chriſto Domino ſexageſimusquintus: contigitque horum martyrium triennio ante paſſionem Apoſtolorum; meritoque primitiæ nobiles Romanorum martyrum eſſe dicuntur.

[c] Fauſti & ſoc.] Agit etiam de his Beda, licet in mendoſo codice Fiſcus pro Fauſto legatur: Ado de his item, ac recentiores.

[d] Orientij & ſoc.] De his item Græci hac die in Menolog. vbi pluribus eorum paſſio recenſetur. De eccleſia Satalorum in Armenia, cuius hic mentio habetur, S. Baſilius agit in epiſt. 6. ad Terennum, in addit. Cuius fidei conſtantia ſpectatiſſima temporibus perſecutionis Arianorum eadem epiſtola commendatur.

[e] Agoardi & ſoc.] De his item hac die Vſuardus & manuſcript.

[f] Simplicij epiſc.] De quo etiã Beda & Vſuar. hac die; pluribus Greg. Turon. de glor. confeſſor. cap. 74. 76. & 77. Floruit hic temporibus Conſtantij Imp. interfuitque vnà cum S. Seruatio Concilio Agrippinenſi celebrato poſt conſulatũ Amãtij & Albini, anno Domini 346. Fuit eiuſdem nominis inſignis meritis Simplicius epiſcopus Bituricenſis, cuius egregias laudes ſcribit Sidon. libro 7. epiſt. 10. eſt decimusquintus eius ſedis epiſcopus.

[g] Theodulphi epiſcopi.] De eo plura Molanus in addit. ad Vſuardum, & vberiùs in Indiculo ſanctorum Belgij, eiusque acta conſcripta fuiſſe à Fulquino abbate teſtatur. Agit de eo Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Benedicti, libro 3. cap. 296. qui eum Rhemenſem archiepiſcopum fuiſſe dicit: at in tabulis Rhemenſium epiſcoporum, quas deſcripſit Demochares, nulla prorſus de Theodulpho mentio habetur.

[h] Ioannis.] Exſtant eius acta fideliter cõſcripta; quæ & mihi enarrata fuerunt ab Illuſtriſſimo ac Reuerendiſſ. Cardinali Syrleto, qui & de eius cognomento, cur à metendo Thereſti fuerit appellatus, reddidit ex actis eius certam rationem. Diuerſus ab hoc eſt Ioannes Syreſti monachus, qui claruit temporibus Agapeti Papæ, de quo eſt mentio in actione prima quintæ Synodi.

ij. A **Septimo kalendas Iulij. Luna.** 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

APVD Beroeam natalis ſancti Soſipatri [a] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli. Romæ ſanctæ Luciæ [b] virginis & martyris, cum aliis vigintiduobus. Alexandriæ ſancti Gallicani [c] martyris, viri conſularis, qui triumphalibus infulis ſublimatus, & Conſtantino Auguſto carus, à ſanctis Ioanne & Paulo ad fidem Chriſti conuerſus eſt: qua ſuſcepta, cum ſancto Hilarino ad Oſtia Tiberina ſecedens, hoſpitalitati & infirmorum ſeruitio totum ſe dedit: cuius rei fama in toto orbe diuulgata, multi vndique illuc venientes videbant virum ex patricio & conſule lauantem pauperum pedes, ponentem menſam, aquam manibus effundentem, languentibus ſolicitè miniſtrantem, & cetera pietatis officia exhibentem. Qui poſtmodum ſub Iuliano Apoſtata inde expulſus, Alexandriam perrexit: vbi cùm à Rauciano iudice ſacrificare cogeretur, & contemneret; percuſſus gladio, Chriſti martyr effectus eſt. Sibapoli in Syria ſanctæ Febroniæ [d] virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani ſub Lyſimacho præſide, ob fidem & pudicitiam ſeruandam, primò virgis cæſa, & equuleo torta, deinde pectinibus laniata, atque igne ſuccenſa, demùm excuſſis dentibus, mammiſque abſciſſis, capitis damnata, tot paſſionum ornata [e] monilibus migrauit ad Sponſum. Veſontione in Galliis ſancti Antidij [f] epiſcopi & martyris, qui ob fidem Chriſti à Vvandalis occiſus fuit. Apud Regium ſancti Proſperi [g] Aquitani, eiuſdem vrbis epiſcopi, eruditione ac pietate inſignis, qui aduerſus Pelagianos pro fide Catholica ſtrenuè decertauit. Taurini natalis ſancti Maximi [h] epiſcopi & confeſſoris, doctrina & ſanctitate celeberrimi. In Hollandia ſancti Adelberti [i] confeſſoris, diſcipuli ſancti Vvillibrordi epiſcopi. In territorio Guleti prope Nuſcum ſancti Gulielmi [k] confeſſoris, Patris eremitarum Montis Virginis.

IVNII 25.

SOSIPATRI.] De quo Acta Apoſt. c. 20. & Paul. ad Rom. c. 16. Agunt de eodẽ hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij. Hunc Origenes in epiſt. ad Rom. ait ordinatum fuiſſe Theſſalonicenſem epiſcopũ, licet Doroth. in Synop. eũ ſediſſe Iconij aſſeueret. Hippolyt. etiã libel. de 72. diſcip. Iconij eum fuiſſe epiſcopũ teſtatur. Exſtat epiſt. Dionyſij ad Soſipatrũ.

[b] Luciæ

[b] Luciæ aliàs Luceiæ & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado; & Petrus in catal.lib.6. cap.4. eorum acta deſcribit.

[c] Gallicani.] De quo Vſuardus & Ado pluribus, conſentiuntque vet. manuſcrip. Huius res præclarè geſtæ in actis ſanctorum Ioannis & Pauli continentur, recitatque eas Sur. tomo 3. die ſequenti. Geſſit Conſulatum Ouinius Gallicanus anno 25. Conſtantini Imp. qui adſcribitur in Faſtis Onufrij, annus à Chriſto Domino 330. De perarduo illo & difficili bello aduerſus Sauromatas, quod per Gallicanum confecit Conſtantinus, ſcribit Euſebius in vita Conſtant. lib.4. c.5.6 & 7. quo bello feliciter geſto, ſecundum meruit Cõſulatum; poſt quem ſeculo renuncians, humillimũ vitæ genus ob Chriſti amorem ſectatus eſt, orbe toto mirante. Habetur de Gallicano mẽtio in lib. de Rom. Pont. in Silueſtro, cùm agitur de munificentia Conſtantini. Pluribus de eo egimus in Annal. eccleſiaſt.

[d] Febroniæ.] De qua etiam Græci hac die in Menologio. Porrò eius acta recitat Metaphraſtes, quæ olim Thomais ſanctimonialis fideliſſimè ſcripſerat; habet eadem Lipom. tom.7. & Sur. tom.3. die 25. Iunij. Mombritius tom.1. & alij, qui ex prædictis eius actis accepêre.

[e] Tot paſſionum ornata monilibus.] Vetus Chriſtiana locutio; vnde & Cyprian. de habit. virg. hæc verba: Si in carne ſit gloriandum, tunc planè, quando in nominis confeſſione cruciatur, quando fortior femina viris torquentibus inuenitur, quãdo ignes, aut cruces, aut ferrum, vel beſtias patitur, vt coronetur: illa ſunt carnis pretioſa monilia, illa corporis ornamenta meliora. Hæc Cyprianus.

[f] Antidij epiſcopi.] De eo item Molan. in addit. ad Vſuard. Sigebert. in chron. an. Domini 411. ſed quædam admiſcet apocrypha, & à veritate aliena; quæ cùm magiam magis quàm pietatem redoleant, meritò reijcienda ſunt. Agit de eodem Petrus in catal. lib.8. c.32. ſed errore conuincitur, dum ait fuiſſe epiſcopum Turonenſem: quinam ſederint Turoni vſque ad annum Dñi ferè ſexcenteſimum, ſatis explicat Greg. Turon. de geſt. Franc. li.10. c.31.

[g] Proſperi epiſcopi.] De quo Gennadius de vir. illuſtr. cap. 84. Honorius Auguſtud. & alij qui agunt de ſcrip. Eccleſ. Exſtat de eo epiſtola Cęleſtini Papę ad epiſcopos Galliarum. Eius ſcripta comprobat commendatq; Gelaſius Papa in can. Sancta Rom. diſt. 15. Ado Vien. & alij tradunt hunc fuiſſe ab epiſtolis S. Leoni Papæ, ab eoque ſcripta fertur famoſiſſima illa epiſtola S. Leonis ad Flauianum de Incarnatione Verbi, quod non tantùm Gennadius, Honorius, & alij Latinorum, ſed & Marcellinus comes teſtatur in chronico ſub Cõſulatu Olybrij & Ruſtici. Eius res geſtas collectas à Ioanne Anton. Flamin. recitat Sur. tom.3. hac die. De eius actis aduerſus Pelagianos, & laboribus pro ſcriptis S. Auguſtini ſuſceptis, pluribus egimus in Annal. Meminit de eodẽ Caſſiod. lib.1. Inſtit. diuin. lect. Ne cui autem errandi detur occaſio, aduertendum eſt, vixiſſe iiſdem temporibus in Galliis alium eiuſdem nominis Proſperum epiſcopum Aurelianenſem, ſucceſſorem S. Aniani, ad quem exſtat ſcripta epiſtola Sidonij Apollinaris 15. lib.6. quem illum eſſe opinamur, qui ſubſcriptus habetur Concilio Vaſenſi atq; Carpentoratenſi. Migrauit S. Proſper de quo hic agitur, ex hac vita anno Domini 466. ex Flaminij ſententia, vel ſexageſimo quinto, vt ſcribit Petrus in catalogo libro 6. cap.7.

[h] Maximi epiſcopi.] Plura de eodem Gennad. de vir. illuſtr. c.40. qui tamen dum ait eum diẽ obiiſſe Honorio & Theodoſio Impp. omninò errare videtur; nam conſtat perueniſſe ad tempora Valentiniani & Marciani Augg. Reperitur enim interfuiſſe Synodo Mediolanenſi ſub Euſebio eius ciuitatis epiſcopo, cuius Synodica exſtat ad S. Leonem Papam conſcripta. Pręſens fuit etiam Synodo Romanæ habitæ ſub Hilaro Papa, Conſſ. Baſilico & Herminerico, anno Domini 465.

[i] Adelberti.] De eodem Molanus in addit. ad Vſuardum his verbis: In Egmunda partium Hollandiæ S. Adelberti confeſſoris & Leuitæ, regalis ſtirpis Anglicanę, diſcipuli S. præſulis Willibrordi. Hæc ibi. Pluribus tamen de eius rebus nobiliter geſtis, in Indiculo ſanctorum Belgij: idem exſtare teſtatur eius vitam conſcriptam à cœnobitis Medolacenſibus iuſſu Egberti epiſcopi Treuerenſis; aliam rurſus manuſcript. per monachũ Egmundæ.

[k] Gulielmi.] Habentur eius acta nuper edita à R.P. Felice Renda, Priore monaſterij Montis Virginis. Migrauit ex hac vita anno Domini 1142.

16 Sexto kal. Iulij. Luna. B

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
t u A B C D E f F G H M N P
18 19 20 21 22 23 24 25 24 25 26 27 28 29

ROMÆ in monte Cælio ſanctorum martyrum Ioannis[a] & Pauli fratrum, quorum primus erat præpoſitus domus, ſecundus primicerius Conſtantiæ virginis, filiæ Conſtantini Imperatoris: qui poſtea ſub Iuliano Apoſtata martyrij

palmam gladio cædente perceperunt. Apud Tridentum ſancti Vigilij [b] epiſcopi, qui cùm reliquias idololatriæ penitus exſtirpare conaretur, à feris & barbaris hominibus lapidum imbre percuſſus, pro Chriſti nomine martyrium impleuit. Cordubæ in Hiſpania natalis ſancti Pelagij [c] adoleſcentuli, qui ob confeſſionem fidei iuſſu Abdarameni Saracenorum regis, forcipibus [d] ferreis membratim præciſus, martyrium ſuum glorioſè conſummauit. Apud Valencenas paſſio ſanctorum Saluij [e] epiſcopi Engoliſmenſis, & Superij [f] martyrum. Item memoria ſancti Anthelmi [g] epiſcopi Bellicenſis. In pago Pictauienſi ſancti Maxentij [h] presbyteri & confeſſoris, qui miraculis claruit. Theſſalonicæ ſancti Dauid [i] eremitæ. Eodem die ſanctæ Perſeuerandæ [k] virginis.

IVNII 26.

IOANNIS & Pauli.] Aguntur de iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Feruntur horum acta à Terentiano conſcripta, quæ retulit Surius in tom. 3. Mombritius tomo 2. & Petrus in catalogo libro 6. cap. 9. Vetus eſt Romæ titulus ipſorum nomine, qui & Pammachij dictus reperitur, cuius mentio habetur in Concilio 2. Romano ſub Symmacho Papa: de eo & Gregorius in regiſtro libro 4. cap. 88. in fine. Habuit ibidem S. Gregorius homiliam 34. qui de eadem eccleſia optimè meritus eſt, multaque eſt illi largitus, vt apparet ex antiquis monumentis eius eccleſiæ in marmorea tabula inciſis. Præeſt hodie huic Illuſtriſſimus ac Reuerendiſſimus Antonius Carraffa, eiuſdem tituli Cardinalis ampliſſimus, S.R.E. Bibliothecarius, cuius egregia eruditio, ſpectatiſſima morum integritas, atque pro Chriſtiana religione ardentiſſimũ ſtudium, non tantùm titulum illum, ipſamque Romanam eccleſiam, ſed totum Chriſtianum orbem illuſtrat. De horum martyrum reliquiis in Gallias tranſlatis tempore Pelagij Papæ, meminit Gregorius Turonenſis de gloria martyrum cap. 85. De Baſilica eorundem martyrum nomine Rauennæ poſita, deque egregio miraculo illic edito, meminit Paulus diaconus de geſt. Longobard. lib. 2. cap. 9. & Fortunatus libro 4. de vita S. Martini, in fine.

[b] Vigilij epiſcopi.] Vſuardus de eo agens, paſſum refert ſub Conſulatu Stiliconis. Ponitur primus Conſulatus Stiliconis anno Domini quadringenteſimo, ſecundùm veriorem ſupputationem. Ad hunc, cùm creatus eſt epiſcopus, S. Ambroſius ſcripſit epiſtolam de inſtitutione epiſcopi. eſt 24. lib. 3. edition. Roman. qua illud in primis monuit, ne eius eccleſia (vt ait) fieret corpus commune, Gentiles Chriſtianis admiſcendo. Hoc Vigilium conſtat totis neruis curaſſe, ac nauiter impleſſe, atque eam ob cauſam etiam martyrium ſubiiſſe, incumbentibus in idipſum vnà cum eo Alexandro, Siſinio, & Martyrio, qui antè & ipſi martyrio coronati ſunt; quos idem S. Vigilius ſepeliuit, atque eorum acta conſcripſit ad Simplicianum epiſcopum Mediolanen. vt teſtatur Gennadius de Viris Illuſtribus cap. 33. Exſtant ea apud Lipomanum tomo 2. Mombritium tomo 1. & Surium tomo 3. Legi res geſtas S. Vigilij, quæ exſtant ante eius commentarios contra Eutychen, quorum eſt exordium: Cùm verò tanti viri, &c. Ibidem præfixa eſt præfatio Cutterij, qui eos commentarios edidit. Inibi autem inconſultò nimis fertur ille Vigilius vnus idemque eſſe cum hoc, de quo agimus martyre; qui (vt vidimus) vixit temporibus ſancti Ambroſij & Simpliciani, & martyr occubuit ſub Conſulatu Stiliconis primo, vel ſaltem ſecundo, qui incidit in annum Domini quadringenteſimum quintum: quando non tantùm Eutychis hæreſis, ſed nec Neſtorij exorta erat. Quomodo ergò potuit hic ſcripſiſſe aduerſus Eutychen, qui diu ante illum martyr ex hac vita migrauit? Legi illos quinque libros Vigilij aduerſus Eutychen ſcriptos, ex quibus facilè poteſt intelligi, auctorem vixiſſe temporibus Zenonis & Anaſtaſij Imperatorum, quando aduerſus ſacroſanctum Concilium Chalcedonenſe, & epiſtolam S. Leonis Papæ ad Flauianum grauiſſimæ concitatæ ſunt turbæ, poſt annos circiter ſeptuaginta à martyrio S. Vigilij Tridentini. Si alius fuit illis temporibus eiuſdem eccleſiæ Tridentinæ epiſcopus eiuſdem nominis, qui & martyrio coronatus ſit, vt habent alia quædam eiuſdem Vigilij acta breuiùs incerto auctore conſcripta, quæ ſic incipiunt: Vigilius patria Romanus, &c. exſtantque ante libros eius affixa tom. quinto, Bibliothecæ ſanctę; dicendũ eſſet, duos diuerſis temporibus, ſed eiuſdem nominis fuiſſe illius ciuitatis epiſcopos, eoſdemque viros eruditos, & ex eadem cauſa martyres: quod non facilè quis admiſſurus erit. Compertum tamen habemus eiuſdem nominis epiſcopum interfuiſſe Concilio Agathenſi in Gallia celebrato ſub Conſulatu Meſſallæ, anno Domini quingenteſimo ſexto,

ſexto, atque eadem circa tempora vixiſſe ſanctum Vigilium epiſcopum Brixianum, qui poſt ſanctum Philaſtrium, qui ſedit temporibus Sancti Ambroſij, ſeptimus ordine numeratur; quorum tempore illas agitatas eſſe contentiones in Eccleſia, certum eſt. Meminit & Caſſiodorus de alio Vigilio, epiſcopo Africano, claro inter ſcriptores eccleſiaſticos, de Inſtit. diuin. lect. c. 9. An autem ipſorum aliquis ea ſcripſerit, nihil audeo temerè affirmare. Sanè quidem Gennadius de viris illuſtribus cap. 37. necnon Honorius Auguſtodunenſis, cùm agunt de Vigilio Tridentino, qui ad S. Simplicianum de martyribus libellum ſcripſit, recenſentque eius ſcripta; nullam prorſus faciunt mentionem de libris contra Eutychen ſcriptis, recenſentque eum inter illos ſcriptores eccleſiaſticos qui vixerunt temporibus Honorij Imp. ponuntque etiam ante S. Auguſtinum; vt quibus temporibus vixerit, ex his ſaltem poſſit intelligi.

[c] Pelagij.] Paſſus eſt S. Pelagius anno Domini nongenteſimo vigeſimo quinto, ſexto Kalen. Iulij, die Dominico, vt tradit Ambroſius Moral. in addit. ad S. Eulogium ex codice eccleſiæ Toletanæ, Sanctorali ſmaragdino, & antiquis monumentis Tudenſis eccleſiæ. Teſtatur idem auctor, Roſuintham virginem heroico carmine nobile eius certamen ſcripſiſſe; additque plura de eius ſacri corporis tranſlatione Ouetum facta, æra milleſima ſexageſima prima, anno Domini milleſimo vigeſimo terno vj. id. Nouembris. De eodem Vaſæus in chron. Hiſpan. In Flore ſanct. Hiſpan. recenſetur eius martyrij hiſtoria ſcripta à Raguele presbytero illi æquali. De eodem agitur in Theſauro concionum tomo 2. hac die.

[d] Forcipibus ferreis.] Triplicis generis erant forcipes quæ adhibebantur in carnificinis ſanctorum martyrum. Harum aliæ erant ad incidendum, vt hæ de quibus agimus; aliæ autem ad comprimendum & contorquendum compoſitæ; harum meminit Syneſius epiſcopus epiſtola quinquageſimaoctaua, cùm agit de Andronici præſidis feritate, aitque: Naſi forcipe, auribus apprehendendis & labiis obtorquendis parato inſtrumento, &c. Agit illic item auctor de digitali & pedali tormento, ac de prælo. Tertij generis erant forcipes dentatæ, quæ quidem tribus ferreis aculeis cutem martyris perforabant, cùm ſtringerentur; quæ crudeliter nimis membra carpentes, vellebant. Aſſeruatur hactenus eiuſmodi genus inſtrumenti in baſilica Vaticana inter Sanctorum reliquias, licet ſcorpiones à quibuſdam falsò eſſe credantur: ſed qui verè fuerint ſcorpiones tortorij, diximus ſuperiùs duodecimo huius menſis: meminit & Ioſephus libro de Machab. de forcipe dentata, cùm ait: His dictis, ignea forcipe eius lingua cauteriatur, &c. Huic ſimile erat genus illud cruciamenti, quod Victor libro ſecundo de perſecutione Wandalica appellat palos dentatos, dum ait: Illico palis minoribus dentatis iactis in capite, crinibuſque in eiſdem colligatis, ac vehementiùs ſtringentes, ſimul cum capillis omnem pelliculam capitis auferebant. Hæc Victor.

[e] Saluij epiſcopi.] De eo hac die Vſuardus in editione ſecunda, Molanus autem in prima ad Kalend. Iulij. Eius martyrium contigit anno Domini octingenteſimo primo, vt auctor eſt Sigebertus in chron. qui illud recenſet; Vincentius item lib. 24. cap. 24. Antoninus part. 2. tit. 14. c. 4. §. 11. licet Ambianenſem dicat fuiſſe epiſcopum. Pluribus autem Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij. Fuit eiuſdem nominis Saluius epiſcopus Albigenſis, & ipſe ſanctitate celebris, de quo plura Gregorius Turonenſis hiſtor. Francorum libro 5. cap. 50. libro 6. cap. 29. libro 7. cap. 1.

[f] Superij.] De eo Molanus in Indiculo ſanctorum Belgij hæc ait: Sanctus Superius coniungitur ſancto Saluio, cum quo martyr occubuit apud Valencenas.

[g] Anthelmi epiſcopi.] Extant eius res geſtæ, quas ex priſcorum memoriis recitat Surius tomo tertio hac die. Vixit temporibus Alexandri tertij Romani Pontificis, circa annum Domini milleſimum centeſimum ſexageſimum.

[h] Maxentij.] Agit de eodem hac die Vſuardus. Plura de eo Gregorius Turonenſis in hiſt. Franc. libro 2. cap. 37. Sigebertus in chron. anno 506. Petrus in catalogo libro 6. cap. 14. Floruit temporibus Clodouei regis Francorum.

[i] Dauid eremitæ.] De quo etiam hac die Græci agunt in Menologio, & multis quidem narrant eius res geſtas: in eoque præcipuè magnam ſibi apud Deum & homines laudem comparaſſe ferunt, quòd frequentem populum ad tuguriolum ſuum aduenientem ſalutaribus imbuens diſciplinis, à peccatis liberos, & ſinceritati Chriſtianæ diſciplinæ reſtituit.

[k] Perſeuerandæ.] Agit de eadē hac die Vſuardus, atque recentiores.

• C Quinto Kal. Iulij. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

IN Galatia ſancti Creſcentis [a] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli, qui in Gallias tranſitum faciens, verbo prædicationis multos ad fidem Chriſti conuertit: rediens verò ad gentẽ cui ſpecialiter datus erat epiſcopus, cùm Galatas ipſos vſque ad finem vitæ ſuæ in opere Domini confirmaſſet, demùm ſub Traiano martyrium cõſummauit. Cordubæ ſanctorum martyrum Zoili [b] & aliorum decem & nouem. Cæſareæ in Palæſtina ſancti Anecti [c] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Vrbano præſide, cùm alios ad martyrium hortatus eſſet, & oratione ſua idola proſtraſſet, à decem militibus verberari iuſſus, manibus [d] pedibusque præciſis, truncatus capite, martyrij coronam accepit. Conſtantinopoli ſancti Sampſonis [e] preſbyteri, pauperum exceptoris. In pago Turonico ſancti Ioannis [f] preſbyteri & confeſſoris. Varadini in Hungaria ſancti Ladiſlai [g] Regis, qui clariſſimis miraculis vſque ad diem hodiernum coruſcat.

IVNII 27.

CRESCENTIS a diſcipuli.] De eo itẽ hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij; qui omnes teſtantur Creſcentem non tantùm in Galatia, ſed etiam in Gallijs Euangelium prædicaſſe, & Viennenſem, necnon & Moguntinam ſedem erexiſſe, reuerſumque in Galatiam, martyrij corona donatum eſſe. Id enim abſque aliqua ambiguitate profitetur Ado epiſcopus Viennenſis in chron. de inſtitutione ſedis Viennen. De ſede Moguntina tradit Petrus Cluniacenſis libro 2. epiſt. 1. Tritthem. in vita S. Maximi epiſc. Mogunt. & ipſæ integræ tabulæ epiſcoporum Moguntinorum, quas recitat Demochares, aliaque eiuſdem nobiliſſimæ eccleſiæ antiqua monumenta. De prædicatione Creſcentis in Gallijs adſtipulatur S. Epiphanius in Panar. hæreſi 51. vbi dum agit de textu epiſtolæ ſecũdæ Pauli ad Timotheum c. 4. vbi legit Vulgata: Creſcens in Galatiam. legendum eſſe contendit: Creſcens in Galliam. Sunt hęc verba eius: In epiſtolis ſuis idem Apoſtolus dicit: Creſcens in Galliam: non enim, In Galatiam, vt quidam decepti putant, ſed, In Galliam, legendum eſt. Hæc S. Epiphanius. Cui maximè fauet quod Ammianus Marcellinus libro 15. cùm agit de Gallorum origine, Gallos dictos eſſe Galatas affirmat: Ita, inquit, Gallos ſermo Græcus appellat. In quam ſententiam & Theodoretus in epiſt. 2. ad Tim. c. 4. vbi Creſcentẽ ad Galatas miſſum legẽs: Sic, inquit, Gallias appellauit. Cæterùm ſcire debemus Gallos & Galatas ſicut nomine, ſic re coniunctos fuiſſe: Galatasque Coloniam fuiſſe Gallorum, quod pluribus docet Iuſtinus hiſt. li. 24. & 25. Item S. Hieron. in procemio lib. 2. comment. in epiſt. ad Galat. Galatiamque Gallogręciam olim dictam fuiſſe cõfirmat. De Colonijs Gallorum per Brennum in Orientem deductis, agit poſt Iuſtinum Suidas, & alij, vt Clitophor lib. 1. rerũ Galat. Creſcens itaq; cùm dicitur profectus in Galatiam; pro Galatia Galliam eſſe intelligendã, quæ dicta ſunt, ſignificant. Cæterùm quòd alij complures per Galatiam, non Gallias, ſed ipſam minoris Aſiæ prouinciam ſic dictam intellexerunt; dicere opus eſt, ſi conſultum quoque velimus verbis hîc in Martyrologio poſitis, quòd idem Creſcens, cùm accepiſſet Apoſtolatum in Gallias, Galatas quaſi eiuſdẽ gentis populos ſibi erudiendos exiſtimauit: ſicque ſecundùm prædictorum auctoritatem, eiusque res geſtas, Gallos primùm, ac Galatas demùm imbuit Euangelio. Neſcio quid ſibi velit Dorotheus in Synopſi, cùm ait: Creſcentem Chalcedonis, quæ eſt in Gallijs, factum eſſe epiſcopum. Puto textum eſſe deprauatum, vt pro Vienna, habeat Chalcedonem.

[y] Zoili & soc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de iiſdem hac die. Zoellum, vel potiùs Zoillum hunc Prudentius hymn. 4 appellat. Eius acta, & inuentionem corporis deſcribit Surius ex hiſtoria Lucij tomo 7. De eccleſia ab eo denominata, vbi & corpus eius aſſeruatur, ſcribit S. Eulogius in memoriali ſanctorum libro 2. cap. 6. quem ibi functum munere clericatus, teſtatur Aluar. in vita S. Eulogij. In Breuiario Toletano eſt ſacer hymnus de Zoilo, qui incipit: Martyris geſta Zoili, &c. De eo etiam Vaſæus in chron. Hiſp. Flos ſanct. Hiſpan. Paſſum que ferunt temporibus perſecutionis Diocletiani & Maximiani Impp. Eadem in Theſaur. concion. tomo 2. hac die habentur.

[z] Anecti.] Agunt de eodem Græci diffuſè in Menologio hac die. De perſecutione Vrbani, de qua hîc habetur mentio, ſcribit Euſebius hiſt. lib. 8. Ibi & de his quæ dignè paſſus eſt ſæuiſſimus martyrum carnifex.

[a] Manibus pedibusque præciſis.] Auidius Caſſius tyrannus eiuſmodi genus pœnæ excogitauit aduerſus milites deſertores; aliis manus excîdens; aliis crura, atq; poplites, dicens: maius exemplum eſſe viuentis miſerabiliter crimino ſi, quàm occiſi. Hæc Vulcatius Gal. in Auidio Caſſio. Sed hæc Chriſtianis non erant ignominiæ notæ, ſed monumenta victoriæ.

[b] Sampſonis presbyteri.] Græci item de Sampſone hac die in Menologio pluribus: eius autem acta à Metaphraſte deſcripta refert Lipom. tom. 6. & Surius tom. 3. Numeratur ſolênitas ſancti Sampſonis inter eas quibus Græci vacarent à iudiciis, cæteriſque negotiis, vt cõſtat ex conſtitutione nouella Emmanuelis Imperatoris de feriis: recitat eã Theodoſius Balſ. in Nomoc. Phot. tit. 7. cap. 1. De celebri hoſpitali ſancti Sampſonis agit Procopius lib. 1. ædificiorum Iuſtiniani Imperatoris, qui illi multa contulit priuilegia, dicebaturque hoſpitale S. Mariæ Sampſon; de quo idem Imperator in Authentic. de eccleſiaſt. titul. §. vlt. & Authentic. ſi quicquid de impenſ. quæ fier. oport. nouell. coll. 10. conſtit. 59. Ex his quæ ſcribit Procop. dicto libro 1. de ædif. Iuſtinian. Imp. redarguuntur errores ſæ dicta acta Sampſonis à Metaphraſte relata, quibus fertur Sampſo. vixiſſe temporibus Iuſtiniani Imper. eiuſdemque hortatione eundem Imper. erexiſſe Xenodochium Sampſonis nomine appellatum. nam Procopius, qui illis vixit temporibus, eáque ob oculos habuit, teſtatur hoſpitale Sampſonis nomine ab eodem Sampſone erectum, olim incendio conflagraſſe; cumque vix quædam remanſiſſent veſtigia, illud ipſum hoſpitale ab eodem Iuſtiniano Imperatore magnificentiùs inſtauratum fuiſſe, cenſuque annuo ingentis pecuniæ locupletatum. Cùm autem dicta acta teſtentur dictum incendium contigiſſe poſt obitum Sampſonis, quando & Sophiæ nobile templum exuſtum eſt; cumque prædictum incendium factum reperiatur têporibus Anaſtaſij Imp. vt auctor eſt Marcellinus in chronico: neceſſe eſt affirmare, lõgè ante Iuſtinian. Imp. Sampſonem diem obiiſſe. Ex eodem Procopio multo magis redarguitur Cedrenus, dum ait conflagraſſe domum Sampſonis anno penultimo Iuſtiniani Imp. De miraculis ſancti Sampſonis idem Metaph. vbi ſuprà pluribus agit.

[c] Ioannis.] Scribit de eo Gregor. Turonenſis de gloria confeſſ. cap. 25. ex quo cæteri acceperunt qui de eo agunt.

[d] Ladiſlai regis.] Hunc Cæleſtinus Papa tertius recenſuit inter Sanctos. Plura de eo legimus in Breuiario Polonorum, & apud Bonfin. de rebus Hungaricis, libro 4. dec. 2.

28 Quarto kal. Iulij. Luna. D xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

VIGILIA[a] ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli. Romę ſancti Leonis[b] Papæ ſecundi. Lugduni in Gallia ſancti Irenæi[c] epiſcopi & martyris, qui, vt ſcribit ſanctus Hieronymus, beati Polycarpi Smyrnenſis epiſcopi diſcipulus fuit, & Apoſtolicorum temporum vicinus. Is cùm aduerſus hęreticos verbis ac ſcriptis plurimum decertaſſet, in perſecutione Seueri cum omni ferè ciuitatis ſuæ populo coronatus eſt glorioſo martyrio. Alexandriæ in eadem Seueri perſecutione ſanctorum martyrum Plutarchi[d], Sereni, Heraclidis catechumeni, Heronis neophyti, & alte-

& alterius Sereni, Rhaidis catechumenæ, Potamiœnæ [e], & Marcellæ eius matris, inter quos præcipuè enituit Potamiœna virgo, quæ primò immenſos innumeroſq; agones pro virginitate deſudans, deinde etiam exquiſita & inaudita tormenta pro fide perpeſſa, ad vltimum vnà cum matre igne conſumpta eſt. Eodem die ſancti Papij [f] martyris, qui in perſecutione Diocletiani flagris cæſus, & in lebetem oleo & adipe feruenti plenum iniectus, aliaque horrenda ſupplicia perpeſſus, demùm datis ceruicibus coronatur. Traiecti ſancti Benigni [g], epiſcopi & martyris. Cordubæ ſancti Argymiri [h] monachi & martyris, qui in perſecutione Arabica pro fide Chriſti necatus eſt. Romæ ſancti Pauli [i] Papæ & confeſſoris.

IVNII 28.

[a] Vigiliæ ſanctorum Apoſtolorũ.] De qua & Beda, Vſuardus, Ado, Greg. Turon hiſtor. Franc. lib. 10. c. 31. Amalarius de ord. antiphon. c. 50 Radulf. de obſer can. cap. 19. & 21. & alij recentiores, qui agunt de diuin. Offic. Venerabilem illam noctem Vigiliarum Apoſtolorum appellat Valentinianus Imperator in epiſtola ad Theodoſium Aug. De iiſdem Vigiliis, præter antiquą monumenta Romanæ Eccleſiæ, legimus vetus atque ſolenne Officium eccleſiaſticum in Breuiario Toletano.

[b] Leonis Papæ ſecundi.] De quo hîc Beda, Vſuardus, Ado ac recentiores. Succeſſit hic ſancto Agathoni, anno Domini ſexcenteſimo octogeſimo ſecundo. Egimus de eo fuſiùs in Annal. eccleſiaſt. vbi eius acta per annos ſingulos digeſſimus.

[c] Irenæi epiſcopi.] Agunt de eodem Beda, ac cæteri qui ſuprà, hac die. Subrogatus eſt hic in locum S Photini eiuſdem ciuitatis epiſcopi, vt teſtatur S. Hieronymus in epiſt. 84. ad Magnum: agit de eo etiam in lib. de Script. eccleſiaſt. & in epiſtola ad Theodorum 29. appellat eum virum Apoſtolicorum temporum, Papiæ auditoris Ioannis Euangeliſtæ diſcipulum. Tertullianus lib. contra Valentinum, vocat eum omnium doctrinarum accuratiſſimum exploratorem: commendatur etiam à S. Epiphanio in Panar. hæreſ. 24 & 31. eumq; appellat ſanctiſſimum priſcumque Theologum, ſucceſſorem Apoſtolorum. Pluribus de eo Euſeb. hiſt. lib. 5. cap. 4. 7. 8. Gregor. Turon. hiſt. Franc. libro 1. cap. 29. & alij recentiores, vt Feuardentius in apparatu operum Irenæi, quæ nuper edidit. Latuerũt aliquandiu tam acta quàm etiam ſcripta S. Irenæi; adeò vt neque in Galliis, nec in Italia, licèt multum quæſita, potuerint inueniri, vt ſcribit S. Gregorius in regiſtr. lib. 9. epiſt. 50. ad Æterium epiſcopum. Habemus in noſtra bibliotheca tom. 9. acta martyrij S. Irenæi ac ſociorum eius: eſt illorum exordium: Quamquã nonnullis inuicta, &c. ſed (quod non mediocriter dolemus) vna ſublata pagina, ſunt imperfecta.

[d] Plutarchi & ſoc.] De his etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum res geſtas ſcribit Euſebius lib. 6. c. 4 Niceph. lib. 5. c. 4. & 5.

[e] Potamiœnæ.] De qua Euſebius & Niceph. vbi ſuprà. Paſſa hæc eſt temporibus Seueri Imper. Alia ab hac diuerſa eiuſdem ferè nominis eſt Potamœnia dicta, quæ ſubiit martyrium æquè illuſtre temporibus Maximiani Imper. quod, referente Iſidoro presbytero, deſcribit Palladius Galata cap. 1. de vit. ſanct. Patrum ad Lauſum.

[f] Papij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio; ac pluribus eius acta referunt.

[g] Benigni epiſc.] De ipſo Molanus item agit in addit. ad Vſuard. & Galeſinius ex tabul. eccleſiæ Traiectenſ. Fortaſſe hic ille S. Benignus epiſcopus, de quo ſcribit Greg. Turon. de gloria Confeſſ. c. 17. Exſtat epiſtola decretalis Pelagij Papæ ſecundi ad Benignum epiſcopum ſedem mutare cupientem, ac de ea re ſedem Apoſtolicam conſulentem.

[h] Argymiri.] De eo ſcribit S. Eulogius libro 2. memor. ſanct. cap. 16. Paſſumque tradit æra octingenteſima nonageſimaquarta, anno à Chriſto octingenteſimo quinquageſimo ſexto, vt idem auctor teſtatur.

[i] Pauli Papæ.] Succeſſit hic Stephano tertio, anno Domini ſeptingenteſimo quinquageſimo ſeptimo: cætera de eodem in Annal. eccleſ. diximus.

19 Tertio kalendas Iulij. Luna. E xxviij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
t u A B C D E F F G H M N P
21 22 23 24 25 26 27 28 27 28 29 1 2 3

ROMÆ natalis ſanctorum Apoſtolorum Petri[a] & Pauli, qui eodem anno, eodemque die paſſi ſunt ſub Nerone Imperatore: quorum prior in eadem vrbe capite ad terram verſo cruci affixus, & in Vaticano iuxta viam triũphalem ſepultus, totius orbis veneratione celebratur: alter verò gladio animaduerſus, & via Oſtienſi ſepultus, pari habetur honore. In caſtro Argentomacho ſancti Marcelli[b] martyris, qui pro fide Chriſti vnà cũ Anaſtaſio viro militari capite plexus eſt. Genuæ natalis ſancti Syri[c] epiſcopi. Narniæ ſancti Caſſij[d] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, de quo ſanctus Gregorius refert, quòd nullus penè dies vitę eius abſcedebat, quo omnipotenti Deo hoſtias placationis non offerret: cui & concordabat vita, quia cuncta quæ habebat, in eleemoſynis tribuens, in hora ſacrificij totus in lacrymis diffluebat: demum natalitio Apoſtolorum die, quo ſingulis annis Romam venire conſueuerat, cùm Miſſarum ſolennia celebraſſet, & corpus Dominicum pacemque omnibus dediſſet, migrauit ad Dominum. In Cypro ſanctæ Mariæ[e] matris Ioannis, qui cognominatus eſt Marcus. In territorio Senonenſi ſanctæ Benedictæ[f] virginis.

IVNII 29.

a PETRI & Pauli.] De eadem ſolennitate tam Latini quàm Græci etiam hac die agunt: qui tamen, cùm in ea peragenda celebritate aliquãtulum tepuiſſent; Feſtus ſenator Romanus, cùm legatum ageret apud Anaſtaſium Imp. indigno id ferẽs animo, totis viribus operatus eſt, vt frequẽtiſſimo populo ac ſplẽdidiſſimo cultu eadem ſolennitas ageretur, vt auctor eſt Theodorus lector li. 2. collectaneorum. Bisfeſta dies hæc dicitur à Prudẽtio hymno 12. atque in ea duplicare ſacra vota conſueuiſſe Romanum Pontificem teſtatur, cùm ait:

Tranſtiberina prius ſoluit ſacra peruigil ſacerdos,
Mox huc recurrit, duplicatq; vota.

Ipſum populum frequentiſſimo cœtu vtramque baſilicam tam Petri in Vaticano, quàm Pauli via Oſtienſi ea die inuiſere ſolitum, idem auctor eodẽ hymno profitetur. Sanctus Ambroſius in hymno huius diei non duabus tantùm (vt ait Prudentius) ſed tribus viis huiuſmodi feſtum diem Romæ celebrari ſolitum, quaſi tria loca à populo ea die viſitarentur, teſtatur his verſibus:

Tanta per Vrbis ambitum
Stipata tendunt agmina:
Trinis celebratur viis
Feſtum ſanctorum martyrum.

Exiſtimamus etenim non ſolùm ipſas baſilicas Apoſtolorum hac die populum frequentaſſe; ſed vel locum vbi Petrus cruci affixus eſt, vel vbi Paulus capite truncatus, aut ipſum carcerem ſacroſanctum redditum, vbi vterque diu detentus eſt (vt hodie videmus) adiiſſe, prædictæ etiam omnes antiquę memoriæ non ſolùm in ipſo natali die Apoſtolorum, ſed & per octauas à cœtu fidelium in hanc diem ardenti pietatis ſtudio viſitantur. Conſtat etiam ad eandem ſolennem diem ex diuerſis Orbis regionibus innumerabilem hominũ multitudinem, religionis ergò, Romã confluere cõſueuiſſe. Hinc Galla Placidia Auguſta ſcribẽs ad Pulcheriã

Impe-

Impetatricem;cùm reddit cauſam ſui Romam aduentus, hæc ait: Vt Romam frequentibus concurſionibus adæquè deſideremus inſpicere, cauſa nobis eſt amplectendæ religionis, vt terminis ſanctorum noſtram exhiberemus præſentiam: quos certùm eſt pro ſua virtute in cęleſtibus conſtitutos, neque inferiora deſpicere. Nos itaque ſacrilegum eſſe credimus, ſi ſolenniũ ordinẽ denegemus, &c. Epiſcopos etiam hincinde ad eandem ſolẽnitatem olim confluere conſueuiſſe, ex epiſtola 13. Paulini ad Seuerum, & 16. ad Delphinum, vbi ſolennem hanc appellat conſuetudinem, ſatis exploratum habetur. Vt autem ſemel in anno omnes epiſcopi limina adirent Apoſtolorum, Anacleti & Zachariæ Papæ decretis ſtatutum eſt; de quo diſtinctione 93. c. Iuxta ſanctorũ. Exegiſſe hoc ab epiſcopis Siculis videtur ſanctus Gregorius ſcribens ad Petrum ſubdiaconum libro 1. regiſt. epiſt. 70. De iugi protectione Apoſtolorum, qua Vrbs fulciri conſueuit, cùm innumera ſint exempla, ſatis modò ſit locum S. Gregorij Papæ in Epiſt. 22. ad Ruſticianam patriciam libro 7. regiſt. prænotaſſe, & quod pulchrè Venantius Fortunatus his verſibus docet:

A facie hoſtili duo propugnacula præſunt,
Quos fidei turres, Vrbs caput orbis habet.

Quàm autem barbaris Romani Imperij hoſtibus, & Catholicæ fidei aduerſariis Petri & Pauli baſilicæ Romæ in ſuburbiis poſitæ fuerint venerabiles; quantamque erga eas obſeruantiam præſtiterint, dicemus inferiùs in Dedicatione ipſarum. Plura hîc etiam dicenda eſſent aduerſus quorũdam ſententiam, qui licet vna die, non tamen eodem anno eoſdem ſanctos Apoſtolos paſſos ferunt, aliaq; diſſerenda de eorum rebus geſtis, quæ vulgo circumferuntur, quibuſnam fides, vt veris, adhibenda ſit, & quæ tanquam apocryphæ refellendæ: ſed cùm non ſint eiuſmodi, vt hîc paucis perſtringi poſſint, contenti erimus, eas vberiùs explicuiſſe in Annalibus eccleſiaſt. vbi etiam pluribus demonſtrauimus eoſdem ſanctos Apoſtolos ſubiiſſe martyrium Lucio Fonteio Capitone, & Caio Iul. Rufo Conſſ. tertio kal. Iulij, anno à Chriſto Domino, ſecundùm veriorem ſupputationem, ſexageſimooctauo. De horum martyrio Hegeſippus iunior de excid. Hieroſ. lib. 3. cap. 2. & Acta paſſionis ipſorum, quæ feruntur Lini nomine, agunt.

[b] Marcelli.] De eodem Vſuardus, Petrus in catalogo libro 6. c. 24. & alij recentiores. Alius adhuc fuit Marcellus martyr Cabilonenſis, clarus in Galliis, de quo Greg. Turon. de glor. mart. cap. 52.

[c] Syri epiſcopi.] Hunc S. Gregorius lib. 4. dialog. c. 53. appellat martyrẽ, dum agit de eius eccleſia, quam vetuſtate collapſam, his diebus, Clerici regulares in auguſtiorem amplitudinem reſtituerunt, addideruntque nobile cœnobium; vbi, ſicut & in aliis præcipuis Italiæ ciuitatibus, priſtinam illam Apoſtolicam viuẽdi formam ex integro redditam, ſanctè pieque colunt. Ab eorum præpoſito R. D. Marco Paraſc. viro ſingulari eruditione & vitæ integritate ſpectatiſſimo, de ſancto Syro & aliis ſanctis eius ciuitatis epiſcopis hæc antiquitatum digna monumenta inde miſſa percepimus, eademque teſtata publici Notarij fide, cuius authentica ſcriptura expreſſum habetur anno Domini 1283. die 8. Ianuarij, cùm ab Ogerio abb. eiuſdem eccleſiæ primarium reſtitueretur altare, quòd eius mẽſa lapidea perfracta eſſet, tres loculi diſtincti reperti ſunt, in quibus tria ſanctorum corpora recondita erãt. In eorum primo plumbea lamina, quid intus lateret, his deſcripta litteris ſignificabat.

✠ M. S. HIC RAQVIESCIT CORPVS SANCTI SVRS APISCOPI IANVANAIS. OBIIT III. KAL. IVLII. FILIVS ÆMILIANI. In ſecundo autem loculo alia plumbi lamina ſic ſcripta inuenta eſt:

✠ M. S HIC REQVIASCIT SANCTVS FOELIX. APISC. IANVANS. QVI VIXIT AN. LXX. REXIT APISCOP. XX. RECESSIT VII. ID. IVLII. In tertio autẽ loculo nulla erat inſcriptio, ſed (vt habent eadem publica acta) corpus illic poſitum exiſtimatur eſſe S. Romuli eiuſdem ciuitatis epiſcopi. Accepimus ab eodem eiuſdem ſancti Syri acta quædam manuſcripta, ſed perpauca ex multis quæ deſiderantur.

[d] Caſſij epiſcopi.] Agit de eo S. Gregor. in homilia 37. in Euangel. & dialog. lib. 3. c. 6. & libro 4. c. 56. Claruit temporibus Iuſtiniani Imp. Sedere enim cœpit anno eius decimo, migrauitque ex hac vita, eiuſdem anno trigeſimoprimo, prout conſtat ex eiuſdem ſepulturæ epitaphio, quod extat Narniæ in eccleſia cathedrali ſupra ianuam cryptæ ſancti Iuuenalis, vbi & corpus S. Caſſij requieſcere creditur. Eſt inſcriptio inciſa in marmore oblongo, in cuius medio crucis forma expreſſa eſt, itemque duo agni exſculpti, qui ſe è regione aſpiciunt. Creditur S. Caſſius, cùm de ſuo obitu diuinitus eſſet admonitus, (vt eſt apud S. Gregorium,) ſibi viuenti ſepulchrum poſuiſſe, atque ſuum epitaphium ſex hiſce verſibus conſcripſiſſe:

Caſſius immeritò Præſul de munere Chriſti,
Hic ſua reſtituo terra mihi credita membra.
Quem fato anticipans conſors dulciſſima vitæ,
Ante meum in pacem requieſcit Fauſta ſepulchrum.
Tu, rogo, quiſquis ades, prece nos memorare benigna:
Cuncta recepturum te noſcens congrua factis.

SED. ANN. XXI. M. IX. D. X. RQ. IN PACE. PRID. KAL. IVL. P. C. BASILII. V. C. ANN. XVII. Numeratur hic annus Domini quingenteſimus quinquageſimusoctauus, Iuſtiniani Imp. an. xxxi. Porrò illa verba poſt carmina poſita: Sedit, &c. eo mortuo fuiſſe addita, certum eſt.

[e] Mariæ.] De qua Act. Apoſt. cap. 12. Pluribus in actis Barnabæ deſcriptis ab Alexandro monacho apud Surium tomo 3. die Iunij.

[f] Benedictæ.] De eadem Vſuardus hac die: Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Benedicti libro 3. c. 264. agit de S. Benedicta abbatiſſa, cuius ſolennitas agitur xvj. Kal. Decembris, quæ videtur ab hac eſſe diuerſa.

30 Pridie kal. Iulij. Luna. F xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

COMMEMORATIO ſancti Pauli[a] Apoſtoli. Lemouicis in Gallia ſancti Martialis[b] epiſcopi, cum duobus presbyteris Alpiniano & Auſtricliniano, quorum vita miraculorum ſignis admodum effulſit. Ipſo die ſanctorum Caij[c] preſbyteri, & Leonis ſubdiaconi. Alexandriæ paſſio ſancti Baſilidis[d] ſub Seuero Imperatore, qui cùm ſanctam Potamiœnam virginẽ, quam ad ſupplicium ducebat, ab impudicorum hominum petulantia tutatus eſſet, religioſi officij mercedem ab ea recepit: nam ipſa poſt triduum illi apparens, & eius capiti coronam imponens, nō ſolùm eum conuertit ad Chriſtum, ſed etiam breui agone certantem, ſuis precibus martyrem glorioſum effecit. Romæ ſanctæ Lucinæ[e] Apoſtolorum diſcipulæ, quæ facultatibus ſuis ſanctorum neceſſitatibus communicans, Chriſtianos in carcere detentos viſitabat, ac Martyrum ſepulturæ inſeruiebat, iuxta quos & in crypta à ſe conſtructa ſepulta eſt. Ibidem ſanctæ Æmilianæ[f] martyris. In territorio Viuarienſi ſancti Oſtiani[g] preſbyteri & confeſſoris.

IVNII 30.

COMMEMORATIO S. Pauli.] De ipſa hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Græci autem in Menolì agunt hac die commemorationem omnium Apoſtolorum. Porrò Latini totam hanc octauam in laudibus Apoſtolorum Petri & Pauli impendunt. At licet pridie huius diei tam Petri quàm Pauli agatur ſolennis celebritas: tamen hac potiſſimùm die ſolius Pauli commemorationem fieri debere, ex S. Gregorij Papę inſtitutione docet Microlog. c. 42. Idemque recentiores, qui agunt de diuinis officijs. Cuius quidem rei gerēdæ illa mihi magis probatur cauſa, quę ex hymno Prudentij 12. ſ. tis poſſe colligi videtur, dum antiqui vſus meminit; conſueuiſſe nimirum Romanum Pontificem vna eademque die Pontificias functiones in vtraque baſilica exercere. Cùm hoc autem propter nimiam locorum inter ſe diſtantiam non ſine nimio ac intolerabili ferè labore perfici poſſe videretur; conſultius viſum eſt, prima die in baſilica Vaticana vtriuſq; celebrare ſolennitatē, ſequenti autem die in baſilica Pauli ſacra peragere, vberiusq; perſoluere quod pridie eadẽ cauſa ibidē loci videretur omiſſū.

[b] Martialis epiſc.] De eodē hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij Eius acta circūferuntur ſcripta ab Aureliano eius ſucceſſore; citantur autē tacito auctoris nomine ab Innocētio tertio extra de ſacra vnctione a fine, vbi & gloſ. Meminit eiuſdē Martialis Greg. Turon. lib. 1. hiſt. c. 30. & de glor. conf. c. 27. qui tamen inſigniter errat, dum tēpore Decij Imp. eum cū alijs qui illic deſcribuntur, in Gallias venisse teſtatur. Meminit eiuſdē Martialis Petrus Cluniac. li. 1. epiſt. 2. Petr. in catal. li. 6. c. 29 qui tradit eum dieni obiiſſe anno tertio Veſpaſiani Imp. De duabus eius epiſtolis nuper inuētis egimus in Annal. eccleſiaſt. Ibi etiā de Cephæ nomine, quod tribuunt Martiali. Hunc autem non tantùm Lemouicenſis ſedis auctorem, ſed & Anicienſis, Rhutenenſis, Aruernenſis, & Mimmatenſis erectorem fuiſſe tradūt; de his Democh. in tabul. epiſcoporum Lemouicenſium.

[c] Corſici & Leonis.] De his itē hac die Vſuardus, & recentiores omnes.

[d] Baſilidis.] Scribit de eo Euſebius hiſt. libro 6. cap. 4. & Nicephorus libro 5. cap. 7.

[e] Lucinæ.] Agunt de eadē hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij: mentio habetur de ipſa in actis ſanctorum martyrum Proceſſi & Martiniani. Alia inſuper vixit Lucina Romana temporibus Diocletiani Imper. quæ non minus quàm iſta pietatis operibus addicta, celebris fuit; de qua ſæpiùs in actis S. Sebaſt., atq. in reb. geſt. S. Marcelli Papæ agitur.

[f] Æmilianæ.] Erat Romæ titulus S. Æmilianę, de quo in Concilio primo Romano ſub Symmacho habetur mentio.

[g] Oſtiani.] Agit de eo etiam Vſuar. hac die. Extare eius acta, teſtatur Molan. in addit. ad Vſuard.

xvj. G **Kalendis Iulij. Luna.**

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

OCTAVA[a] ſancti Ioannis Baptiſtæ. In monte Hor depoſitio ſancti Aaron[b] primi ſacerdotis Ordinis Leuitici. In Britannia ſanctorum martyrum Iulij[c] & Aaron, qui poſt ſanctum Albanum in perſecutione Diocletiani paſſi ſunt: quo tempore ibidem quamplurimi diuerſis cruciatibus torti, & ſæuiſſimè lacerati, ad ſupernæ ciuitatis gaudia conſummato agone peruenerunt. Machliniæ paſſio ſancti Rumoldi[d] martyris, Scotorum Regis filij, & epiſcopi Dublinenſis. Sinueſſæ ſanctorum martyrum Caſti[e] & Secũdini epiſcoporum. Viennæ ſancti Martini[f] epiſcopi, Apoſtolorum diſcipuli. Aruernis ſancti Galli[g] epiſcopi. In territorio Lugdunenſi depoſitio ſancti Domitiani[h] abbatis, qui primus illic eremiticam vitam exercuit, & cùm plurimos ibi in Dei ſeruitio congregaſſet, magnis virtutibus & glorioſis miraculis valde clarus, collectus eſt ad patres in ſenectute bona. In territorio Rhemenſi ſancti Theodorici[i] preſbyteri, diſcipuli beati Remigij epiſcopi. Engoliſmæ ſancti Eparchij[k] abbatis. Apud Emeſam ſancti Symeonis[l] confeſſoris, cognomento Sali, qui ſtultus propter Chriſtum factus eſt: ſed altam eius ſapientiam Deus magnis miraculis declarauit.

IVLII 1.

OCTAVA S. Ioannis Bapt.] De ea Beda, Ado, & Rudulph. de obſer. canon. cap. 19. vbi agit de differẽtia maiorum ac minorũ Octauarum. Numeratur hæc autem inter maiores Octauas.

[b] Aaron ſacerdotis.] Agunt item de eo hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Præter quæ in diuinis ſcripturis de eo ſcripta habentur, Ioſephus de ipſo ſcribit lib. 2. antiquit. cap. 6. & ſequent. & de eius obitu libro 4 cap. 4.

[c] Iulij & Aaron.] De his vet. manuſcript. Eorundem meminit Gilda Sapiens lib. de excidio Britan. Beda de Geſt. Anglorum libro 1. cap. 7. in fine, Petrus in catalogo libro 6. cap. 33. & alij.

[d] Rumoldi.] Eius acta ſcriptis mandauit Theodoricus abb. S. Trudonis, vt teſtatur Sigeb. de vir. illuſtr. cap. penult. deſcripſit eadem Sur. tom. 7 hac die. Plura de eodem in vita S. Gummari apud Sur. to. 5. die 11. Octobris, & Molan. in Indiculo Sanctorum Belgij; aitque huius ſolennitatem agi hac die, auctoritate Alexandri quarti Romani Pontificis; coronatumque martyrio refert anno Domini ſeptingenteſimo ſeptuageſimo quinto, octauo Kal. Iulij Fuit & alius Remoldus dictus, Monachus, & ipſe corona martyrij donatus, cuius natalis dies agitur ſeptimo idus Ianuarij. de quo Tritthem. de vir. illuſt. Ord. ſanct. Bened libro 3. cap. 249.

[e] Caſti & Secundini epiſcoporum.] Petrus diac. biblioth. monaſt. Caſinen. in lib. de vir. illuſt. cap. 29.

cap. 29. hæc ait: Benedictus, qui & Guaipberus, ſanctitate & religione conſpicuus, ſuauis eloquio, ingenio magnus, & ſermone facundus, ſcripſit ad Troianum epiſcopum vitam S. Secundini, & cantum eius, ſermonem & hymnos de eodem. Rurſum etiam cap. 32. hæc ait: Gregorius Tarracinenſis epiſcopus, paruulus & ipſe in Caſino oblatus, memoria tenax, ingenio viuax, tantæ fuit grauitatis, ſuauitatis & eloquentiæ, vt à nonnullis columna diceretur Eccleſiæ: ſcripſit paſſionem ſanctorũ Caſti & Caſſij, &c. Habemus acta eorundẽ martyrũ incerto auctore, quæ accepimus ab eccleſia Caietana: eſt illorum exordium: Poſtquã beatiſſimi, &c. & ſermonem de iiſdem, cuius eſt exordium: Hodierna die ſolennitatem, &c.

[f] Martini episc.] De quo etiam Beda hac die, Ado Vien. in chron. anno 101. tertium hunc ponit eius ſedis epiſcopum, ſucceſſoremque S. Zachariæ, ac prædeceſſorem S. Veri.

[g] Galli epiſcopi] Scribit de S. Gallo epiſcopo Gregor. Turonenſis de geſt. Franc. lib. 4. cap. 5. & 6. Vberiùs in vita ſanct. Patr. cap. 6. Eius epitaphium & virtutes egregias ſcripſit carmine Venant. Fortunatus libro 4. Interfuit per legatum tertio Concilio Aurelianenſi, præſens autem quarto & quinto ſubſcripſit, vt ex illorum monumentis apparet; ex quibus faciè poteſt intelligi quibus tẽporibus vixit: quinta enim Synodus Aurelianenſis celebrata eſt anno triceſimo octauo regis Childeberti, quo numeratur annus Domini 552. Interfuit etiam Concilio Aruernenſi celebrato poſt Conſulatum Paulini iunioris, vt eius acta teſtantur. Ponitur hic in tabulis epiſcoporum Aruernenſium vigeſimus ſeptimus ordine apud Democh. de Sacrif. Miſſæ.

[h] Domitiani abb.] De quo item Beda, Vſuar. Ado, & alij. Eius acta exſtare teſtatur Trithemius de viris illuſt. Ord. S. Bened. libro 5. cap. 296. Fuit eiuſdem nominis epiſcopus Tungrenſis, de quo agitur 7. Maij. vbi Mulan. de eo, & in Indic. ſanct. Belg. interfuitque quinto Conc. Aurelianenſi; agit etiam de ipſo Sigebertus in chron. anno 528.

[i] Theodorici.] Agit de eo Vſuardus hac die; eius autem geſta deſcribit Surius tomo 4. hac die. Claruit temporibus Clodouei regis Francorum, circa annum Domini 520.

[k] Eparchij abb.] De eo item hac die Vſuardus. Acta ipſius, etſi incerti auctoris, tamen veritatem profitentis refert Sur. tomo 4 hac die De eo pluribus etiam Gregorius Turonenſis de geſtis Francorum libro 6. cap. 9. Migrauit ex hac vita anno Domini 583. vt ex dicto auctore colligitur. Fuit eiuſdem nominis, ſed longè antè Eparchius epiſcopus Aruernenſis, ſanctitate inſignis, cui ſucceſſit Sidonius Apollinaris, vt ſcribit idem Gregorius Turonenſis de geſtis Francorum libro 2. cap. 21.

[l] Simeonis Sali.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Scripſit eius res geſtas humanum captũ excedentes probatiſſimus auctor Leontius epiſcopus in Cypro, quas deſcripſerunt Metaphraſtes, Lipomanus & Surius hac die: id etiam teſtantur acta Synodi ſecundæ Nicænæ, vbi act. 4. de eodem auctore hæc leguntur: Pater, qui lectus eſt, in vna ex ciuitatibus Cypri, decenter & ſanctè conuerſatus eſt, multaque encomia & panegyricas illius orationes etiam habemus, inter quas exſtat oratio de transfiguratione Domini; ſcripſit & Ioannis, Miſericordis appellati, epiſcopi Alexandrini vitam, præterea beati Simeonis, &c. De eodem Simeone agit Euagrius hiſtor. lib. 4. cap. 35. & alij plures.

Sexto nonas Iulij. Luna. A 25. xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

VISITATIO [a] beatæ Mariæ virginis ad Elizabeth. Romæ via Aurelia natalis ſanctorum martyrum Proceſſi [b] & Martiniani, qui à beato Petro Apoſtolo in cuſtodia Mamertini baptizati, ſub Nerone, oris contuſionem, equuleum, neruos, fuſtes, flammas, ſcorpioneſque perpeſſi, nouiſſimè gladio cæſi, martyrio coronati ſunt. Item Romæ paſſio ſanctorum trium [c] Militum, qui in martyrio beati Pauli Apoſtoli ad Chriſtum conuerſi, cum eo cæleſtis gloriæ participes fieri meruerunt. Eodem die ſanctorum martyrum Ariſtonis [d], Creſcentiani, Eutychiani, Vrbani, Vitalis, Iuſti, Feliciſſimi, Felicis, Marciæ, & Symphoroſæ, qui

omnes apud Campaniam, cùm Diocletiani Imperatoris perſecutio deſæuiret, martyrio coronati ſunt. Vvintoniæ in Anglia ſancti Suuithuni[e] epiſcopi, cuius ſanctitas gratia miraculorum effulſit. Bambergæ ſancti Othonis[f] epiſcopi, qui Pomeranis Euangelium prædicans, eoſdem conuertit ad fidem. Turonis depoſitio ſanctæ Monegundis[g] religioſæ feminæ.

IVLII 2.

[a] VISITATIO beatæ Mariæ.] Hæc quidem ſolennitas ab Vrbano Papa ſexto inſtituta, & à Bonifacio nono cõfirmata, vel potiùs publicata eſt; idque occaſione vigentis ſchiſmatis, ad quod componẽdum eiuſdẽ Dei genitricis opem Dei Eccleſia propenſiùs (ea aucta celebritate) ſtuduit implorare: idque anno Domini 1389. Exſtantque de ea re diplomata excuſa in ſecũda parte Legend. In bibliotheca Vaticana plut. 4. nu. 226. nactus ſum tractatum manuſcriptum Ioannis Pragenſis cõtra Adalbertum eius ſolennitatis impugnatorem; in quo, cùm plura eruditè diſſerat, texit etiam nonnulla diuina miracula, & certas reuelationes quibus Deus dictam ſacratiſſimam ſolennitatem manifeſtiſſimè comprobauit.

[b] Proceſſi & Martiniani.] De quibus etiam Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores. Horum paſſionis acta ex antiquis codicibus deſcripſit Mõbritius tomo 2. & Surius tomo 4. hac die. Erat olim Romæ in prædictorum ſanctorum martyrum honorem erecta baſilica, in qua ſanctus Gregorius Papa habuit homiliam 32. in Euang. vbi & de miraculis ad eorum ſepulchrum fieri conſuetis meminit. Diruta autem prædicta eccleſia, tranſlata ſunt eorum corpora in baſilicam Vaticanam S. Petri Apoſtoli, vbi hactenus aſſeruantur.

[c] Trium militum.] Agit de his item hac die Vſuardus, Ado, & alij, adſtipulanturque vet. manuſcripta, ex quibus etiam nomina ſingulorum produntur: ſunt autem hæc: Longinus, Aceſtus, & Megiſtus. Menno prædictorum habetur etiam in paſſionibus Apoſtolorum Petri & Pauli, quibus adſtipulari videtur præclara illa encomiaſtica oratio S. Ioannis Chryſoſtomi de Principibus Apoſtolorum. Habetur tomo 5. col. 1533. edit. Niuel. vlt. vbi tamen non tantùm tres, ſed triginta quinque vnà ſimul coronatos martyrio, refert his verbis: Qualis locus tuum, Paule, ſanguinem excepit, qui lacteus apparuit in eius veſte qui te percuſſit: qui quidem ſanguis barbaricum illius animum reddens melle dulciorem, vt ipſe vnà cum ſociis ad fidem traduceretur, ita effecit? Sit mihi inſtar coronæ gladius ille, qui triginta & quinque viros ſumma ad ſeruiendum alacritate Deo Domino mancipauit, &c. Hæc ibi.

[d] Ariſtonis & ſoc.] De his etiam Beda, Vſuar. Ado, & alij; omneſque ex actis S. Sebaſtiani martyris, quæ refert Surius tomo 1. 20. Ianuar. vbi horum paſſiones deſcribuntur.

[e] Suuithuni epiſcopi.] Scripſit eius res geſtas Gothzelinus, quas retulit Sur. in tom. 4. eas autem ſcriptis mandatas à Lanfrido monacho, prodit catal. ſcript. Britan. Exceſſit ex humanis anno à Chriſto Domino 862.

[f] Othonis epiſcopi.] Acta ipſius recitat Surius tomo quarto hac die; ſed alia longè prolixiora eſſe videntur, quæ duobus libris ſcripta dicuntur. De eodem plura Albertus Crant. in hiſtor. eccleſiaſt. Saxon. libro 6. cap. 5. & in Metropol. libro 5. cap. 44. & 45. vbi de eius Apoſtolatu ad Pomeranos ei credito à Calliſto Romano Pontifice: in chronic. item Bambergen. & hiſtor. Pomer. libro 4. cap. 17. & ſequent. Exſtat epiſtola ipſius ad Paſchalem ſecundum Romanum Pontificem, qua ſe excuſat, inuitum per manum laicam accepiſſe inueſtituram, petens (ſi placeat) ab eo confirmari, &c. Profitetur in ea ingenuè Apoſtolicæ ſedis auctoritatem. Interfuit hic Concilio Moguntino anno Domini milleſimo centeſimo trigeſimo primo, vt teſtatur de eo chronic. Hirſaug. Adſcriptus fuit in Sanctorum numerum à Clemente Papa tertio, anno Domini milleſimo centeſimo octuageſimo nono, vt habetur in chronic. Bambergen. Tunc etiam venerandum corpus eius tranſlatum eſt. Migrauit autem ex hac vita anno Domini milleſimo centeſimo triceſimo nono.

[g] Monegundis.] De qua etiam Vſuardus hac die. Scripſit eius res geſtas Gregorius Turon. in vita ſanct. Patr. cap. 19. & de gloria Confeſſ. cap. 24.

Quinto Nonas Iulij. Luna. B xxiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

ALEXANDRIÆ ſanctorum martyrum Tryphonis[a] & aliorum duodecim. Conſtantinopoli ſanctorum Eulogij[b], & ſociorum martyrum. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Hyacinthi[c] cubicularij Traiani Imperatoris, qui accuſatus quòd Chriſtianus eſſet, plagis variè afflictus, & in carcerem truſus, ibi conſumptus fame expirauit. Cluſij in Etruria ſanctorum martyrum Irenæi[d] diaconi, & Muſtiolæ matronæ, qui ſub Aureliano Imperatore diuerſis atrocibuſque ſuppliciis cruciati, coronam martyrij meruerunt. Eodem die ſanctorum martyrum Marci[e] & Muciani, qui pro Chriſto gladio cæſi ſunt: quos cùm puer paruulus, ne immolarent idolis, alta voce moneret, verberibus iuſſus eſt cædi: cumque vehementiùs Chriſtum confiteretur, vnà cum quodã Paulo martyres exhortãte necatus eſt. Laodiceæ in Syria ſancti Anatolij[f] epiſcopi, qui non ſolùm religioſis viris, ſed & philoſophis admiranda ſcripta reliquit. Altini ſancti Heliodori[g] epiſcopi, doctrina & ſanctitate inſignis. Rauennæ ſancti Dathi epiſcopi & cõfeſſoris. Edeſſæ in Meſopotamia Tranſlatio[h] ſancti Thomæ Apoſtoli ex India: cuius reliquiæ Orthonam in Apulia poſtea tranſlatæ ſunt.

IVLII 3.

[a] TRYPHONIS & ſoc.] De quibus Vſuardus hac die, & manuſcr. agunt.

[b] Eulogij & ſoc.] Agunt de his etiã hac die Græci in Menol. Paſſi ſunt autem ſub Valente Imp. ob fidem Catholicam, quam ſtrenuè profeſſi ſunt.

[c] Hyacinthi.] Græci itidem de eo in Menol. ibique eius paſſionis acta cõpendio deſcribuntur.

[d] Irenæi & Muſtiolæ.] De his hac die Vſuar. Horum acta ex antiquis codicibus edidit Sur. to. 4. hac die, Pet. in catal. lib 6. c. 48. & alij ex iiſdem.

[e] Marci & Muciani.] De iiſdem etiam Græci hac die in Menologio, vbi pluribus deſcribunt eorum martyrium.

[f] Anatolij.] De eo Vſuardus, Ado, & alij Euſebius pluribus lib. 7. hiſt. c. 26. Hier. de ſcript. eccleſ. & in epiſt. ad Magnum orat. 84. Niceph. hiſt. lib. 6. c. 36. & ex iiſdem alij deſcripſerunt.

[g] Heliodori epiſcopi.] Agit etiam de eo Molanus in addit. ad Vſuard 2. edit. Hic ille, cuius frequenter meminit S. Hier. ad quem etiam ſcripſit epiſt. 1. de laude vitæ ſolitariæ, & de obitu Nepotiani epitaphium epiſt. 3. Mentionem facit eiuſdem in epiſt. 2. ad Nepot. & ad Iulianũ 37. & præfat. 110. & 115. Reperitur interfuiſſe Concilio Aquileienſi, vbi aduerſus ingruentes Arianos vnà cum S. Ambroſio, coniunctis viribus, ſtrenuè decertauit.

[h] Dathi epiſcopi.] De eodem hac die tabulæ eccleſiæ Rauennatis: pluribus Agnellus & Hieron. Rub. hiſt. Rauen. libro 1. Claruiſſe eum tradunt temporibus Commodi Imperatoris.

[i] Tranſlatio S. Thomæ.] De qua item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. S. Thomæ Apoſtoli venerandum corpus tranſlatum olim fuit Edeſſam in Syria, atque in eius honorem ampliſſima eſt erecta Baſilica, ad quam ex longinquis remotiſque orbis regionibus Chriſtiani religionis cauſa confluebant, vt ſcribit Socr. hiſt. lib. 4. c. 14. & Sozom. lib. 6. c. 18. De eadẽ tranſlatione Rufin. lib. 2. cap. 5. Greg. Turonenſis de gloria martyrum c. 31. & Venantius Fortunatus, hoc verſu:

Producens Thomam munus Edeſſa pium.

Hic alludit S. Ioannes Chryſoſtomus, cùm in Homilia 26. in epiſt. Pauli ad Hebræos, notum eſſe ait, & veneratione habitum ſepulchrum S. Thomæ, ſicut & Petri & Pauli Apoſtolorum. Non omittimus dicere, quod Hieronymus Oſorius epiſcopus Siluenſis Luſitaniæ lib. 3. res Indicas proſecutus, teſtatur Indos nuper recipientes Euangelium affirmare, penes ſe eſſe corpus S. Thomæ Apoſtoli à quo olim acceperunt Euangelium, illudque vſque hodie multis fulgere miraculis. Sed cùm de tranſlatione Edeſſam facta luce clariùs conſtet; dicere de hoc cogimur, quod frequenter de aliis reperitur, nempe vnius corporis partes in diuerſa loca diſtributas, occaſionem dediſſe multis opinandi, vel hîc vel alibi contineri vnum idemque corpus. De trãſlatione S. Thomæ reliquiarum Ortonam facta, cuius hîc mẽtio habetur, extat vnà cum vita eiuſdem Apoſtoli, eiuſdemque miraculis libellus editus à Ioanne Baptiſta Ortonenſi. De perenni miraculo Edeſſæ fieri ſolito ad corpus S. Thomæ, conſule Petrum in catalogo libro ſexto, capite quadrageſimo quarto.

xxiij. C Quarto nonas Iulij. Luna. 4

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
t u A B C D E f F G H M N P
26 27 28 . 29 30 1 2 3 3 4 5 6 7 8

OSEE[a] & Aggæi Prophetarum. In Africa natalis ſancti Iucundiani[b] martyris, pro Chriſto in mare merſi. In territorio Bituricenſi ſancti Lauriani[c] epiſcopi Hiſpalenſis & martyris, cuius caput Hiſpalim in Hiſpania delatum eſt. Sirmij ſanctorum martyrum Innocentij[d] & Sebaſtiæ, cum aliis triginta. Madauri in Africa ſancti Namphanionis martyris, & ſociorũ, quos ille roborauit ad pugnam, & ad coronam prouexit. Cyrene in Libya ſancti Theodori[f] epiſcopi, qui in perſecutione Diocletiani ſub Digniano præſide plumbatis cæſus, & lingua abſciſſa, in pace tãdem confeſſor occubuit. Eodem die natalis ſanctorum Flauiani[g] ſecundi epiſcopi Antiocheni, & Eliæ epiſcopi Hieroſolymorum; qui pro Synodo Chalcedonenſi ab Anaſtaſio Imperatore in exilium acti, victores migrarunt ad Dominum. Auguſtæ in Rhætia ſancti Vldarici[h] epiſcopi, miræ abſtinentiæ, largitatis & vigilantiæ, ac miraculorum gratia illuſtris. Turonis tranſlatio ſancti Martini[i] epiſcopi & confeſſoris, & dedicatio eius Baſilicæ hoc ipſo die, quo etiam is ante aliquot annos in epiſcopum fuerat ordinatus.

IVLII 4.

OSEE & Aggæi Proph.] De his hac die Beda & Ado, Vſuard. de Oſea tantùm, Græci autem ſeorſum ab inuicẽ; agunt enim de Oſea xvj. Kal Octobris; de Aggæo xvij. kal Ianuarij in Menolog. Præter illa quæ de Oſea in diuinis ſcripturis leguntur, agit de eo S. Epiphan. lib. de vit. & interit. Proph. cap 11. Hieronym. in præfat. 12 & in proœm. in Oſeam. Apud Iſidor. de vit. & mort. ſanct. cap. 41. Doroth. in Synop. c. 1. & 10. De Aggæo Ioſephus antiquit. lib. 11. c. 4. Epiphan. vbi ſuprà c. 10. Hier. in proœm. in Aggæum, & apud Iſidor. cap. 59.

[b] Iucundiani.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes, Petrus item in catal. lib. 6. c. 54.

[c] Lauriani epiſc.] De eodem iidem qui ſuprà. Vaſæus in Chron. Hiſp an. 544. paſſum refert ſub Totila Gothorũ rege. Pluribus agitur de eo in Flor. ſanct. Hiſp. & in Theſ. conc. tom. 2. hac die.

[d] Innocentij & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

Nampha-

[e] Namphanionis & ſoc.] Sunt hæc ſociorum nomina: Migdoo, Sanaen, Lucitas; cæterorum autem ignorantur. Sunt hæ Punicæ voces. Porrò Namphanion idem quod apud nos, Bonus euentus. Fuit hic præclariſſimus martyr in Africa, adeóque celebris, vt Archimartyris titulo fuerit inſignitus; in quem præ cæteris Madaurenſes Apulei cõciues idololatræ omne genus blaſphemiæ & contumeliarum iactabant. Extant de his litteræ Maximi Madaurenſis ad Auguſtinum 43. & rurſus Auguſtini epiſt. 44. ad ipſum reſcripta.

[f] Theodori epiſcopi.] Agunt de his hac die Græci in Menologio, vbi & eius paſſio recitatur.

[g] Flauiani & Eliæ epiſcoporum.] Agitur hic de ſecundo Flauiano; primus enim ſedit temporibus Theodoſij in ſchiſmate aduerſus Euagriũ; hic autem præfuit eccleſiæ Antiochenæ ſub Anaſtaſio Imp. à quo & diriſſima paſſus eſt; habuitque in eo pro fide Catholica ſuſcepto certamine fortem commilitonem Eliam epiſcopum Hieroſolymorũ: horum ſpectatiſſima virtus teſtimonio ſancti Sabæ laudata, in ſeptima Synodo act. 5. repetita eſt. Plura de iiſdem Cyrillus monachus in Ioanne Silentiario, in Euthymio, & in actis S. Sabæ abb. Niceph. hiſt. lib. 16. c. 32. 34. 38. histor. Miſcel. lib. 15. Cedren. in Anaſtaſio, & alij. De ipſorum autem obitu admiranda ſcribuntur in Prat. ſpirit. cap. 53. vbi habetur, poſt duos dies ab obitu Anaſtaſij Imper. prædictos Flauinianum & Eliam migraſſe ad Dominum. In actis autem S. Sabæ decem dies ponuntur interceſſiſſe ab eiuſdem Imp. morte, vſque ad prædictorum exitum; ibidemque habetur, nono die menſis Iulij Anaſtaſium ex hac vita exceſſiſſe: idemque ex Euagrio hiſt. lib 4. c. 1. exploratum habetur, dum ait, eadem die nona menſis Iulij Iuſtinũ ſeniorem ex Senatusconſulto Imperiũ cœpiſſe. cur itaq; hac potiſſimùm die de his agatur, nulla mihi certa ſuppetit ratio, cùm multæ eſſe poſſint, nempe trãſlatio, vel baſilicæ dedicatio, vt de aliis factũ videmus. Iam reliquum eſt vt Flauianum ab hæreticorum calumniis vindicemus. Recitat Euag. lib. 3. c. 31. & ex eo Niceph. lib. 19. c. 18. litteras quaſdã monachorum Palæſtinę ad Alciſonem de Flauiani lapſu, quaſi ex parte damnaſſet Concilium Chalcedonenſe. Rurſus autẽ in actis S. Sabæ, quæ ex Metaphraſte deſcripſit Lipom. tom. 5. habetur, quòd coactus ab hæreticis, damnarit Synodum Chalcedonenſem. Quòd ad litteras monachorũ ab Euag. recitatas ſpectat, ſcias falſatas eſſe ab hæreticis; quod quiſque, licet cæcutiens, diſſimulare nõ poterit. Quid eſt quod ibi dicitur, Flauianum ingenuè profeſſum eſſe Conciliũ Chalcedonenſe in his quæ ſpectant ad damnationem Neſtorij & Eutychij; in his autem quæ eſſent fidei non itẽ? hæc quidẽ inter ſe inuicem pugnant, vt ſimul vera eſſe non poſſint; nam vtriuſque hæreſiarchæ damnationẽ recipere, non aliud eſt quàm rectæ fidei normæ ab eodem Concilio contra prædictos editæ conſentire. Quid inſuper eſt, quod idem Euagrius ibidem in fine dicit, Flauianum ab hęreticis in exilium eſſe pulſum; niſi ipſum illis aduerſarium demonſtraſſe? Quæ itẽ ſequenti cap. 32. ſcribit Euagrius de conſtantia Flauiani pro Chalcedonenſi, prędicta omnia aduerſus illum conficta mendacij arguunt. Quòd item ex vita Sabæ lapſus Flauiani cõprobari videatur, locũ illum ab aliquo nebulone deprauatum ac mutilatum eſſe, acta Nicænæ ſecundæ Synodi manifeſtò declarãt. In actione enim prima eius Synodi idem locus hiſce verbis deſcriptus habetur: Itaque variis modis Flauianum afflixerũt & vexarunt; cogẽtes interim & obtorto collo huc trahẽtes, vt acta Chalcedonenſis Concilij anathemate proſequeretur: quo nolẽte, epiſcopatu ſuo priuarũt, in exiliũ quoque damnatus eſt. Hæc ibi. Quibus quidem Seuerianorum impoſtura de Flauiani lapſu detegitur. Marcellinus comes in chron. exiliũ Flauiani nulla alia ex cauſa contigiſſe teſtatur, niſi quòd Seuerianorum procellæ, qui Sydone cõuenerant, ſe viriliter oppoſuiſſet. Qua autem æſtimatione poſt mortem ab orthodoxis habitus ſit Flauianus, conſule acta Synodi Conſtãtinopolitanæ, quæ celebrata eſt Iuſtino Aug. & Euthario Cõſſ. vbi totius populi feſtiuas acclamationes de S. Flauiano reperies; quibus, vt eius nomen ab hæreticis eraſum reſtitueretur in diptycha, eiuſq; venerandæ reliquię transferrẽtur, petitum ſæpiùs eſſe cognoſces. Non tantùm Flauianus, ſed & Elias de quo agimus, iiſdem aſperſus calumniis ab hæreticis reperitur; quibus incõſultè nimis fidem adhibens Theodorus lector, libro 2. collectaneorum hęc ſcribit: Ipſe ſolus Neſtorium, Eutychẽ, Diodorum, & Theodorum, & Synodum Chalcedonen. anathemate condemnauit. Hæc ille. Sed quæ hæc aduerſantium ſibi rerũ confarcinatio? Si damnauit Eutychen & Neſtorium; damnantem illos Synodũ Chalcedonẽſem ſuſcepiſſe oportuit. At litteræ eius ad Anaſtaſium Imp. cæteræque res geſtæ ipſius à Cyrillo monacho in actis S. Sabę relatæ, acta Synodica, ac cæterorum teſtimonia, non tantùm ab omni hæreſeos ſordis labe purgatũ reddunt; ſed adeò illi fauẽt, vt cognoſcas perditiſſimis illis temporibus, inter tot naufragia epiſcoporum, ipſum ſolum cum Flauiano Antiocheno, & Ioãne epiſcopo Palti ſtetiſſe intrepidum aduerſus innumeras hæreticorum phalanges. Hæc autem pluribus in Annalibus Eccleſiaſticis pertractauimus.

[h] Vldarici epiſc.] De eodem Beda, licet pro Vlderico legat, Valricum, Ado de eodem, & alij. Scripta ſunt eius acta à Bernone abbate, quę habet Sur. tom. 4. hac die. De eo item Sigebert. in chron. an. 976. Tritthem. de vir. illuſt. Ord. S. Bened. li. 3. c. 223. & li. 4. c. 222. Diem obiit annò Dñi 973. ſuæ ætatis octuageſimo, ordinationis quinquageſimo.

[i] Tranſlatio S. Martini.] De ea etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Rei geſtæ hiſtoriã deſcribit Greg. Turon. hiſt. de geſt. Franc. lib. 2. c. 14. & li. 10. c. 31. in Perpetuo epiſc. Turon. Hæc eſt enim illa tranſlatio, quæ à præfato Perpetuo epiſcopo facta eſt; qui in nouam auguſtioremq; baſilicã à ſe ædificatã beatiſſimi Martini corpus trãſtulit 4. non. Iulij. Nam & aliàs, irruentibus in Galliam Danis, S. Epiſcopi corpus in Burgundiã ad tempus trãſlatũ fuit, atq; inde poſtmodum, ceſſantib[us] illorũ incurſionibus, Turones relatũ eſt. Eius rei geſtæ hiſtoriã narrat S. Odo Cluniac. abbas, ſcribens ad Fulconem.

xxij. D Tertio nonas Iulij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

ROMÆ ſanctæ Zoæ[a] martyris, vxoris beati Nicoſtrati martyris, quę dum ad Confeſſionem beati Petri Apoſtoli oratet, ſub Diocletiano Imperatore à perſecutoribus arrata, & in cuſtodiam obſcuriſſimam truſa, deinde collo & capillis in arbore ſuſpenſa, adhibito ſubter horribili fumo, in confeſſione Domini emiſit ſpiritum. In Syria natalis ſancti Domitij[b] martyris, qui virtutibus ſuis multa incolis præſtat beneficia. Cyrene in Libya ſanctæ Cyrillæ[c] martyris, quæ in perſecutione Diocletiani ardentes carbones cum thure ſuper manum poſitos diu tenuit, ne prunas excutiendo thus obtuliſſe videretur: deinde ſæuiſſimè laniata, proprio ſanguine decorata migrauit ad Sponſum. Hieroſolymis ſancti Athanaſij[d] diaconi, qui pro ſancta Synodo Chalcedonenſi ab hæreticis comprehenſus, & omnium cruciatuum genera expertus, ferro tandem necatus eſt. In Sicilia ſanctorum martyrum Agathonis[e] & Triphinæ. Tomis in Scythia ſanctorum martyrum Marini[f], Theodoti, & Sedophæ. Treuiris ſancti Numeriani[g] epiſcopi & confeſſoris. Apud Septempedanos in Piceno ſanctæ Philumenæ[h] virginis.

IVLII 5.

ZOÆ.] De ea etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri omnes. Eius acta intexta habentur martyrio ſancti Sebaſtiani apud Surium tomo 1. 20. Januar. De Confeſſione ſancti Petri Apoſtoli, de qua hîc habetur mentio, vide quæ habentur notata die ſequenti in Tranquillino, cùm agitur de Confeſſione ſancti Pauli Apoſtoli, ibi de vtriuſque Confeſſionibus plura.

[b] Domitij.] Agunt de eodem hac die iidem qui ſuprà auctores. Alius hic videtur ab illo de quo Gregor. Turon. de glor. martyr. cap. 100. agit.

[c] Cyrillæ.] De qua & Græci in Menologio, hac die; ibique eius paſſionis acta ſummatim referunt his conſentientia, quæ hîc narrantur.

[d] Athanaſij diac.] Huius initum pro Catholica fide certamen, conſummatumque martyrium deſcribit Nicephorus hiſt. libro 15. cap. 9. Agunt Græci hac die de alio Athanaſio abbate.

[e] Agathonis & Triphinæ.] De his etiam hac die Beda, & alij recentiores.

[f] Marini & ſoc.] Agit de his item Beda, & alij qui ſuprà auctores.

[g] Numeriani epiſcopi.] Recenſet eundem hac die Molanus in addit. ad Vſuardum. Succeſſit hic S. Rodnaldo. Claruit circa annum Domini ſexcenteſimum quadrageſimum.

[h] Philumenæ.] Huius corpus honorificè aſſeruatur & colitur apud Septempedanos, nunc Seuerinates dictos, in eccleſia S Laurentij, vbi Totilæ regis Gothorum tēpore trāſlatum fuit à S. Seuerino epiſc. vt vetus inſcriptio docet, quæ vnà cū corpore reperta eſt ſub maiore altari an. Dñi 1527. cùm illud in elegantiorem formam reſtitueretur, procurante Antonio S.R.E. Cardin. de Monte.

Pridie

Pridie nonas Iulij. Luna. E x xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

OCTAVA[a] ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli. In Iudæa ſancti Eſaię[b] Prophetæ, qui ſub Manaſſe Rege ſectus[c] in duas partes occubuit, ſepultusque eſt ſub quercu Rogel iuxta tranſitum aquarum. Romæ natalis ſancti Tranquillini[d] martyris, patris ſanctorum Marci & Marcelliani, qui ad prædicationem ſancti Sebaſtiani martyris conuerſus ad Chriſtum, à beato Polycarpo preſbytero baptizatus, & à ſancto Caio Papa preſbyter ordinatus eſt. Is cùm ad Confeſſionem[e] beati Pauli die Octauarum Apoſtolorum oraret, ſub Diocletiano Imperatore à paganis tentus & lapidatus, martyrium conſummauit. Feſulis in Tuſcia ſancti Romuli[f] epiſcopi & martyris, diſcipuli beati Petri Apoſtoli, qui ab eodem miſſus ad prædicandum Euangelium, cùm in multis Italiæ locis Chriſtum annunciaſſet, rediens Feſulas, ſub Domitiano principe martyrio coronatus eſt cum aliis ſociis. In Campania ſanctę Dominicæ[g] virginis & martyris, quæ ſub Diocletiano Imperatore cùm fregiſſet idola, ad beſtias damnata, ſed ab illis nil læſa, demùm capite obtruncata migrauit ad Dominum: cuius corpus Tropeæ in Calabria ſumma veneratione aſſeruatur. Eodem die ſanctæ Luciæ[h] martyris, quæ natione Campana, à Rixio[*] vicario tenta, & acriter cruciata, eundem conuertit ad Chriſtum: quibus adiuncti ſunt Antoninus, Seuerinus, Diodorus, Dion, & alij decem & ſeptem, qui in paſſione collegæ, & in corona fuère conſortes. In pago Treuirenſi ſancti Goaris[i] presbyteri & confeſſoris.

I V L I I 6.

OCTAVA ſanctorum Apoſtolorũ.] De qua Beda, Ado & alij recentiores, vt inter alios Radulph. Tung. de obſeruat. can. cap. 19. Eſt de eadem antiqua mentio in actis ſancti Tranquillini martyris in martyrio S. Sebaſtiani. Exſtat ſermo S. Leonis Papę eadem die habitus, quo demõſtrat, ea Octauarum die anniuerſaria repetita, populum conuenire conſueuiſſe ad perſoluendas gratias pro liberata Vrbe à furore Attilæ: quod ibi S. Leo non obſcurè ſignificare videtur.

[b] Eſaiæ Prophetæ.] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum hac die; Gręci autem ad ſeptimum idus Maias in Menologio. Præter illa quæ de Eſaia leguntur in diuinis ſcripturis, Ioſephus etiam antiquitat. libro 10. de eodem agit: S. Zeno Veronenſis epiſcopus ſermonem habuit 28. de Eſaia, ac ſæuiſſima eius cæde. Cur autem in diuinis ſcripturis nulla mẽtio habeatur de nece Prophetarum, quam Dominus Iudæis exprobrat apud Matthæum capit. 23. conſule Origenem, cùm de Suſannæ hiſtoria agit, ſcribens ad Africanum. De eodem Eſaia Epiph.

Epiph.lib.de vita & obitu Prophet.cap.7. Doroth. cap.14 De reliquiis eiuſdem Prophetæ aduectis Panneadem, collocatiſque in baſilica S. Laurentij, anno triceſimoquinto Theodoſij iunioris Imperatoris, ſcribit Cedren. in comp. eo anno.

[c] Sectus in duas partes.] Peremptos eſſe eiuſmodi ſæuiſſimo ſupplicij genere non tantùm ſanctos antiquæ legis, teſtimonio S. Pauli in epiſtola ad Hebræos c.11. exploratum habetur: ſed & quamplurimos martyres eodem affectos eſſe, certiſſimũ eſt. Hoc ſupplicium licet irrogatum lege xij. tabularum conſtet: tamen aliquem ſectum fuiſſe, nec ſe legiſſe vel audiſſe, teſtatur Gellius libro 12.cap.2. Barbaricam potiùs quàm Romanam eam fuiſſe ſæuitiam Valer. Max. mõſtrare videtur libro nono, cap. 2. extet. 4. Primus qui hoc tam immane ſpectaculum oculis Romanorum ingeſſit, reperitur fuiſſe Caius Caligula, de quo Suet.c.27.in Caio.

[d] Tranquillini.] Agunt de eodem Beda, Viuardus, Ado, & alij omnes. Habentur eius res geſtę in actis S. Sebaſtiani.

[e] Cùm ad Confeſſionem.] De Confeſſionibus Apoſtolorum hæc Caſſiodorus Var. libro 10. epiſt.2. Tenemus aliquid Apoſtolorum proprium, ſi peccatis diuidẽtibus non reddatur alienũ: quando Confeſſiones illas, quas videre vniuerſitas appetit, Roma felicior in ſuis finibus habere promeruit. Hæc Caſſiod. Quod autem ad ipſum nomen ſpectat, Confeſſio apud nos idem eſt quod apud Græcos Martyrium: quamuis non idem prorſus apud illos qui apud nos earum vocum ſenſus ſit. Nam Græci Martyrij nomine nonnunquam totam baſilicam martyribus dicatam appellant; vt videre eſt ex Chalcedonenſi Concilio, vbi ſæpè de martyrio S. Euphemiæ fit mẽtio, & apud alios ſæpiſſimè. Martyrium enim appellandum eſſe locum in quo martyr ſepultus ſit, habetur ex l. vlt. de ſepulchris violatis, Cod. Theod. Non tantùm Eccleſiæ in honorẽ Martyrum erectæ Martyrium dici conſueuerunt, ſed & aliæ: nam auctor eſt Cyrillus catech.14. Eccleſiam Hieroſolymis Reſurrectionis dictam in Golgotha poſitam, Martyrion eſſe dictam: qui etiam, cur eo dicta ſit nomine, declarat. Latini verò (quod viderim) partem tantùm illam in eccleſia, vbi conditæ ſunt reliquiæ ſub altari, non ipſam integram eccleſiam appellant Confeſſionem. Factum eſt aliquando, interpretis errore vim Latinæ vocis minimè aſſecuti, vt quod Græci pro eccleſia martyrum, Martyrium dixerunt, ille eandem vocem Latinè dixerit Confeſſionem, vt apparet in canone 20. Concilij Gangrenſis, prioris editionis, in quo cùm Græcè legatur τὰς συνάξεις τῶν μαρτύρων, hoc eſt, martyrum conuentus, interpres Confeſſiones martyrum tranſtulit, pro eccleſiis martyrum. Non igitur Latini baſilicam, Confeſſionis nomine aliquando intellexerunt, vt falsò ex illo canone nonnulli ſunt arbitrati; ſed magis ea ſignificatione ea vox dicta reperitur, vt locus ille intelligeretur ſub maiori altari poſitus, quo reliquiæ ſanctorum martyrum, ſeu integra ipſorum corpora conderentur; idque ex antiquo vſu Eccleſiæ, & Apoſtolica traditione, ſecundùm illud Apocalyp. cap.6. Vidi ſubtus altare animas interfectorum propter Verbum Dei, & propter teſtimonium quod habebant, &c. Hoc itaque ſenſu liber de Romanis Pontificibus in Hilaro Papa ait: In oratorio S. Crucis fecit Confeſſionem, vbi poſuit lignum Domini: in Confeſſione fecit argenteas ianuas, &c. Pluribus ibidem de Confeſſione facta in oratorio S. Ioannis Baptiſtæ, & alia in oratorio S. Ioannis Euangeliſtę. In eodem ſenſu idem liber in Sixto, his verbis: Fecit Confeſſionem beati Laurentij martyris cum columnis porphyreticis, & ornauit tranſennam, & altare, & Confeſſionem S. martyris Laurentij de argento puriſſimo, &c. Sunt & alia de his innumera loca, quæ breuitatis cauſa referre omittimus. In hoc itaque ſenſu illa verba hîc poſita accipienda ſunt, quibus dicitur: Cùm oraret ad Confeſſionem beati Pauli, ad locum ipſum videlicet, vbi ſacrum corpus eius eſſet poſitum. Latini eccleſias in honorem ſanctorum martyrum erectas, non Martyria, nec templa, ſed magis proprio vocabulo Memorias dicere conſueuerunt. Vnde S. Auguſtinus de Ciuitate Dei libro 22.cap.10. Nos (inquit) martyribus noſtris non templa, ſicut diis, ſed Memorias, ſicut hominibus mortuis, quorum apud Deum viuunt ſpiritus, fabricamus. Hæc Auguſtinus, qui eo nomine frequenter eſt vſus. Caius antiquus Theologus ipſas quas dicimus Confeſſiones Petri & Pauli, Apoſtolorum Trophæa appellat apud Euſebium hiſt. libro 3. cap.24.

[f] Romuli epiſcopi.] Huius acta ex antiquioribus monumentis nuper edidit R. D. Franciſcus Cattaneus epiſcopus Feſulanus. De eodem ſanctus Antoninus plura in prima parte tit.6.c.26.§ 4. Volaterranus & alij.

[g] Dominicæ virg.] De qua hac etiã die Maurolycus & Galeſinius pariter agunt.

[h] Luciæ & ſoc.] Agunt de his itẽ Græci in Menol. hac die, vbi pluribus horum acta deſcribunt.

[i] Goaris.] Beda de eodem agit hac die. Huius res geſtæ à Wandelberto diacono ſcriptis mandatæ extant apud Surium tomo 4. hac die. Scribit de eodem Sigebertus in chron. anno 600. Regino in chron. in Mauritio, Vincent. ſpec. lib. 22.cap.13. & Petrus in catalogo libro 6. cap.62.

Nonis

7 Nonis Iulij. Luna. F xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

ROMÆ ſanctorum martyrum Claudij[a] commentarienſis, Nicoſtrati primiſcrinij[b], Caſtorij, Victorini, & Symphoriani, quos ſanctus Sebaſtianus ad fidem Chriſti perduxit, & beatus Polycarpus preſbyter baptizauit. Eoſdem in perquirendis ſanctorum Martyrum corporibus occupatos Fabianus iudex comprehendi iuſſit, & per decem dies minis & blanditiis exagitans, cùm in nullo penitus poſſet commouere, iuſſit tertiò torqueri, ac poſteà in mare præcipites dari. Dyrrachij in Macedonia ſanctorum martyrum Peregrini[c], Luciani, Pompeij, Heſychij, Papij, Saturnini, & Germani, qui natione Itali, in perſecutione Traiani ad eam vrbem confugientes, cùm ſanctum Aſtium epiſcopum ibi pro fide Chriſti in cruce pendentem viderent, Chriſtianos ſe eſſe palàm confeſſi, iuſſu Præſidis tenti, atque in mare demerſi ſunt. Alexandriæ natalis ſancti Pantæni[d], viri apoſtolici, & omni ſapientia adornati: cui tantum ſtudij & amoris erga verbum Dei fuit, vt etiam ad prędicandum Chriſti Euangelium gentibus quæ in Orientis vltimis ſeceſſibus reconduntur, fidei & deuotionis calore ſuccenſus profectus ſit: ac demùm Alexandriam reuerſus, ſub Antonino Caracalla in pace quieuit. Brixiæ ſancti Apollonij[e] epiſcopi & confeſſoris. In Saxonia ſancti Vuillebaldi[f] primi Eiſtetenſis epiſcopi, qui vnà cum ſancto Bonifacio laborans in Euangelio, multas gentes conuertit ad Chriſtum. Aruernis ſancti Illidij[g] epiſcopi. Vrgellæ in Hiſpania Tarraconenſi ſancti Odonis[h] epiſcopi. In Anglia ſancti Heddæ[i] epiſcopi Saxonum occidentalium. Ibidem ſanctę Edilburgæ[k] virginis, Anglorum Regis filiæ.

IVLII 7.

[a] CLAVDII, Nicoſtrati, & ſoc.] De his hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Horum pro fide Chriſti agones narrantur in actis S. Sebaſtiani, apud Sur. tom: 1. Diuerſi omnino ſunt hi ab illis martyribus, qui iiſdem nominibus ſunt appellati, agiturque natalis eorum inferiùs ad ſex. idus Nouembr. prout diuerſa ipſorum acta declarant.

[b] Primiſcrinij] Diuerſi ordinis Primiſcrinios poſitos habes in Notitia Prouinciarum Imp. Rom. Omnes militabant ſub officio Comitis rerum priuatarum: ſunt hi: Primiſcrinius beneficiorum, Primiſcrinius Canonum, ſeu rationum, Primiſcrinius ſecuritatum, ac Primiſcrinius largitionum priuatarum. Erat & Magiſter Scriniorum memoriæ, epiſtolarum & libellorum. Erant & Primiſcrinij diuerſorum magiſtratuum, tum Palatinæ, tum etiã Caſtrenſis militiæ. Erat & ſchola Scriniariorum,

torum

eorum ſcilicet, qui ſcriniis, hoc eſt, arcis publicis ſcripturarum præerant. Primiſcrinij emeriti promouebantur inter Notarios & Tribunos: id habes ex Caſſiod. Var. lib. 11. c. 20. & 21. ibi de forma Primiſcrinij, qui accedit, deque eo qui egreditur. Horum magiſtratuum frequens eſt mentio in Codice Theod. & Iuſtiniane ò, necnon in nouellis eiuſdem.

[a] Peregrini, Luciani, & ſoc.] Agunt de his hac item die Græci in Menologio, vbi eorum acta pluribus deſcribuntur.

[b] Pantæni.] De quo & Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri Latinorum. Plura de Pantæno Euſeb. hiſtor. lib. 4. c. 10. & 11. Ante eum Clemens Alex. eius diſcipulus lib. 1. Strom. circa principium, licet eum expreſſè non nominet; Hier. de ſcript. eccleſ. & in epiſt. ad Magnum orat. 84. Niceph. hiſt. lib. 4. c. 32. lib. 5. c. 10. 13. & 18 & alij recentiores. Nos quoque de eo pluribus egimus in Annal. Eccleſiaſt.

[e] Apollonij epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſ. Brixianæ, vnde & Galeſinius hac die. Numeratur hic quintus ordine eius eccleſiæ epiſcopus.

[f] Vvillebaldi epiſcopi.] De eodem hac die Ado & alij. Scripſit præclaras res geſtas ipſius Reginoldus epiſcopus: ipſe verò vitam S. Bonifacij epiſcopi Moguntini, cui acceſſit ſocius prædicationis; ſcriptis mãdauit. De eo Tritthem. de vir. illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 187. Vixit temporibus Gregorij tertij, & Zachariæ Romanorum Pontificum, circa annum Domini 755.

[g] Illidij epiſc.] Agit de eo Greg. Turon. qui eũ mirificè laudat lib. 1. hiſt. Franc. c. 45. pluribus tamen in vit. ſanct. Patr. c. 2. Numeratur hic quartus eius ſedis epiſcopus in tabul. à Democh. deſcriptis.

[h] Odonis epiſcopi.] De eo mentio habetur in Flore ſanct. Hiſp. ibique agi hac die natalem eius, auctor teſtatur.

[i] Heddæ, aliàs Heddi epiſcopi.] De eo Beda de geſt. Angl. lib. 3. c. 5. & lib. 5. c. 19. Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 1. cap. 164. Migrauit ex hac vita anno Domini 705.

[k] Edilburgæ.] De ea etiam Beda de geſt. Angl. lib. 3. cap. 8. & lib. 4. cap. 9. Trithemius vbi ſupra lib. 3. cap. 74. Alia rurſus fuit Edilburga ſoror ſancti Erchonualdi epiſcopi, de qua idem Tritthem. eodem libro cap. 220. Eamque claruiſſe refert anno Domini ſexcenteſimo octogeſimo.

xix. G Octauo idus Iulij. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

IN Aſia minori ſanctorum Aquilæ[a], & Priſcillæ vxoris eius, de quibus in Actibus Apoſtolorum ſcribitur. In Portu Romano ſanctorum quinquaginta[b] Militum martyrum, qui in confeſſione ſanctæ Bonoſæ ad fidem adducti, & à beato Felice Papa baptizati, in perſecutione Aureliani occiſi ſunt. In Palæſtina ſancti Procopij[c] martyris, qui ſub Diocletiano Imperatore ab Scythopoli ductus Cæſaream, ad primam reſponſionum eius confidentiam à iudice Fabiano capite cæſus eſt. Conſtantinopoli paſſio ſanctorum monachorum[d] Abrahamitarum, qui ob cultum ſanctarum imaginum reſiſtentes Theophilo Imperatori, martyrium conſummarunt. Herbipoli in Germania ſancti Chiliani[e] epiſcopi, qui à Romano Pontifice ad prædicandum Euangelium miſſus, cùm multos ad Chriſtum perduxiſſet, vnà cum ſociis Colomanno presbytero & Totnano diacono trucidatus eſt. Treuiris ſancti Auſpicij[f] epiſcopi & confeſſoris.

AQVILÆ & Priſcillæ.] De his Acta Apoſt.cap.18 Paulus ad Roman.c.16. 1.ad Corinthios c.16.& ad Timoth.2. c.4.licet pro Priſcilla Priſca ponatur aliquādo. Agūt de his itē hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij Latinorum; Græci autē de Aquila in Menologio pridie idus Iulij. De his plura S. Ioan. Chryſoſt. homilia in illa Pauli verba: Salutate Priſcam & Aquilam. Tradit Dorotheus in Synopſi, Aquilā fuiſſe præfectum eccleſię Heracleæ: vnde id acceperit, non inuenimus. Erat Romæ celebris memoria Aquilæ & Priſcillæ, vt dictum eſt ſuperiùs in Priſca 18. Ianuar. Fuit item Romæ nobiliſſima matrona Priſcilla nomine, mater Pudentis ſenatoris, auia Pudentianæ & Praxedis virginum, de qua mentio habetur in actis S. Pudentianæ à Paſtore conſcriptis, quorum ſuprà meminimus. Celebre fuit Romæ Priſcillæ nomine cœmeterium via Salaria, de eo frequens mentio habetur in Martyrologijs, & actis ſanctorum martyrum; egimus de eo ſuperiùs: aliud item ad Vrſum pileatum, de quo inferiùs 3.Octob.

[b]Quinquaginta militum.] Horum martyrum acta ſunt iuncta ſimul cum rebus geſtis ſanctæ Bonoſę martyris, quas habemus apud nos manuſcriptas.

[c]Procopij.] De eo Beda, ac cæteri Latinorum hac die; Græci itidem in Menologio, feſtumque celebrant diem, vt conſtat ex nouell. conſtitut. Emmanuelis Imp. tit. de ferijs, apud Theodor. Bals. in nomoc. Phot. tit.7.c.1. Huius fortiſſima certamina ex antiquis codicibus edidit Metaphraſtes, quæ habes apud Lipom. tom.6.& Sur. tom.4. hac die. quę citata reperiuntur in ſecunda Synodo Nicæna act.4. ibique ex ijſdem actis recitatur elegās exemplum de cultu ſanctarum imaginum. De eodem agit etiam Euſeb. hiſt. libro 8. cap. 12. & Niceph. lib.7.c.15. De eius baſilica meminit Suidas in hiſt.

[d]Monachorum Abrahamitarum.] Agit & de his Cedren. in compend. traditque hos nō tantùm ob cultum ſacrarum imaginum, ſed etiā quia monachiſmum (quod Theophilus Imp. execrandus hæreticus impugnabat) Patrum ſcripturis, traditione, & exemplis in eccleſia Dei ſemper ſacroſanctum eſſe habitū, libera voce profeſſi ſunt. Addit & hæc in fine: Eorum cadauera inſepulta, in ſolum proiecta, diu admodum integra permanſerūt, donec quidam pij ea humauerunt, & eodem quo Chriſti martyres honore dignati ſunt. Hæc ille in Theophilò.

[e]Chiliani epiſcopi & ſociorum.] Beda tam de eo quàm ſocijs ipſius, pluribus agit; Ado item; & alij. Horum omnium res nobiliter geſtas recitat Sur. tom.4. Sigebert. in chron. an.685. Otho Friſing. lib.5.c.13. Tritthem. de vit. illuſtr. Ord. ſancti Benedicti, lib.3. cap. 131. libro 4.c.172. Plura de his etiam Demochares, dum ſeriem deſcribit Herbipolenſium epiſcoporum in lib. de ſacriſ. Miſſæ; atque horum veneranda corpora per S. Burchardum epiſcopum eleuata, & in baſilica à ſe erecta eſſe recondita; eundemque à Romano Pontifice impetraſſe, vt ijſdem ſanctis honor martyribus deferretur. In eius templi crypta hos verſus fuiſſe ſcriptos, eoſdemque hactenus ibidem legi, idem auctor teſtatur:

Hi ſunt, Herbipolis, qui te docuere magiſtri,
Qua verum coleres religione Deum:
Impia quos tandem iuſſit Geilana necari,
Celauitq́, ſub hunc corpora caſa locum.
Ne turpi ſine laude ſitu defoſſa iacerent,
Corpora Burchardus ſub monumenta locat.

[f]Auſpicij epiſc.] Agit de eo etiam Molan. in addit. ad Vſuard. Numeratur quartus eius eccleſię epiſcopus in tab. Democh. Fuit alius eiuſdem nominis Tullenſis epiſcopus, ordine quintus, ſanctitate ac doctrina conſpicuus; cuius extat inſignis epiſt. metro ſcripta ad Arbogaſtum comitem: vixitque temporibus Theodoſij Imp. Diuerſus ab his omnibus habendus eſt ille Auſpicius ad quem ſcribit Sidon. Apollin. epiſt.11. libr.7.

9 Septimo idus Iulij. Luna. A xviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

ROMÆ ad Guttam iugiter manantem, natalis ſanctorum martyrum Zenonis[a], & aliorum [b]decem millium ducentorum trium. Gortyne in Creta ſancti Cyrilli[c] epiſcopi, qui in perſecutione Decij ſub Lucio pręſide flammis iniectus, cùm incēſis vinculis euaſiſſet illæſus, ac ſtupore tanti miraculi à iudice dimiſſus eſſet, rurſus pro inſtanti & alacri fidei prædicatione facta de Chriſto, ab eodem capite plexus eſt. In ciuitate Thora [d]apud

lacum Velinum paſſio ſanctorum Anatoliæ [d] & Audacis,ſub Decio Imperatore:quorũ Anatolia Chriſti virgo, [d] poſtquam plurimos per totam Piceni prouinciam varijs languoribus affectos curaſſet, & in Chriſtum credentes feciſſet, iubente Fauſtiniano iudice diuerſis pœnarum generibus vexata, cùm ab immiſſo ſerpente liberata Audacem conuertiſſet ad fidem, nouiſſimè extenſis manibus orans gladio tranſuerberata eſt: Audax quoque in cuſtodiam datus, ſine mora capitali ſententia coronatur. Alexandriæ ſanctorum martyrum Patermuthij [e], Copretis, & Alexandri, qui ſub Iuliano Apoſtata cæſi ſunt. Martulæ ſancti Brictij [f] epiſcopi, qui ſub Marciano iudice pro confeſſione Domini multa paſſus, cùm magnam populi multitudinem ad Chriſtum conuertiſſet, confeſſor in pace quieuit.

IVLII 9.

[a] ZENONIS & ſoc.] De his etiã hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. De loco vbi ſunt paſſi, qui hìc ponitur: Ad Guttam iugiter manantem: in ſecunda editione Molani hæc adduntur: Quæ aliàs dicitur eccleſia ſanctæ Mariæ fontis olei Tranſtiberim. Mirati ſumus hæc in textum Vſuardi ex alicuius interpretatione perperã facta irrepſiſſe. Locus etenim vbi prædicti martyres paſſi ſunt, eſt dictus ad Aquas ſaluias, tertio vel amplius ab Vrbe lapide, vbi & prædictorum martyrum ſacræ reliquiæ aſſeruantur. Ipſa traditio, veteraque monumenta prædictos martyres ibi coronatos eſſe teſtãtur; vt nullus remaneat de hoc ambigendi locus: alia prorſus ac diuerſa eſt ratio de fonte olei trans Tiberim poſito. Sed & magna differentia eſt inter locum dictum, Gutta iugiter manans, &, Gutta largè fluens; nam hæc erat iuxta portam Capenam, de qua Martialis lib. 3. Epigr. ad Fauſtinũ de Baſſo:

Capena grandi porta, qua pluit gutta.

[b] Cyrilli epiſcopi.] De eo Vſuardus, & alij, Græci etiam in Menologio hac die, vbi pluribus martyrium eius deſcribitur ſub Diocletiano conſummatum. Acta autẽ eius, quæ recitat Sur tom. 4. ſub Decio paſſum eſſe teſtantur; quod & verius exiſtimamus. Celeberrimi habiti ſunt Cretenſes martyres, vel ex ea cauſa quòd illorum meritis ea inſula cuſtodiens ſemper Catholicam fidem, illæſa permanſerit ab omni hæreſum labe; prout Martyrius epiſcopus Gortinæ in Creta vna cum collegis epiſcopis ſcribens ad Leonem Magnum Imp. recenſet his verbis: Dicimus tranquillitati tuæ, quia ab initio totius hæreticæ blaſphemiæ inexperta eſt veſtra Creta, decem martyribus paſſionis tempore deprecantibus, vt libera à tentationibus hæreticis, ſemper ab æſtu eorum prouincia ſeruaretur, &c. Exſtat ea epiſt. tomo 2. Concil. edit. 2. Colon. pag. 275. & 276.

[c] In ciuitate Thora apud lacũ Velinum.] Legebatur in alijs Martyrologijs: Tyri ad lacum Vulſinum, ſed pro Tbyro, ſeu Thurio, vel Thyre, Thora, & pro lacu Vulſino, Velinus eſt poſitus. In martyrũ actis, Thurenſis, pro Thorenſis, ſeu Thorana, mendosè legitur. Vetera enim monumenta eius eccleſiæ, firmaque traditio populi, hos de quibus hic agitur martyres ibi paſſos eſſe, abſque aliqua ambiguitate teſtantur. Non ignoramus tamen lacum Vulſinum, Tirenſem eſſe appellatum, cuius mentio habetur in decreto Deſiderij regis Longobard. quod ex tabulis Viterbienſ. exſcripſit Aldus Manut. in libr. de ortograph. ſed nulla (vt accepimus) in eius loci oppidis de his martyribus exſtat memoria; quæ virens recensque in prædicta Thorana eccleſia perſenerat, quæ eſt (vt accepi) in diœceſi Reatina. Hæc accepimus à R. D. Curtio Franco, canonico S. Petri in Vaticano, qui in his perquirendis plurimum laborauit. Porrò Thora à Dionyſ. Halycarnaſ. lib. 1. Tiora dicitur, quam à Reate Latinam viam verſus ſtadijs 40. diſtare teſtatur: corrupto vocabulo, *i*, eſt mutata in, h, vt loco Tiore Thora dicatur.]

[d] Anatoliæ & Audacis.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum acta, ex antiquis codicibus Surius edidit tom. 4. De ijſdem Aldelmus in libro de laud. virginitatis pluribus agit. De ſancta Victoria, quæ eodem tempore paſſa eſt in Trebulano, agemus ſuo loco inferiùs. Petrus diac. Caſin. in libro de viris illuſtr. cœnob. Caſin. cap. 46. teſtatur vitam S. Anatoliæ ſcriptam eſſe à Gelaſio ſecundo Romano Pontifice.

[e] Patermuthij & ſoc.] Agunt de his itẽ Græci hac die in Menologio, ac eorum acta ſummatim comprehẽſa referunt. Legi horum acta in vet. cod. baſilicæ S. Petri in Vaticano, ſed quæ cenſura & & emendatione indigeant.

[f] Brictij epiſcopi.] De eodẽ Vſuardus & Ado pluribus, Petrus in catal. libro 6. cap. 47. quos & ſecuti ſunt recentiores. In actis ſanctorum Abundij, & Carpophori (qualiacunque ſint) multa de Brictio ſcripta habentur de his quæ paſſus eſt ſub Marciano proconſule, temporibus Diocletiani Imperatoris, apud Mombrit. tomo 1.

Sexto

10 Sexto idus Iulij. Luna. **B** xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

ROMÆ paſſio ſanctorum ſeptem Fratrum[a], filiorum ſanctæ Felicitatis martyris, id eſt, Ianuarij, Felicis, Philippi, Siluani, Alexandri, Vitalis, & Martialis, tempore Antonini Imperatoris, ſub præfecto Vrbis Publio: ex quibus Ianuarius poſt verbera virgarum, & carceris macerationem, plumbatis occiſus: Felix & Philippus fuſtibus mactati: Siluanus pręcipitio interemptus: Alexander, Vitalis, & Martialis capitali ſententia puniti ſunt. Item Romæ ſanctarum virginũ & martyrum Ruffinę[b] & Secundę ſororum, quæ in perſecutione Valeriani & Gallieni tormentis ſubactæ, ad vltimum altera gladio capite illiſo, altera cęſa ceruice migrarunt in cęlum: quarum corpora in baſilica Lateranenſi prope Baptiſterium debito honore ſeruantur. In Africa ſanctorum martyrum Ianuarij[c], Marini, Naboris, & Felicis decollatorum. Nicopoli in Armenia ſanctorum martyrum Leontij[d], Mauritij, Danielis, & ſociorum, qui ſub Licinio Imperatore & Lyſia præſide variè excruciati, tandem in ignem coniecti, martyrij curſum cõfecerunt. In Piſidia ſanctorum martyrum Bianoris[e] & Siluani, qui ſæuiſſima pro Chriſti nomine paſſi, demum ceruicibus abſciſſis coronantur. Iconij Sancti Appollonij[f] martyris, qui per crucem inſigne martyrium conſummauit. Apud Gandauum ſanctæ Amelbergę[g] virginis.

I V L I I 10.

[a] SEPTEM fratrum.] Agit de his Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Deſcribitur horum nobile certamen in actis ſanctæ Felicitatis eorum matris, quæ breuiùs enarrata recitat Mõbrit. tom. 1. & Sur. tom. 4. Meminit horum martyrum ac matris ipſorum S. Gregor. in homil. 3. in Euangelium, quam habuit in eccleſia eiuſdem S. Felicitatis. Habemus prædictorum acta fuſiùs ſcripta in noſtra bibliotheca.

[b] Ruffinæ & Secundæ] De his item Vſuardus hac die, Ado autem longè vberiùs. Exſtant harum ſanctarum virginum acta martyrij, quę Mombrit. tom. 2. Petrus in catal. libro 6. cap. 78. & Sur. deſcripſit tom. 4. Habemus eadem & manuſcripta. Agit de his pluribus S. Aldelm. in lib. de virginit. Exſtat Romæ in regione Tranſtiberina vetus memoria prædictarum ſanctarũ. Locus vbi ſunt paſſę, via Aurelia, decimo ab Vrbe lapide, auctus eſt ſede epiſcopali, quam & titulo Syluæ candidę inuenimus ſæpiùs appellatam.

[c] Ianuarij & ſoc.] De quibus hac die etiam Beda, Ado, & alij recentiores. Nabor & Felix, quorum hîc recitantur nomina, diuerſi ſunt ab illis de quibus inferiùs ad quartũ idus Iulij: nam illi in Italia; hi autem de quibus agimus, in Africa paſſi ſunt.

[d] Leontij & ſoc.] Agunt de his etiam hac die Græci in Menologio. De Nicopoli in Armenia à Pompeio Magno condita ob Mithridatem ibi deuictum, habes auctorem Dionem Caſſ. libro 36. hiſt. De Nicopolitana eccleſia in Armenia, eiuſque laudibus, quòd tẽporibus Valentis Imper. inconcuſſa ſtetit aduerſus Arianorum procellas,

pluribus meminit S. Baſilius in epiſtola addit. 6. 9. 10. 11. & 12. edit. Nut. Eam enim, vt par eſt, mirificè prædicat.

[e] Bianoris & Siluani.] De his itidem Græci agunt hac die in Menologio; eorumque res geſtas copiosè deſcribunt.

[f] Apollonij.] De quo & Græci agunt hac die; in eorumque Meoologio eius acta narrantur.

[g] Amelbergæ] De ea item Molanus in addit. ad Vſuardum; pluribus autem in Indiculo Sanctorum Belgij, refertque eius res geſtas eſſe ſcriptas à S. Trudone, necnon à S. Radbodo. De ipſa etiam Tritthem. de vir. illuſtr. ordin. ſanct. Bened. libro 3. c. 190. qui teſtatur eam ex hac vita emigraſſe anno Domini 772. Fuit præterea & alia eiuſdem nominis Amelberga vidua, & ipſa ſanctitate celebris, cuius acta deſcribit Sur. tom. 4. hac die portò feſta dies eius non ſexto idus Iulij, ſed Iunij agitur, vt teſtatur Molanus, de ipſa agens in Indic. Sanctorum Belgij.

xvj. C Quinto idus Iulij. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ beati Pij [a] Papæ & martyris, qui in perſecutione Antonini martyrio coronatus eſt. Nicopoli in Armenia natalis ſanctorum martyrum Ianuarij [b] & Pelagiæ, qui equuleo, vngulis, & teſtarum fragmentis diebus quatuor cruciati, martyrium impleuerunt. In territorio Senonenſi ſancti Sidronij [c] martyris. Iconij ſancti Marciani [d] martyris, qui ſub Perennio prę̨ſide per multa tormēta peruenit ad palmā. Sidæ in Pamphilia ſancti Cindei [e] presbyteri, qui ſub Diocletiano Imperatore & Stratonico prę̨ſide poſt multa tormēta in ignē iniectus, & nil lę̨ſus, demum in oratione reddidit ſpiritum. Brixiæ ſanctorum martyrū Sauini [f] & Cypriani. Bergomi ſancti Ioannis [g] epiſcopi, qui ob tuendam Catholicam fidem ab Arianis occiſus eſt. Cordubæ ſancti Abundi [h] presbyteri, qui cùm in Mahumetis ſectam inueheretur, martyrio coronatus eſt. In territorio Pictauienſi ſancti Sabini [i] confeſſoris.

IVLII 11.

[a] PII Papæ] Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes hac die. De eius ſucceſſione agit ſanctus Irenæus lib. 3. cap. 3. Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. c. 10. Epiphan. in Panar. hæreſ. 27 Optatus Mileuit. libro 2. contra Parmen. Auguſtinus ad Generoſum epiſt. 165. licet tam ipſe, quàm Optatus Pium numerent poſt Anicetum, quem ſucceſſiſſe Pio, cæteri omnes teſtantur. De eodem Niceph. hiſt. lib. 3. c. 25. & Niceph. epiſcop. in chron. Cætera de ipſo fuſiùs in Annal. eccleſ. diximus. Quod autem ſpectat ad eius martyrium, reuera ipſum martyrem vita functum, vetera quæque eccleſiaſtica monumenta teſtantur, Miſſales, Breuiaria, ac Martyrologia cuncta. At licet ab Antonino Pio nulla in Chriſtianos fuerit indicta perſecutio; vigentibus tamen adhuc priorum Auguſtorum edictis, illorum vigore complures Chriſtianos ſub prædicto Antonino neci traditos eſſe, Apologia Iuſtini philoſophi certam fidem facit. Porrò etſi ſub Antonino Pio Pius noſter vixit; tamen ſi fidem adhibemus libro de Rom. Pont. qui fertur nomine Damaſi, eum ſub Marco Aurel. Antonino, & Lucio Vero finem viuendi feciſſe, conſtat; quo tempore ſæua perſecutio vaſtauit eccleſias.

[b] Ianuarij & Pelagiæ.] De his ijdem qui ſuprà, Beda, & alij. Petrus in catal. lib. 5. c. 85. hos paſſos eſſe ſub Licinio refert.

[c] Sidronij.] De eodem hac die Vſuardus, & alij recentiores; aſtipulanturque dicta vetera manuſcripta, quæ his addunt Lucianum, Sabinum, & Cyprianum; ſed hi duo Brixiæ ponuntur.

[d] Marciani.]

[f] Marciani.] Græci etiam de eo hac die in Menologio, pluribusque eius certamen deſcribunt.

[g] Cindei.] De quo item hac die Græci in Menologio, eiusque acta his quæ hic ponuntur, conſentientia referunt.

[f] Sabini & Cypriani.] De his tabulæ eius eccleſiæ, quibus aſtipulãtur prædicta vet. manuſcript.

[g] Ioannis epiſc.] De quo Paul. diac. de geſt. Longobard. libro 6. cap. 3. Interfuit hic Synodo Romanæ ſub Agathone Papa, vt conſtat ex eius actis, quæ recitantur in ſexta Synodo œcumenica act. 4. Habita eſt ea Synodus Romę anno à Chriſto Domino 680. Agunt præterea de dicto Ioanne quamplores recentiorum, vt Platina, Sabellicus, ac nouiſſimè Sigonius de Reg. Ital.

[h] Abundij.] De cuius martyrio agit S. Eulog. in Memor. ſanct. libro 3. c. 12. paſſumque refert æra 892. anno à Chriſto Domino octingenteſimo quinquageſimoquarto.

[i] Sabini.] De quo etiam hac die Vſuardus, & recentiores omnes agunt.

12 Quarto idus Iulij. Luna. D xv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

MEDIOLANI ſanctorum martyrum Naboris[a] & Felicis, qui in perſecutione Maximiani paſſi ſunt. In Cypro beati Iaſonis[b] antiqui Chriſti diſcipuli. Aquileiæ natalis ſancti Hermagoræ[c], diſcipuli beati Marci Euangeliſtæ, & primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi: qui inter miracula ſanitatum, & prædicationis inſtantiam, ac populorum conuerſionem, plurima pœnarum genera expertus, tandem vnà cum Fortunato diacono ſuo, capitali ſupplicio perpetuum meruit triumphum. Lucæ in Tuſcia beati Paulini[d], qui à ſancto Petro primus eiuſdem ciuitatis epiſcopus ordinatus, ſub Nerone ad radices montis Piſani poſt multos agones martyrium ſuum cum alijs ſocijs conſummauit. Eodem die paſſio ſanctorũ Procli[e] & Hilarionis, qui ſub Traiano Imperatore & Maximo prędide per acerbiſſima tormenta ad palmam martyrij peruenerunt. Apud Sallentinos ſanctæ Epiphanæ[f], quæ ſub Diocletiano Imperatore & Tertyllo præſide vberibus præciſis reddidit ſpiritum. Toleti ſanctæ Marcianæ[g] virginis & martyris, quæ pro fide Chriſti beſtijs obiecta, atque à tauro diſcerpta, martyrio coronatur. Lugduni ſancti Viuentioli[h] epiſcopi. Bononiæ ſancti Paterniani[i] epiſcopi. In monaſterio Paſſiniano prope Florentiam ſancti Ioannis[k] Gualberti abbatis, inſtitutoris Ordinis Vallisumbroſæ.

IVLII 12.

NABORIS & Felicis.] De his item Ado, ac alij recẽtiores hac die. Horum acta ex antiquis monumentis edidit Mombrit. tom. 2. Habemus eadẽ manuſcripta: eſt eorum exordium: Regnante impio Maximiano, &c. De eorum venerandis corporibus Mediolani poſitis, & frequenter viſitari ſolitis, agit Paulinus in vita S. Ambroſij. De ijſdem martyribus ſanctus Ambroſ. in Luc. libro 7. cap. 13. deque eorum baſilica idem Ambroſ. meminit ſcribens ad Marcellinam de inuentione corporum ſanctorum Geruaſij & Protaſij.

[b] Iaſonis.] De eo Acta Apoſt.c.17.& 21. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autē in Menologio quart. kal. Maij, vbi & plura habentur de ipſo: referunt enim præfectum fuiſſe Tarſenſi eccleſiæ epiſcopū; quod etiam teſtatur Dorotheus in Synopſi; in Syria autem fuiſſe epiſcopum, auctor eſt Hippolytus mart. lib. de 72 diſcipulis. Verùm duo fuerunt Iaſones: quorum alter, de quo agimus, Muaſon alio nomine dictus reperitur, idemque Cyprius genere, de quo in Act.21. Alter verò Theſſalonicenſis, apud quē Paulus eſt hoſpitatus, de quo Act.17. cumque conſtat ipſum Pauli fuiſſe diſcipulum; illum ipſum puto cuius idem Paulus ſcribens ad Romanos cap 16. meminit. Sicque optimè accidere potuit, vt alter eorum Tarſi in Cilicia, alter verò in Syria ſit factus epiſcopus.

[c] Hermagoræ] Agunt de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Feruntur eius acta conſcripta à Gregorio, cuius filia obſeſſa à dæmone, ab eodem ſancto fuit incolumitati reſtituta: recitat ea Mombrit.tom.2. Petrus in catal.lib 6.c.86. eadem ſummatim refert, idemque in actis ſanctæ Euphemiæ & Dorotheæ lib.8.c.19.& alij recentiores, vt Vincētius, Antoninus, Sabellicus, Volaterranus, Hieron. Rub. & edita nuper hiſtoria Aquileiæ.

[d] Paulini epiſc.] Huius acta manuſcripta accepimus ab eccleſia Lucenſi. Incip. Multi fuerunt reges, &c.

[e] Procli & Hilarionis.] De his item hac die Græci agunt in Menologio, eorumque martyrium pluribus narrant.

[f] Epiphanæ.] Huius agones deſcripti habentur in actis ſanctorum martyrum Leontinorum, Adelphij, & ſoc. quæ è Græcorum priſcis monumentis in Latinum reddita, ſunt typis excuſa. Paſſa cum cæteris fertur anno Domini trecenteſimo octauo.

[g] Marcianæ.] De qua hac die etiā in Breuiario Toletano, vbi ſacer hymnus de eius martyrio conſcriptus habetur, & capitula quibus eius martyrium egregiè deſcribitur. Agitur de eadem die 9. Ianuarij; ſed altera eſt dies natalis, altera verò tranſlationis.

[h] Viuentioli epiſc.] Agit de eodem Beda, & alij eum ſecuti. Interfuit hic cum alijs epiſcopis Concilio Epaunenſi, temporibus Gelaſij Papæ habito. Numeratur vigeſimusnonus eius ſedis epiſcopus in tabulis epiſcoporum Lugdunenſium apud Democharem.

[i] Paterniani epiſc.] De quo tab. eccleſiæ Bononien. Succeſſit hic S. Petronio, aſcribiturque ſeptimus ordine eius eccleſiæ epiſcopus. Plura de eo Sigon. in comment. quem ſcripſit de eccleſia Bononienſi, quem nondum editum nobis legendum tradidit.

[k] Ioannis Gualberti] Exſtant eius res geſtæ fideliſſimè ſcriptæ, quas retulit Sur. in tom.4. hac die. De eius cauſa cum epiſcopo Florentino, multa collegimus ex epiſtolis Petri Damiani. Migrauit ex hac vita anno Domini 1073. vt eius acta teſtantur. Agit de eodē Anton. in 2.part.tit. 15.c. 17. Citantur de eius approbatione litteræ Cæleſtini Papæ tertij.

xiiij. E · Tertio idus Iulij. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

ROMÆ ſancti Anacleti[a] Papæ & martyris, qui poſt ſanctū Clementem Eccleſiam Dei regens, eam glorioſo martyrio decorauit. Eodem die ſanctorum Ioelis[b] & Eſdræ[c] prophetarum. In Macedonia beati Silæ, qui cum eſſet de primis fratribus, & ab Apoſtolis ad eccleſias gentium vnà cùm Paulo & Barnaba deſtinatus, prædicationis officium gratia Dei plenus inſtantér conſummauit, atque in paſſionibus ſuis Chriſtum clarificans, poſtmodum requieuit. Item ſancti Serapionis[d] martyris, qui ſub Seuero Imperatore & Aquila præſide per ignem peruenit ad coronam martyrij. In inſula Chio ſanctæ Myropis[e] martyris, quæ ſub Decio Imperatore & Numeriano præſide vectibus contuſa, migrauit ad Dominum. In Africa ſanctorum confeſſorum Eugenij[f] Carthaginienſis epiſcopi, fide ac virtutibus glorioſi, & vniuerſi cleri

eiuſdem

eiuſdem eccleſiæ, qui ferè quingenti, vel eo amplius, in perſecutione ſub Hunnerico rege Ariano cæde inediaque macerari (inter quos plurimi erãt lectores [b] & infantuli) gaudẽtes in Domino procul exilio crudeli extruſi ſunt. Erant etiam in eis nobiliſſimi archidiaconus nomine Salutaris, & Muritta ſecundus in officio miniſtrorum, qui tertiò confeſſores effecti, glorioſæ in Chriſto perſeuerantiæ titulo illuſtrati ſunt. In Britannia minori ſancti Turiani [i] epiſcopi & confeſſoris, miræ ſimplicitatis & innocentiæ viri.

[b] infantuli

IVLII 13.

[a] ANACLETI Papæ.] De quo item Vſuardus, & alij recentiores, & Græci omnes, licet pro Cleto eum ponere videantur, quem prætereunt. Agit de eo ſanctus Ignatius in epiſtola ad Mariam Caſſobolitem, Irenæus lib. 3. cap. 3. Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 3. c. 2. & Niceph. epiſcop. in chron. & alij Græcorũ; Latinorũ autẽ, præter librũ de Rom. Põt. Optatus cõtra Parmen. l. 2. Aug. epiſt. 165. Cætera autẽ de geſtis ipſius pluribus egimus in Annal. eccleſ.

[b] Ioelis.] De Ioele præter ea quæ leguntur in diuinis ſcripturis, ſcribit S. Epiphan. lib. de vita & interit. prophet. c. 14. Doroth. in Synop. c. 4. S. Hieron. in præfat. in Ioelem. Alius eiuſdem nominis fuit filius Samuelis prophetæ, de quo & Ioſephus antiquit. libro 6. c. 3.

[c] Eſdræ.] Eſdra Propheta extra numerũ duodecimum ponitur ab omnibus, exceptis his qui Hebræis conſentientes, eundem putant eſſe cum Malachia, prout ſcribit ſanctus Hieronymus in procœmio in Malachiam, qui de eodem agit in præfat. lib. 1. Reg. 106. & 109. Epiphan. in Pan. lib. 1. in octaua Iudæorum ſecta. Ioſephus Antiquit. lib. 11. c. 5. & recenter Xyſtus in Bibliotheca ſua.

[d] Silæ.] De eo Act. Apoſt. c. 15. 16. 17. & 18. Sanctus Hieronymus in epiſt. 143. in fine ſcribens ad Damaſum, hunc ait eundem eſſe cum Siluano, qui ponitur in inſcriptione Pauli epiſtolæ ad Theſſalon. Sunt hæc verba Hieronymi: Sciendum Silam collegam Pauli lingua Hebræa Apoſtolum dici, qui cum eo nonnullas epiſtolas ſcribit: & vitioſè Siluanus legitur pro Sila; cum Siluanum in Apoſtolorum Actis nõ legamus. Hæc S. Hieron. Græci autem Silam & Siluanum non vnũ, ſed duos putant, agnuntque de ambobus ſimul in Menologio tertio kal. Augusti. Diuerſos item inter ſe cõſtituit Dorotheus, dum Silam epiſcopum Corinthiorũ, Siluanum verò Theſſalonicenſium tradit, ſicque magis vulgatæ ſacrorum librorum editioni cõſentiunt. Eadem & Hippolyt. mar. libel. de 72. diſcip.

[e] Serapionis.] De quo & Græci hac die in Menologio, vbi eius martyrij acta explicant.

[f] Myropis.] Græci itidem hac die, ac iterum ad tertium nonas Decemb. & fuſiùs referũt eius acta.

[g] Eugenij epiſcopi.] De quo item Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Huius præclaras res geſtas ſcripſit Victor Vticenſis de perſecut. Vuand. lib. 2. & 3. pluraq; de eodem Greg. Turon. de geſt. Franc. lib. 2. c. 3. licet inconſultè dicat Hunnericum ſucceſſiſſe Traſamundo; cùm certum firmumque ſit, Hunnericum ſucceſſiſſe Genſerico patri: quod Victor, Procopius, Marcellinus, & cæteri qui proſecuti ſunt res Vuandalicas, atteſtantur. Succeſſit Eugenius Deogratias epiſcopo, claruitq; Zenonis temporibus. Agit de eodem Sigebert. in chron. an. Domini 483. & 487. traditque eum reuocatum ab exilio anno 492. De reliquis autem, quorum hic mentio habetur, idem Victor pluribus agit lib. 3. Laudatur ſummoperè ſanctus Eugenius à S. Gelaſio Papa in ea epiſtola quam ſcribit ad epiſcopos Dardaniæ: quam integram habemus apud nos manuſcript. quæ enim typis excuſa legitur, mutilata eſt.

[h] Lectores & infantuli.] Dum infantulos puerulos legis, non eo ſenſu accipias, vt loqui neſcirent; cùm eodem Victore teſte, iidem ad canendos modulos eccleſiaſticos eſſent inſtructi. Vetus enim mos fuit, & in præſens viget vſus, vt impuberes pueri ob vocis elegantiã ad canendas res eccleſiaſticas modulis muſicis imbuerentur; quod quidem non tantùm hîc expreſſum habetur, ſed & Venantius Fortunatus lib. 2. in carm. ad Clerum Pariſiacum, quo deſcribit florentiſſimum ſtatum & pulcherrimam effigiem eius eccleſiæ ſub ſancto Germano eius epiſcopo, hæc ait:

Hinc puer exiguis attemperat organa cannis,
Inde ſenex largam ructat ab ore tubam.
Cymbalicæ voces calamis miſcentur acutis,
Diſparibuſq; tropis fiſtula dulce ſonat.
Tympana rauca ſenum, puerilis fiſtula mulcet,
Atque hominum reparant verba canora lyram.

Et in fine iterum idem Venantius:

Pontificis monitu, clerus, plebs, pſallit & infans, &c.

Quòd autem iidem puerulitam hîc quàm etiam ab Vſuardo (ſi magis placet ea lectio) dicantur lectores; non eo ſenſu accipias velim, vt iidem eo ordine eccleſiaſtico fuerint initiati, qui inter inferiores acolythatum præcedit. Is etenim ordo in eccleſia Africana non niſi prouectæ ætatis, meritis inſignibus, & eruditione claris dabatur perſonis, vt in primis conſtat ex Cypriano de Celerino & Aurelio epiſt. 33. & 34. edit. Pam. & de Saturo epiſt. 24. & 32. qui, vt apparet ex epiſt. 55. poſtea fuit ordinatus Acolythus. De lectoris enim miniſterio in eadem Africana eccleſia eſt, canon octauus

Concilij quarti Carthaginenſis. Qui autem cantorum munere fungebantur, erant infimæ claſſis: qui non dicebantur propriè lectores, ſed pſalmiſtæ, vt apparet ex eodem quarto Conc. Carthag. can. 10. Itaque magis probatur ea lectio, vt dicat: lectores & infantuli, quàm, lectores infantuli, vt legit Vſuardus: cùm præſertim apud Victorẽ nulla ſit mentio quòd hi fuerint lectores, niſi lata quadam ſignificatione Lectoris dictionem accipiamus pro pſalmiſtis atque cantoribus. Erant hi numero duodecim, qui nec blanditijs, nec minis cedentes, ne à Catholica diuellerentur Eccleſia, fortiter viriliterque agentes, martyrij ſunt adepti coronam; quos (inquit Victor libro 3.) nunc Carthago miro colit affectu, & quaſi duodecim Apoſtolorũ chorum ſuſcipit puerorum.

[i] Turiani epiſcopi.] De quo etiam Vſuardus hac die, & alij recentiores agunt.

xiij. F ## Pridie idus Iulij. Luna. 14

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 1 2 3 4 5
t u A · B C D E f F G H M N P
6 7 8 9 10 11 12 13 13 14 15 16 17 18

LVGDVNI depoſitio ſancti Bonauenturæ[a] Cardinalis & epiſcopi Albanenſis, Confeſſoris & Doctoris, Ordinis Minorum, doctrina & vitæ ſanctitate celeberrimi. Romæ ſancti Iuſti[b] militis ſub Claudio tribuno, qui apparente ſibi diuinitus cruce credidit in Chriſtum, & mox baptizatus, omnia ſua pauperibus erogauit: tentus deinde à Magnetio præfecto, verberari neruis, galea ignita contegi, & in rogum immitti iuſſus, nec in capillo quidem læſus, in confeſſione Domini reddidit ſpiritum. Synope in Ponto ſancti Phocæ[c] martyris, eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui ſub Traiano Imperatore carcerem, vincula, ferrum, ignemque pro Chriſto ſuperans, euolauit in cælum: cuius reliquiæ Viennã in Gallia delatæ, in baſilica ſanctorum Apoſtolorũ conditæ ſunt. Alexandriæ ſancti Heraclæ[d] antiſtitis, ob cuius celeberrimam opinionem Africanus hiſtoriographus memorat ſe Alexandriam ad eum viſendum properaſſe. Carthagine ſancti Cyri[e] epiſcopi, in cuius feſtiuitate ſanctus Auguſtinus de eo ſermonem ad populum habuit. Nouocomi ſancti Felicis[f] primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi. Brixiæ ſancti Optatiani[g] epiſcopi. Dauentriæ in Belgis ſancti Marcellini[h] preſbyteri & confeſſoris. Bambergę ſancti Henrici[i] primi Imperatoris, qui cum vxore ſua Chunegunde perpetuam virginitatem ſeruauit, & ſanctum Stephanum Hungarorum regem cum vniuerſo ferè eius regno ad fidem Chriſti ſuſcipiendam perduxit.

IVLII 14.

BONAVENTVRÆ.] Eius præclaras res geſtas Octauius Sueſſanus luculenta oratione recitauit coram Sixto quarto Romano Pontifice, cùm ab eo relatus eſt in Sanctorum numerum: deſcripſit eandem Sur. tom. 4. hac die. Exſtant eiuſdem Pontificis diplomata in tom. 2. opuſculorum eiuſdem ſancti; ibique habetur relatio actorum eius ad eundem Pont. pro canonizatione facienda. De ijſdem plura S. Antoninus in 3. part. tit. 24. cap. 8. & 9. & alij

& alij recentiores; at Chron. Franciſcan. opuléntiùs.

[b] Iuſti.] Agunt de eodem in Menologio Græci hac die; ibique egregium certamen eius deſcribitur, conſentiens his, quæ hîc paucis narrantur.

[c] Phocæ.] De eo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Huius acta ſummatim complexús eſt Petrus in catal lib 6. c. 98. prolixiùs autem Momb. tom 2. Verùm ne oſcitanter aliquibus errandi cauſam ſinamus; ſciendum reuera duos fuiſſe Phocas, ambosque martyres illuſtres; alterum de quo hac die, alterum verò de quo nonis Martij agitur. Idque non ſolùm Latinis, ſed etiam Græcis notum fuiſſe videtur, quamuis illi de ambobus agant x. Kalen. Octob. ambosque Synope oriundos affirment. diuerſitas tamen tum munerum, tum loci vbi paſſi leguntur, diuerſumq; mortis genus, duos eſſe fateri compellit. Siquidem noſter hic fuit epiſcopus, vt geſta eius teſtantur, & comprobat Ado Viennen. in chron. an. 101. vbi etiam, quomodo oſſa eius Viennam tranſlata ſunt, refert: at verò ille, de quo nonis Martij, hortorum cultor & hoſpes fuiſſe perhibetur. Inſuper quod ad martyrij locum pertinet, illum Antiochiæ, hunc Synope in Ponto paſſum tradunt. Et quod denique ad martyrij genus attinet, hic de quo agimus, poſt multa tormenta demum abſque gladio migrauit in cælú; ille autem truncatus capite ſolutus eſt. Quo fit, vt exiſtimem Aſterium epiſcopum in oratione de Phoca, quam recenſet Lipom. tom 6. communione nominis deceptum (quod ſępius in alijs factum vidimus) alterius geſta alteri tribuiſſe; eundemque errorem nonnullos Græcorum ſecutos fuiſſe: atque adeò certiora, multoque veriora eſſe, quæ de vtroque ſcribunt auctores Latini, in quibus omnibus legitur, Phocam hunc ex nauta epiſcopum eſſe factum, illumque ipſum eſſe quem nautæ in tempeſtatibus tanto ſtudio conſueuerint inuocare; atque huius eſſe quæ de nautis Aſterius ea oratione proſequitur. Quæ verò Aſterius de horti cultura, hoſpitalitate, & martyrij genere pertractat, ad Syrum illum Phocam ſpectare exiſtimamus; de quo etiam ſcribit Greg. Turon. de glor. martyr. cap. 99. quem & capite plexum, tam Græcorum Menologia, quàm etiam Aſterius profitentur.

[d] Heraclæ episc.] De quo Vſuardus hac die. Plura Euſeb. de eo in chron. & hiſt. lib. 6. c. 12. 14. & 24 & 28. vbi teſtimonium ex Africano recitatur: Nicephorus, & alij ex eodem Euſebio eadem referunt.

[e] Cypri epiſcopi.] Poſſidius in Indiculo c. 8. tradit S. Auguſtinum de eo tractatum habuiſſe ad populum.

[f] Felicis epiſcopi.] Ad hunc proximè celebraturum diem natalem ſuæ ordinationis, exſtat ſancti Ambroſij epiſtola 60. libro 8. Rom. edit. Erat is diés, Kalendarum Nouembrium, vt ibidem teſtatur ſanctus Ambroſius.

[g] Optatiani epiſcopi.] Vixit hic temporibus Valentiniani tertij Imp. cùm Romanæ eccleſię pręeſſet ſanctus Leo Papa, cuius témpore interfuit Mediolanenſi Synodo ſub Euſebio epiſcopo Mediolanenſi, cuius exſtat Synodica ab epiſcopis qui aderant, ſcripta ad S. Leonem, vbi in ſubſcriptione epiſcoporum pro Optatiano, Octauianus mendosè legitur. Meminit eiuſdem Rampertus epiſcopus Brixien. in ſermone de tranſlatione S. Philaſtrij, ſeptimumque hunc numerat à Philaſtrio. Huic ſucceſſit Vigilius.

[h] Marcellini.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vſuard. & pluribus in Indic. Sanctorum Belgij. Agitur de ipſo item in vita ſancti Suitberti epiſcopi, cap. 14.

[i] Henrici primi.] De eo item hac die Molan. In addit. ad Vſuard. licet Henricum ſecundum appellet reſpectu Henrici alterius, qui anno Domini 919. ſucceſſit Conrado Imp. ſed ille pientiſſimus, præ humilitate dici noluit Imperator, vt ſcribit Vuitichindus mon. in Annal. Sax. lib. 1. Albert. Crant. in Metropoli Saxon. libro 3. cap. 2. & hiſt. eccleſ. Sax. libro 3. cap. 14. & alij omnes. Ex quibus apparet, Henricum hunc de quo agimus, primum eius nominis fuiſſe Imperatorem, licet plerique reſpectu illius hunc ſecundum appellent. Sed reuera nemo tunc vocabatur Imperator, niſi quem Papa coronaſſet, vt apertiſſimè conſtat ex ſcriptoribus illorum temporum & diplomatibus Pontificum & Impp. Regumque Germaniæ, & Epitaphijs ad eorum ſepulchra poſitis, quæ Spiræ leguntur. Sed de his pluribus Pannin. lib. de comit. Impp. Huius præclariſſimas res geſtas ſcriptas fuiſſe ab Adelbodo epiſcopo Vltraiectenſi, tradit Sigebert. de vit. illuſtr. c. 139. Pręter ipſum Vuitichindum, & alios, qui res Saxonum ſunt proſecuti, plura de eodem in diuerſorum ſanctorú actis ſcriptis mandata reperiuntur; vt in vita S. Hereberti epiſcopi Colonienſ. in actis S. Cunegundis Auguſtæ eius vxoris, in rebus geſtis S. Stephani regis Hungarorum, in vita ſancti Romualdi, S. Popponis abbatis Stabulenſis, & alijs innumeris penè locis diuerſorum auctorum.

Idibus

xij. G **Idibus Iulij. Luna.** 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

IN Portu Romano natalis ſanctorum martyrum Eutropij[a], Zoſimæ, & Bonoſæ ſororum. Carthagine beati Catulini[b] diaconi, de cuius laudibus ſanctus Auguſtinus ſermonem ad populum habuit; & ſanctorum Ianuarij, Florentij, Iuliæ, & Iuſtæ martyrum, qui poſiti ſunt in baſilica Fauſti. Alexandriæ ſanctorum martyrum Philippi[c], Zenonis, Narſæi, & decem infantũ. In inſula Tenedo ſancti Abudemij[d] martyris, qui ſub Diocletiano paſſus eſt. Sebaſte ſancti Antiochi[e] medici, qui ſub Hadriano preſide capite obtruncatus eſt: cumque ex eo lac pro ſanguine manaret, Cyriacus carnifex conuerſus ad Chriſtum, & ipſe martyrium ſubijt. Papiæ ſancti Felicis[f] epiſcopi & martyris. Niſibi natalis ſancti Iacobi[g] eiuſdem vrbis epiſcopi, magnæ ſanctitatis viri. Hic miraculis & eruditione clarus, vnus fuit ex numero cõfeſſorum ſub perſecutione Maximini, qui in Nicæna Synodo peruerſitatem Arij, homouſij oppoſitione damnarunt: cuius, & Alexandri epiſcopi oratione, ipſe Arius condignam ſuæ iniquitatis mercedem effuſis viſceribus Conſtantinopoli recepit. Neapoli in Campania ſancti Athanaſij[h] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui ab impio nepote Sergio multa paſſus, ac ſede pulſus, Verulis confectus ærumnis migrauit in cælum, tempore Caroli Calui.

IVLII 15.

[a] EVTROPII & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habemus horum acta tom. 7. vit. ſanct. manuſcript. in noſtra bibliotheca: eſt eorum exordium: Ab incarnatione Domini, &c. Alia autem prolixiora vidimus accepta ab eccleſia S. Bonoſæ trans Tiberim poſita.

[b] Catulini & ſoc.] De quibus etiam Petrus in catal. lib. 6. c. 103. Hic ille Catulinus, in cuius laudem S. Auguſtinum tractatum habuiſſe, ſcribit Poſſid. in Indiculo cap. 9. De baſilica Fauſti, cuius hic mentio habetur, meminit Conc. Carthag. 6. in princ. & Conc. African. c. 74. Victor item de perſecutione Vand. libro 2.

[c] Philippi & ſoc.] Agit de his etiam Beda hac die, cæterique Latinorum.

[d] Abudemij.] De quo etiam Græci hac die in Menologio agunt, pluribusque eius acta commemorant.

[e] Antiochi.] Græci item de Antiocho hac die, eiuſque martyrium in dicto Menologio referunt: ibi etiam & de Cyriaco ex carnifice martyre. Olim autem poſt diem ſequẽtem agebatur natalis S. Antiochi martyris, vt conſtat ex actis S. Theodori Siceotæ apud Lipom. tom. 7. pag. 96. 2.

[f] Felicis epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſiæ Papienſis, ex quibus & Galeſinius hac die.

[g] Iacobi.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, cæteriq; Latinorum, Græci autem pridie Kal. Nouemb. in Menologio. Scribit eius res geſtas Theodoretus in Theophilo cap. 1. & hiſt. lib. 1. cap. 7. & lib. 2. c. 30. Gennad. de vir. illuſtr. cap. 1. ex quo Caſſiod. & Niceph. hiſt. libro 8. cap. 14. & libro 9. cap. 28.

Interſtit

Interfuit hic non tantùm magno Nicæno Concilio, ſed etiam Antiocheno pro Catholicis contra Arianos. Mentio de eo habetur in actis S. Alexandri epiſcopi Conſtantinopolitani.

[b] Athanaſij epiſc.] De eo tabulę eccleſię Neapolitanæ. Eius res geſtæ nuper editę habentur à Paulo Reg. Vidimus in regiſtro Ioannis octaui Romani Pont. quod manuſcriptum extat in Vaticana bibliotheca, nõnullas eius epiſtolas ſcriptas ad Athanaſium. Verùm diuerſus ille eſt ab eo de quo hîc agitur; quippe qui nepos illius ſenioris S. Athanaſij eſſe dicatur, & eiuſdem Sergij, de quo hîc eſt mentio, frater. Duo itaque fuerunt Athanaſij epiſcopi Neapolitani; ſenior cuius hac die celebritas agitur, & eius nepos, ad quem extant literæ Ioannis octaui 42. 76. 251. 281. & 307. Meminit eiuſdem Athanaſij iunioris Leo Oſtienſ. Chron. Caſſ. libro 1. cap. 42.

16 Decimoſeptimo kal. Auguſti. Luna. A xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

NATALIS ſancti Fauſti[a] martyris, qui ſub Decio cruci affixus, quinque diebus in ea vixit, ac demum ſagittis confoſſus, migrauit in cælum. Sebaſte in Armenia ſanctorum martyrum Athenogenis[b] epiſcopi, & decẽ diſcipulorum eius, ſub Diocletiano Imperatore. Antiochiæ in Syria natalis beati Euſtathij[c] epiſcopi & confeſſoris, doctrina & ſanctitate celebris, qui ſub Conſtantio Imperatore Ariano ob Catholicę fidei defenſionem Traianopolim Thracię pulſus exilio, ibidem in Domino requieuit. Eodem die ſancti Hilarini[d] monachi, qui vnà cum ſancto Donato in perſecutione Iuliani comprehenſus, cùm nollet ſacrificare, fuſtibus cęſus, Aretij in Tuſcia martyrium ſumpſit: cuius corpus ad Oſtia Tiberina tranſlatum eſt. Treuiris ſancti Valentini[e] epiſcopi & martyris. Cordubę in Hiſpania ſancti Siſenandi[f] leuitæ & martyris, qui pro fide Chriſti à Saracenis iugulatus eſt. Santis in Gallia ſanctorum martyrum Raineldis[g] virginis, & ſociorum eius, qui à Barbaris pro fide Chriſti cæſi ſunt. Bergomi ſancti Domnionis[h] martyris. Capuæ ſancti Vitaliani[i] epiſcopi & confeſſoris.

IVLII 16.

FAVSTI.] De eo etiam hac die Græci agunt in Menologio, vbi pluribus martyrium eius deſcribunt.

[b] Athenogenis epiſc. ac ſociorũ.] Agunt de iiſdem hac die Græci in Menolog. Metaphraſtes autem deſcripſit horum acta; refertque die ſequenti, diſſentitque à cęteris, dum ait, eum in pace abſque gladio quieuiſſe in Domino: cùm tamen poſt multa tormenta vnà cum cæteris capite truncatus, in dicto Menologio conſcribatur. Diuerſus planè hic ab illo Athenogene, quem conſtat S. Baſilij auctoritate, per ignem martyrium conſummaſſe, de quo & ſuperiùs actum eſt.

[c] Euſtathij epiſc.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci verò in Menologio nono Kal. Martij; ac iterum nonis Iunij agunt de eius tranſlatione, quando temporibus Zenonis Auguſti venerandum corpus eius delatum eſt Antiochiam; de qua tranſlatione ſcribit etiam Theodorus lector in collectaneis libro 1. S. Athanaſius in epiſt. ad ſolitarios col. 453. eiuſmodi de Euſtathio profert elogium: Fuit Euſtathius epiſcopus Antiochię, vir confeſſione clarus, religione pius, quem magno ſtudio pro veritate ſtantem,

& Arianam

& Arianam hæreſim odio proſequentem, aduerſantes homines Arianæ opinionis, apud Conſtantium accuſarunt, &c. Hic quidem præ meritorum excellentia inter tot tantosque ſanctiſſimos epiſcopos qui magno Concilio Nicæno interfuerunt, delectus fuit', qui in eo ſacra perageret, vt ſcribit Theodoretus hiſt. lib. 5. c. 7. & 8. & Greg. presbyt. In encomio de ſanctis Patribus eiuſdem Concilij: id etiã quædam acta eius S Synodi, quæ exſtãt, ſatis declarãt. Agit præterea de eo S. Hier. in chron. & de ſcripr. eccleſ. in epiſt. 84. ad Magnum, in Apologia aduerſus Rufinum, & ad Enagrium epiſt. 126. vbi hæc de eo: Primus Antiochenæ eccleſiæ epiſcopus contra Arium clariſſima tuba bellicum cecinit. Hæc ibi. Citatur in dicto Græcorum Menologio de eo eiuſdem S. Hieronymi teſtimonium; nec non & S. Ioannis Chryſoſtomi, cùm dicitur: Exſtat beati Ioannis Chryſoſtomi in hunc virum ſanctũ nobiliſſima laudatio: hunc & beatus Hieronymus ſuo teſtimonio inſigni commendauit. Hæc illi. Errare verò de Euſtathio omninò videntur Sozomenus, Socrates, Theodoretus, & alij hos ſecuti, dum dicunt ipſum à Conſtantino Auguſto in exilium eſſe amandatum. maioris ſanè fidei penes nos eſt vel vnus Athanaſius, qui ea omnia ob oculos habuit: nam à Conſtantio, non à Conſtantino in eum decretum exilium eſſe, apertè teſtatur dicta epiſtola ad ſolit. col. 453. & 454. Sed de his fuſiùs egimus in apologia pro Conſtantino conſcripta, in Annalibus eccleſiaſticis intexta; vbi etiam diximus, quonam modo hic dicatur præfuiſſe Nicæno Cõcilio.

[d] Hilarini.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Habetur mentio de Hilarino in actis ſanctorum martyrum Ioannis & Pauli, nec non in vita ſancti Donati epiſcopi Aretini, licet admodum deprauata.

[e] Valentini epiſc.] Succeſſit hic ſancto Maximino: ponitur viceſimusſeptimus eius ciuitatis epiſcopus in tabulis Democh. agitque de eo hac die Molan. in addit. ad Vſuardum.

[f] Seſinandi.] Deſcribit eius martyrij acta S. Eulog. in Memor. ſanct. lib. 2. cap. 5. aitque eum eſſe paſſum feria quinta, æra 889. anno autem Domini octingenteſimo quinquageſimoprimo.

[g] Raineldis & ſoc.] Habentur eius acta apud Sur. tom. 4. Plura de ea in vita S. Gudulæ eius ſororis, atque alumnæ S. Gertrudis, apud eundẽ tom. 5. Acceperunt ambæ ſacrum velamen à S. Authberto epiſcopo Cametacenſi, qui vixit vſque ad annum Domini 650. vt ſcribit Sigeb. in chron. Molanus item de ea agit in addit. ad Vſuard. & in Indic. ſanctorum Belgij.

[h] Domnionis.] De quo tabulæ eccleſiæ Bergomenſis, & Galeſinius hac die.

[i] Vitaliani epiſcopi.] De eo in Breuiario eccleſiæ Capuanæ.

x. B Sextodecimo kal. Auguſti. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ ſancti Alexij [a] confeſſoris, filij Euphemiani ſenatoris, qui prima nocte nuptiarum ſponſa intacta è domo ſua abſcedens, ac poſt longam peregrinationem ad Vrbem rediens, decem & ſeptem annos tamquam egenus in domo paterna receptus hoſpitio, noua mundum arte deludens, incognitus manſit: ſed poſt obitum, & voce per Vrbis eccleſias audita, & ſcripto ſuo agnitus, Innocentio primo Pontifice maximo, ad eccleſiam ſancti Bonifacij ſummo honore delatus eſt, vbi multis miraculis claruit. Carthagine natalis ſanctorum martyrum Scillitanorum [b], Sperati, Nartali, Cythini, Beturij, Felicis, Aquilini, Letarij, Ianuariæ, Generoſæ, Beſſiæ, Donatæ, & Secundæ: qui iuſſu Saturnini præfecti poſt primam Chriſti confeſſionem in carcerem miſſi, & in ligno confixi, deinde gladio decollati ſunt. Sperati reliquiæ [c] cum oſſibus beati Cypriani, & capite ſancti Pantaleonis martyris ex Africa in Gallias tranſlatæ, Lugduni in baſilica ſancti Ioannis Baptiſtæ

religioſè

religioſe conditæ fuerunt. Amaſtride in Paphlagonia ſancti Hyacinthi [d] martyris, qui ſub Caſtritio præſide multa paſſus, quieuit in carcere. Tibure ſancti Generoſi [e] martyris. Conſtantinopoli ſanctæ Theodotæ [f] martyris, ſub Leone Iconoclaſta. Romæ depoſitio ſancti Leonis [g] Papæ quarti. Papiæ ſancti Ennodij [h] epiſcopi & confeſſoris. Antiſiodori ſancti Theodoſij [i] epiſcopi. Mediolani ſanctæ Marcellinæ [k] virginis, ſororis beati Ambroſij epiſcopi, quæ Romæ in Baſilica ſancti Petri à Liberio Papa velum cõſecrationis accepit: cuius etiam ſanctitatem idem beatus Ambroſius ſcriptis ſuis teſtatam facit. Venetijs Tranſlatio ſanctæ [l] Marinæ virginis.

IVLII 17.

Alexii.] De eodem hac die Beda, alijque recentiores. Exſtant eius res geſtæ Latinis & Græcis notiſſimæ: recitat eas Mombrit. tomo 1. Petrus in catal. lib. 6. c. 107. & alij complures; Græcis autem edidit eadem acta Metaphraſtes, quas retulit Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 4. in nonnullis tamen corrigenda. Vixit item Romæ ijſdem temporibus Innocẽtij Papæ, & Honorij Imp. eiuſdem ferè nominis Aletius nobilitate generis, & virtutum meritis ſpectatiſſimus: fuit gener S. Paulæ; vxorem enim duxit eius filiam Rufinam; quæ cùm deceſſiſſet ex hac vita, S. Paulinus Nolanus epiſcopus ſcripſit ad eum egregiam epiſtolam de illius funere; vbi hæc in fine de illa: Eſt enim coniunx fidei, ſoror virginitatis, filia perfectionis, cui Paula mater, ſoror Euſtochium, tu maritus. Hęc Paulinus.

[b] Scillitanorum, Sperati, & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij. In horum laudem tractatum habuiſſe S. Auguſtinum, teſtatur Poſſidius in Indiculo c. 9. Habemus horum ſanctorum martyrum acta, prout excepta fuerunt à Notarijs, & relata in acta Proconſularia, abſque vllo aliquo fuco vel additamento inde deſcripta, nobis quidẽ quouis theſauro chariora; eſt illorum eiuſmodi exordium: Præſente Claudiano Conſulari, aliàs Proconſule, &c. Hallucinantur prorſus hi qui hos Carthagine in Hiſpania paſſos dicunt; nam ex prædictis ipſorum actis erroris coarguuntur, & alijs antiquorum monumentis: nam in Breuiario Toletano ſecundum regulam S. Iſidori, dum de S. Sperato agitur, hæc in hymno ſacro de eodem ſcribuntur:

Nunc vrbs præpollens Africa
Carthago ſeruat martyrem, &c.

[c] Sperati reliquiæ.] De tranſlatione S. Sperati agit hîc Beda, ſed Ado Treuer. decimooctauo kal. Octobr. Ado Viennen. in chron. anno 806. & Sigebert. anno 802. Itemque de tranſlatione reliquiarum S. Sperati, Cypriani, & Pantaleonis martyrum eſt carmen Abogardi epiſcopi Lugdunenſis, quod Pamelius deſcripſit in Apparatu editionis ſui Cypriani: vbi & alia de eadem re ex archiuis deprompta ſubnectit. Cæterorum autem reliquiæ Romam tranſlatæ ſunt, atque reconditæ in titulo Pammachij, in eccleſia ſcilicet ſanctorum Ioannis & Pauli, vt vetera eiuſdem eccleſiæ monumenta indicant; vbi & eius tranſlationis vetus pictura ipſam hiſtoriam repræſentans, vſque ad noſtros dies illæſa permanſit.

[d] Hyacinthi.] De quo etiam Græci hac die in Menologio, vbi & eius paſſio deſcribitur.

[e] Generoſi.] De eo tabulæ, ac vet. monumenta eccleſiæ Tiburtinę, quæ accepimus. Huius venerandum corpus aſſeruari ſub maiori altari eccleſiæ S. Laurentij, ex ijſdem didicimus.

[f] Theodotæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, vbi plura, & inter alia hæc de cauſa necis eius: Hæc cùm ex facultatibus ſuis tres ſanctas imagines fieri procuraſſet, vnam Chriſti Domini, Dei genitricis alteram, tertiam verò S. Anaſtaſiæ, reliquis opibus erogatis in pauperes; vnà cum alijs religioſis feminis, iuſſu Leonis Imperatoris gladio percuſſa, martyrium conſummauit. Hæc ibi.

[g] Leonis Papæ iiij.] Succeſſit hic Sergio ſecundo. Res ab eo præclarè geſtas, quas conſcripſit Anaſtaſius bibliothecarius, qui his temporibus claruit, aliaque de ipſo ex antiquis codicibus accepta digeſſimus in Annal. eccleſ. Agit de eodem hac die Petrus in catal. lib. 6. c. 106.

[h] Ennodij epiſc.] De eodem hac die tabulæ Ticinenſes. Succeſſit hic ſancto Epiphanio, cuius etiam acta conſcripſit; ſedit temporibus Hormiſdę Papæ, à quo iterum miſſus eſt Legatus Conſtantinopolim ad Anaſtaſium Imperatorem. Legimus harum legationum commonitoria eiuſdem Hormiſdæ Pontificis. Geſta Ennodij ad illud vſque tẽpus quo diaconus ordinatus eſt, à ſeipſo deſcripta ſunt: imitatus nimirum ſanctum Auguſtinum in libris Confeſſionum. incipiunt: Oraculum eſt, &c. Exſtant eruditiſſimi viri præclariſſima ſcriptorum monumenta, quæ Illuſtriſſimus ac Reuerendiſſimus Cardin. Syrletus in ſua bibliotheca, nobiliſſimo antiquitatum promptuario, recondita habet.

[i] Theodoſij epiſcopi.] De eo tabulæ epiſcoporum eccleſiæ Antiſiodorenſis. Legitur enim in eis, hunc ſucceſſiſſe S. Vrſo, ſediſſe annos octo &

 dies

dies viginti octo, hacque die ex hac vita ad Deum migraſſe. Claruit temporibus Clodouei regis Francorum, interfuitque primo Concilio Aurelianenſi, eius tempore celebrato, vt eius Synodi acta indicant.

[a] Marcellinæ.] De ſacro velamine à Liberio Papa Romæ ſuſcepto, cuius hîc mentio habetur, ſcribit ſanctus Ambroſius lib. 3 de Virgin. vbi idem recitat eiuſdem Liberij ſermonem eo die in illis ſolennibus habito. Idem ſanctus plura de ipſa in ſermone habito in funere fratris, & in epiſtola ad Siagrium 47. lib 6. edit Rom. in fine, vbi meminit domus paternæ, Romæ poſitæ, in qua ſancta Marcellina degebat vnà cum alijs ſanctis virginibus: quæ quidem ſemel eidē vſui dicata, hactenus perſeuerat. eſt enim ibi eccleſia, & monaſterium monialium nomine ſancti Ambroſij non longè à Capitolio prope Forum Piſcarium. Superuixit ſancta Marcellina poſt obitum S. Ambroſij, vt ex Paulino in vita ſancti Ambroſij colligi poteſt. Quanti verò eam fecerit S. Ambroſius, ex citatis locis ipſius, & epiſt. 13. lib. 2. edit. Rom. quam ad ipſam ſcripſit, ſatis accipitur.

[b] Tranſlatio S. Marinæ.] De eius geſtis, atque tranſlatione facta Venetias, agit Petrus in catal. lib. 6. cap. 108. De ea item in Vit. Patrum part. 1. c. 44 Græci autem in Menologio hac die agunt de alia Marina martyre Antiochiæ Piſidię, filia Aedeſij ſacerdotis idolorum, quam plerique Latinorum Margaritam appellant.

ix. C Quintodecimo kal. Auguſti. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

TIBVRE ſanctæ Symphoroſæ [a] vxoris ſancti Getulij martyris, cum ſeptem filijs ſuis, Creſcente, Iuliano, Nemeſio, Primitiuo, Iuſtino, Stacteo, & Eugenio: quorum mater ſub Hadriano principe ob inſuperabilem conſtantiam primo palmis diu cæſa, deinde crinibus ſuſpenſa, nouiſſimè ſaxo alligata, in flumen præcipitata eſt: Filij autē ſtipitibus ad trochleas extenſi, diuerſo mortis exitu martyrium compleuerunt. Eorum corpora poſtea Romam tranſlata, Pio IIII. ſummo Pontifice in Diaconia ſancti Angeli in Piſcina inuenta fuerūt. Carthagine ſanctæ Gundenis [b] virginis, quæ iuſſu Ruffini proconſulis ob Chriſti confeſſionem quater diuerſis temporibus equulei extenſione vexata, & vngularū horrenda laceratione cruciata, carceris ſqualore diu afflicta, nouiſſimè gladio cæſa eſt. Doroſtori in Myſia ſancti Aemiliani [c] martyris, qui tempore Iuliani Apoſtatæ ſub Capitolino præſide in fornacem iniectus, martyrij palmam accepit. Traiecti ſancti Friderici [d] epiſcopi & martyris. Gallæciæ in Hiſpania ſanctæ Marinæ [e] virginis & martyris. Mediolani ſancti Materni [f] epiſcopi, qui ſub Maximiano Imperatore pro fide Chriſti, & pro eccleſia ſibi commiſſa, in carcerem detruſus, & ſæpè verberibus cæſus, tandem multis confeſſionibus clarus obdormiuit in Domino. Brixiæ natalis ſancti Philaſtrij [g] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui aduerſus hæreticos, præſertim Arianos, à quibus multa paſſus eſt, plurimū verbis ſcriptiſque pugnauit,

demum clarus miraculis confeſſor in pace quieuit. Metis in Gallia ſancti Arnulphi [h] epiſcopi, qui ſanctitate & miraculorum gratia illuſtris, eremiticam vitam deligens, beato fine quieuit. Signiæ ſancti Brunonis [i] epiſcopi & confeſſoris.

IVLII 18.

[a] SYMPHOROSÆ & filiorum.] De his hac item die Vſuardus; Beda autẽ & Ado ad quintum Kal. Iulij. Habemus eorum acta manuſcripta: edidit ea Mombrit. tom. 2 ſcripta (vt præfert titulus) ab Africano, nobili illo antiquo ſcriptore, qui vixit temporibus Decij Imp. Recitat eadem compendio deſcripta Petrus in catal. lib 6. c. 111. Extat adhuc Tiburi ciſterna ſicca, vbi illis perſecutionis temporibus ſancta Symphoroſa cum filijs aliquando delituit: via etiã Tiburtina habetur nobilis ac peruetuſta S. Symphoroſæ memoria. Horũ reliquiæ Romã tranſlatę, noſtris tẽporibus inuentę ſunt in Diaconia S. Angeli in Foro Piſcario, ac vnà cũ eis plumbi lamina his verbis deſcripta. HIC REQVIESCVNT CORPORA SANCTORVM MARTYRVM SYMPHOROSÆ, VIRI SVI ZOTICI, ET FILIORVM EIVS A STEPHANO PAPA TRANSLATA. Mentio habetur de Symphoroſa in actis S. Getulij in fine apud Sur. tom. 3. die 10. Iunij. Getulius enim Zoticus idem dictus reperitur; de eo ſuperiùs pluribus egimus.

[b] Gundenis.] De qua etiam hac die Beda, Ado, & alij; habentque Conſules ſub quibus prædicta virgo paſſa eſt, licet pro Zeta, Geta ſit reſtituendus. Geſſit enim conſulatum Septimius Geta vnà cum Septimio Plautiano temporibus Seueri Imp. anno Domini (ſecundum Faſtos Onuphrij) duceteſimo quarto. De his etiam tabulæ Caſſiodori.

[c] Aemiliani.] De eo item Vſuardus, ac Græci etiam in Menologio, hac die, his verbis: Sancti martyris Aemiliani; hic fuit ex Doroſtoro vrbe Myſiæ, ſeruus Græci cuiuſdam, temporibus Iuliani Apoſtatæ, & Capitolini Præſidis. cùm verò Chriſtum coleret, & idola exſecraretur; nactus opportunũ tempus, arrepto malleo, ingreſſus in templum, idolorum ſimulacra omnia contriuit, & ſacrificia diſperſit, adiensque Præſidem, ſeipſum denunciauit: quocirca verberatus, & in fornacẽ iniectus, ſpiritum Deo commendauit. Hæc ibi. In eandem ſententiam ſanctus Hieronymus in chron. anno primo Iuliani apoſtatæ hæc ait: Aemilianus ob ararum ſubuerſionem Doroſtori à Vicario incenditur. De eodem Theodoretus libro 3. cap. 6. & Caſſiodor. libro 6. cap. 16. Ex legibus Conſtantini & Conſtantij eius filij Auguſtorum, templa, araſque ſubuerti, & idola frangi, legitimum fuit. Reſtituit eccleſiam Aemiliani martyris Baſilius Imp. vt ſcribit Cedren. in compend. in Baſilio.

[d] Friderici epiſc.] De eo tabulæ eccleſiæ Traiectenſis, Molan. in addit. ad Vſuard. at pluribus in indiculo ſanctorum Belgij. Geſta autem eius fuſiùs ſcripta recitat Sur. tom. 4. ex quibus alij plures qui de ipſo ſcripſere, accepiſſe noſcuntur. Martyrio occubuit, anno Domini 838. ea de cauſa quòd, ſicut & S. Ioannes Baptiſta, hic coarguit regem ob introductam pellicem conſanguineam; cuius artibus, miſſis ſicarijs, occiſus eſt.

[e] Marinæ.] De qua pluribus in Flore ſanctorum Hiſpan. & in Theſauro concion. tomo 2. die ſequenti.

[f] Materni epiſcopi.] Agit de eodem hac die Beda, ſimulque tab. eccleſ. Mediolanen. Eius acta recitat Mombrit. tomo 2. extatque de eo præfatio Ambroſiana.

[g] Philaſtrij epiſcopi.] Extat ſermo S. Gaudẽtij epiſcopi, eius ſucceſſoris, quo deſcribitur vita ipſius. De tranſlatione autem eſt ſermo Ramperti, eiuſdem eccleſiæ epiſcopi. Habet ea omnia Lipom. tomo 2. & Sur. tom. 4. Vixit Philaſtrius ſub Theodoſio ſeniore, interfuitque vnà cum ſancto Ambroſio cæteriſque ſanctis epiſcopis Concilio Aquileienſi aduerſus Arianos, vt apparet ex actis eiuſdem Concilij. Meminit eiuſdem S. Auguſtinus libro de hæreſib. ad Quodvultdeum, ſeque eum nouiſſe teſtatur: obijt autem diem cùm adhuc ſuperſtes eſſet ſanctus Ambroſius, vt apparet ex ſermone S. Gaudentij, eius ſucceſſoris, habito in ordinatione ſua. Vnde conſtat vel mendoſum eſſe codicem, vel ab aliquo ſuperadditum, quod habetur apud Philaſtr. de hæreſib. cap. 112. à Chriſto Domino vſque ad illud tempus cùm ea ſcriberet, intercurriſſe annos quadringentos triginta: cùm liquidò appareat S. Ambroſium, qui ei ſuperuixit, longè ante ea tempora ex humanis deceſſiſſe, Cæſario & Attico Conſſ. anno Domini trecenteſimo nonageſimo ſeptimo. Sed Latinius noſter, qui in mendis illapſis cognoſcendis lynceos habet oculos, ſic iure putat locum eſſe reſtituendum, leuiſſima facta mutatione, nimirum vt nota minori cccc xxx. ſic ſit corrigenda ccclxxx.

[h] Arnulphi epiſcopi.] De eodem hac die Beda; Vſuardus autem & Ado ad xvij. Kal. Septembris, quo die eius venerandum corpus tranſlatum eſt. extant eius acta apud Bedam tomo 3. incerto auctore. Paulus diacon. de geſt. Longobar. libro 6. cap. 5. meminit de libro geſtorum ac miraculorum eius: quem aſſeruari dicit in Metenſi eccleſia, hæcque ſubdit: De hoc ſanctiſſimo viro Arnulpho quædam miranda ſcripſi, quæ ſuperfluũ duxi modò replicare. De eo Otho Friſingen. epiſc. libro 5. cap. 9. Vincentius in ſpecul. libro 23. cap. 72. & ſequent. & alij plures ex recentioribus. Migrauit ex hac vita (vt tradit Sigebert. in chron.) anno Domini 640. Mirati ſumus, viros alioqui eruditos cõfundere hunc Arnulphum Metenſem epiſcopum cum Arnulpho Sueſſionenſi antiſtite, cuius acta habet Sur. tomo 4. die 15. Auguſti: nam etſi nulla

alia differentia alterum ab altero diſtingueret, temporum ſaltem diſtantia diuerſitatem ſignificaret: ſi quidem (vt diximus) hic Metenſis, de quo agimus, migrauit ex hac vita anno Domini 640. ille autem Sueſſionēſis anno 1087. vt tradit Trithem. de vir. illuſtr. Ord. ſanct. Bened. li. 3. c. 326. & Molanus in Indic. ſanctorum Belgij: quod quidem & eius acta apertè teſtantur. Confuſio autem de duobus Arnulphis non tantùm ex nomine eodem eueniſſe videtur, ſed etiam quoniam vtriuſque natalis incidit in eundem diem: in fine enim vitæ ſancti Arnulphi Sueſſionenſis hæc leguntur: Quo die S. Arnulphi Metenſis epiſcopi feriæ celebrantur, eodem huius ſancti viri Arnulphi Sueſſionenſis in eccleſia beati Petri Apoſtoli corpus conditum fuit.

[i] Brunonis epiſcopi.] Huius acta typis excuſa ab eccleſia Signina accepimus. Plura de eo Leo Oſtienſis in chron. Caſin. lib. 4. c. 33. & in litteris Paſchalis Papæ; item Petrus diac. Caſin. lib. de vir. illuſtr. monaſt. Caſin. cap. 34. Migrauit ex hac vita ſub Calliſto ſecundo Romano Pontifice.

viij. D Quartodecimo Kal. Auguſti. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23				

NATALIS ſancti Epaphrę[a], quem ſanctus Paulus Apoſtolus concaptiuū appellat. Hic ab eodem Apoſtolo Coloſſis epiſcopus ordinatus, clarus virtutibus ibidem martyrij palmam pro ouibus ſibi commendatis virili agone percepit: cuius corpus Romæ in Baſilica ſanctæ Mariæ Maioris conditum eſt. Hiſpali in Hiſpania paſſio ſanctarum virginum Iuſtæ[b] & Ruffinæ, quæ à præſide Diogeniano comprehenſæ, primò equulei extenſione, & vngularum laniatione vexatæ, pòſt carcere, inedia, & varijs torſionibus afflictæ, tandem Iuſta in carcere ſpiritum exhalauit, Ruffinæ verò ceruix in confeſſione Domini confracta eſt. Cordubæ ſanctæ Aureæ[c] virginis, quę aliquando lapſa, ſed facti pœnitēs, iterato certamine hoſtem effuſo ſanguine ſuperauit. Treuiris ſancti Martini[d] epiſcopi & martyris. Romæ ſancti Symmachi[e] Papæ, qui ſchiſmaticorum factione diutiùs fatigatus, demum ſanctitate conſpicuus migrauit ad Dominū. Veronæ ſancti Felicis[f] epiſcopi. Apud Scetim Aegypti montem ſancti Arſenij[g] Romanæ Eccleſiæ diaconi, qui Theodoſij tempore in ſolitudinem ſecedens, virtutibus omnibus conſummatus, & iugi lacrymarum imbre perfuſus, ſpiritum Deo reddidit. In Cappadocia ſanctæ Macrinæ[h] virginis, ſororis ſanctorum Baſilij magni & Gregorij Nyſſeni.

I V L I I 19.

EPAPHRÆ.] De eo Paulus ad Coloſſenſ. cap. 1. & 4. & in epiſt. ad Philemonem. Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catalogo libro 6. capite 116. Eius venerandum corpus aſſeruari Romæ in baſilica S. Mariæ Maioris, ex certis eiuſdem eccleſiæ veteribus monumentis accepimus.

[b] Iuſtin. & Ruffin.] De his hac die Beda, Vſuar. Ado,

Ado,& Petrus in catal. libro 6. c. 117: In Breuiario Toletano exſtat vetus ſacer hymnus, quo ipſarum res geſtæ narrantur. Incipit:

Adſunt Punicea floſcula virginum, &c.

Ioannes Maldonatus, vir quidem diſertiſſimus, inter alia multa præclariſſima ingenij ſui monumenta reliquit harum acta à ſe paucis deſcripta, magis conſulens hiſtoriæ veritati, quàm ſtudio eloquentiæ. Pluribus de eiſdem in Flore ſanct. Hiſpan. & in Theſaur. conc. tom. 2. hac die.

[c] Aureæ.] Huius certamen exactè deſcribit S. Eulogius in Memor. ſanct. libro 3. cap. 17 atque eam paſſam eſſe æra octingenteſima nonageſimaquarta, à Domino autem anno octingenteſimo quinquageſimoſexto.

[d] Martini epiſc.] Agit de eo item Molan. in addit. ad Vſuard. 2. edit. Diuerſus hic ab illo qui ſucceſſit ſancto Agririo, qui interfuit Concilio ſecundo Arelatenſi, præceſſitque S. Maximinum, qui reperitur inter Patres qui præſentes fuerunt Concilio Agrippinenſi, & ſedit circa vltima tempora Conſtantini, numeraturque vigeſimus quintus eius ſedis epiſcopus in tabulis à Democh. deſcriptis: hic autem decimus ponitur.

[e] Symmachi Papæ.] Hic ſucceſſit Anaſtaſio ſecundo, magnamque adeptus eſt laudem & titulum ſanctitatis, quòd aduerſus ſchiſmaticos ſtetit intrepidus, quo quidem tempore ob eam cauſam complures necati ſunt, vt inter alios Digniſſimus & Gordianus, Romani presbyteri. Hîc mihi occurrit aurea illa ſancti Dionyſij Alexandrini epiſcopi ſententia, qua, ſcribens ad Nouatum ſchiſmaticum, ait his verbis: Oportuerat omnia incommoda pati potiùs quàm Eccleſiæ Dei diſcidiſſe concordiam. At illud martyrium quod quis patitur ne dirimatur eccleſiæ conſenſio, non minus certè, ſed multo plus, meo quidem iudicio, habet commendationis, quàm illud quod ſuſcipitur ne idolis omninò immoletur. Hæc Dionyſ. apud Euſeb. hiſt. lib. 8. cap. 37. Nouimus ea de cauſa inter celebres martyres eos adnumeratos, qui adhærentes S. Ioanni Chryſoſtomo tunc exulanti, occiſi ſunt Conſtantinopoli, cùm nollent communicare cum Arſatio intruſo atque ſchiſmatico, quorū dies natalis agitur 12. Ianuarij.

[f] Felicis epiſcopi.] dictus aliàs Felicinus. De eo ex antiquis monumentis epiſcoporum Veronenſium, Aug. Valerius epiſcopus Veronen. & Card. pag. 6. & 38.

[g] Arſenij.] Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum; Græci autem in Menologio octauo idus Maij. Collegit eius acta ex antiquis codicibus Metaphraſtes: quæ refert Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 4. De cæteris actis, ſcitiſque eiuſdem ſententijs, confertus eſt liber qui inſcribitur Vitas Patrum in 2. & 3. parte. Adnumeratur inter præcipuos eremi cultores; vnde S. Hieron. epiſt. 27. Quid, inquit, narrem Macarios, Arſenios, Serapionas, & reliqua columnarum Chriſti nomina? &c.

[h] Macrinæ.] Hæc reſpectu S. Macrinæ auiæ, de qua ſuprà actum eſt, iunior ſeu minor Macrina dicta eſt. Huius præclariſſima geſta in epiſtola ad Olympium vertex ille eloquentium Theologorum Gregorius Nyſſenus, germanus eius, conſcripſit, quam Latinè redditam recitat Lipom. tom. 2. & Sur. tom. 4. hac die. Qualis autem, quantáve fuerit virgo hæc, & quo ſanctitatis & doctrinæ faſtigio ſublimata, ex his quæ idem Gregor. frater in libr. de anima ſcribit, facillimè poteſt intelligi: dum ſe illius eſſe diſcipulum, illam verò magiſtram ſæpè ingenuè profitetur; ab ipſa enim abdita quæque Chriſtianæ Theologiæ, purgatis tantùm mentibus peruia, ſe accepiſſe teſtatur.

10 Tertiodecimo kal. Auguſti. Luna. E vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

ANTIOCHIÆ paſſio ſanctę Margaritę[a] virginis & martyris. In mōte Carmelo ſancti Eliæ[b] prophetę. Eodē die natalis beati Ioſeph[c], qui cognominatus eſt Iuſtus, quem Apoſtoli cum beato Matthia ſtatuerūt, vt locū apoſtolatus Iudę proditoris impleret: ſed cū ſors cecidiſſet ſuper Matthiam, ipſe nihilominus prædicationis & ſanctitatis officio inſeruiens, multamq; pro fide Chriſti à Iudęis perſecutionē ſuſtinens, in Iudæa victorioſo fine quieuit: de quo etiā refertur quòd venenum biberit, & nihil ex hoc triſte propter Domini fidē pertulerit. Damaſci ſanctorū martyrū Sabini[d], Iuliani, Maximi, Macrobij, Caſſię, & Paulę, cum

alijs decē. Cordubæ ſancti Pauli[e] diaconi & martyris, qui cùm infideles principes Mahumeticę impietatis ac ſæuitiæ argueret, & Chriſtũ cōſtantiſſimè prædicaret, eorũ iuſſu necatus, ad præmia euolauit in cælũ. In Luſitania ſanctæ Vuilgefortis[f] virginis & martyris, quæ pro Chriſtiana fide ac pudicitia decertās, in cruce meruit glorioſum obtinere triumphũ. In pago Bolonienſi in Gallia ſancti Vulmari[g] abbatis, admirandæ ſanctitatis viri. Treuiris ſanctæ Seueræ[h] virginis.

IVLII 20.

MARGARITÆ.] Hāc aliter Marinam dicit Beda, & Vſuard. xiiij. Kal. Iulij. Græci autem, qui eam Marinam etiam dicunt, agunt de ea in Menolog. xvj. Kalen. Auguſt. in veteri autem Romano Martyrologio, cui aſtipulantur antiqua manuſcripta atque recentiora Martyrologia, hac die agitur. Errare noſcuntur hi qui ipſam Alexandriæ paſſam referunt, cùm conſtet Antiochiæ Piſidiæ id factũ, quod & Græci tradunt. Vetus fuit in Eccleſia Occidentali etiā huius S. martyris cultus; in antiquis enim Litanijs Romanæ Eccleſiæ, quæ & poſitæ habentur in Ordine Romano, inter alias ſanctas virgines & martyres hæc recenſetur, de eiuſdem celebri feſta die habetur mentio in Concilio Oxonienſi. Quòd autē ſpectat ad acta ipſius, hæc Radulphus Tung. de obſer. can. c. 11. Paſſionem, inquit, beatæ Margaritæ vidi Romæ apud Lateranum in dicto canone beati Gelaſij apocryphis adnumeratam. Hæc ipſe. Quæ vehementer miramur, cùm nec in antiquis manuſcript. quorum plurima ſuppetunt exemplaria è diuerſis quæ Romæ extant bibliothecis, nec in his quæ typis excuſi ſunt codices, aliquid tale in decreto Gelaſij potuerimus inuenire. Non tamen imus inficias in actis eius quæ edidit Metaphraſtes, & recitat Lipom. tom. 6. & Sur. tomo 4. quæ etiam è Latinis codicibus accepta deſcripſit Mombritius tom. 2. quæ denique legimus in pluribus manuſcriptis peruetuſtis codicibus, vt inter alios S. Mariæ ad martyres, & ſanctæ Cęciliæ trans Tiberim, nō (inquam) negamus, in eis nonnulla reperiri, quæ indigeant emendatione non leui. Cùm autem omnes tradant hanc fuiſſe filiam Aedeſij idolorum ſacerdotis, in mentem ſubijt ille Aedeſius addictiſſimus idolorum cultui, rerũ Chriſtianarum hoſtis acerbiſſimos, de quo plura ſcribit Eunapius Sardianus in vitis philoſophorum. Extat de eadem Margarita epigramma Bonad. Sant. lib. 3. monod. 31. Cecinit & eius martyriũ egregiè Hier. Vida Alben. epiſcopus, addiditque epigramma de eius eccleſia reſtituta. Itidem Baptiſta Mantuanus Carmelita præclarus poëta S. Margaritę agonē heroico poemate pulcherrimo decantauit.

[b] Eliæ Prophetæ.] Agunt & Græci de eodem hac die in Menologio; ſicque colunt, vt abſtineant à ſeruilibus operibus, vt apparet ex Emmanuelis Imp. conſtitutione apud Theodorum Balſ. in Nomoc. Photij tit. 7. cap. 11. Præter ea quæ in diuinis ſcripturis de Elia legũtur, Ioſephus etiā de eo ſcribit lib. 8. Antiquit. c. 7. & ſequen. Epiphan. de vita & interit. proph. c. 5. & Metaphraſtes, quem recitat Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 4. De æde Eliæ nomine, Dominicum, nuncupata, extat epigramma S. Gregorij Nazianzeni, 10 edit. Leuuencl. Rurſus autem de templo Eliæ per Baſilium Imp. reſtituto, meminit Cedrenus in comp. hiſt. in Baſilio.

[c] Ioſeph Iuſti.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij ex Act. Apoſt. cap. 1. Fuiſſe hũc ex numero ſeptuaginta duorum diſcipulorum, ſcribit Clemens Alexand. quem citat Beda in retract. in Act. Apoſt. qui cùm etiam Barſabas cognominatus legatur; hinc factum eſt, vt errore ducti aliqui exiſtimarent illum eundem eſſe cum Barnaba, qui & ipſe dictus eſt Ioſeph, vt teſtantur Acta Apoſtolorum cap. 4. ſecundum editionem vulgatam. Eſt præterea mentio in ijſdem Actis cap. 15. de alio diſcipulo, qui Iudas nomine, & ipſe cognominatus eſt Barſabas: quos omnes inter ſe diuerſos fuiſſe, ipſa Actorum hiſtoria patefacit. Quæ autem hîc habentur de Ioſeph, accepta ſunt ex Papia; eaque recenſet Euſeb. hiſt. libro 3. cap. 33. Tradit Dorotheus in Synopſi, hunc factum eſſe epiſcopũ Eleutheropolis in Palæſtina.

[d] Sabini & ſoc.] De quibus Beda, Vſuardus, Ado, & alij denique recentiores.

[e] Pauli.] Agit de eodē Vſuardus hac die. Martyrium autē eius deſcribit S. Eulogius in Memor. ſanct. lib. 2. cap. 6. paſſumque dicit hac die, æra octingenteſima octogeſimanona, anno à Chriſto Domino octingenteſimo quinquageſimoprimo.

[f] Vuilgefortis] Eadem ipſa quæ de ea hîc habentur, recitat Molanus in addit. ad Vſuardum.

[g] Vulmari abbatis.] De eo item Vſuardus in recentiori editione, Ado, & alij. Res geſtas eius habet Sur. tom. 3. die 17. Ian. & tom. 7. hac die; Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. libro 3. cap. 293. & Molan. in Indic. ſanct. Belg. Vixit circa annum Domini ſexcenteſimum octogeſimum.

[h] Seueræ.] De ea tabulæ eccleſiæ Treuerenſis, ex quibus Molanus in addit. ad Vſuardum hac die. Fuit hæc ſoror S. Modoaldi epiſc. Treuerenſis, & Ittæ coniugis Pipini Ducis. Plura de ea in vita S. Modoaldi, quam recitat Sur. tom. 3 die 12 Maij, ibique lib. 2. cap. 14 agitur de S. Seueræ obitu: de eadem Trithem. de vir. illuſtr. ord S Bened. lib. 3. c. 156. Claruit circa annũ Domini ſexcenteſimum ſexageſimum.

Duodecimo

21 Duodecimo kal. Auguſti. Luna. F vj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21●	22	23	24	25			

ROMÆ ſanctæ Praxedis[a] virginis, quę in omni caſtitate & lege diuina erudita, vigilijs & orationibus atque ieiunijs aſſiduè vacans, quieuit in Chriſto; ſepultaque eſt iuxta ſororem ſuam Pudentianam via Salaria. Babylone ſancti Danielis[b] prophetæ. Maſſiliæ natalis ſancti Victoris[c], qui cùm eſſet miles, & nec militare, nec idolis ſacrificare vellet, primò in carcerem truſus, ibique ab angelo viſitatus, deinde varijs cruciatibus punitus, nouiſſimè contritus in mola piſtoria martyrium conſummauit. Paſſi ſunt cum eo & tres milites, Alexander, Felicianus, & Longinus. Trecis ſanctæ Iuliæ[d] virginis & martyris. Ibidem paſſio ſanctorum Claudij[e], Iuſti, Iucundini, & ſociorum quinque ſub Aureliano Imperatore. Comanæ in Armenia ſancti Zotici[f] epiſcopi & martyris, qui ſub Seuero coronatus eſt. Argentorati ſancti Arbogaſti[g] epiſcopi, miraculis clari. In Syria ſancti Ioannis[h] monachi, collegæ ſancti Symeonis.

IVLII 21.

[a] PRAXEDIS.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, cæterique omnes. Plura de ipſa ex Paſtore presbytero in actis eius, Nouati, & Pudentianæ, quorum ſuprà meminimus. habemuſque eadem manuſcripta vnà cum epiſtola Timothei fratris earundem ſanctarum Praxedis & Pudentianæ, ibique de erectione tituli S. Praxedis. eſt horum exordium: Virgo venerabilis, &c. tom. 10. vit. ſanctorũ pag. 129. Non longè ab his diuerſa ſunt ea quæ Mombrit. deſcripſit tomo 2. vit. ſanct.

[b] Danielis Prophetæ.] Agunt de eodem hac die Beda, ac cæteri Latinorum, Græci autem vnà cum tribus pueris ad xvj kal. Ianuarij in Menolog. Præter multa, quæ de Daniele in libris diuinarum ſcripturarum leguntur, ſcribit de eo Ioſephus antiquit. libro 10 cap. 14. Epiphan. de vita & interit. prophet. cap. 10. vbi hæc habet in fine: Humatus eſt in auguſta cauerna honoribus magnis, exſtatq; monumentũ eius vſque ad hoc ſeculum noſtrum in Babylone cunctis notiſſimum. Hęc Epiphanius. De eodẽ Daniele Doroth. in Synop. cap. 17. & apud Iſid. de vit. & obit. ſanct. c. 40. Exſtat inſuper commẽtarioli Metaphraſtis de Daniele & tribus pueris apud Sur. tom. 4. Tranſlatas eorũ reliquias Babylone Alexandriam, & in eccleſia ſanctorũ Ioannis & Cyri poſitas, acta eorundẽ ſignificant, eaſdẽque Venetias tranſlatas accepimus; inſuper & Vercellis crus ſancti Danielis aſſeruari percepimus, theſaurum planè incomparabilem. Ne quid prætereamus; eiuſdem Danielis inter leones poſiti ſtatuam ære conflatã, auro ornatam, Conſtantinus Magnus Imp. Conſtantinopoli in medio Foro poſuit, vt auctor eſt Euſeb. in vita Conſtantini libro 3 cap. 48. Antiquus mos Chriſtianorum fuiſſe reperitur, vt in ſuis ſepulchris inter alia reſurrectionis ſymbola, Danielem in lacu inter leones liberum ſtantem ſculperent. Exſtant eius rei in veteribus lapideis ſepulchris complura exempla. Ea fortaſſe de cauſa, quòd de reſurrectione mortuorum cap. 12. apertiſſimè ſit locutus: ſeu quod è lacu ipſe liber egrediens, quodammodo hieroglyphicum hominis è tumba reſurgentis expreſſerit.

[c] Victoris] De quo Beda, Ado, Petrus in catal. libro 6. cap. 122. & alij recentiores hac die. Scribit de eo Greg. Turon. libro de glor. martyr. c. 77. Venant. Fortunat. hoc verſu libro 7. ad Bod. ducem;

Maſſiliæ Victor martyr ab vrbe venit. Reperimus in Vaticana bibliotheca huius martyris acta metro conſcripta in codice notato numero 137. cuius exterior inſcriptio eſt: Sancti Ambroſij opera. Paſſus hic traditur in perſecutione Diocletiani & Maximiani A A. Fuit inſuper alius Victor, ſeu Victorinus Maſſilienſis, qui eruditione clarus vixit temporibus Theodoſij iunioris & Valentiniani Impp. de quo Gennadius de viris illuſtribus cap. 6. Ado in chrōn. & alij.

[d] Iuliæ.] De ea etiam Vſuardus hac die, ibi & Molanus de tranſlatione eiuſdem.

[e] Claudij & ſoc.] Agit & de his Molanus in addit. ad Vſuardum hac die.

[f] Zotici epiſcopi.] Meminit huius magna cum laude Apollinaris epiſcopus Hierapolit. apud Euſeb. libro 5. cap. 15. vbi legitur, hunc adnumeratum inter epiſcopos fuiſſe ex vico Comana; licet Nicephorus dicat eum presbyterum Oſtreuum libro 4. cap. 23.

[g] Arbogaſti epiſc.] Huius acta eſſe conſcripta ab Vthone eiuſdem eccleſiæ epiſcopo, teſtatur Guiglielmus Einſengren. Suffectus eſt hic S. Amando, anno Domini ſexcenteſimo quadrageſimo ſexto, ſeditque annos duodecim, vt habent tabulæ epiſcoporum eius eccleſiæ deſcriptę à Democharo in libro de ſacrificio Miſſæ.

[h] Ioannis.] De eodem item Gręci agunt hac die in Menologio. Huius res geſtę intexię ſimul ſunt cum actis ſancti Symeonis, quę (vt diximus cùm de eo ſuprà egimus) ſcripſit Leontius epiſcopus in Cypro, citatque ea Septima Synodus; habent eadem Lipom. tomo 6. & Surius tomo 4.

v. G Vndecimo kal. Auguſti. Luna. 22

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
27 28 29 30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
t u A B C D E f F G H M N P
14 15 16 17 18 19 20 21 21 22 23 24 25 26

APVD Maſſiliam natalis ſanctæ Mariæ[a] Magdalenæ, de qua Dominus eiecit ſeptem dęmonia, & quæ ipſum Saluatorem à mortuis reſurgentē prima videre meruit. Philippis ſanctæ Syntyches[b], cuius beatus Paulus Apoſtolus meminit. Ancyræ in Galatia natalis ſancti Platonis[c] martyris, qui ſub Agrippino vicario verberibus cęſus, vncis ferreis laniatus, aliisq́; immaniſſimis tormentorum generibus cruciatus, demum abſciſſo capite, inuictam animā Deo reddidit: cuius miracula in ſubueniendis captiuis, acta ſecundæ Synodi Nicænę teſtantur. In Cypro ſancti Theophili[d] prætoris, qui ab Arabibus tentus, cùm nec donis nec minis flecti poſſet vt Chriſtum negaret, gladio cæſus eſt. Antiochiæ ſancti Cyrilli[e] epiſcopi, doctrina & ſanctitate conſpicui. In territorio Aruernenſi ſancti Menelei[f] abbatis. In Blandinio monaſterio ſancti Vuandregiſili[g] abbatis, miraculis clari. Scythopoli in Palęſtina ſancti Ioſeph[h] comitis.

IVLII 22.

MARIÆ Magdalenæ.] De eadem hac die Beda, ac cæteri omnes Latinorum, Græci etiam in Menologio. De famoſiſſima & antiquitus diſputata quęſtione, an vna vel plures fuerint Magdalenæ, diſſeruimus pluribus in Annalibus eccleſiaſticis; ibique vnam tantùm fuiſſe Magdalenam profeſſi ſumus. Multa quidē de eadē apocrypha legimus, vt hiſtoriā quandā Ioſeph nomine, cuius eſt principiū: In diebus Claudij, &c. Libellū inſuper de eius acceſſu ad ſenatum Romanū, vt Pilatum de nece Chriſti poſtularet iudicio, & alia eiuſmodi, nobis quidem inſulſa viſa. De acceſſu autem eius cum Martha & Maximino in Gallias, cùm vetus traditio,

tum

rum etiam antiqui manuſcript. codices edocent, quibus adde ea quæ nouiſſimè ſcripta ſunt à Silueſtro Prietate Dominicano in Aurea roſa in expoſitione Euangelij feriæ quintæ infra octauas Paſchæ, quæ recitat Sur. tom. 4 hac die. Lege & ea quæ Petrus in catal. ſcribit lib. 6. cap. 124. & alia id genus: in omnibus ſeruans Apoſtoli regulam, vt cuncta probans, quod bonum eſt teneas. Sigebert. agens de eius tranſlatione anno Domini 745. hæc compendio deſcribit: Perſecutione poſt lapidationem Stephani protomartyris mota, Maximinus vnus de ſeptuaginta duobus diſcipulis ad Gallias tranſiens, Mariam Magdalenam ſecum adduxit, & eam apud Aquenſem vrbem, cui præſidebat, ſepeliuit defunctam. Aquenſi verò vrbe à Saracenis deſolata, corpus eius à Gerardo comite Burgundię ad cœnobium Viceliacum à ſe conſtructum transfertur. Quamquam aliqui ſcribant, quòd illud apud Epheſum quieſcat, nullum ſuper ſe tegumen habens. Hæc Sigebert. Fuit etenim Gręcorũ opinio, quòd corpora Mariæ Magdalenæ & Lazari quieſcerent Epheſi: vnde Cedrenus in comp. hiſt. in Leone Imp. Baſilij filio hæc ait: Condidit templũ ſancto Lazaro ſacrum, ibique eo Lazari & Magdalenæ reliquias Epheſo allatas depoſuit. Hęc Cedrenus in compend. hiſt. in Leone Philoſopho. Inſuper Zonaras lib. 3. Annal. teſtatur S. Lazari corpus è Cypro inſula tranſlatum Conſtantinopolim, necnon & S. Mariæ Magdalenæ ſimul condita eſſe à Leone Imp. cognomento Philoſopho, in baſilica à ſe erecta: ſed Latinis magis aſſentimur. Inter alia de ſancta Maria Magdalena Patrũ encomia, celebrior habetur oratio ab Origene conſcripta, quanquam Latinum ſcriptorem potius redoleat.

[b] Syntyches.] De qua Paul. ad Philippen. cap. 4. Agit de eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri.

[c] Platonis.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij; Græci autem in Menologio xv. Kal. Ianuarij. Exſtant res geſtæ ipſius à Metaphraſte editæ, quas retulit Lipom. tomo 5. & Sur. tom. 4. De miraculis virtute ſancti Platonis editis ſcripſit S. Nilus hiſtoriam ad Heliodorum, quæ recitata eſt in Septima Synodo, actione quarta. Iuſtinianus Imp. in honorem S. Platonis ampliſſimum erexit monumentum, vt ſcribit Procop. agens de ædific. Iuſtiniani Imp. de quo Cedren. in Baſilio Imp. Platonis, inquit, templum, quod corruerat, excitauit.

[d] Theophili.] Eius certamen deſcribitur in hiſtoria Miſcella. Martyrij coronã adeptus eſt Conſtantino & Hirene imperantibus, anno Domini ſeptingenteſimo octogeſimoquarto.

[e] Cyrilli epiſcopi.] De eo hac die Beda. Adſcribitur hic decimusnonus eius ſedis epiſcopus. Agit de eo Euſeb. in chron. & hiſt. libro 7. cap. 26. Niceph. Calliſt. hiſt. libro. 6. cap. 34. ac etiam Niceph. epiſc. Conſtantinop. in chron. Habentur eius acta iuncta illis ſanctorum Claudij & Nicoſtrati quæ ex antiquis codicibus edidit Mombrit. tom. 1. vbi ſcribitur, ipſum ob Chriſti fidem paſſum, ac tandem in carcere Deo ſpiritum reddidiſſe.

[f] Menelei.] De eo itẽ hac die Vſuardus, & alij recentiores.

[g] Wandregiſili.] Eius acta ſincerè conſcripta refert Surius tom. 4. ex quibus conſtat, migraſſe ex hac vita anno Domini ſexcenteſimo ſexageſimoquinto, indict. octaua, temporibus Vitaliani Papæ, licet malè Sigebert. referat ad an. 692. ſicut & Tritthem. de viris illuſtribus Ord. S. Benedicti libro 3. cap. 96. Scribit de eodem Petrus in catalog. libro 6. cap. 127. & nouiſſimè Molan. in Indiculo ſanctorum Belgij.

[h] Ioſeph.] De quo & Græci. Eius verò admirabilem ad Chriſtum conuerſionem & fidei conſtantiã aduerſus Arianos, pluribus deſcribit S. Epiphanius in Panar. hæreſi 30. contra Hebionitas. Apud hunc hoſpitio ſuſceptus eſt S. Euſebius epiſcopus Vercellenſis pro fide Catholica exul, quando eum inuiſit idem Epiphanius, qui hæc refert.

23 Decimo kalendas Auguſti. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

NATALIS ſancti Apollinaris [a] epiſcopi, qui ab Apoſtolo Petro Romę ordinatus, & Rauennam miſſus, pro fide Chriſti diuerſas & multiplices pœnas perpeſſus eſt: poſtea in Aemilia Euangelium prędicans, plurimos ab idolorum cultu reuocauit: tandem Rauennam reuerſus, ſub Veſpaſiano [b] Cæſare glorioſum martyrium conſummauit. Romæ ſancti Raſyphi [c] martyris. Ibidẽ paſſio ſanctæ Primitiuæ [d] virginis & martyris.

Item

Irem ſanctorum martyrum Apollonij[e] & Eugenij. Eodem die natalis ſanctorum martyrum Trophimi[f] & Theophili, qui ſub Diocletiano Imperarore lapidibus cæſi, & igne incenſi, demum gladio percuſſi, martyrio coronantur. In Bulgaria ſanctorum plurimorum[g] Martyrum, quos Nicephorus impius Imperator, eccleſias Dei deuaſtans, diuerſo mortis genere, enſe, laqueo, ſagittis, diutino carcere, & fame necari fecit. Cenomanis in Gallia ſancti Liborij[h] epiſcopi & confeſſoris. Romæ ſanctarum virginum Romulæ[i], Redemptæ & Herundinis, de quibus ſcribir ſanctus Gregorius Papa. Eodem die tranſitus ſanctæ Brigittę[k] viduę, quę poſt multas ſanctorum locorũ peregrinationes, diuino afflata ſpiritu, Romę quieuit: cuius corpus in Suetiam poſtea tranſlatum fuit.

IVLII 23.

APOLLINARIS epiſcopi.] De quo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac reliqui omnes; necnon & Græci in Menologio. Huius geſta, quæ in antiquis manuſcriptis codicibus latitabant, edidit Mombritius tomo 1. & Sur. tomo 4. Petrus item in catalog. libro 6. cap 128. & alij qui res eccleſiæ Rauennatis ſunt proſecuti. Exſtat de eodẽ ſermo ſancti Petri Chryſologi, alij etiam Petri Damiani. De eius eccleſia religioſè adeũda, hæc Venant. Fortunatus:

Rurſus Apollinaris pretioſi limina lambe.

De ſepulchro eiuſdem, & iuramento illic præſtari ſolito, agit ſanctus Gregor. in regiſtr. lib 5 epiſt. 33.

[b] Sub Veſpaſiano Cæſ.] Non ſic quidem, vt aliqua illius tempore fuerit in Chriſtianos excitata perſecutio: ſed quod ait Sueton. in vita ipſius cap. 15. his verbis: Non temerè quis punitus inſons reperitur, niſi abſente eo, & ignaro, aut certè inuito, atque decepto. Hæc Suetonius de eo.

[c] Raſyphi.] De quo vet. manuſcript. ex quibus & alij recentiores.

[d] Primitiuæ.] Agit de eadem Petrus in catal. libro 11. num. 200. & alij.

[e] Apollonij & Eugenij.] De his etiam hac die Græci in Menologio agunt.

[f] Trophimi & Theophili] Græci item in eodem Menologio hac die, ibique pluribus eorum martyrium referunt.

[g] Plurimorum martyrum.] Agunt itidem de his Gręci in Menologio his verbis: Cõmemoratio eorum qui ſunt apud Bulgariam interfecti ſub Nicephoro Stauratio Imp. anno nono Imperij eius. Quorum alij lethalibus plagis acceptis, cùm Chriſtum negare non paterentur, multiplicibus & acerbiſſimis tormentis ſubiecti, è vita deceſſerunt, alijque eoſe obtruncati, alij funibus vincti, & ſuffocati, alij ſagittis confoſſi, alij denique carceribus & fame conſumpti, exſpirarũt, & corona martyrij donati ſunt. Hæc ibi. Erat autẽ prædictus Imperator ſecta Manichæus; de cuius immani crudelitate meminit Theodorus Studita in panegyricõ S. Platonis. De his etiam hiſtor. Miſcell. in anno octauo eiuſdem Imp. Cedrenus etiam in compendio, anno uooo. Facta hæc tradũt anno Chriſti 804 ind. 5. ſed ſecundum veriorem ſupputationem, anno Domini octingenteſimo vndecimo.

[h] Liborij epiſc.] Agit de eodem hac die Ado. Res geſtas ipſius retulit Surius in tom. 4. Ponitur quintus eius ſedis epiſcopus: ſedit annos 49. tẽporibus Valentiniani, Gratiani, & Theodoſij Auguſtorum. Facta eſt autem corporis eius tranſlatio anno Domini 836. indictione 14. Ludouici Imperatoris anno 23.

[i] Romulæ & ſoc.] Agit de his S. Gregor. Papa libro 4 dialog. cap. 15. ibi & De eccleſia S. Mariæ, apud quam manebant. Porrò eiuſdem Romulæ & Redemptæ veneranda corpora aſſeruari Romæ in baſilica S. Marię Maioris, inſcriptio muſiuo opere in apſide poſita his verbis declarat; IN HAC SACRA BASILICA CORPORA SANCTORVM MATTHIÆ APOSTOLI, HIERONYMI DOCTORIS, ROMVLÆ ET REDEMPTÆ VIRGINVM RECONDVNTVR. Hęc ibi; licet & Tiburtini eadem ſibi vendicent, de ijſdemque hac die ſolennitatem agant. Verùm aliquam partem, non ipſa integra corpora eos accepiſſe putamus.

[k] Birgittæ aliàs Brigittæ.] Hanc Bonifacius nonus Romanus Põtifex adſcripſit in Sanctorum numerum. Vitam eius ſincerè conſcriptam habet Sur. tom. 4. Moritur anno Domini milleſimo treceteſimo ſeptuageſimotertio.

Nono

14 Nono kalendas Auguſti. Luna. B iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

VIGILIA ſancti Iacobi[a] Apoſtoli. Tyri in Tuſcia apud lacum Vulſinium ſanctæ Chriſtinæ[b] virginis & martyris, quæ in Chriſtum credens, cùm patris idola aurea & argentea comminuiſſet, ac pauperibus erogaſſet, eius iuſſu verberibus dilaniata, aliiſque ſupplicijs diriſſimè cruciata, & cũ magno ſaxi pondere in lacũ proiecta, ſed ab angelo liberata: deinde ſub alio iudice patris ſui ſucceſſore acerbiora tormenta conſtanter perferẽs, nouiſſimè à Iuliano præſide poſt fornacem ardentem, vbi quinque diebus illæſa permanſit, poſt ſerpẽtes Chriſti virtute ſuperatos, abſciſſione linguę, & ſagittarũ infixione martyrij ſui curſum compleuit. Romæ via Tiburtina ſancti Vincentij[c] martyris. Amiterni in Veſtinis paſſio ſanctorum Militum[d] octoginta trium. Emeritę in Hiſpania ſancti Victoris[e], viri militaris, qui cum duobus fratribus Stercatio & Antinogene in perſecutione Diocletiani per diuerſa ſupplicia martyrium conſummauit. In Lycia ſanctarum martyrum Nicetæ[f] & Aquilinæ, quæ beati Chriſtophori martyris prędicatione ad Chriſtum conuerſę, martyrij palmam capitis obtruncatione ſumpſerunt. Item ſanctorum martyrũ Menei[g] & Capitonis. Apud Senonas ſancti Vrſicini[h] epiſcopi & confeſſoris.

I V L I I 24.

VIGILIA S. Iacobi.] De ea etiã Beda, & alij recentiores.

[b] Chriſtinæ.] Ponitur hîc paſſa Tyri apud lacum Vulſiniũ, qui ab eadem ciuitate nomen accipiens, dictus eſt (vt iterum diximus) lacus Tyrenſis: ſic enim appellatus repetitur in edicto Deſiderij regis Longobardorum, quod exſtat Viterbij inciſum in marmore. Tyri enim ſanctam Chriſtinam paſſam eſſe, cùm vetera illorum locorum monumenta, firma certaq; à maioribus accepta traditio, tum etiam veteres manuſcripti codices confirmant. Porrò Tyrus ciuitas illic olim poſita à lacus eacreſcentia abſorpta eſt, vt Vulſinenſes oppidani olim illi vrbi vicini teſtantur. hæc de loco ſatis ſint dicta. Agit etiam de eadem Chriſtina hac die Beda, Vſuardus, ac cæteri Latinorum ac Græcorum, in quorum Menologio eius acta narrantur conſentientia ijs quæ à Latinis ſcribuntur, quę poſt Mombrit. tom. 1. & Petr. in catal. libro 6. cap. 130. Surius ea Martyrologio Adonis ſummatim deſcribit tom. 4. Vincẽt. lib. 12. cap. 86. Antonin. part. 1. tit 8. & alij. Habemus in noſtra bibliotheca eius acta fuſiùs ſcripta, aliaque legimus in vet. codice ſanctæ Cæciliæ trans Tiberim. eſt priorum eiuſmodi exordium: Erat quædam ſancta & ſacra puella ea Aniciorum perilluſtri familia, &c. Illa autẽ quæ exſtant in dict. cod. S. Cæciliæ, ſic incipiunt: Beatiſſima, &c. Putarunt aliqui de hac agere S. Auguſtinum in Pſalmo 120. Fefellit fortaſſe eos mendoſus codex: non enim de Chriſtina, ſed de Criſpina agit, perilluſtri martyre in Africa, de qua idem Auguſtinus ſæpiùs meminit, vt loco ſuo dicemus inferiùs, Criſpinam, & non Chriſtinam legit editio Louanienſis. Corpus ſanctæ Chriſtinæ Panormi in Sicilia ſumma veneratione aſſeruari, percepimus;

nec

nec aliam ab iſta eſſe tradunt. Meminit ſanctæ Chriſtinæ Aldelmus epiſcopus de laud. virginitatis,& alij recentiores.

[c] Vincentij.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Eſt quidem Tibure eccleſia ſancti Vincentij: huius quidem & non alterius Vincentij, vt multi credunt, dicta nomine, atque dicata.

[d] Militum octoginta.] Ponuntur hi paſſi Amiterni, quæ fuit olim nobiliſſima ciuitas in Veſtinis, licet in alia edit. errore Typographi, Amiternum in Sabinis ſit poſitum: nam Furconium & Aqnila, loca illi proxima, in Veſtinis ponuntur inferiùs. Amiternum eſſe in Veſtinis, ſcribit Cato libro orig. Ptolomæus libro 3. tabula ſexta Europæ id apertè docet, Strabo idipſum libro 5. A Varrone melius diſces vbi ſit Amiternum & cur ita dictũ; nã lib. 4. de lingua Latina ſic ait: Qui circũ Aternum habitant amnem, Amiternini ſunt appellati. Porrò de Aterno flumine Veſtinos alluente meminit Strabo lib. 5. & Vibius Sequeſt. lib. de flum. & alij. Vnus tantùm Plinius lib. 3. cap. 12. ponit Amiternũ in Sabinis, ea (vt puto) occaſione deceptus, quòd dicti reperirentur Amiternini Sabinorum, ea nimirum ex cauſa, quòd Amiternini à Sabinis venirent, vt auctor eſt Varro lib. 5. de lingua Latina. Dicta eſt alio nomine illa regio Prouincia Valeriæ, de qua ſuperiùs locuti ſumus. Fuerunt huius cohortis præcipui Florentius & Felix, vt ex manuſcriptis Aquila tranſmiſſis accepimus.

[e] Victoris & ſoc.] De his Vſuardus, Ado, & alij recẽtiores: alij pro Stercatio habent Eſtertium. De his Vaſæus in chron. Hiſpan. Item Flos ſanctorum Hiſpaniæ.

[f] Nicetæ & Aquilinæ.] Agunt de his etiam hac die Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 6. c. 132. & alij recentiores. Habentur earum acta iuncta illis S. Chriſtophori martyris; de his etiam Vincent. in Spec. libro 13. cap. 25.

[g] Menei & Capitonis.] De his item hac die Græci in Menologio agunt.

[h] Vrſini epiſcopi.] Succeſſit hic ſancto Polycarpo, adſcribiturque in ſerie epiſcoporum Senonenſium decimus ordine: claruit circa annum Domini 310. vt apparet ex tabulis Democharis lib. de ſacrificio Miſſæ.

ij. C Octauo kal. Auguſti. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

SANCTI Iacobi[a] Apoſtoli, fratris beati Ioannis Euangeliſtæ, qui prope feſtum Paſchæ ab Herode Agrippa decollatus eſt. Eius ſacra oſſa ab Hieroſolymis ad Hiſpanias tranſlata, & in vltimis earum finibus apud Gallæciam recondita, celeberrima illarũ gentium veneratione, & frequenti Chriſtianorum concurſu religionis & voti cauſa illuc adeuntium, piè coluntur. In Lycia ſancti Chriſtophori[b] martyris, qui ſub Decio virgis ferreis attritus, & à flammæ æſtuantis incendio Chriſti virtute ſeruatus, ad vltimum ſagittarum ictibus confoſſus, martyrium capitis obtruncatione compleuit. Barcinone in Hiſpania natale beati Cucuphatis[c] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Daciano præſide plurimis tormentis ſuperatis, percuſſus gladio, victor migrauit in cælum. In Palæſtina ſancti Pauli[d] martyris, qui in perſecutione Maximini ſub Firmiliano præſide capitis damnatus, exiguo orandi ſpatio impetrato, primùm pro contribulibus ſuis, deinde pro Iudæis & Gentilibus, vt fidei veritatem agnoſcerent, poſtea pro circumſtantium multitudine, demum pro iudice qui ipſum damnauerat, & pro carnifice à quo feriendus erat, Deum toto corde precatus, abſciſſis

ceruicibus, martyrij coronam accepit. Ibidem ſanctæ Valentinæ[e] virginis, quæ ad aram vt immolaret adducta, cùm eam calcibus euertiſſet, diriſſimè cruciata, vnà cum ſocia virgine in ignẽ coniecta, cucurrit ad Sponſum. Furconij in Veſtinis ſanctorum martyrũ Florentij[f] & Felicis Sipontinorum. Cordubæ ſancti Theodemiri[g] monachi & martyris. Treuiris ſancti Magnerici[h] epiſcopi & confeſſoris.

IVLII 25.

IACOBI Apoſtoli.] De eodem Beda ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio agunt pridie Kalen. Maij, in quem diem natalem eius, quando ab Herode occidi iuſſus eſt, transferunt: Latini verò hac die agunt, quando eius venerandum corpus ex Iria Flauia Compoſtellam tranſlatum eſt; vbi hactenus celeberrimo totius Chriſtiani Orbis officio colitur, vt conſtat ex Apoſtolicis litteris Calliſti Papæ ſecundi, quibus etiam expreſſum habetur, vt tertio Kal. Ianuarij celebretur eius tranſlatio Hieroſolymis facta Gallæciam, itemque electio: rurſus autem vt quinto Nonas Octobris ſolennitas agatur, qua recolantur eiuſdem S. Iacobi miracula. Kalendis verò Iunij agitur Compoſtellanæ eccleſiæ dedicatio facta à Turpino epiſcopo Rhemenſi, & aliis ſexaginta epiſcopis, id curante Carolo Magno Imp. vt idem Turpinus teſtatur. De eius acceſſu & prędicatione in Hiſpanias, hæc liber qui inſcribitur nomine S. Iſidori de vita & mort. ſanct. cap. 73. Hiſpaniæ atque Occidentalium locorum populis Euangelium prædicationis infundit, &c. Hæc ibi, licet ille, an ſit Iſidori, non immeritò adducatur in controuerſiam, cùm complura in eo indigna Iſidoro reperiantur coagmentata mendacia. Rurſus autem in Breuiario Toletano inſtitutionis S. Iſidori, habetur ſacer hymnus, quo de eius acceſſu in Hiſpaniam agitur: vbi etiam inter alios hi verſus deſcripti habentur:

Magni deinde filij tonitrui,
Adepti fulgent prece matris inclyta,
Vtrique vita culminis inſignia.
Regens Ioannes dextra ſolus Aſiam,
Et læua frater poſitus Hiſpaniam, &c.

Beda etiam in collectaneis agẽs de diuiſione Apoſtolorum, Iacobum hunc in Hiſpanias eſſe profectum teſtatur: id ipſum Turpinus in libro de rebus geſtis Caroli Magni Imp. id denique Calliſtus Papa ſecundus (eius enim nomine litteræ Apoſtolicę ſcriptæ reperiuntur) affirmare videtur. Sed cùm omnium Apoſtolorum primus S. Iacobus martyrio ex hac vita migrarit, idque etiam ante diuiſionem Apoſtolorum: inde nonnullis de ea re dubitandi occaſio orta eſt. Verùm Iacobi in Hiſpaniam profectio tunc potiſſimùm potuit contigiſſe: cùm poſt necem Stephani protomartyris, ſecuta eſt ſtatim diſperſio omnium diſcipulorum: & licet dicat S. Lucas in Actis, omnes diſperſos eſſe pręter Apoſtolos, intelligendum ex maiori parte; ſicut cùm ibidem ait, omnes diſcipulos diſperſos eſſe per regiones Iudææ atque Samariæ: cùm tamen conſtet, inter alios Ananiam tunc temporis profectũ eſſe Damaſcum Syriæ, illicq; Euangelium prædicaſſe. Sanè quidem & horum matrem, vxorem Zebedęi, Mariam, eadem diſperſione fugatam, in Italiã aduentaſſe, & apud Hernicos, itinere fatigatam, in pace quieuiſſe, produnt vetera monumenta eccleſiæ Verulanæ, vbi eius venerandum corpus religioſè aſſeruatur. Hæc autem de acceſſu Iacobi in Hiſpanias nuper dicta non ſic accipias, vt illic prædicauerit Gentibus Euangelium (nondum enim decreto Apoſtolorum illis fuerat oſtium reſeratum) ſed Iudæis tantùm, ſuis gentilibus, Chriſtum annuntiarit; nec ſic quidem, vt aliquam illic fundarit eccleſiam: eoque ſenſu ſunt accipienda verba Innocentij Papæ in epiſt. ad Decentium, quòd nullus Apoſtolorum in Hiſpania vel Gallia populum Gẽtilem docuerit, ſed illi tantùm quos in eas regiones miſiſſet Petrus Apoſtolus. Prædicta autem non ſic mordicus defendimus, vt his inuitos adſtipulari cogamus; ſed potiùs vt oſtenderemus quæ dicũtur de profectione eius in Hiſpaniam, non eſſe adeò impoſſibilia, vel haberi pro monſtro, vt putant aliqui. Addimus & illud de eodem Apoſtolo; ipſum nimirum, ſicut Ioannem, virginem permanſiſſe: id etenim teſtatur S. Epiphanius in Panar hæreſi 58. his verbis: Qui nam igitur hi fuerint, quàm generoſi Apoſtoli, ac monaſticam vitam degentes, ac deinceps virgines? Ioannes quidem & Iacobus, filij Zebedæi, qui manſerunt in virginitate. Hęc Epiphanius. Agit de eodem Suidas in Herode, recitatque hiſtoriam de martyrio illius qui illum accuſauerat, & quomodo veniam precans, martyriũ ſubiit. Trithemius de vir. illuſt. dum recenſet Calliſti Papæ commentarios, ait illum copioſo ſermone & maxima diligentia tractatum ſcripſiſſe de miraculis S. Iacobi. Legimus eiuſdem Calliſti nomine de ea re quinque libros digeſtos, quibus continẽtur miracula, eiuſdem Apoſtoli virtute edita, licet (vt conſtat ex ratione annorum numeri) aliqua fuerint ſuperaddita, ac illis admiſta. Habentur & eiuſdem Calliſti ſermones de tranſlatione S. Iacobi, itemque de ea re epiſtolæ; necnõ & litteræ Leonis Papæ tertij de tranſlatione ſancti Iacobi in Hiſpaniam facta tertio Kal. Ianuarij. Eſt earum exordium: Noſcat fraternitas veſtra, &c. Itemq; litteræ Innocentij Papæ ſecundi habentes ſubſcriptionẽ S. R. E. Cardinaliũ qui illis vixêre tẽporib. quibus eiuſdem Calliſti cõmentar. cõprobatur. recitatur in eo & epigramma Fortunati de martyrio S. Iacobi.

[b] Chriſtophori.] Martyr eſt tam Latinis quàm Græcis notiſſimus, de quo hac itẽ die Beda, Vſuar. Ado, & alij omnes recentiores; Græci autem de eo agunt in Menologio ad ſeptimũ id. Maias. Huius quidem acta deprauata ac inter ſe diuerſa admodũ reperiuntur. Edidit ea primùm Mombrit. tomo 1. vit. ſanct. Petrus in catal. lib. 6. c. 135. Vicellius in Hagiolog. ex Ruggero Fuldenſi paucis cõtraxit. Legimus eadem in nonnullis antiquis codicibus, quæ & Sur. retulit in tomum quartum: ſed omnia quæ cenſura indigeant. Irrepſit inter alia, vt pro Decio Imp. Dagnus quidam ſit poſitus; ſub Decio etenim eſſe paſſum vnà cum cæteris Chriſtianis commilitonibus, conſtat ex veteri hymno ſacro, qui legitur in Breuiario Toletano ſecundùm regulam S. Iſidori, quo etiam eiuſdem martyris acta deſcribuntur: quæ quidem præ cæteris omnibus nobis arrident. Aſſeruantur ibidem (vt in eodem Breuiario legimus) eiuſdem martyris venerandæ reliquię. Frequens erat ac religioſus in Hiſpaniis Chriſtophori martyris cultus. Erat etiam Cordubæ nobilis ac vetus memoria S. Chriſtophori, eccleſia & monaſterium ab eo denominatũ, cuius meminit S. Eulogius, dum agit de alio Chriſtophoro eiuſdẽ monaſterij alumno; qui ſicut & nomen, ita etiam eum imitatus, martyrij coronam eſt conſecutus tempore perſecutionis Saracenorum: de alio monaſterio nomine eiuſdem S. Chriſtophori dedicato, meminit S. Greg. in regiſt. lib. 8. epiſt. 33. Hęc de antiquis eius memoriis. Quod pertinet ad giganteam ſtaturam, qua pingi conſueuit, quid dicam, non habeo: referam hîc tantùm ex hymno præfato hos verſus, quibus eius imago deſcribitur, imo potiùs tantummodo adumbratur.

Elegansq; ſtatura, mente elegantior,
Viſu fulgens, corde vibrans, & capillis rutilans,
Ore Chriſtum, corde Chriſtum Chriſtophorus inſonat.

Et in capitulo ſic dicitur. De minimo grandis, vt ex milite dux fieret fidelium populorum, &c. Porrò ea cuncta quæ de S. Chriſtophoro feruntur, de palma, flumine, ſtatura procera; ea, inquam, omnia Hieronymus Vida epiſcopus Albæ allegorico ſenſu interpretata egregio cecinit epigrammate. De ſymbolicis picturis Chriſtianis antiquitus pingi ſolitis, diximus ſuperius 23. Aprilis in Georgio.

[c] Cucuphatis.] De quo & Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Prudentius hymno quarto de eo hoc verſu meminit:

Barcinon claro Cucuphate freta
Surget, &c. Huius acta ex Anonymo deſcripſit Surius tomo 4. Mombritius tomo 1. Petrus in catalogo libro 6. cap. 136. Sed eadem feliciùs canuntur Sapphico carmine, hymno ſacro, qui legitur in Breuiario Toletano. Plura de eodem in Flore ſanct. Hiſpan. & in Theſ. concion. tomo 2. Kalend. Auguſti, ibi & de Felice agitur.

[d] Pauli] Agit de eo Euſebius hiſt. lib. 8. cap. 18. Paſſumque tradit anno ſexto perſecutionis Diocletiani Imp. qui eſt annus Domini 308.

[e] Valentinæ.] Eadem ipſa eo paſſa eſt tempore quò & Paulus, de quo modò actum eſt. Scribit de eadem Euſebius hiſt. lib. 8. cap. 18.

[f] Florentij & Felicis.] Sunt hi duo ex numero illorum octoginta trium militum, de quibus agitur pridie huius diei, ibi & de his diximus. Furconij cùm hi ponantur, ſciendum eſt, nobilem fuiſſe eccleſiam Furconienſem in Veſtinis, cuius mentio habetur in Concilio Romano ſub Agathone, quod recitatur in ſexta Synodo act. 4. Adnumeratam eãdem inueni inter eas, quarum epiſcopi dicebantur olim Suffraganei Romani Pontificis, nec erant ſub ditione alicuius archiepiſcopi, ſed tantùm immediatè ſubiecti Romano Pontifici, vt habet cod. manuſcript. bibliothecæ Vaticanæ, qui inſcribitur Liber cenſuum.

[g] Theodomiri.] De quo agit S. Eulogius in memor. ſanct. lib. 2. cap. 6. Aitque eundem 25. Iulij, die Sabbati, martyrij coronam eſſe adeptum, æra octingenteſima nonageſima nona, anno à Chriſto Domino octingenteſimo quinquageſimo primo.

[h] Magnerici epiſc.] Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vſuar. Acta eius ſcripſit Ebruinus abbas. Habetur de eo mentio in actis S. Gauderici, quæ recitat Sur. tom. 4. 11. Auguſt. Gregor. Turon. de geſt. Frãc. lib. 8. c. 37. lib. 9. c. 10. & in tabulis epiſcoporum Treuerenſium poſt Nicetium. De hoc extare carmen Fortunati, tradit Molanus: verùm in libris Fortunati nuper editis Calari, non de Magnerico Treuerenſi, ſed de Agerico Virdunenſi carmen extat lib. 3. Vixit circa an. Dñi 505.

j. D Septimo kal. Auguſti. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

DORMITIO ſanctæ Annæ [a] matris genitricis Dei Marię. Philippis in Macedonia natalis ſancti Eraſti [b], qui illic à beato Paulo Apoſtolo relictus epiſcopus, ibidem martyrio coronatus eſt. Romę via Latina ſanctorum martyrum Symphronij [c], Olympij, Theoduli, & Exuperiæ, qui, vt in geſtis ſancti

ſancti Stephani Papæ legitur, ignibus combuſti, martyrij palmam adepti ſunt. In Portu Romano ſancti Hyacinthi[d] martyris, qui primò in ignem iniectus, deinde in profluentem præcipitatus, illæſus euaſit: poſt hæc à Leontio conſulari ſub Traiano Imperatore gladio percuſſus, vitam finiuit: cuius corpus Iulia matrona in prædio ſuo iuxta Vrbem ſepeliuit. Item Romæ ſancti Paſtoris[e] preſbyteri, cuius nomine titulus[f] exſtat in Viminali apud ſanctam Pudentianam. Veronæ ſancti Valentis[g] epiſcopi & confeſſoris. In monaſterio ſancti Benedicti in agro Mantuano ſancti Symeonis[h] monachi & eremitę, qui multis miraculis clarus, in ſenectute bona quieuit.

IVLII 26.

ANNÆ.] Græci autem de ea pridie huius diei agunt in Menologio: in conſtitutione Emmanuelis Imp. ponitur inter eas ſolennitates quibus vacandum eſt religionis gratia. De eadem Dei genitricis matre meminit S. Epiphanius in Panar. hęr. 78. & 79. Itemque in commentariolo de laudibus Deiparæ. Antiochus monachus, qui doctrina & ſanctitate claruit temporibus Heraclij Imperatoris, de eadē agit in homilia decima. Ioannes Damaſcenus de fide orthodoxa lib. 4. c. 15. in oratione prima de dormitione beatæ Mariæ, & oration. 1. & 2. in natiuitate eiuſdem. Andreas Cretenſis plura in Natali Deiparæ, & in ſactis hymnis. Multa præterea de ea apud Cyrum Prodromum. Eſt de eadē ſermo Fulberti epiſcopi Carnotenſis. In Breuiario Toletano ineſt de ea vetus officium eccleſiaſticum cum ſacro hymno eodem die canendo. Habemus in noſtra bibliotheca tomo 7 de eadem ſermonem, cuius eſt initium: Beatiſſimæ & multiplici, &c. Ibique carmina quædam in laudem ipſius ſcripta ſunt, in aliqua eccleſia cani ſolita. Fertur de eadem apocryphū quoddam, nomine S. Hieronymi, quod incipit: Poſtulatis filiæ, &c. De miraculis S. Annæ Trithemius ſcripſit. Eius venerandum caput aſſeruari Duræ, quod eſt oppidum Iuliacenſe, teſtatur Molanus in addit. ad Vſuardum edit. 2. Annulus autē eius Romæ in eius eccleſia cuſtoditur. Iuſtinianus Imperator eidem erexit Conſtantinopoli auguſtiſſimam baſilicam, vt auctor eſt Procop. lib. 1. ædif. Iuſtiniani Imperatoris, de qua habetur mentio in actis S. Stephani iunioris: eandem tandem vetuſtate collabentem Baſilius Imp. reſtituit, vt ſcribit Cedren. in Baſilio. Plura in laudem ſanctæ Annæ tam carmine quàm ſoluta oratione à recentioribus ſcripta ſunt, vt à Vioellio, & aliis. Conſtat ex prædictis tam in Orientali quàm Occidentali Eccleſia peruetuſtum fuiſſe ſanctæ Annæ cultum. Sanctiſſimus Dominus noſter Gregorius xiij. Papa, diuino afflatus ſpiritu, Apoſtolicis litteris datis hoc anno Domini 1584. Kalend. Maij, ſui Pontificatus anno duodecimo, firmauit auxitque: præcipiēs nimirum vt perpetuis futuris temporibus beatæ Annæ dies feſtus ſeptimo kal. Auguſti per totius Orbis eccleſias duplici officio quotannis recolatur; Romaniſq; ac aliarum eccleſiarum Kalendariis addatur, & Duplex ei adſcribatur.

[b] Eraſti.] De quo Acta Apoſtolorum cap. 19. Paulus ad Romanos cap. 16. & ad Timoth. cap. 4. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Hunc creatum fuiſſe epiſcopum Paneadis, ſcribit Dorotheus in Synopſi; licet cæteri omnes, quibus magis aſſentimur, Philippenſem eum dicant factum epiſcopum.

[c] Symphronij. & ſoc.] De his hac die Vſuardus, & alij. Res geſtæ ipſorum deſcriptæ habentur in actis ſancti Stephani Papæ apud Surium tomo quarto, die ſecunda Auguſti.

[d] Hyacinthi.] Agit de eo etiam Beda, Vſuard. Ado, & alij recentiores. Acta verò ipſius recitat Surius tomo quarto hac die.

[e] Paſtoris.] Non tantùm in vet. Romano Martyrologio, ſed & in antiquis manuſcriptis de eo agitur hac die. Plura de ipſo ſcripta habentur in actis ſanctarum Pudentianæ, Praxedis, Nouati, & Timothei, quorum ſuprà meminimus. Mentio de eodem habetur in libro de Rom. Pontificibus in Pio Papa. De eius obitu agitur in litteris eiuſdem Pontificis ad Iuſtum epiſcopum Viennenſem, quas eſſe germanas, monſtrauimus in Annalibus eccleſiaſt. In eis hæc de Paſtore ſcripta habentur: Paſtor titulum condidit, & dignè in Domino obiit. Hæc ibi. Habemus in noſtra bibliotheca res geſtas ſancti Paſtoris, ſeu potiùs panegyrim in die natali eius alicubi in eccleſia legi ſolitam. Eſt eius exordium: Sanctorum veſtigia, &c. Ibi etiam ea die de alio Paſtore agitur diſcipulo ſancti Eraſmi epiſcopi, qui paſſus eſt Romæ via Salaria, temporibus Diocletiani; atque ſepultus ad Cliuum cucumeris. De ſcriptis S. Paſtoris, quorum penes Græcos vſitatior fuit lectio, in Annalibus pluribus egimus.

[f] Titulus.] Idem Titulus, quod Memoria, ſeu Eccleſia; ſic dictus, quòd in loco vbi erat eccleſia erigenda, crux poneretur in titulum, ſic l. vlt. de pagan. Cod. Theod. & l. Decernimus, C. de epiſc. & cleric. Nouel. 117. c. 7. ex Iulian. & cōſt. 4. c. 1. Auth. coll. 5. tit. 17. Vt nullus fabric. c. Nemo eccleſiam, de conſecrat. diſtinct. 1. ex Concil. Aurelian. & in

capitularib. Franc. lib. 5. cap. 239. Ord Roman. de diuin. Offic. c. de ædif. eccleſ. pag. 107. Habes de Titulo hæc ex Prudentio hymn. 5. Periſteph. de ſancto Vincentio:

Iam nunc & oſſa exſtinxero
Ne ſit ſepulchrum funeris
Quod plebs gregalis excolat,
Titulúmque figat martyris.

& hymno 12. de paſſionibus Apoſtolorum, in hunc modum:

Parte alia Titulum Pauli via ſeruat Oſtienſis.

Romæ autem obtinuit vetus loquendi vſus, vt non omnis Eccleſia, martyrúmve Memoria Titulus diceretur, ſed tantùm inſigniores Eccleſiæ, quibus præficerentur presbyteri Cardinales.

[a] Valentis epiſcopi.] De eo tabulæ eccleſiæ Veronenſis, & in antiquis monumentis epiſcoporum Veronenſium, quæ collegit Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſimus, hodie Cardinalis, Auguſtinus Valerius, eiuſdem ciuitatis epiſcopus.

[b] Symeonis.] Huius res geſtas ſcripſiſſe fertur Hilarion monachus Ordin. S. Benedicti; eas nos non vidimus, niſi ſint illæ quæ in bibliotheca Vaticana manuſcriptæ leguntur abſque auctoris nomine, in codice qui habet numeri notam 709. vbi traditur, hunc Armenum fuiſſe genere, ordine Leuitam, profeſſione Monachum; veniſſe in Italiam, ac multis egregiis operibus illuſtratum quieuiſſe in Domino, anno à Chriſto milleſimo decimoſexto Indict. 14. ſeptimo Kal. Auguſti, Henrico Imperat. Quibus temporibus etiam Treueris in Galliis claruit alius eiuſdem nominis, & profeſſionis, Ordiniſque S. Benedicti; qui in turri incluſus, ibidem vſque ad obitum vixit, de quo Sigebert. in Chron. anno Domini 1015. & Tritthemius de vir. illuſtr. Ord. S. Benedicti libro 3. cap. 238.

* E Sexto kal. Auguſti. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

NICOMEDIÆ paſſio ſancti Pantaleonis[a] medici, qui à Maximiano Imperatore pro fide Chriſti tentus, & equulei pœna, ac lampadarum exuſtione cruciatus, ſed inter hæc Domino ſibi apparente refrigeratus, tandem ictu gladij martyrium conſummauit. Ibidem ſancti Hermolai[b] presbyteri, cuius doctrina beatus Pantaleon ad fidem conuerſus eſt; ſanctorum quoque Hermippi & Hermocratis fratrum, qui poſt multas pœnas ſibi illatas, ab eodem Maximiano capitali ſententia ob confeſſionem Chriſti damnati ſunt. Nolæ ſanctorum martyrum Felicis[c], Iuliæ, & Iucundæ. Vigiliis in Apulia ſanctorum martyrũ Mauri epiſcopi, Pantaleemonis, & Sergij, qui paſſi ſunt ſub Traiano. Apud Homeritas commemoratio[d] ſanctorum Martyrum, qui ſub Dunaan tyranno ob Chriſti fidem incendio traditi ſunt. Cordubæ in Hiſpania ſanctorum martyrum Georgij[e] diaconi, Felicis, Aurelij, Natalię, & Lilioſæ, in perſecutione Arabica. Epheſi natalis ſanctorum ſeptẽ dormientium, Maximiani, Malchi, Martiniani, Dionyſij, Ioannis, Serapionis, & Conſtantini. Antiſiodori depoſitio beati Ætherij[f] epiſcopi & confeſſoris. Conſtantinopoli beatæ Anthuſæ[g] virginis, quæ ſub Conſtantino Copronymo ob cultum ſanctarum imaginum verberibus cæſa, & exilio relegata, quieuit in Domino.

PANTALEONIS aliàs Pantaleemonis.] De quo hac item die Beda, Vſuardus die ſequenti, Græci in Menologio hac item die agunt, feſtumque colunt, vt apparet ex Emmanuelis conſtitutione tit. de feriis. Huius acta ex antiquioribus monumentis edidit Metaphraſtes, quę Latinè à ſe reddita deſcripſit Lipom. tom. 6. & Sur. tomo 4. Legimus eadem in vet. manuſcr. codic. ex quibus etiam Mombritius tomo 2. & Petrus in catal. lib. 6. cap. 146. Agit de eodem Niceph. lib. 7. cap. 14. Huius templum Cōſtantinopoli vetuſtate collapſum in ampliorem formam Iuſtinianus Imp. reſtituit, vt ſcribit Procop. de ædif. Iuſtinian. Imper. lib. 1. Excitauit & aliud in honorem eiuſdem martyris in Palæſtina, vt idem refert lib. 5. Caput eius ex Africa in Gallias tranſlatum eſſe anno Domini 802. ſcribit Sigebertus in chron. Extat de eadem tranſlatione carmen Abogardi epiſcopi Lugdunenſis. Conſtantinopoli etiā eius ſacræ reliquiæ condita erant in loco qui dictus eſt Concordia, vbi ſacroſancta Synodus œcumenica eſt celebrata, quæ ex quatuor ſecunda ordine poſita eſt. De his Ioannes Damaſcenus libro tertio de imaginibus.

b Hermolai & ſoc.] De his hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij Latinorum; Græci autem in Menolog. pridie huius diei. Horum omnium acta intexta habentur cum illis S. Pantaleemonis. Scribit de eodē Nicephorus hiſtor. libro 7. cap. 14.

c Felicis & ſoc.] Agit de iiſdem hac die Beda, adſtipulanturque vet. manuſcrip.

d Commemoratio ſanct. mart.] De his Nicephorus hiſt. lib. 17. c. 6. Vberiùs autem horū acta deſcripſit Metaphraſtes; quæ recitat Lipom. tom. 6. & Surius tomo 5. die 24. Octobris.

e Georgij & ſoc.] De his Vſuardus ſexto Kal. Septembris; ſed hic eſt dies natalis ipſorum, vt apparet ex S. Eulogio, qui de his multis agit in Memor. Sanct. lib. 2. cap. 10. paſſosque tradit æra 890. à Chriſto autem anno octingenteſimo quinquageſimo ſecundo: ibi idem Eulogius recitat Georgij epiſtolam ad vniuerſos Chriſtianos in Hiſpania conſiſtentes, qua eos ad ſubeūdum martyrium roborauit. Eſt eius exordium: Cognoſcite ô fratres chariſſimi meum introitum in Hiſpaniam, &c.

f Septem Dormientium.] De his hac item die Vſuardus, ac recentiores omnes; Græci autem in Menolog. prid. Non. Auguſt. & 4. Kal. Nouem. nimirum quando incluſi ſunt in ſpecu, & quando demum ſunt inuenti. Cur autem hi dicti ſint dormientes, duplex affertur ratio. Altera quòd hi martyres temporibus Decij conſummarint martyrium intra ſpeluncam clauſi, ac demùm ſpecus oſtio reſerato, inuentis eorum corporibus, velut rediuiui, iterum apparuiſſent; dictique dormientes cōſueto diuinæ ſcripturæ loquendi vſu, quo eos qui piè religioſeque vita functi ſunt, dormientes conſueuit appellare. Altera verò, quòd iidem tēporibus Decij vſque ad vltima tempora Theodoſij iunioris intra ſpecum clauſi, ſomno capti, ad ducentos ferè annos reuera dormierint. Qui hæc putarint, ſunt in primis ex Græcis Metaphraſtes, qui rei geſtę hiſtoriam texuit, quam recitat Sur. tom. 4. hac die. Nicephorus lib. 14. c. 45. Cedren. in compend. anno 13. Theodoſij. Ex Latinis Greg. Turon. de gloria confeſſ. cap. 95. Sigebert. in chron. an. 447. Quid ſimile de aliis ſeptem dormientibus in Germania ſcribit Paulus diac. de geſtis Longobard. lib. 1. cap. 3. quos illos eſſe putamus de quibus Gregor. Turon. epiſtolam ſcripſit ad Sulpitium epiſcopum Bituricenſem, qua illorum recenſet originē, quos tamen reuera obiiſſe diē, expreſſè teſtatur, recitatq; eorum nomina, quæ ſunt iſta, Clemens, Primus, Lætus, Theodorus, Gaudens, Cyriacus, & Innocentius: ſi & ex Gentilibus de longo tempore dormiente exēplum cupis, habes Plin. qui lib. 7. cap. 52. puerum quendam annos ſeptem & quinquaginta dormiſſe tradit. Sed & Apuleius in Florid. tradit Epimenidē Creticum à parente ad cuſtodiendum pecora miſſum in quodam antro dormiſſe annis quinquaginta ſeptem, vnde verſum eſt in prouerbium; Dormire ſomnum Epimenidis. Sed hæc credat qui volet. Iam vt ad eos de quibus agimus, reuertamur; ſententiæ illorum qui putant hos non ob mortem dictos eſſe dormientes, ſed quod verè eo temporis ſpatio ſomno fuerint oppreſſi, magnopere refragatur, quod ipſi aiunt, id miraculum diuinitus factū ob eam cauſam, quòd eo tempore de reſurrectione carnis hæreſis eſſet orta; cùm reuera nihil tale temporibus Theodoſij iunioris contigiſſe reperiatur. Nam nec in ſacroſancto Concilio Epheſino, quod ſub eodem Theodoſio celebratum eſt, neque in ſacroſancta Synodo Chalcedonenſi poſt illud proximè habita, vlla vnquam mentio de eiuſmodi hæreſi facta inuenitur, quæ prima omnium Patrum ſententia damnari debuiſſet. Præterea ſi ad aſtruendam fidem reſurrectionis, voluit Dominus hos martyres excitare: manifeſtum eſt eos reuera fuiſſe mortuos, alioqui enim dormientium quidem à ſomno excitatorum, ſed nō mortuorum reſurgentium, quæ fidem reſurrectionis facerent, fuiſſent teſtimonia. His accedit quòd nullus illorum ſcriptorum qui illis vixēre temporibus, rem tam inſignem, miraculum adeò grande, ſcriptorum monumentis commendarunt: quæ omnia illos latuiſſe, veriſimile non eſt: puta ſanctum Proſperum, qui illorum temporum res geſtas per annos ſingulos digeſſit; aut Marcellinum, vel alium ex illorum temporum ſcriptoribus. Addimus etiam, quòd Stephanus epiſcopus Epheſinus, cuius ſedis tempore id eueniſſe refertur in actis quæ ſcribit Metaphraſtes, intruſus fuit armorum vi in eam ſedem, pollutusque communione Eutychetis atque Dioſcori in latrocinio Epheſino, vt habent acta ipſa quæ recitantur in SS. Concilio Chalcedonen. act. prima & vndecima; cuius quidem communionem prædicti Dormientes meritò execrari ac vitare debuiſſent. Hæc ſunt quæ his obſtare videntur. Quid autem in hac re ſentiendum ſit, ego minimè decerno; nec mihi tantum ſumo, vt hæc audeam definire, quamuis in priorem ſententiam ſim procliuior. Quicquid ſit, optimo iure dicimus, tam Latinos quàm Græcos religiosè ac piè colere, ac celebrare horum ſanctorum anniuerſariam ſolennitatem, cùm gratia paſſi ſint temporibus Decij, atque reuera in Domino obdormierint.

[g] Ætherei epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuard. & alij. Adnumeratur decimusoctauus eius ſedis epiſcopus, cui præfuit annis ſex, hacque die obiit, ſepultus in eccleſia ſancti Germani, vt habent tabulæ Democharis libro de ſacrif. Miſſæ.

[h] Anthuſæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, vbi eius acta breui compendio deſcribuntur.

xix. F Quinto kal. Auguſti. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

ROMÆ paſſio ſancti Victoris [a] Papæ & martyris. Item Romæ ſancti Innocentij [b] Papæ & confeſſoris. Mediolani natalis ſanctorum martyrum Nazarij [c], & Celſi pueri, quos Anolinus [d] ſub rabie perſecutionis, quæ per Neronem excitata eſt, diu maceratos & afflictos in carcere, gladio feriri iuſſit. Thebaide in Ægypto commemoratio plurimorum [e] ſanctorũ Martyrum, qui in perſecutione Decij & Valeriani paſſi ſunt, quando Chriſtianis optantibus pro Chriſti nomine gladio percuti, callidus hoſtis tarda ad mortem ſupplicia conquirens, animas cupiebat iugulare, non corpora: ex quorum numero vnus poſt equuleos, laminas, ac ſartagines ſuperatas, melle perunctus, ligatis manibus poſt tergum, ſub ardentiſſimo ſole fucorum ac muſcarum [f] aculeis expoſitus fuit: alius inter flores molliter vinctus, cùm ad eum impudiciſſimum ſcortum veniſſet, vt in libidinem concitaret, præciſam morſu linguam in blandientis faciem exſpuit. Ancyrę in Galatia ſancti Euſtathij [g] martyris, qui variis tormentorum generibus excruciatus, atque in flumen demerſus, ſed inde ab Angelo ereptus, demum columba è cælo adueniente, ad præmia æterna vocatus eſt. Mileti ſancti Acatij [h] martyris, qui ſub Licinio Imperatore poſt diuerſas pœnas in fornacem iniectus, ac Dei ope ſeruatus illæſus, martyrium capitis abſciſſione compleuit. In Britannia minori ſancti Sampſonis [i] epiſcopi & confeſſoris. Lugduni ſancti Peregrini [k] presbyteri, cuius beatitudinem miraculorum gloria teſtatur.

IVLII 28.

[a] VICTORIS Papæ.] Succeſſit hic ſancto Eleutherio, vt patet ex libro de Romanis Pontificibus, Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 5. cap. 22. & ſequen. Optat. Mileuitan. lib. 2. contra Parmen. Auguſtin. ep. 165. & aliis. Noſque de eo egimus in Annalibus eccl. vbi & pro eodem ſcripſimus Apologiam aduerſus eos, qui nimiæ ſeueritatis, ob res ab eo geſtas aduerſus hæreticos Quartodecimanos, redarguunt.

[b] Innocentij Papæ.] Hic ſuffectus eſt in locũ S. Anaſtaſij, vt cõſtat ex lib. de Rom. Pontificibus, Proſpero, Marcellino, & Nicephoro epiſc. in chronic. Eius autem acta per annos ſingulos digeſſimus in Annal. vindicauimuſque eum à calumniis Zozimi

zimi ethnici ſcriptoris Chriſtianis infenſiſſimi. Eius corpus tranſlatum eſſe à Sergio iuniori in titulum Equitij, docet vetus inſcriptio ibidem poſita.

[c] Nazarij & Celſi.] De his hac die Vſuardus, & alij: nonnulli autem ad pridie idus Iunij, qua ſanè die inuentarum reliquiarum per S. Ambroſium ſolennis dies celebrabatur: hodie autem illorũ dies natalis colitur, de quo exſtat Sermo S. Ambroſij 14. de ſanct. edit. Rom. quem etiam habet Lipom. tomo 6. & Sur. tomo 3. 19. Iunij. Meminit idem de Nazario in Comment. in Lucam libro 7. cap. 53. Deſcribit eorundem acta Metaphraſtes, quæ & Lipom. & Surius in iiſdem locis referunt. Alia inſuper fuſiùs ſcripta recitat Mombrit. tomo 2. Narrãtur inſuper horum martyrum res geſtę in actis ſanctorum Syri & Iuuentij, quæ exſtant apud Surium tomo 7. die 12. Septemb. Agunt etiam Græci horũ martyrum annuam commemorationem prid. idus Octobr. vt conſtat ex dicto ipſorum Menologio. De adinuentione ipſorum corporum ſcribit Paulinus in vita S. Ambroſij, cuius liberalitate eorundẽ ſacræ reliquiæ in diuerſas Orbis Chriſtiani regiones diuiſæ ſunt. Accepit eas S. Paulinus, qui in Fũdana, atque Nolana baſilica collocauit, vt ipſe ſcribit ad Seuer. epiſt. 12. & in Natali 9. S. Felicis. Sanctus Gaudentius Brixianus epiſcopus eaſdem ab eodem acceptas condidit in baſilica, quam dedicauit, vt ipſe ſcribit in Sermone in eius dedicatione habito. Miſit Nazarij reliquias ad epiſcopos Africanos eas expoſcentes Ennodius Ticinenſis, cuius ad eoſdem exſtat epiſtola. Tranſlatæ ſunt etiam in Gallias Ebredunum, ſed ob frequentes barbarorũ incurſus iam obliuione ſepultæ, ac iterum inuentę, occaſionem dederunt, vt Gregor. Turon. de gloria martyr. cap. 47. rerum geſtarum inſcius, exiſtimaret dictos martyres Ebreduni in Gallia eſſe paſſos, ſecutus fidem cuiuſdam apocryphi. De baſilica ſancti Nazarij in Galliis, quam in auguſtiorem formã reſtituit Leontius epiſcopus, ſcribit epigramma Venantius Fortunatus libro 1. De aliis eorundem reliquiis Pariſiis collocatis Aim. lib. 2. de geſt. Frãc. cap. 20. Erat & Conſtantinopoli memoria S. Nazarij, cuius baſilicam vetuſtate collapſam reſtituit Baſilius Imp. vt ſcribit Cedren. in compend. in Baſil. Imper. Naboris item & Nazarij ſacras reliquias rurſus tranſlatas in Gallias anno ſeptingenteſimo ſexageſimo tradit Herman. in chron. Quem tamen putamus intelligere de Nabore & Nazario Romæ paſſis; de quibus ſuprà 12. Iunij, ſecundùm ea quæ ibi notata ſunt ex Sigeberto.

[d] Anolinus aliàs Anulinus.] Non tãtùm Neronis temporibus Anolinus præfectus aduerſus Chriſtianos exercuit gladiũ, ſed & Maximini Imp. qui ſucceſſit Alexandro temporibus alius eiuſdem nominis, Anolinus dictus, geſſit ſub ſæuiſſimo principe præfecturam prætorij, de quo Iulius Capitolinus in Maximino filio. Tertius Anulinus etiã fuit, qui vixit ſub Aureliano & Gallieno Impp. cuius mentio habetur in actis ſanctarum Maximæ, Donatillæ, & Secundæ. Rurſus etiam Diocletiani & Maximini Impp. temporibus quartus reperitur Anulinus proconſul in Africa, qui aduerſus Chriſtianos diras exercuit quæſtiones, vt acta martyrum teſtantur: meminit eiuſdem Optat. Mileuit. libro 3. aduerſus Parmenianum, & S. Auguſtinus ſæpiùs agens aduerſus Donatiſtas, vt in Breuic. collat. diei 3. cap. 12. & alibi.

[e] Commemoratio plurimorũ ſanctorum martyrum.] Horum certamina breui ſumma deſcribit ſanctus Hieronymus in vita S. Pauli primi eremitæ in eius exordio.

[f] Muſcarum aculeis expoſitus.] Huius ſupplicij exemplum aliqua ex parte deſumptum videtur ab Apuleio de Aſin. aur. lib. 8. vbi hæc conſcripta habentur: Arreptum ſeruulum eius qui cauſam tanti ſceleris luxuriæ ſuæ præſtiterat, nudum ac totum melle perlitum firmiter alligauit arbori ficulneæ, cuius in ipſo carioſo ſtipite inhabitantiũ formicarum nidificia bulliebant, & vltrò citròque commeabant multiuaga ſcaturigine, quæ ſimul dulcem ac melleũ corporis nidorem perſentiſcunt, paruis quidẽ, ſed numeroſis & continuis morſiunculis penitus inhærentes, per longi temporis cruciatum, ita carnibus atque ipſis viſceribus adeſis, homine conſumpto, membra nudarunt, vt oſſa tãtùm viduata pulpis, nitore nimio candentia funeſtæ cohærerent arbori. Hæc ille. Reperitur ab antiquis genus tormenti de quo hîc agitur, dictum eſſe Cyphoniſmus, à Cyphone, quod erat vinculum ligneum, ſiue ferreum, quo quis ad ignominiam ligatus detinebatur melle delibutus, ſic expoſitus muſcis. Dicitur Cyphon ἀπὸ τοῦ κύφειν, id eſt, à capitis proclinatione. Apud quoſdã ita cautũ animaduerto: Vt quiſquis per audaciam, legum placita riſui habuiſſet, diebus viginti arbitrio vinctus Cyphone perſeueraret nudus, melle ac lacte delibutus, vt apibus, muſciſque eſſet pabulum; dilapſis verò his, muliebri indutus veſte, deturbaretur in præceps. Hæc Cæl. Rodig. antiq. lect. lib. 10. cap. 5. in fine. Delibuti etiam lacte & melle exponebantur muſcis, qui patiebantur Scaphiſmum, ſic dictum id genus cruciamenti, quòd damnatus ad Scaphiſmum, inter duas ſcaphas includeretur, prominẽtibus capite, manibus ac pedibus tantùm; ad volatilium aculeos ſic perunctis, ad Solis radios exponeretur: cumque in eodem vaſe corporis feces exonerare cogeretur, vermibus ex putredine exortis, intus infelix depaſcebatur. Agit Eunapius Sardianus de Scaphiſmo pluribus in vit. Philoſ. pag. 113. At quoniam eiuſmodi genus tormenti nõ ſemper ſcaphis exhibitũ reperitur, ſed corio bouis arido, quo miſer ſic conſumendus inſuebatur; dictum puto Scaphiſmum non à ſcaphis, ſed à ſcaphio, quod eſt vas ſtercorarium, vt habes ex l. 29. §. penult. ff. de auro & argento lega. Habes de Chryſanto martyre, obuolutum corio, expoſitumque Soli, Scaphiſmi ſupplicium paſſum eſſe; itidẽ alios nonnullos martyres. Huic ſimile erat illud cruciamẽti genus, cùm quis non ſcaphis, vel corio claudebatur, ſed intra mortuum animal, ſolo capite prominente, inſuebatur; quale genus ſupplicij Maximinum in miſeros ſontes exercuiſſe, auctor eſt Iulius Capitolinus in vita ipſius; de quo etiam Valer. Max. libro 9. cap. 2. de crudel. exter. 11. his verbis: Mactatorum pecudum inteſtinis & viſceribus egeſtis, homines inſuere, ita vt capitibus tantummodo emineant, atq; vt diutiùs pœnæ ſufficiant, cibo & potione infelicem ſpiritum prorogare: donec intus putrefacti,

laniati ſint animalibus, quæ tabidis corporibus innaſci ſolent. Hæc ibi. Huic ſimile eſt ſupplicium illud quod Apuleius lib.6.de Aſin.aur. in fine narrat in hunc modum: Hunc aſinum iugulare craſtino placeat, totiſque euacuato præcordiis, per medium aluum nudam virginem inſuere, vt ſola facie prominente, cæterum corpus puellæ nexu ferino coërceat: tunc ſuper aliquod ſaxum ſcrupoſum inſititium & fartilem aſinum exponere, & Solis ardentis vaporibus tradere, &c. ſic enim patebat incluſa volucrum & canum morſibus, ac ſcatentibus vermibus. Id ferè generis erat portentoſum illud à Mezentio excogitatum ſupplicium, cùm viuorum corpora cadaueribus aduerſa aduerſis alligata atq; conſtricta, ita vt ſingulæ membrorum partes ſingulis eſſent accommodatæ, ſimulque tabeſcerent. Virgil.Æneid.8. & Valer. vbi ſuprà 10. Sed vt ad Scaphiſmum redeamus, ſpeciem quandam Scaphiſmi præſeferebat cruciamentum illud à Caio Caligula excogitatum, de quo Suet. ſcribit in Caio cap.27. quo miſeros homines perbreui cauea coërcebat', vbi ſuarum egeſtionum putredine conſumerentur. Quod autem hîc habetur de Chriſtianis vinctis ad radios Solis expoſitis: huic ſimile cruciamentum refert Gellius lib.6.cap.4. dum agit de Attilio Regulo, quem à Carthaginenſibus, apertis oculis, ſurſum ac deorſum deductis, cõſutis palpebris ad Solis radios fuiſſe expoſitum tradit. Porrò ſupplicium Reguli hoc amplius habuit, quòd eiuſmodi arca clauſus, vndique extrinſecus eſt clauis confixus, vt teſtatur poſt alios Tertullianus lib. ad martyres. Vt tandem de Chriſtianorum ſuppliciis vno verbo dicamus: quotquot diuerſis temporibus diuerſorum tyrannorum ſæua crudelitas excogitauit genera tormentorum; ea omnia Gentilium rabies in innocentes Chriſtianos conuertit: prout diuerſorum martyrum acta teſtantur.

[g] Euſtathij.] De eo hac die Græci in Menolog. vbi eius paſſionis acta deſcripta reperiuntur.

[h] Acacij.] Agunt de eo hac die Græci in Menol. eiusque martyrium referunt.

[i] Sampſonis epiſc.] Huius vitam conſcripſit Baldricus Dolenſis epiſcopus: agit de eodem Petr. in catal. lib.6. cap.150. Vincent. in Spec. lib.2.c.105. Tritthem. de vir. illuſt. Ord. ſanct. Bened. lib.3. cap.41. Claruit circa annum Dñi ſexcenteſimum.

[k] Peregrini.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

xxviij. G Quartò kal. Auguſti. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

TARASCI in Gallia Narbonenſi ſanctæ Marthæ [a] virginis, hoſpitæ Saluatoris noſtri, & ſororis beatæ Mariæ Magdalenæ, & ſancti Lazari. Romæ via Aurelia ſancti Felicis [b] ſecundi Papæ & martyris, qui à Conſtantino Imperatore Ariano ob Catholicæ fidei defenſionem è ſede ſua deiectus, & Coræ in Latio occultè gladio necatus, glorioſè occubuit. Eius corpus inde à clericis raptum, eadem via ſepultũ fuit: poſteà verò ad eccleſiam ſanctorum Coſmæ & Damiani delatum, ibidem Gregorio xiij. Summo Pontifice repertum eſt ſub altare, vnà cum reliquiis ſanctorum martyrum Marci, Marcelliani, & Tranquillini, atque in eodem loco pridie Kalendas Auguſti ſimul cum eis reconditum. In quo etiam altari inuenta fuerunt corpora ſanctorum martyrum Abundij preſbyteri, & Abundantij diaconi, quæ non multo pòſt ad eccleſiam Ieſu ſolenniter tranſlata ſunt pridie natalis eorum. Item Romæ via Portuenſi ſanctorum martyrum Simplicij [c], Fauſtini, & Beatricis, temporibus Diocletiani Imperatoris: quorum duo primi poſt multa & diuerſa ſupplicia iuſſi ſunt capitalem ſubire ſententiam:

Beatrix

Beatrix verò eorum ſoror in confeſſione Chriſti præfocata eſt in carcere. Romæ præterea ſanctorum martyrum Lucillæ[d] & Floræ virginum, Eugenij, Antonini, Theodori, & ſociorum decem & octo, qui ſub Gallieno Imperatore illuſtre martyrium obierunt. Gangræ in Paphlagonia ſancti Callinici[e] martyris, qui virgis ferreis verberatus, aliiſque ſuppliciis cruciatus, tandem in fornacem iniectus, ſpiritum Deo reddidit. In Noruegia ſancti Olaui[f] Regis & martyris. Trecis in Gallia ſancti Lupi[g] epiſcopi & confeſſoris, qui cum beato Germano ad expugnandā Pelagianorum hæreſim in Britanniam perrexit, vrbemque Trecas à furore Attilę, Galliam omnem deuaſtantis, aſſidua oratione defendit: demum quinquagintaduobus annis ſacerdotio venerabiliter functus, in pace quieuit. In ciuitate Briocenſi ſancti Gulielmi[h] epiſcopi & confeſſoris. Item depoſitio beati Proſperi[i] epiſcopi Aurelianenſis. Apud Tudertum ſancti Fauſtini[k] confeſſoris. In ciuitate Mamienſi ſanctæ Seraphinæ[l].

IVLII 29.

MARTHÆ.] De qua item Vſuardus, & alij. Præter illa quæ ſancti Euangeliſtæ Luc. 10. & Ioan. 10. & 12. de ea ſcripſerunt; feruntur quædam acta nomine Marcellæ Pediſſequæ, quę recenſet Mombrit. to. 2. ſed quæ reuera magis recentiorem aliquem præſeferant ſcriptorem; licet multa contineant, quæ non tantùm ſcriptis, ſed & traditione firmentur. Eiuſdem ferè generis eſſe noſcúntur ea quæ Petrus breui compendio refert in catal. lib. 6. cap. 151. Ad eius ſepulchrū in Gallia Regem Clodoueum curatum, & incolumitati reſtitutum, aliaque complura miracula ibi fieri ſolita, eadem acta teſtantur. De eadem nouiſſimè in theſaur. concion. tomo 2. hac die: extat de eadem epigramma Bonad. Santon. lib. 3. mónod. 26.

[b] Felicis ſecundi Papæ.] Quomodo autem ſe habuerit, vt integra ſaluaque Catholica fide Liberij Romani Pontificis; qui ab ea licet excidere viſus ſit, nunquam rei veritate omninò deſciuit; ipſoque adhuc viuēte, ſederit Felix: pluribus egimus in Annal. Eccleſiaſticis, quos proximè, Deo dāte, edituri ſumus: nō enim leuis eſt quæſtio, quę hic paucis poſſit abſolui. De inuentione reliquiarum eius agitur in libello Tranſlationis ſanctorum Abundij & Abundantij, quem nuper venerabiles iidemque eruditiſſimi Societatis Ieſu Patres in Vrbe typis excudendum curarunt.

[c] Simplicij & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum agones deſcripti habentur in actis S. Anthimi, apud Surium tom. 3. die 11. Maij, & Mombritiū tom. 2. Seorſum poſita ſunt apud nos manuſcript. quę incipiunt: Temporibus Diocletiani, &c. De horum venerandis corporibus hæc leguntur in lib. de Romanis Pontific. in Leone Papa ſecundo: Hic fecit eccleſiam in Vrbe Roma iuxta ſanctam Bibianam, vbi corpora ſanctorum Simplicij, Fauſtini & Beatricis, & aliorum martyrum recondidit, & ad nomen beati Pauli Apoſtoli dedicauit. Hæc ibi.

[d] Lucillæ, Floræ, & ſoc.] Agit de his item Molanus in addit. ad Vſuardum. Extat manuſc. ſermo Petri Damiani in die natali prædictarū virginum & martyrum: incipit: Gaudeamus fratres, &c. Quæ autem Petrus in catal. lib. 6. cap. 157. de his ſcribit, apocrypha omninò eſſe noſcuntur, nec vlla penitus veritate ſubſiſtunt. Eiuſdem generis eſſe probantūr ea quæ legimus in manuſc. quorū eſt exordium: Tempore quo Marcus Antoninus cū Aurelio Cōmodo, &c. Habet complura, quæ nec temporum, nec rerum veritati vlla ex parte conſentiūt. Nec meliora his nactus videtur Petrus Damiani, dum de iiſdem actis ſermonem texens, quaſi anceps, per latum campum excurrentem orationem freno quodam coërcens, ait: Si tamen rei fides eſt adhibenda, qua dicitur, &c. Dolemus clariſſimarū martyrum germana acta periiſſe, ſed magis dolemus à neſcio quo otioſo ac imperito quædā fabuloſa commenta illorū loco eſſe ſuppoſita. Legimus libellum de earundem ſacrorum corporū tranſlatione, qui ſic exorditur: Anno Dominicæ Incarnationis 851. Ioānes humilis epiſcopus Aretinus, &c. Has paſſas eſſe ſub Gallieno Imper. Petrus Galeſinius in ſuo Martyrologio etiam profitetur.

[e] Callinici.] De eo etiam Græci hac die in Menologio. Eius acta fuſiùs explicata deſcripſit Metaphr. quæ retulit Lipom. tom. 6. & Sur. in tom. 4. Olim autem feſtum ſancti Callinici celebrari ſolitum fuit octauo Kalen. Nouembr. vt apparet ex actis SS. Synodi Chalcedonen. ea enim die, ſexta actio eius Concilij eſt habita. De eius nominis eccleſia, ac ſacris reliquiis eius, Gangræ poſitis, habes in hiſt. Miſcell. lib. 15. anno 25. Anaſt. Imp. Cedren. eod. anno de iiſdem agit in compend. hiſt.

[f] Olaui.]

[f] Olaui.] Hunc in baptiſmate Iacobum dictum ferunt. Scribit de eo Saxo Grammat. lib. 10. hiſtoriæ Danicæ, & Ioannes Olaus pluribus hiſt. Goth. libro 17. cap. 21. 22. 23. & libro 18. cap. 1. & 5. vbi agitur de nece ipſius.

[g] Lupi epiſcopi.] Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Eius acta exſtant apud Sur. tomo 4. De ipſo item ſcribit Beda, de geſt. Anglor. lib. 1. cap. 17. & ſequent. Conſtantius item in vita S. Germani epiſcopi Antiſiodori lib. 1. cap. 19. & ſequent. Sidon. Apollinaris lib. 6 epiſt. 1. & 4. lib. 7. epiſt. 14. & in carmine Euchariſtico ad Fauſtum. Gildam Sapientem ſcripſiſſe huius res geſtas, teſtatur Catalog. ſcriptorum Britan. Gregor. Turonenſis item de eo lib. de gloria confeſſ. cap. 67. 68. Ado in chron. an. 452. Sigebertus an. 435. & 436. aliique recentiores, qui res Attilæ proſequuti ſunt.

[h] Gulielmi epiſcopi.] Scripſit eius res geſtas Godefridus epiſcopus Bituricenſis, quas recenſet Sur. tom. 4. Exceſſit ex humanis anno Dñi 1241. Retulit eum in Sanctorum numerum Innocentius Papa quartus, cuius exſtant de ea re litteræ Apoſtolicæ, datæ anno vndecimo Pontificatus ſui, vt vidimus in regiſtro ipſius, anno 11. numero 532.

[i] Proſperi epiſcopi.] De quo Beda hac die. Succeſſit hic ſancto Aniano: exſtant ad hunc litteræ Sidonij Apollinaris lib. 9. epiſt. 15. Vixit temporibus Leonis Magni Roman. Pontif. æqualis S. Proſpero Aquitano.

[k] Fauſtini.] De quo vetera monumenta eccleſiæ Tudertinæ, quæ ad nos allata ſunt.

[l] Seraphinæ.] Tam in Martyrologio antiquo Romano quàm in vet. manuſcript. de ea habetur mentio hac die.

xxvij. A **Tertio kal. Auguſti. Luna.** 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

ROMÆ ſanctorum martyrum Abdon [a] & Sennen Perſarum, qui ſub Decio catenis alligati Romam adducti, pro Chriſti fide primùm plumbatis cæſi, deinde gladio interfecti ſunt. Tuburbi Lucernariæ in Africa ſanctarum virginum & martyrum Maximæ [b], Donatillæ, & Secundæ: quarum duæ primæ in perſecutione Valeriani aceto & felle potatæ, deinde plagis acerrimis cæſæ, & equulei extẽſione cruciatæ, craticulis etiam exuſtæ, & calce perfricatæ, poſtmodum cum Secunda virgine duodecim annorum ad beſtias ſimul proiectæ, ſed ab his intactæ, nouiſſimè gladio iugulatæ ſunt. Aſſiſij in Vmbria ſancti Rufini [c] martyris. Cæſareæ in Cappadocia ſanctæ Iulittæ [d] martyris, quæ bona ſua à quodam potente ſibi vſurpata in iudicio repetens, cùm ille exceptionem daret, quòd vt Chriſtiana non deberet audiri, mox à iudice iuſſa eſt thus idolis offerre, vt poſſet audiri: quod illa conſtanter recuſans, in ignem coniecta, ſpiritum Deo reddidit: corpus autem à flamma remanſit illæſum. Eius præclaras laudes ſanctus Baſilius Magnus egregio encomio celebrauit. Antiſiodori ſancti Vrſi [e] epiſcopi & confeſſoris.

IVLII 30.

[a] ABDON & Sennen.] Agunt de his hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Narrantur horum res geſtæ in præambulis hiſtoriæ martyrij S. Laurentij; ſeorſum autem Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 6. cap. 158. & alij. Continent eaſdem vet. manuſcr. quæ tamen caſtigatione indigent.

[b] Maximæ, Donatillæ, & Secundæ.] De his item Beda, ac cæteri omnes; Ado autem vberiùs harum acta refert, & Petrus in catal. lib. 6. cap. 159.

qui cùm dicant, has paſſas eſſe ſub Anulino iudice, côſule quæ ſuperiùs diximus die 28. huius, plures eiuſdem nominis reperiri Chriſtianorum perſecutores, qui diuerſis temporibus, ſub diuerſis Imperatoribus in Chriſtianos ſæuierunt.

[c] Ruſini.] Extat de eiſdem ſermo Petri Damiani; necnon ſacer hymnus: quæ omnia habes apud Surium tomo 4. hac die.

[d] Iulittæ.] Agunt præterea de eadem Græci hac die in Menologio. Extat de eadem luculenta oratio S. Baſilij, vbi de eius diei celebratione hæc ait: Húc diem vobis indiximus celebriter agendú, &c. De eius autem ſepulchro hęc habet: Corpus autem honore præcipuo venerabile aſſeruauit affinibus & cognatis incolume, nec vlla ſui parte læſum: quod ſanè in ornatiſſimo primarij templi vrbis totius veſtibulo conditum, loco quidem affert venerabilem ſanctimoniam; nec minus qui eò loci conueniunt, efficit ſanctiores, &c. Sequitur narrare de fonte, qui ibidem, cùm illuc perlatum eſt martyris ſacrum corpus, diuino miraculo, è terra mox erupit.

[e] Vrſi epiſcopi.] De eodem hac die Beda. Adnumeratur hic vndecimus eius ſedis epiſcopus in tabulis epiſcoporum Antiſiodorenſium. Sedit annos ſex, & menſes quatuor, obiitque hac die, ſepultus in baſilica S. Germani; ponitur inter illos qui ſcripſerunt Synodicam ad Leonem Papam. Hæc ex Demochare de Sacrif. Miſſæ.

31 Pridie Kal. Auguſti. Luna. B 15. xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	30	1	2	3	4	5			

CÆSAREÆ paſſio beati Fabij [a] martyris, qui cùm ferre vexilla præſidalia recuſaret, primùm diebus aliquot in carcerem truſus; deinde interrogatus ſemel & iterum, cùm in confeſſione perduraret, mox à iudice capitali ſententia condemnatur. Mediolani ſancti Calimerij [b] epiſcopi & martyris, qui in Antonini perſecutione comprehenſus, vulneribus confoſſus, ceruicibusque gladio tranſuerberatis præceps in puteum deiectus, martyrij curſum confecit. Synnadæ in Phrygia Pacatiana ſanctorum martyrum Democriti [c], Secundi, & Dionyſij. In Syria ſanctorum trecentorum [d] quinquaginta Monachorum martyrum, qui ob defenſionem Synodi Chalcedonenſis ab hæreticis occiſi ſunt. Rauennæ tranſitus ſancti Germani [e] Antiſiodorenſis epiſcopi, genere, fide, doctrina, & miraculorum gloria clariſſimi, qui Britanniam à Pelagianorum hæreſibus penitùs liberauit. Tagaſte in Africa ſancti Firmi [f] epiſcopi, gloria confeſſionis illuſtris. Senis in Tuſcia natalis beati Ioannis [g] Columbini, inſtitutoris Ordinis Ieſuatorum, ſanctitate ac miraculis clari.

IVLII 31.

[a] FABII.] Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores de eodem hac die; Petrus item in catal. lib. 6. c. 165. & Surius ex Adone tomo 4. eius acta deſcripſit.

[b] Calimerij epiſc.] De eo tab. eccleſ. Mediol. præfat. Ambroſiana, & alia monumenta eius eccleſiæ, quæ citat Galeſinius: habetur mentio de eodem in actis ſanctorum Fauſtini & Iouitæ.

[c] Democrati & ſoc.] Beda hos ponit in Africa, ſed Vſuardus, & alij Synnadæ paſſos tradunt.

[d] Trecentorum quinquaginta Monachorum.] Cæſi ſunt hi temporibus Anaſtaſij Imper. Extat de ipſorum nece libellus vigintiquatuor archimandritarum ad Hormiſdam Rom. Pont. de execran-

execrandis facinoribos Petri Gnaphæi & Seueri hæreſiarcharum: ibique hæc de his leguntur: Euntibus nobis ad Mandram domini Simeonis pro. cauſa Eccleſię, ioſidiari ſunt nobis in itinere perditi, coinquinati: & ſuperuenientes occiderunt ex oobis trecentos quinquaginta, quoſdam autem volnerauerunt; alios verò, qoi potuerant ad colenda altaria fugere, ibidem peremerunt, & monaſtetia ineenderunt, &c. Eſt apud nos eiuſmodi libellus ſupplex maouſcript. itemque alius exſtat de eorúdem martyrio libellus monachorum Syriæ oblatus Synodo Conſtantioopolitanæ ſob Meona epiſcopo celebratæ poſt Conſulatum Baſilij anno Domini 536. vt eiuſdem Synodi acta declarant.

Germani epiſc.] Agit de eodem hac die Beda, & alij omnes. Scripſit eius res præclarè geſtas Conſtantius, ſcriptor illorum temporum nó ignobilis, cuius frequens eſt mentio apud Sidonium Apollinarem, & Iſidorum de vit. illuſt. in Paolino presbytero cap 4. Ex eodem auctore Conſtantio cæteri accepiſſe ooſcuotur, vt Beda lib. de ſex ætat. & de geſt. Angl. lib. 1. cap. 12. & ſequent. De eodem S. Germano agit S. Proſper in chron. ſub Conſulatu Florentij & Dionyſij, Greg. Turon. de glor. confeſſ. cap. 41. licet malè, eum Romæ obiiſſe, dicat. De eodem Ado Vien. in chron. & Sigebertus, qui ait, Herminnm monachum ſcripſiſſe eius vitam verſibus, & obtuliſſe Carolo Imperatori. Adſeribitot hic ſeptimus eius ſedis epiſcopus: ſeditque annos 30. & dies 25. temporibus Honorij Imp. & eius ſucceſſons Valentiniani, vt liquet ex tab. eccleſiæ Antiſiod. Omittimus referre innumeros recentiorum auctorum qui de ipſo ſcripſerunt, cùm omnes non niſi ex prædictis antiquioribus eadem referãt.

[f] Firmi epiſcopi.] Scribit S. Auguſtious de eodem Firmo epiſcopo Tagaſtenſi, lib. contra mendaciom ad Conſentium eap. 13. aitque: Fecit hoc epiſcopus quondam Tagaſtenſis eccleſiæ, Firmus oomine, firmior fide, &c.

[g] Ioannis Columbini.] Hoius ac ſociorum res geſtæ ſcriptæ ſunt à Pheo Beleario, quæ typis excuſæ leguntur, magnamque redoleat pietatem.

A V G V S T V S.

xxiij C — Kalendis Auguſti. Luna.
xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

ROMÆ in Eſquiliis dedicatio[a] ſancti Petri ad Vincula. Antiochiæ paſſio ſanctorum ſeptem fratrum Machabæorum[b], cum matre ſua, qui paſſi ſunt ſub Antiocho Epiphane rege. Eorum Reliquiæ Romam tranſlatæ, in eadem eccleſia ſancti Petri ad Vincula conditæ fuerunt. Romæ paſſio ſanctarum virginum Fidei[c], Spei, & Charitatis, quæ ſub Hadriano principe martyrij coronam adeptæ ſunt. Item Romæ via Latina ſanctorum martyrum Boni[d] preſbyteri, Fauſti, & Mauri, cum aliis nouem, qui in actis ſancti Stephani Papæ deſcribuntur. Philadelphiæ in Arabia ſanctorum martyrum Cyrilli[e], Aquilæ, Petri, Domitiani, Rufi, & Menandri, vna die coronatorum. Pergę in Pamphilia ſanctorum martyrum Leontij[f], Attij, Alexandri, & aliorum ſex agricolarum, qui in perſecutione Diocletiani ſub Flauiano præſide decollati ſunt. Gerundæ in Hiſpania natalis ſancti ſancti Felicis[g] martyris, qui poſt diuerſa tormentorum

genera

genera à Daciano tam diu iuſſus eſt laniari, donec inuictum Chriſto ſpiritum redderet. Vercellis ſancti Euſebij * epiſcopi & martyris, qui ob confeſſionem fidei Catholicæ à Conſtantio principe Scythopolim, & inde in Cappadociam relegatus, poſtmodū ad eccleſiam ſuam reuerſus, perſequentibus Arianis martyrium paſſus eſt. In territorio Pariſiēſi ſancti Iuſtini * martyris. Viennæ ſancti Veri * epiſcopi. Vvintoniæ in Anglia ſancti Etheluuoldi * epiſcopi. In pago Liſuino ſancti Nemeſij * confeſſoris.

AVGVSTI 1.

DEDICATIO. ſancti Petri ad Vincula.] Quod in primis pertinet ad Kalendas Auguſti; certum eſt errare omnes illos qui putarūt eas in honorem Auguſti olim celebrari ſolitas; eo quòd Sextilis menſis Auguſti nomine ſit nuncupatus. Cur nam Auguſti Kalendæ dicatæ eſſent; hæc à Dione ſcribuntur: Quæ enim equeſtria certamina Kalendis Auguſti (qui eſt natalis Claudij Imp.) exhiberentur, inſtituta ſunt propterea quòd ea die Martis ædes conſecrata fuit. Hęc Dio lib. 60. Quòd autem ſpectat ad dedicationem baſilicæ S. Petri ad Vincula eadem die peractam; agit de ea ſolẽnitate Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum. Græci etiā feſtum diem de Catenis S. Petri agere conſueuerūt ad xvij. Kalend. Februarij, in quorum Menologio ea die hæc leguntur: Veneratio pretioſæ illius Catenæ, qua beatus Apoſtolus Petrus, Chriſti cauſa, Herodis iuſſu, vinctus eſt. Hæc ibi. Duabus Catenis S. Petrum vinctum eſſe Hieroſolymis, produnt Acta Apoſtolorum c. 12. Harum alterā ab Eudocia Auguſta Conſtantinopolim eſt delata, altera autem ab eadem Romam miſſa eſt ad Eudoxiam Auguſtā eius filiam, Valentiniani Imp. coniugē. Vtrobique autem feſta dies ſtatuta eſt. Exſtat de iiſdem encomium apud Lipom. tomo 7. & Sur. tomo 4. quod aliqui tribuunt Ioanni Chryſoſtomo; ſed S. Procli potiùs eſſe videtur, vel S. Germani: nam temporibus Ioannis Chryſoſtomi, nondum prędictę Catenæ erant repertæ, vt dicemus paulo inferiùs. Sanè quidem non videtur hoc vacare myſterio, quòd de Petri tantùm Catenis tam in Oriente quàm Occidente agatur ſolennitas, non autem de vinculis alicuius alterius Apoſtolorum: vt cuius eſt in ligandis atque ſoluendis alienis vinculis poteſtas præcipua in Eccleſia, eius etiam Vincula à cunctis fidelibus in honore haberentur. Petri etiam Vincula, quibus Romæ in carcere vinctus fuit, à maioribus ſemper in veneratione ſunt habita, & fideliſſimè cuſtodita, de quibus hæc in actis S. Alexandri Papę leguntur: Dixit Alexander: Deſine has oſculari boias (erant boiæ inquit Iſidor. lib. 5. orig. torques damnatorū, quaſi iugum boum. vox antiqua, cuius meminit Plaut. in Aſin. & Feſtus de eadem agit) inquire autem domini mei Petri Apoſtoli Vincula, & ea potiùs oſculare. Albina, his auditis, cum multo ſtudio ac deſiderio paruenit tandem ad illa beata Vincula, &c. Non tantùm Petri Catenæ, quibus Romæ etiam vinctus fuit, ſed & Pauli ſuerunt à maioribus aſſeruatæ; quas multis fuiſſe miraculis illuſtratas, ſcribit S. Gregorius ad Conſtantiam Auguſtam in regiſtr. li. 3. epiſt. 30. Fertur apocrypha ſcriptura, & meritò in angulum reiecta, nomine S. Hieronymi ad Euſtochium de Vinculis Petri, qua mendax auctor teſtatur eiuſmodi Vinculorum ſolẽnitatem à Silueſtro Papa ex Conſtantini decreto ſtatutam: quæ quidem ſcriptio, cùm nullius priſcorum auctorum teſtimonio fulciatur, & firmæ auctoritates contrarium perſuadeant, ab omnibus improbatur. Illorum inſuper corrigendus eſt error, dicentium baſilicam Eudoxiæ, vbi recondita ſunt prædicta Petri vincula, erectam fuiſſe ab Eudoxia Auguſta Arcadij Imp. vxore. Id etenim legitur in quodam ſermone, Bedæ tributo, cuius eſt exordium: Solennem obſeruantiam, &c. Vbi ſunt etiam alia multa, quæ corrigantur; vt quod habet, Arcadium ante Eudoxiam diem obiiſſe, contradicentibus hiſtoricis omnibus. Quiſquis autem ille fuerit auctor, vel ſi qui alij id ſenſerunt, Eudoxiæ nomine decepti ſunt, hanc illam eſſe putantes, quæ famoſiſſima eſt, ob perſecutionem grauiſſimam ab ea in S. Ioannē Chryſoſtomum excitatam. Verùm illa ex humanis exceſſit longè antequam prædicta Petri vincula Hieroſolymis eſſent reperta. Porrò Eudoxia auctrix tituli, neptis fuit Eudoxiæ ſenioris, filia nimirum Theodoſij iunioris & Eudociæ Auguſtæ, quæ peregrinata eſt iterum Hieroſolymam, vt teſtantur Socrat. lib. 7. cap. 46. Euagr. li. 1. cap. 20. Nicephor. lib. 14. c. 23. 49. & 50. vita S. Melaniæ iunioris, atque acta S. Euthymij abbatis: de Eudoxia autem Arcadij vxore nuſquam legitur adiiſſe Hieroſolymam; ſed tantùm (vt diximus) Eudocia Auguſta vxor Theodoſij id egit; quæ prædictas Catenas dono accipiens, illarum alteram Conſtantinopoli voluit aſſeruari, alterā verò Romam miſit ad Eudoxiam filiam. At ſicut Conſtantinopoli in honorem ahenius Catenarum eſt erecta baſilica, vt patet ex encomio Vinculorum Petri ſuprà citato; ita etiam Romæ titulus eſt erectus, qui tum Eudoxiæ, tum etiam Vinculorum Petri nomine dictus reperitur in antiquis memoriis. Rei geſtæ hiſtoriā inter alios etiam Sigebertus deſcribit in Chron. anno Domini 438. licet (vt in pleriſque aliis) librariorum vitio pro Eudocia inuentrice, Eudoxia ponatur, cùm Eudoxia filia fuerit, quæ erexit Eccleſiam. Peregri-

nata eſt Eudocia Hieroſolymam anno ſequenti à nuptiis Eudoxiæ filiæ, vt ſcribit Euagrius libro 1. cap. 20. Factæ ſunt ipſæ nuptiæ, vt refert Socrates, Iſidoro & Senatore cõſulibus, anno à Chriſto quadringenteſimo triceſimo ſexto, vel ſequenti, ſi fidē habemus Marcellino, qui prædictas nuptias recenſet ſub Conſulatu Aëtij & Sigiſuulti. Hæc ſpectāt ad hiſtoriæ veritatem. De inſigni autem miraculo Vinculorum Petri, cuius habetur mentio in Romano Breuiario, meminit etiā Sigebertus in chron. anno Domini nongenteſimo ſexageſimonono, additque de annulo illius Catenę Theodoro Metenſi epiſcopo conceſſo. De limatura Catenarum Petri pro ingenti munere ad reges & principes, alioſque viros primarios de Dei Eccleſia benemeritos à Romano Pontifice mitti ſolita, quamplurimę epiſtolę ſancti Gregorij poſitæ fidem faciunt. Moris enim erat eam includere aurea claui ab altari Petri Apoſtoli accepta, & ad abſentes tranſmittere. Hi verò, ad quos paruula clauis mittebatur, religioſè accipientes, eam ſuſpendebant ad collum, vt Apoſtoli muniti præſidio, à malis imminentibus tuti eſſent: id etenim idem S. Gregorius ſcribit inter alios ad Childebertum regem Francorum libro 5. epiſt. 6. Indict. 14. & in epiſtola 23. libro 6. Indict. 15. Recenſet idem grande miraculum de terribili vltione diuina in Longobardum eiuſmodi religioſi inſtituti contemptorem. Petiit & ab Hormiſda Papa Iuſtinianus V. C. poſteà verò Imperator, vt eiuſdem Catenarum limaturam ad ſe mitteret. Exſtant de his epiſtolæ manuſc. quas deſcripſimus in Annalibus eccleſ. vt ſcias non à temporibus Gregorij Papæ eiuſmodi conſuetudinem de mittendis hiſce ſacris muneribus ortum habuiſſe.

[b] Machabæorum.] Non tantùm Latini, ſed & Græci hac eadem die agunt de Machabæis. Vetus quidem huiuſmodi celebritas eſt, quam maiores propenſiori ſtudio coluerunt, vt teſtantur complures ſanctorum Patrum Orationes, ea ſolenni die in eccleſia recitatæ, vt S. Gregorij Nazianzeni oratio; homilia 2. Ioannis Chryſoſtomi, quæ habetur tom. 1. operum eius; alia S. Gaudentij epiſcopi Brixiani, qui & rationem eius celebritatis reddit; ſancti Auguſtini ſerm. 109. & 110. de diuerſis: in ſermone autem 109. hæc habentur inter alia: Sanctorum Machabæorum baſilica eſſe in Antiochia prędicatur, in illa ſcilicet ciuitate quæ regis ipſius perſecutoris nomine vocitatur: Antiochū quippe regem perſecutorem impium pertulerunt, & memoria martyrij eorum Antiochiæ celebratur, vt ſimul ſonet & nomen perſecutoris, & memoria coronatoris. hæc baſilica à Chriſtianis tenetur, & à Chriſtianis ædificata eſt. &c. Hæc Auguſtinus. eſt & de eiſdem ſermo ſancti Leonis Papæ, quo ſignificat, hanc ſolennitatem frequenti populo Romæ peragi conſueuiſſe; qua etiam non tantùm prædictorum martyrum conſueta ſolennitas celebraretur, ſed etiam anniuerſaria commemoratio dedicationis eius eccleſiæ, quam (vt ſupra diximus) Eudoxia Auguſta vxor Valentiniani Imp. erexit in titulum, & Catenarum munere exornauit. ait enim: Feſtiuitatis magnificētiam etſi ſermo non indicet, congregatio tamen ipſa teſtatur, & rectè: duplex enim cauſa lætitiæ eſt, in qua & natalē eccleſiæ colimus, & martyrum paſſione gaudemus, &c. De eadem ſolennitate olim agi conſueta, meminit S. Ambroſius ſcribens ad Theodoſium Imperatorem epiſtol. 17. libr. 2. edit. Roman. Eſt de eadem ſermo S. Maximi, nomine Euſebij Emiſſeni, itemque ſermones quatuor de S. Euſebio Vercellenſi, in quibus ſicut de illo, ita etiam agitur de Machabæis, cùm vna eademque die ipſorum omnium ageretur natalis dies. Cur autem præ cæteris martyribus veteris Teſtamenti hi potiſſimùm colātur in Chriſti Eccleſia: iidem qui ſuprà ſancti Patres reddunt rationem, quibus adde quæ S. Iſidorus ſcribit libro allegoriarum, dicens: Machabæi ſeptem, qui ſub Antiocho acerbiſſima perpeſſi tormenta, glorioſiſſimè coronati ſunt, ſignificant Eccleſiam ſeptiformem, quæ ab inimicis Chriſti multam martyrum ſtragem pertulit, & gloriæ cæleſtis coronam accepit. Hęc Iſidorus. Vide quid de his ſanctus Bernardus ſcribit epiſtola 313. Horum autem martyrum hiſtoria non tantùm in Canonicis ſcripturis habetur expreſſa, ſed & Ioſephus Iudæus eam conſcripſit ad Polybium Megalopolitanum, quod & S. Hieronymus teſtatur in lib. de Scriptoribus eccleſiaſt. Exſtat ipſe Commentarius ad Polybium Megalopolitanum ſcriptus. De iiſdem Cyprianus libro de exhort. ad mart. cap. 11. Marius Victorinus Heroico carmine eandem cecinit; S. Ambroſius libro de Iacob cap. 10. & 12. eandem hiſtoriam paraphraſticè narrat; Theophilus Alexandrinus in Paſchali epiſtola tertia, Prudentius, & alij: licet in generibus tormentorum non omnium ſit vna narratio. Nomina prædictorum Machabæorum Ioſephus in dicto commentario recenſet. Sunt hæc: Mater ipſarum dicta eſt Salomona, filius maior natu Machabæus, huic ætatis gradu proximus Aber, tertius Machir, quartus Iudas, quint⁹ Achas, ſextus Arath, ſeptimus verò, vltimo loco natus, Iacob eſt appellatus. Omnes autem è caſtello Iudęæ Soſandro, omneſque dicti ſunt Machabæi. Hæc ex Ioſepho: ſed verſione Eraſmiana, ex diuerſo textu, vt apparet, ab eo qui cõmuniori vſu receptus eſt. Quòd autem ad vocem Machabæi ſpectat, nomē eſt Hebraicum, quod noſtris literis ſic ſcribitur MACABAI, cuius ſingulæ literæ ſingulas dictiones ſignificant ſumptas ex antiquo Moyſi Exod. 15. vbi hæc verba ſunt, MICHA MOCHA BAELIM IEHOVA, Hebraicis characteribus: quod Latinè eſt: Quis ſimilis tui in fortibus Domine? Quæ verba per ſingulas primas tantùm notatas literas ſic in vexillis fecit inſcribi: M. C. B. I. iiſdemque vti pro teſſera militari; vnde ipſi ac poſteri eius Machabæi dicti ſunt. Hæc de ſignificatione huius vocis Xyſt. lib. 1. biblior. ſanct.

[c] Fidei, Spei & Charitatis.] De his item hac die Vſuardus. Metaphraſtes harum acta ex antiquioribus monumentis deſcripſit xv. Kal. Octobr. de quo die etiam Græci de iiſdem agunt in Menologio: eadem Latinè reddita habet Lipom. tomo 6. & Surius tomo 4. Mombrit. tomo 2. & Petrus in catalogo libro 7. cap. 7.

[d] Boni & ſoc.] De his Vſuardus etiā & alij Latinorum; Græci autem in Menolog. die ſequenti. Agitur de his martyribus in actis S. Stephani Papę & martyris, ex quibus cæteri acceperunt.

[e] Cyrilli & ſoc.] Agunt de his itē Beda, Vſuar. Ado, & alij recentiores, Petrus etiam in catalogo libro 7. capite 10.

[f] Leontij & ſoc.] De his item Græci hac die in dicto Menologio, vbi horum acta fuſiùs expreſſa habentur.

[g] Felicis.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eo hac die. Meminit eiuſdem Prudentius in Periſteph. hymno quarto, cùm ait:

Parua Felicis decus exhibebit.
Artubus ſacris locuples Gerunda.

Sanctus Eulogius in Memor. Sanctor. inter alios martyres qui ſeſe martyrio ſponte obtulerunt, recenſet Felicem hunc, quem ait, Cæſarea Mauritaniæ Gerundam vſq; martyrij cupidum perrexiſſe. De eodem Gregorius Turonenſis libro de gloria martyrum cap. 92. vbi agit de eius miraculis. In Breuiario Toletano legi de eodem martyre ſacrum hymnum, quo eius acta narrantur. Incipit:

Fons vitæ Deus, &c. Scribunt de eo alij plures ex recentioribus, vt Vincentius in ſpecul. libro 13. cap. 134. & 153. & alij.

[h] Euſebij epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Non tantùm vetera Martyrologia hunc dicunt martyrem, ſed etiam in epitaphio in ſepulchro eius inuento acroſticis verſibus EVSEBIVS EPISCOPVS ET MARTYR inſcribitur. Eiuſmodi inſcriptiones hoc carminum genere antiquitus conformari, ac primis verſiculorum litteris nomen aliquod exprimi conſueuiſſe, exemplo eſt vetus epitaphium S. Eugeniæ martyris Cordubenſis, quod recitat Ambroſius Moralis in appendice ad Eulogium. Vitam S. Euſebij cùm ex antiquis monumentis eccleſiæ Vercellenſis, tum etiam ex ſanctorum Patrum elogiis contextam, vnà cum tranſlatione ipſius recenter facta, Reuerendiſſimus D. Ioannes Franciſcus Bonhomius, eius ſedis epiſcopus, edendam curauit. Eadem autem eius acta nonnihil locupletata per annos ſingulos, vt geſta ſunt, iam diu intexuimus in Annalibus eccleſiaſticis, reſtituimuſque locum Epiphanij in Pan. hæreſ. 30. vbi Euſebius Fregellæ mēdosè pro Vercellis legitur. Cur autem hic martyr dicatur, quem S. Ambroſius, & alij antiqui ſcriptores ſemper confeſſorem appellant, ibidem non paucis explicuimus. De miraculis in eius eccleſia fieri ſolitis ſcribit Gregorius Turonenſis libro de gloria confeſſorum, cap. 3. vbi etiam ipſum confeſſorem appellat, & inter confeſſores adnumerat.

[i] Iuſtini.] Agit de eodem Vſuardus, & Molanus in addit. qui de eius corpore poſito Pariſiis in baſilica S. Mariæ meminit. Diuerſus ab eo eſt Iuſtinus presbyter, de quo Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum cap. 49.

[k] Veri epiſcopi.] De eodem Beda, & alij. Ado eius eccleſiæ epiſcopus tradit in ſuo chronico, claruiſſe hunc Traiani temporibus; ſed perueniſſe vſque ad Pij Papæ pontificatum, eiuſdem Pontificis literæ ad eum ſcriptæ ſignificant. habentur tomo 1. Bibliot. Sanct. Sed & illud admonēdum putamus, tres repetiri Viennenſes eius nominis epiſcopos, diuerſis temporibus: nimirum hunc de quo eſt ſermo; ſecundum qui interfuit Concilio Arelatenſi ſecundo ſub Conſtantino; tertium qui vixit temporibus S. Gregorij Papæ, cuius ad eum extant ſcriptę literæ; qui ab Adone ponitur ſediſſe anno Domini quingenteſimo octuageſimo tertio, numeraturque vigeſimus ſextus eius ſedis epiſcopus.

[l] Ethelwoldi epiſcopi.] Agit de eodem Molanus in addit. ad Vſuardū, extantque eius acta, quę habes apud Surium tomo 4. Scripta ea eſſe à Wolſtano monacho, teſtatur catalogus ſcriptorum Britanniæ libro 2. cap. 36. Migrauit ex hac vita anno Domini nongenteſimo quarto.

[m] Nemeſij.] De eo etiam Vſuardus hac die, & alij recentiores.

Quarto Nonas Auguſti. Luna. D xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROMÆ in cœmeterio Calliſti natalis ſancti Stephani [a] Papæ & martyris, qui in perſecutione Valeriani, dum Miſſæ ſacrum perageret, ſuperuenientibus militibus ante altare intrepidus & immobilis cœpta myſteria perficiens, in ſede ſua decollatus eſt. Nicææ in Bithynia paſſio ſanctæ Theodotæ [b], cum tribus filiis ſuis: ex quibus primogenitum nomine Euodium, Chriſtum fiducialiter confitentem, fecit primò Nicetius conſularis Bithyniæ fuſtibus cædi, deinde matrem cum omnibus filiis igne cōſumi. In Africa ſancti Rutilij [c] martyris, qui cùm ſæpius de loco in

locum perſecutionem fugiſſet, & periculum interdum etiam pecunia redemiſſet, ex inopinato aliquando comprehenſus, & Præſidi oblatus, tormentis plurimis cruciatur: demũ ignibus traditus, egregio martyrio coronatur. Patauij Sancti Maximi[d] eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui miraculis clarus beato fine quieuit.

AVGVSTI 2.

STEPHANI Papæ.] De quo non tantùm Beda, ac cæteri Latinorũ hac die, ſed & Græci in Menologio agunt, vbi ipſius, ac ſociorum acta ſub compendio deſcribuntur: ampliora autem ex antiquis monumentis edidit Metaphraſtes: reperiuntur eadem non ex Græcorum, ſed Latinorum fontibus in vet. manuſcript. codic. quæ & apud nos habemus. De eius ſucceſſione meminit Euſebius in Chronic. & hiſt. lib. 7. cap. 3. & 4. Cyprianus, Optatus, Auguſtinus, Nicephorus, & alij. Eius autem celeberrima & admiranda planè geſta, cùm aduerſante Orbe ferè toto, de baptiſmate tutatus eſt maiorum traditionem, digeſſimus in Annal. eccleſiaſt. ibique eundem vindicauimus à calumniis Firmiliani epiſcopi Cæſareæ Cappadociæ. Interim vide quid de his ſcribat Vincentius Lirinenſis aduer. hær. nouit.

[a] Theodotæ & fil.] De iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio ad quartum Kal. Auguſti. Eius acta ac filiorum recitantur in vita S. Anaſtaſiæ, quam habes apud Surium tomo 6. Mombrit. tomo 2. & Petrus recitat in catalogo libro 7. c. 14. Nobile templum in huius honorem erexit Iuſtinianus Imp. in ſuburbiis Conſtantinopolitanis, vt auctor eſt Procop. libro 1. de ædif. Iuſtiniani Imp.

[b] Rutilij.] Quæ hîc de Rutilio dicuntur, habentur etiam apud Tertullianum lib. de Fuga tép. perſecut. cùm tamen auctor ipſe Montani afflatus ſpiritu, negaret fugiendum eſſe tempore perſecutionis vrgentis. De redemptione martyrij, de qua hîc agitur, conſule ea quæ ſupra diximus, cùm egimus de temporibus Commodi die 18. Aprilis.

[d] Maximi epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſiæ Patauinæ. Habetur de eo mentio in actis S. Proſdocimi, ex quibus Scard. libro 2. Annal.

xxij. E Tertio nonas Auguſti. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

HIEROSOLYMIS Inuentio[a] corporis beatiſſimi Stephani Protomartyris, & ſanctorum Gamalielis, Nicodemi, & Abibonis, ſicut Luciano preſbytero diuinitus reuelatum eſt, Honorij Principis tempore. Conſtantinopoli natalis ſancti Hermelli[b] martyris. Apud Indos Perſis finitimos paſſio ſanctorum[c] Monachorum, & aliorum fideliũ, quos Abenner Rex perſequens Eccleſiam Dei, diuerſis afflictos ſuppliciis cædi iuſſit. Neapoli in Campania ſancti Aſpren[d] epiſcopi, qui à ſancto Petro Apoſtolo ab infirmitate curatus, & deinde baptizatus, eiuſdem ciuitatis epiſcopus ordinatus fuit. Auguſtoduni depoſitio ſancti Euphronij[e] epiſcopi & confeſſoris. Anagniæ ſancti Petri[f] epiſcopi, qui monaſtica primùm obſeruantia, deinde paſtorali vigilantia clarus, quieuit in Dño. Philippis in Macedonia ſanctæ Lydiæ[g] purpurariæ, quæ prædicante ibidem ſancto Paulo Apoſtolo, prima omnium credidit Euangelio. Beroeæ in Syria ſanctarum mulierum Maranæ[h] & Cyræ.

INVENTIO corporis beatiſſimi Stephani Protomart.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri omnes; in quos tamen librariorum vitio errorem irrepſiſſe putandum, dum eiuſmodi inuentio facta dicitur anno ſeptimo Honorij Imp. cùm de ea re nullus relictus ſit errandi locus: nam litteræ Luciani, ab omnibus comprobatæ, notant Conſules quibus ea contigerunt, nimirum Honorio decimùm & Theodoſio ſextùm Conſſ. qui quidem annus eſt Honorij Imp. 21. Nec verò quis putet mendoſam eſſe epiſtolam Luciani: nam Marcellinus Comes in chron. & Niceta in oratione de ea re habita, iiſdem Conſulibus id factum confirmant. De integritate litterarum Luciani, quibus agitur de huiuſmodi inuentione, nullus hactenus dubitauit: illis etenim adſtipulantur Gennadius de vir. illuſtr. cap. 46. & 47. qui teſtatur eadem à Luciano Græcè ſcripta, Latinè reddita eſſe ab Auito, Marcellinus in chron. Nicephor. hiſt. lib. 14 cap. 9. Beda in retract. in Act. Apoſt. & de ſex ætatibus, & alij recentiores. Eam quidem hiſtoriam, ipſaſque Protomartyris venerandas reliquias, primus omnium ad oras Occidentales detulit Oroſius preſbyter Hiſpanus, qui illis temporibus peregrinatus eſt Hieroſolymam, tantiſque pignoribus ditauit illuſtrauitque eccleſiam Africanam; dum tot, tantaque ex illis edita ſunt miracula, quæ S. Auguſtinus pluribus in locis fideliſſimè recitat, vt libro 22. de Ciuitate Dei cap. 8. ſerm. de Diuerſis 31. 32. 33. epiſt 203. ad Quinctianum; Euodius præterea epiſcopus Vzalenſis de iiſdem duos libros cõſcripſit. Agit de iiſdem S. Proſper libr. de prædict. dimid. temp. cap. 6. Cùm autem poſtmodum Wandali in Africanam prouinciam graſſarentur, fertur S. Gaudioſus epiſcopus ampullam vitream concreti ſanguinis S. Stephani inde Neapolim Campaniæ vrbem fugiens ſecum aſportaſſe; quæ hactenus ibidẽ in eccleſia eiuſdem S. Gaudioſi religioſè aſſeruatur: vbi adhuc miraculum perſeuerat, vt ſuper altare ampulla poſita, dum ſacra Miſſarum ſolennia peraguntur, liqueſcere, velut recèns effuſus ſanguis aliquando conſpiciatur. Idque hac ipſa die qua ſancti Stephani corporis inuentio celebratur. Sed illud planè admiratione digniſſimum, quòd cùm olim annis ſingulis tertia Auguſti id fieri cõſueuerit; ipſo etiam anno quo auctoritate ſanctiſſ. mem. Gregorij Papæ xiij. reſtitutum eſt Romanum Kalendariũ, ad formam reductionis anni, non vt olim decem poſt dies, ſed eadem ipſa feſta die, ſanguis viſus eſt ebulliſſe, ſicque annis ſequentibus: idemque accidit de ſanguine S. Ioannis Baptiſtæ: eſt eius rei fidiſſimus ac ſinceriſſimus teſtis inter alios R. P. D. Fráciſcus Mariæ Taruſinus, noſtræ Cõgregationis Oratorij Neapoli exiſtẽtis præfectus, cùm in altari vbi ampulla ſanguinis erat, ſacras Miſſas ageret, cõcretus inſtar lapidis viſus eſt ſanguis liqueſcere totus in guttas. Alia complura his ſimilia in diuerſis orbis Chriſtiani partibus accidiſſe audiuimus; vt ex his planè cõſtet, diuinis ſuffragiis quæ in ſancta Catholica Eccleſia, ab ipſoque Rom. Pontifice ſunt conſtituta, probari atque firmari. Quod ad eandem ampullam ſanguinis Protomartyris ſpectat, quam per S. Gaudioſum ex Africa Neapolim diximus fuiſſe delatam; hanc illam ipſam opinamur, vel ſaltem illi admodum ſimilem, cuius idem qui ſuprà Euodius, epiſcopus Vzalenſis, meminit, cùm agit de reliquiis & miraculis Protomartyris Stephani lib. 1. c. 1. his verbis: Ampulla quædam ei demonſtratur intra ſe habens ſanguinis quãdam aſperſionem, & ariſtarum quaſi oſſium ſignificationem. & paulo pòſt: Ampullam ſicut oculis ſuis viderat ancilla Dei in ſomnij reuelatione, ſic inter manus ſuas accepit poſteà Sacerdos. Hæc Euodius; cuius teſtimonium ſæpè citat S. Auguſtinus, nimirum Serm. 32. & 33. de Diuerſ. & de Ciuit. Dei lib. 22 c. 8. vt de ſinceriſſimo auctore non dubites. Produnt enim eiuſdem Luciani litteræ, non tantùm articulos martyris, ſed & terram ipſam ſanguine madefactam ab Oroſio in Africam trãſportatam. Non prætermus, eodem tempore Honorij Imper. eiuſdem Protomartyris reliquias eſſe perlatas in Minoricam inſulam, quarum virtute vniuerſa gens Iudæorum quæ inſulam incolebat, ad fidem Chriſti mirandis prodigiis conuerſa eſt. Exſtat de his inſignis epiſtola Seueri epiſcopi Minoricẽſis, quam manuſcrip. nacti ſumus in Bibliotheca Vaticana; cuius fidei integritati adſtipulatur prædictus Euodius epiſcopus Vzalenſis lib. 1. c. 2. his verbis: Epiſtola quoq; ad nos delata cuiuſdam ſancti Epiſcopi Seueri Minoricenſis inſulę de pulpito in aures eccleſiæ cum ingenti fauore recitata eſt, &c. Scripta habemr xv. Kal. Martij, Aſclepiodoto & Mariniano Conſſ. eſt is annus ſeptimus ab inuentione prædictarum reliquiarum, à Chriſto autem annus quadringẽteſimus vigeſimus tertius. In Gallias etiam eiuſdem Protomartyris reliquię fuerunt delatæ, de quibus Greg. Turon. hiſt. lib. 1. c. 31. & de glor. mart. c. 33. vbi & de miraculis editis. Illud etiam ad annotationem præſentis diei ſolennitatis ſpectare magnopere videtur; quid eſt quòd hac potiſſimùm die eiuſmodi inuentio celebretur, quam conſtat ex Luciani litteris factã eſſe menſe Decembris, tranſlationem verò Hieroſolymam ad vij Kal. Ianuarij: aliam autem tranſlationem Conſtantinopolim ad quintum Kal. Octobr. auctor eſt Theodorus lector in collectaneis libr. 2. in fine, Rurſus autem tertiam Romam factam eſſe tranſlationem pridie Nonas Maij, eius acta teſtantur, quorum ſuprà meminimus. Cùm autem nec inuentio, nec tranſlatio aliqua hac die contigerit: exiſtimarunt nonnulli, hac ipſa die S. Stephanum Protomartyrem martyrium ſubiiſſe: quorum quidem ſententiæ maiorum refragatur auctoritas: ſiquidem S. Auguſtinus, Fulgentius, & alij tam Latinorum quàm Græcorum Patrum in Homiliis quas ea die habuerũt, abſque vlla hæſitatione profitentur S. Stephanum conſummaſſe martyrium poſtridie Natalis Domini; idque adeò firmum ratumq; maiores habuêre, vt licet in eam dilata fuerit tranſlatio illa prima Hieroſolymam facta; nihilominus remanſit, vt erat, ea dies conſecrata natalitio Protomartyris, & ſolennitatem Inuẽtionis maluerunt in hunc diem transferre. Sed qua (inquam) ratione factum ſit, vt hac potius die, quàm cæteris, memoria hæc ageretur: dicam quid acceperim à D. Antonio Geronio Tarraconenſi, eccleſiaſticarũ antiquitatum apprimè erudito, quo cum de ambi-

guitatibus rerum eccleſiaſticarum ad biſtoriæ veritatem ſpectantibus familiariter diſſerete ſæpiſſimè conſueui, cuius hæc de ea re eſt ſententia; vt exiſtimet longè ante inuentionem S. Stephani, hanc ipſam diem in honorem eiuſdem Protomartyris eſſe dicatam; poſtmodum autem redditam ſolenniorem ex commemoratione prædictæ inuentionis. Id etenim in primis maximè perſuadent antiqua monumenta, vt vetus illud, cuius ſæpè meminimus, Martyrologium S. Cyriaci, in quo nulla habetur hac die de inuentione mentio; ſed tantùm hæc verba: Sancti Stephani Protomartyris in Ancona, vbi haberi dicitur vnus de lapidibus quibus percuſſus eſt. Hæc ibi. Eadem Beda, licet apud eum mėdosè, Antiochia, pro Ancona ponatur his verbis: In Antiochia S. Stephani Protomartyris, vbi haberi dicitur vnus de lapidibus, quibus in brachio percuſſus eſt, & multas ex eo virtutes ſanitatum fieri. Hæc Beda. Quibus omnibus ſi addas quæ ſcribit S. Auguſtinus Serm. 31. & 32. de Diuerſis pag. 488. 489. edit. Louan. vbi agit de perantiqua Memoria eiuſdem Protomartyris Anconæ poſita, deque illo ſaxo quo idem in cubito percuſſus eſt, quod collegit, qui lapidationi illius interfuit, & in Italiam detulit, & Anconæ reliquit, ex quo tẽpore illic memoria S. Stephani eſſe cœpit, vt idẽ ſcribit dicto ſerm. 32. Hęc, inquam, omnia ſi prędictis antiquioribus Martyrologiis iungas, facilè intelliges, longè ante inuentionem Protomartyris celebrari conſueuiſſe, hac die, memoriam eius, vel ſaltem in Italiæ regionibus. Celebris itaque olim fuit cultus memoriæ eius martyrij ex illo lapide: poſtmodum autem, venerando corpore inuento, aucta ea dies eſt celebriori ſolemnitate, quæ iam ſemel lapidis eius memoriæ dicata erat. Vnde apud Bedam, & aliqua alia manuſcripta, non tantùm hac die agitur de Inuentione prædicta, ſed & de viuo lapide illo, ex quo multa etiam miracula, velut mel de petra (iuxta Propheticum illud) oleumque de ſaxo duriſſimo, emanabant. Hæc prædicto diſerto viro accepta ferimus, cuius ſententię libẽter ſubſcribimus. De eccleſia S. Stephani Anconæ, meminit etiam S. Gregorius libro 1. dialog. cap. 1.

[b] Hermelli.] De eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, aliique recentiores.

[c] Sanctorum monachorum.] De his ſcribit S. Ioannes Damaſcenus in vita ſanctorum Barlaham & Ioſaphat, de quibus ſuo loco inferiùs.

[d] Aſpren epiſcopi.] Fortaſſe Aſprenatis. De eodem tabulæ eccleſię Neap. Exſtantque eius acta typis nuper excuſa, à Paulo Regio ſcripta. Quamuis hoc ſit nomen Romanum. reperies enim geſſiſſe conſulatum Aſprenatem vnà cum Clemente anno decimotertio Domitiani Imper. vt habent tabulæ Caſſiodori. Quo etiam ſeculo hic, de quo agimus, vixiſſe reperitur. Meminit Aſprenatis etiam Dio lib. 56. Sueton. in Auguſto c. 43. ait ab eo tempore Aſprenates dictos etiam fuiſſe Torquatos. De eodem nomine Seneca controu. 24. Plinius item de domo Aſprenatum agit.

[e] Euphronij epiſcopi.] Scribit de S. Euphronio Greg. Turon. li. 2. c. 11. De eodem Sidon. Apollin. lib. 4. c. 25. & ad eum libro 7. epiſt. 8. & libro 9. epiſt. 2. Interfuit Concilio Lugdunẽſi, ſubſcripſitque cum aliis epiſtolam Fauſti damnantis cunctos Pelagianorum errores.

[f] Petri epiſcopi.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Anagninæ, indeque eius acta accepimus.

[g] Lydiæ.] De ea Acta Apoſt. cap. 16. dicta eſt Purpuraria à purpura tingenda. Erat eiuſmodi opificium non ignobile; non enim liberum erat cuiq; tingere purpuram, vel cuilibet petenti impartiri, vt conſtat ex Ammiano Marcellino lib. 14. Erat enim inter alios magiſtratus Præfectura tingendæ purpuræ, qua velut magno munere donatus eſt Dorotheus Tyrius ab Imperatore, vt ſcribit Euſebius hiſtor. lib. 7. c. 26. Sunt de tinctura purpuræ leges ſeueriſſimæ Codic. lib. xj. de veſtibus.

[h] Maranæ & Cyræ.] Scripſit harum feminarũ pręclaras res geſtas Theodor. in Theophil. c. 29.

xxj. F **Pridie Nonas Auguſti. Luna.** 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

BONONIÆ ſancti Dominici [a] confeſſoris, fundatoris Ordinis Fratrum Prædicatorum, viri ſanctitate & doctrina clariſſimi: qui virginitatem perpetuò illibatam ſeruauit, & ob ſingularem meritorum gratiam tres mortuos ſuſcitauit: cumque prædicatione ſua hæreſes compreſſiſſet, ac plurimos ad religioſam & piam vitam inſtituiſſet, octauo Idus menſis huius in pace quieuit: eius tamen feſtiuitas ex conſtitutione Pauli Papæ

quarti

quarti hac die celebratur. Theſſalonicæ natalis beati Ariſtarchi [a] diſcipuli & comitis indiuidui ſancti Pauli Apoſtoli, de quo ipſe ad Coloſſenſes ſcribit: Salutat vos Ariſtarchus concaptiuus meus. Is ab eodem Apoſtolo Theſſalonicenſium epiſcopus ordinatus, poſt longos agones ſub Nerone coronatus à Chriſto, quieuit. Romæ via Latina paſſio beati Tertullini [c] presbyteri & martyris, qui ſub Valeriano Imperatore poſt impiam fuſtium mactationem, ignium circa latera exuſtionem, oris quaſſationem, atque in equuleo extenſionem, neruorumque cæſionem, data ſententia, capitis amputatione martyrium conſummauit. Conſtantinopoli ſancti Eleutherij [d] martyris, ordinis ſenatorij, qui pro Chriſto in perſecutione Maximiani gladio cæſus eſt. In Perſide ſanctarum martyrum Iæ [e], & ſociarum, quæ cum nouem millibus Chriſtianis captiuis ſub Sapore, diuerſis pœnis afflictæ, martyrium ſubierunt. Coloniæ ſancti Prothaſij [f] martyris. Veronæ ſancti Agabij [g] epiſcopi & confeſſoris. Turonis ſancti Euphronij [h] epiſcopi. Romæ ſanctæ Perpetuæ [i], quæ à beato Petro Apoſtolo baptizata, Nazarium filium, & Africanum virum ad fidem Chriſti perduxit, & multa ſanctorum Martyrum corpora ſepeliuit [k], ac tandem bonorum operum meritis cumulata, migrauit ad Dominum.

AVGVSTI 4.

DOMINICI.] Huius ſanctiſſimi viri præclariſſima geſta octo libris digeſſit Theodoricus, eiuſdem Ordinis frater, quę Surius refert tomo 4. S. Antoninus in tertia parte tit. 23. cap. 1. 2. 3. 4. & ſequen. Ioannes Garzonius de vir. illuſt. Ord. Prædicat. M. Antonius Flaminius; ac nouiſſimè R. D. Franciſcus Diacetius, epiſcopus Feſulanus, egregiú de eadem re commentarium ad ſanctiſſimæ memoriæ Pium Papam quintum conſcripſit. Migrauit ex hac vita octauo Idus Auguſti, feria ſexta, hora ſexta, agens ſuæ ætatis annum quinquageſimum primum (vt auctor eſt S. Antoninus) anno à Chriſto Domino 1221. Facta eſt autem eius tranſlatio anno Domini 1233. Gregorio nono Rom. Pont. anno ſexto ſedis eius. De canonizstione autem eius eſſtant litteræ Apoſtolicæ eiuſdé Gregorij noni, datæ Spoleti 5. Kal. Septembris, anno octauo Pontificatus ipſius; recitat eas Anton. dict. 3. part. tit. 23. c. 4. §. 17. quibus etiam præcipitur, vt ad Nonas Auguſti, ante diem obitus eius, quo relatus eſt inter Sanctos, anniuerſaria eius ſolennitas in Eccleſia ageretur. At ſanctiſſ. D. N. Paulus quartus Roman. Pont. in hanc retulit diem ob feſtum beatæ Mariæ ad Niues, quòd in eandem diem incideret.

[a] Ariſtarchi.] De quo Act. Apoſt. c. 19. 20. & 27. Paul. ad Coloſſ. c. 4. & ad Philomenem. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuar. Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menol. ad xviij. Kal. Maij.

[c] Tertullini.] Agit de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Eius autem res geſtæ exſtant in actis S. Stephani Papæ & martyris.

[d] Eleutherij.] De eodem hac item die Græci agunt in Menologio, ibique eius acta breui compendio referunt.

[e] Iæ.] Græci item de eadem hac die agunt in Menologio; narrantque breuiter eius martyrium. Huius nomine templum vetuſtate penè collapſum reſtituit Iuſtinianus Imperator, vt ſcribit Procop. lib. 1. ædif. Iuſtiniani Imp.

[f] Prothaſij.] De eo etiam Galeſinius hac die, qui eiuſdem eccleſiæ citat tabulas.

[g] Agapij epiſc.] Agit de eo Reuerendiſſ. ac Illuſtriſſ. D. Auguſt. Valerius, eiuſdem eccleſię epiſc. S. R. E. Cardinalis, in lib. antiquorum monumentorum epiſcoporum Veron. ibi pag. 3. & 37.

[h] Euphronij epiſcopi.] Præceſſit hic Gregorium Turon. qui de eo plura ſcribit de geſt. Franc. lib. 10. c. 31. de glor. confeſſ. c. 18. 19. & 20. Exſtant Venantij Fortunati ad húc epiſtolæ, quarum poſteriore egregias eius virtutes contexit, exſtatque de eadem re eiuſdem auctoris carmé lib. 3. De eodem item agit in carm. ad Felicem epiſcopum, cùm interfuit dedicationi baſilicæ. Idem præſens fuit etiã Concilio Pariſienſi: eius epiſtolam, ac collegarum epiſcoporum ad Radegúdem reginam, habet idem Gregorius Turonenſis lib. 9. cap. 39. Numeratur hic ſedis Turonenſis epiſcopus viceſimus ordine.

[g] Perpetuæ.] De qua & tabulę eccleſiæ Mediolanenſis. Narrantur eius res geſtæ in actis ſanctorũ Nazarij & Celſi, quæ habet Mombrit. tomo 2.

[h] Sepeliuit.] In ſepeliendis ſanctorum martyrum corporibus & condiendis eis aromatibus, effuſæ erant impenſæ Chriſtianorum, vt auctor eſt Tertull. in Apolog. De iiſdẽ Prudent. in Cathemer. hymn. in exequiis defunct[illegible] Greg. Nyſſ. in orat. in funere Meletij, Greg. Nazian. epiſt. 18. ad Sophr. & alij. Ex Iudæis ea traditio manauit ad Chriſtianos. Sic enim mos erat Iudęis mortuos ſepelire, Ioannis 19. Præ cæteris id diligentiùs præſtitiſſe videntur Ægyptij, qui ea arte ſic deſiccabant corpora defunctorum, vt eadem quaſi ænea redderent, appellarentque ea lingua Ægyptia Gabbaras; vt tradit Auguſtin. Serm. de Diuerſ. 120 cap. 12. Inde eſt, quòd impius Eunapius Sardianus in Ædeſio Ægyptios Chriſtianos, ipſos Alexandrinos, in quos inuehitur ob demolitũ templũ Serapidis, irridet; quod religionis ergô oſtentarẽt ſalitá capita damnatorum: ſic ethnicus Chriſtianorum hoſtis appellat ſanctos martyres, quos Alexandrini maximo honore habebant. Porrò condiendorum corporum vſum ab Ægyptiis mutuatos eſſe Iudæos, auctor eſt Tacitus libro 21. Annalium.

xx. G Nonis Auguſti. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

ROMÆ in Eſquiliis dedicatio [a] Baſilicæ [b] ſanctæ Mariæ ad Niues. Item Romæ paſſio ſanctorum Martyrum [c] viginti trium, qui in perſecutione Diocletiani via Salaria veteri capite truncati, ibidem ſepulti ſunt ad cliuum Cucumeris. Auguſtæ Vindelicorum natalis ſanctæ Afræ [d] martyris, quæ cùm eſſet pagana, per doctrinam ſancti Narciſſi epiſcopi ad Chriſtum conuerſa, & cum omni domo ſua baptizata, pro confeſſione Chriſti igni tradita eſt. Aſculi in Piceno ſancti Emygdij [e] epiſcopi & martyris, qui à ſancto Marcello Papa epiſcopus ordinatus, & illuc ad prædicandum Euangelium miſſus, in confeſſione Chriſti ſub Diocletiano Imperatore martyrij coronam accepit. Antiochiæ ſancti Euſignij [f] militis, qui annum agens centeſimumdecimum, cùm Cõſtantini magni fidem, ſub quo militauerat, Iuliano Apoſtatæ exprobraret, eumque vt patriæ pietatis deſertorem redargueret, ab eodem iuſſus eſt capite cædi. Item ſanctorum martyrum Cantidij [g] Cantidiani, & Sobelis Ægyptiorum. Catalauni in Gallia ſancti Memmij [h] ciuis Romani, qui à ſancto Petro illius ciuitatis epiſcopus conſecratus, populum ſibi commiſſum ad Euangelij veritatem perduxit. Auguſtoduni beati Caſſiani [i] epiſcopi. Apud Theanum ſancti Paridis [k] epiſcopi. In Anglia ſancti Oſwaldi [l] Regis, cuius actus venerabilis Beda preſbyter commemorat. Eodem die ſanctæ Nonnæ [m] matris beati Gregorij Nazianzeni. In Piceno apud Septempedanos ſanctæ Margaritæ [n] viduæ.

AVGV-

DEDICATIO Baſilicæ S. Mariæ ad Niues]De ea ſolennitate, eiusque inſtitutionis cauſa habentur vetera manuſcripta eius eccleſiæ, quæ paucis cõplexus eſt Petrus in catal. libro 7. cap. 21. Dicta eſt hæc Baſilica Liberij, de qua hæc in libro de Romanis Pontificibus in Liberio : Hic fecit baſilicã nomine ſuo iuxta Macellum Libię. Meminit eiuſdem Marcellinus presbyter, cùm agit de ſchiſmate Vrſicini. Quod autem ſpectat ad Macellum Libiæ: erat in quinta Vrbis Regione, quæ Eſquilina dicitur, Macellum Liuianum appellatum, de quo Sext. Rufus de Region. Vrb. & Publius Victor. De eadẽ Baſilica etiam in eodem libro de Roman. Pontificibus in Xyſto tertio hæc leguntur : Hic fecit baſilicam S. Mariæ matris Domini, quæ ab antiquis, Liberij cognominabatur. Hadrianus Papa in epiſt. ad Carolum Magnum Imperatorem de imag. hæc ait: Xyſtus Papa, ſucceſſor Cęleſtini, fecit baſilicã ſanctæ Dei genitricis Mariæ, cognomento Maiorem, quæ & apud Præſepe dicitur : ſimili modo & ipſe tam in metallis aureis quàm in diuerſis hiſtoriis, ſacris decorauit imaginibus. Hæc Hadrianus. Hactenus exſtant ferè integræ ſacræ illæ hiſtoriæ muſiuo opere contextæ; atque ſuper maiorem arcum eodem opere exornatum eiuſmodi inſcriptio perſeuerat: XYSTVS PLEBI DEI. à Xyſto Xyſtiana baſilica dicta reperitur apud Ioannẽ diac. in vita S. Gregorij Papæ libro 4. cap. 68. De eiuſdẽ baſilicæ excellentia, deq; miraculis cereorum illic incendi ſolitorum, ſcribit Petrus Cluniac. libro 2. cap. 30. de aliis item cereis Natalis Domini die illic poni ſolitis cum nota annorum currentium à paſſione Dominica, meminit Beda de temporum ratione cap. 45. Cætera autem eiuſdem Baſilicæ antiqua monumenta habent hi qui ſcripſerunt de ſeptem Vrbis eccleſiis. At ne iuuentus tantùm veteribus, recentiora prætermittam; eadem Baſilica his diebus noſtris longè auguſtior ac illuſtrior redditur à ſanctiſſimo D. N. Xyſto quinto Rom. Pont. tum ob nobiliſſima illic monumenta excitata, ac præſertim magnificentiſſimum Sacellum, quo Sacroſanctum Domini Præſepe cõtineatur; tum etiã ob apertas directaſque vndique vias, quibus populo Chriſtiano facilior ac gratior pateat ad eam acceſſus. Sed in his omnibus deſcribendis commentario potius quàm notatione opus eſſet.

[b] Baſilicæ.] Vox iſta quidem, etſi à Gentilibus accepta videatur, non abhorret tamen à phraſi diuinæ ſcripturæ : nam atrium illud maius templi Salomonis, Baſilica dicitur in 2. Paralipom. cap. 4. & 6. licet Græcè αὐλὴ legatur, quod alij vertunt, atrium. Apud nos autem loquendi vſus obtinuit, vt non quæcunque eccleſiæ appellentur Baſilicæ, ſed illæ tantùm quarum auguſtior eſſet amplitudo. Vnde autem id acciderit, vt eiuſmodi eccleſiæ dicerentur Baſilicæ, Iſidorus libro 15. Originum hæc ait : Baſilicæ prius vocabantur regum habitacula, vnde & nomen habent: nunc tamen ideò Baſilicæ diuina templa nominantur, quia ibi Regi omnium Deo cultus & ſacrificia offeruntur. Hæc Iſidorus. eadem Amal. de eccleſiaſt. Offic. libro 2. cap. 2. & Walfridus Strabo de rebus eccleſiaſticis cap. 6. Hæc licet ſint vera; tamen eiuſmodi nomen vnà cum re è Gentilibus ad Chriſtianos deriuaſſe, mihi magis probatur. Nam Baſilicæ illę Gẽtilium, in eccleſias Chriſtianorum aliquando commutabantur. Eſt de his locus egregius Auſonij Galli in Gratiarum actione pro ſuo Conſulatu ad Gratianum Auguſtum his verbis : Baſilicæ olim negotiis plenæ, nunc votis, votiſque pro tua ſalute ſuſceptis, &c. Nec quis putet apud Gentiles, ſicut apud nos, eiuſdem eſſe ſignificationis Baſilicas, & templa. Erant enim illæ, vt ſcribit Vitruuius libro 5. cap. 1. loca venalium rerum Foris coniuncta, in quibus hyeme potiſſimùm publicæ conciones & negotiantum conuentus habebantur; ea etiam ſignificatione ſumuntur l. pediculos. §. item cum. ff. de auro & argent legat. & l. inter ſtipulantem. §. ſacram rem. ff. de verb. obligat. Dicebatur ius etiam in Baſilica, vt apparet ex Plinij epiſtola 21. libro 5. cùm ait : Deſcenderam in Baſilicam Iuliam, auditurus quid proxima comperendinatione reſpondere debeam. Sedebant iudices, &c. De eadem eodem ſenſu & Seneca libro 3. de ira cap. 33. cùm ait: Fremitu iudiciorum Baſilicæ reſonant, &c. Eius generis ea eſſe putatur, quam Theodoſius iunior Imperator ab ergaſteriis, tabulatis, & intromiſſione equorum liberam eſſe voluit. Cod. de oper. publ. l. Baſilicam. Erant & priuatorum Baſilicæ ad inambulandum conſtructæ, & magno ſumptu ornatæ; quarum meminit ſanctus Hieronymus ſcribens ad Marcellam epiſt. 18. in qua: Vbi (Romæ ſcilicet) inſtar palatij priuatorum exſtructæ Baſilicæ, vt vile corpuſculum hominis pretioſiùs inambulet, & quaſi mundo quicquam poſſit eſſe ornatius, tecta ſua magis velint aſpicere quàm cælum. Hæc ille. Quod autem ad ipſarum ſtructuram ſpectat; erant plures ſimul in longum iunctæ porticus ſuffultæ columnis, æquis inter ſe diſtantibus ſpatiis, epiſtyliis deſuper iunctis, velut intextis inuicem. His reſpondent quæ Cicero ad Atticum libro quarto ſcribit his verbis: Paulus in medio Foro Baſilicam penè texuit iiſdem antiquis columnis, &c. Secundùm ea quæ à Vitruuio ſunt deſcripta libro 5. cap. 1. eiuſmodi ferè ſtructuræ eſſe ipſas Chriſtianorum antiquas Baſilicas, nullus ignorat: nam paucis mutatis, vel additis, ex ipſis aliquæ, vel (quod frequentiùs accidit) ipſarum Baſilicarum columnæ in vſum Chriſtianæ religionis tranſiêre cum nomine. Ab aliquibus vſurpatam hanc vocem, Baſilicam, pro quacumque eccleſia inuenimus, vt apud Optatum libro primo, cùm ait de his quæ Romæ erant eccleſiis : Inter quadraginta, & quod excurrit, Baſilicas, &c. Verùm vſitatiori vocabulo dictas fuiſſe ab antiquis eccleſias ipſas domos Dei, & templa, Sanctus Zeno in Pſalm. 126. ſignificare videtur his verbis : Conuentus quidem eccleſiarum ſiue templi, quos ad ſecretam Sacramentorum religionem ędificiorum ſepta claudunt, conſuetudo noſtra vel domum Dei ſolita eſt nuncupare, vel templa. Hæc ille. Verùm non his tantùm nominibus loca Deo ſacrata nominari cõſueuiſſe, ſed & aliis, nempe dici Memoriam, Martyrium, Dominicũ, alibi diximus.

[c] Martyrum viginti trium.]Habetur mentio de iiſdem martyribus in actis ſanctorum Abundij, Abundãtij, & Martiani, de quibus ſuo loco inferius.

[d] Afræ.]

[d] Afræ.] De eadem hac die Vſuardus, Ado,& alij; Beda autem ad ſeptimum Idus Auguſti, vt in eccleſia Auguſtana,in qua hac die agitur de S. Afro martyre. Exſtant eius acta, quæ recitat Sur. tom 4. hac die. Sinceriora mihi ea videntur quæ ex actis publicis deſcripſit Vicellius in Agiologio. In Auguſtano Breuiario atque Miſſali libro eiuſdem res geſtæ narrantur;cumque ſimul omnia monumenta, eam olim fuiſſe meretricem tradant, miror vehementer, quomodo Venantius Fortunatus eam appellet virginem his verſibus in libro quarto vitæ S.Martini epiſcopi Turonenſis:

Pergis ad Augustam,quam Vindo,Licusq; fluentant:
Illic oſſa ſacra venerabere virginis Afra.

Cùm hanc tradant à S.Narciſſo epiſcopo ad Chriſtianam fidem eſſe conuerſam, putant aliqui, inter quos Petrus in catalogo libro 7.cap.28.hunc illum eſſe Narciſſum epiſcopum Hieroſolymitanum laudatiſſimum, de quo ſcribit Euſebius libro 6.cap.9. Alij autem dixerunt hunc fuiſſe Narciſſum martyrem Gerundenſem; idque teſtantur eius acta, ac cæteri, vt Vincentius libro 7.cap.28. Anton.1.part. tit.8.c.1.§.18.& nouiſſimè Flos ſanctorum, quibus magis aſſentior.

[e] Emigdij epiſc.] Petrus in catalogo libro 7. cap.24. refert eius acta, ſed eiuſmodi quæ cenſura indigeant.

[f] Euſignij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. ibique deſcribunt eius certamen.

[g] Cantidij & ſoc.] De his item Græci hac die vbi ſuprà in Menologio agunt.

[h] Memmij epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri de eodem hac die. Pluribus autem Gregor. Turon. de gloria confeſſ. c. 66. Vincent. & Anton. part.1.tit 6.c.27.Pet.in catal.lib.7.cap.25.

[i] Caſſiani epiſcopi.] De quo Beda, & alij qui ſuprà, Meminit eiuſdem Conſtantius in vita ſancti Germani epiſcopi Antiſiodor.lib.2.cap.7.Gregor. Turon.de gloria confeſſ.cap.24.Petr.in catal.Vincent. Antonin. & alij. Molanus teſtatur eius acta exſtare: ſed ea hactenus nobis ſunt incognita.

[k] Paridis epiſcopi.]Tam ipſius quàm aliorum plurimorum ſanctorum totius prouinciæ Campaniæ & adiacentium regionum acta percepi collegiſſe in vnum ſumma cum diligentia ac labore Illuſtriſſimum ac Reuerendiſſimum Iulium Sanctorium Cardinalem S.Seuerinæ dictum,S.Rom. Eccleſię ornamentum;eaque aliquando ab ipſo edi ac peruulgari, vehementer optamus.

[l] Oſualdi.] De eodem hac die Bedà, qui & de eodem in geſt. Anglorum libro 2.cap.4. & in epitome: quæ cuncta ſimul collecta recitat Sur.tom 4. Migrauit ex hac vita anno Domini ſexceuteſimo quadrageſimo ſecundo.

[m] Nonnæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio. Eius autem egregia facta recenſet eius filius S. Gregorius Nazianzenus in oratione habita in funere patris, ac item alia quæ dicta ab ipſo eſt in funere Cæſarij fratris, atque illa quam habuit in obitu ſororis Gorgoniæ, itemque in carmine de rebus ſuis, & de vita ſua ad populum Conſtantinopolitanum. Quod autem ad nomē ſpectat: Nonnę dicebantur moniales, vt notat Cæl. Rodig. lect.antiqu. lib.5. cap.13. in fine, idemque habes libro 5. capitularium Regum Franc. cap.2.& 3. In eodem fortè ſenſu S. Hieronymus epiſt. 22.ad Euſtochium de cuſt.virginit.ait: Maritorum expertæ dominiũ, viduitatis præferunt libertatem, caſtæ vocantur, & nònnæ,&c. At non tantùm apud Græcos eiuſmodi nomen appellatiuum aliquando tranſiuit in proprium; ſed & apud Latinos: nam & S. Auguſtini mater eodem ferme nomine eſt appellata, licet pro Monacha, Monica dicta ſit; quod eſt idē quod Nonna. Sicque duæ ampliſſimorum eccleſiæ Doctorum matres eodem dictæ nomine habentur.

[n] Margaritæ.]De rebus geſtis ipſius ſunt apud nos acta à Seuerinatibus Romam miſſa. Eſt illorũ exordium: Margarita Septempede, &c. vbi & in fine hæc verba: Dormiuit in Domino quinta die Auguſti,an. 1395. Multis fuit illuſtrata miraculis.

xix. A Octauo Idus Auguſti. Luna. 6

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
t u A B C D E f F G H M N P
29 1 2 3 4 5 6 7 6 7 8 9 10 11

IN monte Thabor Transfiguratio[a] Domini noſtri Ieſu Chriſti. Romæ via Appia in cœmeterio Calliſti natalis beati Xyſti ſecundi[b] Papæ & martyris, qui in perſecutione Valeriani, gladio animaduerſus, martyrij coronam accepit. Item ſanctorum martyrum Feliciſſimi[c] & Agapiti, eiuſdem beati Xyſti diaconorum, Ianuarij, Magni, Innocentij, & Stephani ſubdiaconorum, qui omnes cum eo pariter decollati ſunt, atque in

cœme-

cœmeterio Prętextati ſepulti. Paſſus eſt etiam cum eis beatus Quartus, vt ſcribit ſanctus Cyprianus. Compluti in Hiſpania ſanctorum martyrum Iuſti[d] & Paſtoris fratrum, qui cùm adhuc pueri litteris imbuerentur, proiectis in ſchola tabulis, ſponte ad martyrium cucurrerunt: & mox à Daciano præſide teneri iuſſi, & fuſtibus cædi, cùm ſe mutuis exhortationibus conſtantiſſimè roborarent, extra ciuitatem perducti, à carnifice iugulati ſunt. Romæ ſancti Hormiſdæ[e] Papæ & confeſſoris. Amidæ ſancti Iacobi[f] eremitæ, miraculis clari.

AVGVSTI 6.

TRANSFIGVRATIO Domini.] De hac ſolennitate non tantùm Latini, ſed & Græci hac die agunt; vt conſtat tam ex eorum Menologio quàm ex conſtit. Emmanuelis Imp. quæ exſtat apud Theod. Bal. in Nomoc. Photij tit. 7. c. 1. Pluribus agunt de eadem qui ſcripſerunt de Diuinis offic. Sicardus, Durandus, Belethus, & alij; traduntque eam eſſe inſtitutā à Calliſto Papa tertio. Idque affirmat Platina, additque ab eodem conſcriptum eſſe Officium Eccleſiaſticum de ea die, & cum indulgētiis promulgatum iiſdem quæ conceſſæ ſunt in ſolennitate Corporis Chriſti. Sed hæc quidem à Calliſto de Inſtitutione diuini Officij ea die ſolenniter recitādo: at verò inſtitutio eius ſolennitatis longè ante eius tempora facta conſpicitur; id etenim non tantùm vetuſtiſſima Græcorum Menologia, & Martyrologia manuſcripta teſtantur: ſed & Wandelbertus, qui (vt ſcribit Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. libro 2. cap. 36. & de ſcript. eccleſ. & Sigeb. c. 129.) vixit temporibus Lotharij Imp. circa annum Domini octingenteſimum quinquageſimum, in ſuo Martyrologio, quod ſcripſit carmine, de eadem ſolennitate agit hac die his verſibus:

Idibus octauis mortem paſſura crucemq;
Chriſti ſancta caro æthereum dedit ante figuram.

Acta ſecundæ Nicænæ Synodi, dum recēſent egregia Leontij in Cypro epiſcopi ſcriptorum monumenta, oratiouē ſcripſiſſe de Transfiguratione Domini teſtantur, actione 4. De eadem Transfiguratione Domini exſtat ſermo S. Ephræm Syri, alius item Baſilij Seleuciæ, necnon etiam Andreæ Cretenſis: habentur Græcè ſcripti in bibliotheca Sfortiana cod. manuſcript. num. 39. prope finem. Ioannes Damaſcenus etiam de eadem ſolennitate habuit orationem, cuius eſt exordium: Agedum, ô pie cœtus! hodiernum hunc diem lætis animis celebremus, &c.

[b]Xyſti ſecundi.] Beda, Vſuardus, Ado, ac reliqui de eodem agunt hac die. De eius ſucceſſione Euſeb. ſcribit in Chron. & hiſt. lib. 7. c. 4. Optatus lib. 2. Auguſtinus epiſt. 165. Niceph. Calliſt. lib. 6. cap. 34. & alij recentiores. De eius martyrio Cyprianus ad Succeſſum epiſt. 82. Pontius in Cypriano, Auguſtinus in Ioan. tract. 27. Maximus Taurin. Hom. 1. & 2. de S. Laurentio. Petrus Chryſol. ſerm. de eod. Prudentius in Periſteph. hym. 2. Acta Laurentij, & alij plures. De reliquiis S. Xyſti Papæ in Angliam à ſe miſſis agit S. Gregorius in Regiſt. libro 12. reſp. 10. ad Aug. cætera de eo in Annal. eccleſ. ibique de genere martyrij ab eo ſuſcepti egimus. De eccleſia S. Xyſti Romæ via Appia poſita meminit S. Gregorius Papa dial. lib. 4 cap. 26.

[c]Feliciſſimi & Agapiti] De iiſdem Beda, Vſuardus, Ado, atque alij. Huic Agapito S. Felix Papa tertius erexit baſilicam iuxta eccleſiam ſancti Laurentij, vt auctor lib. de Roman. Pontific. in Felice tertio. Quòd ad Quartum ſpectat, de ipſo ſanctus Cyprianus in dicta epiſtola ad Succeſſum hęc ait: Xyſtum autem in cœmeterio animaduerſum ſciatis, & cum eodem Quartum, &c. At licet in prædictis actis de Quarto nulla ſit mentio, tamen Beda, Vſuardus & alij recentiores, Cypriani auctoritate, de eodem agunt hac die.

[d]Iuſti & Paſtoris.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Recitantur eorum acta apud Surium tom. 7. quæ & plenè explicantur in ſacro hymno, eodemque peruetuſto, qui exſtat in Breuiario Toletano. De his & Prudentius in Periſtephan. hymno 4. his verſibus meminit:

Sanguinem Iuſti, cui Paſtor hæret,
Ferculum duplex, geminumq; donum
Ferre Complutum gremio iuuabit
Membra duorum.

Meminit ſumma cum laude eorumdem S. Eulogius in Memor. ſanct. lib. 1. & ibi Ambroſ. Moral. in ſchol. Petrus in catal. lib. 7. c. 32. Flos ſanct. Hiſp. & Theſaur. concion. tom. 2. hac die.

[e]Hormiſdæ Papæ.] Agit de eodem hac die Beda, & recentiores. Succeſſit hic S. Symmacho. Huius fortiſſimos agones pro Catholica fide ſuſceptos, digeſſimus in Annal. eccleſ. per annos ſingulos, ex codicibus antiquis manuſcriptis.

[f]Iacobi heremitæ.] Qualis autem, quantúſve hic fuerit, ex his quæ ſcripſit Procop. lib. 1. de bello Perſico, facilè poteſt intelligi; vbi eum à Cadabe Perſarum rege viſitatum fuiſſe tradit. Alter eiuſdē nominis ſanctitate nobilis claruit in Syria tempor. Theodoſij iunioris, de quo Theodoret. in Theoph. c. 21. Meminit eiuſdē Euagr. hiſt. lib. 2. c. 9. in fine.

xviij. B **Septimo Idus Auguſti. Luna.** 7

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

t u A B C D E f F G H M N P

1 2 3 4 5 6 7 8 7 8 9 10 11 12

ARETII in Tuſcia natalis ſancti Donati[a] epiſcopi & martyris, qui inter cetera virtutis opera, vt ſcribit beatus Gregorius Papa, fractum à paganis calicem [b] ſanctum orando inſtaurauit. Is in perſecutione Iuliani Apoſtatæ à Quadratiano Auguſtali comprehenſus, cùm idolis ſacrificare renuiſſet, gladio percuſſus martyrium conſummauit. Paſſus eſt etiam cum eo beatus Hilarinus monachus, cuius feſtiuitas decimoſeptimo Kalendas Auguſti celebratur, quando eius corpus ad Oſtia Tiberina trãſlatum fuit. Romæ ſanctorum martyrum Petri[c] & Iuliani, cum aliis decem & octo. Mediolani ſancti Fauſti[d] militis, qui ſub Aurelio Commodo poſt multa certamina martyrij palmam adeptus eſt. Nouocomi paſſio ſanctorum martyrum Carpophori[e], Exanthi, Caſſij, Seuerini, Secundi, & Licinij, qui in confeſſione Chriſti capite truncati ſunt. Niſibi in Meſopotamia ſancti Dometij[f] monachi Perſæ, qui cum duobus diſcipulis ſub Iuliano Apoſtata lapidatus eſt. Rhotomagi ſancti Victricij[g] epiſcopi, qui adhuc miles, ſub eodem Iuliano pro Chriſto abiiciens cingulum, à tribuno multis tormentis afficitur, & capitis damnatur; ſed carnifice, qui ad eum cædendum miſſus fuerat, cæcitate percuſſo, ipſe vinculis ſolutis liber euaſit: poſteà epiſcopus factus, Morinorum & Neruiorum gentes indomitas verbi prædicatione ad fidem Chriſti perduxit, & demum confeſſor in pace quieuit. Catalauni in Gallia ſancti Donatiani[h] epiſcopi. Meſſanæ in Sicilia ſancti Alberti[i] confeſſoris, Ordinis Carmelitarum, miraculis clari.

AVGVSTI 7.

DONATI epiſcopi.] De quo & Beda, Vſuar. Ado, ac ceteri hac die. Eius martyrij acta ſinceriſſimè olim ſcripta fuiſſe apparet, ex quibus S. Gregorius Papa lib. 1. dial. c. 7. de fracto calice mutuatur exemplum: ſcripta eſſe ferũtur à Seuerino epiſcopo, qui quartus à Donato Atetinæ eccleſiæ præfuit. Vtinã (ſicut ille edidit) integra permanſiſſent; & non aliquis ſibi viſus nimis ſapiens, aliqua ſuperaddidiſſet, quibus cætera reuocantur in dubium. Legimus ea in pluribus codicibus manuſcript. ediditque eadem Mombritius tomo 1. vit. ſanct. & Petrus in catalogo breui compendio libro 7. cap. 33. Diſplicent ea quæ de Iuliani educatione Romæ ſub Pigmenio vnà cum Donato narrantur. Vbi enim Iulianus puer vixerit vnà cum Gallo fratre in Cappadocia; vbi & adoleſcentior Athenis eruditus fuerit; vbi demum in Galliis exercitibus præfuit, ſatis conſtat ex Græcorum ac Latinorum antiquis hiſtoricis, ac in primis ex eiuſdem Iuliani epiſtolis. Illud etiam ab omni ratione alienum eſt, vt Iuliani perſecutionis tẽpore, qui nec integro biennio imperauit, idem ſanctus Donatus lector fuiſſe dicatur, indeq́ue conſecratus diaconus, ac poſt multos annos presbyter ordinatus, ac denique adhuc eo imperante, decedente Saturo epiſcopo, ſuffectus

ſuffectus ſit in locum ipſius; inſuper & adhuc eodē viuente Iuliano, fuerit martyrio coronatus. Quomodo etiam temporibus Iuliani lector adhuc fuiſſe perhibetur, qui à Iulio Pontifice Romano ibidē dicitur epiſcopus ordinatus? Quid autem de ea re ſentiam, abſque aliquo veritatis præiudicio libenter ac liberè dicam. Puto Donati pueritiam & educationem Romæ factam, parentumque necem, nō ſub Iuliani Imperio, ſed ſub Diocletiano, circa extrema illius perſecutionis tempora, contigiſſe: ab illis enim temporibus vſque ad Iulianum quinquaginta duorum annorum ſpatium intercedit, quo Donatus fuga lapſus, ſe contulit Aretium, ibique ſacris Ordinibus à Saturo epiſcopo initiatus, ac deinde illo defuncto, à S. Iulio Papa in eius locum ſubrogatus, ad demum ſub Iuliano Imperatore martyrio fuit coronatus. Hæc ſi dicamus, cætera omnia, quę in actis eius leguntur, remanent inconcuſſa; quòd ſi ſecus fiat, omnia ſub prædictorum errorum caligine inuoluuntur. Sed cùm dicūt Donatum ætate iuniorem conſummaſſe martyrium, id profectò non aliunde emanaſſe cognoſcitur, quàm ex dictis actis deprauatis, vbi biennij ſpacio Donatus puer, lector, diaconus, presbyter, epiſcopus, & martyr deſcribitur: vel fortaſſe antiquæ eius imaginis forma, raſa barba (more maiorum) depicta decepit, vt iunior videretur. Hæc eadem memini me reſpondiſſe, cùm de ambiguitatibus prædictorum actorum conſultus eſſem: pluraque his adderem, ſi id ferret inſtituti ratio.

[b] Calicem fractum.] Vitreum fuiſſe calicem, acta eius declarant. Vitreus calix & patenæ vitreæ olim erāt vſui in ſacris myſterijs. de patenis vitreis habes in lib. de Rom. Pontific. in Zephyrino Papa. de vitreo calice Hieronymus epiſt. 4 ad Ruſticum, agens de ſancto Exuperio epiſcopo Toloſano: Nihil, inquit, illo ditius, qui corpus Domini caniſtro vimineo, ſanguinem portat in vitro. Rurſus etiam Cyprianus Gallus in vita ſancti Cæſarij epiſcopi Arelatenſis, qui claruit temporibus Theodorici regis Italiæ: An non, inquit, in vitro habetur ſanguis Chriſti? A temporibus enim Apoſtolorum, vitreus calix in vſu fuiſſe videtur; vnde & Marcus hæreſiarcha illis temporibus proximus, & ipſe æmulatus Catholicam Eccleſiam, vtens calice vitreo in ſuis ſacris, impoſtura quadam per magicam artem exhibita populum dementabat; dum vini color albus, qui foris apparebat in vitro, quibuſdam præſtigijs mutabatur in rubrum, adeò vt vinū conuerſum in ſanguinem videretur. de his Epiphan. in Panar. hæreſ. 34. In Concilio autem Rhemenſi, quod temporibus Caroli Magni eſt celebratum, calix vitreus vetitus eſt; idque laudabiliter, ob periculum quod immineret materiæ fragili. De his habes can. vt calix. de conſecrat. diſtinct. 1. De calice ligneo item vetito c. vaſa in quibus. ead. diſt. 1. Porrò hæc ſic accipias de patenis & calicibus vitreis; non quod apud omnes eſſent huiuſmodi, nec in illa primitiua eccleſia fuerint ad ſacrum miniſterium vaſa aurea vel argentea: nam illis temporibus perſecutionis eccleſiæ, vaſa ſacra facta eſſe argentea ab Vrbano Papa, habēs in lib. de Rom. Pōt. in Vrbano. Rurſus de tēporibus Diocletiani Imp. extat egregium monumentum apud S. Auguſtin. epiſt. 165. vbi ex actis proconſularibus legitur, inter vaſa ad vſum Eccleſiæ compoſita, ad adnumeratam Capitulatam & Lucernam argenteam: erat Capitulata illa, quam hodie Italicè dicimus *lampadario*. Optatus Mileuitanus & ipſe de illis ipſis temporibus perſecutionis Diocletiani agens, hæc ait: Erant ex auro & argento quamplurima ornamenta, quæ nec fodere terra, nec ſecum portare poterāt, &c. hæc Opt. lib. 1. contra Parmen. Itemque Aug contra Creſcon. lib. 3. c. 29. ex actis proconſularibus. In Breui (quod eſt idem quod nos dicimus Inuentarium) ſic: Calices aurei duo, item calices argentei ſex, &c. hæc Aug. Vaſa ſacra miniſterialia argentea eſtoſſa eſſe è cryptis, in quibus ſancti martyres ſacra peragentes deliteſcebant, teſtatur Gregorius Turon. de glor. martyr. cap. 38. Hæc ante Chriſtianos Imperatores: poſtea autem, quàm abundarint Eccleſiæ vaſis aureis & argenteis precioſiſſimis, ſuperfluum eſt dicere: erant enim etiam ipſis Gētilibus ſtupori admirationi. Vnde Iulianus præfectus Orientis, auunculus Iuliani Apoſtatæ, illa Antiochiæ intuēs, ac obſtupeſcens, dixit: En quàm ſumptuoſis vaſis filio Mariæ miniſtratur! hæc ille apud Theodoret. hiſt. lib. 3. cap. 11.

[c] Petri, Iuliani & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri de ijſdem hac die agunt.

[d] Fauſti.] De quo etiam Beda, ac cæteri; tabulæ inſuper, & vetera monumenta eccleſiæ Mediolan.

[e] Carpophori & ſoc.] Agit de ijſdem Galeſinius, citatque vet. monumēta eccleſ. Mediolanenſis, Bergomenſis, & Aquileienſis.

[f] Domet ij.] Græci de eodem agunt hac die in Menologio, ibique certamen eius deſcribitur.

[g] Victricij epiſc.] Adſcribitur hic in tabulis epiſcoporum Rhotomagenſium octauus ordine; cuius egregia facta deſcribit S. Paulinus Nolanus epiſcopus in epiſtola 20. ad ipſum ſcripta, ad quem etiam dedit epiſt. 25. Innocentius Papa ad hunc ipſum ſcripſit inſignem illam epiſtolam decretalem ordine ſecundam.

[h] Donatiani epiſcopi.] Agit de eodem Molanus in addit. ad Vſuardum; poniturque in tabulis epiſcoporum eius eccleſiæ ſecundus ordine. Hic ille eſſe perhibetur, qui interfuit Concilio Agrippinenſi, licet (textu deprauato) Cabilonenſis pro Catalaunenſi ſcribatur. Vixit temporibus Conſtantij Imperatoris.

[i] Alberti.] Eius res geſtas Surius recitat tom. 4. Petrus in appendice cap. 13. Cecinit eiuſdem acta Sapphico carmine Baptiſta Mantuanus, Carmelita. Migrauit ex hac vita annò à Chriſto Domino milleſimo ducenteſimo nonageſimo ſecundo.

xvij. C **Sexto idus Augusti. Luna**

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

ROMÆ ſanctorum martyrum Cyriaci[a] diaconi, Largi, & Smaragdi, cum alijs viginti, qui in perſecutione Diocletiani & Maximiani paſſi ſunt decimoſeptimo Kalendas Aprilis. Eorũ corpora à Ioanne presbytero via Salaria ſepulta, ſanctus Marcellus Papa in prædium Lucinæ via Oſtienſi hac die tranſtulit: quæ poſtea in Vrbem delata, in Diaconia[b] ſanctæ Mariæ in via Lata recondita fuerunt. Anazarbi in Cilicia ſancti[c] Marini ſenis, qui ſub Diocletiano Imperatore & Lyſia præſide flagris cæſus, in ligno ſuſpenſus ac laniatus, feris tandem obiectus interijt. Item ſanctorum martyrum Eleutherij[d] & Leonidis, qui per ignem martyrium conſummarũt. In Perſia ſancti Hormiſdæ[e] martyris ſub Sapore Rege. Cyzici in Helleſponto ſancti Aemiliani[f] epiſcopi, qui pro ſacrarum imaginũ cultu à Leone Imperatore multa paſſus, demum in exilio vitam finiuit. In Creta ſancti Myronis[g] epiſcopi, miraculis clari. Viennæ in Gallia ſancti Seueri[h] preſbyteri & confeſſoris, qui ex India Euangelij prædicandi cauſa laborioſam peregrinationem ſuſcepit, & ad præfatam vrbem deueniens, ingentem paganorum multitudinem verbo & miraculis ad fidem Chriſti conuertit.

AVGVSTI 8.

CYRIACI, Largi & Smaragdi.] De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die. Horum martyrij certamen deſcriptum habetur in actis ſancti Marcelli Papæ. Erexit eccleſiam ſancto Cyriaco via Oſtienſi, ſeptimo ab Vrbe lapide Honorius Papa, vt apparet in libro de Roman. Pontificibus. Eſt vetus Titulus Romæ ſancti Cyriaci in Thermis, cuius mentio habetur in actis ſecundæ Synodi Romanæ ſub Symmacho Papa, & in regiſt. ſancti Gregorij lib. 9. epiſt. 22. Non tantùm Diaconia S. Mariæ horum martyrum ſacris corporibus locupletata eſt, vt narrant in Martyrologio; ſed & Titulus Equitij (vt vetus epitaphium eodem in loco poſitum docet) eorundem reliquijs nobilitatus eſt per Sergium iuniorem Rom. Pont.

[b] Diaconia.] Erant Diaconiæ loca ſacra, vbi Diaconi regionarij per ſingulas Vrbis regiones reſidentes ſtipem miniſtrabant egentibus; viduarũque, pupillorum, aliarumque miſerabilium perſonarum opportunitatibus conſulebant: erant etenim veluti quædam eleemoſynarum promptuaria. Tenebantur huiuſmodi Diaconiæ miniſtri rationem reddere de ſua adminiſtratione ſummo Pontifici, niſi ab eodem eximerentur. dicebantur hi exhibere diaconiam, idemq; erat, quod pauperibus, erogando eleemoſynas, miniſtrare. Eſt de his epiſtola 24. ſancti Gregorij Papæ ad Ioannem libro 9. regiſtr. in qua hæc inter multa: Igitur te Ioannem, religioſo intentionis tuæ ſtudio prouocati, menſis pauperum, & exhibendæ diaconiæ eligimus præponendum: ne qua tibi ex hac adminiſtratione naſcatur dubietas, hac te munitione proſpeximus fulciendum: conſtituentes, vt de hoc, quòd menſas pauperum, vel diaconiæ exhibitionẽ ſuſcepiſti, ſiue ſubinde perceperis erogandum, nulli vnquam hominum, quolibet modo, ſeu ingenio cogaris ponere rationẽ, &c. Eius muneris functionẽ expreſſam habes in actis ſancti Laurentij martyris, & ſi recentiora quæras tempora, in Tito diacono, cuius meminit

meminit ſanctus Proſper in chron. anno Dñi 429. Habet eadem vox Diaconia & alias ſignificationes: nam aliquando dicta reperitur collecta ſolita fieri in eccleſia; ſic apud Caſſian. collat. 18. cap. 7. vt notat ibi diſertus vir D. Petrus Ciaconus ex epiſt. 2. Paul. ad Corinth. cap. 8. & 9. qui eadem vtitur voce, cùm ait: περὶ μὲν διακονίας, &c. Accipitur ab eodē auctore Diaconia pro ipſa œconomia, ac monaſterij diſpenſatione collat. 21. c. 1. 8. & 9. Diſpenſationem etenim, Latina voce, idem munus appellat libro 5. cap. 40. Differt à diaconia diaconion, quod idem eſt apud Græcos quod apud Latinos ſecretarium, vt expreſſum habes ex Concil. Agathenſ. can. 66. vbi hæc leguntur: Quoniam non oportet inſacratos miniſtros licentiam habere in ſecretarium (quod Græci diaconion appellant) ingredi, & contingere vaſa dominica. Hæc ibi. & apud Grat. diſtin. 23. cap. Non oportet.

[c] Marini.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, ibique eius acta ſummatim comprehenſa referunt.

[d] Eleutherij & Leonis.] Græci itidem de his agunt in Menologio.

[e] Hormiſdæ.] Cuius illuſtre certamen deſcribit Theodoretus hiſt lib. 5. c. 38. Niceph. libro 14. c. 20. & Caſſiod. ex eodem Theodoreto in Tripart. Agit de eodem Petrus in catal. lib. 7. cap. 31.

[f] Æmiliani epiſcopi.] De quo & Græci hac die in Menologio, eiusque res geſtas referunt.

[g] Myronis epiſcopi.] Hunc autem Græci ob præclaram miraculorum operationem Thaumaturgum appellant, vt conſtat ex eorum Menologio hac die.

[h] Seueri.] Agunt de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Errare videtur Petrus in catal. libro 7. c. 36. & alij eum ſecuti, qui dicunt eum epiſcopum: cùm conſtet fuiſſe tantummodò presbyterum. Nec enim Ado Vien. epiſcopus cùm de eo ſcribit in chron. anno Domini 452. nec tabulæ Viennenſium epiſcoporum eum recenſent inter eius ciuitatis epiſcopos. Præfuit autem huius temporibus illi eccleſiæ Iſicius, inde Auitus, poſtea Iulianus, ac cæteri ſucceſſores. Diuerſus eſt hic Seuerus presbyter ab eo de quo Gregor. Turonen. de glor. confeſſ. cap. 5 & 51.

9 Quinto Idus Auguſti. Luna. D xvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

VIGILIA [a] ſancti Laurentij martyris. Romæ ſancti Romani [b] militis, qui confeſſione beati Laurentij compunctus, petijt ab eo baptizari; & mox exhibitus, ac fuſtibus cæſus, ad vltimū decollatus eſt. In Tuſcia natalis ſanctorum martyrū Secundiani [c], Marcelliani, & Veriani, qui tēpore Decij à Promoto conſulari primū cæſi ſunt, deinde in equuleo ſuſpenſi, & vngulis abraſi, atq; igne lateribus appoſito aſſati, triumphalem martyrij palmā capite cæſi meruerunt. Veronæ ſanctorū martyrum Firmi [d] & Ruſtici, tēpore Maximiani Imperatoris. In Africa cōmemoratio plurimorū [e] ſanctorum Martyrum, qui in perſecutione Valeriani, hortante eos ſancto Numidico, in ignē coniecti; martyrij palmam adepti ſunt. Ipſe autem Numidicus, licet cum alijs in rogū iniectus, & lapidibus obrutus fuiſſet, à filia tamen effoſſus, & ſemiuiuus repertus, curatus eſt, ac poſtea ob eius virtutem in eccleſiæ Carthaginienſis presbyterum à beato Cypriano meruit cooptari. Cōſtantinopoli ſanctorum martyum Iuliani [f], Marciani, & aliorū octo, qui ob Saluatoris imaginem quam in porta Ænea conſtituerant, impij Leonis Imperatoris iuſſu poſt multa tormenta gladio necati ſunt. Catalauni in Gallia ſancti Domitiani [g] epiſcopi & confeſſoris.

VIGILIA S. Laurentij.] De ea etiam Beda, Vſuardus, Ado, Amalarius de ordin. antiph. c. 6. Greg. Sacrament. & alij. Cur autem pręcæteris martyribus ſancti Laurentij agantur Vigiliæ, id quidem non alia de cauſa factum putamus, quàm ex priſtina illa fidelium obſeruatione; qui propenſiori ſtudio ad corpus ſancti martyris vigilare cœperunt, vt eius acta teſtantur: inquiunt enim: Cùm tradidiſſent ſepulturæ ſanctum Laurentium, ieiunantes celebrarunt Vigilias noctis triduo cum multa Chriſtianorum frequentia, nec ceſſarunt à luctu & lachrymis: beatus verò Iuſtinus presbyter obtulit ſacrificium laudis, & participes facti ſunt omnes. Hæc ibi. Quod quidem ſacratiſſimum inſtitutum, etſi non triduanis Vigilijs, vnis ſaltem anniuerſaria die obſeruandum, retinuit ſancta Eccleſia vſque in hodiernum diem. Scio tamẽ alios alias reddere rationes; ſed hæc mihi magis probatur, quę ex actis eius accipitur.

[b] Romani.] De eodem ijdem qui ſuprà, Beda, & alij. Eius acta narrantur in rebus geſtis S. Laurentij martyris.

[c] Secundiani & ſoc.] De his Vſuardus hac die. exſtant horum res geſtæ apud Mombrit. tomo 2. Sur. tom. 4. de his itẽ & Petrus in catal. lib. 7. c. 41.

[d] Firmi & Ruſtici.] De iiſdem Beda, ac recentiores. Horum acta recitat Mombrit tom. 2. Petrus in catal. lib. 7. c. 42. Tabulæ eccleſiæ Veronenſis, & Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſ. D. Auguſtinus Valerius epiſcopus Veron. S. R. E. Cardinal. lib. de antiquis mon. epiſc. Veron. pag. 21. & 49.

[e] Plurimorum martyrũ.] Horũ egregia certamina inuicto animo ſuſcepta & conſummata, Numidico fortiſſimo agonothera hortante, ſcribit S. Cyprianus epiſt. 35. qui & de Numidico iterum epiſt. 40. edit. Pamel.

[f] Iuliani & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio, referuntque cæterorum nomina, quæ ſunt, Ioannes, Iacobus, Alexius, Demetrius, Photius, Petrus, Leontius, & Maria patritia, horumque martyrium recolunt.

[g] Domitiani epiſcopi.] Succeſſit hic ſancto Donatiano, de quo ſuprà ſeptimo idus Aug. Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vſuard. & Demochares in tab. epiſcoporum Catalaunenſiũ. Interfuit hic ſecũdæ Synodo Turonenſi anno ſexto regis Chereberti, qui eſt Domini 571. Agit de eodẽ Fortunatus lib. 3. in carm. ad Felicem, cùm interfuit dedicationi baſilicæ.

xv. E Quarto idus Auguſti. Luna. 10

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3

t u A B C D E f F G H M N P

4 5 6 7 8 9 10 11 10 11 12 13 14 15

ROMÆ via Tiburtina natalis beati Laurentij[a] archidiaconi, qui in perſecutione[b] Valeriani, poſt plurima tormẽta carceris, verberum diuerſorum ſcorpionum, fuſtium & plumbatarum, & laminarum ardentium, ad vltimum in craticula ferrea aſſatus, martyrium compleuit: cuius corpus à beato Hippolyto & Iuſtino presbytero ſepultum fuit in cœmeterio Cyriacæ in agro Verano. Item Romæ paſſio ſanctorum cẽtum ſexagintaquinque Militũ martyrum ſub Aureliano Imperatore. Bergomi ſanctæ Aſteriæ[d] virginis & martyris, in perſecutione Diocletiani & Maximiani Imperatorum. Alexandriæ commemoratio[e] ſanctorum Martyrum, qui in perſecutione Valeriani ſub Præſide Aemiliano diuerſis exquiſitiſq; tormentis diutiùs cruciati, vario mortis genere martyrij coronam adepti ſunt. Carthagine ſanctarum virginum & martyrum Baſſæ[f], Paulæ, & Agathonicę. Romæ ſancti Deuſdedit[g] confeſſoris, qui quod in hebdomada manibus ſuis operando lucrabatur, die ſabbati pauperibus erogabat.

LAVRENTII.] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum, Græci etiam in Menologio hac die. Habentur acta eius apud Sur. tom. 4. quorum exordio præmittuntur res geſtæ ſanctorum Abdon & Sennen & aliorum; quę cùm ob ſtyli diuerſitatem, tum ob hiſtoriæ varietatem & inconſtantem veritatem, alterius cuiuſpiam auctoris eſſe noſcuntur. Multa etenim in illis apocrypha, multaque veritati contraria, præſertim illa de obitu Decij, & Valeriani eſſe noſcuntur. Hoc ideirco diximus, vt ſciat prudẽs lector illa à germanis actis S. Laurentij ſeparare. Eiuſdem S. Laurentij certamen Prudentius cecinit ſacro hymno, S. Ambroſ. offic. libro 1. cap. 41. lib. 2. cap. 28. Auguſtin. in Ioan. tract. 27. ſerm. 3. de ſanct. & ſerm. 37. 38. 111. & 123. de diuerſis, edit. Louan. Maximus Taurin. ſer. 1. 2. & 3. S. Leo Papa ſerm. 1. Petrus Chryſolog. ſerm. 135. & alij recentiorum. Fuit etiam notiſſimus Græcis: agit de eo Euſeb. in chron. Metaphraſtes eius acta Græcis edidit, accepta eadem ab antiquis Græcorum monumentis: qui ſolemni cultu eandem ſancti Laurentij celebritatem agere conſueuerunt. in actis enim S. Matronæ, hæc leguntur apud Metaphraſtem: Celebrabatur quidem publicum & venerandum feſtum Laurentij martyris, in cuius templum confluxerat maxima multitudo populi, & diem in eo tranſigebant, &c. S. Pulcheria Auguſta erexit Conſtantinopoli baſilicam ſancti Laurentij, in eaque eius reliquias, atque Agnetis Roma petitas, vnà cum ſancti Stephani collocauit, vt ſcribit Marcellinus in chron. Theodorus lector in collectan. lib. 2. in fin. Niceph. hiſt. lib. 14. cap. 10. & Beda de ſex ætat. in Theodoſio iuniore: eandem baſilicam Iuſtinianus Imp. amplioribus ſpatijs auxit, vt ſcribit Procop. lib. 1. ædific. Iuſtinian. imp. idem Iuſtinianus dum adhuc eſſet patricius, per S. Germanum epiſcopum Capuanum, & alios tunc miſſos legatos Conſtantinopolim ad Iuſtinũ Imp. petijt ab Hormiſda Papa ad ſe mitti de reliquijs ſanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, necnon de craticula S. Laurentij: exſtant de ea re litteræ legatorum ad Hormiſdam apud nos manuſcrip. De eadem craticula S. Laurentij multis miraculis illuſtrata meminit ſanctus Gregorius Papa in regiſtr. lib. 2. epiſt. 33. de parte eius in Gallias tranſlata, vide in actis S. Dõnoli apud Sur. tom. 3. die 16. Maij. De ſepultura eiuſdẽ, & prodigijs quæ in ea acciderũt tempore Pelagij Papæ ſecũdi, idẽ Gregor. lib. 3. epiſt. 30. de miraculis ad reliquias eius Gregor. Turon. de glor. mart. c. 42. vbi & carmina Venãtij Fortunati de baſilica S. Laurentij conſcripta recitat.

[b] In perſecutione Valeriani.] Ex hoc non tantùm cætera Martyrologia corriguntur, ſed prædicta acta S. Laurentij, aliorumque omnium opinio, qui ſub Decio eum paſſum dixerunt. Eius rei auctor videtur Euſebius, qui & cæteris errandi fuit occaſio: dum in chronico, Laurentium paſſum in perſecutione Decij Imp. teſtatur. Licet verius ſit ea non ab Euſebio ſcripta, ſed ab alio aliquo ſuperaddita: nam qua ratione anno Domini ducenteſimo quinquageſimo quarto ſub Decio potuit poſuiſſe martyrium S. Laurentij, ſi poſt annos quatuor Sixti Papæ ponit ingreſſum? Vt autem cuncta de ea re certa, explorataque habeantur; ex tempore martyrij S. Xyſti Papæ, cuius S. Laurentius erat diaconus, quem & poſt triduũ ſecutus eſt ad martyrium, certa ſententia de tempore paſſionis Laurentij eſt deducenda. Conſtat quidem ſanctũ Xyſtũ occubuiſſe ſub Valeriano Imp. idque ea S. Cypriani auctoritate, qui tunc viuebat, & de rebus tunc Romæ geſtis certum accepit nuncium, qui & ea omnia de martyrio Xyſti ſcripſit in epiſtola ad Succeſſum 82. Pontius diac. quoque in actis S. Cypriani apertè docet, eodem anno quo S. Cyprianus martyrium ſubijt, Xyſtum Rom. Pont. illum præceſſiſſe ad palmã. Porrò manifeſtè conſtat ex actis eius ſanctum Cyprianum capite plexum eſſe, Baſſo, & Fuſco, aliàs Tuſco conſſ. anno videlicet quinto Valeriani Imperatoris. Hæc autẽ cùm luce meridiana ſint clariora, miramur adhuc nonnullos perſtitiſſe in ea ſententia, vt dicerent Laurentium ac Xyſtum paſſos eſſe ſub Decio Imp. & Valeriano præfecto non Imp. Arbitror hos non legiſſe prædictam ſancti Cypriani epiſtolam ad Succeſſum, qua apertiſſimè Valerianum dicit Imperatorem, & non præfectum: nec eoſdem animaduertiſſe ex Flauio Vopiſco, temporibus Decij, præfecturam Vrbanam Cornelium Secularem, Prætoriam verò adminiſtraſſe Bebium Macrum, Valerianum verò creatum eſſe Cenſorem. Rurſus alij, vt prædictam ſententiam de Decio tuerentur, illud excogitarũt. Gallienum ſcilicet Valeriani filium, qui vnà cum patre imperauit, dictum eſſe Decium Gallienum: ſed hæc planè ridicula eſſe videntur, quæ nullis fulciuntur antiquitatis teſtimonijs: nam cùm veteres illarum rerum ſcriptores, tum inſcripti lapides, numiſmata, & alia antiqua monumenta declarant, quibus ſit nominibus Gallienus appellatus; nimirum, Publius Licinius Gallienus. Alij rurſus commodius dixerunt, perſecutionem Decij & Valeriani, vnam eandemque eſſe exiſtimatam, ſuppetuntque de his plura exempla in Martyrologijs, actisque martyrum, auctoritas inſuper ſancti Hieronymi in Paulo primo eremita, & de ſcript. eccleſ. in Methodio; quibus in locis vnam perſecutionem ſub Decio & Valeriano Impp. nominat: idem Opt. lib. 3. Sed ſciendum eſt, auctores grauiſſimos, qui perſecutiones eccleſiæ enumerant, harum alteram ab altera diſtinxiſſe, eamque ſub Decio ſeptimam, ſub Valeriano autem octauam poſuiſſe, vt Seuerus hiſt. ſacr. lib. 2. Oroſ. lib. 7. c. 27. Auguſt. de ciuit. Dei lib. 18. cap. 52. Cùm autem hæc ita ſe habeãt, quæri adhuc poteſt, cur aliquando ſub vtriuſque ſimul nomine, alterius eorum perſecutio denominetur? Exiſtimauit Zonaras, id ea ex cauſa accidiſſe, quòd Decius ſibi aſciuerit Valerianum collegã Imperij: quod quidem nullius antiquorum probatur auctoritate. Rei veritas, mea ſententia, aliunde petenda eſt; eamque hanc ipſam quam ſubinferimus, eſſe putamus. Scribit Trebellius Pollio in Valeriano, Decium Imp. ex ſenatus conſulto ampliſſimam poteſtatem Valeriano tribuiſſe, nec tantùm illi Cenſuram, more maiorum, ſed eandem auctam poteſtate ſcribendarum ſponte legum tradidiſſe, indeque factum, vt ſicut cætera edicta, ita ea quæ aduerſus Chriſtianos ſunt promulgata, Decij & Valeriani nominibus inſcriberentur, quo titulo

 perſecutio

perſecutio primùm indicta, eodem nomine perſeuerauit in poſterum; cùm præſertim nihil opus fuerit Valeriano nouas leges ſancire in Chriſtianos, vigentibus illis quas idem ipſe iam tulerat, Decio imperante. Dicere adhuc poſſumus, perſecutionē Valeriani ſæpè Decij nomine appellari, ea de cauſa, quòd ab auctore qui eam indixit, quæ ſub ſucceſſore eſt facta, perſeuerauit denominari. Eſt de his patens exemplum de perſecutione Diocletiani & Maximiani: nam cùm eam illi indixiſſent, atq; duobus tantùm annis eam in Chriſtianos exercuiſſent; nihilominus & octo ſequentes anni, quibus imperauit Galerius Maximinus, acerbiſſimus eccleſiæ perſecutor, inſcribuntur nomine perſecutionis Diocletiani & Maximiani, vt patet ex multorum martyrum actis, ac potiſſimùm ex his quæ ſcribit Euſebius hiſt. lib. 8. qui per annos ſingulos eam teſtatam ſuorum ſcriptorum monumentis reliquit. Sub vno typo leonis perſecutionem Decij & Valeriani à Daniele oſtenſam, ſcribit Opt. lib. 3.

[c]Centum ſexag. quinque milit.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 7 c. 44. in dictis manuſcript. vbi Claudius, Seuerus, & Romanus inter cæteros nominantur.

[d]Aſteriæ.] De qua & Galeſinius ex tabulis eccleſiæ Bergomenſis.

[e]Commemoratio ſanctorum martyrum.] Agit de his Euſeb. hiſt. 7. cap. 10. ex epiſtola ſancti Dionyſij epiſcopi Alexandrini ad Domitiū & Didimum ſcripta, quam idem Euſebius recitat.

[f]Baſſæ & ſoc.] De his etiam prædicta antiq. manuſcripi. quando autem ſint paſſæ, non prodūt.

[g]Deuſdedit.] Scribit de eo ſanctus Gregorius Papa dialog. libro 4. cap. 36.

xiiij. F Tertio idus Auguſti. Luna. II

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

ROMÆ inter duas lauros natalis ſancti Tiburtij[a] martyris, qui ſub iudice Fabiano in perſecutione Diocletiani, cùm nudis plantis ſuper carbones ardentes ingreſſus Chriſtū maiori cōfiteretur cōſtantia, duci in tertiū[b] ab Vrbe milliarium, atque ibidem gladio animaduerti iubetur. Item Romę ſanctæ Suſannæ[c] virginis, quæ cùm eſſet nobili proſapiā orta, & beati Caij Pontificis neptis, martyrij palmam, tempore Diocletiani, capitis obtruncatione promeruit. Comanæ in Ponto ſancti [d] Alexandri epiſcopi, cognomento Carbonarij, qui ex philoſopho diſertiſſimo eminentem Chriſtianæ humilitatis ſcientiam adeptus, & à ſancto Gregorio Thaumaturgo in thronum illius eccleſiæ ſublimatus, non ſolùm prædicatione, ſed etiam per ignem conſummato martyrio fuit illuſtris. Eodem die paſſio ſanctorum Ruffini[e] Marſorum epiſcopi, & ſociorum, ſub Maximino Imperatore. Apud Ebroicenſes in Gallia ſancti Taurini[f] epiſcopi, qui à beato Clemente Papa illius ciuitatis epiſcopus ordinatus, Euangelij prædicatione Chriſtianam fidem propagauit, ac multis pro ea ſuſceptis laboribus, miraculorum gloria conſpicuus obdormiuit in Domino. Cameraci in Gallia ſancti Gaugerici[g] epiſcopi & confeſſoris. In prouincia Valerię ſancti Equitij[h] abbatis, cuius ſanctitas beati Gregorij Papæ teſtimonio comprobatur. Tuderti ſanctæ Dignæ[i] virginis.

Tibvrtii.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Huius martyriũ deſcribitur in actis S. Sebaſtiani apud Sur tom. 1. 20. Ianuarij.

[b] Tertium ab Vrbe milliarium.] Non ab ipſis Romanæ Vrbis portis milliarium numerari incipiebat, ſed à columna in Foro Romano ad hoc poſita, vt auctor eſt Plinius lib. 3. cap. 5. Dicebatur columna illa, Milliarium aureum, quòd aurata eſſet: In ea etenim omnes nobiles viæ Italiæ inciſæ erant, vt teſtatur Plutarchus in Galba. Sub ęde Saturni fuiſſe poſitam, tradit Tacitus, cùm agit de Othone Imp. lib. 17. Idipſum Sueton. in Othone. Ab Auguſto erectum fuiſſe Milliarium aureum, auctor eſt Dio hiſtor. lib. 54 Verùm quòd Milliarium aureum dictum ſit columna milliaria, apud neminem legimus, niſi apud Plutarchum, licet à Xilandro fuerit incuria prætermiſſum.

[c] Suſannæ.] Beda, ac cæteri, qui ſuprà, de eadẽ agunt hac die. Exſtant eius acta, quæ ex vet. manuſcript. Mombrit. inde Sur. edidit tom. 4. Romæ titulus ſanctæ Suſannæ in Quirinali hactenus perſeuerat: habetur mentio de eo in Concilio primo Roman. ſub Symmacho Papa, & Greg. in reg. lib 9. epiſt. 22. Traditur illic fuiſſe olim domus eius; quæ (vt eadem acta teſtantur) erat in Regione ſexta, in Quirinali, in Vico Mamuri, ante Forum Salluſtij; de quibus ipſis locis conſule P. Victorem, & Sextum Rufum.

[d] Alexandri epiſcopi.] Eius eminentem philoſophiam, & nobile pro Chriſti fide certamen deſcribit Gregorius Nyſſenus in vita S. Gregorij Thaumaturgi epiſcopi Neocæſareæ.

[e] Rufini epiſc.] Agunt de eodem hac die in Eccleſia Marſicana. Legi tam eius quàm S. Cæſidij eius filij martyrij acta ab eadem eccleſia accepta; quæ tamen non leui indigent emendatione. Sed reperimus alia illis fideliora, ſed imperfecta, nobis impartita ab eccleſia Piſtorienſi, producta tantummodo vſque ad Rufini carcerem, in quem Romæ detruſus fuit. cætera autem quæ deſiderabantur in primo exemplari, ab alio aliquo ſunt ſuperaddita, qui maluit ea ſuo ingenio ad finem perducere, quàm relinquere imperfecta; quibus tradit Rufinum ſolutum vinculis quieuiſſe in pace tertio idus Februarij, Cæſidiumque filium abſque martyrio deceſſiſſe ſexto idus Aprilis: quibus quidem, tum prædicta acta, tum etiam vetus traditio prædictæ eccleſiæ, & antiqua monumenta contradicunt; quibus conſtat ſanctum Rufinum vnà cum Silone & Alexandro apud Reate fuiſſe truncatum capite, tertio idus Auguſti, Cæſidiũ autem paſſum eſſe Trãſaquis, apud lacum Fucinum, pridie Kal. Septembris. Viget ibidem vtriuſque martyris religioſa memoria multis miraculis illuſtrata.

[f] Taurini epiſcopi.] Agit de eodem Vſuardus hac die, Petrus in catal. lib 4. cap. 50. & Vincent. in ſpec. lib. 15. c. 78. 79. Tabulæ præterea eiuſdem eccleſiæ à Demochare deſcriptæ lib. de ſacrif. Miſſæ.

[g] Gaugerici epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Exſtant eius res geſtæ apud Sur. tom. 4 Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 594. & Molanus in Indiculo ſanctorum Belgij. Ponitur hic quintus eius ſedis epiſcopus, qui ſedit ann. 39. vt habent tabulæ eius Eccleſiæ à Demochare recitatæ.

[h] Equitij abb.] De quo S. Gregorius dialog. lib. 1. c. 4. Hactenus viget religioſus cultus atque clara memoria ſancti viri in prouincia Valeriæ in loco prope Aquilam, qui dicitur Pizolum, quod oppidum poſſident nunc Domini de Torres; quorum vnum in primis R. D. Ludouicum in vtr. Signat. S. D. N. Papæ Referendarium, ob eius doctrinam, prudentiam, & pietatem mirificè colo, tantumq; tribuo, vt eius iudicij ſtatera hoſce meos labores prius examinari voluerim, quàm in hominum conſpectum prodirent.

[i] Dignæ.] De qua vetera monumenta manuſcrip. eccleſiæ Tudertinæ; quæ inde accepimus.

12 Pridie idus Auguſti. Luna. G xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

Aſsisii in Vmbria ſanctæ Claræ [a] virginis, primæ plantæ pauperum feminarum ordinis Minorum, quam vita & miraculis celebrem Alexander IIII. in numerum ſanctarum Virginum retulit. Catanę in Sicilia natalis ſancti Euplij [b] diaconi, ſub Diocletiano & Maximiano Auguſtis: qui cùm diutiſſimè pro confeſſione Domini torqueretur, tandem martyrij palmã gladio cædente percepit. Auguſtæ Vindelicorum ſanctæ [c] Hilariæ matris beatæ Afræ martyris; quæ cùm ad ſepulchrũ illius excubaret,

ibidem pro fide Chriſti à perſecutoribus igni tradita eſt cum Digna & Euprepia & Eunomia ancillis ſuis. Paſſi ſunt etiam eodem die in præfata vrbe Quiriacus[d], Largio, Creſcentianus, Nimmia, & Iuliana, cum alijs viginti. In Syria ſanctorum martyrum Macarij[e] & Iuliani. Nicomediæ ſanctorum martyrum Aniceti[f] comitis, & Photini eius fratris, cum alijs pluribus ſub Diocletiano Imperatore. Faleriæ in Tuſcia paſſio ſanctorum Graciliani[g], & Feliciſſimæ virginis, quorum pro fidei confeſſione ora lapidibus primo contuſa ſunt, dehinc gladio percuſſi, optatam martyrij palmam ſuſceperunt. Eodem die ſanctorum martyrum Porcarij abbatis monaſterij Lerinenſis, & quingentorum monachorum, qui pro fide Catholica à Barbaris cæſi, martyrio coronati ſunt. Mediolani depoſitio ſancti[i] Euſebij epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Herculani[k] epiſcopi.

AVGVSTI 12.

CLARÆ.] Extant eius præclariſſima vitæ acta apud Surium tom. 4. iuſſu Alexandri quarti Romani Pontificis ſcripta: qui eam inter ſanctos cenſuit adnumerandam anno Domini milleſimo quinquageſimo quinto, cùm iam ante biennium ex hac vita migraſſet. De eadẽ Antonin. in tert. part. tit. 24. c. 6. & nuper pluribus chron. Franciſcanorũ, & alij.

[b] Euplij] Agunt de eodem hac die Beda, & Vſuardus, necnon & Græci in Menologio, vbi fuſiùs eius acta referunt, vberiùs autem Metaphraſtes eadem die, quæ habet Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 4. Sed fideliora his omnibus nobis probantur, quæ ex publicis actis accepta ſunt, conſcripta olim à notarijs exceptoribus. habemus eadem apud nos in noſtra bibliotheca tom. 10. vit. ſanct. manuſcript. eſt illorum exordium: Diocletiano nouies, & Maximiano octies conſſ. Plura illic referantur vetuſtatis monumenta: qualia ſunt de lectione diuinorum librorum Imperatorum legibus interdicta, de ſacris codicibus exhibendis ex edicto Diocletiani Imp. de modo quæſtionis habendæ in Chriſtianos, deque ſententia in eos ex tabella recitata, atque alia eiuſmodi in Chriſtianos adhiberi ſolita. Deſcribimus ea integra in Annal. eccleſiaſt. Theodorus Papa erexit in honorem S. Euplij Oratoriũ Romæ prope portam ſancti Pauli, vt habet liber de Rom. Pontificibus in Theodoro. Meminit de huius martyris reliquijs S. Gregor. in regiſtr. libro 12. epiſt. 10. ad Felicem epiſcop. Meſſanen.

[c] Hilariæ & ſoc.] De his hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij. Narratur harũ cõſtans martyriũ in actis S. Afræ, quorum ſupra meminimus nonis Auguſti.

[d] Quiriacus & ſoc.] Vſuardus de his etiam, & Petrus in catal. lib. 7. cap. 55. vbi nonnullorum ex illis nomina exprimuntur.

[e] Macarij & Iuliani.] Agunt de his etiã Beda, Vſuardus, Ado, ex quibus cæteri.

[f] Aniceti & Photini.] De quibus etiam Græci hac die in Menologio.

[g] Graciliani, aliter Gratiliani, & Feliciſſimæ.] Quoniam apud Vſuardũ, & nonnullos alios manuſcrip. Falari legebatur loco Faleriæ: idcirco & irrepſit error, vt Falari in Piceno legeretur: nam Falaris eſt ciuitas in Piceno iam penè diruta, vulgo dicta Falarone. Falarienſes in Piceno ponit Plinius lib. 3. c. 13. eratque Falaris ſedes epiſcopalis, cuius epiſcopus ſediſſe reperitur in Concilio Rom. ſub Martino Papa. At verò non Falari, ſed Faleriæ eſſe legendum; vetera monumenta eccleſiæ ciuitatis Caſtellanæ, vbi horum ſanctorum ſacra corpora aſſeruantur, & digno honore coluntur (poſita ſunt enim in eccleſia Cathedrali) nos adeò certiores reddiderunt, vt nullus prorſus remaneat dubitandi locus. De Faleria Faliſcorum meminit Ptolomæus, Plinius, Strabo, & alij.

[h] Porcarij abb.] Legitur huius ac ſociorũ martyrium in commentario qui fertur Fauſti nomine; recitat eum Margar. in tom. 9. bibliothec. ſuæ: ſed alterius potiùs cuiuſuis auctoris opus quàm Fauſti eſſe cognoſcitur. In vita ſancti Honorati lib. 3. cap. 20 & 24. hæc habentur: Horum, ſcilicet Porcarij & ſociorum, paſſionis hiſtoria publicè in ſancta Dei eccleſia legitur die natali eorum, qui pridie idus Auguſti celebris habetur. Agitur adhuc etiam de eodem in vita ſancti Cæſarij epiſcopi Arelatenſis, quam recitat Sur. tom. 4. die 27. Auguſti. Porcarius enim abbas ſanctum Cæſarium monaſticis imbuit diſciplinis.

[i] Euſebij epiſcopi.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis. Vixit temporibus ſancti Leonis Papæ, quando habita Synodo aduerſus hęreſim Eutychianam nuper Chalcedone à SS. Patribus damnatam, miſit inde Synodicam ad eundem Põtificem. Scribit de eodẽ epigrãma S. Ennodius Ticinenſis epiſcopus. incipit: Euſebius Ligurum, &c.

[k] Herculani epiſcopi.] De eo in tabulis eccleſiæ Brixianæ. Meminit eiuſdem Rempertus eius ciuitatis epiſcopus, in ſermone de tranſlatione ſancti Philaſtrij.

Idibus

13 Idibus Augusti. Luna. A xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

ROMÆ beati Hippolyti[a] martyris, qui pro confeſſionis gloria ſub Valeriano Imperatore poſt alia tormenta ligatis pedibus ad colla indomitorum equorum, per carduetum & tribulos crudeliter tractus, toto corpore lacerato emiſit ſpiritum. Paſſi ſunt etiam eodem die beata Concordia eius nutrix, quæ ante ipſum plumbatis cæſa, migrauit ad Dominũ: & alij decem & nouem de domo ſua, qui extra portam Tiburtinam decollati ſunt, & vnà cum eo in agro Verano ſepulti. Apud Forum Syllæ natalis ſancti Caſſiani[b] martyris, qui cùm adorare idola noluiſſet, vocatis à perſecutore pueris, quibus docendo exoſus factus fuerat, data eſt eis facultas eum perimendi: quorum quãto infirmior erat manus, tanto grauiorem martyrij pœnam dilata morte faciebat. Tuderti ſancti Caſſiani[c] epiſcopi & martyris ſub Diocletiano Imperatore. Burgis in Hiſpania ſanctarum Centollæ &[d] Helenæ martyrum. Cõſtãtinopoli ſancti Maximi[e] monachi, doctrina & zelo Catholicę veritatis inſignis: qui cùm aduerſus Monothelitas ſtrenuè decertaret, à Cõſtante Imperatore hæretico præciſis manibus ac lingua in Cherſoneſum relegatus, reddidit ſpiritum. Tunc etiam duo Anaſtaſij eius diſcipuli, alijq́ue plures diuerſa tormenta & dura exilia ſunt experti. In Germania ſancti Vuigberti[f] preſbyteri & cõfeſſoris. Pictaui ſanctæ Radegũdis[g] Reginæ, cuius vita miraculis & virtutibus claruit.

A V G V S T I 13.

HIPPOLYTI & ſoc.] De his omnibus Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri: meminit eiuſdem diei natalis Prudentius hym. 11. Periſteph. his verſibus:

Si bene commemini, colit hunc pulcherrima Roma
Idibus Auguſti menſis, vt ipſa vocat.

Narratur horum martyrium in actis S. Laurentij. Scripſit de ſancto Hippolyto hymnum idem Prudentius, licet (vt ſuperius diximus) ex tribus Hippolytis vnum faciat. Erat Romæ celeberrimus natalis dies ſancti Hippolyti, ad quem (vt idem auctor pluribus ſcribit) non tantùm populus Romanus, ſed & adiacentes prouinciæ confluere cõſueuerant. Fuit olim illuſtris memoria S. Hippolyti, quam eodem hymno Prudentius deſcribit: Patebat indè acceſſus ad cœmeterium Cyriacæ, nõ Caliſti, vt aliquis exiſtimauit; eſt ibi & baſilica S. Laurentij in agro Verano, à quo non longè poſita erat eccleſia ſancti Hippolyti, cuius antiqua veſtigia intra vineã adhuc exſtare dicuntur. Habetur præterea perelegãs ſacer hymnus in Breuiar. Toletano inſtitutionis S. Iſidori, quo eiuſdem Hippolyti nobile certamen deſcribitur, & omnia quæ paſſus eſt tormenta adnumerantur, illudque præcipuè, cùm ab equis indomitis raptatus atque diſcerptus dicitur ad ſimilitudinem antiquioris Hippolyti Theſei filij, de quo Euripides in Phædra: id enim huic profuit nomen Hippolyti, illudente Gentiliũ crudelitate, vt ex nominis ſimilitudine, cõſimili mortis genere idem dilaniaretur.

[b] Caſsiani.]

[a] Caſſiani.] De eodem hac die Beda, ac cæteri qui ſuprà. Eius inſigne martyrium Prudentius cecinit ſacro hymno: Mombr. tom. 1. & Sur. tom. 4. idem ſoluta oratione conſcriptum referunt, quod & nos manuſcript. habemus. ex quibus illud etiam compertum habetur, hunc ipſum Caſſianum fuiſſe epiſcopum Brixienenſem, indeq́ue pulſum, Romam venturum, Imolæ conſediſſe, ibique ludum litterarium aperuiſſe, ac tandem martyrium conſummaſſe. hæc ferè eadem habet Petrus in catal. lib. 7. c. 58. At non aſſentior dicentibus hunc ordinatum eſſe epiſcopum à Fortunatiano epiſcopo Aquileiæ, quem conſtat vixiſſe temporibus Conſtantij Auguſti, & ſecta fuiſſe Arianum, vt teſtatur Hieron. de ſcript. eccleſ. cap. 97.

[c] Eum perimendi.] Graphijs puerorum confoſſum Caſſianum martyrem, eius acta teſtantur. Eiuſmodi genus ſupplicij, cùm quis graphijs confoderetur, acerbiſſimum exiſtimabatur. de eo habes apud Senecam libro de clementia ad Neron. lib. 1. c. 14. cùm agit de Erixonis Equitis Romani populari ſupplicio; de eodemq́ue mortis genere Suet. in Caio c. 28. hæc ait. Cùm diſcerpi ſenatorē concupiſſet, ſubornauit qui ingredientem curiam repentè hoſtem publicū appellantes inuaderent, graphijsq́ue confoſſum lacerandum cæteris traderent. Hæc ibi: & paulo ſuperiùs de alio meminit ab eodē traditū eſſe pueris verberandum, c. 27. Teſtatur idē de Galba, c. 17. minutiſſimis ictibus fuiſſe excarnificatum. Hæc autem omnia ſimul ob Chriſti glorioſam confeſſionem expertus eſt noſter Caſſianus, vt à pueris, & minutiſſimis graphiorum ictibus ſit confoſſus. Non tantùm autem ad inferendam tardam necem ſtimuli adhibebantur, ſed etiā in quæſtionibus ad extorquendā veritatem; vnde Porcia ad Brutum virum ſuum hæc inter alia: Neque enim adeò muliebri ſum natura, vt me ad efferendū arcanū vel flāma, vel flagra vel ſtimuli adigere poſſint. Hæc apud Dionē lib. 44. At de huius cruciamenti genere ſuperiùs dictū eſt die 3. Maij. c.

[d] Caſſiani epiſc.] Accepimus eius acta ab eccleſia Tudertina, quorum eſt exordium procemij: Hortaris me venerande Pater Baſſiane, &c. Paſſus habetur in perſecutione Diocletiani ſub Venuſtiano Conſulari.

[e] Centollæ & Helenæ.] Pluribus de his agitur in Breuiar. Burg. De his Vaſæus in chron. Hiſp. ex Ioan. Maldonado, Flos ſanct. Hiſp. & Theſ. cōcion. tom. 2. vbi agitur etiam de tranſlatione earum ſub Alfonſo decimo facta.

[f] Maximi & ſoc.] Agunt de Maximo Græci pluribus in Menolog. de eo item in actis S. Martini Papę & mart. in hiſt. Miſcel. ex Theophane an. 8. & 9. Heraclij Imp. Cedren. an. 16. Conſtantini nepotis Heraclij, Zonaras in eodem. Multo bis plura ea actis Synodicis de eodem ſcripſimus in Annal. eccleſ. Exſtant eiuſdem Maximi quamplurima ſcriptorum monumenta nondum Latinè edita in bibliotheca Sfortiana.

[g] Vuigberti] De quo hac die Beda, qui & de eo ſermonem ſcripſit; eſt primus ordine inter varios tom. 7. col. 473.

[h] Radegundis.] Beda de eadem hac die. Huius egregia facta vno libro ſcripſit Venant. Fortunatus, altero verò Baudomina monialis: habet vtrunque Sur. tom. 4 hac die, & Mombrit. tom. 2. vit. ſanct. Gregor. Turon. epiſc. qui eius temporibus vixit, eamq́ue ſepulturæ mandauit, plura de ea teſtata reliquit lib. 9. hiſt. Franc. c. 2. & cap. 39. recenſetq́ue epiſtolam epiſcoporum ad eam ſcriptam. De eius miraculis in lib. de glor. cōfeſſ. c. 106. Multa præterea de ea Fortunatus ſcripſit carmine lib. 8. in cuius exordio eius mirificas canit laudes. de eadem lib. 11. Fuit enim illi familiariſſimus idē Fortunatus, eamq́ue præ dilectione & obſeruātia matrem appellat, ſicut & S. Germanum Pariſienſem dicit patrem: vnde ipſe de his aliquando:

Hinc retinet mater, me vocat inde pater:
Dulcis vterque mihi voto amplectente cohæſit.
Plenus amore Dei, dulcis vterque mihi.

De eadē Sigebert. in chron. an. Dñi 557. Vincētius in ſpec. lib. 21. c. 79. 80. & 85. Trithem. de vir. illuſt. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. c. 30. & alij plures de ea ſcripſerunt. Migrauit ex hac vita (vt ex Greg. Turon. colligitur, lib. 9. cap. 2.) anno Domini 590. ipſe eſt annus 12. Childeberti Regis Franc.

aj. B Decimonono kal. Septemb. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19

VIGILIA [a] Aſſumptionis beatæ Mariæ virginis. Romæ natalis beati Euſebij [b] preſbyteri, qui à Conſtantio Imperatore Ariano ob Catholicæ fidei defenſionē in quodam cubiculo domus ſuæ incluſus, ibiq; menſes ſeptem in oratione conſtanter perſeuerans, dormitionem accepit: cuius corpus

Gregorius

Gregorius & Oroſius preſbyteri colligẽtes, in cœmeterio Calliſti via Appia ſepelierunt. In Illyrico ſancti Vrſicij[c] martyris, qui ſub Maximiano Imperatore & Ariſtide præſide, poſt multa & diuerſa tormẽta pro Chriſti nomine gladio cæſus eſt. In Africa ſancti[d] Demetrij martyris. Apameæ in Syria ſancti Marcelli[e] epiſcopi & martyris, qui cùm Iouis delubrum diruiſſet, à furentibus gentilibus occiſus eſt. Tuderti ſancti Calliſti[f] epiſcopi & martyris. In Aegina inſula ſanctæ Athanaſiæ[g] viduæ, monaſtica obſeruantia & gratia miraculorum illuſtris.

AVGVSTI 14.

VIGILIA Aſſumptionis.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Plura de ea Ordo Rom. Amalar. in Antiphonar. c.62. Microlog. de obſer. eccleſ. c.48. & alij qui ſcripſerunt de diuinis offic. Habemus Sermonem manuſcript. in tom. 1. vit. ſanct. qui alicubi ea die legi conſueuit in eccleſia. incipit: Felix puerperium, &c.

[b] Euſebij.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores. Recitat eius acta Mõbrit. tom. 1. habemus eadem manuſcript. Eſt Romæ vetus Titulus S Euſebij, cuius mentio habetur in Concilio primo Romæ habito ſub Symmacho Papa. Aſſeruantur illic veneranda corpora ſanctorum Euſebij, Oroſij, atque Paulini: multæque aliorum martyrum reliquiæ, vt eiuſdem eccleſiæ vetera monumẽta declarãt. Eandem eccleſiã Zacharias Papa vetuſtate collapſam reſtituendam curauit; hæcque tam inſcriptiones in marmore inciſæ, quàm etiam liber de Romanis Pontificibus teſtantur.

[c] Vrſicij.] Agunt de eodem hac die etiam Græci in Menologio, eiuſque martyrij acta ibidem referunt.

[d] Demetrij.] De quo in vet. Rom. Martyrolog. cui aſtipulantur manuſcript. & alij.

[e] Marcelli epiſc.] De eodem hac die Græci in Menologio. Eius acta deſcribit Sozomen. hiſt. lib.7.c.15. Theodoret. lib.5.c.21. Niceph. lib. 12. c.25.26. Caſſiodorus in Tripart. & alij. Paſſus eſt Gentilium factione, anno vndecimo Theodoſij Imp. ea de cauſa, quòd delubrum illud famoſiſſimum Iouis Apameæ, diuino fultus præſidio eſt demolitus. In dicto Græcorum Menologio nonnulla de eo habentur quæ deſiderantur in prædictis hiſtoricis; vt de munere præfecturæ, qua idem functus eſt ante epiſcopatum, & alia.

[f] Calliſti epiſcopi.] De quo vet. monumenta eccleſiæ Tudertinæ, quæ manuſcript. Romam miſſa accepimus.

[g] Athanaſiæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio. Eius autem acta deſcripſit Metaphraſtes, quę Surius retulit in tom. 4. hac die. In quibus dum mentio habetur de S. Ioannicio, qui ea quæ de ipſa eſſent futura præuidit, colligi poteſt, eam vixiſſe circa tempora Michaelis, & Theodoræ Auguſtorum. Alia fuit eiuſdem nominis clariſſima femina, quæ Conſtantinopoli vixit cum ſancta Matrona; de qua plura in actis eiuſdẽ Matronę apud Lipom. tom. 5. Itemque eiuſdem nominis alia, de qua inferiùs ad ſeptimũ idus Octob.

15 Decimooctauo kal. Septemb. Luna. C 2.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
21 22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8
t u A B C D E f F G H M N P
9 10 11 12 13 14 15 16 15 16 17 18 19 20

ASSVMPTIO[a] ſanctiſſimæ Dei Genitricis virginis Marię. Romæ via Appia ſancti Tharſicij[b] acolythi, quem pagani cùm inueniſſent corporis Chriſti ſacramenta[c] portantem, cœperunt diſquirere quid gereret: at ille indignum iudicans porcis prodere margaritas, tam diu ab illis mactatus eſt fuſtibus & lapidibus, donec exhalaret ſpiritum: & reuoluto eius

corpore

corpore ſacrilegi diſcuſſores, nihil ſacramentorum Chriſti in manibus, aut in veſtibus inuenerunt: Chriſtiani autem corpus martyris collegerunt, & in cœmeterio Calliſti honorificè ſepelierunt. Tagaſte in Africa ſancti Alipij [a] epiſcopi, qui beati Auguſtini olim diſcipulus, poſtea in conuerſione ſocius, in munere paſtorali collega, & in certaminibus aduerſus hæreticos commilito ſtrenuus, ac demum in cæleſti gloria conſors fuit. Sueſſione in Gallijs ſancti [b] Arnulphi epiſcopi & confeſſoris.

AVGVSTI 15.

ASSVMPTIO ſanctiſſ. Dei Genitricis Mariæ.] De eadem celeberrima ſolennitate non tantùm Beda, ac cæteri Latinorum hac die agunt, ſed & Græci in Menologio, & in nouel. conſtit. Emmanuel Imp. Mentio habetur de eadem in prædictis actis S. Athanaſiæ, de qua pridie actum eſt. In ſacramentario S. Gregorij habetur de eadem ſolennitate præfatio. agitur de eadem in Ordin. Rom. in Concil. Mogunt. ſub Carolo Magno can. 36. aliiſque monumentis, quæ ſcripta ſunt de Diuin. officijs. Antiquitùs celebrari conſueuiſſe, Romę præſertim, feſtiuitatem Aſſumptionis Dei Genitricis Mariæ, argumento eſt, quòd Nicolaus Papa ſcribens ad Conſulta Bulgarorum c. 4. dum commemorat ieiunia antiquitus ſeruari ſolita à S. Romana Eccleſia, recenſet inter ea ieiunium celebrari cōſuetū ante ſolennitatē Aſſumptionis B. Marię Virginis. Eſt Sermo S. Athanaſij nomine, quo præclara quidem & mirifica de Dei Genitricis Aſſumptione ſcribuntur: meritóque ea die in Eccleſia legendus ponitur. Verùm ille Sermo non in die Aſſumptionis, ſed Annunciationis habitus apparet ex eius exordio: quem potiùs Cyrilli quàm Athanaſij eſſe puto: nam dogma Neſtorij auctor inſectatur. Feruntur item duo alij Sermones nomine ſancti Auguſtini; quos, vt alterius cuiuſpiam auctoris potiùs, quàm Auguſtini, ſchola Louanienſis in appendice collocauit. Rurſus autem exſtat Sermo titulo ſancti Hieronymi ad Paulam & Euſtochium ſcriptus: quem nonnulli exiſtimarunt eſſe illius Sophronij cuius idem S. Hieronymus meminit in lib. de ſcrip. eccleſ. ſed neutrius puto: quin potiùs conſtat eſſe alicuius auctoris, qui vixit circa vel poſt tempora Concilij Epheſini, & Chalcedonenſis: multum enim verſatur in deſtruendis Neſtorij atque Eutycheris dogmatibus: quæ quidē longè poſt tempora Hieronymi atque Sophronij in eccleſiam irruperunt. Quod autem ſcribit Nicephorus lib. 17. cap. 28. eiuſmodi ſolennitatem edicto Mauritij Imp. ſtatutam; ſic accipias, vt eam antea ab Eccleſia inſtitutam, ipſe in Oriente, ſanctione edita, promulgarit. Sanctus Bernardus ad canonicos Lugdunenſes epiſt. 174. non aliunde, quàm à S. Dei Eccleſia hanc ſolennitatem ſe accepiſſe teſtatur. In Gallijs verò circa tempora Caroli Magni receptā eſſe apparet. nā in lib. 1. capitul. Reg. Frāc. cap. 163. quo agitur de ferijs, hæc ſcribuntur in fine: De Aſſumptione ſanctæ Mariæ interrogandum relinquimus. hæc ibi. Libro autem 2. cap. 35. & lib. 6. cap. 186. ea celebritas Aſſumptionis inter cęteras recenſetur; ſicut & in Concil. 1. Moguntino, cap. 36. Exſtant de eadem celebritate plures Græcorum Sermones, Ioannis Damaſceni, Andreæ Cretenſis, Metaphraſtis, & aliorum; ex Latinis autem ſancti Bernardi, Abſalonis abbatis, Petri Damiani, Honorij Auguſtodunenſis, Authperti abbatis Caſinenſ. Pandulphi Capuani mon. Caſin. Gregorij epiſcopi Tarracinæ, & S. Brunonis epiſcopi Signini, vt teſtatur Petrus diac. mon. Caſin. lib. de vir. illuſtr. dum agit de prædictis auctoribus. Exſtant de eadē Guerrici abbatis Igniacenſ. Sermones quatuor. Dicta eſt eadem ſolennitas ob eius excellentiam, Dies Dominæ; ſic etenim & Hunni eandem appellare conſueuerunt, vt ſcribit Carthuitius in vit. Stephani Regis qui ampliſſimam baſilicā in honorē eiuſdē ſolennitatis erexit. Quod autem ſpectat ad hiſtoriam de Aſſumptione Dei Genitricis; ne quid præteriſſe videamur, ſcire debemus, improbatam fuiſſe ab Eccleſia Catholica opinionem Collyridianorum hæreticorum aſſerentium beatam Virginem diuinæ fuiſſe naturæ, prorſuſque mortis expertem, vt de his ſcribit S. Epiphan. in panar. hæreſ. 78. & 79. Humanæ autem tantùm eam naturæ fuiſſe, ſed auctam multis immenſiſque prærogatiuis, Catholica Eccleſia profitetur. idque cùm omnes orthodoxi antiqui Patres, tum inter eos idem S. Epiphanius aduerſus eos agens, pluribus comprobet; tamen de eius obitu non audet certi aliquid definire, cùm ait: Non autem omnino definio hoc, & non dico quòd immortalis manſit, ſed neque affirmo an mortua ſit. Rurſus fuit quorundam opinio dicentium eam martyrio vitam finiſſe. His aduerſatur auctor, qui dicitur Iſidorus lib. de vit. & obit. Sanct. cap. 68. & alij poſt eum. Supradictę autē omnes opiniones ab Eccleſia Dei reijciuntur: quæ Catholicè profitetur, eandem, vt hominem, naturali exitu vita functam. Rei autem geſtæ hiſtoria, quæ inſcribitur de tranſitu Virginis, à Gelaſio connumeratur inter apocrypha, diſtinct. 15. cap. ſancta Romana. Putatur illa eſſe, quæ nomine Melitonis Sardenſis legitur: quā & Beda reijcit in retract. Apoſt. cap. 8. De eadem Aſſumptione meminit Dionyſ. Areopag. de diuin. nom.

nom. cap. 3. Greg. Turon. de glor. mart. lib. 1. cap. 4. & 9. Plura item refert Nicephorus lib. 2. cap. 22. & lib. 15. c. 14. Eaque ex maiorum traditione à Iuuenale epiſcopo Hieroſolymitano conſcripta; Ioannes Damaſcenus, Metaphraſtes, Glycas, & alij ferè eadem. Quid autem de his ſenſerint maiores (vt prætereamus apocryphum illud S. Hieronymi nomine conſcriptum) Vſuardus & Ado, cùm hac die celebrari dicant Dei Genitricis dormitionem, de Eccleſiæ iudicio verba hæc ſubdunt: Plus elegit ſobrietas Eccleſiæ cum pietate neſcire, quàm aliquid friuolum & apocryphum inde tenendo docere. Hæc illi. Porrò Dei Eccleſia in eam partem propenſior videtur, vt vnà cum carne aſſumpta ſit in cælum; nam in huius diei celebritate illas ſanctorum Patrum homilias legendas tradidit, quibus eadem de eius Aſſumptione firmantur: quæ quidē ſententia cùm plurimorum Theologorum auctoritate, tum etiam communi conſenſu fidelium iam recepta videtur. Quonam autem tempore ſanctiſſima Dei Genitrix ex hac vita migrarit; diuerſæ feruntur ſententię. Euſebius in primis eius ex hac vita tranſitum ponit anno à Chriſto Domino quadrageſimo octauo, aitque. Maria virgo Ieſu Chriſti mater ad filium ad cælum aſſumitur, vt quidam fuiſſe ſibi reuelatum ſcribunt. Hæc ille. Rurſus autem ex alia quadam reuelatione ſcribit S. Antoninus in 3. part. tit. 19. c. 11. in fine. Poſt annū elapſum ab Aſcenſione filij, & tot dies, quot intercurrunt ab eo tempore vſque ad decimamquintam Auguſti, eam eſſe defunctam, ac demum poſt alios quadraginta dies ab eius obitu Aſſumptam eſſe in cælum nono Kal. Octobris. Ex hac ſententia addita videntur ad Martyrologium Bedæ, ea die, hæc verba: Secunda Aſſumptio S. Virginis Mariæ. De eadem hæc Belethus c. 147. Mulier, inquit, quædam religioſiſſima appellata Elizabeth, quæ nunc etiam in viuis eſt, habitat in finibus Saxoniæ, ait lib. 4. cap. 1. ſibi reuelatum, quod circiter dies quadraginta aſſumptum fuerit corpus poſt Aſſumptionem animæ, de qua re opuſculum quoddam compoſuit, ſed non eſt in Romana Eccleſia comprobatum, &c. Ex hac itaque aut ſimili reuelatione alicui placuit ad Bedam adiicere ſecūdam Aſſumptionem eiuſdem virginis Mariæ. Antoninus autem dum de his agit, dicit eam fuiſſe S. Elizabeth filiam regis Hungariæ, vxorem quondam Lanthgrauij, quam Gregorius nonus retulit inter ſanctos, cuius tamen de ea re ſententiam minus probari teſtatur, aitque: Nec propterea detrahimus ſanctitati eius; quia nō ſemper, quæ ſancti viderunt in ſpiritu, eadem vt Prophetæ viderunt, ſed iuxta ſuas mente conceptas imaginationes. Hæc ille. ac de his ſatis modò; ſed locupletiùs in Annalibus.

[b] Tarſicij.] De quo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij; iidemque omnes ex actis S. Stephani Papæ & martyris, in quibus eius certamen deſcribitur.

[c] Sacramenta portantem.] Non eſt, quod miteris, cùm audis acolythum Chriſti corporis ſacramenta portantem: olim etenim, ingruentibus in Chriſtianos perſecutionibus, laicis etiam domum ferre Euchariſtiam, certis diebus ſumendam (quòd non eſſet liberum, cùm vellent ad eccleſiam conuenire, ac ſynaxim celebrare) permiſſum erat. Id habes ex Tertulliano lib. 1. ad vxorem, Cypriani. libro de lapſis, Clement. Alex. lib. 1. Stromat. atque aliis. Quod autem magis miteris, illud eſt; quòd, reddita pace Eccleſiæ, ſub Chriſtianis atque orthodoxis Impp. idem vſus diuturnus aliquandiu permanſit. Habes de his complura exempla, vt ex Greg. Nazian. oratione in laudem Gorgoniæ, Hieron. apolog. pro libris aduerſus Iouin. ad Pammachium, cùm ait: Quod in eccleſia non licet, nec domi licet. Ambroſius in orat. in funere fratris Satyri: ante hos S. Baſilius eadem ſcribit ad Cæſaream Patriciam de perceptione ſacramentorum, his verbis: Tempore perſecutionis cogi quempiam, abſente ſacerdote aut miniſtro, communionem ſua manu ſumere, minimè abſurdum eſſe, ſuperuacuum eſt oſtendere, cùm eius rei etiam longa conſuetudo rebus ipſis fidem faciat. Nam omnes qui per ſolitudines monaſticam vitam agunt, vbi non adeſt ſacerdos, cùm domi communionem habeant, per ſeipſos accipiunt, &c. Hanc epiſtolam è bibliotheca Cardin. Syrleti acceptam, meus Antonius Agellius, Græcis facultatibus egregiè excultus, in Latinum tranſtulit, eiuſdemque mihi copiam fecit, quam poſteà à Cutheberto Tonſtallo in priori libro de veritate Corporis & Sanguinis Domini Græcè Latineque ſimul editam reperi. Sed ne impoſturam credas; habes eandem citatam, & ex ea fragmentum recitatum ab Anaſtaſio Niceno in libris quæſtionum, licet pro Cæſarea, habeat Cæſarium. Suppetunt de eadem re complura alia exempla in Prato ſpirituali, quibus proditur, perſeueraſſe eundem vſum etiam temporibus Zenonis, Anaſtaſij, ac Iuſtini Impp. quibus temporibus, cùm Hormiſda Papa Romanæ præſideret Eccleſiæ, in Occidente celebrata eſt Synodus Cæſarauguſtana, in qua ea conſuetudo antiquata habetur his verbis: Euchariſtiæ gratiam, ſi qui probatur acceptam non conſumpſiſſe in eccleſia, anathema ſit in perpetuum. At in Oriente vſum illum ſumendi manibus Euchariſtiā diutius perſeueraſſe, ſatis liquet ex canone 102. ſextæ Synodi in Trullo habitæ, ibi & de manuum compoſitione, ſecundùm ea quæ habet Cyrillus in myſtagog. quinta in fine. De eiuſdem ritus vſu in Eccleſia Occidentali, inter alios fidem facit etiam S. Auguſtinus ſerm. 252. de temp. dum ait: Omnes viri quando communicare deſiderant, lauant manus ſuas, & omnes mulieres nitida exhibent linteamina, vbi corpus Chriſti accipiant. Hæc Auguſtinus. Porrò ob eam cauſam illud ipſum linteamen maiores noſtri, Dominicalem dicebant, de quo in Concilio Antiſiodorenſi cap. 42. hæc leguntur: Vt vnaquæque mulier quando communicat, Dominicalem ſuam habeat; quòd ſi non habuerit, vſque in alium diem Dominicum nō communicet. Hinc eſt quòd & ſuperiùs Canon 36. hæc habet: Non liceat mulieri nuda manu Euchariſtiam ſumere. & Canon 38. Non liceat mulieri manum ſuam ad pallas Dominicas mittere. Ex his igitur videmus, etſi viris, feminis tamen inconceſſum, nuda manu Euchariſtiam ſumere, ſed tantùm velamine.

[d] Alipij epiſcopi.] De eo S. Auguſtinus frequentiſſimè, vt lib. confeſſ. 6. cap. 7. & ſequentib. lib. 9. cap. 4. 5. De Ciuitate Dei libro 22. capite 8.

epiſt.67.224.225.& 241. De eodem S. Hieron. ad Auguſt. epiſt. S. Paulinus epiſcopus Nolan. apud Aug. epiſt. 24. 33. 35. & 36. Interfuit cum cæteris Africanis epiſcopis Concilio Mileuitano, quod (vt ſuperiùs diximus) Mileui in Numidia eſt celebratum, aduerſus emergentem Pelagij hæreſim; altis etiam Conciliis Carthaginenſibus prӕſto fuit, functusq́ue eſt legatione Romam ad Bonifacium Papam, à quo humaniſſimè ſuſceptus eſt, vt ſcribit idem Auguſt. lib. contra duas epiſt. Pelagij cap. 1. & ad Quoduultdeum epiſt 4. tom. 6. circa princip.

[e] Arnulphi epiſcopi.] Scripſit vitam eius Liſiardus eius ſucceſſor, quam habet Surius tomo 4. De eodem Sigeber. in Chron. anno Domini 1087. Tritthemius de viris illuſtribus Ordinis ſancti Benedicti libro 3. c. 326. & Molanus in Indic. ſanctorum Belgij. Exceſſit ex humanis anno Domini milleſimo octogeſimo ſeptimo.

ix. D Decimo ſeptimo kal. Septemb. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ ſancti Titi[a] Diaconi, qui Vrbe à Gothis occupata, pecunias pauperibus diſtribuens, à tribuno barbaro iuſſus eſt occidi. Nicææ in Bithynia ſancti Diomedis[b] medici, qui in perſecutione Diocletiani pro Chriſti fide gladio cæſus, martyrium compleuit. Item ſanctorum triginta[c] trium Martyrum. Ferentini in Hernicis ſancti Ambroſij[d] centurionis, qui in perſecutione Diocletiani variis modis cruciatus, nouiſſimè per ignem illæſus tranſiens, demerſus in aquam, eductus eſt in refrigerium. Mediolani depoſitio ſancti Simpliciani[e] epiſcopi, ſanctorum Ambroſij & Auguſtini teſtimonio celebris. Antiſiodori ſancti Eleutherij[f] epiſcopi. Nicomediæ ſancti Arſacij[g] confeſſoris, qui ſub Licinio perſecutore militia relicta, ſolitariam vitam ducens, tantis virtutibus claruit, vt & dæmones expuliſſe, & ingentem draconem orando interemiſſe legatur: denique futuram ciuitatis cladem prænuncians, in oratione ſpiritum Deo reddidit. In Gallia Narbonenſi apud Montem Peſſulanum depoſitio beati Rocchi[h] confeſſoris, qui multas Italiæ vrbes à morbo epidimiæ ſigno crucis liberauit: cuius corpus Venetias poſteà tranſlatum fuit. Romæ ſanctæ Serenæ[i] vxoris quondam Diocletiani Auguſti.

AVGVSTI 16.

[a] TITI diaconi.] Agit de eodem ſanctus Proſper in Chronic. Theodoſiu duodecimùm & Valentiniano ſecundùm Conſulibus, quo anno trucidatus eſt à Gothis Arianis.

[b] Diomedis.] Græci etiam hac die de eodem agunt in Menologio, vbi & martyrium eius deſcribitur Cedren. in comp. in Baſilio Imperatore hæc ait: Baſilius porrò celeberrimum in martyrum numero Diomedem pretioſiſſimis & ſplendidis donariis & prӕdiis amplos habentibus reditus locupletauit atque exornauit. Hæc ille. Vſuardus tam de Diomede quàm ſociis agit quarto idus Iunij.

[c] Triginta martyrum.] De iiſdem hac die Græci in Menol. ignique abſumptos ferunt.

[d] Ambroſij Centurionis.] Huius acta manuſc. ab eccleſia Ferentinate accepimus, quorú eſt exordium: Cùm omnipotentis Dei clementia, &c.

[e] Simpliciani epiſcopi.] De eodem tabulæ eccleſiæ Mediolanen. Scribit de eo Paulinus in vita ſancti Ambroſij, Auguſtin. lib. 8. confeſſ. c. 2. 3. & 5. Mentio fit de eo in Concil. 3. Carthag. c. 48. Exſtāt ad eundem S. Ambroſij complures epiſtolæ. Ad eú S. Au-

S. Auguſtinus inſcripſit duos libros de diverſ. quæſtionib. quorum meminit in Retract. lib. 2. cap 1. & de prædeſt. Sanct. lib. 1. cap. 4. Scripſit ad eundem ſanctus Vigilius epiſcopus Tridentinus libellum de martyribus. Exſtat de eodem epigramma Ennodij Ticinenſis, cuius eſt exordium: *Ambroſius linquent viduata*, &c.

[f] Eleutherij epiſc.] Interfuiſſe hic reperitur Concilijs Aurelianenſibus 2. 3 4. & 5. numeraturque eius ſedis epiſcopus decimusſextus. Sedit annos 28. menſ. 8. dies 9. temporibus Pelagij Papæ, vt habent tabulæ eius eccleſiæ, quas deſcripſit Demochares libro de Sacrificio Miſſæ.

[g] Arſacij.] Agunt de eodem Beda, Vſuard, Ado, qui tamen Vrſacium vocant; ſed Græci, qui eius res geſtas deſcribunt, dicunt Arſacium, vt Sozomen. hiſt. lib 4. cap. 15. & Nicephorus libro 9. c. 38. Vixit autem temporibus Iuliani Apoſtatæ Arſacius alter rex Armeniæ Chriſtianus, in quem ob odium in Chriſtum idem impius Imperator ſe illiberalẽ nimis exhibuit, de quo Sozom. lib. 6. c. 1. & Ammian. Marcellinus frequenter meminit.

[h] Rocchi.] Huius res geſtæ ſcriptæ ſunt à Franciſco Diedo, & Petro Pino; haberque eiuſdẽ acta Claud. de Rota in Leg. ſanct. cap. 191. Pet. in catal. appendice cap. 15. De eodẽ Crantz. in Metrop. Saxon. lib. 9. c. 25. Scribit idem Died. eum obiiſſe diẽ anno Dñi 1327. anno autem 1414. innotuiſſe Patribus Concilij Conſtantienſis, quorum decreto ad propulſandã ingruentem luem eidẽ honores ſanctis debiti ſunt impenſi: nam & ſolẽni pompa eius imaginem, omni comitante populo, per vrbẽ detulerũt: quo facto, illa peſtis mox euanuit. Inde verò exemplum ſumptũ eſt, vt vbique locorum eius venerandæ imagines, altaria, ſacella, ac denique templa erecta fuerint. Tranſlatum eius corpus Venetias ferunt anno Domini 1485.

[i] Serenæ.] De qua Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Agitur de ea in actis S. Suſannæ martyris, itemque in rebus geſtis S. Marcelli Papæ, & alijs martyrum actis, licet penes ſcriptores Gẽtiles de ea nulla mẽtio habeatur: nec mirum, cùm Diocletiani res geſtę remanſerint obſcuriſſimę deperditis illorum commentariis, qui eas exactè fuerant proſecuti.

17 Sextodecimo Kal. Septemb. Luna. E viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

OCTAVA[a] ſancti Laurentij martyris. Carthagine in Africa ſanctorum martyrum Liberati[b] abbatis, Bonifacij diaconi, Serui, & Ruſtici ſubdiaconorum, Rogati, & Septimi monachorum, & Maximi pueri, qui in perſecutione Vvandalica ſub Hunnerico Rege pro cõfeſſione Catholicæ fidei, & vnici baptiſmatis defenſione varijs & inauditis ſupplicijs exagitati; demum ſuper ligna, quibus concremandi erant, clauis confixi, cùm ignis ſæpiùs accenſus fuiſſet, ac diuinitus ſemper exſtinctus, eius iuſſu remorum vectibus percuſſi, & comminutis cerebris enecati, ſpecioſum curſum certaminis ſui, coronante Domino, perfecerũt. Cæſareæ in Cappadocia natalis ſancti Mamantis[c] martyris, qui à pueritia ad ſenectutem vſque longum martyrium duxit, & tandem imperante Aureliano, ſub Alexandro Præſide illud feliciter cõſummauit: quem ſancti Patres Baſilius & Gregorius Nazianzenus ſummis laudibus celebrarunt. In Achaia ſancti Myronis[d] presbyteri & martyris, qui ſub Decio Imperatore & Antipatre Præſide poſt multa tormenta Cyzici capite truncatus eſt. Nicomediæ ſanctorum martyrum Stratonis[e], Philippi, & Eutychiani, qui damnati ad beſtias, & nihil læſi, per ignem martyrium conſummarũt. Ptolemaide in Palæſtina ſanctorum martyrum Pauli[f], & Iulianæ ſororis eius, qui ſub Valeriano paſſi ſunt. Interamnæ ſancti Anaſtaſij[g] epiſcopi & confeſſoris.

OCTAVA S. Laurentij]De eadem Beda, ac cæteri omnes. Radulphus de obſeruat. can.cap.19. adnumerat eam inter maiores Octauas.

[b] Liberati & ſoc.] Agunt de his hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Eorum res geſtas ſcripſit Victor Vticenſis lib. 5. de perſecut. Wandal. & libello ſeorſum poſito in appendice eius operis. Cùm ibi paſſi legantur ſexto Non. Iulij, hac tamen die de his prædicti omnes agunt, fortaſſe ob factam ea die tranſlationem.

[c] Mamantis.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio ad quart. Non. Septembr. Erat olim Romæ celebris huius martyris memoria; in eius baſilica S. Gregorius Papa habuit Homiliam trigeſimamquintam in Euangelium die natali ipſius. Exſtat de eodem egregia Homilia S. Baſilij; agit de eodem S. Gregorius Nazianzenus in oratione in Nouam Dominicam, in fine; vbi de eodem Niceta plura in ſchol. Metaphraſtes ex antiquioribus monumentis edidit eius acta, quæ refert Lipomanus tomo 6. & Surius tomo 4. Conſueuit celebrari in Oriente eiuſmodi ſolennitas vigiliis præcedentibus, vt ex actis Danielis Stylitæ apparet. Huic martyri Gallus & Iulianus, Conſtantij Imperatoris nepotes, ſeorſum quiſque ſuum conatus eſt templum erigere; ſed Iuliani, qui ſimulatè agebat, fruſtratū eſt opus; Galli autem perfectum finem conſequutum eſt, vt ſcribit Sozom. hiſt. lib. 5. cap. 2. & Niceph. lib. 10. c. 1. De alia eiuſdem ſancti periluſtri baſilica Conſtantinopoli erecta agit Nicephorus lib. 18. cap. 41. De ponte ad S. Mamantem vide Suidam in hiſtor. De reliquiis eius Hieroſolymis poſitis, conſule Fortunatum in actis S. Radegundis libro 2. vbi de eius digito in Gallias tranſlato.

[d] Myronis.] De quo Græci in Menologio hac die, vbi pluribus martyrij eius acta deſcribuntur.

[e] Stratonis & ſoc.] Agunt de his item Græci hac die. Beda autem ſuprà a viij. Kal. Septemb.

[f] Pauli & Iulianæ.] Græci itidem de his in Menologio. Acta autem eorum fuſiùs deſcripſit Metaphraſtes: quæ extant apud Lipoman. tom. 7. & Surium tomo quarto.

[g] Anaſtaſij epiſcopi.] De quo tabulæ, ac vetera monumenta eius eccleſiæ.

vij. F Quintodecimo Kal. Septemb. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23

PRÆNESTE natalis ſancti Agapiti[a] martyris, qui cùm eſſet annorum quindecim, & amore Chriſti ferueret, iuſſu Aureliani Imperatoris tentus eſt, ac primò neruis crudis diutiſſimè cæſus, deinde ſub Antiocho Præfecto grauiora ſupplicia paſſus; exinde cùm ex præcepto Imperatoris leonibus obiiceretur, & minimè læſus eſſet, gladio miniſtrorum coronandus percutitur. Romæ beatorum Ioannis[b] & Criſpi preſbyterorum, qui in perſecutione Diocletiani multa ſanctorum corpora officioſiſſimè ſepelierunt, quorum meritis & ipſi poſtmodum ſociati, gaudia vitæ æternæ meruerunt. Ibidem ſanctorum martyrum Hermæ[c], Serapionis, & Polyæni, qui per anguſta, ſaxoſa, & aſpera loca raptati, animas Deo reddiderunt. In Illyrico ſanctorum martyrum Flori[d] & Lauri artis lapicidinæ, qui conſumptis martyrio eorum magiſtris Proculo & Maximo, ſub Licione Præſide poſt multa tormenta in profundum puteum ſunt demerſi. Myræ in Lycia ſanctorum martyrum Leonis[e] & Iulianæ. Metis in Gallia ſancti Firmini[f] epiſcopi & confeſſoris. Romæ via Lauicana ſanctæ Helenæ[g] matris Conſtantini Magni, piiſſimi Imperatoris, qui primus Eccleſiæ tuendæ atque amplificandæ exemplum cæteris principibus præbuit.

AVGV-

A GAPITI.] De quo pluribus Bedâ, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Recitat eius acta Mombrit. tom. 1. ſed admodum deprauata; Petrus item in catal. libr. 7. cap. 74. Celebris eſt ipſius memoria Præneſte, vbi ſacræ eiuſdem reliquiæ aſſeruantur.

[b] Ioannis & Criſpi.] Agunt de his Beda, & alij qui ſuprà, necnon Petrus in catal. lib. 7. cap. 75.

[c] Hermæ & ſoc.] De iiſdem agunt etiam Græci hac die in Menolog. vbi iidem eorum paſſionis acta breui compendio referunt.

[d] Flori & Lauri.] Græci iidem de his agunt hac die in Menologio, & genus martyrij deſcribunt quod paſſi ſunt.

[e] Leonis & Iulianæ.] De quibus iidem qui ſuprà in eodem Menologio.

[f] Firmini epiſc.] Agit de eodem Molanus in addit. ad Vſuardum. Legitur Firminus epiſcopus inter alios epiſcopos qui interfuerunt Concilio Agathenſi in Galliis celebrato, anno Domini quingenteſimo ſexto. Fuit hic vndecimus eius ſedis epiſcopus, vt produnt tabulæ eccleſiæ Metenſis, quas deſcripſit Demochares libro de ſacrif. Miſſæ.

[g] Helenæ.] De eadem hac die Vſuardus, Ado, adſtipulanturque vet. manuſcript. Græci autem ad xij. Kal. Iulij. Scribunt eius res geſtas Euſebius in vita Conſtantini libro 3. c. 41. 42. & ſequen. Ruffin. hiſt. lib. 1. c. 7. 8. Seuer. hiſt. lib. 2. Paulinus epiſtola 11. ad Seuerum, Ambroſ. in oratione dicta in funere Theodoſij: de ea item in actis S. Silueſtri, in Concilio Romano ſub Silueſtro can. 20. & in libello de munif. Conſtant. Ex Græcis autem hiſtoricis poſt Euſebium ſcribit Socrates libro 1. cap. 12. & 13. Sozom. lib. 2. cap. 1. lib. 2. cap. 18. Nicephorus lib. 8. cap. 31. & alij recentiores. Romæ eam obiiſſe diem, ibique ſepulchro conditam, tradit Niceph. libro 8. cap. 3. & libellus ſuprà citatus de munif. Conſtant. necnon & Suidas in hiſtoricis in verbo, Veſtales. De reliquiarum eius tranſlatione agit Sigebertus in Chron. anno 849. Viget nobilis memoria S. Helenæ Romæ in Atrio Seſſoriano in Baſilica dicta S. Crucis, quam conſtat olim appellatam eſſe baſilicam Helenianam, vt apparet ex actis Xyſti Papæ tertij, quibus agitur de damnatione Baſſi exconſulis. Aliæ ferè de ea innumeræ memoriæ erant, vt Conſtantinopoli, de qua in Authentic. vt determin. ſit. num. cler. coll. 1. tit. 3. Itemque Pontus Polemaicus, ſic dictus à Polemone rege, qui, vt colligitur ex Tacito lib. 2. vixit temporibus Auguſti & ſucceſſorum Imperatorum, Helenopontus ab Helena matre Conſtantini meruit appellari, vt nouella conſtit. 28. de moderatore Helenoponti coll. 10. Erat in Bithynia ciuitas Helenopolis ab ea dicta, & aliæ multæ de ea antiquæ memoriæ, quas enumerare omittimus; de his ſiquidem vberius egimus in Annal. eccleſ. vbi de eadẽ, quòd Britanna fuerit, & non Græca, aduerſus Græcorum aſſertiones pluribus diſſeruimus.

19 Quartodecimo kal. Septemb. Luna. G

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

ROMÆ ſancti Iulij [a] Senatoris [b] & martyris, qui Vitellio iudici traditus, & ab eo in carcerem truſus, iubente Commodo Imperatore tamdiu fuſtibus cæſus eſt, donec emitteret ſpiritum: cuius corpus in cœmeterio Calepodij via Aurelia ſepultum fuit. In Cilicia natalis ſancti Andreæ [c] tribuni, & ſociorum militum, qui victoria de Perſis diuinitus adepta, ad fidem Chriſti conuerſi, & hoc nomine accuſati, ſub Maximiano Imperatore in anguſtiis Tauri montis ab exercitu Seleuci Præſidis trucidati ſunt. In Palæſtina ſancti Timothei [d] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Vrbano Præſide poſt multa ſuperata ſupplicia, lento igne combuſtus eſt. Paſſi ſunt etiam ibidem Thecla & Agapius: illa feris expoſita, earum dẽtibus laniata tranſiuit ad Sponſum: Agapius verò plurima tormenta perpeſſus, ad maiora certamina fuit dilatus. Anagniæ ſancti Magni [e] epiſcopi & martyris, qui in perſecu-

tione Decij necatus eſt. In Prouincia apud caſtrum Brincolam depoſitio ſancti Ludouici [f] epiſcopi Toloſani, vitæ ſanctitate & miraculis clari: cuius corpus inde Maſſiliam tranſlatum, in eccleſia Fratrum Minorum honorificè conditum eſt. In Gallia in pago Sigiſterico beati Donati [g] preſbyteri & confeſſoris, qui ab ipſis infantiæ rudimentis mira Dei gratia præditus, anachoreticam vitam multis annis exegit, & miraculorum gloria clarus migrauit ad Chriſtum. In territorio Bituricenſi ſancti Mariani [h] confeſſoris. Mantuæ ſancti Rufini [i] confeſſoris.

AVGVSTI 19.

Ivlii.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores de eodem hac die; addit & Beda alios, qui prædictum Iulinm fide Chriſtiana imbuerunt, de quibus inferiùs agitur ad viij. Kal Septembr. Recitat eius acta Mombrit. tom. 2. Vincent. lib. 11. cap. 119. quæ & apud Sur. tom. 7. habentur die 25. Auguſti. Eadem Petrus in catalogo libro 7. cap. 79. Exſtant eadem apud nos manuſcripta, quorum eſt exordium: Regnante Commodo, &c.

[b] Senatoris.] Quòd autem ad dignitatem Senatoriam pertinet; impoſſibile erat, Senatorem, cùm in Chriſtum credidiſſet, in Senatu vlteriùs permanere: nam neceſſe erat vel Chriſtianum Senatorem à Senatu abire, vel à Chriſtiana religione diſcedere. Auguſtus enim Imp. lege ſtatuerat, vt Senatorum quiſque antequam ſuo loco conſideret, thure ac mero ſupplicaret apud aram eius dei in cuius templo coiretur. Hæc Sueton. in Octauio cap. 35. Tantùm enim in templis Senatus cogebatur, immolabaturque ſacrificium; atque primùm de rebus diuinis, inde de humanis ſermo habebatur. Hæc pluribus ex M. Varrone Gell. lib. 14. c. 7.

[c] Andreæ tribuni & ſoc.] De his hac die Vſuar. & Ado; licet Andream cum S. Magno confundant. Græci item de his in Menol hac die, adduntq; duo millia quingétos & nonaginta tres ſocios qui cũ eo ſunt paſſi. Horum acta ex antiquis codicibus edidit Metaph. quæ recenſet Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 4.

[d] Timothei, Theclæ, & Agapij.] De iiſdem Græci etiam agunt hac die. Horum autem acta ſcripſit Euſebius hiſt. lib. 8. cap. 13. & 16. Paſſi ſunt Timotheus & Thecla anno ſecundo perſecutionis Diocletiani, Agapius autem quarto eiuſdem martyrium conſummauit xj. Kal. Decembris, vt ex prędictis eorum actis apparet.

[e] Magni epiſcopi.] De quo tabulæ & vetera monumenta eccleſiæ Anagninæ, cuius res geſtas manuſcr. inde miſſas accepimus; reperimus eadem in noſtra bibliotheca tom. 7. Plura de eodẽ in actis S. Secundinæ, quæ ibidem celebratur, de qua ſuperiùs actum eſt. Agunt alij hac die de alio Magno martyre, de quo & Petrus in catal. lib. 7. c. 76. Fuit item alius S. Magnus epiſcopus Altinenſis, de quo apud eundem in appendice cap. 17.

[f] Ludouici epiſc.] Huius acta recitat Sur. to. 4. Martin. Polon. in Chron. Antonin. part. 3. tit. 24. c. 14. & nouiſſimè Chron. Franciſcan. part. 2. lib. 6. Obiit anno Domini 1297. Ioãnes Papa vigeſimus ſecundus retulit eum inter ſanctos; qua de re exſtãt litteræ Apoſtolicæ, quibus eius res geſtæ recolũtur.

[g] Donati.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, Petr. in catalogo libro 7. c. 78. & alij recentiores.

[h] Mariani.] Agit de eodem hac die Vſuardus: pluribus autem Gregorius Turonenſis de gloria confeſſorum cap. 81.

[i] Rufini.] De eo vet. manuſcript. ex quibus & Galeſinius hac die, & Maurolycus.

v. A Tertiodecimo kal. Septemb. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

IN territorio Lingonienſi depoſitio ſancti Bernardi [a] primi Claræuallẽſis abbatis, vita, doctrina, & miraculis glorioſi. In Iudæa ſancti Samuelis [b] Prophetæ, cuius ſacra oſſa, vt beatus Hieronymus ſcribit, Arcadius Auguſtus Conſtantinopolim tranſtulit, & prope Septimum collocauit. Eodem die

ſancti

ſancti Lucij[c] Senatoris, qui perſpectâ conſtantia Theodori Cyrenenſis epiſcopi in martyrio poſiti, ad fidem Chriſti conuerſus, ad eam etiam Dignianum Præſidem pertraxit: cũ quo Cyprum profectus, cùm ibi alios Chriſtianos pro confeſſione Domini coronari videret, vltrò ſe ipſum obtulit, & eandem martyrij coronam, capitis obtruncatione, promeruit. In Thracia ſanctorum triginta[d] ſeptem Martyrum, qui ſub Præſide Apelliano pro Chriſti fide manibus pedibusq́; præciſis, in caminum ardentem iniecti ſunt. Item ſanctorum martyrum Seueri[e] & Memnonis centurionis, qui eodẽ mortis genere conſummati, victores abierunt in cælum. Cordubæ ſanctorum martyrũ Leouigildi[f] & Chriſtophori monachorum, qui in Arabum perſecutione, pro Chriſtianæ fidei defenſione in carcerem coniecti, ac mox ceruicibus abſciſſis igni traditi, martyrij palmam adepti ſunt. Romæ beati Porphyrij[g] hominis Dei, qui ſanctũ martyrem Agapitum erudiuit in fide & doctrina Chriſti. In Herio inſula ſancti[h] Philiberti abbatis. Albæ in Pannonia S. Stephani[i] Regis, qui diuinis virtutibus exornatus, primus Hungaros ad fidem Chriſti conuertit. In caſtro Cainone S. Maximi[k] confeſſoris, diſcipuli beati Martini epiſcopi.

AVGVSTI 20.

BERNARDI Abb.] De eodem hac die cætera Martyrologia. Huius res præclarè geſtas Guilielmus abb. Bonæuallis, & Godefridus monachus Claræuallenſis digeſſerũt libris quinque; quæ adhuc vberiores redderentur ex ipſius epiſtolis, aliusque tum eius tum aliorũ ſcriptis. Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Dño 1153. quẽ Alexander Papa tertius inter ſanctos cenſuit adnumerandum. Exſtant de ea re litteræ Apoſtolicæ datæ Anagniæ xv. Kal. Februarij, anno ſexto Pontificatus eius, Chriſti autem milleſimo centeſimo ſexageſimo quinto.

[b] Samuelis Prophetæ.] De eo Beda, Vſuard. Ado, & alij recentiores, necnon & Græci hac die in Menolog. Eius acta ex diuinis ſcripturis omnibus parent, quę & Ioſephus proſequutus eſt Iudaic. antiquit. lib. 5. & 6. & alij qui libros Regum expoſuerunt. De celebri autem tranſlatione reliquiarũ eius agit S. Hieron. lib. aduerſus Vigilantium, Niceph. lib. 14 c. 10. Sub Attico epiſcopo Conſtantinopolitano eas allatas eſſe Conſtantinopolim, locataſq́; in templo ad Septimum poſito, ſcribit Theodorus lector in collectan. libro 2. De templo in honorem eiuſdem Prophetæ Samuelis erecto meminit Procop. libro 5. de ædificiis Iuſtiniani Imper.

[c] Lucij.] Agunt de eodem Græci in Menologio hac die, eiuſque martyrium referunt, prout etiam hîc narratur.

[d] Triginta ſeptem martyrum.] De his item hac die Græci in Menologio.

[e] Seueri & Memnonis.] Græci etiam de iiſdem vbi ſuprà in Menologio.

[f] Leouigildi & Chriſtophori.] Agunt de his hac die Beda & Vſuar. cæterique recentiores; acta autẽ ipſorum ſcripſit S. Eulogius in Memor. ſanct. lib. 2. c. 11. paſſoſque tradit hac die, æra octingenteſima nonageſima, anno à Chriſto Domino 852.

[g] Porphyrij.] De eodem Beda ac cæteri. Eius martyrium deſcriptum habetur in actis S. Agapiti, de quo ſuprà xv. Kal. Septembris.

[h] Philiberti abb.] Agunt de eodẽ Beda, Vſuar. Ado, ac cæteri recentiores. Exſtant eius acta apud Sur. tomo 4. Plura de eodem in geſtis S. Aicardi apud eundem Sur. tom. 5. & in vita S. Auſtrebertæ virg. apud Sur. tom. 1. die 10. Febr. Sigebert in Chron. an. 649. Vincent. lib. 23. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. libro 3. c. 97. Vixit temporibus Dagoberti regis Francorum, ac filiorum.

[i] Stephani.] Hac die tràſlatum eſt corpus eius, migrauit autem ex hac vita xviij. Kal. Septembris, anno Domini milleſimo triceſimo quarto. Scripſit eius vitam Carthuitius epiſcopus, quam retulit Sur. in tom. quartum. De eodem plura in actis S. Gerardi, & in vita S. Americi, Leo Oſtien. in Chron. Caſin. libro 2. c. 79. nouiſſimè Bonfin. de rebus Vngaric. decad. 2. libro 1. & alij.

[k] Maximi.] De eo ſcribit Greg. Turon. de gloria confeſſ. cap. 22. Citatque eius acta ſcripta carmine. Vixit temporibus Theodoſij Imperatoris. De eodem Molanus in addit. ad Vſuardum hac die.

iiij. B Duodecimo kal. Septemb. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ROMÆ in agro Verano ſanctæ Cyriacæ[a] viduæ & martyris, quæ in perſecutione Valeriani cùm ſe ſuaque omnia in Sanctorum miniſteria impendiſſet, demum pro Chriſto martyrium ſubiens, vitam quoque ipſam libenter impendit. Salonæ ſancti Anaſtaſij[b] Cornicularij[c], qui cùm videret beatum Agapitum conſtanter tormenta perferentem, conuerſus eſt ad fidem, & pro confeſſione nominis Chriſti iubente Aureliano Imperatore interemptus, martyr migrauit ad Dominum. In Sardinia natalis ſanctorum martyrum Luxorij[d], Ciſelli, & Camerini, qui in perſecutione Diocletiani ſub Delphio Præſide gladio cæſi ſunt. In territorio Gaualitano ſancti Priuati[e] epiſcopi & martyris, qui paſſus eſt in perſecutione Valeriani & Gallieni. Eodem die ſanctorū martyrum Bonoſi[f] & Maximiani. Fundis in Latio ſancti Paterni[g] martyris, qui ab Alexandria Romam veniens ad Apoſtolorum memorias, & inde in agrum Fundanum ſecedens, cùm Martyrum corpora ſepeliret, à tribuno comprehenſus, in vinculis exſpirauit. Edeſſæ in Syria ſanctorum martyrum Baſſæ[h], & filiorū eius Theogonij, Agapij, & Fidelis, quos in perſecutione Maximiani pia mater exhortans, martyrio coronatos præmiſit ad palmam, & truncato capite gaudens ſecuta eſt cum victoria. Veronæ ſancti Euprepij[i] epiſcopi & confeſſoris. Item ſancti Quadrati[k] epiſcopi.

AVGVSTI 21.

CYRIACÆ.] De ea prædicta ſæpiùs citata manuſcript. in quibus hæc etiam adduntur: Tamdiu ſcorpionibus cæſa eſt, atque plumbatis, vſque dum ſpiritum exhalaret. Habemus eiuſdem acta manuſcrip. Plura de eâ habentur in actis S. Laurentij. Huius nomine appellatum eſt nobile cœmeterium poſitum in agro Verano, quod deſcribi à Prudentio in hymno 11. de S. Hippolyto, rem accuratè intuenti patebit. Corpus S. Cyriacæ viduæ tranſlatum eſt à Sergio Papa ſecundo in Titulum Equitij, vt docet vetus inſcriptio illic marmori inciſa.

[b] Anaſtaſij.] De hoc Anaſtaſio plura ſcripta habentur in actis ſancti Agapiti, de quo ſupra decimoquinto Kal. Auguſti.

[c] Cornicularij.] Quòd autem ad Cornicularij nomen ſpectat; erant in Caſtrenſi militia nobilis ordinis equites merentes Corniculo, quod erat ornamentum militare, à quo dicti Cornicularij, vnde Liuius in 10. Omnes ob inſignem in multis locis nauatam operam Papirius Corniculis armillisque donat. Plin. de viris illuſtr. de M. Aurelio Scauro meminit, quòd primus in Hiſpania Corniculum meruit. idem Suet. de Orbilio in libello de Grammat. Eſt tit. in Cod. Theod. lib. 8. de cohortalibus principibus Cornicularijs. Porrò non tantùm in Caſtrēſi, ſed & in Palatina militia erat ordo Corniculariorū, de quibus l. 8. & 9. de diuerſ. offic. Cod. Theod. Caſſiodorus variarum lib. 11. c. 18. 19. Præſcribit formam Cornicularij accedentis, & Cornicularij

cularij egredientis, & metentis inter Tribunos & Notarios. Prætorianos Cornicularios præfuiſſe exequendis ſententiis damnatorum, Maternus libro 2. eſt auctor. Habes in Notit. prouinc. Rom. Imp. ſub quolibet maiori magiſtratu militiæ palatinæ Cornicularium militaſſe.

[d] Luxorij & ſoc.] Horum acta recitat Mombrit. tom. 2. vit. ſanct. Accepimus eadem ſinceriora ex Sardinia inſula. Huius Luxorij nomine dictũ eſt monaſterium, de quo S. Gregor. in regiſt. lib. 7. ad Ianuarium epiſcopum Calaritanum.

[e] Priuati epiſcopi.] De quo hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Agit de eo Greg. Turon. de geſtis Francorum libro 1. c. 34. Venan. Fortunatus libro 7. carm. ad Bodegiſ. Eius autem acta habet Mombritius tom. 2. & Sur. tom. 4. Vincent. autem in ſpecul. libro 1. cap. 75. & alij.

[f] Bonoſij & Maximiani.] De his Vſuardus, qui & eorum acta exſtare teſtatur: ſed iam exciđiſſe videntur; nuſquam enim reperire potuimus.

[g] Paterni.] De quo vet. monumenta eius eccleſiæ, quibus eius acta narrantur.

[h] Baſſi & filiorum.] Agunt de his hac itẽ die Græci in Menologio, eorumq́ue martyrij acta paucis complexa referunt. De templo Baſſæ martyris Chalcedone poſito meminit Theodorus lector libro primo collectaneorum, & Nicephorus hiſt. libro 15. cap. 28.

[i] Euprepij epiſc.] De quo tabulæ eccleſiæ Veron. Pluribus autem Aug. Valer. epiſcopus Veron. & Cardin. libr. antiqu. monum. epiſcop. Veronenſ. pagina 6. & 38. huncq́ue S. Petri Apoſtoli diſcipulum, Veronenſi eccleſiæ epiſcopum primum fuiſſe ab eo præfectum, teſtatur.

[k] Quadrati epiſc.] Hic ſine epiſcopatus loci titulo, tam in veteri Romano Martyrologio, quàm in vet. manuſcr. hactenus poſitus reperitur; nec cuinam eccleſiæ præfectus fuerit, aliquis docet.

22 Vndecimo Kal. Septemb. Luna. C xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

OCTAVA [a] Aſſumptionis beatæ Mariæ virginis. Romæ via Oſtienſi natalis ſancti Timothei [b] martyris, qui tentus à Tarquinio Vrbis Præfecto, & longa carceris cuſtodia maceratus, cùm ſacrificare idolis noluiſſet, tertiò cæſus, & grauiſſimis ſuppliciis attrectatus, ad vltimum decollatus eſt. In Portu Romano ſancti Hippolyti [c] epiſcopi, eruditione clariſſimi, qui ſub Alexandro Imperatore ob præclaram fidei confeſſionem manibus pedibusque ligatis in altam foueam aquis plenam præcipitatus, martyrij palmam accepit: cuius corpus à Chriſtianis apud eundem locum ſepultum fuit. Auguſtoduni ſancti Symphoriani [d] martyris, qui tempore Aureliani Imperatoris, cùm idolis ſacrificare nollet, primò verberibus afflictus, deinde carceri mancipatus, ad vltimum cæſo capite martyrium conſummauit. Romæ ſancti Antonini [e] martyris, qui cùm ſe Chriſtianum libera voce fateretur, à Vitellio iudice capitali ſententia damnatus eſt, & via Aurelia ſepultus. Item in Portu Romano ſanctorum martyrum Martialis [f], Saturnini, Epicteti, Maprilis, & Felicis, cum ſociis eorum. Nicomediæ paſſio ſanctorum Agathonici [g], Zotici, & ſociorum martyrum, ſub Maximiano Imperatore, & Eutholomio Præſide. Tarſi ſanctorum Athanaſij [h] epiſcopi & martyris, Anthuſæ nobilis feminæ, quam

ipſe

ipſe baptizauerat, & duorum eius ſeruorum, qui ſub Valeriano Imperatore paſſi ſunt. Rhemis ſanctorum martyrum Mauri [i] & ſociorum. In Hiſpania ſanctorum martyrum Fabriciani [k] & Philiberti. Papiæ ſancti Guniforti [l] martyris.

AVGVSTI 22.

OCTAVA Aſſumptionis.] De qua Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores, atque hi qui agunt de diuino, offic. Vt autem Octaua aſſumptionis Dei Genitricis ageretur, ex inſtitutione Leonis quarti Romani Pontificis prouenitiſſe ſcribit Sigebertus in Chron. an. 847. qua autem occaſione id ab eodem Pontifice fuerit inſtitutum, acta eiuſdem Leonis quarti, quæ ab Anaſtaſio bibliothecario, qui illis ipſis temporibus vixit, putantur conſcripta, declarant. Habemus ea in noſtra biblioth. in cod. manuſ.

[b] Timothei.] Agit de eo poſt Sacramentarium S. Greg. Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die: Huius res geſtæ intextę ſunt in actis ſancti Siluestri Papę; ſeorſum autem poſitæ, & fuſiùs ſcriptę extāt apud nos. Eſt illorum exordium: Sub perſecutione Conſtantini Imp. &c. Petrus in catal. de eo agens, errare omninò conſpicitur; dum eum refert paſſum ſub Valeriano Imper. cùm nihil commune habeat Valerianus Imperator cum Melchiade Papa, cuius tempore hunc paſſum eſſe idem ipſe teſtatur. In antiquis manuſcriptis, & illis ipſis monaſt. S. Cyriaci cæteris omnibus vetuſtioribus, hæc de Timotheo: Natalis S. Timothei, qui ab Antiochia veniés, Romę ſub Melchiade Papa ſuſceptus eſt in hoſpitium à Silueſtro, qui poſteà epiſcopus factus eſt: qui totum annum & aliquot menſes ibi prædicās, cùm multos ad Chriſtum conuertiſſet, tentus à Tarquinio Vrbis Præfecto, & longa carceris cuſtodia maceratus; cùm ſacrificare idolis noluiſſet, tertiò cæſus, & grauiſſimis ſupplicijs attrectatus, ad vltimum decollatus eſt. Hæc ibi. Recenſet eadem Ado; quibus aſſentiuntur tum acta Silueſtri, tum ipſius Timothei, quæ citauimus. Reclamare his ſcio quamplurimos, obiicereque continuò ea quæ tam ab Euſebio in hiſtoria eccleſiaſtica, & in vita Conſtantini Imp. quàm etiam ab Optato Mileuitano aduerſus Parmenianum ſcribuntur de fide ſincera & pietate Conſtantini Imper. temporibus Melchiadis Papæ; quibus & ego (fateor) aliquando perſuaſus, aduerſus acta Silueſtri, vel Timothei, de quo agimus, in eadem cum eis ſententia fui. Verùm, re iterum atque iterum examinata, atque accuratè diſcuſſa, de Conſtantino illud reperi; ipſum etiam poſt debellatum Maxentium, Vrbemque in ſuam poteſtatem redactam, non adhuc tamen Gētilium cultum penitus reliquiſſe; idque non leuibus quibuſque coniecturis, vel apocryphorum inſomniis profitemur, ſed ex ipſius reſcriptis, certiſque vetuſtatis monumentis ſatis exploratum habemus. Euſebius autem ſcribens Conſtantini vitā, ſe potius encomiaſten quàm hiſtoricum præbuit, vt vnicuique legenti manifeſtum fieri poteſt: nam non niſi laudes eius eſt proſecutus, etſi nonnulla extant quæ minus digna viderētur Chriſtiano Imperatore, vt Criſpi filij, Fauſtæ vxoris, & domeſticorum cædes, & alia ſimilia, quæ preſſit ſilentio. Idemque etiam ipſum Conſtantinum poſt expugnatam Vrbem, & debellatum Maxentium fauore Crucis, ab idololatria prorſus abhorrentē, & Chriſtianæ religioni totum fuiſſe addictum conſcribit. Non negarim ſanè ipſum accepti beneficij Crucis virtute fuiſſe memorem, & aliqua Chriſtianis cōmoda reſcripſiſſe: verùm à Gentilium cultu non niſi poſt ſacrum Baptiſma ſuſceptum omninò deſciuiſſe; quod quidem non ante cædem Criſpi filij factum eſſe, in Annalib. eccleſiaſt. certis rationibus demonſtrauimus. Poſt debellatum enim Maxentium, vnà cum Imperio cætera omnia quæ erant Gentilium Imperatorum, ſumpſit inſignia; nam & Gentilium ſuperſtitionis, ſicut & cæteri prædeceſſores, Chriſtianorum hoſtes, Pontifex Maximus creatus, dictuſque reperitur. Vetus enim inſcriptio id docet, quæ Romæ in ædibus Cæſiis marmori inſculpta habetur, quam etiam exſcripſit Aldus Manutius in lib. de orthographiæ ratione. Eſt huiuſmodi: MAGNO. ET. INVICTO. IMP. CÆS. C. VAL. AVREL. CONSTANTINO. PIO. ET. INVICTO. AVG. PONT. MAX. COS. III. P. P. PROC. D. N. CORPVS. CORIARIORVM. MAGNARIARIORVM. CALIARIORVM. DEVOTI. NVMINI. MAIESTATIQ. EIVS. Quæ quidem inſcriptio facta reperitur, vt ex ea apparet, cùm Conſtantinus ipſe iam tertiùm conſul eſſet; qui quidem eſt annus ſequens à debellato Maxentio. Scias autem inſigniter mentitum eſſe Zoſimum Ethnicum hiſtoricum, cuius illud fuit ſtudium, vt in Chriſtianos texeret calumnias, dum lib. 4. ait, omnes Chriſtianos Impp. vſque ad Gratianū dictos eſſe Pontifices Maximos: Redarguunt eum mendacij omnia vetera monumenta; nam nō numiſmata, nec inciſi lapides, neque tituli ſanctionum, nec denique quæuis antiquitatum memoriæ, quarum in his probandis ſumma eſt auctoritas, id aliquando prodiderunt. Quòd Auſonius Gallus in gratiarum actione pro ſuo Conſulatu videatur appellare Gratianum Auguſtum Pontificem Maximum, id per alluſionem ab eo dictum, ſatis apparet; dum ait: Auguſtus ſanctitate, Pontifex religione, indulgentia pater, ætate filius, pietate vtrumque ſuperat. Sic & inferiùs cùm agit de ſui conſulatus auſpiciis, non Gentilium ſed Chriſtianorum more captatis, Deum tantummodo habuiſſe conſultorē ait, alludenſque ad priſtina ſacra atque comitia: Quæ, inquit, tum Pontifex Maximus Deo participatus habuiſti, &c. ſicut & inferiùs, dū ait: Operto conclauis tui nō ſanctior ara Veſtalis, nō Pontificis cubile caſtius, &c. Sed omnem de ea re dubitationem idem qui ſuprà Zoſimus lib. 4. tollit, dum teſtatur, Gratianum oblatum ſibi à Gentilibus Senato-

ratoribus Pontificatum Maximum reſpuiſſe; quod iidem illi Maximo tyranno poſtea detulerant. Nihil huiuſmodi itaq; à Chriſtiano Imperatore præſumptum, ſed tantùm ab Imperatore Apoſtata Iuliano vſurpatum eſſe, quaſi oſtentum à Sozomeno demonſtratur lib. 5. cap. 1. Quis enim ſibi perſuadeat, vt Chriſtiani Impp. ſe ſuperſtitionis Gentiũ Pontifices dici paterentur, quam promulgatis edictis impugnaſſe noſcuntur? Extant quidem complures panegyrici iiſdem Imperatoribus ab ethnicis Rhetoribus dicti, quibus cùm omnes recenſeantur ſummæ gloriæ tituli, nulla vnquã tamen de Pontificatu Maximo habetur mentio. In eandem quoq; ſententiam Gelaſius Papa in tomo de anathematis vinculo hæc ait: Diabolus in ſuis quoque imitatus eſt (vtpote qui ſemper quæ diuino cultui conuenirent, ſibimet tyrannico ſpiritu vindicare cõtendit) vt Pagani Imperatores, iidem & Maximi Põtifices dicerentur: ſed cùm ad verum ventum eſt eundem regem atque Pontificem, vltrà ſibi nec Imperator Pontificis nomen impoſuit, nec Pontifex regale faſtigium vendicauit. Hæc Gelaſius de Chriſtianis Impp. Sed vt ad Conſtantinum reuertamur: accipe reſcriptum eius datum ad Maximum, Criſpo ſecundùm & Conſtantino ſecundùm filiis Caſſ. Conſſ. qui eſt annus ſeptimus à cæde Maxentij, his verbis: Si quid de Palatio noſtro, aut cæteris operibus publicis deguſtatum fulmine eſſe conſtiterit, retento more veteris obſeruantiæ, quid portendat, ab haruſpicibus requiratur, & diligentiſſimè ſcriptura collecta, ad noſtram notitiam referatur: cæteris etiam vſurpandæ huius conſuetudinis licẽtia tribuatur, dummodo ſacrificiis domeſticis abſtineant, quæ ſpecialiter prohibita ſunt. Eam autẽ denũciationem atque interpretationem, quæ de tactu Amphitheatri ſcripta eſt, de qua ad Heraclianum Tribunum & Magiſtrum officiorum ſcripſeras, ad nos ſcias eſſe perlatam. Datum xvj. Kalen. Ianuarij Cõſſ. vt ſuprà. Extat in cod. Theod. tit. de pagã. l. 1. Quòd autem ait domeſtica ſacrificia eſſe prohibita, id quidem nõ eius legibus, ſed iure antiquo Romanorum factum eſt, vt auctor eſt Liuius, cùm agit de collapſa religione tempore belli Veientis, ac etiã tempore belli Punici ex edicto M. Atilij Prætoris. Vetitit & Tiberius Imp. haruſpices ſecretò & ſine teſtibus conſuli. Suet. in Tiberio cap. 63. Quid putandum ad hæc reſpondiſſe Gentiles ſacrificos, & haruſpices, tam accommodatam nactos occaſionẽ, qua eum erga Chriſtianam religionem propenſiorem, ab ea poſſent auertere? Sanè quidem non tantùm temporibus Gentilium Imperatorum, cũctorum malorũ quæ conſueuiſſent accidere, in Chriſtianos culpam omnem vertebant, vt multis ſcribit Tertullianus in Apologetico; ſed adhuc Chriſtianiſſimis Impp. regnantibus, vt Theodoſio, Honorio, & aliis, id ipſum facere nõ ſunt veriti, vt S. Auguſtinus in libris de Ciuit. Dei fuſiùs narrat. Quid (inquam) hiſce dubiis tẽporibus eos egiſſe credendum? cùm præſertim penes Augures eſſet ſumma poteſtas, collata eis ex lege duodecim tab. cuius hęc ſunt verba: Quæ Augur iniuſta, nefaſta, vitioſa, diraque defixerit, irrita infectaq; ſunto. qui nõ paruerit, capitale eſto. Hæc apud Cicer. lib. 2. de legib. Erat etenim maximum ac præſtãtiſſimum ius Auguris; adeò vt poſſet decernere vt Conſules magiſtratu ſe abdicarent, & alia plura, eademque præcipua, quæ idẽ Cicero numerat lib. 2. de legib. & lib. 2. de natura Deorum. Ecce vbi nõ adeò impoſſibile, inconueniens, ac præter rationẽ omnino eſt, vt Conſtantinus ab his perſuaſus, aliquando ad modicum temporis ſpatium in Chriſtianos ſæuierit: quando & Timotheus, de quo agimus, ſubierit iudiciũ capitis, & Silueſter fuga lapſus, latuerit in Soracte. Conſentiunt prædictis etiã quæ Zoſimus Comes, licet ethnicus, libr. 2. ſcribit de Conſtantino, quòd poſt necem illatã Criſpo filio & Fauſtæ vxori, vt ſe his facinoribus expiaret, ad idolorũ ſacerdotes Flamines acceſſerit, luſtrationes (vt ait) admiſſorum expoſcens; quodque illis reſpondentibus, non eſſe traditum modũ luſtrationis, qui tam fœda piacula poſſet eluere, ad Chriſtianos cõfugerit ſuaſione cuiuſdã nomine Ægyptij, pollicẽtis apud Chriſtianos reperiri omniũ peccatorum verã certamque expiationem, cuius etiã conſilio cũcta fecerit. Addit hæc verba etiam Zoſimus: Eam orationẽ cùm nõ grauatè Conſtantinus accepiſſet, ac patria miſſa faceret, perceptis his quæ Ægyptius offerebat, principium impietatis hoc dedit, vt diuinationẽ ſuſpectã haberet. Nam quòd ei multę res proſperæ per hanc prædictæ fuiſſent, euentumque re ipſa ſortitæ; verebatur ne itidẽ, aliis aduerſus ipſum hæc cõſulentibus, id quod futurum eſſet, prædiceretur, &c. Hęc Zoſimus conſentientia, vt videmus, prędicto Conſtantini edicto de conſulendis Auguribus. Addit adhuc Zoſimus, Conſtantinum ea de cauſa Senatui populoque eſſe redditũ infenſiſſimum; atque ideò proculcata deorũ religione, profectũ eſſe in Orientem, & nouæ conſtruendæ ciuitatis initium feciſſe. Ex prędictis apparet Conſtantinum Imp ſacro initiatum eſſe baptiſmate poſt Criſpi & Fauſtæ necẽ; quæ, vt auctor eſt Euſebius in Chronico, contigit anno decimonono eiuſdem Imperij, cùm videlicet idem Criſpus cum Cõſtantino fratre tertium gereret Conſulatum, & nonus eſſet annus ex quo Cęſar eſt appellatus, duodecimus autem à debellato Maxentio, tertius verò à promulgatione edicti nuper recitati de conſulendis haruſpicibus. Porrò Zoſimus breuitate ſermonis, rerum noſtrarum ignorãtia, Conſtantini baptiſmũ obumbrat potiùs quàm deſcribit, multa prætermittens quæ Silueſtri acta vberiùs narrant: de quorum fide aliàs pluribus egimus. Suffragantur & his de baptiſmo Conſtantini eo anno ſuſcepto, acta Romani Cõcilij, eodem ipſo anno, iiſdemque Conſulibus Criſpo & Conſtantino celebrati, quorum hæc ſunt verba: Cùm multi nobiles gauderẽt, quòd Conſtantinus baptizatus eſſet à Silueſtro epiſcopo Vrbis Romæ, & mundatus eſſet à lepra, pro hoc beneficio quod accepit à Domino noſtro Ieſu Chriſto per Silueſtrũ epiſcopum; cœpit integrè prędicare Dñm noſtrum Ieſum Chriſtum, & confiteri eius beneficia, &c. Conſentit & his Anaſtaſius bibliothecarius, cuius breue Chronicon manuſc. accepimus ab Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſ Card. Sirleto; nam in eo profitetur Conſtantinum baptizatum eſſe anno decimooctauo ſui Imp. Eſt enim hic ille annus Cõſulatus prędictorum, quo Imperij eiuſdem Conſtantini decimusoctauus expletur, & decimusnonus inchoatur.

Hęc

cæteri, Niceph. lib. 12. c. 49. Cedren. in compend. an. 6. Theodoſ. Imp. Latinorum poſt S. Proſperum Sigebert. in chron. an. Domini 392. & alij. Quis itaque dicere poterit, factam eſſe ſecũdam capitis inuentionẽ Martiano imperante, cùm ipſum illud iã fuerit à Theodoſio Imp. tranſlatũ atque reconditũ? Nec eſt quod quis adhuc ſpontè dicat illud iterum deperditum, ac tempore Martiani Imperatoris inuentum: nulla enim ratio id vel fingere opinatiue ſinit: nam à temporibus Theodoſij vſque ad Marcianum Conſtantinopolitana ciuitas à Barbaris fuit immunis. Cuius autem fidei ſit tractatus ille de reuelatione ſeu inuentione capitis S. Ioannis Baptiſtæ, declarat cẽſura Gelaſij: qui ſic ea quæ ibi ſunt, reliquit lectoris arbitrio, vt quæ vera vel falſa ſint, antè examinet quàm probet; idque meritò: nam quæ illic in exordio conſcribuntur vſque ad dedicationem templi per Theophilum facta, à prædictis auctoribus accepta, vera certaque agnoſcuntur; quæ autem ſubſequuntur de capitis inuentione ſub Marciano, ex præfatis hiſtoricis refelluntur. Quod item ſubditur de Iuranno epiſcopo Alexandrino, Theophili ſucceſſore, cõmentum eſſe non dubites; Cyrillus enim, & non alius, ſucceſſit Theophilo; nec aliquis in ſerie epiſcoporum Alexandrinorum eius nominis reperitur epiſcopus. Nec etiam alicuius eſt fidei quod illic dicitur tranſlatum fuiſſe prædictum ſacrum caput Alexandriam, quod conſtat à Theodoſio delatum Conſtantinopolim, & reconditum in Hebdomo. Mittimus hîc cuncta referre quæ in illa tractatione diſplicent; vt manifeſtæ veritati contraria. Si quod itaque caput S. Ioannis (vt ibi legitur) Alexandria tranſlatum eſt in Gallias, non quidem Baptiſtæ fuit, ſed alterius Ioannis martyris, qui olim cum Cyro illic paſſus, illuſtriſſimus habebatur, quorum acta ex antiquis monumentis Metaphraſtes deſcripſit die 31. Ianuar. quæ recitat Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Erat ille Ioãnes patria Edeſſa, ſepultusque vnà cum Cyro, cuius domus mutata eſt in eccleſiam nomine trium puerorum erectam, vt eadem acta teſtantur; quæ quidem concinnitatem quandam cum his quæ illic ſcribuntur de tranſlatione capitis, ac trium puerorum ſimul cum capite conditorum habere videntur. Legi etiam ex vita Grati epiſcopi Auguſtenſis aliam hiſtoriam à prædictis longè diuerſam de inuentione & tranſlatione capitis S. Ioan. Bapt. ſed eiuſmodi quę nullo fulciantur teſtimonio veritatis. Nos autem (liceat dicere) prædicamus quod ſcimus, ac certa traditione didicimus. Rurſus autem Romanum Martyrologium profitetur, caput S. Ioannis Baptiſtæ Romæ aſſeruari in eccleſia ſancti Silueſtri in campo Martio; pars tamen illa capitis, mentum dicta, qua illud caret, Auguſtæ Prætoriæ in finibus Subalpinorum haberi perhibetur, licet aliæ ciuitates eaſdem ſacras reliquias ſibi vendicent. ſed hæc non diſputo. Memini me legiſſe in bibliotheca S. Petri in Vaticano litteras Apoſtolicas Bonifacij octaui Rom. Pontif. quibus elargitur indulgentias inuiſentibus prædictam eccleſiam ea die qua illud ſacratiſſimum caput in alio ornatiſſimo vaſe tunc affabrè facto repoſitum eſt intra argenteum tabernaculum, quod (vt memoria recolũt ſeniores ſanctimoniales eius monaſterij) tempore Borbonicæ cladis à militibus direptum eſt; caput autem cum ſuo vaſe, in quo hodie cernitur, ſeorſum poſitum atque abſconditum à ſacris virginibus illæſum ſeruatum fuit. Ob tam inſigne monumentum eadem ipſa eccleſia S. Silueſtri, ad Caput dicta reperitur, vt habes apud Mart. Polon. libel. de quatuor maiorib. regnis, cùm agit de palatijs Vrbis. Non omittimus dicere, non tantùm Alexandriam ſacrarum reliquiarum præcurſoris Domini olim factam eſſe participem, ſed alias etiam vrbes Orbisque regiones tantis pignoribus locupletatas: eadẽ enim Cyrum Syriæ ciuitatem ex Palæſtina eſſe delata, ſcribit Theodoretus in Theophilo cap. 21. In Gallias inſuper ad Vaſauſem ciuitatem, ac in Maurienuam vrbem eſſe perlatas ſacras Ioannis Baptiſtæ reliquias, ſcribit Gregor. Turon. de glor. martyrũ c. 12. & 14. Teſtatur hoc ipſum de Maurienna Sigebert. in chron. anno Domini 613. agitque de miraculis illic editis. Nec prætermimus, S. Paulinũ Nolanum epiſcopum eaſdem in Nolana baſilica condidiſſe, vt ipſe ſcribit in Natal. 9. S. Felicis; item q; S. Gaudentium epiſcopum Brixianum in baſilica à ſe condita collocaſſe, vt idem refert in ſermone habito in dedic. baſil. conc. ſanct. Porro ſacroſanctum digitum indicem quo Chriſtum Dominum indicauit, dicens: Ecce agnus Dei, &c. Hieroſolymis delatum eſſa in inſulam Melitam à Fratribus Hoſpitalis S. Ioannis, illicque magna veneratione haberi, percepi. De tranſlatione manus eiuſdem Præcurſoris Domini, hiſtoriam habes apud Sur. tom. 4. ex Metaphraſte deſcriptam.

[c] Sabinæ.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Recitat Surius ex Adone eius acta, Mombrit. tom. 2. Habemus eadem ſinceriſſima, quæ ex actis publicis ſunt accepta: eſt illorum exordium: illuſtris femina Sabina, &c. Vetus Romæ exſtat titulus S. Sabinæ in Auentino, cuius eſt mentio in Concil. primo Romano ſub Symmacho, & apud Gregor. in regiſtr. lib. 9. c. 22. & lib. 11. cap. 2. quam quidem eccleſiam Eugenius Papa ſecundus exornauit auxitque, vt conſtat ex lib. de Romanis Pontificibus in Eugenio. Sunt alia innumera eiuſdem vetera monumenta.

[d] Candidæ.] De eadem Vſuardus. Reperitur in marmorea tabula quæ eſt in eccleſia ſanctæ Praxedis, inter cæteros ibi conditos martyres deſcripta S. Candida.

[e] Nicææ & Pauli] De his etiam in prædicto manuſcript. antiquiſſimo Martyrologio, & Molan. in addit. ad Vſuardum.

[f] Hyppatij & Andreæ.] Agunt de his etiam Græci in Menologio x. Kal. Octob. ibique ſæuum eorum martyrium deſcribitur, cuius quidem genus cruciamenti expreſſum etiam habes in actis S. Stephani iunioris, quæ exſtant in appendice operum S. Ioannis Damaſc. & apud Sur. tomo 7. die 28. Nouembris.

[g] Euthymij.] Cuius acta leguntur in geſtis S. Creſcentij martyris: accepimus eadem ab eccleſia Peruſina.

[h] Adelphi epiſcopi.] Ponitur hic decimus ordine in ſerie epiſcoporum Metenſium apud Democh. de ſacrif. Miſſ. Agit de trãſlatione eiuſdẽ hac

die Molan. in addit. ad Vſuard. Eſt ſermo S. Petri Chryſologi 126. in Natali ſancti Adelphij: an autem ſit ille de quo hic agitur, non audeo affirmare.

[d] Mederici epiſcopi.] Agens de hoc Vſuardus hac die, appellat eum epiſcopum, cùm tamen inter Pariſienſes epiſcopos non recenſeatur in catal. Democh. De eodem agit Vincent. libro 37. cap. 92. Tritthem. de viris illuſtr. Ord. ſancti Bened. libro 3. cap. 231. appellat eum abbatem.

[k] Sebbi regis.] De quo plura Beda de geſt. Angl. lib. 4. c. 11. Ex quo cæteri.

[l] Baſillæ.] De ea tam in veteri Romano Martyrologio quàm etiam in manuſcript.

[m] Sabinæ.] Agit de eadem hac die Vſuardus, & Petrus in catal. lib. 7. cap. 134. vbi tamen multa habentur cenſura digna.

xv. 15. D Tertio kal. Septemb. Luna. 30

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23

t u A B C D E f F G H M N P

24 25 26 27 28 29 30 1 1 2 3 4 5 6

ROMÆ via Oſtienſi paſſio beati Felicis[a] preſbyteri, ſub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus: qui poſt equulei vexationem, data ſentẽtia, cùm duceretur ad decollandum, obuius ei fuit quidam Chriſtianus, qui dum ſe Chriſtianum eſſe ſpontè profiteretur, mox cum eodem pariter decollatus eſt. Huius nomen ignorantes Chriſtiani, Adauctum eum appellauerunt, eo quòd ſancto Felici auctus ſit ad coronam. Item Romæ ſanctæ Gaudentiæ[b] virginis & martyris, cum aliis tribus. Ibidẽ ſancti Pammachij[c] preſbyteri, qui fuit doctrina & ſanctitate conſpicuus. Coloniæ Suffetulanę in Africa beatorũ ſexaginta[d] Martyrũ, qui furore gẽtilium cæſi ſunt. Adrumeti itẽ in Africa ſanctorũ Bonifacij[e] & Theclæ, qui beatorum duodecim filiorum martyrum parentes fuerunt. Theſſalonicæ ſancti Fantini[f] confeſſoris, qui multa à Saracenis perpeſſus, atque è monaſterio, in quo mira abſtinentia vixerat, expulſus, cùm plurimos ad viam ſalutis perduxiſſet, demum in ſenectute bona quieuit. In territorio Meldenſi ſancti Fiacrij[g] confeſſoris. Bononiæ ſancti Bononij[h] abbatis.

AVGVSTI 30.

FELICIS & Adaucti.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Recitat eorum acta Mombrit. tom. 1. Habemus eadem manuſcript. quæ incipiũt: Cùm feruor Diocletiani perſecutionis, &c. Ex his Petrus in catal. lib. 7. cap. 138. & alij recentiores accepiſſe noſcuntur. Erat Romæ nobile cœmeterium nomine ſanctorum Felicis & Adaucti, quod reſtituit Ioannes Papa, vt apparet ex libro de Roman. Pontificibus in Ioanne.

[b] Gaudentiæ.] Agunt de eadẽ Beda & Vſuardus, quibus aſtipulantur vetera manuſcripta.

[c] Pammachij.] Frequens eſt mentio de eo apud S. Hieronymũ, qui ad ipſum ſcribit epiſt. 26. 50. & 52. Fuit hic gener ſanctæ Paulæ; vxorẽ enim duxerat Paulinam eius filiam, vt idem S. Hieronymus ſcribit epiſt. 27. in epitaphio Paulæ; licet idem S. Hieron. in dicta epiſt. 26. & in cap. 1. ſuper Amos, in Iſai. cap. 60. lib. 17. & in prooem. libri 18. per alluſionẽ filium illius appellet. Hic defuncta Paulina vxore, monachiſmum amplexus, Xenodochium conſtruxit in Portu Romano, de

quo

quo idem Hieron. in d.epiſt. 26. Primus; inquit, inter monachos,primum ſequeris Patriarchã, &c. Erexit quoque titulum, Pammachij dictum, ſanctorum Ioannis & Pauli. Obijt diem, cùm Vrbs Romana obſideretur à Gothis, vt idem refert in procem.libri 1. ſuper Ezechielem: eſt is annus à Chriſto, ſecundum Faſtos Onuphrij, quadringenteſimus decimus. Inter innumeras eius virtutes, illa in primis enituit, qua ſolida firmitate, iunctis manibus cum S. Hieronymo, hæreticos Romam irrepentes impugnabat, meritòque de eo S. Hieronymus,in procemio in Ioelem: Omni,inquit,arte pugnandi aduerſus diabolũ dimicas, &c. Eius virtutes retexit etiã epiſtola 30. ad Oceanum in epitaph. Fabiolæ prope finem.

[d] Sexaginta martyrum.] De his ſcribit S. Auguſtinus epiſtola 267. Paſſi ſunt hi,quando ex edictis Honorij Imperatoris, quæ recenſentur in Codice Theodoſiano tit.de paganis; iuſſum eſt omnia ſimulachra confringi, quarum quidem legum idem Auguſt.meminit de ciuit.Dei libro. 18.c.54. & Proſper de Prædict.cap.16. Vide de his l.ſi quæ in agris ſunt templa.eod.tit.de Pag.

[e] Bonifacij & Theclæ.] Plura de ijſdem martyribus leguntur in actis ſanctorum duodecim fratrum,quæ apud nos manuſcripta aſſeruantur.

[f] Fantini.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, resque eius præclarè geſtas referunt.

[g] Fiacrij.] Exſtant eius acta ex manuſcrip. edita apud Sur.tom.7. Agit de eodem Molan. in addit.ad Vſuard. & alij.

[h] Bononij abb.] De quo etiam tab.eccleſ.Bononienſia,ex cuius antiquis monumentis eius acta accepta,relata ſunt apud Sur. tom. 7. Migrauit ex hac vita anno Domini 1026. eiuſque ſanctitatem probauit Ioannes Papa vigeſimus.

31 Pridie kal. Septemb. Luna. E xxiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

TREVIRIS natalis ſancti Paulini[a] epiſcopi, qui tempore Arianæ infeſtationis, à Conſtantio Imperatore Ariano ob Catholicam fidem exilio relegatus, & extra Chriſtianum nomen vſque ad mortem, mutãdo exilia, fatigatus, tandem apud Phrygiam defunctus, beatæ paſſionis coronam percepit à Domino. Item ſanctorum martyrum Robuſtiani[b] & Marci. Tranſaquis in Marſis ad lacum Fucinum natalis ſanctorum martyrum Cæſidij[c] presbyteri, & ſociorum, qui in perſecutione Maximini martyrio coronati ſunt. Cæſareæ in Cappadocia ſanctorum Theodoti[d], Ruffinæ, & Ammiæ: quorum duo primi ſancti Mamantis martyris parentes fuerunt, quem Ruffina in carcere peperit, & Ammia educauit. Athenis ſancti Ariſtidis[e], fide & ſapientia clariſſimi: qui Hadriano Principi de religione Chriſtiana volumen obtulit, noſtri dogmatis continens rationem, & quòd Chriſtus Ieſus ſolus eſſet Deus, præſente ipſo Imperatore luculentiſſimè perorauit. Antiſiodori ſancti Optati[f] epiſcopi & confeſſoris. In Anglia ſancti Aidani[g] epiſcopi Lindisfarnenſis, cuius animam cùm ſanctus Cutbertus ouium paſtor in cælum ferri vidiſſet, relictis ouibus factus eſt monachus. Apud Nuſcum ſancti Amati[h] epiſcopi.

PAVLINI episcopi.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri omnes hac die. Hic in exilium miſſus eſt à Conciliabulo Arelatenſi, anno vigeſimo Cõſtantij Imp. vt ſcribit S. Hieronymus in chron. qui etiam ſubdit, eundem anno vigeſimotertio eiuſdẽ Imp. in exilio vita functum eſſe. Agit de eodẽ ſanctus Athanaſius in apologia de fuga ſua, Hilarius in libel. ad Conſtantium, Liberius Papa in epiſtola ad Lucif. Calarit. Seuerus hiſt. lib. 2. & Caſſiod. lib. 5. c. 15. Eius venerandum corpus Treuiros relatum eſt, & in crypta vnà cum ſanctis martyribus conditum; ac demũ anno à Chriſto Domino milleſimo ſeptuageſimoprimo repertum fuit, vt Sigebertus ſcribit in chron. his verbis: Treueris in eccleſia S. Paulini, in crypta ſubterranea, inuenitur corpus eiuſdem S. Paulini, quod olim è Phrygia, vbi exulauerat, reportatum, ibi à Felice epiſcopo catenis ferreis fuerat ſuſpenſum: & iuxta eũ multa corpora ſanctorum; ad dexteram ſcilicet eius, Palmarius Conſulatis & Patricius Treuirorum; ad ſiniſtram Tyrſus vnus de principibus Thebææ legionis, cum multis Thebæorum in hac Vrbe à Rictiouaro martyrizatis. Ad caput ſeptem ſenatores Vrbis, Maxentius, Conſtantius, Creſcentius, Iuſtinus, & tres fratres, Leander, Alexander, & Soter; ad pedes Hormiſda, Papirius, Cõſtans, & Iouinianus: & cùm multi alij ibi iacerent, horum tantùm nomina, & tempus paſſionis aureæ litteræ in pariete ſcriptæ ſignabant, eoſque omnes ſub Rictiouaro paſſos fuiſſe docebant. Hæc ille.

[b] Robuſtiani & Marci.] De his Rom. vetus Martyrolog. cui aſtipulantur antiqua manuſcript.

[c] Cæſidij & ſoc.] De quo diximus ſuprà tertio idus Auguſt. cùm de Rufino epiſcopo actũ eſt. celebris eſt eius memoria Tranſaquis apud Fucinum lacum, vbi & multis quotidie miraculis illuſtratur. inde enim maternum genus ducentes, res teſtatas atque expertas loquimur.

[d] Theodoti & ſoc.] Agũt de ijſdẽ Græci, quorum acta iuncta ſimul cum illis ſancti Mamantis recitat Metaphraſtes, exſtant apud Sur. tomo 4. die 17. Auguſt.

[e] Ariſtidis.] De quo hic Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scribit de Ariſtide Euſeb. in chron. an. 9. Hadriani Imp. & hiſt. libro 4. cap. 3. & 5. Hieron. de ſcrip. eccleſ. & in epiſt. 84. ad Magnum oratorẽ.

[f] Optati epiſcopi.] De eodem hac die Vſuard. Errore labitur Petrus in catal. dum putat hunc eſſe Optatum illum Mileuitanum epiſcopũ, de quo ſuperiùs actum eſt. Ille etenim Mileui in Numidia; hic autem Antiſiodori in Gallijs vixit, atque decimus quartus numeratur eius ſedis epiſcopus, ſucceſſorque ſancti Gregorij: vixit temporibus Iuſtiniani Imp. vt ex tabulis eius eccleſiæ cõſtat, quas Demochares edidit.

[g] Aidani epiſcopi.] Huius res geſtas proſequutus eſt Beda de geſt. Anglor. lib. 3. cap. 3. 5. 14. vſque 17. vbi agitur de eius obitu. De eodem meminit in vita S. Cutberti c. 4. Exceſſit ex humanis (vt idem ſcribit in Epitome) anno Domini ſexcenteſimo quinquageſimoprimo.

[h] Amati epiſcopi.] Scripſit eius res geſtas Felix Renda, Prior Monaſterij montis Virginis. Migrauit ex hac vita anno Domini 1193. Celeſtino tertio Romano Pontifice.

SEPTEMBER.

xxiij. E Kalendis Septembris. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

IN prouincia Narbonenſi ſancti Ægidij [a] abbatis & confeſſoris. Beneuenti ſanctorum martyrum duodecim [b] fratrum. In Palæſtina ſanctorum Ioſue [c] & Gedeonis [d]. Hieroſolymis beatæ Annæ [e] prophetiſſæ, cuius ſanctitatem ſermo Euangelicus prodit. Capuæ via Aquaria ſancti Priſci [f] martyris, qui fuit vnus de antiquis Chriſti diſcipulis. Rhemis in Gallia ſancti Xyſti [g] diſcipuli beati Petri Apoſtoli, qui ab eo primus eiuſdem ciuitatis epiſcopus conſecratus, ſub

Nerone

Nerone mattytij coronā accepit. Tuderti in Vmbria ſancti Tetentiani [h] epiſcopi & martyris, qui ſub Hadriano Imperatore, Lætiani ptoconſulis iuſſu, equuleo & ſcorpionibus ctuciatus, demū abſciſſa lingua, capitis damnatus, martyriū compleuit. Hetacleæ ſancti Ammonis [i] diaconi, & ſanctatum quadraginta Virginum, quas ille erudiuit in fide, & ſub Licinio tyranno ad martyrij glotiam ſecum perduxit. In Hiſpania ſanctorum mattyrum Vincentij [k] & Læti. Populonij in Tuſcia [l] ſancti Reguli martyris, qui ex Africa veniens, ibi ſub Totila martyriū conſummauit. Apud Senonas beati Lupi [m] epiſcopi & confeſſotis, de quo refertut, quòd quadam die, dum præſente clero ſacris altaribus adſtaret, lapſa eſt cælitus gemma in eius calicem ſanctum. Capuæ item alterius Ptiſci [n] epiſcopi, qui vnus fuit ex illis ſacetdotibus qui in perſecutione Vuandalorum ob fidem Catholicam vatiè afflicti, & vetuſtæ naui impoſiti, ex Africa ad Campaniæ litora peruenerunt, & Chtiſtianam diſciplinam, in ijs locis diſperſi, diuerſiſque eccleſijs præfecti, mirificè propagarunt. Fuerunt autem eius ſocij, Caſttenſis, Tāmarus, Roſius, Heraclius, Secūdinus, Adiutor, Marcus, Auguſtus, Elpidius, Caniō, & Vindonius. Apud Aquinum ſancti [o] Conſtantij epiſcopi, ptophetię dono, multiſque virtutibus clari. Apud Cenomanos ſancti Victotij [p] epiſcopi. In tetritorio Conſtantienſi ad Aquas duras ſanctę [q] Verenę virginis.

SEPTEMBRIS I.

[a] AEgidii abb.] De quo etiam Bedæ & Adonis Martyrologia. Ferunt ſcripſiſſe vitam eius Fulpertum epiſcopum Carnotēſem. Habemus eius acta manuſcript. incerto auctore. incipiunt: Sāctus Aegidius natione Græcus, &c. Agit de eodem Vincent. lib. 23. cap. 139. Antonin. 2. part. tit. 13. c. 6. §. 33. Petrus in catal. lib. 8. c. 15. Tritthem. de vir. illuſtr. ordin. S. Benedict. lib. 2. c. 2. & lib. 3. cap. 162. Claruiſſe teſtatur Sigeb. in chron. an. Dñi 715. ſed errat. nā vt ex eius vita apparet, cōſtat vixiſſe tēporibus Cęſarij epiſcopi Arelatenſis qui claruit tēporibus Clodouei regis Frāc. & Theod. regis Italiæ, vt notauimus ſuperius die 27. Auguſti, in Cæſario.

[b] Duodecim fratrum.] De his agitur in vet. Rom. Martyrologio; cui aſtipulantur etiam antiqua manuſcrip. Scripſit horum acta carmine heroico Alfanus epiſcopus Salernitanus, quæ in ſeprimo tomo addito ad Surium, ſcripta habentur. Habemus eadem ſoluta oratione charactere Longobardo ſcripta. In quibus omnibus corrigenda ſunt quæ in eis de ſancto Cypriano martyre narrantur: longè enim ante tempora Maximiani, quibus hi paſſi dicuntur, vixit ſanctiſſimus Cyprianus: niſi fortè in ijſdem actis in nomē Imperatoris error irrepſit, & pro Valeriano, ſit poſitus Maximianus. Fuerunt hi omnes Afri, patria Adrumenni, qui illic primùm cruciati, inde in Italiam ducti, diuerſis diebus martyrium conſummarunt.

[c] Ioſue.] De quo prætetea quæ habentur in ſacris voluminibus, agit Ioſephus antiquit. lib. 3. & ſequen. Adnumerabatur olim Ioſue inter Prophetas, ſecundum Epiphan. in panar. hæreſ. 66. prope finem. Vſque ad tempora S. Hieronymi (mirum dictu) extabat ſepulchrū Ioſue in monte Ephraim, quod S. Paula circuiens loca ſacra, venerata eſt, vt idem S. Hieronymus in epitaphio Paulæ, epiſt. 27. ſcribit his verbis: Sepulchra quoque in monte Ephraim Ieſu filij Naue, & Eleazari filij Aaron ſacerdotis è regione venerata eſt; quorum alter conditus eſt in Tamathſare à Septentrionali parte mōtis Gaas, alter in Gabaa filij ſui Phinees.

[d] Gedeonis.] De eodem vnà cum Ioſue hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores. Eius acta narrantur in lib. Iudic. c. 7. & 8. Adnumeratur inter laudatiſſimos viros à Paulo in epiſt. ad Hebr. c. 11. De eo Ioſephus antiquit. lib. 5. c. 9. Iſidor. de vita & morte Sanctorum.

[e] Annæ propheteiſſæ.] De qua Luc. Euang. vbi S. Ambroſius; qui & in libr. de viduis plura de eadem, & S. Hieronymus epiſt. 20. ad Furiam de

viduitate ſeruanda, & alij. Agit de eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menolog. ad. 5. Kal. Septemb.

[f] Priſci.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. teſtanturque ſimul, hunc fuiſſe ex numero ſeptuagintaduorum diſcipulorum. Pluribus de eo Petrus in catal. lib. 8. c. 17.

[g] Xyſti.] Vſuardus & Ado de eodem hac die. Hunc fuiſſe primum Rhemenſis ſedis epiſcopum, tabulæ eius eccleſiæ, quas deſcripſit Democh. planè ſignificant; teſtantur id ipſum Vſuardus, & alij. Sueſſionenſis quoque eccleſię ponitur primus epiſcopus Xyſtus tempore Neronis, in tab. eiuſdem eccleſ. apud Democh.

[h] Terentiani epiſcopi.] De quo etiam tabulę eccleſiæ Tudertinæ, vnde eius acta manuſcripta accepimus: in Breuiario Capuano item eiuſdem martyrium deſcribitur.

[i] Ammonis & ſoc.] De his etiam Græci hac die in Menologio, vbi eorum martyrium recenſetur. Legem Licinij Imp. cuius auctoritate hi omnes necati ſunt, recitat Euſeb. in vita Cōſtantini lib. 1. c. 46. Fuit eiuſdem nominis egregia ſanctitate monachus, de quo Græci agunt quarto nonas Octub. cuius animam in cælum deferri vidit Antonius, vt ſcribit Athan. in vita Anton. Plura de eo in Vit. Patr. cap. 10. Suidas, & alij. Alius ab eo eſt diuerſus, qui fuit Origeniſta, de quo Hieronymus ad Cteſiphontem.

[k] Vincentij & Læti.] Agitur de ijſdem hac die in Breuiario Tolerano.

[l] S. Reguli.] Exſtant de eius martyrio acta manuſcripta, in quibus eum fuiſſe in Africa epiſcopū, & in Italiam venientem, in Tuſcia ſub Totila occubuiſſe martyrio, expreſſum habetur. In ijſdem in fine hæc deſcripta habentur: Cuius digniſſimā ſanctitatem beatus Beda conſiderans, etiam memoriam facere curauit in Martyrologio ſuo, quod verſibus hexametris compoſuit, dicens:

Septembris Regulus tenet, ordítarą Calendas,
Regulus antiſtes: ſibi qui caput enſe peremptum
Portauit binis Chriſto ſtadijs faciente.
Cuius relliquias nunc vrbs Lucenſis adorat.

Hæc ibi. Porrò Bedæ quod citatur Martyrologium metricè ſcriptum excidiſſe videtur; nam quæ dicuntur Ephemerides Bedæ, alterius auctoris eſſe noſcuntur.

[m] Lupi epiſc.] De quo item Beda, Vſuardus, Ado. Exſtant eius res geſtę, quas recitat Sur. tom. 5. Agit de eodem Sigeb. in chron. anno Domini 616. Vincent. lib. 23. c. 9. & 10. Petrus in catal. libro. 8. c. 20. Adnumeratur inter epiſcopos Senonenſes viceſimus ordine in tab. Democh.

[n] Priſci epiſcopi.] Tam de Priſco quàm de collegis, quorum hic nomina notātur, agitur in vita ſancti Caſtrenſis epiſcopi, quam manuſcriptam accepimus. eſt eius exordium: Textus ſacræ hiſtoriæ docet, &c. Cuius ſuperiùs meminimus, cùm de ipſo egimus. Quiſquis fuerit eius auctor, conſtat quidem inſcitia rerum ac temporum, nonnulla veritati contraria admiſcuiſſe, vt ea quæ in eius principio leguntur de Valente & Valentiniano Auguſtis, quos dicit acerbiſſimè Dei eccleſiam perſecutos eſſe, eorumque auctoritate hos ſanctos epiſcopos Africa pulſos, nauique carioſæ impoſitos, ac maris tempeſtati commiſſos. De Valente nulla eſt dubitatio, ipſum Arianorum patronum in Catholicos ſæuiſſe: verùm ille Orientale tantùm adminiſtrauit Imperium, ac Orientalium tantummodo vexauit eccleſiam. Valentinianus autem germanus eius, qui eodem tempore Occidentalis Imperij regebat habenas, pius fuit & orthodoxus, ſub cuius ditione (haud dubium) erat prouincia Africana. Quæ itaque in perſecutione Vuādalica facta ſunt, quando etiam S. Quoduultdeus Carthaginenſis epiſcopus (vt ſcribit Victor lib. 1. de perſec. Vuandal.) vnà cum ſuis, pari diſcrimine nauibus fractis impoſitus, pelago creditus eſt; vel quæ id generis à ſucceſſoribus regibus Wandalorum ſunt perpetrata, ea ipſa (inconſultè admodum) auctor ille Valentiniano atque Valenti Impp. adſcripſit. Iure itaque hæc in perſecutione Vuandalica facta eſſe, docet Romanum Martyrologium.

[o] Conſtantij epiſc.] De eo ſcribit S. Greg. lib. 2. dialog c. 16. vbi demonſtrat, eum vixiſſe temporibus S. Benedicti, ruſumque lib. 3. c. 8. vita functū refert temporibus Ioannis Papæ. Scripſit vitā eius Petrus diaconus bibliothecarius Caſinenſis, vt teſtatur Petrus diac. lib. de vir. illuſtr. monaſt Caſin. cap. 45. ſed non exſtat. Alter fuit Conſtantius, ſiue Conſtantinus (vtroque enim nomine appellatum lego) eiuſdem ciuitatis epiſcopus, qui interfuit Romano Concilio ſub Hilaro Papa; & alio ſub Felice habito, Boëtio conſule, cui ſucceſſit Aſterius, qui adfuit Symmacho Papæ aduerſus Laurentiū ſchiſmaticum, vt conſtat ex actis Conciliorum Rom. ſub Symmacho.

[p] Victorij epiſcopi.] Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, atque alij recētiores. Succeſſit hic ſancto Liborio eiuſdē ſedis epiſcopo, quintus ordine, ſeditque annos 24. menſes 7. dies 13. vt conſtat ex tab. eius eccleſiæ, quas deſcripſit Democh. libro de ſacrif. Miſſę Agit de eo Gregor. Turon. de glor. confeſſ. cap. 56. Claruit temporibus Theodoſij Imp. notiſſimus ſancto Martino, vt apparet ex his quæ de eo hîc Beda ſcribit in Martyrologio. Eius acta manuſcripta Leobijs exſtare, tradit Molanus.

[q] Verenæ.] De qua Beda hac die, & alij recentiores. De alia, Verona dicta, virgine ſanctimoniali, agit Molan. in Indic. ſanctorum Belgij, & in addit. ad Vſuard. ad quartum Kal. Septembris.

a Quarto nonas Septemb. Luna. G xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

ROMÆ ſanctæ Maximæ[a] martyris, quæ vnà cum ſancto Anſano Chriſtum confeſſa, in perſecutione Diocletiani, dum fuſtibus cæditur, reddidit ſpiritum. Pamiæ in Gallia ſancti Antonini[b] martyris, cuius reliquiæ in eccleſia Palentina magna veneratione aſſeruantur. Item ſanctorum martyrum Diomedis[c], Iuliani, Philippi, Eutychiani, Heſychij, Leonidis, Philadelphi, Menalippi, & Pantagapæ: quorum alij igne, alij aqua, enſe alij & cruce martyrium compleuerunt. Nicomediæ ſanctorum martyrum Zenonis[d], Concordij, & Theodori filiorum eius. Eodem die paſſio ſanctorum Euodij[e], Hermogenis, & Calliſtæ germanorum. Lugduni in Gallia natalis ſancti Iuſti[f] epiſcopi & confeſſoris, miræ ſanctitatis & prophetici ſpiritus viri. Hic epiſcopatui cedens, & in eremum Ægypti vnà cum Viatore eius lectore ſecedens, cùm aliquot annis proximam angelis vitam egiſſet, & dignus ſuorum laborum finis adueniſſet, coronam iuſtitiæ percepturus migrauit ad Dominũ pridie idus Octobris: cuius ſanctum corpus vnà cum oſſibus beati Viatoris eius miniſtri Lugdunum poſtea hac ipſa die relatum fuit. Ibidem ſancti Elpidij[g] epiſcopi & confeſſoris. In Piceno item ſancti Elpidij[h] abbatis, cuius nomine oppidum appellatum, ſacrum eius corpus ſe poſſidere congaudet. In monte Soracte ſancti Nonnoſi[i] abbatis, qui oratione ſua ingentis molis ſaxum tranſtulit, alijsque miraculis coruſcauit.

SEPTEMBRIS 2.

[a] MAXIMÆ.] Agitur de ea etiam in vet. manuſcriptis, necnon in actis S. Anſani martyris, & apud Petr. in catal. l. 1. c. 14.

[b] Antonini.] De quo item Beda, Vſuardus, Ado, & alij recẽtiores. Exſtant eius acta apud Mombrit. tom. 1. & Petr. in catal. lib 8. c. 24. Paſſus eſt autem nõ Apameæ in Syria, vt multi opinati ſunt; ſed Pamiæ apud Toloſam, vt conſtat ex tabulis eccleſiæ Palentinæ, in qua eius dies natalis ſolemniter agitur, vbi ſacræ corporis eius reliquiæ requieſcunt.

[c] Diomedis & ſoc.] Agunt de his prætereа Græci in Menologio, illicque eorum martyrij acta deſcribuntur.

[d] Zenonis & ſoc.] De his tabulæ eccleſiæ Capuanæ, in cuius veteri Breuiario eorum martyrium recenſetur.

[e] Euodij & ſoc.] Græci itidem agunt de his hac die in Menologio, vbi breui compendio acta ipſorum narrantur.

[f] Iuſti epiſcopi.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Habentur res geſtæ ipſius apud Surium tomo 5. hac die. Agit de eodem Ado Vienneuſis in chronico anno Domini trecenteſimo ſeptuageſimonono. Hic ille Iuſtus qui pro omnibus Gallicanis epiſcopis interfuit legatus Concilio Aquileienſi, temporibus Gratiani Imperatoris: ponitur eius ſedis epiſcopus decimuſtertius ordine

 in tabu-

in tabulis epiſcoporum Lugdunenſium, quas recitat Demochares libro de ſacrif. Miſſæ.

[g] Elpidij epiſc.] Agit de eodem Beda, ac cæteri, qui ſuprà; Petrus etiam in catal. libro 8. c. 27. Numeratur eiuſdem ſedis epiſcopus xvij. in eiſdem tabulis.

[h] Elpidij abb.] De quo & Petrus in catal. libro 8 c. 28. cumque Cappadocẽ genere fuiſſe ſcribat, illum eſſe putamus, de quo præclara Palladius narrat cap. 37. Eſt celebris memoria huius in Piceno; nam præcipuè colitur in oppido quod ab eius nomine S. Elpidius appellatur. Fuit prætereà alius Elpidius doctrina & egregijs operibus nobilis, qui temporibus Conſtantij Auguſti functus eſt legatione in Oriente aduerſus Arianos, miſſus à Iulio Romano Põtifice, vt patet ex eiuſdem literis, quæ exſtant apud Athanaſium. Scribit Sigebert. ſacras reliquias S. Elpidij, ſocij S. Eutychij epiſcopi, à regione Marſorum tranſlatas eſſe in Gallias anno Domini 969. Hæc ipſe in chron. eo anno.

[i] Nonnoſi abb.] Eius res geſtas S. Gregorius Papa cõſcripſit lib. 1. dialog c. 7. Meminit eiuſdem in regiſtr. libro 2. epiſt. 50. ind. 11. cap. 89.

xxj. A Tertio nonas Septemb. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

ROMÆ ſanctæ Serapiæ[a] virginis, quæ ſub Hadriano Principe cùm eſſet tradita[b] duobus laſciuis iuuenibus, & minime potuiſſet illudi, nec poſtmodum ardentibus facibus inflammari, iuſſu Berilli iudicis fuſtibus cæſa, dehinc gladio decollata eſt. Paſſa eſt autẽ quarto Kalendas Auguſti, & à beata Sabina in ſuo monumento iuxta[c] aream Vindiciani ſepulta, ſed memoria ipſius martyrij hac die celebrior habetur, quando ambarum ſarcophagum ibi compoſitum & ornatum fuit, & locus orationis condignè dicatus. Corinthi natalis ſanctæ Phœbes[d], cuius meminit beatus Apoſtolus Paulus ad Romanos ſcribens. Aquileiæ ſanctarum virginum & martyrum Euphemiæ[e], Dorotheæ, Theclæ, & Eraſmæ, quæ ſub Nerone poſt multa ſupplicia gladio cæſæ ſunt, & à ſancto Hermagora ſepultæ. Capuæ ſanctorum martyrum Ariſtæi[f] epiſcopi, & Antonini pueri. Nicomediæ paſſio ſanctę Baſiliſſę[g] virginis & martyris, quę annos nouem nata, cùm in perſecutione Diocletiani ſub Alexandro Prę́ſide, verbera, ignes, ac beſtias diuina virtute ſuperaſſet, in oratione ſpiritum Deo reddidit. Item ſanctorum martyrum Zenonis[h] & Charitonis, quorũ alter in lebetem liquati plumbi coniectus eſt, alter in fornacem ignis immiſſus. Cordubæ ſancti Sandali[i] martyris. Eodem die natalis ſanctorum martyrum Aigulphi[k] abbatis Lerinenſis, & ſociorum monachorum, qui præciſis linguis, oculiſque effoſſis, gladio obtruncati ſunt. Tulli in Gallia ſancti Manſueti[l] epiſcopi & confeſſoris. Mediolani depoſitio ſancti Auxani[m] epiſcopi. Eodem die ſancti Symeonis[n] Stylitæ

litæ iunioris. Romæ ordinatio [o] incomparabilis viri ſancti Gregorij Magni in ſummũ Pontificem; qui onus illud ſubire coactus, è ſublimiori throno clarioribus ſanctitatis radijs in Orbe refulſit.

SEPTEMBRIS 3.

[a] SERAPIÆ.] de eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij, ex actis S. Sabinæ, de quibus ſuperiùs quarto Kal. Aug. & Sur. tom. 5. hac die, extantque eadem vberius manuſcrip. apud nos, eſtque illorum exordium: Cùm dies, &c.

[b] Iuxta aream Vindiciani.] Aream hic accipias locum ipſum vbi ſepelirentur defuncti Chriſtiani. Habes apud Tertullianum ad Scapulam hæc verba: Sub Hilariano præſide, cùm de Areis ſepulturarũ noſtrarũ acclamaſſent: Areæ non ſint, Areæ ipſorũ non fuerunt; meſſes enim ſuas nõ egerunt, hæc ibi idcirco, quoniã dictæ ſunt etiã Areæ loca illa ad trituram ſegetum compoſita. De Area ſepulchrorum, quæ & nos cœmeteria dicimus, habes etiam in actis paſſionis ſancti Cypriani, in fine hæc poſita: Eius corpus propter Gentilium curioſitatem in proximo poſitum eſt cum cereis & ſcholaribus in Areis Macrobij Candidi procuratoris.

[c] Tradita duobus laſciuis iuuenibus.] Sæpiùs reperies, Chriſtianas virgines, cùm necandæ eſſent, antea in diſcrimen eſſe poſitas caſtitatis; ſed Deus cuius nutu omnia reguntur, eas ſaluo pudore voluit immolari. Habes apud Suetonium, more antiquo Romanorum nefas fuiſſe, virgines violenta morte necare; ac idcirco antè conſtuprandas curare. hæc enim idem Suetonius in Tiberio c. 61. ait: Immaturæ puellæ, quia (more tradito) nefas eſſet virgines ſtrangulari: vitiatæ prius à carnifice, deinde ſtrangulatæ. Hæc ille. Habes hoc ipſum ex Dione lib. 56. necnon ex Tacito lib. 5. cùm agunt de Seiani filia, morti addicta. Verùm eiuſmodi ſcelus antiquatum iam fuiſſe videtur: cùm reperiantur quàm plurimæ virgines Romæ paſſæ martyriũ, abſque aliquo pudoris illato detrimento.

[d] Phœbes.] De qua Paul. ad Rom. cap. 16. Agunt de eadem hac die Beda, Vſuardus, & alij recentiores.

[e] Euphemiæ & ſoc.] De his vet. manuſcrip. ex quibus Molanus, & Galeſinius hac die, licet in tabulis eccleſiæ Aquileienſis, quas manuſcript. accepimus, agi de his reperimus ad xiij. Kal. Octob. Plura de ijſdem leguntur in actis S. Hermagoræ epiſcopi, ex quibus Petrus in catal. lib. 8. cap. 29. & Hier. Rub. lib. 1. hiſt. Rauen.

[f] Ariſtæi & Antonini.] Beda & Vſuardus, qui de his agunt hac die, horum acta extare teſtantur, ſed excidiſſe putamus: quandoquidem nec in ſua ipſorum eccleſia reperiuntur; vbi omiſſo Ariſtæo, tantùm de Antonino agi reperimus in eius Breuiario; hinc ducimur coniectura, ob innumeras bellorum clades, illius nobiliſſimæ eccleſiæ monumenta eſſe deperdita.

[g] Baſiliſſæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, quod citare conſueuimus; vbi & eius martyrium enarratur.

[h] Zenonis & Charitonis.] Iidem qui ſuprà in eodem Menologio de his agunt ſeorſum, quaſi indicantes, non vnà ſimul, ſed diuerſis in locis, eadem die paſſos eſſe.

[i] Sandalij.] De quo mentio habetur in Floro ſanct. Hiſp. ex monumentis eccleſ. Cordubenſis.

[k] Agulphi & ſoc.] Horum acta ſynceré deſcripta refert Sur. tom. 5. Paſſi ſunt circa an. Dñi 660. Sigebert. autem ponit in chron. anno 651.

[l] Manſueti epiſc. Agit de eodem hac die Ado. Ponitur hic primus eius eccleſiæ epiſcopus, ac S. Petri Apoſtoli diſcipulus.

[m] Auxani epiſc.] De quo tabul. eccleſ. Mediolan. ex quibus etiam Galeſinius hac die.

[n] Symeonis iunioris.] Græci autem in Menologio de eodem agunt, ac matre eius Martha Kal. Septemb. De duobus Symeonibus, ijſdemque Stylitis, conſule notata ſuperius in Symeone ſeniore, nonis Ianuarij. Moritur hic ſub Mauritio Imp. vt auctor eſt Euagr. hiſt. libro 6. cap. 23.

[o] Ordinatio &c.] De eadem S. Gregorij ordinatione in vet. Rom. Martyrol. & aliquibus manuſcript. agitur. In hanc diem transferebatur etiam natalis eius, cùm Quadrageſimali tempore de ſanctis agi vetitum eſſet, vt ſcribit Radulph. de obſer. can. cap. 16. De eadem ordinatione Gregor. Turon. hiſt. Franc. lib. 10. c. 1. Paul. diac. de geſt. Longob. lib. 3. c. 23. Ioan. diac. lib. 1. c. 37. 38. 39. in vita S. Gregor. Ipſemet Greg. frequenter cum gemitu libro 1. & 2. regiſt. meminit de ſua ordinatione. Quod ad tempus ſpectat, contigit ordinatio S. Gregorij indict. 9. anno 6. Mauritij Imp. eſt is annus Domini quingenteſimus nonageſimus primus, vt ea eius regiſtro epiſtolarum apertè colligitur. errant autem qui eam referunt in annũ quingenteſimum ac nonageſimum, vt fuſiùs monſtrauimus in Annalibus eccleſiaſticis.

Pridie

xx. B Pridie nonas Septemb. Luna. 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

IN monte Nebo terræ Moab ſancti Moyſis[a] legiſlatoris & prophetæ. Ancyræ in Galatia natalis ſanctorum trium puerorum Ruffini[b], Siluani, & Vitalici martyrum. Cabilone in Gallia ſancti Marcelli[c] martyris ſub Antonino Imperatore, qui cùm à præſide Priſco ad profanum conuiuium fuiſſet inuitatus, & huiuſmodi epulas execrans, omnes qui aderant, cur idolis deſeruirent, libera increpatione corriperet, ab eodem Præſide inaudito crudelitatis genere, cingulo tenus defoſſus eſt in terra, ſicque triduo in laudibus Dei perſeuerans, incontaminatum ſpiritum Deo reddidit. Eodem die ſanctorum martyrũ Magni[d], Caſti, & Maximi. Treuiris ſancti Marcelli[e] epiſcopi & martyris. Eodem die ſanctorum Thamelis[f], antea idolorum ſacerdotis, & ſociorum martyrum ſub Hadriano Imperatore. Item ſanctorum martyrum Theodori[g], Oceani, Ammiani, & Iuliani, qui ſub Maximiano Imperatore diſſectis pedibus in ignem coniecti, martyriũ conſummarunt. Arimini ſancti Marini[h] diaconi. Neapoli in Campania natalis ſanctæ Candidæ[i], quæ ſancto Petro ad eam vrbem venienti prima occurrit, atq; ab eo baptizata, poſtea ſancto fine quieuit. Ibidem ſanctæ Candidæ[k] iunioris, miraculis claræ. Viterbij ſanctæ Roſæ[l] virginis.

SEPTEMBRIS 4.

[a] MOYSIS.] Agunt de eodem hac die non tantùm Latini omnes, ſed & Græci in Menologio. Frequentiſſimè de eo in diuinis ſcripturis, & in Ioſepho hiſtorico, & Philone, alijſque innumeris Hebræorum, Latinorum ac Græcorum ſcriptoribus, tam ſacris quàm profanis; quos enumerare, ſuperuacaneum ducimus.

[b] Rufini & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, & alij recentiores; conſentiuntque vet. manuſcrip.

[c] Marcelli.] Beda, Vſuardus, Ado. & Petrus in catal. lib. 8. cap. 37. Eius acta fuſiùs ſcripta exſtant apud Sur. tom. 5. De eadem feſtiuitate hoc item tempore ſolita olim celebrari meminit Gregor. Turon. de geſt. Franc. lib. 9. cap. 5. & de glor. mart. c. 53. De eius baſilica erecta à Gunthramno rege, vide apud Gregor. Turon. de geſtis Franc. libro 11. cap. 2. in appendice.

[d] Magni & ſoc.] Vſuardus hac die de Magno & Caſto tantùm. De Maximo in antiq. Roman. Martyrol. & alijs manuſcript. De tranſlatione corporis S. Magni martyris, deque eius reliquijs recõditis in eccleſia ſancti Michaelis Archangeli prope Vaticanum tempore Leonis quarti Romani Pontificis, docet vetus inſcriptio marmori inciſa, in eadem eccleſia collocata.

[e] Marcelli epiſcopi.] Alicubi Marcellinus, vt in tabul. epiſcop. Treueren. quas habet Democh. de ſacrif. Miſſæ, vbi adſcribitur vigeſimus eius ſedis epiſcopus. Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vſuardum.

[f] Thamuelis & ſoc.] Græci item de his agunt in Menologio hac die, recitantq; ipſorũ martyriũ.

[g] Theodori & ſoc.] De his etiam Græci vbi ſuprà in Menolog.

[h] Marini diac.] Vet. manuſcript. ſed alicubi

Maurus

Maurus pro Marino ponitur. Habes eius res geſtas apud Petrum in catal. libro 8. cap. 36.

[l] Candidæ.] Hæc ſenior, quæ vixit Nerone Imper. cuius acta typis excuſa legi. Plura de eadem in vita S. Aſpren epiſcopi Neapolit. nuper à Paulo Regio edita.

[m] Candidæ iunioris.] Claruit tẽporibus Mauricij Auguſti, vt apparet in veteri inſcriptione in ſepulchro eius marmoreo ſcripta, in eccleſia S. Andreæ ad Nidum poſita. Eius etiam res geſtæ atque miracula iam typis excuſa habentur.

[n] Roſæ.] Accepimus eius acta ab eccleſia Viterbienſi, cui de ea ſolennem diem agere, decreto Romani Pontificis, eſt conceſſum. Eſt eorum exordium: Inter alias, &c. Claruit temporibus Federici Imperatoris, peruenitque vſque ad tempora Alexandri Papæ quarti.

5 Nonis Septemb. Luna. C xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

ROMÆ in ſuburbano beati Victorini[a] epiſcopi & martyris, qui ſanctitate & miraculis clarus, ſacerdotiũ Amiterninæ vrbis, totius populi electione adeptus eſt; poſtmodum ſub Nerua Traiano apud Cutilias, vbi putentes & ſulphureæ emanant aquæ, cũ alijs Dei ſeruis relegatus, ab Aureliano iudice iuſſus eſt ſuſpendi capite deorſum: quod cùm per triduũ pro nomine Chriſti paſſus fuiſſet, glorioſe coronatus victor, migrauit ad Dominum: cuius corpus Chriſtiani rapientes, honorifica ſepultura Amiterni condiderunt. Item in Portu Romano natalis ſancti Herculani[b] martyris. Capuæ ſanctorum martyrum Quinctij[c], Arcontij, & Donati. Eodem die ſancti Romuli[d], aulæ Traiani præfecti, qui cùm ſæuitiam Imperatoris in Chriſtianos deteſtaretur, cæſus virgis, capite truncatus eſt. Melitinæ in Armenia paſſio ſanctorum militum Eudoxij[e], Zenonis, Macarij, & ſociorum mille centum & quattuor, qui abijcientes militiæ cingulum, in perſecutione Diocletiani pro confeſſione Chriſti necati ſunt. Conſtantinopoli ſanctorum martyrum Vrbani[f], Theodori, Menedemi, & ſociorum ſeptuaginta ſeptem eccleſiaſtici ordinis, qui à Valente Imperatore pro fide Catholica in nauigio impoſiti, iuſſi ſunt in mari comburi. Conchæ in Hiſpania ſancti Iuliani[g] epiſcopi & confeſſoris. In pago Taruanenſi, monaſterio Sithin, ſancti Bertini[h] abbatis. Toleti ſanctæ Obduliæ[i] virginis.

SEPTEMBRIS 5.

VICTORINI.] De quo hac die Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Cùm ſuperiùs egimus de Victorino germano S. Seuerini Septempedani, ſatis oſtendimus, errare eos qui duos hos Victorinos in vnũ confundunt, & huic martyri illa tribuunt quæ alterius eſſe noſcuntur; nimirum lapſus ille miſerandus, quẽ deſcribit hìc Ado, qui cæteris errandi tribuit occaſionem; nam & id ad Bedæ Martyrologiũ additum reperitur; cùm in veteri manuſcripto eius

eius Martyrologio nihil huiuſmodi legatur, ſicut nec in antiquo Romano, vel in Vſuardo. De aquis Cutilijs, vbi hic paſſus eſt, ſcribit Plin. lib. 2. c. 95. & lib 3. c. 12. Huius autem Victorini martyrium deſcriptum habetur in actis ſanctorum Nerei & Archilei, apud Sur. tom. 3. die 12. Maij, ex quibus cæteri accepêre. Habetur mentio de eodem ſuprà die 15. Aprilis, vnà cum Marone & Eutychete; licet ibi nulla de epiſcopatu mentio fiat.

[b] Herculani.] De eodem hac item die Beda, Vſuardus, Ado, adſtipulanturque vet. manuſcript. ac recentiores.

[c] Quinctij & ſoc.] Agunt de his etiam ijdem qui ſuprà, Beda, ac cæteri.

[d] Romuli.] Græci de eodem item hac die in Menologio agunt, eiuſque certamen deſcribunt; copioſiùs autem Metaphraſtes ex antiquis monumentis eius acta deſcripſit, quæ extant apud Lipom. tomo 6. & Sur. tomo 5.

[e] Eudoxij & ſoc.] Græci iidem ex actis ſancti Romuli, quæ à Metaphraſte deſcripta nuper citauimus. Ex horum militum numero, qui Melitenæ in Armenia coronati ſunt, quatuor ſacra corpora delata Conſtantinopolim, reperta ſunt temporibus Iuſtiniani Imp. quorum beneficio idem Imperator letali morbo curatus eſt. Rem geſtam perpetuis dignam monumentis conſcripſit Procop. libro 1. de ædif. Iuſtiniani Imperatoris.

[f] Vrbani & ſoc.] Agunt de his etiam in Menologio Græci hac die, illuſtreque certamen eorum deſcribunt; porrò pleniùs Socrates hiſt. lib. 4. c. 13. Sozom. lib. 6. cap. 13. & 14. luculentiùs autẽ S. Gregorius Nazianzenus in oratione ad epiſcopos Cõſtantinopolitanæ Synodi, itemque in ea quam dixit in laudem Baſilij, necnon in illa ad Arianos, ac denique in ea quæ inſcribitur, In laudem Heronis. Poſt hos autem alij recentiores, quos prætерimus.

[g] Iuliani epiſc.] Migrauit ex hac vita 28. Ianuarij anno Domini 1207. Claruit ſub Innocentio Papa tertio. Decreto Iulij 3. Rom. Pont. tranſlata eſt eius ſolennitas in diem quintam Septembris. Agitur de eodem in Flor. ſanct. Hiſp. 28. Ian. & in Theſauro Concion.

[h] Bertini abb.] De quo etiam Vſuardus. Eius res geſtas Folcardus abbas conſcripſit, quas Surius retulit in tomum quintum. Alia de eodem habes in vita S. Audomari epiſcopi, necnon in actis S. Vuinoci apud Sur. tom. 6. Agit de eodem Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. libro 3. cap. 105. & Molan. in Indic. ſanct. Belg. De monaſterij S. Bertini exacta obſeruatione monaſticæ diſciplinæ ſcribit S. Bernardus epiſt. 140. 141. 143. & 144. Migrauit ex humanis anno Domini ſexcenteſimo nonageſimooctauo.

[i] Obdulitæ.] De ea in Breuiario Toletano hac die. Fuit & alia eiuſdem ferè nominis Odilia virgo de numero illarum vndecim milliũ virg. S. Vrſulæ ſodalium, de qua plura Molan. in Indic. ſanctorum Belg. cuius celebritas agitur xv. Kal. Augusti. Si autem vnam eandemque Obduliam cum Odilia eſſe quis dixerit; ob aliquam factam tranſlationem reliquiarum Toletum hac die, eius ſolennitatem celebrari illic intelligat.

xviij. D Octauo idus Septemb. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

ZACHARIÆ[a] prophetæ, qui de Chaldæa ſenex in Patriam reuerſus, iuxta Aggæum prophetam conditus iacet. In Helleſponto ſancti Oneſiphori[b] Apoſtolorum diſcipuli, cuius meminit ſanctus Paulus ad Timotheum ſcribens: qui ibidem vnà cum ſancto Porphyrio iuſſu Hadriani Proconſulis acriter verberatus, & à ferocibus equis raptatus, ſpiritum Deo reddidit. Alexandriæ paſſio ſanctorum martyrum Fauſti[c] presbyteri, Macarij, & ſociorum decem, qui ſub Decio Imperatore & Valerio Præſide pro Chriſti nomine abſciſſis ceruicibus martyrium compleuerunt. In Cappadocia ſanctorum martyrum Cottidi[d] diaconi, Eugenij, & ſociorum. In Africa ſanctorum epiſcoporum Donatiani[e], Præſidij, Manſueti, Germani, & Fuſculi, qui in perſecutione Vuan-

dalica iuſſu Hunnerici regis Ariani pro aſſertione Catholicæ veritatis fuſtibus diriſſimè cæſi, exilio eliminati ſunt. Inter quos etiam epiſcopus nomine Lætus, ſtrenuus atque doctiſſimus vir, poſt diuturnos carceris ſqualores incendio concrematus eſt. Veronæ ſancti Petronij [f] epiſcopi & confeſſoris. Romæ ſancti Eleutherij [g] abbatis, ſerui Dei, quem ſanctus Gregorius Papa ſcribit oratione & lacrymis mortuum ſuſcitaſſe.

SEPTEMBRIS 6.

ZACHARIÆ Prophetæ.] De quo hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem pridie huius diei in Menologio. Præter illa, quæ de eo exſtant in diuinis ſcripturis, agit de eodẽ Ioſephus antiquit. lib. 11. c. 4. Epiphan. de vit. & interit. prophet. c. 21. Eaſtat encomium in Prophetam Zachariã Coſmæ Veſtiarij in bibliotheca Sfortiana cod. manuſcript. num. 65. Inuentum eſt venerandum corpus eius Honorio x. & Theodoſij vj. conſſ. anno vndecimo eiuſdem Imp. qui (iuxta Faſtos Onuphrij) eſt à Chriſto quadringenteſimus decimusquintus. De ea re ſcripſit Sozom. hiſt. lib. 9. cap. 16. in fin. & c. 17. Niceph. lib. 14. cap. 8. Cedren. in Honorio, anno vndecimo.

[b] Oneſiphori.] De quo Paul. 2. ad Timoth. cap. 1. & 4. Agunt de eodem hac die Beda & Ado, Græci autem tertio Kal. Maij in Menolog. tradúntque hunc creatum fuiſſe epiſcopum Colophonis, Dorotheus autem dicit Coroniæ; iidémque de eodem vnà cum Euodio ad ſextum idus Octobris. Habetur mentio de eodem in actis ſanctæ Theclæ, de quibus ſuo loco plura inferiùs.

[c] Fauſti & ſoc.] Agunt de iiſdem Græci etiam in Menologio, & nomina ſingulorum referunt, videlicet, poſt Fauſtum & Macariũ recenſetur Dionyſius lector, Cyriacus acolythus, alter Fauſtus, Andronicus miles, Theoniſtus nauclerus, Andropelagia, & Thecla. Monemus lectorem, hos Fauſtos, de quibus hîc agitur, eſſe diuerſos ab illo qui ibidem loci, eadem vrgente perſecutione, multa paſſus eſt, vt ex Dionyſij Alexandrini litteris conſtat: nam ille, licet tunc grauia ſit perpeſſus, tamen vſque ad Diocletiani tempora peruenit, vt Euſebius hiſtoriæ libro 7. capite 10. in fine teſtatur.

[d] Cottidi & ſoc.] De his & Beda, Vſuardus, & alij recentiores hac die agunt.

[e] Donatiani & ſoc.] Agunt de his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Victor Vticenſ. libro 2. de perſecutione Vuandalica eorum certamen deſcribit. Paſſi ſunt temporibus Zenonis Imp. ſub Hunnerico Wandalorum rege. Lætus de quo hîc agitur (licet Victor nihil dicat) fuit epiſcopus Leptinenſis ciuitatis, vt ſcribit S. Iſidorus in hiſtoria Vuandalorum. Huius martyris incitatione Iuſtinianum Imp. commotum fuiſſe, vt exercitum in Africam, duce Beliſario, mitteret, idem auctor teſtatur.

[f] Petronij epiſcopi.] De eo tabulę eccleſiæ Veronenſis; pluribus autẽ Illuſt. & R.D. Auguſtinus Valerius, eius eccleſiæ epiſc. & Cardinalis in antiq. monum. epiſcoporum Veronenſ. pag. 10. & 41.

[g] Eleutherij abb.] De quo hac die Ado; apud Bedã autẽ mendosè additur nomẽ epiſcopi. Huius res geſtas ſcribit S. Gregor. lib. 3. dialog. c. 33. qui quidem non tantùm ſcriptione, ſed & pictura exprimi voluit acceptũ à Deo per Eleutherij preces beneficiũ, vt Adrianus Papa ad Carolũ Magnum Imperatorẽ ſcribit his verbis: Sanctus Gregorius Papa in monaſterio ſuo pulchrum fecit Oratoriũ, & ipſum diuerſis hiſtorijs pingi fecit, atque ſacras ibidẽ erexit imagines. Vt cùm ipſe cũ beato Eleutherio pro ęgritudine ſtomachi ſui ingreſſus, in oratione pariter exauditi ſunt. Et ille vir S. Eleutherius, quẽ dicunt & mortuũ ſuſcitaſſe; ante ipſas ſacras imagines ſe proſternẽs, diuinã exorare clemẽtiam cum S. Gregor. nõ dubitauit, ſed fidem ferentes perfectam, pariter exauditi ſunt, & vſque hactenus apud nos venerantur. hæc Hadrianus.

7 Septimo idus Septemb. Luna. E xvij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 1
t u A B C D E f F G H M N P
2 3 4 5 6 7 8 9 9 10 11 12 13 14

NICOMEDIÆ natalis beati Ioannis [a] martyris, qui cùm videret crudelia edicta aduerſus Chriſtianos in foro pendere, fidei ardore accenſus, iniecta manu, illa detraxit, atque diſcerpſit: cúmque hoc relatum eſſet Diocletiano & Maximiano

Auguſtis in eadem vrbe conſtitutis, omnia ſuppliciorum genera in eum experiri iuſſerunt: quæ vir nobiliſſimus tanta alacritate vultus ac ſpiritus pertulit, vt ne triſtis quidem pro his videri potuerit. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Eupſychij [b] martyris, qui ſub Hadriano Imperatore accuſatus quòd Chriſtianus eſſet, in carcerem coniectus eſt: & paulo pòſt inde emiſſus, patrimonium ſtatim vendidit, & pretium partim pauperibus, partim accuſatoribus tamquam benefactoribus diſtribuit: ſed iterum comprehenſus, ſub Sapritio iudice dilaniatus, & gladio confoſſus, martyrium conſummauit. Pompeiopoli in Cilicia ſancti Zozontis [c] martyris, qui ſub Maximiano Imperatore in ignem iniectus, reddidit ſpiritum. Aquileiæ ſancti Anaſtaſij [d] martyris. In territorio Auguſtodunenſi ſanctæ Reginæ [e] virginis & martyris, quæ ſub Proconſule Olybrio, carceris, equulei, ac lampadarum perpeſſa ſupplicia, demum capitali ſententia damnata migrauit ad ſponſum. Trecis Nemorij [f] diaconi, & ſociorum martyrũ, quos Attila rex Hunnorum interfecit. Aurelianis in Gallia depoſitio ſancti Euortij [g] epiſcopi, qui primò Romanæ Eccleſiæ ſubdiaconus, dehinc diuino munere per columbam deſignatus eſt pontifex præfatæ vrbis. In Gallijs ſancti Auguſtalis [h] epiſcopi & confeſſoris. Capuæ ſancti [i] Pamphili epiſcopi. In territorio Pariſienſi ſancti Clodoaldi [k] preſbyteri & confeſſoris.

SEPTEMBRIS 7.

IOANNIS.] De eodem hàc die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Eius autem fidei cõſtantem confeſſionẽ, & diros cruciatus ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 5. & Niceph. lib. 7. c. 5. & licet nomen non explicent, reapſe de eo ſentire, certum eſt.

[b] Eupſychij.] De quo & Græci in Menologio hac die, ibique eius res geſtas ſumma breui deſcribunt. Porrò ne nominis & loci ſimilitudine quis decipiatur, duos Eupſychios martyres Cæſareæ Cappadociæ fuiſſe conſtat; quorum alter, de quo hîc agitur, paſſus eſt temporibus Hadriani Imp. alter autem, de quo ſuprà ad quintum idus Aprilis, Iuliano Apoſtata imperante, martyrium conſummauit; de quo eo die plura ſuperiùs dicta à nobis ſunt.

[c] Sozontis.] Agunt de eodem hac die Græci, eiusque acta pluribus proſequutus eſt Metaphraſtes: exſtant apud Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. De Pompeiopoli ciuitate, de qua hîc agitur; quomodo à Pompeio reſtituta eſt poſt debellatos piratas, iiſdemque incolenda ſit tradita, ſcribit Dio hiſtoriarum libro 36.

[d] Anaſtaſij.] Fuit hic fullo, & pro fidei merito in numerum martyrũ cooptatus eſt, idque ex vet. manuſcript. Molan. in addit. ad Vſuard. hac die.

[e] Reginæ.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, & Ado; iidemque pluribus eius res geſtas referũt, pleniùs autem Mombrit. tom. 2. vit. ſanct. & Petr. in catal. libro 8. cap. 47.

[f] Nemorij & ſoc.] De eo tabulæ eccleſiæ Trecenſis, item Maurolycus, & Molanus in addit. ad Vſuardum. Fuit hic diaconus S. Lupi, eiuſdem ciuitatis epiſcopi.

[g] Euortij epiſcopi.] De quo & Beda, Vſuardus, & Ado. Huius res geſtas ex antiquis codicibus edidit Sur. tomo 5. Vincent. libro 13. Petr. in catal. libro 8. cap. 48. Succeſſit hic S. Deſiniano, ſucceſſoremque habuit præclarum illum ſanctitate virum Anianum. Interfuit ſanctus Euortius Concilio Valentino, celebrato in Gallijs, Grariano & Equitio conſſ. anno Domini trecenteſimo ſeptuageſimo quinto.

[h] Auguſtalis epiſc.] De eodem hîc Beda; qui licet eum ponat Arelate, tamẽ dum repetitur idem epiſcopus ſubſcriptus Concilio primo Arauſicano, tempore S. Leonis Papæ, quo eidem ſedi Arelatenſi præerat S. Hilarius qui eidem Synodo interfuit; alterius potiùs ciuitatis videtur fuiſſe epiſcopus: nam & in tabulis epiſcoporum Arelatenſium, quas deſcripſit Demochares, nulla habetur mentio de Auguſtali epiſcopo.

[i] Pamphili.]

[a] Pamphili.] De eo monumenta eius Eccleſiæ, quorum Sanctorum indiculum Romam miſſum accepimus.

[b] Clodoaldi.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Fuit hic filius Clodomiri regis Francorum. Scribit de eo Gregorius Turonenſis de geſt. Francorum, libro 3. cap. 6. & 18. Sigebertus in chronico, anno Domini 531. Vincentius libro 21. capite 60. Petrus in catalogo, libro 8. capite 50. & alij iuniores.

8 Sexto idus Septemb. Luna. A xvj.

a b c d e f g h i k l m n p q t ſ

16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 1 2

t u A B C D E f F G H M N P

3 4 5 6 7 8 9 10 10 11 12 13 14 15

NATIVITAS [a] beatiſſimæ ſemper virginis genitricis Dei Mariæ. Nicomediæ ſancti Hadriani [b] martyris, cum alijs vigintitribus, qui omnes poſt multa ſupplicia ſub Diocletiano & Maximiano Auguſtis martyrium crurifragio conſummarunt quarto nonas Martij. Eorum reliquiæ à Chriſtianis Byzantium delatæ, reuerenti honore ſepultæ fuerunt: inde poſtea ſancti Hadriani corpus Romam hac die tranſlatum fuit, in qua ipſius feſtiuitas potiſſimùm celebratur. Alexandriæ ſanctorum martyrum Ammonis [c], Theophili, Neoterij, & aliorum vigintiduorum. Antiochiæ ſanctorum Timothei [d] & Fauſti martyrum. Gazæ in Palæſtina ſanctorum martyrum Euſebij [e], Neſtabi, & Zenonis fratrum, qui tempore Iuliani Apoſtatæ, irruente in eos turba gentilium, diſcerpti atque necati ſunt. Ibidem ſancti Neſtoris [f] martyris, qui ſub eodem Iuliano ab iiſdem gentilibus furentibus ſæuiſsimè cruciatus, emiſit ſpiritum. Friſingæ ſancti Corbiniani [g] primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui à Gregorio ſecundo Pontifice ordinatus, & ad prædicandum Euangelium miſſus, vberes fructus in Gallia & Germania retulit, ac demum virtutibus & miraculis clarus in pace quieuit.

SEPTEMBRIS 8.

NATIVITAS beatiſſ.] De eadem Beda, ac cæteri Latinorum; Græci etiam hac eadem die celebrant eandem ſolennitatem; de qua in Græco codice bibliothecæ Sfortianæ. num. 65. ſermones leguntur nomine S. Ioannis Chryſoſtomi, S. Procli, S. Ioannis Damaſceni, Iacobi monachi, & Andreæ Creteñ. In Sacramentario ſancti Gregorij, quod antiquiſſimum extat in biblioth. Vaticana, manuſcrip. habetur de eadem celebritate ſpecialis præfatio. Eiuſdem meminit S. Ildefonſus lib. de virg. Ordo Roman. de diuin. offic. pag. 24. de eadem agens, hæc habet: In Natiuitate S. Mariæ leguntur homiliæ ſanctorum Patrum ad ipſam diem pertinentes, &c. ſubditque de Litanijs ea die fieri ſolitis ex inſtitutione Sergij Papæ. Meminit de eadem cùm agitur de officio Miſſæ pag. 21. Ex quibus profectò valdè errare oſtenduntur, qui hanc ſolennitatem ab Innocentio quarto inſtitutam putarunt. Rurſus non rectè ſentire eos exiſtimamus, qui opinati ſunt iam ab Auguſtini ætate eandem eſſe in eccleſia celebratam, ea perſuaſi ratione quòd in eccleſiaſticis Officijs eius diei legatur ſermo S. Auguſtini de ea ſolennitate. Quamobrem monitum volumus lectorem, verè ſermonem illum eſſe germanum S. Auguſtini opus; nequaquam tamen in Natali Dei genitricis habitum; ſed perpaucis mutatis eidem celebritati accommodatum, qui eſt ſermo ſecundus de Annunciatione; vbi verba illa: Gaudeat terra noſtra tantæ virginis illuſtrata ſolenni die; ita piè mutata leguntur in Breuiario: Gaudeat terra noſtra, tantæ virginis illuſtrata Natali. Nec verò mirum hoc

cuiquam videatur, quòd ſermonem hunc S. Auguſtini ad beatiſſimam Virginē pertinentem, ſancta Eccleſia ad hanc feſtiuitatem accommodauerit; nam id ipſum in antiphonis & reſpōſorijs agere conſueuiſſe, ſatis apparet, dum quæ ſunt alicui ſolennitati peculiariter accommodata; iiſdem vtatur in alijs. Vt autem omnis prorſus anſa tollatur exiſtimandi, Auguſtini tempore hoc feſtum eſſe celebratum, adducam de ea re eiuſdem Auguſtini clariſſima teſtimonia, qui ſermone 21. & 22. de ſanct. teſtatur nullius alterius ortum, quàm ſolius Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſancti Ioannis Baptiſtæ, in Eccleſia celebrari conſueuiſſe. Quonam autem potiſſimùm tempore fuerit eiuſmodi ſolennitas inſtituta, nuſquā expreſſum reperi, nec quid certò affirmare poſſim. Quantùm autem ex hiſtorijs eccleſiaſticis cōpertum habeo, à Cōcilij Epheſini temporibus, ex quo execrāda illa Neſtorij hæreſis damnata atque proſcripta eſt, qua ſanctiſſimę Mariæ Virginis titulus ille ſupremus, Dei Genitricis impiè auferebatur, animaduertimus (ſecūdùm ea prophetæ verba: In tribulatione dilataſti mihi) magis magiſq; in dies, toto Orbe Chriſtiano Beatiſſimæ Virginis cultum auctum amplificatumque fuiſſe: non tamen dicere præſumimus, eo tempore inſtitutam eſſe præſentem ſolennitatem, cùm cōſtet, Gallicanam eccleſiam etiam temporibus Caroli Magni, & Ludouici Pij eam ignoraſſe, vt apparet ex Concilio Moguntino ſub eodem Imp. celebrato, anno Domini 813. can. 36. & ex capitularibus eiuſdem Imp. & Ludouici Pij, lib. 1. cap. 164. lib. 2. c. 35. & lib. 6. cap. 186. Satis ſit conſtare, eam eſſe antiquam, & tam Latinos, quàm Græcos eadē animi pietate, concordique ſtudio ac religione permotos, eadem die ſacratiſſimū Dei genitricis Natalitium ſolenniter celebrandum eſſe duxiſſe. Rationem autem eius ſolennitatis agendæ S. Bernardus ſcribit ſermone 4. ſuper Salue Regina. De iuſſis quibuſdam diuinitùs oſtenſis cuidam religioſo viro de hoc celebrando Natali die, agit Petrus in catal. lib. 8. c. 51. in fin. & alij. Exſtant inſuper tres luculentæ orationes S. Ioan. Damaſc. de Nat. Dei Dei genitr. Mariæ; aliæ Abſalonis, Guerrici, & aliorum, quos omittimus recenſere.

[b] Hadriani.] De ipſius natali die ſuperiùs ad quartum nonas Martij agitur, vt in Martyrologio Bedæ, & in antiquis manuſcript. alijsque recentioribus notatum vidimus. Vetera aliquot manuſcrip. hæc habent ea die, quæ & Molanus ad Vſuard. addidit: Nicomediæ S. Hadriani cum alijs viginti tribus, cuius corpus Romam tranſlatum eſt, atque ſepultum ſexto idus Septembris, vbi & eius paſſio eſt annotata. Hæc in dictis vet. manuſcript. licet in vetuſtioribus Roman. Martyrologijs nulla prorſus mentio de Hadriano ea die habeatur; ſed hac die tantùm, quando ſimul cum tranſlatione & paſſio olim celebrabatur. Cùm autem die tranſlationis Romæ etiam dies natalis eius recoleretur, inde factum eſt, vt Nicomediæ poneretur. vnde Adoni, & alijs eum ſecutis errandi manauit occaſio, vt putarent hac die tranſlationis, ſanctum Hadrianū occubuiſſe martyrio; rectiùs itaque Maurolycus ex prædictis manuſcriptis natalem paſſionis diem ad quartum nonas Martij, tranſlationem verò Romam factam hac die ponit. His omnibus ſubſcribit etiā Galeſinius in ſuis not. ea die Martij. Quod verò Græci, neque hac die, neque ad quartum nonas Martij, ſed ſeptimo Kal. Septemb. agant commemorationē S. Hadriani; exiſtimo eam eos agere diem, qua prima eſt facta tranſlatio, cùm Nicomedia Conſtantinopolim eius corpus delatum eſt. Cætera de Hadriano vide notata ſuperiùs in natali ipſius die 4. non. Martij.

[c] Ammonis & ſoc.] Vſuardus de iiſdem hac die. Scribit de his Dionyſius Alexand. apud Euſeb. lib. 6. c. 34. Alius eſt itē Ammon. Alexand. qui vnà cum Fauſto & Didio paſſus eſt tempore Diocletiani, de quibus Euſeb. lib. 8. c. 25. & Niceph. libro 7. c. 16. Diuerſos hos eſſe inter ſe, tū diuerſitas temporum, tum ſociorum oſtendit.

[d] Timothei & Fauſti.] De his item Vſuardus, & alij recentiores hac die.

[e] Euſebij & ſoc.] Horū nobile certamen ſcribit Sozomenus libro 5. cap. 8.

[f] Neſtoris.] De quo etiam idem Sozom. vnà cum prædictis martyribus agit vbi ſuprà, lib. 5. c. 8.

[g] Corbiniani epiſcopi.] Apud Bedam de eodē hac die. Eius res geſtas ſcriptis mandauit Aribo epiſcopus Friſingenſ. quas habet Sur. tom. 5. Plura de eodem Otho Friſing. lib. 5. cap. 23. & 24. Claruit temporibus Gregorij ſecundi Papæ circa an. Domini ſeptingenteſimum triceſimum.

xv. G Quinto idus Septemb. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21 22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

NICOMEDIÆ paſſio ſanctorum martyrum Dorothei [a] & Gorgonij, qui apud Diocletianum Auguſtum honores ampliſſimos conſecuti, cùm perſecutionem, quam ille Chriſtianis inferebat, deteſtarentur, præſente eo iuſſi ſunt primò appendi, & flagris toto corpore laniari, deinde viſceribus

pelle

pelle nudatis,aceto & ſale perfundi,ſicque in craticula aſſari, atque ad vltimum laqueo necari. Interiecto autem tempore,beati Gorgonij corpus Romam delatum fuit, ac via Latina poſitum, & inde ad baſilicam ſancti Petri tranſlatũ. In Sabinis,trigeſimo ab Vrbe milliario,ſanctorum martyrum Hyacinthi[b],Alexandri,& Tiburtij.Sebaſtæ ſancti Seueriani[c] militis Licinij Imperatoris,qui cùm quadraginta Martyres in carcere detẽtos frequens viſitaret, iuſſu Lyſiæ pręſidis ſaxo ad pedes ligato ſuſpenſus,ac verberibus cæſus,& flagris laniatus,in tormentis reddidit ſpiritum.Eodem die paſſio ſancti Stratonis[d],qui pro Chriſto ad duas arbores ligatus,atq; diſcerptus, martyriũ conſummauit.Item ſanctorũ martyrum Ruffini[e] & Ruffiniani fratrũ.Romę ſancti Sergij[f] Papæ & confeſſoris.In territorio Taruanenſi ſancti Audomari[g] epiſcopi.In Scotia ſancti Querani[h] abbatis.

SEPTEMBRIS 9.

DOROTHEI & Gorgonij.] De his Beda,Vſuard.Ado, & alij recentiores. Scribit horum res geſtas Euſeb. hiſt. lib.8.c.1.& 6.Niceph.lib.7.c. 2.& 5. Plura de iiſdem in actis ſanctorum Iudes & Donnæ,quæ refert Metaph.die 26.Decembr. vbi tamẽ Dorotheum capite amputatum , Gorgonium verò molari lapide ad collum ligato martyrium conſummaſſe,eadem acta teſtantur. Quòd autem ab his diuerſa hæc in Martyrologio ſunt poſita, quòd prædicti martyres laqueo vitam finierint,ex Euſebio dict.lib.8.c.6.& Niceph.lib.7.cap.5. videntur accepta. Quæ autem hic habentur de cæteris tormentis à prædictis martyribus perlatis; eadem recenſet Beda, Vſuardus, Ado, & alij:& licet Euſebius eis Petrum cruciatum eſſe dicat ; tamen cùm ex vnius,quod refert,martyrio,quæ cæteris ſodalibus contigerint, ſe nota facere velle teſtetur , inde prædicti putarunt in dictos martyres eadem eſſe illata tormenta. Rufinus item dum eundem Euſebij locum in Latinum vertit, ijſdem quibus ille hos ſupplicijs affectos , ac demum laqueo vitam finiſſe tradit. lib.8.c.6.Reliquias S.Gorgonij trãſlatas deinde Roma in Gallias, teſtatur Sigebert. in chron.anno Domini 764.

[b] Hyacinthi & ſoc.] Agit & de his Beda, Vſuardus,Ado,ac reliqui.

[c] Seueriani.] Græci item de eo hac die in Menologio, ibique eius acta expreſſa habentur , quæ vberiùs deſcripſit Metaphraſtes ex antiquis codicibus; extant apud Lipom.tom.6. & Sur.tomo 5.

[d] Stratonis.] De eo hac die Græci in Menologio,referuntque eius martyrium.

[e] Rufini & Rufiniani.] Græci etiam horum paſſionem deſcribunt in Menolog hac item die.

[f] Sergij Papæ.]De quo Beda,Ado, & recẽtiores.Hic ſubſtitutus eſt Cononi.Eius res geſtas per annos ſingulos deſcripſimus in Annal.eccleſiaſt.

[g] Audomari epiſcopi.] De eo etiam Vſuardus,& alij.Recitat eius acta Sur. tom. 5. Vincent. lib.23.cap.108. Petrus in catal.lib.8.cap. 58. Tritthem.de vir.illuſtr.Ord.ſanct.Bened.lib.3.c. 104. & lib.4.c.160.Molan.in Indic.ſanct. Belg. Exceſſit ex humanis anno Domini 695.

[h] Querani abb.] Agit de eodem Vſuardus hac die,& recentiores.

10 Quarto idus Septemb. Luna. A xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

TOLLENTINI in Piceno depoſitio ſancti Nicolai[a] confeſſoris,Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini.In Africa natalis ſanctorum epiſcoporum Nemeſiani[b], Felicis,Lucij,alterius item Felicis, Littei, Polyani, Victoris, Iaderis, Datiui,&

aliorum: qui ſub Valeriano & Gallieno, exſurgente perſecutionis rabie, ad primam confeſſionis Chriſti conſtantiam grauiter fuſtibus cæſi, deinde compedibus vincti, & ad fodienda metalla deputati, glorioſæ confeſſionis agonem conſummarunt. Chalcedone ſanctorum martyrum Soſthenis & [c] Victoris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Priſco Aſiæ Proconſule poſt vincula & beſtias ſuperatas iuſſi ſunt incendi: at illi ſalutantes ſe inuicem in oſculo ſancto, in oratione poſiti ſpiritum emiſerunt. In Bithynia ſanctarum virginum Menodoræ [d], Metrodoræ, & Nymphodoræ ſororum, quæ ſub Maximiano Imperatore & Frontone Præſide martyrio coronatę, peruenerunt ad gloriam. Item ſanctorum martyrum Apellij [e], Lucæ, & Clementis. Leodij in Belgia ſancti Theodardi [f] epiſcopi & martyris, qui animam ſuam poſuit pro ouibus ſuis, & poſt mortem miraculorum gratia illuxit. Romæ beati Hilari [g] Papæ & confeſſoris. Compoſtellæ ſancti Petri [h] epiſcopi, qui multis virtutibus & miraculis claruit. In ciuitate Albigenſi ſancti Saluij [i] epiſcopi & cōfeſſoris. Nouariæ ſancti Agapij [k] epiſcopi. Conſtantinopoli ſanctæ Pulcheriæ [l] Auguſtæ virginis, religione & pietate inſignis.

SEPTEMBRIS 10.

NICOLAI de Tolentino.] Huius facta egregia habet Mombrit. tom. 2. & Sur. tomo 5. Antoninus nonnulla part. 3. tit. 22. cap. 11. §. 17. & alij Recentiores. Exceſſit ex hac vita anno Domini 1306 relatus eſt autē inter ſanctos ab Eugenio Papa quarto, anno Pontificatus ſextodecimo, Domini autem 1446.

[b] Nemeſiani & ſoc.] Beda, Vſuardus, & Ado hac die. Scribit de his Cyprian. epiſt. 77. Quarum autem ciuitatum fuerint epiſcopi, poteſt intelligi ex actis Concilij Carthaginenſis ſub Cypriano. Hi etenim quamuis aliquādo erroneam illam ſententiam de baptiſmate hæreticorum, vnà cum ſancto Cypriano aduerſus Romanum Pont. Stephanum defendiſſent; tamen ſicut ille, ita & iſti nunquam ſe à Catholica vnitate & charitate diuiſerunt; vt de ſancto Cypriano ſanctus Auguſtinus agens aduerſus Donatiſtas, ſæpe inculcat. Clariſſimus fuit item in Africa eiuſdem nominis Nemeſianus, qui puer adhuc martyrium ſubijt, de quo Auguſtinus ſermone de diuerſ. 39. cap. 3.

[c] Soſthenis & Victoris.] Agunt de iiſdem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habētur res geſtę innctę actis S. Euphemiæ Chalcedonenſis: de his etiam Petrus in catal. libro 8. cap. 61.

[d] Menodoræ & ſoc.] De his & Græci in Menologio hac die: fuſiùs autem Metaphraſtes ipſarum res geſtas deſcripſit, quæ exſtant apud Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5.

[e] Apellij & ſoc.] De his adhuc Græci in Menologio agunt hac die.

[f] Theodoardi epiſcopi.] Huius acta teſtatur Sigebert. ſe ſcripſiſſe lucuplentiore ſtylo: exſtant ea apud Sur. tom. 5. Agit de eodem Trithem. de vir. illuſtr. Ord ſanct. Bened lib. 3. c. 103. & lib. 4. c. 154. Molanus in Indiculo ſanctorum Belgij. Paſſus eſt autem anno Domini ſexcenteſimo quinquageſimoquinto.

[g] Hilari Papæ.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die. Succeſſit hic S. Leoni Magno. Acta eius ex diuerſis antiquis codicibus conquiſita digeſſimus in Annalibus eccleſiaſticis per annos ſingulos.

[h] Petri epiſcopi.] Tabulæ Compoſtellanæ, ex quibus Molan. in addit. ad Vſuard. & alij.

[i] Saluij epiſcopi.] De eodē hac die Beda. Pluribus de eo agit Gregor. Turon. hiſt. Franc. libro 5. c. 50. lib. 6. c. 29. & lib. 7. c. 1. Migrauit ex hac vita an. Domini quingenteſimo octogeſimoſexto.

[k] Agapij epiſc.] Succeſſit hic S. Gaudentio, ſeditque annos 20. vt docent tabulę epiſcoporum eccleſiæ Nouarienſis, quæ tamen in aliquibus ſunt emendandæ.

[l] Pulcheriæ.] Eodem titulo ſanctitatis & virginitatis celebrant eā Græci hac die in Menologio. Licet enim ad optimam adminiſtrationem Imperij Marcianum virum religioſiſſimum ætate grandæuum ſibi maritum delegiſſet; tamen virginitatem, quam ab ineunte ætate Deo ſpoponderat,

illibatam

illibatam ad obitum vſque conſeruauit: quod abſque vlla dubitatione tam Græcorum quàm Latinorum hiſtorici omnes affirmant. Scribit de ea Sozom. lib. 9. c. 5. Socrat. lib. 7. c. 22. Niceph. lib. 14. c. 2. & 3. Marcel. in chron. & Suidas pluribus. De eadem ſæpe acta SS. Synodi Chalcedonenſis, vbi noua Helena, munimen Orthodoxorum, & gloria Eccleſiarum, à cũctis Patribus eſt acclamata. Commendatur mirum in modum in epiſtolis S. Leonis Papæ, præſertim epiſtola 39. Appellata eſt in Imperialibus ſanctionibus, venerabilis Auguſta. ita l. 2. de collat. luſtrali. Cod. Theod. Mẽtio de eadem habetur in actis ſanctæ Melaniæ iunioris. de eadẽ recentiores Græcorum hiſtorici Zonaras, Cedrenus, Glycas, & alij. Obijt humanum diem (vt auctor eſt Marcellinus in chron.) Opilione & Vincomalo Conſſ. Eſt annus à Chriſto Domino 451. Tam ad ipſam quàm ad ſorores Cyrillus epiſcopus Alexandrinus de recta fide commentarium ſcripſit. Idem Cyrillus in lib. ad Theodoſium Aug. eandem Pulcheriam procurantem Imperium his verbis deſcribit: *Altera autem & virginali germine ſimul vigens, & nobiliſſimi regni veſtri curam ſibi vendicat, &c.* Hęc Cyrillus, qui eandem pluribus laudat. Porrò Pulcheriæ vitam tam ex Græcis quàm ex Latinis antiquis auctoribus ſumma induſtria collegit R. P. Thomas Boſſius, noſtræ congregationis presbyter, Latinis ac Græcis litteris bene excultus: quam proximè ab eo edendam, ſimulque alias nobilis ingenij aduerſus hæreticos elaboratas lucubrationes ſperamus. Fuit & alia Pulcheria Theodoſij maioris filia, quæ tenella adhuc ætate ex hac vita deceſſit, in cuius nobili funere S. Gregorius Nyſſenus egregiam habuit panegyrim. Rurſus etiam & alia fuit tenella puella, Pulcheria dicta, filia Theophili & Theodoræ Auguſt. de qua Cedrenus in comp. hiſt. in Theophilo, & Zonaras in 3. part. Annal. in eodem Imperatore.

11 Tertio idus Septemb. Luna. B xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18				

ROMÆ via Salaria veteri in cœmeterio Baſillæ natalis ſanctorum martyrum Proti [a] & Hyacinthi eunuchorũ beatę Eugeniæ: qui ſub Gallieno Imperatore deprehenſi quòd eſſent Chriſtiani, ſacrificare coguntur; ſed non conſentientes, primò duriſſimè verberati ſunt, ac tandem pariter decollati. Laodiceæ in Syria paſſio ſanctorum Diodori [b], Diomedis, & Didymi. Legione in Hiſpania ſancti Vincentij [c] abbatis & martyris. In Ægypto ſancti Paphnutij [d] epiſcopi, qui vnus fuit ex ijs confeſſoribus, qui ſub Maximiano Imperatore, dextro oculo effoſſo, & ſiniſtro poplite exciſo ad metalla damnati fuerunt: deinde ſub Conſtantino Magno aduerſus Arianos pro fide Catholica ſtrenuè decertauit, & demum multis coronis auctus in pace quieuit. Lugduni depoſitio ſancti Patientis [e] epiſcopi. Vercellis ſancti Aemiliani [f] epiſcopi. [g] Alexandriæ ſanctæ Theodoræ [h], quæ cùm incautè deliquiſſet, facti pœnitens, mira abſtinentia & patientia in habitu ſancto incognita perſeuerauit vſque ad mortem.

SEPTEMBRIS 11.

PROTI & Hyacinthi.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, ac cęteri omnes hac die. Exſtant eorum res geſtæ in actis S. Eugeniæ, de quorum fide agemus inferiùs viij. Kal. Ianuarij. Erat Romæ illuſtris memoria horum martyrum, cuius Confeſſionem Symmachus Papa exornauit, vt conſtat ex libro de Rom. Pontificibus in Symmacho.

[b] Diodori & ſoc.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, vbi & ipſorum martyrium paucis enarrant.

[c] Vincentij.] Paſſus hic dicitur Gothorū tempore, cùm Arianæ perfidiæ repugnaret. De eodem in Flor. ſanct. Hiſpaniæ, & in Theſauro concion. tomo 2. hac die.

[d] Paphnutij epiſc.] Hic ille illuſtris confeſſor, qui in vltima perſecutione dextro orbatus oculo, & ſiniſtro ſucciſo poplite, adhucq; ſuperſtes, cōuenit vnà cū cæteris ad magnū Nicænū Conciliū, & aduerſus Arianos egregiè decertauit. Fuit & miraculorū patrandorū Apoſtolica virtute præditus, vt de eo ſcribit Rufin. lib. 1. c. 4. & 17. Socrat. lib. 1. c. 8. vbi ait, Conſtantinū Imperatorem partē illam vultus eius effoſſi oculi exoſculatum eſſe miro religionis affectu: Idipſum Theodoret. hiſt. libro 1. c. 7. Sozom. libro 1. cap. 22. Niceph. lib. 8. cap. 14. & 19. & Suidas. De eodem adhuc monacho ſcribit S. Athanaſius in vita S. Antonij. Longè hic alius ab illo Paphnutio Meletiano, licet & ipſe confeſſor fuerit, de quo ſcribit S. Epiphanius in Panario, hæreſi 68.

[e] Patientis epiſcopi.] De eodē hac die Vſuardus, & alij. Scribit Gregor. Turon. de geſt. Franc. lib. 2. c. 24. Sidonium Apollinarem eius virtutes litteris prædicaſſe: agit enim de eo Sidonius lib. 2. epiſt. 10. ad Heſperium, & lib. 4. epiſt. 25. ad Donnolum: extatque eiuſdem ad eundem Patientem epiſt. 12. lib. 6. quibus eius res geſtæ narrantur. Ad hunc ipſum Conſtantius inſcripſit vitam S. Germani epiſcopi Antiſiodorenſis. Interfuit hic item conuentui Gallicanorum epiſcoporum, in quo cognita & probata eſt fides Catholica Fauſti Lerinenſis, damnantis dogmata Pelagij: ad quos etiam Lucidus Pelagianus palinodiam recantās, in eiuſdem hæreſis damnationem ſcripſit epiſtolam. Extant hæc tomo 5. biblioth. Margar. Ponitur Patiens viceſimusquartus eius ſedis epiſcopus in tabulis Democharis.

[f] Æmiliani epiſcopi.] De eo tab. eccleſ. Vercellenſis. Huius vitā ex antiquis eius eccleſiæ monumentis ſe ſcripſiſſe teſtatur Galeſinius: Interfuit Aemilianus Vercellenſis epiſcopus Romanis Synodis tertiæ, & quartæ ſub Symmacho Papa, vt earumdem acta teſtantur.

[g] Theodoræ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, Nicephorus etiam libro 17. cap. 5. pleniùs autem Metaphraſtes refert eius res geſtas, quas Latinè redditas habes apud Lipom. tomo 6. hac die, & Sur. tomo 5. Vixit temporibus Zenonis Imperatoris.

xij. C Pridie idus Septemb. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

ALEXANDRIÆ natalis ſanctorum martyrum Hieronidis[a], Leontij, Serapionis, Seleſij, Valeriani, & Stratonis, qui ſub Maximino Imperatore ob Chriſti nominis confeſſionem in mare ſunt demerſi. In Bithynia ſancti Autonomi[b] epiſcopi & martyris, qui ex Italia Diocletiani perſecutionem declinans, illuc profectus, cùm plurimos conuertiſſet ad fidem, à furentibus gentilibus, dum ſacra myſteria perageret, ad altare mactatus, hoſtia Chriſti effectus eſt. Meri in Phrygia paſſio ſanctorum martyrū Macedonij[c], Theoduli, & Tatiani, qui ſub Iuliano Apoſtata ab Almachio præſide poſt alia tormenta ſuper crates ferreas ignitas poſiti, exultantes martyrium compleuerunt. Iconij in Lycaonia ſancti Curonoti[d] epiſcopi, qui ſub Perennio præſide capite truncatus, martyrij palmam accepit. Apud Ticinum ſancti[e] Iuuētij epiſcopi, de quo ſexto idus Februarij. Is à beato Hermagora diſcipulo ſancti Marci Euangeliſtæ ad eam vrbē vnà cum ſancto Syro directus eſt; & ambo illic Chriſti Euangelium prędicātes, & magnis

virtutibus

virtutibus ac miraculis coruſcantes, etiam vicinas vrbes diuinis operibus illuſtrarunt; ſicque in pontificali honore, glorioſo fine quieuerunt in pace. Lugduni depoſitio ſancti Sacerdotis[f] epiſcopi. Veronæ ſancti Siluini[g] epiſcopi. Anderlaci ſancti Guidonis confeſſoris.[h]

SEPTEMBRIS 12.

[a] Hieronidis & ſoc.] De iiſdem hac die Græci agũt in Menologio; vbi eorum martyrium deſcribunt.

[b] Autonomi.] Græci iidem. Porrò eius acta edidit Metaphraſtes, quæ habet Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. hac die.

[c] Macedonij & ſoc.] Græci etiam de his agũt in Menologio, geſtaq; eorum referunt breui compendio; Suidas autem pluribus eorum nobiliſſimũ certamẽ deſcribit in hiſtor. in verb. Amachius.

[d] Curonoti.] Huius acta martyrij Græci, qui eadem die de eo agunt in Menologio, explicant.

[e] Iuuentij epiſcopi] De Iuuentio, ſeu Euentio, ſuperiùs iterum ſexto id. Februarij. De Iuuentio & Syro epiſcopis, hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij agunt. In tabulis autem eccleſiæ Ticinenſis de vtroque ſeorſum agitur, diuerſiſque diebus. nimirum de Iuuentio oct. idus Febr. de Syro autem quint. idus Decembr. eiusque tranſlationem xvj. Kal. Iunij celebrant. Fertur Iuuentius, de quo agitur, diſcipulus fuiſſe S. Hermagoræ, qui paſſus eſt temporibus Neronis Imperatoris, tertiusque numeratur eius ſedis epiſcopus. Iuuentij & Syri res geſtas recitat Mombrit. tom. 2. habes eaſdem apud Sur. tom. 7. hac die. Petr. in catal. lib. 1. c. 50. & lib. 8. c. 68. De eodem S Syro Luithprand. Ticin. lib. 3. cap. 2. Bernard. abb. Bonæual. in vita S. Bernardi libro 1. capite 4.

[f] Sacerdotis epiſcopi.] De eodem Beda, & Ado. Claruit temporibus Childeberti regis Francorum, cuius an. trigeſimo octauo interfuit Aurelianẽſi quinto Cõcilio, vt eius acta ſignificãt. Numeratur hic Lugdunenſis ſedis epiſcopus triceſimus, vel triceſimus ſecũdus, iuxta diuerſas tabulas, quas deſcripſit Demochar. lib. de ſacrif. Miſſæ.

[g] Siluini epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſiæ Veronen. quas illuſtrauit Illuſt. ac R. D. Auguſtinus Valer. epiſcopus Veron. S.R.E. Cardin. libro quem ſcripſit de antiquis monum. epiſcoporum Veronen. ibi pag. 10. & 42.

[h] Guidonis confeſſoris.] Huius acta recenſet Sur. tom. 5. hac die. Agit de eodem Molan. in additis ad Vſuard. Migrauit ex hac vita anno Domini milleſimo centeſimo duodecimo.

13 Idibus Septembris. Luna. D xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

ALEXANDRIÆ natalis beati Philippi[a], patris ſanctæ Eugeniæ virginis. Hic dignitatem præfecturæ Aegypti deſerens, baptiſmi gratiam aſſecutus eſt: quem in oratione cõſtitutum iuſſit Terentius præfectus eius ſucceſſor gladio iugulari. Item ſanctorum martyrum Macrobij[b] & Iuliani, qui ſub Licinio paſſi ſunt. Eodem die ſancti Ligorij[c] martyris, qui in eremo degens, à gentilibus ob Chriſti fidem necatus eſt. Alexandriæ ſancti Eulogij[d] epiſcopi, doctrina & ſanctitate celebris. Andegaui in Gallia ſancti Maurilij[e] epiſcopi, qui innumeris miraculis claruit. Apud Senonas ſancti Amati[f] epiſcopi, & confeſſoris. Ipſo die ſancti Venerij[g] confeſſoris, admirandæ ſanctitatis viri, qui in inſula Palmaria vitam eremiticã duxit. In monaſterio Romarico in Gallia ſancti Amati[h] preſbyteri & abbatis, abſtinentia & miraculorum gratia illuſtris.

PHILIPPI.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores; qui omnes corrigendi ſunt, dum ea actis S. Eugeniæ dicunt illum fuiſſe epiſcopum Alexandrinum: nam eius præfectura ſecularis, & non ſacerdotalis fuit. Euſebius etenim cùm tam in chronico, quàm in hiſtoria texit ſeriem epiſcoporum Alexandrinorum, Nicephorus epiſcopus, & Nicephorus Calliſt. & alij qui id ipſum præſtiterunt, nullus ipſorum inter Alexandrinos epiſcopos adnumerat Philippum. Rurſus autem in eodem Philippo ſanctæ Eugeniæ patre errauerunt alij, qui putarunt eundem eſſe Philippum Imperatorem, vt Cedrenus in Maximino; quos Zonaras iure redarguit in Philippo Imp. Quòd item in prædictorum Martyrologijs legitur hic paſſus eſſe Valeriani & Gallieni temporibus, planè repugnat actis ipſius S. Eugeniæ, vbi eius certamen deſcribitur: nec quenquam moueat ſi eius filia Eugenia paſſa dicatur temporibus prædictorum Imperatorum: nam perlongum temporis ſpatium inter vtriuſque martyrium interceſſiſſe, eadem acta ſignificāt. Paſſus eſt autem Philippus Seuero & Antonino filio regnantibus, vt eadem acta teſtantur; quæ tamen tam in his quæ habēt de epiſcopatu Philippi, quàm in aliquibus alijs ſuperadditis, cenſura indigent.

[b] Macrobij & Iuliani.] De iiſdem Græcorum tabulæ, & Menologium hac die agunt.

[c] Ligorij.] Vet. manuſcripta de eodem hac die; Petrus in catal. lib. 8. cap. 73. agit de eius martyrio atque tranſlatione.

[d] Eulogij epiſcopi.] De eodem Græci etiam. Scribit de eo Euagr. hiſt. libro 5, cap. 35. De eodem agitur in Prat. ſpirit. c. 146. & 147. Nicephorus in chron. numerat eum quadrageſimumſeptimum eius ſedis epiſcopum. Claruit temporibus Mauritij Imperatoris, & Phocæ eius ſucceſſoris; vſus eſt eo familiariſſimè S. Gregorius Papa, cuius ad ipſum quam plurimæ exſtant epiſtolæ, vt libr. 1. epiſt. 23, lib. 4. epiſt. 36. lib. 5. 60. lib. 6. 31. & 37. libr. 7. 30. & 38. lib. 8. 43. & lib. 11. epiſt. 46. & 47.

[e] Maurilij epiſcopi.] Vſuardus, Ado, & alij recentiores de eodem hac die. Exſtant eius acta, quę Mombrit. tom. 2. & Sur. tom. 5. recitāt; quæ à Fortunato fuiſſe conſcripta, teſtatur Tritthemius. Claruit temporibus Theodoſij, & Honorij eius filij: conſecratusque epiſcopus à S. Martino epiſcopo Turonenſi, ſedit annis triginta. Agit de eodem Petrus Cluniacenſis libro 1. epiſt. 2. Vincent. libro 17. cap. 20. Anton. part. 2. tit. 10. cap. 13 Petrus in catal. libro 8. cap. 75. Adducit hunc in exemplum Petrus Dam. in apolog. ad Greg. ſept. Rom. Pont. de abdicatione epiſcopatus. Fuit eiuſdem nominis alius epiſcopus Rhotomagenſis, qui vixit circa annum Domini 1070. de quo Tritthem. de viris illuſtribus Ordinis ſancti Benedicti lib. 3. c. 323. & libr. 4. capite 320.

[f] Amati epiſcopi.] Huius res geſtas ex antiquis codicibus mutuatus edidit Sur. tom. 5. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 685. Molan. in addit ad Vſuard. & in Indiculo ſanct. Belg. pluribus. Numeratur vigeſimusſecundus eius ſedis epiſcopus. Exceſſit ex hac vita anno Domini 690. vt indicant tabulæ eccleſiæ Senonenſis à Demochare deſcriptæ.

[g] Venerij.] Eius acta in compendium redacta habet Petr. in catal. libro 8. c. 65. qui ſubdit de alio eiuſdem nominis ſanctitate claro, qui vixit temporibus Othonis tertij Imp. ibid. c. 66. Hic de quo agimus, claruit temporibus Phocæ Imp. & Gregorij Papæ, qui monaſterium eiuſdem in Palmaria inſula ad canonicam obſeruationem reſtituendum curauit. lib. 1. epiſt. 48. Fuit eiuſdem nominis ſanctitate clarus alius adhuc Venerius, qui habitauit in montibus Tiburtinis, de quo ſcribit Petrus Damian. in vita S. Romualdi.

[h] Amati presbyt.] De quo item Beda, Vſuardus, & alij. exſtant eius acta apud Sur. tom. 5. De eodem Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 88. & 90. Floruit temporibus Dagoberti regis Franc. anno Domini 630. Idem Tritthem. ibidem agit de alio eiuſdem nominis, & monaſterij abbate & martyre, libro 3. capite 309. de quo agi putat hac die.

2. E Decimooctauo Kal. Octob. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

EXALTATIO[a] ſanctę Crucis, quando Heraclius Imperator, Coſrhoe Rege deuicto, eam de Perſide Hieroſolymam reportauit. Romæ via Appia beati Cornelij[b] Papæ & martyris, qui in perſecutione Decij poſt exilij relegationem iuſſus eſt plumbatis cædi, & ſic cum alijs viginti & vno promiſcui ſexus decollari. Sed & Cærealis miles, cum Salluſtia vxore ſua,

ſua, quos idem Cornelius in fide inſtruxerat, eodem die capite plexi ſunt. In Africa paſſio ſancti Cypriani [c] epiſcopi Carthaginienſis, ſanctitate & doctrina clariſſimi: qui ſub Valeriano & Gallieno Principibus poſt durum exilium detruncatione capitis martyrium conſummauit ſexto milliario à Carthagine iuxta mare. Paſſi ſunt etiam ibidem ſancti martyres Creſcentianus [d], Victor, Roſula, & Generalis. Romæ ſancti Creſcentij [e] pueri, filij ſancti Euthymij, qui in perſecutione Diocletiani ſub Turpilio iudice via Salaria gladio percuſſus occubuit. Treuiris ſancti Materni [f] epiſcopi, diſcipuli beati Petri Apoſtoli, qui Tungrenſes, Colonienſes, & Treuirenſes, alioſque finitimos populos ad Chriſti fidem perduxit. Eodem die natalis ſancti Ioannis [g] Chryſoſtomi epiſcopi Conſtantinopolitani, qui inimicorum factione in exilium eiectus, cùm Innocentij primi ſummi Pontificis decreto inde reuocaretur, à cuſtodientibus militibus multa mala perpeſſus, animam Deo reddidit: eius tamen feſtiuitas ſexto Kalẽdas Februarij celebratur, qua die ſacrum ipſius corpus à Theodoſio iuniore Conſtantinopolim fuit tranſlatum.

SEPTEMBRIS 14.

EXALTATIO S. Crucis.] De ea etiã Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Pluribus autem Ordo Rom. de diuin. offic. in fin. Microlog. c. 55. ac cæteri qui ſcribunt de diuin. offic. Agunt præterea & Græci hac die ſolennitatem Exaltationis S. Crucis, nõ tamen quando per Heraclium Imp. deuicto Coſrhoe reſtituta eſt; ſed cùm Conſtantino imperante, gloria exaltatę Crucis, maiori fulgore in Orbe effulſit. Exſtat tractatus egregius Epiphanij epiſcopi Orbi de ſigno Crucis quod apparuit Conſtantino Magno Imp. Habetur Græcè ſcriptus in cod. manuſcript. biblioth. Sfortianæ num. 91. Græci itaque longè ante Heraclij tempora, hac ipſa die eiuſmodi celebritatem agebant; qua item die Exaltationis S. Crucis ſanctum Ioannẽ Chryſoſtomum ex hac vita migraſſe, hi tradunt, qui res geſtas ipſius ſunt proſecuti. De eadem etiam ſolennitate hac die agi ſolita meminit Euſtachius presbyter in Eutychio apud Lipom. tom. 7. Latini etiam ante Heraclij tẽpora hanc diem Exaltationi S. Crucis dicatam coluiſſe videntur; nam in Sacramentario S. Gregorij de eadem, hac die agitur. putamus itaque eandem ſolennitatem multo prius celebrari ſolitam, tanta deinde parta victoria, auctam, redditamq́ue ex eius rei memoria illuſtriorem. Quæ verò de Heraclij victoria, & reſtitutione S. Crucis ſcripta ſunt, contigerunt anno decimo nono eius Imp. vt conſtat ex Theophane in hiſt. Miſcell. Numeratur hic annus à recentioribus ſexcenteſimus viceſimusnonus à Chriſto Domino; à Sigeberto autem in chron anno 631. De eadem Aim. de geſt. Franc. lib. 4. cap. 21. Vide de eadem Exaltatione Suidam in hiſtor. in Heraclio. Rei geſtæ hiſtoriam multis inuolutam ambagibus legimus manuſcript. quam penes nos habemus, auctore quodam Nicephoro epiſcopo; cuius eſt initium: Tempore illo quo, &c. Quid autem in ea germanum, quidve ſpurium ſit, diximus in Annal. eccleſ. Quod doluimus, hiſtoriam illam nonnullis auctam mendacijs in quibuſdam eccleſijs pictam vidimus. Exſtant de ſancta Cruce ſancti Ioannis Chryſoſtomi orationes duæ: Sophronius item de Exaltatione S. Crucis ſcripſit ſermonem; alium eiuſdem argumenti edidit Leo Imp. quos habet Cod. Græc. manuſcrip. bibliothecæ Sfortianæ nu. 65. itemq́; Ioſephus epiſcopus Theſſalonicæ aliam de S. Cruce ſcripſit orationem. Habetur & ipſa in eadem biblioth. num. 84.

[b] Cornelij Papæ.] De eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij. De cuius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 6. cap. 32. Optat. libro 2. Aug. epiſt. 165. Niceph. in chron. Res geſtas ipſius & tẽpos quo ſedit, pleniùs ſcripſimus in Annal. eccleſ. De Cæreali & Salluſtia, quorũ hîc mẽtio habetur, agit hîc itẽ Ado, aſſentiunturq́ue vet. manuſcript. S. Leo Papa exſtruxit baſilicã S. Cornelij Papę nomine, iuxta cœmeterium Calliſti via Appia, vt cõſtat ex lib. de Rom. Pontificibus in Leone primo.

[c] Cypriani.] Beda, ac cæteri qui ſuprà, de eodẽ hac die. Fuit eius ſolennitas etiam Græcis celeberrima, in qua S. Gregorius Nazianzenus pręclaram habuit orationem: licet tam ipſe quàm Metaphraſtes, ac cæteri Græcorum errore labantur, dum eundem eſſe exiſtimant cum Cypriano mago,

qui

qui paſſus eſt cum Iuſtina virgine; nomine uimirũ & martyrij titulo decepti: cùm reuera multis differentijs conſtet inter ſe eſſe diſtiuctos. Huius acta ſcripſit Põtius eius diaconus, vt teſtatut S. Hieron. de ſcrip. eccleſ. inde Paulus diac. Exſtant præterea eiuſdem martyrij acta publica à Notarijs excepta: quæ omnia iu vnum collecta habet Pamelius, qui & de ſno addidit eiuſdem Cypriani vitam ex ipſiuſmet ſcriptis locupletatam. Legi in antiquo Breuiario Toletano ſacrum bymnũ, quo eius martyrium egregiè deſcriptum canitur. Eſt eius exordium: Orbis magiſter Taſcie, &c. Eaſtant de eodẽ ſermones ſancti Augnſtiui, quorum Poſſidins meminit in Indie. ſerm. 113. 114. 115. & 116. de diuerſis, adhuc alius in addit. Pariſ. 12. vbi etiam recenſentur eiuſdem martyrij acta. Eaſtant præterea de eodem ſermones duo ſaucti Maximi, alius inſuper S. Petri Cbryſologi 129. In huius martyris bonorem duæ apud Carthaginem illuſtres baſilicæ fuerunt erectæ, vt ſcribit Victor de perſecut. Vuandal. libro 1. quatum altera vbi paſſns, altera verò vbi ſepultus, exſtructa fuit. Prior ad Sextum dicta, à ſexto videlicet ab vibe Carthaginis lapide: qui ipſe locus appellatus eſt Menſa Cypriani; uõ quòd (ait Auguſtinus Serm. 113. de diuerſ.) ibi fit vnquam Cypriannus epulatus, ſed quia ibi eſt immolatus: altera ad Decimum eſt nuncupata, qnòd tot paſſuum millibus à Carthagine diſtaret eius ſepulchrum; huius meminit Procopius de bello Vuandalico, aitq́ue hanc ſibi vindicaſſe Vuandalos Arianæ perfidiæ ſectatores, illa prior: ad ſolum proſtrata. Hæc autem (ſecuudùm præcedeus de ea reeditum propheticum oraculum) ſubactis per Iuſtinianum Imp. Vuandalis, reddita eſt Catbolicis. Dicta hæc erat etiam Sepulchrum Cypriani, ad quod è tranſmarinis vſque regionibus freques erat acceſſus fidelium, vt apparet ex Seuero lib. 1. dialog. De eadẽ ſoleuuitate, & loco ſcribit Niceph. biſt. lib. 17. cap. 12. Non tantùm in Africa, ſed & in Italia celeberrima fuit huius diei S. Cypriani ſolennitas, de qua exſtat epiſtola Athalarici regis ad Seuerum, apud Caſſiod. Variar. lib. 17. cap. 12. Appellabatur enim celebritas Cyprianæa, vt ſcribit Procop. de bello Vuandal.

[d] Creſcentianus & ſoc.] De quibus Ado, cui adſtipulantur. vet. manuſcript.

[e] Creſcentij pueri.] De cuius martyrio acta manuſcrip. aliorumq́ue ſociorum legi, quæ ab eccleſia Peruſina accepimus.

[f] Materni epiſc.] De eo & Beda, alijq́ue recentiores. Plura de eo in actis S. Gereonis, & ſoc. quæ recitat Sur. tom. 5. Octobris 10. & Molanus in Indic. ſanctorum Belgij. Cùm autem omnes vno ore fateantur, hunc fuiſſe ſancti Petri Apoſtoli diſcipulum: profectò neceſſe eſt dicere, duos eiuſdem nominis, eiuſdem Colonieuſis eccleſiæ fuiſſe epiſcopos, ſcilicet maiorem hunc, de quo hac die agitur, Petri diſcipulum; & minorem, qui claruit temporibus Conſtautini Imperatoris, interfuitq́ue Concilio primo Arelatenſi, vt eius acta ſignificant, cuius etiam meminit idem Imperator in litteris ad Melchiadem Rom. Pontificem, quas refert Euſeb. libro 10. ipſi etenim ac collegis epiſcopis delegata eſt Cauſa Cæciliani epiſcopi Carthaginenſis; qui & Romam vocatus eſt ad Syuodum iu eadem cauſa habendam, vt ſcribit Optat. Mileuit. libro 1. cõtra Parmen. Hiuc miramur vehementer, quomodo in tabulis epiſcoporum Colonienſium, quas deſcripſit Demochares lib. de ſacr. Miſ. vnus tantùm adnumeretur Maternus: qui ſi (vt in illis idem pouit Demochares) præceſſit Euphratem, qui, vt Arianus, damnatus eſt iu Concilio Agrippinenſi; mauifeſtè conſtat, illum non vixiſſe temporibus Apoſtolorum, ſed potins Conſtautini Magni, vt apparet ex actis prædictorum Conciliorum. Hunc hiſtoriæ nodum cùm alijs ſoluendum relinqueremus, nec eſſet in animo aliquid definire: Reuerendiſſimus D. Lindanus, epiſcopus Ruremundenſis, cùm iſthæc ipſa noſtra Romæ peruideret, in eam ſe dicebat ire ſententiam, vt duo fuerint eiuſdem ciuitatis, eiuſdemq́ue nominis, diuerſis temporibus, Materni epiſcopi; vt in alijs ciuitatibus ſæpè vidimus accidiſſe. Cuius ſententiæ, vtpote viri eruditiſſimi, nos libentiſſimè ſubſcribimus; id præſertim prędictis rationibus non tantùm ſuadentibus, ſed cogentibus.

[g] Ioannis Chryſoſtomi.] De eodem hac die Græci in Menologio, qua ea bumanis eſſe ſublatũ, qui eius acta ſcripſerunt, teſtantur, Pallad Leo Auguſt. Metaph Gregor. Alex. Caſſiod. trip. libro 10. c. 18. Niceph. lib. 13. cap. 17. & alij. Penes Socrat. li. 6. c. 19. textus deprauatus reperitur, & loco xviij. Kalen. Octobr. legitur xviij. Kalen. Decembr. cuius erroris ea videtur eſſe occaſio, quòd ob ſolennitatem S. Crucis Græci transferunt hanc celebritatem S. Ioannis Chryſoſtomi in eam diem, vel, vt alia habent Menologia, ad Idus Nouemb. vt ponitur etiam in dicto eorum Menologio. Migrauit ex hac vita, Honorio ſeptimùm, & Theodoſio ſecundùm Conſſ. vt idem Socrates, & alij teſtantur. eſt hic annus (iuxta Faſtos Onuphrij) à Chriſto Domino 407. Cœpta eſt hæc eius ſolennitas agi Conſtantinopoli anno viceſimo ſeptimo Theodoſij iuuioris, Tauro & Felice Conſſ. Domini autem auno 428. vt auctor eſt Cedrenus in comp. hiſt. id etenim contigit, cùm opera S. Innocentij Papæ nomen eius, quod per ſchiſmaticos fuerat abraſum à diptychis, Catholica Eccleſia gaudente, eſt in priſtinum reſtitutum. Cætera de S. Ioanne Chryſoſtomo vide notata ſuperiùs in die tranſlationis eius, ſexto Kal. Februarij: quibus addimus, exſtare S. Ioan. Damaſc. encomium de eodẽ ſancto; inſuper & orationem de eius tranſlatione à Conſtantino filio Leonis Imp. conſcriptam. habet hæc omnia codex Græcus manuſcrip. in bibliotheca Sfortiana num. 65.

Decimo-

15 Decimoſeptimo Kal. Octob. Luna. F ix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22

OCTAVA[a] Natiuitatis beatæ Mariæ virginis. Romæ via Nomentana natalis beati Nicomedis[b] preſbyteri & martyris, qui cùm diceret compellentibus ſe ſacrificare: Ego non ſacrifico niſi Deo omnipotenti, qui regnat in cælis; plumbatis diutiſſimè cæſus, migrauit ad Dominum. In territorio Cabilonenſi ſancti Valeriani[c] martyris, quem Priſcus Præſes ſuſpenſum, & graui vngularum lacerationecruciatum, cùm in Chriſti cōfeſſione videret immobilem, ac læto animo in eius laudibus permanentem, gladio animaduerti præcepit. Marcianopli in Thracia ſanctę Melitinę[d] martyris, quæ ſub Antonino Imperatore & Antiocho Præſide ad gentilium fana ſemel & iterum ducta, cùm idola ſemper corruerent, ſuſpēſa & laniata, ac demum capite plexa eſt. Hadrianopoli ſanctorum martyrum Maximi[e], Theodori, & Aſclepiodoti, qui ſub Maximiano Imperatore coronati ſunt. Item ſancti[f] Porphyrij mimi, qui coram Iuliano Apoſtata per iocum baptiſmum ſuſcipiens, Dei virtute de repente mutatus, Chriſtianum ſe eſſe profeſſus eſt; ac mox, iubente eo, ſecuri percuſſus, martyrio coronatur. Eodem die ſancti Nicetæ[g] Gothi, qui ab Athanarico Rege ob Catholicā fidem iuſſus eſt ignè comburi. Cordubę ſanctorū martyrum[h] Emilæ diaconi, & Hieremiæ, qui in perſecutione Arabica poſt longā carceris macerationem, ceruicibus pro Chriſto abſciſis martyrium compleuerunt. Tulli in Gallia ſancti Apri[i] epiſcopi. Itē ſancti[k] Leobini epiſcopi Carnutēſis. Lugduni ſancti Albini[l] epiſcopi. Eodem die depoſitio ſancti Aichardi[m] abbatis. In Gallia ſanctæ Eutropiæ[n] viduæ.

SEPTEMBRIS 15.

OCTAVA.] De eadem Beda. Radulph. de obſer. can. c. 19. recenſet eam inter maiores Octanas, cuius Officium eccleſiaſticum ab Innocentio Papa quarto conſtitutum tradunt. Vide notata ſuperiùs in in ipſa die Natiuitatis eius.

[b] Nicomedis.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & vet. manuſcript. Huius res geſtæ deſcribuntur in actis ſanctorum Nerei & Achilei c. 9 & 10. apud Sur. 12. Maij, tomo 3. Erat nobilis Romæ titulus S. Nicomedis: mentio de eo habetur in Concilio primo Romano ſub Symmacho, quod ſecundum perperam dictum reperitur; eius anniuerſaria dedicationis dies agebatur Kal. Iunij, vt apparet ex Martyrologio Bedæ, Vſuardi, & Adonis. Erat inſuper Romæ cœmeterium à ſancto Nicomede denominatum, de quo in libro de Rom. Pontific. in Bonifacio quinto.

[c] Valeriani.] Agit de eodem Beda, & alij. De eius martyrio atque miraculis Gregorius Turon. de glor. mart. cap. 54. & Petrus in catalogo libro 8. cap. 48.

[d] Melitinæ.] De eadem Græcorum tabulæ; quarum aliæ hac die, aliæ verò ſequenti: in Menologio autem, quo vtimur, ponitur die ſequenti, ibiq́ue pluribus martyrium eius deſcribitur.

[e] Maximi & ſoc.] Agunt de iiſdem etiã Græci hac die in Menologio.

[f] Porphyrij.] Græci itidem agunt de eodem hac die in Menologio, resq́ue eius geſtas paucis complexi ſunt.

[g] Nicetæ.] Huius acta ex antiquioribus codicibus deſcripſit Metaphraſtes, quæ retulit Lip. in tom. 6 & Sur. tom. 5. Scribit de eodẽ Niceph. hiſt. libro 11. & 48. & Suidas in hiſtoricis, in verbo Athanaricus.

[h] Emilæ & Hieremiæ.] De his Vſuardus ad xv. kal. Octobr. ſed hac die paſſi ſunt, vt teſtatur S. Eulogius, qui ipſorũ martyrij acta conſcripſit in Memor. ſanct. libro 2. c. 12. coronatosq́ue refert æra octingenteſima nonageſima, anno à Chriſto Domino octingenteſimo quinquageſimo ſecundo.

[i] Apri epiſc.] De quo etiam Beda, Vſuardus, & alij. Ponitur hic ſeptimus ordine in tabulis epiſcoporum Tullenſium, quas deſcripſit Democh. Hic ex cauſidico monachus, & ex monacho eſt factus epiſcopus, de quo ſanct. Paulin. epiſcopus Nolan. epiſt. 27. 28. & 29. in quibus de ipſo fuſiùs.

[k] Leobini epiſcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Vuandelb. & alij. Habetur de eo mentio in actis ſancti Auiti presbyteri apud Sur. tom. 3. 17. Iunij. Numeratur hic decimusſextus eius ſedis epiſcopus in tabulis Democh.

[l] Albini aliàs Alpini.] De quo etiam Beda hac die, & alij recentiores. Adſcribitur in tabulis Lugdunenſium epiſcoporum decimusquartus eius ſedis epiſcopus, ſucceſſitq́ue ſancto Iuſto, de quo ſuperiùs actum eſt die 2. Septembris.

[m] Aicardi abb.] Scripta ſunt eius acta à Fulperto, quæ deſcripſit Sur. tom. 5. Mentio habetur de eodem in vita S. Philiberti apud eundẽ tomo 4. 20. Auguſt. & Molan. in addit. ad Vſuard. claruit circa ann. Domini ſexcenteſimum octogeſimum.

[n] Eutropiæ.] Scribit de hac Sidon. Apollin. lib. 6. epiſt. 2. ad Pragmatium. Alia hæc eſt ab ea quæ tempore cladis Hunnicæ martyrio occubuit, de qua inferiùs xviiij. Kalend. Ianuarij.

viij. G — Sextodecimo kal. Octob. Luna. — 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

CHALCEDONE natalis ſanctæ Euphemiæ [a] virginis & martyris, quæ ſub Diocletiano Imperatore & Priſco Proconſule, tormenta, carceres, verbera, argumenta rotarum, ignes, pondera [b] lapidum, beſtias, plagas virgarum, ſerras acutas, ſartagines ignitas pro Chriſto ſuperauit; ſed rurſus in theatrum [c] ad beſtias ducta, cùm oraſſet ad Dominum vt iam ſpiritũ ſuum ſuſciperet, vna ex ijs morſum ſancto corpori infigente, ceteris pedes eius lambentibus, immaculatũ ſpiritum Deo reddidit. Romæ ſanctorum martyrum Luciæ [d] nobilis matronæ, & Geminiani, quos Diocletianus Imperator pœnis grauiſſimis afflictos, diuque tortos, tandem poſt laudabilem martyrij victoriam gladio animaduerti præcepit. Item Romę via Flaminia ſanctorum martyrũ Abundij [e] presbyteri, & Abundantij diaconi, quos Diocletianus Imperator vnà cum Marciano viro illuſtri, & Ioanne eius filio, quem illi à mortuis ſuſcitauerant, decimo ab Vrbe lapide gladio feriri iuſſit. Heracleæ in Thracia ſanctæ Sebaſtianæ [f] martyris, quæ à beato Paulo Apoſtolo ad Chriſti fidem perducta, ſub Domitiano Imperatore &

Sergio

Sergio Præſide varijs modis tentata, gladio tandem cæſa eſt. Cordubæ ſanctorum martyrũ Rogelli & Seruidei, qui manibus pedibuſque abſciſſis, ad vltimum decollati ſunt. In Scotia ſancti Niniani epiſcopi & cõfeſſoris. In Anglia ſanctæ Edithæ virginis, Edgari Anglorum regis filiæ, quæ in monaſterio à teneris annis Deo dicata, ſæculum hoc ignorauit potius quàm reliquit.

SEPTEMBRIS 16.

EVPHAMIÆ.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum; Græci autẽ in Menologio quinto Idus Iulij; ſic & in Conſtitutione Emmanuelis Imp. apud Theodor. in Nomoc. Phot. tit. 7. c. 1. licet olim tempore Concilij Chalcedonenſis ageretur in Oriente natalis dies eius ad octauum Kal. Nouemb. vt apparet ex eodem Concil. act. 6. Eius acta ex priſcis monumentis edidit Metaphraſtes, quæ exſtant apud Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. Deſiderantur autem in eis ea quæ ex nobili pictura expreſſa, deſcriptaque à S. Aſterio epiſc. Amaſeno recitantur in 2. Cõcilio Nicæno act. 4. & 6. Habemus alia eius acta manuſcrip. Eſt illorum exordium: Diocletiano Imp. &c. Eadem Mombrit. recitat tom. 1. In Breuiar. Tolet. eſt vetus ſacer hymnus, quo eiuſdem acta canuntur, incipit:

En feſtum prodijt virginis inclyta, &c.

De ſacratiſſimis eius reliquijs, ex quibus vnguentum medicum iugiter emanabat, ſcribit Euagr. lib. 2. c. 3. Niceph. lib. 15. c. 3. & 5. & lib. 18. cap. 31. Inuiſit eas S. Melania iunior, cùm pergeret Conſtantinopolim, vt conſtat ex actis ipſius. Sanctus Paulinus Nolanus epiſcopus acceptas eiuſdẽ martyris ſacras reliquias condidit vnà cum alijs in Nolana baſilica, vt ipſe ſcribit natali 9. S. Felicis his verſibus:

Et qua Chalcidicis Euphemia martyr in oris
Signat virgineo ſacratam ſanguine litus.

Quid autem in eadem venerãda pignora præſumpſerit Impius Hagiomachus Conſtantinus Copronymus, qui eadem perdenda curauit; & quomodo fuerint inuenta, atque tranſlata, ſcribit Theophan. ex quo hiſt. Miſcella, Zonaras, & Cedrenus. Habuit de eorum inuentione præclaram orationem Conſtantinus epiſcopus, qua execrandum facinus ſacrilegi Imperatoris deſcribitur, exſtat apud Metaphr. 11. Iulij, & apud Sur. tom. 4. ea die. Chalcedone in eius baſilica celebrata eſt SS. Synodus œcumenica Chalcedonenſis. Fuit etiam Romæ celebris eiuſdem inclytæ martyris cultus, cuius baſilicam poſitam via Appia dicauit Donus Papa: aliam rurſus eccleſiam eiuſdem Euphemiæ apud Tibur. poſitam dedicauit Gelaſius Papa, vt apparet in lib. de Romanis Pontificibus, qui creditur eſſe Anaſtaſij. Romæ item ad radices Eſquilini collis hactenus perſeuerat eiuſdem eccleſia: niſi magis placet dicere, plures fuiſſe Euphemias.

[b] Pondera lapidum.] Frequens eſt reperiri in actis ſanctorum martyrum, eoſdem inter alia cruciamenta ponderibus aggrauatos. Qualia autem fuerint iſthæc lapidea pondera; Romæ in baſilicis Apoſtolorum, alijſque in eccleſijs poſita inuiſuntur: nimirum ingentis ponderis lapides rotundi, vel oblongi, ferreum anulum ſaxo impactum habentes, quo immittatur funiculus ad ligandum, ac ſuſpendendum ad pedes vel manus in ſublime. Miratus ſum cuiuſdam ſententiã, qui putaret globos illos lapideos non ad inferenda cruciamenta, ſed ad penſanda onera fuiſſe compoſitos: neſciens, quòd quæ erant huiuſmodi, habebant inſcriptam notam numeri, vt tradũt Iſid. lib. 16. Origin. & Alciat. de Pond. cap. 1. & alij. Eiuſmodi globus lapideus à Ioſepho lib. de Machab. ad Polyb. Orbiculare appellatum videtur, de quo his verbis: Inhumana crudelitate aliquid maius excogitat: Orbiculare afferri in medium iubet; hinc cùm pedes vnà cum manibus deorſum colligati fuiſſent, ſanctum quoque, chorda Orbiculari vẽtrem circumcingente, in altum vſque contrahit. nec mora, ſeparatur à ſede ſua dorſi iunctura; crura cum brachijs extrahuntur, eijciuntur humeri, ſicque ſingulis neruis diſtrictis ſoluitur martyr inuictus. Hæc Ioſephus, ex verſione Eraſmiana. Diuerſa ab his erant illa pondera quæ Lege xij. Tab. exhibebãtur debitoribus: erant enim compedes, de quibus Gellius li. 20. c. 1. in fin. vbi hæc inter alia: Vincîto autem neruo, aut compedibus quindecim pondo, non minore, aut ſi volet maiore, maiore vincîto, &c. Vetuit Conſtantinus Imp. admoueri pondera debitoribus. l. 3. de exact. Cod. Theod. Meminit & Caſſiod. Var. libro 11. cap. 40. de his ponderibus reos aggrauantibus.

[c] Rurſus in theatrum.] Frequentiſſimè eſt inuenire in actis ſanctorum martyrum, eoſdem in theatro, ſpectante populo, eſſe cruciatos. Inter alias editiones ad ſpectantium voluptatem comparatas, exhiberi conſueuerunt exquiſitæ miſerorum damnatorum carnificinæ, quas illi (non dicam homines adeò ab humanitate remotos, ſed feras beſtias) auidè ſpectare conſueuerunt. & vt omittã quæ in eo genere Suet. & alij teſtata reliquerunt, locũ vnum Philonis in lib. in Flaccũ hîc recitare cõtentus ero. ſic enim ait: Antè flagellabantur in medio theatro, igne ferroque torquebãtur, ſpectaculis diſtributis in hunc modum. Mane vſque ad horã tertiã quartámve Iudæi flagellabantur, rotis alligabãtur, damnabantur, per mediam orcheſtram ducebantur ad ſupplicium: deinde poſt tam præclara exempla edita inducebãtur ſaltatores, immo tibicines, aliaq;

ludicra ſcenicorum certaminum, &c. Hæc Philo, qui de hiſce ſpectaculis tunc Alexandriæ à Flacco præfecto exhibitis, pluribus agit. Eſt & Epigramma Martialis lib. 1. de pœna Laureoli, quo mõſtrat Domitianum in Theatro tragicos caſus acerbos in miſerorum corpora repræſentaſſe. Sed hæc quidẽ omnia contra antiqua iura Romanorum, quibus vetita erant damnatorum cruciamenta in Theatris, cùm ludi agerentur, exhiberi. Quanta autem totius Vrbis clade eiuſmodi facinus ſemel præſumptum fuerit, ac vix tandem expiatum, conſule quæ ſcribit Liuius lib. 2. decad. 1. cùm agit de ſeruo ſub furca in medio circi cęſo.

[d] Luciæ & Geminiani.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio die ſequenti. Recitat horum acta Mombrit. tom. 2. Habemus ea in vet. cod. manuſcript. quorum eſt exordium: Conſulibus Diocletiano octies & Maximiano ſepties, &c. Habent tamen aliqua quæ corrigantur. Confundunt aliqui hanc Luciam cum illa Syracuſana, ſicque & eccleſia ab Honorio Papa erecta in Eſquilino, dicta, Diaconia S. Luciæ ad Septem ſolia, apud baſilicam ſancti Silueſtri poſita, illi tribuitur. eſt prætereà iuxta Tiberim ad Quatuor portas vetus memoria eorundem martyrũ, vbi & eorum ſacra corpora condita eſſe dicuntur; licet Lucenſes eadem ad ſe trãſlata teſtentur; ſed accidiſſe putandum, ſicut frequenter in cæteris, vt pars ipſorum, & non integra fuerint tranſlata corpora.

[e] Abundij & Abundantij.] Legimus eorum martyrij acta in vet. manuſcript. à ciuitate Caſtellana acceptis. incipiunt: Temporibus Diocletiani, &c. eadẽ verò ex tribus alijs antiquis exemplaribus recognita, emendata, auctáque nobili hiſtoria eorundem ſacrorum corporum tranſlationis tertiò factę, notationibuſque illuſtrata, modò edidit Romæ Collegium Patrum Societatis Ieſu, in quorum baſilicam Farneſianam religioſiſſima & magnificentiſſima pompa ex Diaconia ſanctorum Coſmæ & Damiani tranſlata ſunt xvij. Octobris, anno Domini 1584. Pontificatus Gregorij Papæ xiij. an. duodecimo. Quòd autem ſpectat ad ſanctos martyres Marcianum & Ioannem, de quibus hîc mentio habetur; horum veneranda corpora aſſeruantur & religioſè coluntur in ciuitate Caſtellana apud Veientes, ibique condita ſunt in cathedrali eccleſia ſub primario altari, prout ex veteribus eiuſdem eccleſiæ monumentis didicimus.

[f] Sebaſtianæ.] De eadem hac die Græci agunt in Menologio, recoluntque eius acta, prout hîc etiam enarrantur.

[g] Rogelli & Seruidei.] Agit de his S. Eulogius in memor. ſanct. martyrũ lib. 2. c. 13. paſſoſque tradit hac die, æra octingenteſima nonageſima: eſt annus Domini octingenteſimus quinquageſimus ſecundus.

[h] Niniani epiſc.] Scribit de eodẽ Beda de geſt. Angl. lib. 3. c. 4. & Molan. in addit. ad Vſuard.

[i] Edithæ.] Huius res geſtas, & poſt obitum edita miracula deſcripſit ex vet. monumentis Sur. tom. 5. & Radulph. in Polichron. libro 6. capite 7. Claruit circa annum Domini nongenteſimum octogeſimum.

vij. A **Quintodecimo kal. Octob. Luna.** 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24

ROMÆ via Tiburtina natalis ſancti Iuſtini[a] preſbyteri & martyris, qui in perſecutione Valeriani & Gallieni cõfeſſionis gloria fuit inſignis. Hic beati Xyſti Pontificis, Laurentij, Hippolyti, aliorumq; plurimorum ſanctorum corpora ſepeliuit, ac demum ſub Claudio martyriũ conſummauit. Item Romæ ſanctorum martyrum Narciſſi[b] & Creſcentionis. In Phrygia ſanctæ Ariadnę[c] martyris ſub Hadriano Imperatore. In Britannia ſanctorũ martyrũ Socratis[d] & Stephani. Nouioduni ſanctorũ martyrũ Valeriani[e], Macrini, & Gordiani. Auguſtoduni ſancti[f] Flocelli pueri, qui ſub Antonino Imperatore & Valeriano Pręſide multa paſſus, demum à feris diſcerptus, martyrij coronam adeptus eſt. Apud Leodium beati Lamberti[g] epiſcopi Traiectenſis, qui cùm regiam domum zelo religionis increpaſſet, à nocentibus innocens occiſus,

aulam

aulam regni cęleſtis perpetuò victurus intrauit. Eodem die ſanctæ Agathocliæ[h] ancillæ cuiuſdam mulieris infidelis, quæ longo tempore verberibus, alijſque ærumnis ab ea vexata, vt Chriſtum negaret, oblata demum iudici, & ſæuiùs laniata, cùm in cōfeſſione fidei perſiſteret, exciſa lingua, in ignem proiecta eſt. Cordubæ ſanctæ Columbæ[i] virginis & martyris. Mediolani depoſitio ſancti Satyri[k] confeſſoris, cuius inſignia merita ſanctus Ambroſius eius frater commemorat. Romę ſanctę Theodoræ[l] matronæ, quæ in perſecutione Diocletiani ſanctis Martyribus ſedulò miniſtrabat. Commemoratio Impreſſionis[m] ſacrorū ſtigmatum, quibus S. Franciſcus Ordinis Minorum inſtitutor in eius manibus, pedibus, & latere, mira Dei gratia in monte Aluerniæ in Etturia impreſſus eſt. Apud Bingiam in diœceſi Maguntinenſi[n] ſanctæ Hildegardis virginis.

SEPTEMBRIS 17.

IVSTINI.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores. Intextæ ſunt eius res geſtæ in actis S. Laurentij martyris; ſeorſum autem poſitas, & vberiùs conſcriptas habemus in noſtra bibliotheca, vbi legitur, illum non tantùm Valeriani & Gallieni temporibus fuiſſe gloria confeſſionis illuſtrem, ſed etiam ſuperuixiſſe ad tempora Claudij Imp. tuncque martyrio coronatum fuiſſe; ſanè quidem & Vuandelbert. & antiquiora monumenta eundem appellant martyrem.

[b] Narciſſi & Creſcentionis.] De his itē Beda, & alij qui ſuprà es actis ſancti Laurentij. Erat nomine Creſcentionis dictum nobile cœmeteriū Romæ via Salaria, non longè à cœmeterio Priſcillæ, vt indicant tabulæ Vaticanæ, in quibus cœmeteriorum nomina perlegimus.

[c] Ariadnæ.] De eadem Græci quoque in Menologio hac die.

[d] Socratis & Stephani.] Agunt de ijſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij; quibus etiam adſtipulantur ver. manuſcript.

[e] Valeriani & ſoc.] De his etiam ſingulis Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri recentiores.

Flocelli.] Recitat eius acta Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 8. c. 92.

[g] Lamberti epiſc.] De eodem hac die Bedæ Martyrologium, ac cęterorum. Eius acta à pluribus auctoribus ſcripta reperiuntur; ac primùm omniū à Godeſcalco, eccleſiæ Leodienſis diac. inde à Stephano epiſcopo Leodienſi, de quo Sigeb. de vir. illuſtr. c. 136. & in chron. an. 903. tertio loco ab ipſo Sigeberto Gemblacenſi, vt ipſe profitetur de viris illuſtr. c. 172. poſt eum à Nicolao canonico ſancti Lamberti; quintò denique à Rainerio monacho. Porrò Stephani tantùm & Nicolai ſcriptiones reperiri, teſtatur Molanus, qui de Lamberto agit in annot. ad Vſuardum, & in Indicul. ſanctorū Belg. Eius autē vitam, quam recitat Sur. tom. 5. Stephani epiſcopi Leodienſis eſſe apparet. Habetur mentio de eodem in vita ſancti Suithberti apud Sur. tom. 2. prima Martij. Agit de eodem Sigebert. in chron. an. Domini 698. Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 111. & lib. 4. cap. 62.

[h] Agathocliæ.] De eadē hac die Græci in Menologio; vbi eius nobile certamen deſcribitur.

[i] Columbæ.] Scripſit eius martyrium S. Eulogius in Memor. ſanct. lib. 3. c. 10 paſſamque tradit hac die, æra octingenteſima nonageſimaprima; annus eſt Domini octingenteſimus quinquageſimus tertius. Cùm autem celebres illi ſancti Eulogij commentarij aliquamdiu delituiſſent, & varijs cladibus Hiſpania eſſet agitata; euenit vt hæc eadem Columba celebraretur pridie Idus Ianuarij, qua item die agitur de Columba Senonenſi; deperditis etenim eius eccleſiæ tabulis, qua potiſſimùm die de hac ageretur, remanſit obſcurum. Hęc Ambroſ. Moral. in ſcholijs ad Eulogium.

[k] Satyri.] De eodem tab. eccleſiæ Mediolanenſ. In eius funere S. Ambroſius luculētam orationem habuit. agit præterea de eodem Mombrit. tom. 2. vit. ſanctorum.

[l] Theodoræ.] Agitur de eadem etiam in actis ſanctorū Abundij & Abundantij, de quibus ſuprà.

[m] Commemoratio Impreſſ.] De præclariſſimo hoc & ſingulari Dei munere in S. Franciſcum, luculenter ſatis ac piè ſcripſit S. Bonauentura in vita ipſius: nam in cap. 13. totam facti ſeriem, tantæque rei teſtes grauiſſimos diffusè proſequitur; vnde lector omnia quæ tum ad deuotionem, tum ad admirationem facere videntur, abundè petere poterit, vt valeat cum Dauide iure ac meritò exclamare: Mirabilis Deus in ſanctis ſuis. Exſtant de tam immenſo miraculo Apoſtolicæ litteræ ſummorum Pontificum, nimirum Gregorij noni ad vniuerſos Chriſti fideles per Teutoniam conſtitutos, datæ Viterbij, 11. Kal. April. ſui Pontificatus anno vndecimo. Aliæ itidem ad Epiſcopum Olomucenſem, anno decimo, ſcriptæ exſtant in eius Regiſtris in Biblioth. Vatic. Eſſtant adhuc aliæ

Apoſtolicæ literæ eodem argumento ſcriptæ ab Alexandro quarto. Porrò rem adeò admirabilem ac tãtopere teſtatam, Benedictus Papa xj. anniuerſaria ſolennitate, Duplici Officio eccleſiaſtico voluit celebrari: quam neſcio quomodo lapſam, In Martyrologio Romano hac die recenſeri, hocque loco poni, Sanctiſſimus D.N. Sixtus Papa quintus, tãti patris alumnus, mandauit. Recitantur de eadẽ re diplomata in ampliſſimo chronico Franciſcanorum auctore Marco Vlixiponenſi Minorita in prima parte lib.2.c.55.56.57.58.& 59. Hæc cùm ad eius rei notationem ſatis eſſe videantur: prætermittimus coaceruare innumera aliorum auctorum teſtimonia, vt Antonini, Vincentij, ac aliorum recentiorum. De mandato Sanctiſſimi Domini noſtri Sixti Papæ, cuius ſuprà meminimus, exſtat apud nos einſdem ſacrum chirographum, quo non tantùm quo loco huius diei, ſed quibus etiam verbis poneretur, eſt expreſſum.

[a] Hildegardis.] Huius vitam conſcriptam à Theodorico habet Sur. tom. 5. Ab alijs etiam ſcriptis mandatam teſtatur Tritthem. de viris illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 2. c. 119. & lib. 3. cap. 334. De eadem Molan. in addit. ad Vſuard. Claruit circa annum Domini 1160.

vj. B Quartodecimo Kal. Octob. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

NATALIS ſancti Methodij[a], Olympi Lyciæ & poſtea Tyri epiſcopi, ſermonis nitore ac doctrina clariſſimi: qui ad extremum nouiſſimæ perſecutionis, vt ſcribit ſanctus Hieronymus, in Chalcide Græciæ martyrio coronatus eſt. In territorio Viennenſi ſancti Ferreoli[b] martyris, qui cùm eſſet tribuniciæ poteſtatis, iuſſu Criſpini impijſſimi Præſidis tentus, & primò crudeliſſimè verberatus, deinde graui catenatum pondere onuſtus in teterrimum carcerem truſus eſt; vnde ſolutis Dei nutu vinculis, & ianuis carceris patefactis exiens, ab inſequentibus iterum captus, martyrij palmam capitis obtruncatione percepit. Item ſanctarum martyrum Sophiæ[c] & Irenes. Mediolani ſancti Euſtorgij[d] primi epiſcopi, teſtimonio beati Ambroſij celebris. Gortynæ in Creta ſancti Eumeni[e] epiſcopi & confeſſoris.

SEPTEMBRIS 18.

METHODII.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, & Ado: qui omnes teſtantur martyrio coronatum eſſe temporibus Diocletiani Imp. eam ſecuti ſententiã qua ſcribit S. Hieron. de ſcript. eccleſ. eum paſſum eſſe ad extremum (vt ait) nouiſſimæ perſecutionis: licet, inquit, alij dixerint martyrio occubuiſſe ſub Decio & Valeriano, quam opinionem ſecutus eſt & Suidas in Methodio. ſed prior ſententia verior eſſe videtur: nam ſcriptis nobiliſſimis editis, Porphyrij veſaniam redarguit, qui à fide apoſtata, in Chriſti religionem tres virulentos ediderat commentarios: cõſtat enim Porphyrium ſcripſiſſe temporibus Diocletiani Imp. cùm Dei eccleſiæ deſtruerentur, & immanis in Chriſtianos ſæuiret perſecutio, vt conſtat ex Lactantio lib. 5. c. 2. qui licet eum non nominet, tamen ſuis coloribus pingens, ipſum optimè repreſentat. De eodem Methodio S. Epiphan. hæreſi 64. vbi eum & Eubulium dictum eſſe tradit.

[b] Ferreoli.] De quo Beda, Vſuardus & Ado pluribus agũt. Eius res geſtas ex antiquis monumentis edidit Sur. tom. 5. De eodem ſic Venant. Fortun. libro 7. carm. ad Bod. ducem, & de gaud. vit. æter.

Ferreolum pariter pulchra Vienna gerit.

Et lib. 3. de reliquijs ſanctorum in fine:

Altera Ferreoli pars eſt, qui vulnere ferri,
Munere martyrij gemma ſuperba nitet.

De eius tranſlatione exſtat epiſtola Sidonij Apollinaris ad S. Mamertum, eiuſdem ciuitatis epiſcopũ, lib. 7.

libro 7. epiſt.1. De alia rurſus facta tranſlatione per Vuilicardum epiſcopum, ſcribit Ado Vienneu. in chron. anno Domini 719. De S. Ferreoli corpore apud Viennam poſito, agit Greg. Turon. lib. de mirac. S. Iuliani cap. 2. de eius item reliquijs Aim. lib. 2. de geſt. Franc. cap. 20.

[c] Sophiæ & Irenes.] De quibus Græci etiam agunt hac die in Menologio. Iuſtinianus Imp. præclaram baſilicam erexit Conſtantinopoli in honorem S. Irenis, vt ſcribit Procop. libro 1. de ædif. Iuſtin. Imp. ſed huiúsne, an alterius de qua ſuprà 5. Aprilis, incertum eſt.

[d] Euſtorgij epiſcopi.] Agit de eodem hac die Beda, atque recentiores, ipſæque tabulæ Mediolanenſis eccleſiæ. Huius meminit S. Ambroſius in Auxentium de traditione baſilicæ, his verbis: Abſit vt tradam hæreditatem patrum; hoc eſt, hæreditatem Dionyſij, qui in exilio cauſa fidei defunctus eſt; hæreditatem Euſtorgij confeſſoris, &c. Huius res geſtas ex priſcis monumentis edidit Mombrit. tom. 1. vit. ſanct. Hic dictus eſt primus reſpectu iunioris Euſtorgij, qui claruit temporibus Theodorici reg. Italiæ, de quo ſuperiùs actum eſt 6. Iunij.

[e] Eumeni epiſcopi.] Hunc Græci ob ſpectatiſſimas eius virtutes, & egregiam miraculorum operationem, Thaumaturgum appellant in Menologio, vbi de ipſo agunt hac die.

19 Tertiodecimo Kal. Octob. Luna. C v.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

PVTEOLIS in Campania ſanctorum martyrum [a] Ianuarij Beneuentanæ ciuitatis epiſcopi, Feſti eius diaconi, & Deſiderij lectoris, Soſij diaconi eccleſiæ Miſenatis, Proculi diaconi Puteolani, Eútychis & Acutij: qui poſt vincula & carceres capite cæſi ſunt ſub Diocletiano Principe. Corpus ſancti Ianuarij Neapolim fuit delatum, atque honorificè in eccleſia tumulatum: vbi etiam beatiſſimi Martyris ſanguis in ampulla vitrea adhuc ſeruatur, qui in conſpectu capitis illius poſitus, velut recens liqueſcere & ebullire conſpicitur. Nuceriæ natalis ſanctorum martyrum Felicis [b] & Conſtantiæ, qui paſſi ſunt ſub Nerone. In Palæſtina ſanctorum martyrum Pelei [c], Nili, & Eliæ epiſcoporum Aegypti, qui tempore perſecutionis Diocletiani cum plurimis clericis pro Chriſto igne cõſumpti ſunt. Eodem die ſanctorum martyrum Trophimi [d], Sabbatij, & Dorymedontis, ſub Probo Imperatore: quorum Sabbatius Antiochiæ iuſſu Attici Præſidis tamdiu flagris cæſus eſt, donec emitteret ſpiritũ: Trophimus verò Synnadam ad Perennium Præſidem miſſus, poſt multos cruciatus cùm Dorymedonte ſenatore capitis decollatione martyrium conſummauit. Cordubæ in perſecutione Arabica ſanctæ Pompoſę [e] virginis & martyris. Cantuariç ſancti Theodori [f] epiſcopi, qui à Vitaliano Papa in Angliam miſſus, doctrina & ſanctitate refulſit. Turonis ſancti Euſtochij [g] epiſcopi, magnarum virtutum viri. In territorio Lingonienſi ſancti [h] Sequani presbyteri & confeſſoris.

IANVARII & ſoc.] Non tantùm Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorū de Ianuario ac ſocijs agunt hac die, ſed & Græci in eorum Menologio; nec ſolùm hac die, ſed & xj. Kalend. Maij. Horum acta à Ioanne diacono deſcripta recitat Sur. tom. 5. & Mombrit tomo 2. Habemus alia in noſtra bibliotheca in vet. cod. manuſcrip. vbi etiam notantur Conſules, quibus ijdem martyres ſunt paſſi: nimirum Conſtantio quintùm & Maximiano conſſ. Eſt hic annus à Chriſto Domino, ſecundum Faſtos Onuphrij*, 305. Eſt enim dictorum actorum huiuſmodi exordium: Temporibus Diocletiani Imp. Conſulatu Conſtantij quinquies & Maximiani, &c. Deſcripſit nuper res geſtas S. Ianuarij & ſoc. Paul. Reg. Habemus in noſtra bibliotheca homiliam peruetuſtam in eiuſdem S. Ianuarij ſolennitate ad populum habitam. incipit: Operante diuina miſericordia, redijt communibus votis optata ſolennitas, & dies, &c. Recenſetur ibi immenſa illa flammarum eruptio è Veſuuio monte, ex qua quidem non tantùm proximæ, adiacentis ciuitatis, ac circumcirca poſitarum regionum, ſed totius ferè Europæ conflagratio imminere videbatur, quæ tamen S. Ianuarij eſt virtute compreſſa. Ne verò quis hanc putet eſſe inanem hyperbolem, legat inprimis quæ de alia ignium eruptione facta ſub Tito Imp. traduntur, quam deſcripſit Dio, & alij eiuſdem tēporis ſcriptores. his adde quæ ſcribit Marcellinus Comes, antiquus chronographus in chron. ſub Conſſ. Leone Auguſto quartùm, & Probiano, Indict. nona, his verbis: Veſuuius mons Campaniæ torridus, inteſtinis ignibus æſtuans, exuſta vomit viſcera, nocturniſque in die tenebris omnem Europæ faciem minuto contexit puluere. Huius metuendi memoriam cineris Byzantij annuè celebrant octauo idus Nouembris. Hæc Marcellinus. Eſt hic annus Domini 471. De eadem ſolennitate eam ob cauſam Conſtantinopoli annis ſingulis agi ſolita ſcribit Procopius de bello Goth. lib. 2 pag. 301. vbi narrat Veſuuij flammarum eruptiones, atque poſt multa: Ferunt namque, cùm Byzantium ſemel cinis hic recidiſſet, ſic loci eius homines terruiſſe, vt ex eo tempore ad noſtrā ætatem annuis Deum ſupplicationibus placent, &c. Ex tam egregio & toto Orbe vulgato miraculo, S. Ianuarij virtute edito, factum putamus, vt & Græci ſolenni cultu iterato eundem martyrem celebrent, vt diximus ex eorum Menologio. Conſtat enim ex ſuperius citata homilia, ea de cauſa ex remotis vndique vrbibus frequenti cœtu populos ad venerandum ſepulchrū martyris aduentaſſe Neapolim, & in honorem ſancti Ianuarij paſſim erectas eſſe eccleſias. Extat etiam Romę in ſuburbijs via Tiburtina templum ſancti Ianuarij, cuius meminit S. Greg. lib. 4. dialog. c. 26. & 54. Mentio habetur de eodem S. Ianuario in tranſitu ſancti Paulini, quem deſcripſit Vranius, circa finem. Porrò inſigne ac perenne miraculum ſanguinis eiuſdem S. Ianuarij; qui cùm ampulla vitrea concretus contineatur, liqueſcere tamen, & fluere perinde ac ſi recèns eſſet effuſus, ſæpe cōſpicitur, nō eiuſmodi eſt, vt vnius, vel alterius hominis teſtimonio comprobetur; ſed ita manifeſtum, vt ipſe martyris ſanguis, aſſidua miraculorum operatione, vocibus quibuſdam, velut Abel ſanguis clamans, per vniuerſum Orbem Chriſtianum intonet.

[b] Felicis & Conſtantiæ.] De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 8. c. 96. ac cæteri recentiores.

[c] Pelei & ſoc.] Agunt de his Beda, & alij qui ſuprà. Eorum autem certamina ſcribit Euſeb. lib 8. c. 22. & 25. ex quo Nicephorus lib. 7. c. 16. & alij recentiores.

[d] Trophimi & ſoc.] Græci etiam de his agunt in Menologio hac die. Geſta autem ipſorum ex antiquioribus monumentis edidit Metaphraſt. quæ refert Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5.

[e] Pompoſæ.] Huius paſſionis acta ſcripſit ſanctus Eulogius in Memorial. ſanct. libro 3. cap. 11. eamque coronatam martyrio ſcribit hac ipſa die, æra octingenteſima nonageſima prima, anno à Chriſto Domino octingenteſimo quinquageſimo tertio.

[f] Theodori epiſcopi.] De eodem plura Beda de geſt. Angl. lib. 3 c. 29. & 30 lib. 4 c. 1. & ſeq. lib. 5 c. 8. & in epitome. Ex eodem auctore accepere cæteri omnes qui proſecuti ſunt res Anglorum, ac nouiſſimè Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 2. cap 18 lib. 3. c. 114 & lib. 4. cap. 60 Honorificentiſſima mentio de eodē habetur in litteris Agathonis Papæ, quæ inſertæ ſunt in act. 4. ſextæ Synodi: migrauit ex hac vita anno Domini 690. cùm ſediſſet annis xxij.

[g] Euſtochij epiſcopi.] De quo hac die Beda, & alij recentiores; ſæpe de eodem Greg. Turon. de geſt. Franc. lib. 2 c. 1. in fin. & lib 10. c. 31. recenſetque Euſtochium quintum ordine epiſcopum Turonenſem S. Britij ſucceſſorem. Sedit temporibus Valentiniani tertij Imp.

[h] Sequani.] Agit de eodem hac die Beda; licet mendosè, Segoni, pro Sequano legatur: rectiùs apud Vſuardum, & alios recentiores. Scribit de eo Gregor. Turon. de glor. confeſſ. cap. 88. & Trithemius de viris illuſtribus Ordinis ſanct. Benedicti, libro 3. capite 302.

20 Duodecimo kal. Octob. Luna. D iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27				

VIGILIA ſancti Matthæi[a] Apoſtoli & Euangeliſtæ. Romæ paſſio ſanctorum martyrum Euſtachij[b], & Theopiſtis vxoris eius, cum duobus filijs Agapio & Theopiſto: qui ſub Hadriano Imperatore damnati ad beſtias, ſed Dei ope ab ijs nil læſi, in bouem æneum candentem incluſi, martyrium conſummarunt. Cyzici[c] in Propontide natalis ſanctorum martyrum Fauſtæ[d] virginis, & Euilaſij, ſub Maximiano Imperatore: quorum Fauſta ab eodem Euilaſio idolorum ſacerdote decaluata, & ad turpitudinem raſa[e], ſuſpēſa & torta eſt: deinde cùm vellet eam mediam ſecare, & carnifices lædere non valerent, ſtupens Euilaſius, in Chriſtum credidit: & dum ipſe etiam Imperatoris iuſſu fortiter torqueretur, Fauſta capite terebrata, clauis toto corpore confixa, & ſartagini ignitæ impoſita, cum eodem, voce de cælo vocata, tranſiuit ad Dominum. In Phrygia ſanctorum martyrum Dionyſij[f] & Priuati. Item ſancti Priſci[g] martyris, qui punctim pugionibus tranſuerberatus, capite plexus eſt. Perge in Pamphilia ſanctorum Theodori[h], & Philippæ eius matris, ac ſociorum martyrum ſub Antonino Imperatore. Carthagine ſanctæ Candidæ[i] virginis & martyris, quæ ſub Maximiano Imperatore plagis toto corpore dilacerata, martyrio coronatur. Item ſanctarum martyrum Suſannæ[k] filiæ Arthemij idolorum ſacerdotis, & Marthæ. Eodem die ſancti Agapiti[l] Papæ, cuius ſanctitatem beatus Gregorius Magnus commemorat. Mediolani ſancti Clicerij[m] epiſcopi & confeſſoris.

SEPTEMBRIS 20.

VIGILIA S. Matthæi.] De eadem Beda, Innoc. iij. de obſer. ieiun. Concil. Oxonienſ. cap. 1. & Radulph. de obſeruat. can. cap. 19.

[b] Euſtachij & ſoc.] De his Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, necnon & Græci in Menolog. Metaph. ex veter. monumentis deſcripſit ipſorum res geſtas; refert eaſdem Lipom. tomo 6. & Sur. tomo 5. Habemus & ipſas in vet. codic. manuſcript. Agit de ijſdem Niceph. hiſt. lib. 3. c. 19. & Ioan. Damaſcen. orat. 3. de Imag. Fuit olim Romæ, & hactenus perſeuerat eiuſdem martyris illuſtris eccleſia, vbi in memoriam ipſius, qui cuncta ſua pauperibus elargitus eſt; ſolennes Agapes frequentari conſueuerunt, vt reperi in antiquo manuſcripto Rituali, vbi & hæc oratio ſcripta legitur: Da Domine famulo tuo N. ſperata ſuffragia obtinere, vt qui pauperes tuos in tua ſancta eccleſia recreauit, ſanctorum ſimul omnium & beati martyris Euſtachij & ſociorum eius mereatur conſortia, cuius nunc eſt exempla ſecutus. Per Chriſtū, &c. Quòd pertinet ad hiſtoriæ veritatem, cui tam Latini quàm Græci adſtipulari ſunt viſi; cùm Euſtachius ante Chriſti fidem ſuſceptam Placidus alijs Placidas, diceretur, hic ille ipſe videtur qui in bello Iudaico ſub Veſpaſiano & Tito nobili militiæ titulo meruit,

meruit, præfectuſque equitum egregiam nauauit operā, vt eſt auctor Ioſephus de bello Iud. l. 3. c. 4. & 13. lib. 4. c. 2. & lib. 5. c. 3. cuius ſpectatiſſima virtus optimè nota erat Traiano, qui eodem bello Decimæ legioni præfectus dux erat, vt idem teſtatur auctor lib. 3. c. 11. & 16. vt non mireris, ſi Traianus factus poſtea Imperator, quem præficeret exercitui aduerſus barbaros profecturo tam ſolicitè Placidum perquirendum curauit.

ᶜ Cyzici in Propontide.] Notiſſima eſt Ciuitas. Beda ex Theodoro Græco auctore lib. quæſtionū q. 3. tit. 8. col. 291. hæc ait de carcere Cyziceno: Quoſdā audiui aſtruentes, quòd beatæ memoriæ Theodorus doctiſſimus vir, & archiepiſcopus quondam gentis Anglorum, ita expoſuit illud Pauli ad Corinthios: Nocte & die in profundum maris fui. Quia fuerat in Cyzico quædam fouea nimis alta, ad tormenta noxiorū parata; quæ ob altitudinē immēſam, Profundū maris ſolet appellari, cuius cœnū & obſcuritatē Paulus inter alia innumerabilia ſuſtinuit pro Christo. Hæc Beda ex Theod.

ᵈ Fauſtæ & Euilaſij.] De ijſdem pluribus Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorū; Græci autem in Menologio pridie Nonas Ianuarij. Deſcripſit eorum acta Metaphraſtes, quæ exſtāt apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Mombrit. eadē recitat tom. 1. paucis autem Petrus in catal. lib. 8. c. 97. & alij.

ᵉ Ad turpitudinem raſa.] Eiuſmodi ludibrijs affici à perſecutoribus conſueuiſſe Chriſtianas fœminas, demonſtrant acta S. Charitinis, quæ deſcripſit Metaphraſtes: habes ea apud Sur. tom. 5. Sanè quidem turpe eſſe mulieri tonderi aut decaluari, ſignificat Paulus Apoſt. 1. ad Corinth. c. 11. Penes Gentiles etiam id fuiſſe ignominioſiſſimum, ſatis docet ſententia Apuleij, de aſin. aur. lib. 2. cuius hęc ſunt verba: At verò (quod nefas eſt dicere, ne quod ſit vllum huius rei tam durum exemplum) ſi cuiuſlibet eximiæque pulcherrimæq; feminæ caput capillo ſpoliaueris, & faciem natiua ſpecie nudaueris, licet de cælo eiecta, mari edita, fluctibus educata; licet, inquam, Venus ipſa fuerit, licet omni gratiarum choro ſtipata, & toto Cupidinum populo comitata, & baltheo ſuo cincta, cinnama fragans, & balſama rorans, ſi calua proceſſerit, placere non poterit ne Vulcano quidem ſuo. Et inferiùs: Tanta denique eſt capillamenti dignitas, vt quamuis auro, veſte, gemmis, omnique cætero mundo exornata mulier incedat; tamen niſi capillum diſtinxerit, ornata non poſſit videri. Hæc ille. Et in eamdem ſententiam Cyprianus lib. de idol. vanit. his verbis: Eſt & Venus calua multo hîc turpior, quàm apud Homerum vulnerata, &c. Hæc probè intelligens prudentiſſima Chriſtiana virgo, cùm ſciret adoleſcentem quendam ſuam deperire formam; vt illum ea cupidine liberaret, adhibita nouacula, cutetenus ſuos omnes amputauit capillos; ſicque abraſam penitus ſe illi inſpiciendam cùm exhibuiſſet, omnem mox in illo concupiſcentiæ flammam extinxit. Recitat hæc Iſidorus Peluſiota, libro 2. epiſt. 53. Quod ad pœnam decaluationis pertinet, perſeuerauit id genus ſupplicij etiam apud Chriſtianos alicubi. Penes Francos enim mulieres quæ in fornicationis crimen lapſæ eſſent, decaluabantur. habes de his c. 2. lib. 6. in Capitularibus Regum Francorum pag. 257. Sed tam apud Gentiles quàm etiam Chriſtianos probauit vſus, vt quæ opinione hominum viderentur contemptibilia ac ludicra, ſi religionis cauſa fierent, non tātùm honeſta ac digna, verùm etiam ſacroſancta haberētur, vt ſanctus Ambroſius pluribus diſputat in epiſt. 30. ad Sabinum lib. 6. edit. Rom. vnde & Gentiles etiam ſuas Veſtales virgines tondere conſueuerunt, vt ſcribit Plinius lib. 16. c. 44. Idipſum etiam in Eccleſia hactenus fieri moris eſſe, omnes nôrunt. At quoniam in hæc ſemel incidimus; contrarius his ſe offert canon 17. Conc. Gangrenſis, cuius hæc ſunt verba: Quæcunque mulier, religioni iudicans conuenire, comā ſibi amputauerit, quā Deus ad velamē eius ad memoriā ſubiectionis illi dedit, tanquam reſoluēs ius ſubiectionis, anathema ſit. Hæc canon. quę quidē tanquā validū quoddam telū hoſtes Catholicæ eccleſiæ aduerſus nos cùm intorquent; conſilij inopes nonnulli ad illud vnū cōfugiunt remediū, vt dicant, canonē illū prouincialis eſſe Cōcilij, nec extra illius prouinciæ limites vim ſibi aliquā vendicare. Sed hæc bella quędam tergiuerſatio potiùs videtur quàm nodi ſolutio: cùm conſtet, tam illum canonem quàm complures alios eiuſdem Concilij, in Decretorum libro, quo eccleſia vtitur, eſſe contextos. Sed licet non omnia ibi poſita iuris vniuerſalis ſibi vendicent auctoritatem; tamē longè ante Gratiani collectionis tempora Symmachi Papæ auctoritate ſcimus canones eius Concilij comprobatos, cùm idem Pontifex in ſcata Synodo Romana tunc celebrata teſtetur, canones Concilij Gangrenſis conditos eſſe Apoſtolica auctoritate. Hęc idcirco Symmachus; quoniā illi Synodo interfuit Oſius epiſcopus Cordubenſis, qui (vt in Annalibus demonſtrauimus) miſſus erat legatus à Romano Pontifice in Orientem. At licet hæc præter inſtitutum; tamen ex quo aduerſariorum obiectionē poſuimus, ſoluendæ quæſtionis neceſſitatē quandam nobis ipſis impoſuiſſe videmur; aliunde igitur germanus ſenſus illius canonis eſt eruendus; ex Sozomeno, inquam, qui vbi agit de Euſtachio Sebaſteno epiſcopo hæreſiarcha, aduerſus cuius deliria dicta Synodus tela intorſit, hæc inter alia habet lib. 3. c. 13. Mulieres (inquit) non paucæ adductæ in fraudem, primùm viros deſeruerunt: nonnullæ pietatis ſimulatione caput totondêre, & contra quàm ſexum muliebrem deceret, virilē habitum induêre: his de cauſis epiſcopi, &c. Ex his quidem manifeſtum fit, ſanctam Synodum non in ſacratas Deo dicatas virgines, ſed in hæreticas mulieres viros relinquentes anathematis ſententiam tuliſſe, ſicque alia eiuſdem Concilij paradoxa ad hiſtoriæ veritatem ſunt referenda, vt eorundem canonum ſenſus legitimus habeatur. Non imus inficias de tondendis virginibus, ac viduis Deo dicandis diuerſas fuiſſe diuerſarum eccleſiarum laudabiles conſuetudines: legibus etenim Imp. Valentiniani in Occidentali eccleſia id vetitum accepimus. eſt. l. 27. de epiſc. & cleric. Cod. Theod. quinetiam S. Ambroſius nō niſi lapſam virginem crinem deponere perſuadet in ſignum pœnitentię. id ipſe in commentario ad virgin. lapſam. In Ægypto autem & Syria id vſu fuiſſe receptum, S. Hieronymus in epiſt. 48. ad Sabinianum teſtatur his verbis:

bis: Moris eſt in Ægypti & Syriæ monaſterijs, vt tam virgo quàm vidua, quæ ſe Deo vouerint, & ſeculum conculcarint, crinem monaſteriorum matribus offerant deſecandum, non intecto poſtea contra Apoſtoli voluntatem inceſſuræ capite, ſed ligato pariter & velato. nec hoc quiſpiam præter tondentes nouit & tonſas: niſi quòd quia ab omnibus fit, penè ſcitur ab omnibus. Hoc autem duplicem ob cauſam ex conſuetudine verſum eſt in naturam; vel quia lauacrum non adeunt, vel quia oleum nec capite nec ore norunt, ne à paruulis animalibus, quæ inter cutem & crinem gigni ſolent, & conſuetis ſordibus opprimantur. Hæc Hieronymus. Crinem amputare ſolitas eſſe Tabennenſiotas ſanctiſſimas virgines, quas S. Pachomius ab Angelo monitus inſtituit, auctor eſt Palladius in Lauſiacis.

[f] Dionyſij & Priuati.] Vſuardus de ijſdem hac die, ac recentiores, quibus conſentiunt vetera manuſcripta.

[g] Priſci.] De eo Græcorum Menologium pluribus: eius enim ad Chriſtum conuerſionem, confeſſionem, & martyrium egregiè conſummatum deſcribunt. De eo item Galeſin. in ſuo Martyrologio ex ijſdem Græcorum fontibus. Quòd hic punctim tranſuerberatus dicitur; cõſule quæ de huiuſmodi ſupplicij genere diximus ſuprà die 3. Maij. c. & die. 13. Aug. c.

[h] Theodori & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menologio hac die.

[i] Candidæ.] De qua etiã in tabulis eccleſiæ Cordubenſis, ex quibus etiam Galeſ. hac die. Fuit altera Candida virgo quæ claruit Carthagine temporibus Theodoſij Imp. de qua Paulinus in vita S. Ambr.

[k] Suſannæ & Marthæ.] De his etiam Græci hac die in Menologio agunt.

[l] Agapiti, aliter, Agapeti Papæ.] De eodem Beda x. Kal Maij, quo die obijt: ſed hæc eſt ſolennitas tranſlationis eius; Græci autem de eodem agunt xv. Kal. Maij, vt apparet ex eorum Menologio, vbi de eo his verbis: Sancti Patris noſtri Agapiti Romani Pont. Iuſtiniani temporibus Conſtãtinopolim profecti, viri pietate, & miraculis celeberrimi. Hæc ibi. De eius miraculis agit S. Greg. Papa lib. 3. dialog. c. 3. Huius hæc illa ſunt præconia de cõſecrat. diſt. 1. Agapetus vas Catholicũ, Euangelij tuba, præco iuſtitiæ, &c. Scripſimus res geſtas ipſius in Annal. Eccleſ. per annos ſingulos.

[m] Cliceri j epiſc.] De eodẽ tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis. Scripſit de eodem elegans epigramma Ennodius Ticinenſis: incipit: Suffuſus nimio, &c. Succeſſit S. Materniano, ſeditque temporibus Bonifacij Papæ.

21 Vndecimo Kal. Octob. Luna. E iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

NATALIS ſancti Matthæi[a] Apoſtoli & Euangeliſtæ, qui in Aethiopia prædicans, martyrium paſſus eſt. Huius Euangelium[b] Hebræo ſermone conſcriptum, ipſo reuelante inuentum eſt vnà cum corpore beati Barnabæ Apoſtoli, tempore Zenonis Imperatoris. In terra Saar ſancti Ionæ[c] prophetæ, qui ſepultus eſt in Geth. Romæ ſancti Pamphili[d] martyris. Item via Claudia, vigeſimo ab Vrbe milliario, paſſio ſancti Alexandri[e] epiſcopi, qui ſub Antonino Imperatore pro fide Chriſti, vincula, fuſtes, equuleum, lampades ardentes, vngularum laniationem, beſtias, ac fornacis flammas ſuperans, tandem gladio cæſus, vitam adeptus eſt glorioſam. Eius corpus poſtea beatus Damaſus Papa in Vrbem tranſtulit ſexto Kalendas Decembris, quo die feſtiuitatem illius celebrandã inſtituit. In Phœnicia ſancti Euſebij[f] martyris, qui vltrò Præfectum adiens, & ſe Chriſtianum eſſe denuncians, ab eo multis tormentis afflictus, capite cæſus eſt. In Cypro ſancti[g] Iſacij

epiſcopi

epiſcopi & martyris. Ibidem ſancti Meletij[h] epiſcopi & confeſſoris. In Aethiopia ſanctæ Iphigeniæ[i] virginis, quæ à beato Matthæo Apoſtolo baptizata, & Deo dicata, ſancto fine quieuit.

SEPTEMBRIS 21.

MATTHAEI Apoſtoli.] De quo Beda, ac cæteri Latinorum; Græci autem xvj. Kal. Decemb. De Apoſtolatu eius ad Aethiopas, de quo hic mentio habetur, ſcribit Origen. in Geneſim, Euſeb. hiſt. lib. 3. cap. 1. Socrat. lib. 1. cap. 15. Dorotheus in Synopſi, & alij. Auctor ille, qui fertur nomine Iſidori lib. de vita & obitu ſanct. c. 78. Macedoniam & Iudæam illi tribuit, Metaphraſtes verò Syriam ſuperiorem iuxta Euphratem. Plura de eodem apud Conſtitut. Apoſtol. quæ feruntur Clementis nomine. Acta eius, præter ea quæ in paſſionibus Apoſt. incerto auctore feruntur, deſcripſit etiam Metaphraſtes, quæ recitat Lipom. tom. 5. Incipiũt: Iam quidem, &c. Alia diuerſa habet Sur. tom. 5. hac die. Perionius alia nuper conſcripſit: nouiſſimè verò ex antiquis monimentis, & ſanctorum Patrum ſcriptis collegit R. D. Marc. Antonius Columna archiepiſcopus Salernitanus, & ſanè quidem eruditè. In Breuiario Toletano ſacri hymni habentur, quibus etiam eius acta narrantur. Tres inſuper hymnos de eodem Apoſtolo ab Alfano epiſcopo Salernitano eſſe elaboratos, tradit Petrus diac. Caſin. de vir. illuſtr. mon. ſanct. Bened. c. 19. Nõnulla de Matthæo ſcribit Niceph. hiſt. lib. 2. c. 41. ſed quæ nullius prorſus ſint teſtimonio comprobata. Apud Hippolytum libello de duodec. Apoſt. legi Matthæum factum victimam virginitatis. alludente nimirum auctore ad hiſtoriam de S. Iphigenia virgine, quæ legitur in actis eius ab eo Deo dicata. De loco vbi paſſus eſt, vel vbi ſepultus, potiùs aſſentior Venãtio Fortunato, qui ante annos mille vixit. is etenim dum agit de Apoſtolis ſingulis, ipſiſque locis vbi paſſi & conditi ſunt, hæc de Bartholomæo atque Matthæo canit:

Inde triumphantem fert India Bartholomæum:
Matthæum eximium Naddauer alta virum.

Hæc in carm. de gaud. vit. æter. & lib. 7. ad Bodog. Ducem. De victu ipſius Clemens Alex. in Pędag. lib. 2. c. 1. hæc ait: Matthæus Apoſtolus ſeminibus, baccis, atque oleribus, abſque carnibus veſcebatur.

[b] Huius Euangelium.] De eius Euangelio agit S. Hieronymus de ſcrip. eccleſ. & in Matthęum cap. 2. vbi meminit de Nazaræis, qui ſe authenticum Matthæi Euangelium habere profitebantur, & Epiphan. in Panar. hæreſ. 29. De eius inuentione vnà cum corpore S. Barnabæ ſcribit Theod. lector. lib. 1. collectan. Niceph. lib. 16 c. 37. Alexander monach. in vita S. Barnabæ, & alij recentiores.

[c] Ionæ Prophetæ.] Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. Præter illa quæ de ipſo leguntur in diuinis ſcripturis, & apud earum interpretes, ſcribit Ioſephus antiquit. lib. 9. c. 11. Epiph. de vit. & interit. Prophet. c. 16. Iſid. c. 45. & Doroth. c. 6. De ſepolchro Ionæ apud Dioſpolim, vel Diocæſaream Palęſtinæ, agit S. Hieronymus ad Chromat. in procœm. ſuper Ionam.

[d] Pamphili.] De quo hac die Vſuardus, aſtipulanturque vet. manuſcript. Diuerſus eſt hic ab illo Pamphilo Cæſarienſi, de quo Kal. Iunij actum eſt.

[e] Alexandri.] Agunt de eodem hac die Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Conſtat hunc omnino eſſe diuerſum ab Alexandro Papa: cuius autem fuerit ciuitatis epiſcopus, nondum inuenimus. Huius martyrium refert Petrus in catal. libro 8. cap. 102. vbi etiam meminit tranſlationis per Damaſum factæ.

[f] Euſebij.] De quo & Græci in Menologio hac die; ibique eius acta deſcribunt.

[g] Iſacij epiſcopi.] Græci itidem de eodẽ agunt in Menologio, referuntque eius certamen.

[h] Meletij epiſcopi.] Agunt de eodem ijdem in Menologio. Diuerſus hic à Meletio Antiocheno, de quo ſuprà.

[i] Iphigeniæ.] De qua Petrus in catal. libro 8. capite 101. & alij recentiores. Eius res geſtæ deſcribuntur in actis ſancti Matthæi, quorum ſuper meminimus.

ij. F Decimo Kal. Octob. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

SEDVNI in Gallia, in loco Agauno, natalis ſanctorũ martyrum Thebæorum, Mauritij[a], Exuperij, Candidi, Victoris, Innocentij, & Vitalis, cum ſocijs eiuſdem legionis, qui ſub Maximiano pro Chriſto necati[b], glorioſa paſsione mundum illuſtrarunt. Romæ paſsio ſanctarum virginum & mar-

tyrum

tyrum Dignæ[c] & Emeritæ, ſub Valeriano & Gallieno: quarum reliquiæ in eccleſia ſancti Marcelli aſſeruantur. Apud pagum Caſtrenſium ſancti Ionæ[d] presbyteri & martyris, qui cum ſancto Dionyſio profectus in Galliam, iuſſu Iuliani Præfecti verberibus cęſus, gladio martyrium conſummauit. Ratiſponę in Bauaria ſancti Emmerami[e] epiſcopi & martyris, qui vt alios liberaret, mortem ſæuiſſimam Chriſti cauſa patienter ſubijt. Antinoopoli in Aegypto ſanctæ Iraidis[f] virginis Alexandrinæ, & ſociorum martyrum: quæ ad hauriendam è proximo fonte aquam egreſſa, cùm vidiſſet nauim confeſſoribus Chriſti onuſtam, relicta hydria, protinus ſe illis adiunxit, ac ſimul cum ijs in vrbem ducta, prima omnium, poſt multa ſupplicia, capite cæſa eſt; deinde presbyteri, diaconi, & virgines, alijque omnes eodem mortis genere conſumpti ſunt. Apud ciuitatem Meldenſem beati Sanctini[g] epiſcopi, diſcipuli ſancti Dionyſij Areopagitæ, qui eiuſdem ciuitatis epiſcopus ab eo conſecratus, primus illic Euangelium prædicauit. In territorio Conſtantienſi, ſancti Lautonis[h] epiſcopi. In pago Pictauienſi, ſancti Florentij[i] presbyteri. In territorio Bituricenſi, ſancti Siluani[k] confeſſoris. Lauduni, ſanctæ Salabergæ[l] abbatiſſæ.

SEPTEMBRIS 22.

MAVRITII & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri omnes. Horum acta ſcripta feruntur à S. Eucherio epiſcopo Lugdunenſi; exſtant apud Sur. tom. 5. hac die, & Mombr. tom. 2. Scripſit de iiſdem carmen Venant. Fortun. libro 2. Marbodum epiſcopum Redonenſem eorumdẽ certamen ſcriptis conſignaſſe, auctor eſt Sigebert. de vir. illuſtr. c. 159 Meminit & de his Ado Viennen. in chron. an. Domini 283. & 719. De miraculis ad eorum ſepulchrum fieri ſolitis agit Greg. Turon. lib. de glor. mart. cap. 76. Alia refert Sur. tom. 5. ex epiſt. decani & cleri Caſtrinoui in Gall. De horum reliquijs Turonis repertis ſcribit idem Gregor. Turon. hiſt. Franc. lib. 10. c. 31. in fin. Rurſus etiam de reliquijs Vitalis & Innocentij, quorum hic habetur mentio, vide in rebus geſtis S. Annonis epiſcopi Colon. lib 1. c. 33. apud Sur. tom. 6. Eiuſdem Mauritij lanceam aſſeruari in eccleſia Cracouienſi, auctor eſt Chromerius de reb. Polon. lib. 3. Frequentem fuiſſe fidelium Occidentaliũ peregrinationẽ ad Agaunenſes, quàmplurima antiquitatis monumenta produnt. Hic notandum eſt quòd Græci etiã habent ſuum Mauritium, & commilitones martyres, qui eadem vrgente perſecutione Diocletiani & Maximiani Imp. paſſi ſunt Apameæ in Syria: quorum res præclarè geſtas deſcripſit Metaphraſtes, quas & recitat Sur. tom. 4. menſe Iulij. Hinc factũ eſt, vt plerique vnũ eundemque eſſe putent illum cum hoc de quo agitur; cui ſententiæ & ego aliquãdo non inuitus adhæſi, culpãs Metaphraſten, quaſi minus aſſecutus eſſet res Occidentalium martyrum: ſed vbi legi Theodoretum Cyri in Syria epiſcopum de Euangel. veritate lib 8. in fine, illuſtriores nobilioresque ſibi notos recenſentem martyres, Mauritio adnumerato inter illos in hæc verba: Petro, Paulo, Thomæ, Sergio, Marcello, Leontio, Antonino, Mauritio, alijsque ſanctis martyribus ſolennitates populari epulo peraguntur, &c. à priori ſententia recedere coactus ſum: his enim ſedulò expenſis quæ ſcribit Theodoretus, quis ſibi perſuadeat, ipſum de alio Mauritio intellexiſſe, quàm de illo in eadem regione paſſo Apameæ in Syria, cuius acta deſcripta recitat Metaphraſtes? Certè mihi non fit veriſimile, illum in iam pauco martyrum numero, prætermiſiſſe innumeros ferè perilluſtres martyres in Syria paſſos, & externos iam longè poſitos in exemplum adducere voluiſſe.

[b] Pro Chriſto necati.] Primò hi more maiorum decimati iterum ſunt, ac demum omnes ſæuiſſimè trucidati. Polybius dum lib. 6. agit de Romani Imperij politia, numerans militarium ſuppliciorum genera, ponit inter alia illud quod *δεκατίας*, id eſt, decimationẽ appellat. Habes apud Iulium Capitolinum decimare, vigeſimare, & centeſimare, ait enim: Cùm ſeditiones militares pateretur, multos ſæpius decimauit, aliquando etiam centeſimauit, cùm digni eſſent decimatione, vel vigeſimatione,

ſimatione. ſortiebãtur enim qui cædendi eſſent. ſic Liuius lib. 2. ab Vrb. cõd Reperitur primus omniũ fuiſſe Cambyſes qui exercitum non ad ſuppliciũ, ſed ad cibum, ne cæteri perirent, ſorte decimauit, vt ſcribit Seneca lib. 3. de ira c. 20. Primus auctor huius ſupplicij inferendi apud Romanos fuit Appius Claudius, de quo Liuius lib. 2. dec. 1. De decimatione militari ſæpius meminit Sueton. in Octauio cap. 24. in Caio cap. 48. in Galba cap. 12. Qui autem ex decimatione ſupererant milites, ob ignominiam, ordeo paſcebantur, quòd eſſet cibus gladiatorum. ita factum reperies à M. Antonio apud Frontinum, ab Octauio apud Sueton. c. 24. & apud Dionem lib. 48. & 49. Meminit de decimatione etiam Tacitus lib. 3. his verbis: Decimum quemque ignominioſæ cohortis ſorte ductos fuſte necat. Et libro 14. Ex fuſo exercitu, cùm decimus quiſque fuſte feritur, etiam ſtrenui ſortiuntur. Hæc ille. Quod & factum eſſe aduerſus hos Chriſtianos milites, Maximiani ſententia in illos prolata ſignificat, cuius ſunt hęc verba: Decimũ quemque morti funeſta ſors præbeat, &c.

[c] Dignæ & Emeritæ] De his etiam pleraque vet. manuſcript. Paſſæ ſunt in perſecutione Valeriani Imp. ſub Gaio iudice, ſepultæque ſunt in cœmeterio Commodillæ via Oſtienſi, ad ſanctos Felicem & Adauctum, vt earum acta teſtantur, quorum alia manuſcript. incipiunt: Gaius iudex iuſſit teneri, &c. aliorum autem prolixiorum eſt exordiũ: Temporibus Valeriani, &c. Exſtant vtraque in noſtra bibliotheca, quæ & facilè reperiri credimus in alijs antiquis codic. eccleſiarũ vſui accõmodatis.

[d] Ionæ.] De eodem Petr. in catal. lib. 8. cap. 106. conſentiuntque vet. manuſcript.

[e] Emmerami.] Agunt de eo hac die Beda, Vſuardus, & alij. Scripſit vitã ipſius Cyrinus epiſcopus Ratiſponenſis, quam refert Sur. tom. 5. Claruit an. Domini ſeptingenteſimo quinquageſimo.

[f] Iraidis.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio. Antinoopolis in Aegypto ciuitas, cuius hîc mentio habetur, famoſiſſima eſt ex Antinoi nomine, quem Hadrianus habuit in delicijs, cui & ex humanis ſublato ſacra decreuit, inter Deos retulit, eiuſque nomine dicatam ciuitatẽ appellari voluit. Allata eſt ex his factis opportuna occaſio ſanctis Patribus, qui ſcripſerunt contra Gentilium errores, & ipſorum Deorum falſitatem; vt illorum originem & impuritatem non tam ex illorum ſcriptis quàm recentiori exemplo ob oculos poſito apertiùs demonſtrarent, illoſque conuincerent; vt Hegeſippus fecit, quem citat S. Hieronymus de ſcript. eccleſ. in Hegeſip. & in Iſaiam. Iuſtinus Philoſop. & martyr in apolog. Theophilus Antiochenus, Athenagoras, Origenes contra Celſum, Epiphanius in epit. fid. Cath. Chryſoſt. hom. 27. in 2. ad Corinth. & alij. Rem geſtam ſcribunt ex Gentilibus Dio, & Spartianus in Hadriano. In antiquis nummis eandem Antinoi apotheoſim expreſſam vidimus.

[g] Sanctini epiſcopi.] De eo vet. manuſcript. Petrus in catal. lib. 8. c. 108. Deſcribit eius acta Antonin. part. 1. tit. 6. c. 28 §. 1. & alij. Ante hos omnes Hincmarus, cùm agit de S. Dionyſio Areop. apud Sur. tom. 5. poſt Areopagitica Hilduini.

[h] Lautonis epiſc.] Non tantùm in veteri Roman. Martyrologio, ſed & in pleriſq; manuſcript. de eodem agitur hac die. Claruit circa annum Domini 550. interfuitque ſecundo, tertio, & quarto Cõcilio Aurelianenſi, in quibus ſubſcriptus reperitur. mentio habetur de eodem in rebus geſtis ſancti Paterni epiſcopi Abricenſis.

[i] Florentij.] De quo hac die Vſuardus: pluribus de eo Petrus in catal. lib. 8. c. 107. Peruenit vſque ad tempora Theodoſij ſenioris.

[k] Siluani.] Agit de eodem Vſuardus hac die, alijque recentiores.

[l] Salabergæ.] De eadem Petr. in catal. libro 8. c. 114. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. ſancti Bened. lib. 3. c. 82. & Molan. in addit. ad Vſuard.

j. G Nono kal. Octob. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

ROMÆ ſancti Lini[a] Papæ & martyris, qui primus poſt beatum Petrum Apoſtolum Romanã Eccleſiam gubernauit; & martyrio coronatus, ſepultus eſt in Vaticano prope eundem Apoſtolum. Iconij in Lycaonia ſanctæ Theclæ[b] virginis & martyris, quæ à ſancto Paulo Apoſtolo ad fidẽ perducta, ſub Nerone Imperatore in confeſſione Chriſti ignes ac beſtias deuicit, & poſt plurima ad doctrinam multorum ſupe rata certamina,

Seleuciam

Seleuciam veniens, ibi requieuit in pace: quam ſancti Patres ſummis laudibus celebrarunt. In Campania cõmemoratio beati Soſij [c] diaconi Miſenatis, quem ſanctus epiſcopus Ianuarius, cùm de illius capite, Euangelium in eccleſia legentis, flammam videret exſurgere, martyrem futurum pronunciauit: & non poſt multos dies, cùm ipſe eſſet annorum triginta, martyrium cum eodem epiſcopo capitis detruncatione ſuſcepit. In Africa ſanctorum martyrũ Andreæ [d], Ioannis, Petri, & Antonij. In territorio Conſtantienſi ſancti Paterni [e] epiſcopi & martyris. Anconæ ſancti Conſtantij [f] eccleſiæ manſionarij, miraculorum gratia conſpicui. In Hiſpania ſanctarum mulierum Xantippæ [g] & Polyxenæ, quæ fuerunt Apoſtolorum diſcipulæ.

SEPTEMBRIS 23.

LINI Papæ.] Vſuardus itẽ de eo agit, & alij recentiores; conſentiuntque vet. manuſcripi. De eodem Paulus in 2. ad Timotb. c. 4. Succeſſit S. Petro, vt ſcribit Iren. lib. 3. c. 3. Euſeb. in chron. & hiſt. libro 3. c. 12. Optat. lib. 2. contra Parmen. Epiphan. hæreſ. 27. & hæreſi 41. dum in ſucceſſione Rom. Pontificum Hyginum ordine nonum ponit. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Clemente, Auguſtinus epiſtol. 165. ad Generoſum. Niceph. epiſc. Conſtantinop. in chron. Niceph. Calliſt. hiſt. lib. 3. c. 2. Gregor. Turon. hiſt. lib. primo cap. 27. & alij recentiores. In Annalibus eccleſiaſticis pluribus differuimus aduerſus eos qui ſcripſerunt Linum & Cletum viuente Petro tantùm adminiſtraſſe Romanã Eccleſiam; & eo defuncto, ſuffectum fuiſſe Clementem; conatique ſumus diligenter oſtendere, eam opinionem parum eſſe probabilem, & nõ ſolùm à ſuprafcriptis auctoribus, ſed ab hiſtoriæ veritate prorſus diſſentire.

[b] Theclæ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die; Græci autem in Menologio die ſequenti. Scimus acta quædam, Pauli & Theclæ dicta, quorum meminit Tertullianus in libro de baptiſmo, & S. Hieron. de ſcrip. eccleſ. in Luca, eſſe improbata, & auctoritate Gelaſij Papæ reiecta inter apocrypha: vnde factum eſt, vt nonnulli incautè nimis omnia quæ de Thecla ſcripta reperiuntur, tanquam minus probata, putent adnumeranda eſſe inter apocrypha, reijciendaque: nullum ponentes diſcrimen, nec delectum habẽtes inter ea quæ de Thecla vera certaque ſcribuntur, & ea quæ ambigua, vel falſa omnino feruntur. In his laborandum nobis erit, vt precinſum à vili, & ſancta à prophanis diſtinguentes, quæ improbata atque reiecta, quæve ſyncera atque recepta de tãta martyre dicta reperiantur, adducamus in medium. Speramus autem benignum lectorem veniam daturum, ſi cùm de clariſſimæ martyris hiſtoriæ veritate retinenda agamus, præter inſtitutum noſtrum in ea aliquãtò amplius immoremur. Noſſe primùm oportet quæ ſint acta Pauli & Theclæ quæ Tertullianus, Hieronymus, ac deniq; Gelaſius damnant. Illa quidem erant eiuſmodi, vt inde hæretici ſumerent exemplum, & deducerent argumentum (vt ibi ſcribit Tertullianus) licere mulieribus publicè in eccleſia docere, ac baptizare, quòd Thecla Paulum ſecuta, palàm docuiſſet, ac baptizaſſet. Addit ſanctus Hieronymus: in ijſdem actibus qui periodus ſiue circuitus Pauli & Theclæ dicebantur, narrari de baptizato Leone fabulam quandam. hæc quidem de illis actis apud veteres legimus. At verò ſi quis ea inueſtiget quę tam apud Græcos quàm apud Latinos de S. Theclæ martyrio ſcripta reperiuntur (habentur ea præ manibus) nihil in eis prorſus vel de docendi munere, aut baptizãdi miniſterio à S. Thecla indebitè vſurpato, & iniuſtè vindicato, vel etiã de baptizati Leonis fabula vſquam inueniet. Quòd ſi quis ea ſaltem ratione duxerit improbanda quæ de ea ſcripta habentur, quòd ibidem hæc S. Hieron. dicat: Quale enim eſt, vt indiuiduus comes Pauli, Lucas ſcilicet, inter cæteras eius res hoc ſolùm ignorauerit? Ad hæc dicimus, non omnia Pauli acta S. Lucam eſſe proſecutum. quod ne quis miretur, Paulum ipſum teſtem adducam; qui in primis in 2. ad Timoth. c. 3. multa ſe Iconij, vbi degebat Thecla, paſſum eſſe teſtatur. inſuper & ipſe Lucas, cùm fateatur multo tempore Paulum eſſe commoratum Iconij: tamen res illic geſtas tribus ferè verbis potiùs delibat quàm tractet. Si rurſum conſideres ærumnas, afflictiones, & cruciatus, quos ſe paſſum eſſe idem Paulus profitetur, ſcribens ad Corinthios epiſt. 2. c. 11. & percurras omnes actus ipſius quos S. Lucas conſcripſit; planè inuenies maiore ex parte illos ab eodem prætermiſſos. Expende rurſum prædictam S. Hieronymi rationem, quàm egregiè ab ipſomet Hieronymo confutetur (à nullo æquiùs ac veriùs quàm à ſe ipſo Hieronymus corrigi poteſt) qui in commentarijs in epiſtolam ad Galatas cap. 2. dum agit de contentione inter Petrũ & Paulum exorta Antiochiæ, à Luca tamen prætermiſſa, hæc in hanc ſententiam: Nec, inquit, mirum eſſe, ſi Lucas hanc rem tacuerit, cùm & alia multa quæ Paulus ſuſtinuiſſe ſe replicat, hiſtoriographi licentia prætermiſerit: & non eſſe contrarium,

ſi quod alius dignum putauit relatu, alius inter cętera dereliquit. denique primum epiſcopum Antiochenæ eccleſiæ Petrum fuiſſe accepimus, & Romam exinde tranſlatum; quod Lucas penitus omiſit. Hæc S. Hieronymus, quibus ab eodem obiecta de ſilentio Lucæ omninò euacuantur.

His prælibatis, iam reliquum eſt vt quibus teſtimonijs Theclæ paſſionis hiſtoria fulciatur, in medium adducamus: quæ cuncta ſuo ordine digeremus. Habetur in primis in illis mentio de Oneſiphori Pauli hoſpite. Hic ille putatur, cuius idem S. Paulus tanta cum laude meminit in 2. epiſt. ad Tim. c. 1. Agitur & de Tryphæna in illis actis. Eadẽ creditur illa, quam idem ad Romanos ſcribens c. 16. ſalutari mandat; quòd tunc Romæ degeret, ſicut & plerique alij diſcipulorum Pauli, qui ex Oriente migrarant Romam, vt inter alios Oneſiphorus, Priſca, & Aquila. Habent eadem acta, Theclam Pauli Apoſtoli prædicatione ad Chriſtũ eſſe conuerſam. Id quidẽ Gregorius Nyſſenus hom. 4. in Cant. cantic. confirmat his verbis de Thecla ſermonem habens: Talem myrrham olim Paulus infundebat ex ore ſuo miſtam cum puro pudicitiæ lilio in ſanctæ virginis aures: ea verò erat Thecla, quæ præclarè animo ſuo defluentibus de lilio guttis, hominem externum morte opprimit, omni cogitatione cupiditateque exſtincta. Hæc ille. Continent eadem acta, Theclam iam deſponſatam, viro nuncium remiſiſſe, vt Chriſtum ſponſum mereretur habere. Ecce quàm bellè huic veritati S. Epiphanius adſtipulatur in Panar. hæreſi 78. cùm ait: Thecla incidit in Paulũ ſanctum, & à nuptijs exſoluitur, cùm curatorẽ, ſiue ſponſum haberet formoſiſſimum, primarium vrbis, valde diuitem, generoſiſſimum ac illuſtriſſimum in vita. contemnit terrena ſancta illa, vt cæleſtium potens fiat. Hæc Epiphanius. His conſentientia loquitur Fauſtus apud Auguſtinum lib. 30. contra Fauſtum cap. 4. Iam, inquit, timeo Apoſtolo, ne dæmoniorũ doctrinam intuliſſe tunc Iconiũ videatur, cùm Theclam oppigneratam iam thalamo, in amorem ſermone ſuo perpetuæ virginitatis incendit. Hæc ibi Fauſtus: quibus planè S. Auguſtinus aſſentiri videtur, cùm non excipiat de apocrypha hiſtoria, quod aliàs, aduerſus eoſdem Manichæos agens, facere conſueuit, vt de actis Thomæ, Andreæ, & aliorum. Quod inſuper in prædictis Theclæ paſſionis actis reperitur, ipſam gemmas, & muliebrẽ mundum diſtraxiſſe, pecuniaque ſibi conciliaſſe cuſtodes carceris, vt Paulum poſſet inuiſere: id ipſum profitetur S. Ioannes Chryſoſtomus in Act. Apoſt. homilia 25. cùm ait: Audi de beata Thecla; illa vt Paulum videret, aurum ſuum dedit; tu autem vt Chriſtum videas, nec obolum das. Hæc ibi. & ad populum Antiochen. hom. 22. Quære, inquit, Paulum tanquam Thecla, vt audias quæ per ipſum tibi dicuntur. Hæc de his Chryſoſt. Rurſum autem quæ illic leguntur de ira ſponſi in eam concitata, cùm eius accuſatione dãnata eſt ad beſtias, quæ manſuetæ diuinitus redditæ, illi blandiebantur; hæc ipſa S. Ambroſius lib. 2. de virginib. explicat his verbis: Thecla doceat immolari, quæ copulam fugiens nuptiarum, & ſponſi furore damnata, naturam etiam beſtiarum virginitatis veneratione mutauit: namque parata ad feras, cùm aſpectus quoque declinaret virorum, ac vitalia ipſa ſæuo offerret leoni; fecit, vt qui impudicos detulerãt oculos, pudicos referrent. Cernere erat lingentem pedes beſtiam, cubitare humi, muto teſtificante ſono quòd ſacrum virginis corpus violare non poſſet; ergo adorabat prædam ſuam beſtia, & propriæ oblita naturæ, naturam induerat, quam homines omiſerant. Hæc ille; qui & ad Simplicianum ſcribens, hæc ait: Inter leones virgo exultauit, & prodeuntes beſtias expectauit intrepida. Hæc ibi; eademque de leonibus in epiſtola 25. lib. 3. edit. Rom. ad Vercellenſem eccleſiam: Quo, inquit, munere venerabilis Thecla etiam leonibus fuit, vt ad pedes prędæ ſuæ ſtratæ, impaſtæ beſtiæ ſacrum deferrent ieiunium, nec procaci oculo virginem, nec vngue violarent aſpero? Quod præterea ad ignes, quos ſubijt, ſpectat, à quibus illa remanſit illęſa, hęc ſanctus Cyprianus in oratione pro martyribus: Aſſiſte nobis, ſicut Paulo in vinculis, & Theclæ in ignibus, &c. Et in orat. in die paſſionis: Libera me de medio huius ſeculi, ſicut liberaſti Theclam de medio amphitheatro. Item & S. Zeno Epiſcopus Veronenſis, in ſermone De timore Dei, hæc de Thecla: Aduerſus Theclam accuſator acerrimus linguæ erexit gladium, cum ſuis ſibi miniſtris publicę leges inſeruiunt, ſtimulis acuitur feritas in ferocitatẽ, & tamen mitior hominibus inuenitur: ne quid ſcenæ tam diræ humanitatis deeſſe videatur, immittũtur etiã marina mõſtra: lacinijs omnibus exſpoliatur puella; veſtitur incendio. Inter tot inſtrumẽta mortis ſpectatore metuẽte, ſecura calcat genera vniuerſa terrorum. Incolumis quaſi orbe ſubacto, de illo feralis caueæ iam non miſerabilis ſed mirabilis funereo habitu excedit, victi ſeculi triumphum reportans, quam tot ſupplicijs omnes crediderant perituram. Huc vſque Zeno. Rurſum verò de ignibus & beſtijs hæc Gregor. Nazianz. ad virgin. exhort. Non te fugit, inquit, Theclam ignium & beſtiarũ impetum euitaſſe? Idem in carmine de præcept. ad virgines, hæc ait his verſibus:

Quis Theclam necis eripuit flammeq; periclo?
Quis validos vngues vinxit, rabiemq; ferarum?
Virginitas. O res omni mirabilis æuo!
Virginitas fuluos potuit ſopire leones:
Dente nec impuro generoſos virginis artus
Auſi ſunt premere, & rigido diſcerpere morſu.

Id ipſum Maximus Taurinenſ. ſerm. de ſancta Agnete, cùm ait: Theclam flammarũ globos euaſiſſe cognoſcis. De his alijſq; ſupplicijs ſanctę virgini irrogatis, ex actis ſanctorum martyrum Terentij & ſociorum, quæ refert Metaphraſtes die 10. Aprilis, hæc illa ipſorum obteſtatio ad Deum facta: Qui Danielem de ore leonum eripuiſti, & de manu Pharaonis Moyſen ſeruaſti, & S. Theclam ab igne, & theatro, & feris, & beſtijs taurinis defendiſti, &c. In actis S. Iulianæ, quæ idem recitat 21. Decembr. his ſimilia leguntur. item & in Prat. ſpirit. c. 20. de milite Deum obſecrante per ea quę ſancta Thecla paſſa eſt tormenta. Adde his ſimilia, quæ & S. Dei Eccleſia in illis precibus quas adhibere voluit in commendatione animæ, quibus dicitur: Sicut beatiſſimam Theclam de tribus tormentis atrociſſimis liberaſti, ſic, &c. Quod in

yſdem

iiſdem actis habetur, pugnanti Theclæ aſtitiſſe Dominum Ieſum Chriſtum præſeferentem vultum Apoſtoli Pauli: id ipſum quàm eleganter dicatur à S. Brienna in actis S. Febroniæ ſinceriſſimè ſcriptis, accipe: Brienna tendens in cælum manus, & vocem magnam edens, ſic precata eſt: Domine Ieſu Chriſte, qui ſeruæ tuæ beatæ illi Theclæ certanti ſub Apoſtoli Pauli habitu apparuiſti, quæſo, &c. Hæc apud Metaph. ex Thomaide 25. Iunij. Præter hęc omnia denuò ſcias S. Hieronymum eadem Theclæ acta nouiſſe & comprobaſſe; quod ex eo exploratum habetur: cùm enim in iiſdem actis illud etiam enarretur, ſanctam Theclam à tormentis liberam, verbi cupidam, magiſtri auidam, Antiochiam Piſidiæ, quò S. Paulum profectum audierat, aduentaſſe, ſed à S. Paulo (ne quod offendiculum, vt ait, daret Euangelio) dimiſſam eſſe; hæc ipſa, inquam, S. Hieronymus in epiſt. ad Oceanū ſcribit his verbis: Thecla poſt tentationem paſſionis, Antiochiæ à Paulo prohibetur pariter pergere; nemo cum vxore pergit ad bellum, &c. Miramur quidem eam epiſtolam non recenſitam inter cæteras à Mariano Victorio, ſed in nonum tomum reiectam, ſuſpicante fortaſſe illam non eſſe Hieronymi, eo quòd ex vita S. Martini auctor mutuetur exemplum. ſed quid mirum, cùm annis viginti tribus poſt illius obitum vixerit S. Hieronymus? ita planè: dum S. Martinus defunctus dicitur Cæſario & Attico cōſſ. qui, ſecundùm Faſtos Onuphrij, eſt annus à Chriſto 397. Hieronymus autem, vt teſtatur Proſper in chron. diē obijt Theodoſio Aug. nonùm, & Conſtantio tertiòm conſſ. anno Domini quadringenteſimo vigeſimo. Conſtat inſuper ex Seuero, ſe eius vitam adhuc ſuperſtitis conſcripſiſſe, eamque (vt in dialogo cum Gallo profitetur) mox non in Italiam modò, ſed in Africā & Ægyptum allatam fuiſſe. qui verò credibile fieri poteſt, eadem Martini acta vnum latuiſſe Hieronymum? Ex cōuenientia præterea eius epiſtolæ cū ea quam ſcripſit ad Euſtochium de cuſtodia virginitatis 22. cùm agit de agapetis virginibus, illam eiuſdem eſſe auctoris, vnuſquiſque facilè intelliget. vtinam ſic integra reperiretur, ſicut Hieronymi eandem eſſe conſtat. Quòd ſi contendas non tantùm eſſe Hieronymi, ſed & Sophronij & Euſebij, vt præfefert epiſtolæ titulos: non laboro, dum & Hieronymi eſſe nō inficieris. Sed iam, vt ad ea vnde diuertimus, redeamus, ſciendum, nec ea quidem, quæ de Falconilla in eadem acta aliunde fortaſſe irrepſerūt, auctoritate carere ſanctiſſimi atque doctiſſimi viri S. Ioannis Damaſceni in ea oratione cuius eſt titulus: De his qui in fide ex hac vita exceſſerunt. Extat & ipſa vita S. Theclæ auctore Baſilio epiſcopo Seleuciæ: quæ Græcè ſcripta aſſeruatur in bibliotheca Sfortiana codic. manoſcript. num. 45. & 81. qua prædicta de eadem feliciùs explicantur: quam ipſam in Latinum à ſe redditam proximè editurus eſt D. Rolandus Vmeleius Belga, alumnus R. D. Lindani epiſcopi Ruremundenſis; nunc autem Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſ. Auguſtini Valerij epiſcopi Veronenſis S. R. E. Cardinalis, Græcorum eruditus interpres. Ne quid verò intactum relinquamus; delituiſſe aliquando S. Theclam intra petram ſibi cedentem, produnt acta S. Barbaræ, quæ deſcripſit Metaphraſt. 4. Decembr. Putatur hic ille locus; quem prope Tripolim Palæſtinæ peregrināres Hieroſolymam inuiſunt, referuntq́ue ſpecum illā aſſiduis miraculis illuſtrari; eaque non tantùm fidelibus; ſed, munificentia martyris, etiam infidelibus, penes quos ille locus religioſiſſimus habetur, impartiri. Mittimus recentiorum auctoritates, quibus iiſdem his de Thecla dictis adſtipulantur; vt Aldelmus in libris quos tam ſoluta oratione quàm carmine ſcripſit de virginitate, vbi breui compendio martyrium eius deſcripſit. Winduchindum, aliter Witichindū Saxonem Monachum Corbeienſem ſcripſiſſe metricè paſſionem S. Theclæ, auctor eſt Sigebert. de viris illuſt. c. 130. Thecla inſuper, ſicut & Primogenita Pauli, ita & Apoſtolica, ac etiam Protomartyr inter feminas meruit appellari; quòd prima in certaminis arenā deſcēdit, & de impietate proſtrata triumphū reportauit; quam etiam tam Græci quàm Latini Patres ſummo ſemper in honore habitā laudibus vbiq. in cælum ferre, primo loco ponere, primamq́. inter feminas in exēplum adducere conſueuerunt. Hinc Greg. Nazianz. in inuectiua illa in Iulianū apoſtatam: Nō victimas, inquit, pro Chriſto cæſas veritus es? nec magnos pugiles extimuiſti? Ioannē illum, Petrū, Paulum, Iacobum, Stephanum, Lucam, Andream, Theclam? &c. Sic S. Epiphan in Panar. hæreſi 79. Ambroſ. idem in citatis locis, & Hieron. ad Euſtoch. epiſt. 22 in fine; apud eundem (cuiuſuis ſit auctoris) tomo nono in obiurgatione Suſannæ, Chryſoſt. in orat. in ſanctos duodecim Apoſtolos; Sulpit. Seuer. in vita S. Martini lib. 2. c. 16. & alij. Hinc etiā vſu euenit, vt cùm quid excellens de femina aliqua dicere vellent, eandem Theclæ nomine exornarēt. ſic S. Hieronymus Melaniam ſeniorem, adhuc ſibi conſtantem, Theclam in chronico appellauit; ſic etiam egregiam illam Macrinam germanam ſancti Baſilij ob inſignes animæ eius virtutes Theclā eſſe dicendam, diuinus nuncius præſignauit, vt ſcribit frater eius Gregor. Nyſſenus in epiſtola ad Olympium monachum. Erat frequens acceſſus fidelium Seleuciam Iſauriæ ad S. Theclæ ſepulchrum, quò aliquando profectus eſt S. Gregorius Nazianzenus, vbi & diutiùs mãſit. De eadem in eum locum peregrinatione mentio habetur in Concilio Nicæno ſecundo act. 5. Theodoret. in hiſt. relig. ſanct. Patrum cap. 29. in Marana & Cyra, & Prat. ſpirit. c. 180. Illic Zeno Auguſtus ampliſſimā erexit baſilicam, quòd eius auxilio reſtitutus eſſet in Imperium, vt ſcribit Euagr. hiſt. lib 3. c. 8. & Niceph. lib. 16. cap. 8. Iuſtinianus Imper. aliam non imparem in eius honorem excitauit eccleſiam, vt auctor eſt Procop. libro 1. de ędific Iuſtiniani Imp. Porrò non tantùm in Oriente, ſed & in Occidente longè lateq́ue celeberrimus vbique fuit eiuſdem martyris cultus. Hæc iam ſatis; quæ aliquibus fortaſſè prolixiora, ſed Theclam impenſiùs amanti pauca videri poſſunt. Hæc noſtra cùm recognoſceret hîc Romæ Reuerēdiſſimus Pater Dominus Lindanus epiſcopus Ruremundenſis, vir non tantùm omnis generis literarum eruditione clariſſimus, verùm etiam egregij confeſſoris fidei nobilitatus inſignibus; quippe qui, exilia, proſcriptiones, ærumnas incredibiles, ac mortes penè frequentes inconcuſſo

robore, fidei cauſa, ſuſtinuit, quem tot victorijs auctum, ac maiora conantem, hiſce diebus Romæ videre meruimus: hic, inquam, hæc nobis de Thecla eorâm, ac primùm de libris Euſebij in hunc modum: Ex libris (aiebat ille) martyrum, quos Euſebius Cæſarienſis ſe ſcripſiſſe teſtatur, tres nondum de Græco verſos in biblioth. Philippi Hiſpaniarũ Regis pijſſimi apud S. Laurentiũ in Eſcuriaco extare nobis loquitur Index eiuſdẽ; quem Catholica Maieſtas nobis ad vnam aut alteram noctẽ deuorandum ſingulari beneuolentia permiſit, anno 1579. cùm eouſque exilij, quod ciuile bellum ab hæreticis excitatum tertiò inflixerat, ſolandi cauſa ex Belgio per Italiam & Galliam perueniſſemus. In eodem indice S. Athanaſius de vita ſanctæ Theclæ nobis lectus eſt, de quo, vt & de illis Euſebij de SS. Martyribus Latinè cõuertendis, egi prolixè cum doctiſſimo viro D. Coſma Fontæo Regio Græcorum interprete, vt abſoluta Photij bibliotheca tunc ad amuſſim ferè expreſſa, nobis illas ſanctorum martyrum & in primis ſanctæ Theclæ coronas in lucem refunderet: de quo & nunc ſtatui ad ipſum Regẽ ante diſceſſum ſcribere, vt habeas vnde aureas illas S. Theclæ atque illorum ſanctorũ martyrum hiſtorias exornatiores & copioſiores reddere queas. Hęc ad me tunc ipſe, cùm de rebus varijs eccleſiaſt. ſubinde perfrueremur colloquijs.

[c] Soſij.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Eius acta iuncta ſimul habentur cum rebus geſtis S. Ianuarij, de quo ſuperiùs xiij. Kal. Octob. Meminit de Soſio S. Proſper de prædict. dimidij temporis c. 6. in fine. In eius honorem S. Symmachus Papa erexit Oratorium, & Confeſſionem exornanit argento, vt conſtat ex libro de Roman. Pontific. in Symmacho.

[d] Andreæ & ſoc.] De his item eadem vet. manuſcript. quorum ſuprà meminimus.

[e] Paterni epiſcopi.] De quo etiam Vſuardus. Ponitur hic primus eius ſedis epiſcopus in tabulis eccleſiæ Conſtantien. quas deſcripſit Democh. lib. de ſacrific. Miſſæ. Alius eſt Paternus ſanctitate æquè illuſtris epiſc. Abricenſis, cuius acta deſcripſit Sur. tom. 2. Aprilis 16. ad quẽ adhuc abbatem ſcripſit Venantius Fortunatus carmen de emendatione codicis. Vixit temporibus Childeberti regis Francorum circa annũ Domini 590. de quo etiam Demochar. in tab epiſc. eccleſiæ Abricenſis.

[f] Conſtantij.] De eodem S. Gregorius libro 1. Dialog. c. 5. pluribus agit.

[g] Xantippæ & Polyxenæ.] Agũt de his etiam Græci hac die in Menologio, vbi earum acta deſcribuntur. Meminit Xantippæ Metaphraſtes in ſermon. de Petro & Paulo Apoſtolis die 29. Iunij apud Surium tomo 3.

★ A Octauo kal. Octob. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

AVGVSTODVNI natalis ſanctorum martyrum Andochij [a] presbyteri, Thyrſi diaconi, & Felicis, qui à beato Polycarpo Smyrnenſi epiſcopo ab Oriente directi ad docendam Galliam, ibidem flagellis duriſſimè cæſi, ac tota die inuerſis manibus ſuſpenſi, & in ignem miſſi, ſed non combuſti, tandem vectibus eorum colla feriũtur, & ita glorioſiſſimè coronantur. In Aegypto paſſio ſanctorum Paphnutij [b], & ſociorum martyrũ. Is vitam in ſolitudine agens, cùm audiret multos Chriſtianos in vinculis retineri, diuino ſpiritu concitus, ſponte Præfecto ſe offert, & Chriſtianam religionem liberè profitetur: à quo primũ catenis ferreis conſtringitur, & in equuleo diutiſſimè torquetur: deinde cum alijs plurimis ad Diocletianum mittitur, cuius iuſſu ipſe palmæ affigitur, cæteri autẽ ferro necantur. Chalcedone ſanctorum quadragintanouẽ [c] Martyrum, qui poſt martyrium S. Euphemiæ ſub Diocletiano Imperatore dãnati ad beſtias, & ab ijs diuinitus liberati, demũ

gladio

gladio percuſſi migrauerunt in cælum. In Pannonia ſancti [d] Gerardi epiſcopi & martyris. Aruernis depoſitio ſancti Ruſtici [e] epiſcopi & confeſſoris. In territorio Beluacenſi ſancti Geremari [f] abbatis.

SEPTEMBRIS 24.

[a] ANDOCHII & ſoc.] De his pluribus hic Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal lib. 8. c. 116. Feruntur horũ acta eſſe conſcripta à Fauſto & Sympronıano.

[b] Paphnutij epiſcopi & ſociorum.] Agunt de his hac item die Græci in Menologio; ſequenti autem die ijdem de Paphnutio confeſſore patre S Euphroſynæ virginis.

[c] Quadraginta nouem martyrum.] Horum martyrium deſcribitur in actis ſanctæ Euphemiæ virginis & martyris Chalcedonenſis, de qua ſuprà xvj. Kal. Octobris.

[d] Gerardi epiſcopi.] Eius vitam deſcripſit ex veteribus monumẽtis Sur. tom. 5. Plura de eodem in actis S. Stephani regis, quæ idem habet tomo 4. Bonfin. de rebus Hungar. dec. 2 libro 1. & 2. Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S Bened. lib. 3. cap. 259. Martyrio coronatur anno Domini milleſimo quadrageſimoſecundo.

[e] Ruſtici epiſcopi.] De eius electione ſcribit Gregor. Turon. de geſt. Franc. hiſt. lib. 2. c. 23. Succeſſit S. Venerando, numeraturq; ſeptimus ordine epiſc. Aruernenſis. Vixit tẽporibus Honorij Imp. & eius ſucceſſoris Valentiniani. Claruerunt iiſdem temporibus duo alij ſanctiſſimi epiſcopi eiuſdem nominis, Ruſticus Lugdunenſis, & Ruſticus Narbonenſis, de quibus aliàs pluribus.

[f] Geremari abb.] De quo etiam agit Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c 93. & Molanus in addit. ad Vſuard. hac die. Vixit circa annum Domini ſexcenteſimum ſeptuageſimum.

25 Septimo kal. Octob. Luna. B xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

IN caſtello Emmaus natalis beati Cleophæ [a] Chriſti diſcipuli, quem tradunt in eadem domo in qua menſam Domino parauerat, pro confeſſione illius à Iudæis occiſum, & glorioſa memoria ſepultum. Romæ ſancti Herculani [b] militis & martyris, qui miraculis in paſſione beati Alexandri epiſcopi ad Chriſtum conuerſus, ſub Antonino Imperatore poſt multa tormenta gladio cæſus eſt. Ambiani in Gallia beati [c] Firmini epiſcopi, qui in perſecutione Diocletiani ſub Rictiouaro Præſide poſt varia tormenta capitis decollatione martyrium ſumpſit. Damaſci ſanctorum martyrum Pauli [d], & Tattæ eius coniugis, ac Sabiniani, Maximi, Rufi, & Eugenij filiorum: qui Chriſtianæ religionis accuſati, verberibus, alijſque ſupplicijs torti, animas Deo reddiderũt. In Aſia paſſio ſanctorum Bardomiani [e], Eucarpi, & aliorum viginti ſex martyrum. Eodem die ſancti Anathalonis [f] epiſcopi, qui beati Barnabæ Apoſtoli diſcipulus, in eius locum eccleſiæ Mediolanenſis epiſcopus ſucceſsit. Lugduni depoſitio S. Lupi [g] epiſcopi ex anachoreta. Antiſiodori S. Anacharij [h] epiſcopi & confeſſoris. Bleſis ſancti

Solemnij [k] epiſcopi Carnutenſis, miraculis clari. Eodem die ſancti Principij [l] Sueſsionenſis epiſcopi, fratris beati Remigij epiſcopi. Anagniæ ſanctarum virginum Aureliæ [l] & Neomiſiæ.

SEPTEMBRIS 25.

[a] Cleophæ.] De quo Lu. Euang. c. 24. De eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio ad iij. Idus Octobris.

[b] Herculani.] Vſuardus de eodem hac die. mentio habetur de eo in actis S. Alexandri epiſcopi, de quo ſuprà xj. Kal. Octobris, & apud Petrum in catalog. lib. 8. c. 102. & 120.

[c] Firmini epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, alijque recentiores. Fuit hic primus eius ſedis epiſcopus; errat Petrus, qui appellat eum præsbyterum libro 8. cap. 119. Reperitur alius eiuſdem nominis, eiuſdemque eccleſiæ epiſcopus, de quo & ipſe lib. 7. c. 137. fuitque tertius ordine, & confeſſor tantùm: qui & ſucceſſit S. Eulogio, vt indicant tabulæ epiſcoporum eius eccleſiæ, quas deſcripſit Demochar. lib. de ſacrif. Miſſæ. De eodem in Theſaur. Conc. tom. 2.

[d] Pauli & ſoc.] Agunt de his item Græci hac die in Menologio, actaque eorum breui compendio referunt.

[e] Bardomiani & ſoc.] De his Beda hac die, conſentiuntque vet. manuſcript.

[f] Anathalonis epiſcopi.] De quo & tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis. Libuit hic deſcribere peruetuſtam inſcriptionem S. Miroclis eiuſdem ciuitatis epiſcopi de ſancto Anathalone in lapide inciſam iuxta eius imaginem, his verſibus, quos præſens inſcriptio præcedit. D. ANATHALONI ATTICO SECVNDO EPISCOPO.

Petri hoſpes, ſanctèque Anathalon, Romae probate,
Atque idem ſocius Barnaba Apoſtolici.
Qui Mediolani verbi myſteria tradens,
Te iubet agnatos viſere Cenomanos.
Dum tua membra meta rigidu ſubducta tyrannis
Brixia vicino detinet in loculo:
Hic titulum, & picto venerandos pariete vultus
Mirocles reddit, præſtitit alma fides.

MIROCLAS EPISCOPVS.

Accepimus ex manuſcripto commentario Andreæ Alciati, quem ſcripſit de rebus Patrijs nondũ edito. erat apud Illuſt. ac R. D. Franciſc. Alciat. S. R. E. Cardinalem.

[g] Lupi epiſcopi.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, cæterique recentiores. Cùm autem hic dicatur ex anachoreta factus epiſcopus Lugdunenſis; illum putamus qui in inſula Lerini poſt Lupum Trecenſem exercuit vitam monaſticam. Duos etenim eiuſdẽ nominis illic claruiſſe Lupos, cõſtat ex Sidonio Apollinari lib. 8. epiſt. 14. & in carmine euchariſtico ad Fauſtum Lerinenſem, cùm ait: Vita ſenis, iuuenisque Lupi, &c. Longè poſt horum tempora claruit Lupus epiſcopus Senonẽſis, quem ex hac vita migraſſe anno Domini 631. tradunt tabulæ epiſcoporum eius eccleſiæ, quas recitat Demochares: prædicti autem vixerunt temporibus Valentiniani tertij, & ſucceſſorum Impp.

[h] Anacharij epiſc.] Diuerſis modis ſcriptus reperitur, vt Aunarius, & Anguarius. Interfuit hic Concilio Matiſconenſi primo & ſecundo, quod celebratum eſt anno 24. regis Guntramni, vt eius acta ſignificant; numeratur hic annus à Chriſto Domino, quingenteſimus octogeſimus ſeptimus, vt colligitur ex Gregor. Turon. Fuit is decituusnonus eius ſedis epiſcopus.

[i] Solemnij epiſc.] Cuius miracula teſtata reliquit Gregor. Turon. lib. de glor. confeſſ. c. 21. & Sigebert. in chron. an. Domini 490. Sedis decimusquartus ordine eius ſedis epiſcopus, vt apparet ex tab. Democh.

[k] Principij epiſc.] Ad hunc extat ſcripta epiſtola Sidonij Apollinaris 4. lib. 8. vbi egregias eius laudes prædicat, item alia libr. 9. epiſt. 8. Habetur mẽtio de eodẽ in vita S. Remigij apud Sur. tom. 5. Interfuit ſacris Concilijs, Carpentoractenſi, Arauſicano primo & ſecundo, vt eorum acta ſignificãt. Claruit circa annum Domini 460 adſcribiturque in tabulis epiſcoporum Sueſſioneoſium duodecimus ordine. Agit de eodem Molanus hac die, in addit. ad Vſuard.

[l] Aureliæ & Neomiſiæ.] Harũ res geſtas, ſed nõ nihil deprauatas, accepimus ab Eccleſ. Anagnin.

xxvij. B Sexto kal. Octob. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

NICOMEDIÆ natalis ſanctorum martyrum Cypriani, & Iuſtinæ virginis, quæ ſub Diocletiano Imperatore, & Eutholmio Præſide multa pro Chriſto perpeſſa, ipſum quoque Cyprianum, cùm eſſet magus, & ſuis magicis artibus eam dementare

conaretur,

conaretur, conuertit ad Chriſtum: cum quo poſtea martyrium ſumpſit. Horum corpora feris obiecta, noctu quidam nautæ Chriſtiani rapuerunt, & Romam detulerūt: quæ poſtmodum in baſilicā Conſtantinianam tranſlata, prope Baptiſterium cōdita ſunt. Romæ ſancti Calliſtrati [b] martyris, & aliorum quadragintanouem militum, qui in perſecutione Diocletiani, cùm Calliſtratus inſutus culeo, & in mare demerſus, Dei ope euaſiſſet incolumis, conuerſi ad Chriſtum, cùm eo pariter martyrium ſubierunt. Item Romæ ſancti [c] Euſebij Papę. Bononię itē S. Euſebij [d] epiſcopi & cōnfeſſoris. Brixiæ ſancti Vigilij [e] epiſcopi. Albani ſancti Senatoris [f]. In agro Tuſculano beati Nili [g] abbatis, fundatoris monaſterij Cryptę ferratę, magnę ſanctitatis viri. Tiferni ſancti Amātij [h] presbyteri, gratia miraculorū illuſtris.

SEPTEMBRIS 26.

[a] CYPRIANI & Iuſtinæ.] De his hac die Beda, ac cæteri Latinorum; Græci autē in Menologio ſexto Nonas Octobris. Horum acta Græcis edidit Metaphraſtes, quæ Latinè reddita retulit Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. Cōmuniter penes Græcos irrepſit error, dū hunc Cyprianū cum illo Epiſcopo Carthaginenſi confundūnt: qui tamē quàm pluribus differentijs diſtinguuntur abinuicem, nimirum patria, gradu, genere, tempore, actis, & loco martyrij. Fuit etenim hic, de quo agitur, patria Antiochenus, ex mago Chriſtianus, ipſiq; diaconus; & vnà cum Iuſtina ſub Eutholmio Præſide temporibus Diocletiani in ſartagine poſitus, Nicomediæ martyriū conſummauit: adeò vt ex his pateat, non niſi nomen, & martyrij titulum hunc habere communem cum Cypriano Epiſcopo Carthaginenſi. Rurſus etiam errant qui hunc paſſum ſcribunt temporibus Claudij Imperatoris: nam in eius actis teſtatum habetur, ipſum initiatum ſacro baptiſmate, atque ordine diaconatus ab Anthimo Epiſcopo Nicomediæ, quem conſtat temporibus Diocletiani Imperatoris illi eccleſiæ præfuiſſe, vt teſtatur in primis Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 6. & acta ſanctorum Indes & Domnæ. Exſtant horum res geſtæ Latinè conſcriptæ, fidelioreſque, mea quidem ſententia, quàm acta illa quæ edidit Metaphraſtes. Agit de his Aldelmus tam carmine quàm etiam ſoluta oratione libro de virginit.

[b] Calliſtrati & ſoc.] De his etiā Græci in Menologio, ſed die ſequenti. Habentur horum acta à Metaphraſte edita, quæ recenſuit Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. inſunt illis tamen nonnulla quæ corrigantur.

[c] Euſebij Papæ.] De eodem hac die Ado, conſentiuntque vet. manuſcript. De eius ſucceſſione Euſeb. chron. Optat. lib. 2. contra Parmen. Auguſt. epiſt. 165. Niceph. Epiſc. in chron. & alij recentiores. Cætera de ipſo diximus in Annal. eccleſ.

[d] Euſebij epiſc.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Bonon. Vixit temporibus Gratiani & Theodoſij Auguſtorum; interfuitque vnà cum S. Ambroſio ac cæteris ſanctis Epiſcopis Concilio Aquileienſi, habito Syagrio & Eucherio Coſſ. anno à Chriſto (ſecundū Faſtos Onuphrij) 381. Quantum autem Bononiēſis eccleſia tāto antiſtite floruerit, ac præcipuè ſacrarum virginum ſobole fœcunda fuerit, ſatis apparet ex his quæ ſcribit S. Ambroſius lib. 1. & 3. de virginibus.

[e] Vigilij epiſc.] Tabulæ etiam Brixienſis eccleſiæ de eo hac die. Meminit eiuſdem Ramper. eiuſdem eccleſiæ epiſcopus in ſerm. de tranſlatione S. Philaſtrij. Vide ſuperiùs notata in Vigilio Tridentino epiſcopo.

[f] Senatoris.] De quo Vſuardus, Ado, atque recentiores; quibus autem temporibus vixit, nullus prodit. Fuit autem Senator, ita dictus intimus homo ſancti Germani epiſcopi Antiſiodorenſis, de quo Cōſtantius in vita illius lib. 2. c. 6. Fuit & alius eiuſdem nominis Romanus presbyter, qui functus eſt legatione cum ſancto Abundio ac ſocijs Cōſtantinopolim miſſis à S. Leone Papa, vt appareret ex ipſius epiſt. 33. itemque Caſſiodorus dictus eſt cognomento Senator.

[g] Nili abbbatis.] Huius res geſtas in eodem monaſterio, cuius hîc habetur mentio, aſſeruari accepimus, quas nondum legimus.

[h] Amantij.] De quo ſcribit S. Gregorius libro 3. dialog. cap. 35. Quo loco emendatum eſt quod legebatur Tuderti, loco Tiferni: nam Floridus, cuius ibi S. Gregorius meminit, Tifernas Epiſcopus fuit, ſanctitate celebris, quem patronum Tifernates honorificentiſſimè colunt. Id quidem eius Eccleſiæ monumenta vetera certa fide teſtantur.

xxvij. D Quinto Kal. Octob. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

AEGÆÆ natalis ſanctorum martyrum Coſmę[a] & Damiani fratrum, qui in perſecutione Diocletiani poſt multa tormenta, vincula & carceres, poſt mare, & ignes, cruces, lapidationem, & ſagittas diuinitus ſuperatas, capite plectuntur: cum quibus etiam referuntur paſſi tres eorum fratres germani, Anrhimus, Leontius, & Euprepius. Romæ ſanctæ Epicharidis[b] mulieris ſenatoriæ, quæ in eadem perſecutione plumbaris cæſa, gladio percuſſa eſt. Tuderti ſanctorum martyrũ Fidentij[c] & Terentij, ſub eodem Diocletiano. Cordubæ ſanctorum martyrum Adulphi[d] & Ioannis fratrũ, qui in perſecutione Arabica pro Chriſto coronati ſunt. Seduni in Gallia ſancti Florẽtini[e] martyris, qui vnà cum beato Hilario poſt abſciſſionem linguæ iuſſus eſt gladio feriri. Bibli in Phœnicia ſancti Marci[f] epiſcopi, qui & Ioannes à beato Luca nominatur. Mediolani ſancti Caij[g] epiſcopi, diſcipuli beati Barnabæ Apoſtoli, qui ſanctos Geruaſium & Protaſium baptizauit, & multa in perſecutione Neronis paſſus, in pace quieuit. Rauẽnæ ſancti Aderiti[h] epiſcopi & confeſſoris. Pariſijs ſancti Eleazari[i] comitis. In Hannonia ſanctæ Hiltrudis[k] virginis.

SEPTEMBRIS 27.

COSMÆ & Damiani.] De ijſdẽ Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorũ; Græci autem in Menologio ad Kalendas Iulias, ac iterum ad xvj. Kal. Nouemb. Feruntur acta ipſorum, Niceta quodam auctore conſcripta, exſtant apud Metaphraſt. Kal. Nouemb ſed erroribus ſcatent, lõgéque diuerſa à germanis ſinceriſque rebus geſtis ipſorũ martyrũ; ſicut & ea quæ inſcribuntur nomine Metaphraſtis, quæ cuncta recitat Lipom. & Sur. tom. 5. quæ quidem ſi quis tueri velit, neceſſe eſt affirmet illos diuerſos eſſe ab his, de quibus hic agitur: cùm ex illis conſtet, eoſdem abſque martyrio in pace quieuiſſe. Rurſus autem alia habentur horum acta, ac trium fratrum ipſorum, Antimi, Leontij, & Euprepij: quæ ex vet. manuſcript. edita exſtãt tom. 7. apud Sur. quæ parum differunt ab ijs quæ Mombritius edidit tom. 1. quæ etiam in antiquis codicibus habemus manuſcript. mea quidem ſententia, cæteris fideliora. in his enim nihil habetur de ridicula illa & obſtinata contentione inter eos trium ouorum cauſa oborta, ſicuti nec de camelo voce humana loquente. Eadem acta ſummarim collecta narrat Ado in ſuo Martyrologio, & Aldelmus lib. de laud. virginit. De horum miraculis agitur in Conc. 2. Nicęno act. 4. Grego. Turon. de glor. martyr. c. 98. & de geſt. Franc. hiſt. lib. 10. c. vlt. de ipſorum reliquijs in cellula S. Martini à ſe poſitis agit. Horũ beneficio Iuſtinianus Imperator ab ægritudine grauiſſima liberatus, percelebrem in honorẽ eorundem martyrum erexit baſilicã, vt ſcribit Procop. lib. 1. de ædif. Iuſtiniani Imp. Addidit & aliud in Pamphilia ijſdem martyribus templum, vt idem teſtatur lib. 5. Diuinus ille Sabas paternam domũ mutauit in eccleſiam eorundem nomine Deo dicandam, vt conſtat ex actis ipſius, quæ ſcriptis mãdauit Cyrillus monachus. Horum nomine S. Felix Papa S. Gregorij atauus (vt ſcribit Ioannes diac. in vit. S. Greg. lib. 1. c. 1) baſilicã erexit Romæ iuxta templũ Romuli; eadem in lib. de Rom. Põtific. in

Felice

Felice quarto: licet alij putent illic olim fuiſſe templum Caſtoris & Pollucis, quod in Foro Romano, vt ſcribit Liu. lib. 2. dec. 1. & Cic. lib. 3. de nat. deorũ, dicatum erat ab Aulo Poſthumio. ſed prior ſententia verior probatur; nam alibi ſitum eſſe Romanum Forum, ſuprà monſtrauimus, cùm egimus de carcere Mamertino. Ob celebrem cultum iiſdem ſanctis martyribus Romæ exhiberi ſolitum, euenisse putamus, vt nonnulli eos Romæ paſſos eſſe crediderint. Sanè quidem in Græcorum Menologio, quo vtimur, illos Romæ martyrio coronatos eſſe habetur Kal. Iulij. De peregrinatione ad ipſorum eccleſiam poſitam in Palæſtina, mentio habetur in Prat. ſpirit. cap. 127. De his omnibus martyribus exſtat epigramma Bonadij Sauton. libro 2. monod. 48.

[b] Epicharidis.] De eadem hac die Græci in Menologio; paſſamque tradunt in perſecutione Diocletiani Imperatoris.

[c] Fidentij & Terentij.] Legimus horum acta accepta ab eccleſia Tudertina. incipiunt: In diebus Diocletiani & Maximiani Impp. &c.

[d] Adulphi & Ioannis.] De his item Vſuardus hac die: pluribus S. Eulogius in Memoriali ſanctorum lib. 2. c. 8. Fuerũt patria Hiſpalenſes, paſſique ſunt anno Domini octingenteſimo quinquageſimo primo. Conſule ibidem ſcholia Moralis.

[e] Florentini & Hilarij.] Agit de his Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 8. c. 124. & alij recentiores. paſſi ſunt eo tempore, quo Vuandali in Gallias irruperunt, anno Domini quadringenteſimo vndecimo, vt ſcribit Sigebert. de his agens in chron. eodem anno.

[f] Marci.] De quo Act. Apoſt. c. 12. & 15. Paulus ad Coloſ. c. 4. 2. ad Timoth. c. 1. & ad Philem. Agũt de eodem hac die Græci in Menolog. Alexan. mon. in encomio Barnabæ apud Metaph. 11. Maij, Doroth. in Synop. & alij. Hunc autem omnino diuerſum eſſe à Marco Euangeliſta, pluribus in Annal. eccleſ. oſtendimus.

[g] Caij epiſc.] De eodem tabulæ eccleſiæ Mediolan. Tertius hic ponitur eius ſedis epiſcopus, qui patria Romanus, vnà cum S. Anathalone Græco adhæſerunt Barnabæ Apoſtolo. Vidi de his hiſtoriam rerum patriæ nobiliſſimi ſcriptoris Andreæ Alciati nondum editam. De eodem agitur in actis ſanctorum martyrum Geruaſij & Protaſij, quorum ſuprà meminimus.

[h] Aderiti epiſcopi.] Tabulæ eccleſiæ Rauen. de eodem hac die: plura de eodem Rub. libro 1. hiſtor. Rauen.

[i] Eleazari.] Huius res geſtas ex authenticis manu ſcript. edidit Sur. tom. 5. Hic exceſſit ex humanis anno Domini 1325.

[k] Hiltrudis.] Claruit temporibus Pipini regis Francorum: pluribus de eadem Molan. in Indicul. ſanct. Belg. & in addit. ad Vſuard.

28 Quarto kal. Octob. Luna. E 15. xxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ROMÆ ſancti Priuati [a] martyris, qui vlceribus plenus à beato Calliſto Papa ſanatus, inde ſub Alexãdro Imperatore ob Chriſti fidem plumbatis cæſus eſt vſque ad mortem. Ibidem ſancti Stactei [b] martyris. In Africa ſanctorũ martyrũ Martialis [c], Laurentij, & aliorum viginti. Antiochiæ Piſidię ſanctorum martyrum Marci [d] paſtoris ouium, Alphij, Alexandri, & Zoſimi eius fratrum, Niconis, Neonis, Heliodori, & triginta militum, qui ad miracula beati Marci credentes in Chriſtum, diuerſis in locis, varijsq; modis martyrio coronati ſunt. Eodem die paſſio ſancti Maximi [e] ſub Decio Imperatore. In Boemia ſancti [f] Vuenceſlai ducis Boemorum & martyris, ſanctitate & miraculis glorioſi, qui in domo fratris ſui necatus, victor peruenit ad palmam. Toloſæ ſancti Exuperij [g] epiſcopi & cõfeſſoris, qui beatus vir quantum ſibi extiterit parcus, quantumque alijs largus, ſanctus Hieronymus relatu

proſecutus eſt memorabili. Genuę ſancti Salomonis[h] epiſcopi & cōfeſſoris. Brixiæ ſancti Siluini[i] epiſcopi. Eodem die ſanctæ Euſtochij[k] virginis, filiæ beatæ Paulę, quæ ad Pręſepe Domini cum alijs virginibus enutrita, præclaris meritis fulgens migrauit ad Dominum. In Germania ſanctæ Liobæ[l] virginis, miraculis claræ.

SEPTEMBRIS 28.

[a] PRIVATI.] De eius martyrio agitur in actis S. Calliſti Papæ, quæ deſcripta habentur apud Sur. tom. 7. Octob. 14.

[b] Stactei.] De eodem Beda, Vſuardus, & alij recentiores, conſentiuntque vetera manuſcripta.

[c] Martialis & ſoc.] De his item Beda hac die, & alij. Meminit Martialis & ſociorum Lucianus in epiſt. quæ exſtat apud Cypr. 22. edit. Pamel. De Laurentio, ſeu Laurētino ipſe Cyprianus epiſt. 34. An ijdem ſint, haud compertum habeo; cùm præſertim de Laurentino agatur iterum.

[d] Marci & ſoc.] De his etiam Græci in Menologio, paſſosque tradunt in perſecutione Diocletiani Imperatoris.

[e] Maximi.] De quo etiam vetera manuſcripta.

[f] Wenceſlai.] Apud Adonem de eodem agitur hac die. Eius vitam ſcriptam eſſe à Laurentio monacho Caſinenſi, auctor eſt Petrus diac. in lib. de vir. illuſtr. Mon. Caſin. c. 6. Plura de eo legimus in Breuiario Polonorum, in Vuitichindo Saxon. li. 2. Aenea Sylu. hiſt. Boem. c. 14. 15. Ioan. Dubrau. hiſt. Boem. lib 4. & 5. quam exſcriptā habes apud Sur. tomo 7. hac die.

[g] Exuperij epiſcopi.] De eodem Vſuardus, atque recentiores. Ad hunc Exuperium antequam eſſet epiſcopus inter claros Oratores profitentem exſtat Auſonij Galli epigramma in commemor. profeſ. 18. quem poſt præfecturam Hiſpaniarum ad tranquillioris vitæ portum ſeceſſiſſe, teſtatur. Nec placet quod Ioſ. Scalig. ait, Exuperium rhetorem diuerſum eſſe ab Exuperio epiſcopo, ob diuerſas vtriuſque facultates, quaſi qui fuit epiſcopus, non potuerit fuiſſe rhetor; & qui aliquando rhetor, non potuerit idem creari epiſcopus; locus, tempus, & vitæ ſtudia, vnum eundemq́ue fuiſſe, facilè perſuadent. Sed & illud vehementiùs: nam cùm Auſonius in eodem Epigrammate in fine teſtetur Exuperium Rhetorem patria fuiſſe Burdegalenſem: cumque conſtet ex Epiſtola S. Paulini 20. ad Amantium epiſcopum Burdegalenſem, Exuperiū tunc fuiſſe presbyterum Burdegalenſem; vnum eundemq́ue exiſtimandum eſſe, non immeritò opinamur, quem tamen his Auſonij temporibus nondum inter clericos meruiſſe putamus. De eius ſanctitate, ac præſertim in pauperes largitate, ſcribit S. Hieronymus ad Ruſtic. epiſt. 4. & ad Ageruchiam de eodem epiſt. 11. aitque eius meritis Toloſam illæſam à barbaris permanſiſſe. De præclaris eius virtutibus & vitæ meritis, idem in procem. libr. 1. & lib. 2. ſuper Zachariam, & lib. 3. in Amos procem. ad Pammach. & ad Furiam epiſt. 10. Exſtat ad hunc ipſum epiſtola decretalis Innoc. Papæ; agitq́ue de eo Greg. Turon. hiſt. Franc. libro 2. cap. 13. ex Paulino.

[h] Salomonis epiſc.] Salonium hunc vocat Vſuardus. Agit de eodem Petrus in catal. libro 11. c. 265. Quod autem ad Salonium ſpectat, longè diuerſus fuit à Salomone de quo hîc agitur: nam Salonius in Gallijs epiſcopus fuit, ad quem ſanctus Eucherius epiſcopus Lugdunenſis ſuas lucubrationes inſcripſit, de quo agit Gennad. de vir. illuſtr. c. 63. Exſtat eius epiſtola, & collegarum epiſcoporum, ad ſanctum Leonem poſt 51. Eidem Salonio inſcripſit ſuos libros Saluianus Maſſil. de recto iud. & prouid. Dei, vt etiam teſtatur Gennad. c. 67. quem illum puto Salonium epiſcopum Lugdunen. viceſimum primum ordine, ſucceſſorem S. Eucherij, de quo tabulæ epiſcoporū Lugdunen. quas deſcripſit Demochares.

[i] Siluini epiſcopi.] De eodē tab. eccleſ. Brixien. Numeratur quartus poſt S. Philaſtrium epiſcop. Brixian. à Rāperto in ſerm. de trāſlat. S. Philaſtrij. De eodem Helias Capreolus in Annal. Brixiæ.

[k] Euſtochij.] Hæc & Iulia dicta eſt, quòd ex Iulo, & gente Iulia originem duceret, vt auctor eſt S. Hieron. in epitaphio Paulæ epiſt. 27. qui multa de eodē epiſt. 1. de cuſtodia virginit. & ſæpè aliàs; ad quam etiam commentarios nonnullos inſcripſit. Ad Pammachium idem ſcribens, eiuſmodi eā laudat elogio: Quid Euſtochio fortius? quæ nobilitatis portas, & arrogantiam generis conſularis, virginali propoſito fregerit, & in prima Vrbe primum genus ſubiugauerit pudicitiæ? Hæc Hieron. qui de eius obitu meminit ſcribens ad Alipium, & Auguſtinum epiſt. 79. Legimus & exſcripſimus manuſcript. epiſtolam Innocentij Papæ ad Hieronymū & Euſtochium de preſſuris quibus affligebantur opera Ioannis epiſcopi Hieroſolymitani, eiuſdem Hieronymi hoſtis infenſiſſimi. Migrauit feliciter ea hac vita (vt collegimus, ſcripſimusq́ue in Annal. eccleſiaſt.) anno à Christo Domino quadringenteſimo decimonono.

[l] Liobæ.] De eadem Beda, Ado, & alij recentiores. Eius acta iuſſu Rabani conſcripta, edidit Surius tom. 5. Agit de ea Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 173. Vixit temporibus Pipini regis Francorum, & Caroli Magni Imperatoris vt eius acta ſignificant.

29 Tertio Kal. Octob. Luna. F xxiiij. 25.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6

IN monte Gargano venerabilis memoria beati Michaelis Archangeli[a], quando ipſius nomine ibi conſecrata fuit eccleſia, vili quidem facta ſchemate, ſed cæleſti prædita virtute. In Thracia natalis ſanctorum martyrum Eutychij[b], Plauti, & Heracleæ. In Perſide ſanctæ Gudeliæ[c] martyris, quæ cum plurimos conuertiſſet ad Chriſtum, ac Solem & ignem adorare noluiſſet, ſub Sapore Rege poſt multa tormenta, cute capitis detracta, ligno affixa meruit obtinere triumphum. Ibidem ſanctorum martyrum Dadæ[d], Saporis Regis conſanguinei, Caſdoæ vxoris, & Gabdelę filij, qui honoribus ſpoliati, ac varijs tormentis dilaniati, poſt longos carceres gladio ſunt animaduerſi. In Armenia ſanctarum virginum Ripſimis[e], & ſociarum martyrum ſub Tiridate Rege. Antiſiodori ſancti Fraterni[f] epiſcopi & martyris. In Pontecuruo apud Aquinum ſancti Grimoaldi[g] preſbyteri & confeſſoris. In Palæſtina ſancti Quiriaci[h] anachoretæ.

SEPTEMBRIS 29.

MICHAELIS Archang.] De ea dedicatione Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Superiùs octauo idus Maij de apparitione agitur, hîc autem de dedicatione eccleſiæ; quæ facta videtur hac die, qua omnium Angelorum ſolennis memoria conſueuit antiquitus in Eccleſia celebrari. De eadem ſolennitate dedicationis agitur in capitularibus regum Franc. libro 2. cap. 35. & in Concilio Mogunt. c. 36. De cultu Angeli Michaelis, conſule quæ ſuperiùs ea die ſunt aduotata, cùm de apparitione egimus. Hîc interim agamus de his, quæ Ado, hac die, in fine ſcribit his verbis: Sed non multo pòſt (à memoria ſcilicet Sipontina) Romæ venerabilis etiam Bonifacius Pōtifex eccleſiam ſancti Michaelis nomine conſtructam dedicauit in ſummitate circi, cryptatim miro opere altiſſimè porrectam: vnde & idem locus in ſummitate ſua continens eccleſiam, Inter nubes ſitus vocatur. hæc Ado. De quanam baſilica Ado intelligat, facilè quis poterit aſſequi, ſi cuncta ab eo deſcripta conſideret. Certè hæc baſilicæ S Michaelis in Ianiculo prope Vaticanum poſitæ aptari minus poſſe videntur; quandoquidē illa non à Bonifacio Papa, ſed à Leone quarto (vt dictum eſt ex veteri inſcriptione ſuperiùs octauo idus Maij) erecta fuit: nec (vt habet Ado) proximis temporibus Gelaſij Papæ (videlicet ſi credimus Sigeberto, qui manifeſtationem in Gargano contigiſſe ſub Gelaſio Papa teſtatur:) ſed poſt multa ſecula; nec in eam eſt altitudinem porrecta, vt Inter nubes locus ſit dictus, quandoquidem vnius ſcalæ, vel breuis cliui ſpatij aſcenſum habeat: nec etiam eſt (vt ait) cryptatim porrecta. At cùm nec alius ſit locus Romę Michaelis Archangeli memoria celebris, cui prædicta conueniant; in eam adducor non inuitus ſententiam, vt opiner dictam memoriam Michaelis, cuius Ado meminit, fuiſſe olim ſitam in ſummitate molis Hadriani, ſuper ingens ſaxum velut eminentem ſcopulum poſitam; ac reuera (vt ait) cryptatim miro opere altiſſimè porrectam, vt meritò locus ille dictus fuerit, Inter nubes: qui quidem & alio nomine à maioribus appellatus inuenitur; nimirum Mons ſancti Angeli: ita etenim vocatum habes apud Petrum Damian. in rebus geſtis ſancti Romualdi: eo autem nomine ab eccleſia in eius ſummitate erecta eſſe dictum, eſt euidens coniectura. Quæ etiam redduntur clariora ex his quæ ſcribit Rodulphus Glaber, quem citat Papir. Maſſonius in vita Gregorij Quinti; agens enim de Othone tertio, hæc de eo ait: Quod cùm cognouiſſet Creſcentius, illum ſcilicet Vrbi propinquare, cōſcendens cum ſuis turrim, quæ ſita eſt

extra ciuitatem trans Tiberim, ob altitudinem ſui, Inter cęlos vocant, vallauit eam defenſurus pro vita, &c. Cùm autem conſtet Creſcentij Turrim non aliam fuiſſe quàm Hadriani molem, turri redditam ſublimiorem, eundemque locum dictum eſſe munitionem S. Michaelis Archangeli; iam ſatis perſpicuum redditur; eundemque locum dictum eſſe Inter nubes ab Adone, qui à Rodulpho dicitur Inter cælos. Quòd autem dicat Ado, in ſummitate circi illam eccleſiā eſſe poſitam; puto pro, circi, circuli, eſſe legendum; moles enim illa in orbem ducta, circuli figuram habuit, vt antiqua numiſmata quæ eam habent deſcriptā, declarant. Vel ſi de circo mauis intelligere; erat illi loco proximus circus Dometiæ. Sed à quonam Bonifacio Papa fuerit illic eccleſia erecta, inueſtigemus. Prætermittimus quidē Bonifacium qui longè ante Gelaſium ſedit: Bonifacius ſecundus fuit, qui poſt Gelaſium, Anaſtaſiū, Symmachum, Hormiſdam, Ioannem, atque Felicem ſedit; ſed neque hunc fuiſſe auctorē cōſtruendæ baſilicæ exiſtimamus: nam & ſequentibus annis, cū tēporibus Siluerij Papæ, à Vitige rege Gothorum Vrbs eſſet obſeſſa, nulla adhuc in ea mole Hadriani erat memoria Michaelis Archangeli; nā cùm adhuc locus ille Hadriani monumēns cōſtaret, neceſſitate cogente, munitio eſſe cœpit: quam validè oppugnantibus Gothis; qui propugnabant Romani milites, cōfractis marmoreis ſimulachris, ingenti vi ſaxorum hoſtes propulſarūt. ſcribit hæc Procopius, qui tunc Romæ aderat, libro 1. de bello Gothorum. Ex his itaq; Bonifacio Papæ tertio, vel, qui ei proximè ſucceſſit, Bonifacio quarto, eius eccleſiæ excitatio potius tribuēda eſſe videtur: hi autem cùm poſt Sabinianum ſucceſſerint Greg. Papæ, recenti miraculo de Angelo, qui (vt habet antiqua traditio) ſupra prædictam molem viſus eſt in ſignum luis ceſſantis, gladium exertum in vaginá recōdere; in tātæ rei geſtæ memoriā, alterum illorū illic erexiſſe prædictā eccleſiā, par eſt credere: ſed cùm ad eundē locū, aucta munitione, non pateret omnibus aditus; alia rurſum eccleſia prope dictam munitionē in honorē ſancti Michaelis Archangeli ædificata eſt; quā vetuſtate collabentem, noſtris diebus inſtauratam vidimus. Hæc ſatis de his quæ ſpectant ad eccleſiam S. Michaelis ſuper Molem Hadriani poſitam. Licet ſciamus eccleſiam S. Michaelis in capite Circi confuſis nominibus, dici ſolitam, quæ ad radices Ianiculi poſita, proximior eſt Baſilicæ Vaticanæ. ſed quæ ab Adone ſunt poſita, illi minus aptari poſſe vidēmr. Ne quid prętermittamus de gloria S. Michaelis Archang. ex miraculis ab eo editis; extat Græcè ſcripta narratio Pātaleonis diaconi de miraculis S. Michaelis Archang. in biblioth. Sfortiana cod. manuſcript. num. 81. & in cod. 65. qui inſcribitur Metaphraſtes menſis Octobris atque Nouemb. cōplures ſunt ſcriptę Græcorum Patrū homiliæ, & inter alias recenſetur S. Ioānis Chryſoſt. prima in S. Michaelē Archang. ſecūda & tertia de Angelis, ac quarta in Seraphim.

[b] Eutychij & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, & alij, conſentiuntque manuſcrip.

[c] Gudeliæ.] Agunt de eadem Græci hac die in Menolog. eiusque martyrij acta paucis deſcribūt.

[d] Dadæ & ſoc.] Græci iidem de his in Menologio hac die; vbi eadem quæ hîc narrantur, notata habentur.

[e] Ripſimis & ſoc.] Gręci autem de his agunt hac die, vel ſequenti. Verùm cōſtat ex actis S. Gregorij Armeni epiſcopi, vbi & harum res geſtæ exactè deſcribuntur à Metaphraſte, quæ & Lipom. refert tom. 6. & Sur. tom. 5. has paſſas eſſe ſexto Kalend. Octobr. Hac fortaſſe die trāſlatio celebratur: quinto autem Kal. Octobr. Gaiana cum ſocijs martyrium conſummauit.

[f] Fraterni epiſcopi.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Adſcribitur nonus hic ordine in tabulis epiſcop. Antiſiodorenſium; quem & martyrio coronatum tradunt. Extant apud Demochar. de ſacrificio Miſſæ.

[g] Grimoaldi.] De quo vet. monumenta eccleſiæ Aquinatis, quæ inde accepimus.

[h] Quiriaci.] De eodem Græcorum tabulæ, ac Menologium; vbi habetur, hunc vixiſſe tēporibus Theod. minoris. Extant eius acta quæ & Metaphr. deſcripſit, & Sur. tom. 5. Mentio de eodē habetur in vita S. Euthymij abbatis, cuius fuit diſcipulus, quā ſcripſit Cyrillus monachus, qui & de Euthymio multa didicit à Quiriaco. Quod autē ſpectat ad rectā rationē temporum; conſtat ex eiuſdem actis, eum anno nono Leonis Imp. ingreſſum eſſe monaſterium, annos natum decem & octo; vixiſſeque ætatem annorum centum & ſeptem, ſicque perueniſſe vſque ad Iuſtiniani Imp. tēpora. Hic cùm eſſet diaconus in Laura S. Sabæ, venit cum alijs ad Conc. Conſtantinopolitanum celebratū poſt conſulatum Beliſarij, anno Domini 536. ſubſcriptusque reperitur libello quem Synodo obtulerunt Archimandritæ, vt eius Synodi acta ſignificant.

xiij. x G Pridie kalendas Octob. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

IN Bethlehem Iudæ depoſitio ſancti Hieronymi [a] preſbyteri, & Eccleſiæ doctoris, qui omnium ſtudia litterarum adeptus, ac probatorū monachorum imitator factus, multa hæreſum monſtra gladio ſuæ doctrinæ confodit: demum cùm ad decre-

pitam

pitam vſque vixiſſet ætatem, in pace quieuit, ſepultúſque eſt ad Præſepe Domini: cuius corpus poſtea Romam delatum, in baſilica ſanctæ Mariæ maioris digno honore ſeruatur. Eodem die ſancti Leopardi[b] martyris, ex domeſticis Iuliani Apoſtatæ, cui caput Romæ amputatum fuit, & corpus eius Aquiſgranum poſtea tranſlatum. Solodori in Gallia paſſio ſanctorum martyrum Victoris[c] & Vrſi ex glorioſa legione Thebæorum, qui primò ſub Maximiano Imperatore diris ſupplicijs excruciati, ſed cęleſti ſuper eos lumine coruſcante, ruentibus in terram miniſtris, erepti; deinde in ignem miſſi, ſed in nullo penitùs læſi, nouiſſimè gladio conſummati ſunt. Placentiæ ſancti Antonini[d] martyris, ex eadem legione. Eodem die ſancti Gregorij[e] epiſcopi magnæ Armeniæ, qui ſub Diocletiano multa paſſus, tandem in pace quieuit. Cãtuariæ in Anglia ſancti Honorij[f] epiſcopi & confeſſoris. Romæ ſanctæ Sophiæ[g] viduæ, matris ſanctarum virginum Fidei, Spei, & Charitatis.

SEPTEMBRIS 30.

HIERONYMI.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & cæteri Latinorũ. Hactenus in vulgus ſparſę dimanarũt res geſtę S. Hieronymi, incerto auctore conſcriptæ, ſimulque epiſtolę quędam S. Auguſtini & ſancti Cyrilli nomine inſignitæ, quę vnius eiuſdemque auctoris eſſe putantur, cuius & liber ille qui Euſebij Cremonenſis nomine conſcriptus habetur de obitu S. Hieronymi. quę quidem plena erroribus, & conferta mendacijs in angulum reiecta, leguntur tomo nono operum eius. Quiſnam verò auctor ille fuerit, qui hęc de Hieronymo commentatus eſt; quid dicam, non habeo, niſi quòd Petrus diac. Caſinenſ. libro de vir. illuſtr. eius monaſterij, cap. 4. hæc ait: Sebaſtianus beati Benedicti monachus, Hieronymi doctoris egregij vitam deſcribens, legendam eccleſijs tradidit. In qua, quę ei à puero inſtitutio, quale in iuuentute ſtudium, quę in ſenectute ei ſcientia fuerit, lucidiſſimè demonſtrat. Hęc Petrus diac. Porrò cuiuſuis ſint auctoris ea quę diximus, in illis Cyrilli nomine vulgatis litteris, ſe Monothelitam hæreticum pręſefert auctor, cogitque eidem hæreſi Hieronymum aſtipulari, quæ poſt annos trecentos eſt exorta. Præterea, cum in his, tum in prædictis alijs multa feruntur, quibus idem S. Hieronymus ſuis ipſius ſcriptis contradicit; aliaque coagmentantur, quæ aliorum ſanctorum potiùs, vt Geraſimi abbatis, eſſe noſcuntur: quæ ſingula refellimus in Annal. eccleſ. Tu interim de rebus geſtis S. Hieronymi his fruere, quæ ex ſcriptis ipſius vera certaque collecta in vnum ſummo labore & induſtria edidit Marianus Victorius epiſcopus Reatinus; quibus nonnulla, quæ deſiderari videbantur, adiecimus, ac per annos ſingulos digeſſimus in Annalibus eccleſiaſticis. Migrauit ex hac vita ſanctus Hieronymus (vt ſcribit S. Proſper in chronico) Theodoſio nonùm, & Conſtanno tertiùm conſſ. eſt is annus à Chriſto Domino (ſecũdùm veriores chronographos) quadringenteſimus atque viceſimus. De annis quibus vixit, non parua dubitatio eſt; de qua alibi fusè: nõ eſt enim eiuſmodi, quæ hîc poſſit paucis abſolui. Doctoris eccleſiæ cognomentum ob inſignem & omnibus ſeculis admirandam eruditionem non nuper, ſed viuens adhuc, meritò iureque conſecutus eſt. vnde Caſſianus lib. 7. de incarnat. Verbi, contra Neſtorium, eum citans, hæc ait: Hieronymus Catholicorum magiſter, cuius ſcripta per vniuerſum mundũ, quaſi diuinę lampades rutilãt, &c. Et Ennodius Ticinenſis epiſt. ad Fauſtum: Hieronymus noſter, inquit, niſi præceptorem ſuũ Gregorium diceret, illo melior cenſeretur; ſed illi applicanda ſunt bona nominatim, à quo ſumpſiſſe videntur originem. Hæc ille. Omittimus alia innumera de ſanctiſſimo ac doctiſſimo viro præconia.

[b] Leopardi.] De eodem Molanus pluribus in Indiculo ſanct. Belg. & in addit. ad Vſuard.

[c] Victoris & Vrſi.] Agit de ijſdem Vſuardus, & Ado. Pleniùs S. Eucherius in actis ſanctorũ Mauritij & ſoc. c. 13 Ado Viennen in chron. an 2°8. In appendice ad Greg Turon. hiſt. Franc. lib. 11. c. 22. agitur de inuentione prædictorum martyrum corporum, facta anno ſeptimo Theodorici Regis Frãcorum, de qua Sigebert. in chron. anno 608.

[d] Antonini.] De eodem ijdem qui ſuprà, Vſuardus & Ado: qui licet eundem appellent confeſſorem; conſtat tamen ex eius actis occubuiſſe martyrium: recitat ea Petrus in catal. libro 8. cap. 1, 3. vbi etiam agit de inuentione corporis eius, temporibus S. Sabini, eiuſdem ciuitatis epiſcopi, facta, quæ hac die anniuerſaria commemoratione recolitur.

• Gregorij Armeni epiſc.] De quo etiam hac die Græci in Menolog. vbi eius acta breui cõpendio deſcribuntur, quæ Metaphraſtes longè vberiùs eſt proſecutus: deſcripſit ea Lipom. tomo 6. & Sur. tomo 5. hac die. Nicephorus de eo agens libro 8. cap. 14. & cap. 35. quod ait eum interfuiſſe Nicæno Concilio, falſum omnino eſt: non enim ipſe, ſed filius eius Aroſtanes eidem ſacro conuentui præſtò fuit, vt eadem acta ſignificant. Habetur de eodem Gregorio mentio in epiſtola S. Niconis aduerſus Armenorum errores. Huius venerandum caput, vnà cum catenis quibus vinctus, & virgarum fragminibus quibus cæſus eſt, Neapolim ex Oriēte tranſlatū in nobili eccleſia in eius honorē erecta apud ſanctimoniales Ordinis S. Benedicti, olim autem ſancti Baſilij, religioſiſſimè aſſeruatur.

[f] Honorij epiſcopi.] Scribit eius res geſtas Beda in Angl. hiſt. lib. 2. cap. 18. 19. ex quo auctore cæteri omnes deſcripſere, vt nouiſſimè Trithem. de vir. illuſtr. Ord ſanct. Bened. lib. 3. c. 62. & lib. 4. c. 54. Migrauit ea hac vita anno Domini 654.

[g] Sophiæ.] De ea in actis filiarum eius pluribus agitur, quarum natalis dies eſt Kal. Auguſti: recitat ea Metaphraſtes, Mombritius, & alij, ea quibus etiam teſtatum habetur, Sophiam, de qua agimus, hac die in Domino quieuiſſe. Produnt idipſum alia acta ipſarum, quæ in antiquis codicibus manuſcripta habemus, eſt illorum exordium: Sedenti in ſenatu, &c. Erat nobilis memoria via Aurelia eiuſdem S. Sophiæ, quæ hactenus perſeuerat.

OCTOBER.

xiij. A Kalendis Octob. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

RHEMIS in Gallia ſancti Remigij[a] epiſcopi & confeſſoris, qui gentem Francorum conuertit ad Chriſtum, Clodoueo ipſorum Rege ſacro fonte baptiſmatis, & fidei ſacramentis initiato: & cùm annos ſeptuaginta in epiſcopatu expleſſet, ſanctitate & miraculorum virtute conſpicuus deceſſit è vita Idibus Ianuarij: eius tamen feſtiuitas hac die recolitur, qua ſacrum ipſius corpus poſtea fuit tranſlatum. Romæ beati Aretæ[b] martyris, & aliorum quingentorum quattuor. Tomis in Ponto ſanctorum martyrū Priſci[c], Creſcentis, & Euagrij. Vlyſipone in Luſitania ſanctorum martyrum Veriſſimi[d], Maximæ & Iuliæ ſororum eius, qui in perſecutione Diocletiani paſſi ſunt. Tornaci ſancti Piatonis[e] preſbyteri & martyris, qui cum beato Quinctino, eiuſque ſocijs ab vrbe Roma in Galliam prædicationis cauſa perrexit, ac poſtea in perſecutione Maximiani conſummato martyrio migrauit ad Dominum. Theſſalonicæ ſancti Domnini[f], martyris, ſub eodem Maximiano. In Portu Ganda ſancti Bauonis[g] confeſſoris. Vrbe Veteri ſancti Seueri[h] preſbyteri & confeſſoris.

OCTO-

REMIGII epiſcopi.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recẽtiores. De eadem ſolennitate item agitur in Capitul. Regum Franc. lib. 2. cap. 35. & Concil. Moguntin. c. 36. itemque in Concil. Piſtenſ. c. 3. vbi hæc verba: Communi placito conſtituimus, vt vſque ad Miſſam S. Remigij, id eſt Kal. Octob. &c. Miſſa ibi pro ipſa ſolennitate accipitur, more Francorum; ſic & in Capitularibus Reg. Franc. lib. 2. cap. 18. legitur: Vt abſque vlla excuſatione citò poſſit emendari, ſpatium vſque ad Miſſam S. Martini dare decreuimus. Hæc ibi. De eadẽ feſtiuitate hac die celebrari ſolita agit Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 8. c. 21. Porrò hæc eſt dies tranſlationis, natalis autem idibus Ianuarij. Eius acta ſcripta eſſe ab Hincmaro Rhemenſi, auctor eſt Sigebert. in chron. ann. 854 & de vir. illuſtr. cap. 100. Exſtant eadẽ apud Sur. tom. 5. Eiuſdem Hincmari encomium de S. Remigio habetur tomo 7. hac die. Vitam inſuper à Fortunato conſcriptam, breuitate contractam, idem deſcripſit tom. 5. Plura de eodem Gregorius Turonenſ. de geſt. Franc. lib. 2. cap. 31. vbi agit de baptiſmo Clodouei regis. Exſtat Sidonij Apollinaris ad S. Remigium epiſtola 7. lib. 9. qua ſancti viri mirum in modum eloquentiam celebrat, cùm ait: Non exſtat ad præſens viui hominis oratio, quam peritia tua non ſine labore tranſgredi queat, & ſuperuadere, &c. Petrus diac. Caſin. lib. de vir. illuſtr. monaſt. Caſin. c. 1. teſtatur S. Benedictum duas ſcripſiſſe epiſtolas, earumque primam dediſſe ad Remigium epiſcopum Rhemenſem. De eius ætate Sigebert. in chron. ſcribit natum anno Domini 449. creatum epiſcopũ 471. obijſſe diem 545. ſeptuaginta & amplius annos in epiſcopatu exegiſſe ſcribit etiam Gregor. Turon. de glor. confeſ. cap. 69. Fortunatus etiam ac cæteri teſtantur, ob ſingularem & incredibilem animi eius virtutem & expectationem, annum agentem viceſimumſecũdum, idque more Apoſtolico, præcedentibus prophetijs, eſſe creatum epiſcopũ. De eodem alij plures auctores, qui res Frãcorum ſunt proſecuti, quorum innumera eſt multitudo. Fuit eiuſdem nominis clarus inter ſcriptores eccleſiaſticos Remigius Antiſiodorenſis monachus Ordinis ſancti Benedicti, non tamen epiſcopus, vt multi putant; non enim recenſetur in tabulis epiſcoporum Antiſiodorenſium: vixit temporibus Caroli Calui. De eo Sigebert. de vir. illuſtr. c. 123. Tritthem. de ſcrip. eccleſ. & de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 2. c. 52. & lib. 4. c. 198. & Xyſt. Senen. in biblioth.

[b] Aretæ.] De quo Vſuar. Ado, & alij recẽtiores.

[c] Priſci & ſoc.] Agit de his Beda, Vſuardus, Ado, & alij, adſtipulanturque vet. manuſcript.

[d] Veriſſimi & ſoc.] De his Vſuardus, & alij, Vaſæus in chron. & Flos ſanct. Hiſpan. & Theſaur. Concion. tom. 2. hac die.

[e] Piatonis.] De quo Vſuardus, & Petrus in catal. lib. 9. cap. 11. qui eum non cum Quintino, ſed cum Dionyſio in Gallias profectum dicit; ſed de Quintino teſtantur tabulæ eccleſiæ Tornacenſis, vt declarat Molan. in Indic. ſanctorum Belgij, vbi etiam agit de tranſlatione ipſius.

[f] Domnini.] Agunt de eodem Greci hac die in Menologio, eiusque paſſionis acta referunt, adduntque alium Domninum, qui in Perſide martyrium conſummauit.

[g] Bauonis.] Bauo cognomento dicitur, proprio autem nomine dictus eſt Alloynus, vt teſtatur Molanus in Indic. ſanct. Belg. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scripſit eius acta Theodoricus abbas ſancti Trudonis, vt auctor eſt Sigebert. de vir. illuſtr. cap. 171. exſtant apud Sur. tom. 5. Migrauit ex hac vita anno Domini 630. vt ſcribit idem Sigebert. in chron. vel triceſimo primo, vt docet Molanus, qui pluribus de eodem agit in Indiculo; Petrus in catal. lib. 9. c. 10. & alij.

[h] Seueri.] De quo antiqua monumenta eius eccleſiæ.

2 Sexto nonas Octob. Luna. B xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

NICOMEDIÆ ſancti Eleutherij [a] militis & martyris, cum alijs innumeris: qui cùm Diocletiani regia incendio conflagraſſet, falſò huius criminis accuſati, iubente eodem ſæuiſſimo Imperatore, aceruatim necati ſunt: quorum alij gladijs obtruncabantur, & alij ignibus cremabantur, alij in mare præcipitabantur: ſed horum primus Eleutherius, cùm diu cruciatus, per ſingula tormenta validior redderetur, martyrium victoriæ

ſuæ, ignibus velut aurum examinatus, compleuit. In territorio Atrebatenſi paſſio beati Leodegarij [b] Auguſtodunenſis epiſcopi, quem varijs iniuriis & diuerſis ſupplicijs pro veritate afflictum, Ebroinus maior domus regiæ Theodorici interfecit. Item ſancti Gerini [c] martyris, fratris eiuſdem beati Leodegarij, qui ibidem lapidibus obrutus eſt. Antiochiæ ſanctorum martyrum Primi, [d] Cyrilli, & Secundarij. Conſtantinopoli ſancti Theophili [e] monachi, qui pro defenſione ſanctarum imaginum à Leone Iſaurico ſæuiſſimè cæſus, & in exilium pulſus, migrauit ad Dominum. Herfordiæ in Anglia ſancti Thomæ [f] epiſcopi & confeſſoris.

OCTOBRIS 2.

[a] Levtherii & ſoc.] De quibus Beda, Vſuardus, & Ado. De his qui ea de cauſa ſubiere martyrium, ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 6. ex quo cæteri deſcripſerunt. quomodo autem à Chriſtianis militibus exordium ſumpſerit Diocletiani perſecutio, idem ſcribit libro 8. cap. 4.

[b] Leodegarij epiſcopi.] De eodẽ Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Eius acta ab Vrſino conſcripta retulit Sur. tom. 5. Mentio habetur de eodem in vita S. Hermelandi apud Sur. tom. 2. Martij 25. in actis S. Aicardi tom. 5. die 15. Septembris; Ado Vien. in Chron. Vincent. lib. 23. c. 124. & 125. Tritthem. de vir. illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 135. & lib. 4. c. 173. & Molan. pluribus in Indicul. SS. Belgij. Martyrio coronatus eſt ann. Domini 685. vt ſcribit Sigebert. in Chron.

[c] Gerini.] De eodem Ado Vien. in Chron. ſub Theodorico rege, & Molan. in addit. ad Vſuard. & in Indic. ſanct. Belgij.

[d] Primi & ſoc.] De his agitur in vet. manuſcriptis, ex quibus etiam Molanus hac die.

[e] Theophili.] Agunt de eodem Græci in Menologio his verbis: Natalis S. Patris noſtri Theophili, qui fuit monachus religioſus, & timens Deum ſub Leone Iſaurico, cuius impietatem, & execrabile odium in venerabiles ſanctorum imagines euertendas, eius hæreſim in faciem exprobrans, redarguit; impium, nefarium, Antichriſti præcurſorem, & deſertorem Chriſti appellans, aliaque ſimilia obijciens; quibus ad iram incitatus, primùm verberari eum iuſſit, & in carcerem conijci; inde poſtmodum eductus, ſanctas imagines abnegare cogitur: quod omnino renuens, dira paſſus, in exilium eijcitur, vbi in pace quieuit. Hæc ibi.

[f] Thomæ epiſcopi.] Huius res geſtas fideliſſimè ſcriptas recitat Sur. tom. 5. Migrauit ea hac vita anno Domini 1287. quem Ioannes Papa viceſimusſecundus retulit in ſanctorum numerum. de qua re extare dicuntur eiuſdem litteræ Apoſtolicæ in Vaticana bibliotheca.

xx. C Quinto nonas Octob. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

ROMÆ ad Vrſum pileatum ſancti Candidi [a] martyris. Eodem die ſanctorum martyrum Dionyſij [b], Fauſti, Caij, Petri, Pauli, & aliorum quatuor, qui primò ſub Decio multa paſſi, demum ſub Valeriano ab Aemiliano Præſide diu tormentis vexati, martyrij palmam meruerunt. Apud antiquos Saxones ſanctorum martyrum duorum [c] Euualdorum, qui cùm eſſent preſbyteri, & Chriſtum ibi prædicare cœpiſſent, comprehenſi ſunt

ſunt à paganis, & occiſi: ad quorum corpora noctu multa lux diu apparens, & vbi eſſent, & cuius eſſent meriti, declarauit. In Africa ſancti Maximiani[d] epiſcopi Bagaienſis, qui à Donatiſtis iterum atque iterum ſæuiſſima paſſus, ex alta denique turri præcipitatus, & pro mortuo derelictus, gloria confeſſionis illuſtris poſtmodũ quieuit in Domino. In Palæſtina ſancti Heſychij[e] confeſſoris, diſcipuli ſancti Hilarionis, & in peregrinatione ſocij. Apud Belgas in diœceſi Namurcenſi ſancti Gerardi[f] abbatis.

OCTOBRIS 3.

[a] CANDIDI.] De eodem Vſuardus, & alij recentiores. Ponitur hic paſſus Romæ ad Vrſum pileatum. Erat hic vicus in Eſquilijs, regione quinta, vt conſtat ex Sex. Rufo. Legitur hactenus reſtituta vetus memoria inciſa lapidi in eadem regione, qua deſcribitur ingens martyrum multitudo poſita ad Vrſum pileatum. Eum locum fuiſſe ferunt, vbi nunc exſtat eccleſia S. Bibianæ. Cùm autem ponatur cœmeterium Priſcillæ ad Vrſum pileatũ, cuius mentio habetur in lib. de Rom. Pontif. in Innocentio; cumque cœmeterium Priſcillæ extra Vrbem via Salaria fuiſſe conſtet; puto hoc alterum ab illo eſſe.

[b] Dionyſij & ſoc.] Horũ loco Beda, Vſuard. & Ado ponunt Dionyſium Areopagitam cum ſocijs, ſicut & Græci in Menologio de eodem agunt hac die: at nos agimus de illis inferiùs ſeptimo idus Octobris. Hi autem, de quibus hîc agitur, diuerſi ſunt omnino ab illis. Agunt & de his hac item die Græci in Menologio his verbis: Natalis S. martyris Dionyſij, & ſociorum octo. hic ſub Valeriano, & Gallieno Impp. adductus ad Præſidem Aemilianum, perſeuerans in Chriſti confeſſione, exilio primò damnatur, atque proſcribitur, ac lapidatur; plura tormenta quàm olim in Libya ſub Decio paſſus. Concluſus igitur in loco ſquallido cum Fauſto, Gaio, Petro, & Paulo; qui cum illo annos duodecim eaſdem pœnas tolerauerant, conſummatus eſt in confeſſione Chriſti. Hæc ibi.

[c] Duorum Euualdorum.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scribit de horum martyrio Beda de geſtis Angl. lib. 5. c. 11. Sigebert. in chron. paſſos eos affirmat anno Domini 693. de his Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. libro 3. c. 139 & 140. Petr. in catal. libro 9. cap. 15. De horum altero mẽtio habetur in actis S. Annonis epiſc. Colon libro 3. cap. 6.

[d] Maximiani epiſc.] Diuerſa lectio reperitur, dum in alijs codicibus legitur epiſcopus Sagienſis, in alijs Vagaienſis, vel Bagaienſis; quæ lectio magis conſentit his quæ de eodem S. Auguſtinus ſcribit, dum de ipſo agit epiſt. 50. ad Bonifacium, & libro 3. cap. 43. contra Creſcon. Laudat eundem idem S. Auguſtinus epiſt. 238. ad Caſtoriũ, quòd diſpendio propriæ ſedis, quam ſanguine defendiſſet, ſponte cedens, conſuluiſſet paci eccleſiæ. Erat epiſcopus Bagaienſis nobiliſſimæ ſedis in Numidia, quam licet ſibi Donatiſtæ vendicaſſent, ex parte tamẽ Catholicorũ Maximian. illi præfuit, vbi crudeliſſima paſſus, fuga lapſus, preces obtulit Honorio Imperatori qui in Donatiſtas, ſeuera dedit reſcripta: exſtant l. 4. & 5. ne ſanct. baptiſ. Cod. Theod. & l. 43. & 44. de hæreſ. eod. Cod. Theod. De eodẽ, cùm ſedi ceſſiſſet, agitur in Concil. Africano can. 55. quibus iungas eam quam ſupra citauimus epiſtolam ſancti Auguſtini ad Caſtorium 238.

[e] Heſychij.] Plura de eodem S. Hieronymus in vita S. Hilarionis. Ganzenſes Ethnici, oblato libello Iuliano Apoſtatæ, quæſierunt hunc atque Hilarionem ad necem, vt idem auctor teſtatur.

[f] Gerardi abb.] Exſtant eius acta cõſcripta ad Guntherum abb. quæ recitat Sur. tom. 5. Teſtatur Trithem. lib. de ſcrip eccleſ. ſanctũ Odonẽ abbatẽ Cluniacenſem ſcripſiſſe vitam S. Gerardi. Petrus diacon. Caſin. libro de vir. illuſtr. monaſt. Caſin. cap. 32. narrat vitam ſancti Gerardi Confeſſoris ſcriptam fuiſſe à Gregorio epiſcopo Tarracinenſi. ea itaque quam Surius recitat, potius tribuenda videtur præfato Gregorio quàm alteri: nam quòd tum ſoluta oratione, tum etiam carminibus intexta habeatur, eius videtur potius eſſe ſcriptio; cùm multa ab eodem carmine fuiſſe conſcripta, idem auctor teſtetur. Agit de eodem Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 270. & Molan. in addit. ad Vſuard. & in Indiculo ſanctorum Belgij. Obijt anno Domini 958.

xix. D Quarto nonas Octob. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

ASsisii in Vmbria natalis ſancti Franciſci[a] confeſſoris, fundatoris Ordinis Minorum, cuius vitam ſanctitate ac miraculis plenam ſanctus Bonauentura conſcripſit. Corinthi natalis ſanctorum Criſpi[b] & Caij, quorum meminit ſanctus Paulus Apoſtolus ad Corinthios ſcribens. In Ægypto ſanctorum martyrum Marci[c] & Marciani fratrum, & aliorum penè innumerabilium vtriuſque ſexus, atque omnis ætatis: quorum alij poſt verbera, alij poſt diuerſi generis horribiles cruciatus flammis traditi, alij in mare præcipitati, nonnulli capite cæſi, plurimi inedia conſumpti, alij patibulis affixi, quidã etiam capite deorſum verſo, & pedibus in ſublime ſublatis, beatiſſimam martyrij coronã meruerunt. Damaſci ſancti Petri[d] epiſcopi & martyris, qui accuſatus apud Agarenorum Principem quòd fidem Chriſti doceret, lingua, manibus, pedibuſque amputatis, cruci affixus, martyrium conſummauit. Alexandriæ ſanctorum preſbyterorum & diaconorum Caij, [e] Fauſti, Euſebij, Cheremonis, Lucij, & ſociorum: ex quibus alij in perſecutione Valeriani martyres facti, alij martyribus ſeruientes, mercedem martyrum receperunt. Athenis ſancti Hierothei[f] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli. Bononiæ ſancti Petronij[g] epiſcopi & confeſſoris, qui doctrina, miraculis, & ſanctitate claruit. Lutetiæ Pariſiorum ſanctæ Aureæ virginis.

OCTOBRIS 4.

FRancisci.] Præclariſſimas eius res geſtas in primis S. Bonauentura conſcripſit: multa præterea eius peregrinationis ſocij ſcriptorum monumentis conſignanêre, vt Leo, Rufinus, & Angelus. Plura de eodem S. Antoninus in tert. part. tit. 22. cap. 10. Vincent. in ſpec. hiſt. & alij quamplurimi. Nouiſſimè verò editum eſt chronicon Franciſcanorũ, quo omnia comprehenſa habentur. Migrauit ex hac vita, anno Domini 1226. relatus inter ſanctos à Greg. Papa nono, anno 1228. Exſtant de ea re eiuſdem Gregorij Papæ literæ Apoſtolicæ, quarum alteræ datæ ſunt Peruſij ſeptimo Idus Iulij, anno ſecundo ſui Pontificatus ad vniuerſos Eccleſiæ Præſules; quarum eſt exordium: Sicut fialam auream, &c. alteræ verò ad vniuerſos Chriſti fideles datæ XIIII. Kal. Auguſt. Quæ ſic incipiunt: Mira circa nos, &c. Tranſlatum eſt corpus eius anno 1230. viij. Kalend. Iulij.

[b] Criſpi & Caij.] De quibus Paulus ad Corinth. 1. cap. 1. & ad Roman. cap. 16. Act. Apoſt. capite 18. Agit de his hac die Beda, Ado, & alij. Hunc eundem Caium eſſe Beda exiſtimat, ad quem Ioannes canonicam epiſtolam ſcripſit. Errat de Caio Dorotheus in ſynopſi, dum ait, eum poſt ſanctum Timotheum ſubrogatum eſſe epiſcopum Epheſi: nam ſancto Timotheo ſucceſſit Oneſimus, vt patet ex Ignatij epiſtola ad Epheſios. Hic ille videtur Caius Corinthius, qui ſanctum Paulum excepit hoſpitio, quem baptizauit

baptizauit vnà cum Criſpo. Fuit & alius Caius Derbeus, & ipſe diſcipulus Pauli, de quo in actis cap. 19 & 20. mentio habetur.

[c] Marci & Marciani.] Mendosè alicubi Marcellianus pro Marciano legitur: diuerſi ſunt Marcellianus & Marcus ab his de quibus hac die agitur. De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum martyriũ ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 8. quamquam eorum nomina ſilentio præterierit.

[d] Petri epiſc.] De eodem hac die Græci in Menologio, eiusque certamen deſcribunt; pleniùs tamen in hiſtor. Miſcell lib. 21. anno 5. Conſtantini Porphyrogeniti. Paſſus eſt anno (vt ibi numeratur) à Chriſto Domino 735. ſecundùm autem Faſtos Onuphrij anno ſeptingenteſimo quadrageſimo ſecundo. Meminit eiuſdem Cedren. in compend. anno 2. Copronymi.

[e] Caij, Fauſti & ſoc.] De his itẽ Græci in Menologio; traduntque hos eſſe diſcipulos S. Dionyſij epiſcopi Alexandrini, ex quibus apparet, hos illos eſſe, quorum idem ſanctus Dionyſius meminit in epiſt. ad Germanum, apud Euſebium lib. 7. c. 10.

[f] Hierothei.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, hiſque verbis: Natalis S. Patris noſtri Hierothei, qui fuit vnus è numero Areopagitarum, qui ab Apoſtolo Paulo eſt inſtructus vnà cum magno illo Dionyſio: cumque religiosè vixiſſet, migrauit ad Dominum. Hæc ibi. De eodem Hierotheo ſæpe Dionyſius de eccleſiaſtica hierarchia, & de Diuinis nominibus.

[g] Petronij epiſc.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Bononienſis, in quibus ſcribitur ſucceſſiſſe ſancto Felici, qui in eadem ſede in locum S. Euſebij ſubrogatus eſt. Ex his autem colligi poteſt, quibus temporibus S. Petronius eam rexerit eccleſiam. Gennadius de eo agẽs lib. de vir. illuſtr. c. 41. ſcribit obijſſe diem Theodoſio iuniore & Valentiniano Auguſtis regnantibus: in eadem ſententia eſt Ado Viennen. in chron. ann. 425. Ex his profectò tanquam erronea refelluntur ea quæ non dicam à Proſpero, ſed potiùs apud Proſperum errore ſcripta reperiuntur in chronico de obitu S. Petronij. Cõſulibus Merobaude & Saturnino, anno à Chriſto Domino, vt illic numeratur, 306. vel rectiùs, ſecundùm Faſto: Onuphrij, 383. anno quinto Theodoſij Imp. nam eius anno tertio Syagrio & Euchario Conſſ. S. Euſebius epiſcopus Bononienſis, vnà cum S. Ambroſio interfuit Concilio Aquileienſi aduerſus Arianos, poſt quem conſtat ſubrogatum Felicem, cui demum (vt diximus) eſt ſubſtitutus Petronius. Ex his etiam quæ ſcribit S. Eucherius ad Valerianum, tempora eiuſdem S. Petronij explorata habentur; dum ait, ſuis temporibus claruiſſe in Italia S. Petronium: ipſa autem Eucherij tempora docent acta Synodi Arauſicanæ, cui interfuit: quæ habita eſt Theodoſio & Cyro Conſſ. eſt enim his annus Domini 441. Petronij genus indicat Gennadius, dum ait, eius parentem, Petroniũ quoque dictum, Prætorij præfecturam adminiſtraſſe, quem illum eſſe opinor, qui Sextus Petronius Probus dictus, geſſit Conſulatum cum Arcadio; nam & præfecturæ munere functum eſſe, data ad eum Imperatoris reſcripta teſtantur. Eo etiam magiſtratu exornatum eſſe S. Petronium, de quo agimus, affirmare videtur S. Eucherius, dum ait, ex pleniſſima mũdanæ poteſtatis ſede ad epiſcópatũ euectum eſſe. Præfecturam Prætorij fuiſſe ampliſſimam dignitatem, pluribus docet Caſſiod. in proœmio Variarum. Porrò ſi genus antiquum familiæ Petroniæ repetas, eam humili loco natam ad equeſtrem ordinem perueniſſe, ſcribit Valer. Max. lib. 4 c. 7. Eius res geſtæ exſtant apud Surium tom. 5. conſcriptæ à Galeſinio, vt ipſe teſtatur, licet Sigonij nomine inſcribantur; quem quidem de eccleſia Bononienſi egregium volumen ſcripſiſſe ſcimus: multa à Vincentio, Antonino, & Petro in catalogo de S. Petronio ſcripta ſunt, quæ cenſura & expurgatione non leui indigent. Vixit iiſdem ferè temporibus in Gallijs eiuſdem nominis epiſcopus, vt apparet ex Synodica Gallorum epiſcoporũ ad S. Leonem Romanum Pontificem, & ex eius epiſtola 52. ad eos reſcripta, Cõſulibus Herculano & Aſporatio, anno Domini 452. fortaſſe ille ad quem exſtant duæ Sidonij Apollinaris epiſtolæ.

[h] Aureæ.] De eadem Vſuardus. Meminit eiuſdem S. Audoenus in vita S. Elgij libro 1. cap. 17. & libro 2. cap. 53. Sigebert. in chron. anno Domini 637. Petrus in catal. libro 9. cap. 23. Trithem. de viris illuſtribus Ordinis ſancti Bened. libro 3. capite 85. Claruit in Gallijs temporibus Dagoberti regis Franc. circa annũ Domini ſexcenteſimum triceſimum.

5 Tertio nonas Octob. Luna. E xviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

NATALIS beati Thraſeæ[a] epiſcopi Eumeniæ, apud Smyrnam martyrio conſummati. Treuiris ſanctorum martyrum Palmatij,[b] & ſociorum, qui in perſecutione Diocletiani ſub Rictiouaro Præſide martyrium ſubierunt. Eodem die paſſio ſanctæ

Charitinæ

Charitinæ[c] virginis, quæ ſub Diocletiano Imperatore, & Domitio conſulari, ignibus cruciata, & in mare proiecta, cùm inde incolumis euaſiſſet, manibus & pedibus abſciſſis, dentibusque còuulſis, in oratione poſita ſpiritum emiſit. Meſſanæ in Sicilia natalis ſanctorum martyrum Placidi[d] monachi, diſcipuli beati Benedicti abbatis, & fratrum eius Eutychij & Victorini, ac Flauiæ virginis, eorum ſororis; item Donati, Firmati diaconi, Fauſti, aliorumque triginta monachorum, qui à Manucha pirata pro Chriſti fide necati ſunt. Antiſiodori depoſitio ſanctorum germanorum Firmati[e] diaconi, & Flauianæ virginis. Rauennæ ſancti Marcellini[f] epiſcopi & confeſſoris. Valentiæ in Gallia ſancti Apollinaris[g] epiſcopi; cuius & vita virtutibus fuit illuſtris, & mors ſignis ac prodigijs decorata. Eodem die ſancti Attilani[h] epiſcopi Zamorenſis, quem Vrbanus ſecundus in Sanctorum numerum retulit. Romæ ſanctæ Gallæ[i] viduæ, filiæ Symmachi Conſulis, quæ viro ſuo defuncto, apud eccleſiam beati Petri multis annis orationi, eleemoſynis, ieiunijs, alijsque ſanctis operibus intenta permanſit: cuius feliciſsimum tranſitum ſanctus Gregorius Papa deſcripſit.

OCTOBRIS 5.

THRASEÆ epiſcopi.] De eodem Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri recentiores. Scribit de eo Euſeb. hiſt. lib. 5. cap. 23. Niceph. lib. 4. c. 25. & 37 alijque ex Polycrate Claruit temporibus Marci Aurelij & Lucij Veri Impp. idemque ob egregia certamina contra Cataphrygas ſuſcepta mirificè nobilitatus eſt.

[b] Palmatij & ſoc.] Tabulæ etiam eccleſię Treuerenſ. ex quibus item Molanus hac die. De horum ſepultura, & inuentione vide quæ Sigebert. ſcribit in chron. anno Domini 1071. Alius hic Palmatius ab illo qui tempore Alexandri Imperatoris paſſus eſt.

[c] Charitinæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, eiusque ſæuum martyrium referũt; pleniùs autem Metaphraſtes, quod retulit Lipom. in tom. 6. & Surius tom. 5. Alia eſt Charitina, quæ Romę cũ Iuſtino, Charitone, & ſocijs paſſa eſt; quorum acta exſtant apud Sur. tom. 3. 12 Iunij.

[d] Placidi & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Exſtant eorum acta à Gordiano conſcripta, vt ferunt, iuſſu Imp. Iuſtiniani, quæ habes apud Lipom. tom. 4 & Sur. tom. 5. Sunt in ea nõnulla caſtiganda. Paſſi ſunt anno decimotertio eiuſdem Imp. à Chriſto autem, anno quingenteſimo quadrageſimo. Plerique alij de ijſdem ſcripſere multa; vt Leo Oſtienſis in chron. Caſin. lib. 1. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. c. 5. & alij.

[e] Firmati, Fauſti.] De his etiam Beda, Vſuard. Ado, & alij recentiores hac die.

[f] Marcellini epiſcopi.] De eodem tab. eccleſ. Rauen. Hier. Rub. hiſt. Rauen. libro 2. anno 230. & alij qui ante eum res Rauennates ſunt proſecuti.

[g] Apollinaris epiſcopi.] Beda, Vſuardus, & alij recentiores de eodem hac die. Interfuit Concilio Epaunenſi in Gallijs celebrato temporibus Gelaſij Papæ, vt eius acta ſignificant.

[h] Attilani epiſcopi.] De eodem in Flore ſanct. & apud Sur. tom. 7. ex Marin. Siculo: & in Theſaur. concion. claruit circa an. Domini 820.

[i] Gallæ.] Scribit eius vitam & obitum S. Gregor. lib. 4 dialog. c. 13. ex quo cæteri; vt Petrus in catal. lib. 9. c. 25. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 13. Fuit & alia Galla ſenior, quã S. Auguſtinus laudat epiſtola 103. Legitur & eiuſdem nominis neptis Symmachi ſenioris, de qua hæc ipſe libro 6. epiſt. 33. Non mediocriter nepotculæ meæ Gallæ infirmitas contrahit otij noſtri ſecuritatem. Illam autem ad quam Fulgentius ſcripſit epiſtolam paræneticam de ſtatu viduarum, eandem eſſe putamus cum filia Symmachi, de qua hîc agitur. Floruit in Gallijs alia item Galla, quæ fuit vxor S. Eucherij; de qua Ado Treuer. 16. Nouemb. cuius ſepulchri meminit Gregor. Turonen. de glor. confeſſ. cap. 36.

6 Pridie nonas Octob. Luna. F xvij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1
t u A B C D E f F G H M N P
2 3 4 5 6 7 8 9 8 9 10 11 12 13

LAODICEÆ beati Sagaris[a] epiſcopi & martyris, qui fuit vnus de antiquis Pauli Apoſtoli diſcipulis. Capuæ natalis ſanctorum martyrum Marcelli[b], Caſti, Æmilij, & Saturnini. Agenni in Gallia natalis ſanctæ Fidei[c] virginis & martyris, cuius exemplo beatus Capraſius ad martyrium animatus, agonem ſuum feliciter conſummauit. Itē ſanctæ Erotidis[d] martyris, quæ Chriſti amore ſuccenſa, ignis ſuperauit incendium. Treuiris commemoratio innumerabilium[e] penè Martyrum, qui in perſecutione Diocletiani ſub Rictiouaro Præſide ob Chriſti fidem vario mortis genere necati ſunt. Antiſiodori ſancti Romani[f] epiſcopi & martyris. Opitergij ſancti Magni[g] epiſcopi, cuius corpus Venetijs requieſcit. In Calabria ſancti Brunonis[h] confeſſoris, ordinis Carthuſianorum inſtitutoris.

OCTOBRIS 6.

[a] SAGARIS epiſcopi.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Paſſus eſt tempore Marci Aurelij & Lucij Veri fratrum Impp. ſub Seruilio Aſiæ Proconſule; vt ex Melitone ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 4. c. 25 & ex Polycrate lib. 5. cap. 23. Niceph. hiſtor. libro 4. cap. 10. & 37.

[b] Marcelli & ſoc.] Agunt de his etiam Beda, ac cæteri qui ſuprà auctores; Petrus item in catal. lib. 11. Quod autem ad Caſtum & Aemilium ſpectat; cùm hæc nomina noſcantur eſſe Africanorū martyrum, quorum natalis dies agitur 22. Maij; in eam facilè inducimur opinionem, vt exiſtimemus hos eſſe eoſdem cum illis: ſed Capuæ etiam celebrari eorum celebritatem, quòd Africani Epiſcopi tempore perſecutionis Vuandalicæ ex Africa pulſi ad Campana littora appellentes, quas ſecum tuliſſent reliquias ſanctorum Martyrum, ibidem collocaſſent. Quod item ad Marcellum martyrem ſpectat, eiuſdem nominis fuit martyr in Africa, de quo agitur 19. Februarij. Ceterùm Saturnini nomine multi in eadem prouincia paſſi reperiuntur, vt ex Martyrologij indice facile eſt colligere. Porrò hæc nobis tantùm coniectura ſuppeditat ex his quæ ſcribit Victor lib. 5. de perſecut. Vandal.

[c] Fidei.] De eadē Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Paſſa eſt in perſecutione Diocletiani ſub Præſide Daciano. Habet huius acta Mōbrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 9. cap. 26. Antonin. in prima part. tit. 8. c. 1. §. 24. eadē apud Sur. tom. 7. De ipſa etiā in Flor. ſanct. Hiſpan. & Vaſæus in chronico Hiſpaniæ.

[d] Erotidis.] De qua item hác die Græci agunt in Menologio, referuntque eius martyrium.

[e] Innumerabil. penè martyrum.] De his vetera manuſcripta. De horum cœmeterio vbi ſepulti erant, meminit Sigebert. in chron. anno 1071. quos paſſos refert in perſecutione Diocletiani Imp. ſub Rictiouaro Præſide. Agit de ijſdem Molan. in addit. ad Vſuard.

[f] Romani epiſcopi.] Agit de eodem hac die Beda, Ado, & alij. Adſcribitur decimus ſeptimus eius ſedis epiſcopus; vixitque temporibus Ioannis Papæ tertij vſque ad Benedictum, vt docent tabulæ epiſcoporum Antiſiodorenſium, quas deſcripſit Democbares.

[g] Magni epiſc.] De eodem Petrus in catal. in appendice c. 17. refertque eius acta, & tranſlationem hac die factam Venetias, anno Domini 1206. in eccleſiam S. Hieremiæ.

[h] Brunonis.] Eius res geſtæ à pluribus auctoribus reperiuntur ſcriptæ; vt à Franciſco de Puteo Lugdunen. Petro Blom. Petro Sutore de vir. Carthuſ. lib. 2. c. 7. Ranulph. lib. 7. c. 4. vitæ S. Hugonis epiſcopi Gratianopol. Exſtant apud Sur. relatæ in tomo 5. Vita functus eſt anno Domini 1101. relatusque eſt inter Sanctos à Leone decimo Rom. Pont. Habes apud Sur. tom. 5. eius vitam conſcriptam à dicto Petro Blomeuenne, Priore Carthuſiæ Colon. vbi & deſcripta habentur præclara de ſancto Brunone elogia.

Nonis

xvj. G Nonis Octob. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

ROMÆ via Ardeatina depoſitio ſancti Marci[a] Papæ & cõfeſſoris. In prouincia, quæ nuncupatur Auguſta Euphrateſia, ſanctorum martyrum Sergij[b] & Bacchi nobilium Romanorum, ſub Maximiano Imperatore: quorum Bacchus tamdiu neruis crudis cæſus eſt, quoaduſque toto corpore diſciſſus, in confeſſione Chriſti emitteret ſpiritum: Sergius verò clauatis cothurnis pedes indutus, cùm in fide fixus maneret, data ſententia, iuſſus eſt decollari: cuius nomine locus vbi quieſcit, Sergiopolis appellatus, ob præclara miracula frequenti Chriſtianorum concurſu honoratur. Romæ ſanctorum martyrũ Marcelli[c] & Apuleij, qui primo quidem Simoni mago adhæſerunt; ſed vidẽtes mirabilia quæ per Apoſtolum Petrum Dominus operabatur, relicto Simone, Apoſtolicæ doctrinæ ſe tradiderunt, ac poſt paſsionem Apoſtolorum ſub Aureliano conſulari coronam martyrij reportarũt, ſepulti non longè ab Vrbe. Item apud Auguſtam Euphrateſiam ſanctæ Iuliæ[d] virginis, quæ ſub Marciano præſide martyrium conſummauit. Pataui ſanctæ Iuſtinæ[e] virginis & martyris, quæ à beato Proſdocimo ſancti Petri diſcipulo baptizata, cùm in fide Chriſti conſtanter perſiſteret, Maximi præſidis iuſſu gladio trãſuerberata migrauit ad Dominum. Apud Bituricas ſancti Auguſti[f] preſbyteri & confeſſoris. In pago Rhemenſi ſancti Helani[g] preſbyteri. Eodem die cõmemoratio[h] ſanctæ Mariæ de Victoria, quam Pius V. Pontifex maximus ob inſignem victoriam à Chriſtianis bello nauali, eiuſdem Dei genitricis auxilio hac ipſa die de Turcis reportatam, quotannis fieri inſtituit.

OCTOBRIS 7.

MARCI Papæ.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De eius ſucceſſione agit Optat. Mileuit. lib. 2. contra Parm. Auguſt. epiſt. 165. ad Generoſum, Rufin. lib. 1. c. 22 Sozom. libro 2. cap. 19. & Niceph. in chron. Acta eius in Annal. eccleſ. per annos ſingulos diſpoſuimus. Vetus eſt Romæ titulus S. Marci; cuius eſt mentio in Conc. prim. Rom. ſub Symmacho. de alia rurſum eiuſdem nomine eccleſia extra Vrbem poſita, quam Gregor. Papa tertius reſtituit, mentio habetur in lib. de Romanis Pontificibus, in Nicolao Papa, vbi & de cœmeterio S. Marci ſcribitur. Hadrianus Pontifex in epiſtola ad Carolum Magnum de imaginibus, hæc ait: A tunc vſque hactenus ſanctorum Pontificum videlicet Silueſtri, Marci, & Iulij, miræ magnitudinis ſanctæ eorum eccleſiæ apud nos ſunt depictæ, tam in muſiuo, quàm in cæteris hiſtorijs, cum ſacris imaginibus ornatis. hæc ibi. Habemus eius vitam per lectiones diſtinctas, quæ in aliquibus eccleſijs legi conſueuit.

[b] Sergij & Bacchi.] Beda de his hac die, ac

cęteri

cæteri tam Latinorum quàm Græcorum. Eztant eorum acta à Metaphraſte deſcripta apud Lipom. tom.6.& Sur.tom.5. Mõbrit.tom.2. & alia manuſcript. De iiſdem Nicephor.lib.7.c. 14. in fine: ibi de eorum martyrio; de miraculis autem S. Sergij lib.15.c.23.ex Euagr.lib.4 c.27.& lib.6. c. 20 De Sergiopoli ciuitate à S.Sergio martyre ſic dicta, & reliquijs eiuſdem martyris idem Niceph. lib. 15. c.26.& 27.De Coſthoe rege Perſarum, qui eidem obtulit dona, idem Niceph.lib.18.c.21. De peregrinatione ad ſanctum Sergium in Araphas, habetur mentio in ſecunda Synodo Nicæna, act. 5.& in Prato ſpirit.cap. 180. Agit de eodem Theodoret.de Euangelica verit.lib.8.in fine. Erexit eidem Sergio Iuſtinianus Imper. egregiam baſilicam Conſtantinopoli, aliam rurſus Ptolemaide, vt ſcribit Procop. lib.1.& lib.5.ædific.Iuſtinian.Imper. Romæ etiam celebris fuit horum martyrum memoria, illicque erat Diaconia horum nomine, quam Gregorius tertius Papa reſtituit, auxitque, vt conſtat ea libro de Rom. Pontificibus. Notiſſimus etiam in Gallijs S.Sergius fuit, de cuius pollice, alijsque eius ſacris reliquijs agit Gregorius Turonenſis hiſtor. Franc. libro 7.cap.31.

[c] Marcelli & Apuleij.] Agunt de iiſdem Beda, Vſuardus, Ado, & alij ex actis ſanctorum Nerei & Archilei.

[d] Iuliæ.] De qua Vſuardus, & Petrus in catal. lib.9.cap.31. hac die agunt.

[e] Iuſtinæ.] De eadem tabulæ eccleſiæ Patauinæ. Eius martyrij acta habet Mombrit tom.2. Plura in vita S.Proſdocimi, apud eundem tom. 2. Petrus in Catal.lib.9.c.32. Sũt in his aliqua corrigenda, vt quæ habentur de Vitallano & Maximiano regibus. Fuerunt hi Præſides ſub Romano Imperio conſtituti: nec enim illis temporibus aliquis erat in Italia regulus De Iuſtina Venantius Fortunat. de de gaudio vitæ æternæ hoc verſu:

Et Iuſtina ſimul, conſortante Thecla.

Et libro 7.ad Bod. Ducem, ſic:

Iuſtinam Patauî, Euphemiam hinc Chalcedon offert.

[f] Auguſti presbyteri.] Scribit de eo Gregor. Turon. de glor. confeſ.cap.80. ex quo & Molan.& Galeſinius hac die.

[g] Helani.] Tabulæ Rhemenſes, ex quibus ijdem qui ſuprà Molanus & Galeſinius hac die.

[h] Commemoratio S. Mariæ de victoria.] Eo nomine Neapoli nuper erecta eſt eccleſia, egregium planè diuinæ benignitatis monumentũ, cùm noſtra memoria, anno ſalutis 1571. Fidelium claſſis ſanctiſſ. D.N. Pij V.PP. ac Catholici Hiſpaniarum Regis Philippi, necnon inclytæ Venetorum Reip. fœdere coacta, glorioſam ac cunctis ſeculis memorabilẽ de Turcis, Chriſtiani nominis infenſiſſimis hoſtibus, ad Echinadas inſulas, captis hoſtium triremibus centum & octoginta, cæteris diſſipatis, victoriam reportauit: fractosque noſtrorũ animos in eam ſpem erexit, poſſe inimicos noſtros (modò in vnum Chriſtianorum animi viresque conueniant) nullo negotio profligari atque deleri; præſertim ſi (vt tum in his actum eſt) præcipuam in Domino, & non in armis ſpem ponamus, peccatorumque ſordibus expiatis, puræ ad Deum preces offerantur, ac Dei genitricis Mariæ auxilium pijs votis ſedulò imploretur.

Octauo idus Octob. Luna. A xvi.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

NATALE beati Symeonis[a] ſenis, qui in Euangelio Dominum IESVM ſuis in vlnis ſuſcepiſſe legitur. Cæſareæ in Palæſtina paſſio ſanctæ Reparatæ[b] virginis & martyris, quæ cùm nollet idolis ſacrificare, ſub Decio Imperatore varijs tormentorum generibus cruciata, demum gladio percutitur: cuius anima in columbæ ſpecie de corpore egredi, cælumque conſcendere viſa eſt. Theſſalonicæ ſancti Demetrij[c] Proconſulis, qui cùm plurimos ad Chriſti fidem perduceret, Maximiani Imperatoris iuſſu lanceis confoſſus martyrium cõſummauit. Ibidem ſancti Neſtoris[d] martyris. Hiſpali in Hiſpania ſancti Petri[e] martyris. Laodiceæ ſancti Artemonis[f] presbyteri, qui ſub Diocletiano per ignem martyrij coronam accepit. In territorio Lugdunenſi ſanctæ Benedictæ

dictæ [g] virginis & martyris. Anconæ ſanctarum Palatiatis [h] & Laurentiæ, quæ in perſecutione Diocletiani ſub Dione Præſide in exilium deportatę, laboribus & ærumnis confectæ ſunt. Rhotomagi ſancti Euodij [i] epiſcopi & confeſſoris. Hieroſolymis ſanctæ [k] Pelagiæ cognomento Pœnitentis.

OCTOBRIS 8.

[a] SYMEONIS.] De quo Luc. c. 2. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem ad tertium Nonas Februarij, vt conſtat ex eorum Menolog. & ex conſtitutione Emmanuelis Imp. apud Theodor. in Nomoc. Photij tit. 7. c. 1.

[b] Reparatæ.] De eadem Beda & Ado. eius acta habet Mombrit. tom. 2. Legimus eadē copioſiùs ſcripta in cod. manuſcrip. monaſt. ſancti Cæciliæ trans Tiberim.

[c] Demetrij.] De ipſo etiam Beda, atque alij. Græci autem in Menologio ad ſeptimum Kal. Nouembris. Exſtat encomium in magnum Demetriū martyrem Leonis Imp. in codice Græc. manuſcrip. Sfortianæ bibliothecæ num. 65. Acta eius ex antiquis monumentis edidit Metaphraſtes, quæ deſcripſit Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. hac die. Donauit olim ea Latinitati Anaſtaſius bibliothecarius, vt auctor eſt Vincent. lib. xij. c. 150. Frequens concurſus fuit Chriſtianorum ad ſepulchrum S. Demetrij Theſſalonicam, ex quo vnguentum medicum ſcaturire iugiter conſueuit, de quo Glycas in Annal. Cedren. in compend. hiſt. & Zonaras in Michaele quarto Imp. qui eiuſdem martyris ope Bulgaros profligauit. De baſilica S. Demetrij per Baſiliū Imp. reſtituta, meminit Cedren. in Baſilio.

[d] Neſtoris.] De eodem Græci in Menologio ad vij. Kal. Nouemb. eius res geſtæ intextæ habentur cum actis S. Demetrij, de quo modò egimus. De ipſo item Nicephorus hiſt. lib. 7. cap. 18.

[e] Petri.] Vſuardus de eodem, Vaſæus in chron. ex Breuiar. Eborenſi, & Flos ſanct. Hiſpan.

[f] Artemonis.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, recenſentque eius martyrium.

[g] Benedictæ.] De eadem Vſuardus, hac die, pluribus autem Petrus in catal. lib. 9. c. 40. Alia eſt eiuſdem nominis virgo non martyr: cuius natalis eſt dies xvj. Kal. Decembr. Scribit de ea Tritihem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 264.

[h] Palatiatis & Laurentiæ.] Harum res geſtas ex antiquis codicibus deſcriptas accepimus ab eccleſia Anconitana. De iiſdem Petr. in catal. libro 11.

[i] Euodij epiſc.] Ponitur hic decimus eius ſedis epiſcopus, ſubrogatus in locum S. Innocentij circa an. Domini 422. vt apparet ex tab. epiſcoporū eius eccleſiæ, quas deſcripſit Demochar. Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vſuard.

[k] Pelagiæ Pœnitentis.] Agunt de eadem hac die Latini omnes, & Græci, vt conſtat ex eorum Menologio. Vixit temporibus Theodoſij Iunioris. vt patet ex his quæ ſcribit Niceph. hiſtor. libro 14. c. 40. Errant qui eam referunt ad tempora Numeriani, dicuntque hanc ad Chriſtum conuerſam à Nonno, qui & Hippolytus dictus habetur, epiſcopo Portuenſi: hæc enim ſuperiùs refellimus. Nonnus enim, qui eam conuertit ad Chriſtum, fuit epiſcopus Ediſſenus ſubſtitutus in locum Ibæ, vt ſcribit Liberat. diac. in Breuiar. c. 12. cumque ille ſedem recepiſſet in Concilio Chalcedonenſi, Nonnus remanſit Antiochiæ commendatus à Synodo Maximiano epiſcopo Antiocheno, vt conſtat ex eodem Conc. act. 10. porrò ille eum præfecit eccleſiæ Heliopolis ad Libanum poſitæ, cuius meminit Sozomē. hiſt. lib. 5. c. 9. Diuerſa ab ea eſt alia Heliopolis, quæ eſt in Aegypto, quæ Alexandrino, & non Antiocheno ſubdita eſt epiſcopo. Porrò idem Nonnus poſtmodum redditus eſt eccleſiæ Ediſſenæ, vt apparet ex epiſtola epiſcoporum illius prouinciæ, ſcripta pro comprobatione Cōcilij Chalcedonenſis ad Leonem Imp. exſtat tomo 2. Concil. nouæ edit. pagina 242.

xiiij. B Septimo idus Octob. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

LVTETIÆ Pariſiorum natalis ſanctorū martyrum [a] Dionyſij Areopagitæ epiſcopi, Ruſtici preſbyteri, & Eleutherij diaconi: ex quibus Dionyſius ab Apoſtolo Paulo baptizatus, primus Athenienſium epiſcopus eſt ordinatus: deinde Romam

veniens,

veniens, à beato Clemente Romano Pontifice in Gallias[b] prædicandi gratia directus eſt: & ad præfatam vrbem deueniens, cùm ibi per aliquot annos commiſſum ſibi opus fideliter proſequeretur, tandem à præfecto Feſcennino poſt grauiſsima tormẽtorum genera vnà cum ſocijs gladio animaduerſus, martyrium compleuit. Eodem die memoria ſancti Abrahæ[c] Patriarchæ, & omnium credentium patris. Apud Iuliam in territorio Parmenſi, via Claudia, ſancti Domnini[d] martyris ſub Maximiano Imperatore: qui cùm vellet perſecutionis rabiem declinare, à perſequentibus gladio tranſuerberatus, glorioſè occubuit. Apud Caſinum ſancti Deuſdedit[e] abbatis, qui à Sicardo tyranno in carcerem truſus, illic fame & ærumnis confectus, reddidit ſpiritum. In Hannonia ſancti Giſleni[f] epiſcopi & confeſſoris, qui relicto epiſcopatu, monachi vitam in monaſterio à ſe conſtructo exercens, multis virtutibus claruit. Hieroſolymis ſanctorum Andronici,[g] & Athanaſiæ eius coniugis. Antiochiæ ſanctæ Publiæ[h] abbatiſſæ, quæ tranſeunte Iuliano Apoſtata, Dauidicum illud cum ſuis virginibus canens: Simulacra gentium argentum & aurum: &, Similes illis fiant qui faciunt ea: Imperatoris iuſſu alapis cæſa eſt, & grauiter obiurgata.

OCTOBRIS 9.

DIONYSII & ſoc.] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum: Græci autẽ quinto nonas Octobr. Horum acta in primis conſcripta feruntur ab Ariſtarcho Græco chronographo, indeque à Methodio epiſcopo Conſtantinopolitano, quæ ab Anaſtaſio Bibliothecario in Latinum cõuerſa eſſe ſcribit Hincmarus epiſcopus; eadem Metaphraſtes, Michael Syngellus, Glycas, Suidas, & alij: Hilduinus autem ex antiquis tum Latinorum, tum etiam Græcorum monumentis ſcripſit Areopagitica, expoſcente Ludouico Pio Imp. Idemque Anaſtaſius Bibliothec. ad Carolum Caluũ dedit epiſtolam aduerſus eos qui dicerent Dionyſium Areopagitam alium eſſe ab illo Pariſienſi epiſcopo. Hæc omnia ſimul iuncta edidit Sur. tom. 5. Rurſus etiã eadem acta carmine ſcripta ab eodem Hilduino, aſſeruari in monaſterio Gemblacenſi, teſtatur Molanus. Noſtra ætate Matthæus Galenus ſcripſit Areopagitica, quibus eiuſdem Dionyſij ſcripta vindicauit à calumnijs hæreticorum, addidimus nonnulla in Annalibus eccleſiaſticis, quibus non leues eorundem obiectiones ſoluimus. extat Venantij Fortunati Carmen de baſilica S. Dionyſij, ac eius martyrio lib. 1. meminitque eiuſdem lib. 7. ad Bodeg. & in vita S. Martini lib. 4. Quòd autẽ ſanctũ caput ſuũ portauit manibus; id quidem Hilduinus ex Lysbio, atque etiam Metaphraſtes in ipſo Dionyſio, & Nicephorus hiſt. lib. 2. c. 20. profitentur.

[b] In Gallias.] Sat ſcio eam quæſtionẽ de Dionyſio Pariſiorum epiſcopo, ſit ne cenſendus ille idem qui ex Areopago ad Chriſti fidem, ac inde ad Athenienſis eccleſiæ regimen aſſumptus fuit, iam ante annos ſeptingentos agitatam, ac definitã, à nonnullis iterum deduci in controuerſiam: quibuscum in Annal. eccleſ. prolixior eſt mihi diſputatio. Hîc autem (vt inſtituti patitur ratio) pauca dumtaxat, quæ pię menti ſatis eſſe poſſint, attingã; reddamque in primis verba Hincmari Rhemenſis epiſcopi, auctoris illorum temporum non ignobilis, quibus, ſcribens ad Carolũ Caluum Imp. rem ipſam his verbis teſtatam reliquit, cùm ait: Patrem vaſtrum Dionyſium eſſe Areopagitã, à beato Paulo Apoſtolo baptizatum, & Athenienſem ordinatum epiſcopum, & in Gallias à beato Clemente directum; ex his quæ Græca teſtificatio, & S. Romanæ Sedis atteſtatio, & Gallicana intimat conteſtatio, ratum in hac cauſa (quod longè ante nos dictum eſt) recognoſcant. Hæc ille: quæ ne perfunctoriè dicta videantur, ſingillatim expendere operæpretium fuerit. Quòd igitur ad Græcam, quam dicit, atteſtationem pertinet; quid aliud profeſſus eſt Michael Imp. publica legatione, qua ad Ludouicum Pium miſit commentarios omnes Dionyſij Areopagitæ nuper repertos? qui perlati Pariſios, ipſis Vigilijs S. Dionyſij celebritatis, cuiuſnam illi fuerint, miraculis tunc diuina virtute editis, certa fide probati ſunt. Narratur rei geſtæ hiſtoria in ea epiſtola quam ad eundem Ludouicum Imp. Hilduinus conſcripſit. Conſtat inſuper auctore Ana-

ſtaſio S.R.E Bibliothecario, S. Methodium Conſtantinopolitanum epiſcopum, olim cùm eſſet presbyter, & legatione Apoſtolica fungeretur, vitam S. Dionyſij Areopagitæ, qua illum in Gallias profectum, Pariſiorum eccleſiam curaſſe confirmat, Romanæ eccleſiæ tradidiſſe. hæc etenim idem Anaſtaſius, qui eam in Latinum à ſe tranſlatã miſit ad Carolum Caluum Imp. teſtatur epiſtola ad eum tunc data. Metaphraſtes inſuper Dionyſij acta, hęc ipſa teſtantia, ex antiquioribus monumentis deſcripſit: quæ veneratione eſſe digna, Synodus Florentina, ea citando, monſtrauit. Quod itẽ ad Græcos pertinet, Michael Syngellus presbyter Hieroſolymitanus in encomio quod de eodem Dionyſio habuit, eadem plus ſatis teſtata reliquit: quæ & complures alij Græcorum recentiorum profeſſi ſunt, quos enumerare longum eſſet. Hæc de his quæ ſpectant ad Græcorum atteſtationem. Quod autem pertinet ad teſtimonium S. R. E. quo idem Hincmarus eandem rem comprobatam affirmat; ad id referendum arbitror, quòd Hilduinus, cùm ad eam rem probandã citet antiqua Miſſalia Gallicana, eaque probata dicit auctoritate Romanorum Pontificum Innocentij, Gelaſij, atque Gregorij, quorum eadẽ re epiſtolas apud eandem Pariſienſem eccleſiam extare teſtatur. in ſacris enim Miſſæ pręfationibus, moris erat, vitam illius ſancti cuius ſolennitas ageretur, ſummatim collectã publicè recitari, vt etiam in Sacramentario S. Gregorij, & in Miſſali Ambroſiano hactenus cernitur. his accedit Stephani Papæ factis potius quàm verbis teſtata ſententia: nam eo tempore quo ipſe Pipinum regem coronauit in Gallia; cùm ægrotans, S. Dionyſij adminiculo è morbo conualuiſſet, ſacris eiuſdem reliquijs Romam tranſlatis, in ipſius honorem monaſterium erigendum curauit, quod Græcis monachis tradidit, atque indito nomine, Græcorum Scholam nuncupauit: quod obitu eius imperfectum relictum, ab eius ſucceſſore Paulo Papa eſt penitus abſolutum. Hæc ipſa Ludouicus Imp. ab Hilduino perpetuis monumentis voluit commendari; prout eiuſdem Imp. ad eum litteræ ſcriptæ declarant. Et quid, quæſo, cauſæ fuiſſe exiſtimamus, quòd S. Dionyſij monaſterium & Græcis attributum, & Græcorum Schola dici voluit, niſi vt in ædibus Græci hominis, Græci gentiles eius, veluti iure hoſpitij, conſiderent? Sancta inſuper Romana Eccleſia huic veritati ea quoque ratione aſtipulata videtur, quòd à S. Methodio allata Romam Dionyſij acta receperit, ac fideliter cuſtodierit; cùm præſertim eiuſdem S. Sedis Bibliothecarius Anaſtaſius, ſummæ illorum temporum doctrinæ & auctoritatis vir, eadem Latinitate donata ad Carolum Caluum Imp. vnà cum litteris quæ adhuc extant, in Gallias miſerit. Hæc ſatis de his quæ ad ſedis Apoſtolicæ teſtimonium ſpectãt. Ad illud etiã quod idem Hincmarus ait: Et Gallicana intimat cõteſtatio. prædicta ſufficere poſſunt: nimirum antiquorum Miſſalium fides, & acta ipſa, quæ ex antiquis monumentis, & à viſbio Hilduinus collegit; quibus etſi aliquis error inhæſit, vt de Dionyſij martyrio perperam recenſito ſub Domitiano Imp. vel quid aliud eiuſmodi, non tamen idcirco cætera quæ in eis narrantur, ſunt reijciẽda; cùm præſertim tot tantoſq; habeat adſtipulatores. quòd ſi ob vnum errorem, vel alterum in Vitis ſanctorum inuentum, cætera quæ remanent, fide carere dixerimus: profectò omnes ferè ſanctorũ Vitas in maximum diſcrimen inducimus; cùm penè in omnibus aliquid notari poſſit quod corrigendum videatur; ſitque canonicarum tantummodo ſcripturarum ſingularis prærogatiua, vt in eis cuncta vera, inconcuſſa, certaque pateant. Quòd autem prædictis omnibus de Dionyſio ex Gregorio Turonenſi opponitur, quòd dicat in hiſt. de geſt. Frãc. libro 1. cap. 30. S. Dionyſium miſſum eſſe Pariſios temporibus Decij: id quidem tam verũ eſt quàm quod ibidem aſſerit, Trophimum Arelate, Paulum Narbonam, & Martialem iiſdem Decij temporibus miſſos in Gallias; quos omnes liquidò conſtat ab Apoſtolis illuc eſſe directos, prout eorum acta, ac antiqua Martyrologia atteſtantur. Pace Gregorij dixerim, ipſum non tantùm in tam remotis, ſed in his etiam quæ ſuorum ſunt temporum, aliquando eſſe hallucinatum, ſæpe ſuperiùs oſtenſum eſt. Corrigendus eſt item error ille Hilduini dicentis; Dionyſium annos natum circiter nonaginta, martyrio coronatum, anno decimoſexto Domitiani Imp. quod falſum eſſe, ex eiuſdem Dionyſij ſcriptis conuincitur, quibus citat S. Ignatium in epiſt. ad Romanos: quam eodẽ anno quo martyriũ ſubijt, eſſe ſcriptam, ſatis apparet. Porro Ignatium Traiani tempore martyrio vita functum, omnes teſtantur. Dionyſij porrò ætatem ex eo facilè inuenies, dum ipſe ſcribens ad Apollophanem, admirandã illam Solis eclipſim tempore Paſſionis Chriſti contigiſſe ait, cùm ipſe ageret annum ſuæ ætatis vigeſimum quintum. ex hac quidem eius annorum ratione, vt Dionyſius Ignatio ſuperuixerit, vtique cẽteſimum ætatis annum exceſſiſſe eum oportuit. nec mirum videri debet, tam longam Dionyſio contigiſſe ætatem: cùm diuina quadam diſpenſatione factum ſit, vt complures ex his qui Apoſtolorum temporibus vixerint, ad longiſſimam ætatem peruenirent; nempe vt ea quæ oculis aſpexiſſent, certa ſcientia teſtarentur; vt inter alios Symeon epiſcopus Hieroſolymitanus, qui centeſimum vigeſimum attigit annum; S. Ignatius, qui ſe Dominum in carne vidiſſe teſtatur, ſcribens ad Polycarpum (citat eam epiſtolam S. Hieronymus de ſcrip. eccleſ. in Ignatio) ad annum vndecimum Traiani, vt idem auctor affirmat, peruenit. certè Quadratus, qui poſt Publium, qui Dionyſio ſucceſſit in eccleſia Athenienſi, rexitque illam temporibus Hadriani, complures ſe vidiſſe tradit, qui Chriſti temporibus ſanati eſſent, & à mortuis ſurrexiſſent, vt de ipſo recitat S. Hieronym. libro de ſcrip. eccleſ. quid memorem Hermam Pauli diſcipulum, cuius ipſe meminit, ſcribens ad Romanos, cuius & eſſe dicitur liber Paſtoris? enim conſtat ad vltima vſque Antonini Pij tẽpora fuiſſe ſuperſtitem. dicerem de Polycarpo, & alijs, niſi me aliò vocaret oratio.

Quòd autem Beda & Ado de Dionyſio Areopagita agunt tertia die Octob. die verò nona de Dionyſio Pariſiorum, quaſi hic ſit diuerſus ab illo: dicimus à Græcis mutuatos exemplum; ea enim die Græci de Areopagita agunt; Romæ autem hac die ex antiquis eccleſiarum monumentis agi ſolitum,

certum

certum eſt, alia fortaſſe de cauſa. ſæpè enim accidiſſe vidimus, vt alia ratione Græci, alia verò Latini eiuſdem Sancti agant celebritatem; imò inter ipſos Latinos eandem inuenies diuerſitatem, quòd nimirum alij celebrent diem natalem, inuentionis, ſeu tranſlationis alij, vel fortè dedicationis eccleſiæ; qua etiam ratione de vno eodemque ſancto iterum agi ſolennitatem, facilè inuenies. Ad hæc, ſi attentiùs conſiderentur quæ Beda & Ado ea die tertia Octobris dicant de Dionyſio Areopagita; ijdem noſtræ potiùs fauere videntur cauſæ quàm contradicere; cùm teſtetur, S. Dionyſium ſub Hadriano Imp. martyrium conſummaſſe: quo quidē tempore Athenienſi eccleſiæ præfuiſſe Quadratum epiſcopum, & huius præceſſorem Publium Dionyſij ſucceſſorem, certum eſt: id etenim Euſeb. hiſt. lib. 4. c. 22. id etiam S. Hieron de ſcript. eccleſ. in Quadrato; id denique cæteri hiſtorici ea tempora proſecuti, teſtantur. Quin, ſi fidem præſtamus Hippolyti libello de 72. diſcipulis, Narciſſum diſcipulum Domini ante prædictos poſt Dionyſiū Athenis ſediſſe, dicere opus eſt. Quænam ergo cauſa eſſe potuit, vt Dionyſio adhuc ſuperſtite, vſque ad tempora Hadriani tres epiſcopi, vel ſaltem duo in eius locum fuerint ſubrogati? haud equidem credendum eſt, talem tantumque virum, eccleſiæ columnam in maximis illis eccleſiæ anguſtijs ſedi nuncium remiſiſſe, vitamque ocioſam tranſegiſſe. Sicque nihil eſt quod conuenientius dici poſſe videatur, quàm (quod eius acta ſignificant) eum ad maiorem prouinciam ſubeundam à S. Clemente Papa in Gallias amandatum; quo exemplo factū apparet, vt & S. Polycarpus ſuorū diſcipulorū pleroſque eodem ex Aſia miſerit, cùm tam ingens oſtium ad Euangelium propagandum patere videret, & in multa meſſe operarios eſſe perpaucos. His iam de Dionyſio expeditis, ac pluribus certè quàm putaram; ſtudioſi lectoris veniâ liceat hìc pauliſper adhuc immorari, ac de eiuſdem auctoris ſcriptorum firmitate paucula in medium afferre. Rogatus aliquando cauſam à diſertiſſimo atque ampliſſimo viro, cur nec S. Hieronymus, vel Euſebius, quorum præcipuum fuit ſtudium, rerum eccleſiaſticarum ſcriptores colligere, Dionyſij Areopagitæ meminerit? Reſpondi: Quod ad S. Hieronymum ſpectat; non eſt quòd quis miretur, cùm ille eos ſolùm cognoſcatur collegiſſe antiquos ſcriptores, quos ab Euſebio inueniſſet recenſitos; illoſque tantùm addidiſſe, qui poſt Euſebij tempora claruêre. profitetur enim hoc idem ipſe in cōmentarij præfatione ad Dextrū. Si enim hunc vel alios ab eo prætermiſſos nouiſſet; haud dubium, de ijſdem agere haud deſiuiſſet. Itaque tota iam quæſtio cùm de Euſebio eſſe videatur; res nō eſt propterea in eo periculo conſtituta, vt cauſa cadere ſit neceſſe, vnius tantùm non dicam teſtantis ſed ſilentis hominis teſtimonio. S. Maximus monachus aduerſus Monothelitas egregius Eccleſiæ propugnator de his agens, clamoſum Euſebij ſilentium affectatum nimis, ac dolo malo ſimulatum demōſtrat; dum affirmat Dionyſij Areopagitæ commentarios iam olim notos fuiſſe Dionyſio epiſcopo Alexandrino, eoſdemque ab eo fuiſſe ſcholijs illuſtratos; adducitque in eius rei teſtimonium Anaſtaſium epiſcopum Antiocheoum in libro cuius eſt titulus ἐν τῷ ὁδηγῷ. Numerat idē S. Maximus alios antiquos Theologos, quorum ſcriptorū nulla ab Euſebio facta eſt mentio; vt librorum Narciſſi, Hymenæi, & aliorum, quos tamen putandum eſt, illum non prætermiſiſſe, cùm locupletiſſimæ bibliothecæ Pamphili martyris factus ſit hæres; ſed Arianū hominem hæretica fraude illos occultaſſe: nam Arianorum vexillarius (ſic enim eū appellat S. Hieronymus) auctores illos prodere timuit, quibus Ariana hæreſis ſterneretur. Quænam ab Arianorū inſidijs ſalua eſſe potuerunt; ſi eorum perfidiâ etiā Nicæni canones naufragium paſſi ſunt? Sed vt modò de ſcriptoribus eccleſiaſticis agamus; vnum tantùm de ea re adducam exemplum. Quænam, quæſo, fuit cauſa, vt Theologorum antiquorum celeberrimum Theognoſtum Euſebius ſilentio prætermiſerit; niſi quòd ſciebat eum Arij dogmatibus aduerſari? Porrò probè nouit Theognoſti bene exculti ingenij lucubrationes ſanctus Athanaſius, qui eum citat in lib. de Synod Nicænæ decret. contra hæreſ. Arian his verbis: Diſcite (inquit) nunc Chriſto rebelles Ariani Theognoſtum virum diſertum non abhorruiſſe à vocabulo Subſtantiæ: ſcribens de Filio Dei in 2. Hypotypoſeōn, Ita locutus eſt, &c. recitat ibi grauiſſimam eruditi viri ſententiam de vna eademque Filij Dei cum Patre ſubſtantia. idemque Athan. libro de peccato in Spir. ſanct. ad Serapionem, eundem citans auctorem, ſimul & Origenem, hæc ait; Priſci igitur homines, inter quos & Origenes, vir multarum diſciplinarum & multùm induſtrius, & Theognoſtus ille admirandus, & perquam ſtudioſus (horū enim opera legebam, cùm tuam epiſtolam acciperem) tradunt nobis, &c. Quiſnam putet nobiliſſimum theologorum Euſebio fuiſſe incognitum, quem præſertim Athanaſius ad aſtruendam Filij Dei diuinitatem, quam ille adeò impugnabat, tam ipſi, quàm cæteris Arianis ob oculos ponit? Videant ergo, quàm firmo nitantur argumēto, qui affectatum Euſebij ſilentium contra Dionyſij commentarios in teſtimonium adducunt. Quod demum ſpectat ad cæteras obiectiones, quas de Clemente Alexandrino, Timotheo, vel alijs aduerſus eiuſdē ſcripta aduerſarij obijciunt: præter illa, quæ in eo genere à Matthæo Galeno laudabiliter ſcripta ſunt, alia complura, ac (ni fallor) certa atque probata in Annalibus eccleſiaſticis, proximè, Deo auſpice, in lucem prodituris, ſedulò explicabuntur.

[c] Abrahæ Patriarchæ.] Agunt de eodem hac die tum Latini, tum Græci; qui addunt & Loth. De Abraham, qui meritò dictus eſt Pater credentium, præter ea quæ locupletiſſimè de eo ſcribuntur in diuinis ſcripturis, agit Ioſephus de antiq. Philo Iudæus, & alij Hebræorum, Latinorum, & Græcorum, quos omnes ſigillatim recenſere & lōgum & moleſtum eſſet. De locis Abrahæ memorijs nobilibus ædificiorum illuſtratis, vt de quercu Mambre, cellula Saræ, incunabulis Iſaac, loco ſacrificij, vbi eundem Iſaac filium voluit immolare, agunt Sozom. hiſt. lib. 2. c. 3. Hieron. in epitaphio Paulæ epiſt. 27. & Beda de locis ſanctis.

[d] Domnini.] De quo Beda, Vſuardus, & alij. Huius res geſtæ editæ habentur apud Mombrit.

tom. 1. Surius tomo ſeptimo, & Petrus in catalogo libro nono, capite 42.

[e] Deusdedit.] Adnumeratur hic inter Caſinates abbates decimusquintus ordine; ſucceſſitque Apollinari, ſeditque annos ſex, vt accepimus ex tab. manuſcript. abbatum Caſin. De eodem Leo Oſtienſ. in chron. Caſin. libro 1. cap. 22. Tritthem. de viris illuſtribus Ordinis S. Benedicti libro 5. cap 274. additq; de miraculis ad eius ſepulchrum fieri ſol tis. Huic autem ſucceſſit Hildericus.

[f] Giſleni epiſcopi.] Huius res geſtas edidit Sur. tom. 5. Plura de ipſo Molanus in Indic. ſanct. Belg. Vixit temporibus Dagoberti regis, circa annũ Domini ſexcenteſimum quadrageſimum.

[g] Andronici & Athanaſiæ.] De his itẽ Græci hac die in Menologio aguot.

[h] Publiæ.] Græci itidem de eadem in Menologio hac die; qui ibidem profitentur hanc ipſam matrem eſſe S. Ioannis Chryſoſtomi. at vero qui res eiuſdem Chryſoſtomi ſont proſecuti, Anthuſam eam dictam eſſe, teſtantur; fortaſſe ita nomine & cognomine Publia Anthuſa dicta eſt. Idem ſanctus Ioannes Chryſoſt. in libro quem ſcripſit ad viduam iuniorem, ſpectatiſſimæ virtutis exemplar matrem ſuam fuiſſe teſtatur. De egregia Publię confeſſione agit Theodoretus hiſt. lib. 3. c. 17. Amita autem S. Ioannis Chryſoſtomi dicta eſt Sabiniana, de qua Pallad. in Lauſiacis c. 29.

xiij. C Sexto idus Octob. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

IN Creta inſula beati Pinyti [a] inter epiſcopos nobiliſſimi. Hic Cnoſiæ vrbis epiſcopus, ſub M. Antonino Vero, & L. Aurelio Commodo floruit; & in ſcriptis ſuis, velut in quodam ſpeculo, viuentem ſui reliquit imaginem. Coloniæ Agrippinæ ſancti Gereonis [b] martyris, cum alijs trecentis decem & octo, qui in perſecutione Maximiani pro vera pietate gladijs patienter colla ſubdiderunt. In territorio eiuſdem vrbis ſanctorum Victoris [c], & ſociorum martyrum. Veronæ in Gallia ſanctorũ martyrum Caſſi [d] & Florentij, cum alijs plurimis. Nicomediæ ſanctorum martyrum Eulampij [e], & Eulampiæ virginis eius ſororis, quæ cùm audiſſet fratrem pro Chriſto torqueri, exiliens in mediam turbam, eumque amplexata, ſociam ſe illi adiunxit: atque ambo in ollam feruentis olei coniecti, ſed nulla ex parte læſi, vnà cum alijs ducentis, qui eo miraculo permoti crediderant in Chriſtum, obtruncatione capitis martyrium compleuerunt. Eboraci in Anglia ſancti Paulini [f] epiſcopi, diſcipuli beati Gregorij Papę, qui cum alijs ad prędicandum Euangelium illuc ab eo miſſus, Eduuinum Regem, eiuſque populum ad fidem Chriſti conuertit. Populonij in Tuſcia ſancti Cerbonij [g] epiſcopi & confeſſoris, qui, vt ſanctus Gregorius refert, in vita & morte miraculis claruit. Veronæ item ſancti Cerbonij [h] epiſcopi. Capuæ ſancti Paulini [i] epiſcopi.

PINYTI.] De ipſo etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Agit de eodem Euſeb. in chron. anno vndecimo Marci Aurel. Antonini, & hiſt. lib. 4. c. 20. & 22. Hieron. de ſcript. eccleſ. Niceph. libro 4. cap. 8. & alij recentiores.

[b] Gereonis & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eodem hac die, quorum acta ex antiquis tabulis excepta ab Eliuando habet Sur. tomo 5. Agit de his Ado Vien. in chron. anno 18. Diocleт. Imp. De horum inuentione mentio habetur in vita ſancti Annonis epiſcopi Colon. libro 2. cap. 17. apud Surium tomo 6.

[c] Victoris & ſoc.] De his item Vſuardus. Recenſentur horũ res geſtæ in prædictis actis S. Gereonis; numeranturque hi, qui cum Victore ſunt paſſi, martyres trecenti & triginta.

[d] Caſſij & Florentij.] Agunt de his etiã Vſuardus & Ado. Recenſentur ijdè in ipſis actis S. Gereonis, & apud Petr. in catal. lib. 9. cap. 46. Verona quæ hic ponitur, non eſt illuſtris illa Italiæ ciuitas, ſed quæ eſt in Gallia, vulga, Bona, dicta.

[e] Eulampij & Eulampiæ.] Græci etiam de his agunt in Menologio. Horum acta Metaphraſtes prolixiùs eſt proſequutus: quæ habet Lipom. tom. 9. & Sur. tom. 5. paſſique referuntur in perſecutione Diocletiani.

[f] Paulini epiſcopi.] De eodem plura Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die. Geſta eius exactè deſcripta ſunt à Beda de geſt. Anglor. libro 2. cap. 9. & 10 vſque ad 20. & in epitome. Migrauit ex hac vita anno Domini 644. cùm ſediſſet annis 22. Alij recentiores de eodem ſcribunt, inter quos Tritthemius, ſed omnes ex Beda mutuati ſunt.

[g] Cerbonij epiſc.] Scripſit eius res geſtas ſanctus Greg. Papa lib. 3. dialog. c. 11. qui & de eius eccleſia Longobardorum clade proſtrata agit in regiſtr. lib. 1 epiſt. 17. De eodem Sigebert. in chron. an. 536. Habemus in noſtra bibliotheca eiuſdẽ vitam manuſcript. quæ incipit: Vir venerabilis, &c.

[h] Cerbonij, aliàs, Cerboni epiſc. Veron.] De quo & tab. eccleſ. Veron. quas eius eccleſiæ Auguſtinus Valerius epiſc. Cardinalis illuſtrauit egregio commentariolo, ibi pag. 6. & 38.

[i] Paulini epiſcopi.] Tabulæ Capuanæ eccleſiæ de eodem hac die, cuius res geſtæ deſcribuntur in ipſius Breuiario.

11 Quinto idus Octob. Luna. D xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18

TARSI in Cilicia natalis ſanctorum martyrum Tharaci[a], Probi, & Andronici, qui in perſecutione Diocletiani longo tempore carceris ſqualore afflicti, & tertio diuerſis tormentis & ſupplicijs examinati, in confeſſione Chriſti triumphum gloriæ abſciſſis ceruicibus ſunt adepti. In pago Vilcaſſino paſſio ſanctorum martyrum Nicaſij[b] epiſcopi Rhotomagenſis, Quirini preſbyteri, Scubiculi diaconi, & Pientiæ virginis, ſub Præſide Feſcennino. Item paſſio ſanctorum Anaſtaſij[c] preſbyteri, Placidi, Geneſij, & ſociorum. In Thebaide ſancti Sarmatæ[d] diſcipuli beati Antonij Abbatis, qui à Saracenis pro Chriſto necatus eſt. Veſontione in Gallijs ſancti[e] Germani epiſcopi & martyris. Vzeciæ in Africa S. Firmini[f] epiſcopi & confeſſoris. In Scotia ſancti Canici[g] abbatis. Lyræ in Belgia depoſitio ſancti Gummari[h] cõfeſſoris. Apud Rhedones ſancti Aemiliani[i] cõfeſſoris. Tarſi in Cilicia ſanctarũ mulierum Zenaidis[k] & Philonillæ ſororũ, quæ beati Pauli Apoſtoli conſanguineæ, & in fide fuerunt diſcipulæ. Veronæ ſanctæ Placidiæ[l] virginis.

[a] THARACI & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, & alij Latinorum; Græci autem in Menologio poſtridie agunt. Horũ acta à Metaphraſte deſcripta refert Lipom. tom 6. & Sur. tom. 5. Nos autem habemus eorumdem acta pura ac ſinceta, vt excepta ſunt à Notarijs actuarijs. eſt illorum exordium: Cognuſcente Maximo Præſide in Tharſo Ciliciæ, Conſſ. Diocletiano quartùm & Maximiano tertiùm, octauo Kal. Aprilis, &c. fuſiora ſunt & vberiora quàm illa quæ edita habentur à Metaphraſte. De horum reliquijs & dedicatione eccleſiæ, hæc ſcribit Cyrillus in Euthymio: Archiepiſcopus Martyrius egit ſynaxim & vigilias: cum multis lampadibus & ſuffitibus, ſplendidam & magnificam egit dedicationẽ, deponens ſub ara quaſdam partes reliquiarũ Tharaci, Probi, & Andronici ſeptima menſis Maij. Hæc ibi.

[b] Nicaſij epiſcopi & ſoc.] Agit de his Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Fuit hic primus Rhotomagenſis ſedis epiſcopus, illuc miſſus à Clemente Rom. Pont. vt declarant tabulæ eius eccleſiæ.

[c] Anaſtaſij & ſoc.] De his item vet. manuſcrip. quorum meminimus.

[d] Sarmatæ.] Decius occubitu S. Hieron. in chron. anno 22. Conſtantini Imp. his verbis: Saraceni in monaſterium beati Antonij irruentes, Sarmatam interficiunt. hæc Hieron. qui ſuprà an. 21. ait: Sarmata, Amatus, & Macarius diſcipuli Antonij inſignes habentur.

[e] Germani epiſcopi.] Fuit hic ſeptimus eius ſedis epiſcopus, occiſus ab Arianis anno Domini trecenteſimo ſeptuageſimoſecundo, vt docent tabulæ epiſcoporũ eius eccleſiæ, quas deſcripſit Demochares libro de ſacrificio Miſſæ. Agit de eodem Molanus in additionibus ad Vſuardum.

[f] Firmini epiſcopi.] De eodem Vſuard. hac die, & alij recentiores. Vzetia, cuius hic erat epiſcopus, dicta eſt etiam Vcita, cuius meminit Ptolemæus & Strabo.

[g] Canici abbatis.] Vſuardus, Petrus in catal. lib. 11. ac recentiores de eodem hac die.

[h] Gummari.] Scripſit acta eius Theobaldus, quæ habes apud Sur. tom. 5. idemque eadem heroico carmine cecinit, vt teſtatur Molan. in annot. ad Vſuard. qui de eodem pluribus agit in Indiculo ſanct. Belg. Claruit circa annum Domini 770.

[i] Æmiliani.] De eo vet. manuſcript. Maurolycus. & Molan. in addit. ad Vſuardum.

[k] Zenaidis & Philonillæ.] Agunt & de his Græci hac die in Menologio, deſcribuntque paucis acta ipſarum.

[l] Placidiæ.] Tabulæ eccleſiæ Veronenſis. Petrus in catal. lib. 9. cap. 70 & nuper Illuſt. & R. D. Aug. Valerius, epiſcopus Veronen. Card. lib antiq. monum. epiſc. Veron. pag. 29. & 57. Eiuſdem ferè nominis & Imperatorio genere propagata claruit in Gallijs Placidina olim vxor ſancti Leontij epiſcopi Burdegalenſis, eiusque genus & virtutes Venantius Fortunatus egregiè cecinit lib. 1. carm.

xj. E — Quarto idus Octob. Luna. 12

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

20 21 22 23 24 25 26 27 28 29·. 1 2 3 4 5 6 7

t u A B C D E f F G H M N P.

8 9 10 11 12 13 14 15 14 15 16 17 18 19

ROMÆ ſanctorum martyrum Euagrij [a], Priſciani, & ſociorum. Rauennæ via Lauretina natalis ſancti [b] Ediſtij martyris. In Lycia ſanctæ Domninæ [c] martyris, ſub Diocletiano Imperatore. In Africa ſanctorum [d] Confeſſorũ & Martyrum quatuor millium nongentorum ſexagintaſex, in perſecutione Vuandalica ſub Hunnerico rege Ariano: qui cùm eſſent partim eccleſiarum Dei epiſcopi, partim preſbyteri & diaconi, aſſociatis ſibi turbis fidelium populorum, pro defenſione Catholicæ veritatis in horribilis eremi exilium truſi ſunt: ex quibus plurimi, dum crudeliter à Mauris ducerentur, haſtilium cuſpidibus ad currendum impulſi, & lapidibus tunſi, alij ligatis pedibus velut cadauera per dura & aſpera loca tracti, & ſingulis membris diſcerpti, ad extremum variè excruciati, martyrium celebrarunt. Erant inter eos præcipui Domini ſacerdotes Felix & Cyprianus epiſcopi.

Celenæ in Pannonia ſancti Maximiliani [e] epiſcopi Laureacēſis. Eboraci in Anglia ſancti Vualfridi [f] epiſcopi & confeſſoris. Mediolani ſancti Monæ [g] epiſcopi, qui cùm de epiſcopo eligendo ageretur, cæleſti lumine circumfuſus, eo ſigno mirabiliter in epiſcopum eſt aſſumptus. Veronæ ſancti Saluini [h] epiſcopi. In Syria ſancti Euſtachij [i] presbyteri & confeſſoris.

OCTOBRIS 12.

[a] EVAGRII & ſoc.] Vet. manuſcript. ex quibus Galeſin. qui addit Ediſtiū, ſed hic idem cum illo qui Rauennæ paſſus eſt, vt inferiùs dicemus. In aliquibus codicibus in Syria hi paſſi leguntur.

[b] Ediſtij.] De eo Beda, Vſuardus, & alij recentiores. Hieron Rub. hiſt. Rauen. lib. 2. paſſum hūc ſcribit in perſecutione Diocletiani Imp.

[c] Domninæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, vbi & eius paſſio deſcribitur.

[d] Sanctorum Confeſ. & mart.] De iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Græci autem in Menolog. ſeptimo Idus Decembris, vbi & eorum cruciatus deſcribunt, quos pleniùs proſecutus eſt Victor. lib. 2. de perſecutione Vuandal. ſummatim autem conſtitutio Iuſtiniani Imp C. de præfect. præt. Africæ.

[e] Maximiliani epiſcopi.] Huius res præclariſſimè geſtas haberi in bibliotheca Tornacenſi, teſtatur Molanus. Plura de eodem Cuſpinianus in Auſtria.

[f] Vualfridi epiſcopi.] Beda de geſt. Angl. libro 3. c. 28. lib. 4. c. 12. lib. 5. c. 20. & in epitome de eodem agit, aitque obiiſſe diem anno Domini 732. Integra autem eius acta ſcripta ſunt ab Heddio, Odone Fridegono, ac nouiſſimè à Petro Bleſ. vt conſtat ex catal. ſcript. Britan. & ex Molano in annot. ad Vſuardum.

[g] Monæ epiſc.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolan. ex quibus Galeſinius hac die.

[h] Siluini epiſc.] De eodem tab. eccleſ. Veron. Illuſt. & R. D. Aug. Valer. epiſc. Veronenſ. Card. libro de antiq. monumen. Epiſcop. Veronenſium pag. 10. & 41.

[i] Euſtachij.] Beda, Vſuardus, Petrus in catal. lib. 11. numero 283. & alij recentiores.

13 Tertio idus Octob. Luna. F. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

APVD Troadem Aſiæ minoris vrbem natalis ſancti Carpi [a] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli. Cordubæ in Hiſpania natalis ſanctorum martyrum Fauſti [b], Ianuarij, & Martialis, qui primò equulei pœna cruciati, deinde ſupercilijs raſis, dentibus euulſis, auribus quoque & naribus præciſis, ignis paſſione martyrium conſummarunt. Theſſalonicæ ſancti Florentij [c] martyris, qui poſt varia tormenta igne cōbuſtus eſt. In Auſtria ſancti Colmanni [d] martyris. Apud Septam in Mauritania Tingitana paſſio ſanctorū ſeptem martyrum Ordinis Fratrum Minorum, Danielis [e], Samuelis, Angeli, Domni, Leonis, Nicolai, & Hugolini: qui ob Euangelij prædicationē, & Mahumeticæ ſectæ confutationē, à Saracenis contumelias, vincula & flagella perpeſſi, demum capitibus abſciſſis, martyrij palmam adepti ſunt. Antiochiæ ſancti [f] Theophili

epiſcopi,

epiſcopi, qui ſextus poſt beatum Petrum Apoſtolum eiuſdem eccleſiæ pontificatum tenuit. Turonis ſancti Venantij [g] abbatis & confeſſoris. Apud Sublacum in Latio ſanctæ Chelidoniæ [h] virginis.

OCTOBRIS 13.

CARPI.] De quo Beda, Vſuardus, Ado ac cæteri Latinorum: Græci autem in Menologio ad viij. Kal. Iunij agunt, traduntque vnum fuiſſe ex numero ſeptuagnta duor um diſcipolorum. De eo Paul. 2. ad ad Timoth. c. 4. & Dionyſ. Areop. epiſt 8 ad Demophil. ſi tamen vnum euodemque eſſe diaerimos. Hunc de quo agimus, factum eſſe epiſcopum Berœenſem, auctor eſt Dorotheus in Synopſi. Græci agunt hac die in Menologio de alio Carpo qui paſſus eſt cum Papila, Agathonice, & alijs de quibus ſcribit Euſeb. hiſt. libro 4. capite 14. ſed de his ſupra 13. Aprilis.

[b] Fauſti & ſoc.] De his Vſuardus & Ado; Beda autem de Fauſtino, Marco, & Adria; Petrus in catal. de Fauſto, & ſoc. lib. 9. c. 6. Ambroſ. Moral. in appendice ad Eolog. de ſanctis Cordubenſ. Vaſæus in chron. & Flos ſanct. Hiſpan. Habentur apud Sur. tom. 7. horum martyrum acta ſatis fidelia ex Lucio Mario. de reb. Hiſpan. lib. 5. qui ea deſcripſit ex antiquis monumentis. Eſt de his vetus ſacer hymnus in Breuiario Toletano, quo ipſorum acta egregiè canuntur. Plura de ijſdem in Theſauro Concion. tom. 2. die 28. Septembris.

[c] Florentij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, eiusque certamen deſcribunt.

[d] Colmanni.] Habet eius acta Sapphico carmine ſcripta à Ioaone Stabio Sur. tom. 5. De eo & Cuſpin. in Auſtria. Patronus etenim Auſtriæ habitus eſt, paſſusque dicitur anno Domini milleſimo duodecimo.

[e] Danielis & ſoc.] Horum res geſtas refert Antonin. in 3. part. tit. 24. cap. 7. §. 1. Sur. tom. 5. hac die; & nouiſſimè chron. Franciſcan. cumulatè ſatis. Paſſi ſunt anno Domini 1221. agiturque natalis dies eorum, auctoritate Leonis decimi Romani Pontificis.

[f] Theophili epiſcopi.] De eodem Beda, Vſuardos, Ado, & alij. Agit de ipſo Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. c. 19. Hieron. de ſcript. eccleſ. epiſt. 151. ad Algaſiam quæſt 6. & in prœm. ſuper Matth. Niceph. hiſt. libro 3. cap. 25. & libro 4. cap. 9. & Niceph. epiſc. in chron. Extant huius diuinæ illæ lucubrationes ad Autolicum aduerſus Gentiles conſcriptæ.

[g] Venantij abb.] Vſuardus de eodem, & alij recentiores. Geſta eius deſcribit Gregor. Turon. in vit. ſanct. Patr. cap. 16. de glor. confeſſ. cap. 15. & hiſt. de geſt. Franc. libro 10. cap. 31. in Licinio epiſcopo Turon.

[h] Chelidoniæ.] Huius venerabile corpus ex vetuſta eccleſia in montibus Simbruinis poſita tranſlatum eſt in baſilicam ſancti Scholaſticæ apud Sublacum opera Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſ. Marci Antonij Card. Columnæ viri religioſiſſimi. Eius vitæ acta in eiuſdem S. Scholaſticæ monaſterio aſſeruari accepimus.

ix. G Pridie idus Octob. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ via Aurelia natalis beati Calliſti [a] Papæ & martyris, qui Alexandri Imperatoris iuſſu diutiùs fame in carcere cruciatus, & quotidie fuſtibus cæſus, tandem è feneſtra domus in qua cuſtodiebatur, præcipitatus, atque in puteum [b] demerſus, victoriæ triumphum promeruit. Cæſareæ in Paleſtina ſanctæ Fortunatæ [c] virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani poſt equuleum, ignes, beſtias, & alia tormenta ſuperata, ſpiritum Deo reddidit: cuius corpus poſtea Neapolim in Campania delatum fuit. Item ſanctorum Carponij [d], Euariſti &

Priſciani

Priſciani, fratrum eiuſdem beatæ Fortunatæ; qui poſt eam gladio iugulati, pariter martyrij coronam perceperunt. Item ſanctorum Saturnini [e] & Lupi. Arimini ſancti Gaudentij [f] epiſcopi & martyris. Tuderti ſancti Fortunati [g] epiſcopi, qui, vt beatus Gregorius refert, in effugandis ſpiritibus immundis, immenſæ virtutis gratia emicuit. Herbipoli ſancti Burchardi [h] primi illius ciuitatis epiſcopi. Brugis Flandrorum ſancti Donatiani [i] Rhemenſis epiſcopi. Treuiris ſancti Ruſtici [k] epiſcopi. Eodem die depoſitio beati Dominici [l] Loricati. In Latio ſancti Bernardi [m] confeſſoris.

OCTOBRIS 14.

[a] Callisti Papæ.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorū. De eius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 6. c. 15. Optatus contra Parmen. lib. 2. Augu. epiſt. 165. Niceph. epiſ. in chron. & Niceph. Calliſt. lib. 4. c. 19. Extant eius acta apud Sur. ex manuſcript. edita tom. 7. hac die. Eadem Mōbr. tom. 2. inſunt tamen aliqua, quæ corrigantur. Cætera de ipſo diximus in Annal. eccleſ. Vetus extat Romæ memoria S. Calliſti Papæ, quam inſtauratā à Gregorio Papa iij. habes ex Anaſtaſ. Biblioth.

[b] In puteum demerſus.] In puteum demergi conſueuiſſe qui ſæuiſſimè punirentur, ex Plautino penu. notat Cæl. Rodig. lect. antiq. lib. 10. c. 5. Extat ipſe puteus adhuc, in quē ſanctus Calliſtus eſt demerſus.

[c] Fortunatæ.] De qua tab. eccleſiæ Neap. Eius acta ab eadem eccleſia accepimus; quibus tum ipſius, tum fratrum eius Carponij, Priſciani, & Euachriſti res geſtæ narrantur. Agitur ibi etiam de trāſlatione eius Puteolos primùm, inde Neapolim facta, temporibus Conſtantini & Irenes Auguſtorū, cùm Romanæ eccleſiæ præeſſet Hadrianus. Porrò eædem venerandæ reliquiæ nuper, anno Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, tertio nonas Martij, repertæ ſunt Neapoli in eccleſia S. Gaudioſi epiſcopi, vbi hactenus aſſeruantur.

[d] Carponij & ſoc.] De his itē agitur in ijſdem actis S. Fortunatæ, quorum modò meminimus.

[e] Saturnini & Lupi.] Beda tantùm de Lupo, ſed in vet. manuſcript. de vtroque agitur; ſic & recentiores etiam.

[f] Gaudentij epiſcopi.] Eius acta ex priſcis monumentis accepta refert Petrus in catal. lib. 9. cap. 65. Vixit temporibus Conſtantij Imperatoris Ariani, cuius iuſſu in damnationem vocis Cōſubſtantialis, coactum eſt Conciliabulum Ariminenſe; cùm eiuſdem ciuitatis idem Gaudentius tunc præeſſet epiſcopus; qui pro viribus reſtitit, eorumque acta, ſoluta iam Synodo reſcidit, quam ob cauſam à Proconſulis militibus trucidatus eſt.

[g] Fortunati epiſcopi.] De eodem hac die Vſuardus. De eo S. Gregor. lib. 1. dialog. c. 10. Claruit temporibus Iuſtiniani Imp. cùm Totila rex Gothorum Italiam vaſtaret. Agitur Tuderti de Fortunato pridie Kal. Iulij, quo die ciuitatem Fortunati meritis à Gothis liberatam tradunt. De eius reliquijs tranſlatis in Gallias temp. Othonis Imp. ſcribit Sigebert. in chron. anno Domini 969.

[h] Burchardi.] Eius res geſtas ab Egilnuardo conſcriptas retulit Sur. in tomo 5. Plura de eodem in vita S. Bonifacij epiſcopi Moguntini; Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 186. & lib. 4. cap. 184. Demochar. in tab. epiſcoporum Herbipolenſ. Cōſecratus epiſcopus à S Zacharia Papa, ſedit annis xxxx. Obijt anno Domini ſeptingenteſimo nonageſimo primo.

[i] Donatiani epiſcopi.] Fuit hic ſecūdus Rhemenſis epiſcopus, de quo plures tractatus habētur in eccleſia Brugenſi, vt teſtatur Molanus, qui eoſdem recenſet in addition. ad Vſuardum, & in Indiculo ſanctorum Belgij. De eius tranſlatione ad Brugas habet Surius tom. 5. hac die. Alius ab eo eſt ille Donatianus epiſcopus Cabilonenſis, qui interfuit Concilio Agrippinenſi, habito poſt Conſulatū Amantij & Albini anno Domini 346. licet aliquis hos ſimul confundat.

[k] Ruſtici epiſcopi.] In tabulis Rhemenſibus, quas deſcripſit Demochar. numeratur hic xiij. eius ſedis epiſcopus, agit de eodem Molanus.

[l] Dominici.] Scripta ſunt eius acta à Petro Damiani. recenſet eadem Lipom. tom. 8. & Surius tom. 5. Floruit circa annum Domini milleſimum quinquageſimum.

[m] Bernardi.] Legimus eius res geſtas manuſcriptas, Arpino Romam miſſas.

viij. A Idibus Octob. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22			

ROMÆ via Aurelia ſancti Fortunati[a] martyris. Apud Coloniam Agrippinam natalis ſanctorum [b]trecentorum Martyrum, qui in perſecutione Maximiani curſum ſui agonis compleuerunt. Carthagine ſancti Agilei[c] martyris, in cuius die natali ſanctus Auguſtinus de eo ad populum tractatum habuit. In Pruſsia ſancti Brunonis[d] epiſcopi Ruthenorum & martyris, qui Euangelium in ea regione prædicans, ab impijs tentus, manibus pedibuſque præciſis, capite truncatus eſt. Lugduni ſancti Antiochi[e] epiſcopi, qui ſtrenuè adminiſtrato pontificij culmine, ad quod aſſumptus fuerat, regnum cæleſte adeptus eſt. Treuiris ſancti Seueri[f] epiſcopi & confeſſoris. Argentorati ſanctæ Aureliæ[g] virginis. Cracouię S. Heduuigis duciſſæ Poloniæ, quæ pauperũ obſequio dedita, etiam miraculis claruit: quam & Clemens Papa quartus numero Sanctorum adſcripſit. In Germania ſanctæ Theclæ[i] abbatiſſæ.

OCTOBRIS 15.

[a] FORTVNATI.] De eodem Vſuardus, & Ado, cõſentiuntque vet. manuſcript. atque recentiores.

[b] Trecentorum mart.] De his itẽ Beda, Viuardus, Ado, & alij; licet in eorum numero abinuicem diſcrepent. Agit de iiſdem martyribus Gregorius Turonen. de glor. martyrũ, cap. 62.

[c] Agilei.] Poſsidius in Indic. cap. 9. meminit de tractatu S. Auguſtini habito in natali die S. Agilei. De baſilica ſub nomine S. Agilei eſt clara memoria in vita S. Fulgentij epiſcopi Ruſp. apud Sur. tom. 1. S. Gregorius Papa donn accepit huius martyris ſacras reliquias à Dominico epiſcopo Carthaginẽſi. extat de his epiſtola eiuſdem S. Gregorij in regiſt. libro 10. epiſt. 1.

[d] Brunonis epiſcopi.] De quo Marian. Scot. in chron. anno Domini 1008. Sigebert. autẽ 1009. Vſperg. 1008. Albert. Crantz. in Metrop. Sax. libro 4. cap. 3. & hiſt. Sax. libro 4. cap. 28. Trithem. de viris illuſtribus Ordin. ſancti Benedict. libro 4. cap. 116. & alij.

[e] Antiochi epiſc.] Vſuard. Ado, & alij hac die; ponitur decimuſſextus vel decimuſſeptimus eccleſiæ Lugdunenſis epiſcopus, ſecundum diuerſas tabulas, quas deſcripſit Demochar. lib. de ſacrif. Miſſæ. Plura de eodem leguntur in actis S. Iuſti epiſc. Lugdunenſis, apud Sur. tom. 5. & Petr. in catalogo libro 9. cap. 68.

[f] Seueri epiſcopi.] Adnumeratur in tab. epiſc. Treuer. XXIX eius ſedis epiſcopus. Plura de eo Cõſtantius in vita S. Germani epiſcopi Antiſ. libro 2. c. 2. Beda de geſt. Anglor. c. 1. & acta S. Lupi Trecenſis epiſcopi in fine. Claruit temp. Honorij & Valentiniani Impp.

[g] Aureliæ.] Tabulæ eccleſiæ Argentinen. ex quibus hac die Molanus & Galeſinius.

[h] Heduuigis.] Huius res præclarè geſtæ extãt deſcriptæ apud Sur. tom. 5. Chromer. libro 7. & alios. Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Domino 1243. & relata eſt inter ſanctos anno 1267. translatum eſt autem corpus eius anno ſequenti.

[i] Theclæ.] Habetur mentio de eadem in actis S. Bonifacij epiſcopi Moguntini apud Sur. tom. 3. die 5. Iunij, & Trithem. de viris illuſt. Ord. S. Benedicti, libro 3. cap. 172.

Decimo-

16 Decimoſeptimo Kal. Nouemb. Luna. B vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

IN Africa ſanctorum Martyrum ducentorum [a] ſeptuaginta pariter coronatorum. Ibidem ſanctorum Martiniani & Saturiani, cum duobus eorum fratribus: qui tempore Vuandalicæ perſecutionis ſub Geiſerico rege Ariano, cùm eſſent ſerui cuiuſdam Vuandali, à ſancta Maxima virgine, eorũ conſerua, ad Chriſti fidem conuerſi, pro conſtantia fidei Catholicæ primùm nodoſis fuſtibus cæſi ſunt, & vſq; ad oſſa laniati: ſed cùm multo tempore talia paterentur, & ſequenti die nihilominus ſemper incolumes redderētur, exilio tandē relegantur: vbi cùm multos barbarorum ad fidem Chriſti conuertiſſent, & à Romano [b] Pontifice presbyterum, alioſque miniſtros, qui eos baptizarent, obtinuiſſent, nouiſſimè vinctis pedibus poſt terga currētium quadrigarum, inter ſpinoſa loca ſiluarum iuſſi ſunt pariter interire: Maxima verò poſt multos ſuperatos agones diuinitus liberata, in monaſterio multarum virginum mater ſancto fine quieuit. Item ſanctorũ Saturnini [c], Nerei, & aliorum trecentorum ſexagintaquinque martyrum. Coloniæ ſancti Eliphij [d] martyris ſub Iuliano Apoſtata. Item ſancti Bercharij [e] abbatis & martyris. In territorio Bituricenſi ſancti Ambroſij epiſcopi [f] Caturcenſis. Maguntiæ ſancti Lulli [g] epiſcopi & confeſſoris. Treuiris ſancti Florentini [h] epiſcopi. Apud Arbonam in Germania ſancti Galli [i] abbatis, diſcipuli beati Columbani.

OCTOBRIS 16.

[a] DVCENTORVM ſeptuaginta.] De his hac die Vſuardus, Ado, & alij; Beda autem die ſequenti. Agit de his Victor libro 1. de perſec. Vuandalica, ex quo cæteri accepiſſe noſcuntur.

[b] A Romano Pontifice.] Rem geſtam exactè, pluribusq; deſcribit Victor lib. 1. de perſec. Wand. Ex his alijſque certiſſimis teſtimonijs tum eiuſdē Victoris, tum aliorum, certa exploratáque redditur vera ſinceráque Africanæ eccleſiæ cum Romana communicatio: vt ſcias falſam eſſe & adulterinam epiſtolam illam quæ fertur nomine Bonifacij ſecundi Romani Pontif. ad Eulalium epiſcopum Alexandrinum, quæ edita habetur tom. 2. Concil. recentioris edit. qua dicitur, à temporibus Bonifacij & Cæleſtini Romanorum Pontificum Africanam eccleſiam opera Aurelij epiſcopi Carthaginenſis ſchiſmate diuiſam eſſe ab Eccleſia Romana, nec vlterius illi communicaſſe vſque ad tempora Bonifacij Papæ ſecundi; quando Eulalius epiſcopus Carthaginenſis pro ineunda concordia & recuperanda Romanæ eccleſiæ communione libellum ſupplicem prædicto Bonifacio obtulerit, ac ſic ad communionem redierit. Intercurrunt à Bonifacij primi temporibus, quando conflatum dicitur ſchiſma, vſque ad Bonifaciũ ſecundum, centum anni atque amplius, quo temporis ſpatio ex prædictarum litterarum ſententia Africana eccleſia in ſchiſmate fuiſſe dicitur. Si hæc vera ſunt, certè quidem expungendi eſſent ex albo ſanctorum, quotquot martyres & confeſſores illo ipſo tempore, in Africana eccleſia ſunt coronati martyrio, vel egregiæ ſanctitatis meritis claruēre: quos ipſos S. R. Eccleſia in ſuo Martyrologio vel inter martyres numerauit, vel inter confeſſores adſcripſit; cùm exploratiſſimum ſit mille ſententijs

Cypriani, Auguſtini, & aliorum omnium ſanctorum Patrum, extra Eccleſiæ vnitatem nec poſſe eſſe martyrium, vel aliquam ſanctitatem. Quinamplius ex collegis Aurelij, qui ea epiſtula in crimen vocantur, inter alios fuiſſe conſtat ipſum Patrem ſanctiſſimum Auguſtinum, Catholicæ eccleſiæ iubar fulgentiſſimum; qui vt eadem caligine ſchiſmatis obſcuratus, à claſſe S.E. Doctorum, è numero ſanctorum, nec dum ex Martyrologio, ſed & è ſacro Romanæ eccleſiæ Kalendario (ſi illæ veræ ſunt litteræ) delendus eſſet; nam poſt prædictum Aurelium, intra præfatū tēporis ſpatiū ipſum deceſſiſſe, certiſſimum eſt. Quid numerem Fulgentios, Eugenios, & alios ferè innumeros clariſſimos ſanctitate & doctrina viros, eadem cum prædictis ſorte cenſendos? Ecce in quod diſcrimen vnus Iſidorus Mercator, illarum epiſtolarū collector, res noſtras adduxit: vt ea ea parte periclitari videatur Eccleſia, ſi quæ ipſe collegit, vel potius effinxit, firma certaque eſſe dixerimus. Teſtimonium illi perhibeo (vtar verbis Apoſtoli) quòd zelum habuit, ſed non ſecundùm ſcientiam; vt quia ſibi viſa eſt paulo ardentior altercatio Aurelij epiſcopi Carthaginenſis, Auguſtini, & aliorum Africanorum epiſcoporum cum Bonifacio & Cæleſtino Romanis Pontificibus in cauſa Apiarij presbyteri; ea epiſtola nomine Bonifacij confiicta, ſarciendum, quod ſciſſum putabat, exiſtimauit. Faceſſant hæc: nō innititur, vel fulcitur paleis Dei Eccleſia, quæ eſt columna & firmamentum veritatis. Sed detegamus technam, & aperiamus impoſturam, vt omni ea parte ſit Catholicæ veritati conſultum. Primùm itaque omnium noſſe debemus, quòd etſi inter epiſcopos Africanos & prædictos Romanos Pontifices Bonifaciū & Cęleſtinum ea eſt exorta contentio: non tamen eò progreſſa eſt, vt rupta Catholica vnitate, factum ſit ſchiſma: nam vltimæ litteræ Africanorū epiſcoporum in ea cauſa ad Cæleſtinum conſcriptæ, quæ recitantur in Concilio Africano cap. 105. hæc mutuæ cōmunionis verba habent in fine poſita: Dominus noſter Sanctitatem veſtram æuo lōgiore orantem pro nobis cuſtodiat, domine frater. Hæc ibi. Erant hęc in ſcribendo mutuę pacis atque concordiæ ſymbola quæ ponebantur in formatis atque communicatorijs litteris: quæ nequaquam dari conſueuerant ad ſchiſmaticos, ſed tantùm ad Catholicos, vt ſcribit Auguſt. ad Gloriū epiſt. 162. & ad Eleuſium epiſt. 163. Rurſus etiam quod ſpectat ad ipſum Aurelium Carthaginenſem epiſcopum; qui, vt auctor ſchiſmatis, ea damnatur epiſtola; ſatis ſit in teſtimonium veritatis adducere ſanctum Proſperum Aquitanum, virum illorum temporum eruditum & ſanctum, qui in lib de promiſ. & prædict. c. 38. occaſione quadam prædictum Aurelium nominans, eiuſmodi ornat elogio: Pater, & dignæ memoriæ nominandus antiſtes Aurelius, cæleſtis iam patriæ ciuis, &c. Hæc ille: digna quidem, quæ non ſchiſmatico, ſed homini qui in pace & communione Catholica & magnâ opinione ſanctitatis diem clauſerit, tribuantur. De Auguſtino collega Aurelij audiamus eiuſdem Cæleſtini Papæ teſtimonium, qui ſcribens ad epiſcopos Galliæ, hæc de ipſo cap. 2. Auguſtinum ſanctę recordationis virum, pro vita ſua atque meritis in noſtra communione ſemper habuimus, nec vnquam hūc ſiniſtræ ſuſpicionis ſaltem rumor aſperſit, &c. Rurſus etiam Capreolus epiſcopus Carthaginēſis ſucceſſor Aurelij per litteras atque legatos communicaſſe certum eſt SS. œcumenico Epheſino, cuius legatio honorificentiſſimè eſt ſuſcepta, & Cyrilli epiſcopi Alexandrini Apoſtolicæ Sedis legati præconijs commendata, vt ea actis eiuſdem Synodi recitat Vincent. Lirinenſ. aduerſ. hæreſ. cap. 42 & 43. De cæteris ſucceſſoribus Africanis epiſcopis, eorūque vſu, conſuetudine, & communicatione cum Romanis Pontificibus qui poſtea ſucceſſerunt, certa indubitataque ſunt teſtimonia. Ad ipſos enim de nonnullis rebus dubijs conſulentes S. Leo Papa ſcripſit egregiam epiſtolam decretalem 85. Tempore item Hilari Papæ, ſucceſſoris Leonis, reperiuntur epiſcopi Africani interfuiſſe Romano Concilio. Quid etiam memorem de communione Symmachi Papæ cū Africanis epiſcopis, cùm eos omnes in Sardiniam inſulam à Traſamundo Ariano rege relegatos idem Pontifex pauerit atque veſtierit? Et (vt multa prætercam) illis ipſis temporibus, quibus eandem Africanam eccleſiam dira Arianorum Vuandalorum perſecutio perurgebat, inde ea miſſa eſt legatio ad Romanum Pontificem, de qua hîc mentio habetur in Martyrologio. Acti ſunt inſuper in publico conuentu Africani epiſcopi orthodoxi cum Arianis; vide quale teſtimonium coram ipſis S. Eugenius Carthaginenſis epiſcopus de eccleſia Romana protulerit: Scribam, inquit, & ego fratribus meis, vt veniant epiſcopi mei, qui vobis nobiſcum communem fidem noſtram valeant demonſtrare, & præcipuè Eccleſia Romana, quæ eſt caput omnium eccleſiarum. Hæc S. Eugenius apud eundem Vict. lib. 2. de perſec. Vuand. Nec prætermittam, apud eundem auctorem lib. 1. legi, quòd ipſi Ariani Africanos Catholicos appellabant Romanos, nō alia de cauſa, quā ea communione cum Romana eccleſia. vnde vnus ex illis Iocundus nomine hæc ad Theodoricum regis filium: Poteris, inquit, eum diuerſis afflictionibus interficere: nam ſi gladio peremeris, incipient Romani martyrem prædicare. Hæc ille. Porrò non tantùm Ariani, qui erant in Africa, ipſos orthodoxos, ac Catholicos dicerent, Romanos appellabāt, ſed & vbique gentium; vnde Gregor. Turon. de glor. mart. cap. 25. cùm agit de Ariano principe: Cogitauit, inquit, intra ſe, dicens: quia ingenium eſt Romanorū (Romanos enim vocitant homines noſtræ religionis) vt ita accidat, & non ſit virtus Dei, &c. Idem c. 79. de Arianis qui erant in Gallijs: Quid putatis (dicebat vnus ex illis) quod nunc iſti Romani dicāt? &c. & c. 80. Si, inquit, conſenſeris dictis meis, exercemus hodie cachinnum de hoc Romanorum preſbytero, &c. hoc eſt, Catholico ſacerdote. Sūt de his & alia teſtimonia; vt non mireris, ſi recentiores hæretici Catholicos homines Papiſtas dicant, cùm Ariani eadem ratione Romanos conſueuerint Catholicos appellare: ſed certè nullo ſublimiori gloriæ titulo exornare, nec certius eos eſſe Catholicos demonſtrare potuiſſent, quàm eos nuncupare Romanos atque Papiſtas; nam, vt conſtat ex Optato aduerſus Parmenianum, ex Cypriano de vnit. Eccleſiæ, & alijs tam Latinis quàm Græcis ſanctis

Patribus,

Patribus, nullo certiori ſigno quàm ex cōmunione cum Romano Pontifice, quis ſit Catholicus verus, poſſit agnoſci. Sint igitur nobis viuentibus hęc ſemper præconia laudum, & poſt mortem tituli ſepulchrales, vt Romani ſic ſemper dicamur atq; Papiſtę. Sanè quidē & ipſi Imperatores in ſuis litteris, honoris cauſa, Catholicam fidem religionem Romanam appellant. vnde Theodoſius Imp. in epiſt. ad Acacium Epiſcop. Berœenſem hæc ait: Vosque probatos Romanæ religionis ſacerdotes eſſe, manifeſto argumento declarare. Exſtat ea epiſtola in actis Concil. Epheſ. edit. Pelt. tom. 5. c. 10. Sed vt eò, vnde digreſſa eſt, oratio reuertatur: ipſas iam confictas nomine Bonifacij Papæ litteras attendamus. Inſcriptæ in primis habentur ad Eulalium epiſcopum Alexandrinum. ſanè quidem non tantùm prædicti Bonifacij Papæ temporibus nullus eius nominis Alexandrinæ eccleſiæ ſediſſe reperitur (ſedit namque eo tempore Timotheus, eius nominis tertius, idemque hæreticus) ſed nec prioribus vel poſterioribus temporibus aliquis eius ſedis epiſcopus nominatus reperitur Eulalius ab his qui ſcripſerunt catalogum epiſcoporum Alexandrinorum. Quòd inſuper in eadem epiſtola mentio habetur de altero Eulalio tunc epiſcopo Carthaginenſi, qui libellum pro communione adipiſcenda Bonifacio dicitur obtuliſſe: ignorauit, qui illa finxit, res illorum temporum geſtas in Africa: quando regnante Gelimere rege Ariano, nullus erat relictus in Africa orthodoxus antiſtes, qui antea fuerant exturbati; nec eò ſunt amplius reuerſi, donec, capto Gelimero, Iuſtinianus Imp. debellata Africa, pulſis Arianis, omnes eccleſias reſtituit orthodoxis. Ecce ex prædictis omnibus litterarum illarum impoſturam, & merces mercatoris agnoſcis, & quauis luce clariorem teſtatam habes communionem Africanæ eccleſiæ cum Romana nunquam interruptam, vel interciſam, ſed ſemper integram perſeuerantem. Conati hæc pluribus ſumus, quàm inſtituti ratio poſtulare videretur, ſed neceſſariò tamen, vt integritati Romani Martyrologij aduerſus quaſcumque calumnias obtrectantium hæreticorum poſſit eſſe conſultum.

[c] Saturnini & ſoc.] De his ver. manuſcript. in quorum aliquibus Saturnino additur nomē preſbyteri. Quando paſſi ſint, non inuenimus: dicere necatos eſſe in perſecutione Vuandalica, diuinare eſt, cùm nullius auctoritate probetur.

[d] Eliphij.] Beda, Ado, & alij hac die. Deſcripſit eius acta ex priſcis monumentis Rupertus abbas Tuitienſis, quæ retulit Sur. in tom. 5. De Iuliano, dum eſſet in Gallijs cum exercitu, duo ſunt tempora conſideranda; prius cùm ſe non tantùm Chriſtianum eſſe (vt ſcribit Ammian. Marcellinus) ſacros Chriſtianorum conuentus adiens, profitebatur; ſed (vt ſcribit S. Hilarius contra Conſtantium) Catholicis aduerſus Arianos fauebat: poſterius autem tempus, quando ab exercitu acclamatus Imperator, exuens hypocriſim, palàm deos Gētilium coluit, vt ipſe teſtatur in epiſtola 39. ad Maximum philoſophum, quam tunc ſcripſit, cùm adhuc eſſet in Gallijs, quæ inter alia hæc habet in fine: Deos publicè & palàm colimus, & totus meus exercitus pietatem amat. nos apertè boues immolamus, dijs gratias agimus multis hecatombis: me iubent dij piè ac caſtè, quoad potero, viuere: ego verò ſtudeo eis placere, & quidem libenti animo: magnos fructus laborum pollicētur, niſi ſegniter agamus. Hęc impius Apoſtata. Inde autem recedens, Galliarum nobiliſſimam præfecturam legauit Salluſtio, vt idem Ammianus teſtatur, qui quidem de Chriſtianis grauiſſimas habuit quæſtiones. De eodem Eliphio mentio habetur in vita ſancti Annonis epiſcopi Colonienſ. libro 2. cap. 18. apud Sur. tomo 6. die 4. Decembris.

[e] Bercharij abb.] De cuius natali die & martyrio accepto ſcribit Trithem de vir. illuſtr. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. c. 109. Vincent. lib. 24 cap. 114. & 115. ex quo Sur. tomo 5. quem claruiſſe tradunt anno Domini 660. De eodem Sigebert. in chron. ſcribit hæc verba, Anno 661. Bercharius quoque martyr, qui fuit abbas primus Altuilarenſis, &c. Ne quis autem ſimilitudine nominis, ordinis, tituli, & miniſterij decipiatur; ſcire debet, fuiſſe & Bertharium abbatem Caſinenſem æquè martyrem, necatum à Saracenis ante altare ſancti Martini in cœnobio Caſinenſi, anno Domini 884. vt ſcribit Leo Oſtien. in chron. Caſin. lib. 1. c. 35. 46. & 47. Petrus diac. lib. de vir. illuſt. mon. Caſin. cap. 12. & Trithem de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 321.

[f] Ambroſij epiſc. Caturc.] De eodem hac die Vſuardus, conſentiuntque manuſcripta.

[g] Lulli epiſc.] Huius acta ex Breuiario Moguntino deſcripſit Sur. tom. 5. Plura etiā habentur in vita S. Bonifacij epiſc. Mogunt. in actis S. Burchardi, in epiſtola Zacharię Papæ ad Bonifac. De eodem meminerunt Carolus Magnus Imp. in diplomate priuilegij eccleſię Bremenſis apud Crant. in Saxon. lib. 2. cap. 15 Vincentius lib. 23. cap. 137. nouiſſimè Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 193. & lib 4. c. 78. Migrauit ex hac vita anno Dñi 787. cùm ſediſſet annos 32. creatus eſt enim epiſcopus, vt ſcribit Marian. Scot. anno Domini ſeptingenteſimo quinquageſimoquinto.

[h] Florentini epiſcopi.] Fuit hic viceſimustertius eius ſedis epiſcopus, ſucceſſitque ſancto Seuerino, vt docent tabulæ eius eccleſię, quas deſcripſit Demochares.

[i] Galli abb.] De eodem hac die Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Scripſit huius res geſtas (vt auctor eſt Sigebert. de vir. illuſtr. c. 71.) Vualfridus Strabo: exſtant apud Sur. tom. 5. Migrauit ex hac vita anno Domini 640 De eodem Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 76. & alij plures.

vj. C Sextodecimo Kal. Nouemb. Luna. 17

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

25 26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

t u A B C D E f F G H M N P

13 14 15 16 17 18 19 20 19 20 21 22 23 24

ANTIOCHIÆ natalis ſancti Heronis[a] diſcipuli beati Ignatij, qui poſt eum factus epiſcopus, viam magiſtri pius imitator ſecutus, pro cōmendato ſibi grege amator Chriſti occubuit. Eodē die paſſio ſanctorū Victoris[b], Alexandri, & Matiani. In Perſide ſanctæ Mameltæ[c] martyris, quæ à cultu idolorum ad fidem angelico monitu conuerſa, à Gentilibus lapidata eſt, & in pfundum lacum demerſa. Conſtantinopoli ſancti Andreæ[d] Cretenſis monachi, qui ob cultum ſacrarum imaginum ſub Conſtantino Copronymo ſæpius verberatus, tandem amputato altero pede, reddidit ſpiritum. Arauſicæ in Gallia ſancti[e] Florentini epiſcopi, qui multis clarus virtutibus quieuit in pace. Capuæ ſancti Victoris epiſcopi, eruditione & ſanctitate conſpicui.

OCTOBRIS 17.

HERONIS.] Agunt de eodem Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Ad hunc extat S. Ignatij epiſt. 13. Meminit eiuſdem Euſeb. in chroñ. & hiſt. lib. 3. c. 30. Nicephorus epiſc. in chron. Niceph. Calliſt. hiſtor. lib. 3. c. 15. Legi eiuſdem Heronis ad ſanctum Ignatium iam martyrio coronatum piam valde interpellationem, quam ex Vaticana Bibliotheca fideliter exſcriptam retulimus in Annal. eccleſ.

[b] Victoris & ſoc.] Petrus in catal. lib. 11. vet. manuſcript. & alij recentiores de ijſdem hac die.

[c] Mameltæ.] Græci autem de Mamelta agunt in dicto Menologio ad tertium nonas Octobris, vbi & eius res geſtas paucis deſcribunt, prout hîc etiam enarrantur.

[d] Andreæ Cretenſis.] De eodē hac die Græci agunt in Menologio. Eius facta egregia edidit Metaphraſtes, ex quo Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. De eo præterea Zonaras tom. 3. Annal. Hiſtor. Miſcel. ex Theophane, & Cedren. in comp. anno vigeſimo primo Conſtantini Copronymi. Hic Andreas licet Cretenſis dictus ſit, longè tamen diuerſus ab illo eſt qui celebris eſt inter Græcos ſcriptores eccleſiaſticos, cuius celebritas agitur in Menologio quarto nonas Iulij.

[e] Florentini epiſcopi.] De eo etiā Vſuardus, Ado, & alij recentiores; conſentiuntque manuſcript. Numeratur vigeſimuſtertius eius ciuitatis epiſcopus in tab. Demochar. prædeceſſor S. Agritij, qui interfuit Concilio Arelatenſi ſecundo. Porrò hac item die in Ciuitate Caſtellana apud Veientes agitur ſolennitas ſancti Florentij martyris, vbi etiam eius ſacræ reliquiæ aſſeruantur.

[f] Victoris epiſc.] Beda de ratione temp. c. 49. appellat hunc ſanctiſſimum & doctiſſimum virum; eiuſdem meminit Ado in chron. anno 527. Marian. Scot. anno 560. Vixit temporibus Iuſtiniani Imp. confutauitque paſchalem cyclum Victorij, ſeu Victorini Aquitani, vt idem Beda teſtatur: ex quibus omnibus errare conuincitur Tritthem. qui eum vixiſſe ſcribit anno 480. ſub Zenone Imperatore. Errat & Sigebert. qui de vir. illuſtr. c. 20. ipſum, iubente Honorio Papa, ſcripſiſſe teſtatur Victorinum Aquitanum: nam iubente Hilaro Papa ſcripſit vt tradit Gennadius de viris illuſtribus cap. 88. Victoris Capuani Cyclus receptus ac comprobatus fuit in quarta Synodo Aurelianenſi canon. primo & ſecundo. Extat eiuſdem Victoris præfatio in conſonantiam Euangel. Tatiani Alexandrini.

Quinto-

18 Quintodecimo Kal. Nouemb. Luna. D w.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

NATALIS beati Lucæ[a] Euangeliſtæ, qui multa paſſus pro Chriſti nomine, Spiritu ſancto plenus obijt in Bithynia: cuius oſſa Conſtantinopolim tranſlata ſunt, & inde Patauium delata. Antiochiæ ſancti Aſclepiadis[b] epiſcopi, qui vnus fuit ex præclaro martyrum numero qui ſub Macrino glorioſe paſſi ſunt. In territorio Beluacenſi, ſancti Iuſti[c] martyris, qui adhuc puer in perſecutione Diocletiani ſub Rictiouaro Præſide cæſus eſt. Neocæſareæ in Ponto ſancti Athenodori[d] epiſcopi, fratris ſancti Gregorij Thaumaturgi, qui doctrina clarus, in perſecutione Aureliani martyrium conſummauit. In Meſopotamia ad ripam Euphratis ſancti Iuliani[e] eremitæ. Romæ ſanctæ Tryphoniæ[f], vxoris quondam Decij Cæſaris, quæ in crypta iuxta ſanctum Hippolytum ſepulta eſt.

OCTOBRIS 18.

LVCÆ.] De eodẽ Beda, acceteri Latinorũ, necnon & Græci hac die. Meminit Lucæ Paulus ad Coloſ. c. 4. ad Timot. 2. c. 4. & ad Philem. licet autẽ aliqui dixerint hunc eundem eſſe cum Lucio, de quo Paul. ad Roman. c. 16. tamẽ Origenes, quẽ ſecuti ſunt plurimi, diuerſum eſſe putat, idq; Græci in Menologio 2. Kal. Maij expreſſe profitentur. De Luca Euangeliſta Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 4. & 18. Hieron. de ſcript. eccleſ. Auctor, qui dicitur Iſidorus, de vit. & obit. ſanct. c. 84. & alij omnes qui in eius Euangelium ſcripſere commentarios. Auctor eſt S. Epiphan. hæreſ. 51. fuiſſe Lucam vnum ex ſeptuaginta duobus diſcipulis, prædicaſſeque Euangelium in Gallijs, Italia, Dalmatia, ac Macedonia. An autẽ martyrio fuerit coronatus, dubium relictum videtur, eoquòd S. Hieronymus ſcribens eum vixiſſe annos octoginta quatuor, de martyrio nihil dicat; quod idem qui ſuprà apud Iſidorum, & Græci in Menologio, ea ætate obdormiſſe in Domino profitentur; idipſum etiam Metaphraſtes in ſermone de S. Luca. At Gregorius Nazianzenus, in oratione prima in Iulianum, inter martyres eum recenſuiſſe videtur: cùm in Iulianum his verbis inuehitur: Non victimas pro Chriſto cæſas veritus es, non magnos pugiles extimuiſti? Ioannem illum, Petrum, Paulum, Iacobum, Stephanum, Lucam, Andream, Theclam, &c. Ex Græcorum hiſtoricis Nicephorus id expreſsè profitetur, qui & genus martyrij deſcribit lib. 2. cap. 43. & Glycas lib. 3. Annal. Latinorum autem Patrum S. Paulinus Nolanus ad Seuerum epiſt. 12. his verſibus:

Hic pater Andreas & magno nomine Lucas
Martyr, & illuſtris ſanguine Nazarius.

Itemque S. Gaudentius epiſcopus Brixian. in ſerm. habito in dedic. eccleſ. hæc ait: Horum quatuor habemus in præſenti reliquias; qui regnũ Dei & iuſtitiam prædicantes, ab incredulis & iniquis occiſi, Deo ſemper viuere operationum ſuarum virtutibus demonſtrantur: Ioannes in Sebaſte prouinciæ Palæſtinæ, Thomas apud Indos, Andreas, & Lucas apud Patras Achaiæ ciuitatem conſummati referũtur. Hęc Gaudentius. De eius reliquiarum tranſlatione ſuperiùs actum eſt. Extant de eo varij ſermones, Metaphraſtis, Petri Damiani apud Sur. tom. 5. Alium habemus manuſcript. S. Berthatij abbatis: incipit: Cùm in diuinis, &c.

[b] Aſclepiadis.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Euſeb. in chron. cùm ipſum referat ſub Antonino Caracalla, eiuſque ſucceſſorem Philetum ſub Macrino Imp. ad ea vſque tempora perueniſſe demonſtrat; idem & in hiſt. eccleſ. lib. 6. c. 10. & 15. De eodem agit Hieronym. de ſcript. eccleſ. c. 38. in Clemente Alexandrino, vbi meminit de epiſtola S. Alexandri epiſcopi Hieroſolymorum de ordinatione Aſclepiadis confeſſoris, cùm eam ſedem accepiſſet. Nicephorus item lib. 4. cap. 19. & libro 5. cap. 10. & 26. Ex quibus omnibus manifeſto

errore arguuntur Vſuardus, Ado, & alij eos ſecuti, qui eum in perſecutione Decij paſſum dicunt.

[c] Iuſti.] De eodem agit hac die Vſuardus, & alij recentiores. Alij hunc Iuſtinum appellant, cuius acta rhytmo côſcripta extãt apud Bedam tom. 3. Petrus in catal. lib. nono c. 80. eadem deſcripſit, & Mombrit. tom. 2. & Surius tom. 5 hac die.

[d] Athenodori epiſcopi.] Duo penes Græcos eiuſdem nominis reperiuntur martyres, quorum alterum vij. Idus Nouembris, alterum verò ad ſeptimum idus Decembris celebrant. Hic autem, de quo agimus, non ſub Decio vel Valeriano (vt in quibuſdam codicibus mendoſè legitur) ſed ſub Aureliano paſſus eſt: ad ea enim vſque tempora eum perueniſſe conſtat; nam reperitur interfuiſſe Concilio Antiocheno aduerſus Paulum Samoſatenſem, temporibus eiuſdem Aureliani Imp. habito; vt conſtat ex Euſeb. hiſt. libro 7. capite 22. qui & de eodem ſupra libro 6. cap. 17. Hieron. de ſcrip. eccleſ. in Theodoro, qui & Gregorius Thaumaturgus dictus eſt, Niceph. libro 5. c. 20. Suida in Origene, & alijs. Ille alter Athenodorus fuit ex Meſopotamia Syriæ, paſſusque eſt temporibus Diocletiani ſub Eleuſio Præſide, vt conſtat ex eorum Menologio.

[e] Iuliani.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio.

[f] Tryphoniæ.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores; ijdemq; ex actis ſancti Laurentij. Cùm autem hæc dicatur vxor Decij; potius filij, qui cum patre imperauit, quàm maioris Decij coniugem puto: nam Decij patris vxor, Herennia Salluſtia dicta eſt; niſi dixerimus, plures illum habuiſſe vxores.

iiij. E **Quartodecimo Kal. Nouemb. Luna.** 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ROMÆ natalis ſanctorum martyrum Ptolomæi[a] & Lucij[b], ſub M. Antonino: quorum prior, vt ſcribit Iuſtinus martyr, cùm impudicam mulierem ad fidem Chriſti conuertiſſet, & caſtitatem colere docuiſſet, ab impuro viro ad Præfectum Vrbicium accuſatus, multo tempore ſqualore carceris maceratus eſt, & ad vltimum cùm de Chriſti magiſterio publica confeſſione teſtaretur, iuſſus eſt duci ad mortem. Lucius quoque cùm Vrbicij ſententiam improbaret, & ſe Chriſtianum liberè fateretur, ſimilem ſententiam excepit: quibus & alius tertius adiunctus eſt, qui etiam eodem ſupplicio damnatus fuit. Antiochię ſanctorum martyrum Beronici[b], Pelagiæ virginis, & aliorum quadragintanouem. In Aegypto ſancti Vari[c] militis, qui ſub Maximino Imperatore dum ſanctos ſeptem[d] monachos in carcere detentos viſitaret, atque reficeret, vno ex ipſis defuncto, in eius locum ſubrogari voluit, & cum illis ſæuiſſima paſſus, martyrij palmam adeptus eſt. Ebroicis ſancti Aquilini[e] epiſcopi & confeſſoris. In territorio Aurelianenſi depoſitio ſancti Verani[f] epiſcopi. Apud Salernum ſancti[g] Euſterij epiſcopi. In Hibernia ſancti Ethbini[h] abbatis. Oxonij in Anglia ſanctæ Fredeſuuindæ[i] virginis.

[a] PTolomæi & Lucij.] De his hac die Beda Vſuardus, Ado, & alij recentiores; qui dum habent eos paſſos eſſe Alexandriæ, errare noſcuntur: nam S. Iuſtinus martyr, qui in oratione ad Senatum Romanum eorum martyrium narrat, eoſdem Romæ martyrio coronatos eſſe demonſtrat. De his item Euſeb. lib. 4. c. 16. Niceph. lib. 3. c. 33. ac cæteri omnes ex eiuſdem Iuſtini auctoritate. Fuit & alius Ptolomæus diſcipulus S. Petri, idemque martyr: qui ordinatus epiſcopus ab eodem Petro, in Thuſciam miſſus eſt prædicare Euangelium; qui & martyrio coronatus eſt ix. Kalend. Septembris, vt eius acta declarant, quæ accepimus ab eccleſia Nepeſina, quibus etiam complures adſtipulantur auctores.

[b] Beronici & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Licet Beda hîc agens de Pelagia, confundat cum illa pœnitente, de qua ſuprà die 8. huius.

[c] Vari.] Agunt de eodem etiam Græci hac die in Menologio. Eius tamen martyrij acta deſcripta à Metaphraſt retulit Lipõ. in tom. 6. & Sur. tom. 5.

[d] Septem monachos.] Complures monachos ſub Meximino martyrio coronatos eſſe, non tantùm ex Martyrologijs & Menolog expreſſum habes, ſed apud Euſeb. hiſt. lib. 8. Porrò ipſum monachorum inſtitutum non recens, ſed ab initio naſcentis eccleſiæ viguiſſe, ex his quæ ſcribit Philo de Eſſæis, & quæ habet Dionyſ. Areop. & alij, facilè colliges. licet nomen ipſum non adeò vetus fuerit; vnde Auguſtinus in Ioan. tract. 97. ſic ait: Monaſteria & Xenodochia poſtea ſunt appellata nouis nominibus; res autem ipſæ ante ſua nomina erant.

[e] Aquilini epiſcopi.] De quo Beda & alij eum ſequuti. Res ab eo geſtas conſcriptas ad ſanctum Audoenum epiſcopum recitat Sur. tomo 5. Sedit ann. 24. Claruit temporibus Clodouei regis Fràcorum ac filiorum eius.

[f] Vetani epiſcopi.] Licet hic ponatur in territorio Aurelianenſi; tamen cùm in tabulis epiſcoporum Aurelianenſium nullus eius nominis reperiatur ſcriptus epiſcopus, ſuſpicor interim, hunc illum eſſe Veranum fama celebrem epiſcopum Cabilnnenſem, cuius meminit Gregor. Turon. hiſtor. Fran. lib. 3. c. 35. & lib 9. c. 4 vbi hæc de ipſo: Erat enim eo tempore ipſe Pontifex magnis virtutibus præditus, ita vt plerunque infirmis ſignum crucis imponens, ſtatim ſanitatem, tribuente Domino, reſtitueret. Hæc Greg. Claruit temporibus Childeberti regis Franc. circa an. Domini 580. Fuit eiuſdē nominis epiſcopus Lugdunenſis, de quo inferiùs ad tertium idus Nouembris.

[g] Euſterij epiſc.] Tab. eccleſiæ Salernitanæ, ac vet. monumenta eiuſdem Romam allata, vidimus, necnon eiuſdem eccleſiæ Breuiarium. Reconditum eſt eius corpus in eccleſia cathedrali in crypta inferiori, ſub altaris confeſſione, vbi & poſita ſunt aliorum ſanctorum epiſcoporum eiuſdem ciuitatis veneranda corpora, vt Bonoſij epiſcopi, cuius dies natalis illic agitur 13. Maij, Gramatij epiſcopi, de quo 11. Octobris, Valentiniani epiſc. quē celebrant 3. Nouembris, itemque Veri & Euſterij epiſcoporum, de quibus inferiùs agitur. Aſſeruantur ibidem aliorum ſanctorum confeſſorum corpora, vt Elpidij, Cionij, & Elpigij, quorum celebritas agitur 24. Maij, itemque Cirini & Quingeſij, quorū agitur dies anniuerſaria 5. Decemb. Hæc ex antiquis eius eccleſiæ monumentis exſcripſimus.

[h] Ethbini abb.] Eius vita exſtat apud Surium tom. 5. hac die; Petr. in catal. libr. 9. c. 84. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bene. lib. 3. c. 54. eumq; vixiſſe ait anno Domini ſexcenteſimo decimo.

[i] Fredeſuuindæ.] De ea tabulæ eccleſiæ Oxonienſis, vnde & Molan. hac die in addit. ad Vſuard.

20 Tertiodecimo Kal. Nouemb. Luna. · F iiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

IN Auienſi ciuitate in Veſtinis apud Aquilã natalis beati Maximi [a] leuitæ & martyris, qui patiēdi deſiderio inquirentibus ſe perſecutoribus palàm oſtendit, & poſt reſpōſionis conſtantiam equuleo ſuſpenſus ac tortus, deinde fuſtibus cæſus, ad vltimum è ſublimi loco præcipitatus occubuit. Agenni in Gallia ſancti Capraſij [b] martyris, qui cùm rabiem perſecutionis declinans lateret in ſpelunca, tandem audiens qualiter beata Fides virgo pro Chriſto agonizaret, animatus ad tolerantiam paſſionum orauit ad Dominum, vt, ſi eum gloria martyrij dignum

iudicaret, ex lapide ſpeluncæ limpidiſſima aqua manaret: quod cùm Dominus præſtitiſſet, ſecurus ad aream certaminis properauit, & palmam martyrij ſub Maximiano fortiter dimicando promeruit. Antiochiæ ſancti Artemij[c] ducis[d] Auguſtalis, qui ſub Conſtantino Magno præclaris militiæ honoribus functus, à Iuliano Apoſtata, quem ſæuitię in Chriſtianos arguerat, fuſtibus cædi, aliiſque tormẽtis affligi, ac demum capite truncari iubetur. Coloniæ paſſio ſanctarum virginum Marthæ[e] & Saulæ, cum alijs pluribus. Apud Mindam natalis ſancti Feliciani[f] epiſcopi & martyris. In Luſitania ſanctæ Irenes[g] virginis & martyris. Pariſijs ſanctorum Georgij[h] diaconi, & Aurelij. In pago Rhemenſi ſancti Sindulphi[i] confeſſoris.

OCTOBRIS 20.

MAXIMI Leuitæ.] De eodem Vſuard. hac die, & alij recentiores: Petrus in catal. lib 9. c. 85. paſſum refert tẽporibus Decij Imp. Eius martyrij acta, atque tranſlationis hiſtoriã manu ſcriptam accepimus ab eccleſia Aquilana: ibi etiã plura de acceſſu Othonis Magni Imp. ad ſepulchrum S. Maximi, deque reliquijs inde acceptis, & in Germaniam tranſlatis. Tunc accidit quod ſcribit Sigebert. in chron. anno 969. Theodoricum epiſcopum Metenſem conſanguineum prædicti Imp. accepiſſe Amiterni reliquias ſanctorum martyrum Eutychetis, Maronis, & Victorini ſociorum.

[b] Capraſij.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Capraſij & Fidei acta martyrij habes apud Sur. tom. 7. Petr. in catalog. libro 9. cap. 86. & Mombrit. tom. 1. De Baſilica S. Capraſij illic poſita meminit Greg. Tur. hiſt. libro 6. cap. 12.

[c] Artemij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Eius autẽ acta deſcripta à Metaphraſte recitat Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. De eius occubitu temporibus Iuliani meminit etiam Ammianus Marcellinus lib. 22. licet homo Gentilis, Chriſtianis infenſus, alias eius cædis cauſas enarret. De eo item Theodoret. hiſtor. lib. 3. c. 17. & Niceph. lib. 10. c. 35. & alij recentiores.

[d] Ducis Auguſtalis, aliàs Præfecti Auguſtalis.] Fuit præfectura hæc ampliſſimæ dignitatis magiſtratus, vt qui ſex prouincijs Ægypti ius diceret. eſt titulus in ff. de offic. Præfecti Auguſtalis. Cur autem Ægypti præfectura, Auguſtalis eſt dicta, ex Dione petas originẽ, qui lib. 51. de his agẽs, ait Octauianum Auguſtum, cùm cæteras Prouincias Romanis ſenatoribus ad miniſtrandas cõceſſerit; Ægyptum tamẽ ijs tantùm qui eſſent equeſtris ordinis, vnde & ipſe ducebat originem, tribuiſſe; idq́ue eo conſilio, (vt quod idem teſtatur auctor) cùm nouarum rerum ſtudioſiſſimi eſſent Ægyptij, ne ab aliquo ſenatorum ad res nouas moliendas inſtigarentur, omnem aditum in Ægyptũ proficiſcendi ſenatoribus intercluderet; vt qui ægro animo ferrent Romanæ reipublicæ amplitudinem ad vnius hominis Imperium deuolutam. Hæc ex Dione. Tacitus libro 2. Annal. aliam etiam affert cauſam; ne qui præeſſet Ægypto, cùm vellet, fame vrgeret Italiam, leuiq́ue præſidio aduerſus ingentes copias inſideret; addítque non tantùm ſenatoribus, ſed & illuſtribus Romanis equitibus in Ægyptum profectionem inhibitam ab eodem fuiſſe. idemq́ue libro 12. hæc ait: De Auguſtalium Præſidum auctoritate diuus Auguſtus apud equeſtres, qui Ægypto præſiderent, lege agi, decretaq́ue eorum perinde haberi iuſſerat, ac ſi magiſtratus Romani conſtituiſſent. idem & libro 17. hæc verba: Ægyptum iam inde à diuo Auguſto equites Romani obtinent loco Regum. Ita viſum expedire, prouinciam aditu difficilem, annona fæcundam, ſuperſtitione ac laſciuia diſcordem & mobilem, inſciam legum, ignaram magiſtratuum, domi retinere. hæc ille. Id eſt enim quod Strabo lib. 17. ait, eiuſmodi Præfectos Auguſtales Regis ordinem gerere. Videbatur ea prouincia eſſe quodammodo peculiare regnum Romani Imperatoris. Vnde deſertus à ſuis Nero, cogitauit inter alia, ſibi à Senatu Ægypti præfecturam concedi. Hæc ſcribit Suet. in Nerone, capite 47. Vt autem equeſtris ordinis homines tantùm eam prouinciã adminiſtrarent, vſque ad Seueri Imperatoris tempora perdurauit, ſub Seuero enim (vt auctor eſt Dio libro 51.) Ægyptij ab Imperatore ſenatores habere meruerunt Præſides, & à filio eius Antonino ijdem Ægyptij in Senatum Romanum adſcripti fuerunt. Perſeuerauit autem idem titulus, vt qui præeſſet prouinciæ, diceretur Præfectus Auguſtalis.

[e] Marthæ & ſoc.] De his Vſuardus hac die, adſtipulanturq́ue vet. manuſcript.

[f] Feliciani epiſcopi.] Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vſuard. Cùm nullus Mindenſis eius nominis reperiatur epiſcopus, fortaſſe hic ille Felicianus Fulginatis eccleſiæ epiſcopus & martyr, cuius venerandas reliquias Otho Magnus Imper. in eam regionem tranſtulit, vt ſcribit Sigebert in chron. anno Domini 969.

[g] Irenes.] Paſſa eſt ob tuendam pudicitiam. Agit de ea Vaſæus in chron. Hiſpan & Flos ſanct. Hiſpan.

Hiſpan. Paſſs eſt anno Domini 653. Eius martyriũ latiùs explicauit Andreas Reſendius in Breuiario Eborenſi. De eadem in Theſauro concion. tomo 2. hac die.

[h] Georgij & Aurelij.] Trãſlatio potius quàm dies natalis horum ſanctorum hîc agitur, cùm horũ reliquiæ in Gallias delatæ, Pariſijs cõditæ ſunt. Exceptionem vocant prædictorum ſanctorum veteres tabulę, ex quibus etiam Molan. hac die: Natalis autem dies Georgij & Aurelij martyrum agitur vj. Kal. Aug. de quibus ſanctus Eulogius in Memor. ſanct. libro 2. cap. 10.

[i] Sindulphi.] Vixit ſanctitate clarus circa annũ Domini ſexcenteſimum, vt ſcribit Tritthem. de vir. illuſt. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. c. 46. Agit de eodem Molan. in addit. ad Vſuard. hac die.

21 Duodecimo Kal. Nouemb. Luna. G ij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

IN Cypro natalis ſancti Hilarionis[a] abbatis, cuius vitam virtutibus atque miraculis plenam, ſanctus Hieronymus ſcripſit. Apud Coloniam Agrippinam natalis ſanctarum Vrſulæ[b] & ſociarum eius, quæ pro Chriſtiana religione, & virginitatis conſtantia ab Hunnis interfectæ, martyrio vitam cõſummarũt: & plurima earũ corpora Coloniæ condita fuerũt. Apud Oſtia Tiberina ſancti Aſterij[c] preſbyteri & martyris, qui vt in paſſione beati Calliſti Papæ legitur, ſub Alexandro Imperatore paſſus eſt. Nicomediæ natalis ſanctorum Daſij[d], Zotici, Caij, & aliorũ duodecim militũ, qui poſt diuerſa tormẽta in mare demerſi ſunt. Maroniæ[e] in Syria prope Antiochiam S. Malchi[f] monachi. Lugduni ſancti Viatoris[g] miniſtri beati Iuſti Lugdunẽſis epiſcopi. In caſtro Laudunenſi S. Ciliniæ[h] matris beati Remigij epiſcopi Rhemenſis.

OCTOBRIS 21.

[a] HILARIONIS.] De eodem tam Græci quàm Latini agunt hac die. Huius vitam ſcripſit S. Hieronymus, quã Sophronius in Græcum trãſtulit, vt teſtatur ipſe Hieron. de ſcrip. eccleſ. in Sophronio; ante Hieronymum S. Epiphanius proſecutus eſt eius laudes, vt idem S. Hieronym. teſtatur. Agit de ipſo etiam Sozom. lib. 3. c. 13. & lib. 5. c. 9. & 14. Niceph. lib. 9. c. 85. lib. 10. c. 8 & lib. 11. c. 29. & alij. Migrauit feliciter ex hac vita anno Domini 372. idq́ue ex eodem ſanct. Hieron. hac ratione colligitur, dum in vita S. Hilarionis ipſum tempore obitus S. Antonij fuiſſe ætatis annorum ſexagintaquinque demonſtrat: migrauit autem ex hac vita Antonius, vt idem auctor ſcribit in chron, anno vigeſimoprimo Conſtantij Imperatoris. eſt is annus Domini (ſecundùm Faſtos Onuphrij) 357. eumq́ue idem teſtetur, Hilarionem vixiſſe annos octoginta, ſicq́ue poſt obitum Antonij annos quindecim ſuperſtitem fuiſſe; perſpicuum eſt, perueniſſe ad dictum annum Domini trecenteſimum ſeptuageſimum-ſecundum.

[b] Vrſulæ & ſoc.] De iiſdem Beda, Wandelbertus, & alij recentiores hac die. Harum ſanctarum virginum hiſtoriam diuerſimodè à diuerſis auctoribus ſcriptam reperimus; ſiue à Rogerio Ciſtercienſi, ſiue à Richardo Præmonſtratenſi, aut ab incertis auctoribus, vt quæ deſcripſit Mõbrit. tom. 5. Petrus in catal. lib. 9. c. 87. Claudius Rota c. 154. Bonfinius de rebus Vngaricis decad. 1. lib. 5. aut quæ vberiùs recitat Sur. tom 5. Hi quidem omnes in eandem cõueniunt ſententiam, Vrſulã vnà cum ſocijs Romam peregrinationem ſuſcepiſſe, ac in itinere incidiſſe in Hunnos, ab iiſdemq́ue ſæuiſſimè trucidatas; idq́ue accidiſſe anno Dñi 453. teſtatur Sigebertus in chron. Addunt & de quodã Romano Pontifice Cyriaco nomine, qui eaſdem fuerit comitatus. Accidit in his quidem, vt deperdita vera germanaq; earum virginum hiſtoria, quiſquis (vt libuit) ſiue quæ ſuo ingenio commentatus fuerit,

fuerit, ſiue quæ ab alijs leui quodam vulgi rumore acceperit, ſcripturæ monumentis commendarit, non ſine magno veritatis detrimento; tùm grauiſſimam hiſtoriam cõmentitiam penè reddiderint. Ego quidem cùm in huius rei veritate inueſtiganda plurimum laboris inſumpſiſſem; ex optato euenit, vt inuenerim tandem codicem Vaticanum peruetuſtum, in quo tractatus erat inſcriptus de rebus Britannicis, auctore Gaufrido epiſcopo Aſaphenſi, ſub nota numeri 944. in quo agens auctor de rebus Maximi tyranni, qui temporibus Gratiani Imperatoris inuaſit Imperium, de Vrſula quoque perbreuem cõtexit hiſtoriam, in hanc ſententiã: Cùm Maximus proximas Gallias inuaſiſſet, ac vicinos Armoricos ſedibus expuliſſet, vacuam prouinciã, vberes glebas Britannicis militibus, nouæ coloniæ tribuit, ac diuiſit, vnde & eidem prouinciæ comparatum eſt nomen, vt minor Britannia diceretur. Quo verò eorum etiam poſteritati conſuleret, ex magnæ Britanniæ inſula ſingulis vxores quæri iuſſit: ſingulis militibus ſingulæ virgines ex gentilibus ſuis ſunt in matrimonium poſtulatæ. Erat autem prædictorum militum præcipuus poſt Maximum dux Connanus, vnus ex Britanniæ regulis, cui paris nobilitatis coniunx deſignata eſt filia Dionoci regis Cornubiæ, nomine Vrſula. Londini itaque cunctis coactis, inuitæ licet, patrium ſolum, charoſque ſuos relinquentes, imponuntur nauigijs: dumque regionem Armoricorum cogitant nautæ; mox ſæua procella naues impulit in Germanicum litus; vbi dum eſſent, Melga Pictorum, & Gaunus Hunnorũ piratæ, qui comparata claſſe icto fœdere cum Gratiano Imp. aduerſus Maximum, vt vel hac arte eum à cœptis deturbarent, cùm ad infeſtãdam Britanniam tenderẽt, in has ad litus iactatas virginum naues incidentes, ſic in Britannas virgines, vt in hoſtes graſſati ſunt, vt vim inferẽdi illarum pudicitiæ, conſilium caperent. Quæ omnes hortatu Vrſulæ, mortem diriſſimam potius appetere, ac gladijs obtruncari Chriſtiana conſtantia decreuerunt, quàm ignominioſum quid pati. Cumque ea perſiſterent animi firmitate: mox illorum libidine in barbaricum furorem mutata; cùm aliò properarent, ne longiori mora diſtineſcẽtur, ſingulas crudeliſſimè trucidarunt, indeque in Britanniam nauigarunt, nactamque eam militibus vacuam aggreſſi; ſed confeſtim, miſſis illuc à Maximo duabus militum legionibus, inde pulſi, ſoluerunt in Hyberniam. Quæ verò poſt hæc ſecuta ſunt, idem auctor proſequitur, quæ nos referre omittimus: ſatis nobis viſa hæc referre, quæ ſpectant ad hiſtoriam Vrſulæ. Sparſa in finitimis regionibus fama de glorioſa virginum nece quòd vitæ potius quàm pudicitiæ diſpendium pati ſuſtinuiſſent, à vicinorum locorum accolis ſacra cadauera cum honore ſunt ſublata, atque Coloniam Agrippinam delata, debito ſanctis martyribus cultu celebrata ſunt.

Hæc quidem, quæ ex prædicto auctore deſcripſimus, nobis quidem longè magis probantur, quàm alia prædictorum figmenta ab omni etiam veriſimili ratione remota. Licet autem non omnia quę ab eo ſcripta ſunt auctore, nobis probentur: quæ tamen in tanta caligine rerum, ex multis veritati conſentientia eſſe noſcuntur, cur reſpuenda nobis erunt? Nam hæc ex his etiam firmiora redduntur quæ ſcribit S. Ambroſius in relatione ad Valentinianum de ſua legatione ad Maximum, vbi agit de Hunnorum copijs à Gratiano concitatis, & accerſitis cõtra Maximum; quas Valentinianus poſt Gratiani obitum pacis cupidus intra terminos conſiſtere mandauit. vbi oſtendit Gratianum Imp pro virili conatum eſſe exterorum auxilio Maximi vires infringere. Rurſus autem de eadem incurſione Gauni Hunnorum, & Melgæ Pictorum ducum ſcribit etiam Sigebert. in chron. anno Domini 389. Nec omittimus dicere ex ſentẽtia Saluiani Maſſilienſis lib. 4. & 7. de recto iudicio & prouid. Dei, Hunnorum gentem fuiſſe præ cæteris in venerem ſolutiſſimam. Hæc de his iam ſatis. Si quis hæc in fonte ex prædicto auctore videre cupierit, ſignauimus codicis numerum, quo facilius inueniri poſſit. Hæc noſtra cùm recognoſceret Reuerendiſſimus Lindanus epiſcopus Ruremundenſis, ſimulq; probaret, de loco martyrij tantùm excepit, qui tamen, vt eam ſolueret difficultatem, hæc quæ ſequuntur, ſuis verbis appoſuit.

Superioribus tantùm obſtare videtur locus qui agonis S. Vrſulæ palęſtra conſtanter ab vniuerſis in hunc vſque diem eſt habitus. Is tunc temporis longiuſculè à Colonia Vbiorum (quæ caput erat prouinciolæ, cui hodie nomen eſt, plurimas inter magni atque non obſcuri oppidi ruinas ſuperſtites, Vpen & Vbem, quod Latini emollierunt, dicentes Vbios pro Vpios) erat diſſitus: nunc autem ex Francorum & Iudæorum plurimorum (quod illorum loquitur antiquiſſimum cœmeterium, permultis Hebraicis epitaphijs exornatum) incolatu ad flexum Rheni forma hemicycli extenſum longiſſimè. Si quis enim oppoſito ex littore Coloniam intueatur, veriſſimè dixerit, Colonienſea in ſigmate conuitari. Hunc autem locum, vbi nunc viſitur S. Vrſulæ collegium virginum nobilium (licet vna vix, aut altera ſuperſit ſanctimonialis, Lutheraniſmo eas ad thalamos maleblandos à ſuauiſſimo Chriſti Domini iugo abijciente) fuiſſe certaminis arenam, inde pij non imperitè videntur aſtruere, quòd templi area nullum ſuſcipit ſepeliendũ, imò pueros recens baptizatos de nocte quaſi euomens in ſuperficiem terræ viſendos, cuius rei miracula narrant incolæ non rara, quæ non alibi temerè inueniãtur. Quod ne cuipiam videatur paradoxum, obiter viam indicabimus, quã vetus Rheni fluxus peritis rerũ Belgicarum obſeruatoribus præmonſtrabit. Nam quod noſtras ait Gaufridus Aſaphenſis in Anglia (quam S. Bonifacius in epiſtolis Saxoniam appellat tranſmarinam)* epiſcopus appellat Germanicum litus, vbi illa ſit cum ſuis paſſa: tu voces cum veteribus Aeſtuaria Germanica; ſiue vt Tacitus, inſulas Saxonũ: quæ ſuo nomine (quod nullus veteris regionis Rhenanæ peritus ierit inficiando) cõplectantur quidquid hodie habet Oceanum verſus nõ ſolùm Zelandia, Hollandia, Phriſia, olim Freſia ad Fleuum (qui Rheni fuit brachiũ het Vlye ex Vahale in Iſelam à Druſo deriuatum; vnde & hodie Foſſa Druſiana vocatur) ſita: ſed & longiùs nunc ab Oceano in mediterranea diſſita Tranſyſelana, vbi Drentij nunc Drentrelandt & Tubantij, nunc Twentelandt apud Groeningam

habitabant

habitabant inſulares; & Clinia Coloniam vſq; pertingens, varijs olim Rheni brachijs, ſeu aufractibus intercluſa. Vnde & olim Cæſaris Wardæa, quam inſulam dicimus, nomen habet, haud longè à Colonia, vbi S. Suuitbertus colitur Kal. Martij, quòd Rheni circuitu olim ambiebatur, iam mediterranea. Nunc igitur ſuperiùs enarrata prædicti Ganfridi hiſtoria noſtratibus optimè fuerit teſtimonijs conſentanea, quæ habent, iſtam SS. Virginum claſſem vi procellarum ex Oceano Thielam appuliſſe, quæ hodie portus eſt Geldriæ ad Wahalim; inde Coloniam perrexiſſe, quod tum fuit facillimum: cùm Rhenus fluuiorum rex adeo abundabat aquis, vt foſſas plurimas ad Hollandiam & Geldriam exſiccandã iuſſerint pij Auguſti exemplo Druſi Rom. effodiendas: vt & noſtrates poſteri in vſum oppidi & agri Traiectenſis Leccam à ſtillando dictam; quòd hieme Rhenus illac ſeſe in Moſam altero ſuo cornu effunderet copioſiùs. Vnde fortè à Latinis fuit dictus Bicornis ab oſtijs nobilioribus: quorum alterum Glareano alijsque ferè omnibus etiam nunc fuit ignotum, quod ad arcem Britannicam à Romanis contra Britonum incurſiones in litore extructam euoluebatur; ſed dunis vi tempeſtatum permotis obſtructum. Si ergo claſſis illa S. Vrſulæ fuit vi tempeſtatis ad Wahalim depulſa, nullo negotio naucleris licuit ad rectum Rheni curſum ex internatantibus paſſim inſulis naues dirigere, aut potius ventis dare: qui eos in manus Hunnorum (quod & Colonienſis habet hiſtoria) inuexerunt hi enim apud Coloniam, vbi Romanũ ſemper fuit contra Saxones feroſque Germanos vltra Rhenum agentes præſidium, agebant, Gratiano Aug. contra Maximum tyrannum militaturi. ſed ex ſententia Gaufridi à prædictis piratis tã immane ſcelus dicitur perpetratum. Hactenus eruditus Lindanus.

[c] Aſterij] De quo Beda & Ado ex actis S. Calliſti Papæ, quæ exſtant apud Surium tom. 7. die 14. Octobris, vnde & cæteri acceperunt. Corpus Aſterij à Sergio iuniori Rom. Pont. tranſlatum eſt in titulum Equitij, vt vetus inſcriptio in marmore ſculpta, quæ in eadem eccleſia aſſeruatur, fidem facit.

[d] Daſij & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & cæteri recentiores. Reſtituitur ex antiquis manuſcript. Germana lectio eſt, duodecim militum, loco duodecim millium.

[e] Maroniæ in Syria.] Erat in Syria olim vicus, Maronia dictus, vbi Malchus vixit; qui poſtea creuit in ciuitatẽ. Fuit eiuſdem loci epiſcopus inſignis Timotheus nomine, qui multa grauiaq; paſſus eſt ob communicationẽ cũ S. Ioan. Chryſoſt. tempore Arcadij Imp. vt ſcribit Pallad. in dialog. Eſt mentio de alio Maroniæ epiſcopo, Dinnaſio nomine, qui interfuit Concilio Epheſino, vt conſtat ex actis ipſius. An autem à prædicta Maronia hi qui hodie dicuntur Maronitæ, ſint appellati, an verò à S. Marone abbate, non audemus certi quid definire. Cõpertum etenim habemus, Maronem abbatem in Syria claruiſſe ſanctitate; fuiſſeque monaſterium dictum S. Maronis in Syria, cuius abbatis, nomine Alexandri, exſtant litteræ ad Hormiſdam Papam; & libellus oblatus Synodo, quæ recitatur in actione prima quintæ Synodi. Eius itaque monachi appellati ſunt Maronitæ, ſicut à Studio Studitæ, à Saba Sabaitæ, à Dio Dijtæ, & ab Abrahamio Abrahamitæ dicti reperiuntur. Inde fortaſſe nomẽ Maronitarũ prouenit, illorũ (inquam) Chriſtianorum, qui proprios habentes epiſcopos, degentes in mõte Libano, magna fidei ſinceritate & animi ardorẽ communicant Romanæ Eccleſiæ, quorum eſt Romæ nobile collegium à Sanctiſſimo D. N. Gregor. Papa XIII. laudabiliter Inſtitutũ: quod ſumma induſtria, conſilio, & ope curat Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſ. Antonius Carrafa, S. R. E. Card. Bibliothecarius, cuius immenſos labores, ſtudia, & animi affectum in reſtituenda ac propaganda fide Catholica collapſa in Orientali eccleſia, nouit ille melius qui ſolus laborem & dolorem conſiderat.

[f] Malchi.] Eius vitam S. Hieronymus egregiè conſcripſit ab hoc diuerſus eſt (etſi in multis conueniat) monachus ille quem Sozomenus Malachionem vocat, qui iiſdẽ temporibus vixit, de quo libro 6. cap. 32.

[g] Viatoris.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij recẽtiores. Scribit de eo Petrus in catal. lib. 9. c. 90. Claruit temporibus Theodoſij ſenioris, vt Ado Vien. teſtatur in chronico.

[h] Ciliniæ.] Plura de ea in vita S. Remigij; eius tamen vitam ſeorſum ſcriptam eſſe ab Hucbaldo, tradit Molan. Sigebert. de ea in chron. anno Domini 449. Alia eiuſdem nominis Cilinia Meldenſis virgo fuit, de qua agitur in vita S. Genouefæ virg. & apud Molanum hac die.

22 [a] Vndecimo Kal. Nouemb. Luna. A

a	b	c	d	e	f	g.	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

HIEROSOLYMIS beati Marci[a] epiſcopi, clariſſimi & doctiſſimi viri, qui primus ex Gentibus Hieroſolymorum eccleſiam ſuſcepit regendam, ac non multo pòſt ſub Antonino Imperatore martyrij meruit palmam. Hadrianopoli in Thracia

natalis

natalis ſanctorum martyrum Philippi[b] epiſcopi, Seueri preſbyteri, Euſebij, & Hermetis, qui ſub Iuliano Apoſtata poſt carceres & flagella incendio cremati ſunt. Item ſanctorum martyrum [c] Alexandri epiſcopi, Heraclij militis, & ſociorum. Firmi in Piceno ſancti Philippi [d] epiſcopi & martyris. Oſcæ in Hiſpania ſanctarum virginũ Nunilonis[e] & Alodiæ ſororum, quæ à Saracenis ob fidei confeſſionem capitali ſententia punitæ, martyrium conſummarunt. Apud Coloniam ſanctæ Cordulæ[f], quæ vna ex ſodalibus ſanctæ Vrſulæ, cùm aliarum ſupplicijs & cæde perterrita ſe occultaſſet, eius rei pœnitens, poſtridie ſe vltrò patefecit, & nouiſſima omnium martyrij coronam accepit. Hierapoli in Phrygia ſancti Abercij[g] epiſcopi, qui ſub Marco Antonino Imperatore claruit. Rhotomagi ſancti Melanij[h] epiſcopi, qui à ſancto Stephano Papa ordinatus, illuc ad prædicandum Euangelium miſſus eſt. In Tuſcia ſancti Donati[i] Scoti epiſcopi Feſulani. Veronæ ſancti Verecundi[k] epiſcopi & confeſſoris. Hieroſolymis ſanctæ Mariæ[l] Salomæ, quæ in Euangelio legitur circa Domini ſepulturam ſolicita.

OCTOBRIS 22.

[a] MARCI epiſcopi.] Agunt de eodẽ hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Scribit de eo Euſeb. in chron. anno 19. Hadriani Imp. & hiſtor. lib. 4. cap. 6. in fine. Epiphan. hæreſi 66. cùm agit de ſucceſſione epiſcoporum Hieroſolymitanorum, Niceph. epiſc. in chron. & Niceph. Calliſt. hiſt. lib. 4. c. 25.

[b] Philippi & ſoc.] Beda, Ado, & alij. Hunc præceſſit Linius, qui ſucceſſit Eutropio; amboque Conſtantij temporibus ob defenſionem Catholicæ fidei martyrio coronati ſunt, prout teſtatur S. Athanaſius in apologia de fuga ſua ad Conſtantium, col. 334.

[c] Alexandri & ſoc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio.

[d] Philippi epiſcopi.] De quo etiam tabulę Firmanæ eccleſiæ, quas Romam delatas accepimus.

[e] Nunilonis & Alodiæ.] Agit de ijſdẽ Vſuardus. Ipſarum martyrium ſcripſit S. Eulogius in Memoriali Sanct. lib. 2. c. 7. paſſaſq; dicit æra 889. anno Domini 851. Plura de his conſcripta haberi in manuſcript. codic. teſtatur Ambroſ. Moral. ibi in ſchol. De his etiam in Flore ſanct. & in Theſaur. Concion. tom. 2. agitur.

Quòd autẽ iam hic, quàm in alijs locis ſemper, cùm Aeræ numerum ad Chriſti Domini noſtri annorum rationem deducimus, ab Aeræ nota annos trigintaocto ſubtrahere conſueuimus: rem haud ab Inſtituto alienam facturi videmur, ſi de Aera paulo diffuſiùs diſſeramus: ea etenim numeri nota tum acta martyrum, ac ſacra Concilia, tum etiam res profanas in Hiſpanijs conſignari conſueuiſſe, exploratiſſimum eſt; rarumq; ſit inueniri id ab alijs vſurpatum. Hic quidem vſus ab ipſo Auguſti tempore poſt mille trecentos & amplius annos in aliquibus Hiſpaniæ regionibus, quin etiam in Luſitania vltra milleſimum & quadringenteſimũ perſeueraſſe certiſſimum eſt, vt habes notatum pluribus à Vaſæo in chron. Hiſpan. c. 22. Quòd in primis ad ipſum Aeræ nomen ſpectat; numeri notam eſſe dictam Aeram, affirmat Nonius, in quam ſententiam Lucilius lib. 29. his verbis: Hæc eſt ratio peruerſa, Aera numeri ſubducta improbè. Fauſtus Regienſis lib. 1. de Spiritu ſancto Aeram ſupputationem appellat: quam & ab ære ſic dictam putant, quòd in ære eſſet numeri nota deſcripta. Reijcitur à Vaſæo in chron. & à Didaco Couarr. lib. 1. var. reſolut. cap. 12. commentum de Aera, quo dictum eſt, Aeram cum aſpiratione ſcribendam Heram, dictamque ab hero, hoc eſt, domino: Refellit Reſendius Geneſij Sepuluedæ inuentum de Aeræ nomine, quòd ſcilicet à notarijs alijſque ſcriptoribus ſic fuerit abbreuiatum; vt quod ſcribendum eſſet: Annus erat Auguſti Cæſ. illi breuitatis cauſa ſic exararent, A. ER. A. Cæſ. paulatimq; demptis punctis etiam, ſcriptum AERA. Cæſ. Ferè eiuſdem rei commentor fuit Couarr. vbi ſupra; cùm diceret, primum elementum A à cæteris litteris interpunctione eſſe ſeparandum, ac ſic ſcribendum A. Era. vt diceret, Annus erat. prætulit tamen Couar. ſuæ ſententiæ Sepuluedæ fictionem. Sed quis non videat, cùm cuiuſque actionis in præſens factæ tẽpus in ſcriptura apponitur; non dici: Annus erat, ſed annus eſt, &c. cur non ſic potius (ſi licet in re

ſeria ludere) ſingula per ſe elementa ponimus A.E R.A. vt ſingulas ſignificent dictiones, ac velint dicere, Annus eſt Regni Auguſti? Sed miſſa iſthęc commenta: nam Auguſti nomen, quod per vltimum illud A. exprimunt, longè poſt exordium Aerę à Senatu excogitatum & tributum eſt Octauiano, anno nimirum decimoquinto à Triumuiratu, & vndecimo poſt Aeram cœptam; cùm ſcilicet idem Octauianus ſextum ageret Conſulatum cum collega Agrippa iterum Conſule, vt auctor eſt Dio hiſt. Rom. lib. 53. Quænã ratio patitur, vt in Aera poſitum ſit nomen Auguſti, quod necdum à Senatu fuerat adinuentum? Eſt & Iſidori lib. 5. Orig. ea ſententia, vt ab ære dando, hoc eſt, tributo pendẽdo, Aera ſit dicta: quæ an ſit vera, dicam inferiùs. Rurſus de Aera illud apud omnes eruditos eſt in confeſſo, Aeram cœptam eſſe numerari anno trigeſimooctauo ante Chriſti Domini noſtri Natalem diem: ad hæc probanda non eſt quòd multis immorer; ſatis erit ad eam rem demonſtrandam S. Iuliani Toletani epiſcopi patens aſſertio: qui lib. 3. contra Iudæos ad Eruigium regem habet hęc verba in fine: Aera enim inuenta eſt ante triginta & octo annos quàm Chriſtus naſceretur. Nunc autem acclamatur Aeram eſſe ſeptingenteſimam vigeſimã quartam: detractis igitur triginta & octo annis, ex quo Aera inuenta eſt, vſque ad Chriſti natiuitatem, reſidui ſunt ſexcenti octoginta ſex anni. hactenus Iulianus; qui dum ait: Nunc autem acclamatur Aeram eſſe, &c. ad illud videtur alludere, quòd in Hiſpaniarum eccleſijs (vt habet c. 9. ſecũdæ Synodi Bracarenſis) die Natali Domini poſt Euangelicam lectionẽ publicè in eccleſia per diaconum futuri eius anni Paſchatis dies annunciabatur, ſimulque Aera currens promulgabatur, ſicque ea ratione Aera dici videtur acclamata. Sed miſſis his, iam omnes conſentiunt, ante annos triginta & octo diei natalis Domini, Aeram cœptam eſſe numerari; eaque ratione, inteque ijdem omnes referunt ad annum quartum à Triumuiratu. Quod autem diſertiſſimorum virorum non mediocriter torſit ingenia, illud potiſſimum eſt, quidnam fuit in cauſa, vt eo anno Aeræ numerus ſit inuentus? Vaſæus in his perueſtigandis plurimum laboris inſumpſit, & quo rem ſibi minus aſſequi viſus eſt, claros eruditione viros, qui in ea facultate in Hiſpania florebant, conſuluit: fuerunt hi Geneſius Sepulueda. & L. Andr. Reſcendius; eorumque de ea re ſententias recitat. hi omnes aliorum commenta refellentes, in eam pedibus ſententiã abijſſe videntur, vt Aeræ numeri eo anno fuerit auſpicãdi ratio, quòd à Triumuiris facta eo ipſo anno Romani Imperij diuiſione, Hiſpania Auguſto ceſſerit. Eandem affert cauſam & Didac. Couarr. libro 1. var. reſol. c. 12. Miratus ſum (fateor) nobiliſſima ingenia poſt multas de ea re lucubrationes errore tẽporis lapſa, vt putarint partitionem Imperij inter Triumuiros anno quarto Triumuiratus eſſe factã. Dio Caſſius, hiſtoricorum clariſſimus, qui floruit Romæ temporibus Seueri ac ſucceſſorum Impp. quique anno octauo Alexandri creatus eſt Conſul ordinarius, reſque Romani Imp. ex antiquis Annalibus perueſtigans, cũcta ordine temporum per Conſules in annos ſingulos digeſſit; hic, inquam, Dio duplicem Imperij Romani partitionẽ à Triũuiris factam recenſet: priorem videlicet ipſo primò anno Triumuiratus ſub Conſulatu Lepidi & Planci, ab Vrb. condit. anno ſeptingenteſimo duodecimo, qui & annus primus Imperij Octauiani numerari conſueuit: poſteriorem autem Imperij Romani inter eoſdem Triumuiros partitionem factam ait ſub Conſulatu Caluini & Pollionis, à Triumuiratu anno tertio, ab Vrbe cond. ſeptingenteſimò quartodecimo, poſt bellum Peruſinum confectũ, pace inita inter Octauianum & Antonium; qua quidem facta diuiſione, eidem Octauiano non tãtùm Hiſpaniæ, ſed Galliæ, Sardinia & Dalmatia obtigerũt. Hæc Dio hiſt. Roman. lib. 48. Ex quibus quidem manifeſtè apparet, neutram Imperij diuiſionem, primæ Aeræ, quam cœptã eſſe anno quarto à Triumuiratu & ipſi affirmant, aptari poſſe: à priore enim partitione vſque ad Chriſti Redemptoris annum, quadraginta & vnus intercurrunt anni; à ſecunda autem vſque ad prædictum tempus, anni numerantur trigintanouem vel quadraginta, ſi numeres primum annum Chriſti, annò quadrageſimo ſecundo Auguſti, vt plerique faciunt: cùm alioquin triginta octo tantùm numerari neceſſe ſit, ex maiorum omnium aſſertione, à prima Aera vſque ad Chriſti Domini noſtri natalem diem. Nec inſuper aliqua poteſt ratione ſubſiſtere, quod in ea re adhuc ſibi ambigua addidit Vaſæus; Aeram fortaſſe numerari cœptam à domitis Cantabris & Aſturibus, cùm Octauianus vniuerſa Hiſpania tranquilla atque pacata potitus eſt: nam, eodem Dione auctore, certum exploratumque habetur, bellum Cantabricum cœptum eſſe ſub Conſulatu nono Octauiani, ab Vrbe condita an. 729. ab ipſo initio Aeræ ann. quatuordecim; idemq; perſeueraſſe, iiſdem ſępius rebellãtibus, vſque ad Cõſulatum Sentij Saturnini anno ab Vrb. cond. 735. Aera vigeſimaprima. Hæc Dio hiſt. Rom. lib. 53. & 54. quibus ea quæ de cauſa auſpicandæ Aeræ à prædictis ſunt poſita, confutari videntur.

Alia igitur à prædicta eſt perquirenda cauſa, cur anno quarto à Triũuiratu, qui eſt trigeſimus octauus ante Chriſti diem natalem, ab Hiſpanis anni ſinguli ab Aera cœperint numerari. Mea quidem ſententia, nulla ex parte veriorem cauſam ac certiorem quàm ex Dione de ea re venari poſſumus; qui dum ſub vnoquoque Conſulatu res geſtas recenſet, ſub Conſulatu Marcij Cenſorini & Caluiſij Sabini (eſt hic ille ipſe annus quartus à Triumuiratu, quo ſumitur initium Aeræ) de Cerretanis in Hiſpania rebellãtibus texit hiſtoriã, eoſque eo anno perdomitos ab Auguſto per Domitium Caluinum enarrat; eundemque adeò ingentem vim pecuniæ ex Hiſpanis collegiſſe; vt quod ab alijs Orbis ciuitatibus ad triumphi impenſas exigi cõſueuiſſet, ex ſolis Hiſpaniarum ciuitatibus collegerit; eandemque pecuniam adeò affatim ſuppeditatam, non tantùm ad triumphi impenſas ſatis fuiſſe; ſed ex ea maiorem partem ad Vrbis Palatium, ipſa antiquæ Vrbis cunabula, vbi Romulus prima iecerat Vrbis fundamenta, incendio abſumptum, ex integro reſtituendum, eſſe expenſam, ſcribit enim hæc Dio hiſt. Rom. lib. 18. ponamque eius verba, quò hæc certiora ac fideliora habeantur, vt à fonte hæc

potiùs requiras quàm ex epitome Xiphilini, qui non ſine veritatis diſpendio, Dionem in compendium contraxit. ſunt hæc, inquam, verba Dionis: Triumpho ſibi conceſſo, quod in triumphum conferri ab vrbibus ſolet, à ſolis Hiſpaniæ ciuitatibus accepit; atque eius aliquam partem ad triumphi apparatum inſumpſit, maiorem verò in Palatium reficiendum: id enim incendio combuſtum inſtaurauit ac dedicauit, cùm alijs rebus ſplendidè ornatũ, tum imaginibus, &c. Hæc Dio: licet quod ad Palatij reſtitutionem ſpectat, Suet. in Aug. c. 57. non ab Hiſpanis tantùm, ſed à cæteris collatam dicat eſſe pecuniam. Porrò cùm Hiſpanorum collatio munificentiſſima prædicetur: eaque ipſo anno facta noſcatur, quo Aera incipit numerari: mihi facilè perſuadeo ob tam egregiam nauatam operam, vt à re admodum memorabili, ab Hiſpanis cœpta eſſe futura tempora numerari. Vnde non diſplicet, quod Iſidorus lib. 5. orig. Aeram ab ære collato, hoc eſt, tributo penſo, putat eſſe dictam; licet ab eo omninò diſſentiam, dum ait, tunc ab Auguſto fuiſſe vniuerſum Orbem deſcriptum: nam eo tempore nominatæ ſuperiùs prouinciæ tantùm ſub Octauiani ditione poſitæ erant; & Orbis deſcriptio poſt annos triginta octo, eo anno quo Dominus naſcitur, facta reperitur. Sic itaque Aeram nuncupatam ab ære collato exiſtimo, atque à dicta collatione æris, Aeram, ipſam notam numeri in Hiſpania eſſe acceptam. Hæc ſunt, quæ de Aera inuenta habui dicere. Si quis his certiora habet quæ dicat, in medium proferat, & agam gratias.

[f] Cordulæ.] Conſule quæ dicta ſunt pridie huius diei in Vrſula. De huius tranſlatione agitur in vita Alberti Magni, part. 2 cap. 9.

[a] Abercij epiſc.] De eodem Græci etiam agũt hac die in Menologio. Eius res præclarè geſtas ex antiquis monumẽtis deſcripſit Metaphraſtes, quas Lipom. habet tom. 6. & Sur. tom. 5. Claruit temporibus Marci Aurelij Antonini, & Lucij Veri fratrũ Imperatorum. Exſtat eiuſdem ſanctiſſimi viri epiſtola ad dictum M. Aurelium Antoninum Imp. quæ Apoſtolicum redolet ſpiritum: exhibemus eam integrã in Annalibus eccleſiaſticis, acceptam ab Illuſtriſſimo ac Reuerendiſſ. D. Gulielmo Syrleto Cardinale ampliſſimo; qui eam Græcè ſcriptã in antiquo manuſcripto codice, vt ingentis pretij margaritam cuſtodit.

[b] Melanij epiſcopi.] Fuit hic ſecundus eius ſedis epiſcopus, ſubrogatus S. Nicaſio, anno Domini 265. vt habent tabulæ epiſcoporum eius eccleſiæ, quas deſcripſit Democh. Aliqui hunc Melonem, corrupto vocabulo, appellant. De eo Vincent. libro 11. capite 74. Petrus in catal. libro 9. cap. 93. & alij.

[i] Donati] Eius acta nuper conſcripſit Franciſcus Cattanius Diacetius, epiſcopus Feſulanus.

[k] Verecundi epiſcopi.] Tabulæ eccleſiæ Veronenſ. pluribus autem Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſimus D. Aug. Valerius epiſcopus Veron. & S R E. Card. in commentario de antiquis monumentis epiſc. Veron. pag. 12. & 43.

[l] Mariæ Salomæ.] De ipſa Matth. Euang. c. 15. & 16. Agit de eadem hac die Beda, Viuardus, & alij recentiores.

★ B Decimo Kal. Nouemb. Luna. 23

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
t u A B C D E f F G H M N P
19 20 21 22 23 24 25 26 25 26 27 28 29 1

IN Hiſpania prope Gades ad fundum Vrſonianum ſanctorum martyrum Seruandi[a] & Germani, qui in perſecutione Diocletiani ſub Viatore vicario poſt verbera, ſqualorem carceris, famis ac ſitis iniuriam, & longiſſimi itineris laborem, quem ferro onuſti pertulerunt, nouiſsimè martyrij ſui curſum cæſis ceruicibus impleuerunt: ex quibus Germanus Emeritæ, Seruandus verò Hiſpali conditus eſt. Antiochiæ in Syria natalis ſancti Theodori[b] preſbyteri, qui in perſecutione impij Iuliani comprehenſus, poſt equulei pœnam, & multos ac duriſsimos cruciatus, lampadibus etiam circa latera appoſitis inflammatus, cùm in confeſſione Chriſti perſiſteret, occiſione gladij martyrium conſummauit. Cõſtantinopoli ſancti Ignatij[c] epiſcopi, qui cùm Bardã Cęſarem ob repudiatã vxorem arguiſſet, ab eo multis iniurijs affectus, in exilium

pulſus

pulſus eſt: ſed à Nicolao Romano Pontifice reſtitutus, tandem in pace quieuit. Burdigalæ ſancti Seuerini[d] Colonienſis epiſcopi & confeſſoris. Rhotomagi ſancti Romani[e] epiſcopi. Apud Salernum ſancti Veri[f] epiſcopi. In territorio Ambianenſi ſancti Domitij[g] presbyteri. In pago Pictauienſi ſancti Benedicti[h] confeſſoris.

OCTOBRIS 23.

SERVANDI & Germani.] De ijſdé hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum acta narrantur egregiè hymno ſacro in Breuiario Toletano: ex vetuſtis monumentis eadem alij ſoluta oratione deſcripſerũt, vt Vaſęus in chron. Hiſpan. Marin. Sicul. de reb. Hiſpan. lib. 5. Eadé in Theſaur. cõcion. tom. 2. & in Flore ſanct. Hiſpan.

[b] Theodori.] A nonnullis Theodoretus hic dictus reperitur. Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Eius nobile certamen ſcribit Sozom. hiſt. lib. 5. c. 7. qui Theodoretum appellat ad differentiam alterius Theodori, qui eodé tempore ibidem eadem ea cauſa diriſſima paſſus eſt, de quo Rufin. hiſt. lib. 1. cap. 36. Socrat. libro 3. cap. 16. Sozom. lib. 5. c. 19. Theodoret. lib. 3. c. 10. ante hos omnes S. Gregor. Nazianzen. orat. 2. in Iulianum, & S. Auguſt. de ciuit. Dei lib. 18. cap. 52. Teſtatur Molan. ſe vidiſſe huius martyris acta ab aulicis Iuliani tunc ſcripta, eaque hactenus Carthuſiæ aſſeruari: ſed miramur ea prętermiſiſſe Suriũ, & eius in vitis ſanctorum colligendis ſucceſſorem Moſandrum, ambos Carthuſianos.

[c] Ignatij epiſcopi.] Agunt de eo etiam Græci hac die in Menologio. De eo eſt frequens mentio in regiſtro Ioannis octaui Papæ, Nicolai primi, ac præſertim in eius epiſtola ad Michaelem Imp. & alijs pleriſque, vt in epiſtola ad epiſcopos Aſiæ & Libyæ, itemque ad clerum Cõſtantinopolitanum, ac denique ad vniuerſos Chriſti Fideles conſcripta 18. Martij indict. 13. itemque in Romana Synodo ab eodem Pontifice celebrata. His addimus Græcorum hiſtoricos Zonar. lib. 3. Annal. Cedren. in comp. hiſt. in Michaele, Glyc. in 4. part. Annal. Ex quibus omnibus vita ipſius optimè concinnari poſſet: ſi præſertim adderetur ea quam Anaſtaſius Bibliothecarius ſcripſit ad Hadrianum ſecundum Rom. Pont. in præfat. de octaua Synodo; quam hiſtoricè ſcriptã legimus in codice manuſcript. Ill. ac Reuerendiſſ. D. Antonij Carafæ Card. Bibliothec.

[d] Seuerini epiſcopi.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Scripſit eius acta Fortunatus, vt teſtatur Greg. Turon. de glor. confeſſ. cap. 45. Alia inſuper incerto auctore ex vet. manuſcript. edidit Sur. tom. 5. De eius electione agitur in appendice Concilij Agrippinenſis, habito poſt Conſulatum Amantij & Albini, anno Domini 346. ſecundum veriorem ſupputationem. Diu multumque ſedit, nam tempore obitus S. Martini adhuc ſuperſtes erat, vt ſcribit Gregor. Turon. libro 1. mirac. ſancti Mart. cap. 4. Obijſſe autẽ ſanctũ Martinum, idem Gregorius auctor eſt, Cæſario & Attico Conſſ. anno Domini 397. Mentio de eodem Seuerino habetur in actis S. Euergiſli eius diaconi, & inde epiſcopi ſucceſſoris, apud Sur. tomo 5. die 24. Octob. in vita ſancti Annonis epiſc. Colon. libro 2. cap. 27. & Sigebert. in chron. anno 399. De tranſlatione eiuſdem Sur. tomo 5. hac die, hiſtoriam recitat. Hìc monemus lectorem, ſcripſiſſe Petrum Damiani ad Deſiderium abbatem commentariolum de quibuſdam miraculis, quem deſcripſit Lipom. tom. 8. vbi de Seuerino epiſcopo Colonienſi adhuc in pœnis purgatorijs exiſtente narrat hiſtoriã. Id quidem nolim quis putet intelligi de ſancto Seuerino de quo hìc agimus, qui iam ante annos ſexcentos ex hac vita migrarat, ſed de aliquo alio, quem auctor dicit nuper illi præfuiſſe eccleſiæ: licet in editis tabulis epiſcoporum Colonienſiũ nullus alius eiuſdem nominis epiſcopus reperiatur. quare ſuſpicor in prædictam ſcriptionem errorem irrepſiſſe nominis ciuitatis vel epiſcopi. Niſi dicere velimus illa verba: Nuper Epiſcopus; non ex dictis ab Adraldo, qui citatur, eſſe relata, ſed potiùs ea ſcriptio eſſe recitata; nimirum ea exemplari ab eodem miſſo ad Petrum qui hæc ſcribit. Nam rem geſtam fuiſſe ſcriptis conſignatam teſtatur.

[e] Romani epiſc.] De quo hæc in dictis manuſcript. Sancti Romani epiſcopi & confeſſoris, cuius vita meritis claruit, & mors pretioſa in domo Domini quotidie demonſtratur. De eo etiam Molan. hac die. Fuit autem eius ſedis epiſcopus viceſimus ordine, ſeditque anno Domini ſexcenteſimo vigeſimoſecundo, vt tabulę eius eccleſiæ apud Democharem indicant.

[f] Veri epiſcopi.] De eodem veteres tabulæ, Breuiarium, & alia antiqua monumenta eccleſiæ Salernitanæ. Aſſeruatur eius corpus in eccleſia cathedrali, in crypta inferiori, vnàcum alijs ſanctis quorum ſuperiùs meminimus 19. huius.

[g] Domitij.] Vet. manuſcript. ac etiam Molan. de eodem agit hac die.

[h] Benedicti.] De eodem Vſuardus hac die, & alij recentiores.

xx.ix C Nono Kal. Nouemb. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

VENVSIÆ in Apulia natalis ſanctorum martyrum Felicis[a] epiſcopi Africani, Audacti & Ianuarij presbyterorũ, Fortunati & Septimi lectorum: qui tempore Diocletiani à Magdelliano Procuratore multis diu vinculis & carceribus in Africa & Sicilia macerati, cũ Felix nullatenus ſacros libros iuxta Imperatoris edictum tradere voluiſſet, tandem occiſione gladij cõſummati ſunt. Apud Homeritas in ciuitate Nagran paſſio ſanctorum Aretæ[b], & ſociorum trecentorum & quadraginta, tempore Iuſtini Imperatoris, ſub Dunaan Iudæo tyrãno: poſt quos Christiana mulier incendio rradita eſt; cuius filius annorum quinque, cùm balbutiendo Chriſtum confiteretur, nec blandicijs nec minis retineri poſſet, in ignem vbi mater ardebat, ſe præcipitem dedit. Coloniæ ſancti Euergiſli[c] epiſcopi & martyris. Conſtantinopoli ſancti Procli[d] epiſcopi. In Britannia minori tranſitus ſancti Maglorij[e] epiſcopi, cuius corpus Lutetiæ Pariſiorum requieſcit. In Vertauo monaſterio ſancti Martini[f] abbatis. In Campania ſancti Marcij[g] ſolitarij, cuius præclara opera ſanctus Gregorius ſcripſit.

OCTOBRIS 24.

FELICIS & ſoc.] Agit de ijſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Cuius autem ciuitatis in Africa hic epiſcopus fuerit, varia lectio eſt. Beda legit Tubroceutis eccleſiæ; Ado, Tibiurenſis, prout etiam in prædictorum martyrũ actis, quæ exſtãt apud Sur. tom. 5. legitur ex antiquis autẽ manuſcript. Verior lectio ea mihi probatur quæ habet Tibirenſis. de Tibirẽſi vel Tiberitana ciuitate mentio babetur in Cõcil. Carthaginenſi tẽporibus Cypriani, vbi ſubſcriptus legitur Vincentius Tibiritanę eccleſiæ epiſcopus, & ipſe Cyprianus ſcribit ad Tibiritanos epiſt. 56. In priorem editionem Rom. Martyrologij neſcio quomodo irrepſit error, vt hic Felix Aptungitanus dictus repetiatur, de quo Optatus Mileuitanus meminit lib. 1. contra Parmen. aitq́; eum manũ impoſuiſſe Cæciliano creato epiſcopo Carthaginenſi. ſed ille reperitur ſuperuixiſſe etiam tẽporibus Conſtantini, vt apparet ea Auguſtino de act. cura Donatiſt. poſt collat. cap. 33. & epiſt. 162. Nec minus eſt hic ille Felix epiſcopus Abdiritanus, qui vixiſſe reperitur in Africa temporibus Zenonis Imp. vt conſtat ex Victore lib. 2. de perſec. Wandal. Agit de his martyribus Petrus in catal. libro 9. c. 101. & Momb. tom. 1. ſed multa ſunt in eis quæ corrigantur. Græci de ijſdem martyribus agũt xvj. Kal. Maij in Menologio, vbi eorum paſſionis acta breui ſumma deſcribuntur.

[b] Aretæ & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio; quorum acta Metaphraſtes accuratè deſcribit; exſtant apud Liponi. tom. 6. & Sur. tom. 5. De ijſdem Niceph. hiſt. lib. 17. c. 16. Zonar. in Iuſtino Imp. & Cedren anno 5. eiuſdem. De Homeritis & eorum regibus Chriſtianis, quibus cum Iuſtinianus aduerſus Perſas fœdus inire ſtuduit, pluribus agit Procop. lib. 1 de bello Perſico.

[c] Euergiſli epiſcopi.] Agit de eodem Ado, & alii recentiores. Eius acta ex veteribus codicibus edidit Sur. tom. 5. Succeſſit hic S. Seuerino, vt conſtat ex tab. eius eccleſiæ. & ex vita ipſius.

[d] Procli epiſcopi.] De eodem Græci etiam hac die in Menologio. Fuit hic primùm anagnoſtes S. Ioannis Chryſoſtomi, ac demum eius ſedis epiſcopus, de quo Socrat. libro 7. capite 39. 40. 41. 44.

Theodo-

Theodoretus hiſt.lib.5.c.36. Niceph. hiſt. lib. 14. cap.38. 39.43.46.& 47. Mentio de eodem habetur in vit. S. Ioannis Chryſoſt. Inter plurimas eiuſdem viri egregias lucubrationes, celeberrima eſt epiſtola ad Armenos de fide Catholica, cuius meminit Liberatus diac. in Breuiar. quæ & citata reperitur in SS. Concilio œcumenico Epheſino: habetur eadem typis excuſa. De eius rebus geſtis pluribus egimus in Annal. eccleſ. ibi & de alijs eiuſdem Sancti lucubrationibus.

[c] Maglorij epiſcopi.] Eius acta exſtant apud Sur. tom. 5. Petrus in catal. lib.9.cap.103. de eodem nonnulla habet, itemque Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib.3. cap 50. & libro 4. cap.47. Guibertus Gemblac. de virtut. S. Martini cap. 14. & Molanus in addit. ad Vſuard. hac die. Claruit anno Domini ſexcenteſimo vigeſimo.

[f] Martini abb.] De eo item Vſuardus hac die & alij, Ado autem ad quintum idus Decembris. Agit de eodem Gregorius Turonenſis de glor. confeſſ. capite 57.

[g] Marcij.] De quo ſcribit S. Gregor. Papa lib. 3. dialog. cap.16. Alius ijſdem ferè temporibus claruit in Gallijs in Aruernenſi agro Marcius, cuius res geſtas ſcribit Gregorius Turon. in vit. ſanct. Patr. c. 14. ex quo Trithem. de viris illuſtr. Ord. ſancti Benedicti libro 3. cap. 27.

25 Octauo Kal. Nouemb. Luna. D xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

ROMÆ ſanctorum martyrum Chryſanthi, & Dariæ vxoris eius, qui poſt multas quas ſub Celerino Præfecto pro Chriſto ſuſtinuerunt paſſiones, iuſſi ſunt à Numeriano Imperatore via Salaria in Arenario deponi, atque illic viuentes terra & lapidibus obrui. Item Romæ natalis ſanctorum quadraginta ſex[a] Militum, qui ſimul baptizati à Dionyſio Papa, mox iubente Claudio Imperatore decollati ſunt, ac via Salaria ſepulti: vbi & alij Martyres centum viginti & vnus poſiti ſunt; inter quos fuerunt quattuor milites Chriſti, Theodoſius, Lucius, Marcus, & Petrus. Sueſſione in Gallia ſanctorum martyrum Criſpini[c] & Criſpiniani, nobilium Romanorum, qui in perſecutione Diocletiani ſub Rictiouaro Præſide poſt immania tormenta gladio trucidati, coronam martyrij conſecuti ſunt: quorum corpora poſtea Romam delata fuerunt, atque in eccleſia ſancti Laurentij in pane & perna honorificè tumulata. Florentiæ paſſio beati Miniatis[d] militis, qui ſub Decio Principe pro fide Chriſti egregiè certans, nobili martyrio coronatur. Turribus in Sardinia ſanctorum martyrum Proti[e] presbyteri, & Ianuarij diaconi, qui à ſancto Caio Papa ad eam inſulam miſſi, tempore Diocletiani ſub Barbaro Præſide conſummati ſunt. Conſtantinopoli paſſio ſanctorum Martyrij[f] ſubdiaconi, & Marciani cantoris, qui ab hæreticis ſub Conſtantio Imperatore necati ſunt. Romæ ſancti Bonifacij[g] Papæ & confeſſoris. Petragoricis in in Gallia ſancti Frontonis[h], qui à beato Petro Apoſtolo epiſcopus

ordinatus, cum Georgio preſbytero magnam illius gentis multudinem ad Chriſtum conuertit, & miraculis clarus in pace quieuit. Brixiæ natalis ſancti Gaudentij [i] epiſcopi, eruditione & ſanctitate conſpicui. Gaualis ſancti Hilarij [k] epiſcopi.

OCTOBRI·S 25.

CHRYSANTHI & Dariæ.] De his Vſuardus, & alij recentiores; Græci in Menologio ad xiiij. Kalend. Aprilis. Tradunt eorum acta eſſe conſcripta à Verino & Armenio, S. Stephani Papæ presbyteris: deſcripta eadem à Metaphraſte recitat Lipom. tom. 7. & Surius tomo 5. Habemus ipſa manuſcrip. in antiq. codicibus. Plura de iiſdem Gregor. Turon. de glor. martyr. cap. 38. ibi & de eorum corporum inuentione, & de epitaphio ſancti Damaſi Papæ ad ſepulcbrum ipſorum conſcripto, & inferiùs cap. 83. agit de ipſorum reliquijs. Aldel. libro de laud. virg. de iiſdem pluribus. Quòd autem Daria ex virgine Veſtali ob Chriſtianam religionem ſuſceptam viua vnà cum Chryſantho iuſſa eſt, ſententia iudicis, terra obrui; ſymbolum quoddam habere videtur cum illo ſupplicio, quod apud Ethnicos Romanos iure Pontificio virginibus Veſtalibus irrogari conſueuit. Habes de his poſt multa aliorum teſtimonia elegans exemplum, quod Plinius iunior egregiè deſcribit libro 4. epiſt. 11. ad Minutianum: quanquam ſtupratoris ſupplicium diuerſum à prædicto fuiſſe, auctor eſt Feſtus in verb. Probrum virginis. Cùm inſuper hi dicantur paſſi via Salaria; erat extra portam Salariam, quæ & Collina dicta reperitur, locus ille infamis, dictus Campus ſceleratus, quòd illic (vt ſcribit Liuius libro 8. decad. 1.) Veſtales delinquentes viuæ deſoderentur. Quòd autem in aliquibus prædictorum actis Daria Mineruę virgo dicatur, non eſt nouum: nam cùm Veſtales penes ſe Palladium haberent, eædem & Palladis virgines dictæ reperiuntur. Palladis ſacerdotes eas appellat Ambroſius libro 1. de virgin. Vbi de his agens, eaſdem poſt emerita caſtitatis ſtipendia nubere conſueuiſſe teſtatur. Id & omnes ethnici ſcriptores profitentur; vt non mireris ſi Dariam, tempore nubendi impleto, traditam audias in vxorem Chryſantho, vt eius acta ſignificant.

[b] Quadraginta ſex milit.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores ex actis ſancti Laurentij, vbi eorum martyrij res geſtæ deſcriptæ habentur.

[c] Criſpini & Criſpiniani.] Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Exſtant horũ geſta ex antiquis monumentis deſcripta à Mombrit. tomo 1. Petr. in catal. libro 9. c. 106. & Sur. tom. 5. De horum martyrum eccleſia Sueſſione poſita agit Greg. Turon. hiſt. libro 5. c. 34. in fine.

[d] Miniatis.] De quo Vſuardus, & alij recentiores. Eius acta ex antiquis tab deſcripſit Sur. tom. 5. Antonin. in 1. par. tit. 7. c. 8. Petrus in catal. libro 9. c. 108. De tranſlatione reliquiarum ipſius in Gallias, tempore Othonis Imp. meminit Sigebert. in chron. anno Domini 969.

[e] Proti & Ianuarij.] Horum acta manuſcript. ex Sardinia miſſa accepimus. Agit de iiſdem Frãc. Fara libro 1. de reb. Sardois.

[f] Martyrij & Marciani.] Agunt de his Græci hac die in Menologio his verbis; Natalis ſanctorum martyrum Marciani, & Martyrij: cùm Paulus epiſcopus Conſtantinopolitanus à Conſtantio Imp. Ariano in Armeniam miſſus exul, ab Arianis ſuffocatus beatum finem aſſecutus eſt, Marcianus & Martyrius propter orthodoxæ fidei obſeruantiam gladio cæſi ſunt, & ſepulti in porta Melandeſia Conſtantinopolitanæ Vrbis; quibus S. Ioannes Chryſoſtomus templum à fundamentis erexit. Hæc ibi.

[g] Bonifacij Papæ.] Hic ſucceſſit Zoſimo. Eius acta, ac dirum ſchiſma ab Eulalio concitatum, ex manuſcriptis epiſtolis tunc vltro citroq; miſſis deſcripſimus in Annalib. eccleſiaſt.

[h] Frontonis epiſc.] Beda, Vſuard. & alij. Meminit eiuſdem Petrus Cluniac. lib. 1. epiſt. 2. & Petrus in catal. lib. 9. c. 109. Exſtat de eodem epigramma Bonad. Santon. libro 3. monod. 26.

[i] Gaudentij epiſc.] Hic defuncto S. Philaſtrio, in eius locum inuitus renitenſque ſubrogatus eſt opera S. Ambroſij epiſcopi Mediolanenſis, vt ipſemet Gaudentius teſtatur in ſermone habito in ordinatione ſua. De ſuſcepta à ſe in Orientem peregrinatione idem in ſermone de dedicat. eccleſ. Concil. ſanct. pertractat.

[k] Hilarij epiſcopi.] De eodem Vſuardus hac die, & alij recentiores.

26 Septimo Kal. Nouemb. Luna. ᵃ E xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

ROMÆ ſancti Euariſti [a] Papæ & martyris, qui Dei Eccleſiam ſub Hadriano Imperatore ſuo ſanguine purpurauit. In Africa ſanctorum martyrum Rogatiani [b] presbyteri & Feliciſſimi, qui in perſecutione Valeriani & Gallieni illuſtri martyrio coronati ſunt: de quibus etiam ſcribit ſanctus Cyprianus in epiſtola ad Confeſſores. Nicomediæ ſanctorum martyrũ Luciani [c], Florij, & ſociorum. Eodẽ die ſancti Quoduultdei [d] epiſcopi Carthaginenſis, qui vnà cum clero à Geiſerico rege Ariano in nauibus fractis abſque remigijs & velis impoſitus, præter ſpem Neapolim appulit, ibique in exilio poſitus, confeſſor occubuit. Nabone ſancti Ruſtici [e] epiſcopi & confeſſoris, qui claruit temporibus Valentiniani & Leonis Imperatorum. Apud Salernum ſancti [f] Gaudioſi epiſcopi. Papię ſancti Fulci [g] epiſcopi. Item ſancti Quadrageſimi [h] ſubdiaconi, qui & mortuum reſuſcitauit.

OCTOBRIS 26.

[a] EVARISTI Papæ.] Beda, Vſuardus, & Ado de eodem, die ſequenti. De eius ſucceſſione Irenęus lib. 3. c. 3. Epiphan. hæreſ. 27. Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 3. c. 28. Optat lib. 2. Aug. epiſt. 165. Niceph. in chron. & alij. Cætera in Annal. eccleſ. diximus.

[b] Rogatiani & Feliciſsimi.] De his itẽ Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Frequenter de his Cyprianus, vt epiſt. 7. 39. 40. & 81. Senior Rogatianus hîc dictus eſt reſpectu iunioris. Vixit iiſdem temporibus alius eiuſdem nominis Feliciſſimus, ſed meritis infeliciſſimus; qui ſignifer ſchiſmaticæ factionis, cum eius ſocijs à ſancto Cypriano abſtentus eſt, vt teſtatur epiſt. 39. & 40. Fuit inſuper alius Rogatianus, qui cum Donato paſſus eſt in Gallijs; de quo Gregor. Turonen. de glor. martyr. cap. 60.

[c] Luciani & ſoc.] Beda de his agit; qui etiam addit Heraclium & Martianum. Luciani autem & Marciani acta exſtant apud Mombrit. tom. 2. vit. ſanct. paſſique feruntur temporibus Decij Imperatoris ſub Sabino Proconſule.

[d] Quoduultdei epiſc.] Res geſtas ipſius ſcribit Victor in perſec. Wandal. libro 1. Succeſſio epiſcoporum Carthaginenſ. eius ſæculi ſic ſe habuit: Temporibus Honorij Imperatoris ſedit Aurelius, cuius eſt frequens mentio apud Auguſtinum: poſt quẽ ſucceſſit Capreolus, de quo Vincent. Lirinenſ. lib. aduerſus hæreſ. in fine; interfuit hic enim per legatos Concilio œcumenico Epheſino. in eius locũ ſubrogatus eſt Quoduultdeus de quo agimus; qui ſedit temporibus Valentiniani, & ſucceſſorum. demum Zenone imperante, creatus eſt ſanctus Eugenius, de quo Victor libro 2.

[e] Ruſtici epiſcopi.] De eodem Vſuardus. Ad hunc tunc monachum adhuc ætate iuuenem ſcripſit S. Hieronymus egregiã epiſtolã de viuẽdi forma; eſt quarta ordine: factus autem epiſcopus peruenit vſque ad tẽpora S. Leonis Papæ, qui ad eum dedit epiſtolam decretalem 92. itemque ad ipſum, aliosque Galliarum epiſcopos epiſt. 52.

[f] Gaudioſi epiſcopi.] Alius hic ab illo eiuſdẽ nominis ſancto epiſcopo, qui ex oris Africanis tempore Vuandalicæ perſecutionis Neapolim appulit; de quo ſuo loco inferiùs. Conſtat quidem de his duobus Gaudioſis acta eſſe confuſa, dum quod eſt alterius, tribuitur alteri; & aliquando ex duobus efficitur vnus, vt in actis alterius, quæ exſtant Neapoli, legimus. Huius corpus reconditum eſt Salerni in cathedrali eccleſia, in crypta inferiori.

[g] Fulci epiſcopi.] De eodem tab. eccleſiæ Papienſis, & Iacobus Val. de epiſc. Papienſ.

[h] Quadrageſimi.] De eius ſanctitate & miraculis ſcribit S. Gregor. Papa dialog. lib. 3. c. 17.

xxvj. F • Sexto Kal. Nouemb. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

VIGILIA[a] ſanctorum Apoſtolorum Simonis & Iudæ. Abulæ in Hiſpania paſsio ſanctorum Vincentij[b], Sabinæ, & Chriſtetæ, qui primùm in equuleo adeò ſunt extenti, vt omnes membrorũ compages laxarentur; deinde capita eorum lapidibus ſuperpoſita, vſque ad excuſsionem cerebri validis vectibus ſunt cõtuſa, atque ita martyrium compleuerunt, agente Præſide Daciano. Apud caſtrum Tyle ſancti Florentij[c] martyris. In Cappadocia ſanctarum martyrum Capitolinæ[d], & Erotheidis eius ancillæ, quæ ſub Diocletiano ſunt paſſæ. In Aethiopia ſancti Elesbaan[e] Regis, qui Chriſti hoſtibus expugnatis, miſſo regio diademate Hieroſolymam tempore Iuſtini Imperatoris, monaſticam vitam, vt vouerat, agens, migrauit ad Dominum. Apud Indos ſancti Frumentij[f] epiſcopi, qui ibi primùm captiuus, deinde epiſcopus à ſancto Athanaſio ordinatus, Euangelium in ea prouincia propagauit.

OCTOBRIS 27.

[a] VIGILIA.] De eadem Beda, Ado, Concilium Oxonienſe, & alij.

[b] Vincentij & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, cæteriq; recẽtiores de iiſdem agunt hac die. Errore labuntur qui putant hunc illum eſſe Vincentium Cæſaraugustanum diaconũ. Extat de horum paſſione ſacer Hymnus in Breuiario Toletano. Plura etiam Vaſæus in chron. Flos ſanctorum Hiſpaniæ, & Theſaurus Conc. tomo 2. Paſſi ſunt in perſecutione Diocletiani ſub Daciano Præſide.

[c] Florentij] De eodem iidem qui ſuprà, Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

[d] Capitolinæ, & Erotheidis.] Agunt de his item Græci hac die in Menologio, paſſaſque tradunt in perſecutione Diocletiani Imperatoris & Zelecinthio Præſide Cappadociæ.

[e] Elesbaan.] Habentur eius res geſtæ deſcriptæ in actis ſancti Aretæ martyris apud Metaphraſten 24. huius. De eodẽ & Nicephorus hiſt. lib. 17. cap. 6. in fine, & Cedrenus in anno quinto Iuſtini Imperatoris.

[f] Frumentij epiſcopi.] De eodem Græci in Menologio pridie Kal. Decembris. Eius acta conſcripſit Rufinus hiſt. libro 1. cap. 19. Theodoretus libro 1. cap. 23. Socrates libro 1. cap. 15. Sozomenus libro 2. cap. 23. & ex iiſdem Caſſiodorus, & alij recentiores, vt Petrus in catalogo libro 9. cap. 113. Vixit iiſdem temporibus alius Frumentius epiſcopus Aoxumeos in Ægypto, ordinatus à S. Athanaſio, confeſſione clarus: multa etenim paſſus eſt ab Arianis ob tuendam Catholicam fidem, in quem data epiſtola Tyranni extat apud Athanaſium in apologia ad Conſtant. col. 330.

28 Quinto Kal. Nouemb. Luna. G 25.xxv

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

NATALIS beatorum Apoſtolorum Simonis Chananæi, & Thaddæi, qui & Iudas dicitur: quorum Simon in Ægypto, Thaddæus in Meſopotamia Euangelium prædicauit: deinde in Perſidem ſimul ingreſſi, cùm innumeram gentis illius multitudinem Chriſto ſubdidiſſent, martyrium cõſummarunt. Romæ ſanctæ Cyrillæ virginis, filiæ ſanctæ Tryphoniæ, quæ ſub Claudio Principe pro Chriſto iugulata eſt. Ibidem ſanctæ Anaſtaſiæ ſenioris virginis, & Cyrilli martyrum: illa in perſecutione Valeriani ſub Probo Præfecto vinculis conſtricta, colaphis cæſa, igne & verberibus cruciata, cùm in confeſſione Chriſti immobilis permaneret, abſciſſis mamillis, euulſis vnguibus, dentibus comminutis, manibus pedibuſque præciſis, truncata capite, tot paſſionum monilibus ornata migrauit ad Sponſum: Cyrillus autem ei petenti aquam propinans, martyrium pro mercede accepit. Apud Comum ſancti Fidelis martyris ſub Maximiano Imperatore. Maguntię ſancti Ferrutij martyris. Meldis ſancti Faronis epiſcopi & confeſſoris. Neapoli ſancti Gaudioſi epiſcopi Africani, qui ob perſecutionem Vuandalorum in Campaniam veniens, in monaſterio apud eam vrbem ſancto fine quieuit. Vercellis ſancti Honorati epiſcopi.

OCTOBRIS 28.

SIMONIS Chananæi.] De quo Beda, ac cæteri Latinorum hac die; Græci autem in Menologio ſeorſum à Iuda, ſexto idus Maij. Errore factum opinatus eſt quidam, hîc de vtroque Apoſtolo Simone, & Iuda agi; quaſi mendoſus ſit codex, ac dicere velit: Simonis, qui & Iudas: nam hunc etiam appellatũ eſſe Iudam, ſcribit S. Hieronymus in epiſtola ad Galat. c. 4. & contra Heluidium, iunctis his quæ ab eodem in Matthæum ſcribuntur c. 10. Sed & Sophronius apud Hier. de ſcript. Eccleſ. in Simone; & Dorotheus in Synop. itidem aiunt Simonẽ cognomento dictum eſſe Iudam. eumque fratrem fuiſſe Iacobi, eidemque ſucceſſiſſe in ſede Epiſcopali, atque ſub Traiano martyrium conſummaſſe. Sed ad arguendos eiuſmodi errores, plura à nobis dicta ſunt in tomo primo Eccleſiaſticorum Annalium, anno Domini 65. Sed quod pertinet ad præſentem diem, agi hic reuera de duobus Apoſtolis, non tantùm innumera vetuſta exemplaria fidem faciunt, ſed & ratio perſuadet: nam etſi alter ipſorum in Ægyptum, alter verò in Meſopotamiã profectus, Euangelium prædicauit; ſimul tandem cõuenientes, in Perſide martyrio coronati ſunt. vt hîc etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij profitentur ex actis ipſorum, quæ incerto auctore in Paſſionibus Apoſtolorum conſcripta habentur, quorum Beda meminit in retract. in Act. Apoſt. cap. 1. De vtroque agi eodem die, indicat etiam vetus eccleſiaſticum Officium eo die recitari conſuetum, ac præcipuè antiquus hymnus de iiſdem, qui ponitur in Breuiario Tolerano. In qua autem prouincia Simon Apoſtolus Euangelium prædicauerit, antiquioribus ſubobſcurum fuiſſe videtur: nam Origenes, Gregorius Nazianzenus, Euſebius, Chryſoſtomus, Theodoretus, & Socrates cùm de cæteris agunt Apoſtolis, locaque referũt peregrinationis & Apoſtolatus eorum, de Simone dicere omittunt.

Aliorum

Aliorum tamen, qui poſt prædictos ſcripſerunt, diuerſæ reperiuntur ſententiæ. Auctor qui nomine Iſidori fertur, in vit. & obit. ſanct. c. 82. & 83. dicit Simonem prædicaſſe Euangelium in Ægypto: Nicephor. lib. 2. c. 40. addit Africam, eumq; tandem ad Britannos perueniſſe teſtatur: id ipſum etiam Dorotheus in Synopſi: quorum ſententiam Græci ſecuti videntur in Menologio, vbi etiam (quod non probatur) dicitur Simon item Nathanael appellatus. Rurſus autem in eodem Apoſtolo errâſſe reperiuntur nonnulli, putantes hunc eundem eſſe cum illo Simone qui paſſus reperitur in perſecutione Traiani, de quo Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 3. c. 26. Fuerunt eius ſententiæ idem qui ſuprà auctor de vit. & mort. ſanct. c. 82. Sophron. apud Hieron. & Beda, qui tamen in retract. in Act. Apoſt. recantat palinodiam. Diuerſos planè eſſe, varia ipſorum martyrij acta teſtantur, & alia complura, quæ breuitatis cauſa prætermimus.

[e] Thaddæi, qui & Iudas dicitur.] De eo etiã hac die Latini omnes, Græci autem xiij Kal. Iulij. Sicut de duobus Simonibus, ita & de duobus Thaddæis exorta eſt ambiguitas. Siquidem alter ex his Apoſtolus, hic de quo agimus; alter autem fertur ex numero ſeptuaginta duorum diſcipulorum, qui ad Abagarum miſſus, in Syria prædicauit Euangelium, vt auctor eſt Euſebius hiſt. lib. 1. c. 13. in fine. Duos item & inter ſe diuerſos fuiſſe Thaddæos, teſtatur Beda in retract. Act. Apoſt. c. 1. id ipſum ſcribit Niceph. hiſt. lib. 2. c. 40. ac cęteri Græcorum, qui eiuſdẽ ſententiæ eſſe videntur, dum diuerſis diebus de Iuda agunt, ac de Thaddæo: de illo nimirum ad xiij. Kal. Iulij; de alio autem ad xij. kal. Septembris. Verùm S. Hier. in Matthæum c. 10. contrarium ſenſiſſe videtur, vnum eundemq; fuiſſe Thaddæum Apoſtolum cum illo qui Edeſſam ad Abagarũ profectus eſt, quem Luc. Act. c. 1. Iudam Iacobi, & in Euangel. c. 6. Lebbæum appellat, in quam quidem ſententiam cæteri Latinorum abiiſſe videntur, cùm Occidentalis Eccleſia non niſi de vno Thaddæo agat commemorationem. Loca autem vbi prædicauit Euangelium, hæc adnumerantur à Nicephoro lib. 2. c. 40. Iudæa ſcilicet, Galilæa, Samaria, Idumæa, Arabia, Syria & Meſopotamia, de qua etiam Iſidorus & alij teſtantur. Extant vtriuſque Apoſtoli acta, quæ & per lectiones diſtincta in aliquibus antiquis manuſcript. cod. inuenimus, vt in aliquibus eccleſiis legi conſueuerunt, quæ non ſatis tuta viſa ſunt Radulpho Tungrenſi de obſeru. can. cap. 11. Apud Hippolytum in libello de duodecim Apoſtolis legi, Thaddæum Beryti conſummaſſe agonem. Reliquias S. Thaddæi Hieroſolymis ad ſe miſſas ſanctus Bernardus accepit, vt in eius vita legitur prope finem.

[f] Cyrillæ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij ex actis S. Laurentij. Vide quæ ſuperiùs notata ſunt in Tryphonia 4. kal. Nouemb. Cyrillę, Memmiæ, Iulianæ, Neopiſtis, ac Sophiæ virginum ac martyrum corpora tranſtulit Sergius iunior in titulum Equitij; vt vetus inſcriptio marmori inciſa illic poſita teſtatur.

[g] Anaſtaſiæ ſenioris, & Cyrilli.] Agunt de his Græci in Menolog. die ſequenti. Acta Anaſtaſiæ à Metaphraſte deſcripta recitat Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. Hęc ſenior dicta reſpectu alterius Anaſtaſiæ, quæ paſſa eſt in perſecutione Diocletiani, de qua inferius viij. Kal. Ianuar.

[i] Fidelis.] Beda de eodem hac die. Acta Fidelis & ſociorum recitat Mombrit. tom. 1. Sermonum & hymnum de eodem ſcripſit Petrus Dam. Exſtant apud Sur. tom. 5.

[l] Ferrutij.] Ado hac die. Scripſit de actis eius atque tranſlatione corporis ſermonem Meginradus, quem Surius habet tom. 5. hac die.

[g] Faronis epiſc.] De quo Vſuardus, & alij recentiores. Eius vitam ex antiquis codicibus edidit Sur. tom. 5. Meminit eiuſdem Sigebert. in chron. an. 620. Vincent. in Spec. lib. 24. c. 17. 18. 19. Petrus in catal. lib. 9. c. 117. Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 74. & lib. 4. c. 139. Ponitur vigeſimus ordine Meldenſis ſedis epiſcopus, qui ordinatus eſt an. Domini ſexcenteſimo viceſimo, ſeditq; an. 66. vt eius vitæ acta & tabulæ Meldenſium epiſcoporum teſtantur.

[h] Gaudioſi epiſcopi.] De eo tab. Neap. eccleſiæ: habentur ibidem eius acta. Vidi eiuſdem cœmeterium ſubterraneum in ſuburbiis Neapolis, vbi hactenus inter alia nobilia antiquitatis monumẽta ipſius tumuli ſeruatur inſcriptio muſiuo opere exarata, licet ob vetuſtatem iam penè diminuta, his verbis: HIC REQVIESCIT IN PACE S. GAVDIOSVS, QVI VIXIT AN...... DIE KAL. NOVEMB ..... INDICT. VI. Hæc ibi. Hic ex Africa profugus, vrgente dira perſecutione excitata à Genſerico Vuandalorum rege Ariano, Neapolim appulit, eiuſque ſanctitas miraculis illuſtrata, non tantùm Campanis, ſed exteris quoque innotuit. In actis S. Agnelli hæc de ſancto Gaudioſo leguntur: Agnellus abbas electus in monaſterio quod beatus Gaudioſus cognomento Septimus Cælius, S. Bitinenſis eccleſię Pontifex in Africa, condere ſtuduit in hac Parthenopea ciuitate, eo tempore quo ex Africæ partibus aduenit cum S. Quoduultdeo & cæteris prælulibus fugiens perſecutiones Vuandalorum, &c. Perſeuerat ſolennis cultus Neapoli, vbi in eius eccleſia, decenti honore, ſacra ipſius pignora aſſeruantur. Claruit circa annum Domini quadringenteſimum quadrageſimum: ea etenim perſecutio in Africa conflata eſt Theodoſio ſeptimùm, & Feſto Conſſ. ann. Domini 439. Eiuſdem nominis epiſcopus Capuanus interfuit concilio Romano ſub Martino Papa & martyre, vt eius Concilij acta produnt.

[i] Honorati epiſc.] De eodem tabulæ eccleſiæ Vercellẽſis. Meminit ipſius Paulinus in vita ſancti Ambroſij. Epitaphium ad eius ſepulchrum in marmore inciſum, typis excuſum habetur ante vitam S. Euſebij eiuſdem eccleſiæ epiſcopi: incipit: Pontificia ſancti, &c. Tertius ibi ponitur eius ſedis epiſcopus, cuius vitam ex antiquis monumentis eius eccleſiæ ſe ſcripſiſſe teſtatur Galeſinius. Succeſſit hic Limenio, ſeditq; temporibus Anaſtaſij & Innocentij Romanorum Pontificum. Claruit eiuſdem nominis Honoratus epiſcopus Nouarienſis temporibus Symmachi Papę. Exſtat ad ipſum ſcripta egregia epiſtola Ennodij Ticinenſis.

Quarto

29 Quarto Kal. Nouemb. Luna. A xxiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

IN Lucania ſanctorum martyrum Hyacinthi[a], Quincti, Feliciani, & Lucij. Sidone in Phœnicia ſancti[b] Zenobij preſbyteri, qui ſub nouiſſimæ perſecutionis acerbitate alios ad martyrium exhortans, martyrio & ipſe dignatus eſt. Eodem die ſanctorum epiſcoporum Maximiliani[c] martyris, & Valentini confeſſoris. Bergomi ſanctæ Euſebiæ[d] virginis & martyris. Hieroſolymis natalis beati Narciſſi[e] epiſcopi, ſanctitate, patientia, ac fide laudabilis, qui centum & ſexdecim annorum migrauit ad Dominum. Auguſtoduni ſancti Ioannis[f] epiſcopi & confeſſoris. Caſſiope in inſula Corcyræ ſancti Donati[g], de quo ſcribit beatus Gregorius Papa. Viennæ depoſitio beati Theodori[h] abbatis.

OCTOBRIS 29.

[a] HYACINTHI, & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, & alij recentiores. De reliquijs ſancti Hyacinthi meminit ſanctus Gregorius in regiſtro lib. 7. indictione 2, epiſt. 12.

[b] Zenobij] De eodem Beda, Vſuardus, Ado ac cæteri. Scribit de eo Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 25. Niceph. lib. 7. c. 16. Longè alius hic ab eo de quo Greci agũt die ſequenti in Menologio.

[c] Maximiliani & Valentini.] Vetera manuſcripta, ex quibus Molanus in additionibus ad Vſuardum hac die.

[d] Euſebiæ.] Tabulæ eccleſiæ Bergomenſis, ex quibus Galeſinius hac die.

[e] Narciſſi epiſc.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij: pluribus Euſebius in chron. & hiſtor. libro 4. cap. 19. libro 5. cap. 12. & libro 6. cap. 8. & 9. Niceph. libro 5. cap. 9. & 10. Meminit eiuſdem ſanctus Epiphan. in Panar. hæreſ. 66. & Niceph. epiſc. in chron. Confundunt nonnulli hunc cum Narciſſo Gerundenſi, de quo ſuprà. Fuit hic trigeſimus eius ſedis epiſcopus. Claruit ſub Seuero, & ſucceſſoribus Imperatoribus.

[f] Ioannis epiſc.] De eodem tab. eccleſiæ Auguſtodunen. Eius vita ſcripta fertur à Walfrido eius ſucceſſore.

[g] Donati.] Gregorius Papa in regiſtro libro 2. epiſt. 2. meminit de corpore eiuſdem ſancti Donati: pluribus autem inferiùs epiſtola octaua. ibi & de Caſſiope caſtro meminit.

[h] Theodori abb.] aliàs Theodarij, ſic & Molanus, qui de eodem agit hac die.

30 Tertio Kal. Nouemb. Luna. B xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

IN Africa natalis ſanctorum Martyrum[a] ducentorũ viginti. Tingi in Mauritania paſſio ſancti Marcelli[b] centurionis, qui capitis abſciſſione martyrium compleuit ſub Agricolao agente vices præfecti prætorio. Alexandriæ ſancti [c] Chronionis ſub

ſub Decio Imperatore. Ibidem ſanctæ Eutropiæ[d] martyris, quæ martyres viſitans, cum illis ſæuiſſimè cruciata, reddidit ſpiritum. Caralis in Sardinia ſancti Saturnini[e] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Barbaro Præſide capite truncatus eſt. Apameę ſancti Maximi[f] martyris, ſub eodem Diocletiano. Legione in Hiſpania ſanctorum martyrum Claudij[g], Luperci, & Victorij, filiorum ſancti Marcelli centurionis; qui in perſecutione Diocletiani & Maximiani ſub Digniano Præſide iuſſi ſunt decollari. Aegææ in Cilicia paſsio ſanctorum Zenobij[h] epiſcopi, & Zenobiæ ſororis eius; ſub Diocletiano Imperatore & Lyſia Præſide. Altini ſancti Theoneſti[i] epiſcopi & martyris, qui ab Arianis occiſus eſt. Pariſijs ſancti Lucani[k] martyris. Antiochiæ ſancti Serapionis[l] epiſcopi, eruditione clariſsimi. Capuæ ſancti Germani[m] epiſcopi & confeſſoris, magnæ ſanctitatis viri: cuius animam in hora obitus eius ab angelis in cælum ferri ſanctus Benedictus adſpexit. Potentiæ in Lucania ſancti Gerardi[n] epiſcopi.

OCTOBRIS 30.

MARTYRVM ducentorum viginti.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, conſentiuntque vet. manoſcript.

[b] Marcelli.] Beda ac cæteri omnes de eodem hac die. Exſtāt eius martyrij acta publica à Notarijs excepta: deſcripſit eadem Sur. tom. 5. Inſuper eius certamen & corona præclarè canuntur hymno ſacro in Breuiario Toletano. Fuit hic pater duodecim filiorum, qui omnes pari triumpho digoati, parem patri aſſecuti ſunt coronā martyrij. De his omnibus in Breuiario Eborenſi, & in chron. Hiſpan. Vaſæi, qui de Marcello agens, paſſum dicit Fauſto iterum & Gallo Coſſ. Eſt is annus à Chriſto ducenteſimus nonageſimus octauus. De eodem in Flore Sanct. Hiſpan. vbi & de martyrijs duodecim filiorum pleniùs agitur; licet aliqui alij loco illorum ibi ponātur. Quinam fuerint huius filij, habes ex Breuiario Eborenſi apud eundem Vaſæum in chron. Hiſpan.

[c] Chronionis & ſoc.] Agunt de his Græci etiā in Menologio hac die. De Chronione & ſocijs agit Euſebius ex Epiſtola Dionyſij lib. 6. c. 34. Verùm de Iuliano & Macario eius ſocijs, alijs diebus agitur ſuperiùs.

[d] Eutropiæ.] Græci itidem hac die in Menologio pluribus de eadem agunt.

[e] Saturnini.] Accepimus eius acta manoſcript. paſſusque habetur anno viceſimo Imp. Diocletiani, eius Cōſulatu octauo, tertio Kal. Nouemb. Alia acta habet Mombrit. tom. 2. vit. Sanct. Meminit eiuſdem Fara de reb. Sard. De baſilica S. Saturnini in Sardinia mentio habetur in vita S. Fulgentij epiſcopi Ruſpenſis apud Sur. tom. 1.

[f] Maximi.] Græci agunt de eodem xvij. Kalend. Octob. in Menologio.

[g] Claudij & ſoc.] Fuit Claudius vnus ex filijs S. Marcelli centurionis, de quo hac die agitur, Lupercus item, & Victorius eodem patre geniti. Plura de his in Flore ſanct. Hiſpan. vbi de omnibus eiuſdem S. Marcelli filijs agitur; ſed quo ad nomina ſingulorum ſpectat, conſule (vt diximus) Vaſæum in chron. anno 206. & Theſaur. concion. tom. 2.

[h] Zenobij & Zenobiæ.] Agunt de his Græci etiam hac die in Menologio, eorumque martyriū deſcribunt; ſed pleniùs Metaphraſtes eorum acta refert: exſtant apud Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. hac die.

[i] Theoneſti epiſcopi.] Tabulæ eius eccleſiæ, itemque Sigebert. in chron. anno 425. & Petrus in catal. libro 10. cap. 9.

[k] Lucani.] De eodem vet. manuſcripta, ex quibus Molan. hac die in addit. ad Vſuard.

[l] Serapionis epiſc.] Beda, Vſuardus, & alij recentiores de eodem hac die. Scribit de ipſo Euſeb. in chron. anno 10. Commodi Imper. & hiſt. lib. 6. cap. 10. Hieron. de ſcript. eccleſ. Niceph. Calliſt. lib. 4. c. 20. & 27. Niceph. epiſc. Conſt. in chron. In Concil. Alexandrino temp. Athanaſij commendatur eius Catholica fides ſcriptis olim teſtata, vt de eo item Niceph. libro 10. cap. 14.

[m] Germani epiſcopi.] Ado, & alij recentiores. Pluribus S. Gregorius lib. 2. dialog. c. 35. & libro 4. c. 40. hiſt. Miſcel. lib. 15. in Iuſtino Imper. Lib. de Roman. Pontif. in Hormiſda. Ioan. epiſcopus Cōſtantinop. in libello fidei Catholicæ ad Hormiſdā. De eius legatione Conſtantinopolim, de mandatis acceptis ab Hormiſda, de litteris ad eū ſcriptis, de relatione Germani, rebusq; tunc ab eo geſtis Conſtantinopoli, & cùm reuerterent Romam, plures exſtant epiſtolæ, quas ex codice Vaticano deſcripſimus,

ſimus, iotexuimusque Annal. eccleſiaſt. Succeſſio epiſcoporum Capuanæ eccleſiæ illorum temporum ſic ſe habuit: Sub Pontificatu Hilari Papæ ſedit Tiburtius, qui interfuit Romano Concilio ſub eodem Pontifice celebrato; poſt quem ſedit Conſtantinus, qui item interfuit Synodo Romæ habitę ſub Felice Pontifice, vixitque etiam tempore Papæ Symmachi, ſeditque cum alijs in Concilijs Romanis aduerſus Laurentium pro Symmacho, vt prædictarum Synodorum acta declarant: Poſt Conſtantinum denique ſedit ſanctus Germanus, de quo hac die celebritas agitur. De eodem habetur mentio in actis ſancti Placidi à Gordiano conſcriptis.

[e] Gerardi epiſcopi.] Tabulæ, & vetera manuſcripta eius eccleſiæ.

31 Pridie Kal. Nouemb. Luna. C xxij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

VIGILIA[a] omnium Sanctorum. Romæ natalis beati Nemeſij[b] diaconi, & Lucillæ virginis filiæ: qui cum à fide Chriſti flecti nequaquam poſſent, iubente Valeriano Imperatore decollati ſunt octauo Kalēdas Septembris: quorum corpora à beato Stephano Papa ſepulta, deinde à beato Xyſto via Appia hac die honeſtiùs tumulata, Gregorius quintus in Diaconiam ſanctæ Mariæ Nouæ tranſtulit, vnà cum ſanctis Symphronio, Olympio tribuno, Exuperia eius vxore, & Theodulo filio, qui omnes Symphronij opera conuerſi, & ab eodem ſancto Stephano baptizati, martyrio coronati fuerant. Quæ Sanctorum corpora Gregorio xiij. ſummo Pontifice ibidem inuenta, ſub altari eiuſdem eccleſiæ honorificentiùs collocata ſunt ſexto idus Decembris. Eodem die ſanctorum Ampliati[c], Vrbani, & Narciſſi, quorum meminit ſanctus Paulus ad Romanos ſcribens: qui ob Euangelium Chriſti à Iudæis & Gentilibus cæſi ſunt. In Gallia apud Auguſtam Veromanduorum ſancti Quinctini[d] ciuis Romani, ordinis ſenatorij, qui ſub Maximiano Imperatore martyrium paſſus eſt: cuius corpus poſt annos quinquagintaquinque reuelante angelo inuentum eſt incorruptum. Conſtantinopoli ſancti Stachis[e] epiſcopi, qui à beato Andrea Apoſtolo primus eiuſdem ciuitatis epiſcopus ordinatus eſt. Mediolani ſancti Antonini[f] epiſcopi & confeſſoris. Ratiſponæ ſancti Vuolfgangi[g] epiſcopi.

OCTOBRIS 31.

[a] VIGILIA.] De eadem Beda, Vſoardus, Ado, & alij. Concil. Oxon. & qui agūt de diuinis officijs.

[b] Nemeſij & Lucillæ.] Beda de ijſdem, ac recentiores. Agitur de his martyribus in actis ſancti Stephani Papæ & martyris apud Sur. tom. 4. die 2. Auguſti. Adhuc perſeuerat locus Lucillæ virginis in cœmeterio Calliſti, vbi in lapide ſepulchri inſcriptio vetus poſita legitur. Vltima tranſlatio, cuius hîc habetur mētio, facta eſt ſolenniter opera Illuſtriſſimi & Reuerendiſſ. Antonij Carrafæ tunc diaconi, nunc presbyteri Cardinalis Bibliothe-

Bibliothecarij, Protectoris monachorum Ordinis S. Benedicti, congregationis Montis Oliueti, qui prædictam curant eccleſiam, cuius egregia opera apud complures illorum priſtina illa monaſtica exactiſſima diſciplina eſt reſtituta, quam ſperamus in cæteros propagandam.

[c] Ampliati & ſoc.] De his Paulus ad Roman. c. 16. Græci etiam horum omnium diem natalem celebrant hac die in Menologio. Hippolytus mart. In libello de 72. diſcipulis ait Ampliatum Odyſſæ, Vrbanum in Macedonia, & Narciſſum Athenarũ creatos eſſe epiſcopos: de Ampliato & Vrbano idẽ profitetur Dorotheus in Synopſi; Narciſſum autem Patrarum dicit fuiſſe epiſcopum.

[d] Quinctini.] Agũt de Quinctino Beda, Vſuardus, Ado, cæterique recentiores, cuius martyrij acta ex antiquis codicibus edidit Sur. tom. 5. agitque de eius ſacri corporis tranſlatione. Mentio de eodem habetur in actis ſanctorum Criſpini & Criſpiniani, de quibus agitur ſuprà x. Kal. Nouembris. De miraculis ad ſepulchrum eius ſcribit Gregorius Turonenſis de gloria martyrum, capite 72. & 73.

[e] Stachis epiſc.] De eodem hac die Græci in Menologio. Hic ille Stachis, cuius Paulus meminit ad Roman c. 16. de quo & Niceph. epiſc. Cõſtantinopolit. in chron. & Niceph. Caliſt. hiſt. lib 8 c. 7. Hippolytus in libello de ſeptuag. duob. diſcip. ex quo eadem Doroth in Synopſi.

[f] Antonini.] De quo tab. eccleſiæ Mediolanenſis, ex quibus & Galeſinius hac die.

[g] Vuolfgangi epiſcopi] Eius res geſtas ex vet. manuſcript. edidit Sur. tom. 5. Legi præterea libellum, ipſius vitam continentem, eamq; ſacris imaginibus refertorem; ſuntque ibi deſcripta miracula poſt obitũ facta. De eodẽ Lambert. in chron. & Trithem. de vir. illuſtr. Ord. Sanct. Bened. libro 3. c. 229. & lib. 4. c. 226. Sedit (vt prædicta acta indicant) annis viginti duobus, migrauitque ea hac vita anno Domini 999. licet Lambertus referat eius obitum anno 994.

NOVEMBER.

xxj. D Kalendis Nouembris. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

FESTIVITAS [a] omnium Sanctorum, quam in honorem beatæ Dei genitricis virginis Mariæ & ſanctorum Martyrum Bonifacius Papa quartus, dedicato templo Pantheon, celebrem & generalem inſtituit agi quotannis in Vrbe Roma. Sed & Gregorius item quartus poſtmodum decreuit, eamdem feſtiuitatem, quæ varijs modis iam in diuerſis eccleſijs celebrabatur, in honore omnium Sanctorum ſolenniter hac die ab vniuerſa Eccleſia perpetuò obſeruari. Tarracinæ in Campania natalis ſancti Cæſarij [b] diaconi, qui diebus multis in cuſtodia maceratus, poſtea cũ ſancto Iuliano presbytero in ſaccum miſſus, in mare præcipitatus eſt. In caſtro Diuione ſancti Benigni [c] presbyteri, qui à beato Polycarpo miſſus in Galliam ad prædicandum Euangelium, poſtquam ſub Marco Aurelio Imperatore à Terentio iudice grauiſſimis tormentis multipliciter eſt afflictus, tandem collum eius vecte ferreo tundi, & corpus lancia perforari iubetur. Eodem die ſanctæ Mariæ [d] ancillæ, quæ Chriſtianæ religionis nomine accuſata, ſub Hadriano Imperatore diris verberibus afflicta, equulei extenſione, & vngularũ laceratione vexata,

martyrium compleuit. Damaſci paſſio ſanctorum Cæſarij[e], Dacij, &aliorum quinque. In Perſia ſanctorum martyrum Ioannis[f] epiſcopi, & Iacobi preſbyteri, ſub Sapore Rege. Tarſi ſanctarum[g] Cyreniæ & Iulianæ, ſub Maximiano Imperatore. Aruernis ſancti Auſtremonij[h] primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi. Pariſijs depoſitio ſancti Marcelli[i] epiſcopi. Baiocis ſancti Vigoris[k] epiſcopi, tempore Childeberti Francorum Regis. Tibure ſancti Seuerini[l] monachi. In pago Vuaſtinenſi ſancti Maturini[m] confeſſoris.

NOVEMBRIS I.

FESTIVITAS omnium Sanctorum.] Agunt de eadem cætera Martyrologia; atq; in ordine Romano hæc ſcripta habentur: In ipſis Kalendis Nouembris Romę, & per totum Orbem plebs vniuerſa, ſicut in die Natalis Domini, ad eccleſiam in honorem omnium Sanctorum, ad Miſſarum ſolennia conuenire ſtudeat: illud attendentes, vt quicquid humana fragilitas per ignorantiam aut negligentiam in ſolennitatibus ac vigilijs Sanctorum minus plenè peregerit, in hac obſeruatione ſancta ſoluatur. Hæc ibi; eademque Albinus Flac. de diuin. offic. Annua die natalitia ſanctorum martyrũ in Eccleſia peragi, ex priſtina maiorum traditione, ab ipſo initio naſcentis Eccleſiæ, religionis vſus obtinuit. idque intelligit Tertullianus de coron. milit. cùm ait: Pro Natalitijs annua die facimus. ea de cauſa ſanctus Cyprianus ſumma adhibita diligentia diem notari mandat, quo quis martyrium conſummaſſet. epiſt. 36 quo autem ritu huiuſmodi Natalitia agi conſueuiſſent, idem docet epiſt. 34. cùm ait: Sacrificia pro eis (vt meminiſtis) ſemper offerimus, quoties martyrum paſſiones & dies anniuerſaria commemoratione celebramus. Mittimus hîc de his innumera aliorum ſanctorum Patrũ teſtimonia recenſere. egimus de his pleniùs in Annalib. eccleſiaſt. Vt autem omnium ſimul martyrũ, vnà eademque die celebritas ageretur, ex Bonifacij Papæ inſtitutione Romæ eſt ſumptum exordiũ, cùm antea ea die Kalend. Nouembrium eſſet vniuerſale ieiunium, de quo Iſidorus agit de eccleſ. offic. lib. 1. c. 39. Poſtmodum verò, quod Romæ tantùm peculiariter agebatur, Gregor. Papa quartus cæteris occidentalis Orbis eccleſijs faciendum præcepit. De Tranſalpinis Sigebert in chron. anno Domini 835. docet his verbis: Tunc, monente Gregorio Papa, & omnibus epiſcopis aſſentientibus, Ludouicus Imper. ſtatuit, vt in Gallia & Germania feſtiuitas omnium Sanctorum in Kal. Nouemb celebraretur, quam Romani ex inſtituto Bonifacij Papæ celebrant. Hæc Sigebert. Quòd autem ante Ludouicum Pium Imp. in Gallijs eiuſmodi ſolennitas nullatenus peragi conſueuerit, ſatis exploratũ habetur ex eo, quòd in Concilio Moguntino habito tempore Caroli Magni Imp. cùm in canone triceſimoſexto feſti dies in illis eccleſijs agi conſueti recenſeantur, nulla prorſus mentio fit de eiuſmodi celebritate, ſicut nec etiam in Capitular. Regum libro. 1. cap. 164. lib. 2. c. 36. & lib. 6. cap. 186. Quòd verò ferantur ſermones aliqui S. Auguſtini nomine in eadem ſolennitate habiti: ſcire debemus inprimis illum ipſum primum ordine eo titulo prænotatum, ſecundùm exactam cenſuram ſcholæ Louanienſis, nõ Auguſtino, ſed Alcuino eſſe tribuendum, fuitque fortaſſe librariorum mendum, vt pro Alcuino ſcriberent Auguſtinũ. At verò in antiquo codice manuſcript. eccleſiæ ſanctæ Mariæ ad martyres Romæ, vbi ea celebritas primùm agi cœpta eſt, inuenimus eundem ſermonem ſub titulo Odonis abbatis Clunìacenſis. Ruſſus autem ſermo ille 54. in additione Pariſienſi, qui eodem titulo cõſignatur, Auguſtini cùm germanus ſit, habitus ab eo noſcitur in die natali alicuius virginis & martyris, vt patet ex eius exordio. Reperimus in eodem codice alios ſermones S. Aug. de martyribus, ad eam tamen ſolennitatem accommodatos, vt quem habuit de Maſſa candida, nondum, quod ſciam, typis excuſum, cuius exordium eſt: Dilectiſſimi fratres, &c. Alius eſt, qui incipit: Delectat videre campos ſegetum, &c. Tertius ita: Sancta feſtiuitas, &c. Quartus verò ſic: Pſalmus qui cãtatur, &c. Eſt hic primus ordine de pluribus martyribus, cæteri autem nõdum editi ſunt. hi quidem per octauas eius ſolennitatis legi conſueuerunt vnà cum tractatu in Apocalypſim titulo Pauli Oroſij, & ſermo de omnibus ſanctis, incipiẽs à Dei genitrice Maria: qui in aliquibus codicibus adſcribitur Maximo Taurinẽſi, ſed in dicto codice ponitur titulo: Maximi Tarentini; ſicque exorditur: Legimus in eccleſiaſticis hiſtorijs, &c. Exſtant de eadem ſolennitate inter alios duo ſermones Innocẽtij Papæ. De dedicatione autem Pantheon in honorem Dei genitricis, & omnium Sanctorum, dictum ſatis eſt ſuprà tertio Idus Maias. Hîc vero non prætereundũ putamus quod legitur in Martyrologio Bedæ hac die; Pantheon fuiſſe erectum à Domitiano Imp. Putaſſem mendũ vitio librariorum in codicem irrepſiſſe, niſi conſtaret eundem auctorem idẽ ſcripſiſſe lib. de ſex ętat. in Traiano. id quidem à veritate alienum eſt; cùm conſtet Auguſti tẽpore à Marco Agrippa tertiùm Cõſule excitatum, anno ab Vrbe cõdita ſeptingenteſimo viceſimoſeptimo, ante Chriſti aduentũ anno 25. cuius quidem rei, etſi nullius antiquorũ ſuppeteret teſtimoniũ, ipſa in frontiſpicio poſita vetus inſcriptio ſatis indicat, quę habetur adhuc tempo-

ribus noſtris: M. AGRIPPA L. F. CONS. TERTIVM. FECIT. De eodẽ Dio lib. 53. hiſt. Rom. hæc ait: Pantheũ, quod perfecit Agrippa, id ſic dicitur fortaſſis, quòd in ſimulachris Martis & Veneris multas Deorum imagines acciperet: vt verò mihi videtur, quòd forma conuexa faſtigiatam cæli ſimilitudinem oſtenderet. Voluit Agrippa in eo Auguſti quoque ſtatuam collocare, nomenque operis ei adſcribere: neutrum autẽ eo accipiente, in Pantheo ipſo Cæſaris ſuperioris ſtatuam, & ſuam & Auguſti in veſtibulo poſuit, &c. Hæc Dio. Quòd autem Cybelli deorum matri tradunt fuiſſe dicatum, aliud teſtari Plinius videtur, qui hæc propiùs ſpectauit, atque lib. 36. nat. hiſtor. c. 15. Ioui Vltori fuiſſe dicatum, affirmat. Compreſſo nimirum bello ciuili Marc. Antonio & Cleopatra ad Actiacum ſuperatis; M. Agrippa iam ſecundùm, indeque & tertiùm Conſul, id muneris obtulit Ioui Vindici, cui ob hoſtes deuictos, aras erigi ac templa, ſacrificia offerre, fuiſſe vſitatum, Romanarum rerum antiqui ſcriptores, inter quos Tacitus lib. 3. & 15. teſtatum reliquerunt.

[b] Cæſarij.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Huius acta ex vet. manuſcript. cod. Surius edidit. tom. 6. Plura leguntur de eodem in actis ſanctorũ Nerei & Archilei apud Sur. tom. 3. die 12. Maij Quòd autem in ijſdem actis, necnon aliquibus Martyrologijs paſſus legitur ſub Claudio Imp. corrigendum videtur: nam ſi Traiani tẽporibus pro Chriſtiana fide certauit, & corpora ſanctarum Flauiæ Domitillæ, & ſociarum ſepulturæ mandauit (vt eadem acta teſtantur) qua ratione poſt annos centum & ſeptuaginta ſub Claudio potuit coronari? Acta eiuſdem martyris ſcripſiſſe reperitur Albericus diaconus Caſinenſ. cœnobij, vt auctor eſt Petrus diac. bibliothecar. Caſin. lib. de vir. illuſtr. eius monaſterij. c. 21. Eademque, vt idẽ teſtatur c. 46. Gelaſius qui ex monacho Caſinenſi factus eſt Papa, verſibus exornauit. Erat vetus memoria S. Cæſarij martyris Romæ in Palatio, cuius meminit S. Greg. Papa in regiſtr. lib. 11. cap. 1. eratque ibi abbatia, vna ex vigintiduabus quas notatas vidimus in antiquo Rituali, quod habetur in Bibliotheca Vatic. in cod. manuſcript. cuius eſt titulus: Lib. cenſuũ. Ea diruta eccleſia, corpus eius trãſlatum eſt in baſilicam Helenianam, dictam alio nomine S. Crucis ad Hieruſalẽ in Atrio Seſſoriano, vbi hactenus religioſiſſimè aſſeruatur. S. Bernardus Romam veniens, multis ad martyrem precibus fuſis, dentem ex eius capite tandem accipere meruit, vt in eius vita lib. 4. c. 5. legitur. Brachiũ eiuſdem à S. Annone Colonienſi epiſcopo delatum eſſe Coloniam, in actis eiuſdem Annonis libro 1. cap. 34. habetur expreſſum, ibique cap. 35. de miraculis ſcitu dignis ab eodẽ mart. Romæ editis, præclarè agitur, apud Sur. tom. 6. die. 4. Decemb.

[c] Benigni.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, & Ado pluribus. Eius acta ex antiquis monumẽtis edidit Sur. tom. 6. Mõbrit. tom. 1. Petrus in catal. libro 10. cap. 5. Plura etiam Sur. in actis SS. Tergeminorum tom. 1. Porrò non ab Aureliano Imp. (vt aliqui putant) ſed ſub Marco Aurel. paſſus habetur. Quî enim fieri poteſt, vt diſcipulus Polycarpi peruenerit vſque ad tempora Aureliani? De eius reliquijs Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 10. c. 31. in fine, qui & agit de eiuſdem miraculis lib. de glor. martyr. cap. 51. De eius venerandi corporis tranſlatione agitur in vita S. Annonis epiſcopi Colon. lib. 1. cap. 38.

[d] Mariæ ancillæ.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Pluribus de ea Vincent. lib. 11. c. 86. & 87. Petrus in catal. libro 10 cap. 4. & alij.

[e] Cæſarij, Dacij & ſoc.] Agunt de bis etiam Græci hac die in Menologio.

[f] Ioannis & Iacobi.] Græci de ijſdem in Menologio hac die.

[g] Cyreniæ & Iulianæ.] De his itidem Græci agunt in dicto ſæpiùs Menologio.

[h] Auſtremonij epiſc.] Huius acta metro ſcripſit S. Proiectus, vt auctor, qui eius vitam ſcripſit, teſtatur, quã habes apud Sur. tom. 7. hac die. Meminit eiuſdem Gregor. Turon. hiſt. Franc. libro 1. cap. 30. pluribus de glor. confeſſ. capite 30. Petr. Clun. libro 1 epiſt. 2. & alij.

[i] Marcellini epiſc.] De eodem Vſuardus hac die. Scribit eius vitam Fortunatus ad S. Germanũ epiſcopũ Pariſien. Exſtat apud Sur. tom. 6. Gregor. Turon. de eodem lib. de glor. cõfeſſ. c. 89. & Petr. in catal. libro 10. c. 7. Ponitur nonus eius ſedis epiſcopus in tab. Democharis.

[k] Vigoris epiſc.] Agit de eo Vſuardus, Ado & alij. Eius acta recitat Sur. tom. 6. Petrus in catal. lib. 10. c. 5. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 272. & lib 4. cap. 138. Clatuit temporibus Childeberti regis Francorum, fuitq; decimus eius ſedis epiſcopus.

[l] Seuerini.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Conditum habetur eius venerabile corpus Tybure ad ſancti Laurentij, vt eius eccleſiæ vetera monumenta ſignificant, quæ manuſcripta accepimus.

[m] Maturini.] Vſuardus de eodem hac die. Eius vitæ acta habet Mombrit. tom. 2. & Petrus in catal. lib. 10. cap. 6. Vixiſſe fertur temporibus Maximiani Imperatoris.

2 Quarto nonas Nouemb. Luna. E xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P				
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11				

COMMEMORATIO [a] omnium fidelium Defunctorum. Eodem die natalis ſancti Victorini [b] Pictauienſis epiſcopi, qui poſt multa edita ſcripta, vt ſanctus Hieronymus teſtatur, in perſecutione Diocletiani martyrio coronatus eſt. Tergeſte paſſio beati Iuſti [c], qui in eadem perſecutione ſub Manatio præſide martyrium conſummauit. Sebaſtæ ſanctorũ Carterij [d], Styriaci, Tobiæ, Eudoxij, Agapij, & ſociorum martyrum, ſub Licinio Imperatore. In Perſide ſanctorum martyrum Acindini [e], Pegaſij, Aphthonij, Elpidephori, & Anempodiſti, cum plurimis ſocijs. In Africa natalis ſanctorum martyrum Publij [f], Victoris, Hermetis, & Papiæ. Tarſi in Cilicia ſanctæ Euſtochij [g] virginis & martyris, quæ ſub Iuliano Apoſtata poſt dira tormenta, in oratione reddidit ſpiritum. Laodiceæ in Syria ſancti Theodoti [h] epiſcopi, qui non ſolùm verbis, ſed rebus & virtutibus fuit ornatus. Viennæ ſancti Georgij [i] epiſcopi. In monaſterio Agaunenſi ſancti Ambroſij [k] abbatis. Cyri in Syria ſancti Marciani [l] confeſſoris.

NOVEMBRIS 2.

[a] COMMEMORATIO omnium fidelium defunctorum.] Non recenter ſtatutum fuit in Eccleſia, vt pro defunctis commemorationes anniuerſariæ agerentur. Ex maiorum traditione (Inquit Tertullianus de coron. milit.) pro defunctis annua die facimus. De ijſdem Anniuerſarijs repeti conſuetis S. Gregorius Nazianzenus in oratione in funere Cæſarij fratris hæc ait: Alia perſoluimus, alis daturi ſumus, anniuerſarios enim honores & commemorationes offerentes, & ij quidem certè qui ſuperſtites relinquentur. hęc Gregor. Satiſque ſit modò tum ex Latino, tum ex Græco auctore hæc mõſtraſſe; vt tam in Occidentali, quàm Orientali Eccleſia iſthæc piè religioſeque ſeruari conſueuiſſe, intelligantur. alibi enim de his cumulatè egimus. Vt autem vna eademque die vniuerſalis ageretur memoria omnium fidelium defunctorum; omnes id in primis acceptum ferunt ſancto Odiloni abbati Cluniacenſi. Teſtatur id Petrus Damian. in vita ipſius, & Sigebert. in chron. anno Domini 998. Quod etenim ille in ſuis monaſterijs faciendum curauit; id poſtmodum Romani Pontificis auctoritate vbique locorum ſeruandum ſacris legibus ſancitũ videtur. vt verò hæc ipſa die poſt ſolennitatem omnium ſanctorum; ex ordine officij eccleſiaſtici ratio ſumpta videtur. Nam ante Odilonem ducentis ferè annis vixit Amalarius Fortunatus epiſcopus Treuerenſis, temporibus Ludouici Pij Imp. ad quem etiam ſcripſit libros de officio Eccleſiaſt. hic (inquam) in lib. de Ordin. antiphonarij c. 65. hæc ait: Poſt officiũ ſanctorũ inſerui officium pro mortuis. multi enim tranſierunt de præſenti ſeculo, qui non illico ſanctis coniunguntur, pro quibus ſolito more officium agitur. hæc ibi.

[b] Victorini.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 10. c. 12. Scribit de eodẽ S. Hieron. de ſcript. eccleſ. in epiſt. 13. ad Paulinum, vbi eum appellat inclytum Victorinum martyrio coronatum. idem in epiſt. 84. ad Magnum, in præfat. in Euang. Matthæi ad Euſeb. & in prooem. in Iſaiã. Ne mireris, lector, ſi huius Victorini opuſcula Gelaſius Papa in can. Sancta Roman. diſtinct. 15. recenſuit inter apocrypha: nam (vt ſcribit S. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Papia) ſectatus eſt Victorinus vnà cum alijs nonnullis viris ſanctis & erudiſſimis ſententiam de Millenario, quæ quidem (vt ſuperiùs diximus) vſque ad tempora Damaſi Papę,

abſque iactura fidei, vel communionis diuiſione liberè ferebatur, nec crimini data eſt Papiæ, Iuſtino martyri, vel alijs, quòd minus inter ſanctos & eccleſiaſticos viros adſcriberetur. At verò, ea damnata ſententia, etiam illi fauentes ſcriptiones iure proſcriptæ videntur. Rurſus autem de Victorino mendacius lectorem, incerto quodã modo irrepſiſſe in Synodum Romanam ſecundam ſub Siluestro Papa habitam, cap. 2 damnationem Victorini epiſcopi Pictauienſis, cyclus Paſchales perperam ſupputantis: nam nihil prorſus illi commune cum Paſchali calculo, vel cum Siluestro Papa, cùm iam temporibus Diocletiani fuerit martyrio coronatus. Error ſupradictus videtur prouenisse ea alio Victorino Aquitano, eccleſiaſtici calculi ſupputatore, cuius cyclus erroris coarguit Victor Capuanus, Beda, & alij, qui & vixit tempore Hilari Papæ; vt ſcribit Gennadius de vir. illuſtr. c. 88. Vnde apparet canonem illum non eſſe illius Romani Concilij habiti ſub Siluestro, ſed alterius, in illud tamen illapſum. vel dicendum de alio quopiam ignoto homine illic agi, & non de Victorino epiſcopo Pictauienſi: nam in tabulis epiſcoporum eius eccleſiæ, vnus tantùm eius nominis, idemque martyr, ac primus eius ſedis epiſc. ponitur; de quo hîc agitur.

[c] Iuſti.] Eius acta breui compendio recitat Petrus in catal. libro 10. cap. 9. De eodem vet. manuſcripta, atque recentiores.

[d] Carterij & ſoc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio, vbi & eorum certamen deſcribitur.

[e] Acindini & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio. Metaphraſtes autem ea antiquis monumentis eorum acta deſcripſit; quæ habet Lipom. tom. 5. & Sur. tomo 6.

[f] Publij & ſoc.] Beda, & alij recentiores de his agunt hac die.

[g] Euſtochij.] De eadem Petrus in catal. lib. 10. c. 10 vbi eius acta paucis complexa refert.

[h] Theodoti epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scribit de eodem Euſeb. hiſt. lib. 7. c. vlt. & Nicephorus libro 6. cap. 36.

[i] Georgij epiſc.] De ipſo Beda, & recentiores. Ado Vien. in chron. ponit anno Domini ſexcenteſimo nonageſimo nono; numeraturque decimusquintus eius ſedis epiſcopus.

[k] Ambroſij abb.] Agũt de eo Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 10. c. 15. & Trithem. de vir illuſtr. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. cap. 273.

[l] Marciani.] De eodem hac item die Græci in Menologio: ſcripſitque eius res geſtas Theodoretus in Theophilo, cap. 3.

xix. F **Tertio nonas Nouemb. Luna.** 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

NATALIS ſancti Quarti[a] Apoſtolorum diſcipuli. Cæſareæ in Cappadocia ſanctorum martyrum Germani[b], Theophili, Cæſarij, & Vitalis, qui in perſecutione Deciana optimè duxerunt martyrium. Cæſarauguſtæ ſanctorum innumerabilium[c] Martyrum, qui ſub Daciano Hiſpaniarum Præſide mirabiliter occubuerunt pro Chriſto. Viterbij ſanctorum martyrũ Valentini[d] preſbyteri, & Hilarij diaconi, qui in perſecutione Maximiani ob Chriſti fidem cum ſaxi pondere in Tiberim præcipitati, & inde ab angelo diuinitus erepti, demum abſciſſis ceruicibus coronã martyrij perceperũt. In Anglia ſanctæ Vuenefridæ[e] virginis & martyris. In monaſterio Claræuallenſi depoſitio ſancti Malachiæ[f] epiſcopi Connerthenſis in Hybernia, qui multis virtutibus ſuo tempore claruit: cuius vitam ſanctus Bernardus abbas conſcripſit. Eodem die ſancti Huberti[g] Tungrenſis epiſcopi. Viennæ ſancti Domni[h] epiſcopi & confeſſoris. Item depoſitio ſancti Pirmini[i] Meldenſis epiſcopi. Vrgellæ in Hiſpania ſancti Hermengaudij[k] epiſcopi.

QVARTI.] De quo Paulus ad Roman. cap. 16. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Hunc Berythi eccleſiæ epiſcopum datum eſſe, tradit Doroth. in ſynopſi, idque ex Hippolyti libello de 72. diſcipulis.

[b] Germani & ſoc.] Beda, Vſuard. Ado, & Petrus in catalog. lib. 10. cap. 18. vbi ex priſcis tabulis eorum acta paucis deſcribit.

[c] Innumerab. martyrum.] Eadē hyperbole vtitur Vſuardus; dū de his agit hac die. Hi etenim ſunt quos Prudentius Periſteph. hym. 4 cecinit his Sapphicis, dum de Cæſarauguſtana ciuitate agit:

Sola in occurſum numeroſiores
Martyrum turbas Domino parasti;
Sola prædites pietate multa
Luce frueris.
Vix parens orbis populoſa Pœni,
Ipſa vix Roma in ſolio locata,
Te decus noſtrum ſuperare in iſto
Munere digna eſt.
Omnibus portis ſacer immolatus
Sanguis excluſit genus inuidorum
Dæmonum, & nigras pepulit tenebras,
Vrbe piata. Et paulo pòſt de iiſdem:
Nec furor quiſquam ſine laude noſtrûm
Ceſsit, aut clari vacuus cruoris
Martyrum ſemper numerus ſub omni
Grandine creuit.

Agens de ciuitate Cæſarauguſtana Iſidorus libro 15. Origin. dum eam dicit eſſe præſtantiorem cunctis Hiſpaniæ ciuitatibus. Illuſtrior eſt, inquit, florens ſanctorum martyrum ſepulturis. De his item Petrus in catal. lib. 10 c. 17. Vaſæus in chron. Hiſpā. Plurimus auctor in Flore ſanct. Hiſpan. Qui omnes tradunt, horum omnium martyrum multitudinem appellatā eſſe Maſſam candidā, eo quòd corporum eorum combuſtorum cineres remanſerint niue candidiores; quo ſigno ab alijs tetris cineribus diſcreti, collecti ſunt. De his item agitur in Theſauro concion. tom. 2. hac die.

[d] Valentini & Hilarij] Horum martyrū acta manuſcripta accepimus ab eccleſia Viterbienſi: vbi eorum capita Cathedralis Eccleſia magna veneratione conſeruat.

[e] Vueneſridæ] Huius acta Rupertus abbas Salopienſis conſcripſit, quæ recitat Sur. in tom. 6. In catalogo ſcript. Britan. traduntur eadem ab Elerio Cambrio ſcriptis mandata. Agit de eadem Molanus in addit. ad Vſuard. hac die. Quæ autem in iiſdem actis de perenni fonte & miraculis illic fieri ſolitis deſcribuntur, maiora his accepi à fideliſſimo teſte oculato Reuerendiſſ. D. Thoma epiſcopo Aſaphenſi, Romani Pontificis in obeundis epiſcopalibus functionibus Suffraganeo, vitæ ſanctitate, fidei confeſſione, atque doctrina conſpicuo, nuper Romæ dolore omnium optimorum ex humanis ſublato.

[f] Malachiæ epiſcopi.] Scripſit eius vitæ acta S. Bernardus; qui eundem viuentem, ac poſteà defunctum mirificè coluit. Extat eiuſdem ad eundem epiſt. 315. 316. & 317. & ſermo in eiuſdem feſtiuitate. Exceſſit è vita (vt idē teſtatur) anno Domini milleſimo centeſimo quadrageſimooctauo, quarto nonas Nouembris: ob commemorationem autem defunctorum tranſlata eſt eius celebritas in hanc diem, quo ſolennius agi poſſet.

[g] Huberti epiſcopi.] Eius res geſtas ab ipſius diſcipulo fideliſſimè ſcriptas habet Sur. tom. 6. ibique de eius tranſlatione agitur, & de religioſo cultu eiuſdem memoriæ à regibus impertiri ſolito. Ordinatus à Sergio Papa, anno Domini ſexcenteſimo nonageſimooctauo, diē obijt anno 730. Numeratur eiuſdem ſedis epiſcopus triceſimus ordine. Plura de eodē Molan. in Indic. ſanct. Belg. aitque eundem dediſſe Leodio ſigillum publicū ſancti martyris Lamberti imagine inſignitū, & huiuſmodi inſcriptione notatum: SANCTA LEGIA ROMANÆ ECCLESIÆ FILIA. Re vera quidem, quod ad fidem Catholicam pertinet, caſta & pudica, quæ ſemper ſanctæ matris ſectata veſtigia, nullo vnquam hæreſeôn eſt fœdata contagio. Imò hiſce ærumnoſis temporibus noſtri ſeculi, cùm hæreſum alluuiones Gallias inundarunt, non ſolùm nullis valuit obrui fluctibus, ſed ſtans conſtantiſſimè ex aduerſo, oppoſuit ſe pro muro domui Iſrael, facta forma (vt de Theſſalonicenſi eccleſia ſcribit Apoſtolus) omnibus credentibus; cunctiſque circùm poſitis regionibus illuſtre edidit ſeruandæ atque tuendæ religionis exemplum. Sic, faxit Deus, maneat ſemper: & quod fide prædicat, operibus impleat.

[h] Domni epiſc.] Dominū hunc appellat Ado Vien. qui in chron. anno Domini 527. hæc de ipſo ſcribit: Viennenſis epiſc. Dominus floruit; hic tam in diuinis quā in ſecularibus actibus claruit, amator pauperum, redemptor captiuorum, vitaq; probatiſſimus. Hæc Ado. Agit de eodem hac die Molanus in addit. ad Vſuardum. Ponitur decimusnonus eius ſedis epiſcopus.

[i] Pirmini epiſc.] De eodē Beda hac die. Huius vitam conſcripſit Vuarmannus comes, epiſcopus Conſtantienſis, itemq; Henricus Augienſis abbas, vt notat Molan. hac die. De eodem Trithem. de vir. illuſt. Ord. S Bened. lib. 3. c. 265 & lib. 4. c. 191. numeratur vigeſimus eius ſedis epiſcopus.

[k] Hermengaudij epiſc.] Tabulæ eius eccleſiæ, & Flos ſanct. Hiſpan. de eodem hac die.

xviij. G Pridie nonas Nouemb. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

BONONIÆ ſanctorum martyrum Vitalis[a] & Agricolæ, quorum prior poſterioris ſeruus antea fuit, poſtea conſors & collega martyrij: in quem perſecutores omnia tormentorum genera exercuerunt, ita vt non eſſet in corpore eius ſine vulnere locus; quæ conſtanter perferens, in oratione ſpiritum Deo reddidit: Agricolam vero plurimis clauis cruci affigentes interemerunt. Eorum tranſlationi ſanctus Ambroſius cùm intereſſet, martyris clauos, ſanguinem triumphalem, & crucis lignũ ſe collegiſſe refert, ac ſub ſacris altaribus condidiſſe. Eodem die natalis ſanctorum Philologi[b] & Patrobæ, ſancti Pauli Apoſtoli diſcipulorum. Auguſtoduni ſancti Proculi[c] martyris. In Pago Vilcaſſino ſancti Clari[d] presbyteri & martyris. Epheſi ſancti Porphyrij[e] martyris ſub Aureliano Imperatore. Myræ in Lycia ſanctorum martyrum Nicandri[f] epiſcopi, & Hermæ presbyteri, ſub Libanio præſide. Eodem die natalis ſancti Pierij[g] presbyteri Alexandrini, qui in diuinis ſcripturis nobiliter eruditus, vita puriſſimus, & ad Chriſtianam philoſophiam nudus penitus & expeditus, ſub Caro & Diocletiano principibus, regente Alexandrinam eccleſiam Theona, florentiſſimè docuit populos, & diuerſos tractatus edidit: poſt perſecutionem verò omne vitæ ſuæ tempus Romæ verſatus, in pace quieuit. Apud Ruthenos in Gallia beati Amantij[h] epiſcopi, cuius vita, & ſanctitate & miraculis exſtitit glorioſa. In Bithynia ſancti Ioannicij[i] abbatis. In Pannonia apud Albam Regalem depoſitio beati Emerici[k] confeſſoris, filij ſancti Stephani Hungarorum Regis. Treuiris ſanctæ Modeſtæ[l] virginis.

NOVEMBRIS .4.

VITALIS & Agricolæ.] De his etiam Vſuardus, & alij recentiores. Eorum martyrium deſcribit S. Ambroſius lib. de exhortat. ad virgin. vbi & de eorum inuentione atque tranſlatione, de qua & Paulinus in vita S. Ambroſij. De horum reliquijs meminit Paulinus Nolanus epiſcopus in Natali nono ſancti Felicis: Gregorius Turonenſis biſtor. Francorum libro 2. cap. 16. & de glor. martyr. capite 43. Petrus in catalog. libro 10. capite 21. & alij.

[b] Philologi & Patrobæ.] Quorum meminit Paulus ad Roman. c. 16. Agunt de his itẽ Græci in Menolog. die ſequenti. Philologũ Synope, Patrobã Neapoli præfectũ eſſe epiſcopũ, tradit Doroth. in ſynopſi. licet Hippol. mart. lib. de 72. diſcip. teſtetur Patrobam fuiſſe creatum epiſc. Puteolanũ.

[c] Proculi.] De eodem Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 11. nu. 309. & alij recentiores.

[d] Clari

[d] Clari.] Vſuardus de eodem & alij, adſtipulanturque ver. manuſcript.

[e] Porphyrij.] Agunt de eodem hac itẽ die Græci in Menologio, eiusque martyrium deſcribunt.

[f] Nicandri & Hermæ.] Græci itidem hac die in Menologio de iiſdem agunt.

[g] Pierij.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij; licet deprauatè in aliquibus codicibus pro Pierio, Hierius, vel Irenæus legatur. Scribit de Pierio Euſeb. hiſt. libro 7. cap. vlt. Hieron. de ſcript. eccleſ. & epiſt. 84. ad Magnum. Erat Alexandriæ eccleſia, Pierij dicta, cuius meminit Epiphan. hæreſi 69.

[h] Amantij epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eodem. Huius vitam ex antiquis codicibus edidit Sur. tom. 6. conſcriptamque putat à Fortunato. De eodem mentio habetur in actis ſancti Quintiani eiuſdem ſedis epiſcopi, de quo infrà idibus Nouembris: tranſtulit enim ipſe eiuſdem Amantij corpus, vt teſtatur Gregorius Turon. in vita ſanctorum Patrum cap. 4.

[i] Ioannicij.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, ac pluribus res ab eo geſtas referunt; quas plenius proſecutus eſt Metaphraſtes. extant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

[k] Emerici.] Eius vitam deſcripſit Sur. tom. 6. ex antiquis manuſcript. Mart. Polon. recenſet obitum anno Dñi 1032. Chromer. ann. 1036. Agit de eodẽ Bonfin. de reb. Vngaric. dec. 2. lib. 2 Relatus eſt inter ſanctos vnà cum S. Stephano rege eius patre à Benedicto Papa octauo, qui dictus eſt nonus.

[l] Modeſtæ.] Plura ſcripta habentur de ea in vita S. Gertrudis apud Sur. 17. Martij. tom. 2. Trithem. de vir. illuſt. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. c. 183. eamque claruiſſe ait circa annum Domini ſexcenteſimum octogeſimum. Agit de eadem Molan. in addit. ad Vſuardum.

5 **Nonis Nouembris. Luna.** A xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

SANCTI Zachariæ[a] ſacerdotis & prophetæ, patris beati Ioannis Baptiſtæ. Item S. Elizabeth[b] eiuſdem ſanctiſſimi præcurſoris matris. Tarracinæ in Campania natalis ſanctorum martyrum Felicis[c] presbyteri, & Euſebij monachi, qui cùm ſepeliſſet ſanctos martyres Iulianum & Cæſarium, & multos conuerteret ad fidem Chriſti, quos ſanctus Felix presbyter baptizabat, vnà cum eo tentus eſt, & ambo ad forum iudicis ducti, nec ſuperati, inde in carcerem incluſi, nocte eadẽ, cùm ſacrificare noluiſſent, decollati ſunt. Emeſæ in Phœnicia ſanctorum martyrum Galationis[d], & Epiſtemis coniugis; qui in perſecutione Decij flagris cæſi, manibus pedibuſque, & lingua inſuper mutilati, denique truncato capite martyrium conſummarunt. Item ſanctorum martyrum Domnini[e], Theotimi, Philothei, Siluani, & ſociorum ſub Maximino Imperatore. Mediolani ſancti Magni[f] epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Dominatoris[g] epiſcopi. Treuiris ſancti Fibitij[h] abbatis. Aurelianis in Gallia ſancti Læti[i] presbyteri & confeſſoris.

NOVEMBRIS 5.

[a] ZACHARIÆ.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorũ; Græci autem in Menologio ad Nonas Septemb. Præter illa quæ de ipſo ſcribuntur à S. Luca Euangel. c. 1. Epiphanius etiam agit pluribus lib. de vit. & interit. Prophet. cap. 23. traditque occiſum eſſe ab Herode inter veſtibulum & altare: eiuſdem ſententiæ fuit Origenes in Matth. capite 25. Petrus Alexandrinus epiſcopus & martyr in can. 13. Gregorius Nyſſenus in orat.

orat. de Chriſti natiuitate, Baſil. homil. de humana Chriſti generatione, Cyrillus epiſc. Alexandrinus libro aduerſus Anthropomorphitas; id ipſum in Sacra Valentinianus Imp. ad epiſcopos Aſiæ, quam recitat Theodoretus hiſt. lib. 4. cap. 7 qui omnes de hoc Dominum Ieſum locutũ putant apud Matth. cap. 23. cùm de Zacharia occiſo ab illis inter templum & altare loquitur. quæ licet minus probari Hieronymo videantur, dum explicat illum locum Matthæi c. 23. tamen apud me quidem tot tantorumque veterum Theologorum plurimùm valet aſſertio. Diuerſa prorſus ab his erat commentitia hiſtoria ab hæreticis excogitata de Zachariæ nece & viſione aſini, quam refert & reprobat Epiphan. hæreſ. 26. qui (vt diximus) prioris ſententiæ eſt grauiſſimus aſſertor. Tertullianus in Scorpiaco, cùm agit de Zacharia qui necatus eſt inter templũ & altare, teſtatur perennes eius cruoris maculas ſilicibus impreſſas in templo indelebiles eſſe relictas. incidi in manuſcriptũ codicem bibliothecæ Vaticanæ, de peregrinatione ad terram ſanctam; legique inter aliqua quæ hactenus relicta ſunt templi Hieroſolymitani vetera monumenta, illic ineſſe lapidem, in quo recens cruor aſperſus indelebili nota aſpiceretur, quem dicerent eſſe ſanguinẽ Zachariæ qui inter templum & altare occiſus eſt: licet & Hieronymus vbi ſuprà hæc ipſa vulgi potius opinione iactata, quàm certa veritate conſtantia putet. De illa quæſtione, an idem fuerit ſummus Sacerdos, ſatis plenè egimus in Annalibus eccleſiaſticis. Caput autem eius aſſeruatur Romæ in Laterano, ex quo per dies aliquot olim ſanguinẽ emanaſſe tradunt. Nec id prætermittimus, quod Ioſephus ſcribit, reperiri adhuc alium Zachariam filium Baruch nobiliſſimum ac ditiſſimum Hebræorum, moribusque laudatiſſimum, occiſum in medio templi à Zelotũ factione, temporibus Veſpaſiani tunc ducis exercitus in Iudæa. hæc de ipſo Ioſephus de bello Iud. libro 5. cap. 1.

[b] Elizabeth.] Iungitur Zachariæ marito ſuo Elizabeth, non ea ratione quòd vna eademque die (quod ſciatur) vterque migrarit è corpore: ſed cùm eius natalis certæ diei ignorantiâ aliquando fuerit eius memoria prætermiſſa; conſultius viſum eſt, in commemoratione ſanctorum iam coniungere viro ſuo: nefarium enim eſt exiſtimatum, ſanctiſſimam feminam, præconio Euangelij celebratam, illiberaliter nimis eſſe ſilentio prætermiſſam; quam ſancti Patres præclariſſimis laudibus ſunt proſequuti; tum qui Lucæ caput primum ſunt interpretati; tum etiã qui de Ioannis Baptiſtę eius filij natali, vel Dei Genitricis viſitatione pro concione dixere. Quæ verò ad hiſtoriam de ipſa pertinent, collegimus in Annalium tomo primo.

[c] Felicis & Euſebij.] De iiſdem Beda, Vſuardus, & Petrus in catal. libro 10. c. 28. Agitur de his pluribus in actis S. Cæſarij apud Sur. tomo 6. die prima Nouembris.

[d] Galationis & Epiſtemis.] Agunt & de his Gręci in Menol. Eorum autem acta à Metaphraſte fuſiùs deſcripta recitat Lipom. tomo 5. & Surius tomo 6.

[e] Domnini & ſoc.] De his item Græci agunt in Menologio hac die.

[f] Magni epiſcopi.] De quo & tabulæ eccleſiæ Mediolan. ex quibus & Galeſinius hac die.

[g] Dominatoris epiſc.] De eodem Tab. eccleſiæ Brixian. Meminitq; eiuſdem Rampertus eiuſdem eccleſiæ epiſcopus, in ſermone de tranſlatione S. Philaſtrij. Numeratur hic decimus quartus poſt S. Philaſtrium epiſcopus eccleſiæ Brixianæ.

[h] Fibitij abbatis.] Hic licet alicubi epiſcopus dictus reperiatur; tamen in tabulis epiſcoporum Treuerenſium, quas deſcripſit Demochares, nullus eius nominis legitur epiſcopus. Porrò chronicon. monaſt. German. abbatem eum appellat.

[i] Læti.] De quo etiam Vſuardus hac die, & alij recentiores.

xvj. B **Octauo idus Nouemb. Luna.** 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

THINISSÆ in Africa natalis ſancti Felicis [a] martyris, qui confeſſus, & ad tormẽta dilatus, alio die (vt refert ſanctus Auguſtinus, Pſalmum in eius feſtiuitate ad populũ exponens) inuentus eſt in carcere exanimis. Theopoli ſanctorum decem [b] Martyrum, qui à Saracenis paſſi leguntur. Barcinone ſancti Seueri [c] epiſcopi & martyris, qui ob fidẽ Catholicam clauo capite confoſſo, martyrij coronam accepit. In Phrygia ſancti [d] Attici. Apud Bergas depoſitio ſancti Vuinoci [e] abbatis, qui virtutibus

& mira-

& miraculis clarus, fratribus etiam ſibi ſubditis multo tempore miniſtrauit. Fundis in Latio ſancti Felicis [f] monachi. Lemouicis in Aquitania S. Leonardi [g] cōfeſſoris, diſcipuli beati Remigij epiſcopi: qui nobili genere ortus, ſolitariam vitam deligens, ſanctitate & miraculis claruit, ac præcipuè in liberandis captiuis eius virtus enituit.

NOVEMBRIS 6.

Felicis.] Huius meminit S. Auguſtinus tract. in Pſal. 127. De loco vbi paſſus eſt, varia lectio reperitur; legit Beda, Tuniſſa, Vſuardus & Ado Toniza, alicubi Thiniſſa: quæ & verior probatur: eſt enim Thiniſſa prope Hipponem in prouincia Numidiæ, de qua Ptolemæus in 2. tab. Africæ. In Itiner. Antonini Toniza dicitur. eius loci epiſcopus ſubſcriptus reperitur Concilio Carthagin. ſub Cypriano. apud Auguſtin. lib. 3. de baptiſ. contra Donatiſt. c. 13. Alia eſt rurſus Tyniſſa, ſeu Tuniſſa, quæ Tunetum dicitur, vicina Vucæ, hodie Tuneſi vulgo dicta; à Polybio autem, qui eam exactè deſcribit, Tunes appellata reperitur, quam diſtare à Carthagine dicit ſtadijs centum viginti. Hæc lib. 14. hiſt. in fine. Plura de eadem libro 1.

[b] Decem martyrum.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Theopolis, vbi hi celebrantur, Antiochia eſt in Syria. Cur autem, quandóue eo nomine cœpta ſit nuncupari, conſule Niceph. hiſt. lib. 17. c. 3. & hiſt. Miſcell. lib. 16. Cedren. in 2. Iuſtiniani Imp. ex quo tempore reperies eundem Imp. Iuſtinianum eandem ciuitatem in ſuis ſanctionibus Theopolim appellaſſe. Quòd autem hi paſſi dicuntur à Saracenis; eo tempore id accidiſſe putamus, cùm ſub Coſrhoe rege Perſarum, ea ciuitas à Saracenis direpta eſt.

[c] Seueri epiſcopi.] Hunc ferūt paſſum in perſecutione Diocletiani ſub Daciano Præſide, & cum eo quatuor ſacerdotes, vt ſcribunt Laurentius de Padilia, & Vaſæus in chron. an. 306. idque pluribus Flos ſanct. Hiſpan. & Theſaur. concion. tom. 2. hac die. Molanus autem in addit. ad Vſuard. hæc habet: Fuit hic vnus ſeptuaginta epiſcoporum, qui leges Gothicas in Hiſpania condiderunt: hic à Barbaris Gothicis, qui Cathaloniam incolebant, clauo capite confoſſo, martyrio coronatur, anno Chriſti ſexcēteſimo triceſimo octauo. Hæc Molan. Vnde autem acceperit, nondum inuenimus: nec alicubi eius nominis epiſcopum Barchinonenſem legimus in Concilijs quę frequenter illis temporibus coacta ſunt in Hiſpania; nec etiam apud S. Ildefonſum, qui virorum illuſtrium eorum temporum ſeriem texuit. Fuit & alius Seuerus epiſcopus Malacitanus, qui ſcripſit aduerſus Vincentiū Cæſaraugustanum epiſcopum in Arianam hæreſim lapſum circa annū Domini quingēteſimum octogeſimum, vt habet Honorius Auguſtodunen. de viris illuſtr. cap. 30. De eodem Vincentio Cęſarauguſtano lapſo in hæreſim Arianam tempore Leuigildi regis Gothorum, meminit ſanctus Iſidorus in chron. Goth.

[d] Attici.] De quo Vſuardus hac die, & recentiores. De alio Attico & ſocijs Græci agunt vij. Kalend. Septembris.

[e] Winoci abb.] De eodem Ado, & alij. Eius acta fideliſſimè ſcripta, ſimulque tranſlationem & miracula habet Sur. tom. 6. hac die. Molanus etiā de eo in Indic. ſanct. Belg. Diuerſus hic ab illo de quo Greg. Turon. de geſt. Franc. ſcribit lib. 5. c. 21. & lib. 8. c. 24. Nam hic de quo agimus, longè poſt Gregorij tempora claruit, obijtque anno Domini ſeptingenteſimo decimoſexto.

[f] Felicis.] De quo S. Gregorius lib. 1. dialog. c. 3. ex quo cæteri acceperunt qui de ipſo agunt.

[g] Leonardi.] Beda, Ado, & alij recentiores. Habet eius res geſtas Surius tom. 6. Legimus alias in manuſcript. cod. eccleſiæ S. Mariæ ad Martyres Romæ; vbi plura de eius pietate in liberādis captiuis. Agit de eodem Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 29. obijſſeque tradit anno Domini quingenteſimo quinquageſimonono.

7 Septimo idus kal. Nouemb. Luna. .C xv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

Patavii depoſitio ſancti Proſdocimi [a] primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui à beato Petro Apoſtolo epiſcopus ordinatus, ad prædicandum Dei verbum ad prædictam ciuitatē miſſus eſt: vbi multis virtutibus & prodigijs coruſcans, beato fine quieuit.

quieuit. Peruſiæ ſancti Herculani[b] epiſcopi & martyris, qui iuſſu Totilæ Gothorum regis decollatus eſt: cuius corpus ita capite vnitũ atque ſanum quadrageſimo poſt abſciſſionem die (vt ſcribit S. Gregorius Papa) repertum eſt, ac ſi nulla ferri inciſio illud tetigiſſet. Eodem die ſancti Amaranthi[c] martyris, qui apud Albigenſem vrbem exacto agonis fidelis curſu ſepultus, viuit in gloria. Melitine in Armenia paſsio ſanctorum Hieronis[d], Nicandri, Heſychij, & aliorum triginta, qui in perſecutione Diocletiani ſub Lyſia Præſide coronati ſunt. Amphipoli in Macedonia ſanctorum martyrum Aucti[e], Taurionis, & Theſſalonicæ. Ancyræ paſsio ſanctorũ Melaſippi[f], Antonij, & Carinæ ſub Iuliano Apoſtata. Coloniæ ſancti[g] Engelberti epiſcopi, qui pro defenſione eccleſiaſticæ libertatis, & Romanæ Eccleſiæ obedientia martyrium ſubire non dubitauit. Alexandriæ beati Achillæ[h] epiſcopi, qui eruditione, fide, conuerſatione, ac moribus fuit inſignis. In Friſia depoſitio ſancti Vuillibrordi[i] epiſcopi Traiectenſis, qui à beato Sergio Papa ordinatus epiſcopus, in Friſia & Dania Euangelium prædicauit. Metis ſancti Ruffi[k] epiſcopi & confeſſoris. Argentorati ſancti Florentij[l] epiſcopi.

NOVEMBRIS 7.

PROSDOCIMI.] De eodem tabulæ eccleſiæ Patauinæ. Eius res geſtas ex antiquis monumentis habet Mombrit. tomo. 2. vit. ſanct. Petrus in catal. lib. 10. c. 33. & Scard. lib. antiq. vrb. Patau. lib. 2. claſ. 6.

[b] Herculani epiſcopi.] De eodẽ Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die. Eius martyriũ deſcribit S. Greg. Papa dialog. lib. 3. c. 14. Mõbrit. tom. 2. vit. ſanct. eius acta edidit, paſſumque refert anno decimoſeptimo Iuſtiniani Imperatoris. eſt is annus Domini (ſecundum Faſtos Onuphrij) quingenteſimus quadrageſimus quartus. Sigebert. in chron. de ipſo, eodem anno; licet Marian. Scot. paſſum referat an. 561. Legi & libellum manuſcript. miraculorum eius, & quidem ſynceriſſimum, niſi quòd in eius exordio ea ſunt emendanda, quæ de Iuliani Apoſtatæ temporibus ab aliquo alio præmiſſa videntur: longè enim diſcrepant inter ſe tempora Iuliani, & Iuſtiniani. Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. ſanct. Bened. libro 3. c. 14. adnumerat eundem S. Herculanum inter monachos Ordinis S. Benedicti. Ex monaſtica quidem vita ad epiſcopatum veniſſe ſcribit Gregor. conſtat tamẽ ijſdem temporibus vtrunque vixiſſe, & annum ante Herculani obitum migraſſe ex hac vita S. Benedictum; qui (vt Leo epiſcopus Oſtienſis ſcribit in chron. Caſinen.) exceſſit ex humanis anno Domini 543. vel ſecundùm alios 542. Herculanus autem (vt diximus) anno 544. Qui præeſt hodie eidem eccleſiæ eiuſdem cognominis Reuerendiſſ. D. Vincentius Herculanus, Ordinis Prædicatorum, omni virtutum & litterarum genere ornatiſſimus, & tãti prædeceſſoris dignus in epiſcopatu ſucceſſor, in eam ſententiam videtur eſſe proclinior, vt eiuſdem nominis duo fuerint eiuſdem ciuitatis epiſcopi; eo quòd (vt ait) in actis ſanctorum Carpophori & Abundantij martyrum qui paſſi ſunt temporibus Gentilium Impp. habeatur mentio de S. Herculano epiſcopo Peruſino. Hæc mihi coràm, cùm nuper Romæ eſſet. Hoc ipſum profitetur R. P. Ioannes Baptiſta Bracheſcus, Florentinus, Ordinis Prædicatorum, in rebus geſtis dictorum ſanctorum Martyrum, quas vna cum actis aliorum ſanctorum eiuſdem regionis conſcripſit. Poſt S. Herculanum iuniorem (ſic enim hunc, de quo agimus, appellare liber) Ioannes eam rexit eccleſiam, cuius mentio habetur in lib. de Roman. Pont. in Vigilio Papá. Fuit alumnus eiuſdẽ S. Herculani S. Floridus epiſcopus Tifernas, cuius meminit S. Gregor. dialog. lib. 3. c. 13. & 35. licet mendoſus codex habeat loco Tifernatis, Tudertinæ eccleſiæ fuiſſe epiſcopum.

[c] Amaranthi.] Agunt de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Pluribus Gregor. Turon. de glor. mart. c. 57. Petrus in catal. lib. 10. c. 35. Paſſus fertur temporibus Decij Imp.

[d] Hieronis & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio. Metaphraſtes edidit eorum acta; quæ deſcribit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

[e] Aucti & ſoc.] Græci de ijſdẽ hac die in Menolog. ibi-

logio,ibiq́;eorum acta paucis cõprehenſa narratur.

[f] Malaſippi & ſoc.] Iidem qui ſuprà in Menologio hac die,iiſdemque verbis.

[g] Engelberti.] Huius egregia certamina Cæſarius monachus ſcriptis mãdauit:exſtant apud Sur. tom.6. idemq́ue auctor addidit librum miraculorum, quæ ab eodem poſt eius obitum ſunt edita. Paſſus eſt anno à Chriſto 1225. cùm ſediſſet annos ſex.

[h] Achillæ epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. De eodem adhuc presbytero magna cum laude ſcribit Euſeb. hiſt.lib.7.cap.vlt. Socrat.lib.1. c.3.Caſſiod.trip.lib.1.c.12.Niceph.lib.6.c.34.pluraque in actis S. Petri martyris epiſcopi Alexandrini,de quo inferiùs ſexto Kal.Decembris. Hũc magnum Achillam appellat S.Athan.orat.2.cõtra Arian. Succeſſit hic eidẽ S.Petro,vt cõſtat ex eodẽ Athanaſio;Achillæ autem Alexander,cui Athanaſius ſubrogatur. Alium Achillam ponit Epiphan. in Panar.hæreſ.69. ſediſſe immediatè ante Athanaſium: ſed ab alijs nõ adnumeratur inter epiſcopos Alexandrinos;nam defuncto Alexandro, abſente Athanaſio, ille tanquam ſequeſter potiùs, quàm vt epiſcopus,eidem præfuit ſedi menſibus tribus,quouſque Athanaſius è Comitatu,quò fuerat miſſus,rediret.

[i] Vuillibrordi epiſcopi.] Barbarum ac pronunciatu aſperum nomen Sergius Papa, cùm illum Romæ in eccleſia ſanctę Cæciliæ ordinaret epiſcopum, mutauit in Clementem: tamen priori nomine potiùs appellatus reperitur. Eſt ordinatus anno Domini 696. vt teſtatur Marcellus in vita ſancti Suiberti cap.10.qui etiam ibi cap.6.profitetur ſe ſcripſiſſe eius vitam, quam manuſcriptam haberi Molanus refert. Albinus Flaccus eiuſdem acta ſcriptis mandauit: exſtant apud Sur. tom.6. Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij: idemq́ue Beda hiſt. Anglor. libro 5. cap.12.in fin. & de ſex ætat. in Iuſtiniano ſecundo. Plura de ipſo etiam in vita S. Bonifacij epiſcopi Moguntini; ac denique Tritthem. de vir illuſtr. Ord S.Bened libro 3.cap.137.

[k] Rufi epiſcopi.] De eodem Beda, Ado, & alij recentiores. Agit hic Beda de eius tranſlatione facta temporibus Clotarij.

[l] Florentij epiſcopi.] Eius vitam ex manuſcript. edidit Surius tomo 6. Ponitur hic quartus eius ſedis epiſcopus. Sedere cœpit anno Domini 663. præfuitq́ue annis duodecim, vt conſtat ex tabulis eius eccleſiæ, quas deſcripſit Demochares. Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vſuardum.

8 Sexto idus Nouemb. Luna. D xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17

OCTAVA [a] omnium Sanctorum. Romæ via Lauicana tertio ab Vrbe milliario,paſſio ſanctorum martyrum Claudij, [b] Nicoſtrati,Symphoriani,Caſtorij, & Simplicij: qui primò in carcerem miſſi,deinde ſcorpionibus grauiſſimè cæſi,cùm à fide Chriſti mutari non poſſent,iuſſi ſunt à Diocletiano in fluuium præcipites dari.Item via Lauicana natalis ſanctorũ quattuor [c] Coronatorum fratrum, Seueri, Seueriani, Carpophori, & Victorini, qui ſub eodem Imperatore ictibus plumbatarum vſque ad mortem cæſi ſunt.Horum autem nomina,quæ poſtea interiectis annis Domino reuelante oſtenſa ſunt, cùm minimè reperiri tunc potuiſſent,ſtatutum fuit vt anniuerſaria dies ipſorũ vnà cum illis quinque ſub nomine ſanctorum quattuor Coronatorũ recoleretur; qui mos etiam poſtquam reuelata ſunt,in Eccleſia perſeuerauit. Romæ ſancti Deuſdedit [d] Papæ,qui tanti meriti fuit, vt leproſum oſculo à lepra ſanauerit. Bremæ ſancti Vuillehadi [e] primi eius ciuitatis epiſcopi,qui vnà cum ſancto Bonifacio,cuius diſcipulus fuit, in Friſia &

Saxonia Euangelium propagauit. Sueſſione in Gallia ſancti Godefridi[f] epiſcopi Ambianenſis, magnæ ſanctitatis viri. Apud Virodunũ ſancti Mauri[g] epiſcopi & confeſſoris. Turonis ſancti Clari[h] preſbyteri, cuius ſanctus Paulinus epitaphium ſcripſit.

NOVEMBRIS 8.

OCTAVA omnium Sanct.] Inter maiores Octauas ponitur; de eaque ſolenniter agi ſolitum, indicat prædictus manuſcript. codex eccleſiæ ſanctę Mariæ ad Martyres.

[b] Claudij & ſoc.] De iiſdem Beda pluribus, Vſuardus, & Ado. Horum acta edita habentur à Mombrit tom. 1. ſed in nonnullis corrigenda. alia Surius breuiora tom. 6 ſed prolixiora manuſcripta habemus in noſtra bibliotheca.

[c] Quatuor Coronat.] Beda, & alij omnes de iiſdem hac die Honorius Papa eiſdem martyribus eccleſiam erexit, vt conſtat ex libro de Roman. Põtificibus. Vetus fuit Romæ & adhuc eſt titulus nomine ſanctorum quatuor Coronatorũ. cuius mentio habetur apud S. Gregorium in regiſt. lib. 4. indict. 13. c. 44 in fine. Horum martyrum corpora à Leone quarto Rom. Pont. fuiſſe inuenta, eiuſdem acta, quæ ab Anaſtaſio Bibliothecario putantur cõſcripta, teſtantur; vbi de eorum eccleſia ab eodem reſtituta, multorumque ſanctorum (quas recenſet) reliquijs locupletata, exacta mentio habetur.

[d] Deuſdedit Papæ.] Succeſſit hic Bonifacio quarto. Egimus pluribus de eodẽ in Annal. eccleſ.

[e] Vuillehadi epiſc.] Eius res geſtas fideliter ſcriptas habet Sur. tom. 6. Plura de eodem Crantz. in Saxon. lib. 2. c 14. & 15. & in hiſt. eccleſ. Saxon. lib. 1. c. 7. & 8. Ordinatus fuit eius ſedis epiſcopus anno Domini ſeptingenteſimo octogeſimo octauo. De eodem alij plures, ac nouiſſimè Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 195.

[f] Godefridi epiſcopi.] Huius vitam ſcriptam à Nicolao monacho recitat Sur. tom. 6. Migrauit ex hac vita anno Domini 1013. tranſlatio autem facta anno 1138. vt eius acta teſtantur. Adnumeratur inter epiſcopos Ambianenſes triceſimus quartus ordine.

[g] Mauri epiſcopi.] De quo tabulæ eius eccleſiæ, poniturque ſecundus eius ſedis epiſcopus, obijtque diem anno Domini 150. vt apud Democharem legitur.

[h] Clari.] Seuerus de ipſo ſcribit epiſtola 2. ad Aurelianum diaconum de obitu ſancti Martini, & in vita S. Mart. cap. 25. ſepultusque eſt in eccleſia quam idem Seuerus erexit, de qua S. Paulinus Nolanus epiſcopus in epiſt. 12. ad Seuerum, vbi etiam habentur tria epitaphia in ſepulchro illius ad perpetuam memoriam deſcribenda, quorum tantùm exordia hic referimus, eſtque primi eiuſmodi initium:

Nominis vt titulo, ſic mentis lumine Clarus
Presbyter hoc tegitur, ſed membra caduca ſepulchro, &c.

Secundi autem eſt exordium:

Presbyter hic ſitus eſt meritis & nomine Clarus,
Martino ſtudijs comes, & meritis modò conſors, &c.

Tertium autem ita incipit:

Clare fide, præclare actu, clariſſime fructu,
Qui meritis titulum nominis æquiparas, &c.

xlij. E Quinto idus Nouemb. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

ROMÆ dedicatio[a] Baſilicæ[b] Saluatoris. Amaſeæ in Ponto natalis ſancti Theodori[c] militis, qui tempore Maximiani Imperatoris pro Chriſtianæ fidei confeſſione fortiter cæſus, & in carcerem miſſus, deinde Domino ſibi apparente, ac monente vt conſtanter & viriliter ageret, releuatus eſt: nouiſſimè poſtquam equuleo ſuſpenſus, & vngulis corraſus eſt, ita vt eius interiora nuda apparerent, ardentibus ignibus comburendus traditur: cuius laudes ſanctus Gregorius Nyſſenus præclaro encomio celebrauit.

celebrauit. Tyanæ in Cappadocia paſſio ſancti Oreſtis[d], ſub Diocletiano Imperatore. Theſſalonicæ ſancti Alexandri martyris, ſub Maximiano Principe. Apud Bituricas ſancti Vrſini[f] confeſſoris, qui Romæ ordinatus à ſucceſſoribus Apoſtolorum, primus eidem vrbi deſtinatur epiſcopus. Neapoli in Campania ſancti Agrippini[g] epiſcopi, miraculis clari. Conſtantinopoli ſanctarum virginum Euſtoliæ[h] Romanæ, & Sopatræ filiæ Mauritij Imperatoris. Beryti in Syria cõmemoratio[i] imaginis Saluatoris, quæ à Iudæis crucifixa, tam copioſum emiſit ſanguinem, vt Orientales & Occidentales eccleſiæ ex eo vbertim acceperint.

NOVEMBRIS 9.

DEDICATIO Baſilicæ Saluatoris.] Varijs nominibus eadem Baſilica dicta reperitur. ſiquidẽ in regiſtro S. Gregorij lib. 11. cap. 1. appellatur Baſilica Iulij: nam ibi ſcripta leguntur: Acclamatum eſt in Lateranis in Baſilica Iulij ab omni clero, &c. Non tamen exiſtimo à Iulio Papa ita dictam: nam duas illum erexiſſe baſilicas, alteram iuxta Forum, via Flaminia alteram, tradit liber de Roman. Pontific. Vetus enim Vrbis monumentum erat Baſilica Iulij, cuius meminit Plin. lib. 5. epiſt. 21. Dicta eſt etiam Baſilica Lateranenſis, ſeu Laterani; ita enim appellant eam S. Hieron. epiſt. 30. in epitaphio Fabiolæ, & Prudentius contra Symmachum; ſic dicta ab ædibus Laterani, quæ (vt Publius Vict. ſcribit) erant in regione ſecunda, Cœlimontana nuncupata. Fuiſſe eas magnificentiſſimas teſtatur Iulius Capitolinus in Marco Aurel. Imp. & Victor in Seuero: quæ poſtea temporibus Conſtantini ceſſerunt Fauſtæ Auguſtæ, ibique ſub Melchiade habita eſt Synodus in cauſa Cæciliani, vt ſcribit Optat. Mileuit. lib. 1. contra Parmen. Dicta etiam inuenitur Baſilica Cõſtantiana: quòd dictas ædificiorum moles in eccleſiam mutarit, auxerit, ornaritque. Appellata eſt etiam Baſilica Saluatoris, eo quòd ipſi Saluatori omnium Ieſu Chriſto Deo vero dicata potiſſimùm eſſet; cùm alioqui omnes etiam ſanctorum eccleſias Deo optimo maximo dicari conſueuiſſe ſcribat S. Auguſtinus de ciuit. Dei lib. 22. c. 10. Rurſus autem adiacentia oratoria S. Ioannis Baptiſtæ, & ſancti Ioannis Euangeliſtæ ab Hilaro Papa conſtructa in baptiſterio Conſtantini, effecerunt vt eadem Baſilica dicatur etiam nomine S. Ioannis. Non abs re facere videmur, ſi hîc ponamus de eadem baſilica præclarum elogium Petri Damiani S. Rom. Eccleſiæ Card. epiſc. Portuenſis, quem ob ſingularem vitæ ſanctitatem, egregiam eruditionẽ, ac zelum eccleſiaſticæ diſciplinæ Hieronymum iuniorem inuenimus appellatum. Is, inquam in epiſtola ad Cardinales S. Romanæ Eccleſiæ hæc inter alia ſcribit: Lateranenſis eccleſia, ſicut Saluatoris eſt inſignita vocabulo, qui nimirum eſt caput omnium electorum, ita mater, & quidã apex & vertex omnium per orbem eccleſiarum. hæc ſeptem Cardinales habet epiſcopos, quibus ſolis poſt Apoſtolicum, ſacroſanctum illud altare licet accedere, ac diuina myſteria celebrare, &c. De eadem rurſus ad Cadaloum ſchiſmaticum, his verbis: Hęc igitur ad honorem condita Saluatoris, culmen, & ſummitas totius Chriſtianæ religionis effecta (vt ita dixerim) Eccleſia eſt eccleſiarum, & ſancta ſanctorum. Habet enim intrinſecus beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli diuerſis quidem locis conſtitutas eccleſias, ſed ſui compage ſacramenti (quia videlicet in quodam meditullio poſita, quaſi caput membris ſupereminet) indifferenter vnitas. His itaque tanquam expanſis diuinæ miſericordiæ brachijs, ſumma illa & venerabilis Eccleſia omnẽ ambitum totius orbis amplectitur; omnes qui ſaluari appetunt, in materno pietatis gremio confouet, & tuetur. Hac Ieſus, ſummus videlicet Pontifex, arcé ſubnixus, totam in orbe terrarum Eccleſiam ſuam ſacramenti vnitate confœderat; vt vnus Paſtor meritò, & vna dicatur Eccleſia. &c. Hæc idcirco hîc deſcripſiſſe volumus, vt oſtendatur optimo quidem iure eius Baſilicæ dedicationem in vniuerſa Eccleſia celebrari: vtpote quæ ſit parens ac caput omnium eccleſiarum. Quod pertinet ad dedicationem eccleſiarum, adhuc addimus, non ſolùm olim agi ſolitam anniuerſariam ſolennitatem, more maiorum, dedicationis eccleſiæ, ſed etiam conſecrationis altaris: idque exploratum habetur ex ſerm. S. Auguſtini 252. de tempore, itemque ex alio eiuſdem 255. de tempore. Porrò vnicuique altari cõſecrato aſſiſtere Angelum Dei, extat egregium exemplum in Prat. ſpirit. Sophron. cap. 4. At verò non vnum tantùm altare in eccleſia conſtrui & conſecrari olim moris fuiſſe (vt garriunt hæretici) ſed plura, habes teſtimonium S. Gregorij Papæ in regiſtro lib. 5. epiſt. 50. ad Palladium epiſc. Sanctonenſ. vbi agit de eccleſia in honorem Apoſtolorũ, aliorumque ſanctorum conſtructa, deque tredecim ibi altaribus erectis ac dedicandis.

[b] Saluatoris.] De hoc nomine S. Auguſtinus de Trinitate lib. 3. c. 10. hæc ait: Qui eſt Hebraicè Ieſus, Græcè σωτήρ, noſtra autem locutione, Saluator. Quod verbum Latina lingua antea non habebat, ſed habere poterat, ſicut potuit quãdo voluit. Hæc Auguſtinus. Quo magis mirandum eſt, non ſolùm hæreticos, qui dedita opera ab Eccleſiæ Catholicæ

conſuetudine diſſentiũt, ſed ex noſtris etiam nonnullos Latinæ eloquentiæ ſtudioſos, à Saluatoris voce tantoperè abhorrere, cuius loco Seruatorem dicunt, tanquam hoc ſit Ciceronianum verbum, alterum non ſit. Atqui par eſſet in negotio fidei, & dictionum noſtratum proprietate, Auguſtino magis, ac cæteris Patribus doctiſſimis ac ſanctiſſimis, quàm Ciceroni auſcultare. Quamquam nunc quidem Tullio ſaltem ipſi Latinitatis magiſtro cedendũ eſſet, qui diſertis verbis negat Græcã vocem σωτὴρ, vno Latino verbo exprimi poſſe. Ipſum audiamus, cuius hæc ſunt verba in C. Verrem, libro 2. Itaque eum non ſolùm patronum iſtius inſulæ, ſed etiam ſotera, inſcriptum vidi Syracuſis. hoc quantum eſt? ita magnum, vt Latino vno verbo exprimi non poſſit. Is eſt nimirum ſoter, qui ſalutem dedit. Hæc ille. Ecce (vt vides) vox vna illa ſeruator, non eſt viſa ſatis efficax, quæ Græcam vocem Latinè æquè redderet, vnde noua potiùs fuit excogitanda: quod non tantùm in his quæ religionis ſunt, ſed & in his quæ ſpectant ad ſcientias arteſque optimo iure fieri poſſe ac debere, idem Cicero docet lib. 3 de Finibus. cuius & in eodẽ libro eſt illa grauis & tanto oratore digna ſententia, qua ait: Huiuſmodi res (ad philoſophiam ſpectantes videlicet) dicere ornatè velle, puerile eſt: planè autem & perſpicuè expedire poſſe, docti & intelligentis eſt viri. Hæc ipſe. Ego quidem eloquentiæ & Latinè loquendi ſtudium non reprehendo; ita tamen vt religioni ſeruiat, non imperet, in qua ſententia excellenti doctrina & iudicio viros, fidei noſtræ columnas, eſſe nouimus Auguſtinum, Hieronymum, Ambroſium, & alios complures, quos recitare perfacilè poſſem; ſed nolo, ne longiùs ab inſtituti noſtri ratione diſcedam: citabo tamen breuiter aliquot loca. id etenim Auguſtin. de doctrin. Chriſtian. libro 2. cap. 13. & contra Creſcon. libro 2. cap. 1. Ambroſ. commen. in Luc. cap. 2. Hieron. in comm. in Ezechiel. cap. 40. Arnob. libro 1. aduerſus Gentes. Niceph. hiſt. libro 8. cap. 42. & alij profitentur; nouiſſimè verò & Molanus vir quidem eruditus de eadem voce agens reprehendit eos, qui Seruatorem pro Saluatore ineptè dicere conſueuerunt, in annot. ad Vſuard. ad quintũ Kal. Martij in prima edit.

[c] Theodori] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum; Græci autem xiij. Kal. Martij in Menologio, & in conſtit. Emmanuelis Imp. Hic ab eis dictus eſt Theodorus tyro, ad differentiam Theodori ducis; appellatus eſt & Amaſenus ob locum vbi paſſus eſt; dictus & Euchaita, à ciuitate in quam eius corpus translatum eſt, quæ ab eodem poſtea nominata eſt Theodoropolis à Ioanne Zemiſce Imperatore, qui ob ingentem victoriam eius precibus habitam, eidem ampliſſimam erexit baſilicam, annuamque celebritatem auxit, vt ſcribit Zonaras in 3. part. Annal. in Ioan. Imp. & Cedren. in compend. in eodem. De celebratione eius diei feſti habetur in actis ſancti Alipij Cionitæ cap. 7. ex Metaphraſte die. 26. Nouembris apud Sur. tomo 6. Huius res geſtas, ac præclarum martyrium deſcripſit Metaphraſtes die 17. Februarij. ibidem etiam recitantur duæ orationes in eius laudem, quarum altera dicta eſt à Greg. Nyſſeno, altera verò à Nectario epiſcopo Conſtantinopolitano: Conſtantinopoli etenim percelabris fuit eiuſdem martyris cultus, vbi baſilicam vetuſtate penè collapſam Iuſtinianus Imperator reſtituendã curauit, vt ſcribit Procop. libro 1. de ædif. Iuſtin. Imp. De eadem in auth. vt determ. ſit num. cleric. collat. 1. tit. 3. Romæ etiam adhuc ſupereſt eiuſdem martyris eccleſia ad Palatini radices, quam inter diaconias numeratam reperi. Habemus eiuſdem martyris acta manuſcrip. in noſtra bibliotheca. De nobili memoria Theodori martyris apud Damaſcum poſita, meminit Ioan. Damaſcen. de imag. orat. 3. vbi & de miraculo ex imagine eiuſdem martyris agitur. Erat celebris peregrinatio in Oriente Euchaitam ad ſanctũ Theodorum, de qua Pratum Spirituale, cap. 180.

[d] Oreſtis, aliter Areſtis.] De eodem Græci etiã hac die in Menologio. Acta autem eius à Metaphraſte edita, habet Lipom. tom. 5. & Sur. tomo 6. De eccleſiæ huius S. Oreſtis martyris redditibus orta eſt contentio inter Anthimum epiſcopũ Tyanæ in Cappadocia, & ſanctũ Baſilium: cuius meminit S. Gregorius Nazianz. in oratione dicta iñ laudem Baſilij.

[e] Alexandri.] Agunt de eo item Græci in Menologio, vbi eius nobile certamen deſcribitur.

[f] Vrſini.] De eodem Beda, Vſuardus, & Ado, Pluribus autem Greg. Turon. de glor. confeſ. c. 80. Petrus Cluniacen. lib. 1. epiſt. 2. & Petrus Aequilin. in catalog. lib. 10. cap. 41.

[g] Agrippini epiſc.] Exſtant eius acta ex antiquis monumentis Neapolitanæ eccleſiæ, edita à Paulo Regio. Legi & libellum miraculorum eius ſeorſum poſitum.

[h] Euſtoliæ & Sopatræ.] De his etiam Græci in Menologio, earumque acta referunt.

[i] Commemoratio imaginis Saluatoris.] Vetus conſuetudo tam in Orientali quàm in Occidentali eccleſia fuit, & hactenus perſeuerat, vt hac die miraculum ex eadem imagine olim editum annua celebritate recoleretur. In Cõcilio Nicæno ſecundo, actione quarta, vbi rei geſtæ hiſtoria recenſetur, hæc ex ea leguntur: Hæc inſuper ab eis efflagitamus, vt per annos ſingulos, menſe Nouembri, qui apud Hebræos eſt nonus, apud nos verò vndecimus, nona die ipſius, id eſt, quinto idus Nouembris, non minori reuerentia quàm Natalis Domini, aut Paſchalis ipſa dies, præcipua obſeruatione colatur. Hæc ibi. Contigit eiuſmodi inſigne miraculum temporibus Conſtantini impioris & Irenes AA. vt in hiſtoria manuſcrip. quæ in aliquibus eccleſijs legi conſueuit, quam & in antiquo codice apud nos habemus, apparet; quod & teſtatur Sigebert. in chron. anno Domini 765. Hæc cum ita ſe habeant, planè conſtat auctorem illius hiſtoriæ nõ eſſe Athanaſium Alexandrinum epiſcopum, vt habet recens inſcriptio, nec à S. Synodo tanquam Athanaſij illius cognitam. cùm etenim alicuius magni Theologi illic de ſacris imaginibus citatur ſententia, eundem perhonorificè, ac præclaris elogijs nominare conſueuerunt. Sanè quidem Ioannes Damaſcenus, qui tres ſelectiſſimas de ſacris imaginibus ſcripſit orationes, in quibus cum à S. Athanaſij, tum à cæterorum ſcriptis teſtimonia mutuatur,

mutuatur, nihil prorſus habet de eiuſmodi hiſtoria Imaginis crucifixæ. Vnde ſatis eſſe argumento videtur, poſt illas Ioannis Damaſceni ſcriptiones id contigiſſe prædictorum Auguſtorum temporibus, quorum anno octauo prædicta Synodus celebrata eſt. Nomen itaque Athanaſij Alexandrini aliunde irrepſiſſe videtur: nam in dicto codice peruetuſto hæc charactere Longobardo ſcripta leguntur: Sermo ſanctæ memoriæ Patris noſtri Athanaſij de imagine Ieſu Chriſti veri Dei æterni, quod factum eſt miraculum magnum in ciuitate Beryto, tempore Conſtantini iunioris, & Irenes vxoris eius. Suſtollite oculos, &c. Sequuntur cætera quæ ibidem leguntur. Vnde alicuius alterius potiùs Athanaſij in Syria epiſcopi, quàm Alexandrini tractatus ille eſſe conſpicitur; dignus tamen, cui fides integra adhibeatur ab omnibus.

At verò non tantùm de imagine crucifixa, ſed & de alia ad Abagarum miſſa Græci annuam celebritatem agere conſueuerunt xvij. Kal. Septembris, vt conſtat ex eorum Menologio, eandemque hiſtoriam in aliquibus eccleſijs legi mos fuit, vt inſpici poteſt in cod. manuſcript. eccleſiæ S. Mariæ ad martyres. Scimus Gelaſium Papam inter apocryphas recepiſſe epiſtolas illas Ieſu nomine & Abagari. Sed quid mirum? ſi probaſſet vt Chriſti verba, inter ſcripturas canonicas fuiſſent profectò adnumerandæ. At quod ad imaginis hiſtoriam pertinet, nihil omnino Gelaſius: quam quidem agnitam nouimus à Patribus prædictæ Synodi Nicænæ act. quinta. Agnouit ac recepit eam Stephanus Papa in Conc. Romano, vt auctor eſt Hadrianus Papa, qui eam tuetur hiſtoriam in epiſtola quam ſcripſit ad Carolum magnum Imp. Ioãnes Damaſcenus eandem recipit lib. 4. de fide orthodoxa cap. 17. Scribit de eadem imagine atque miraculis inde editis Euagr. Schol. hiſt. lib. 4. c. 26. Niceph. lib. 2. cap. 7. De eadem eſt luculenta oratio Conſtantini Porphyrogeniti Imp. apud Metaphraſtem 16. Auguſti. In nonnullis ſanctorum actis de eadem celebris mentio habetur, vt in vita ſanctorum Samonis & Gutiæ apud Metaphraſtem 15. Nouembris: in paſſione ſancti Stephani iunioris; necnon in vita ſancti Alexij. Et ne quid prætereamus, agunt Græci etiam commemorationem anniuerſariam quinto idus Auguſti alterius miraculi ex ſacra imagine Saluatoris, quæ Cõſtantinopoli à Iudæo ferro percuſſa, ſanguinem fundens, in puteum deiecta eſt, cuius rei geſtæ hiſtoriam in eodem vetuſto codice apud nos manuſcriptam habemus.

10 ## Quarto idus Nouemb. Luna. F xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

NATALIS ſanctorum martyrum Tryphonis, & Reſpicij, & Nymphæ virginis. In territorio Agathenſi ſanctorum martyrum Tiberij, Modeſti, & Florentiæ, qui tempore Diocletiani varijs tormentis cruciati, martyrium compleuerunt. Antiochiæ ſanctorum Demetrij epiſcopi, Aniani diaconi, ix Euſtoſij, & aliorum viginti martyrum. Rauennæ ſancti Probi epiſcopi, miraculis clari. Aurelianis ſancti Monitoris epiſcopi & cõfeſſoris. In Anglia ſancti Iuſti epiſcopi, qui vnà cum Auguſtino, Mellito, & alijs à beato Gregorio Papa in eam inſulam miſſus ad prædicandum Euangelium, ibidem ſanctitate celebris obdormiuit in Domino. In oppido Milleduno ſancti Leonis confeſſoris. Iconij in Lycaonia ſanctarum mulierum Tryphænæ & Tryphoſæ, quæ beati Pauli prædicatione, & exemplo Theclæ, in Chriſtiana diſciplina plurimum profecerunt. In Paro inſula ſanctæ Theoctiſtes virginis.

NOVEM.

TRYPHONIS&ſoc.] Latini de his hac die; Græci autẽ in Menologio de Tryphone tantùm ad Kalendas Februarij. Celebris erat cultus Tryphonis martyris Constantinopoli, in cuius honorem Iuſtinianus Imp. erexit eccleſiam, de qua Procop. lib 1. de ædif. Iuſtinian. Imp Horũ martyrũ diuerſa acta ſeruiũtur quorum alia habẽt, paſſos eſſe in Saxonia, alia Apameæ in Syria, alia Nicæę in Bithynia. De Saxonia ſcribit Petrus in catal. lib. 10. cap 41. de Apamea acta ipſorum; de Nicæa Antoninus in prima parte tit. 7. c. 7 §. 7. Habemus in noſtra bibliotheca Tryphonis & Reſpicij acta manuſcript. quorum eſt exordium: Mortuo Gordiano, & ſucceſſore eius Philippo, &c. vbi hos genere Phrygas tentos eſſe apud Apameã, ac Nicæam perductos, ibidem conſummaſſe martyrium ſub Decio Imp. Aquilino Præfecto, & Põpeiano Primoſcrinio traditur. Nymphæ verò ſeorſum poſita habentur acta; quæ incipiunt: In Sicilia inſula, ciuitate Panormo, &c. Fertur in eis, eandem poſt multa certamina, Romam veniſſe, ibique in pace quieuiſſe; quæ tamen diuerſa videntur ab ijs quæ de eadẽ in alijs actis legũtur. In tanta rerũ perplexitate & diuerſitate, quæ fuerit ſententia Reuerendiſſimi D. Lindani epiſc. Ruremundenſis, cùm de his coràm ageremus, paucis perſtringam. Dum enim, vt ſuperiùs diximus, occupationes eccleſiaſticæ Romæ eum detinerent, inſpiceretque in eccleſia S. Spiritus in Saxia maiori ſub altari, ſummo cum honore prædictorum trium martyrum veneranda corpora aſſeruari: mox in eam perductus eſt ſententiam, vt locus ſepulturæ martyrum pro loco paſſionis in prædictis actis ſit poſitus.) Cùm enim nullus antiquorum vel recentiorum auctorum qui res Saxonum ſunt proſecuti, de prædictis martyribus vel leuiter ſaltem meminiſſe reperiatur; adduci minimè potuit, vt ijdem in Saxonia paſſi fuerint; ſed ex loco eorum ſepulturę errandi acceptam eſſe occaſionem: exiſtimans locum illum inter Tiberim & baſilicam S. Petri poſitum, qui nũc Saxia nuncupatur, olim Saxonum, à Saxonibus illic degentibus, eſſe dictum. Certè Anaſtaſius bibliothecarius, vel quiuis alius ſit auctor, qui res Leonis quarti Romani Pontificis eſt proſecutus, locum illum, Vicum Saxonum appellat, meminitque ſcholæ Saxonum illic poſitæ. Expugnati etenim Saxones à Carolo Magno Imp. cùm ijdem ſæpiùs rebellaſſent, tandem ſolum vertere coacti ſunt, compluresque illorum Chriſtiana fide atque eccleſiaſtica diſciplina imbuendi, Romam ſunt miſſi; qui humaniſſimè in Vrbe accepti cùm eſſent, locum illum apud baſilicam ſancti Petri ad habitandum acceperunt, qui & à nouis accolis nomen accepit, vt Vicus Saxonum, & Schola Saxonum, cuius eſt etiam mentio in Leone tertio, diceretur. Hæc eſt accuratiſſimi ac diſertiſſimi R. D. Lindani ſententia: cui & ego perlibẽter adſtipulor: ea enim multæ ſoluuntur ambages.

[b] Tiberij & ſoc.] De his etiã Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 10. c. 46.

[c] Demetrij & ſoc.] Beda, Vſuardus, & alij recentiores de ijſdem agunt hac die.

[d] Probi epiſcopi.] Tabulæ eccleſiæ Rauen. Petrus in catal. lib. 10. c. 45. Hier. Rub. in hiſt. Rauen. lib. 1. vbi & de eius tranſlatione agitur: & Molan. in addit. ad Vſuardum.

[e] Monitoris epiſcopi.] De eodem hac die Beda, Ado, & alij. Numeratur vndecimus eius ciuitatis epiſcopus in tab. Democh.

[f] Iuſti epiſcopi.] Scribit de eo pluribus Beda de geſt. Anglor. lib. 1. c. 29. lib. 2. c. 3. 5. 6. 7. 8. & 18. & in epitome, & alij plures auctores qui proſecuti ſunt res Anglorum, eadem quæ Beda referentes. Vita functus eſt anno Domini ſexcenteſimo trigeſimoſecundo.

[g] Leonis confeſſ.] De eo vetera manuſcripta, ſicut & in vet. Martyrol. Roman.

[h] Tryphennæ, & Tryphoſæ.] Meminit harum Paul. ad Roman. cap. 16. agiturque de his in actis ſanctæ Theclæ, de quorum certa fide ſuperiùs egimus die 24. Septembris.

[i] Theoctiſtes.] De eadem hac die Græci in Menologio: eius vitam à Metaphraſte editam, refert Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

xj. G Tertio idus Nouemb. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20

TVRONIS in Gallia natalis beati Martini[a] epiſcopi & cõfeſſoris, cuius vita tãtis exſtitit miraculis glorioſa, vt triũ mortuorum meruerit eſſe ſuſcitator. Cotyęi in Phrygia inſignis paſsio ſancti Mennæ[b] Aegyptij militis, qui in perſecutione Diocletiani, poſtquam abiecto militiæ cingulo, meruit cæleſti Regi ſecreta conuerſatione in eremo militare, procedens

in publi-

in publicum, & ſe Chriſtianum libera voce declarans, primò diris cruciatibus examinatur; nouiſſimè fixis in oratione genibus, Domino Ieſu Chriſto gratias agens, gladio cęſus eſt, ac multis poſt mortem miraculis claruit. Rauennæ ſanctorum martyrum Valentini[c], Feliciani, & Victorini, qui in perſecutione Diocletiani coronati ſunt. In Meſopotamia ſancti Athenodori[d] martyris, qui ſub eodem Diocletiano, & Eleuſio Præſide, ignibus cruciatus, & alijs ſupplicijs tortus, demum capitis damnatus, cùm carnifex corruiſſet, nec vllus alius gladio illum ferire auſus eſſet, orans obdormiuit in Domino. Lugduni ſancti Verani[e] epiſcopi, cuius vita fide & virtutum meritis fuit illuſtris. In monaſterio Cryptę ferratæ in agro Tuſculano ſancti Bartholomæi[f] abbatis, ſocij beati Nili, cuius vitam ipſe conſcripſit. In prouincia Samnij ſancti Mennæ[g] ſolitarij, cuius virtutes & miracula ſanctus Gregorius Papa commemorat.

NOVEMBRIS 11.

MARTINI epiſcopi.] De eodem Beda, & alij omnes hac die: itemq; in Capitularibus regum Franc. lib. 6. c. 186. vbi de ferijs agitur, his verbis: In tranſitu ſancti Martini tertio idus Nouembris diem vnum. Scripſit eius res geſtas in primis Sulpitius Seuerus commentario de vita ipſius, tribus libris dialogorum, & epiſtolis tribus, Paulinus Nolanus epiſcopus carmine eius acta cecinit, vt teſtatur Fortunatus his verſibus:

Stemmate, corde, fide, pollens Paulinus, & arte,
Verſibus explicuit Martini dogma magiſtri.

Citat Greg. Turon. ſextum librum carminũ S. Paulini de vita ſancti Martini, lib. 1. miraculorum eiuſdem Sancti. Venantius Fortunatus & ipſe quatuor libris carminum, qui extant, complexus eſt eiuſdẽ vitæ acta, prout idẽ Gregor. Turon. teſtatur. Eiuſdem Sancti miracula quatuor libris proſecutus eſt ipſe Gregor. Turon. egitque de eius tranſlatione. Item S. Odo abbas Cluniacenſis ſcripſit hiſtoriam de eiuſdem tranſlatione facta in Burgundiam, tempore incurſionis Danorum, deque eius reſtitutione; addito de laudibus eiuſdem tractatu. Porrò tanti viri res geſtæ omni monimentorum genere conſecratæ ſunt à pleriſque Latinorum & Græcorum; nam Sozom. de ipſo ſcribit lib. 3. cap. 13. Niceph. lib. 9. c. 16. & alij. Fuit dies ordinationis eius, qui & tranſlationis, quarto nonas Iulij, vt idem Greg. Turon. ſcribit lib. 1. miracul. cap. 6. & de geſt. Franc. hiſt. lib. 2. c. 14. hac autem die è vita migrauit (vt alij) Cæſario & Attico Conſſ. anno Domini (ſecundùm Faſtos Onuphrij) 397. ætatis verò ipſius, vt idem auctor ſcribit, anno octogeſimo primo. Sed ſi annos Martini deducas ex his quæ ſcribit Seuerus in vita ipſius, longè minorem annorum numerum eum vixiſſe reperies. ſiquidem (vt idem ſcribit c. 2 & 3) annos natus decem & octo baptizatus eſt, & poſt baptiſmũ biennio duntaxat militauit, quando Iuliano Apoſtata cum exercitu in Gallijs agente, ſe abdicauit. Contigit aduentus Iuliani in Gallias (vt ſcribit Ammi. Marcellinus libro 16.) Conſſ. Cõſtantio octauùm, & Iuliano numeratur is annus à Chriſto 356. Quòd ſi demus etiã, Martini abdicationẽ à militia factã eſſe eodem anno, quo in Gallias venit Iulianus, conſtetq; eundem Martinum vixiſſe vſque ad Conſulatum Cæſarij & Attici, ipſum annum Domini trecenteſimũ nonageſimum ſeptimũ: ſatis apparet ex his Martinum annos ad ſummum ſexaginta vnum vixiſſe. Ex his arguuntur Marianus Scotus & alij qui maiorem annorum numerum Martino tribuunt. Hæc quidem ita ſe habent, ſi tandiu vſque ad Conſulatum Cæſarij & Attici, ex ſententia Gregorij Turonenſis, Martinum vixiſſe dixerimus: verùm ſi Seuero credamus, qui lib. dialogor. S. Martinũ vixiſſe annos ſexdecim ab illo conuenticulo quo damnatæ communionis epiſcopis, licet inuitus, vt Maximo ſatisfaceret, ſe immiſcuit; vixiſſe eũ reperies annos 66. Nã Priſcillianus ac ſocij occiſi ſunt à Maximo Imp. (vt auctor eſt S. Proſper in chronico.) Arcadio & Bautone Conſſ. quorum necis cauſa, quàm prædicti epiſcopi à Maximo contra morem eccleſiaſticum expetiſſent, ijdem damnati ſunt. ſequenti verò anno, ſub Conſulatu Euodij, Martinus Maximum adiens, illorum Synodo inuitus immixtus fuit, vt Seuerus demonſtrat in vita ipſius cap. 23. à quo tempore ſi annos ſexdecim numeres, peruenisse eum reperies vſque ad annum Domini quadringenteſimum ſecundum, qui eſt annus quintus à Conſulatu Cæſarij & Attici, quo eum obijſſe, falſo (vt apparet) taſtatur Gregorius. Quibus omnibus redargui uidentur ea etiam quæ idem Gregorius ſcribit de Ambroſio, quòd per viſum interfuit funeri S. Martini: nã ex prædictis cõſtat ante S. Ambroſiũ diem ſuum obijſſe. In his enim plus eſſe deferendum Sulpitio Seuero eius diſcipulo quàm cæteris;

omnis ratio perſuadet. Cæterùm de his pluribus in Annalibus actum eſt. Non omittendum, quòd hoc ipſo menſe decimaquarta die, de eodẽ ſancto agebatur alia ſolennitas, Receptio ſancti Martini dicta, vt conſtat ex primo Concilio Turonenſi, in cuius exordio hæc leguntur: Seuero V.C. cõſule, ſub die 18. Kal. Decembr. cùm ad ſacratiſſimam feſtiuitatem, qua Domini Martini Receptio celebratur, &c. Exiſtimamus autem hanc illam eſſe diem, qua poſt altercationes Pictauienſium, conantium ſibi vendicare corpus eiuſdem ſancti, à Turonenſibus ipſum clàm ablatum atq; nauigio impoſitum, magna omnium alacritate in Turonenſem ciuitatem receptum eſt, vt ſcribit Gregor. Turon. hiſt. Franc. libro 1. cap. vltimo.

[b] Mennæ.] De quo etiam Beda, ac cæteri Latinorum; Græci etiã in Menologio hac die de eodem agunt. Eius acta à Metaphraſte deſcripta habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. ibique exſtat præclarũ de eo encomium cõſcriptum à Timotheo Alexandrino, vbi plura de eius miraculis. De peregrinatione ad ſepulchrum Mennæ mentio habetur in vita ſanctæ Apollinaris virginis, apud Metaphraſtem quinta die Ianuarij.

[c] Valentini & ſoc.] De ijſdem tab eccleſ. Rauen. Ado, & alij pluribus: Hieronym. Rub. hiſtor. Rauen. libro 2.

[d] Athenodori.] Agunt Græci de eodem in Menologio ad ſeptimum Idus Decembris, ibique eius martyrium paucis comprehenſum deſcribitur.

[e] Verani epiſcopi.] De eo Beda. Vſuard. Ado, & alij. Petrus autem in catal. lib. 10. cap. 50. hac die ponit Verum epiſcopum Gabalitanum. Numeratur hic, de quo agimus, viceſimustertius ſedis Lugdunenſis epiſcopus, quartus ab Eucherio. Hunc illum putamus Veranum, cuius meminit Gennadius de vir. illuſtr. c. 63. & 67. & ad quem Hilarus Papa epiſtolam ſcripſit.

[f] Bartholomæi abb.] Huius vitæ vetera monumenta in eodem monaſterio aſſeruari dicuntur: nondum vidimus.

[g] Mennæ.] Scribit de eo S. Greg. Papa libro 3. dialogorum capite 26. ex quo Sigebertus in chron. anno 579.

x. A Pridie idus Nouemb. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

NATALIS ſancti Martini [a] Papæ & martyris, qui Romæ coacta Synodo, cùm Sergium, Paulum, & Pyrrhum hæreticos damnaſſet, iuſſu Conſtantis Imperatoris hæretici per fraudem captus, & Conſtantinopolim perductus, in Cherſoneſum relegatus eſt; vbi ob Catholicam fidem ærumnis cõfectus, vitam finiuit, multiſque miraculis claruit: cuius corpus poſtea Romam tranſlatum, in eccleſia ſanctorum Siluestri & Martini conditum fuit. In Aſia paſſio ſanctorum Aurelij [b] & Publij epiſcoporum. In territorio Senonenſi ſancti Paterni martyris. In portu Gandenſi ſancti Liuini [c] epiſcopi & martyris. In Polonia ſanctorũ martyrum Benedicti [e], Ioannis, Matthæi, Iſaac, & Chriſtini eremitarum. Auenione ſancti Rufi [f] primi eiuſdem vrbis epiſcopi. Coloniæ depoſitio ſancti Cuniberti [g] epiſcopi. Turiaſone in Hiſpania Tarraconẽſi beati Æmiliani [h] presbyteri, qui innumeris miraculis claruit: cuius admirabilem vitã S. Braulio Cæſarauguſtanus epiſcopus deſcripſit. Conſtantinopoli ſancti Nili [i] abbatis, qui ex Præfecto Vrbis factus monachus, ſub Theodoſio iuniori doctrina & ſanctitate claruit.

MARTINI Papæ.] Beda autem, Vſuardus, & Ado de eo agũt quarto idus Nouembr. licet apud Vſuardum ſecunda editione Molan. ponatur hac die, ſicut & in vetuſtiſſimo manuſcript. monaſt. S. Cyriaci: Græci autem penes quos martyrium cõſummauit, de eodem agunt in Menologio Idibus Aprilis, ac iterum xvj. Kal. Octobr. eumque præclariſſimis laudibus celebrant. Sanè quidem de die natali eius diuerſæ ſententiæ, variæque lectiones & incertæ reperiuntur: nam in libro de Roman. Pontificibus depoſitionis dies ponitur xv. Kal. Octob. In actis eius à Surio editis habetur migraſſe ex hac vita xvj. kal. Decembr. In alijs eius actis manuſcript. legimus xv. vel xvj. Kal. Octobris. Confuſi videntur dies obitus & tranſlationis. Porrò hac ipſa die celebritatem eius Romæ celebrari conſueuiſſe, docet antiquum quod diximus Martyrologium, & Kalendarium Roman. Eius acta, præter illa quæ in libro de Roman. Pontificibus leguntur, & ea quę ex antiq. manuſcrip. edidit Sur. tom. 6. alia rurſus quę ſunt ſcripta paraphraſticè, exſcripſimus ex codice bibliothecæ ſancti Petri in Vaticano; quorum eſt exordium; Gloria & magnificentia ſoli Deo, &c. ſed his omnibus præferimus quæ Anaſtaſius bibliothecarius ſcripſit ad Martinum epiſcopũ Narnienſem, tempore Martini Papæ ſecundi, aliàs Marini, indictione 15. qui idem auctor Latinitati donauit nonnulla, quæ ex Græcorum monumentis de eodem accepit: deſcriptæ illic habentur plures epiſtolæ eiuſdem Martini Pontificis, quarum prima, de his quæ Romæ pateretur à Theodoro Calliopa, ſcripta eſt ad Theodotum: alia ad Elitetũ vel Eliſæum dę his quę paſſus eſt in itinere, dum captiuus duceretur Conſtantinopolim, ſcripta in Naxo inſula: eſt tertia, cuius excidit nomen auctoris, ſed tamen alicuius eſſe conſtat, qui eius peregrinationis comes erat, vbi agitur de his quæ acciderunt cùm relegaretur in Cherſoneſum: duæ inſuper epiſtolæ eiuſdem ſancti Martini in Cherſoneſo poſiti, deplorantis ærumnas ſuas, ac fidei proditionẽ, ſunt eiuſmodi, quæ ſiccis oculis legi non poſſint. Habemus eas omnes in vetuſtiſſimo codice noſtræ bibliothecæ, edituri cum Annalibus eccleſiaſticis, in quibus ſingulas deſcribimus: ſunt nobis quouis theſauro cariores. vnde benè precamur dignæ memoriæ Achillis Statij, qui legata nobis ſua bibliotheca, tam inſignia reliquit vetuſtatis monumenta. Eſt Romæ celebris eius memoria, quæ Equitij titulus dicitur, vbi reconditum eſt venerandum corpus eius, poſitum ſub maiori altari vnà cum corpore S. Silueſtri Papæ à Sergio iuniori Rom. Pont. vt docet vetus inſcriptio in marmore ſculpta, quæ in eadem habetur eccleſia, quæ cùm S. Silueſtri, necnon ſancti Martini nomine dicta inueniatur; nonnulli errore lapſi ſunt, vt putarent huius de quo hac die agitur, Martini Papæ & martyris nomine eſſe nuncupatam. cùm potius cõſtet, S. Martini epiſcopi Turonenſis nomine olim dicatã fuiſſe: error enim manifeſtè arguitur: nam longè ante huius Martini Papæ tempora in Concilio primò Romano ſub Symmacho Papa habito, quod falſo ſecundum dictum reperitur, habetur tertio mentio de eccleſia S. Martini tituli Equitij. Poſtquã verò huius ſanctiſſimi Papæ & martyris corpus in eandem eccleſiam illatum eſt, eadem ceſſit eiuſdem martyris honori atque memoriæ. licet, more maiorum, Romanus populus eandem in die natali ſancti Martini Turonenſis epiſcopi frequẽtare ardentiori ſtudio perſeueret.

[b] Aurelij & Publij.] Agit de his Bedã, licet malè in Africa, pro Aſia, ponantur; nam hi fuerũt Aſiani epiſcopi, qui ſcripſerũt contra hæreſim Cataphrygarũ, vt patet ex epiſtola Serapionis, quam refert Euſebius hiſt. lib. 5. cap. 18.

[c] Paterni.] De quo etiam Vſuardus hac die, & alij recentiores.

[d] Liuini epiſcopi.] Tabulæ eccleſiæ Gandenſis, ex cuius Breuiario eius acta deſcripſit Sur. tom. 6. De eodem Molan. in addit. ad Vſuard. & in Indic. ſanct. Belg. Claruit circa annũ Domini 633. quo ipſo anno ad infideles munus prædicationis accepit.

[e] Benedicti & ſoc.] De his pluribus in Breuiario Polon. & chron. ipſorum lib. 2. c. 9. Sur. tom. 6. ex hiſt. Bohem. Ioan. Dubrau. libro 6. & nouiſſimè Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 311. Paſſi dicuntur anno Domini milleſimo quinto.

[f] Rufi epiſc.] De eodem vetera manuſcripta hac die, ex quibus etiam recentiores.

[g] Cuniberti epiſc.] Eius acta & miraculorum libellus extant apud Sur. tom. 6. Succeſſit hic S. Remedio anno Domini 653. vt habent tabulæ epiſcoporum eius eccleſiæ à Demochare editæ.

[h] Aemiliani.] De eodem Vſuardus hac die. Eius vitam eſſe conſcriptam à S. Braulione teſtatur S. Ildefonſus lib. de vir. illuſtr. in Braulione, vbi hęc ait: Vitam Aemiliani cuiuſdã monachi, & memoriam eius, & virtutem illius viri, ſuo tenore cõmendat pariter & illuſtrat, &c. Extat de eodem in Breuiario Toletano ſacer hymnus, quo eius res geſtæ canuntur. Agitur de eodem in Flore Sanct. Hiſpan. de eo & Vaſæus in chron. Hiſpan. anno 554. Claruit Athanagildo Gothorum rege. Plura de eodem in Theſaur. Conc. tom. 2.

[i] Nili abbatis.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Scribit de eo Niceph. lib. 14. c. 30. 53. & 54. vbi de eius lucubrationibus agit. Inter alia nobiliſſimi ingenij monumenta extat hiſtoria ab eo conſcripta de incurſione Sarracenorum: quæ reperitur apud Lipom. tom. 5. Citantur eius ſcripta in Concilio Niceno 2. act. 4.

Idibus

ix. B Idibus Nouemb. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

RAVENNÆ natalis ſanctorum martyrum Valentini[a], Solutoris, & Victoris, qui ſub Diocletiano Imperatore paſſi ſunt. Aquis in prouincia Narbonenſi beati Mitrij[b] clariſſimi martyris. Cæſareæ in Palæſtina paſſio ſanctorum Antonini[c], Zebinæ, Germani, & Ennathæ virginis, quæ ſub Maximino verberibus cæſa, igne cremata eſt: illi verò cùm libera voce Firmilianum Præſidem dijs immolãtem impietatis arguerẽt, capite cæſi ſunt. In Africa ſanctorum martyrum Arcadij[d], Paſchaſij, Probi, & Eutychiani Hiſpanorum, qui cùm in perſecutione Vuandalica in Arianam perfidiã nullatenus declinare paterentur, à Geiſerico rege Ariano primùm proſcripti, deinde in exilium acti, atque atrociſſimis ſupplicijs cruciati, proſtremò diuerſo mortis genere interempti ſunt. Tunc & Paulilli puerull germani ſanctorum Paſchaſij & Eutychiani conſtantia enituit: qui cùm à fide Catholica diuelli non poſſet, fuſtibus diu cæſus, & ad infimam ſeruitutem damnatus eſt. Turonis ſancti Britij[e] epiſcopi, diſcipuli beati Martini epiſcopi. Toleti ſancti Eugenij[f] epiſcopi & cõfeſſoris. Aruernis ſancti Quinctiani[g] epiſcopi. Cremonæ ſancti Homoboni[h] confeſſoris, quem miraculis clarum Innocentius tertius in Sanctorum numerum retulit.

NOVEMBRIS 13.

VALENTINI & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij, tabulæq; eccleſiæ Rauen. ac Rub. hiſt. Rauen. lib. 2.

[b] Mitrij, aliter, Metræ.] Agit de eodem Beda, Vſuardus, & Ado; pluribus autem Gregor. Turon. de glor. confeſ. cap. 71.

[c] Antonini & ſoc.] Græci etiam de his hac die in Menologio, & Euſeb. hiſt. eccleſ. lib. 8. c. 19.

[d] Arcadij & ſoc.] De his item Vſuardus, & alij recentiores, Proſper in chron. Aetio, & Sigeſuulto conſſ. anno Domini (ſecundùm ſupputationem veriorem) quadringenteſimo trigeſimoſeptimo. Exſtat ad hunc Arcadium egregia epiſtola Antonini epiſcopi Conſtantinianæ in Africa, qua pluribus eum cohortatus eſt ad martyrium ſubeundem: eſt eius exordium: Perge fidelis anima. Alius hic ab eo Arcadio de quo eſt ſermo S. Zenonis epiſcopi Veronenſis 19. libro 3.

[e] Britij epiſcopi.] Agunt de eodẽ Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Geſta eius antequam eſſet epiſcopus, à Seuero & Fortunato ſcribuntur in vita S. Martini. Cætera autem quæ geſſit in epiſcopatu, Gregor. Turon. hiſt. Franc. lib. 2. cap. 23. & lib. 10. cap. 31. ſcriptis mandauit.

[f] Eugenij epiſc.] Fuit hic tertius eius ſedis epiſcopus; præceſſitque ſanctum Ildefonſum, qui de ipſo agit in libello quem ſcripſit de vir. illuſtr. c. 14. commendans mirum in modum eius ſanctitatem & eruditionem; ſediſſeque ait annis ferè duodecim, temporibus Chindaſuinti, & Receſuinthi Regum; relatumque inter ſanctos eſſe ſcribit Vaſæus in chron. Hiſpan. anno Domini 651.

[g] Quinctiani epiſc.] Scribit eius res geſtas Gregor. Turon. in vit. ſanct. Patr c. 4. & hiſt. Franc. libro 2. cap. 36 Sigebert in chron. anno 506. Fuit hic primò Ruthenorum epiſcopus, interfuitque Conc. primo Aurelianenſi; inde tranſlatus in ſedem Aruernenſem, ſucceſſit Apollinari, vt idem teſtatur

teſtatur Gregorius, ex quo corrigendę ſunt tabulæ Democharis, in quibus ponitur Quinctianus poſt Aprunculum.

[a] Homoboni.] Eius vitæ acta edita à Collegio eccleſiæ Cremonenſis leguntur, ſimulque & litteræ Apoſtolicæ Innocentij Papæ tertij de eiuſdem cannnizatione habet eadem Sur tom. 6. agit & de his Petrus in catal. lib. 10. cap. 56 Extant eiuſdem Innocentij litteræ in regiſtro ipſius. Laudauit eundem ſanctiſſimum virum ſacro hymno Hieron. Vida, Albæ epiſcopus, cuius exordium eſt: Boute pauperum pater, &c.

14 Decimooctauo Kal. Decemb. Luna. C viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

HERACLEÆ in Thracia natalis ſanctorum martyrũ Clementini[a], Theodoti, & Philomeni. Alexandriæ ſancti Serapionis[b] martyris, quem perſecutores ſub Decio Principe crudeliſſimis affecerunt ſupplicijs, ita vt omnes ei iuncturas membrorum prius ſoluentes, de ſuperioribus domus ſuæ eum præcipitarent: & ſic Chriſti martyr efficeretur. Trecis in Gallia ſancti Venerandi[c] martyris ſub Aureliano Imperatore. Item in Gallia ſanctæ Venerandæ[d] virginis, quæ ſub Antonino Imperatore, & Aſclepiade Præſide, martyrij coronam accepit. Gangræ in Paphlagonia ſancti Hypatij[e] epiſcopi, qui à magna Nicæna Synodo rediens, à Nouatianis hæreticis in via lapidibus impetitus martyr occubuit. Emeſæ paſſio plurimarum[f] ſanctarum mulierũ, quæ ſub ſæuiſſimo Arabum duce Mady ob Chriſti fidem crudeliſſimè tortæ atque necatæ ſunt. Bononię ſancti Iucundi[g] epiſcopi & confeſſoris. In Hibernia ſancti Laurentij[h] epiſcopi Dublinenſis.

NOVEMBRIS 14.

[a] CLEMENTIANI & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores de iiſdem hac die agunt.

[b] Serapionis.] Beda & alij qui ſupra de eodem. S. Dionyſius epiſcopus Alexandrinus in epiſt. ad Fabium Antiochenum eius certamen deſcribit. eſtat apud Euſeb. hiſt. lib. 6. c. 34. Erat Alexandriæ eccleſia S. Serapionis, cuius meminit S. Epiphan. in Panar. hæreſi 69.

[c] Venerandi] Eius martyrij acta ſummatim complexa recitat Petrus in catal. lib 10. c. 60. Fuit eiuſdem nominis Venerandus epiſcopus Aruernenſis, de quo Greg. Turon. hiſt. lib. 2. cap. 13 & de glor. confeſ. c. 35. 36 & 37. ponitur que octauus eius ſedis epiſc. in tab. Democh.

[d] Venerandæ.] Recenſet eius res geſtas idem Petrus in catal. libro 10. cap. 61.

[e] Hypatij epiſcopi.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, narrantque eius martyrium. Recenſetur hic inter Patres qui interfuerunt Concilio Gangrenſi, vt eius acta teſtãtur: Nicæno magno Concilio etiam eundem præſentem fuiſſe, Græci teſtantur, cùm de eodem agunt iterum pridie Kal. Aprilis in dicto Menologio.

[f] Plurimarum ſanctarum.] De iiſdem hiſt. Miſcella ex Theophane. Porrò cõtigiſſe earũ martyriũ narratur anno quinto Leonis quarti Imp. & (vt ſupputat auctor) ab incarnatione Domini ſeptingenteſimo ſeptuageſimo tertio: ibique pluribus de barbarorum ſæuitia in Chriſtianos. Agit de iiſdem Gregorius Cedren. in compend. eod. Imperatore & anno.

[g] Iucundi epiſc.] De eo tabulę eccleſię Bonon. quas Sigonius conſcripto commentario illuſtrauit. Adnumeratur hic decimus eius ſedis epiſcopus.

Claruit circa annũ Domini quadringenteſimum octogeſimumquintum.

[b] Laurentij epiſcopi.] Eius acta purè ſincereque ſcripta habet Sur. tom. 6. Relatus eſt in ſanctorum numerũ ab Honorio tertio Roman. Pont. anno decimo eius Pontificatus. Extãt de his litteræ Apoſtolicæ in Vaticana biblioth. in regiſtr. eiuſdem anno 10. numero 123.

vij. D Decimoſeptimo Kal. Decemb. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

NATALIS ſancti Eugenij [a] epiſcopi Toletani & martyris, beati Dionyſij Areopagitæ diſcipuli, qui in territorio Pariſienſi conſummato martyrij curſu, beatæ paſſionis coronam percepit à Domino: cuius corpus Toletum poſtea fuit tranſlatum. Nolæ in Cãpania beati Felicis [b] epiſcopi & martyris, qui à quintodecimo ætatis ſuæ anno miraculorum gloria claruit, & ſub Marciano Præſide cum alijs triginta agonem martyrij compleuit. Edeſſæ in Syria ſanctorum martyrum Guriæ [c] & Samonæ, ſub Diocletiano Imperatore & Antonino Præſide. Ibidem paſſio ſancti Abibi [d] diaconi, qui ſub Licinio Imperatore & Lyſania Præſide vnguibus laceratus, in ignem coniectus eſt. In Africa ſanctorum martyrum Secũdi [e], Fidentiani, & Varici. In Britannia natalis ſancti Machuti [f] epiſcopi, qui à primæuo ætatis ſuæ tyrocinio miraculis emicuit. Veronæ ſancti Luperij [g] epiſcopi & confeſſoris. In Auſtria ſancti Leopoldi [h] eiuſdem prouinciæ Marchionis, quem Innocentius octauus Sanctorum numero adſcripſit.

NOVEMBRIS 15.

[a] EVGENII epiſc. & mart.] De eodem hac die in Breuiario Toletano, Vſuard. & Adone. Eius præclara geſta recognita olim in Concilio Leodienſi in eccleſia iuſſa ſunt legi, vt conſtat ex actis S. Gerardi abbatis Bromiẽſis c. 14. apud Sur. tom. 5. die 3. Octob. Agitur ibidem de miraculis ex eius reliquijs editis eũm in eum locum ſunt tranſlatæ. Secunda autem, celebriorque tranſlatio facta eſt corporis eiuſdem ſanctiſſimi martyris ex Gallijs in Hiſpaniam, eũm noſtra ætate, anno Domini M. D. lxv. ampliſſimo apparatu ac religioſiſſimo cultu, non sheda aliqua triumphali, ſed (quod omnem excedit pompę amplitudinem) regijs humeris in ſuam antiquam nobiliſſimam Toletanam ſedem ſacer Antiſtes & martyr illuſtris delatus eſt. Siquidem Rex Catholicus Chriſtianæ fidei robur & ornamentũ, Philippus ſecundus, ſe ſacræ ſubdidit ſarcinæ; ouanſq; & exultans, humili obſequio auguſtior redditus, in prędictũ locũ euexit. De eodẽ in Flore ſanctor. Hiſpan & apud Molan. in Indic. Sanct. Belg & in addit. ad Vſuard. Petrus in catal. lib. 10. c. 62. Valæus in chron. Hiſpan. & Marin. Sicul. lib. 6. hiſt. Hiſpan. & Theſaur. Concion. tom. 2. pluribus. Fuerunt eiuſdem eccleſiæ Toletanæ duo alij eiuſdem nominis & pietatis hæredes epiſcopi, quorum alter S. Iuſto ſucceſſit, alter verò poſt ipſum eſt ſubrogatus. Agit de ambobus S. Ildefonſus libro de viris illuſtr. c. 12. & 14.

[b] Felicis epiſc.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Lõgè hic alius ab illo quem ſanctus Paulinus tot Natalibus celebrauit.

[c] Guriæ & Samonæ.] Agunt de his etiã Græci hac die in Menologio. Eorum acta Metaphraſtes ex antiquis monumentis deſcripſit, necnon & Aretas Cæſarienſis: exſtant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tomo 6.

[d] Abibi diac.] Græci de eodem in Menologio hac

hac die. Eius acta iuncta ſimul cum rebus geſtis prædictorum martyrum Guriæ & Samonis, Metaphraſtes & Aretas Cæſarienſis deſcribunt.

[d] Secundini & ſoc.] Beda de iiſdem hac die, conſentiuntque vet. manuſcript.

[e] Machuti epiſcopi.] Idem & Maclouius dictus reperitur. Eius vitam ſcripſit Sigebert. quam recitat Sur. tom. 6. de quo idem Sigebert. in chron. anno Domini 561. teſtaturque claruiſſe temporibus Iuſtiniani Imperatoris. De eo & Petrus in catal. lib. 10. c. 64. Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 35. Habemus in noſtra bibliotheca eiuſdem acta manuſcript. quorum exordium eſt: Glorioſus Chriſti confeſſor, &c.

[f] Luperij epiſcopi.] Tabulæ eccleſiæ Veron. pluribus autem R. D. Aug. Valerius epiſcopus Veronen. Cardinalis in lib. antiquorum mon. eccleſ. Veron. pag. 9. & 39. eumque Luperium, & non Liberium, vt alij, appellat.

[g] Leopoldi.] Huius nobiliſſima geſta recitata ſunt in publico conſiſtorio coram Innocentio octauo Rom. Pont. atque probata. habet eadem Sur. tom. 6. hac die. Ibidem mentio habetur de alio libro quo agitur de innumeris miraculis ab eo editis atque de canonizatione ipſius, auctore Ioanne Franc. de Pauinis: plura de eodem & hi qui res Auſtriacas ſunt proſecuti.

16 Sextodecimo Kal. Decemb. Luna. E vij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

IN Africa ſanctorum martyrum Rufini[a], Marci, Valerij, & ſociorum. Eodem die ſanctorum martyrum Elpidij[b], Marcelli, Euſtochij, & ſociorum: ex quibus Elpidius cũ eſſet ordinis ſenatorij: & coram Iuliano Apoſtata Chriſtianam fidem conſtantiſſimè profiteretur, primùm equis indomitis vnà cum ſocijs alligatus, atque pertractus, deinde in ignem cõiectus, glorioſum martyrium cõſummauit. Lugduni natalis ſancti Eucherij[c] epiſcopi & confeſſoris, viri admirandæ fidei & doctrinæ, qui ex nobiliſſimo Senatorum ordine ad religioſam vitam habitumq; cõuerſus, diu intra ſepta ſpeluncæ ſponte concluſus, in orationibus & ieiunijs Chriſto ſeruiuit; deinde apud præfatam vrbem in pontificali cathedra reuelante angelo ſolenniter collocatus eſt. Patauij ſancti Fidentij[d] epiſcopi. Cantuariæ in Anglia ſancti Edmundi[e] epiſcopi, cuius ſanctitatem Deus miraculorum magnitudine declarauit. Eodem die depoſitio ſancti Othmari[f] abbatis.

N O V E M B R I S 16.

[a] RVfini & ſoc.] Vet. manuſcript. & Petr. in catal. lib. 11. num. 322. & alij recentiores.

[b] Elpidij & ſoc.] De his etiam Græci hac die in Menologio, vbi eorumdem acta breui compendio deſcribuntur.

[c] Eucherij epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eodem. Ado res geſtas paucis compleditur, Gennad. de vir. illuſtr. cap. 63. S. Iſid. c. 15. & Honor. Auguſtodun. licet tam ipſe quàm Gennadius eundem appellent presbyterum, & Honorius duos conſtituat Eucherios, presbyterum ſcilicet, cuius ſint commentarij illi ad Salonium ac Veraniũ ſcripti, & epiſcopum, cuius ſit de laude eremi opuſculum ad Hilarium epiſcopum Arelaten. cuius meminit Iſidorus. Ego quidem vnum eundemq; exiſtimo, ipſumque epiſcopum Lugdunenſem, quem ſanctus Mamertus epiſcopus Viennenſis ei æqualis lib. 2. de ſtatu animæ, eiuſmodi exornat elogio: Haudquaquam ingenij, Eucherium prætereuntium, mihimet viuentem doctrina, & præſentem coram diſputationibus cognitum, non porrò concijs, aut

lectione compertum; qui ſcilicet viridis æui, maturus animi, terræ diſpuens, cæli appetens, humilis ſpiritu, arduus merito, ac perinde ingenij ſubtiliſſimus, ſciẽtia plenus, eloquij profluus, magnorum ſeculi ſui Põtificum longè maximus, editis in rem fidei multijugis variorum operum voluminibus, ad populum quoque his ſuper ſtatu animæ concionatus eſt, &c. Hęc S. Mamertus de S. Eucherio, quem homiliarum illarum quæ Euſebij Emiſſeni nomine falſo inſcribuntur eſſe germanum auctorem, in Annalibus eccleſiaſticis diximus. Ipſe quidem ex Monacho Epiſcopus factus, nec Monachorum curam nec inſtituta deſeruit; quod ex eiuſdem ſcriptis facilè quiſque intelliget. Meminit eiuſdem Eucherij Sidonius ad Claudianum lib. 4. epiſt. 3. & lib. 7. epiſt. 10. eiusque dicendi genus oſtendit. De eodem Ado in chron. an. Domini 452. itemque Marcellinus in chron. ſub Conſulatu Ioannis & Varani, anno 457. Agitur de ipſo & in vita S. Cæſarij epiſcopi Arelatenſis, exſtat apud Sur. tom. 4. die 27. Aug. Ponitur vigeſimus eius ſedis epiſcopus, reperiturque interfuiſſe tertio Concilio Arelatenſi habito Opilione & Vincomalo Conſ. anno Domini 453. itemque Arauſicano & Carpentoractenſi. Vixit alius eiuſdem nominis temporibus Caroli Martelli, Eucherius epiſcopus Aurelianenſis, de quo in addit. ad Grat. 16. q. cap. Quia iuuat. not. 2. Sed actum eſt de eo ſuprà 20. Febr.

[d] Fidentij epiſcopi.] In tabulis Patauinis confeſſor tantùm, & nõ martyr ponitur; Petrus autem in catal. lib. 10. c. 66. martyrio coronatum refert.

[e] Edmundi epiſcopi.] Eius res geſtas conſcripſit Robertus Richius, necnon Robertus Bauonus eius diſcipulus, quem citat Vinc. lib. 31. c. 67. & catal. ſcript. Britan. Habet eiuſdem acta Sur. ex diuerſis collecta tom. 6. Petrus in catal. lib. 10. c. 68. Exceſſit ex hac vita anno Domini 1246. eumque Innocentius quartus inter ſanctos recenſuit.

[f] Othmari abb.] Beda de eodem. Scriptæ ſunt eius res geſtæ à Vualfrido Strabone, quas deſcripſit Sur. tom. 6. Agit de eodem Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 233. Obijt anno Chriſti ſeptingẽteſimo quinquageſimo octauo, ſeptimo verò Pipini regis Francorum.

v. F. Quintodecimo Kal. Decemb. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

NEOCÆSAREÆ in Ponto natalis ſancti Gregorij [a] epiſcopi, qui doctrina & ſanctitate illuſtris, propter ſigna atque miracula quæ cum multa eccleſiarum gloria perpetrauit, Thaumaturgus eſt appellatus. In Palæſtina ſanctorũ martyrum Alphæi [b] & Zacchæi, qui primo anno perſecutionis Diocletiani poſt multa tormenta capitalem ſententiam ſubière. Cordubæ ſanctorum martyrum Aciſcli [c] & Victoriæ germanorũ, qui in eadem perſecutione iuſſu Dionis Præſidis ſæuiſſimè cruciati, coronas à Domino illuſtri paſſione meruerũt. Alexandriæ ſancti Dionyſij [d] epiſcopi, ſummæ eruditionis viri, qui multis confeſſionibus clarus, & pro paſſionum tormentorumque diuerſitate magnificus, plenus dierum confeſſor quieuit, Valeriani & Gallieni Imperatorum temporibus. Aurelianis ſancti Aniani [e] epiſcopi, cuius mortem in conſpectu Domini pretioſam miracula crebra teſtantur. In Britãnia ſancti Hugonis [f] epiſcopi, qui ex monacho Carthuſiano ad eccleſiam Lincolnienſem regendam vocatus, multis claruit miraculis, & ſancto fine quieuit. Turonis ſancti Gregorij [g] epiſcopi. Florentię ſancti [h] Eugenij confeſſoris, diaconi beati Zenobij eiuſdem ciuitatis epiſcopi.

GREGORII.] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum, necnon & Græci in Menologio hac die. Eius res geſtas cõſcripſit Gregorius Nyſſenus, cuius auia S. Macrina ſenior fuit eius diſcipula, vt auctor eſt S. Baſilius epiſt. 75. qui & ipſe eundem virum celeberrimum mirificè laudat, eiusque acta paucis cõplectitur lib. de Spiritu ſancto cap. 29. & Magnum appellare conſueuit, vt in epiſt. ad Neocæſarienſes 62. 63. & 64. De eodem Euſeb. hiſt. lib. 6. c. 23. Socrat. lib. 4. c. 25. S. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Theodoro, & epiſt. 84. ad Magnum: meminit eiuſdem & S. Gregor. Papa lib. 1. dialog. c. 7. De præclaro miraculo ad eius ſepulchrum agit Theodor. lector libro 2. collectan. & Cedren. in anno 12. Anaſtaſij Imp. Extat inter alia eruditiſſimi atque ſanctiſſimi viri monumenta epiſtola, canonica à Græcis nuncupata, quam ſexta Synodus recepit. Superuixiſſe certum eſt ſaltem vſque ad tẽpora Aureliani Imp. quando interfuit Antiocheno Cõcilio contra Paulum Samoſatenſem hæreſiarcham, vt refert Euſeb. hiſt. lib. 7. c. 22. Non tamen placet quod Suidas ſcribit, perueniſſe vſque ad tẽpora Iuliani apoſtatæ. Qui enim fieri poteſt, vt qui Alexandro Imp. clarere cœpit in ſchola Origenis, anno à Chriſto 223. idem vſque ad Iuliani tempora ſuperſtes fuerit, cuius Imperium ſumpſit exordium anno Domini 362? Errat & in eo Nicephor. dum confundit eundem cum Gregorio Armeno, de quo ſuo loco ſuperiùs dictum eſt. De ſcriptis ipſius plura egimus in Annal. eccleſ.

[b] Alphæi & Zacchæi.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, adduntque his item Michæam æquè martyrem.

[c] Aciſcli & Victoriæ.] De his Beda, Vſuardus, & Ado hac die. Meminit Aciſcli Prudent. hym. 4. de Martyribus Cæſarauguſtan. in Periſteph. De iiſdem in Breuiario Toletano eſt ſacer hymnus, necnon capitula. Antiquum eſt nomen capitulorũ in eccleſiaſticis officijs, alterius ſignificationis ab ea quo nunc accipi ſolent. qualia autem ea fuerint, declarat epiſtula Vigilij Papæ ad Eucherium his verbis c. 5. Quoties verò Paſchalis, aut Aſcenſionis Domini, vel Pentecoſtes, vel Epiphaniæ, ſanctorumque Dei fuerit agenda feſtiuitas ſingularis, capitula diebus apta ſubiungimus, quibus commemorationem ſanctæ ſolennitatis, aut eorum facimus, quorum natalia celebramus: cętera verò ordine cõſueto proſequimur. Hucuſque Vigilius. Se habebant eiuſmodi capitula tamquã preces quædam proliaiores, quibus ſanctarũ ſolennitatũ præconia, & martyrum triumphi recoli conſueuerãt, vt apparet ex eodem peruetuſto Breuiario Toletano. Eorundẽ martyrũ acta conſcripta habentur in Flore Sanct. Hiſpan. licet perperam recenſeantur inter filios ſancti Marcelli centurionis: quorum nomina recenſet ex Breuiario Eborenſi Vaſæus in chron. Hiſpan. anno Domini 306. Meminit horum Ambroſ. Moral. in appendice ad Eulog. cùm agit de ſanct. Cordubenſis Eccleſiæ; necnon alij qui res Hiſpaniarum ſunt proſecuti. In Theſaur. Concion. tom. 2. plura de iiſdem.

[d] Dionyſij epiſcopi.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio quinto Nonas Octobris. Pluribus de eo Euſeb. hiſt. libro 6. cap. 33. & ſequent. & libro 7. per totum; Hieron. de Script. Eccleſ. & alij recentiores, qui ab Euſebio acceperunt. Erat eius nomine Alexandriæ erecta eccleſia, cuius meminit S. Epiphan. in Panar. hæreſ. 69. De eodem Dionyſio dubitatio alicui poſſet oriri, dum S. Auguſtinus libro de Catholico dogmate cap. 3. eum appellat fontem Arianorum, & S. Baſilius ad Maximum philoſophum epiſt. 41. in eandem ſententiam hæc de eo: Eſt autem hæc noſtra de illo ſententia: Non omnia viri huius laudamus: ſunt quæ prorſus etiam damnamus. Ipſe propemodum (quantum nobis liquet) primis hominibus impietatis iſtius Arianiæ quæ iam paſſim obſtrepit, ſeminaria præbuit. Hæc Baſilius. qui tandem eundem excuſans, hæc ſubdit: Cauſam verò huius non puto animi malitiam eſſe, ſed quòd vehementer cupit obluctari Sabellio Soleo itaque illum ſimilem æſtimare plantatori cuipiam, qui recentis plantæ correctuus auerſionem, ita immoderatè illam rétorquet, vt à medio aberret, & in contrarium latus ramum abducat. Hæc ille. In eandem ſententiam S. Athanaſius aduerſus Arianos agens, pro Dionyſio ſcripſit epiſtolam apologeticam: idemq; in epiſtola de Synodo Nicæna contra decreta Arianorũ etiam addit, eundem Dionyſium ea de re iudicio poſtulatum apud Dionyſium tunc Romanũ Pontificem, ſcripſiſſe ad eundem egregiam Apologiã, quo ſe immunem liberumque à quauis hæreſi demonſtraret. id & Baſil. ad Amphiloch. de Spiritu ſancto cap. 29. Hieron. etiam de ſcript. Eccleſ. in Dionyſio teſtatur, ipſum ad prædictum Romanum Pont. ſcripſiſſe epiſtolã vnam, & libros quatuor. Niſi vererer ſcholij menſuram excedere, plurimorum nobilium veterumq. Theologorũ einſdem generis exempla ſubnecterem, qui dum aliquam hæreſim refellere conati ſunt, in contrariam partẽ nimis validè rationes inflectentes, à rectitudine ſinceræ fidei declinare viſi ſunt, licet iidẽ Catholicæ fidei fuerint ſemper propugnatores acerrimi. Vnum tantùm non longè petitum, ſimilemque huic, de magno illo Gregorio Thaumaturgo, de quo hac item agitur die, adducam exemplum. Sicut enim Dionyſius laborans contra Sabellium viſus eſt Arianis arma ſubminiſtraſſe; ita & ipſe agens contra Gentiles, conatus illis demonſtrare non eſſe plures Deos, & Chriſtianos omnes nequaquam tres Deos colere, ſed vnum tantùm; viſus eſt aliquibus vnam tãtùm conſtituiſſe in Diuinitate perſonam, ſicque Sabellio paraſſe venenũ: quod S. Baſilius accuratè notat & excuſat ſcribens ad Neocęſarienſes epiſt. 64. Sed nunc de his ſatis. Moritur S Dionyſius Alexandr. anno duodecimo Gallieni Imp. vt teſtatur Hieron. vbi ſuprà.

[e] Aniani epiſc.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & recentiores. Eius res geſtas ſcribit Greg. Turon. hiſt Franc. lib. 2. cap. 7. alia item Sur. ex vet. manuſcript. tom. 6. & in actis Euortij, cui ſucceſſit, apud eundem tom. 5. die 7. Septem. Ado Vien. in chron. an. 410. Petrus in catal. libro 10. cap. 71. Qualis autem quantusuè fuerit, accipe ea Sidonio Apollinari libro 8. epiſt. 15. ad Proſperum eius ſucceſſorem: vbi eum præ vitæ meritis appellat maximũ

 conſum-

conſummatiſſimumque Pontificem, Lupo parem, & Germano non imparem. Fuit hic ſeptimus eius ſedis epiſcopus, claruitque temporibus Valentiniani tertij Romani Imperatoris, & Leonis Romani Pont. Agitur alicubi de eodem xviij Kal. Iulij, qua die eius meritis liberata eſt Aurelianenſis ciuitas ab Hunnorum imminenti clade. Molan. ea die in addit. ad Vſuardum.

[f] Hugonis epiſcopi.] Eius acta ſcripſere Silueſter Gyraldus, & Adamus Carthuſianus, vt ex catal. ſcript. Brit. refert Molanus, qui ait reperiri etiam eius vitam quinque libris digeſtam. Aliam recitat Sur. tom. 6. incerto auctore. De eodem Petrus Sutor de vita Carthuſ. libro 2. cap. 5. & alij recentiores.

[g] Gregorij epiſcopi.] De eodem hac die Beda. Eius vitam à clericis Turonenſibus ſcriptam habet Sur. tomo 6. Ipſe Gregorius de ſeipſo, cùm agit de epiſcopis Turonenſibus libro 10. cap. 31. Venant. Fortun. eiæqualis, ſcripſit ad illum nonnulla epigrammata. De eius ſcriptis quale ſit iudicium Hilduini; conſule ipſum in epiſt. ad Ludouicum Imp. quæ exſtat in præambulis vitæ S. Dionyſij Areopagitæ. De eo Petrus in catal. libro 10. c. 72. & Tritthem. de ſcript. eccl. & de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 10. & 51. lib. 4. c. 45. Migrauit ex hac vita anno Domini 594. anno quarto Pontificatus ſancti Gregorij Papæ, cùm ipſe iam ageret in ſede ſua annum vigeſimumprimum.

[h] Eugenij.] De ipſo tabulæ eccleſiæ Florentinæ. Plura in vita ſancti Zenobij, eiuſdem ciuitatis epiſcopi.

iiij. G Quartodecimo Kal. Decemb. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

ROMAE dedicatio[a] Baſilicarum ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli. Antiochiæ natalis ſancti Romani[b] martyris, qui tempore Galerij Imperatoris, cū Aſclepiades Præfectus in eccleſiam irrumperet, eamq. funditus conaretur euertere, ceteros Chriſtianos hortatus vt ei contradicerent, poſt dira tormenta, & linguæ abſciſſionem (ſine qua tamen Dei præconia loquebatur) in carcere laqueo ſtrangulatus, celebri martyrio coronatur. Paſſus eſt etiā ante ipſum puerulus nomine Barula, qui ab eo interrogatus, vtrum melius eſſet vnum Deum colere, an plures deos, cùm in vnum Deum, quem Chriſtiani colunt, credendum eſſe reſpondiſſet, verberibus cæſus iuſſus eſt decollari. Item Antiochiæ ſancti Heſychij[c] martyris, qui cùm eſſet miles, & præceptū audiſſet, vt quiſquis non ſacrificaret idolis, cingulum militiæ deponeret, repentè cingulum ſoluit: ob quam cauſam ligato in dextera eius ingenti ſaxo, in fluuium præcipitari iuſſus eſt. Eodem die ſanctorum Oriculi[d], & ſociorum, qui in perſecutione Vuandalica pro fide Catholica paſſi ſunt. Maguntiæ ſancti Maximi[e] epiſcopi, qui tempore Conſtantij multa paſſus ab Arianis, confeſſor occubuit. Turonis tranſitus beati Odonis[f] abbatis Cluniacenſis. Antiochiæ ſancti Thomæ[g] monachi, quem Antiocheni, ob peſtem eius precibus ſedatam, ſolennitate annua coluerunt. Lucæ in Tuſcia tranſlatio[h] ſancti Frigdiani epiſcopi & confeſſoris.

DEDICATIO Baſil.] Longè antequã Apoſtolorũ Baſilicæ erigerentur, eo ipſo tempore quo beatiſſimi Apoſtoli Petrus & Paulus glorioſo martyrio corõnati ſunt, loca ſepulchrorum ipſorum magna veneratione ſunt habita. De his Caius, antiquus theologus, qui temporibus Zephyrini Rom. Pont. vixit, hæc ait: Ego Apoſtolorum trophæa perſpicuè poſſum oſtendere: nam ſi lubet in Vaticanum proficiſci, aut in viam quæ Oſtienſis dicitur, te cõferre; trophæa eorum qui iſtam eccleſiam ſuo ſermone & virtute ſtabilierunt, inuenies. Hæc Caius apud Euſeb. hiſt. lib. 2. c. 24. Eadem loca frequenti Chriſtianorum concurſu celebrati ſolita docent acta martyrum, quorum meminimus: quę poſtmodum à Conſtantino Imperatore ampliſſimis ſunt illuſtrata baſilicis, eædemque ornamentis auctæ, atque ditatæ redditibus, vt docet libellus Damaſi de munificentia Conſtantini conſcriptus. Quod autẽ ſpectat ad Vaticanã Baſilicam, in maiori eius arcu hi verſus muſiuo opere exarati legebantur:

Quod duce te mundus ſurrexit in aſtra triumphans,
Hanc Conſtantinus victor tibi condidit aulam.

Ex antiquis actis Silueſtri Papæ illud compertum habetur: Conſtantinum Imp. in erectione Baſilicæ S. Petri primum omnium ligone, ad fundamenta iacienda, terram fodiſſe, erutamque cophinis aſportaſſe. Quid ni hęc præſtiterit Chriſtianiſſimus Imp. cùm & Veſpaſianum Aug. in reſtitutione combuſti Capitolij hæc ipſa egiſſe auctor ſit Suetonius, cuius in vita ipſius cap. 8. hæc ſunt verba: Ipſe reſtitutionem Capitolij aggreſſus, ruderibus purgandis manus primus admouit, ac ſuo collo quædam extulit, &c. Hæc Suet. Qualis autem quantáue fuerit ea Baſilica, ſanctus Paulinus Nolanus epiſt. 31. ſcribens ad Aletium, lineamentis quibuſdam ſubobſcurè deſcribit. Erexit idem Imperator Baſilicam S. Pauli via Oſtienſi: quæ cùm ob loci anguſtiam inter Tiberim amnem & ipſam viam poſiti, non in eam amplitudinem, vt par erat, excitata videretur; Valentinianus iunior Imper. de alia ibidem cum viæ Oſtienſis detrimento amplioribus ſpatijs excitanda Baſilica ſcripſit ad Salluſtiũ Vrbis Præfectum. geſſit is præfecturam Vrbanam, Honorio & Euodio Conſſ. vt conſtat ex leg. 18. de piſtoribus, Codic. Theodoſ. Eſt is annus à Chriſto 383. Eam tunc cœptam poſtea Honorius Imp. abſoluit. Extant de his litteræ Valentiniani Imp. in bibliotheca Vatic. decerptæ ab ijs qui egerunt de ſeptem Vrbis eccleſ. Poſtea autem Leo Magnus Pontifex eandem Baſilicam maiori arcu ingentibus columnis innixo, ſuffulſit, exornauitque ſacris picturis opere muſiuo compactis, quæ hactenus perſeuerant. De his etenim Hadrianus Papa in epiſt. ad Carolum Magnum Imp. de imaginibus, ſic ſcribit: In Baſilica beati Pauli Apoſtoli arcum ibidem maiorem faciens, & in muſiuo depingens Saluatorem dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, & ſecum vigintiquatuor ſeniores, nomine ſuo verſibus decorauit: & à tunc vſque hactenus fideliter à nobis veneratur. Hæc Hadrianus Papa. Eiuſdem Leonis Pontificis eſſe videtur conteſtatio illa dexteræ columnæ maioris arcus inciſa, & non Leonis III. vt alij exiſtimarunt, ad quos confutandos hæc pluribus ſcribimus: nam Leonis primi, qui vixit tẽporibus quartæ Synodi œcumenicæ, illud opus eſſe, idem Hadrianus apertè teſtatur. Hactenus inſigne monumentum tanti Pontificis integrum perſeuerat, muſiuum autem opus nonnihil ſenſit detrimenti in aliquibus imaginibus vigintiquatuor ſeniorum.

Quanta autem earundem Baſilicarum exſtiterit ſanctitas atque religio, (audacter dicã cum Moyſe) & inimici noſtri ſunt iudices: nam licet extra murorum ambitum ſitæ eſſent, eas tamen, vt cœleſte quoddam aſylum diuinitus præſcriptum, hoſtes fidei, ac Romani Imperij perduelles, Gothi nunquam, cùm in Vrbem graſſarentur, ſunt reueriti; nullum illis vel earum miniſtris negotium facientes; imò & ad illas confugientibus parcere, inuiolabile fuit, vt ſcribit Oroſ. hiſt. lib. 7. cap. 39. S. Auguſt. de ciuit. Dei. lib. 1. c. 1. & Procopius de bello Gothico temp. Iuſtiniani lib. 2. Accipe quid furens hæretica Theodora Auguſta dederit in mandatis Anthemio Scriboni, cùm de capiendo Vigilio Papa ad ipſum ſcribens, hæc ait: Exceptis omnibus, in Baſilica S. Petri parce. nam ſi in Lateranis, aut in palatio, aut in qualibet eccleſia inueneris Vigilium, mox impoſitũ naui perduc eum vſque ad nos, &c. Quòd autem ſpectat ad limina Apoſtolorum, obtinuit antiquus vſus, vt præ reuerentia, ac religioſa quadam obſeruantia, ipſæ Baſilicæ, Limina Apoſtolorum vocarentur; vnde Claudianus ad Iacobum magiſtr. equitum hoc verſu:

Per cineres Pauli, per cani limina Petri.

Nec tantùm poſtquam Baſilicæ Apoſtolorum erectæ ſunt, ſed longè antè obtinuit eiuſmodi loquendi vſus. Vnde in actis ſancti Alexandri Papæ hæc leguntur: Tu ſi ad limina ſancti Petri duxiſſes eum, &c. De eiuſmodi nomenclatura exẽpla plura habes ea Fortunato, vt in carm. de partu Virginis, his verſibus:

Quos recipit ſacra porta Petri, quos ianua Pauli,
Poſtis ad Andreæ limen Achaia patet.
Matthæi Æthiopes, Epheſinos valua Ioannis:
Et quem quiſquis amat, huic ſua porta rogat.

Moris enim erat, adeuntibus Baſilicam, ante eius ingreſſum, ad limina procumbere, poſtes deoſculari, ac preces fundere. Vnde idem Fortunatus hęc de Baſilica Rauennate:

Rurſum Apollinaris pretioſi limina lambe
Fuſus humi ſupplex, &c.

Et Euodius Vzalenſis de mirac. S. Stephani libro 2. cap. 2. hæc habet: Ante limina glorioſi Martyris proſtrata, effuſos ſui cordis dolores expreſſit; Et poſt multa: Deinde ante ſacra eius limina proſtratæ noctu diuq; flentes, &c. Chryſoſt. homil. 30. in epiſt. 2. Paul. ad Corinth. Tẽpli veſtibula, & ad oſculamur, cùm alij alios oſculantur. Annõ cernis quot nã homines etiã hiſce templi veſtibulis oſculũ figunt, partim inclinato capite, partim manu tenẽtes, atq; ori manũ admouentes? Hæc Chryſoſt. Habes inſuper apud Fortunatũ de ſancta Radegunde Regina, quòd adiens Baſilicam S. Martini, per ſingula ſe proſtrabat limina. At de ipſa Vaticana Baſilica Sidonius Apollinaris libro 1. epiſt. 5. ad Heronium hæc ait: Vbi priuſquã vel pomeria contingerem, triumphalibus Apoſtolorum liminibus

affuſas, omnem protinus ſenſi membris malè fortibus explo ſum eſſe languorem. Romam venientibus primum omnium limina Petri Apoſtoli adire vſu receptum erat, vt colligitur ex Ennodio in defenſione Symmachi Papæ. Ingredi ipſa limina Apoſtolorum, & in eis ſacra facere, idem erat quod communicare Catholicæ eccleſiæ, vt pulchrè expreſſum habes ab Optato Mileuitano libro 2. contra Parmen. cùm ait: Ad Petri memoriam non accedis, quaſi ſchiſmaticus, contra Apoſtolum faciens, qui ait: Memorijs ſanctorum communicantes. Ecce præſentes ſunt ibi duorum Memoriæ Apoſtolorum. Dicite, ſi has ingredi potuiſtis, vt obtuleritis illic, vbi Sanctorum Memorias eſſe conſtat. Hæc Optatus. Addimus quòd Prudent. Periſteph. hymn. 2. de S. Laurentio his verſibus docet, Chriſtianos ſacra Apoſtolorum ac martyrum limina exoſculari ſolitos:

Ipſa & ſenatus lumina
Quondam Luperci, & Flamines,
Apoſtolorum ac martyrum
Exoſculantur limina.

Recolimus de his etiam nobile illud antiquitatis monumentum, conſueuiſſe maiores, ipſas eccleſias vel atrij portas aliquando ſacris reliquijs conſecrare. Meminit eius ritus Ludouicus Pius Imp. in ſua conſtitutione, quam Salicis legibus addi voluit, his verbis in fine: Si in atrio eccleſiæ, cuius porta reliquijs ſanctorum cõſecrata eſt, eiuſmodi homicidium perpetratum fuerit, &c. in Capitul. Franc. lib. 4. cap. 13. Hinc etiam factum videmus, vt miraculis ipſa ſacra eccleſiæ limina ornarentur. Vnde S. Paulinus in Natali 3. ſancti Felicis hæc ait:

Aurea nunc niueis ornantur limina velis. Et paulo pòſt: *Limina ceratis adolentur odora papyris.* Et in Natali 6.

Pulchra tegendis
Vela ferant foribus, ſeu puro ſplendida lino,
Siue coloratis textum fucata figuris:
Hi leues titulos lento poliant argento,
Sanctaq; præfixis obducant limina lamnis.

Atque hæc ſatis. Numerat Optatus Mileuitanus libro 2. contra Parmen. fuiſſe Romæ temporibus Conſtantini Baſilicas quadraginta & ampliùs. alludens, ni fallor, ad ipſos Romanæ vrbis titulos, quibus presbyteri Cardinales præpoſiti erãt, quorum numerus temporibus Cornelij Papæ erat quadraginta ſex, vt conſtat ex epiſtola eius ad Fabium Antiochenum Epiſcopum, apud Euſebiũ hiſt. libro 6. cap. 35. vbi de Romanæ Eccleſiæ illius temporis ſtatu hæc deſcripta habentur: Nouatum omnino præterijt, ſcilicet vnum ſolum Epiſcopum oportere eſſe in hac Eccleſia Catholica: in qua tamen non ignorabat (quomodo enim poterat) presbyteros eſſe quadraginta ſex, diaconos ſeptẽ, ſubdiaconos ſeptem, acolythos quadraginta duos, exorciſtas & lectores vnà cum oſtiarijs quinquaginta duos, viduas & alios morbo & egeſtate afflictatos mille & quingentos, quos omnes Dei gratia & benignitas abundè ſuſtentat. Hæc ibi. Ex prædicto itaque presbyterorum numero Optatum numeraſſe quadraginta & amplius Baſilicas puto.

[b] Romani.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci etiam in Menologio ijſdem ferè verbis: qui quidem hac ipſa die de alio Romano rurſus agunt, ipſoque diacono eccleſiæ Cæſarienſis, de quo Euſeb. hiſt. lib. 8. cap. 12. Huius autem res geſtas, de quo agimus, recinit Prudentius hymno. Eſt de eodem homilia Eucherij, inſcripta tamen nomine Euſebij Emiſſeni. Alia acta eiuſdem ex vet. manuſcript. edidit Mombrit. tomo 2. in quibus omnibus de Barula puero martyre mentio habetur. S. Ioannes Chryſoſtomus de S. Romano præclaram habuit orationem, quam deſcripſit Metaphraſtes, & recitat Sur. tom. 5. ſed planè de eo quem deſcribit Euſebius: nam nulla illic fit mentio de pueri martyrio. In antiquo Toletano Breuiario eſt ſacer hymnus, capitula, & orationes de Romano martyre; ibique puerulus ille non Barula, ſed Theodulus appellatur. Arbitrati ſunt nonnulli vnum eundemque eſſe Romanum, & non duos; cùm præſertim nomen, locus paſſionis, tempus denique, ac genus martyrij in vtriſque conueniant. Ego verò opinor id ipſum factum à Prudentio de Romano, quod de Hippolytis feciſſe compertum eſt; plures ſcilicet in vnum aceruando, atque confundendo; adſtipulorque libentiùs Græcorũ Menologijs, qui duos diuerſoſque Romanos martyres celebrant: quod & ratio perſuadet. dum diuerſa martyrij vtriuſque cauſa conſpicitur. Nam ille Romanus Euſebij idcirco martyrium ſubijſſe ſcribitur, quòd ad idolorum delubra properantes libera voce redarguit; hic autem eo quòd Præfectum in Chriſtianorum eccleſiam irrumpentem auertere conatus eſt: ille inſuper ſolus; hic autem vnà cum puero paſſus eſt; cuius admirandam confeſſionem nequaquam veriſimile eſt ab Euſebio fuiſſe prætermiſſam, cùm tam egregio exemplo magis magiſque ſuam nobilitaſſet hiſtoriam. Sunt & alia quæ alterum ab altero ſatis diſtinguere videntur. Reſtituit eccleſiam ſancti Romani martyris Baſilius Imp. vt ſcribit Cedren. in comp.

[c] Heſychij.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catal. libro 10. cap. 76.

[d] Oriculi & ſoc.] De eo vet. manuſcript. ex quibus Molanus apud Vſuardum.

[e] Maximi epiſc.] Eius acta à Trithemio deſcripta habet Sur. tom. 5. ſed dum confundit cũ Martino eiuſdem ciuitatis epiſcopo, manifeſtè errare conſpicitur: nam eſſe diuerſos, non tantùm ex nomine, ſed & tempore quo ſederunt, tabulæ eius eccleſiæ, quas emendatiores Demochares recitat, ſatis declarant. conſtat etenim ex actis Concilij Agrippinenſis, Martinum, & non Maximum illi Synodo interfuiſſe; Martinumque in Gallijs epiſcopum recenſet Athanaſ. in apolog. 2. cùm agit de Concilio Sardicenſi. Præceſſit Maximus, ſubrogatur Sidonius, indeque Martinus ſedit tempore Agrippinenſis Concilij, quod celebratum reperitur anno Domini 346. & non 375. vt idem Trithem. ponit; nam poſt conſulatum Amantij & Albini habitum eſſe conſtat ex actis eiuſdem Synodi.

[f] Odonis abb.] Huius res geſtæ conſcriptæ à Ioanne monacho eius diſcipulo extant apud Sur. tom. 6. Meminit eiuſdem S. Bernardus in apologia ad Gulielmum abbatem. De eius miraculis agit Petrus Cluniac. libro 6. epiſt. 17. De eodem Petrus in catal.

catal.lib.10.c.85.& Tritthem. de vir.illuſtr. Ord. S.Bened.lib.3.c.215. & Sigebert.in chron. anno Domini 958.de tempore quo claruit,meminit.

[c]Thomæ monach.] De eodem Niceph.hiſt. libro 17.cap.24. vbi poſt multa hæc addit: Huius Thomæ anniuerſarium diem magnificentiſſimè agentes Antiocheni celebrant. Plura de eodem in Prato ſpirit.cap. 88.

[h]Tranſlatio Frigdiani.] De quo ſatis dictum in die Natalis ipſius.

19 Tertiodecimo Kal.Decemb.Luna. A iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

NATALIS beati Pontiani[a] Papæ & martyris, qui ab Alexandro Imperatore cum Philippo preſbytero in Sardiniā deportatus, ibiq. fuſtibus mactatus, martyrium conſummauit: corpus verò eius à beato Fabiano Papa Romam relatum, atq. in cœmeterio Calliſti ſepultum eſt. Samariæ ſancti Abdiæ[b] prophetæ. Romæ via Appia natalis ſancti Maximi[c] preſbyteri & martyris, qui in perſecutione Valeriani paſſus, poſitus eſt ad ſanctum Xiſtū. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Barlaam[d] martyris, qui agreſtis licet & rudis, Chriſti ſapientia munitus, tyrannum vicit, & ignem ipſum fidei conſtantia ſuperauit: in cuius die natali ſanctus Baſilius magnus celebrem habuit orationem. In ciuitate Aſtiagenſi beati Criſpini[e] epiſcopi, qui capite amputato, martyrij gloriā adeptus eſt. Viennæ ſanctorum martyrum Seuerini[f], Exuperij, & Feliciani, quorum corpora poſt multa annorum curricula, ipſis reuelātibus inuenta, & à Pontifice, clero & populo illius vrbis honorificè ſublata, condigno honore cōdita ſunt. Eodem die ſancti Fauſti[g] diaconi Alexandrini, qui primùm in perſecutione Valeriani cum ſancto Dionyſio in exilium miſſus, deinde in perſecutione Diocletiani ætate longæuus, gladio animaduerſus, martyrium conſummauit. In Iſauria paſſio ſanctorum Azæ[h], & ſociorum centum quinquaginta militum ſub Diocletiano Imperatore, & Aquilino Tribuno. In oppido Marpurg in Germania depoſitio ſanctæ Elizabeth[i] viduæ, Andreæ regis Hungarorum filiæ, quæ pietatis operibus aſſiduè intenta, miraculis clara migrauit ad Dominum.

NOVEMBRIS 19.

[a]PONTIANI Papæ.] Agit de eodem hac die Vſuardus. Beda autem & Ado die ſequenti. De eius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſt. libro 6.cap.22. Optat. Mileuit. l. 2. contra Parmen. Aug. epiſt. 165. Niceph. epiſc. Conſtantinop. in chron. Nicephorus Calliſt. hiſtor. libro 5.cap.26.& alij. Cætera de ipſo diximus in Annalibus eccleſiaſticis.

 [b]Abdiæ.

[b] Abdiæ prophetæ.] De eodem Græci agunt hac die in Menologio. Præter ea quæ de ipſo leguntur in diuinis ſcripturis, ſcribit Epiphan. libro de vit. & obit. prophet. cap. 15. Iſidor. cap. 43. & Doroth. eadem in Synop. De ſepulchro Abdiæ in Samaria, deque mirandis prodigijs ſcribit S. Hieron. in epiſt. 27. ad Euſtochium, in epitaphio Paulæ, & in commentar. in Abdiam, cap. 1.

[c] Maximi.] Agit de eodē Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Hunc illum putat Maximum Pamelius, qui aliquando confeſſor, deinde adhæſit Nouatiano, ac poſtea rediJt ad eccleſiam; ad quem ſicut ad cæteros confeſſores, ſcribit Cyprian. epiſt. 16. 44. 46. 50. & 51. ſed illum non conſtat martyrio conſummatum. Quiſnam hic fuerit, me latet: compertum illud tantùm habeo ex manuſcript. cod. S. Mariæ ad Martyres, Romæ hac die paſſum eſſe Maximū cōmentarienſem, qui baptizatus à S. Stephano Papa & martyre, in perſecutione Decij è ponte præcipitatus in Tiberim xiij. Kal. Decemb martyrium cōſummauit. Geſta paſſionis eius habentur intexta ſimul cum actis SS. Euſebij, Marcelli, & ſoc. quæ in dicto codice ſcripta habentur pag. 94. ſepulturaque hic habetur ad S. Xyſtum in cœmeterio Calliſti, vt eadem acta ſignificant. Xyſtus ſecundus illic tumulatus habetur, iuxta quem Maximus conditus eſt.

[d] Barlaam.] Agunt de eodem martyre Græci in Menolog. ad xvj. kal. Decembr. eiusq; martyrij hiſtoriam paucis deſcribunt. Ferunt eundē à S. Ioanne Chryſoſtomo orationibus encomiaſticis exornatum, quæ tamen excidiſſe videntur: tantùm extat eius laudatio à S. Baſilio egregiè conſcripta.

[e] Criſpini episc.] De eodem Vſuardus, & alij recētiores. Geſta eius hymno ſacro in Breuiar. Toletano deſcribuntur. Agit de eodem Petrus in catal. libro 10. c. 84.

[f] Seuerini & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado de eodem hac die. Paſſi ſunt Marco Aurelio Ant. & Lucio Vero Imp. vt auctor eſt Ado Vien. in chron. De his item Petr. in catal. lib. 10. cap. 82.

[g] Fauſti.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. De eius certamine & corona Euſeb. hiſt. lib. 7. cap. 10. in fine.

[h] Azæ, & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menologio, pluribusque eorum martyrij acta referunt.

[i] Elizabeth.] Eius vitam à Iacobo Montano cōſcriptam recitat Sur. tom. 6. De eadem Antonin. in 3. part. tit. 19. cap. 11. Petr. in catal. lib. 10. cap. 79. Crantz. hiſt. Saxon. lib. 7. c. 48. nouiſſimè Marcus Vlyſſipon. Minorita in chron. Ord. Min. lib. 9. c. 10. vſque ad 19. part. 1. Extant duplices literæ Apoſtolicæ Gregorij Papæ noni: priores de inquiſitione miraculorum eius ad Epiſcopum Hildeſemenſem & Abbates Moguntinæ Diœceſis ſcriptæ anno octauo ſuæ ſedis: poſteriores verò de eiuſdem canonizatione: extant in eius regiſtro; illæ ſub anno 8. num. 24. iſtę verò ſub anno nono, num. 91. quarum eſt exordium: Glorioſus in maieſtate ſua.

B Duodecimo Kal. Decemb. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

MESSANÆ in Sicilia ſanctorum martyrum Ampeli [a] & Caij. Taurini ſanctorum martyrum Octauij [b], Solutoris, & Aduentoris, Thebanæ legionis militum, qui ſub Maximiano Imperatore egregiè decertantes, martyrio coronati ſunt. Cæſareę in Palæſtina ſancti Agapij [c] martyris, qui ſub Maximino Imperatore dānatus ad beſtias, & ab iJs nil læſus, lapidibus ad pedes appenſis in mare demergitur. In Perſide paſſio ſanctorū [d] Nerſæ epiſcopi, & ſociorū. Doroſtori in Myſia ſancti Daſij [e] epiſcopi, qui cùm nollet in feſto Saturni impudicitijs eius conſentire, ſub Baſſo Præſide cæſus eſt. Nicææ in Bithynia ſanctorum martyrum Euſtachij [f], Theſpeſij, & Anatolij, in perſecutione Maximini. Heracleæ in Thracia ſanctorum martyrum Baſſi [g], Dionyſij, Agapiti, & aliorum quadraginta. In Anglia ſancti Eadmundi [h] Regis & martyris.

Conſtanti-

Conſtantinopoli ſancti Gregorij[i] Decapolitæ, qui ob cultum ſanctarum imaginum multa paſſus eſt. Mediolani ſancti Benigni[k] epiſcopi, qui in magna barbarorum perturbatione eccleſiam ſibi commiſſam ſumma conſtantia & religione adminiſtrauit. Cabilone ſancti Siluestri[l] epiſcopi, qui quadrageſimo ſecundo ſui ſacerdotij anno plenus dierum atque virtutum migrauit ad Dominum. Veronæ ſancti Simplicij[m] epiſcopi & confeſſoris.

NOVEMBRIS 20.

[a] AMPELI & Caij.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores, conſentiuntque vet. manuſcript.

[b] Octauij & ſoc.] Vſuardus, & Ado de his agũt hac die. Exſtat de his ſermo ſancti Maximi epiſcopi Taurinenſis, qui & tribuitur S. Ambroſio. Legimus horum acta manuſcript. accepta ab eccleſia Taurinenſi.

[c] Agapij] Is eſt de quo ſcribit Euſebius hiſtor. eccleſ. libro 8. capite 16. traditque martyrium ſubijſſe hac die, anno quarto perſecutionis Diocletiani Imperatoris.

[d] Narſæ & ſoc.] Agunt de his etiã Græci hac die in Menologio, vbi eorum martyrium paucis deſcribunt.

[e] Daſij epiſcopi.] De quo item Græci in Menologio, referuntque eius certamen pro fide ſuſceptum.

[f] Euſtachij & ſoc.] Horum acta ijdem qui ſuprà in Menologio hac die enarrant.

[g] Baſſi & ſoc.] Agit de his hac die Beda, aſtipulanturque vet. manuſcript.

[h] Eadmundi.] Scripſit eius res geſtas Abbo Floriacenſis abbas. exſtant apud Sur. tom. 6. De eodem in vita S. Dunſtani apud eundẽ tom. 3. die 19. Maij. Duos eiuſdem nominis Anglorum reges impiè cæſos, refert Petrus in catal. libro 10. c. 89. & 90. Agit de eodem Molan. in addit. ad Vſuardum hac die.

[i] Gregorij.] Greci de eodem hac die in Menologio; eiusque acta breui compendio referunt.

[k] Benigni epiſcopi.] De eodem tab. eccleſ. Mediolan. Miratus ſum vehementer Panuinij aliorumque apprimè eruditorum neglectum, exiſtimantium hunc ipſum Benignum à Græcis appellatum eſſe Bencium, eo quòd apud Theodorum Balſam. in Synodo Carthaginenſi can. 61. ſcriptus inueniatur Bencius ſacerdos eccleſiæ Mediolanenſis. Nam in Græcis canonibus Βενερίω & non Βεντίω legitur. Sed nec animaduerterunt canonem illum eſſe Concilij Carthaginenſis habiti (vt ex eodem textu apparet) poſt Conſulatum Flauij Stiliconis, quo tempore eccleſiæ Mediolanenſi non Benignus, ſed Venerius præerat epiſcopus, illicque agi non de Benigno, ſed de Venerio quòd ſi conſulas Lanna exemplaria eiuſdem concilij Carthaginenſis, tam manuſcripta, quam edita tomo primo Conciliorum, inuenies non Bencium, ſed Venerium dici, deprauatumque eſſe Theodori codicem, cùm pro Venerio ſcribit Beucium. Quod ipſum planius reddit temporum ratio: nam annus ille poſt Conſulatum Stiliconis, numeratur Christi quadringenteſimus primus, quo quidem tempore eidem Mediolanenſi eccleſiæ præfuiſſe Venerius reperitur; Benignus autem de quo agimus, poſt annos ſexaginta eccleſiam illam gubernauit, circa annum Domini 460. De quo extat epigramma Ennodij Ticinenſis.

[l] Siluestri epiſcopi.] De eodem Beda, Vſuardus, & alij: pluribus Gregor. Turon. de glor. confeſſ. cap. 85. Repetitur interfuiſſe concilio Epaunenſi. Mentio habetur de eodem in vita S. Cæſarij epiſcopi Arelatenſis, qui ab eo in clericum attonſus fuit. extat apud Sur. tom. 5. die 27. Auguſt. Sedit hic annis quadraginta duobus, vt idem Greg. teſtatur. Alius ab hoc Siluester epiſcopus Lingonenſis, de quo Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 5. c. 5. & de glor. confeſſ. c. 85.

[m] Simplicij epiſcopi.] Tabulę eccleſiæ Veron. Pluribus autem R. D. Auguſtinus Valerius epiſcopus Veron. Cardinalis lib. antiq. monum. epiſc. Veron. pag. 11. & 42.

Vndecimo

C Vndecimo Kal. Decemb. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

HIEROSOLYMIS Præſentatio[a] beatæ Dei Genitricis virginis Mariæ in templo. Eodem die natalis beati Rufi[b], de quo ſanctus Paulus Apoſtolus ad Romanos ſcribit. Romæ paſſio ſanctorum Celſi[c] & Clementis. Apud Oſtia Tiberina ſanctorum martyrum Demetrij[d] & Honorij. Rhemis ſancti Alberti[e] epiſcopi Leodienſis & martyris, qui pro tuenda eccleſiaſtica libertate necatus eſt. In Hiſpania ſanctorum martyrum Honorij[f], Eutychij, & Stephani. In Pamphylia ſancti[g] Heliodori martyris, in perſecutione Aureliani ſub Aetio Præſide: poſt quem ipſi tortores conuerſi ad fidem, in mare demerſi ſunt. Romæ ſancti Gelaſij[h] Papæ, doctrina & ſanctitate conſpicui. Veronæ ſancti Mauri[i] epiſcopi & confeſſoris. In monaſterio Bobienſi depoſitio ſancti Columbani[k] abbatis, qui multorum cœnobiorum fundator, plurimorum monachorum exſtitit Pater, multisque virtutibus clarus, in ſenectute bona quieuit.

NOVEMBRIS 21.

PRÆSENTATIO.] Agunt de eadem celebritate Græci hac die in Menologio. habetus eius mentio in cõſtitutione Emmanuelis Imperatoris, quam recitat Theodor. Balſ. in Nomoc. Phonj tit. 7. cap. 1. Exſtant de ea re ſermones S. Germani epiſcopi Conſtantinopolitani, & Georgij epiſc. Nicomedię, quos Latinè redditos habet Sur. tom. 6. Græcè autem ſcriptos inuenimus in Bibliotheca Sfortiana cod. mannſcrip. num. 19. & 85. In Gallias tranſijt eiuſmodi feſta dies temporibus Caroli quinti Frãcorum regia anno Domini milleſimo treceenteſimo ſeptuageſimo qninto; de qua re exſtare dicitur eiuſdem epiſtola ad Nicolaum Antiſiodorenſem epiſcopnm, quam citat Molanns in additione ad Vſuardum. De his antem quæ ad hiſtoriam ſpectant, vide quæ tradit R. P. Petrus Caniſius, vir erudiriſſimna, lib. 5. de beata virgine Maria cap. 12. Alias confectas eſſe de eadem re ſcriptiones accepi. Scimns antiquitus Præſentationis ſolennitatem eam eſſe appellatam, qna Dei Genitrix ſancto Symeoni infantem Ieſum in templo obtulit, vt antiqua Ritualia, & alia vetuſta eccleſiarũ monumenta ſignificant, & ipſa inſuper oratio Miſſæ eius diei planè indicat.

[b] Rufi.] De quo Panl. ad Roman. c. 16. Agit de eodem Beda, Vſuardna, Ado, & alij. Hunc creatum eſſe epiſcopum Thebarum, tradit Doroth. in Synopſi.

[c] Celſi & Clementis.] De his prædicta antiqua manuſcripta monaſt. S. Cyriaci in Vrbe.

[d] Demetrij & Honorij.] Habetur de his mentio in eodem peruetuſto codice.

[e] Alberti epiſcopi.] Ex Martyrologio eccleſiæ Bruxellenſis. De eodem hoc diſtichon recitat Molanus:

Legia quem genuit, electum Roma probauit,
Remis ſacrauit, ſacratum martyrizauit.

Recẽſetur hic ſexageſimus eius ſedis epiſcopus, confirmatus à Cæleſtino tertio Rom. Pont. Agit de eodem piuribus Molan. in addit. ad Vſuard. & Indic. ſanct. Belgij.

[f] Honorij & ſoc.] De his etiam Laurent. Padil. Vaſæus in chron. Flos S Hiſpan. & Theſaur. Conc. tom. 2. hac die.

[g] Heliodori.] Agunt de his Græci xiij. Kalend. Decembr. & pluribus eiuſdem martyrij acta deſcribunt.

[h] Gelaſij Papæ.] De eodem Beda & Vſuardus xiij. Kalen. Decembris, ſed in libro de Romanis Ponti-

Pontificibus hac die natalis eius conſcribitur. Eius res geſtas ex epiſtolis ipſius manuſcriptis locupletatas per annos ſingulos digeſſimus in Annalibus eccleſiaſt. Habemus & in antiquo codice eius acta tribus lectionibus diſtincta, vt olim in aliquibus eccleſijs legi conſueuerunt.

[i] Mauri epiſcopi.] De ipſo tab. ecclef. Veron. vberiùs autem R. D. Auguſt. Valerius epiſcopus Veronenſ. Cardinalis lib. antiq. monum. epiſc. Veron. pag. 9 & 40.

[k] Columbani abb.] Vſuardus, Ado, & alij recentiores de eodem hac die. Scripta ſunt eius acta à Iona monacho, eius diſcipulo, vt teſtatur Sigebert. de vir. illuſtr. cap. 61. idq; præfatio docet, quę habetur apud Sur. tom. 6. Extant eadē acta apud Bedam tom. 3. falsò illi aliquando attributa. Plura de eodē in vita S. Vualerici apud Sur. tom. 2. die 1. Aprilis. Sigebert. in chron. ann. Domini 598. & 622. Eius obitum recenſet Vincentius etiam lib. 23. c. 4. Antonin. part. 2. tit. 13. c. 6. §. 11. Petrus in catal. lib. 10. cap. 95. Trithem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. libro 2. cap. 5. & lib. 3. c. 26. Adnumeratur idem inter ſcript. eccleſ. à Sigebert. de vir. illuſtr. c. 60. Extat eiuſdem carmen ad Hunaldum diſcipulum, quo deteſtatur auaritiam. habes illud in collectan. Chriſtianorum Poetarum.

22 ## Decimo Kal. Decemb. Luna. D ★

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	F	G	H	M	N	P				
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

ROMÆ ſanctæ Cæciliæ[a] virginis & martyris, quæ ſponſum ſuum Valerianum, & fratrem eius Tiburtiū ad credendum in Chriſtum perduxit, & ad martyrium incitauit. Hanc Almachius Vrbis Præfectus poſt eorum martyrium teneri, atque illuſtri paſſione poſt ignem ſuperatum gladio fecit conſummari, tempore M. Aurelij Seueri Alexandri Imperatoris. Coloſſis in Phrygia ſanctorum Philemonis[b] & Apphiæ ſancti Pauli diſcipulorum, qui ſub Nerone Imperatore, cùm Gentiles in die feſto Dianæ inuaſiſſent eccleſiam, cęteris fugientibus tenti, iuſſu Artoclis Præſidis verberibus cæſi, & in foueam vſque ad renes incluſi, lapidibus opprimuntur. Item Romæ ſancti Mauri[c] martyris, qui ex Africa veniens ad ſepulchra Apoſtolorum, ſub Numeriano Imperatore & Celerino Vrbis Præfecto agonizauit. Antiochiæ Piſidiæ paſſio ſanctorum Marci[d] & Stephani ſub Diocletiano Imperatore. Auguſtoduni ſancti Pragmatij[e] epiſcopi & confeſſoris.

NOVEMBRIS 22.

[a] CÆCILIÆ.] Tam Latini quàm Græci de eadem agunt hac die. Error irrepſerat penes nonnullos auctores, necnon in eius acta deprauata, paſſam eam eſſe Cōmodo imperante; cùm, luce clarius conſtet ex rebus ipſius geſtis, cum Vrbano Papa ſubijſſe martyrium ſub Alexandro Imp. Quē errorem Molanus etiam correxit in Vſuardo in ſecunda editione. Eius acta è Latinis accepta Græcis tradita à Metaphraſte, inde Latinitati reddita habet Lipom. tomo 5. & Surius tomo 6. Antiquiora ea eſſe ducimus quæ in antiquo manuſcripto codice adſeruantur in eius eccleſiâ Tranſtiberina. At cùm in eis legitur: In aëre balnei ſui incluſa, & ſubtus eam die ac nocte magna vis ardentis ignis adhiberetur, &c. Erat hic ille locus in balneis, vbi erat aër calidus, nullaque in eo aqua; ſed æſtus ad ſudandum, ſub cuius loci pauimento ignis ſuccendebatur, quo pauimentum feruentius redderetur. Id tum ex his quæ habet Vitruuius libro 5. cap. 10.

tam

ium etiã quæ Plinius habet lib. 5. epiſt. 14 ad Acilium, poteſt colligi. Irrogatum interdum reperitur eiuſmodi genus mortis nobilioribus perſonis, cùm pudore feminco ſuadente, ſecretior eſſet mors inferenda: tali quippe ſupplicio & Fauſta Conſtantini Magni vxor Auguſta mori coacta eſt. Sed ad Cæciliam redeamus. De ſacri corporis inuentione ac ſociorum ipſius; Sigebert. in chron. anno Domini 821. hæc ſcribit: Paſchalis Papa corpus S. Cæciliæ virginis, ipſa reuelante, inuenit aureis velatum indumentis ſanguine ipſius perfuſis: quod vnà cum corporibus ſanctorum Valeriani ſponſi eius, Tiburtij, Maximi; & Vrbani in eccleſiam à ſe eis reædificatam tranſtulit. Hæc Sigebert. Eadem fuſiùs explicata leguntur in vita Paſchalis Papæ, quæ in eodem codice conſcripta habetur. In codice Vaticano numero 153. inuenimus literas Apoſtolicas eiuſdem Pontificis de inuentione corporis S. Cæciliæ & ſociorum, illarum exordium eſt: Cùm ſummæ Apoſtolicæ dignitatis apex, &c. In Breuiario Toletano eſt vetus ſacer hymnus, quo eiuſdem martyris corona egregiè canitur. Vetus eſt Romæ titulus S. Cæciliæ, de quo habetur mentio in primo Concilio Romano ſub Symmacho Papa.

[b] Philemonis & Apphiæ.] Agunt de iiſdem hac die Græci in Menologio, pluribusque eorum martyrium deſcribunt, vt hîc habetur.

[c] Mauri.] De eodem Vſuardus hac die, & vet. manuſcript. Beda autem pridie huius diei. Agit de eodem Petr. in catal. libro 10. c. 93.

[d] Marci & Stephani.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio, ibique eorum paſſionis acta habentur expreſſa.

[e] Pragmatij epiſc.] Vſuardus de eodem hac die, cui aſtipulantur vet. manuſcript. E aſtat ad hunc Sidonij Apollinaris epiſt. 2. lib. 6. reperitur interfuiſſe Concilio Epaunenſi, clarniſſe que circa annum Domini quadringenteſimum octogeſimum.

xix. E Nono Kal. Nouemb. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

NATALIS ſancti Clementis[a] Papæ, qui tertius poſt beatũ Petrum Apoſtolum Pontificatum tenuit, & in perſecutione Traiani apud Cherſoneſum[b] relegatus, ibi alligata ad collum eius anchora in mare præcipitatus, martyrio coronatur:[c] cuius corpus Nicolao primo Pontifice Romam tranſlatum, in eccleſia, quæ eius nomine antea fuerat exſtructa, honorificè reconditum eſt. Romæ ſanctæ Felicitatis[d] matris ſeptem filiorum martyrum, quæ poſt eos iubente Marco Antonino Imperatore decollata eſt pro Chriſto. Emeritæ in Hiſpania ſanctæ Lucretiæ[e] virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani ſub Daciano Præſide martyrium conſummauit. Cyzizi in Helleſponto ſancti Siſinij martyris, qui in eadem perſecutione poſt multa tormenta gladio cæſus eſt. Iconij in Lycaonia ſancti Amphilochij[f] epiſcopi, qui ſanctorum Baſilij & Gregorij Nazianzeni in eremo ſocius, & in epiſcopatus collega, poſt multa certamina pro Catholica fide ſuſcepta, ſanctitate & doctrina clarus quieuit in pace. Agrigenti depoſitio ſancti Gregorij[g] epiſcopi. In pago Hasbanio ſancti Trudonis[h] presbyteri & confeſſoris.

ᵃ CLEMENTIS Papæ.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum; Græci autem in Menologio poſtridie agunt. Hic ille putatur, cuius Paulus meminit ad Philippenſes c. 4. & Ignatius ad Philadelph. De eo item Hieron. de ſcrip. eccleſ. auctor libro de Rom. Pontific. & alij. De eius ſucceſſione poſt Cletum, præter ea quæ ſuperiùs diximus de Lino, & Cleto, pleniùs egimus in Annal. eccleſiaſt. Martyrio occubuit (vt ſcribūt Euſeb. & Hieron.) anno 3. Traiani Imp. Acta autem eius martyrij Metaphraſtes ex priſcis monumentis edidit, quæ extant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. quibus adſtipulatus Greg. Turon. de glor. martyrū c. 35 & 36. Habemus eadē Latinè olim ſcripta, ſed deprauata ſatis; habet eadem etiam Mombrit. tom. 1. vit. ſanct. Fortaſſe ea ſunt quæ Ioannes Diaconus, qui Gregorij Papæ vitam conteruit, ſe conſcripturum pollicitus fuit, dum in vita S. Gregorij hæc dicit ad calcem: Ego autem diuinæ ſpei fiducia roboratus, quia Gaudericus epiſcopus Veliternus expoſtulat, ad Clementem Romanæ Vrbis antiſtitem, ſuffragante Domino, ſtylum conuertam. Hæc ipſe. In Breuiario Tolet. acta S. Clementis ſacro hymno canuntur. Vetus eſt Romæ titulus S. Clementis. De quo Hieron. de ſcript. Eccleſ. in Clemente in fine: Nominis eius, inquit, memoriam vſque hodie Romæ extructa eccleſia cuſtodit. De eadem eſt mentio in Concilio primo Romano ſub Symmacho Papa, de quo illud non prætereundum, ibi Cæleſtium illum collegam Pelagij, præſente Papa Zoſimo, licet ſubdolè, hæreſim abiuraſſe: habemus de his litteras eiuſdem Pontificis manuſcript. datas Honorio XI. & Cōſtantio Conſulibus. De tranſlatione eius corporis Romam facta per S. Cyrillum epiſcopum Slauorum legitur hiſtoria in Breuiario Polonorum; idem teſtatur Petrus in catal. lib. 10. cap. 98. in fine, & ante hos Leo Oſtienſ. in chron. Caſinen. Diximus de his ſuperiùs die 9. Martij, natali ſanctorum Methodij & Cyrilli. De ſcriptis autem ſancti Clementis. quæ germana, quæue apocrypha habeantur, fuſiùs diximus in Annal. eccleſ.

ᵇ Apud Cherſoneſum relegatus.] Alicubi irrepſiſſe mendum reperitur, vt Cherſoneſus Liciæ dicatur. In actis ſancti Clementis nulla certè de Licia habetur mentio, in quibus de loco exilij Clementis hæc leguntur: Oportere eum vel conſentire ſacrificantem, aut vltra mare Pontum in deſertam ciuitatem ſitam prope Cherſonam relegari. hæc ibi ſecundùm veriorem lectionem. alia enim lectio habet: Vltra mare, & Pontum. ſed prædicta certior, quam Beda & Ado ſunt ſecuti in Martyrolog. eſt enim Pontus idem quod mare Euxinum, in cuius capite apud Boſphorum Cimmeriū eſt Taurica Cherſoneſus, in qua verſus paludē Meotidem eſt ciuitas Cherſoneſus dicta, cuius meminit Strabo libro 7. appellans eam Cherroneſum, quod idē eſt. porrò ab alijs Heracleum etiā (vt à Ptolemæo) appellata reperitur, eo quòd ſit Heracleenſium colonia; recentiores dixēre eandem ciuitatem, Cherſonam; quæ & exilio Iuſtiniani iunioris Imperatoris notior facta eſt. Quòd autem Licia Cherſoneſus dicta reperiatur, non vtique ex ea cauſa, quòd ſit in prouincia Liciæ in Aſia, in qua nulla reperitur nominata Cherſoneſus, ſed irrepſiſſe puto errorē, vt pro Bicia, Licia; ſcriptum ſit. Alluit enim Bycia palus, ſic dicta à Byco fluuio, Cherſoneſum à ſuperiori parte, vt docet Ptolem. tab. octaua Europæ. Irrepſit item error in lib. de Rom. Pontif. vbi legitur mendosè, Clemens ſepultus in Græcia. Confirmant prædicta de exilij Clementis loco, quòd in ea regione corpus eiuſdem repertum atque trāſlatum apparet; nam in actis tranſlationis eius habetur mentio de epiſcopo Georgiæ (eſt hæc illa ciuitas, quam Plin. libro 4 cap. 12 Georgon appellat; vnde Georgij, de quibus idem Plin. libro 6. cap. 13.) qui vocatus interfuit Inuētioni atque tranſlationi corporis eius, narrat eam breui compendio Petrus in catal. libro 10. capite 98. vt dictum eſt ſuperiùs ſuo loco.

ᶜ Felicitatis.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores: in huius die natali S. Gregorius Papa habuit ad populum homiliam in eius eccleſia. eſt 3. in Euang. Petrus Chryſol. de eadem ſcripſit ſermonem 134. Geſta ex antiquis monumentis recitat Mombrit. tom. 1. Erat Romæ cœmeterium ſanctæ Felicitatis nomine, de quo habetur mentio in libro de Romanis Pontificibus in Bonifacio Papa.

ᵈ Lucretiæ.] Agit de eadem Vſuardus, recenter Vaſæus in chron. Hiſpan. ſub martyribus qui paſſi ſunt Diocletiano Imp. Mentio habetur de ipſa etiam in Flore ſanct. Hiſpan.

ᵉ Siſinij.] Græci agunt de eodem in Menologio, eiuſque acta referunt.

ᶠ Amphilochij epiſc.] De ipſo etiam hac die Græci in Menologio. Scribit de eo ſanctus Hieron. de ſcript. eccleſ. Sozom. hiſt. libro 7. cap. 6. Niceph. hiſt. libro 11. cap. 20. & libro 12. cap 9. Res geſtas ipſius recitat Metaphraſtes; quas Lipoman. deſcripſit tom. 5. & Sur. tom. 6 Frequenter de ipſo S. Baſilius, & inter alia in proœmio libri de Spirit. ſanct. O ſacrum, inquit, caput Amphilochi, quem præ cæteris facio plurimi. Sæpiùs de eodem S. Gregor. Nazianz. cuius ad eum extant duæ epiſtolæ 12. & 13. cùm verſarentur ambo in ſolitudine Pontica; ex quo tempore magnus inter eos interceſſit familiaritatis vſus, deque eo in carm. ad Olympiadem: Amphilochium (ait) veræ atque orthodoxæ doctrinæ præconem, decus meū & ornamentū, &c. quem licet dicat cum S. Thecla ad Deum tranſmiſiſſe; non tamen quia puter ante Gregorium ex hac vita migraſſe; ſicut & Metaphraſten errare certum eſt, cùm ait: ipſum ex humanis deceſſiſſe tertium poſt annum, ex quo Conſtantinopoli, à Synodo œcumenica recedens, Iconium reuerſus eſt: nam adhuc ſuperſtes fuiſſe reperitur, Arcadio tertiùm, & Honorio ſecundùm Conſſ. quo anno habita eſt alia Synodus Conſtantinopoli, cui ipſum interfuiſſe conſtat ex actis ipſius, quæ deſcripta extant apud Theodorum Balſam. pag. 390. Fuit is vltimus annus Theodoſij Imp. vnde illa verba Gregorij de Amphilochio & Thecla ſpiritualiter puto intelligenda de contemplatione cæleſtium. Spectatiſſima eius Catholica fides meruit etiam Imperiali ſanctione laudari, vt apparet ex l. 3. de fid. Cath. Cod. Theod. Præter illa eius ſcripta quæ recenſet S. Hieronymus, alia rurſus citata reperiuntur

tiũtur à Theodoreto in dialogo de immutabili; inſuper aduerſus Enthuſiaſtas ſcripſiſſe cõmentariũ idem teſtatur lib. 4. hæretic. fabul. Non omittimus de viro ſancto hãc quoque proferre laudem, quòd ob ingens ſtudium, quo S. Theclam martyrem proſequebatur, Amator Theclæ dictus fuerit.

[s] Gregorij epiſcopi.] Aguot de eodem Græci hac die in Menolog. Eius vitam à Metaphraſte deſcriptam habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Niceph. eiuſdem meminit lib. 17. c. 27. aitque ipſum interfuiſſe quintæ Synodo, cùm nondum eſſet epiſcopus, vt eius acta teſtantur, factus poſtea epiſcopus, claruit temporibus Mauritij Auguſti, cùm Romanæ Eccleſiæ S. Gregorius præſideret, apud quem falsò accuſatus cauſam dixit. Exſtant de ea re nonnullæ eiuſdẽ Greg. epiſtolæ in regiſtr. lib. 1. epiſt. 70. lib. 2. epiſt. 12. indict. 11. lib. 4 indict. 14. epiſt. 11. & lib. 7. indict. 1. epiſt. 24. Reperitur alius inſuper eiuſdẽ ciuitatis & nominis epiſcopus Gregorius Agrigentinus, qui poſt annos octoginta claruit Agathone Rom. Pontifice, interfuitque Romanæ Synodo tunc celebratæ, eique & ſubſcripſit, vt apparet ex eius actis, quæ exſtant in ſexta Synodo œcumenica, actione quarta.

[h] Trudonis.] De eodem Beda, Vſuardus, & alij recentiores. Eius vitam atque tranſlationem ſcripſit Theodoricus abbas, qui & teſtatur, prius ſcriptam à Donato diacono, indeque à Guicardo abbate; exſtat ea Theodorici apud Sur. tom. 6. De eodem Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. cap. 101. eumque claruiſſe tradit anno Domini 670. Plura etiam Molan. Indic. Sanct. Belg. & in addit. ad Vſuardum.

xxviij. F **Octauo Kal. Decemb. Luna.** 24

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
t u A B C D E f F G H M N P
21 22 23 24 25 26 27 28 28 29 30 1 2 3

NATALIS ſancti Chryſogoni [a] martyris, qui poſt lõga vincula & carceres pro conſtantiſſima Chriſti confeſſione toleratos, iubente Diocletiano Aquileiã perductus, ibidẽ capite cæſus, & in mare proiectus, martyrium conſummauit. Romæ ſancti Creſcentiani [b] martyris, qui in paſſione beati Marcelli Papæ legitur. Ameriæ in Vmbria ſanctæ Firminæ [c] virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani variè cruciata, demum ſuſpenſa, & lampadibus ardentibus aduſta, ſpiritum reddidit. Apud Corinthum ſancti Alexandri [d] martyris, qui ſub Iuliano Apoſtata & Salluſtio Præſide, pro Chriſti fide certauit vſque ad mortẽ. Cordubæ ſanctarum virginum & martyrum Floræ [e] & Mariæ, quæ poſt diuturnos carceres in perſecutione Arabica gladio interemptæ ſunt. Peruſiæ ſancti Feliciſſimi [f] martyris. Mediolani ſancti Protaſij [g] epiſcopi, qui apud Conſtantem Imperatorem & in Concilio Sardicenſi cauſam Athanaſij defendit, ac pro eccleſia ſibi commiſſa & pro religione multis perfunctus laboribus, migrauit ad Dominũ. In caſtro Blauio ſancti Romani [h] presbyteri, cuius ſanctitatis prçconium, miraculorum gloria declarat. In territorio Aruernenſi ſancti Portiani [i] abbatis, qui ſub Theodorico Rege miraculis claruit.

ᵃ CHRYSOGONI.] Beda, Vſuard. & Ado de eodem hac die: Græci autem ad xvj. Kalend. Maij in Menolog. Eius acta iuncta habentur cum actis S. Anaſtaſiæ, quæ Metaphraſtes refert ad vij. Kalend. Ianuarij, & Lipom. tom. 5. Surius tom. 6. ea die, & Mombrit. tom. 2. quæ ſunt fideliora: habenturque in vet. manuſcript. quorum exordium eſt. Prætextati illuſtris viri, &c. Exſtant eius litteræ ad Anaſtaſiā apud Nicephorum libro 14. in fine, & apud Suidā prope finem. Vetus eſt Romæ titulus S. Chryſogoni, cuius mentio habetur in Conc. prim. ſub Symmacho, & in regiſtr. S. Gregorij Papæ, eumque Gregorius tertius Papa ornauit, donisque auxit, vt cōſtat ex lib. de Roman. Pontific.

ᵇ Creſcentiani.] De eodem Beda, & Vſuard. conſentiuntque vet. manuſcrip. Deſcribitur eius certamen in actis S. Marcelli apud Sur. die 16. Ianuarij, tom. 1. Eius autem corpus tranſlatum eſſe in titulum Equitij à Sergio iuniore, eccleſiæ eius vetera monumenta teſtantur.

ᶜ Firminæ.] De qua tabulæ, ac vet. monumenta eius eccleſiæ Romam delata. Incidi in illa, quæ ſemilacera in bibliotheca Sfortiana viſuntur, quorum eſt exordium: Temporibus Diocletiani Augusti euenerit ſacra præceptio, &c. Habēt eā fuiſſe filiam Calpurnij Vrbis Præfecti.

ᵈ Alexandri.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, vbi eius martyrium deſcribitur. De Salluſtio, qui apud Iulianum Apoſtatam ob eandem animi impietatem præcipuas obtinuit præfecturas, meminit Ammian. Marcellin. lib. 27.

ᵉ Floræ & Mariæ.] De his Vſuardus, & alij recentiores. Earum martyrium conſcripſit S. Eulogius in Mem. ſanct. lib. 2. c. 8. qui ad eas carceribus detentas commentariolum ſcripſit, quod appellauit Documentum martyriale. Agitque de iiſdem in apologetico in fin. in epiſt. 2 ad Marcū, & pluribus de earum martyrio atque reliquijs ad Bald. ſororem S. Floræ: omniaq; eiuſmodi ita ſcripta ſunt, vt in pyxide Spiritus ſancti calamū intinxiſſe S. Eulogius videatur. Paſſæ ſunt æra 889. anno à Christo octingenteſimo quinquageſimoprimo.

ᶠ Feliciſsimi.] De eodem Vſuardus, atque alij recentiores, & vet. manuſcript.

ᵍ Protaſij epiſc.] De quo tabul eccleſ. Mediolan. Claruit temporibus Conſtantij & Conſtantis Auguſtorum, interfuitq; Cōcilio Sardicenſi, vt apparet ex eius actis, quę Athanaſius etiā breui compendio refert in apolog. 2. Moritur tēporibus Cōſtantij Imp. vt patet ex Athanaſio in apologia ad Conſtantium, col. 316. d. vbi eum, licet defunctum, teſtem vocat.

ʰ Romani.] Vſuardus hac die, & Greg. Turon. de glor. confeſ. cap. 46. Claruit temporibus Theodoſij ſenioris, eiusque corpus S. Martinus epiſcopus Turon. ſepulturæ mandauit.

ⁱ Portiani.] De eo Gregor. Turon. in vit. ſanct. Patr. cap. 5. De eodem Molan. in addit. ad Vſuardum hac die.

25 Septimo Kal. Decemb. Luna. G xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

NATALIS ſanctæ Catharinæ ᵃ virginis & martyris, quæ ob fidei Chriſtianæ confeſſionē Alexandriæ ſub Maximino Imperatore in carcerem truſa, & poſtmodū ſcorpionibus diutiſsimè cæſa, tandem capitis obtruncatione martyrium compleuit: cuius corpus in mōtem Sinai ab angelis mirabiliter delatum, ibidem frequenti Chriſtianorum cōcurſu pia veneratione colitur. Romæ ſancti Moyſis ᵇ presbyteri & martyris, quē cum alijs detentum in carcere ſanctus Cyprianus per litteras ſępè eſt conſolatus. Is cùm non tantùm aduerſus Gentiles, ſed etiam aduerſus ſchiſmaticos & hæreticos Nouatianos infracto animo ſtetiſſet, demum (vt ſanctus Cornelius Papa teſtatur) in perſecutione Decij eximio & admirabili martyrio decoratus eſt. Antiochiæ ſancti Eraſmi ᶜ martyris. Cæſareæ in Cappadocia paſſio ſancti ᵈ Mercurij

militis, qui cuſtodientis ſe Angeli patrocinio & barbaros vicit, & Decij ſæuitiam ſuperauit, multisque auctus tormentorum trophęis, martyrio coronatus migrauit in cælum. In Æmilia Italiæ prouincia ſanctæ Iucundæ[e] virginis.

NOVEMBRIS 25.

[a] CATHARINÆ.] In antiq. codicibus Æcatherina dicta reperitur. Agunt de eadem hac die Beda, Ado, & alij; necnon & Græci in Menologio his verbis: Commemoratio S. magnæ Æcatherinæ. Meminit eiuſdem Euthymius in Pſalm. 44. verſ. Delectauerunt te filiæ regum, &c. ibi de eius ſapientia. Metaphraſtes ex Græcis edidit eius acta, quæ habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Ea Latinis autem Rabanus abbas ſcripſiſſe fertur, vt tradit Molan. in annot. ad Vſuard. idemque auctor de ea affirmat, illam, quæ Græcis olim erat notior, Latinis etiam factam notiſſimam ob peculiaria patrocinia præſtita in expeditione Terræ ſanctæ. In actis eius haberi aliqua quæ corrigantur, nullus qui illorum temporum res geſtas nouerit, inficias ierit, vt inter alia illud de Maxentio, cuius loco Maximinus reſtituius eſt. In Breuiario Toletano duobus ſacris hymnis eius agones atque miracula conſcripta habentur. Exſtat de eadem epigramma Bonad. Santonenſ. libro 3. monod. 30.

[b] Moyſis presbyt.] Eſt de eius martyrio egregium teſtimonium S. Cornelij Papæ & martyris in epiſt. ad Fabium epiſcopum Antiochenum, quam recitat Euſeb. hiſt. libro 6. cap. 35. Habetur de eodem mentio in libro de Roman. Pontificibus in Cornelio Papa, & apud Cyprian. epiſt. 22. in fine, epiſt. 25. & 52. ad Antonianum, vbi appellat eum martyrem. Exſtat eiuſdem Moyſis & aliorum confeſſorum egregia ad Cyprianum epiſtola 26. in editione Pamel.

[c] Eraſmi.] De eodem hac die Vſuardus, & alij recentiores.

[d] Mercurij.] De eo etiã Gręci hac die in Menolog. vbi eius res geſtę paucis deſcribũtur. Acta eius à Metaphraſte fuſiùs deſcripta exſtant apud Lipom. tom. 3. & Sur. tom. 6. Habemus alia manuſcript. q[...] incipiunt: Decius Imp. &c. De eo præterea Petrus in catal. lib. 10. cap. 106. & alij. De his autem quæ à S. Mercurio in Iulianum Apoſtatam modo admirando geſta ſunt, agit Sozom. hiſt. libro 6 cap. 2. licet nomen eius non exprimat; eadem Ioan. Damaſc. in orat. prima. de imagin. ex vita S. Baſilij, ſcripta (vt ait) ab Helladio eius diſcipulo, Niceph. hiſt. lib. 10. cap. 34. & 35. & in vita S. Baſilij, quæ fertur nomine Amphilochij.

[e] Iucundæ.] De eadem in vet. manuſcript. ex quibus etiam recentiores hac die.

25. xxvj. A Sexto Kal. Decemb. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ALEXANDRIÆ natalis ſancti Petri[a] eiuſdem vrbis epiſcopi, qui cùm eſſet omnibus virtutibus exornatus, Maximini præcepto capite obtruncatur. Paſſi ſunt etiã Alexandriæ in eadem perſecutione ſancti martyres[b] Fauſtus presbyter, Didius & Ammonius; itemq. Phileas, Heſychius, Pachomius, & Theodorus epiſcopi Ægyptij, cum alijs ſexcentis ſexaginta, quos perſecutionis gladius euexit ad cælos. Nicomediæ ſancti Marcelli[c] presbyteri, qui Conſtantij tempore ab Arianis è rupe pręcipitatus martyr occubuit. Patauij ſancti Bellini[d] epiſcopi & martyris. Auguſtoduni ſancti Amatoris[e] epiſcopi. Cõſtantiæ ſancti Conradi[f] epiſcopi. In territorio Rhemenſi natalis ſancti Baſoli[g] confeſſoris. Hadrianopoli in Paphlagonia ſancti Styliani[h] anachoretæ, miraculis clari. In Armenia ſancti Niconis[i] monachi.

NOVEM-

PETRI.] Beda, Vſuardus, & Ado, pridie huius diei; Græci autem in Menologio viij. Kal. Decembr. De celebritate eius diei, in qua Athanaſius adhuc puer puerilibus luſibus ſeria prænūciauit, agit Ruffin. hiſt. lib. 1. c. 14. Sozom. lib. 2. cap. 16. & Niceph. lib. 8. c. 44. Eius res geſtas ex antiquis manuſcriptis mutuatus edidit Sur. tom. 6. qui eaſdem eſſe putat quas Anaſtaſius biblior. ſe in Latinum tranſtuliſſe teſtatur. Habemus alia eiuſdem Petri acta pleniora in vet. cod. manuſcript. quæ quoniam accuratiùs conſcripta noſcuntur, Anaſtaſio mea ſententia potiùs tribuenda videntur. eſt illorum exordium: Si omnes mei ſenſus, &c. Græcè autem ſcripta exſtāt in Biblioth. Sfortiana cod. manuſcript. num. 85. ſunt autem in eis aliqua corrigenda, vt oſtendimus in Annal. eccleſ. Meminit eiuſdem Petri Athanaſius in orat. 2. cōtra Arian. Euſeb. hiſt. lib. 7. c. vlt. in fine. libr. 8. c. 25. & lib. 9. c. 5. Niceph. lib. 6. c. 34. Sophron. Prat. ſpir. c. 198. Habentur eiuſdem Canones pœnitentiales, quos recepit ſexta Synodus c. 2. Idem ſcripſit librū de diuinitate, qui citatur in SS. Synodo Epheſina, & repetitur in ſacr. Conc. Chalcedonenſ. act. 1. Cętera de eodē fuſiùs in Annalibus eccleſiaſticis ſcripſimus.

[b] Fauſtus & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, hac die: pluribus tamen Euſeb. hiſt. libro 8. capite 25.

[c] Marcelli, aliter Marculi.] De eo Beda hac die. Equidem furor Arianæ perſecutionis Nicomediæ, cui præerat epiſcopus anteſignanus Arianæ impietatis Euſebius, vehementiùs ſæuijt quàm in alijs Orientis ciuitatibus. Eſt lectio Bedæ, qui loco Marcelli, legit, Marculus. Suſpicatus eſt Molanus in libello quem ſcripſit de Martyrologijs, & poſuit in appendice ſui Vſuardi ſecundò editi, hunc fuiſſe illum Marculum pſeudomartyrem Donatiſtā, cuius meminit Optatus libro 3. & Aug. contra lit. Petil. lib. 2. cap. 20. & 88. Sed cùm hic Marcellus, ille Marculus, hic Nicomediæ, ille (vt ait) in Numidia ponatur (licet de Numidia nec Optatus nec Auguſtinus meminerit) cùm inſuper iſte ab Arianis dicatur præcipitatus, ille ſpontaneo ſe præcipitio dederit; hic denique presbyter, ille autem nequaquam talis eſſe reperiatur: iam omnis de Marculo pſeudomartyre ſuſpicio ceſſare debet.

[d] Bellini epiſcopi.] Tabulæ eccleſ. Patauinæ, Scard. lib. 3. claſ. 13. Lud. Cæl. libro 17. c. 28.

[e] Amatoris epiſcopi.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Fortaſſe hic eſt ille qui S. Silueſtrium Papam exulem literis eſt conſolatus, & adiuuit pecunijs; ad quem eiuſdem Siluetrij exſtat reddita de his epiſtola tom. 2. Concil.

[f] Conradi epiſcopi.] Tabulæ eius eccleſiæ; Molan. etiam hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 976. claruitque miraculis: recenſetur triceſimus eius ſedis epiſcopus in tab. quas Demochares ſcripſit lib. de ſacrif. Miſſæ, qui ibi pluribus de eodem agit.

[g] Baſoli.] De eodem vet. manuſcript. Petrus in catal. lib. 9. cap. 69. Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. li. 3. c. 45. Claruit temporibus Chilperici regis Franc. Sigebert. meminit eiuſdem in chron. anno Domini 567.

[h] Styliani.] Agunt de eodem Græci hac die in Menolog. eiuſque res geſtas pluribus deſcribunt.

[i] Niconis.] Græci etiam de eodem in Menologio, eiuſque acta referunt paucis comprehenſa.

27 Quinto Kal. Decemb. Luna. B xxiiij. xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

ANTIOCHIÆ ſanctorum martyrum Baſilei [a] epiſcopi, Auxilij, & Saturnini. In Perſia ſancti Iacobi [b] interciſi, martyris conſpicui, qui tempore Theodoſij iunioris, cùm in gratiam Iſdegerdis regis Chriſtū negaſſet, & propterea mater eius & vxor ab ipſius ſe conſuetudine ſubtraxiſſent, in ſe reuerſus, pro Chriſti confeſſione Regem adit, à quo irato membratim iuſſus eſt concidi, & capite obtruncari: quo tempore innumeri alij martyres ibidem paſſi ſunt. Sebaſtæ in Armenia ſanctorum martyrum Irenarchi [c], Acacij presbyteri, ac ſeptem mulierum; quarum conſtantia Hirenarchus ad Chriſtum conuerſus, ſub Diocletiano

Imperatore & Maximo Præſide vnà cum Acacio ſecuri percutitur. In Gallæcia apud Cæam fluuium ſanctorum Facundi[d] & Primitiui, filiorum ſancti Marcelli martyris, qui ſub Diocletiano Imperatore & Attico Præſide paſſi ſunt: Aquileiæ ſancti Valeriani[e] epiſcopi. Apud Rhegium Lepidi ſancti Maximi[f] epiſcopi & confeſſoris, qui à primæua ætate omni gratia virtutum prǽditus, primùm Lerinenſis cœnobij Pater, deinde Regienſis eccleſiæ epiſcopus, ſignis & prodigijs inclytus exſtitit. Apud Indos Perſis finitimos ſanctorum Barlaam[g] & Ioſaphat, quorum actus mirandos ſanctus Ioannes Damaſcenus conſcripſit. Lutetiæ Pariſiorum depoſitio ſancti[h] Seuerini monachi & ſolitarij.

NOVEMBRIS 27.

[a] BASILEI & ſoc.] Baſileus hic, licet Antiochię paſſus habeatur, nō fuit tamen epiſcopus Antiochenæ eccleſiæ, cuius epiſcoporum catalogus certus extat conſcriptus. Alius hic item Baſileus ab illo epiſcopo Amaſeno, de quo ſuprà vj. Kal. Maij. cùm de his agatur in vet. Martyrol. Rom. atque antiquis manuſcriptis: cuius tamen ciuitatis epiſcopus fuerit, nuſquam reperi.

[b] Iacobi.] Tam Latini quàm Græci in Menologio de eodem agunt hac die: ijdemque eius nobile martyrium paucis deſcribunt. Niceph. etiam hiſt. lib. 14. cap. 20. Eius acta fuſiùs deſcribuntur ex antiquis monumētis à Sur. tom. 6. & 7. Mōbrit. tom. 2. Petr. in catal. lib. 10. c. 112. & alijs.

[c] Hirenarchi & ſoc.] De his etiam Græci hac die, vel ſequenti vt in noſtro Menologio, in quo & de Hirenarcho hæc leguntur: Hic ex vrbe Sebaſta, cùm eſſet carnifex & miniſter tormentorum quæ ſanctis martyribus inferebantur: cumque in perſecutione Diocletiani & Maximiani exquiſitis quibuſdam tormentis Chriſtianas feminas cruciaſſet, admiratus illarum conſtantiam, & miracula, mente diuino ſpiritu illuſtratus, ſe Chriſtianum eſſe, liberè profeſſus, iuſſu Pręſidis in paludem inijcitur, indeque in rogum immiſſus, cùm ab vtraque pœna maneret illæſus; capite truncatus, martyrium expleuit. Hæc ibi.

[d] Facundi & Primitiui.] De his antiqua manuſcripta ea quibus etiam recentiores hac die. Porrò eorum certamen deſcribitur in Flor. ſanct. & in Theſaur. Concion. tom. 2. licet in dictis locis paſſi dicantur tempore Marci Aurel. Commodi Imp. Vaſæus autem in chron. Hiſpan. ex Breuiario Eborenſi (vt ait) hos adnumerat inter filios S. Marcelli centurionis, qui paſſus eſt in perſecutione Diocletiani, Fauſto & Gallo Conſſ. De his etiā Marin. Sicul. hiſtor. Hiſpan. libro 5. & ſub Daciano paſſos refert.

[e] Valeriani epiſcopi.] De eodem hac die in vet. manuſcript. S. Cyriaci. Agit de eo frequenter S. Hieronymus epiſt. 42. 43. & in chron. ann. xj. Valentiniani Imp. ſedit poſt Fortunatianū Arianum, eccleſiamque illam non ſolùm omni labe Ariana expurgatam reddidit; verùm eccleſiaſtica diſciplina adeò illuſtrauit, vt (quemadmodum idē S. Hieron. ſcribit) habita ſit quaſi chorus ſanctorum. Interfuit, primusq; ponitur ordine in Concilio Aquileienſi aduerſus Arianos, Gratiano Imp. coacto. Habuit ſucceſſorem æquè ſanctū & eruditum Chromatium. Meminit eiuſdē Valeriani Rufinus preſbyter Aquil. lib. 1. inuect.

[f] Maximi epiſc.] De eo item Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores; quorum cùm aliqui dicunt ordinatum epiſcopum ciuitatis Regienſis in Gallia: intelligas de Gallia Ciſalpina: quod facilè animaduertes ex homilia S. Eucherij, quæ fertur nomine Euſebij Emiſſeni, in qua agitur de eius ordinatione; vbi hæc leguntur: Quo ille comperto, inſtructo remige profugus euolat ex dulcibus locis, cœnobij ſcilicet Lerinenſis, & ex finibus Gallicanis ad patriam, Regium videlicet, vbi eſt creatus epiſcopus, &c. Aliud eſt Rhegium apud Brutios à quo Rhegini. aliud inſuper in ſecūda Rhetia apud Auguſtanam ciuitatem, cuius meminit Antonin. in itin. Scripſit Maximi vitæ acta Dinamius Patricius ad Vrbicum epiſcopum, Fauſti ſucceſſorem, quem præceſſit idem Maximus, de quo agimus. Recitat ea Sur. tom. 6. De eodem Sidonius Apollinaris ad eundem Fauſtum, eius ſucceſſorem, in carmine Euchariſtico, hæc ait:

Fuerit quis Maximus ille,
Vrbem tu cuius monachusq;, antiſtes & abbas
Bis ſucceſſor agis, &c.

Meminit eiuſdē ſcribens ad Principium libro 8. epiſt. 14. Plura de eodem in vita S. Honorati lib. 1. c. 25 & lib. 2. c. 4. & 9. vbi agitur de eius electione. Succeſſiſſe putatur S. Proſpero, obijſſeque in Gallijs in territorio Taruanenſi; ibique quadruplici ſolennitate coli; nimirum huius diei depoſitionis eius, Octauæ, Relationiſq; eius prid. non. Decēb. & Inuentionis idibus Septemb. ſcribit Molan. in Indic. ſanct. Belg. De miraculis ad ſepulchrum eius fieri ſolitis, agit Greg. Turon. de glor. confeſ. c. 83.

Barlaam

[a] Barlaam & Ioſaphat.] Horum res geſtas à Ioanne Damaſceno conſcriptas habet Lipom. tomo 5. & Sur. tomo 6. Eaſdem in Græco codice in bibliotheca Sfortiana num. 63. nomine Ioannis Synaitæ inſcriptas inuenimus: porrò veram eſſe hiſtoriam, & non ab alio quàm ab eodem Damaſceno conſcriptam, ſatis demonſtrat Billius in præfatione quam in eandem vitam apud Ioannem Damaſcenum edidit. Scripſerunt de his alij recentiores, ſed non aliunde quàm ab eodem auctore accepta, vt Petrus in catal. libro 10. cap. 114. & alij.

[b] Seuerini.] De eodem vet. manuſcript. Maurolycus, & Molanus in addit. ad Vſuardum.

22 Quarto Kal. Decemb. Luna. C xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROMÆ ſancti Rufi[a], quem cum omni familia ſua Diocletianus Chriſti martyrem fecit. Apud Corinthum natalis ſancti Soſthenis[b] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli, cuius mentionem facit idem Apoſtolus Corinthijs ſcribens. Hic ex principe ſynagogæ conuerſus ad Chriſtum, ante[c] Gallionem Proconſulem acriter verberatus, præclaro initio fidei ſuæ primordia conſecrauit. In Africa ſanctorum martyrum Papiniani[d] & Manſueti epiſcoporum, qui tempore Vuandalicæ perſecutionis ſub Geiſerico rege Ariano pro fidei Catholicæ defenſione candentibus ferri laminis toto corpore aduſti, glorioſum agonem conſummarunt. Quo etiam tempore alij ſancti epiſcopi, Valerianus, Vrbanus, Creſcens, Euſtachius, Creſconius, Creſcentianus, Felix, Hortulanus, & Florentianus dãnati exilio, curſum vitæ ſuæ impleuerunt. Conſtantinopoli ſanctorum martyrum Stephani[e] iunioris, Baſilij, Petri, Andreæ, & ſociorum trecentorum & triginta nouem monachorum, qui ſub Conſtantino Copronymo pro ſanctarum imaginum cultu varijs excruciati ſupplicijs, veritatem Catholicam effuſo ſanguine confirmarunt. Romæ beati Gregorij[f] Papæ tertij, qui ſanctitate meritiſque præclarus migrauit in cælum.

NOVEMBRIS 29.

RVFI.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores, Petrus in catal. lib. 10 c 120. & vet. manuſcript. In quibus legimus hunc vnà cum ſuis à ſancto Chryſogono ad fidem eſſe conuerſum.

[b] Soſthenis.] De quo Act. Apoſt. c. 18. & Paul. ad Corinth 1. cap. 1. Beda de eodem hac die agens, citat Zoſimi Papæ epiſtolam, nobis hactenus incompertam. Agunt de eodem hac die Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio ad ſeptimum Idus Decemb. Hunc epiſcopum Colophonis ordinatum, tradit Dorotheus in Synopſi, idque ex Hippolyti libello de 72. Diſcipulis.

[c] Gallionem Proconſulem.] Gallio Proconſul, cuius mentio habetur in Act. Apoſt. cap. 18. fuit germanus L. Annei Senecæ, vt idem Seneca teſtatur in præfat. lib. 4. quæſt natural. De eius profectione ex Achaia, idem auctor meminit lib. 18 epiſt. 101. Ad ipſum Seneca ſcripſit librum de remedijs fortuitorum, alterum etiam de vita beata. Quod autem ſpectat ad Achaiam prouinciam factam

proconſularem , auctam lege Clodia, ac L. Piſoni primùm traditam, habes expreſſum in orat. Cicer. in L. Piſonem.

[d] Papiniani, Manſueti & ſoc.] Agunt de his Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Fuit Papinianus epiſcopus Vitenſis, Manſuetus autem Vricitanus, Valerianus Abenſis, Vrbanus Girbenſis, Creſcens Aquitanæ, Euſtachius ſiue Euſtratius Suſetanus, Creſconius Eenſis, Felix Adrumetinus, Creſcentianus, Hortulanus, & Florentianus, duo Tripolitani, & tertius Viceſſebratenus. Hæc omnia ex Victore de perſecut. Vuand. libro 1. & libro 3.

[e] Stephani & ſoc.] De iiſdem Græci hac die in Menologio, eorumq; martyrium recitát. Exſtát autem horum acta fuſiùs ſcripta apud Ioan. Damaſ. editionis Billianæ, & apud Sur. tom. 6. Meminitq; eorum Zonar. in tert. part. Annal. in Conſtantino Copronymo, Cedren. in compend. anno vigeſimoquinto eiuſdem Imp. necnon Ioannes epiſcopus Hieroſol. in vita S. Ioannis Damaſceni.

[f] Gregorij Papæ iij.] Succeſſit hic Gregorio ſecundo: aguntque de eodẽ Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Geſta eius retulimus per annos ſingulos in Annal. eccleſiaſt.

xxij. D Tertio Kal. Decemb. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

VIGILIA[a] ſancti Andreæ Apoſtoli. Romæ via Salaria natalis ſanctorum martyrum Saturnini[b] ſenis, & Siſinij diaconi, ſub Maximiano Principe, quos diu in carcere maceratos, iuſſit Præfectus Vrbis in equuleũ leuari, & attrahi neruis, & fuſtibus ac ſcorpionibus cædi, deinde eis flammas apponi, & depoſitos de equuleo capite truncari. Toloſæ ſancti Saturnini[c] epiſcopi, qui temporibus Decij in Capitolio[d] eiuſdem vrbis à Paganis tentus, atque à ſumma Capitolij arce per omnes gradus præcipitatus, capite colliſo, excuſſoque cerebro, & toto corpore dilaniato, dignam Chriſto animam reddidit. Item paſſio ſanctorum Paramonis[e], & ſociorum trecentorum ſeptuaginta quinque ſub Decio Imperatore, & Aquilino Præſide. Ancyræ ſancti Philomeni[f] martyris, qui in perſecutione Aureliani Imperatoris ſub Felice Præſide igne probatus, manibus pedibuſque, ac demum capite clauis confixo, martyrium conſummauit. Verulis ſanctorũ martyrum Blaſij[g] & Demetrij. Tuderti ſanctæ Illuminatæ[h] virginis.

NOVEMBRIS 29.

VIGILIA S. Andreæ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes qui agũt de diuin. Offic. vt Amalar. de Ordin. antiph. c. 63. Concil. Oxon. Eſt de ea ſermo S. Bernardi.

[b] Saturnini & Siſinij.] Beda & alij qui ſuprà de iiſdem hac die. Horum martyrium recenſetur in actis S. Marcelli Papæ apud Sur. tomo 1. die 17. Ianuarij. Erat celebris horum memoria via Salaria, quam incẽdio abſumptam reſtituit Felix quartus Rom. Pont. cuius hactenus nomen & veſtigia remanent. Venerandæ eorum reliquiæ Romam tranſlatæ, in titulum Pammachij ibi religioſiſſimè aſſeruantur, vt eius Eccleſiæ vetera monumenta teſtantur. Porrò Siſinij corpus olim à Sergio iuniore tranſlatum fuiſſe in titulum Equitij, vetus inſcriptio in marmore inciſa ibi poſita declarat.

[c] Saturnini epiſc.] Agũt de eodẽ Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Eius vitæ acta atque martyrium ex antiquis monumentis edidit Sur. tomo 6. Citat eius paſſionis acta Gregorius Turon. hiſt. libro 1. capite 30. & de glor. martyrum cap. 48 pluribus de

eodem

eodem agit,& de eius reliquijs lib. de glor. confeſſ. cap. 20. ante ipſum Sidonius Apollinar. cecinit eiuſdem martyrium carmine Sapphico, libro 9. epiſt. in fine. Venantius Fortunatus inſuper de eius agone atque miraculis carmeo ſcripſit, addidit & epigrāma de eius baſilica lib. 2. In Breuiario Toletano de eodem eſt vetus hymnus. De Inuentione corporis S. Saturnini meminit Bernard. in chron. anno Domini 1258.

[a] In Capitolio eiuſdem vrbis, hoc eſt, Toloſæ.] Non tantùm Romæ erat Capitolium, ſed & in alijs vrbibus. Meminit Suetonius in Tiberio cap. 40. & in Cain, cap. 57. de Capitolio Capuano. S. Cyprianus epiſt. 15. ad Cornelium Papam de Capitolio Carthaginenſi; de eodem in libro de lapſis. S. Hieron. de locis Hebraicis arcē Babyloniæ Capitolium appellat, id ipſum idem in commentarijs in Iſai. cap. 14 ſic declarat: Arx autem, id eſt, Capitolium illius vrbis. Eſt præterea can. 5. Cōcilij Eliber. quo prohibetur ne quis Chriſtianus ad idolum Capitolij ſacrificandi cauſa adſcendat, & videat: quæ quidē non de Romano, ſed de alio quolibet in Hiſpania conſtituto Capitolio intelligi debere, nullus ambigit. Erat & Treueris Capitolium, quod mutatum eſſe in eccleſiam, habent acta ſanctorum martyrum Tyrſi, & ſoc. Conſtantinopoli etiam Capitolium fuiſſe legitur in deſcriptione eius vrbis, regione 8. De eodē l. 12. C. de ædif. priuat. Erat item Beneuenti Capitolium, in quo poſita erat ſtatua Orbilij Beneuentani Grammatici. Locus itaque in vnaquaque ciuitate præcipuus, vbi potiſſimùm Gentiliū ſuperſtitio coleretur, idemque murorum ambitu cuſtoditus, Capitolium dici conſueuit, vt ex his ſatis apparet; & quæ S. Zeno in ſerm. de ſpirituali ædif. domus Dei, cùm ait: Iudæi fortaſſe cultiùs Synagogas ædificant. Gentiles cultiùs erigunt Capitolia, &c.

[b] Paramonis & ſoc.] De his etiam Græci hac die agunt, eorum que martyrium deſcribunt.

[c] Philomeni.] Græci itidem de eodem hac die in Menologio. vbi recitantur eius acta, prout etiam hic deſcripta habentur.

[d] Blaſij & Demetrij]Vet. manuſcript. & antiqua Verulanæ eccleſiæ monumenta.

[e] Illuminatæ.]Claruit temporibus Maximiani Imperatoris, vt conſtar ex rebus geſtis ipſius; quas manuſcriptas ab eccleſia Tudertina miſſas accepimus.

30 Pridie Kal. Decemb. Luna. E xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

APVD Patras Achaiæ natalis ſancti Andreæ[a] Apoſtoli, qui in Thracia & Scythia Chriſti Euangelium prædicauit. Is ab Ægea Proconſule comprehenſus, primò in carcere clauſus eſt, deinde grauiſſimè cæſus, ad vltimum in cruce ſuſpenſus, in ea populum docens biduo ſuperuixit: & rogato Domino ne eum ſineret de cruce deponi, circumdatus magno ſplendore de cœlo, abſcedente poſtmodum lumine, emiſit ſpiritum. Romæ paſſio ſanctorum Caſtuli[b] & Eupr͡epitis. Conſtantinopoli ſanctæ Mauræ[c] virginis & martyris. Item ſanctæ Iuſtinæ[d] virginis & martyris. Apud Santonas ſancti Troiani[e] epiſcopi, magnæ ſanctitatis viri, qui ſepultus in terris, in cælo ſe viuere multis virtutibus manifeſtat. Romæ ſancti Conſtantij[f] confeſſoris, qui fortiter Pelagianis reſiſtens, eorum factione multa pertulit, quæ illum ſanctis confeſſoribus ſociarunt. In Palæſtina beati Zoſimi[g] confeſſoris, qui ſub Iuſtino Imperatore ſanctitate & miraculis fuit inſignis.

ANDREÆ Apoſtoli.] Latinorũ omnia Martyrologia, & Græcorum Menologia de eodem agunt hac die Specialis mentio fit de feſtiuitate S. Andreæ in Capitular. Regum Franc. lib. 1. c. 164 lib. 2. cap. 35. & libro 6. cap. 185. necnon in Concil. Mogunt. ſub Carolo Magno cap. 36. Acta paſſionis eius, quæ feruntur nomine eccleſiæ Achaiæ, à Metaphraſte deſcripta, recitat Lipom. tom. 1. & Sur. tom. 6. ea quibus Remig. Antiſiod. in Pſal. 21. & 40. S. Bernard. in ſerm. de S. Andrea, Lanfranc. contra Bereng. Iuo Carnotenſ. & alij mutuati ſunt exempla. Irrepſit tamen in ea Græciſmus ille de Spiritu ſancto, quòd à Patre procedat, & in Filio permaneat. ſanè quidem in antiquis exemplaribus manuſcriptis ea verba non habentur, nec in editis à Mombrit. tomo 1. vit. ſanct. De eiuſdem actis, deque libello miraculorum eius extat ſcripta hiſtoria in paſſionibus Apoſtolorum; quibus illa addita videntur à Manichæis, quæ S. Auguſtinus recitat libro de fide contra Manichæos, cap. 38. ea enim à prædictis actis procul abhorrent. Quod autem ad eius prædicationem ſpectat, in Scythiam profectum, illiſque Gentibus annunciaſſe Euangeliũ, ſcribit Origen. in Geneſ. libro 3. cap. 1. Sophronius apud Hieron. de ſcript. eccleſ. addit non tantùm Scythis, ſed & Sogdianis, Sacis, atq; etiã Æthiopibus verbum Dei prædicaſſe; idque cõfirmat Doroth. in Synopſi; auctor de vit. & mort. ſanct. apud Iſidor. De Achaia ac Scythia meminit Niceph. hiſt. libro 2. cap. 39. qui & libro 8. cap. 6. ait eundẽ peragraſſe Cappadociam, Galatiam, & Bithyniam vſq; ad mare Euxinum. Gregor. Nazianz. in orat. ad Arian. addit Epirum: Græcis autem annunciaſſe Euangelium, ſcribit Chryſoſt. in orat. in duodecim Apoſt. eumque poſt Petrum cõſummaſſe martyrium tradit; ſic enim accipias illa eiuſdem Ioannis Chryſoſtomi verba in ſermone de S. Andrea, quem recitat Metaphraſt. habesque eum apud Sur. tom. 6. quibus ait: Poſterior Petro in vitam ingreſſus eſt Andreas, & prior Petrum ad Euangeliũ allexit, &c. quæ verba nonnulli perperam intelligentes dixerunt Petrum ætate maiorem fuiſſe Andrea; at verò Andream Petro ſeniorem fuiſſe, teſtatur S. Epiphan. in Panar. hæreſ. 51. De prædicatione Andreæ in Achaia meminit S. Hieronymus epiſt. 148. ad Marcellum in fine. Acta Apoſtolorũ Andreæ nomine reijciuntur in primis ab Innocentio Papa in epiſt. ad Exuperium in fine, à Philaſtrio de hęreſ. cap. 89. ac demum à Gelaſio in cap Sancta Roman. diſtinct. 15. De eius martyrio apud Patras meminit S. Paulinus epiſcopus Nolan. in Natal. 9. ſancti Felicis. Extat etiam elegans carmen Sapphicum ſancti Damaſi Papæ de Andrea crucem paſſo. habetur in Collectaneis poëtarum Chriſtianorũ. Et ne quid de antiquis monumentis lateat, S. Petrus Chryſologus in ſerm. 133. de S. Andrea hæc habet in fine: Petrus namque crucem; arborem conſcendit Andreas, &c. quaſi ſignificare velit, ipſum arbori fuiſſe affixum, illicque ſubijſſe ſupplicium crucis. id quidẽ videtur acceptũ è commentariolo Hippolyti martyris, quod manuſcript. Gręcè extat apud Cardin. Syrletum. vbi hæc leguntur de Andrea: Crucifixus eſt Patris in Achaia ad arborem oliuæ rectus. De eodem Apoſtolo conſule quæ ſuperiùs in eius corporis tranſlatione diximus 9. Maij.

[b] Caſtuli & Euprepitis.] Agit de ijſdem Beda, ac recentiores; conſentiuntque vet. manuſcript.

[c] Mauræ.] De eadem agunt Græci; eiusq; nomine nobilitata eſt inſula in mari Ionio, quæ S. Maura nuncupatur.

[d] Iuſtinæ.] Agitur de ea in vet. manuſcriptis, ſicut & in vet. Roman. Martyrologio alijſque recentioribus.

[e] Troiani epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. libro 1. c. 11. & Greg. Turon. de glor. confeſſ. c. 59. Recenſetur octauus eius ſedis epiſcopus. ſedit ab anno Domini trecenteſimo octuageſimo, vſque ad quadringenteſimum, vt declarant tabulæ Demochar. Eſt de eodem epigramma Bonad. Sant. libro 3. monod. 23.

[f] Conſtantij confeſſ.] De eodem manuſcript. & Proſper in chron. Conſſ. Honorio decimùm, & Theodoſio iuniore octauùm. Quæ hic habẽtur, ex eodem accepta eſſe noſcuntur.

[g] Zoſimi.] Alius hic ab illo de quo ſuprà pridie non. Aprilis, de quo agitur in actis S. Mariæ Ægyptiacæ. De hoc autem ſcribit Euagr. ſcholaſt. hiſt. libro 4. cap. 7. & Niceph. lib. 17. cap. 4.

DECEMBER.

1 Kalendis Decembris. Luna. F xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	F	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

NAHUM[a] prophetæ in Begabar quieſcentis. Romæ ſanctorum martyrum Diodori[b] preſbyteri, & Mariani diaconi, cum alijs pluribus, qui iubente Numeriano Principe martyrij gloriam meruerunt. Ibidem paſſio ſanctorum Lucij[c], Rogati, Caſſiani, & Candidę. Eodem die ſancti Anſani[d] martyris, qui ſub Diocletiano Imperatore Romæ Chriſtum confeſſus, & in carcerem truſus, deinde Senas in Tuſcia perductus, ibidem capitis obtruncatione martyrij curſum perfecit. Ameriæ in Vmbria ſancti[e] Olympiadis viri conſularis, qui à beata Firmina ad fidem conuerſus, ſub Diocletiano in equuleo tortus, martyrium conſummauit. Arbele in Perſia ſancti Ananiæ[f] martyris. * Interamne ſancti Proculi[g] epi- al. Narnia. ſcopi & martyris, qui poſt multa egregia opera à Totila Gothorum rege iuſſus eſt decollari. In ciuitate Caſalenſi ſancti Euaſij[h] epiſcopi & martyris. Mediolani ſancti Caſtritiani[i] epiſcopi, qui in maxima eccleſiæ perturbatione virtutum meritis, ac rerum piè religioſéque geſtarum laude enituit. Brixiæ ſancti Vrſicini[k] epiſcopi. Nouiomi in Belgia ſancti Eligij[l] epiſcopi, cuius vitam admirandam multiplex ſignorum numerus commendat. Apud Virodunum ſancti Agerici[m] epiſcopi. Eodem die ſanctæ Nataliæ[n] vxoris beati Hadriani martyris, quæ ſub Diocletiano Imperatore ſanctis Martyribus Nicomediæ in carcere detentis multo tempore miniſtrauit, impletóque eorum certamine, Conſtantinopolim profecta, ibidem in pace quieuit.

DECEMBRIS I.

NAHUM Proph.] Græci de eodem agũt in Menolog. hac die. Præter illa quæ de ipſo legũtur in diuinis ſcripturis, multa habet Ioſeph. antiq lib. 9. c. 12. De eodem ſcribit Epiph. de vita & interit. Prophet. cap. 17. Hieron. proœm. in Nahum, & Doroth. in Synopſi, auctor de vit. & mort. ſanct cap 46. apud Iſidorum.

[b] Diodori & Mariani.] De his etiam Beda, Ado, & alij recẽtiores; licet alicubi Marinianus pro Mariano legatur: Vſuardus autem de his agit viij. Kal. Nouembris. Horum martyrium deſcribitur in actis ſanctorum Chryſanthi & Dariæ, quæ habet ex Metaphraſte Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 5. De horum corporum inuentione eſt conſcripta hiſtoria, quam recitat Sur. tom. 1. die 17. Ianuarij, vbi & de miraculis ibi editis habetur ſermo.

Lucij

[b] Lucij & ſoc.] Beda hîc tantū de Candida: cæteri autē redditi ſunt ex prædictis vet. manuſcript.

[d] Anſani.] Tabulæ etiam Senenſis eccleſiæ, vnde & eius acta manuſcript. Romam miſſa accepimus, de eodem Petr. in catal. lib. 1. c. 14. Paſſus eſt, vt eadem acta profitentur, Diocletiano octauum, & Maximiano ſeptimùm Conſſ. eſt is annus, ſecūdùm Faſtos Onuphrij, trecenteſimus tertius à Chriſto Domino.

[e] Olympiadis.] De eodem hac die in eccleſia Amerina, vbi eius acta aſſeruari accepimus.

[f] Ananiæ.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio, eiusque martyrij ſeriem paucis narrāt.

[g] Proculi epiſcopi.] De eodem Vſuardus, & alij recentiores; conſentiuntque vet. manuſcript. in codice autem S. Cyriaci omnium vetuſtiſſimo ſic habetur: Interamne, ſiue Narnis, natalis S. Proculi epiſcopi & martyris. Hæc ibi: quæ quidem duplex lectio ambiguitatem de ea re tunc fuiſſe ſignificat. Si etenim aſſentimur Petro in catalog. lib. 10. c. 15. Interamnenſem fuiſſe epiſcopum affirmare oportet: ſed cùm miſcet eum cum S Valentino epiſcopo & martyre; cum alio Proculo Interamnenſi eum confundere videtur, de quo ſuprà xviij. Kalen. Maij. De Proculo Narnienſi mentio habetur in actis Abundij & Carpophori apud Mōbrit. tom. 1. ſed ea erroribus ſcatent. In tabulis eccleſiæ Rauen. agitur hac die de S. Proculo epiſcopo Rauennate, qui ſucceſſit ſancto Calocero, ſextusque numeratur eius ſedis epiſcopus, de quo Hier. Rub. hiſt. Rauen. libro 1.

[h] Euaſij epiſcopi.] Vet. Martyrol. Roman. & manuſcript. Galeſ. de eodem hac die ex monimentis (vt ait) Caſalenſis, Vercellenſis, & Bergomatis eccleſiarum non vidimus.

[i] Caſtritiani epiſcopi.] Tabulæ eccleſ. Mediolan. & Galeſ. hac die; qui ſe eius vitam cōtexuiſſe, & Ambroſiano Breuiario adſcripſiſſe teſtatur.

[k] Vrſicini epiſcopi.] Tabulæ eccleſiæ Brixienſis, item Galeſin. qui de eodem agit hac die; ſed in tabulis Remperti, quas citat Vrſicinus, deſideratur, ſicut & alij plerique, qui poſt illos eidem præfuerunt eccleſiæ.

[l] Eligij epiſcopi.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Scripſit eius vitæ acta ſanctus Audoenus epiſcopus Rothomagenſis. recitat Sur. tom. 6. Vinc. in ſpec. lib. 23. cap. 86. & ſequent. Antonin. part. 2. tit. 13. cap. 6. § 15. & ſeq Petrus in catal. lib. 1. cap. 17. Pluribus etiam Molan. in Indic. ſanct. Belg. Interfuiſſe reperitur Concilio Cabilonenſi, cui & ſubſcripſit, vt eius acta ſignificant. extant eiuſdem ſancti vitæ aliqua ſcriptorum monumenta. Migraſſe ex hac vita anno Domini 665. auctor eſt Sigeb. in chron.

[m] Agerici epiſcopi.] Ado de eodem hac die: pluribus Gregor. Turon. hiſt. Franc. lib. 7. cap. 44. lib. 9. cap 8. 10. 12. & 23. Extant de eodem duo epigrammata Venantij Fortunati libro 3. quibus eius laudes celebrat. Meminit eiuſdem Sigebertus in chron. anno Domini 549.

[n] Nataliæ] Vſuardus de eadem hac die. Res ab ea præclarè geſtæ intextæ ſunt in actis S. Hadriani mart. de quo ſuprà Kal. Septembr. Petrus de eadem in catal. libro 1. cap. 18.

xix. G Quarto nonas Decemb. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

ROMÆ paſſio ſanctæ Bibianæ [a] virginis, quæ ſub Iuliano Imperatore ſacrilego ob Chriſtum tamdiu plumbatis cæſa eſt, donec redderet ſpiritum. Ibidem ſanctorū martyrum Euſebij [b] presbyteri, Marcelli diaconi, Hippolyti, Maximi, Adriæ, Paulinæ, Neonis, Mariæ, Martanæ & Aureliæ, qui in perſecutione Valeriani ſub Secundiano Iudice martyrium compleuerunt. Item Romæ ſancti Pontiani [c] martyris, cum alijs quatuor. In Africa natalis ſanctorum martyrum Seueri [d], Securi, Ianuarij, & Victorini, qui ibidem martyrio coronati ſunt. Aquileiæ ſancti Chromatij [e] epiſcopi & confeſſoris. Apud Forum Cornelij ſancti Petri [f] epiſcopi Rauennatis cognomento Chryſologi, doctrina & ſanctitate celebris. Veronæ ſancti Lupi [g] epiſcopi & confeſſoris.

Edeſſæ

Edeſſæ ſancti Nonni[h] epiſcopi, cuius precibus Pelagia pœnitens ad Chriſtum conuerſa eſt. Troade in Phrygia ſancti Siluani[i] epiſcopi, miraculis clari. Brixiæ ſancti Euaſij[k] epiſcopi.

DECEMBRIS 2.

BIBIANÆ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Apud Bedam, & aliqua manuſcripta Viuiana, pro Bibiana, ſicut ſæpe Sauinus, pro Sabino, idque orthographiæ vitio, vt notat Caſſiod. libro 1. diuinarũ Inſtit. cùm a in B, pro V. V, pro B O, pro M. V, pro N. contra orthographiæ præcepta vitioſè poſitas ne relinquas. Et infrà: Orthographos antiquos legant Velium Longum, Curtium, Valerianum, Papirianum, Adamatum, Martyrium de V & B. &c. Fortaſſe & hæc tertia lectio verior erit, vt legendum ſit, Vibiana, Romanũ nomen à Vibio. Habemus Bibianæ acta manuſcript. ſed in principio aliqua habent quæ corrigantur, veluti ea quæ ſunt ſuperaddita de Pigmenio & Iuliano Apoſtata. De eadem Petr. in catal. libro 1. cap. 19. Eſt vetus & nobilis memoria Romæ iuxta Palatium Licinianum S. Bibianæ, vbi eius venerandum corpus requieſcit; quam S. Simplicius Papa erexit; vt cõſtat ex libro de Roman. Pont. in Simplicio.

[b] Euſebij & ſoc.] Reſtituti ſunt ex antiquis manuſcript. Horum autem acta exſtant in vet. codice ſanctę Mariæ ad Martyres Romæ, eademque legitima; habent enim diem & Conſules. eſt enim illorum exordium: Valeriano & Lucillo Cõſſ. aliàs, & rectiùs, Valerio, & Acilio Conſſ. &c. eſt is annus Domini 258. tertius Stephani Papæ & martyris. Prædicti autem martyres licet diuerſis diebus paſſi reperiantur, tamẽ vnà ſimul de omnibus eadem hac die agitur. Porrò ſacra pignora Hippolyti, Adriæ, Mariæ, Neonis & Paulinæ, aſſeruantur Romæ in eccleſia S. Agathæ in Suburra, vt eius eccleſiæ antiqua monumenta demooſtraut.

[c] Pontiani.] De eodem Beda, & vet. manuſcripta quorum nuper meminimus. Pontianum ab Euſebio curatum paralyſi, eadem acta teſtantur.

[d] Seuerini & ſoc.] Beda, Vſuardus, Petrus in catal. lib. 1. c. 21. vbi ex Adone refert hos paſſos eſſe in perſecutione Vuandalica.

[e] Chromatij epiſcopi.] De eo ſæpiſſimè ſanctus Hieronymus; qui cùm ob ſpectatiſſimam vitæ ſanctitatem, tum ob eximiam eruditionem eum commendat. Eundem ſanctus Ioannes Chryſoſtomus in epiſt. 155. ad ipſum ſcripta eiuſmodi elogio celebrat. Clariſſima, inquit, ferventis tuæ & ſinceræ charitatis tuba ad nos vſque locum ſuum diffundit. &c. Ad eum Ambr. epiſtolã ſcripſit. De eo & Ruffin. libro 1. inuect. Vixit temporibus Honorij Imperatoris. Exſtat lucubrationum eius nobile monumẽtum, duæ videlicet orationes de octo beatitudinibus. cur autem inſcribantur titulo Chromatij Romani epiſcopi, conſule quæ ſuperiùs notauimus in Nicæa epiſcopo Aquileienſi die 22. Iunij.

[f] Petri epiſcopi.] Tabulæ eccleſ. Rauen. de eodem hac die. Eius acta manuſcript. ante ipſius ſermones appoſita habemus in noſtra Bibliotheca; eſt eorum exordium: Petrus Archiepiſcopus viceſimusprimus, &c. Alia deſcripſit Sur. ex hiſt. Rauen. Hier. Rub. Aliqua monumenta eius vitæ ex eiuſdem ſermonibus colligi poſſunt, vt de educatione ſub Cornelio epiſcopo Forocornelienſi ſerm. 165. & alia. Quantum inſuper laboris inſumpſerit pro fide Catholica, eius epiſtola ad Eutychen hæreſiarcham conſcripta facilè demonſtrat. Meminit eiuſdem Conſtantius in vita ſancti Germani epiſcopi Antiſiodorenſis in fine. Petrus Dam. in ſerm. de ſancto Barbatiano. Petr. in catal. libro 1. cap. 20. & alij.

[g] Lupi epiſcopi.] De eodem tabulæ eccleſiæ Veronen. & Aug. Valerius epiſc. Veron. Cardin. in antiq. monum. epiſc. Veron. pag. 9. & 40.

[h] Nonni epiſcopi.] De eo Græci, Niceph. hiſt. libro 14. cap. 30. & plura in actis ſanctæ Pelagiæ pœnitentis. Vide ſuperiùs notata de eodem in Pelagia ad octauum idus Octobr. Fuit & alter Nonnus Panopolita Aegyptius eloquentiſſimus, qui ſanctum Ioannem Euangeliſtam verſibus heroicis interpretatus eſt. Hæc Suidas. Sed exſtant eius Paraphraſes in Euangelium Ioannis, & [illegible], dithyrambico ſtylo & Græcis perdifficili ob compoſitorum frequentiam. Edidit Plantinus noſter ex Ioan. Sambuci bibliotheca.

[i] Siluani epiſcopi.] Græci etiam; eiuſque miracula edita, vitamque conſpicuam ſcribit Sozom. hiſt. libro 7. cap. 36. & Niceph. lib. 14. c. 39.

[k] Euaſij epiſc.] Tab. eius eccleſiæ, quæ his ipſis conſentiunt.

xviij. . A Tertio Nonas Decemb. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

IN Iudæa ſancti Sophoniæ[a] prophetæ. Romæ ſanctorum martyrum Claudij[b] Tribuni, & vxoris eius Hilariæ, ac filiorum Iaſonis & Mauri cum ſeptuaginta militibus: ex quibus Claudium iuſſit Numerianus Imperator ingenti ſaxo alligatum in flumen præcipitẽ dari, milites verò, & filios ipſius Claudij capitali ſententia puniri. Beata autem Hilaria cùm filiorum corpora ſepeliſſet, ad eorum ſepulchrum orans, paulo pòſt à paganis tenta migrauit ad Dominũ. Tingi in Mauritania, paſſio ſancti Caſſiani[c] martyris, qui exceptoris diu gerens officium, tandem cælitus inſpiratus, execrabile duxit, Chriſtianorum neci deſeruire; vnde renuncians eidem officio, ſub Chriſtiana confeſſione triumphum meruit obtinere martyrij. Item in Africa ſanctorũ martyrum Claudij[d], Criſpini, Maginæ, Ioannis, & Stephani. In Pannonia ſancti Agricolæ[e] martyris. Nicomediæ paſſio ſanctorum Ambici[f], Victoris, & Iulij. Mediolani ſancti Mirocletis[g] epiſcopi & confeſſoris, cuius aliquando ſanctus Ambroſius meminit. In Anglia ſancti Birini[h] primi epiſcopi Dorceſtrienſis. Curiæ in Germania ſancti Lucij[i] Britannorum Regis, qui primus ex iis Regibus Chriſti fidem ſuſcepit, tempore Eleutherij Papæ. Senis in Tuſcia ſancti Galgani[k] eremitæ.

DECEMBRIS 3.

[a] SOPHONIÆ Prophetæ] Agunt de eodem hac item die Græci in Menológio, Epiphan. de vit. & interit. Proph. cap. 19 auctor de vit. & mort. ſanctor. c. 48. apud Iſidor. & Doroth. in Synopſi, cap. 9.

[b] Claudij & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado ac cæteri recentiores hac die. Eorum res geſtæ iunctæ habentur actis ſanctorum Chryſanthi & Dariæ apud Surium tomo 5. die 25. Octobris, & Petr. in catalogo, libro 1. cap. 23.

[c] Caſſiani.] De eo item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Prudentius in Periſteph. hym. 4. huius meminit his verſibus:

Ingeret Tingis ſua Caſſianum
Feſta, Maſſylûm monumenta regum:
Qui cinis gentes domitas coëgit
Ad iuga Chriſti.

De eodem Petrus in catalogo, libro 1. cap. 22.

[d] Claudij & ſoc.] Beda, & alij recentiores de his agunt hac die, aſtipulanturq́ue vet. manuſcrip.

[e] Agricolæ.] De eodem Beda, ac vet. manuſcr. & alij recentiores.

[f] Ambici & ſoc.] De his item Beda ac vet. manuſcripi. nec non & recentiores.

[g] Mirocletis.] Tabulæ eccleſiæ Mediol. Claruit temporibus Conſtantini & Melchiadis Papæ, interfuitq́ue Rom. Conc. in cauſa Cæciliani epiſcopi Carthaginenſis, vt ſcribit Optatus Mileuit. lib. 1. cõtra Parmen. Ex quo erroris arguitur chron. Mediolan. vbi ponitur Mirocles obiiſſe diem anno Domini 268. nam ex Optati teſtimonio reperitur ſediſſe iudex in cauſa Cæciliani, anno 312 Meminit eiuſdem S. Ambroſius in Auxentium. Hic S. Anathalonis eiuſdem ciuitatis epiſcopi memoriam exornauit, imaginemq́ue eius addidit, & epigrammate laudauit. Exſtabant hæc antiquitatis monumenta in eccleſia S. Geruaſij. Sed de his ſuperiùs actũ eſt in Anathalone, die 25. Septembris.

proſa.

Ex proſapla S Mirocletis epiſcopi Mediol. ducere originem ſanctũ Epiphaniũ epiſcopum Ticinenſem, ſcribit Ennodius Ticinenſis in rebus geſtis eiuſdem Epiphanij.

[k] Birini epiſcopi.] De eodem Beda hiſtor. de geſt. Angl. lib. 3. c. 7. In catal. ſcript. Britan. legitur Guilielmus Rameſ. Ord. ſanct. Bened. ſcripſiſſe eius vitã; putamus eã quæ exſtat apud Sur. tom. 6. incerto auctore. De eodem Tritthemius de viris illuſtr. Ord. ſanct. Bened. lib. 3. c. 140. eumq́ue claruiſſe ait an. Domini ſexcenteſimo quadrageſimo.

[l] Lucij Britan. regis.] De quo liber de Roman. Põtificibus in Eleutherio, Beda de geſt. Angl. lib. 1. c. 4. & de ſex ætat. in Marco Aurelio & Lucio Vero. Ado Vien. Marian. Scot. in chron. Petr. in catal. lib. 1. c. 24. & alij. Conſule quæ ſuperiùs notata ſunt in Eleutherio Papa, die 26. Maij.

[b] Galgani.] Eius res geſtas ſcriptis mandauit Gregorius Ord. Prædicat. Migrauit (vt ille ait) ex hac vita anno Domini milleſimo centeſimo octogeſimoprimo; adſcriptusq́ue eſt in numero Sanctorũ ab Alexandro tertio Papa, vt idem auctor teſtatur. Verùm cùm reperiatur Alexander Papa deceſſiſſe ex hac vita ante S. Galganum, nimirum eodẽ anno Domini 1181. ſexto Kal. Septemb. & ille tertio Nonas Decembris; fatendũ videtur, vel ante id tempus Galganum diem obijſſe, vel ab alio Romano Pontifice inter Sanctos relatum eſſe.

4 Pridie nonas Decemb. Luna. B xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
2	3	4.	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

NICOMEDIÆ paſſio ſanctæ Barbaræ[a] virginis & martyris, quæ in perſecutione Maximini, poſt dirã carceris macerationem, lampadarum aduſtionem, mamillarum præciſionem, atque alia tormenta, gladio martyrium cõſummauit. Conſtantinopoli ſanctorum Theophanis[b], & ſociorum. In Ponto beati Meletij[c] epiſcopi & confeſſoris, qui cùm eſſet eruditionis prærogatiua præcipuus, virtus tamen animi & vitæ ſinceritas in eo longè magnificẽtior exſtitit. Bononiæ ſancti Felicis[d] epiſcopi, qui antea Mediolanenſis eccleſię ſub ſancto Ambroſio diaconus fuerat. In Anglia ſancti Oſmundi[e] epiſcopi & confeſſoris. Coloniæ ſancti Annonis[f] epiſcopi. In Meſopotamia ſancti Maruthæ[g] epiſcopi, qui collapſas in Perſia Dei eccleſias ob perſecutionem Iſdegerdis regis reparauit, multisq́; miraculis clarus, apud hoſtes etiã meruit honorari. Parmę ſancti Bernardi[h] Cardinalis, & eiuſdẽ ciuitatis epiſcopi,

DECEMBRIS 4.

BARBARÆ.] De eadem Vſuardus & Ado; qui eam in Tuſcia ponunt: ſed antiqua manuſcripta habent Nicomediæ. Agunt de eadem hac die Græci in Menologio; feſtumq́ue diem celebrant: de quo eſt conſtitutio Emmanuelis Imp. quam recitat Theodor. in Nomoc. Photij tit. 7. c. 1. appellantq́ue præclaram martyrem Barbaram. Exſtant eius acta, quę feruntur nomine Ioannis Damaſceni, & Arſenij; alia à Metaphraſte edita: quæ omnia Sur. retulit in tom. 6. Alia rurſus manuſcripta in nonnullis antiquis codicibus, eademq. inter ſe varia habentur, in quibus omnibus non tantùm de loco eſt diſcrepantia dum alij in Tuſcia, alij Nicomediæ ferunt paſſam; ſed pleriq. ponunt Heliopoli, vt ex Græcis Metaphraſtes, & ex Latinis Mõbritius tom. 1. vit. ſanct. Verùm quæ fideliora videntur eius acta, vt quæ feruntur nomine Ioannis Damaſceni, & alia quæ exſtant in cod. manuſcripto ſanctæ Mariæ ad Martyres, alijsq́ue perantiquis manuſcript. Nicomediæ martyrio coronatã tradunt. Rurſus etiam, quod ad tempus ſpectat, deprauati videntur nonnulli codices, qui eam referunt ad tempora Maximiani, ſed ea acta quidẽ nobis fideliora probantur,

quæ & habemus in noſtra bibliotheca, quorum eſt exordium: Poſt Imperatorem Alexandrum Maximinus, &c. quæ eam ſub Maximino Imperatore, qui ſucceſſit Alexandro, paſſam teſtantur; feruntq; eam ab Origene litteris ſacris imbutam. Sanè quidem quamplures mulieres ab eo fidem Chriſtianam edoctas, ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 6. cap. 4 & 7. Si acta S Barbaræ Græcè ſcripta cupis, oſtendam videbantias: in bibliothecæ Sfortianæ cod. manuſcript. num. 81. & alio num. 93. ea deſcripta, ſed ſine auctore, inuenimus. Extant in Breuiario Toletano hymni duo, quibus eiuſdem martyrij trophæa canuntur, recens item epigramma Bouad. libro 3. Monod, 34.

[b] Theophanis & ſoc.] Horum nomina hæc ſunt: Papias, Strategius cubicularius, & Iacobus protoſpatarius, omneſque aulici Leonis Armeni Imperatoris hæretici iconoclaſtæ. De his agitur in hiſt. Miſcel. anno quinto eiuſdem Leonis. Alius tamen eſt Theophanes, qui hiſtoriam texuit à temporibus Maximiani vſque ad Niceph. Imp. vt tradit Cedren. in principio ſuæ hiſtoriæ, qui & præfectus fuit monaſterio Agri, de quo & præfatio Anaſtaſij in eandem hiſtoriam Miſcellam: fuit & ipſe confeſſor illuſtris, & doctrina clarus. Rurſus autem præter hos & alius eſt Theophanes, qui vnà cum Theodoro fratre ob Chriſti fidem grauia paſſus eſt à Theophilo Imp. de quibus ſingulis diuerſis diebus agitur ſuprà.

[c] Meletij epiſcopi] De eo Vſuardus, & alij recentiores. Scribit de eo Euſeb hiſtor. lib. 7. cap. 9. Citat eum S. Baſilius lib. de Spiritu ſancto ad Amphilochium cap. 29. Claruit temporibus Diocletiani Imperatoris. Alius rurſus eſt Meletius epiſcopus Antiochenus, qui vixit temporibus Valentis Imp. & obijt Theodoſio Imperante. Huius, ni fallor, eſt epiſtola apud Baſilium 69. ad Italos & Gallos; item Baſilij ad illum 56. 57. 58. 59. Alius rurſus ab his longè diuerſus Meletius Ægyptius, ſchiſmatis auctor in eccleſia Alexandrina, temporibus Diocletiani, de quo ſæpe Athanaſius & Epiphanius meminerunt.

[d] Felicis epiſcopi.] De eodem tab. eccleſ. Bonon. Scribit de ipſo Paulinus in vita S. Ambroſij. Succeſſit S. Euſebio; recenſeturq; quintus eius ſedis epiſcopus. habuit ſucceſſorem ſanctũ Petronium.

[e] Oſmundi epiſcopi.] Fuit hic epiſcopus Sarisberienſis, ſanctitate & eruditione clarus, ſcripſitque inter alia vitam S. Anſelmi De eo Ranulph. libro 7. c. 3. & Molan. in addit. ad Vſuard. Claruit circa annum Domini 1050.

[f] Annonis epiſc.] Eius acta ſinceriſſimè tribus libris conſcripta recitat Sur. tom. 6. Migrauit ex hac vita anno Domini 1075. ſedis ſuæ anno xxj. Marian. Scot. in chron. refert ad annum Domini 1077. vbi plura de eodem ſcribit, necnõ Hermannus Contractus, & Lambertus in chronicis, alijque complures. In ſanctiſſimum virum eccleſiaſticæ libertatis vindicẽ & propugnatorem declamarunt olim ſchiſmatici, obſtrepantq; nunc hæretici Magdeburgenſes mendaciorum textores, dicti Centuriatores. Tu autem lector ſtudioſe veritatis, cõſule auctores Catholicos qui eiuſdem temporibus vixêre, quos diximus, Marianum Scotum, & Lãbertum, actaque eius fideliſſimè ſcripta. Interea accipe de eodem eiuſmodi Mariani Scoti elogium, quo ait: Catholicis Domno Apoſtolico ſtudioſè fauentibus, inter quos erat princeps & ſignifer iuſtitiæ dilectus Deo & hominibus Anno Colonienſis epiſcopus, cuius memoria in benedictione eſt, &c. Extat Gregorij ſeptimi Romani Pontif. epiſtola ad eundem Annonem, qua præcipuè monet, vt ſibi ſubditis populis caſtitatem ſeruandam inculcet. dat. an. 2. Pontif. 4. Kalen. Decembr. quod ipſum Annonem grauiter impleſſe conſtat. De eodẽ hac die Molan. in addit. ad Vſuardum.

[g] Maruthæ epiſcopi.] Græci de eodem, Socrat hiſt. lib. 6. c. 14 & lib. 7. c. 8. Sozom. lib 8. c. 16. & Niceph. lib. 14 cap. 18. Plurimi eum feciſſe videtur S. Ioannes Chryſoſtomus, cùm eius meminit in epiſt. 14.

[h] Bernardi epiſcopi.] Tabulæ eccleſiæ Parmen. Molanus & alij de eodem hac die. Hic Florentia oriundus, alumnus monaſterij ſancti Saluij Vallisvmbroſæ, ab Vrbano Papa ſecundo factus eſt presbyter cardinalis tit ſancti Chryſogoni, ſuaque legatione Apoſtolica, Parmam veniens, cùm ſedes illa vacaret, poſtulatus eſt eius eccleſiæ epiſcopus. Migrauit ex hac vita an. Domini 1133. Hęc ex Breuiario monach. Vallisvmbroſæ.

xvj. C Nonis Decemb. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14

MVTALÆ in Cappadocia ſancti Sabæ [a] abbatis, qui in Palæſtina miro ſanctitatis exemplo refulſit, & pro fide Catholica aduerſus impugnantes ſanctam Synodum Chalcedonenſem ſtrenuè laborauit. Thebeſte in Africa ſanctę Criſpinæ [b] nobiliſſimæ feminæ, quæ temporibus Diocletiani & Maximiani,

Maximiani,cùm ſacrificare nollet,iuſſu Anolini Proconſulis decollata eſt:quam ſanctus Auguſtinus ſæpe laudibus celebrat. Thaguræ in Africa ſanctorum martyrũ Iulij [c],Potamiæ,Criſpini, Felicis, Grati,& aliorum ſeptem. Nicææ apud Varum fluuium ſancti Baſſi [d] epiſcopi, qui in perſecutione Decij & Valeriani à Perennio Præſide ob Chriſti fidem equuleo tortus,laminis candentibus vſtus,fuſtibus& ſcorpionibus cæſus,in ignem iniectus,cùm euaſiſſet illæſus, duobus clauis confixus illuſtre martyrium conſummauit. Papiæ ſancti Dalmatij [e] epiſcopi & martyris , qui in perſecutione Maximiani paſſus eſt. Corfinij in Pelignis ſancti Pelini [f] epiſcopi Brunduſini , qui ſub Iuliano Apoſtata, cùm eius oratione Martis templum corruiſſet , à templorum põtificibus diriſſimè cæſus,atque octoginta & quinque vulneribus cõfoſſus,martyrij coronam promeruit. Item ſancti Anaſtaſij [g] martyris , qui ardore martyrij ſponte ſe perſecutoribus obtulit. Treuiris ſancti Nicetij [h] epiſcopi,miræ ſanctitatis viri. Polyboti in Aſia ſancti Ioannis [i] epiſcopi,cognomento Thaumaturgi.

DECEMBRIS 5.

SAbæ.] De eodem hac die Græci in Menologio, conſentiuntque Latinorũ antiqua manuſcripta. Scripſit eius vitã Cyrillus monachus, qui eodem ſeculo vixit ſanctitate clarus. teſtatur id auctor in actis S. Euthymij. quæ ſcripſit;vbi in fine ait,ſe duobus annis cùm in Laura quieſceret,vitam prędictorum Sabæ & Euthymij ſcriptis mandaſſe. deſcripſit eandem Metaphraſtes , aliqua ſuperaddens ; extat apud Lipom. tomo 5. & Sur. tomo 6. Plura idem auctor de Saba in vita Euthymij, & Ioannis Silentiarij. Legimus alia manuſcript. in antiquo codice ſanctæ Mariæ ad Martyres Romæ, vbi hæc in fine: Tradidit animam quinta Decembris,indictione 10. ab initio mundi ſeno millenario atque triceſimoſecundo, ab incarnatione Chriſti quingenteſimo trigeſimotertio , anno ſexto Iuſtiniani, videlicet Conſulatu Lampadij & Oreſtis; defunctus eſt nonageſimo quarto ſuæ ætatis ànno. Hæc ibi. quæ reſpondent natalibus : nam Cyrillus natum dicit Sabam Conſſ. Theodoſio iuniori decimumſeptimũ,& Feſto. Eſt is annus(ſecundũ Faſtos Onuphrij) à Chriſto quadringẽteſimus trigeſimus nonus. Habemus in antiquis manuſcript. cod. eius acta , adſcriptumq́ue libellum miraculorum eius poſt obitum editorum, qui ſic incipit ; Tranſacta decima indictione, &c. Citantur acta Sabæ in Niceno Concil. ſecũdo, actione 1. & 4. Vetus eſt Romæ memoria S. Sabæ,eiuſdemq́ue nomine monaſteriũ, cuius meminit Ioan. Diacon in vita S. Gregor. lib. 1. c. 9. recenſeturq́ue in lib. Cenſuum .cod. Vaticano, vnum ex vigintiduobus monaſterijs, quę Romæ erant inſignia. Porrò venerandum ipſius corpus Venetias tranſlatum accepimus.

[b] Criſpinæ.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij recẽtiores de eadem hac die. Meminit eiuſdem frequẽter S. Auguſtinus, vt illuſtriſſimæ martyris : nimirum in Pſal. 120. in fine, & in Pſal. 137. in ſerm. 53. de verbis Domini, in libro de virginitate cap. 44. in fine, & ſerm. 39. de diuerſ. c. 2. in fin. De Thebeſte, vbi hæc paſſa eſt , fit mentio in Concil. Carthag. ſub Cypriano, cui interfuit Lucius à Thebeſte. erat Colonia Thebeſte in Numidia. Anton. Itiner.

[c] Iulij & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, & alij recẽtiores, quibus aſtipulantur vet. manuſcript. De Thagura, vbi paſſi dicuntur , meminit Anton. Itin. & alij, poniturque in Numidia.

[d] Baſſi epiſcopi.] De quo tabulæ eius eccleſiæ; vnde & acta eius manuſcripta accepimus ; quæ paucis reſtricta recenſet Petrus in catal. lib. 1. c. 30. De Nicenſi eccleſia meminit Hilarus Papa in epiſt. ad Veranum.

[e] Dalmatij epiſcopi.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Eius res geſtas heroico carmine ſcriptas à Hieron. Vida Albæ epiſc. recitat Sur. tom 6. & 7. Agit de eodem Petr. in catal. lib. 1. cap. 52. Fuit eiuſdem nominis & fidei Catholicæ defenſione celebris Dalmatius Archimandrita Conſtantinopoli tempore Concilij Epheſini; de quo Cyrillus ad Potamium, & Acta Epheſina ſæpè.

[f] Pelini epiſcopi.] Tabulæ eius eccleſiæ, à qua etiam eius vitam manuſcriptã accepimus; ſed admodum deprauatam, atque emendatione dignam. Paſſi habentur hac item die Sebaſtius , & Gregorius, ſiue Gorgonius, vt ex iiſdem actis apparet.

[g] Anaſtaſij.] Agunt de eodem Græci in Menologio hac die, eiuſq́ue certamen referunt.

[h] Nicetij epiſcopi.] De quo Ado, eiuſdẽ ſedis

epiſcopus agit hac die, nônulli verò Kalēdis Octobris. Scripſit eius res geſtas Gregor. Turon. in vit. ſanct. Patrum, cap. 17. ex quibus tempora, quibus vixit, ſatis perſpecta habentur. de eodem idē etiam de glor. cōfeſſ. c. 94. Numeratur hic triceſimus primus eius ſedis epiſcopus, ſubſcriptusque habetur Concilio Aruernenſi poſt Conſulatum Paulini celebrato, Theodeberto rege Francorum, anno Domini quingenteſimo quadrageſimo quinto. Scripſit eius epitaphium Venantius Fortunatus, cuius initium eſt:

Splendet apex fidei veneranda mente Niceti,
Totius Orbis amor, pontificumq́; caput, &c.

Hæc quidem nō poteſtatis, ſed egregiæ ſanctitatis cauſa auctorē dixiſſe, intelligendū eſt; quemadmodum & cùm eum fidei apicem appellat. pluribus agit de eodem Sigebert. in chron an. Dñi 528.

[a] Ioannis epiſcopi.] De eodem hac die Græci in Menologio, eiusque res geſtas breui compendio referunt. Claruit temporibus Leonis Iſaurici Imp. aduerſus quem pro venerando cultu ſanctarum imaginum ſtrenuè pugnauit.

xv. D Octauo Idus Decemb. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1.	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

MYRÆ, quæ eſt metropolis Lyciæ, natalis ſancti[a] Nicolai epiſcopi & confeſſoris, de quo inter plura miraculorum inſignia illud memorabile fertur, quòd Imperatorem Conſtantinum ab interitu quorundam ſe inuocantium, longè conſtitutus, ad miſericordiam per viſum monitis deflexit & minis. In Africa ſanctarum mulierum Dionyſiæ[b], Datiuæ, Leontiæ, & religioſi viri nomine Tertij, Æmiliani medici, & Bonifacij, cum alijs tribus, qui omnes in perſecutione Vuandalica ſub Hunnerico rege Ariano pro defenſione Catholicę fidei grauiſſimis & innumeris ſupplicijs cruciati, confeſſorum Chriſti numero ſociari meruerunt. Ibidem ſancti Maiorici[c] filij ſanctæ Dionyſiæ, qui cùm eſſet adoleſcentulus, ac tormenta paueſceret, matris obtutibus verbisq́; corroboratus, cæteris fortior factus in tormentis reddidit ſpiritum: quem amplexata mater domi ſepeliuit, & ad eius ſepulchrum aſſiduè orare conſueuit. Eodem die ſancti Polychronij[d] presbyteri, qui tempore Conſtantij Imperatoris, cùm ad altare Miſſas ageret, inuaſus eſt ab Arianis, & iugulatus. Romæ ſanctæ Aſellæ[e] virginis, quæ (vt beatus Hieronymus ſcribit) ab vtero matris benedicta, vitam in ieiunijs & orationibus vſque ad ſenectam produxit.

DECEMBRIS 6.

[a] NICOLAI epiſcopi.] De eo Beda, ac cęteri Latinorum, Græci etiam in Menologio hac die. In cōſtitutione Emanuelis Imp. apud Theodor. in Nom. Phot. tit. 7. cap. 1 hęc verba ſcripta ſunt: Sexta dies Decembris feſtiua eſt propter miraculis inſignem & vnguentorum fragrantia ſcatentem Nicolaum. Eius res nobiliter geſtas ex vetuſtioribus monumentis erutas, Metaphraſtes, & doctiſſimus vir Leonardus Iuſtinianus Venetus beati Laurentij Patriarchæ germanus ediderunt: quas referunt Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Habemus in noſtra bibliotheca alia eiuſdē Nicolai acta à Ioanne diacono conſcripta, quem putamus eundem cum eo qui

qui etiam S. Gregorij Papæ vitam ſcriptis mandauit, in his enim copioſus fuit. eſt eius præfationis exordium: Sicut omnis maceries ſi ab imperfecto artifice, &c. Teſtatur auctor eadem acta fuiſſe conſcripta à S. Methodio epiſcopo Conſtantinopolitano: edidit ea Mombrit. tom. 2 vit. ſanct. De eodem præterea digna laus in Liturgia S. Ioannis Chryſoſtomi; Nicephor. Calliſt. hiſt. lib. 8. c. 14 & 42. necnon Suidas. De eodem exſtat ſermo Leonis Imp. Græcè ſcriptus in biblioth. Sfortiana, cod. manuſcript. num. 65. Alius adhuc eſt de eo ſermo Petri Dam. De vnguento ex eius ſepulchro manare ſolito, in ſacro hymno quem legimus in Breuiario Toletano, hi verſus deſcribuntur:

Cuius tumba fert oleum,
Matres oliua neſciunt;
Quod natura non protulit,
Marmor ſudando parturit.

Quod miraculum hactenus vigere dicitur. Mirificum templum Iuſtinianus Imperator eidē Nicolao erexit, vt ſcribit Procop. lib. 1. de ædific. Iuſtinian. Imper. reſtituitq; Baſilius Aug. vt Cedren. teſtatur in compend. hiſtor. in Baſilio. De corporis eius tranſlatione ſuo loco ſuperiùs actum eſt die 9. Maij.

[b] Dionyſij & ſoc.] Agunt de iiſdem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores: harũ certamina egregiè deſcribit Victor lib. 3. de perſecut. Vuandalica, ex quo cæteri. Græci autem de iiſdem annuam commemorationem celebrant poſtridie.

[c] Maiorici.] De eodem iidem qui ſuprà, & Victor eodem lib. 3. de perſecut. Vuandalica.

[d] Polychronij.] Græci in Menologio de eodem hac item die agunt his verbis: Cōmemoratio ſancti martyris Polychronij, viri ſanctitate & miraculorum operatione inſignis. Hic in Synodo Nicæræ celebrata ex lectore diaconus, & deinde presbyter eſt ordinatus: poſtquam verò Magnus Conſtantinus exceſſit, ſtatim hæreſis Ariana multos perturbare cœpit: itaque peruerſæ opinionis homines cùm inueniſſent S. Polychronium altari aſſiſtentem, repentè in eum inſilientes, gladijs iugularunt, & myſtico ac diuino ſanguini ſanguinem martyrii addiderunt. Hæc ibi.

[e] Aſellæ.] Eius vitam admirabilem S. Hieronymus ad Marcellam retexit epiſt. 15. rurſus de eiuſdem eruditione & ſanctitate epiſt. 140. ad Principiam. Exſtat ad eandem eiuſdem epiſt. 99. cùm iam egreſſura eſſet ab Vrbe. De eadem hæc Palladius cap. 29. Romæ etiam Aſellam nomine, bonam valde Chriſti virginem noui in monaſterio ſenuiſſe; feminam mitem atque manſuetam, muliarumq; illic curam gerentē. Hæc Palladius. Quod ad nomē ſpectat, erat id cognomē nobili Romanæ familiæ: meminit Cicer. orat. 6. in Verrem P. Annij Aſelli: legitur etiam apud Gell. lib. 3. c. 4. Aſellius Tribunus pleb. tempore P. Scipionis: rurſus etiam familiæ Corneliorum additum eſſe cognomentum Aſina, auctor eſt Macrobius Saturnal. libro primo capite 6.

7 Septimo idus Decemb. Luna. E xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

MEDIOLANI ordinatio [a] S. Ambroſij epiſcopi, & Eccleſiæ doctoris, cuius ſanctitate & doctrina vniuerſalis Eccleſia decoratur. Alexandriæ natalis beati Agathonis [b] militaris, qui in perſecutione Decij cùm prohiberet quoſdã volentes illudere cadaueribus Martyrum, clamor repente totius vulgi aduerſus eum extollitur: oblatus autē iudici, cùm in confeſſione Chriſti perſiſteret, capite pro pietate damnatus eſt. Antiochiæ ſanctorũ martyrũ Polycarpi [c] & Theodori. Tuburbi in Africa ſancti [d] Serui martyris, qui in perſecutione Vuãdalica ſub Hunnerico Rege Ariano fuſtibus diutiſſimè cæſus, trochleis [e] frequenter in ſublime eleuatus, atq; ictu celeri ſuper ſilices pōdere corporis dimiſſus, & lapidibus acutiſſimis perfricatus, martyrij palmam adeptus eſt. Theani in Campania ſancti Vrbani [f] epiſcopi & confeſſoris. Apud Santonas in Gallia ſancti Martini [g] abbatis, ad cuius tumulum creberrima diuinitus fiunt miracula. In pago Meldenſi ſanctæ Pharæ [h] virginis.

ORDINATIO S. Ambroſij.] Nõ tã-tùm Latini, ſed & Græci eandem celebrant ſolennitatem; Natalemq; dicunt, vt conſtat ex eorum Menologio hac die. Paulinus (quis ille fuerit, alibi pluribus diſſeruimus) ſanctiſſimi viri res præclariſſimè geſtas conſcripſit: rurſus autem ex recentioribus Coſterius. Legi in bibliotheca Sfortiana cod. manuſcript. vitam S. Ambroſij Græcè ſcriptam ſine auctore: quibus omnibus cùm nonnulla adhuc deeſſe conſpicerem, eademque non parui momenti & auctoritatis; ſingula in vnum collegi, atque ordine temporum diſpoſui. habes eã editã, ac tomo quinto operum ſancti Ambroſ. Rom. edit. affixã. Quod autem ſpectat ad tempus ordinationis eius; Hieronymum ſequor; qui in chronico, quo res geſtas illorum temporum per ſingulos annos digeſſit, anno vndecimo Valentiniani Imp. Auxentij ſenioris obitum, Ambroſij creationem, & quæ inde vtilitas prouenit, ſcribit in hunc modum: Poſt Auxentij ſeram mortem, Mediolani Ambroſio conſtituto, omnis ad rectam fidem Italia conuertitur. Hæc ipſe. Quæ verba miratus ſum à quibuſdam, qui de vnico Auxentio ſunt conati firmare ſententiam, in alium ſenſum diſtorqueri, ac ſi Hieronymus velit dicere; non priùs omnem Italiam ad rectam fidem potuiſſe conuerti, etiam Ambroſio conſtituto epiſcopo, quàm poſt ſeram mortem Auxentij. hæc cùm dicant, rogo illos quonam tempore hæc facta ſunt? certè non niſi eo anno quo recenſentur, fateantur oportet: aliter neceſſe eſt dicant Hieronymum hallucinatum eſſe, & oſcitantia quadam res ſuorum tempórum ex inſtituto per annos ſingulos diſponendas, longè diuerſo tempore poſuiſſe. Si ergo eo anno vndecimo Valentiniani, Auxentio mortuo, & Ambroſio epiſcopo conſtituto, tam ingens facta eſt acceſſio Catholicæ fidei: quiſnam, quæſo, Auxentius ille eſt, qui temporibus Valentiniani iunioris & Iuſtinæ Auguſtæ, poſt tot annos tam ingentes ſeditiones aduerſus Ambroſium concitauit? Sed de certa morte Auxentij ſenioris ante electionem Ambroſij ſunt fideliſſimi teſtes qui hæc viderunt, atque (vt ita dicam) manibus contrectarunt, ac in primis Paulinus, qui Ambroſij ſcripſit vitam, & illi erat à manu; item Rufinus, qui eodem vixit tempore, agitque de his lib. 2. c. 11. hos ſecuti ſunt cæteri Latinorum, Græcorum Socrates lib 4. c. 15. Sozom. lib. 6. c. 4. Theodoretus lib. 4. c. 5. & in Decret. diſt. 63. c. 3. ac denique reliqui omnes. Sed iam audiamus Ambroſium idipſum ſæpiùs profitentem. In epiſtola quam ſcripſit ad Valentinianũ Aug. eſt 13. libro 5. edit. Rom. hæc de Auxentio: Quòd ſi aliquorum peregrinorum aſſentatione ſe iactat, ibi ſit epiſcopus, vnde ſunt ij qui eum epiſcopatus putant nomine eſſe donandum: nam ego nec epiſcopum noui, nec, vnde ſit, ſcio. Hæc Ambroſ. de iuniori Auxentio, vt de homine nouo; quæ ſeniori Auxentio nulla ex parte aptari poſſunt; nam illum probè nouerat Mediolani, cùm fungeretur munere præfecturæ. Sed leuiora ſunt hæc, ſi conferantur cum his, quæ idem Ambroſius in Concione prima de baſilicis non tradendis habita, in eandem ſententiam firmiùs aſſeuerat, dum ait: Ergo Auxentius eijcitur, Mercurinus excluditur. Vnum portentum, duo nomina. etenim ne cognoſceretur quis eſſet, mutauit ſibi vocabulum; vt quia hîc fuerat Auxentius epiſcopus Arianus, ad decipiendam plebem, quam ille tenuerat, ſe vocaret Mercurinũ. Mutauit ergo vocabulum, ſed perfidiam non mutauit, exuit lupum, & induit lupum, &c. Habes ex his in Auxentio iuniore mutandi nominis cauſam: nimirum quia Auxentij nomen Mediolani erat odioſum ob ſeniorem Auxentium, qui illic fuerat epiſcopus. Certè de duobus illic agi Auxentijs pronomen, ille, neceſſariò fateri cogit: nam quid, quæſo, ille, niſi alium ab iſto de quo agitur, Auxentium monſtrat? ſic enim iſte dicitur mutaſſe nomen, vt deciperet plebem, quam ille tenuerat, Catholicis omnibus infenſiſſimus. Quis ſibi perſuadeat Auxentium ſeniorem, qui à temporibus Dionyſij in exilium pulſi vſque ad electionem Ambroſij annis decem & nouem eam ſedem occupauerat, & ob impietatem, quam egregiè propugnauerat, nõ illi tantùm vrbi, ſed Orbi planè innotuerat, rurſus (vt volunt) Mediolanũ tẽpore Ambroſij redeuntẽ ſub puerili larua, mutatione nominis, ne agnoſceretur, deliteſcere, aliquo modo exiſtimare potuiſſe: quem certè nec (quæ ſunt in fabulis) Orci galea, nec annulus Gygis occultare valuiſſent? Rurſus verò poſt prædicta verba Ambroſij recitata, alia ſequuntur quæ de duobus Auxentijs certiorem fidem faciũt. reddemus ea ſingula, ne decurtaſſe ſententias temerè arguamur: Alius, inquit, in Scythiæ partibus dicebatur, alius hîc vocatur; nomina pro regionibus habet. Habet ergo iam duo nomina: & ſi hinc aliò perrexerit, habebit & tertium. quonam modo patietur, vt maneat ei vocabulum, ad tanti ſceleris indicium? minora fecit in Scythia, & ita erubuit, vt mutaret vocabulum: ſceleratiora hîc auſus eſt. & volet quocumque perrexerit, nomine ſuo prodi? hæc Ambroſ. quibus ſanè cõſtat, ipſum de Auxentio iuniori verba facere, cùm ea ſeniori nullatenus aptari poſſint; qui toto illo tempore decem & nouem annorum, quo occupauit ſedem Mediolanenſem, ſemper Auxentius dictus reperitur: qui ſi in Scythia exulans, itidem dictus habetur Auxentius; quomodo verum eſt, eum cum regione mutaſſe nomẽ? Sed ſi quis dicat, ipſum in Scythia primùm, vnde ducebat originem, dictum fuiſſe Auxentiũ, ac venientem Mediolanum nuncupari voluiſſe Mercurinum: hæc quidem, toto cælo, repugnant his quæ dicit Ambroſius, nimirum ea cauſa dici voluiſſe Mercurinum, quòd nomen Auxentij Mediolani eſſet infame. ſicque ex his luce clarius conſtat, Ambroſium de duobus loquutum Auxentijs. de ſeniori nimirum, quem non ex Scythia, ſed ex Cappadocis oriundũ ſcribit S. Athanaſius in epiſt. ad ſolitar. & de iuniori, quem è Scythia idẽ Ambr. veniſſe dicit. Iam habes ex prædictis duos Auxentios, eoſdemque Arianos epiſcopos; quorum prior ante electionem Ambroſij defunctus eſt; poſterior autem temporibus Valentiniani & Iuſtinæ de vendicanda ſibi baſilica negotium fecit Ambroſio. cõtingebat illis temporibus, vt vbi fauore principum Ariani cõſiſterent, ab ijs baſilicam, vbi ſuos conuẽtus agerent, impetrarent: quod & Romæ (regnantibus regibus Arianis) factum eſſe, S. Gregorius ſæpe teſtatur lib. 3. dialog. c. 30. & in regiſtr. libr. 3. ind. 11.

ind.11.c.19. Adhuc inſuper (ni fallor) in ſcriptis Ambroſianis & tertius reperitur Auxentius, collega impuriſſimi Iouiniani hæreſiarchæ; inter illos enim qui illi adhæſerant, non tantùm in litteris Ambroſij & collegarum epiſcoporũ lib.1. epiſt.7. edit.Rom.ſed & in epiſt.6.Syricij Papæ ibid. recenſita adnumeratus reperitur: quem tamẽ ſi eundem cum iuniore Auxentio Ariano eſſe quis contentioſè voluerit affirmare (quod mihi certè non probatur) neceſſe habet, hæc primùm de illo fateri: nimirum recantaſſe palinodiam, ex epiſcopo Ariano factum eſſe Catholicum, atque monachum in monaſterio S.Ambroſij aliquandiu exercuiſſe monaſticam diſciplinam, ibique à Iouiniano in eodem monaſterio monacho eſſe ſeductum; factumque apoſtatam & hæreticum; ſententiaque Syricij Papę, Ambroſij, ac aliorum epiſcoporum eſſe damnatum. hæc quidem de illis inſinuat eiuſdem Ambroſij epiſtola ad Vercellenſes. ponitur libro 3. epiſt. 25. in edit. Rom. Firmata iam ſententia de duobus Auxentijs Arianis epiſcopis, eò vnde digreſſi ſumus, reuertentes, dicimus cum S.Hieronymo in chron. ipſo anno vndecimo Valentiniani ſenioris Imp. Gratiano tertiùm & Equitio Conſſ. anno Domini trecenteſimo ſeptuageſimoquarto, hac ipſa die, S.Ambroſium eſſe ordinatum epiſcopum. Sententiam eorum qui dixerunt ipſum creatum epiſcopum anno Domini 369. confutauimus vberiùs in Annal.eccleſ. breuiùs verò in vita eiuſdem, quam ſcripſimus.

[b] Agathonis.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Simile certamen hic ſubijſſe videtur ac ille de quo ex Dionyſ. Alexandrin. Euſeb. in tranſlat. Rufin. lib.6.c.30. qui & in editione Chriſtophorſoni Beſa appellatur lib.6. c.34. de quo ſuperiùs agitur tertio Kal. Martij. Porrò diuerſum nomen, & dies natalis, alium ab illo eſſe perſuadet. Eiuſmodi enim cauſa ſubeundi martyrium communis multis facilè eſſe potuit.

[c] Polycarpi & Theodori.] De his hac item die Beda, & vet. manuſcript. alijque recentiores.

[d] Serui.] Eius martyrium conſcripſit Victor de perſecut. Vuandal. libro 3. De Tuburbo, vbi hic ponitur, eſt mentio in Conc. Carthag. ſub Cypriano, & in Antonin. Itin. eſt ciuitas in prouincia Zeuzitana in Africa.

[e] Trochleis.] Deſcribitur hîc à Victore Vticẽſi illud ipſum torquendi genus, quod falsò nonnulli dicunt, torquere fidiculis, cùm ſcilicet reus, reuinctis poſt terga manibus, alligatur, ac in ſublime tollitur, rurſumque impetu deorſum mittitur. Quod autem, qualéue fuerit tormentum fidicularũ, diximus ſuperiùs in notis 22. Ianuarij. Trochlea enim propriè rota eſt rotã continens volubilem, per quã funis tractorius immiſſus ligatum brachijs reuinctum reum ſurſum trahit, vel remiſſus deorſum relaxat. eiuſmodi itaque tormentum dictum reperitur, eleuatio ad trochleas. Diuerſum tamẽ eſt illud quod dicitur extenſio ad trochleas, cuius mentio habetur in actis S. Symphoroſæ. apud Adonem, 17. Iunij; de quo genere torquendi Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 5. cap. 49. hæc ait: Extenſus ad trochleas, cædebatur fuſtibus, virgis, ac loris duplicibus, &c. Et lib.6.c.8. In terra extenditur ad trochleas, virgis ac fuſtibus cæditur. Eadem cap. 35. eodẽ lib. & lib.7.c.32. Itemq; de gloria confeſſ. c. 83. de eiuſmodi genere tormentorum habetur mentio.

[f] Vrbani epiſc.] De quo tab. eius eccleſiæ. Porrò eius vitæ acta antiquitus ſcripta, collecta eſſe vnà cũ alijs multis ab Illuſtr. & Reuerend. D. Iulio Sanctorio, S. R. E. Cardinali, eruditione & vitæ moribus clariſſimo, eademque in lucem edenda percepimus. Faxit Deus, vt diebus noſtris ſolertiſſimi ingenij mereamur frui laboribus.

[g] Martini abb.] Agit de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Hunc fuiſſe diſcipulum S. Martini epiſcopi Turonenſis, hîc tradit Beda. Pluribus autem de eodem Gregor. Turon. de glor. confeſ. c. 57. & hiſt. Franc. lib.7.c.10. agit de eius baſilica.

[h] Pharæ.] De eadem hac die Vſuardus, & alij recentiores: Sigebert. in chron. an. Domini 620 de ea his verbis: Virgo Chriſti Phara claret in Frãcia, cuius ſanctitatem imitatus eſt frater Pharo, ex comite clericus, & ex clerico factus epiſcopus Meldẽſis. Hæc Sigebert. Plura de eadem in vita eiuſdẽ S.Pharonis epiſcopi apud Sur. die 28. Octob. tomo 5. Petrus in catal. lib. 1. c. 39. & Tritthem. de viris illuſtr. Ord. S. Bened, lib.3.c.55.

8 Sexto Idus Decemb. Luna. F xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

CONCEPTIO [a] glorioſæ ſemper virginis genitricis Dei Mariæ. Romę beati Eutychiani [b] Papę, qui per diuerſa loca trecentos quadragintaduos Martyres manu ſua ſepeliuit; quibus & ipſe ſociatus, ſub Numeriano Imperatore martyrio coronatus eſt, & in cœmeterio Calliſti ſepultus. Alexãdrię

ſancti

ſancti Macarij [c] martyris, qui tẽpore Decij cùm à iudice multis verbis ad negandum Chriſtũ ſuaderetur, & eo maiori conſtantia fidem ſuam profiteretur, viuus ad vltimum iubetur exuri. Treuiris ſancti Eucharij [d], diſcipuli beati Petri Apoſtoli, & primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi. In Cypro ſancti Sophronij [e] epiſcopi, qui pupillorum, orphanorum, ac viduarum defenſor mirificus, & pauperum atque oppreſſorum omnium adiutor fuit. In monaſterio Luxouienſi ſancti Romarici [f] abbatis, qui cùm in aula Theodoberti Regis primus eſſet, renuncians ſæculo, monaſtica etiam obſeruantia cæteris antecelluit. Conſtantinopoli ſancti Patapij [g] ſolitarij, virtutibus & miraculis clari. Veronæ ordinatio ſancti Zenonis [h] epiſcopi.

DECEMBRIS 8.

CONCEPTIO.] Tã Latini quàm Græci eandem celebrant ſolennitatem: ſed illi non eadem die, poſtridie tamen; vt conſtat ex conſtitut. Emmanuelis Imp. quam recitat Theodor. in Nomoc. Photij tit. 7. c. 1. Exſtat Leonis Imp. ſerm. de Concept. beatæ Mariæ in manuſcript. cod. bibliothecę Sfortianę, num. 65. Alius inſuper Georgij epiſc. Nicomed. cod. cod. habetur. Quod ad tempus attinet quo eiuſmodi celebritas apud nos agi cœpta eſt: non à Sixto quarto, vt quidam opinatus eſt, exordium ſumpſit; licet ille de ea dederit decretalem ext. tit. de reliq. & ven. ſanct. c. Cùm præcelſa: ſed longè antè in Dei Eccleſia celebrata repetitur. Planè conſtat, temporibus S. Bernardi, circa annum Domini 1145. cœptam celebrari in Gallijs in eccleſia Lugdunenſi; vt patet ex epiſtola eiuſdem Bernardi 174. ad Canonicos Lugdunenſes, ſubindignantis, quòd abſq; auctoritate Catholicæ Romanæ Eccleſiæ nouam inducerent celebritatem, obtentu cuiuſdam ſupernæ reuelationis: cùm tamen de his omnibus ſe iudicium Romanæ Eccleſiæ exſpectare profiteatur. Cæterùm quænam fuerit iſta diuinitus facta reuelatio, Petrus in catal. lib. 1. cap. 42. rem geſtam refert, ac tribuit S. Anſelmo Cantuarienſi epiſcopo, qui vixit ante Bernardi tempora, obijtque diẽ anno Domini 1109. At licet ea reuelatio eodem fermè modo, vt ſcribit, ſe habuerit: tamen non eſt facta Anſelmo, ſed alij, qui nec tẽporibus quibus ille factus eſt epiſcopus, claruit; ſed paulo antè circa annũ Dñi 1070. cùm Guilielmus Normandorum dux regnaret in Anglia: quando Elſino, aliàs Elpino, Anglo abbati maris tempeſtate periclitanti diuinitus quoddam viſum apparuit, eumque admonuit de eiuſmodi celebranda ſolennitate; ſubſecutumque eſt miraculum in fidei veritatis teſtimonium. Habemus rei geſtæ hiſtoriam in antiquo codice manuſcripto; cuius exordium eſt: Eo tempore quo Guilielmus, &c. Ex quibus omnibus ſatis cõpertum habetur, eiuſmodi celebritatem in Anglia primùm celebrari cœptam; eidemque fuiſſe ſanctum Anſelmum, qui & de Conceptione Virginis Commentarium ſcripſiſſe fertur: ſed an eius ſit, à multis meritò ducitur in controuerſiam, cùm habeant multa quæ eidem auctori repugnent, vt notat Ioannes Tur. Crem. in tract. de verit. concept. beatiſſ. Virg. pag 6. c. 3. part. 12. cap. 9. 10. Poſtea (vt diximus) recepit eam eccleſia Lugdunenſis, ſed nõ ſine controuerſia. Acceſſit demum Romanæ Eccleſiæ aſſenſus atque decretum: nouiſſimeq; SS. Cõcilium Tridentinum, ac Pius V. Rom. Pont. eam ſeruandam eſſe firmarunt.

[b] Eutychiani Papæ.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. De eius ſucceſſione ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 7. c. 26. Optat. libro 2. contra Parmen. Auguſt. epiſt. 165. Niceph. chron. & alij. Cætera diximus in Annal. eccleſ.

[c] Macarij.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scribit de eodem Euſebius ex Dionyſio Alexandrino, libro 6. cap. 34.

[d] Eucharij epiſcopi.] Agit de eodem Beda die ſequenti. Meminit eiuſdem Gregorius Turon. in vit. SS. Patrum in Nicetio Treuer. epiſc. cap. 17. prope finem. De eodem Petr. Cluniac. libro primo epiſt. 2. Marian. Scot. anno Domini 74. Tabulæ eccleſiæ Treuer. quas recitat Demochares de ſacrif. Miſſæ, & alij.

[e] Sophronij epiſc.] Græci de eodem agũt hac die in Menologio; eiusque res geſtas breui compendio perſtrictas referunt.

[f] Romarici abb.] De eius conuerſione ex ſeculari vita qua florebat apud Theodobertum regem Francorum, ad monaſticam obſeruantiam cœnobij Luxouienſis, mentio habetur in vita S. Euſtachij abb. cuius fuit diſcipulus, cap. 6. De eodẽ Petr. in catal. lib. 1. c. 44. & Tritthem. de vir. illuſtr. Ord. S. Bened. libro 3. cap. 9.

[g] Patapij.] Agunt de eodem Græci hac die; eius autem acta Metaphraſtes ex antiquis monumentis deſcripſit: exſtant apud Lipom. tomo 5. & Surium tom. 6.

[h] Zenonis epiſcopi.] De Zenone epiſcopo Veronenſi conſule ea quæ ſuprà notauimus pridie Idus Aprilis.

Quinto Idus Decemb. Luna. G xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

TOLETI in Hiſpania natalis ſanctæ Leocadiæ[a] virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani Imperatoris à Præfecto Hiſpaniarum Daciano dira carceris cuſtodia macerata, cùm grauiſſimos beatæ Eulaliæ & reliquorum martyrum cruciatus audiſſet, genibus in oratione poſitis, impollutum ſpiritum Chriſto reddidit. Carthagine ſancti Reſtituti[b] epiſcopi & martyris, in cuius ſolennitate ſanctus Auguſtinus de eo ad populum ſermonem habuit. Item in Africa ſanctorum martyrum Petri[c], Succeſſi, Baſſiani, Primitiui, & aliorum viginti. Lemouicis in Gallia ſanctæ Valeriæ[d] virginis & martyris. Veronæ ſancti Proculi[e] epiſcopi, qui in perſecutione Diocletiani colaphis ac fuſtibus cæſus, & ciuitate pulſus, tandem ad eccleſiam ſuam reſtitutus quieuit in pace. Papiæ ſancti Syri[f] primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi, qui Apoſtolicis ſignis & virtutibus claruit. Apameæ in Syria beati Iuliani[g] epiſcopi, qui tempore Seueri ſanctitate refulſit. Petragoricis in Gallia ſancti Cypriani[h] abbatis, magnæ ſanctitatis viri. Nazianzi ſanctæ Gorgoniæ[i] ſororis beati Gregorij Theologi, cuius ipſe virtutes & miracula conſcripſit.

DECEMBRIS 9.

LEOCADIÆ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. Plura de ipſa in Breuiario Toletano, vbi ſacro hymno eius acta canuntur. Tres ibidem baſilicæ in eius memoriam erectę permanent: quarum prima vbi nata, altera vbi paſſa, tertia verò vbi ſepulta fuit. Leguntur plures Synodi Toletanæ habitæ in eccleſia S. Leocadiæ. Cùm Saraceni Hiſpanias inuaſiſſent, venerandum eius corpus in Gallias delatum ferunt, cuius brachium poſtea eccleſiæ priſtinæ redditum Laurent. Padil. & Vaſæus in chron. tradunt. Sed his diebus Romam ipſum venerandum corpus allatum, in Hiſpaniam ſolenni pompa transferendum, accepimus. De eadem Petrus in catalogo lib. 1. cap. 48. Marin. Sicul. rerum Hiſpan. libro 5. Flos ſanct. Hiſpan. & Theſaur. concion. tomo 2. hac die.

[b] Reſtituti epiſcopi.] De eodem vet. manuſc. De ſermone ſancti Auguſtini, cuius hîc mẽtio habetur, ſcribit Poſſid. in Indic. cap. 8. ipſe autem deſideratur. De alio Reſtituto Presbytero Calamenſi Auguſtinus meminit libro 13. de Ciuitate Dei, cap. 24. miráque de eo ſcribit.

[c] Petri & ſoc.] Agit de eodem Beda & alij recentiores; conſentiuntque vet. manuſcr.

[d] Valeriæ.] De ipſa habetur mentio in actis S. Martialis apud Petrũ in catal. lib. 9. cap. 59. & in epiſt. quæ S. Martialis fertur ad Toloſanos: Molanus de eadem in addit. ad Vſuardum hac die.

[e] Proculi epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſiæ Veron. & Aug. Valer. epiſcopus Veronen. Cardin. de antiquitat. mon. epiſcop. Veronen. pagina decima & quadrageſima prima: eius vitam in antiquo Lectionario eius eccleſiæ haberi teſtatur. Agit de eodem Petrus in catalogo lib. 1. cap. 49. & lib. 7. cap. 42. in Firmo & Ruſtico. Recenſetur quartus eius ſedis epiſcopus.

[f] Syri epiſc.] De eodem hac die etiam tabulæ eccleſiæ Ticinenſis. Tranſlatio autem celebratur ad xvj. kal Iunij. Vide quæ notauimus ſuprà in Iuuentio, pridie Idus Septembris.

[g] Iuliani.] De quo & Græci. Eius certamina pro fide

fide Catholica ſuſcepta aduerſus Cataphrygas, eũ illuſtriorem reddidêre, vt conſtat ex epiſtola Apollinaris Hierapolitani apud Euſeb. hiſt. lib. 5. c. 15.

[h] Cypriani abb.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij: pluribus autem Gregor. Turon. de glor. confeſſ. c. 100. Petrus in catal. lib. 1. cap. 51. & Tritthem. de viris illuſtr. Ord. ſar. & Bened. lib. 3. c. 252.

[i] Gorgoniæ.] Græci itidem. Eius præclaras laudes, & res geſtas cõtexuit ipſius germanus S. Gregorius Nazianzenus clariſſima oratione quã dixit in eius funere.

xj. A Quarto idus Decemb. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19

ROMÆ ſancti Melchiadis[a] Papæ, qui in perſecutione Maximiani multa paſſus, reddita Eccleſiæ pace, quieuit in Domino. Eodem die ſanctorum martyrum Carpophori[b] preſbyteri, & Abundij diaconi, qui in perſecutione Diocletiani primò fuſtibus crudeliſſimè cæſi, deinde in carcerem, negato cibo & potu, retruſi, & rurſum in equuleo torti, & poſt hæc diu in carcere macerati, nouiſſimè gladio percuſſi ſunt. Emeritæ in Hiſpania paſſio ſanctæ Eulaliæ[c] virginis, quæ ſub Maximiano Imperatore, cùm eſſet annorum duodecim, iuſſu Daciani Præſidis pro confeſſione Chriſti plurima tormẽta perpeſſa eſt: nouiſſimè in equuleo ſuſpenſa, & exungulata, facibus ardentibus ex vtroque latere appoſitis, hauſto igne ſpiritum reddidit. Item ibidem ſanctę Iuliæ[d] virginis & martyris, quæ beatæ Eulaliæ ſocia fuit, & illi ad paſsionem properanti comes indiuidua adhæſit. Alexandriæ ſanctorum martyrum Mennæ[e], Hermogenis, & Eugraphi, qui ſub Maximino paſſi ſunt. Apud Leontinos in Sicilia ſanctorum martyrum[f], Mercurij & ſociorum militum, qui ſub Tertyllo Præſide tempore Licinij Imperatoris gladio cæſi ſunt. Ancyræ in Galatia ſancti Gemelli[g] martyris, qui poſt dira tormenta ſub Iuliano Apoſtata crucis ſupplicio martyrium conſummauit. Viennæ ſancti Sindulphi[h] epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Deuſdedit[i] epiſcopi.

DECEMBRIS 10.

MELCHIADIS Papæ.] Aliàs Miltiadis. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. De eius ſucceſſione liber de Rom. Pontificibus, Euſeb. chron. Optat. Mileuit. libro 2. Aug. epiſt. 165. Niceph. chron. & alij. Geſta autem eius intexuimus in Annal. eccleſ. hîc tantùm, ex inſtituto, de ſucceſſione agimus.

[b] Carpophori & Abundij.] De his Beda, Vſuardus, Ado, conſentiuntque vet. manuſcripta. Sed magna varietas lectionis, dum penes quoſdam codices Hiſpali, & apud alios Spoleti paſſi legãtur. Spoleti autem paſſos eſſe, acta eorum, quæ deſcripſit Mombrit. tomo. 1. & manuſcript. quæ è Spoletina eccleſia mutuati ſumus (licet omnia admodũ deprauata) ſignificant, quæ nuper mendis purgata, & illuſtrata, edidit R. P. Ioan. Baptiſta Braccheſcus Florentinus, Ord. Prædic. Camerini impreſſa

anno

anno Domini 1586. Rurſus autem Hiſpali hos martyrio coronatos, Beda teſtatur, & ex Breuiario Eborenſi tradit Valæus in chron. Petrus in catal. lib. 1. c. 33. Flos ſanct. & Theſaur. concion. tom. 2. Sed quod præſtat his omnibus, Catalogus epiſcoporum Hiſpalenſium, Carpophorum habet Epiſcopum & martyrem. Omnes tamen in hoc conſentiunt, paſſos eſſe in perſecutione Diocletiani & Maximiani, ſub Martiano Iudice. Quorum autem ſint potiora iura, & quibus cauſa ſit adiudicanda, non eſt noſtrum definire. Colantur vbique ſancti martyres, quorum Deus omnia in omnibus, & diues in omnes qui inuocant eos. Ceterùm error irrepſiſſe videtur ex confuſione nominum ciuitatis; dum complures antiquiorum Eccleſiaſticorũ ſcriptorum pro Hiſpalenſi dixêre Hiſpalitano, vt Gregorius Papa lib. 3. Dial. c. 3. ac rurſum pro Spoletino, Spolitano, vt item in Dial. lib. 3. c. 14. Sic & in Synodis Romæ ſub Symmacho Ioannes Spoletanus. Rurſum, quod item Vſuardus habet, Apud ciuitatem Hiſpolitanã, errandi etiã tribuit occaſionẽ.

[e] Eulaliæ.] De eadem Beda, ac cæteri omnes hac die. Eius acta cecinit Prudentius hymno Periſteph. idemque hym. 4. eandem deſcribit, cùm ait:

Luſitanorum caput oppidorum
Vrbs odorata cineres puellæ
Obuiam Chriſto rapiens, ad aram
Porriget ipſam,

Appellat Auguſtam Emeritam, quæ erat Rom. colonia, caput Luſitaniæ, quæ quidem prouincia adminiſtrabatur per Legatum prætorium: reliqua autem Hiſpaniæ pars, præter Beticam, per Conſularem Legatum curabatur, Beticæ enim ab Auguſto populo Rom. attributæ, dabatur Prætor cum Quæſtore & Legato. Hæc pluribus Strabo libro 3. quæ voluimus adnotaſſe, quòd in actis ſanctorum martyrum qui in Hiſpania paſſi ſunt, eos ſæpè ſub Conſularibus vel Legatis paſſos inuenies, licet eoſdem Præſides frequentiùs appellatos reperies, vt habes hîc de Daciano. Vt ad Eulaliam reuertamur, de eadem Venant. Fortunat. libr. 7. carm. ad Bod. Ducem, & de Gaud. vitæ æternæ hoc verſu:

Eulalia Emerita tollit ab vrbe caput: &c.

Itemque Aldelm. lib. de laud. Virg. His adde miranda admodũ quæ ad eius ſepulchrum fieri conſueuerunt, quæ ſcribit Gregor. Turon. de glor. mar. lib. 1. c. 91. Scribit S. Iſidor. in hiſt. Goth. æra 491. Gothos ab Emerita abſtinuiſſe, territos oſtentis beatiſſimæ Eulaliæ. Agunt de eadem alij recentiores, vt Petrus in catal. lib. 1. c. 5. Flos ſanct. Hiſp. & Theſ. concion. tom. 2. Conſule quæ ſuperiùs notauimus in Eulalia Barchinonen. pridie Idus Febr.

[f] Iuliæ.] Agunt de ea iidem qui ſuprà, Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 1. c. 55.

[*] Mennæ & ſoc.] De his Græci etiam agunt hac die, eorumque acta recolunt in Menologio: pleniùs autem Metaphraſtès, ex quo Lipom. to. 5. & Surius tomo 6. Alius hic Mennas ab eo de quo ſuprà tertio Idus Nouembris; licet nonnulli hunc Mennam, illum eſſe dicant. Huius corpus tranſlatum eſt Conſtantinopolim, in cuius honorem Iuſtinianus Imp. baſilicam excitauit, vt Procop. de ædif. Iuſtinian. Imp. libro primo teſtatur.

[f] Mercurij & ſoc.] Horum acta accepimus edita ab eccleſia Leontina, iuncta ſimul cum rebus geſtis ſanctorum martyrum Adelphij, Philadelphij, & Cyrini.

[g] Gemelli.] Græci item agunt de eodem hac die in Menolog. eiuſque martyrium narrant. De templo S. Gemelli martyris mẽtio habetur in actis S. Theodori Siceotæ. Metaph. 22. Aprilis.

[h] Sindulphi epiſcopi.] Beda, Ado, & alij recentiores. Meminit eiuſdem Ado Vienenſis in chron. anno Domini ſexcenteſimo ſexageſimo nono. Ponitur q; trigeſimusprimus eius ſedis epiſcopus in tabul. Democh. Alius eiuſdem nominis fuit Sindulphus monachus, de quo Tritthem. de viris illuſtr. Ordinis S. Bened. lib. 3. cap. 46.

[i] Deuſdedit epiſc.] De eo tab. eccleſ. Brixien. & Rampert. in ſerm. de tranſlatione S. Philaſtrij.

Tertio Idus Decemb. Luna. B

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

ROMÆ ſancti Damaſi [a] Papæ & confeſſoris, qui Apollinarem hæreſiarcham damnauit, & Petrum epiſcopum Alexandrinum fugatum reſtituit: multa etiam ſanctorum Martyrum corpora inuenit, eorumque memorias verſibus exornauit. Item Romæ paſſio ſancti Thraſonis [b], qui cùm Chriſtianos laborantes in thermis, aliiſque operibus publicis fatigatos, & in carcere poſitos de ſuis facultatibus aleret, iubente Maximiano

tentus,cum aliis duobus,Pontiano & Prætextato,martyrio coronatus eſt. Ambiani ſanctorum martyrum Victorici[c] & Fuſciani ſub eodem Imperatore,in quorum naribus & auribus iuſſit Rictio uarus Præſes immitti tarinchas[d], & clauis ardentibus tempora transfigi, deinde oculos euelli, ac poſtmodum eorum corpora iaculari; ſicque vnà cum ſancto Gentiano eorum hoſpite capitibus amputatis migrauerunt ad Dominum. In Perſide ſancti Barſabæ[e] martyris. In Hiſpania ſancti Eutychij[f] martyris. Placentiæ ſancti Sabini[g] epiſcopi, miraculis clari. Conſtantinopoli ſancti Danielis[h] Stylitæ.

DECEMBRIS 11.

DAMASI Papæ.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De eius ſucceſſione liber de Rom. Pontificibus, Optat. Mileuit. libro 2 Rufin. hiſt. libro 2. c. 10. Auguſtin. ad Generoſum epiſt. 165. Sozom. lib. 6. c. 23. Niceph. in chron. & alij plures. Cætera de eo in Annal. vbi cùm eius acta per annos ſingulos digeſſimus, tum apologiam conſcripſimus aduerſus libellum Marcellini ſchiſmatici, quem ille obtulit Theodoſio Imp. quo rabido ore in ſanctiſſimum virum inuehitur. Habemus de eodem manuſcriptum ſermonem, qui per lectiones diſtinctus, in aliquibus eccleſiis olim recitari conſueuit natali eius die.

[b] Thraſonis.] De ipſo Beda, & alij. Eius res geſtæ intextæ habentur actis S. Marcelli Papæ, apud Surium tomo 1. die 16. Ianuarij. Mentio habetur de Thraſone etiam in actis S. Suſannæ virginis & martyris, apud Surium tomo 4.

[c] Victorici & Fuſciani.] Agunt de his ijdem, qui ſuprà, Beda, & alij. Eorum acta Petrus in catalogo libro 1. cap. 57. paucis deſcribit, eademque Mombritius recitat tomo 1.

[d] Tarinchas.] Vox prorſus incognita, niſi ex varia lectione actorum eorundem martyrum, genus eſſe tormentorum, aſſequi poſſimus. Aliqua vetera manuſcripta loco tarinchatum, habent ſudes ferreas; ſic etiam legit Mombrit. tom. 1. vit. ſanct. in vita dictorum martyrum; ſic Vincentius in Specul. lib. 13. cap. 141. ſic denique Petrus in catalogo libro 1. cap. 57. Puto autem tarinchas illas eſſe, quas Ioſephus libro de Machab. ex verſione Eraſmiana, appellat ſuccenſoria; quæ (inquit) erât tenuia ferri tela ad incendendum martyrem comparata.

[e] Barſabæ.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio.

[f] Eutychij.] Beda, Vſuar. Ado, & alij recẽtiores. Prope Gades paſſum ferunt Laurent. Padil. & Vaſæus in chron. Hiſpan. Agitur de eodem in Flore ſanct. Hiſp. & in Theſaur. conc. tomo 2. hac die.

[g] Sabini epiſcopi.] De eodem hac die tabulæ eccleſiæ Placentinæ. Scribit de eo S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. c. 10. vbi refert inſigne miraculum ab eo editum. Claruit temporibus Gratiani & Theodoſij Impp. Interfuit vnà cum S. Ambroſio Mediolanenſi epiſcopo Concilio Aquileienſi, vt eius Synodi acta ſignificant. Habentur illic grauiſſimæ aduerſus Arianos à Sabino dictæ ſententiæ; erat enim non tantùm ſanctitate, ſed eruditione præcipuus; cui tantum tribuit S. Ambroſius, vt ſua ſcripta ab eodem voluerit recognoſci, cẽſura ipſius examinari, atque iudicio comprobari; vt apparet ex eius epiſtola 63 lib. 8. edit. Rom. ad eundem Sabinum conſcripta, in qua hæc aurea eius ſententia legitur: Vnumquemque fallunt ſua ſcripta, & auctorem prætereunt; atque vt filij etiam deformes delectant, ſic etiam ſcriptorem indecores ſermones ſui palpant. Hæc ille beatus & egregius doctor Eccleſiæ. In eandem item ſententiam S. Auguſtinus ſcribens ad Marcellinum epiſt. 7. Ego (inquit) iudices meus veros, & veritate ſeueros magis intueor, &c. Si hæc tanti doctores Eccleſiæ; quis interim tantum ſibi ſumat, vt idoneus de ſeipſo iudex ſibi eſſe videatur? His itaq; admonitus, fateor, non vnum, ſed plures ſcriptionum mearum ſemper optaui arbitros. Etſi habeam domeſticum cognitorem R.P. Franciſcum Bordinum, virum planè diſertum, quo cum ab ineunte ætate ijſdem literarum ſtudiis aſſueui; tamen præter eum, quo contentus eſſe poſſem, alios eruditos rerum noſtrarum non tantùm inſpectores, ſed iudices induſtria quæſitos adhibere conſueui. Sed ad Sabinum de quo agimus, reuertamur. Exſtant eiuſdem Ambroſij ad Sabinum aliæ ſcriptæ epiſtolæ, videlicet lib. 1. epiſt 8 lib. 4. epiſt. 30. 31. & libro 8 epiſt. 65. edit. Roman. in quibus licet cuius ſedis epiſcopus fuerit, nulla mentio habeatur, tamen illum ipſum eſſe Sabinum epiſcopum Placentinum, collegam in Concilio Aquileienſi, cognitoremque ſcriptorum ipſius, omnis ratio ſuadet.

[h] Danielis Stylitæ.] De eo pariter Græci in Menol. Edidit eius acta Metaphr. quæ & Lipom. to. 5. & Sur to 6. deſcripſerunt. Meminit eiuſdem Niceph. hiſt. lib. 15. cap. 32. & lib. 16. c. 6. Cedren. & alij in Leone Magno. Citãtur eius acta à ſancto Ioanne Damaſceno in orat. 3. de imaginib. Cyrus exconſul columnam Danielis eleganti epigrammate illuſtrauit, vt eiuſdem Danielis acta teſtãtur.

12 Pridie Idus Decemb. Luna. G 12.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ ſancti Syneſij [a] martyris, qui tempore beati Xyſti Papæ lector ordinatus, cùm multos conuertiſſet ad Chriſtum, apud Aurelianum Imperatorem accuſatus, gladio percuſſus, martyrij coronam accepit. Alexandriæ ſanctorum martyrum Epimachi [b] & Alexandri, qui ſub Decio Imperatore cùm fuiſſent multo tempore in vinculis, & diuerſis ſuppliciis affecti perduraſſent in fide, ignibus tãdem conſumpti ſunt. Ibidem ſanctarum mulierum Ammonariæ [c] virginis, Mercuriæ, Dionyſiæ, & alterius Ammonariæ, quarum prima in eadem Decij perſecutione, inauditis tormentorum generibus ſuperatis, ferro cædente, beatum vitæ finem percepit: tres verò aliæ, cùm iudex à feminis ſuperari erubeſceret, ac dubitaret ne eadem in illas exercens cruciamenta, earum etiam conſtantiâ vinceretur, ſtatim iuſſæ ſunt decollari. Eodem die ſanctorum martyrum Hermogenis [d], Donati, & aliorum viginti duorum. Treuiris ſanctorum martyrum Maxentij [e], Conſtantij, Creſcentij, Iuſtini, & ſociorum, qui in perſecutione Diocletiani ſub Rictiouaro Præſide paſſi ſunt.

DECEMBRIS 12.

[a] SYNESII.] Celebris inter martyres; Græcis etiam notiſſimus fuit; qui de eodem agunt hac die in Menologio, vbi & certaminis eius acta deſcribunt, prout hic narrantur. De ejus tranſlatione in inſulam Augienſem anno Domini octingenteſimo trigeſimo facta, meminit Hermannus Contract. in chron. eo anno.

[b] Epimachi & Alexandri.] De quibus hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij: Græci autem de Epimacho agunt natalem diem pridie Kalen. Nouembris: eius autem tranſlationem Conſtantinopolim factam recolunt quinto Idus Martij. De vtriuſque certamine ſcribit Dionyſius epiſcopus Alexandrinus apud Euſebium hiſt. lib. 6. c. 34. & alij ex prædicto auctore accipientes.

[c] Ammonariæ & ſoc.] Agunt de his mulieribus ijdem qui ſuprà, Beda, & alij hac die: ijdemq; earum coronas martyrij deſcribunt ex Dionyſio, quem refert Euſebius hiſt. lib. 6. c. 34.

[d] Hermogenis & ſoc.] Beda, Vſuardus, Wandelbertus, & alij recentiores hac die. Hos in paludem quandam eſſe demerſos, ac ſic martyrium conſummaſſe, habetur in Theſauro concionat. tomo ſecundo.

[e] Maxentij & ſoc.] Non tantùm hi tres clariſſimi eius ciuitatis ſenatores tunc paſſi ſunt, ſed & quatuor alij, quorum hæc ſunt nomina; Iuſtinus, Leander, Alexander, & Soter. De quorum corporum inuentione agit Sigebertus in chronico, anno Domini 1071.

Idibus

viij. D Idibus Decembris. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

SYRACVSIS in Sicilia natalis ſanctæ Luciæ[a] virginis & martyris, in perſecutione Diocletiani: quã cùm lenones, quibus, iubente Paſchaſio conſulari, tradita erat, vt à populo caſtirati eius illuderetur, ducere vellent, nullatenus eam mouere potuerunt, nec funibus additis, nec boum iugis plurimis: deinde verò picem, reſinam, feruens oleum nil læſa ſuperans, tandem gladio in gutture percuſſa martyrium conſummauit. In Armenia paſſio ſanctorum martyrum Euſtratij[b], Auxentij, Eugenij, Mardarij, & Oreſtis, in perſecutione Diocletiani: ex quibus Euſtratius primò ſub Lyſia, deinde Sebaſtæ ſub Agricolao Præſide vnà cum Oreſte exquiſitis tormentis cruciatus, in fornacem miſſus reddidit ſpiritũ: Oreſtes autem in ſtratum ferreum ignitum poſitus migrauit ad Dominum: cæteri apud Arabracos ſæuiſſimis agitati ſuppliciis ſub Lyſia Præſide, diuerſimodè martyrium conſummarunt. Eorum corpora poſteà Romam tranſlata, in eccleſia ſancti Apollinaris honorificè ſunt collocata. Apud Sardiniam in Sulcitana inſula paſſio ſancti Antiochi[c] ſub Hadriano Imperatore. Cameraci in Gallia ſancti Authberti[d] epiſcopi & confeſſoris. In pago Pontino ſancti Iudoci[e] confeſſoris. In territorio Argentoratenſi ſanctæ Othiliæ[f] virginis.

DECEMBRIS 13.

[a] LVCIÆ.] Agunt de eadem Latini omnes hac die, ſimul & Græci, eiuſq; martyrij acta iiſdẽ omnibus notiſſima recitat Surius tom. 6. Mombrit. tom. 2. & alij plures. Reperiunturque in antiquis codicibus manuſcr. Carmine autem eadem cecinit Sigebert. qui & tranſlationes corporis eius egregio ſermone proſecutus eſt. profitetur hæc ipſe lib. de vir. illuſt. cap. 172. Plura de ipſa S. Aldelmus, tam ſoluta oratione quàm carmine in lib. de laude virgin. Itidem Baptiſta Mantuanus Carmelita præclarus poëta S. Luciæ Agonẽ heroico carmine egregiè decãtauit, ſicut & SS. virginum Apolloniæ & Margaritæ.

[b] Euſtratij & ſoc.] De his Græci hac etiam die agunt in Menol. Horum res præclarè geſtæ à Metaphraſte deſcriptæ extant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Legimus eaſdem in nonnullis codicib. manuſcr. & inter alios in eo qui aſſeruatur Romæ in eccleſia S. Mariæ ad Martyres. Eſt eorum exordium: Regnantibus Diocletiano & Maximiano Impp. Habemus eaſdem in noſtra bibliotheca; in quibus & nomen auctoris qui ea conſcripſit, proditur: nimirum Euſebius monachus Sebaſtenus, qui ea tradidit Arracinis, penes quos celebrior erat eorum memoria. In his quæ habemus apud nos aperitur & nomen auctoris, qui ea Latinitate donauit. Fuit is Ioannes ſeruus S. Ianuarij (ſic enim inſcribitur) qui vixit Neapoli tẽporibus Athanaſij iunioris, eius ſedis epiſcopi: hæc etenim habet auctor in præfatione: Athanaſius iunior Parthenopenſis eccleſiæ præſul, patrui ſui magnifici præſulis ſtudia ſecutus, me impulit, &c. Tritthem. de ſcrip. eccleſ. teſtatur horum acta eſſe conſcripta à Dorotheo. Agit de iiſdem martyribus Niceph. hiſt. li. 7. c. 14. Aſſeruantur Romæ horum corpora in eccleſia S. Apollinaris epiſcopi, vbi ad reparandas ingentes clades Germanarum eccleſiarum ab hæreticis illatas Greg. XIII. Papa diuino conſilio ſtabiliuit collegium Germanicum, addidit & Hungaricum, auxitq; ampliſſimis domibus, ac reditibus.

[c] Antiochi

[a] Antiochi.] De eodem tabulæ eius eccleſiæ hac die. Inde etiam accepimus eius acta pleniùs ſcripta, atque (prout in eius ſolennitate recitari ſolent) per Lectiones diſtincta, incipiunt: Sicut ſanctorum omnium, &c.

[d] Authberti epiſc.] Agunt de eodem Vſuar. Ado, & alij recentiores. Extãt eius vitæ acta apud Sur. tom. 6. Meminit einſdem Sigebert. in chron. anno Domini 650. 651. & 658. Plura de eodem Molanus in Indiculo Sanct. Bel. Recenſetur in tab. Democharis octauus eius ſedis epiſcopus.

[e] Iudoci.] Eius res geſtas à Florentio abbate conſcriptas edidit Surius tom. 6. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 653. Vincent. hiſt. lib. 24. c. 105. 106. Petrus in catal. lib. 1. cap. 65. & Molanns in addit. ad Vſuardum.

[f] Othiliæ.] De eadem Adonis Martyrologium. Claruit circa annum Domini ſeptingenteſimum, vt conſtat ex chron. Germ. Hæc cæca à natiuitate in baptiſmate viſum recepit, exercuitque monaſticam diſciplinam in Alſatia. De eadem agit Molanns in addit. ad Vſuardum.

14 Decimonono Kal. Ianuarij. Luna.. E vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

ALEXANDRIÆ ſanctorum martyrum Heronis [a], Arſenij, Iſidori, & Dioſcori pueri: quorum tres primos iudex in perſecutione Deciana variis tormentis dilanians, cùm pari cõſtantia videret armatos, tradi ignibus iubet: Dioſcorus verò multipliciter flagellatus, diuino nutu ad conſolationem fidelium dimiſſus eſt. Antiochiæ natalis ſanctorum martyrũ Druſi [b], Zoſimi, & Theodori. Eodem die paſſio ſanctorum Iuſti [c] & Abundij, qui ſub Numeriano Imperatore & Olybrio Præſide in ignem iniecti, cùm euaſiſſent illæſi, gladio percuſſi ſunt. Rhemis paſſio ſanctorum Nicaſij [d] epiſcopi, Eutropiæ virginis ſororis eius, & ſociorum martyrum, qui à barbaris Eccleſiæ hoſtibus cæſi ſunt. In Cypro inſula natalis beati Spiridionis [e] epiſcopi, qui vnus fuit ex illis confeſſoribus, quos Maximinus dextro oculo effoſſo, & ſiniſtro poplite ſuccicíſo, ad metalla damnauerat. Hic prophetiæ dono, & ſignorum gloria inclytus fuit, & in Nicæno Concilio philoſophum ethnicũ Chriſtianæ religioni inſultantem deuicit, & ad fidem perduxit. Bergomi ſancti Viatoris [f] epiſcopi & confeſſoris. Papiæ ſancti Pompeij [g] epiſcopi. Neapoli in Campania ſancti Agnelli [h] abbatis, gratia miraculorum illuſtris, qui obſeſſam vrbem ſæpè viſus eſt crucis vexillo ab hoſtibus liberare. Mediolani ſancti Matroniani [i] eremitæ.

DECEMBRIS 14.

[a] HERONIS & ſoc.] De his Beda, Vſuar. Ado, & alij. Scribit eorum certamina Dionyſ. Alexan. quę recitat Euſeb. hiſt. lib. 6. c. 34. In editione Chriſtophorſoni loco Arſenij, Ater legitur. Græcè habet ἄτης.

[b] Druſi & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, ac cęteri recentiores de his hac die agunt.

[c] Iuſti & Abundij.] Eius paſſionis acta deſcribuntur hymno ſacro in Breuiario Toletano, vbi de his pluribus agitur.

[d] Nicaſij epiſcopi, Eutropiæ & ſociorum.] Agit de his Vſuardus, Ado, conſentiuntque vet. manuſcr. Acta autem ipſorum ex antiquis codicibus edidit Surius tom. 6. Agit de his Otho Friſing. libro 4 c. 28. Sigebert. in chron anno Domini 455. Nicol. Olaus in Attila. Vincent. Spec. hiſt. lib. 21. cap. 37. & Petrus in catal. lib. 1. cap. 69. Mombrit. tom. 2. quorum alij paſſos hos tradunt temporibus Wandalicæ cladis, alij autem ſub Attila Hunnorũ rege. De Baſilica S. Nicaſij Rhemis agit Hincmarus in vita S. Remigij.

[e] Spiridionis epiſcopi.] Beda ac cæteri Latinorum de eodem hac die; Græci autem pridie idus Decembris in Menologio. Non ſolùm interfuit S. S. Niceno Cõcilio, ſed & adnumeratur etiã Spiridion ſeu Spiridon inter Patres qui in Concilio Sardicenſi fidem Catholicam propugnarunt, vt conſtat ex Athanaſ. Apolog. 2. col. 424. a. Eius acta edita à Metaphraſte habet Lipom. tom. 5. & Surius tomo 6. Rufinus de eodem libro 1. cap. 5. Socrates libro 1. cap. 8. Sozomenus libro 1. cap. 11. Niceph. libro 8. cap. 15. & 42. Gregorius Presbyter in Orat. habita de ſanctis Patribus Nicææ congregatis, Cedren. in Conſtantino, Glycas, & alij. Licet autem Metaphraſtes auctorem qui acta Spiridionis ſcripſit, non prodat; conſtat tamen (teſte Suida) ea eſſe cõſcripta à Triphyllio epiſcopo eius diſcipulo verſibus Iambicis, ſed non extant. De conuerſione philoſophi ijdem qui ſuprà agunt.

[f] Viatoris epiſcopi.] Beda de eodem, licet ponat in Gallijs; agit Galeſinius de eodem ex tabulis eccleſiæ Bergomenſis.

[g] Pompei epiſc.] Tabulæ eccleſiæ Papien. Vnde & eius acta manuſcrip. accepimus; plura de eodem in actis S. Syri eiuſdem eccleſiæ epiſcopi.

[h] Agnelli abb.] Tabulæ eccleſiæ Neapol. vbi religioſiſſimè colitur. Exſtant eius acta edita à Paulo regio; habemus & nos manuſcr. in noſtra bibliotheca, vbi & quædam à viro ſancto miracula edita leguntur. Claruit temporibus Gregorij Papæ, & Mauritij Imp. cùm Neapolitanæ Eccleſiæ præeſſet Fortunatus, de quo eſt frequens mentio in regiſtro S. Gregorij Papæ. Legi & libellum miraculorum eius, cùm eſſem Neapoli.

[i] Matroniani.] De eo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis, ex quibus Galeſinius.

vj. F Decimooctauo Kal. Ianuarij. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

ROMÆ ſanctorum martyrum Irenæi[a], Antonij, Theodori, Saturnini, Victoris, & aliorum decem & ſeptem, qui in perſecutione Valeriani pro Chriſto paſſi ſunt. In Africa paſſio ſanctorum Fauſtini[b], Lucij, Candidi, Cæliani, Marci, Ianuarij, & Fortunati. Ibidem ſancti Valeriani[c] epiſcopi, qui cùm eſſet annorum plus octoginta, in perſecutione Vvandalica ſub Geiſerico rege Ariano, conuentus ab eo vt traderet eccleſiæ vtenſilia, idque conſtanter renuiſſet, extra ciuitatem ſingularis iuſſus eſt pelli: cumque præceptum eſſet, vt nullus eum neque in domo neque in agro dimitteret habitare, multo tempore in ſtrata publica nudo ſub aëre iacens, in confeſſione & defenſione Catholicæ veritatis curſum beatæ vitæ compleuit. In territorio Aurelianenſi ſancti Maximini[d] confeſſoris. Apud Iberos trans Pontum Euxinum ſanctæ Chriſtianæ ancillæ[e], quæ virtute miraculorum gentem illam tempore Conſtantini ad fidem Chriſti perduxit.

DECEM-

IRENÆI & ſoc.] De his vet. manuſc. ex quibus & recentiores hac die.

[b] Fauſtini, Lucij, & ſoc.] Agit de his Beda, atque alij recentiores, adſtipulanturque vet. manuſcript.

[c] Valeriani epiſcopi.] Beda, Vſuardus, aliique de eodem hac die. Eius res geſtas conſcripſit Victor Vticenſis lib. 1. de perſecut. Wandal. ex quo & cæteri accepiſſe noſcuntur.

[d] Maximini.] Agit de eodem Beda, Vſuardus, Ado ac cæteri recentiores hac die.

[e] Chriſtianæ ancillæ.] Hæc, de qua agitur, eo quòd nomen eius incognitum haberetur, non proprio, ſed appellatiuo potiùs nomine Chriſtiana ancilla dicta videtur. De Apoſtolico munere, quo (Deo dante) hæc functa eſt, egregiiſque miraculis, & Gentilis populi ad Chriſtum conuerſione, ſcribit in primis Rufinus hiſtor. libro 1. cap. 10. Socrates libro 1. cap. 26. Sozomenus libro 2. cap. 6. Theodoretus libro 1. cap. 24. Caſſiodorus ex prædictis in tripart. libro 9. cap. 45. Nicephorus lib. 8. cap. 45. Niceph. lib. 8. cap. 34. Suidas, & alij. Claruit tempore Conſtantini Imp. Perſeuerauit floreniſſimus Chriſtianiſſimus in Iberia: agit enim de Iberis Chriſtianis ſumma cum laude Procopius de bello Perſico libro 1. Hi etenim, ingruentibus hæreticorum procellis, fidem Catholicam integram illibatamque ſeruarunt.

16 Decimoſeptimo Kal. Ianuarij. Luna. G v.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25

TRIVM puerorum Ananiæ[a], Azariæ, & Miſaëlis, quorum corpora apud Babyloniam ſub quodam ſpecu ſunt poſita. Rauennæ ſanctorum martyrum Valentini[b] magiſtri militum, Concordij eius filij, Naualis, & Agricolę, qui in perſecutione Maximiani pro Chriſto paſſi ſunt. Formiis in Campania ſanctæ Albinæ[c] virginis & martyris, ſub Decio Imperatore. In Africa paſſio plurimarum ſanctarum[d] virginum, quæ in perſecutione Vvandalica ſub Hunnerico Rege Ariano ſuſpendia, pondera, laminaſque ignitas tolerantes, martyrij agonem feliciter conſummarũt. Viennæ beati Adonis[e] epiſcopi & confeſſoris. Aberdone in Hibernia ſancti Beani[f] epiſcopi. Gazæ in Palæſtina ſancti Irenionis[g] epiſcopi.

DECEMBRIS 16.

TRIVM puerorum, Ananiæ & ſociorũ.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij; Græci autem in Menologio die ſeqnẽti. Poſt multa quæ in diuinis ſcripturis de his teſtata habentur, agit Ioſephus antiquit. lib. 10 c. 11. auctor apud Iſid. de vita & obitu ſanct. cap. 60. De ipſorum ſepulchro S. Hieronymus in Zachariam Prophetam lib. 1. c. 6. De manu horum vnius tranſlata ex Babylone Alexandriam, ac baſilica illic erecta, narrat hiſtoria in actis Cyri & Ioannis, apud Lipom. tom. 5. De aliis reliquiis eorumdem poſitis iuxta loculum Danielis Stylitę, habes apud Metaph. in actis S. Danielis, apud Lipom. to. 5. Athan. ſerm. 3. contra Arianos appellat hos tres pueros martyres Babylonios, ſic dicens: Id cognoſcentes etiã Martyres illi Babylonij, Ananias, Azarias, Miſaël refutant Arianorũ impietatẽ, &c.

[b] Valentini & ſoc.] De his Beda, Ado, & alij recentiores: ipſorum martyrium narrat Hieron. Rub. hiſt. Rauen. libro 2.

[c] Albinæ.] De eadem vet. manuſcrip. Eius acta ex antiquis monumentis eccleſiæ Caietanæ accepimus: eſt illorum exordium: Tempore aduenientie, &c. Fuit Romæ eius nomine femina genere & ſanctitate illuſtris, de qua frequenter ſumma cum laude meminit S. Hieronymus.

[d] Sanctarum virg.] Harum fortè in confeſſione conſtantiam atq; coronam martyrij ſcribit Victor de perſec. Wandal. lib. 1. Non tantùm pro fide Catholica ſubiêre martyriũ; ſed etiam, vt calumnioſum mẽdacium in ſanctos epiſcopos dicerent, cruciatæ ſunt ſæuiſſimè; ſed prænaluit earum ſubnixa veritate conſtantia.

ᵃ Adonis epiſcopi.] De eo hic Bedæ Martyrologium. Hic ille ipſe qui chronicon ſcripſit, perduxitque vſque ad annum Domini 880. Alium ab ipſo non inuenimus eius eccleſiæ epiſcopum.

ᶠ Beani.] Vet. manuſcr. ex quibus Molanus hac die. Fuit hic epiſc. Aberdonenſis, vt idem teſtatur.

ᵍ Irenionis epiſcopi.] De quo præclara mentio in actis ſancti Porphyrij epiſcopi Gazenſis, quæ ex Metaphraſte, & ille ex Marco diacono, recenſet Lipomanus tom. 5. Claruit tempore Theodoſij Imp. Ei ſucceſſit Æneas, ac inde ſubrogatur Porphyrius, in cuius vita hæc Marcus diaconus: Ireuion quoque fuit ciuis Angelicarum poteſtatum, cuius laudes fieri non poteſt vt ſcribantur in digreſſione; ſed opus eſt opere ſeparato ad hoc, vt conſcriberemus vitam huius dicti inclyti Irenionis: aliis verò id relinquimus ſcriptoribus, qui eius vitam ſciunt accuratè. Hæc ille.

iiij. A Sextodecimo Kal. Ianuarij. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ELEVTHEROPOLI in Palæſtina ſanctorum martyrum Floriani ᵃ, Calanici, & ſociorum quinquaginta & octo, qui tempore Heraclij Imperatoris à Saracenis ob Chriſti fidem occiſi ſunt. Maſſiliæ in Gallia beati Lazari ᵇ epiſcopi, quem Dominus in Euangelio à mortuis ſuſcitaſſe legitur. Bigardis propè Bruxellam ſanctæ Viuinæ ᶜ virginis, cuius egregiam ſanctitatem miracula crebra teſtantur. Conſtantinopoli ſanctæ Olympiadis ᵈ viduæ. Andaniæ apud Septemeccleſias beatæ Beggæ ᵉ viduę, ſororis ſanctæ Gertrudis. Eodem die tranſlatio ᶠ ſancti Ignatij epiſcopi & martyris, qui tertius poſt beatum Petrum Apoſtolum Antiochenam rexit eccleſiam: cuius corpus ab vrbe Roma, vbi ipſe ſub Traiano paſſus fuerat, Antiochiam delatum, extra portam Daphniticam in cœmeterio eccleſiæ poſitum fuit: in qua celebritate ſanctus Ioannes Chryſoſtomus cõcionem ad populum habuit: poſtmodum verò eius reliquiæ rurſus Romam tranſlatæ ſunt, & in eccleſia ſancti Clementis vnà cum corpore eiuſdem beatiſſimi Papæ & martyris ſumma veneratione reconditæ.

DECEMBRIS 17.

FLORIANI & ſoc.] De his Beda, Vſuar. Ado, Petr. in catal. lib. 1. c. 73. & alij. Paſſi habentur anno trigeſimoſeptimo Heraclij Imp. De eadem Barbarica incurſione, & eccleſiarum clade, agitur in hiſt. Miſcel. de qua & Cedren. in comp. hiſt.

ᵇ Lazari epiſc.] Beda, Vſuardus, Ado, cæteríque recentiores; Græci agunt in Menol. tranſlationem reliquiarum eius Conſtantinopolim factam xvj. Kal. Nouemb. Leone ſexto Imper. qui nobilem eidem erexit baſilicam, vt ſcribit Cedren. in eodem Imp. De eadem trãſlatione è Cypro inſula agit Zonaras in 3. parte Annal. in Leone Philoſopho. Exſtat de S. Lazaro encomium Andreæ Cretenſis Græcè ſcriptum in bibliotheca Sfortiana, cod. manuſc. num. 11. De rebus geſtis ipſius, prçter illa quę in ſacro leguntur Euangelio, plura habẽtur in actis ſanctarum Marthæ, Magdalenæ, & Maximini.

ᶜ Viuinæ.] Tabulæ eius eccleſię; ex quibus Molanus in addit. ad Vſuar. & in Indicul. Sanct. Belg.

ᵈ Olympiadis.] De ea vet. manuſcr. Græci autem in Menol. viij. Kal. Aug. vbi hæc legũtur: Vixit hæc ſub Imp. Theodoſio, Arcadio & Honorio filiis. Aniſij ſecũdi Comitis filia, neptis Ablauij Præfecti, deſponſata Nebridio; cum quo paululum tẽporis vixit, antequam cum eo copula iungeretur:

ſicque

ſicque virgo ſimul & vidua remanſit, tempus omne tranſigens in ieiuniis, venerata plurimum ſanctos Dei ſacerdotes, ac præcipuè S. Ioãnem Chryſoſtomum. Hæc ibi. Cùm autẽ hæc dicatur neptis Ablauij, tenuit hic primum locum apud Conſtantinum Imp. filiamque habuit Olympiadem, quæ iuſſu Conſtantij Imp. nupſit Arſaci Armeniæ regi, vt auctor eſt Ammian. Marcellin. lib. 30. An autem huius ex alio viro Ablauij neptis Olympias fuerit filia, incompertum habemus. Ad Olympiadis nuptias vocatus S. Gregorius Nazianzenus, dolore podagræ ſe impeditum excuſat per litteras, ad Anſium epiſt. 57. Scripſit tamen ad eam carmen paræneticum, quo eam inſtituit vt ſe gerere debeat in ſancto coniugio. De eadem Olympiade, cùm ad ſecunda vota tranſire per Theodoſium Imperatorem cogeretur, cui reſtitit, pluribus agit Pallad. in dialog. de S. Ioanne Chryſoſtomo, Sozom. libro 8. c. 24. Pallad. Galat. in Lauſiacis c. 43. Leo Imp. in encomio de S. Ioan. Chryſoſtom. & Niceph. hiſt. lib. 13. c. 24. Extant eiuſdem S. Ioan. Chryſoſt. ad eandem epiſtolæ ſeptemdecim; quibus quaſi quibuſdam coloribus, eius egregiæ laudes panduntur; cùm præſertim hæc vitans ſchiſmaticos, inhærens Catholicis, Ioannis partibus, eius cauſa ad tribunal vſque perducta, bonis mulctata, aliis grauiſſimis ærumnis confecta eſt: quando ipſam idẽ Ioannes Chryſoſt. pluribus litteris eſt conſolatus.

ᵃ Beggæ viduæ.] Tabulæ eius eccleſiæ, ex quibus Molanus hac die in addit. ad Vſuard, & pluribus in Indic. Sanct. Belg. vbi hæc ſcribit: Sancta Begga matrona patrem habuit Pipinum primum Ducem Brabantiæ & Maiorem domus in Auſtraſia, germanam verò ſororem S. Gertrudem. Hæc Anſigiſo viro ſuo perempto, Romam adiit dominam mundi & Eccleſiæ caput. Vnde cum benedictione Hadriani Papæ, & donata reliquiis reuerſa, in honorem ſeptem Eccleſiarum Romanarũ, Andanæ ad Molam cœnobium Septem eccleſiarum fundauit, &c. ibi enim vixit regularibus diſciplinis, & ſanctitate polleos, hac die migrauit ad Dominum. Voluimus hæc ad verbum deſcripſiſſe, non tantùm, vt eius genus & ſanctitas innoteſceret; ſed vt celeberrimum ac vetuſtiſſimum cultum ſeptem Romæ Eccleſiarum eſſe conſtaret. De eadẽ Sigebert. in chron. anno Domini 686. De eius autem obitu anno 698 agit.

ᵇ Tranſlatio S. Ignatij.] De qua etiam hac diẽ Beda, Vſuard. & alij recentiores. Fuit hæc prima tranſlatio: quando conſummato martyrio, eius diſcipuli, qui eum ſecuti fuerant Antiochia, illuc victrices reliquias reduxerunt: de qua tranſlatione agitur in fine actorum martyrij ipſius, eamq; graphicè deſcribit egregia oratione S. Ioan. Chryſoſt. Poſitum tũc fuit corpus eius in cœmeterio ad portam Daphniticam. inde autem vltimis temporibus Theodoſij iunioris delatum eſt ſummo cũ honore intra ciuitatem Antiochiam, poſitum in templo quod Fortunæ dicebatur, vt teſtatur Niceph. hiſt. lib. 14 c. 44. licet erret, cùm ait, tunc, videlicet tempore Theodoſij, Roma illuc eſſe perlatum: nam arguitur prædictorum auctoritate, necnon etiã ſancti Hieronymi in lib. de Script. eccleſ. in Ignatio, dum ait, eius corpus iacere extra portã Daphniticam in cœmeterio. De eadem tranſlatione iterum facta ſcribit Euagrius ſcholaſt. hiſt. lib. 1. cap. 16. De tertia autem, quando Romam delatum eſt, nihil mihi hactenus compertum habetur. Opinor tamẽ tunc inde ablatas ſanctiſſimi martyris reliquias, cùm Iuſtiniano imperante, ciuitas illa à Coſrhoe rege Perſarum igni ferroq; vaſtata eſt, annõ Dñi 541. Agit Procop. de eadem clade lib. 2. de bello Perſico.

18 Quintodecimo Kal. Ianuarij. Luna. B lij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

PHILIPPIS in Macedonia natalis ſanctorum martyrum Rufi ᵃ & Zoſimi, qui ex eo numero diſcipulorum fuerũt, per quos primitiua Eccleſia in Iudæis & Græcis fundata eſt: de quorum etiam felici agone ſcribit ſanctus Polycarpus in epiſtola ad Philippenſes. Laodiceæ in Syria paſſio ſanctorum Theotimi ᵇ & Baſiliani. In Africa ſanctorum martyrum Quincti ᶜ, Simplicij, & aliorum, qui ſub Decij & Valeriani perſecutione paſſi ſunt. Ibidem ſancti Moyſetis ᵈ martyris. Item in Africa ſanctorum martyrum Victuri ᵉ, Victoris, Victorini, Adiutoris, Quarti, & aliorũ triginta. Mopſueſtiæ in Cilicia ſancti Auxentij ᶠ epiſcopi, qui olim ſub Licinio miles, potiùs elegit cingulum exuere, quàm vuas Baccho

offerre:

offerre: factuſque epiſcopus, præclarus meritis in pace quieuit. Turonis ſancti Gatiani [g] epiſcopi, qui à ſancto Fabiano Papa eiuſdem ciuitatis primus epiſcopus ordinatus, multis clarus miraculis obdormiuit in Domino.

DECEMBRIS 18.

Rvfi & Zoſimi.] Beda, Vſuard. Ado & alij de ijſdem hac die. Hi ſummoperè laudantur à S. Polycarpo in epiſtola ad Philippenſes, dum eoſdem vnà cum S. Ignatio in exemplum ponit ſinceræ fidei, & perfectæ charitatis. De his iterum apud Bedam ſeptimo Kal. Ianuarij, ſed perperam additum videtur Zoſimo nomen Rom. Pontificis, quaſi fuerit Zoſimus Papa, de quo infrà 26. Decembris.

[b] Theotimi & Baſiliani.] De his item Beda, & alij recentiores, conſentiuntque vet. manuſcript.

[c] Quincti & ſoc.] Beda de ijſdem hac die. Fuit Quinctus epiſcopus in Mauritania temporibus Decij Imp. ad quem exſtat S. Cypriani epiſtola 71. inſcribitur nomen eius in epiſt. ad Cornelium Papam 54. An autem hic ille idem ſit, non ſatis exploratum habeo.

[d] Moyſetis.] De eodem Beda, Vſuardus, & vet. manuſcr. itemque recentiores agunt.

[e] Victuri & ſoc.] De his eadem manuſcripta S. Cyriaci hac die.

[f] Auxentij epiſcopi.] De eo Græci; eiuſq; certamen temporibus Licinij exhibitū deſcribit Suidas, ex quo Lipom. tom. 4. Alius eiuſdem nominis eſt ille qui tēporibus Diocletiani ob Chriſti fidem ad beſtias damnatus eſt, de quo Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 17. Alius inſuper qui cum Euſtratio atque Mardario paſſus eſt, de quo ſuprà. Prætermittim[us] alios abſque martyrio eius nominis ſanctitate nobiles.

[g] Gatiani epiſcopi.] Agunt de eodem Beda, Vſuar Ado, & alij hac die; pluribus Greg. Turon. de geſt. Franc. lib. 1. c. 30. & lib. 10. c. 31. Ponitur hic primus Turonen. ſedis epiſcopus, creatus Æmiliano & Aquilino Conſſ. Eſt is annus à Chriſto 250. ſecundùm veriorem recentiorum ſupputationem.

ij. C Quartodecimo Kal. Ianuarij. Luna. 19

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
29 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
t u A B C D E f F G H M N P
17 18 19 20 21 22 23 24 23 24 25 26 27 28

Alexandriæ in Ægypto beati Nemeſij [a] martyris, qui primò per calumniam quaſi latro Iudici delatus, eoque crimine abſolutus, mox in perſecutione Decij Chriſtianæ religionis nomine Æmiliano Iudici accuſatur: à quo geminatis ſupplicijs excruciatus, cum latronibus iuſſus eſt incēdi, Saluatoris deferens ſimilitudinem, qui vnà cum latronibus pertulit crucem. Nicææ ſanctorum Darij [b], Zoſimi, Pauli, & Secundi martyrum. Nicomediæ ſanctorum martyrum Cyriaci [c], Paulilli, Secundi, Anaſtaſij, Syndimij, & ſociorum. In Mauritania ſancti Timothei [d] diaconi, qui ob Chriſti fidem poſt diros carceres in ignem coniectus, martyrium conſummauit. Gazæ in Palæſtina paſſio ſanctarū Meuris [e] & Theæ. Antiſiodori ſancti Gregorij [f] epiſcopi & confeſſoris. Aureliani ſancti Adiuti [g] abbatis, prophetiæ ſpiritu illuſtris. Romæ ſanctę Fauſtæ [h] matris ſanctę Anaſtaſię, nobilitate & pietate inſignis.

[a] NEMESII.] De eodem Beda, Vſuard. Ado, & alij; ijdemque ex epiſtola ſancti Dionyſij epiſcopi Alexandrini, quã recitat Euſebius hiſt. lib. 6. cap. 34. vbi eius certamen ponitur.

[b] Darij & ſoc.] Agit de Dario Vſuardus hac die; cæteri autem reſtituti ſunt ex prædicto antiquo manuſcripto.

[c] Cyriaci & ſoc.] Beda de ijſdem agit, ac recentiores, ſuffraganturque manuſcripta.

[d] Timothei diac.] De quo etiam Græci hac die in Menol. ibique recenſent eius martyrium.

[e] Meuris & Theæ.] Græci itidẽ de his agunt. Marcus diac. in actis S. Porphyrij epiſcopi Gazenſis refert harum venerandas reliquias Gazæ poſitas eſſe in eccleſia S. Timothei martyris.

[f] Gregorij epiſc.] De eo Vſuardus hac die. Apud Bedam, deprauate legitur Gregorius Papa. De eodem Ado, & alij recentiores. Numeratur hic decimuſtertius eius ſedis epiſcopus: ſedit an. duodecim, & menſ. ſex. temporibus Vigilij & Silnerij Rom. Pont. vt conſtat ex tabulis eius eccleſię, quas recitat Demochares.

[g] Adiuti abb.] Vet. manuſcripta. Ex quibus etiam recentiores hac die agunt.

[h] Fauſtæ.] De eadem manuſcript. Extat ſanctę Anaſtaſiæ epiſtola perbreuis ad S. Chryſogonum, vbi de ea his verbis meminit: Fauſta mater Chriſtianiſſima ſemper vixiſſe probatur & caſta: hæc me inter ipſa cunabula fecit fieri Chriſtianam, &c. apud Nicephorum libro 14. in fine, Flauia pro Fauſta legitur; vt & apud Suidam.

20 Tertiodecimo Kal. Ianuarij. Luna. D

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

VIGILIA [a] ſancti Thomæ Apoſtoli. Romæ ſanctorum martyrum Liberati [b] & Baiuli. Alexandriæ ſanctorum martyrum Ammonis [c], Zenonis, Ptolemæi, Ingenis, & Theophili militum, qui tribunalibus adſtantes, cùm quidam Chriſtianus in ſuppliciis poſitus trepidaret, & iam penè ad negandum declinaret, vultu, oculis, ac nutibus illum conabantur erigere: cumque hac de cauſa totius populi clamor in eos proſiliret, prorumpentes in medium, Chriſtianos ſe eſſe teſtati ſunt: per quorum victoriam Chriſtus, qui ſuis eam animi conſtantiam dederat, glorioſiſſimè triumphauit. Geldubæ ſancti Iulij [d] martyris. In Arabia ſanctorum martyrum Eugenij [e] & Macarij preſbyterorum, qui à Iuliano Apoſtata, cùm ipſius impietatem arguiſſent, ſæuiſſimis plagis affecti, atque in vaſtiſſimam eremum relegati, gladio cæſi ſunt. Antiochiæ natalis ſancti Philogonij [f] epiſcopi, qui ex cauſidico ad eam eccleſiam regẽdam Dei nutu accerſitus, aduerſus Arium vnà cum ſancto Alexandro epiſcopo & ſociis primùm pro fide Catholica certamen iniit, clarusque meritis quieuit in Domino: cuius annuam feſtiuitatem ſanctus Ioannes Chryſoſtomus præclaro encomio celebrauit. Brixiæ ſancti Dominici [g] epiſcopi & confeſſoris.

DECEMBRIS 20.

[a] VIGILIA S. Thomæ.] De eadem Beda, & alij recentiores, Concil. Oxonienſ. & qui agunt de diuin. Offic. vt Durand. lib. 6. c. 7. & alij.

[b] Liberati & Baiuli.] Agit de his Beda, Vſuardus tantùm de Liberato in Amphitrea.

[c] Ammonis & ſoc.] Beda, Vſuar. Ado, ac cæteri de his hac die. Extat epiſtola S. Dionyſij epiſcopi Alexandrini, quam recitat Euſeb. hiſt. lib. 6. c. 34. qua eorundem deſcribitur martyrium.

[d] Iulij]

[d] Iulij.] De eo etiam Vſuardus hac die. Geldu-ba in Thracia ponitur ab Vſuardo, niſi ſit mēdum in codice: verùm Plinius lib. 19. c. 5. dicit Geldubam eſſe caſtellum Rheno impoſitum; aliam Geldubam non inuenimus.

[e] Eugenij & Macarij.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, eorumque certaminis compendium breui ſumma perſtringūt. Porrò eorum acta pleniùs proſecutus eſt Metaphraſtes in vita S. Artemij martyris, quam deſcripſit Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5 die 20. Octobris. Memini me legiſſe eorundem certamen in cod. manuſcr. bibl. S. Petri in actis Patermutij.

[f] Philogonij epiſc.] Græci etiam de Philogonio hac die in Menologio. Extat homilia S. Ioannis Chryſoſtomi dicta in die natali ipſius tomo 3. Ex litteris Arij hæreſiarchæ, quas recitat S. Epiph. in Panar. hæreſi 69. maxima laus eidem Philogonio comparatur; dum illis ſignificat, hunc ipſum ſuæ ſectæ præcipuum aduerſarium eſſe. De eodem Hieron. chron. Niceph. epiſc. chron. & Nicephor. Calliſt. hiſt. lib. 8. c 6. 7. 9. & 14.

[g] Dominici epiſcopi.] Tabulæ eccleſ. Brixian. Meminit de eo Rempertus, eiuſdem ciuitatis epiſcopus, in ſermone habito de tranſlatione S. Philaſtrij. De alio Dominico confeſſore agitur hac eadem die in nonnullis eccleſiis Hiſp. de quo mentio habetur in Theſauro concion. tomo 2.

* E Duodecimo Kal. Ianuarij. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

CALAMINÆ natalis beati Thomæ[a] Apoſtoli, qui Parthis, Medis, Perſis, Hyrcanis, & Brachmanis Euangelium prædicauit, ac demum in Indiam perueniens, cùm eos populos in Chriſtiana religione inſtituiſſet, Regis iuſſu lanceis transfixus occubuit; cuius reliquiæ ad vrbem Edeſſam, deinde Orthonam in Apulia tranſlatæ ſunt. In Tuſcia ſanctorum martyrum Ioannis[b] & Feſti. In Lycia ſancti Themiſtoclis[c] martyris, qui ſub Decio Imperatore pro ſancto Dioſcoro, qui quærebatur ad necem, ſe offerens, equuleo tortus, raptatus, ac fuſtibus cæſus, martyrij coronam adeptus eſt. Nicomediæ ſancti Glycerij[d] presbyteri, qui in perſecutione Diocletiani multis tormentis vexatus, in ignem demum coniectus, martyrium conſummauit. Antiochiæ ſancti Anaſtaſij epiſcopi & martyris, qui Phoca imperante, à Iudæis ſæuiſſimè necatus eſt. Treuiris ſancti Seuerini epiſcopi & confeſſoris.

DECEMBRIS 21.

[a] THOMÆ Apoſtoli.] De quo Beda, ac cæteri Latinorum; Græci autem pridie Non. Octobris, vt conſtat ex eorū Menologio, & conſtitutione Emmanuelis Imp. De prædicatione Thomæ, de qua hîc agitur, quod ad Parthos pertinet, Origenes teſtatur lib. 3. in Geneſ. Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 1. Rufin. hiſt. lib. 1. c. 9. Socrat. lib. 1. c. 15. De Æthiopia meminit Ioannes Chryſoſt. homil. in duodecim Apoſtolos, cùm ait: Thomas baptiſmate Æthiopas dealbat. De prædicatione ad Indos ſcribit Gregor. Nazianz. orat. ad Arianos, & Greg. Papa in Euangel. homil. 17. De cæteris regionibus quæ hîc numerantur, agit Sophron. apud Hieron. de ſcript. eccleſ. auctor apud Iſid. de vita & obitu ſanct. c. 76. Dorotheus in Synopſi, Beda in collectan. & alij. De veteribus monumentis eius prædicationis apud Indos, conſule Hieron. Oſorium epiſcopum Siluenſem grauiſſimum Indicarū rerum noſtri temporis ſcriptorem lib. 3. Non tantùm Brachmanis, ſed & Taprobanæ Inſulæ accolis Euāgelium annunciaſſe, ſcribit Niceph. hiſt. lib. 2. c. 30. Ante eum idem affirmare videtur Theodoretus de legibus. De actis S. Thomæ Gelaſius meminit, & reiicit inter apocrypha; eadē

habuit

habuit Auguſtinus lib. contra Adimant. Manich. cap. 17. contra Fauſt. lib. 22. c. 9. & ſer. Domini in mont. lib. 1. c. 20. Exſtant ea inter paſſiones Apoſtolorum ex Anonymo. Reliqua verò ſcripta eius nomine, vt Citeuitus, Actus, Euangeliũ, & Apocalypſis Thomæ dicta, damnata prorſus atque reiecta reperiũtur in primis ab Athanaſio in Synopſi, Epiphan. in panario, hæreſ. 47. Innocent. Papa epiſt. ad Exuperium epiſcopum Toloſanum, Cyrillo in catecheſi 6 ac denique à Gelaſio Rom. Pont. in can. Sancta Rom. diſtinc. 15. Thomam enim quendam Manetis diſcipulum eorundem ſcriptionum auctorem fuiſſe, ſcribit idem Cyrillus in eadem catecheſ 6. prope finẽ, & Epiphan. hæreſ. 66. De ſancti Thomæ corporis tranſlatione, cuius hîc mẽtio habetur, iam ſatis ſuo loco ſuperiùs die 3. Iulij.

[a] Ioannis & Feſti.] De iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij agunt.

[c] Themiſtoclis.] Agunt de eodem Græci in Menologio, ex quo etiam cæteri.

[d] Glycerij.] De quo Græci in Menologio. Meminit eiuſdem Niceph. hiſt. lib. 7. c. 6. & Metaphr. in actis ſanctorum Indes & Domnæ die 26. Decembris apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom 4.

[e] Anaſtaſij epiſcopi.] Alius hic ab illo, de quo ſuprà xj. Kal. Maij. Vide notata ea die in Anaſtaſio Sinaita. Meminit huius Niceph. hiſt. lib. 18. c. 44. ſed confundit cum priori, vt ibi diximus.

[f] Seuerini epiſcopi.] Vet. manuſcr. ex quibus etiã Molanus hac die. Ponitur in tabulis Demochar. viceſimusſecundus eius ſedis epiſcopus.

22 Vndecimo Kal. Ianuarij. Luna. F xxii.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

ROMÆ via Lauicana inter duas Lauros natalis ſanctorum triginta[a] Martyrum, qui omnes vna die in perſecutione Diocletiani martyrio coronati ſunt. Ibidem ſancti Flauiani[b] expræfecti, qui ſub Iuliano Apoſtata pro Chriſto inſcriptione[c] damnatus, & ad aquas Taurinas in exilium miſſus, illic orans, ſpiritum Deo reddidit. Apud Oſtia Tiberina ſanctorum martyrum Demetrij[d], Honorati, & Flori. Alexandriæ ſancti[e] Iſchirionis martyris, qui cùm ad ſacrificandum conuiciis & iniuriis cogeretur, atque contemneret, præacuta ſude per media viſcera trãſuerberatus neci traditur. In Ægypto ſanctorum Chæremonis[f] epiſcopi Nilopolis, & aliorum plurimorum martyrum, quorum alij ſæuiente Decij perſecutione, fuga diſperſi, in ſolitudinibus errantes, à beſtiis intercempti ſunt: alij fame, frigore, ac languore conſumpti, alij à barbaris & latronibus necati, martyrij gloria coronati ſunt. Nicomediæ ſancti Zenonis[g] militis, qui cùm Diocletianum Cereri immolantem deriſiſſet, maxillis confractis, dentibuſque excuſſis, capite truncatus eſt,

DECEMBRIS 22.

TRIGINTA Martyrum.] Agunt de his Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. De loco Inter duas lauros, mentio habetur etiam in libello de munificentia Conſtantini, cùm agitur de baſilica Sanctorum Petri & Marcellini ibi à Conſtantino erecta.

[b] Flauiani.] Fabianus pro Flauiano ponitur in aliquibus vet. manuſcr. Agitur de eo in actis S. Bibianæ martyris. Locum Aquæ Taurinæ, dictum, cuius hîc habetur mentio, in Tuſcia fuiſſe conſtat: Plinius enim libro 3. c. 5 Aquenſes Taurinos ponit in Tuſcia. De eodem loco pluribus ſcribit Rutilius hiner. libro 1. cum ait:

Noſſe iuuat Tauri dictas de nomine thermas, &c.

Rurſus verò de Aquis Taurinis, & inde denominata eccleſia Taurinana, ſub diœceſi Centumcellenſi, habetur mentio à S. Greg. in dial. lib. 4. c. 55. vbi plura de balneis ibi poſitis.

AA [c] Inſcri-

[a] Inſcriptione damnatus.] Eiuſmodi ignominia affici ſolitos Chriſtianos confeſſores, docet Pontius diac. in vita S Cypriani, dum ait: Quis denique tot confeſſores frontium notatarum ſecúda inſcriptione ſignatos, & ad exemplum martyrij ſuperſtites reſeruatos, incentiuo tubę cæleſtis animaret? Hæc ille. Seruorum vultus inſcribi ſolitos, teſtatur Plin. lib. 18. c. 3. & alij, vt Varro lib. 1. de re ruſtica. Seruos pœnæ etiã; vnde Suet. in Caio c. 27. ait: Multos honeſti ordinis deformatos prius ſtigmatum notis, ad metalla, & munitiones viarum, aut ad beſtias condemnauit. De ſeruo hiſce notis deformato meminit Valer. lib. 6. cap. 8. Dicebantur eiuſmodi ſerui ſtigmatici, ſic apud Dionem hiſtor. Rom. lib. 97. itemq́ue aliquando & litterati, atque inuſti. Erat itaque inſcriptio antiquum genus ſupplicij, quo ſumma irrogabatur ignominia, cùm liberi hominis facies atris notis perpetuò manſuris profundis characteribus incideretur. Meminit eius ſupplicij Seneca lib. 3. de ira c. 3 cùm ait: Varia vinculorum genera, varia pœnarú, lacerationes membrorum, inſcriptiones frontis, &c. Sed frequentiùs de beneficiis lib. 4. c. 137. & 138. vbi de inſcriptione, qua Philippus rex ingratum militem notádum præcepit. Conſtantinus Imp. eiuſmodi vultus deturpationem lege vetuit, ſic reſcribens ad Eumelium: Si quis in ludum fuerit vel in metallum pro criminum deprehenſorum qualitate dãnatus, minimè in eius facie ſcribatur: dum & in manibus & in ſuris poſſit pœna damnationis vna ſcriptione comprehendi: quò facies, quę ad ſimilitudinẽ pulchritudinis cæleſtis eſt figurata, minimè maculetur. l. 2. de pœnis Cod. Theod. Theophilus Imper. hæreticus Iconoclaſta abolitam antiquatamq́; pœnam reſtituit, hiſceque non dicam ignominiæ ſed præclariſſimæ laudis notis rigauit vultus ſanctorú martyrum Theophanis ac Theodori fratrum, quos Methodius illuſtris confeſſor, qui ob Chriſti fidem ab eodem Imp. tenebatur ſepulchro incluſus, per fidum internuncium his ſalutauit iambis:

Quorum libro ſcripta ſunt in cæleſtibus
Nomina, piaq́; frontes compuncta notis:
Hos qui ſepultus ante funus eſt ſuum
Vinctos ſalutat & ipſe vinculis grauis.

Hæc apud Georg. Cedren. in Compendio hiſt. in Theoph. Comminatus eſt Theodoricus rex Italiæ Opilioni & Gaudentio viris clariſſimis inſcribendas notis ipſorum frontes. Boet. de conſolat. proſa 4. Thracibus verò notæ in facie ſcriptæ erant in ſignum nobilitatis, vnde in prouerbium adductæ Thraciæ notæ, vt ex Herodoto notat Cæl. Rodig. lect. antiq. lib. 7. c. 31. Meminit de Thracius notis Valer. lib 9. c. 14. 2. ext. Dacos ac Sarmatas ſolitos fuiſſe ſuas frontes notis inſcribere, auctor eſt Plin. li. 22. c. 1. Stigmata fuiſſe etiam Britonum inſignia, teſtatur Tertullianus lib. de virgin. veland. Fuerunt & Syri ſtigmatici: non tamen in vultu, ſed in vola manus, vel in ceruice, vt tradit Lucianus in Dea Syria, ſtigmata incidebant.

[d] Demetrij & ſoc.] De his Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die.

[e] Iſchyrionis.] In Beda mendosè legitur Chiridonis; in Vſuardo, Schyrionis. ſatis cõſtat ex epiſtola Dionyſij Alexandrini ad Fabium Antiochenum, quam recitat Euſeb. hiſt lib. 6. c. 34. cùm eius acta refert, Iſchyrionem dici debere.

[f] Chæremonis epiſc. & ſoc.] Beda, Ado. & alij de ijſdem hac die. Pluribus autẽ idem Dionyſ. eadem epiſt. apud Euſeb. lib. 6. c. 34. prope finem.

[g] Zenonis.] Eius certamen deſcribitur in actis SS. Indes & Domnæ apud Metaphr. die 25. Decemb. Habet eadem Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6

xxviij. G Decimo Kal. Ianuarij. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

ROMÆ ſanctæ Victoriæ[a] virginis & martyris, quæ in perſecutione Decij Imperatoris, cùm eſſet deſponſata Eugenio pagano, & nec nubere vellet, neque ſacrificare, poſt multa facta miracula, quibus plurimas Deo virgines aggregauerat, à carnifice percuſſa eſt gladio in corde, rogatu ſui ſponſi. Nicomediæ natalis ſanctorum viginti[b] Martyrum, quos Diocletiana perſecutio grauiſſimis tormentis cruciatos, martyres Chriſti fecit. Ibidem paſſio ſanctorum Migdonij[c] & Mardonij, quorum alter in eadem perſecutione igne crematus, alter in foſſam proiectus occubuit. Tũc etiam paſſus eſt Diaconus ſancti Anthimi epiſcopi Nicomedienſis,

medienſis, qui cùm litteras perferret ad Martyres, à Gentilibus tentus, & lapidibus obrutus, migrauit ad Dominum. In Creta ſanctorum martyrum Theoduli[d], Saturnini, Eupori, Gelaſij, Euniciani, Zetici, Cleomenis, Agathopi, Baſilidis, & Euariſti, qui in perſecutione Decij crudelia paſſi, capite cæſi ſunt. Romæ beati Seruuli[e], de quo ſanctus Gregorius[f] ſcribit, quòd à primæua ſui ætate vſque ad finem vitæ paralyticus iacuit in porticu prope eccleſiam ſancti Clementis, & demum angelorum cantibus inuitatus, tranſiuit ad gloriam paradiſi: ad cuius tumulũ Deus miracula creberrimè oſtendit.

DECEMBRIS 23.

VICTORIÆ.] De eadem Bedã, Vſuard. Ado, & alij recentiores: S. Aldelmus libro de laud. Virg. tam proſa quàm carmine Victoriam, ac eius germanã Anatholiam pluribus laudat. Earundemque res geſtas commemorat. Habemus vtriuſque acta manuſcr. quorum eſt exordium: Factum eſt autẽ vt vir, &c. Petr. in catal. lib. 1. cap. 83. de iiſdẽ agit, atque alij.

[b] Viginti martyrum.] Beda, Vſuardus, Ado, Pet. in catal. lib. 1. cap. 84. & alij recentiores hac die.

[c] Migdonij & Mardonij.] Horum martyriũ recenſetur in actis SS. Indes & Domnæ apud Metaphraſt. die 26. Decemb. ex quo Lipom. tom. 5. & Sur. tomo 6. Agitur ibidem de Diacono Nicomedienſi, de quo hìc mentio habetur. De Migdonio item Niceph. hiſt. lib. 7. cap. 5. qui agit & de Gorgonio, quem diuerſum eſſe à Mardonio, acta ſuperiùs citata ſignificant.

[d] Theoduli & ſoc.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menolog. eorumq́ue paſſionis acta deſcribunt. Locupletiùs autem Metaphraſtes, ea quo Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. eadem referunt.

[e] Seruuli.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri. Eius acta perpetuis ſcriptorum monumentis ſanctus Gregorius Papa mandauit; agit enim de ipſo lib. 4. dialog. c. 14. & homil. 5. in Euangel. Erat eius memoria Romæ apud S. Clementem, vbi & eius vita picturis deſcripta habebatur.

[f] Gregorius ſcribit.] Etſi mente non exciderit, me notationes tantummodo, & non apologias, vel inuectiuas conſcribere: tamen non omnino ab inſtitutum alienum exiſtimo, ſi cùm ſæpè in Romano Martyrologio libri dialogorum S. Gregorij Papæ adducantur in teſtimonium; eoſdem (tanti Patris reuerentia ductus) à calumniis vendicem, non dico hæreticorum (aliter enim cum illis mihi agendum eſſet) ſed Catholici hominis Melchioris Cani epiſc. Canar. dum in ſuorum quos ſcripſit locorũ Theologicorũ commentario lib. 2. cap. 6. aduerſus prædictos dialogorum libros inconſtanter ac inconſultè nimis loqui videatur; & quos iam mille ferè annis, tam Occidentalis quàm Orientalis Eccleſia ſumma fide, digna veneratione, immenſiſq; eſt laudibus proſecuta; audeat nouus aſſertor incõtrouerſiam reuocare, ac fide minuere. At nè nos calũnia agere quis exiſtimet; reddimus eius verba, prætereundo nonnulla, quæ eodẽ capitulo ab ipſo dicta, caſtigatione ſunt digna; ſic ſe habent, dum ſanctos ac eruditos viros hallucinatos eſſe aliquando, conatus eſt demonſtrare: Quæ (inquit) ego eadem de Beda, atque Gregorio iure fortaſſe, ac verè dicere poſſum: quorum ille in hiſtoria Anglorum, hic in dialogis quædam miracula ſcribunt vulgo iactata & credita: quæ huius præſertim ſeculi Ariſtarchi incerta eſſe cenſebunt. Equidem hiſtorias illas probarem magis, ſi earum auctores, iuxta præfinitam normam, ſeueritati iudicij curam in eligẽdo maiorem adiunxiſſent. ſed quoniam modeſtè, & circũſpecto iudicio de tantis viris pronunciandum eſt, ne in his quidem duobus reijcienda ſunt plurima: pauca enim in eis poſſis arguere, quamuis hiſtoriam eccleſiaſticam reuocare ad ſeueriora iudicia contendas. Hæc ille: cætera autẽ, quibus eundem Gregorium ſugillat, dicemus inferiùs. Appello te virum eruditum, qui feriẽdo demulces, & demulcendo feris (vt interim de Beda taceamus) cur nõ ſignas in Gregorij dialogis, illa quæ ſcribis, miracula vulgo iactata & credita; ne dum pauca quæ tuo iudicio ſunt arguenda, non arguens, vel reijciens, integrum opus fide minuas, & in ſuſpicionẽ adducas? Qui ſint Ariſtarchi qui ea incerta exiſtiment; licet te ab illis ſubtrahere videaris, cùm tamẽ eadem vulgò iactata ac credita dicas, te ipſa te inter illos adnumeras. Sed ante omnia te ipſum ad tuam reuoco ſcriptionem, dum præceptoris tui iudicium de te editum ſic deſcribis in duodecimi libri tui præfatione: Fratrem (inquis) Franciſcum Victoria, lector optime, eum quem ſummũ Theologiæ præceptorem Hiſpania Dei ſingulari munere accepit ſolitum dicere audiui, poſtquam ab illius ſchola diſceſſi, ſe ingenio meo quidem egregiè delectari: ſed id vereri, ne huius excellentia quadam elatus, & exultans, immoderatè iactarer; & grandior effectus, non latè modò & liberè ingrederer, ſed temerè etiam ac licenter præceptoris veſtigia cõculcarem. Hæc tu ipſe. At vtinam vnius tanti viri præceptoris, & non maiorum omniũ de dialogis Gregorij iudicium contempſiſſes, neque tot adſtipulatoribus tuam prætuliſſes ſententiam. Prouoco te ad Patres tuos ſanctiſſimos ac eruditiſſimos viros Hiſpaniarum doctores, Iſidorum, S. Illefonſum, eiuſque ſucceſſorem poſt Quiricum, S. Iulianum, qui

libros proguoſticôn ſcripſit. Quantum Iſidorus Gregorij ſcripta omnia plurimi fecerit, ipſum conſule lib de vir. illuſt. c. 27. vbi poſt immenia præconia, hæc tandem in fine: Felix (inquit) & uimium felix, qui omuium ſtudiurum eius potuit cognoſcere dicta. Illefonſus, & ipſe de vir. illuſtr. cap. 2. Tanto (inquit) per gratiam Spiritus ſancti ſcientię lumiue prædicus, vt non modò illi præſentiū temporum quiſpiam, ſed ue in præteritis quidem par fuerit vnquam. Ita enim cunctorum meritorum claruit perfectiune ſublimis, vt excluſis omuium illuſtrium virorum comparationibus, uihil illi ſimile demonſtraret antiquitas. Vicit enim ſanctitate Antouium, eloqueutia Cyprianum, ſapientia Auguſtinum, &c. Certè Iulianus in his quæ diſſerit in libris prognoſticôn, è dialogorum S. Gregorij libris teſtimonium petit. Itemque ſanctorum Patrum conuentus ex ijſdem dialogis mutuati ſunt auctoritatē, ex ijſdēq; citatas hiſtorias deſcripſere, vt in Concilio Tributienſi cap. 17. vbi recitatur mirandum illud prodigium de Valentino eccleſiæ Defenſore, de quo S. Gregorius agit libro 4. dialog. c. 53. quod præ cæteris fortè Ariſtarchi tui commētum eſſe cenſebunt. Hadrianus Papa in epiſtola quam ſcripſit ad Carolum Magnum, non ſemel eoſdem S. Gregorij citat dialogos. Iiſdem dialogis vt validiſſimis armis vſus eſt etiam Ionas Aurelianenſis ad confutanda portentoſa monſtra Claudij Taurinenſis. Quanti illos fecerit Zacharias Papa, hæc habes à Ioanne Diacono lib. 4. c. 75. Hus libros (inquit) Zacharias, ſanctæ Eccleſiæ Romanæ epiſcopus, Græco Latiuoque ſermone doctiſſimus, temporibus Couſtantini Imp. poſt anuos ferè cētum ſeptuagiutaquinque iu Græcam linguam conuerteus, Orientalibus eccleſiis diuulgauit. Hæc Ioannes. Quanti autē eos Græci æſtimarint, ex his potes intelligere, dum Gregorium citantes, Dialogum appellant. Quid ad hæc, vir optime, nunquid his omnibus cæcuuentibus, tu ſolus vides? ac cęteris dormitantibus, tu ſolus vigilas? ſed ad quam lucernam? tu ipſe prodis; dum eodem capitulo hæc de Ludouico Viues: Iuſtiſſima eſt (iuquit) Ludouici querela de hiſtoriis quibuſdam in Eccleſia confectis, &c. Hæc tu de illo, cuius ſcriptiones quaſi indiguerint ſcopa, notum eſt umnibus. ſed quid in his immoror? Quid de dialogis S. Gregorij ſit ſentiendum, cùm tecum ago, non alterius quàm tui ipſius appello iudicium. In memoriam, quæſo, reuoca; quid de his nuper ſenſeris, quid ipſe nuper ſcripſeris: te ipſum enim ad tua ſcripta iterum prouoco. Hæc enim ante quatuor paginas eodem capitulo, quo de recta ſcribendæ hiſtoriæ ratioue diſputas, poſita habes: Prima lex (inquit) ex hominum probitate integritateque ſumetur. Quæ omuino res locum habet, cùm quæ narrant hiſtorici, ea vel ipſi ſe vidiſſe teſtantur, vel ab his qui viderunt, accepiſſe. Qualia ſunt pleraque in epiſtolis Ambroſij, Cypriani, Hieronymi, Auguſtini, in libris quoque de Ciuitate Dei, in dialogis S. Gregorij, breniter in omnibus ferè Doctorum eccleſiæ probatiſſimorum ſcriptis: in quibus meudacium ſuſpicari, quod ad memoriam ſempiternam transferre illi ſcribendo voluerint, piaculum eſt. Magnis quippe, præclariſque virtutibus viri ſanctiſſimi atque optimi id conſequi meruerunt, vt in rebus huiuſmodi, quas vel ſpectaſſe ſe, vel ab aliis fide dignis qui ſpectauerint, ſe audiuiſſe teſtati ſunt, fides omnino illis adhibeatur. Hæc tu quidē, cùm ſtatim in Eraſmum, & in alios recentiores inueheris, qui ſtultè nimis à prædictis defecerunt. His certè nihil grauius, nihil eruditius, nihil denique Catholico homine dignius dici potuit. Sed quæ tāta in re tanta, tantula temporis mora, in tanto homine inconſtātia? quid dicam amplius non habeo; niſi quòd illa priura diuino afflatus ſpiritu, veritate ſuadente, ſcripſiſti, poſteriora autem ipſe tuo ſenſu conatus es, quo qui ducitur, mendax eſt, veritate atteſtante: Omnis homo mendax, Deus autem verax eſt. Vt autem ad dictos dialogorū libros reuertar. Scripſit eos S. Gregorius, anuo quarto ſui Pontificatus, vt colligi poteſt ex lib. 4. c. 36. cùm peſtilentiam, quæ primo anno ſuæ ſedis Romam afflixit, ante triennium eſſe graſſatam affirmat. Quanta autem adhibita diligentia, quantoq; ſtudio veritatis, opus elaborauit; cùm quæ viderit, vel à certis probatiſſimiſque viris acceperit, ſcriptis mandauit; tam ex ijſdem libris, quàm etiam ex epiſt. 50 lib. 2. regiſtr. ad Maximianum epiſcopum Syracuſanum ſcripta, facilè poteſt iutelligi. Sed de his hactenus. Occurrimus etiam eiuſdem obiectioni de eodem S. Gregorio, qui de Sozomeno agens in regiſtro libro 6. epiſt. 31. ind. 15. cap. 95. locum illius citat de laude Theodori Mupſueſteni epiſcopi, quem quidem cùm prædictus Canus apud Sozomenum nou reperiri contendat, quaſi oſcitantiæ Gregorium redarguens, illum locum dicit eſſe Theodoreti lib. 5. cap. 39. ſed non animaduertit nos non habere integram hiſtoriam Sozomeni, ac cōplures eius libros excidiſſe. Nam cùm ipſe in præfatione ad Theodoſium Imp. teſtetur, ſe perducere ſuam hiſtoriam vſque ad decimumſeptimum Conſulatum ipſius; cumque ea quæ exſtat, nece Conſtantij Imp. collegæ Honorij, terminetur; qui (vt auctor eſt ſanctus Proſper in chronico, & alij) occiſus eſt, Agricola & Euſtachio Conſſ. neceſſe eſt affirmare, decem & octo annorum ſaltem temporis Suzomeni hiſtoriā intercidiſſe; quibus præſertim tēporibus exſurgente hæreſi Neſtoriana, quæ à prædicto Theodoro Mopſueſteno ducit originē, de eodem Theodoro prolixior erat, abſq; dubio, narratio. Ecquid mirū, ſi quod dixerat Sozomenus, à Theodoreto repetitum inueniatur; cùm & alia complura de his exempla in illorum hiſtoriis eſſe conſtet. Prætermittimus hîc alia, quæ de Theodoreto diſputat; memores notationes hîc nos tantùm conſcribere, non quaſcunque controuerſias diſputare, omnéſve aliorum errores corrigere.

24 Nono Kal. Ianuarij. Luna. A xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

VIGILIA[a] Natiuitatis Domini noſtri IESV Chriſti. Antiochiæ natalis ſanctarum Virginum[b] quadraginta, quæ in Deciana perſecutione per diuerſa tormẽta martyrium conſummarũt. Apud Spoletum ſancti Gregorij[c] preſbyteri & martyris, qui temporibus Diocletiani & Maximiani Imperatorum primò nodoſis fuſtibus cæſus, ac deinde poſt craticulam & carcerem, carduis ferreis in genibus percuſſus, ſed & ardentibus lampadibus per latera incenſus, tandem eſt decollatus. Tripoli ſanctorum martyrum Luciani[d], Metrobij, Pauli, Zenobij, Theotimi, & Druſi. Nicomediæ ſancti Euthymij[e] martyris, qui in perſecutione Diocletiani, cùm multos ad martyrium præmiſiſſet, ipſe enſe tranſfixus, ſecutus eſt ad coronam. Burdigalæ ſancti Delphini[f] epiſcopi, qui Theodoſij tẽpore claruit ſanctitate. Romæ natalis ſanctæ Tharſillæ[g] virginis, amitæ ſancti Gregorij Papæ, de qua ipſe teſtatur, quòd in hora exitus ſui IESVM ad ſe venientem viderit. Treuiris ſanctæ Irminæ[h] virginis, filiæ Dagoberti Regis.

DECEMBRIS 24.

VIGILIA Natiuitatis Domini.] De ea Beda, Vſuardus, Ado, Gregorius Toronenſis antè hos omnes de geſtis Franc. lib. 10. c. 31. Amalarius de Ordin. antiph. c. 14. Microl. cap. 32. ac demum cæteri omnes qui agunt de offic. eccleſiaſt. S. Auguſtinus presbyterum ſibi ſubditum ab officio presbyterij remouendum putauit, quòd inter alia (vt ait) Vigilia Natalis Domini, qua omnes eccleſiæ ſolent ieiunare, apud famoſam mulierem prandere, ac cœnare præſumpſiſſet. Scribit de his ad Xantippum Numidiæ epiſcopum epiſt. 236. De tremendo iudicio Dei in Eparchium presbyterum, eandem Vigiliam profanantem, ſcribit Gregorius Turon. de glor. mart. c. 87. vbi & de ſeuera animaduerſione in ſe ipſum diuinitus immiſſa, cùm ſe paulìſper ſomno dediſſet, ſubdit exemplum. Ea legant; attendantque, qui ſacratiſſima illa nocte ad iniquitates & peccata vigilant.

[b] Virginum quadraginta.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, Wandelbertus, & Petrus in catal. lib. 1. c. 89. & alij recentiores.

[c] Gregorij.] Beda, Vſoard. Ado, & alij de his hac die pluribus agunt. Eius autem acta ex antiq. codicibus edidit Mombrit. tomo 2. & Sur. tomo 6. Habemus eadem manuſcrip. quibus additur præclarum miraculum eius virtute editum anno Domini 1037. Incipit: Recolentibus vobis, &c.

[d] Luciani & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, & Ado; conſentiuntque vetera manuſcripta.

[e] Euthymij.] De eodem in iiſdem actis SS. Indes & Domnæ habetur mentio, apud Metaphraſt. die 26. Decemb. Lipom. tomo 5. & Surius tomo 6.

[f] Delfini epiſcopi.] Extant ad hunc S. Paulini Nolani epiſcopi epiſtolę quinque, videlicet 15. 16. 17. 18. & 19. Meminitq́; eiuſdem ſumma cum laude ſcribens ad Amandum, eiuſdem ciuitatis epiſcopum, epiſtola 11. & 14.

[g] Tharſillæ.] Hanc feliciter ex hac vita migraſſe hac die, ſcribit S. Gregorius, qui eius acta pluribꝰ refert. dial. lib. 4. c. 16 & in Euãg. homil. 38.

[h] Irminæ.] De eadem Ado, & alij recentiores; pluribus verò Trithem. de vir. Illuſt. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 138. Claruit (vt ait) anno Dñi 710.

xxvj. B Octauo Kal. Ianuarij. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5

ANNO [a] à creatione mundi, quando in principio Deus creauit cælum & terram, quinquies milleſimo centeſimo nonageſimonono: A diluuio verò anno bis milleſimo nongenteſimo quinquageſimo ſeptimo: A natiuitate Abrahæ anno bis milleſimo quintodecimo: A Moyſe, & egreſſu populi Iſraël de Ægypto, anno milleſimo quingenteſimo decimo: Ab vnctione Dauid in Regem, anno milleſimo trigeſimo ſecundo: Hebdomada ſexageſimaquinta iuxta Danielis prophetiam: Olympiade centeſima nonageſimaquarta: Ab vrbe Roma condita anno ſeptingenteſimo quinquageſimoſecũdo: Anno Imperij [b] Octauiani Auguſti quadrageſimoſecundo, toto orbe in pace compoſito, ſexta mundi ætate, IESVS CHRISTVS æternus Deus, æterniq́ue Patris Filius, mundum volens aduentu ſuo piiſſimo conſecrare, de Spiritu ſancto conceptus, nouemq́; poſt conceptionem decurſis menſibus, (*Hic dicitur alta voce,*) In Bethlehem Iudæ naſcitur ex MARIA virgine factus Homo. (*Hic autem altius, & in tono paſsionis:*)

NATIVITAS [c] Domini noſtri IESV CHRISTI ſecundùm carnẽ. (*Quod ſequitur, legitur in tono lectionis Martyrologij:*) Eodem die natalis ſanctæ Anaſtaſiæ [d], quæ tempore Diocletiani, primò diram & immitẽ cuſtodiam à viro ſuo Publio perpeſſa eſt, in qua tamen à Chryſogono confeſſore Chriſti multũ conſolata & confortata fuit: deinde à Floro Præfecto Illyrici diutina cuſtodia macerata, ad vltimum manibus & pedibus extenſis ligata eſt ad palos, & circa eam ignis accenſus; in quo martyrium conſummauit in inſula Palmaria, ad quam cum ducẽtis viris, & ſeptuaginta feminis deportata fuerat, qui variis interfectionibus martyrium celebrarũt. Romæ in cœmeterio Aproniani ſanctæ Eugeniæ [e] virginis, quæ tempore Gallieni Imperatoris poſt plurima virtutum inſignia, poſt ſacros virginum choros, Chriſto aggregatos; ſub Nicetio Vrbis Præfecto diu agonizans, nouiſſimè gladio iugulata eſt. Nicomediæ paſſio multorũ [f] millium Martyrum, qui cùm in Chriſti Natali ad Dominicũ [g] conueniſſent, Diocletianus Imperator ianuas eccleſiæ claudi iuſſit, & ignem circumcirca parari, tripodemq́ue cum thure præ

fonbus

foribus poni, ac præconem magna voce clamare, vt qui incendium vellent effugere, foras exirent, & Ioui thus adolerent: cumque omnes vna voce reſpondiſſent, pro Chriſto ſe libentiùs mori, incenſo igne conſumpti, eo die naſci meruerunt in cælis, quo Chriſtus in terris pro ſalute mundi naſci dignatus eſt.

DECEMBRIS 25.

ANNO à creatione mundi quinquies milleſimo centeſimo nonageſimonono.] Ita antiquæ tabulæ eccleſiarum, ſecundùm ſupputationem ſeptuagintaduorum interpretum, ex Euſebij chronico: quam quidem tam Occidentalem quàm Orientalem Eccleſiam conſtat eſſe ſecutam. Scimus autem de annorum calculo ab origine mundi varias eſſe diuerſorum ſententias; quorum alij in his ſeptuagintaduos interpretes, alij autē Hebraicá veritatem ſecuti ſunt. rurſumq; nec in vnam conuenire ſententiam qui prædictos interpretes, ſicut nec qui Hebræorum codices ſunt ſectati; adeoque inter ſe diſſentire, vt licet tam Latinorum quàm Græcorum ingens ſit numerus, qui tempora ſupputarint; nullus ferè qui alteri in omnibus conſentiat inueniatur, ureq; in his dici illud poſſit: Quot capita, tot ſententiæ. Non eſt modò nobis dicendũ per ſingula; nec breui ſcholio coarctanda ſunt, quę prægrande volumen expoſcunt. Satis tibi ſit, candide lector, nos hic demonſtrare eiuſmodi annorũ ſupputationem poſitam eſſe more maiorũ, ſimulque oſtendere Catholicam Dei Eccleſiam in ſupputando annorum numero, ſeptuaginta interpretes ſequi conſueuiſſe. Eſt de his in primis S. Auguſtini teſtimonium lib. 15. de Ciuit. Dei cap. 11. vbi agens de ſupputatione temporum: Eos (inquit) in auctoritatem celebriorem ſuſcepit Eccleſia, &c. cùm tamen aliquando idem plus tribuat Hebraicę veritati; idque (vt ait) non vt deroget dictis interpretibus, ſed quòd qui ex eis deſcripſerunt, aliquo errore lapſi ſunt. ita dicto lib. 15. cap. 13. Idipſum S. Hieron. de Hebraic. quæſtion. in Geneſ. Inſuper Iulianus epiſcopus Toletanus doctrina ac ſanctitate celebris, docet antiquum eſſe morem Romanę Eccleſiæ, in ſupputatione temporum ſequi ſeptuagintaduos interpretes. Agens etenim contra Iudæos, pluribuſquè differens, ac præferens eam interpretum ſupputationem illi quæ ex Hebraicis codicibus colligitur, poſt multas rationes, hæc ſubdit de antiquo Eccleſiæ vſu: Ergo (inquit) illa nobis & ſola pro his annis eſt obſeruanda auctoritas ſeptuaginta interpretum, quę meritò omnibus editionibus & tranſlationibus antefertur; quam etiam vſque omnes doctores eccleſiaſtici tenuerunt, & in hac præcipuè annorum ſupputatione ſecuti ſunt. Hæc Iulianus. Docent hęc etiam cùm rerum eccleſiaſticarum exempla, tum etiam ſanctorum Patrum auctoritates & teſtimonia. Acta Synodica œcumenica ſecundùm prædictos interpretes annos enumerant. Conſtat id ex ſexta Synodo can. 5. apud Theod. Balſam. pag. 198. Antiqui Patres, tam Græci quàm Latini, pari modò numerarunt, vt Heros epiſcopus Antiochenus, Theophilus eiuſdem ciuitatis antiſtes, Hippolytus Portuenſis, Cyprianus, Origenes, Iulius Africanus, Epiphanius, Euſebius, Cyrillus, Nicephorus, Suidas, & alij complures: Latinorum autem Lactantius, Philaſter, Auguſtinus, Oroſius, Iulianus epiſcopus Toletanus, Albinus Flaccus, & alij plures ex recentioribus, quos omittimus. ſatis ſit modò declaraſſe, Catholicam Dei Eccleſiam in annorum ſupputatione ab originę mundi dictos interpretes eſſe ſecutam; quod & antiqua Martyrologia, ex quibus hæc ſunt deſcripta, teſtantur. At quid dicam noſtrates? cùm factũ conſtet à Iudæorum hiſtoricorum antiquioribus; quorum qui clariſſimus habetur, Ioſephum conſtat numeraſſe annos ab originę mũdi ſecundùm ſeptuaginta duos interpretes, non autem ſecundùm Hebraicam veritatē, quod ex eo facilè intelligi poteſt, dum in præfatione librorum de Antiquitatibus, & contra Apionem lib. 1. ab origine mundi vſque ad ſua tempora numerat quinque mille annos. Quòd ſi qui ex textu Hebraico colligitur numerus certior eſſet; Hieronymus eius ſectator atque defenſor ad quid in lib. 1. Comment. in epiſt. ad Tit. cap. 3. hæc ait? Eiuſmodi annorum certum numerum aut difficile eſt inuenire propter librorum varietatem, & (dum paulatim de inemendatis inemendata ſcribuntur) errores inolitos: aut etſi inuenimus magno ſtudio & labore, nihil profutura cognoſcas. Faciunt certam quidem fidem eius rei multiplices ſupputatores ab inuicem diſcrepantes, qui licet ex Hebraico fonte numerũ deducant annorũ mundi, vix vnus vel alter reperitur qui alteri in omnibus conſentiat. Cuius rei creditur deſperatione victos antiquorum complures qui ante tempora Cõſtantini ſcripſere de temporibus commentarios; non niſi à Moyſi tempore annos numerare cępiſſe, vt tradit Lactantius lib. 4. c. 5. Quamobrem nullus faceſſat negocium, ſi de annis ab origine mundi, ex Hebraica veritate alij, tum antiquiores, tum recentiores, ſupputauerint annos. Nam ſi id aſſequi maioribus minus licuit; certè quomodo id recentiores ſibi tutò vendicent, non intelligo: etenim ſi codicum reſtituenda lectio eſt, non niſi ex antiquioribus exemplaribus rectè fieri poſſe continget. At de his ſatis.

Anno Imperij Octauiani Auguſti quadrageſimoſecundo.] Id etiam profitetur Euſeb. in chron. Epiph. in Panar. lib. 1. hæreſ. 20 & iterum lib. 2. hæreſ. 51. id in Homilia de indictione, quæ Græcè ſcripta Ioan. Chryſoſt. eſſe dicitur, idipſum Græcorum cęteri, Beda de ſex ætat. & alij. Sed huic ſenten-

ſententiæ auctores grauiſſimi refragari videntur; dum affirmant Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum natum anno quadrageſimo primo Imperij Octauiani Auguſti. Id etenim habet in primis Irenæus lib. 3. c. 25. Tertullianus contra Iudæos, ſanctus Hieronymus iterum, vt in Iſai. c. 2 in Daniel. lib. 1. c. 9. Caſſiodorus, Iulianus epiſcopus Tolet. Marianus Scotus, & quidā ex recentioribus hos ſecuti. Sed huiuſmodi diſcrepantia facillimè cōciliatur, ſi annorum Imperij Auguſti diuerſa ſupputationis ratio attendatur. Euſebius etenim, Epiphanius, & alij eam ſententiā de anno quadrageſimo ſecundo ſecuti, Auguſti annos exordiuntur ſequēti anno à nece Cæſaris, qui fuit annus ante Triumuiratum, Hirtio & Panſa Conſſ. ab Vrbe cōdita ſeptingēteſimus vndecimus, quo reuera ex ſenatuſconſulto declaratus eſt Imperator, eo quòd ſuo exercitu Romam ab Antonij furore liberaſſet: teſtatum id habes expreſsè in epiſtola decimaquinta Ciceronis ad Brutum, cuius quidē epiſtolæ tempus fuiſſe annum ante Triumuiratum facilè quiſque intelliget, qui illorum temporum res geſtas nouit. quanta æſtimata fuerit illa collati Imperij dignitatis amplitudo, ſcribens Brutus ad Ciceronem, hęc ait: Itaq; timeo de Conſulatu, ne Cęſar tuus altiùs ſe aſcendiſſe putet decretis tuis, quàm inde, ſi conſul factus ſit, deſcenſurum. Hæc ille de ea imperij Cęſaris maieſtate; quā maioribus in dies acceſſionibus auctā conſtat, quouſque ſumma rerum potitus, pleniſſimæ poteſtatis (vt dicemus paulo inferiùs) Imperator eſt appellatus. A prædicto itaque tempore complures antiquorum annos Auguſti Imp. numeraſſe certiſſimum eſt. Id etenim Euſebium feciſſe, ex eius chronico ſatis cōſtat. inde etiā Epiphanium numerare cœpiſſe liquet; dum, vbi ſuprà, hæreſi 51. Chriſtum natum ait Auguſto xiij. & Sillano Conſſ. cumque eum annum dicat quadrageſimum ſecundum Auguſti, neceſſe eſt vt ab anno ſequenti à nece Cæſaris eius numeri ducat exordium. Qui verò numerare conſueuerunt à tēpore Triumuiratus (id etiam vſu quondā receptum fuiſſe videtur) ij iure natum dicunt Chriſtum Dominum anno eiuſdem Imperij quadrageſimo primo. Rurſus autē alia ratione Clemens Alexan. li. 1. Stromat. numerans annos Imperij Auguſti ab eo tempore, quo debellatis iam cunctis hoſtibus, ſumma rerū potitus, Imperator antonomaſticè eſt appellatus, ait Dominum Ieſum Chriſtum natū anno viceſimo octauo eius Imperij. Hæc ea quidē ratione, quòd anno ſeptingenteſimoquinto ab Vrbe condita Octauiano quintùm, & Apuleio Conſſ. (inquit Dio lib. 52.) Idem Octauianus nomē Imperatoris accepit, non quale propter victoriam Tribuni vetuſto more ſolebant (id enim anteà & poſtmodum ex ipſis actionibus reportauit, vicies quidem Imperator dictus) ſed quo ſumma Imperij demonſtraretur, &c. Paulo pòſt autē accepiſſe oblatum à Senatu ſibi nomen Auguſti, idem auctor teſtatur. Hæc de annis Auguſti ea Faſtis Conſularibus ſunt deducta, quibus vſi ſunt Patres ad exactam temporum rationem perueſtigandam; quos qui contemnit, in multos errores labi neceſſe eſt; in quam ſententiam S. Auguſtinus lib. 2. de doctrina Chriſtiana cap. 28. hæc ait: Per Olympiades, & Conſulum nomina multa ſæpè quærūtur à nobis; & ignorantia Conſulatus quo natus eſt Dominus, & quo paſſus, nonnullos coëgit errare. Hæc Auguſtinus. Ex quo autem in hæc ſemel incidimus, quo annorum ratio ex Faſtis Conſulatibus deducenda, firmior certiorque eſſe noſcatur, hîc obiter inſulſæ nimis ac imprudenti quorundam obiectioni occurrimus, dicentium ea multitudine Conſulū ſuffectorum & allectorum, fallaciſſimum eſſe annos per Cōſules numerare; quaſi neceſſe ſit dictos Conſules cum illis qui ordinarij Conſules ſunt dicti, cōfundere. Vnius Dionis quæ modo occurrit ſententia, his ſatisfaciat, cuius libro 43. hiſt. Rom. hæc ſunt verba: Ab eo tempore (anno ab Vrbe condita ſeptingēteſimonono, quo Fabio Conſule mortuo, ſuffectus eſt ad paucas horas Caninius) cœptū eſt, vt perpauci toto anno Cōſulatum gererent; ſed alij pauciores, alij plures menſes dieſque, prout caſus tuliſſet, eo magiſtratu fungerentur: ac noſtro quidem tempore (Seueri Imp. videlicet) nemo neque ad integrum annum, neque ampliùs duobus menſibus ferè cum collega aliquo Conſul eſt: in cæteris ab antiquo more nihil diſcrepamus: annorum autem numerus his qui ab initio eius Conſules fuerunt, adſcribitur, &c. Hæc Dio, & ipſe eodem ordine numerans ſingulos annos, ſicut & feciſſe cōſtat Liuium, Tacitum, & alios hiſtoricos nobiliſſimos. Porrò tantum abeſt vt in annorum numero aliqua ratio haberetur ſuffectorum vel allectorum Conſulum: vt dicat Auſon. Gallus in Granar. act. pro ſuo Conſulatu, ſub quibus Conſulibus ij Conſulatum geſſerint, quærere opus fuiſſe.

NATIVITAS.] Hac ipſa die ex antiqua Eccleſiæ Catholicæ traditione Natalem Domini celebrari ſolitum, præter ea quæ feruntur in Conſt. Clem. lib. 5. c. 13. S. Auguſtinus teſtatur in Pſal. 132. & alij. Scimus tamen de die Natali Domini fuiſſe diuerſas ſententias, quas recenſet Clemens Alexand. li. 1. Stromat. Ægyptij inter alios à cæteris diſcrepantes, celebrabant Natalem Chriſti quo die agimus nos Domini Epiphaniam. Id etenim conſtat ex procœmio Paſchalis epiſtolæ Theophili epiſcopi Alexādrini, ex qua Caſſian. collat. 10. c. 1. S. Epiphanius etiam in eadem videtur perſtitiſſe ſententia, vt natus eſſet Dominus Ieſus vndecima die menſis Tubi, ipſe eſt apud nos dies Epiphaniæ. ſic ipſe in Panar. hæreſ. 51. quam quidem opinionem refellit S. Hieron. in Ezechiel. lib. 1. c. 1. Porrò Græcorum cęteri conſentientes eccleſię Latinæ, diſtinguere norunt diem Natalem Dñi à ſolennitate Epiphaniæ, vt apparet ex Greg. Nazian. & aliis Græcis Patribus. Extat & de his homilia S. Ioan. Chryſoſt. Græcè ſcripta in Bibliotb. Sfortiana. idq; ſecuta eſt etiā eccleſia Africana, vt ſcribit S. Aug. contra Creſcon. lib. 4. c. 37. & ſer. 40. de diuerſis. Duplici nomine hæc dies dicta à Græcis reperitur; nimirū Natiuitas, & Theophania, vt auctor eſt Greg. Nazian. orat. in Chriſti Natiuit. vbi Nicetas in ſchol. Theophania (inquit) Diuinitatis, Natiuitas humanitatis. Licet Latini Theophaniam dixerint Epiphaniā, vt Ordo Rom. Albin. Flac. de diuin. offic. & alij hos ſecuti. In quam autē hebdomadis diem inciderit Natalis Domini, docet ſexta Synodus, quæ prima die, quam nos Dominicam appellamus, natum Dominum profitetur, c. 8.

Anaſta-

[d] Anaſtaſiæ.] De eadem Beda, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menolog. ad xj. Kal. Ianuarij. Eius martyrij acta à Metaphr. edita, deſcripſerunt Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Alia paulo diuerſa in antiq. cod. manuſc. habemus, quorum exordiũ eſt: Prætextati viri illuſtris, &c. Eadem Mombrit. to. 1. Præfefert eorum titulus Anaſtaſium bibliothecariũ auctoré, de cuius præfatione in eadem acta meminit Molan. in addit. ad Vſuardum; legimus eãdem in dicto codice, quæ ſic incipit: Omnia quæ à ſanctis geſta ſunt, &c. Duas fuiſſe Anaſtaſias, ſuperiùs diximus, quarum ſenior paſſa eſt Valeriano Imperatore; agitur de ea v. Kal. Nouemb. Hæc autem iunior dicta, martyrio coronatur temporibus Diocletiani Imp. Duas etiã Anaſtaſias nouit Niceph. hiſt. lib. 7. c. 14. Fuit hæc Romę celeberrima: vetus enim eius nomine titulus hactenus perſeuerat, cuius habetur mentio in Concilio primo Roman. ſub Symmacho, atque in Ord. Rom. & aliis in locis. Illa autem ſenior, quæ Sirmij paſſa dicitur, Conſtantinopoli erat celebris: quam olim fuiſſe veneficam tradit Niceph. hiſt. lib. 14. c. 10. in fine; vbi ait eius reliquias tempore Gennadij epiſcopi Conſtantinopolitani Sirmio Conſtantinopolim tranſlatas: id ipſum Theodorus lector lib. 2. collect. in fine; additq; eas eſſe reconditas in baſilica Anaſtaſiæ, non quidẽ ab ea primùm ita denominata, ſed à S. Greg. Nazianz. cùm illic fides collapſa excitata eſſet, ita dicta. quam quidẽ olim perexiguam in auguſtiorẽ formam à ſe auctã S. Marcianus in honorem Dei Genitricis, & Anaſtaſię martyris Deo dicandã curauit, vt Marciani acta teſtantur, quæ deſcripſit Metaphr. habetque Lipom. tom. 5. De eadẽ baſilica & inſigni miraculo illic edito agit Niceph. hiſt li. 15. c. 22. & eadem, quæ diximus, Marciani acta: eam vetuſtate conſumptã ac denuò reſtitutam Baſilius Imp. lapideo exornauit faſtigio, vt tradit Cedren. in compend. hiſt. in Baſilio Imp. Monemus lectorẽ de vtriſque Anaſtaſiis contigiſſe, vt ob commune nomen, incuria quadã, & acta communicata atque ſimul confuſa videantur, vt quod alterius eſt, alteri tribuatur. Rurſus apocrypha quædã imò falſa omnino ferri ex anilibus fabulis congeſta de S. Anaſtaſia, quòd interfuerit ſanctiſſimo virginis puerperio, eo quòd ſcilicet eadem die de ea commemoratio in Eccleſia fiat. Huius autem, de qua hîc agitur, eſſe epiſtolas ad Chryſogonum, quas recitãt Nicephorus, Suidas, & alij, certum eſt.

[e] Eugeniæ.] Agunt de eodem Beda, Vſuard. ac cæteri Latinorum; Græci in Menol. pridie huius diei. Meminit eiuſdẽ, vt celeberrimæ martyris, Alcimus Auitus epiſcopus Viennenſis in carmine ad Fuſcinam ſororẽ de laude caſtitatis, li. 6. c. 20. Fortunat. in carm. de gaudio & ſpe vitæ æternæ, Aldelmus pluribus libr. de laude virginit. Eius acta deſcripta à Metaphr. exſtant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Habent tamen aliqua quæ cenſura indigeant; veluti quod ibi legitur de Philippo Eugeniæ patre, facto (vt ait auctor) epiſcopo Alexandrino; quod planè cõmentum eſſe, tabulæ epiſcoporũ Alexandrinorum, quæ ab Euſebio in chron. & in hiſtor. quę & à Nicephoro epiſcopo Conſtantinopolitano deſcribũtur, & aliis, manifeſtè declarant.

[f] Multorum millium martyrum.] Græci autem, vt horum ſolennitatem celebriùs agerent, tranſtulerunt eam poſt diem ſequentem in Menol. his verbis: Certamen viginti millium martyrum ſub Maximiano Imp. apud Nicomediam combuſtorum. Pluribus autem de his Niceph. hiſt. lib. 7. c. 6. vbi & ea quæ hîc leguntur, fuſiùs explicantur.

[g] Ad Dominicum conueniſſent.] Conuenire ad Dominicum, duplici poteſt ſenſu accipi; ac primò, vt idem ſit Dominicum, quod eccleſia, quò Chriſtiani conueniunt: ita in Concilio Laodiceno can. 28. *οὐ δεῖ τὰς ἀγάπας ἐν τοῖς κυριακοῖς ποιεῖν.* quod autem ibi Dominicum dicitur, trãſlatum habetur, Baſilica, diſt. 42. c. non oportet. Quo etiã ſenſu Cyprianus de opere & eleemoſ. In Dominicũ (inquit) ſine ſacrificio venis? & apud Rufin. hiſt. lib. 1. ca. 1. Tunc ſenior: Si hęc (inquit) ita eſſe credis, ſurge, & ſequere me ad Dominicũ, &c. Erat Antiochiæ nobiliſſima baſilica, Dominicum aureum, appellata, vt auctor eſt Hier. in chron. an. 22. Conſtan. Imp. Porrò huius nomenclaturæ Euſebius in oratione de laudibus Conſtantini hanc affert cauſam: Ædes ſacras (inquit) & templa vni omnium Deo atque vniuerſarum rerum Domino dicanda conſecrandaque curauit: vnde etiã templa quę erant ei conſecrata, Domini nomen obtinuerunt: quod nomen non ex hominibus, ſed ex ipſo omnium Domino illis fuit impoſitum, & propterea Dominica ſunt appellata. Hæc Euſeb. eadem ferè Walfrid. Strab. de reb. eccl. c. 7. Alio autẽ ſenſu, conuenire ad Dominicum, idem eſt, quod ad ſacrificium myſticũ, ad ipſas ſacras Miſſas accedere, idemque celebrare, Dominicum. Eſt de hoc eiuſdem Cypriani exemplum eodem lib. de opere & eleemoſ. Locuples (inquit) & diues es, & Dominicum celebrare te credis, quæ corbonam omnino nõ reſpicis? & epiſt. 63. ad Cecilium: Nunquid ergo Dominicum poſt cœnã celebrare debemus? &c. intelligẽs ipſum diuinum Miſſæ ſacrificium. Veterem eiuſmodi loquendi morem docent acta proconſularia ſanctorũ martyrũ Saturnini & ſoc. quę exſtant apud Sur. tom. 1. die 11. Februarij. Vbi ſancti martyres iudicio poſtulati, quòd ſacrã Synaxim contra Imp. præcepta egiſſent, ſic eorum Proconſuli reſponderunt: Dominicum cum fratribus celebraui. Et iterum: Sine Dominico eſſe non poſſumus. Et inferiùs ex verbis Procõſulis ſic interrogãtis: Si in collecta fuiſti? Reſpondit: Quaſi Chriſtianus ſine Dominico eſſe poſſit, aut Dominicum ſine Chriſtianis celebrari. an neſcis, ſatana, in Dominico Chriſtianum, & in Chriſtiano Dominicum conſtitutum? Et poſt alia: Ego deuota mente celebraui Dominicum, collectã cum fratribus feci, quia Chriſtianus ſum. Hæc ibi Felix martyr. Saturninus autem, cùm rogaretur ab eodem Proconſule Anulino his verbis: Tu Saturnine interfuiſti? reſpondit Saturninus: Chriſtianus ſum. Ait ille: Non à te quæro hoc, ſed vtrum egeris Dominicum? Cui reſpondit Saturninus: Egi Dominicum, quia Saluator eſt Chriſtus, &c. Hæc eteuim cùm ad prædictam vocem declarandam, tum etiam, vt innoteſceret, quo ardore fidei, etiam tempore perſecutionis Chriſtiani ad Diuinum ſacrificium conuenirent; vt eſt egregium exemplum prędictorum martyrum, ſimulque horum, de quibus hac die agitur.

Septimo

xxv.25. C Septimo Kal. Ianuarij. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6

HIEROSOLYMIS natalis ſancti Stephani[a] protomartyris, qui à Iudæis non longè poſt Aſcenſionem Domini lapidatus eſt. Romæ ſancti Marini[b] ordinis ſenatorij, qui ſub Carino Imperatore & Marciano Præfecto Chriſtianæ religionis cauſa comprehenſus, equuleo & vngulis ſeruili more punitus, in ſartaginem deinde coniectus, ſed igne in rorem conuerſo liberatus, feris quoque obiectus, & ab illis ſeruatus illæſus, tandem ad aram iterũ ductus, cùm idola oratione eius corruiſſent, percuſſus gladio, martyrij triumphum adeptus eſt. Item Romæ via Appia depoſitio ſancti Dionyſij[c] Papæ, qui multis pro Eccleſia impenſis laboribus, fidei documentis clarus effulſit. Ibidem ſancti Zoſimi Papæ & confeſſoris. In Meſopotamia ſancti Archelai[d] epiſcopi, doctrina & ſanctitate celebris. Maiumæ[e] ſancti Zenonis[f] epiſcopi. Romæ ſancti Theodori[g] manſionarij eccleſiæ ſancti Petri, cuius meminit beatus Gregorius Papa.

DECEMBRIS 26.

[a] STEPHANI Protomartyris, qui nõ longè poſt Aſcenſionem Domini lapidatus eſt.] Hæc eadẽ verba ſunt in vet. Rom. Martyrolog. quibus adſtipulantur antiqua manuſcr. necnon Beda, Vſuard. Ado, & alij. His refellitur eadē tempore necis Stephani opinio quæ Euodij & Hippolyti Thebani fertur nomine, quam refert Niceph. hiſt. lib. 2. c. 3. & Glycas in 3. parte Annaliũ. Errore etenim librariorum factum puto, vt loco ſeptem menſiũ (quod ſpatium temporis interceſſit à Chriſti Aſcenſione vſque ad martyrium Stephani) ſeptem anni poſiti habeātur. Rurſus autem cum terminum necis eius ab Aſcenſione Domini nimis arctant aliqui ex recentioribus, putantes eius martyrium contigiſſe tertio nonas Auguſti, quo eius ſacri corporis inuẽtio celebratur: cui quidem ſententiæ S. Auguſtinus ac cæteri aduerſantur, dum in ſuis ſermonibus hac die dictis, hunc diem Natalem Stephani, quo necatus à Iudæis palmam martyrij adeptus eſt, profitentur. Id etiam ſuperiùs notauimus ea die inuentionis. Præter ſanctorum Patrum de his teſtimonia, etiam firma ratio perſuadet, ſaltem vſque ad hãc diem, Stephani martyrium eſſe dilatum. Nam poſt Aſcẽſionem Domini, poſt Spiritum ſanctum datum Apoſtolis (vt habent Acta Apoſtolica) perſeuerauit aliquandiu Eccleſia in fractione panis, indeque occaſione oborti diſſidij, actum eſt de electione diaconorum, cùm electus eſt Stephanus, qui perſeuerauit aliquod temporis ſpatium faciens ſigna & prodigia magna in populo: qui miniſtrauit & Iacobo Apoſtolo, vt tradit S. Ignatius in epiſtola ad Trallianos. Quæ quidẽ omnia impleri potuiſſe ab Aſcenſione Domini vſque ad tertium Nonas Auguſti, nulla ratio perſuadet. Quænam verò occaſio fuerit vt ea die de inuentione ageretur, ſuo loco ſuperiùs diximus. Dicitur S. Stephanus tam à Latinis, quàm Græcis Patribus, Archidiaconus, ſiue Primicerius diaconorum, idemque & Protomartyr. Cuius laudes egregiis Orationibus proſecuti ſunt Patres, quas omittimus recenſere. Quo loco occiſus lapidibus fuit, ingens baſilica ab Eudocia Auguſta erecta eſt, de qua Niceph. li. 14. c. 50.

[b] Marini.] Agit de eodem Vſuardus hac die. Exſtant eius acta apud Mombrit. tom. 2. Vincent. lib. 13. c. 38. & 40. & Petr. in catal. lib. 1. c. 6.

[c] Dionyſij Papæ.] Vſuardus de eodem hac die, Beda autem poſtridie. De eius ſucceſſione Euſeb. chron. & hiſt. lib. 2. c. 24. Optat. lib contra Parmen. Auguſt. epiſt. 165. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Dionyſio Alexandr. Niceph. epiſc. Conſtantinop. in chron. & alij. Cætera diximus in Annal. eccleſ.

[d] Zoſimi

[d]Zoſimi Papæ.] De eodem Beda; ſed per errorem confuſus habetur cum alio Zoſimo, de quo idem ſuprà xv. Kal. Ianuarij. De huius ſucceſſione agit S. Proſper in chron. Marcellin. Comes in chrō. Niceph epiſc. Conſtantinop. in chron. & alij. Eius autē acta fuſiùs ſcripta ſunt à nobis in Annal. eccl.

[e] Archelai epiſcopi.] Hic primus reſtitit impio Maneti hæreſiarchæ, fuitque epiſcopus Caſcarorum in Meſopotamia, de quo pluribus S. Cyrillus Hieroſolym. in catecheſi ſexta, & Epiphan. hæreſ. 66. & lib. de menſuris & ponder.

[f] Maiumæ.] Eſt Maiuma ciuitas in Palæſtina, quæ & Nauale, ſeu Portus Gazæ dicta eſt: poſteà verò à Conſtantino dicta eſt Conſtantia; ſed Iulianus Apoſtata in odium illius & nomen & priuilegia in eam collata abſtulit, & Gazeis iterū ſubiecit; quæ per Synodum in priſtinum eſt reſtituta. De his Euſeb. in vita Conſtantin. lib. 4. c. 37. & 38. Sozom. lib. 2. c. 4. in fine, & lib. 5. c. 3. Nicephor. 8. c. 33. & lib. 1. c. 4. Accidit hîc opportunè, vt de Maiuma agamus, quo nomine feſtum appellatur, de quo eſt titulus lib. 11. Cod. Iuſtin. & l. vnic. de eodem, qua Arcadius Imp. præcipit, vt ſic reſtituatur illa celebritas, vt tamen ſeruetur honeſtas, & verecundia caſtis moribus perſeueret. Eadem in l. 15. tit. 6. Cod. Theod. vbi & ſecunda lex eſt, qua ab eodem Imperatore Maiuma penitus interdicitur. Certè acquieſcere non poſſumus Suidæ, vel Alciato lib. 5. Parerg. c. 5. eum ſecuto: dum dicunt fuiſſe feſtum à Romanis menſe Maio ad Oſtia Tiberina celebrari ſolitum. Nullus enim antiquorum, aut recentiorum, qui res Romanas ſunt proſecuti; nec inſuper Kalendarium ipſum feſtorum dietū Gentilium, quod ſumma cum diligentia nunc eſt editum, vllum de ea celebratione verbum facit. Certè quidem Plutarchus in Problem. Rom. quęſt. q. 86. dum de his agit quæ Romani menſe Maiō agere ſolerent, nullam prorſus de his quæ à Suida ſcribuntur habet mentionem. Præterea non in Occidentalibus oris, ſed in Oriente Maiumæ ſpectaculum viguiſſe, ex nuper citatis Arcadij Imperatoris legibus ſatis compertum habemt. Cùm enim in Codice Theodoſiano dictæ leges datæ reperiantur Conſtantinopoli; euidenter apparet, eas ab Arcadio latas ad illorum ſpectaculorum obſcœnitates coërcendas, quæ in Oriēnte ſub eius ditione exercebantur. Quænam enim ſubeſt ratio, vt Orientis Imperator Conſtantinopoli daret leges de his quæ Romæ agerēntur, cùm Occidētali Imperio tunc præeſſet Honorius? Quænam autem ea eſſent ſpectacula, & cur ſic dicta, paulo exactiùs inueſtigemus. Ea quidem fuiſſe fœdiſſima, prædictæ ab Arcadio latæ leges ſignificant; & (ni fallor) ea ipſa videntur, aduerſus quæ S. Ioan. Chryſoſt. declamat in homilia de Dauid & Saule, cùm ait: Non metuis, non expaueſcis, dum oculis, quibus illic lectum, qui eſt in orcheſtra, ſpectas, vbi deteſtandæ adulterij fabulæ peraguntur, ijſdem hîc ſacram menſam intueris? &c. Omnium enim libidinum imagines tam verbis quàm re ipſa repreſentari illis obſcœnis ludis, oſtendit. idemque vetuit, ne qui illis ſpectaculis interfuiſſent, in eccleſiā ingredi præſumerent, niſi prius peccatum per pœnitentiam expiaſſent. Mihi etiam illud perſuadetur, eiuſdē Chryſoſtomi declamationibus impulſum fuiſſe Arcadium Imperatorem, primò vt eam legē ferret, qua à Maiuma, quæ eſſent fœda, reſecaret; deinde verò vt poſt biennium, Conſule Theodoro, iterum lege lata prorſus abſcinderet, ac prohiberet. Memini me legiſſe etiam Iulianum Apoſtatam in Miſopogone, Antiochenos de Maiumis feriis redarguiſſe, cùm ait: Vnuſquiſque veſtrûm priuatim in conuiuiis & feriis Maiumæ pecuniā effundit: pro nobis ipſis & communi ſalutē neque priuatim neque publicè ſacrificatis, &c. Quod autem ad nomen pertinet; non aliundè quàm à dicta ciuitate Maiuma originem ducere, exiſtimo: ſiquidem ibidem impudiciſſimè colebatur Venus, cuius turpiſſimum ſimulachrum in loco, qui dicebatur Tetramphodos, ad Arcadij vſque tempora libidinum illecebris palàm expoſitum permāſit, quod virtute ſanctæ Crucis, agēte S. Porphyrio Gazenſi epiſcopo, ſpōte collapſum, perfractum eſt, eiuſdē Arcadij tempore. Scribit eam hiſtoriam Marcus diaconus Gazenſis; retulit eam Metaphr. in diem 20. Febr.

[g] Zenonis epiſcopi.] De eodem Sozomenus hiſt. lib. 7. c. 27. Niceph. hiſt lib. 4. c. 47. & libro 13. cap. 2. vbi ait, ab hoc ordinatum eſſe lectorem ſanctum Ioannem Chryſoſtomum: illum eſſe ratus de quo Socrat. hiſtor. lib. 6. c. 3. ſed verius puto, illum fuiſſe Zenonem Tyrium epiſcopum, de quo ſuperiùs 5. Iunij in Dorotheo.

[h] Theodori.] Agit de eodem S. Gregorius Papa libro 3. dialog. cap. 34

Sexto Kal. Ianuarij. Luna. D xxiiij.

27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

APVD Epheſum natalis ſancti Ioannis[a] Apoſtoli & Euangeliſtæ, qui poſt Euangelij ſcriptionem, poſt exilij relegationem, & Apocalypſim diuinam, vſque ad Traiani Principis tempora perſeuerans, totius Aſiæ fundauit rexitque eccleſias.

Alexan-

Alexandriæ ſancti Maximi[b] epiſcopi, qui ſatis clarus & inſignis titulo confeſſionis effectus eſt. Conſtantinopoli ſanctorum confeſſorum Theodori[c] & Theophanis fratrũ, qui à pueritia in monaſterio ſancti Sabæ nutriti, cùm poſtea pro ſanctarum imaginum cultu aduerſus Leonem Armenum ſtrenuè decertarent, eius iuſſu verberibus affecti, exilio relegantur: ſed eo mortuo, rurſus Theophilo Imperatori, qui eadem impietate detinebatur, conſtanter reſiſtentes, verberibus iterum cæſi, in exilium pulſi ſunt, vbi Theodorus in carcere expirauit: Theophanes verò, pace demum Eccleſiæ reddita, factus Nicænus epiſcopus, quieuit in Domino. Ibidem ſanctæ Niceratæ[d] virginis, quæ ſub Arcadio Imperatore claruit ſanctitate.

DECEMBRIS 27.

IOANNIS Apoſtoli.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri Latinorũ: Græci autem in Menologio vj. kalend. Octobris his verbis: Migratio ſancti glorioſi & celebris Apoſtoli ac Euangeliſtæ Ioannis cognomēto Theologi. Hæc illi, reuera vita functum credentes, ſicut & Polycrates Epheſi epiſcopus ſcribens ad Victorem Romanum Pontificem, quem refert Euſebius hiſtor. libro 3. c. 25. atque Ioannes Chryſoſtomus in homilia in laudem duodecim Apoſtolorum, vbi de Ioanne inquit, quòd poſt mortem tanquam viuus Epheſum curat: idēq; de eius ſepulchro non oſſibus vacuo meminit Homilia 26. in epiſtolam Pauli ad Hebræos. id ipſum & alij Græcorum profitentur; Latinorum autem antiquior Tertullianus hæc in libro de anima: Tranſlatus eſt (inquit) Enoch & Elias, nec mors eorum reperta eſt, dilata ſcilicet: cęterum morituri aſſeruantur, vt Antichriſtum ſuo exſtinguant ſanguine. obiit & Ioannes, quem in aduentum Domini remanſurum fruſtrà ſpes erat. Hæc Tertullianus. Hieronymus id ipſum aſſeueranter affirmat lib. de Script. Eccleſ. in Ioanne, & commentar. in Matth. c. 20. Cæleſtinus Papa in epiſtola quam ſcribit ad SS. Synodum Epheſinam meminit reliquias S. Ioannis Euangeliſtæ Epheſi in honore haberi, oſtendens eum iam eſſe defunctum. De iiſdem Synodica Orientalium ad ſenatum Conſtantinopolitanum; exſtat inter acta Concilij Epheſini edit. Peltanæ tom. 2. cap. 14. & tom. 3. cap. 6. Prætermus de ea aliorum tam Græcorum quàm Latinorum teſtimonia, qui in commentariis in Matth. cap. 30. & Ioan. cap. 21. de his egēre. Satis modò ſit, quid de his antiquitas tradiderit, aperuiſſe: quid de his Polycrates eius loci epiſcopus, quid Ioannes Chryſoſtomꝰ, qui Epheſi interfuit Synodo ſeptuaginta epiſcoporum, cùm depoſuit epiſcopũ Epheſinum, vt eius vitæ acta declarant apud Socratem libro 6. cap. 10. Sozomenus libro 8. cap. 6. Pallad. in dial. de Ioanne Chryſoſtomo, & Metaphraſt. in vita ipſius: Ioanni Chryſoſtomo hæc dicenti adſtipulatur Nicephorus libro 2. cap. 42. Hæc quidem antiquitatis teſtimonia pluris apud me ſunt quibus ſuis aliorum recentiorum contentioſis aſſertionibus. De tempore exitus hæc S. Hieronymus: Confectus ſenio, ſexageſimo octauo poſt paſſionem Domini anno mortuus, iuxta vrbem eandem ſepultus eſt. Adnumeratur hic annus à Chriſti aduentu (ſecundùm Faſtos Onuphrij) centeſimus primus. Inter religioſas Orientales peregrinationes perecelebris erat Epheſina, viſitandi gratia ſepulchrum eiuſdem Apoſtoli; cùm præſertim certa quadam traditione exploratum haberetur, illic apud eundem Apoſtolum Dei genitricem Mariam aliquando permāſiſſe; eſt de ea egregium teſtimonium SS. Oecumenicæ Synodi Epheſinæ in epiſtola Synodali ad clerum Conſtantinopolitanum. Exſtat inter acta eiuſdem Concilij in edit. Pelt. tomo 2. cap. 27. Indeque putamus eueniſſe, vt illic præcipua, & inter alias plures baſilica auguſtior eſſet; quæ nomine Dei genitricis Mariæ appellaretur, vbi & eadem ſacroſancta Synodus habita eſt aduerſus Neſtorium, Cæleſtino Romano Pontifice. Poſt eam erat baſilica nomine ſancti Ioannis, quam tunc temporis ſibi ſchiſmatici vindicabant; eandem poſtea dirutam Iuſtinianus Imperator in honorem eiuſdem Apoſtoli longè ampliorem excitauit, vt ſcribit Procopius de ædific. Iuſtiniani Imperatoris libro 5. De tunica eiuſdem S. Ioannis Romam allata, ac miraculis illuſtrata, agit Ioannes diaconus in vita ſancti Gregorij Papæ lib. 3. c. 57. 58, & 58. Acceperat enim eam idem S. Pontifex à Ioanne abbate, vt indicant eius litteræ ad eundem Ioannem libro 2. indict. 11. epiſt. 3. c. 42. Mentio habetur de eadem peregrinatione Epheſum ad ſanctum Ioannem in Prat. ſpirit. cap. 180. De rebus geſtis eiuſdem Apoſtoli præter illa quæ in ſacris litteris ſcripta reperiuntur, & ea quæ Tertullianus & ſanctus Hieronymus ſcribunt de dolio feruentis olei, quæ recipiuntur ab omnibus; feruntur acta quædam Procori nomine, quæ ſcatent erroribus, ſicut & ea quæ Melitonis nomine edita ſunt de tranſitu Dei genitricis. Alia ſunt inſuper quæ inter paſſiones Apoſtolorum ſcribuntur anonyma: quæ autem de ſepultura eius feruntur apocrypha, conſule Auguſtinum tract. 124. in Ioannem.

De

De prædicatione eius in Aſia, Hieronymus, Ioan. Chryſoſtomus, ac cæteri teſtantur. Parthis etiam Euangelium annunciaſſe, vetus illa inſcriptio eius epiſtolæ ad Parthos ſignificat Eundem Apoſtolum verbi prædicatione ad Indos penetraſſe, declarant litteræ Apoſtolicorum virorum, ipſorum inquam Patrum ſocietatis Ieſu, qui nuper in illis regionibus ſacrum Euangelium reſtituerunt: datæ ſunt anno Domini M.D.LV. De rebus geſtis ipſius in Phrygia ſcribit Metaphraſtes die 5. Septembr. apud Lipomanum tom. 6.

[b] Maximi epiſcopi.] De quo Vſuardus & alij recentiores. Scribit de Maximo Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 7. cap. 10. 12. & 14. ex epiſtola Dionyſij, aitque ſucceſſiſſe Maximum Dionyſio anno duodecimo Gallieni Imp. eadem Niceph. hiſt. lib 6. c. 34. Ad hunc Maximum, quem alij Maximianum dicunt, S. Fœlix Papa, ſucceſſor S. Dionyſij, ſcripſit epiſtolam aduerſus tunc emergentem hæreſim Pauli Samoſateni, cuius epiſtolæ fragmentum recitatur in actis Synodi Epheſinæ contra Neſtoriũ; reperiturque deinde intexta in Cõcil. Chalcedon. ex ſcriptis S Cyrilli epiſcopi Alexandrini.

[c] Theodori & Theophanis.] Agunt de iiſdem Græci hac die in Menologio. res geſtas ipſorũ editas à Metaphraſte, habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. De his etiam Cedren. & Zonaras in Theophilo Imperatore.

[d] Niceratæ.] Ferunt eandem fuiſſe medicæ artis peritam Sozom. hiſt. lib. 8. cap. 23. & Niceph. lib. 13. c. 25. Vnde coniectura ducimur opinari, hanc illam eſſe quæ S. Ioanni Chryſoſtomo ſtomacho laboranti ſalubre parauit antidotum, de qua ipſe ſcribit epiſt. 4. ad Olympiadem.

28 Quinto Kal. Ianuarij. Luna. E xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

IN Bethlehem Iudæ natalis ſanctorum Innocentiũ[a], qui ab Herode Rege pro Chriſto interfecti ſunt. Ancyræ in Galatia ſanctorum martyrum Eutychij[b] preſbyteri, & Domitiani diaconi. In Africa natalis ſanctorum martyrum Caſtoris[c], Victoris, & Rogatiani. Nicomediæ ſanctorum martyrum Indes[d] Eunuchi, Domnæ, Agapis, & Theophilæ virginum & ſociorum, qui in perſecutione Diocletiani poſt longa certamina diuerſo mortis genere coronam martyrij ſunt aſſecuti. Neocæſareæ in Ponto ſancti Troadij[e] martyris, in perſecutione Decij: cui agonizanti ſanctus Gregorius Thaumaturgus in ſpiritu adfuit, eumque ad ſubeundum martyrium roborauit. Arabiſſi in Armenia inferiori ſancti Cæſarij[f] martyris, qui ſub Galerio Maximino paſſus eſt. Romæ ſancti Domnionis[g] preſbyteri. Apud Nurſiam ſanctorum monachorum Eutychij[h] & Florentij, quorum meminit beatus Gregorius Papa. In Ægypto ſancti Theodori[i] monachi, diſcipuli ſancti Pachomij. In monaſterio Lerinenſi ſancti Antonij[k] monachi, miraculis clari.

DECEMBRIS 28.

SAnctorum Innocentium.] De his Beda, Vſuardus, ac cæteri Latinorũ: Græci autem in Menologio die ſequenti. Antiquiſſima hæc eſt ſolennitas in Eccleſia, de qua Origen. in Matth homil. 3, hæc ait: Benè, inquit, & ſecundùm voluntatem, Dei eorum memoriam ſancti Patres celebrari mandarũt ſempiternam in eccleſijs, veluti pro Domino morientium, &c. Eoſdem Innocentes conſueuerunt antiqui Patres appellare martyres, vt inter alios

Irenæus aduerſus hæreſ. lib. 3. cap. 18. De eadem celebritate duo habentur ſermones S. Auguſtini, tondem ei tributi ſunt 8. 9. 10. & 11. de ſanctis; duo item Petri Chryſologi 152. & 153. Celebratur etiam eius ſolennitatis octaua, in qua S. Auguſtinū duos ſermones habuiſſe teſtatur Poſſid. in Indic. Cur autem iiſdem infantibus nomen & honor martyrum deferatur, conſule Auguſtinum epiſtola ad Hieronymum 28. de natura & origine animarum.

[b] Eutychij & Domitiani.] Viuardus & alij recentiores de his hac die agunt.

[c] Caſtoris & ſoc.] Vetus Roman. Martyrolog. adſtipulāturque vet. manuſcript. ex quibus omnibus Molanus etiam hac die apud Viuardum.

[d] Indes & ſoc.] Agunt de iiſdem Græci hac die in Menologio. Eorum acta à Metaphraſte edita habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. meminitque de his Niceph hiſt. lib. 7. cap 6.

[e] Troadij.] Eius certamen & coronam deſcriptā habes à S. Gregorio Nyſſeno in actis S. Gregorij Thaumaturgi, quæ luculenta oratione narrauit.

[f] Cæſarij.] Græci de eodem. Arabiſſum ciuitas in Armenia non tantùm huius martyrio illuſtratur, ſed etiam exilio S. Ioannis Chryſoſtomi, imò hoſpitio nobilitatur: illuc etenim ad euitandos frequentes barbarorum incurſus confugiens, à Treio eius ciuitatis epiſcopo humaniſſimè ſuſceptus eſt, vt ipſe ſcribit epiſt. 4. & 69. De Arabiſſo, Cucuſo, Commana, Sebaſte, aliiſque Armeniæ ciuitatibus, ipſaque prouincia in quatuor partes diuiſa, vide Nouel. conſtit. collat. 10. tit. 32. de deſcript. quatuor præſ. Armen. Ex Arabiſſo etiam oriundus fuit Mauritius Imp. vt teſtatur Euſtath. in Eutychio.

[g] Domnionis.] De quo ſæpè S. Hieron. ſcribensque ad Deſiderium epiſt. 154. virum ſanctiſſimum, & ſui temporis alterum Loth appellat. Ad Domnionem exſtant eiuſdem Hieronymi epiſtolæ 51. & 109. necnon præfatio in Eſdram. Sanctus Paulinus in epiſt. ad Alipium 35. apud Auguſtinum Domnionem ſanctiſſimum, eundemque patrem appellat.

[h] Eutychij & Florentij.] Horum res geſtas ſcribit S. Gregor. dialog. lib. 3. c. 15. ex quo Petrus in catal. lib. 2. c. 51. & Molanus hac die.

[i] Theodori.] Hic ſpectatiſſimus ſanctitate monachus fuit, de quo agitur in vita S. Pachomij, & in Vit. Patrum part. 1. De eo & S. Nilus in lib. de oratione. Recenſetur inter ſcriptores eccleſiaſt. à Gennadio c. 8. De altero Theodoro monacho diſcipulo S. Antonij agitur ſupra ſept. Idus Ianuar.

[k] Antonij.] Huius acta conſcripta ab Ennodio Ticinenſi legimus manuſcript. in biblioth. Vatic. eſt eorum exordium: Vt præliaturi aſſurgunt buccinis, &c.

xxij. F **Quarto Kal. Ianuarij. Luna.** 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

CANTVARIÆ in Anglia natalis ſancti Thomæ [a] epiſcopi & martyris, qui ob defenſionem iuſtitiæ & eccleſiaſticæ immunitatis, impiorum hominum factione in baſilica ſua gladio percuſſus migrauit ad Chriſtū. Hieroſolymis ſancti Dauid [b] Regis & prophetæ. Arelate natalis ſancti [c] Trophimi, cuius meminit ſanctus Paulus ad Timotheum ſcribens: qui ab eodem Apoſtolo epiſcopus ordinatus, præfatæ vrbi primus ad Chriſti Euangelium prædicandum directus eſt: ex cuius prædicationis fonte, vt ſanctus Zoſimus Papa ſcribit, tota Gallia fidei riuulos accepit. Romæ ſanctorum martyrum Calliſti [d], Felicis, & Bonifacij. In Africa paſſio ſanctorum martyrum Dominici [e], Victoris, Primiani, Lyboſi, Saturnini, Creſcentij, Secundi, & Honorati. Viennæ in Gallia ſancti Creſcentis [f] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli, & primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi. Conſtantinopoli ſancti Marcelli [g] abbatis. In pago Oxymenſi ſancti Ebrulphi [h] abbatis & confeſſoris, tempore Childeberti Regis.

THOMÆ epiſcopi.] Huius præclariſſimi martyris res geſtas, complures ſcripſere; nimirum, Herebertus eius comes indiuiduus, poſtmodum Cardinalis & epiſcopus Beneuentanus, Ioannes Salisburgenſis epiſcopus Carnotenſis, Gulielmus Cantuarienſis, Alanus, & Benedictus abbates, necnon Eduardus eiuſdem S. Thomæ contemporaneus, cuius commentarium in compendium Surius redigens deſcripſit tom. 6. Eſt alia inſuper S. Thomæ vita Pariſijs impreſſa anno Domini 1495. contexta ex prædictis auctoribus vnà cum proceſſu de eccleſiaſtica libertate. Habemus apud nos incerto auctore de eodem S. Thoma egregium encomium, vbi deſcribuntur acta ipſius, ac quamplurima miracula ad ſepulcbrum eius edita; cunctaque auctor ſe vidiſſe teſtatur. Exſtat & Petri Bleſenſis epiſt. 27. de nece eiuſdem S. Thomæ epiſc. in qua ſanctiſſimi viri laudes prædicat. Sed (quod his omnibus anteponimus) exſtat in bibliotheca Vaticana regiſtrum omnium epiſtolarum S. Thomæ & aliorum; quæ toto illo plurium annorum perſecutionis tempore, vltro citroq; ſunt datæ: quas omnes exſcripſimus, retulimusque per annos ſingulos, vt ſcriptæ ſunt, in Annales eccleſiaſticos. Coronatus eſt martyrio S. Thomas anno Domini 1170. Facta eſt eiuſdem tranſlatio anno octauo Honorij Papæ tertij: exſtãt de ea re litteræ Apoſtolicæ, ſimulque opuſculum à Stephano Archiepiſcopo Cantuarienſi conſcriptũ. Habet hæc omnia cod. manuſcrip. bibliot. Vatican. num. 712: vbi etiam leguntur litteræ Alexandri Papæ tertij de eiuſdem canonizatione promulgatæ. Videre meruit ſeculum noſtrum hac ex parte feliciſſimum quamplurimos Thomas, ſanctiſſimos ſacerdotes, aliosque nobiliſſimos viros Anglicanos ampliori (liceat dicere) martyrio coronatos, duplicisque tituli coronis auctos; cùm non ſolùm (vt Thomas) pro eccleſiaſtica libertate, ſed pro fide Catbolica tuenda, reſtituenda, ac cõſeruanda, nobiliſſimo martyrio occubuerint; vt inter alios, quos nuper S. Societas Ieſu velut agnos innoxios in ſacris ſeptis, ſanctis eruditionibus ad martyriũ, acceptiſſimas Deo hoſtias, ſaginauit; quos Romanum, quos Rhemenſe, ſacra collegia, quæ dixerim celſas turres à facie Aquilonis, & fortiſſima propugnacula fidei, emiſerunt ad triumphos, prouexerũt ad coronas. Macte animo, macte virtute, Anglicanorum nobiliſſime ac glorioſiſſime cœtus, qui tam illuſtri militiæ nomen dediſti, ac ſacramento ſanguinem ſpopondiſti: æmulor ſanè vos Dei æmulatione, cùm vos martyrij candidatos, ac nobiliſſimę purpurę martyres deſignatos aſpicio. Compellor & dicere: Moriatur anima mea morte iuſtorũ, & fiant nouiſſima mea horum ſimilia.

[d] Dauid Regis.] De eodem hac die Beda, & alij recentiores. Plenæ ſunt de ipſo diuinæ ſcripturæ, multaq; de eo Ioſephus in libris Antiq. De immenſis prodigijs ad ſepulchrum eius editis, cùm Impius Herodes theſaurum inde auferre conaretur, vide eundem Antiquit. lib. 16. c. 11.

[e] Trophimi.] De quo Acta Apoſt. c. 20. 21. & Paul. 2. ad Corinth. cap. 4. Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Meminit eiuſdẽ Greg. Turon. de geſt. Franc. lib. 1 c. 30. vbi manifeſtiſſimè errat, dum eum temporibus Decij Imp. in Gallias miſſum affirmat. Agit de eo etiã Ado Vien. in chrõ. an. Domini 59. Petrus Cluniac. lib. 1. epiſt. 1. contra Heinricianos. 58 Doroth. in Synopſi, & alij. Zoſimi epiſtola quæ hic citatur, non habetur.

[a] Calliſti & ſoc.] De his Beda hac die, adſtipulanturque vet. manuſcript.

[e] Dominici & ſoc.] De his Beda vet. manuſcript. ac recentiores.

[f] Creſcentis.] Hic idem cum eo de quo ſuprà agitur quinto Kal. Iulij, de quo vide quæ ibi notauimus ea die: puto enim hac die tranſlationem celebrari.

[g] Marcelli abb.] De eodem Græci. Eius acta ex Metaphraſte deſcripta habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Claruit temporibus Leonis Imperatoris.

[h] Ebrulphi.] De eodem Vſuardus hac die. Eius autem res geſtas recitat Sur. tom. 6.

30 Tertio Kal. Ianuarij. Luna. G 23.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

SPOLETI natalis ſanctorum martyrum Sabini [a] epiſcopi, Exuperantij & Marcelli diaconorum, ac Venuſtiani Præſidis, cum vxore & filijs, ſub Maximiano Imperatore: ex quibus Marcellus & Exuperantius primùm equuleo ſuſpenſi, deinde fuſtibus grauiter mactati, poſtea vngulis abraſi, & laterum exuſtione aſſati, martyrium compleuerunt: Venuſtianus autem non multo pòſt vnàcum vxore & filijs gladio necatus eſt:

Irenæus aduerſus hæreſ. lib. 3. cap. 18. De eadem celebritate duo habentur ſermones S. Auguſtini, totidem ei tributi ſunt 8. 9. 10. & 11. de ſanctis; duo item Petri Chryſologi 152. & 153. Celebratus etiam eius ſolennitatis octaua, in qua S. Auguſtinú duos ſermones habuiſſe teſtatur Poſſid. in Indic. Cur autem iiſdem infantibus nomen & honor martyrum deferatur, conſule Auguſtinum epiſtola ad Hieronymum 28. de natura & origine animarum.

[b] Eutychij & Domitiani.] Viuardus & alij recentiores de his hac die agunt.

[c] Caſtoris & ſoc.] Vetus Roman. Martyrolog. adſtipulátur'que vet. manuſcript. ex quibus omnibus Molanus etiam hac die apud Vſuardum.

[d] Indes & ſoc.] Agunt de iiſdem Græci hac die in Menologio. Eorum acta à Metaphraſte edita habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. meminitque de his Niceph. hiſt. lib. 7. cap. 6.

[e] Troadij.] Eius certamen & coronam deſcriptá habes à S. Gregorio Nyſſeno in actis S. Gregorij Thaumaturgi, quæ luculenta oratione narrauit.

[f] Cæſarij.] Græci de eodem. Arabiſſum ciuitas in Armenia non tantùm huius martyrio illuſtratur, ſed etiam exilio S. Ioannis Chryſoſtomi, imò hoſpitio nobilitatur: illuc etenim ad euitandos frequentes barbarorum incurſus confugiens, à Treio eius ciuitatis epiſcopo humaniſſimè ſuſceptus eſt, vt ipſe ſcribit epiſt. 4. & 69. De Arabiſſo, Cucuſo, Commana, Sebaſte, aliiſque Armeniæ ciuitatibus, ipſaque prouincia in quatuor partes diuiſa, vide Nouel. conſtit. collat. 10. tit. 31. de deſcript. quatuor præſ. Armen. Ex Arabiſſo etiam oriundus fuit Mauritius Imp. vt teſtatur Euſtath. in Eutychio.

[g] Domnionis.] De quo ſæpè S. Hieron. ſcribenſque ad Deſiderium epiſt. 154. virum ſanctiſſimum, & ſui temporis alterum Loth appellat. Ad Domnionem exſtant eiuſdem Hieronymi epiſtolæ 51. & 109. necnon præfatio in Eſdram. Sanctus Paulinus in epiſt. ad Alipium 35. apud Auguſtinum Domnionem ſanctiſſimum, eundemque patrem appellat.

[h] Eutychij & Florentij.] Horum res geſtas ſcribit S. Gregor. dialog. lib. 3. c. 15. ex quo Petrus in catal. lib. 2. c. 11. & Molanus hac die.

[i] Theodori.] Hic ſpectatiſſimus ſanctitate monachus fuit, de quo agitur in vita S. Pachomij, & in Vit. Patrum part. 1. De eo & S. Nilus in lib. de oratione. Recenſetus inter ſcriptores eccleſiaſt. à Gennadio c. 8. De altero Theodoro monacho diſcipulo S. Antonij agitur ſupra ſept. Idus Ianuar.

[k] Antonij.] Huius acta conſcripta ab Ennodio Ticinenſi legimus manuſcript. in biblioth. Varie. eſt eorum exordium: Vt præliaturi aſſurgunt buccinis, &c.

xxij. F **Quarto Kal. Ianuarij. Luna.** 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

CANTVARIÆ in Anglia natalis ſancti Thomæ epiſcopi & martyris, qui ob defenſionem iuſtitiæ & eccleſiaſticæ immunitatis, impiorum hominum factione in baſilica ſua gladio percuſſus migrauit ad Chriſtũ. Hieroſolymis ſancti Dauid[a] Regis & prophetæ. Arelate natalis ſancti[b] Trophimi, cuius meminit ſanctus Paulus ad Timotheum ſcribens: qui ab eodem Apoſtolo epiſcopus ordinatus, præfatæ vrbi primus ad Chriſti Euangelium prædicandum directus eſt: ex cuius prædicationis fonte, vt ſanctus Zoſimus Papa ſcribit, tota Gallia fidei riuulos accepit. Romæ ſanctorum martyrum Calliſti[c], Felicis, & Bonifacij. In Africa paſſio ſanctorum martyrum Dominici[d], Victoris, Primiani, Lyboſi, Saturnini, Creſcentij, Secundi, & Honorati. Viennæ in Gallia ſancti Creſcentis[e] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli, & primi eiuſdem ciuitatis epiſcopi. Conſtantinopoli ſancti Marcelli[f] abbatis. In pago Oxymenſi ſancti Ebrulphi[g] abbatis & confeſſoris, tempore Childeberti Regis.

DECEM-

THOMÆ epiſcopi.] Huius præclariſſimi martyris res geſtas, complures ſcripſere; nimirum, Herebertus eius comes indiuiduus, poſtmodum Cardinalis & epiſcopus Beneuentanus, Ioannes Saliſburgenſis epiſcopus Carnotenſis, Gulielmus Cantuarienſis, Alanus, & Benedictus abbates, necnon Eduardus eiuſdem S. Thomæ contemporaneus, cuius commentarium in compendium Surius redigens deſcripſit tom. 6. Eſt alia inſuper S. Thomæ vita Pariſijs impreſſa anno Domini 1495. contexta ex prædictis auctoribus vnà cum proceſſu de eccleſiaſtica libertate. Habemus apud nos incerto auctore de eodem S. Thoma egregium encomium, vbi deſcribuntur acta ipſius, ac quamplurima miracula ad ſepulchrum eius edita; cunctaque auctor ſe vidiſſe teſtatur. Exſtat & Petri Bleſenſis epiſt. 27. de nece eiuſdem S. Thomæ epiſc. in qua ſanctiſſimi viri laudes prædicat. Sed (quod his omnibus anteponimus) exſtat in bibliotheca Vaticana regiſtrum omnium epiſtolarum S. Thomæ & aliorum; quæ toto illo plurium annorum perſecutionis tempore, vltro citroq; ſunt datæ: quas omnes exſcripſimus, retulimusque per annos ſingulos, vt ſcriptæ ſunt, in Annales eccleſiaſticos. Coronatus eſt martyrio S. Thomas anno Domini 1170. Facta eſt eiuſdem tranſlatio anno octauo Honorij Papæ tertij: exſtāt de ea re litteræ Apoſtolicæ, ſimulque opuſculum à Stephano Archiepiſcopo Cantuarienſi conſcriptū. Habet hæc omnia cod. manuſcrip. bibliot. Vatican. nom. 788: vbi etiam leguntur litteræ Alexandri Papæ tertij de eiuſdem canonizatione promulgatæ. Videre meruit ſeculum noſtrum hac ex parte feliciſſimum quamplurimos Thomas, ſanctiſſimos ſacerdotes, alioſque nobiliſſimos viros Anglicanos ampliori (liceat dicere) martyrio coronatos, duplicisque tituli coronis auctos; cùm non ſolùm (vt Thomas) pro eccleſiaſtica libertate, ſed pro fide Catholica tuenda, reſtituenda, ac cōſeruanda, nobiliſſimo martyrio occubuerint; vt inter alios, quos nuper S. Societas Ieſu velut agnos innoxios in ſacris ſeptis, ſanctis eruditionibus ad martyriū, acceptiſſimas Deo hoſtias, ſaginauit; quos Romanum, quos Rhemenſe, ſacra collegia, quæ dixerim excelſas turres à facie Aquilonis, & fortiſſima propugnacula fidei, emiſerunt ad triumphos, prouexerūt ad coronas. Macte animo, macte virtute, Anglicanorum nobiliſſime ac glorioſiſſime cætus, qui tam illuſtri militiæ nomen dediſti, ac ſacramento ſanguinem ſpopondiſti: æmulor ſanè vos Dei æmulatione, cùm vos martyrij candidatos, ac nobiliſſimę purpurę martyres deſignatos aſpicio. Compellor & dicere: Moriatur anima mea morte iuſtorū, & fiant nouiſſima mea horum ſimilia.

[d] Dauid Regis.] De eodem hac die Beda, & alij recentiores. Plenæ ſunt de ipſo diuinæ ſcripturæ, multaq; de eo Ioſephus in libris Antiq. De immenſis prodigijs ad ſepulchrum eius editis, cùm impius Herodes theſaurum inde auferre conaretur, vide eundem Antiquit. lib. 16. c. 11.

[e] Trophimi.] De quo Acta Apoſt. c. 20. 21. & Paul. 2. ad Corinth. cap. 4. Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Meminit eiuſdē Greg. Turon. de geſt. Franc. lib. 1 c. 30. vbi manifeſtiſſimè errat, dum eum temporibus Decij Imp. in Gallias miſſum affirmat. Agit de eo etiā Ado Vien. in chrō. an. Domini 59. Petrus Cluniac. lib. 1. epiſt. 2. contra Heinricianos. 5. 8 Doroth. in Synopſi, & alij. Zoſimi epiſtola quæ hîc citatur, non habetur.

[d] Calliſti & ſoc.] De his Beda hac die, adſtipulanturque vet. manuſcript.

[e] Dominici & ſoc.] De his Beda vet. manuſcript. ac recentiores.

[f] Creſcentis.] Hic idem eum eo de quo ſuprà agitur quinto Kal. Iulij, de quo vide quæ ibi notauimus ea die: puto enim hac die tranſlationem celebrari.

[g] Marcelli abb.] De eodem Græci. Eius acta ex Metaphraſte deſcripta habet Lipom. tom. 5. at Sur. tom. 6. Claruit temporibus Leonis Imperatoris.

[h] Ebrulphi.] De eodem Vſuardus hac die. Eius autem res geſtas recitat Sur. tom. 6.

30 Tertio Kal. Ianuarij. Luna. G xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10

SPOLETI natalis ſanctorum martyrum Sabini [a] epiſcopi, Exuperantij & Marcelli diaconorum, ac Venuſtiani Præſidis, cum vxore & filijs, ſub Maximiano Imperatore: ex quibus Marcellus & Exuperantius primùm equuleo ſuſpenſi, deinde fuſtibus grauiter mactati, poſtea vngulis abraſi, & laterum exuſtione aſſati, martyrium compleuerunt: Venuſtianus autem non multo pòſt vnàcum vxore & filijs gladio necatus eſt:

ſanctus verò Sabinus poſt manuum detruncationem, & diutinam carceris macerationem, ad mortem vſque cæſus eſt. Horum martyrium licet diuerſo exſtiterit tempore, vna tamē die recolitur. Alexandriæ ſanctorum Manſueti[b], Seueri, Appiani, Donati, Honorij, & ſociorum martyrum. Theſſalonicæ ſanctæ Anyſiæ[c] martyris. Ibidem ſancti Anyſij[d] eiuſdem ciuitatis epiſcopi. Mediolani ſancti[e] Eugenij epiſcopi & confeſſoris. Rauennæ ſancti Liberij[f] epiſcopi. Aquilæ in Veſtinis ſancti Rainerij[g] epiſcopi.

DECEMBRIS 30.

SABINI epiſcopi & ſoc.] De ijſdem Beda, Vſuardus, & alij omnes. Eius acta manuſcripta habemus, incipiunt: In diebus illis Venuſtianus, &c. Petrus in catal. libro. 2. cap. 19. eadem paucis perſtrinxit. De inſigni miraculo eius virtute edito ſcribit Paulus diacon. de geſt. Longob. libro 4 cap. 5. deque eodem martyre, & Petro epiſcopo Ticinenſi vide eundem libro 6. cap. 18. De eius ſacris reliquijs Firmum transferendis ſunt epiſtolæ S. Gregorij Papę in regiſtro lib. 7. epiſt 71. ad Chryſanthū 72. ad Paſſiuum, & lib. 11. epiſt 18. ad eundem.

[b] Manſueti & ſoc.] De his item Vſuardus, Wandelbertus, & vet. manuſcript.

[c] Anyſiæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio. Eius autem acta à Metaphraſte deſcripta habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Paſſa eſt in perſecutione Maximiani Imp.

[d] Anyſij epiſcopi.] Fuit hic ſucceſſor ſancti Acholij. Claruit temporibus Theodoſij Imp. Ad hunc ſcriptæ exſtant duæ epiſtolæ S. Ambroſij, 60. & 79. Ad ipſum ac cæteros Macedoniæ epiſcopos Ioan. Chryſ. epiſt. 165. Mentio habetur de eodem apud Pallad. dialog. de rebus geſtis ſancti Ioannis Chryſoſtomi.

[e] Eugenij epiſc.] Tabulæ eccleſ. Mediolan. ex quibus Molan. & Galeſ. hac die.

[f] Liberij epiſc.] De eo tabulæ eccleſ. Rauennat. & Hieron. Rub. hiſt. Rauen. libro 5. qui eum perueniſſe ait vſque ad tempora Victoris Papæ, & Seueri Imperatoris.

[g] Liberij epiſcopi.] De ipſo vet. monumenta eius eccleſiæ, quæ manuſcripta Romam miſſa accepimus. Fuit epiſcopus Furconienſis; cuius eccleſiæ in actis Conciliorum aliquando habetur mentio, vt ſuperiùs diximus.

xx A Pridie Kal. Ianuarij. Luna. 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

ROMÆ natalis ſancti Silueſtri[a] Papæ, qui magnum Conſtantinum Imperatorem baptizauit, & Nicænam Synodum confirmauit: multiſque alijs rebus ſanctiſſimè geſtis, quieuit in pace. Item Romæ via Salaria in cœmeterio Priſcillæ ſanctarum martyrum Donatæ[b], Paulinæ, Ruſticæ, Nominandæ, Serotinæ, Hilariæ, & ſociarum. Apud Senonas beatorum Sabiniani[c] epiſcopi, & Potentiani, qui à Pontifice Romano illuc ad prædicandum directi, eandem metropolim confeſſionis ſuæ martyrio illuſtrarunt. Ibidem ſanctæ Columbæ[d] virginis martyris, quæ igne ſuperato, in perſecutione Aureliani Imperatoris gladio

cæſa

cæſa eſt. Rhætiariæ ſancti Hermetis [e] exorciſtæ. Catanæ in Sicilia paſſio ſanctorum Stephani [f], Pontiani, Attali, Fabiani, Cornelij, Sexti, Floris, Quinctiani, Mineruini, & Simpliciani. Eodem die ſancti Zotici [g] preſbyteri Romani, qui Conſtantinopolim profectus, alendorum orphanorum curam ſuſcepit. Rauennæ ſancti Barbatiani [h] preſbyteri & confeſſoris. Eodem die ſanctæ Melaniæ [i] iunioris, quæ cum viro ſuo Piniano Roma abſcedens, & Hieroſolymam proficiſcens, ibi inter feminas Deo ſacras, vir inter monachos religioſam vitam exercuit, & ambo ſancto fine quieuerunt. ¶ Et alibi aliorum plurimorum ſanctorum Martyrum & Confeſſorum, atque ſanctarum Virginum. ℟. Deo gratias.

DECEMBRIS 31.

SILVESTRI Papæ.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & cæteri Latinorũ: Græci autem Kal. Ianuarij in Menologio, hiſce verbis: Eodem die ſancti Silueſtri Romani Pontificis, qui propter ſummum virtutis gradum, defuncto Melchiade, antiquioris Romæ creatus eſt epiſcopus. hic multorum patrator miraculorum, Conſtantinum Magnum ad fidem conuertit, cùm animæ & corporis morbos diuino baptiſmate ab eo expuliſſet. Hæc in Menolog. De eius ſucceſſione agit Euſeb. in chron. Optat. libro 2. contra Parmen. Aug. epiſt. 165. Niceph. in chron. & alij plures. De actis Silueſtri eſt cenſura Gelaſij in cap. ſancta Romana, diſtinct. 15. Habemus eadem manuſcript. quorum eſt exordium: Silueſter cùm eſſet infantulus, à vidua matre Iuſta traditus eſt Caritio presbytero, &c. Habet eadem Mombrit. tom. 2. Tribuunt nonnulli ea Euſebio Cæſarienſi (talis enim titulus illi commentatiolo affixus reperitur in aliquibus Codicibus) ſed error ex multis manifeſtus arguitur, cùm & Gelaſio teſte, acta Silueſtri incerto auctore ſint ſcripta. Habet & Metaphraſtes Silueſtri acta, quæ deſcripſit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. in quibus tamẽ nonnulla deſiderantur. Citantur acta Silueſtri Papæ vt authentica ab Hadriano Papa in epiſt. ad Carolum Magnum Imp. De veritate baptiſmatis Conſtantini Imp. per Silueſtrum Romæ exhibiti, ſatis egimus in Annal. eccleſ. vbi cæteras ipſius res geſtas per annos ſingulos ordine temporis digeſſimus. Breui de his diximus ſuperiùs 22. Auguſti in Timotheo. vbi de Cõſtantini baptiſmate nonnulla, quibus Euſebij Ariani impoſtura redarguitur, habentur conſcripta. De feſta die S. Silueſtri ferianda extat canon 1. de conſecr. diſtinct. 3. ex Gregor. viij. extra de ferijs cap. conqueſtus. Ea die S. Gregorius Papa in eccleſia habuit homiliam quæ eſt nona in Euang. & Innocentius tertius duas. Eccleſiam S. Silueſtri, quæ titulus Equitij dicta eſt, vt habet liber de Roman. Pontificib. Symmachus Papa à fundamentis erexit, ſeu, quod verius puto, reſtituit: nam Equitij titulum ab eodem Silueſtro fuiſſe inſtitutum, idem liber de Roman. Pontificib. docet in Silueſtro. In eadem eccleſia ſub maiori altare à Sergio iuniori Romano Pontifice reconditum eſſe corpus S. Silueſtri Papæ, docet vetus inſcriptio, quę inciſa marmori, intra cancellos eiuſdem eccleſiæ aſſeruatur. Rurſum de eccleſia S. Silueſtri Papæ, & ſacris imaginibus ibi poſitis muſiuo opere contextis, meminit Hadrianus Papa in epiſtola ad Carolum Magnum de imaginibus. Paulus Papa ædes paternas, in quibus natus fuerat & educatus, in eccleſiam & monaſterium conuertens, eandem in honorem ſanctorum Stephani protomartyris, & Silueſtri Rom. Pont. Deo dicauit. Extant de ea re eiuſdem literæ Apoſtolicæ, quæ hactenus in eodẽ monaſterio aſſeruantur: dicta eſt ea eccleſia, S. Silueſter apud Campum Martium, ſicut & antiqua monumenta teſtantur, vel (vt habet Martinus Polon.) S. Silueſter ad Caput, ob reconditum in ea caput Præcurſoris Domini.

[b] Donatæ & ſoc.] Ado de ijſdem agit, ac recentiores, conſentiuntque ver. manuſcript.

[c] Sabini & Potentiani.] De his Beda, Vſuardus, ac cæteri omnes. Horũ res geſtas, atque tranſlationem recitat Petrus in catal. lib. 1. c. 25. pluribus Mombrit. tom. 2. & tab. epiſcoporum Senonenſium apud Democharem.

[d] Columbæ.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij. In Breuiario Toletano legimus de ea ſacrum hymnũ, quo eius martyrium canitur. De eadem Mombrit. tom. 1. & Petr. in catal. libro 2. cap. 24. Longè hæc alia eſt à Columba Cordubenſi, de qua S. Eulog. in Memor. ſanct. lib. 3. c. 9. cuius natalis eſt dies xv. Kal. Octobr.

[e] Hermetis] De eodem, Vſuardus, Ado, manuſcript. ac etiam recentiores.

[f] Stephani & ſoc.] De his tabulæ eccleſiæ Catanenſis, vbi celebris eſt eorum memoria.

[g] Zotici.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, his verbis: Commemoratio S. Zotici orphanorum nutritoris, qui claris parentibus ortus, ex Vrbe Roma, à Conſtantino Magno in ciuitatem Cõſtantinopolitanam cum alijs quibuſdam

nobilibus ductus. Hæc ibi. Mich. Glyc. in 3. parte parr. annalium recenſens illuſtres viros quos ſecū Conſtantinus Roma Conſtantinopolim duxit, Zoticum inter alios numerat: de quo præclarum eſt illud elogium in conſtitutione Leonis & Anthemij Auguſtorum ad Dioſcorum præf. prætor. l. omnia priuilegia. Cod. de epiſc. & cler. his verbis: Zotici beatiſſimæ memoriæ, qui primus huiuſcemodi pietatis officia inueniſſe dicitur. Hæc ibi: licet mendoſus codex habeat, Iotici, loco Zotici: verior eſt itaque lectio, quæ notatur in margine. Quod autem in ea Conſtitutione Leonis Imp. Zoticus primus dicatur qui pium hoſpitalitatis officium erga pauperes exercuit, ſic accipias, vt ipſe Conſtantinopoli Xenodochium primus erexerit, ſicut in Portu Romano S. Pammachius peregrinorum, & Romæ Fabiola νοσοκομεῖον, vt auctor eſt S. Hieronymus: nam quod ad primam Xenodochij inſtitutionem ſpectat, Hyrcanum illud primum erexiſſe Hieroſolymis, ſcribit Ioſephus libro 13. Antiq. cap. 16. Hegeſippus libro 1. Iſidorus libro 15. orig. cap. 2. licet Ioſephi locum Gelenius aliter in Latinum verterit: nempe quòd Hyrcanus primus externum militem alere cœperit, nō pauperes peregrinos, prout veteres omnes intellexiſſe videmus.

[k] Barbatiani.] De eodem tabulæ eccleſiæ Rauen. Habuit ſermonem in die natali ipſius Petrus Damian. quo etiam eius acta contexuit, apud Sur. tom. 6. & iterum tom. 3. De eo item Petrus in catal. libro 2. cap. 23. Hieron. Rub. hiſt. Rauen. libro 3. & alij. Claruit temporibus Valentiniani tertij Imp. & Gallæ Placidiæ Aug. eius matris.

[l] Melaniæ iunioris.] De eadem hac die Græci. Res eius geſtas ex antiquis monumentis edidit Metaphraſtes, deſcripſit Lipom. tom. 5. Hæc iunior dicta reſpectu ſenioris, cuius neptis erat. de vtraque Pallad. cap. 13. Non imparis virtutis, aut minoris laudis Melania ſenior fuit aliquando, ſed poſtea Origenis fuligine præclariſſima opera obſcurauit. De Melania iuniore, eiusque viro Piniano agit ſanctus Auguſtinus epiſtols 224. 225. 227. & ſanctus Hieron. epiſt. 79. Inter eius acta nobilia, illud celeberrimum nō prætermittimus, quòd Voluſianum patruum, Romanorum nobiliſſimum, quem vt ad Chriſtum cōuerteret, ſanctus Auguſtinus tantoperè laborauit, vt ad eum, & ab eo ſcriptæ epiſtolæ, 1. 2. 3. & 4. indicant, illum inquam diſertiſſimum virum, & à Chriſtiana lege alieniſſimum tandem ipſa Melania Chriſto ſubegit, vt eius acta teſtantur.

FINIS NOTATIONVM.

Laus Deo, Beatæ Mariæ, Sanctiſque omnibus.

Libel-

Libellus ſupplex auctoris ad S.D.N.Sixtum Quintum, quo petit prædictas ſuas lucubrationes cognoſci à R. D. Wilhelmo Lindano, epiſcopo Ruremundenſi, tunc in Vrbe commoranti.

Sanctiſsimo D. N. Sixto Papæ Quinto. S.

CVM *ad calcem perductũ ſit, Deo iuuante, opus Notationum noſtrarum in Martyrologium Romanum, quo de omnibus quæ in eo habentur, pro viribus ratio redditur: meumq; in ea re inſtitutum, cùm de his coràm agerem (Beatiſsime Pater) apud te adhuc Cardinalem, mirificè commendares, vehementerq; ad opus ſuſcipiendum, perficiendumq; hortarère, cupiamq; in lucem edere, id nonnullis eruditis viris efflagitantibus, auideq; exſpectantibus: optarem prius auctoritate Beatitudinis veſtræ illud relegi & expendi à Reuerendiſsimo D. Wilhelmo Lindano, Epiſcopo Ruremundenſi, viro tum in Theologicis facultatibus, tum etiam in Eccleſiaſtica hiſtoria apprimè verſato: quem modò hic opportunè ipſius Eccleſiæ negotia detinent. Cumq; fuerit à dicto Præſule eiuſmodi opus perſpectum, diſcurſum, atque probatum: fas mihi ſit illud prælis committere in vſum Chriſtianæ religionis. Deus Beatitudinem veſtram (vt opus habet Eccleſia) diutiſsimè incolumem ſeruet ac protegat.*

Beatitudinis veſtræ humilis ſeruus Cæſar Baronius Soranus, Presbyter Congreg. Oratorij in Vrbe.

PP. Concedimus. cognoſcat Reuerendiſſ. Lindanus.

Sequitur relatio eiuſdem Wilhelmi Lindani, Epiſcopi Ruremundenſis, ad S. D. N. Sixtum Pont. Max.

BEATISSIME PATER,

SEQVVTVS S. V. *mandatum harum tergo inſcriptum ſuper Notationibus in Martyrologium Rom. Venerandi V. Cæſarij Baronij Sorani; teſtor hac mea manu, me in ijs perlegendis non reperiſſe, quæ vllam ſuſpectæ aut nouatæ fidei ingerant labem, nedum quæ ſanctæ Catholicæ noſtræ officiant Religioni, aut orthodoxæ aduerſentur doctrinæ; ſed varijs de cauſis digniſsimas equidem arbitror, vt primo quoque tempore in lucem edantur propter admirandam*

veteris eccleſiaſticæ hiſtoriæ doctrinam, & exquiſitam atque raram, eamq́ ſingularem Chriſtianæ antiquitatis cognitionem. In quorum fidem has meis & ſigillo & manu propria ſignaui. Romæ XI. *Kal. Septembr. anno M. D. LXXXV.*

Ita atteſtor
Wilhelm. Damaſi Lindanus, Eccl. Ruremundenſis Epiſcopus indignus.

Eiuſdem R. D. Wilhelmi Lindani teſtata fides de Notationibus imprimendis.

DIE *ſecunda Septembris ann. 1585. hunc libellum Sanctiſs. D. N. retuli, manum & ſigillum noſtri arbitrij teſtes oſtendens. eius Sanctitas iuſsit, vt eundem ſupplicanti redderem, qui R. P. Magiſtro S. Palatij exhiberet, vt prælo tradantur. Actum in area Domicilij Sanctiſs. D. N. in Quirinali, cùm proximè diſceſſurus Sanctitati ſuæ Vale dicerem.*

Ita eſt:
Wilhelmus Lindanus, Ecc. Ruremundenſis Epiſcopus indignus.

Exſtat de his omnibus originalis ſcriptio apud Reuerendiſſimum D. Magiſtrum ſacri Palatij, cuius ſubſcriptio hîc poſita ordine ſequitur:

DIE *prima Octobris 1585. recepta copia iſtius libri ſubſcripta R. D. Cæſaris Baronij auctoris manu, huic originali ſubſcribo, concedens vt imprimatur.*

F. Thomas Zobbius, ſacri Palatij Magiſter, manu propria.

LECTIO-

LECTIONES PER TOTVM ANNVM AD ABSOLVTIONEM CAPITVLI.

In Aduentu, tam in Dominicis, quàm in ferijs, vſque ad Vigiliam Natiuitatis Domini, Lectio.

DOMINE miſerere noſtri, te enim expectauimus, eſto brachium noſtrum in mane, & ſalus noſtra in tempore tribulationis. Tu autem Domine miſerere. ℟. Deo gratias.

In Vigilia Natiuitatis Domini, Lectio.

PER quem accepimus gratiam & Apoſtolatum ad obediendum fidei in omnibus gẽtibus, pro nomine eius, in quibus eſtis & vos vocati IESV Chriſti Domini noſtri. Tu autem.

In Die Natiuitatis Domini, Lectio.

IPSI peribunt, tu autem permanebis, & omnes vt veſtimentum veteraſcent: & velut amictum mutabis eos, & mutabuntur; tu autem idem ipſe es, & anni tui nõ deficient. Tu autem Domine.

In feſto ſancti Stephani Protomartyris, Lectio.

POSITIS autem genibus clamauit voce magna, dicens: Domine, ne ſtatuas illis hoc peccatum: & cùm hoc dixiſſet, obdormiuit in Domino. Tu autem Domine.

In feſto ſancti Ioannis Euangeliſtæ, Lectio.

IN medio Eccleſiæ aperuit os eius, & impleuit eum Dominus ſpiritu ſapientiæ & intellectus, & ſtolam gloriæ induit eum. Tu autem Domine.

In feſto ſanctorum Innocentium, Lectio.

HI empti ſunt ex omnibus primitiæ Deo & agno, & in ore ipſorum non eſt inuentum mendaciũ: ſine macula enim ſunt ante thronum Dei. Tu autem.

Dominica infra octauam Natiuitatis Domini, Lectio.

ITAQVE iam non eſt ſeruus, ſed filius: quòd ſi filius, & hæres per Deum. Tu autem Domine.

In Octaua Natiuitatis, Lectio.

IPSI peribunt. *vt in die Natiuitatis.*

In Epiphania Domini, & per Octauam, Lectio.

OMNES de Saba venient, aurũ & thus deferentes, & laudẽ Domino annunciantes. Tu autem.

Dominica infra Octauam Epiphaniæ, Lectio.

SICVT enim in vno corpore multa membra habemus, omnia autẽ membra non eundem actum habent: ita multi vnũ corpus ſumus in Chriſto, ſinguli autem alter alterius membra, in Chriſto IESV Domino noſtro. Tu autem Domine.

In Dominicis diebus, & ferijs per annum ab Octaua Epiphaniæ vſque ad Dominicam primam Quadrageſimæ: & ab Octaua Pentecoſtes excluſiuè, vſque ad Aduentum Domini, Lectio.

DOMINVS autẽ dirigat corda & corpora noſtra in charitate Dei, & patientia Chriſti. Tu autem.

In Dominica prima Quadrageſimæ, & in alijs Dominicis & ferijs vſque ad Dominicam Paſsionis.

QVÆRITE Dominum dum inueniri poteſt, inuocate eum dum prope eſt. Tu autem Domine.

In Dominica de Paſsione vſque ad feriam quartam maioris hebdomadæ, Lectio.

FACIEM meam non auerti ab increpantibus & conſpuentibus in me, Domine Deus auxiliator meus, & ideo non ſum cõfuſus. Tu autem Domine.

In Die Sancto Paſchæ, & per Octauam, & in omnibus Dominicis & ferijs vſque ad Aſcenſionem, Lectio.

SI conſurrexiſtis cum Chriſto, quæ ſurſum ſunt quærite, vbi Chriſtus eſt in dextera Dei ſedens, quæ ſurſum ſunt ſapite, non quæ ſuper terram. Tu autem Domine.

In Aſcenſione Domini, & per Octauam, Lectio.

VIRI Galilæi, quid ſtatis aſpicientes in cælum? Hic IESVS, qui aſſumptus eſt à vobis in cælum, ſic veniet, quemadmodum vidiſtis eum euntem in cælum. Tu autem Domine.

Dominica infra Octauam Aſcenſionis, Lectio.

SI quis loquitur, quaſi ſermones Dei: ſi quis miniſtrat, tamquàm ex virtute quam admi-

adminiſtrat Deus, vt in omnibus honorificetur Deus, per IESVM Chriſtum Dominum noſtrum. Tu autem.

In Die Sancto Pentecoſtes, & per Octauam, Lectio.

IVDÆI quoque & proſelyti, Cretes & Arabes, audiuimus eos loquentes noſtris linguis magnalia Dei. Tu autem.

In Feſto Sanctiſſimæ Trinitatis, Lectio.

TRES ſunt qui teſtimonium dant in cęlo, Pater, Verbum, & Spiritus ſanctus, & hi tres vnum ſunt. Tu autem.

In Feſto Corporis Chriſti, & per Octauam, Lectio.

QVICVMQVE manducauerit panem, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & ſanguinis Domini. Tu autem Domine.

Dominica infra Octauam Corporis Chriſti, Lectio.

FILIOLI mei, nō diligamus verbo neq; lingua, ſed opere & veritate. Tu autem.

PROPRIA SANCTORVM CAPITVLA.

In Feſto S. Andreæ Apoſtoli, Lectio.

ESAIAS enim dicit: Domine, quis credidit auditui noſtro? Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Chriſti. ſed dico: Numquid non audierunt? Et quidem, In omnem terram exiuit ſonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum. Tu autem.

In Conuerſione ſancti Pauli Apoſtoli, Lectio.

SAVLVS autem multo magis conualeſcebat, & confundebat Iudæos qui habitabant Damaſci, affirmans quoniam hic eſt Chriſtus. Tu autem Domine.

In Purificatione beatæ Mariæ virginis, Lectio.

ET placebit Domino ſacrificium Iuda & Hieruſalē, ſicut dies ſæculi, & ſicut anni antiqui, dicit Dominus omnipotens. Tu autem Domine.

In Feſto Annuntiationis virginis Mariæ, Lectio.

EGREDIETVR virga de radice Ieſſe, & flos de radice eius aſcēdet, & requieſcet ſuper eum Spiritus Domini. Tu autem.

In Feſtiuitatibus ſanctæ Crucis, Lectio.

HVMILIAVIT ſemetipſum, factus obediens vſque ad mortē, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen quod eſt ſuper omne nomen. Tu autem.

In Natiuitate ſancti Ioannis Baptiſtæ, Lectio.

REGES videbunt, & conſurgent principes, & adorabunt Dominum Deum tuum, & ſanctum Iſraël qui elegit te. Tu autem Domine.

In Natali SS. Apoſtolorum Petri & Pauli, Lectio.

ET Petrus ad ſe reuerſus dixit: Nunc ſcio verè, quia miſit Dominus Angelum ſuum, & liberauit me de manu Herodis, & de omni exſpectatione plebis Iudæorum. Tu autem.

In Commemoratione ſancti Pauli Apoſtoli, Lectio.

EGO enim ſum minimus Apoſtolorum, qui non ſum dignus vocari Apoſtolus, quoniam perſecutus ſum Eccleſiam Dei: gratia autem Dei ſum id quod ſum, & gratia eius in me vacua non fuit. Tu autem Domine.

In Feſto ſancti Petri ad Vincula, Lectio.

ET Petrus ad ſe reuerſus, *vt in Natali eiuſdem.*

In Feſto Transfigurationis Domini, Lectio.

SVSTVLIT me in ſpiritu in montē magnum & altum, & oſtendit mihi ciuitatem ſanctam Hieruſalem deſcendentem de cælo à Deo, habentem claritatem Dei, & lucerna eius eſt agnus. Tu autem.

In Feſto S. Laurentij, Lectio.

POTENS eſt autem Deus omnem gratiam abundare facere in vobis, vt in omnibus ſemper omnem ſufficientiam habentes, abundetis in omne opus bonum, ſicut ſcriptum eſt: Diſperſit, dedit pauperibus, iuſtitia eius manet in ſæculum ſæculi. Tu autem Domine.

In Feſto Aſſumptionis, Natiuitatis, Adniues, Viſitationis, & Conceptionis beatæ Mariæ virginis, & in officio eiuſdem in Sabbato, Lectio.

IN plateis ſicut cinnamomum & balſamum aromatizans odorem dedi; quaſi myrrha electa dedi ſuauitatem odoris. Tu autem.

In Feſtiuitatibus ſancti Michaelis, Lectio.

FACTVM eſt prælium magnum in cęlo: Michael & Angeli eius præliabantur cum dracone, & draco pugnabat, & angeli eius: & non præualuerunt, neque locus inuentus eſt eorum ampliùs in cælo. Tu autem Domine.

In Feſto omnium ſanctorum, & per Octauam, Lectio.

BENEDICTIO, & claritas, & ſapientia, & gratiarum actio, honor, virtus, & fortitudo Deo noſtro in ſęcula ſæculorū, Amē. Tu autem Domine.

In Feſtiuitatibus Apoſtolorum, Lectio.

IBANT Apoſtoli gaudentes à conſpectu concilij, quoniam digni habiti ſunt pro nomine IESV contumeliam pati. Tu autem Domine.

In Fe-

In Feſtiuitatibus Apoſtolorum & Martyrum à Paſcha vſque ad Pentecoſten, Lectio.

SCIMVS quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, his qui ſecundum propoſitum vocati ſunt ſancti. Tu autem Domine.

In Natali vnius Martyris, Lectio.

IVSTVS cor ſuum tradidit ad vigilandū diluculo ad Dominum qui fecit illum, & in conſpectu altiſſimi deprecabitur. Tu autem Domine.

In Natalitijs plurium Martyrum, Lectio.

FVLGEBVNT iuſti, & tamquam ſcintillæ in arundineto diſcurrent; iudicabunt nationes, & dominabuntur populis, & regnabit Dominus illorum in perpetuum. Tu autem Domine.

In Feſto Confeſſorum Pontificum, Lectio.

FVNGI ſacerdotio, & habere laudem in nomine ipſius, & offerre illi incenſum dignum in odorem ſuauitatis. Tu autem.

In Feſto Confeſſorum non Pontificum, Lectio.

IVSTVM deduxit Dominus per vias rectas, & oſtendit illi regnum Dei, & dedit illi ſcientiam ſanctorum; honeſtauit illum in laboribus, & compleuit labores illius. Tu autem Domine.

In Feſtis ſanctarum virginum & martyrum, Lectio.

DOMINE Deus meus, exaltaſti ſuper terram habitationem meam, & pro morte defluenti deprecata ſum: inuocaui Dominum patrem Domini mei, vt non derelinquat me in die tribulationis meæ, & in tempore ſuperborum ſine adiutorio. Tu autem Domine.

In Feſtis ſanctarum Martyrum tantùm, Lectio.

LAVDABIT vſque ad mortem anima mea Dominum, quoniā eruis ſuſtinentes te, & liberas eos de manu anguſtiæ, Domine Deus noſter. Tu autem.

In Feſto ſanctarum Mulierum, nec virginum nec martyrum, Lectio.

MVLTÆ filiæ congregauerunt diuitias, tu ſupergreſſa es vniuerſas: fallax gratia, & vana eſt pulchritudo: mulier timens Deum, ipſa laudabitur. Tu autem.

In dedicatione Eccleſiæ, Lectio.

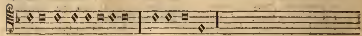
ET abſterget Deus omnem lacrymam ab oculis ſanctorum, & mors vltrà nō erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit vltrà, quæ prima abierunt: & dixit qui ſedebat in throno, Ecce noua facio omnia. Tu autem Domine miſerere nobis.

℟. Deo gratias.

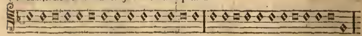
MARTY-

MARTYROLOGIVM IN CHORO CANTATVR

in tono Lectionum Matutini, hoc modo.

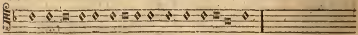

Kalendis Ia nu a ri j Luna prima.

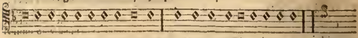

Circunciſi o Domini noſtri Ieſu Chriſti, & Octaua Natiuita tis eiuſdem.

Et ſic terminatur quælibet clauſula, etiam in fine Lectionis, præterquam ſi vltima dictio ſit monoſyllaba, quæ hoc modo inflectitur.

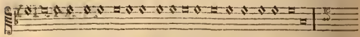

Tandem gla di o. mar ty rij palmam adepta eſt.

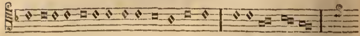
Anno à cre a ti o ne mundi, quando in princi pi o Deus, &c.

vſque ad verba illa, In Bethlehem Iudæ; *in quibus extollitur vox ad quartam ſuperiorem, videlicet:*

In Beth le hem Iudæ naſci tur ex Ma ri a vir gi ne factus homo.

Verſus autem ſequens in tono Paſsionis.

Natiuitas Domi ni noſtri Ieſu Chriſti ſecundum carnem.

Quod ſequitur, in tono Lectionis conſueto.

FINIS.

INDEX NOMINVM OMNIVM SANCTORVM, QVI IN HOC MARTYROLOGIO CONTINENTVR,

ordine Alphabetico deſcriptus.

A

AARON ſacerdos, in monte Hor. 1. Iulij.
Aaron mart. in Britannia ſub Diocletiano, infrà cum Iulio. 1. Iul.
Abachum mart. Romæ ſub Claudio, infrà cum Mario. 19. Ianuar.
Abdias propheta, Samariæ. 14. Iun. & 19. Nouemb.
Abdieſus diaconus mart. ſub Sapore, infrà in, Martyres plurimi in Perſide. 22. Apr.
Abdon & Sennen mart. Romæ ſub Decio. 30. Iul.
Abedechalas presbyr. & mart. in Perſide ſub Sapore, infrà cum Symeone. 21. Apr.
Abercius epiſcopus Hierapolitan. 22. Oct.
Abibonis inuentio. 3. Auguſti.
Abibus diaconus mart. Edeſſæ ſub Licinio. 15. Nou.
Abilius epiſcopus Alexandrin. 22. Febr.
Abraham eremita in Syria. 16. Mart.
Abraham confeſſor Aruernis. 15. Iunij.
Abraham patriarcha. 9. Octob.
Abrahamitæ monachi mart. Conſtantinopoli ſub Theophilo. 8. Iulij.
Abſalon mart. Cæſareæ, infrà cum Lucio. 2. Mart.
Abudemius mart. ſub Diocletian. in Thenedo. 15. Iul.
Abundantius mar. infrà cum Leone. 1. Mart.
Abundantius diaconus mart. Romæ ſub Diocletiano, infrà cum Abundio. 16. Septemb.
Abundius mart. Romæ, infrà cum Alexádio. 27. Feb.
Abundius epiſcopus Comenſis 2. Apr.
Abundius manſionarius Eccl. S. Petri Romæ. 14 Apr.
Abundius presbyt. & mart. Cordubæ. 11 Iul.
Abundius mart. Romæ ſub Valeriano, infrà cum Irenæo. 26. Auguſti.
Abundius presbyter, Abundantius diaconus, Marcianus, & Ioannes mart. Romæ ſub Diocletiano. 16. Septemb.
Abundius diaconus mart. ſub Dioclet. infrà cũ Carpophoro. 10. Decemb.
Abundius mart. ſub Numeriano, infrà cum Iuſto. 14. Decembr.
Acacius presbyt. & martyr. Sebaſtæ ſub Dioclet. infrà cum Hirenarcho. 27. Nouemb.
Acathius centurio mart. Conſtantinopoli ſub Dioclet. 8. Maij.
Acatius epiſcopus Amidæ. 9. Apr.
Acatius mart. Pruſæ, infrà cum Patricio. 28. Apr.
Acatius mart. Milleti ſub Licinio. 28. Iul.
Acatius mart. Puteolis ſub Dioclet. infrà cum Ianuario. 19. Septemb.
Accurſius mar. in Africa, infrà cũ Berardo. 16. Ianuar.
Acepſimas epiſcopus mart. ſub Sapore, infra in, Martyres plurimi in Perſide. 22. Apr.
Achillas epiſcopus Alexandrin. 7. Nouemb.
Achilleus diaconus mart. Valentiæ in Gallia, infrà cum Felice 25. Apr.
Achilleus mart. Romæ, infrà cum Nereo. 12. Maij.
Acindinus mart. ſub Dioclet. infrà cũ Victore. 20. Apr.
Acindinus, Pegaſius, Aphthonius, Elpidephorus, Anempodiſtus, & ſocij mart. in Perſide. 2. Nouemb.
Aciſclus & Victoria mart. Cordubæ ſub Diocletiano. 17. Nouemb.
Adalbertus epiſcopus Pragenſis mart. 23. Apr.
Adauctus martyr Romæ ſub Diocletiano, infrà cum Felice. 30. Auguſti.
Adaucus mart. in Phrygia cum alijs plurimis ſub Maximino. 7. Febr.
Adelbertus confeſſor in Hollandia. 25. Iunij.
Adelphus epiſcopus Metenſis. 29. Aug.
Aderitus epiſcopus Rauennæ. 27. Septemb.
Adiutor confeſſor in Campania ſub Wandalis, infrà cum Priſco. 1. Septemb.
Adiutor mart. in Africa, infrà cum Victuro. 18. Dec.
Adiutus mart. in Africa, infra cũ Berardo. 16. Ianuar.
Adiutus abbas, Aurelianis. 19. Decemb.
Ado epiſcopus Viennen. 16. Decemb.
Adria mart. Romæ ſub Valeriano, infrà cum Euſebio. 2. Decemb.
Adrio, Victor, & Baſilla mart. Alexandriæ. 17. Maij.
Aduentor mart. Taurini ſub Maximiano, infrà cum Octauio 20. Nouemb.
Adulphus & Ioannes mart. Cordubæ. 27 Septemb.
Ædeſius mart. Alexandriæ ſub Maximino. 8. Apr.
Ægidius abbas in prouincia Narbonenſi. 1. Septemb.
Æmiliana virgo Romæ. 5. Ianuar.
Æmiliana mart. Romæ. 30. Iunij.
Æmilianus mart. in Armenia, infrà cum Dionyſio. 8. Febr.
Æmilianus miles, Teſſulla & Antonia virg. & mulier quædam cum duobus filijs mart. in Numidia ſub Valeriano. 29 Apr.
Æmilianus mart. Doroſtori ſub Iuliano. 18. Iul.
Æmilianus epiſcopus Cyzici. 8. Auguſti.
Æmilianus epiſcopus Vercellen. 11. Septemb.
Æmilianus confeſſor Rhedonenſis. 11 Octob.
Æmilianus presbyter Turiaſonen. 12. Nouemb.
Æmilianus mart. in Africa ſub Hunnerico, infrà cum Dionyſia. 6. Decemb.
Æmilius mart. in Africa, infrà cum Caſto. 22. Maij.
Æmilius, Felix, Priamus, & Lucianus mart. in Sardinia. 28. Maij.
Æmilius mart. Capuæ, infrà cum Marcello. 6. Octob.
Ætherius epiſcopus mart. in Cherſoneſo, infra cum Baſilio. 4. Mart.
Ætherius epiſcopus Viennenſis. 14. Iunij.
Ætherius mart. ſub Dioclet. 18. Iunij.
Ætherius epiſcopus Antiſiodoren. 27. Iul.
Afra mart. Brixiæ ſub Hadriano. 24. Maij.
Afra mart. Auguſtæ. 5. Auguſti.
Africanus mar. in Africa ſub Decio, infrà cum Terentio. 10. Aprilis.
Agabius epiſcopus Veronen. 4. Auguſti.
Agabus propheta Antiochiæ. 13. Febr.
Agape & Chionia virg. mart. Theſſalonicæ ſub Dioclet. 3. Martij.

Agapes mart. infrà cum Donato. 25. Ianuarij.
Agapes virgo & mart. Interamnæ. 15. Febr.
Agapes virgo mart. Nicomediæ ſub Diocler. infrà cum Inde. 28. Decemb.
Agapitus epiſcopus Rauennę. 16. Martij.
Agapitus epiſcopus Synnadæ. 24. Martij.
Agapitus diaconus mart. Romæ ſub Valeriano, infrà cum Xyſto. 6. Auguſti
Agapitus mart. Præneſte ſub Aurellano. 18. Auguſti.
Agapitus Papa. 20. Septemb.
Agapitus mart. Heracleæ, infrà cum Baſſo. 20 Noo.
Agapius mart. Cæſareæ ſub Dioclet. infra cum Timolao 24. Martij.
Agapius mart. infrà cum Aphrodiſio. 28. Apr.
Agapius & Secundinus epiſcopi mart. Circhæ in Numidia ſub Valeriano 29 Apr.
Agapius mart. in Palæſtina ſub Dioclet. infrà cum Timocheo. 19 Auguſti.
Agapius mart. Edeſſæ ſub Maximiano, infrà cum Baſſo. 21. Auguſti.
Agapius epiſcopus Nouarien. 10. Septemb.
Agapius mart. Romæ ſub Hadriaoo, iofrà cum Euſtachio 20. Septemb.
Agapius mart. Sebaſtæ ſub Licinio, infrà cum Carterio 2. Nouemb.
Agapius mart. Cæſareæ ſub Maximioo. 20. Nouemb.
Agatha virgo mart. Catanæ ſub Decio. 5. Febr.
Agathangelus mart. Ancyræ. 23. Ianuarij.
Agatho Papa Romæ. 10. Ianuarij.
Agatho exorciſta mart. infrà cum Cyrione. 14. Feb.
Agatho & Triphina mart. in Sicilia. 5. Iulij.
Agatho mart. Alexandriæ ſub Decio. 7. Decemb.
Agathoclia ancilla mart. 17. Septemb.
Agathodorus epiſcopus mart. in Cherſoneſo, infrà cum Baſilio. 4. Martij.
Agathodorus mart. Pergami ſub Antonino, infrà cum Carpo. 13. Apr.
Agathonica mart. Pergami ſub Antonino, infrà cum Carpo. 13. Apr.
Agathonica virgo & mart. Carthagine, iofrà cũ Baſſa. 20 Auguſti.
Agathonicus, Zoticus, & ſocij mart. Nicomediæ ſub Maximiano. 22. Auguſti.
Agathopodes diaconus, & Theodulus lector martyres, Theſſalonicæ ſub Maximiano 4. Apr.
Agathopodes diaconus. Antiochiæ, infrà cum Philone. 25. Aprilis.
Agathopus mart. in Creta ſub Decio, infrà cum Theodulo. 23. Decemb.
Agericus epiſcopus Vuirodunen. 1. Decemb.
Aggæus mart. Bononiæ ſub Maximiano, infrà cum Hermete. 4. Ianuarij.
Aggæus propheta. 4 Iulij.
Agileus mart. Carthagine. 15. Octob.
Aglibertus mart Pariſijs, infrà cum Agoardo. 24. Iun.
Agnes virgo mart. Romæ. 21. Ianuar. Secundo. 28. eiuſdem.
Agnes virgo in Montepoliriano. 20 Aprilis.
Agnellus abbas Neapoli. 14. Decemb.
Agoardus & Aglibertus cum alijs innumeris mart. Pariſijs. 24 Iunij.
Agricola epiſcopus Cabilonen. 17. Mart.
Agricola mart. Bononiæ, infrà cum Vitale. 4. Nou.
Agricola mart. in Pannonia. 2. Decemb.
Agricola mart. Rauennæ ſub Maximiano, iofrà cum Valentino. 16. Decemb.
Agrippina virgo mart. Romæ ſub Valeriano. 24. Maij.
Agrippinus epiſcopus Neapolitao 9. Nouemb.
Agritius epiſcopus Treuirenſis. 13. Ianuarij.
Aichardus abbas. 15. Septemb.
Aidanus epiſcopus Lindisfarnen. 31. Aug.
Aigulphus abbas Lerinenſis, & ſocij monachi mart. 3. Septemb.
Airbalas presbyt. & mart. ſub Sapore, infrà in, Martyres plurimi in Perſide. 22. Apr.
Albanus mart. Maguntiæ. 21. Iunij.
Albanus, & miles quidam mart. in Britannia ſub Dioclet. 22. Iunij.
Albertus Ord. Carmelit. in Cicilia. 7. Aug.
Albertus epiſcopus Lodicen. mart 21. Nouemb.
Albina virgo mar. Formijs ſub Decio. 16. Decemb.
Albinus epiſcopus Brixien. 5. Febr.
Albinus epiſcopus Andegaueo. 1. Martij.
Albinus epiſcopus Lugdunen. 15. Septemb.
Aldegundes virgo in Hannonia 30. Ianuarij.
Aldelmus epiſcopus Schireburgenſis 25. Maij.
Alexander epiſcopus Firmanus mart. 11. Ianuarij.
Alexander ſenex mart. ſub Decio 30. Ianuarij.
Alexander, & alij xxxviij. mart. Romæ. 5 Febr.
Alexander mart. in Cypro, iofra cum Ammonio. 9. Februarij.
Alexaoder mart. Oſtię ſub Dioclet. infrà cum Maximo. 18. Februarij.
Alexander epiſcopus Alexandrinus. 26. Feb.
Alexander, Abundius, Antigonus, & Fortunatus mart. Romæ. 27. Febr.
Alexander mart. Apameæ ſub Antonino, infrà cum Caio. 10. Martij.
Alexander & Theodorus mart. Romæ. 17. Mart.
Alexander epiſcopus & martyr, Cæſareæ ſub Decio. 18. Martij.
Alexander miles martyr, Driziparæ ſub Maximiano. 27. Martij.
Alexander mart. Cæſareæ ſub Valeriano, infrà cum Priſco. 28. Martij.
Alexander, & alij xxxiiij. mart. Lugduni ſub Antonino. 24. Aprilis.
Alexander Papa, Euentius & Theodulus presbyteri & mart. Romæ ſub Traiano. 3. Maij.
Alexander miles, & Antooina virgo mart. Conſtantinopoli ſub Maximiano. 3. Maij.
Alexander mar. Edeſſæ ſub Numeriano, infrà cũ Thalalæo. 20. Maij.
Alexander mart Anannię, infrà cum Siſinio. 29. Maij.
Alexander mart. Lugduni ſub Antonino, infra cum Photino. 2. Iunij.
Alexander epiſcopus Veronen. 4. Iunij.
Alexander mart. Nouioduni, infià cum Amantio. 6. Iunij.
Alexander epiſcopus Feſulan. mar. 6 Iunij.
Alexander mart. Alexandriæ ſub Iuliano, infrà cum Paterinuthio. 9. Iulij
Alexander mart Romæ ſub Antonino, infrà in, Septem fratres. 10. Iulij.
Alexander miles mart. Maſſiliæ, iofrà cum Victore. 21. Iulij.
Alexander mart. Perge ſub Dioclet. infrà cum Leontio. 1. Auguſti.
Alexander Carbonarius, epiſcopus Comanæ & mart. 11. Auguſti.
Alexander ex Legione Thebæorum, mart. Bergomi. 26. Auguſti.
Alexander epiſcopus Conſtantinop. 28. Auguſt.
Alexander mart. in Sabinis, infrà cum Hyacintho. 9. Septemb.
Alexander epiſcopus & mart. Romæ ſub Antonino. 21. Septemb.
Alexander martyr, Antiochiæ, infrà cum Marco. 28. Septembris.
Alexander mart. infrà cum Victore. 17. Octob.
Alexander epiſcopus, Heraclius miles, & ſocij mart. 22 Octobris.
Alexander mart. Theſſal. ſub Maximiano 9. Nouemb.
Alexander mart. Corinthi ſub Iuliano. 24. Nouem.
Alexander mart. Alexandriæ ſub Decio, infrà cum Epimacho. 12. Decembris.

Alexandra

Alexādra, Claudia, Euphraſia, Matrona, Iuliana, Euphemia, Theodoſia, Derphuta, & eius ſoror, mart. in Paphlagonia. 20. Martij.
Alexandra virgo mart. Ancyræ, infrà cum Theodoro. 18. Maij.
Alexandri duo mart. Cæſareæ ſub Dioclet. infrà cum Timolao. 24. Martij.
Alexius confeſſor Romæ. 17. Iulij.
Alipius epiſcopus Tagaſten. 15. Auguſti.
Almachius mart. Romæ. 1. Ianuarij.
Alodia virgo mart. in Hiſpania, infrà cum Nunilone 22. Octobris.
Alphæus & Zacchæus mart. in Palæſtina ſub Dioclet. 17. Nouembris.
Alphius, Philadelphus, & Cyrinus mart. in Sicilia. 10. Maij.
Alphius mart. Antiochiæ, infrà cum Marco. 28. Sept.
Alpinianus presbyter Lemouicis, infrà cum Martiale. 30. Iunij.
Amandus epiſcopus Traiecten. 6 Februarij.
Amandus epiſcopus Burdigalen. 18. Iunij.
Amantius mart. Romæ, infrà cum Zotico. 10. Febr.
Amantius diaconus Gandauenſis. 19. Martij.
Amantius epiſcopus Comenſis. 8. Aprilis.
Amantius, Alexander, & ſocij mart. Nouioduni. 6. Iunij.
Amantius mart. Romæ ſub Hadriano, infrà cum Getulio. 10. Iunij.
Amantius presbyter Tuderti. 26 Septembris.
Amantius epiſcopus Ruthenorum. 4 Nouembris.
Amaranthus mart. Albigen. 7. Nouembris.
Amator, Petrus, & Ludouicus mart. Cordubæ. 30. Aprilis.
Amator epiſcopus Antiſiodoren. 1. Maij.
Amator epiſcopus Auguſtodunen 26. Nouembris.
Amatus epiſcopus Nuſci. 31. Auguſti.
Amatus epiſcopus Senonen. 13. Septembris.
Amatus abbas monaſt. Romaricen. 13 Septembris.
Ambicus, Victor, & Iulius mart. Nicomediæ. 3. Dec.
Ambroſius epiſcopus Mediolanen. 4. Aprilis.
Eiuſdem ordinatio in epiſcopum. 7. Decembris.
Ambroſius centurio mart. Ferentini ſub Dioclet. 16. Auguſti.
Ambroſius epiſcopus Caturcen. 16. Octobris.
Ambroſius abbas monaſt. Agaunen. 2. Nouembris.
Amelberga virgo, Gandaui. 10. Iulij.
Ammia, Cæſareæ, infrà cum Theodoto. 31. Auguſti.
Ammianus mart. ſub Maximiano, infrà cum Theodoro. 4 Septembris.
Ammon diaconus, & Virgines xl. mart. Heracleæ ſub Licinio. 1. Septembris.
Ammon, Theophilus, Neoterius, & alij xxij. mart. Alexandriæ 8. Septembris.
Ammon, Zenon, Ptolomæus, Ingen, & Theophilus milites mart. Alexandriæ. 20 Decembris.
Ammonaria virgo, Mercuria, Dionyſia, & Ammonaria mart. Alexandriæ ſub Decio. 12. Decembris.
Ammonius miles mart. in Ponto, infra cum Moſeo. 18. Ianuarij.
Ammonius & Alexander mart. in Cypro. 9 Febr.
Ammonius infans mart. Alexandriæ, infrà cum Modeſto 12 Februarij.
Ammonius mart. Alexandriæ, infrà cum Dionyſio. 14. Februarij.
Ammonius lector mart. Pentapoli, infrà cum Theodoro 26. Martij.
Ammonius mart. Alexandriæ ſub Maximino, infrà cum Fauſto. 26. Septembris.
Amos propheta in Palæſtina. 31. Martij.
Ampelius mart in Africa ſub Dioclet. infrà cum Saturnino 11. Februarij.
Ampelus & Caius mart. Meſſanæ. 20. Nouembris.
Amphianus mart. Cæſareæ ſub Maximino. 2. April.
Amphilochius mart. infrà cum Phileto. 27. Martij.
Amphilochius epiſcopus Iconij. 23. Nouembris.
Amphion epiſc. in Cilicia, confeſſor ſub Maximino. 12. Iunij
Ampliatus, Vrbanus, & Narciſſus mart. 31. Octobris.
Anacharius epiſcopus Antiſiodoren. 25. Septembris.
Anacletus Papa mart. Romæ. 13. Iulij.
Ananias mart. Damaſci. 25. Ianuarij.
Ananias presb. mart. in Perſide ſub Sapore, infrà cum Symeone. 21. Aprilis.
Ananias mart. Arbele in Perſia. 1. Decembris.
Ananias, Azarias, & Miſael in Babylonia. 16. Decem.
Anaſtaſia mart. Romæ ſub Nerone, infrà cum Baſiliſſa. 15. Aprilis.
Anaſtaſia ſenior virgo, & Cyrillus mart. Romæ ſub Valeriano. 28. Octobris.
Anaſtaſia mart. cū cclxx. in inſula Palmaria ſub Dioclet. 25. Decembris.
Anaſtaſij duo mart. ſub Conſtante, infrà cum Maximo 13. Auguſti.
Anaſtaſius mart. Antiochiæ ſub Dioclet. infrà cum Baſiliſſa. 9. Ianuarij.
Anaſtaſius monachus, & ſocij, Suppentoniæ. 11. Ian.
Anaſtaſius Perſa monachus mart. cum LXX. ſocijs ſub Coſroa. 22. Ianuarij.
Anaſtaſius Sinaita epiſcopus Antiochenus. 21. April.
Anaſtaſius Papa Romæ. 27. Aprilis.
Anaſtaſius, & ſoc. mart. Camerini ſub Decio. 11. Maij.
Anaſtaſius epiſcopus Brixien. 20. Maij.
Anaſtaſius epiſcopus Papien. . 0. Maij
Anaſtaſius, Felix, & Digna mart. Cordubæ. 14. Iunij.
Anaſtaſius mart. Argentomachi, infrà cum Marcello. 29. Iunij.
Anaſtaſius epiſcopus Interamnen. 17. Auguſti.
Anaſtaſius mart. Salone ſub Aureliano 21. Auguſti.
Anaſtaſius mart Aquileiæ. 7 Septembris.
Anaſtaſius presbyter, Placidius, Geneſius, & ſocij mart. 11. Octobris.
Anaſtaſius mart. 5. Decembris.
Anaſtaſius mar. Nicomediæ, infrà cū Cyriaco. 19. Dec.
Anaſtaſius epiſcopus Antiochenus & mart. 21. Dec.
Anathalon epiſcopus Mediolan. 25. Septembris.
Anatolia virgo, & Audax mart. Thoræ ſub Decio. 9 Iulij.
Anatolius mart. infrà cum Photina: 20. Martij.
Anatolius epiſcopus Laodiceæ. 3. Iulij.
Anatolius mart. Nicææ ſub Maximino, infrà cum Euſtachio. 20. Nouembris.
Andeolus ſubdiaconus mart. in Gallia ſub Seuero. 1. Maij.
Andochius presbyter, Thyrſus diaconus, & Felix mart. Auguſtoduni. 24. Septembris.
Andreas epiſcopus Florentin. 26. Februarij.
Andreas mart. in Helleſponto, infrà cum Petro. 15. Maij.
Andreas, & ſocij milites mart. in Cilicia ſub Maximiano. 19. Auguſti.
Andreas presbyt. mart. Conſtantinopoli ſub Leone Iſaurico, infrà cum Hypatio. 29. Auguſti.
Andreas, Ioannes, Petrus, & Antonius mart. in Africa 23. Septembris.
Andreas Cretenſis monachus mart. ſub Copronymo. 17. Octobris.
Andreas monachus mart. Conſtantinopoli ſub Copronymo, infra cum Stephano 28. Nouembris.
Andreas Apoſtolus mart. in Achaia. 30. Nouembris.
Eiuſdem Vigilia. 29. Nouembris.
Eiuſdem Tranſlatio Conſtantinopoli. 9. Maij.
Andronicus & Athanaſia Hieroſolymis. 9. Octobris.
Andronicus mart. Tarſi ſub Dioclet. infrà cum Tharaco. 11. Octobris.
Anectus mart. Corinthi ſub Decio, infrà cum Codrato. 10. Martij.

Anectus mart. Cæſareę ſub Dioclet. 27. Iunij.
Anempodiſtus mart. in Perſide, ſupra eum Acindino. 2. Nouembris.
Aneſius mart. in Africa, infrà cũ Theodulo. 31. Martij.
Angelus presbyt. Ord. Carmel. mart. in Silicia. 5. Maij.
Angelus mart. in Mauritania, infrà cum Daniele. 13. Octobris.
Anianus epiſcopus Alexandrin. 25. Aprilis.
Anianus diaconus mart. Antiochiæ, infrà cum Demetrio. 10. Nouembris.
Anianus epiſcopus Aurelianen. 17. Nouembris.
Anicetus Papa & mart. Romę ſub Antonino. 17. Apr.
Anicetus, Photinus, & alij plures mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 12. Auguſti.
Anna mater B. Mariæ Virg 26. Iulij.
Anna prophetiſſa, Hieroſolymis. 1. Septembris.
Annon epiſcopus Colonien. 4. Decembris.
Annuntiatio B. Mariæ Virg. 25. Martij.
Anſanus mart. ſub Dioclet. Senis. 1. Decembris.
Ansbertus epiſcopus Rhotomagen. 9. Februarij.
Anſcharius epiſcopus Bremenſis. 3. Februarij.
Anſelmus epiſcopus Mantuan. 18. Martij.
Anſelmus epiſcopus Cantuarien. 21. Aprilis.
Anſouinus epiſcopus Camerini. 13. Martij.
Anterus Papa & mart. Romæ ſub Iulio Maximino. 3. Ianuarij.
Anthelmus epiſcopus Bellicen. 26. Iunij.
Anthes mart Salerni ſub Dioclet. infrà cum Fortunato. 28. Auguſti.
Anthia mart. Meſſanę ſub Hadriano, infrà cum Eleutherio. 18. Aprilis.
Anthimus epiſcopus Nicomedien. mart. ſub Dioclet. cum vniuerſo ferè ſuo grege. 27 Aprilis.
Anthimus presb. mar. Romæ ſub Dioclet. 11. Maij.
Anthimus mart. Ægeæ ſub Dioclet. infra cum Coſma. 27. Septembris.
Antholianus mart. Aruernis. 6. Februarij.
Anthuſa virgo Conſtantinopoli ſub Copronymo. 27. Iulij.
Anthuſa ſenior mart. Tarſi ſub Valeriano. infrà cum Athanaſio. 22. Auguſti.
Anthuſa iunior mart. 27. Auguſti.
Antidius epiſcopus Veſontin. mart. 25. Iunij.
Antigonius mart. Romę, ſuprà cũ Alexandr. 27. Febr.
Antinogenes mart. Emeritæ ſub Dioclet. infra cum Victore. 24. Iulij.
Antiochius tribunus mart. Cæſareæ, infrà cum Nicoſtrato. 21. Maij.
Antiochus & Cyriacus mart. Sebaſtæ. 15. Iulij.
Antiochus epiſcopus Lugdunen. 15. Octobris.
Antiochus mart. in Sardinia ſub Hadriano. 13. Dec.
Antipas mart. Pergami ſub Domitiano. 11. Aprilis.
Antonia virgo mart. Cirthæ ſub Valeriano, ſuprà eum Æmiliano. 29. Aprilis.
Antonia mart. Nicomediæ. 4. Maij.
Antonina mart. ſub Dioclet. 1. Martij.
Antonina virgo mart. Conſtantinopoli ſub Maximiano, ſuprà eum Alexandro milite. 3. Maij.
Antonina mart. Nicææ ſub Dioclet. 12. Iunij.
Antoninus abbas Caſinenſis, Surrenti. 14. Ianuarij.
Antoninus mart. ſub Dioclet infrà cũ Victore. 20. Apr.
Antoninus mart. Romæ ſub Dioclet. infrà cum Marcellino Papa 26. Aprilis.
Antoninus epiſcopus Florentinus. 2. Maij.
Antoninus mart. infrà cum Lucia. 6. Iulij.
Antoninus mart. Romæ ſub Gallieno, infrà cum Lucilla. 25. Iulij.
Antoninus mart. Romæ. 22. Auguſti.
Antoninus mart. Pamiæ. 2. Septembris.
Antoninus puer mart. Capuę, infrà cũ Ariſteo. 3. Sept.
Antoninus ex Legione Thebæorum mart. Placentiæ. 30. Septembris.
Antoninus epiſcopus Mediolanen. 31. Octobris
Antoninus, Zebina, Germanus, & Ennatha virgo mart. Cæſareæ ſub Maximino. 13. Nouembris.
Antonius presbyt. & mart. Antiochiæ ſub Dioclet. infrà cum Baſiliſſa. 9. Ianuarij.
Antonius abbas in Thebaide 17. Ianuarij.
Antonius, Merulus, & Ioannes, monachi, Romæ. 17. Ianuarij.
Antonius epiſcopus Conſtantinop. 12. Febr.
Antonius mart. Alexandriæ, infra cum Baſſo. 14. Febr.
Antonius Luſitanus Ord. Min. Patauij. 13. Iunij.
Antonius mart. in Africa, ſuprà cum Andrea. 21. Sept.
Antonius mart. Ancyræ ſub Iuliano, infrà cum Melaſippo. 7. Nouembris.
Antonius mart. Romæ ſub Valeriano, infrà cum Irenæo. 15. Decembris.
Anyſia mart. Theſſalonicæ. 30. Decemb.
Anyſius epiſcopus Theſſalonicen. 30. Decemb.
Apelles & Lucius, Chriſti diſcip. Smyrnæ. 22. Aprilis.
Apellius, Lucas, & Clemens mart. 10. Septembris.
Aphraates anachoreta in Syria. 7. Aprilis.
Aphrodiſius mart. in Africa, infrà cũ Petro. 14. Mart.
Aphrodiſius, Caralippus, Agapius, & Euſebius mart. 28. Aprilis.
Aphrodiſius presbyt. & alij xxx. mart. Alexandriæ. 30. Aprilis.
Aphthonius mart. in Perſide, ſuprà eum Acindino. 2. Nouembris.
Apodemius mart. infrà in, xviij. mart. Cæſarauguſt. 16. Aprilis.
Apollinaris virgo. 5. Ianuarij.
Apollinaris epiſcopus Hierapolitan. 8. Ianuarij.
Apollinaris mart. in Africa, infrà cũ Cyriaco. 21. Iunij.
Apollinaris epiſcopus Rauennæ, mart. ſub Veſpaſiano. 23. Iulij.
Apollinaris mart. Rhemis, infrà cũ Timoth. 23 Aug.
Apollinaris epiſcopus Valentiæ in Gallia. 5. Octob.
Apollo, Iſacius, & Crotates mart. ſub Dioclet. 21. Apr.
Apollonia virgo mart. Alexandriæ ſub Decio. 9. Febr.
Apollonius mar. Interamnę, infrà cũ Proculo 14. Feb.
Apollonius diaconus mart. Antinoi, infrà cum Philemone 8. Martij.
Apollonius & Leontius epiſcopi. 19. Martij.
Apollonius mart. in Ægypto ſub Maximino, infrà cum Marciano. 5. Aprilis, & 5. Iunij.
Apollonius presbyt & alij quinque mart. Alexandriæ ſub Maximino. 10. Aprilis.
Apollonius Senator mar Rom. ſub Cõmodo. 18. Ap.
Apollonius epiſcopus Brixien. 7. Iulij.
Apollonius mart. Iconij. 10. Iulij.
Apollonius & Eugenius mart. 23. Iulij.
Apparitio S. Michaelis archangeli. 8. Maij.
Apphias mart Coloſſis ſub Nerone, infrà cum Philemone. 22. Nouembris.
Appianus mart. Alexand. infrà cũ Manſueto. 30. Dec.
Apronianus mart. Romæ. 2. Februarij.
Aprus epiſcopus Tullenſis. 15. Septembris.
Apuleius mart. Romæ, infrà eum Marcello 7. Octob.
Aquila mart. in Mauritania, infrà cum Seueriano. 23. Ianuarij.
Aquila mart. infrà cum Domitio. 23. Martij.
Aquila mart. in Thebaide. 20. Maij.
Aquila & Priſcilla in Aſia. 8. Iulij.
Aquila mart. Philadelphiæ, infrà cũ Cyrillo. 1. Aug.
Aquilina virgo martyr in Palæſtina ſub Diocletiano. 13. Iunij.
Aquilina mart. in Lycia, infrà cũ Niceta 24. Iulij.
Aquilinus, Geminus, Eugenius, Marcianus, Quinctus, Theodotus, & Tryphon mart. in Africa. 4. Ian.
Aquilinus presbyt. mart Mediolani. 29. Ianuarij.
Aquilinus, Geminus, Gelaſius, Magnus, & Donatus, mart. Foroſempronij. 4. Februarij.
Aquilinus & Victorianus mart. in Iſauria. 16. Maij.
Aquilinus mar. Nouioduni, infrà cũ Heraclio. 17. Maij.

Aquilinus mart.Carthagine,infrà in , Scillitani mart. 17.Iulij.
Aquilinus epiſcopus Ebroicenſis.19.Octobris.
Arabia mart. Nicææ,infrà cum Theuſeta.13. Martij.
Arator presbyt.Fortunatus.Felix,Siluius, & Vitalis mart. Alexandriæ.21.Aprilis.
Arbogiſtus epiſcopus Argentoraten.21.Iulij.
Aresdius mart.12.Ianuarij.
Arcadius epiſcopus mart. in Cherſoneſo, infrà cum Baſilio.4.Martij.
Arcadius,Paſchaſius,Probus,& Eutychianus mart.& Paulillus puer in Africa.13.Nouembris.
Archelaus,Cyrillus,& Photius mart. 4 Martij.
Archelaus diaconus mart.Oſtiæ ſub Alexandro, infrà cum Quiriaco.23.Augusti.
Archelaus epiſcopus in Meſopotamia.26.Decembris.
Archippus B.Pauli commilito. 20.Martij.
Areontius mart.Capuæ,infrà cum Quincto.5.Sept.
Ardalion mimus mart.14.Aprilis.
Areſius.Rogatus,& alij xv.mart.in Africa 10.Iunij.
Aretas,& alij DXIII.mart. Romæ 1.Octobris.
Aretas,& ſocij CCCXL.mart.& mulier cum filio paruulo,apud Homeritas.24.Octobris.
Aterius & Dacianus mart. Romæ.4.Iunij.
Argeus,Narciſſus,& Marcellinus mart. in Ponto ſub Licinio.2.Ianuarij.
Argymirus monachus mart Cordubæ.28 Iunij.
Ariadna mart.in Phrygia ſub Hadriano 17.Septemb.
Arianus Preſes Theoticus,& alij tres mart. Antinoi. 8.Martij.
Ariſtarchus epiſcopus Theſſalonicen.mart.ſub Nerone.4. Augusti.
Ariſteus epiſc. Capuan.& Antonin.puer mar.3.Sept.
Ariſtides Athenienſis.31.Augusti.
Ariſtion diſcipulus de lxxij. 22.Februarij.
Ariſtobolus Apoſtolorũ diſcip.& mart. 15.Martij.
Ariſton,Creſcentianus,Eutychianus, Vrbanus, Vitalis,Iuſtus,Feliciſſimus, Felix, Marcia, & Symphoroſa mart.in Campania ſub Dioclet. 2 Iulij.
Ariſtonicus mart. Militine, infrà cum Hermogene. 19.Aprilis.
Armentarius epiſcopus Papien.30.Ianuarij.
Armogaſtes,Maſcula, & Saturus mart. in Africa ſub Geiſerico.29.Martij.
Arnulphus epiſcopus Metenſis.18.Iulij.
Arnulphus epiſcopus Sueſſionen.15.Augusti.
Arſacius confeſſor Nicomediæ.16. Augusti.
Arſenius diaconus,eremita in Ægypto 19 Iulij.
Arſenius mart.Alexandriæ ſub Decio,infrà cum Herone.14.Decembris.
Artemius,Candida,& Paulina mart Romę.6.Iunij.
Artemius dux,mart. Antiochiæ ſub Iuliano 20. Oct.
Artemon presb.mart. Laodiceæ ſub Dioclet.8.Oct.
Aſaphus epiſcopus , & Vualburga virgo in Anglia. 1.Maij.
Aſclas mart.Antinoi.23.Ianuarij.
Aſclepiades epiſcopus Antiochenſis,mart.ſub Macrino.18.Octobris.
Aſclepiodotus mart. Hadrianopoli ſub Maximiano, infrà cum Maximo.15.Septembris.
Aſella virgo Romæ.6.Decembris.
Aſpren epiſcopus Neapolitan.3.Augusti.
Aſſumptio B.Mariæ.virg.15.Augusti.
Eiuſdem Vigilia.14.Augusti.
Eiuſdem Octaua.22.Augusti.
Aſteria virgo mart.Bergomi ſub Dioclet.10. Augusti.
Aſterius ſenator mart. Cæſareæ ſub Valeriano, infrà cum Marino.3.Martij.
Aſterius mart.Edeſſæ ſub Numeriano,infrà cum Thalaleo 20.Maij.
Aſterius epiſc.Petræ,cõfeſſ.ſub.Conſtantino.10.Iun.
Aſterius mart.Ægeæ ſub Dioclet.infrà cum Claudio. 23.Augusti.
Aſterius presbyt.mart.Oſtiæ ſub Alexandro.21.Octo.
Aſtius epiſcopus & mart. in Macedonia ſub Traiano, infrà cum Peregrino.7.Iulij.
Aſyncritus Apoſtolorum diſcipulus, infrà cum Herodione.8.Aprilis.
Athanaſia vidua,in Ægina.14.Augusti.
Athanaſia,Hieroſolymis ſuprà cõ Andronico.9.Oct.
Athanaſius commentarienſis mar.in Cilicia ſub Dioclet.infrà cum Zoſimo.3.Ianuarij.
Athanaſius epiſcopus Alexandrinus.2.Maij
Athanaſius diaconus mart.Hieroſolymis.5.Iulij.
Athanaſius epiſcopus Neapolitan.15 Iulij.
Athanaſius epiſcopus Tarſenſis,& Anthuſa ſenior cũ duobus ſeruis mart.ſub Valeriano.22.Augusti.
Athenodorus epiſcopus Neocæſareæ mart. ſub Valeriano.18 Octobris.
Athenodorus mart. in Meſopotamia ſub Dioclet. 11. Nouembris.
Athenogenes Theologus mart. in Ponto.18. Ianuar.
Athenogenes epiſcopus Sebaſtæ mart.cum x. diſcipulis ſub Dioclet.16.Iulij.
Attalas abbas Luxouien.10.Martij.
Attalus mart. Lugduni ſub Antonino , infrà cum Photino.2.Iunij.
Attalus mart.Catanæ,infrà cum Stephano.31.Dec.
Atticus in Phrygia.6 Nouembris.
Attilanus epiſcopus Zamorenſis.5.Octobris.
Attius mart. Perge ſub Dioclet. infrà cum Leontio. 1.Augusti.
Auctus, Taurio, & Theſſalonica mart. Amphipoli. 7.Nouembris.
Audactus presbyter mart.Venuſiæ ſub Dioclet. infrà cum Felice.24.Octobris.
Audas epiſcopus,vij.Presbyteri,ix.diaconi,& vij.virgines mart.in Perſide ſub Iſdegerde.16 Maij.
Audax mart.Thoræ ſub Decio ſuprà cum Anatolia. 9.Iulij.
Audifax mart Romæ ſub Claudio,infrà cum Marino 19.Ianuarij.
Audoënus epiſcopus Rhotomagen.24. Augusti.
Audomarus epiſcopus in pago Taruanenſi.9.Sept.
Auentinus confeſſor Trecis.4.Februarij.
Augulus epiſcopus Auguſtæ,& mart.6.Februarij.
Augurius diaconus & mart. Tarracone ſub Gallieno; infrà cum Fructuoſo.21. Ianuarij.
Auguſtalis epiſcopus in Gallia.7.Septembris.
Auguſtinus mart.Nicomediæ,infrà cũ Flauio.7.Maij.
Auguſtinus epiſcopus Cantuarien.26.Maij.
Auguſtinus Hipponen.epiſc.Eccl.Doct.28.Augusti.
Eiuſdem Conuerſio.5.Maij.
Eiuſdem Tranſlatio Papiæ 28.Februarij.
Auguſtus mart.Nicomedię infrà cũ Flauio.7.Maij.
Auguſtus confeſſor in Campania, infrà cum Priſco 1.Septembris.
Auguſtus presbyter Bituricen.7.Octobris.
Auitus mart.in Africa 27.Ianuarij.
Auitus epiſcopus Vienneñ.5.Februarij.
Auitus presbyter Aurelianen. 17. Iunij.
Aurea virgo mart.Cordubæ.19.Iulij.
Aurea virgo mart.Oſtiæ.24.Augusti
Aurea virgo Luteriæ.4.Octobris.
Aurelia & Neomiſia virgines Anagniæ 25. Septemb.
Aurelia virgo, Argentorati.15.Octobris.
Aurelia mart.Romę ſub Valeriano, infrà cum Euſebio.2.Decembris.
Aurelianus epiſcopus Arelaten.16 Iunij.
Aurelius mart. Cordubæ, infrà cum Georgio.27.Iulij.
Aurelius,Pariſijs,infrà cum Georgio.20.Octob.
Aurelius & Publius epiſc.& mar.in Aſia.12.Nouemb.
Aureus,Iuſtina,& alij mart.Maguntiæ.16.Iunij.
Auſpicius epiſcopus Treuiren.8.Iulij.
Auſtreberta virgo Rhotomagen.10.Febr.
Auſtregiſilus epiſcopus Bituricen.20.Maij.

Auſtremonius epiſcopus Aruernen.1.Nouembris.
Auſtrelinianus presbyter Lemouicis,infra cum Martiale. 30. Iunij.
Autbertus epiſcopus Cameracen.13.Decembris.
Autonomus epiſcopus in Bithynia mart. ſub Diocler.12.Septembris.
Auxanus epiſcopus Mediolan.3.Septembris.
Auxentius abbas in Bithynia.15.Febr.
Auxentius mart.in Armenia ſub Dioclet. infrà cum Euſtratio.13.Decembris.
Auxérius epiſc.Mopſueſtię cõfeſſ.ſub Licinio.18.Dec.
Auxibius epiſcopus Solij 19.Februarij.
Auxilius mart.Antiochiæ,infrà cum Baſileo.27.Nou.
Azadanes diaconus mart.ſub Sapore,infrà in, Martyres plurimi in Perſide.22.Aprilis.
Azades eunuchus mart.ſub Sapore,infrà in, Martyres plurimi in Perſide.22.Aprilis.
Azarias in Babylonia,ſuprà cum Anania.16.Decem.
Azas, & C L. milites mart. in Iſauria ſub Dioclet. 19.Nouembris.

B

BABYLAS epiſcopus Antiochenus,Vrbanus,Prilidianus & Epolonius mar.ſub Decio.24.Ianu.
Bacchus mart. Auguſtæ Euphrateſiæ, infrà cum Sergio.7.Octobris.
Baiulus mart. Romæ,infrà cum Liberato.20.Decem.
Balbina virgo Romæ.31.Martij.
Baldomerus confeſſor Lugduni.27.Februarij.
Barachiſius mart.in Perſia ſub Sapore, infrà cum Iona.29.Martij.
Barbara virgo mar.Nicomedię ſub Maximin.4.Dec.
Barbatianus presbyter Rauennæ.31.Decembris.
Barbatus epiſcopus Beneuentan.19.Februarij.
Barbea mart.Edeſſæ ſub Traiano.29.Ianuarij.
Bardomianus,Eucarpus,& alij XXVI. mart. in Aſia. 25.Septembris.
Barlaam mart.Cæſareæ.19.Nouembris.
Barlaam & Ioſaphat in India.27.Nouembris.
Barnabas Apoſtolus,in Cypro.11.Iunij.
Barontius & Deſiderius confeſſ Piſtorij.25.Martij.
Barſabas mart,in Perſide.11.Decembris.
Barſanuphius anachorita in Palæſtina.11.Aprilis.
Barſem epiſc. Edeſſę confeſſor ſub Valente.30.Ianu.
Barſimæus epiſc.Edeſſæ mart.ſub Traiano.30.Ianuar.
Bartholomæus Apoſtolus,in Armenia.25.Auguſti. Eiuſdem Vigilia.24.Auguſti.
Bartholomæus abbas Cryptæ ferratæ.11.Nouembris.
Barula puer mart. Antiochiæ ſub Galerio, infrà cum Romano.18.Nouembris.
Baſileus mart.Romæ ſub Valeriano , infrà cum Iouino.2 Martij.
Baſileus mart.in Hiſpania,infrà cũ Epitacio.23.Maij.
Baſileus epiſcopus Antiochenus, Auxilius, & Saturninus mart. 27.Nouembris.
Baſilianus mar.Laodicęę,infrà cũ Theotimo.18. Dec.
Baſilides,Tripos,Mandal, & alij XX. mart. Romæ ſub Aureliano.10.Iunij.
Baſilides,Cyrinus,Nabor, & Nazarius mart. Romæ ſub Dioclet.12.Iunij.
Baſilides mart. Alexandriæ ſub Seuero.30.Iunij.
Baſilides mart.in Creta ſub Decio, infrà cum Theodulo.23.Decembris.
Baſiliſcus mart.ſub Maximiano,infrà cum Cleonico. 3, Martij.
Baſiliſcus mart.in Ponto ſub Maximiano.22.Maij.
Baſiliſſa virgo mart.Antiochiæ ſub Dioclet,infrà cum Iuliano. 9.Ianuarij.
Baſiliſſa mart.infra cum Callinica.22.Martij.
Baſiliſſa & Anaſtaſ.mart.Romæ ſub Nerone.15.Apr.
Baſiliſſa virgo mart.Nicomediæ ſub Diocl.3.Sept.
Baſilius epiſcopus Cæſarien.1.Ianuarij.
Eiuſdem ordinatio in epiſcopum.14.Iunij.
Baſilius presbyter,mart.Ancyrę ſub Iuliano. 22.Mar.
Baſilius & Procopius cõfeſſores Conſtantinopoli ſub Leone.27. Februarij.
Baſilius,Eugenius,Agathodorus,Elpidius,Ætherius, Capito, Ephrem, Neſtor, & Arcadius epiſcopi & mart in Cherſoneſo.4 Martij.
Baſilius epiſcopus Bononien.6.Martij.
Baſilius epiſcopus Amaſeæ mart.ſub Licinio.26.Apr.
Baſilius & Emmelia,Cæſareæ.30 Maij.
Baſilius monachus mart.Conſtantinopoli ſub Copronymo,infrà cum Stephano.28.Nouembris.
Baſilla mart. Alexãdriæ,ſuprà cum Adrione.17. Maij.
Baſilla virgo mart.Romæ ſub Gallieno.20.Maij.
Baſilla,Smyrnæ.29. Auguſti.
Baſolus Confeſſor Rhemen.26.Nouembris.
Baſſa mart. Nicomediæ,infrà cum Victore.6.Martij.
Baſſa,Paula,& Agathonica virg. mart. Carthagine. 10. Auguſti.
Baſſa,Theogonius,Agapius, & Fidelis mart. Edeſſæ ſub Maximiano.21.Auguſti,
Baſſianus epiſcopus Laudenſis.19.Ianuarij.
Baſſianus lector mart.infrà cum Cyrione.14. Febr.
Baſſianus mart.in Africa,infrà cum Petro.9.Decemb.
Baſſus, Antonius , & Protolicus mart. Alexandriæ. 14.Februarij.
Baſſus martyr,Romæ ſub Dioclet. infrà cum Maximo.11.Maij.
Baſſus,Dionyſius,Agapitus,& alij XL.mar.Heracleę. 20.Nouembris.
Baſſus epiſc.Nicęę martyr,ſub Decio. 5.Decembris.
Bathildes Regina,in territorio Pariſiẽſi.26.Ianuarij.
Baudelius mart.Nemauſi. 20.Maij.
Bauo confeſſor in portu Ganda.1.Octobris.
Beanus epiſcopus Aberdonen.16.Decembris.
Beata mart.in Africa,infrà cum Cyrillo.8. Martij.
Beatrix mart.Romæ ſub Dioclet. infrà cum Simplicio.29.Iulij.
Beatus confeſſor in caſtro Vindecino.9.Maij.
Beda presbyter Anglus.27. Maij.
Begga vidua, Andaniæ.17.Decembris.
Bellinus epiſcopus Patauin.mart.26.Nouembris.
Benedicta mart. Romæ ſub Iuliano,infrà cum Priſco. 4.Ianuarij.
Benedicta virgo,Romæ.6 Maij.
Benedicta virgo Senonen.29.Iunij.
Benedicta virgo mart.Lugdunen.8.Octobris.
Benedictus abbas in Anglia.12.Ianuarij.
Benedictus epiſcopus Mediolanen.11.Martij.
Benedictus abbas Caſinen.21.Mart.
Benedictus monachus in Campania.23 Martij.
Benedictus Papa, Romæ 7.Maij.
Benedictus confeſſor Pictauien.23.Octobris.
Benedictus,Ioannes,Matthæus, Iſaac, & Chriſtinus eremitæ & mart.in Polonia.12.Nouembris.
Beniamin diaconus mart.in Perſide.31.Martij
Benignus mart.Tuderti.13.Februarij.
Benignus mart.Tomis.infrà cum Euagrio.3.Aprilis.
Benignus epiſcopus Traiecten.mart.28.Iunij.
Benignus presb. mart. Diuione ſub M. Aurel.1. Nou.
Benignus epiſcopus Mediolan.20.Nouembris.
Benildes mart.Cordubæ.15.Iunij.
Benno epiſcopus Miſnen.16.Iunij.
Benuenutus epiſcopus Auximanus.22.Martij.
Berardus,Petrus, Accurſius,Adiutus, & Otho, Ord. Min.mart in Africa.16.Ianuarij.
Bercharius abbas & mart.16.Octobris.
Bernardinus Senenſis Ord. Min.20.Maij.
Bernardus epiſcopus Capuanus.12.Martij.
Bernardus abbas Claræuallen.20.Auguſti.
Bernardus confeſſor, Arcani.14.Octobris.
Bernardus epiſcopus Parmen. 4. Decembris.
Beronicus, Pelagia virgo, & alij XLIX. mart. Antiochiæ.19.Octobris.

Bertinus

Bertinus abbas monaſt. Sithin. 5 Septembris.
Beſa mart. Alexandriæ. 27. Februarij.
Beſſarion anachoreta. 17. Iunij.
Beſſia mart. Carthag. infrà in, Scillitani mart. 17. Iulij.
Beturius mart. Carthagine, infrà in, Scillitani mart. 17. Iulij.
Bianor & Siluanus mart. in Piſidia. 10. Iulij.
Bibiana virgo mart. Romæ ſub Iuliano. 2. Decemb.
Biblides mart. Lugduni ſub Antonino, infra cum Photino. 2. Iunij.
Bicor epiſcopus mart. ſub Sapore infrà in, Martyres plurimi in Perſide. 22. Aprilis.
Birgitta vidua Romæ. 23. Iulij.
Birillus epiſcopus Catanen. 21. Martij.
Birinus epiſcopus Doreeſtrien. 3. Decemb.
Blanda mart. Romæ ſub Alexandro, infrà cum Calepodio. 10. Maij.
Blandina mart. Lugduni ſub Antonino, infrà cum Photino. 2. Iunij.
Blaſius epiſcopus Sebaſtæ, & mart. cum duobus pueris, & vij. mulieribus. 3. Februarij.
Blaſius & Demetrius mart. Verulis. 29. Nouemb.
Bona & Doda virg. Rhemen. 24. Aprilis.
Bonauentura epiſc. Card. Alban. Ord. Min. 14. Iulij.
Bonifacius mart. Tarſi ſub Diocler 14. Maij.
Bonifacius epiſcopus Ferentin 4. Maij.
Bonifacius Papa quartus, Romæ. 25. Maij.
Bonifacius epiſcopus Maguntin. & mart. cum Eobano & alijs in Friſia. 5. Iunij.
Bonifacius mart. in Ruſſia. 19. Iunij.
Bonifacius diaconus mart. Carthagine ſub Hunnerico, infrà cum Liberato. 17. Auguſti.
Bonifacius & Thecla; Adrumeti. 30. Auguſti.
Bonifacius primus Papa, Romæ. 25. Octobris.
Bonifacius in Africa ſub Hunnerico, infrà cum Dionyſia. 6. Decembris.
Bonifacius mart. Romæ infrà cum Calliſto. 29. Dec.
Bonitus epiſcopus Aruernen. 15. Ianuarij.
Bononius abbas, Bononiæ. 30. Auguſti.
Bonoſa mart. in Portu Romano infrà cum Eutropio. 15. Iulij.
Bonoſus & Maximianus mart. 21. Auguſti.
Bonus presbyter, Fauſtus & Maurus cum alijs nouem mart. Romæ. 1. Auguſti.
Brandanus abbas in Scotia. 16. Maij.
Braulius epiſcopus Cæſarauguſtan. 26. Martij.
Bretanion epiſcopus Tomis. 25. Ianuarij.
Brictius epiſcopus Martulæ. 9. Iulij.
Brigida virgo in Scotia. 1. Februarij.
Britius epiſcopus Turonen. 13. Nouembris.
Bruno epiſcopus Herbipolen. 17. Maij.
Bruno epiſcopus Signinus. 18. Iulij.
Bruno Carthuſianus in Calabria. 6. Octob.
Bruno epiſcopus Ruthenorum & mart. 15. Octob.
Burchardus epiſcopus Herbipolen. 14. Octobris.
Burgundofora abbatiſſa in Anglia. 3. Aprilis.

C

CÆCILIA virgo mart. Romæ ſub Alexandro 22. Nouembris.
Cæcilianus martyr infrà in, xviij. Mart. Cæſarauguſt. 16. Aprilis.
Cæcilius epiſc. Iliberi, infrà cum Torquato 15. Maij.
Cæcilius presbyter Carthagine. 3. Iunij.
Cæleſtinus Papa, Romæ. 6. Aprilis.
Cæleſtinus mart. Romæ, infrà cũ Saturnino. 2. Maij.
Cælianus mart. in Africa, infrà cum Fauſtino. 15. Dec.
Cærealis, Pupulus, Caius, & Serapion mart. Alexandriæ. 28. Februarij.
Cærealis mart. Romæ ſub Hadriano, infrà cum Getulio. 10. Iunij.
Cærealis miles, & Salluſtia mart. Romæ ſub Decio. 14. Septembris.
Cæſarius, Nazianzi. 25. Februarij.
Cæſarius mart. ſub Diocler infra cũ Victore. 20. Apr.
Cæſarius epiſcopus Arelaten. 27. Auguſti.
Cæſarius diaconus, & Iulianus presbyt. mart. Tarracinæ. 1. Nouembris.
Cæſarius, Dacius, & alij quinque martyres, Damaſci. 1. Nouembris.
Cæſarius mart. Cæſareæ ſub Decio, infrà cum Germano. 3. Nouembris.
Cæſarius mart. Arabiſſi ſub Galerio Maximin. 28. Dec.
Cæſidius presbyt. & ſocij mart. Tranſaquis ſub Maximino. 31. Auguſti.
Caius mart. Bononiæ ſub Maximiano, infrà cum Hermete. 4 Ianuarij.
Caius mart. Alexandriæ, ſuprà cum Cæreale. 28. Febr.
Caius palatinus, & alij xxvij mart. 4 Martij.
Caius & Alexander mart. Apameæ ſub Antonino. 10. Martij.
Caius & Crementius mart. Cæſarauguſtæ. 16. Aprilis.
Caius mart. Melitinæ. infrà cum Hermogene. 19. Apr.
Caius Papa & mart. Romæ ſub Diocler. 22. Aprilis.
Caius mart. Salerni ſub Diocler. infra cum Fortunato. 28. Auguſti.
Carus epiſcopus Mediolanen. confeſſor ſub Nerone. 27. Septembris.
Caius mart. ſub Decio, infrà cum Dionyſio. 3. Octob.
Caius, Corinthi, infrà cum Criſpo. 4. Octobris.
Caius, Fauſtus, Euſebius, Chæremon, & Lucius presbyteri & diaconi, & ſocij mart. Alexandriæ ſub Valeriano. 4. Octobris.
Caius mart. Nicomediæ, infrà cum Daſio. 21. Octob.
Caius mart. Meſſanæ, ſuprà cum Ampelo. 20. Nou.
Calanicus mart. Eleutheropoli, infrà cum Floriano. 17. Decembris.
Calepodius presbyt. Palmatius Conſul cum vxore & filijs, & alijs xlij. Simplicius Senator, cum vxore, & xlviij. alijs: Felix & Blanda mart. Romæ ſub Alexandro. 10. Maij.
Calimerius epiſcopus Mediolanen. mart. ſub Antonino. 31. Iulij.
Callinica & Baſiliſſa mart. 22. Martij.
Callinicus mart. Apolloniæ ſub Decio, infrà cum Thyrſo. 28. Ianuarij.
Callinicus mart. Gangræ. 29. Iulij.
Calliopa mart. 8. Iunij.
Calliopius mart. in Cilicia. 7. Aprilis.
Calliſta mart. infrà cum Euodio. 2 Septembris.
Calliſtratus, & alij xlix. milites mart. Romæ ſub Diocler. 27. Septembris.
Calliſtos, Chariſius, & alij vij. mart. Corinthi. 16. Apr.
Calliſtus mart. Syracuſis, infrà cum Euodio. 25. Apr.
Calliſtus epiſcopus Tudertin. mart. 14. Auguſti.
Calliſtus Papa mart Romæ. ſub Alexandro. 14. Oct.
Calliſtus, Felix, & Bonifacius mart. Romæ 29 Dec.
Calocerus epiſcopus Rauennæ 11. Februarij.
Calocerus mart Brixiæ ſub Hadriano. 18. Aprilis.
Calocerus & Parthenius mart. Romæ ſub Decio. 19. Maij.
Camerinus mart. in Sardinia ſub Diocler. infrà cum Luxorio. 21. Auguſti.
Candida mart. Romæ ſuprà cum Artemio. 6. Iunij.
Candida virgo & mart. Romæ. 29. Auguſti.
Candida S. Petri diſcipula, Neapoli. 4. Septembris.
Candida iunior, Neapoli. 4. Septembris.
Candida virgo mart. Carthagine ſub Maximiano. 20. Septembris.
Candida mart. Romæ, infrà cum Lucio. 1. Decembr.
Candidus mart. Romæ, infrà cum Fortunato. 2. Febr.
Candidus miles mart. Sebaſtæ ſub Licinio, infrà in, Quadraginta martyres. 9. Martij.
Cãdidus, Piperiõ, & alij xx. mar. Alexandriæ. 11. Mar.
Candidus mart. in Gallia ſub Maximiano, infrà cum Mauritio. 22. Septembris.

Candidus mart. Romæ. 3. Octobris.
Candidus mart. in Africa, infrà cū Fauſtino. 15. Dec.
Canicus abbas in Scotia. 11. Octobris.
Canion confeſſor in Campania, infrà cum Priſco. 1. Septembris.
Cantidius, Cantidianus, & Sobel Ægyptij mart. 5. Auguſti.
Cantius, Cantianus, Cantianilla, & Protus mart. Aquileiæ ſub Dioclet. 31. Maij.
Canutus Rex Daniæ. mart. 7 Ianuarij.
Capito epiſcopus mart. in Cherſoneſo, ſuprà cum Baſilio. 4. Martij.
Capito mart. infrà cum Menco. 24. Iulij.
Capitolina & Erotheides mart. in Cappadocia ſub Dioclet 27. Octobris.
Capraſius abbas Lerinen. 1. Iunij.
Capraſius mart. Agenni ſub Maximiano. 20. Octob.
Caraunus mart. Carnotiſub Domitiano. 28. Maij.
Carilippus mart. ſuprà cum Aphrodiſio. 28 Aprilis.
Carina mart. Ancyræ ſub Iuliano, infrà cum Melaſippo. 7. Nouembris.
Carponius, Euariſtus, & Priſcianus mart. Cæſareæ ſub Dioclet. 14. Octobris.
Carpophorus, Exanthus, Caſſius, Seuerinus, Secūdus, & Licinius mart. Nouocomi 7. Auguſti.
Carpophorus mart. Capuæ ſub Dioclet. infrà cum Ruſo. 27. Auguſti.
Carpophorus mar. Romę ſub Dioclet. infrà in, Quattuor Coronati. 8. Nouembris.
Carpophorus presbyter, & Abundius diaconus mart. ſub Dioclet. 10. Decembris.
Carpus epiſcopus Thyatirenſis, Papylus diaconus, Agathonica, Agathodorus, & alij mart. Pergami ſub Antonino. 13. Aprilis.
Carpus diſcipulus B. Pauli, Troade. 13. Octob.
Carterius, Styriacus, Tobias, Eudoxus, Agapius, & ſocij mart. Sebaſtæ ſub Licinio. 2. Nouembris.
Caſdoa mart. in Perſide ſub Sapore, infrà cum Dada. 29. Septembris.
Caſimirus Regis Lituaniæ filius, Vilnæ. 4 Martij.
Caſſia mart. Damaſci, infrà cum Sabino. 20 Iulij.
Caſſianus mart. Romæ, infrà cum Petro. 26. Martij.
Caſſianus epiſcopus Auguſtodunen. 5. Auguſti.
Caſſianus mart. in Foro Syllæ 13. Auguſti.
Caſſianus epiſc. Tudertin. mart. ſub Dioclet. 13. Aug.
Caſſianus mart. Romæ, infrà cum Lucio 1. Decembr.
Caſſianus mart. in Mauritania. 3. Decembris.
Caſſius, Victorinus, Maximus, & ſocij mart. Aruernis. 15. Maij.
Caſſius epiſcopus Narnien. 29. Iunij.
Caſſius mart. Nouocomi, ſuprà cum Carpophoro. 7. Auguſti.
Caſſius & Florentius cum alijs plurimis mart. in Gallia. 10 Octobris.
Caſtor & Dorotheus mart. Tarſi. 28. Martij.
Caſtor & Stephanus mart. Tarſi. 27. Aprilis.
Caſtor, Victor, & Rogatianus mar. in Africa. 28. Dec.
Caſtorius mart. Romæ, infrà cum Claudio. 7. Iulij.
Caſtorius mart. Romæ ſub Dioclet. infrà cum Claudio. 8. Nouembris.
Caſtrenſis epiſcopus Capuanus. 11 Februarij.
Caſtrenſis confeſſor in Campania, infrà cum Priſco. 1. Septembris.
Caſtritianus epiſcopus Mediolan. 1. Decembris.
Caſtulus mart. in Africa, infrà cū Zotico. 12. Ianuarij.
Caſtulus mart. infrà cum Saturnino. 15. Februarij.
Caſtulus mart. Romæ. 26. Martij.
Caſtulus & Euprepis mart. Romæ. 30. Nouembris.
Caſtus & Æmilius mart. in Africa. 22. Maij.
Caſtus & Secundinus epiſc. & mart. Sinueſſæ. 1. Iul.
Caſtus mart infrà cum Magno. 4. Septembris.
Caſtus mart. Capuæ, infrà cum Marcello. 6. Octob.
Cataldus epiſcopus Tarentin. 10. Maij.
Catharina virgo in Suetia. 22. Martij.
Catharina virgo Senenſis, Ord. S. Dominici, Romæ. 29. Aprilis.
Catharina virgo martyr, Alexandriæ ſub Maximino. 25. Nouembris.
Ceadda epiſcopus in Anglia. 2. Martij.
Cathedra S. Petri Romæ. 18. Ianuarij.
Antiochiæ. 22. Februarij.
Catulinus diaconus, Ianuarius, Florentinus, Iulia & Iuſta mart. Carthagine. 15. Iulij.
Catus mart. in Africa, infra cum Paulo. 19. Ianuarij.
Celerina in Africa, infrà cum Laurentino. 3. Febr.
Celerinus diaconus mart. in Africa. 3. Febr.
Celſus puer mart. Antiochiæ ſub Dioclet. infrà cum Iuliano. 9. Ianuarij.
Celſus epiſcopus in Hibernia 6. Aprilis.
Celſus puer mart. Mediolani ſub Nerone, infrà cum Nazario. 28. Iulij.
Eiuſdem inuentio Mediolani. 10. Maij.
Celſus & Clemens mart. Romæ. 21. Nouembris.
Cenſurius epiſcopus Antiſiodoren 10. Iunij.
Centolla & Helena mart. in Hiſpania 13. Auguſti.
Centum viginti Martyres in Perſide. 6. Aprilis.
Centum viginti & vnus Martyres Romæ. 25. Octob.
Centumſexagintaquinque milites mart. Romæ ſub Aureliano. 10. Auguſti.
Cerbonius epiſcopus Populonij. 10. Octobris.
Cerbonius epiſcopus Veronen. 10. Octobris.
Chæremon mart. Alexandriæ ſub Valeriano, ſuprà cum Caio. 4. Octobris.
Chæremon epiſcopus Nilopolis, & alij plurimi mart. in Ægypto ſub Decio. 22. Decembris.
Chariſius mart. Corinthi, ſuprà cum Calliſto. 16. Apr.
Charitas virgo mart. Romæ ſub Hadriano, infrà cum Fide. 1. Auguſti.
Charitina virgo & mart. ſub Dioclet. 5. Octob.
Chariton mart. infrà cum Zenone. 3. Septemb.
Chelidonius mart. in Hiſpania, infrà cum Hemiterio. 3. Martij.
Chelidonia virgo apud Sublacum. 13. Octobris.
Chionia mart. Theſſalonicæ ſub Dioclet. ſuprà cum Agape. 3. Aprilis.
Chriſteta mart Abulæ, infrà cum Vincentio. 27. Oct.
Chriſtina virgo mart. in Perſide. 13. Martij.
Chriſtina virgo & mart. apud lacū Vulſiniū. 24. Iulij.
Chriſtiana ancilla, apud Iberos. 15. Decembris.
Chriſtinus eremita mart. in Polonia, ſuprà cum Benedicto 12. Nouembris.
Chriſtophorus mart. in Lycia ſub Decio. 25. Iulij.
Chriſtophorus monachus mart. Cordubæ, infrà cum Leouigildo. 20. Auguſti.
Chromatius epiſcopus Aquileien. 2. Decemb.
Chronion, Iulianus, Macarius & alij xiij. Martyres, Alexandrię ſub Decio. 30 Octobris.
Chryſanthus & Daria mart. Romæ ſub Numeriano. 25. Octobris.
Chryſogonus mart. Aquileiæ. ſub Dioclet. 24. Nou.
Chryſophorus mart. ſub Dioclet. infrà cum Victore. 20. Aprilis.
Chryſotelus presbyt. mart. in Perſide, infrà cum Parmenio. 22. Aprilis.
Chunegundes Auguſta, Bambergæ. 3. Martij.
Chylianus epiſcopus Herbipolen. Colomannus preſbyt. & Totnanus diaconus mart. 8. Iulij.
Cilinia mater B. Remigij. 21 Octobris.
Cindeus presb. mar. in Pamphylia ſub Dioclet. 11. Iul.
Circumciſio Domini. 1. Ianuarij.
Ciſellus mart. in Sardinia ſub Dioclet. infrà cum Luxorio. 21. Aprilis.
Clara virgo Ord. Min. Aſſiſij. 12. Auguſti.
Clarentius epiſcopus Viennen. 26. Aprilis.
Clarus presbyt. mart. in pago Vilcaſſino 4. Nouemb.
Clarus presbyter Turonen. 8. Nouemb.

Claſſicus mart. in Africa, infrà cum Lucio. 18. Febr.
Clateus epiſcopus Brixien mart. ſub Nerone. 4. Iunij.
Claudia mart. in Paphlagonia, ſuprà cum Alexandra. 20. Martij.
Claudia virgo mart. Ancyræ, infrà cum Theodoto. 18. Maij.
Claudianus mart. in Ægypto ſub Numeriano, infrà cum Victorino. 25 Februarij.
Claudianus mart. Perge ſub Decio. infrà cum Papia. 26. Februarij.
Claudianus mart. Nicomediæ, infrà cũ Victore. 6. Mar.
Claudius mart. Oſtiæ ſub Dioclet. infrà cum Maximo. 18. Februarij.
Claudius mart. Romæ ſub Dioclet. infrà cum Marcellino Papa. 26. Aprilis.
Claudius mart. Conſtantinopoli, infrà cum Lucilliano. 3. Iunij.
Claudius epiſcopus Veſontin. 6 Iunij.
Claudius, Nicoſtratus, Caſtorius, Victorinus & Symphorianus mart. Romæ. 7. Iulij.
Claudius, Iuſtus, Iucundinus, & alij quinque mart. Trecis ſub Aureliano. 21. Iulij.
Claudius, Aſterius, Neon, Donuina, & Theonilla mart. Ægææ ſub Dioclet. 23. Auguſti.
Claudius, Lupercus, & Victorius mart. Legione ſub Dioclet. 30 Octobris.
Claudius, Nicoſtratus, Symphorianus, Caſtorius, & Simplicius mart. Romæ ſub Dioclet. 8 Nouemb.
Claudius tribunus, Hilaria, Iaſon, Maurus, & LXX. milites mart. Romæ ſub Numeriano 3. Decemb.
Claudius, Criſpinus, Magina, Ioannes, & Stephanus mart. in Africa. 3. Decembris.
Clemens epiſcopus Ancyræ mart. ſub Dioclet. 23. Ian.
Clemens mart. ſuprà cum Apellio. 10. Septembris
Clemens mart. Romæ, ſuprà cum Celſo 21 Nouemb.
Clemens Papa & mart. in Cherſoneſo ſub Traiano. 23. Nouembris.
Clementinus, Theodotus, & Philomenus mart. Heracleæ 14. Nouembris.
Cleomenes mart. in Creta ſub Decio, infrà cum Theodulo 23. Decembris.
Cleonicus, Eutropius, & Baſiliſcus mart. ſub Maximiano 3. Martij.
Cleophas Chriſti diſcipulus mart. Emmaus. 25. Sept.
Clerus diaconus mart. Antiochiæ. 7. Ianuarij.
Cletus Papa & mart. Romæ ſub Domitiano. 26. Apr.
Clicerius epiſcopus Mediolanen. 20 Septembris.
Clinius confeſſor, Aquini. 30. Martij.
Clodoaldus presbyt. in territorio Pariſin 7. Septemb.
Clodulphus epiſcopus Metenſis. 8. Iunij.
Codratus, Dionyſius, Cyprianus, Anectus, Paulus & Creſcens mart. Corinthi ſub Decio 10 Martij.
Cointha mart. Alexandriæ ſub Decio 8. Febr.
Colmanus mart. in Africa. 13. Octobris.
Colomannus presbyt. mart Herbipoli, ſuprà cũ Chyliano 8 Iulij.
Columba virgo & mart. Cordubæ. 17. Septembris.
Colũba virgo Senonen. mart. ſub Aureliano. 31. Dec.
Columbanus abbas Bobienſis. 21. Nouembris.
Columbus presbyter in Scotia. 9. Iunij.
Commemoratio S. Pauli Apoſt. 30. Iunij.
S Mariæ de Victoria 7. Octobris.
Omnium defunctorum. 2 Nouembris.
Imaginis Saluatoris à Iudæis crucifixæ. 9. Nouemb.
Conceptio B. Mariæ virg. 8. Decembris.
Conceſſus mart. Carthagine 8 Aprilis.
Conceſſus mart. Romæ, infrà cum Demetrio. 9. Apr.
Concordia martyr, Romæ ſub Valeriano, infrà cum Hippolyto. 13. Auguſti.
Cõcordius presbyt. mart. Spoleti ſub Antonino. 1. Ian.
Cõcordius mart. Nicomediæ, infrà cũ Zenone. 2. Sept.
Concordius mart. Rauennæ ſub Maximiano, infrà cum Valentino. 16. Decembris.
Conon mart. Perge ſub Decio. infrà cũ Papia. 26. Feb.
Conon mart. in Cypro ſub Decio. 6. Martij.
Conon mart. cũ filio, Iconij ſub Aureliano. 29. Maij.
Conradus epiſcopus Conſtantien. 26. Nouembris.
Conſortia virgo, in monaſt. Cluniacenſi. 22. Iunij.
Conſtantia mart. Nuceriæ ſub Nerone, infra cum Felice. 19. Septembris.
Conſtantinus confeſſor, Carthagine. 11. Martij.
Conſtantinus epiſcopus, in oppido Vapingo. 12. Apr.
Conſtantinus, Epheſi, infrà in, Septem dormientes. 27. Iulij.
Conſtantius epiſcopus Peruſin. mart. cum ſocijs ſub M. Aurelio 29. Ianuarij.
Conſtantius epiſcopus Aquinas. 1. Septembris.
Conſtantius Eccleſiæ manſionarius, Anconæ. 1. Sep.
Conſtantius confeſſor, Romæ. 30. Nouembris.
Conſtantius mart. Treuiris ſub Dioclet. infrà cum Maxentio 12. Decembris.
Conuerſio S Pauli Apoſt. 25. Ianuarij.
S. Auguſtini epiſcopi, Mediolani. 5. Maij.
Copres mart. Alexandriæ ſub Iuliano, infrà cum Patermuthio. 9 Iulij.
Corbinianus epiſcopus Friſingen. 8. Septembris.
Cordula mart. Coloniæ. 22. Octobris.
Corebus præfectus martyr, Meſſanæ ſub Hadriano, 18. Aprilis.
Cornelia martyr in Africa, infrà cum Theodulo. 31. Martij.
Cornelius centurio epiſcopus Cæſareæ. 2. Februarij.
Cornelius Papa & mart, cum alijs XXI. Romæ ſub Decio. 14. Septembris.
Cornelius mart, Catanæ, infrà cũ Stephano. 31. Dec.
Corona XXX militum martyrum, Romę ſub Dioclet. 1. Ianuarij.
Militum XL. in Africa, infrà cum Zotico. 12. Ian.
Militum XL. Romæ ſub Gallieno. 13. Ianuarij.
Corona mart. in Syria ſub Antonino, infrà cum Victore. 14. Maij.
Corſicus presbyt. & Leo ſubdiaconus. 30. Iunij.
Coſmas & Damianus, Anthimus, Leontius, & Euprepius mart. Aegææ ſub Dioclet. 27 Septembris.
Cottidus diaconus, Eugenius & ſocij mart. in Cappadocia. 6. Septembris.
Craton mart. cũ vxore & familia ſua, Romæ. 15. Febr.
Crementius mart. Cæſarauguſtæ, ſuprà cum Caio. 16. Aprilis
Creſcens mart. Corinthi ſub Decio, ſuprà cum Codrato. 10. Martij.
Creſcens mart. in Lycia. 15. Aprilis.
Creſcens, Dioſcorides, Paulus, & Helladius martyres. 28 Maij.
Creſcens epiſcopus Galatiæ, martyr ſub Traiano. 27. Iunij. & 29. Decembris.
Creſcens mart. Tibure ſub Hadriano, infrà cum Symphoroſa. 18. Iulij.
Creſcens mart. in Ponto, infrà cum Priſco. 1. Octobris.
Creſcens epiſc. in Africa, infrà cũ Valeriano. 28. Nou.
Creſcentia mart. in Lucania ſub Dioclet. infrà cum Vito. 15. Iunij.
Creſcentiana mart. Romæ. 5. Maij.
Creſcentianus mart. Turribus. 31. Maij.
Creſcentianus mart. Tiberni ſub Dioclet. 1. Iunij.
Creſcentianus mart. in Campania ſub Dioclet. ſuprà cum Ariſtone. 2 Iulij.
Creſcentianus martyr Auguſtæ, infrà cum Hilaria. 12. Auguſti.
Creſcentianus mart. in Africa ſub Valeriano, infrà cum Cypriano. 14 Septembris.
Creſcentianus mart. Romæ. 24. Nouembris.
Creſcentianus epiſcopus, cõfeſſor in Africa, infrà cum Valeriano. 28. Nouembris.
Creſcentio mart. Romæ, infrà cum Narciſſo. 17. Sep.
Creſcentius confeſſor, Florentiæ. 19. Aprilis.

Creſcentius

Creſcentius puer mart. Romæ ſub Dioclet. 14. Sept.
Creſcentius mart. Treuiris ſub Dioclet. infrà cum Maxentio. 12. Decembris.
Creſcentius mart. in Africa, infrà cum Dñico. 29. Dec.
Creſconius epiſcopus, confeſſ. in Africa, infrà cum Valeriano. 28 Nouembris.
Criſpina mart. Thebeſte ſub Dioclet. 5 Decembris.
Criſpinus epiſcopus Papien. 7. Ianuarij.
Criſpinus & Criſpinianus mart. Sueſſione ſub Dioclet. 25. Octobris.
Criſpinus epiſcopus Aſtagen. & mart 19. Nouemb.
Criſpinus mart. in Africa, ſupra cum Claudio. 3. Dec.
Criſpinus mart. Thaguræ, infra cum Iulio. 5. Dec.
Criſpulus mart. Turribus, infra cũ Gabino. 30. Maij.
Criſpulus & Reſtitutus mart. in Hiſpania. 10. Iunij.
Criſpus presbyr. mart Romæ ſub Dioclet. infrà cum Ioanne. 18 Auguſti.
Criſpus & Caius, Corinthi. 4. Octobris.
Cronidas commentarienſis mart. infra cum Phileto. 27. Martij.
Crotates mart. ſub Dioclet. ſuprà cũ Apolline. 21. Apr.
Crotildes Regina, Pariſijs. 3. Iunij.
Crucis Dominicę Inuentio ſub Conſtantino. 3. Maij. Eiuſdem Exaltatio ſub Heraclio. 14 Septembris.
Cteſiphon epiſc. Vergij, infrà cum Torquato. 15 Maij.
Cucuphas mart. Barcinone ſub Dioclet. 25 Iulij.
Culmatius diaconus mart. Aretij, infrà cum Gaudentio. 19. Iunij.
Cunibertus epiſcopus Colonien. 12. Nouembris.
Curcodomus diaconus Antiſiodori 4. Maij.
Curonotus epiſcopus Iconij & mart. 12. Septembris.
Cuthbertus epiſcopus in Britannia. 20. Martij.
Curias mart. Oſtiæ ſub Dioclet. infra cum Maximo. 18. Februarij.
Cyprianus mart. Corinthi ſub Decio, ſuprà cum Codrato. 10. Martij.
Cyprianus mart Brixiæ, infrà cum Sauino 11. Iul.
Cyprianus epiſcopus Carthaginien. Creſcentianus, Victor, Roſula, & Generalis mart in Africa ſub Valeriano. 14. Septembris.
Cyprianus, & Iuſtina virgo, mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 26. Septembris.
Cyprianus epiſcopus in Africa, mart. ſub Hunnerico, infrà cum Felice. 12 Octobris.
Cyprianus abbas, Petragoricis. 9. Decembris.
Cyra, Beroeæ, infrà cum Marana. 3 Auguſti.
Cyrenia & Iuliana martyres, Tarſi ſub Maximiano. 1. Nouembris.
Cyria mart. Cæſareæ, infrà cum Zenaide. 5. Iunij.
Cyriaca mart. infrà cum Photina. 20. Martij.
Cyriaca, & aliæ quinque virgines & mart. Nicomediæ ſub Maximiano. 19. Maij.
Cyriaca mart Romæ ſub Valeriano. 21. Auguſti.
Cyriacus mart. Alexandriæ, infrà cum Tarſicio. 31. Ianuarij.
Cyriacus mart. Romæ, infrà cum Paulo. 8. Febr.
Cyriacus diaconus, Largus, Smaragdus, & alij xx. mart. Romæ ſub Maximiano. 16. Mart. & 8. Aug.
Cyriacus, & alij decem mart. Nicomediæ. 7. Apr.
Cyriacus mar. ſub Hadriano, infrà cũ Exuperio. 2. Maij.
Cyriacus epiſc. Hieroſolymit. & mart. ſub Iuliano. 4. Maij.
Cyriacus mart. Peruſiæ ſub Decio, infrà cum Florentio. 5. Iunij.
Cyriacus, & Paula virgo, mart. in Hiſpania. 18. Iunij.
Cyriacus mart. in Ponto, infrà cum Paulo. 20. Iunij.
Cyriacus & Apollinaris mart. in Africa. 21. Iunij.
Cyriacus mart in Armenia ſub Maximiano, infrà cum Orentio. 24. Iunij.
Cyriacus mart. Sebaſtæ, ſuprà cum Antiocho. 15. Iul.
Cyriacus, Paulillus, Secundus, Anaſtaſius, Syndimius & ſocij mart. Nicomediæ. 19. Decembris.
Cyrilla mart. Cyrene ſub Dioclet. 5. Iulij.
Cyrilla virgo & mart. Romæ ſub Claudio. 28. Octob.
Cyrillus epiſcopus Alexandrin. 28. Ianuarij.
Cyrillus mart. ſuprà cum Archelao. 4 Martij.
Cyrillus epiſcopus, Rogatus, Felix, Rogatus, Beata, Herenia, Felicitas, Vrbanus, Siluanus, & Mamillius mart in Africa. 8. Martij.
Cyrillus epiſcopus in Morauia. 9. Martij.
Cyrillus epiſcopus Hieroſolymit. 18 Martij.
Cyrillus mart. in Syria, infrà cum Paulo. 29. Martij.
Cyrillus diaconus mar. Heliopoli ſub Iulian. 29. Mart.
Cyrillus epiſcopus Gortinæ mart. ſub Decio. 9. Iulij.
Cyrillus epiſcopus Antiochenus. 22. Iulij.
Cyrillus, Aquila, Petrus, Domitianus, Rufus, & Menander mart. Philadelphiæ. 1. Auguſti.
Cyrillus mart. Antiochiæ, infrà cum Primo. 2. Octob.
Cyrillus mart. Romæ ſub Valeriano, ſuprà cum Anaſtaſia. 28. Octobris.
Cyrinus, Primus, & Theogenes mart. in Helleſponto. 3. Ianuarij.
Cyrinus mart. Romæ ſub Dioclet. infrà cum Marcellino Papa. 26. Aprilis.
Cyrinus mart in Sicilia, ſuprà cum Alphio. 10. Maij.
Cyrinus mart. Romæ ſub Dioclet. ſuprà cum Baſilide. 12. Iunij.
Cyrion presbyt. Baſſianus lector, Agatho exorciſta, & Moyſes mart. Alexandriæ. 14. Febr.
Cyrion miles mart. Sebaſtæ ſub Licinio, infrà in, Quadraginta Martyres. 9. Martij.
Cyrus & Ioannes mart. Romæ. 31. Ianuarij.
Cyrus epiſcopus Carthaginien. 14. Iulij.
Cythinus mart. Carthagine, infrà in, Sillitani martyres. 17. Iulij.

D

DACIANVS mart. Romæ, ſuprà cum Aretio. 4. Iunij.
Dacius mart. Damaſci, ſuprà cum Cæſario. 1. Non.
Dadas, Caſdoa, & Gabdelas mart. in Perſide ſub Sapore. 29. Septembris.
Dadas mart. ſub Dioclet. infrà cum Maximo. 13. Apr.
Dafroſa mart. Romæ ſub Iuliano. 4. Ianuarij.
Dalmatius epiſcopus Papien. mart. ſub Maximiano. 5. Decembris.
Damaſus Papa Romæ. 11. Decembris.
Damianus miles mart. in Africa. 12. Februarij.
Damianus epiſcopus Papien 12. Aprilis.
Damianus mart. Ægeę ſub Dioclet. ſuprà cum Coſma. 27. Septembris.
Daniel mart. Patauij. 3. Ianuarij.
Daniel mart. Cæſareæ ſub Maximino, infrà cum Elia. 16. Februarij.
Daniel mart. Nicopoli ſub Licinio, infrà cum Leontio. 10. Iulij.
Daniel propheta in Babylonia. 21. Iulij.
Daniel, Samuel, Angelus, Domnus, Leo, Nicolaus, & Hugolinus Ord. Min. mart. in Mauritania. 13. Oct.
Daniel Stylita Conſtantinopoli. 11. Decembris.
Daria mart. Romæ ſub Numeriano, ſuprà cum Chryſantho. 25. Octobris.
Darius, Zoſimus, Paulus, & Secundus mart. Nicææ. 19. Decembris.
Daſius, Zoticus, Caius, & alij xij. milites mart. Nicomediæ. 21. Octobris.
Daſius epiſcopus Doroſtori, & mart. 20. Nouembris.
Dathus epiſcopus Rauennæ. 3. Iulij.
Datiua in Africa ſub Hunnerico, infrà cum Dionyſia. 6. Decembris.
Datius epiſcopus Mediolanen. 14. Ianuarij.
Datius, Reatrius, & ſocij mart. in Africa. 27. Ianuar.
Datiuus, Iulianus, Vincentius, & alij xxvij. mart. in Africa. 27. Ianuarij.
Datiuus mart. in Africa ſub Dioclet. infrà cum Saturnino. 11. Februarij.

Datiuna

Datiuus epiſcopus & mart. in Africa ſub Valeriano, infrà cum Nemeſiano. 10. Septembris.
Dauid eremita Theſſalonicæ 26 Iunij.
Dauid Rex & propheta. 29 Decembris.
Dauinus confeſſor Lucenſis. 3. Iunij.
Decem Martyres Theopoli 6 Nouemb.
Decem Milites mart Romæ. 10. Febr.
Decem & octo mart. Cæſarauguſtani, Optatus, Lupercus, Succeſſus, Martialis, Vrbanus, Iulia, Quinctilianus, Publius, Fronto, Felix, Cæcilianus, Euentius, Primitiuus, Apodemius, & Saturnini quattuor. 16. Aprilis.
Decem milia Martyrum, Nicomediæ. 18. Martij.
Decem millia martyrum crucifix. in monte Ararath. 22. Iunij.
Decem millia ccIII. Martyres Romæ, infrà cũ Zenone. 9. Iulij.
Decem & ſeptem millia Martyr. Romæ ſub Dioclet. infra in, Marcellinus Papa. 26. April.
Decollatio S. Ioannis Baptiſtæ. 29. Auguſti.
Decoroſus epiſcopus Capuan. 15. Febr.
Dedicatio S. Mariæ ad Martyres Romæ 13. Maij.
Dedicatio Baſilicæ S. Martini Turonis. 4. Iulij.
S. Petri ad Vincula, Romæ, 1. Auguſti.
S. Mariæ ad Niues, Romæ. 5. Auguſti.
Baſilicæ Saluatoris Romæ. 9. Nouembris.
Baſilicarum Petri & Pauli Romæ. 18. Nouembris.
Defunctorum Commemoratio. 2. Nouembris.
Deicola abbas In Britannia 18 Ianuarij.
Delphinus epiſcopus Burdigaleo. 24. Decembris.
Demetria virgo & mart. Romæ ſub Iuliano. 21. Iunij.
Demetrios, Conceſſus, Hilarius, & ſocij mart. Romæ 9. Aprilis.
Demetrius mart. in Africa. 14. Auguſti.
Demetrius Proconſul mart. Theſſalonicæ ſub Maximiano. 8. Octobris.
Demetrius epiſcopus Antiochenus, Anianus diaconus, Euſtoſius, & alij xx. mart 10 Nouembris.
Demetrius & Honorius mart. Oſtiæ. 21. Nouembris.
Demetrius mart. Verulis, ſupra cum Blaſio. 29. Nou.
Demetrius, Honoratus, & Florus mart. Oſtiæ. 22. Dec.
Democritus, Secundus, & Dionyſius mart. Synnadæ. 31. Iulij.
Deogratias epiſcopus Carthaginien 22. Martij.
Derphuta mart. in Paphlagonia, ſupra cum Alexandra. 20. Martij.
Deſiderius confeſſor Piſtorij, ſuprà cum Barontio. 25. Martij.
Deſiderius epiſcopus Lingonien. & alij plurimi mart. ſub Vuandalis. 23. Maij.
Deſiderius epiſcopus Vienden. mart. ſub Theodorico. 23. Maij. & 11 Februarij.
Deſiderius lector mart. Puteolis ſub Diocler. infrà cum Ianuario. 19. Septembris.
Deusdedit confeſſor Romæ. 10. Auguſti.
Deusdedit abbas Caſinen. & mart. 9. Octobris.
Deusdedit Papa Romæ. 8 Nouembris.
Deusdedit epiſcopus Brixien. 10. Decembris.
Diaconus eccleſiæ Marſicanæ mart. 14. Martij.
Diaconus S. Anthimi epiſcopi, mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 23 Decembris.
Didius mart. Alexandriæ ſub Maximino, infrà cum Fauſto. 26. Nouembris.
Didymus mart. Alexandriæ ſub Diocler. infrà cum Theodora. 28. April.
Didymus mart. Laodiceę, infrà cum Diodoro. 11. Sep.
Digna virgo & mart. Cordubæ, ſuprà cum Anaſtaſio. 14. Iunij.
Digna virgo Tuderti. 11. Auguſti.
Digna mart. Auguſtæ, infra cum Hilaria. 12. Auguſti.
Digna & Emerita virg. & mart. Romæ ſub Valeriano. 22. Septembris.
Diocles mart. in Iſtria, infràcum Zoello. 24. Maij.
Diocletius mart. Auximi ſub Dioclet. infrà cum Siſinio. 11. Maij.
Diodorus mart. Perge ſub Decio 26 Febr.
Diodorus & Rodopianus mart. in Caria ſub Dioclet. 3. Maij.
Diodorus mart. in Campania, infrà cum Lucia. 6. Iul.
Diodorus, Diomedes, & Didymus mart. Laodiceæ. 11. Septembris.
Diodorus presbyt. Marianus diaconus, & alij plures mart. Romæ ſub Numeriano, 1. Decembris.
Eorum Inuentio Romæ. 17. Ianuarij.
Diogenes mart. in Macedonia, infra cum Timotheo. 6. Aprilis.
Diomedes medicus mart. Nicęę. ſub Dioclet. 16. Aug.
Diomedes, Iulianus, Philippus, Eutychianus, Heſychius, Leonides, Philadelphus, Menalippus, & Pantagapes mart. 2 Septembris.
Diomedes mart. Laodiceæ, ſuprà cum Diodoro. 11. Septembris.
Dion mart. in Campania, infrà cum Lucia 6. Iul.
Dionyſia mart. in Helleſpõto, infrà cũ Petro. 15. Maij.
Dionyſia, Datiua, Leontia, Tertius, Æmilianus, Bonifacius, & alij tres in Africa ſub Hunnerico. 6. Decembris.
Dionyſia mart. Alexandriæ ſub Decio, ſuprà cũ Ammonaria. 12. Decembris.
Dionyſij duo mart. Cæſareæ ſub Dioclet. infrà cum Timolao. 24. Martij.
Dionyſius, Æmilianus, & Sebaſtianus mart. in Armenia. 8. Februarij.
Dionyſius & Ammonius mart. Alexandriæ. 14. Febr.
Dionyſius mart. Corinthi ſub Decio, ſuprà cum Codrato. 10. Martij.
Dionyſius mart. Aquileiæ ſub Numeriano, infrà cum Hilario. 16. Martij.
Dionyſius Corinthiorum epiſcopus. 8. Aprilis.
Dionyſius mart. infrà cum Socrate, 19. Aprilis.
Dionyſius epiſcopus Viennenſis 8. Maij.
Dionyſius mart. Romæ. 12. Maij.
Dionyſius epiſcopus Mediolan. ſub Conſtantio Ariano. 25. Maij.
Dionyſius mart. Conſtantinopoli, infrà cum Lucilliano. 3. Iunij.
Dionyſius, Epheſi, infrà in, Septem dormientes. 27. Iulij.
Dionyſius martyr Synnadæ, ſuprà cum Democrito. 31 Iulij.
Dionyſius & Priuatus mart. in Phrygia. 20. Septemb.
Dionyſius, Fauſtus, Caius, Petrus, Paulus, & alij quattuor mart. ſub Decio. 3. Octobris.
Dionyſius Areopagita, Ruſticus, & Eleutherius mart. Lutetiæ. 9. Octobris.
Dionyſius epiſcopus Alexandrin. confeſſor ſub Valeriano. 17. Nouembris.
Dionyſius mart. Heracleæ, ſuprà cum Baſſo. 20. Nou.
Dionyſius Papa. 26. Decembris.
Dioſcorides mart. Smyrnæ. 10. Maij.
Dioſcorides mart. ſuprà cum Creſcente. 28. Maij.
Dioſcorus mart. in Ægypto ſub Numeriano, infrà cum Victorino, 25. Febr.
Dioſcorus lector, mart. in Ægypto. 18. Maij.
Dioſcorus puer Alexandriæ ſub Decio, infrà cũ Herone. 14. Decembris.
Doda virgo Rhemis, ſuprà cum Bona. 24. Aprilis.
Dometius monachus cum duobus diſcipulis mart. Niſibi ſub Iuliano. 7. Auguſti.
Dominator epiſcopus Brixien. 5. Nouembris.
Dominica virgo & mart. in Campania ſub Dioclet. 6 Iulij.
Dominicus abbas, Soræ. 22. Ianuarij.
Dominicus Calciatenſis confeſſor, 12 Maij.
Dominicus confeſſor Ord. Pręd. Bononiæ 4. Auguſti. Eiuſdem Tranſlatio Bononiæ, 24. Maij.

Dominicus loricatus.14.Octobris.
Dominicus epiſcopus Brixien.20.Decembris.
Dominicus Victor, Primianus, Lyboſus, Saturninus, Creſcentius, Secundus, & Hooratus mart. 10 Africa, 29. Decembris.
Domitianus abbas in territorio Lugdunen.1.Iul.
Domitianus mart. Philadelphiæ, ſuprà eum Cyrillo. 1.Auguſti.
Domitianus epiſcopus Catalaunen.9.Auguſti.
Domitianus diaconus mart. Ancyræ, infrà cum Eutychio. 28.Decembris.
Domitilla virgo, infrà Flauia Domitilla.7.Maij.
Domitius, Pelagia, Aquila, Eparchius, & Theodoſius mart.23.Martij.
Domitius mart. in Syria.5.Iulij.
Domitius presbyter Ambianen.23 Octobris.
Domna virgo & mar. Nicomediæ ſub Dioclet. infrà cum Inde.28.Decembris.
Domnina, & ſociæ virg. & mart.14.Aprilis.
Domnina mart. in Lycia ſub Dioclet. 12. Octobris.
Domninus mart infrà cum Philemone 21.Mart.
Domninus, Victor, & ſocij martyres Theſſalonicæ. 30. Martij.
Domninus confeſſor Ebreduni, infrà cum Marcellino.20.Aprilis.
Domninus martyr, Theſſalonicæ ſub Maximiano. 1. Octobris.
Domninus mart. in territ. Parmenſi ſub Maximiano. 9.Octobris.
Domninus, Theotimus, Philothens, Siluanus, & ſocij mart. ſub Maximino.5. Nouembris.
Domnio mart. Bergomi.16 Iulij.
Domnio epiſcopus Salonen. & milites octo mart. in Dalmatia.11.April.
Domnio presbyter Romæ.28.Decembris.
Domnolus epiſcopus Cenomanen.16.Maij.
Domnus martyr in Mauritania, ſuprà cum Daniele.13.Octobris.
Domnus epiſcopus Viennenſis.3.Nouembris.
Donata mar. Carthagine, infrà in, Scillitani martyres. 17. Iulij.
Donata, Paulina, Ruſtica, Nominanda, Serotina, Hilaria, & ſociæ mart. Rom.31. Decembris.
Donatianus & Rogatianus martyres. Io Britãnia ſub Dioclet.24.Maij.
Donatianus epiſcopus Catalaunen.7.Auguſti.
Donatianus, Præſidius, Manſuetus, Germanus, Fuſculus, & Lętus epiſcopi & mart. in Africa ſub Hunnerico.6.Septembris.
Donatianus epiſcopus Rhemenſis.14.Octobris.
Donatilla virgo mart. Tuburbi ſub Valeriano, infrà cum Maxima.30.Iulij.
Donatus, Sabinus, & Agapes mart.25.Ianuar.
Donatus mart. Foroſempronij, ſuprà cum Aquilino. 4.Februarij.
Donatus diaconus mart. in Africa, infrà cum Primo. 9.Februarij.
Donatus, Secundianus, Romulus, & alij LXXXVI. mart. Concordiæ.17.Febr.
Donatus, Inſtus, Herena, & ſocij mart. in Africa. 25.Februarij.
Donatus mart. infrà cum Leona.1.Martij.
Donatus mart. Carthagine. 1.Martij.
Donatus martyr in Africa, infrà cum Epiphanio. 7. Aprilis.
Donatus epiſcopus Euoreæ.30.Aprilis.
Donatus mart Cæſareæ, infrà cũ Polyencto.21.Maij.
Donatus epiſcopus Aretinus, & Hilarinus monachus mart. ſub Iuliano.7. Auguſti.
Donatus presbyter, Sigiſterici.25. Auguſti.
Donatus martyr Antiochiæ, infrà cum Reſtituto. 23. Auguſti.
Donatus mart. Capuæ, infrà cum Quincto.5.Sept.
Donatus monachus mart. Meſſanæ, infrà cum Placido.5.Octobris.
Donatus epiſcopus Feſulan.22.Octobris.
Donatus, Caſſiope in Corcyra.29.Octobris.
Donatus mart. infrà cum Hermogene.12.Decemb.
Donatus martyr, Alexandriæ, infrà cum Manſueto. 30.Decembris.
Donnina mart. Aegeæ ſub Dioclet. ſuprà cum Claudio.23 Auguſti.
Dorothea virgo mart. Cæſareæ. 6.Februarij.
Dorothea virgo mart. Aquileiæ ſub Nerone, infrà cum Euphemia.3.Septembris.
Dorotheus mart. Tarſi, ſuprà cum Caſtore.28.Mart.
Dorotheus Tyrius presbyt. & martyr ſub Iuliano. 5. Iunij.
Dorotheus & Gorgonius mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 9.Septembris.
Dorymedon mart. Synnadæ ſub Probo, infrà cũ Throphimo.19.Septembris.
Droctoueus abbas, Lutetiæ.10.Martij.
Drogo confeſſor Valencenis.16. Aprilis.
Druſus, Zoſimus, & Theodorus mart. Antiochiæ. 14 Decembris.
Druſus mart. Tripoli, infrà cum Luciano.24. Decem.
Ducenti Martyres Sinope in Ponto.7.April.
Ducenti viginti Martyres in Africa.30.Octobris.
Ducenti ſexaginta Martyres Romæ ſub Claudio. 1. Martij.
Ducenti ſexagintaduo Martyres Romæ. 25 Martij.
Ducenti ſexagintaduo Martyres Romæ ſub Dioclet. 17. Iunij.
Ducenti ſeptuaginta Martyres in Africa.16. Octob.
Dula ancilla mart. Nicomediæ 25. Martij.
Dulas mart. in Cilicia.15.Iunij.
Dunſtanus epiſcopus Cantuarien.19.Maij.
Duo Monachi martyres in prouincia Valeriæ. 14. Martij.
Duodecim Fratres mart Beneuenti.1.Septembris.
Dympna virg. & mart. in Brabantia.15.Maij.

E

EADBERTUS epiſcopus Lindisfarnen.6. Maij.
Eadmundus Angliæ Rex, & mart.20. Nouemb.
Ebrulphus abbas in pago Oximanſi.29.Decembris.
Edilbertus Rex Cantiorum in Anglia.24.Febr.
Edilburga virgo in Anglia 7.Iulij.
Ediltrudes virgo Regina Britannię.23.Iunij.
Ediſtius mart. Rauennæ.12.Octobris.
Editha virgo in Anglia.16.Septembris.
Edmundus epiſcopus Cantuarien.16.Nouembris.
Eduardus Angliæ Rex.5. Ianuarij.
Eduardus Rex Britanniæ & mart.18.Martij.
Egbertus presbyter in Hibernia.24.April.
Egdunius presbyter, & alij VII.mart. Nicomediæ. 12.Martij.
Eleazarus martyr Lugduni, infrà cum Mineruo. 23.Auguſti.
Eleazarus comes, Pariſijs.27.Septembris.
Elesbaan Rex Æthiopiæ.27.Octobris.
Eleuthadius epiſcopus Rauennæ.14.Febr.
Eleuſippus mart. Lingonis ſub M.Aurelio, infrà cum Speuſippo.17.Ianuarij.
Eleutherius epiſcopus Conſtantinop.& mart.20.Feb.
Eleutherius epiſcopus Tornacen.20.Febr.
Eleutherius epiſcopus Illyrici, & Anthia mart. Meſſanæ ſub Hadriano.18.April.
Eleutherius Papa & mart. Romæ.26.Maij.
Eleutherius confeſſor in Latio.29. Maij.
Eleutherius mart. Conſtantinopoli ſub Maximiano. 4. Auguſti.
Eleutherius & Leodides mart.8.Auguſti.
Eleutherius epiſcopus Antiſiodoren.16.Auguſti.
Eleutherius abbas, Romæ.6.Septembris.

Eleutherius miles mart. Nicomediæ cum alijs innumeris ſub Dioclet.2.Octobris.
Elentherius diaconus mart.Lutetiæ, ſuprà cum Dionyſio.9.Octobris.
Elias, Hieremias, Eſaias, Samnel & Daniel mart.Cæſareæ ſub Maximino.16. Februarij.
Elias presbyt.Paulus & Iſidorus monachi mart.Cordubæ.17.Aprilis.
Elias epiſc. Hieroſolymit.infrà cum Flauiano.4.Iul.
Elias propheta in monte Carmelo.20 Iulij.
Elias epiſcopus in Ægypto,mart.ſub Dioclet. in Palæſtina, infrà eum Peleo.19.Septembris.
Eligius epiſcopus Nouiomen.1.Decembris.
Eliphius mart Coloniæ ſub Iuliano.16.Octobris.
Eliſcus propheta, Samariæ.14.Iunij.
Elizabetb virgo Sconaugiæ.18.Iunij.
Elizabeth vidua,Marpurg.19.Nouembris.
Elizabetb vxor Zachariæ & mater Ioannis baptiſtæ.5.Nouembris.
Elpbegus epiſcopus Cantuatien.& mart.19.Aprilis.
Elpidepborus mart.in Perſide, ſuprà cum Aeindino.2.Nouembris.
Elpidins epiſcopus & mart.in Cherſoneſo,ſuprà eum Baſilio.4. Martij.
Elpidius confeſſor in Campània , infrà cum Priſco.1.Septembris.
Elpidius epiſcopus Lugdunen.2 Septembris.
Elpidius abbas in Piceno.2.Septembris.
Elpidius,Marcellus,Euſtochius,& ſocij mart. ſub Iuliano.16.Nouembris.
Emerentiana virgo & mart.Romæ.23.Ianuarij.
Emerieus Hungarorum Regis filius.4. Nouembris.
Emerita virgo mart.Romæ ſub Valeriano, ſuprà cum Digna.22.Septembris.
Emilas diaconus , & Hieremias martyr, Cordubæ.15.Septembris.
Emmanuel mart.infrà eum Quadrato.26.Martij.
Emmelia,Cæſareæ,ſuprà cum Baſilio.30.Maij.
Emmeramus epiſcopus Ratiſponenſis & martyr.22.Sepembris.
Emygdius epiſc. Aſculan.mart.ſub Dioclet.5.Aug.
Encratis virgo & mart.Cæſarauguſtæ.16. Aprilis.
Engelbertus epiſcopus Colonien.& mart.7.Nou.
Ennatha virgo mart.Cæſareæ ſub Maximino , ſuprà cum Antonino.13.Nouembris.
Ennodius epiſcopus Papien.17.Iulij.
Eobanus mart.in Friſia,ſuprà eum Boniſacio.5 Iunij.
Epaphras epiſcopus Coloſſenſis & mart.19 Iulij.
Epapbroditus epiſcopus Tarracinę.22.Martij.
Eparchius mart.ſuprà cum Domitio.23.Martij.
Eparebius abbas Engoliſmen.1.Iulij.
Ephebus martye, Interamnæ , infrà eum Proculo.14. Februarij.
Ephiſius mart.Caralis ſub Dioclet.15.Ianuarij.
Ephræm diaconus Edeſſæ.1.Februarij
Ephrem epiſeopus & mart.in Cherſoneſo, ſuprà cum Baſilio.4.Martij.
Epicharides mart. Romæ ſub Dioclet.27.Sept.
Epictetus, Iucundus, Secundus, Vitalis, Felix, & alij vij.mart.in Africa.9.Ianuarij.
Epictetus mart.in Portu Romano,infrà cum Martiale.22.Auguſti.
Epigmenius presbyt. & mart. Romæ ſub Dioclet.24.Martij.
Epimaehus & Alexander mart.Alexandriæ ſub Decio.12.Decembris.
Idem Epimaehus,infrà eum Gordiano.10. Maij.
Epiphania martyr , ſub Dioclet. apud Sallentinos.12.Iulij.
Epiphania Domini.6.Ianuarij.
Eiuſdem Vigilia.5.Ianuarij.
Eiuſdem Octaua.13.Ianuarij.
Epiphanius epiſcopus Papienſis.21.Ianuarij.
Epiphanius epiſcopus,Donatus,Ruffinus, & alij xiij.mart.in Africa.7.Aprilis.
Epiphanius epiſcopus Salaminæ.12.Maij.
Epipodius mart.Lugduni ſub Antonino.22.Apr.
Epi copi & presbyteri confeſſores ſub Conſtantio.21.Maij.
Epiſtemis mart.Emeſæ ſub Decio,infrà cum Galatione.5.Nouembris.
Epitacius epiſcopus , & Baſileus mart.in Hiſpania.23.Maij.
Epolonius mart.Antiochiæ ſub Decio,ſuprà cum Babyla.24.Ianuarij.
Equitius abbas in prouincia Valeriæ.11.Auguſti.
Eraſma virgo & mart. Aquileiæ ſub Nerone , infrà eum Euphemia.3. Septembris.
Eraſmus epiſcopus & mart. in Campania ſub Dioclet.& Maximiano.2.Iunij.
Eraſmus mart.Antiochiæ.25.Nouembris.
Eraſtus epiſcopus Pbilippen.& mart.26.Iulij.
Erconualdus epiſcopus Londonien.30.Aprilis.
Ericus Rex Suetiæ & mart.18.Maij.
Erminus epiſcopus Laubienſis.25.Aprilis.
Erotbeides mart. in Cappadocia ſub Dioclet. ſuprà eum Capitolina.27.Octobris.
Erotis mart.6.Octobris.
Eſaias mart.Cæſareæ ſub Maximino,ſuprà cum Elia.16.Februarij.
Eſaias propheta mart.in Iudæa 6.Iulij.
Eſdras propheta,infrà cum Ioele.13. Iulij.
Ethbinus abbas in Hibernis.19.Octobris.
Ethelwoldus epiſcopus Vuintonien.1.Auguſti.
Euagrius epiſcopus Conſtantinop.6.Martij.
Euagrius & Benignus mart.Tomis.3.Aprilis.
Euagrius mart.in Ponto,infrà cum Priſco.1.Octob.
Euagrius , Priſcianus, & ſocij martyres , Romæ.12.Octobris.
Euariſtus mart. Cæſareæ ſub Dioclet.ſuprà cum Carponio.14.Octobris.
Euariſtus Papa & martyr , Romæ ſub Traiano.26.Octobris.
Euariſtus mart.in Creta ſub Decio,infrà cum Theodulo.23.Decembris.
Euaſius epiſcopus Caſalenſis & mart.1.Decembris.
Euaſius epiſcopus Brixien.2.Decembris.
Enbulus mart.Cæſareæ ſub Dioclet.7.Martij.
Eucarpius mart. infrà cum Trophimo.18.Martij.
Eucarpus mart. in Aſia , ſuprà cum Bardomiano.25.Septembris.
Euchartus epiſcopus Treuirenſis.8.Decembris.
Eucherius epiſcopus Aurelianen.20.Februarij.
Eucherius epiſcopus Lugdunen.16. Nouembris.
Eudocia mart.Heliopoli ſub Traiano.1.Martij.
Eudoxius,Zenon,Macarius,& ſocij M. CIIII. mart. Melitine ſub Dioclet.5.Septembris.
Eudoxius mart.Sebaſtæ ſub Licinio, ſuprà cum Carterio.2.Nouembris.
Euellius mart.ſub Nerone.11.Maij.
Euentius mart.ſuprà in, xviij. Mart. Cæſarauguſtani.16.Aprilis.
Euentius presbyt.& mart. Romæ ſub Traiano, ſuprà cum Alexandro Papa.3.Maij.
Energiſlus epiſcopus Colonien.& mart.24. Octobris.
Eugendus abbas in territorio Lugdunen.1.Ianuarij.
Eugenia virgo & martyr , Romæ ſub Gallieno.25.Decembris.
Eugenianus martyr.8.Ianuarij.
Eugenius martyr , in Africa , ſuprà cum Aquilino.4.Ianuarij.
Eugenius mart. Neocæſareæ , infrà cum Mardonio.24.Ianuarij.
Eugenius epiſcopus & mart.in Cherſoneſo,ſuprà cum Baſilio.4. Martij.
Eugenius mart.in Syria,infrà cum Paulo.20.Martij.

Eugenios epiſcopus & mart. in Africa ſub Hunnerico, ioſrà cum Vindemiale. 2. Maij.
Eugenius Papa Romæ. 2. Iuoij.
Eugenius epiſcopus Carthaginieo. mart. in Africa ſub Hunnerico, cum quingentis ex ſuo elero, & Saluatore, ac Mauriria diacunis. 13. Iulij.
Eugenius mart Tiburæ ſub Hadriaoo, ioſrà cum Symphoroſa. 18. Iulij.
Engenins matt. ſuprà eum Apollonio. 23. Iulij.
Eugenius mart. Romæ ſub Gallieno, inſra eum Lucilla. 29. Iulij.
Eugenius mart. in Cappadocia, ſuprà eum Corrido. 6. Septembris.
Eugenius mart. Damaſei, inſràeum Paulo. 25. Sept.
Eugenius epiſcopus Toletan. confeſſ. 13. Nouembris.
Eugenius epiſc. Toletan. martyr, in territ. Pariſienſi. 15. Nouembris.
Eugenius diaconus, Florentiæ. 17. Nouembris.
Eugenius mart. in Armenia ſub Dioclet, infrà cum Euſtratio. 13. Decembris.
Eugenius & Macarius presbyteri & mart. in Arabia ſub Iuliano. 20. Decembris.
Eugenius epiſcopus Mediolanen. 30. Decembris.
Eugraphus mart. Alexandriæ ſub Maximino, infrà cum Menna. 10. Decembris.
Eulaſius mart. Cyzici ſub Maximiano, infrà cum Fauſta. 20. Septembris.
Eulalia virgo & mar. Barcinone ſub Dioclet 12. Feb.
Eulalia virgo & mart. Emeritæ ſub Maximiano. 10. Decembris.
Eulampius & Eulampia virgo, & alij c c. mart. Nicomediæ. 10. Octobris.
Eulogins diaconus mart. Tarracone ſub Gallieno, infrà cum Fructuoſo. 21. Ianuarij.
Eulogius presbyt. & mart. Cordubæ. 11. Martij.
Eulogius epiſeopus Edeſſæ. 5. Maij.
Eulogius, & ſocij mart. Conſtantinopoli. 3. Iulij.
Eulogius epiſcopus Alexandrinus. 14. Septembris.
Eumenus epiſcopus Gortinæ. 18. Septembris.
Eunicianus mar. in Creta ſub Decio, ioſra cum Theodulo. 23. Decembris.
Eunomia matt Auguſtæ, infrà eum Hilaria. 12. Aug.
Eunus mart. Alexandriæ, infrà cum Iuliano. 27 Febr.
Euodius, Hermogenes, & Calliſtus mart. Syracuſis. 25. Aprilis.
Euodius epiſcopus Antiochenus & mart. 6 Maij.
Euodius mart. Nicææ, infra cum Theodota. 2. Auguſt.
Euodins, Hermogenes, & Calliſta matt 2. Septembr.
Euodius epiſeopus Rhotomagen. 8. Octobris.
Euortius epiſcopus Aurelianenſis 7. Septembris.
Euphebius epiſcopus Neapolitan. 23. Maij.
Enphemia mar. in Paphlagonia, ſuprà cum Alexandra. 20. Martij
Euphemia, Dorothea, Tecla, & Eraſma virg. & mart. Aquileiæ ſub Nerone. 3. Septembris.
Euphemia virgo mar Chalcedone ſub Diocl. 16. Sep.
Eupbraſia virgo in Thebaide. 13. Martij.
Eupbraſia mart. in Paphlagonia, ſupra cum Alexandra. 20. Martij.
Enphraſia virgo & mart. Ancyræ, ioſrà cum Theodoto. 18. Maij.
Eupbraſins epiſcopus io Africa 14. Iaouarij.
Enphraſius epiſc. Illiturgi, infrà cũ Torquato. 15. Maij.
Euphrooius epiſcopus Auguſtodunen. 3. Augnſti.
Euphronius epiſcopus Turonenſis. 4. Auguſti.
Euphroſyna virgo Alexandriæ. 1. Ianuarij.
Euphroſyna virgo mart. Tarracinæ ſub Domitiano, infrà cum Flauia Domitilla. 7 Maij.
Euplius diacoous mart. Catanæ ſub Dioclet. 12. Aug.
Euporus mart. in Creta ſub Decio, infrà cum Theodulo. 23. Decembris.
Enprepia mart. Auguſtæ, infrà cum Hilaria. 12. Aug.
Euprepis mart. Romæ ſuprà cum Caſtulo. 30. Nou.
Euprepius epiſcopus Veronenſis. 21. Auguſti.
Euprepius mart. Ægææ ſub Dioclet. ſuprà eum Coſma. 27. Septembris.
Eupſychius mart. Cæſareæ ſub Iuliano. 9. Aprilis.
Eupſychius mart. Cæſareæ ſub Hadriano. 7 Septemb.
Euſebia virgo & mart. Bergomi 29 Octobris.
Euſebius Palatinus, & alij 12. mart. 5. Martij.
Euſebius, Neon, Leontius, Longinus, & alij quartuor martyres ſub Dioclet. 24. Aprilis.
Euſebius mart. ſuprà cum Aphrodiſio. 28. Aprilis.
Euſebius epiſcopus Samnſatenus & mart. 21. Iunij.
Euſebius epiſcopns Vercellenſis & mart. 1. Auguſti.
Euſebius epiſcopus Mediolanen. 12. Auguſti.
Euſebius presbyt. Romæ, ſub Conſtantio. 14. Auguſt.
Euſebius, Pontianus, Vincentius, & Peregrinus mart. Romæ ſub Commodo. 25. Auguſti.
Euſebius, Neſtabus, & Zenon mart. in Palæſtina ſub Iuliano. 8. Septembris.
Euſebius mart. in Phœnicia. 21. Septembris.
Euſebius Papa Romæ. 26 Septembris.
Euſebius epiſcopus Bononienſis. 26. Septembris.
Euſebius mart. Alexandriæ ſub Valeriano, ſuprà cum Caio. 4 Septembris.
Euſebius mart. Hadrianopoli ſub Iuliano, infrà cum Philippo. 22. Octobris.
Euſebius monachus mart. Tarracinæ, ſuprà cum Felice. 5. Nouembris.
Euſebius presbyt. Marcellus diaconus, Hippolytus, Maximus, Adria, Paulina, Neon, Maria, Martana, & Aurelia mart. Romæ ſub Valeriano. 2. Decemb.
Euſignus miles mart. Antiochiæ ſub Iuliano. 5. Aug.
Euſtachius, Theopiſtes, Agapius & Theopiſtus mart. Romæ ſub Hadriano. 20. Septembris.
Euſtachius presbyter in Syris. 12. Octobris.
Euſtachius, Theſpeſius, & Anatolius mart. Nicææ ſub Maximino. 20. Nouembris.
Euſtachius epiſ. in Africa, infrà cũ Valeriano. 28. Nou.
Euſtaſius abbas Luxouien. 29. Martij.
Euſtathius epiſc. Antiochenus, ſub Cõſtantio. 16. Iul.
Euſtachius mart. Ancyræ. 28. Iulij.
Euſterius epiſcopus Salernitan. 19. Octobris.
Euſtochium virgo in Bethlehem. 28. Septembris.
Euſtochium virgo mart. Tarſi ſub Iuliano. 2. Nouem.
Euſtochius epiſcopus Turonen 19 Septembris.
Euſtochius mar. ſub Iulian. ſuprà cũ Elpidio 16. Nou.
Euſtolia & Sopatra virg. Conſtantinopoli. 9. Nou.
Euſtorgius presbyter Nicomediæ. 11. Aprilis.
Euſtorgius primus, epiſcopus Mediolan 18 Septemb.
Euſtorgius ſecundus, Mediolanen. epiſcopus. 6. Iunij.
Euſtoſius mar. Antiochię, ſuprà cũ Demetrio. 10 Nou.
Euſtratius, Auxentius, Eugenius, Mardarius, & Oreſtes mart. in Armenia ſub Dioclet. 13 Decembris.
Euthalia virgo mart. in Sicilia. 27. Auguſti.
Euthymius abbas in Palæſtina. 20. Ianuarij.
Euthymius epiſcopus Sardiceo. mart. ſub Theophilo. 11. Martij.
Euthymius diaconus mart. Alexandriæ. 5. Maij.
Euthymius Romanus, Peruſiæ. 29. Auguſti.
Enthymius mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 24. Dec.
Eutropia virgo mart. in Syria, infrà cũ Libya. 15. Iun.
Eutropia vidua in Gallia. 15. Septembris.
Eutropia mart. Alexandriæ. 30 Octobris.
Eutropia virgo mart. Rhemis, infrà cum Nicaſio. 14. Decembris.
Eutropius lector mart. Conſtantinopoli. 12. Ianuarij.
Entropius mart. ſub Maximiaoo, ſuprà cum Cleonico. 3. Martij.
Eutropius epiſcopus Santonen. & mart. 30. Aprilis.
Eutropins epiſcopos Arauſican. 27. Maij.
Eutropius, Zoſima, & Bonoſa mart. in Portu Romano. 15. Iulij.
Eutyches mart. Romæ ſub Traiano, infrà cum Marone. 15. Aprilis.

Eutyehes mart. Puteolis ſub Dioclet. infrà cum Iannario.19.Septembris.
Eutyehianus mart. in Campania ſub Dioclet. ſuprà cum Ariſtone.2.Iulij.
Eutyehianus mart. Nicomediæ, infrà eum Stratone. 17.Auguſti.
Eutychianus mart.ſuprà eum Diomede.2.Septembr.
Eutyebianns mart.in Africa ſub Geiſenco,ſuprà cum Arcadio.13.Nouembris.
Eutychianus Papa & mart. Romæ ſub Nnmeriano. 8.Decembris.
Eutychius mart.Romæ 4.Februarij.
Eutychius,& ſocij mart.in Meſopotamia.14. Martij.
Eutychius,& ſocij mart.Alexandriæ ſubConſtantio. 26.Martij.
Eutychius mart.Ferentini.15.Aprilis.
Eutychius diaconus mart. in Mauritania, infrà cum Timorheo.21.Maij.
Eutyehius B Ioannis Euang.diſcipulus.24.Aug.
Eutychius, Plautus, & Heracleas mart.in Thraciæ. 29.Septembris.
Entychius mart Meſſanæ,infrà cum Placido.5.Oct.
Entychius mar.in Hiſpan.infrà cũ Honorio.21.Nou.
Eutychius mart.in Hiſpania.11.Decembris.
Entychius presbyt. & Domitianus diaconus mart. Ancyræ.28.Decembris.
Eutychius & Florentius monachi Nurſiæ.28.Dec.
Ennaldi duo presb.& mart.apnd Saxones.3.Octob.
Exaltatio S. Crueis in Perſide ſub Heraelio.14.Sept.
Exanthus mart Nouocomi, ſuprà eum Carpophoro. 7.Auguſti.
Expeditus mart. Melitine, infrà cum Hermogene. 19.Aprilis.
Exuperantia virgo. Trecis.26.Aprilis.
Exuperantius epiſcopus Rauennæ.30.Maij.
Exuperantius diaconus,mart. Spoleti ſub Maximiano,infrà eum Sabino.30.Decembris.
Exnperia mart.Romæ,infrà cũ Symphrouio.26.Iul. & 31.Octobris.
Exuperius, Zoe, Cyriacus, & Theodulus mart. ſub Adriano.2.Maij.
Exuperius mart.in Gallia ſub Maximiano, infrà cum Mauritio.22. Septembris.
Exuperius epiſcopus Toloſanus.28 Septembris.
Exuperius mart.Viennę,infrà cũ Seuerino.19.Nou.
Ezechiel propheta mart.in Babylonia.10.Aprilis.

F

FABIANVS Papa & mart. Romæ ſub Decio. 20.Ianuarij.
Fabianus mart.Catanæ,infrà cum Stephano.31. Dec.
Fabius mart.Romæ ſub Dioclet. infrà eum Maximo. 11.Maij.
Fabius martyr,Cæſareæ.31.Iulij.
Fabricianus & Philibertus mart.in Hiſpania, 22. Aug.
Facundus & Primitinus mart. in Gallæcia ſub Diocl. 27.Nouembris.
Faina virgo & mart. Ancyræ, infrà cum Theodoto.18.Maij.
Fandyla presb. & mart.Corduhæ.13.Iunij.
Fantinus monacbus & confeſſor, Theſſalonicæ. 30.Auguſti.
Faro epiſcopus Meldenſis.28.Octobris.
Fauſtinianus epiſcopus Bononien.26.Febr.
Fanſtinus & Inuita mar.Brixiæ ſub Hadriano.15.Feb.
Fauſtinus epiſcopus Brixien.16.Februarij.
Fauſtinus,& alij XLIIII.mart.Romæ.17.Februarij.
Fauſtinus, Timotheus, & Venuſtus mart. Romæ, 22.Maij.
Fauſtinus mart.Peruſiæ ſub Decio,infrà eum Florentio.5 Iunij.
Fauſtinus mart. Romæ ſub Dioclet. Infrà cum Simplicio.29.Iulij.
Fauſtinus confeſſor,Tuderti.29.Iulij.
Fauſtinns,Lucius,Cãdidus,Cælianus,Mareus,Ianuarius,& Fortunatus mart. in Africa.15. Decembris.
Fauſta virgo,& Euilaſius mart. Cyziei ſub Maximiano.20.Septembris.
Fauſta mater S. Anaſtaſiæ, Romæ. 19.Decembris.
Fauſtus,& alij XXIIJ.mart. Romæ.24.Iunij.
Fauſtus mart ſub Decio.16.Iulij.
Fauſtus mart. Romæ,ſuprà cum Bono.1 Auguſti.
Fauſtus miles mart. Mediolani ſub Cõmodo. 7.Aug.
Fauſtus presbyter, Macarius, & alij X. mart. Alexandriæ ſub Decio,6.Septembris.
Fauſtus mart. Antioehię,infrà cum Timotheo.8.Sept.
Fauſtus mart.ſub Decio,ſuprà cum Dionyſio.3. Oct.
Fauſtus mart.Alexandriæ ſub Valeriano, ſuprà eum Caio.4.Octobris.
Fauſtus monaehus mart. Meſſanæ, infrà cum Placido.5.Octobris.
Fauſtus,Ianuarius,& Martial.mar.Cordubę.13.Oct.
Fauſtus diaconus Alexandrinus mart. ſub Dioclet. 19.Nouembris.
Fauſtus presbyt.Didius,& Ammonius: item Phileas, Heſyehius, Pachomius & Theodorus epiſcopi Ægyptij,& alij DCLX.mart. Alexandriæ ſub Maximino.26.Nouembris.
Febronia virgo & mart.Sibapoli ſnb Dioclet.25.Iun.
Felices duo epiſcopi & mart. in Africa ſub Valeriano, infrà cum Nemeſiano.10.Septembris.
Felicianus epiſcopus Fulginaten. & mart. ſub Decio. 24.Ianuarij.
Felicianus, Philappianus,& alij CXXIIII. mart. in Africa.30.Ianuarij.
Felicianus mart. Romæ, infrà cum Fortnnato.2.Feb.
Felicianus mart. Romæ ſub Dioclet. infrà eum Primo.9.Iunij.
Felicianus miles mart. Maſſiliæ, infrà cum Victore. 21.Iulij.
Felicianus epiſcopus & mart.apnd Mindam.20.Oct.
Felicianus mart.in Lucania, infrà eum Hyacintho. 29.Octobris.
Felicianus mar.Rauannæ ſub Dioclet.infrà cum Valentino.11.Nouembris.
Felieianus mart.Viennæ, infrà cũ Seuerino.19.Nou.
Feliciſſima virgo & mart.Falari, infrà cum Graciliano.12.Auguſti.
Feliciſſimus, Heraclius, & Paulinns mart. Tuderti. 26.Maij.
Feliciſſimus & Felix mart. in Campania ſub Dioclet. ſuprà cum Ariſtone.2.Iulij.
Feliciſſimus diaconus mart. Romæ ſub Valeriano. infrà eum Xyſto.6.Auguſti.
Feliciſſimns mart.in Africa ſub Valeriano, infrà cum Rogatiano.26.Octobris.
Feliciſſimus mart.Peruſiæ.24.Nouembris.
Felicitas mart.Tuburbi ſub Seuero,infrà cum Perpetua.7. Martij.
Felicitas mart.in Africa ſuprà eum Cyrillo.8. Martij.
Felicitas mart.Romæ ſub Antonino.23. Nouembris.
Felicula mart.Romæ,infrà cum Vitale.14.Febr.
Felicula virgo & mart.Romæ.13.Iunij.
Felinus & Gratinianus mart. Peruſiæ ſub Decio. 1.Iunij.
Felix Papa & mart.Romæ ſub Aureliano.30.Maii.
Felix ſecundus Papa & mart. Romæ ſub Conſtantio. 29.Iulij.
Felix Papa tertius Romæ.30.Ianuarij.
Felix Papa quartus Romæ.25.Februarij.
Felix & Ianuarius mart.Heracleæ.7.Ianuarij.
Felix mart.in Africa,ſuprà eum Epicteto.9. Ianuarij.
Felix presbyter Nolanus.14.Ianuarij.
Felix,Symphronius,Hippolytus,& ſocij mart.in Africa.3.Februarij.
Felix epiſcopus Lugdunen,infrà cum Lupicino.3.Feb.

Felix mart in Africa ſub Dioclet. infrà cum Saturnino 11. Februarij.
Felix mart. Adrumeti, infrà cum Verulo. 21. Februarij.
Feliz epiſcopus Metenſis. 21. Februarij.
Felix epiſcopus Brixienſis. 23. Februarij.
Felix mart. infrà cum Fortunato 26 Februarij.
Felix, Luciolus, Fortunatus, Marcia, & ſocij mart. 3. Martij.
Felix mart. in Africa, ſuprà cum Cyrillo. 8. Martij.
Felix epiſcopus in Anglia. 8. Martij.
Felix mart. Aquileiæ ſub Numeriano, infrà cum Hilario. 16. Martij.
Felix diaconus mart. Gerundæ ſub Aureliano, infrà cum Narciſſo. 18. Martij.
Felix, & alij 20. mart. in Africa. 23. Martij.
Felix epiſcopus Treuirenſis. 26. Martij.
Felix mart. in Africa, infrà cum Theodulo. 31. Mart.
Felix martyr, ſuprà in, XVIII. Mart. Cæſarauguſtani. 16. Aprilis.
Felix mart. Alexandriæ, ſuprà cum Aratore. 21. April.
Felix presbyt. Fortunatus & Achilleus diaconi mart. Valentiæ in Gallia. 23. Aprilis.
Felix diaconus mart. Hiſpali. 2. Maij.
Felix mart. Romæ ſub Alexandro, ſuprà cum Calepodio. 10. Maij.
Felix & Gennadius mart In Africa. 16. Maij.
Felix epiſc. Spoletin. & mart. ſub Maximiano. 18. Maij.
Felix mart. in Iſtria, infrà cum Zoello. 24 Maij.
Felix mart. in Sardinia, ſuprà cum Æmilio. 28. Maij.
Feliz & Fortunatus martyr, Aquileiæ ſub Dioclet. 11. Iunij.
Felix monachus & mart. Cordubæ, ſuprà cum Anaſtaſio. 14. Iunij.
Felix mart. Apolloniæ, infrà cum Iſauro 17. Iunij.
Felix presbyt. & mart. Sutrij 23. Iunij.
Felix mart. Romæ ſub Antonino, infrà in, Septem fratres. 10. Iulij.
Felix mart. in Africa, infrà cum Iannario. 10 Iulij.
Feliz mart. Mediolani ſub Maximiano, infrà cum Nabore. 12 Iulij.
Felix epiſcopus Nouocomen. 14. Iulij.
Felix epiſcopus Papien. & mart. 15. Iulij.
Felix mart. Carthagine, infià in, Scillitani martyres. 17. Iulij.
Felix epiſcopus Veronen. 19. Iulij.
Felix mart. Furconij, infrà cum Florentio. 25. Iulij.
Felix, Iulia, & Iucunda mart. Nolæ. 27. Iulij.
Felix mart. Cordubæ, infrà cum Georgio, 27. Iulij.
Felix mart. Gerundæ. 1. Auguſti.
Feliz mart. in Portu Rom. infrà cū Martiale. 22. Aug.
Felix presbyter Piſtorij. 26. Auguſti.
Feliz presbyt. & Adauctus mart. Romæ ſub Dioclet. 30. Auguſti.
Felix & Conſtantia martyres, Nuceriæ ſub Nerone. 19. Septembris.
Felix martyr, Auguſtoduni, ſuprà cum Andochio. 24 Septembris.
Felix & Cyprianus epiſcopi & mart. in Africa ſub Hunnerico. 12. Octobris.
Felix epiſcopus Africanus, Andactus & Iannarius presbyteri, Fortunatus & Septimus lectores, mart. Venuſiæ ſub Dioclet. 24. Octobris.
Felix presbyt. & Euſebius monachus mart. Tarracinæ. 5. Nouembris.
Feliz mart. Thiniſſæ 6. Nouembris.
Felix monachus Fundanus 6. Nouembris.
Felix epiſc. Nolanus, & mart cum alijs xxx. 15. Nou.
Felix epiſcopus in Africa, infrà cū Valeriano. 28. Nou.
Felix epiſcopus Bononienſis 4. Decembris.
Felix mart. Thaguræ, infrà cum Iulio. 5. Decembris.
Felix mart. Romę, ſuprà cum Calliſto. 29. Decembr.
Ferreolus presbyt. & Ferrutio diaconus mart. Veſontione. 16. Iunij.
Ferreolus mart. in territ. Viennen. 18. Septembris.
Ferrutio diaconus mart. Veſontione, ſuprà cum Ferreolo. 16. Iunij.
Ferrutius mart. Maguntiæ. 28. Octobris.
Feſtiuitas omnium Sanctorum. 1. Nouembris.
Feſtum Niuis 5. Auguſti.
Feſtus diaconus mart. Puteolis ſub Dioclet. infrà cum Ianuario. 19. Septembris.
Feſtus mart. in Tuſcia, infrà cum Ioanne. 21. Dec.
Fiacrius confeſſor Meldenſis. 30. Auguſti.
Fibitius abbas, Treuiris. 5. Nouembris.
Fides, Spes, & Charitas virg. & mart. Romæ ſub Hadriano. 1. Auguſti.
Fides virgo & mart. Agenni. 6. Octobris.
Fidelis mart. in Africa. 23. Martij.
Fidelis mart. Edeſſæ ſub Maximiano, ſuprà cum Baſſa. 21. Auguſti.
Fidelis mart. Nouocomi ſub Maximiano. 28 Octobr.
Fidentianus mart. in Africa, infrà cum Secundo. 15. Nouembris.
Fidentius & Terentius mart. Tuderti ſub Dioclet. 27. Septembris.
Fidentius epiſcopus Patauin. 16. Nouembris.
Fidolus epiſcopus Trecenſis. 16. Maij.
Fintanus presbyt. in Scotia. 17. Febr.
Firmatus diaconus mart. Meſſanæ, infrà cum Placido. 5 Octobris.
Firmatus diaconus, & Flauiana virgo & mart. Antiſiodori. 5. Octobris.
Firmina virgo mart. Ameriæ ſub Dioclet. 24. Nou.
Firminus abbas, Ambiani. 11. Martij.
Firminus mart. in Armenia ſub Maximiano, infrà cum Orentio. 24. Iunij.
Firminus epiſcopus Metenſis. 18. Auguſti.
Firminus epiſcopus Ambianen. mart. ſub Dioclet. 25 Septembris.
Firminus epiſcopus Vzeciæ. 11. Octobris.
Firmus mart. Romæ, infrà cum Fortunato. 2. Febr.
Firmus mart. infrà cum Gorgonio. 11. Martij.
Firmus mart. ſub Mazimiano. 1. Iunij.
Firmus mart. in Armenia ſub Maximiano, infrà cum Orentio. 24. Iunij.
Firmus epiſcopus Tsgaſtenſis. 31 Iulij.
Firmus & Ruſticus mart. Veronæ ſub Maximiano. 9. Auguſti.
Flauia Domitilla, Euphroſina & Theodora virg. & mart Tarracinæ ſub Domitiano. 7. Maij.
Flauia virgo & mar. Meſſanæ, infrà cū Placido. 5 Oct.
Flauiana virgo & mart. Antiſiodori, ſuprà cum Firmato. 5. Octobris.
Flauianus mart. Romæ ſub Dioclet. 28. Ianusrij.
Flauianus epiſc. Conſtantinopolitanus. 17. Febr.
Flauianus mart. in Africa ſub Valeriano, infrà cum Montano. 24. Februarij.
Flauianus ſecundus epiſc. Antiochenus, & Elias epiſcopus Hieroſol. confeſſores ſub Anaſtaſio. 4 Iulij.
Flauianus epiſcopus Auguſtodunen. 23. Auguſti.
Flanianus mar. ſub Iulian. ad aquas Taurinas. 22. Dec.
Flauius, Auguſtus, & Auguſtinus mart. Nicomediæ. 7. Maij.
Flocellus puer mar. Auguſtoduni ſub Anton. 17. Sep.
Flora virgo & mar. Romæ ſub Gallieno, infrà cum Lucilla. 29. Iulij.
Flora & Maria virg & mar. Cordubæ. 24. Nouemb.
Florentia virgo Hiſpali. 20. Iunij.
Florentia martyr ſub Dioclet. in territ. Agathenſi. 10. Nouembris.
Florentianus epiſcopus in Africa, infrà cum Valeriano. 28. Nouembris.
Florentinus & Hilarius mart. Seduni. 27. Septemb.
Florentinus epiſcopus Treuirenſis. 16. Octobris.
Florentinus epiſcopus Arauſicanus. 17. Octobris.
Florentius epiſc. Viennen. mart. ſub Gallieno. 3. Ian.

Florentius confeſſor, Hiſpali. 23. Februarij.
Florentius mart. Auximi ſub Diocler. infra, cum Siſinio 11. Maij.
Florentius, Iulianus, Cyriacus, Marcellinus, & Fauſtinus mart. Peruſiæ ſub Decio 5. Iunij.
Florẽtius mart. Carthagine, ſuprà, cũ Carulino 15. Iul.
Florentius & Felix mart. Furconij 25. Iulij.
Florentius presbyt. Pictauienſis. 22. Septembris.
Florentius mart. in Gallia, ſuprà cum Caſſio. 10. Oct.
Florentius mart Theſſalonicæ. 13. Octobris.
Florentius mart in caſtro Tyle. 27. Octobris.
Florentius epiſcopus Argentoraten. 7 Nouembris.
Florentius monachus Nurſiæ, ſuprà cum Eutychio. 28. Decembris.
Florianus mart. ſub Dioclet. in Norico Ripẽſi. 4. Maij.
Florianus Calanicus, & alij L V I I I. mart. Eleutheropoli. 17. Decembris.
Florius mart. Nicomediæ, infrà cum Luciano. 26. Oct.
Florus, Laurus, Proculus, & Maximus mart. in Illyrico. 18. Auguſti.
Florus mart Oſtiæ, ſuprà cum Demetrio. 22. Decemb.
Flos mart. Catanæ, infra cum Stephano. 31. Decemb.
Floſculus epiſcopus Aurelianen 2. Februarij.
Fortunata virgo & mart. Cæſareæ ſub Diocl. 14 Oct.
Fortunatus mart. Smyrnæ, infra cum Vitale. 9. Ianuar.
Fortunatus, Felicianus, Firmus, & Candidus, mart. Romæ. 1. Februarij.
Fortunatus mart. in Africa, infr. cum Verulo. 21. Febr.
Fortunatus, Felix, & alij. 2 X V I I. mart. 26. Febr.
Fortunatus mart. Romæ, ſup. cum Alexãdro. 27. Febr.
Fortunatus mart. ſuprà cum Felice. 1 Martij.
Fortunatus & Marcianus mart. in Africa. 17. Aprilis.
Fortunatus mart. Alexandriæ, ſuprà cum Aratore. 21. Aprilis.
Fortunatus diaconus mart. Valentiæ in Gallia, ſuprà cum Felice presbytero. 23. Aprilis.
Fortunatus presbyter in Vmbria. 1. Iunij.
Fortunatus mart. Aquileiæ ſub Dioclet. ſuprà cum Felice. 11. Iunij.
Fortunatus & Lucianus mart. in Africa. 13. Iunij.
Fortunatus diaconus mart Aquileiæ, infrà cum Hermagora. 12. Iulij.
Fortunatus, Caius, & Anthes mart. Salerni ſub Dioclet. 28. Aprilis.
Fortunatus epiſcopus Tudertin. 14. Octobris.
Fortunatus mart. Romæ 15. Octobris.
Fortunatus lector mart. Venuſiæ ſub Dioclet. ſuprà cum Felice. 24. Octobris
Fortunatus mat. in Africa, ſuprà cũ Fauſtino. 15. Dec.
Franciſca vidua Romæ. 9 Martij.
Franciſcus Ord Min. Aſſiſij 4 Octobris.
Eiuſdem ſtigmatũ commemoratio. 17. Septembr.
Eiuſdem Tranſlatio Aſſiſij. 25. Maij.
Franciſcus de Paula Ord Minimorum. 2. Aprilis.
Fraternus epiſcopus Antiſiodoren. & mar. 29. Sept.
Fredeſuuida virgo, Oxonij 19 Octobris.
Fridericus epiſcopus Traiecten. & mart. 18. Iulij.
Frigdianus epiſcopus Lucenſis. 18. Martij.
Eiuſdem tranſlatio Lucæ. 18. Nouembris.
Fronto abbas, Alexandriæ. 14. Aprilis.
Frõto mar. ſuprà in, X V I I I. Mart. Cæſaraug. 16. Apr.
Frõto epiſc. Petragoricen. & Georgius presb. 25. Oct.
Fructulus mart. in Africa, infrà cum Lucio. 18. Febr.
Fructuoſa mar. Antiochiæ, infrà cũ Reſtituto. 23. Aug.
Fructuoſus epiſcopus Tarraconen. Augurius & Eulogius diaconi mart. ſub Gallieno 21. Ianuarij.
Fructuoſus epiſcopus Bracaren. 16. Aprilis.
Frumentij duo mart. in Africa ſub Hunnerico, infrà cum Victoriano. 23. Martij.
Frumentius epiſcopus in India. 27. Octobris.
Fulcus confeſſor Aquini 22. Maij.
Fulcus epiſcopus Papienſis. 26 Octobris.
Fulgentius epiſcopus Ruſpenſis. 1. Ianuarij.
Furſeus confeſſor in monaſt. Peronæ. 16. Ianuarij.
Fuſca virgo, & Maura mart. Rauennæ ſub Decio. 13. Februarij.
Fuſcianus mart. Ambiani ſub Maximiano, infrà cum Victorio. 11. Decembris.
Fuſculus epiſcopus & mart. in Africa ſub Hunnerico, ſuprà cum Donatiano. 6. Septembris.

G

GABDELAS mart. in Perſide ſub Sapore, ſuprà cum Dada. 29. Septembris.
Gabinus presbyt. & mart. Romę ſub Dioclet. 19. Feb.
Gabinus & Criſpulus mart. Turribus. 10. Maij.
Galatas mart. Melitine, infrà cũ Hermogene. 19. Apr.
Galatiõ & Epiſtbemis mart. Emeſę ſub Decio. 5. Nou.
Galdinus epiſcopus Mediolanenſ. 18. Aprilis.
Galganus eremita, Senis. 3. Decembris.
Galla vidua Romæ. 5. Octobris.
Gallicanus mart. Alexandriæ ſub Iuliano. 25. Iunij.
Gallus epiſcopus Aruern. 1. Iulij.
Gallus abbas in Germania. 16. Octobris.
Gamalielis inuentio Hieroſolymis. 3. Auguſti.
Gangulphus mart. Varennis. 11. Maij.
Gatianus epiſcopus Turonenſis. 18. Decembris.
Gaudentia virgo mart. Romæ cũ alijs tribus. 30. Aug.
Gaudentius epiſcopus Nouarienſis. 22. Ianuarij.
Gaudentius epiſcopus Veronen. 12. Februarij.
Gaudentius epiſcopus, & Culmatius diaconus mart. Aretij. 19. Iunij.
Gaudentius epiſcopus Ariminen. & mart. 14. Octob.
Gaudentius epiſcopus Brixienſis. 25. Octobris
Gaudioſus epiſcopus Brixienſis. 7. Martij.
Gaudioſus epiſcopus Salernitan. 26. Octobris.
Gaudioſus epiſc. Africanus, confeſſ. Neapoli. 28. Oct.
Gaugericus epiſcopus Cameracen. 11. Auguſti.
Gedeon, in Palæſtina. 1. Septembris.
Gelaſius mar. Foroſempronij, ſuprà cũ Aquilin. 4. Feb.
Gelaſius Papa Romæ. 21. Nouembris.
Gelaſius mart. in Creta ſub Decio, infrà cum Theodulo. 23. Decembris.
Gemellus mart. Ancyræ ſub Iuliano 10. Decembris.
Geminianus epiſcopus Mutinen. 31. Ianuarij.
Geminianus mart. Romæ ſub Dioclet. infrà cum Lucia. 16. Septembris.
Geminus mart. in Africa, ſuprà cum Aquilino. 4. Ian.
Geminus mart Foroſempronij, ſuprà cum Aquilino. 4. Februarij.
Geminus epiſcopus Brixienſis. 5. Februarij.
Generalis mart. in Africa ſub Valeriano, ſuprà cum Cypriano. 14. Septembris.
Generoſa martyr Carthagine, infrà in, Scilitani mart. 17. Iulij.
Generoſus mart. Tibure. 17. Iulij.
Geneſius mart. Romæ ſub Diocler. 25. Auguſti.
Geneſius mart. Arelate. 25. Auguſti.
Geneſius mart. ſuprà cum Anaſtaſio. 11. Octobris.
Gennadius mart. in Africa, ſuprà cum Felice. 16. Maij.
Genoueſa virgo, Lutetiæ. 3. Ianuarij.
Gentianus mart. Ambiani ſub Maximiano, infrà cum Victorico. 11. Decembris.
Georgia virgo Aruernis. 15. Februarij.
Georgius epiſcopus Antiochenſis. 19. Aprilis.
Georgius martyr. 23 Aprilis.
Georgius diaconus, Felix, Aurelius, Natalia, & Lilioſa mart. Cordubæ. 27. Iulij.
Georgius Limniota monachus, mart. ſub Leone Imp. 24. Auguſti.
Georgius diaconus, & Aurelius, Pariſiis. 20. Octobr.
Georgius presbyt. Petragoricis, ſuprà cum Frontone. 25. Octobris.
Georgius epiſcopus Viennenſis. 2. Nouembris.
Gerardus epiſcopus Tullenſis. 23. Aprilis.
Geradus epiſc. & mart. in Pannonia. 24. Septembris.

Gerardus abbas Namurcenſis.3.Octobris.
Gerardus epiſcopus Poſeniæ.30.Octobris.
Geraſimus anachorita in Palæſtina.5.Martij.
Geremarus abbas Beluacen.24.Septembris.
Gereon, cum alijs CCCXVIII. mart. Coloniæ ſub Maximiano.10 Octobris.
Gerinus mar. Attrebaten.2.Octobris.
Germana mart. in Africa, infrà cum Paulo.19.Ian.
Germanicus mart. Smyrnæ ſub Antonino. 19. Ian.
Germanus mart Romæ, infrà cum Saturnino.2.Maij.
Germanus epiſc. Conſtantinop ſub Iſaurico.12.Maij.
Germanus epiſcopus Pariſienſis. 28.Maij.
Germanus mar. in Macedonia ſub Traiano, infrà cum Peregrino.7.Iulij.
Germanus epiſcopus Antiſiodoren.31 Iulij.
Germanus epiſcopus & mart. in Africa ſub Hunnerico, ſuprà cum Donatiano.6.Septembris.
Germanus epiſcopus Veſontien. & mart. 11. Octobr.
Germanus mart. in Hiſpania ſub Diocler. infrà cum Seruando.23.Octobris.
Germanus epiſcopus Capuanus.30. Octobris.
Germanus, Theophilus, Cæſarius, & Vitalis mart. Cæſareæ ſub Decio 3.Nouembris.
Germanus mart. Cæſareæ ſub Maximino, ſuprà cum Antonino.13.Nouembris.
Gerontius mart. in Africa, infrà cum Paulo.19.Ian.
Gerontius epiſcopus Ficoden. & mart.9. Maij.
Gertrudes virgo in Brabantia.17.Martij.
Gerundus epiſcopus Mediolanen. 5. Maij.
Geruntius epiſcopus & mart. in Hiſpania 25. Auguſt.
Geruaſius & Protaſius mart. Mediolani.19.Iunij.
Getulius, Cærealis, Amantius, & Primitiuus mart. Romæ ſub Hadriano, 10 Iunij.
Gilbertus confeſſor.4.Februarij.
Gildardus epiſcopus Rhotomagen.8. Iunij.
Giſlenus epiſcopus in Hannonia.9 Octobris.
Glaphyra virgo Amaſeæ.13.Ianuarij.
Glyceria mart. Heracleæ ſub Antonino.13.Maij.
Glycerius presbyt. mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 21.Decembris.
Goar presbyt. Treuiren.6.Iulij.
Godefridus epiſcopus Ambianen.8.Nouembris.
Gordianus & Epimachus mart. Romæ ſub Iuliano. 10.Maij.
Gordianus mar. Nouioduni, infrà cũ Valerian.17.Sep.
Gordius centurio mart. Cæſareæ. 3.Ianuarij.
Gorgonia, Nazianzi.9. Decembris.
Gorgonius & Firmus mart 11.Martij.
Gorgonius mart Nicomediæ ſub Dioclet. ſuprà cum Dorotheo.9.Septembris.
Gracilianus, & Feliciſſima virgo & mart. Falari. 12. Auguſti.
Grata virgo Bergomi.1.Maij.
Gratinianus mart. Peruſiæ ſub Decio, ſuprà cũ Felino. 1. Iunij.
Gratus mart. Thaguræ, infrà cum Iulio. 5.Decembr.
Gregorius Papa, & Eccl. Doct.12.Martij.
Eiuſdem ordinatio in ſummum Pontificem.3.Sept.
Gregorius Papa ſecundus, Romæ 13.Februarij.
Gregorius Papa tertius Romæ 28.Nouembris.
Gregorius Papa VII.Salerni.25.Maij.
Gregorius epiſcopus Lingonien.4 Ianuarij.
Gregorius epiſcopus Nyſſenus. 9.Martij.
Gregorius epiſcopus Illiberi.24.Aprilis.
Gregorius Theologus, Nazianzenus epiſc.9.Maij.
Eiuſdem tranſlatio Romæ.11.Iunij.
Gregorius epiſcopus Traiecten.25 Auguſti.
Gregorius epiſcopus magnæ Armeniæ, confeſſor ſub Diocler.30.Septembris.
Gregor. Thaumaturgus epiſc. Neocæſarien.17. Nou.
Gregorius epiſcopus Turonen.17.Nouembris.
Gregorius Decapolita, Conſtantinopoli.20.Nou.
Gregorius epiſcopus Agrigentin.23. Nouembris.
Gregorius epiſcopus Antiſiodoren.19. Decembris.
Gregorius presbyt. mart. Spoleti ſub Diocl.24.Dec.
Grimoaldus presbyt. in Ponteeuruo.29.Septembris.
Guarinus epiſcopus Card. Præneſt. Bononiæ. 6. Febr.
Gudelia mart. in Perſide ſub Sapore.29 Septembris.
Guido confeſſor, Anderlaci. 12.Septembris.
Gulielmus eremita, in Stabulo Rhodis. 10.Febr.
Gulielmus abbas in Dania 6.Aprilis.
Gulielmus eremita Montis Virginis.25.Iunij.
Gulielmus epiſcopus Brioceſis.29. Iulij.
Gumbertus epiſcopus Colonien. 20. Mart.
Gumeſindus presbyt. & Seruusdeus monachus mart. Cordubæ.13.Ianuarij.
Gummarus confeſſor, Lyræ. 11.Octobris.
Gundenes virgo & mart. Carthagine.18.Iulij.
Gundulphus epiſcopus, in pago Bituricen.17.Iunij.
Guniforrus mart. Papiæ 22.Auguſti.
Guntramnus Rex Francorum.28.Martij.
Gurias & Samonas martyres Edeſſæ ſub Diocletiano. 15.Nouembris.

H

HABACVC propheta in Iudæa.15. Ianuarij.
Habentius monachus mart. Cordubæ, infra cum Petro.7.Iunij.
Hadrianus mart. Maſſiliæ, infrà cũ Hermete.1.Martij.
Hadrianus, & alij XXIII. mart. Nicomediæ ſub Diocles 4.Martij. & 8.Septembris.
Hadrianus mart. Cæſareæ ſub Dioclet.5.Martij.
Hadrianus mart. Nicomediæ ſub Licinio.26.Aug.
Hedda epiſcopus in Anglia.7.Iulij.
Heduuigis duciſſa Poloniæ.15.Octobris.
Hegeſippus Romæ.7.Aprilis.
Helanus presbyt. Rhemenſis.7.Octobris.
Heleonides mart. Corinthi ſub Gordiano.28.Maij.
Helena virgo Antiſiodori.22.Maij.
Helena mart. Burgis, ſuprà cum Centolla.13.Auguſt.
Helena mater Conſtantini, Romę.18 Auguſti.
Helimenas presbyt. mart. Cordulæ, infrà cum Parmenio.22.Aprilis.
Heliodorus, Venuſtus, & alij LXXV. mart. in Africa. 6.Maij.
Heliodorus epiſcopus Altini.3.Iulij.
Heliodorus martyr Antiochię, infrà cum Marco. 28.Septembris.
Heliodorus, & alij mart. in Pamphylia ſub Aureliano.21.Nouembris.
Helladius mart. in Libya, infrà cum Theophilo.8.Ian.
Helladius epiſcopus Toletan.18 Februarij.
Helladius epiſcopus Antiſiodoren.8.Maij.
Helladius mart. ſuprà cum Creſcente.28.Maij.
Hemiterius & Cheledonius mart. in Hiſpan.3 Martij.
Henedina mart. in Sardinia, infrà cum Iuſta.14 Maij.
Henricus primus Imperator, Bambergæ.14.Iulij.
Heracleas mart. in Thracia, ſuprà cum Eutychio. 29.Septembris.
Heracleas epiſcopus Alexandrin.14.Iulij.
Heraclides catechumenus mart. Alexandriæ ſub Saueso, infrà cum Plutarcho.28.Iunij.
Heraclius mart. in Portu Romano, infrà cum Paulo.2.Martij.
Heraclius & Zoſimus mart. Carthagine.11.Martij.
Heraclius martyr Tuderti, ſupra cum Feliciſſimo. 26.Maij.
Heraclius epiſcopus Senonen.8.Iunij.
Heraclius confeſſor in Campania, infrà cum Priſco. 1.Septembris.
Heraclius miles mart. ſuprà cum Alexandro.22 Oct.
Heraclius, Paulus, Aquilinus, & alij duo mart. Nouioduni.17.Maij.
Herculanus epiſcopus Brixien.12.Auguſti.
Herculanus mart. in Portu Romano.5.Septembris.
Herculanus miles mar. Romæ ſub Antonino.25 Sep.

Herculanus epiſc. Peruſinus mart. ſub Totila. 7. Nou.
Eiuſdem tranſlatio Peruſiæ. 1 Martij.
Herena mart. in Africa, ſuprà cum Donato, 25. Febr.
Herenia mart. in Africa, ſuprà cum Cyrillo. 8. Martij.
Heribertus epiſcopus Colonien. 16 Martij.
Hermagoras epiſcopus Aquilein. & Fortunatus dia-
conus mart. 12. Iulij.
Hermas diſcipulus B. Pauli Romæ. 9. Maij.
Hermas, Serapion, & Polyænus mart. Romę. 18. Aug.
Hermas presbyt. mart. Myræ, infra cum Nicandro.
4. Nouembris.
Hermelandus abbas in Antro Inſula. 25. Martij.
Hermellos mart. Conſtantinopoli. 3. Augusti.
Hermengaudius epiſcopus Vrgellen. 3. Nouembris.
Hermenigildus mart. Hiſpali. 13. Aprilis.
Hermes, Aggæus, & Caius mart. Bononiæ ſub Maxi-
miano 4. Ianuarij.
Hermes & Hadrianus mart. Maſſiliæ. 1. Martij.
Hermes mart. cum alijs pluribus Romæ ſub Aurelia-
no. 28. Augusti.
Hermes mart. Hadrianopoli ſub Iuliano, infrà cũ Phi-
lippo. 22. Octobris.
Hermes mart. in Africa, infrà cum Publio. 2. Nou.
Hermes exorciſta, Rhætiæ. 31. Decembris.
Hermias miles mart. cum carnifice in Ponto ſub An-
tonino. 31. Maij.
Hermippus mart Nicomediæ ſub Maximiano, infrà
cum Hermolao. 27. Iulij.
Hermocrates mart. Nicomediæ ſub Maximiano, infrà
cum Hermolao. 27. Iulij.
Hermogenes mart. Antiochię, infrà cũ Petro. 17. Apr.
Hermogenes, Caius, Expeditus, Ariſtonicus, Rufus,
& Galatas martyres, Melitinæ. 19. Aprilis.
Hermogenes mart. Syracuſis, ſuprà cum Euodio. 25.
Aprilis. & 2. Septembris.
Hermógenes mart. Alexandriæ ſub Maximino, infrà
cum Menna. 10. Decembris.
Hermogenes, Donatus, & alij xxij mart. 12. Decemb.
Hermolaus presb Hermippus, & Hermocrates mart.
Nicomediæ ſub Maximiano. 27. Iulij.
Hermylus & Stratonicus mart. Singiduni ſub Licinio
13. Ianuarij.
Herodion, Aſyncritus, & Phlegon, Apoſtolorum di-
ſcipuli. 8. Aprilis.
Heron mart. Alexandriæ ſub Seuero, infrà cum Plu-
tarcho. 28. Iunij.
Heron epiſcopus Antiochenus & mart. 17. Octobris.
Heron, Arſenius, Iſidorus, & Dioſcorus puer mart.
Alexandriæ ſub Decio 14. Decembris.
Heros mart. in Armenia ſub Maximiano, infrà cum
Orentio. 24. Iunij.
Herundo virgo Romæ, infrà cum Redempta. 23. Iul.
Heſychius epiſcopus Carteſæ, infrà cum Torquato.
15. Maij.
Heſychius mart. Doroſtori. 15. Iunij.
Heſychius mar in Macedonia ſub Traiano, infrà cum
Peregrino. 7. Iulij.
Heſychius mart. ſuprà cum Diomede 2. Septembris.
Heſychius confeſſor in Paleſtina. 3. Octobris.
Heſychius mart. Melitinę ſub Dioclet. infrà cum Hie-
rone. 7. Nouembris.
Heſychius miles mart. Antiochiæ. 18. Nouembris.
Heſychius epiſcopus Ægyptius, mart. Alexandriæ ſub
Maximino, ſuprà cum Fauſto. 26. Nouembris.
Hieremias mart. Cæſareæ ſub Maximino, ſuprà cum
Elia. 16. Februarij.
Hieremias propheta mart. in Ægypto. 1. Maij.
Hieremias monachus mart. Cordubæ, infrà cum Pe-
tro. 7. Iunij.
Hieremias mart. Apolloniæ, infrà cũ Iſauro. 17. Iunij.
Hieremias mart. Cordubę, infrà cum Emila. 15. Sept.
Hieron, Nicander, Heſychius. & alij xxx. mart. Meli-
tinę ſub Dioclet. 7. Nouembris.
Hieronides, Leontius, Serapion, Seleſius, Valerianus
& Straton martyres Alexandriæ ſub Maximino.
12 Septembris.
Hieronymus presbyter & Eccl. Doct. in Bethleem.
30. Septembris.
Eiuſdem Tranſlatio Romæ 9. Maij.
Hierotheus diſcipulus B. Pauli, Athenis. 4. Octobris.
Hilaria, Digna, Euprepia, Eunomia, Quiriacus, Lar-
gio, Creſcentianus, Nimmia, Iuliana, & alij. xx. mar.
Auguſtæ. 12. Auguſti.
Hilaria mart. Romæ ſub Numeriano, ſuprà cũ Clau-
dio. 3. Decembris.
Hilaria mart. Romæ, ſuprà cum Donata. 31. Decem.
Hilarinus monachus mart. Aretij ſub Iuliano. 16. Iul.
& ſuprà cum Donato. 7 Auguſti.
Hilarion mart. ſub Traiano, infrà cum Proclo. 12. Iul.
Hilarion abbas in Cypro. 21. Octobris.
Hilarius epiſcopus Pictauien. 13. Ianuarij.
Hilarius epiſcopus Aquileien. Tatianus diaconus, Fe-
lix, Largus, & Dionyſius mart. ſub Numeriano.
16. Martij.
Hilarius mart. Romæ, ſuprà cum Demetrio. 9. Apr.
Hilarius epiſcopus Arelatenſis. 5 Maij.
Hilarius mart. Seduni, ſuprà cum Florentino. 27. Sept.
Hilarius epiſcopus Gaualitan. 25 Octobris.
Hilarius diaconus mart. Viterbij ſub Maximiano, in-
fra cum Valentino. 3. Nouembris.
Hilarus Papa Romæ. 10. Septembris.
Hildegardes virgo apud Bingiam. 17. Septembris.
Hiltrudes virgo in Hannonia. 27. Septembris.
Himerius epiſcopus Ameriæ. 17. Iunij.
Hippolytus presbyt. & mart. Antiochiæ. 30. Ianuarij.
Hippolytus mart. in Africa ſuprà cum Felice. 3. Febr.
Hippolytus, Concordia, & alij xix. mart. Romæ ſub
Valeriano. 13. Auguſti.
Hippolytus epiſcopus Portuenſis mart. ſub Alexan-
dro 22. Auguſti.
Hippolytus mart. Romæ ſub Valeriano, ſuprà cum
Euſebio. 2. Decembris.
Hirenarchus, Acacius presb. & ſeptem mulieres mar.
Sebaſtæ ſub Dioclet. 27. Nouembris.
Homobonus confeſſor. Cremonæ. 13. Nouembris.
Honorata virgo Papiæ. 11. Ianuarij.
Honoratus epiſcopus Arelaten. 16. Ianuarij.
Honoratus abbas, Fundis, 16 Ianuarij.
Honoratus epiſcopus Mediolanen. 8. Februarij.
Honoratus epiſcopus Ambianen. 16. Maij.
Honoratus epiſcopus Vercellen 28. Octobris.
Honoratus mart. Oſtiæ, ſuprà cũ Demetrio. 22. Dec.
Honoratus martyr in Africa, ſuprà cum Dominico.
29. Decembris.
Honorius epiſcopus Brixienſis. 24. Aprilis.
Honorius epiſcopus in Anglia. 30. Septembris.
Honorius mart. Oſtiæ, ſuprà cum Demetrio 21. Nou.
Honorius, Eutychius, & Stephanus mart. in Hiſpa-
nia. 21. Nouembris.
Honorius mart. Alexandriæ, infrà cum Mauſueto.
30. Decembris.
Hormiſda Papa Romæ. 6. Auguſti.
Hormiſda mart. in Perſia ſub Sapore. 8. Auguſti.
Hortes mart Nicææ, infrà cum Theuſeta. 13. Martij.
Hortulanus epiſcopus & cõfeſſor in Africa, infrà cum
Valeriano. 28. Nouembris.
Hoſpitius confeſſor Niciæ 21. Maij.
Hubertus epiſcopus Tungrenſis. 3. Nouembris.
Hugo epiſcopus Gratianopolitanus. 1. Aprilis.
Hugo epiſcopus Rhotomagen 9. Aprilis.
Hugo abbas Cluniacenſis. 29. Aprilis.
Hugo Carthuſianus, epiſc Lincolnien. 17. Nouemb.
Hugolinus mart. in Mauritania, ſuprà cum Daniele.
13. Octobris.
Hyacinthus mart. Romæ, infrà cum Zotico. 10. Febr.
Hyacinthus mart. Cæſareæ ſub Traiano. 3. Iulij.

Hyacinthus mart. Amaſtride.17.Iobj.
Hyacinthus mart. in Portu Romaoo ſub Traiano. 26 Iulij.
Hyacinthus,Alexander,& Tibnrtius mart. in Sabinis. 9.Septembris.
Hyacinthus mart. Romæ ſub Gallieno , infrà cum Proto.11.Septembris.
Hyacinthus,Quinctus,Felicianus, & Lucius mart. in Lucania.29.Octobris.
Hyginus Papa & mart. Romę ſub Anronino.11.Iao.
Hyparios mart.Conſtantinopoli,infrà cum Lucilliano 3.Iunij.
Hyparius confeſſor in Phrygia.17.Iunij.
Hypatius tribunus mat.in Phœnicia,infrà cum Leontio.18.Iunij.
Hypatius epiſcopus Aſianus , & Andreas presbyter, mart.Cooſtaotinopoli ſub Iſaurico.29.Auguſti.
Hypatius epiſcopus Gaogrenſis,& mart.14.Nouemb.

I

IA, & ſociæ,cum nouem millibus Chriſtianis mart. in Perſia ſub Sapore.4.Auguſti.
Iacobus eremita in Palęſtina.28.Ianuarij.
Iacobus presbyt.mart.ſub Sapore, infrà io, Martyres plutimi in Perſide.12.Aprilis.
Iacobus diaconus mart.in Numidia ſub Decio, infrà cum Mariano.30.Aprilis.
Iacobus Apoſt. frater Domini', Hieroſolymis, inſtà cum Philippo.1.Maij.
Iacobus Apoſtolus frater Ioannis 25.Iulij.
Eius Vigilia.24.Iulij.
Iacobus epiſc.Niſibi,confeſſ.ſub Maximino.16.Iulij.
Iacobus eremita.Amidæ 6.Auguſti.
Iacobus presbyt.mart.in Perſia ſub Sapore,inſià cum Ioanne.1.Nouembris.
Iacobus intercisus,& alij ionumeri mart.in Perſia ſub Iſdegerde.27.Nouembris.
Iader epiſcopus & mart.in Africa ſub Valeriano,infrà cum Nemeſiano.10.Septembris.
Ianuaria mart. in Portu Romano, infrà cum Paulo. 2 Martij.
Ianuaria mart. Carthagine, infrà in, Scillitani mart. 17.Iulij.
Ianuarius mart.Heracleæ,ſuprà cum Felice.7. Ian.
Ianuarius mart. in Africa,iofrà cum Paulo.19.Iao.
Ianuarius, Maxima, & Macaria martyres in Africa. 8 Aprilis.
Ianuarius mart. Romæ ſub Antonino,infrà in Septem fratres.10.Iulij.
Ianuarius,Marinus, Nabor, & Felix mart. in,Africa. 10.Iulij.
Ianuarius & Pelagia mart.Nicopoli.11.Iulij.
Ianuarius mart.Carthagine,ſuprà cũ Catulino.15.Iul.
Ianuarius ſubdiaconus mart. Romæ ſub Valeriano, infrà cum Xyſto.6.Auguſti.
Ianuarius epiſcopus Beneuentan. Feſtus diaconus, Deſiderius lector,Soſius, & Proculus diaconi, Eutyches & Acatius mart. Puteolis ſub Dioclet. 19.Septembris.
Ianuarius mart.Cordubæ,ſuprà cum Fauſto.13.Oct.
Iaouarius presbyt. mart. Venuſiæ ſub Dioclet. ſuprà cum Felice 24.Octobris.
Ianuarius diaconus mart.in Sardinia ſub Dioclet. infra cum Proto.25.Octobris.
Ianuarius mar.in Africa.infrà cum Seuero.2. Decem.
Iaouarius mart.in Africa,ſuprà cũ Fauſtino.15.Dec.
Iaſon Chriſti diſcipulus,in Cypro.12.Iulij.
Iaſoo mart.Romæ ſub Numeriano,ſuprà cum Claudio.3.Decembris.
IESV Chriſti Natiuitas.25.Decembris.
Eiuſdem circumciſio.1.Ianuarij.
Ignatius epiſcopus Antiochen.mart.Romæ ſub Traiano.1.Februarij.
Eiuſdem tranſlatio Antiochiæ.17.Decembris.
Ignatius mart.in Africa,infra cum Laurẽtino.3.Feb.
Ignatius epiſcopus Conſtantinopolitan.23.Octobris.
Ildefonſus epiſcopus Toletan.23.Ianuarij.
Illidius epiſcopus Aruernen.7.Iulij.
Illuminata virgo,Tuderti.29.Nouembris.
Illuminatus confeſſor,io Piceoo 11.Maij.
Imaginis Saluatoris Beriti à Iudæis crucifixæ commemoratio.9.Nouembris.
Indaletius epiſc.Vrcenſis,infrà cũ Torquato.15.Maij.
Indes eunuchus,Domna,Agapes, & Theophila virgines,& ſocij mar.Nicomediæ ſub Dioclet.28.Dec.
Ingen miles mart.Alexandriæ, ſuprà cum Ammone. 10.Decembris.
Innocentes mart.in Bethlebem ſub Herode. 28.Dec.
Eorum Octaua.4.Ianuarij.
Innoceotius epiſcopus Terdonen.17.Aprilis.
Innocentius mar Apolloniæ,infrà cũ Iſauro.17.Ion.
Innocẽtius,Sebaſtia,& alij xxx.mar.Sirmij.4.Iulij.
Inooceotius Papa Romæ.28.Iulij.
Iooocentius ſubdiaconus mart.Romę ſub Valeriano, infrà cum Xyſto.6.Auguſti.
Inoocentius mart.in Gallia ſub Maximiano,infrà cum Mauritio.22.Septembris.
Innumerabiles Martyres Treuiris ſub Dioclet.6.Oct. & Cæſarauguſtæ 3.Nouembris.
Inuentio SS Diodori presbyt. Mariani diacooi, & ſociorum mart Romæ,17.Iaouarij.
Capitis Præcurſoris Domini,Hieroſolymis.24.Feb.
Sanctæ Crucis Hieroſolymis.3.Maij.
Nazarij & Celſi mart. Mediolaoi.10.Maij.
Stephani protomart. Gamalielis,Nicodemi, & Abibonis Hieroſolymis.3. Auguſti.
Ioachim B Mariæ pater. 20.Martij.
Ioanna vxor Chuzæ.24.Maij.
Ioanoes epiſcopus Rauennæ.12.Ianuarij.
Ioannes monachus Romæ,ſuprà cũ Antonio.17.Ian.
Ioanoes presbyter Rhemen.28.Ianuarij.
Ioaones mart. Romæ,ſuprà cum Cyro.31.Ianuarij.
Ioaones epiſcopus Pinnenſis.19.Martij.
Ioannes eremita in Ægypto.27.Martij.
Ioannes abbas Cõſtantinopoli ſub Iſaurico.27.Apr.
Ioaones epiſcopus Eboracenſis.7.Maij.
Ioannes Papa & mart. Rauennæ ſub Theodorico. 27.Maij.
Ioaones epiſcopus Veronenſis.6.Iunij.
Ioanoes epiſcopus Neapolitan.21.Iunij.
Ioanoes presb mart.Romæ ſub Iuliano.23.Iunij.
Ioaooes & Paulus mart.Romæ ſub Iuliano.26.Iun.
Ioannes presbyter Turooicus.27.Iunij.
Ioannes epiſcopus Bergomen.& mart.11.Iulij.
Ioannes mooachus in Syria.21.Iulij.
Ioannes,Epheſi,iofrà in,Septem dormientes.27. Iul.
Ioannes & Criſpus presbyteri Romæ.18.Auguſti.
Ioannes martyr in Ponto , iofrà cum Marcellino. 27.Auguſti.
Ioannes epiſcopus,Papienſis.27.Auguſti.
Ioannes mart.Nicomediæ ſub Maximiano.7.Sept.
Ioannes mart.Romæ ſub Dioclet. ſuprà cum Abundio.16.Septembris.
Ioannes mart.in Africa,ſuprà cum Andrea 23.Sept.
Ioanoes mart.Cordubæ,ſuprà cum Adulpho.27.Sep.
Ioanoes epiſcopus Auguſtoduneo.29.Octobris.
Ioannes epiſcopus.& Iacobus presbyr.mart. in Perſia ſub Sapore.1 Nouembris.
Ioaones eremita mart. in Polonia. ſuprà cum Benedicto.12.Nouembris.
Ioannes mart.in Africa,ſuprà cum Claudio.3. Dec.
Ioannes & Feſtus mart.in Tuſcia.21.Decembris.
Ioannes Apoſt.& Euangeliſta,Epheſi. 27.Decemb.
Eiuſdem Octaua.3.Ianuarij.
Idem Romæ ante portam Latinam.6.Maij.
Ioannis Baptiſtæ Natiuitas.24.Iunij.

Eius

Eius Vigilia 23. Iunij.
Eiuſdem Octaua 1. Iulij
Eiuſdem Decollatio. 29 Auguſti.
Capitis eius prima Inuẽtio Hieroſolymis. 24. Febr.
Ioannes Bonus epiſcopus Mediolaneo. 10. Ianuarij.
Ioannes Calybita, Romæ 15. Ianuarij.
Ioannes Chryſoſt. epiſc. Conſtant. 27. Ian. & 14. Sept.
Ioannes Climacus abbas. 30. Martij.
Ioannes Columbinus Ord Ieſuatorum. 31. Iulij.
Ioannes Damaſcenus confeſſor ſub Iſaurico. 6. Maij.
Ioannes Eleemoſynarius epiſc. Alexandrin. 23. Ian.
Ioannes Gualbertus abbas Vallis Vmbroſæ. 12. Iulij.
Ioannes Silentiarius in Palæſtina. 13. Maij.
Ioannes Thaumaturgus epiſcopus Polyboti. 5. Dec.
Ioannes Thereſti monachus in Calabria. 24. Iunij.
Ioannicius abbas in Bithynia 4 Nouembris.
Iob propheta. 10 Maij.
Ioel & Eſdras prophetæ. 13. Iulij.
Ionas monachus in Ægypto. 11. Februarij.
Ionas & Barachiſius mart in Perſia. 29. Martij.
Ionas propheta. 21. Septembris.
Ionas presbyt. mart. in pago Caſtrenſium. 22. Sept.
Ioſaphat in India, ſuprà eum Barlaam 27. Nouembr.
Ioſeph diaconus Antiochiæ. 15. Februarij.
Ioſeph ab Arimathia diſcipulus Domini. 17. Martij.
Ioſeph B. Mariæ ſponſus. 19. Martij.
Ioſeph mart. infrà cum Phoona. 20. Martij.
Ioſeph presbyt. mart. ſub Sapore, infrà in, Martyres plurimi in Perſide. 22. Aprilis.
Ioſeph Iuſtus in Iudæa. 20 Iulij.
Ioſeph comes, Scythopoli. 22. Iulij.
Ioſue & Gedeon in Palæſtina. 1. Septembris.
Iouinianus lector, mart. Antiſiodori. 5. Maij.
Iouinus & Baſileus martyres Romæ ſub Valeriano. 2. Martij.
Iouinus mart. Romæ, infrà cum Petro. 26. Martij.
Iouita mart. Brixiæ ſub Hadriano, ſuprà, cum Fauſtino. 15. Februarij.
Iphigenia virgo in Æthiopia. 21. Septembris.
Iraides virgo; presbyteri, diaconi, virgines, & alij martyres Antinoopoli. 22 Septembris.
Irenæus mart. Romæ, infrà cum Zotico. 10. Febr.
Irenæus epiſc Sirmij, mar. ſub Maximiano. 25. Martij.
Irenæus diaconus mart. Pentapoli, infrà cum Theodoro. 26. Martij.
Irenęus mar. in Armenia, infrà cũ Quinctiano. 1. Apr.
Irenæus, Peregrinus, & Ireoe mart. Theſſalonicæ. 5. Maij.
Irenæus epiſcopus Lugdunen. & mart. cum plurimis ſub Seuero. 28 Iunij.
Irenæus diaconus, & Muſtiola mart. Cluſij ſub Aureliano. 3. Iulij.
Irenæus, & Abundius, mart. Romæ ſub Valeriano, 26. Auguſti.
Irenæus, Antonius, Theodorus, Saturninus, Victor, & alij xvij. mart Romæ ſub Valeriano. 15. Decemb.
Irena virgo mart. Theſſalonicæ ſub Dioclet. 5. Aprilis.
Irene mart. Theſſalonicæ, ſuprà eum Iranæo. 5. Maij.
Irene mart. infrà cum Sophia. 18. Septembris.
Irene virgo & mart. in Luſitania. 20. Octobris.
Irenion epiſcopus Gazæ. 16. Decembris.
Irmina virgo Treuiris. 24. Decembris.
Iſaac monachus Spoleti. 11. Aprilis.
Iſaac monachus mart. Cordubæ 3. Iunij.
Iſaac eremitæ mart. in Polonia, ſuprà eum Benedicto. 12. Nouembris.
Iſacius mart ſub Dioclet. ſuprà cũ Apolline. 21. Apr.
Iſacius epiſcopus & mart in Cypro 21. Septembris.
Iſaurus diaconus, Innocentius, Felix, Hieremias, & Peregrinus mart. Apolloniæ. 17. Iunij.
Iſchyrion, & alij quinque milites mart. in Ægypto ſub Dioclet 1. Iunij.
Iſchyrion mart. Alexandriæ. 22. Decembris.
Iſidorus epiſcopus Antiochiæ, & mart. 2. Ianuarij.
Iſidorus epiſcopus Nitriæ. 2. Ianuarij.
Iſidorus confeſſor. 15. Ianuarij.
Iſidorus Peluſiota monachus in Ægypto. 4 Februarij.
Iſidorus mart. Alexandriæ ſub Decio. 5. Februarij.
Iſidorus epiſcopus Hiſpalenſis. 4. Aprilis.
Iſidorus monachus mart. Cordubæ, ſuprà eum Elia. 17. Aprilis.
Iſidorus mart. in Chio inſula. 15. Maij.
Iſidorus mart. Alexandriæ ſub Decio, ſuprà cum Herone. 14. Decembris.
Iſmael mart. Chalcedone ſub Iuliano, infrà cum Manuele. 17. Iunij.
Iucunda mart. Nolæ, ſuprà cum Felice. 27 Iulij.
Iucunda virgo in Æmilia 25. Nouembris.
Iucundianus mart in Africa. 4. Iulij.
Iucundinus mart. Trecis ſub Aureliano, ſuprà cum Claudio. 21. Iulij.
Iucundus mart. in Africa, ſuprà cum Epícteto. 9. Ian.
Iucundus epiſcopus Bononien. 14. Nouembris.
Iudas Apoſtolus, mart. in Perſide, infrà cum Simone. 28. Octobris.
Iudocus confeſſor in pago Pontino. 13. Decembris.
Iulia mar. ſuprà in, xviii. Mart. Cęſarauguſt. 16. Apr.
Iulia virgo & mart. in Corſica. 22. Maij.
Iulia mart. Carthagine, ſuprà cum Catulino. 15. Iulij.
Iulia virgo & mart. Trecis. 21. Iulij.
Iulia mart. Nolæ, ſuprà cum Falice. 27. Iulij.
Iulia mart. Vlyſipone ſub Dioclet. infrà cum Veriſſimo. 1. Octobris.
Iulia virgo & mart. Auguſtæ Euphrateſiæ. 7. Octobris.
Iulia virgo & mart. Emeritæ. 10. Decembris.
Iuliana vidua Bononiæ. 7. Februarij.
Iuliana mart. in Paphlagonia, ſuprà cum Alexandra. 20. Martij.
Iuliana mart. Auguſtæ, ſuprà eum Hilaria. 12. Aug.
Iuliana mart. Ptolemaide ſub Valeriano, infrà cum Paulo. 17. Auguſti.
Iuliana mart. Myrtæ, infrà cum Leone. 18. Auguſti.
Iuliana mart. Tarſi ſub Maximiano, ſuprà cum Cyrenia. 1. Nouembris.
Iulianæ virg. & mart. Nicomediæ ſub Maximiano; Tranſlatio Cumas. 16. Februarij.
Iulianus mart. 7. Ianuarij.
Iulianus mart Bellouaci, infrà eum Luciano. 8. Ian.
Iulianus, Baſiliſſa virgo, Antonius presb. Anaſtaſius; Celſus puer, Marcionilla, ſeptem fratres, & alij plurimi mart. Antiochiæ ſub Dioclet 9. Ianuarij.
Iulianus Saba ſenior in Syria. 14. Ianuarij.
Iulianus mart. Soræ ſub Antonino. 27. Ianuarij.
Iulianus mart. in Africa, ſuprà eum Datiuo. 27. Ian.
Iulianus epiſcopus Cenomanen. 27. Ianuarij.
Iulianus mart. Carthagine, infrà cũ Modeſto. 12. Febr.
Iulianus mart. Lugduni. 13. Febr.
Iulianus mart. cum alijs quinque millibus in Ægypto. 16. Februarij.
Iulianus mart. Cæſareæ. 17. Februarij.
Iulianus mart. in Africa, infrà eum Publio. 19. Febr.
Iulianus mart. in Africa ſub Valeriano, infrà cũ Montano 24. Februarij.
Iulianus & Eunus mart. Alexandriæ. 27. Febr.
Iulianus epiſcopus Toletan. 8. Martij.
Iulianus mart. Anazarbi. 16. Martij.
Iulianus confeſſor Cæſareæ. 23. Martij.
Iulianus martyr, in Africa, infrà eum Quinctiano. 23. Maij.
Iulianus mart. Peruſiæ ſub Decio, ſuprà cum Florentio. 5. Iunij.
Iulianus monachus Edeſſæ. 9. Iunij.
Iulianus mart. Tibure ſub Hadriano, infrà cum Symphoroſa. 18. Iulij.
Iulianus mart. Damaſci, infrà cum Sabino. 20. Iulij.
Iulianus mart. Romæ, infrà cum Petro. 7. Auguſti.

Iulianus, Marcianus, & alij octo mart. Conſtantinopoli ſub Leona Imp. 9. Auguſti.
Iulianus mart. in Syria, infrà cum Macario. 12. Aug.
Iulianus mart. in Syria. 25. Auguſti.
Iulianus mart. Briuate ſub Dioclet. 28. Auguſti.
Iulianus mart. ſuprà cum Diomede. 2. Septembris.
Iulianus epiſcopus Conchenſis 3 Septembris.
Iulianus mart. ſub Maximiano, infrà cum Theodoro. 4 Septembris.
Iulianus mart. ſub Licinio, infrà cum Macrobio. 13. Septembris.
Iulianus eremita in Meſopotamia 18. Octobris.
Iulianus mart. Alexandriæ ſub Decio, ſuprà cum Coronione. 30 Octobris.
Iulianus presbyt. mart. Tarracinæ, ſuprà cum Cæſario. 1. Nouembris.
Iulianus epiſcopus Apameæ 9. Decembris.
Iulitta virgo & mart Ancyrę, infrà cum Theodoto. 18. Maij.
Iulitta mart. Tarſi ſub Diocletiano, infrà cum Quirico. 16. Iunij.
Iulitta mart. Cæſareæ. 30. Iulij.
Iulius mart in Africa, infrà cum Paulo. 19. Ianuarij.
Iulius presbyt. Mediolani. 31. Ianuarij.
Iulius Papa Romæ. 12 Aprilis.
Iulius mart. Dorostori ſub Alexandro. 27. Maij.
Iulius & Aaron mart. cum alijs plurimis in Britannia ſub Dioclet. 1. Iulij.
Iulius ſenator mart. Romæ ſub Commodo. 19. Aug.
Iulius mart. Nicomediæ, ſuprà cum Ambico. 3. Dec.
Iulius, Potamia, Criſpinus, Felix, Gratus, & alij vij. mart. Thaguræ. 5. Decembris.
Iulius mart Geldubæ. 20. Decembris.
Iuo presbyt. in Britannia. 19. Maij.
Iuſta, Iuſtina, & Henedina mart. in Sardinia. 14. Maij.
Iuſta mart. Carthagine, ſuprà cum Catulino. 15 Iulij.
Iuſta, & Ruffina virg. & mart Hiſpali. 19. Iulij.
Iuſtina mart. in Sardinia ſuprà cum Iuſta. 14. Maij.
Iuſtina mart. Maguntiæ, ſuprà cum Aureo. 16. Iunij.
Iuſtina virgo & mart. Nicomediæ ſub Dioclet. ſuprà cum Cypriano. 26. Septembris.
Iuſtina virgo & mart. Patauij. 7. Octob.
Iuſtina virgo & mart. 30 Nouembris.
Iuſtinus Philoſophus & mart. Romę ſub Antonino. 13. Aprilis.
Iuſtinus mart. Tibure ſub Hadriano, infrà cum Symphoroſa. 18 Iulij.
Iuſtinus mart. in territorio Pariſienſi. 1 Auguſti.
Iuſtinus presbyter & martyr, Romæ ſub Claudio. 17. Septembris.
Iuſtinus mart. Treuiris ſub Dioclet. infrà cũ Maxentio. 12 Decembris.
Iuſtus mart. in Africa, ſuprà cum Donato. 25. Febr.
Iuſtus mart. Romæ, infrà cum Macario. 28. Februarij.
Iuſtus epiſcopus Vigellen 28. Maij.
Iuſtus mart. in Campania ſub Dioclet. ſuprà cum Ariſtone. 2 Iulij.
Iuſtus miles mart. Romæ 14. Iulij.
Iuſtus mart. Trecis ſub Aureliano, ſuprà cũ Claudio. 21. Iulij.
Iuſtus & Paſtor mart Compluti. 6. Auguſti.
Iuſtus epiſcopus Lugdunen. 2. Septembris.
Iuſtus mart. Beluacen. ſub Dioclet. 18. Octobris.
Iuſtus mart. Tergeſte ſub Dioclet 2. Nouembris.
Iuſtus epiſcopus in Anglia 10. Nouembris.
Iuſtus & Abundius mart. ſub Numeriano. 14. Dec.
Iuuenalis epiſcopus Narnienſis. 3. Maij.
Iuuenalis mart. 7. Maij.
Iuuentinus & Maximus mart. Antiochiæ ſub Iuliano 25 Ianuarij.
Iuuentius epiſcopus Papien 8. Feb. & infrà cum Syro. 12. Septembris.
Iuuentius mart. Romæ. 1. Iunij.

L

LADISLAVS Rex Hungariæ. 27. Iunij.
Lętarius mar. Carthagine, infrà in, Scyllitani mar. 17. Iulij.
Lætus mart. in Hiſpan. infrà cum Vincentio. 1, Sept.
Lætus epiſcopus & mart. in Africa ſub Hunnerico, ſuprà cum Donatiano. 6 Septembris.
Lætus presbyter Aurelianenſis. 5. Nouembris.
Lambertus epiſcopus Lugdunen. 14. Aprilis.
Lambertus mart Cæſarauguſtæ. 16. Aprilis.
Lambertus epiſcopus Tungrenſis, & mart. 17. Sept.
Landelinus abbas Valencenis. 15. Iunij.
Laudoaldus presbyter, & Amantius diaconus, Gandaui. 19. Martij.
Largio mar. Auguſtæ, ſuprà cum Hilaria. 12. Auguſti.
Largus mart. Romæ. ſub Maximiano, ſupra cum Cyriaco. 16. Martij. & 8. Auguſti.
Largus mart. Aquileiæ ſub Numeriano, ſuprà cũ Hilario. 16. Martij.
Latinus epiſcopus Brixienſis. 24. Martij.
Latro cum Chriſto crucifixus. 25. Martij.
Latrones ſeptem mart. 29. Aprilis.
Laurentia mart. Anconæ. ſub Dioclet. infrà cum Palatiade. 8. Octobris.
Laurentinus, Ignatius, & Celerina mart. in Africa. 3. Februarij.
Laurentinus mart. Aretij ſub Decio, infrà cum Pergentino. 3. Iunij.
Laurentius epiſcopus Cantuarien. 2. Februarij.
Laurentius presbyt. & mart. cum aliquot pueris, Nouariæ 30. Aprilis.
Laurentius archidiaconus mart. Romæ ſub Valeriano. 10. Auguſti.
Eius Vigilia. 9. Auguſti.
Eiuſdem Octaua 17. Auguſti.
Laurentius mar. in Africa, infrà cũ Martiale. 28. Sept.
Laurentius epiſcopus Dublinenſis. 14. Nouembris.
Laurianus epiſcopus Hiſpalenſis, & mart. 4. Iulij.
Laurus mart. in Illyrico, ſuprà cum Floro 18. Aug.
Lauro epiſcopus in territorio Conſtantien. 22 Sept.
Lazarus monachus, Conſtantinopoli, confeſſor ſub Theophilo. 23. Februarij.
Lazarus mart. in Perſide ſub Sapore, infrà cum Zania. 27. Martij.
Lazarus Chriſti diſcipulus, epiſc. Maſſilienſis. 17. Dec.
Lea vidua Romæ. 22 Martij.
Leander epiſcopus Hiſpalenſis. 27. Februarij.
Leo primus Papa Romæ. 11. Aprilis.
Leo ſecundus Papa Romæ. 28. Iunij.
Leo quartus Papa Romæ. 17 Iulij.
Leo nonus Papa Romæ. 19. Aprilis.
Leo epiſcopus Catanen. 20. Februarij.
Leo, Donatus, Abundantius, Nicephorus, & alij ix. mart. 1. Martij.
Leo epiſcopus Senonen. 22. Aprilis.
Leo confeſſor in territorio Tricaſſino. 25. Maij.
Leo ſubdiaconus mart. ſuprà cum Corſico. 30. Iunij.
Leo & Iuliana mart. Myreæ. 18. Auguſti.
Leo mart. in Mauritania, ſuprà cum Daniele. 13. Oct.
Leo confeſſor Milleduni 10. Nouembris.
Leobardus recluſus, Turonis. 18. Ianuarij.
Leobinus epiſcopus Carnutenſis. 15. Septembris.
Leocadia virgo mart. Toleti ſub Dioclet. 9. Decemb.
Leocritia virgo mart. Cordubæ 15. Martij.
Leodegarius epiſc Auguſtoduneo. & mart. 2. Octob.
Leonardus confeſſor Lemouicen. 6. Nouembris.
Leonides, & ſocij mart. in Thebaide ſub Dioclet. 28 Ianuarij.
Leonides mart. Alexandriæ ſub Seuero. 22. Aprilis.
Leonides mart. in Syria, infrà cum Libya. 15. Iunij.
Leonides mart. ſuprà cum Eleutherio. 8. Auguſti.
Leonides mart. ſuprà cum Diomede. 2. Septembris.

Leonilla

Leonilla mart Lingonis ſub M Aurelio, infrà cum Speuſippo. 17. Ianuarij.
Leontia in Africa ſub Hunnerico, ſuprà cum Dionyſia. 6. Decembris.
Leontius epiſcopus Cæſarien. 13 Ianuarij.
Leontius epiſcopus, ſuprà cum Apollonio 15. Martij.
Leontius mar. ſub Diocle. ſupra cũ Euſebio. 24. Apr.
Leontius, Hypatius, & Theodulus mart. in Phœnicia. 18. Iunij.
Leontius, Mauritius, Daniel, & ſocij mart. Nicopoli ſub Licinio. 10 Iulij.
Leontius, Attius, Alexander, & alij ſex agricolæ mart. Perge ſub Diocle. 1. Auguſti.
Leontius mart. Alexandriæ ſub Maximino, ſuprà cum Hieronide. 12. Septembris.
Leontius mart. Ægeæ ſub Dioclet. ſuprà cum Coſma. 27. Septembris.
Leopardus mart. Romæ ſub Iuliano. 30 Septembris.
Leopoldus Marchio Auſtriæ. 15. Nouembris.
Leouigildus & Chriſtophorus monachi mart. Cordubæ 20 Auguſti.
Leucius mart. Alexandriæ, infrà cum Petro. 11. Ian.
Leucius epiſcopus Brundiſinus. 11 Ianuarij.
Leucius mart. Apolloniæ ſub Decio, infra cum Thyrſo 28. Ianuarij.
Leutfridus abbas in pago Ebroicenſi. 21. Iunij.
Liberata virgo Nouocomi. 18. Ianuarij.
Liberatus abbas, Bonifacius diaconus, Seruus & Ruſticus ſubdiaconi, Rogatus & Septimus monachi, & Maximus puer, mart. Carthagine ſub Hunnerico. 17. Auguſti.
Liberatus & Baiulus mart. Romæ. 20. Decembris.
Liberius epiſcopus Rauennæ 30. Decembris.
Liborius epiſcopus Cenomanen. 23 Iulij.
Libya, Leonides, & Eutropia mart in Syria. 15. Iunij.
Licerius epiſcopus Ilerdenſis. 27 Auguſti.
Licinius mar. Nouocomi, ſuprà cũ Carpophor. 7. Aug.
Ligorius eremita & mart. 13. Septembris.
Liliosa mart. Cordubæ, ſuprà cum Georgio. 27. Iulij.
Linus Papa & mart. Romę. 23. Septembris.
Lioba virgo in Germania. 28. Septembris.
Liphardus presbyt. Aurelianen. 3 Iunij.
Litaniæ maiores Romæ ad S Petrum. 25. Aprilis.
Litteus mart. in Africa ſub Valeriano, infrà cum Nemeſiano 10 Septembris.
Liuinus epiſcopus & mar. in portu Gandenſi. 12 Nou.
Longinus miles mart. Cæſar. 15 Martij.
Longinus mart. ſub Dioclet ſuprà cũ Euſeb. 24. Apr.
Longinus epiſcopus in Africa mart, ſub Hunnerico, infrà cum Vindemiale. 2. Maij.
Longinus mart. in Armenia ſub Maximiano, infrà cum Orentio. 24 Iunij.
Lõginus miles mar. Maſſiliæ, infrà cũ Victore. 21. Iul.
Lorgius mart. Cęſareæ, infrà cum Lucio. 2. Martij.
Lucanus mart. Pariſijs. 30. Octobris.
Lucas diaconus mart. Cordubæ, infrà cum Parmenio. 22. Aprilis.
Lucas mart. ſuprà cum Apellio. 10 Septembris.
Lucas Euangeliſta in Bithynia. 18. Octobris.
Eiuſdem Tranſlatio Conſtantinopoli. 9. Maij.
Lucia virgo & mart. cum alijs xxij Romæ. 25 Iunij.
Lucia, Rixius, Antoninus, Seuerinus, Diodorus, Diõ, & alij xvij mart. 6. Iulij.
Lucia & Gemmianus mart Romæ ſub Diocl. 16 Sep.
Lucia virgo & mart Syracuſis ſub Dioclet. 13. Dec.
Lucianus presbyt. Antiochenus, mart. Nicomedię ſub Maximino. 7. Ianuarij.
Lucianus presbyt. Maximianus & Iulianus mart. Bellouaci. 8. Ianuarij.
Lucianus mart. in Sardinia, ſuprà cũ Æmilio. 28. Maij.
Lucianus mart. in Africa, ſuprà cũ Fortunato. 13. Iun.
Lucianus mart. in Macedonia ſub Traiano, infrà cum Peregrino. 7. Iulij.
Lucianus, Florius, & ſocij mart. Nicomediæ. 26. Oct.
Lucianus, Metrobius, Paulus, Zenobius, Theotimus, & Druſus mart. Tripoli. 24 Decembris.
Lucidius epiſcopus Veronenſis. 26. Aprilis.
Lucilla & Flora virgin. Eugenius, Antoninus, Theodorus, & alij xviij. mart. Romę ſub Gallieno. 29. Iul.
Lucilla virgo & mart. Romę ſub Valeriano, infrà cum Nemeſio. 31. Octobris.
Lucillianus, Claudius, Hypatius, Paulus & Dionyſius mart. Conſtantinopoli. 3. Iunij.
Lucina Apoſtolorum diſcipula, Romæ. 30. Iunij.
Lucinius epiſcopus Andegauenſis. 13. Februarij.
Luciolus mart. ſuprà cum Felice. 3. Martij.
Lucius mart. Romæ, infrà cum Paulo. 8. Febr.
Lucius epiſcopus, & ſocij mart. Hadrianopoli ſub Conſtantio 11. Februarij.
Lucius mart. infrà cum Saturnino. 15. Februarij.
Lucius, Siluanus, Rutulus, Claſſicus, Secũdinus, Fructulus, & Maximus mart. in Africa. 18. Februarij.
Lucius mart. in Africa ſub Valeriano, infrà cũ Montano. 24. Februarij.
Lucius epiſcopus, Abſalon, & Lorgius mart. Cæſareę. 2. Martij.
Lucius Papa & mart. Romæ ſub Valeriano. 4. Mart.
Lucius Chriſti diſcipulus, Smyrnę, ſuprà cum Apelle. 22. Aprilis.
Lucius epiſcopus Cyrenenſis. 6. Maij.
Lucius mart. in Africa, infrà cũ Quinctiano. 23. Maij.
Lucius ſenator & mart. cum alijs in Cypro. 20. Aug.
Lucius epiſcopus & mart. in Africa ſub Valeriano, infrà cum Nemeſiano 10. Septembris.
Lucius mart. Alexandriæ ſub Valeriano, ſuprà cum Caio 4. Octobris.
Lucius mart. Romæ ſub Antonino, infrà cum Ptolemæo. 19. Octobris.
Lucius miles mart. Romæ, infrà cũ Theodoſ. 25. Oct.
Lucius mar. in Lucania, ſuprà cũ Hyacintho. 29. Oct.
Lucius, Rogatus, Caſſianus, & Candida mart. Romæ, 1. Decembris.
Lucius Britannorum Rex. 3. Decembris.
Lucius mart. in Africa, ſuprà cum Fauſtino. 15. Dec.
Lucretia virgo & mart. Emeritæ ſub Dioclet. 23. Nou.
Ludgerus epiſcopus Monaſterien. 26. Martij.
Lodouicus mart. Cordubæ, ſuprà cũ Amatore. 30. Ap.
Ludouicus epiſcopus Toloſanus. 19. Auguſti.
Ludouicus Rex Francorum, Lutetiæ. 25. Auguſti.
Lullus epiſcopus Maguntinus. 16. Octobris.
Lupercus mar. ſuprà in xviij Mar. Cęſaraug. 16. Apr.
Lupercus mart. Legione ſub Dioclet. ſuprà cũ Claudio. 30. Octobris.
Luperius epiſcopus Veronenſis. 15. Nouembris.
Lupicinus epiſcopus Lugdunen. 3. Februarij.
Lupicinus abbas in territorio Lugdunen. 21. Martij.
Lupicinus epiſcopus Veronenſis. 31. Maij.
Luppus mart. 23. Auguſti.
Lupus epiſcopus Trecenſis. 29. Iulij.
Lupus epiſcopus Senonenſis. 1. Septembris.
Lupus epiſcopus Lugdunen. 25. Septembris.
Lupus mart. infrà cum Saturnino. 14. Octobris.
Lupus epiſcopus Veronenſis. 2. Decembris.
Lutgardes virgo in Brabantia. 16. Iunij.
Luxorius, Ciſellus, & Camerinus mart. in Sardinia ſub Dioclet. 21. Auguſti.
Lyboſus mart. in Africa, ſuprà cũ Dominico. 29. Dec.
Lycarion mart. in Ægypto. 7. Iunij.
Lydia mart, infra cum Phileto. 27. Martij.
Lydia purpuraria, Philippis. 3. Auguſti.

M

MACARIA mart. in Africa, ſuprà cum Ianuario. 8. Aprilis.
Macarius Alexandrinus, abbas in Thebaide. 2. Ianuarij.

Macarius abbas in Ægypto.15.Ianuarij.
Macarius,Ruffinus,Iuſtus,& Theophilus mart. Romæ.28.Februarij.
Macarius epiſcopus Hieroſolymitan.10.Martij.
Macarius confeſſor Cõſtantinopoli ſub Leone.1.Apr.
Macarius epiſcopus Antiochenus.10.Aprilis.
Macarius epiſcopus Petræ in Palæſtina.20.Iunij.
Macarius & Iulianus mart.in Syria.12.Auguſti.
Macarius mart. Melitinæ ſub Diocler. ſuprà cum Eudoxio.5.Septembris.
Macarius mart. Alexandriæ ſub Decio,ſuprà cũ Fauſto 6.Septembris.
Macarius mart. Alexandriæ ſub Decio, ſuprà cũ Coronione.30.Octobris.
Macarius mart. Alexandriæ ſub Decio.8. Decemb.
Macarius presbyt. mart. in Arabia ſub Iuliano, ſuprà cum Eugenio.20.Decembris.
Macedon mart.infrà cum Phileto.27.Martij.
Macedonius,Patricia,& Modeſta mart. Nicomediæ. 13.Martij.
Macedonius,Theodulus, & Tatianus mart. in Phrygia ſub Iuliano.12.Septembris.
Machabæi mart.Antiochiæ ſub Epiphane.1. Aug.
Machutus epiſcopus in Britannia 15.Nouembris.
Macra virgo mart in territorio Rhemen.ſub Diocler. 6.Ianuarij.
Macrina diſcipula Gregorij Thaumat. Neocæſareæ. 14 Ianuarij.
Macrina virgo in Cappadocia.19.Iulij.
Macrinus mart. Nouioduni, infrà cum Valeriano. 17.Septembris.
Macrobius mart. Damaſci,infrà cum Sabino.30.Iul.
Macrobius & Iulianus mart.ſub Licinio.13.Septemb.
Magina mart.in Africa,ſuprà cum Claudio.3.Dec.
Magnus mart.Tarracone 25.Auguſti.
Maglorius epiſcopus in Britannia.24.Octobris.
Magnericus epiſcopus Treuirenſis.25.Iulij.
Magnus martyr.1 Ianuarij.
Magnus mart.Foroſempronij, ſuprà cum Aquilino. 4.Februarij.
Magnus mart infrà cum Saturnino.15 Februarij.
Magnus ſubdiaconus mart. Romæ ſub Valeriano, infra cum Xyſto.6.Auguſti.
Magnus epiſc. Anagninus mart ſub Decio. 19.Aug.
Magnus,Caſtus,& Maximus mart.4 Septembris.
Magnus epiſcopus Opitergij 6.Octobris.
Magnus epiſcopus Mediolanen.5.Nouembris.
Maiolus abbas Cluniacenſis.1.Maij.
Maioricus mart.in Africa ſub Hunnerico.6.Decemb.
Malachias propheta.14.Ianuarij.
Malachias epiſcopus Conuerthenſis.3.Nouembris.
Malchus mart. Cæſareæ ſub Valeriano, infra cum Priſco.28.Martij.
Malchus,Epheſi,infrà in,Septem dormientes.27.Iul.
Malebus monachus Maroniæ.21.Octobris.
Mamas mart Cæſareæ ſub Aureliano.17.Auguſti.
Mamelta mart.in Perſide.17.Octobris.
Mamertus epiſcopus Viennenſis.11.Maij.
Mamilianus mart. Romæ 12.Martij.
Mamillus mart.in Africa,ſuprà cum Cyrillo.8. Mart.
Manahes Herodis collactaneus, Antiochiæ.24. Maij.
Mancius mart.in Luſitania 15.Maij.
Mandal.mart.Romæ ſub Aureliano,ſuprà cum Baſilide.10.Iunij.
Mannea mart.in Ponto,infrà cũ Marcellino.27.Aug.
Manſuetus epiſcopus Mediolanen.19.Februarij.
Manſuetus epiſcopus Tullenſis.3.Septembris.
Manſuetus epiſcopus & mart.in Africa ſub Hunnerico,ſuprà cum Donatiano.6 Septembris
Manſuetus epiſcopus & mart. in Africa ſub Geiſerico,infrà cum Papiniano. 28 Nouembris.
Manſuetus,Seuerus,Appianus, Donatus, Honorius, & ſocij mart.Alexandriæ. 30. Decembris.
Manuel,Sabel,& Iſmael mart. Chalcedone ſub Iuliano 17.Iunij.
Mappalicus mart.in Africa cũ alijs plurimis 17. Apr.
Maprilis mart.in Portu Romano,infrà cum Martiale. 22.Auguſti.
Matana & Cyra,Beroeæ.5.Auguſti.
Marcella vidua Romæ.31.Ianuarij.
Marcella mart. Alexandriæ ſub Seuero, infrà cum Plutarcho.28.Iunij.
Marcellianus mart. Romæ ſub Dioclet. infrà cum Marco.18.Iunij.
Marcellianus martyr, in Tuſcia ſub Decio, infrà cum Secundiano.9.Auguſti.
Marcelliana virgo Mediolani.17.Iulij.
Marcellinus puer mart. Tomis ſub Licinio,ſuprà cum Argeo.2 Ianuarij.
Marcellinus epiſcopus Anconitanus.9.Ianuarij.
Marcellinus mart.Carthagine.6.Aprilis.
Marcellinus epiſcopus Ebredunen. & Vincentius & Domninus eius ſocij 20.Aprilis.
Marcellinus Papa, Claudius, Cyrinus,& Antoninus, & xvij millia mart. Romæ ſub Dioclet.26.Apr.
Marcellinus presb. & Petrus exorciſta, mart. Romæ ſub Diocler.2.Iunij.
Marcellinus mart. Peruſiæ ſub Decio,ſuprà cum Florentio.5.Iulij.
Marcellinus presb. Dauentriæ. 14 Iulij.
Marcellinus tribunus,Mannea, Ioannes,Serapion, & Petrus mart.in Ponto.27.Auguſti.
Marcellinus epiſcopus Rauennæ.5. Octobris.
Marcellus Papa & mart. Romę ſub Maxentio 16.Ian.
Marcellus mart.in Africa,infrà cum Publio.19.Febr.
Marcellus epiſcopus Dienſis.9.Aprilis.
Marcellus & Anaſtaſius martyres, Argentomachi. 29 Iunij.
Marcellus epiſcopus Apameæ,& mart.14.Auguſti.
Marcellus mart.Cabilone ſub Antonino.4.Septembr.
Marcellus epiſcopus Treuiren.& mart.4.Septembris.
Marcellus,Caſtus, Æmilius, & Saturninus mart. Capuæ.6.Octobris.
Marcellus & Apuleius mart.Romæ.7.Octobris.
Marcellus centurio mart.in Mauritania.30.Octobris.
Marcellus epiſcopus Pariſienſis.1.Nouembris.
Marcellus mar.ſub Iuliano,ſuprà cũ Elpidio.16.Nou.
Marcellus presbyt.mart. Nicomediæ ſub Conſtantio. 26 Nouembris.
Marcellus diaconus mart. Romę ſub Valeriano, ſuprà cum Euſebio.1.Decembris.
Marcellus abbas Conſtantinopoli.29.Decembris.
Marcellus diaconus mart. Spoleti ſub Maximiano, infrà cum Sabino.30 Decembris.
Marcia mart.ſuprà cum Felice.3.Martij.
Marcia mart.Cæſareæ,infrà cum Zenaide.5.Iunij.
Marcia mart. in Campania ſub Dioclet. ſuprà cum Ariſtone.5.Iulij.
Marciana virgo & mart.in Mauritania.9.Ianuarij.
Marciana mart.infrà cum Suſanna 24.Maij.
Marciana virgo & martyr,Toleti.12. Iulij.
Marcianus mart. in Africa, ſuprà cum Aquilino. 4.Ianuarij.
Marcianus presb.Conſtantinopoli 10.Ianuarij.
Marcianus epiſcopus Terdonen & mart.6. Martij.
Marcianus mart.Romæ,infrà cum Petro.26.Martij.
Marcianus,Nicanor,Apollonius,& alij mart.in Ægypto ſub Maximino.5.Iunij.
Marcianus mart. in Africa, ſuprà cum Fortunato. 17.Aprilis.
Marcianus presbyter Antiſiodoren.20.Aprilis.
Marcianus epiſcopus Rauennæ.22.Maij.
Marcianus epiſc.Syracuſanus & mart. 14. Iunij.
Marcianus mart. Venafri ſub Maximiano, infrà cum Nicandro.17.Iunij.
Marcianus mart.Iconij.11.Iulij.

Marcianus mart. Conſtantinopoli ſub Leone, ſuprà cum Iuliano.9.Auguſti.
Marcianus mart.Romæ ſub Dioclet.ſuprà cũ Abundio.16.Septembris.
Marcianus mart.in Ægypto,infrà cum Marco.4.Oct.
Marcianus cantor mart. Conſtantinopoli ſub Conſtantio,infrà cum Martyrio.25 Octobris.
Marcianus confeſſor in Syria.2.Nouembris.
Marcionilla mart. Antiochiæ ſub Dioclet. ſuprà cum Iuliano.9.Ianuarij.
Marcius ſoluarius,in Campania.24.Octobris.
Marcus mart.Nicææ,infra cum Theuſeta.13.Martij.
Marcus mart.Surrenti,infràcumQuincto.19.Martij.
Marcus & Timotheus mart. Romæ ſub Antonino. 24.Martij.
Marcus Euangeliſta mart. Alexandriæ ſub Nerone. 25.Aprilis.
Eiuſdem Tranſlatio,Venetijs.31.Ianuarij.
Marcus epiſc. Atinæ,mart.ſub Domitiano.28. Apr.
Marcus & Marcellianus mart. Romæ ſub Dioclet. 18.Iunij.
Marcus,Mucianus,puerulus quidam,& Paulus mart. 3.Iulij.
Marcus mart.infrà cum Robuſtiano.31. Auguſti.
Marcus confeſſor in Cãpania, infrà cũ Priſco.1 Sept.
Marcus epiſcopus Bybli.27.Septembris.
Marcus,Alphius,Alexander,Zoſimus,Nicon,Neon, Heliodorus,& xxx milites mar. Antiochię.28.Sep.
Marcus,Marcianus,& alij penè innumerabiles mart. in Ægypto.4.Octobris.
Marcus Papa Romæ.7.Octobris.
Marcus epiſcopus Hieroſolymitan.mart.ſub Hadriano.22.Octobris.
Marcus miles mart. Romæ, infrà cum Theodoſio. 25.Octobris.
Marcus mart. in Africa,infrà cum Ruffino.16.Nou.
Marcus & Stephanus mart. Antiochiæ ſub Dioclet. 22.Nouembris.
Marcus mart.in Africa,ſuprà cum Fauſtino. 15. Dec.
Mardarius mart.in Armenia ſub Dioclet. ſuprà cum Euſtratio.13.Decembris.
Mardonius, Muſonius, Eugenius, & Metellus mart. Neocæſareæ.24 Ianuarij.
Mardonius mart.Nicomediæ ſub Dioclet.infrà cum Migdonio.23.Decembris.
Mareas epiſcopus & mart.ſub Sapore, infrà in, Martyres plurimi in Perſide.22.Aprilis.
Margarita Regina Scotiæ.10.Iunij.
Margarita virgo & mart. Antiochiæ.20.Iulij.
Margarita vidua apud Septempedanos.5.Auguſti.
Maria Ægyptiaca in Palæſtina.2. Aprilis.
Maria Cleophæ in Iudæa 9. Aprilis.
Maria mater Ioannis in Cypro.29. Iunij.
Maria Magdalena,Maſſiliæ.22.Iulij.
Maria Salomæ,Hieroſolymis.22.Octobris.
Maria ancilla mart. ſub Hadriano.1. Nouembris.
Maria virgo & mar.Cordubę,ſuprà cũ Flora.24.Nou.
Maria mart.Romæ ſub Valeriano, ſupra cum Euſebio.2.Decembris.
MARIÆ virginis Conceptio.8. Decembris.
Natiuitas.8.Septembris.
Præſentatio in templo.21.Nouembris.
Annuntiatio.25.Martij.
Viſitatio ad Elizabeth.2.Iulij.
Purificatio.2 Februarij.
Aſſumptio in cælum.15.Auguſti.
Eiuſdem eccleſiæ ad Martyres dedicatio.13. Maij.
Eiuſdem feſtum Niuis.5.Auguſti.
Eiuſdem cõmemoratio ob Victoriã naualẽ.7.Oct.
Mariæ Iacobi Tranſlatio Verulis.25. Maij.
Marianus lector,& Iacobus diaconus mart.cum multis alijs in Numidia ſub Decio. 30. Aprilis.
Marianus confeſſor Bituricen.19. Auguſti.
Marianus mart.infrà cum Victore.17.Octobris.
Marianus diaconus mart.Romæ ſub Numeriano, ſuprà cum Diodoro.1.Decembris.
Eiuſdem Inuentio,Romæ.17.Ianuarij.
Marina virgo & mart.Alexandriæ.18.Iunij.
Eiuſdem Tranſlatio,Venetijs.17 Iulij.
Marina virgo & mart.Gallæciæ.18.Iulij.
Marinus mart.Aruernis,infrà cum Proiecto.25.Ian.
Marinus miles,& Aſterius ſenator mart.Cæſareæ ſub Valeriano.3.Martij.
Marinus, Theodotus, & Sedopha mart. in Scythia 5.Iulij.
Marinus mart. in Africa,ſuprà cum Ianuario.10.Iul.
Marinus ſenex mart.Anazarbi ſub Dioclet.8.Aug.
Marinus diaconus Arimini.4.Septembris.
Marinus mart.Romæ ſub Carino.26.Decembris.
Marius,Martha,Audifax,& Abachum mart. Romæ ſub Claudio.19.Ianuarij.
Maro,Eutyches,& Victorinus mart. Romæ ſub Traiano.15.Aprilis.
Marolus epiſcopus Mediolanen.23.Aprilis.
Moratas mart.in Perſide ſub Sapore, infrà cum Zanita.27.Martij.
Martana mart.Romæ ſub Valeriano, ſuprà cum Euſebio.2.Decembris.
Martha mar.Romę ſub Claud.ſuprà cũ Mario.19.Ian.
Martha virgo & mart. Aſtoricen.23.Februarij.
Martha hoſpita Saluatoris,Taraſci.29.Iulij.
Martha mart.infrà cum Suſanna.20.Septembris.
Martha & Saula mart. Coloniæ cum alijs pluribus. 20.Octobris.
Martia mart.Syracenſis,infrà cum Ruffino.21.Iunij.
Martialis mar.ſuprà in,xviii. mar.Cæſaraug.16.Apr.
Martialis epiſcopus Lemouicen. Alpinianus& Auſtriclinianus presbyteri. 30.Iunij.
Martialis mar. Romæ ſub Antonino,infrà in, Septem fratres.10.Iulij.
Martialis,Saturninus,Epictetus,Maprilis,Felix,& ſocij mart.in Portu Romano.22.Auguſti.
Martialis, Laurentius, & alij xx. mart. in Africa. 28.Septembris.
Martialis mart. Cordubæ,ſuprà cum Fauſto.13.Oct.
Martina virgo & mart.Romæ ſub Alexandro.1.Ian.
Martinianus epiſcopus Mediolanen.2.Ianuarij.
Martinianus mart.Romæ ſub Nerone,infrà cum Proceſſo.2.Iulij.
Martinianus, Ephesi infrà in, Septem dormientes. 27 Iulij.
Martinianus, & Saturianus cum duobus fratribus mart. & Maxima virgo in Africa ſub Geiſerico. 16.Octobris.
Martinus epiſcopus Tungrenſis.21.Iunij.
Martinus epiſcopus Viennenſis.1.Iulij.
Martinus epiſcopus Treuiren.& mart.19.Iulij.
Martinus abbas monaſt. Vertani.24.Octobris.
Martinus epiſcopus Turonenſis.11.Nouembris.
Eiuſdem Tranſlatio, & Baſilicæ ipſius dedicatio. 4.Iulij.
Martinus Papa & mart.in Cherſoneſo ſub Conſtante.12.Nouembris.
Martinus abbas Santonen.7.Decembris.
Martyres plurimi in Africa ſub Seuero.6.Ianuarij.ſub Geiſerico.5.Aprilis.ſub Valeriano.9.Auguſti.
Alexandriæ ſub Arianis.28.Ianuar.& 13.Maij.Sub Valeriano.28.Febr.Tempore Theodoſij.17.Mart. Sub Conſtantio.21.Mart Sub Valeriano.10. Aug.
Antiochiæ ſub Maximino.11.Martij.
In Arabia ſub Maximino.22.Februarij.
In Bulgaria ſob Nicephoro Imp.23.Iulij.
In Cappadocia & Meſopotamia ſub Maximino. 23.Maij.
Conſtantinopoli ſub Conſtantio.30.Martij.
Apud Homeritas ſub Dunaan tyranno. 27.Iulij.

Nicomediæ ſub Dioclet.23.Iunij.
In Numidia ſub Dioclet.11.Februarij.
In Perſide ſub Cabada rege.8. Februarij.
In Phrygia vnius vrbis ciues ſub Maximino.7.Feb.
In Ponto ſub Maximiano. 5.Februarij.
Romæ ſub Dioclet.2.Ian Sub Alexand.2.Martij.
Sub Aureliano Præfecto.10. Aprilis.Sub Nerone. 24.Iunij.
In Thebaide ſub Dioclet.5.Ian.Sub Decio.28. Iul.
Tyri in Phœnicia ſub Dioclet.20.Februarij.
Martyres plurimi in Perſide ſub Sapore, ſc. Azades eunuchus, Milles & Acepſimas epiſcopi, Aithala& Ioſeph presbyteri, Azadanes & Abdieſus diaconi, Mareas, Bicor,& alij x x epiſc.& clerici c c l. & Tarbula virgo cum pediſequa ſua.22.Aprilis.
Martyres penè innumerabiles Treuiris ſub Dioclet. 6.Octobris.
Cæſaraugustæ ſub Daciano Præſide.3 Nouembris.
Martyrum multa millia Nicomediæ ſub Dioclet. 25.Decembris.
Martyrius monachus in prouincia Valeriæ 23.Ian.
Martyrius mart. Anauniæ, infrà cum Siſinio.29.Maij.
Martyrius ſubdiaconus, & Marcianus cantor, mart. Conſtantinopoli ſub Conſtantio.25. Octobris.
Marutha epiſcopus in Meſopotamia 4.Decembris.
Malculas archimimus confeſſor in Africa ſub Genſerico, ſuprà cum Armogaste.29. Martij.
Maſſa candida c c c.mart. Carthagine ſub Valeriano.24. Auguſti.
Maſſilitani mart. in Africa.9. Aprilis.
Maternus epiſcopus Mediolanen.confeſſ.ſub.Maximiano.18.Iulij.
Maternus epiſcopus Treuirenſis.14.Septembris.
Mathildes Regina in Germania.14.Martij.
Matrona ancilla mart. Theſſalonicæ.15.Martij.
Matrona mart.in Paphlagonia, ſuprà cum Alexandra.20. Martij.
Matrona virgo & mart. Ancyræ, infrà cum Theodoto.18.Maij.
Matronianus eremita Mediolani.14. Decembris.
Mattheus Apoſt.& Euang.mar.in Æthiopia.21.Sep. Eius Vigilia.20. Septembris.
Eiuſdem Tranſlatio Salerni 6. Maij.
Matthæus eremita mart. in Polonia, ſuprà cum Benedicto.12. Nouembris.
Matthias epiſcopus Hieroſolymitan.30. Ianuarij.
Matthias Apoſtolus in Iudæa.24 Februarij.
Eius Vigilia.23.Februarij.
Maturinus confeſſor in pago Vuaſtinenſi.1.Nouemb.
Maturus mart. Lugduni ſub Antonino, infra cum Photino.2.Iunij.
Mauilus mart. Adrumeti ſub Seuero.4.Ianuarij.
Maura mart. Rauennæ ſub Decio, ſuprà cum Fuſca, 13.Februarij.
Maura mart.in Thebaide, infrà cũ Timotheo. 3. Maij.
Maura virgo & mart. Conſtantinopoli. 30 Nouemb.
Maurilius epiſcopus Andegauen.13.Septembris.
Maurinus abbas & mart. Coloniæ.10 Iunij.
Mauritius mart. Nicopoli ſub Licinio, ſuprà cũ Leontio.10.Iulij.
Mauritius, Exuperius, Candidus, Victor, Innocentius, Vitalis,& ſocij legionis Thebæorum mart. in Gallia ſub Maximiano.22.Septembris.
Maurus abbas in territorio Andegauen. 15. Ianuarij.
Maurus epiſcopus Cæſenaten.20.Ianuarij.
Maurus abbas Bobacenſis.27.Ianuarij.
Maurus miles mart. Romæ ſub Dioclet.infrà cum Papia.29.Ianuarij.
Maurus epiſcopus, Pantaleemon & Sergius mart. in Apulia ſub Traiano.27.Iulij.
Maurus mar Romæ, ſuprà cum Bono 1. Auguſti.
Maurus,& ſocij mart. Rhemis.22. Auguſti.
Maurus epiſcopus Vuirodunen.8. Nouembris.
Maurus epiſcopus Veronenſis.21 Nouembris.
Maurus mart. Romæ ſub Numeriano.22.Nouemb.
Maurus mart. Romæ ſub Numeriano, ſupra cum Claudio.3.Decembris.
Maxentius presbyter Pictauien.26.Iunij.
Maxentius, Conſtantius, Creſcentius, Iuſtinus, & ſocij mart. Treuiris ſub Dioclet.12 Decembris.
Maxima mart.Sirmij, infrà cum Montano.26.Mart.
Maxima mar.in Africa, ſuprà cũ Ianuario.8.Aprilis.
Maxima virgo in Foro Iulij.16.Maij.
Maxima, Donatilla,& Secunda virg.& mart. Tuburbi ſub Valeriano. 30.Iulij.
Maxima mart. Romæ ſub Dioclet.2.Septembris.
Maxima mart. Vlyſipone ſub Dioclet. infrà cũ Veriſſimo.1.Octobris.
Maxima virgo in Africa, ſuprà cũ Martiniano.16 Oct.
Maximianus martyr Bellouaci, ſuprà cum Luciano, 8.Ianuarij.
Maximianus epiſc.Rauennæ 21.Februarij.
Maximianus epiſcopus Syracuſanus.9.Iunij.
Maximianus, Epheſi, infrà in, Septem dormientes. 27.Iulij.
Maximianus mart.ſuprà cum Bonoſo.21.Auguſti.
Maximianus epiſcopus Bagaienſis.3.Octobris.
Maximilianus epiſcopus Laureacenſis.12.Octobris.
Maximilianus epiſcopus & mart.29.Octobris.
Maximinus epiſcopus Treuirenſis 29.Maij.
Maximinus epiſcopus Aquenſis.8.Iunij.
Maximinus confeſſor Aurelianen.15. Decembris.
Maximus epiſcopus Papienſis.8.Ianuarij.
Maximus epiſcopus Nolanus 15 Ianuarij.
Maximus mart. Antiochiæ ſub Iuliano, ſuprà cũ Iuuentino 25.Ianuarij.
Maximus, Claudius, Præpedigna, Alexander, & Cutias mart. Oſtiæ ſub Dioclet.18 Februarij.
Maximus mart.in Africa, ſuprà cum Lucio. 18. Febr.
Maximus, Quinctilianus,& Dadas mart.ſub Dioclet. 13.Aprilis.
Maximus mart. Romæ ſub Alexandro, infrà cum Tiburtio.14. Aprilis.
Maximus & Olympiades mart. Cordubæ ſub Decio. 15.Aprilis.
Maximus mart. Epheſi ſub Decio.30. Aprilis.
Maximus epiſcopus Hieroſolymitan. confeſſor ſub Maximino. 5.Maij.
Maximus, Baſſus,& Fabius mart. Romæ ſub Dioclet. 11.Maij.
Maximus mart. Aruernis, ſuprà cum Caſſio.15.Maij.
Maximus epiſcopus Veronenſis.29.Maij.
Maximus epiſcopus Taurinenſis.25.Iunij.
Maximus mart. Damaſci, infrà cum Sabino.20. Iulij.
Maximus epiſcopus Patauinus.2.Auguſti.
Maximus monachus Conſtantinopoli, duo Anaſtaſij,& alij plures mart.ſub Conſtante.13. Auguſti.
Maximus puer mart. Carthagine ſub Hunnerico, ſuprà cum Liberato.17.Auguſti.
Maximus mart.in Illyrico, ſuprà cum Floro.18. Aug.
Maximus B.Martini diſcipulus.20.Auguſti.
Maximus presbyter & mart. Oſtiæ ſub Alexandro, infrà cum Quiriaco.23. Auguſti.
Maximus mart. ſupra cum Magno.4.Septembris.
Maximus, Theodorus, & Aſclepiodorus mart. Hadrianopoli ſub Maximiano.15.Septembris.
Maximus mart. Damaſci, infrà cum Paulo.25.Sept.
Maximus mart. ſub Decio.28.Septembris.
Maximus diaconus & mart. Aquilæ.19.Octobris.
Maximus leuita & mart. Ambianen.20.Octobris.
Maximus mart. Apameæ ſub Dioclet.30.Octobris.
Maximus epiſc. Maguntinus ſub Conſtantio.18. Nou.
Maximus presb.mart. Romæ ſub Valeriano.19.Nou.
Maximus epiſcopus Rhegienſis.27.Nouembris.
Maximus mart. Romæ ſub Valeriano, ſuprà cum Euſebio.2.Decembris.

Maximus

Maximus epiſcopus Alexandrinus. 27. Decembris.
Medardus epiſcopus Nouiomenſis. 8. Iunij.
Medericus presbyt. Lutetiæ. 29. Auguſti.
Meoardus eremita & martyr in monaſt. Augienſi. 12 Ianuarij.
Melania iunior, & Pinianus, Conſtantinop. 31. Dec.
Melanius epiſcopus Rhedonenſis. 6. Ianuarij.
Melanius epiſcopus Rhotomagen. 22. Octobris.
Melas epiſcopus Rhinocururæ ſub Valcore 16 Ian.
Melaſippus, Antonius, & Carina mart. Ancyræ ſub Iuliano. 7. Nouembris.
Melchiades Papa Romæ. 10. Decembris.
Meletius epiſcopus Antiochenus. 12. Februarij.
Meletius dux, & ſocij CCLII. mart. 24. Maij.
Meletius epiſcopus in Cypro. 21. Septembris.
Meletiur epiſcopus in Ponto. 4. Decembris.
Meleuſippus mar. Lingonis ſub M. Aurelio, infrà cum Speuſippo. 17. Ianuarij.
Melitina mart. Marcianopoli ſub Antonino. 15. Sept.
Mellitus epiſcopus in Anglia. 24. Aprilis.
Memmius epiſcopus Catalaunenſis. 5. Auguſti.
Memnon centurio mart. infrà cum Seuero. 20. Aug.
Menalippus mart. ſuprà cum Diomede. 2. Septembris.
Menander mart. Pruſæ, infrà cum Patricio. 28. Apr.
Menãder mar. Philadelphiæ, ſuprà cũ Cyrillo. 1. Aug.
Menedemus mart. Conſtantinopoli ſub Valente, infrà cum Vrbano. 5. Septembris.
Meneleus abbas in territorio Aruernen. 22. Iulij.
Meneus & Capito mart. 24. Iulij.
Menignus fullo mart. ſub Decio. 15. Martij.
Mennas epiſcopus Conſtantinopolitan. 25. Auguſti.
Mennas Ægyptius miles mart. in Phrygia ſub Diocleт. 11. Nouembris.
Mennas ſolitarius, Samnij. 11. Nouembris.
Mennas, Hermogenes, & Eugraphus mart. Alexandriæ ſub Maximino, 10. Decembris.
Menodora, Metrodora, & Nymphodora virg. & mart. in Bithynia ſub Maximiano. 10. Septembris.
Mercuria mart. Alexandriæ ſub Decio, ſuprà cũ Ammonaria. 12. Decembris.
Mercurialis epiſcopus 23. Maij.
Mercurius miles mar. Cæſareę ſub Decio. 25 Nou.
Mercurius, & ſocij milites mart. in Sicilia ſub Licinio. 10 Decembris.
Merulus monachus Romæ, ſuprà cũ Antonio. 17. Ian.
Metellus mart. Neocæſareæ, ſuprà cum Mardonio. 24. Ianuarij.
Methodius epiſcopus in Morauia. 9. Martij.
Methodius epiſcopus Conſtantinopolitan. 14 Ian.
Methodius epiſcopur Tyri, martyr in Chalcide ſub Dioclet. 18 Septembris.
Metranus mart. Alexandriæ ſub Decio. 31. Ianuarij.
Metrobius mar. Tripoli, ſuprà cum Luciano. 24. Dec.
Metrodora virgo & mart. in Bithynia ſub Maximiano, ſuprà cum Menodora. 10 Septembris.
Metrophanes epiſc. Conſtantinopolitan. 4. Iunij.
Meuris & Thæa mart. in Palæſtina. 19. Decembris.
Michæas propheta in Iudæa. 15. Ianuarij.
Michael epiſcopus Synnadæ. 23. Maij.
Michaelis archag. Apparitio in mõte Gargan. 8. Maij.
Eiuſdem Dedicatio ibidem. 29. Septembris.
Migdonius & Mardonius mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 23. Decembris.
Milburges virgo in Anglia. 23 Februarij.
Mille centum & quatuor milites mart. Melitinę ſub Diocler. ſuprà cum Eudoxio. 5. Septembris.
Mille quadringenti octoginta mart. Samariæ ſub Coſroa. 22 Iunij.
Mille quingenti vigintiquinque martyres in Piceno. 29. Maij.
Milles epiſcopus mart. ſub Sapore, ſuprà in, Martyres plurimi in Perſide. 22. Aprilis.
Mineruinus mart. Catanæ, infrà cũ Stephano. 31. Dec.
Mineruus & Eleazarus cum filijs octo mart. Lugduni. 23. Auguſti.
Miniar miles mart. Florentiæ ſub Decio. 25. Octobris.
Mirocles epiſcopus Mediolanen. 3. Decembris.
Mitrius mart. Aquis. 13. Nouembris.
Modeſta mart. Nicomediæ, ſuprà cum Macedonio. 13. Martij.
Modeſta virgo Treuiris. 4. Nouembris.
Modeſtus mart. in Africa, infrà cum Zotico. 12. Ian.
Modeſtus & Iulianus mart. Carthagine. 12. Februarij.
Modeſtus leuita & mart. Beneuenti. 12. Februarij.
Modeſtus & Ammonius mart. Alexandriæ. 12. Feb.
Modeſtus epiſcopus Treuirenſis. 24. Februarij.
Modeſtus mart. in Lucania ſub Dioclet. infrà cum Vito 15. Iunij.
Modeſtus mart. Agathen. ſub Dioclet. infrà cum Tiberio. 10. Nouembris.
Modoaldus epiſcopus Treuirenſis. 12. Maij.
Monachi monaſterij Dij martyres Conſtantinopoli. 8. Februarij.
Monachi, & alij mart. in Palæſtina ſub Alemundero. 19. Februarij.
Monachi S. Sabæ mart. in Paleſtina ſub Saracenis. 16. Maij.
Monachi martyres Thecuę in Palæſtina ſub Saracenis. 28 Maij.
Monachi, & alij mart. in India ſub Rege Abennet. 3 Auguſti.
Monas epiſcopus Mediolanen. 12. Octobris.
Monégundes Turonen. 2. Iulij.
Monica mater B. Auguſtini, Oſtiæ. 4 Maij.
Eiuſdem Tranſlatio Romæ. 9. Aprilis.
Monitor epiſc. Aurelianenſis. 10. Nouembris.
Montanus, Lucius, Iulianus, Victoricus, Flauianus, & ſoc. mart. in Africa ſub Valeriano. 24. Februarij.
Montanus presbyter, & Maxima martyr Sirmij. 26. Martij.
Montanus mart. Tarracinę ſub Hadriano. 17. Iunij.
Moſeus & Ammonius milites mar. in Ponto. 18. Ian.
Moyſes epiſcopus in Ægypto. 7. Februarij.
Moyſes mar. Alexandriæ, ſuprà cum Cyrione. 14. Feb.
Moyſes Æthiops anachorita. 28. Auguſti.
Moyſes legiſlator & propheta. 4. Septembris.
Moyſes presby. mart. Romæ ſub Decio. 25. Nou.
Moyſerus mart. in Africa. 18. Decembris.
Mucianus mart. ſuprà cum Marco. 3. Iulij.
Mucius diaconus mart. Cordubæ, infrà cum Parmenio. 22. Aprilis.
Mucius presbyt. mart. Conſtantinopoli ſub Dioclet. 13. Maij.
Mulieres plurimæ mart. Emeſæ ſub Mady. Arabæ. 14 Nouembris.
Murita diaconus confeſſ. in Africa ſub Hunnerico. ſuprà cum Eugenio. 13 Iulij.
Muſonius mart. Neocæſareę, ſuprà cum Mardonio. 24. Ianuarij.
Muſtiola mar. Cluſij ſub Aurel. ſuprà cũ Irenęo. 3. Iul.
Myron epiſcopus in Creta. 8. Auguſti.
Myron presb. mart. in Achaia ſub Decio. 17. Auguſti.
Myrops mart. in Chio ſub Decio. 13. Iulij.

N

NABOR Romæ ſub Dioclet. ſuprà cum Baſilide. 12. Iunij.
Nabor mart. in Africa, ſuprà cum Ianuario. 10. Iulij.
Nabor & Felix martyres Mediolani ſub Maximiano. 12. Iulij.
Nahum propheta, in Begabar. 1. Decembris.
Namphanion, & ſocij mar. in Africa. 4. Iulij.
Narciſſus mart. Tomis ſub Licinio, ſuprà cum Argeo. 2. Ianuarij.
Narciſſus epiſcopus Auguſtæ, & Felix diaconus mart. Gerundæ ſub Aureliano. 18. Martij.

Narciſſus & Creſcentio mart Romæ. 17. Septembris.
Narciſſus epiſcopus Hierololymitan. 29. Octobris.
Narciſſus mart. ſuprà cum Ampliato. 31. Octobris.
Narnus epiſcopus Bergomenſis. 27 Auguſti.
Narſes mart. in Perſide ſub Sapore, infra cum Zanita. 27. Martij.
Narſeus mar. Alexandriæ, infrà cum Philippo. 15. Iulij.
Nartalus mart. Carthagine, infrà in, Scyllitani mart. 17. Iulij.
Natalia mart. Cordubæ, ſuprà cum Georgio. 27. Iulij.
Natalia B. Hadriani vxor, Conſtantinopoli. 1. Dec.
Natiuitas D.N. Ieſu Chriſti. 25. Decembris.
Eiuſdem Vigilia. 24. Decembris.
Eiuſdem Octaua. 1. Ianuarij.
Natiuitas B Mariæ Virginis. 8. Septembris.
Eiuſdem Octaua. 15. Septembris.
Natiuitas S. Ioannis Baptiſtæ. 24. Iunij.
Eiuſdem Vigilia. 23. Iunij.
Eiuſdem Octaua. 1. Iulij.
Naualis mart. Rauennæ ſub Maximiano, infrà cum Valentino. 16. Decemb.
Nazarius mart. Romæ ſub Dioclet. ſuprà cum Baſilide. 12. Iunij.
Nazarius & Celſus martyres Mediolani ſub Nerone. 28. Iulij.
Eorum inuentio Mediolani. 10. Maij.
Nemeſianus, Felices duo, Lucius, Litteus, Polyanus, Victor, Iader, Datiuus epiſcopi, & alij mart. in Africa ſub Valeriano. 10. Septembris.
Nemeſius mar. in Cypro, infrà cũ Pothamio. 20 Febr.
Nemeſius mart. Tibure ſub Hadriano, infra cum Symphoroſa. 18. Iulij.
Nemeſius confeſſor in pago Liſuino. 1. Auguſti.
Nemeſius diaconus, & Lucilla virgo & mart. Romæ, ſub Valeriano. 31. Octobris.
Nemeſius mart. Alexandriæ ſub Decio. 19. Decemb.
Nemotius diaconus, & ſocij mart. Trecis ſub Attila. 7. Septembris.
Neomiſia virgo Anagniæ, ſuprà cũ Aurelia. 25. Sept.
Neon mart. ſub Dioclet. ſuprà cum Euſebio. 24. Apr.
Neõ mar. Ægeę ſub Diocl. ſuprà cũ Claudio. 23. Aug.
Neon mart. Antiochiæ, ſuprà cum Marco. 28. Sept.
Neon mart. Romæ ſub Valeriano, ſuprà cum Euſebio. 2. Decembris.
Neophitus mart. Nicææ. 20. Ianuarij.
Neopolus mart. Romæ, infrà cum Saturnino. 2. Maij.
Neoterius mar. Alexãdriæ, ſuprà cũ Ammone. 8. Sept.
Nereus & Achilleus mart Romæ. 12. Maij.
Nereus mart. in Africa, infrà cum Saturnino. 16. Oct.
Nerſus epiſcopus, & ſocij mart. in Perſide. 20. Nouẽbr.
Neſtabus mart. in Palæſtina ſub Iuliano, ſuprà cum Euſebio 8. Septembris.
Neſtor epiſcopus Pergæ mar. ſub Decio 26. Februarij.
Neſtor epiſcopus & mart. in Cherſoneſo, ſuprà cum Baſilio. 4. Martij.
Neſtor mart. in Palæſtina ſub Iuliano. 8. Septembris.
Neſtor mart. Theſſalonicæ. 8. Octobris.
Nicæas epiſcopus Romatianæ vrbis. 22. Iunij.
Nicæas & Paulus mart. Antiochiæ. 29. Auguſti.
Nicander mart. in Ægypto ſub Dioclet. 15. Martij.
Nicander & Marcianus mart. Venafri ſub Maximiano. 17. Iunij.
Nicãder epiſc. Myræ, & Hermas presbyt. mar. 4. Nou.
Nicander mart. Melitinę ſub Dioclet. ſuprà cum Hierone 7. Nouembris.
Nicanor diaconus de vij. primis, in Cypro. 10. Ianuar.
Nicanor mart. in Ægypto ſub Maximino, ſuprà cum Marciano. 5. April. & 5. Iunij.
Nicaſius epiſcopus Rhotomagen. Quirinus presbyt. Scubiculus diaconus, & Pientia virgo, mart. in pago Vilcaſſino. 11. Octobris.
Nicaſius epiſcopus Rhemen. Eutropia virgo, & ſocij mart. 14 Decembris.
Nicephorus mart. Antiochiæ ſub Valeriano 9. Febr.
Nicephorus mart. in Ægypto ſub Numeriano, infrà cum Victorino. 25. Februarij.
Nicephorus mart. ſuprà cum Leone. 1 Martij.
Nicephorus epiſcopus Conſtantinopolitan. mart. ſub Leone Armeno. 13. Martij.
Niceras virgo Conſtantinopoli. 27. Decembris.
Nicera, & Aquilina mart. in Lycia. 24. Iulij.
Niceras epiſcopus in Dacia. 7. Ianuarij.
Niceras epiſcopus Apolloniæ. 20. Martij.
Niceras abbas monaſt. Medirij. 3. Aprilis.
Niceras Gothus mart. ſub Athanarico. 15. Septembris.
Nicetius epiſcopus Lugdunenſ. 2. Aprilis.
Nicetius epiſcopus Viennenſis. 5. Maij.
Nicetius epiſcopus Treuirenſis. 5. Decembris.
Nicodemi Inuentio 3. Auguſti.
Nicolaus Tolentinas Ord. Eremit. S. Aug. 10. Septẽb.
Nicolaus martyr in Mauritania, ſuprà cum Daniele. 13. Octobris.
Nicolaus epiſcopus Myræ. 6. Decembris.
Eiuſdem tranſlatio Barij. 9 Maij.
Nicomedes presbyt. & mart. Romæ. 15. Septembris.
Nicon, & alij 10. mart Ceſareæ. 23 Martij.
Nicon mart. Antiochiæ, ſuprà cum Marco. 28. Sepe.
Nicon monachus in Armenia. 26. Nouembris.
Nicoſtratus & Antiochus tribuni, cum alijs militibus mart. Cæſareæ. 21. Maij.
Nicoſtratus mart. Romæ, ſuprà cum Claudio. 7. Iulij.
Nicoſtratus mar. Romæ ſub Dioclet. ſupra cum Claudio. 8. Nouembris.
Nilammon recluſus, in Ægypto. 6. Ianuarij.
Nilus epiſcopus in Phœnicia mart. ſub Dioclet. infrà cum Tyrannione. 20. Februarij.
Nilus epiſcopus in Ægypto martyr in Palæſtina ſub Dioclet. infrà cum Peleo. 19. Septembris.
Nilus abbas Cryptæ ferratæ 26. Septembris.
Nilus abbas Conſtantinopoli. 12. Nouembris.
Nimmia mart. Auguſtæ, ſuprà cum Hilaria. 12. Aug.
Niuianus epiſcopus in Scotia. 16. Septembris.
Nominanda mart. Romæ, ſuprà cũ Donata. 31. Dec.
Nongenti martyres. Romæ 4 Martij.
Nonna mater B. Gregorij Nazianz. 5. Auguſti.
Nonnoſus abbas in monte Soracte. 2. Septembris.
Nonnus epiſcopus Edeſſæ. 2. Decembris.
Norbertus epiſcopus Magdeburgenſis. 6 Iunij.
Nouatus Pudentis filius Romæ. 21. Iunij.
Numerianus epiſcopus Treuirenſis. 5. Iulij.
Numidicus presbyter, & plurimi mart. in Africa ſub Valeriano. 9. Auguſti.
Nunilo & Alodia virg & mart. in Hiſpania. 22. Oct.
Nympha virgo, infrà cum Tryphone. 10. Nouembris.
Nymphodora martyr Nicææ, infra cum Theuſeta. 13. Martij.
Nymphodora virgo & mart. in Bithynia ſub Maximiano, ſuprà cum Menodora. 10. Septembris.

O

OBDULIA virgo, Toleti. 5. Septembris.
Oceanus mart. ſub Maximiano, infrà cũ Theodoro. 4. Septembris.
Octaua Natiuitatis Domini. 1 Ianuarij.
Stephani protomartyris 2. Ianuarij.
Ioannis Euangeliſtæ. 3. Ianuarij.
SS. Innocentium. 4. Ianuarij.
Epiphaniæ Domini. 13. Ianuarij.
S. Ioannis Baptiſtæ. 1. Iulij.
Apoſt. Petri & Pauli. 6. Iulij.
Laurentij martyris 17. Auguſti.
Aſſumptionis B. Mariæ. 22. Auguſti.
Natiuitatis eiuſdem. 15. Septembris.
Omnium Sanctorum. 8. Nouembris.
Octauianus archidiaconus, & multa millia martyrum Carthagine. 22. Martij.

Octa-

Octauius, Solutor, & Aduentor mart. Taurini ſub Maximiano. 20. Nouembris.
Octoginta Martyres in Campania. 2. Martij.
Octoginta tres milites mart. Amiterni. 24. Iulij.
Odilo abbas Cluniacenſis. 31. Ianuarij.
Odo epiſcopus Vrgellenſis. 7. Iulij.
Odo abbas Cluniacenſis 18. Nouembris.
Olaus Rex Noruegiæ, & mart. 29. Iulij.
Oliua virgo. 3. Iunij.
Olympiades maryr Cordubæ ſub Decio, ſuprà cum Maximo. 15. Aprilis.
Olympiades mart. Ameriæ ſub Dioclet. 1. Decembr.
Olympiades vidua Conſtantinopoli. 17. Decembris.
Olympius epiſcopus & confeſſor in Thracia. 12. Iun.
Olympius martyr Romæ, infrà cum Sympronio. 26. Iulij. & 31. Octobris.
Omnium Sanctorum feſtiuitas. 1. Nouembris.
Eiuſdem Vigilia. 31. Octobris.
Eiuſdem Octaua. 8. Nouembris.
Oneſimus Epheſiorum epiſcopus & mart. 16. Febr.
Oneſiphorus & Porphyrius martyr in Helleſponto. 6 Septembris.
Onuphrius anachorita in Ægypto. 12. Iunij.
Optatianus epiſcopus Brixienſis. 14 Iulij.
Optatus mar. ſuprà in, XVIII. mar. Cæſaraug. 16. Apr.
Optatus epiſcopus Mileuitan. 4. Iunij.
Optatus epiſcopus Antiſiodoran. 31. Auguſti.
Ordinatio S. Baſilij epiſcopi Cæſarien 14. Iunij.
Gregorij Papæ. 3. Septembris.
Ambroſij epiſcopi Mediolanen. 7. Decembris.
Zenonis epiſcopi Veronenſis. 8. Decembris.
Orentius & Patientia mar. in Hiſpanis 1. Maij.
Orentius, Herois, Pharnacius, Firminus, Firmus, Cyriacus, & Longinus mart. in Armenia ſub Maximiano. 24. Iunij.
Oreſtes mart. Tyanæ ſub Dioclet. 9. Nouembris.
Oreſtes mart. in Armenia ſub Dioclet. ſuprà cum Euſtratio. 13. Decembris.
Oriculus, & ſocij mart. ſub Vuandalis. 18. Nouemb.
Orientius epiſcopus Auſcij. 1. Maij.
Orontius mart. Ebreduni ſub Dioclet. infrà cũ Vincentio. 22. Ianuarij.
Oſee propheta. 4. Iulij.
Oſmundus epiſcopus in Anglia. 4. Decembris.
Oſtianus presbyter Viuarienſis. 30 Iunij.
Oſuualdus Rex Angliæ. 5. Auguſti.
Othilia virgo Argentoratenſis 13. Decembris.
Othmarus abbas. 16. Nouembris.
Otho mart. in Africa, ſuprà cum Berardo. 16. Ian.
Otho epiſcopus Bambergenſis. 2. Iulij.

P

PACHOMIVS abbas in Ægypto. 14 Maij.
Pachomius epiſcopus Ægyptius mart. Alexandriæ ſub Maximino, ſuprà cum Fauſto. 26. Nou.
Pacianus epiſcopus Barcinonenſis. 9. Martij.
Palæmon abbas in Thebaide. 11. Ianuarij.
Palatias virgo, & Laurentia mart. Anconæ ſub Dioclet. 8 Octobris.
Palatinus mart. Antiochiæ, infrà cum Syco. 30. Maij.
Palladia mart. infrà cum Suſanna. 24. Maij.
Palmarias conſul mart. Romæ ſub Alexandro, ſuprà cum Calepodio. 10. Maij.
Palmatius & ſocij mar. Treuiris ſub Dioclet. 5. Oct.
Pammachius presbyt. Romæ 30. Auguſti.
Pamphilus epiſcopus Valuenſis. 28. Aprilis.
Pamphilus presbyt. & mart. cum alijs Cæſareæ ſub Maximino. 1. Iunij.
Pamphilus epiſcopus Capuanus. 7. Septembris.
Pamphilus mar. Romæ 21. Septembris.
Panchatius mar. Nicomediæ ſub Dioclet. 19. Martij.
Pancratius epiſcopus Tauromenij. & mar. 3. Aprilis.
Pancratius mart. Romæ ſub Dioclet. 12. Maij.
Pantenus Alexandriæ ſub Caracalla. 7. Iulij.
Pantagapes mart. ſuprà cum Diomede. 2. Septembris.
Pantagathus epiſcopus Viennenſis. 17. Aprilis.
Pantaleemon mart. in Apulia ſub Traiano, ſuprà cum Mauro. 27. Iulij.
Pantaleon medicus, mar. Nicomediæ ſub Maximiano. 27. Iulij.
Papas mart. in Lycaonia. 16. Martij.
Paphnutius mart. Hieroſolymis. 19. Aprilis.
Paphnutius epiſc. in Ægypto confeſſor ſub Maximino. 11. Septembris.
Paphnutius, & ſocij martyres in Ægypto ſub Dioclet. 24. Septembris.
Papias & Maurus milites martyres Romę ſub Diocl. 29. Ianuarij.
Papias epiſcopus Hierapolitanus. 22. Februarij.
Papias mart. in Ægypto ſub Numeriano, infrà cum Victorino. 25. Februarij.
Papias, Diodorus, Conon, & Claudianus mart. Pergę ſub Decio. 26 Februarij.
Papias mart. in Africa, infrà cum Publio. 2. Nouembr.
Papinianus & Manſuetus epiſcopi & mart. in Africa ſub Geiſerico. 28. Nouembris.
Papius mart. ſub Dioclet. 28. Iunij.
Papius martyr in Macedonia ſub Traiano, infrà cum Peregrino. 7. Iulij.
Papylus diaconus mart. Pergami ſub Antonino, ſuprà cum Carpo. 13. Aprilis.
Paramon, & ſocij CCCLXXV. martyres ſub Decio. 29. Nouembris.
Paraſceues mart. infrà cum Photina. 20. Martij.
Paris epiſcopus Theani. 5. Auguſti.
Pariſius monachus Camaldulen. Bononiæ. 11 Iunij.
Parmenas diaconus martyr Philippis ſub Traiano. 23. Ianuarij.
Parmenius, Helimenas, & Chryſotelus presbyteri, Lucas & Mucius diaconi mart. Cordubæ. 2. Apr.
Parthenius mar. Romæ ſub Decio, ſuprà cum Calocero 19 Maij
Paſchalis Papa Romæ. 14. Maij.
Paſchaſius epiſcopus Viennenſis. 22. Februarij.
Paſchaſius diaconus Romæ. 31. Maij.
Paſchaſius mart. in Africa ſub Geiſerico, ſuprà cum Arcadio. 13. Nouembris.
Paſſicrates, Valentio, & alij duo martyres Doroſtori. 25 Maij.
Paſtor, Victorinus, & ſocij mart. Nicomediæ. 29. Mar.
Paſtor epiſcopus Aurelianenſis. 30. Martij.
Paſtor presbyter Romæ. 26. Iulij.
Paſtor mart. Compluti, ſuprà cum Iuſto. 6. Auguſti.
Patapius ſolitarius. Conſtantinopoli. 8. Decembris.
Paterius epiſcopus Brixienſis. 21. Februarij.
Patermuthius, Copres, & Alexander mart. Alexandriæ ſub Iuliano. 9. Iulij.
Paternianus epiſcopus Bononien. 12. Iulij.
Paternus epiſcopus Abricenſis. 16. Aprilis.
Paternus mart. Fundis. 21. Auguſti.
Paternus epiſc. & mar. in territ. Conſtantien. 23. Sept.
Paternus mart. Senonen. 12. Nouembris.
Patiens epiſcopus Metenſis 8. Ianuarij.
Patiens epiſcopus Lugdunenſis. 11. Septembris.
Patientia mart. in Hiſpania, ſuprà cũ Orentio. 1. Maij.
Patricia mart. Nicomediæ, ſuprà cum Macedonio. 13. Martij.
Patricia virgo Neapoli. 25. Auguſti.
Patricius epiſcopus Aruernenſis. 16. Martij.
Patricius epiſcopus in Hibernia. 17. Martij.
Patricius epiſc. Acatius, Menander, & Polyenus mart. Pruſæ in Bithynia. 28. Aprilis.
Patricius abbas Niuernis. 24. Auguſti.
Patrobas diſcipulus B. Pauli, infrà cum Philologo. 4. Nouembris.
Patroclus mar. Trecis ſub Aureliano. 21. Ianuarij.

Paula vidua Romana, in Bethlehem. 26. Ianuarij.
Paula virgo & mart. Conſtantinopoli. 3. Iunij.
Paula virgo & mart. in Hiſpania, ſuprà cum Cyriaco. 18. Iunij.
Paula mart. Damaſci, infrà cum Sabino. 20. Iulij.
Paula virgo & martyr Carthagine, ſuprà cum Baſſa. 10 Auguſti.
Paulillus puer in Africa, ſuprà cum Arcadio. 13. Nou.
Paulillus mar. Nicomediç, ſuprà cũ Cyriaco. 19. Dec.
Paulina virgo & martyr Romæ, ſuprà cum Artemio. 6. Iunij.
Paulina mart. Romæ ſub Valeriano, ſuprà cum Euſebio. 2. Decembris.
Paulina mat. Romæ, ſuprà cum Donata. 31. Decemb.
Paulinus epiſcopus Brixienſis. 29 Aprilis.
Paulinus mart. Coloniæ 4. Maij.
Paulinus mart. Tudetti, ſuprà cũ Feliciſſimo. 26. Maij.
Paulinus epiſcopus Nolanus. 22. Iunij.
Paulinus epiſcopus Lucenſis, & mart. cum ſociis ſub Nerone. 12 Iulij.
Paulinus epiſcopus Treuirenſis, mart. in Phrygia ſub Conſtantio. 31. Auguſt.
Paulinus epiſcopus Eboracenſis. 10. Octobris.
Paulinus epiſcopus Capuanus. 10. Oct.
Paulus primus eremita, in Thebaide. 10. Ian.
Paulus, Gerōtius, Ianuarius, Saturninus, Succeſſus, Iulius, Catus, Pia, & Germana mart. in Africa. 19 Ian.
Paulus epiſcopus Trecenſis. 1 Febr.
Paulus, Lucius, & Cyriacus mart. Romæ. 8. Febr.
Paulus epiſcopus Virodunenſis 8 Febr.
Paulus, Heraclius, Secundilla, & Ianuaria mart. in Portu Romano 2 Mart.
Paulus epiſcopus Peluſij. 7. Martij.
Paulus cognomento Simplex. 7 Martij.
Paulus mar. Corinthi ſub Decio, ſuprà cum Codrato. 10 Martij.
Paulus mar. Cõſtantinopoli, ſub Copronymo. 17. Mar.
Paulus, Cyrillus, Eugenius, & alij quattuor mart. in Syria. 20. Mart.
Paulus epiſcopus Narbonenſis. 22. Mart.
Paulus monachus mar. Cordubę, ſup cũ Elia. 17. Apr.
Paulus mar. in Helleſponto, infrà cum Petro. 15. Maij.
Paulus mar Nouioduni, ſuprà cum Heradio. 17 Maij.
Paulus mart. ſuprà cum Conſtante. 28. Maij.
Paulus mart Cæſareæ ſub Maximino, infrà cum Valente. 1. Iunij.
Paulus presbyt. & mart Auguſtoduni ſub Aureliano, infra cum Reueriano. 1. Iunij.
Paulus mart. Cõſtantinop. ſuprà cũ Luciliano. 3. Iun.
Paulus epiſc. Cõſtãtinop. mar. ſub Conſtantio. 7. Iun.
Paulus & Cyriacus mart. in Ponto. 20. Iunij.
Paulus mart. Romæ ſub Iuliano, ſuprà cum Ioanne. 26. Iunij.
Paulus Papa Romæ. 28. Iunij.
Paulus Apoſt. mart. Romæ ſub Nerone, infrà cum Petro 29 Iunij.
Eiuſdem Conuerſio. 25. Ianuarij.
Eiuſdem Commemoratio. 30 Iunij.
Paulus mart. ſuprà cum Marco. 3. Iulij.
Paulus diaconus & mart. Cordubæ. 20. Iulij.
Paulus mar. in Palæſtina ſub Maximino. 25. Iulij.
Paulus & Iuliana mart. Ptolemaide ſub Valeriano. 17. Auguſti.
Paulus mar. Antiochiæ, ſuprà cum Nicæa. 29. Auguſti.
Paulus, Tatta, Sabinianus, Maximus, Rufus, & Eugénius mart. Damaſci. 25. Septembris.
Paulus mart ſub Valeriano, ſuprà cũ Dionyſio. 3. Oct.
Paulus mart. Nicææ, ſuprà cum Dario. 19. Decemb.
Paulus mart. Tripoli, ſuprà cum Luciano. 24. Decemb.
Pauſides mart. Cæſareæ ſub Dioclet. infrà cum Timolao. 24. Martij.
Pauſilippus mart. ſub Hadriano, infrà cum Theodoro. 15. Aprilis.
Pegaſius mar. in Perſide, ſuprà cum Acindino. 2. Nou.
Pelagia mart. ſuprà cum Domitio. 23. Mart.
Pelagia virgo & mart. Tarſi ſub Dioclet. 4. Maij.
Pelagia virgo & mart. Antiochiæ. 9. Iunij.
Pelagia mart. Nicopoli, ſuprà cum Ianuario. 11. Iulij.
Pelagia pœnitens, Hieroſolymis. 8. Octob.
Pelagia virgo mart. Antiochiæ, ſuprà cum Beronico. 19. Octobris.
Pelagius epiſcopus Laodicenus. 25. Mart.
Pelagius mart. Cordubæ ſub Abdarameno. 26 Iunij.
Pelagius mar. Conſtantiæ ſub Numeriano. 28. Aug.
Peleus epiſcopus mart. in Phœnicia ſub Dioclet. infrà cum Tyrannione. 20 Februarij.
Peleus, Nilus, & Elias epiſcopi Ægyptij mart. cũ plurimis clericis in Palæſtina ſub Dioclet. 19. Septemb.
Peluſius presbyt. & mart. Alexandriæ. 7. Aprilis.
Pelinus epiſcopus Brunduſinus mart. Corfinij ſub Iuliano. 5. Decembris.
Peregrinus martyr Theſſalonicæ, ſuprà cum Irenæo. 5. Maij.
Peregrinus epiſcopus Antiſiodorẽſis & mar. 16. Maij.
Peregrinus epiſcopus & mart. in Pelignis. 13. Iunij.
Peregrinus mart. Apolloniæ cum Iſauro. 17. Iunij.
Peregrinus, Lucianus, Pompeius, Heſychius, Papias, Saturninus, Germanus, & Aſtius epiſcopi, mart. in Macedonia ſub Traiano. 7. Iulij
Peregrinus presbyter Lugduni. 28. Iulij.
Peregrinus mart. Romæ ſub Commodo, ſuprà cum Euſebio. 25 Auguſti.
Perfectus presbyt. & mart. Cordubæ. 18. Aprilis.
Pergentinus & Laurentinus mart. Aretij ſub Decio. 3. Iunij.
Perpetua & Felicitas, Reuocatus, Saturninus, & Secundolus mart. Tuburbi ſub Seuero. 7. Martij.
Perpetua B. Petri diſcipula, Romæ. 4. Auguſti.
Perpetuus epiſcopus Turonenſis. 8. Aprilis.
Perſeueranda virgo. 26. Iunij.
Petronilla virgo Romæ. 31. Maij.
Petronius epiſcopus Veronenſis. 6. Septembris.
Petronius epiſcopus Bononienſis. 4. Octobris.
Petri Apoſt. Cathedra Romæ. 18 Ianuarij.
Antiochiæ. 22. Februarij.
Eiuſdem Dedicatio ad Vincula. 1. Auguſti.
Petrus & Paulus Apoſtoli, mart. Romæ ſub Nerone. 29. Iunij.
Eorum Vigilia. 28. Iunij.
Eorum Octaua. 6. Iulij.
Baſilicarum eorundem Dedicatio Romæ. 18 Nou.
Petrus mart. Aulonæ. 3. Ianuarij.
Petrus epiſcopus Sebaſtæ. 9. Ianuar.
Petrus, Seuerus, & Leucius martyres Alexandriæ. 11. Ianuarij.
Petrus mart. in Africa, ſuprà cum Berardo. 16. Ianuar.
Petrus Mauimenus mart. Damaſci. 21. Febr.
Petrus confeſſor in Hernicis. 11. Martij.
Petrus mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 12. Martij.
Petrus & Aphrodiſius mart. in Africa. 14. Martij.
Petrus, Marcianus, Iouinus, Tecla, Caſſianus, & alij mart. Romæ. 26 Martij.
Petrus diaconus, & Hermogenes mart. Antiochiæ. 17. Aprilis.
Petrus epiſcopus Bracarenſis & mart. 26. Aprilis.
Petrus Ord. Præd. mart. Mediolani. 29. Aprilis.
Petrus monachus & mart. Cordubę, ſuprà cum Amatore. 30. Aprilis.
Petrus epiſcopus Papienſis. 7. Maij.
Petrus epiſcopus Veſontinus. 8. Maij.
Petrus, Andreas, Paulus, & Dionyſia mart. in Helleſponto. 15. Maij.
Petrus de Morono, dictus Cæleſtinus V. 19. Maij.
Petrus presb. Vualabonſus diaconus, Sabinianus, Vuiſtremũdus, Habentius, & Hieremias monachi mart. Cordubæ. 7. Iunij.

Petrus

Petrus mart. Philadelphiæ, ſuprà cum Cyrillo. 1. Aug.
Petrus epiſcopus Anagninus. 3. Auguſti.
Petrus, Iulianus, & alij xviij. mart. Romæ. 7. Auguſti.
Petrus mar in Ponto, ſuprà cum Marcellino. 12. Aug.
Petrus epiſcopus Compóſtellanus. 10. Septembris.
Petrus mart. in Africa, ſuprà cum Andrea. 5 Sept.
Petrus mart. ſub Decio & Valeriano, ſuprà cum Dionyſio. 3 Octobris.
Petrus epiſcopus Damaſcenus, & mart. 4 Octobris.
Petrus martyr Hiſpali. 8. Octobris.
Petrus miles mart. Romę, infrà cũ Theodoſio. 25. Octob.
Petrus epiſcopus Alexandrinus mart. ſub Maximino. 26. Nouembris.
Petrus monachus mart. Conſtantinopoli ſub Copronymo, infrà cum Stephano 28. Nouembris.
Petrus Chryſologus epiſcopus Rauennas. 2 Decembris.
Petrus, Succeſſus, Baſſianus, Primitiuus, & alij xx. mart. in Africa. 9. Decembris.
Phara virgo Meldenſis. 7. Decembris.
Pharoacius mart. in Armenia ſub Maximiano, ſuprà cum Quintiano. 24. Iunij.
Philadelphus martyr in Sicilia, ſuprà cum Alphio. 10. Maij.
Philadelphus mart. ſuprà cum Diomede. 2. Septemb.
Phileas epiſcopus Thmuetanus, & Philoromus tribunus, mart. cum innumeris alijs ſub Diocle. 4 Februarij.
Philappianus mar. in Africa, ſup. cũ Ichoiano. 30. Ian.
Philaſtrius epiſcopus Brixienſis. 18. Iulij.
Phileas epiſcopus Ægyptius mart. Alexandriæ ſub Maximino, ſuprà cum Fauſto. 26. Nouembris.
Philemon, & Apollonius diaconus, mart. Antinoi. 8. Martij.
Philemon & Domninus mart. 21. Martij.
Philemon & Apphias martyres Coloſſis ſub Nerone 22. Nouembris.
Philetus ſenator, Lydia, Macedo, Theoprepides, Amphilochius, & Cronidas mart. 27. Martij.
Philetus, & ſocij mart. ſub Hadriano. 28. Martij.
Philibertus abbas in Heiio inſula 20 Auguſti.
Philibertus mart. in Hiſpania, ſuprà cum Fabriciano. 22. Auguſti.
Philippa mart. Pergę ſub Antonino, infrà cum Theodoro. 20. Septembris.
Philippus epiſc. Gortinæ ſub M. Antonino 11. Aprilis.
Philippus & Iacobus Apoſtoli, mart. Hierapoli, & Hieroſolymis. 1. Maij.
Philippus Argyrio in Sicilia. 12. Maij.
Philippus diaconus de vij. Cæſareæ, & quatuor eius filiæ. 6 Iunii.
Philippus mart. Romę ſub Antonino infrà in, Septem fratres. 10 Iulij.
Philippus, Zenon, Narſæus, & decem infantes mart. Alexandriæ. 15. Iulij.
Philippus martyr Nicomediæ, infrà cum Stratone. 17. Auguſti.
Philippus Ord. Seru. B. Mariæ. 23. Auguſti.
Philippus mart. ſuprà cum Diomede. 2. Septembris.
Philippus mart. Alexandriæ. 13. Septembris.
Philippus epiſcopus, Seuerus presbyt. Euſebius, & Hermes mar. Hadrianopoli ſub Iuliano. 21. Octob.
Philippus epiſcopus Firmij, & mar. 22. Octobris.
Philippus presbyt. infrà cum Pötiano Papa. 19. Nou.
Philo & Agathopodes diaconi Antiochiæ. 25. Aprilis.
Philogonius epiſcopus Antiochenus. 20. Decembris.
Philologus & Patrobas B. Pauli diſcipuli. 4 Nouemb.
Philomenus mart. Heracleæ, ſuprà cum Clementino. 14. Nouembris.
Philomenus mart. Ancyræ ſub Aureliano. 29 Nouẽb.
Philonilla B. Pauli diſcipula Tharſi, infrà cum Zenaide. 11. Octobris.
Philoromus tribunus militum mart. in Ægypto ſub Dioclet. ſuprà cum Philea. 4 Febr.
Philoterus mart. Nicomediæ ſub Dioclet. 19. Maij.
Philothęus mart. ſub Maximino, ſuprà cum Domnino. 5. Nouembris.
Philumena virgo Septempedana. 5. Iulij.
Phlegon Apoſtolorum diſcipulus, ſuprà cum Herodione. 8. Aprilis.
Phocas mart. Antiochiæ. 5. Martij.
Phocas epiſcopus Synope mart. ſub Traiano. 14. Iulij.
Phœbe, Corinthi 3 Septembris.
Photina, Ioſeph, Victor, Sebaſtianus, Anatolius, Photius, Photides, Paraſceue, & Cyriaca martyres, 20 Martij.
Photinus epiſcopus Lugdunen. Sanctus diaconus, Vetius Epagathus, Maturus, Ponticus, Biblides, Attalus, Alexander, Blandina, & alij multi mart. ſub Antonino 2. Iunij.
Photinus mart. Nicomediæ ſub Dioclet. ſuprà cum Aniceto. 12. Auguſti.
Photius mart. ſuprà cum Archelao. 4 Martij.
Photius mart. ſuprà cum Photina. 20. Martij.
Pia mart. in Africa, ſuprà cum Paulo. 19. Ianuarij.
Piaton presbyter, & mart. Tornaci ſub Maximiano. 1. Octobris.
Picntia virgo & mart. in pago Vilcaſino, ſuprà cum Nicaſio. 11. Octobris.
Pierius presbyt. Alexandrinus ſub Dioclet. 4. Nouẽb.
Pigmenius mart. Romæ ſub Iuliano. 24. Martij.
Pinianus, Cõſtantinopoli, ſup. cũ Melania. 31. Dec.
Pinytus epiſcopus Gnoſſi ſub Antonino. 10. Octobris.
Pionius presbyt. & mart. Smyrnæ cum alijs xv. ſub Antonino. 1. Februarij.
Piſteſion martyr Alexandriæ, ſuprà cum Candido. 11. Martij.
Pitmanus epiſcopus Meldenſis. 3. Nouembris.
Pius Papa & mart. Romæ ſub Antonino. 11. Iulij.
Placidia virgo Veronæ. 11. Octobris.
Placidus monachus, Eutychius, Victorinus, Flauia virgo, Donatus, Firmatus diaconus, Fauſtus & alij xxx. monachi mart. Meſſanæ. 5. Octobris.
Placidus mart. ſuprà cum Anaſtaſio. 11. Octobris.
Plato monachus Conſtantinopoli. 4. Aprilis.
Plato martyr Ancyræ. 22. Iulij.
Platonides & alij duo mart. Aſcalone. 6. Aprilis.
Plautilla, Romæ. 20. Maij.
Plautus mart. in Thracia, ſuprà cũ Eutychio, 29. Sept.
Plutarchus, Serenus, Heraclides, Heron, Serenus, Rhais, Potamiœna, & Marcella mart. Alexandriæ ſub Seuero. 28. Iunij.
Podius epiſcopus Florentinus. 28. Maij.
Pœmon anachorita in Thebaide. 27. Auguſti.
Polius diaconus mart. in Mauritania, infrà cum Timotheo. 21. Maij.
Pollio mart. in Pannonia ſub Dioclet. 28. Aprilis.
Polyanus epiſcopus & mart. in Africa ſub Valeriano, ſuprà cum Nemeſiano. 10. Septembris.
Polyænus mart. Pruſæ, ſuprà cum Patricio. 28. Aprilis.
Polyænus mart. Romæ, ſuprà cum Herma. 18. Auguſt.
Polycarpus epiſcopus Smyrnen. mart. ſub Antonino cum alijs xij 26 Ianuarij.
Polycarpus presbyter Romæ. 23. Februarij.
Polycarpus & Theodorus mart. Antiochiæ. 7. Dec.
Polychronius epiſcopus Babylonius, mart. in Perſide ſub Decio. 17. Februarij.
Polychronius presbyter & martyr ſub Conſtantio. 6. Decembris.
Polyeuctus mart. Melitinæ ſub Decio. 13. Februarij.
Polyeuctus, Victorius, & Donatus mart. Cæſareæ. 21. Maij.
Polyxena Apoſtolorum diſcipula, in Hiſpania, infrà cum Xantippa. 23. Septembris.
Pompeius mart. in Africa ſub Decio, ſuprà cum Terentio. 10. Aprilis.
Pompeius mart. in Macedonia ſub Traiano, ſuprà cum Peregrino. 7. Iulij.

Pompeius epiſcopus Papienſis 14. Decembris.
Pompouius epiſcopus Neapolitan. 14. Maij.
Pomposa virgo & mart. Cordubæ. 19 Septembris.
Pontianus mart. Spoleti ſub Antonino 19. Ianuarij.
Pontianus mart Romæ ſub Commodo, ſuprà cum Euſebio. 25. Auguſti.
Pontianus Papa, & Philippus presb. mart. in Sardinia ſub Alexandro. 19. Nouembris.
Pontianus, & alij quattuor mart. Romæ. 2. Decembr.
Pontianus mart. Romæ ſub Maximiano, infrà cum Thraſone. 11. Decembris.
Ponsianus mart. Catanæ, inf. cum Stephano. 31. Dec.
Ponticus mart. Lugduni ſub Antonino, ſuprà cũ Photino. 2. Iunij.
Pontius diaconus S. Cypriani, Carthagine 8. Martij.
Pontius mart. in Gallia ſub Valeriano. 14. Maij.
Poppon abbas Atrebati. 25. Ianoarij.
Porcarius abbas Leriuenſis, & quingenti monachi mart. 12. Auguſti.
Porphyrius & Seleucus mart. Cæſareæ ſub Maximino. 16 Februarij.
Porphyrius epiſcopus Gazæ. 26. Februarij.
Porphyrius mart. in Piceno. 4. Maij.
Porphyrius Romæ. 20. Auguſti.
Porphyrius mart. in Helleſponto, ſuprà cum Oneſiphoro. 6. Septembris.
Porphyrius mimus mart. ſub Iuliano. 15. Septembris.
Porphyrius mart. Epheſi ſub Aureliano. 4. Nouembr.
Portianus abbas Aruernis. 24. Nouembris.
Potamia mart. Thaguræ, ſuprà cum Iulio. 5. Decemb.
Potamiœna virgo & mart. Alexandriæ ſub Seuero ſuprà cum Plutarcho. 28. Iunij.
Potamion epiſcopus in Ægypto, mart. ſub Conſtantio 18. Maij
Potamius & Nemeſius mart. in Cypro. 20. Februarij.
Potentianus martyr Senonen. infrà cum Sabiniano. 31. Decembris.
Potitus mart. in Sardinia ſub Antonino. 13. Ianuarij.
Præpedigna mart. Oſtiæ ſub Dioclet. ſuprà cum Maximo. 18. Fabruarij.
Præſensatio B. Mariæ virginis in templo. 21. Nou.
Præſidius epiſcopus & mart. in Africa ſub Hunnerico, ſuprà cum Donatiano. 6. Septembris.
Prætextatus epiſc. Rhotomagen. & mart. 24. Februar.
Prætextatus mart. Romæ ſub Maximiano, infrà cum Thraſone. 11. Decembris.
Pragmatius epiſcopus Auguſtodunen. 22. Nouembr.
Praxedes virgo Romæ 21 Iulij.
Priamus mart. in Sardinia, ſup. cum Æmilio. 28. Maij.
Prilidianus mart. Antiochiæ ſub Decio, ſuprà cum Babyla 24. Ianuarij.
Primianus martyr in Africa, ſuprà cum Dominico. 29. Decembris.
Primitiua mart. Romæ. 24. Februarij.
Primitiua virgo & mart. Romæ. 23. Iulij.
Primitiuus mar. ſup. in, xviij. Mar. Cæſaraug 16. Apr.
Primitiuus mart. Romę ſub Hadriano, ſuprà cum Getulio. 10. Iunij.
Primitiuus mar. Tyburæ ſub Hadriano, infrà cum Symphoroſa. 18. Iulij.
Primitiuus mart. in Gallæcia ſub Dioclet. ſuprà cum Facundo. 27. Nouembris.
Primitiuus mart. in Africa, ſuprà cum Petro. 9. Dec.
Primus mart. in Helleſponto, ſuprà cũ Cyrino. 3. Ian.
Primus & Donatus diaconi & mar. in Africa 9. Febr.
Primus & Felicianus mart. Romę ſub Dioclet. 9. Iun.
Primus, Cyrillus, & Secundarius mart. Antiochiæ. 2. Octobris.
Principius epiſcopus Suaſſionenſis. 25. Septembris.
Priſca virgo & mart. Romæ ſub Claudio. 18. Ianuarij.
Priſcianus mart. Romæ, ſuprà cum Euagrio. 12 Oct.
Priſcianus mart Cæſareę ſub Dioclet. ſuprà cum Carponio. 14. Octobris.
Priſcilla, Romæ. 16. Ianuarij.
Priſcilla in Aſia, ſuprà cum Aquila. 8. Iulij.
Priſcillianus mart. Romę ſub Iuliano, infrà cum Priſco. 4. Ianuarij.
Priſcus presb. Priſcillianus, & Benedicta mart. Romæ ſub Iuliano. 4. Ianuarij.
Priſcus, Malchus, & Alexander mart. Cæſareæ ſub Valeriano. 28. Martij.
Priſcus mart. cum plurimis alijs in territorio Antiſiodoren. 26. Maij.
Priſcus Chriſti diſcipulus mart. Capuæ. 1. Septembris.
Priſcus epiſc. Capuanus, Caſtrēſis, Tammarus, Roſius, Heraclius, Secundinus, Adiutor, Marcus, Auguſtus, Elpidius, Canion, & Vindonius confeſſores ſub perſecut. Vuandalica in Campania 1. Septembris.
Priſcus mart. in Phrygia. 20 Septembris.
Priſcus, Creſcens, & Euagrius mart. in Ponto 1 Oct.
Priuatus epiſc. & mart. in territorio Gaualitano ſub Valeriano. 21. Auguſti.
Priuatus mar. in Phrygia, ſup. cũ Dionyſio. 20. Sept.
Priuatus mart. Romæ ſub Alexandro. 28. Septembris.
Probus epiſcopus Veronenſis. 12. Ianuarij.
Probus epiſcopus Reatinus. 15. Martij.
Probus mart. Tarſi ſub Diocl. inf. cũ Tharaco. 11. Oct.
Probus epiſcopus Rauennæ. 10. Nouembris.
Probus mar. in Africa ſub Genſerico, ſuprà cum Arcadio. 13. Nouembris.
Proceſſus & Martinianus mart. Romæ ſub Nerone. 2. Iulij.
Prochorus diaconus mart. Antiochiæ. 9. Aprilis.
Proclus & Hilarion mart. ſub Traiano. 12. Iulij.
Proclus epiſcopus Conſtantinopolitan. 24 Octobris.
Procopius confeſſor Conſtantinopoli, ſub Leone, ſuprà cum Baſilio. 27. Februarij.
Procopius mart. Cæſareæ ſub Dioclet. 8 Iulij.
Proculus, Ephebus, & Apollonius mart. Interamnæ. 14 Februarij.
Proculus epiſcopus Interamnen. & mart. 14. Aprilis.
Proculus epiſc. Bononien. mar. ſub Maximiano 1. Iun.
Proculus mart. in Illyrico, ſuprà cum Floro. 18. Aug.
Proculus diaconus mart. Puteolis ſub Dioclet. ſuprà cum Ianuario. 19. Septembris.
Proculus mart Auguſtoduni. 4. Nouembris.
Proculus epiſcopus Narnien. mart. ſub Totila. 1. Dec.
Proculus epiſcopus Veronen. ſub Dioclet 9. Decemb.
Proiectus mart. infrà cum Thyrſo. 24. Ianuarij.
Proiectus epiſc. Aruernen. & Marinus mart. 25. Ian.
Proſdocimus epiſcopus Patauinus 7. Nouembris.
Proſper Aquitanus epiſcopus Rhegienſis. 25. Iunij.
Proſper epiſcopus Aurelianenſis 20. Iulij.
Protaſius mart. Mediolani, ſuprà cũ Geruaſio. 19. Iun.
Protaſius mart. Coloniæ. 4. Auguſti.
Protaſius epiſcopus Mediolanenſis. 24. Nouembris.
Protogenes epiſcopus Carrhis. 6 Maij.
Protolicus mar. Alexandriæ, ſup. cum Baſſo. 14. Febr.
Protus mart. Aquileiæ ſub Dioclet. ſuprà cum Cantio. 31. Maij.
Protus & Hyacinthus martyr. Romæ ſub Gallieno. 11. Septembris.
Protus presb. & Ianuarius diaconus mart. in Sardinia ſub Dioclet. 25 Octobris.
Prudentius epiſcopus Turiaſonenſis 28. Aprilis.
Ptolemæus, Lucius, & alius tertius mart. Romæ ſub Antonino. 19 Octobris.
Ptolemæus miles mart. Alexandriæ, ſuprà cum Ammone 20. Decembris.
Publia abbatiſſa Antiochiæ ſub Iuliano. 9. Octobris.
Publius epiſcopus Athenienſis, & mart. 21. Ianuarij.
Publius, Iulianus, Marcellus, & alij mart. in Africa. 19 Februarij.
Publius mar. ſuprà in, xviij. Mart. Cæſaraug. 16 April.
Publius, Victor, Hermes, & Papias mar., in Africa 2. Nouembris.

Publius

Publius epiſcopus & mart. in Aſia, ſuprà cum Aurelio.12.Nouembris.
Pudens ſenator Romæ.19 Maij.
Pudentiana virgo Romæ.19 Maij.
Pulcheria Auguſta virgo Conſtantinopoli 10.Sept.
Pupulus martyr Alexandriæ, ſupra cum Cærcale. 28.Februarij.
Purificatio B Mariæ virg.2.Februarij.
Puſicius mart. in Perſide ſub Sapore, infrà cum Symeone.21.Aprilis.

Q

QVADRAGESIMVS ſubdiaconus. 26 Octob.
Quadraginta milites mart. Romæ ſub Gallieno. 13.Ianuarij.
Quadraginta milites martyres Sebaſtæ ſub Licinio. 9.Martij.
Quadragintaduo Monachi mart. Epheſi ſub Copronymo. 12.Ianuarij.
Quadragintaduo Martyres in Amorio.6.Martij.
Quadragintaduo Martyres in Perſide. 10.Martij.
Quadraginta tres Monachi mart.in Ægypto. 14 Ian.
Quadraginta ſex milites mart. Romæ ſub Claudio. 25.Octobris.
Quadragintaſeptem Martyres Romæ ſub Nerone. 14.Martij.
Quadragintanouem Martyres Chalcedone ſub Dioclet.24.Septembris.
Quadragintanouem milites martyres Romę ſub Dioclet.ſupra cum Celliſtrato. 26.Septembris.
Quadratus, Theodoſius, Emmanuel, & alij xl.mart. 26.Martij.
Quadratus mart.Nicomediæ ſub Decio.7 Maij.
Quadratus Apoſtolorũ diſcipulus, Athenis. 26.Maij.
Quadratus mart.in Africa.26.Maij.
Quadratus epiſcopus. 21.Auguſti.
Quartilla mart.Surrenti, infra cũ Quincto. 19.Mart.
Quartus & Quinctus mart Romæ.10.Maij.
Quartus mart. Romæ ſub Valeriano, infrà cum Xyſto.6.Auguſti.
Quartus Apoſtolorum diſcipulus. 3.Nouembris.
Quartus mart.in Africa, infrà cum Victuro.18 Dec.
Quattuor millia nongenti ſexaginta ſex Martyres in Africa ſub Hunnerico. 12.Octobris.
Queranus abbas in Scotia. 9.Septembris.
Quinidius epiſcopus Vaſionenſis.15.Februarij.
Quinctienus & Irenæus mart. in Armenia. 1.Aprilis.
Quinctianus, Lucius, & Iulianus martyres in Africa. 23.Maij.
Quinctianus epiſcopus Rutbenorum. 14 Iunij.
Quinctianus epiſcopus Aruernenſis.13.Nouembris.
Quinctianus mar.Catenę, infrà cũ Stephano.31.Dec.
Quinctilianus mart.ſub Dioclet.ſuprà cum Maximo. 13.Aprilis.
Quinctilianus mart.ſuprà in, XVIII.Martyr.Cæſaraug.16.Aprilis.
Quinctilis epiſcopus Nicomedienſis, & mart.8.Mart.
Quinctilla mart.Surrenti, infrà cũ Quincto.19.Mart.
Quinctinus mar. Auguſtæ ſub Maximiano. 31 Oct.
Quinctus mart in Africa, ſuprà cum Aquilino.4.Ian.
Quinctus, Quinctilla, Quartilla, Marcus, & alij nouem mart.Surrenti.19.Martij.
Quinctus mart.Romæ, ſuprà cum Querto. 10.Maij.
Quinctus, Arcõtius, & Donatus, mar Capuę 5.Sept.
Quinctus martyr in Lucania, ſuprà cum Hyacintho. 29.Octobris.
Quinctus, Simplicius, & alij mart. in Africa ſub Decio.18.Decembris.
Quinquaginta milites mart. in Portu Romano ſub Aureliano.8.Iulij.
Quinque martyres in Lesbo inſula. 5.Aprilis.
Quiriacua mar. Auguſtæ, ſuprà cum Hilaria. 12.Aug.
Quiriacus epiſcopus Oſtienſis, Maximus presbyter, Archelaus diaconus, & ſocij mart. ſub Alexandro 23.Auguſti.
Quiriacus anachorita in Palæſtina.29.Septembris.
Quiricus & Iulitta mart. Tarſi ſub Dioclet. 16.Iunij.
Quirinus mart. Romæ ſub Claudio.25.Martij.
Quirinus tribunus mar. Romę ſub Traiano.30.Mart.
Quirinus epiſcopus Siſcienſis, & mart.4.Iunij.
Quirinus mart.Tibure 4.Iunij.
Quirinus presbyt.mart.in pago Vilcaſſino, ſuprà cum Nicaſio.11.Octobris.
Quiteria virgo & mart.in Hiſpania.22.Maij.
Quoduultdeus epiſcopus Carthaginienſis confeſſor Neapoli ſub Geiſerico.26.Octobris.

R

RADEGVNDES Regina, Pictauis.13.Auguſti.
Raincldes virgo, & ſocij mart.in Gallia.16.Iulij.
Rainerius confeſſor Piſis.17.Iunij.
Rainerius epiſcopus Aquilanus. 30 Decembris.
Ranulphus mart.Atrabatenſis. 27.Maij.
Raſiphus mart.Romæ.23.Iulij.
Reatrius mart.in Africa, ſupra cum Datio.27.Ian.
Redempta virgo Romæ, infra cum Romula.23.Iulij.
Redemptus epiſcopus Ferentini.8.Aprilis.
Regina virgo & mart. Auguſtoduneuſis.7.Septembr.
Regulus epiſcopus.30.Mart. Regulus mart.Populonij ſub Totila.1.Septembris.
Relatio pueri Ieſu de Ægypto.7.Ianuarij.
Rembertus epiſcopus Bremenſis. 4.Februarij.
Remedius epiſcopus in oppido Vapingo. 3 Februarij.
Remigius epiſcopus Rhemenſis. 1.Octobris.
Reparata virgo & mar.Cæſareæ ſub Decio. 8.Octob.
Reſpicius mart.infrà cum Tryphone. 10.Nouembris.
Reſtituta virgo & martyr Neapoli ſub Valeriano. 17.Maij.
Reſtituta virgo & martyr cum aliis multis Soræ ſub Aureliano.27 Maij.
Reſtitutus mart.Romæ.29.Maij.
Reſtitutus mar.in Hiſpania, ſuprà cũ Criſpulo.10.Iun.
Reſtitutus, Donatus, Valerianus, Fructuoſa, & alij xij.mart. Antiochiæ.23.Auguſti.
Reſtitutus epiſcopus Carthaginienſis & mart.9.Dec.
Reuerianus epiſcopus Auguſtodunenſis, Paulus presbyt.& alij decem mart.1.Iunij.
Rauocata mart.infrà cum Saturnino.6.Februarij.
Reuocatus mart.Smyrnæ, infrà cum Vitale. 9.Ian.
Reuocatus mart.Tuburbi ſub Seuero, ſuprà cum Perpetua.7.Martij.
Rhais catechumena martyr Alexandriæ ſub Seuero, ſuprà cum Plutarcho.28.Iunij.
Richardus Rex Anglorum.Lucæ.7.Februarij.
Richardus epiſcopus Ciceſtrienſis.3.Aprilis.
Richarius presbyter in monaſt.Centulæ.26.Aprilis.
Rigobertus epiſcopus Rhemenſis 4.Ianuarij.
Ripſimis, & ſociæ virg.& mart. in Armenia, ſub Tiridete.29.Septembris.
Rixius mart. ſuprà cum Lucia.6.Iulij.
Robertus primus abbas Ciſtertij, in monaſt. Moliſmenſi.29 Aprilis.
Robertus abbas Ciſtertienſis in Anglia. 7.Iunij.
Robuſtianus mart.Mediolani.24.Maij.
Robuſtianus & Marcus mart.31.Auguſti.
Rocchus confeſſor in Monte Paſſulano. 16.Auguſti.
Rodopianus mart. in Caria ſub Dioclet. ſuprà cum Diodoro.3.Maij.
Rogatianus mart.in Britannia ſub Dioclet.ſuprà cum Donatiano.24.Maij.
Rogatianus presbyt.& Feliciſſimus mart. in Africa ſub Valeriano 26.Octobris.
Rogatianus martyr in Africa, ſuprà cum Caſtore. 28.Decembris.
Rogatus mart.in Africa, infrà cum Zotico 12 Ianuar.
Rogatus mart.in Africa, ſuprà cum Cyrillo. 8.Mart.

Roga-

Rogatus, Succeſſus,& alij XVI. martyres in Africa. 28 Martij.
Rogatus mart. in Africa, ſuprà cum Areſio.10. Iunij.
Rogatus monachus mart. Carthagine ſub Hunnerico, ſuprà cum Liberato.17. Augusti.
Rogatus mart. Romæ, ſupra cum Lucio. 1. Decembr.
Rogellus & Seruusdeus mart. Cordubæ. 16. Septemb.
Romana virgo Tuderti. 23. Februarij.
Romanus abbas in territorio Lugdunen. 28. Februar.
Romanus abbas in pago Antiſiodoren. 22. Maij.
Romanus mart. Romæ ſub Valeriano. 9. Auguſti.
Romanus epiſcopus Antiſiodoren. & mar 6. Octob.
Romanus epiſcopus Rhotomagenſ. 24. Octobris.
Romanus mart. cũ Barula pueio Antiochiæ ſub Galerio. 18. Nouembris.
Romanus Presbyter in caſtro Blauio. 24 Nouembris.
Romaricus abbas Luxouien. 8. Decembris.
Romualdus anachorita Ord. Camaldulen. Rauennæ. 19. Iunij.
Romula, Redempta, & Herundo virgines Romæ. 23. Iulij.
Romulus mar. Cõcordiæ, ſuprà cum Donato. 17 Feb.
Romulus mart. Cæſareæ ſub Dioclet. infrà cum Timolao. 24. Martij.
Romulus & Secundus mart. in Mauritania. 24. Mart.
Romulus epiſcopus Feſulan. & mart. cum ſocijs ſub Domitiano 6. Iulij.
Romulus mart. ſub Traiano. 5. Septembris.
Roſa virgo Viterbij 4. Septembris.
Roſius confeſſ. in Cãpania, ſuprà cum Priſco. 1. Sept.
Roſula mart. in Africa, ſub Valeriano, ſuprà cum Cypriano. 14. Septembris.
Rudericus presbyter & Salomon martyr Cordubæ. 13. Martij.
Ruffina & Secunda virg. & mart. Romę ſub Valeriano. 10. Iulij.
Ruffina virgo & mart. Hiſpali, ſuprà cum Iuſta. 19. Iul.
Ruffina, Cæſareæ, infrà cum Theodoro 31. Auguſti.
Ruffinus mart. Romæ, ſuprà cum Macario. 28 Feb
Ruffinus mart in Africa, ſuprà cum Epiphan. 7. Apr.
Ruffinus mart. Sueſſione ſub Dioclet. infrà cum Valerio. 14. Iunij.
Ruffinus & Martia mart Syracuſis 21. Iunij.
Ruffinus mart. Aſſiſij 30. Iulij
Ruffinus epiſcopus Marſorũ, & ſocij mart. ſub Maximino. 11. Auguſti.
Ruffinus confeſſor Mantuæ. 19. Auguſti.
Ruffinus epiſcopus Capuanus. 26. Auguſti.
Ruffinus, Siluanus, & Vitalicus mart. Ancyræ. 4. Sept.
Ruffinus & Ruffinianus mart. 9. Septembris.
Ruffinus, Marcus, Valerius, & ſocij mar. in Africa. 16. Nouembris.
Rufus mart. Melitine, ſuprà cũ Hermogene. 19. Apr.
Rufus mart Philadelphiæ, ſuprà cum Cyrillo. 1. Aug.
Rufus epiſcopus Capuanus, & mart. 27. Auguſti.
Rufus & Carpophorus martyr Capuæ ſub Dioclet. 27. Auguſti.
Rufus mart. Damaſci, ſuprà cum Paulo. 25. Septemb.
Rufus epiſcopus Metenſis. 7. Nouembris.
Rufus epiſcopus Auenionen. 12. Nouembris.
Rufus Apoſtolorum diſcipulus 21. Nouembris.
Rufus mart. cum ſua familia Romæ ſub Dioclet. 28. Nouembris.
Rufus & Zoſimus mart. in Macedonia. 18. Decembr.
Rumoldus epiſc. Dublinen. & mart. Macbliniç. 1. Iul.
Rupertus epiſcopus Saliſburgen. 27. Martij.
Ruſtica mart. Romę, ſupra cum Donato. 31. Dec.
Ruſticus mart. Veronæ ſub Maximiano, ſuprà cum Firmo. 9 Auguſti.
Ruſticus ſubdiaconus mart. Carthagine ſub Hunnerico, ſuprà cum Liberato. 17. Auguſti.
Ruſticus epiſcopus Aruernenſis. 24. Septembris.
Ruſticus presb. mar. Luteti̧ ſuprà cũ Dionyſ. 9. Oct.
Ruſticus epiſcopus Treuirenſis. 14. Octobris.
Ruſticus epiſcopus Narbonen. 26. Octobris.
Rutilius mart. in Africa. 2. Auguſti.
Rutilus, & ſocij mart. in Pannonia 4 Iunij.
Rutulus mart. in Africa, ſuprà cum Lucio. 18. Febr.

S

SABAS Gothus, & alij plures mart. in Cappadocia, ſub Valente. 12 Aprilis.
Sabas & LXX. milites mar Romæ. 24. Aprilis.
Sabas abbas in Cappadocia. 5. Decembris.
Sabatius mart. Antiochiæ ſub Probo, infrà cum Trophimo. 19 Septembris.
Sabel mart. Chalcedone ſub Iuliano, ſuprà cum Manuele 17 Iunij.
Sabina mart. Romæ ſub Hadriano. 29. Auguſti.
Sabina virgo in pago Tricaſſino. 29 Auguſti.
Sabina mart. Abulæ, infrà cum Vincentio. 27. Octob.
Sabinianus mart. in territ. Tricaſſino ſub Aureliano. 29. Ianuarij.
Sabinianus monachus mart. Cordubæ, ſuprà cum Petro presbytero. 7. Iunij.
Sabinianus mart. Damaſci. ſuprà cum Paulo. 25. Sept.
Sabinianus epiſcopus Senonen. & Poteotianus mart. 31. Decembris.
Sabinus mart. ſuprà cum Donato. 25. Ianuarij.
Sabinus epiſcopus Canuſij 9. Februarij.
Sabinus mart. Hermopoli. 13. Martij.
Sabinus confeſſor Pictauien. 11. Iulij.
Sabinus, Iulianus, Maximus, Macrobius, Caſſia, Paula, & alij X. mart. Damaſci. 20. Iulij.
Sabinus epiſcopus Placentinus. 11. Decembris.
Sabinus epiſc. Spoleti, Exuperantius, & Marcellus diaconi, & Venuſtianus præſes cum vxore & filijs mar. ſub Maximiano. 30. Decembris.
Sacerdos epiſc. in territorio Petragoricenſi. 4. Maij.
Sacerdos epiſcopus Saguntinus. 5. Maij.
Sacerdos epiſcopus Lugdunen. 12. Septembris.
Sadoth epiſc. & alij CXXVIII. mart. in Perſide ſub Sapore. 20. Februarij.
Sagar epiſcopus Laodiceæ, & mar. 6. Octobris.
Salaberga abbatiſſa Lauduni, 22. Septembris.
Salluſtia mart. Romæ ſub Decio, ſuprà cum Cæreale. 14. Septembris.
Salluſtianus confeſſor in Sardinia. 8 Iunij.
Salomon mar. Cordubæ, ſuprà cũ Ruderico. 13. Mart.
Salomon epiſcopus Genuenſis. 28. Septembris.
Saluinus epiſcopus Veronenſis. 12. Octobris.
Saluius mart. in Africa. 11. Ianuarij.
Saluius epiſc. Ambianen. & mart. 11. Ianuarij.
Saluius epiſc. Engoliſmen. & Superius mart. Valencenis 26. Iunij.
Salutus epiſcopus Albigenſis. 10. Septembris.
Salutaris archidiaconus mart. in Africa, ſuprà cum Eugenio. 13. Iulij.
Samonas mart. Edeſſæ ſub Dioclet. ſuprà cum Guria. 15. Nouembris.
Sampſon presbyter Conſtantinop. 27. Iunij.
Sampſon epiſcopus in Britannia. 28 Iulij.
Samuel mart. Cæſareæ ſub Maximino, ſuprà cum Elia. 16. Februarij.
Samuel propheta. 20. Auguſti.
Samuel mar. in Mauritania, ſuprà cũ Daniele. 13. Oct.
Sancius mart. Cordubæ. 5. Iunij.
Sanctinus epiſcopus Meldenſis. 22. Septembris.
Sanctorum omnium feſtiuitas. 1. Nouembris.
Sanctus diaconus mart. Lugduni ſub Antonino, ſuprà cum Photino. 2. Iunij.
Sandalius mart. Cordubæ. 3 Septembris.
Sarbelius, & Barbea mart. Edeſſæ ſub Traiano. 29. Ian.
Sarmata mart. in Thebaide. 11. Octobris.
Saturianus mart. in Africa ſub Geiſerico, ſuprà cum Martiniano. 16. Octobris.

Saturnina virgo & mart. Atrebati.4 Iunij.
Saturnini quattuor mart. ſuprà in, XVIII. Mart. Cęſaraugustani.16. Aprilis.
Saturninus mart in Africa, ſuprà eum Paulo. 19. Ian.
Saturninus, Thyrſus, & Victor mart. Alexandriæ. 31 Ianuarij.
Saturninus, Theophilus, & Reuocata mart.6 Febr.
Saturninus presbyter, Datiuus, Felix, Ampelius, & ſocij mart. in Africa ſub Dioclet. 11. Februarij
Saturninus, Caſtulus, Magnus, & Lucius martyres. 15. Februarij.
Saturninus mart. Adrumeti, infrà cũ Verulo.21. Feb.
Saturninus mart. Tuburbi ſub Seuero, ſupra cum Perpetua.7. Martij.
Saturninus, & alij nouem mart. in Africa.22. Martij.
Saturninus epiſcopus Veronenſis.7. Aprilis.
Saturninus, Neopolus, Germanus, & Cæleſtinus mart. Romæ.2. Maij.
Saturninus mart. in Macedonia ſub Traiano, ſuprà cum Peregrino.7. Iulij.
Saturninus mart. in Portu Romano, ſuprà eum Martiale.22. Augusti.
Saturninus mart. Capuæ, ſuprà eum Marcello.6. Oct.
Saturninus & Lupus mart. 14. Octobris.
Saturninus, Nereus, & alij CCCLXV. mart in Africa. 16. Octobris.
Saturninus mart. Caralis ſub Dioclet. 30. Octobris.
Saturninus mar. Antiochię, ſuprà cũ Baſileo.27. Nou.
Saturninus ſenex, & Siſinius diaconus, mart. Romæ ſub Maximiano. 29. Nouembris.
Saturninus epiſc Toloſanus mar ſub Decio.29. Nou.
Saturninus mart. Romæ ſub Valeriano, ſupra eum Irenæo 15. Decembris.
Saturninus mart. in Creta ſub Decio, infrà cũ Theodulo.23. Decembris.
Saturninus mar. in Africa, ſuprà cũ Dominico 29. Dec.
Saturus mart. in Africa ſub Gaiſerico, ſuprà cum Armogaſte 29. Martij.
Satyrus mart. in Achaia. 12. Ianuarij.
Satyrus B. Ambroſij frater, Mediolani.17. Sept.
Sauina matrona, Mediolani. 30. Ianuarij.
Sauinus & Cyprianus mart. Brixiæ. 11. Iulij.
Saula martyr Coloniæ, ſuprà cum Martha. 20. Octobr.
Scholaſtica virgo in monte Caſſino. 10 Februarij.
Scillitani Martyres Carthagine, Speratus, Nartalus, Cythinus, Beturius, Felix, Aquilinus, Lætatius, Ianuaria, Generoſa, Beſſia, Donata, & Secunda. 17. Iulij.
Scubiculus diaconus mart. in pago Vilcaſſino, ſuprà cum Nicaſio 11. Octobris.
Sebaſtia mart. Sirmij, ſuprà cum Innocentio.4 Iulij.
Sebaſtiana mart. Heracleæ ſub Domitiano.16. Sept.
Sebaſtianus mart. Romæ ſub Dioclet.20. Ianuarij.
Sebaſtianus mar in Armenia, ſuprà cũ Dionyſ.8. Feb.
Sebaſtianus mart. ſuprà cum Photina.20. Martij.
Sebbus Rex Angliæ 29. Augusti.
Secunda virgo & mart. Romæ ſub Valeriano, ſuprà cum Ruffina.10. Iulij.
Secunda mart. Carthagina, ſuprà in, Scillitani martyr. 17. Iulij.
Secunda virgo mar. Tuburbi ſub Valeriano, ſuprà cum Maxima. . o. Iulij.
Secundarius mart. Antiochiæ, ſuprà cũ Primo.2. Oct.
Secũdianus mart Cõcordiæ, ſupra cũ Donato.17. Feb.
Secundianus, Marcellianus, & Verianus mart. in Tuſcia ſub Decio.9. Augusti.
Secundilla mart. in Portu Romano, ſuprà cum Paulo.2. Martij.
Secundina virgo & mart. Anagnię ſub Decio. 15. Ian.
Secundinus mart. in Africa, ſupra cum Lucio.18. Feb.
Secundinus mar. Adrumeti, infrà cũ Verulo.21. Feb.
Secundinus epiſcopus Cirthen. mart. ſub Valeriano, ſuprà cum Agapio.29. Aprilis.
Secundinus mart. Cordubæ.21. Maij.
Secũdinus epiſc. & mar. Sinueſſę, ſuprà cũ Caſto. 1. Iul.
Secundinus confeſſor in Campania, ſuprà cum Priſco. 1. Septembris.
Secundulus mart. Tuburbi ſub Seuero, ſuprà cũ Perpetua.7. Martij.
Secundus mart. in Africa, ſuprà cũ Epicteto.9. Ianu.
Secundus mart. in Mauritania, ſuprà eum Romulo. 24. Martij.
Secundus mart. Aſtenſis.29. Martij.
Secundus epiſcopus Abulen.2. Maij. & infrà cũ Torquato. 15. Maij.
Secundus presbyter, & alij mart. Alexandriæ ſub Conſtantio.21. Maij.
Secundus mart. Ameriæ ſub Dioclet. 1. Iunij.
Secundus mart Synnadæ, ſuprà cũ Democrito.31. Iul.
Secundus martyr Nouocomi, ſuprà cum Carpophoro.7. Augusti.
Secundus martyr ex leg. Thebæorum in Liguria. 26. Augusti.
Secundus, Fidentianus, & Varicus mart. in Africa. 15. Nouembris.
Secundus mart. Niceæ, ſuprà cum Dario.19. Dec.
Secundus mar. Nicomedię, ſuprà cũ Cyriaco 19. Dec.
Secũdus mart. in Africa, ſuprà cũ Dominico.29. Dec.
Securus mart. in Africa, infrà eum Seuero.2. Dec.
Sedophe mart. in Scythia, ſupra cum Marino. 5. Iulij.
Seleucus mart. Cæſareæ ſub Maximino, ſuprà cũ Porphyrio.16. Februarij.
Seleucus confeſſor in Syria, 24 Martij.
Seleſius mart. Alexandriæ ſub Maximino, ſuprà eum Hieronide.12. Septembris.
Senator epiſcopus Mediolanenſis.28. Maij.
Senator, Albani.26. Septembris.
Sennen mar Rom, ſub Decio, ſuprà cũ Abdon, 30. Iul.
Septem Virgines & mart. Sirmij.9. Aprilis.
Septem latrones mart. à B. Iaſone conuerſi.29. Aprilis.
Septem Fratres mart. Romæ ſub Antonino, ſc. Ianuarius, Felix, Philippus, Siluanus, Alexander, Vitalis, & Martialis. 10. Iulij.
Septem dormientes Epheſi, ſc. Maximianus, Malchus, Martinianus, Dionyſius, Ioannes, Serapion, & Conſtantinus.27. Iulij.
Septem fratres Machabæi, & mater eorum, mart. Antiochiæ ſub Epiphane. 1. Augusti.
Septimus monachus mart. Carthagine ſub Hunnerico, ſuprà cum Liberato.17. Augusti.
Septimus lector mart. Venuſię ſub Dioclet. ſuprà eum Felice.24. Octobris.
Septuagintaduo Martyres Sirmij.23. Februarij.
Septuagintanouem Martyres in Sicilia ſub Dioclet. 21. Februarij.
Sequanus presbyter Lingonien. 19. Septembris.
Seraphina in ciuitate Mamienſi.29. Iulij.
Serapia virgo & mart. Romæ ſub Hadriano. 3. Sept.
Serapion mart. in Ægypto ſub Numeriano, infra eum Victorino 25. Februarij.
Serapion mart. Alexandriæ, ſuprà cũ Cęreale.28. Feb.
Serapion epiſcopus Thmueos.21. Martij.
Serapion lector mart. Pentapoli, infrà cum Theodoro. 26. Martij.
Serapion mart. ſub Seuero.13. Iulij.
Serapion, Epheſi, ſuprà in, Septem dormientes.27. Iul.
Serapion mart. Romæ, ſupra cum Herma.18. Aug.
Serapion mar. in Ponto, ſuprà cũ Marcellino.27. Aug.
Serapion mart. Alexandriæ ſub Maximino, ſupra cum Hieronide.12 Septembris.
Serapion epiſcopus Antiochenus.30. Octobris.
Serapion mart. Alexandriæ ſub Decio.14. Nouembr.
Serena vxor Diocletiani, Romæ.16. Augusti.
Sereni duo mart. Alexandriæ ſub Seuero, ſuprà cum Plutarcho.28. Iunij.
Sergius martyr Cæſareæ.24. Februarij.

Sergius mart. in Apulia ſub Traiano, ſuprà cum Mauro. 27 Iulij.
Sergius Papa Romæ. 9. Septembris.
Sergius & Bacchus mart. Auguſtæ Euphrateſiæ ſub Maximiano. 7. Octobris.
Serotina mart. Romæ, ſuprà cum Donata. 31. Dec.
Seruandus & Germanus mart. in Hiſpania ſub Diocleт. 23. Octobris.
Seruatius epiſcopus Tungrenſis. 13. Maij.
Seruilianus mart. Romæ ſub Traiano, infrà cũ Sulpicio. 20. Aprilis.
Seruilius mart. in Iſtria, infrà eum Zoello. 24. Maij.
Seruulus mar. Adrumeti, infrà eum Verulo. 21. Febr.
Seruulus confeſſor Romæ. 23. Decembris.
Seruus ſubdiaconus mart. Carthagine ſub Hunnerico, ſuprà cum Liberato. 17. Auguſti.
Seruus mart. Tubuibi ſub Hunnerico. 7. Decembris.
Seruusdeus monachus mart. Cordubæ, ſuprà cũ Gumeſindo. 13. Ianuarij.
Seruusdeus mar. Cordubæ, ſuprà cũ Rogello. 16. Sept.
Senera virgo Treuiris. 20. Iulij.
Seuerianus & Aquila mart. Cæſareæ. 23 Ianuarij.
Seuerianus epiſcopus Scythopolis, & mart. 21. Febr.
Seuerianus mart. ſub Dioclet. ioſ. cũ Victore. 20. Apr.
Seuerianus miles mart. Sebaſtæ ſob Licinio. 9. Sept.
Seuerianos mart. Romæ ſub Dioclet. ſuprà in, Quattuor coronati. 8. Nouembris.
Seuerinus epiſcopus Neapolitanos. 8. Ianoarij.
Seuerinus abbas, Noricorum apoſtolus. 8. Ianuarij.
Seuerinus abbas Agaonenſis. 11. Februarij.
Seuerinus epiſcopus Septem pedanus. 8. Iunij.
Seuerious mart. ſuprà cum Lucia. 6. Iulij.
Seuerinus mart. Nouocomi. ſup. cũ Carpoph. 7. Aug.
Seuerinus epiſcopus Colonienſis. 23 Octobris.
Seuerinus monachos Tibure. 1. Nouembris.
Seuerinus, Exuperius, & Felicianus mart. Viennæ. 19 Nouembris.
Seuerinus monachus Lutetiæ. 27 Nooembris.
Seuerinus epiſcopus Treuirenſis. 21. Decembris.
Seuerus mart. Alexandriæ, ſuprà cum Petro. 11. Ian.
Seuerus epiſcopus Raoennæ 1. Februarij.
Seuerus presbyter in prouincia Valeriæ 15. Febr.
Seuerus epiſcopus Neapolitan. 30. Aprilis.
Seuerus presbyter Viennen. 8 Auguſti.
Seuerus, & Memnon centurio mart 20. Auguſti.
Seuerus presbyter Vrbeueten. 1. Octobris.
Seuerus epiſcopus Treuirenſis. 15. Octobris.
Seuerus presbyt. mart Hadrianopoli ſub Iuliaoo, ſuprà cum Philippo. 22. Octobris.
Seuerus epiſcopus Barcinonen. & mart. 6. Nouembr.
Seuerus mart. Romæ ſub Dioclet. ſuprà in, Quattuor Coronati. 8. Nouembris.
Seuerus, Securus, Ianuarius, & Victorinus mart. in Africa. 2. Decembris.
Seuerus mar. Alexandriæ, ſuprà cũ Manſueto. 30. Dec.
Sex Virgines & mart. Nicomediæ ſub Maximiano. 19. Maij.
Sexaginta Martyres Coloniæ in Africa. 30 Auguſti.
Sexcenti ſexaginta Martyres Alexandriꝗ ſub Maximino, ſuprà cum Fauſto. 26. Nouembris.
Sextus mart. Catanæ, infrà cum Stephana. 31. Dec.
Sidonius epiſcopus Aruernenſis. 23. Auguſti.
Sidronius mart. Senonenſis. 11. Iolij.
Sigiſmundus Rex Burgundiæ, & mart. 1. Maij.
Silas Apoſtolorum diſcipulus in Macedonia. 13. Iolij.
Siluanus epiſcopus Emiſſenos, & alij duo mart. ſub Maximino. 6. Februarij.
Siluanus mart. in Africa, ſuprà cum Lucio. 18. Febr.
Siluanus epiſeopos in Phœnicia, mart. ſub Dioclet. infrà eum Tyrannione. 20. Februarij.
Siluanus mart. in Africa, ſuprà cum Cyrillo. 8. Martij.
Siluanus epiſcopus Gazæ & mart. cum plurimis clericis ſub Maximino. 4. Maij.
Siluanns mart. Romæ. 5. Maij.
Siluanus mart. in Iſtria, infra eum Zoello. 24. Maij.
Siluanus mart Romæ ſub Antonino, ſupra in Septem fratres. 10. Iulij.
Siluanus mart. in Piſidia, ſuprà cum Bianore. 10. Iulij.
Siluanus mart. Ancyræ, ſuprà eum Ruffino 4. Sept.
Siluanus confeſſor Bituricеo. 22. Septembris.
Siluanus mar. ſub Maximin. ſuprà cũ Dõnino. 5. Nou.
Siluanus epiſcopus Troade 2. Decembris.
Siluerius Papa & mart. in inſula Pontia. 20. Ionij.
Silueſter epiſcopus Cabilonen. 20. Nouembris.
Silueſter Papa Romæ. 31. Decembris.
Siluanns epiſcopus in Campania. 10. Februarij.
Siluinus epiſcopus Toloſanus. 17. Februarij.
Siluinus epiſcopus Veronenſis. 12. Septembris.
Siluinus epiſcopus Brixienſis. 28 Septembris.
Siluius mar. Alexaodriæ, ſuprà cum Aratore. 21. Apr.
Similianus epiſcopus Nannetenſis. 16. Iunij.
Simitrius presbyt. & alij xxij. mart. Romæ ſub Antonino. 26. Maij.
Simon puer mart. Tridenti. 24. Martij.
Simon Chananæus & Thaddæus Apoſtoli, mart. in Perſide. 28. Octobris.
Simplicianus epiſcopus Mediolanen. 16. Auguſti.
Simplicianus mar. Catanæ, infrà cũ Stephano. 31. Dec.
Simplicius Papa Romæ. 2. Marõj.
Simplicius ſenator mart. Romę ſub Alexandro, ſuprà cum Calepodio. 10. Maij.
Simplicius epiſc. Fauſinæ, & mart. ſub Diocl. 15. Maij.
Simplicius epiſcopus Auguſtodunen. 24. Iunij.
Simplicius, Fauſtinus, & Beatrix mart. Romæ ſub Dioclet. 29. Iulij.
Simplicius mart. Romę ſub Dioclet. ſuprà cũ Claudio. 8. Nouembris.
Simplicius epiſcopus Veronenſis. 20. Nouembris.
Simplicius mart. in Africa ſub Decio, ſuprà cum Quincto. 18. Decembris.
Sindulphus confeſſor Rhemen. 20. Octobris.
Sindulphus epiſcopus Vienoen. 10. Decembris.
Sirenus monachus martyr Sirmij ſub Maximiano. 23. Februarij.
Siricius mart. Adrumeti, infrà cum Verulo. 21. Febr.
Sindon epiſcopus. 1. Ianuarij.
Siſenandus leuita & mart. Cordubæ. 16. Iulij.
Siuiardus abbas apud Cenomanos. 1. Martij.
Siſinius diaconus, Diocletius, & Florentius mar. Auximi ſub Dioclet. 11 Maij.
Siſinius, Martyrius, & Alexander mart. Anauniæ. 29. Maij.
Siſinius mart. Cyzici ſub Dioclet. 23. Nouembris.
Siſinius diaconus mart. Romæ ſub Maximiano, ſuprà cum Saturnino. 29. Nouembris.
Smaragdus mart. Romæ ſub Maximiano, ſuprà eum Cyriaco. 16. Martij. & 8. Auguſti.
Sobel Ægyptius mart. ſuprà cum Cantidio. 5. Auguſt.
Socrates & Dionyſius mart. 19. Aprilis.
Socrates & Stephanus mart. in Britannia. 17. Septem.
Sotemnius epiſcopus Carnutenſis. 25. Septembris.
Solochanus, & ſocij milites mart. Chalcedone ſub Maximiano. 17. Maij.
Solutor mart. Rauennæ ſub Dioclet. infrà cum Valentino 13. Nouembris.
Solutor miles mart. Taurini ſub Maximiano, ſuprà eom Octauio. 20. Nouembris.
Sopatra virgo Conſtaotinopoli, ſuprà cum Euſtolia. 9. Nouembris.
Sophia virgo & mart. Firmij. 30. Aprilis.
Sophia & Irenes mart. 18. Septembris.
Sophia vidua Romæ. 30. Septembris.
Sophonias propheta in Iudæa. 3. Decembris.
Sophronius epiſeopus Hieroſolymitan. 11. Martij.
Sophronios epiſcopus in Cypro. 8. Decembris.
Soſipatrus B. Pauli diſcipulus, Beroeæ. 25. Iunij.

Soſius

Soſius diaconus mart. Puteolis ſub Dioclet. ſuprà eum Ianuario. 19. & 23. Septembris.
Soſthenes & Victoc mart. Chalcedone ſub Dioclet. 10. Septembris.
Soſthenes B. Pauli diſcipulus, Corinthi, 28. Nouemb.
Soter Papa & mart. Romæ, 22. Aprilis.
Soteris virgo & mart. Rome. 16. Februarij.
Sozon mart. Pompeiopoli ſub Maximiano. 7. Sept.
Specioſus monachus Romæ. 15. Martij.
Speratus mart. Carthagine, ſuprà in Scillitani mart. 17. Iulij.
Spes abbas Nurſię. 28. Martij.
Spes virgo & mart. Romæ ſub Hadriano, ſuprà cum Fide. 1. Auguſti.
Speuſippus, Eleuſippus, & Meleuſippus mart. Lingonis ſub M. Aurelio. 7. Ianuarij.
Spiridion epiſcopus in Cypro, confeſſ. ſub Maximiano. 14. Decembris.
Stachys epiſcopus Conſtantinopolitan. 31. Octob.
Stacteus mart. Tibure ſub Hadriano, infrà cum Symphoroſa. 18. Iulij.
Stacteus mart. Romæ. 28. Septembris.
Staniſlaus epiſcopus Cracouienſis. & mart. 11. Apr.
Stephanus epiſcopus Lugdunenſis. 13. Februarij.
Stephanus abbas Reate. 13. Februarij.
Stephanus mart. in Ægypto, infra eum Victore. 1. Apr.
Stephanus abbas Ciſtertienſis, 17. Aprilis.
Stephanus epiſcopus Antiochenus, & mart. 25. Apr.
Stephanus mart. Tarſi, ſuprà eum Caſtore. 27. Aprilis.
Stephanus Papa & mar. Romę ſub Valeriano 2. Aug.
Stephanus ſubdiaconus mart. Romæ ſub Valeriano, infrà eum Xyſto. 6 Auguſti.
Stephanus Hungarorum Rex 20. Auguſti.
Stephanus mart. in Britannia, infrà cum Socrate. 17. Septembris.
Stephanus mart. in Hiſpania, ſuprà eum Honorio. 21. Nouembris.
Stephanus mart. Antiochiæ ſub Dioclet. 22. Nouem.
Stephanus iunior, Baſilius, Petrus, Andreas, & ſocij CCCXXXIX. monachi mar. Conſtantinopoli ſub Copronymo 28. Nouembris.
Stephanus mart. in Africa, ſuprà cum Claudio. 3. Dec.
Stephanus protomartyr, Hieroſolymis. 26. Decembr.
Eius Octaua. 2. Ianuarij.
Eiuſdem inuentio. 3. Auguſti.
Eiuſdem Tranſlatio Romæ. 7. Maij.
Stephanus, Pontianus, Attalus, Fabianus, Cornelius, Sextus, Flos, Quinctianus, Mineruinus, & Simplicianus mart. Catanæ. 31. Decembris.
Stercatius mart. Emeritæ ſub Dioclet. infrà eum Victore. 24. Iulij.
Straton, Philippus, & Eutychianus mart. Nicomedię. 17. Auguſti.
Straton martyr. 9. Septembris.
Straton mart. Alexandriæ ſub Maximino, ſuprà cum Hieronide. 12. Septembris.
Stratonicus mart. Singidoni ſub Licinio, ſuprà cum Hermylo. 13 Ianuarij.
Stylianus anachorita Hadrianopoli. 26. Nouembris.
Styriacus mart. Sebaſtæ ſub Licinio, ſuprà cum Cartero. 2 Nouembris.
Succeſſus mart. in Africa, ſuprà cum Paulo. 19. Ian.
Succeſſus mar. in Africa, ſuprà eum Rogato. 28. Martij.
Succeſſus mart. ſuprà in, XVIII. Mart. Cæſarauguſt. 16. Aprilis.
Succeſſus mart. in Africa, ſuprà eum Petro. 9. Dec.
Suitbertus epiſcopus Verdenſis. 1. Martij.
Sulpicius Pius epiſcopus Bituricenſis. 17. Ianuarij.
Sulpicius Seuerus epiſcopus Bituricen. 29. Ianuarij.
Sulpicius & Seruilianus mart. Romæ ſub Traiano. 20. Aprilis.
Superius mart. Valencenis, ſuprà cum Saluio. 26. Iun.
Suranus abbas. 24. Ianuarij.
Suſanna, Marciana, & Palladia mart. cum filijs paruulis. 24. Maij.
Suſanna virgo & mart. Romæ ſub Dioclet. 11. Aug.
Suſanna & Martha mart. 20 Septembris.
Suuithunus epiſcopus Vuintonien. 2. Iulij.
Syagrius epiſcopus Auguſtodunen. 27. Auguſti.
Syeus & Palatinus mart. Antiochiæ. 30. Maij.
Symeon Stylites, monachus Antiochiæ 5. Ianuarij.
Symeon epiſ. Hieroſolym. mar. ſub Traiano. 18. Febr.
Symeon epiſcopus Seleuciæ, centum epiſcopi & alij clerici, Vſthazanes, Abedechalas & Ananias presb. Puſicius, & filia eius virgo, mart. in Perſide ſub Sapore. 21. Aprilis.
Symeon monachus Treuiris. 1. Iunij.
Symeon cognomento Salum, Emeſæ. 1. Iulij.
Symeon monachus in agro Mantuano. 26. Iulij.
Symeon Stylites iunior. 3. Septembris.
Symeon ſenex. 8. Octobris.
Symmachus Papa Romæ. 19. Iulij.
Symphorianus mart. Romæ, ſuprà cũ Claudio. 7. Iul.
Symphorianus mart. Auguſtoduni ſub Aureliano. 22. Auguſti.
Symphorianus mart. Romæ ſub Dioclet. ſuprà eum Claudio. 8. Nouembris.
Symphoroſa mart. in Campania ſub Dioclet. ſuprà eum Ariſtone. 2. Iulij.
Symphoroſa, & ſeptem eius filij, Creſcens, Iulianus, Nemeſius, Primitiuus, Iuſtinus, Stacteus, & Eugenius mart. Tibure ſub Hadriano. 18. Iulij.
Symphronius mar in Africa, ſuprà cum Felice 3. Feb.
Symphronius, Olympius, Theodulus, & Exuperia mart. Romæ 26. Iulij. & 31. Octobris.
Syncletica, Alexandriæ. 5. Ianuarij.
Syndimius mar. Nicomed. ſuprà cũ Cyriaco. 19. Dec.
Syneſius & Theopompus mart. 21. Maij.
Syneſius lector mart. Romæ ſub Aureliano. 12. Dec.
Syntyches, Philippis. 22. Iulij.
Syrus epiſcopus Papienſis. 9. Decembris. & cum Iuuentio eiuſdem vrbis epiſcopo. 12. Septembris.
Syrus epiſcopus Genuenſis. 29. Iunij.

T

TAMMARUS confeſſor in Campania, ſuprà, eum Priſco. 1. Septembris.
Tabula mart. ſub Sapore, ſuprà in, Martyres plurimi in Perſide. 22. Aprilis.
Tatiana mart. Romæ ſub Alexandro. 12 Ianuarij.
Tatianus diaconus martyr Aquileię ſub Numeriano, ſuprà eum Hilario. 16. Martij.
Tatianus mart. in Phrygia ſub Iuliano, ſuprà cum Macedonio. 12. Septembris.
Tatio mart. in Iſauria ſub Dioclet. 24. Auguſti.
Tatta mart. Damaſci. ſuprà eum Paulo. 25 Sept.
Taurinus epiſcopus Ebroicenſis. 11. Auguſti.
Tenno mart. Amphipoli, ſuprà cum Aucto. 7. Nou.
Tecla mart. Romæ, ſuprà eum Petro. 26 Martij.
Tecla mart. in Palæſtina ſub Dioclet. infrà eum Timotheo. 19. Auguſti.
Tecla, Adrumeti, ſuprà cum Boniſacio 30. Auguſti.
Tecla virgo & mart. Aquileiæ ſub Nerone, ſuprà eum Euphemia, 3. Septembris.
Tecla virgo & mart. Iconij ſub Nerone. 23. Sept.
Tecla abbatiſſa in Germania. 15. Octobris.
Teleſphorus Papa & mart. Romæ ſub Antonin. 5. Ian.
Terentianus epiſcopus Tudertinus mart ſub Hadriano. 1. Septembris.
Terentius, Africanus, Pompeius, & ſocij mart. in Africa ſub Decio. 10. Aprilis.
Terentius epiſcopus Iconij, & mart. 21. Iunij.
Terentius mart. Tuderti ſub Dioclet. ſuprà eum Fidentio. 27 Septembris.
Tertius confeſſor in Africa ſub Hunnerico, ſuprà cum Dionyſia. 6. Decembris.

Tertulla virgo & mart. Cirthæ ſub Valeriano , ſuprà cum Æmiliano.29. Aprilis.
Tertullianus epiſcopus Bononien.27.Aprilis.
Tertullinus presbyt. & mart. Romæ ſub Valeriano. 4.Auguſti.
Thaddæus Apoſt.mart. in Perſide, ſuprà cum Simone 28.Octobris.
Thæa mart.in Palæſtina,ſuprà cum Meuri.19.Dec.
Thaialæus, Aſterius, Alexander, & ſocij mart. Edeſſæ ſub Numeriano. 20.Maij.
Thalus mart. Laodiceæ ſub Dioclet. infrà cum Trophimo 11.Martij.
Thamel, & ſocij mart. ſub Hadriano.4.Septembris.
Tharacus, & Probus, & Andronicus mart. Tarſi ſub Dioclet. 11.Octobris.
Tharaſius epiſcopus Conſtantinopolitan 25. Febr.
Tharſicius.Zoticus, Cyriacus, & ſocij mart. Alexandriæ.31.Ianuarij.
Tharſicius acolythus mart.Romæ 15.Auguſti.
Tharſilla virgo Romæ.24.Decembris.
Thecuſa virgo mar. Ancyrę, infrà cũ Theod.18.Maij.
Themiſtocles mart.in Lycia ſub Decio. 21. Decembr.
Theoctiſtes virgo in Paro inſula 10 Nouembris.
Theodardus epiſcopus Lodienſis, & mart. 10.Sept.
Theodemirus monachus mart.Cordubæ 25.Iulij.
Theodora mart Nicææ, infrà cum Theuſeta.13.Mart.
Theodora mart.Romæ ſub Hadriano 1.Aprilis.
Theodora virgo, & Didymus mart. Alexandriæ ſub Dioclet.28. Aprilis.
Theodora virgo mart.Tarracinæ ſub Domitiano, ſuprà cum Flauia Domitilla.7.Maij.
Theodora pœnitens, Alexandriæ, 11.Septembris.
Theodora Romæ ſub Dioclet. 17.Septembris.
Theodoricus presbyt.Rhemenſis.1.Iulij.
Theodorus monachus in Ægypto.28.Decembris.
Theodorus mart.Heracleæ ſub Licinio.7.Februarij.
Theodorus mar.Romæ, ſuprà cũ Alexãdro.17.Mart.
Theodorus epiſc.Irenæus diaconus, Serapion & Ammonius lectores mart. Pentapoli.26.Martij.
Theodorus & Pauſilippus mar.ſub Hadriano.15.Apr.
Theodorus Trichinas.20.Aprilis.
Theodorus epiſcopus Anaſtaſiopolis.22. Aprilis.
Theodorus epiſcopus Bononienſis.5.Maij.
Theodorus epiſcopus Papienſis 20.Maij.
Theodorus epiſ.Cyrenenſis, cõfeſſ.ſub Dioclet.4. Iul.
Theodorus mart. Romæ ſub Gallieno , ſuprà cum Lucilla.29.Iulij.
Theodorus mar Nicomediæ, infrà cum Zenone.2.Sep.
Theodorus, Oceanus, Ammianus, & Iulianus mart. ſub Maximiano 4.Septembris.
Theodorus mart.Conſtantinopoli ſub Valente, infrà cum Vrbano.5.Septembris.
Theodorus mart. Hadrianopoli ſub Maximiano, ſuprà cum Maximo.15.Septembris.
Theodorus epiſcopus Cantuarienſis.19.Septembris.
Theodorus, Philippa eius mater, & ſocij mart. Pergę ſub Antonino.20.Septembris.
Theodorus presb,mar. Antiochię ſub Iuliano.23.Oct.
Theodorus abbas Viennæ.29 Octobris.
Theodorus miles mar.Amaſeę ſub Maximian.9. No.
Theodorus epiſcopus Ægyptius, mart. Alexandriæ ſub Maximino, ſuprà cum Fauſto. 26. Nouembris.
Theodorus mar. Antiochiæ, ſuprà cũ Polycar.7. Dec.
Theodorus mart. Antiochiæ, ſuprà cũ Druſo 14.Dec.
Theodorus mart. Romæ ſub Valeriano , ſupra cum Irenæo.15.Decembris.
Theodorus mãſionarius Eccl.S. Petri, Romę 16.Dec.
Theodorus monachus, & Theophanes epiſcopus Nicænus, confeſſores Conſtantinopoli ſub Leone & Theophilo.27.Decembris.
Theodoſia mart in Paphlagonia, ſuprà cum Alexandra.20.Martij.
Theodoſia mart.ſuprà cum Domitio.23.Martij.
Theodoſia virgo Tyria mart.Cæſareæ ſub Maximino. 2.Aprilis.
Theodoſia, & aliæ x 1 1. mart. Cæſareæ ſub Dioclet. 29.Maij
Theodoſius cœnobiarcha in Cappadocia 11. Ianuar.
Theoduſius mart.ſupra cum Quadrato 26.Martij.
Theodoſius epiſcopus Antiſiodorenſis.17.Iulij.
Theodoſius, Lucius, Marcus, & Petrus milites mart. Romæ 25 Octobris.
Theodota mart. Conſtantinopoli ſub Leone Iconoclaſta.17.Iulij.
Theodota, cum Euodio, & alijs duobus filijs mart. Nicææ.2. Auguſti.
Theodotus mart in Africa, ſuprà cũ Aquilino.4. Ian.
Theodotus epiſc.Cyrinię cõfeſſor ſub Licinio 6.Maij.
Theodorus, Thecuſa, Alexandra, Claudia, Faina, Euphraſia, Matrona, & Iulitta virg. & mart. Ancyræ. 18. Maij.
Theodotus mart.in Scythia, ſuprà cum Marino. 5.Iul.
Theodotus, Ruffina, & Ammia, Cæſareæ.31.Auguſt.
Theodotus epiſcopus Laodiceæ.2.Nouembris.
Theodotus mar.Heraclę, ſuprà cũ Clemente.14 Nou.
Theodulphus epiſcopus Laubienſis.24.Iunij.
Theodulus mart.Cæſareæ.17.Februarij.
Theodulus presbyter Antiochiæ.23.Martij.
Theodulus, Aneſius, Felix, Cornelia, & ſocij mart. in Africa.31.Martij.
Theodulus lector mart Theſſalonicæ ſub Maximiano, ſuprà cum Agathopode.4.Aprilis.
Theodulus mart.ſub Hadriano, ſuprà cum Exuperio. 2.Maij.
Theodulus presb.mart. Romę ſub Traiano, ſuprà cum Alexandro Papa.3 Maij.
Theodulus mar.in Phœnicia, ſuprà cũ Leōtio.18 Iun.
Theodulus mar.Romę, ſuprà cũ Symphronio.26.Iul. & 31.Octobris.
Theodulus mart.in Phrygia ſub Iuliano , ſuprà cum Macedonio.12.Septembris.
Theodulus, Saturninus, Euporus, Gelaſius, Eunicianus, Zeticus, Cleomenes, Agathopus, Baſilides, & Euariſtus mart. in Creta ſub Decio.23.Decembris.
Theogenes mar.in Helleſpõto, ſuprà cũ Cyrino.3.Ian.
Theogenes epiſcopus Hipponen.& alij xxxvi. mart. ſub Valeriano.26 Ianuarij.
Theogonius mart.Edeſſæ ſub Maximiano, ſuprà cum Baſſa.21.Auguſti.
Theonas mart.in Cilicia ſub Dioclet.infrà cum Zoſimo 3 Ianuarij.
Theonas mart.ſub Dioclet.infrà cũ Victore.20. Apr.
Theonas epiſcopus Alexandrinus. 23.Auguſti.
Theoneſtus epiſcopus Altini, & mart. 30.Octobris.
Theonilla mart. Ægææ ſub Dioclet. ſuprà cũ Claudio,23. Auguſti.
Theopemptus mar.in Cilicia ſub Dioclet. infrà cum Zoſimo.3.Ianuarij.
Theophanes monachus Conſtantinopoli , confeſſor ſub Leone Armeno.12.Martij.
Theophanes, & ſocij Conſtantinopoli 4. Decembris.
Theophanes monachus epiſcopus Nicænus , ſuprà cum Theodoro.27.Decembris.
Theophila virgo mart.Nicomediæ ſub Dioclet, ſuprà cum Inde.28.Decembris.
Theophilus diaconus , & Helladius mart. in Libya. 8.Ianuarij.
Theophilus ſcholaſticus mart.Cæſareæ.6.Februarij.
Theophilus mart.ſuprà cum Saturnino 6.Febr.
Theophilus mart.Romæ, ſuprà cũ Macario.28. Feb.
Theophilus epiſcopus Cæſarienſis. 5 Martij.
Theophilus epiſcopus Nicomedienſis.7. Martij.
Theophilus epiſcopus Brixienſis.27.Aprilis.
Theophilus prætor mart.in Cypro.22.Iulij.
Theophilus mart.ſub Dioclet.infrà cum Trophimo. 23 Iulij.

Theophilus

Theophilus mart. Alexandriæ, ſuprà cum Ammone. 8. Septembris.
Theophilus monachus Conſtantinopoli, confeſſ. ſub Iſaurico. 2. Octobris.
Theophilus epiſcopus Antiochenus. 13. Octobris.
Theophilus mart. Cæſareæ ſub Decio, ſuprà cũ Germano. 3. Nouembris.
Theophilus miles mart. Alexandriæ, ſuprà cum Ammone. 20. Decembris.
Theopiſtes & Theopiſtus mart. Romæ ſub Hadriano. ſuprà cum Euſtachio 20 Septembris.
Theopompus mart. ſuprà cum Syneſio. 21. Maij.
Theoprepides mart. ſuprà cum Phileto. 27. Martij.
Theonicus mart. Antinoi, ſuprà cum Ariano. 8. Mart.
Theotimus epiſcopus Tomis. 20 Aprilis.
Theotimus mart. ſub Maximino, ſuprà cum Domnino. 5. Nouembris.
Theotimus & Baſilianus mart. Laodiceæ. 18. Dec.
Theotimus mart. Tripoli, ſuprà cũ Luciano. 24 Dec.
Theſpeſius mart. in Cappadocia ſub Alexãdro. 1. Iun.
Theſpeſius mart. Nicææ ſub Maximino, ſuprà cũ Euſtachio. 20 Nouembris.
Theſſalonica mart. Amphipoli, ſup. cũ Aucto. 7. Nou.
Theuſeta, Horres, Theodora, Nymphodora, Marcus, & Arabia mart. Nicææ. 13. Martij.
Thomaides mart. Alexandriæ. 14. Aprilis.
Thomas Aquinas Ord. Præd. in monaſt. Foſſæ nouæ. 7. Martij.
Thomas epiſcopus Herfordienſis. 2. Octobris.
Thomas monachus Antiochiæ. 18. Nouembris.
Thomas Apoſtolus mart. Calaminæ. 21. Decembris.
Eius Vigilia. 20. Decembris.
Eiuſdem Tranſlatio, Edeſſæ 3. Iulij.
Thomas epiſcopus Cantuarien. & mart. 29 Decemb.
Thraſeas epiſcopus Eumeniæ, mart. Smyrnæ. 5. Oct.
Thraſon, Pontianus, & Prætextatus mart. Romæ ſub Maximiano. 11. Decembris.
Thyrſus & Proiectus mart. 24. Ianuarij.
Thyrſus, Leocius, & Callinicus mart. Apolloniæ ſub Decio. 28. Ianuarij.
Thyrſus mart. Alexand. ſuprà cum Saturnino 31. Ian.
Thyrſus diaconus mart. Auguſtoduni, ſuprà cum Andochio. 24. Septembris.
Tiberius, Modeſtus, & Florentia mart. in territ. Agathenſi ſub Dioclet. 10. Nouembris.
Tiburtius, Valerianus, & Maximus mart. Romæ ſub Alexandro. 14. Aprilis.
Tiburtius mart. Romæ ſub Dioclet. 11. Auguſti.
Tiburtius mar. in Sabinis, ſuprà cũ Hyacintho. 9. Sep.
Tigides & Remedius epiſcopi, in oppido Vapingo. 3. Februarij.
Tigrios presbyt. & Eutropius lector mart. Conſtantinopoli. 12. Ianuarij.
Timolaus, duo Dionyſij, Pauſides, Romulus, duo Alexandri, & Agapius mart. Cæſareæ ſub Dioclet. 24 Martij
Timon diaconus de VII. mart. Corinthi. 19. Aprilis.
Timotheus diſcipulus B. Pauli, epiſcopus Epheſinus, & mart. 24. Ianuarij.
Eiuſdem Tranſlatio, Conſtantinopoli. 9. Maij.
Timotheus mart. Romæ, ſub Antonino ſuprà cum Marco. 24 Martij.
Timotheus & Diogenes mart. in Macedonia. 6. Apr.
Timotheus & Maura mart. in Thebaide. 3. Maij.
Timotheus, Polius, & Eutychius diaconi mar. in Mauritania. 21. Maij.
Timotheus mart. Romæ, ſuprà cũ Fauſtino. 22. Maij.
Timotheus epiſc. Pruſiadis, mart. ſub Iulian. 10. Iunij.
Timotheus, Tecla, & Agapius mart. in Palæſtina ſub Dioclet. 19. Auguſti.
Timotheus mart. Romæ. 22. Auguſti.
Timotheus & Apollinaris mart. Rhemis. 23. Aug.
Timotheus & Fauſtus mar. Antiochiæ. 8 Septembris.
Timotheus diaconus mart. in Mauritania. 19. Dec.
Titianus epiſcopus Opitergij. 16. Ianuarij.
Titianus epiſcopus Brixienſis 3 Martij
Titus diſcip. B. Pauli, & Cretenſium epiſcopus 4. Ian.
Titus diaconus mar. Romæ ſub Gothis. 16. Auguſti.
Tobias mart. Sebaſtæ ſub Licinio, ſuprà cum Carterio. 2. Nouembris.
Torpes mart. ſub Nerone, Piſis in Toſcia. 17. Maij.
Torquatus epiſcopus Accitanus, Cteſiphon, Secũdus, Indaletius, Cæcilius, Heſychius, & Euphraſius epiſcopi in Hiſpaniâ. 15 Maij.
Totnanus diaconus mart. Herbipoli, ſuprà cum Chyliano. 8. Iulij.
Tranquillinus mart. Romæ ſub Dioclet 6. Iulij.
Transfiguratio Domini in monte Thabor. 6 Auguſti.
Tranſlatio ſancti Andreæ Apoſtoli, Conſtantinopoli. 9. Maij.
Auguſtini epiſcopi, Papiæ. 28. Februarij.
Dominici Ord. Præd. Bononiæ 24 Maij.
Franciſci confeſſoris, Aſſiſij. 25. Maij.
Frigdiani epiſcopi Lucenſis. 18 Nouembris.
Gregorij Nazianzeni, Romæ. 11. Iunij.
Herculani epiſcopi & mart Peruſiæ. 1. Martij.
Hieronymi presbyteri, Romæ. 9. Maij.
Ignatij epiſcopi & mart. Antiochiæ. 17. Decembris.
Ioannis Chryſoſtomi, Conſtantinopoli. 27. Ian.
Iulianæ virginis & mart. Cumis 16. Februarij.
Lucæ Euangeliſtæ, Conſtantinopoli. 9. Maij.
Marci Euangeliſtæ, Venetijs. 31. Ianuarij.
Mariæ Iacobi, Verolis. 25. Maij.
Marinæ virginis, Venetijs. 17. Iulij.
Martini epiſcopi, Turonis. 4. Iulij.
Matthæi Apoſtoli, Salerni. 6. Maij.
Monicæ matris S. Auguſtini, Romæ 9. Aprilis.
Nicolai epiſcopi Myreæ, Barij in Apulia. 9. Maij.
Stephani protomartyris, Romæ 7. Maij.
Thomæ Apoſtoli, Edeſſæ. 3. Iulij.
Timothei Epheſiorũ epiſc. Conſtantinop 9. Maij.
Trecenti Martyres Carthagine ſub Valeriano. 24. Auguſti.
Trecenti Martyres Coloniæ ſub Maximiano. 15. Aug.
Trecenti & decem Martyres in Perſide. 9 Maij.
Trecenti decem & octo Martyres Coloniæ ſub Maximiano, ſuprà cum Gereone. 10. Octobris.
Trecenti triginta nouem Monachi mart. Conſtantinopoli ſub Copronymo, ſuprà cũ Stephano 28 Nou.
Trecenti quinquaginta Monachi martyres in Syria. 31. Iulij.
Trecenti ſeptuaginta quinque Martyres ſub Decio, ſuprà cum Paramone. 29. Nouembris.
Tres milites mart Romæ ſub Nerone. 2. Iulij.
Tres pueri in Babylonia. 16. Decembris.
Triginta milites mart Romę ſub Dioclet. 1. Ianuarij.
Triginta milites mart. Antiochię, ſuprà cum Marco. 28. Septembris.
Triginta Martyres Romæ ſub Dioclet. 22. Decembr.
Triginta tres Martyres Nicææ. 16. Auguſti.
Triginta quatuor mar. Lugduni ſub Antonino, ſuprà cum Alexandro. 24. Aprilis.
Triginta ſeptem Martyres in Thracia. 20. Auguſti.
Triginta octo Monachi mart. in monte Sina. 14. Ian.
Triginta nouem Martyres in Palæſtina ſub Maximino 4 Maij.
Triphenes mart. Cyzici. 31. Ianuarij.
Triphina mart. in Sicilia, ſuprà cum Agathone. 5. Iul.
Tripos mart. Romæ ſub Aureliano, ſuprà cum Baſilide. 10. Iunij.
Troadius mart. Neocæſareæ ſub Decio 28. Decemb.
Troianus epiſcopus Santonenſis. 30 Nouembris.
Trophimus & Thalus mart. Laodiceæ ſub Dioclet. 11. Martij.
Trophimus & Eucarpius mart. 18. Martij.
Trophimus & Theophilus mart. ſub Dioclet. 23. Iul.

Trophimus, Sabbarius, & Dorimedon mart. Antiochiæ & Synnadæ ſub Probo. 19. Septembris.
Trophimus diſcip. B. Pauli, & epiſcopus Arelaten. 29. Decembris.
Trudo presbyter in pago Hasbanio. 23. Nouembris.
Tryphenna & Tryphoſa Iconij 10. Nouembris.
Tryphillus epiſcopus in Cypro. 13. Iunij.
Tryphon mart. in Africa, ſuprà cum Aquilino. 4. Ian.
Tryphon, & alij x11. mart. Alexandriæ. 3. Iulij.
Tryphoo & Reſpicius martyres, & Nympba virgo. 10 Nouembris.
Tryphonia vxor Decij, Romæ. 18. Octobris.
Tryphoſa, Iconij, ſupra cum Tryphenna. 10. Nouem.
Turianos epiſcopus in Britaonia. 13. Iulij.
Toribius epiſcopus Aſturicenſis. 16. Aprilis.
Tychicus B. Pauli diſcipulus, in Cypro. 29. Aprilis.
Tychon epiſcopus in Cypro 16. Iunij.
Tyrannio, Siluanus, Peleus, & Nilus epiſc. & Zenobius presbyt. mart. in Phœnicia ſub Dioclet. 20. Febr.

V

VALENS epiſcopus & mart. com tribus pueris. 21. Maij.
Valens diaconus, Paulus, & alij nouem mart. Cæſareæ ſub Maximino. 1. Iunij.
Valens epiſcopus Veronenſis. 26. Iulij.
Valẽtina virgo & mar. cũ ſocia in Palæſtina. 25. Iulij.
Valentinus presbyter & martyr Romæ ſub Claudio. 14. Februarij.
Valentinus epiſcopus Interamnen. & mar. 14. Febr.
Valentinus epiſcopus Treuiren. & mart. 16. Iulij.
Valentinus epiſcopus. 29. Octobris.
Valentinus presbyt. & Hilarius diaconus mart. Viterbij ſub Maximiano. 3. Nouembris.
Valentious, Felicianus, & Victorinus mart. Raneonæ ſub Dioclet. 11. Nouembris.
Valentinus, Solutor, & Victor mart. Rauennæ ſub Dioclet. 13. Nouembris.
Valentinus, Concordius, Naualis, & Agricola mart. Rauennæ ſub Maximiano. 16. Decembris.
Valentio mart. Doroſtori, ſuprà cũ Paſſicrate. 25. Maij.
Valeria mart. Mediolani. 28. Aprilis.
Valeria mar. Cæſareæ, infrà cum Zenaide. 5. Iunij.
Valeria virgo & mart. Lemouicis. 9. Decembris.
Valerianus mart. Romæ ſub Alexandro, ſuprà cum Tiburtio. 14. Aprilis.
Valerianus mar. Antiochię, ſuprà cũ Reſtitut. 23. Aug.
Valerianus mart. Alexandriæ ſub Maximino, ſuprà cum Hieronide. 12. Septembris.
Valerianus mart. Cabilonen. 15. Septembris.
Valerianus, Macrinus, & Gordianus mar. Nooiodunt. 17. Septembris.
Valerianus epiſcopus Aquileienſis. 27. Nouembris.
Valerianus, Vrbanus, Creſcens, Euſtachius, Creſconius, Creſcentianus, Felix, Hortulanus, & Florentianus epiſcopi & confeſſores in Africa. 28. Nou.
Valerianus epiſcopus in Africa ſub Geiſerico. 15. Dec.
Valerius epiſcopus Cæſarauguſtan. 18. Ianuarij.
Valerius diſcip. B. Petri, & epiſc. Treuiren. 29. Ianuarij.
Valerius & Ruffious martyres Sueſſione ſub Dioclet. 14 Iunij.
Valerius mart. in Africa, ſuprà cum Ruffino. 16 Nou.
Varicus mar. in Africa, ſuprà eum Secundo. 15. Nou.
Varus miles, & ſeptem Monachi mart. in Ægypto ſub Maximino. 19. Octobris.
Vbaldus epiſcopus Eugubinus. 16. Maij.
Vedaſtus epiſcopus Atrebatenſis. 6. Februarij.
Venantius epiſcopus & mart 1. Aprilis.
Venantius, & alij decem mart. Camerioi ſub Decio. 18. Maij.
Venantius abbas Turonis. 13. Octobris.
Venerius epiſcopus Mediolanenſis. 4. Maij.
Venerius eremita in inſula Palmaria. 13. Septembris.
Venerãda virgo mar. in Gallia ſub Antonino. 14. Nou.
Venerandus mar. Trecen ſub Aureliano 14. Nouem.
Venoſtianus Præſes mart. Spoleti ſub Maximiano, ſuprà cum Sabino. 30 Decembris.
Venuſtus mart. in Africa, ſuprà cũ Heliodoro. 6. Maij.
Venuſtus mar. Romę, ſuprà cum Fauſtino. 22. Maij.
Veranus epiſcopus in territorio Aurelianenſi. 19. Oct.
Veranus epiſcopus Lugdunen. 11. Nouembris.
Verecundus epiſcopus Veronenſis. 22. Octobris.
Verena virgo in territorio Conſtantien. 1. Septembr.
Verianus mart. in Tuſcia ſub Decio, ſuprà cum Secũdiano. 9. Auguſti.
Veriſſimus, Maxima, & Iulia mart. Vlyſipone ſub Dioclet. 1. Octobris.
Verulus, Secundinus, Siricius, Felix, Seruulus, Saturninus, Fortunatus, & alij xvi. mart. Adrumeti in perſecut. Vuandal. 21. Februarij.
Verus epiſcopus Viennenſis. 1. Auguſti.
Verus epiſcopus Salernitan. 23. Octobris.
Vetius Epagarbus mar. Lugduni ſub Antonino, ſuprà cum Photino. 2. Iunij.
Viator miniſter B. Iuſti, Lugduni 21. Octobris.
Viator epiſcopus Bergomenſis. 14 Decembris.
Victor mart. Ebreduni ſub Dioclet. infra cum Vincentio. 22. Ianuarij.
Victor mart. Alexandriæ, ſuprà cũ Saturnino. 31. Ian.
Victor mart. in Ægypto ſub Numeriano, infrà cum Victorino. 25. Februarij.
Victor confeſſor in territorio Archiacenſi 26. Febr.
Victor, Victorinus, Claudianus, & Baſſa mart. Nicomediæ. 6. Martij.
Victor mart. in Africa. 10. Martij.
Victor mart. ſuprà cum Photina. 20 Martij.
Victor mart. Theſſal. ſuprà cũ Domnino. 30 Martij.
Victor & Stephanus mart. in Ægypto 1. Aprilis.
Victor mart. Bracari. 12. Aprilis.
Victor, Zoticus, Zenon, Acindinus, Cæſarius, Seuerianus, Chryſophorus, Theonas, & Antoninus mart. ſub Dioclet. 20. Aprilis.
Victor mart. Mediolani ſub Maximiano. 8. Maij.
Victor & Corona mar. in Syria ſub Antonin. 14 Maij.
Victor mart. Alexandriæ, ſuprà cũ Adrione. 17. Maij.
Victor, Alexander, Felicianus, & Longinus milites mart. Maſſiliæ. 21. Iulij.
Victor, Stercatius, & Antinogenes mart. Emeritæ ſub Dioclet. 24 Iulij.
Victor Papa & mart. Romæ. 28. Iulij.
Victor epiſcopus Vticenſis. 23. Auguſti.
Victor mart. in Hiſpania. 26. Auguſti.
Victor epiſc. & mart. in Africa ſub Valeriano, ſuprà cum Nemeſiano. 10. Septembris.
Victor mart. Chalcedone ſub Dioclet. ſuprà cum Soſthene. 10. Septembris.
Victor mart. in Africa ſub Valeriano, ſuprà cum Cypriano. 14. Septembris.
Victor mart. in Gallia ſub Maximiano, ſuprà cũ Mauritio. 22. Septembris.
Victor & Vrſus martyres Solodori ſub Maximiano. 30 Septembris.
Victor, & ſocij mart. in territ. Colonienſi 10. Octobr.
Victor, Alexander, & Marianus mart. 17. Octobris.
Victor epiſcopus Capuanus. 17. Octobris.
Victor mart. in Africa, ſuprà cum Publio. 2. Nouemb.
Victor mart. Rauennæ ſub Dioclet. ſupra cum Valentino. 13. Nouembris.
Victor mart. Nicomediæ, ſuprà eum Ambico. 3. Dec.
Victor mart. Romæ ſub Valeriano, ſuprà eum Ireneo. 15. Decembris.
Victor mart. in Africa, infrà eum Victuro. 18. Dec.
Victor mart in Africa, ſuprà cum Caſtore. 28. Dec.
Victor mart in Africa, ſuprà cum Dominico. 29 Dec.
Victoria mart. Cordubæ ſub Dioclet. ſupra cum Aciſclo. 17. Nouembris.

Victoria

Victoria virgo & mart. Romæ ſub Decio. 23. Dec.
Victorianus proconſul, duo germani Aquiſregienſes, duo Frumētij mercatores mart. in Africa ſub Hunnerico. 23 Martij.
Victorianus mar. in Iſauria, ſupr. cū Aquilino. 16. Maij.
Victoricus mart in Africa ſub Valeriano, ſuprà eum Montano 24 Februarij.
Victoricus, Fuſcianus, & Gentianus mart. Ambiani ſub Maximiano. 11. Decembris.
Victorinus, Victor, Nicephorus, Claudianus, Dioſcorus, Serapion, & Papias mart. in Ægypto ſub Numeriano. 25. Februarij.
Victorious mar. Nicomedię, ſuprà cū Victore. 6. Mart.
Victorinus mar. Nicomed. ſuprà cū Paſtore. 29 Mart.
Victorinus mart. Romæ ſub Traiano, ſuprà eum Marone. 15. Aprilis.
Victorinus mart. Aruernis, ſuprà cum Caſſio. 15. Maij.
Victorinus confeſſor Camerini. 8. Iunij.
Victorinus mart. Romæ, ſuprà cum Claudio. 7. Iulij.
Victorinus epiſcopus Amiterni mart. Romę ſub Nerua Traiano. 5. Septembris.
Victorinus mart. Meſſanæ, ſuprà eum Placido. 5. Oct.
Victorinus epiſc. Pictauien. mart. ſub Dioclet. 2. Nou.
Victorinus mart. Romæ ſub Dioclet. ſuprà in, Quattuor Coronati. 8 Nonembris.
Victorinus mart. Rauennæ ſub Dioclet. ſuprà eum Valentino. 11. Nouembris.
Victorinus mart. in Africa, ſuprà cum Seuero. 2. Dec.
Victorinus mart. in Africa, infrà cū Victuro. 18. Dec.
Victorius mart. Cęſareę, ſuprà cū Polyeucto. 21. Maij.
Victorius epiſcopus Cenomanen. 1. Septembris.
Victorius mart. Legione ſub Dioclet. ſuprà eum Claudio. 30 Octobris.
Victricius epiſc. Rhotomagen. ſub Iuliano. 7. Aug.
Victurus, Victor, Victorinus, Adiutor, Quartus, & alij xxx. mart. in Africa. 18. Decembris.
Vigilia Epiphaniæ Domini. 5. Ianuarij.
Matthiæ Apoſtoli. 23. Februarij.
Ioannis Baptiſtæ. 23. Iunij.
Petri & Pauli Apoſt. 28. Iunij.
Iacobi Apoſtoli. 24. Iulij.
Laurentij martyris. 9. Augusti.
Aſſumptionis B. Mariæ. 14. Auguſti.
Bartholomæi Apoſtoli. 24. Auguſti.
Matthæi Apoſtoli. 20. Septembris.
Simonis & Iudæ Apoſt. 27. Octobris.
Omnium Sanctorum. 31. Octobris.
Andreæ Apoſtoli. 29. Nouembris.
Thomæ Apoſtoli. 20. Decembris.
Natiuitatis Domini. 24 Decembris.
Vigilius epiſcopus Tridentin. & mart. 26. Iunij.
Vigilius epiſcopus Brixienſis. 26. Septembris.
Viginti martyres Tarſi ſub Dioclet. 6. Iunij.
Viginti Martyres Nicomediæ ſub Dioclet. 23. Dec.
Vigintitres mart. Romæ ſub Dioclet. 5. Auguſti.
Vigor epiſcopus Baiocenſis. 1. Nouembris.
Vincentius leuita & mart. Valentiæ. 22. Ianuarij.
Vincentius, Orontios, & Victor mart. Ebreduni ſub Dioclet. 22. Ianuarij.
Vincentius mart. in Africa, ſuprà cū Datiuo. 27. Ian.
Vincentius Ferrerius Ord. Pręd. in Britannia. 5. Apr.
Vincentius mart. Caucoliberi. 19. Aprilis.
Vincentius confeſſ. Ebreduni, ſuprà cum Marcellino. 20 Aprilis.
Vincentius mart. in Portu Romano. 24. Maij.
Vincentius presbyter Lirinenſis. 24. Maij.
Vincentius leuita & mart. Agenni. 9. Iunij.
Vincentius mart. Romæ. 24. Iulij.
Vincentius mart. Romæ ſub Commodo, ſuprà cum Euſebio 25. Auguſti.
Vincentius & Lætus mart. in Hiſpania. 1. Septembr.
Vincentius abbas & mart. in Hiſpania. 11. Septembris.
Vincentius, Sabina, & Chriſteta mar. Abulę. 27. Oct.
Vincula S. Petri Romæ. 1. Auguſti.
Vindemialis, Eugenius, & Longinus epiſcopi & mart. in Africa ſub Hunnerico. 2. Maij.
Vindonius confeſſ. in Campania, ſuprà cum Priſco. 1. Septembris.
Virgines ſex mar. Nicomedię ſub Maximiano. 19. Maij.
Virgines ſeptem mart. Sirmij. 9. Aprilis.
Virgines x2. mart. Heracleæ ſub Licinio. 1. Septemb.
Virgines x1. mart. Antiochiæ ſub Decio. 24. Dec.
Virgines plurimæ martyres, in Africa ſub Hunnerico. 16. Decembris.
Viſitatio B. Mariæ ad Elizabeth. 2. Iulij.
Viſſia virgo & mart. Firmij. 12. Aprilis.
Vitalianus Papa Romæ. 27. Ianuarij.
Vitalianus epiſcopus Capuanus. 16. Iulij.
Vitalicus mart. Ancyræ, ſuprà cum Ruffino. 4. Sept.
Vitalis, Reuocatus, & Fortunatus martyr, Smyrnæ. 9. Ianuarij.
Vitalis mart. in Africa, ſuprà cum Epicteto 9. Ian.
Vitalis, Felicula, & Zenon mart. Romæ. 14. Febr.
Vitalis mart. Alexandriæ, ſuprà eum Aratore. 21. Apr.
Vitalis mart. Rauennæ. 28. Aprilis.
Vitalis mart. in Campania ſub Dioclet. ſuprà eum Ariſtone. 2. Iulij.
Vitalis mart. Romæ ſub Antonino, ſuprà in, Septem Fratres. 10. Iulij.
Vitalis mart. in Gallia ſub Maximiano, ſuprà eum Mauritio. 22. Septembris.
Vitalis mar. Cęſareę ſub Decio, ſuprà cū Germ. 3. Nou.
Vitalis & Agricola mart. Bononiæ. 4. Nonembris.
Vitus, Modeſtus, & Creſcentia mart. in Lucania ſub Dioclet. 15 Iunij.
Viuentiolus epiſcopus Lugdunen. 12 Iulij.
Viuentius confeſſor in monaſt. Verſiaco. 13. Ianuarij.
Viuianus epiſcopus Santonenſis. 28. Auguſti.
Viuina virgo, Bigardis. 17. Decembris.
Vldaricus epiſcopus Auguſtæ 4. Iulij.
Vlpianus mart. Tyri ſub Maximiano. 3. Aprilis.
Voluſianus epiſcopus Turonen. 18. Ianuarij.
Vrbanus mart. Antiochiæ ſub Decio, ſuprà cum Babyla. 24. Ianuarij.
Vrbanus mart. in Africa, ſuprà cum Cyrillo. 8. Martij.
Vrbanus epiſcopus Lingonienſis. 2. Aprilis.
Vrbanus mar. ſuprà in, xviij. Mart. Cæſaraug. 16. Apr.
Vrbanus Papa & mart. Romæ. 25. Maij.
Vrbanus mart. in Campania ſub Dioclet. ſuprà eum Ariſtòne. 2. Iulij.
Vrbanus, Theodorus, Menedemus, & ſocij LXXVII. mart. Conſtantinopoli ſub Valente. 5. Septembris.
Vrbanus mart. ſuprà eum Ampliato. 31. Octobris.
Vrbanus epiſcopus confeſſ. in Africa, ſuprà eum Valeriano. 28. Nonembris.
Vrbanus epiſcopus Theani. 7. Decembris.
Vrciſcenus epiſcopus Papienſis. 21. Iunij.
Vrſicinus mart. Rauennæ. 19. Iunij.
Vrſicinus epiſcopus Senonenſis. 24 Iulij.
Vrſicinus epiſcopus Brixienſis 1. Decembris.
Vrſicius mart. in Illyrico ſub Maximiano. 14. Aug.
Vrſinus epiſcopus Bituricenſis. 9. Nouembris.
Vrſmarus epiſcopus, in cœnobio Laubien. 19. Aprilis.
Vrſula, & ſociæ virg. & mart. Coloniæ. 21. Octob.
Vrſus epiſcopus Rauennæ. 13. Aprilis.
Vrſus epiſcopus Antiſiodorenſis. 30 Iulij.
Vrſus mart. Solodori ſub Maximiano, ſuprà cum Victore. 30. Septembris.
Vſthazanes mart. in Perſide ſub Sapore, ſuprà cum Symeone. 21. Aprilis.
Vualabonſus diaconus & mart. Cordubæ, ſuprà eum Petro presbytero. 7. Iunij.
Vualburga virgo in Anglia, ſuprà cū Aſapho. 1. Maij.
Vualericus abbas Ambiani. 1. Aprilis.
Vualfridus epiſcopus Eboracenſis. 12. Octobris.
Vuandreſilus abbas monaſt. Blandinij. 22. Iulij.

Vuenceſlaus dux Boëmiæ,& mart.28.Septemb.
Vuenefrida virgo & mart.in Africa.-.Nouembris.
Vuigbertus presbyter in Germania.13. Augusti.
Vuilgefortes virgo & mart.in Luſitania.20.Iulij.
Vuilleadus epiſcopus Bremenſis 8.Nouembris.
Vuillebaldus epiſcopus Eiſteienſis.7. Iulij.
Vuillibrordus epiſcopus Traiecten.7.Nouembris.
Vuinocus abbas apud Bergas.6. Nouembris.
Vuiro epiſcopus in Scotia.8 Maij.
Vuiſtremundus monachus mart. Cordubæ, ſuprà cum Petro presbytero.7 Iunij.
Vulfrannus epiſcopus Senonenſis 20 Martij.
Vulmarus abbas in pago Bolonienſi.20.Iulij.
Vuolfgangus epiſcopus Ratiſponenſis.31.Octobris.

X

XANTIPPA & Polyxena Apoſtolorum diſcipulæ,in Hiſpania.23.Septembris.
Xynorides mart. Antiochiæ 24.Ianuarij.
Xyſtus I.Papa & mar.Romæ ſub Hadriano.6 Apr.
Xyſtus II.Papa,Feliciſſimus & Agapitus diaconi,Ianuarius,Magnus,Innocentius, & Stephanus ſubdiaconi, & Quartus mart. Romæ ſub Valeriano. 6.Auguſti.
Xyſtus IIII.Papa.Romæ.28. Martij.
Xyſtus epiſc Rhemenſis,& mart.ſub Nerone.1.Sept.

Z

ZACHARIAS Papa Romæ.15 Martij.
Zacharias epiſcopus Viennenſis, & mart. ſub Traiano.26.Maij.
Zacharias epiſcopus Nicomediæ & mart. 10 Iunij.
Zacharias propheta.6.Septembris.
Zacharias pater B. Ioannis Baptiſtæ.5.Nouemb.
Zacchæus epiſcopus Hieroſolymitan.23.Auguſti.
Zacchæus mart.in Palæſtina ſub Dioclet. ſuprà cum Alphæo.17 Nouembris.
Zamas epiſcopus Bononienſis.24.Ianuarij.
Zambdas epiſcopus Hieroſolymitan.19.Februarij.
Zanitar,Lazarus,Marotas,Narſes,& alij quinque martyres in Perſide ſub Sapore.27.Martij.
Zebina mart.Cæſareæ ſub Maximino,ſuprà cum Antonino.13.Nouembris.
Zenaides, Cyria, Valeria, & Marcia mart. Cæſareæ. 5 Iunij.
Zenaides & Philonilla B. Pauli diſcipulæ, Tarſi. 11.Octobris.
Zenas mart.Philadelphiæ,infrà cum Zenone.23.Iun.
Zeno mart. Romæ,ſuprà cum Vitale.14.Febr.
Zeno mart 5.Aprilis.
Zeno epiſcopus Veronenſis & mart. ſub Gallieno. 12.Aprilis.Eiuſdem Ordinatio.8 Decembris.
Zeno mart.ſub Dioclet.ſuprà cum Victore.20.Apr.
Zeno & Zenas mart. Philadelphiæ.23.Iunij.
Zeno mart.Romæ cum decem millibus ducentis tribus.9.Iulij.
Zeno mart. Alexandriæ,ſuprà cum Philippo.15.Iul.
Zeno, Concordius,& Theodorus mart. Nicomediæ. 2.Septembris.
Zeno & Chariton mart.3.Septembris.
Zeno mart. Melitine ſub Dioclet.ſupra cum Eudoxio. 5.Septembris.
Zeno mart.in Palæſtina ſub Iuliano,ſuprà cum Euſebio.8.Septembris.
Zeno miles mart.Alexandriæ, ſuprà cum Ammone. 20.Decembris.
Zeno miles,martyr,Nicomediæ ſub Dioclet.22.Dec.
Zeno epiſcopus Maiumæ.26.Decembris.
Zenobia mart.Ægææ ſub Dioclet.30.Octobris.
Zenobius presbyt.& martyr,in Phœnicia ſub Dioclet. ſupra cum Tyrannione.20.Februarij.
Zenobius epiſcopus Florentinus.25.Maij.
Zenobius presbyt.mart. Sidone ſub Dioclet.29.Oct.
Zenobius epiſcopus Ægææ, & Zenobia eius ſoror mart. ſub Dioclet.30.Octobris.
Zenobius mart.Tripoli,ſuprà cum Luciano.24. Dec.
Zephyrinus Papa & mart.Romæ.26.Auguſti.
Zeticus mart.in Creta ſub Decio,ſuprà cum Theodulo.23.Decembris.
Zoa mart. Romæ ſub Dioclet. 5.Iulij.
Zoe mart.ſub Hadriano,ſupra cum Exuperio.2.Maij.
Zoellus, Seruilius, Felix, Siluanus,& Dioclet. mart.in Iſtria.24.Maij.
Zoilus,& alij xix.mart. Cordubæ.27.Iunij.
Zoſima mart.in Portu Romano, ſuprà cum Eutropio.15.Iulij.
Zoſimus,Athanaſius,Theopemptus,&Theonas mar. in Cilicia ſub Dioclet. 3.Ianuarij..
Zoſimus martyr, Carthagine, ſuprà cum Heraclio. 11.Martij.
Zoſimus epiſcopus Syracuſanus.30, Martij.
Zoſimus anachorita in Palæſtina.4. Aprilis.
Zoſimus mart Sozopoli ſub Traiano.19.Iunij.
Zoſimus mart.Antiochiæ,ſuprà cum Marco 28.Sept.
Zoſimus confeſſor in Palæſtina.30 Nouembris.
Zoſimus mart.Antiochiæ,ſuprà cum Druſo.14.Dec.
Zoſimus mart in Macedonia,ſuprà cũ Rufo.18 Dec.
Zoſimus mart.Nicææ,ſupra cum Dario.19.Dec.
Zoſimus Papa,Romæ.26.Decembris.
Zoticus,Rogatus,Modeſtus,Caſtulus,& XL. milites mart.in Africa.12.Ianuarij.
Zoticus mart. Tibure.12. Ianuarij.
Zoticus mart. Alexandriæ, ſuprà cum Thirſo. 31.Ianuarij.
Zoticus,Irenæus,Hyacinthus,& Amantius mart Romæ.10.Februarij.
Zoticus mart.ſub Dioclet.ſuprà cum Victore.20.Apr.
Zoticus epiſcopus Comanæ mart.ſub Seuero.21 Iul.
Zoticus mart.Nicomediæ ſub Maximiano,ſuprà cum Agathonico.22.Auguſti.
Zoticus mart Nicomediæ,ſuprà cum Daſio.21.Oct.
Zoticus presbyter Conſtantinopoli.31.Decembris.

INDEX NONNVLLARVM RERVM QVÆ IN NOTATIONIBVS CONTINENTVR.

SI ſcite cupis, Lector, res quæ tum ad Sanctos, tum ad cæteras Eccleſię ſolennitates pertinent; conſule ſuperius deſcriptum Indicem nominum Sanctorum omnium, & ex litterula quam in textu Martyrologij inuenies interpoſitam, Notationem require: Cætera autem, qui ſequitur Index, ſuppeditabit. in cuius numero, qui primus ponitur, diem menſis notat; quæ ſequitur littera, Notationem demonſtrat; vltimo autem loco poſitus numerus paginam indicat; quem cùm alterius generis aſteriſco adiunctum inueneris, eas, quas ante Kalendas Ianuarias poſitas habes, perquire paginas.

A.

ABAGARVS. 9. Nouembris. i. 497.
Ablauius Præfectus. 17. Decem. d. 548, 549.
Achaia facta proconſularis. 29. Nouemb. c. 523, 524.
Acœmetæ monachi. 8. Febr. d. 73, 74.
Actarius. 27. Martij. c. 143.
Acta Eccleſiaſtica Conſulibus conſignari. 1. Ianuarij. a. 2.
*Acta Martyrum in Eccleſiis legi ſolita. x, xj. *) 26. Ianuarij. a. 50, 51.*
*Romæ cur non legebantur. ibid. x, xj. *.*
*Acta Martyrum ſumma diligentia perquiſita. ix, x. *.*
*Acta Martyrum ab hæreticis confecta. x, xj. *). 23. Aprilis. a. 179, 180. publicari vetita. xj. * expurgata. ibid.*
*Acta Martyrum proconſularia. x *) 11. Februarij. a. 78.) 23. Aprilis. b. 166.) 17. Iulij. b. 313.) 12. Aug. b. 356.) 11. Octob. a. 452.) 25. Decemb. g. 561.*
*Acta Martyrum edicto Diocletiani combuſta. xij. *.) 2. Ianuarij. b. 8.*
*Acta Martyrum Romæ quæſita. xj. *.*
Acta Silueſtri defenduntur. 22. Aug. a. 370, 371, 372.) 31. Decemb. a. 569.
Acta Theclæ quæ ſint legitima, & quæ falſa. 23. Septem. b. 423, 424, 425, 426.
*Adonis Martyrologium. xx. *.*
Ædeſius philoſophus. 20. Iulij. a. 318.
Ægrotus quomodo ſiſtendus iudicio ex Leg. XII. tabularũ. 27. Febr. c. 99.
Ægyptij fortiſſimi Martyrum. 5. Ian. d. 14. illorum mos in condiendis cadaueribus. 4. Aug. k. 344.
Ægyptiorum conſuetudo in celebrando diem Natalem Domini 6 Ian. a. 14.) 25. Decemb. c. 560.
Ænaria inſula. 17. Maij c. 222.
*Æneæ ſepulchrum diuerſis locis. xv. *.*
Ænos ciuitas. 12. Iunij. d. 259.
Æra ſupputatio, quando cœpta, qua occaſione. refellitur de hu aliorum ſententia. 22. Octob. e. 468, 469.
Æiluaria Germanica. 21. Octob. b. 466.
Æthiopes omnes olim circumciſi. 6. Iunij. b. 250.) Ad Chriſtum conuerſi. ibidem.
Africana eccleſia cum Romana continuata communio. 16. Octob. b. 457, 458.
Africana eccleſia in meliorem vſum reſtituit Vigilias. 5. Ianuarij. a. 13.
Agabus famis prædictor. 11. Ian. a. 257.
*Agapes in die natali Martyrum. xiij. *.*
Agapitus epiſc. Rauennæ prætermiſſus. 1. Febr. e. 63.
Agatho Papa mittit Benedictũ in Angliam. 12. Ian. k. 25.
Alamundarus princeps Saracenorum. 19. Febr. e. 89.
Alaricus rex Wandalorum. 22. Iunij. b. 275.
Aldelmus ſcriptor. 24. Ianuarij. b. 48.
Aletius gener S. Paulæ. 17. Iulij. a. 313.
Alexander Imp. qualis erga Chriſtianos. 1. Ian. g. 5.) quomodo eius imperium ſine ſanguine. ibidem.
Alexandria ciuitas apud Tigrim. 22. Iunij. e. 275.
Alfanus epiſcopus Salernitanus. 21. Septemb. 420.
Alipius Præfectus vrbis. 1. Ianuarij. d 4.
Alleluiaticum melos quid. 5. Aprilis. e 154.
Alleluia canticum. & de eius antiquo vſu, ac diuerſo ritu eccleſiarum. 1. Ian. a. 2.) 5. Aprilis. 154.
Almachius, idem cur Telemachius. 1. Ian. c. 4.
*Altaria ſepulchra Martyrum. xv. *.*
*Amalarius ſcriptor. xxij. *.*
Ambroſius ſacras Vigilias non abſtulit, ſed illuſtrauit. 5. Ianuarij. a. 13.
Ambroſius electus poſt mortem Auxentij. 7. Decembris. a. 536, 537.
Amiculum. 7. Maij. b. 205.
Amiternum in Veſtinis. corrigitur Plin. 24. Iulij. d. 324.
Ampulla vitrea concreti ſanguinis S. Stephani. 3. Auguſti. a. 341.
Anaboladium. 7. Maij. b. 205.
Anaſtaſia Gregorij Nazianzeni. 10. Ian. f. 22.
Ancon carcer. 14. Martij. b. 120.
Angelorum cultus plurima dedicata Eccleſia. 8. Maij. a. 206, 207.
Anicia familia. 31. Maij. d. 241.
Anſius ſecundus Comes. 17. Decembris. d. 548.
Anni exordium. 1. Ianuarij. a. 2.
Anni per Conſules numerãdi. 1. Ian a. 2.) 25. Dec. b. 560.
Annorum numerandorũ diuerſa ratio. 25. Decẽb a. 559.
Annos conſueuit numerare Eccleſia ſecundum 72. interpretes. 25. Decemb. a. 559, 560.
Annorum Imperij Auguſti diuerſa ratio. 25. Dec. b. 560.
Anni quando cœpti numerari ab aduentu Chriſti Domini noſtri. 1. Ianuarij. a. 2.
Anolinus, ſiue Anulinus Præfectus; plures eius nominis. 28. Iulij. d. 331.
Anſigiſus S. Beggæ maritus. 17. Decembr. e. 549.
*Anterus Papa curat acta Martyrum. ix, x. *.*
Anthemius Conſul. 5. Ianuarij. k. 15.
Antinoopolis ciuitas in Ægypto. 22. Septemb. f. 422.
Antiochiæ primò ſedit Petrus, inde Romæ. 22. Fe. a. 92, 93.
Antiochia dicta Theopolis. 6. Nouemb. b. 491.
Antiochia à Perſis vaſtata. 17. Decemb. f. 549.
Antiochus monachus ſcriptor. 16. Maij. d. 220.
Antoninus Pius qualis in Chriſtianos. 1. Ianuarij. k. 6.) 5. Ianuarij. c. 14.

Antoninus cognomento Philoſophus perſequitur Chriſtianos 1. Ianuarij. k.6.
Antonius Columna. 21. Septemb. a. 420.
Apollinaris aſſertor Millenarij. 22. Febr. c. 93.
Apollo Daphniticus. 24. Ianuarij. b. 48.
Apologia pro dialogis S. Gregorij. 23. Decem. f. 555, 556.
Apoſtolorũ corpora Vrbis propugnacula. 29. Iunij. a. 288.
Apoſtolorum feſtiuitas. 1. Maij. a. 192.
Apoſtolorum baſilicas etiam heretici barbariq́ſunt reueriti. 18. Nouembr. a. 509.
Apparitura. 27. Maij. c. 234, 235.
Apparitores, ibidem.
Apparuit frequẽter S. Michaël Arch. 8. Maij. a. 206. 207.
Apronianus præfectus Vrb. 4. Ian. c. 12.) 10. Maij. a. 211.) 23. Iunij. f. 278.
Aquila ciuitas in Veſtinis. 24. Iulij. d. 324.
Aquileia Romana, aliàs Romatiana ciuitas dicta. 22. Iulij. f. 276.
Arabes femina velata. 7. Maij. b. 205.
Ararath mons. 22. Iunij. c. 275.
Arbores infelices. 19. Ianuarij f. 37.
Archadius Imp. fauet ſchiſmaticis. 12. Ianuarij. e. 25. eius impia edicta. ibidem.
Ara Victoria. 12. Aprilis. a. 164.
Area ſepulchrorum. 3. Ianuarij. e. 10.
Arelate dicta Roma Gallica. 22 Iunij. d. 276.
Arelatenſis Eccleſia cum Viennenſi controuerſia. 5. Maij. i. 199, 200.
Arenaria. 3. Ianuarij. e. 10.
Arij impietas à cæteris diſcreta. 12. Aprilis. a. 163.
Arij epiſtola. 7. Ianuarij. b. 17.
Ariani etſi impij, non hagiomachi. xij..*
Ariſtides Philoſophus. 30. Ian. g 57.
Arnandus Galliarum Præfectus. 14. Mart. b. 120.
Arſaces Armeniæ rex. 17. Decemb. d. 549.
Aruſpices conſuluit Conſtantinus. 22. Aug. b. 370, 371.
Aruſpicum ius potiſſimum. 22. Aug. b. 371.) 27. Auguſti. b. 380.
Aſellia familia Rom. 6. Decembris. e. 535.
Aſianus presbyter falſa acta edidit Pauli & Thecla. x..) 23. Septembris. b. 423.*
Aſprenatum familia. 3. Auguſti. d. 342.
Athanaſij epiſcopi Neapolitani duo. 15. Iulij. b. 311.
Athanaſius Alex. ſcripſit vitam Syncletices. 5. Ian. b. 15.
Athanaſius ſcriptor in Syria. 9. Nouemb. i. 497.
Athenagoras. 18. Ianuarij. e. 36.
Athenienſium primorum epiſcoporum ſucceſſio. 9. Octob. b. 449.
Athenogenes. 18. Ianuarij e. 36.
Atrium Dijticum. 8. Febr. e. 74.
Attila rex Hunnorum. 13. Maij. e. 216.
Augurum ius potiſſimũ. 22. Aug. b. 371.) 27. Aug. b. 380.
Auguſti Imp. annorum ratio. 25. Decemb. b. 560.
Auguſtinus patitur calumniam, defenditur. 16. Octobris. b. 457, 458. falsò illi tribuuntur ſermones ad fratres de Eremo. 5. Ian. a. 13, 14. Quando eſt reuerſus in Africam. 4. Maij. a. 197.
Punit presbyterum contemptorem vigiliarum. 24. Decembris. a. 557.
Auidius Caſſius tyrannus. 23. Maij. f. 229.
Aurelianus Imp. qualis in Chriſtianos. 21. Ian. e. 40, 41.
Aurelius epiſc. Carthag. nunquam ſchiſmaticus. defenditur à calumnia. 16. Octobr. b. 457. 458. idem ſanctitatis titulo dignus. ibidem.
Auxentius Iouinianiſta. 7. Decembris. a. 537.
Auxentius iunior. ibidem.
Auxentius ſenior. 7. Decembr. a. 536, 537.

B.

B, pro V, ſæpe 2. Decembris. a. 529.
Babylas vnus tantùm. 24. Ian. b. 47, 48.
Babylæ oſſa pugnant ibid. 48.
Bagaienſis ciuitas. 3. Octobris. d. 439.
Baptiſmus Chriſti qua die contigit. 6. Ian. a. 16. quando à Græcis celebratus. 2. Febr. a. 64.
Baptizatur Conſtantinus Romæ à Silueſtro. 22. Aug. a. 370, 371, 372.
Barathrum carcer Athenis. 14. Mar. b. 120.
Baſilica. 5. Auguſti. b. 345.
Baſilica Apoſtolorum. 18. Nouemb. a. 509, 510.
Baſilica Helenians. 18. Auguſti. g. 365.
Baſilica Iulij. 9. Nouemb. a. 495.
Baſilica Lateranenſis. ibidem.
Baſilica Liberij. 5. Auguſti. b. 345.
Baſilica Pauli. 18. Nouemb. a. 509.
Baſilica Vrbis. ibidem.
Baſilij vita ab Helladio ſcripta. 1. Ian. k 6.
Baſilij nutrix & catechiſta. 14. Ian. b. 28.
Baſilius Ancyranus Arianus. 22. Martij. f. 136, 137.
Beatus Rhenanus arguitur. 31. Ian. d. 59.
Beda Martyrologium. xxij..*
Bello caſi non habendi vt Martyres. 19. Apr. f. 174.
Beſſa populi ad Chriſtum conuerſi 7. Ian. b. 18.
Beſtiis traditi frequentiùs Chriſtiani. 1. Febr. c. 62.
Bibliotheca Caſsiodori. 1. Maij. d. 193.
Blemmij populi qui. corrigitur Plinius. 14. Ian. d. 28.
Boia, vincula. 1. Auguſti. a. 337.
Bonifacij Papæ ſecundi nomine falſa litteræ. 16. Octob. b. 457, 459.
Boſphorus Cimmerius. 23. Nouembris. b. 517.
Bouis candentis pœna. 11. Aprilis. c. 162, 163.
Brandeum. 15. Iunij. a. 264.
Britannia redacta in prouinciam. 26. Maij. a. 233. regulos tum etiam habuit. ibidem.
Britannia minor Colonia Britannorum. 21. Octob. b. 466.
Britonum ſtigmata. 22. Decembris. c. 554.
Brunechildis regina Francorum. 11. Febr. d. 78.
Brutiani apparitores. 27. Maij. c. 235.
Brutius antiquus hiſtoricus. 7. Maij. a. 204.
Bycia palus. 23. Nouembris. b. 517.

C.

CAbades rex Saracenorum. 8. Febr. f. 74.
Caea inſula. 1. Martij f. 102.
Cadere lapidibus faciem. 9. Martij b. 112.
Cæſaria virgo ſancta. 17. Aug. b. 381.
Cæſarea Palæſtinæ metropolis. 2. Febr. d. 65.
Cæſaraugusta ciuitas. 3. Nouemb. c. 487.
Caſenas eccleſia. 20. Ianuarij. f. 39.
Caius Vettienus. 2. Ianuarij. e. 8.
Calendæ Ianuarij. 1. Ianuarij. 2. 3. gentilium ſuperſtitiones in eis à Chriſtianis ſublatæ. ibidem 4. illa die cæſi martyres. ibidem.
à cæde item martyrum temperatum. ibidem.
Calicis vitrei vſus. 7. Aug. b. 349.
Calidarium ſtagnum. 9. Martij. c 112.
Campania prouincia diuerſa ratio. 10. Febr. e. 77.
Campus ſceleratus. 25. Octob. a. 474.

Canoni-

Canonizationis Martyrum antiquus ritus. 4. Martij. a. 115, 116.
Canonum collectores. 4. Aprilis. d. 153.
Cantores infima claſsis. 13. Iulij. b. 307, 308.
Capillos feminarum tondere. 20. Septemb. e. 418.
Capitolium quid. 29. Nouemb. d. 525.
Capitolia plura. ibidem.
Capitolium Romæ anteà Saturnius mons. 14. Martij. 123.
Capitula Eccleſiaſtica. 27. Nouemb. c. 507.
Cappa. 11. Iunij. f. 258.
Cappella. ibidem.
Cappellani. ibidem.
Capreolus epiſc. Carthaginenſis. 26. Octob. b. 458.
Capuani epiſc. ſempore Iuſtiniani. 30. Octob. m. 480, 481.
Carcer centum virorum. 14. Mar. b. 118, 119, 120.
Carcer Cyzicenus. 14. Martij. b. 120.
Carcer in inſula Tiberina. ibidem.
Carcer liber. ibidem.
Carcer Mamertinus. 14. Mar. b. 118, 119, 120.
Carcer priuatus. 14. Martij. b. 120.
Carcer Tullianus. 14. Mar. b. 118, 119, 120, 121.
Carnellus flumen. 27. Maij. d. 235.
Carnifices diuerſi à lictoribus. 27. Maij. c. 234.
Carnificina Martyrum in theatro. 16. Sept. e. 411.
Carnificina Nicomedienſis. 18. Martij. e. 131.
Carolus Martellus perſecutor. 20. Februarij. g. 91.
Carpocratiani hæretici. 22. Februarij. b. 93.
Carthaginenſ. epiſc. ſucceſsio. 26. Octob. d. 475.
Caſsiodori bibliotheca. 1. Maij. d. 193.
Catabulum. 19. Ianuarij c. 32.
Catabulenſes. ibidem.
Cataphrygæ pſeudomartyres. xxiiij. *.
Catacumba, vel Catatumba. 3. Ianuarij. e. 10.
Cataſta, 16. Martij. b. 128.
Cataſta, compedes. ibidem.
Cataſta cratis ferrea. ibidem.
Cataſta lignum torterium. ibidem.
Cataſta tabulatum. ibidem.
Catena Apoſtolorum aſſeruata. 1. Aug. a. 337.
Catena Petri præ cæteris Apoſtol. in honore. ibid.
Cathedra Romana celebritas antiqua. 18. Ian. a. 34, 35.
Cathedra lignea Iacobi. ibid. 35.
Cathedra lignea Marci ibid.
Cathedra lignea Petri. ibid.
Catholica fides vocatur Religio Romana. 16. Oct. b. 459.
Catholici ijdem & Romani dicti. 16. Octob. b. 458.
Catholici hominis certum ſignum. ibid.
Cathonum. 15. Iunij b. 264.
Caucoliberis ciuitas. 19. Apr. c. 172.
Ceada carcer Spartæ 14. Martij. b. 120.
Cellula filiarum Philippi. 6. Iunij. a. 250.
Centuriatorum imperitia. 13. Ian. f. 26.
Cereorum vſus in Purificat. 2. Febr. a. 65.
Cherſona ciuitas. 23. Nouemb. b. 517.
Cherſoneſus Lyciæ, Byciæ. ibid.
Childebertus Francorum rex. 1. Aug. a. 338.
Chorea è ſacris ſublata. 5. Ianuarij. a. 13, 14.
Choſroes duo. 22. Ianuarij. d. 44.
Choſroes vaſtat Antiochiam. 17. Decemb. f. 549.
Chriſti baptiſmus qua die. 6. Ianuarij. a. 16.
quo anno Auguſti Chriſtus natus. 25. Dec. 559, 560.
Chriſtiani de incendio Vrb. paſsi calumniã. 24. Iunij. b. 279
Chriſtianorum ſtudium in Miſſa celebranda. 25. Decembris. g. 561.
Chriſtianorum res deriſa in Theatro. 14. Apr. e. 167.
Chriſtiani præ cæteris in patiendo alacres. 12. Apr. a. 162.
Chriſtiani ob hæreticos odio habiti. 23. Ianuarij. c. 45.
Chriſtianis tantùm militare conceſſum. 31. Ian. d. 59, 60.
Chriſtiani ad leonem. 1. Febr. c. 62.
Chriſtianus vivo ad ludum. 16. Febr. f. 85.
Chriſtianum nomen qua occaſione 22. Febr. b 93.
Chriſtiani à Gentilibus dicti ſacrilegi. 1. Ian. f. 5.
Chriſtianiſmus cuò auctus. 23. Ian. c. 45.
Chriſtiani cur frequentius igni traditi. 27. Feb. d. 99.
Chromatius epiſc. Romanus. 22. Iunij f. 276.
Chromatij nomine falſa epiſtola. xvj. xvij. *.
Chryſoceras. 21. Februarij. d. 92.
Circumcelliones Donatiſtæ. 9. Feb. e. 75.
Cithara vſus è Vigiliis ablatus. 5. Ian. a. 13.
Clades Gallorum. 23. Maij. e. 216.) 23. Maij. a. 229.
Claudius Iunior Imp. 18. Ian. b. 35.
Eius Imperij anni. ibidem.
Claudius Senior Imp. ibidem.
Claudius Taurinenſis. 23. Decemb f. 556.
Clauus aureus cum limatura catenarum. 1. Aug. a. 338.
Clementis Papæ ſtudiũ in perquirendis actis Martyrũ. ix. *
Clerici tabellarij epiſcoporum. 3. Febr. b. 67.
Cloaca Vrbis ſepulchra Martyrum. 26. Aug. b. 379.
Cœmeterium. 3. Ianuarij. e. 10, 11.
Cœmeterium Priſcillæ ſeniorum. 16. Ian. d. 31.
Cœmeterij locus dictus ad S Cæcilium. 4. Mar. b. 105.
Cœnobium ſeptem Eccleſiarum. 17. Decemb. a. 549.
Collecta oratio. 22. Iunij g. 277.
Collectarum dies. 2. Feb. a. 65.
Collectores Canonum. 4. Aprilis. d. 153.
Colluciantiſtæ. 7. Ian. b. 17.
Collyridiani hæretici. 13. Aug. a. 360.
Colonia Agrippinæ ſitus antiquus. 21. Octob. b. 466.
Columna Mænia, ſiue Meniana. 5. Ian. f. 15.
Columna Milliaria. 11. Aug. b. 353.
Comam deponere religionis cauſa. 20. Septemb. e. 418.
Comam radere ignominiæ cauſa. ibid.
Comites diuerſi generis. 31. Maij. b. 240.
Comites, aſſeſſores. ibidem.
Comites Impp. ibid.
Comitialis morbus humano ſanguine curari ſolitus. 22. Auguſti. b. 372.
Commemoratio pro Martyribus. xiij. xiiij. *.
Commentarienſis. 2. Feb. b. 65.) 27. Mar. c. 142, 143.
Cõmodus Imp. qualis erga Chriſtianos. 18. Apr. b 171, 172
Communicatio continua Africana Eccleſiæ cum Romana. 16. Octob. b. 458.
Compedes perforati. 22 Ian. b. 42, 43.
Concilia ſanctorum, loca Martyrum. 3. Ian. e. 10.) 23. Iunij. e. 277, 278.
Concordiæ ædes Romæ. 14. Martij. 123 124, 125.
Condiri ſolita corpora Martyrum. 4. Aug. k. 344.
Confeſsio locus in eccleſia. 6. Iulij. e. 298.
Confeſsiones Apoſtolorum. ibidem.
Confeſſor. 2. Ianuarij. b. 9.
Conanus regulus Britanniæ. 21. Octob b. 466.
Conſtantini hiſtoria de collectione actorum Martyrum qualis. xvj, xvij. *.
Conſtantinus Imp. expurgat loca libidinum. 21. Ian. a. 40.
Conſtantini lex de gladiatoribus. 1. Ian. c. 4.
Conſtantinus quid aduerſus lenones. 6. Iunij d. 250.
Conſtantinus abrogauit ſupplicium inſcriptionis facierum. 22. Decembris. c. 554.

Conſtan-

Conſtantinus Imp. baptizatur Romæ. 21. Aug.b.370, 371, 372.
Poſt debellatum Maxentium adhuc Ethnicus. ibid.
Sanat in Chriſtianis. ibid.
Lepra percuſſus. 372.
Eius ſtudium in erigenda baſilica Apoſtolorum. 18. Novembris. a. 509.
Conſtantiniana baſilica. 2. Novemb.a.495.
Conſtantius Imp. vetuit Gentiles militare. 31. Ian.d 59.
Conſules ordinarij dant nomen anno. 10 Maij.d.211.) pluribus. 25. Decemb.b. 560.
Errare neceſſe eſt qui non per Conſules numerat annos. ibidem.
Conſules ſuffecti, & allecti. ibid. 211.
Conſulares indices. 27. Maij.e.235.
Contemptores deorũ qua pœna affici ſoliti. 28. Iulij f.331.
Cordubæ in Perſide. 15. Apr.d.168.) 22. Apr.f.178.
Corduena. ibidem.
Cornicularij diverſi ordinis. 21. Aug.c.368, 369.
Corona Martyrum. 1. Ianuarij. d. 4.
Corpora Chriſtianorum redimi ſolita. 7. Aprilis d.157.
Corpora damnatorum redimi ſolita. 6. Iunij.e.250, 251.
Creſcentij turris. 29. Septemb. a 434.
Cretenſes Martyres celeberrimi. 9. Iulij.b.302.
Crypta. 3. Ianuarij. e.10.
Crypta Neapolitana. 8 Ian.i.20.
Cruces diverſi generis. 7. Apr.d.156, 157.
Cruciamenta exquiſita. 9 Iunij.b.254.
Crux acuta, tranſverſa, eminentior. 156, 157.
Crux pro titulo. 26. Iulij.f.327.
Crucis miracula. 3. Maij.a. 195.
Crucifixorum immenſus numerus. 22. Iunij.e. 275, 276.
Crucifixorum corpora redimi ſolita. 7. Aprilis.d.156.
Crurifragium immane ſupplicium. 23. Maij.e 229.
Cubiculum idem quod Sacellum. 12. Iunij.f.258.
Cubicularij. ibidem.
Cullei pœna. 3. Aprilis.e. 151.
à quo inventa, à quo aucta. ibidem.
à quo abrogata. ibid.
à quo reſtituta. ibid.
Culleus ligneus. 3. Aprilis.e. 151.
Cyphon ſupplicium. 28. Iulij.f.331.
Cyphoniſmus. ibidem.
Cyrilli nomine epiſtolæ ſuppoſitæ. 9. Maij.g.209.
Cyrus exconſul. 11. Decembr.b. 542.

D.

DAcorum nota. 22. Decemb.c. 554.
Dalmatica veſtis. 31. Maij.b.241.
Dalmatica opertorium feretri. ibid.
Dalmatica vſus. ibidem.
Dalmatius archimandrita. 5. Decemb.e. 533.
Damaſi carmina. 14. Ianuarij.a.27.) 21. Ianuarij.a.40) 25. Ianuarij b.49.) 4. Februarij.a.68.) 5. Feb.a.69.) 25 Octob.a.474.
Damaſus Paulino & non Meletio communicat. 12. Februarij.f.80.
Damnare ad beſtias. 1. Februarij. c. 62.
Daphnis lucus expurgatur. 24. Ianuarij b.48.
Daphnitica porta. 17. Decembris.f. 549.
Decalvatio ignominioſa pœna. 20. Septemb. e.418.
Decimatio ſupplicium militare. 22. Septembris. b. 421. 422.
Decij imp. perſecutio. 31. Ianuarij. c.58.
Decij & Valeriani cur dicta perſecutio. 10. Auguſti. b. 353, 354.
Decij Imper. expeditio in Perſas. 17. Februarij.b.86.
Decij Imperatoris anni. 31. Ianuarij. c.58.
Defunctorum ſepulchra epulis coronare. 18. Ian a.35.
Defunctorum anniverſaria memoria. 2. Novemb. a.485.
Deorum irriſores qua pœna puniebantur. 1. Mar.f.102.
Deoſculatio pro adoratione. 17. Febr.f.86.
Dexter Præf. Prat. 9. Martij.e. 113.
Diaconi regionarij ſeptem in Vrbe. ix.*.
Diaconia. 8. Auguſti.b. 350, 351.
Diaconia differt à Diaconio. ibid.
Diaconia S. Mariæ. 16. Martij.a.118.
Dialogorum S. Gregorij fides ſincera. 23. Decemb.f. 555, 556.
quando ſcripti. ibidem. & 2. Martij.e.103.
defenſi à calumnia. 23. Decemb.f.555, 556.
Diaſphendon immane ſupplicium. 14. Maij d 218.
Dies Natalis martyris ſcribi ſolitus, & annua commemoratione celebrari. xiij, xiiij.*.
Dies Natalis idem obitus. 3. Ianuarij.b.10.
Dij monaſterium. 8. Februarij e.74.
Dijta, Dijticum. ibidem.
Dimas. 25. Martij.g. 140.
Diocletiani edictum de libris comburendis. xij.*.) 2. Ianuarij. b. 8.
Diocletiani regia Nicomediæ. 18. Martij. c. 131.
Diocletiani perſecutio. 2. Ianuarij. b.8.
Dionotus regulus in Britan. 21. Octob.b.466.
Dionyſius exiguus. 1. Ianuarij a. 2.
Dioſcorus archibeater. 14. Aprilis.e.167.
Dominicum, locus Deo ſacratus. 5. Aug.b.345.
Dominicum, templum. 25. Decemb.g.561.
Dominicum agere. ibidem.
Dominicum adire. ibidem.
Dominico intereſſe. ibid.
Domitius Vlpian. in hoſtis Chriſtianorum. 1. Ian.f. 5.
Donatiſtæ corruperunt acta Martyrum. 11. Febr.a.78.
Donatiſtæ gloria martyrij accenſi. xxiij.*.
Dormientium ſeptem hiſtoria elucidata. 27. Iulij.f.329.
Doroſtorum in Myſia. 25. Maij.b. 232.
Drepanum Flor. 8. Maij.a.206.
Drepanum Bithyniæ civitas. 7. Ian.b.18.

E.

EBion hæreſiarcha edidit falſa acta Apoſtol. x.*.
Eccleſia Romana caput omnium Eccleſiarum. 9. Aprilis. l. 161.
Eccleſia Romana conſuetudo vetus in impartiendis ſacris ſanctorum reliquiis. 15. Iunij. a.263, 264.
Eccleſia Romana exacta cura in perquirendis actis Martyrum. ix. x.*.
Eccleſia Romana qua cautela non legebat acta Martyrum. xj.*.
Eccleſia Romana Martyrologium. xix, xx, xxj.*.
Eccleſia Apoſtolorum Romæ qua reverentia habita & ab hoſtibus. 18 Novemb.a.509, 510.
Eccleſiarum omnium cura in colligendis actis ſanctorum Martyrum. ix. x.*
Eccleſiæ ſequentes in honorem S. Michaëlis Archangeli. 8. Maij.a.206, 207.
Edictum Diocletiani de concremandis libris Chriſtianorũ. 2. Ianuarij. b.8.
Encratitæ ediderunt falſa acta Apoſt. x.*.
Ephrem Syrus quid de Baſilio. 14. Iunij. a.262.

Ephe-

Ephemerides Bedæ nomine xxij.*.
Epimenides 57. *annis dormiſſe dicitur*. 27. *Iulij*. f. 329.
Epiphania ciuitas 12. *Iunij*. e. 259.
Epiphaniæ ſolennitatis antiquum vſus. 6. *Ian*. a. 16.
Epiphanius Scholaſticus. 21. *Ian*. g. 41.
Epiſcopi ad Limina Apoſtol. 29. *Iunij*. a. 288.
Epiſcopi aliquando ijdem Papæ, Pontifices, & ſummi ſacerdotes dicti. 9 *Aprilis* d. 160.
Epiſtola nomine Bonifacij Papæ ſecundi falsò ſcripta. 16. *Octobris*. b. 458, 459.
Epiſtolæ Romanorum Pontific. in honore habitæ. 8. *Aprilis*. e. 158.
Epulum factum in natalitiis Martyrum. xiiij.*.
Epypa ciuitas Lydiæ. 18. *Februarij*. d. 88.
Equuleus qualis. 22. *Ianuarij*. b. 42, 43.
corriguntur errores aliorum. *ibidem*.
Erotes malo nauis ſuffixus. 7 *Aprilis*. d. 157.
Eſquilinus campus, carnificina & ſepulchrum damnatorum 10. *Februarij*. c. 76.
Euagrius Ponticus Origeniſta. 17. *Ian*. b. 32.
Eucharistiam domum portandi vſus antiquus. 15. *Augusti*. c. 361.
Eucharistiam manibus ſumere. *ibidem*.
Eucharistiæ locus in eccleſia. xij.*.
Eudocia Auguſta 1. *Auguſti*. a. 337.
Eudoxia Auguſta. *ibidem*.
Eudoxia tunica. *ibidem*.
Eucliḋ tyrannum. 14. *Martij*. d. 110.
Eugenius Toletanus defenditur 23. *Ian*. 46
Eulalius Epiſc. Alexand. fictitius. 16. *Octob*. b. 459.
Eunomius hæreſiarcha xxvj.*.
Eunodius epiſc. Vercellenſis ſcriptor. 3. *Aug* a. 341.
Euphemitæ heretici. xxiij *.
Euſebij lib. de Martyrib. qualis. xvij, xviij.*
deperditus. 1. *Febr*. d. 62.
quid de eo Lindanus. 23. *Septemb*. b. 425, 426.
Euſebij Martyrologium. xvij, xviij.*
Euſebij lib. de temporibus. xij.*.
Euſebius falsò dictus primus auctor Martyrologij. xix *.
Euſebij hiſtoriæ locus reſtitutus. 22. *Februarij* f. 93, 94.
Euſebius Cæſareæ epiſc. quàm indignus titulo ſanctitatis. xix.*.) 21. *Iunij*. e. 273.
Euſebius Pamphili in quibus parũ fidus hiſtoricus. 22. *Auguſti* b 370.) 9. *Octob*. b. 449.
Idem Arrianus. xix.*.) 21. *Iunij*. e. 273.
Euſebio Emiſſeno falsò aſſcriptæ homiliæ Eucherij. 16. *Nouemb*. c. 506.
Euſebius Sebaſtenus ſcriptor. 13. *Decemb*. b. 544.
Euſtatius Sebaſtenus hæreſiarcha. 20. *Septem*. a. 418.
Euthymius Origeniſta. 20. *Ian*. g. 39.
Eutychiani. 23. *Ianuarij*. i. 46.
Excommunicatio dicta S. Eleutherij. 20 *Feb*. d. 90, 91.
Exquiſita martyrum tormenta. 9. *Iunij*. b. 254.) 28. *Iulij*. f. 321, 322.
Extorris Chriſtiani fidei cauſa conditio. 2. *Ian*. b. 9.

F.

F Abianus Papa vrbem diuiſit ſeptem diaconis. lx.*.
Fabianus ex præfectus. 4. *Ian*. d. 12.
Fabiola Romæ Noſocomium erexit. 31. *Decemb*. g. 570.
Facere idem quod ſacrificare 9. *Aprilis* d. 160.
Faciem notis inſcribere. 22. *Decemb*. c. 554.
Faleria. 12. *Auguſti*. g. 336.
Falarii ciuitas in Piceno. *ibid*.
Faltonius Probus. 1. *Ianuarij*. c. 4.
Fames valida Hieroſolym. 11. *Iunij*. a. 257.
Faſti Chriſtianorum xiij xv.*)
Faſti Conſulares 1. *Ian* a. 2.) 25. *Decemb*. b. 560.
Faſtos quis primus in Albo poſuerit. 22. *Aug* c. 372.
Fauſtæ Auguſtæ mors. 22. *Nouemb*. a. 516.
Fauus mellis tantum in Eccleſia xxiij, xxv.*.
Felix Aptungitanus. 24. *Octob*. a. 472.
Felix Tibirenſis. *ibidem*.
Feminam decaluare ignominiæ cauſa. 20. *Sept*. d. 418.
Feriæ gentilium, martyrum cæde ferales. 1 *Ian* c. 4.
Ferentum, Ferentinum, Ferentani, Ferentes. 14 *Maij*. g. 218.
Feſta Martyrum. xiij, xv xvj *.
Feſta gentilium mutata in feſta Sanctorum. xiiij.*.
Feſtiuitas nulla abſque conſenſu Romanæ Eccleſiæ. 8. *Decembris*. a. 538.
Feſtus ſenator Romanus. 29. *Iunij* a. 287.
Fibrenus flumen. 27. *Maij*. d. 235.
Fidiculæ quæ veræ ſint; quidq; torquere fidiculis. 22. *Ianuarij*. b. 43.
Flaccus comes. 32. *Maij*. b. 240.
Flauia Domitilla plures 7. *Maij*. a. 204.
Flauij ſacerdotes. *ibidem*.
Flori Martyrologium. xxij *.
Florianus & Florus epiſcopi Ceſenæ. 20. *Ian*. f. 39.
Foramina compedum 22. *Ian*. b 42.
Quid extendere ad tertium, quartum, vel quintum foramen. *ibidem*.
Forcipes diuerſi generis, tortoria inſtrumenta. 26. *Iunij*. d. 283.
Formiana Eccleſia. 2. *Iunij* b. 245.
Fornices theatrorum, promptuaria impudicitiæ. 21. *Ianuarij* a. 40.
Per Conſtantinum Imp. expurgata. *ibid*.
Fortunæ templum Antiochiæ. 17. *Decemb*. f. 549.
Fortunæ templum Cæſareæ. 9 *Aprilis*. d 159.
Fortunatus poëta. 13. *Aug*. b 338.
Frangere crura martyrum. 7. *Aprilis*. d. 156.) 23 *Maij* e. 229.
Frigidarij ſtagnum. 9 *Martij*. c. 212.
Frigus immenſum in Armenia. 9 *Martij*. c. 112, 113.
Fumo necare homines. 23 *Maij*. f. 229.
Fundanæ eccleſiæ. 16 *Ianuarij*. c. 31.
Furca ſupplicium. 7. *Aprilis*. d. 156. 157.
Furconium ciuitas in Veſtinis. 24. *Iulij*. d. 324.
Fuſtibus cædere 29. *Ianuarij*. b. 54, 55.
Fuſtuarium. *ibidem*.

G.

G Abbatas. 4 *Auguſti* k. 344.
Galerius Maxim. Præfectus. 4. *Iunij*. b. 247.
Gallæ feminæ conſulares. 5. *Octobris*. c. 442.
Galli Cæſaris pietas. 24. *Ianuarij*. b. 48.) 27. *Auguſti*. c. 364.
Gallus in Gallæcia. 1. *Maij*. a. 192.) 27. *Iunij*. a. 284.
Gallorum clades. 13. *Maij*. e 216.) 23. *Maij*. a. 229.
Gallicani Conſulatus. 25. *Iunij* c. 281.
Gallienus Imper. qualis erga Chriſtianos. 13. *Ianuarij*. b. 26. de eodem 10. *Auguſti*. b. 353.
Gallio Proconſul Achaiæ. 29. *Nouemb* c. 524.
Gallogræcia. 27. *Iunij*. a. 284.
Gangrenſis Concilij Canonum elucidatio. 6. *Iulij*. e. 298.) 20. *Septembris*. e. 418.

Gangri-

Gaufridus epiſc. Aſaphenſis, ſcriptor. 21. Octobris. b. 466.
Gaunus Pirata. 21. Octob. b. ibidem.
Gemoniæ ſcalæ. 14 Martij. 125.
Gennadius erroris arguitur. 25. Iunij. g. 281.
Genſericus rex Wandal. 22. Iuny. b. 275.
regni eius tempus. ibidem.
Gentiles caput veruecis colebant. 2. Martij. f. 103.
Gentiles quando cœpti dici Pagani. 31. Ian. d. 59.
Georgij populi. 23. Nouemb. b. 517.
Georgius pſeudomartyr Arianus. xxiiij.*.) 23. Aprilis a. 179, 180.
Georgon. 23. Nouemb. b. 517.
Geris ciuitas in Ægypto. 6. Ianuarij. f 16.
Geſſen eadem eſt Thebais. 17. Ianuarij a. 32.
Glabrio conſularis. 7. May. a. 204.
Gladiatores ſublati, reſtituti, prorſus abrogati. 1. Ian. d. 4.
Gnoſticorum commenta. x.*.) 20. Martij. a. 133.
Iidem nomine Chriſtiano multum obſuerunt eccleſiæ. 23. Ianuarij. c. 45.
Gothorum eccleſia Romæ. xij.*.) 5. Feb. a 69, 70.
Gothi fugati à martyre. 10. Decemb. c. 541.
Græcorum ſchola Romæ. 9 Octob. b. 448.
Graphy ad necem parãdam tardiorem comparati. 13. Auguſti. c. 358.
Gregorius Papa quando & qua diligentia ſcripſit dialogos 2. Martij. e. 103.) 23. Decemb. f. 555. 556.
Defenditur à calumnia Cani de citato loco Sozomeni. 23. Decemb f. 555, 556.
Gregorij hiſtoria de Paulino Nolano elucidatur. 22. Iunij. b. 275.
Gregorius epiſcopus Cordub. xiiij. xvj.*.
Gregorius epiſc. Tarracinenſis ſcriptor. 3. Octob. f. 439.
Gregorius Thaumaturgus quid de ſolennitatibus Martyrum. xiiij.*.
Gregorij Turon. error de Dionyſio. 19. Octobris. b. 448.) de Martini temporis obitu. 11. Nouembris. a. 499.
Guntharius rex Wandalorum. 22. Iuny b 275.
Gutta iugiter manans, ſic dictus locus apud Vrbem. 9. Iulij. a. 302.
Gyges anulus. 7. Decemb. a. 536.

H.

Hadrianus Imper. perſequitur Chriſtianos. 30. Ianuarij. g. 56, 57.
auidus ſpectator carnificinæ 15. Feb a. 83.
eius mutatio in melius. 30. Ianuarij. g. 57.
Hadriani Moles in Eccleſiam S. Michaëlis conuerſa. 29. Septemb. a. 433.
Hæreſis Millenariorum aliquandiu tolerata. 22. Februarij. e. 93.
Hæretici ſuppoſuerunt falſas hiſtorias Apoſtolorum nomine. x.*.
Hæretici falſarunt acta martyrum. x.*.) 23. Aprilis. a. 179, 180.
Hæretici veſpis comparati. xxiiij. xxv.*.
Helena Conſtantini mater. 7. Ianuarij. b. 18.
Heleniana baſilica. 18. Auguſti. g. 365.
Helenopolis. ibidem.
Helenopontus. ibidem.
Heliodori nomine epiſtola. xvj. xvij. xviij.*.
Heliopolitanorum ſæuitia 29. Martij. b. 145.
Helladius epiſc. Cæſarienſis, ſcriptor. 1. Ianuarij. k. 6.
Heraclius Imperator optimè meritus de Romana Eccleſia. 7. Maij. f. 205.
Herodiani locus ex Lampridio elucidatus. 1. Ian. f. 5.
Hieronymi Martyrologium quale xvj, xvij.*.
Hieronymi nomine epiſtola ad Chromatium & Heliodorum. xvj.*.
Hieronymi ad Oceanum epiſtola germana. 23. Septembris. b. 425.
Hieroſolymis ſedes Patriarchalis. 2. Feb. d. 65.
Hieroſolymitana peregrinatio. 1. Maij. e. 198.
Hilarius diaconus hæreticus. 13. Ianuarij f. 26.
Hiſpaniarum diuiſio & magiſtratus. 10. Decem c. 541.
Hiſtriones in theatro deridebant res Chriſtianorum. 14. Aprilis. e. 167.
Honorius Imp. vetuit Gentiles militare. 31. Ianuarij. d. 59. eius de templis Idolorum reſcriptum. 13. Maij. a. 216.
de confringendis ſimulachris ſanctio. 30. Aug. d. 387.
inſtaurat baſilicam S. Pauli. 18. Nouembris. a. 509.
Hormiſda Coſroæ filius. 22. Ian. d. 44.
Hoſpitale S. Sampſonis. 27. Iunij. e. 285.
Hoſpitale Zotici. 31. Decembr. g. 570.
Hoſpitalium auctores. 31. Decemb. g. 570.
Hunnorum pirata in Britanniam. 21. Octob. b. 466.
graſſantur in virgines. ibidem.
genus hominum ſalaciſſimum. ibidem.

I.

Iacobus in Hiſpaniam. 25. Iulij. a. 325.
Iberorum fides Catholica illibata. 15. Decemb. a. 547.
Idolum frangens, extra claſſem martyrum ponendus. 9. Aprilis c. 159.
Ieiunij tempore ceſſare ſolennitates martyrum. xix.*.
Ieiunium in die Kalendarum. 1. Ian. a. 2.
Ieiunium in die Kalend. Nouembris. a. 483.
Ignis ſupplicium. 27. Feb. d. 99.
Ildefonſus Chryſoſtomus appellatur. 23. Ian. i. 46.
Ildefonſus defenditur. ibid.
Ildefonſi liber de vir. illuſtr. 18. Feb. e. 88.
Imago vetus S. Sebaſtiani. 20. Ianuarij. c. 38.
Imagines ſanctorum præ foribus affigi ſolitæ. 5. Ianuarij. e. 14.
Imagines ſacræ in eccleſia. 4. Feb. f. 68.
Imaginum ſacrarum cultus. 9. Nouemb. i. 496, 497.
Imperator nemo dicebatur niſi quem Papa coronaſſet. 14. Iulij. i. 309.
Imperatores laudatiſſimi cur perſequebantur Chriſtianos. 23. Ianuarij. e. 45.
Imperatores præſentes aderant carnificinis martyrum. 15. Februarij. a. 83.
Imperatorum leges de ferijs. 2. Ian. c. 4.
Imperatorum Chriſtianorum nullus dictus Pont. Max. 22. Auguſt. b. 370, 371.
Incendium ſub Nerone. 24. Iunij. b. 279.
Inſcriptiones facierum nota ignominiæ. 22. Decembris. c. 554.
apud nonnullas gentes eadem ſigna nobilitatis. ibidem.
Inſula Tiberina carcer damnatorum. 14. Martij b. 119, 120.
Intercalares dies per Gentiles leuibus ex cauſis. 1. Ian. b. 3.
Ioannes Damaſcenus dictus Chryſoorras, Manſur. 21. Februarij. d. 92.
Ioannes Molanus notationes ſcripſit in Martyrologium. xv, xxij.*.
Iouinianus hæreſiarcha. 19. Ian. h. 37.
Irriſores deorũ acerbiori pœna puniebantur. 2. Mar. f. 102.

Iſidorus

Iſidorus Cordubenſ. 4. Aprilis. d.153.
Iſidorus Mercator.ibid.) 16.Octob.b.458.
Iſidorus Origeniſta. 2. Ianuarij.g.8.) 15.Ianuarij.b.29.
Iſidorus Pacenſis. 4. Aprilis. d.153.
Italia ſtatus tempore S. Ambroſij. 4. Apr.b.c. 152.
Iudaea femina velata. 7. Maij.b.205.
Iudei Minorica Inſula ad Chriſtum conuerſi. 3. Auguſti. a. 341.
Iudices conſulares. 27. Maij. e.235.
Iuliana Anicia femina clariſſima plures. 7. Febr.g.73.
Iulianus apoſtata inſanit in reliquias Babylæ. 24. Ianuarij. b. 48.
perſequitur Chriſtianos. 22. Martij.f.137.
nunquam Romam venit. 4. Ianuarij c. 12.) 10. Maij. a. 211. fauet Catholicis. ibidem.
quando hypocriſim exuit. 16. Octobris. d.459.
Iulianus Pomerius. 8. Martij.f.110,111.
Iupiter Vindex. 1. Nouembr. a.484.
Iure antiquo Rom. vetiti dij peregrini. 1. Ian.f.5.
Iurenſia loca. 28. Februarij.d.100.
Iuſtina Auguſta. 7. Decembris. a. 548.

K.

Kalendæ Ianuarij ſuperſtitionibus cumulatæ. 1. Ianuarij. a.2.
Chriſtianorum ieiunio ſanctificata. ibidem.
Kalendæ Nonæ & Idus quare præmutantur cùm Martyrologij dies annuntiatur. 1. Ian.b.3.
Kalendaria Eccleſiaſtica in Monaſterij parietibus deſcribi ſolita. 22. Auguſti. c. 372.
Kalendis, aliiſque Gentilium feriis multi occiſi martyres 1. Ianuarij. d.4.
Kalendis Nouemb. ieiunium in Eccleſia. 1. Nou. a.483.
Kalendarum Auguſtarum ritus Gentil. 2. Aug. a.337.

L.

Labicana via. 10. Februarij. c.76.
Lacedæmonia femina. 3. Maij. e.196.) 7. Maij.b.204
Lacus Tirenſis. 9. Iulij. c. 302.
Laminæ candentes. 18. Maij.b.223.
Langobardi diuerſæ religionis. 2. Martij. f.103.
facti Chriſtiani. ibidem.
Lapis indelebili ſanguine aſperſus. 5. Nouembr. a.490.
Lateranenſis baſilicæ præſtantia, eiuſdemq; diuerſa nomina. 9. Nouembris. a.495,496.
Latomiæ. 14. Mar. b.119,120.) 15. Iunij. b.254.
Lebes ad cruciandum compoſitus. 24. April.b.182.
Lectorum ordo in Eccleſia. 13. Iulij. b.307.308.
Legatio à S. Leone Papa ad reſtituendos lapſos. 2. Aprilis. f. 149.
Lenonibus traditæ Chriſtianæ. 9. Ianuarij.b.21.) 21. Ian. a.40.) 16. Febr.f 85.
Leo Papa primus quid in baſilic. S. Pauli. 18. Nou. a. 509.
Leodienſis Eccleſiæ ſincera fides. 3. Nouemb.g.487.
Leonibus traditi Chriſtiani. 1. Febr. e.62.
Leontius epiſcopus ſcriptor. 1. Iulij d.291.
Lepra Conſtantini Imp. 22. Aug. b.370,371,372.
Lepra curari ſolita humano ſanguine. ibidem.
Leuuigildi regis tempus, geſta. 13. Aprilis. c.166.
Lex xij. tab. de ſiſtendo iudicio ægrotum. 27. Feb. e.99.
Lex Honorij Imp. de confringendis ſimulachris. 30. Auguſti. 387.
Lex Porcia & Valeria. 19. Ianuarij. f.37.
Leges Impp. de feriis. 1. Ianuarij. e.4.
Legibus Conſtantini vetiti gladiatores. 1. Ian. d. 4.
Liber carcer. 14. Martij.b.120.
*Liber de Romanis Pontificibus à recentioribus citatur ſub nomine Damaſi. ix. *.*
*Liber Euſebij de temporibus. xiij. *.*
*Libri Chriſtianorum incenſi. xij. *) 2. Ian.b.8.*
Licinius Imp. quid in Chriſtianos. 2. Ian. d.e.8.
Lictores. 27. Maij. c.235.
Limatura catenarum S. Petri. 1. Aug. a.338.
Limina Apoſtolorum. 18. Nouembris. a.509.
Limina Apoſtolorum viſitare. 29. Iunij. a. 287,288.
Limina Eccleſiarum exoſculari. 18. Nouemb. a.509.
Lingua Slauorum dici ſacras laudes conceſſum. 9. Martij. f.113.
Liquor ſcaturiens ex oſſibus Martyrum. 30. Apr. d.190.) 9. Maij.b.209,210.) 13. Maij.c.216.16.) Sep.a.411.
Litaniæ maiores. 25. Aprilis.b.183,184.
Litaniarum antiquitas, diuerſitas. ibidem.
Litterati ſerui. 22. Decemb.c.554.
Locutio Eccleſiaſtica 9. Nouemb.b.495,496.
Lorentia loca. 28. Februarij. d.100.
Lucianea ſcripta. 7. Ianuarij.b.17.
Lucianiſtæ. ibidem.
Luciani diſcipuli facti hæretici, ibidem.
Luciani epiſtola authentica. 3. Aug. a. 341.
Luciani martyris elogium. 7. Ian. b.18.
Lucullanum. 8. Ianuarij. b.20.
Ludus pœna. 16. Februarij. f. 85.
Luna pro die. 1. Ianuarij. b.3.
Lupercalia abolita. 2. Februarij. a.65.

M.

Macarius Origeniſta. 2. Ianuarij. k. 9.
Macedonius hæreſiarcha. 30. Martij. c.146.
Macellum Libyæ. 5. Auguſti. a.345.
Machabæus, quid. 1. Aug. b.338.
Macrina S. Baſilij auia & nutrix. 14. Ian. b.28.
Madaurenſium blaſphemia. 4. Iulij. e.295.
Mania, ſiue Maniana columna. 5. Ian.f. 15.
Magi igne damnati. 27. Februarij. d.99.
è ſaxo præcipitati ſoluti. 14. Martij.b.119.
Maiuma ciuitas. 26. Decembris. f. 563.
Maiuma ſpectaculum. ibidem.
Malaualli. 10. Februarij. f.77.
Mamertini carcer. 14. Martij. b.118,119.
*Manichæi multa ſuppoſuerunt nomine Apoſtolorum. x. *.*
Manuum ac pedum præciſio. 27. Iunij. d.285.
Manſeron. 21. Februarij. d.92.
Maphors quid. 7. Maij. b. 205.
Maras Diaconus. 31. Maij. b.241.
Marcellinus Tribunus Notariorum. 6. Aprilis. e. 155.
Marcomannicum bellum quando. 19. Iunij. a.270.
Marcus Arethuſius Arianus. 29. Martij. b.144,145.
Maria Dei genitricis tempus obitus. 15. Aug. a.361.) eius cultus quādo magis magisq; auctus. 8. Septemb. a.400.
Marna idolum. 26. Febr.g.98.) 13. Maij. a.215.
Maronia, Maronitæ. 21. Octobris. e. 467.
Martia Commodi Imp. concubina quid erga Chriſtianos. 18. Aprilis. b. 172.
Martyrem quid faciat. 19. Aprilis. f.173,174.
Martyrem canonizare. 4. Martij. i.105,106.
Martyrem vindicare. ibidem.
Martyres qui dicti olim. 2. Ianuarij. b.9.
*Martyres falſi Ariani. xxiij. *.*
Martyres falſi Donatiſtæ. ibidem.
Martyres falſi Euphemitæ. ibidem.

Martyres falſi hæreticorum. xxiij, xxiiij,xxv,xxvj..*
Martyres falſi Marcionitæ. xxiiij..*
Martyres falſi Montaniſtæ. ibidem.
Martyres falſi Priſcillianiſtæ. ibidem.
Martyres ſub Alexandro Imp.1.Ian.f.5.
Martyres ſub Antonino Pio. 5.Ian.c.14.
Martyres ſub Gallieno. 13.Ian. b.26.
Martyres ſub diuerſis perſecutionibus, infrà, Perſecutio.
Martyres paſſi ipſis Gentilium feriis. 1.Ian.d.4.
Martyres cur frequentiùs igni traditi. 27.Febr. d.99.
Martyres non dicendi cæſi in bello quamuis iuſto. 19. Aprilis. f. 174.
Martyres non dicendi quos Chriſtianus Catholicus magiſtratus licet iniuſtè occidi mandaſſet.19. Apr.f. 174.
Martyria exhiberi ſolita in Theatris. 16.Sept.c. 411,412.
Martyriani hæretici. xxiiij..*
*Martyrij gloriæ cupidiſſimi Marcionitæ, Cataphrygæ, Donatiſtæ, & alij hæretici. xxiij, xxiiij, xxv.**
Martyrium idem quod Eccleſia. 6. Iulij. e 298.
Martyrium redimere. 18. Aprilis.b.172.
Martyrium ob vnitatem ſeruandam egregium. 19. Iulij. e. 317.
Martyrum acta diligenter conſcripta. ix, x..) incenſa. xj, xij.*.) ab hæreticis deprauata. x, xj.*.) Romæ non legebantur. xj.*.) alicubi legi ſolita x, xj.*.) non omnino ſublata. xij.*.*
Martyrum acta proconſularia. x..*
*Martyrum anniuerſaria memoria. xiij, xiiij, xv. *.) 1. Nouemb. a.483.*
Martyrum corpora condiri ſolita .4.Aug. k.344.) ſub Altari condi ſolita. xv..*
Martyrum corpora redimere. 7. Aprilis.d.157.) 6.Iunij.a. 250,251.
Martyrum cultus antiquus. xiij, xiiij..*
Martyrum dies natalis percelebris. xxj, xxiij..*
*Martyrum ingens numerus. xiiij, xvj, xix, xx, xxxvj.**
Martyrum loco habiti qui peſtilentia afflictatis miniſtrabant. 28. Febr.c.100.
Martyrum memoria idem quod Eccleſia. 6.Iulij.e.298.
Martyrum memoriæ erectæ. xv..*
Martyrum nomina ſcribi & recitari in Eccleſia. xiij, xiiij.*
Martyrum ſtigmata oſculari. 17.Febr. f.8d.
Martyrologij Romani antiquitas. xix, xx, xxj..)*
Cætera omnia ab ipſo. ibidem.
Diuerſa illius exemplaria. eadem ſæpe aucta. ibidem.
De eius reſtitutione. ibidem.
Martyrologij ſcribendi occaſio. xiij, xiiij..*
Martyrologium Adonis. xxij..*
Martyrologium Bedæ. ibidem.
Martyrologium Euſebij. xv, xvj, xvij, xxiij..*
*Martyrologium Flori. xxij. *.*
Martyrologia hæreticorum. xxiij. xxiiij, xxv..*
Martyrologium Hieronymi. xv, xvj, xvij, xviij..*
*Martyrologium Vſuardi. xxj, xxij *.*
Martyrologium Wandelberti. xxij..*
Maſſa candida. 1.Nouemb.a.483.
Mauors, Maphors. 7.Maij. b.205.
Mauuia Regina Saracenorum. 7.Feb.a. 72.
Maxentius qualis erga Christianos. 16.Ian.d.30.
Maximi tyranni geſta in Britannia. 21.Octob.b.466.
Maximiani perſecutio. 2. Ian.b 8.
Maximianus epiſcopus Alexand. 30. Maij.a.239.
Maximilla Montaniſta obitus. 26. Martij. d.141.
Maximini Imp. ſæuitia. 3.Ian.d.10.
Maximus epiſcopus Neapolitan. quid contra Arianos. 30. Aprilis. b. 191.
Melgapurata. 21. Octob. b.466.
Memoria Martyrum. 19.Iunij.b.270.
Memoriales. 27.Maij.c. 234.
Menologium. 3.Ianuarij.b.11.
Menſa Cypriani. 14. Sept.c. 408.
Menſurius epiſc. Carthag. 11.Feb.a.78.
Mercurinus. 7. Decemb.a. 536.
Metalli pœna. 16.Feb.f.85.
Metaphraſtes à Theodoro laudatus. 20. Martij.e. 134.
Michaëlis Archangeli apparitiones diuerſæ. 8. Maij. 206. 207.
Michaël Singellus. 9. Octob. b.448.
Mileuum in Numidia. 4. Iunij b. 247.
Mileuitanum concilium. ibidem.
Militare prohibiti Gentiles. 31. Ian.b.59,60.
Militaria ſupplicia. 29.Ian. 54.55.
Militia cuius ætatis adſcribebantur. 2. Ian.a.8.
Militiam cur vitabant Chriſtiani. 2.Ian.o.8.
Millenarij tolerati. 22.Febr.c.93.
Milliaria vnde incipiebant numerari. 11. Aug.b.355.
Milliarium aureum. ibidem.
Minturnenſis Eccleſia. 2.Iunij.b. 245.
Minutius Fundanus, Aſiæ proconſul. 30.Ian.g.57.
Miracula ex puluere ſepulchrorum Martyrum. xxv..*
Miracula ex oleo lampadum ibidem.
Miracula tantùm in Eccleſia. ibidem.
Miraculis redundans reliquiæ Martyrum. ibid.
*Miraculis carent hæretici. ibid. & xxvj.**
Miſſa tres in natali S. Ioannis Bapt. 24.Iunij.a.279.
Miſſa veſpertina. xvj, xviij..*
Miſſa aliquando idem quod ſolennitas. 1. Octob.a. 437.
Molani laus. xxj, xxij..*
Moles Hadriani in Eccleſiam mutata. 29.Sept.a.433.
Monachorum nomen recens, profeſſio antiqua. 19. Octobris. e. 463.
Monachi martyres tempore Diocletiani. 23.Feb.b.95.
Monaſticam vitam in Vrbe Marcella prima excoluit. 31. Ian.k. 60.
Monaſterium Dij. 8. Febr.e. 74.
Montani hæreſiarchæ obitus. 26. Mart.d. 141.
Mortuos intra vrbem ſepelire vetitum. 3.Ian.e.11.
Mortuorum corpora condire. 4. Aug.k. 344.
Muſcarũ aculeis hominẽ exponere. 28. Iulij.f.331,332.

N.

NArſes in Italiam venit. 14. Ian. d.28.
Natalis dies obitus. xiij.. 3. Ian.b.10.*
Natalis dies cathedræ. 18. Ian.a.34.35.
Natalis dies ordinationis. 3. Ian.b.10.) 18. Ian a.34,35.
Neapolitana crypte. 8. Ian.i.20.
Nebridius. 17. Decemb. d.548.
Neel ciuitas Ægypti. 16. Ian.g. 31.
Neronis incendium. 24. Iunij. b. 279.
Nerua Imp. qualis erga Chriſtianos. 15. Apr.c. 168.
Neruus genus vinculorum. 3. Febr.c. 67.
Neſtorianorum opinio. 23. Ian. i.46.
Nicephorus corrigitur. 25.Feb.e. 97.
Nicephorus Stauratius Imp. 23. Iulij.g.322.
Nicomedienſis carnificina. 18. Martij.c.131.
Nomina Sanctorũ Chriſtianis imponi ſolita. 16. Feb.e.85.
Nonnus epiſc. Edeſſæ. 22. Aug. c. 372.) 8. Octob.k. 446.
Noſocomium Romæ erexit Fabiola. 31. Decemb.g.570.

Nota-

Notarij Romanæ Eccleſiæ.ix,x..* colligebant acta Martyrum. ibidem.*
Notariorum tribunus. 6. *Aprilis.e.*155.
Nouati therma. 20. *Iunij.e.*271.
Nucis arbor ob martyrium Acathij celeberrima. 8. *Maij.e.* 207.
Numerandi anni per Conſules. 25. *Decemb.b.*560.
Numerari à Chriſti aduentu anni quando cœpti. 1. *Ianuarij.a.*2.
Numerari milliaria à Foro Romano. 11. *Aug.b.*355.
Nympha locus, ſeu, Ad Nymphas. 19. *Ian.b.*37.

O.

O *Aſis, maior & minor.* 12. *Iunij.g.*260.
Oaſena deportatio. Reſtituitur locus Zoſimi. Corrigitur Zonaras. ibidem.
Octaua diei celebritas. 2. *Ian.a.* 7.
Odilonis abb. ætas, & ſtudium. 1. *Ianuarij. p.*7.) 2. *Nouembris.a.*485.
Odoacer rex quid in Rom. Eccleſ. 7. *Maij. f.*205.
Offerre pro martyribus quid. xiij, xiiij.*) 3. *Feb.d.*67.
Officiales. 27. *Maij.c.*234.
Oleum ſcaturiens ex oſſibus Sanctorum. 6. *Decembris.a.* 534, 535. *ſuprà, Liquor.*
Olla ænea inſtrumentum tortorium. 16. *Feb.c.*85.
Olympias Arſacis Armeniæ regis vxor. 17. *Decembris.d.* 549.
Opus metalli ad quod damnabantur Chriſtiani. 16. *Februarij. f.* 85.
Oratio collecta. 22. *Iunij.g.* 277.
Oratorium. 11. *Iunij. f.* 258.
Orbiculare inſtrumentum tortorium. 16. *Septem.b.*411.
Orbilius Beneuentanus Grammaticus. 29. *Nouem.d.*525.
Orci galea. 7. *Decembris.a.*536.
Ordinationis epiſcopi celebritas. 3. *Ianuarij.b.*10.) 18. *Ianuarij.a* 34.
Origenes erudiuit feminas ad martyrium. 4. *Dec.a.*532.
Origenis libri qua cautela legendi. 20. *Aprilis.e.* 175.
Origeniſta recenſiti inter Catholicos. 17. *Ian.b.*32.
Oroſij peregrinatio. 3. *Auguſti.a.* 341.
Oſculari idem quod adorare. 17. *Feb. f.*86.
Oſculari martyrum ſtigmata. ibidem.
Oſculo adorare eſt ſacrificium pauperum. ibidem.
Othonis Imp. pietas. 8. *Maij.a.*206.

P.

P *A, idem quod pater.* 10. *Ian. c.* 22.
Pacis templum. 14. *Martij* 123.
Pagani Gentiles, quando ſic dici cœpti, & qua occaſione. 31. *Ian. d.*38, 59.
declaratur locus Tertull. de Coron. milit. ibid.
Paganalia. 31. *Ian. d.* 59, 60.
Palatini. 4. *Martij.d.*105.
Pali dentati. 26. *Iunij. f.*283.
Palladium. 25. *Octobris.a.*474.
Palladius Rom. Eccleſiæ diac. 17. *Martij.e.*129.
Pallium ſiue Phrygium. 10. *Ian. c.* 22.) 28. *Ian. f.* 53.) 7. *Maij. b.* 205.
Palma victoribus dari ſolita. 1. *Ian.b.* 6.
Palo alligari. 16. *Ian.d.*16.
Pandateria inſula. 7. *Maij.a.* 204.
Panis hordeaceus ignauis militibus dari ſolitus. 29. *Ianuarij. b.* 55.
Pantheon. 13. *Maij.a.* 215, 216.) 1. *Nou.a.* 483, 484.
Papæ nomen. 10. *Ianuarij.c.* 22.
quando commune omnibus clericis, quando peculiare Rom. Pont. ibidem.
Papiſta, quid propriè. 16. *Octobris.b.*458, 459.
Paraſcenes acta. 20. *Martij.e.*133, 134.
Pariſienſis Eccleſia. 28. *Maij. f.* 237.
Paſchales Cycli. 22. *Auguſti. c.* 372.
Paſſionaria. 5. *Februarij.a.*69.
Paſtoris titulus. 16. *Ian.d.*31.) 20. *Iunij.c.*272.
Patena vitrea. 7. *Auguſti.b.*349.
Patibulum. 7. *Aprilis.d.*157.
Patriarchalis ſedes Hieroſolymis. 2. *Febr.d* 65.
Patriciatus dignitas. 27. *Aug.b.* 380.
Paula, ſenior, & iunior. 26. *Ianuarij.c.*51.
Paulinus Nolani lucubrationes. 18. *Iunij f.*269.
Paulinus S. Ambroſij notarius. ix.*.
Paulus in Hiſpaniam profectus. 22. *Martij.b.*136.
Pauli Apoſtoli nomine reliquiæ ſuppoſita. 7. *Iunij.b.*252.
Pauli conuerſionis tempus. 23. *Ianuarij b.*49.
Paulus Iureconſ. hoſtis Chriſtianorum. 1. *Ianuarij. g.* 5.
Pennenſis ciuitas. 19. *Martij.b.*132.
Pentapolis in Ægypto. 26. *Martij.c.* 141.
Peregrinatio ad limina Apoſt. 29. *Iunij.a.* 287, 288.
Peregrinatio Hieroſolymitana. 4. *Maij e.*198.
Peregrinatio ad montem Garganum. 8. *Maij. a* 206.
Peregrinatio ad S. Sergium 7. *Octob.b.*445.
Peregrinatio Epheſum. 27. *Decemb.a.* 564.
Peregrinatio Theſſalonicā ad S. Demetrium. 8. *Oct.e.*446.
Peregrinatio ad ſepulchrum Mennæ. 11. *Nouemb.b.*500.
Peregrinatio Edeſſam ad S. Thomæ. 3. *Iulij.i.*294.
Peregrina ſacra vetita. 1. *Ianuarij g.* 5.
Perennius Preſes. 18. *Aprilis.e.* 172.
Perillus bouis ænei auctor. 11. *Aprilis.* 162.
Perſecutiones Eccleſiæ vltra decem. xiiij.*.) 1. *Ian.k.*6.
Perſecutio ſub Antonino. 1. *Ianuarij.k.* 6.
Perſecutio Arabum. 11. *Martij. f.* 115.
Perſecutio ſub Aureliano. 21. *Ianuarij. e.*40.
Perſecutio Circumcellionum. 9. *Februarij.e.*75.
Perſecutio ſub Claudio. 18. *Ianuarij.b.* 35.
Perſecutio ſub Decio. 31. *Ian.c.*58.) 10. *Aug.b.* 353, 354.
Perſec. ſub Decio & Valeriano dicta. 10. *Au.b* 353, 354.
Perſec. ſub Dioclet. & Max. 2 *Ian.b.*8.) 18. *Mar.e.*131.
Perſec. ſub Hadriano. 30. *Ianuarij.g.* 56, 57.
Perſec. ſub Iſdegerde rege Perſarum. 31. *Martij. c.* 147.
Perſecutio ſub Iulio Maximino. 3. *Ian.d.*10.
Perſecutio ſub Licinio Imp. 2. *Ianuarij. d.* 8.
Perſecutio ſub Sapore rege Perſarum. 20. *Februarij e.*91.) 21. *Aprilis.a.* 176.
Perſecutio Saracenorum. 14. *Ian.d.*28.) 19. *Feb. c.* 89.) 16. *Maij.d.* 220.
Perſecutio ſub Traiano. 23. *Ian.c.*45.
Perſecutio Wandalica. 12. *Iunij.b.*259.
Peſtis diuinitus propulſata. 20. *Ian.c.* 38, 39.) 2. *Febr.a.* 64.) 16. *Aug.b.*363.
Peſtilentia affectis miniſtrantes, velut martyres habiti. 28. *Februarij.c.* 100.
Petronia familia. 4. *Octob.g.*441.
Petrus primus Euangeliū Romæ annūciat. 11. *Ian.a.*257.
Petri Apoſt. vxoris martyrium. 31. *Maij.a.*240.
Petrus quando ſedit Antiochiæ. 22. *Feb.a.*92, 93.
Phocas Imp. quid de cæſis in bello. 19. *Apr. f.*174.
Phrygium. 10. *Ianuarij.e.*22.
Pipinus Francorum rex. 12. *Maij.b.*214.
Pipinus primus Dux Brabantiæ. 17. *Decemb.e.* 549.
Pithecuſa. 17. *Maij.c.*222.

Planca. 16. *Ianuarij.c.* 31.
Plinius corrigitur, 14.*Ian.d.*28.) 18.*Feb.d.*88.) 24.*Iulij. d.* 324.
Plinij Iunioris teſtimoniũ de Chriſtianis. 23.*Ian.c.*45.
Plumbatarum pœna. 6.*Iunij.d.*250.
Plumbi liquentis pœna. ibidem.
Plumbea pondera. ibidem.
Polycrates tyrannus. 7.*Aprilis.d.* 157.
Pomerium. 8. *Martij.f.*111.
Pondera ad torquendum compoſita. 16.*Septemb.b.* 411.
Pontia inſula. 7.*Maij.a.* 204.
Pontifex. 9.*Aprilis.l.*160.
Pontificium. ibidem.
Pontifex ſummus. ibidem.
Pontifex Maxim. ſuperſtitionis gentilium nullus Chriſtianorum Imp. dictus. 22.*Aug.b.*370.371.
Porta Eccleſiarũ ſacris reliquiis cõſecrata. 18.*Nou.a.*510.
Porta Eccleſ. ornari ſolita. ibidem. vide ſuprà, Limina.
Porta Collina. 25.*Octob.a.*474.
Porta Daphnitica. 17.*Decemb f.*549.
Porta Eſquilina carnificina damnatorum. 10.*Feb.*76. *ſepulchra pauperum. ibidem.*
Porta Salaria. 25 *Octob.a.*474.
Præfatio vetus in die Circumciſionis. 1.*Ian.b.* 3.
Præfatio vetus in die Cathedra. 18 *Ian.a.*34.
Præfecti ciuitatum. 27.*Maij e.*235.
Prægnantium dilata pœna. 7.*Martij.b.*109.
Præſides. 27.*Maij.e.*235.
Praſutagus regulus Britanniæ. 26.*Maij.a.*233.
Primicerius. 19. *Maij.d.* 224, 225.
Primicerij diuerſorum ordinum. ibidem.
Primiſcrinij. 7.*Iulij.b.* 299, 300.
Priſcillianiſta multa ſuppoſuerunt nomine Apoſtolorum. x, xij.*.) 16.*Aprilis.f.*170.
Primatus carcer. 14. *Martij.b.*120.
Proceſſiones. 25.*Aprilis.b.*183, 184.
Proconſules Ciuitatum. 27.*Maij.e.*235.
Prodigia ob necem martyris. 18.*Aprilis.c.* 172.
Profeſſor. 2.*Ianuarij.b.*9.
Profundum maris, carcer Cyzicenus. 14.*Martij.b.*120.) 20. *Septemb.e.* 418.
Prophetarum neces cur in diuina ſcriptura prætermiſſa. 6.*Iulij.b.* 297, 298.
Protogenes epiſc. Sardicenſis. 6.*Maij.g.* 203.
Prouinciam facere. 26.*Maij a.*233.
Pſeudomartyres hæreticorum. ſuprà, Martyres.
Pſeudomartyrologia hæreticorum. ſuprà, Martyrologia.
Pudentis domus. 19.*Maij b.* 224.
Pueruli cantores. 13.*Iulij. b* 307.
Punctis perforare. 3.*Maij c.* 196.
Puteus ad ſupplicium. 14 *Octob.b.*455.
Puteoli. 10.*Februarij.c.*76.

Q.

Quadratus Philoſophus. 30.*Ianuarij g.* 57.
Quartus Præſes ſub M. Aurelio, 17.*Ianuarij.d.*33.

R.

Radere mulierum capillos ignominiæ cauſa. 20. *Septembris.e* 418.
Radulphi cenſura corrigitur. 22.*Iunij.c.*275.) 20.*Iulij a.* 318.
Receſuinthus Hiſpaniarum rex. 23.*Ian.i.*46.
Receptio S. Martini. 11. *Nouembris.a.* 500.
Recitari in Eccleſia nomina Martyrum. xiij. xiiij.*.
Reges Francorum equitare præcedentibus reliquiis. 11.*Iunij.f.* 258.
Regillum. 7.*Maij.b.* 205.
Regionarij. Diaconi ſeptem regionum vrbis Romæ. ix.*.
Regula Pachomij. 14. *Maij k.* 218.
Regum ſolemnitas peculiaris Epiphania. 6.*Ianuarij.a.* 16.
Religio peregrina vetita. 1.*Ianuarij g.*5.
Reliquiæ Sanctorum portari ſolitæ in expeditione. 11. *Iunij.f.* 258.
Reliquias Martyrum Romæ transferre olim inconceſſum. 15.*Iunij.a.* 263, 264.
quando transferri cœpta. 15.*Iunij.a.*263.
Rhenus bicornis dictus. 21.*Octob.b.*467.
Rhinocolura. 16.*Ian.g.*31.
Rhodus ſtabulum. 10.*Februarij.f.*77.
Ricimer Gothus. 5.*Februarij.a.* 69.
Ricinium. 7.*Maij.b.*205.
Rictiouarus, aliter Rictius Varus. 6.*Ian.b.*16.
Robur locus in carcere Tulliano. 14.*Martij.*119, 122.
Robuſtus carcer à Plauto dicitur. Ibidem. 122.
Rogationes. 25.*Aprilis.b.* 183, 184.
Rolandus Vincleius Belga. 23.*Septemb.*425.
Roma à Petro primùm accepit Euangelium. 11.*Iunij.a.* 257.
Roma liberata ab hoſtibus virtute Michaëlis Archangeli, 8.*Maij.a.*206, 207.
Roma fulta Apoſtolorum præſidio. 29.*Iunij.a.*288.
Roma Gallica. 22.*Iunij.d.*276.
Romanam Eccleſiam hoſtes venerati. xj.*.
Romanæ Eccleſiæ conſuetudo vetus de tradendis reliquiis Sanctorum. 15.*Iunij.a.*263.
Romana Eccl. caput omnium Eccl. 9. *April.l.* 160, 161.
Romana fœmina velata. 7.*Maij.b.*205.
Romanis immunes à virgis. 19.*Ian.f.*37.
Romanum Martyrologium. xix, xx, xxj.*.
cæteris antiquius, ſæpiùs auctum. ibidem.
cætera ab ipſo ſumpſere principium. xxij.*.
Romanus Pont. ſolus dictus Papa. 10.*Ian.c.*22.
Romanus Pontifex ſolus ſummus vel maximus. 9 *Aprilis. l.*160, 161.
Romanus idem quod Catholicus. 16.*Octobris.b.*458.
Romatiana ciuitas 22.*Iunij.f.* 276.
Rotæ diuerſi generis ad torquendum comparata. 23.*Aprilis.c.* 181.
Rupis Tarpeiæ deſcriptio. 14 *Mar.b.* 118, 119, 120.

S.

Sabor, aliter Sapor, rex Perſ. longæuus. 20. *Feb.e.*91.
Sacellum quid propriè. 11.*Iunij.f.* 258.
Sacrificium offerre pro martyribus. xiij.*.) 3.*Feb.d.*67.
Salamina eadem Conſtantia. 12.*Maij.f.*214.
Saluius pſeudomartyr. 11.*Ian.b.*23.
Salluſtius Præfectus Galliarum. 16.*Octob.d.*459.
Salluſtius Præfectus Vrbis. 18.*Nouemb.a.* 509.
Salomona ſeptem Machabæorum mater. 1.*Aug.b.* 338.
Saluator propriùs dicitur Chriſtus quàm Seruator. 9. *Nouembris.b.* 495, 496.
Sancta lumina. 6.*Ianuarij.a.*16.
Sanctimonialium tondere capita mos antiquus 20.*Sept.e.* 418.419. *diuerſa de his aliarum eccleſ. cõſuetudo. ibid.*
Sanctitatis titulus quibus olim tantùm. xix.*.
Sanctorum nomina à Chriſtianis filiis imponenda. 16. *Februarij.e.* 85.

Sancto-

Sanctorum canonizatio. 4. Martij. i. 105,106.
Sanctuaria. 15. Iunij. a. 264.
Saracenorum perſecutio. 14. Ian. c. 28.) 19. Febr. c. 89.) 16. Maij. d. 220.
Sarmatarum nota. 22. Decembris. c. 554.
Sarmentitij Chriſtiani 6. Ianuarij. c. 16.
Sartago instrumentum tortorium. 18. Aprilis. e. 172.
Satalorum Eccleſia. 24. Iunij. d. 279.
Saturnalia. 2. Februarij. a. 65.
Saturnius mons. 14. Martij. 123.
Saxo deijcere. 14. Martij. b. 119.
Saxonia locus in Vrbe. 10. Nouemb. a. 498.
Saxonum vicus, Saxonum ſchola. ibidem.
Saxum quo lapidatus eſt Stephanus. 3. Augusti. a. 342.
Saxum Tarpeium. 14. Martij. b. 119.
Scaeuola ſententia magis accepta. 9. Aprilis. l. 160.
Scala Gemonia. 14 Martij. 125.
Scapula Praſect. 4. Ianuarij. f. 12.
Scaphium. 28. Iulij. f. 331.
Scaphiſmus. ibidem.
Scetis, ſeu Scytia prouincia in AEgypto, itemq́; ciuitas, & eremus. 21. Martij. f. 135.
Schola, Scholares. 6. Februarij. b. 71.
Scholastici. ibidem.
Schola Graecorum. 9. Octobris. b. 448.
Schola Saxonum. 10. Nouemb. a. 498.
Schola clericorum diuerſi ordinis. 6. Feb. b. 71.
Scorpio quid. 12. Iunij. b. 259.
Scriptores Eccleſiastici impropria aliquādo vſi voce. 23. Ianuarij i. 46.
aliquando in contrariam partem nimis inflexi. 17. Nouembris. d. 507.
Scriptorum ſuorum nemo aequus arbiter. 11. Dec. g. 542.
Scriptura diuina multiplicia exemplaria. xiiij, xv. *.
Scriptura Chriſtianorum igni damnata. xij. *) 2. Ian. b. 8.
Secare martyres. 6. Iulij. c. 298.
Secundicerius. 19. Maij. d. 224,225.
Securis vſus haud intermiſſus. 24. Martij. d. 138.
Sedes natalis celebris. 18. Ianuarij. a. 34.
Sedes velata. ibidem.
Semaxij Chriſtiani. 6. Ianuarij. c. 16.
Senatus auſpicandi ratio. 19. Augusti. b. 366.
Senatorum Chriſtianorum diſcrimen. ibidem.
Senatores Patres appellati. 27. Augusti b. 380.
Septem vrbis Eccleſia. 17. Decembris. e. 549.
Sepulchra extra Vrbem. 10. Feb. c. 76.
Sepultura martyrum. 4. Augusti. k. 344.
Serapidis templi origo, ruina. 17. Martij. c. 119.) 29. Augusti. a. 384.
Sergiopolis. 7. Octobris. b. 445.
Seruator, impropriè dici Saluator. 9. Nou. b. 495,496.
Seuerus epiſcopus Minoricae inſulae. 3. Augusti. a. 341.
Seuerus epiſcopus Mileuij 4 Iunij. b. 247.
Siluestri acta probantur in multis. 22. Aug. a. 370,371. 31. Decembris. a. 569.
Sirmij metropolis diuerſus ſtatus. 25. Martij. d. 140.
Simeon Stylita fulmine percuſſus. 5. Ian. e. 14.
Slauorū lingua cōceſſum canē diuinas laudes 9 Mar. f. 113.
Socrates cur inſaniit in Cyrillum Alexand. 28. Ian. f. 53.
Soli ciuitas. 9. Februarij. c. 75.
Sostenium. 8. Maij. a. 207.
Sozomenus corrigitur. 6. Maij. g. 203.
Stabulum Rhodi. 10. Februarij. f. 77.
Stigmatici. 22. Decembris. c. 554.
Stimuleum. 3. Maij c. 196.) 13. Aug. c. 358.
Stola quid. 7. Maij. b. 205.
Strena. 1. Ianuarij a. 3.
Subdiaconi indumentum. 31. Maij b. 242.
Sublicius pons. 9. Aprilis l. 160.
Succuſſatta, instrumenta tortoria 11. Decemb. d. 541.
Summi Pontifices dicti aliquando Epiſcopi. 9 Apr. l. 160.
Superstitiones in Kalend. Ianuarij. 1. Ian. a. 2. 3.
Suppentonia. 11. Ianuarij. i. 24.
Supplicia militaria. 29. Ianuarij. b. 54. 55.
Sura prouincia. 24. Ianuarij. g. 48.
Sylua nigra. 2. Iunij. a. 244.
Sylua candida. ibidem.
Synodi quinta locus elucidatus. 8. Feb. e. 74.
Synodus Rom. ſub. Greg. ſeptimo. 10. Ianuarij. c. 22.

T.

Tabellarij Epiſcoporum. 3. Februarij. b. 67.
Tabennenſiota virgines crinem amputare ſolita. 21. Septembris. e. 419.
Tarincha. 11. Decembris. d. 542.
Tarpeia rupis deſcriptio. 14. Martij b. 118,119,120.
Taurina aqua, & Tauritana eccleſia. 22. Dec. b. 553.
Taurus Phalaridis. 11. Apr. c. 162. 163.
Tebeſte in Africa. 5. Decemb. b. 533.
Telemachus. 1. Ianuarij. c. 4.
Templa deorum proſtrata. 13. Maij. a. 215.
mutata in Eccleſias. ibidem.
Templa idolorum ſponte deijcere nefas, deiecta ſacrilegum reaedificare. 16. Maij e. 220.
Templis ſine imagine nulla ratio. 4. Febr f. 68.
Templum Pacis Romae. 14. Martij. 123.
Tertiocerius. 19. Maij. d. 225.
Tertulliani locus explicatus. 31. Ian. d. 59.
Theatrum carnificina martyrum. 16. Sept. e. 411,412.
Theatrum Marcelli. 14. Martij. b. 119.
Thebais. 17. Ianuarij. a. 32.
Theodoſius Imp. bis in Italiam. xviij. *.
Theophilus Imp. haereticus abolitam inſcriptionis poenam restituit. 22. Decembris. c. 554.
Theophania. 6. Ianuarij. a. 16.
Theoſebia. 9. Martij. d. 113.
Theodora Augusta haeretica. 18. Nouemb. a. 509.
Theodorus epiſc. Caeſ. haereticus. 25. Aug. k. 378.
Theognostus antiquus Theologus. 9. Octob. b. 449.
Theopolis Antiochia. 6 Nouemb. b. 491.
Theristrum. 7. Maij. b. 205.
Thermae Nouati. 16. Ian. l. 31.) 20. Iunij. c. 271.
Thermae Taurina. 22. Decemb. b. 553.
Thermae Timotheinae. 16 Ian. l. 31.) 20. Iunij. c. 271.
Thmuis ciuitas in AEgypto. 21. Martij. f. 135.
Thera ciuitas. 9. Iulij. c. 302.
Thraciae nota. 22. Decemb. c. 554.
Tibirenſis, aliàs Tubrocenſis ciuitas. 24. Octob. a. 472.
Tirenſis lacus. 9. Iulij. c. 302.
Titulus Chriſtianitatis. 20. Ian. d. 39.
Titulus Eccleſiae. 26. Iulij. f. 317,318.
Titulus Eudoxiae. 1. Aug. a. 337.
Titulus inſcriptio. 20. Ian. d. 39.
Titulus Paſtoris. 20. Iunij. c. 272.
Titulus ſanctitatis. xix. *.
Titulus Vestinae. 19. Iunij. b. 270.
Toletana Concilia tranſpoſita. 16. Aprilis. f. 170.
Tondere feminas ignominiae cauſa. 20. Septemb d. 418.

Tondendi virgines religionis cauſa, diuerſa Eccleſiarum conſuetudines. 20.*Sept.d.*418,419.
Tormenta exquiſita. 9.*Iunij.b.*254.)28.*Iulij.ſ.*331,332.
Totilas. 14. *Ianuarij.d.*28.
Traianus quid in Christianos. 23. *Ian.c.*45.
vitâ impuriſſimus. ibidem.
commentum de eius anima liberata ab inferis.ibid.
Tribunus notariorum. 6.*Aprilis.e.*155.
Trocblea diuerſi generis. 7 *Decemb.e.*537.
Eleuatio ad trocbleas. ibidem.
Extendere ad trocbleas. ibid.
Tullianus carcer. 14.*Martij.b.* 118,119.
Tunes,Tunetum. 6.*Nouemb.a.*491.
Tunica moleſta,genus ſupplicij. 2.*Aprilis.c.*149.
Tunica Senatoria. 31.*Maij.b.*241.
Turcius Aproniauus Præſ.Vrb. 25.*Iunij.ſ.*278.
Turris Creſcentij. 29.*Septemb.a.*434.
Tutelares dij. 31.*Ianuarij.d.*60.
Tyniſſa, Toniza. 6.*Nouembris.a.* 491.
Tyriorum epiſcoporum ſucceſſio. 5.*Iunij.d.*248.
Tyrones cum ætatis dabant nomen militiæ. 2.*Ian.c.*8.

V.

Valentinianus iunior instaurat baſilicam S. *Pauli.* 18. *Nouembr. a.*509.
Valeria filia Diocletiani Imp. 23.*Ian.k.*46.
Valeria via. ibidem.
Valeria prouincia dua. ibidem.
*Valerianus Cenſor,inde Imperator.*10. *Aug.b.*353.
Valerians & Decij perſecutio. 10. *Aug.b.* 353,354.
*Vaſe includebatur contemptor deorum.*1.*Martij.f.*102.
Vbij. 20. *Octobris. b.* 466.
Velamen diuerſi generis. 7.*Maij.b.*204,205.
Velare feminas. ibidem.
Velare Virgines. ibidem.
Velata ſeder. 18. *Ianuarij. a.* 34.
Velia eminentior pars collis Tarpeij. 14 *Martij.*123.
Venam ſolui in pœnam. 29.*Ianuarij. b* 55.
Veneris ſimulacbrum. 1. *Nouembris.a.* 484.
Venus calua. 20.*Septemb.e.*418.
*Veruecis caput à Gentilibus immolari ſolitū.*2.*Mar.f.*103.
Veſparum ſauus Martyrologia bæreticorum. xxiiij,xxv.*.
*Veſpaſiani Augusti modestia.*23.*Iulij b.* 322.
Vestelium ſupplicium. 25.*Octob.a.*474.
Veſtinus titulus. 19.*Iunij.b.*270.
*Vestium populi.*23. *Ianuarij.k.* 46.
*Veſuuij prodigioſæ eruptiones.*19.*Septemb.a.*416.
Vettienus contemptor militiæ. 2.*Ianuarij.e.*8.
Via Labicana. 10.*Feb.c.*76.
*Via Valeria.*23. *Ianuarij.k.*46.
Viatores. 27. *Maij c.* 2. 5.
*Victor Cartennæ epiſcopus.*23.*Aug.i.*374.
Victoribus palma dari conſueuerunt. 1.*Ianuarij b.*6.
Vigilantius Vigilias impugnaut. 5.*Ianuarij.a.* 13,14.
Vigilia Eccleſiæ. ibidem.
ab Ambroſio illuſtrata. ibid.
in Africa celebriores reddita. ibid.
de ſublatis Vigiliis commentum refellitur. ibid.
Vigiliam profanans ſeuerè p nitur. 24. *Decemb.a.*557.
Vigilij Papa acta in Mennam. 25. *Augusti.k.*378.
*Vigilius qui ſcripſit contra Eutychen.*26.*Iunij.b.*283.
Virga palmea 12.*Iunij b.*259.
*Virgarum diuerſa genera.*19. *Ianuarij.e.*37.
Virgis cædere. ibidem.
immunis à virgis. ibidem.
Virgines ante necem conſtupratæ iure antiquo Romano. 3. *Septem.t.*393.
Virgines lenonibus traditæ. 21.*Ianuarij.a.*40.
Virgines Dei virtute à lenonibus liberatæ ibid.
*Virgines ſacras ſolitas tondere comā.*20.*Sept.e.* 418,419.
Vitalianus baretici 1. *Feb g.* 63.
Vitas Patrum ſcripſit Euagrius 17. *Ian.b.*32.
Vmarienſe cœnobium. 1.*Maij d.*193.
Vlpianus I.C.boſtis Christianorum, 1.*Ian.f.* 5.) 2.*Martij.b.* 103.
Vmbilicus Vrbis Romæ. 14. *Martij.l.*120.
*Vncini ad cruciandum comparati.*19. *Ian g.*37.
Vncini ad trabendum. ibid.
Vngula,instrumentum tortorium 16.*Mar.e.*128.
*Vrbanus Præſes Palæstinæ.*2. *Aprilis.d.*149.
*Vrbis incendium ſub. Nerone.*24.*Iunij.b.*279.
Vrſus pileatus. 3.*Octobris.a.*419.
Vſuardi Martyrologium. xxij. *.
*Wandalica perſecutio.*12.*Iunij.b.*259.) 6.*Octob.b* 443.
*Wandali quando venerunt in Africam.*22.*Iunij.b.*275.
Wandelberti Martyrologium. xxij.*.
*Witichindus ſcripſit paßionem S.Theclæ.*23.*Sept.b* 425.

X.

*Xenodochium Conſtantinopoli Zoticus erexit.*31. *Decembris g.*570.

Z.

Zephyrium ciuitas. 15.*Iunij.e.*264.
Zeta. 26. *Martij. a.* 141.
Zetarius. ibidem.
Zonaras corrigitur. 1.*Feb.a.*61.)12.*Iunij g.*260.
Zoſimi locus restitutus. 12. *Iunij. g.* 260.) *corrigitur.* 22.*Augusti.b.*371.

FINIS.

ERRATA.

Pagina 6. *Notat.* 1. *verſu* 1.epiſcopi, *ſcribe*, presbyteri. *Pagina* 32. *in textu verſu* 10. qui ſub Stephano Papa. *corrige*, ſub Stephano Papa ſexto: Hi olim cùm in *&c.* *Pagina* 93. *Notat.c. verſu* 17. Nepotem. *lege*, Apollinarem. *Pagina* 130. *in textu verſu* 11. Aureliani. *ſcribe*, Diocletiani. *Pagina* 131. *Notat. b. verſu* 16. vnus idemque. *emenda*, diuerſus. *Pagina* 138. *Notat. a. verſu* 3. de quo ſuprà. *adde*; Meminit horum martyrum Pius Papa in epiſtola ad Iuſtum Epiſcopum Viennenſem. *Pag.*165. *in textu verſu* 6. Commodi. *dele*. *Pag.*183. *Not.b.verſ.* 34. temporibus. *corrige*, paulo pòſt tempora. *Pagina* 233. *in textu verſu* 6. Antonino Pio. *corrige*, M. Aurelio Antonino. *Pagina* 264. *Notat.b. verſu* 44. Baridam. *corrige*, Barulam.

IN MARTYROLOGIVM BARONIANIS NOTATIONIBVS ILLVSTRATVM,

AD LECTOREM HEXASTICHON

R.P. Iuuenalis Ancinæ Foſſanenſ. Preſb. Congr. Orat.

Ecce laboratum ternos non amplius annos
Vi magnum, exiguum mole Baronis opus,
Martyribus rutilans ſacris iam panditur Orbi,
Sic Pater ipſe Orbis SIXTVS *ab Vrbe iubet.*
Vt primùm Annales promet, quos parturit annis
Biſdenis, Cæſar, dic mihi, quantus erit.

Eiuſdem Diſtichon.

Si ſapis, exerto metire ex vngue Leonem:
Vel procul hac index linea Apellis erit.

APPROBATIO.

PRÆSENS Martyrologium Romanum cum Notationibus Baronianis, à Reuerendiſs. Domino Lindano, Ruremūdenſi Epiſcopo, iuſſu ſanctiſſimi Domini noſtri Sixti Quinti examinatum, viſum, & approbatum, iam denuò ab ipſo auctore reuiſum, propriaque eius manu correctum & auctum, cum magno Eccleſiæ Catholicæ profectu, & omnium Chriſtianorum fructu recudendum eſſe & iterum in lucem edendum, iudico. Antuerpiæ, 25. Auguſti. Anno poſt Chriſtum natum 1588.

Iuſſu R[mi] Domini noſtri D. Læuini Torrentij, Epiſcopi Antuerpienſis,

Michaël Hetſroey Bruegelius, Sacræ Theologiæ Licentiatus, & Cathedralis Eccleſiæ B. Mariæ Antuerpienſis Canonicus graduatus.

BIBLIOTECA NAZ. VITT. EMANUELE ROMA

SVMMA PRIVILEGII REGIS HISPANIARVM.

AVCTORITATE Regia cautum eſt, ne quis citra conſenſum Chriſtophori Plantini, *Martyrologium Romanum, ad nouam Kalendarij rationem, & Eccleſiaſticæ hiſtoriæ veritatem reſtitutum; Gregorij XIII. P. M. iuſſu editum; cum Notationibus Cæſaris Baronij Sorani, Congregationis Oratorij Preſbyteri,* ante ſexennium imprimat, aut alibi excuſum in his ditionibus venale exponere audeat. Qui ſecus faxit, confiſcationis librorum, & ſex florenorum pro vnoquoque exemplari pœna multabitur; vt in Regio diplomate latiùs continetur, Dato Bruxellis XVII. Septembris. M.D.LXXXVIII.

Subſign.

I. de Witte.